ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ

ΤΡΙΤΗΝ ΣΥΝΟΔΟΝ

ΤΗΣ

ΤΡΙΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

1853.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ

ΤΗΣ

ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ

ΤΗΣ Γ'. ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ Γ'. ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 10 Νοεμβρίου 1852, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 45 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Δελιγιάννης προσλαβὼν ὡς προσωρινοὺς γραμματεῖς τοὺς Γερουσιαστὰς ΚΚ. Ι. Οἰκονόμου καὶ Α. Χαραλάμπην, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἐπομένως ἀπήγγειλεν ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐκλογὴ τῶν ἀντιπροέδρων, γραμματέων καὶ ταμίου τῆς Γερουσίας.

Γενομένης ἔπειτα ψηφοφορίας περὶ τῶν πρώτων καὶ διαλογῆς τῶν ψήφων ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Ἀθανασίου Γρηγοριάδου καὶ Δ. Ὀλυμπίου, ἔλαχον οἱ Κ. Α. Μοναρχίδης καὶ Σ. Καλογερόπουλος ψήφους ἀνὰ 24 ἕκαστος, ὁ Κ. Τ. Μαγγίνας ψήφους 20, ὁ Κ. Γ. Καρακατσάνης 12, καὶ ἄλλοι ὀλιγωτέρας, τεσσαράκοντα τεσσάρων Γερουσιαστῶν ψηφοφορησάντων· ἐπειδὴ δὲ οἱ λαβόντες τὴν ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν δύω πρῶτοι ἔλαβον ἴσας ψήφους, διὰ κλήρου ἀνεδείχθη ὁ μὲν Κ. Α. Μοναρχίδης πρῶτος, ὁ δὲ Κ. Σ. Καλογερόπουλος δεύτερος ἀντιπρόεδρος· ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξεν ὅτι ἀντιπρόεδροι

τῆς Γερουσίας ἐξελέχθησαν οἱ Κ. Α. Μοναρχίδης καὶ Σ. Καλογερόπουλος.

Γενομένης μετὰ ταῦτα ψηροφορίας περὶ τῶν γραμματέων καὶ διαλογῆς τῶν ψήφων ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἔλαχον ὁ Κ. Β. Χρηστακόπουλος ψήφους 30, ὁ Κ. Δ. Χατσίσκος 26, ὁ Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδης 15, ὁ Κ. Ι. Παξιμάδης 12 καὶ ἄλλοι ὀλιγωτέρας· ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἐκήρυξεν ὅτι Γραμματεῖς τῆς Γερουσίας ἐξελέχθησαν οἱ Κ. Β. Χρηστακόπουλος καὶ Δ. Χατσίσκος.

Γενομένης ἐπὶ τέλους ψηροφορίας περὶ τοῦ ταμίου καὶ διαλογῆς τῶν ψήφων ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἔλαχον ὁ Κ. Γ. Λαρεωτίτης ψήφους 35 καὶ ἄλλοι ὀλιγωτέρας· ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἐκήρυξε τὸν Κ. Γ. Λαρεωτίτην ὡς ταμίαν τῆς Γερουσίας· μετὰ δὲ ταῦτα ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Β. Χρηστακόπουλος.
Δ. Χατσίσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇ 17 Νοεμβρίου 1852, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 33 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Δελιγιάννης κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἐπὶ τῇ προτάσει ἀκολούθως μέλους τινός, ὡρίσθη ὅτι, ἐπειδὴ τὸ ὅλον τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν εἶναι 56, τοῦ λοιποῦ 29 μέλη ἀπαρτίζουσι τὸ Σῶμα πλήρες.

Ἀναγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. Προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι, Α') ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Β. ναυτικοῦ, καὶ περὶ προβιβασμοῦ τῶν ἰδίων, καὶ τῆς ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ἐπαρχιακῶν ἐκτρῶν. Β') ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς καὶ τλ. διὰ τὸ ἔτος 1853· καὶ Γ') ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσθήκης δύω ὑπαλλήλων εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως

Ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπεν, ὅτι διὰ νὰ φαίνηται συνάφειά τις μεταξὺ τῆς λήξάσης συνόδου καὶ τῆς ἤδη ἀρξαμένης, καὶ διὰ νὰ δεικνύηται πῶς ἡ Γερουσία μεταβαίνει εἰς τὴν συζήτησιν τῶν ἀναγγελθέντων νομοσχεδίων, ἀνάγκη νὰ ἐρωτηθῶσι α') οἱ Κ. ὑπουργοὶ ἂν ἐμμένωσιν εἰς τὴν συζήτησιν τῶν εἰσαχθέντων νομοσχεδίων κατὰ τὴν λήξασαν Σύνοδον, καὶ β') τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας ἂν θὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν συζήτησιν τῶν νομοσχεδίων ὑπὸ τὰς γενομένας ἤδη δοκιμασίας, ἢ ἂν θὰ ὑποβάλῃ ταῦτα εἰς νέας. Ἕτερος Γερουσιαστὴς ὁ Κ. Δ. Χατσίσκος παρετήρησε περιττὸν ὅλως νὰ ἐρωτηθῇ τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας, διότι κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Σύνοδον ἀπεφασίσθη ὅτι τὰ νομοσχέδια ἐπὶ τῶν ὁποίων συνετάχθη καὶ ἀναγνώσθη ἔκθεσις ἢ ἐπὶ τῶν ὁποίων συνετάχθη μὲν ἔκθεσις δὲν ἀναγνώσθη ὅμως, διότι ἐπῆλθεν ἡ λῆξις τῆς Συνόδου, θεωροῦνται ὡς ὥριμα καὶ κατὰ συνέπειαν συζητοῦνται εἰς τὴν προσεχῆ Σύνοδον τῆς αὐτῆς περιόδου χωρὶς νὰ ἔχωσιν ἀνάγκην νέας δοκιμασίας· περιττὸν ὡσαύτως νὰ ἐρωτηθῶσιν οἱ Κ. ὑπουργοὶ ἂν ἐμμένωσιν εἰς τὴν συζήτησιν τῶν νομοσχεδίων των, καθόσον ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ Γερουσία ἐπιλαμβάνεται πλέον ἔργον τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, περιπλέον οἱ Κ. ὑπουργοὶ δύνανται κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν νομοσχεδίων νὰ ἀποσύρωσι ταῦτα ἢ νὰ τὰ τροποποιήσωσιν ἢ νὰ τὰ ὑποστηρίξωσιν.

Ἐν τούτοις τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας ἐρωτηθὲν ἂν δέχηται νὰ ἀναγνωσθῶσιν αἱ ἕτοιμοι ἐκθέσεις, ἢ νὰ συσταθῶσιν ἄλλαι ἐπιτροπαὶ πρὸς σύνταξιν νέων ἐκθέσεων, ἀπεφάνθη ὅτι παραδέχεται τὴν ἀνάγνωσιν τῶν συντεταγμένων ἐκθέσεων. Ἐρωτηθέντων κατόπιν καὶ τῶν Κ. ὑπουργῶν ἂν ἐμμένωσιν εἰς τὰ συνταχθέντα νομοσχέδια, καὶ ἀπαντησάντων καταφατικῶς, ἀνέγνω·

Α'. Τὴν ἀκόλουθον ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ ναυτικοῦ καὶ περὶ προβιβασμοῦ τῶν ἰδίων.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Τὰ ὑποβληθέντα συνάμα δύο νομοσχέδια εἰς τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα παρὰ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργοῦ, τὸ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Βασιλικοῦ ναυτικοῦ καὶ τὸ περὶ προβιβασμοῦ τῶν ἰδίων, ἐπεξεργασθεῖσα ἡ ἐπιτροπή σας μετ' ἐπιστασίας, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ἐπὶ τούτων αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, παρατηρεῖ·

ἰς πρὸς τὴν ἀρχήν·

Ὅτι ὁ σκοπὸς τῶν νομοσχεδίων τούτων εἶναι ὁ κανονισμὸς τῶν ἀμοιβαίων ὑποχρεώσεων μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Βασ. Ναυτικοῦ, καὶ ἡ ἐξασφάλισις τῶν δικαιωμάτων τῶν τελευταίων τούτων, διότι ὁρίζουσι μὲν ἀφ' ἑνὸς τὰς διαφόρους καταστάσεις τοῦ ἀξιωματικοῦ, καὶ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ πρὸς τε τὴν Πατρίδα καὶ τὸν Βασιλέα, ἀφ' ἑτέρου δὲ βάλλουσι φραγμὸν εἰς πᾶσαν καταχρησιν ἐκ μέρους τῆς ἐξουσίας, ὡς πρὸς τὴν ἀπονομὴν τῶν βαθμῶν.

Ὅτι ἡ ὕπαρξις τοιούτων νόμων εἶναι πρὸ πάντων ἀναγκαία, διότι χωρὶς αὐτῶν, οὔτε στρατιωτικὴ, οὔτε ναυτικὴ δύναμις δύναται νὰ ὀργανισθῇ τακτικῶς, καὶ νὰ καταστα θῇ ὠφέλιμος εἰς τὴν πατρίδα, ὅταν αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ ἀξιωματικοῦ δὲν ὁρίζωνται ἀκριβῶς διὰ νόμων, οἱ ὁποῖοι ἐνῶ καλάζουσιν αὐστηρῶς τὰς παρεκτροπὰς αὐτῶν, ἀσφαλίζουσιν ἐπίσης τὰ δικαιώματα αὐτῶν ἐναντίον πάσης αὐθαιρεσίας τῆς ἐξουσίας.

Ὅτι νόμοι ἀνάλογοι ἀφορῶντες τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς ἐψηφίσθησαν παρὰ τῶν Βουλῶν τὸ π. ε. καὶ διὰ τοὺς ἐκτιθέντας τότε λόγους ἀναγνωρίσθη ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπάρξεως ἀναλόγων νόμων διὰ τὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν, χωρὶς τῶν ὁποίων ἡ ζωτικὴ αὕτη τοῦ Κράτους δύναμις, ἡ τοσοῦτον συντελέσασα εἰς τὸν μέγαν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὀργανισθῇ τακτικῶς, οὐδὲ νὰ παρέξῃ εἰς τὸ μέλλον τὰς ὠφελείας, ὅσας μία ναυτικὴ δύναμις δύναται νὰ περιποιήσῃ εἰς Κράτος θαλάσσιον.

Ὅτι τὰ προκείμενα νομοσχέδια συνετάχθησαν ἐπὶ τῶν αὐτῶν βάσεων, ἐφ' ὧν καὶ οἱ ψηφισθέντες ἀνάλογοι στρατιωτικοὶ νόμοι, ἀντιστοιχοῦντες μὲ τοὺς Γαλλικούς, ἐφ' ὧν στηρίζεται καὶ ἡ στρατιωτικὴ, καὶ ἡ ναυτικὴ νομοθεσία μας.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους παρεδέχθη ἡ ἐπιτροπή σας τὴν ἀρχὴν τῶν προτεθέντων δύο νομοσχεδίων.

ὡς πρὸς τὰ καθέκαστα·

Διεξελθοῦσα ἑπομένως ἡ ἐπιτροπή σας τὰ καθέκαστα τῶν δύο νομοσχεδίων, καὶ παραβάλλουσα τὰς διατάξεις αὐτῶν πρὸς τὰς τῶν διαληφθέντων ἀναλόγων νόμων, τῶν ἀφορώντων τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ παρετήρησεν ὅτι δὲν διαφέρουσιν ἐκείνων, εἰμὴ κατά τινας ἐν μέρει τροποποιίας, τὰς ὁποίας ἀπήτει ἡ μεταξὺ τῶν δύο ὑπηρεσιῶν οὐσιώδης διαφορὰ, διὰ τοῦτο παρεδέχθη παμψηφεὶ καὶ τὰ καθέκαστα τῶν δύο

τούτων νομοσχεδίων, καὶ ἑπομένως τὸ σύνολον αὐτῶν, καὶ τούτων τὴν παραδοχὴν συνιστᾷ καὶ εἰς τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα.

Δὲν ἐνόμισε δ' ἀπὸ σκοποῦ νὰ ἐπικαλεσθῇ διὰ τῆς συστάσεως τοῦ Σ. τούτου Σώματος τὴν προσοχὴν τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς ἐξῆς παρατηρήσεως· ὅτι κανονιζομένων ἤδη ὁριστικῶς διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τῶν προκειμένων νομοσχεδίων τῶν δικαιωμάτων τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Βασ. ναυτικοῦ, εἶναι καιρὸς νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν του, ὥστε νὰ ἱκανοποιηθῶσιν οἱ προσκτησάμενοι ἀδιαφιλονείκητα δικαιώματα ναυτικοὶ διὰ τοὺς ὑπὲρ πατρίδος ἀγῶνας, καὶ τὴν πολυχρόνιον καὶ ἔντιμον ὑπηρεσίαν εἰς τὸ Βασ. ναυτικόν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 8 Ὀκτωβρίου 1852.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Α. Μοναρχίδης, Γ. Καρακατσάνης, Ν. Χρυσόγελος, Γ. Γλαράκης.

Ἡ συζήτησις ἀπεφασίσθη τὴν αὔριον, θεωρηθείσης περιττῆς τῆς ἐκτυπώσεως τῆς ἐκθέσεως.

Β'. Τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν, ἔχουσαν ὡς ἕπεται.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν εἰσαχθὲν νομοσχέδιον περὶ συστάσεως ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν, καὶ θεωρήσασα ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι λίαν ὠφέλιμον εἰς τὴν δημόσιον ὑγείαν, παραδέξατο ὁμοψήφως τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα αὐτοῦ καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 7 Ὀκτωβρίου 1852.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Σ. Καλογερόπουλος, Δ. Κανελλόπουλος, Π. Λιδωρίκης, Ν. Μαυρομμάτης, Δ. Μανσόλας.

Ἡ συζήτησις ὡρίσθη μετ' ἐκείνην τῶν ναυτικῶν, θεωρηθείσης περιττῆς καὶ τῆς τυπώσεως ταύτης.

Ἀνεγνώσθησαν κατόπιν·

Α'. Ἀναφοραὶ τῶν γερουσιαστῶν Κ. Α. Λόντου, Γ. Παπαηλιοπούλου, Δ. Πλαπούτα, Γ. Νοταρᾶ, καὶ Δ. Βούλγαρη αἰτουμένων τῶν μὲν δύο πρώτων τεσσαρακονθήμερον ἄδειαν ἀπουσίας, τοῦ τρίτου τριακονθήμερον παράτασιν ἀπουσίας, τοῦ τετάρτου τεσσαρακονθήμερον παράτασιν ἀδείας ἀπουσίας καὶ τοῦ πέμπτου εἰκοσιπενταήμερον ἄδειαν ἀπουσίας.

Ἡ Γερουσία τοὶς μὲν λοιποῖς πέτταρσιν ἐχορήγησεν ἄδειαν κατὰ τὴν αἴτησίν των· τὸν γερουσιαστὴν δὲ Κ. Δ. Πλαπούταν ἐθεώρησεν ὡς ἐν ἀδείᾳ διατελοῦντα μέχρι τῆς 30 Ὀκτωβρίου, τῆς λήξεως δηλ. τῆς συνόδου.

Β'. Ἔγγραφον τοῦ Κ. ἐπὶ των αὐλικῶν τελετῶν ἀπὸ 8 Νοεμβρίου ε. ε., δι' οὗ ἀναγγέλλεται ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς διέταξε πένθος δεκαπενθήμερον ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς 8 τ. μ. ἕνεκα τῆς ἀποβιώσεως τῆς Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικῆς ὑψηλότητος τοῦ Δουκὸς τοῦ Λαϋχτεμβέργ, πρίγγιπος τοῦ Κεντ.

Προκειμένου δὲ νὰ τεθῇ εἰς συζήτησιν τὸ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς, περὶ φόρου τῶν ζώων καὶ περὶ φόρου τῶν μελισσίων νομοσχεδίων διὰ τὸ ἔτος 1853 ἐπειδή τινες τῶν Κ. γερουσιαστῶν προέτεινον τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως εἰς τὴν αὔριον, ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου ἀπεφήνατο νὰ συζητηθῇ τοῦτο σήμερον. Οὕτω μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ εἰρημένου νομοσχεδίου, τῆς συνοδευούσης αὐτὸ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως, ὡς καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, προέβη τὸ Σῶμα εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς ὁποίας λαβὼν τὸν λόγον ὁ γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπε· φρονῶ ὅτι θέλετε συνομολογήσει τὸ δίκαιον τῶν ζητούντων τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ φορολογίας νομοσχεδίου διὰ τὴν αὔριον, καθότι δι' ἑνὸς καὶ μόνου ἄρθρου πρόκειται νὰ ψηφίσωμεν τρεῖς ἰδίους νόμους, τὸν περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς, τὸν περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων, καὶ τὸν περὶ φόρου τῶν μελισσίων. Χωρὶς νὰ ἐπέμβω εἰς ἐξέτασιν τῶν περὶ φορολογίας τῶν ζώων καὶ περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων νόμων, δύω τινὰ θέλω παρατηρήσει ἐπὶ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου· διὰ νὰ μὴ ἐπεκτείνω τὸν λόγον συγχωρήσατέ μοι νὰ σᾶς παραπέμψω εἰς τὴν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον γενομένην συζήτησιν ἐπὶ τοῦ 5 ἄρθρου τοῦ περὶ φορολογίας νόμου διὰ τὸ ἔτος 1852· ἡ Γερουσία τότε ἀνεγνώρισε τὸ πλημμελὲς τοῦ νόμου ἐκείνου, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐγκατάστασιν, παρεδέχθη δὲ τὸ 5 ἄρθρον μὲ τὰς ἐν ταῖς πρακτικοῖς αὐτῆς γενομένας διασαφήσεις, τὰς ὁποίας συνωμολόγησε καὶ αὐτὸς ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός. Λέγοντες λοιπὸν ὅτι ὁ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμος διὰ τὸ 1852, ἰσχύει καὶ διὰ τὸ ἔτος 1853, ὀρθῷ τῷ λόγῳ πρέπει νὰ εἴπωμεν ὅτι καὶ τὰ πρακτικὰ τοῦ 1852 πρέπει νὰ ἰσχύωσι καὶ διὰ τὸ 1853. Ἔρχομαι κατόπιν, χωρὶς νὰ ἐγκύψω εἰς τὰς ἄλλας λεπτομερείας τοῦ νόμου, εἰς τὴν φορολογίαν τὴν ἐξαιρε-

τικὴν τῆς Λακωνίας, παραδεχθεῖσαν ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ ὅτι τοιαύτην ἐξαίρεσιν δὲν θέλομεν δεχθῆ εἰς τὸ ἐρχόμενον ἔτος· Προσθέτω δὲ ὅτι ὅστις ἀναγνώσει τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνόδου ἐπὶ τοῦ 5 ἄρθρου τοῦ περὶ φορολογίας νόμου, ὡς καὶ τὸ ἀφορολόγητον τῆς Λακωνίας κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, καθὰ ἀπεφασίσθη ὅτι μόνον διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος μένει ἀφορολόγητος ἡ Λακωνία, θέλει μᾶς μεμφθῆ. Ἡμεῖς αὐτοὶ ἀναιροῦμεν ὅσα προαπεφασίσαμεν· ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς ἐπὶ τούτῳ παρέρχεται τοιαῦτα νομοσχέδια διὰ νὰ μᾶς καταστήσῃ γελοίους. Προτείνω ὅθεν τὴν εἰς αὔριον συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου διὰ νὰ σκεφθῶμεν ὡριμώτερον, ἄλλως ἀπὸ τοὐδε κηρύττω ὅτι δὲν δέχομαι ἐξαιρετικὰς φορολογίας· ἀλλ' ἴσως μὲ εἴπωσι, τί θέλω κάμει μόνος, ἀπαντῶ, θέλω σιωπήσει διὰ νὰ μὴ ματαιοπονῶ· ἀλλ' ἡ σιωπή μου δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθῇ ὡς συγκατάθεσις εἰς τοὺς ἐξαιρετικοὺς νόμους· εἶθε δὲ ἡ Θεία Πρόνοια νὰ διεξαγάγῃ τὰ περαιτέρω.

Ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν· ὅτι αἱ ἐπὶ τοῦ 5 ἄρθρου τοῦ περὶ φορολογίας νομοσχεδίου διὰ τὸ ἔτος 1852 διασαφήσεις τῆς Γερουσίας ἐτέθησαν εἰς τὸ Βασ. Διάταγμα τῆς ἐκτελέσεως τοῦ περὶ φορολογίας νόμου, καὶ τὸ 5 ἄρθρον ἐννοήθη καὶ ἐφηρμόσθη ὡς διεσαφίσθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας· ἄρα καὶ διὰ τὸ ἔτος 1853 ἰσχύουσιν αἱ αὐταὶ διασαφήσεις, καὶ ἡ αὐτὴ ἐφαρμογὴ θέλει γίνει. Ἂς δείξῃ δὲ ὁ ἔντιμος προαγορεύσας ἂν που ἐφηρμόσθη διαφορετικὰ τὸ 5 ἄρθρον, ἢ ἂν διηγέρθη που παράπονον περὶ τῆς κακῆς ἐφαρμογῆς τούτου. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν φορολογίαν τῆς Μάνης, τὸ ὑπουργεῖον προτείνει ὅ,τι καὶ πέρυσι προέτεινεν· ὁ δ' ἐναντίαν ἔχων γνώμην δύναται νὰ ἐκθέσῃ καὶ ὑποστηρίξῃ ταύτην καὶ σήμερον. Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο εἰσήχθη πρὸ τεσσάρων μηνῶν εἰς τὴν Γερουσίαν, ὅ,τι δὲ δὲν ἠδυνήθη νὰ μάθῃ τις εἰς διάστημα τεσσάρων μηνῶν, ἀπίθανον φαίνεται ὅτι θέλει μάθει ἐντὸς μιᾶς νυκτὸς, διότι τοῦτο εἶναι τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς ἀναβολῆς τὴν ὁποίαν προτείνει ὁ Κ. γερουσιαστής.

Ἀπαντῶν ὁ γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπεν, ὅτι ἂν τὸ διάταγμα τῆς ἐκτελέσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τοῦ ἔτους 1852 εἶναι σύμφωνον μὲ τὰς διασαφήσεις τῆς Γερουσίας, τὰς ἐπὶ τοῦ 5 ἄρθρου γενομένας ἄδηλον εἰς ἡμᾶς· ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν εἰμὴ ὅ,τι βλέπομεν· ἂν δὲ τὸ προτεινόμενον χρονικὸν διάστημα τῆς ἀναβολῆς θέλει μᾶς χρησιμεύσει εἰς ὡριμωτέραν σκέψιν ἢ ὄχι, ἕκαστος δύναται νὰ κρίνῃ, τὸ

κατ' ἐμὲ ὅμως, ὅσον πλησιάζει ἡ συζήτησις ἀντικειμένου τινὸς, τόσον σπουδαιότερον καὶ ἐμβριθέστερον εἰς τὴν μελέτην τούτου ρρονῶ ὅτι ἕκαστος ἀσχολεῖται.

Ἕτερος τῶν Κ. γερουσιαστῶν ὁ Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδης παρετήρησεν ὅτι τὸ 3 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος λέγει « οἱ Ἕλληνες εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου, καὶ συνεισφέρουσιν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια βάρη ἀναλόγως τῆς περιουσίας των· μόνοι δὲ οἱ πολῖται Ἕλληνες εἶναι δεκτοὶ εἰς ὅλα τὰ δημόσια ἐπαγγέλματα, » οἱ Λάκωνες ὄχι μόνον δὲν στεροῦνται τῶν δικαιωμάτων ὧν οἱ Ἕλληνες πολῖται ἀπολαμβάνουσιν, ἀλλ' ἴσως ἴσως κατὰ μεῖζονα πλεονεκτοῦσι· διὰ τί θέλετε νὰ συνεισφέρωσιν ἐξαιρετικῶς εἰς τὰ βάρη; ἡ παραδοχὴ καὶ κατὰ τὸ ε. ε. τῆς ἐξαιρετικῆς καὶ προνομιούχου οὕτως εἰπεῖν φορολογίας τῆς Λακωνίας ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ἄδικος, περὶ πλέον ἀντίκειται εἰς τὸν θεμελιώδη νόμον, πρὸς δὲ δὲν συμβιβάζεται καὶ μὲ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς Κυβερνήσεως.

Καὶ τρίτον λαβὼν τὸν λόγον ὁ γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπε· λαλήσας περὶ φορολογίας τῆς Λακωνίας, ποτὲ δὲν ἐννόησα ὅτι οἱ Λάκωνες δὲν ὑπόκεινται εἰς τοὺς νόμους καὶ τὴν φορολογίαν, διότι οὔτε ἐφάνη τοιοῦτον πνεῦμα αἰτήσεως τῶν Λακώνων εἰς τὴν Γερουσίαν, οὐδ' ἐννοῶ ὅτι πρέπει νὰ κάμωμεν δυστυχῆ τὴν Λακωνίαν δι' ἐπαχθοῦς καὶ δυσαναλόγου πρὸς τὸ ἄγονον τοῦ τόπου φορολογίας· ἐννοῶ ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ διόρθωσίς τις κατάλληλος καὶ δικαία· καὶ πρὸς τοῦτο μάλιστα προέτεινα καὶ προτείνω τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως διὰ τὴν αὔριον, ἴσως εὕρωμεν τρόπον πρὸς συμβιβασμὸν τῆς ἐξαιρετικῆς ταύτης φορολογίας· ἡ ἐξαίρεσις δὲν πρέπει νὰ φαίνηται εἰς τὸν νόμον, ἀνάγκη νὰ μεταβάλωμεν τρόπον φορολογίας διὰ τὴν Μάνην, διότι τὰ ἔξοδα τῆς εἰσπράξεως ὑπερβαίνουσι τὰ ἔσοδα τῆς φορολογίας, ἐὰν αὕτη ἐνεργεῖται ὡς καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Κράτους· προτιμητέον ἦθελεν εἶσθαι ἡ κατὰ δήμους ἢ χωρὶς ἐπιβολὴ φόρου, ἀναλόγως τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν.

Πρόκειται, ἐπήνεγκεν ὁ γερουσιαστὴς Κ. Θεοτόκης, νὰ ψηφίσωμεν τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας διὰ τὸ ἔτος 1853· πιστὸς εἰς τὴν ἀρχὴν ἣν πέρυσιν ἐθέσαμεν, ταῦ νὰ μὴ μένωσι τοῦ λοιποῦ οἱ Λάκωνες ἀφορολόγητοι, κηρύττομαι ἐναντίος τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ φορολογίας διὰ τὸ 1853 νομοσχεδίου, διότι ὁ περὶ φορολογίας νόμος ὅσον ἀφορᾷ τὴν Λακωνίαν δὲν ἐτροποποιήθη.

Μιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ

νομοσχεδίου, προτίθεται αὕτη εἰς ψηφοφορίαν κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Γ. Δυοβουνιώτη καὶ Ι. Οἰκονόμου, γίνεται δὲ παραδεκτὴ διὰ ψήφων 36 ἀπέναντι 1 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς κτλ. τοῦ ἔτους 1853.

Γεώρ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης	Ν	ἀντ. Γ. Βούλγαρης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Καναλόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	
Ἀναγν. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀφ. Προς Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος	Ν	Γεώργιος Νοταρᾶς	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἰωάννης Σταΐκος	
Νικόλαος Πονηρόπουλος		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλαος Πρασακάκης		Κίττος Τζαβέλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ριχάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	Ν	Δημήτριος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγγελος	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Παναγιώτης Αἰδωρίκης	Ν
Δούσος Μαυρίλας		Χαντζῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ο	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Κωνστ. Πραβιλέγγιος	Ν
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργος Δαρτιώτης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώργιος Παππαηλιόπουλος	Ν		

Προβάσης ἀκολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τῶν καθ' ἕκαστα συζήτησιν, ἀναγινώσκεται τὸ 1 καὶ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐπὶ

τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον ὁ γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπεν ὅτι τὸ μοναδικὸν τοῦτο ἄρθρον ἀποσιωπᾷ τὰ διορθωθέντα καὶ ψηφισθέντα πέρυσιν νομοσχέδια περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς, περὶ φόρου τῶν ζώων, καὶ περὶ φόρου τῶν μελισσίων· προτείνει διὰ ταῦτα νὰ καθυποβληθῶσι διακεκριμένως τὰ τρία ταῦτα νομοσχέδια, διὰ νὰ συζητηθῶσι κατ' ἄρθρον καὶ διορθωθῶσι, πρὸ πάντων τὸ περιεχόμενον τοῦ 5 ἄρθρου περὶ ἐγκαταστάσεως, τὸ ὁποῖον ἀργότερα ἴσως θέλει μᾶς φέρει εἰς πολλὰς περιπλοκάς, καὶ τὰ περὶ φορολογίας τῆς Λακωνίας, ἐκτὸς τῶν ὅσα ἄλλα ἤθελον κριθῆ διορθώσεως ἐπιδεκτικά.

Ἀπαντῶν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπε· τὸ σύστημα καθ' οὗ λαλεῖ ὁ ἔντιμος προαγορεύσας δὲν εἶναι πρωτοπαρρησίαστον καὶ πρωτοφανές· καὶ ἄλλοι ὑπουργοὶ παρουσίασαν νομοσχέδιον ἓν, δι' οὗ ἐψηφίζοντο πλέον τῶν τριῶν νόμων, καὶ τούτων ἀσχέτων ἐντελῶς πρὸς ἀλλήλους. Τὸ προκείμενον οὐ μόνον δὲν εἶναι ἀντισυνταγματικόν, ἀλλ' ὠφελιμώτατον καὶ οἰκονομικώτατον· οἱ φορολογικοὶ νόμοι καλὸν εἶναι νὰ μὴ ἀλλάζωσι κατ' ἔτος. Τὸ δὲ σύνταγμα λέγων ὅτι κατ' ἔτος ψηφίζεται ἡ φορολογία, δὲν ἐννοεῖ τὸν τρόπον τῆς φορολογίας ἀλλὰ τὴν οὐσίαν δηλ. τὸ ποσὸν τῆς φορολογίας. Ἀρτι πρὸ ὀλίγου ἐγένετο νόμος περὶ φορολογίας εἰς ὃν ἐπενέχθησαν τροποποιήσεις ὅσας ἡ πεῖρα κατέδειξεν ἀναποφεύκτους καὶ ἀναγκαίας πρὸς τὸ ἀμοιβαῖον συμφέρον τοῦ δημοσίου καὶ τῶν φορολογουμένων, ἀνάγκη νὰ μὴ ἐπενεχθῇ μεταβολή τις ἐπί τινα ἔτη, πρὶν ἢ ἡ ἐφαρμογὴ καταδείξῃ τὸ πλημμελὲς καὶ κατὰ συνέπειαν τὴν ἀνάγκην τῆς μεταβολῆς· πρὸ ὀλίγων μόλις μηνῶν ἐψηφίσθησαν οἱ περὶ φορολογίας νόμοι, ἡ πεῖρα θέλει δείξει τὸ ὀρθὸν ἢ μὴ αὐτῶν· σήμερον τοὐλάχιστον ἀνικανοῦμεν νὰ ἐπανέλθωμεν νέας τροποποιήσεις, διότι δὲν ἔχομεν τὴν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς προερχομένην ἀπόδειξιν τῆς μεταβολῆς.

Ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα ὁ γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπεν· ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ὑποστηρίζων τὸ σύνθετον νομοσχέδιόν του λέγει ὅτι καὶ ἄλλοτε (ἅπαξ ὅμως) καθυπεβλήθη ἓν νομοσχέδιον δι' οὗ ἐψηφίσθησαν ἐν περιλήψει πολλοὶ νόμοι· ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἀνακαλέσῃ τὸ ἐξαιρετικὸν τοῦτο ἀτόπημα, ὅπερ ἀγνοῶ ἂν ἔλαβε χώραν, διὰ τί δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ πληθὺς τῶν νομοσχεδίων ἐψηφίσθη ἰδία καὶ κατ' ἄρθρον; πρός τί ἡ ἀπομίμησις τῆς ἐξαιρέσεως, ὅταν μάλιστα εἶναι ἄτοπος καὶ κακόζηλος, Πρὸς τὸ ὅτι οἱ οἰκονομικοὶ νόμοι πρέπει νὰ διαμένωσιν ἀμετάβλητοι διὰ πολλὰ ἔτη (ὡς λέγει ὁ Κ. ὑπουργὸς)

κτλ. ἀπαντῶ ὅτι ὅπου ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις εἶναι τακτοποιημένη ἀνάγκη νὰ συμβουλεύωνται τὴν ἐφαρμογὴν καὶ τὴν πεῖραν· ἀλλ' ἐν Ἑλλάδι ὅπου ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις οὐ μόνον δὲν εἶναι τακτοποιημένη ἀλλὰ δυστυχῶς εἶναι ἀθλία, ἀνάγκη νὰ συμβουλευθῶμεν τὴν οἰκονομικὴν μᾶλλον κατάστασιν, παρὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἢ τὴν πεῖραν· φρονῶ δὲ ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ οἰκονομική μας κατάστασις ἀπαιτεῖ τὴν μεταβολήν, εἰς τὴν ὁποίαν οὐδ' ἡ πεῖρα ἀντίκειται· Πέρυσιν, ἐπήνεγκεν ὁ γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ὁ αὐτὸς ὑπουργὸς τῆς οἰκονομίας, (ὃ αὐτὸς πρὸ ἐτῶν διέπει τὰ οἰκονομικά μας), εἰσήγαγεν ἐνώπιόν μας μικρόν τι νομοσχέδιον διὰ νὰ διορθώσῃ τὰς προθεσμίας ἄλλου τινὸς νομοσχεδίου (δὲν ἐνθυμοῦμαί τινος) μὴ συμφωνούσας πρὸς τὰς προθεσμίας ἐκείνου τοῦ προηγουμένου ἔτους, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἐπῆλθαν καταστροφαί· εἶπον τότε (καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς ὡμολόγησε τὸ ὀρθὸν τῶν λόγων μου, ἐδικαιολογήθη ὅμως ὅτι δὲν ἦτο τότε αὐτὸς ὑπουργὸς), ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι σφάλμα τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, ἀλλὰ τοῦ ὑπουργείου, τοῦ ἀώρως εἰσάγοντος τὰ νομοσχέδια, καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον, καὶ περὶ πλέον διότι δὲν συμφωνῶ μὲ τὴν ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ ὑπουργοῦ ἐκφραζομένην ἀρχὴν « ὅτι ἀναγνωρίσθη ἅπαξ ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ ψηφίζωνται οἱ ἐτήσιοι φορολογικοὶ νόμοι ἐντὸς τῆς συνόδου ἥτις προηγεῖται τοῦ ἔτους καθ' ὃ οὗτοι ἐφαρμόζονται. » Πρατιμῶ τὴν ἐξ ὑπ' ἀρχῆς καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τῶν περὶ φορολογίας νομοσχεδίων· δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω τί μᾶς κατατρέχει, διὰ νὰ ψηφίσωμεν κατ' ἄθροισμα καὶ ἐξ ἐφόδου (d'emblée) οὕτως εἰπεῖν τοὺς φορολογικοὺς νόμους· ἴσως ἀργότερον εὕρωμεν καὶ διορθώσωμέν τι, καὶ διὰ τοῦτο μᾶς εὐγνωμονεῖ ὁ Κ. ὑπουργός. Κίνδυνος τοῦ Κράτους δὲν ἐπίκειται ἐὰν βραδύτερον καὶ μετὰ περισσοτέρας σκέψεως καὶ μελέτης ψηφίσωμεν. Δικαιολογεῖ τὴν σπουδήν του ταύτην ὁ Κ. ὑπουργὸς μὲ τὸ ὅτι ὁ τρόπος τῆς φορολογίας πρέπει νὰ μένῃ ἐπὶ πολύ, μέχρις οὗ ἡ πεῖρα καταδείξει τὸ πλημμελές, καὶ ὅτι τὸ ποσὸν δηλ. ἡ οὐσία τῆς φορολογίας πρέπει νὰ ψηφίζηται κατ' ἔτος. Ἀφ' ὅτου ἐσυστήθη Ἑλλάς, μετὰ τὴν λαμπρὰν Ἑλλάδα, ὁ λαὸς ποτὲ δὲν ἀνεκουφίσθη εἰς τὴν φορολογίαν, πάντοτε πληρώνει εἰς τὰ δέκα ἓν. Οἱ λόγοι ὅμως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, περὶ οὐσίας καὶ τρόπου φορολογίας, μὲ δίδουσιν ἐλπίδα τινὰ ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς θέλει φέρει ἐν καιρῷ εὐτυχεστέρῳ νομοσχέδιον περὶ τῆς οὐσίας καὶ οὐχὶ τοῦ τρόπου τῆς φορολογίας. Ἀλλ' ἐνίοτε ὁ τρόπος τῆς φορολογίας εἶναι ἐπαχθέστερος τῆς οὐσίας αὐτῆς, ὥστε προτι-

μώσιν οἱ φορολογούμενοι νὰ δώσωσι καί τι πλέον, νὰ ἀπαλλαχθῶσιν ὅμως τοῦ ἐπαχθοῦς τρόπου τῆς φορολογίας. Γνωρίζω, καὶ πολλοὶ ἐξ ὑμῶν μετ' ἐμοῦ γνωρίζετε, ὅτι εἰς τὰς ἐκτιμήσεις τῶν κήπων Ἀθηνῶν ἐγένοντο μεγάλαι καταχρήσεις καὶ τρανὰ παράπονα ἠγέρθησαν· ἂν καὶ ἀπέδωκα τὸ ἄδικον εἰς τοὺς φορολογουμένους, οὐχ ἧττον ὅμως φαίνεται ἐνυπάρχον καί τι πλημμελὲς εἰς τὸν νόμον. Ὁ λαὸς δὲν φωνάζει ἀδίκως· ἀλλ' ἀρ' ἑτέρου « φωνὴ λαοῦ ὀργὴ Κυρίου. » Ἔχομεν καιρὸν καὶ κατ' ἄρθρον νὰ ψηφίσωμεν τοὺς περὶ φορολογίας νόμους, καὶ τὸ πλημμελὲς αὐτῶν νὰ διορθώσωμεν· ἀναβάλλοντες ἐπί τινας ἡμέρας τὴν συζήτησιν τῶν φορολογικῶν νομοσχεδίων, θέλομεν εἶσθαι εἰς θέσιν νὰ ψηφίσωμεν ἐν γνώσει περὶ τῆς φορολογίας. Ἐν Ἑλλάδι μετὰ τὸν Φεβρουάριον μόλις γίνεται γνωστὸν ὁποία καὶ πόση σπορὰ δημητριακῶν καρπῶν ἐγένετο, ὁποῖά τινα προϊόντα θὰ ἔχωμεν, καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ πλησιάσωμεν κατά τι εἰς τὴν εὐφορίαν ἢ ἀφορίαν τῶν δημητριακῶν καρπῶν· ἐὰν ἴδωμεν ὅτι ἡ γεωργικὴ τάξις ἀμηχανεῖ, ἐλαττοῦμεν τὴν ἐπὶ ταύτης φορολογίαν, αὐξάνομεν δὲ ταύτην εἰς ἄλλον κλάδον, εἴμεθα δηλ. εἰς θέσιν νὰ κρίνωμεν ἂν πρέπῃ νὰ ἀνακουφίσωμεν τάξιν τινὰ καὶ νὰ ἐπιβαρύνωμεν ἄλλην, ὡς ἐπὶ παραδείγματι, ἤθελον προτείνει νὰ ἀνακουφίσωμεν τοὺς σταφιδούχους διὰ τὴν ἐπισυμβᾶσαν ἐφέτος καταστροφήν. Ἀνάγκη διὰ τοῦτο νὰ ἐπαναλάβωμεν κατ' ἄρθρον τὰ φορολογικὰ νομοσχέδια, διὰ νὰ τὰ τροποποιήσωμεν ἐπὶ τὸ βέλτιον· αἱ δεύτεραι σκέψεις εἶναι φρονιμώτεραι τῶν πρώτων. Τὸ Σύνταγμά μας αὐτό, λέγον « οὐδεὶς φόρος ἐπιβάλλεται ἐὰν προηγουμένως δὲν ψηφισθῇ ὑπό τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας κτλ. » δὲν ἐννοεῖ engros (ἀδρομερῶς καὶ κατ' ἄθροισμα) **10** τοῖς **100** εἰς ὅλα τὰ προϊόντα, ἀλλὰ κατὰ μέρος, καὶ οὕτω συμβιβάζεται τοῦτο μὲ ἕτερον ἄρθρον τοῦ Συντάγματος λέγον « οἱ Ἕλληνες συνεισφέρουσιν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια βάρη, ἀναλόγως τῆς περιουσίας των· » καὶ διὰ νὰ μὴ ἀναγκαζώμεθα νὰ ἐπιστρέφωμεν μετ' ὀλίγον ὅ,τι ἐλάβαμεν ἀπ' αὐτῶν, ὡς συνέβη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, καὶ οὕτω δίδομεν χώραν εἰς καταχρήσεις καὶ ἀδικήματα.

Ἐπειδὴ ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ἀντωνόπουλος, ἐπὶ τοῦ **5** ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας διὰ τὸ ἔτος **1852** ἐγένοντο πολλαὶ παρατηρήσεις, καὶ ἐδόθησαν διασαφήσεις, ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὸ ἄρθρον τοῦτο ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ τεθῶσιν εἰς τὸ διάταγμα τῆς φορολογίας αἱ δοθεῖσαι διασαφήσεις ἐπὶ τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν κτημάτων· προτείνω διὰ ταῦτα νὰ τεθῇ

καὶ ἐφέτος εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι τὸ **5** ἄρθρον ἐννοεῖται ὅπως διεσαφίσθη πέρυσιν εἰς τὴν Γερουσίαν.

Συμπεραίνων ἐνταῦθα τὴν συζήτησιν ὁ Κ. πρόεδρος ἠρώτησε τὸ Σῶμα ἂν παραδέχηται νὰ συζητηθῇ κατ' ἄρθρον ὁ διὰ τὸ **1852** ψηφισθεὶς νόμος περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς, ὁ ἐν ἰσχύει τιθέμενος καὶ διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος **1853** διὰ τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, » ἀποφατικῶς δὲ ἀπαντησάσης τῆς Γερουσίας, προτίθεται εἰς ψηφοφορίαν τὸ μοναδικὸν ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου, ὅπερ ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ ψήφων **29** ἀπέναντι **4** κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς, τῶν ζώων καὶ τῶν μελισσίων.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Γεώρ. Ψύλλας	O
Ἀναγν. Δελιγιάννης	N	Δρόσος Μανσόλας	
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος	N	Ἰωάν. Θεοτόκης	O
Γεώρ. Κουνταυριώτης		Ἰω. Χ. Πέτρου	N
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	N	Ἀθαν. Διδωρίκης	N
Σπυρ. Καλογερόπουλος	N	Γεώρ. Δαρειώτης	N
Ἀναστ. Λόντος		Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	N
Τάτζης Μαγγίνας	O	Γεώρ. Γλαράκης	N
Κωνστ. Μπότζαρης		Δημ. Γ. Βούλγαρης	
Ἀναγν. Μοναρχίδης	N	Γκίκας Καρακατζάνης	N
Λάμπρος Νάκος		Νικ. Ἰω. Μέξης	
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος	N	Ἀδὰμ Δούκας	
Χαράλ. Παπαπόπολίτης		Δῆμος Κανελλόπουλος	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Κωνστ. Κανάρης	
Νικ. Πονηρόπουλος		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Νικ. Πρασακάκης		Μ. Λ. Καΐρης	
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	N
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Ἀντ. Μαυρομιχάλης	N
Ἀθαν. Γρηγοριάδης	O	Γεώρ. Νοταρᾶς	
Βασ. Χρηστακόπουλος	N	Δημ. Πλαπούτας	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Ἰω. Στάϊκος	
Νικ. Χρυσόγελος	N	Ἀνας. Μαυρομιχάλης	

Κίτσος Τζαβέλλας	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Γαρδικιώτης Γρίβας		Χατσῆ Χρῆστος	
Αλέξιος Βλαχόπουλος	Ν	Γεώ. Διοβουνιώτης	Ν
Δημ. Χατσίσκος	Ν	Κωνς. Προβιλέγγιος	Ν
Δημ. Χριστίδης	Ν	Ἰω. Οἰκονόμου	Ν
Νικ. Μαυρομμάτης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν		

Οὕτω λοιπὸν τὸ Νομοσχέδιον ἔχει ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς Ἰουλίου 1852.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἐπομένης, γενησομένης τὴν αὔριον, τὴν συζήτησιν τῶν νομοσχεδίων περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ καὶ περὶ προβιβασμοῦ αὐτῶν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Β. Χρηστακόπουλος.
Δ. Χατζίσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 18 Νοεμβρίου 1852 Ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παόντων 29 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Δελιγιάννης ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα τὸ ὑπ' ἀριθ. 16 ἔγγραφον τοῦ προεδρείου τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων, δι' οὗ κοινοποιεῖται πρὸς τὴν Γερουσίαν ὅτι ἡ Βουλὴ ἐξέλεξατο διὰ τὴν ἤδη ἀρξαμένην Σύνοδον πρόεδρον μὲν αὐτῆς τὸν Κ. Εὐστράτιον Παρίσην, ἀντιπροέδρους, δὲ τοὺς ΚΚ. Χ. Χριστόπουλον καὶ Δ. Ζῶτον, καὶ γραμματεῖς τοὺς ΚΚ. Κ. Δαγρὲ, Τ. Γ. Μαυρομμάτην καὶ Π. Κολποδίνον.

Ἀπαγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τῶν νομοσχεδίων 1) περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ, 2) περὶ προβιβασμοῦ τῶν ἰδίων, καὶ 3) περὶ συστάσεως ἐπαρχιακῶν Ἰατρῶν, εἰς τῶν ΚΚ. γραμματέων ἀνέγνω τὸ πρῶτον νομοσχέδον, τοῦ ὁποίου ἡ ἀρχὴ ψηφοφορηθεῖσα δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Π. Λιδωρίκη

καὶ Ἀντ. Μαυρομιχάλη, ἐγένετο δεκτὴ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 32 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰωάννου Μέγος	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδάμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	
Ἀναγνώστης Μαναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος	Ν	Γεώργιος Νοταρᾶς	
Χαράλαμπος Παπαπολίτης	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἰωάννης Σταΐκος	
Νικόλαος Πρασακάκης		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Σπυρίδων Τρικούπης		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χριστίδης	
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Χατζῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Χατζῆ Πέτρου	Ν	Γεώργιος Διοβουνιώτης	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Παπαπλιόπουλος	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ ἄρθρου 1 εἰς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἠρώτησε τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν περὶ τοῦ 2 ἐδαφίου τοῦ Β. παραγράφου, κατὰ τὸ ὁποῖον οἱ ἐν διαθεσιμότητι ἀξιωματικοὶ δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἀπόντες ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἄνευ Βασιλικῆς ἀδείας ἐπέκεινα τῶν δεκαπέντε ἡμερῶν, ἐνῷ μέχρι τοῦδε ἠδύνατο καὶ ἐπετρέπετο νὰ ἦναι· ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς

ἀπήντησεν ὅτι ἡ κατάστασις τῆς διαθεσιμότητος κατὰ τὸν παρόντα νόμον εἶναι ἄλλη τῆς μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει· οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Β. Ναυτικοῦ διηρέθησαν εἰς δύω τάξεις, εἰς ἀξιωματικοὺς τοῦ Β. Ναυτικοῦ καὶ ἀξιωματικοὺς ἐπιτάκτους· οἱ τελευταῖοι οὗτοι δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νόμου. Ἐκ δὲ τῶν πρώτων οἱ ἐν διαθεσιμότητι ὡς ἐγγεγραμμένοι εἰς τοὺς καταλόγους θεωροῦνται ὑπόχρεοι νὰ ζητῶσι τὴν Β. ἔγκρισιν περὶ τῆς ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἀπουσίας των ἐπέκεινα τῶν δεκαπέντε ἡμερῶν. Μετὰ τὰς πληροφορίας ταύτας ἐγένετο δεκτὸν τὸ ἄρθρον τοῦτο ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον τὰ ἄρθρα 2, 3, 4, μέχρι τοῦ 22 καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου ἐγένοντο παραδεκτὰ ἄνευ τινὸς ἀντιρρήσεως, δι' εἰδικῆς ἐν ἑκάστῳ χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἐγένετο δεκτὸν παμψηφεὶ ἤτοι διὰ ψήφων 34, κατὰ τῷ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Βασ. Ναυτικοῦ.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Βασ. Χρηστακόπουλος	N
Ἀναγ. Δελιγιάννης	N	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Σωτ. Θεοχαρόπουλος		Νικόλ. Χρυσόγελος	N
Γεώρ. Κουντουριώτης		Γεώρ. Ψύλλας	
Ἰωάν. Θ. Κολοκοτρώνης	N	Δρ. Μανσόλας	N
Σπ. Καλογερόπουλος	N	Ἰωάν. Θεοτόκης	
Ἀναστ. Λόντος		Ἰωάν. Χ. Πέτρου	N
Τάτζης Μαγγίνας	N	Ἀθαν. Λιδωρίκης	N
Κωνστ. Μπότζαρης		Γεώργ. Δαρειώτης	N
Ἀναγ. Μοναρχίδης	N	Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	N
Λάμπρος Νάκος		Γ. Γλαράκης	N
Διαμ. Ν. Ὁλύμπιος	N	Δημ. Γ. Βούλγαρης	
Χ. Παππαπολίτης	N	Γκίκας Καρακατζάνης	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Νικ. Ἰω. Μέξης	
Νικόλ. Πονηρόπουλος		Ἀδάμ Δούκας	
Νικόλ. Πρασσακάκης		Δῆμος Κανελλόπουλος	N
Σπ. Τρικούπης		Κωνστ. Κανάρης	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀθανάσ. Γρηγοριάδης		Μ. Α. Καΐρης	

Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	N	Δημήτριος Χρηστίδης	N
Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N	Νικόλαος Μαυρομμάτης	N
Γεώρ. Νοταρᾶς		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	N
Δημήτρ. Πλαπούτας		Παναγιώτης Λιδωρίκης	N
Ἰωάν. Στάϊκος		Χατσῆ Χρῆστος	
Ἀναστάσ. Μαυρομιχάλης		Γεώργιος Δυοβουνιώτης	N
Κίτσος Τζαβέλλας	N	Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	N
Γαρδικιώτης Γρίβας	N	Ἰωάννης Οἰκονόμου	N
Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	N	Σπῦρος Μήλιος	N
Δημήτρ. Χατσίσκος	N		

Ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὅπως ὑποβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς ά. Ὀκτωβρίου τῆς παρελθούσης Συνόδου.

Προτεθέντος μετὰ ταῦτα εἰς συζήτησιν τοῦ δευτέρου νομοσχεδίου περὶ προβιβασμοῦ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Β. ναυτικοῦ, ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. γραμματέως τὸ νομοσχέδιον αὐτό, τοῦ ὁποίου ἡ ἀρχὴ ψηφοφορηθεῖσα δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ἀθ. Γρηγοριάδου καὶ Δ. Ὀλυμπίου ἐγένετο δεκτὴ παμψηφεὶ ἤτοι διὰ ψήφων 34, κατὰ τῷ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ προβιβασμοῦ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Βασ. Ναυτικοῦ.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Σπ. Τρικούπης	
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	N	Ῥικάρδος Τζιώρτζ	
Κωτήριος Θεοχαρόπουλος		Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N
Γεώργιος Κουντουριώτης		Βασίλειος Χρηστακόπουλος	N
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	N	Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	N	Νικόλαος Χρυσόγελος	N
Ἀναστάσιος Λόντος	N	Γεώργιος Ψύλλας	
Τάτζης Μαγγίνας		Δρ. Μανσόλας	N
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Ἰωάννης Θεοτόκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N
Λάμπρος Νάκος		Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	N
Διαμαντὴς Ν. Ὁλύμπιος	N	Γεώργιος Δαρειώτης	N
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	N	Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Γεώργιος Γλαράκης	N
Ν. Πονηρόπουλος		Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	
Ν. Πρασακάκης.		Γκίκας Καρακατζάνης	N

Νικόλαος Ι. Μέξης		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Αδάμ Δούκας		Αλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Δημ. Χρηστίδης	Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης		Νικόλ. Μαυρομμάτης . . .	Ν
Μ. Α. Καΐρης		Αναστ. Σ. Χαραλάμπους . .	Ν
Αντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν	Παναγ. Αιδωρίκης	Ν
Αντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	
Γεώργιος Νοταρᾶς		Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . .	Ν
Δημήτριος Πλαπούτας		Κωνστ. Προβελέγγιος . . .	Ν
Ἰωάννης Στάϊκος		Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Κίτσος Τζαβέλλας	Ν		

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον τὰ ἄρθρα **1, 2, 3, 4** μέχρι τοῦ **19** καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου ἐγένοντο παραδεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑν ἕκαστον χειροτονίας· ψηφοφορηθὲν δὲ καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ, δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο δεκτὸν παμψηφεὶ ἤτοι διὰ ψήφων **32**, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιασμοῦ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Βασ. Ναυτικοῦ.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ρικάρδος Τριώρτζ	
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . .	Ν
Σωτήριος Θεοχαράπουλος .		Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης .		Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου . .	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης . .	Ν	Νικόλαος Χρυσόγελος . . .	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος.	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	
Ἀναστάσιος Λόντος		Δράσος Μανσόλας	Ν
Τάτζης Μαγγίνας.		Ἰωάννης Θεοτόκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης . .		Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . .	Ν	Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης . . .	Ν
Λάμπρος Νάκος		Γεώργιος Δαρειώτης . . .	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος . .	Ν	Γεώργιος Παππακλιόπουλος	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης .	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Δημήτριος Γ. Βούλγαρης . .	
Νικόλαος Πρασακάκης . . .		Γκίκας Καρακατζάνης . . .	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . .	Ν

Ἀδάμ Δούκας		Γαρδικιώτης Γρίβας . . .	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος . . .	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .	Ν
Κωνσταντῖνος Κανάρης . . .		Δημήτριος Χατζίσκος . . .	Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης . .		Δημήτριος Χρηστίδης . . .	Ν
Μ. Α. Καΐρης.		Νικόλαος Μαυρομμάτης . . .	Ν
Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς . . .	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης .	Ν
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης . .	Ν	Παναγιώτης Αἰδωρίκης . .	Ν
Γεώργιος Νοταρᾶς		Χατσῆ Χρῆστος	Ν
Δημήτριος Πλαπούτας . . .		Γεώργιος Δυοβουνιώτης . .	Ν
Ἰωάννης Στάϊκος		Κωνσταντῖνος Προβελέγγιος .	
Ἀναστάσιος Ναυρομιχάλης .		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Κίτσος Τζαβέλλας	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν

Ἔχει δὲ καὶ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς ἀνωτέρω ἡμερομηνίας καὶ Συνόδου.

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ τρίτου νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν, καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ν. Χρυσογέλου καὶ Ἰ. Οἰκονόμου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ ἤτοι διὰ ψήφων **32**, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος.	Ν	Σπυρίδων Τρικούπης . . .	
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης .	Ν	Ρικάρδος Τζιώρτζ	
Σωτήριος Θεοχαράπουλος .		Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης .	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης .		Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης . .	Ν	Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου . .	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος.	Ν	Νικόλαος Χρυσόγελος . . .	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος		Γεώργιος Ψύλλας	
Τάτζης Μαγγίνας		Δράσος Μανσόλας	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης .	Ν	Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης .	Ν	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν
Λάμπρος Νάκος	Ν	Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης . . .	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος .	Ν	Γεώργιος Δαρειώτης . . .	Ν
Χαράλαμπος Παπαπολίτης .		Γεώργ. Παπακλιόπουλος .	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . .	Ν	Γεώργιος Γλαράκης . . .	Ν
Νικόλαος Πρασακάκης . .		Δημήτρ. Γ. Βούλγαρης . .	

Γκίκας Καρακατζάντς	N	Κίτζος Τζαβέλλας	N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης		Γαρδικιώτης Γρίβας	N
Ἀδάμ Δούκας		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Δῆμος Κανελλόπουλος	N	Δημήτριος Χατσῖσκος	N
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Δημήτριος Χρηστίδης	N
Τζανετάκης Γρηγοράκης		Νικόλαος Μαυρομμάτης	N
Μ. Α. Καίρης		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	N
Ἐντώνιος Γ. Κριεζῆς	N	Παναγιώτης Λιδωρίκης	N
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	N	Χατσῆ Χρῆστος	
Γεώργιος Νταβάς		Γεώργιος Δουβουνιώτης	N
Δημήτριος Πλαπούτας		Κωνσταντῖνος Προβελέγγιος	N
Ἰωάννης Στάϊκος		Ἰωάννης Οἰκονόμου	N
Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης		Σπῦρος Μῆλιος	N

Ἀναγνωσθὲν ὕστερον τὸ 1 ἄρθρον αὐτοῦ ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 2 εἰς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι ἐπειδὴ οἱ ἰατροὶ διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ἀναλαμβάνουσιν ἰσχύν τινα ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν εἰς ἣν θέλουσι διορισθῆ, διὰ τοῦτο φρονεῖ, ὅτι εἶναι καλὸν καὶ πρέπει νὰ μὴ διορισθῶσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας ἰατροὶ ἐντόπιοι, διὰ νὰ μὴ τυχὸν λαμβάνωσι χώρον τὰ ἀτοπήματα, ἅτινα συμβαίνουσι περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς νοσυλλεξίας καὶ λοιπῶν ἄλλων ἐργασιῶν.

Ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα ἕτερος, ἐὰν παραδεχθῶμεν, εἶπε, τὴν γνώμην ταύτην, θέλομεν πέσει εἰς ἄλλο ἀτόπημα, διότι θέλομεν καταστήσει διὰ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ μέτρου τούτου τὴν Κυβέρνησιν μὴ ἱκανὴν ἴσως εἰς τὸ νὰ σωστήσῃ καθ' ὅλας τὰς ἐπαρχίας ἐπιστήμονας ἰατροὺς ὡς μὴ παραδεχομένους τὸν διορισμόν των εἰς ἄλλην ἐπαρχίαν ἐκτὸς ἐκείνης εἰς ἣν διαμένουσι. Ὁ νομοθέτης διὰ τοῦ παρόντος νόμου σκοπὸν προέθετο νὰ διορίσῃ εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τοῦ Κράτους ἐπιστήμονας ἰατρούς, καὶ διὰ νὰ φθάσῃ εὐκολώτερον εἰς τὸν σκοπόν του, ἠθέλησε νὰ ἐνδύσῃ αὐτοὺς μὲ ἕνα βαθμὸν ἱκανοποιοῦντα τὴν φιλοτιμίαν των. Εἰς τὸν ἀριμόδιον ὅθεν ὑπουργὸν μένει νὰ ἐφαρμώσῃ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τὴν γνώμην τοῦ προλαλήσαντος, ὅπου εἶναι ἐφικτὴ ἢ δυνατὴ ἡ ἐφαρμογή της.

Ὑποστηρίζων τὰ ἀνωτέρω ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν προσέθηκεν ὅτι διὰ νὰ ἱκανοποιηθῇ ἡ φιλοτιμία τῶν ἐπιστημόνων ἰατρῶν ἐθεωρήθη ἀναγκαῖος ὁ προσδιορισμὸς βαθμοῦ τινος, ὡς δυναμένου νὰ παρακινήσῃ αὐτοὺς νὰ δεχθῶσι τὸν διορισμόν

των εἰς τὰς ἐπαρχίας, τὸν ὁποῖον ἄλλως δύνανται ν' ἀποποιηθῶσι. Τὸ ὑπουργεῖον ἀσπάζεται τὴν γνώμην τοῦ πρώτου ἀγορεύσαντος καὶ θέλει φροντίσει κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου νὰ ἐνεργήσῃ τοὺς διορισμοὺς τῶν ἰατρῶν συμφώνως μὲ τὸ προτεινόμενον μέτρον, ὅπου εἶναι ἐφικτὴ ἡ ἐφαρμογή του.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον τὰ ἄρθρα 3, 4, 5, 6 καὶ 7 ἐγένοντο παραδεκτὰ ἄνευ τινὸς ἀντιρρήσεως. Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 8, εἷς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν, ὅτι ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ὀνομασία καὶ διατήρησις τῶν Νομοϊατρῶν δὲν συμβιβάζεται μὲ τὸν ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ φαινόμενον περιορισμὸν τῆς ἐνεργείας τῶν καθηκόντων των, ἐντὸς μόνης τῆς ἐπαρχίας εἰς ἣν διοικεῖ ὁ Νομάρχης, καὶ πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἀνήκουσα διόρθωσις.

Ἀντικρούων τὴν παρατήρησιν ταύτην ἕτερος, ἡ ὀνομασία, εἶπε, τοῦ Νομοϊατροῦ διατηρεῖται διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου, διότι εἰς αὐτόν, ὡς ἐνεργοῦντα παρὰ τῷ Νομάρχῃ, θέλουσιν ἀνατεθῆ ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς ὑπηρεσίας ἀνώτερα καθήκοντα ἀναγόμενα πολλάκις καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν ὁλοκλήρου τοῦ Νομοῦ.

Προσθέσαντος ἐνταῦθα τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ὅτι ἡ ὀνομασία τῶν Νομοϊατρῶν διετηρήθη πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ ὅτι οἱ παρὰ τοῖς Νομάρχαις διορισθησόμενοι ἰατροὶ θέλουσιν ἔχει ἀνωτέραν ἐπιστημονικὴν ἱκανότητα τῶν ἐπαρχιακῶν, καὶ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ τεθῶσιν εἰς ἀνωτέραν τινὰ περιοπήν, καθόσον θέλουσιν εἶσθαι τὰ στοιχεῖα εἰς τὰ ὁποῖα θέλουν συγκεντρώνεσθαι ὅλαι αἱ μετεωρολογικαὶ καὶ λοιπαὶ ἰατρικαὶ παρατηρήσεις καὶ πληροφορίαι τῶν ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν τοῦ Νομοῦ, ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι κατὰ ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ ἀπὸ 30 Ὀκτωβρίου 1833 Β. Διατάγματος τὰ κύρια καθήκοντα τῶν ἰατρῶν εἶναι τὰ αὐτὰ εἴς τε τοὺς ἰατροὺς τοῦ Νομοῦ καὶ εἰς ἐκείνους τῶν λοιπῶν ἐπαρχιῶν· ἀλλ' ὁ ἰατρὸς τῆς ἐπαρχίας εἰς ἣν κατοικεῖ ὁ Νομάρχης, ὡς ἔχων τὴν ἄμεσον εἰσήγησιν ὅλων τῶν ἀνατιθεμένων εἰς τὸν Νομάρχην ἰατρικῶν ὑποθέσεων, καὶ ὡς ἐργαζόμενος παρὰ τῷ γραφείῳ τῆς Νομαρχίας, ἔχει φυσικῷ τῷ λόγῳ καὶ ἓν ἀνώτερον διοικητικὸν καθῆκον τῆς ἐνεργείας, δηλονότι ὅλων τῶν εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Νομοῦ ἀναγομένων ὑποθέσεων, καὶ τῆς ἠθικῆς ἐποπτείας ὅλων τῶν ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν, καθ' ὃν τρόπον ἔχει αὐτὴν καὶ ὁ Νομάρχης πρὸς τοὺς ἐπάρχους τῆς δικαιοδοσίας του· ὀρθῶς ἔθεν

τὸ νομοσχέδιον διετήρησε διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου τὴν θέσιν τοῦ ἰατροῦ τῆς ἐπαρχίας τοῦ Νομοῦ ἀνωτέραν ἐκείνης τῶν ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν.

Ἀντικρούων ὅλους τοὺς προλαλήσαντας ἕτερος εἶπεν· ὅλα ὅσα ἐρρέθησαν μέχρι τοῦδε δὲν ἀνήρεσαν παντάπασι τὴν ὀρθὴν παρατήρησιν τοῦ πρώτου ἀγορεύσαντος Γερουσιαστοῦ Κ. Μανσόλα. Ἐκ τῶν διαρρόην ὁρισμῶν τοῦ νομοσχεδίου τῶν λεγόντων ὅτι « ὁ ἐπαρχιακὸς ἰατρὸς θέλει ἐνεργεῖ παρὰ τῷ ἐπάρχῳ καθ' ὃν τρόπον ὁ νομοϊατρὸς παρὰ τῷ Νομάρχῃ, καὶ θέλει ἐκπληροῖ τὰ εἰς τοὺς νομοϊατροὺς ἀνατεθειμένα χρέη » καὶ ὅτι « ἡ ἐνέργεια τῶν νομοϊατρῶν περιορίζεται ἐντὸς τῆς ἐπαρχίας τὴν ὁποίαν ὁ Νομάρχης διοικεῖ. » ἐκ τῶν ὁρισμῶν λέγω τούτων ἐξάγεται ὅτι οἱ νομοϊατροὶ δὲν διαφέρουσι παντάπασι τῶν ἰατρῶν τῶν λοιπῶν ἐπαρχιῶν, καθόσον τὸ ἄρθρον **10** κανονίζει μόναν τὰς σχέσεις τῶν πρώτων πρὸς τοὺς δευτέρους καὶ οὐχὶ καθήκοντα· τὸ ὄνομα ὅθεν τοῦ νομοϊατροῦ εἰς τὸ προκείμενον ἄρθρον εἶναι λέξις καὶ οὐχὶ κατ' οὐσίαν πρᾶγμα, διὸ καὶ ἀποκαθίσταται περιττόν.

Ἀντιλέγων εἰς ταῦτα ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς προσέθηκεν ὅτι ὁ νομοϊατρὸς ἔχει γραφεῖον παρὰ τῇ Νομαρχίᾳ καὶ ἐνεργεῖ διοικητικῶς ὅλας τὰς ἀναγομένας εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Νομοῦ ἰατρικὰς ὑποθέσεις· διατασσόμενος δὲ παρὰ τοῦ Νομάρχου ἔχει δικαίωμα καὶ χρέος νὰ μεταβαίνῃ καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἐπαρχίας διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑπηρεσίας ἢ διὰ τὴν συλλογὴν πληροφοριῶν, καθ' ὃν τρόπον καὶ ὁ Νομάρχης δύναται νὰ μεταβῇ πρὸς ἐκτέλεσιν πάσης ἄλλης ὑπηρεσίας· ὀρθῶς ὅθεν τὸ νομοσχέδιον ἔθεσε τοὺς νομοϊατροὺς ἀνωτέρους τῶν ἐπαρχιακῶν.

Ἐπιφυλαχθεῖσα ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ ἄρθρου **10**, ἐπέτρεψεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, νὰ κανονίσῃ τὰς σχέσεις τῶν νομοϊατρῶν πρὸς τοὺς ἐπαρχιακούς, σκοπὸν προέθετο νὰ θέσῃ αὐτοὺς εἰς ἀνωτέραν περιωπήν, διότι τοιαύτην θέσιν ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας των κατέχουσι, καὶ εἶναι τρόπον τινὰ τὸ δοχεῖον ὅλων τῶν θεωριῶν μετεωρολογικῶν καὶ λοιπῶν ἰατρικῶν παρατηρήσεων ὅσας οἱ ἐπαρχιακοὶ ἰατροὶ διευθύνουσι τυχὸν εἰς τὴν Νομαρχίαν.

Ἐπειδὴ, εἶπεν ὁ ἐπενεγκὼν τὴν παρατήρησιν Γερουσιαστὴς, τὸ ζήτημα εἶναι λίαν ἀμφίβολον, προτείνω νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ προκειμένου ἄρθρου διὰ τὴν αὔριον.

Ἐνταῦθα ὁ προεδρεύων πρῶτος ἀντιπρόεδρος παραχωρήσας τὴν ἕδραν τῆς προεδρείας εἰς τὸν δεύτερον ἀντιπρόεδρον, καὶ λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἑξῆς.

Ὅλη ἡ μέχρι τοῦδε λαβοῦσα χώραν συζήτησις εἶναι περιττὴ

ὡς καὶ ἡ ζητουμένη ἀναβολή, καθόσον ἡ ἔννοια τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου εἶναι σαφεστάτη α) διότι τὴν ὕπαρξιν τῶν νομοϊατρῶν παρεδέχθη ἡ Γερουσία διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ ἄρθρου 2 καὶ β') διότι τὸ ἄρθρον **10** ἐπιφυλάττει εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ δικαίωμα νὰ κανονίσῃ τὰς σχέσεις τῶν νομοϊατρῶν πρὸς τοὺς ἐπαρχιακούς, καθὼς δηλονότι ἐκανόνισε τὰς σχέσεις τῶν ἐπάρχων πρὸς τοὺς Νομάρχας· δυνάμει δὲ τῶν κανονισθησομένων τούτων σχέσεων οἱ ἐπαρχιακοὶ ἰατροὶ θέλουν ἀναφέρεσθαι ἀμέσως διὰ τῶν ἐπάρχων πρὸς τοὺς νομοϊατρούς, καθ' ὃν τρόπον ἀναφέρονται ἀμέσως οἱ ἔπαρχοι πρὸς τοὺς Νομάρχας περὶ ὅλων τῶν ἀνωτέρω τῆς δικαιοδοσίας των ἀντικειμένων τῶν ἀναγομένων εἴτε εἰς ὅλον τὸν Νομὸν εἴτε εἰς ἑκάστην ἐπαρχίαν κατὰ προσφυγήν.

Ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα ἕτερος, ἡ ἔννοια, εἶπε, τοῦ ἄρθρου 2 δὲν εἶναι ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἔδωσεν ὁ προλαλήσας, διότι δι' αὐτοῦ δὲν γίνεται παραδοχὴ τις τῶν νομοϊατρῶν, ἀλλ' ἁπλῶς κανονίζονται τὰ καθήκοντα τῶν ἐπαρχιακῶν ἄτινα προσδιορίζονται ὁμοια μὲ τὰ χρέη τὰ ἀνατεθειμένα εἰς τοὺς μέχρι τοῦδε νομοϊατρούς καὶ ῥητῶς μὲ τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ ἀπὸ 30 Ὀκτωβρίου **1833** Β. Διατάγματος.

Ἐπειδὴ δύνανταί τινες ἴσως νὰ εἴπωσιν, ἐπέφερεν εἷς τῶν προαγορευσάντων, ὅτι ὑπάρχει πνεῦμα ἀντικρούσεως τοῦ νομοσχεδίου, ἐκ μέρους τῶν ὁμιλησάντων κατὰ τοῦ προκειμένου ἄρθρου, παρατηρῶ ὅτι δὲν ὑπάρχει τοιοῦτον ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας πνεῦμα παραδοχῆς· δὲν παραδεχόμεθα ὅμως νὰ μᾶς εἴπωσι ὅτι κανονίζομεν νομοϊατρούς, ἐνῷ διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νόμου τοιοῦτοι δὲν ὑπάρχουσι, διότι τὰ καθήκοντα αὐτῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τὰ ἐκπληροῦσιν οἱ ἐπαρχιακοί.

Καὶ αὖθις λέγω, ἐπέφερεν ἕτερος τῶν προαγορευσάντων, ὅτι τὸ ἄρθρον εἶναι ὀρθὸν· τὰ καθήκοντα τῶν ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν εἶναι τὰ αὐτὰ μὲ τὰ τῶν νομοϊατρῶν δυνάμει τῶν ἄρθρων 2 καὶ 3 τοῦ ἀπὸ 30 Ὀκτωβρίου **1833** Β. Διατάγματος, ἅτινα κυρίως προσδιορίζουσι τὰ καθήκοντα, καὶ τοιοῦτον ἦτον τὸ ἀπ' ἀρχῆς σχέδιον· ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις θέλουσα νὰ θέσῃ τοὺς ἰατροὺς τοῦ Νομοῦ εἰς ἀνωτέραν περιωπήν, συμφώνως μὲ τὴν ἀξιοπρέπειαν τῶν ὡς διαμενόντων εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Νομοῦ ὅπου καὶ ὁ Νομάρχης, διετήρησε τὸ ὄνομα καὶ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ νομοϊατροῦ καὶ ἐπεφυλάξατο εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα νὰ κανονίσῃ τὰς σχέσεις τούτων πρὸς τοὺς ἐπαρχιακούς, πρὸς δὲ δύναται νὰ δώσῃ εἰς τοὺς πρώτους ὡς ἀνωτέρους καὶ ἰδιαίτερα καθή-

κοντα· ἐξ ὅλων λοιπὸν τούτων ἕπεται ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν περιέχει ἀσυμβιβάστους μεταξύ των διατάξεις.

Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ταύτων,» ἐπέφερεν ἄλλος, φρονῶ ὅτι ἀνάγεται εἰς τὰ καθήκοντα τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3 τοῦ διατάγματος τοῦ ἔτους 1833, ἑπομένως ἡ ἔννοια τῆς φράσεως « ἡ ἐνέργεια αὐτῶν περιορίζεται κτλ. » δὲν ἐκτείνεται εἰμὴ εἰς τὰ καθήκοντα, ἅτινα εἶναι ὅμοια καὶ πρὸς τοὺς νομοϊατρούς καὶ πρὸς τοὺς ἐπαρχιακοὺς ἰατρούς· δύναται ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὸ ἄρθρον 10 νὰ κανονίσῃ καὶ ἄλλας σχέσεις αὐτῶν τῶν νομοϊατρῶν πρὸς τοὺς ἐπαρχιακούς· κατ' ἐμὲ ὅθεν τὸ ἄρθρον τοῦτο οὕτως ἑρμηνευόμενον εἶναι ὀρθόν.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου παρεδέξατο καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὅπως ἔχει εἰς τὸ νομοσχέδιον· ἀναγνωσθέντα ἔπειτα τὰ ἄρθρα 9 καὶ 10 ἐγένοντο παραδεκτὰ διὰ χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Π. Λοιδορίκη καὶ Ἰ. Οἰκονόμου ἐγένετο δεκτὸν παμψηφεὶ ἤτοι διὰ ψήφων 30, ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Ἰ. Παξιμάδης.
Δ. Γρηγοριάδης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 27 Νοεμβρίου 1852 Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Ἀναγνώστης Μοναρχίδης, κωλυομένου τοῦ προέδρου Κ. Ἀναγνώστη Δελιγιάννη, κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Μετὰ ταῦτα θάτερος τῶν Κ. Κ. γραμματέων ἀνέγνω ἀναφορὰν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Πλαπούτα ἀπὸ 15 Νοεμβρίου ε. ε. αἰτουμένου τριακονθήμερον εἰσέτι παράτασιν ἀδείας ἀπουσίας, ἥτις καὶ τῷ παρεχωρήθη κατὰ τὴν αἴτησίν του.

Παρελθὼν ἀκολούθως ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργὸς ἀνέγνω, τῇ ἐντολῇ τοῦ ἀρμοδίου μὲν ἀλλὰ κωλυομένου Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν

Ὑπουργοῦ, τὰ ἀκόλουθα τρία Νομοσχέδια μετὰ τῶν συνοδευουσῶν αὐτὰ αἰτιολογικῶν ἐκθέσεων.

Α'. Νομοσχέδιον περὶ τοῦ Κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς.

Β'. Νομοσχέδιον συμπληρωτικὸν τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν Νόμου· καὶ Γ'. Νομοσχέδιον περὶ διαρκείας τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας τῶν ἀπερχομένων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν στρατιωτικῶν πρὸς ἐκπαίδευσιν.

Ἔχουσι δὲ τὰ νομοσχέδια ταῦτα καὶ αἱ συνοδεύουσαι αὐτὰ αἰτιολογικαὶ ἐκθέσεις ὡς ἕπεται.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου, τοῦ κανονίζοντος τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐν ἐνεργείᾳ καὶ διαθεσιμότητι ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Συζητηθέντος καὶ ἐπιψηφισθέντος ὑπὸ τῆς Βουλῆς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου, ὑποβάλλω αὐτὸ καὶ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τοῦ ἐπιψηφισθέντος πίνακος τῆς διατιμήσεως τῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσεώς μου καὶ τοῦ συγκριτικοῦ πίνακος τῆς νέας μετὰ τῆς παλαιᾶς διατιμήσεως τοῦ μισθοῦ τῶν ἀξιωματικῶν.

Ἐν τούτοις ἐπικαλοῦμαι, κύριοι, καὶ παρ' ὑμῶν τὴν ταχεῖαν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 15 Νοεμβρίου 1852.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν Σ. ΜΙΛΙΟΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργὸν νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον, ὅπως ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, καὶ νὰ στηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησίν του.

Ἀθήνησι, τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1852.

ΟΘΩΝ.

Σ. ΜΙΛΙΟΣ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Αἱ μὲν ἀποδοχαὶ ἐνεργείας τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ

στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, κανονίζονται διὰ τοῦ προσηρτημένου πίνακος· αἱ δὲ ἀποδοχαὶ τῆς διαθεσιμότητος προσδιορίζονται εἰς τὰ δύο τρίτα τῶν ἀποδοχῶν ἐνεργείας.

Ἄρθρ. 2· Ὅλαι αἱ ἐπιχορηγήσεις, ἐξαιρουμένης τῆς τοῦ ἐνοικίου, ἐλαττοῦνται ἐκ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν, ὅταν οὗτοι δὲν ἐκτελῶσι τὴν ὑπηρεσίαν, διὰ τὴν ὁποίαν προσδιωρίσθησαν αἱ ἐπιχορηγήσεις.

Ἡ ἐπιχορήγησις τοῦ ἐνοικίου ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ, ὅταν οἱ ἀξιωματικοὶ ἐνοικιῶσιν εἰς δημόσια κτίρια, ἢ ἀνήκωσιν εἰς τοὺς ἐπιτελεῖς τῶν φρουρίων.

Ἡ ἐπιχορήγησις τῆς ἱπποσκευῆς καὶ τῆς ἱπποφορβῆς παύει, ὅταν οἱ ἀξιωματικοὶ δὲν ἔχωσι τὸν προσδιωρισμένον ἀριθμὸν τῶν ἵππων ὑπηρεσίας, ἢ ὅταν ἡ Κυβέρνησις θεωρήσῃ περιττὴν τὴν διατήρησιν τῶν ἵππων.

Ἄρθρ. 3. Εἰς μὲν τοὺς διοριζομένους ἢ προβιβαζομένους ἀνθυπασπιστὰς χορηγεῖται δωρεὰ ἱματισμοῦ τριακοσίων δραχμῶν, εἰς δὲ τοὺς προβιβαζομένους ἀνθυπολοχαγοὺς εἰς σώματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖται νὰ ἔχωσιν ἵππον ὑπηρεσίας, χορηγεῖται δωρεὰ ἱππωνίας ἑξακοσίων δραχμῶν.

Ἄρθρ. 4. Εἰς τοὺς ὑπασπιστὰς τῶν σωμάτων δίδεται διὰ τὴν γραφικήν των ὑπηρεσίαν μηνιαία ἐπιχορήγησις εἴκοσι δραχμῶν, καὶ ἡ ἐπιχορήγησις τοῦ ἵππου καὶ ἱποσκευῆς, ἐὰν δὲν λαμβάνωσιν αὐτήν.

Ἄρθρ. 5. Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, κανονίζονται διὰ διοικητικοῦ κανονισμοῦ. Ἐπίσης κανονίζονται αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἀξιωματικῶν τῶν ἐν τοῖς νοσοκομείοις διατελούντων καὶ τῶν ἐν ἀδείᾳ ἀπουσίας ἐν διαστήματι ἓξ μηνῶν..

Ἄρθρ. 6 Ἅπαντες αἱ ἀντιβαίνοντες εἰς τὸν παρόντα νόμον ὁρισμοὶ καταργοῦνται. »

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΤΙΜΗΣΙΣ

Τῆς μισθοδοσίας τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς.

Ἐνδεῖξις τῶν βαθμολογιῶν	Μισθοὶ		Ἀποδοχαὶ ἐνεργείας. Ἐπιχορηγήσεις.												Ἀποδοχαὶ ἐν ἀδείᾳ	
			Ἐνοικίου		Ἵππου ὑπηρεσίας		Διδακτικὸν		Ἱπποσκευῆς		Ἱπποφορβῆς		Ὑποδοχῆς ἐπιτελείου			
	Δρ	Λ.	Δ.	Λ.	Δ.	Λ.	Δ.	Λ.	Δ.	Λ.	Δ.	Λ.	Δ.	Λ.	Δ.	Λ.
Α'. Ἀνώτ. καὶ ὑποδέστερα ἀξιωματικοί.																
Συνταγματάρχαι τοῦ πεζικοῦ	400		90		20		10								310	
» τοῦ ἱππικοῦ	400		90		20										310	
» τῶν πυροβολικῶν	400		90		20										310	
» τῶν μηχανικῶν	400		90		20										310	
» τοῦ ἐπιτελείου	400		90		20										310	
» τοῦ πεζικοῦ	400		90		20										310	
» τῶν ἐφοδίων τῆς ἀρμοδιότητος	400		45		20										165	
» τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας	310		90		20										150	
Ἀντισυνταγματάρχαι τοῦ πεζικοῦ			80		20		10								130	
» τοῦ ἱππικοῦ			80		20		10								130	
» τῶν πυροβολικῶν			80		20		10								130	

| | | |

| | | |

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ.

Τῆς νέας διατιμήσεως τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ μετὰ τῆς παλαιᾶς.

Ἐνδειξις τῶν βαθμολογιῶν	Μισθοὶ κατὰ τὴν Νέαν διατίμησιν		Παλαιὰν διατίμησιν		Παρατηρήσεις
	Δρ.	Δ.	Δρ.	Δ.	
Α'. Ἀνώτεροι καὶ ὑποδεέστεροι ἀξιωματικοί.					
Συνταγματάρχαι τοῦ πυροβολικοῦ	540		586		Ἐπὶ ἔλαττον 76 δραχ. ἐκ τῆς καταργήσεως τοῦ ἐπιμισθίου διοικήσεως τῆς ἐπιχορηγήσεως τοῦ στέλλου καὶ τῆς ἐλαττώσεως διὰ διδακτικῶν βιβλίων.
» τοῦ μηχανικοῦ	540		586		
» τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν	540		586		
» τοῦ ἱππικοῦ	540		576		Ἐπὶ ἔλαττον 66 δραχ. διὰ τὸ ἐπιμίσθιον διοικήσεως καὶ τὴν χορήγησιν τοῦ σταύλου.
» τοῦ πεζικοῦ	540		576		
» τῶν ἐπιτελῶν φρουρίων.	465		576		Ἐπὶ ἔλαττον 45 δραχ. διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἐνοικίου καὶ 66 διὰ τὴν ἐπιχορήγησιν σταύλου καὶ ἐπιμισθίων διοικήσεως.
» τῆς ὁροφυλακῆς	450		500		Ἐπὶ ἔλαττον 50 δραχ. διὰ τὸ ἐπιμίσθιον διοικήσεως.
Ἀντισυνταγματ. τοῦ πυροβολικοῦ	430		464		Ἐπὶ ἔλαττον 34 δραχ. ἐκ τῆς καταργήσεως τοῦ ἐπιμισθίου διοικήσεως καὶ τῆς ἐπιχορηγήσεως τοῦ σταύλου.
» τοῦ μηχανικοῦ	440		464		
» τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν	430		464		Ἐπὶ ἔλαττον 24 δραχ. διὰ τὸν ἴδιον λόγον.
» τοῦ ἱππικοῦ	430		454		
» τοῦ πεζικοῦ	420		444		
» τῶν ἐπιτελῶν φρουρίων.	380		444		Κ'ἐπὶ τῶν ἐπιτελῶν φρουρίων φέρει ἐλάττωσιν 64 δραχ. διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ἐνοικίου καὶ τοῦ ἐπιμισθίου διοικήσεως.
» τῆς ὁροφυλακῆς	360		360		Παρουσιάζει 24 δραχ. ἐλάττωσιν μὴ παραδεχομένου τοῦ ἐπιμισθ. διοικήσεως.
Ἀνώτεροι ἀρχιατροὶ καὶ ἐπιμελητὴ	320		444		
Ταγματάρχαι τοῦ πυροβολικοῦ	370		384		Παρουσιάζεται ἐλάττωσις ἐκ 14 δραχ. διὰ τὴν κατάργησιν τῆς χορηγήσεως τοῦ σταύλου καὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς χορηγήσεως τῶν διδακτικῶν βιβλίων εἰς 10 δραχ. κατὰ μῆνα ἀντὶ τῶν ἄχρι τοῦδε 20 δραχ.
» τοῦ μηχανικοῦ	370		384		
» τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν	370		384		
» τοῦ ἱππικοῦ	370		370		
» τοῦ πεζικοῦ	360		364		Ἡ ἐλάττωσις 4 δρ. ἐπέρχεται ἐκ τῆς καταργήσεως τῆς χορηγήσεως τοῦ σταύλου.
» τῶν ἐπιτελῶν φρουρίων.	330		364		Ἐπὶ ἔλαττον 34 δραχ. διότι ἐλαττοῦται ἡ ἀποζημίωσις ἐνοικίου καὶ παύει ἡ τοῦ σταύλου χορήγησις.
» τῆς ὁροφυλακῆς	300		300		
Ἀρχιατροὶ καὶ ὑπεπιμελητὴ	360		364		Ἡ ἐλάττωσις 4 δρ. ἐπέρχεται ἐκ τῆς καταργήσεως τῆς χορηγήσεως τοῦ σταύλου
Λοχαγοὶ 1 τάξεως τοῦ πυροβολικοῦ	260		270		Ἐλάττωσις 10 δραχ. ἐκ τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐπιχορηγήσεως διὰ διδακτικὰ βιβλία εἰς 10 δραχ. ἀντὶ τῶν 20 δραχμῶν.
» τοῦ μηχανικοῦ	260		270		
» τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν	260		270		
» τοῦ ἱππικοῦ	260		260		
» τοῦ πεζικοῦ	240		240		
» τῶν ζευγιτῶν	230		230		
» τοῦ ὑλικ. τοῦ πυροβολικοῦ	240		260		Ἐλάττωσις 20 δραχ. διότι οἱ τοῦ ὑλικοῦ τοῦ πυροβολικοῦ ἀξιωματικοὶ δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωσι τὴν ἐπιχορήγησιν διδακτικῶν βιβλίων.
» τῶν ἐπιτελῶν φρουρίων.	220		240		Ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἐνοικίου 20 δραχ. ὀλιγώτερον.
» τῆς ὁροφυλακῆς	200		200		
Ἐπικατελομπαῖοι 1. τάξεως	240		240		
Ἐπιατροὶ » »	240		240		
Ἐπιφαρμακοποιοὶ » »	240		240		
Ἐπικτηνιατροὶ » »	240		240		
Λοχαγοὶ 2 τάξεως τοῦ πυροβολικοῦ	200		240		Ἐλάττωσις 10 δραχ. ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τῆς ἐπιχορηγήσεως διὰ διδακτικῶν βιβλίων εἰς 10 δραχ. ἀντὶ 20 δραχμῶν.
» τοῦ μηχανικοῦ	200		240		
» τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν	200				
» τοῦ ἱππικοῦ	200				
» τῶν ζευγιτῶν	190				Δὲν ὑπάρχει κανονισμένον.
» τοῦ ὑλικοῦ τοῦ πυροβολικ.	180				
Λοχαγοὶ 2. τάξεως τοῦ πεζικοῦ	180		180		
» τῶν ἐπιτελῶν φρουρίων	170		180		Ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἐνοικίου δραχ. 10 ὀλιγώτερον.

» τῆς ὁροφυλακῆς . . .	160	160		
Ἐπικαταλυματίαι 2. τάξεως . .	200	200		
Ἐπιατροὶ » » . .	200	200		
Ἐπιφαρμακοποιοὶ » » . .	200	200		
Ἐπικτηνίατροι » » . .	200	200		
Ὑπολογαγοὶ τοῦ πυροβολικοῦ. . .	140	150		Ἡ ἐπὶ ἔλαττον διαφορὰ 10 δραχ. ἐκ τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐπιχορηγήσεως τῶν διδακτικῶν βιβλίων.
» τοῦ μηχανικοῦ	140	140		
» τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν .	140	150		Ἡ ἐπὶ ἔλαττον διαφορὰ 10 δραχ. ἐκ τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐπιχορηγήσεως τῶν διδακτικῶν βιβλίων.
» τοῦ ἱππικοῦ	140	140		
» τῶν ζευγιτῶν	120	150		Ἡ διαφορὰ ἐπὶ ἔλαττον 20 δραχ. ἐκ τῆς καταργήσεως τῆς ἐπιχορηγήσεως διδακτικῶν βιβλίων.
Τοῦ ὑλικοῦ τοῦ πυροβολικοῦ . . .	130	130		
» τοῦ πεζικοῦ	120	120		
» τῶν ἐπιτελῶν φρουρίων.	110	120		Ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἐνοικίου 10 δραχ.
» τῆς ὁροφυλακῆς . . .	120	120		
Καταλυματίαι 1. τάξεως	160	160		
Ἰατροὶ » »	160	160		
Ἱερεῖς » »	120	120		
Φαρμακοποιοὶ » »	160	160		
Κτηνίατροι » »	160	160		
Ἀνθυπολογαγοὶ τοῦ πυροβολικοῦ .	120	130		Ἐπὶ ἔλαττον 10 δραχ. διὰ τὸν περιορισμὸν τῆς ἀντιμισθίας τῶν διδακτικῶν βιβλίων εἰς 10 δραχ. ἀντὶ 20 δραχ.
» τοῦ μηχανικοῦ	120	120		
» τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν .	120	130		Ἐπὶ ἔλαττον 10 δραχ. διὰ τὸν περιορισμὸν τῆς ἀντιμισθίας τῶν διδακτικῶν βιβλίων εἰς 10 δραχ. ἀντὶ 20 δραχ.
Ἀνθυπίλαρχοι τοῦ ἱππικοῦ . . .	120	120		
» ζευγιτῶν	110	110		
Ἀνθυπολοχ. τοῦ ὑλικοῦ τοῦ πυροβ.	100	120		Ἐπὶ ἔλαττον 20 δραχ. διότι δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωσιν οἱ τοῦ ὑλικοῦ τὸ ἀντίτιμον τῶν διδακτικῶν βιβλίων.
» τοῦ πεζικοῦ	100	100		
» τῶν ἐπιτελῶν φρουρίων	90	100		Ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἐνοικίου 10 δραχ.
» τῆς ὁροφυλακῆς . . .	100	100		
Καταλυματίαι 2 τάξεως	120	120		
Ἰατροὶ »	120	120		

Φ 86 Α

Κτηνίατροι »	120	120		
Φαρμακοποιοὶ	120	120		
Ἱερεῖς »	100			Δὲν ὑπάρχει κανονισμένον.
Ἀνθυπασπισταὶ τοῦ πυροβολικοῦ .	70	68		Ἐπὶ πλέον 2 δραχ.
» τοῦ μηχανικοῦ	70	67	60	» » 2 » 40 λ.
» τοῦ ἱππικοῦ	70	57	60	» » 12 » 40 λ. διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ ἱματισμοῦ.
» τοῦ ζευγιτῶν . . .	60			
» τοῦ ὑλικοῦ τοῦ πυροβολικοῦ	60			Δὲν ἦτο κανονισμένον.
» τοῦ πεζικοῦ	60	57	60	Ἐπὶ πλέον 2 δραχ. 40 λεπ.
» τῶν ἐπιτελῶν φρουρίων.	55	57	60	Ἐπὶ ἔλαττον 2 δραχ. 40 λεπ. ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ ἐνοικίου.
Σημαιοφόροι τῆς ὁροφυλακῆς . .	60	60		
Ἀρχιτεχνῖται 1. τάξεως	140	150		Ἐπὶ ἔλαττον 10 δραχ. διὰ νὰ σχετισθῇ ἡ μισθοδοσία μὲ τὴν τοῦ ὑπολογαγοῦ.
» 2. τάξεως	120	120		
Δόκιμοι Ἰατροὶ 1. τάξεως	80	80		
» » 2 τάξεως . . .	60	60		
» Φαρμακοποιοὶ 1. τάξεως .	80	80		
» » 2. τάξεως . . .	60	60		
Λογισταὶ » 1. τάξεως	80	80		
» 2. τάξεως . . .	60	60		
Δόκιμοι κτηνίατροι 1. τάξεως . .	80	80		
» » 2. » . . .	60	60		
Σῶμα χωροφυλακῆς				
Ἀρχηγὸς Σώματος		640		Κατὰ τὴν νέαν διατίμησιν ἔχει τὸν μισθὸν τοῦ βαθμοῦ του καὶ 120 δραχμὰς ἐπιχορήγησιν.
Μοίραρχοι	340	340		
Ὑπομοίραρχοι 1. τάξεως	190	190		
» II. »	165	165		
» III. »	140	140		

Φ 87 Α

Ἔκθεσις πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Περὶ συμπληρωτικοῦ νόμου τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν.

Συζητηθέντος καὶ ἐπιψηφισθέντος ὑπὸ τῆς Βουλῆς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, ὑποβάλλω τοῦτο καὶ πρὸς ὑμᾶς, Κύριοι, μετὰ τῶν ἑξῆς διασαφήσεων.

Ἐπειδὴ πολλὰ ἐλέχθησαν περὶ τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ τιθεμένου ἀξιωματικοῦ· ἐπιθυμῶν ὁριστικῶς νὰ κανονίσω καὶ τὰ περὶ τούτου, συνέταξα τὸ παρὸν νομοσχέδιον ὡς ἑξῆς.

Ἄρθρον 1 τοῦ νομοσχεδίου.

Κατὰ τῶν περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμων, ὁ ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικὸς τριχῶς τίθεται ἐν ἀργίᾳ.

α'. Ἕνεκα διοικητικῶν μέτρων

β'. Ἕνεκα χρονίου νοσήματος, μὴ προερχομένου ἐξ αὐτῆς τῆς ὑπηρεσίας, καὶ

γ'. Ἕνεκα πεθαρχικῶν λόγων

Ὅθεν ἐπειδὴ ὁ ἐν ἀργίᾳ ἀξιωματικὸς, εἰς ὁποιανδήποτε τῶν τριῶν τούτων κατηγοριῶν ὑπάγεται, πρέπει νὰ διαμένῃ εἰς τόπον τὸν ὁποῖον ἅπαξ τὸ περὶ ἀργίας τῆς μεταθέσεώς του διάταγμα, πρέπει νὰ ὁρίζῃ, καὶ οὐχὶ νὰ μετατίθηται ἀπὸ τόπου εἰς τόπον δι' ὑπουργικῆς διαταγῆς, ἢ νὰ περιφέρηται οὗτος ἐντὸς τοῦ Κράτους χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν ποῦ διαμένει, εἴτε διὰ νὰ τὸν ἐπιτηρῇ, ἐὰν ὑπάγηται εἰς τὴν τελευταίαν κατηγορίαν, εἴτε διὰ νὰ τὸν ἀνακαλῇ ἐν τάχει, ἐὰν ὑπάγηται εἰς τὰς πρώτας, ἐθεώρησα δίκαιον νὰ ὁρισθῇ τὸ περὶ τούτου διὰ νόμου.

Ἄρθρον 2 τοῦ νομοσχεδίου.

Ἡ στολὴ παντὸς στρατιωτικοῦ, ἰδίως δὲ τοῦ ἀξιωματικοῦ, παριστάνει τὸν χαρακτῆρα τοῦ δημοσίου ἀνδρὸς· ὅταν λοιπὸν ἡ στολὴ αὕτη φέρηται καθεκάστην παρ' ἀξιωματικοῦ ἀπολυθέντος ἐκ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, καὶ μάλιστα παρ' ἀξιωματικοῦ ἀποβληθέντος ἐκ τοῦ στρατοῦ, ὡς τοῦ ἐν ἀποστάξει, ἡ στολὴ αὕτη, λέγω, ἐξευτελίζεται· πρασέτι τόσον ὁ ἐν ἀποστάξει, καθὼς καὶ ὁ ἀπολυόμενος ἐκ τῆς ὑπηρεσίας δυνάμενος ἀκωλύτως νὰ ἐνασχοληθῇ καὶ εἰς ἰδιωτικὰ ἔργα, νομίζω ὅτι εἶναι πολὺ ἄτοπον ἐν τῇ ἰδιωτικῇ του ταύτῃ καταστάσει νὰ φέρῃ καθεκάστην τὴν στρατιωτικὴν στολήν του.

Τούτου ἕνεκα ἐθεώρησα ἀναγκαῖον νὰ περιορισθῇ ὁ τοιοῦτος

ἀξιωματικὸς, καθ' ὅσον χρόνον διαμένει μακρὰν τοῦ στρατοῦ, νὰ φέρῃ τὴν στρατιωτικὴν στολήν του, ὅταν τὸ παρὰ τοῦ νόμου τῆς καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν ὁριζόμενον ἀνακριτικὸν συμβούλιον γνωμοδοτήσῃ περὶ τούτου.

Ἵνα δὲ ὁ νόμος περιβληθῇ μὲ τὴν ἀπαιτουμένην ἰσχύν, ὁ δεύτερος παράγραφος τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ παρόντος νομοσχεδίου προβλέπει καὶ τὴν εἰς τοῦτο παράβασιν συμφώνως μὲ τὸν κοινὸν ποινικὸν νόμον.

Παρέπεμψα δὲ τὴν ἐκδίκασιν τῶν τοιούτων πλημμελημάτων εἰς τὰ στρατοδικεῖα, διότι, συμφώνως μὲ τὸν ἐν ἰσχύϊ εἰς τὸν στρατὸν νόμον, καὶ οἱ ἐκτὸς ἐνεργείας ἀξιωματικοὶ ὑπάγονται διὰ τὰ στρατιωτικὰ ἐγκλήματα εἰς τὰ στρατοδικεῖα.

Ἄρθρον 3 τοῦ νομοσχεδίου.

Κατὰ τὰς οἰκονομικὰς διατάξεις τοῦ στρατοῦ ὁ ἐν ἀδείᾳ ἀξιωματικὸς λαμβάνει μέρος τῶν ἀποδοχῶν του, ἀλλ' ἐπειδὴ τινες τῶν ἀξιωματικῶν καταχρώμενοι τὴν ἐπιεικῆ διάταξιν ταύτην τοῦ νόμου ἐλλείπουν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀπὸ τὰς ὑπηρεσίας των, λόγῳ οἰκιακῶν ἀναγκῶν, καὶ τοιουτοτρόπως τὸ μὲν δημόσιον νὰ ζημιώνουσιν, ὡς πληρονόμενοι χωρὶς νὰ ὑπηρετῶσι, τοὺς δὲ συναδέλφους των νὰ δυσαρεστῶσιν, ὡς ἀναπτεθειμένης τῆς ὑπηρεσίας εἰς τοὺς μένοντας ἐν ὑπηρεσίᾳ, διὰ ταῦτα πάντα τὸ 3 τοῦτο ἄρθρον θέτει ὅρον ὥστε μέχρι τῶν ἓξ μηνῶν ἡ χάρις αὕτη ἠμπορεῖ νὰ γένῃ εἰς τοὺς ἀξιωματικούς, ἐπέκεινα δὲ τοῦ ὅρου τούτου οἱ ἐν ἀδείᾳ ἀξιωματικοὶ νὰ στερῶνται τάς τε ἀποδοχάς των καὶ τὴν ἀρχαιότητά των· ἐξήρεσα δὲ τοὺς ἀπερχομένους ἐν ἀδείᾳ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἐκπαίδευσίν των.

Ἄρθρον 4 τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐπειδὴ καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς ἐν ἐνεργείᾳ φάλαγγος ἀποτελοῦν μέρος τοῦ στρατοῦ, ἐθεώρησα δίκαιον ν' ἀσφαλίσω καὶ τὸν βαθμὸν αὐτῶν διὰ τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμου· πρασέτι ἐπειδὴ καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς φάλαγγος ἀπέρχονται ἐν ἀδείᾳ, ἐθεώρησα συμφέρον νὰ καταταξω καὶ τούτους εἰς τὰς κατηγορίας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐπὶ τέλους ὑποβάλλων πρὸς ὑμᾶς Κύριοι, τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, ἐπικαλοῦμαι τὴν ταχεῖαν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 15 Νοεμβρίου 1852.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν

Σ. ΜΙΛΙΟΣ.

ΝΟΜΟΣ

Συμπληρωτικὸς τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμου.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη, θέλει καθυποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήνησι τὴν 28 Ὀκτωβρίου 1852.

ΟΘΩΝ.

Σ. ΜΙΛΙΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ὁ τόπος τῆς διαμονῆς τοῦ ἐν ἀργίᾳ τιθεμένου ἀξιωματικοῦ, συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμου, προσδιορίζεται διὰ τοῦ περὶ τούτου Διατάγματος.

Ἄρθρ. 2. Ὁ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν, γνωμοδοτήσει τοῦ παρὰ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν ὁριζομένου ἀνακριτικοῦ συμβουλίου, ἀπαγορεύει εἰς τοὺς εἰς ἀπόταξιν καὶ εἰς ἀργίαν δι' ἀπολύσεως ἀπὸ τῆς θέσεώς των τιθεμένους ἀξιωματικοὺς νὰ φέρωσι τὴν στολὴν τοῦ βαθμοῦ των.

Οἱ παραβαίνοντες τὴν ἀνωτέρω διάταξιν ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν στρατοδικείων καὶ τιμωροῦνται κατὰ τὸ ἄρθρ. 228 καὶ ἑπόμενα τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 3. Ὁ ἀδεία τῆς Κυβερνήσεως ἀπὼν τοῦ σώματός του ὑπὲρ τοὺς ἓξ μῆνας ἀξιωματικὸς στερεῖται πασῶν τῶν στρατιωτικῶν ἀποδοχῶν του, ὁ δὲ χρόνος τῆς ἀπουσίας ταύτης δὲν λογίζεται χρόνος ὑπηρεσίας.

Ἐξαιροῦνται τῆς ἀνωτέρω διατάξεως οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀπερχόμενοι ἀδείᾳ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς μάθησιν ἐπιστήμης τινὸς ἢ τέχνης ἀξιωματικοί.

Ἄρθρ. 4. Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ 3 ἄρθρ. τοῦ παρόντος νόμου καὶ εἰς τὰς τοῦ ά. ἄρθρου τοῦ ΡΟΗ νόμου τῆς 7 Μαρτίου 1851 περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμου ὑπάγονται καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς ἐν ἐνεργείᾳ φάλαγγος.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ καὶ ἐκτελεσθῆ καθὸ Νόμος τοῦ Κράτους.

Ἔκθεσις πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τοῦ κανονίζοντος τὴν διάρκειαν τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας τῶν ἀπερχομένων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν στρατιωτικῶν πρὸς ἐκπαίδευσιν.

Ψηφισθέντος ὑπὸ τῆς Βουλῆς τοῦ ἐγκλείστου νομοσχεδίου, ὑποβάλλομεν αὐτὸ κατ' ἐπιταγὴν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν ὅπως καὶ παρ' αὐτῆς ἐπιψηφισθῇ.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 18 Νοεμβρίου 1852.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν
Σ. ΜΙΛΙΟΣ.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν
Λ. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ διαρκείας τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας τῶν ἀπερχομένων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν στρατιωτικῶν πρὸς ἐκπαίδευσιν.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Οἱ Ἡμέτεροι Ὑπουργοὶ τῶν Ναυτικῶν καὶ τῶν Στρατιωτικῶν θέλουσιν ὑποβάλει εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ὅπως ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Νοεμβρίου 1852.

ΟΘΩΝ.

Λ. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ. Σ. ΜΙΛΙΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Οἱ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἀποστελλόμενοι δι' ἐξόδων τοῦ δημοσίου, καὶ τῇ συγκαταθέσει αὐτῶν, ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοί, ναῦται ἢ στρατιῶται παντὸς ὅπλου ἢ κλάδου τοῦ Βασιλικοῦ ναυτικοῦ ἢ τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, πρὸς τελειοποίησιν ἢ ἐκμάθησιν ὡρισμένης ἐπιστήμης ἢ τέχνης τινός, ἀναγομέ-

νης εἰς τὸ ἐπάγγελμά των, ὑποχρεοῦνται νὰ ὑπηρετήσωσι, μετὰ τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπάνοδόν των εἰς τὸ Βασιλικὸν ναυτικὸν ἢ εἰς τὸν ἐν ἐνεργείᾳ στρατὸν ἀκτὼ ὁλόκληρα ἔτη.

Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς των δὲ ὀφείλουν νὰ δώσωσι τὸν περὶ τῆς ἐκπληρώσεως τῆς νέας ταύτης ὑποχρεώσεως ὅρκον τῆς ὑπηρεσίας, ὑπαγόμενοι εἰς τοὺς ναυτικοὺς ἢ στρατιωτικοὺς νόμους καὶ κανονισμούς.

Ἡ ἀνωτέρω διάταξις ἰσχύει ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους καὶ διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐκπαιδευομένους ἤδη ναυτικοὺς ἢ στρατιωτικούς, οἵτινες ὀφείλουν νὰ δώσωσι τὸν ὡς ἀνωτέρω ὅρκον τῆς ὑπηρεσίας ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας πρεσβευτικῆς ἢ προξενικῆς ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 2. Ἅπαντες οἱ ἀντιβαίνοντες εἰς τὸν παρόντα νόμον ὁρισμοὶ καταργοῦνται.

Ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε νὰ τυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσιν εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος, τὰ ὁποῖα συνεχόμενα κατὰ τιμήματα θέλουσιν ἐκλέξει ἐπιτροπὰς πρὸς σύνταξιν ἐκθέσεων διὰ τὰ παραιτέρω.

Ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Χρηστακόπουλος λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν· ὅτι πρὸ μικροῦ ἀνέγνω εἴς τινα ἐφημερίδα Β. Διάταγμα κανονίζον τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς τῶν εἰς Εὐρώπην πεμπομένων ὑποτρόφων πρὸς ἐκπαίδευσιν· προτιθέμενος δὲ νὰ κάμῃ λόγον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, παρακαλεῖ τὸν Κ. ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργὸν παρόντα κατὰ τὴν συζήτησιν ἵνα πέμψῃ εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας κατάλογον τῶν ἐν Εὐρώπῃ ὑποτρόφων, ὡς καὶ τῶν ἐνταῦθα ὑποτρόφων τοῦ Πανεπιστημίου, τῶν Γυμνασίων καὶ Ἑλληνικῶν Σχολείων.

Μετὰ τὴν γενομένην διαβεβαίωσιν ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς ἐκπαιδεύσεως περὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ ζητουμένου καταλόγου, ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Ι. Σταῦκος λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν· ὅτι ἐπιφορτισμένος ἀπὸ τὸ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον Τριχωνίας καθυποβάλλει εἰς τὸ Σ. Σῶμα τῆς Γερουσίας πρᾶξιν τοῦ αὐτοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου δι' ἧς τὸ συμβούλιον εὔχεται ὅπως ἡ Κυβέρνησις λάβῃ πρόνοιαν καὶ προσδιορίσῃ ὡς πρωτεύουσαν τοῦ Νομοῦ Ἀκαρνανίας τὸ Ἀγρίνιον ἐν τῷ κέντρῳ τῶν συγκροτουσῶν τὸν Νομὸν ἐπαρχιῶν κείμενον, ὑγιεινὸν καὶ εὐδιάβατον ἀντὶ τοῦ Μεσολογγίου (ὅπου ὑπάρχει ἤδη ἡ πρωτεύουσα) ἀκαταλλήλου διά τε τὸ ἀπόκεντρον καὶ δύσβατον.

Τὸ περὶ αὐτὸν ἔγγραφον ὡς καὶ τὴν πρᾶξιν τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου παρακατέθηκεν ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Γερουσίας.

Ἡ Γερουσία παρέπεμψε ταῦτα εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἀναφορῶν ἐπιτροπήν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Σ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Μ. Β. Χρηστακόπουλος.
Δ. Χατζιέσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 29 Νοεμβρίου 1852. Ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ προεδρεύων Β. ἀντιπρόεδρος Κ. Σ. Καλογερόπουλος ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου ἀσθενοῦντος καὶ τοῦ πρώτου ἀντιπροέδρου κωλυομένου, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 23,244 ἐγγράφου τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν περὶ γεννηθείσης τελεστῆς παρελθὼν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἀνέγνω τρία νομοσχέδια.

α.) Περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 211,600 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ε. ἔ. 1852 δι' ἀποζημίωσιν τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως σπεύδω νὰ ὑποβάλω τὸ παρὰ τῆς Βουλῆς ψηφισθὲν ἤδη περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 211,600 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1852 δι' ἀποζημίωσιν τῶν βουλευτικῶν σωμάτων νομοσχέδιον, τοῦ ὁποίου τὴν ἐπιψήφισιν παρακαλῶ νὰ ἐπισπεύσητε.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 29 Νοεμβρίου 1852.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΙΣΤΙΔΗΣ.»

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως δι' ἀποζημίωσιν τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων ψηφισθὲν ἤδη παρὰ

τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῆ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν, καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Νοεμβρίου 1852.

Ο Θ Ω Ν

Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.»

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1.

Αἱ ἀποζημίωσιν τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων χορηγεῖται συμπληρωτικὴ πίστωσις ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1852 τοῦ οἰκονομικοῦ κλάδου δραχμῶν 211,600 ἀναλογιζομένων ὡς ἑρεξῆς.

Κερ. Ε'. Βουλευτικὰ Σώματα.

Ἄρθρ. 1. Βουλὴ	δραχ.	131,000
Ἄρθρ. 2. Γερουσία	»	80.600
Τὸ ὅλον		211,600.

Ἄρθρ. 2.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐνεργηθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

β'.) Περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχ. 36,043 78|100 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ αὐτοῦ ἔτους, διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν γενομένων ἐξόδων ἕνεκα τῶν τελευταίων ἐν Λακωνίᾳ συμβάντων Καὶ γ'.) περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 32,000 εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἰδίου ἔτους διὰ τὴν πληρωμὴν ὑγειονομικῶν καὶ λοιμοκαθαρτικῶν ἐξόδων.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι !

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω τὸ παρὰ τῆς Βουλῆς ἤδη ψηφισθὲν νομοσχέδιον περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 36,043:78 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1852 εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργεῖον.

Ἐκ τῶν ἐνδιαλαμβανομένων εἰς τὴν ἐν ἀντιγράφῳ συναπτο-

μένην ἔκθεσιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ λόγων, δι' οὓς προεκαλέσθη ἡ ἔκτακτος αὕτη πίστωσις, δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θέλει πεισθῆ καὶ ἡ Γερουσία, διὰ νὰ ψηφίσῃ τὴν παραδοχὴν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 29 Νοεμβρίου 1852.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργείων νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῆ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 27 Νοεμβρίου 1852.

ΟΘΩΝ.

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἄρθρον 1. Χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργείων ἔκτακτος πίστωσις ἐκ δραχμῶν τριάκοντα ἓξ χιλιάδων, τεσσαράκοντα τριῶν, καὶ ἑβδομήκοντα ὀκτὼ λεπτῶν, ἀριθ. 36,043:78 ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἐνεστῶτος 1852 ἔτους πρὸς πληρωμὴν τῶν γενομένων ἐξόδων, ἕνεκα τῶν τελευταίων ἐν Λακωνίᾳ συμβάντων.

Ἄρθρ. 2. Ἡ ἀνωτέρω ἔκτακτος πίστωσις θέλει καταλογισθῆ ἐπὶ τοῦ κερ. Γ'., ἄρθρου 1. «Γενικὰ μέτρα τῆς δημοσίου ἀσφαλείας,» τῆς χρήσεως τοῦ 1852 τοῦ εἰρημένου Ὑπουργείου, τὰ δὲ ἔξοδα θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν εἰσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς αὐτῆς χρήσεως.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι !

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβ-

βάλω τὸ παρὰ τῆς Βουλῆς ψηφισθὲν ἤδη νομοσχέδιον περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 32,000 ἐπὶ τῆς χρήσεως 1852 πρὸς πληρωμὴν τῶν ὑγειονομικῶν καὶ λοιμοκαθαρτικῶν ἐξόδων.

Παρακαλῶ δὲ τὴν Γερουσίαν, ἀναγνωρίζουσαν τὸ ὀρθὸν καὶ πατεπεῖγον τῆς δαπάνης ταύτης, νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ ἐπιφέρῃ ἐπ' αὐτοῦ τὴν λευκὴν ψῆφόν της.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 29 Νοεμβρίου 1852.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργεῖον ψηφισθὲν ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον, θέλει ὑποβληθῇ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν, καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 27 Νοεμβρίου 1852.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἄρθρον 1. Χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργεῖον συμπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχμῶν 32,000 ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, πρὸς πληρωμὴν τῶν ὑγειονομικῶν καὶ λοιμοκαθαρτικῶν ἐξόδων.

Ἄρθρ. 2. Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ αἱ μὲν δραχμαὶ 25,000 θέλουν καταλογισθῇ εἰς τὸ κερ. Δ', ἄρθρον 5 «Ὑγειονομικά,» αἱ δὲ δραχμαὶ 7,000 εἰς τὸ κερ. Δ', ἄρθρον 6 «Λοιμοκαθαρτήρια.»

Ἄρθρ. 3. Τὰ ἀνωτέρω ἔξοδα θέλουν πληρωθῇ ἐκ τῶν εἰσόδων τῆς τρεχούσης χρήσεως 1852.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπεφασίσθη δὲ ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις αὐτοῦ τὴν προσεχῆ δευτέραν ἀ. τοῦ προσεγγίζοντος μηνὸς Δε-

κεμβρίου, περιττῆς θεωρηθείσης τῆς ἐκτυπώσεως καὶ διανομῆς, ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν δύω νὰ ἐκτυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσι τὰ τε νομοσχέδια καὶ αἱ ἐκθέσεις, καὶ τὰ τμήματα, συνελθόντα εἰς προεξέτασιν αὐτῶν, νὰ ἐκλέξωσιν ἐπιτροπὰς πρὸς σύνταξιν τῶν ἀπαιτουμένων ἐκθέσεων διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος
Σ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.
Β. Χριστακόπουλος.
Δ. Χαντζῆσκος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 2 Δεκεμβρίου 1852, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων Β'. ἀντιπρόεδρος κύριος Σπυρίδων Καλογερόπουλος, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου καὶ κωλυομένου τοῦ Α. ἀντιπροέδρου, κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κυρίου προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 211,600 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1852 δι' ἀποζημίωσιν τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων, θέτερος τῶν ΚΚ. γραμματέων ἀναγινώσκει τὸ εἰρημένον νομοσχέδιον, τοῦ ὁποίου ἡ ἀρχ', μηδεμιᾶς γενομένης παρατηρήσεως, γίνεται παραδεκτὴ διὰ ψήφων 30 (παμψηφεί), κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, συνταχθὲν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Χ. Παπαπολίτου καὶ Π. Αἰδωρίκη.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως δι' ἀποζημίωσιν τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Κουντουριώτης	Ν
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης		Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν

Ἀναστάσιος Λόντος	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	
Λάμπρος Νάκος	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	
Ν. Πρασακάκης	
Σπ. Τρικούπης	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν
Ἀθανάσ. Λιδωρικης	Ν
Γεώρ. Δαρειώτης	Ν
Γεώρ. Παπανλιόπουλος	
Γεώρ. Γλαράκης	Ν
Δημ. Γ. Βούλγαρης	
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Νικόλ. Ἰω. Μέξης	Ν
Ἀδὰμ Δούκας	
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Κωνστ. Καναρης	Ν
Τσανετ. Γρηγοράκης	Ν
Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀντών. Γ. Κριεζὴς	
Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Δημήτ. Πλαπούτας	
Ἰωάν. Στάϊκος	
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Κίτζος Τζαβέλλας	
Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	Ν
Δημ. Χατσῖσκος	Ν
Δημ. Χρηστίδης	
Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Χατσῆ Χρῆστος	
Γεώρ. Δουβουνιώτης	
Κωνσ. Προβιλέγγιος	
Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Σπῦρος Μήλιος	

Προβάσης μετὰ ταῦτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τῶν καθ' ἕκαστα συζήτησιν ἀναγινώσκεται τὸ 1 ἄρθρον· τίς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἠρώτησεν ἂν τὰ διὰ τῆς προκειμένης συμπληρωτικῆς πιστώσεως ζητούμενα ἔξοδα προέρχωνται ἀπὸ περιστάσεις μὴ δυναμένας νὰ προβλεφθῶσιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἐπὶ παραδείγματι, διότι ηὔξησε τὸ προσωπικὸν τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων, διότι ἐγένοντο ἔκτακτοι δαπάναι ἀπὸ τὰ νομοθετικὰ Σώματα, καὶ δι' ἄλλας ἐκτάκτους περιστάσεις, ἢ διότι ἡ Κυβέρνησις προϋπελόγισε τὴν βουλευτικὴν ἀποζημίωσιν δι' ὀλιγωτέρους παρ' ὅσους ἡ Σύνοδος διήρκεσε μῆνας, ἑτέρων δ' ἀπαντησάντων ὅτι προέχονται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ Κυβέρνησις προϋπελόγισε τὴν διάρκειαν τῆς Συνόδου τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων εἰς ὀλιγωτέρους μῆνας μόνον, ἐνῷ αὕτη παρετάθη ἐπὶ δώδεκα, ἡ Γερουσία διὰ χειροτονίας παρεδέξατο τὸ 1 ἄρθρον ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθὲν μετὰ ταῦτα καὶ τὸ 2 ἄρθρον ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ ψήφων 32 ἑνὸς ἀρνηθέντος ψῆφον, κατὰ τὸ ὠδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως εἰς ἀποζημίωσιν τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης	
Α. Μοναρχίδης	
Λάμπρος Νάκος	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	
Νικόλαος Προσακάκης	
Σπυρίδων Τρικούπης	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	
Δρόσος Μανσόλας	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου.	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν
Γεώρ. Παππανλιόπουλος	
Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Ἀδὰμ Δούκας	
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Κωνσταντῖνος Καναρης	Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀντώνιος Γ. Κριεζὴς	
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Δημήτριος Πλαπούτας	
Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Κίτσος Τζαβέλας	
Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Δημήτριος Χατσῖσκος	Ν
Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Χατσῆ Χρῆστος	
Γεώργιος Δουβουνιώτης	
Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	
Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Σπῦρος Μήλιος	

Οὕτω λοιπὸν τὸ εἰρημένον νομοσχέδιον ἔχει ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 29 Νοεμβρίου 1852.

Μετὰ ταῦτα ὁ κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς αὔριον τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσθήκης δύω ὑπαλλήλων εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργεῖον.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Β. Χρηστακόπουλος
Δ. Χατσίσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 4 Δεκεμβρίου 1852, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης, ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου ἀσθενοῦντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης, παρελθὼν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως κατέθεσεν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας, τὸν ἐπὶ τῇ αἰτήσει Γερουσιαστοῦ τινος, γενομένῃ εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, πίνακα τῶν εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα τοῦ Κράτους καὶ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐκπαιδευομένων ὑποτρόφων τῆς Κυβερνήσεως πρὸς γνῶσιν καὶ χρῆσιν τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσθήκης δύω ὑπαλλήλων εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου, εἷς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς εἶπε τὰ ἑξῆς· ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ νομοσχεδίου ἤκουσα ὅτι ζητεῖται αὔξησις ἢ προσθήκη εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ ὀργανικοῦ νόμου προσδιωρισμένον, καὶ παρατηρῶ ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο παραβιάζεται διὰ τῆς ὑπαρχούσης διαιρέσεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ ὑπουργείου τούτου, ἐν ᾧ ὑπάρχουσι πέντε τμήματα καὶ πέντε τμηματάρχαι ἀντὶ δύω, τοὺς ὁποίους ἐννοεῖ καὶ προσδιορίζει τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον τοῦ ὀργανικοῦ νόμου· ἐκ τῶν πλεοναζόντων τριῶν τμημάτων τὸ ἓν εἶναι τὸ τῆς κατωτέρας ἐκπαιδεύσεως, τὸ ὁποῖον διευθύνει εἷς τμηματάρχης, διευθυντὴς τῶν δημοτικῶν σχολείων καλούμενος, ξένος ὅλως διόλου τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου· τὸ ἕτερον

εἶναι ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτήτων, τὸ ὁποῖον διευθύνει ἕτερος εἰδικὸς τμηματάρχης, ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων καλούμενος, ἐνῷ ὁ περὶ ἀρχαιοτήτων κλάδος ὑπάγεται εἰς τὸ γενικὸν τμῆμα τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως· καὶ τὸ τρίτον εἶναι τὸ τοῦ λογιστικοῦ, τὸ ὁποῖον μὴ προβλεπόμενον ἀπὸ τὸν νόμον ὑπάγεται εἰς ἀμφότερα τὰ τμήματα τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς ἐκπαιδεύτεως· ὁρῶ ὅθεν ὅτι ἕνεκα τῆς τοιαύτης διαιρέσεως καὶ ὑποδιαιρέσεως τῶν τμημάτων καὶ τῆς ἀσχολήσεως τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου εἰς εἰδικὰς ἢ μικρὰς ἐργασίας, τὸ ὑπάρχον προσωπικὸν δὲν ἐπαρκεῖ, ἐνῷ ἄλλως ἐργαζόμενον ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν δύω γενικῶν κατὰ τὸν νόμον τμηματαρχῶν θέλει εἶσθαι λίαν ἐπαρκές.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν εἶπεν· ἀπὸ τὴν ἔκθεσίν μου καὶ ἀπὸ τὸ μοναδικὸν ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου βλέπετε ὅτι δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ ἄλλου τινὸς εἰμὴ περὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ γραφείου, τοῦ ὁποίου προΐσταμαι ὑπουργείου, ἤτοι περὶ τῆς αὐξήσεως αὐτοῦ ὡς μὴ ἐπαρκοῦντος εἰς τὰς ἐργασίας κατὰ δύω ὑπαλλήλους. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὑπάρχει εἷς διευθυντὴς τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως μὴ προβλεπόμενος ἀπὸ τὸν νόμον· ἀλλ' ὁ τοιοῦτος ὑπάρχει καθιερωμένος διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος, καὶ ὡς ὑπάλληλος ὑπαγόμενος εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως διατελεῖ ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ ἐργαζόμενος εἰς ἓν τῶν δωματίων τοῦ ὑπουργείου διὰ τὴν ἑνότητα τῆς ὑπηρεσίας· ὑπάρχει προσέτι εἷς ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων, τοῦ ὁποίου ἡ θέσις εἶναι ἐπίσης κανονισμένη διὰ Β. Διατάγματος· ἀλλὰ καὶ οὗτος ὡς ὑπαγόμενος εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο διατελεῖ ἐργαζόμενος ἐντὸς αὐτοῦ διὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἀνωτέρω λόγον. Ἐὰν εἰς τὰ δύω ταῦτα πρόσωπα προστεθῶσι καὶ οἱ ὑπάλληλοι τοῦ ὑπουργείου ὄντες τὸν ἀριθμὸν ὀκτώ, τὸ ἐκ δέκα προσώπων συμποσούμενον προσωπικὸν δὲν ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ ὑπουργείου.

Λέγοντος ἐνταῦθα τοῦ πρώτου ἀγορεύσαντος Γερουσιαστοῦ ὅτι τὰ διατάγματα τὰ ἀφορῶντα τὴν διαίρεσιν τῶν ὑπουργείων διὰ τοῦ ὀργανικοῦ νόμου κατηργήθησαν, καὶ ὅτι οἱ δι' αὐτοῦ προσδιοριζόμενοι δύω τμηματάρχαι εἰσὶν οἱ ἀρμόδιοι διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑπηρεσίας ὄντες συνάμα καὶ ὑπεύθυνοι, ἕτερος ἠρώτησε τὸν Κ. ὑπουργὸν περὶ τῶν καθηκόντων ἅτινα θέλουσιν ἀνατεθῆ εἰς τὸν ζητούμενον νέον ὑπουργικὸν γραμματέα ἀ. τάξεως, ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς ἀπήντησεν ὅτι εἰς τὸν ὑπάλληλον τοῦτον θέλουσιν ἀνατεθῆ τὰ καθήκοντα τοῦ λογιστηρίου διὰ τὴν ἐκπλή-

ρωσιν τῶν ὁποίων ὡς λίαν ἐκτεταμένων εἰς ὑπάλληλος μὲ βαθμὸν γραμματέως Ε'. τάξεως καὶ μὲ μισθὸν **160** δραχμῶν δὲν ἐπαρκεῖ· προσέθηκε δὲ ὅτι ἡ ὑπηρεσία ἕνεκεν ἄλλων περιστατικῶν καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν πρὸ ὀλίγου καθιερωθέντων ἐκκλησιαστικῶν νόμων ἐπολλαπλασιάσθη, ὥστε οἱ ὑπάρχοντες ὑπάλληλοι δὲν ἐπαρκοῦν.

Συμφώνων μὲ τὸν Κ. ὑπουργὸν ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἐξεθηκεν· ὅτε εἶχον τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, προέβην εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ διοργανισμοῦ τῶν ὑπουργείων τοῦ Κράτους νόμου, καὶ κατὰ συνέπειαν ἔπαυσα ὑπαλλήλους τινὰς ἐν οἷς καὶ δύω ὑπουργικοὺς γραμματεῖς· μετὰ δὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου τούτου παρετήρησα ὅτε ἡ ὑπηρεσία ὠπισθοδρόμει· διαβεβαιῶ ὅθεν τὴν Γερουσίαν ὅτι εἰσὶ λίαν ἀναγκαῖοι οἱ ζητούμενοι διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου δύω ὑπάλληλοι διὰ τὴν ἐπλήρωσιν τῆς ὑπηρεσίας.

Καὶ ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἑξῆς· οἱ πρὸ ἐμοῦ λαλήσαντες Κ. Γερουσιασταὶ ὑπὲρ καὶ κατὰ τῆς προσθήκης τῶν ζητουμένων ἤδη δύω ὑπαλλήλων εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν περιωρίσθησαν μόνον νὰ ἐξετάσωσι τὴν τάξιν καὶ τὴν ἀνάγκην, καὶ δὲν ἔβαυσαν παντάπασι τὸ οἰκονομικὸν μέρος τοῦ ζητήματος· ἐνθυμίζομαι βεβαίως ὅτι ἄλλοτε πολὺς ἐγένετο λόγος εἰς τὸν περίβολον τοῦτον περὶ τῆς προσθήκης ὑπαλλήλων τινῶν εἰς ἓν ἄλλο ὑπουργεῖον, τοῦ ὁποίου ὁ ὑπουργὸς δὲν ὑπάρχει παρὼν, ὡς ἐπεθύμουν, διὰ νὰ βεβαιώσῃ τοὐλάχιστον ὅτι ἡ συζήτησις ἐκείνη ἀνέπτυξεν ἀποχρώντως ὅσα τις δύναται νὰ εἴπῃ ἐπὶ ἀντικειμένων, ὡς τὸ παρὸν, καὶ θαυμάζω πῶς δὲν εἶναι παρὼν καὶ οὗτος καὶ ἄλλος τις ὑπουργὸς Γερουσιαστής, ἀλλὰ μόλις μετὰ πολλὴν ἀναζήτησιν εὑρέθη ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς εἰς συγκρότησιν τῆς συνεδριάσεως· εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἔρχεται εἰς τὴν μνήμην μου εἷς μῦθος, τὸν ὁποῖον συγχωρήσατέ μοι νὰ σᾶς διηγηθῶ. Εἷς ἐποχήν τινα ἄνθρωπός τις ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀσίαν εἰς τὴν ὁποίαν εὗρεν πολλοὺς σκύλους περιφερομένους· ὅτε δὲ συνέβη νὰ ὁρμήσῃ κατ' αὐτοῦ εἷς ἐκ τῶν σκύλων τούτων, ὁ ἄνθρωπος οὗτος κύψας κάτω διὰ νὰ λάβῃ λίθον τινὰ καὶ κτυπήσῃ δι' αὐτοῦ τὸν σκύλον εὗρεν τοὺς λίθους συμπεπηγμένους ἀπὸ τὸν παγετόν· καὶ κατὰ συνέπειαν εἶπεν « ἐνταῦθα οἱ σκύλοι ἀπολύονται οἱ δὲ λίθοι δένονται » ὁ μῦθος οὗτος εἶναι ἐφαρμοστέος καὶ εἰς τὰ τοιαῦτα ζητήματα. Τὸ ταμεῖόν μας ἤδη εἶναι εἰς τὴν μεγαλητέραν ... χειαν, καὶ διὰ τῆς πληρωμῆς περιττῶν ἐξόδων θέλει ῥθώσει εἰς τὴν χρεωκοπίαν, ἀλλ' οὐχ ἧττον δὲν παύομεν καθ' ἡμέραν νὰ αὐξάνωμεν ἔτι μᾶλλον ταῦτα· πῶς, θέλετε, Κ. ὑπουργοὶ, διὰ τὴν πληρωμὴν τοιούτων ἐξόδων νὰ ῥθάσωμεν εἰς πτώχευσιν καὶ νὰ καθυστερήσωμεν τὴν πληρωμὴν τῆς μισθοδοσίας τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἀναγκαίων ὑπαλλήλων; ἔπρεπε νὰ προνοήσωμεν ὅλοι εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, καθ' ὃν τρόπον ἐπρονόησε τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὁ Φαραὼ διὰ τῆς φρονήσεως τοῦ Ἰωσὴφ εἰς τὴν Αἴγυπτον ἰδὼν τὸ μυθολογούμενον ἐκεῖνο ὄνειρον· ἐὰν ἐθεωρεῖτε τὴν ζητουμένην αὔξησιν τῶν ὑπαλλήλων ἀναγκαίαν, ἔπρεπε νὰ μᾶς φέρητε πίνακα μέσου ὅρου τῶν καθημερινῶν ἐργασιῶν αὐτῶν διὰ νὰ σταθμίσωμεν καὶ ἡμεῖς αὐτὰς καὶ φέρωμεν ἐν γνώσει τὴν ψῆφόν μας· ἐννοεῖτε καὶ ἡμεῖς Κ. ὑπουργὲ, παρεκτὸς ἐὰν τὸ βάρος τῆς ὁποίας εἶσθε ἐπιφορτισμένος ὑπηρεσίας σᾶς κάμῃ νὰ μὴν ἐννοήσητε, ὅτι ὑπάρχουν ὑπάλληλοι, οἵτινες ἄλλο ἔργον δὲν ἔχουσιν εἰμὴ νὰ κατασκευάζωσι συχνὰ πυκνὰ τὰ κονδύλιά των μὴ ἐργαζόμενοι· ἑπομένως ἀφοῦ τὸ ταμεῖόν μας εἶναι πτωχὸν, καὶ ἔχομεν ἀνάγκην αὐξήσεως τῶν ὑπαλλήλων, διὰ ποῖον λόγον νὰ στείλωμεν πρὸ ὀλίγου χρόνου ὑποτρόφους εἰς Εὐρώπην ἐπιβαρύνοντες μὲ νέα ἔξοδα τὸ ταμεῖον; Τὸ ἔργον ἐκεῖνο εἶναι μὲν γενναῖον καὶ εὐεργετικὸν, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ τῆς πρώτης ἀνάγκης. Ἔπειτα ὁ εἷς, ὅταν ἐκλεχθῇ ὁ ἱκανὸς, δύναται νὰ ἐργασθῇ διὰ πολλοὺς, καθόσον οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ πολύ· διὰ τοὺς λόγους τούτους φρονῶ ὅτι ἡ Γερουσία πρέπει νὰ σκεφθῇ πολὺ προκειμένου λόγου περὶ αὐξήσεως ἐξόδων. Ἁπάντων εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἐξέθηκεν. Ἐπαινῶ πολὺ τὸ περὶ οἰκονομίας αἴσθημα τοῦ προλαλήσαντος· ἔχων ἀείποτε ὑπ' ὄψιν τὴν οἰκονομίαν ὡς καὶ ὁ προλαλήσας εἰς τὴν ἰδιωτικήν μου διαχείρισιν ἐστάθμισα πολὺ ὡς ὑπουργὸς ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὴν οἰκονομίαν τοῦ δημοσίου, καὶ ἐν συνειδήσει λέγω ὅτι οἱ ὑπάρχοντες ὑπάλληλοι δὲν ἐπαρκοῦν· δὲν ἠδυνάμην δὲ νὰ ἀναβάλω τὴν ἀποστολὴν τῶν τεσσάρων νέων εἰς Εὐρώπην, καὶ μὲ τὸ ποσὸν τῆς μισθοδοσίας τούτων νὰ μισθοδοτήσω τοὺς ζητουμένους δύω ὑπαλλήλους, διότι ἐθεώρησα ταύτην ἱερὰν καὶ ἐστάθμισα καλῶς καὶ τὸ οἰκονομικὸν μέρος καὶ τὴν ὠφελειαν ἥτις θέλει προέλθει ἐκ τῆς ἀποστολῆς ταύτης.

Λαβὼν ἐκ δευτέρου τὸν λόγον ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς προσέθηκεν, οὐδὲν ἄλλο ἔπρεπε νὰ σκεφθῇ ὁ Κ. ὑπουργὸς εἰμὴ ποῖον ἐκ τῶν δύω ἔπρεπε νὰ προτιμήσῃ, τὴν ἀποστολὴν ἢ λο-

νότι εἰς Εὐρώπην τῶν τεσσάρων νέων, ἢ τὴν μισθοδοσίαν τῶν ζητουμένων δύω ὑπαλλήλων· ἀλλ' ἐὰν μᾶς εἴπωσιν ὅτι ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν νέων τούτων ὑπάρχει εἰς τὸν ἐπιψηρισθέντα προϋπολογισμόν, δυνάμεθα νὰ ἀπαντήσωμεν ὅτι ἤδη ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας νέον προϋπολογισμόν, εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ὁποίου πρόκειται νὰ σταθμίσωμεν τὸ ἔξοδον τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν καθ' ὅλας τὰς ἐπόψεις, καὶ νὰ προτιμήσωμεν τὸ ἔξοδον αὐτῶν ἢ ἐκεῖνο τῶν ὑπαλλήλων· ὄχι διότι εἶμαι ἐναντίος εἰς τὴν γενναιόφρονα συντήρησιν νέων Ἑλλήνων σπουδαστῶν εἰς τὴν ἑσπερίαν Εὐρώπην λέγω ταῦτα, ἀλλὰ παρατηρῶν μόνον ἐκ τοῦ προχείρου καὶ ἐν παραδείγματι ὅτι πρέπει νὰ περιοριζώμεθα εἰς μόνον τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα ἔξοδα ἀναβάλλοντες τὰ φύσεως ὡς τὸ ἀνωτέρω εἰς ἄλλας εὐτυχεστέρας περιστάσεις· ἔπειτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἠδύνατο ἴσως καὶ εἰς αὐτὰς τὰς δαπάνας τῆς ὑπηρεσίας του ἢ καὶ ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους συναδέλφους του ὑπουργοὺς εἰς τὸν ὑπέρογκον προϋπολογισμόν μας, ἠδύνατο λέγω νὰ καταργήσῃ ἔξοδα περιττὰ ἢ τοὐλάχιστον ὄχι τόσαν καταπίγοντα, ὡς παριστάνεται τὸ παρὸν, καὶ καταργῶν αὐτὰ νὰ μᾶς προτείνῃ νέα· ἀλλ' ἐὰν μᾶς εἴπωσιν ὅτι τὸ ἔξοδον τοῦτο εἶναι μηδαμινόν, δυνάμεθα νὰ ἀπαντήσωμεν αὖθις ὅτι ὁ οἰκονόμος εἰς τὰ μικρὰ οἰκονομικώτερος ἔσεται εἰς τὰ μεγάλα, κατὰ τὸ σοφὸν ἀπόφθεγμα τοῦ περιφήμου Φραγκλίνου τῆς Ἀμερικῆς τὸ λέγον ὅτι τὸ εἰς μεγάλην τιμὴν ἀλλ' ἀναγκαῖον ἀγοραζόμενον πρᾶγμα εἶναι εὐθηνὸν, τὸ δὲ εἰς μικρὰν τιμὴν καὶ μὴ ἀναγκαῖον εἶναι ἀκριβόν. Ἐκ τῶν προλαλησάντων πρώην ὑπουργῶν ὁ εἷς, καθὰ παρετήρησα, παραδέξατο μετὰ προθυμίας μεγάλης τὴν προσθήκην τῶν δύω ὑπαλλήλων, ὁ δὲ ἕτερος ἐδίστασε νὰ παραδεχθῇ αὐτὴν, καὶ ἐκ τούτου ἔπεται ὅτι ἡ ἀνάγκη δὲν εἶναι τοσαύτη ὅση παριστάνεται. Τὰς τοιαύτας περὶ οἰκονομίας παρατηρήσεις πρέπει παντοῦ καὶ πάντοτε νὰ λέγωμεν, διότι εἴμεθα ἔθνος πτωχὸν καὶ δὲν ἔχωμεν τὰ μέσα νὰ καλύψωμεν τὰ καθαρῶς ἀναγκαῖα ἔξοδα, πολὺ δὲ περισσότερον τὰ περιττά· οἱ πρώην ἀγορεύσαντες ἔψαυσαν μόνον τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ τακτικόν, ἀλλ' ἐγὼ ὡς ἐκ προσθήκης ἔψαυσα καὶ τὸ οἰκονομικὸν μέρος, διὰ νὰ σᾶς παρατήσω ὅτι πρόκειται περὶ αὐξήσεως ἐξόδων καὶ πρέπει νὰ σκεφθῆτε πολύ.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ψηφοφορίας γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Μ. Δ. Καΐρη καὶ Δ. Ὀλυμπίου, ἐζήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 29 κατὰ

μιᾶς κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσθήκης δύω ὑπαλλήλων εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ.

Γ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Δ. Γ. Βούλγαρης	
Σωτ. Θεοχαρόπουλος		Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικόλ. Ι. Μέξης.	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδάμ. Δούκας	
Σπ. Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	
Ἀναστ. Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας		Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγ. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Λάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	
Χαρ. Παππαπολίτης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Ἰάκ. Παξιμάδης	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	Ν
Νικ. Πρασσακάκης		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθ. Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ν. Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστάσ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώρ. Ψύλλας	Ο	Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας		Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάν. Θεοτόκης		Γεώργιος Δυοβουνιώτης	
Ἰωάν. Χ. Πέτρου	Ν	Κωνσταντ. Προβιλέγγιος	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Σπῦρος. Μήλιος	Ν
Γεώργ. Παππαηλιόπουλος			

Ἀναγνωσθὲν ἔπειτα τὸ πρῶτον καὶ μοναδικὸν ἄρθρον αὐτοῦ, ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ χειροτονίας ἄνευ τινος ἀντιρρήσεως.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων εἴκοσι ἑπτὰ κατὰ μιᾶς, ἤτοι κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ ἀνωτέρω.

Παρελθών ὕστερον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν, ἔχοντα ὡς ἕπεται.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συντάξεως χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Ἐπιψηφισθέντος ὑπὸ τῆς Βουλῆς τοῦ πρὸς ὑμᾶς ὑποβαλλομένου νομοσχεδίου περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος κατ' ἐπιταγὴν τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως ἐπικαλοῦμαι τὴν κατεπειγόντως συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ.

Νομίζω δὲ περιττὸν νὰ ἐπαναλάβω ἐνταῦθα τὰς περὶ τούτου ἀναπτύξεις, διότι ἐκ τῶν ἐπισυνημμένων πρακτικῶν τῶν ἐπὶ τούτου γενομένων συζητήσεων ἐν τῇ Βουλῇ ἡ Γερουσία θέλει φωτισθῇ ἀρκούντως, καὶ θέλει ἐπισπεύσει τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ἐξ οὗ πολλαὶ καὶ χῆραι καὶ ὀρφανὰ περιμένουσι τὸν ἄρτον.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 1 Δεκεμβρίου 1852.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν
Σ. ΜΙΑΙΟΣ.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Φάλαγγος.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἐπόμενον Νομοσχέδιον, ὅπως ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, θέλει εἰσαχθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησίν του.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 1 Δεκεμβρίου 1852.

ΟΘΩΝ

Σ. ΜΙΑΙΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικῶν, πρεσβυτῶν καὶ συνταξιούχων τῆς φάλαγγος ἔχουσι πρὸς σύνταξιν δικαίωμα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ συντάξεως τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς Νόμου, ἐὰν οἱ σύζυγοι ἢ οἱ γονεῖς αὐτῶν κέκτηνται τὰ παρὰ τοῦ αὐτοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, δύναται δὲ ἀντὶ συντάξεως νὰ τοῖς δοθῇ προικοδοτικὸν γραμμάτιον κατὰ τὰ περὶ προικοδοτήσεως τῶν φαλαγγιτῶν νενομοθετημένα, ἀνάλογον τοῦ πραγματικοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀποβιώσαντος συζύγου ἢ γονέως αὐτῶν. Τὸ γραμμάτιον τοῦτο διανέμεται καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανὰ κατὰ τοὺς περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν ὅρους τοῦ αὐτοῦ Νόμου.

Δικαίωμα ἀπολαβῆς προικοδοτικοῦ γραμματίου ἢ συντάξεως ἔχουν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ 30 ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ Νόμου περὶ συντάξεως καὶ κατὰ τοὺς ἀνωτέρω τεθέντας ὅρους καὶ αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Φάλαγγος μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος Νόμου ἀποβιωσάντων ἐκ τῶν διαλαμβανομένων ὡς ἀνωτέρω ἀξιωματικῶν τῆς Φάλαγγος.

Ἄρθρ. 2. Ἅπασαι αἱ ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν παρόντα Νόμον διατάξεις καταργοῦνται.»

Ἀπερασίσθη δὲ νὰ τυπωθῶσιν ἀμφότερα καὶ νὰ διανεμηθῶσι πρὸς τοὺς κ.κ. Γερουσιαστάς, καὶ τὰ τμήματα νὰ διορίσωσιν ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν ἐκθέσεως.

Μετὰ ταῦτα λόγου γενομένου περὶ τῆς βραδύτητος ἥτις συμβαίνει εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Γερουσίας ἕνεκα τῆς μὴ ἐγκαίρου ἐκλογῆς τῶν μελῶν τῶν εἰσηγητικῶν ἐπιτροπῶν ἐκ μέρους τῶν τμημάτων καὶ τῶν κ.κ. Γερουσιαστῶν εἰπόντων ὅτι τὰ μέλη τὰ ἀπαρτίζοντα τὴν πλειονοψηφίαν δύνανται νὰ προχωρήσωσι εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἐκθέσεων ὅταν τὰ λοιπὰ δὲν ἐκλεχθῶσιν ἐγκαίρως «καὶ ἐκ τούτου προέρχεται βραδύτης,» ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Δ. Χαντζίσκος.
Λ. Χαραλάμπης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 11 Δεκεμβρίου 1852. Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν κ.κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Ἀναγνώστης Μοναρχίδης, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου κυρίου Ἀνα-

γνώστη Δελιγιάννη, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ κωλυομένου θατέρου τῶν γραμματέων κυρίου Βασιλείου Χρηστακοπούλου τὸν Γερουσιαστὴν κύριον Ἀν. Σ. Χαραλάμπην κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀναγινώσκεται ἀκολούθως ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ κυρίου Χαραλάμπους Παπαπολίτου δι' ἧς αἰτεῖται τεσσαρακονθήμερον ἄδειαν ἀπουσίας· ἡ Γερουσία ἐγκρίνει τὴν αἴτησιν ταύτην.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ κυρίου προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐκθέσεών τινων τῶν ἐπιτροπῶν, θάτερος τῶν ΚΚ. γραμματέων ἀναγινώσκει· ά. Τὴν ὡς ἐξῆς ἔχουσαν ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ διαρκείας τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας τῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἀπερχομένων πρὸς ἐκπαίδευσιν στρατιωτικῶν.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Παραδέχθη ἡ ἐπιτροπή σας τὸ παρὰ τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ διαρκείας τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας τῶν ἀπερχομένων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν στρατιωτικῶν πρὸς ἐκπαίδευσιν, ὅπως ἔχει, διότι εὗρε τὰς διατάξεις αὐτοῦ ὠφελίμους καθ' ὅλους τοὺς λόγους εἴς τε τὸ δημόσιον καὶ εἰς τὸν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πρὸς ἐκπαίδευσιν ἀποστελλόμενον, συνίστησι δὲ τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 10 Δεκεμβρίου 1852.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Κίτζος Τζαβέλλας.	Δ. Ν. Ὀλύμπιος.
Ἰωάννης Οἰκονόμου.	Δ. Χατζίσκος.

Ἡ τύπωσις ταύτης ἐθεωρήθη περιττή, ὡς μηδεμίαν παρατήρησιν ἡ τροπολογίαν τοῦ νομοσχεδίου ἐπιφερούσης, ἡ προσεχὴς δὲ δευτέρα, 15 τ. μ. ὡρίσθη ὡς ἡμέρα συζητήσεως τοῦ περὶ οὗ πραγματεύεται νομοσχεδίου.

β'. Τὴν ἑπομένην ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τοῦ κανονίζοντος τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐν ἐνεργείᾳ καὶ διαθεσιμότητι ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸ νομοσχέδιον τὸ κανονίζον τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐν ἐνεργείᾳ καὶ διαθεσιμότητι ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς παρεδέξατο ἡ ἐπιτροπή σας ὅπως ἔχει, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν τούτου καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 10 Δεκεμβρίου 1852.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Κίτζος Τζαβέλλας.	Δ. Ν. Ὀλύμπιος.
Χατζῆ Χρῆστος.	Δ. Χατζίσκος.

Καὶ ταύτης ἡ τύπωσις ἐθεωρήθη περιττὴ ἡ προσεχὴς δὲ δευτέρα προσδιωρίσθη ὡς ἡμέρα συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου.

γ'. Τὴν ἀκόλουθον ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ συμπληρωτικοῦ νομοσχεδίου τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμου.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Ἐξετάσασα ἡ Ἐπιτροπή σας τὸ συμπληρωτικὸν τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν Νόμου Νομοσχέδιον, καὶ διαφωνήσασα κατὰ τὴν συζήτησιν περὶ τῆς παραδοχῆς τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, διηρέθη εἰς πλειοψηφίαν καὶ μειοψηφίαν· καὶ ἡ μὲν πλειοψηφία παρεδέχθη τήν τε ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα τοῦ νομοσχεδίου ὅπως ἔχουσιν, ὡς θεωρήσασα ἰσχυροὺς τοὺς ἐν ταῖς ἐκθέσεσι τοῦ κυρίου Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ἀναφερομένους λόγους. Ἡ δὲ μειοψηφία εἰς ἣν ἀνήκει μόνον ἓν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ὁ κύριος Δ. Ν. Ὀλύμπιος, δὲν παρεδέχθη τὸ νομοσχέδιον, διότι θεωρεῖ τὰς διατάξεις αὐτοῦ ἀκαταλλήλους καὶ δυσαρέστους ἐχούσας συνεπείας κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν των τόσον ὡς πρὸς τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ ἀγῶνος ὅσον καὶ εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Δεκεμβρίου 1852.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Κ. Τζαβέλας	Δ. Ν. Ὀλύμπιος
Χατζῆ Χρῆστος	Δ. Χατζίσκος.

Ἡ Γερουσία ἀπεράσισε νὰ τυπωθῇ αὕτη καὶ διανεμηθῇ εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος, καὶ τὴν προσεχῆ δευτέραν νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις.

Μετὰ ταῦτα ὁ κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἑπομένης συνεδριάσεως, γενησομένης τὴν προσεχῆ δευτέραν, τὴν συζήτησιν τῶν ἀνωτέρω τριῶν νομοσχεδίων.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Δ. Χατσίσκος.

Ἀθ. Γρηγοριάδης

ΣΥΝΕΔΡΥΑΣΙΣ

Τῆς 15 Δεκεμβρίου 1852. Ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης, ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου ἀσθενοῦντος, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδην ἀντὶ τοῦ Κ. Β. Χρηστακοπούλου ἀσθενοῦντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ ναυτικῶν συντάξεων καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ., ὑποβάλλω πρὸς τὴν Γερουσίαν τὸ περὶ ναυτικῶν συντάξεων Νομοσχέδιον, ἐπιψηφισθὲν ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς, καὶ ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχεδίου. Ἐπικαλοῦμαι δὲ παρὰ τῆς Γερουσίας τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ καὶ ἐπιψήφισιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **11** Δεκεμβρίου **1852**.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸς
Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ ναυτικῶν συντάξεων.

ΟΘΩΝ
ΔΙΑ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸς θέλει παρουσιάσει εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ ψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς ἐπόμενον νομοσχέδιον, καὶ ὑποστηρίξει αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησίν του.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **11** Δεκεμβρίου **1852**.

ΟΘΩΝ.

Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. **1**. Αἱ ναυτικαὶ συντάξεις προσδιορίζονται διὰ τοῦ παρόντος νόμου αἱ ἑξῆς.

Σύνταξις ἀποστρατείας,
Σύνταξις ἀποτάξεως,
Σύνταξις χηρῶν καὶ ὀρφανῶν.

ΜΕΡΟΣ Α'.

Περὶ συντάξεως τῆς ἀποστρατείας.

Ἄρθρ. **2**. Ἡ ἀποστρατευτικὴ σύνταξις χορηγεῖται·
ἀ. Διὰ πολυετῆ ὑπηρεσίαν,
β'. Διὰ τραύματα ἢ νοσήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ ἀποστρατευτικῆς συντάξεως διὰ πολυετῆ ὑπηρεσίαν.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Περὶ δικαιώματος εἰς σύνταξιν.

Ἄρθρ. **3**. Ἀποκτῶσι δικαίωμα συντάξεως διὰ πολυετῆ ὑπηρεσίαν·

ἀ. Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ λοιποὶ παντὸς βαθμοῦ ναυτικοί, μετὰ συμπλήρωσιν εἰκοσιπέντε τοὐλάχιστον ἐτῶν ἐνεργητικῆς κατὰ τὸν νόμον ὑπηρεσίας·

β. Οἱ ἰατροί, καὶ οἱ λογιστικοὶ καὶ λοιποὶ τοῦ ναυτικοῦ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται, καὶ οἱ εἰς τὰ στρατιωτικῶς διωργανισμένα ναυτικὰ σώματα κατατεταγμένοι, μετὰ συμπλήρωσιν τριάκοντα ἐτῶν τοιαύτης ὑπηρεσίας.

Τούτων ὁ εἰς σύνταξιν ἀπαιτούμενος χρόνος τῆς ὑπηρεσίας ἐξισοῦται μὲ τὸν ἀνωτέρω (ἐδάρ. ἀ) ῥηθέντα τῶν ναυτικῶν, ἐὰν ὑπηρετήσωσιν ἓξ ἔτη ἐπὶ πλοίων.

Ἄρθρ. **4**. Ὁ πρὸς δικαίωμα συντάξεως ἀπαιτούμενος χρόνος ὑπηρεσίας ἄρχεται ἀπὸ τοῦ δεκάτου ἑβδόμου ἔτους τῆς ἡλικίας συμπεπληρωμένου.

Ἄρθρ. **5**. Ὁ χρόνος τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τῶν ἀπὸ τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς εἰς τὸ ναυτικὸν μεταβαινόντων καὶ καταταξαμένων, συναριθμεῖται μὲ τὸν τῆς ναυτικῆς ὑπηρεσίας, ὑπολογιζόμενος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων νόμου.

Μετὰ συμπλήρωσιν ὅμως ἓξ ἐτῶν ὑπηρεσίας ἐπὶ πλοίων ἡ ῥηθεῖσα στρατιωτικὴ τῶν ὑπηρεσία θεωρεῖται καὶ αὕτη, ὡς ναυτική, καὶ ὑπολογίζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ ναυτικῶν συντάξεων νόμου.

Ἄρθρ. 6. Εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας λογίζεται διπλάσιος ὁ χρόνος τῶν κατὰ θάλασσαν καὶ κατὰ γῆν ἐκστρατειῶν ἐν καιρῷ πολέμου, καὶ ὁ χρόνος τῆς αἰχμαλωσίας, ἐὰν αὕτη συνέβη κατὰ πόλεμον καὶ ὁ αἰχμαλωτισθεὶς ἀποδείξει μένως ἐξεπλήρωσε τὸ τῆς ἀμύνης καθῆκον.

Ὁ δὲ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας ἐπὶ πλοίων συλληπτηρίων (bâtiments armés en course), καὶ ὁ τῆς αἰχμαλωσίας εἰς τοιαύτην περίπτωσιν λογίζεται ἐπηυξημένος κατὰ τὸ ἥμισυ.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Ὁρισμὸς τῆς συντάξεως.

Ἄρθρ. 7. Οἱ συμπληρώσαντες κατὰ τὰς τεθείσας βάσεις τὸν παρέχοντα δικαίωμα συντάξεως ἐλάχιστον χρόνον, ἔχουσι δικαίωμα εἰς τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς συντάξεως.

Ἕκαστον δὲ ἔτος ὑπηρεσίας ὑπὲρ τὸν ὁρισθέντα τοῦτον χρόνον αὐξάνει τὴν σύνταξιν κατὰ τὸ εἰκοστημόριον τῆς μεταξὺ τοῦ ἐλαχίστου καὶ τοῦ μεγίστου ὅρου διαφορᾶς.

Τὸ εἰς τὸν μέγιστον ὅρον δικαίωμα ἀποκτᾶται οὕτως, ὑπὸ μὲν τῶν ναυτικῶν μετὰ συμπλήρωσιν τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν ὑπηρεσίας, ὑπὸ δὲ τῶν λοιπῶν μετὰ συμπλήρωσιν ὑπηρεσίας πεντήκοντα ἐτῶν.

Ἄρθρ. 8. Τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως εἶναι ἀνάλογον τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀποστρατευομένου, καταφαίνεται δὲ εἰς τὸν προσηρτημένον εἰς τὸν παρόντα νόμον πίνακα.

Ἐὰν τις ὅμως αἰτήσῃ τὴν εἰς κατάστασιν ἀποστρατείας μετάθεσίν του, πρὶν ὑπηρετήσῃ δύο τοὐλάχιστον πλήρη ἔτη μὲ τὸν βαθμόν, τὸν ὁποῖον φέρει, ὅτε τὴν ἀποστράτευσιν ἐξαιτεῖται, τὸ ποσὸν τῆς συντάξεώς του θέλει εἶσθαι ἀνάλογον τοῦ ἀμέσως κατωτέρου βαθμοῦ.

Ἄρθρ. 9. Ἡ ἀποστρατευτικὴ σύνταξις παντὸς ἀξιωματικοῦ ἢ ὑπαξιωματικοῦ, ὑπηρετήσαντος ἐν ἐνεργείᾳ δεκαπέντε ἔτη μὲ τὸν αὐτὸν βαθμόν, αὐξάνεται κατὰ τὸ πεμπτημόριον αὐτῆς, καὶ ἂν ἤθελεν ἔχει κεκτημένον τὸ εἰς τὸν μέγιστον ὅρον τῆς συντάξεως δικαίωμα.

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ ἀποστρατευτικῆς συντάξεως διὰ τραύματα ἢ νοσήματα.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Περὶ δικαιώματος εἰς σύνταξιν.

Ἄρθρ. 10. Ἔχουσι δικαίωμα εἰς σύνταξιν ἀποστρατείας διὰ τραύματα ἢ νοσήματα, οἱ δεινῶς καὶ ἀνιάτως τραυματισθέντες ἢ νοσήσαντες, ἐὰν ἐτραυματίσθησαν κατὰ πόλεμον, ἢ περὶ

τὴν ἐκτέλεσιν ἐπιτεταγμένης ὑπηρεσίας, ἢ ἐνόσησαν ἐκ τῶν κακουχιῶν αὐτῆς καὶ τῶν τυχαίων συμβαμάτων.

Ἄρθρ. 11. Οἱ οὕτω παθόντες ἔχουσιν ἄμεσον δικαίωμα εἰς σύνταξιν, ἐὰν τὰ παθήματα ἐπέφερον τὴν τύρλωσιν, ἢ τὸν ἀκρωτηριασμόν, ἢ τὴν παντελῆ ἀχρηστίαν ἑνὸς ἢ πλειόνων μελῶν.

Ἄρθρ. 12. Τὰ ἐλαφρότερα τραύματα ἢ νοσήματα δὲν παρέχουσι δικαίωμα συντάξεως, ἐὰν δὲν καθιστῶσι·

α'. Τὸν μὲν ἀξιωματικόν, ἢ ἄλλον τούτου ἰσόβαθμον ὑπάλληλον, ἀνίκανον πρὸς περαιτέρω ὑπηρεσίαν.

β'. Πάντα δὲ ἄλλον τοῦ ἀξιωματικοῦ κατώτερον, ἀνίκανον οὐ μόνον πρὸς περαιτέρω ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐργασίαν, δυναμένην νὰ παράσχῃ εἰς αὐτὸν τὰ πρὸς ζωὴν ἀναγκαῖα.

Ἄρθρ. 13. Τὰ αἴτια, τὸ εἶδος, καὶ αἱ συνέπειαι τῶν τραυμάτων ἢ νοσημάτων δικαιολογοῦνται κατὰ τοὺς ὁρισθησομένους διὰ Β. Διατάγματος τύπους ἐντὸς προθεσμιῶν, ὁρισθησομένων διὰ τοῦ αὐτοῦ διατάγματος.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Ὁρισμὸς τῆς συντάξεως.

Ἄρθρ. 14. Ὡς σύνταξις τῶν ὑποστάντων τελείαν τύρλωσιν, ἢ ἀκρωτηριασμὸν ἢ παντελῆ ἀχρηστίαν δύο μελῶν, ὁρίζεται ὁ μέγιστος ὅρος τῆς διὰ πολυετῆ ὑπηρεσίαν συντάξεως, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας των.

Ἄρθρ. 15. Ὡς σύνταξις τῶν ὑποστάντων ἀκρωτηριασμὸν ἢ παντελῆ ἀχρηστίαν ἑνὸς μόνου μέλους, ἢ βλάβην τινὰ ἀποδεδειγμένην ἰσοδύναμον, ὁρίζεται ὁ ἐλάχιστος ὅρος τῆς διὰ πολυετῆ ὑπηρεσίαν συντάξεως, ἀνεξαρτήτως καὶ οὗτος τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας.

Ἕκαστον δὲ ἔτος ὑπηρεσίας προγενέστερον τῶν παθημάτων, ἢ μεταγενέστερον, αὐξάνει τὴν σύνταξιν κατὰ τὸ εἰκοστημόριον τῆς μεταξὺ τοῦ ἐλαχίστου ὅρου καὶ τοῦ μεγίστου διαφορᾶς.

Ὁ μέγιστος ὅρος τῆς συντάξεως ἀποκτᾶται οὕτω μετὰ εἰκοσαετῆ ὑπηρεσίαν.

Ἄρθρ. 16. Ὁ ἐλάχιστος ὅρος τῆς διὰ πολυετῆ ὑπηρεσίαν συντάξεως ὁρίζεται καὶ ὡς σύνταξις τῶν ὑποστάντων τραύματα ἢ νοσήματα, προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 12, ἀλλ' αὕτη δὲν αὐξάνεται, ὡς ὁρίζει τὸ προηγούμενον ἄρθρον, εἰμὴ δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας, ὑπερβαῖνον διὰ μὲν τοὺς ναυτικοὺς τὸ εἰκοστὸν ἔτος συμπεπληρωμένον, διὰ δὲ τοὺς λοιποὺς τὸ εἰκοστὸν πέμπτον.

Ἔχουσιν οὕτω κεκτημένον τὸ εἰς τὸν μέγιστον ὅρον τῆς συντάξεως δικαίωμα, ἐὰν, πρὶν τραυματισθῶσιν, ἢ νοσήσωσιν, ἀριθμῶσιν οἱ μὲν ναυτικοὶ τεσσαράκοντα, οἱ δὲ λοιποὶ τεσσαράκοντα πέντε ἔτη ὑπηρεσίας.

Ἄρθρ. **17.** Τὸ ποσὸν τῆς ἀποστρατευτικῆς συντάξεως διὰ τραύματα ἢ νοσήματα ὁρίζεται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων **8** καὶ **9**, ἀλλ' εἶναι πάντοτε, ἀνάλογον τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀποστρατευομένου.

ΜΕΡΟΣ Β'.

Περὶ ἀποστρατευτικῆς συντάξεως.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Περὶ δικαιώματος εἰς σύνταξιν.

Ἄρθρ. **18.** Οἱ τὸ δικαίωμα τῆς ἀποστρατευτικῆς συντάξεως μήπω ἀποκτήσαντες ἀξιωματικοὶ καὶ ἰσόβαθμοι αὐτῶν ὑπάλληλοι ἔχουσι δικαίωμα εἰς σύνταξιν ἀποτάξεως, ἐὰν συνεπλήρωσαν τὸν ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς ἀπογραφῆς ὁριζόμενον χρόνον ναυτικῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρ. **19.** Ὁ πρὸς σύνταξιν ἀποτάξεως ἀπαιτούμενος χρόνος ὑπηρεσίας, ὑπολογίζεται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων **4**, **5** καὶ **6**, ὡς καὶ ὁ ἀπαιτούμενος πρὸς ἀποστρατευτικὴν σύνταξιν.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Ὁρισμὸς τῆς συντάξεως.

Ἄρθρ. **20.** Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ τούτων ἰσόβαθμοι ὑπάλληλοι, ἀποτασσόμενοι πρὶν συμπληρώσωσιν οἱ μὲν ναυτικοὶ δέκα ἕξ, οἱ δὲ λοιποὶ δεκαοκτὼ ἐτῶν ὑπηρεσίαν, ἀπολαμβάνουσιν ὡς σύνταξιν τὰ δύο τριτημόρια τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς ἀποστρατευτικῆς συντάξεως τοῦ βαθμοῦ των, ἐπὶ χρόνον ἴσον τοῦ ἐν ὑπηρεσίᾳ δαπανηθέντος· ἀποτασσόμενοι δὲ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοσούτων ἐτῶν ὑπηρεσίας ἀπολαμβάνουσι τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἰσοβίως.

Οὐδέποτε μεταβαίνει ἡ ἀποτακτικὴ σύνταξις εἰς χήρας ἢ ὀρφανά.

ΜΕΡΟΣ Γ'.

Περὶ συντάξεως χηρῶν καὶ ὀρφανῶν.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Περὶ δικαιώματος εἰς σύνταξιν.

Ἄρθρ. **21.** Ἔχουσι δικαίωμα εἰς σύνταξιν ἰσόβιον, ἐὰν δὲν συνέλθωσιν εἰς δεύτερον γάμον.

α'. Αἱ χῆραι τῶν ἐν μάχῃ φονευθέντων, ἢ ἀπολεσθέντων πρὸ τὴν ἐκτέλεσιν ἐπιτεταγμένης ὑπηρεσίας·

β'. Αἱ χῆραι τῶν ἀποθανόντων ἐν ὑπηρεσίᾳ ἐπὶ πλοίων, ἐὰν ὁ θάνατος προῆλθεν ἀπὸ συμβεβηκότων πολέμου, ἢ συνεπείᾳ μεταδοτοῦ νοσήματος ἢ ἐνδημικοῦ, εἰς ὃ ἐξετέθησαν ὡς ἐκ τῶν καθηκόντων των.

γ'. Αἱ χῆραι τῶν ἀποθανόντων συνεπείᾳ τραυμάτων, συμβάντων κατὰ πόλεμον ἢ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν ἐπιτεταγμένης ὑπηρεσίας, ἐὰν ὁ γάμος ἐτελέσθη πρὶν τῶν τραυμάτων.

Τὰ αἴτια, τὸ εἶδος καὶ αἱ συνέπειαι τῶν τραυμάτων ἀποδεικνύονται κατὰ τοὺς ὁρισθησομένους διὰ Βασ. Διατάγματος τύπους ἐντὸς προθεσμιῶν, ὁρισθησομένων διὰ τοῦ αὐτοῦ διατάγματος·

δ'. Αἱ χῆραι τῶν ἀποστρατεύτων καὶ αἱ χῆραι τῶν ἀποθανόντων ἐν ἐνεργείᾳ μετὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ εἰς σύνταξιν δικαιώματος, ἐὰν ὁ γάμος ἐτελέσθη ἓν τοὐλάχιστον ἔτος πρὶν παύσωσιν οἱ σύζυγοι των τῆς ἐνεργητικῆς ὑπηρεσίας ἢ ἑνὸς ἢ πλειοτέρων τέκνων ὑπαρχόντων, ἐὰν ὁ γάμος ἐτελέσθη πρὶν τῆς παύσεως ταύτης ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου.

Ἄρθρ. **22.** Εἰς τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου περιπτώσεις οὐδεὶς γάμος παρέχει δικαίωμα συντάξεως, μὴ τηρηθεισῶν τῶν περὶ νυμφεύσεως τῶν ναυτικῶν εἰδικῶν διατάξεων.

Ἄρθρ. **23.** Αἱ χῆραι τῶν ἀποθνησκόντων ἐν διαζυγίῳ ἢ ἐν χωρισμῷ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης, δὲν ἔχουσι δικαίωμα συντάξεως, ἀλλὰ μόνον τὰ ἀνήλικα τέκνα.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Ὁρισμὸς τῆς συντάξεως.

Ἄρθρ. **24.** Ἡ σύνταξις τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ **21** μνημονευομένων χηρῶν ὁρίζεται, εἰμὲν ὑπάρχωσιν ἓν ἢ πλειότερα ἀνήλικα τέκνα, τὸ τριτημόριον τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀποθανόντος συζύγου ἀναλογούσης ἀποστρατευτικῆς συντάξεως, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας του, εἰ δὲ τὰ τέκνα εἶναι ἀνήλικα ἢ αἱ χῆραι ἄτεκνοι, τὸ τεταρτημόριον.

Ἄρθρ. **25.** Εἰς τὴν σύνταξιν τῶν χηρῶν συμπεριλαμβάνονται καὶ ἡ τῶν ἀνηλίκων τέκνων, ἀποτελοῦσα τὸ ἥμισυ ὁλοκλήρου τῆς συντάξεως, ὅσα καὶ ἂν ὦσι τὸν ἀριθμόν.

Ἐν περιπτώσει δευτέρου γάμου ἢ θανάτου τῆς χήρας, ἢ ἐὰν ὑπάγηται αὕτη εἰς τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ ἄρθρου **23** κατηγορίαν, τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτὴν μέρος τῆς συντάξεως, ἢ τὸ

πρὸς ἀπολαυὴν αὐτοῦ δικαίωμα μεταβαίνει εἰς τὰ ἀνήλικα τέκνα.

Εἰς τοιαύτην δὲ περίπτωσιν τὰ ἀνήλικα τέκνα λαμβάνουσιν ὁλόκληρον τὴν σύνταξιν, ἄχρις οὗ τὸ νεώτερον ἐξ αὐτῶν ἔλθῃ εἰς νόμιμον ἡλικίαν, μεταβαινούσης τῆς μερίδος ἑκάστου ἐνηλικιουμένου ἢ ἀποθνήσκοντος εἰς τὰ μείνοντα ἀνήλικα.

Ἡ εἰς τὸν θάνατον ἢ τὴν ἐνηλικίωσιν τῶν τέκνων ἐπιζήσασα συνταξιοῦχος χήρα, ἀπολαμβάνει ἐφ' ὅσον δὲν συνέλθῃ εἰς δεύτερον γάμον, τὸ τεταρτημόριον τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς ἀνηκούσης εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀποθανόντος συζύγου της συντάξεως.

Τὰ θήλεα τέκνα ἐπέχουσι τόπον ἀνηλίκων ἀρρένων, ἄχρις οὗ ἀποκατασταθῶσιν, συνελθόντα εἰς γάμον.

ΜΕΡΟΣ Δ'.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. **26.** Αἱ πρὸς ἀμοιβὴν ἐξόχων ἢ ἐκτάκτων ὑπηρεσιῶν μὴ προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου, ἀπονεμόμεναι συντάξεις, προσδιορίζονται ἑκάστοτε δι' ἰδιαιτέρου νόμου.

Ἄρθρ. **27.** Αἱ ναυτικαὶ συντάξεις εἶναι προσωπικαὶ καὶ ἰσόβιοι, καταλογίζονται δὲ εἰς τὰ δημόσια χρέη, καὶ πληρώνονται ὑπὸ τοῦ ταμείου τοῦ κράτους.

Ἄρθρ. **28.** Ἡ σύνταξις ἢ τὸ πρὸς ἀπολαυὴν αὐτῆς δικαίωμα διακόπτεται·

α.) Ἐν περιπτώσει καταδίκης εἰς ποινὴν ἐγκληματικὴν ἢ εἰς ποινὴν πλημμελήματος, προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ ἄρθρου **22** τοῦ ποιν. νόμου, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου τοῦ ἀπὸ **20** Μαΐου **1836**, ἐνόσῳ διαρκεῖ ἡ ποινή·

β'. Ἕνεκα ἀποβολῆς τῆς Ἑλληνικῆς ἰθαγενείας, ἐνόσῳ ἡ ἀποβολὴ αὕτη διαρκεῖ·

γ'. Ἕνεκα διαμονῆς ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ Βασιλέως.

Ἄρθρ. **29.** Πᾶσα αἴτησις περὶ ἀπολαυῆς ναυτικῆς συντάξεως γίνεται κατὰ τοὺς νομίμους τύπους πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν, ὅστις ὀφείλει νὰ ὁρίσῃ τὴν σύνταξιν, καὶ κοινοποιήσῃ εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐντὸς δύω τὸ πολὺ μηνῶν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῆς αἰτήσεως, τὰς βάσεις καθ' ἃς ἡ σύνταξις ὡρίσθη, τούτου δὲ μὴ τελεσθέντος, ἢ ἐὰν αἱ βάσεις τοῦ ὁρισμοῦ δὲν ἦναι ὀρθαί, δύνανται οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰ δικαστήρια.

Ἄρθρ. **30.** Αἱ δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου ἀπονεμόμεναι συντάξεις, καὶ ἡ καθυστερουμένη πληρωμή των εἶναι ἀπαραχώρητοι καὶ ἀκατάσχετοι, ἐκτὸς πρὸς διατροφὴν συζύγου, τέκνων ἢ γονέων.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Καταληκτικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. **31.** Αἱ πρὸν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου διὰ Βασ. διαταγμάτων εἰς ναυτικοὺς ἀπονεμηθεῖσαι συντάξεις μένουσιν, ἐν ὅσῳ ζῶσιν οἱ συνταξιοῦχοι, ἀμεταβλητοι, τηρουμένων μόνων τῶν περὶ διακοπῆς τῆς συντάξεως διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου.

Μετὰ τὸν θάνατον τῶν συνταξιούχων αἱ χῆραι αὐτῶν καὶ τὰ ἀνήλικα ὀρφανὰ, τότε μόνον ἔχουσι δικαίωμα συντάξεως, ὅταν οἱ ἀποθανόντες, λογιζόμενοι ἐν ἐνεργητικῇ ὑπηρεσίᾳ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, ἤθελον ἔχει κεκτημένον τὸ εἰς σύνταξιν ἀποστρατείας δικαίωμα κατὰ τὰς ἐν τῷ παρόντι νόμῳ διατάξεις.

Αἱ ἔχουσαι οὕτω δικαίωμα συντάξεως χῆραι λογίζονται ὡς χῆραι ἀποστρατευτῶν, καὶ ὑπάγονται εἰς ὅ,τι ὁ παρὼν νόμος περὶ τοιούτων χηρῶν προβλέπει.

Ἄρθρ. **32.** Αἱ πρὶν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου διὰ Βασ. Διαταγμάτων εἰς χήρας ναυτικῶν ἀπονεμηθεῖσαι συντάξεις λογίζονται, ὅπως ἔχουσιν, ὡς συντάξεις χορηγούμεναι εἰς χήρας ἀποστρατευτῶν· ὑπάγονται δὲ ἄλλως εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. **33.** Αἱ χῆραι καὶ τὰ ἀνήλικα ὀρφανὰ τῶν μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ Συντάγματος ἀποθανόντων, μὴ συνταξιούχων καὶ αἱ χῆραι καὶ τὰ ἀνήλικα τῶν μετὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀποθανόντων συνταξιούχων, τῶν ὁποίων ἡ σύνταξις δὲν περιῆλθεν εἰς τὰς οἰκογενείας των, ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἐξαιρουμένης τῆς ἀφορώσης τὸν πρὸς δικαίωμα ἀποστρατευτικῆς συντάξεως ἀπαιτούμενον χρόνον, ἐλαττούμενον εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν κατὰ ἑπτὰ δέκα.

Ἄρθρ. **34.** Ἅπασαι αἱ ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν παρόντα νόμον διατάξεις καταργοῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆναι ὡς νόμος τοῦ κράτους.

Τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐπιφορτίζεται ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργός.

Πίναξ τῶν ναυτικῶν συντάξεων.

Βαθμοί	Συντάξεις ἀποστρατείας διὰ παλυετῆ ὑπηρεσίαν ἢ διὰ τραύματα ἢ νοσήματα κατὰ μῆνα						Συντάξεις χηρῶν			
	Ἐλάχιστος ὅρος		Ἐλαττούμενον κατὰ δραχμὰς μεταξὺ τοῦ ἐλαχίστου καὶ τοῦ μεγίστου ὅρου		Μέγιστος ὅρος		μετὰ τέκνων ἀνηλίκων		ἄνευ τέκνων ἢ μετὰ τέκνων ἐνηλίκων	
	Δρ.	Λ.	Δραχ.	Λ.	Δρ.	Λ.	Δρ.	Λ.	Δρ.	Λ.
Ἀντιναύαρχος	300		6	25	425		144	66	106	25
Ὑποναύαρχος	250		4	15	333		111		83	25
Πλοίαρχος Α'. τάξεως καὶ ἀρχιλοχαγὸς	200		2	50	250		83	33	62	50
» Β'. » »	160		2	50	210		70		52	50
» Γ'. » »	140		2		180		60		45	
Ὑποπλοίαρχοι Α'. τάξεως καὶ ταξίαρχοι	100		1	65	133		44	33	33	25
» Β'. »	67		1	65	100		33	33	25	
Δόκιμοι	50		1	65	83		27	66	20	75
Ναύκληρος Α'. τάξεως Τροφοδότης	40		1	33	66	66	22	22	16	66
Πυροβολιστὴς Α'. τάξεως	35		1	16	58	33	19	44	14	58
Ναύκληρος Β'. »	32	50	1	8	54	16	18	5	13	54
Πηδαλιοῦχος Α'. τάξεως Ὁ ἐπὶ τῶν ἀρμένων Α'. τάξεως Ξυλουργὸς Α'. τάξεως	30		1		50		16	66	12	50
Ὁ ἐπὶ τῶν ὅπλων Α'. τάξεως Καλαφατιστὴς Α'. τάξεως	25			83	41	67	13	89	10	41
Ὁ ἐπὶ τῶν ἀρμένων Β'. τάξεως Ξυλουργὸς Β'. τάξεως Πηδαλιοῦχος Β'. τάξεως	22	50		75	37	50	12	50	9	37
Πυροβολιστὴς Β'. τάξεως Ὁ ἐπὶ τῶν ὅπλων Β'. τάξεως Καλαφατιστὴς Β'. τάξεως	20			66	33	33	11	11	8	33
Βαρελοποιὸς καὶ μάγειρος	18			60	30		10		7	50
Ναύτης Α'. τάξεως	15			50	25		8	33	6	25
» Β'. ἢ καὶ ὑπηρέτης	12			40	20		6	66	5	
» Γ'. τάξεως	9			30	15		5		3	75
Αὐλητὴς καὶ τυμπανιστὴς	6			20	10		3	33	2	50
Πυὶς										

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσιν ἀμφότερα πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς, καὶ τὰ τμήματα συνελθόντα εἰς προξένειαν τοῦ νομοσχεδίου, νὰ διορίσωσιν ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως.

Ἀπαγγείλαντος ὕστερον τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τῶν νομοσχεδίων 1) περὶ διαρκείας τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἀπερχομένων πρὸς ἐκπαίδευσιν στρατιωτικῶν, 2) περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς καὶ 3) περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου τοῦ ἀφορῶντος τὴν κατάστασιν τῶν ἰδίων ἀξιωματικῶν, εἰς τῶν ΚΚ. γραμματέων ἀνέγνω τὸ πρῶτον νομοσχέδιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπε τὰ ἑξῆς· οὐδεὶς δύναται νὰ φέρῃ ἀντίρρησίν τινα ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου· ἠμπορεῖ δὲ νὰ λαλήσῃ εὐλόγως περὶ τῆς ἀπαιτουμένης οἰκονομίας, τοῦτέστι ἂν τὸ ἔθνος εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ στείλῃ εἰς τὴν Εὐρώπην νέους στρατιωτικοὺς πρὸς ἐκπαίδευσιν· ἐπειδὴ ὅμως ἡ καταλληλος περίστασις διὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος τούτου δὲν εἶναι ἐνταῦθα εἰμὴ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐπιφυλάττομαι νὰ λαλήσω περὶ αὐτῆς τὰ δέοντα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Παρατηρῶ δὲ ἤδη ὅτι εἰς τὸ σύνολον τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου φαίνεται ἐπιμέλειά τις, διότι τοῦτο ἔρχεται νὰ κανονίσῃ προθυστέρως τὰς ὑποχρεώσεις τῶν πρὸς ἐκπαίδευσιν στελλομένων εἰς τὴν Εὐρώπην στρατιωτικῶν ὡς πρὸς τὴν δαπάνην ἣν ἤθελεν κάμει δι' αὐτοὺς τὸ ἔθνος, ἐνῷ προηγουμένως νόμος ἐπιτρέπων τὴν ἀποστολὴν εἰς Εὐρώπην τοιούτων στρατιωτικῶν δὲν ὑπάρχει, παρεκτὸς ἐὰν θεωρηθῇ ὡς τοιοῦτος ὁ κανονίζων τὴν δαπάνην τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν προϋπολογισμός, ὁ ὁποῖος δὲν δύναται νὰ λογισθῇ νόμος, διότι ἄλλως ὅλοι οἱ ὀργανικοὶ καὶ οἱ παραπλήσιοι τούτων νόμοι ἀποκαθίστανται περιττοί. Εἰς τὸ προκείμενον ὅθεν νομοσχέδιον ὑπάρχει ἀνωμαλία τις καὶ μάλιστα ἀνωμαλία μεταξὺ ὑπουργείων, διότι οἱ ὑπουργοὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν προτείνουσι τὸ παρὸν νομοσχέδιον ὡς ἔγγιστα ὅμοιον μὲ τὸ περὶ ὑποτρόφων διάταγμα τὸ ὁποῖον εἴδατε δημοσιευμένον εἰς τὰς ἐφημερίδας προκαλεσθὲν ἀπὸ τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν. Εἶπον ὡς ἔγγιστα διότι δὲν εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν ὅμοιον καθόσον, τὸ διάταγμα ἐκεῖνο προσδιορίζει ἐκτὸς τῶν ὑποχρεώσεων καὶ τὰ προσόντα τῶν ἀποστελλομένων πρὸς ἐκπαίδευσιν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ὑποτρόφων, ὁ δὲ παρὼν νόμος ὁρίζει μόνον τὰς ὑποχρεώσεις· ὑπάρ-

χει λοιπὸν ἀνωμαλία μεταξὺ ὑπουργῶν θεωρησάντων διὰ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς τὸ ζήτημα ὁρισάντων δὲ ἀνωμάλως αὐτὸ οἱ μὲν διὰ νόμου ὁ δὲ διὰ Β. Διατάγματος, ἐνῷ τὰ Β. Διατάγματα δὲν ἐκδίδονται εἰμὴ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν νόμων, καὶ εἰς τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἔλλειπει ὁ οὐσιώδης ὅρος τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν προσόντων τῶν μελλόντων νὰ σταλῶσι στρατιωτικῶν, ὁ ὁποῖος εἶναι λίαν ἀναγκαῖος, διότι ἄλλως θέλουν στελλεσθαι στρατιωτικοὶ καθ' ὑπαγόρευσιν πολλάκις ἴσως τῆς εὐνοίας τῶν κατὰ καιροὺς ὑπουργῶν. Ἐκτὸς δὲ τούτου τὸ παρὸν νομοσχέδιον εἶναι καὶ κακοσύντακτον καὶ εἶναι ἐπάναγκες νὰ ἀναπλασθῇ ὑπὸ μιᾶς ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας συμφώνως μὲ τὰς ἰδέας μου, ἐὰν δὲν ἐγκριθῇ ἡ ἀνάπλασις ἣν ἐγὼ ἐκ τοῦ προχείρου ἔκαμα, καὶ νὰ συνταχθῇ εἰς μίαν γλῶσσαν ἀληθῶς ἀνθηράν, διότι εἰμεθα, τὸ ἄνθος τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς καὶ εἶναι ἔνειδος νὰ κάμνωμεν τοιαῦτα κακοσύνταχτα νομοσχέδια.

Ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἐξέθηκεν, ἐζήτησα τὸν λόγον νὰ λαλήσω οὐχὶ διὰ νὰ ἀντικρούσω τὰς παρατηρήσεις τοῦ προλαλήσαντος τὰς ὁποίας νομίζω δικαίας καὶ ὀρθὰς, ἀλλὰ διὰ νὰ παρατηρήσω ὅτι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον διαπραγματεύεται εἰδικῶς περὶ τῶν ὑποχρεώσεων εἰς ἃς θέλουν ὑπόκεισθαι οἱ ἀποστελλόμενοι εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν διὰ δαπάνης τοῦ δημοσίου πρὸς ἐκπαίδευσιν στρατιωτικοὶ, οἵτινες δὲν ὑπῆρχον καθιερωμένοι μέχρι σήμερον, ὥστε τὸ νομοσχέδιον εἶναι ὀρθὸν καὶ ἤθελεν εἶσθαι ὀρθότερον ἐὰν συνάμα ὑπῆρχε καὶ νόμος κανονίζων τὰ προσόντα· ἀλλ' ἐπειδὴ τοιοῦτος νόμος δὲν ὑπάρχει, οἱ ὑπάρχοντες εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν νέοι ὑπάρχουσιν ἀποσταλμένοι κατὰ τὸν μέχρι τοῦδε τύπον, καθ' ὃν θέλουσιν ἀποσταλῆ καὶ οἱ μέλλοντες νὰ σταλῶσι, καθόσον διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου κανονίζονται εἰδικῶς αἱ ὑποχρεώσεις τῶν ὑπαρχόντων καὶ ἀποσταλησομένων, καὶ μένει εἰς τὸν προϋπολογισμὸν νὰ ἐξετασθῇ τὸ περὶ δαπάνης καὶ προσόντων ζήτημα.

Ἁπάντων εἰς τὸν πρῶτον ἀγορεύσαντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἐπέρρε τὰ ἑξῆς· ὁ λογος τῆς εἰσαγωγῆς τῶν τεχνῶν εἰς τὰ στρατιωτικὰ καὶ Ναυτικὰ Σώματα ὑπεχρέωσε τὰ δύο ὑπουργεῖα νὰ παρουσιάσουσι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον· ἡ Κυβέρνησις τοῦ Καποδιστρίου ἔλαβε νέους πολίτας ἐκ τῶν τεχνῶν καὶ ἐσχημάτισε κατὰ πρῶτον τὸ ὁπλοστάσιον, τὸ ὁποῖον εἶναι φυτώριον οὕτως εἰπεῖν τῶν στρατιωτικῶν τεχνῶν. Ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἀντιβασιλείας ἐστρατολογήθησαν τεχνῖται ἐκ τῆς Γερμανίας· ἀλλ' ἐκ τοῦ ὁπλαστασίου οὐδεὶς ἀρχιτε-

χνίτης ἐξῆλθε, διότι μετὰ τὸ τέλος τῆς τετραετοῦς θητείας του δὲν ἦτον ὑπόχρεως νὰ ὑπηρετήσῃ περισσότερον, ὥστε δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ λαβῇ κατὰ τὸ τετραετὲς διάστημα ἐντελῆ γνῶσιν τῆς τέχνης· ἠθελήσαμεν νὰ στρατολογήσωμεν ἔξωθεν τεχνίτας, ἀλλὰ παρετηρήσαμεν ὅτι δὲν ἐχρώμεθα εἰς ἐπωφελὲς ἀποτέλεσμα· διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐλάβομεν τὸ μέτρον τῆς ἀποστολῆς νέων στρατιωτικῶν εἰς Εὐρώπην πρὸς ἐκπαίδευσιν· συνάμα δὲ ἔπρεπε νὰ κανονίσωμεν, ὡς καὶ ἐκανονίσαμεν, τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῶν μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐκπαιδεύσεώς των, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ μορφώσωμεν δι' αὐτῶν καὶ ἄλλους ἀρχιτεχνίτας· προσθέτω δὲ ὅτι ἤθελον τὴν ὑποχρέωσιν τῆς διαρκείας τούτων ἐν τῷ στρατῷ ἐπέκεινα τῶν ὀκτὼ ἐτῶν, ἀλλ' ἐσφιένως ἠρκέσθην εἰς τὴν διάρκειαν αὐτήν.

Ἡ ἑτέρα ἰδέα ἥτις μᾶς παρεκίνησεν εἰς τὴν παρουσίασιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ τῆς μορφώσεως τῶν στρατιωτικῶν μας εἰς τὰς ἐπιστήμας. Ἔχομεν πρὸ πολλοῦ σχολεῖον στρατιωτικὸν, ἀλλ' ἐκ τοῦ σχολείου τούτου δὲν δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν ἐκείνην τὴν σπουδὴν εἰς τὰς ἐπιστήμας, ἥτις γίνεται εἰς ἄλλα ἔθνη, καὶ κατὰ συνέπειαν θεωροῦμεν ἀναγκαίαν τὴν ἀποστολὴν στρατιωτικῶν εἰς Εὐρώπην πρὸς ἐκπαίδευσιν εἰς τὰς ἐπιστήμας ἢ καὶ εἰς μίαν μόνην εἰδικῶς· ἀλλὰ κατὰ τὸν μέχρι τοῦδε τύπον οἱ τοιοῦτοι στρατιωτικοὶ ἐκπαιδευόμενοι δὲν ἦσαν ὑπόχρεοι νὰ ὑπηρετήσωσιν ἐν τῷ στρατῷ, καὶ κατὰ συνέπειαν οὐδεμία ὠφέλεια προσεγένετο· δύναμαι δὲ νὰ εἰπω ὅτι οἱ τοιοῦτοι νέοι ἐβύνοντο νὰ ἀπομακρυνθῶσι τῆς Ἑλλάδος ἀποκατασταινόμενοι εἰς ἄλλα μέρη μὲ σημαντικὰς ὠφελείας, ἢ νὰ τεθῶσιν εἰς ξένην ὑπηρεσίαν καὶ εἰς ἔθνη, ὅθεν ἠβύνοντο νὰ βλάψωσι τὴν πατρίδα· διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐκρίναμεν ἀναγκαίαν τὴν ἐπὶ ὀκταετίαν διάρκειαν ἐν τῷ στρατῷ τῶν διὰ δαπάνης τοῦ δημοσίου ἐκπαιδευομένων νέων στρατιωτικῶν, καὶ τοῦτο πραγματεύεται τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ἓν ἐκ τῶν μελῶν τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς εἶπε τὰ ἀκόλουθα. Ὅταν ἐλάβομεν ὑπ' ὄψιν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἐκάμαμεν λόγον περὶ τοῦ ἀντικειμένου περὶ οὗ ὁ Κ. Ψύλλας ὁ πρῶτος ἀγορεύσας ἐλάλησε, ἤτοι περὶ τοῦ ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ εἷς νόμος ἐπιτρέπων τὴν ἀποστολὴν τῶν νέων τούτων στρατιωτικῶν εἰς τὴν Εὐρώπην πρὸς ἐκπαίδευσιν, καὶ κανονίζων τὰ προσόντα αὐτῶν, καὶ ἕτερος τοιοῦτος, οἷος εἶναι ὁ ὑπὸ συζήτησιν· καὶ ἐπειδὴ εἰς τὴν ὁμιλίαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ οὐδεὶς λόγος ἐγένετο περὶ τοῦ τοιούτου νόμου, εὑρίσκομαι

εἰς ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ· παρατηρῶ ἐν τούτοις ὅτι καθὰ ἐπληροφορήθημεν ὑπάρχει ἐκδεδομένον ἓν τοιοῦτον διάταγμα ἔχον ἰσχὺν νόμου, καὶ συνεπείᾳ τούτου ἐπῆλθεν ὁ προκείμενος νόμος κανονίζων τὰς ὑποχρεώσεις, διὰ νὰ μὴ ἀδικῆται τὸ ἔθνος. Ἐπείσθην δὲ περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ τοιούτου διατάγματος, ἐκ τῶν γνώσεων τὰς ὁποίας ἔχει περὶ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν τὸ πρόσωπον ἐξ οὗ ἐλάβαμεν τὴν ἀνωτέρω πληροφορίαν, καὶ ἐκ τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, ὅπερ ὑποθέτει προηγούμενον νόμον, τὸν ὁποῖον καταργεῖ καθόσον ἀντιβαίνει εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπορῶ πῶς δὲν ἐγένετο γνωστὸν τὸ τοιοῦτον διάταγμα διὰ τῆς ὁμιλίας τοῦ Κ. ὑπουργοῦ. Ταῦτα ἔκρινα δέον ὡς μέλος τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς νὰ κοινοποιήσω πρὸς γνῶσιν τῆς Γερουσίας.

Συμφωνῶν μὲ τὸν προαγορεύσαντα ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας Γερουσιαστὴς προσέθηκεν εἶναι ὀρθὸν νὰ γίνῃ γνωστὸν τὸ περὶ οὗ πρόκειται διάταγμα, τὸ ὁποῖον ἂν ὑπάρχῃ, ἔχει ἰσχὺν νόμου, καὶ πρέπει νὰ ἔχωμεν ἀντίγραφα αὐτοῦ ὑπ' ὄψιν· ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ προαγορεύσαντος ὅτι ἡ ὕπαρξις τοῦ τοιούτου διατάγματος γίνεται γνωστὴ ἐκ τοῦ δευτέρου παραγράφου τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου δὲν εἶναι τόσον ἰσχυρά. Τὸ σχηματίζον τοῦτο τίθεται συνήθως εἰς τοὺς νόμους διὰ νὰ προφυλάξῃ δῆθεν τὴν ἀντίφασιν ἥτις δύναται νὰ προέλθῃ εἰς ἄλλους προϋπάρξαντας νόμους μέγαν ἢ μικρὸν ὄγκον ἀποτελοῦντας.

Ἐὰν ὑπάρχῃ ποσόν τι προσδιωρισμένον εἰς τὸν προϋπολογισμὸν διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν περὶ ὧν πρόκειται νέων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν πρὸς ἐκπαίδευσιν, ἐπέφερεν ἕτερος, τοῦτο εἶναι ὁ μεγαλήτερος νόμος.

Ὁ προσδιορισμὸς τῆς δαπάνης διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν τοιούτων νέων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, εἶπεν ἄλλος, εἶναι ἀντικείμενον τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ τὸ τοιοῦτον δὲν ἔχει σχέσιν τινὰ μὲ τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον· ἐνταῦθα πρόκειται, ἐὰν ὑπάρχῃ διάταγμα κανονίζον τὰ προσόντα καὶ ἐπιτρέπον τὴν ἀποστολὴν τῶν περὶ ὧν πρόκειται νέων, τὸ δὲ παρὸν νομοσχέδιον κανονίζει τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῶν μετὰ τὴν ἐπάνοδόν των εἰς τὴν Ἑλλάδα· ἐνταῦθα προτεθείσης εἰς ψηφοφορίαν τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας Γερουσιαστὴς ἐπήνεγκεν ἐπὶ τοῦ θέματος τὰ ἑξῆς. Ἐγὼ εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ἀνοίξω πρῶτος τὴν συζήτησιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου· δὲν εἶμαι ἐναντίος εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ νὰ στέλλωνται νέοι εἰς τὴν Εὐρώπην πρὸς ἐκπαίδευσιν, ἀλλ' εἶμαι ἐναντίος λέγων ὅτι ἡ οἰκονομικὴ μας

κατάστασις δὲν ἐπιτρέπει νὰ σταλῶσιν ἤδη τοιοῦτοι νέοι, καὶ τοῦτο θέλομεν τὸ ἐξετάσει εἰς τὸν προϋπολογισμόν· ἐγὼ εἶπον ὅτι πρέπει νὰ ἀναπλασθῇ ὁ προκείμενος νόμος καὶ νὰ προηγηθῇ ἢ νὰ ὑπάρξῃ προηγουμένως νόμος κανονίζων τὰ προσόντα, ἢ νὰ ἐξετασθῇ ἂν ὑπάρχῃ τοιοῦτος· αὐτὸ εἶναι τὸ θέμα τῶν μέχρι τοῦδε ἀγορεύσεων.

Ἕτερος τῶν προαγορευσάντων ἐπέφερεν τὰ ἀκόλουθα· οἱ μὲν εἶπον ὅτι ὑπάρχει νόμος κανονίζων τὰ προσόντα, οἱ δὲ εἶπον δὲν ὑπάρχει, καὶ ἄλλοι πιθανῶς νὰ ὑπάρχῃ. Ἐφ' ὅλων τούτων παρατηρῶ ὅτι πράγματα ὑποθετικὰ καὶ ἀβέβαια δὲν ἔχουν ἰσχύν· ἐὰν παραδεχθῶμεν ὅτι δὲν ὑπάρχει τοιοῦτος νόμος, τότε ἐννοοῦμεν ὅτι ὅλοι οἱ ἀποσταλέντες ἐξάλησαν παρανόμως, ἐνῷ ἐστάλησαν κατὰ τὸν μέχρι τοῦδε ἰσχύοντα τύπον, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου δὲν δυνάμεθα νὰ κανονίσωμεν ἤδη ὡς ἀγνώστου εἰς ἡμᾶς. Τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἔχει ἀντικείμενον τὰς ὑποχρεώσεις τῶν σπουδαστῶν εἰδικῶς καὶ εἰς τοῦτο πρέπει νὰ περιορισθῶμεν· ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ καιρὸς νὰ συζητήσωμεν τὸ περὶ προσόντων ζήτημα, τότε ἐξετάζομεν ἂν ὑπάρχῃ τοιοῦτος νόμος λίαν ὀρθὸς ἢ μὴ ὀρθός.

Ἁπάντων εἰς τὰ λεχθέντα ὁ προαγορεύσας, δὲν εἶναι, εἶπε, τοσοῦτον ὀρθὴ ἡ ἰδέα τὴν ὁποίαν ἔθεσεν ὁ προλαλήσας εἰπὼν ὅτι παραδεχόμενοι ὅτι δὲν ὑπάρχει διάταγμα ἐννοοῦμεν ἀποσταλέντας παρανόμως τοὺς ἤδη εἰς τὴν Εὐρώπην ὑπάρχοντας σπουδαστάς, καὶ κατηγοροῦμεν τὸ παρελθόν· παρατηρῶ ὅτι τοιοῦτόν τι δὲν γίνεται, διότι κανονίζοντες ἤδη τὰ προσόντα δὲν λέγομεν ἢ ὑποθέτομεν ὅτι δὲν ὑπῆρχε τοιοῦτος νόμος καὶ ὅτι παρανόμως ἐστάλησαν οἱ τοιοῦτοι νέοι ὑπότροποι, ἀπ' ἐναντίας μόνον ὑποθέτομεν ὅτι ὁ μέχρι τοῦδε τύπος, καθ' ὃν ἐστέλλοντο, δὲν εἶναι τοσοῦτον ὀρθός, καὶ ὅτι κανονίζομεν ὀρθότερον ἤδη αὐτὸν, καθόσον εἶναι μεγίστη ἀνωμαλία νὰ κανονίζωμεν τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἐπανερχομένων σπουδαστῶν καὶ νὰ μὴ προσδιορίζωμεν προηγουμένως τὰ προσόντα αὐτῶν τῶν ἰδίων ἀποστελλομένων εἰς τὴν Εὐρώπην ἐκ τῆς ὁποίας ἐπανέρχονται.

Ἡ ἀρχὴ ἐπὶ τῆς ὁποίας ὡμίλησεν ὑποθετικῶς ὁ ἤδη ἀγορεύσας Γερουσιαστὴς, οὐδέποτε ἐτέθη παρ' ἡμῶν, ἐπέφερεν ὁ προλαλήσας, διότι ἐγὼ εἶπον ὅτι εἰς πράγματα ὑποθετικὰ δὲν πρέπει νὰ θέτωμεν τὴν βάσιν, τοῦτέστι ὅτι εἶναι ἄτοπον νὰ κανονίσωμεν ἤδη τὸν τύπον τῶν προσόντων ὀρθότερον τοῦ προηγουμένου νόμου, τὸν ὁποῖον δὲν γνωρίζομεν· εἶπον καὶ ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, ὅτι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἀφορᾷ τὰς ὑποχρεώσεις

τῶν ἐξ Εὐρώπης ἐπαναρχομένων σπουδαστῶν στρατιωτικῶν ἢ ναυτικῶν ἀνεξαρτήτως τῶν προσόντων τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἔχωσι καθ' ὃν καιρὸν ἀποστέλλονται, καὶ εἰς τοῦτο πρέπει νὰ περιορισθῶμεν ἤδη.

Περαιωμένης ἔπειτα κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω συζητήσεως ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Μ. Λ. Καίρη καὶ Γ. Δυοβουνιώτου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων τριάκοντα τριῶν (παμψηφεί) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ διαρκείας τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας τῶν ἀπερχομένων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν πρὸς ἐκπαίδευσιν στρατιωτικῶν.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	.	Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	. . .
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	. .	Γεώργιος Δαρειώτης	. . . N
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	. .	Γεώργιος Παππαηλιόπουλος	.
Γεώργιος Κουντουριώτης	.	Γεώργιος Γλαράκης	. . . .
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	. . N	Δημήτριος Γ. Βούλγαρις	. .
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	. N	Γιάκας Καρακατζάνης	. . . N
Ἀναστάσιος Δόντος	. . . .	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	. . . N
Τάτζης Μαγγίνας	. . . . N	Ἄθως Δούκας	. . . . .
Κωνσταντῖνος Μπότζαρις	. .	Δῆμος Κανελλόπουλος	. . . N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	. . N	Κωνσταντῖνος Κανάρης	. . . N
Δάμπρος Νάκος	. . . . .	Τσανετάκης Γρηγοράκης	. .
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος	. . N	Ἰ. Α. Καίρης	. . . . . N
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	. N	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	. . . N
Ἰακωβος Παξιμάδης	. . . . N	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	. . N
Νικόλαος Πρασσακάκης	. . .	Δημήτριος Πλαπούτας	. . .
Σπυρίδων Τρικούπης	. . .	Ἰωάννης Στάϊκος	. . . . . N
Ῥικάρδος Τριόρτης	. . . . .	Ἀναστάσιος Ναυρομιχάλης	.
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	. . N	Κίτσος Τζαβέλλας	. . . . N
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	.	Γαρδικιώτης Γρίβας	. . . N
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	. .	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	. . . N
Νικόλαος Χρυσόγελος	. . . N	Δημήτριος Χατσίσκος	. . . N
Γεώργιος Ψύλλας	. . . . N	Δημήτριος Χρηστίδης	. . .
Δρόσος Μαντόλας	. . . . N	Νικόλαος Μαυρομάτης	. . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης	. . . . N	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	. N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	. . . . N	Παναγιώτης Λιδωρίκης	. . N

Χατζῆ Χρῆστος	. . . . . N	Ἰωάννης Οἰκονόμου	. . . . N
Γεώργιος Δυοβουνιώτης	. . N	Σπῦρος Μῆλιος	. . . . . N
Κωνσταντῖνος Προβελέγγιος	.		

Ἀναγνωσθέντος ὕστερον τοῦ **1** ἄρθρου ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας Γερουσιαστὴς λαβὼν τὸν λόγον εἶπε.

Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ προκειμένου ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου γίνεται δῆλον ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδεμία διάταξις ὑπάρχει κανονίζουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν κατ' ἔτος ἀποστελλομένων εἰς τὴν Εὐρώπην στρατιωτικῶν σπουδαστῶν, καὶ ἐντεῦθεν φαίνεται ὑπάρχουσα εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο μία ἀοριστία· καὶ ἐπειδὴ προηγούμενον διάταγμα κανονίζον τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν δὲν φαίνεται, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ὁρίσωμεν εἰς τὸν προκείμενον νόμον τὸν ἀριθμὸν τῶν κατ' ἔτος ἀποστελλομένων· ἑπομένως αὐτὸ τὸ μακροσκελὲς καὶ κακοσύνταχτον ἄρθρον ἐσυνετάχθη μὲ λέξεις σαφεῖς ὁριζούσας τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀποστελλομένων καὶ πρέπει νὰ περιέχῃ μίαν ἐγγύησιν ἐξασφαλίζουσαν τὴν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίαν αὐτῶν, τὴν ὁποίαν αὐτὸ δὲν προβλέπει· ἔπειτα ἐπειδὴ ἐκ τῆς κακῆς φράσεως τοῦ τελευταίου παραγράφου τοῦ ἄρθρου τούτου δὲν ἐξάγεται ὁποία τῶν δύω προηγουμένων διατάξεων θέλει ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς ἤδη ὑπάρχοντας ἐν Εὐρώπῃ σπουδαστάς, πρέπει νὰ προσδιορισθῇ ῥητῶς, ὅτι ἰσχύουσιν ἀμφότεραι, καθόσον ἡ ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ ἐδαφίῳ φράσις ὅτι « ἡ ἀνωτέρω διάταξις ἰσχύει ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους καὶ διὰ τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐκπαιδευομένους κτλ. » εἶναι ἐπεξηγηματικὴ, καθ' ὅλους τοὺς κανόνας τῆς γραμματικῆς, τῆς τελευταίας διατάξεως τοῦ ὅρκου τῆς ὑπηρεσίας, τὸν ὁποῖον προσδιορίζει νὰ δώσωσι εὐκολώτερον εἰς τὴν ἀρμοδίαν παρ' ἡμῖν ἀρχὴν· διὰ τοὺς λόγους τούτους ἀρῶ εἰς ἰδιαίτερα ἄρθρα ὁρισθῶσιν ἢ δι' ἐγγυήσεως ὑποχρέωσις τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας τῶν σπουδαστῶν, καὶ ὁ διδησόμενος ὅρκος τῆς ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης, πρέπει εἰς ἐπόμενον ἰδιαίτερον ἄρθρον νὰ προσδιορισθῇ ὡρισμένως ὅτι ἀμφότεραι αὐταὶ αἱ διατάξεις ἰσχύουσι καὶ εἰς τοὺς ἤδη ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐκπαιδευομένους· ἔπειτα ἐπειδὴ πρέπει νὰ στέλληται ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος εὐδοκιμεῖ ὑπὲρ πολλοὺς ἄλλους, πρέπει νὰ προσδιορισθῇ εἰς ἰδιαίτερον ἄρθρον ὁ ὅρος τῆς ἐκλογῆς καὶ ἀποστολῆς, διὰ νὰ ἐκλείψῃ πᾶσα ὑπόνοια ἐνδεχομένων καταχρήσεων, ἵνα ἀποστέλληται ὁ εὐδοκιμῶν ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς ἄλλους. Ἐντεῦθεν λόγου γενομένου ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ ἔγγραφος ἡ τροπολογία, ὁ ἤδη ἀγορεύων ἐπαναλαβὼν τὸν λόγον προσέθηκεν· ὅτι πρὸ ὀλίγου εἶπον καὶ ἤδη παρακαλῶ τὴν

Γερουσίαν νὰ διορίσῃ ἐπιτροπὴν διὰ νὰ συντάξῃ τὴν ἀνήκουσαν τροπολογίαν συμφώνως μὲ τὰς ἰδέας μου.

Ἀντειπόντος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ὅτι κατὰ τὸν κανονισμὸν ὁ σχηματισμὸς ἐπιτροπῆς δὲν ἐπιτρέπεται, ἀλλὰ δίδεται ἔγγραφος ἡ τροπολογία, ὁ ἀγορεύων Γερουσιαστὴς ἐπαναλαβὼν καὶ ἐκ δευτέρου τὸν λόγον εἶπεν ὅτι ἡ καθιέρωσις τοιαύτης ἀρχῆς τοῦ σχηματισμοῦ ἐπιτροπῆς ἐγένετο πρὸ ἐτῶν ὑπὸ τοῦ ἀποβιώσαντος πρώην ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης Κ. Κ. Κολοκοτρώνου εἰς τὸ περὶ ἐνόρκων νομοσχέδιον, καὶ ἡ τοιαύτη ἀρχὴ πρέπει νὰ ἦναι ἐν χρήσει πρὸς ψωτισμὸν τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐσπούδασαν σχολιακῶς. Εἰπόντων ἄλλων ὅτι κατὰ τὸν κανονισμὸν ἡ ἐπιτροπὴ συναρμολογεῖ μόνον τοὺς τροπολογουμένους ὅρους τοῦ νομοσχεδίου ἐν περιπτώσει καθ' ἣν γίνωσι δεκταὶ αἱ τροπολογίαι, ὁ ἀγορεύων Γερουσιαστὴς συντάξας ἔδοσεν ἔγγραφον τὴν τροπολογίαν του ἔχουσαν ὡς ἕπεται.

1) Θέλει ἀποστέλλονται διὰ δημοσίων ἐξόδων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοί, στρατιῶται καὶ ναῦται παντὸς ὅπλου καὶ κλάδου πρὸς τελειοποίησιν, ἢ ἐκμάθησιν ἐπιστήμης τινός, ἢ τέχνης ἀναγομένης εἰς τὸ ἐπάγγελμά των, οὐχὶ πλείονες τῶν τριῶν (3) κατ' ἔτος.

2) Οἱ οὕτως ἐκπαιδευόμενοι ὑποχρεοῦνται μετὰ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν των, νὰ ὑπηρετῶσιν εἰς τὸ βασιλικὸν ναυτικόν, ἢ εἰς τὸν ἐνεργεία στρατὸν ἀκτὼ ὁλόκληρα ἔτη, λαμβανομένης πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀξιοχρέου ἐγγυήσεως.

3) Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς των ὀφείλουσιν οἱ ὡς ἀνωτέρω ἀποστελλόμενοι εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν νὰ δίδωσι τὸν περὶ τῆς ἐκπληρώσεως τῆς νέας ταύτης ὑποχρεώσεως ὅρκον τῆς ὑπηρεσίας, ὑπαγόμενον εἰς τοὺς ναυτικοὺς ἢ στρατιωτικοὺς νόμους.

4) Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἰσχύουν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους καὶ εἰς τοὺς ἤδη ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐκπαιδευομένους ναυτικοὺς ἢ στρατιωτικούς, διὰ δημοσίων ἐξόδων.

Οὗτοι δὲ θέλουσι δώσει τὸν ὅρκον των ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας πρεσβευτικῆς, ἢ προξενικῆς ἀρχῆς.

5) Ἡ ἐκλογὴ τῶν πρὸς τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἀπὸ τῆς κυρώσεως τοῦ παρόντος νόμου σταλησομένων γίνεται διὰ συναγωνισμοῦ ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ καὶ τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τῶν ἁρμοδίων, προσκαλουμένων ἐπὶ τούτῳ διὰ Βασ. διατάγματος.

Ὑποστηριχθείσης δὲ τῆς τροπολογίας ταύτης καὶ ἀπὸ ἕτερον

μέλος, ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου ἀπεφήνατο ὅτι αὕτη πρέπει νὰ συζητηθῇ ἀμέσως· λαβὼν ἑπομένως τὸν λόγον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν εἶπε τὰ ἑξῆς· πρὶν ἢ ἀντικρούσω τὴν παρουσιασθεῖσαν τροπολογίαν ἔρχομαι εἰς τὴν πρώτην ἀγόρευσιν τοῦ προαγορεύσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ τὴν ἀφορῶσαν τὸ συντακτικὸν μέρος τοῦ νομοσχεδίου καὶ λέγω, εἰς περίστασιν καθ' ἣν ἐννοεῖ ὅτι οἱ ἐν αὐτῷ ὑπογραφόμενοι ὑπουργοὶ πρέπει νὰ διέλθουν τὸ Πανεπιστήμιον, ὅτι ἡ ἡλικία των δὲν ἐπιτρέπει τὸ τοιοῦτον, καὶ ὅτι δὲν εἶναι ἀτιμία των ἂν ὑπάγωσιν εἰς αὐτὸ ὁμοῦ μὲ ὁλόκληρον ἓν Σῶμα, οἷον εἶναι τὸ τῆς Βουλῆς.

Ἡ παρουσιασθεῖσα τροπολογία τρία τινὰ προσδιορίζει παρεκτὸς τῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου, τὸν ἀριθμὸν τῶν κατ' ἔτος ἀποστελλομένων, τὴν χορήγησιν ἐγγυήσεως διὰ τὴν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίαν αὐτῶν, καὶ τὴν ἐκλογὴν τούτων διὰ συναγωνισμῶν, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἔρχομαι νὰ λαλήσω.

Καθόσον ἀφορᾷ τὸν πρῶτον ὅρον, πόσοι πρέπει νὰ στέλλωνται κατ' ἔτος εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, λέγω ὅτι δὲν εἶναι ἔργον τοῦ παρόντος καιροῦ, καθόσον ἑκάστοτε πρέπει νὰ σταθμίζωμεν τὰ χρηματικὰ μέσα τοῦ ἔθνους ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται νὰ στείλωμεν κατὰ μὲν τὸ ἓν ἔτος τόσους καὶ κατὰ τὸ ἄλλο τόσους· ἑπομένως ὡς πρὸς τὴν ἐκμάθησιν τῶν τεχνῶν δυνάμεθα νὰ στείλωμεν κατὰ τὸ πρῶτον πολλοὺς ἕνεκα τῆς ἀνάγκης ἣν ἔχομεν ἢ διὰ τὴν σπουδὴν μιᾶς ἐπιστήμης ἢ μιᾶς τέχνης νὰ μὴν ἔχωσιν ἀνάγκην τὰ στρατιωτικὰ Σώματα· ὥστε ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀποστελλομένων ἐξάρτηται ἀπὸ τὸν κατ' ἔτος προϋπολογισμόν· καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐγγύησιν φρονῶ ὅτι ὑποχρέωσις τῶν σπουδαστῶν εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς καταβαλλομένης δαπάνης παρεκτὸς τῆς ποινικῆς καταδίκης αὐτῶν εἶναι εὐκολωτέρα διὰ τοὺς στρατιωτικούς, οἵτινες δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ παρουσιάζωσιν ἀξιοχρέους ἐγγυητὰς κτηματίας βεβαίως κατὰ τὴν τροπολογίαν· ἐκτὸς δὲ τούτου ἂν ὑποχρεώσωμεν τοὺς ἤδη ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ εὑρισκομένους εἰς τοῦτο, θέλομεν διακόψει τὰς σπουδὰς αὐτῶν, ὡς μὴ εὑρισκομένων εἰς θέσιν νὰ παρουσιάσωσι τοιούτους ἐγγυητάς· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν διὰ συναγωνισμοῦ ἐκλογὴν λέγω ὅτι πρέπει νὰ ὁρισθῶσι καὶ τὰ καθήκοντα εἰς τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ συναγωνισθῶσιν· ἄλλως ὁ συναγωνισμὸς δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ· ἑπομένως φρονῶ ὅτι οὐδεὶς ὑπουργὸς δύναται νὰ προτιμήσῃ τὴν ἀποστολὴν τοῦ ἥττον ἐκ τοῦ μᾶλλον εὐδοκιμοῦντος εἴτε γενικῶς εἴτε εἰδικῶς εἰς εἰδικήν τινα ἐπι-

στήμην ἡ τέχνην· διὰ τοὺς λόγους τούτους οἱ πρόσθετοι οὗτοι ὅροι τῆς παρουσιασθείσης τροπολογίας δὲν δύνανται νὰ γίνωσιν ἐφαρμοστέοι.

Ἀντικρούων τὰ λεχθέντα ὁ ὑποβαλὼν τὴν τροπολογίαν Γερουσιαστὴς ἐξέθηκε. Μοὶ φαίνεται ὅτι ὅσα εἶπον εἶναι ἱκανὰ νὰ πείσωσι τὴν Γερουσίαν νὰ δεχθῇ μίαν τροπολογίαν ἐπικουρικὴν, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ νομοσχεδίου· ἐγὼ λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὸν νοῦν τοῦ νομοθέτου ἐπέφερον τὴν ἐπικουρικὴν ταύτην τροπολογίαν, καὶ δὲν ἐννόησά ποτε νὰ προσβάλω τοὺς ΚΚ. ὑπουργούς, διότι γνωρίζω ὅτι οἱ κύριοι ὑπουργοὶ δὲν συντάττουσι τὰ νομοσχέδια, ὡς δὲν συντάττουσιν αὐτὰ οὐδ' αὐτοὶ οἱ ὑπουργοὶ τῆς Ἀγγλίας· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου περὶ τὴν σύνταξιν τῶν νόμων δὲν πρέπει νὰ φαινώμεθα ἀνθρωποι τοῦ μεσαιῶνος. Σᾶς εἶπον ὅτι τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἔχει ἀβεβαιότητάς τινας· ἐλλείπει ἐξ αὐτοῦ εἷς ἄλλος ὅρος ὁ τῶν προσόντων, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ προσδιορίσωμεν ἤδη πρὸς τελειοποίησιν τοῦ ἔργου· ἔπρεπε νὰ μεμνῆστε, Κ. ὑπουργέ, ἕνα πρώην συναδελφόν σας εἰπόντα εἰς τὸ συμβούλιον τῆς ἐπικρατείας ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ὁ δεῖνα πλεονασμὸς ἢ εὑρίσκεται ἡ δεῖνα ἔλλειψις, ὅτι « αὐτὴ εἶναι ἡ ἰδέα μου, ἀλλ' ἐτέθη οὕτως διὰ νὰ φανῇ καὶ τὸ συμβούλιον ὅτι πράττει τι ». Ὑμεῖς ὅμως δὲν ἐπιτρέπετε νὰ ἀλλάξωμεν σήμερον οὔτε ἓν ἰῶτα ἐκ τοῦ νομοσχεδίου διὰ νὰ φανῶμεν καὶ ἡμεῖς ὅτι εἰς μάτην δὲν εὑρισκόμεθα ἐνταῦθα τοὐλάχιστον· ἡμεῖς παραδεχόμεθα ὅλους τοὺς ὅρους καὶ τὰς προτάσεις τοῦ νομοσχεδίου σας διὰ φράσεων σαφεστέρων κατὰ τὴν τροπολογίαν καὶ προσθέτομεν ὅρους τινὰς ἐλλείποντας πρὸς ἀσφάλειαν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἔθνους· θέλομεν δηλονότι νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ὑποχρεωτικὴν ἀκτεσὶ θητείαν τῶν σπουδαστῶν διὰ μιᾶς ἀξιοχρέου ἐγγυήσεως ὡς εἰς ἄλλους νόμους ἐγένετο. Θέλομεν προσέτι νὰ μὴν ἀφήσωμεν εἰς τὴν θέλησιν τῶν ὑπουργῶν τὴν ἀποστολὴν τῶν στρατιωτικῶν τούτων, διότι ἡ καρδία των εἶναι πάντοτε ἀνθρώπινος, καὶ θέλομεν δηλονότι νὰ βάλωμεν φραγμόν τινα, τὸν φραγμὸν τοῦ συναγωνισμοῦ, τὸν ὁποῖον καὶ τοι μὴ λίαν ἀρκούντως ἐξασφαλιστικὸν, οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ δὲν παραδέχονται. Πρὸς τούτοις οἱ νόμοι πρέπει πάντοτε νὰ ἔχωσι τὸ κῦρός των· οἱ παραβάται τούτων πρέπει νὰ ὑπόκηνται εἰς μίαν ἀποζημίωσιν πρὸς τὸ δημόσιον διὰ μιᾶς ἐγγυήσεως, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ποινῶν αἱ ὁποῖαι ἐπίκεινται εἰς αὐτούς, διότι οἱ τοιοῦτοι νέοι στρατιωτικοὶ δύνανται νὰ ὑπάγωσι, κατὰ τὴν ἐμφαντικὴν ἔκφρασιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἄλλων οἵτινες δύνανται νὰ μᾶς βλάψωσιν,

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 1 τῆς τροπολογίας εἰς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἐπέφερεν ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο εἶναι ὅμοιον μὲ τὸ ἄρθρον τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου παρεκτὸς τοῦ ὅρου τῶν κατ' ἔτος ἀποστελλομένων στρατιωτικῶν· ὁ ὅρος οὗτος ἐξήρτηται ἀπὸ τὴν ἀνάγκην ἣν θέλουσιν ἔχει τὰ στρατιωτικὰ Σώματα καὶ ἀπὸ τὴν κατ' ἔτος οἰκονομικὴν κατάστασίν μας καὶ διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸ τὸ περὶ ὑποτρόφων διάταγμα δὲν προσδιορίζει τὸν ἀριθμὸν τῶν κατ' ἔτος στελλομένων, ἀλλ' ἀρήσει τὸν προσδιορισμὸν τούτου εἰς τὸν προϋπολογισμὸν κατὰ τὴν ἀνάγκην τῆς ἀποστολῆς καὶ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ ἔθνους.

Ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα ὁ πρωτείνας τὴν τροπολογίαν Γερουσιαστὴς, δὲν παραδέχομαι, εἶπε, μίαν τοιαύτην ἀοριστίαν εἰς τὸν νόμον, ὡς μὴ συνάδουσαν μὲ τὰς ὑγιεῖς ἀρχὰς περὶ συντάξεως τῶν νόμων· ἄρησα ἐπὶ τούτῳ τὸ κενὸν τοῦ ἀριθμοῦ διὰ νὰ τὸ συμπληρώσῃ ἡ Γερουσία· ἀλλ' ἐὰν θέλητε νὰ προσδιορίσω ἐγὼ τὸν ἀριθμὸν, δύναμαι νὰ προσδιορίσω αὐτὸν εἰς τρεῖς κατ' ἔτος καὶ οὐχὶ εἰς εἴκοσι, κατὰ τὸν Κ. ὑπουργόν, διότι τὰ ἐνόντα μέσα δὲν μᾶς συγχωροῦσι νὰ στείλωμεν ἤδη περισσοτέρους, ἐνῷ μετὰ πέντε ἔτη ἴσως δυνηθῶμεν νὰ στείλωμεν πολλοὺς, καὶ τὸν ὅρον τοῦτον θέλω ὡς μέγιστον μέχρι τοῦ ὁποίου δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὸ ποσὸν τῶν σταλησομένων ἐν καιρῷ τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀναλόγως τῶν χρηματικῶν μέσων μας.

Ἡ βιαία παραδοχὴ ἢ μὴ παραδοχὴ τῆς τροπολογίας θέλει μᾶς φέρει εἰς πολλὰ ἄτοπα, ἐπέμεινεν ἕτερος, διότι καὶ ἡ τροπολογία ὡς ἐκ τῆς βιαίας συντάξεώς της ἔχει ἐλλείψεις τινάς, καὶ φρονῶ ὅτι ἤθελεν εἶσθαι καλὸν νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις διὰ νὰ συμπληρωθῇ καὶ ψηφοφορηθῇ ἐγνωσμένως.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας, μὴ παραδεχθείσης τῆς ἀναβολῆς, ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου δὲν παρεδέχθη τὸ α. ἄρθρον τῆς τροπολογίας. Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 2 εἰς τῶν προαγορευσάντων εἶπεν, ὅτι ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου προσδιοριζομένη ἐγγύησις δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς, οἵτινες δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ χορηγήσωσι τοιαύτην, πολὺ δὲ περισσότερον οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐκπαιδευόμενοι οἵτινες εἰς τοιαύτην περίστασιν θέλουσιν ἀναγκασθῇ νὰ διακόψωσι τὰς σπουδάς των μὲ ζημίαν αὐτῶν τε καὶ τοῦ ἔθνους.

Ὑπομένως ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα δὲν παρεδέχθη καὶ τὸ ἄρθρ. 2 τῆς τροπολογίας ὡς καὶ τὸ 3 τὸ ὁποῖον ἐγένετο ἡ παρατήρησις ὅτι εἶναι ὅμοιον μὲ τὸ νομοσχέδιον,

Αναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 4 ὁ Κ. ὑπουργὸς παρετήρησε καὶ διεβεβαίωσε τὴν Γερουσίαν ὅτι ἡ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἀντιστοιχοῦσα φράσις ἐννοεῖ ἰσχυούσας ἀμφοτέρας τὰς ὑποχρεωτικὰς διατάξεις τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὀκταετοῦς ὑπηρεσίας μετὰ τὴν ἐπάνοδον, καὶ τῆς νέας ὁρκοδοσίας τῶν σπουδαστῶν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης, καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἤδη ἐκπαιδευομένους στρατιωτικοὺς διὰ δημοσίων ἐξόδων.

Οὕτως ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα δὲν παρεδέχθη καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο τῆς τροπολογίας.

Αναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 5, ἡ διάταξις αὕτη, ἐπέφερεν ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστής, τῆς διὰ συναγωνισμοῦ ἐκλογῆς τῶν ἀποστελλομένων, ἐνῷ καλύπτει πᾶσαν ὑπόνοιαν καταχρήσεως, κινεῖ τὴν ἁμιλλαν τῶν νέων ἤτις ἐλλείπουσα εἰς τὸ περὶ ὑποτρόφων διάταγμα μᾶς ἔφερεν εἰς τὴν θέσιν νὰ μὴ ἴδωμεν μέχρι τοῦδε καμμίαν ὠφέλειαν· ἐπιθυμῶ ὅθεν νὰ παραδεχθῇ ἡ Γερουσία τὴν διάταξιν ταύτην ὡς λίαν ἐπωφελῆ.

Ἀντικρούων τὰ λεχθέντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἡ διάταξις αὕτη τοῦ συναγωνισμοῦ, εἶπεν, εἶναι ἀόριστος ὡς μὴ προσδιορίζουσα καὶ τὰ ἀντικείμενα ἐφ' ὧν θέλει γίνεσθαι ὁ συναγωνισμός, ἐπομένως εἶναι καὶ ἀπορριπτέα ὡς μὴ δυναμένη νὰ ἐφαρμοσθῇ· ὑποστηρίζων δὲ τὴν διάταξιν ὁ προτείνας τὴν τροπολογίαν Γερουσιαστὴς ἀντέλεξεν ὅτι τὰ ἀντικείμενα θέλουν ὁρισθῇ διὰ Β. Διατάγματος, τὸ ὁποῖον προβλέπει καὶ ὀνομάζει ἡ τροπολογία.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἡ Γερουσία κατ' ἐρώτησιν τοῦ Κ. προέδρου δὲν παρεδέχθη καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο τῆς τροπολογίας.

Ἑπομένως ψηφοφορίας γενομένης διὰ χειροτονίας ἐπὶ τοῦ ἀ. ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ ὅπως ἔχει.

Παραδεχθέντος ἔπειτα καὶ τοῦ δευτέρου ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου ἄνευ τινὸς ἀντιρρήσεως ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ συνόλου κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων· 28 κατὰ 1 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διαρκείας τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας τῶν ἀπερχομένων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν πρὸς ἐκπαίδευσιν στρατιωτικῶν.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος			Γεώρ. Γλαράκης	
Ἀναγν. Δελιγιάννης			Δημ. Γ. Βούλγαρης	
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος			Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης			Νικ. Ἰω. Μέξης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν		Ἀδάμ. Δούκας	
Σπυρ. Καλογερόπουλος	Ν		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστ. Λόντος			Κωνς. Κανάρης	Ν
Τάκης Μαγγίνας	Ν		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνστ. Μπότζαρης			Μ. Δ. Καΐρης	Ν
Ἀναγν. Μουαρχίδης	Ν		Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	Ν
Λάμπρος Νάκος			Ἀντ. Μαυρομιχάλης	
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος			Δημ. Πλαπούτας	
Χαράλ. Παπαπαπολίτης			Ἰω. Στάϊκος	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Νικ. Πρασακάκης			Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης			Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ρικάρδος Τζιώρτζ			Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθαν. Γρηγοριάδης	Ν		Δημ. Χατσῖσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος			Δημ. Χρηστίδης	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου			Νικ. Μαυρομμάτης	Ν
Νικ. Χρυσόγελος	Ν		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώρ. Ψύλλας	Ο		Παναγ. Ἀϊδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας			Χατσῆ Χρῆστος	Ν
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν		Γεώ. Διοβουνιώτης	Ν
Ἰω. Χ. Πέτρου	Ν		Κωνς. Προβιλέγγιος	
Ἀθαν. Ἀϊδωρίκης			Ἰω. Οἰκονόμου	Ν
Γεώρ. Δαρειώτης	Ν		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος				

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατζίσκος.
Ἀθ. Γρηγοριάδης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 16 Δεκεμβρίου 1852 Ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παόντων τριάκοντα καὶ ἑνὸς μέλους, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κύριος Ἀναγνώστης Μοντρχίδης, νοσοῦντος τοῦ Κ. Προέδρου, πρόσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ κωλυωμένου θατέρου τῶν γραμματέων Κυρίου Βασιλείου Χρηστακοπούλου τὸν Γερουσιαστὴν Ἀθανάσιον Γρηγοριάδην κηρύττει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦται.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς, τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος, ἀνέγνω τὸ περὶ συστάσεως ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ Νομοσχέδιον, ὡς καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἑπεται·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συστάσεως Ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κατ' ἐπιταγὴν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως ὑποβάλλω πρὸς ὑμᾶς τὸ περὶ συστάσεως Ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ, ὅπως ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ἵνα μὴ δὲ ἐνασχολῶ ὑμᾶς διὰ νέας ἐκθέσεώς μου πρὸς ἀνάπτυξιν αὐτοῦ, ὑποβάλλω ἐγκλείστως τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθεσίνμου, τὸν περὶ τούτου πίνακα αὐτοῦ, πρὸς δὲ καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς ἐπ' αὐτοῦ.

Ἐπικαλοῦμαι δὲ τὴν ταχεῖαν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ, καθόσον μᾶλλον ὡς ἐκ τούτου οὐδεμία ζημία μὲν ἐπέρχεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἀπ' ἐναντίας δὲ ὠφελεῖ τὰ μέγιστα τοὺς ὑπηρετοῦντας τὸ Κράτος ἀξιωματικούς.

Ταῦτα δὲ πάντα θέλει πληροφορηθῇ λεπτομερῶς ἡ Γερουσία ἐκ τῶν ἐγκλείστων ἐγγράφων.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 16 Δεκεμβρίου 1852.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν Σ. ΜΙΛΙΟΣ.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, ὅπως ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, θέλει εἰσαχθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν

Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησίν του.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 16 Δεκεμβρίου 1852.

ΟΘΩΝ.

Σ. ΜΙΛΙΟΣ.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ συστάσεως ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦ. Α'.

Περὶ τοῦ ταμείου.

Ἄρθρ. 1. Συνίσταται ταμεῖον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ταμεῖον χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς, τῆς ὁροφυλακῆς καὶ χωροφυλακῆς.»

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ πόρων τοῦ ταμείου.

Ἄρθρ. 2. Τὰ κεφάλαια τοῦ ταμείου τούτου προέρχονται·

α'. Ἐκ τῆς ἐπιβαλλομένης διὰ τοῦ παόντος νόμου κρατήσεως ἐπὶ τοῦ μισθοῦ ὅλων τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς, τῆς ὁροφυλακῆς καὶ τῆς χωροφυλακῆς, οἱαδήποτε ἂν ᾖ ἡ κατάστασις των, καὶ προσδιοριζομένης εἰς ἓν τοῖς ἑκατόν.

β'. Ἐκ τῶν καταβολῶν τῶν ἐγγάμων ἀξιωματικῶν προσδιοριζομένων, διὰ μὲν τοὺς ἤδη ἐγγάμους ὑποδεεστέρους ἀξιωματικοὺς εἰς διακοσίας δραχμὰς, διὰ δὲ τοὺς ἀνωτέρους καὶ τοὺς στρατηγοὺς εἰς τριακοσίας δραχμὰς, καὶ διὰ τοὺς μέλλοντας νὰ συνέλθωσιν εἰς γάμον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παόντος νόμου ὑποδεεστέρους ἀξιωματικοὺς εἰς τετρακοσίας δραχμὰς, καὶ ἀνωτέρους καὶ στρατηγοὺς εἰς πεντακοσίας δραχμάς.

Οἱ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ παόντος νόμου προβιβασθησόμενοι τὸ πρῶτον εἰς βαθμὸν ἀξιωματικοῦ ἔγγαμοι στρατιωτικοὶ ὑπόκεινται εἰς τὰς ὁρισθείσας καταβολὰς τῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παόντος νόμου συναπτόντων γάμων.

Ὅσοι ἔγγαμοι ὑποδεέστεροι ἀξιωματικοὶ ἤθελον μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ παόντος νόμου προβιβασθῇ εἰς βαθμὸν ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ, ὀφείλουν νὰ συμπληρώσωσι τὴν διὰ τοὺς ἐγγάμους ἀνωτέρους ἀξιωματικοὺς ὁρισθεῖσαν καταβολήν.

γ'. Ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ μισθοῦ τῶν προβιβαζομένων ἀξιωματικῶν κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνας τοῦ προβιβασμοῦ, συμφώνως μὲ τὰς περὶ ταύτης ὑπαρχούσας διατάξεις.

δ'. Ἐκ τυχόντων δωρημάτων καὶ κληροδοτημάτων.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ διαθέσεως τῶν κεφαλαίων τοῦ ταμείου.

Ἄρθρ. 3. Τὰ κεφάλαια τοῦ ταμείου τούτου εἶναι ἀποκλειστικῶς προσδιωρισμένα εἰς βοήθειαν τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῶν ἐν τῷ 1 ἄρθρῳ ὁρισθέντων. Πᾶσα ἄλλη διάθεσις αὐτῶν, μὴ προβλεπομένη ἀπὸ τὸν παρόντα νόμον, ἀπαγορεύεται.

Ἄρθρ. 4. Τὰ κεφάλαια τοῦ ταμείου διαχειρίζονται παραγωγικῶς, παρακατατιθέμενα ἐπὶ τόκῳ εἰς τράπεζαν ἢ τοποθετούμενα εἰς ἀκίνητα κτήματα προσοδοφόρα.

Ἄρθρ. 5. Αἱ παρὰ τοῦ ταμείου χορηγούμεναι βοήθειαι λογίζονται κατὰ μῆνα, πληρόνονται δὲ εἰς τὸ τέλος ἑκάστης τριμηνίας.

ΚΕΦ. Δ.

Περὶ ἐξόδων τοῦ ταμείου.

Ἄρθρ. 6. Κατὰ τὰ πρῶτα δέκα ἔτη τὸ ταμεῖον δύναται νὰ διαθέτῃ κατ' ἔτος ὑπὲρ τῶν τυχόντων ὀρφανῶν καὶ χηρῶν, τῶν ἐν τῷ 1 ἄρθρῳ ὁρισθέντων ἀξιωματικῶν, μόνον τὸ εἰκοστὸν τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν τόκων αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 7. Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς πρώτης δεκαετίας τὸ ταμεῖον θέλει διαθέτει ὡς ἀνωτέρω ὁλοκλήρους τοὺς τόκους τῶν κεφαλαίων αὐτοῦ, καὶ τὰ δύω τρίτα τῶν κατὰ τὸ 2 ἄρθρον ἐτησίων εἰσόδων του.

Ἄρθρ. 8. Τὸ ἐτήσιον διαθέσιμον ποσὸν θέλει διανέμεσθαι εἰς τὸ τέλος ἑκάστης τριμηνίας ἀναλόγως τῆς ποσότητος, τὴν ὁποίαν ἑκάστη χηρεύουσα οἰκογένεια ἀξιωματικοῦ δικαιοῦται νὰ λάβῃ.

Ἄρθρ. 9. Βοήθειαι ἀπονέμονται ἓν ἔτος μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς εἰς τὸ 2 ἄρθρον ὁρισθείσης κρατήσεως· κατὰ τὸ ἔτος δὲ τοῦτο οὐδεμία βοήθεια ὀφείλεται.

Ἄρθρ. 10. Ἔξοδα διαχειρίσεως παραδέχονται μόνον τὰ ἐκ τῆς τοποθετήσεως τῶν κεφαλαίων.

ΚΑΦ. Ε.

Περὶ δικαιώματος εἰς βοήθειαν.

Ἄρθρ. 11. Αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ ταμείου τούτου ἀποβιωσάντων ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς, τῆς ὁρομυλακῆς καὶ τῆς χωροφυλακῆς ἔχουν δικαίωμα εἰς τὰς χορηγουμένας παρὰ τοῦ ταμείου τούτου βοηθείας, κατὰ τὰ κατωτέρω κανονισθησόμενα, ὁπωσδήποτε ἂν ἐπέλθῃ ὁ θάνατος, καὶ εἰς ὁποιανδήποτε τῶν παρὰ τοῦ νόμου ὡρισμένων καταστάσεων ἤθελεν εὑρεθῇ ὁ ἀξιωματικὸς κατὰ τὴν ἀποβίωσίν του.

Ἄρθρ. 12. Ἡ μηνιαία βοήθεια ἑκάστης χηρευούσης οἰκογενείας ἀξιωματικοῦ προσδιορίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τελευταίου πραγματικοῦ βαθμοῦ αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 13. Ὡς οἰκογένεια θεωρεῖται χήρα ἄνευ τέκνων ἢ μετὰ τέκνων· ἐν περιπτώσει ἐλλείψεως ἢ ἀποβιώσεως τῆς μητρὸς, ἓν ἢ πλείω ὀρφανά.

Ἄρθρ. 14. Ἡ χορηγία τῆς συντάξεως ἐξακολουθεῖ εἰς μὲν τὰς χήρας μέχρι τῆς ἀποβιώσεώς των· εἰς δὲ τὰ ἄῤῥενα ὀρφανὰ μέχρις οὗ τὸ νεώτατον συμπληρώσει τὸ εἰκοστὸν πρῶτον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Εἰς τὰ θήλεα ὀρφανὰ μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας των.

Ἄρθρ. 15. Ἐπιφέρουν τὴν παῦσιν τῆς βοηθείας εἰς τὰς χήρας νέοι γάμοι.

Εἰς τὰ ὀρφανὰ, εἰ μὲν ἄῤῥενα, ἐὰν ἀποκατασταθῶσι πρὶν τῆς συμπληρώσεως τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου ἔτους τῆς ἡλικίας, εἰ δὲ θήλεα, πρὶν τῆς συμπληρώσεως τοῦ εἰκοστοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας, ἐὰν νυμφευθῶσιν.

Ἄρθρ. 16. Αἱ οἰκογένειαι τῶν στερουμένων τοῦ βαθμοῦ των ἀξιωματικῶν διὰ παραιτήσεως ἢ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, δὲν ἔχουσι δικαίωμα εἰς τὰς βοηθείας τοῦ ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν, τῶν ἐν τῷ α. ἄρθρῳ ὁρισθέντων ἀξιωματικῶν.

Ἄρθρ. 17. Αἱ διαζευχθεῖσαι ἢ χωρισθεῖσαι ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης σύζυγοι ἀξιωματικῶν δὲν ἔχουσι δικαίωμα εἰς τὰς βοηθείας τοῦ ταμείου τούτου, ἀλλὰ τὰ τέκνα τῶν ἀξιωματικῶν τούτων ἔχουσι δικαίωμα.

ΚΕΦ. ΣΤ'.

Περὶ ὅρου τῶν βοηθειῶν.

Ἄρθρ. 18. Κατὰ τὰ πρῶτα δέκα ἔτη τῆς συστάσεως τοῦ ταμείου ὁ μέγιστος ὅρος τῆς βοηθείας ἑκάστης χηρευούσης οἰκογενείας περιορίζεται εἰς τὴν ἀπονεμομένην παρὰ τοῦ νόμου τῶν συντάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς σύνταξιν εἰς τὰς ἄνευ τέκνων χήρας.

Μ' ὅλον τοῦτο κατὰ τὰ πρῶτα ἓξ ἔτη, ὁσονδήποτε ἤθελεν εἶναι τὸ διαθέσιμον ἐτήσιον ποσὸν κατὰ τὸ 6 ἄρθρον, ἡ βοήθεια ἑκάστης χηρευούσης οἰκογενείας δὲν εἰμπορεῖ νὰ ὑπερβῇ τὰ δύω τρίτα τοῦ ἀνωτέρω ὁρισθέντος μεγίστου ὅρου.

Ἄρθρ. 19. Μετὰ τὸ τέλος τῆς πρώτης δεκαετίας ἐπιτρέπεται ἡ ἐπαύξησις τοῦ ὅρου τῶν συνταξέων μέχρι τοῦ διπλασιασμοῦ αὐτοῦ, ἐὰν ἐξαρκῶσιν εἰς τοῦτο οἱ τόκοι τῶν κεφαλαίων τοῦ ταμείου, καὶ τὰ δύω τρίτα τῶν κατὰ τὸ 2 ἄρθρον ἐσόδων αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 20. Ἐὰν μετὰ τὸν διπλασιασμὸν τῶν βοηθειῶν μένῃ περίσσευμα ἐκ τοῦ κατ' ἔτος ὁρισθέντος διαθεσίμου ποσοῦ κατὰ τὸ 7 ἄρθρον, ἐπιτρέπεται ἡ χορηγία βοηθημάτων πρὸς ἐκπαίδευσιν τέκνων, ἢ ἀποκατάστασιν κορασίων ἀποθανόντων ἢ καὶ δυστυχούντων ἀξιωματικῶν.

ΚΕΦ. Ζ'.

Περὶ διοικήσεως τοῦ ταμείου.

Ἄρθρ. 21. Τὸ ταμεῖον τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἐν τῷ 1 ἄρθρῳ ὁρισθέντων ἀξιωματικῶν διοικεῖται παρὰ τριμελοῦς ἐπιτροπῆς, συγκειμένης ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ καὶ διοικητοῦ σώματος, ὡς προέδρου, καὶ ἐκ δύω λοχαγῶν ὡς μελῶν, διοριζομένων διὰ Β. διατάγματος.

Ὁ πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἀντικαθίστανται κατ' ἔτος, κατὰ σειρὰν ἀρχαιότητος ἐκ τῆς φρουρᾶς τῆς πρωτευούσης.

Ἄρθρ. 22. Ἡ ἐπιτροπὴ ἔχει γραμματέα ἕνα ὑπολοχαγόν, ἢ ἀνθυπολοχαγὸν ἢ οἰκονομικὸν ὁμοιόβαθμον ἀξιωματικόν.

Ἄρθρ. 23. Ἡ ἐπιτήρησις τῶν πράξεων τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ταμείου ἀνατίθεται εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, ἐνεργεῖται δὲ αὕτη διὰ Β. Ἐπιτρόπου, ἔχοντος βαθμὸν ὑπεπιμελητοῦ, καὶ διοριζομένου διὰ Β. διατάγματος.

Ὁ ἐπίτροπος τοῦ ὑπουργοῦ ἔχει γνώμην συμβουλευτικήν.

Ἄρθρ. 24. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ προέδρου, τῶν μελῶν καὶ τοῦ γραμματέως τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ ἡ τοῦ Β. ἐπιτρόπου, ἐκτελεῖται παρ' αὐτῶν ἀμισθί.

Ἄρθρ. 25. Εἰς τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους δημοσιεύεται διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἰσοζύγιον τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ ταμείου, ὁμοῦ δὲ καὶ ὀνομαστικὸς κατάλογος τῶν λαβόντων βοηθείας ὀρφανῶν καὶ χηρῶν.

ΚΕΦ. Η'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. 26. Αἱ βοήθειαι τοῦ ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς, τῆς φρουρᾶς

καὶ τῆς χωροφυλακῆς δὲν ὑπόκεινται εἰς κατάσχεσιν οὐδὲ παραχωροῦνται, ἀλλ' ἐπιτρέπεται ἀνάλογος μηνιαία κράτησις πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐν τῷ 2 ἄρθρῳ ὁρισθείσης καταβολῆς, ἐὰν τυχὸν δὲν συνεπλήρωσεν αὐτὴν ὁ σύζυγος ἢ ὁ πατὴρ ἀξιωματικός, πρὶν ἀποβιώσῃ.

Ἄρθρ. 27. Διοικητικὸς κανονισμὸς θέλει κανονίσει τὸν τρόπον τῆς εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων, καθὼς καὶ τὰς λοιπὰς διατυπώσεις ἀφορώσας τὴν βεβαίωσιν τοῦ δικαιώματος εἰς βοήθειαν, τὴν κύρωσιν τῶν πράξεων τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ταμείου καὶ τὸν ἔλεγχον αὐτῶν, πρὸς δὲ καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Β. Ἐπιτρόπου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ κράτους. »

ΠΙΝΑΞ *Αναλογικὸς τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ ἀνωτέρω Ταμείου κατὰ τὴν πρώτην δεκαετίαν τῆς συστάσεως αὐτοῦ.*

| Ἔτος τῆς ὑπηρεσίας | Ἔσοδα ἐτήσια: Ἐκτακτος εἰσφορὰ ἐφάπαξ | Δρ. | Ἐκτακτος εἰσφορὰ ἐπὶ τῶν μισθῶν | Δρ. | Ἐκτακτος εἰσφορὰ ἐπὶ τῶν συντάξεων | Δρ. | Τακτικὴ εἰσφορὰ τῶν κρατουμένων | Δρ. | Πρόσοδα ἐκ τοῦ ἐπιτοκίου | Δρ. | Τακτικὴ εἰσφορὰ τῶν κρατουμένων | Δρ. | Ἀριθμὸς τῶν ἀποβιωσάντ

Ἡ Γερουσία ἀνέβαλε τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ἀποδοχῶν νομοσχεδίου διὰ τὴν αὔριον.

Μετὰ τινας δὲ ἐκατέρωθεν γενομένας παρατηρήσεις περὶ τῆς ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως τοῦ ἑτέρου Νομοσχεδίου διὰ τὴν αὔριον ἢ τῆς μὴ ἀναβολῆς ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ δευτέρου νομοσχεδίου περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν διὰ τὴν αὔριον καὶ νὰ προταχθῇ τοῦτο ἐκείνου τοῦ περὶ ἀποδοχῶν· ὁ δὲ Κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατσίσκος.
Α. Γρηγοριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 17 Δεκεμβρίου Ἡμέρα Τετάρτη.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἀντὶ τοῦ Κ. Προέδρου ἀσθενοῦντος, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ἀθανάσιον Γρηγοριάδην ἀντὶ τοῦ Κ. Β. Χρηστακοπούλου νοσοῦντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς Νόμου, καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου μετὰ τῶν ἐκθέσεων τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Γερουσίαν, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Δ. Ὀλύμπιος, ὡς μέλος μειονοψηφιῶν κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου, λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἑξῆς.

Ἐπὶ τριῶν Νομοσχεδίων τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ἐκλεχθῶ μέλος τῶν ἁρμοδίων εἰσηγητικῶν ἐπιτροπῶν, καὶ ἐπὶ μὲν τῶν δύω πρώτων εὑρέθην σύμφωνος μετὰ τῶν λοιπῶν μελῶν ὡς πρὸς τὴν παραδοχήν των, ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου διεφώνησα, μὴ παραδεχθεὶς ἐν γένει τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα αὐτοῦ, καὶ τούτου ἕνεκα λαμβάνω τὸν λόγον

πρώτην ἤδη καὶ μοναδικὴν φορὰν διὰ νὰ φέρω τὰς ἀνηκούσας παρατηρήσεις πρὸς δικαιολόγησιν τῆς ψήφου μου. Ἐκ προοιμίων δὲ λέγω ὅτι ἐκ νεότητός μου διάγων βίον στρατιωτικὸν δὲν ἐσπούδασα τὰ Ἑλληνικὰ μαθήματα διὰ νὰ εἶμαι ἤδη εἰς θέσιν νὰ ὁμιλήσω ῥητορικῶς, καὶ ὅτι οὔτε ἀπὸ πάθος κατά τινος οὔτε ἀπὸ πνεῦμα ἀντιπολιτεύσεως ὠθοῦμαι εἰς τὰς ἀγορεύσίν μου ταύτην.

Τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον διὰ τοῦ ἀ. ἄρθρου δὲν συγχωρεῖ εἰς τὸν ἐν ἀργίᾳ τιθέμενον ἀξιωματικὸν νὰ ἐκλέξῃ οἱκοθεν τὸν τόπον τῆς διαμονῆς του, ἀλλ' ἀναθέτει τὸν προσδιορισμὸν αὐτοῦ διὰ τοῦ περὶ μεταθέσεως διατάγματος εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ἐπὶ τῆς διατάξεως ταύτης λέγω ὅτι εἶναι λυπηρὸν λυπηρότατον νὰ μετατίθηται κατὰ θέλησιν τῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ τὸ ἓν εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ Κράτους ὁ ἀξιωματικὸς ὁ ὁποῖος προτάξας τὸ στῆθός του ὑπὲρ τῆς πατρίδος, μετὰ πολλῶν μόχθων κἀδυνάθη νὰ ἀποκτήσῃ τὸν βαθμόν, καὶ νὰ οἰκοδομήσῃ, ὕστερον ἀπὸ ἕνα καταστρεπτικὸν πόλεμον, καλύβην τινὰ δι' ἑαυτὸν καὶ τὴν δυστυχῆ οἰκογένειάν του. Εἰς δὲ τὰς παρατηρήσεις τὰς ὁποίας ἐπιφέρουσιν οἱ ὑποστηρίζοντες ὡς καλὸν καὶ δίκαιον τὸ νομοσχέδιον ὅτι ὁ ὑπουργὸς οἱοσδήποτε καὶ ἂν εἶναι θέλει εἶσθαι Ἕλλην καὶ δὲν θέλει πράξει τὸ τοιοῦτον, ἢ ὅτι μόνοι οἱ ἐν ἀργίᾳ τιθέμενοι ἕνεκα πειθαρχικῶν λόγων ἀξιωματικοὶ θέλουν εἶσθαι τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ μέτρου τούτου, ἀντιπαρατηρῶ ὅτι ὁ ὑπουργὸς δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἄλλως εἰμὴ νὰ ἐφαρμώσῃ τὸ μέτρον τοῦτο ἐφ' ὅλων ἀνεξαιρέτως, ὅταν εἷς κείμενος νόμος, οἷος εἶναι ὁ παρὼν, κανονίζῃ τὸ τοιοῦτον, καὶ ὅτι δι' αὐτοῦ θέλουσι πάθει μᾶλλον οἱ ἀθῶοι ἢ οἱ ἔνοχοι ἀξιωματικοί, διότι εἰς τὰς σημερινὰς περιστάσεις δὲν εἶναι δύσκολον ἕνεκα διαβολῆς τινος νὰ μετατεθῇ ὁ ἀθῳώτερος ἀξιωματικὸς ἀπὸ τὸ ἓν εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ κράτους τῆς συκοφαντίας μὴ τυμπανουμένης.

Τίποτε περισσότερον δὲν ἔχω τὴν ἱκανότητα νὰ εἴπω ἂν καὶ αἰσθάνωμαι πολλοὺς καὶ διαφόρους ἄλλους λόγους ἀποκρούοντας τὸ μέτρον τοῦτο· γνωρίζω ὅμως ὅτι καὶ ἐνταῦθα θέλω λάβει τὴν τύχην ἣν ἔλαβον καὶ εἰς τὴν ἐπιτροπήν, ἀλλὰ τὰ πάντα ἀφιερῶ εἰς τὴν ἀγαθὴν καρδίαν τοῦ Βασιλέως. Εἰς ὑμᾶς δὲ ἀπόκειται νὰ θέσητε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας καὶ νὰ ψηφίσητε τὸ δίκαιον.

Ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα ὁ Κύριος ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν ἐξέθηκεν· ὁ προλαλήσας πολεμῶν τὴν ἀρχὴν τοῦ προκειμένου Νομοσχεδίου περιωρίσθη μόνον εἰς μικράς τινας

παρατηρήσεις κατὰ τοῦ ά. ἄρθρου, ἐνῷ τὸ νομοσχέδιον περιέχει τέσσαρα ἄρθρα, καὶ ἓν ἕκαστον τούτων ἔχει ἴδιον σκοπόν. Τὸ ά. ἄρθρον κανονίζει τὸν τόπον τῆς διαμονῆς τοῦ ἐν ἀργίᾳ τιθεμένου ἀξιωματικοῦ· τὸ β'. προσδιορίζει τὴν χρῆσιν τῆς στολῆς αὐτοῦ· τὸ γ'. προσδιορίζει οἰκονομικῶς ὅρον τινὰ τῆς ἐν ἀδείᾳ ἀπουσίας παντὸς ἀξιωματικοῦ· καὶ τὸ δ'. θέτει εἰς ἐνέργειαν τὸ 1 ἄρθρον τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμου καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐνεργὸν φάλαγγα· οἱ λόγοι ἐφ' ὧν στηρίζονται αἱ τέσσαρες αὗται διαταξεις τοῦ Νομοσχεδίου εἰσὶν οἱ ἑξῆς. Ἐπειδὴ ὁ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμος σιωπᾷ περὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ προσδιορίζειν τὸν τόπον τῆς διαμονῆς τοῦ ἐν ἀργίᾳ ἀξιωματικοῦ, ἀνέρυει ἀμφιβολία τις περὶ τοῦ ποῖος ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦτο, καὶ ἕκαστος ἔδοσεν ἐπὶ τοῦ μέρους τούτου ἰδίαν ἑρμηνείαν κατὰ τὸ συμφέρον του· ἡ Κυβέρνησις νομίζει εἰς ἑαυτὴν πλήρες τὸ δικαίωμα τοῦτο στηριζομένη εἰς τὰ ἑπόμενα διάφορα διατάγματα, ἅτινα ἐκδοθέντα πρὶν τῆς μεταπολιτεύσεως, καὶ μὴ ἀκυρωθέντα ἔχουσιν ἰσχὺν Νόμου.

1) Εἰς τὸ διάταγμα τῆς 26 Φεβρουαρίου 10 Μαρτίου 1833 περὶ σχηματισμοῦ τῶν ταγμάτων τῆς γραμμῆς, δι' οὗ ἐν τῷ ἄρθρῳ 8 προσδιορίζεται ὡς τόπος διαμονῆς τῶν ἐν ἀργίᾳ ἀξιωματικῶν ἡ Αἴγινα·

2) Εἰς τὸ διάταγμα τῆς 2 (14) Μαρτίου 1833 περὶ διαλύσεως τῶν ἀτάκτων στρατευμάτων δι' οὗ ἐν τῷ ἄρθρῳ 16 ὁρίζεται ἡ κατοικία ὡς τόπος διαμονῆς τῶν ἀξιωματικῶν οἵτινες δὲν ἤθελαν συμπεριληφθῆ εἰς τὰ τάγματα τῶν ἀκροβολιστῶν

3) Εἰς τὸ διάταγμα τῆς 18 (30) Σεπτεμβρίου 1835 περὶ σχηματισμοῦ τῆς Φάλαγγος διὰ τοῦ ὁποίου ἐν τῷ ἄρθρῳ 25 ἀφίονται ἐλεύθεροι οἱ πρεσβῦται τῆς Φάλαγγος νὰ ἐκλέξωσι τὸν τόπον τῆς διαμονῆς των ἐντὸς τοῦ Βασιλείου· καὶ 4) εἰς τὸ διάταγμα τῆς 27 Ἰουνίου 1838 περὶ ἀργίας 37 ἀξιωματικῶν, δι' οὗ παραχωρεῖται μὲν τὸ δικαίωμα εἰς αὐτοὺς νὰ ἐκλέξωσι τὸν τόπον τῆς διαμονῆς των, ἐπιφυλάττεται δὲ τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ συγκαλέσῃ εἰς ἓν εἴτε ὅλους ὁμοῦ εἴτε τινὰς ἐξ αὐτῶν, ὅταν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ.

Ἐξ ὅλων αὐτῶν τῶν διαταγμάτων ἐξάγεται ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ προσδιορίζειν τὸν τόπον τῆς διαμονῆς τῶν ἐν ἀργίᾳ ἀξιωματικῶν εἶχε πάντε ἡ Κυβέρνησις, καὶ ὅταν ἡ ὅπου ἤθελε τὸ παραχώρει· πρὸς τούτοις ἐξ ὅλων τῶν νόμων ἐξάγεται ὅτι ἅπαντες οἱ ἐν ἀργίᾳ ἀξιωματικοὶ ὑπάγονται εἴς τε τὴν πειθαρχίαν καὶ τὰς ποινὰς τῶν στρατιωτικῶν κανονισμῶν, ὥστε ἡ

Κυβέρνησις ἔχει τὸ δικαίωμα οὐ μόνον νὰ ἐπιτηρῇ ἀλλὰ καὶ νὰ προσδιορίζῃ τὸν τόπον τῆς διαμονῆς, διὰ νὰ δύναται νὰ ἐξασκῇ ἀκριβῶς τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιτηρήσεως.

Ἐκτὸς τούτων ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὸ ἀνωτέρω δικαίωμα καὶ δι' ἄλλους λόγους οἰκονομικούς· ὅταν οἱ ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικοὶ δικαιοῦνται νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὰ μέρη τὰ ὁποῖα θέλουσι τότε οἱ τοιοῦτοι δύνανται νὰ διαιωνίσωσι τὴν κατάστασιν ταύτην τῆς ἀργίας των ἄνευ ἐπιτηρήσεως, ἐμποδίζοντες οὕτω τὴν Κυβέρνησιν νὰ τοὺς ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν· οἱ δὲ ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικοὶ θέλουν δυσαρεστεῖσθαι καὶ θέλουσι ζητεῖ τὴν ἀργίαν, πρὸς βλάβην τοῦ δημοσίου συμφέροντος καὶ τῆς ὑπηρεσίας· ἐπάναγκες ὅθεν εἶναι διὰ νὰ περιορισθῇ τὸ τοιοῦτον ἄτοπον, νὰ προσδιορίζῃ τὸν τόπον τῆς διαμονῆς ἡ Κυβέρνησις, καθόσον μάλιστα ἡ σιωπὴ τοῦ νόμου ὑποδεικνύει ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦτο ἔμενε καὶ μένει πάντοτε εἰς τὴν ἰδίαν· ἂν δὲ ἐξετάσωμεν καὶ τὰς νομοθεσίας τῶν ἄλλων ἐθνῶν, εὑρίσκομεν ὅτι εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ τὸ Βέλγιον αἱ αὐταὶ διατάξεις ὑπάρχουσι, τουτέστιν ὅτι οἱ ἐν ἀργίᾳ ἀξιωματικοὶ ὑπάγονται εἰς τοὺς περὶ πειθαρχίας κανόνας καὶ εἰς τὴν αὐστηρότητα τῶν λοιπῶν στρατιωτικῶν νόμων, ἐξ ὧν προέρχεται ἀναγκαία ἡ ἐπιτήρησις καὶ ἄμεσος ὁ προσδιορισμὸς τῆς διαμονῆς τούτων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Τὸ 2 ἄρθρον σκοπὸν ἔχει νὰ διατηρήσῃ τὴν ὑπόληψιν τῆς στρατιωτικῆς στολῆς· πολλοὶ τῶν ἐν ἀργίᾳ ἀξιωματικῶν διὰ παραπτωμάτων νέων κατεχράσθησαν τὴν ὑπόληψιν τῆς στρατιωτικῆς στολῆς, καὶ τούτου ἕνεκα ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ προφυλάξῃ τὴν ὑπόληψιν αὐτῆς.

Τὸ 3 ἄρθρον σκοπὸν ἔχει νὰ περιορίσῃ τὴν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀπουσίαν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἀξιωματικῶν, συμβιβάζον τὴν ἀνάγκην τὴν ὁποίαν δύνανται νὰ ἔχωσιν οὗτοι τῆς ἀδείας, μὲ τὴν ἀνάγκην ἣν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ ὑπηρεσία τῶν τοιούτων ἀξιωματικῶν. Ἐκτὸς τούτου ἡ πολυχρόνιος ἀπουσία οὐ μόνον ζημιοῖ τὸ δημόσιον ἀλλὰ καὶ ἀδικήματα φέρει πρὸς θεραπείαν τῶν ὁποίων ὡρίσθη ἡ στέρησις τῶν ἀποδοχῶν καὶ τῆς ἀρχαιότητος ἐπὶ ἀπουσίας ἐν ἀδείᾳ ἐπέκεινα τῶν ἓξ μηνῶν, διὰ νὰ μὴ παραπονῶνται καὶ ἀδικῶνται οἱ ἐν ὑπηρεσίᾳ μένοντες ἀξιωματικοὶ ὡς ἀναλαμβάνοντες κατὰ προσθήκην τὰ βάρη τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν.

Τὸ 4 ἄρθρον ὑποβάλλει καὶ τὴν ἐνεργὸν φάλαγκα εἰς τὰς ὑπὲρ τῶν λοιπῶν Στρατιωτικῶν διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 1 τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμου, παραπέμποντος ἐν ἰδιαιτέρῳ ἄρθρῳ τὸν κανονισμὸν τῆς Φάλαγκος εἰς ἰδιαίτερον Νόμον.

Εἰπόντων ἔπειτα πολλῶν ἐκ τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι παραδεκτέα, ὡς ἀρχὴ Νόμου συμπληρωτικοῦ τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν ἑτέρου νόμου παραδεχθέντος καὶ ἐπιψηφισθέντος ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ μηδεμιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γινομένης ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Χ. Παπαπολίτου καὶ Ἰωάν. Οἰκονόμου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν ἀρχὴν διὰ ψήφων 29 κατὰ 3 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ συμπληρωτικοῦ νομοσχεδίου τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος		Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Α. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Λάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ο
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος	Ο	Δημήτριος Πλαπούτας	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Προσακάκης		Κίτσος Τζαβέλας	
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ρικάρδος Τζιώρτιζ	Ο	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Παναγιώτης Λιδωρίκης	
Δρόσος Μάνσολας	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου.	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος			

Ἀναγνωσθέντος ὕστερον τοῦ ἄρθρου 1 ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας λαβὼν τὸν λόγον ἐλέξε τάδε.

Καὶ οἱ ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἀναφερόμενοι γραπτοὶ λόγοι, καὶ οἱ προφορικῶς ἤδη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἀναπτυχθέντες, δὲν κατώρθωσαν νὰ πείσωσι τὴν συνείδησίν μου, ὅτι τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἦτον ἀναγκαῖον, ἐψήφισα δὲ ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς διότι ἐθεώρησα ἄρθρα τινὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου ὡς δυνάμενα νὰ εἶναι κατά τι χρήσιμα. Ὁ ὑπουργὸς εἰς τὴν γραπτὴν ἔκθεσίν του δίδει λόγους τόσον συναπτικοὺς ὅσον καὶ ἀνισχύρους, τοὺς ὁποίους ἔτι ἀνισχυροτέρους καὶ ἐνταυτῷ ὑπόπτους παριστᾷ ὁ τρόπος τῆς ἐκθέσεως αὐτῶν, διότι ἀντὶ νὰ εἴπῃ κατ' εὐθεῖαν ὅτι ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ προσδιορίζηται ὁ τόπος τῆς διαμονῆς τῶν ἐν ἀργίᾳ Ἀξιωματικῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως δι' αὐτὸν καὶ ἐκεῖνον τὸν λόγον, λέγει ὅτι διὰ νὰ μὴ μετατίθηται ὁ ἀξιωματικὸς καθ' ἑκάστην δι' ὑπουργικῆς διαταγῆς, κλπ. ἐθεώρησε δίκαιον καὶ πρέπει νὰ προσδιορίζηται ἡ διαμονὴ τούτου ἅπαξ διὰ τοῦ περὶ ἀργίας διατάγματος.

Ὁ περιορισμὸς τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας δυνάμει τῶν ἀνωτέρω λόγων φαίνεται κατὰ πρῶτον γλυκὺς καὶ εὐεργετικός, οὕτως εἰπεῖν, ἀλλὰ δὲν εἶναι τοιοῦτος, διότι ἐπὶ μὲν τῶν καταχρήστων τῆς ἐξουσίας αἵτινες δὲν στηρίζονται εἰς νόμον ὁ πολίτης, δύναται νὰ ἐλπίζῃ βελτίωσίν τινα τῆς καταστάσεώς του καὶ ἐκ τῆς ἐλπίδος ταύτης νὰ ἀνακουφίζῃ τὸ βάρος καὶ τὰς στενοχωρίας, ὑπάρχοντος ὅμως νόμου καταχρηστικοῦ καὶ καταπιεστικοῦ, οἷος ὁ παρὼν, πᾶσα ἐλπὶς ἀποχαιρετᾷ τὸν ἄνθρωπον.

Μέχρι τοῦδε εἶναι βέβαιον ὅτι οἱ περιορισμοὶ ἐγένοντο διὰ λόγους πολιτικοὺς καὶ τὰ παρόμοια ἄτινα ὁ Κύριος ὑπουργὸς δὲν δύναται νὰ ψεύσῃ· ἀλλ' ἤδη ὁ αὐτὸς ὑπουργὸς λέγει ὅτι διὰ νὰ ἀφαιρεθῇ τὸ θύμα τοῦτο ἀπὸ τὰς ὑπουργικὰς χεῖρας, προσδιορίζεται διὰ νόμου ὁ περιορισμός. γενόμενος ἅπαξ διὰ τοῦ περὶ ἀργίας Β. διατάγματος· ὁ ἀνώτατος ὅμως ἄρχων εἶναι ἀνεύθυνος παντοῦ καὶ πάντοτε καὶ δι' αὐτοῦ ἐνεργοῦσιν οἱ ὑπουργοί, ὥστε ὁ παρὼν νόμιος θέλει δώσει περισσότερον θάρρος εἰς τοὺς ὑπουργοὺς νὰ ἐφαρμόζωσι τὸ σκληρὸν τοῦτο μέτρον τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας· πᾶς ὁ μὴ πιστεύων ὅτι τοῦτο ἔχει οὕτως « δὲν γνωρίζει τὴν ἀνθρώπινον φύσιν, δὲν γνωρίζει τὴν ψυχολογίαν ». Διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου κανονίζεται τὸ νὰ θεωρῶνται οἱ ἄνδρες τοῦ ἀγῶνος, οἱ πρόμαχοι τῆς πατρίδος, ὡς πράγματα ἐναποτιθέμενα καὶ δεσμευόμενα, οὕτως εἰπεῖν, εἰς ἕνα τόπον ὁ ὁποῖος ἀρέσκει εἰς τὸν ὑπουργὸν ἅπαξ μόνον, ὅταν παύῃ

σωσι τῆς ἐνεργείας των, καὶ ὅταν τις ἀπωλέσῃ τὴν προσωπικὴν του ἐλευθερίαν εἴτε ἄπαξ εἴτε ἐκ διαλειμμάτων εἶναι τὸ αὐτό· ἀλλ' ἐνταῦθα ὁ ἅπαξ γενόμενος περιορισμὸς εἶναι σκληρότερος τοῦ ἐκ διαλειμμάτων, διότι εἰς τὴν δευτέραν ταύτην περίστασιν, ὡς εἶπον, ὑπάρχει εἰς τὸν περιοριζόμενον ἐλπίς τις ἀνακουφίσεως τῆς καταζάσεώς του ἐκ τῆς καλλιτέρας τυχὸν πρὸς αὐτὸν διαθέσεως ἢ ἀγαθότητος τοῦ διαδόχου ὑπουργοῦ, ἥτις ἐκλείπει κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν.

Ἰδοὺ δὲ οἱ μεγάλοι λόγοι οἱ προκαλέσαντες τὴν διάταξιν τοῦ τοιούτου μέτρου· ὁ πρῶτος λόγος εἶναι διὰ νὰ γνωρίζῃ ἡ Κυβέρνησις ποῦ διαμένει ὁ ἀξιωματικὸς, ὅπως τὸν ἀνακαλῇ ἐν ἀνάγκῃ εἰς τὴν ἐνεργητικὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλ' ἕνεκα τούτου τοῦ λόγου εἶναι ἀνάγκη νὰ δεσμεύηται ὁ ἀξιωματικὸς εἰς ἓν μέρος, καὶ μέρος τὸ ὁποῖον δὲν ἐκλέγει ὁ ἴδιος, διὰ νὰ γνωρίζῃ ἡ Κυβέρνησις καὶ τὸν ἀνακαλῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν; Πῶς; ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ γνωρίζῃ καὶ μάλιστα διὰ τῆς διοικητικῆς ἀστυνομίας αὐτῆς, τὸν ἀξιωματικὸν ποῦ εὑρίσκεται, ἐνῷ δι' αὐτῆς δύναται νὰ γνωρίζῃ καὶ γνωρίζει πᾶν τὸ γινόμενον καὶ ὑπάρχον ἐν τῇ πολιτείᾳ; λέγων τοῦτο κατηγορῶ τὴν κατασκοπίαν οὐχὶ δὲ τὴν Κυβέρνησιν, ἥτις θέλει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν ὅλα τὰ πρόσωπα, καὶ ὅλας τὰς πράξεις μεγάλων καὶ μικρῶν· ἡ Κυβέρνησις γνωρίζει καὶ δύναται νὰ γνωρίζῃ καὶ πρέπει νὰ γνωρίζῃ ποῦ ἕκαστος κατοικεῖ καὶ τί πράττει· ὡς ὁ καλὸς οἰκοδεσπότης γνωρίζει πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ, ὅταν ὁ κατοικῶν εἰς τὸ Ἄργος, ὡς εἰπεῖν, ἀπέρχεται εἰς Ὕδραν, ὁ τοιοῦτος ἀξιωματικὸς δι' ἀεροστατικῶν μηχανῶν ἀρίσταται ἀπὸ τὸ Ἄργος καὶ καθίπταται εἰς Ὕδραν; ὄχι βέβαια, θέλει διέλθει διὰ τόπων, θέλει λάβει διαβατήρια, θέλει παρουσιασθῇ εἰς ἀρχὰς· καὶ ἡ Κυβέρνησις θέλει μάθει τὴν μετάβασίν του· ἀλλ' ὄχι, ὁ παρὼν νόμος θέλει ἄλλως, θέλει ὥστε ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος νὰ μένῃ δεσμευμένος εἰς Ἄργος· τοιαύτη εἶναι ἡ κατάζασις ὅλων τῶν τιθεμένων εἰς ἀργίαν· οὗτοι δὲ τίθενται εἰς ἀργίαν διὰ μόνον ἕνα λόγον, διότι εἶναι ἄξιοι τοιαύτης καταστάσεως; ὄχι· ἀλλὰ διὰ τρεῖς λόγους κατὰ τὸν περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμον· ἡ πρώτη τάξις τίθεται εἰς ἀργίαν ἕνεκα διαλύσεως Σώματος καὶ τὰ τοιαῦτα· ἀλλ' ὁ ἀξιωματικὸς τότε δὲν πταίει, λυπεῖται μάλιστα καὶ πονεῖ, διότι ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὸν εὐάρεστον εἰς αὐτὸν βίον εἰς ὃν ἔμαθε νὰ ζῇ ἐκ νεότητός του· ἑπομένως δὲ ἔρχεται ἡ δέσμευσις τῆς προσωπικῆς του ἐλευθερίας ἡ κατὰ τὸν Δάντην ἔμβιος ἐνταφιασίς του· εἶναι ἄρα δικαία ἡ δέσμευσις αὕτη τοῦ ἀξιωματικοῦ τοῦ τιθεμένου εἰς ἀργίαν διὰ τὸν ἀνωτέρω λόγον; ὄχι βέβαια· ἐξαιρεῖται ἡ τάξις αὕτη τοῦ περιορισμοῦ; ἀναμφιβόλως ὄχι, πολλῷ δὲ μᾶλλον φέρεται ὡς πρῶτος λόγος, δι' ὃν ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὴν κατοικίαν τῶν ὀλιγαρίθμων ὀξιωματικῶν της· ἄλλη τάξις τίθεται εἰς ἀργίαν ἕνεκα χρονίου νοσήματος, τὸ ὁποῖον εἴτε προέρχεται ἐκ τῆς ὑπηρεσίας εἴτε δὲν προέρχεται ἐξ αὐτῆς, εἶναι καὶ ἀδιάφορον καὶ δυσδιάκριτον, διότι οὐδεὶς φυσιολόγος δύναται νὰ ἀνακαλύψῃ τόσον εὐκόλως ἂν τὸ χρόνιον τοῦτο νόσημα προῆλθεν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς ἢ ἐξ ἄλλων αἰτιῶν τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου· ἀλλ' ἡ τάξις αὕτη τῶν ἀξιωματικῶν τῶν ἐχόντων μάλιστα ἀνάγκην νὰ περιφέρωνται ἴσως ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ ἀπὸ βουνοῦ εἰς βουνὸν διὰ νὰ ἀνακτήσωσι τὴν ὑγείαν των, ἐξαιρεῖται τοῦ περιορισμοῦ; ὄχι· πρέπει λοιπὸν οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι νὰ καταδικασθῶσιν ἵνα μένωσιν εἰς τόπους νοσεροὺς διὰ νὰ στερηθῶσι τοῦ ζῆν μίαν ὥραν ἀρχήτερον; ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι ἀξιωματικοὶ ἔπαθον ἐκ τῆς ὑπηρεσίας μακρὰν τῆς οἰκογενείας των στερούμενοι ἴσως τῆς οἰκιακῆς περιθάλψεως τῆς τόσον συντελεστικῆς εἰς τὴν συντήρκσιν τῆς ὑγείας καὶ βλαφθέντες οὕτω καταδικάζονται διὰ τοῦ παρόντος νόμου νὰ μένωσιν εἰς τόπους νοσεροὺς διὰ νὰ ἀπέλθωσι ταχύτερον εἰς τὸν τάφον· ἔρχεται ἡ τελευταία τάξις ἥτις τίθεται εἰς ἀργίαν ἕνεκα πειθαρχικῶν λόγων· ὑπὲρ αὐτῶν δὲν συνηγορῶ, ἤθελον δὲ συνηγορήσει καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐμμέσως, ἐὰν προέκειτο τὸ περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν μέτρον, τὸ ὁποῖον εἶναι κρυπτὸν καὶ ἄγνωστον εἰς ἡμᾶς καὶ ἐνεργεῖται κατὰ τοὺς Γαλικοὺς νόμους· νομίζω ὅμως μόνον ὅτι καὶ εἰς τὰς πειθαρχικὰς ποινὰς ἠμπορεῖ νὰ ἐφαρμόζηται ὁπωσοῦν στέρκσις προσωπικῆς ἐλευθερίας, διότι δικαστικῶς τοὐλάχιστον παραπέμπονται οἱ τοιοῦτοι εἰς ἕνα τόπον διαμονῆς, ὥστε εἰς τούτους δὲν εἶναι τόσον ἄδικον τὸ μέτρον τοῦτο.

Οὗτοι εἰσὶν οἱ γραπτοὶ λόγοι δι' οὓς οἱ τιθέμενοι εἰς ἀργίαν ἀξιωματικοὶ πρέπει νὰ ἔχωσιν ὡρισμένην καὶ τὴν διαμονήν των· ἀλλ' ὁ Κ. ὑπουργὸς εἰς τὴν σημερινὴν ἀγόρευσίν του προσέθηκε καὶ ἄλλους λόγους προφορικοὺς μὴ ἐμπεριεχομένους εἰς τὴν γραπτὴν ἔκθεσίν του. Τὸ μέτρον τοῦτο, εἶπεν, εἶναι καθιερωμένον ἀπὸ τὰ 1833, διὰ διαταγμάτων ἐχόντων ἰσχὺν νόμου, καὶ τοῦτο ἠδύνατο νὰ ἦναι εἰς ἐνέργειαν καὶ εἰς τὸ μέλλον, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀρθῇ ἐκ μέσου πᾶσα ἀμφιβολία εἰσήχθη ὁ παρὼν νόμος. Ἀπαντῶν εἰς ταῦτα λέγω ἐκ προοιμίων ὅτι διατάγματα ἐκδοθέντα ἐπὶ ἀπολύτου Μοναρχίας καὶ εἰς περιστάσεις ἀνωμά-

λους δὲν δύνανται νὰ ἰσχύσωσι, καθ' ὅσον ὅταν ἔρχηταί τις νὰ φέρῃ τὴν τάξιν εἰς ἓν ἔθνος ὕστερον ἀπὸ ἕνα καταστρεπτικὸν πόλεμον, καὶ ὁ Μάρκος Αὐρήλιος ἐὰν ἦναι, θέλει παρεκτραπῆ ὀπωσοῦν τῆς κοινῆς τάξεως. Τὰ διατάγματα ὅσα ἀνέγνωσεν ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν προσδιώριζον τότε τὸν τόπον τῆς διαμονῆς ὁριστικῶς, διότι τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὅλοι ἠπείγοντο πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὅλοι ἐζήτουν ἀποκατάστασιν, αὐτὸ τοῦτο ἦτο τὸ μέγα ζήτημα τῆς ἡμέρας, καὶ οὐδεὶς παρεπονέθη ἕνεκα τῆς διατάξεως τοῦ νὰ περιμένωσιν οἱ ζητοῦντες ἀποκατάστασιν εἰς ἓν προσδιωρισμένον μέρος τὰ περὶ αὐτῶν μέτρα τῆς Κυβερνήσεως. Κατὰ τὸν καιρὸν τῆς διαλύσεως τῶν στρατευμάτων, ὅλοι οἱ στρατιωτικοὶ μὴ ἀνεχόμενοι τὰ τότε ληφθέντα περὶ αὐτῶν μέτρα ἐξῆλθον τοῦ Κράτους μὲ τὸν Ταφὴλ-Μπούζη, ὡς ὅλοι ἐνθυμεῖσθε, ἐπομένως δὲ ἡ Κυβέρνησις ἐσυγχώρησεν αὐτοὺς ἐπανερχομένους, καὶ ἐγὼ αὐτὸς τυχὸν τότε ὑπουργὸς προεκάλεσα τὸ περὶ τούτων διάταγμα τῆς ἀμνηστείας ὑποχρεωθέντων δι' αὐτοῦ νὰ διαμείνωσιν εἰς τὰς ἑστίας των ὡς τόπον διαμονῆς μέχρι τῆς περὶ αὐτῶν ληφθησομένης προνοίας ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Τὸ μέτρον τοῦτο ἦτο μέτρον ἔκτακτον καὶ οὐχὶ μόνιμον· τὰ διατάγματα ἐκεῖνα ἐξεδόθησαν διὰ μίαν καὶ μόνην φοράν, ἦσαν ἐφήμερα, ἔκτακτα, καὶ δι' ἐκείνας μόνας τὰς περιστάσεις, ὡς δύνανται νὰ ληφθῶσι διὰ νόμου καὶ σήμερον τοιαῦτα μέτρα δι' ἐξαιρετικὰς τοιαύτας περιπτώσεις· κανὲν μέτρον μόνιμον περὶ προσδιορισμοῦ διαμονῆς δὲν ὑπῆρξεν, ὅπως προσδιορίζει ὁ παρὼν νόμος, καθότι ἂν ὑπῆρχε τότε τοιοῦτος νόμος δὲν ἠδύναντο νὰ ἐκδοθῶσι τοιαῦτα διατάγματα.

Ὑπάρχει, εἶπε πρὸς τούτοις ὁ Κ. ὑπουργὸς, εἰς τὴν γενικὴν νομοθεσίαν καθιερωμένη ἡ ἀρχὴ ὅτι οἱ ἐν ἀργίᾳ ἀξιωματικοὶ ὑπόκεινται εἰς τοὺς νόμους τῆς στρατιωτικῆς πειθαρχίας καὶ τοὺς λοιποὺς στρατιωτικοὺς κανονισμοὺς, καὶ κατὰ συνέπειαν εἶναι δεσμευμένοι διὰ τοῦτο εἰς ἕνα τόπον διαμονῆς. Δὲν γνωρίζω ἂν ὑπάρχῃ τοιαύτη τις διάταξις, λέγω δὲ ἐν περιπτώσει ὑπάρξεως αὐτῆς ὅτι ταῦτο εἶναι ἐν γένει μία ἀνωμαλία καὶ ἔχει δυσαρέστους συνεπείας· ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, ἡ γενικὴ νομοθεσία λέγουσα ὅτι οἱ τοιοῦτοι ἀξιωματικοὶ ὑπάγονται εἰς τὴν αὐστηρότητα τῶν στρατιωτικῶν νόμων δὲν λέγει συνάμα ὅτι εἶναι ὡς πρὸς τὴν διαμονὴν των δεσμευμένοι.

Ἔπειτα ὁ Κ. ὑπουργὸς ἔφερεν ἐν τῷ μέσῳ λόγους οἰκονομικοὺς εἰπὼν ὅτι ὁ ἐν ἀργίᾳ ἀξιωματικὸς ἔχων τὴν ἄδειαν νὰ ὑπάγῃ ὅπου θέλει, δὲν εἶναι ἀξιωματικὸς, διότι λαμβάνων τὰς

ἀποδοχάς του καὶ πηγαίνων ἐδῶ καὶ ἐκεῖ οὐ μόνον θέλει διαιωνίζει τὴν ἀργίαν του, ἀλλὰ θέλει ἐλκύσει διὰ τοῦ παραδείγματός του καὶ τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ νὰ προτιμῶσι τὴν κατάστασιν αὐτὴν, καὶ οὕτω θέλει εὑρεθῇ ἠναγκασμένη ἡ Κυβέρνησις νὰ μισθοδοτῇ πλῆθος ἀξιωματικῶν μὴ διατελούντων εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν. Εἰς ἀπάντησιν τούτων λέγω ὅτι ἐὰν οἱ ἀξιωματικοὶ ἔχωσι νὰ λάβωσιν εἰς τὸ ἑξῆς αὐτὴν τὴν ροπὴν, θέλουσι μάθει βεβαίως τὴν ροπὴν ταύτην ἀπὸ τὸ σχολεῖον εἰς ὃ διδάσκονται· ἀλλ' οἱ Ἕλληνες φύσει ἀγχίνοες καὶ φιλόπονοι ὄντες δὲν ἀγαπῶσι τὴν ἀεργίαν ἢ τὴν τρυφηλότητα, ἀπ' ἐναντίας δὲ τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν πρόοδόν των.

Μετὰ ταῦτα ἀνέφερεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τεμάχιά τινα νομοθεσιῶν ἄλλων ἐθνῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ὅμως δὲν ἐξάγεται ἄλλο τι, εἰμὴ μόνον ὅτι οἱ ἐν ἀργίᾳ τιθέμενοι ἀξιωματικοὶ γνωστοποιοῦν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸν τόπον τῆς διαμονῆς των πρὸς κύρωσιν. Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις προσθέτω ὅτι ὁ ἀξιωματικὸς ὁ ὑπηρετῶν ἀμέσως τὴν πατρίδα, ὁ κατατρίβων τὴν νεότητά του εἰς τὴν ἄσκησιν τῶν ὅπλων, ὁ ἔχων ἕτοιμον τὸ στῆθος ὑπὲρ τῆς πατρίδος θέλει κατασταθῇ ὁ δυστυχέστερος τῶν ἀνθρώπων διὰ τῆς κυρώσεως τοῦ παρόντος νόμου, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ περιμένῃ ἀπ' ἐναντίας ἀναλόγους τῶν κόπων τούτων καὶ κινδύνων του ἀμοιβάς. Οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἦτοι ἡ Γερουσία, ἡ Βουλὴ καὶ ὁ Δῆμος τῶν Ἀθηναίων, κατὰ τὴν ἱστορίαν, ἐφάνησαν λίαν φιλεύσπλαγχνοι καὶ εὐγνώμονες οὐχὶ μόνον εἰς τοὺς δημοσίους ἀνθρώπους ἀλλὰ καὶ εἰς κτήνη πολλάκις καὶ ἐψήφισαν διὰ μίαν ὄνον δείξασαν περισσοτέραν προθυμίαν καὶ καταβαλοῦσαν περισσοτέρους κόπους ὅλων τῶν ἄλλων ζώων εἰς τὴν ἐν τῇ Ἀκροπόλει μεταφορὰν διαφόρων ὑλῶν διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ μεγάλου ἐκείνου οἰκοδομήματος τοῦ Παρθενῶνος τοῦ καταφρονήσαντος τοὺς αἰῶνας, καὶ συντελέσαντος ἐν μέρει εἰς τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας μας, ἐψήφισαν λέγω, μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἔργου ἐκείνου νὰ βόσκῃ ἡ ὄνος αὕτη ἐλευθέρως εἰς ἅπασαν τὴν γῆν τῆς Ἀττικῆς καὶ νὰ μὴν ὑπαχθῇ πλέον εἰς ἐργασίαν. Ἀφοῦ λοιπὸν οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἐδείχθησαν τοσοῦτον ἐπιεικεῖς καὶ εὐγνώμονες εἰς ἄλογα κτήνη, πῶς ἡμεῖς θέλετε νὰ μὴ φανῶμεν τοιοῦτοι εἰς ἀνθρώπους, οἵτινες εἶναι οἱ πρόμαχοι τῆς πατρίδος; Πρέπει νὰ θεωρήσητε τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ στρατοῦ μας ἐνόχους θανάτου διὰ νὰ ἐπιψηφίσητε ἓν τοιοῦτον μέτρον κατ' αὐτῶν. Ἐνθυμεῖσθε ὁποίαν σύγχυσιν, ὁποίαν κίνησιν καὶ θόρυβον ἔφερεν ἡ ἐξάσκησις τοῦ μέτρου τούτου μέχρι τοῦδε; Ἐνθυμεῖσθε ὅτι ἀξιωματικοὶ

ἀπολαμβάνοντες τὸν αὐτὸν τῆς ἐνεργείας μισθὸν καὶ ἐν ἀργίᾳ, καὶ διαταττόμενοι νὰ διαμένωσιν εἰς τὰς νήσους καὶ ἀλλαχόσε ὁποῖα παράπονα δὲν ὕψωσαν κατὰ τῆς δυσμενείας τῶν ἐφαρμοζόντων κατ' αὐτῶν τοιαύτας σκληρὰς διαταγάς; Πῶς θέλετε δὲ τώρα νὰ καταδικάσητε ἀξιωματικοὺς οἵτινες ἔχουσι πολλὰ ὀλιγώτερα μέσα συντηρήσεως ἐκείνων; καὶ διατί θέλετε νὰ καταδικάσωμεν μόνους τοὺς ἀξιωματικοὺς οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς πολιτικοὺς ὑπηρέτας τῆς πολιτείας, οἷον ὑπουργοὺς, νομάρχας καὶ τοὺς τοιούτους; οἱ στρατιῶται προτάττουσι τὰ στήθη των ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ κατὰ τοῦτο εἶναι μόνον ὀπωσοῦν ἀνόμοιοι τῶν πολιτικῶν· ἀλλ' ὅμως ἐκεῖνοι μόνοι καταδικάζονται εἰς τὴν στέρησιν τῆς προσωπικῆς των ἐλευθερίας. Μὴ εἴπητε δὲ ὅτι οἱ πολιτικοὶ δὲν δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τοιοῦτον περιορισμόν, ὡς παύοντες νὰ μισθοδοτῶνται, ὅταν μένωσιν ἐν ἀργίᾳ, διότι οὐδὲ ἂν ὑπὸ σύνταξιν τεθῶσιν οὗτοι π. χ. δὲν θέλετε ἀνεχθῆ οὐδὲ τότε νὰ χάσωσι τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν των. Πῶς λοιπὸν θέλετε νὰ ἐπιψηφίσητε ἤδη νὰ ὑποκύπτῃ εἰς τὸ μέτρον τοῦτο μόνος ὁ ἀξιωματικός; Ἤκουσα τὸν προαγορεύσαντα γερουσιαστὴν εἰπόντα ὅτι δὲν καταπολεμεῖ τὴν ἀρχὴν διὰ λόγους ἀντιπολιτεύσεως· ἡ φράσις αὕτη ἐκίνησε τὴν περιέργιάν μου, καὶ ἐπ' αὐτῆς λαλῶν λέγω ὅτι ἐνταῦθα δὲν ὑπάρχει ἀντιπολίτευσις, διότι ἂν ὑπῆρχεν ἤθελε μᾶλλον ἐναγκαλισθῆ τὸ μέτρον τοῦτο ἢ τὸ καταπολεμήσει· ἐὰν ὑπῆρχεν ἀντιπολίτευσις εἰς τὴν ὁποίαν ἀποδίδουσί τινες καὶ τάσεις δημοκρατικὰς, ἤθελεν ἀσπασθῆ τὸ μέτρον τοῦτο, διότι αὐτὸ θέλει νὰ φέρῃ ἐν τῇ πολιτείᾳ τοὺς πάντας εἰς ἴσην τάξιν κατὰ τὰς ἀρχὰς τὰς δημοκρατικὰς, ἥτις δὲν ἀνέχεται καθόλου νὰ θεωρῇ ἀνθρώπους περιπατοῦντας εἰς τὰς πόλεις μὲ ξίφη καὶ μὲ ἐπωμίδας· ἀλλ' ἡμεῖς δὲν πρεσβεύομεν αὐτὰς τὰς ἀρχὰς καὶ μένομεν ὅπου ἐκλήθημεν, εἰς τὴν συνταγματικὴν δηλονότι Μοναρχίαν, τῆς ὁποίας μία ἀρχὴ εἶναι καὶ ἡ διάκρισις τῶν πολιτικῶν τάξεων. Ἄλλοτε ἐπαύθησαν ἀξιωματικοὶ καὶ ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βαθμοῦ των, καὶ οὐχὶ μόνον τεθέντες εἰς ἀργίαν ἐστερήθησαν τῆς προσωπικῆς των ἐλευθερίας κατὰ τὰ ἀναφερθέντα ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ διατάγματα· ὅταν δὲ ἐπῆλθεν ἡ ἐποχὴ ἐκείνη τῆς μεταπολιτεύσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἐνεργητικώτατον μέρος ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, καθιερώθη ὑπὸ τοῦ ἔθνους τὸ ἀξίωμα ὅτι ὁ βαθμὸς εἶναι ἰδιοκτησία τοῦ ἀξιωματικοῦ· ἀλλ' ἤδη κανονίζοντες οὕτω, ἤτοι κατὰ τὸν παρόντα νόμον, ἀντιστρέφομεν τὴν ἀρχὴν ταύτην καὶ καθιεροῦμεν τὸ ἀξίωμα

ὅτι ὁ ἀξιωματικὸς εἶναι ἰδιοκτησία τοῦ βαθμοῦ. Τὸ μέτρον αὐτὸ θέλει αὐξήσει τὴν ἐπιπολάζουσαν εἰσέτι πρόληψιν εἰς τοὺς γονεῖς τῶν στρατευσίμων, οἵτινες ὁποῖοι θέλουσι πωλεῖ προθυμώτερον εἰς τὸ ἐξῆς πᾶν ὅ,τι ἔχουσιν ἵνα μὴ στείλωσι τὰ τέκνα των εἰς τὸν στρατὸν διὰ νὰ μὴν ἀποκατασταθῶσιν ἰδιοκτησία τοῦ βαθμοῦ, ὃν τυχὸν ἤθελον λάβει προαγόμενα. Πολλοὶ ἀξιωματικοὶ, θέλουν παραιτηθῆ ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὸ γενικὸν χάσισμα τοῦ δημιουργοῦ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, καὶ ἐντεῦθεν ὁ μὲν στρατὸς θέλει στερηθῆ τῶν ἀνεκτίμων καταλλήλων ἀνδρῶν, ἡ δὲ ὑπηρεσία θέλει πάθει ἐκ τούτου καὶ μόνου καὶ οὐχὶ ἐξ ὅσων φοβεῖται ὁ Κ. ὑπουργός· ἢ λοιπὸν δὲν θέλει ἔχομεν στρατὸν νομοθετοῦντες τὸν παρόντα νόμον, ἢ ἂν ἔχωμεν θέλει κυβερνᾶσθαι οὗτος ἀπὸ ἀξιωματικοὺς ὑποκύπτοντας εἰς τὰς θελήσεις τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐρποντας περὶ τοὺς πόδας τῶν ὑπουργῶν διὰ τὸν φόβον τῆς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν σπάθης τοῦ Δημοκλέους, τὴν ὁποίαν τὸ παρὸν νομοσχέδιον προτίθεται νὰ ἐπικρεμάσῃ σήμερον, καὶ τότε ἤθελεν εἶσθαι κάλλιον νὰ μὴ ἔχωμεν καθόλου παρὰ τοιοῦτον στρατὸν ὁδηγούμενον ἀπὸ δουλόφρονας ἀξιωματικούς. τότε καταστρέφομεν τὸν προορισμὸν τοῦ ἀξιωματικοῦ ὁ ὁποῖος εἶναι, κατά τινα τῆς Γερμανίας φιλόσοφον ὁ τελειότερος τῶν ἀνθρώπων, ὁ ἥρως, ὁ θεὸς ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν εἶπε· δὲν ἐρρόνουν ποτὲ ὅτι ὁ προλαλήσας ἤθελεν ἐκτείνει τόσον πολὺ τὸν λόγον του, καὶ ἤθελε μεταχειρισθῆ λόγους τοιούτους, οἷοι μὲ ἀπαλάττουσι τοῦ κόπου τῆς ἀπαντήσεως ἐπὶ τῆς οὐσίας.

Καθὰ καὶ ὁ προαγορεύσας ἀνέπτυξε, λέγω καὶ ἐγὼ ὅτι κατὰ τὸν περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμον, ὁ ἀξιωματικὸς τίθεται ἐν ἀργίᾳ ἕνεκα τῶν ἑξῆς αἰτίων·

1) Διαλύσεως σώματος· ἀλλ' εἰς ἡμᾶς οὐδέποτε δύναται νὰ συμβῇ τὸ τοιοῦτον διότι ἔχομεν ἀνάγκην μᾶλλον αὐξήσεως ἢ διαλύσεως στρατοῦ.

2) Καταργήσεως θέσεως· ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ Κυβέρνησις καταργοῦσα θέσιν τινὰ θέλει μεταχειρισθῆ τὸν ἄνευ θέσεως μένοντα ἱκανὸν ἀξιωματικὸν εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν, διότι τὸ συμφέρον αὐτῆς εἶναι νὰ προτιμᾷ τοὺς ἱκανοὺς καὶ ν' ἀφίνῃ εἰς ἀργίαν τοὺς ἀνικάνους.

3) Ἐπανόδου ἐξ αἰχμαλωσίας· ἡ περίστασις αὕτη εἰς ἡμᾶς δὲν ὑπάρχει οὐδὲ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἐπὶ πολὺν καιρὸν διὰ νὰ μὴν εἴπω ἴσως οὐδέποτε· καὶ

4) Ἕνεκα χρονίου νοσήματος ἢ πειθαρχικῶν λόγων· ἀλλ' ἡ εἰς ἀργίαν μετάθεσις ἀξιωματικοῦ ἕνεκα τοιούτων αἰτιῶν οὐδέποτε θέλει ἐφαρμοσθῇ εἰς ἄνδρας τοῦ ἀγῶνος, διότι οὗτοι ὡς ἐκ τοῦ χρόνου ἐξέλιπον ἢ πλησιάζουσι νὰ ἐκλείψωσιν, οἱ δὲ μένοντες ἢ ἐτέθησαν ὑπὸ σύνταξιν καὶ εἶναι ἐλεύθεροι νὰ μεταβαίνωσιν ὅπου θέλουσιν, ἢ θέλουσι προτιμήσει αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἀργίας εἰς τὴν ὁποίαν δὲν εὑρίσκουσι τοσαῦτα πλεονεκτήματα, ὅσα εὑρίσκουσιν εἰς τὴν σύνταξιν· ὅλα τὰ λοιπὰ ὅσα ἐν ἐκτάσει εἶπεν ὁ προλαλήσας φέρουσιν ἐμὲ εἰς τὴν θέσιν τοῦτου καὶ ἐκεῖνον εἰς τὴν θέσιν τὴν ἰδικήν μου· θέλει τὸν ἀξιωματικὸν μὲ τὴν σπάθην νὰ καταπατῇ τοὺς νόμους καὶ νὰ κάμνῃ ὅ,τι θέλει, ἐνῷ ὁ πολίτης δὲν δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο. Ἀλλ' ἐγὼ ὡς στρατιώτης δύναμαι νὰ παραδεχθῶ τὸ τοιοῦτον, ὡς ὑπουργὸς ὅμως μεριμνῶν ἐξ ἴσου περὶ τε τοῦ πολίτου καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ δὲν δύναμαι νὰ τὸ παραδεχθῶ. Εἶπον καὶ ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ προσδιορίζειν τὸν τόπον τῆς διαμονῆς τῶν ἐν ἀργίᾳ ἀξιωματικῶν ἦτον καθιερωμένον εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ δὲν ἦτον ἀνάγκη καθιερώσεως, ἀλλὰ διὰ ν' ἀρθῇ ἐκ μέσου πᾶσα ἀμφιβολία εἰσήχθη τὸ προκείμενον νομοσχέδιον· ὅταν ἐγὼ αὐτὸς προσελήφθην νὰ διαμένω εἰς Σύρον, καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον παρεπονούμην, ὡς εἶπεν ὁ προλαλήσας, δὲν ἦμην εἰς ἀργίαν ἀλλ' εἰς ἐνέργειαν, καθ' ἣν περίπτωσιν ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προσδιορίζῃ τὸν τόπον τῆς διαμονῆς εἰς τοὺς ἀξιωματικούς. Τελειόνων τὸν λόγον μου λέγω ὅτι ἀπορῶ πῶς ὁ προλαλήσας θέλει ὅλους τοὺς ὑπουργοὺς ὁμοιάζοντας τὰ ἄγρια θηρία κατὰ τὴν ὠμότητα, καὶ κυριευομένους ἀπὸ συμπαθείας καὶ ἀντιπαθείας, ἐνῷ οἱ ὑπουργοὶ ὑπηρετοῦντες ὑπὸ συνταγματικὴν μοναρχίαν δὲν εἶναι ἰσόβιοι ἀλλὰ λίαν ἐφήμεροι. Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις προσθέτω ὅτι ἡ ἐπιείκεια καὶ ἡ ἀγαθότης τῆς Α. Μ. τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν Ἡγεμόνος εἶναι τοιαύτη καὶ τοσαύτη ὥστε δὲν ἀρίνει εἰς πάντα ἀξιωματικὸν νὰ ὑπονοῇ ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργοῦ τὴν παραμικρὰν κατηγορίαν ἢ ἀντιπάθειαν.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας, μηδενὸς ἄλλου λαβόντος τὸν λόγον, ἡ Γερουσία ἐρωτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κ. προέδρου παρεδέξατο διὰ χειροτονίας τὸ ἄρθρον 1, ὅπως ἔχει εἰς τὸ νομοσχέδιον. Ἀναγνωσθέντα ὕστερον τὰ ἄρθρα 2, 3 καὶ 4 ἐγένοντο παραδεκτὰ ὅπως ἔχουσιν.

Ἐγκριθέντος ἔπειτα καὶ τοῦ τύπου τῆς ἐκτελέσεως ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου κατ' ὀνομαστικὴν

κλῆσιν καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων **26** κατὰ **5**, ἀρνηθέντος ψῆφον ἑνὸς, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ συμπληρωτικοῦ νομοσχεδίου τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν Νόμου.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Γ. Γλαράκης	Ν
Ἀναγ. Δελιγιάννης		Δημ. Γ. Βούλγαρης	
Σωτ. Θεοχαράπουλος	Ν	Γαΐκας Καρκατζάνης ἀρνηθ. ψῆφ.	
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικ. Ἰω. Μέξης	Ν
Ἰωάν. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀθαν. Δούκας	
Χ. Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ο
Ἀναστ. Λόντος		Κωνστ. Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγ. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἄμπρος Νάκος		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ο
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος	Ο	Γεώρ. Νοταρᾶς	
Χ. Παππαπολίτης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἰωάν. Στάϊκος	Ν
Νικόλ. Πανταζόπουλος		Ἀναστάσ. Μαυρομιχάλης	
Νικόλ. Πρασσακάκης		Κίτσος Τζαβέλλας	
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ο	Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσ. Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτρ. Χατσίσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώρ. Ψύλλας	Ο	Παναγιώτης Ἀϊδωρίκης	
Δρ. Μανσόλας		Χατσῆ Χρῆστος	Ν
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάν. Χ. Πέτρου	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	
Ἀθαν. Ἀϊδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργ. Δαρειώτης		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος			

Ἐπομένως ὁ Κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρ. ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατζήσκος.
Λ. Χαραλάμπης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 22 Δεκεμβρίου 1852. Ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀνεγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδεύων ἀντιπρόεδρος Κύριος Α. Μοναρχίδης, νοσοῦντος τοῦ προέδρου, προσλαβών εἰς τὴν θέσιν τοῦ κωλυομένου θατέρου τῶν γραμματέων Κυρίου Β. Χρηστακοπούλου τὸν Γερουσιαστὴν Κύριον Ἀν. Σ. Χαραλάμπους κηρύττει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀνεγνώσθη ἀκολούθως ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρίου Ἀναστασίου Λόντου αἰτουμένου τεσσαρακονθήμερον παράτασιν ἀδείας ἀπουσίας, λόγῳ ἀσθενείας, βεβαιουμένης διὰ πιστοποιητικοῦ ἰατροῦ.

Ἡ Γερουσία τῷ ἐχορήγησε τὴν ζητουμένην παράτασιν ἀδείας ἀπουσίας.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κυρίου προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐκθέσεων τῶν ἐπιτροπῶν τῆς Γερουσίας, θάτερος τῶν Κ. Κ. γραμματέων ἀνέγνω ἀ. Τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 36,043:78 πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐν Λακωνίᾳ γενομένων δαπανῶν· ἔχουσαν ὡς ἑπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸ νομοσχέδιον περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 36,043:78|00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1852 εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργεῖον, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἡ ἐπιτροπή σας μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως καὶ τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς· θέλουσα δὲ νὰ λάβῃ λεπτομερεστέρας περὶ τῆς δαπάνης ταύτης πληροφορίας, ἐζήτησεν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ὅλα τὰ ἀφορῶντα τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἔγγραφα, καὶ κατὰ συνέπειαν τῶν ὁποίων ἔκαμεν ἐξετάσεων, παρατηρεῖ, ὅτι ἐκ τῶν 36,043:78|00 ζητουμένων πρὸς πληρωμὴν τῶν γενομένων ἐξόδων, ἕνεκα τῶν τελευταίων ἐν Λακωνίᾳ συμβάντων, ἐπληρώθησαν ἤδη δυνάμει χρηματικῶν ἐνταλμάτων, ἐκδοθέντων ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐπὶ τῇ βάσει καταλόγων καὶ ἀποδείξεων, ἐγκεκριμένων ὑπὸ τοῦ

ἀρχηγοῦ Κ. Ι. Θ. Κολοκοτρώνη . . . . . δρ. 19,218:99

Ἐπληρώθησαν ὡσαύτως ἐπὶ τῇ βάσει δικαιολογητικῶν ἐγγράφων τοῦ τε νομάρχου Μεσσηνίας καὶ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν . . . . » 10,999:79

δρ. 30,218:78

Μένουσιν ἔτι ἀπλήρωτοι δρ. 5,825, καὶ στηρίζονται εἰς τὴν ἀπὸ 6 Αὐγούστου ε. ε. πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καθ' ἣν αἱ μὲν ἀπαιτήσεις τῶν δικαιούχων στρατιωτικῶν ἀνέβαινον εἰς δραχμὰς 11,341:79|00· τὸ δὲ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον παρεδέχθη ἀπέναντι τούτων τὰς, ὡς εἴρηται, δραχμὰς 5,825 μόνον, ἀποφανθὲν νὰ γίνῃ ἡ πληρωμὴ αὐτῶν ὡς ἑρεξῆς·

Εἰς τὸν κύριον Ν. Πιεράκον . . . . . δρ. 3000

Εἰς τὸν Κ. Δ. Πετροπουλάκον καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Λεωνίδαν . . . . . » 1800

Εἰς τοὺς ΚΚ. Σταυριανὸν καὶ Ἰωάν. Καπετανάκιδας » 500

Εἰς τὸν κύριον Ν. Παναγουλάκον . . . . . » 100

Εἰς τὸν κύριον Δομέστικον . . . . . » 125

Εἰς τὸν κύριον Π. Σταρόγιαννην . . . . . » 300

δρ. 5825

Ἡ ἐπιτροπή σας καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν πρώτην ποσότητα τῶν δραχμῶν 30,218:78|00, δὲν ἔχει νὰ ἐπιφέρῃ οὐδεμίαν παρατήρησιν, ὡς στηριζουσης τῆς πληρωμῆς αὐτῶν ἐπὶ τακτικῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων· καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν δευτέραν ποσότητα τῶν δραχμῶν 5825, παρατηρεῖ, ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον προέβη εἰς τὴν συμβιβαστικὴν ἀπόφασιν τοῦ νὰ ἐλαττώσῃ κατὰ τὸ ἥμισυ περίπου τὸ ποσὸν τῶν παρουσιαθεισῶν ἀπαιτήσεων, λαβὸν ὑπ' ὄψιν καὶ σταθμίσαν ἐν τῇ συνέσει αὐτοῦ τὰς περιστάσεις, αἵτινες προεκάλεσαν τὴν ἀνάγκην τῶν τοιούτων ἐξόδων. Ὅθεν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἡ ἐπιτροπὴ νομίζει, ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὸν καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ ἐπιτροπὴ παρεδέχθη, ὅπως ἔχει τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 Δεκεμβρίου 1852.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Γ. Καρακατσάνης, Σ. Θεοχαρόπουλος,
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης, Α. Χαραλάμπης.
Ι. Παξιμάδης.

Ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε νὰ τυπωθῇ ἡ ἔκθεσις αὕτη καὶ νὰ διανεμηθῇ εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος, μετὰ δὲ τὰς ἑορτὰς νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις·

Ϛ'. Τὴν ὡς ἀκολούθως ἔχουσαν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἐκ 32,000 δραχμῶν συμπληρωτικῆς πιστώσεως πρὸς πληρωμὴν ὑγειονομικῶν καὶ λοιμοκαθαρτικῶν ἐξόδων.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰσαχθὲν νομοσχέδιον περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 32,000 ἐπὶ τῆς χρήσεως 1852 πρὸς πληρωμὴν ὑγειονομικῶν καὶ λοιμοκαθάρτικῶν ἐξόδων, καὶ διεξελθοῦσα μετ' ἐπιστασίας τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν εὗρεν ὅτι ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ τοῦ νὰ ἐπενεχθῶσιν οἰκονομίαι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ὑγειονομείων καὶ λοιμοκαθαρτηρίων ἐζητήθησαν βιὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἠλαττωμέναι αἱ διὰ τὰς ὑπηρεσίας ταύτας δαπάναι κατὰ δραχμ. 85,000· ὅτι οἱ προκάτοχοι ὑπουργοὶ μὴ δυνηθέντες νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας, διέθεσαν κατὰ τὴν πρώτην ἑξαμηνίαν τοῦ ἔτους τὸ περισσότερον μέρος τῶν ἐπιψηφισθεισῶν πιστώσεων, ὥστε ἐπικρουσιάζετο ἀνάγκη ὑπερβάσεώς τινος ἐκ δραχ. 40,277 μέχρι τέλους τοῦ ἔτους, καὶ ὅτι ὁ νῦν ὑπουργὸς διὰ οἰκονομιῶν καὶ ἐλαττώσεων περιώρισε τὴν δαπάνην εἰς δραχ. 32,000 περὶ ὧν ζητεῖται ἤδη ἡ διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου συμπληρωτικὴ πίστωσις.

Τὴν χορήγησιν τῆς πιστώσεως ταύτης θεωρήσασα ἡ ἐπιτροπή σας δικαίαν, παρεδέξατο ὁμοφώνως, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχήν της καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 21 Δεκεμβρίου 1852.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Γ. Καρακατσάνης	Δ. Χαραλάμπης
Μ. Δ. Καΐρης	Ι. Παξιμάδης.

Ἡ Γερουσία ἐθεώρησε περιττὴν μὲν τὴν τύπωσιν τῆς ἐκθέσεως ταύτης ὡς μηδεμίαν ἐπιφερούσης παρατήρησιν ἢ τροπολογίαν, τὴν αὔριον δὲ ὥρισεν ὡς ἡμέραν συζητήσεως τοῦ περὶ οὗ πραγματεύεται Νομοσχεδίου.

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω τὸ περὶ ἐτησίας χορηγίας εἰς τὰς τρεῖς Ναυτικὰς νήσους Ὕδρας, Σπετζῶν καὶ Ψαρῶν, Νομοσχέδιον ὡς καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, ἔχοντα ὡς ἑπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι !

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως ὑποβάλλων εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν ὑμῶν τὸ παρὰ τῆς Βουλῆς ἄνευ τινὸς τροποποιήσεως πρὸ μικροῦ ψηφισθὲν νομοσχέδιον περὶ ἐτησίας χορηγίας εἰς τὰς τρεῖς ναυτικὰς νήσους Ὕδρας, Σπετσῶν καὶ Ψαρῶν, ἀπέναντι τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῶν διὰ τὰς κατὰ τὸν ἀγῶνα χρηματικὰς θυσίας των, ἐθεώρησα περιττὴν πασαν διασάφισιν καὶ σύστασιν, καθ' ὅσον πρόκειται περὶ ἀντικειμένου, περὶ οὗ μέγας ἐγένετο πάντοτε λόγος εἰς τὰς ἐθνοσυνελεύσεις, καὶ ὑπὲρ τοῦ ὁποίου πρὸ ὀλίγου ἐγένοντο ζωηραὶ συστάσεις ἐντὸς τῆς Γερουσίας, ὡς καὶ εἰς ἕνα ἄλλον περίβολον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 19 Δεκεμβρίου 1852.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 19 Δεκεμβρίου 1852.

Ο Θ Ω Ν.

Δ ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Ἀπὸ τῆς 1. Ἰανουαρίου 1853 θέλει χορηγεῖσθαι κατ' ἔτος ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου εἰς τὰς ναυτικὰς νήσους Ὕδρας, Σπετσῶν καὶ Ψαρῶν χρηματικὸν ποσὸν οὐχὶ ἔλαττον τῶν διακοσίων χιλιάδων δραχμῶν, ἀπέναντι τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῶν διὰ τὰς κατὰ τὸν ἀγῶνα χρηματικὰς θυσίας των· θέλει δὲ ἐκπεσθῇ ἀπὸ τὸ διὰ νόμου ὁριστικῶς καταλογισθησόμενον πρὸς αὐτὰς χρέος τοῦ Δημοσίου, μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ἐκθεισῶν ἀπαιτήσεων ὑπὸ τῆς συστηθησομένης ἐπιτροπῆς, κατὰ τὸ Ε. Ψήφισμα τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐθνικῆς Συνελεύσεως τῆς Γ'. Σεπτεμβρίου.

Ἄρθρ. 2. Τὸ ἀνωτέρω ποσὸν, προσδιοριζόμενον κατ' ἔτος διὰ τοῦ γενικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, θέλει διανέμεσθαι κατὰ μηνιαίας δόσεις εἰς τοὺς δικαιούχους, ἀναλόγως τῶν κεφαλαίων ἑκάστου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν λογαριασμῶν τῶν θεωρηθέντων ὑπὸ τῆς ἐπὶ Κυβερνήτου συστηθείσης ἐπιτροπῆς.

Τὸ δι' ἕκαστον δικαιοῦχον ἀναλογοῦν ποσὸν μεταβαίνει μετὰ τὴν ἀποβίωσιν αὐτοῦ εἰς τοὺς νομίμους κληρονόμους του.

Ἄρθρ. 3. Πᾶσα χορήγησις ἢ σύνταξις διδομένη ἀπέναντι τῶν ῥηθεισῶν ἀπαιτήσεων, δυνάμει νόμων καὶ Β. Διαταγμάτων, παύει ἀπὸ τῆς 1. Ἰανουαρίου 1853.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε νὰ τυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσιν εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος, ἅτινα συνελθόντα εἰς τμήματα θέλουσιν ἐκλέξει ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς κῦριον τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 32,000 πρὸς πληρωμὴν ὑγειονομικῶν καὶ λοιμοκαθαρτικῶν ἐξόδων.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.
Β. Χρηστακόπουλος.
Δ. Χατζίσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 29 Δεκεμβρίου 1852. Ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου ἀσθενοῦντος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Μετὰ ταῦτα εἰς τῶν Κ. Κ. Γραμματέων ἀνέγνω τὸ ὑπ' ἀριθ. 7363 ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου ε. ε. ἔγγραφον τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν, καὶ συνάμα τὴν ἐν αὐτῷ συνημμένην διαθήκην τοῦ πρὸ ὀλίγου ἀποβιώσαντος Νικολάου Στουρνάρη, δι' ἧς ἐνῷ κληροδοτοῦνται μεγάλα κεφάλαια πρὸς σύστασιν λαμπροῦ πολυ-

τεχνείου εἰς Ἀθήνας, διορίζονται συγχρόνως ὡς ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης αὐτῆς τὰ Βουλευτικὰ τῆς Ἑλλάδος Σώματα, καὶ ὁ γηραιὸς αὐτοῦ θεῖος Κ. Μιχαὴλ Τοσίτζας. Ἐπὶ ταύτης λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ν. Μαυρομμάτης εἶπε τὰ ἑξῆς.

Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς διαθήκης τοῦ ἀειμνήστου Ν. Στουρνάρη παρετηρήσατε βεβαίως Κύριε πρόεδρε τὸ φιλογενὲς, τὸν ὀρθὸν νοῦν καὶ τὴν εὐθύτητα τῆς καρδίας τοῦ ἀνδρός. Πρότινων ἡμερῶν, ἀναγινωσκομένης τῆς διαθήκης τοῦ ἀγαθοῦ τούτου συμπολίτου μας ἐν τινι τῶν δωματίων τῆς Γερουσίας ἰδιαιτέρως ἤκουσα σεβάσμιόν τινα γέροντα συναδελφόν μας νὰ ὀνομάσῃ αὐτὸν μέγαν εὐεργέτην τῆς Ἑλλάδος. Συχωρήσατέ μοι τὴν τόλμην, νὰ τὸν ὀνομάσω καὶ ἐγὼ τοιοῦτον ἐν πλήρῃ συνεδριάσει τῆς Γερουσίας, διότι τοιοῦτος ἀνεδείχθη πραγματικῶς διὰ τῆς σπανίας καὶ ἀξιοπαραδειγματίστου ταύτης διαθήκης του· διότι ἄφησεν εἰς τὴν πτωχὴν πατρίδα μας πλέον τοῦ ἡμίσεως ἑκατομμυρίου δραχμῶν πρὸς σύστασιν καὶ ἀνέγερσιν ἑνὸς εὐωφελοῦς καταστήματος. Διέταξεν ἑξήκοντα χιλιάδας δραχμὰς πρὸς διατήρησιν ἑνὸς ἐκπαιδευτικοῦ καταστήματος τὸ ὁποῖον ἐσύστησεν ὁ συνετὸς καὶ γηραιὸς θεῖός του Μιχαὴλ Τοσίτζας πρὸ πολλῶν ἐτῶν εἰς τὴν γεννήσασαν αὐτοὺς χώραν τὸ Μέτσοβον, ἄφησεν ὁμοίαν ποσότητα καὶ διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν εἰς τὴν πλουτίσασαν αὐτοὺς πόλιν τὴν Ἀλεξάνδρειαν· ἐπροίκησε φιλοστόργως καὶ συνετῶς τὴν μονογενῆ καὶ ἀνήλικον κόρην του, καθὼς καὶ τὴν ἀγαθὴν σύζυγόν του· ἐφιλοδώρησε γενναιοφρόνως καὶ μεγαλοπρεπῶς τοὺς πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀποκατασταθέντας ἐν τῇ Ἑλλάδι γαμβρούς του· διέθεσε σημαντικὴν ποσότητα πολλῶν χιλιάδων δραχμῶν διὰ τοὺς πτωχοὺς συγγενεῖς του· ἄφησεν ἄρθονα καὶ πλουσιοπάροχα ἐλέη εἰς τοὺς πένητας τῆς πατρίδος του, τοὺς ὑπηρέτας του καὶ τοὺς ὑπηρέτας τοῦ φιλογενοῦς θείου του Μ. Τοσίτζα, τὸν ὁποῖον ἐθεώρει καὶ ἐσέβετο ὡς πατέρα καὶ εὐεργέτην του· ἐν ἑνὶ λόγῳ, Κύριε πρόεδρε, διὰ τῆς διαθήκης του αὐτῆς ἀποδεικνύεται τρανώτατα ὁ ἀληθὴς ἑλληνικὸς χαρακτὴρ τοῦ ἐναρέτου τούτου ἀνδρός. Διότι καὶ τοι ἦτο πατὴρ μονογενοῦς ἀνηλίκου καὶ τρυφεροῦ βρέφους καὶ σύζυγος συζύγου νέας ἐντελοῦς ἀνατροφῆς καὶ σπανίων προτερημάτων, τὸ ἀσβεστον πῦρ τοῦ ἀκραιφνοῦς πατριωτισμοῦ κατέσβεσεν ὀπισθοῦν καὶ τὸ ἔμφυτον, φιλόστοργον τοῦ πατρὸς καὶ τὴν φυσικὴν ἀδυναμίαν τοῦ συζύγου· διότι διὰ τῆς ἀξιοπαραδειγματίστου ταύτης διαθήκης του ἐδείχθη γενναιό-

τερος πρὸς τὴν φιλτάτην πατρίδα του παρὰ εἰς τὴν μονογενῆ κόρην του καὶ τὴν ἀγαθὴν σύζυγόν του.

Ἐπιθυμοῦν νὰ εἴπω πολλὰ, Κύριε πρόεδρε, περὶ τοῦ ἀειμνήστου τούτου συμπολίτου μας περὶ τοῦ ὅλως ἑλληνικοῦ χαρακτῆρός του καὶ τῆς φυσικῆς συνέσεως καὶ εἰλικρινοῦς ψυχῆς τοῦ ἀνδρὸς, διότι κατώρθωσα νὰ τὸν γνωρίσω πρὸ εἴκοσιν ὁκτὼ ἐτῶν νέον ἀνήλικον ὄντα ἐμπιστευθέντα μοι παρὰ τοῦ ἐν Λιβόρνῳ ἀποθανόντος Μακαρίτου θείου του Ν. Τοσίτζα διὰ νὰ τὸν συνοδεύσω εἰς Παρισσίους, ὅπου ἐξεπαιδεύθη τὰ τοῦ ἐμπορίου, τὸ ὁποῖον τὸν ἐπλούτησε ζῶντα καὶ τὸν ὑπερεδόξασε τεθνεῶτα· ἀλλ' ἡ ἐπισυμβᾶσα μοι πρό τινων ἐτῶν δεινοτάτη ἀσθένεια ἀδυνάτησε πολὺ τὸ μνημονικόν μου καὶ μὲ ἀφαιρεῖ τὸν λόγον, κατ' εὐτυχίαν ὅμως ἡ ἀπανωτάτη τοῦ ἀνδρὸς διαθήκη ὑπεραναπληροῖ τὴν ἀκούσιον ταύτην ἔλλειψίν μου. Παρατηρήσατε, Κύριε πρόεδρε, ὅτι ἐκτελεστὰς τῆς διαθήκης του ἄφησε τὰ Βουλευτικὰ σώματα τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸν γηραιὸν καὶ συνετὸν θεῖόν του Μιχαὴλ Τοσίτσαν· διὰ τοὺς λόγους τούτους, Κύριε πρόεδρε, προτείνω εἰς τὸ σεβαστὸν τοῦτο Σῶμα τῆς Γερουσίας τὴν ἑξῆς πρότασίν μου. α) νὰ συνενοηθῇ τὸ προεδρεῖον τῆς Γερουσίας μετ' ἐκείνου τῆς Βουλῆς, ὅπως καταταχθῇ ἐν τῷ περιβόλῳ αὐτῆς τὸ ὄνομα τοῦ ἀειμνήστου Ν. Στουρνάρη μεταξὺ τῶν ὀνομάτων τῶν μεγάλων εὐεργετῶν τῆς Ἑλλάδος, λέγω τῶν Ζωσιμάδων, τῶν Καπλάνων, τοῦ Βαρβάκη, τῶν Ῥιζάρων καὶ λοιπῶν τοιούτων. β'.) νὰ γραφῶσι παρὰ τοῦ προεδρείου τῆς Γερουσίας δύο ἐπιστολαὶ παρηγορητικαὶ καὶ εὐχαριστήριοι, ἡ μὲν πρὸς τὸν γηραιὸν καὶ συνετὸν θεῖόν του Μ. Τοσίτζαν, ἡ δὲ πρὸς τὴν ἀγαθὴν χήραν σύζυγον καὶ κόρην τοῦ μακαρίτου καὶ νὰ σταλῶσι διὰ τῆς Κυβερνήσεώς μας, ὁμοίως καὶ ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως· γ'. καὶ τελευταῖον νὰ συνενοηθῇ τὸ προεδρεῖόν μας μετὰ τῆς σεβασμίας Κυβερνήσεώς μας, ὅπως προσδιορίσῃ αὕτη ἡμέραν ῥητὴν διὰ νὰ τελεσθῇ ἐν τῷ Ναῷ τῆς ἁγίας Εἰρήνης μνημόσυνον μεθ' ὅλων τῶν ἱερῶν ἐθίμων τῆς πατρίδος μας ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ἀναπεπαυμένης ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου Ν. Στουρνάρη, παρούσης τῆς ἱερᾶς Συνόδου. Νὰ παρακληθῇ καὶ ὁ σεβάσμιος Νεόφυτος Βάμβας Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημείου, ἢ ὁ Συναδελφός μας Κύριος Ν. Χρυσόγελος διὰ νὰ ἐκφωνήσωσι τὸν κατάλληλον ἐν τῇ τοιαύτῃ περιστάσει λόγον. Παρακαλῶ τὸ Σεβαστὸν τοῦτο Σῶμα νὰ παραδεχθῇ εὐμενῶς τὴν πρότασίν μου ταύτην.

Συμφωνῶν μετὰ τὸν προαγορεύσαντα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος ἐξέθηκεν· ἡ γενομένη ἤδη δημοσία ἀνάγνωσις τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη ἐπίφερε καὶ εἰς ἐμὲ ὡς εἰς πάντας μέγιστον ἐνθουσιασμόν, οὐχὶ τόσον διὰ τὰ ἐν αὐτῇ κληροδοτούμενα μεγάλα κεφάλαια πρὸς σύστασιν λαμπροῦ πολυτεχνείου εἰς Ἀθήνας, ὅσον διὰ τὰ εἰς αὐτὴν ἐκρεαζόμενα μεγάλα καὶ φιλογενῆ αἰσθήματα τοῦ μακαρίτου, ἕνεκα δὲ τούτου καὶ αὐτὴ ἡ γλῶσσά μου ἀδυνατεῖ νὰ ἐκφράσῃ σήμερον τὰ δέοντα περὶ τῆς ὀφειλομένης εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἀνδρὸς τούτου εὐγνωμοσύνης ἐκ μέρους τοῦ ἔθνους· ἐπειδὴ λοιπὸν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς περὶ ἧς πρόκειται διαθήκης ὁ ἐνθουσιασμὸς εἰς τὰς ψυχὰς ὅλων ἡμῶν εἶναι μέγας, χρονῶ ὅτι πρέπει νὰ ἀναβάλωμεν εἰς ἄλλην συνεδρίασιν τὸ ζήτημα τοῦτο διὰ νὰ σκεφθῶμεν καὶ ψηφίσωμεν περὶ αὐτοῦ ἀταράχως καὶ ὅσον ἔνεστι καταλληλότερον. Συμμεριζόμενος τὰ λεχθέντα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας δὲν ἔχω σκοπὸν εἰπὲ νὰ ἐπαναλάβω τοὺς λόγους τῶν προλαλησάντων Κ.Κ. Γερουσιαστῶν διότι αἱ πράξεις τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη εἰσὶν αὐταὶ καθ' ἑαυταὶ ἄξιαι τῆς μεγαλητέρας εὐγνωμοσύνης ἐκ μέρους τοῦ ἔθνους· δὲν ἀντικρούω μὲν τὴν πρότασιν τοῦ πρώτου ἀγορεύσαντος, ὑποστηρίζω δὲ τοὺς περὶ ἀναβολῆς λόγους τοῦ δευτέρου καὶ προσθέτω ὅτι πρέπει νὰ διορισθῇ ἐπιτροπή τις διὰ νὰ σκεφθῇ καὶ παρουσιάσῃ εἰς τὴν Γερουσίαν σχέδιον περὶ ὅσων πρέπει νὰ πράξῃ τὸ Σῶμα εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἀξιεπαίνου τούτου ἀνδρὸς, καθὼς καὶ περὶ ὅσων πρέπει νὰ ἀποφασίσῃ, ἵνα μὴ τυχὸν προκύψῃ κανὲν λάθος ἢ ἀπροβλεψία τις ἐκ τῆς ταχύτητος διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης. Λαβὼν ἐπομένως τὸν λόγον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν εἶπε τὰ ἑξῆς. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν κοινοποιῆσαν εἰς τὰ Βουλευτικὰ Σώματα τὴν διαθήκην τοῦ ἀειμνήστου Ν. Στουρνάρη ἐκοινοποίησε συγχρόνως αὐτὴν καὶ εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, τὸ ὁποῖον εἶναι τρόπον τινὰ ἡ ἐφορευτικὴ ἀρχὴ τῆς ἐκτελέσεως τῆς διαθήκης ταύτης, καθόσον τὸ πολυτεχνεῖον, τοῦ ὁποίου ἡ σύστασις κανονίζεται δι' αὐτῆς, ὑπάγεται ἀμέσως εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν. Τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον ἅμα ἔλαβε γνῶσιν τῆς διαθήκης, ἀπεφάνατο νὰ προσδιορισθῇ ῥητὴ ἡμέρα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀνήκοντος μνημοσύνου ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τοῦ μεγάλου τούτου εὐεργέτου τῆς Ἑλλάδος, καὶ νὰ συνταχθῶσιν αἱ ἀνήκουσαι περιποιητικαὶ ἐπιστολαὶ πρός τε τὸν θεῖον αὐτοῦ Κ. Μ. Τοσίτζαν καὶ τὴν οἰκογένειάν του. Προτείνω ὅθεν εἰς τὴν Γερουσίαν νὰ ἀποφασίσῃ ὥστε νὰ εἰδοποιῆται ἑκάστοτε καὶ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν περὶ ὅλων τῶν πράξεων τοῦ

Σώματος, ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως. Παραδεχθείσης ἔπειτα ἐκ μέρους τῆς Γερουσίας τῆς συστάσεως τῆς ἀνωτέρω ῥηθείσης ἐπιτροπῆς, καὶ λόγου γενομένου ἐκ πόσων καὶ ἐκ ποίων μελῶν πρέπει νὰ σχηματισθῇ ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη, εἰς τῶν προαγορευσάντων προέτεινε νὰ σχηματισθῇ ἐκ πέντε μελῶν αὕτη ἐκ τῶν ἐκλεχθησομένων ὑπὸ τῆς Γερουσίας· ἕτερος ἐπέμενε νὰ συστηθῇ αὕτη ἐκ τῶν μελῶν τοῦ γραφείου, καὶ ἄλλος ἐπέφερεν ὅτι πρὸς τιμὴν μάλιστα τοῦ περὶ οὗ πρόκειται μεγάλου ἀνδρὸς ἡ ἐπιτροπὴ πρέπει νὰ συστηθῇ ἔκ τε τῶν μελῶν τοῦ γραφείου καὶ ἐκ πέντε ἄλλων μελῶν ἐκλεχθησομένων ὑπὸ τῶν τμημάτων τῆς Γερουσίας. Τὴν πρότασιν ταύτην παρεδέξατο ὁμοφώνως ἅπασα ἡ Γερουσία· ἀνεγνώσθη ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως·

1) Τὸ ὑπ' ἀριθ. **5483** ἔγγραφον τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν πραγματευόμενον περὶ τῶν τριῶν πλοιάρχων Ὁλανδῶν τῶν συντελεσάντων εἰς τὴν διάσωσιν πολλῶν Ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Ὀθωμανῶν γενομένην κατὰ τὸ ἔτος **1821** εἰς Πειραιᾶ, καὶ 2) ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Ὀλυμπίου ἐξαιτουμένου τεσσαρακονθήμερον ἄπουσίας ἄδειαν λόγῳ ὑγείας· ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν αἴτησιν ταύτην.

Μετὰ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Τ. Μαγγίνας λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἑξῆς·

1) Ἡ συσταθεῖσα ἤδη λογιστικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Γερουσίας ὀφείλει νὰ καθυποβάλλῃ εἰς τὸ Σῶμα τὸν προϋπολογισμὸν αὐτῆς διὰ νὰ γνωρίσῃ ὁπόσοι καὶ ὁποῖοι εἶναι οἱ ὑπάλληλοι ὁπόσα καὶ ὁποῖα θέλουν εἶσθαι τὰ ἐτήσια ἔξοδα αὐτῆς διὰ τὴν ἤδη ἀρξαμένην Σύνοδον ὅπως ἐπιφέρῃ τὴν ἀπόφασιν της.

2) Ὁ Γερουσιαστὴς καὶ ταμίας τῆς λῃξάσης Συνόδου ὀφείλει νὰ καθυποβάλῃ τὸν ἀνήκοντα ἀπολογισμόν, διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν ἡ Γερουσία τῆς διαχειρίσεως τῶν παρ' αὐτῆς ἐπιψηφισθέντων ἐξόδων, καθόσον πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐπληροφορήθην ὅτι ποσόν τι ἐπιψηφισθὲν καὶ ἀνῆκον εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῆς Γερουσίας δὲν ἐπληρώθη εἰς τὸν δικαιοῦχον ἀλλ' εἶναι καταχωρημένον πρὸς ἐπικύρωσιν εἰς τὸν γενικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους· τὸ ποσὸν τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Χ. Ἀναργύρου καὶ προέρχεται ἐκ τῆς γενομένης κρατήσεως ἑκατὸν δραχμῶν κατὰ μῆνα ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς Γερουσίας πρὸς συμψηφισμὸν ἴσου ποσοῦ, τὸ ὁποῖον ἐλάμβανε καὶ λαμβάνει ὡς χορήγησιν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου ἀπέναντι τῶν ὅσων ἔχει νὰ λάβῃ· ἂν ὁ Κύριος ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἐθεώρει ἀμφισβητήσιμον τὸ ποσὸν τοῦτο, ἠδύνατο νὰ φέρῃ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην εἰς συζήτησιν, οὐχὶ δὲ καινὰ καταχωρῇ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους ποσὸν ἀνῆκον ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν Γερουσίαν, διότι τοῦτο εἶναι ἄτοπον καὶ φέρει προσβολὴν εἰς τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα τοῦ Σώματος καὶ συνεπείας δυσαρέστους· δύναται δὲ μόνον νὰ καταχωρῇ εἰς τὸν γενικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους τὰς πιστώσεις ἀφῃρημένως διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων, καὶ οὐδέποτε τὸ ὄνομα ἢ τὴν μηνιαίαν ἀποζημίωσιν ἑκάστου, διότι τότε δύναται νὰ καταχωρῇ τὰ ὀνόματα ὅλων ἡμῶν, καὶ ἡ καταχώρισις αὕτη φέρει προσβολὴν εἰς τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα τῆς Γερουσίας· προσέτι δύναται νὰ ὑπεννοηθῇ ἐκ τούτου ὅτι ὁ Κύριος ὑπουργὸς θέλει νὰ ἔχῃ ὑπὸ τὴν θέλησίν του τοὺς Γερουσιαστὰς καὶ Βουλευτὰς διὰ νὰ μὴ εἶναι ἀνεξάρτητοι, ἀλλὰ διὰ νὰ γνωμοδοτῶσι κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ, ἄλλως νὰ ἀρνῆται εἰς αὐτοὺς τὴν πληρωμὴν τῆς ἀποζημιώσεώς των· τὴν δὲ σημερινὴν συζήτησιν προεκάλεσεν ἡ πρᾶξις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ καὶ οὐδεὶς ἄλλος· ὁ Κ. Πρόεδρος ὤφειλε σεβόμενος τὴν ἀπόφασιν τῆς Γερουσίας νὰ ἐκδώσῃ πρὸς τὸν ταμίαν αὐτῆς τὸ ἀνῆκον ἔνταλμα διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ ποσοῦ τούτου πρὸς τὸν δικαιοῦχον Γερουσιαστήν, τοῦτο δὲ μὴ πράξας ἔκαμε μίαν ἔλλειψιν, ἐξ ἧς προῆλθεν ἴσως ἡ προκειμένη πρᾶξις τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ. Προτείνω ὅθεν νὰ ἀπορασίσῃ ἡ Γερουσία ὥστε ὁ Κ. πρόεδρος νὰ ἐκδώσῃ τὸ ἔνταλμα, ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ κονδύλιον τοῦτο ἀπὸ τὸν γενικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους· Διὰ τῆς προτάσεώς μου ταύτης δὲν προτίθεμαι νὰ κατακρίνω κἀνένα, ἀλλὰ θέλω νὰ μείνωσιν ἀπρόβλητα τὰ δικαιώματα τῆς Γερουσίας, ἤτοι ὁ Κ. πρόεδρος νὰ ἐκδώσῃ τὸ ἔνταλμα τῆς πληρωμῆς καὶ τίποτε περισσότερον.

Συμφωνῶ, εἶπεν ἕτερος, μὲ τὸν προλαλήσαντα καθόσον ἀφορᾷ τὴν διὰ τοῦ ταμίου πληρωμὴν τῶν ὀφειλομένων εἰς τὸν Κ. Γερουσιαστήν, νομίζω ὅμως ὅτι ὁ ὑπουργὸς δὲν ἔπραξε τοῦτο διὰ οὓς ἀνέφερεν ὁ προαγορεύσας λόγους, ἀλλὰ διότι τὸ ποσὸν τοῦτο προέρχεται ἀπὸ χρήσεις παρελθόντων ἐτῶν καὶ ὑπῆγετο εἰς τὰς καθυστερήσεις.

Ἀντιλέγων εἰς ταῦτα ὁ προλαλήσας προσέθηκεν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ χώραν ἡ προκειμένη πρᾶξις διὰ τοὺς λόγους οὓς ἀνέφερεν ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστής· διότι ἡ λῆξις τῆς παρούσης χρήσεως ἐκτείνεται μέχρι τῆς **31** Ὀκτωβρίου π. ε. καὶ ἠδύνατο ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν νὰ πληρώσῃ τὸ περὶ οὗ πρόκειται ποσόν, ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν πιστώσεων διὰ ἀποζημίωσιν τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων, ἂν δὲ ἤθελεν εἰσθαι

κλεισμένη ἡ χρῆσις, ἔπρεπε νὰ τεθῇ τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὸν ἐπόμενον προϋπολογισμὸν τῆς Γερουσίας, καὶ οὐδέποτε εἰς τὸν γενικὸν τοῦ Κράτους.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν εἶπεν. Ἐπειδὴ ὅλοι ὡμίλησαν μὲ τὴν ὑποθετικὴν λέξιν, νομίζω, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς δὲν εἶναι παρὼν διὰ νὰ ἀπαντήσῃ, διὰ τοῦτο φρονῶ ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον νὰ σταλῇ ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν εἰς τὸν Κ. Ὑπουργόν, διὰ νὰ πληροφορήσῃ τὴν Γερουσίαν εἰς ἄλλην Συνεδρίασιν.

Ἀναγνωσθέντος ὕστερον τοῦ ὑπ' ἀριθ. 92 ἐγγράφου τοῦ Προεδρείου τῆς Γερουσίας, δι' οὗ γίνεται δῆλον ὅτι ὁ Κ. Πρόεδρος εἰδοποίησε περὶ τῆς πληρωμῆς τοῦ ποσοῦ τούτου τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ ἐζήτησατο νὰ πληρώσῃ τὴν ἀποζημίωσιν ταύτην εἰς τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Χ. Ἀναργύρου, ὁ προλαλήσας ἐπέφερεν ὅτι τὸ ἔνταλμα τοῦτο ἔδει νὰ γενῇ πρὸς τὸν ταμίαν τῆς Γερουσίας, δι' οὗ ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ὤφειλε καὶ πρέπει νὰ πληρωθῇ τὴν καθυστερουμένην ταύτην ἀποζημίωσίν του, καὶ ἐπανέλαβε τὴν πρότασιν νὰ ἀποφασισθῇ ὥστε ὁ Κ. πρόεδρος νὰ ἐκδώσῃ τακτικῶς πρὸς τὸν ταμίαν τὸ ἔνταλμα διὰ τὴν πληρωμὴν ταύτην.

Ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. Προέδρου παρεδέξατο νὰ ἐκδοθῇ μὲν ὑπὸ τοῦ Κ. προέδρου τὸ ἔνταλμα διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ ποσὸν τῆς καθυστερήσεως εἰς τὸν Γερουσιαστὴν, νὰ σταλῇ δὲ ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ πληροφορήσῃ τὴν Γερουσίαν περὶ τῆς καταχωρίσεως τοῦ ποσοῦ τούτου εἰς τὸν γενικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους.

Ἀπαγγείλαντος ὕστερον τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τῶν Νομοσχεδίων 1) περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 32,000 διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ὑγειονομικῶν καὶ λοιμοκαθαρτικῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1852 καὶ 2) περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 36,043:78 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1852 πρὸς πληρωμὴν τῶν γενομένων ἐξόδων ἕνεκα τῶν τελευταίων ἐν Λακωνίᾳ συμβάντων, καὶ ἀναγνωσθέντος ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως τοῦ πρώτου Νομοσχεδίου μετὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν προκληθεὶς ὑπό τινος τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, εἶπε τὰ ἑξῆς· ὅτι ὁ τότε ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς (Κ. Μελετόπουλος) ἐλάττωσε κατὰ 85,000 δραχμὰς τὰ ὑγειονομικὰ καὶ λοιμοκαθαρτικὰ ἔξοδα, ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ τοῦ νὰ

ἐπενέγκῃ οἰκονομίας τινὰς εἰς τὰς εἰρημένας ὑπηρεσίας, ἀλλὰ δὲν ἐφρόντισεν ἢ δὲν ἐπρόφθασε καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ τὰς οἰκονομίας, διότι διετήρησεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοὺς ὑπαλλήλους· ὁ διάδοχός του (Κ. Δανόπουλος) εὗρε τὴν ἐλάττωσιν τῆς δαπάνης ταύτης εἰς τὸν προϋπολογισμόν, καὶ τοὺς ὑπαλλήλους διατηρουμένους· ἀνάγκη ἐπήνεγκεν ἐλαττώσεις τινὰς διὰ τῆς ἀπολύσεως ὑπαλλήλων, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας· ὁ δὲ νῦν ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐπειδὴ ὅτε ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου ὑπελείπετο ἐλάχιστον ποσὸν διαθέσιμον διὰ τὰς δύο μνησθείσας ὑπηρεσίας, ἠναγκάσθη νὰ προβῇ εἰς ὑπέρβασιν, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναπληρώσῃ αὐτὴν ἄνευ καιρίας βλάβης τῆς ὑπηρεσίας, δι' οἰκονομιῶν καὶ ἐλαττώσεων, ἀφοῦ μάλιστα εἶχον παρέλθει οἱ ἓξ τοῦ ἔτους μῆνες.

Ἀπαντῶν ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Μαγγίνας, ηὐχαρίστησε τὸν Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸν διότι τὸν ἐβεβαίωσεν ὅσα καὶ αὐτὸς εἶχεν ἀκούσει· παρετήρησεν ὅμως ὅτι ἂν καὶ ἀπὸ τοῦ 1850 παρίσταται οἰκονομικὴ ἀνάγκη, καὶ ἠδύνατο νὰ ἐπενεχθῶσιν οἰκονομίαι εἰς πολλοὺς κλάδους τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἰδίᾳ μάλιστα εἰς τὸν ὑγειονομικὸν κλάδον, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης βλάβης τῆς ὑπηρεσίας, ἐν τούτοις οὐδεμία οἰκονομία ἐγένετο, ἡ δὲ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν φανεῖσα ἐλάττωσις ἐπὶ τοῦ ὑγειονομικοῦ κλάδου δὲν ἦτο πραγματική, διότι διὰ τῆς προκειμένης πιστώσεως ζητεῖται αὔξησις τῶν δαπανῶν τοῦ ὑγειονομικοῦ κλάδου.

Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ὁ νῦν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς δὲν ἔκαμε τὴν διαχείρισιν τῆς δαπάνης ταύτης, ἀλλ' ἀδιαφόρων ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα, καὶ μόνον τὸ πρᾶγμα ἐξετάζων λέγει, ὅτι ἠδύναντο νὰ ἐπενεχθῶσιν ἐλαττώσεις εἰς τὸν κλάδον τοῦτον· ἡ μὴ πραγματοποίησις δὲ τῶν ἐλαττώσεων τούτων ἐκ μέρους τῶν Κ. Κ. ὑπουργῶν εἶναι ἔλλειψις οὐσιώδης· διὰ τὴν ὑπέρβασιν ταύτην οἱ ἁρμόδιοι ὑπουργοὶ πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ἢ ἀνίκανοι, ἢ ὡς μὴ ἐνεργήσαντες δραστηρίως καὶ ὡς ἔπρεπε. Ἂν προέκειτο περὶ ὑπερβάσεως διὰ ἐκστρατείαν παραταθεῖσαν πλέον ἢ ὅτι προϋπελογίσθη, ἢ διὰ οἰκοδομήν τινα ἢ διὰ θεραπευτικὰ μέσα νόσου τινὸς ἐνσκηψάσης καὶ διαρκεσάσης περισσότερον τοῦ προϋπολογισθέντος χρόνου, ἤθελον εἶσθαι συγχωρητέοι οἱ Κ. ὑπουργοί, ἀλλ' ἡ μὴ πραγματοποίησις τοιαύτης ἐλαττώσεως ἐπὶ γνωστῶν καὶ ὡρισμένων ἀντικειμένων, εἶναι ἔλλειψις ἀσυγχώρητος· φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ ὑγειονομικὴ ὑπηρεσία προωρίσθη πρὸς ἱκανοποίησιν καὶ περιθάλψιν προσώπων τιν

νῶν, διότι ἄλλως δὲν ἐξηγεῖται ἡ διατήρησις ὑγειονομικικῶν ὑπαλλήλων ἰδίων εἰς μέρη ὅπου ὑπάρχουσιν οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι ἢ λιμενάρχαι δυνάμενοι χωρὶς τὴν ἐλαχίστην τῆς ὑπηρεσίας βλάβην νὰ ἐκπληρώσωσι καὶ τὰ ὑγειονομικὰ καθήκοντα, ἐὰν ἀνετίθεντο εἰς αὐτούς. Ἀλλ' ἐάν τις λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς ὑπὸ τοῦ **1850**, ἀφ' ἧς δηλ. ἐδείχθη ἔλλειμμα, ζητηθείσας πιστώσεις ἐξ ἑνὸς σχεδὸν καὶ ἡμίσεως ἑκατομμυρίου δραχμῶν, πρέπει νὰ ὑποθέσῃ τοὺς Κ. ὑπουργοὺς κατόχους μυστηρίου τινὸς ἀγνώστου εἰς ἡμᾶς τοὺς λοιποὺς τῶν ἀνθρώπων· μυστηρίου ἀναλόγου τοῦ δημώδους λογίου «πρέπει νὰ θολώσῃ διὰ νὰ ξαστερώσῃ.» καὶ τῷ ὄντι πῶς ἄλλως δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἡ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν αὔξησις τῶν δαπανῶν, ἀφ' ἧς ἐδείχθη τὸ μέγα ἐκεῖνο ἔλλειμμα, εἰμὴ ὅτι οἱ Κ. ὑπουργοὶ σκέπτονται ὅπως τινὲς τῶν ἀνθρώπων, φρονοῦντες ὅτι διὰ νὰ θεραπευθῇ ἀσθενής τις, πρέπει νὰ χειροτερεύσῃ· παρηγορητικὴ συμβουλή, ἐὰν ἦτο ἀρθή, πρὸς τοὺς δυστυχοῦντας, ὅτι πρέπει νὰ κάμνωσι περισσοτέρας δαπάνας διὰ νὰ εὐτυχήσωσιν.

Ἀντικρούων τὸν προαγορεύσαντα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι δὲν ἔρχεται νὰ δικαιολογήσῃ τὴν κατὰ καιροὺς Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, ἀλλ' ὅτι, ἀφ' ἧς ἐκλήθη εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὑπὸ τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ ἄνακτος, ὅλαι σχεδὸν αἱ ζητηθεῖσαι πιστώσεις ἀνῆκον εἰς τὰς πρὸ τοῦ **1850** χρήσεις, ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν προκειμένην πίστωσιν ἐπίσης δὲν θέλει νὰ δικαιολογήσῃ οὗτος τοὺς κατὰ καιροὺς ὑπουργοὺς τῶν ἐσωτερικῶν, μόνοι τῶν ἀρκούντως δικαιολογοῦνται διὰ τῶν πραγμάτων αὐτῶν· εἰς τὴν πρώτην του ἀγόρευσιν ἐξέθηκε τοὺς λόγους τοὺς προκαλέσαντας τὴν ζητουμένην πίστωσιν, ὅτι δηλ. ὁ τὴν ἐλάττωσιν τῶν **85,000** δραχ. ἐπενεγκὼν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν δὲν ἐπρόφθασε νὰ ἐλαττώσῃ καὶ τὸ προσωπικὸν ἀναλόγως τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας· ὅτι ὁ διάδοχός του ἀφοῦ εὗρε τὸ προσωπικὸν διατηρούμενον τὸ διετήρησε, ὁ δὲ νῦν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς διὰ τὴν γενομένην ταύτην δαπάνην δὲν ἠδύνατο εἰμὴ νὰ ζητήσῃ πίστωσιν, πέποιθε δὲ ὅτι καὶ ἡ Γερουσία θέλει ἐπιψηφίσειτὴν ζητουμένην πίστωσιν ἀναγνωρίζουσα τὸ ὀρθὸν καὶ κατεπείγον τῆς δαπάνης ταύτης.

Μηδεμιᾶς ἄλλης γενομένης παρατηρήσεως προτίθεται εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Γ. Δαρειώτου καὶ Μ. Καίρη, ἥτις γίνεται παραδεκτὴ διὰ ψήφων **30** κατὰ μιᾶς, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 32,000 ἐπὶ τῆς χρήσεως 1852, πρὸς πληρωμὴν τῶν ὑγειονομικῶν καὶ λοιμοκαθαρτικῶν ἐξόδων.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γαΐκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰωάννου Μέξης	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀδάμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	
Ἀναστάσιος Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Δ. Καΐρης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Λάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	
Χαράλαμπος Παπαπολίτης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Πρασακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζῆσκος	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Παναγιώτης Αἰδωρίκης	
Δρόσος Μανσόλας		Χατζῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χατζῆ Πέτρου	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος	
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος			

Προβάσης ἀκολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τῶν καθέκαστα συζήτησιν, ἀναγινώσκονται τὰ ἄρθρα αὐτοῦ **1**, **2**, καὶ **3** ἅτινα ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑκάστου χειροτονίας, ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ ψήφων **30** κατὰ μιᾶς, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 32,000 διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ὑγειονομικῶν καὶ λοιμοκαθαρτικῶν δικαιωμάτων τῆς χρήσεως 1852.

Γ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Δ. Γ. Βούλγαρης	
Σωτ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικόλ. Ι. Μέξης.	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀδάμ. Δούκας	
Σπ. Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	
Ἀναστ. Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάκ. Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγ. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Δάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	
Χαρ. Παππαπολίτης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Ἰάκ. Παξιμαδῆς	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικ. Πρασσακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθ. Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ν. Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστάσ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώρ. Ψύλλας	Ο	Παναγιώτης Λιδωρίκης	
Δρόσος Μανσόλας		Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάν. Χ. Πέτρου	Ν	Κωνσταντ. Προβιλέγγιος	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Σπῦρος. Μήλιος	Ν
Γεώργ. Παππαηλιόπουλος			

Οὕτω λοιπὸν τὸ νομοσχέδιον ἐγένετο δεκτὸν ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 29 Σεπτεμβρίου 1852.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς αὔριον τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχ. 36,043·78

ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1852 πρὸς πληρωμὴν τῶν γενομένων ἐξόδων, ἕνεκα τῶν τελευταίων ἐν Λακωνίᾳ συμβάντων.

Ὁ προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς.

Β. Χριστακόπουλος

Δ. Χαντζίσκος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 3 Ἰανουαρίου 1852 Ἡμέρᾳ Σαββάτῳ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κύριος Ἀναγνώστης Μοναρχίδης, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου, κηρύττει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀναγινώσκεται ἀκολούθως ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Φάλαγγος Νομοσχεδίου, ἔχουσα ὡς ἕπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι.

Ἡ ἐπιτροπή σας ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος Νομοσχέδιον, καὶ θεωρήσασα, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου τούτου εἶναι φιλάνθρωπος, ὡς χορηγῶν εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ τέκνα τῶν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος ἀγωνισθέντων φαλαγγιτῶν τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως, δι' ἧς δύνανται νὰ πυριζωνται ὁπωσοῦν τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα μέσα τῆς συντηρήσεώς των, παρεδέχθη τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ καὶ τὰ καθέκαστα ὅπως ἔχουσι, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Παρετήρησεν ἐν τούτοις, ὅτι κατὰ τὰς διαταξεις τοῦ περὶ συντάξεως τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς Νόμου, ἐφ' οὗ στηρίζεται καὶ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, τὸ πρὸς σύνταξιν δικαίωμα χορηγεῖται εἰς τοὺς συμπληρώσαντας τριάκοντα ἐτῶν ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ. Ἐπειδὴ δὲ ὑπάρχει πιθανότης, ὅτι τινὲς τῶν ἀποβιωσάντων φαλαγγιτῶν δὲν ἔφθασαν νὰ συμπληρώσωσι τὸ τριακοστὸν ἔτος τῆς ὑπηρεσίας των, ἡ ἐπιτροπὴ νομίζει, ὅτι

ἤθελεν εἶσθαι λυπηρὸν νὰ στερηθῶσι τοῦ δικαιώματος τῆς συντάξεως ἢ τοῦ προικοδοτικοῦ γραμματίου αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ τούτων, καὶ μάλιστα τῶν ἐπέκεινα τῶν εἴκοσι πέντε ἐτῶν ὑπηρετησάντων, καὶ διὰ τοῦτο γνωμοδοτεῖ ὅπως τὸ Σεβ. Σῶμα τῆς Γερουσίας, ἔχον ὑπ' ὄψιν τὰς πρὸς τὸ Ἔθνος ἐκδουλεύσεις καὶ τούτων, ἐπικαλεσθῇ ὑπὲρ τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν αὐτῶν τὴν πατρικὴν πρόνοιαν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 30 Δεκεμβρίου 1852.

Ἡ ἐπιτροπή

Σ. Θεοχαρόπουλος	Κίτσος Τζαβέλας
Ἀλ. Βλαχόπουλος	Ἰω. Οἰκονόμου.

Ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε νὰ τυπωθῇ αὐτὴ καὶ νὰ διανεμηθῇ εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος.

Ἀναγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κυρίου προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχ. 36,043:78 ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1852 πρὸς πληρωμὴν τῶν γενομένων ἐξόδων, ἕνεκα τῶν τελευταίων ἐν Λακωνίᾳ συμβάντων, ἐπειδὴ τινὲς μὲν τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν προέτειναν τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν, καθ' ἣν νὰ προσκληθῇ καὶ ὁ ἁρμόδιος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς διὰ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ὑποστηρίξῃ τὸ νομοσχέδιον, ἕτεροι δὲ ἐν οἷς καὶ ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς προέτεινον τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ εἰρημένου Νομοσχεδίου, τοῦ ὁποίου τὴν ὑποστήριξιν ἀναδέχετο ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς, ἐπιφορτισμένος τοῦτο ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον μὲν, κωλυόμενον δὲ συναδελφόν του ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Ψύλλας παρετήρησεν ὅτι, ἂν συζητηθῇ καὶ ἀποφασισθῇ τὸ Νομοσχέδιον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ, ἡ δὲ ἀπόφασις δὲν ἀρέσκῃ εἰς τὸ ἓν ἢ εἰς τὸ ἄλλο μέρος, ἡ ἀπόφασις αὐτὴ εἶναι ἄκυρος, καθόσον ῥητῶς ὁ τύπος τοῦ διατάγματος, δι' οὗ ἐπιτρέπεται ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου εἰς τὴν Γερουσίαν, λέγει « τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν. » τύπος ἐλαττωματικώτατος, τὸν ὁποῖον οἱ Κ. ὑπουργοὶ πρέπει τοῦ λοιποῦ νὰ μεταβάλωσιν. Εἰς μόνα τὰ προβουλεύματα ἡ παρουσία τῶν Κ. ὑπουργῶν δὲν εἶναι ἀπαραίτητος, ἀλλ' εἰς τὰ Νομοσχέ-

δια αὐτὴ εἶναι ἀναγκαία· ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ παρουσία τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ εἶναι ἀναγκαία, διὰ νὰ μάθωμεν ἂν ἔχῃ ἀνάγκην χρημάτων, ἢ μήπως μετενόησεν καὶ δὲν θέλει πλέον χρήματα ὁ Κύριος ὑπουργός. Ἐπὶ ὁμοίας προτάσεως, ἂν δηλ. δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ ἐν τῇ συζητήσει τὸ νομοσχέδιον ἄλλος παρὰ τὸν ἐν τῷ διατάγματι μνημονευόμενον ὑπουργὸς, δὲν ἐνθυμοῦμαι ἂν τὸ σῶμα τῆς Γερουσίας ἀπεφάσισεν· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἀπεφάσισε νὰ προχωρῇ ἡ συζήτησις καὶ ἀπόντων τῶν ὑπουργῶν ἢ τοῦ ἁρμοδίου μόνον, ἡ ἀπόφασις αὐτὴ εἶναι ἐλαττωματικὴ καὶ πρέπει νὰ διορθωθῇ. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον τοῦ τύπου τοῦ διατάγματος, καὶ διότι προτίθεμαι νὰ ἐπερωτήσω ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τοὺς ἀπόντας ὑπουργοὺς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Εσωτερικῶν, προτείνω τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν διὰ νὰ εἶναι παρόντες καὶ οἱ δύω εἰρημένοι ὑπουργοί.

Ἕτερος τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν ἀντέταξεν ὅτι ὁ τύπος τοῦ διατάγματος δὲν ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ ὑποστηριχθῇ τὸ Νομοσχέδιον παρ' ἄλλου ὑπουργοῦ, καθόσον ἡ Κυβέρνησις εἶναι μία καὶ ἀδιαίρετος, οὐδὲ δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ἀκύρωσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Σώματος ὁποία τις καὶ ἂν ᾖ· ὀρονεῖ μάλιστα ὅτι ἡ Γερουσία δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν συζήτησιν τῶν Νομοσχεδίων καὶ ἐν τῇ ἀπουσίᾳ ὅλων τῶν ὑπουργῶν.

Ἕτερος τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως τῶν ἐπερωτήσεων ἡ ἀπουσία τῶν ὑπουργῶν ἀπὸ τὰς συζητήσεις τῶν νομοσχεδίων δὲν δύναται νὰ ἦναι αἰτία ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως, διότι ἄλλως οἱ Κ. ὑπουργοὶ ἠδύναντο νὰ ἀναβάλλωσι τὰς συζητήσεις τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων μὴ ἐμφανιζόμενοι κατὰ τὰς ὡρισμένας πρὸς συζήτησιν ἡμέρας.

Καὶ δεύτερον λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας παρετήρησεν ὅτι ἀνάγκη οἱ Κ. ὑπουργοὶ νὰ διορθώσωσιν εἰς τὸ μέλλον κἂν τὸν ἐλαττωματικὸν τύπον τοῦ διατάγματος, διότι ἄλλως ἕκαστος τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν δύναται νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν συζήτησιν, πειθόμενος εἰς τὸ Β. Διάταγμα· ἄλλως τε Κύριοι! ἀφ' οὗ αὐτοὶ οἱ ὑπουργοὶ δὲν σπεύδουσιν νὰ μᾶς ζητήσωσι χρήματα, διὰ τί ἡμεῖς σπεύδομεν νὰ φορολογήσωμεν τὸν λαόν; πειθανὸν ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς νὰ μετενόησε, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔρχεται εἰς ὑποστήριξιν τοῦ Νομοσχεδίου του.

Ἀπαντῶν ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἂν τὸ ὑπουργεῖον δὲν εἶχεν ἀνάγκην πλέον τῆς πιστώσεως ἤθελεν ἀποσύρει ταύτην· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ πίστωσις δὲν ἀπεσύρθη,

καὶ δύο ὑπουργοὶ παρόντες προσφέρονται πρὸς ὑποστήριξιν ταύτης, κωλυομένου τοῦ ἀρμοδίου, ἐναπόκειται εἰς τὴν Γερουσίαν νὰ ἀποφασίσῃ ἂν πρέπῃ νὰ προβῇ εἰς τὴν συζήτησιν σήμερον ἢ νὰ ἀναβάλῃ ταύτην διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν.

Ψηφοφορίας ἐνταῦθα γενομένης διὰ χειροτονίας ἐπὶ τοῦ ἂν πρέπῃ νὰ προχωρήσῃ ἡ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου συζήτησις ἢ νὰ ἀναβληθῇ, καὶ μὴ διακριθέντος τοῦ ἀποτελέσματος, κατὰ τὸ **41** ἄρθρον τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Γερουσίας ἐπανελειφθη αὕτη, ἐδείχθη δὲ ὅτι πρέπει νὰ προχωρήσῃ ἡ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου συζήτησις σήμερον.

Οὕτω θάτερος τῶν Κ. Κ. Γραμματέων ἀνέγνω τὸ νομοσχέδιον καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον ὁ Κύριος Ψύλλας εἶπεν.

Πολλὰ καὶ εὔλογα ἠδύναντο νὰ λεχθῶσι, διὰ νὰ δειχθῇ ὅτι ἡ παραδοχὴ τῆς ὑπὸ συζήτησιν πιστώσεως εἶναι καὶ ὀλαπτικὴ καὶ ἄλογος. Δὲν ἐμβαίνω εἰς τὰ προκαλέσαντα τὴν διὰ τὴν ὁποίαν ζητεῖται ἡ πίστωσις ἐκστρατείαν, τὴν τῶν περιγέλων τοῦ κόσμου κινήσασαν, διότι ὅλον ἓν κράτος ἐξεστράτευσε καθ' ἑνὸς ἀσήμου κληρικοῦ, λέγω μόνον ὅτι αἱ **100** χιλιάδες δραχμαὶ αἱ διὰ γενικὰ μέτρα δημοσίου ἀσφαλείας ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τιθέμεναι, πρὸς τί δαπανῶνται, ἀφ' οὗ ἐκτὸς αὐτῶν ζητοῦνται ἤδη **36.000** δραχ. διὰ τὴν δημόσιον ἀσφάλειαν; φαίνεται ὅτι αἱ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ **100** χιλ. δραχμαὶ, εἶναι τὸ fonds secrets τῶν Γάλλων, μυστικὰ δηλ. ἔξοδα, διὰ ἄλλην χρῆσιν μυστικὴν καὶ ἀπόῤῥητον τιθέμενα, ἄλλως ὁ Κ. ὑπουργὸς ὤφειλε νὰ ἀποτείσῃ ταδιὰ τὴν ἐκστρατείαν ταύτην δαπανηθέντα ἐκ τῶν **100** χιλ. δραχ., καὶ ἂν δὲν ἤρκει νὰ πληρωθῇ τὸ ὅλον τῶν **36.000** χιλ. δραχ. ἐκ τῶν γενικῶν μέτρων δημοσίου ἀσφαλείας, νὰ ζητήσῃ τὴν συμπλήρωσιν αὐτῶν διὰ πιστώσεως. Ἀλλὰ τὸν Ἰούνιον, ὅτε ἐγένετο ἡ ἐκστρατεία εἶχον ἐξαδευθῆν αἱ **100** χιλ. δραχμαί; ὄχι βέβαια· ὁ δὲ Κύριος ὑπουργὸς πρέπει νὰ μᾶς φωτίσῃ τί ἐγένοντο αἱ **100** χιλ. δραχ. ποῦ καὶ πῶς ἐδαπανήθησαν, τί ἄλλα μεγάλα συμβεβηκότα κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἠκολούθησαν, ὥστε ἐδαπανήθη ὅλον τὸ ποσόν; ἄλλοτε ἔγινε γενικὴ ἐπανάστασις καὶ ἤρκεσαν τὰ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τεθειμένα ποσὰ, καὶ ἤδη οὐδὲ χιλιὰς, οὐδὲ μία ἑκατοντὰς, οὐδὲ μία δεκὰς, οὐδὲ λεπτὸν τέλος ὑπελείποντο ἐκ τῶν **100** χιλ.; Εὐλόγως δύναταί τις νὰ δυσπιστῇ περὶ τῆς εἰλικρινείας τῶν Κ. ὑπουργῶν· διὰ νὰ πεισθῶμεν δὲ περὶ τῆς εἰλικρινείας αὐτῶν, πρέπει νὰ μᾶς δείξωσι πρόχειρον ἀπολογισμὸν τῶν **100** χιλ. δραχμῶν. Ἡ ἐπιτροπή μας ἐπὶ

τῶν ζητημάτων τούτων ἔπρεπε νὰ μᾶς φωτίσῃ, ζητοῦσα τὸν ἀπολογισμὸν τῶν **100** χιλ. δραχμῶν ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον.

Ἁπάντων ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς εἶπεν· ἕκαστος γνωρίζει ὅτι δὲν προκειτο περὶ καλογήρου, κατὰ τοῦ ὁποίου ὅλον Κράτος ἐξεστράτευσε κινῆσαν διὰ τοῦτο τὸν περίγελων τοῦ κόσμου, κατὰ τὸν προαγορεύσαντα· καὶ βεβαίως ὡς εἰς καλόγηρος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ ἐπὶ κεφαλῆς λαοῦ τιθέμενος καὶ κατὰ τῶν καθεστώτων κηρύττων. Ἐὰν οἱ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος μᾶς περιεγέλασαν, συγγνωστέοι, διότι δὲν ἦσαν ἐν γνώσει τῶν διατρεχόντων· ἀλλ' ἡμεῖς οἵτινες ἐσωτερικῶς γνωρίζομεν τί ἔτρεχεν, οἵτινες γνωριζόμεθα, ἢ ὡς ἔλεγεν ἄλλοτε Βουλευτής τις «καὶ σ' ἐξεύρω καὶ μ' ἐξεύρεις, καὶ μ' ἐξεύρεις καὶ σ' ἐξεύρω» δὲν πρέπει νὰ λέγωμεν ὅτι ἐκινήσαμεν τὸν περίγελων διὰ τὴν ἐκστρατείαν αὐτὴν· ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς ἐγγραφομένας ἐν τῷ προϋπολογισμῷ **100** χιλ. δραχ. διὰ γενικὰ μέτρα δημοσίου ἀσφαλείας, τὰς ὁποίας ὁ προαγορεύσας θεωρεῖ ὡς ἐξοδευομένας εἰς κατασκοπίαν καὶ μυστικὰς ἀστυνομικὰς κατοπτεύσεις, ὀνομάσας ταύτας fonds secrets, πληροφορῶ ὅτι τὸ μεγαλείτερον μέρος τούτων, ὅσον ἐκ τῆς θέσεώς μου γνωρίζω, δαπανᾶται εἰς ὁδηγοὺς καὶ ἐθνοφύλακας διὰ καταδίωξιν τῆς λῃστείας, εἰς ἀμοιβὰς διὰ κατάδειξιν ἢ καὶ σύλληψιν λῃστῶν. ὁ συναδελφός μου Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς δύναται νὰ δώσῃ καλλιτέρας καὶ λεπτομερεστέρας διασαφήσεις διὰ τὸ ὑπολοιπόμενον· ἂν ἔφερεν ἀποτέλεσμα ἡ δαπάνη αὕτη ἢ ὄχι ἐπὶ τῆς λῃστείας, τὸ ὁμολογεῖ ἡ ἐξάλειψις αὐτῆς καταμαστιζούσης ἄλλοτε τὸν τόπον. Ἂν δὲ ἡ Κυβέρνησις προέβη εἰς τὴν διὰ τῆς πιστώσεως ζητουμένην δαπάνην, καὶ ἐβράδυνε νὰ ζητήσῃ τὴν ψῆφισιν ταύτης ἀπὸ τὰ νομοθετικὰ σώματα, τοῦτο προῆλθεν ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι ἐγνώριζεν ὅτι οὐδεὶς ἤθελεν ἀρνηθῇ νὰ παραχωρήσῃ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὰ μέτα τοῦ νὰ καταπαύσῃ τὰς στάσεις καὶ τὰς ταραχὰς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπὸ πρὸν πεποιθησιν, τὴν ὁποίαν ἔχει ὅτι τὰ νομοθετικὰ σώματα ἤθελον ψηφίσει δαπάνην μικρὰν ἀπέναντι τῶν περιστάσεων εἰς τὰς ὁποίας εὑρέθη, δαπάνην μετὰ τοσαύτης φειδοῦς ἐνεργηθεῖσαν.

Εἶναι ἀληθὲς, ἐπέμενεν ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὅτι εἰς τὸν προϋπολογισμὸν εἶναι ἐγγεγραμμένον ποσὸν ἐξ **100** χιλ. δραχ. δι' ἔκτακτα ἀντικείμενα δημοσίου ἀσφαλείας. οὐχ' ἧττον ὅμως τὰ ἀντικείμενα εἶναι ὡρισμένα καὶ τακτικὰ σχεδὸν κατέστησαν, διότι τὸ μέγιστον μέρος τοῦ ποσοῦ τούτου δαπανᾶται τακτικῶς εἰς ὁδηγοὺς καὶ ἐθνοφύλακας, εἰς ἀμοιβὰς

διὰ καταδείξεις καὶ συλλήψεις ληστῶν, εἰς ἀπελάσεις φυλοβίων, καὶ ἄλλα τινὰ τὰ ὁποῖα διαφεύγουν τὴν μνήμην μου· ὅταν τὸν Ἰούλιον τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐκλήθην εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, εὗρον διὰ γενικὰ μέτρα ἀσφαλείας ἀδιάθετον ποσὸν 40,000 δραχμῶν, καὶ κατὰ μῆνα τακτικῶς 6,000 δραχμὰς ἔπρεπε νὰ διατίθενται διὰ τὰ τακτικὰ μέτρα τῆς δημοσίου ἀσφαλείας. Ἀπὸ πεποιθησιν πρὸς τὸ Σ. σῶμα δὲν παρουσίασε τὸ Ὑπουργεῖον λογαριασμὸν τοῦ ποσοῦ διὰ τὰ γενικὰ μέτρα δημοσίου ἀσφαλείας· ἂν ὅμως ἀπὸ λεπτομέρειαν, ἡ Γερουσία ζητήσῃ τὴν καθυποβολὴν τοῦ λογαριασμοῦ τούτου, δὲν δυσκολεύομαι νὰ παρουσιάσω τοῦτον. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν προκειμένην δαπάνην, ἂς μὲ συγχωρηθῇ παρεκβατικῶς ν' ἀναφέρω, ὅτι ἐπὶ τῆς ὑπουργίας μου μόνον αἱ ἀμοιβαὶ διὰ τὰ συμβάντα τῆς Λακωνίας ἐπληρώθησαν, αἱ δὲ λοιπαὶ δαπάναι εἶχον πληρωθῆ ἀπὸ τὸν προκάτοχόν μου, ἐπὶ τῇ βάσει δικαιολογητικῶν ἐγγράφων τοῦ ἀρχηγείου. Φρονῶ λοιπὸν ὅτι τὸ Σ. σῶμα τῆς Γερουσίας θέλει ἐπιψηφίσει τὴν πίστωσιν ταύτην, προελθοῦσαν ἀπὸ συμβάντα τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠδύνατο νὰ προΐδῃ καὶ κατὰ συνέπειαν προϋπολογίσῃ τὴν δαπάνην των, καθόσον τὸ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ψηφιζόμενον ποσὸν διὰ γενικὰ μέτρα δημοσίου ἀσφαλείας δαπανᾶται εἰς ἀντικείμενα οὐχὶ ἔκτακτα, ἀλλὰ τακτικὰ καὶ ὡρισμένα.

Καὶ δεύτερον λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπε· Περιωρίσθην μόνον εἰς τὴν δαπάνην τῆς ἐκστρατείας κατὰ τὴν πρώτην μου ἀγόρευσιν, περὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ δὲ μέρους τῆς ὑποθέσεως δὲν εἶπον εἰμὴ διαβατικῶς, ὅτι πολλὰ καὶ εὔλογα ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ· ἀλλ' ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἐνδιατρίψας πολὺ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην· φαίνεται ὅτι μὲ προκαλεῖ, καὶ χωρὶς ἐγὼ νὰ ἔχω σκοπὸν, εἰς τὴν οὐσίαν. ἂς ἐξηγηθῶμεν λοιπὸν καλλίτερον.

Τὸ ὑπουργεῖον εἰσήγαγε, φαίνεται, τὴν πίστωσιν ταύτην εἰς τὰς Βουλάς, ὄχι τόσον διότι εἶχεν ἀνάγκην τοῦ ποσοῦ καὶ τῆς δαπάνης τὴν ὁποίαν ἠδύνατο νὰ καλύψῃ ἐκ τοῦ διὰ τὰ γενικὰ μέτρα τῆς δημοσίου ἀσφαλείας ποσοῦ, τὸ ὁποῖον τότε δὲν εἶχεν ἐξαντληθῆν, ὅσον διὰ νὰ λάβῃ τὴν συγκατάθεσίν μας διὰ τὴν πρᾶξιν, διὰ τὸ κίνημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον εἰς ἄλλην Συνταγματικὴν πολιτείαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐνυπάρχει ζῶν τὸ ἀναπόφευκτον στοιχεῖον τῆς ἀντιπολιτεύσεως, αἱ ἐπερωτήσεις ἐπὶ τῶν διατρεχόντων ἔμελλον νὰ ἐπέρχωνται ἑκάστοτε ῥαγδαίως πρὸς τοὺς ὑπουργοὺς, ἢ τουλάχιστον κατὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν

συμβεβηκότων, τὰ πράγματα ἤθελον ἐξετασθοῦν δημοσίᾳ καὶ ἀκριβῶς καθ' ὅλην αὐτῶν τὴν ἔκτασιν· ἀλλ' ἡμεῖς, διότι δὲν ὑπάρχει ἀντιπολίτευσις, ἐτηρήσαμεν βαθεῖαν σιωπὴν, ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τοῦδε· ἄλλως ἂν ὑπῆρχεν ἀντιπολίτευσις, ἤθελε κινηθῆν, ἤθελε κρίνει καὶ ἐπικρίνει τὴν Κυβέρνησιν κινήσασαν ἴσως τὴν ὑπόθεσιν ταύτην εἴτε ἀπὸ πρόθεσιν, εἴτε ἀπὸ ἀδράνειαν καὶ ἀπερισκεψίαν· διότι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος κατὰ τοῦ ὁποίου ἡ ἐκστρατεία ἐγένετο, ἐξῆλθεν εἰς τὸ κήρυγμα τῇ ἀδείᾳ τῆς συνόδου, ἐν γνώσει βεβαίως τῆς Κυβερνήσεως· διότι ἐξ ὑπ' ἀρχῆς πολὺς ἐγένετο λόγος, ὅτι ὁ κληρικὸς ἐκεῖνος, ἐκτὸς τοῦ λόγου τοῦ θεοῦ, ἐμπεριπλέκει καὶ ἄλλα σκανδαλώδη, καὶ Βουλευταὶ καὶ ἰδιῶται ἀνέφερον ταῦτα, ὡς γνωρίζομεν, πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἀδιαφόρει, διότι φαίνεται ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐμβῆν εἰς τὸν σκοπὸν, διότι ὁ ἄνθρωπος μέχρι τινὸς ἐκτύπα τοὺς τὴν Κυβέρνησιν ἐπικρίνοντας κατ' ὁμάδας καὶ κατ' ἄτομα· ὅταν ὅμως ἤρχισε νὰ κτυπᾷ αὐτὴν τὴν Κυβέρνησιν, τότε ὁ θόρυβος, τότε ἡ κίνησις καὶ ἡ ἐκστρατεία, τότε εἰς τὴν στιγμὴν καὶ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ νομοσχέδια ἐψηφίζοντο· ἐνθυμηθῆτε τὴν θέσιν σας καὶ ἀπορασίσατε. Ἂς ἴδωμεν τί τὸ δράμα· ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἀπαντῶν μοὶ εἶπεν ὅτι ἡμεῖς οἱ ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος γνωρίζομεν τί τότε ἔτρεχεν, μοὶ εἶπεν ὅ,τι ἀνέφερέ τις ἄλλοτε « καὶ μ' ἐξεύρεις καὶ σ' ἐξεύρω, καὶ σ' ἐξεύρω καὶ μ' ἐξεύρεις ». ἀλλ' ἐγὼ ἀπαντῶν τοῦ λέγω « οὔτε σ' ἐξεύρω, οὔτε μ' ἐξεύρεις, σὲ κρίνω ἐκ τῶν ἔργων σου ὅπου σ' εὑρίσκω, δὲν εἶμαι καρδιογνώστης, σὺ δὲ Κ. ὑπουργὲ, ἂν ἐξεύρῃς τι περὶ ἐμοῦ, εἰπέ το, μὴ τὸ κρατῇς μυστήριον. » Ἡ ὑπόθεσις τοῦ Παπουλάκη (τὸν ὁποῖον διὰ τὸ ἄσημον οὐδὲ μὲ τὸ ὄνομα τοῦ παποῦ ἀξίουν, ἀλλ' ὑποκοριστικῶς ἐκάλουν) καὶ αἱ κατὰ τῶν καθεστώτων συνωμοσίαι μένουσιν αἴνιγμα ἀνεξήγητον. Πῶς ἀρ' οὖ πρώτην καὶ δευτέραν φορὰν καὶ πολλάκις κατηγγέλθη πρὸς ὑμᾶς ὡς τοιοῦτος, καὶ ἐπαύθη μάλιστα πρὸς καιρὸν, καὶ ἐνταῦθα προσεκλήθη, πῶς πάλιν ἀρέθη ἐλεύθερος καὶ ἐστάλη ἰσχυρότερος μάλιστα πρὸς τὸ κήρυγμα; πῶς ἀρ' οὖ καὶ πάλιν κατηγορήθη καὶ τὰ μέσα τοῦ περιορισμοῦ του μέχρι τινὸς ἦσαν εὐκολώτατα, τῷ ἐσυγχωρήθη νὰ ῥιφθῇ ἐκεῖ, ὅπου τὰ πράγματα πλέον κατήντησαν δυσθεράπευτα καὶ ἐπισφαλῆ; ἀλλὰ μήπως καὶ ἐκεῖ αἱ πράξεις του καὶ οἱ σκοποί του ἦσαν καταφανῶς ἔνοχοι; μήπως διότι κηρύττων τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ συναθροίζων περὶ ἑαυτὸν τοὺς λαοὺς κατέστη ἔνοχος ἐσχάτης προδοσίας; ἀλλ' ἂν ἀντέστη, εἴτε αὐτὸς, εἴτε οἱ περὶ

αὐτὸν λαοὶ εἰς τὸν περιορισμὸν τοῦ κηρύγματος, καὶ τοῦτο ἐχαρακτηρίσθη δήθεν ὡς στάσις, εἶναι τοῦτο ἀληθῶς στάσις; Εἰς διαταγὴν παράνομον ὑπακοὴ δὲν ὀφείλεται, ἀξίωμα τοῦ φυσικοῦ δικαίου. Τὸ πρᾶγμα μοὶ φαίνεται ἀκανθῶδες, θέλω νὰ διευκρινισθῇ. θέλω νὰ ἐξαγάγω ἐμαυτὸν τῆς ὁποίας ἔχω ἰδέας. ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὤθησε τὸ πρᾶγμα· ὅταν ἴδω τὰ ἔγγραφα, τὴν ἀλληλογραφίαν, τὸ κήρυγμα τοῦ κληρικοῦ, τὰς πράξεις τῶν παρακολουθούντων αὐτῶν, τοὺς σκοποὺς των, τότε θέλω ἐξαχθῇ τῆς ὁποίας ἔχω ἰδέας, ἄλλως δικαιοῦμαι νὰ ἐμμένω εἰς αὐτήν, σφαλερὰν ἴσως Ἐν τῇ ἀγορεύσει του ἀνέφερεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ὅτι τὸν Ἰούλιον, ὅτε εἶχε διαλυθῇ ἡ στάσις, εὗρεν ἀδιαθέτους 40,000 δραχ. ἐκ τοῦ κεφαλαίου τῶν γενικῶν μέτρων δημοσίου ἀσφαλείας· μὲ ταύτας ἠδύνατο νὰ καλύψῃ τὴν δαπάνην, χωρὶς νὰ κάμνωμεν λόγον ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου περὶ πραγμάτων παρελθόντων ἤδη· ἀλλὰ φαίνεται ἐζήτησε τὴν ἔγκρισιν τῆς δαπάνης ταύτης, ὑποθέτων ὅτι διὰ τῆς ἐγκρίσεως τῆς δαπάνης συνεγκρίνεται καὶ ἡ πρᾶξις· δὲν ἔχει ὅμως οὕτως· ἐγκρίνοντες τὴν δαπάνην δὲν ἐκκαλύπτομεν τὸ κεκαλυμμένον γεγονός, διότι τοῦτο μένει πάντοτε· ὅταν ὡς κοινοβουλευτικὸν σῶμα ζητήσωμεν, ὡς καὶ πρέπει νὰ ζητήσωμεν, νὰ κρίνωμεν αὐτὴν τὴν πρᾶξιν τῆς Κυβερνήσεως, τότε θὰ κρίνωμεν ἂν ἔπρεπε νὰ γίνῃ τόσος θόρυβος, καὶ παρὰ τίνος προῆλθεν ἡ ἀφορμὴ τοῦ σκανδάλου. Τὰ ζητήματα ταῦτα εἶναι κοινοβουλευτικά, καὶ πρέπει νὰ λυθῶσι, διότι ἡ ὑπόληψις τοῦ λαοῦ εἰς τὸν μικρομέγαν κληρικὸν διαρκεῖ εἰσέτι, ἕνεκά τινων ἀληθειῶν τὰς ὁποίας ἐκήρυττε, καὶ τινων προφητειῶν του, αἵτινες δυστυχῶς ἐπαληθεύσαν, ὡς τὰ περὶ διορισμοῦ ἐπισκόπων, καὶ τόσα ἄλλα ὅσα δικαίως ἢ ἀδίκως λέγονται πρὸς αἶσχος τῆς κοινωνίας, διότι πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν ὅτι τὸ κήρυγμα τοῦ Παπουλάκη περιεῖχε καὶ πολλοὺς λόγους καλούς, εἰς τοὺς ὁποίους ἐὰν προσέχομεν, δὲν ἠθέλαμεν ὑποπέσει εἰς τὴν σκανδαλώδη ταύτην κατακραυγὴν περὶ τῶν παντοίων τῆς διαφθορᾶς καὶ ῥᾳδιουργίας μέσων, τῶν ἐνεργηθέντων δήθεν ὑπὸ πολλῶν πρὸς ἐπίτευξιν ἐπισκοπικῶν θρόνων. Ὡς πρὸς τὰς 100 χιλ. δραχ. διὰ γενικὰ μέτρα δημοσίου ἀσφαλείας, εἶπον ὅτι, ἐπειδὴ ἀπολογισμοὺς δὲν βλέπομεν, καταντῶσιν ὡς τὰ τῶν Γάλλων fonds secrets, προσθέτω δὲ ὅτι οἱ Κ. ὑπουργοὶ δὲν ἔπρεπε νὰ κατακερματίζωσιν οὕτω τὸν προϋπολογισμόν, ἀλλ' ἐὰν φρονῶσιν ὅτι ὁ στρατὸς δὲν ἀρκεῖ πρὸς καταδίωξιν καὶ ἐξάλειψιν τῆς λῃστείας, ἀντὶ νὰ δαπανῶσιν 100 χιλ. δραχ. εἰς ὁδηγοὺς καὶ ἐθνοφύλακας, θέσεις μὴ νενομοθετημένας, ἃς αὐξήσωσι τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ στρατοῦ κατὰ 100 χιλ. δραχ. καὶ ἃς ὀνομάσωσι τοὺς προσθέτους τούτους στρατιώτας λῃστοδιώκτας ἢ ὅπως ἄλλως. Ἀλλ' ἐν ᾧ ἡμεῖς ἔχομεν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ψηφίσει 100 χιλ. δραχ. διὰ ἔκτακτα μέτρα δημοσίου ἀσφαλείας οἱ Κ. ὑπουργοὶ δαπανῶσι ταύτας ὅπου ἴσως δὲν πρέπει, καὶ διὰ τὸ ἔκτακτον συμβὰν τῆς Λακωνίας μᾶς ζητοῦσι 36,000 δραχ. περιπλέον, καὶ μᾶς λέγουσιν ὅτι ἔγεινεν οἰκονομία. Τῷ ὄντι οἰκονομία ἐγένετο, ἀλλ' ἐγένετο αὐτὴ ἄνωθεν, διότι ἄλλως ἀμφιβάλλω ἂν ἠθέλαμεν οἰκονομήσει αὐτὴν τὴν κοινωνικήν μας ὕπαρξιν. Συμπεραίνων τὸν λόγον μου λέγω ὅτι ἐνίσταμαι εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς πιστώσεως α) διὰ τὸν οἰκονομολογικὸν λόγον καὶ β) διὰ τὸν πολιτικὸν λόγον· παρακαλῶ δὲ τὴν Γερουσίαν, καὶ ἂν ἤθελε ψηφίσει τὴν πίστωσιν, νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν πολιτικὸν λόγον, διὰ νὰ ἐξαλειφθῇ τὸ στίγμα αὐτὸ, διὰ νὰ δειχθῇ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὁ παπουλάκης, ἦτο πλάνος καὶ ἀγύρτης, καὶ διὰ τοῦτο ἐτιμωρήθη ὡς ἐτιμωρήθη.

Προετιθέμην, ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, νὰ ὁμιλήσω μόνον περὶ τοῦ κεφαλαίου τῶν γενικῶν μέτρων δημοσίου ἀσφαλείας· ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ προαγορεύσαντες ἀνέμιξαν καὶ πολιτικοὺς λόγους ἐπὶ τῶν συμβάντων τῆς Λακωνίας, θέλω ἀπαντήσει πρώτον καὶ ἐπὶ τούτων. Ἐάν τις ἐζήτησε καὶ ἔλαβε τὴν ἄδειαν τοῦ κηρύγματος, ἀργότερον δὲ κατεχράσθη τῆς ἀδείας, φρονῶ ὅτι τοῦτο δὲν ἐμποδίζει τὴν Κυβέρνησιν ἀπὸ τοῦ νὰ καταδιώξῃ τὸν τοιοῦτον, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὰ νομοθετικὰ σώματα τὰς διὰ τὴν καταδίωξιν γενομένας δαπάνας· ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ Κυβέρνησις ἠδύνατο νὰ καταδιώξῃ τὸν Χριστόφορον, διότι οὗτος μετεχειρίσθη μέσα πλάγια καὶ ὑπεκίνησε στάσεις· διότι εἶδεν ὅτι ὁ παπουλάκης ἀντὶ κηρύγματος εὐγγελικοῦ ἐκήρυττεν ἀντευαγγελικῶς, παρώτρυνε τὸν λαὸν εἰς στάσεις. Ἀλλ' ἂς μὴ σπεύδωμεν· ἐκ τῆς παρεκταθέσεως τῶν ἐγγράφων τῶν ἀφορώντων τὴν ὑπόθεσιν ταύτην θέλει δειχθῇ ἡ ἀλήθεια. Ἔχομαι ἤδη παρατρέχων καὶ τὸ ποσὸν τῆς ζητουμένης πιστώσεως, καὶ τὰ διάφορα κονδύλια, εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν γενικῶν μέτρων τῆς δημοσίου ἀσφαλείας· εὑρίσκομαι δὲ κατὰ πάντα σύμφωνος πρὸς τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ψύλλαν, ὅτι δηλ. τὸ κεφάλαιον τοῦτο δὲν τίθεται εἰμὴ δι' ἐκτάκτους περιστάσεις μόνον, οἷον στάσεις καὶ ταραχὰς, ἀλλ' ὡς δαπανᾶται καταντᾷ νὰ εἶναι διὰ πᾶν γινόμενον. Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ὑπάρχουσιν ὅλαι αἱ δαπάναι τῆς κανονισμένης ὑπηρεσίας, διὰ

τὰς ἐκτάκτους δὲ ἀνάγκας τῆς δημοσίου ἀσφαλείας τίθενται 100 χιλ. δραχμαί· ἀλλ' οἱ Κ. ὑπουργοὶ μᾶς λέγουσιν ὅτι δαπανῶσι τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς διατήρησιν ὁδηγῶν καὶ ἐθνοφυλάκων· ἡ διατήρησις τούτων ἐν καιρῷ στάσεων, ἴσως θεωρηθῇ ἀναγκαία, ἀλλ' ὅταν δὲν εἶναι στάσις πρὸς τί οἱ ὁδηγοὶ καὶ οἱ ἐθνοφύλακες; ἢ ἂν θεωρῆτε ἀναγκαίαν τὴν διαρκῆ διατήρησιν αὐτῶν, διὰ τί δὲν τὴν κανονίζετε διὰ νόμου, ὡς κανονίζετε τὴν λοιπὴν ὑπαλληλίαν; φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ κεφαλαίου τούτου προωρίσθη διὰ τὸν μὲν καὶ δὲ τῶν ἀροσιωμένων, καὶ ὄχι διὰ τὸν ὁποῖον προϋπολογίζεται σκοπὸν τῆς δημοσίου ἀσφαλείας εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις. Εἰς τὴν παρατήρησιν δὲ τὴν ὁποίαν ἀπὸ τῆς ἕδρας τὶς τῶν συναδέλφων μας ἀπεύθυνεν « ὅτι δηλ. καὶ ἡ καταδίωξις τῆς λῃστείας, δια τὴν ὁποίαν καὶ δαπανῶνται αἱ 100 χιλ. δραχ., ὡς δημόσιος ἀσφαλεια θεωρεῖται» ἀντιπαρατηρῶ ὅτι, ἤθελεν εἶσθαι τότε περιττὸν νὰ ἔχωμεν στρατὸν καὶ νὰ δαπανῶμεν 4 1/2 ἑκατομμύρια δραχ., ὅταν καὶ διὰ τὴν καταδίωξιν τῆς λῃστείας εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ δαπανῶμεν εἰς ὁδηγοὺς καὶ ἐθνοφύλακας.

Δὲν ἀντιλέγω ἐπένεγκεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς, ὡς πρὸς τὸ ὅτι ἔπρεπε νὰ γίνηται ἄλλως πως ἡ χρῆσις τῶν 100 χιλ. δραχμῶν κατὰ τὸν προαγορεύσαντα· παρατηρῶ δὲ μόνον ὅτι σήμερον δὲν εἶναι ὁ κατάλληλος χρόνος πρὸς ἔκθεσιν καὶ συζήτησιν τῆς καλλιτέρας διαχειρίσεως· τό γε νῦν ἔχον αἱ 100 χιλ. δραχ. δαπανῶνται διὰ διατήρησιν ἐθνοφυλάκων, ὁδηγῶν, καὶ δι' ἀμοιβὰς λῃστοκαταδεικτῶν· εὗρον ὅτι πρὸς διατήρησιν μόνον τῶν ὁδηγῶν καὶ ἐθνοφυλάκων τῶν νήσων Ὕδρας καὶ Σπετσῶν ἐδαπανῶντο κατὰ μῆνα 1500 δραχ. καὶ τούτους ἔπαυσα διὰ τὸ ε. ε.· διαβεβαιῶ δὲ τὸ σῶμα ὅτι οὐδ' ὁβολὸς δαπανᾶται εἰς ἄλλο ἀντικείμενον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ πολιτικὸν μέρος τῆς ὑποθέσεως, ἐπένεγκεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς, προσθέτω ὅτι δὲν ἦτο ἁρμοδία ἡ περίστασις νὰ φέρωμεν ταύτην εἰς τὸ Σ. σῶμα, διότι ἡ ὑπόθεσις εὑρίσκεται εἰσέτι ἐκκρεμὴς ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἤθελεν εἶσθαι ἀνωρελὲς, ἐπιβλαβὲς καὶ ἴσως παράνομον· ἅμα δὲ περαιωθῇ ἡ ἀνάκρισις, ἡ Κυβέρνησις προθύμως θέλει καθυποβάλει ὄχι μόνον τὰ ἀναφερτικὰ ἔγγραφα, ἀλλὰ καὶ τὰ διοικητικά· σήμερον ἀδυνατοῦμεν νὰ πράξωμεν τοῦτο. Ἐπίσης θεωρῶ ὅτι δὲν εἶναι ἁρμόδιος καιρὸς νὰ ἀπαντήσω εἰς τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖά τις τῶν προαγορευσάντων ἔθεσεν, ἂν δηλ. ὁ Παπουλάκης προσέβαλλε τὸ πρῶτον ἄλλα πρόσωπα, καὶ ἔπειτα

τὴν Κυβέρνησιν· ἢ ἂν δὲν προσέβαλλέ τινα, ἀλλ' ἁπλῶς ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ προσηύχετο· ὅταν κατατεθῶσι τὰ ἔγγραφα, καὶ ἕκαστος λάβῃ γνῶσιν τούτων, τότε ἐνδομύχως πείσθητε ὅτι ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας θέλει μεταβάλει γνώμην, θέλει πεισθῇ ὅτι οἱ σκοποὶ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης δὲν ἦσαν ἐγκληματικοὶ, καὶ θέλει μὲ ἀπαλλάξει τοῦ κόπου τῆς ἀπαντήσεως.

Ἀντιτάττων ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Κανελλόπουλος εἶπεν· ὅτι ὅτε τὸν Μάρτιον π. ε. μετέβαινον ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας μου πατρίδος εἰς Ἀθήνας, ἐν τῇ Προνοίᾳ τῆς Ναυπλίας εὗρον τὸν Παπουλάκην κηρύττοντα καὶ ἀνεξαιρέτως ἅπαντας τοὺς πολιτικοὺς καὶ στρατιωτικοὺς ὑπαλλήλους ἀκροωμένους· ἔμαθον ὅτι τὸ κήρυγμά του ἦτο καθαρὰ βλασφημία· πολυπραγμονήσας δὲ περισσότερον ἤκουσα ὅτι ὁ Φλαμιάτος εἶχε μεταβῇ εἰς Τρίπολιν καὶ ἠνάγκασε τὸν Παπουλάκην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Μπιλάλη, καὶ ἄλλον τινὰ μοναχὸν Ἰγνάτιον Μεγαλοσπηλαιώτην, καὶ ὅτι τελειώνονται συνωμοσίαν τινά. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεώς μου ἐνταῦθα διεκοίνωσα ταῦτα πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν, καὶ τὴν ὑστεραίαν πρὸς τὴν Α. Μ. ὅστις μὲ διέταξε νὰ γνωστοποιήσω ταῦτα πρὸς τὸ ὑπουργεῖόν του· ὀλίγον τι ἀργότερον, ὅταν ὁ Παπουλάκης μετέβη εἰς Σπέτζας, ἄλλος Γερουσιαστὴς, ἀνέφερεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὅτι καθ' ἃς ἔχει θετικὰς πληροφορίας ὁ Χριστόφορος προτίθεται νὰ μεταβῇ εἰς Μάνην, καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ σπεύσῃ διὰ νὰ τὸν συλλάβῃ· ἀλλ' ἐν ᾧ οἱ ἰδιῶται ἔσπευδον νὰ ἐνεργήσωσι τὴν σύλληψίν του, οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐξουσίας τῷ εὐκόλυνον τὴν δραπέτευσίν του, καὶ τὸν ἀπέστειλαν εἰς Μάνην, ὅπου τὸν ὑπεδέχθησαν πάλιν ἄνθρωποι τῆς ἐξουσίας τὸ πρῶτον, οἱ χωροφύλακες, καὶ τὸν περιεποιοῦντο, ἕως οὗ ἤρχισεν ἡ καταδίωξις· οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἂν ἡ Κυβέρνησις προελάμβανε, δὲν ἤθελε φθάσει εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ στείλῃ στρατοὺς καὶ πολεμοφόδια, νὰ διορίσῃ ἀρχηγεῖα καὶ νὰ τρέξῃ τὸν ἔσχατον κίνδυνον ἀναστατώσεως γενικῆς καὶ θρησκευτικοῦ πολέμου· ἀλλ' ἴσως ἐδῶ ἕτεινον οἱ σκοποί της, ἴσως ἐκίνησε τὴν ἐκστρατείαν διὰ νὰ ἀνταμείψῃ φίλους, καὶ νὰ ἐκδικηθῇ ἐχθρούς, διὰ νὰ ζητῇ μετὰ ταῦτα ἀμοιβὰς ὑπὲρ τῶν φίλων της διὰ πιστώσεων· καὶ διὰ τί ἐξαιρετικῶς ἀμοιβαὶ εἰς τὴν στάσιν ταύτην; ἦτο δίκαιον νὰ προέλθῃ τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον εἰς τὴν συμβιβαστικὴν πρᾶξιν καὶ νὰ ἀποφασίσῃ νὰ δοθῇ τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ τὸ ὁποῖόν τινες ἐζήτουν; ἐὰν ἐζήτουν 100 χιλ. δραχ. ἦτο δίκαιον νὰ ἀποφασίσῃ νὰ τοὺς δοθῶσι 50,000; δύω στρα-

τηγοὶ Πελοποννήσιοι, μέλη τοῦ Σ. τούτου σώματος, διέλυσαν ἄλλοτε τὰς κατὰ τὴν Πελοπόννησον γενομένας στάσεις, καὶ οὐδεμίαν ἀμοιβὴν ἔλαβον· καὶ ἕτερος στρατηγός, μέλος ἐπίσης τοῦ αὐτοῦ σώματος, διέλυσε τὴν στάσιν τῆς Εὐβοίας, καὶ οὐδεμιᾶ ἀμοιβῇ τῷ ἐψηφίσθη· διὰ τὴν διάλυσιν ὅμως τῆς στάσεως ταύτης θέλετε ἐξαιρετικῶς νὰ δώσωμεν ἀμοιβάς; Παραδεχόμενος λοιπὸν τὰς τῇ ἐγκρίσει τοῦ ἀρχηγοῦ γενομένας δαπάνας, προτείνω τὴν ἀπόρριψιν τῶν ἀμοιβῶν.

Δὲν εἶχον σκοπὸν νὰ ὁμιλήσω ποσῶς ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ἐπῆνεγκεν ἄλλος, ἐὰν ἡ συζήτησις αὐτοῦ περιωρίζετο ἐντὸς τοῦ ἁπλουστάτου ὅρου τῆς ζητουμένης πιστώσεως· ἀλλ' ἐπειδὴ διὰ τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων ἀγορεύσεων, ἡ μὲν συζήτησις ἐξετάθη ἀναδρομικῶς καὶ εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τῆς πράξεως ἐκείνης τῶν Χριστοφορικῶν, ἐκ τῆς ὁποίας προῆλθον ὅλα τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἔξοδα, τὸ δὲ ζήτημα πλησιάζει νὰ περιπλεχθῇ τούτου ἕνεκα λαμβάνω τὸν λόγον καὶ λέγω ὅτι τὸ πρᾶγμα ἠδύνατο καὶ ἔπρεπε νὰ προληφθῇ εὐθὺς εἰς τὴν ἀρχήν του, δι' οὓς ἄλλοτε εἴπομεν λόγους καὶ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως μὴ στέρξασα νὰ ἐπιχειρίσῃ καταδιώξεις σκανδαλώδεις, ἕνεκα ἁπλῶν μόνον λόγων, ἄφησε τὸ πρᾶγμα νὰ λάβῃ σοβαρώτερον, οἷον ἔλαβε χαρακτῆρα, καὶ καταδίωξε τὴν πρᾶξιν τότε μόνον, ὅτε εἶχεν ἀναχείρας πράγματα δικαιολογοῦντα τὴν καταδίωξιν ἐν πάσῃ περιπτώσει. Ἐγένοντο ὁμολογουμένως διὰ τὴν κατάπαυσιν τῆς πράξεως ἐκείνης ἔξοδα, ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα ἐγένοντο διὰ τῆς μεγαλητέρας οἰκονομίας. Ἐὰν ἡ δραστήριος πρόνοια καὶ μέριμνα τοῦ εἰς Λακωνίαν ἀποσταλέντος στρατιωτικοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως δὲν προελάμβανε πᾶσαν περίστασιν, ἤθελον γενῇ ἔξοδα δεκάκις ἀνώτερα τῶν γενομένων. Ἐπροτίμουν ὅμως νὰ γενῶσι τοσαῦτα, διὰ νὰ μὴ λυθῇ τὸ δράμα ἐκεῖνο ὅπως ἐλύθη· ἤθελον νὰ φανῇ ὅτι τὸ Ἔθνος ἔλυσε διὰ τῶν ὅπλων του καὶ ἀξιοπρεπῶς τὴν στάσιν ἐκείνην, καὶ οὐχὶ δι' ἄλλων μέσων, καθ' ὃν μάλιστα καιρὸν ὁ ἴδιος λαὸς τῆς Λακωνίας ἐξῆλθε πρὸς καταδίωξιν τῶν συμπολιτῶν του στασιαστῶν.

Ἀντικρούων τὰ λεχθέντα εἶπεν ὁ πρὸ τοῦ τελευταίου ἀγορεύσας ὅτι ὁ λαὸς τῆς Λακωνίας ὁμοιάζει κατὰ τοὺς χαρακτῆρας ὅλων τῶν λοιπῶν λαῶν, οἷον τοῦ λαοῦ τοῦ Κρανιδίου καὶ τῶν ἄλλων πόλεων καὶ νήσων εἰς τὰς ὁποίας μετέβη ὁ καλόγηρος Χριστόφορος, καὶ ἔπραξε πᾶν ὅ,τι ἔπραξαν καὶ ἐκεῖνοι· ἡ ἰδέα ὅτι ἡ θρησκευτικὴ ἐκείνη στάσις ἔπρεπε νὰ λυθῇ διὰ τῶν ὅπλων, ὅπως φανῇ ὅτι ἐλύθη ἀξιοπρεπῶς, δὲν εἶναι ὀρθή, διότι τοιαῦται θρησκευτικαὶ

στάσεις δυνάμεναι νὰ λυθῶσιν ἄλλως ἢ διὰ τῶν ὅπλων, δὲν εἶναι οὔτε ὀρθὸν οὔτε δίκαιον νὰ λυθῶσι διὰ τῆς χύσεως αἱμάτων, καὶ προνοίᾳ ποιῶν ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως ἔλυσε τὸ κίνημα ἐκεῖνο, ὅπως τὸ ἔλυσε, διότι ἄλλως, ἐὰν τὸ δράμα ἐκεῖνο παρετείνετο, ἀμφιβάλλω ἂν δὲν διεδίδετο καὶ εἰς τὰς παρακειμένας ἐπαρχίας τὸ μίασμα, καὶ ἂν ὁ στρατιωτικὸς καὶ ἀξιοπρεπὴς χαρακτὴρ τοῦ προαγορεύσαντος ἠδύνατο νὰ εὕρῃ ἤχὼ εἰς τὴν ἰδίαν του πατρίδα. Ὡς δὲ ἐπὶ τῆς καταδιώξεως τοιούτων ἄλλων στασιαστικῶν πράξεων δὲν ἐδύθησαν ἀμοιβαί, τοιουτοτρόπως καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης στάσεως δὲν ἔπρεπε νὰ δοθῶσι τοιαῦται, εἰς ἀξιωματικοὺς μάλιστα τῆς Κυβερνήσεως, οἵτινες ἄλλοτε δὲν ἔπραξαν εἰμὴ τὸ χρέος των.

Ἀκούων ἔπειτα τὸν λόγον ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν προσέθηκεν ὅτι μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ καλογήρου Χριστοφόρου εἰς τὴν νῆσον Σπετζῶν, τὰ πράγματα ἦσαν μυθώδη· ἀπὸ δὲ τῆς μεταβάσεως αὐτοῦ εἰς Λακωνίαν τὰ πράγματα ἤλλαξαν λαβόντα χαρακτῆρα πολιτικὸν καὶ στασιώδη συνάμα, καὶ ἔπρεπε νὰ ἀποσταλῇ ἐκεῖ στρατιωτικὸς ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως μετὰ τῆς ἀνακούσης ἐνόπλου δυνάμεως πρὸς διάλυσιν τοῦ δράματος· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὰ γενόμενα ἔξοδα παρατηρῶ ὅτι τὸ ποσὸν τῶν πληρωθέντων τούτων ἐξόδων ἀναβαίνει διὰ μὲν τοῦ ἀρχηγοῦ εἰς δραχμὰς **13,218:99**
διὰ δὲ τοῦ προσωρινοῦ νομάρχου Λακωνίας εἰς δρ. **2,049:**
διὰ τοῦ νομάρχου Μεσσηνίας εἰς δρ. **1,036:99**
μετὰ τὰ ἔξοδα ταῦτα ἔρχονται αἱ πληρωθεῖσαι καὶ αἱ ὀφειλόμεναι κατ' ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου ἀμοιβαὶ πρὸς χωροφύλακας, στρατιώτας καὶ λοιποὺς ἀνωτέρους στρατιωτικούς, οἵτινες ἔθεσαν εἰς κίνδυνον τὴν ζωήν των κατὰ τὴν περίστασιν ἐκείνην· ἡ Κυβέρνησις δικαιουμένη ἐκ τῶν καθηκόντων της νὰ χορηγῇ ἀμοιβάς, ἔδοσε τοιαύτας πρὸς τοὺς συντελέσαντας εἰς τὴν κατάπαυσιν τοῦ δράματος ἐκείνου στρατιώτας, χωροφύλακας καὶ λοιποὺς, καὶ ἀπεφήνατο νὰ δοθῶσι τοιαῦται καὶ εἰς τοὺς ἀνωτέρους ἀξιωματικοὺς δι' ἀποζημιώσεων ἐξόδων, ἅτινα ἐγένοντο παρ' αὐτῶν πρὶν τῆς ἀφίξεως εἰς Λακωνίαν τοῦ στρατιωτικοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως· φειδομένη δὲ τοῦ δημοσίου πλούτου, ἠλάττωσε τὰ ζητούμενα ποσὰ κατὰ τὸ ἥμισυ, μὲ προφανῆ ἀδικίαν τῶν δικαιούχων· ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν πράκειται εἰμὴ περὶ χορηγήσεως πιστώσεώς τινος, τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ τὸ ὑπουργεῖον καὶ οὐδέποτε περὶ μισθοδοσίας προσώπων, περὶ τῆς ὁποίας πᾶς λόγος εἶναι περιττὸς σήμερον.

Εἰς ταῦτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν προσέθηκεν· ὅτι ὁ στρατιωτικὸς ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως ἐξεπλήρωσε τὰ καθήκοντα τῆς ἀποστολῆς του μὲ τὴν μεγαλητέραν τιμιότητα καὶ σύνεσιν. καὶ ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε καὶ ἔχει τὴν μεγαλειτέραν εὐχαρίστησιν τόσον διὰ τὴν ἀξιέπαινον ὑπηρεσίαν τούτου ὅσον καὶ δι' ἐκείνην τοῦ ἀποσταλέντος προσωρινοῦ νομάρχου.

Εἰπόντος ὕστερόν τινος ἐκ τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν ὅτι λυπεῖται πολὺ διότι δὲν εἶναι παρὼν ὁ Κ. ἀρχηγὸς ὡς Γερουσιαστὴς, ὅπως γενῶσι πρὸς αὐτὸν αἱ ἀνήκουσαι ἐρωτήσεις περὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, καὶ αἱ ἀνήκουσαι ἐκφράσεις περὶ τῆς λίαν συνετῆς καὶ ἐντίμου ὑπηρεσίας του, εἷς ἐκ τῶν προαγορευσάντων προσέθηκεν ὅτι ἀγορεύσας οὐδένα σκοπὸν προέθετο νὰ κατηγορήσῃ τὸν ἀρχηγὸν, ἀλλ' ἁπλῶς ἠθέλησε νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἰδέαν του ὅτι στρατιωτικῶς ἔπρεπε νὰ λυθῇ τὸ στασιαστικὸν ἐκεῖνο κίνημα τοῦ Χριστοφόρου· καὶ ἕτερος ἐπέρερεν ὅτι ἔπρεπε νὰ καλυφθῇ τὸ δράμα ἐκεῖνο διὰ τῆς πληρωμῆς τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἐξόδων ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν τῶν δι' ἔξοδα ἀσφαλείας ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ὡρισμένων, καὶ νὰ μὴ ἔλθῃ τὸ ζήτημα αὐτὸ εἰς δημοσίαν ἐξέτασιν ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου, διότι ἡ διάλυσις τοῦ δράματος αὐτοῦ ὀλίγην τιμὴν ἔφερεν εἰς τὸ Ἔθνος, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου καθ' ὃν αὕτη ἐγένετο.

Περαιωμένης ἔπειτα κηρυχθείσης τῆς παραιτέρω συζητήσεως, καὶ προκειμένης τῆς ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, ἐπειδὴ παρετηρήθη ὅτι τὸ Σῶμα δὲν ἦτο πλῆρες, ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν Συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Β. Χρηστακόπουλος
Δ. Χατζίσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 8 Ἰανουαρίου 1853 Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης, ἀντὶ τοῦ Κ. Προέδρου ἀσθενοῦντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν. Ἀνεγνώσθησαν μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Κ. γραμματέως·

1) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 τῆς 2 Ἰανουαρίου τ. ε. ἔγγραφον τῆς ἐνταῦθα Ἐθνικῆς Τραπέζης δι' οὗ κοινοποιεῖται εἰς τὴν Γερουσίαν ὁ γενικὸς ἰσολογισμὸς αὐτῆς διὰ τὴν λήξασαν δευτέραν ἑξαμηνίαν τοῦ ἔτους 1852· καὶ

2) Ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ Ναυτικῶν συντάξεων ἔχουσα ὡς ἕπεται.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ περὶ τῶν Ναυτικῶν συντάξεων Νομοσχεδίου.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν!

«Τὸ περὶ Ναυτικῶν συντάξεων νομοσχέδιον διεξελθοῦσα μετ' ἐπιστασίας ἡ ἐπιτροπή σας καθυποβάλλει εἰς τὸ Σ. τοῦτο σῶμα τὰς ἐπ' αὐτοῦ σκέψεις καὶ παρατηρήσεις της· ὡς ἕπονται

ά. Ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο προσδιορίζει τὰς Ναυτικὰς συντάξεις, Α'. εἰς συντάξεις ἀποστρατείας, Β'. ἀποτάξεως Γ'. εἰς συντάξεις χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν Ναυτικῶς ὑπηρετησάντων, καὶ προσκτησαμένων τὸ δικαίωμα τῆς συντάξεως.

β'. Ὅτι προσδιορίζει τὸν ἐλάχιστον, καὶ τὸν μέγιστον ὅρον τῶν συντάξεων, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ ἢ τῆς τάξεως τῶν ναυτικῶν ἐν γένει, καὶ τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον τῆς ὑπηρεσίας εἰς ἀπόκτησιν τοῦ πρὸς σύνταξιν δικαιώματος ἢ τὴν αὔξησιν αὐτῆς ἐντὸς τῶν δύο τούτων ὅρων ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας, καὶ ὁρίζει τὰ προσόντα ἐν γένει, τὰ ὁποῖα παρέχουσι δικαίωμα πρὸς σύνταξιν εἴς τε τοὺς ὑπηρετήσαντας καὶ εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ αὐτῶν.

γ'. Ὅτι ὁρίζον οὕτω τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν καὶ ἐν γένει τῶν ὑπαλλήλων τῆς ναυτικῆς ὑπηρεσίας, ἀσφαλίζει ἀφ' ἑνὸς τὰ δικαιώματα τῶν ναυτικῶν, καὶ ἀφ' ἑτέρου προλαμβάνει πᾶσαν αὐθαιρεσίαν ἐκ μέρους τῆς ἐξουσίας ἐπιβλαβῆ καὶ εἰς τὴν δημόσιον οἰκονομίαν καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτὴν, διὰ τὰ ἐντεῦθεν γεννώμενα παράπονα ἐκ μέρους τῶν ἀδικουμένων.

δ'. Ὅτι τὰ Βουλευτικὰ σώματα ἐψήφισαν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Σύνοδον παρόμοιον Νόμον περὶ συντάξεων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, συνιδόντα τὴν ἀνάγκην αὐτοῦ δικαιολογημένην ἀπὸ τοὺς ἐκτεθέντας ἀνωτέρω λόγους, οἵτινες ὑπηγόρευσαν καὶ τὸ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργεῖον νὰ εἰσαγάγῃ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

ε, Ὅτι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον στηρίζεται ἐπὶ τῶν αὐτῶν βάσεων μὲ τὸν διαληφθέντα περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων Νόμον· καὶ παραβάλλουσα τὰ καθ' ἕκαστα τούτων ἡ ἐπιτροπὴ

σας κατ' ἄρθρον εὗρεν αὐτὰ μὴ διαφέροντα, εἰμὴ καθ' ὅσον ἡ φύσις τῶν δύο τούτων ὑπηρεσιῶν διαφέρει.

ς'. Ὅτι ἡ διάταξις τοῦ νομοσχεδίου τούτου, καθὼς καὶ τοῦ περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων συνερανίσθησαν ἐκ τῆς Γαλλικῆς Νομοθεσίας, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ στρατιωτικοὶ καὶ ναυτικοὶ νόμοι.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ ἐπιτροπή σας παρεδέχθη ὁμοψήφως τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθ' ἕκαστα τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, καὶ τοῦτον τὴν παραδοχὴν συνιστᾷ καὶ εἰς τὸ Σ. ταῦτο Σῶμα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἰανουαρίου 1853.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Κ. Τζαβέλλας, Γ. Δαρειώτης, Μ. Λ. Καίρης, Ν. Χρυσάγελος.»

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἐν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ὁ Κ. Γ. Καρακατζάννης παρετήρησεν ὅτι ἡ ἀναγνωσθεῖσα ἔκθεσις δὲν φέρει τὴν ὑπογραφήν του, ὡς μὴ εἰδοποιηθέντος ἐκ μέρους τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ἵνα συνέλθῃ καὶ λάβῃ μέρος εἰς τὴν διάσκεψιν τοῦ νομοσχεδίου· φρονεῖ δὲ ὅτι ἔπρεπε νὰ εἰδοποιηθῇ καθεκάστην προσερχόμενος εἰς τὸ κατάστημα τῆς Γερουσίας, καὶ ὅτι τότε μόνον ἠδύναντο τὰ λοιπὰ μέλη νὰ προχωρήσωσιν εἰς τὴν διάσκεψιν καὶ κατὰ συνέπειαν εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἐκθέσεως, ὅτε αὐτὸς ἠρνεῖτο νὰ παρευρεθῇ· ἐζητήσατο ἐπομένως ἵνα κανονισθῇ τὸ τοιοῦτον, διὰ νὰ μὴ λαμβάνωσι χώραν εἰς τὸ μέλλον δυσάρεστα τοιαῦτα ἀτοπήματα.

Ἀπαντῶν εἰς ταῦτα ἕτερον μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ὁ κύριος Χρυσόγελος εἶπεν ὅτι εἴκοσιν ἡμέραι παρῆλθον ἀπὸ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ἐπιτροπῆς ἐκ μέρους τῶν τμημάτων, ὥστε τὰ λοιπὰ μέλη δὲν ἠδύναντο διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ προλαλήσαντος μέλους ζητηθέντος καὶ μὴ εὑρεθέντος πολλάκις, νὰ βραδύνωσι τὴν ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεως των, κατὰ παράβασιν προγενεστέρας ἀποφάσεως τοῦ Σώματος ἀποφηναμένου ὅτι ἡ πλειοψηφία ἑκάστης ἐπιτροπῆς, ἐν ἐλλείψει τῶν λοιπῶν μελῶν, δύναται νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν σύνταξιν καὶ ὑποβολὴν τῆς ἀναλούσης ἐκθέσεως. Ἀντιλογίας ἔπειτα μικρὰς γενομένης μεταξὺ ἀμφοτέρων τῶν προλαλησάντων μελῶν καί τινων ἐκ τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν περὶ τούτου, ἀπεφασίσθη ἐπὶ τέλους ὅπως εἰδοποιῶνται ἑκάστοτε τὰ μέλη πάσης οἱασδήποτε ἐπιτροπῆς περὶ τῆς ἡμέρας τῆς εἰδικῆς αὐτῶν συνεδριάσεως, καθ' ἣν, τότε μόνον δύνανται νὰ προχωρήσῃ ἡ πλειοψηφία εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἐκθέσεως, ὅταν τὰ λοιπὰ δύω μέλη ἀρνηθῶσι νὰ συνέλθωσιν.

Ἐπομένως λόγου γενομένου ἐὰν πρέπῃ ἢ μὴ νὰ ἐκτυπωθῇ ἡ ἀναγνωσθεῖσα ἔκθεσις, ἐθεωρήθη περιττὴ ἡ ἐκτύπωσις αὐτῆς, καὶ

ἀπεφασίσθη νὰ συζητηθῇ τὸ περὶ οὗ αὕτη πραγματεύεται νομοσχέδιον τὴν αὔριον μετὰ τὴν συζήτησιν ἐκείνου τοῦ περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος.

Ἀναγνωσθείσης ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Κ. γραμματέως ἐκθέσεώς τινος τοῦ γραφείου τῆς Γερουσίας περὶ τῆς λίαν ἀναγκαιούσης ἐπισκευῆς τοῦ καταστήματος αὐτῆς, ἡ Γερουσία παρεδέξατο μὲν τὴν πρόταιαν ταύτην τῆς ἐπισκευῆς ὡς καὶ τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς χρηματικὸν ποσόν, ὥρισε δὲ νὰ γίνῃ ἡ ἐπισκευὴ αὕτη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ περὶ ἐκτελέσεως τῶν δημοσίων ἔργων Β. Διατάγματος.

Ἀναγγείλαντος ὕστερον τοῦ Κ. Προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχ. 36,043:78 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1852 πρὸς πληρωμὴν τῶν γενομένων ἐξόδων ἕνεκα τῶν ἐν Ἀκαρνανίᾳ τελευταίων συμβάντων, ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ συζητηθεῖσα κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν, ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Μ. Λ. Καίρη καὶ Ἀθ. Γρηγοριάδου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 33 κατὰ 1 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 36,043:78 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1852 πρὸς πληρωμὴν τῶν γενομένων ἐξόδων, ἕνεκα τῶν τελευταίων ἐν Ακαρνανίᾳ συμβάντων.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Νικόλαος Προσακάκης	Ν
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης		Σπυρίδων Τρικούπης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Ριζάρδος Τζιώρτζ	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος		Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Γεώργιος Φύλλας	Ο
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Ἀρῶτος Μανσόλας	Ν
Α. Μοναρχίδης	Ν	Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Ἀλέμπρος Νάκος	Ν	Ἰωάννης Χ. Πέτρου.	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Γεώργιος Δαρειώτης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Γεώρ. Παππακηλιόπουλος	

Γεώργιος Γλαράκης		Κίτσος Τζαβέλας	Ν
Δημήτριος Γ. Βούλγαρης		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Αλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Νικόλαος Ιω. Μέξης	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Αδάμ Δούκας		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Αναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	
Τσανετάκης Γρηγοράκης		Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Μ. Α. Καΐρης	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Αντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν	Γεώργιος Διοβουνιώτης	Ν
Αντώνιος Μαυρομιχάλης		Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	Ν
Δημήτριος Πλαπούτας		Ιωάννης Οἰκονόμου	Ν
Ἰωάννης Στάϊκος	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Αναστάσιος Μαυρομιχάλης			

Αναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 1 ἓν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς παρετήρησεν ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐμπεριλαμβάνει ὑπὸ ἓν γενικὸν ποσὸν τά τε πληρωθέντα καὶ τὰ μὴ πληρωθέντα, ἀλλ' ἁπλῶς ἀπορασισθέντα ὑπὸ τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου ἔξοδα, ἡ δὲ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἀναφέρει ἰδίᾳ ἕκαστον εἶδος ἐξόδων πληρωθέντων καὶ μὴ πρὸς γνῶσιν τῆς Γερουσίας.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας καὶ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὸ ἄρθρον τοῦτο ὡς καὶ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον ὅπως ἔχουσι.

Μετὰ ταῦτα ἐγένετοἐπὶ τοῦ συνόλου ψηφοφορία ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ διὰ ψήφων 32 κατὰ 1, κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 36,043:78 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1852 πρὸς πληρωμὴν τῶν γενομένων ἐξόδων ἕνεκα τῶν τελευταίων ἐν Λακωνίᾳ συμβάντων.

Γ. Μ. Αντωνόπουλος	Ν	Κωνστ. Μπότζαρης	
Αναγν. Δελιγιάννης		Αναγν. Μοναρχίδης	Ν
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Λάμπρος Νάκος	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Διαμ. Ν. Ολύμπιος	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Χαράλ. Παπαπόπολίτης	Ν
Σπυρ. Καλογερόπουλος	Ν	Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν
Αναστ. Λόντος		Νικ. Πρασακάκης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Σπυρ. Τρικούπης	

Ρικάρδος Τζιώρτζ		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Αθαν. Γρηγοριάδης	Ν	Αντ. Γ. Κριεζῆς	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Αντ. Μαυρομιχάλης	
Ανδρ. Χ. Αναργύρου	Ν	Δημ. Πλαπούτας	
Νικ. Χρυσόγελος	Ν	Ἰω. Στάϊκας	Ν
Γεώρ. Ψύλλας	Ο	Ανας. Μαυρομιχάλης	
Δράσος Μανσόλας	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ἰω. Χ. Πέτρου	Ν	Αλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Αθαν. Διδωρίκης	Ν	Δημ. Χατσίσκος	Ν
Γεώρ. Δαρειώτης	Ν	Δημ. Χρηστίδης	Ν
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος		Νικ. Μαυρομμάτης	Ν
Γεώρ. Γλαράκης		Αναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Δημ. Γ. Βούλγαρης		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Νικ. Ἰω. Μέξης	Ν	Γεώ. Διοβουνιώτης	Ν
Αδάμ Δούκας		Κωνς. Προβιλέγγιος	
Δῆμος Κανελλόπουλος		Ἰω. Οἰκονόμου	Ν
Κωνς. Κανάρης		Σπῦρος Μήλιος	
Τσανετάκης Γρηγοράκης			

Ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τῆς Συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Β. Χρηστακόπουλος.
Δ. Χατζίσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 9 Ἰανουαρίου 1853 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων μελῶν 31, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κύριος Ἀντ. Μοναρχίδης, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου, κηρύττει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτερείας ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κυρίου προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις α) τοῦ νομοσχεδίου περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος καὶ β) τοῦ περὶ Ναυτικῶν συντάξεων νομοσχεδίου. Θάτερος τῶν Κ. Κ. Γραμματέων ἀνέγνω τὸ περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος νομοσχέδιον μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως ὡς

καὶ ἐκείνης τῆς ἐπιτροπῆς. ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Μαγγίνας ἔκαμε τὰς ἀκολούθους γενικὰς παρατηρήσεις· πρόκειται νὰ νομοθετήσωμεν, Κύριοι περὶ τῆς φάλαγγος· ὅστις ἀναγνώσει τὸ ἀπὸ 18—30 Σεπτεμβρίου 1835 Β. διάταγμα ἰσχὺν νόμου ἔχον, τὸ ὁρίζον τὸν σχηματισμὸν τῆς φάλαγγος, ἐξάγει ἐκ τοῦ γράμματος αὐτοῦ τοῦ διατάγματος ὅτι ἡ φάλαγξ συγκροτεῖται ἐκ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐπολέμησαν καὶ ὑπερασπίσθησαν τὴν πατρίδα κατὰ τὸν μέγιστον αὐτῆς κίνδυνον. Τίς λοιπὸν θέλει φανῇ τοιοῦτον ἀγνώμων ὥστε νὰ ἀντιτείνῃ εἰς τὸ νὰ λάβωσιν ἀμοιβὰς οἱ ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς τότε δεδουλωμένης πατρίδος ἀγωνισάμενοι, ἢ νὰ μὴ δοθῶσι συντάξεις εἰς τὰς χήρας καὶ ὀρφανὰ αὐτῶν; οὐδεὶς βέβαια· τὸ κατ' ἐμέ, Κύριοι, πιστεύω ἀδιστάκτως ὅτι ὅλοι συμμερίζονται τὴν ἰδέαν ταύτην, καὶ ἐὰν προέκειτο διὰ τοὺς τοιούτους νὰ δοθῶσι 50 τοῖς 100 πλειότερα ἀφ' ὅσα τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον ἀναφέρει, ἅπαντες ἤθελον εἰπεῖν τὸ ναί, οὐχὶ βεβιασμένως καὶ κατ' ἀνάγκην, ἀλλ' εἰλικρινῶς καὶ κατὰ πεποίθησιν. Διὰ νὰ καταληφθῇ δ' ἀκριβῶς τὸ ἀντικείμενον περὶ οὗ πρόκειται νὰ νομοθετήσωμεν, ἀνάγκη νὰ ἀναλύσωμεν α) τίς ὁ ἀρχικὸς σκοπὸς τῆς συστάσεως τῆς φάλαγγος· β) τίνες οἱ τὸν σχηματισμὸν τῆς φάλαγγος ὑπαγορεύσαντες λόγοι, καὶ γ) τίς ἡ σήμερον φάλαγξ, περὶ ἧς πρόκειται νὰ νομοθετήσωμεν. τὴν ἀνάλυσιν τῶν τοιούτων ἐπιχειρῶ καθ' ὅσον αἱ μικραί μου γνώσεις τὸ ἐπιτρέπουσι.

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον.

Ἡ φάλαγξ εἶναι σῶμα τῆς κανονισμένης στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας; ὄχι βέβαια· ἐὰν ἦτο τοιαύτη, ἔπρεπε καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ νὰ ἦσαν ἀνέλφοι πρὸς τοὺς στρατιώτας της· ἀλλ' ἐνταῦθα ἅπαντες εἶναι ἀξιωματικοὶ καὶ οὐδεὶς στρατιώτης. Ἄρα δὲν εἶναι σῶμα της κανονισμένης στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας· ἀλλὰ τί εἶναι; Ἀπονομὴ στρατιωτικῶν βαθμῶν πρὸς ἀμοιβὴν τῶν ὅσοι ἠγωνίσθησαν ὡς ἀξιωματικοὶ κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἱερὸν ἀγῶνα. Τὸ 3 ἄρθρον τοῦ μνησθέντος Β διατάγματος δι' οὗ ὁρίζεται ὁ σχηματισμὸς τῆς φάλαγγος ἐνισχύει καὶ ἐπιβεβαιοῖ τοὺς λόγους μου· ἰδοὺ δὲ τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ. «Εἰς τὴν Ἑλληνικὴν φάλαγγα δὲν δύνανται, ὡς ὁρίσθη εἰς τὸν § 6 τοῦ σημερινοῦ γενικοῦ διατάγματος, νὰ καταταχθῶσιν ἄλλοι, παρ' ὅσοι ὑπῆρξαν μὲ νόμιμα διπλώματα τοῦ Ναυτικοῦ ἢ τῶν πρώην ἀτάκτων στρατευμάτων τῆς ξηρᾶς, ἠγωνίσθησαν ὡς τοιοῦτοι τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, διέπρεψαν διὰ τῆς ἀνδρείας των,

καὶ ἔδειξαν εἰς πᾶσαν περίστασιν τιμιωτάτην διαγωγήν». Τὸ Β. τοῦτο διάταγμα καθὸ μὴ ἀκυρωθὲν διὰ μεταγενεστέρου νόμου εἶναι ὁ ἐν ἰσχύει νόμος καὶ ἡ βάσις τοῦ σχηματισμοῦ τῆς φάλαγγος. Ὁ ἀρχικὸς λοιπὸν σκοπὸς τῆς συστάσεως τῆς φάλαγγος ἦτον οὗτος, τὸ νὰ δοθῇ δηλ. μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἔθνους ἀμοιβὴ εἰς τοὺς ὑπηρετήσαντας ἀξιωματικοὺς κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα.

Μεταβαίνω ἤδη εἰς τὸ δεύτερον, τίνες δηλ. εἶσιν οἱ λόγοι οἱ ὑπαγορεύσαντες τὸν σχηματισμὸν τῆς φάλαγγος ἐκ μόνων ἀξιωματικῶν, χωρὶς νὰ ὑπάρχωσι στρατιῶται. Ἡ Ἑλλὰς ἐλευθερωθεῖσα καὶ ἀποκατασταθεῖσα βασίλειον, εἶπετο, ὡς μέλος τῆς Εὐρωπαϊκῆς οἰκογενείας νὰ τακτοποιηθῇ καὶ συμμορφωθῇ μὲ τὴν λοιπὴν Εὐρώπην, εἶπετο, ἐθεωρεῖτο μάλιστα τῆς ἀναπορρύτου ἀνάγκης, νὰ ὀργανίσῃ τακτικὸν στρατὸν, ἱκανὸν πρὸς ἀντίκρουσιν πάσης ἐχθρικῆς εἰσβολῆς, καὶ πρὸς ἐγγύησιν τῆς ἐσωτερικῆς ἡσυχίας καὶ τάξεως· ἡ Κυβέρνησις μελετήσασα τὸ ἀντικείμενον τοῦτο εὗρεν ὅτι εἰς τὸν τακτικὸν στρατὸν δὲν ἠδύναντο νὰ καταταχθῶσιν οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ἀγῶνος προβιβασθέντες πλέον, (ὁ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγὼν ἤρξατο τὸν Μαρτιον τοῦ 1821, ὁ δὲ σχηματισμὸς τῆς φάλαγγος ἐγένετο τὸ 1836 δηλ. 15 ἔτη ἀργότερα, εἰς τὰ ὁποῖα ἐὰν τις προσθέσῃ ταυλάχιστον 18 ἔτη τὴν ἡλικίαν τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ ἔχωσιν οἱ ὡς ἀξιωματικοὶ λαβόντες μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα, συνάγει 33 ταυλάχιστον ἔτη) οὐδὲ ἠδύναντο εἰς τοιαύτην ἡλικίαν νὰ ἀρχίσωσι γυμναζόμενοι ὡς στρατιῶται καὶ βαθμιδὸν προβιβαζόμενοι ὑπαξιωματικοὶ νὰ φθάσωσι τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιωματικοῦ. Οὕτως ἐχόντος τοῦ πράγματος τί ἔπρεπε νὰ πράξῃ ἡ Κυβέρνησις; νὰ εἴπῃ εἰς αὐτοὺς «ἐδῶ ἡ πατρὶς ἀπηλευθερώθη πλέον, καὶ ἀποκατέστη Βασίλειον, δὲν ἔχει πλέον ἀνάγκην τῶν βραχιόνων σας, ὁ ἀγὼν καὶ ὁ κίνδυνος παρῆλθε, ἀπέλθετε εἰς τὰς ἑστίας σας, ἐργασθῆτε διὰ νὰ πορισθῆτε τὰ πρὸς τὸ ζῆν;» ἀλλὰ τοὺς λόγους τούτους σκληρὰς καὶ ἀδίκους μολις ἤθελε ἀπαγγείλει καταστηκάς τις Κυβέρνησις ὁποιαδήποτε ἠθικὴ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀπαγγείλῃ· καὶ τῷ ὄντι ἡ Β. Κυβέρνησις σκεπτομένη κατὰ τὸ φιλοσοφικὸν γνωμικὸν «καὶ τοῦτο δὲι παῆσαι κἀκεῖνα μὴ ἀρέναια ἐνομοθέτησε μὲν νὰ ὀργανισθῇ στρατὸς τακτικὸς πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Πατρίδος, ἱκανοποίησε δὲ κἀκείνους φάσασα διὰ νόμου ἀναλόγους στρατιωτικοὺς βαθμοὺς μὲ τὰς δεούσας ἀποδοχὰς καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς των, μετὰ τὸ τέλος τῆς ὁποίας ἤθελε συντελεωθῇ καὶ ἡ ὕπαρξις τοῦ σώματος τῆς φάλαγγος, ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς Βα

σιλείας νέος ἀγὼν περὶ ἀπελευθερώσεως πατρίδος δὲν ὑπάρχει, κατὰ συνέπειαν δὲ οὔτε ἀμοιβαὶ οὔτε προβιβασμοὶ νέοι καὶ κατατάξεις εἰς τὸ σῶμα τοῦτο ἔπρεπε νὰ γίνωνται· οὗτοι εἰσὶν οἱ λόγοι οἱ ὑπαγορεύσαντες τὸν σχηματισμὸν τῆς φάλαγγος ἐξ ἀξιωματικῶν μόνον ἄνευ στρατιωτῶν.

Μεταβαίνω ἤδη εἰς τὸ τρίτον· τίς δηλ. ἡ σήμερον φάλαγξ περὶ ἧς πρόκειται νὰ νομοθετήσωμεν; Οἱ ἀπὸ τοῦ **1840** μέχρι τοῦδε γινόμενοι ἀξιωματικοὶ τῆς φάλαγγος εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν ἐκ τῶν ἐχόντων τὰ προσόντα τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ **18—30** Σεπτεμβρίου **1835** Β. Διατάγματος, εἶναι δηλ. ἀξιωματικοὶ τοῦ ἀγῶνος διαπρέψαντες ἐπ' ἀρετῇ καὶ ἀνδρίᾳ; πολλοῦ γε καὶ δεῖ· εἶναι τουλάχιστον ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἔλαβον μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ὡς ἁπλοῖ στρατιῶται; οὔτε τοῦτο· τί δὲ εἶναι; μίγμα τι, ἐωλοκρασία τις ἐξ ἀξιωματικῶν τοῦ ἀγῶνος, ἁπλῶν στρατιωτῶν τοῦ ἀγῶνος, ἀνθρώπων μὴ λαβόντων στρατιωτικῶς παντάπασι μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων ἀγνοούντων, ἀλλὰ λαβόντων βαθμοὺς ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν ἐν τῇ φάλαγγι, ἀνθρώπων ὄχι καλῆς διαγωγῆς, ἀνθρώπων μὴ γεννημένων κατὰ τὴν ἐπανάστασιν, καὶ μόλα ταῦτα βαθμολογηθέντων καὶ προβιβαζομένων ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, ὡς ἐὰν ἐξηκολούθει εἰσέτι ὁ ἀπὸ τοῦ **1829** παύσας ἀγὼν τῆς ἀνεξαρτησίας· ἐξ ἀνθρώπων τέλος οἵτινες ἐπρομηθεύθησαν τοὺς βαθμοὺς δι' ἀθεμίτων μέσων, τὰ ὁποῖα σιωπῶ. Ἐν ᾧ πολλοί, πλεῖστοι ἴσως, ὑπηρετήσαντες ἐντίμως πολιτικῶς καὶ στρατιωτικῶς, πολλὰ προσενεγκόντες καὶ θυσιάσαντες εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος, μήτε ἐβαθμολογήθησαν, μήτε ἀπήτησαν ἀπὸ μετριοφροσύνην, ἀλλ' ἡ μετριοφροσύνη καὶ ὁ πατριωτισμός των ἀπέβη πρὸς ἀτομικὴν των βλάβην, χωρὶς τὴν ἐλαχίστην τοῦ δημοσίου ὠφέλειαν, καὶ τὸ σῶμα τῆς φάλαγγος κατέστη πανδοχεῖον παντὸς φυράματος, ὥστε ἡ φάλαγξ, ἐν ᾧ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἔντιμος καὶ σεβαστή, ἔχασε πᾶσαν ἀξίαν, μάλιστα διὰ τοὺς ἔχοντας τὰ προσόντα, τοὺς χρηματίσαντας δηλ. ἀξιωματικοὺς κατὰ τὸν ἀγῶνα. Καὶ διὰ τοῦτο, ἐν ᾧ πολλοὶ ἤθελον εἶσθαι εὐχαριστημένοι μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ Ταγματάρχου, ἐὰν ἡ φάλαγξ ἐτήρει τὸν προορισμόν της, ἤδη οὐδὲ μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ὑποστρατήγου μένουσιν εὐχαριστημένοι, διότι ἀξιωματικοὶ τῆς φάλαγγος εἶναι πολλοὶ μὴ ἔχοντες προσόντα οὐδὲ δικαιώματα. Ἐκτὸς τούτων ἂν καὶ πολλοὶ ἔλαβον πρὸς ἐξόφλησιν διὰ μιᾶς ὅλον τὸ ποσὸν τῆς μισθοδοσίας των, ἀποξενούμενοι πάσης εἰς τὸ μέλλον ἀπαιτήσεως τῆς τοῦ βαθμοῦ των μισθοδοσίας, οἱ αὐτοὶ οὗτοι ἐπανῆλθον εἰς τακτικὴν μηνιαίαν μισθοδοσίαν, κρατουμένου μικροῦ τινος ποσοῦ ἀπὸ τῆς ἀνανεώσεως τῆς μελλούσης μισθοδοσίας μέχρι τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ ληφθέντος ὁλικοῦ ποσοῦ, ἂν ἡ ζωή των παραταθῇ μέχρι τῆς ἐξοφλήσεως ταύτης· τῇ ἀληθείᾳ Κύριοι, ὅστις μελετήσει τὸ μέρος τοῦτο μετὰ προσοχῆς, θέλει οὐκ ὀλίγον ἀπορήσει. Οὐδενὸς ἔθνους νόμος ἢ ἔθιμον ἐπιτρέπει ὥστε ὅταν διαλύηται προϋπάρχουσά τις συμφωνία μεταξὺ δύω μερῶν διὰ τὸ ἕν μὲν νὰ ἐξαφανίζηται πᾶσα πρὸς αὐτὸ ἀνήκουσα ὠφέλεια, ὡς συμβαίνει ἐνταῦθα πρὸς βλάβην τοῦ δημοσίου, διὰ τὸ ἕτερον δὲ νὰ διατηρῆται ὁλοσχερῶς πᾶσα ὠφέλεια καὶ μὲ προσθήκην μάλιστα· ἐξηγοῦμαι. Ὁ μὲν φαλαγγίτης ἐπανέρχεται εἰς τὴν τακτικὴν μισθοδοσίαν, τὸ δὲ δημόσιον δὲν ἀναλαμβάνει τὰ χορηγηθέντα κτήματα, ἀλλὰ καὶ τὴν τακτικὴν μισθοδοσίαν πληρώνει, καὶ τὰ χορηγηθέντα κτήματα μένουσιν εἰς τὸν φαλαγγίτην καρπούμενον τούτων κληρονομικῶς. Ἄλλοι πάλιν λαμβάνουσι διπλοῦν μισθὸν ἐναντίον καὶ αὐτοῦ τοῦ Συντάγματος, ὡς ἐπὶ παραδείγματι, ὁ Συνταγματάρχης τῆς φάλαγγος λαμβάνει μηνιαῖον μισθὸν **250**, ἐξ ὧν τὰς μὲν **140** ἔλαβε διὰ μιᾶς εἰς ἐθνικὰς γαίας, πρὸς ἐξόφλησιν πάσης ἀπαιτήσεως διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο, καὶ τὰς γαίας ταύτας καρποῦται ὡς ἰδιοκτησίαν του αὐτός τε καὶ οἱ κληρονόμοι του, ἐν ᾧ ὁ μηνιαῖος μισθὸς τῷ δίδεται ἐφ' ὅσον ζῇ, τὰς δὲ **110** δραχ. τὰς λαμβάνει τακτικῶς κατὰ μῆνα ἀπὸ τὸ στρατιωτικὸν ταμεῖον. Ὁ Συνταγματάρχης οὗτος διοριζόμενος Νομάρχης, τοῦ ὁποίου ἡ μισθοδοσία εἶναι **400** δραχμαὶ κατὰ μῆνα, λαμβάνει προνομιούχως πως δραχ. **540** κατὰ μῆνα, διότι ἀπὸ τὴν μισθοδοσίαν του ὡς Νομάρχου ἐκπίπτονται μόνον αἱ **110** δραχ. τὰς ὁποίας λαμβάνει ἀπὸ τὸ στρατιωτικὸν ταμεῖον, αἱ δὲ **140** τὰς ὁποίας ἔλαβεν ὁλικῶς εἰς ἐθνικὰς γαίας δὲν ἐκπίπτονται, ὥστε ἐπαναλαμβάνω ἀντὶ **400** δραχ. κατὰ μῆνα λαμβάνει **540**, καὶ μόλα ταῦτα καταγινόμεθα νὰ νομοθετῶμεν περὶ μισθοῦ ἀπομαχίας ἀνθρώπων ἄπω τῆς μάχης ἱσταμένων πάντοτε, καὶ περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἄπω μάχης εὑρεθέντων ἀνθρώπων, τῶν ὁποίων τὰ πλεονεκτήματα ὑπερβαίνουσιν ἐκεῖνα τῶν πάλαι ποτὲ σπαχίδων Ὀθωμανῶν.

Ἐὰν τὸ νομοσχέδιον περιορισθῇ εἰς τοὺς ἔχοντας τὰ προσόντα τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ **18** (30) Σεπτεμβρίου Β. Διατάγματος, ἔχει καλῶς, καὶ δὲν ἀντιτείνω, ἄλλως ἐγὼ τουλάχιστον τὸ θεωρῶ κακόν· τὴν οὕτω δὲ προχωροῦσαν φάλαγγα θεωρῶ πληγὴν φαγεδαίνιδη, δύσμορφον καὶ ἀνίατον, κατατρώγουσαν τὰς σάρκας

τῆς παρούσης καὶ τῆς μελλούσης γενεᾶς, πλὴν ἥτις δὲν ἐγεννήθη εἰσέτι εἰς οὐδὲν ἄλλο ἔθνος τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ κόσμου.

Ἐπειδὴ δὲ πρόκειται περὶ συντάξεων, δὲν ἐξέρχομαι τοῦ προκειμένου ἂν ἐπεκτείνω τὸν λόγον εἰς ὅλην τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους, τοσαύτῳ μᾶλλον καθόσον αἱ συντάξεις περιορίζονται εἰς στενὸν κύκλον. Ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἐν βραχυτάτῳ χρόνου διαστήματι εἰσήγαγε καὶ ἐπιψηφίσθησαν μάλιστα πολλὰ νομοσχέδια περὶ μισθοδοσίας καὶ ἀπομαχίας τῶν ὑπηρετησάντων τὸν στρατιωτικὸν κλάδον, τὸν ὁποῖον διευθύνει, περὶ συντάξεων τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν αὐτῶν, καὶ τῶν τυχαίως λαβόντων στρατιωτικὸν βαθμὸν ἐν τῇ φάλαγγι, χωρὶς νὰ ὑπηρέτησάν ποτε στρατιωτικῶς, ἢ νὰ ἐγνώρισαν κἂν τὴν χρῆσιν τοῦ ὅπλου· ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ἔπραξεν ἐπίσης τὸ αὐτὸ διὰ τὴν ὑπαλληλίαν τοῦ Ναυτικοῦ κλάδου. Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης συνέταξε νομοσχέδιον περὶ ἀποδοχῶν τῶν ὑπηρετησάντων καὶ ὑπηρετησόντων εἰς τὸν δικαστικὸν κλάδον, ὅταν καταστα θῶσιν ἀνίκανοι ἕνεκα γήρατος πρὸς ὑπηρεσίαν, καὶ περὶ συντάξεων τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν αὐτῶν, νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ὑπεγράφη καὶ ἐτυπώθη, ἀλλ' ἀγνοῶ διὰ τίνας λόγους δὲν εἰσήχθη εἰσέτι· ἐπειδὴ τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα περιορίζονται εἰς μόνους τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐν τοῖς τρισὶ μνησθεῖσι κλάδοις, ἐπόμενον εἶναι νὰ ὑπολάβωσιν οἱ ἐν τῇ λοιπῇ ὑπηρεσίᾳ ὑπηρετοῦντες ὅτι ὑπηρετοῦσιν τὴν Ἀφρικὴν ἢ τὴν Ἀσίαν, καὶ διὰ τοῦτο ἀποκλείονται τῶν συντάξεων, ἰδίως μάλιστα οἱ Γερουσιασταί, οἵτινες εἰς οὐδένα ὑπουργικὸν κλάδον ἀνήκουσιν. Ἴσως μὲ εἴπῃ τις ὅτι εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς ὁμιλίας μου ἐμπεριέχεται πλαγία τις ἰδιοτέλεια, ὑπονοῶν τὴν ἰσοβιότητα τῶν Γερουσιαστῶν· πρὸς τοῦτον ἀπαντῶ ὅτι δὲν ἀρνοῦμαι τὴν παρατήρησιν του, ἀλλὰ τὸ δίκαιον δὲν καθίσταται κατακριτέον, ὅταν μάλιστα ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων ἀποδεικνύηται δίκαιον. Ὁ μακαρίτης Γ. Αἰνιάν ὁ μετὰ ἀπαραδειγματίστου ζήλου καὶ πολλῶν μόχθων καὶ κινδύνων τὴν πατρίδα πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ὑπηρετήσας, ὁ τῆς φιλικῆς ἑταιρίας ἀπόστολος, ὁ πολλοὺς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα κατηχήσας, ὁ ἰσόβιος οὗτος Γερουσιαστὴς ἀποβιώσας πρό τινος καιροῦ ἐγκατέλειπε τὴν οἰκογένειάν του εἰς τὴν ἐσχάτην ἔνδειαν, τὰ δὲ τέκνα του περιφέρονται εἰς τὰς ὁδοὺς γυμνὰ καὶ πεινασμένα ἄνευ συντάξεως ἢ ἄλλης περιθάλψεως, οὐδεὶς δὲ φρόντισε οὔτε θέλει φροντίσει περὶ αὐτῶν· ἡ αὐτὴ βεβαίως τύχη περιμένει τὰ τέκνα τῶν λοιπῶν συναδέλφων του, μόλας τὰς πολυχρονίους σημαντικὰς ἐκδουλεύσεις καὶ θυσίας πρὸς τὴν πατρίδα

ἃς μοὶ συγχωρηθῇ ἐνταῦθα νὰ ἐκταθῶ ὀλίγον, μὲ ἀποφυγὴν πάσης πλαγίας ἰδιοτελείας, καὶ νὰ ἀρχίσω ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μου· λαλῶν δὲ περὶ ἐμαυτοῦ συνεννοῶ καὶ τοὺς ὅσοι ἔχουσι τὰ αὐτὰ καὶ ἔτι πλείονα δικαιώματα. Θέλω δὲ περιορισθῆ εἰς τρανὰς ἀληθείας, καὶ ὁ γνωρίζων τι ἐναντίον ἂς τὸ εἴπῃ.

Ἐγώ, κύριοι, πρὸ τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος ἤμην προεστὼς τῆς πατρίδος μου συγκαταλεγόμενος διὰ τὴν σημασίαν μου μεταξὺ τῶν προκριτωτέρων τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος· γνωστὸν ὅτι οἱ Ὀθωμανοὶ δὲν ἀπέδιδον εἰς τοὺς χριστιανοὺς τῆς πατρίδος μου ἀνώτερον ἀξίωμα ἀπὸ ἐκεῖνο τοῦ προεστοῦ καὶ καπετάνου, ὥστε εἶχον τὸ πρῶτον ἀξίωμα· καὶ μόλα ταῦτα ἅμα διεδόθη μετὰ μεγάλης ἐχεμυθίας εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἡ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Ἔθνους ἑταιρία, ἐνηγκαλίσθην ταύτην μετὰ ζήλου καὶ δραστηρίας ἐνεργητικότητος, ἂν ὄχι ὁ πρῶτος, τοὐλάχιστον ὁ δεύτερος, περιφρονήσας τὴν ὁποίαν ἔχαιρον μικρὰν δόξαν καὶ περιουσίαν· μάρτυρα εἰς τοῦτο ἐπικαλοῦμαι τὸν ὑποστράτηγον καὶ Γερουσιαστὴν κύριον Ι. Σταΐκον, μεθ' οὗ εἴμεθα συμπροεστῶτες, καὶ τὸν ὁποῖον κατηχήσας εἰς τὴν ἑταιρίαν εὗρον πρόθυμον νὰ τὴν ἐναγκαλισθῇ, καὶ μετὰ τοῦ ὁποίου συνυπερέραμεν πολλοὺς κινδύνους, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἔλαβον ὑπονοίας οἱ Τοῦρκοι ἐκ τῶν ἐνεργειῶν μας· ἐνηγκαλίσθημεν δὲ τὸ ἔργον μὲ ἀληθῆ ζῆλον καὶ ὄχι ἀπὸ στέρησιν καταστάσεως καὶ τιμῆς ὡς ἀπηλπισμένοι ἢ τυχοδιῶκται, ἀλλ' ἀπὸ ἀγνὸν ζῆλον διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἔθνους προτιμήσαντες νὰ χάσωμεν ὅ,τι εἴχαμεν, ἀντὶ τοῦ νὰ κερδίσωμεν, ὡς ἐδείχθη ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων· εἰς τὰς παραμονὰς τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, ἐπειδὴ ἐστερούμεθα τροφῶν καὶ πολεμοφοδίων, ἔγραψα εἰς τὴν Ἰθάκην πρὸς τὸν κύριον Κωνστ. Δρακούλην καὶ μᾶς ἔστειλε πλοῖον μὲ σῖτον διὰ τὸ στρατόπεδον, τὸν ὁποῖον ἐπλήρωσα ἐγὼ μόνος μου μετὰ ταῦτα συνεπείᾳ τοῦ γράμματός μου, διότι δὲν ὑπῆρχεν ἡ προδιαρρυθμιζομένη τότε κάσα τοῦ γένους. Ἀπὸ τὸν Νικόλαον Σοῦτσον ἐλάβαμεν ἀρκετὴν ποσότητα πυρίτιδος, τὴν ὁποίαν ἐπλήρωσαμεν ὁ Χρηστάκης Σταΐκος, ἐγώ, ὁ Πάνος Γαλάνης, καὶ ὁ Πέτρος Μπαμπινιώτης· ἤλθον εἰς τὸ Βασιλάδιον Μεσολογγίου πρὸ τῆς πρώτης πολιορκίας πολεμικὰ Ὑδραϊκὰ καὶ Σπετζιώτικα πλοῖα πρὸς βοήθειαν τῶν μερῶν ἐκείνων καὶ ἐπέμειναν νὰ ἀναχωρήσωσι μετὰ πέντε ἡμέρας, ἐὰν δὲν πληρώσωμεν εἰς τὰ πληρώματα τοὺς μισθούς των· διὰ νὰ μὴ προκύψῃ δὲ ἀπελπισία ἐκ τῆς φυγῆς των, ἠναγκάσθησαν οἱ εὐκαταστατώτεροι νὰ πληρώσωσι τοὺς μισθούς των, μέγα μέρος τῶν ὁποίων ἐπλήρωσα ἐγώ. Γε-

νομένου τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος, μόλον ὅτι μὲ προέτρεψαν οἱ συμπατριῶταί μου νὰ λάβω μέρος εἰς τὸ πρῶτον πολιτικὸν σύστημα τοῦ τόπου, τὸ ἀπεποιήθην, θεωρήσας αὐτὸ μάταιον, μάλιστα εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κινήματος, ὅτε ἦτον ἀνάγκη πολέμου καὶ μόνου πολέμου· ἀλλὰ τεθεὶς ἐπὶ κεφαλῆς τῶν συμπατριωτῶν μου κατοίκων Ἀστακοῦ, διὰ τὴν ὁποίαν εἶχον ἐπιρροήν, ἔβραμον εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, μαχόμενος τὸ κατὰ δύναμιν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος. Εἰς πᾶν σχηματιζόμενον σύστημα ἐν τῇ πατρίδι μου Δυτικῇ Ἑλλάδι, ἐλάμβανα μετὰ τῶν προκριτοτέρων τὴν πρώτην θέσιν ὑπηρετῶν πάντοτε ἀμισθί· μάρτυρα πρὸς τοῦτο ἐπικαλοῦμαι τὸν ὑποστράτηγον καὶ Γερουσιαστὴν κύριον Ἀλέξιον Βλαχόπουλον, μετὰ τοῦ ὁποίου εἴμεθα Ἁρμοσταὶ τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, ὅτε ἐγένετο τὸ φρούριον τοῦ Μεσολογγίου ἄνευ βίας, ἄνευ χρημάτων καὶ τῶν ἀναγκαίων μέσων, εἰμὴ μὲ μόνην τὴν γλυκεῖαν διοίκησιν καὶ πατριωτικὴν προσπάθειαν. Ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ φανῇ ὅτι ἐπικαλοῦμαι μάρτυρας τοὺς συμπατριώτας μου, χάριν ἀμοιβαίου ἐπαίνου, ἐπικαλοῦμαι καὶ ἄλλους· ἐπικαλοῦμαι τὸν ὑποστράτηγον καὶ Γερουσιαστὴν κύριον Κίτζον Τζαβέλαν, ἐλθόντα εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ **1822** καὶ **1823** μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς πατρίδος του Σουλίου, τὸν ὁρκίζω δὲ καὶ τὸν παρακαλῶ νὰ ὁμολογήσῃ γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν, ἂν μὲ εὗρε σημαντικὸν καὶ μὲ ἐπιρροήν, ἢ ἄσημον καὶ ἄνευ ἐπιρροῆς· τὸν ὑποστράτηγον καὶ Γερουσιαστὴν κύριον Κῶσταν Μπότζαρην. Τέλος τὸν νῦν ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν Κ. Σπ. Μίλιον ἐλθόντα κατὰ τὸ ἔτος **1824**· αὐτοὶ ἂς ὁμολογήσωσι τὴν ἀλήθειαν. Ἐπελθούσης μετὰ ταῦτα τῆς τελευταίας ἐκείνης τρομερᾶς πολιορκίας Μεσολογγίου καὶ Αἰτωλικοῦ ἐχρημάτισα γενικὸς ἐπιθεωρητὴς ὅλων τῶν στρατευμάτων τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, συμπολεμῶν τὸ κατὰ δύναμιν ἐντὸς τοῦ Μεσολογγίου μετὰ τῶν λοιπῶν συμπολιορκουμένων ἀπὸ τοῦ ὀχυρώματος ὁ τρομερὸς (Τάπια Τερίμπιλε) μετὰ τοῦ μακαρίτου Μίτσου Κοντογιάννη, ὅπου καὶ ἐπληγώθην θανατηφόρως κατὰ τὴν κεφαλήν· μετὰ ταῦτα, τῇ προτροπῇ τῶν ἰατρῶν, ἐφέρθην εἰς Αἰτωλικὸν συνοδευμένος ὑπὸ χειρούργου, διότι κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τῶν ἰατρῶν καθίστατο ἀκρυσφαλὴς ἡ ἴασις ἐν τῷ Μεσολογγίῳ τοῦ κατὰ τὴν κεφαλὴν τραύματος, διὰ τὸν ἀποτελούμενον κρότον τῶν νυχθημερὸν ριπτομένων κουμπαράδων ὑπὸ τοῦ Ἰμπραήμ· μόλις ἀναλαβὼν κατά τι εἰς Αἰτωλικὸν ἤρχισα πάλιν συμπολεμῶν μετὰ τῶν λοιπῶν· ἐν τῷ φασματώδει καὶ αἱματηρῷ τούτῳ πολέμῳ, εἰς ὃν συμπαρευρί-

σκοντο καὶ οἱ δύω στρατοὶ τοῦ Ἰμπραήμ Πασᾶ καὶ Κιουταχῆ, καὶ κατὰ τὸν ὁποῖον ἔπεσον πολλοὶ ἐξ ἑκατέρων τῶν μερῶν ἠττηθέντες, ἠχμαλωτίσθησαν ἅπαντες ὅσους τὸ δρέπανον τοῦ πολέμου εἶχε φεισθῆν, εἰς **1600** ἀναβαίνοντες, συμπεριλαμβανομένων τῶν γυναικῶν, τῶν παίδων καὶ τῶν γερόντων· ἐδῶ ἠχμαλωτίσθην καὶ ἐγὼ μετὰ τῆς οἰκογενείας μου, καὶ ἐγὼ μὲν διέμεινα ἐννέα μῆνας αἰχμάλωτος, ἐξ ὧν τρεῖς μῆνας διετέλουν ἐν Εὐρύπῳ ὑπὸ πολιτικὴν φυλακήν, ἡ δὲ οἰκογένειά μου ἔμεινε μῆνας **23**, μεταφερθεῖσα εἰς τὸ Περμέτι τῆς Ἀλβανίας τῇ μεσιτείᾳ φίλων καὶ συγγενῶν, πρὸς ἀποφυγὴν δεινοτέρων κακοπαθειῶν, καὶ μετὰ ταῦτα, δι' ἅδρων ἐξόδων καὶ διαφόρων μέσων κρυφίως εἰς Κάλαμον τῆς Ἑπτανήσου ἐνδεδυμένη φορέματα ἀνδρικὰ ἰδίως δὲ διὰ τῆς μεγάλης καὶ εὐεργετικῆς συνδρομῆς τοῦ ὑποστρατήγου κυρίου Ἀνδρέου Ἴσκου, συντελέσαντος τὰ μέγιστα εἰς τοῦτο. Μετὰ τὴν ὡς ἐκ θαύματος ἀπελευθέρωσίν μου ἐξελέχθην ἀμέσως ὑπὸ τῶν συμπατριωτῶν μου πληρεξούσιος τῆς ἐν Τροιζῆνι Συνελεύσεως καὶ μετὰ ταῦτα βουλευτής. Τὴν δόξαν, μικρὰν ἢ μεγάλην, τὴν ὁποίαν εἶχον, περιερρόνησα· τὴν κατάστασίν μου, ὅση καὶ ἂν εἶχον, τὴν ἐθυσίασα· δύω καλαὶ οἰκίαι μου ἐπυρπολήθησαν· αἱ ἄμπελοι, αἱ σταφίδες καὶ τὰ ἐλαιόδενδρά μου ἐξερριζώθησαν· ζῶα μεγάλα καὶ μικρὰ μεγάλου ἀριθμοῦ ἀπωλέσθησαν· καὶ στρατιωτικῶς καὶ πολιτικῶς ἠγωνίσθην· τὸ αἷμά μου ἔχυσα, καὶ τέλος ἠχμαλωτίσθην μετὰ τῆς οἰκογενείας μου χωρὶς νὰ γογγύσω μαχόμενος ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς πατρίδος· περισσότερον δὲν εἶχον νὰ τῇ προσφέρω οὐδ' ἠδύνατό τις νὰ προσφέρῃ, καὶ μόλα ταῦτα τί ἀκούω ἤδη εἰς ἀμοιβήν; δὲν δίδω τάμεσα εἰς τοὺς Γερουσιαστὰς νὰ τοὺς κάμω ἀνεξαρτήτους· ὢ πόσον ἐγγιτικὴ καὶ σπαραξικάρδιος εἶναι ἡ φράσις αὕτη! ὢ ποία πικρὰ ἀμοιβή! τίς εἶναι οὗτος ὁ μετὰ τοσαύτης ἀναιδείας λέγων ὅτι δὲν κάμνει ἀνεξαρτήτους τοὺς Γερουσιαστάς; καὶ τίνες εἰσὶν αὐτοὶ οἱ λεγόμενοι Γερουσιασταί; εἶναι αὐτοὶ ἐκεῖνοι οἵτινες ὑπέστησαν, ὅσα προανέφερα ἢ καὶ πλείονα τούτων, διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος. Ἀλλ' ἂς ἐπανέλθω εἰς τὰς ἐκδουλεύσεις. Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἡσυχίας ἦτοι μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἀειμνήστου Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος Ἰωάννου Καποδίστρια, ὅς τις ἐξετίμα δεόντως τοὺς παθόντας καὶ ἐξοντωθέντας αὐτόχθονας, διωρίσθην μέλος τοῦ ὑπ' αὐτοῦ συσταθέντος Πανελληνίου, καὶ ὡς τοιοῦτος ὑπηρέτησα τότε τὴν πατρίδα· ἐξελέχθην πληρεξούσιος τῆς ἐν Ἄργει Συνελεύσεως, διωρίσθην μέλος τοῦ πρώτου Σώματος, ἤτοι Γερουσια-

στής. Μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς Βασιλείας διωρίσθην σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας καὶ μετὰ ταῦτα Γερουσιαστής· μέχρι τοῦδε προετίμησα πάντοτε νὰ ὑπηρετῶ τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος, ἀντὶ τὸ τοῦ ἐμαυτοῦ, χωρὶς ποτε νὰ παραβλέψω τὸ συμφέρον τοῦ τόπου μὲ τὸν σκοπὸν νὰ διατηρῶμαι ἐν θέσει καὶ μισθοδοτῶμαι· καὶ μόλα ταῦτα τί ἀκούω καὶ ἐγὼ καὶ οἱ λοιποὶ συναδελφοί μου; δὲν δίδω τὰ μέσα εἰς τοὺς Γερουσιαστὰς νὰ τοὺς κάμω ἀνεξαρτήτους. Πόσην λύπην καὶ πόσην ἀγανάκτησιν φέρει τοῦτο, εὐκόλως δύναται νὰ τὸ συμπεράνῃ ἕκαστος, μ' ὅσην καὶ ἂν ἤθελε δείξει περιφρόνησιν καὶ ἀναλγησίαν ἡ ψυχροκιμίαν. Ἴσως ἐκλάβει τις, διότι πρὸ μικροῦ ἐν τῇ ἀγορεύσει μου ἀνέφερα τὸ ὄνομα τοῦ Καποδίστρια καὶ τοὺς αὐτόχθονας, ὅτι κακολογῶ καὶ ἀποστρέφομαι τοὺς ἑτερόχθονας. Ἂπαγε· ἀπέχω πολὺ τοιούτου φρονήματος· τὴν ὀργὴν δὲ κατὰ τὴν ἰδέαν μου κάμνω διαστολήν. Καταρῶμαι ἀρ' ἑνὸς καὶ ἀναθεματίζω ἐκείνους τῶν αὐτοχθόνων, οἵτινες θεωροῦσι καὶ ὀνομάζουσιν ἑτερόχθονας τοὺς ἐνταῦθα καταφυγόντας ἀπὸ ὁλοσχερῶς ἐπαναστατικὰς ἐπαρχίας. Τίνος γλῶσσα ἤθελεν ὀνομάσει ἑτερόχθονας τοὺς Σουλιώτας, οἵτινες ἐπανέστησαν ὁλοσχερῶς καὶ ἐθυσιάσθησα ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος; τίς δὲν ἤθελε βλασφημήσει καλῶν ἑτερόχθονας τοὺς Ψαριανούς, ἡ πατρὶς τῶν ὁποίων κατεστράφη τραγικῶς, αὐτοὶ δὲ μόλις γυμνοὶ καὶ ἄποροι ὡς ἐκ θαύματος ἐσώθησαν; Τίνα δὲν ἤθελον κρίνει ἄξιον ἀγχόνης προσαγορεύοντα ἑτερόχθονας τοὺς Κρῆτας, τοὺς Χίους, τοὺς Ἀσπροποταμίτας καὶ τοὺς κατοίκους τῶν λοιπῶν ἐπαναστατικῶν ἐπαρχιῶν; ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ παρατηρήσω πρὸς τοὺς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἀγῶνος ἐλθόντας ἑτερόχθονας μὲ τὸν εἰλικρινῆ σκοπὸν τοῦ νὰ συνδράμωσι τὴν πατρίδα, τοὺς ἀτομικῶς χαίροντας τὰ αὐτὰ μὲ τοὺς αὐτόχθονας δικαιώματα, ὅτι ὀφείλουσιν εἰσερχόμενοι εἰς τὰ πράγματα τῆς πολιτείας νὰ μὴ στρέφωσι τὴν προσοχήν των εἰς τοὺς ξένους τοῦ ἀγῶνος συμπατριώτας των, καὶ να μὴ καταδιώκωσι τοὺς αὐτόχθονας ὡς παρείας, διότι τὰ δύω ταῦτα κινήματά των προὐκάλεσαν καὶ προκαλοῦσι τὴν διαίρεσιν καὶ τὸ μῖσος· ἂς ἔχωσι μάλιστα κατὰ νοῦν ὅτι καὶ μεταξὺ τῶν ἐκδουλεύσεων καὶ θυσιῶν τῶν αὐτοχθόνων καὶ ἐκείνων τῶν ἑτερόχθονων ὑπάρχει μεγίστη διαφορά· ὑπάρχει βεβαίως διαφορὰ μεταξὺ ἐκείνου, ὅστις οὐδένα πόρον ζωῆς ἔχων ἦλθε μὲ τὴν κάπαν του μόνην διώκων τύχην, καὶ τοῦ αὐτόχθονος· ὁ πρῶτος ἐν ἀποτυχίᾳ ἠδύνατο εὐκολώτατα λαμβάνων τὴν κάπαν του ν' ἀπέλθῃ ἀλλαχοῦ τύχην θηρεύων καὶ ἐκεῖ, ἀλλ' ὁ δεύτερος ὁ θυσιάζων

τὰ βέβαια πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος ἐν ἀποτυχίᾳ ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῆς πατρίδος ἐνταφιάζεν ἑαυτόν, τὴν οἰκογένειάν του, τοὺς συγγενεῖς του, τὴν περιουσίαν του. Λέγων ταῦτα δὲν ἐννοῶ, κύριοι, οὐδ' ἀγανακτῶ κατὰ τῶν τιμίων καὶ ἐναρέτων πολιτῶν, ὅλεν καὶ ἂν ὦσι, εἴτε ἑτερόχθονες εἴτε αὐτόχθονες· τοὺς τιμίους καὶ ἐναρέτους ἐκτιμῶ καὶ ὑπολήπτομαι, ἀλλὰ κατὰ τῶν ἀγνωμόνων καὶ αὐθαδῶν. Πρὸς Θεοῦ, κύριοι, πῶς δύναταί τις νὰ μὴ ἀγανακτήσῃ, καὶ ἐὰν ἔχῃ αὐτὴν τοῦ ἰοῦ τὴν ὑπομονήν, ὅταν βλέπῃ ὅτι ὁ ἐλθὼν ἀνυπόδητος καὶ ὑποδηθεὶς, ὁ γυμνὸς καὶ λαμπροενδυθείς, ὁ πεινασμένος καὶ μέχρι κόρου χορταθείς, ὁ πένης καὶ ὑπερπλουτήσας, ὁ ἄσημος καὶ δοξασθεὶς ἐκεῖνος δὲν ἐπαρκεῖται εἰς ὅλα ταῦτα, ἀλλὰ θέλει ὡς ἄλλη τις βδέλλα νὰ ἀπορρόρήσῃ τὸ ὀλίγον ὑπολειφθὲν αἷμα, τὴν ἐλαχίστην ἰκμάδα τῶν παλυπαθῶν τῆς πατρίδος γερόντων; μέγα καὶ ἀσυγχώρητον τὸ τοιοῦτον θράσος· ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν τὴν διόρθωσιν τούτου εἰς τὴν θείαν πρόνοιαν καὶ εἰς τὴν ἀγαθὴν ψυχὴν καὶ σύνεσιν τοῦ Βασιλέως· ἂν δὲ κατ' ἀτυχίαν ἡμῶν ἡ διὰ τὰς ἁμαρτίας μας ὑπάρχῃ πρὸς τὸ παρὸν θεία ἐγκατάλειψις, εἴθε ἐπιβλέψει ὁ Θεὸς πρὸς τοὺς υἱοὺς καὶ ἀπογόνους μας.

Τελευτῶν τὸν λόγον μου ἐπαναλαμβάνω ὅτι πρὶν ἡ ἀκυρωθῇ ὁ ὑπάρχων νόμος, ἤτοι τὸ ἀπὸ 18—30 Σεπτεμβρίου 1835 Βασιλικὸν διάταγμα, δὲν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον, διότι ἄλλως θέλομεν ἔλθει εἰς ἀντίφασιν μὲ τὰ περιεχόμενα αὐτοῦ, ἅτινα συνάδουσιν ἐντελῶς πρὸς τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ τὸ δίκαιον.

Ἁπάντων ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς εἶπε. Δὲν δύναμαι νὰ μὴ σεβασθῶ, καθόσον συμμερίζομαι μάλιστα, ὅσα ὁ προλαλήσας ἀνέφερε· ἀναγνωρίζων τὰς ἐκδουλεύσεις αὐτοῦ τοῦ ἰδίου καὶ ἄλλων αἰσθάνομαι μὲν λύπην διά τι νὰ γίνωσι τόσα ἀδικήματα, ἀδυνατῶ δὲ νὰ ἐπενέγκω ἐπ' αὐτῶν θεραπείαν, καθόσον χρεωστῶ νὰ προορισθῶ εἰς τὸν κύκλον τῶν καθηκόντων μου· καθήκόν μου εἶναι νὰ σκέπτωμαι καὶ μεριμνῶ περὶ τοῦ στρατοῦ ἐν τῷ ἐνεργητικῷ δὲ στρατῷ εὑρίσκεται ἡ φάλαγξ, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀφ' οὗ εἰσήγαγον Νομοσχέδια περὶ συντάξεως τοῦ λοιποῦ στρατοῦ, ὤφειλον νὰ παρουσιάσω καὶ Νομοσχέδιον περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῆς φάλαγγος. Αἱ ἐθνικαὶ συνελεύσεις ἐξέφρασαν τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἀνταμειφθῶσιν οἱ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερώσεως τῆς πατρίδος ἀγωνισάμενοι ἐλληθῶς, δυστυχῶς ὅμως εἰσέτι δὲν ἐγένετο τίποτε, καὶ διὰ τοῦτο λυποῦμαι· καὶ δύναταί τις νὰ ἱστατικὰ ἀνάλγητος

διὰ τὴν παραμέλησιν καὶ ἐγκατάλειψιν τῶν συναδελφῶν του, μεθ' ὧν καὶ συνέπραξε καὶ συνεκινδύνευσεν εἰς τὰς δεινὰς τῆς πατρίδος περιστάσεις; Ἀλλὰ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπὸ σοβαρὰν σκέψιν τῶν νομοθετικῶν σωμάτων καὶ τῆς Κυβερνήσεως εἰς ἄλλην ἡμέραν καὶ οὐχὶ σήμερον προκειμένης τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος νομοσχεδίου. Εἶπον ὅτι τὴν φάλαγγα θεωρῶ ἐνεργητικὸν στρατὸν, καὶ πρὸς τοῦτο ἐπικαλοῦμαι τὸ **27** ἄρθρον τοῦ ἀπὸ **18—30** Σεπτεμβρίου **1835** Β. διατάγματος, ὅπερ ὑπάγει τὴν φάλαγγα εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς πειθαρχικοὺς νόμους καὶ τὰς λοιπὰς στρατιωτικὰς ὑποχρεώσεις· ὁ προαγορεύσας ἀνέφερε τὸ **3** ἄρθρον τοῦ Β. διατάγματος τῆς **18—30** Σεπτεμβρίου **1835**· ἂς μὴ λησμονήσῃ ὅμως καὶ τὸ **4** ἄρθρον τοῦ αὐτοῦ διατάγματος· ὅτι δηλ. ἄνευ περαιτέρω ἐξετάσεως ἀνήκουσιν εἰς τὴν φάλαγγα καὶ οἱ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ Μητρῶον τῆς ἐπιτροπῆς. Δὲν εἶναι δὲ ἄπω σκοποῦ νὰ ἀναφέρω ἐνταῦθα ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς φάλαγγος καὶ τῆς συστάσεως αὐτῆς· ἂν καὶ εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ κινηθῇ ἡ φιλοτιμία τινὸς ἂς μὲ συγχωρηθῇ τοῦτο, διότι ἐγὼ λαλῶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων χωρὶς νὰ ἀποβλέπω εἰς πρόσωπα. Τὸν Μάρτιον τοῦ **1833** ἐξεδόθησαν δύω Β. διατάγματα ἅτινα ὡς μὴ ἀκυρωθέντα διὰ μεταγενεστέρων νόμων, ἰσχὺν νόμου ἔχουσιν· διὰ τοῦ ἑνὸς διελύοντο τὰ ἄτακτα στρατεύματα, διὰ τοῦ ἑτέρου ἐσχηματίζετο ἐπιτροπὴ πρὸς ἐξέτασιν τῶν ἐκδουλεύσεων τῶν ἀξιωματικῶν· τὸ πρῶτον λέγει, ὅτι οἱ διαλυθέντες ἀξιωματικοὶ ὀφείλουσι νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, νὰ παρουσιάσωσι δὲ καὶ τὰ ἀποδεικτικὰ τῶν κατὰ τὸν ἀγῶνα ἐκδουλεύσεων καὶ βαθμῶν των. Τὸ δεύτερον λέγει ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν κάμνει τὴν ἐξέτασιν εἰμὴ δι' ἐκείνους οἵτινες ἐζήτησαν τοῦτο ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν, κατὰ συνέπειαν λοιπὸν δὲν ἐξετάσθησαν αἱ ἐκδουλεύσεις καὶ τὰ πιστοποιητικὰ τῶν ὅσοι δὲν ἐζήτησαν, ἐν οἷς καὶ ὁ Κ. Μαγγίνας· ἀλλὰ καὶ οἱ μὴ ζητήσαντες τότε παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἐκδουλεύσεων καὶ ἐγγράφων των εἶχον δίκαιον, καθόσον τὸ διάταγμα ἐκεῖνο, δι' οὗ συνεκροτεῖτο ἐπιτροπὴ, ὡμίλει περὶ τῶν ἀξιωματικῶν τῶν διαλυθέντων ἀτάκτων στρατευμάτων, καὶ ὄχι περὶ τῶν ἐν γένει ἐχόντων ἐκδουλεύσεις· ἂν δὲ ἀνεφέρθησαν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ ἄλλοι μὴ ὑπαγόμενοι εἰς τὴν τάξιν τῶν διαλυθέντων ἀξιωματικῶν τῶν ἀτάκτων στρατευμάτων, οἱ τοιοῦτοι δὲν ἐβαθμολογήθησαν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, ἐν οἷς καὶ ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Β. Χρηστακόπουλος. Ἡ οὕτω δὲ συσταθεῖσα ἐκείνη

ἐπιτροπὴ ἀντὶ νὰ ἀπονείμῃ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ, ὑπολοχαγοῦ, λοχαγοῦ καὶ καθ' ἑξῆς εἰς τοὺς ὑπ' αὐτῆς ἐξετασθέντας ἀξιωματικοὺς, ἐβαθμολόγησε τούτους ἀκαταλλήλως κατὰ τάξεις, πρώτην, δευτέραν, τρίτην κτλ., ἡ δὲ κατὰ τάξιν αὕτη βαθμολογία ἐπέφερε τὸ ἀτόπημα τοῦ νὰ ἀπονεμηθῇ βαθμὸς ἀνώτερος εἰς ἄτομα ἐλάχιστον δικαίωμα βαθμολογίας ἔχοντα· φυσικῷ λοιπὸν τῷ λόγῳ ἐγεννήθη τὸ παράπονον, ὅτι ἐπειδὴ ὁ δεῖνα κατὰ τὸν ἀγῶνα ἰσοβάθμιός μου ἐγένετο λοχαγὸς, δικαιοῦμαι καὶ ἐγὼ νὰ λάβω τὸν βαθμὸν τοῦ λοχαγοῦ κτλ. Ἐντεῦθεν ἡ ἀνάγκη τῆς συστάσεως δευτέρας ἐπιτροπῆς. Ἐκ δὲ τῶν ἐσφαλμένων μητρώων τῶν ἐπιτροπῶν πηγάζουσιν εἰς πολλὰ ἄτομα ἀδικήματα.

Τὸ διάταγμα τοῦ **1835** δὲν εἶναι ἡ βάσις τῆς φάλαγγος μόνον, διότι εἶναι καὶ ἄλλο διάταγμα τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας διοργανίζον τὴν φάλαγγα εἰς τετραρχίας, καὶ τοῦτο διότι οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ἀγῶνος ἦσαν ἀκόμη εἰς κατάστασιν νὰ ὑπηρετήσωσι τὴν πατρίδα στρατιωτικῶς, καὶ ἡ Κυβέρνησις ἠθέλησεν ἀντὶ νὰ τοὺς ὑπαγάγῃ εἰς σύνταξιν, νὰ τοὺς διοργανίσῃ διὰ νὰ ὑπηρετῶσιν ὄχι ὅμως ὡς στρατιῶται, ἀλλ' ὡς ἀξιωματικοὶ μετατιθέμενοι εἰς τὴν ὁροφυλακὴν ἢ χωροφυλακήν.

Δὲν παραδέχομαι ὅμως ὅτι ἡ φάλαγξ σύγκειται ἐξ ἀνθρώπων μὴ ἀγωνιστῶν καὶ δι' ἀθεμίτων μέσων βαθμολογηθέντων κτλ. πιθανὸν νὰ ἔγειναν μικρὰ ἀδικήματα εἰς τὴν βαθμολογίαν, ἀποκρούω ὅμως τὴν ἰδέαν ὅτι δι' ἀθεμίτων μέσων ἐπέτυχον τῆς ἐν τῇ φάλαγγι καταταξεώς των, καὶ προκαλῶ τὸν τἀναντία διϊσχυριζόμενον· ὑπάρχει εἰσέτι παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν σας καὶ τὴν ἰδικήν μου ἀνωμαλία τις εἰς τὴν φάλαγγα, ἀλλὰ διὰ τὰς ἀνωμαλίας ταύτας δὲν πρέπει νὰ ἀποβάληται τὸ εὐεργέτημα, τὸ ὁποῖον προσφέρει ὁ ὑπὸ συζήτησιν νόμος εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἀγῶνος· οἱ ἀληθεῖς δὲ ἀγωνισταὶ, ἐκτὸς μικρῶν καὶ ἀσημάντων ἐξαιρέσεων, συμπεριελήφθησαν εἰς τὴν φάλαγγα. Δειχθῆτε γενναῖοι καὶ ἐλευθέριοι πρὸς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἀγῶνος διὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ὑπαγορευθέντος ἀπὸ τὸ δίκαιον καὶ τὴν φιλανθρωπίαν, καθόσον διὰ τοῦ ἀ. ἐδαφίου τοῦ **1** ἄρθρου τὸ πρὸς σύνταξιν δικαίωμα χορηγεῖται εἰς τοὺς συμπληρώσαντας **30** ἐτῶν ὑπηρεσίαν, τὸν αὐτὸν ὅρον ὅστις ἐτέθη καὶ διὰ τὰς συντάξεις τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, ἐπιείκεια δὲ τοῦ νόμου ἐνυπάρχει εἰς τὸ β'. ἐδάφ. τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ἐπιτροπὴ

ας ὑπὲρ τῆς ἐπιεικείας ταύτης εὔχεται, ἐπικαλουμένη ἐν τῇ ἐκθέσει της τὴν πατρικὴν πρόνοιαν τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἐπέκεινα τῶν εἰκοσιπέντε ἐτῶν ὑπηρετησάντων.

Μηδεμιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου προτίθεται αὕτη εἰς ψηφοφορίαν κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Ι. Οἰκονόμου καὶ Α. Χαραλάμπους, γίνεται δὲ παραδεκτὴ διὰ ψήφων 31 (παμψηφεί) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος.

Γεώρ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης		Δημ. Γ. Βούλγαρης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδάμ. Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Ἀναστάσιος Ἀόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγν. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Πρασακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ρικάρδος Τζιώρτζ	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγγελος	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγιώτης Ἀιδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χαντζῆ Χρῆστος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου		Κωνστ. Προβιλέγγιος	Ν
Ἀθανάσιος Ἀιδωρίκης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώργιος Παππαηλιόπουλος			

Προβάσης ἀκολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τῶν καθ' ἕκαστα συζήτησιν ἀνεγνώσθησαν τὰ δύω αὐτοῦ ἄρθρα, ἅτινα παρεδέχθησαν διὰ χειροτονίας, ὅπως ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἔχουσι.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ ψήφων 31 (παμψηφεί), κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδάμ. Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Ἀναστάσιος Ἀόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναστάσιος Ναυρομιχάλης	
Νικόλαος Πρασακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ρικάρδος Τζιώρτζ	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγγελος	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγιώτης Ἀιδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας		Χατσῆ Χρῆστος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου		Κωνσταντῖνος Προβελέγγιος	Ν
Ἀθανάσιος Ἀιδωρίκης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώργιος Παππαηλιόπουλος			

Οὕτω λοιπὸν τὸ περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος νομοσχέδιον ἔχει ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 4 Δεκεμβρίου 1852.

Μεταβάσης ἐπομένως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ναυτικῶν συντάξεων νομοσχεδίου θάτερος τῶν Κ. Κ. γραμματέων ἀνέγνω τὸ εἰρημένον νομοσχέδιον μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως ὡς καὶ ἐκείνης τῆς ἐπιτροπῆς, μηδεμιᾶς δὲ γενομένης παρατηρήσεως προυτέθη εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ κατ'ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Ι. Σταΐκου καὶ Κωνστ. Προβιλεγγίου, ἥτις παρεδέχθη διὰ ψήφων 31 (παμψηφεί) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ Ναυτικῶν συντάξεων.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώρ. Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Δημ. Γ. Βούλγαρης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλ. Ἰω. Μέξης	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδάμ. Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Ἀναστάσιος Λόντος		Κωνστ. Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετ. Γρηγοράκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν
Λάμπρος Νάκος		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτ. Πλαπούτας	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Ἰωάν. Στάϊκος	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ν. Πρασακάκης	Ν	Κίτζος Τζαβέλλας	Ν
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημ. Χατσίσκος	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Δημ. Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγ. Διδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώρ. Δουβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου		Κωνς. Προβιλέγγιος	Ν
Ἀθανάσ. Διδωρικης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γεώρ. Δαρειώτης		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώρ. Παπαηλιόπουλος			

Ἀναγνωσθέντα μετὰ ταῦτα τὰ διάφορα αὐτοῦ ἄρθρα ἀπὸ τοῦ 1—34 καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου ἐγένοντο παραδεκτὰ δι'εἰδικῆς ἕκαστον χειροτονίας, ὅπως ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἔχουσιν.

Ψηφοφορηθὲν τέλος καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ ψήφων 31 (παμψηφεί), κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ Ναυτικῶν συντάξεων.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ι. Μέξης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδάμ. Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Δῆμος Κανελλόπουλος	
Ἀναστάσιος Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Λάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Ν. Πρασακάκης.	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Δημ. Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπους	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγ. Διδωρίκης	Ν
Δρ. Μανσόλας	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου		Κωνστ. Προβιλέγγιος	Ν
Ἀθανάσιος Διδωρίκης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος			

Οὕτω τὸ περὶ ναυτικῶν συντάξεων νομοσχέδιον ἔχει ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 15 Δεκεμβρίου 1852.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατζίσκος
Ἀ. Χαραλάμπης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 13 Ἰανουαρίου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης, ἀντὶ τοῦ Κ. Προέδρου νοσοῦντος, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Χαραλάμπην ἀντὶ τοῦ Κ. Β. Χρηστακοπούλου ἀσθενοῦντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Μετὰ ταῦτα εἰς τῶν ΚΚ. γραμματέων ἀνέγνω.

1. Ἀναφορὰν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Παπαηλιοπούλου ἐξαιτουμένου τριακονθήμερον παράτασιν ἀδείας· ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν αἴτησιν ταύτην.

2. Ἔκθεσιν τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐτησίας χορηγίας ἐκ δραχ. 200,000 πρὸς τὰς τρεῖς ναυτικὰς Νήσους Ὕδρας, Σπετζῶν καὶ Ψαρῶν ἔχουσαν ὡς ἑπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ ἐτησίας χορηγίας εἰς τὰς τρεῖς Ναυτικὰς Νήσους Ὕδρας, Σπετζῶν καὶ Ψαρῶν Νομοσχέδιον, καὶ θεωρήσασα ὅτι ὁ σκοπὸς τὸν ὁποῖον προτίθεται τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο εἶναι καὶ δίκαιος καὶ σύμφωνος πρὸς τὰς ἀπορράσεις ἁπασῶν τῶν Ἐθνικῶν Συνελεύσεων, παρεδέξατο τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ καὶ τὰ καθ' ἕκαστα ὅπως ἔχουσιν, ἐνοοῦσα πάντοτε ὅτι θέλουν ἐκπέμπεσθαι τὰ μέχρι τοῦδε πληρωθέντα ἀπέναντι τῶν ἀπαιτήσεων τῶν ἐρθεισῶν τριῶν Ναυτικῶν Νήσων, καὶ ἡ ἀναλογία τῶν χορηγουμένων εἰς τοὺς δικαιοῦχους δύναται τοῦ παρόντος Νόμου θέλει γίνεσθαι ἐπὶ τοῦ ὑπολοίπου τῶν ἀπαιτήσεών των.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 15 Ἰανουαρίου 1853.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Σ. Καλογερόπουλος — Δ. Μανσόλας.
Γ. Δημαΐτης — Μ. Α. Κώρης
Γ. Καρακατζάνης.

Ἡ Γερουσία θεωρήσασα περιττὴν τὴν ἐκτύπωσιν τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἀπεφήνατο νὰ συζητηθῇ τὸ περὶ οὗ αὕτη πραγματεύεται Νομοσχέδιον τὴν αὔριον.

3. Ἑτέραν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συστάσεως Ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ ἔχουσαν ὡς ἑπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Τὸ περὶ συστάσεως Ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ Νομοσχέδιον λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν ἡ ἐπιτροπή, καὶ θεωρήσασα ὅτι ὁ σκοπὸς τὸν ὁποῖον προτίθεται τοῦτο εἶναι ἐπωφελὴς καὶ λίαν εὐεργετικὸς διὰ τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν Ἀξιωματικῶν, παρεδέξατο τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθ' ἕκαστα αὐτοῦ, ὅπως ἔχουσι, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ σώματος.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 9 Ἰανουαρίου 1853.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Σ. Καλογερόπουλος — Γ. Δουβουνιώτης
Κίτσος Τζαβέλλας — Ι. Οἰκονόμου
Ι. Παξιμάδης.

Ἡ Γερουσία θεωρήσασα περιττὴν καὶ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς ἐκθέσεως ταύτης, ὥρισε νὰ συζητηθῇ τὸ περὶ οὗ πραγματεύεται αὕτη Νομοσχέδιον αὔριον, μετὰ τὴν συζήτησιν δηλονότι τοῦ ἀνωτέρω περὶ ἐτησίας χορηγίας πρὸς τὰς τρεῖς Ναυτικὰς Νήσους.

Ἐπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν Συνεδρίασιν ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενα τῆς ἐπομένης τὴν συζήτησιν τῶν ῥηθέντων δύο Νομοσχεδίων.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατζίσκος.
Ἀ. Χαραλάμπης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 14 Ἰανουαρίου 1853, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης, ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου νοσοῦντος, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Χαραλάμπην ἀντὶ τοῦ Κ. Β. Χρηστακοπούλου ἀσθενοῦντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τῶν νομοσχεδίων 1) περὶ ἐτησίας χορηγίας ἐκ δραχ. 200,000 εἰς τὰς τρεῖς ναυτικὰς νήσους καὶ 2) περὶ συστάσεως ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ, εἰς τῶν Κ. Κ. γραμματέων ἀνέγνω τὸ πρῶτον νομοσχέδιον μετὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἐφ' οὗ λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Τ. Μαγγίνας ἐπέφερε τὰς ἀκολούθους γενικὰς παρατηρήσεις.

Οὔτε ἠναντιώθην οὔτε θέλω ἐναντιωθῆ ποτε εἰς τὸ νὰ λάβωσι μέρος τῶν ὀφειλομένων ἐκεῖνοι οἵτινες προσέφερον διαφοροτρόπως ἐκδουλεύσεις εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος, λέγω δὲ μέρος, διότι οὐδεὶς ἐκ τῶν τοιούτων θέλει δυνηθῆ νὰ λάβῃ τὸ ὅλον ἕνεκα τῆς ἀνεχείας τοῦ ἔθνους εἰς ἣν εὑρίσκεται ἢ θέλει εὑρεθῆ ἐπὶ πολὺν χρόνον. Τοιαύτην λοιπὸν ἔχων ἀρχὴν δὲν προτίθεμαι νὰ πολεμήσω τὸ παρὸν νομοσχέδιον, εἰ καὶ περισσότερον τῶν διακοσίων χιλιάδων δραχμῶν ἤθελε πραγματεύεσθαι· λέγω μόνον ὅτι ἡ βάσις ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἐτήσιος χορηγία εἶναι ἐσφαλμένη, καὶ θέλουν προκύψει ἐξ αὐτῆς ὄχι εὐάρεστα ἀποτελέσματα κατὰ τὴν ἐφαρμογήν. Τὸ προκείμενον νομοσχέδιον θέτει ὡς βάσιν τοὺς ἁπλοῦ, λογαριασμοὺς τοὺς θεωρηθέντας ὑπὸ τῆς συστηθείσης ἐπὶ τοῦ Κυβερνήτου ἐπιτροπῆς, καὶ ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον εἶναι ἓν γεγονὸς ἱστορικὸν καὶ ἔχω γνῶσιν αὐτοῦ ὡς προϋπάρξας μέλος δύω τοιούτων συστηθεισῶν ἐπιτροπῶν, θέλω εἶσθαι κατακριτέος, ἐὰν ἤδη δὲν ἐκθέσω τὰ γενόμενα, διὰ νὰ ἀνακαλέσω εἰς τὴν μνήμην ὅλων, ὅσα ἴσως ὁ χρόνος ἐκάλυψε.

Πρώτη ἐπιτροπὴ ἥτις συνεστήθη ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Κυβερνήτου Καποδίστρια ὑπῆρξεν ἐκείνη, ἥτις ἐσχηματίσθη ἐκ τῶν Πανελληνίων Κ. Κ. Α. Μαυροκορδάτου ἐμοῦ καὶ τοῦ Ἰω. Βλάχου Ἀθηναίου ἔχουσα παρ' ἑαυτῇ καὶ τινας εἰδικὰς ἐπιτροπὰς τῶν νήσων, ἐχούσας τὸ χρέος μόνον νὰ δίδωσιν ἐπιτοπίως τὰς ἀναγκαιούσας ἁπλᾶς πληροφορίας· ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἔφθασεν εἰς ἓν ὁπωσοῦν ἂν καὶ μὴ τέλειον ἀποτέλεσμα ἕνεκα τῆς ἐπελθούσης τότε συγκροτήσεως τῆς ἐθνοσυνελεύσεως τοῦ Ἄργους καὶ κατὰ συνέπειαν τῆς διαλύσεως τοῦ Πανελληνίου.

Δευτέρα ἐπιτροπὴ ἥτις συνεστήθη ὑπὸ τοῦ ἰδίου Κυβερνήτου κατὰ τὸ ἔτος 1830, ὑπῆρξεν ἐκείνη ἥτις ἐσχηματίσθη ἐκ τῶν τότε Γερουσιαστῶν Κ. Κ. Α. Μεταξᾶ, Ι. Γενοβέλη, Γ. Ἀντωνοπούλου καὶ ἐμοῦ, διὰ νὰ θεωρήσῃ ὅλους ἐν γένει τοὺς λογαριασμούς, σχεδὸν σύμφωνα μὲ τὸ δ. ψήφισμα τῆς τελευταίας ἐν

Ἀθήναις ἐθνοσυνελεύσεως· ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἤρχησε τὰς ἐργασίας της ἀπὸ τῆς ἐξετάσεως τῶν λογαριασμῶν τῶν ναυτικῶν νήσων, διὰ νὰ προβῇ ἐπομένως εἰς τὴν ἐξέτασιν ἐκείνων τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ Κράτους· καὶ μετὰ τὴν καταγραφὴν τῶν ἀπαιτήσεων τῶν νήσων προσεκάλεσεν ἅπαντας τοὺς ὁπλαρχηγοὺς νὰ προσαγάγωσι τοὺς ὀνομαστικοὺς καταλόγους τῶν στρατιωτῶν, φέροντας τὸ ὄνομα ἐπώνυμον καὶ πατρίδα ἑκάστου, χάριν ἀνευρέσεως τῆς ἀληθείας ὡς ἔγγιστα, διότι ἐθεώρησε καλὸν, τῇ συναινέσει αὐτοῦ τοῦ Κυβερνήτου, νὰ ἐξετάσῃ πρῶτον ἅπαντας ἐν γένει τοὺς λογαριασμοὺς, νὰ ἐνεργήσῃ δεύτερον τὸν ἀκριβῆ ἔλεγχον αὐτῶν, καὶ νὰ κανονίσῃ τρίτον καὶ τελευταῖον τὸν ἐκπεσμὸν τόσου ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν, ὡς καὶ τὸν τρόπον τῆς πληρωμῆς τοῦ ἐκκαθαρισθησομένου χρέους. ἐκ μέρους τοῦ ἔθνους, διὰ νὰ προσεγγίσῃ οὕτως εἰς τὴν δικαιοσύνην· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκ τῶν ὁπλαρχηγῶν τινὲς μὲν μετὰ πολλῆς βραδύτητος ἀπέστειλαν, τινὲς δὲ δὲν προσήνεγκαν τοὺς ζητηθέντας καταλόγους, τούτου ἕνεκα καὶ ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη δὲν προεχώρησεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν λογαριασμῶν τῶν στρατιωτικῶν τῶν κοινοτήτων ἐν γένει καὶ τῶν ἰδιωτῶν. Ἐν τούτοις ἐπειδὴ ὁ λόγος ἐνταῦθα εἶναι περὶ τῶν ἀπαιτήσεων τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων, περιορίζω τὴν ὁμιλίαν μου εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο καὶ λέγω ὅτι ἡ δευτέρα ἐκείνη ἐπιτροπὴ ἐπιχειρήσασα τὴν ἐξέτασιν τῶν ἀπαιτήσεων τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων ἤρχισε κατὰ πρῶτον ἀπὸ τῆς ἐξετάσεως τῶν λογαριασμῶν τῆς νήσου Ὕδρας· εὗρεν ὅτι οἱ λογαριασμοὶ τῆς νήσου ταύτης ἐμπεριείχοντο εἰς ἓν τακτικὸν κατάστιχον, τὸ ὁποῖον ἐπιτροπή τις συγκειμένη ἐκ σεβασμίων καὶ τιμίων ἀνδρῶν τῆς νήσου εἶχε συντάξει. Εἰς τὸ κατάστιχον τοῦτο ὑπῆρχον ἐγγεγραμμένα ὅλα τὰ πλοῖα, ὅσα κατὰ καιροὺς ἐφοπλίσθησαν καὶ ἐξέπλευσαν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὰ διάφορα πελάγη καὶ ὅσα κατηναλώθησαν εἰς τὴν πλήρωσιν τροφῶν, πολεμοφοδίων, καὶ ναυτῶν. Εἰς αὐτὸ ὑπῆρχον ὡσαύτως ἐγγεγραμμένα καὶ ὅσα ἔμενε νὰ ληφθῶσι διὰ πᾶν ἄλλο ἔξοδον γενόμενον εἰς τὴν νῆσον, οἷον ὀχυρώματα καὶ λοιπὰ καθὼς καὶ διὰ τὴν ἐπισυμβᾶσαν ζημίαν ἐπὶ τοῦ κορμοῦ τῶν πλοίων, κατὰ τὴν γενομένην μετὰ τὴν παῦσιν τοῦ πολέμου ἐκτίμησιν ἐνεργηθεῖσαν οὕτω· ἀπέναντι ἑκάστου πλοίου ἐσημειώθη ὅλον τὸ ποσὸν, ὅπερ κατηναλώθη κατὰ τὸν χρόνον τῆς ναυπηγήσεώς του, καὶ ἐκτιμηθείσης τῆς ἀξίας αὐτοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1828, προσετέθη εἰς τοὺς λογαριασμοὺς ἡ προελθοῦσα κατὰ τὰ ἔτη τοῦ πολέμου ζημία εἰς βάρος τοῦ ἰδιοκτήτου. Τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔξοδα ἡ ἐπι-

τροπὴ ἐπεφυλάξατο νὰ ἐκκαθαρίσῃ ἐν καιρῷ τοῦ γενικοῦ ἐλέγχου, διότι ἐθεώρησεν ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ πράξῃ τι προηγουμένως ἐπ' αὐτῶν, ἂν καὶ δικαίων ὡς πρὸς τὴν βάσιν.

Προβᾶσα δεύτερον ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν λογαριασμῶν τῆς νήσου Σπετζῶν εὗρεν ὅτι εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τῆς νήσου ταύτης δὲν ὑπῆρχε κατάστιχον τῆς κοινότητος ὅμοιον ἐκείνου τῆς νήσου Ὕδρας ἐξετάσασα ἑπομένως τὸ τότε ὑπὸ τῶν προκρίτων τῆς νήσου ταύτης συνταχθὲν ὁμοιομόρφως κατάστιχον ἔπραξεν ἐπ' αὐτοῦ, ὅ,τι καὶ ἐπ' ἐκείνου τῆς νήσου Ὕδρας, τουτέστι ἐσημείωσεν ὅλον τὸ ποσὸν, ὅπερ ἕκαστος ἐζήτει, καὶ ἐπεφυλάξατο νὰ κάμῃ τὸν ἔλεγχον μετὰ ταῦτα.

Προχωρήσασα τρίτον εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν λογαριασμῶν τῆς νήσου Ψαρῶν εὗρεν ἕνεκα τῆς καταστροφῆς τοῦ τόπου, μόνον ἀποδείξεις ἐπιτροπῆς τινος περὶ τῶν ὀφειλομένων εἰς ἕνα ἕκαστον πρὸς ἀποζημίωσιν ποσῶν, καὶ ἑτέρας τοιαύτης ἄλλης δευτέρας ἐπιτροπῆς περὶ τῶν ὀφειλομένων εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν μελῶν τῆς πρώτης· ἐσημείωσε δὲ καὶ ταῦτα ὅπως καὶ ἐκεῖνα τῶν δύω ἄλλων νήσων Σπετζῶν καὶ Ὕδρας· ἐξετάσασα ἐπὶ τέλους ἡ ἐπιτροπὴ τοὺς λογαριασμοὺς τούτους ὡς πρὸς τὸ νόμισμα, εὗρεν ὅτι εἰς μὲν τὰ κατάστιχα τῶν νήσων ὑπελογίζοντο αἱ ἀπαιτήσεις εἰς τάλληρα, εἰς δὲ τὰ βιβλία καὶ λογαριασμοὺς τοῦ Κράτους κατὰ τὴν τότε ὑπάρχουσαν νομοθεσίαν εἰς γρόσια. Σταθμίσασα ἑπομένως ὅσον ἦτο δυνατὸν τὸ δίκαιον, καὶ θελήσασα νὰ ἀποφύγῃ τὰ παράπονα μέχρι τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως τοῦ ὅλου, κατεχώρισεν εἰς τοὺς λογαριασμοὺς τά τε τάλληρα καὶ γρόσια κατὰ τὴν ἀξίαν ἣν εἶχεν ἕκαστον κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχὰς· ὥστε οἱ λογαριασμοὶ σύγκεινται καὶ ἐκ ταλλήρων καὶ ἐκ γροσίων. Εἶναι λοιπὸν ὀρθὴ ἡ βάσις τῶν τοιούτων λογαριασμῶν ἐφ' ἧς στηρίζεται τὸ παρὸν νομοσχέδιον, καὶ μάλιστα λογαριασμῶν μὴ ὑποστάντων τὸν ἀκριβῆ ἔλεγχον καὶ μὴ περιεχόντων τὰς ἀπαιτήσεις τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ Κράτους; ἀποκρίνομαι ὄχι, διότι αὕτη θέλει ἐπιφέρει πολλὰ παράπονα καὶ ἐν μέρει καὶ γενικῶς μεταξὺ τῶν δικαιούχων, ὧν ἕκαστος θέλει ὑπολογίσει κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ τὸ ὀφειλόμενον εἰς αὐτὸν ποσόν. Τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἀναφέρει ὅτι τὰ χορηγηθησόμενα πρὸς θέλουσιν ἐκπεσθῆ ἀπὸ τὸ διὰ νόμου καταλογισθησόμενον χρέος τοῦ δημοσίου, μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ἀπαιτήσεων ὑπὸ τῆς συστηθησομένης ἐπιτροπῆς, κατὰ τὸ ε. ψήφισμα τῆς ἐν Ἀθήναις ἐθνικῆς συνελεύσεως τῆς Γ. Σεπτεμβρίου, ἐνῷ εἶναι ἄδηλον ἂν, πῶς καὶ πότε θέλει συστηθῆ ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη· λέγων ταῦτα δὲν

εἶμαι ἐναντίος εἰς τὸ νὰ χορηγηθῇ κατ' ἔτος εἰς τὰς τρεῖς ναυτικὰς νήσους τὸ ἐν τῷ παρόντι νομοσχεδίῳ ἀναφερόμενον ποσὸν ἢ καὶ περισσότερον τούτου, λέγω δὲ μόνον ὅτι ἡ βάσις αὐτοῦ τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἐσφαλμένη, καθόσον ἔπρεπε νὰ προηγηθῇ τούτου εἰς ἔλεγχος· δὲν προτείνω ὅμως ἀναβολήν τινα, διότι δὲν εἶχαι ἐναντίας, ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω παντάπασιν, ἀλλ' ἀπεναντίας θέλω ψηφοφορήσει τόσον ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς ὅσον καὶ ὑπὲρ τῶν καθέκαστα καὶ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου· προσθέτω δὲ μόνον ὅτι τὸ νομοσχέδιον περιέχει ἀσάφειαν, ὡς στηριζόμενον εἰς ἐσφαλμένην βάσιν, καὶ ὅτι εἰς τὴν ἐφαρμογήν του θέλουν ἀκολουθήσει δ σκολίαι.

Εἰπόντος ἔπειτα τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Καρκατζάνη ὅτι τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον ἐννοεῖ τὴν πρώτην συσταθεῖσαν ἐπιτροπὴν, ἥτις ἦτο σύμμικτος καὶ συνέκειτο ἐκ τῶν μελῶν τῆς τε Κυβερνήσεως καὶ τῶν νήσων, καὶ ἑτέρου προσθέσαντος ὅτι ἡ περὶ ἧς πρόκειται χορηγία θέλει γενῆ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παρουσιασθέντων λογαριασμῶν, καὶ ὅταν φθάσῃ ὁ καιρὸς τοῦ γενικοῦ ἐλέγχου, τότε ὁριστικῶς θέλουσιν ἐκκαθαρισθῆ αἱ ἀπαιτήσεις ἑνὸς ἑκάστου, ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας Γερουσιαστὴς ἀπαντῶν εἶπεν· αἱ παρὰ τῇ πρώτῃ ἐπιτροπῇ παρευρισκόμεναι εἰδικαὶ ἐπιτροπαὶ τῶν νήσων εἶχον τὸ χρέος νὰ χορηγῶσιν ἁπλᾶς πληροφορίας ἑκάστη διὰ τὴν ἰδίαν αὐτὴν νῆσον καὶ οὐχὶ νὰ συμπράττωσι μετὰ τῶν κυρίων μελῶν εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ ἐκκαθάρισιν τῶν λογαριασμῶν τῶν ἀπαιτήσεων· ἑπομένως ἐὰν ἡ πρώτη ἐκείνη ἐπιτροπὴ ἦτο ἡ μόνη ἥτις ὑπῆρξεν εἰς ἐνέργειαν καὶ ἔφθασεν εἰς ἀποτέλεσμα, πρὸς τί ἡ σύστασις τῆς δευτέρας ἐκ μέρους τοῦ ἰδίου Κυβερνήτου; Ἐκ τούτων ἕπεται ὅτι τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἐννοεῖ τὴν δευτέραν ἐπιτροπὴν τὴν καταστρώσασαν τὰς ἀπαιτήσεις καὶ ὑπολογίσασαν αὐτὰς εἰς τάλληρα καὶ εἰς γρόσια, ἐξ ὧν θέλουν προέλθει πολλὰ παράπονα κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν ὡς εἶπον εἰς τὴν πρώτην ἀγόρευσίν μου.

Λαβὼν ὕστερον τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος, νομίζω, εἶπεν, ὅτι τὸ δεύτερον ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου λέγον ἐνικῶς τὴν ἐπιτροπὴν προσδιορίζει καὶ ἐννοεῖ τὴν ἐσχάτην, ἥτις ἐξετάσασα, εἰ καὶ ἁπλῶς, τὰς ἀπαιτήσεις, ἔφθασεν εἰς ἓν ἔστω καὶ μικρὸν ἀποτέλεσμα, διότι ἄλλως ἤθελεν εἰπεῖ τὰς ἐπιτροπάς. Ἑπομένως ἐνταῦθα δὲν πρόκειται εἰμὴ περὶ χορηγήσεως ποσότητός τινος ἀπέναντι τῶν ὀφειλομένων καὶ οὐχὶ περὶ ἐκκαθαρίσεως τῶν ἀπαιτήσεων, ἥτις θέλει γενῆ κατὰ τὸ ε. ψήφισμα τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐθνικῆς Συνελεύσεως τῆς Γ. Σεπτεμβρίου· πρέπει νὰ εὑρῇ

θῶμεν, ὥστε ἡ Κυβέρνησις νὰ συστήσῃ αὐτὴν ὅσον ἔνεστι ταχύτεραν, διὰ νὰ γίνωσιν ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς γνωστὰ πόσα ἕκαστος δικαιοῦται νὰ λάβῃ καὶ πόσα τὸ Ἔθνος ὀφείλει νὰ πληρώσῃ.

Ἁπάντων εἰς ὅλους τοὺς προαγορεύσαντας ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὀλίγα θέλω λαλήσει, εἶπε, πρὸς διάλυσιν πάσης ἀμφιβολίας καὶ ἀμφισβητήσεως, ἥτις προέκυψεν ἐκ τῶν ἐγγραφέντων τῶν προλαλησάντων Κ. Κ. Γερουσιαστῶν· ὁ ὑπολογισμὸς τῶν ἀπαιτήσεων εἰς τάλληρα, γρόσια ἢ φοινικᾶς εἶναι λίαν ἀδιάφορος, καὶ οὐδεμίαν σύγχισιν δύναται νὰ φέρῃ κατὰ τὴν διανομὴν εἰς τοὺς δικαιούχους, διότι ἐάν τις ἔχῃ νὰ λάβῃ τὴν ἀπαίτησίν του εἰς γρόσια, θὰ λάβῃ τόσα τοῖς ἑκατὸν εἰς γρόσια, ὁ ἕτερος εἰς γρόσια, ὁ ἄλλος εἰς φοινικᾶς καὶ οὕτω καθεξῆς, τρεπομένων ὅλων τούτων τῶν νομισμάτων εἰς τὸ ἐν χρήσει νόμισμα τῆς δραχμῆς, κατὰ τὸ διάταγμα περὶ κανονισμοῦ τῆς ἀξίας ὅλων τῶν παλαιῶν νομισμάτων πρὸς τὴν δραχμήν· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὸ ζήτημα ποίαν ἐκ τῶν δύω ἐπιτροπῶν ἐννοεῖ τὸ νομοσχέδιον, λέγω ὅτι τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι ἀδιάφορον, καὶ ἡ Κυβέρνησις βεβαίως διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου δὲν ἐννοεῖ τὴν πρώτην ἀλλὰ τὴν δευτέραν, ἥτις ἔφερεν ἢ εἶτε μικρὸν εἶτε μέγα ἀποτέλεσμα εἰς τὰς ἐργασίας της· εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ νομοσχέδιον δὲν ὀνομάζει ῥητῶς τὴν ἐπιτροπὴν, ἀλλὰ τὴν ἔλλειψιν ταύτην δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ τὸ περὶ ἐκτελέσεως αὐτοῦ Β. Διάταγμα, ἂν καὶ ἀδιάφορον ἐν μέρει, διότι ἡ ἐκκαθάρισις τῶν ἀπαιτήσεων θέλει γενῇ ἀκριβῶς ὑπὸ τῆς συστηθησομένης ἐπιτροπῆς κατὰ τὸ Ε'. ψήφισμα τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐθνικῆς Συνελεύσεως.

Δὲν εἶναι ἀδιάφορον ἐν μέρει τὸ ζήτημα, ἐπήνεγκεν ὁ κατὰ πρῶτον ἀγορεύσας Γερουσιαστὴς, περὶ τοῦ ποίαν τῶν δύω ἐπιτροπῶν ἐννοεῖ τὸ νομοσχέδιον, διότι πᾶς Νόμος πρέπει νὰ ἔχῃ τὰς διατάξεις αὐτοῦ σαφεῖς καὶ ὡρισμένας· συμφωνῶν ὅμως μὲ τὸν Κ. ὑπουργὸν ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἐννοεῖ τὴν δευτέραν ἐπιτροπὴν, δι' οὓς ἐξέθηκα λόγους εἰς τὴν πρώτην ἀγόρευσίν μου· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὸ νόμισμα, παρατηρῶ ὅτι τῆς ἐπιτροπῆς ὑπολογισάσης τὰς ἀπαιτήσεις εἰς τάλληρα καὶ εἰς γρόσια δὲν εἶναι ποσῶς ἀδιάφορον τὸ ζήτημα περὶ τοῦ ποία βάσις θέλει ληφθῇ εἰς τὴν διανομὴν τῆς προκειμένης χορηγίας καὶ ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω ὅτι θέλουσι προκύψει ἐκ τούτου πολλὰ καὶ διάφορα παράπονα μεταξὺ τῶν δικαιούχων.

Εἰπόντος ἐνταῦθα τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Καρακατζάνη ὅτι

ὑπάρχει Β. Διάταγμα κανονίζον τὴν ἀξίαν τῶν παλαιῶν Νομισμάτων πρὸς τὴν τιμὴν τῆς δραχμῆς διὰ μόνα τὰ ὀφειλόμενα πρὸς τὸ δημόσιον καὶ οὐχὶ διὰ τὰ χρέη τοῦ δημοσίου πρὸς τοὺς πολίτας, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Δ. Βούλγαρης προσέθηκεν, ὅλα ὅσα ἐρρέθησαν μέχρι τοῦδε, κατ' ἐμὲ εἰσὶν ἐκτὸς τοῦ προκειμένου, διότι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν ἀπαιτήσεων, ἀλλὰ περὶ χορηγήσεως ποσότητός τινος ἀπέναντι αὐτῶν ἐκκαθαρισθησομένων παρ' ἐπιτροπῆς συστηθησομένης κατὰ τὸ Ε'. ψήφισμα τῆς ἐν Ἀθήναις Συνελεύσεως, ἐντούτοις, ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ τῶν παλαιῶν ἐπιτροπῶν, προσθέτω καὶ ἐγὼ ὅτι, καθόσον ἐνθυμοῦμαι, δύω τοιαῦται διωρίσθησαν καὶ ὅτι ἐξ αὐτῶν ἡ μὲν πρώτη παρέλαβεν ἁπλῶς παρὰ ἑκάστης τῶν τριῶν Νήσων καὶ κατέστρωσε τοὺς τε γενικοὺς καὶ μερικοὺς λογαριασμοὺς τῶν ἀπαιτήσεων, ἡ δὲ δευτέρα προεχώρησεν ἴσως περισσότερον εἰς τὰς ἐργασίας της· ἀλλ' οὐδεμία τῶν ἐπιτροπῶν τούτων προέβη εἰς τὸν γενικὸν ἔλεγχον καὶ εἰς τὴν ὁριστικὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ἀπαιτήσεων. Ἐπανερχόμενος δὲ εἰς τὸ προκείμενον ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, ὅτι δὲν πρόκειται ἤδη, εἰμὴ περὶ χορηγήσεως ποσότητός τινος ἀπέναντι τῶν βεβαιωθέντων χρεῶν κατὰ ἕνα ὑπάρχοντα ὅρον, ὅστις ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν εἶναι ἄλλος, εἰμὴ ὁ τοῦ ποσοῦ τῶν παρουσιασθεισῶν ἀπαιτήσεων, καὶ οὐδεὶς φόβος παρίσταται ὅτι ὡς ἐκ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἡ χορηγία αὕτη θέλει δίδεται μέχρι τῆς συστάσεως τῆς ἐπιτροπῆς, τὰ χορηγηθησόμενα θέλουσιν ὑπερβῆ τὸν ὅρον τὸν ὑπ' αὐτῆς τῆς ἐπιτροπῆς ἀναγνωρισθησόμενον· ὅταν δὲ συστηθῇ ἡ κατὰ τὸ Ε'. ψήφισμα τῆς τελευταίας ἐθνοσυνελεύσεως ἐπιτροπὴ, καὶ ἐπέλθῃ ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ ὁριστικὴ ἐκκαθάρισις τῶν ἀπαιτήσεων, τότε θέλουσι κανονισθῆ ὁριστικῶς τὰ ὀφειλόμενα ἐκ μέρους τοῦ Ἔθνους εἰς ἕκαστον ἰδιώτην ἰδίως καὶ εἰς ἑκάστην κοινότητα γενικῶς, ὅτε θέλει ὁρισθῆ καὶ ἡ ἀξία τῶν νομισμάτων, ἐνῷ σήμερον δὲν πρόκειται περὶ τούτου, ἀλλ' ἁπλῶς περὶ χορηγίας τινὸς ἀπέναντι τοῦ πρώτου ὅρου τῶν ἀπαιτήσεων, ὅπερ δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν πρὸς τὴν οὐσίαν.

Περαιωμένης ἔπειτα κυρυχθείσης τῆς περαιτέρω συζητήσεως ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ἀθ. Γρηγοριάδου καὶ Ἰω. Οἰκονόμου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 30 (παμψηφεί) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐτησίας χορηγίας εἰς τὰς τρεῖς Ναυτικὰς νήσους Ὕδρας, Σπετζῶν καὶ Ψαρῶν.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος.	Ν	Γεώργιος Γλαράκης . . .	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης .		Δημήτρ. Γ. Βούλγαρης . .	Ν
Σωτήριος Θεοχαράπουλος .		Γκίκας Καρακατζάνης . .	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης .		Νικόλαος Ἰω. Μέξης . .	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης . .	Ν	Ἄδαμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος.	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος . . .	
Ἀναστάσιος Λόντος . . .	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης . .	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τζανετάκης Γρηγοράκης . .	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης .		Μ. Α. Καΐρης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης .	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς . . .	Ν
Ἀδάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης . .	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος .	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας . . .	
Χαράλαμπος Παπαπολίτης .		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . .		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης .	
Νικόλαος Πρασσακάκης . .	Ν	Κίτζος Τζαβέλλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης . . .		Γαρδικιώτης Γρίβας . . .	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης .	Ν	Δημήτριος Χατζῆσκος . .	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος .		Δημήτριος Χρηστίδης . . .	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου . .	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης . .	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος . . .	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης.	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Παναγιώτης Ἀιδωρίκης . .	
Δράσος Μαυσόλας	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης . .	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . .	Ν	Κωνσταντῖνος Προβελέγγιος .	
Ἀθανάσιος Ἀιδωρίκης . . .		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης . . .		Σπῦρος Μήλιος	
Γεώργ. Παπαηλιόπουλος . .			

Ἀναγνωσθέντα ἔπειτα τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 3 ἐγένοντο παραδεκτὰ δι' εἰδικῆς εἰς ἓν ἕκαστον χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ ψήφων 30 (παμψηφεί) κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ· ἔχει δὲ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ Συνεδριάσει τῆς 22 Δεκεμβρίου 1852.

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἑτέρου

Νομοσχεδίου περὶ συστάσεως Ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τοῦ στρατοῦ, καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ἀθ. Γρηγοριάδου καὶ Ἰω. Οἰκονόμου, δι' ὧν ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 28 ἀρνηθέντος ψήφου ἑνός.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος . . .	Ν	Γ. Γλαράκης	Ν
Ἀναγ. Δελιγιάννης		Δημ. Γ. Βούλγαρης . . .	Ν
Σωτ. Θεοχαρόπουλος . . .		Γκίκας Καρακατζάνης . . .	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .		Νικ. Ἰω. Μέξης	Ν
Ἰωάν. Θ. Κολοκοτρώνης . .	Ν	Ἄδαμ Δούκας	
Σπ. Καλογερόπουλος . . .	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος . .	
Ἀναστ. Λόντος	Ν	Κωνστ. Κανάρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης . .	
Κωνστ. Μπότζαρης . . .		Μ. Α. Καΐρης	
Ἀναγ. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . .	Ν
Ἀδάμπρος Νάκος		Ἀντών. Μαυρομιχάλης . .	Ν
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος . . .		Δημήτρ. Πλαπούτας . . .	
Χ. Παππαπολίτης . . .		Ἰωάν. Στάϊκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . .		Ἀναστάσ. Μαυρομιχάλης . .	
Νικόλ. Πρασσακάκης . .	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας . . .	Ν
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας . . .	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξ. Βλαχόπουλος . . .	Ν
Ἀθανάσ. Γρηγοριάδης . .	Ν	Δημήτρ. Χατζῆσκος . . .	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος . .		Δημήτριος Χρηστίδης . .	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης . .	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος . . .	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώρ. Ψύλλας . . ἄνευ ψήφου		Παναγιώτης Ἀιδωρίκης . .	
Δρ. Μαυσόλας	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης . .	Ν
Ἰωάν. Χ. Πέτρου	Ν	Κωνσταντῖνος Προβελέγγιος .	
Ἀθαν. Ἀιδωρίκης		Ἰωάννης Οἰκονόμου . . .	Ν
Γεώργ. Δαρειώτης		Σπῦρος Μήλιος	
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος . .			

Ἀναγνωσθέντα ἔπειτα κατὰ τάξιν καὶ κατὰ σειρὰν τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4, καὶ ἑρεξῆς μέχρι τοῦ ἄρθρου 27 καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου, ἐγένοντο παραδεκτὰ δι' εἰδικῆς εἰς ἓν ἕκαστον χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον τοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ ψήφων 29 ἀρνηθέντος ψῆφον ἑνὸς. Ἔχει δὲ τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ ἐπιψηφισθὲν ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 16 Σεπτεμβρίου 1852.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Δ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικόλ. Ι. Μέξης.	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Σπ. Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	
Ἀναστ. Λόντος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	
Ἀναγ. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Λάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	
Χαρ. Παππαπολίτης		Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Ἰάκ. Παξιμαδᾶς		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικ. Πρασσακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ἱτκάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθ. Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζῆσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ν. Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστάσ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώρ. Ψύλλας	ἄνευ ψήφου	Παναγιώτης Λιδωρίκης	
Δρόσος Μανσόλας		Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάν. Χ. Πέτρου	Ν	Κωνσταντ. Προβιλέγγιος	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Σπῦρος. Μήλιος	
Γεώργ. Παππαηλιόπουλος			

Ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρ. ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατζίσκος.
Ἀθ. Γρηγοριάδης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 16 Ἰανουαρίου 1853, Ἡμέρα Παρασκευῆ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἀντὶ τοῦ Κ. Προέδρου νοσοῦντος, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως, τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Χαραλάμπην ἀντὶ τοῦ Κ. Β. Χρηστακοπούλου ἀσθενοῦντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης, παρελθὼν ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐξέθηκεν ὅτι ἐπὶ τῶν δύω τελευταίως συζητηθέντων καὶ ἐπιψηφισθέντων νομοσχεδίων περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 36,043:78 πρὸς πληρωμὴν τῶν γενομένων ἐξόδων ἕνεκα τῶν ἐν Λακωνίᾳ συμβάντων, καὶ περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 32,000 πρὸς πληρωμὴν τῶν ὑγειονομικῶν καὶ λοιμοκαθαρτικῶν δικαιωμάτων, ἀνακαλύπτεται ἤδη ὅτι παρεισέδυσεν χρονολογικόν τι λάθος χρῄζον τῆς ἀνηκούσης διορθώσεως.

Τὸ λάθος τοῦτο κατὰ τὸν καιρὸν τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ῥηθέντων δύω νομοσχεδίων εἰς τὰς Βουλὰς δὲν ὑφίστατο, ἀνερύει δὲ ἕνεκα τῆς ἀναβολῆς καὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐπιψηφίσεως, διότι ἐπελθόντος τοῦ ἤδη ἀρξαμένου ἔτους 1853 πρὶν ἡ ἐπιψηφισθῶσι καὶ κυρωθῶσι τὰ νομοσχέδια ταῦτα, ἡ ἐπικύρωσις καὶ δημοσίευσις αὐτῶν ὡς νόμων τοῦ Κράτους ὑπὸ χρονολογίαν τοιαύτην τοῦ ἔτους 1853 ἀρίνει χρονικήν τινα ἀντίφασιν πρὸς τὸ ἔτος 1852 τῆς χρήσεως ἐφ' ἧς αἱ πιστώσεις χορηγοῦνται, ὅπερ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θεωρεῖται παρελθὸν ἀντὶ τοῦ ἐν τοῖς νομοσχεδίοις σημειουμένου ἐνεστῶτος. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐξῃτήσατο τὴν συναίνεσιν τῆς Γερουσίας τοῦ νὰ ἐπενεχθῶσιν αἱ ἀκόλουθοι διορθώσεις.

Εἰς μὲν τὸ πρῶτον νομοσχέδιον ἡ ἐν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ φράσις «ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἐνεστῶτος 1852 ἔτους» νὰ διορθωθῇ παραλειπομένης τῆς λέξεως «ἐνεστῶτος» εἰς τὴν «ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ 1852 ἔτους». Εἰς δὲ τὸ δεύτερον, ἀφοῦ διορθωθῇ ὡς ἀνωτέρω ἡ ἐν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ σημειουμένη φράσις «ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἐνεστῶτος 1852 ἔτους» εἰς τὴν «ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ 1852 ἔτους», νὰ μεταβληθῇ συναμα καὶ ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ τρίτῳ ἀπαντωμένη φράσις «τῆς χρήσεως τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους» εἰς τὴν «τῆς χρήσεως τοῦ 1852 ἔτους»,

Μηδενὸς ἀντειπόντος, ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. Προέδρου παρεδέξατο ὁμοφώνως νὰ ἐπανεχθῶσιν αἱ ἀνωτέρω διορθώσεις.

Ἐπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν Συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατζήσκος.
Α. Γρηγοριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 22 Ἰανουαρίου 1853 Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἀντὶ τοῦ Κ. Προέδρου νοσοῦντος, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν Γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Γρηγοριάδην ἀντὶ τοῦ Κ. Χρηστακοπούλου ἀσθενοῦντος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης παρελθὼν ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέγνω Νομοσχέδιον περὶ ἐξαγωγῆς τοῦ σταφιδοκαρποῦ τῶν ἐτῶν **1851** καὶ **1852** καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν, ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἐκτὸς τῆς πασιγνώστου ζημίας, ἥτις ἐπῆλθεν εἰς τοὺς σταφιδοκτήμονας ὡς ἐκ τῆς ἀφορίας τῶν σταφιδαμπέλων κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἐπιβάρυνεν αὐτοὺς δεύτερον δυστύχημα ἡ μέχρι τῆς σήμερον ἀζητησία καὶ αὐτοῦ τοῦ ὀλίγου παραχθέντος ποσοῦ.

Ἐντεῦθεν ἡ θέσις αὐτῆς τῆς σημαντικῆς κλάσεως τῶν πλέον ὠφελιμοπόνων κατοίκων τοῦ Βασιλείου κατήντησε σπουδαία καὶ ἀξία τῆς ἰδιαιτέρας μερίμνης τῆς Κυβερνήσεως, καθ' ὅσον ὄχι μόνον τὸ προϊὸν τοῦτο ἀποτελεῖ οὐσιώδες μέρος τῆς ἐτησίας παραγωγῆς τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἔχει καὶ τὸ ἰδιαίτερον πλεονέκτημα νὰ χρησιμεύῃ ἀποκλειστικῶς εἰς ἐξωτερικὴν κατανάλωσιν.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐπιθυμῶν νὰ δώσῃ ἰδιαίτερα δείγματα

τῆς Βασιλικῆς αὐτοῦ προνοίας εἰς τὴν περίστασιν ταύτην μὲ διέταξε νὰ καθυποβάλω εἰς τὴν ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ὑποβληθὲν πρὸ ὀλίγου εἰς τὴν Βουλὴν ἐψηφίσθη παρ' αὐτῆς κατὰ τὰ συναπτόμενα πρακτικά. Δι' αὐτοῦ, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς μελέτης τῶν διαφόρων του διατάξεων, χορηγοῦνται ὅλαι αἱ πρὸς εὐκολίαν καὶ εὐχερῆ διεξοδον δυναταὶ εὐκολίαι εἴς τε τοὺς ἐμπόρους καὶ ἰδιοκτήτας τοῦ σταφιδοκαρποῦ τοῦ ἐναπολειπομένου ἐκ τῆς παραγωγῆς τοῦ **1852**· καὶ ἐπειδὴ εὑρίσκεται εἰσέτι εἰς τὸν τόπον καὶ μικρότατον ποσὸν ἐκ τῆς συγκομιδῆς τοῦ **1851**, καὶ αἱ περὶ προσδιορισμοῦ τιμῆς ἰσχύουσαι νομοθετικαὶ διατάξεις δὲν εἶναι εὔκολον νὰ ἐφαρμοσθῶσιν, ἐκρίθη καλὸν νὰ ληφθῇ καὶ περὶ αὐτοῦ ἰδιαίτερον μέτρον εἰς τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον. Ἡ Κυβέρνησις ἐλπίζει ὅτι, τόσον οἱ ἰδιοκτῆται, ὅσον καὶ οἱ ἔμποροι τοῦ σταφιδοκαρποῦ, θέλουν φιλοτιμηθῆ ν' ἐνταποκριθῶσιν εἰς τὰς ὑπὲρ αὐτῶν εὐνοϊκὰς διαθέσεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Νομοθετικῶν σωμάτων φροντίζοντες ὥστε εἰς τὴν περίστασιν ταύτην τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου νὰ εὕρωσι παρ' αὐτοῖς ὅλην τὴν νόμιμον συνδρομήν.

Κύριοι! Δὲν ἔχετε χρείαν νὰ μάθητε παρ' ἐμοῦ τὸ λίαν σπουδαῖον καὶ κατεπείγον τῆς προτεινομένης νομοθετικῆς πράξεως! Περιορίζομαι διὰ τοῦτο νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ προτιμήσητε τὴν συζήτησιν αὐτοῦ πρὸ παντὸς ἄλλου ἀντικειμένου.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 21 Ἰανουαρίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ ἐγγείου φόρου καὶ τελῶν, δικαιώματος τῆς μέχρι τοῦ προσεχοῦς Ἰουλίου ἐξαγθησομένης σταφίδος τῶν ἐτῶν 1851 καὶ 1852.

Ο Θ Ω Ν

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ὡς ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 21 Ἰανουαρίου **1853**.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος τοῦ σταφιδοκαρπου τῆς ἐσοδείας τοῦ ἔτους 1852, ὅστις ἤθελεν ἐξαχθῆ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, θέλει πληρωθῆ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς, εἰς ἣν ἤθελε πωληθῆ εἰς τὰς ξένας ἀγορὰς μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἀσφαλίστρων, τοῦ ναύλου, τῶν ξένων τελωνιακῶν δικαιωμάτων, τῆς προμηθείας καὶ τῶν λοιπῶν ἐξόδων τῆς πωλήσεως κατὰ τὴν συνήθη ἐκκαθάρισιν.

Ἡ ἐκκαθάρισις συντεταγμένη ἐν τάξει καὶ ὑπογεγραμμένη παρὰ τοῦ ἐμπόρου πωλητοῦ θέλει φέρει τὴν ἐπικύρωσιν τῆς ἁρμοδίας προξενικῆς ἀρχῆς καὶ συνοδεύεσθαι μὲ τὰ ἐπίσημα πιστοποιητικὰ τῶν μεσιτῶν, βεβαιοῦντα τὴν τιμήν, καθ' ἣν ἐπωλήθη ὁ καρπὸς καὶ μὲ τὰς νομίμους ἀποδείξεις τῶν ἐξόδων.

Ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐποχῆς ὁ ἔγγειος φόρος τοῦ εἰρημένου σταφιδοκαρπου δὲν πληρώνεται κατὰ τὴν ἐντὸς τοῦ Κράτους μεταφοράν, τηρουμένων τῶν περὶ μεταφορᾶς διατάξεων τοῦ τελωνιακοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 2. Ἕκαστος ἔμπορος ἢ ἰδιοκτήτης μέλλων νὰ ἐξαγάγῃ σταφιδοκαρπὸν ὀφείλει πρὸ τῆς ἀποπλεύσεως τοῦ πλοίου νὰ δηλώσῃ εἰς τὴν ἁρμοδίαν τελωνιακὴν ἀρχὴν τὸν λιμένα, εἰς ὃν διευθύνεται τὸ φορτίον καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀνταποκριτοῦ, εἰς ὃν ἀνατίθεται ἡ πώλησις, καὶ νὰ δώσῃ συναμα ἀξιόχρεων ἐγγύησιν, ὅτι θέλει πληρώσει τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου μέχρι τέλους Ἰουλίου ἐνεστῶτος ἔτους 1853 τὸ βραδύτερον.

Ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν ὁ ἐξαχθεὶς σταφιδοκαρπὸς δὲν ἤθελε πωληθῆ ἐν μέρει ἢ καθ' ὁλοκληρίαν μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης, ὁ ἔμπορος ἢ ὁ ἰδιοκτήτης ὀφείλει νὰ παρουσιάσῃ ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας πιστοποίησιν τῆς ἁρμοδίας προξενικῆς ἀρχῆς, βεβαιοῦσαν τὰ περὶ τούτου, ὑποβαλλόμενος εἰς τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν κατὰ πᾶσαν ἐπομένην διμηνίαν μέχρι τῆς ὁλοσχεροῦς πωλήσεως τοῦ καρποῦ. Ἐν ἐλλείψει δὲ τοιαύτης ἐμπροθέσμου πιστοποιήσεως ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τετρακοσίων δραχμῶν κατὰ χιλιάδα λιτρῶν.

Ἄρθρ. 3. Ἐὰν ὁ ἐξαχθεὶς σταφιδοκαρπὸς ἤθελεν ἀπωλεσθῆ ἐκ ναυαγίας ἢ ἐξ ἄλλου ἀτυχήματος, ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος πληρώνεται παρὰ τοῦ ἐμπόρου ἢ ἰδιοκτήτου ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκκαθαρισθησομένης τιμῆς ἄλλου φορτίου κατὰ

τὴν αὐτὴν ὡς ἔγγιστα ἐποχὴν ἐξαχθέντος καὶ πωληθέντος εἰς τὴν πόλιν, δι' ἣν ἦτο προωρισμένος ὁ ἀπωλεσθείς.

Ἐν περιπτώσει φθορᾶς τοῦ ἐξαχθέντος σταφιδοκαρπου καθιστώσης αὐτὸν ἀνεπίδεκτον ὁποιασδήποτε χρήσεως, διὰ νὰ μένῃ ἐξηρημένος τῆς πληρωμῆς ἐγγείου φόρου καὶ ἐξαγωγικοῦ τέλους, ἀπαιτεῖται νὰ βεβαιωθῇ ἡ τοιαύτη κατάστασις διὰ δοκιμασίας πραγματογνωμόνων, διοριζομένων παρὰ τῆς ἁρμοδίας προξενικῆς ἀρχῆς, ἥτις ὀφείλει, ἀφοῦ ἐξελέγξει τὴν ταυτότητα τοῦ σταφιδοκαρπου, νὰ βεβαιώσῃ δι' ἐπισήμου πράξεως τήν τε ταυτότητα καὶ τὴν ἐξαφάνισιν αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 4. Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος τοῦ σταφιδοκαρπου τοῦ παραχθέντος κατὰ τὸ 1851 καὶ μὴ ἐξαχθέντος μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, θέλει πληρωθῆ κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἐπὶ τῇ βάσει ἐκτιμήσεως, γινομένης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ τελωνιακοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 5. Ἐν περιπτώσει λαθραίας ἐξαγωγῆς ἢ παραβιάσεως τῶν περὶ μεταφορᾶς διατάξεων τοῦ τελωνιακοῦ νόμου, τὸ πληρωτέον ποσὸν θέλει λογίζεσθαι ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς δραχμῶν ἑξακοσίων κατὰ χιλιάδα λιτρῶν διὰ τὸν σταφιδοκαρπὸν τοῦ 1851 καὶ δραχμῶν τετρακοσίων διὰ τὸν τοῦ 1852.

Ἄρθρ. 6. Τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον θέλει ἐκδώσει τὰς ἀναγκαίας γενικὰς καὶ εἰδικὰς ὁδηγίας πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 7. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἰσχύουσιν ὡς πρὸς τὸν σταφιδοκαρπὸν τοῦ 1851 καὶ 1852, ὅστις ἤθελε μεταφερθῆ ἢ ἐξαχθῆ μέχρι τῆς 20 Ἰουλίου ἐνεστῶτος ἔτους 1853.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν ἡ Γερουσία παρεδέξατο ὡς κατεπείγον τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο καὶ ἀπεφήνατο νὰ συζητηθῇ αὐτὸ ἀμέσως σήμερον ἄνευ τινὸς διατυπώσεως προβλεπομένης ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ.

Ἑπομένως μηδενὸς λαβόντος τὸν λόγον ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Γ. Δυοβουνιώτου καὶ Μ. Καΐρη, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 34 (παμψηφεὶ) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐξαγωγῆς τοῦ σταφιδοκαρπεῦ τῶν ἐτῶν 1851 καὶ 1852.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰωάννου Μέξης	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Ἄθμος Κανελλόπουλος	
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Λάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλακοῦτας	Ν
Χαράλαμπος Παπαπολίτης		Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Πρασακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζῆσκος	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος		Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Παναγιώτης Αἰδωρίκης	
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Γεώργιος Διοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χατζῆ Πέτρου	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος	Ν
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώργιος Παπακλιόπουλος			

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως κατὰ σειρὰν καὶ κατὰ τάξιν τὰ ἄρθρα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ ἑβδόμου καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου, ἐγένοντο ἅπαντα παραδεκτὰ δι' εἰδικῆς εἰς ἓν ἕκαστον χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον τοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν ἐγένετο δεκκὸν διὰ ψήφων 35 (πεμψηφεί) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνεδρίου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐξαγωγῆς τοῦ σταφιδοκαρπεῦ τῶν ἐτῶν 1852 καὶ 1853.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώρ. Γλαράκης	
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικ. Ἰω. Μέξης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Σπυρ. Καλογερόπουλος	Ν	Ἄθμος Κανελλόπουλος	
Ἀναστ. Λόντος	Ν	Κωνστ. Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγν. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	Ν
Λάμπρος Νάκος		Ἀντ. Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Δημ. Πλακούτας	Ν
Χαράλ. Παπαπόπολίτης		Ἰω. Στάϊκος	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Νικ. Πρασακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθαν. Γρηγοριάδης	Ν	Δημ. Χατσῖσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος		Δημ. Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Ν	Νικ. Μαυρομμάτης	Ν
Νικ. Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Γεώρ. Ψύλλας	Ν	Παναγ. Αἰδωρίκης	
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	Ν
Ἰωάν. Θεοτόκης		Γεώ. Διοβουνιώτης	Ν
Ἰω. Χ. Πέτρου	Ν	Κωνς. Προβιλέγγιος	Ν
Ἀθαν. Αἰδωρίκης	Ν	ω. Οἰκονόμου	Ν
Γεώρ. Δαρειώτης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώρ. Παππακλιόπουλος			

Ἔχει δὲ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ὅπως ὑποβλήθη ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει.

Μετὰ ταῦτα ὁ αὐτὸς κύριος Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέγνω δύο Νομοσχέδια περὶ διαχειρίσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἄδη ἀρξάμενον ἔτος 1853 καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτῶν ἔκθεσιν, ἔχοντα ὡς ἑπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Τὸν πρὸ μικροῦ ἐπιψηφισθέντα παρὰ τῆς Βουλῆς γενικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1853 μὲ τὰς συνεπείᾳ Β. Διαταγμάτων ἐπενεχθείσας κατὰ τὴν συζήτησιν αὐξομειώσεις, ὡς λεπτομερῶς καταφαίνονται εἰς τὸν ἐσωκλειόμενον ἐν τῇ παρούσῃ πίνακα, λαμβάνω τὴν τιμὴν, κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν ὑμῶν μετὰ τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς.

Ἡ συνοδεύσασα τὸν προϋπολογισμὸν πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσις, ἥτις εἶναι προτεταγμένη εἰς τὸν τυπωθέντα προϋπολογισμὸν περιλαμβάνει τοὺς λόγους καὶ τὰς βάσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται. Διὰ ταῦτα θέλει μοὶ ἐπιτρέψει ἡ Γερουσία νὰ περιορισθῶ εἰς τὸ νὰ παρακαλέσω αὐτὴν νὰ ἐπισπεύσῃ ὅσον ἔνεστι τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ, διὰ νὰ μὴ ἀναγκασθῇ τὸ Ὑπουργεῖον νὰ προσφύγῃ εἰς τὸ μέτρον τῶν προσωρινῶν πιστώσεων.

Ἀθήνησι, τὴν 22 Ἰανουαρίου 1853.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν.

Ὁλικὸν ποσὸν τῆς πιστώσεώς του κατὰ τὸν ὑποβληθέντα εἰς τὴν Βουλὴν προϋπολογισμὸν δρ. 488,647:52

Ἐπενεχθεῖσα παρὰ τῆς Βουλῆς προσθήκη ἐν τῷ κερ. Α΄, ἄρθρ. 5 (ἔξοδα συντηρήσεως τῆς ἀμάξης) . . . . . » 800 —

Τὸ ὅλον . . . δρ. 489,447:52

Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν.

Ὁλικὸν ποσὸν τῆς πιστώσεώς του κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν . . . . . δρ. 1,703,198:32

Ἐπενεχθεῖσαι προσθῆκαι ὡς ἑφεξῆς·

Ἐν τῷ κερ. Δ΄, ἄρθρ. 1.	Ἐπαρχιακοὶ ἰατροὶ	42,000	
» » » 2.	Ἔξοδα περιοδείας αὐτῶν	7,000	
» Η΄. » 3.	Εἰς κατασκευὴν τοῦ ὑδραγωγείου Ἀγγελοκάστρου	500	
	Τὸ ὅλον τῶν προσθηκῶν δρ.	49,500	

Ἐπενεχθεῖσαι ἐλαττώσεις ὡς ἐξῆς·

Ἐν τῷ κερ. Α΄, ἄρθρ. 3.	Μισθὸς 10 ἐμφυλιαστῶν . .	δρ. 7,200	
» » Ε΄. » 3, ἐδ. 21.	Συμπλήρωσις μισθοῦ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Σχολείου τῶν Τεχνῶν	» 378	
» » » 8, » 10.	Ὁμοία τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Γεν. Ταχυδρομείου	» 854:04	
» » » » 9, » 21.	Ὁμοία μισθοῦ τοῦ ὑποδιευθυντοῦ τοῦ ἐν Σύρῳ Ταχυδρομείου καὶ τοῦ ἐπιστάτου Λαμίας . . .	» 168	8,600:04
	Ἀφαιρουμένων τῶν ἐλαττώσεων ἐκ τῶν προσθηκῶν, ὑπόλοιπον . . .		40,899:96
	Τὸ ὅλον δρ.		1,744,098:28

Υπουργείον Εκκλησιαστικών.

Ὁλικὸν ποσὸν τῆς πιστώσεώς του κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν . . . . . δρ. 918,414:28

Ἐπενεχθῆσαι προσθῆκαι:

Ἐν τῷ κεφ. 5', ἄρθρ. 2. Ἔξοδα Πανεπιστημίου . . . . . δρ. 12,180

» » 7' » 2. Ἐπισκευὴ Ἀστεροσκοπείου . . . . . » 500

» » 1' » 1. Μισθοὶ Ἑλληνικῶν Σχολείων . . . . . » 1,560

» » ΙΔ' » 2. Ἔξοδα Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας . . . . . » 5,000

Τὸ ὅλον . . δρ. 19,240 967,654:28

Τὸ ὁλικὸν ποσὸν τοῦ ὑποβληθέντος προϋπολογισμοῦ . . . . . δρ. 19,408,081:93

Προστεθησόμενον τῶν ὡς ἀνωτέρω καθαρῶν προσθηκῶν

Τοῦ Ὑφυπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν . . . . . δρ. 800

» » Ἐσωτερικῶν . . . . . » 40,899:96

» » Ἐκκλησιαστικῶν . . . . . » 19,240 60,939:96

Τὸ ὅλον . . δρ. 19,469,021:89

Νομοσχέδιον.

Περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων τῆς χρήσεως.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον περὶ τῶν ἐσόδων τῆς χρήσεως 1853, ὅπως ἐψηφίσθη ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῆ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήναις, τὴν 22 Ἰανουαρίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας διατάττομεν ὡς ἑξῆς.

Ἄρθρ. 1.

Τῶν ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων, τῶν ἀπὸ δημοσίων κτημάτων καὶ νομισμάτων προσόδων, καὶ ἐν γένει ὅλων τῶν εἰσοδημάτων τῶν εἰδικώτερον ἀπαριθμουμένων εἰς τὸν ἐπισυνημμένον πίνακα τῶν ἐσόδων, καὶ τὰ προστεταγμένα εἰς αὐτὸν ἀναλυτικὰ φύλλα, θέλει ἐξακολουθήσει ἡ εἴσπραξις κατὰ τὸ 1853 ἔτος δυνάμει τῶν ὑπαρχόντων Νόμων καὶ Διαταγμάτων, καὶ τῶν ἐκδοθησομένων περὶ τινων ἐσόδων Νόμων.

Ἄρθρ. 2 Τὰ ἔσοδα τῆς χρήσεως 1853 ὑπολογίζονται εἰς δραχ. δέκα ἑπτὰ ἑκατομμύρια, ἑπτακοσίας μίαν χιλιάδα, ἐννεακοσίας ἑξήκοντα ἓξ, ἀριθμὸς 17,701,966· προστίθενται δ' εἰς ταῦτα αἱ προκαταβολαὶ τῶν τριῶν δυνάμεων εἰς δραχμὰς τριῶν ἑκατομμυρίων ὀκτακοσίων τριάκοντα πέντε χιλιάδων τετρακοσίων ἑβδομήκοντα τριῶν καὶ λεπτῶν πεντήκοντα ὀκτώ, ἀριθμὸς 3,835,473:58, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τῷ πίνακι τῶν ἐσόδων ἐνδιαλαμβανόμενα.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Νομοσχέδιον

Περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1853.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον περὶ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1853, ὅπως ἐψηφίσθη παρὰ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῆ παρὰ τοῦ Ἡμε-

τέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν, καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήνησι, τὴν 22 Ἰανουαρίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας διατάττομεν ὡς ἑξῆς·

Ἄρθρ. 1. Τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1853 προσδιορίζονται εἰς δραχμὰς δέκα ἐννέα ἑκατομμύρια, τετρακοσίας ἑξήκοντα ἐννέα χιλιάδας, εἰκοσιμίαν καὶ λεπτὰ ὀγδοήκοντα ἐννέα, ἀριθ. 19,469,021:89/00, καὶ διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο χορηγοῦνται εἰς τοὺς ὑπουργοὺς πιστώσεις, καταλογιζόμεναι, κατὰ τὸν ἐπισυνημμένον γενικὸν πίνακα τῶν ἐξόδων καὶ κατὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα τῶν προσηρτημένων εἰς αὐτὸν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ὑπουργείων, ὡς ἑφεξῆς·

Α'. Εἰς χρέος δημόσιον, ἤτοι εἰς τόκους καὶ χρεωλύσιον τοῦ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῶν τριῶν Δυνάμεων δανείου . . . . . Δρ. 3,835,473:58

Εἰς προμήθειαν καὶ ἄλλα ἔξοδα αὐτοῦ. . . 50,376:22

Εἰς ἀπόδοσιν τῶν προκαταβολῶν τῶν τριῶν Δυνάμεων. . . . . 400,000 —

Εἰς τόκους ἐσωτερικοῦ χρέους . . . . . 2,500 —

Εἰς συντάξεις 528,749:12

Β'. Εἰς τὴν Βασιλικὴν χορήγησιν . . . . 1,000,000 —

Γ'. Εἰς ἀποζημ. τῶν βουλευτ. σωμάτων . . 432,000 —

Δ'. Εἰς τὴν γενικὴν ὑπηρεσ. τῶν ὑπουργείων τοῦ Βασιλ. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτ. σχέσεων . . . . . Δρ. 489,447:52

τῆς Δικαιοσύνης . . 1,356,509:93

τῶν Ἐσωτερικῶν . . 1,744,098:28

τῶν Ἐκκλησιαστ. καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδ. . 967,654:28

τῶν Στρατιωτικῶν . . 4,842,081:86

τῶν Ναυτικῶν . . . 1,348,887:12

τῶν Οἰκονομικῶν . . 887,176:14 — 11,635,855:13.

Ε'. Εἰς τὰ ἔξοδα διοικήσεως ἐπιστασ. καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων . . . . . 1,391,199 —

ΣΤ'. Εἰς διαφόρους πληρωμάς 192,868:84

Τὸ ὅλον δραχμαὶ 19,469,021:89.

Ἄρθρ. 2. Τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα εἰς τὸ ἄρθρον 1. ἔξοδα θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν κυρωθέντων ἐσόδων τῆς χρήσεως 1853, ἀναπληρούμενα ὡς πρὸς τὴν ἐτησίαν διαχείρισιν διὰ τῶν ὑπολοίπων τῶν προγενεστέρων χρήσεων, τὰ ὁποῖα δὲν διετέθησαν εἰς πληρωμὴν ἐξόδων τῶν ἐτῶν ἐκείνων.

Ἄρθρ. 3. Αἱ διὰ τῶν ἐτησίων προϋπολογισμῶν, εἴτε καὶ δι' εἰδικῶν νόμων χορηγούμεναι πιστώσεις διὰ δημόσια ἔργα, ἢ γενικὰ βοηθήματα ἰσχύουν μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῶν ἔργων, διὰ τὰ ὁποῖα ἐχορηγήθησαν, ἐὰν ἡ ἐναρξις αὐτῶν ἐγένετο διαρκούσης τῆς χρήσεως. Τὰ κατὰ τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους μένοντα διαθέσιμα ὑπόλοιπα τῶν τοιούτων πιστώσεων μεταβιβάζονται αὐτεπαγγέλτως εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ἑπομένου ἔτους. Τὰ ὑπουργεῖα ὀφείλουσι νὰ παρουσιάζωσι μετὰ τοῦ ἀπολογισμοῦ καὶ λογαριασμῶν ἰδιαίτερον τῶν δαπανηθέντων δι' ἓν ἕκαστον τῶν ἐπιμελείᾳ αὐτῶν ἐκτελουμένων δημοσίων ἔργων, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως αὐτῶν.

Ἄρθρ. 4. Ἕκαστος τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου χορηγουμένων πιστώσεων, ἐὰν αὗται ἄνευ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπηρεσίας δὲν ἐξαρκέσωσι διὰ τὰ ἔξοδα τῆς χρήσεως 1853, ἐπιτρέπεται νὰ δοθῶσι διὰ Β. διαταγμάτων, ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν, ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις, ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐπὶ τῶν ἑξῆς ἄρθρων τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν·

Τοῦ ἐπὶ τοῦ Δικαιοσύνης

Διὰ τὴν διατροφὴν τῶν ὑποδίκων,
Δι' ἀποζημιώσεις μαρτύρων,
Δι' ἔξοδα μεταφορᾶς ὑποδίκων,
Δι' ἔξοδα ἐκτελέσεως ἀποφάσεων.

Τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν

Διὰ γενικὰ μέτρα ἀσφαλείας.
Διὰ διατροφὴν καὶ διατήρησιν κατα δίκων.

Τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν

Διὰ ποσοστὰ ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων,
Διὰ δικαιώματα καὶ προμήθειας χαρτοσήμου,
Διὰ παραχωρήσεις ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ οἰκοδομῶν εἰς τοὺς δήμους,
Δι' ἔξοδα καλλιεργείας τῶν ἁλικῶν καὶ μετακομίσεως τῶν ἁλάτων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ διανεμηθῶσιν ἀμφότερα τὰ Νομοσχέδια ταῦτα πρὸς τοὺς Κ. Γερουσιαστὰς, καὶ τὰ τμήματα συνελθόντα εἰς προεξέτασιν αὐτῶν νὰ διορίσωσιν ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως.

Ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ἰω. Θεοτόκης ἐλθὼν εἰς τὸ βῆμα ἐζήτησε νὰ ἀποφασισθῆ ὅπως ἐμφανισθῆ αὐτοπροσώπως ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ παρουσιάσῃ εἰς τὴν Γερουσίαν τοὺς προϋπολογισμοὺς καὶ ἀπολογισμοὺς τῶν Δήμων τοῦ Κράτους, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1844 καὶ ἐρεξῆς, διὰ νὰ κάμῃ ἐπ' αὐτῶν τὰς ἀναγκαίας ἀπαραιτήτους παρατηρήσεις. Ἀντιπαρατηρήσαντος ἐνταῦθα τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τινων ἐκ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν εἰπόντων ὅτι ἡ ὑποβολὴ τῶν τοιούτων παραπολογισμῶν καὶ ἀπολογισμῶν τοῦ Κράτους εἶναι ἀδύνατος, διότι οὗτοι ὑπάρχουσιν εἰς τὰ ἀρχεῖα τῶν Νομαρχῶν καὶ Δημάρχων, καὶ διότι τὸ δικαίωμα τῆς ἐξελέγξεως καθίσταται σχεδὸν ἀλλότριον τῶν καθηκόντων τοῦ Ὑπουργοῦ, καθόσον οἱ δῆμοι ἔχουν ἴδιον κύκλον καὶ ἴδια δικαιώματα ἐπὶ τῆς δημοτικῆς περιουσίας των, ἡ Γερουσία ἀνέβαλε τὴν ἀπόφασίν της ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης εἰς ἄλλην συνεδρίασιν.

Ἐπομένως ἐν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς διαθήκης τοῦ ἀειμνήστου Κ. Στουρνάρη ἀνέγνω τὴν περὶ αὐτῆς ἔκθεσιν· ἡ δὲ Γερουσία ἀνέβαλε καὶ ἐπὶ ταύτης τὴν ἀπόφασίν της εἰς ἄλλην συνεδρίασιν.

Μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν τὰ παρόντα πρακτικὰ ἀναγνωσθέντα αὐθημερὸν ἐπικυρώθησαν, ὁ δὲ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατζήσκος.
Ἀθ. Γρηγοριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 9 Φεβρουαρίου 1853, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης, ἀντὶ τοῦ Κ. Προέδου νοσοῦντος, προσλαβὼν εἰς

τὴν θέσιν γραμματέων τοὺς Γερουσιαστὰς Κ. Κ. Ἰω. Οἰκονόμου καὶ Λ. Χαραλάμπην, ἀντὶ τῶν Κ.Κ. Δ. Χατζίσκου κωλυομένου καὶ Β. Χρηστακοπούλου ἀσθενοῦντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2,872 ἐγγράφου τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, δι' οὗ κοινοποιεῖται εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ ἀπὸ 6 Φεβρουαρίου Β. Διάταγμα περὶ τελέσεως μνημοσύνου εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Εἰρήνης ὑπὲρ τοῦ Ν. Στουρνάρη διὰ τὸ φιλόπατρι καὶ τὴν μεγαλοψυχίαν αὐτοῦ, παρελθὼν ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ τριμήνου πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους τῆς α. τριμηνίας ε. ε. μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς αὐτοῦ ἐκθέσεως ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

«Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας τὸ περὶ τριμήνου πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους τῆς α. τριμηνίας ε. ε. ψηφισθὲν ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον κατὰ τὰ ἐπισυναπτόμενα πρακτικά.

Οἱ προκαλέσαντες αὐτὴν λόγοι εἶναι ὅτι κατέστησαν ἤδη ἀπαιτητὰ τὰ ἔξοδα τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου καὶ μετ' ὀλίγον γίνονται ταιαῦτα καὶ τοῦ Φεβρουαρίου, ἐν ᾧ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1853 ὑποβληθεὶς εἰς τὴν συζήτησιν τῆς Γερουσίας εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ μὴ ἐπιψηφισθῇ πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς δημηνίας ταύτης.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 9 Φεβρουαρίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον περὶ τριμήνου πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τῆς α. τριμηνίας τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, ψηφισθὲν ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῆ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 8 Φεβρουαρίου 1853.

Ο Θ Ω Ν.

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Τὰ διάφορα ὑπουργεῖα θέλουν πληρώσει ἐπὶ τῇ βάσει χρηματικῶν ἐγκρίσεων ἐγκεκριμένων παρὰ τοῦ Βασιλέως τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους διὰ τὴν ά. τριμηνίαν τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους κατὰ τὰς ἐν ἰσχύϊ λογιστικὰς διατυπώσεις, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς ἐπιψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1853.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους. »

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ αὐτὸς Ὑπουργὸς εἰσύστησε τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ὡς κατεπείγον καὶ ἐζήτησε τὴν συζήτησιν αὐτοῦ ἀμέσως σήμερον· ἀντιπαρατηρήσαντος δὲ τινος ἐκ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ὅτι κατὰ τὴν τάξιν καὶ τὸν Κανονισμὸν πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ προκειμένου Νομοσχέδιου ἐπὶ τὴν αὔριον, διὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ τοῦ Σώματος, ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. Προέδου, μὴ παραδεξαμένη τὴν πρότασιν ταύτην ἀπεφήνατο νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις αὐτοῦ σήμερον.

Μηδενὸς λαβόντος τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, καὶ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα εἰπόντος ὅτι ἡ ἄτακτος ἀρχὴ τῆς ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ συζητήσεως τῶν Νομοσχεδίων, ὡς λαβοῦσα χώραν καὶ ἄλλο τι, δὲν δύναται νὰ καθιερώσῃ τὴν ἀταξίαν ταύτην καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου, δι' ὃν λόγον καὶ δὲν ψηφοφορεῖ, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Μ. Καίρη καὶ Ἰω. Παξιμάδη, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παραδέζατο αὐτὴν διὰ ψήφων 33 (παμψηφεὶ) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ τριμήνου πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους τῆς ά. τριμηνίας 1853.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Ἀναστάσιος Λόντος	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Τάτζης Μαγγίνας	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Κωνσταντῖνος Μπότζαρης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν

Λάμπρος Νάκος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Κωνστ. Κανάρης	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Τσανετ. Γρηγοράκης	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Μ. Α. Καίρης	Ν
Ν. Πρασακάκης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν
Σπ. Τρικούπης		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Ριχάρδος Τζιώρτζ		Δημήτ. Πλαπούτας	Μ
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἰωάν. Στάϊκος	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	Ν	Κίτζος Τζαβέλλας	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	Ν
Δράσος Μαντόλας	Ν	Δημ. Χατσίσκος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Δημ. Χρηστίδης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἀθανάσ. Αἰδωρικὴς		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώρ. Δαρειώτης	Ν	Παναγ. Αἰδωρίκης	Ν
Γεώρ. Παπαηλιόπουλος		Χατζὴ Χρῆστος	Ν
Γεώρ. Γλαράκης	Ν	Γεώρ. Δουβουνιώτης	Ν
Δημ. Γ. Βούλγαρης		Κωνστ. Προβιλέγγιος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Νικόλ. Ἰω. Μέξης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Ἀδὰμ Δούκας			

Ἀναγνωσθὲν ὕστερον τὸ πρῶτον καὶ μοναδικὸν ἄρθρον αὐτοῦ ἐγένετο παραδεκτόν.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον τοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν ἐγένετο ἐπίσης παραδεκτὸν, διὰ ψήφων 34 (παμψηφεὶ) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ τριμήνου πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ά. τριμηνίας 1853.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Τάτζης Μαγγίνας	
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Κωνσταντῖνος Μπότζαρης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Α. Μοναρχίδης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Λάμπρος Νάκος	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Χαράλαμπος Παππαπολίτης	
Ἀναστάσιος Λόντος		Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν

Νικόλαος Προσακάκης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Σπυρίδων Τρικούπης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ριχάρδος Τζιώρτζ		Αντώνιος Γ. Κριεζής	Ν
Αθανάσιος Γρηγοριάδης		Αντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος		Δημήτριος Πλακούτας	Ν
Ανδρέας Χ. Αναργύρου	Ν	Ιωάννης Στάϊκος	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Αναστάσιος Μαυρομιχάλης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Κίτσος Τζαβέλας	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Ιωάννης Θεοτόκης	Ν	Αλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ιωάννης Χ. Πέτρου.	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Αθανάσιος Αϊδωρίκης		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Γεώρ. Παπαηλιόπουλος		Αναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Γλαράκης	Ν	Παναγιώτης Αϊδωρίκης	Ν
Δημήτριος Γ. Βούλγαρης		Χατσή Χρήστος	Ν
Γκίκας Καραπατζάνης		Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Νικόλαος Ιω. Μέξης	Ν	Κωνσταντίνος Προβιλέγγιος	Ν
Άδαμ Δούκας		Ιωάννης Οἰκονόμου	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν		

Μετὰ ταῦτα, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ, τὰ παρόντα πρακτικὰ ἀναγνωσθέντα ἐπικυρώθησαν, ὁ δὲ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ,

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Χαραλάμπης.
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 20 Φεβρουαρίου 1853 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 29 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης, ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου νοσοῦντος, προλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδην ἀντὶ τοῦ Κ. Β. Χρηστακοπούλου ἀσθενοῦντος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν. Μετὰ ταῦτα εἰς τῶν Κ. Κ. Γραμματέων ἀνέγνω

1) Τὸ ἀπὸ 9 Φεβρουαρίου ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν κύλικων

Τελετῶν, δι' οὗ κοινοποιεῖται εἰς τὴν Γερουσίαν ὅτι ἡ Α. Μ. διέταξε πένθος δεκαπενθήμερον ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς 10 τ. μ. ἕνεκα τῆς ἀποβιώσεως τῆς Αὐτοῦ Καισαροβασιλικῆς Ὑψηλότητος τοῦ ἀρχιδουκὸς Ράϊνερ τῆς Αὐστρίας.

2) Ἀναφορὰν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χ. Παπαπολίτου ἐξαιτουμένου τεσσαρακονθήμερον παράτασιν ἀδείας ἕνεκα ἀσθενείας τῆς συζύγου του· ἡ Γερουσία ἐνέκρινε τὴν αἴτησίν του.

3) Τὸ ἀπὸ 30 Ἰανουαρίου ἔγγραφον τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς μετὰ τοῦ ὑποβαλλομένου ἐπιδίου προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐνεστῶσαν σύνοδον, ἔχοντα ὡς ἑπεται

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ Λογιστικὴ ἐπιτροπὴ συντάξασα τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐνεστῶσαν σύνοδον κατὰ τὰ ἄρθρα 98 καὶ 99 τοῦ κανονισμοῦ καθυποβάλλει αὐτὸν εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ σώματος.

Εἰς τὴν σύνταξιν αὐτοῦ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸν κατάλογον τῶν ἤδη ὑπαρχόντων Κυρίων Γερουσιαστῶν, τὴν κατὰ πλειονοψηφίαν ἐπισυναπτομένην πρᾶξιν τοῦ Γραφείου, δι' ἧς προσδιορίζεται ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ μισθοδοσία ἑνὸς ἑκάστου τῶν ὑπαλλήλων καὶ κλητήρων τῆς Γερουσίας, τὸ ποσὸν τὸν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον προϋπολογισθέντων διαφόρων ἐξόδων τοῦ Γραφείου καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπισκευῆς τοῦ καταστήματος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρ' εἰδήμονος μηχανικοῦ συνταχθέντος ὑπολογισμοῦ τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης.

Ἡ ἐπιτροπὴ διατηρήσασα ἐρ' ὅσον ἦτο δυνατὸν τὴν ἀπαιτουμένην οἰκονομίαν εἰς τὴν κατάστρωσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἔκρινε δίκαιον νὰ αὐξήσῃ τὸν μηνιαῖον μισθὸν τοῦ Α'. Κλητῆρος εἰς δραχ. 100, ἀντὶ 80, τὰς ὁποίας ἐλάμβανε μέχρι τοῦδε, καὶ νὰ ἀναβιβάσῃ ὡσαύτως εἰς δραχ. 50 τὸν μηνιαῖον μισθὸν τοῦ κλητῆρος Ἀνδρέου Γραμματικοπούλου, τὸν ὁποῖον τὸ Γραφεῖον προσδιώρισεν εἰς δραχ. 30, καὶ τοῦτο διὰ νὰ μὴ ὑπάρχῃ διαφορὰ εἰς τὴν μισθοδοσίαν τῶν κλητήρων, ἐν ᾧ καὶ ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Γραμματικόπουλος ἔχει ἐπίσης τὴν αὐτὴν ἱκανότητα ὡς πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν του, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ κλητῆρες.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 30 Ἰανουαρίου 1853.

Ἡ Λογιστικὴ ἐπιτροπὴ

Γ. Καρακατζάνης.
Ι. Χ. Πέτρου.
Γ. Μ. Ἀνεμογιάννης.

Προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας Διὰ τὴν Γ'. Σύνοδον τῆς Γ'. Βουλευτικῆς Περιόδου.

Διασάφησις Κονδυλίων	Μηνιαίως	Ἐτησίως
Κεφάλ. Α'. ἀποζημιώσεις Γερουσιαστῶν.		
Ἀποζημίωσις 34 Γερουσιαστῶν ἀνὰ δραχμὰς 500 . . . . . δρ. 17,000		
Συμπλήρωσις ἀποζημιώσεως 21 Γερουσιαστῶν μισθοδοτουμένων ὡς στρατιωτικῶν, Ναυτικῶν κλπ. . . . 3,450	20,450	245400
Κεφάλ. Β'. Μισθὸς προσωπικοῦ.		
Μισθὸς τριῶν συνταχτῶν ἐξ ὧν ὁ εἷς ἐκπληρεῖ καὶ χρέη ἀρχειοφύλακος ἀνὰ 200 . . . . . δραχ. 600		
Μισθὸς ἑνὸς πρωτοκαλλιστοῦ ἐκπληροῦντος καὶ χρέη γραφέως . . . . . » 200		
Μισθὸς τεσσάρων γραφέων, τῶν μὲν τριῶν ἀνὰ δρ. 80, τοῦ δὲ τετάρτου ἀνὰ 60 . . » 300		
Μισθὸς ἑνὸς πρώτου κλητῆρος . . . . . » 100		
» ὀκτὼ ἔτι κλητήρων ἀνὰ δρ. 50 . . » 400		
	1,600	19200
Κεφάλ. Γ'. Ἔξοδα γραφείου ἐν γένει.		
Γραφικὴ ὕλη καὶ ἀγορὰ χάρτου πρὸς ἐκτύπωσιν τῶν νομοσχεδίων, πρακτικῶν κλπ. . . . . δραχ. 500		
Θέρμασμα . . . . . » 150		
Φωτισμὸς . . . . . » 100		
Συνδρομὴ ἐφημερίδων . . . . . » 600		
Δετικὰ πρακτικῶν, βιβλίων, Β. ἐφημ. κτλ. » 800		
Ἀγορὰ συγγραμμάτων . . . . . » 300		
Ἀπρόβλεπτα ἔξοδα . . . . . » 2,000		
Δι' ἐπισκευὴν τοῦ καταστήματος κατὰ τὸν παρὰ τοῦ μηχανικοῦ Γεωργαντᾶ συνταχθέντα ὑπολογισμόν . . . . . » 1,223:20	5673	20
	276273	20

Ἐν Ἀθήναις τὴν 21 Ἰανουαρίου 1853.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Γ. Ἀντωνόπουλος, Γ. Καρακατζάνης, Ἰ. Χ. Πέτρου, Ἰακ. Παξιμάδης.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ παρακατατεθῶσι τὰ ἔγγραφα ταῦτα εἰς τὸ Γραφεῖον πρὸς γνῶσιν τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, καὶ κατὰ τὴν ἑπομένην συνεδρίασιν νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ συζήτησις.

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη, κατὰ τὰ ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 22 Ἰανουαρίου ε. ε. ἀπογρασισθέντα, ὡρίσθη ὅπως τὸ προεδρεῖον περιορισθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὴν σύνταξιν καὶ ἀποστολὴν τῶν ἐν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ τῆς ἐκθέσεως ἀναφερομένων παραμυθητικῶν ἐγγράφων, πρὸς τὴν χήραν καὶ θυγατέρα τοῦ ἀξιοτίμου τούτου ἀνδρός, ὡς καὶ πρὸς τὸν γηραιὸν θεῖον αὐτοῦ Α. Μ. Τοσίτζαν. Ἀφοῦ ἔπειτα γενομένου περὶ τοῦ διορισμοῦ τῆς ἀναγκαίας ἐπιτροπῆς ἐκ μέρους τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης ἀπεφασίσθη ἵνα κατὰ τὴν ἑπομένην συνεδρίασιν προσδιορισθῇ ἡ ἡμέρα καθ' ἣν θέλει ἐκλεχθῇ ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη.

Ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Δ. Χατζίσκος

Ἀθ. Γρηγοριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 27 Φεβρουαρίου 1853. Ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου νοσοῦντος, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδην, ἀντὶ τοῦ Κ. Β. Χρηστακοπούλου ἀσθενοῦντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Μετὰ ταῦτα ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως τὸ ὑπ' ἀριθ. 33 τῆς 24 λήγοντος μηνὸς ἔγγραφον τοῦ Κ. προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, δι' οὗ κοινοποιεῖται εἰς τὸ σῶμα ὅτι Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων διώρισε τὸν μὲν Κ. Ἰω. Ἀμβροσιάδην ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν, τὸν δὲ Κ. Ῥήγαν Παλαμίδην Γερουσιαστήν· συγχρόνως δὲ ἀνεγνώσθη τὸ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν ὑπ' ἀριθ. 19,572 Ὑψ. Β. Διάταγμα, δι' οὗ διορίζεται Γερουσιαστὴς ὁ ῥηθεὶς Κ. Ῥ. Παλαμίδης, ἔχων ὡς ἑπεται

Άριθ. φρραγ· 19,572.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έχοντες ὑπ'ὄψιν τὰ ἄρθρα 70, 72 καὶ 74 τοῦ Συντάγματος εὐαρεστούμεθα νὰ διορίσωμεν καὶ διορίζομεν Γερουσιαστὴν τὸν μέχρι τοῦδε Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κύριον Ῥήγαν Παλαμίδην, ἀναδειχθέντα πληρεξούσιον εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος ἐν Ἄστρει, ἐν Τροιζῆνι, εἰς τὴν ἐν Ἄργει καὶ ἀκολούθως εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις τῆς Γ'. Σεπτεμβρίου Ἐθνικὰς συνελεύσεις. Βουλευτὴν εἰς τὴν πρώτην καὶ δευτέραν Βουλευτικὴν περίοδον, καὶ δὶς πρόεδρον τῆς Βουλῆς.

Ὁ Ἡμέτερος πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν ναυτικῶν θέλει προσυπογράψει καὶ ἐκτελέσει τὸ παρὸν διάταγμα.

Ἐν Ἀθήνας τὴν 24 Φεβρουαρίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ

Ἀπερασίσθη δὲ νὰ παραπεμφθῇ τὸ διάταγμα τοῦτο εἰς τὸ Γραφεῖον διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἀναγνώσθη ἀκολούθως τὸ ἀπὸ 25 λήγοντος μηνὸς ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν αὐλικῶν τελετῶν, δι' οὗ κοινοποιεῖται εἰς τὴν Γερουσίαν ὅτι ἡ Α. Μ. διέταξε πένθος τριμηνον, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἕνεκα τοῦ θανάτου τῆς Λ. Βασιλικῆς Ὑψηλότητος τοῦ μεγάλου δουκὸς τοῦ Ὁλδεμβούργου, πατρὸς τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Δ. Χατζίσκος εἶπεν· ὁ ἰσχυρότερος λόγος, δι' ὃν ἀπερασίσθη ἡ ἀποστολὴ παραμυθητικῶν ἐγγράφων πρὸς τὸν γηραιὸν Κ. Μ. Τοσίτζαν, ἕνεκα τῆς ἀποβιώσεως τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Ν. Στουρνάρη, εἶναι ὁ τῆς στενῆς συγγενείας· τοιοῦτος στενὸς συγγενὴς, ὅτι θεῖος τοῦ ἀποβιώσαντος Στουρνάρη, ὑπάρχει καὶ ὁ ἐν Αἰβάρνῳ ἕτερος ἀδελφὸς Κ. Κ. Τοσίτζας, πρὸς τὸν ὁποῖον ὀρθὸν ὅτι πρέπει νὰ σταλῇ ὁμοία τις παραμυθητικὴ ἐπιστολὴ διὰ τὴν τελευτὴν τοῦ ῥηθέντος ἀξιεπαίνου ἀνεψιοῦτων, διαφέρουσα κατά τι ἐκείνης τῆς πρὸς τὸν Κ. Μ. Τοσίτζαν, ὡς θείου πρεσβυτέρου ἀγαπητοτέρου καὶ συνεκτελεστὴν τῆς διαθήκης· καθόσον μάλιστα εἰς

χεῖρας ἀμφοτέρων τῶν θείων ὑπάρχει ἡ ἐγκαταλειφθεῖσα περιουσία· τὴν πρότασιν ταύτην παρεδέξατο ἡ Γερουσία.

Ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Προεδρεύων
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατζίσκος.
Α. Γρηγοριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΥΑΣΙΣ

Τῆς 28 Φεβρουαρίου 1853. Ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνοματικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παόντων 32 μελῶν, ὁ Προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κύριος Α. Μοναρχιδὴς, ἀσθενοῦντος τοῦ Προέδρου Κυρίου Ἀν. Δελιγιάννη· προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ κωλυομένου θατέρου τῶν γραμματέων Κυρίου Β. Χρηστακοπούλου τὸν Γερουσιαστὴν Κύριον Ἀθ. Γρηγοριάδην κηρύττει ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Τὰ τῆς προτεραίας πρακτικὰ ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κυρίου Προέδρου ὡς ἡμερησίαν διάταξιν τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως τοῦ Γραφείου ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς, τοῦ νεοδιορισθέντος Γερουσιαστοῦ Κυρίου Ῥήγα Παλαμίδη θατέρας τῶν ΚΚ. Γραμματέων ἀνέγνω ταύτην ἔχουζαν ὡς ἑπεται·

Ἔκθεσις πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κατὰ τὴν σημερινὴν ἀπόρασιν τοῦ Σώματος τὸ Γραφεῖον τῆς Γερουσίας, λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὸ εἰδικὸν Διάταγμα τοῦ διορισμοῦ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρίου Ῥήγα Παλαμίδη, καὶ ἐξετάσαν αὐτὸ τὸ εὗρε φέρον τὰς ἀπαιτουμένας διατυπώσεις.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 27 Φεβρουαρίου 1853.

Ὁ Προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος
Σ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.

Ὁ Γραμματεὺς Δ. Χατζίσκος.

Τῆς σήμερον δὲ ὁρισθείσης ὡς ἡμέρας εἰσαγωγῆς του, δύο τῶν Γερουσιαστῶν οἱ ΚΚ. Γ. Δαρειώτης καὶ Ἰω. Στάϊκος κατ' ἐντολὴν τοῦ Κ. Προέδρου εἰσήγαγον εἰς τὸ Συνέδριον προπορευομένων δύο κλητήρων τὸν Κύριον Ῥήγαν Παλαμίδην, ὅστις μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ περὶ τοῦ διορισμοῦ του ὡς Γερουσιαστοῦ

Ϋ. Β. Διατάγματος, δοὺς τὸν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ Συντάγματος ὁριζόμενον ὅρκον, κατὰ τὸ ἐπὶ τούτῳ συνταχθὲν πρωτόκολλον, ἔλαβε τὴν ἕδραν του.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς ἀνέγνω τὰ ἑπόμενα δύω Νομοσχέδια μετὰ τῶν συνοδευουσῶν αὐτὰ αἰτιολογικῶν ἐκθέσεων.

Α΄. Νομοσχεδίου περὶ καθυστερούντων καὶ Β΄. Νομοσχεδίου περὶ χορηγήσεως συμπληρωτικῆς πιστώσεως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ἐκ δραχ. 8,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως τοῦ 1852· ἔχουσι δὲ τὰ Νομοσχέδια ταῦτα, ὡς καὶ αἱ αἰτιολογικαὶ αὐτῶν ἐκθέσεις, ὡς ἑξῆς·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς τὸ περὶ καθυστερούντων ἐξ ἐνοικιάσεων διαφόρων προσόδων τοῦ Κράτους Νομοσχέδιον, ὑποβάλλεται κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν Ὑμετέραν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν.

Οἱ ὑπαγορεύσαντες τὴν σύνταξιν τοῦ νομοσχεδίου τούτου λόγοι κατέστησαν πρὸ πολλοῦ πασίγνωστοι. Τρίτην ἤδη φορὰν ἡ Βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων ἐξεφράσθη ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ἡ ἔκφρασις αὕτη εὗρε ζωηρὰν ἠχὼ εἰς τὴν κοινὴν γνώμην. Τὸ Ὑπουργεῖον ἐκτὸς τοῦ ὅτι θεωρεῖ τὸ μέτρον πατρικῆς Κυβερνήσεως ἴδιον, ὀφείλει νὰ μὴ ὑποκρύψῃ, ὅτι ὕστερον ἀφ' ὅσα προηγήθησαν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὑπό τε τὴν νομοθετικὴν καὶ τὴν Κυβερνητικὴν ἔποψιν, πᾶσα ἄλλη διέξοδος καθίσταται ἀτελεσφόρητος· διὰ τὸν λόγον τοῦτον συνιστᾷ στενῶς καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν τὴν παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου ἐν γένει. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ καθέκαστα αὐτοῦ ἡ Γερουσία θέλει εὐαρεστηθῇ νὰ παρατηρήσῃ εἰς τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἐπισυναπτομένην ἔκθεσιν τοὺς λόγους ἐφ' ὧν στηρίζονται. Ἀνήκει δὲ εἰς ὑμᾶς νὰ σταθμίσητε μέχρι τίνος αἱ διατάξεις αὗται ἐξασφαλίζουσι τὸν σκοπὸν, τοῦ ὁποίου στοχάζονται.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 28 Φεβρουαρίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον ἐπιψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς θέλει

ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 18 φευρ. 1853.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Εἰς τοὺς ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου· α) ἐξ ἐνοικιάσεως ἀμέσων δημοσίων φόρων καὶ δικαιώματος ἐπικαρπίας ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρι τοῦ 1844, συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου· β') ἐκ μονοετῶν καὶ πολυετῶν ἐνοικιάσεων ἐθνικῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἐνοικίασις ἔληξε μέχρι τέλους τοῦ 1851, χορηγεῖται προθεσμία 12 ἐτῶν πρὸς ἀπότισιν τοῦ χρέους των, διαιρουμένου εἰς 12 ἴσας ἐτησίας δόσεις.

Ἑκάστη τῶν δόσεων πληρώνεται ἄνευ τόκου τὴν 31 Ὀκτωβρίου ἑκάστου ἔτους, διὰ πᾶσαν ὅμως καθυστέρησιν πληρώνεται τόκος ὑπερημερίας 8 τοῖς 0|0 κατ' ἔτος.

Ὅσοι τῶν ὀφειλετῶν εἶναι συνάμα καὶ πιστωταὶ τοῦ δημοσίου δὲν δύνανται ν' ἀπαιτήσωσι τόκον, ἀλλὰ συμψηφίζουσι κατ' ἀναλογίαν τὰς πιστώσεις των μὲ τὸ εἰς τὸ δημόσιον χρέος αὐτῶν· ἄλλως ἀποκλείονται τῶν πλεονεκτημάτων τῶν διατάξεων τοῦ ἑπομένου ἄρθρου ὡς πρὸς τὴν ἔκπτωσιν τῶν τόκων.

Ἄρθρ. 2. Ὡς χρέος τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὀφειλετῶν θεωρεῖται τὸ μήπω πληρωθὲν κεφάλαιον, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν καθυστερούντων τόκων, τῶν ὁποίων ἐντελῶς ἀπαλλάττονται οἱ ὀφειλέται.

Ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῶν τίτλων τοῦ δημοσίου ἐκ περιστάσεως οἱασδήποτε, ἐὰν μὲν ἐγένετο καταβολή τις ἐκούσιος ἢ ἀναγκαστικὴ εἰσπραξις ἀπέναντι τοῦ χρέους, τὸ ὀφειλόμενον ὑπόλοιπον εἶναι ἀπαιτητὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν βιβλίων τῶν εἰσπρακτέων ἢ τῶν λογαριασμῶν τῶν ταμιῶν· εἰς ἐναντίαν δὲ περίπτωσιν, τὸ χρέος ἀποδεικνύεται ὡσαύτως διὰ τῶν αὐτῶν βιβλίων ἢ λογαριασμῶν. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ὅμως περιπτώσει ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ὀφειλέτην ἡ διὰ τῶν νομίμων μέσων ἀπόδειξις τοῦ ἐναντίου, ἀλλ' εἰς μόνην τὴν κρίσιν τῶν δικαστηρίων ἐναπόκειται νὰ συγχωρῆται καὶ τὸ μέσον τῆς διὰ μαρτύρων ἀποδείξεως.

Ἄρθρ. 3. Οἱ θέλοντες ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὀφειλετῶν νὰ μεθ-

ξωσι των εύεργετημάτων του παρόντος νόμου όφείλουσιν έντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, α') νὰ ὑπογράψωσι καὶ παραδώσωσιν εἰς τὸ ταμεῖον τὰς χρεωστικὰς ὁμολογίας τῶν δόσεων, καὶ β') νὰ προσφέρωσι κτήματα πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης, ἀξίας ὑπερβαινούσης τὸ χρέος μόνον καθ' ἓν τρίτον.

Οὐδεὶς τῶν ὀφειλετῶν ἀπαλλάττεται τῆς καταδιώξεως, πρὶν ἢ συμμορφωθῇ μὲ τὰς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ διατάξεις.

Ἄρθρ. 4. Οἱ ὀφειλέται, τῶν ὁποίων τὰ κτήματα κατακυρωθέντα εἰς τὸ δημόσιον δὲν ἀπηλλοτριώθησαν, δύνανται ν' ἀναλάβωσιν αὐτὰ εἰς τὴν κυριότητά των εἰς ἣν εὑρίσκονται κατάστασιν, ἐὰν ἀναδεχθῶσι τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἀπότισιν τοῦ ποσοῦ, ἐφ' ᾧ τὰ κτήματα κατεκυρώθησαν εἰς τὸ δημόσιον· ὅσα δ' ἐξ αὐτῶν εἶναι ἐνοικιασμένα, θέλουν ἀναλάβει αὐτὰ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐνοικιάσεως, λογιζομένου πρὸς ὄφελος αὐτῶν τοῦ τυχὸν συμπερωνυμένου ἐνοικίου ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ὁμολογιῶν.

Ἄρθρ. 5. Φαλαγγιτικὰ ἢ ναυτικὰ γραμμάτια, εἴτε ἐξεδόθησαν ἐν ὀνόματι τοῦ ὀφειλέτου, εἴτε περιῆλθον οἱῳδήποτε νομίμῳ τρόπῳ εἰς τὴν κυριότητά του, εἶναι δεκτὰ εἰς τὴν ἐξόφλησιν ἑκάστης δόσεως κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον, καθ' ὁλοκληρίαν δὲ, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης προτιμήσῃ νὰ ἐξοφλήσῃ διὰ μιᾶς ὅλας τὰς δόσεις.

Βασιλικὴ ἄδεια πρὸς ἐκποίησιν τῶν εἰρημένων γραμματίων δὲν ἀπαιτεῖται.

Ἄρθρ. 6. Τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου χορηγουμένων εὐεργετημάτων δύνανται νὰ μεθέξωσι καὶ οἱ ὑπενοικιασταὶ ἢ οἱ συμμέτοχοι τοῦ πρωτοφειλέτου, ἐὰν οὗτοι συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἕκαστος κατὰ τὸ ἐπιβάλλον εἰς αὐτὸν μέρος τοῦ χρέους.

Ἄρθρ. 7. Ὅστις τῶν ἀνωτέρω ὀφειλετῶν ἔχει ἀντιρρήσεις καθ' ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ χρέους του, ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ αὐτὰς δι' ἀναφορᾶς του μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων ἀποδείξεων πρὸς τὸν ἀρμόδιον νομάρχην, ἐντὸς μὲν δύω μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, ἐὰν διαμένῃ ἐντὸς τοῦ Κράτους, ἐντὸς δὲ τεσσάρων, ἐὰν εὑρίσκηται εἰς τὴν ἀλλοδαπήν.

Ἡ ἐπίδοσις τῆς ἀναφορᾶς γίνεται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος.

Ἄρθρ. 8. Ὁ νομάρχης, ἅμα τῇ ἐπιδοθῇ ἡ ἀναφορὰ τοῦ ὀφειλέτου, συγκαλεῖ συμβούλιον, συγκείμενον παρ' ἑαυτοῦ, τοῦ προέδρου τοῦ πρωτοδικείου τοῦ νομοῦ καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου τῆς ἐπαρχίας, ἐν ᾗ ἐδρεύει ὁ νομάρχης.

Τὸ συμβούλιον τοῦτο λαμβάνον ὑπ' ὄψιν τὰς ἀντιρρήσεις καὶ τὰς πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῶν ἀποδείξεις τοῦ ὀφειλέτου, ὡς καὶ ὅσας ἄλλας πληροφορίας ἤθελε δυνηθῇ νὰ συλλέξῃ αὐτεπαγγέλτως, γνωμοδοτεῖ δι' αἰτιολογημένης ἐκθέσεως, τὴν ὁποίαν ὑποβάλλει ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο, ἀφ' οὗ ἀκούσῃ τὴν γνώμην δύω ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ δικηγόρων, ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν ἀντιρρήσεων τοῦ ὀφειλέτου ἐπὶ τῇ βάσει Β. διατάγματος, ἐκδιδομένου ἐπὶ τούτῳ μετὰ προηγηθεῖσαν γνωμοδότησιν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἤθελε θεωρήσει παραδεκτέας καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει τὰς ἀντιρρήσεις ταύτας.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ ὑπουργείου ἐπιδίδεται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος εἰς τὸν ὀφειλέτην, κατὰ τὰς περὶ ἐπιδόσεως ἐν γένει διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Ἄρθρ. 9. Εἰς τὸν ὀφειλέτην, ὅστις ἤθελε παραδεχθῇ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, χορηγεῖται δίμηνος προθεσμία ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως αὐτῆς, διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ἐπιβαλλομένας εἰς αὐτὸν ὑποχρεώσεις πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν εὐεργετημάτων τοῦ νόμου.

Ὁ δὲ μὴ παραδεχθεὶς τὴν ἀπόφασιν ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς κατὰ τοῦ δημοσίου ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων διὰ τὸ παρ' αὐτοῦ ἀμφισβητούμενον χρέος.

Ἄρθρ. 10. Ὁ ὀφειλέτης, τοῦ ὁποίου αἱ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἀπορριφθεῖσαι ἀντιρρήσεις ἤθελον ἀπορριφθῇ καὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει, δὲν δύναται πλέον νὰ ἐπικαλεσθῇ διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους τούτου τὰς εὐεργετικὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 11. Αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 9 διαλαμβανόμεναι δίκαι θέλουν δικάζεσθαι ὡς συνοπτικαὶ καὶ κατεπείγουσαι, κατὰ τὰς περὶ τοιούτων δικῶν διατάξεις τῆς πολιτ. δικονομίας.

Ἅπασαι δὲ αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου εἰσαχθεῖσαι εἰς τὰ δικαστήρια τῆς αὐτῆς κατηγορίας δίκαι, καὶ μένουσαι ἐκκρεμεῖς, κἂν τε ὦσιν ὥριμοι κἂν τε μὴ, ἐξακολουθοῦσι μέχρι τῆς ἐκδόσεώς των, ἐὰν δὲν προτιμήσωσι καὶ οἱ ὀφειλέται οὗτοι νὰ συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 12. Διὰ πᾶσαν ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 καθυστερήσασαν ἐτησίαν δόσιν κατάσχεται καὶ ἐκποιεῖται διοικητικῶς ἀνάλογον μέρος τῆς κινητῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου. Ἐὰν δὲ ἐκ τοῦ πλειστηριάσματος δὲν ἐξοφληθῇ ὁλόκληρον τὸ ὀφειλόμε-

νον ποσὸν εἰς κεφάλαια καὶ τόκους, κατάσχεται καὶ ἐκποιεῖται τὸ ἐνυπόθηκον κτῆμα, γινομένης χρήσεως κατὰ τοῦ ὀφειλέτου καὶ τῶν λοιπῶν καταναγκαστικῶν μέτρων, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ καθυστερούντων νόμων καὶ Βασιλ. διαταγμάτων.

Ἄρθρ. 13. Ἐναντίον δὲ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 ὀφειλετῶν, οἵτινες δὲν ἤθελον συμμορφωθῆ μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐντὸς τῶν ἐν αὐτῷ ὡρισμένων προθεσμιῶν, ἐνεργεῖται διοικητικὴ καταβίωξις, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ καθυστερούντων νόμων καὶ Β. διαταγμάτων διατάξεις, πρὸς πληρωμὴν ὅλων τῶν παρ' αὐτῶν ὀφειλομένων κεφαλαίων καὶ τόκων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν Ὑμῶν Νομοσχέδιον περὶ χορηγήσεως συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 8,000, ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1852, εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης, ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς ἐπεψηφίσθη.

Οἱ προκαλέσαντες τὴν συμπληρωτικὴν ταύτην πίστωσιν λόγοι εἶναι τὸ ἀνεπαρκὲς τῆς προϋπολογισθείσης ποσότητος ἐν τῷ μνησθέντι προϋπολογισμῷ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θανατικῶν ἀποφάσεων.

Ἀθήνησι τὴν 12 Φεβρουαρίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον περὶ χορηγήσεως συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμ. 8,000 εἰς τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργεῖον ἐπὶ τῆς χρήσεως 1852, ψηφισθὲν ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῆ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 9 Φεβρουαρίου 1853.

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Χορηγεῖται συμπληρωτικὴ πίστωσις ἐκ δραχμῶν 8,000 εἰς τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργεῖον ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ 1852 ἔτους, ἐπὶ τοῦ κεφαλ. Η'. ἄρθρ. 7 τοῦ ὁμωνύμου προϋπολογισμοῦ.

Ἄρθρ. 2. Τὰ ἀνωτέρω ἔξοδα θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν ἐσόδων τῆς αὐτῆς χρήσεως.

Τὴν ἐκτέλεσιν καὶ δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ἀνατιθέμεθα εἰς τοὺς Ἡμετέρους ὑπουργοὺς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης.

Ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε νὰ τυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσιν εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος, ἅτινα συνερχόμενα εἰς Τμήματα θέλουσιν ἐκλέξει ἐπιτροπὰς πρὸς σύνταξιν τῶν ἀπαιτουμένων ἐκθέσεων.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος Πρόεδρος ἔλυσε τὴν Συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀθ. Γρηγοριάδης
Δ. Χατζίσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 10 Μαρτίου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν Γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδην, ἀντὶ τοῦ Κ. Β. Χρηστακοπούλου ἀσθενοῦντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀναγνωσθείσης ἔπειτα ἀναφορᾶς τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Ὀλυμπίου ἐξαιτουμένου παράτασιν ἀδείας τεσσαράκοντα εἰσέτι ἡμερῶν ἕνεκα τῆς ἀποβιώσεως τοῦ ἀδελφοῦ τῆς συζύγου του, ἡ Γερουσία ἐνέκρινε τὴν αἴτησίν του.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐνεστῶσαν σύνοδον, καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου μετὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ Γερουσία, ἐπὶ τῇ παρατηρήσει τινῶν ἐκ τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν ἐγκρίνασα τὴν εἰς τὸ κεφ. Α'. καταχώρισιν τοῦ ποσοῦ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ πρὸ ὀλίγου διορισθέντος Γερουσιαστοῦ Κ. Ρ. Πα-

λαμβάνῃ, ἀναβιβάσατε τὸ ποσὸν τοῦ πρώτου ἄρθρου εἰς δραχμὰς **17,500** μηνιαίως καὶ κατὰ συνέπειαν ἐκεῖνο ὁλοκλήρου τοῦ κεφαλαίου εἰς δραχ. **551,400** ἐτησίως. Προτεθείσης ἔπειτα τῆς συζητήσεως τοῦ κεφαλαίου Β'. εἰς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι αἱ περὶ οἰκονομίας παρατηρήσεις τοῦ μειονοψηφοῦντος μέλους τοῦ προεδρείου εἰσὶν εὐλογοφανεῖς καὶ δίκαιαι· ἀλλ' ἐπειδὴ τεσσάρων ἤδη μηνῶν παρελθόντων ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συνόδου ἡ μέχρι τῆς λήξεως αὐτῆς διάρκεια θέλει εἶσθαι ὀλιγοχρόνιος, διὰ ταῦτα προέτεινε νὰ ἐπικυρωθῇ μὲν ὁ ὑπὸ συζήτησιν προϋπολογισμὸς τῆς παρούσης συνόδου, ὅπως ὑπεβλήθη κατά τε τὸ παρὸν καὶ τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον Γ', νὰ ὁρισθῇ δὲ ἀπὸ τοῦδε διὰ τὸ μέλλον ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπαλλήλων καὶ κλητήρων εἰς δύω συντάκτας, ἕνα πρωτοκολλιστὴν, δύω γραφεῖς καὶ ἓξ κλητῆρας συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἀρχικλητῆρος.

Ἀντικρούων τὴν πρότασιν ταύτην τὸ μειονοψηφοῦν μέλος τοῦ προεδρείου ὁ Κ. Δ. Χατζίσκος, δὲν εἶχον σκοπὸν, εἶπε, νὰ ὑποστηρίζω τὴν περὶ οἰκονομίας γνώμην μου σήμερον, διότι ἐθεώρησα καὶ θεωρῶ ὅτι ἐπικρατεῖ ἡ ἰδέα τῆς μὴ πραγματοποιήσεως αὐτῆς ἤδη· ἀναγκάζομαι δὲ νὰ ὑποστηρίζω αὐτὴν ἕνεκα τῆς προτάσεως, ἣν ἐπέφερεν ὁ προαγορεύσας περὶ προσδιορισμοῦ τῆς ἀναγκαίας οἰκονομίας τῶν ἐξόδων ἀπὸ τῆς σήμερον διὰ τὴν ἐπομένην σύνοδον. Ἐὰν ἐγνώριζον ὅτι ἡ πλειονοψηφία τῆς Γερουσίας ἤθελε παραδεχθῇ τὴν γνώμην μου ταύτην, δὲν ἤθελον διστάσει νὰ προτείνω τὴν παραδοχὴν αὐτῆς καὶ διὰ τὴν ἐνεστῶσαν σύνοδον ἀπὸ σήμερον, καθόσον φρονῶ ὅτι δὲν εἶναι ποσῶς προσδιωρισμένη ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν πρέπει νὰ γίνηται ἡ οἰκονομία καὶ τἀνάπαλιν ἡ σπατάλη· ἂν δὲ καὶ μόνος πιθανὸν μείνω πρεσβεύων τὴν ἰδέαν ταύτην, δὲν δύναμαι εἰμὴ νὰ ὑποστηρίζω αὐτὴν ὡς λίαν δικαίαν καὶ λυσιτελῆ εἰς τὰ δημόσια συμφέροντα καὶ εἰς τὴν τιμὴν αὐτοῦ τοῦ σώματος, τὸ ὁποῖον ὀφείλει κατὰ πρῶτον λόγον νὰ δώσῃ τὸ παράδειγμα τῆς οἰκονομίας.

Ἡ πρότασις τοῦ προαγορεύσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διὰ τὴν μέλλουσαν ὑπηρεσίαν τῆς Γερουσίας ὑπαλλήλων ἀπὸ σήμερον, ἐκτὸς ὅτι ἀπάδει εἰς τὸν κανονισμὸν, δὲν δύναται συναμα καὶ νὰ πραγματοποιηθῇ, διότι ἡ οἰκονομία τῶν ἐξόδων καὶ ὁ προσδιορισμὸς τῶν ὑπαλλήλων κανονίζεται ἑκάστοτε εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστης συνόδου κατά τε τὰς περιστάσεις καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας. Προχωρῶν ἑπομένως εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν καθέκαστα τῆς προτάσεως τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ, ὁρίσαντος ἐκ συμφώνου μὲ τὴν ἰδικήν μου

γνώμην δύω συντάκτας, παρατηρῶ ὅτι ὑπάρχει καὶ ἕτερος τοιοῦτος καθιερωμένος δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ τοῦ σώματος κατὰ τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 92 τοῦ κανονισμοῦ, τοῦ ὁποίου τὰ δικαιώματα καθιστῶσιν αὐτὸν ἄξιον τῆς ὁποίας κατέχει θέσεως πρὸς διατήρησιν τῆς πολυμελοῦς καὶ ἀδυνάτου οἰκογενείας του· ἀλλ' ἐπειδὴ κατέχων τὴν θέσιν ταύτην πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ ὑπηρεσίαν τινὰ ἀπέναντι τῆς ἐνιαυσίου μισθοδοσίας, τὴν ὁποίαν θέλει λαμβάνει, διὰ ταῦτα ἔκρινον δίκαιον νὰ ὀνομάσω αὐτὸν εἰς τὴν ἐκκλησίν μου εἰδικῶς Ἔφορον τοῦ καταστήματος ἐπιφορτισμένον καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Ἀρχειοφύλακος καὶ Βιβλιοφύλακος. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐπαναλαμβάνω νὰ εἰπω ὅτι ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ἀναγκαίου προσωπικοῦ διὰ τὴν μέλλουσαν Σύνοδον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κανονισθῇ σήμερον, καὶ ὅτι παραδεχόμενοι τὴν οἰκονομίαν ὡς ἀναγκαίαν, πρέπει νὰ κανονίσωμεν ταύτην ἀπὸ τοῦδε, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκφρασθεῖσαν γνώμην μου, ἡ ὁποία, ἐὰν ὑφ' ἁπάσης τῆς Γερουσίας παραδεχθῇ, δύναται καὶ νὰ πραγματοποιηθῇ ἀμέσως.

Ἁπάντων εἰς τὰ λεχθέντα ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς εἶπεν· οὐδεμίαν ἰδέαν ἐξέφρασα εἰς τὴν προλαβοῦσαν ὁμιλίαν μου καταπολεμοῦσαν τὴν ὕπαρξιν τοῦ τρίτου Συντάκτου, τοῦ ὁποίου τὴν ὀνομασίαν ὡρισεν ἄλλως τὸ προλαλῆσαν μέλος τοῦ Γραφείου· ἀπ' ἐναντίας εἶμαι σύμφωνος καθ' ὁλοκληρίαν ὡς πρὸς τὴν ὕπαρξιν αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν τοῦ ἀρχειοφύλακος ἢ βιβλιοφύλακος προβλεπομένην ἀπὸ τὸν Κανονισμὸν ἢ καὶ τοῦ Ἐφόρου προσέτι· ἀλλ' ἐπειδὴ ὑπάρχουσι φιλοτιμίαι καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γραφέων καὶ κλητήρων οἰκονομία, χωρὶς νὰ ὑποτεθῇ ὅτι γίνεται προσβολή τις εἰς τὴν φιλοτιμίαν τῶν μελῶν τοῦ γραφείου, καὶ ἐπειδὴ τὸ πλεῖστον χρονικὸν διάστημα τῆς ἐνεστώσης Συνόδου παρῆλθε, διὰ τοὺς λόγους τούτους εἶπον ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν γραφέων καὶ κλητήρων πρέπει νὰ διατηρηθῇ ὅπως ἐν τῷ παρόντι προϋπολογισμῷ κανονίζεται, νὰ ὁρισθῇ δὲ ἀπὸ τοῦδε διὰ τὸ μέλλον ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπαλλήλων εἰς δύω Συντάκτας, ἕνα ἕτερον καλούμενον ὅπως ὁ προλαλήσας τὸν ὠνόμασε, ἕνα πρωτοκολλιστὴν, δύω γραφεῖς, ἕνα ἀρχικλητῆρα καὶ πέντε κλητῆρας. Λαβὼν καὶ ἐκ δευτέρου τὸν λόγον τὸ μειονοψηφοῦν μέλος προσέθηκεν ὅτι οὐδεμία προσβολὴ γίνεται εἰς τὴν φιλοτιμίαν τῶν μελῶν τοῦ γραφείου, διότι διὰ τῆς προτεινομένης ἐλαττώσεως τῶν γραφέων καὶ κλητήρων δὲν ἀφαιρεῖται ἐξ αὐτοῦ τὸ δικαίωμα, ὅπερ ἔχει ἐκ τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ διορίζειν τοὺς ὑπαλλή-

λους· ἡ φιλοτιμία ἰδίως προσβάλλεται τότε μόνον ὅταν πρόκηται ν' ἀφαιρεθῶσιν ὡρισμένα δικαιώματα· ἀλλ' ὅταν ἓν δικαίωμα ἐκτείνηται μέχρι τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Σώματος, τότε ἐννοεῖται οἰκοθεν ὅτι οὐδεμία φιλοτιμία προσβάλλεται. Ἐμμένω ὅθεν εἰς τὴν πρότασίν μου ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ὁρίσωμεν ἀπὸ σήμερον τὸν ἀριθμὸν τῶν γραφέων καὶ κλητήρων διὰ τὸ μέλλον, καὶ ὅτι ἡ παροῦσα συζήτησις, ἂν ἡ Γερουσία παραδεχθῇ τὴν ἀπόφασιν τῆς πλειοψηφίας τοῦ γραφείου, δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὁδηγὸς εἰς τὸ διάδοχον γραφεῖον τῆς ἐπομένης Συνόδου· προσθέτω δὲ ὅτι ἐμμένων, ὡς προείρηται, εἰς τὴν γνώμην μου παραδέχομαι μόνον τὴν περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γραφέων πρότασιν τοῦ προλαλήσαντος καὶ ταύτην οὐχὶ ὡρισμένως ἀπὸ τοῦδε εἰς δύω, ἀλλ' ἀορίστως εἰς ἕνα μέχρι δύω, συμφώνως μὲ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας, καθόσον φρονῶ ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν εἶναι ἀναγκαῖος εἰμὴ εἷς καὶ μόνος.

Ἐξ ὅσων μέχρι τοῦδε ἤκουσα, εἶπεν ἕτερος, ἐξάγω ὅτι ὅλοι ἀσπαζόμεθα τὴν οἰκονομίαν τὴν ὁποίαν δὲν δυνάμεθα νὰ φέρωμεν σήμερον, ἕνεκα τῶν λόγων οὓς ἐπέφεραν οἱ πρὸ ἐμοῦ ἀγορεύσαντες, ἠμποροῦμεν ὅμως κάλλιστα καὶ πρέπει νὰ κανονίσωμεν αὐτὴν διὰ τὸ μέλλον, κατὰ τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα πρότασιν, διὰ νὰ θέσωμεν ἡμεῖς αὐτοὶ πρῶτοι τὴν βάσιν τῆς οἰκονομίας, ἥτις εἶναι ἀναγκαιοτάτη εἰς τὰς δυσχερεῖς οἰκονομικὰς περιστάσεις τοῦ Κράτους.

Πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων ὑπὲρ καὶ κατὰ τῆς προτάσεως ταύτης λεχθέντων, ἡ Γερουσία ἐπικυρώσασα καθ' ὁλοκληρίαν τὸ δεύτερον καὶ τρίτον Κεφάλαιον τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ὅπως ὑπὸ τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς ὑπεβλήθησαν, καὶ παραδεξαμένη τὴν γνώμην τοῦ μειονοψηφησάντος μέλους ὥρισεν, ὥστε εἰς τὸ μέλλον νὰ κανονισθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Σώματος εἰς δύω Συντάκτας, ἕνα ἔφορον ἐπιφορτισμένον καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ ἀρχειοφύλακος καὶ βιβλιοφύλακος, ἕνα πρωτοκολλιστήν, δύω γραφεῖς, ἕνα ἀρχικλητῆρα καὶ πέντε κλητῆρας διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν τμημάτων. Ἔχει δὲ ὁ προϋπολογισμὸς τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐνεστῶσαν Σύνοδον, ὅπως ἐτροποποιήθη καὶ ἐκρίθη, ἀναβαίνων εἰς δραχμὰς 276,273:20, ὡς ἑξῆς.

Προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας
Διὰ τὴν Γ'. Σύνοδον τῆς Γ'. Βουλευτικῆς Περιόδου.

Διατάξεις Κονδυλίων	Μηνιαίως	Ἐτησίως
Κεφάλ. Α'. ἀποζημιώσεις Γερουσιαστῶν.		
Ἀποζημίωσις 35 Γερουσιαστῶν ἀνὰ δραχμὰς 500 . . . . . δρ. 17,500		
Συμπλήρωσις ἀποζημιώσεως 21 Γερουσιαστῶν μισθοδοτουμένων ὡς στρατιωτικῶν, Ναυτικῶν κλπ. . . . 3,450	20,950	251400
Κεφάλ. Β'. Μισθὸς προσωπικοῦ.		
Μισθὸς τριῶν συντακτῶν ἐξ ὧν ὁ εἷς ἐκπληροῖ καὶ χρέη ἀρχειοφύλακος ἀνὰ 200 . . . . . δραχ. 600		
Μισθὸς ἑνὸς πρωτοκολλιστοῦ ἐκπληροῦντος καὶ χρέη γραφέως . . . . . » 200		
Μισθὸς τεσσάρων γραφέων, τῶν μὲν τριῶν ἀνὰ δρ. 80, τοῦ δὲ τετάρτου ἀνὰ 60 . . » 300		
Μισθὸς ἑνὸς πρώτου κλητῆρος . . . . . » 100		
» ὀκτὼ ἔτι κλητήρων ἀνὰ δρ. 50 . . » 400		
	1,600	19200
		270600
Κεφάλ. Γ'. Ἔξοδα γραφείου ἐν γένει.		
Γραφικὴ ὕλη καὶ ἀγορὰ χάρτου πρὸς ἐκτύπωσιν τῶν νομοσχεδίων, πρακτικῶν κλπ. . . . . δραχ. 500		
Θέρμασμα . . . . . » 150		
Φωτισμὸς . . . . . » 100		
Συνδρομὴ ἐφημερίδων . . . . . » 600		
Δετικὰ πρακτικῶν, βιβλίων, Β. ἐφημ. κτλ. » 800		
Ἀγορὰ συγγραμμάτων . . . . . » 300		
Ἀπρόβλεπτα ἔξοδα . . . . . » 2,000		
Δι' ἐπισκευὴν τοῦ καταστήματος κατὰ τὸν παρὰ τοῦ μηχανικοῦ Γεωργαντᾶ συνταχθέντα ὑπολογισμόν . . . . . » 1,223:20	5673	20
	276273	20

Ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν Συνεδρίασιν.

Ὁ Προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Σ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατζίσκος
Ἀναγ. Χαραλάμπης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 21 Μαρτίου 1853 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κύριος Σπυρίδων Καλογερόπουλος, ἀσθενοῦντος μὲν τοῦ προέδρου κωλυομένου δὲ τοῦ πρώτου ἀντιπροέδρου, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν θατέρου τῶν γραμματέων τοῦ Κ. Β. Χρηστακοπούλου νοσοῦντος τὸν Γερουσιαστὴν Κύριον Α. Σ. Χαραλάμπην ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως ἀνεγνώσθησαν.

α') Ἡ ἀπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν δευτέρα κοινοποίησις τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν αὐλικῶν τελετῶν περὶ αὐλικοῦ πένθους ἕνεκα τῆς ἀποβιώσεως τῆς Α. Β. Ὑψηλότητος τοῦ μεγάλου Δουκὸς τοῦ Ὁλδεμβούργου πατρὸς τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης.

β') Ἡ ἀπὸ 18 τ. μ. ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρίου Ἀνδρέου Χατζῆ Ἀναργύρου αἰτουμένου τεσσαρακονθήμερον ἄδειαν ἀπουσίας, ἥτις καὶ τῷ ἐχορηγήθη· καὶ

γ') Ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ καθυστερούντων ἐξ ἐνοικιάσεων διαφόρων προσόδων τοῦ κράτους νομοσχεδίου, ἔχουσα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβληθὲν Νομοσχέδιον περὶ καθυστερούντων ἐξ ἐνοικιάσεων διαφόρων προσόδων τοῦ Κράτους, καὶ διεξελθοῦσα μετ' ἐπιστασίας τὰς διαφόρους διατάξεις αὐτοῦ, παρεδέξατο τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ σύνολον, ἔκρινε δὲ δέον νὰ ἐπιφέρῃ τροπολογίας τινὰς ἐπὶ τῶν ἑπομένων ἄρθρων ὡς ἑξῆς.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1.

Ἐπειδὴ ὁ τελευταῖος παράγραφος τοῦ ἄρθρου τούτου δὲν προβλέπει οὐσιώδη τινὰ περίστασιν, εἰς ἣν τὸ νομοσχέδιον βεβαίως κατὰ πρῶτον λόγον στηρίζεται, ὡς θέλει ἐξηγηθῇ ἡ ἐπιτροπή σας ἐν οἰκείῳ τόπῳ, καὶ ἐπειδὴ ὁ παράγραφος οὗτος, ὅπως ἤδη τροπολογούμενος συμπληροῦται, πρέπει ν' ἀποτελέσῃ ἴδιον ἄρθρον, ἀφοῦ μάλιστα πρόκειται νὰ συγχωνευθῇ ἐντὸς αὐτοῦ καὶ ὁ πρῶτος παράγραφος τοῦ ἑπομένου ἄρθρου 2. Ἐκρίθη εὔλογον νὰ ἐξαλειφθῶσιν ἀμφότεραι οἱ παράγραφοι οὗτοι, τουτέστιν ὁ τελευταῖος τοῦ πρώτου ἄρθρου καὶ ὁ πρῶτος τοῦ δευτέρου, καὶ νὰ περιορισθῇ τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου εἰς μόνον τοὺς πρώτους παραγράφους του ἄχρι τῶν λέξεων « κατ' ἔτος » ὅπως

ἐν αὐτῷ ἔχουσι, μὲ τὴν προσθήκην τῶν λέξεων « ἡ ἐκκλησιαστικῶν » μετὰ τὴν λέξιν « δημοσίων » ἐν τῷ πρώτῳ παραγράφῳ, πρὸς περισσοτέραν σαφήνειαν· τὸ δὲ δεύτερον ἄρθρον νὰ τροπολογηθῇ οὕτω·

Ἄρθρ. 2. Ὡς χρέος τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὀφειλετῶν θεωρεῖται τὸ κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον ὑπολείπεται, ἀφοῦ αἱ τυχὸν προγενέστεραι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου πιστώσεις αὐτῶν συμψηρισθῶσι μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀμοιβαίων τόκων. Ἐὰν δὲ γενομένου τοῦ συμψηρισμοῦ, προκύψῃ ὑπόλοιπον χρέος μεγαλήτερον τοῦ πρὸ τοῦ συμψηρισμοῦ ὀφειλομένου κεφαλαίου, τὸ πλεονάζον ἀφίεται εἰς ὄφελος τοῦ ὀφειλέτου.

Οἱ ὀφειλέται τοῦ δημοσίου, οἵτινες δὲν εἶναι συνάμα καὶ πιστωταί, ἀπαλλάττονται ἐντελῶς τῶν καθυστερούντων τόκων.

Ὁ τελευταῖος παράγραφος τοῦ ἄρθρου τούτου, ὡς ἀπαρτίζων ἴδιον ἀντικείμενον, ν' ἀποτελέσῃ ἄρθρον 3 τὸ ἑξῆς·

« Ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῶν τίτλων τοῦ δημοσίου κλπ· » κατὰ τὸ Νομοσχέδιον.

Οἱ ὑπαγορεύσαντες τὴν τροπολογίαν ταύτην λόγοι, περὶ ὧν ὑπεσχέθη ἀνωτέρω νὰ ἐξηγηθῇ ἡ ἐπιτροπή σας, εἰσὶν οἱ ἀκόλουθοι.

Ὁ προκείμενος Νόμος προτίθεται, καθὰ καὶ ὑμεῖς ΚΚ. Γερουσιασταὶ γινώσκετε, νὰ περιποιηθῇ ἐκ τῶν ἐνοικιαστῶν τοὺς πραγματικῶς ζημιωθέντας καὶ δυσκολευθέντας εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ πρὸς τὸ δημόσιον χρέους των ἕνεκεν ἀνεχείας, καὶ οὐχὶ τοὺς εὐκαταστάτους καὶ μάλιστα ἐκείνους οἵτινες εἶσι συνάμα καὶ πιστωταὶ τοῦ δημοσίου, ἐνῷ ἐξ ἄλλου μέρους καὶ οὗτοι οὐχ ἧττον ὠφελοῦνται ἀπὸ τὰ εὐεργετήματα αὐτοῦ τοῦ Νόμου. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ὁ παρὼν Νόμος προτίθεται νὰ ὠφελήσῃ τοὺς μὲν πρώτους διὰ τῆς χάριτος τοῦ ὅλου τῶν τόκων, τοὺς δὲ δευτέρους διὰ τῆς παραλείψεως τοῦ τυχὸν περισσεύματος αὐτῶν, ὅπερ ἤθελε προκύψει μετὰ τὸν γενησόμενον συμψηρισμόν. Τροπολογοῦντες λοιπὸν τὸ ἄρθρον οὕτως ὅπως ἀνωτέρω ἐξετέθη, δυνάμεθα νὰ προσεγγίσωμεν εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ νὰ καταστήσωμεν τας ἐμπεριεχομένας ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ ὑπὲρ τῶν ὀφειλετῶν θυσίας τοῦ δημοσίου ἀνεκτὰς καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ δημόσιον.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο μεταβαλλόμενον εἰς ἄρθρον 4 νὰ τροπολογηθῇ ὡς ἑξῆς.

« Οἱ θέλοντες ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὀφειλετῶν νὰ μεθέξωσι τῶν

εὐεργετημάτων τοῦ παρόντος Νόμου ὀφείλουσιν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, α) νὰ ὑπογράψωσι καὶ παραδώσωσιν εἰς τὸ ταμεῖον τὰς χρεωστικὰς ὁμολογίας τῶν δόσεων, καὶ β) νὰ προσφέρωσι κτήματα πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης ἀξίας ὑπερβαινούσης τὸ χρέος καθ' ἓν τρίτον.

Ἐὰν ὅμως πίστωσίς τις τοῦ ὀφειλέτου, πηγάζουσα ἐξ ἐποχῆς προγενεστέρας τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Νόμου, κατασταθῇ ἀπαιτητὴ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω, ἢ κατασταθῇ πρότερον ἀπαιτητὴ παρουσιασθῇ μετὰ ταῦτα, αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο γενόμεναι πράξεις θεωροῦνται ἄκυροι, καὶ τὸ χρέος ἐκκαθαρίζεται ἐνεργουμένου συμψηφισμοῦ κατὰ τὰ ὁριζόμενα εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ παρόντος Νόμου.

Οὐδεὶς τῶν ὀφειλετῶν κλπ. κατὰ τὸ Νομοσχέδιον. »

Ἡ ἐπιτροπή σας προῆλθεν εἰς τὸ μέτρον νὰ ἐπιρρέρῃ τὴν τροπολογίαν ταύτην διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον τοῦ νὰ περιστα-λῶσιν ἀνηκόντως δι' αὐτοῦ τοῦ εὐεργετικοῦ Νόμου οἱ μὴ καλῆς πίστεως ὀφειλέται, καὶ ἐκεῖνοι αἴτινες, προθέμενοι νὰ ὠφεληθῶσιν ἄλλως, ἤθελον ἀναρανῆ τοιοῦτοι ἐν καιρῷ τῆς ἐκτελέσεως καὶ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ τοῦ Νόμου.

Περιττὸν κρίνει ἡ ἐπιτροπή σας νὰ ἐκτείνῃ περισσότερον τὸν λόγον ἐπὶ τῆς τροπολογίας ταύτης, διότι καὶ τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα αὐτῆς εἰσὶν ἁπλούστατα καὶ καθαρά.

Ἐπὶ τῶν ἄρθρων 4 καὶ 5.

Τὸ ἄρθρον 4 νὰ μεταβληθῇ εἰς ἄρθρον 5, τὸ δὲ ἄρθρον 5, μεταβαλλόμενον εἰ, ἄρθρον 6 νὰ τροπολογηθῇ ὡς ἑξῆς.

« Φαλαγγιτικὰ ἢ ναυτικὰ γραμμάτια εἴτε ἐξεδόθησαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὀφειλέτου, εἴτε περιῆλθον εἰς τὴν κυριότητά του κληρονομικῷ δικαιώματι, καὶ εἴτε ἀπεκτήθησαν παρ' αὐτοῦ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου οἱῳδήποτε ἄλλῳ νομίμῳ τρόπῳ, εἶναι δεκτὰ εἰς τὴν ἐξόφλησιν ἑκάστης δόσεως κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον αὐτῆς, καθ' ὁλοκληρίαν δὲ ἐὰν ὁ ὀφειλέτης προτιμήσῃ νὰ ἐξοφλήσῃ διὰ μιᾶς καὶ τὰς δώδεκα δόσεις. »

Ὁ δὲ τελευταῖος παράγραφος τοῦ ἄρθρου τούτου νὰ ἐξαλειφθῇ.

Καὶ ἐνταῦθα ἡ ἐπιτροπή σας δὲν θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ ἐκτείνῃ κατὰ πολὺ τὸν λόγον διὰ νὰ σᾶς κάμῃ νὰ κατανοήσητε τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν ἅτινα ὑπηγόρευσαν τὴν τροπολογίαν ταύτην καὶ τὴν ἐξάλειψιν τοῦ τελευταίου παραγράφου.

Κατὰ τὸ νομοσχέδιον εἰσὶ δεκτὰ τὰ ἀποκτηθέντα οἱῳδήποτε νομίμῳ τρόπῳ Γραμμάτια καὶ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος Νόμου· κατὰ δὲ τὴν τροπολογίαν εἶναι δεκτὰ μόνον τὰ ἀποκτηθέντα κληρονομικῷ δικαιώματι καὶ τὰ ἀποκτηθησόμενα μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Νόμου· ὁ λόγος τῆς τροπολογίας ταύτης εἶναι ἁπλούστατος καὶ καθαρός, ὁ ἑξῆς· οἱ ἀγοράσαντες τοιαῦτα Γραμμάτια πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Νόμου, παρεκτὸς ὅτι ἠγόρασαν αὐτὰ εἰς εὐτελεστάτας τιμὰς καὶ ἠδίκησαν τοὺς ἰδιοκτήτας αὐτῶν, ἐκποιήσαντας αὐτὰ εἴτε ἕνεκα ἀνεχείας, εἴτε ἕνεκα δυσκολιῶν περὶ τὴν πραγματοποίησιν αὐτῶν, τὰ ἠγόρασαν προσέτι καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ προμηθευθῶσιν ἐθνικὰς γαίας καὶ μάλιστα διαθεσίμους, ἐκ τῶν ὁποίων ἔχει πολλὰς τὸ Κράτος. Ἐὰν λοιπὸν σήμερον συγχωρηθῇ, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, ν' ἀνταλλαχθῶσι τὰ τοιαῦτα γραμμάτια μὲ τὸ ἐκκαθαρισθησόμενον κεφάλαιον τοῦ χρέους πρὸς τὸ δημόσιον, τότε θέλει προκύψει τὸ ἀποτέλεσμα νὰ μὴ λάβῃ τὸ δημόσιον οὐδ' ὀβολὸν, διότι ὑπολογισθησομένου ἀφ' ἑνὸς τοῦ εὐτελοῦς τιμήματος, ὅπερ ἐδόθη εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν τοιούτων γραμματίων, καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ ἐκποιηθησομένου τόκου, οἱ κατέχοντες τοιαῦτα γραμμάτια θέλουσιν ἐξοφλήσει τὸ χρέος των μὲ τὸ ἴσον σχεδὸν τῷ μηδενί. Ἑπομένως δὲ διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ πληρώσωσι βεβαίως ἐκ τῶν ὀφειλετῶν ἐκεῖνοι, αἵτινες δὲν ἐπλήρωσαν μέχρι τοῦδε οὐχὶ ἕνεκα πραγματικῆς ἀνεχείας, ἀλλ' ἕνεκεν δυστροπίας μᾶλλον, ἐνῷ εἰς αὐτοὺς δὲν ἔπρεπεν ἴσως οὐδ' αὐτοὶ οἱ τόκοι νὰ χαρισθῶσι. Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν ἐξάλειψιν τοῦ τελευταίου παραγράφου, γίνεται ἡ παρατήρησις, ὅτι ἡ τοιαύτη εἶναι ἀναντιρρήτως τὰ μέγιστα ὠφέλιμος εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν γραμματίων, διότι ἡ περιστολὴ αὕτη, ἂν δὲν ὑπῆρχεν εἰς προγενέστερον νόμον, ἔπρεπε νὰ προστεθῇ εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, διὰ νὰ σωθῶσι διὰ τοῦ μέτρου τούτου πολλοὶ ἀθῶοι καὶ ἁπλούστατοι ἰδιοκτῆται γραμματίων ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τῶν κερδοσκόπων.

Τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου ὑπ' ἀριθ. 6 — 13 παρεδέξατο ἡ ἐπιτροπή σας ὅπως ἐν αὐτῷ ἔχουσι, μεταβαλλόμενα εἰς ἄρθρα 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 καὶ 14.

Εἰς τὴν Γερουσίαν ἀπόκειται λαμβάνουσαν ὑπ' ὄψιν ὅλα τὰ ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα ν' ἀποφασίσῃ ὅ,τι ἐγκρίνει.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 3 Μαρτίου 1853.

Ἡ ἐπιτροπή.

Σπυρ. Καλογερόπουλος
Ἰω. Οἰκονόμου
Γ. Δαρειώτης.
Γιαννάκης Χατζῆ Πέτρου.
Δ. Χατζίσκος.

Ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ εἰς τὰ μέλη τοῦ σώματος, τρὶς δὲ ἡμέρας μετὰ τὴν τῆς ἐκθέσεως διανομὴν νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Γρηγοριάδης
Δ. Χατζίσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 30 Μαρτίου 1853 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 36 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδην, ἀντὶ τοῦ Κ. Β. Χρηστακοπούλου ἀσθενοῦντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης ἀνεγνώσθησαν ὑπὸ τοῦ Κ. γραμματέως.

1) Δύω ἀναφοραὶ τῶν Γερουσιαστῶν ΚΚ. Χ. Παπαπολίτου καὶ Ἰω. Σταΐκου ἐξαιτουμένων τοῦ μὲν εἰκοσαήμερον παράτασιν ἀδείας, τοῦ δὲ τεσσαρακονθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν. Ἡ Γερουσία ἐνέκρινε τὰς αἰτήσεις ἀμφοτέρων.

2) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 6,154 τῆς 26 Μαρτίου ἔγγραφον τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, δι' οὗ κοινοποιεῖ εἰς τὸ προεδρεῖον ὅτι ἀνακαλεῖ τὸ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς.

Ἐπ' αὐτοῦ λαβών τις τὸν λόγον παρετήρησεν ὅτι κατ' αὐτὸν ἡ ἀνάκλησις παντὸς νομοσχεδίου πρέπει νὰ γίνηται διὰ Β. διατάγματος, ὅπως γίνεται καὶ ἡ εἰσαγωγή, οὐδέποτε δὲ δι' ἁπλοῦ ἐγγράφου, ὡς συμβαίνει ἐπὶ τῆς προκειμένης ἀνακλήσεως.

Μετ' αὐτὸν ἕτερος προσέθηκε· διὰ νὰ ἐπιφέρωμεν οἱανδήποτε γνώμην ἐπὶ τοῦ προκειμένου, πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν προηγουμένως ὅλα τὰ διατρέξαντα καὶ ὅλας τὰς περιστάσεις, αἵτινες ἀνέβαλον μέχρι τοῦδε τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ οὗ ἡ ἀνάκλησις νομοσχεδίου. Ἄλλος δέ τις ἀντέλεξεν ὅτι ἕκαστος τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν δύναται νὰ ἀνακαλέσῃ τὸ παρ' αὐτοῦ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, δι' ὃν τὰ νομοθετικὰ σώματα

ἀναβάλλουσιν ἐπ' ἄπειρον τὴν συζήτησιν παντὸς νομοσχεδίου μὴ παρουσιαζομένων τῶν ὑπουργῶν. Ἐπὶ τέλους ἓν τῶν μελῶν τοῦ γραφείου ἐπέφερε τὰ ἑξῆς. Ὅτε ἐλήφθη τὸ ἀναγνωσθὲν ἔγγραφον, ἐγένετο λόγος μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ γραφείου, ἂν πρέπῃ τοιουτοτρόπως νὰ γίνηται ἡ ἀνάκλησις· ἐγὼ δὲ εἶχον τὴν ἐναντίαν γνώμην, τουτέστιν ὅτι ἕκαστος ὑπουργὸς ἔχει μὲν τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακλήσεως οἱουδήποτε νομοσχεδίου, διότι τοῦτο χορηγεῖται ἀπὸ αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ διάταγμα δι' οὗ τῷ ἐπιτρέπεται νὰ τὸ εἰσαγάγῃ καὶ ὑποστηρίξῃ, ἀλλὰ καθὼς ὀφείλει νὰ κάμῃ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ὑποστηρίξῃ προφορικῶς, τοιουτοτρόπως πρέπει νὰ ἐνεργῇ καὶ τὴν ἀνάκλησιν προφορικῶς καὶ νομίζω ὅτι ὁ τρόπος οὗτος εἶναι ὁ οἰκεῖος καὶ οὐχὶ ὁ δι' ἑνὸς ἐγγράφου· ἐπειδὴ ἂν παραδεχθῶμεν τὸν τελευταῖον τρόπον, δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ἴδωμεν μετὰ ταῦτα ὑπουργὸν διευθύνοντα καὶ νομοσχέδια δι' ἐγγράφου· τὸ κατ' ἐμὲ τοῦτο φρονῶ ὡς ἀρμόδιον καὶ οἰκεῖον τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον καὶ ἐν τῇ Βουλῇ τοιαύτη τις νομολογία καθιερώθη δοθείσης ποτὲ ὁμοίας περιστάσεως· ἂν δὲ εἷς τὴν Γερουσίαν ὑπάρχῃ ἐναντία τῆς γνώμης μου ταύτης νομολογία, τότε δὲν δύναμαι παρὰ νὰ σεβασθῶ καὶ ἐγὼ τὰ ἀποφασισθέντα· μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία ἀνέβαλε τὴν περὶ τοῦ θέματος τούτου ἀπόφασίν της εἰς ἄλλην συνεδρίασιν.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. Προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ καθυστερούντων ἐξ ἐνοικιαστῶν δικαίων δημοσίων προσόδων νομοσχεδίου, ἡ Γερουσία, ἐπειδὴ παρετηρήθη ὅτι εἶναι ἀναγκαία ἡ παρουσία τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀνέβαλε τὴν συζήτησιν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν αὔριον.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν

Ὁ Προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατζίσκος
Ἀθ. Γρηγοριάδης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ.

Τῆς 31 Μαρτίου 1853, ἡμέρᾳ τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 29 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κύριος Ἀναγνώστης Μοναρχίδης, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου Κ.

Α. Δελιγιάννη προσλαβών εἰς τὴν θέσιν τοῦ κωλυομένου ἑτέρου τῶν Γραμματέων κυρίου Β. Χρηστακοπούλου τὸν Γερουσιαστὴν κύριον Ἀθανάσιον Γρηγοριάδην, κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως, θάτερος τῶν Κ. Κ. γραμματέων ἀνέγνω τὸ ἀπὸ 30 Μαρτίου ἔγγραφον τοῦ κυρίου ἐπὶ τῶν Αὐλικῶν Τελετῶν, δι' οὗ κοινοποιεῖται ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς διέταξε δεκαπενθήμερον πένθος ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς 30 Μαρτίου, ἕνεκα τῆς ἀποβιώσεως τῆς Αὐτοκρατ. Ὑψηλότητος τῆς Πριγκιπέσσης Μαρίας Ἀμαλίας τῆς Βραζιλίας.

Μετὰ ταῦτα ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἐπιληρωθεὶς τοῦ κατὰ τὴν χθὲς μὲν συνεδρίασιν ἀναφυέντος, δι' ἄλλην δὲ συνεδρίασιν ἀναβληθέντος ζητήματος περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀνακλήσεως τῶν νομοσχεδίων, εἶπεν, ὅτι ἐζήτησεν ἐγγράφως τὴν ἀνάκλησιν τοῦ ἐν τῇ Γερουσίᾳ ὑπ' αὐτοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου « περὶ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, » διότι ἐνόμισεν ἀξιοπρεπέστερον διὰ τὴν Γερουσίαν τὴν ἔγγραφον αἴτησιν ἀπὸ τὴν ἐν συνεδριάσει προφορικῶς γινομένην· ἂν δὲ ἡ Γερουσία θεωρῇ ἀξιοπρεπεστέραν τὴν ἐν συνεδριάσει προφορικὴν ἀνάκλησιν, δὲν δυσκολεύεται καὶ προφορικῶς νὰ ἀνακαλέσῃ τὸ νομοσχέδιόν του.

Χωρὶς νὰ προτίθηται, ἐπήνεγκέ τις τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, νὰ λύσῃ τίς τῶν δύω τρόπων εἶναι ἀξιοπρεπέστερος, κατὰ τὴν προτεραίαν ἐγνωμάτευσεν ὅτι ἡ ἀνάκλησις τῶν Νομοσχεδίων ἐξ ἀναλόγου πρέπει νὰ γίνηται προφορικῶς, καθὼς καὶ ἡ εἰσαγωγὴ καὶ ὑποστήριξις αὐτῶν προφορικῶς γίνεται ὑπὸ τῶν Κ. ὑπουργῶν, καθόσον μάλιστα τοιοῦτον τρόπον παρεδέξατο καὶ τὸ ἕτερον νομοθετικὸν σῶμα. Εἰς τὴν Γερουσίαν κεῖται νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀνακλήσεως τῶν νομοσχεδίων· ὁπουδήποτε ἤθελε παραδεχθῇ, οὗτος εἶναι καὶ ἀξιοπρεπέστερος.

Ὑπάρχουσι, παρετήρησεν ἕτερος τῶν Κ. Γερουσιαστῶν, ἀντικείμενα ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶναι ἀδιάφορος ἡ προφορικὴ ἢ ἡ ἔγγραφος ἀπάντησις τῶν ὑπουργῶν πρὸς τὰ νομοθετικὰ σώματα, καὶ ἄλλα ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν εἶναι ἀδιάφορος· ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν φρονεῖ ὅτι οἱ ὑπουργοὶ δύνανται ἀδιαφόρως εἴτε προφορικῶς εἴτε ἐγγράφως νὰ ἀνακαλέσωσι τὰ καθυποβεβλημένα νομοσχέδια, ἐκτὸς ἐὰν ταῦτα οἰκειοποιηθέντα ὑπό τινος μέλους θεωρηθῶσιν ὡς προβουλεύματα.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία παρεδέξατο ὅτι οἱ ὑπουργοὶ δύνανται ἀδιαφόρως δηλ. καὶ προφορικῶς καὶ ἐγγράφως νὰ ἀνακαλῶσι τὰ εἰσηγμένα νομοσχέδια.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω.

Α'. Νομοσχέδιον « περὶ μεταφορᾶς τῶν συντάξεων ἐν γένει εἰς τὸν εἰδικὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν προϋπολογισμόν» μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως, ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Τὸ ὑποβληθὲν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ παρ' αὐτῆς ἐπιψηφισθὲν νομοσχέδιον περὶ μεταφορᾶς τῶν συντάξεων ἐν γένει εἰς τὸν εἰδικὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν προϋπολογισμόν, λαμβάνω τὴν τιμὴν, κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν, καὶ παρακαλῶ νὰ ἐπιταχυνθῇ ἡ ἐπιψήφισίς του. Αἱ διατάξεις τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ ἐσχάτως ψηφισθέντος νόμου ἀπήτησαν τὴν μεταφορὰν τῶν περὶ συντάξεων πιστώσεων τῶν εἰς τοὺς εἰδικοὺς προϋπολογισμοὺς ὅλων τῶν ὑπουργείων εἰς τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου.

Ἀθήνησι τὴν 28 Μαρτίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον ὅπως ἤδη ἐψηφίσθη παρὰ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῇ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 27 Μαρτίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Μεταφέρονται εἰς τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τῆς χρήσεως τοῦ 1853 τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου ὑπὸ τὸ Κεφ. Γ, αἱ ἐν τοῖς εἰδικοῖς προϋπολογισμοῖς τῶν λοιπῶν ὑπουρ-

γείων ἐν διαλαμβανόμεναι πιστώσεις διὰ πληρωμὴν Συντάξεων τοῦ 1853, τηρουμένης τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 121 τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ ΣΙΒ'. Νόμου ὁριζομένης διατάξεως.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Θεωρηθείσης δὲ περιττῆς τῆς ἐκτυπώσεως τούτου ἀπερασίσθη νὰ συζητηθῆ μετὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ καθυστερούντων Νομοσχεδίου.

Β'. Νομοσχέδιον « περὶ παραχωρήσεως εἰς τὸν Ὀθωμανὸν Μέτον Μπραχόπουλον χειροῦργον καὶ τὴν σύζυγον αὐτοῦ μέρους τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Τριφυλίας ἰδιοκτήτων αὐτῶν κτημάτων» μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως, ἔχοντα ὡς ἑξῆς.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ὁ ὀθωμανὸς Μέτος Μπραχόπουλος χειροῦργος τὸ ἐπάγγελμα γεννηθεὶς καὶ κατοικῶν εἰς Κυπαρισσίαν ἐπόμενον ἦτο νὰ ὑποστῆ τὴν τύχην τῶν ὁμοθρήσκων του, ὅτε ὁ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγὼν ἤρξατο· ἀλλ' ἡ μεγάλη αὐτοῦ πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς συμπάθεια τὸν διέσωσεν εἰς τὴν πρώτην ὁρμὴν τῆς δικαίας τῶν Ἑλλήνων ἀγανακτήσεως, καὶ μετ' ὀλίγον ἐγένετο πρὸς αὐτὸν ἡ φιλανθρωπικὴ πρόταξις ἐκ μέρους τῶν ἐπισήμων ἀνδρῶν τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης τοῦ νὰ μεταβῆ μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς ὁποιονδήποτε μέρος τῆς Τουρκίας ἠβούλετο. Ἀλλ ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη του καὶ ἡ στενὴ μετὰ τῶν Ἑλλήνων σχέσις του κατίσχυσαν παντὸς ἄλλου αἰσθήματος καὶ ἀντὶ τῆς παραδοχῆς τῆς τελευταίας ταύτης προτάσεως, ἐπροτίμησεν οὐ μόνον νὰ μείνῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ νὰ παρακολουθήσῃ τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν εἰς τὰς μάχας καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου ὑπηρετῶν τὴν πατρίδα καὶ ὡς χειροῦργος καὶ ὡς στρατιώτης καὶ ἀποκτήσας διὰ τῆς διαγωγῆς του ταύτης τὴν ἀγάπην τῶν συμπολιτῶν του καὶ ἰδίως τῶν ὁπλαρχηγῶν ὑπὸ τὴν σημαίαν τῶν ὁποίων παρηκολούθησεν.

Ἡ μόνη δὲ ἀμοιβὴ τὴν ὁποίαν μέχρι τοῦδε ἀπηύλασεν εἶναι ἡ ἔκφρασις τῆς εὐαρεστήσεως πολλῶν ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ πιστοποίησις τῶν ὑπηρεσιῶν του δι' ἐγγράφων μὲ τὰ ὁποῖα εἶναι ἐφωδιασμένος. Οὐδεμία ἄλλη πρόνοια ἐλήφθη ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς τούτου μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων· καὶ μόναν τὸ ἐπάγγελμά του καὶ ἡ συνδρομὴ τῶν φίλων του διετήρησαν

αὐτὸν μέχρι τοῦδε. Ἀλλ' ἤδη μὴ δυνάμενος νὰ προσπορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἕνεκα τῆς προβεβηκυίας ἡλικίας του προσέφυγεν εἰς τὴν Α. Μ. ἐξαιτούμενος οὐχὶ ἀμοιβὰς καὶ βραβεῖα, ἀλλ' ἁπλῆν τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἰδιοκτησιῶν του, αἵτινες ὡς Ὀθωμανικαὶ περιῆλθον εἰς τὸ Δημόσιον.

Ἡ μετρία καὶ δικαία αὕτη αἴτησις τοῦ Ὀθωμανοῦ μὲν τὴν θρησκείαν, ἀλλ' Ἕλληνος κατά τε τὸ φρόνημα καὶ τὴν πατρίδα Μπραχοπούλου ἐκίνησε τὴν καρδίαν καὶ τὴν δικαιοσύνην τοῦ Βασιλέως, καὶ κατὰ συνέπειαν ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἐπεψηφίσθη παρ' αὐτῆς νομοσχέδιον περὶ παραχωρήσεως εἰς αὐτὸν καὶ τὴν σύζυγόν του μέρους τῆς περιουσίας των.

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὑποβάλλων κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας, νομίζω ἐπάναγκες νὰ παρατηρήσω πρὸς ὑμᾶς, Κύριοι, ὅτι δύο πρὸ πάντων ὑπῆρξαν Ὀθωμανοί, οἵτινες ἐπροτίμησαν νὰ μείνωσιν εἰς τὸν τόπον καὶ νὰ συναγωνισθῶσι μετὰ τῶν Ἑλλήνων ὡς χειροῦργοι ἐν ταὐτῷ καὶ στρατιῶται· ὁ εἷς ἦτον ὁ πρό τινων ἐτῶν ἀποβιώσας Χασάναγας Κούρταλης, πρὸς ὃν ἡ Κυβέρνησις ἀπέδωκε τὰς ἰδιοκτησίας του, καὶ ὁ δεύτερος εἶναι ὁ περὶ οὗ πρόκειται Μέτος Μπραχόπουλος. Ὅ,τι ἐγένετο ὑπὲρ τοῦ πρώτου, ἔργον δικαιοσύνης εἶναι νὰ γίνῃ καὶ ὑπὲρ τοῦ δευτέρου, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον αἱ ἰδιοκτησίαι τοῦ τελευταίου εἶναι πολὺ κατωτέρας ἀξίας.

Διὰ τοῦ νομοσχεδίου προσδιορίζεται ἡ ἀπόδοσις μόνον τῶν μήπω διατεθειμένων κτημάτων τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Ὀθωμανοῦ, καὶ τοῦτο διότι τὰ σωζόμενα εἶναι ἀρκετὰ νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ· διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἐτέθη καὶ ἡ περιοριστικὴ διάταξις ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐλαιοδένδρων.

Περὶ τῆς παραδοχῆς τοῦ νομοσχεδίου κρίνω περιττὸν νὰ λαλήσω, διότι ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ Γερουσία δὲν θέλει ἀρνηθῆ ν' ἀποδώσῃ δικαιοσύνην εἰς ἄνδρα, ὅστις διὰ τῆς τέχνης του καὶ τοῦ ζήλου του ἔσωσε τὴν ζωὴν πολλῶν Ἑλλήνων καὶ ἐξεπλήρωσε συνάμα τὸ πρὸς τὴν πατρίδα χρέος του.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῶν οἰκονο-

μικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 21 Μαρτίου 1853.

Ο Θ Ω Ν.

Α. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοῤῥώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Εἰς τὸν ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι διαμείναντα μετὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, καὶ ὑπηρετήσαντα ἐν καιρῷ τοῦ πολέμου παρὰ τοῖς Ἑλληνικοῖς στρατοπέδοις ὡς χειροῦργον Μέτον ὁστὰ Μπραχόπουλον καὶ τὴν σύζυγον αὐτοῦ Ξηλιγὸν Βελῆ Μπαρτζελιώτου, θέλουσιν ἀποδοθῇ παρὰ τοῦ Δημοσίου ἐκ τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Τριφυλίας ἰδιοκτήτων αὐτῶν κτημάτων, ἐφ' ὅσον ἤθελον ἀποδειχθῇ, ὅτι ἀνῆκον πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως εἰς ἕνα τῶν ἀνωτέρω δύο ἀτόμων, καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ μὴν ἔχωσιν ἀπαίτησίν τινα ἀποζημιώσεως διὰ τὰ εἰσοδήματα αὐτῶν, ἢ διὰ συμβᾶσαν εἰς αὐτὰ βλάβην ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος μέχρι τῆς πρὸς αὐτοὺς παραχωρήσεως τῶν κτημάτων, τ' ἀκόλουθα.

1) Ἡ ἐν Κυπαρισσίᾳ ὑπὸ τῶν ἰδίων κατεχομένη καὶ κατοικουμένη οἰκία.

2) Τὸ ἐντὸς τῆς αὐτῆς πόλεως εἰς θέσιν Κουρομπραΐμη ἐρείπιον οἰκίας συνιστάμενον ἐκ πεντακοσίων περίπου μέτρων.

3) Τὸ ἐντὸς τῆς ἰδίας πόλεως ἐρείπιον ἑνὸς ἐργαστηρίου.

4) Τὸ κατὰ τὴν θέσιν Κορμᾶ τῆς Κυπαρισσίας ἐρείπιον ἐλαιοτριβείου τὸ λεγόμενον τοῦ Καράκη.

5) Τὸ κατὰ τὴν θέσιν Ταλατίνη τῆς Κυπαρισσίας περιβόλιον συνιστάμενον ἐκ δύο περίπου στρεμμάτων,

6) Ἡ ὑπὸ τῶν ἰδίων κατεχομένη κατὰ τὴν θέσιν Ψυροῦ σταφιδάμπελος συνισταμένη ἐκ τριῶν περίπου στρεμμάτων.

7) Αἱ δύο κατὰ τὰ Φιλιατρὰ τοῦ Δήμου Ἐράνης κείμεναι ἄμπελοι ἐκ στρεμμάτων πέντε περίπου.

8) Οἱ ἑξῆς ἀγροί.

α.) Ὁ κατὰ τὴν θέσιν Μοῦσγα τῆς Κυπαρισσίας ἐκ στρεμμάτων τριῶν περίπου.

β'.) Ὁ κατὰ τὴν θέσιν Κυπαρισσάκια ἢ Ἀραβαριαῖς ἐκ στρεμμάτων πέντε περίπου.

γ'.) Ὁ κατὰ τὴν θέσιν Πέτρα ἐκ στρεμμάτων δέκα περίπου.

δ'.) Ὁ κατὰ τὴν θέσιν Μπάρτζα ἐκ στρεμμάτων ἓξ περίπου.

Ἄρθρ. 2. Ἐὰν οὖν τοῖς ἀνωτέρω κτήμασιν εἶχον καὶ ἐλαιόδενδρα, θέλουσιν ἀποδοθῇ ἐξ αὐτῶν μέχρις ἑκατὸν πεντήκοντα

εἰς τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν θέλει προσδιορίσει τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ἐὰν ταῦτα κεῖνται εἰς διάφορα μέρη.

Ἄρθρ. 3. Ὅσα τῶν κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἐλαιοδένδρων ἤθελον τύχει τριακονταετῶς ἐνοικιασμένα μεταβαίνουσι καὶ ταῦτα εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Μέτου Μπραχοπούλου καὶ τῆς συζύγου του, ἀναλαμβανόντων αὐτῶν τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῶν δένδρων τούτων ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς παραχωρήσεως μέχρι τῆς λήξεως τῆς τριακονταετίας.

Ἄρθρ. 4 Ἡ ἐξακρίβωσις τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος νόμου κτημάτων τοῦ Μέτου Μπραχοπούλου καὶ τῆς συζύγου του θέλει ἐνεργηθῇ κατὰ τὰς περὶ νεορύτων νενομισμένας διατάξεις.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπερασίσθη δὲ νὰ τυπωθῇ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὡς καὶ ἡ αἰτιολογικὴ αὐτοῦ ἔκθεσις καὶ νὰ διανεμηθῇ εἰς τὰ μέλη τοῦ σώματος, ἅτινα συνερχόμενα εἰς τμήματα θέλουσιν ἐκλέξει ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως.

Ἀπαγγείλαντος ἀκολούθως τοῦ κυρίου προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις α τοῦ περὶ καθυστερούντων ἐξ ἐνοικιάσεων διαφόρων προσόδων τοῦ Κράτους νομοσχεδίου α ὁ κύριος ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐζήτησε τὴν ἐπί τινας ἡμέρας ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ εἰρημένου νομοσχεδίου, οὗτινος αἱ βάσεις φαίνονται οὐσιωδῶς μεταβαλλόμεναι ἀπὸ τὰς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπενεχθείσας τροποποιήσεις, εἰς τὴν μελέτην τῶν ὁποίων καταγίνεται.

Παραδεχθείσης δὲ τῆς περὶ ἀναβολῆς προτάσεως, ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυτε τὴν Συνεδρίασιν.

Ὁ Προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Χαραλάμπης.
Δ. Χαντζίσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 3 Ἀπριλίου 1853, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερου-

σιαστὴν Κ. Α. Χαραλάμπην, ἀντὶ τοῦ Κ. Β. Χριστακοπούλου ἀσθενοῦντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. γραμματέως ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 8,000 εἰς τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργεῖον ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1852 πρὸς ἐκτέλεσιν θανατικῶν ποινῶν, ἔχουσα ὡς ἕπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἐπειδὴ παρετήρησεν ἡ ἐπιτροπή σας εἰς τὸ ὑποβληθὲν παρὰ τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν Νομοσχέδιον περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 8,000 εἰς τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργεῖον ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ 1852 ἔτους ἐν κεφ. 8 ἄρθρῳ 7 πρὸς ἐκτέλεσιν θανατικῶν ἀποφάσεων ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπερβαίνει σχεδὸν κατὰ τὸ ἥμισυ τὰ ἀποφασισθέντα διὰ τὸ 1850 καὶ 1851, ἐνόμισεν ἀναγκαῖον νὰ ζητήσῃ πληροφορίας παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ περὶ τῆς διαφορᾶς ταύτης. Οὗτος διὰ τοῦ ἀπὸ 28 τ. μ. ἐγγράφου του πληροφορεῖ τὴν ἐπιτροπὴν ὅτι, ὅτε κατὰ τὸ παρελθὸν ἐζητήθη ἡ προκειμένη πίστωσις δὲν ἦσαν ἐκκαθαρισμένα τὰ ἔξοδα· ἀλλ' ἤδη παρατηρεῖ ὅτι τὸ ἀναγκαιοῦν ποσὸν εἶναι 3,000 δραχ. περίπου. Διότι δὲ τὸ τοιοῦτον ἔξοδον κατεπείγει, προσθέτει εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ τὴν παρατήρησιν ὅτι καλὸν ἤθελεν εἶσθαι νὰ ἐπιψηφισθῇ τὸ ποσὸν ὁλόκληρον ὡς ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ, διὰ νὰ μὴν ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Βουλὴν, καὶ προκύψῃ ἐκ τούτου ἀργοποιία, ἐνῷ τὸ περίσσευμα δὲν εἶναι φόβος νὰ δαπανηθῇ, καθόσον τοῦτο θέλει καταδειχθῇ ἐν τῷ ἀπολογισμῷ.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐν τοσούτῳ ἤθελε συμφωνήσει μὲ τὴν γνώμην ταύτην τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ, ἂν προέκειτο σήμερον νὰ ἐπιψηφισθῇ λόγῳ προϋπολογισμοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἔξοδον εἶναι ἤδη καθαρισμένον, εὐσκολεύθη νὰ παραδεχθῇ τὴν γνώμην αὐτὴν τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ καὶ προτείνει νὰ περιορισθῇ τὸ ποσὸν εἰς δραχ. 3,000 ἀντὶ 8,000 ὡς διαλαμβάνει τὸ Νομοσχέδιον· καθόσον δι' ἀφορᾷ περὶ τοῦ κατεπείγοντος, εἶναι μὲν ἀληθὲς τοῦτο, ἀλλ' εἰς τοὺς δικαιούχους, οἵτινες εἶχον τὴν ὑπομονὴν νὰ ἀναμένωσιν ἤδη ἐπὶ τοσοῦτον, δὲν εἶναι δύσκολον ἂν ἐπὶ μικρὸν ἔτι ἀναμείνωσι, μέχρις οὗ ἐπιψηφισθῇ ἐκ νέου ἀπὸ τὴν Βουλήν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 31 Μαρτίου 1853.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Σπ. Καλογερόπουλος, Ι. Χ. Πέτρου Μ. Α. Καΐρης
Γ. Παπαηλιόπουλος Δ. Χατζίσκος.

Περιττῆς δὲ θεωρηθείσης τῆς ἐκτυπώσεως ὡρίσθη ὡς ἡμέρα συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου τούτου ἡ ἀμέσως μετὰ τὴν συζήτησιν τῶν εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπαρχόντων Νομοσχεδίων κατὰ τάξιν.

Εἰπόντος ἔπειτα τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι δὲν εἶναι εἰσέτι ἕτοιμος πρὸς συζήτησιν τοῦ περὶ καθυστερούντων Νομοσχεδίου ὁ Κ. Πρόεδρος ἀπήγγειλεν ὡς ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ μεταφορᾶς τῶν Συντάξεων ἐν γένει εἰς τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ἐπ' αὐτοῦ δὲ ἀναγνωσθέντος λαβὼν τὸν λόγον εἷς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι ὁ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ Νόμος ἐκυρώθη καὶ ἐδημοσιεύθη πρὸ τῆς ὑποβολῆς τοῦ γενικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὤφειλε καὶ ἠδύνατο κατὰ τὰς διατάξεις αὐτοῦ νὰ μεταφέρῃ ἐν καιρῷ τῆς ὑποβολῆς τοῦ εἰρημένου προϋπολογισμοῦ εἰς τὰ Βουλευτικὰ Σώματα τὸ Κεφάλαιον τῶν Συντάξεων εἰς τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου του, διὰ νὰ μὴ ἀναγκασθῇ ἤδη νὰ παρουσιάσῃ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον· ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο δὲν ἐγένετο, προσέθηκεν ὅτι πρέπει κατ' ἀνάγκην νὰ προχωρήσῃ ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου τούτου πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ νόμου.

Ἀντικρούων τὴν παρατήρησιν ταύτην ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπε τὰ ἑξῆς·

Ἡ σύνταξις τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν Ὑπουργείων ἐγένετο κατὰ διαφόρους ἐποχὰς προγενεστέρας τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἔλαβε χώραν ἡ κύρωσις καὶ δημοσίευσις τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ Νόμου, ὥστε ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν ἠδύνατο κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ γενικοῦ πίνακος τοῦ προϋπολογισμοῦ νὰ φέρῃ τὴν παραμικρὰν μεταβολὴν ἐπ' αὐτῶν, πρὶν ἢ συνεννοηθῇ μὲ τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα· Ὅθεν διὰ νὰ μὴ παρέλθῃ ἐπὶ ματαίῳ ὁ καιρός, προετίμησα νὰ ὑποβάλω τοὺς προϋπολογισμοὺς ὅπως συνετάχθησαν, ν' ἀναπληρώσω δὲ τὸ κενὸν διὰ τοῦ ὑποβληθέντος Νομοσχεδίου.

Εἰπόντος ἔπειτα ἑτέρου τινὸς ἐκ τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ πρώτου ἀγορευσάντος γενομένη παρατήρησις ἐγένετο ἁπλῶς καὶ ὅτι ἡ περαιτέρω συζήτησις ὡς μὴ οὐσιώδης εἶναι περιττὴ, ὁ κατὰ πρῶτον λαλήσας προσέθηκεν ὅτι οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους ἐπέφερεν ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν ἔχουσι τὴν ἰσχὺν νὰ ἀναιρέσωσι τὴν παρατήρησίν του, τὴν ὁποίαν ἁπλῶς ἐξέθηκε· αἱ παρ' ἐξῶν διαφόρων τμηματαρχῶν τῶν ὑπουργείων γενόμεναι σημειώ-

σεις τῶν εἰδικῶν δῆθεν προϋπολογισμῶν εἰσὶ πάντοτε μεταβλητὰι κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ γενικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους συνταττομένου, πάντοτε ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀδιαφόρως τῆς χρονολογίας ἣν αὗται φέρουσιν· ὥστε ὁ Κ. ὑπουργὸς κατὰ τὸν μῆνα Δεκέμβριον, ὅτε συνέταξε καὶ ὑπέβαλεν εἰς τὰς Βουλὰς τὸν γενικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους, ἠδύνατο νὰ μεταφέρῃ τὸ κεφάλαιον τῶν συντάξεων εἰς τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου δημοσιευθέντος κατὰ τὸν Ὀκτώβριον, ἤτοι δύω μῆνας πρὶν τῆς συντάξεως τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ νὰ εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου τὰ διάφορα ὑπουργεῖα, καθόσον οὐδεμίαν μεταβολὴν τῶν ἀναγκαίων ἐξόδων προέκειτο νὰ κάμῃ, ἀλλ' ἁπλῶς μεταφορὰν ἐξόδου ἀπὸ ἕνα εἰς ἄλλον εἰδικὸν προϋπολογισμὸν πρὸς ἐκτέλεσιν καὶ ἐφαρμογὴν καθιερωθέντος νόμου.

Μὴ παραδεχόμενος τὰ λεχθέντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν προσέθηκεν· οἱ εἰδικοὶ προϋπολογισμοὶ τῶν ὑπουργείων συντάττονται, εἰσάγονται καὶ συζητοῦνται ἐν τῷ ὑπουργικῷ συμβουλίῳ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς, καὶ ὅτι οἱ τοιοῦτοι κηρυττόμενοι ὁριστικοὶ δὲν δύνανται νὰ μεταβληθῶσιν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ πίνακος τοῦ γενικοῦ προϋπολογισμοῦ· ἂν δὲ ὁ ὑπουργὸς θεωρήσῃ ἀναγκαίαν μεταβολήν τινα οἱανδήποτε, ἔστω καὶ ἁπλῆν μεταφορὰν ἐξόδου, πρέπει νὰ ἐπιστρέψῃ τὸν μεταβαλλόμενον προϋπολογισμὸν εἰς τὸ ἁρμόδιον ὑπουργεῖον διὰ νὰ συνταχθῇ ἐκ νέου· διὰ νὰ ἀποφύγω ὅθεν τὴν ἐπὶ ματαίῳ παρέλευσιν τοῦ χρόνου, ἠναγκάσθην νὰ ὑποβάλω τοὺς προϋπολογισμοὺς, ὅπως εἶχον, καὶ νὰ συμπληρώσω τὸν περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμον διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου.

Περαιωμένης μετὰ ταῦτα κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω συζητήσεως ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Γ. Δαρειώτου καὶ Ἰω. Οἰκονόμου δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 32 (παμψηφεὶ) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ μεταφορᾶς τῶν συντάξεων ἐν γένει εἰς τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Γεώρ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης		Γεώργιος Κουντουριώτης	

Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Ἀναγν. Μοναρχίδης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀλέμπρος Νάκος		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Ἀντώνιος Γ. Κριεζὴς	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	
Νικόλαος Πρασσακάκης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ῥικάρδος Ἰζιώρτζ		Κίττος Τζαβέλας	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Χατζῆσκος	Ν
Νικόλαος Χρυσόγγελος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Δημήτριος Μαυρομμάτης	Ν
Δεύσος Μανσόλας		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Παναγιώτης Διδωρίκης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Χαντζῆ Χρῆστος	
Ἀθανάσιος Διδωρίκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Γεώργος Δαρειώτης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγγιος	Ν
Γεώργιος Παππαηλιόπουλος	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Γλαράκης		Σπῦρος Μῆλιος	Ν
Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν	Ῥήγας Παλαμίδης	Ν

Ἀναγνωσθὲν ἔπειτα τὸ πρῶτον καὶ μοναδικὸν αὐτοῦ ἄρθρον ἐγένετο διὰ χειροτονίας δεκτόν.

Ψηφορρηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο παραδεκτὸν παμψηφεὶ κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι· ἔχει δὲ τοῦτο ὅπως ὑπεβλήθη ἐπὶ τῇ συνεδριάσει τῆς 28 Μαρτίου.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς.
Δ. Χατζίσκος.
Ἀ. Χαραλάμπης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 6 Ἀπριλίου 1853. Ἡμέρα Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης προσλαβῶν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Χαραλάμπην ἀντὶ τοῦ Κ. Β. Χρηστακοπούλου ἀσθενοῦντος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως εἰς τὸν Ὀθωμανὸν Μέτον Μπραχόπουλον καὶ τὴν σύζυγόν του Ξελίχο Βελῆ μέρους τῶν κατὰ τὴν Ἐπαρχίαν Τριφυλίας ἰδιοκτήτων αὐτῶν κτημάτων ἔχουσα ὡς ἕπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν της τὸ καθυποβληθὲν αὐτῇ Νομοσχέδιον ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ περὶ παραχωρήσεως εἰς τὸν Ὀθωμανὸν Μέτον Μπραχόπουλον, καὶ τὴν σύζυγόν του Ξελιχὸν Βελῆ Μπρατζελίστου μέρους τῶν κατὰ τὴν Ἐπαρχίαν Τριφυλίας ἰδιοκτήτων αὐτῶν κτημάτων, καὶ παρατηρήσασα ὅτι ἡ παραχώρησις αὕτη ὑπαγορεύθη ἀπὸ αἴσθημα φιλανθρωπίας καὶ δικαιοσύνης, διά τε τὰς ἐκδουλεύσεις του καὶ τὰ πρὸς τὸ ἔθνος ἀγαθὰ αἰσθηματά του, τὰ ὁποῖα ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐπέδειξεν εἰς τοὺς Ἕλληνας κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα, παραδέχεται τὸ ὑποβληθὲν Νομοσχέδιον ὅπως ἔχει καὶ συνίστησιν ἑπομένως αὐτὸ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 6 Ἀπριλίου 1853

Ἡ ἐπιτροπὴ

Σ. Καλογερόπουλος	Γ. Διοβουνιώτης
Γ. Παπαηλιόπουλος	Δ. Κανελλόπουλος.

Περιττῆς θεωρηθείσης τῆς ἐκτυπώσεως ὡρίσθη ὡς ἡμέρα συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου τούτου ἡ ἀμέσως μετὰ τὴν συζήτησιν τῶν ἀνὰ χεῖρας Νομοσχεδίων.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον εἷς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἐξέθηκε· πρὸ ὀκτὼ περίπου ἡμερῶν προέκειτο ἡ συζήτησις τοῦ περὶ καθυστερούντων Νομοσχεδίου, καὶ πρὸ τριῶν ὁμοίως ἐπανελήφθη ἡ πρότασις αὕτη· ἀλλὰ κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις ἀνεβλήθη ἡ συζήτησις αὐτοῦ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν προτείναντος εἰς τὸ Σῶμα ὅτι δὲν εἶναι εἰσέτι ἕτοιμος· ἐπειδὴ ἡ τοιαύτη ἀναβολὴ δύναται νὰ προχωρήσῃ ἐπὶ

τὸ ἐπάπειρον, γνωνῶ ὅτι εἶναι δίκαιον νὰ προσδιορισθῇ σήμερον ὁριστικῶς ἡ ἡμέρα τῆς συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου τούτου ὡς λίαν εὐεργετικοῦ εἰς τοὺς ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, δὲν δύναται, εἶπε, νὰ λάβῃ χώραν ποσῶς ἡ πρότασις τοῦ προλαλήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ, διότι, ὡς ἐπ' ἄλλη συνεδριάσει εἶπεν, ὅταν γείνῃ ἕτοιμος θέλει εἰδοποιήσει τὸν Κ. Πρόεδρον διὰ νὰ συγκαλέσῃ τὸ Σῶμα εἰς συνεδρίασιν.

Ἀναγγείλαντος ὕστερον τοῦ Κ. Προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 8,000 εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1852 πρὸς ἐκτέλεσιν θανατικῶν ἀποφάσεων, καὶ μηδενὸς λαβόντος τὸν λόγον ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Γ. Δαρειώτου καὶ Ἰ. Οἰκονόμου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 35 (παμψηφεί) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 8,000.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος		Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης		Γεώργιος Ψύλλας	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Δρόσος Μανσόλας	
Γεώργιος Κοντουριώτης		Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος		Γεώργιος Δαρειώτης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Γεώργιος Παππαηλιόπουλος	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	
Λάμπρος Νάκος		Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Ἀδάμ Δούκας	
Ἰάκωβος Παξιμαδῆς	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Νικόλαος Πρασσακάκης	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ῥικάρδος Τριώρτζ		Μ. Α. Καίρης	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Πλαπούτας	Ν

Ἰωάννης Στάϊκος . . . . . N	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης . N
Ἀναστάσιος Ναυρομιχάλης	Παναγιώτης Αἰδωρίκης . .
Κίτσος Τζαβέλλας . . . . N	Χατσῆ Χρῆστος . . . . .
Γαρδικιώτης Γρίβας . . .	Γεώργιος Δυοβουνιώτης . . N
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . . N	Κωνσταντῖνος Προβελέγγιος . N
Δημήτριος Χατσῖσκος . . . N	Ἰωάννης Οἰκονόμου . . . . N
Δημήτριος Χρηστίδης . . . N	Σπῦρος Μῆλιος . . . . . N
Νικόλαος Μαυρομάτης . . . N	Ῥ. Πσλαμίδης . . . . . N

Ἀνεγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου τοῦ Νομοσχεδίου ἐν τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ὑποστηρίζον τὴν γνώμην αὐτῆς εἶπε τὰ ἑξῆς. Ἡ ἐπιτροπή σας ἰδοῦσα ἐκ τῶν προϋπολογισμῶν τῶν παρελθόντων ἐτῶν ὅτι κατὰ τὰ ἔτη **1850** καὶ **1851** ἐψηφίσθησαν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν θανατικῶν ἀποφάσεων ἀνὰ δραχ. **9,750**, κατὰ δὲ τὸ **1852** δραχ. **10,000**, εὑρέθη εἰς ἀπορίαν πῶς διὰ τῆς προσθήκης τῆς ἤδη ζητουμένης συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. εἰσέτι **8,000** ἐγένετο ἀνάγκη τοσούτου μεγάλου ποσοῦ, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐζήτησε τὰς ἀνηκούσας πληροφορίας ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης Ὑπουργόν. Ἐκ τῆς ἐγγράφου ἀπαντήσεως τούτου, ἥτις ἀνεγνώσθη, ἔμαθεν ὅτι ὅταν ἐζητήθη ἡ προκειμένη συμπληρωτικὴ πίστωσις τῶν δραχ. **8,000** δὲν ἦτον ἐκκαθαρισμένα τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἔξοδα, διότι τότε ὑπῆρχον εἰς ἐνέργειαν τὰ Κακουργοδικεῖα καὶ ὑπετίθετο ὅτι ἤθελον ἐκτελεσθῆ πολλαὶ θανατικαὶ ἀποφάσεις· ἀλλ' εὐτυχῶς τοιαύτη λυπηρὰ ἀνάγκη δὲν ἐπαρουσιάσθη, καὶ τὸ ποσὸν τῶν ἐκκαθαρισθέντων ἐξόδων ὡς καὶ τῶν ἐκκαθαρισθησομένων μικρῶν τοιούτων θέλει ἀνεβῆ εἰς δραχ. **13,000** περίπου, ἐξ ὧν αἱ μὲν **10,000** ψηφισθεῖσαι διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπληρώθησαν, αἱ δὲ λοιπαὶ **3,000** χρεωστοῦνται καὶ ἀπαιτοῦνται ἐκ μέρους τῶν δικαιούχων· παρατηρεῖ δὲ ἐπὶ τέλους ὁ Κ. Ὑπουργὸς ὅτι διὰ τὸ κατεπεῖγον τοῦ ἐξόδου καλὸν εἶναι νὰ ἐπιψηφίσῃ ἡ Γερουσία ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν **8,000**, διὰ νὰ μὴ εἰσαχθῇ ἐκ νέου τὸ Νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἐντεῦθεν προέλθῃ βραδύτης, ἐνῷ ψηφιζομένου ὁλοκλήρου τοῦ ποσοῦ τὸ περίσσευμα δύναται νὰ φανῇ εἰς τὸν ἀπολογισμόν.

Ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἐπιτροπή σας σκεφθεῖσα ὅτι δὲν πρόκειται ἤδη περὶ ἐξόδου ψηφισθησομένου λόγῳ προϋπολογισμοῦ, ἀλλὰ περὶ ἐξόδου γενομένου καὶ ἐκκαθαρισμένου, προέτεινε τὸν περιορισμὸν τοῦ ζητουμένου ποσοῦ εἰς δραχ. **3,000** ὅσαι

ἀναγκαιοῦν διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν τοιούτων ἐξόδων κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ἰδίου Ὑπουργοῦ.

Ἐπειδὴ, εἶπεν ἕτερος, κατὰ τὸ ἔγγραφον τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης τὰ ἔξοδα δὲν εἶναι ἀκριβῶς ἐκκαθαρισμένα, διότι, καθὼς ἐν αὐτῷ ἀναφέρεται, ἀπαιτοῦνται καὶ τινα ἄλλα μικρὰ ἔξοδα, καὶ ἐπειδὴ ἂν ἐπιψηφισθῇ ὁλόκληρον τὸ ποσὸν οὐδεμία βλάβη προσγίγνεται, διὰ ταῦτα προτείνω νὰ ἐπιψηφισθῇ ὁλόκληρον τὸ ποσόν, διὰ νὰ μὴν προέλθῃ βραδύτης εἰς τὴν πληρωμήν.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν πρῶτον λαλήσαντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐξέθηκε· καὶ ἄλλοτε εἶπον ἐνταῦθα ὅτι οὐδεὶς κίνδυνος προέρχεται, οὐδεμία βλάβη προσγίγνεται διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως ὁλοκλήρου τοῦ ποσοῦ τῶν **8,000** δραχμῶν, διότι, κατὰ τὸν περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμον, αἱ διαθέσιμοι πιστώσεις μένουσιν εἰς ὄφελος τοῦ δημοσίου ταμείου· παρατηρῶ δὲ ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ὤφειλε, καθ' ὃν χρόνον ἐζήτησε πληροφορίας ἀπὸ τὸν Κ. ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης, νὰ ἐρωτήσῃ καὶ ἐμὲ τὸν ὑποβάλλοντα τὸ νομοσχέδιον, καὶ ὅτι τὸ ἔγγραφον τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ἔπρεπε νὰ φέρῃ καὶ τὴν ἰδικήν μου ὑπογραφὴν πρὸς περισσοτέραν ἀνάπτυξιν τοῦ πράγματος.

Εἶναι βέβαιον, ἀντέταξε τὸ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι καὶ ἡ ὑπεράσπισις καὶ ἡ ἀντίκρουσις τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς οὐδὲν ἀποτέλεσμα κακὸν προτίθεται πρὸς βλάβην τῶν συμφερόντων τοῦ Δημοσίου, ἀλλ' ἔχει ἄλλον τινὰ σκοπόν· ἡ ἐπιτροπή σας ὑπῆρχε πρόθυμος εἰς τὸ νὰ χορηγήσῃ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον ὁλόκληρον τὴν ζητουμένην συμπληρωτικὴν πίστωσιν· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶδε λίαν ὑπέραγκον τὸ ποσόν, ἐζήτησε πληροφορίας ὑπὸ τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης, καὶ ἐπὶ τῇ διαβεβαιώσει τούτου ὁμολογοῦντος ὡς ἀναγκαῖον μόνον τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν **3,000** προέτεινε τὴν χορήγησιν ἰσαρίθμου ποσοῦ, διὰ νὰ καταργηθῇ οὕτω καὶ ἡ ἰδέα ὅτι πρέπει νὰ ἐπιψηφίζωνται ἐκ μέρους τοῦ σώματος τῆς Γερουσίας τὰ νομοσχέδια ὅπως εἰσάγονται, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ μὴν ὑποβάλλωνται ἐκ νέου εἰς τὴν Βουλὴν καὶ προέρχωνται ἔπειθεν βραδύτητες· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν ἰδέαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰπόντος ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἔπρεπε νὰ ἐρωτήσῃ καὶ τὸν ὑπουργὸν αὐτὸν εἰς τὰς ἀμφιβολίας της, παρατηρῶ ὅτι αἱ πληροφορίαι τὰς ὁποίας ἐζήτησεν ἡ ἐπιτροπὴ ἔπρεπε νὰ ζητηθῶσιν ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης μόνον, ὡς ἁρμόδιον ὄντα εἰς τὴν ἀκριβῆ χορήγησίν των· ἄλλως τε ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθη πρὸ τριῶν ἡμερῶν καὶ ὁ Κ.

ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εὑρισκόμενος παρὼν καὶ ἀκούων τὰς παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς ἠδύνατο, ἂν εἶχεν ἄλλας καταλληλοτέρας πληροφορίας, νὰ λάβῃ αὐτὰς ἀπὸ τὸ γραφεῖον του καὶ τὰς ὑποβάλῃ σήμερον εἰς τὸ σῶμα. Τελειώνων τὸν λόγον μου ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω ὅτι οὐδεμία βλάβη γίνεται, ἐὰν εἴτε ἡ μία εἴτε ἡ ἄλλη γνώμη παραδεχθῇ· δὲν διστάζω δὲ νὰ εἴπω ὅτι εἶναι καλλίτερον νὰ παραδεχθῇ ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς δι' οὓς λόγους ἐξέθεσα ἀνωτέρω.

Ὑποστηρίζων τὴν πρότασιν τῆς ἐπιτροπῆς ἕτερος τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν προσέθηκεν· οὐδεὶς εἶπεν ὅτι ὑπάρχει κίνδυνος ἡ βλάβη καὶ κατὰ συνέπειαν οὔτε ἔπρεπε νὰ μνημονευθῶσιν ἐνταῦθα θα τοιαῦται λέξεις. Τὸ ζήτημα εἶναι ἁπλούστατον, πρόκειται περὶ ἐξόδου ἐκκαθαρισμένου καὶ ἡ Γερουσία δὲν δύναται νὰ χορηγήσῃ περισσοτέραν τῆς ἀναγκαιούσης πίστωσιν διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τοιούτου ἐξόδου· ὀρθῶς ὅθεν ἡ ἐπιτροπὴ ἠλάττωσε τὸ ποσὸν εἰς δραχ. 3,000 ἀντὶ τῶν ζητουμένων δραχ. 8,000.

Περαιωμένης κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω συζητήσεως ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς ὡς ἀπωτέρα, ἥτις καὶ δὲν παρεδέχθη.

Ψηφοφορηθὲν ἐπομένως τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ἐγένετο παραδεκτὸν ὅπως ἔχει.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους τὸ σύνολον αὐτοῦ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 20 πρὸς 12 ἀρνηθέντων ψῆφον δύω κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 8,000.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος	
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης		Χαράλαμπος Παππαπολίτης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ο
Γεώργιος Κουντουριώτης		Ν. Πρασακάκης.	Ο
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Σπ. Τρικούπης	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Ῥικάρδος Τζιώρτζ	
Ἀναστάσιος Λόντος		Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ο	Βασίλειος Χρηστακόπουλος	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Νικόλαος Χρυσόγελος	Ο
Ἀλέμπρος Νάκος		Γεώργιος Ψύλλας	

Ἀρ. Μανσόλας		Δημήτριος Πλαπούτας ἀρν. ψῆφ.	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ο	Ἰωάννης Στάϊκος	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ο	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Γεώργιος Δαρεϊώτης	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Γεώργιος Παπανικολόπουλος	Ο	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Γεώργιος Γλαράκης ἀρν. ψῆφ.		Δημήτριος Χατζίσκος	Ο
Δημήτριος Γ. Βούλγαρης		Δημ. Χρηστίδης	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Ι. Μέξης	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπους	Ν
Ἀδὰμ Δούκας		Παναγ. Λιδωρίκης	
Δῆμος Κανελλόπουλος		Χατζῆ Χρῆστος	
Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ο	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν	Κωνστ. Περβολιάρης	Ο
Μ. Α. Καΐρης	Ο	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ο
Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	Ν

Παρελθόντος μετὰ ταῦτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ ἐνοικιάσεως τῶν ἰχθυοτροφείων καὶ θυννείων ὡς καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἕπεται

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τῆς Α.Μ. ὑπέβαλον εἰς τὴν συζήτησιν καὶ τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Βουλῆς τὸ ἐσώκλειστον νομοσχέδιον περὶ διαθέσεως τῶν ἰχθυοτροφείων μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως· ἡ Βουλὴ παρεδέχθη τὸ νομοσχέδιον μὲ τὰς ἑξῆς τροποποιήσεις.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1.

α) Μετὰ τὰς λέξεις « διὰ μοναστοῦς ἢ πολυετοῦς ἐνοικιάσεως » προστεθῇ τὸ « μὴ ὑπερβαινούσης τὰ δέκα ἔτη. » Τὴν προσθήκην ταύτην παρεδέχθη τὸ ὑπουργεῖον καθόσον δὲν φέρει κἀνὲν πρόσκομμα εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἰχθυοτροφείων.

β') Προστεθῇ ἐπίσης καὶ δεύτερος παράγραφος τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, δι' οὗ κανονίζεται ἡ προθεσμία τῆς πληρωμῆς τῶν ἐτησίων δόσεων διὰ τῆς διακηρύξεως τῆς δημοπρασίας, καθόσον ὁ τεθέμενος εἰς ἰσχὺν νόμος τοῦ 1839 κανονίζει τὴν πληρωμὴν τῶν ἑξαμηνιαίων δόσεων ἓξ μῆνας μετὰ τὴν κοινοποίησιν τῆς ἐγκρίσεως, καὶ ἐπειδὴ ἡ ἔγκρισις ἐκδίδεται ἐνίοτε βραδέως ἕνεκα ἀνανεώσεως τῆς δημοπρασίας, συμπίπτει ὥστε ἡ πληρωμὴ τῶν δύο δόσεων τοῦ τελευταίου ἔτους τῆς ἐνοικιάσεως νὰ λήγῃ ὀλίγον πρότερον τῆς λήξεως τῆς πολυετοῦς ἐνοικιάσεως, καὶ τοῦτο

βλάπτει τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου, διότι μένουν καθυστερήματα· διὰ ταῦτα παρεδέχθη τὸ ὑπουργεῖον καὶ τὴν προσθήκην ταύτην.

Λαβὼν ἤδη τὰς διαταγὰς τοῦ Βασιλέως ὑποβάλλω τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὅπως ἐτροποποιήθη παρὰ τῆς Βουλῆς εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ παρακαλῶ νὰ συζητηθῇ ὅσον τάχιον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 6 Ἀπριλίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Α. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὅπως ἐψηφίσθη παρὰ τῆς Βουλῆς, καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 6 Ἀπριλίου 1853.

Α. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμορρώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Τὰ ἰχθυοτροφεῖα, θυννεῖα, ἰχθυοτρόφοι ποταμοὶ καὶ λίμναι, ἰχθυοτρόφα ὕδατα, κείμενα εἰς διάφορα μέρη τοῦ Κράτους, θέλουν διατίθεσθαι ἐπὶ δημοπρασίας παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ διὰ μοναετοῦς ἢ πολυετοῦς ἐνοικιάσεως, μὴ ὑπερβαινούσης τὰ δώδεκα ἔτη, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ πενταετοῦς ἐνοικιάσεως τῶν ἰχθυοτροφείων κλπ. ἀπὸ 23 Μαρτίου 1839 νόμου, λαμβάνοντος πλήρη ἰσχὺν διὰ τὸ μέλλον, καθόσον δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὸν παρόντα.

Ἡ προθεσμία τῆς πληρωμῆς τῶν ἐτησίων δόσεων κανονίζεται διὰ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ῥηθέντος νόμου διακηρύξεως τῆς δημοπρασίας.

Ἡ διάρκεια τῆς ἐνοικιάσεως ὁρίζεται διὰ Β. Διατάγματος.

Ἄρθρ. 2. Ἐὰν κατὰ τὴν δημοπρασίαν ἑνὸς ἢ καὶ πλειοτέρων ἐκ τῶν ἀνωτέρω κτημάτων δὲν γίνωσι ποσῶς προσφοραί, ἢ αἱ γενόμεναι θεωρηθῶσιν ἀσύμφοροι, ἢ κατὰ τὸ ἀνῆκον ἔτος διοίκησις καὶ διαχείρισις αὐτῶν θέλει ἐνεργεῖσθαι δι' ἐπιστατῶν καὶ φυλάκων διοριζομένων παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει οἱ ἐπιστάται καὶ φύλακες θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται καὶ ὁρκίζονται τὸν διὰ τοὺς

δημοσίους ὑπαλλήλους ὡρισμένον ὅρκον ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων οἰκονομικῶν ἐφόρων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσιν ἀμφότερα, καὶ τὰ τμήματα συνελθόντα εἰς προεξέτασιν τοῦ νομοσχεδίου νὰ ἐκλέξωσιν ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως.

Κ[ατ]όπιν τούτου ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀ. Χαραλάμπης.
Δ. Χατσίσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 9 Ἀπριλίου 1853 Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Χαραλάμπην ἀντὶ τοῦ Κ. Β. Χρηστακοπούλου ἀσθενοῦντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀναγνωσθείσης ἔπειτα ἀναφορᾶς τοῦ Γερουσιαστοῦ κυρίου Σ. Καλογεροπούλου ἐξαιτουμένου τεσσαρακονθήμερον ἄπουσίας ἄδειαν, ἡ Γερουσία ἐνέκρινε τὴν αἴτησίν του.

Ἀπαγγειλάντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. Προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως εἰς τὸν ὀθωμανὸν Μέτον Μπραχόπουλον καὶ τὴν σύζυγόν του μέρους τῶν κατὰ τὴν Τριφυλίαν ἰδιοκτήτων αὐτῶν κτημάτων, καὶ μηδενὸς λαβόντος τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἀναγνωσθέντος, ἐγένετο ἐπ' αὐτῆς ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Ι. Οἰκονόμου καὶ Ι. Παξιμάδη δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 31 (παμψηφεί) κατὰ τὸ ὑφ' ὅπερ προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ παραχωρήσεως εἰς τὸν ὀθωμανὸν Μάνον Μπραχόπουλον καὶ τὴν σύζυγόν του μέρους τῶν ἰδιοκτήτων κτημάτων.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Γ. Γλαράκης	Ν
Ἀναγ. Δελιγιάννης		Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικ. Ἰω. Μέξης	Ν
Ἰωάν. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδάμ. Δούκας	
Σπ. Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστ. Λόντος	Ν	Κωνστ. Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγ. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζής	
Ἀμπρος Νάκος		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτρ. Πλαπούτας	
Χ. Παππαπολίτης		Ἰωάν. Στάϊκος	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναγάσ. Μαυρομιχάλης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσ. Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτρ. Χατσίσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώρ. Ψύλλας		Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Δρ. Μανσόλας	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάν. Χ. Πέτρου	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	
Ἀθαν. Λιδωρίκης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργ. Δαρειώτης		Σπῦρος Μήλιος	
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	Ν

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 1 εἰς τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν ἠρώτησε τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἐὰν αἱ ἀπαιτήσεις τῶν περὶ ὧν πρόκειται ὀθωμανῶν ἐκτείνωνται εἰς μόνον τὰ ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ἀναφερόμενα κτήματα, τουτέστιν ἐὰν μόνα αὐτὰ τὰ κτήματα ἦσαν ἡ πατρικὴ ἰδιοκτησία των ἢ ὑπάρχωσι καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀνήκοντα εἰς αὐτούς· ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει φρονεῖ ὀρθότερον καὶ δικαιότερον νὰ ἐξιχνιασθῇ προηγουμένως ὁποία εἶναι ἡ ἰδιοκτησία των, καὶ νὰ δοθῇ ἐπομένως

εἰς αὐτοὺς αὕτη εἴτε καθ' ὁλοκληρίαν εἴτε ἐν μέρει λόγῳ ἀμοιβῆς τῶν ἐκδουλεύσεων ἃς ἔχει, ὡς παρὰ πάντων ὁμολογεῖται, ὁ περὶ οὗ πρόκειται ὀθωμανὸς Μέτος· ἐπειδὴ δὲ τὰ κτήματα ταῦτα κείμενα σποράδην καὶ παραχωρούμενα δύνανται νὰ ἐλαττώσωσι τὴν ἀξίαν τῶν περιῳ ἐπιλοίπων κτημάτων τοῦ δημοσίου, προσέθηκεν ὅτι θεωρεῖ καταλληλότερον νὰ δοθῇ εἰς τὸν εἰρημένον Μέτον καὶ τὴν σύζυγόν του λόγῳ ἀποζημιώσεως ἓν μέρος γῆς συνεχομένης, διὰ νὰ μὴ τυχὸν παρουσιασθῶσιν ἀξιώσεις καὶ ἄλλων ἐν Ἑλλάδι διαμενόντων ὀθωμανῶν ἐπὶ τῶν κτημάτων τῆς ἰδιοκτησίας αὐτῶν ἢ τῶν προγόνων των.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπε τὰ ἑξῆς· ἡ παραχώρησις, περὶ ἧς πρόκειται σήμερον, ὑπάγεται εἰς τὰς παραχωρήσεις ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι γίνονται εἰς τοὺς νεοφωτίστους, καὶ κατὰ συνέπειαν αἱ ἀρχαί, αἵτινες διέπουν τὸν περὶ νεοφώτων νόμον, διέπουσι καὶ τὸ παρὸν νομοσχέδιον· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ πρὸς ὃν ἡ παραχώρησις γίνεται δὲν εἶναι νεοφώτιστος ἀλλ' ὀθωμανός, διὰ τοῦτο ἐδέησε να γένῃ ἰδιαίτερον τὸ παρὸν νομοσχέδιον· καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἰδιότητα τῶν ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ἀναφερομένων κτημάτων, παρατηρῶ ὅτι ὅλα ταῦτα τὰ κτήματα, καθ' ἃς ἔλαβον πληροφορίας ἐκ τῶν ἐν Τριπολιτσᾷ ἀρχῶν, ἀπαρτίζουσι τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ προκειμένου ὀθωμανοῦ Μέτου, καὶ κατὰ τὸν περὶ νεοφύτων νόμον τοιαῦτα κτήματα παραχωροῦνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τοὺς ἔχοντας δικαιώματα νεοφωτίστους. Ἡ παραχώρησις δὲ τῶν κτημάτων τούτων οὐδεμίαν βλάβην ἢ ζημίαν φέρει εἰς τὰ ἐπίλοιπα δημόσια κτήματα, καὶ ἐν καιρῷ τῆς παραχωρήσεως θέλει γίνει ἡ ἀνήκουσα ἔρευνα καὶ διόρθωσις, ἂν τυχὸν ἡ διαίρεσις κτήματός τινος φέρῃ τοιαύτην ζημίαν.

Ὑποστηρίζων τὰ δίκαια τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ὀθωμανοῦ ἕτερος τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν ἐξέθηκεν ὅτι τὸ αἴσθημα τῆς πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπης ὑπεχρέωσε τὸν ῥηθέντα Μέτον, οὐ μόνον νὰ μείνῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ νὰ παρακολουθήσῃ τὸν ἑλλ. στρατὸν ἀφ' ἑνὸς μὲν μαχόμενος ὡς στρατιώτης κατὰ τῶν ὁμοθρήσκων του ὀθωμανῶν μὲ ἑλληνικὸν ζῆλον, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὑπηρετῶν τὴν πατρίδα ὡς χειροῦργος εἰς τὴν ἴασιν τῶν πληγωμένων, ὥστε δικαιοῦται καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς προκειμένης ἀμοιβῆς.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἐγένετο δεκτὸν τὸ 1 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 2 παρετήρησέ τις ὅτι τὸ πρῶτον

ἄρθρον ἀπαγορεύει πᾶσαν ἀπαίτησιν ἀποζημιώσεως διὰ τὰ εἰσοδήματα τῶν παραχωρουμένων κτημάτων ἢ διὰ συμβᾶσαν εἰς αὐτὰ βλάβην· κατὰ συνέπειαν τούτου, ἐὰν δὲν ἦναι γνωστὸν ὅτι ὑπάρχουσιν ἐλαιόδενδρα ἀνήκοντα εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν περὶ ὧν πρόκειται ὀθωμανῶν συζύγων, εἶναι ἀκατανάητος ἡ προκειμένη διάταξις περὶ παραχωρήσεως τοιούτων ἐλαιοδένδρων τῶν ὁποίων ἡ ὕπαρξις ἀμφιβάλλεται.

Εἰπόντος ἐνταῦθα ἑτέρου τινὸς ὅτι τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἐλαιόδενδρα κείμενα ἴσως μεταξὺ τῶν κεκαυμένων καὶ ἤδη ἀναφυομένων εἶναι δυσδιάκριτα, παρετήρησεν ἄλλος ὅτι καθὼς εἰς ὅλα τὰ ἄλλα κτήματα ἐγένετο τακτικὴ ἐξακρίβωσις καὶ ἔρευνα, τοιουτοτρόπως ἔπρεπε νὰ γείνῃ τοιαύτη καὶ ἐπὶ τῶν ἐλαιοδένδρων εἴτε παλαιῶν εἴτε ἀναφυομένων, ἀλλὰ διὰ νὰ μὴν ἐπανέλθῃ τροποποιούμενον τὸ παρὸν νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν, προέτεινε νὰ σημειωθῇ μόνον εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι θέλουσιν παραχωρηθῇ ἐκ τῶν ἰδίων των ἐλαιοδένδρων μέχρις ἑκατὸν πεντήκοντα, πρὸς περισσοτέραν σαφήνειαν τοῦ γράμματος τοῦ νομοσχεδίου.

Ἁπάντων εἰς ὅλους τοὺς προλαλήσαντας ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν παρετήρησεν ὅτι καλὸν εἶναι νὰ γίνωνται τοιαῦται παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν διατάξεων ἑκάστου Νομοσχεδίου, διὰ νὰ διορθοῦται πᾶσα τυχὸν ἀσάφεια ἢ ἀνακολουθία, καὶ διὰ νὰ φαίνηται ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει ἀντιρρήσεων καὶ διασαφήσεων δικαίων ἐγένετο ἡ παραδοχὴ τῶν τοιούτων διατάξεων.

Ἡ προκειμένη διάταξις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτέθη πρὸς τὸ ἴδιον συμφέρον τοῦ δημοσίου· διότι κατὰ τὰς πληροφορίας τῶν ἐν Τριφυλίᾳ Ἀρχῶν τὰ ἐλαιόδενδρα, ἅτινα ἀποδίδονται εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Ὀθωμανοῦ Μέτου, ἀριθμοῦνται ἤδη εἰς χίλια περίπου· δύνανται δὲ νὰ ἀναβῶσι καὶ εἰς δύο χιλιάδας, διότι, προκειμένης τῆς ἐξακριβώσεως διὰ μαρτύρων, οὐδεὶς κάτοικος θέλει μαρτυρήσει κατὰ τοῦ Μέτου, ἐὰν οὗτος θελήσῃ νὰ ἀποτείνῃ τὰς παρακλήσεις καὶ παρατηρήσεις του πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης· τούτου ἕνεκα ἐτέθη ἡ διάταξις ὅτι θέλουν ἀποδοθῇ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐλαιοδένδρων μέχρις ἑκατὸν πεντήκοντα.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθὲν ἔπειτα τὸ ἄρθρον 3. ἐγένετο ἐπίσης δεκτόν.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 4 εἷς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἠρώτησε τὸν Κ. Ὑπουργὸν, ὁποῖον Νόμον περὶ νεοφύτων ἐννοεῖ

ἡ προκειμένη διάταξις τὸν τοῦ ἔτους 1838 ἢ ἐκεῖνον τοῦ 1836; ὁ δὲ Κ. Ὑπουργὸς ἀπήντησεν ὅτι ἐννοεῖ τὸν Νόμον τοῦ ἔτους 1838 πραγματευόμενον περὶ ἐξελέγξεως.

Μετὰ τὴν διαβεβαίωσιν ταύτην τοῦ Ὑπουργοῦ ἡ Γερουσία παρεδέξατο καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὅπως ἔχει.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον τοῦ Νομοσχεδίου δ' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ ψήφων 32 (παμψηφεί) κατὰ τὸ ᾧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως εἰς τὸν ὀθωμανὸν Μέτον Μπραχόπουλον καὶ τὴν σύζυγόν του μέρους τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Τριφυλίας ἰδιοκτήτων αὐτῶν κτημάτων.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Γεώρ. Δαρειώτης	
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γεώρ. Γλαράκης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	
Σπυρ. Καλαγερόπουλος	Ν	Νικ. Ἰω. Μέξης	Ν
Ἀναστ. Αὐτος	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Τάκης Μαγγίνας	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Κωνστ. Μπότζαρης		Κωνστ. Κανάρης	
Ἀναγν. Μοναρχίδης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ἀλέμπρος Νάκος		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	
Χαράλ. Παπαπόπολίτης		Ἀντ. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Δημ. Πλαπούτας	
Νικ. Πρασακάκης	Ν	Ἰω. Στάϊκος	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Ἀθαν. Γρηγοριάδης	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Βασ. Χρηστακόπουλος		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημ. Χατσίσκος	Ν
Νικ. Χρυσόγελος		Δημ. Χριστίδης	Ν
Γεώρ. Ψύλλας		Νικ. Μαυρομμάτης	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν	Παναγ. Ἀϊδωρίκης	Ν
Ἰω. Χ. Πέτρου	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Ἀθαν. Ἀϊδωρίκης	Ν	Γεώ. Διοβουνιώτης	Ν

Κων. Προβιλέγγιος	Σπῦρος Μῆλιος	
Ιω. Οἰκονόμου	Ν Ρ. Παλαμίδης	Ν

Ἔχει δὲ τὸ Νομοσχέδιον ὅπως ὑποβληθῇ ἐπὶ τῇ συνεδριάσει τῆς 31 παρελθόντος Μαρτίου.

Ἐπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἀπαγγείλας ὅτι ἀντικείμενον τῆς ἑπομένης συνεδριάσεως γενομένης τὴν αὔριον εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ καθυστερούντων, ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ. Οἱ Γραμματεῖς.

Ἀθ. Γρηγοριάδης.
Δ. Χατζίσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 10 Ἀπριλίου 1853 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Γρηγοριάδην ἀντὶ τοῦ Β. Χρηςακοπούλου ἀσθενοῦντος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ διαθέσεως τῶν ἰχθυοτροφείων ἔχουσα ὡς ἕπεται,

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ διαθέσεως τῶν ἰχθυοτροφείων, καὶ θεωρήσασα, ὅτι αἱ βάσεις, ἐφ' ὧν τοῦτο στηρίζεται, εἰσὶν αἱ αὐταὶ μὲ ἐκείνας τοῦ ἀπὸ 23 Μαρτίου 1839 Νόμου λαμβάνοντος πλήρη ἰσχὺν διὰ τὸ μέλλον, παρεδέξατο τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα αὐτοῦ, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 10 Ἀπριλίου 1853.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Π. Λοιδορίκης, Γ. Παππαηλιόπουλος, Δ. Κανελλόπουλος,
Ν. Μαυρομμάτης, Σ. Καλογερόπουλος.

Περιττὸν δὲ θεωρηθείσης τῆς ἐκτυπώσεως τῆς ἐκθέσεως ταύτης ὡρίσθη ὡς ἡμέρα συζητήσεως τοῦ περὶ οὗ πραγματεύεται νομοσχεδίου ἡ ἀμέσως μετὰ τὴν συζήτησιν τῶν ἀνὰ χεῖρας νομοσχεδίων.

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀνέγνω δύο νομοσχέδια ταχυδρομικῶν συμβάσεων μεταξὺ τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμευστῶν, καὶ μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ τῆς ἑταιρίας τοῦ Γλασκώβ, μετὰ τῶν αἰτιολογικῶν αὐτῶν ἐκθέσεων ἔχοντα ὡς ἕπεται.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Περὶ τῆς μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἑταιρίας τῶν Ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων συνομολογηθείσης Ταχυδρομικῆς συμβάσεως,

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἀπὸ τὸ ἔτος 1838 ἐσυστήθη, κύριοι, δι' ἀτμοπλοίων τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως συγκοινωνία μεταξὺ Μασσαλίας, Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀλεξανδρείας διὰ τῆς Ἑλλάδος, ἥτις ἐξηκολούθησε διατηροῦσα μέχρι τοῦ προπαρελθόντος ἔτους τρὶς κατὰ μῆνα τὴν συγκοινωνίαν ταύτην μεταξὺ τῶν μνησθέντων τόπων καὶ ἄλλων πολλῶν μεσολαβούντων. Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1846 ἰδιωτική τις Γαλλικὴ ἑταιρία τοῦ Ροστὰν καὶ Συντροφίας καλουμένη, ἐσύστησε νέαν συγκοινωνίαν δὶς τοῦ μηνὸς μεταξὺ Μασσαλίας καὶ Κωνσταντινουπόλεως διὰ τῆς Σύρου, ἥτις ἐξηκολούθησε τὰ ταξείδιά της ἐπί τινα χρόνον, ἀλλ' ἀτάκτως, ἕνεκα διαφόρων περιστατικῶν, καὶ ἑπομένως ἔπαυσε.

Κατὰ τὸ ἔτος 1851 ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις διὰ νόμου παρεχώρησεν εἰς τὴν ἑταιρίαν τῶν Ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων τ' ἀτμόπλοιά της ταῦτα, ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ τοῦ νὰ ἐξακολουθήσῃ διατηροῦσα αὐτὴν εἰς τὴν ὁποίαν συνεχωνεύθη καὶ ἡ τοῦ Ροστὰν, τὰς μνησθείσας ἀνωτέρω συγκοινωνίας.

Αὕτη ἐξηκολούθησε πραγματικῶς ἐκτελοῦσα τὰς μετὰ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως συμφωνίας της, προσέθηκα δὲ, χάριν τοῦ ἐσωτερικοῦ Ἑλληνικοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν συγκοινωνιῶν, καὶ νέας ἐσωτερικὰς συγκοινωνίας, τὰς μεταξὺ Πειραιῶς, Ὕδρας Πετσῶν, Ναυπλίου, Γυθείου, Καλαμῶν, καὶ μίαν προσέτι ἐξωτερικὴν τὴν μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης, ἀλλὰ τὰ πλοῖα αὐτῆς δὲν ἠδύναντο ν' ἀναγνωρισθῶσι παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς οὐδένα λιμένα Ἑλληνικὸν ὡς πολεμικὰ, καὶ ν' ἀπολαμβάνωσιν ὅσα πλεονεκτήματα ἀπελάμβανον τὰ ἀτμόπλοια τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἑταιρίας Ροστὰν, ἥτις εἶχε συνομολογήσει μεθ' ἡμῶν σύμβασιν, ἂν περὶ τούτου δὲν προέβλεπε ῥητῶς μία σύμβασις, διὰ τὴν ὁποίαν νὰ παραχωρῶνται καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα κατ' ἀμοιβαιότητα αἱ ἀπαιτούμεναι εὐκολίαι καὶ ὠφέλειαι, καὶ ἕνεκα τούτου ἐζητήσατο νὰ συνθηκολογήσῃ.

Ἡ Κυβέρνησις λαβοῦσα τὴν πρότασιν ταύτην τῆς ἑταιρίας ἐπερώτησε τὸν γενικὸν διευθυντὴν τῶν ταχυδρομείων νὰ διαπραγματευθῇ μετὰ τοῦ διορισθέντος ἐπιτρόπου τῆς ἑταιρίας σύμβασιν κατάλληλον καὶ στηριζομένην εἰς ἀμοιβαίας ὠφελείας. Ἡ διαπραγμάτευσις ἐγένετο συμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἡ σύμβασις συνωμολογήθη τῇ Βασιλικῇ ἐγκρίσει τὴν 1/13 τρέχοντος μηνός.

Ἐπειδὴ ὅμως ἐν αὐτῇ, κύριοι, ὑπάρχουσιν ὅροι τινὲς, οἵτινες ἀπαιτοῦν κατὰ τὸ ἄρθρον 25 τοῦ συντάγματος τὴν ὑμετέραν συγκατάθεσιν, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω αὐτὴν κατὰ Βασιλικὴν διαταγὴν εἰς ὑμᾶς, καὶ παρακαλῶ νὰ χορηγήσητε τὴν ζητουμένην συγκατάθεσίν σας, καθ' ὅσον αἱ χορηγούμεναι δι' αὐτῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα εὐκολίαι καὶ ὠφέλειαι εἶναι μεγάλαι καὶ γνωσταὶ εἰς ὅλους ὑμᾶς.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Ἀπριλίου 1853.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν
Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Ἀπριλίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἡ κατ' ἐντολὴν τῆς Κυβερνήσεως μεταξὺ τοῦ Γεν. διευθυντοῦ τῶν ταχυδρομείων Κ. Γ. Σκούρου καὶ τοῦ Κ. Θεοφίλου Φεράλδη, ἐπιτρόπου τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων, συνομολογηθεῖσα ταχυδρομικὴ σύμβασις τὴν 1 (13) Ἀπριλίου τρ. ε. ἐγκρίνεται.

Κατὰ συνέπειαν ἅπασαι αἱ διατάξεις καὶ ἅπαντες οἱ ὅροι οἱ ἐμπεριεχόμενοι εἰς τὴν ρηθεῖσαν σύμβασιν, εἴτε πρὸς βάρος τῆς ἑλληνικῆς ἐπικρατείας εἴτε πρὸς ὑποχρέωσιν τῆς ἑταιρίας τῶν διαπορθμεύσεων, ἐκτελεσθήσονται ὁλοκλήρως καὶ ἀκριβῶς, ἡ δὲ σύμβασις αὕτη προσαρτᾶται εἰς τὸν παρόντα νόμον.»

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας τῶν Ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων.

(Société des services maritimes des Messageries Nationales.)

«Ὁ Κ. Γεώργιος Σκοῦρος, Διευθυντὴς τῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν Βασιλικῶν ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὁ Κ. Θ. Φεράλδης ἐν ὀνόματι τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων, λαβόντες παρὰ τοῦ ἔχοντος τὸ δικαίωμα τὴν ἐντολὴν τοῦ νὰ ὁρίσωσι τὴν ἐν Ἑλλάδι θέσιν τῆς ρηθείσης ἑταιρίας καὶ τὰς μελλούσας σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, καὶ κοινοποιήσαντες ἀμοιβαίως τὰ πληρεξούσιά των, ἐσυμφώνησαν εἰς τὰ ἀκόλουθα ἄρθρα·

Ἄρθρ. 1. Ἡ ἑταιρία τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων (société des services maritimes des messageries Nationales) ὑποχρεοῦται νὰ διατηρήσῃ (ἐξαιρουμένης ἀκαταμαχήτου ἀνάγκης) ἀ. Μίαν συγκοινωνίαν κατὰ δεκαήμερον μεταξὺ Σύρου, Μελίτης, Μεσσήνης, Νεαπόλεως, Σιβίτα-Βέκιας, Λιβόρνου, Γενούης καὶ Μασσαλίας ἀφ' ἑνὸς, καὶ ἀφ' ἑτέρου Σύρου, Σμύρνης, Δαρδανελίων, Καλλιπόλεως καὶ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ διὰ πλαγίας πορείας ἐπίσης κατὰ δεκαήμερον μεταξὺ Σύρου καὶ Πειραιῶς. β'. Δύο συγκοινωνίας κατὰ μῆνα μετὰ τῆς Ἀλεξανδρείας (Αἰγύπτου). γ'. Μίαν συγκοινωνίαν κατὰ εἰκοσαήμερον διὰ Σύρου καὶ Σμύρνης μὲ τὴν Ῥόδον, Μερσίνην, Ἀλεξανδρέτταν, Λαοδίκειαν (Lattagie), Τρίπολιν, Βηρυττὸν, Ἰόππην καὶ Ἀλεξάνδρειαν, συμφώνως μὲ τὸ προσηρτημένον δρομολόγιον, ὑποχρεωτικὸν ὂν διά τε τὴν Κυβέρνησιν τῆς Γαλλίας καὶ τὴν ἑταιρίαν τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων.

Ἄρθρ. 2. Τὸ σταθμεῦον εἰς Πειραιᾶ ἀτμόπλοιον θέλει ἐξακολουθῇ ἐπίσης νὰ ταξειδεύῃ τακτικῶς·

ἀ. Ἅπαξ τοῦ μηνὸς μεταξὺ Ἀθηνῶν (Πειραιῶς), Ὕδρας, Πετσῶν, Ναυπλίας, Γυθείου καὶ Καλαμῶν.

β'. Ἅπαξ τοῦ μηνὸς μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Χαλκίδος.

γ'. Ἅπαξ τοῦ μηνὸς μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης, ἐκτὸς πάλιν ἀκαταμαχήτου ἀνάγκης καὶ ἂν δὲν ἤθελε κωλύεσθαι ἀπὸ τυχαίαν βραδύτητα τῶν ἀτμοπλοίων τῆς Μασσαλίας καὶ Κωνσταντινουπόλεως, ἢ ἀπὸ ἀναπορεύκτους ἐπισκευάς.

Μ' ὅλα ταῦτα αἱ ἐσωτερικαὶ συγκοινωνίαι, ἐκτὸς τῆς μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Σύρου, τὰς ὁποίας ἡ ἑταιρία τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων διατηρεῖ ἤδη, ἢ ἐκεῖναι τὰς ὁποίας ἤθελε τυχὸν καταστήσει, μετὰ προηγουμένην συνεννόησιν τῆς Ἑλλην. γενικ. διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων, ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην ἑλληνικὴν

ἀκτὴν, θέλουν καταργεῖσθαι ἀπὸ τὴν μνησθεῖσαν ἑταιρίαν, ἅμα συστηθῶσιν ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια εἴτε δημόσια εἴτε ἰδιωτικά, ἀνεγνωρισμένα ὡς ἑλληνικὴ ἰδιοκτησία καὶ προσδιωρισμένα διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἐσωτερικῶν συγκοινωνιῶν τῶν μνημονευομένων εἰς τοὺς §. §. α. καὶ β'. τοῦ παρόντος ἄρθρου· ἡ δὲ κατάργησις αὕτη θέλει πραγματοποιηθῆ μετὰ δύω μῆνας, ἀφ' οὗ ἡ Γενικὴ διεύθυνσις τῶν ἑλληνικῶν ταχυδρομείων γνωστοποιήσῃ τοῦτο εἰς τὴν ἑταιρίαν.

Ἡ ἑταιρία τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων ἔχει ἀφ' ἑτέρου τὸ δικαίωμα εἰς πᾶσαν ἐποχὴν νὰ διακόψῃ ἢ νὰ παύσῃ ἐντελῶς κατὰ προαίρεσιν τὸ ὅλον ἢ μέρος τῶν ἐσωτερικῶν συγκοινωνιῶν, ἃς διατηρεῖ ἤδη ἢ ἤθελε δυνηθῆ νὰ συστήσῃ εἰς τὸ μέλλον, γνωστοποιοῦσα συγχρόνως πρὸ δύω μηνῶν εἰς τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν τὰ ληφθησόμενα νέα μέτρα, χωρὶς νὰ ἐπιφέρῃ ἡ τροποποίησις αὕτη τῶν δρομολογίων της ἀραίρεσιν τινα οὐτινοσδήποτε τῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων, τὰ ὁποῖα παρέχει αὐτῇ ἡ παροῦσα σύμβασις.

Ἡ ἐν ἐνεργείᾳ ὅμως ὑπηρεσία μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Σύρου, καθὼς καὶ ἡ ὅλων τῶν ἄλλων πορειῶν τῶν ὁριζομένων διὰ τοῦ ἄρθρου 1, θέλουν μόναι διατηρηθῆ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς παρούσης συμβάσεως.

Ἄρθρ. 3. Αἱ ἡμέραι καὶ ὧραι τῆς ἀρίζεως καὶ ἀναχωρήσεως τῶν ἀτμοπλοίων εἰς τοὺς διαφόρους ὅρμους, ὅπου θέλουν ὑπηρετεῖ τ' ἀτμόπλοια κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τῆς παρούσης συμβάσεως, ἐκανονίσθησαν ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων ἐκ συμφώνου μετὰ τῆς γαλλικῆς Γεν. διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων.

Ἡ διεύθυνσις τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων δύναται πάντοτε, κατὰ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας καὶ κατὰ τὰς συμφωνίας, αἵτινες ἤθελον ἐπενεχθῆ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς γαλλικῆς Γεν. διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων, νὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὰς μνησθείσας ἡμέρας καὶ ὥρας τῆς ἀναχωρήσεως καὶ ἀρίζεως ὁποιανδήποτε τροποποίησιν νομίσῃ ἐπωφελῆ, ἀλλ' ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ πρὸ ἑνὸς μηνὸς τοὐλάχιστον εἰς τὴν Ἑλλην. γενικὴν διεύθυνσιν τῶν ταχυδρομείων τὰς μεταβολὰς, τὰς ὁποίας ἤθελε τυχὸν εἰσάξει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Εἰς περίστασιν δὲ, καθ' ἣν κατεπείγουσαι ἀνάγκαι ἤθελον ἀπαιτήσει μετὰ ταῦτα μεταβολάς τινας ἡ τροποποιήσεις μεταγενεστέρας εἰς τοὺς διάπλους τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων ὡς πρὸς τὰ συστηθέντα ἢ συστηθησόμενα ταξείδια εἰς τοὺς διαφόρους λιμένας τῆς Ἑλλάδος, τοὺς μνημονευομένους εἰς τὸ ἄρθρ. 2 τῆς παρούσης συμβάσεως, δύναται ἡ ἑταιρία νὰ εἰσάξῃ αὐτὰς, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ τὰς πραγματοποιήσῃ ἄνευ προηγουμένης συνεννοήσεως μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων.

Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν τὸ καλῶς ἐννοούμενον συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας ἀπαιτήσει τὴν εἰς Πειραιᾶ προσόρμισιν τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἀνατολικῆς πορείας, ἡ ἑταιρία τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων ἐπιφυλάττεται ῥητῶς εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργήσῃ τὴν μεταβολὴν ταύτην καὶ νὰ ῥυθμίσῃ κατ' αὐτὴν τὰ δρομολόγιά της, γνωστοποιοῦσα τοῦτο πρὸ δύω μηνῶν εἰς τὴν Γενικὴν διεύθυνσιν τῶν ἑλληνικῶν ταχυδρομείων, χωρὶς ἀποβολῆς ἢ κολωβώσεως τῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων, τὰ ὁποῖα παρέχει εἰς τὴν αὐτὴν ἑταιρίαν ἡ παροῦσα σύμβασις.

Ἄρθρ. 4. Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν, κατὰ τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἀνατολικῆς πορείας ἤθελον προσορμίζεσθαι εἰς Πειραιᾶ, ἡ ἑταιρία τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων ὑποχρεοῦται νὰ διατηρήσῃ μίαν συγκοινωνίαν μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Σύρου κατὰ πᾶσαν δεκαημερίαν, εἴτε διὰ πλαγίας πορείας, εἴτε διατηροῦσα τὴν εἰς Σύρον προσόρμισιν ἐντὸς τῆς κατ' εὐθείαν ἀνατολικῆς πορείας.

Ἄρθρ. 5. Τὰ ἔξοδα τῆς πληρώσεως καὶ τῆς συντηρήσεως τῶν πρὸς τὴν εἰρημένην ὑπηρεσίαν χρησιμευόντων ἀτμοπλοίων τῆς Ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων, καὶ ἐν γένει πᾶν ἄλλο ἔξοδον γεννησόμενον δι' αὐτὰ, θέλουν εἶσθαι εἰς βάρος τῆς μνησθείσης ἑταιρίας.

Ἄρθρ. 6. Καθ' ὅσον ἀναφέρεται εἰς τὰς ἤδη συστηθείσας πορείας κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τῆς παρούσης συμβάσεως, ἢ εἰς τὰς τυχὸν συστηθησομένας ἀκολούθως μετὰ προηγουμένην συνεννόησιν μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων, τ' ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων θέλουν θεωρεῖσθαι καὶ γίνεσθαι δεκτὰ εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἰδίως εἰς Σύρον καὶ εἰς Πειραιᾶ, ὡς πλοῖα πολεμικὰ καὶ ἀπολαύει πλήρη ἀτέλειαν παντὸς ναυτιλιακοῦ δικαιώματος καὶ διαμετακομίσεως ἐπὶ τῶν πρὸς κατανάλωσιν αὐτῶν ἀνθράκων, καθὼς καὶ ὅλας τὰς τιμὰς καὶ προνόμια, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦν τὰ συμφέροντα καὶ ἡ σπουδαιότης τῆς ἐμπεπιστευμένης εἰς αὐτὰ ὑπηρεσίας. Οὐδεμία δὲ ὁποιαδήποτε ἀρχὴ δύναται νὰ ἀποτρέψῃ αὐτὰ ἀπὸ τὸν εἰδικόν των προορισμόν, δηλ. τὴν μεταφορὰν τῆς ἀλληλογραφίας, τῶν ἐπιβατῶν,

τῶν πραγμάτειῶν, γρούπων κλπ, οὔτε εἶναι ὑποκείμενα εἰς κατάσχεσιν, δικαστικὴν παρεμπόδισιν, κωλυσιπλοΐαν (embargo) αὐθεντικὴν κράτησιν (arret de prince).

Ἄρθρ. 7. Ἐν περιπτώσει δυστυχημάτων ἢ ἀβαριῶν ἐπελθόντων εἰς τ' ἀτμόπλοια τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν ῥηθεῖσαν ἑταιρίαν κατὰ τὸν διάπλουν των, ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θέλει παρέξει εἰς αὐτὰ πᾶσαν βοήθειαν καὶ πᾶσαν συνδρομὴν, τὴν ὁποίαν ἤθελεν ἀπαιτήσει ἡ κατάστασις των, καὶ ἐπιτρέψει νὰ γένωσι προσηκόντως εἰς τοὺς ναυστάθμους της αἱ ἀπαιτούμεναι προμήθειαι ἢ ἐπισκευαὶ εἴς τε τὰ σκάφη καὶ τὰς μηχανὰς, κατὰ τὴν ἐν αὐτοῖς διατίμησιν.

Ἄρθρ. 8. Ἐν περιπτώσει πολέμου μεταξὺ τῶν δύω ἐθνῶν τὰ γαλλικὰ ἀτμόπλοια θέλουν ἐξακολουθῆ τὸν πλοῦν των ἄνευ ἐμποδίου ἢ ὀλάβης ἐκ μέρους τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, μέχρις οὗ γενῇ διαδήλωσις τῆς διακοπῆς πάσης συγκοινωνίας μεταξὺ τῶν δύω τόπων ἐκ μέρους μιᾶς τῶν δύω Κυβερνήσεων. Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην τ' ἀτμόπλοια δύνανται, ἂν εὑρεθῶσι καθ' ὁδὸν ἢ εἴς τινα λιμένα τοῦ δρομολογίου των, νὰ ἐπανέλθωσιν ἐλευθέρως καὶ ὑπὸ εἰδικὴν προστασίαν εἰς ἕνα γαλλικὸν λιμένα ἐν τῷ διαστήματι τριῶν μηνῶν μετὰ τὴν ῥηθεῖσαν διαδήλωσιν.

Ἄρθρ. 9. Τὰ μνησθέντα ἀτμόπλοια δύνανται νὰ ἐπιβιβάζουν καὶ ἀποβιβάζουν εἰς τοὺς διαφόρους λιμένας τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἰδίως εἰς Πειραιᾶ καὶ Σύρον, νομίσματα καὶ ὕλας χρυσᾶς καὶ ἀργυρᾶς, πραγματείας καὶ ἐπιβάτας παντὸς ἔθνους μὲ τὰ πρὸς ἰδίαν των χρῆσιν φορέματα καὶ πράγματα, καθ' ὅσον ἡ εἰσέλευσις ἢ ἐξέλευσις, ἡ εἰσαγωγὴ ἢ ἐξαγωγὴ ἐπιτρέπεται κατὰ τοὺς ἑλληνικοὺς νόμους, συμμορφουμένων τῶν πλοιάρχων ἐν πάσῃ περιπτώσει μὲ τὰς ὑγειονομικὰς, τελωνιακὰς καὶ ἀστυνομικὰς διατάξεις τῶν λιμένων αὐτῶν, τὰς ἀναφερομένας εἰς τὴν ἐπιβίβασιν καὶ ἀποβίβασιν τῶν ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων.

Ἄρθρ. 10. Καθ' ἣν περίπτωσιν ἐπιβάται καὶ πραγματεῖαι προερχόμεναι ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἤθελον μεταβιβασθῆ ἔν τινι ἑλληνικῷ λιμένι ἀπό τινος πλοίου τῆς ἑταιρίας εἰς ἄλλο τι γαλλικὸν ταχύπλουν ἢ εἰς ἀλλοεθνὲς ἀτμόπλοιον, ἀνῆκον εἰς ἑταιρίαν ἀνεγνωρισμένην ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν. ἢ καθ' ἣν περίπτωσιν αὐτὴ ἡ ἰδία ἑταιρία τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων ἤθελε λάβει ἀπὸ πλοίου εἰς πλοῖον ἐπιβάτας ἢ δέματα, κομισθέντα εἴς τινα ἑλληνικὸν λιμένα ὑπὸ πλοίου ἄλλης ἑταιρίας, ἐπίσης ἀνεγνωρισμένης ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν·

Πᾶσα τοιαύτη ἀπὸ πλοίου εἰς πλοῖον μεταβίβασις θέλει ἐνεργεῖσθαι ἐλευθέρα παντὸς δικαιώματος· ὅθεν τὰ γαλλικὰ ἀτμόπλοια, ὡς καὶ τὰ ξένα μὲ τὰ ὁποῖα ὀφείλουν νὰ ἐνεργήσουν τὰς μνησθείσας ἀνταλλαγὰς, δύνανται νὰ πλησιάσωσιν εἰς ἄλληλα, διὰ νὰ ἐνεργήσωσι τὰς ἀπὸ πλοίου εἰς πλοῖον μεταβιβάσεις.

Πρόσθετοι αἱ πρὸς τοιαύτην μεταβίβασιν ὡρισμέναι πραγματεῖαι καὶ γροῦποι θέλουν ἀποβιβάζεσθαι καὶ φυλάττεσθαι μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς ἀναφορτώσεώς των, χωρὶς νὰ ὑπόκεινται εἰς πληρωμὴν δικαιώματός τινος, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς τελωνιακῆς ἀρχῆς εἰς ἰδιαίτερον μέρος καὶ δι' ἐξόδων τῆς πρακτορίας, εἴτε τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων εἴτε ἄλλης ἑταιρίας ἀνεγνωρισμένης ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, μεθ' ἧς ἤθελε συνθηκολογήσει ἐκείνη· αἱ ἐργασίαι ὅμως αὗται θέλουν ὑπόκεισθαι εἰς τὰς ὑγειονομικὰς διατάξεις.

Ἄρθρ. 11. Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως χορηγεῖ πρὸς τούτοις εἰς τὴν ἑταιρίαν τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων τὰς ἀκολούθους ὠφελείας·

α) Πᾶσαν δυνατὴν εὐκολίαν εἰς τὰς τελωνιακὰς, λιμενικὰς καὶ ὑγειονομικὰς ἐργασίας, διὰ νὰ ἐνεργῆται ἡ μεταφορά μὲ ταχύτητα καὶ ἄνευ διακοπῆς.

β') Πλήρη καὶ τελείαν παραχώρησιν εἰς τὴν ἑταιρίαν τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων ἑνὸς οἰκοπέδου χωρητικότητος τριῶν στρεμμάτων, εἴτε ἐπὶ τοῦ γηπέδου, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει ἤδη ὡς ἀποθήκη τῶν γαιανθράκων τῆς μνησθείσης ἑταιρίας εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος τοῦ Πειραιῶς, εἴτε ἐπὶ τῶν παρακειμένων γαιῶν, ἀλλὰ πάντοτε εἰς τρόπον ὥστε νὰ διατηρηθῇ εἰς τὴν παραχωρουμένην ἰδιοκτησίαν εἰς τὴν ἑταιρίαν τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων πρόσοψις ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ.

γ) Πλήρη ἐλευθερίαν εἰς τὴν μνησθεῖσαν ἑταιρίαν διὰ τὴν ἀνέγερσιν οἰκοδομῶν ἐπὶ τοῦ ὡς ἀνωτέρω παραχωρουμένου γηπέδου· ἀτέλειαν παντὸς δικαιώματος διὰ τὴν εἰσαγωγὴν ξύλων καὶ ἄλλης ὕλης χρησίμου πρὸς τὰς ῥηθείσας οἰκοδομάς.

δ.) Τὰ πρὸς κατάρτισιν καὶ τροφὴν χρήσιμα εἴδη, τῶν ὁποίων τὸ σταθμεῦον ἀτμόπλοιον ἤθελε λαμβάνει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀνάγκην, ἢ ἤθελον μεταφέρεσθαι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπὸ ἄλλο πλοῖον τῆς ἑταιρίας, διὰ νὰ μεταβιβασθῶσιν εἰς τὸ σταθμεῦον πλοῖον, δὲν θέλουν ὑπόκεισθαι εἰς κανὲν δικαίωμα τελωνιακὸν ἢ ἄλλο τέλος.

Ἄρθρ. 12. Πᾶν ὅ,τι ἀναφέρεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν φακέλλων, τὴν διὰ τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων, ἀνῆκον ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν

κυριότητα τῆς γαλλικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων δὲν συμπεριλαμβάνεται εἰς τὴν παροῦσαν σύμβασιν.

Ἄρθρ. 13. Ἡ παροῦσα σύμβασις συνομολογεῖται δι' ἐννέα ἔτη· μετὰ τὴν λῆξιν τούτων θέλει μένει ἐν ἰσχύϊ δι' ἕτερα ἐννέα ἔτη καὶ οὕτως ἑξῆς, ἂν ἓν τῶν συνομολογούντων μερῶν δὲν ἤθελε κάμει ἐναντίαν κοινοποίησιν ἓξ μῆνας πρὸ τῆς λήξεως ἑκάστης πρηθεσμίας· κατὰ δὲ τοὺς ἓξ τελευταίους τούτους μῆνας ἡ σύμβασις θέλει ἐξακολουθῆ νὰ ἔχῃ πλήρη ἰσχύν. Συνομολογεῖται ἀφ' ἑτέρου, ὅτι αἱ αὐταὶ ἀτέλειαι αἱ χορηγούμεναι διὰ τῆς παρούσης συμβάσεως θέλουν ἐπίσης ἐφαρμόζεσθαι καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τὴν γινομένην ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τὰ ἀτμόπλοια τῆς μνησθείσης ἑταιρίας πρὸ τῆς χρονολογίας τῆς παρούσης συμβάσεως.

Ἄρθρ. 14. Ἡ παροῦσα σύμβασις, ἐπιφυλαττομένης τῆς ἐκ μέρους τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων ἐπιψηφίσεως, θέλει ἐπικυρωθῆ ἀφ' ἑνὸς ἀπὸ τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων.

Αἱ ἐπικυρώσεις θέλουν ἀνταλλαχθῆ ἐντὸς δύω τὸ πολὺ μηνῶν ἐν Ἀθήναις καὶ θέλει ἰσχύσῃ ἀμέσως εἰς ἐνέργειαν.

Πρὸς πίστωσιν δὲ τούτων συνετάχθησαν δύω ὅμοια τῆς παρούσης συμβάσεως καὶ ὑπεγράφησαν ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους ἀμφοτέρων τῶν συνομολογούντων μερῶν.

Ἐγένετο ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 (13) Ἀπριλίου 1853.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἐμπορική τις ἑταιρία Ἀγγλικὴ ἑδρεύουσα ἐν Λιβερπούλῃ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν « ἑταιρία τοῦ Γλασκώβ » ἐστύησε συγκοινωνίαν δι' ἀτμοπλοίων μεταξὺ τῆς Λιβερπούλης καὶ Κωνσταντινουπόλεως διὰ τῆς Γιβραλτάρης, Μελίτης, Σύρου καὶ Σμύρνης καὶ διώρισεν ἐπίτροπον αὐτῆς τὸν ἐν Σύρῳ κύριον Ρ. Βιλκενσων διὰ νὰ προτείνῃ τοῦ νὰ συνομολογηθῆ μεταξὺ τῆς Ἑλλ. Κυβερνήσεως καὶ αὐτῆς ταχυδρ. σύμβασις.

Ἡ Κυβέρνησις παρατηροῦσα, κύριοι, ὅτι αἱ προτάσεις τῆς ἑταιρίας εἶσι λίαν ὠφέλιμοι, διότι διὰ τῆς συγκοινωνίας ταύτης ὄχι μόνον αἱ ἐμπορικαί μας σχέσεις μὲ μίαν τῶν ἐμπορικωτέρων πόλεων τῆς Ἀγγλίας, μὲ τὴν ὁποίαν, μέχρι τοῦδε δὲν εἴχομεν ἄμεσον ἀτμοπλοϊκὴν συγκοινωνίαν, ἀναπτύσσονται οὐσιωδῶς, ἀλλὰ καὶ ὑλικὰ ὀφέλη παρέχουσιν ἡμῖν οὐκ ὀλίγα, παρεδέχθη τὴν πρότασιν καὶ ἐπεφόρτισε τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν

τῶν Ταχυδρομείων τοῦ νὰ διαπραγματευθῆ ἐξ ὀνόματός της τὴν σύμβασιν ταύτην μετὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς ἑταιρίας.

Μετὰ τὴν διαπραγμάτευσιν συνετάχθη καὶ ὑπεγράφη κατὰ τὴν τάξιν παρ' ἀμροτέρων τὸ ἀπαιτούμενον σχέδιον αὐτῆς, τὸ ὁποῖον ὑπεβλήθη εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ ἐγένετο παραδεκτόν.

Ἐπειδὴ ὅμως τοῦτο περιέχει κατ' ἀμοιβαιότητα καὶ τινας ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως παραχωρήσεις, διὰ τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 25 τοῦ Συντάγματος συγκατάθεσις ὑμῶν, λαμβάνω τὴν τιμὴν, κατὰ Βασιλικὴν διαταγὴν, νὰ τὸ ὑποβάλω εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ παρακαλῶ νὰ δώσητε τὴν, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, συγκατάθεσίν σας.

Περιττὸν νομίζω, κύριοι, νὰ ἐκθέσω ἐν λεπτομερείᾳ διὰ τῆς παρούσης τὰς ὠφελείας, τὰς ὁποίας θέλομεν ἔχει ἐκ τῆς συμβάσεως ταύτης, διότι καὶ ἡ ἁπλῆ ἀνάγνωσις αὐτῆς δύναται νὰ σᾶς πείσῃ ὅτι αἱ ἐκ μέρους τῆς ἑταιρίας παραχωρούμεναι εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος εἶναι τοιαῦται, οἵας δὲν ἀπαντᾷ τις εἰς ὅσας ἄλλας συμβάσεις συνωμολογήσαμεν μέχρι τοῦδε, καὶ ἀνωτέρας τῶν ἐκ μέρους μας χορηγουμένων λόγῳ ἀμοιβαιότητος εἰς αὐτήν. Πιστεύω δὲ ὅτι, διὰ τὸν λόγον τοῦτον δὲν θέλετε δυσκολευθῆ νὰ χορηγήσητε τὴν συγκατάθεσίν σας καὶ, εἰ δυνατὸν ἐν τάχει.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 10 Ἀπριλίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς
ΙΩ. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν ὅπως ἔχει ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει εἰσαχθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν ἀπὸ τὸν Πρόεδρον ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸν καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Ἀπριλίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

ΙΩ. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ

«Ψηφισάμενοι ὁμορρόνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἡ κατ' ἐντολὴν τῆς Κυβερνήσεως μεταξὺ τοῦ Γεν. διευθυντοῦ τῶν Ταχυδρομείων καὶ τοῦ κυρίου Ρ. Βίλκενσων, ἐπιτρόπου τῆς ἐν Λιβερπούλῃ ἑταιρίας τοῦ Γλασκώβ, συνομολογηθεῖσα σύμβασις τὴν 21 Φεβρουαρίου (5 Μαρτίου) 1853 καὶ

ἀφορῶσα τὴν δι' ἀτμοπλοίων σύστασιν ταχυδρομικῆς συγκοινωνίας μεταξὺ Λιβερπούλης καὶ Κωνσταντινουπόλεως διὰ τῆς Γιβραλτάρης, Μελίτης, Σύρου καὶ Σμύρνης ἐγκρίνεται.

Κατὰ συνέπειαν ἅπασαι αἱ διατάξεις καὶ ἅπαντες οἱ ὅροι οἱ ἐμπεριεχόμενοι εἰς τὴν ῥηθεῖσαν σύμβασιν, εἴτε πρὸς βάρος τῆς ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας εἴτε πρὸς ὑποχρέωσιν τῆς ἑταιρίας τοῦ Γλασκώβ, ἐκτελεσθήσονται ὁλοκλήρως καὶ ἀκριβῶς. Ἡ δὲ σύμβασις αὕτη προσαρτᾶται εἰς τὸν παρόντα νόμον. »

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Μεταξὺ τῆς Γεν. διευθύνσεως τῶν Ταχυδρομείων τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἑταιρίας Γλασκώβ κλπ.

Ὁ Κύριος Γεώργιος Σκοῦρος, Γενικὸς διευθυντὴς τῶν Ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὁ Κύριος Ρικάρδος Οὐίλκινσων (υἱὸς), ἀντιπρόσωπος τῆς ἑταιρίας Γλασκώβ κ τ λ., ἐπιφορτισμένος νὰ διαπραγματευθῇ μὲ τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν τὴν τακτοποίησιν τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἀτμοπλοίων τῆς μνησθείσης ἑταιρίας, τὰ ὁποῖα ἤθελαν προσορμίζεσθαι εἰς τινα λιμένα τοῦ ἑλληνικοῦ Βασιλείου, κοινοποιήσαντες ἀμοιβαίως τὰ πρὸς τοῦτο πληρεξούσιά των, συνεφώνησαν τὰ ἀκόλουθα ἄρθρα.

Ἄρθρ. 1. Ἡ ἑταιρία Γλασκώβ κτλ. ὑποχρεοῦται νὰ συστήσῃ συγκοινωνίαν τρὶς, ἢ τοὐλάχιστον δὶς κατὰ μῆνα (ἐκτὸς ἀκαταμαχήτου ἀνάγκης) μεταξὺ Λιβερπούλης, Γιβραλτάρης, Μελίτης, Σύρου, Σμύρνης καὶ Κωνσταντινουπόλεως.

Ἐὰν δὲ γένῃ ποτὲ ἀνάγκη νὰ παύσῃ τὴν συγκοινωνίαν πρός τινα ἐκ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ παραγράφῳ σημειωθέντων λιμένων, ἐκτὸς τῆς Λιβερπούλης, Σύρου καὶ Κωνσταντινουπόλεως, ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἕνα μῆνα πρὸ τῆς διακοπῆς ταύτης.

Ἄρθρ. 2. Αἱ ἡμέραι καὶ ὧραι τῆς ἀφίξεως καὶ ἀναχωρήσεως τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ῥηθείσης ἑταιρίας, τῶν προσδιορισμένων διὰ τὴν μεταξὺ Λιβερπούλης καὶ Κωνσταντινουπόλεως συγκοινωνίαν, θέλουν γνωστοποιεῖσθαι τακτικῶς κατὰ μῆνα εἰς τὴν ὑποδιεύθυνσιν τοῦ ταχυδρομείου Σύρου ἀπὸ τὸν ἐν Σύρῳ πράκτορα τῆς ἑταιρίας.

Ἄρθρ. 3. Τὰ ἔξοδα τοῦ καταρτισμοῦ, τοῦ ἐφοπλισμοῦ καὶ τῆς συντηρήσεως τῶν πρὸς τὴν εἰρημένην ὑπηρεσίαν χρησιμευόντων ἀτμοπλοίων τῆς ἑταιρίας ταύτης, καὶ ἐν γένει πᾶν ἄλλο ἔξοδον γεννησόμενον δι' αὐτὰ, θέλουν εἶσθαι εἰς βάρος τῆς ἑταιρίας.

Ἄρθρ. 4. Τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας Γλασκώβ κτλ. θέλουν θεωρεῖσθαι καὶ θέλουν γίνεσθαι δεκτὰ εἰς τὴν Σύραν, ἐνόσῳ χρησιμεύουσι πρὸς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ὑπηρεσίαν, ὡς πλοῖα πολεμικὰ, καὶ ἀπολαμβάνει πλήρη ἀτέλειαν παντὸς ναυτιλιακοῦ δικαιώματος. Οἱ πρὸς χρῆσιν αὐτῶν γαιάνθρακες δὲν θέλουν ὑποβάλλεσθαι εἰς οὐδὲν διαμετακομιστικὸν, τελωνιακὸν ἢ ἄλλο τι τέλος.

Οὐδεμία ἀρχὴ δύναται νὰ ἐμποδίσῃ αὐτὰ ἀπὸ τὸν εἰδικὸν προορισμόν των. Αἱ ἀνωτέρω ἀτέλειαι θέλουν παραχωρηθῇ καὶ εἰς τὰ πρὸ τῆς ἀποτελέσεως τῆς συνθήκης ταύτης παρὰ τῶν ἀτμοπλοίων τῆς ἑταιρίας γινόμενα ταξείδια.

Ἄρθρ. 5. Τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας Γλασκώβ κτλ. δύνανται νὰ ἐπιβιβάζωσι καὶ ἀποβιβάζωσιν ἐλευθέρως εἰς τὸν λιμένα τῆς Σύρου νομίσματα καὶ ὅλας ἀργυρᾶς καὶ χρυσᾶς, πραγματείας καὶ ἐπιβάτας παντὸς ἔθνους μὲ τὰ πρὸς ἰδίαν των χρῆσιν φορέμματα καὶ πράγματα, καθ' ὅσον ἡ εἰσέλευσις ἢ ἐξέλευσις, ἡ εἰσαγωγὴ ἢ ἐξαγωγὴ ἐπιτρέπεται κατὰ τοὺς ἑλληνικοὺς νόμους, συμμορφουμένων τῶν πλοιάρχων ἐν πάσῃ περιπτώσει μὲ τὰς ὑγειονομικὰς, τελωνιακὰς καὶ ἀστυνομικὰς διατάξεις, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιβίβασιν καὶ ἀποβίβασιν τῶν ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων. Τὰ αὐτὰ δικαιώματα, αἱ αὐταὶ ἀτέλειαι καὶ αἱ αὐταὶ περὶ τὴν ἐνέργειαν εὐκολίαι θέλουν παραχωρηθῇ εἰς τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας ταύτης, ἐὰν μετὰ ταῦτα, τῇ συγκαταθέσει τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, νομίσῃ συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας ἡ ἑταιρία νὰ προσορμίζωνται τὰ ἀτμόπλοιά της εἰς ἄλλους λιμένας τοῦ ἑλληνικοῦ Βασιλείου· ἀλλὰ τοὺς ἐσωτερικοὺς τούτους διάπλους, τοὺς ὁποίους ἤθελε καταστήσει ἡ ἑταιρία μεταξὺ τῶν διαφόρων λιμένων τοῦ Βασιλείου, ὑποχρεοῦται νὰ καταργῇ ἀμέσως, ἐκτὸς τοῦ τυχὸν συστηθησομένου μεταξὺ τοῦ λιμένος Σύρου καὶ Πειραιῶς, τοῦ χρησιμεύοντος ὡς συνδέσμου τῆς μεταξὺ τῆς Λιβερπούλης καὶ Κωνσταντινουπόλεως μεγάλης γραμμῆς, ἅμα συστηθῶσιν ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια, εἴτε τῆς ἐπικρατείας εἴτε ἰδιωτικὰ, ἀνεγνωρισμένα ὡς ἑλληνικὴ ἰδιοκτησία καὶ ὡρισμένα πρὸς διατήρησιν τῶν εἰρημένων ἐσωτερικῶν συγκοινωνιῶν. Ἡ δὲ καταργησις αὕτη θέλει πραγματοποιηθῇ μετὰ δύω μῆνας, ἀφ' οὗ ἡ γενικὴ διεύθυνσις τῶν ἑλληνικῶν ταχυδρομείων εἰδοποιήσει περὶ τούτου τὴν ἑταιρίαν. Καὶ αὕτη ἀφ' ἑτέρου ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διακόπτῃ, καὶ ἀκόμη νὰ καταργῇ, τοὺς ἐσωτερικοὺς τούτους διάπλους, ἐκτὸς τοῦ κατὰ τὸν προηγούμενον παράγραφον μεταξὺ Σύρου καὶ Πειραιῶς τυχὸν

συστηθησομένου, εἰδοποιοῦσα πρὸ δύω μηνῶν περὶ τοῦ πράγματος τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τῶν ἑλληνικῶν ταχυδρομείων.

Ἀπαγορεύεται εἰς τὰ ἀτμόπλοια τῆς ῥηθείσης ἑταιρίας νὰ προσορμίζωνται καὶ ἐνεργῶσιν εἰσβιβάσεις καὶ ἀποβιβάσεις εἰς μέρη τοῦ Βασιλείου ὅπου δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον.

Ἄρθρ. 6. Ἐὰν μετὰ ταῦτα συναρθῇ σύμβασις μεταξὺ τῆς ἑταιρίας Γλασκὼβ κλπ. καὶ τῆς τοῦ αὐστριακοῦ Λοὺδ καὶ τῶν δημοσίων Γαλλικῶν διαπορθμεύσεων, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ τρεῖς αὐταὶ ἑταιρίαι, ἢ αἱ δύω ἐξ αὐτῶν, ἤθελον δύνασθαι ν' ἀνταποδίδωσι καὶ παραλαμβάνωσιν ἀμοιβαίως ἐπιβάτας καὶ πραγματείας, συνομολογεῖται, ὅτι πᾶσα διαμετακομιστικὴ ἐνέργεια τῶν ἀτμοπλοίων τῶν τριῶν τούτων ἑταιριῶν μένει ἐν Ἑλλάδι ἐλευθέρα παντὸς τέλους. Ἐὰν δὲ τὰ ἀτμόπλοια τῆς ἑταιρίας Γλασκὼβ κτλ. καὶ ἐκεῖνα τῆς μιᾶς ἢ τῶν δύω ἄλλων ἑταιριῶν συναντηθῶσι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν εἰς Σύρον, δύνανται νὰ συμπλησιάζωσι διὰ νὰ ἐνεργήσουν τὰς ἀνταλλαγάς των· ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει, αἱ πρὸς ἀνταλλαγὴν πραγματεῖαι καὶ γροῦποι θέλουν διατηρεῖσθαι, χωρὶς νὰ ὑπόκεινται εἰς πληρωμὴν οὐδενὸς τέλους, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς τελωνιακῆς ἀρχῆς καὶ δι' ἐξόδων τῆς ἑταιρίας. Αἱ ἐργασίαι αὗται θέλουν ὑπόκεισθαι εἰς τὰς διατάξεις τῶν ὑγειονομικῶν νόμων.

Ἄρθρ. 7. Ἡ ἑταιρία Γλασκὼβ κτλ. ὑποχρεοῦται νὰ λαμβάνῃ δωρεὰν ὅλας τὰς ἐπιστολάς, ἐφημερίδας, περιοδικὰ συγγράμματα, δημόσια χρήματα καὶ φακέλλους, οἵτινες ἤθελον δοθῇ ἀπὸ τὸ γραφεῖον τῆς Ἑλληνικῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων, δι' ὅλους τοὺς λιμένας, ὅπου προσορμίζονται τ' ἀτμόπλοια τῆς ῥηθείσης ἑταιρίας. Ὑποχρεοῦται ἐπίσης νὰ λαμβάνῃ δωρεὰν ὅλας τὰς ἐπιστολάς, ἐφημερίδας, περιοδικὰ συγγράμματα, δημόσια χρήματα καὶ φακέλλους, οἵτινες ἤθελον δοθῇ διὰ τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἑλληνικῆς γενικῆς διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων, ἢ παρὰ τῶν προξένων τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος, τῶν ἐδρευόντων εἰς τοὺς λιμένας, εἰς οὓς προσορμίζονται τὰ ἀτμόπλοια. Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ τὰ ἔντυπα, τὰ ὁποῖα ἤθελον φέρει τὰ ἀτμόπλοια ἐξ οἱουδήποτε μέρους, θέλουν παραδίδεσθαι ἐλεύθερα παντὸς τέλους εἰς τὸ γραφεῖον τῆς ἐν Σύρῳ ὑποδιευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων.

Ἄρθρ. 8. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς πλοιάρχους τῶν ἀτμοπλοίων, ὁσάκις προσορμίζονται εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἑλλάδος, καθὼς καὶ εἰς τοὺς πράκτορας τῆς ἑταιρίας, νὰ λαμβάνωσιν ἐπιστολάς, ἐκτὸς τῶν παρὰ τοῦ ἑλληνικοῦ ταχυδρομείου τῆς Σύρου παραδιδομένων φακέλλων. Ἐξαιροῦνται τοῦ ὅρου τούτου τὰ διπλωματικὰ καὶ προξενικὰ ἔγγραφα, τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν, καθὼς καὶ τὰ τῆς ὑπηρεσίας τῶν πρακτόρων τῆς ἑταιρίας.

Ἄρθρ. 9. Ἡ ἑταιρία, διὰ νὰ φανῇ εὐάρεστος εἰς τὴν ἑλληνικὴν Γενικὴν διεύθυνσιν τῶν Ταχυδρομείων, ὑποχρεοῦται νὰ δέχηται δωρεὰν ἐπὶ τῶν ἀτμοπλοίων της, τῇ αἰτήσει τοῦ Γενικοῦ διευθυντοῦ τῶν Ταχυδρομείων, δι' οἱονδήποτε λιμένα προσορμίζονται τ' ἀτμόπλοιά της, τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἤθελεν ἀποστείλει, ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς ἓξ πρὸς μετάβασιν καὶ ἐπιστροφὴν κατ' ἔτος.

Ἄρθρ. 10. Ἡ παροῦσα σύμβασις ἰσχύει ἐπὶ πέντε ἔτη μετὰ τὴν λῆξιν τούτων θέλει ἰσχύει δι' ἕτερα πέντε καὶ οὕτω καθεξῆς, ἂν πρὸ ἓξ μηνῶν δὲν ἤθελε γενῇ ἐναντία τις κοινοποίησις ἐκ μέρους ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων μερῶν.

Ἄρθρ. 11. Ἡ παροῦσα σύμβασις, ἐπιφυλαττομένης τῆς ἐκ μέρους τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων ἐπιψηφίσεως, θέλει ἐπικυρωθῇ ἀφ' ἑνὸς ἀπὸ τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸν τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ τὸν ἐν Λιβερπούλῃ διευθυντὴν τῆς Ἑταιρίας Γλασκὼβ, καὶ αἱ ἐπικυρώσεις θέλουν ἀνταλλαχθῇ ἐν Ἀθήναις ἐν διαστήματι τεσσάρων μηνῶν ἢ καὶ πρότερον, εἰ δυνατόν, καὶ θέλει ἐμβῇ εἰς ἐνέργειαν ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν ἐπικυρώσεων.

Πρὸς πίστωσιν τῶν ἀνωτέρω οἱ συμβαλλόμενοι, ὅ,τε κύριος Γεώργιος Σκοῦφος, Γενικὸς διευθυντὴς τῶν Ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὁ κύριος Ριχάρδος Οὐίλκινσων (υἱὸς), ἀντιπρόσωπος τῆς ἑταιρίας Γλασκὼβ κτλ. ὑπέγραψαν αὐτὴν καὶ ἐπέθεσαν τὰς σφραγῖδας των.

Ἐγένετο εἰς διπλοῦν ἐν Ἀθήναις, τὴν 21 Φεβρουαρίου (5 Μαρτίου) 1853.»

Ἱκανῶν δὲ ἀντιτύπων ὑπαρχόντων ἐξ ἀμφοτέρων τῶν νομοσχεδίων τούτων ἀπεφασίσθη νὰ διανεμηθῶσι ταῦτα σήμερον πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς τὴν δὲ ἐλευσομένην δευτέραν νὰ γίνῃ ἡ ἐπ' αὐτῶν συζήτησις.

Ἀπαγγείλαντος ὕστερον τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ καθυστερούντων, καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου μετὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς εἶπε τὰ ἑξῆς.

Ἡ λέξις ἀρχὴ εἶναι λέξις γενική· ἐπὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ἀρχὴ δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ δι' αὐτοῦ χορηγουμένη ἐπιείκεια, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἀνάγκη τῆς συντάξεως τοιούτου νομοσχεδίου· ἂν ὑποτεθῇ ἀρχὴ ἡ λεγομένη ἐπιείκεια, λέγω ὅτι εἰς αὐτὴν οὐδεὶς δύναται νὰ ἀντείπῃ ὡς κανονιζομένην ἀπὸ τὸ γενικὸν δίκαιον, διότι ὁ δανειστὴς ὅταν δὲν δύναται νὰ λάβῃ τι ἐκ τῶν ὀφειλετῶν, τότε καταφεύγει εἰς συμβιβαστικήν τινα διαπραγμάτευσιν, ὅπερ εἶναι φυσικὸν καὶ δίκαιον· ἂν δὲ λέγηται ἀρχὴ ἡ ἀνάγκη τῆς συντάξεως τοῦ τοιούτου νομοσχεδίου, λέγω ὅτι δὲν βλέπω ὀρθὴν τὴν ἀρχὴν ταύτην, διότι θεωρῶ ὅτι εἰς αὐτὸ τὸ νομοσχέδιον ἐμπεριλαμβάνονται οἵ τε ἀξιόχρεοι καὶ οἱ μὴ ἀξιόχρεοι τουτέστι οἵ τε καλῆς καὶ κακῆς πίστεως ὀφείλεται. Ἐπεθύμουν νὰ δοθῇ πλήρης ἐπιείκεια, ἀλλ' εἰς ἐκείνους μόνον οἵτινες εἶναι ἄξιοι τοιαύτης ἐπιεικείας· οἱ ἰδιῶται ἀναγκάζονται πολλάκις νὰ χορηγῶσιν ἐπιείκειαν εἰς τοὺς ὁμοίους των ἐκείνους, οἵτινες ἕνεκα περιστάσεων δικαιολογημένων ἔρθασαν εἰς ἔνδειαν· κατὰ μείζονα λόγον ὀφείλει νὰ χορηγῇ τοιαύτην τὸ δημόσιον· τὸ ὁποῖον θεωρεῖ τοὺς κυβερνωμένους ὡς τέκνα, ὡς πολίτας ἢ ὡς ἀδελφούς. Ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου τούτου ὑποβληθέντος ἄλλοτε εἰς ἓν ἄλλο νομοθετικὸν σῶμα ἀντισυνταγματικώτερον τοῦ δέοντος μὲ ἔκαμε νὰ ὑποπτεύσω ἕνα σκοπὸν, διότι, καθὰ ἐνθυμοῦμαι, πρότασις περὶ καθυστερούντων ἐγένετο ἄλλοτε εἰς τὴν Βουλὴν ἀπὸ ἓν ἄτομον, τὸ ὁποῖον, καθ' ἃς ἔχω πληροφορίας, ἐχρεώστει πολλὰ εἰς τὸ δημόσιον· ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις τότε ἐτήρησε τὴν μεγαλειτέραν σιωπὴν, ὥστε ἡ πρότασις αὕτη ἐν εἴδει προβουλεύματος ἔρθασεν καὶ εἰς τὸ σῶμα τοῦτο τῆς Γερουσίας· εἶπον ἀνωτέρω ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἐκεῖνο ὑπεβλήθη ἀντισυνταγματικώτερον τοῦ δέοντος, διότι πᾶσα πρότασις ἀφορῶσα περιβαλῶν, συνδρομὴν καὶ τὰ παρόμοια δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὑποβληθῇ ἐκ μέρους Βουλευτῶν ἢ Γερουσιαστῶν, ἀλλ' ἐκ μέρους μόνης τῆς Κυβερνήσεως· ἤδη ἤλλαξε φάσιν τὸ πρᾶγμα· ἡ Κυβέρνησις ὑποβάλλει οἰκοθεν τὸ νομοσχέδιον, ὅπερ δὲν εἶναι ἀντισυνταγματικὸν, ἔχων ὅμως ὑποψίας τινὰς ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, καὶ θέλων νὰ τὰς διασκεδάσω παρεκάλεσα ἓν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐπεξεργασθείσης τὸ νομοσχέδιον νὰ ζητήσῃ κατάλογον τῶν ὀφειλετῶν, διότι ἐκ τῆς ὑποβολῆς τούτου θέλομεν πληροφορηθῇ ἂν ἡ ἐπιείκεια, ἥτις πρόκειται νὰ χορηγηθῇ, θέλει δοθῇ εἰς ἄνδρας ἀξίους αὐτῆς· παρεκάλεσα πρὸς τούτοις τὸ μέλος αὐτὸ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον πληροφορίας περὶ ἑνὸς ἑκάστου προσώπου τουτέστι πότε

ἐξετέλεσε τὴν ἐνοικίασιν ἐκ τῆς ὁποίας προέρχεται τὸ χρέος, ἂν συνέβησαν τότε περιστατικὰ ἀφορίας καὶ μέχρι ποίου βαθμοῦ· διότι καὶ αἱ πληροφορίαι αὐταὶ ἤθελον μᾶς ἔβαλε εἰς θέσιν νὰ κρίνωμεν, ἂν ἐκεῖνοι, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ζητεῖται ἡ ἐπιείκεια, ὑπέστησαν τωόντι ζημίας προερχομένας ἀπὸ ἀνωτέρας περιστάσεις, ἢ ἂν συνέβησαν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἄλλαι ἠθικαὶ αἰτίαι, οἷον στάσεις καὶ τὰ παρόμοια, ἅτινα ἐμπόδισαν τὴν εἰσπραξιν· παρεκάλεσα, ἐπαναλαμβάνω, περὶ ὅλων τούτων, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐθεώρησα ὅτι οὐδεμία ὡς πρὸς τοῦτο ἐνέργεια ἐγένετο. Ἰδὼν τὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἶδον ψαυομένας ὅλας ταύτας τὰς περιστάσεις, ἀλλὰ γενικῶς καὶ ἐν παρόδῳ, ἐξ ὧν πηγάζει ὅτι πολλὰ ὀλίγοι ὀφειλέται καθυστεροῦσιν ἐκ κακῆς προαιρέσεως· κατὰ συνέπειαν τούτου λέγω ὅτι καὶ εἰς μόνος ἂν ἦτον, ἔπρεπε νὰ ἐξαιρεθῇ τῆς ἐπιεικείας πρὸς παραδειγματισμὸν τῶν ἄλλων, διότι ἓν κακὸν παράδειγμα ὅσον μικρὸν καὶ ἂν εἶναι, εἶναι νόσος κολλητική· ἀλλ' οὐδεμία τοιαύτη ἐξαίρεσις ὑπάρχει εἰς τὸ νομοσχέδιον. Πρὸς τί λοιπὸν ζητεῖ ὁ Κ. ὑπουργὸς τὸν προκείμενον νόμον; μήπως εἶναι βεβασμένος ἀπὸ κανὲν βίαιον μέτρον νὰ ἀγχῇ τοὺς πολίτας, διότι δὲν δύναται νὰ εἰσπράξῃ; ὑπάρχει τοιαύτη ὑποχρέωσις; ὄχι· διότι εἶναι ἀνοικτὸν εἰς αὐτὸν τὸ στάδιον νὰ εἰσπράξῃ ὅ,τι δύναται νὰ εἰσπράξῃ, καὶ εἴθε νὰ εἰσέπραττεν· ἐὰν ἤμουν ὑπουργὸς, ἤθελον λάβει ὑπ' ὄψιν ὅλας τὰς αἰτήσεις τῶν ὀφειλετῶν, ἤθελον ἐξετάσει τὰς περιστάσεις ἀκριβῶς, καὶ ἤθελον ἐκθέσει τὰ πάντα ἐνώπιον τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων· ταῦτα ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ λαοῦ ἤθελον δώσει ἐν γνώσει τῶν διατρεξάντων πληρεστάτην ἐπιείκειαν εἰς πρόσωπα, ἅτινα δὲν ἐσπαταλεύσαν τὰ δημόσια χρήματα, ἀλλ' ἔρθασαν εἰς τοιαύτην θέσιν ἕνεκα ἀνωτέρων περιστάσεων. Τὰ προσόντα ἅτινα ἐζητούσαμεν ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τῶν συντάξεων, δὲν ἐφαρμόζονται ἐνταῦθα· ἀντιστρόφως μάλιστα λέγω ὅτι ἕκαστος ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ τὰς ἀπαιτήσεις του, καὶ δὲν εἶναι ἔντροπὴ νὰ ζητήσῃ ὁ πολίτης τὴν ἀπαλλαγήν του ἀπὸ ἓν βάρος ἀθῶον· διὰ τοὺς λόγους τούτους δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ τὴν ἀρχὴν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον εἰς ἴσην μερίδα ὑποχρεώσεως καὶ τοὺς μὲν καὶ τοὺς δὲ παραδέχεται ἀνεξαιρέτως, νοστεύσαντας καὶ μὴ νοστεύσαντας, ἐργασθέντας καὶ μὴ ἐργασθέντας ἢ ἐμποδίσαντας τοὺς ἄλλους νὰ ἐργασθῶσιν.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν προαγορεύσαντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν ἐπίστευον, εἶπεν, ὅτι ἔπρεπε νὰ ὁμιλήσω ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου καὶ ν' ἀντικρούσω τὸν προ-

λαλήσαντα, ὅ ὅτι ὅλοι αἰσθανόμεθα τὰς εὐεργετικὰς διατάξεις καὶ τὴν ὠφέλειαν αὐτοῦ· προκαλούμενος δὲ ἔρχομαι νὰ κάμω τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις προῆλθεν εἰς τὸ μέτρον τῆς γενικῆς ἐπιεικείας, ἀφοῦ ἐξήνλησεν ὅλα τὰ μέσα πρὸς εἰσπραξιν τῶν καθυστερουμένων, καὶ εἶδε τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα ὡς πρὸς ὅλους ἀνεξαιρέτως, διότι οὐδὲν ἄλλο διακριτικὸν σημεῖον δύναται νὰ ἔχῃ διὰ νὰ γνωρίσῃ τίς ἔχει καὶ τίς δὲν ἔχει τὰ μέσα πρὸς πληρωμὴν τοῦ χρέους του. Ἡ Κυβέρνησις προχωρήσασα ὅσον ἔδει, ἐσταμάτησεν ἐκεῖ ὅπου ἔπρεπε νὰ σταματήσῃ πᾶς νουνεχὴς ἄνθρωπος· ἐσκέφθη ὅτι οἱ ὀφείλεται ἅπαντες ζῶσιν, ὅτι ἔχουσι σχέσεις καὶ ἀνέλαβον ἡ ἀναλαμβάνουσιν ἐπιχειρήσεις, καὶ δύνανται νὰ πληρώσωσι διὰ τῆς ἐλαφρύνσεως τῶν τόκων, ἰδέαν τὴν ὁποίαν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι σχεδὸν ἐξέφρασαν καὶ ἐκφράζουσιν ὑσημέραι διὰ διαφόρων ἀναφορῶν· ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἰς τοιαύτην κατάστασιν εὑρισκόμενοι θέλουσιν εἶσθαι ἀείποτε δεσμευμένοι, ἐνῷ θέλουσι νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν κοινωνίαν ἐλεύθεροι εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις καὶ βιομηχανίας των. Ἐκ τῶν ἀρχῶν λοιπὸν τούτων ὁρμωμένη ἔπραξεν, ὥστε νὰ ἀπαλλάξῃ τοὺς τοιούτους τῆς ἐπιβαρύνσεως τῶν τόκων.

Αὐτοὶ εἰσὶν οἱ λόγοι δι' οὓς ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναγνωρίσῃ τάξεις ὀφειλετῶν, διότι ὑπῆρχε καὶ ὑπάρχει ἡ πρόληψις ὡς πρὸς τὸ ἀξιόχρεών τινων, ἀλλ' οὐδεμία καθαρὰ διάκρισις τούτων ἠδύνατο ἡ δύναται νὰ γενῇ· πιστεύω ἐπομένως ὅτι ἅπασα ἡ Γερουσία συναισθανομένη τὸ εὐεργετικὸν τοῦ νομοσχεδίου τούτου θέλει παραδεχθῇ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ πημψηφεί.

Μετὰ ταῦτα οὐδεμιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης, ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἀρχὴ τοῦ νομοσχεδίου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ι. Σταΐκου καὶ Μ. Καίρη, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 33 πρὸς 2 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ καθυστερούντων ἐξ ἐνοικιάσεως διαφόρων προσόδων τοῦ Κράτους.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος.		Σπυρίδων Καλογερόπουλος.	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Ἀναστάσιος Λόντος	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Τάτζης Μαγγίνας	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Κωνσταντῖνος Μπότζαρης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν

Ἀλίμπρος Νάκος		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Χαράλαμπος Παπαπολίτης		Τζανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Μ. Α. Καίρης	Ν
Νικόλαος Πρασακάκης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ο
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Δημήτριος Πλακούτας	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἰωάννης Σταΐκος	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Κίτζος Τζαβέλλας	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Δημήτριος Χατσῖσκος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαρκλάμπης.	
Γεώργιος Δαρειώτης		Παναγιώτης Αἰδωρίκης	Ν
Γεώργ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Γεώργιος Γλαράκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Δημήτρ. Γ. Βούλγαρης	Ν	Κωνσταντῖνος Προβελέγγιος	
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Ἀδὰμ Δούκας		Ῥ. Παλαμίδης	Ν

Ἀναγνωσθέντος ὕστερον τοῦ ἄρθρου 1 εἰς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν, ὅτι πρῶτον πρέπει νὰ ἐρωτηθῇ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἂν παραδέχηται τὴν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ δεύτερον ἓν μέλος αὐτῆς πρέπει νὰ ἀναπτύξῃ τὴν τροπολογίαν· ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ καταφατικῶς ἓν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ὁ Κ. Α. Χατζίσκος λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἑξῆς.

Ἡ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς προηγηθεῖσα συζήτησις μὲ ἀπαλλάττει σχεδὸν ἐντελῶς τοῦ νὰ ἐξηγήσω καὶ προφορικῶς τὸν σκοπὸν, ὃν προτίθεται τὸ παρὸν νομοσχέδιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου βασισθεῖσα ἡ ἐπιτροπὴ ἔφερε τὰς τροπολογίας· ὅτι δηλαδὴ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἔρχεται μᾶλλον ἐξ ἀνάγκης καὶ οὐχὶ διὰ νὰ χαρίσῃ τὰ δημόσια χρήματα, ἀλλά, τὸ ἐπαναλαμβάνω, νὰ ἐλαφρύνῃ τοὺς ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου καὶ εὐκολύνῃ τὴν εἴσπραξιν τῶν καθυστερουμένων· εἶπέ τις ἐκ τῶν προλαλησάντων ὅτι συμφωνεῖ νὰ χαρισθῶσι τὰ ὀφειλόμενα εἰς τοὺς ἀπόρους ὀφειλέτας· ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι μήτε ὁ σκοπὸς τῆς Κυβερνήσεως εἶναι τοιοῦτος, μήτε

τὸ Ταμεῖόν μας εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ δωρήσῃ τὸ ἰδικόν του, καὶ ἡ Κυβέρνησις προτίθεται μόνον νὰ φέρῃ εὐκολίας εἴς τε τοὺς ὀφειλέτας καὶ τὸ δημόσιον· ἐπειδὴ δέ, ὡς εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργός, διάκρισις μεταξὺ ὀφειλετῶν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γενῇ, διὰ τοῦτο τὸ νομοσχέδιον παρεδέξατο ἀδιαφόρως κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ προλαλήσαντος νηστεύσαντας καὶ μὴ νηστεύσαντας· ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην προεχώρησε καὶ πέραν τῆς ἰδέας ταύτης, καὶ διῄρεσεν τοὺς ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου εἰς δύο τάξεις, πρώτην τῶν ὀφειλετῶν καὶ μὴ ἐχόντων ἀπαιτήσεις, δευτέραν τῶν ὀφειλετῶν καὶ πιστωτῶν συνάμα· ταύτην δὲ τὴν δευτέραν τάξιν ὑπεδιῄρεσεν εἰς δύο, εἰς ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου καὶ πιστωτὰς συνάμα κατ' ὀλιγώτερον τοῦ χρέους ποσόν, καὶ εἰς ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου καὶ πιστωτὰς συνάμα κατὰ περισσότερον ποσόν· καὶ περὶ μὲν τῶν τῆς πρώτης τάξεως τουτέστι περὶ τῶν ὀφειλετῶν καὶ μὴ ἐχόντων λαμβάνειν ἀπὸ τὸ δημόσιον, καθὼς καὶ περὶ τῶν τῆς τελευταίας τουτέστι περὶ τῶν ὀφειλετῶν τῶν ἐχόντων λαμβάνειν περισσότερον, οὐδεὶς λόγος γίγνεται, μήτε πρέπει νὰ γίνῃ· περὶ δὲ τῶν ὀφειλετῶν καὶ πιστωτῶν συνάμα τοῦ δημοσίου τῶν ἐχόντων λαμβάνειν ὀλιγώτερον ἡ ἐπιτροπὴ ἐπεσκέρθη οὕτως, ἐθεώρησεν ἄδικον νὰ θέσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἁπλῶς ὀφειλετῶν καὶ κατὰ συνέπειαν προῆλθεν εἰς τὴν τροπολογίαν ἣν ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας, διὰ νὰ γίνω δὲ καταληπτότερος σᾶς φέρω ἓν παράδειγμα, διὰ νὰ πεισθῆτε καὶ ἰδῆτε πόσον δίκαιον εἶχεν ἡ ἐπιτροπὴ νὰ προέλθῃ εἰς τοιαύτην τροπολογίαν. Κατὰ τὸ νομοσχέδιον ἐάν τις ὀφείλῃ **50,000** δραχμὰς καὶ ἄλλας τόσας ἐκ τόκων· ἔχει δὲ νὰ λάβῃ **20,000** καὶ ἄλλας τόσας ἐπίσης ἐκ τόκων, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν διακεκριμένως κεφαλαίων καὶ τόκων, μένει νὰ χρεωστῇ **30,000** ἐνῶ κατὰ τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς ἐάν τις ὀφείλῃ τὸ ἀνωτέρω ποσὸν τῶν **50,000**· καὶ ἔχει νὰ λάβῃ τὸ ποσὸν τῶν **20,000** συμπεριλαμβανομένων ἀμοιβαίως καὶ τῶν τόκων, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ δευτέρου κεφαλαίου τῶν **20,000** καὶ τῶν τόκων αὐτῶν ἐκ τοῦ ὅλου ποσοῦ τοῦ πρώτου καὶ τῶν τόκων αὐτοῦ μένει νὰ χρεωστῇ **60,000** ἀφαιρουμένου δὲ τοῦ περισσεύματος τῶν **10,000** δραχμῶν προερχομένων ἐκ τόκων μένει νὰ χρεωστῇ τὸ ἀρχικὸν κεφάλαιον τῶν **50,000** δραχμῶν, ὥστε οἱ ὑπαγόμενοι εἰς αὐτὴν τὴν κατηγορίαν χρεῶσται θέλουσιν ὠφεληθῇ τὸ περίσσευμα μόνον ἐκ τῶν τόκων· ἰδοὺ λοιπὸν μία ἐπίσης ὠφέλεια καὶ διὰ τὴν τάξιν ταύτην τῶν ὀφειλετῶν ἀνάλογος· τὴν δὲ γενικὴν κατὰ τὸ νομοσχέδιον ὠφέλειαν δὲν ἠθέλησε νὰ συγ-

χωρήσῃ ἡ ἐπιτροπὴ, διότι ἐπείσθη ὅτι ἐκεῖνοι οἵτινες ἔχουσι συνάμα καὶ ἀπαιτήσεις ἀπὸ τὸ δημόσιον κατέχουσι κατ' ὀρθώτερον λόγον καλλιτέραν θέσιν τῶν ἄλλων καὶ δὲν εἶναι δύσκολον νὰ πιστεύῃ τις ὅτι μᾶλλον ἐκ προαιρέσεως οἱ τοιοῦτοι κατακρατοῦσι τὰ χρήματα τοῦ δημοσίου· αὕτη εἶναι ἡ πεποίθησις τῆς ἐπιτροπῆς, ἑπομένως νομοθετοῦντες μᾶλλον ἔχομεν ἀνάγκην νὰ ἀκούσωμεν τὰς πεποιθήσεις μας ἢ ἄλλο τι· καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν προσθήκην τῶν λέξεων « ἢ Ἐκκλησιαστῶν » κρίνω περιττὸν νὰ εἴπω τι πρὸς διασάφησιν.

Ἀντιλέγων εἰς τὸν προλαλήσαντα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ἐξέθηκεν. Ἐκτὸς τῶν ἀμοιβολιῶν μου αἵτινες ηὔξησαν μετὰ τὴν γενομένην ἀνάπτυξιν τῆς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς ὑπὸ τοῦ προλαλήσαντος μέλους, ἔρχομαι νὰ ἐξηγήσω ἓν ἄλλο ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ Νομοσχεδίου, τὴν ἐπιείκειαν, καὶ λέγω ὅτι δὲν εἶναι ἴδιον τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων νὰ ἀρνοῦνται ἢ νὰ ἐλαττώνωσι τὴν ἐπιείκειαν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν προτείνει οἰκοθεν ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία. Ἑπομένως προσθέτω ὅτι αἱ ἀμοιβολίαι μου ηὔξησαν τόσον πολὺ, ὥστε ἐὰν σᾶς παρουσιάσω δείγματα λογαριασμῶν γενομένων κατὰ τὰς βάσεις τῆς τροπολογίας, θέλετε ἰδεῖ ὅτι εἰς τοὺς μὲν γίνεται μεγάλη χάρις, εἰς ἄλλους μεγαλειτέρα καὶ εἰς ἄλλους κεφάλαια. Ἐρωτῶ τὸν Κ. Ὑπουργὸν καὶ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ποίους ἐννοοῦν πιστωτὰς, ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔχουν νὰ λάβουν ὅσα ἐπλήρωσαν διὰ τὰς ἐνοικιάσεις ἐξ ὧν φαίνονται ὀφειλέται, ἢ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔχουν νὰ λάβουν ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης αἰτίας, ἢ συνάμα καὶ τοὺς μὲν καὶ τοὺς δέ; ἐρωτῶ ἐπίσης, ὁποία θεωρεῖται ἢ ὑποτίθεται ἡ ἐποχὴ τῶν πιστωτῶν; Εἰς τὴν τροπολογίαν καὶ τὸ Νομοσχέδιον δὲν ὁρίζεται τοιαύτη ἐποχὴ, καὶ τὸ ἀόριστον τοῦτο τῆς ἐποχῆς ἄλλο τι δὲν θέλει ἀφήσει, εἰμὴ τροφὴν καὶ ὕλην εἰς τοὺς δικηγόρους ἑτοίμους νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν δεῖνα ἢ δεῖνα ἐποχὴν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, καὶ τὸ δημόσιον ἕνεκα τούτου δὲν θέλει εἰσπράξῃ τίποτε, ὥστε ἀντὶ νὰ ὠφεληθῇ θέλει ἀπολέσει. Τὸ Νομοσχέδιον ὡς ἦτον ἀρχικῶς συντεταγμένον περιέχει τοιόντι μίαν ἐπιείκειαν, ἀλλ' ὡς τροπολογεῖται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς δεικνύει ἀφαίρεσιν τῆς ἐπιεικείας· κατὰ τὰ ὁποῖα δύναμαι νὰ σᾶς παρουσιάσω δείγματα λογαριασμῶν, οἱ πιστωταὶ ὠφελοῦνται ὀλιγώτερον τῶν μὴ πιστωτῶν, ἐξ ἄλλου μέρους ἡ ἐπιτροπὴ λέγει ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ Νόμου εἶναι νὰ ὠφελήσῃ τοὺς δυστυχεστέρους ἐκ τῶν ὀφειλετῶν· ἀλλὰ τίς δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι οἱ πιστωταὶ εἶναι

οἱ πλουσιώτεροι καὶ οἱ μὴ πιστωταὶ πτωχότεροι; οὐδείς· ἐπομένως κατ' ἄλλα δείγματα λογαριασμῶν, ἅτινα δύναμαι νὰ σᾶς παρουσιάσω, προέρχεται μεγάλη ἀνωμαλία καὶ σύγχυσις πραγμάτων, διότι κατ' αὐτὰ ἡ χάρις δὲν διανέμεται ἐξ ἴσου πρὸς ὅλους.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν προαγορεύσαντα ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπεν, ἐπειδὴ παρεδέχθην τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς πρέπει νὰ ἐκφράσω καὶ τοὺς λόγους δι' οὓς ἐπείσθην νὰ παραδεχθῶ αὐτήν, καὶ τότε ὁ σκοπὸς εὐοδοῦται· ὁ προλαλήσας εἶπεν ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ προκειμένου Νόμου εἶναι ἡ ἐπιείκεια. ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι ἡ ἐπιείκεια δὲν ἔρχεται μόνον ἀπολύτως ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀνάγκης. Εἶπον καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἐσωτερικὰ γνωρίσματα δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ κατατάξωμεν εἰς βαθμοὺς καὶ τάξεις τοὺς ὀφειλέτας· τὰ ἐξωτερικὰ γνωρίσματα εἰσὶ πολλὰ καὶ ἐνόψει δὲν ὑπάρχει μόνη ἡ πρόληψις ἀλλ' ὑπάρχουσιν ἐνδείξεις ὅτι εἷς δανειστὴς ἔχει καὶ δὲν θέλει νὰ πληρώσῃ, τότε ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ χαρίσῃ τοὺς φόρους. Εὐτυχῶς ἡ ἐπιτροπὴ ἀπεκάλυψε τὰ τοιαῦτα ἐξωτερικὰ σημεῖα, ἂν καὶ μέρος τούτων ἀπεκαλύφθη πρότερον εἰς τὴν Βουλὴν εἰς ἣν προσετέθη ὁ ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ ὑπάρχον παράγραφος τοῦ συμψηφισμοῦ τῶν τόκων· ὀρθῶς ὅθεν ἡ ἐπιτροπὴ κατέταξεν ὡς ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν σημείων τοὺς ὀφειλέτας εἰς τάξεις καὶ κατηγορίας, διότι εἰς τὰ ἐσωτερικὰ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπέμβῃ· ἔρχομαι δ' ἐπομένως νὰ σᾶς προσθέσω ὅτι ἡ τροπολογία αὐτὴ κανονίζεται ἀπὸ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ κοινοῦ δικαίου. Πίστωσις λέγεται πᾶν ὅτι ὀφείλεται εἰς τινα ἢ ἔχει νὰ λάβῃ τις· ὀφειλὴ λέγεται πᾶν ὅ,τι χρεωστεῖται ἀπό τινα ἢ ἔχει νὰ πληρώσῃ τις· ὥστε πᾶν ὅ,τι ὀφείλει τις δὲν δύναται νὰ ὀνομασθῇ ὀφειλή, ἐνῷ ἔχει νὰ λάβῃ περισσότερα, καὶ πᾶν ὅ,τι ἔχει νὰ λάβῃ δὲν δύναται νὰ ὀνομασθῇ πίστωσις, ἐνῷ ἔχει νὰ πληρώσῃ περισσότερα· ὅ ἐστι ὅπου ὑπάρχει ὀφειλή, ἐκεῖ δὲν δύναται νὰ συνυπάρξῃ πίστωσις· ἀδιάφορον εἶναι ἐκ ποίας ἐποχῆς προέρχεται, ἀρκεῖ μόνον νὰ προέρχηται κατὰ τοὺς ἰσχύοντας Νόμους, καὶ τότε ἡ τοιαύτη πίστωσις συμψηφίζεται μὲ τὴν ὀφειλὴν συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀμοιβαίων τόκων. Εἶναι δὲ δίκαιον νὰ γίνῃ ὁ τοιοῦτος συμψηφισμός, διότι ἄλλως ἡ πίστωσις δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ μὲ τὴν ὀφειλὴν συναμα· ἐγένετο προσέτι λόγος περὶ τοῦ δυσκόλου τῆς καταστρώσεως τῶν λογαριασμῶν συνεπείᾳ τῆς βάσεως τῆς τροπολογίας· ἀλλ' ἐγὼ λέγω ὅτι ἡ κατάστρωσις τῶν τοιούτων λογαριασμῶν εἶναι

τοσοῦτον εὔκολος ὅσον καὶ ἁπλῆ, καὶ δὲν ἀπαντᾶται καμμία δυσκολία κατὰ τὸ παράδειγμα ὅπερ σᾶς ἔφερε τὸ προλαλῆσαν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀνταπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας προσέθηκεν· αἱ παρατηρήσεις αἵτινες ἔρχονται ἀλληλοδιαδόχως ἐπὶ τοῦ προκειμένου λίαν σπουδαίου καὶ σοβαροῦ ἀντικειμένου δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθῶσι ὡς προερχόμεναι ἀπὸ πνεῦμα ἀντιρρήσεως ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας· διότι αὗται προέρχονται ἀπὸ τὴν σπουδαιότητα, ἣν φέρει τὸ ἀντικείμενον περὶ οὗ πρόκειται, καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἄρησεν ἀμφιβολίαν ἡ ὁμιλία τοῦ Κ. ὑπουργοῦ· οὐδέποτε εἶπον ὅτι ἡ κατάστρωσις τῶν λογαριασμῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τροπολογίας εἶναι δύσκολος, διότι πᾶς τις ἔχων τὸν κοινὸν νοῦν δύναται νὰ καταστρώσῃ τοὺς τοιούτους· ἐγὼ εἶπον ὅτι διὰ τῆς ἐπιφερομένης τροπολογίας προέρχεταί τις ἀνωμαλία καὶ σύγχυσις, διότι τὴν χάριτα τῶν τόκων ἣν λαμβάνει τις, δὲν λαμβάνει ἄλλος καὶ ἕτερος δὲν λαμβάνει τοιαύτην παντάπασιν. Εἰς τὴν πρώτην ὁμιλίαν μου εἶπον ὅτι πρέπει νὰ ὁρισθῇ ἡ ἐποχὴ τῶν πιστώσεων καὶ ἐνῷ πρότερον ὑπῆρχεν ἡ ἰδέα ὅτι ἡ ἐποχὴ αὕτη ἐξετείνετο ἀδιαφόρως, ἐκ τῆς ὁμιλίας τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἰπόντος ὅτι ἡ πίστωσις θεωρεῖται ἰσχύουσα ὅθεν καὶ ἂν προέρχηται κατὰ τοὺς ἰσχύοντας νόμους, ἡ ἐποχὴ αὕτη περιορίζεται ἀπὸ τῆς χρονολογίας τοῦ ἔτους 1833, ὅτε δύναται ὁ πιστωτὴς νὰ διεξαγάγῃ τὰς ἀπαιτήσεις του ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων· «ἀλλὰ τὸ ἀόριστον τῆς ἐποχῆς δὲν θέλει φέρει καλὰ ἀποτελέσματα, διότι τὰ δικαστήρια δὲν δύνανται νὰ ὁρίσωσι ἐποχὴν μὴ ὁριζομένην εἰς τὸν νόμον· διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐρρωνῶ ὅτι πρέπει νὰ ἀφήσωμεν εἰς ἄλλην συνεδρίασιν τὴν ἀπόφασίν μας ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, διὰ νὰ σκεφθῶμεν ὅσον ἐνεστι καλλίτερον καὶ ἐπιφέρωμεν ἐν γνώσει τὴν ψῆφόν μας.

Λαβὼν καὶ ἐκ δευτέρου τὸν λόγον τὸ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ὁ Κ. Δ. Χατζίσκος προσέθηκε· μίαν μόνην παρατήρησιν ἔχω μαι νὰ κάμω ἐπὶ τῆς πρώτης ὁμιλίας τοῦ προαγορεύσαντος εἰπόντος ὅτι ἡ Γερουσία δὲν πρέπει νὰ ἀρνῆται ἢ νὰ ἐλαττώνῃ τὴν ἐπιείκειαν, τὴν ὁποίαν ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία οἰκοθεν παραχωρεῖ. παρατηρῶ λοιπὸν ὅτι ἡ Γερουσία ὡς καὶ ἕκαστος τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν δὲν πρέπει νὰ ἀναχωρῇ ἐκ τῆς ἰδέας τοῦ ὅτι, ἐὰν ὑπουργεῖον φέρῃ πότε νομοσχέδιον περὶ δωρήσεως τῶν φόρων τοῦ δημοσίου, πρέπει νὰ παραδεχθῇ τὴν δώρησιν ταύτην· ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὡς βουλεύεται ἡ Γερουσιασταὶ πρέπει νὰ σκεφθῶμεν ὅτι δὲν πρόκειται νὰ δωρήσωμεν τὰ δημόσια

χρήματα, ἀλλὰ νὰ εὐκολύνωμεν τὸ ὑπουργεῖον νὰ εἰσπράξῃ τὰ καθυστερούμενα χαριζομένων τῶν τόκων πρὸς ἐκείνους, οἵτινες ὑπέρερον ζημίας καὶ δὲν ἔχουσιν ἀπαιτήσεις κατὰ τοῦ δημοσίου.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ρ. Παλαμίδης ἐξέθηκεν· ἐπὶ μὲν τῆς τροπολογίας παρατηρῶ ὅτι δὲν θεωρῶ αὐτὴν μακρυνομένην τῆς προθέσεως τοῦ ὑπουργείου, ἥτις κυρίως εἶναι τοῦ νὰ εὐκολύνῃ τοὺς ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου· καθόσον ὅμως ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῶν δικαιωμάτων τῶν πιστωτῶν καὶ τοῦ χρέους ἐξ οὗ τὰ τοιαῦτα πηγάζουσιν, εὑρίσκομαι εἰς δισταγμούς τινας ὕστερον ἀπὸ τὰς περὶ τούτων ἐξηγήσεις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν.

Ἡ Κυβέρνησις, ὡς καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀνέφερεν, ἀφοῦ ἐζήτησεν ἅλα τὰ περὶ εἰσπράξεως τῶν καθυστερουμένων δυνατὰ μέσα, καὶ ἀφοῦ ἐπείσθη περὶ τῆς γενικῆς ἀνεχείας τῶν ὀφειλετῶν καὶ περὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς ἐξακριβώσεως τῶν παντοίων καὶ ἀφανῶν, οὕτως εἰπεῖν, στοιχείων τῆς ἀξιοχρεότητος ἑκάστου, ἐθεώρησεν ἔργον πατρικῆς προνοίας νὰ προέλθῃ εἰς τὸ μέτρον τῆς γενικῆς ἐπιεικείας πρὸς εὐκολίαν τῶν τοιούτων ὀφειλετῶν, συνεστάμενον εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν ἐκ τῶν καθυστερουμένων τόκων, καὶ εἰς τὴν χορήγησιν προθεσμίας ἀρκούσης διὰ τὴν μετ' ἀνέσεως πληρωμὴν τοῦ μένοντος κεφαλαίου· ἀλλ' ἐὰν εὑρεθῇ ὅτι τινὲς τῶν ὀφειλετῶν τούτων εἰσὶ συγχρόνως καὶ πιστωταὶ τοῦ δημοσίου, ἐπειδὴ ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει καταφαίνεται εἰς πόρος πρὸς ἀπότισιν τῶν καθυστερουμένων, ἡ Κυβέρνησις ἐνόμισε λογικόν, ὡς εἶναι τοιοῦτον ὑπὸ γενικὴν ἔποψιν, τὸ νὰ συμψηφίζωνται αἱ τοιαῦται πιστώσεις αὐτῶν κατ' ἀναλογίαν μὲ τὰ εἰς τὸ δημόσιον χρέη των· καὶ ταῦτα κατὰ τὸ νομοσχέδιον· κατὰ δὲ τὴν τροπολογίαν ἡ βάσις τοῦ συμψηφισμοῦ διαφέρει καὶ ὁ δι' αὐτῆς προσδιορίζομενος τρόπος τῆς ἐκπτώσεως ἀπομακρύνεται πολὺ τῆς ἀναλογίας καὶ ἀμοιβαιότητος, ἀλλὰ τὰ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐξαρτῶνται ὅλως ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ εὐεργετοῦντος, ὅστις εἶναι ἡ Κυβέρνησις, εἰς μόνην δὲ τὴν πρόνοιαν αὐτῆς ἀνετάκλᾳ ὁ βαθμὸς τοῦ καλοῦ, καὶ οὔτε ἄδικον δύναται νὰ ὀνομασθῇ τὸ τοιοῦτον μέτρον, ὅταν ἄνισον καὶ ἂν ὑποτεθῇ· διὰ ταῦτα δὲν ἐνίσταμαι κατὰ τοῦ μέτρου τούτου, ἀφοῦ τὸ ὑπουργεῖον ἀσπάζεται αὐτό· ὡς πρὸς τὰς ἐξηγήσεις ὅμως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἰπόντος ὅτι εἶναι ἀδιάφορος ἥτις ἐποχὴ καὶ ὁ χρόνος ἐξ οὗ πηγάζουσιν αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἀπαιτήσεις, ἀρκεῖ μόνον νὰ κατεστάθησαν ἀπαιτηταὶ κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν νομο-

λογίαν τοῦ Κράτους, παρατηρῶ ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἐξαιρουμένη ὡς πρὸς τὰς ἰδιαιτέρας πασιγνώστους περιστάσεις, ἀπομακρύνεται, νομίζω, τῆς καθαρῶς ἐννοουμένης ἀμοιβαιότητος καὶ τῆς ἀπολύτου δικαιοσύνης διότι τὸ μὲν νομοσχέδιον ἀφορᾷ ὡρισμένων ἀντικειμένων τὰς προσόδους, καὶ ὡρισμένας ἐποχὰς ἐκ τοῦ **1833** μέχρι τοῦ **1844**, ἡ δὲ Κυβέρνησις θεωροῦσα ὡς ἀναμίκτους τὰς πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης δοσοληψίας της μετὰ τῶν πολιτῶν καὶ ἐπιφυλαχθεῖσα δι' ὅσας αὐτὴ μόνη ἤθελε διατάξει, ἀπέφυγε νὰ ἔλθῃ εἰς ἓν οἱονδήποτε ἀποτέλεσμα περὶ τούτων, καὶ ταῦτα πάντα διεχώρισε ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν, μολονότι πολλοὶ τῶν πολιτῶν πολλὰ δικαιοῦνται νὰ λάβωσιν ἐκ τοῦ δημοσίου ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐξ ἐνοικιάσεων, ἐκ συνεισφορῶν, προκαταβολῶν, δανείων καὶ ἐκ διαφόρων ἄλλων ἀντικειμένων

Τὸ νὰ ζητῆται ἤδη νὰ συμψηφισθῶσιν εἰς τὰ πρὸς τὸ δημόσιον χρέη, τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν ὡς εἴρηται προσδιορίζομένων ῥητῶς ἐνοικιάσεων, καὶ αἱ τυχοῦσαι τινων ὀφειλετῶν πιστώσεις πηγάζουσαι ἀπὸ ἀντικείμενα λαβόντα χώραν πρὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἔτους **1833** καὶ ἐξ ἄλλης μάλιστα φύσεως, ὡς π. χ. ἐκ παρακαταθήκης εἰς τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον πραγμάτων ἢ χρημάτων τῶν ὁποίων ἔκαμε τυχὸν χρῆσιν παράνομον καὶ ἐξ ἀποζημιώσεως ἰδιοκτησίας καὶ ἄλλων αἰτίων, τῶν ὁποίων ἡ σπουδαιότης ὑπερπηδήσασα δυνάμει τῆς ὑπαρχούσης νομοθεσίας τοὺς πρὸς τὴν δικαιοσύνην φραγμοὺς προεκάλεσε τὴν κατὰ τοῦ δημοσίου ἀπόφασιν τῶν δικαστηρίων, τοῦτο θεωρῶ ὅλως ἀνατρεπτικὸν τοῦ προτεινομένου μέτρου τῆς ἐπιεικείας καὶ ἐκ μονομερίας ἐνεργούμενον, καθόσον εἰς τὸν πολίτην δὲν ἀφέθη ἐλεύθερον τὸ στάδιον τῆς διεκδικήσεως τῶν ὅσων ἔχει ὁμοίων καὶ ἄλλων ἀπαιτήσεων κατὰ τοῦ δημοσίου.

Νομίζω ὅθεν συνεπὲς καὶ δίκαιον τὸ νὰ συμψηφίζωνται αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος πιστώσεις τότε, ὅταν πηγάζωσιν ἀπὸ ἀντικείμενα τῆς αὐτῆς ἐποχῆς, εἰς δὲ τὸ ἐναντίον νὰ ἦναι τοὐλάχιστον τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ τοῦ αὐτοῦ τύπου μὲ τὸ περὶ προσόδων προκείμενον ζήτημα, ἤτοι ἐκ τοιούτων προσόδων καὶ ἐξ ἐνοικιάσεως· δὲν εἶναι δὲ περιττὸν νὰ σᾶς παρατηρήσω ἐπὶ τέλους ὅτι τὸ παρὸν νομοσχέδιον δὲν εἶναι εὐεργετικὸν ὅσον τινὲς τὸ νομίζουσι, διότι οἱ ὀφειλέται ἐκ τοιούτων προσόδων ὁτὲ μὲν οἰκοθεν ὁτὲ δὲ ἀναγκαστικῶς ἐπλήρωσαν πάντοτε πολλὰ ἢ ὀλίγα· διὰ τῶν πληρωθέντων δὲ προηγουμένως ἐξεπίπτετο ὁ τόκος καὶ ἐπομένως τὸ κεφάλαιον ὡς πρὸς τὸ ὑπόλοιπον ποσόν.

ὥστε δὲν πρόκειται νὰ χαρισθῶσι σήμερον ὅλοι οἱ ἐξ ὑπαρχῆς τόκοι, ἀλλὰ μόνον οἱ τοῦ μέλλοντος χρόνου καὶ ὅσοι ἐκ τοῦ παρελθόντος χρεωστοῦνται· μένει ὅθεν εἰς τὴν πρόνοιαν τῆς Κυβερνήσεως νὰ διώσῃ τὰς δυνατὰς εἰς τοὺς ὀφειλέτας εἰκολίας καὶ νὰ μὴ ἐξαιρέσῃ τοὺς μὲν ἢ τοὺς δὲ τοῦ μέτρου τούτου τῆς ἐπιεικείας.

Ἁπάντων εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν προσέθηκε· νομίζω ὅτι ἀρκετὰ σαφῶς ἐλάλησα εἰς τὴν πρώτην ὁμιλίαν μου, καὶ μόνον ἔρχομαι νὰ προσθέσω μερικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ὁμιλίας τοῦ προλαλήσαντος. Καθ' ὅλους τοὺς κανόνας πίστωσις λέγεται ἐκείνη, ἥτις κατὰ τοὺς ἰσχύοντας νόμους κατέστη ἀπαιτητὴ εἰς τὸ δημόσιον, διότι πιστώσεις μὴ ἀπαιτητὰς ἔχομεν πολλὰς ἀνὰ χεῖρας ἕκαστος· ὁ χρόνος ὥρισε μίαν ἐποχὴν ἀμετάτρεπτον· ἀλλ' ἐὰν ἀπαιτήσεις προγενέστεραι καὶ ἀνανεωθεῖσαι, οὐκ οἶδά πως, κατεστάθησαν ἢ ἀποκατασταθῶσι ἀπαιτηταὶ κατὰ τοὺς ἰσχύοντας πάντοτε νόμους, τότε αἱ τοιαῦται ἀπαιτήσεις δὲν δύνανται εἰμὴ νὰ συμψηρισθῶσι συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀμοιβαίων τόκων.

Δὲν δύναμαι νὰ μὴ ἀπαντήσω, προσέθηκεν ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς Κ. Ρ. Παλαμίδης, καὶ μίαν ἄλλην περίστασιν, τὴν ὁποίαν οὐχ ἧττον ἡ δικαιοσύνη καὶ πρόνοια τῆς Κυβερνήσεως δὲν πρέπει νὰ παραλείψῃ· ἂν καὶ ἡ Κυβέρνησις διέκρινε τὴν πρὸ τοῦ ἔτους **1833** ἐποχὴν ἀπὸ τῆς μετὰ ταῦτα καὶ ἀπεποιήθη τὴν ἀναγνώρισιν τῶν κατ' αὐτὴν χρηματικῶν ἀπαιτήσεων, διέταξεν ὅμως ἀρ' ἑτέρου τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον νὰ ἐκκαθαρίσῃ τοὺς ἐξ ἐνοικιάσεως τῆς ἰδίας ἐποχῆς λογαριασμοὺς καὶ ἰδίως ἐκείνης τοῦ Κυβερνήτου, ὑποχρεωθέντων πρὸς ταῦτο τῶν ἐνοικιαστῶν ἢ νὰ πληρώσωσιν, ἢ νὰ ὑποθηκεύσωσι κτήματά των· ἐν τούτοις συνεπείᾳ τοιούτων ἀποράσεων τοῦ συνεδρίου διάφοροι τῶν ἐνοικιαστῶν κατεδικάσθησαν ὡς χρεῶσται πολλῶν ποσοτήτων, ἅπασαι δὲ αἱ ἀποράσεις αὗται κατεστάθησαν ὁριστικαὶ καὶ τελεσίδικοι δυνάμει τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα νόμων· ἐρωτῶ λοιπὸν τὸν Κ. ὑπουργόν, ἂν οἱ τοιοῦτοι ὀφειλέται δύνανται νὰ μεθέξωσι τῶν εὐεργετημάτων τοῦ παρόντος νόμου; πέπεισμαι ὅτι θέλει μὲ ἀπαντήσει καταφατικῶς, ἀφοῦ καὶ οὗτοι οἱ πολῖται δι' ἀνίσχειαν δὲν ἠδυνήθησαν ἀπ' ἀρχῆς νὰ πληρώσωσι καὶ μάλιστα κατ' ἐκείνας τὰς περιστάσεις· τὸ ἀντικείμενον εἶναι οὐσιῶδες καὶ δὲν ἐλπίζω νὰ ἀπαξιωθῇ τῆς προσοχῆς τοῦ ὑπουργείου καὶ τοῦ σώματος.

Ἐνταῦθα ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀντέταξεν εἰς ἀπάντησιν τὸ ἀ. ἄρθρον

μόνους τοὺς ὀφειλέτας ἐξ ἐνοικιάσεων ἀπὸ τοῦ ἔτους **1833** μέχρι τοῦ **1844**.

Μετὰ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Καρακατζάνης ἐπέφερε· κατὰ Β. διάταγμα τοῦ ἔτους **1837** τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον ἐξήλεγξε διαφόρους ἐνοικιάσεις προγενεστέρας τοῦ ἔτους **1833**, ἐξέδωκεν ἀποφάσεις τελεσιδίκους ὑπὲρ διαφόρων ἐνοικιαστῶν καὶ κατὰ τοῦ δημοσίου· ἐρωτῶ κατὰ συνέπειαν ἂν αἱ τοιαῦται ἀπαιτήσεις δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ἀπαιτηταὶ καὶ νὰ συμψηρισθῶσιν εἰς τὰ πρὸς τὸ δημόσιον χρέη; Ἐνταῦθα ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐπανέλαβεν ὅτι ἐκεῖναι αἱ πιστώσεις δύνανται νὰ συμψηρισθῶσιν, ὅσαι εἶναι καὶ κατασταθῶσιν ἀπαιτηταὶ κατὰ τοὺς ἰσχύοντας καὶ τοὺς κειμένους νόμους τοῦ Κράτους.

Ἀκολούθως λαβὼν καὶ ἐκ τρίτου τὸν λόγον κατ' ἄδειαν τοῦ σώματος ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Μαγγίνας προσέθηκε. Καὶ ὁ νόμος τὸ ἀπαιτεῖ καὶ ὁ ὀρθὸς λόγος τὸ ὑπαγορεύει, ὥστε πᾶς νόμος νὰ γίνηται σαφὴς, διὰ νὰ μὴ χορηγῶνται ἀφορμαὶ εἰς τὰ δικαστήρια νὰ ἑρμηνεύωσιν αὐτὸν κατ' ἀρέσκειαν· πεστωτὴς κατὰ φύσιν καὶ τύπον λέγεται ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀπαιτήσεις προερχομένας ἀπὸ ἐνοικιάσεις ἀνηκούσας μὲν εἰς τὸ παρελθὸν, ἀναντεωθείσας δὲ καὶ δικασθείσας μετὰ ταῦτα· ἀλλ' ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν ἤθελησε νὰ ἐξηγηθῇ ἐκτενέστερον εἰπὼν μόνον, ὅτι ἐκεῖναι μόνον αἱ πιστώσεις συμψηρίζονται, ὅσαι κατασταθῶσιν ἀπαιτηταὶ κατὰ τοὺς ἰσχύοντας νόμους καὶ τοὺς ἰσχύοντας τύπους· ἀλλ' ἐγὼ ἐρωτῶ, ἐπεμβῆκεν ἡ Κυβέρνησις εἰς εἰσπράξεις καὶ πληρωμὰς ἀναγομένας εἰς παλαιοὺς λογαριασμούς; μάλιστα ἐπεμβῆκεν, οὐχὶ μόνον καθ' ὃν σᾶς ἐξέθεσε τρόπον ὁ Κ. Καρακατζάνης, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν προϋπολογισμῶν δι' ὧν ἐπληρώθησαν πολλὰ τοιαῦτα χρέη, ὥστε δὲν ἰσχύει ἐνταῦθα ὁ νόμος ἀλλ' ἡ θέλησις· ἐξ ὅλων τούτων λοιπὸν ἐξάγεται ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπαρουσίασε χορηγουμένην ἐπιείκειαν, καὶ ὅτι ἀφοῦ τὴν ἐπαρουσίασε τὴν ἀποσύρει, διότι μετενόησε· κατὰ συνέπειαν τούτου δὲν διστάζω νὰ προσθέσω ὅτι, ἐὰν παραδεχθῇ ἡ παροῦσα προπολογία, εἰς τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου δὲν θέλει ἔλθει κανὲν ἀποτέλεσμα.

Ἐπειδὴ, ἐπέφερεν ἄλλος, τὸ ἀντικείμενον εἶναι λίαν σπουδαῖον διά τε τοὺς πολίτας καὶ τὸ δημόσιον, καὶ ἐπειδὴ ἐξ ὅλων τῶν μέχρι τοῦδε λεχθέντων οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ἐσχημάτισεν ἐντελῆ πεποίθησιν, προτείνω νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, διὰ νὰ σκεφθῶμεν ἐκτενέστερον καὶ ψηφοφορήσωμεν ἐν γνώσει καὶ κατὰ πεποίθησιν.

Άπαντῶν ἐκ νέου εἰς ἀμφοτέρους τοὺς προλαλήσαντας ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν διστάζω, εἶπε, νὰ παραδεχθῶ τοῦ νὰ ἀναβληθῇ καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἡ τὴν μεθαύριον ἡ συζήτησις τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἀντικειμένου ὡς σπουδαίου, ἀλλ' ἔρχομαι νὰ προσθέσω ὅτι ἡ πληρωμὴ τῶν τόκων εἰς τὰς συναλλαγὰς τοῦ δημοσίου δὲν γίνεται ὡς εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ἀπαιτήσεις, καὶ ὅλοι οἱ φόβοι, οἵτινες ἐξερράσθησαν, μοὶ φαίνονται χίμαιρα· δὲν γνωρίζω κατὰ ποίαν νομολογίαν ὑπάρχει καθιερωμένον νὰ μὴ ἦναι ἐγγεγραμμένοι εἰς τὰ βιβλία τοῦ δημοσίου οἱ τόκοι καὶ πᾶν ὅ,τι πληρόνεται ἐκπίπτεται ἀπὸ τὸ κεφάλαιον, ἐνῶ συγχρόνως πληρόνεται καὶ ὁ τόκος διὰ τὸ πληρωθὲν ποσόν, ὥστε τὰ μένοντα κεφάλαια τοῦ χρέους δὲν εἶναι τὰ ποσὰ τοῦ ἀρχικοῦ χρέους, ὡς εἶπεν ὁ προλαλήσας, ἀλλὰ ποῦ μὲν τὸ ἥμισυ τούτων, ποῦ δὲ τὰ 2/3 αὐτῶν κατὰ μέγιστον ὅρον. Ὁ προκείμενος ὅθεν νόμος ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω εἶναι λίαν εὐεργετικὸς, διότι λύει ἀνθρώπους τινὰς τοὺς νομιμοτέρους ἢ τοὺς φιλεργοτέρους μάλιστα, οἵτινες εἰσὶ καταδικασμένοι καὶ δεσμευμένοι νὰ μὴ ἠμποροῦν νὰ κάμωσι κάμμιαν ἐπιχείρησιν, ἢ πᾶν ὅ,τι ἀποκτήσωσι νὰ τὸ ἔχωσιν ὑπὸ ξένον ὄνομα καὶ νὰ μὴ δύνανται νὰ τὸ διαχειρισθῶσιν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος συναινέσει τῆς Γερουσίας ἀνέβαλε τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τὴν αὔριον.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Δ. Χαντζίσκος

Ἀνα. Χαραλάμπης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 13 Ἀπριλίου 1853. Ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Ἀν. Μοναρχίδης, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ κωλυομένου τῶν γραμματέων Κ. Β. Χρηστακοπούλου τὸν Κ. Ἀναστάσιον Σ. Χαραλάμπην κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς Συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης Συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀναγνώσθη ἀκολούθως ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ κυρίου Ν. Χρυσογέλου αἰτουμένου τεσσαρακονθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν· ἡ Γερουσία ἐπέτρεψε ταύτην ὑπὸ τὸν ἐπὶ τῶν ἀδειῶν τεθειμένον ὅρον.

Ἀνηγγέλθη ὑπὸ τοῦ κυρίου Προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς Συνεδριάσεως α') ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου καὶ β') ἡ συζήτησις τῶν δύο ταχυδρομικῶν συμβάσεων, κατὰ τὰ προαποφασισμένα. Ἐπιτεθείσης δὲ τῆς προτιμήσεως τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν συμβάσεων διά τε τὸ κατεπεῖγον αὐτῶν, καὶ διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἡ Γερουσία ἐπελάβετο τοῦ ἐπὶ τῆς ταχυδρομικῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας τῶν Ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων νομοσχεδίου, ὡς καὶ αὐτῆς τῆς συμβάσεως.

Μηδεμιᾶς δὲ γενομένης παρατηρήσεως ψηφοφορεῖται κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Ἀθανασίου Γρηγοριάδου καὶ Ι. Οἰκονόμου, καὶ παραδέχεται παμψηφεὶ (διὰ ψήφων 33), κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς μεταξὺ τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων συνομολογηθείσης συμβάσεως ταχυδρομικῆς.

Γεώρ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης		Βασίλ. Χρηστακόπουλος	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Χρυσόγγελος	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δούσος Μανσόλας	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν
Ἀναγν. Μοναρχίδης	Ν	Γεώργος Δαρειώτης	Ν
Λάμπρος Νάκος	Ν	Γεώργιος Παππαηλιόπουλος	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Γεώργιος Γλαράκης	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	
Νικόλαος Πρασακάκης	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Ἀδάμ. Δούκας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Δῆμος Κανελόπουλος	Ν

Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν	Δημήτριος Χατζῖσκος	Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	
Μ. Α. Καΐρης	Ν	Δημήτριος Μαυρομμάτης	Ν
Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης		Παναγιώτης Λιδωρίκης	
Δημήτριος Πλαπούτας	Ν	Χαντζῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Στάϊκος	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν	Κωνστ. Προβελέγγιος	
Κίτσος Τζαβέλας	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γαρδικιώτης Γρίβας		Σπῦρος Μήλιος	
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν	Ῥήγας Παλαμίδης	Ν

Μετὰ τὴν διὰ χειροτονίας παραδοχὴν τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, ψηφοφορεῖται καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, γίνεται δὲ παραδεκτὸν παμψηφεὶ (διὰ ψήφων 36) κατὰ τὸ ἐνταῦθα προσαρτώμενον πρωτόκολλο .

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς μεταξὺ τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἑταιρίας τῶν ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων συνομολογηθείσης ταχυδρομικῆς συμβάσεως.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος		Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Γεώργιος Ψύλλας	
Σωτήριος Θεοχαράπουλος	Ν	Δρόσος Μανσόλας	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Ἀθανάσιος Διδωρίκης	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Γεώργιος Δαρειώτης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Γεώργιος Παππαηλιόπουλος	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Γεώργιος Γλαράκης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν
Λάμπρος Νάκος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Ἀδάμ. Δούκας	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Νικόλαος Πρασακάκης	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Βασίλειος Χρηστακόπουλος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Πλαπούτας	Ν

Ἰωάννης Στάϊκος	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἀναστάσιος Ναυρομιχάλης	Ν	Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Κίτσος Τζαβέλλας	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Γαρδικιώτης Γρίβας		Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Προβελέγγιος	
Δημήτριος Χατσῖσκος	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Χρηστίδης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Νικόλαος Μαυρομάτης	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	Ν

Οὕτω λοιπὸν ἡ συγκατάθεσις τοῦ σώματος ἐπὶ τῆς ῥηθείσης συμβάσεως ἐδόθη, τὸ δὲ νομοσχέδιον καὶ αὐτὴ ἔχουσιν ὅπως ὑπεβλήθησαν ἐν τῇ συνεδριάσει τὴν 10 τ. μ. Ἀπριλίου.

Προβάσης μετὰ ταῦτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου ἐπὶ τῆς μεταξὺ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν Ταχυδρομείων τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἑταιρίας Γλάσκωβ κτλ. συμβάσεως, ἀναγινώσκεται τότε νομοσχέδιον καὶ ἡ ῥηθεῖσα σύμβασις, μηδεμιᾶς δὲ γενομένης ἀντιῤῥήσεως ψηφορεῖται ἡ τοῦ νομοσχεδίου ἀρχὴ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Παπαηλιοπούλου καὶ Ῥήγα Παλαμίδη, καὶ παραδέχεται παμψηφεὶ διὰ ψήφων τριάκοντα πέντε (35) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον τῆς ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμβάσεως μεταξὺ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἑταιρίας Γλάσκωβ κλπ.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Ῥικάρδος Τζιώρτζ	
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν
Σωτήριος Θεοχαράπουλος	Ν	Βασίλειος Χρηστακόπουλος	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Δρ. Μανσόλας	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀθανάσιος Διδωρίκης	Ν
Λάμπρος Νάκος	Ν	Γεώργιος Δαρειώτης	
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Γεώργιος Γλαράκης	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν
Ν. Πρασακάκης.	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Σπ. Τρικούπης		Νικόλαος Ι. Μέξης	Ν

Ἀδὰμ Δούκας		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Κωνσταντῖνος Καλάρης	Ν	Δημ. Χρηστίδης	Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Μ. Α. Καΐρης	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπους	Ν
Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης		Χατζῆ Χρῆστος	
Δημήτριος Πλαπούτας	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Στάϊκος	Ν	Κωνστ. Προβιλέγγιος	
Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Κίτσος Τζαβέλλας	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Γαρδικιώτης Γρίβας		Ῥ. Παλαμίδης	Ν

Ἀναγνωσθὲν κατόπιν τὸ πρῶτον καὶ μοναδικὸν τοῦ νομοσχεδίου ἄρθρον, γίνεται δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, γίνεται παραδεκτὸν παμψηφεὶ (διὰ ψήφων 37), κατὰ τὸ ἐνταῦθα προσαρτώμενον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἑταιρίας Γλασκὼβ κτλ.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Βασ. Χρηστακόπουλος	
Ἀναγ. Δελιγιάννης		Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	
Σωτ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Νικόλ. Χρυσάγελος	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Γεώρ. Ψύλλας	
Ἰωάν. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Δρ. Μανσόλας	
Σπ. Καλογερόπουλος	Ν	Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν
Ἀναστ. Λόντος	Ν	Ἰωάν. Χ. Πέτρου	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ἀθαν. Λιδωρίκης	Ν
Κωνστ. Μπότζαρης		Γεώργ. Δαρειώτης	Ν
Ἀναγ. Μοναρχίδης	Ν	Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν
Ἀάμπρος Νάκος	Ν	Γ. Γλαράκης	
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Χ. Παππαπολίτης		Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Νικ. Ἰω. Μέζης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Σπ. Τρικούπης		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Κωνστ. Κανάρης	Ν
Ἀθανάσ. Γρηγοριάδης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν

Μ. Α. Καΐρης	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν	Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Ἰωάν. Στάϊκος	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Ἀναστάσ. Μαυρομιχάλης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Κίτσος Τζαβέλλας	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	
Γαρδικιώτης Γρίβας		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Ἀλεξ. Βλαχόπουλος	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Δημήτρ. Χατσῖσκος	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	Ν

Ὥστε ἡ συγκατάθεσις τοῦ σώματος καὶ ἐπὶ τῆς συμβάσεως ταύτης ἐδόθη, τὸ δὲ νομοσχέδιον ὡς καὶ ἡ σύμβασις ἔχουσιν ὅπως ὑπεβλήθησαν ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 10 Ἀπριλίου ε. ε.

Ἐπαναληφθείσης κατόπιν τῆς ἐπὶ τοῦ περὶ καθυστερουμένων νομοσχεδίου συζητήσεως, παρετηρήθη ὅτι, ἐπειδὴ κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, παραδεχθεῖσαν καὶ ὑποστηριχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου, τὸ τρίτον ἐδάφιον τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου τροπολογούμενον ἑνοῦται μετὰ τοῦ πρώτου ἐδαφίου τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, εἰς ἴδιον ἄρθρον τὸ 2, ἡ συζήτησις τοῦ τρίτου ἐδαφίου πρέπει νὰ γίνῃ, ὅταν μεταβῶμεν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ 2 ἄρθρου. Ἡ Γερουσία οὕτω παρεδέξατο τὸ 1 ἄρθρον ὅπως τροπολογεῖται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ὅλ. περιορίζει τοῦτο εἰς τὰ δύο πρῶτα ἐδάφια, μὲ τὴν προσθήκην τῶν λέξεων « ἢ ἐκκλησιαστικῶν » μετὰ τὴν λέξιν « δημοσίων » ἐπὶ τοῦ πρώτου ἐδαφίου.

Ἀναγνωσθέντος μετὰ ταῦτα τοῦ 2 ἄρθρου ὅπως ἐτροπολογήθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἂν καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ἐξήγησε σαφέστατα τίνας ἐννοεῖ πιστώσεις, ἂν καὶ ἡ φράσις τῆς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι σαφὴς, μόλα ταῦτα, ἐπειδὴ ἐγένοντο δισταγμοί τινες κατὰ τὴν συζήτησιν, καὶ οἱ δισταγμοὶ οὗτοι καταχωριζόμενοι ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἠδύναντο νὰ γεννήσωσιν ἀφορμὰς διενέξεων ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, τὸ ὑπουργεῖον ἐνόμισεν ὅτι τὸ ἄρθρον γίνεται ἔτι σαφὲς οὕτω πως συνταττόμενον· « ὡς χρέος τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὀφειλετῶν θεωρεῖται τὸ κεφάλαιον τὸ ὁποῖον ὑπολείπεται, ἀφοῦ αἱ τυχὸν προγενέστεραι μὲν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, μὴ ὑπαγόμεναι δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου ἀπαιτηταὶ πιστώσεις αὐτῶν συμψηφισθῶσι μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀρχαίων

τόκων, ἐὰν δὲ γενομένου τοῦ συμψηφισμοῦ προκύψῃ ὑπόλοιπον χρέους μεγαλείτερον τοῦ πρὸ τοῦ συμψηφισμοῦ » κτλ. ὅπως τροπολογεῖται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς. Ἡ ἐκ τῶν παλαιῶν χρεῶν πίστωσις δὲν θεωρεῖται ἀπαιτητή· διότι ὑπάρχει διάταγμα ὁρίζον ὅτι αὗται δὲν πληρώνονται· δισταγμὸς λοιπὸν δὲν ὑπάρχει ὅτι τὰ δικαστήρια δὲν ἠμποροῦν παρὰ νὰ μὴ θεωρήσωσιν ὡς πιστώσεις ἀπαιτητὰς τὰ παλαιὰ χρέη· ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ, ἂς διευκρινισθῇ ὅπως τροπολογεῖται, διὰ νὰ μὴ μένῃ τὸ ἐλάχιστον ἴχνος δισταγμοῦ.

Ἄλλως τε ὑπὸ τὴν ἔποψιν ὄχι μόνον τοῦ δημοσίου συμφέροντος ἀλλὰ καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ ἐὰν θεωρηθῇ τὸ πρᾶγμα, ὁ συμψηφισμὸς τοῦ χρέους δὲν πρέπει νὰ γίνηται, διότι τότε καὶ τὰ χορηγήματα ἀπέναντι παλαιῶν ἀπαιτήσεων διδόμενα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἤθελε συμψηφίζει ἡ Κυβέρνησις πρὸς βλάβην ἰδιωτικοῦ συμφέροντος.

Ἕτερος παρετήρησεν ὅτι ἡ προτεινομένη τροπολογία ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ 2 ἄρθρου λογικῶς δεσμεύει τὸν ἐνιστάμενον, ἀλλὰ δὲν θεραπεύει διὰ τοῦτο αὐτόν· κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συζήτησιν παρετηρήθη ὅτι ἂν καὶ τὰ δικαστήρια δὲν ἐπιλαμβάνωνται τῶν παλαιῶν χρεῶν τῶν πρὸ τοῦ **1833** δηλ., ἐπελήφθησαν ὅμως ἐξαιρετικῶς τινων, τὴν παραβίασιν παρακαταθήκης ἀφορώντων, ἢ τὴν ἁρπαγὴν περιουσίας ὑφισταμένης καὶ μετὰ τὸ **1833** κτλ. καὶ οὕτως ἐξέδωκαν ἀποφάσεις κατὰ τοῦ δημοσίου διὰ ὑποθέσεις εἰς τὰ παλαιὰ χρέη ἀναγομένας· αἱ ἀπὸ ἐξαιρετικὰ τοιαῦτα ἀντικείμενα πηγάζουσαι πρὸ τοῦ **1833** πιστώσεις δὲν εἶναι δίκαιον νὰ συμψηφίζωνται· ἀφ' οὗ ἀποκλείονται ἀπὸ τὰς ἄλλας των κατὰ τοῦ δημοσίου ἀπαιτήσεις, καὶ μάλιστα νὰ συμψηφίζωνται δι' ἄλλης φύσεως χρέη· τὸ πολὺ ὁ συμψηφισμὸς ἠδύνατο νὰ ἐνεργηθῇ ἐπὶ ὁμοίας φύσεως ἀντικειμένων.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος ὅτι καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν πρῶτος πα ετήρησεν ὅτι, ἂν παραδεχθῇ τὸ ἄρθρον ὅπως ἐτροπολογεῖτο ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, οὐ μόνον δὲν θέλει διευκολύνει τὴν εἴσπραξιν, ὄχι μόνον δὲν θέλει καλλιτερεύσει τὴν τύχην τοῦ δημοσίου, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας καὶ τὴν εἴσπραξιν θέλει παρεμποδίσει, καὶ τὴν τύχην τοῦ δημοσίου θέλει χειροτερεύσει· ὅτι ἤθελον παρουσιασθῆ πάσης φύσεως καὶ ἐποχῆς πιστωταί, καὶ ἤθελον διεγερθῆ διενέξεις καὶ περιπλοκαὶ μέγισται, διότι δὲν διακρίνει ἡ τροπολογία τὰς πιστώσεις· ὅτι ἂν καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν διεσαφήριζετο ὅτι ἡ τροπολογία τῆς ἐπιτροπῆς οὐδεμίαν ἀφήνει ἀμφιβολίαν ἐπὶ τῶν πιστώσεων, τὸ νὰ προτείνῃ σήμερον αὐτὸς τὴν τροπολογίαν « μὴ ὑπαγόμεναι δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν ἀπαιτηταὶ πιστώσεις » εἶναι ἀπόδειξις τῆς ἀσαφείας τῆς τροπολογίας τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ ἐλλόγου τῶν παρατηρήσεων, ὅσας κατὰ τὴν προτεραίαν ἔκαμεν. ἡ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ προτεινομένη τροπολογία αἴρει τὰς διενέξεις, διότι αἱ πιστώσεις τῶν παλαιῶν χρεῶν ἀπαλείφονται, καὶ ὅτι ὁ προτεινόμενος ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος συμψηφισμὸς τῶν ἀπὸ παλαιὰ χρέη πηγαζουσῶν ἀπαιτητῶν πιστώσεων, ἐὰν εἶναι ἐπωφελὴς εἴς τινας, εἰς ἄλλους θέλει εἶσθαι ἐπιζήμιος, καὶ ὅτι τὸ ἄρθρ. τοῦτο πρέπει νὰ παραδεχθῇ ὅπως ἤδη τροπολογεῖται, νὰ συσταθῇ δὲ εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἡ φροντὶς τοῦ νὰ εἰσαγάγῃ νομοσχέδιον περὶ τῶν παλαιῶν χρεῶν, ἅτινα ἔδοσαν καὶ δίδουσι καθ' ἑκάστην ἀφορμὰς δικαίων παραπόνων, ἕνεκα τῶν κατὰ καιροὺς ληφθέντων μέτρων, ἕνεκα τοῦ ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἰσέπραξεν ἀπὸ ὀφειλέτας πρὸ τοῦ **1833** καὶ ἐπλήρωσε διὰ πιστώσεις πρὸ τοῦ **1833**, ὡς οἱ κατ' ἔτος προϋπολογισμοὶ μαρτυροῦσι τοῦτο· εἶναι δίκαιον νὰ ληφθῇ πλέον γενικόν τι μέτρον περὶ τῶν παλαιῶν χρεῶν, διὰ νὰ μὴν εἰσπράττῃ ὅθεν θέλει ἡ Κυβέρνησις, καὶ διὰ νὰ μὴ πληρώνῃ ὅσα παλαιὰ χρέη θέλει.

Προσέθηκεν ὁ πρὸ τοῦ τελευταίου ἀγορεύσας ὅτι ἂν κρίνηται ἐπιεικείας ἄξιος ὁ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως καὶ τῆς ἡσυχίας ἐνοικιαστής, διατί νὰ μὴ κρίνηται ἐπιεικείας ἄξιος ὁ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς πικρίας καὶ τῶν ἀνωμαλιῶν; διὰ τί νὰ μὴ τύχῃ τῆς ἐπιεικείας τοῦ νόμου τούτου, ὅταν παρουσιαζόμενος ζητῇ νὰ συμμετάσχῃ τῶν ἐνεργημάτων προστρέχων τὰς ἐγγυήσεις του; λέγων ταῦτα ἐννοεῖ ὅτι πρέπει νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὸ νομοσχέδιον τοῦτο καὶ ἐκεῖνοι κατὰ τῶν ὁποίων τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον ἐξέδωκεν ἀποφάσεις τελεσιδίκους καὶ ὑποχρεωτικὰς ἤδη καταστάσας, διὰ προσόδους πρὸ τοῦ **1833** ἐνοικιασθείσας.

Ἀπήντησεν ὁ Κ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅτι αἱ ἀποφάσεις τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου δὲν ὑφίστανται, διότι καθ' ὑστερόχρονον ἀπόφασιν τοῦ αὐτοῦ συνεδρίου τὸ **26** ἄρθρον τοῦ ἀπὸ **22** Σεπτεμβρίου διατάγματος θεωρεῖ τὰς περὶ τούτων πράξεις του ὡς ὑπογρέωσιν διοικητικῆς ἐπεξεργασίας καὶ οὐχὶ δικαστικῆς, καὶ ὅτι αἱ ἐπὶ τούτου ἀποφάσεις του ἐπέχουσι τόπον ἁπλῆς γνωμοδοτήσεως.

Ἀντεπαρατήρησεν ὁ πρὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἀγορεύσας ὅτι, δὲν

ἐράπτεται τῶν ῥήσεων καὶ ἀντιῤῥήσεων τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, καθόσον ἡ ἀπόφασις αὐτοῦ ἐκκληθεῖσα ἐνώπιον τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου μένει εἰστέτι ἐκκρεμὴς, φρονεῖ ὅμως, ὅτι ἂν τις τῶν πρὸ τοῦ 1833 ἐνοικιαστῶν παρουσιαζόμενος ζητῇ τὴν ἐπιείκειαν τοῦ νόμου τούτου διὰ τὰς κατ' αὐτοῦ ἀποφάσεις εἴτε ἐκκαθαρίσεις τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων τὸ ὑπουργεῖον (ἂν καὶ ἁπλῆν γνωμοδότησιν τὴν ἀπόφασίν του θεωρεῖ ἤδη) ἐνήργησε καταδιώξεις, ὑποθήκας καὶ καταναγκάσεις, δίκαιον εἶναι νὰ συμπεριληφθῶσι, καὶ οὗτοι εἰς τὴν ἐπιείκειαν τοῦ νομοσχεδίου· ἄλλως τε, ἂν τὸ ὑπουργεῖον θεωρῇ ἁπλῆν γνωμοδότησιν τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου, ἂς λύσῃ τὰ δεσμὰ ἢ ἂς παύσῃ τὰς κατὰ τῶν τοιούτης φύσεως ὀφειλετῶν καταδιώξεις.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου τὸ ὑπουργεῖον περιωρίσθη εἰς ἑνὸς εἴδους ὀφειλὴν, καὶ ταύτην κατὰ ὡρισμένην ἐποχήν. Τὸ ὑπουργεῖον δὲν δύναται νὰ παραδεχθῇ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ νομοσχεδίου εἰς προγενεστέρας τοῦ 1833 ἐποχὰς, διότι τὸ νομοσχέδιον βάσιν ἔχει τὴν ἀπὸ τοῦ 1833 ὀφειλὴν· τὸ ζήτημα εἶναι σπουδαῖον, ἀνάγκη δὲ νὰ σκεφθῶμεν μήπως θέλοντες νὰ ἐπεκτείνωμεν τὰ εὐεργετήματα τοῦ νόμου εἰς προγενεστέρας ἐποχὰς καὶ εἰς πλείονα ἤδη, χάσωμεν καὶ τὰ ὅσα ὑπόσχεται τὸ προκείμενον· ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ ὑπουργεῖον δὲν δέχεται τὴν συζήτησιν τοιαύτης προτάσεως, ἔχει ἀνάγκην σκέψεως· ὅταν δὲ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου ἀργότερα παρουσιασθῶσι τοιοῦται προτάσεις, τὸ ὑπουργεῖον θέλει σκεφθῆ, καὶ ἢ ἐν γένει ἢ ἐν μέρει θέλει καθυποβάλλει νομοσχέδιον.

Περαιωθείσης ἐνταῦθα τῆς συζητήσεως, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου ἡ Γερουσία διὰ χειροτονίας παρεδέξατο τὸ 2 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ὅπως ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ὑπετροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ.

Ἀναγνωσθέντος ἔπειτα τοῦ εἰς 3 ἄρθρου κατὰ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς μεταβληθέντος τελευταίου ἐδαφίου τοῦ 2 ἄρθρου κατὰ τὸ νομοσχέδιον, παρετήρησέ τις ὅτι ἡ ἀπώλεια τῶν τίτλων ὅλων τοῦ δημοσίου εἶναι δυσκολωτάτη, διὰ ναὶ εἴπῃ ἀδύνατος· ἐπειδὴ ὁ ἀπὸ ἐνοικιάσεις προσόδων χρεώστης τοῦ δημοσίου φαίνεται ἀπὸ τὰ ἐν τῷ ὑπουργείῳ διευθυνθέντα πρωτόκολλα τῆς δημοπρασίας, ἀπὸ τὴν ἔγκρισιν, ἧς τὸ μὲν ἀντίγραφον τηρεῖται εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ ὑπουργείου, τὸ δὲ πρωτότυπον ἐστάλη εἰς τὸ ἐφορεῖον, ἀπὸ τὸ ἔγγραφον τῆς ἐφορίας τὸ γνωστοποιοῦν τὴν ἔγκρι-

σιν εἰς τὸν πλειοδότην, ἀπὸ τὰς ὁμολογίας, καὶ τελευταῖον ἀπὸ τὰ στελέχη· ἡ ἀπώλεια ὅλων αὐτῶν τῶν τίτλων εἶναι δυσκολωτάτη· τὰ βιβλία δὲ τῶν ταμείων μόνον λαμβανόμενα ὡς ἀπόδειξις τοῦ χρέους πολλοὺς πολίτας θέλουσι καταστρέψει, διότι οὗτοι πληρώσαντες διὰ καλὴν πίστιν ἢ ἄγνοιαν δὲν ἐλάμβανον γραμμάτια, καὶ μένουσι χρεώσται μεγάλων ποσοτήτων, ἐνῶ ἢ ἐξώρλησταν ἢ ἐλάχιστον ποσὸν ὀφείλουσιν εἰστέτι· ἀνάγκη διὰ τοῦτο νὰ προστεθῇ μετὰ τὰς λέξεις «ταμίωνα» τὸ «μέχρις οὗ ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον διὰ τῶν νομίμων μέσων ἐπιτρεπομένης καὶ αὐτῆς τῆς διὰ μαρτύρων ἀποδείξεως.» τὸ νομοσχέδιον ῥητῶς πρέπει νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν, καὶ νὰ μὴ ἀφίνῃ εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ καὶ τὸ μέσον τοῦτο τῆς ἀποδείξεως· ἴσως τὸ μέσον τοῦτο προσβάλλει τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου, ἀλλ' οὐχ ἧττον τὰ τῶν ἰδιωτῶν συμφέροντα θέλουσι καταστραφῆ, ἐὰν τὸ χρέος των εἶναι ἀπαιτητὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν βιβλίων τῶν ταμιῶν. Δύω ὄντων κακῶν προκειμένων, τὸ μὴ χεῖρον βέλτιον.

Ἀπαντῶν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο συνετάχθη, ἀφοῦ ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἡ παροῦσα κατάστασις τῶν πραγμάτων, καὶ τινες περιστάσεις, αἵτινες ἔλαβον μὲν χώραν εἰς τὸ παρελθὸν, ἐλπίζεται δὲ ὅτι δὲν θέλουσι λάβει χώραν εἰς τὸ μέλλον. Βέβαιον εἶναι ὅτι ἔλαβον κατὰ τὸ παρελθὸν χώραν κακουργήματα, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων ἐξηφανίσθησαν τίτλοι τοῦ δημοσίου καὶ βιβλία· ὥστε δὲν ὑπάρχουσι τίτλοι τοῦ δημοσίου· εἶναι παρελθὸν μεμακρυσμένον, δὲν πρόκειται νὰ ἐξετάσωμεν ἤδη τὰς πταίσεις, ἐρχόμεθα νὰ ἀποδώσωμεν θεραπείαν καὶ δικαιοσύνην εἰς τὸ δημόσιον, χωρὶς νὰ ζημιωθῶσιν ἀρ' ἑτέρου οἱ ἰδιῶται εἰς πολυπλόκους περιστάσεις εὑρισκόμενοι· ὁ τίτλος ὁ καθιστῶν χρεώστην τινὰ πρὸς τὸ δημόσιον, εἶναι ἡ ὁμολογία· ὅλα δὲ τὰ ἄλλα δὲν δύνανται νομίμως νὰ καταστήσωσι τὸν ἰδιώτην ὀφειλέτην· συνέβη ἡ ἀπώλεια τῶν τίτλων, πῶς θὰ ἀναπληρώσωμεν τούτους; ὅταν εὑρίσκωμεν εἰς τὰ δημόσια βιβλία, ὅτι ὁ δεῖνα ἐπλήρωσε τόσα ἐκουσίως κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν, καὶ τόσα καταναγκαστικῶς κατ' ἄλλην. ταῦτα εἶναι τεκμήρια νομικὰ τῆς ὀφειλῆς του· κατὰ τὴν νομοθεσίαν μας τὰ δικαστικὰ τεκμήρια, χρείαν ἔχουσιν ἀποδείξεως· ἠθελήσαμεν λοιπὸν τὸ δικαστικὸν τεκμήριον νὰ τὸ ὑψώσωμεν εἰς νομικὸν διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου. Εὐτυχῶς ἐπὶ ὁμοίας φύσεως ἀντικειμένου ἐπῆλθε πρὸ ὀλίγου καὶ νομολογία τοῦ Ἀρείου Πάγου, καθ' ἣν ἐδικαιώθη τὸ δημόσιον καταδικασθέντος ἰδιώ-

του εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλομένου ποσοῦ, ἂν καὶ τοῦτο εἶχεν ἀπωλέσει τὰς ὁμολογίας, διότι εὑρέθη ἀναφορά τις τοῦ ἰδιώτου μνείαν ποιοῦσα τοῦ χρέους του, καὶ ἄλλα τινὰ ἔγγραφα σχετικὰ τοῦ χρέους του· ὅταν λοιπὸν εὕρωμεν εἰς τὰ βιβλία τοῦ Ταμείου ὅτι ἐπλήρωσεν εἴτε ἐκουσίως εἴτε καταναγκαστικῶς ἀπέναντι τοῦ χρέους του, τοῦτο εἶναι τεκμήριον Νομικὸν ἀλλ' ὅταν δὲν ἐγένετο καταβολή τις ἐκούσιος ἢ ἀναγκαστικὴ εἰσπραξις ἀπέναντι τοῦ χρέους του, φαίνεται ὅμως εἰς τὰ βιβλία τοῦ ταμείου ὅτι ὀφείλει, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ὀφειλέτην ἡ διὰ τῶν νομίμων μέσων ἀπόδειξις τοῦ ἐναντίου, εἰς τὴν κρίσιν δὲ τοῦ δικαστηρίου ἐναπόκειται νὰ συγχωρήσῃ καὶ τὸ μέσον τῆς διὰ μαρτύρων ἀποδείξεως· ὁ δικαστὴς θέλει σταθμίσει τὰς περιστάσεις, καὶ τοὺς λόγους, τὸ ἀξιόπιστον τοῦ ἐνισταμένου καὶ τῶν παρισταμένων βιβλίων· ἐπὶ παραδείγματι ὅταν παρίστανται βιβλία ταμιῶν ἀποδεδειγμένως κακῆς πίστεως, καὶ καταχραστῶν, ὡς τοῦ Βώτη καὶ τοῦ Παλαμᾶ, οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι τότε θέλει ἐπιτρέψει τὸ μέσον τοῦτο τῆς ἀποδείξεως Τὸ νὰ ἐπιτρέψωμεν ὅμως ἀπολύτως τὸ μέσον τοῦτο τῶν ἀποδείξεων, τὴν διὰ μαρτύρων δηλ. ἀπόδειξιν, ἤθελεν εἶσθαι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ χαρίσωμεν ἀπὸ τοῦδε τὰ καθυστερούμενα εἰς τοὺς ὀφειλέτας.

Ἀπαντῶν ὁ πρὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἀγορεύσας εἶπεν ὅτι προτείνας τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν ἀπολύτως ἐξέφρασε τοὺς φόβους του διὰ τὰς συμβησομένας καταχρήσεις καὶ ζημίας πρὸς τὸ δημόσιον ἀλλ' αὗται θέλουσιν εἶσθαι ὀλιγώτεραι (διότι καὶ ὀλιγώτεροι θὰ εὑρεθῶσιν οἱ ἐνισχύμενοι ψευδῶς ὅτι ἐπλήρωσαν) ἀπὸ τὰς εἰς τοὺς ἰδιώτας ἐπικειμένας ζημίας, ἕνεκα τῶν πολλῶν παραλείψεων τῶν γενομένων ἀπὸ Ταμίας καὶ Εἰσπράκτορας.

Παρετήρησεν ἕτερος, ὅτι συμμερίζεται πληρέστατα τοὺς φόβους τοῦ προαγορεύσαντος, ὅτι πολλαὶ παραλείψεις ἐγένοντο ἀπὸ τοὺς Ταμίας καὶ εἰσπράκτορας, ἀλλὰ ἀρκεῖται εἰς τὸ νομοσχέδιον ἀναθέτον εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν· ποτὲ δὲν δύναται τις νὰ φαντασθῇ ὅτι τὰ δικαστήρια θέλουσι φθάσει εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὥστε ἐπὶ εὐλογοφανῶν περιστάσεων νὰ μὴ ἐπιτρέψωσι τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν· ἄλλως τε καὶ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, πᾶσα προφύλαξις εἶναι ματαία.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία παρεδέξατο μὲν διὰ χειροτονίας τὸ 3 ἄρθρον, ἀνέβαλε δὲ τὴν συζήτησιν τῶν ὑπολειπομένων διὰ τὴν αὔριον.

Παρελθὼν ἀκολούθως ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω τὸ περὶ συμβάσεως συνθήκης ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἡνωμένων Βασιλείων Σουηδίας καὶ Νορβεγίας νομοσχέδιον ὡς καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ Αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἕπεται.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Συνοδεύουσα τὸ περὶ συμβάσεως συνθήκης ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἡνωμένων βασιλείων Σουηδίας καὶ Νορβεγίας Νομοσχέδιον.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ὑποβάλω κατὰ Βασιλικὴν διαταγὴν, τὸ ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 8 Ἀπριλίου ψηφισθὲν νομοσχέδιον, δι' οὗ δίδεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Συντάγματος ἀπαιτουμένη συγκατάθεσις τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων, πρὸς ὁριστικὴν σύμβασιν συνθήκης ἐμπορίας τε καὶ ναυτιλίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἡνωμένων Βασιλείων τῆς Σουηδίας καὶ Νορβεγίας.

Συνθήκη τοιαύτη εἶχε συναφθῇ κατὰ πρῶτον μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως τῶν εἰρημένων Βασιλείων καὶ τῆς Ἑλληνικῆς κατὰ τὴν **4** Δεκεμβρίου **1836**, ἥτις, μετὰ παρέλευσίν τινος χρόνου συνεπληρώθη ἐπὶ βάσεων πλέον εὐρυχώρων, δι' ἑτέρας προσθέτου συμβάσεως συνομολογηθείσης κατὰ τὴν **26** Ἰουλίου **1837**.

Ληξάσης ἤδη πρὸ πολλοῦ τῆς προθεσμίας ἀμφοτέρων τῶν πράξεων τούτων, ἡ Βασιλικὴ Κυβέρνησις ἐνόμισεν ἀναγκαῖον νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῆς Σουηδικῆς Κυβερνήσεως πρὸς κατάρτισιν συνθήκης νέας, ἐν ᾗ νὰ συγχωνευθῶσι αἱ ἀνωτέρω δύω πράξεις, νὰ τεθῶσι τακτικώτερον αἱ διάφοροι τούτων διατάξεις, νὰ προστεθῶσι τινὲς ἄλλαι μὴ ὑπάρχουσαι εἰς τὰς παλαιὰς συνθήκας, καὶ νὰ δοθῇ εἰς τινα τούτων ἄρθρα, πλειοτέρα ἀνάπτυξις.

Τοιαύτη εἶναι, κύριοι, ἡ ἤδη εἰς ὑμᾶς ὑποβαλλομένη· συνετάχθη ἐπὶ τῶν εὐρυχωροτέρων βάσεων τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου κατὰ τὸ σύστημα, ὅπερ ἀπ' ἀρχῆς παρεδέχθη ἡ Β Κυβέρνησις, καὶ ὁμοιάζει σχεδὸν καθ' ὅλα τὰς μετὰ τῶν ἄλλων ἐθνῶν ἐπωφελεστέρας συνθήκας τῆς Ἑλλάδος.

Διὰ ταύτης καθιεροῦνται πρὸς τοῖς ἄλλοις πληρέστατα αἱ τρεῖς κυριώτεραι ἀρχαί, τὰς ὁποίας ἐπιζητεῖ πάντοτε ἡ Βασ. Κυβέρνησις εἰς τὰς τοιαύτης φύσεως διαπραγματεύσεις τῶν μετὰ τῶν ἄλλων ἐπικρατειῶν, ἤτοι ἡ ἐντελὴς ἀμοιβαιότης, ἡ πρὸς τοὺς ἰθαγενεῖς καθ' ὅλα ὁμοίωσις καὶ τὸ ἔμμεσον ἐμπόριον.

Ἐλπίζω ἑπομένως, κύριοι, ὅτι θέλετε εὐαρεστηθῇ νὰ ἐπιζη-

φίσητε τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον ὅσον τάχος, ἵνα δυνηθῇ καὶ ἡ Βασ. Κυβέρνησις νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν ἐπικυρώσεων τῆς συνθήκης, ἐντὸς τῆς ἐπὶ τούτῳ προσδιορισμένης προθεσμίας.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 13 Μαρτίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων ὑπουργὸς

Α. ΠΑΪΚΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἐπιτρέπομεν εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν, νὰ ὑποβάλῃ ἐκ νέου εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηρίξῃ κατὰ τὴν συζήτησιν τὸ κατὰ τὴν προλαβοῦσαν σύνοδον εἰσαχθὲν διὰ τοῦ ἀπὸ 17 Ὀκτωβρίου 1852 Ἡμετέρου διατάγματος νομοσχέδιον περὶ συμβάσεως συνθήκης ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἡνωμένων Βασιλείων Σουηδίας καὶ Νορβεγίας, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἐγένετο πρὸ τῆς λήξεως τῆς συνόδου ἔκθεσις τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 22 Φεβρουαρίου 1852.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΠΑΪΚΟΣ.

Συγκαταθέσει τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἡ κατὰ τὴν 15 (27) Ὀκτωβρίου 1852 κλεισθεῖσα μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἡνωμένων Βασιλείων τῆς Σουηδίας καὶ νορβεγίας συνθήκη περὶ ἐμπορίας τε καὶ ναυτιλίας, συνισταμένη εἰς εἴκοσι δύο ἄρθρα, θέλει ἔχει πλήρη κατὰ νόμιμον ἰσχύν.

Ἄρθρ. 2. Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ὁ Μεγαλειότατος Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ Μεγαλειότατος Βασιλεὺς τῶν Ἡνωμένων Βασιλείων τῆς Σουηδίας καὶ Νορβεγίας, θεωρήσαντες ὠφέλιμον νὰ στερεώσωσι τὰς μεταξὺ τῶν ἐπικρατειῶν των σχέσεις διὰ συνομολογήσεως συνθήκης ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας, διώρισαν ἐπὶ τούτῳ πληρεξουσίους αὐτῶν, ὁ μὲν Μεγαλειότατος Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος, τὸν Κύριον Ἀνδρόνικον Παΐκον, Ὑπουργὸν Αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Σχέσεων, Ταξιάρχην τοῦ Βασιλικοῦ Αὐτοῦ

Τάγματος τοῦ Σωτῆρος, Μεγαλόσταυρον τοῦ Βελγικοῦ Τάγματος τοῦ Λεοπόλδου, τοῦ Σαξωνικοῦ Τάγματος τῆς πολιτικῆς ἀξίας, καὶ τοῦ Νεερλανδικοῦ Λέοντος τῶν Κάτω Χωρῶν.

Ὁ δὲ Μεγαλειότατος Βασιλεὺς τῆς Σουηδίας καὶ Νορβεγίας, τὸν Κύριον Κάρολον Πέτρον Ἐΐδενστάμ, Θαλαμηπόλον Αὐτοῦ, Ἐπιτετραμμένον τὰς ὑποθέσεις παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ Αὐλῇ, Ἀντισυνταγματάρχην ἐν τῷ στρατῷ Αὐτοῦ, Ἀξιωματικὸν τῶν Ἐπιτελῶν, Ἀοχαγὸν τοῦ Πεζικοῦ Τάγματος τοῦ Χαλάνδ, Ἱππότην τοῦ Βασιλικοῦ Αὐτοῦ Τάγματος τοῦ Ξίφους, Ἀνώτερον Ταξιάρχην τοῦ Ἑλληνικοῦ Τάγματος τοῦ Σωτῆρος, Ἱππότην τοῦ Σαρδικοῦ Τάγματος τῶν Ἁγίων Μαυρικίου καὶ Λαζάρου, καὶ τοῦ Περσικοῦ Τάγματος τοῦ Μίρζα.

Οἵτινες μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν πληρεξουσίων αὐτῶν ἐγγράφων, εὑρεθέντων κατὰ τοὺς ἀπαιτουμένους τύπους, συνέθεντο τὰ ἑξῆς ἄρθρα.

Ἄρθρ. 1. Θέλει ὑπάρχει ἀμοιβαία ἐλευθερία ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας μεταξὺ τῶν ὑπηκόων τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν τοῦ Μεγαλειοτάτου Βασιλέως τῆς Σουηδίας καὶ Νορβεγίας.

Ἄρθρ. 2. Ἑπομένως, οἱ ὑπήκοοι τῶν ὑψηλῶν συνομολογουσῶν δυνάμεων θέλουσιν ἀπολαμβάνει εἰς τοὺς λιμένας, μυχοὺς, ὅρμους, πόλεις, καὶ ἄλλα μέρη τῶν δύω ἐπικρατειῶν, ἴσην ἐλευθερίαν ἐμπορίας, ὥστε θέλουσι τοὺς χορηγεῖσθαι εἰς τὰ εἰρημένα μέρη, παρὰ τῶν Κυβερνήσεων τῶν ὑψηλῶν συνομολογούντων μερῶν, ἐντελῶς ἴσα, καὶ ἀμοιβαῖα ἐμπορικὰ δικαιώματα καὶ πλεονεκτήματα, καὶ καθ' ὅσον τὰ δικαιώματα καὶ πλεονεκτήματα ταῦτα ὑπόκεινται ἐκεῖ εἰς ὑποχρεώσεις (redevances) οἱασδήποτε, θέλουσι πληρέστατα ἀρμοιοῦσθαι πρὸς τοὺς ἰθαγενεῖς, καθ' ὅσον ἁρμόζῃ τὰ ὅρια οἱουδήποτε εἴδους.

Οἱ τῶν συμβαλλομένων ἐπικρατειῶν ὑπήκοοι, δύνανται ὡσαύτως νὰ διαμένωσι καὶ κατέχωσιν, εἰς οἱονδήποτε ἁρέσκονται τόπον, εἴτε δι' ἐνοικίου, εἴτε ὡς ἰδιοκτησίαν, κατοικίας, ἀποθήκας καὶ ἄλλα ἀκίνητα κτήματα ἀναγκαῖα εἰς τὸ ἐμπόριόν των. Ἐπειδὴ δὲ, κατὰ τοὺς ἐν τοῖς Ἡνωμένοις Βασιλείοις τῆς Σουηδίας καὶ Νορβεγίας ἰσχύοντας νόμους, καὶ διατάγματα, ἀπαιτεῖται προηγουμένη καὶ εἰδικὴ ἄδεια διὰ πάντα ἀλλοδαπὸν, ἵνα ἐν τοῖς Βασιλείοις τούτοις ἔχῃ ἰδιοκτησίαν ἀκινήτων κτημάτων, καὶ ἀποκατασταθῇ ὁριστικῶς ἐν αὐτοῖς, ἐννοεῖται, ὅτι ὅσοι τῶν ὑπηκόων τῆς Αὐτοῦ Ἑλληνικῆς Μεγαλειότητος, θελήσωσι ν' ἀποκτήσωσιν ἀκίνητα κτήματα ὡς ἰδιοκτησίαν, ἢ ν' ἀπο-

καταστα θῶσιν ἐν τοῖς Ἡνωμένοις Βασιλείοις τῆς Σουηδίας καὶ Νορβεγίας, ὀφείλουσι προηγουμένως νὰ λαμβάνωσι τὴν ἐπὶ τούτῳ ἄδειαν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Μεγαλειοτάτου Βασιλέως τῶν Ἡνωμένων Βασιλείων Σουηδίας καὶ Νορβεγίας.

Ὡσαύτως δὲ, ἐὰν εἰς τὸ μέλλον ἐκδοθῇ ἐν τῷ Βασιλείῳ τῆς Ἑλλάδος νόμος ἢ διάταγμά τι, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων ν' ἀπαιτῆται εἰδικὴ ἄδεια, ἵνα δύνανται ν' ἀποκατασταθῶσιν ἀλλοδαποὶ ἐν Ἑλλάδι, οἱ ὑπήκοοι τότε τοῦ Μεγαλειοτάτου Βασιλέως τῶν Ἡνωμένων Βασιλείων Σουηδίας καὶ Νορβεγίας, θέλουσιν ὡσαύτως συμμορφοῦσθαι μὲ τοὺς νόμους ἢ τὰ διατάγματα ταῦτα.

Ἄλλως τε, ἅπαντες ἑκατέρων τῶν ἐθνῶν οἱ ἔμποροι θέλουσιν ἀπολαμβάνει ἀμοιβαίως, δι' ἑαυτούς τε καὶ τὰς ἰδιοκτησίας των, πληρεστάτην ἀσφάλειαν, καὶ θέλει τοῖς χορηγεῖσθαι διὰ τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἐμπορίου των ἡ αὐτὴ προστασία, ἧς ἀπολαύουσιν οἱ ἰθαγενεῖς, ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ ὑπόκηνται εἰς τοὺς νόμους καὶ τὰ διατάγματα τῶν ἀμοιβαίων ἐπικρατειῶν.

Ἄρθρ. 3. Φθάνοντα τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα εἰς τοὺς λιμένας τῆς Σουηδίας καὶ Νορβεγίας, κενὰ ἢ μὲ φορτίον, καὶ ἀμοιβαίως τὰ Σουηδικὰ καὶ Νορβεγικὰ πλοῖα ρθάνοντα εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἑλλάδος, κενὰ ἢ μὲ φορτίον, θέλουσι θεωρεῖσθαι κατά τε τὴν ἄφιξιν, διαμονὴν καὶ ἀπέλευσίν των, ἀπαραλλάκτως ὡς τὰ ἐγχώρια πλοῖα, τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν αὐτῶν μερῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιβολὴν τῶν δικαιωμάτων χωρητικότητος, φάρων, ναυηγεσίας διαπορίου (ράρο), τῶν λιμενικῶν δικαιωμάτων, τῶν τῆς καθάρσεως, καὶ ὡς πρὸς τὰς εἴς τινας δημοσίους ὑπαλλήλους χορηγουμένας ἀντιμισθίας, ἔτι δὲ ὡς πρὸς πᾶν τέλος ἢ βάρος οἱονδήποτε, εἰσπραττόμενον ἐν ὀνόματι, ἢ πρὸς ὄφελος τῆς Κυβερνήσεως, τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν, ἢ εἰδικῶν καταστημάτων οἱωνδήποτε.

Ἄρθρ. 4. Πᾶν εἶδος ἐμπορεύματος, προϊὸν τῆς γῆς ἢ τῆς βιομηχανίας, εἴτε τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, εἴτε πάσης ἄλλης χώρας, δυνάμενον ἐννόμως νὰ εἰσαχθῇ εἰς τοὺς λιμένας τῶν Ἡνωμένων Βασιλείων τῆς Σουηδίας καὶ Νορβεγίας, διὰ Σουηδικῶν καὶ Νορβεγικῶν πλοίων, δύναται ἐπίσης νὰ εἰσαχθῇ ἐν αὐτοῖς καὶ δι' ἑλληνικῶν πλοίων, προερχομένων ἐκ λιμένων τῆς Ἑλλάδος, εἴτε ἐκ λιμένων πάσης ἄλλης ξένης ἐπικρατείας, χωρὶς νὰ ὑποβάλληται εἰς ἄλλα ἢ ἀνώτερα δικαιώματα ἢ βάρη οἱουδήποτε εἴδους ἢ ὀνομασίας, ἐπιβαλλόμενα ἐν ὀνόματι ἢ πρὸς ὄφελος τῆς Κυβερνήσεως, τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν, ἢ εἰδικῶν καταστημάτων οἱωνδήποτε, εἰμὴ ὡς ἂν ἡ εἰσαγωγὴ τῶν ἐμπο

ρευμάτων ἢ προϊόντων τούτων ἤθελε γείνει διὰ Σουηδικῶν καὶ Νορβεγικῶν πλοίων. Καὶ ἀμοιβαίως πᾶν εἶδος ἐμπορεύματος, ἢ πᾶν προϊὸν τῆς γῆς ἢ τῆς βιομηχανίας τῶν Ἡνωμένων Βασιλείων τῆς Σουηδίας καὶ Νορβεγίας, εἴτε πάσης ἄλλης χώρας, δυνάμενον ἐννόμως νὰ εἰσαχθῇ εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, δι' ἑλληνικῶν πλοίων, δύναται ἐπίσης νὰ εἰσαχθῇ ἐν αὐτοῖς διὰ Σουηδικῶν καὶ Νορβεγικῶν πλοίων, προερχομένων εἴτε ἐκ λιμένων τῆς Σουηδίας καὶ Νορβεγίας, εἴτε ἐκ λιμένων πάσης ἄλλης ξένης ἐπικρατείας, χωρὶς νὰ ὑποβάλληται εἰς ἄλλα ἢ ἀνώτερα δικαιώματα ἢ βάρη οἱουδήποτε εἴδους ἢ ὀνομασίας, ἐπιβαλλόμενα ἐν ὀνόματι ἢ πρὸς ὄφελος τῆς Κυβερνήσεως, τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν, ἢ εἰδικῶν καταστημάτων οἱωνδήποτε, εἰμὴ ὡς ἂν ἡ εἰσαγωγὴ αὐτῶν ἐγίνετο δι' ἑλληνικῶν πλοίων.

Ἄρθρ. 5. Ἅπαντα τὰ ἐμπορεύματα, ἢ προϊόντα τῆς γῆς ἢ τῆς βιομηχανίας τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, εἴτε οἱασδήποτε ἄλλης χώρας, ὧν ἡ δι' οἱονδήποτε μέρος ἐξαγωγὴ ἐκ τῶν λιμένων τῆς Ἑλλάδος δι' ἑλληνικῶν πλοίων εἶναι ἐννόμως ἐπιτετραμμένη, δύνανται ὡσαύτως νὰ ἐξαχθῶσιν ἐκ τῶν ῥηθέντων λιμένων διὰ Σουηδικῶν καὶ Νορβεγικῶν πλοίων, χωρὶς νὰ ὑπόκηνται εἰς ἄλλα ἢ ἀνώτερα δικαιώματα, ἢ βάρη οἱουδήποτε εἴδους ἢ ὀνομασίας, ἐπιβαλλόμενα ἐν ὀνόματι ἢ πρὸς ὄφελος τῆς Κυβερνήσεως, τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν, ἢ εἰδικῶν καταστημάτων οἱωνδήποτε, εἰμὴ ὡς ἂν ἡ ἐξαγωγὴ ἐγίνετο δι' ἑλληνικῶν πλοίων. Ἀμοιβαίως ἡ αὐτὴ ἀκριβῶς ἀφομοίωσις θέλει τηρεῖσθαι εἰς τοὺς λιμένας τῶν Ἡνωμένων βασιλείων τῆς Σουηδίας καὶ Νορβεγίας, ὥστε ἅπαντα τὰ ἐμπορεύματα ἢ προϊόντα τῆς γῆς, ἢ τῆς βιομηχανίας τῶν Ἡνωμένων βασιλείων τῆς Σουηδίας καὶ Νορβεγίας, ἢ καὶ πάσης ἄλλης χώρας, ὧν ἡ δι' οἱονδήποτε μέρος ἐξαγωγὴ ἐκ τῶν λιμένων τῶν εἰρημένων Ἡνωμένων βασιλείων, διὰ τῶν ἐγχωρίων πλοίων εἶναι ἐννόμως ἐπιτετραμμένη, δύνανται ὡσαύτως νὰ ἐξαχθῶσιν ἐκ τῶν αὐτῶν λιμένων καὶ δι' ἑλληνικῶν πλοίων, χωρὶς νὰ ὑποβάλλωνται εἰς ἄλλα ἢ ἀνώτερα δικαιώματα ἢ βάρη οἱασδήποτε, ἐπιβαλλόμενα ἐν ὀνόματι ἢ εἰς ὄφελος τῆς Κυβερνήσεως, τῶν ἐγχωρίων ἀρχῶν, ἢ εἰδικῶν καταστημάτων οἱωνδήποτε, εἰμὴ ὡς ἂν ἡ ἐξαγωγὴ ἐγίνετο διὰ Σουηδικῶν καὶ Νορβεγ. πλοίων.

Ἄρθρ. 6. Δὲν θέλουσιν ἐπιβάλλεσθαι ἄλλα ἢ ἀνώτερα δικαιώματα ἐπὶ τῶν εἰδῶν, ἅτινα εἰσάγονται εἰς Σουηδίαν καὶ Νορβεγίαν, προερχόμενα ἐκ τῆς γῆς ἢ τῆς βιομηχανίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς οὐδ' ἐπὶ τῶν εἰδῶν, ἅτινα εἰσάγονται εἰς τὸ Βασίλειον τῆς

Ἑλλάδος, προερχόμενα ἐκ τῆς γῆς ἢ τῆς βιομηχανίας τῆς Σουηδίας καὶ Νορβεγίας, εἰμὴ ὅσα ἐπιβάλλονται, ἢ θέλουσιν ἐπιβληθῆ ἐπὶ τῶν αὐτῶν εἰδῶν, προερχομένων ἐκ τῆς γῆς ἢ τῆς βιομηχανίας, οἱουδήποτε ἄλλου ξένου Κράτους. Ὡσαύτως δὲν θέλει ἐπιβάλλεσθαι ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς ἢ ἐξαγωγῆς τῶν εἰδῶν, τῶν προερχομένων ἐκ τῆς γῆς ἢ τῆς βιομηχανίας τῆς Ἑλλάδος, ἢ τῆς Σουηδίας καὶ Νορβεγίας, κατὰ τὴν εἴσοδον ἢ ἔξοδον αὐτῶν ἐκ τῶν λιμένων τῆς Ἑλλάδος ἢ τῶν τῆς Σουηδίας καὶ Νορβεγίας, οἱαδήποτε ἀπαγόρευσις, μὴ ἐφαρμοζομένη ἐπίσης εἰς πᾶν ἄλλο ἔθνος.

Ἄρθρ. 7. Πᾶσα εὐκολία παρακατάθήκης, ὡς καὶ πᾶσα ἀμοιβὴ ἢ ἐπιστροφὴ δικαιωμάτων, παραχωρηθεῖσαι ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ θατέρου τῶν ὑψηλῶν συνομολογούντων μερῶν, ὡς πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν ἢ ἐξαγωγὴν οἱουδήποτε εἴδους, θέλουσιν ἐπίσης παραχωρεῖσθαι εἰς τὰ εἴδη τῆς αὐτῆς φύσεως, προϊόντα τῆς γῆς ἢ τῆς βιομηχανίας τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων μερῶν, ὡς καὶ εἰς τὴν διὰ τῶν πλοίων αὐτοῦ γινομένην εἰσαγωγὴν καὶ ἐξαγωγήν.

Ἄρθρ. 8. Οὐδεμία τῶν δύω Κυβερνήσεων, ὡς οὐδέ τις Πράκτωρ, ἑταιρία ἢ συντεχνία ἐξ ὀνόματος, ἢ ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτῆς ἐνεργοῦντες, θέλει ἀπονέμει ἀμέσως ἢ ἐμμέσως προτίμησίν τινα, περὶ τὴν ἀγορὰν καὶ πώλησιν κατειργασμένων ἢ ἀκατεργάστων προϊόντων, προερχομένων ἐκ τῆς Ἐπικρατείας μιᾶς τῶν δύω Ὑψηλῶν συνομολογουσῶν Δυνάμεων, καὶ εἰσαγομένων εἰς τὴν Ἐπικράτειαν τῆς ἄλλης, λόγῳ, ἢ χάριν τῆς Ἐθνικότητος τοῦ πλοίου, καθ' ὅσον τῶν συνομολογουσῶν Δυνάμεων ἡ πρόθεσις εἶναι νὰ μὴν ὁρίσταται, ὡς πρὸς τοῦτο, διάκρισίς τις ἢ διαφορά.

Ἄρθρ. 9. Πᾶν ἐμπόρευμα εἰσαγόμενον, παρακατατιθέμενον, ἢ ἀποθηκευόμενον εἰς τοὺς λιμένας τῶν Ἐπικρατειῶν τῶν Ὑψηλῶν Συνομολογουσῶν Δυνάμεων, καὶ τῶν ὑπὸ τούτων κατεχομένων μερῶν, θέλει ὑποβάλλεσθαι, διαρκούσης τῆς ἀποθηκεύσεώς του, εἰς τὰς αὐτὰς διατάξεις, ὅρους καὶ δικαιώματα, εἴτε δι' Ἑλληνικῶν, εἴτε διὰ Σουηδικῶν καὶ Νορβεγικῶν πλοίων ἤθελε γείνει ἡ εἰσαγωγὴ αὐτῶν. Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, ἡ ἐκ νέου ἐξαγωγὴ τῶν τοιούτων ἐμπορευμάτων, εἴτε δι Ἑλληνικῶν, εἴτε διὰ Σουηδικῶν καὶ Νορβεγικῶν πλοίων γινομένη, θέλει ἀπολαμβάνει τὰς αὐτὰς εὐκολίας, καὶ ὑποβάλλεσθαι εἰς τὰ αὐτὰ δικαιώματα.

Ἄρθρ. 10. Ἡ ἀκτεμπορία τῶν ἐγχωρίων προϊόντων ἢ ξένων, ἀποστελλομένων ἐξ ἑνὸς λιμένος εἰς ἕτερον τῆς αὐτῆς Ἐπικρατείας, διαρυλάττεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐγχώριον σημαίαν.

Ἐν τούτοις τὰ πλοῖα ἑκατέρων τῶν συνομολογουσῶν Δυνάμεων, εἰσπλεύσαντα εἰς τοὺς λιμένας τῆς ἑτέρας, δύνανται νὰ μὴν ἀποβιβάσωσιν εἰμὴ μέρος μόνον τοῦ φορτίου των, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ πλοιάρχου, ἢ ἰδιοκτήτου, καὶ ν' ἀποπλεύσωσιν ἐλευθέρως μὲ τὸ λοιπὸν τοῦ φορτίου, χωρὶς νὰ ὑποβάλλωνται εἰς ἄλλα δικαιώματα, φόρους ἢ βάρη οἱαδήποτε, εἰμὴ τὰ διὰ τὸ ἀποβιβασθὲν μόνον μέρος ἀναλογοῦντα, ὅπερ θέλει σημειοῦσθαι καὶ διαγράφεσθαι ἐπὶ τοῦ δηλωτικοῦ, τοῦ περιέχοντος τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν εἰδῶν, δι' ὧν ἦτο φορτωμένον τὸ πλοῖον. Τὸ δηλωτικὸν τοῦτο θέλει ὁλοσχερὲς παρουσιάζεσθαι εἰς τὸ τελωνεῖον τοῦ τῆς προσορμήσεως τοῦ πλοίου μέρους. Οὐδεμία θέλει ἐπιβάλλεσθαι πλήρωμὴ διὰ τὸ ἐπὶ τοῦ πλοίου μένον μέρος τοῦ φορτίου, μεθ' οὗ τοῦτο δύναται ν' ἀποπλεύσῃ καὶ ἐξακολουθήσῃ τὸν πλοῦν αὐτοῦ πρὸς ἕτερον ἢ ἑτέρους λιμένας τῆς αὐτῆς Ἐπικρατείας, καὶ νὰ διαθέσῃ ἐκεῖ τὸ λοιπὸν τοῦ φορτίου του, ἂν σύγκηται ἐξ εἰδῶν, ὧν ἐπιτρέπεται ἡ εἰσαγωγὴ, πληρῶνον τὰ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἐπιβλητέα δικαιώματα· ἢ δύναται εἰσέτι καὶ ν' ἀπέλθῃ εἰς πᾶσαν ἄλλην Ἐπικράτειαν. Ἐννοεῖται μ' ὅλα ταῦτα, ὅτι τὰ δικαιώματα, φόροι, ἢ βάρη οἱαδήποτε, τὰ ἰσχύοντα, ἢ ἐπιβληθησόμενα δι' αὐτὰ ταῦτα τὰ πλοῖα, θέλουσιν ἐξοφλεῖσθαι εἰς τὸν πρῶτον λιμένα, ἔνθα ἤθελεν ἀνοιχθῇ τὸ φορτίον, ἢ ἀποβιβασθῇ μέρος αὐτοῦ. Ἀλλ' οὐδὲν δικαίωμα, φόρος ἢ βάρος τι τοιοῦτον, θέλει αὖθις ζητεῖσθαι εἰς τοὺς λιμένας τῆς αὐτῆς Ἐπικρατείας, ἐν οἷς τὰ εἰρημένα πλοῖα θελήσωσι τυχὸν νὰ εἰσπλεύσωσιν ἀκολούθως, ἐκτὸς μόνον ἐὰν ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει ἤθελον ὑπόκεισθαι καὶ τὰ ἐγχώρια πλοῖα εἰς τὰ αὐτὰ δικαιώματα.

Ἄρθρ. 11. Θέλουσι θεωρεῖσθαι ὡς πλοῖα Ἑλληνικὰ, ἢ Σουηδικὰ καὶ Νορβεγικὰ, ὅσα πλέουσι καὶ διακατέχονται κατὰ τὰς ἐν ταῖς ἀμοιβαίαις ἐπικρατείαις ἰσχυούσας διατάξεις.

Ἄρθρ. 12. Εἰς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν κατὰ τοὺς λιμένας ἀστυνομικὴν εὐταξίαν, τὴν φόρτωσιν καὶ ἀποφόρτωσιν τῶν πλοίων, τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἐμπορευμάτων, ἀντικειμένων ἐμπορίας καὶ οἱωνδήποτε πραγμάτων, οἱ ὑπήκοοι τῶν ὑψηλῶν συνομολογουσῶν Δυνάμεων θέλουσιν ἀμοιβαίως ὑπόκεισθαι εἰς τὰ παρὰ τῶν ἐγχωρίων νόμων καὶ ἀστυνομικῶν διατάξεων ὡρισμένα. Ἀντὶ τούτου δὲ θέλουσιν ἀπολαμβάνει διά τε ἑαυτοὺς καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν ἑκατέρων τῶν ἐπικρατειῶν, τὰ αὐτὰ δικαιώματα καὶ προνόμια, τὰς αὐτὰς χάριτας καὶ ἐξαιρέσεις, ὡς καὶ οἱ ἰθαγενεῖς. Ἔχουσιν ἐπίσης τὸ δικαίωμα τοῦ

διαθέτειν ἐλευθέρως τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν διὰ πωλήσεως ἀνταλλαγῆς, δωρεᾶς, διαθήκης, ἢ ἄλλως ὁπωσδήποτε, χωρὶς ν' ἀπαντήσωσι πρόσκομμά τι ἢ ἐμπόδιον, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως τοῦ νὰ συμμορφοῦνται μὲ τοὺς νόμους καὶ κανονισμοὺς ἑκατέρων τῶν ἐπικρατειῶν. Δύνανται νὰ μεταβιβάσωσι, κατὰ τὸ δοκοῦν, τὴν περιουσίαν αὐτῶν ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἑτέραν τῶν δύω ἐπικρατειῶν, χωρὶς νὰ ὑπόκηνται, ἕνεκ τῆς μεταφορᾶς ταύτης, εἰς ἕκτακτόν τι τέλος, ἢ δασμὸν οἱονδήποτε.

Ἄρθρ. 13. Ἐὰν πολιτικὸν ἢ ἐμπορικὸν πλοῖον τῆς Ἑλλάδος, ἢ τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας, ναυαγήσῃ εἰς τοὺς λιμένας ἢ τὰς ἀκτὰς τῆς ἑτέρας τῶν ἐπικρατειῶν, θέλει τῷ παρέχεσθαι ἡ κατὰ τὸ δυνατὸν μεγίστη ἀντίληψις πρός τε τὴν συντήρησιν τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων, καὶ τὴν περὶ τῶν διασωθέντων ἀντικειμένων φροντίδα, ἐξασφάλισιν καὶ ἀπόδοσιν αὐτῶν. Τὰ πράγματα δὲ ταῦτα δὲν θέλουσι καθυποβάλλεσθαι εἰς πληρωμὴν δικαιωμάτων, εἰμὴ μόνον κατὰ λόγον τοῦ εἰσαχθησομένου τυχὸν μέρους πρὸς ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν.

Ἄρθ. 14. Αἱ ὑψηλαὶ συνομολογοῦσαι Δυνάμεις συμφωνοῦσι νὰ μὴ δέχωνται πειρατὰς εἰς κανένα λιμένα, μυχὸν ἢ ὅρμον τῶν ἐπικρατειῶν αὐτῶν, νὰ ἐπιβάλλωσι τὰς τῶν νόμων αὐστηρὰς ποινὰς εἰς πάντας τοὺς ἐπὶ πειρατείᾳ ἐγνωσμένους, καὶ πάντας τοὺς ἐν ταῖς ἐπικρατείαις αὐτῶν διαμένοντας, ὅσοι ἐξελεγχθῶσι συναίτιοι τῶν τοιούτων, ἢ συνεννοούμενοι μετ' αὐτῶν. Ὅσα πλοῖα καὶ φορτία ἀνήκοντα εἰς ὑπηκόους ἑκατέρων τῶν συνομολογουσῶν Δυνάμεων συλλάβωσιν οἱ πειραταὶ, ἢ φέρωσιν εἰς τοὺς λιμένας μιᾶς τῶν δύω ἐπικρατειῶν, θέλουσιν ἀποδίδεσθαι εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας, ἢ τοὺς προσηκόντως διωρισμένους πληρεξουσίους, ἢ τοὺς κληρονόμους αὐτῶν, ἐὰν ἀποδείξωσι τὴν ταυτότητα τῆς ἰδιοκτησίας. Ἡ ἀπόδοσις αὕτη θέλει γίνεσθαι, καὶ ἂν τὸ ζητούμενον πρᾶγμα εὑρίσκηται εἰς τρίτου χεῖρας, ἀπαιτεῖται δὲ μόνον ν' ἀποδειχθῇ, ὅτι ὁ ἀποκτήσας αὐτὸ, ἐγίνωσκεν, ἢ ἠδύνατο νὰ γινώσκῃ, ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος πρᾶγμα προήρχετο ἐκ πειρατείας.

Ἄρθρ. 15. Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν τὸ ἓν Κράτος ἤθελεν ἔχει πόλεμον καθ' οἱασδήποτε Δυνάμεως, καθ' οἱουδήποτε ἔθνους ἢ Κράτους, οἱ τοῦ ἑτέρου ὑπήκοοι δύνανται νὰ ἐξακολουθήσωσι τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν των μετὰ τῶν ἐπικρατειῶν τούτων, ἐκτὸς τῶν κατὰ γῆν ἢ θάλασσαν ἀποκεκλεισμένων, ἢ πολιορκημένων πόλεων ἢ λιμένων. Ἀλλὰ κατ' οὐδένα λόγον δὲν θέλει

συγχωρεῖσθαι ἡ ἐμπορία εἰδῶν, ὑπαγομένων εἰς τὴν περὶ τὰ πολεμαρόδια λαθρεμπορίαν.

Ἄρθρ. 16. Ἑκάστη τῶν ὑψηλῶν συνομολογουσῶν Δυνάμεων δύναται νὰ διατηρῇ γενικοὺς προξένους, προξένους, ὑποπροξένους καὶ προξενικοὺς πράκτορας εἰς τοὺς λιμένας καὶ πόλεις τῆς ἐπικρατείας τῆς ἑτέρας, ἐν αἷς ἡ διατήρησις αὐτῶν θεωρεῖται, ἢ ἤθελε μετὰ ταῦτα θεωρηθῇ, ἀναγκαία πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν ἐμπορικῶν συμφερόντων τῶν ὑπηκόων αὐτῶν. Οἱ πρόξενοι οὗτοι, οἱασδήποτε ἂν ὦσι τάξεως, τακτικῶς διορισθέντες ὑπὸ τῶν ἀμοιβαίων Κυβερνήσεών των, δὲν δύνανται νὰ κάμωσιν ἔναρξιν τῶν καθηκόντων των ἄνευ προηγηθείσης ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως, ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ τῆς ὁποίας εἰσὶ διωρισμένοι· ἄλλως θέλουσιν ἀπολαύει εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἐπικρατείας, διά τε ἑαυτοὺς καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων των, προνόμια ἴσα.

Ἄρθρ. 17. Οἱ πρόξενοι οἱασδήποτε ἂν ὦσι τάξεως, θέλουσιν ἔχει τὸ δικαίωμα, καθὸ τοιοῦτοι, νὰ ἐκπληρῶσι χρέη δικαστῶν ἢ διαιτητῶν εἰς τὰς μεταξὺ τῶν πλοιάρχων καὶ τῶν πληρωμάτων τῶν πλοίων τοῦ ἔθνους, τοῦ ὁποίου ἐπιμελοῦνται τὰ συμφέροντα, ἀναφυομένας τυχὸν διενέξεις, χωρὶς νὰ δύνανται αἱ ἐγχώριοι ἀρχαὶ νὰ ἐπεμβαίνωσιν, εἰμὴ μόνον ἐὰν ἡ διαγωγὴ τῶν πληρωμάτων ἢ τοῦ πλοιάρχου, ἤθελε διαταράξῃ τὴν τάξιν, ἢ τὴν ἡσυχίαν τοῦ τόπου, ἢ ἂν οἱ εἰρημένοι πρόξενοι ἤθελον ἐπικαλεσθῇ τὴν μεσολάβησιν αὐτῶν, πρὸς ἐκτέλεσιν ἢ διατήρησιν τῶν ἀποφάσεών των. Ἐννοεῖται ὅμως, ὅτι τὸ εἶδος τοῦτο τῶν δικαστικῶν ἢ διαιτητικῶν ἀποφάσεων δὲν θέλει ἀποστερεῖ τὰ διαφερόμενα μέρη τοῦ δικαιώματος, τὸ ὁποῖον ἔχουσι τοῦ νὰ καταφύγωσι, μετὰ τὴν ἐπιστροφήν των, εἰς τὰ μέσα τὰ ὁποῖα τοῖς παρέχουσιν οἱ νόμοι τῆς πατρίδος των.

Ἄρθρ. 18. Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ῥηθέντας προξένους νὰ ἐξαιτῶνται τὴν συνδρομὴν τῶν ἐγχωρίων ἀρχῶν διὰ τὴν σύλληψιν, κράτησιν, καὶ φυλάκισιν τῶν δραπετῶν πολεμικῶν ἢ ἐμπορικῶν πλοίων τοῦ ἔθνους των, θέλουσι δὲ ἀπευθύνεσθαι ἐπὶ τούτῳ εἰτὰ δικαστήρια, δικαστὰς, ἢ ἄλλους ἁρμοδίους ὑπαλλήλους, καὶ θέλουσι ζητεῖ ἐγγράφως τοὺς εἰρημένους δραπέτας, ἀποδεικνύοντες διὰ τῆς κοινοποιήσεως τῶν βίβλων τῶν πλοίων, ἢ τῶν ναυτολογίων, ἢ δι' ἑτέρων ἐπισήμων ἐγγράφων, ὅτι τὰ δεῖνα ἄτομα, ἀπετέλεσαν μέρος τῶν δεῖνα πληρωμάτων. Τῆς δὲ αἰτήσεως οὕτως αἰτιολογουμένης δὲν θέλει ἀρνεῖσθαι ἡ ἀπόδοσις, παρεκτὸς

ἂν οἱ δραπέται τυγχάνωσιν ὄντες ὑπήκοοι τοῦ τόπου ἔνθα ἐδραπέτευσαν.

Συλλαμβανόμενοι οἱ τοιοῦτοι δραπέται, θέλουσι τίθεσθαι εἰς τὴν διάθεσιν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος προξένων, ὑποπροξένων, ἢ πρακτόρων. Δύνανται δὲ καὶ νὰ κλεισθῶσιν εἰς τὰς δημοσίους φυλακὰς, ἐπὶ τῇ αἰτήσει καὶ δαπάναις τῶν αἰτούντων αὐτούς, ἵνα πεμφθῶσιν εἰς τὰ πλοῖα, εἰς ἃ ἀνήκουσιν, ἢ εἰς ἄλλα τοῦ αὐτοῦ ἔθνους. Ἀλλ' ἐὰν δὲν ἀποπεμφθῶσιν ἐν διαστήματι τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κρατήσεώς των, θέλουσιν ἀπολύεσθαι, καὶ δὲν θέλουσι συλλαμβάνεσθαι πλέον ἐπὶ τῇ αὐτῇ αἰτίᾳ. Ἐννοεῖται ἐν τούτοις, ὅτι ἂν ὁ δραπέτης τυγχάνῃ πράξας ἤδη κακούργημα ἢ πλημμέλημά τι μετὰ τὴν ἀποβίβασίν του, δύναται ν' ἀναβληθῇ ἡ ἀπόδοσις αὐτοῦ, μέχρις οὗ τὸ ἐπιληφθὲν τῆς ὑποθέσεως ταύτης δικαστήριον ἤθελεν ἐκδώσει τὴν ἀπόφασίν του, καὶ ἤθελεν αὐτὴ ἐκτελεσθῇ. Ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει οἱ δραπετεύσαντες ναῦται ὑπογρεοῦνται εἰς ἀποζημίωσιν τῶν ὡς ἐκ τῆς δραπετεύσεώς των προξενηθέντων ἐξόδων, ἢ προελθουσῶν ζημιῶν εἰς τὸν πλοίαρχον ἢ τοὺς φορτωτάς. Ἐπὶ τούτῳ δὲ οἱ ζημιωθέντες θέλουσιν ἀπευθύνει τὴν ἀποζημίωσιν αὐτῶν διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ.

Ἄρθρ. 19. Τὰ κατειργασμένα ἢ ἀκατέργαστα προϊόντα τῶν ἐπικρατειῶν ἑκατέρων τῶν Ὑψ. συνομολογουσῶν Δυνάμεων, ὅσων ἡ εἰς τὴν ἐπικράτειαν τῆς ἑτέρας εἰσαγωγὴ εἶναι ἐννόμως ἐπιτετραμμένη, δὲν θέλουσι καθυποβάλλεσθαι εἰς πληρωμὴν δικαιωμάτων ἀνωτέρων, ἢ ἄλλων οἱωνδήποτε, παρ' ἐκεῖνα, εἰς ἃ ὑπόκεινται, ἢ θέλουσιν ὑποβληθῇ τὰ τοῦ αὐτοῦ εἴδους προϊόντα ἄλλης τινος ἐπικρατείας, ἐκτὸς μόνον, ὅτε ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ τοῦ ἑτέρου τῶν Βασιλείων, τὰ ἐπὶ τῶν κατειργασμένων καὶ ἀκατεργάστων προϊόντων ἄλλης τινὸς χώρας ἐπιβαλλόμενα δικαιώματα, ἤθελον ἐλαττωθῇ δυνάμει ἐπισήμου συνθήκης, ἐπὶ ἐξασφαλίσει ἰδιαιτέρων ἐμπορικῶν πλεονεκτημάτων, ἢ ἀναλόγου ἐλαττώσεως δικαιωμάτων. Κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἡ ἑτέρα τῶν Κυβερνήσεων δὲν θέλει δύνασθαι νὰ ζητήσῃ τὴν αὐτὴν τῶν δικαιωμάτων ἐλάττωσιν, εἰμὴ παρέχουσα τὰ αὐτὰ πλεονεκτήματα. καὶ δὲν θέλει ἀπολαύει ταύτης, εἰμὴ ἀφ' ἧς στιγμῆς ἤθελεν ἀσφαλίσει πρὸς τὴν ἄλλην τὰ εἰρημένα πλεονεκτήματα, ἢ ἂν δὲν δύναται νὰ προσφέρῃ τοιαῦτα τῆς αὐτῆς ἐκτάσεως καὶ ποιότητος, ἀφοῦ παραχωρήσῃ ἕτερα ἀντάξια αὐτῶν. Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει αἱ δύω Κυβερνήσεις πρέπει νὰ διατάξωσι δι' ἰδιαιτέρας συμβάσεως τὰ περὶ τούτου.

Ἄρθρ. 20. Ὁ Μεγαλειότατος Βασιλεὺς τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας συγκατατίθεται, ὥστε ἅπασαι τῆς παρούσης συνθήκης αἱ διατάξεις νὰ ἐφαρμόζωνται πληρέστατα εἰς τὰ πρὸς τὴν ἀποικίαν τῆς Αὐτοῦ Σουηδικῆς Μεγαλειότητος κατὰ τὰς Δυτικὰς Ἰνδίας, τὴν νῆσον δηλονότι τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου καὶ τὰ ὑπ' αὐτὴν μέρη, μετὰ φορτίου, ἢ ἄνευ φορτίου καταπλέοντα ἑλληνικὰ πλοῖα, εἴτε ἐκ λιμένων τῶν Ἡνωμένων Βασιλείων τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας, εἴτε ἐξ οἱασδήποτε ἄλλης προελεύσεως, ὡς καὶ εἰς τὰ ἐκ τῆς εἰρημένης ἀποικίας ἐκπλέοντα κενὰ ἢ μετὰ φορτίου, καὶ διευθυνόμενα εἰς Σουηδίαν καὶ Νορβηγίαν, ἢ πᾶσαν ἄλλην χώραν.

Ἄρθρ. 21. Ἡ παροῦσα συνθήκη ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας θέλει ἰσχύει δέκα ἔτη ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἐπικυρώσεων, καὶ μετὰ τὴν προθεσμίαν ταύτην, μέχρι τῆς παρελεύσεως δώδεκα εἰσέτι μηνῶν, ἀφοῦ ἡ μία τῶν ὑψηλῶν συνομολογουσῶν Δυνάμεων φανερώσῃ εἰς τὴν ἑτέραν, τὴν περὶ παύσεως τῆς συνθήκης ταύτης πρόθεσίν της. Ἐννοεῖται, ὅτι αἱ διατάξεις τῆς μεταξὺ τοῦ Μεγαλειοτάτου Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Μεγαλειοτάτου Βασιλέως τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας ἀπὸ 22 Νοεμβρ. (4 Δεκεμβ.) 1836 ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις συνθήκης, ὡς καὶ αἱ τῆς προσθέτου πράξεως τῆς 26 Ἰουλίου (7 Αὐγούστου) μένουσιν ἄκυροι.

Ἄρθρ. 22. Αἱ ἐπικυρώσεις τῆς παρούσης συνθήκης θέλουσιν ἀνταλλαγῆ ἐν Ἀθήναις ἐν διαστήματι ἓξ μηνῶν, ἢ καὶ πρότερον εἰ δυνατὸν, ἀφ' ἧς ὑπογραφῆ.

Πρὸς πίστωσιν τούτων, οἱ πληρεξούσιοι τῶν ὑψηλῶν συνομολογουσῶν Δυνάμεων ὑπογράψαντες τὴν συνθήκην ταύτην, ἐπέθεντο τὰς σφραγίδας των.

Ἐγένετο ἐν Ἀθήναις, τὴν 15 Ὀκτωβρίου 1852.»

Ἀποφασίσθη νὰ τυπωθῇ καὶ νὰ συζητηθῇ μετὰ τὸ περὶ καθυστερούντων νομοσχέδιον.

Ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν Συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατζίσκος
Α. Χαραλάμπης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇ 14 Ἀπριλίου 1853 Ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κύριος Ἀναγνώστης Μοναρχίδης, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου Κυρίου Ἀναγνώστη Δελιγιάννη, προσλαβών εἰς τὴν θέσιν τοῦ κωλυομένου θατέρου τῶν Γραμματέων Κυρίου Β. Χρηστακοπούλου τὸν Γερουσιαστὴν Κύριον Α. Σ. Χαραλάμπην, κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς Συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ἐπεκυρώθησαν.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. Προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς Συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ καθυστερούντων Νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθη τὸ εἰς 4 μεταβληθὲν καὶ τροπολογηθὲν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἄρθρον.

Ὁ δὲ Κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς προέτεινε τὴν ἀκόλουθον ὑποτροπολογίαν τοῦ δευτέρου παραγράφου τοῦ ἄρθρου τούτου.

« ἐὰν ὅμως πίστωσίς τις τοῦ ὀφειλέτου πηγάζουσα μὲν ἐξ ἐποχῆς προγενεστέρας τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Νόμου, μὴ ὑπαγομένη δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου, κατασταθῇ ἀπαιτητὴ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ παραγράφῳ πράξεων, ἢ καταστᾶσα πρότερον ἀπαιτητὴ παρουσιασθῇ μετὰ ταῦτα, τὸ χρέος ἐκκαθαρίζεται ἐκ νέου, ἐνεργουμένου τοῦ συμψηφισμοῦ κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 ὁριζόμενα· ἐκδιδομένων δὲ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου νέων ὁμολογιῶν, αἱ προεκδοθεῖσαι ἀκυροῦνται. »

Διὰ τῆς ὑποτροπολογίας ταύτης α') ὁρίζεται ἡ πίστωσις, ὅπως καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἄρθρῳ, καὶ β') εὐκρινίζεται ὅτι ἀκυροῦνται μόνον αἱ ὁμολογίαι, τηρεῖται δὲ ἡ ὑποθήκη, ἐνῷ κατὰ τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς, « αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο γενομέναι πράξεις εἶνε ἄκυροι. » ἴσως ἠδύναντο νὰ ἀκυρωθῶσι καὶ ὁμολογίαι καὶ ὑποθῆκαι, διότι αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐν τῷ παραγράφῳ πρώτῳ διαγραφόμεναι πράξεις, εἶναι αἱ χρεωστικαὶ ὁμολογίαι καὶ ἡ ὑποθήκη κτημάτων. ἀκυρουμένης δὲ τῆς ὑποθήκης, οὐδεμία εἰς τὸ δημόσιον ὑπολείπεται ἀσφάλεια διὰ τὰ πρὸς αὐτὸ ὀφειλόμενα· ὁ δὲ μὴ καλῆς πίστεως ὀφειλέτης πρὶν ἢ ἐνεργηθῇ νέα ὑποθήκη ἀπαλλατριώνει τὰ κτήματά του.

Παρετήρησεν ἕτερος ὅτι ἂν καὶ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ἐπανάληψιν τοῦ περὶ πιστώσεων προσδιορισμοῦ θεωρῇ περιττὴν, ἀφ' οὗ προσδιωρίσθη τὸ εἶδος τῶν πιστώσεων ἐν τῷ 2 ἄρθρῳ, μόλα ταῦτα, διὰ νὰ κατανοήσῃ ἕκαστος τὸ δεύτερον τῆς ὑποτροπολογίας μέρος, ἀνάγκη νὰ λάβῃ ταύτην ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν μελετήσῃ· προέτεινε δὲ τὴν τύπωσιν ταύτης καὶ τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τὴν αὔριον.

Ἐπήνεγκεν ἄλλος ὅτι δὲν ἤθελεν ἀντιτεθῆναι εἰς τὴν τύπωσιν τῆς ὑποτροπολογίας καὶ τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τὴν αὔριον, ἐὰν παρετήρει διαφοράν τινα οὐσιώδη μεταξὺ τῆς τροπολογίας καὶ ὑποτροπολογίας· ἀλλ' ἐπειδὴ διὰ τῆς ὑποτροπολογίας σαφηνίζεται καλλίτερον ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, ἣν ἕκαστος ἐμελέτησε, τὸ δὲ δημόσιον ἀσφαλίζεται περισσότερον ἀκυρουμένων μόνων τῶν ὁμολογιῶν καὶ τηρουμένης τῆς ὑποθήκης, θεωρεῖ πρωτίστην τὴν τύπωσιν ταύτης.

Ἕτερος χωρὶς νὰ ἀντίκηται καὶ οὗτος εἰς τὴν περὶ τυπώσεως πρότασιν, παρετήρησεν ὅτι ἡ τροπολογία εἶναι καὶ ὀρθοτάτη καὶ ἀναγκαία, διότι ἀκυρουμένων μόνων τῶν ὁμολογιῶν καὶ τηρουμένης τῆς ὑποθήκης ἐξασφαλίζεται τὸ δημόσιον ἀπὸ τῆς στερεψοθυμίας τῶν κακῆς πίστεως ὀφειλετῶν.

Ἄλλος ἀμφισβήτησε τὸ ὀρθὸν καὶ ἀναγκαῖον τῆς ὑποτροπολογίας, διότι καὶ κατὰ τὴν τροπολογίαν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ δὲ κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο γενόμεναι πράξεις θεωροῦνται ἄκυροι. » ἀκυροῦνται αἱ ὁμολογίαι μόνον καὶ οὐχὶ ἡ ὑποθήκη, τὴν διαγραφὴν τῆς ὁποίας, κατὰ τὸν περὶ ὑποθηκῶν νόμον ὁ ὑποθηκοφύλαξ ἐνεργεῖ ὅταν ἴδῃ τὴν ἐξόφλησιν ἐκ μέρους τοῦ δανειστοῦ· προυκάλεσε δὲ τὴν προσοχὴν τοῦ σώματος ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, καὶ προέτεινε τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως διὰ νὰ σκεφθῇ ἕκαστος καλῶς καὶ τροπολογηθῇ τὸ ἄρθρον εἰς τρόπον ὥστε ἀκυρουμένης τῆς ὁμολογίας νὰ συνακυροῦται καὶ ἡ ἐπιβούλωσις τῆς περιουσίας, διὰ νὰ μὴ ἀναζιοπαθῶσιν οἱ ὀφειλέται.

Ἐνταῦθα τῶν μὲν προτεινόντων τὴν ἀναβολὴν, τῶν δὲ τὴν ἐξακολούθησιν, ἡ Γερουσία, ἀφοῦ προηγουμένως ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω καὶ τὰς ἐξῆς ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἄρθρων τροπολογίας καὶ ἐζήτησε τὴν ἀναβολὴν, ἀπεράσισε τὴν τύπωσιν τῆς ὑποτροπολογίας τοῦ ἄρθρου 4 καὶ τῶν λοιπῶν τροπολογιῶν, τὴν ἀναβολὴν δὲ τῆς συζητήσεως διὰ τὴν αὔριον.

Τροπολογία προταθεῖσα παρὰ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ.

Ὁ δεύτερος παράγραφος τοῦ ἄρθρου 4 κατὰ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς νὰ τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως·

« Ἐὰν ὅμως πίστωσίς τις τοῦ ὀφειλέτου πηγάζουσα μὲν ἐξ ἐποχῆς προγενεστέρας τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, μὴ ὑπαγομένη δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου, κατασταθῇ ἀπαιτητὴ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ παραγράφῳ πράξεων, ἡ καταστᾶσα πρότερον ἀπαιτητὴ παρουσιασθῇ μετὰ ταῦτα, τὸ χρέος ἐκκαθαρίζεται ἐκ νέου, ἐνεργουμένου τοῦ συμψηφισμοῦ κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 ὁριζόμενα· ἐκδιδομένων δὲ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου νέων ὁμολογιῶν αἱ προεκδοθεῖσαι ἀκυροῦνται.

« Οὐδεὶς τῶν ὀφειλετῶν ἀπαλλάττεται τῆς καταδιώξεως πρὶν συμμορφωθῇ μὲ τὰς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ διατάξεις. »

Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς γίνεται 6 νὰ μεταβληθῇ ὡς ἀκολούθως·

« Φαλαγγιτικὰ ἢ ναυτικὰ γραμμάτια, εἴτε ἐξεδόθησαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὀφειλέτου, εἴτε περιῆλθαν εἰς τὴν κυριότητά του κληρονομικῷ δικαιώματι, εἴτε μετεβιβάσθησαν εἰς αὐτὸν οἱῳδήτινι ἄλλῳ νομίμῳ τρόπῳ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου παρὰ τοῦ στρατιωτικοῦ ἢ ναυτικοῦ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὁποίου ἐξεδόθησαν ἢ παρὰ τῶν κληρονόμων του, εἶναι δεκτὰ εἰς τὴν ἐξόφλησιν ἑκάστης δόσεως κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον αὐτῆς· καθ' ὁλοκληρίαν δέ, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης προτιμήσῃ νὰ ἐξοφλήσῃ διὰ μιᾶς καὶ τὰς δώδεκα δόσεις. »

Τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νομοσχεδίου μεταβαλλόμενον εἰς ἄρθρον 7 νὰ τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως·

« Τὰ πρὸς τοὺς ὀφειλέτας ἐνοικιαστὰς χορηγούμενα διὰ τοῦ παρόντος νόμου εὐεργετήματα ἐπεκτείνονται καὶ εἰς τοὺς ὑπενοικιαστὰς καὶ συμμετόχους τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ἀπαλλαττομένους κατὰ τοσοῦτον τοῦ πρὸς αὐτὸν χρέους των, ἐφ' ὅσον ἕκαστος ἤθελεν ἐξασφαλίσει τὸ δημόσιον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἀναλόγως τοῦ καθυστεροῦντος μέρους τῆς συμμετοχῆς του εἰς τὴν ἐνοικίασιν.

« Κατὰ τὸ αὐτὸ ποσὸν ἀπαλλάττεται καὶ ὁ ἐνοικιαστὴς τοῦ πρὸς τὸ δημόσιον χρέους του.

« Αἱ περὶ συμψηφισμοῦ πιστώσεων τῶν ἐνοικιαστῶν διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 4, ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ συμμετόχων. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ πίστωσις τοῦ ὑπενοικιαστοῦ ἢ συμμετόχου συμψηφίζεται μὲ μόνον τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτὸν μέρος τοῦ χρέους· ἡ πίστωσις ὅμως τοῦ ἐνοικιαστοῦ συμψηφίζεται μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους καὶ καταλογίζεται ἐφ' ὅλων τῶν ὀφειλομένων ἀπὸ τὰ εὐεργετήματα τοῦ

νόμου, ἑκάστου κατὰ λόγον τοῦ καθυστεροῦντος μέρους τῆς συμμετοχῆς του.

« Ἀλλ' ἐὰν ὀφειλέτης ἐνοικιαστὴς ὢν συνάμα καὶ πιστωτὴς, δὲν ἤθελε συμμορφωθῇ μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἐνεργεῖται οὐχ ἧττον συμψηφισμὸς τῆς πιστώσεως αὐτοῦ μὲ τὸ χρέος τοῦ ὑπενοικιαστοῦ ἢ συμμετόχου, ὅστις ἤθελεν ἐπικαλεσθῇ τὰ ὠφελήματα τοῦ νόμου, κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἀνωτέρω ἀναλογίαν. »

Ἐπὶ τέλους εἷς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἐπήνεγκεν ὅ,τι προκειμένου νὰ σκεφθῇ τὸ σῶμα ἐπὶ τῶν τυπωθησομένων τροπολογιῶν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ἂς σκεφθῇ ἕκαστος ἂν δύναται διὰ τινος τροπολογίας νὰ ἐπεκταθῇ ἡ ἐπιείκεια τοῦ νόμου τούτου καὶ εἰς τοὺς φορολογουμένους· ἀφοῦ τὸ νομοσχέδιον φαίνεται εὐεργετικὸν εἰς τοὺς ἐνοικιαστὰς καὶ ὑπενοικιαστάς, μέγα μέρος τῶν ὁποίων δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς καθυστεροῦν ἐκ κακῆς πίστεως μᾶλλον ἢ ἀνεχείας, εἶναι δικαιότατον νὰ ληφθῇ πρόνοια ἐν τῷ αὐτῷ νομοσχεδίῳ καὶ περὶ τῶν καθυστερούντων φορολογουμένων, ὥστε νὰ μὴ πληρώσωσι καὶ οὗτοι τόκους εἰς τοὺς ἐνοικιαστὰς καὶ ὑπενοικιαστὰς διὰ τὰ πρὸς αὐτοὺς ὀφειλόμενα.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς.
Δ. Χατζίσκος.
Ἀ. Χαραλάμπης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 27 Ἀπριλίου 1853, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρόντων 33 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κύριος Ἀν. Μοναρχίδης, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν θατέρου τῶν Γραμματέων τὸν Γερουσιαστὴν Κύριον Ἀν. Σ. Χαραλάμπην, κηρύττει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀνεγνώσθησαν κατόπιν ἀναφοραὶ τῶν Γερουσιαστῶν ΚΚ. Γ. Γρίβα, Ῥήγα Παλαμίδου, Γ. Μ. Ἀντωνόπουλου, Ἀναστασίου Μαυρομιχάλη, καὶ Διαμαντῆ Ὀλυμπίου, αἰτουμένων τὸν μὲν τεσσάρων πρώτων τεσσαρακονθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν, τοῦ δὲ

πέμπτου καὶ τελευταίου τεσσαρακονθήμερον παράτασιν ἀδείας. Ἡ Γερουσία ἐνέκρινε ταύτας κατὰ τὴν αἴτησίν των.

Παρελθών μετὰ ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω τὸ ἑπόμενον περὶ πιστώσεως τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὴν δευτέραν τριμηνίαν τοῦ ἔτους 1853 νομοσχέδιον ὡς καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἐπειδὴ ἐξηντλήθη ἡ τρίμηνος πίστωσις ἡ προλαβόντως ψηφισθεῖσα καὶ κυρωθεῖσα, καὶ ἐπειδὴ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ τοῦ 1853 δὲν ἐψηφίσθη εἰσέτι ὁριστικῶς, ἐν ᾧ εὑρισκόμεθα περὶ τὰ μέσα τοῦ Ἀπριλίου, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπίκειται ἡ ἀνάγκη τῆς πληρωμῆς τῆς μηνιαίας δαπάνης, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἐπιψήφησιν ὑμῶν, ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς ἐπεψηφίσθη, νομοσχέδιον περὶ δ'. τριμήνου πιστώσεως, εἰς τὸ κατεπεῖγον τοῦ ὁποίου ἀποβλέποντες πέποιθα, ὅτι θέλετε ἐπισπεύσει τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισίν του.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 16 Ἀπριλίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ὅπως ἐψηφίσθη παρὰ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 16 Ἀπριλίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπερασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Τὰ διάφορα ὑπουργεῖα θέλουν πληρώσει ἐπὶ τῇ βάσει χρηματικῶν αἰτήσεων ἐγκεκριμένων παρὰ τοῦ Βασιλέως τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους διὰ τὴν β'. τριμηνίαν τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους κατὰ τὰς ἐν ἰσχυῖ λογιστικὰς διατυπώσεις ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς ἐπιψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1853.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Προέτεινε δὲ τὴν ἐπίσπευσιν τῆς συζητήσεως αὐτοῦ διὰ τὸ κατεπεῖγον.

Ἀποφασισθείσης τῆς συζητήσεως τούτου ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει, ἐγένετο ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Μ. Α. Καίρη. καὶ Ι. Οἰκονόμου, ἥτις καὶ παρεδέχθη διὰ ψήφων 33 (παμψηφεί), κατὰ τὸ ἐνταῦθα προσαρτώμενον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ πιστώσεως τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὴν δ'. τριμηνίαν τοῦ 1853

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰωάννου Μέξης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἄδαμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Δόντος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καίρης	Ν
Ἀναγνώστης Μο αρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Λάμπρος Νάκος	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλακούτας	Ν
Χαράλαμπος Παπαπολίτης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλαος Πρασακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ριχάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγιώτης Αἰδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χατζῆ Πέτρου		Κωνσταντῖνος Πραβιλέγιος	
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Σπῦρος Μήλιος	
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	Ν	Ρ. Παλαμίδης	

Δεκτοῦ δὲ γενομένου διὰ χειροτονίας καὶ τοῦ 1 καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου, ἐψηφοφορήθη τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, καὶ παρεδέχθη διὰ ψήφων 33 (πεμψηρεῖ) κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι.

Οὕτω τὸ νομοσχέδιον ἐπεψηφίσθη ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει.

Ἀπαγγείλαντος ἑπομένως τοῦ Κ. προέδρου τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθη τὸ τρίτον ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ εἰς 4 ἄρθρον μεταβληθέντος, ὑποτροπολογία τοῦ ὑπουργοῦ, ἐν ᾗ συνεχωνεύθη ἡ τῆς ἐπιτροπῆς τροπολογία, ἐγένετο δὲ παραδεκτὸν διὰ χειροτονίας, ὅπως ὑπετροπολογήθη.

Ἐπίσης ἐγένοντο παραδεκτὰ διὰ χειροτονίας τὰ ἄρθρα 4 καὶ 5 τοῦ νομοσχεδίου μεταβληθέντα εἰς 5 καὶ 6.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ εἰς 7 ἄρθρον μεταβληθέντος ἄρθρου 6 τοῦ νομοσχεδίου, καὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ τροπολογίας τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, τις τῶν Κ. Γερουσιαστῶν προέτεινε τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ προσθήκην διατάξεώς τινος, δι' ἧς τὸ εὐεργέτημα τοῦ νόμου νὰ ἐπεκτείνηται, ὡς καὶ ἐν τῇ παρελθούσῃ συνεδριάσει ἀνέφερε, καὶ εἰς τοὺς φορολογουμένους διὰ τὰ πρὸς τοὺς ἐνοικιαστὰς ὀφειλόμενα· παρετήρησε δὲ ὅτι οὐδεμία ἐπέμβασις εἰς τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον γίνεται, ἐὰν προστεθῇ ἡ ἑξῆς διάταξις « οἱ θέλοντες τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ ὑπενοικιαστῶν νὰ συμμετάσχωσι τῶν εὐεργετημάτων καὶ τῆς ἐπιεικείας τοῦ παρόντος νόμου ὀφείλουσι νὰ εἰσπράξωσι τὰ εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τῶν φορολογουμένων καθυστερούμενα ἄνευ τόκου. »

Ἕτέρου δὲ ἀντιπαρατηρήσαντος ὅτι τὸ δημόσιον δικαιοῦται νὰ διαθέσῃ καὶ χαρίσῃ τὸν πλοῦτόν του, ἀδυνατεῖ ὅμως νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἰδιωτικοῦ πλούτου, ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς προσέθηκεν ὅτι διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ κάμωμεν συμμετόχους τῶν εὐεργετημάτων τοῦ παρόντος νόμου καὶ τοὺς φορολογουμένους, ἔπρεπε νὰ γνωρίζωμεν καὶ τὰς μεταξὺ ἐνοικιαστῶν καὶ φορολογουμένων σχέσεις· πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰς ὁποίας ὑπέστη καταδιώξεις ὁ ἐνοικιαστὴς ὡς καὶ τὰς ζημίας, καὶ οὕτω νὰ ἐκπέσωμεν ἀπ' αὐτοὺς πρὸς χάριν τῶν φορολογουμένων ποσὸν ἀνάλογον τοῦ εὐεργετήματος τὸ ὁποῖον τοῦ παρέχει ὁ νόμος· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀφ' ἑνὸς μὲν εἶναι ἀδύνατον νὰ ἔλθωμεν εἰς ἐξέτασιν τοιαύτην, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰ πρὸς τοὺς ἐνοικιαστὰς ἐξ μέρους τῶν φορολογουμένων καθυστερήματα εἶναι ὀλίγα (διότι κατὰ καιροὺς οἱ ἐνοικιάσται παρέ-

δοσαν τοὺς καταλόγους τῶν καθυστερούντων φορολογουμένων εἰς τὸ δημόσιον, τὸ ὁποῖον εἰσέπραξε τὸ πλεῖστον μέρος διὰ καταδιώξεων), θεωρεῖ ἄτοπον νὰ ἀναμείγῃ τὰ γενικὰ πρὸς τὰ ἰδιωτικὰ συμφέροντα.

Ἀντέταξαν ἄλλοι ὅτι ὁ νομοθέτης δὲν πρέπει νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὸ μέγα ἢ μικρὸν τοῦ ποσοῦ, εἰμὴ τὸ δίκαιον ἢ ἄδικον αὐτοῦ· ὅτι ἂν τινες τῶν ἐνοικιαστῶν ὑπέστησαν ζημίας πραγματικὰς, καὶ ἔπαθον ἐκ τῶν καταδιώξεων τοῦ δημοσίου, οὐχ ἧττον οἱ καθυστεροῦντες τῶν φορολογουμένων ὑπέστησαν ζημίας καὶ καταδιώξεις ἀπὸ τοὺς ἐνοικιαστάς, οἱ πλεῖστοι δὲ διπλᾶ πληρώσαντες τῶν ὀφειλομένων μένουσιν εἰσέτι ὡς ὀφειλέται.

Ἀντεπαρατήρησεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς καὶ πάλιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀναμιγνύηται τὸ γενικὸν συμφέρον μετὰ τοῦ ἰδιωτικοῦ· ὁ νόμος προεκλήθη διότι ὑπετίθετο ὅτι ὁ ἐνοικιαστὴς ὑπέστη ζημίας καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποσχέσεις του· ἀλλ' οἱ φορολογούμενοι οὐδεμίαν ζημίαν ὑποστάντες, καὶ καθυστεροῦντες τὰ νενομισμένα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν φορολογικῶν βιβλίων, δὲν δικαιοῦνται νὰ τύχωσι καὶ διὰ τοῦτο τῆς ἐπιεικείας τοῦ νόμου.

Παρὰ τὸ ὅτι, προσέθηκεν ἕτερος, ἐπεμβαίνομεν εἰς τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον ἐπεκτείνοντες τὴν ἐπιείκειαν τοῦ νόμου καὶ εἰς τοὺς φορολογουμένους, περὶ πλέον καταστρέφομεν τὸν ἀρχικὸν σκοπὸν τοῦ νομοσχεδίου, αὐτὴν δηλ. τὴν ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου πρὸς τὸ συμφέρον αὐτοῦ ἐπιείκειαν πρὸς τοὺς ἐνοικιαστάς· διότι ὑποτιθεμένου ὅτι ἐνοικιασταὶ ἐπλήρωσαν τὸ μεγαλείτερον μέρος τοῦ πρὸς τὸ δημόσιον χρέους των, δὲν εἰσέπραξαν δὲ εἰμὴ πολλοστημόριον τῶν καθυστερουμένων εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους, οἱ ἐνοικιασταὶ διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἀντὶ νὰ ὠφελῶνται ἀπὸ τὸν νόμον ζημιοῦνται.

Ἀντέταξεν ἄλλος ὅτι, ἐὰν οἱ φορολογούμενοι δὲν πρέπῃ νὰ τύχωσι τῶν εὐεργετημάτων καὶ τῆς ἐπιεικείας τοῦ Νόμου ἐκ μέρους τῶν ἐνοικιαστῶν, διότι οἱ ἐνοικιασταὶ ζητοῦσι τὰ καθυστερούμενα κατὰ τοὺς πίνακας τοὺς φορολογικοὺς, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δὲν ἔπρεπε καὶ οἱ ἐνοικιασταὶ νὰ τύχωσιν ἐπιεικείας, διότι καὶ οὗτοι ζητοῦνται ἀπὸ τὸ δημόσιον κατὰ τὴν ἔγγραφον ὁμολογίαν των, ἥτις βεβαίως πρέπει νὰ θεωρῆται ἰσχυροτέρα τῶν φορολογικῶν πινάκων, οἱ πλεῖστοι τῶν ὁποίων δύνανται καὶ νὰ ἐπλαστογράφησαν.

Ἀπήντησεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ὅτι τὸ χρέος

τοῦ ἐνοικιαστοῦ πρὸς τὸ δημόσιον εἶναι καθαρὸν, ὡς εἶναι καθαρὸν καὶ ἐκεῖνο τοῦ φορολογουμένου πρὸς τὸν ἐνοικιαστήν· ἡ διαφορὰ ὅμως εἶναι ὅτι τὸ χρέος τοῦ ἐνοικιαστοῦ στηριζόμενον ἐπὶ προσδοκίας πιθανὸν νὰ καθυστερῆται διὰ τὰς ἐπελθούσας ζημίας εἰς αὐτοὺς ἐν ᾧ τὸ τοῦ φορολογουμένου, καθὸ βέβαιον, καθυστερεῖται οὐχὶ λόγῳ ζημίας ἀλλὰ ἀμελείας ἢ δυστροπίας· καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος οἱ πλεῖστοι τῶν ἐνοικιαστῶν ἐζημιώθησαν, καθόσον ὑπεγράφησαν στηριζόμενοι ἐπὶ προσδοκίας.

Ἐνταῦθα παρατηρήσαντός τινος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ὅτι, ἐάν τις ἀνατρέξῃ εἰς τὸ παρελθὸν, εὑρίσκει ὅτι ἡ δυστροπία τῶν φορολογουμένων καὶ ἡ καθυστέρησις προήρχετο ἀπὸ τὰς καταπιέσεις ἐκ μέρους τῶν ἐνοικιαστῶν περί τε τὴν βεβαίωσιν καὶ εἴσπραξιν τῶν φόρων, ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι ἐνδεχόμενον εἰς τὸ παρελθὸν νὰ ἐγένοντο τοιαῦταί τινες καταπιέσεις, σήμερον ὅμως, ὕστερον ἀπὸ τὰς τότας ἐγγυήσεις αἵτινες ἐδόθησαν εἰς τοὺς φορολογουμένους, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λάβῃ χώραν τοιαύτη καταπίεσις· ἀλλὰ καθὼς καὶ ἤδη οὕτω καὶ τότε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ καθυστερήσεις προῆλθον διὰ τὴν ὑπάρχουσαν δυσκολίαν τῆς ἀμέσου· μετακομιδῆς τῶν φόρων ἐν καιρῷ τῆς συγκομιδῆς τῶν καρπῶν.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὅτι ἂν σήμερον μ' ὅλας τὰς ἐγγυήσεις αἵτινες, ὡς λέγει ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐδόθησαν εἰς τοὺς φορολογουμένους, οἱ καταπιεζόμενοι φορολογούμενοι δυσκολεύωνται, ἕνεκα τῶν δαπανῶν τὰς ὁποίας θέλουσιν ὑποστῆ καταβαίνοντες εἰς δικαστικὸν ἀγῶνα, νὰ ἀπορύγωσι τας καταπιέσεις τῶν ἐνοικιαστῶν, οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν αἱ καταπιέσεις ἦσαν μεγαλείτεραι, διότι ὀλιγώτεραι ἐγγυήσεις ἐδίδοντο εἰς τοὺς φορολογουμένους· ἐπειδὴ δὲ διὰ τὸ παρελθὸν αἱ εὐεργετικαὶ διατάξεις τοῦ νόμου γίνονται, δίκαιον εἶναι ὁ εὐεργετούμενος ἐνοικιαστὴς ἀπὸ τὸν νόμον νὰ εἶναι συγκαταβατικώτερος πρὸς τοὺς καθυστεροῦντας τῶν φορολογουμένων· συζητουμένης τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ἐξέφρασα τὴν γνώμην μου, προετίμων συσάχθειαν ἐντελῆ εἰς τοὺς ἀναξιοπαθοῦντας ἐνοικιαστὰς, ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν ἦτο ὁ ἀριθμὸς των, ἐξεταζομένης δημοσίᾳ τῆς καταστάσεως ἑνὸς ἑκάστου τῶν ὀφειλετῶν καὶ τῆς αἰτίας τῆς καθυστερήσεως, ἐὰν αὕτη δηλ. προέρχηται ἀπὸ ζημίας ἐπισυμβάσας εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ἢ ἀπὸ κακὴν πίστιν· αἱ δημόσιαι πράξεις διορθόνουν τὰ πάθη μας, ἐν ᾧ ἡ μυστικότης ἐξυφοῖ καὶ διεγείρει ταῦτα· ἀντὶ διὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύστῳ νὰ δίδωμεν συσ-

χθειαν, καὶ οὕτως ἐπιμένοντες εἰς τὴν μυστικότητα νὰ γινώμεθα καὶ ἄκοντες πρόξενοι ἀδικίας πρὸς τὸ ἔθνος καὶ τοὺς ἰδιώτας, εἶπον τότε ὅτι προτιμητέον ἀπ' εὐθείας τὰ νομοθετικὰ σώματα νὰ ἀπέδιδον ἐντελῆ χάριν εἰς τοὺς ἀναξιοπαθοῦντας ὀφειλέτας· ὅσον μέγας καὶ ἂν ἦτο ὁ ἀριθμὸς τούτων εὐκόλως ἤθελεν ἐξελεγχθῆ ἀπὸ τὰ μέλη ὅλους σχολάζοντα νομοθετικὰ σώματα.

Περαιωμένης κηρυχθείσης τῆς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου συζητήσεως ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου ἡ Γερουσία δὲν παρεδέξατο τὴν ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ προτεινομένην προσθήκην, παρεδέξατο δὲ τὸ 7 ἄρθρον κατὰ τὴν τοῦ ὑπουργοῦ τροπολογίαν.

Ἀναγνωσθὲν κατόπιν τὸ εἰς 8 μεταβληθὲν 7 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ εἰς 9 μεταβληθέντος 8 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου τις τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν προέτεινε τὴν ἑξῆς τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ παραγράφου τρίτου.

Τροπολογία τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ Τ. Μαγγίνα.

Ἐπὶ τοῦ παραγράφου τρίτου τοῦ εἰς 9 μεταβληθέντος 8 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου.

Τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο καθυποβάλλει ὅλα τὰ ἔγγραφα εἰς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον, ἀφ' οὗ ἀκούσῃ τὴν γνώμην δύω ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ δικηγόρων, ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν ἀντιρρήσεων τοῦ ὀφειλέτου καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν ταύτην νὰ συναρμολογηθῇ ὁ τέταρτος παράγραφος· ἐπίσης καὶ τὰ ἄρθρα 9 καὶ 10 τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 27 Ἀπριλίου 1853.

Τ. Μαγγίνας.

Ἀναπτύσσων δὲ ταύτην εἶπε· καὶ περισσότερα ἐγγύγυα πρὸς τὸ ὠφελέτην χορηγοῦνται, καὶ ὀλιγώτερα παράπονα διεγείρονται, ὅταν ἐπὶ τῶν ἀντιρρήσεων τοῦ ὀφειλέτου ἀποφαίνηται τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, ἀφ' οὗ ἀκούσῃ τὴν γνώμην δύω παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ δικηγόρων· διότι, ὅπως τὸ ἄρθρον εἶναι συντεταγμένον ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ἡ τύχη τοῦ ἰδιώτου ἐξαρτῆται ἐκ τῆς θελήσεως μόνης τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅστις, ἀφ' οὗ λάβῃ τὴν γνωμοδότησιν δύω ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ δικηγόρων, ἐξ ἐκείνων οἵτινες, ἐνδέχεται, θέλουσι συμφωνίσει μὲ τὴν γνώμην του, ἐκδίδει τὴν ἀπόφασίν του, τὴν καθυποβάλλει ἁπλῶς εἰς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον, διὰ νὰ ἐνοχοποιήσῃ καὶ τοῦτο, (καὶ βεβαίως ὡς ἁπλῆ καθυποβολὴ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ γνωμοδότησις τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὅταν δὲν εἶναι

ὑπογρεωτική δι' αὐτὸν), τὴν ὑπενδύει δὲ καὶ μὲ τὴν Βασιλικὴν ὑπογραφήν, καὶ οὕτως ὠχυρωμένην τὴν ἀπόφασιν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τοῦ 10 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου τὴν παραπέμπει εἰς ἀνάκρισιν ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων, εἰς περίστασιν καθ' ἣν ὁ ὀφειλέτης δὲν παραδέχεται ταύτην· ἀλλ' ἐνῷ ἀρ' ἑνὸς διατρέχει τὰ κίνδυνον νὰ προσβληθῇ ἡ Β. ὑπογραφή, ἂν τὸ δικαστήριον ἀκυρώσῃ τὴν ἀπόφασιν, ἀρ' ἑτέρου κινδυνεύει τό τε δημόσιον καὶ ἰδιωτικὸν συμφέρον διὰ τὴν προηγουμένην Β. ἔγκρισιν εἰς δυσάρεστον θέσιν τάττουσαν καὶ τὸν μᾶλλον ἀνεξάρτητον δικαστήν.

Ἀντιττάτων ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ὅπως ἔχει τὸ ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου οὔτε τὸ δημόσιον καὶ ἰδιωτικὸν συμφέρον διατρέχει τὸν ἐλάχιστον κίνδυνον, οὐδ' αὐτὴ ἡ Β. ὑπογραφὴ προσβάλλεται· ἄλλως τε καὶ αὐτὴ ἡ τροπολογία τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ ὡς ἀπαραλλάκτος μὲ τὸ κείμενον τοῦ νομοσχεδίου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ τροπολογία. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς εἰς ὅλα τὰ πολυμελῆ σώματα ὑπάρχει εἰσηγητὴς τῶν ὑποθέσεων, ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐπιφορτίζεται τὴν εἰσήγησιν, λαμβάνει καὶ ἐξετάζει τὰ ἔγγραφα, ὡς καὶ τὴν γνωμοδότησιν δύω ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ δικηγόρων· (ἐπειδὴ δὲ ἡ βάσις εἴτε πρόληψις εἰς ὅλας τὰς ἐξουσίας εἶναι ἡ καλὴ πίστις, ὡς ἐξαίρεσις δὲ θεωρεῖται ἡ κακὴ πίστις, εὐλόγως δύναταί τις νὰ ἀποκρούσῃ τὴν εἰς τὸν ὑπουργὸν ἀποδοθεῖσαν κακὴν πίστιν περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν δικηγόρων) τὰ ἔγγραφα ὅλα ὡς καὶ τὴν γνωμοδότησιν τῶν δικηγόρων ὑποβάλλει εἰς τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ κάμνει τὴν εἰσήγησιν, τότε δὲ τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον ἐκφέρει τὴν γνωμοδότησίν του ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως· τὸ Β. διάταγμα ἦτο ἀναγκαῖον, διότι συνταγματικῶς οὐδεμία δαπάνης αὔξησις ἢ ἀπάλειψις γίνεται ἄνευ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Βασιλέως. Ἡ Β. ἀξιοπρέπεια, καὶ ἂν ἡ ὑπόθεσις ὑπαχθῇ εἰς τὸ δικαστήριον δὲν ἐκτίθεται, οὐδ' ὑποφέρει τὴν ἐλαχίστην προσβολήν, διότι ὁ ὀφειλέτης κρατῶν τὰ ὅσα τῷ χαρίζει διοικητικῶς, οὕτως εἰπεῖν, τὸ Β. Διάταγμα, ζητεῖ δικαστικῶς τὴν παραδοχὴν τῶν ὑπολειπομένων ἀπαιτήσεών του.

Ἀντικρούων τὸν Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν ὁ τὴν τροπολογίαν προτείνας Γερουσιαστὴς εἶπεν, ὅτι διὰ τῆς ἀγορεύσεώς του δὲν ἠθέλησε νὰ ἀποδώσῃ κακὴν πίστιν εἰς τὴν ἐξουσίαν, ἀλλ' ὅτι ἐνδέχεται ὑπουργός τις νὰ προσλάβῃ δύω συμφώνους πρὸς τὴν ἰδέαν του δικηγόρους· ὅτι ἐπειδὴ δὲν πρόκειται περὶ δαπάνης ἐν τῷ προϋπολογισμῷ προβλεπομένης, ἀλλὰ

περὶ δίκης μεταξὺ δημοσίου καὶ ἰδιώτου, , δὲν ἔπρεπε νὰ τίθηται Β. ὑπαγραφὴ, καθόσον παραπεμπομένης ταύτης ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων προσβάλλεται ἡ Β. ἀξιοπρέπεια, καὶ ἐν περιπτώσει μάλιστα καθ' ἣν αὐτὴ παραδέχεται ἐν μέρει τὰς ἀντιρρήσεις τοῦ ὀφειλέτου.

Ἐνταῦθα παρατηρήσαντός τινος ὅτι ἡ Β. ὑπογραφὴ συνταγματικῶς εἶναι ἀνεύθυνος καὶ ἱερά, ὑπεύθυνοι δὲ οἱ ὑπουργοί, καὶ τούτων, ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, αἱ πράξεις ἀνακρίνονται εἰς τὰ δικαστήρια, ὁ ἀγορεύων ἀντεπαρατήρησεν ὅτι εὐχῆς ἔργον ἦτο, ἂν τὴν ἰδέαν ταύτην τοῦ ἀνευθύνου τῆς Β. ὑπογραφῆς ἐξέφραζον πάντοτε οἱ ὑπουργοὶ καὶ ἂν δὲν ἀνεμίγνυον τὴν Β. ὑπογραφὴν καὶ εἰς τὰ νομοσχέδια. Διὰ τοὺς λόγους λοιπὸν τούτους, καὶ διὰ νὰ μὴ ἐξαρτᾶται ἡ τύχη τοῦ ὀφειλέτου καὶ τὸ δίκαιον ἢ ἄδικον τῶν ἀπαιτήσεών του ἀπὸ μόνην τὴν θέλησιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἢ τῶν ὑπαλλήλων του, ἀνάγκη νὰ ὁρισθῇ ὅτι ἀποφαίνεται τὸ ὑπουργικὸν Συμβούλιον, καὶ οὐχὶ ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν μετὰ προηγηθεῖσαν γνωμοδότησιν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καθόσον, ὅπως ἔχει τὸ νομοσχέδιον, ἡ γνωμοδότησις αὕτη δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὁποίου ἐπεφυλάξατο τὴν ἀπόφασιν τὸ νομοσχέδιον.

Ἀπαντῶν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν εἶπεν, ὅτι ἡ τύχη τοῦ ὀφειλέτου δὲν κρέμαται ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν τῶν οἰκονομικῶν καὶ τοὺς ὑπαλλήλους του· δύναται μέν, κατὰ τὸ νομοσχέδιον, νὰ καταστήσῃ διὰ τῆς ἀποφάσεώς του εἰς τὸν ὀφειλέτην τὴν χάριν εὐρυτέραν, ἀδύνατεῖ ὅμως νὰ ζημιώσῃ τοῦτον δυνάμενον νὰ προσφύγῃ καὶ δικαιωθῇ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων· οὐδεμία τέλος ἀμφιβολία, ὅτι ἡ τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου προηγουμένη γνωμοδότησις ἐπὶ τῶν ἀντιρρήσεων τοῦ ὀφειλέτου θέλει ρυθμίσει τὴν τοῦ ὑπουργοῦ ἀπόφασιν.

Ἕτερος τῶν Κ. Γερουσιαστῶν συνεφώνησεν ὡς πρὸς τὸ ὅτι κατὰ τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ νομοσχεδίου ἡ ἀπόφασις τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν εἶναι συνέπεια τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, δὲν συμφωνεῖ ὅμως ὡς πρὸς τὸ ὅτι ἡ Β. ὑπογραφὴ μένει ἀπρόσβλητος ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων συρομένη παρὰ τὴν ἐπισφαλῆ ὅμως θέσιν εἰς ἣν τίθεται ἡ Β. ἀξιοπρέπεια, ἐπισφαλεστέρα καθίσταται καὶ ἡ ἀκριβὴς καὶ ἄνευ προκαταλήψεως ἐξέτασις καὶ ἐξακρίβωσις τοῦ δικαίου τῶν ἀντιρρήσεων τοῦ ὀφειλέτου· καὶ βεβαίως, ὅταν ὁ δικαστὴς βλέπῃ τὴν Β. ὑπογραφὴν ἀνακρινομένην, ὅσον ἀνεξάρτητος καὶ ἂν

ῆναι, τίθεται εἰς κινδυνώδη θέσιν διὰ τὴν προηγουμένην Β.ἔγκρισιν.

Μετὰ τὴν γενομένην συζήτησιν ἐπὶ τῆς προτεινομένης τροπολογίας τοῦ ἄρθρου, τὶς τῶν Κ. Γερουσιαστῶν προέτεινε τὴν προσθήκην τῶν λέξεων « τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον » ὡς ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, « ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελε θεωρήσει παραδεκτέας καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει τὰς ἀντιρρήσεις ταύτας. » Ηκουσθέντος δὲ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὅτι διὰ τῆς προσθήκης ταύτης μεταβάλλεται ὁλόκληρος ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου, καθόσον δηλ. ἡ σύμπραξις τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, καὶ αἱ ἐγγυήσεις ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ἐζητήθησαν ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν ἤθελε θεωρήσει παραδεκτέας καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει τὰς ἀντιρρήσεις· καὶ βεβαίως ἡ σύμπραξις τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου ἐπὶ τῶν ἀντιρρήσεων τῶν ὀφειλετῶν εἶπετο νὰ προσκαλῆται ἐκτάκτως, ὅταν πρόκηται νὰ γίνῃ θυσία τις· κατὰ συνέπειαν λοιπὸν ἡ τὴν πρότασιν ταύτην διέπουσα εὐθεῖα εἶναι « τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο, καὶ οὐχὶ τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον » καὶ τὸ γράμμα τοῦ νομοσχεδίου κεῖται καλῶς.

Κατὰ τὴν διδομένην λοιπὸν ἐξήγησιν, ἐπήνεγκεν ἕτερος, ἐξάγεται ὅτι ὁ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ εἴτε ἐν γνώσει κρίνας τὰς ἀντιρρήσεις τοῦ ὀφειλέτου ἐν περιπτώσει μόνον καθ' ἣν ἤθελε θεωρήσει παραδεκτέας ταύτας, ἀφοῦ προηγουμένως ἐζητήσῃ διὰ τὸν τύπον τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, ἀποραίνεται, ὅπως ἤθελεν ἀρέσει αὐτῷ (τῷ ὑπουργῷ τῶν οἰκονομικῶν) καὶ ἐναντίον ἴσως τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, (διότι δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ αὕτη δι' αὐτὸν) ἀφοῦ ἀκούσῃ τὴν γνώμην δύω ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ δικηγόρων, τοὺς ὁποίους ἐνδέχεται νὰ ἐκλέξῃ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἦναι ἡ γνώμη των σύμφωνος πρὸς τὴν ἰδικήν του, ὡς ἀνέφερε μετὰ πολλῆς προρυλάξεως ὁ τὴν τροπολογίαν προτείνας Γερουσιαστής, χωρὶς ποσῶς ἐκεῖνος νὰ προτίθηται νὰ ἀποδώσῃ κακὴν πίστιν εἰς τὸν ὑπουργόν, καὶ διὰ τοῦτο ἐζήτησεν ὡς μεγαλειτέραν ἐγγύησιν διὰ τῆς τροπολογίας του, ὥστε τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον νὰ ἀκούσῃ τὴν γνώμην δύω δικηγόρων καὶ νὰ ἀποραίνηται τοῦτο καὶ οὐχὶ τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν. Ἀλλ' ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἐπὶ τῆς ὅσον δικαίας τόσον καὶ μετὰ προρυλάξεως ἐκφρασθείσης ἐγγυήσεως ἐνδιατρίψας πολὺ ἠθέλησε νὰ ἀποκρούσῃ τὴν ἰδέαν ταύτην, βάσιν τῆς ἐξουσίας θεωρῶν τὴν καλὴν πίστιν, ὡς ἐξαίρεσιν δὲ τὴν κακήν. ἐπιλαθόμενος ὅτι καὶ ἡ ψυχολογία καὶ ἡ ἱστορία τῶν ἐθνῶν

μαρτυρεῖ ὅτι περισσότεροι ἐστάθησαν οἱ προδόται καὶ κακῆς πίστεως ὑπουργοὶ ἀπὸ τοὺς πατριώτας καὶ καλῆς πίστεως· διὰ τοὺς λόγους τούτους προέτεινε τὴν παραδοχὴν τῆς τροπολογίας ὡς περισσοτέρας τὰς ἐγγυήσεις παρεχούσης.

Παραιωμένης κηρυχθείσης τῆς ἐπὶ τοῦ 9 ἄρθρου συζητήσεως ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου δὲν ἐγένετο μὲν δεκτὴ ἡ προταθεῖσα τροπολογία, ἐγένετο δὲ δεκτὸν τὸ ἄρθρον ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντα κατόπιν τ' ἄρθρα **9, 10, 11, 12** καὶ **13** τοῦ νομοσχεδίου παρεδέχθησαν ὅπως ἔχουσι μεταβληθέντα εἰς **10, 11, 12, 13** καὶ **14.**

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Β Χρηστακοπούλου καὶ Γ. Παπαηλιοπούλου ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 29 κατὰ 5, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ καθυστερούντων.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	
Σωτήριος Θεοχαράπουλος		Ἀθανάσ. Λιδωρικης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης	Ν	Γεώρ. Δαρειώτης	
Ἰωαννης Θ. Κολοκοτρώνης		Γεώρ. Παπαηλιόπουλος	Ν
Σπυρίδων Καλαγερόπουλος	Ν	Γεώρ. Γλαράκης	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος	Ο	Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ο	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Νικόλ. Ἰω. Μέξης	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀδάμ. Δούκας	
Ἀάμπρος Νάκος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Κωνστ. Κανάρης	Ο
Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Τσανετ. Γρηγοράκης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ν. Πρασακάκης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	
Σπ. Τρικούπης		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Δημήτ. Πλαπούτας	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Ἰωάν. Στάϊκος	
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ο
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Κίτζος Τζαβέλλας	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Δημ. Χατσίσκος	Ν

Δημ. Χρηστίδης	Ν	Γεώρ. Δουβουνιώτης	Ν
Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγγιος	
Ἀναστ. Σ. Χαρκλάμπης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Παναγ. Λυδωρίκης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Χατσῆ Χρῆστος		Ῥ. Παλαμίδης	

Ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον, καθ' ἃς ὑπέστη τροπολογίας ὡς ἑξῆς.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Εἰς τοὺς ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου· α') ἐξ ἐνοικιάσεως ἀμέσων δημοσίων ἢ ἐκκλησιαστικῶν φόρων καὶ δικαιώματος ἐπικαρπίας ἀπὸ τοῦ **1833** μέχρι τοῦ **1844** συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου· β') ἐκ μονοετῶν καὶ πολυετῶν ἐνοικιάσεων ἐθνικῶν ἢ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἐνοικίασις ἔληξε μέχρι τέλους τοῦ **1851**, χορηγεῖται προθεσμία δώδεκα ἐτῶν πρὸς ἀπότισιν τοῦ χρέους των, διαιρουμένου εἰς δώδεκα ἐτησίους δόσεις.

Ἑκάστη τῶν δόσεων πληρώνεται ἄνευ τόκου τὴν **31** Ὀκτωβρίου ἑκάστου ἔτους, διὰ πᾶσαν ὅμως καθυστέρησιν πληρώνεται τόκος ὑπερημερίας **8** τοῖς **0**|**0** κατ' ἔτος.

Ἄρθρ. 2. Ὡς χρέος τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὀφειλετῶν θεωρεῖται τὸ κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον ὑπολείπεται, ἀφ' οὗ αἱ τυχὸν προγενέστεραι μὲν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Νόμου, μὴ ὑπαγόμεναι δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου ἀπαιτηταὶ πιστώσεις αὐτῶν συμψηρισθῶσι μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀμοιβαίων τόκων.

Ἐὰν δὲ γενομένου συμψηρισμοῦ, προκύψῃ ὑπόλοιπον χρέους μεγαλείτερον τοῦ πρὸ τοῦ συμψηρισμοῦ ὀφειλομένου κεφαλαίου, τὸ πλεονάζον ἀρίεται εἰς ὄφελος τοῦ ὀφειλέτου.

Οἱ ὀφειλέται τοῦ δημοσίου, οἵτινες δὲν εἶναι συνάμα καὶ πιστωταί, ἀπαλλάττονται ἐντελῶς τῶν καθυστερούντων τόκων.

Ἄρθρ. 3. Ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῶν τίτλων τοῦ δημοσίου ἐκ περιστάσεως οἱασδήποτε, ἐὰν μὲν ἐγένετο καταβολή τις ἐκούσιος, ἡ ἀναγκαστικὴ εἴσπραξις ἀπέναντι τοῦ χρέους, τὸ ὀφειλόμενον ὑπόλοιπον εἶναι ἀπαιτητόν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν βιβλίων τῶν εἰσπρακτέων ἢ τῶν λογαριασμῶν τῶν ταμιῶν, εἰς ἐναντίαν δὲ περίπτωσιν τὸ χρέος ἀποδεικνύεται ὡσαύτως, διὰ τῶν αὐτῶν βιβλίων ἢ λογαριασμῶν· ἐν τῇ τελευταίᾳ ὅμως περιπτώσει ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ὀφειλέτην ἡ διὰ τῶν νομίμων μέσων ἀπόδειξις τοῦ ἐναντίου, ἀλλ' εἰς μόνην τὴν κρίσιν τῶν

δικαστηρίων ἀναπόκειται νὰ συγχωρῆται καὶ τὸ μέσον τῆς διὰ μαρτύρων ἀποδείξεως.

Ἄρθρ. 4. Οἱ θέλοντες ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὀφειλετῶν νὰ μεθέξωσι τῶν εὐεργετημάτων τοῦ παρόντος νόμου ὀφείλουσιν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ, α') Νὰ ὑπογράψωσι καὶ παραδώσωσιν εἰς τὸ ταμεῖον τὰς χρεωστικὰς ὁμολογίας τῶν δόσεων, καὶ β') Νὰ προσφέρωσι κτήματα πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης, ἀξίας ὑπερβαινούσης τὸ χρέος μόνον καθ' ἓν τρίτον.

Ἐὰν ὅμως πίστωσίς τις τοῦ ὀφειλέτου, πηγάζουσα μὲν ἐξ ἐποχῆς προγενεστέρας τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, μὴ ὑπαγομένη δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου, καταστάθῃ ἀπαιτητὴ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ παραγράφῳ πράξεων, ἢ καταχθῇ πρότερον ἀπαιτητὴ παρουσιασθῇ μετὰ ταῦτα, τὸ χρέος ἐκκαθαρίζεται ἐκ νέου, ἐνεργουμένου τοῦ συμψηφισμοῦ κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ **2** ὁριζόμενα· ἐκδιδομένων δὲ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου νέων ὁμολογιῶν, αἱ προεκδοθεῖσαι ἀκυροῦνται.

Οὐδεὶς τῶν ὀφειλετῶν ἀπαλλάττεται τῆς καταδιώξεως, πρὶν ἡ συμμορφωθῇ μὲ τὰς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ διατάξεις.

Ἄρθρ. 5. Οἱ ὀφειλέται, τῶν ὁποίων τὰ κτήματα κατακυρωθέντα εἰς τὸ δημόσιον δὲν ἀπηλλοτριώθησαν, δύνανται ν' ἀναλάβωσιν αὐτὰ εἰς τὴν κυριότητά των εἰς ἣν εὑρίσκονται κατάστασιν, ἐὰν ἀναδεχθῶσι τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἀπότισιν τοῦ ποσοῦ, ἐφ' ᾧ τὰ κτήματα κατεκυρώθησαν εἰς τὸ δημόσιον. Ὅσα δ' ἐξ αὐτῶν εἶναι ἐνοικιασμένα, θέλουν ἀναλάβει αὐτὰ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐνοικιάσεως, λογιζομένου πρὸς ὄφελος αὐτῶν τοῦ τυχὸν συμπεφωνημένου ἐνοικίου ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ὁμολογιῶν.

Ἄρθρ. 6. Φαλαγγιτικὰ ἢ ναυτικὰ γραμμάτια, εἴτε ἐξεδόθησαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὀφειλέτου, εἴτε περιῆλθον εἰς τὴν κυριότητά του κληρονομικῷ δικαιώματι, εἴτε μετεβιβάσθησαν εἰς αὐτὸν οἱῳδήτινι ἄλλῳ νομίμῳ τρόπῳ, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου, παρὰ τοῦ στρατιωτικοῦ ἢ ναυτικοῦ, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὁποίου ἐξεδόθησαν, ἢ παρὰ τῶν κληρονόμων του, εἶναι δεκτὰ εἰς τὴν ἐξόφλησιν ἑκάστης δόσεως κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον αὐτῆς, καθ' ὁλοκληρίαν δὲ, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης προτιμήσῃ νὰ ἐξοφλήσῃ διὰ μιᾶς καὶ τὰς δώδεκα δόσεις.

Ἄρθρ. 7. Τὰ πρὸς τοὺς ὀφειλέτας ἐνοικιαστὰς χορηγούμενα διὰ τοῦ παρόντος νόμου εὐεργετήματα ἐπεκτείνονται καὶ εἰς τοὺς ὑπενοικιαστὰς καὶ συμμετόχους τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ἀπαλ-

λαττουμένους κατὰ τοσοῦτον τοῦ πρὸς αὐτὸν χρέους των, ἐφ' ὅσον ἕκαστος ἤθελεν ἐξασφαλίσει τὸ δημόσιον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἀναλόγως τοῦ καθυστεροῦντος μέρους τῆς συμμετοχῆς του εἰς τὴν ἐνοικίασιν. Κατὰ τὸ αὐτὸ ποσὸν ἀπαλλάττεται καὶ ὁ ἐνοικιαστὴς τοῦ πρὸς τὸ δημόσιον χρέους του.

Αἱ περὶ συμψηφισμοῦ τῶν πιστώσεων τῶν ἐνοικιαστῶν διατάξεις τῶν ἄρθρων 2, 4 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ὑπενοικιαστῶν καὶ συμμετόχων. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ πίστωσις τοῦ ὑπενοικιαστοῦ ἢ συμμετόχου συμψηφίζεται μὲ μόνον τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτὸν μέρος τοῦ χρέους· ἡ πίστωσις ὅμως τοῦ ἐνοικιαστοῦ συμψηφίζεται μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους καὶ καταλογίζεται ἐφ' ὅλων τῶν ὠφελουμένων ἀπὸ τὰ εὐεργετήματα τοῦ νόμου, ἑκάστου κατὰ λόγον τοῦ καθυστεροῦντος μέρους τῆς συμμετοχῆς του.

Ἀλλ' ἐὰν ὁ ὀφειλέτης, ἐνοικιαστὴς ὢν συνάμα καὶ πιστωτής, δὲν ἤθελε συμμορφωθῇ μετὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἐνεργεῖται οὐχ' ἧττον συμψηφισμὸς τῆς πιστώσεως αὐτοῦ μὲ τὸ χρέος τοῦ ὑπενοικιαστοῦ ἢ συμμετόχου, ὅστις ἤθελεν ἐπικαλεσθῇ τὰ ὠφελήματα τοῦ νόμου κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἀνωτέρω ἀναλογίαν.

Ἄρθρ. 8. Ὅστις τῶν ἀνωτέρω ὀφειλετῶν ἔχει ἀντιρρήσεις καθ' ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ χρέους του, ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ αὐτὰς δι' ἀναφορᾶς του, μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων ἀποδείξεων, πρὸς τὸν ἀριόδιον νομάρχην, ἐντὸς μὲν δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, ἐὰν διαμένῃ ἐντὸς τοῦ Κράτους, ἐντὸς δὲ τεσσάρων, ἐὰν εὑρίσκηται εἰς τὴν ἀλλοδαπήν.

Ἡ ἐπίδοσις τῆς ἀναφορᾶς γίνεται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος.

Ἄρθρ. 9. Ὁ νομάρχης, ἅμα τῷ ἐπιδοθῇ ἡ ἀναφορὰ τοῦ ὀφειλέτου, συγκαλεῖ συμβούλιον, συγκείμενον παρ' ἑαυτοῦ, τοῦ προέδρου τοῦ πρωτοδικείου τοῦ νομοῦ καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου τῆς ἐπαρχίας, ἐν ᾧ εὑρύνει ὁ νομάρχης.

Τὸ συμβούλιον τοῦτο λαμβάνον ὑπ' ὄψιν τὰς ἀντιρρήσεις καὶ τὰς πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῶν ἀποδείξεις τοῦ ὀφειλέτου, ὡς καὶ ὅσας ἄλλας πληροφορίας ἤθελε δυνηθῇ νὰ συλλέξῃ αὐτεπαγγέλτως, γνωμοδοτεῖ δι' αἰτιολογημένης ἐκθέσεως, τὴν ὁποίαν ὑποβάλλει ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὸ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο ἀφοῦ ἀκούσῃ τὴν γνώμην δύο ἐκ τῶν παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ δικηγόρων, ἀποφαίνεται ἐπὶ τῶν ἀντιρρήσεων τοῦ ὀφειλέτου, ἐπὶ τῇ βάσει Β. διατάγματος, ἐκδιδομένου ἐπὶ τούτῳ μετὰ προηγηθεῖσαν γνωμοδότησιν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἤθελε θεωρήσει παραδεκτὰς καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει τὰς ἀντιρρήσεις ταύτας.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ ὑπουργείου ἐπιδίδεται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος εἰς τὸν ὀφειλέτην, κατὰ τὰς περὶ ἐπιδόσεως ἐν γένει διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Ἄρθρ. 10. Εἰς τὸν ὀφειλέτην, ὅστις ἤθελε παραδεχθῇ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν, χορηγεῖται δίμηνος προθεσμία ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως αὐτῆς διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ἐπιβαλλομένας εἰς αὐτὸν ὑποχρεώσεις, πρὸς ἀπόλαυσιν τῶν εὐεργετημάτων τοῦ νόμου.

Ὁ δὲ μὴ παραδεχθεὶς τὴν ἀπόφασιν ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς κατὰ τοῦ δημοσίου ἐνώπιον τῶν τακτικῶν δικαστηρίων διὰ τὸ παρ' αὐτοῦ ἀμφισβητούμενον χρέος.

Ἄρθρ. 11. Ὁ ὀφειλέτης, τοῦ ὁποίου αἱ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν ἀπορριφθεῖσαι ἀντιρρήσεις ἤθελον ἀπορριφθῇ καὶ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει, δὲν δύναται πλέον νὰ ἐπικαλεσθῇ διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους τούτου τὰς εὐεργετικὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 12. Αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 10 διαλαμβανόμεναι δίκαι θέλουν δικάζεσθαι ὡς συνοπτικαὶ καὶ κατεπείγουσαι, κατὰ τὰς περὶ τοιούτων δικῶν διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Ἅπασαι δὲ αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου εἰσαχθεῖσαι εἰς τὰ δικαστήρια τῆς αὐτῆς κατηγορίας δίκαι καὶ μένουσαι ἐκκρεμεῖς, κἂν τε ὦσιν ὥριμοι, κἂν τε μή, ἐξακολουθοῦσι μέχρι τῆς ἐκδικάσεώς των, ἐὰν δὲν προτιμήσωσι καὶ οἱ ὀφειλέται οὗτοι νὰ συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 13. Διὰ πᾶσαν ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 καθυστερήσασαν ἐτησίαν δόσιν κατάσχεται καὶ ἐκποιεῖται διοικητικῶς ἀνάλογον μέρος τῆς κινητῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου. Ἐὰν δὲ ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος δὲν ἐξοφληθῇ ὁλόκληρον τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν εἰς κεφάλαια καὶ τόκους, κατάσχεται καὶ ἐκποιεῖται τὸ ἐνυπόθηκον κτῆμα, γινομένης χρήσεως κατὰ τοῦ ὀφειλέτουκαὶ τῶν λοιπῶν καταναγκαστικῶν μέτρων, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ καθυστερούντων νόμων καὶ Βασιλ. διαταγμάτων.

Ἄρθρ. 14. Ἐναντίον δὲ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 ὀφειλετῶν, οἵτινες δὲν ἤθελον συμμορφωθῇ μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐντὸς τῶν ἐν αὐτῷ ὁρισμένων προθεσμιῶν, ἐνεργεῖται

διοικητικὴ καταδίωξις, κατὰ τὰς περὶ καθυστερούντων νόμων καὶ Β. διαταγμάτων διατάξεις, πρὸς πληρωμὴν ὅλων τῶν παρ' αὐτῶν ὀφειλομένων κεφαλαίων καὶ τόκων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Παρελθὼν τότε ὁ Κ. ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω τὸ ἑπόμενον περὶ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ νομοσχέδιον, ὡς καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν.

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

Περὶ τοῦ νομοσχεδίου τοῦ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν!

Τὸ περὶ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ νομοσχέδιον συζητηθὲν καὶ ἐπιψηφισθὲν ἐκ νέου ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὑποβάλλεται ἤδη καὶ πρὸς ὑμᾶς κατ' ἐπιταγὴν τῆς Α. Μεγαλειότητος.

Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο συνετάχθη δυνάμει τοῦ **15** ἄρθρου τοῦ Γ'. κεφαλαίου τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμου τῆς **7** Μαρτίου **1851**, σκοπὸς δὲ αὐτοῦ εἶναι ἡ τακτοποίησις τῆς ὑπαρχούσης μισθοδοσίας καὶ τῶν λοιπῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ πρός τε τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου καὶ τῆς ὑπηρεσίας· τοῦτο δὲ θέλετε παρατηρήσει, Κύριοι, ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου καὶ ἐκ τοῦ εἰς αὐτὸ προσηρτημένου πίνακος· ἵνα δὲ φωτίσω ὑμᾶς, Κύριοι, πρὸς ἀκριβῆ γνῶσιν αὐτοῦ, ἐπισυνάπτω ὧδε καὶ πίνακα τῆς ὑπαρχούσης ἤδη εἰς τὸν στρατὸν μισθοδοσίας, τὴν ὁποίαν συγκρίνοντες μετὰ τῶν ἐν τῷ πίνακι τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ὁριζομένων, θέλετε παρατηρήσει λεπτομερῶς τὰς ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου τούτου παριστανομένας ὠφελείας.

Δὲν ἐπεμβαίνω δὲ ἐνταῦθα εἰς πλειοτέρας ἀναπτύξεις, ἐπιφυλαττόμενος ἐν καιρῷ τῆς συζητήσεως αὐτοῦ νὰ παρέξω πᾶσαν πρὸς φωτισμὸν ὑμῶν δυνατὴν πληροφορίαν.

Ἤδη δὲ ἐπικαλοῦμαι τὴν ταχίστην συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν

αὐτοῦ, καθότι ὡς ἐκ τούτου θέλουν προκύψει οὐχὶ εὐκαταφρόνητοι ὠφέλειαι εἰς τὸ δημόσιον.

Ἀθῆναι, τὴν 25 Ἀπριλίου 1853.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν

Σ. ΜΙΑΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἐπιτρέπομεν εἰς τὸν Ἡμέτερον Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον, ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη, καὶ νὰ ὑποστηρίζῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησίν του.

Ἀθῆναι, τὴν 15 Ἀπριλίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Σ. ΜΙΑΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον **1.** Αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἀνωτέρων καὶ ὑποδεεστέρων ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ἀνθυπασπιστῶν τοῦ Στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, ἐκτὸς τῶν Νομοεπιθεωρητῶν καὶ τῆς Βασ. Φάλαγγος, διαιρούμεναι εἰς μισθὸν καὶ ἀποζημιώσεις, κανονίζονται διὰ τοῦ προσηρτημένου εἰς τὸν παρόντα Νόμον πίνακος. Ἡ χορήγησις ἱπποτροφῶν εἰς πρᾶγμα ἢ εἰς χρήματα κανονίζεται διὰ Β. Διατάγματος. Ἐπίσης διὰ Β. Διατάγματος θέλει ὁρισθῆ ποῖαι θέσεις καὶ κατὰ πόσον συνεπάγουσι τὰς ὑποχρεώσεις, δι' ἃς χορηγοῦνται ἀποζημιώσεις.

Ἄρθρον **2.** Ἡ ἀπονομὴ τῶν ἀποζημιώσεων καὶ χορηγήσεων παύει, καθ' ὅσον δὲν ἐκπληροῦνται αἱ σχετικαὶ ὑποχρεώσεις.

Ἡ ἀποζημίωσις τοῦ ἐνοικίου δὲν ὑπόκειται εἰς μεταβολὰς, εἰμὴ ὅτε οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνθυπασπισταὶ ἐνοικοῦσιν εἰς δημόσια κτίρια, ὅτε ἐλαττοῦνται κατὰ τὸ ἥμισυ.

Ἄρθρον **3.** Αἱ ἀποδοχαὶ διαθεσιμότητος συνίστανται εἰς τὰ δύο τρίτα τοῦ μισθοῦ καὶ εἰς τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἐνοικίου.

Ἄρθρον **4.** Εἰς μὲν τοὺς διωρισμένους ἢ προβιβαζομένους εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ δίδονται δωρεὰν τριακόσιαι δραχμαὶ δι' ἱματισμὸν, εἰς δὲ τοὺς προβιβαζομένους εἰς τὸν βαθμὸν

τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ εἰς Σώματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖται νὰ ἔχωσιν ἵππον ὑπηρεσίας δίδονται δραχμαὶ τριακόσιαι δι' ἱππωνίαν.

Δωρεὰ ἑξακοσίων δραχ. δι' ἱματισμὸν καὶ δι' ἱππωνίαν δίδεται εἰς τοὺς διορίζομένους, ἢ προβιβαζομένους εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπομοιράρχου.

Ἄρθρον 5. Εἰς τοὺς ὑπασπιστὰς τῶν σωμάτων δίδεται διὰ τὴν γραφικήν των ὑπηρεσίαν, ἐπιμίσθιον ἐκ δραχμῶν εἴκοσι, πρὸς τούτῳ δὲ καὶ ἀποζημίωσις ἵππου καὶ ἱπποσκευῆς, ἐὰν δὲν λαμβάνωσιν αὐτὴν ὡς ἐκ τοῦ ὅπλου, εἰς ὃ ἀνήκουσιν.

Ἄρθρον 6. Διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος κανονίζονται αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, ὡς καὶ αἱ τῶν ἀξιωματικῶν τῶν διατελούντων ἐν ἀδείᾳ ἀπουσίας, μὴ ὑπερβαινούσῃ ἓξ μῆνας, τῶν ἐν τοῖς νοσοκομείοις νοσηλευομένων καὶ τῶν ὑποδίκων.

Ἄρθρον 7. Ὅλοι οἱ νόμοι καὶ τὰ Βασιλικὰ Διατάγματα τὰ ἀντιβαίνοντα εἰς τὸν παρόντα νόμον ἀκυροῦνται.

ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΙΣ

Τῆς μισθοδοσίας τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ἀνυπασπίστων τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς ἐξαιρουμένης τῆς φάλαγγος.

Ἐνδεῖξις τῶν βαθμολογιῶν.	Μισθὸς Δρ.	Λ.	Ἔνσιτος Δ.	Λ.	Ἵππος Δ.	Λ.	Ἱπποκομικὸν Δ.	Λ.	Κατάστημα ἐφοδιαστικὸν Δ.	Λ.	Παράβολα Δ.	Λ.	Ὀδοντοφυΐα Δ.	Λ.	Ἐφάπαξ ἢ ἐφετηρίδες Δ.	Λ.
Ἀρχηγὸς στρατεύματος . . .	100	—	90								70					
Ἐπιθεωρητὴς τοῦ στρατοῦ . .	100		90													
Ἐπιθεωρητὴς τῶν ὅπλων . .	100		90													
Ἐπιτελάρχης	100		90													
Ἀρχηγὸς μεραρχίας . . .	100		90													
Ἀρχηγὸς ταξιαρχίας . . .	100		90													
Ἀρχηγὸς συντάγματος . . .	100		90													
Ἀρχηγὸς μοίρας	100		90													
Ἀρχηγὸς λόχου	100		90													
Ἀνθυπολοχαγὸς	310		90													

| | | |

Ὑπομοίραρχος τῆς χωροφυλακῆς	100	20						6	20	40	
Ὑπολοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ	100	20			10			. .	. .	. .	
τοῦ μηχανικοῦ	100	20			10			. .	. .	. .	
τῶν γεν. ἐπιτελῶν	100	20			10			. .	. .	. .	
τοῦ ἱππικοῦ	100	20				10		. .	. .	. .	
τῶν ζευγιτῶν	100	20						. .	. .	. .	
τοῦ ὁλικ. τοῦ πυροβολικοῦ	100	20						. .	. .	10	
τοῦ πεζικοῦ	100	20						. .	. .	. .	
τῶν ἐπιτελῶν ὁρεσφρίων	100	20						. .	. .	. .	
τῆς ὁροφυλακῆς	100	20						. .	. .	. .	
Καταλυμασίαι 3ῆς τάξεως	100	20						. .	. .	40	
Ἰατροὶ	100	20						. .	. .	40	
Ἱερεῖς	100	20						. .	. .	40	
Φαρμακοποιοὶ	100	20						. .	. .	40	
Κτηνίατροι	100	20						. .	. .	40	
Ἀθοπομοίραρχος τῆς χωροφυλακῆς	80	20						6	20	40	
Ἀθυπολοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ	80	20			10			. .	. .	. .	
τοῦ μηχανικοῦ	80	20			10			. .	. .	. .	
τῶν γεν. ἐπιτελῶν	80	20			10			. .	. .	. .	
Ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ ἱππικοῦ	80	20				10		. .	. .	. .	
Ἀνθυπολοχαγὸς τῶν ζευγιτῶν	80	20						. .	. .	. .	
τοῦ ὁλικοῦ τοῦ πυροβολικοῦ	80	20						. .	. .	10	
τοῦ πεζικοῦ	80	20						. .	. .	. .	
τῶν ἐπιτελῶν ὁρεσφρίων	80	20						. .	. .	. .	
τῆς ὁροφυλακῆς	80	20						. .	. .	. .	

Καταλυμασίας 2ᾶς τάξεως	80	10						. .	. .	20
Ἰατρὸς	80	10						. .	. .	20
Κτηνίατρος	80	.						. .	. .	20
Φαρμακοποιὸς	80	10						. .	. .	20
Ἱερεύς	80	10						. .	. .	11
Ἀρχιτεχνῖται 1 τάξεως	80	10						. .	. .	60
Ἀνθυπασπιστὴς τοῦ πυροβολικοῦ	50	10			10			. .	. .	. .
τοῦ μηχανικοῦ	50	10			10			. .	. .	. .
τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν	-	10						. .	. .	. .
τοῦ ἱππικοῦ	50	10				10		. .	. .	. .
τῶν ζευγιτῶν	50	10						. .	. .	. .
τοῦ ὁλικοῦ τοῦ πυροβολικοῦ	50	10						. .	. .	10
τοῦ πεζικοῦ	50	10						. .	. .	. .
τῶν ἐπιτελῶν ὁρεσφρίων	50	10						. .	. .	. .
Σημαιοφόρος τῆς ὁροφυλακῆς	50	10						. .	. .	. .
Ἀρχιτεχνῖται 2 τάξεως	50	10						. .	. .	60
Δόκιμοι ἰατροὶ 1	50	10						. .	. .	20
2	50	10						. .	. .	. .
φαρμακοποιοὶ 1 τάξεως	50	10						. .	. .	20
2	50	10						. .	. .	. .
Λογιστικὶ 1 τάξεως	50	10						. .	. .	20
2	50	10						. .	. .	. .
Δόκιμοι κτηνίατροι 1 τάξεως	50	10						. .	. .	20
2	50	10						. .	. .	. .

* ΣΗΜ. Ἡ ἀποζημίωσις ἵππου καὶ ἱπποσκευῆς ὁμοῦ σύγκειται ἐκ δραχμῶν δέκα δι' ἕκαστον ἵππον ὑπηρεσίας.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΣΙΣ.

Τῆς νέας διατιμήσιως τῶν ἀποδογῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ μετὰ τῆς παλαιᾶς

Ἐνδειξις τῶν βαθμολογιῶν.	Μισθὸς κατὰ τὴν παλαιὰν διατίμησιν. Δρ.	Λ.	Παρατηρήσεις.
Συνταγματάρ. τῆς χωροφυλακῆς ἢ ἀνώτερος	610		
» τοῦ πυροβολικοῦ	586		
» τοῦ μηχανικοῦ	586		
» τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν	586		
» τοῦ ἱππικοῦ	576		
» τοῦ πεζικοῦ	576		
» τῶν ἐπιτελῶν φρουρίων	576		
» τῆς ὁροφυλακῆς	500		
Ἀντισυνταγματ. τῆς χωροφυλακῆς			
» τοῦ πυροβολικοῦ	464		
» τοῦ μηχανικοῦ	464		
» τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν	464		
» τοῦ ἱππικοῦ	454		
» τοῦ πεζικοῦ	444		
» τῶν ἐπιτελῶν φρουρίων	444		
» τῆς ὁροφυλακῆς	360		
Ἀνώτεροι ἀρχιατροὶ καὶ ἐπιμεληταὶ	444		
Ταγματάρχαι τῆς χωροφυλακῆς			
» τοῦ πυροβολικοῦ	384		
» τοῦ μηχανικοῦ	384		
» τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν	384		
» τοῦ ἱππικοῦ	370		
» τοῦ πεζικοῦ	364		
» τῶν ἐπιτελῶν φρουρίων	364		
» τῆς ὁροφυλακῆς	300		
Ἀρχιατροὶ καὶ ὑπεπιμεληταὶ	364		
Μοίραρχοι 1. τάξεως τῆς χωροφυλακῆς	340		
Λοχαγοὶ 1. τάξεως τοῦ πυροβολικοῦ	270		
» τοῦ μηχανικοῦ	270		
» τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν	270		
» τοῦ ἱππικοῦ	260		
» τοῦ πεζικοῦ	240		
» τῶν ζευγιτῶν	250		
» τοῦ ὑλικ. τοῦ πυροβολικοῦ	260		
» τῶν ἐπιτελῶν φρουρίων	240		
» τῆς ὁροφυλακῆς	200		
Ἐπικαταλυματίαι 1. τάξεως	240		
Ἐπιτροποὶ » »	240		
Ἐπιφαρμακοποιοὶ » »	240		
Ἐπικτηνιατροὶ » »	240		
Μοίραρχοι 2 τάξεως τῆς χωροφυλακῆς			
Λοχαγοὶ 2ης τάξεως τοῦ πυροβολικοῦ	210		
» τοῦ μηχανικοῦ	210		
» τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν	210		
» τοῦ ἱππικοῦ	210		
» τῶν ζευγιτῶν	210		
» τοῦ ὑλικοῦ τοῦ πυροβολικοῦ	210		
Λοχαγοὶ 2. τάξεως τοῦ πεζικοῦ	180		
» τῶν ἐπιτελῶν φρουρίων	180		
» τῆς ὁροφυλακῆς	160		
Ἐπικαταλυματίαι 2. τάξεως	200		
Ἐπιτροποὶ » »	200		
Ἐπιφαρμακοποιοὶ » »	200		
Ἐπικτηνιατροὶ » »	200		
Ὑποδιοικηταὶ τῆς χωροφυλακῆς			
Ὑπολογαγοὶ τοῦ πυροβολικοῦ	150		
» τοῦ μηχανικοῦ	140		
» τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν	150		
» τοῦ ἱππικοῦ	140		
» τῶν ζευγιτῶν	130		
Τοῦ ὑλικοῦ τοῦ πυροβολικοῦ	140		
» τοῦ πεζικοῦ	120		
» τῶν ἐπιτελῶν φρουρίων	120		
» τῆς ὁροφυλακῆς	120		
Καταλυματίαι 1. τάξεως	160		
Ἰατροὶ » »	160		
Ἱερεῖς » »	160		
Φαρμακοποιοὶ » »	160		
Κτηνιατροὶ » »	160		
Ἀνθυποδιοικηταὶ τῆς χωροφυλακῆς			
Ἀνθυπολογαγοὶ τοῦ πυροβολικοῦ	130		
» τοῦ μηχανικοῦ	120		
» τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν	130		
Ἀνθυπίλαρχοι τοῦ ἱππικοῦ	120		
» ζευγιτῶν	110		
Ἀνθυπολοχ. τοῦ ὑλικοῦ τοῦ πυροβολικοῦ	120		
» τοῦ πεζικοῦ	100		
» τῶν ἐπιτελῶν φρουρίων	100		
» τῆς ὁροφυλακῆς	100		
Καταλυματίαι 2. τάξεως	120		
Ἰατροὶ »	120		
Κτηνιατροὶ »	120		
Φαρμακοποιοὶ	120		
Ἱερεῖς »			
Ἀνθυπασπισταὶ τοῦ πυροβολικοῦ	68		
» τοῦ μηχανικοῦ	67	60	
» τοῦ ἱππικοῦ	57	60	
» τῶν ζευγιτῶν			
» τοῦ ὑλικοῦ τοῦ πυροβολικοῦ			
» τοῦ πεζικοῦ	57	60	
» τῶν ἐπιτελῶν φρουρίων	57	60	
Σημαιοφόροι τῆς ὁροφυλακῆς	60		
Ἀρχιτεχνῖται 1. τάξεως	150		
» 2. τάξεως	120		
Δόκιμοι ἰατροὶ 1. τάξεως	80		
» » 2. τάξεως	60		
» Φαρμακοποιοὶ 1. τάξεως	80		
» » 2. τάξεως	60		
Λογισταὶ » 1. τάξεως	80		
» 2. τάξεως	60		
Δόκιμοι κτηνιατροὶ 1 τάξεως	80		
» » 2 »	60		

Ψ 300 Α

Ψ 301 Α

Ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ εἰς τὰ μέλη τοῦ σωματος, ἅτινα συνερχόμενα εἰς τμήματα νὰ ἐκλέξωσιν ἐπιτροπὴν διὰ τοῦ περαιτέρω.

Μετὰ ταῦτα ὁ κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς αὔριον τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ διαθέσεως τῶν ἰχθυοτροφείων νομοσχεδίου.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Χαραλάμπης.
Δ. Χαντζιάκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 28 Ἀπριλίου 1853 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ κύριος Πρόεδρος προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ γραμματέως Κ. Β. Χρηστακοπούλου τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Σ. Χαραλάμπην, κηρύττει ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ἐπεκυρώθησαν.

Ἀναγνώσθη κατόπιν ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ ε. ε. 1853 ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας εἰς πλειοψηφίαν καὶ μειοψηφίαν διῃρημένης, ἔχει δὲ ὡς ἑξῆς.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Τῆς ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1853 ἐπιτροπῆς.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους διὰ τὸ ε. ε. 1853, ὡς καὶ τὰς συνοδευούσας αὐτὸν αἰτιολογικὰς ἐκθέσεις, θεωροῦσα δὲ ὅτι αἱ δαπάναι τοῦ Κράτους πρέπει νὰ στηρίζωνται ἐπὶ τῶν ἀπολογισμῶν τῶν ἐνεργουσῶν ἐσόδων αὐτοῦ, ἐνόμισεν ὅτι ἐκλήθη ὄχι νὰ ἐκπληρώσῃ τύπον ἁπλοῦν ἀλλὰ νὰ ἐγκύψῃ μεθ' ὅλης τῆς σπουδαιότητος εἰς τοὺς λόγους καὶ τὰς βάσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ὁ προϋπολογισμός, αὐτὸ τὸ σπουδαιότατον ἔργον τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀληθῆ κατάστασιν τῶν πόρων καὶ ἀναγκῶν τοῦ Κράτους, καὶ νὰ κάμῃ οὕτω τὴν εἰσήγησιν ἐν πλήρει γνώσει τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ τόπου.

Ἡ ἐπιτροπή σας ἤθελε περιορισθῆν εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ μόνου, καὶ ἤθελεν ἴσως περαιώσει τὸ ἔργον της ταχύτερον, ἐὰν ἅμα ἐπιληφθεῖσα τῆς γενικῆς ἐκθέσεως δὲν εὑρίσκετο εἰς δικαίους διστάγμους ἀπέναντί τινων σκέψεων τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, καὶ δὲν ἐλάμβανεν ἀνάγκην νὰ ἀνατρέξῃ εἰς τὸ παρελθὸν, καὶ νὰ καταφύγῃ εἰς ἐπισήμους πληροφορίας, μετὰ πολλὴν τῆς φειδοῦς χορηγηθείσας ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου μόλις τὴν 28 Μαρτίου, καὶ ταύτας ἀσαφεῖς καὶ συγκεχυμένας ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε πολλὰς ἐβδόμας νὰ δαπανήσῃ ἡμέρας ἡ ἐπιτροπή σας πρὸς ἐκκαθαρισίν των· εἶχεν ἀνάγκην ἐν τούτοις ἡ ἐπιτροπὴ νὰ μάθῃ πιστώτερον τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ παρελθόντος· ἐφρόνει ὅτι τὰ κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη δυστυχήματα μόνα δὲν ἐπηρέασαν τὴν οἰκονομικήν μας κατάστασιν, ὅσον ἰσχυρίζεται ἡ ὑπουργικὴ ἔκθεσις.

Καὶ δὲν ἠγνόει μὲν ὅτι τὸ 1852 ἐγένετο εἰσαγωγὴ περισσοτέρων ξένων σιτηρῶν σχετικῶς πρὸς τὰ προηγούμενα ἔτη, ἀμφιβάλλεν ὅμως ἂν ἡ διαφορὰ ἦναι τοσοῦτον μεγάλη ὅσην τὴν καθιστᾷ ἡ ὑπουργικὴ ἔκθεσις, ἂν τὸ ἔσοδον τοῦ δημοσίου ἐκ τῶν δικαιωμάτων τῶν ξενικῶν σιτηρῶν ἦτο τόσον πολὺ ἠλαττωμένον, καὶ ἂν τὰ εἰσοδήματα ἐν γένει τοῦ δημοσίου ἦσαν ἠλαττωμένα κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη.

Κατὰ τὰς ζητηθείσας δὲ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου σημειώσεις ἐξάγεται ὅτι κατὰ τὸ 1852 εἰσήχθησαν σίτου, ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς κοιλά 456,153
πλείονα τοῦ μέσου ὅρου τῶν ἐτῶν 1850, καὶ 1851, σχετικῶς δὲ πρὸς τὸ 1851 σίτου κοιλά 276,837
κριθῆς καὶ ἀραβοσίτου 10,438
Κοιλὰ τὸ ὅλον . . 287,275

Καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ποσὸν, διὰ τὸ ὁποῖον ἐπλήρωσεν ὁ τόπος 7 ἑκατομμύρια δραχ. κατὰ τὴν ὑπουργικὴν ἔκθεσιν.

Τὸ τέλος δὲ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν σιτηρῶν ἀντὶ νὰ ἦναι ἠλαττωμένον διὰ τὸ 1852, ὡς ἀναφέρει ἡ ὑπουργικὴ ἔκθεσις, φέρει αὔξησιν ἐξ ἐναντίας δραχ. 47,054 περίπου, ἐάν τις λάβῃ τὸν μέσον ὅρον τοῦ δικαιώματος τῶν 1850, καὶ 1851 ὡς ἑξῆς διὰ τέλος σιτηρῶν.

Εἰσεπράχθησαν τὸ 1850 δραχ. . . 329,320
τὸ 1851 » 587,690
Τὸ ὅλον δραχ. 917,010

Διὰ τὸ 1852 ἀναλογοῦσι κατὰ μέσον ὅρον δρ. . 458,505

Εἰσεπράχθησαν δὲ, καθ' ἣν ἔλαβε σημείωσιν ἡ ἐπιτροπὴ παρὰ τοῦ ὑπουργείου, ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ξενικῶν σιτηρῶν κατὰ τὰ πρωτόκολλα τῆς ἀγοραίας τιμῆς τοῦ ἐγχωρίου σίτου δρ. . 505,559

Ὥστε προκύπτει πλεόνασμα κατὰ μέσον ὅρον δρ. 47,054

Ἂς ἴδωμεν ἤδη τὸ τρίτον, ἂν τὰ ἔσοδα τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν, καθὰ διατείνεται ἡ ὑπουργικὴ ἔκθεσις εἶναι ἠλαττωμένα παραβάλλοντες τὰ εἰσοδήματα τῶν ἐτῶν 1850, 1851, καὶ 1852 πρὸς τὰ τῶν ἀμέσως ἤτοι τοῦ 1848 καὶ 1849 προηγουμένων θέλομεν εὑρεῖν ἀντὶ ἐλαττώσεως αὔξησιν ἐσόδων περίπου δραχ. 1,046,901.

Ἡ ἐξ αὐτομάτου ἀνάπτυξις τῶν ὑλικῶν τοῦ ἔθνους μέσων ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἠλπίζετο ὅτι ἤθελε παρέξει περισσοτέρας αὐξήσεις ἐσόδων· ἡ ὀλίγων δὲ μηνῶν ἔλλειψις σίτου, καὶ ἡ νόσος τοῦ σταφιδοκαρποῦ κατὰ τὸ 1852 ἀναμφιβόλως δὲν δύνανται νὰ ἐπηρεάσωσιν ἐπὶ τοσοῦτον τὰ ἔσοδα τοῦ Κράτους· τὸ ἔλλειμμα ἐκαλύφθη μὲ περίσσευμα μάλιστα ἀπὸ αὔξησιν ἄλλων προϊόντων, καὶ τὰ οἰκονομικά μας ἔπεται ὅτι δὲν προσκόπτουσιν ἐκ τῶν συμβαμάτων τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν, ἀλλ' ἐξ ἄλλων αἰτιῶν, καὶ ἰδίως ἐκ τῶν καταχρήσεων καὶ τῶν αὐξήσεων τῶν ἐτησίων δαπανῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνάγκη νὰ ἐπιστηθῇ ἡ προσοχὴ τῆς Κυβερνήσεως.

Πρὸ τοῦ συγκριτικοῦ πίνακος τῶν ἐσόδων τοῦ 1850, 51, καὶ 52 πρὸς τὰ τῶν 1848 καὶ 1849 ἔκρινεν ἡ ἐπιτροπή σας ἀναγκαῖον νὰ προτάξῃ πίνακα τῶν τελωνιακῶν εἰσπράξεων τῶν ἐτῶν 1849, 1850, 1851, καὶ 1852, καθόσον αἱ εἰς τὰς εἰσπράξεις τινῶν τελωνείων κατὰ τὸ 1852 παρουσιαζόμεναι σημαντικαὶ καὶ ἀπροσδόκητοι ἐλαττώσεις ἐπιστηρίζουσι τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς σας περὶ τῶν ἐναργουμένων καταχρήσεων.

Αἱ εἰσπράξεις τῶν τελωνείων ἐνῷ ἔπρεπε κατὰ μέσον ὅρον τῶν εἰσπράξεων τῶν τριῶν προηγουμένων ἐτῶν ν' ἀναβαίνωσι κατὰ τὸ 1852 εἰς δραχμὰς 3,422,470 περίπου περιωρίσθησαν εἰς δραχ. 2,686,500, ὥστε προκύπτει ἔλλειμα δραχ. 736,000 περίπου.

Τοῦ ἐλλείματος τούτου ἐκτὸς μικροῦ τινος μέρους, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ δικαιολογηθῇ διὰ τὴν μὴ ἐξαγωγὴν τοῦ σταφιδοκαρποῦ, καὶ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ξενικῶν σιτηρῶν εἰς τινα τελωνεῖα, τὸ περισσότερον μέρος δηλαδὴ

δραχ. 443,355 ἀνήκει εἰς ἀδικαιολογήτους ἐλαττώσεις τῶν ἑξῆς τελωνείων.

Πειραιῶς	δραχ.	36,347
Κύμης	»	5,739
Λαμίας	»	15,128
Σύρου	»	170,837
Ὕδρας	»	30,981
Πετσῶν	»	18,016
Πατρῶν	»	166,307
	»	443,355

ὡς θέλει ἐξαχθῇ ἐκ τοῦ ὑπὸ στοιχ. Α. πίνακος τῶν τελωνιακῶν εἰσπράξεων.

Α.

Πίναξ τῶν τελωνιακῶν εἰσπράξεων τῶν ἐτῶν 1849, 1850, 1851 *καὶ* 1852.

1.	Τελωνείου Πειραιῶς εἰσέπραξε τὸ	1849	δραχ.	428,154
	» » »	1850	»	489,477
	» » »	1851	»	605,635
			»	1,523,266
	ὁ μέσος ὅρος διὰ τὸ 1852 δρ. 507,755· εἰσέπραξε			423,408
	Ἐλάττωσις δρ. 84,347 ἤτοι 19 7/8 τοῖς 0/0 ὡς ἐπομένως.			
	Ἐκ τοῦ νοσήματος τοῦ καρποῦ τῆς σταφίδος Κορίνθου		δρ.	48,000
	ἀδικαιολόγητος ἐλάττωσις		»	36,347
2.	Τελωνείου Χαλκίδος εἰσέπραξε τὸ	1849	δρ.	28,798
	» » »	1850	»	30,704
	» » »	1851	»	40,634
				100,136
	μέσος ὅρος τοῦ 1852 δρ. 33,378, εἰσέπραξε .		»	30,701
	Ἐλάττωσις δραχ. 2,677 ἤτοι 8 3/4 τοῖς 0/0 σχεδὸν δικαιολογημένη ἐλάττωσις.			
3.	Τελωνείου Κύμης εἰσέπραξε τὸ	1849	δρ.	19,335
	» » »	1850	»	26,469
	» » »	1851	»	24,768
			»	70,572
	μέσος ὅρος τοῦ 1852 δρ. 23,524 εἰσέπραξε .		»	17,785

Ἐλάττωσις δρ. 5,739 ἤτοι 32 1|4 τοῖς 0|0· ἀδικαιολόγητος ἐλάττωσις.

4. Τελωνείων Λαμίας εἰσέπραξε τὸ	1849	. δρ.	77,663
» » »	1850	»	84,613
» » »	1851	»	101,068
			263,344
μέσος ὅρος τοῦ 1852 δραχ. 87,781, εἰσέπραξε		»	72,653

Ἐλάττωσις δρ. 15,128 ἤτοι 20 6/7 τοῖς 0/0 ἀδικαιολόγητος.

5. Τελωνείων Σύρου εἰσέπραξε τὸ	1849	. δρ.	1,178,666
» » »	1850	»	1,190,106
» » »	1851	»	1,264,640
			3.633,412
μέσος ὅρος τοῦ 1852 δρ. 1,211,137 εἰσέπραξε περίπου		»	1,020,300

Ἐλάττωσις δρ. 190,837 ἤτοι 18 1|2 τοῖς 0|0 ὡς ἑπομένως.

Ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ φόρου τῶν ξενικῶν σιτηρῶν		20,000
ἀδικαιολόγητος ἐλάττωσις	»	170,837

6. Τελωνείων Τήνου εἰσέπραξε τὸ	1849	. δρ.	40,256
» » »	1850	»	40,350
» » »	1851	»	46,530
			127,136
μέσος ὅρος τοῦ 1852 δραχ. 42,378 εἰσέπραξε		»	57,023

αὔξησις δρ. 14.645 ἤτοι 26 τοῖς 0|0.

7. Τελωνείων Θήρας εἰσέπραξε	1849	. . δρ.	63,325
» » »	1850	. . »	57,330
» » »	1851	. . »	33,720
			154,375
μέσος ὅρος τοῦ 1852 δρ. 51,458 εἰσέπραξε		. »	70,477

Αὔξησις δρ. 19,019 ἤτοι 27 τοῖς 0|0· αἱ καλαὶ εἰσπράξεις τοῦ 1852 ἀνεπλήρωσαν τὰς κακὰς εἰσπράξεις τοῦ 1851.

8. Τελωνείων Ναυπλίου εἰσέπραξε τὸ	1849	. δρ.	98,140
» » »	1850	»	120,420
» » »	1851	»	144,225
			362,785

μέσος ὅρος τοῦ 1852 δρ. 120,928 εἰσέπραξε .		»	126,350

Αὔξησις δρ. 5,422 ἤτοι 5 τοῖς 0,0, προσέτι 10,500 διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ τελωνικοῦ δικαιώματος ἐκ τοῦ νοσήματος τῆς σταφίδος.

Ἡ αὔξησις αὕτη προέρχεται ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς πολλῶν ξενικῶν σιτηρῶν.

9. Τελωνείων Ὕδρας εἰσέπραξε τὸ	1849	. . δρ.	85,137
» » »	1850	. . »	79,254
» » »	1851	. . »	91,200
			255,591
μέσος ὅρος τοῦ 1852 δρ. 85,197 εἰσέπραξε		»	28,216

Ἐλάττωσις δρ. 56,981 ἤτοι 202 τοῖς 0|0 ὡς ἑπομένως.

Ἀπὸ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου τῶν ξενικῶν σιτηρῶν περίπου	δρ.	26,000
ἀδικαιολόγητος ἐλάττωσις	»	30,981

10. Τελωνείων Πατσῶν εἰσέπραξε τὸ	1849	δρ.	44,707
» » »	1850	. »	32,741
» » »	1851	»	50,853
			128,301
μέσος ὅρος τοῦ 1852 δρ. 42,767 εἰσέπραξε		»	24,751

Ἐλάττωσις δρ. 18,016 ἤτοι 72 3/4 τοῖς 0|0 ἀδικαιολόγητος.

11. Τελωνείων Γυθείου εἰσέπραξε τὸ	1849	δραχ.	34,017
» » »	1850	»	39,054
» » »	1851	»	39,755
			112,826
μέσος ὅρος τοῦ 1852 δρ. 37,608 εἰσέπραξε		»	40,398

αὔξησις δραχ. 2.790 ἤτοι 6 3/4 τοῖς 0/0

12. Τελωνείων Καλαμῶν εἰσέπραξε τὸ	1849	δρ.	126,252
» » »	1850	»	128,228
» » »	1851	»	168,984
		»	423,464
μέσος ὅρος τοῦ 1852 δρ. 141,154 εἰσέπραξε		»	112,277

Ἐλάττωσις δρ. 28,877 ἤτοι 25, 2/3 τοῖς 0/0 ὡς ἑπομένως· ἐκ τοῦ νοσήματος τοῦ καρποῦ τῆς σταφίδος περίπου δραχ. 30,000, ὥστε προέκυψεν αὔξησις δραχ. 1,123.

13. Τελωνείου Κυλλήνης εἰσέπραξε τὸ			1849	δρ.	57,297
»	»	»	1850	»	56,623
»	»	»	1851	»	89,979
					203,899
μέσος ὅρος τοῦ 1852 δραχ. 67,966 εἰσέπραξε				»	58,653

Ἐλάττωσις δρ. 9,313 ἤτοι 15 3/4 τοῖς 0/0
δικαιολογημένη ἐλάττωσις ὡς ἑπομένως.
Ἐκ τοῦ νοσήματος τοῦ καρποῦ τῆς σταφίδος περίπου δρ. 40,000· ὥστε προκύπτει αὔξησις ἐκ δραχ. 30,627 περίπου.

14. Τελωνείου Μεσολογγίου εἰσέπρ. τὸ			1849	δρ.	43,024
»	»	»	1850	»	46,346
»	»	»	1851	»	65,686
					155,056
μέσος ὅρος τοῦ 1852 δρ. 51,685 εἰσέπραξε				»	38,205

Ἐλάττωσις δρ. 13,480 ἤτοι 35 1/4 τοῖς 0/0
δικαιολογημένη ἐλάττωσις.
Ἐκ τοῦ νοσήματος τοῦ καρποῦ τῆς σταφίδος περίπου δραχ. 15,500· ὥστε προκύπτει αὔξησις ἐκ δραχ. 2,020.

15. Τελωνείου Βονίτσης εἰσέπραξε τὸ			1849	δραχ.	49,896
»	»	»	1850	»	51,185
»	»	»	1851	»	52,590
					153,671
μέσος ὅρος τοῦ 1852 δρ. 51,223· εἰσέπραξε				»	49,654

Ἐλάττωσις δραχ. 1,569 ἤτοι 3 τοῖς 0/0 σχεδὸν δικαιολογημένη.

16. Τελωνείου Ἀγκαιοῦ εἰσέπραξε τὸ			1849	δραχ.	28,917
»	»	»	1850	»	29,063
»	»	»	1851	»	25,034
					83,014
μέρος ὅρος τοῦ 1852 δρ. 27,671· εἰσέπραξε				»	32,040

αὔξησις δραχ. 4,369, ἤτοι 13 1/2 τοῖς 0/0.

17. Τελωνείου Γαλαξειδίου εἰσέπρ. τὸ			1849	δραχ.	18,336
»	»	»	1850	»	17,970
»	»	»	1851	»	15,467
					51,773

μέσος ὅρος τοῦ 1852 δρ. 17,257· εἰσέπραξε » 14,360
Ἐλάττωσις δραχ. 2,897, ἤτοι 20 τοῖς 0/0.

18. Τελωνείου Πατρῶν εἰσέπραξε τὸ			1849	δραχ.	798,472
»	»	»	1850	»	791,635
»	»	»	1851	»	874,646
					2,464,753
μέσος ὅρος τοῦ 1852 δρ. 821,584· εἰσέπραξε				»	469,277

Ἐλάττωσις δρ. 352,307, ἤτοι 75 τοῖς 0/0
περίπου ὡς ἑπομένως.
Ἐκ τοῦ νοσήματος τοῦ καρποῦ τῆς σταφίδος
περίπου δραχμὰς 180,000
Ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ φόρου τῶν
ξενικῶν σιτηρῶν δραχ. 6,000
Ἀδικαιολόγητος ἐλάττωσις δρ. . 166,307.

Β.

Συγκριτικὸς πίναξ τῶν εἰσόδων τῶν ἐτῶν 1850, 1851 *καὶ* 1852 *πρὸς τὰ τῶν δύω προλαβόντων ἐτῶν ἤτοι τοῦ* 1848 *καὶ* 1849.

Ὁ ἔγγειος καὶ ἐπικαρπίας φόρος τῶν δημητριακῶν καρπῶν τοῦ **1848** ἐβεβαιώθη κοιλὰ 1,246,044· τὸ **1849** κοιλὰ 1,466,838· τὸ ὅλον κοιλὰ 2,712,880· ἡ ποσότης αὕτη λογιζομένη κατὰ μέσον ὅρον διὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη φέρει κοιλὰ 4,069,323 ἐβεβαιώθησαν δὲ τὸ **1850** κοιλὰ 1,362,916, τὸ **1851** κοιλὰ 1,038,805, τὸ **1852** κοιλὰ 1,608,305, τὸ ὅλον κοιλὰ 4,030,026 ἤτοι ὀλιγώτερα τοῦ μέσου ὅρου κοιλὰ 39,297· πρὸς δραχ. 3 1/2 προκύπτει ἐλάττωσις ἐκ δρ. 137,539.

Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος τὸ **1848** ἐβεβαιώθη εἰς δραχμὰς 1,455,811, τὸ **1849** δραχμὰς 1,387,417· τὸ ὅλον δραχμὰς 2,843,228· ὁ μέσος ὅρος διὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη φέρει δραχ. 4,264,842· ἐβεβαιώθησαν δὲ τὸ **1850** δρ. 1,108,453· τὸ **1851** δραχ. 1,093,046· τὸ **1852** δραχ. 1,270,176· τὸ ὅλον δραχ. 3,471,675· ὥστε προέκυψεν ἐλάττωσις ἐκ δραχμῶν **793,167.**

Ὁ φόρος τῶν ἀμπέλων τὸ **1848** καὶ **1849** ἐβεβαιώθη εἰς δραχμὰς 1,280,000· ὁ μέσος ὅρος διὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη φέρει δραχ. 1,920,000· ἐβεβαιώθησαν δὲ εἰς τὰ τρία τελευταῖα ἔτη δρ. 2,190,000 ὥστε προέκυψεν αὔξησις ἐκ δρ. 270,000.

Τὰ τελωνιακὰ τέλη τοῦ **1848** ἀνέβησαν εἰς δρ. 3,100,000

τοῦ 1849 εἰς δραχ. 3,220,418 τὸ ὅλον δραχ. 6,320,418· ὁ μέσος ὅρος διὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη φέρει δραχ. 9,480,627· εἰσεπράχθησαν δὲ τὸ 1850 δραχ. 3 311,575, τὸ 1851 δραχ. 3,735,421 , τὸ 1852 δραχ. 2,686,538 περίπου· τὸ ὅλον δραχ. 9,733,534· ὥστε προέκυψεν αὔξησις ἐκ δραχ. 252,907.

Τὸ εἰσόδημα τῶν κήπων, περιβολίων, καπνῶν καὶ βαμβακίων τὸ 1848 ἀνέβη εἰς δραχ. 173,990, τὸ 1849 εἰς δρ. 154,969 τὸ ὅλον δραχ. 328,959· ὁ μέσος ὅρος διὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη φέρει δραχ. 493,439· ἐβεβαιώθησαν δὲ τὸ 1850 δραχ. 160,472, τὸ 1851 δραχ. 119,540, τὸ 1852 δραχ. 298,194 τὸ ὅλον δραχ. 578,206· ὥστε προέκυψεν αὔξησις ἐκ δραχμῶν 84,767.

Τὸ εἰσόδημα τῆς μετάξης τὸ 1848 ἀνέβη εἰς δρ. 97,747, τὸ 1849 εἰς δραχ. 112,234, τὸ ὅλον δραχ. 209,981· ὁ μέσος ὅρος διὰ τὰ τρία τευλευταῖα ἔτη φέρει ἀναλογίαν δραχ. 314, 971· ἐβεβαιώθησαν δὲ τὸ 1850 δραχ. 82,971, τὸ 1851 δραχ. 98,784, τὸ 1852 δραχ. 166,920, τὸ ὅλον δρ. 348,675, ὥστε προέκυψεν αὔξησις ἐκ δραχ. 33,704.

Ὁ ἔγγειος φόρος τοῦ ἐλαίου τὸ 1848 ἀνέβη εἰς δρ. 362,206, τὸ 1849 εἰς δρ. 381,532, τὸ ὅλον δραχ. 743,738· ὁ μέσος ὅρος διὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη φέρει δραχ. 1 115 607, εἰσεπράχθησαν δὲ τὸ 1850 δρ. 501,000, τὸ 1851 δρ. 255,709, τὸ 1852 δραχ. 438,276, τὸ ὅλον δραχ 1 194,985, ὥστε προέκυψεν αὔξησις ἐκ δραχ. 79,378.

Ὁ ἔγγειος φόρος τῆς σταφίδος τὸ 1848 ἀνέβη εἰς δραχμὰς 636,220· τὸ 1849 εἰς δραχ. 618,922, τὸ ὅλον δραχ. 1,255, 142· ὁ μέσος ὅρος διὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη φέρει δραχμὰς 1,882,713· εἰσεπράχθησαν δὲ τὸ 1850 δραχ. 630,687· τὸ 1851 δραχ. 727,438· τὸ 1852 ἄγνωστον τὸ ποσὸν ἕνεκα τοῦ νοσήματος τοῦ καρποῦ· τὸ ὅλον τῶν δύω πρώτων ἐτῶν δραχ. 1,358,125· ὥστε προέκυψεν ελάττωσις ἐκ δραχ. 524,588.

Ὁ ἔγγειος φόρος τῶν Σύκων τὸ 1848 ἀνέβη εἰς δραχμ. 79, 804 τὸ 1849 εἰς δραχμὰς 67,432, τὸ ὅλον δραχμ. 147,236 ὁ μέσος ὅρος διὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη φέρει δραχμ. 220,854, ἐβεβαιώθησαν δὲ τὸ 1850 δραχμ. 63,774, τὸ 1851 δραχμ. 53,404, τὸ 1852 δραχμ. 76,371· τὸ ὅλον δραχμ. 193,549, ὥστε προέκυψεν αὔξησις ἐκ δραχμῶν 27,305.

Ὁ φόρος τῶν ἐπιτηδευμάτων τὸ 1848 ἀνέβη εἰς δραχμὰς 223,284, τὸ 1849 εἰς δραχμὰς 226, 846, τὸ ὅλον δραχμὰς 450,130· ὁ μέσος ὅρος διὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη φέρει δραχ-

μὰς 675,195, ἐβεβαιώθησαν δὲ τὸ 1850 δραχ. 233,071· τὸ 1851 δραχ. 250.000, τὸ 1852 δραχ. 250000, τὸ ὅλον δραχ. 733, 071 ὥστε προέκυψεν αὔξησις ἐκ δραχμῶν 57,876.

Ὁ φόρος τῶν οἰκοδομῶν τὸ 1848 ἀνέβη εἰς δραχ. 139,570. τὸ 1849 εἰς 144,256, τὸ ὅλον δραχμ. 283,826· ὁ μέσος ὅρος διὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη φέρει δραχμὰς 425.739· ἐβεβαιώθησαν δὲ τὸ 1850 δραχμ. 160,000, τὸ 1851 δραχμ. 175196, τὸ 1852 δραχμ. 175,186, τὸ ὅλον δραχ. 510,392· ὥστε προέκυψεν αὔξησις ἐκ δραχμῶν 84,653.

Ἡ ἐπικαρπία τῶν ἐθνικῶν σύκων τὸ 1848 ἀνέβη εἰς δραχμ. 17,000, τὸ 1849 εἰς δραχμὰς 19,870, τὸ ὅλον δραχμὰς 36,870· ὁ μέσος ὅρος διὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη φέρει δραχμὰς 55,305. Εἰσεπράχθησαν δὲ τὸ 1850 δραχμ. 55,879, τὸ 1851. δραχμ. 49,535, τὸ 1852 δραχμ. 66.570, τὸ ὅλον δραχμαὶ 171,984· ὥστε προέκυψεν αὔξησις ἐκ δραχμ. 116,679.

Ἡ ἐπικαρπία τῶν μωραιοδένδρων τὸ 1848 ἀνέβη εἰς δραχμ. 30,000, τὸ 1849 εἰς δραχμ. 32, 430, τὸ ὅλον δραχ. 62,430· ὁ μέσος ὅρος διὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη φέρει δραχμ. 93,645. Εἰσεπράχθησαν δὲ τὸ 1850 δραχμ. 46,965, τὸ 1851 57,046, τὸ 1852, δραχμ. 78,535, τὸ ὅλον δραχμ. 182,546, ὥστε προέκυψεν αὔξησις ἐκ δραχμ. 88,901.

Ἡ ἐπικαρπία τῶν βαλανιδίων τὸ 1848 ἀνέβη εἰς δραχμ. 22,000, τὸ 1849 εἰς δραχμ. 25,450, τὸ ὅλον δραχ. 47,450. ὁ μέσος ὅρος διὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη φέρει δραχμ. 71,175. Εἰσεπράχθησαν δὲ τὸ 1850 δραχμ. 37,500, τὸ 1851 δραχ. 40,613, τὸ 1852 δρ 45,873, τὸ ὅλον δρ. 123,986, ὥστε προέκυψεν αὔξησις ἐκ δρ. 52,811.

Τὸ εἰσόδημα τῶν ὀρυκτῶν ἤτοι τοῦ γύψου, τῶν μυλοπετρῶν καὶ τῆς θηραϊκῆς γῆς τὸ 1848 ἀνέβη εἰς δρ. 27,577· τὸ 1849 εἰς δρ. 32,226, τὸ ὅλον δρ. 59,803, ὁ μέσος ὅρος διὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη φέρει δρ. 89,704· εἰσεπράχθησαν δὲ τὸ 1850 δρ. 74 440, τὸ 1851 δρ. 51,459, τὸ 1852 δρ. 63,326, τὸ ὅλον δρ. 189,225, ὥστε προέκυψεν αὔξησις ἐκ δρ. 99,521.

Τὸ εἰσόδημα τῆς Σμύριδος τὸ 1848 καὶ 1849 μηδέν, τὸ 1850 δρ. 393.460, τὸ 1851 μηδέν, τὸ 1852 δρ. 440,400, ὥστε προέκυψεν αὔξησις ἐκ δρ. 833,860.

Τὸ εἰσόδημα τῶν ἁλικῶν τὸ 1848 ἀνέβη εἰς δρ. 480,162, τὸ 1849 εἰς δρ. 452,137, τὸ ὅλον δρ. 932,299· ὁ μέσος ὅρος διὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη φέρει δρ. 1,398,448· Εἰσεπράχθησαν δὲ τὸ 1850 δρ. 514,780, τὸ 1851 δρ. 405,501,

τὸ 1852 δρ. 447, 653, τὸ ὅλον δρ. 1,367,934, ὥστε προέκυψε ἐλάττωσις ἐκ δρ. 30,514.

Τὸ εἰσόδημα τῶν δασῶν 1848 ἀνέβη εἰς δρ. 177,000, τὸ 1849 εἰς δρ. 160,000 τὸ ὅλον δρ. 337,000· ὁ μέσος ὅρος διὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη φέρει δρ 505,500· εἰσεπράχθησαν δὲ τὸ 1850 δρ. 198,000, τὸ 1851 δρ. 232,000, τὸ 1852 δραχ. 225,600, τὸ ὅλον δρ. 655,000, ὥστε προέκυψεν αὔξησις ἐκ δρ. 149,500.

Ὁ ἔγγειος φόρος τῶν βαλανιδίων δὲν ἐσημειώθη διότι δὲν εἶναι εἰσέτι γνωστὸν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ 1852.

Ἐπίσης δὲν ἐσημειώθησαν ὅσα εἰσοδήματα δὲν ὑπόκεινται εἰς ἐπαισθητὰς αὐξομειώσεις, ἤτοι τὸ χαρτόσημον, ὁ εἰς χρήματα ἔγγειος φόρος 3 τοῖς 0|0 καὶ τὰ μελίσσια, τὰ ὑγειονομικὰ λιμενικὰ καὶ ναυτιλιακά, ἡ ἐθνικοὶ ἐλαιῶνες, σταφιδῶνες, ἀμπελῶνες καὶ περιβόλια, τὰ ἐπιστατούμενα ἐθνικὰ κτήματα, κτίρια καὶ ἐργοστάσια, τὰ χρεωλύσια καὶ τόκοι προικοκτησιῶν, αἱ δεκαετεῖς πιστώσεις καὶ τόκοι ὑπερημερίας τὰ λειμόνια καὶ βιζάρια, τὰ ἰχθυοτροφεῖα καὶ πρινοκόκκια, τὰ ἐκκλησιαστικὰ εἰσοδήματα, καὶ τὰ μερίσματα μετοχῶν τραπέζης, τὰ ὁποῖα περιστρέφονται εἰς τὸ ποσὸν τῶν δρ. 2,500,000 κατ' ἔτος ὅλα ὁμοῦ.

Αἱ προξενικαὶ εἰσπράξεις τοῦ 1848 ἀνέβησαν εἰς δρ. 31,459, τὸ 1849 εἰς δρ. 155,721, τὸ ὅλον δρ. 237,180· ὁ μέσος ὅρος διὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη φέρει δρ. 355,770, εἰσεπράχθησαν δὲ τὸ 1850 δρ. 162,326, τὸ 1851 δρ. 195, 301, τὸ 1852 δρ. 200,000 περίπου, τὸ ὅλον δρ. 557,627, ὥστε προέκυψεν αὔξησις ἐκ δρ. 201,857.

Ἀνακεφαλαίωσις τῶν ἀνωτέρω αὐξομειώσεων.

Φόρος ἀμπέλων	αὐξήσεις δρ.	270,000
Τέλη τελωνιακὰ	»	252,907
Φόρος κήπων περιβολίων καπνῶν καὶ βαμβακίων	»	84,767
Μετάξης	»	33,704
Ἐλαίου	»	79,378
Ἐπιτηδευμάτων	»	578,076
Οἰκοδομῶν	»	84,653
Ἐπικαρπία ἐθνικῶν συκῶν	»	116,679
» Μωραιοδένδρων	»	88,901

» Βαλανιδίων	»	52,811
Εἰσόδημα ὀρυκτῶν ἤτοι Ὑψου Μυλοπετρῶν καὶ θηραϊκῆς γῆς	»	99,521
Ὀρυκτοῦ σμυρίδος	»	833,860
» Δασῶν	»	149,500
Εἰσπράξεις προξενικαὶ	»	201,857
		2,406,414
Ἐκ τοῦ καρποῦ τῆς σταφίδος τοῦ 1852 καὶ τοῦ μείναντος ἀπωλήτου τοῦ 1851 τοὐλάχιστον 4 ἑκατομμύρια πρὸς δρ. 240 ἡ χιλιὰς φέρει δραχ. 960,000 ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα τούτων πρὸς 16 τοῖς 0|0	δρ.	153,600
Ὁλικῶν ποσῶν πλεονάσματος	δρ.	2,560,014

Ἀφαιροῦνται αἱ προκύπτουσαι ἐλαττώσεις ὡς ἑπομένως·

Δημητριακοὶ καρποὶ . . .	δρ.	137,539
Φόρος ζώων	»	793,167
» σταφίδων	»	524,588
» σύκων	»	27,305
Εἰσόδημα ἁλικῶν	»	30,514
		1,513,113
Προκύπτει αὔξησις εἰς τὰ τρία τελευταῖα ἔτη, ἤτοι τοῦ 1850, 1851 καὶ 1852 κατὰ σύγκρισιν τῶν δύω προλαβόντων, ἤτοι τοῦ 1848 καὶ 1849	δρ.	1,046,001

Ἀλλ' ἐνῷ ἡ ὑπουργικὴ ἔκθεσις τοσοῦτον δυσάρεστον χρωματίζει τὸ παρελθὸν, παραδόξως πως παρίζεται σπουδαίως ἐπὶ τὸ βέλτιον ἀλλοιώσεις διὰ τὸ ε. ε. 1853, καὶ τὸ ἔτος τοῦτο καλεῖ ἐπανορθωτικόν· «τὸ παρελθὸν λέγει ἦτο δυστυχές· ὁ δριμὺς χειμὼν τοῦ 1850 κατέστρεψε τὴν δενδροφυτείαν καὶ κτηνοτροφίαν· ἡ σιτοδεία τοῦ 1851 ἀφήρεσεν ἀπὸ τὸν τόπον τὸ χρηματικόν· ἡ σταφὶς κατὰ τὸ 1852 κατεστράφη ἀπὸ τὴν μικυτίασιν, καὶ ὅμως διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους λέγει «ἡ κατάστασις τοῦ 1853 καθ' ὅλας τὰς πιθανότητας πρέπει νὰ λάβῃ σπουδαίαν ἐπὶ τὸ βέλτιον ἀλλοίωσιν κτλ.» Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἐπειδὴ τὸ παρελθὸν μας ἦτο δυστυχὲς, τὸ μέλλον μας ἔπεται ὅτι θέλει

εἶσθαι εὐτυχές· ὡς ἐὰν κατὰ φυσικὴν συνέπειαν τὴν δυστυχίαν τοῦ προηγουμένου ἔτους ἀνάγκη νὰ διαδεχθῇ εὐτυχία τοῦ ἑπομένου.

Τὰ ἐκ τοιούτων διδομένων πορίσματα δὲν ἔπρεπε νὰ θεωρηθῶσιν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς σας βάσιμα, ἐὰν αὕτη δὲν ἦτο πεπεισμένη ὅτι αἱ συμφοραὶ τοῦ παρελθόντος καὶ τὰ ἔκτακτα αὐτοῦ συμβάματα δὲν ἦσαν τοσοῦτον καταπληκτικὰ, ὅσον ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἐκθέσει χρωματίζονται· ἂν δὲ πραγματικῶς οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ παρελθόντος ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα ἀπετύγχανον καὶ ἀπεμακρύνοντο πολὺ τῶν προϋπολογιζομένων, οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι καὶ κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἤθελον συμβῆ ὡς ἔγγιστα τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα, διότι αἱ αὐταὶ ὑρίστανται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον αἰτίαι καὶ διότι οὐδεμία μεταβολὴ συστήματος, ἢ εἰσαγωγὴ καλλιτέρας μεθόδου πρὸς αὔξησιν τοῦ δημοσίου πλούτου ἐγένετο. Οἱ ὀργανικοὶ οἰκονομικοὶ νόμοι καὶ ἂν τεθῶσιν εἰς ἐνέργειαν καὶ ὁ περὶ καθυστερούντων νόμος οὐδεμίαν αὔξησιν τοῦ κοινοῦ πλούτου ὑπόσχονται· καὶ μάλιστα ἐν τῇ σημερινῇ νοσερᾷ καταστάσει τῶν φυτειῶν, καὶ τῇ ὑπαρχούσῃ εἰς τὸν τόπον ἀχρηματίᾳ ὁ ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἐκθέσει ἀναφερόμενος νόμος περὶ ἐκποιήσεως φθαρτῶν κτημάτων ἤθελε φέρει τὰ πλέον δυσάρεστα καὶ ἐπιζήμια διὰ τὸ δημόσιον ἀποτελέσματα· καθόσον ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ ἐκποίησις θέλει γενῇ εἰς ἐλαχίστην τιμὴν, περιπλέον καὶ ἡ τιμὴ αὕτη θέλει μένει ὡς καθυστέρημα εἰς τοὺς ἀγοραστὰς ἕνεκα τοῦ νοσήματος καὶ τῆς ἀχρηματίας.

Προβαίνων ὁ Κ. ὑπουργὸς λέγει « ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀπέβλεψεν ἀπολύτως πώποτε εἰς τὸν καταρτισμὸν ἰδίων πόρων, δὲν ἐζήτησε, διὰ νὰ ἐξηγηθῶ καθαρώτερα, καί τοι δυναμένη νὰ γίνῃ πλουσιωτέρα ἀφ' ὅσων ἦσαν οἱ λαοὶ τοὺς ὁποίους ἐκλήθη νὰ διοικήσῃ· » ἡ ἐπιτροπή σας δὲν δύναται νὰ διέλθῃ τὴν περικοπὴν ταύτην χωρὶς νὰ ζητήσῃ σαφεστέρας ἐξηγήσεις. Ἐννοεῖ τάχα ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἠδύνατο νὰ γίνῃ πλουσιωτέρα διαθέτουσα καὶ τακτοποιοῦσα τὴν κακῶς διατιθεμένην, καὶ ἐν ἀταξίᾳ κειμένην δημόσιον περιουσίαν; Ἐλεύθερος ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ πράξῃ τοῦτο· διὰ τὴν μέχρι τοῦδε βραδύτητα δὲν δικαιοῦται νὰ αἰτιᾶται ἄλλους. Ἐννοεῖ ὅμως ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἠδύνατο νὰ γίνῃ πλουσιωτέρα, ἐπιβάλλουσα βαρυτέρους, ἢ νέους, ἔστω καὶ αὐθαιρέτους, φόρους, καὶ ὑποθέτει τοὺς ἤδη νενομισμένους ἐλαφρούς, ἂς ἐκφρασθῇ καθαρώτερα, ἂς ὑποδείξῃ ἂν που ὑπάρχῃ ἀτέλεια.

Ἡ ἐπιτροπή σας τοὐλάχιστον ὄχι μόνον δὲν βλέπει ποῦ

ἀτέλειαν, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας γνωρίζει ὅτι τινὲς φόροι εἶναι ἐπὶ πολὺ βεβαρυμένοι καὶ χρήζουσιν ἀνακουφίσεως, ὡς ἐπὶ παραδείγματι ἡ ἀποδεκάτωσις τῶν προϊόντων τῆς γῆς ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος, καθὸ ἀποδεκατιζομένου καὶ αὐτοῦ τοῦ σπόρου, ὅστις ἀποδεκατίσθη καὶ εἰς τὸ παρελθὸν ἔτος.

Παρακατιὼν δὲ « ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ὀφείλει νὰ ζητήσῃ τοὺς νομίμους πόρους εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐθνικῶν νομῶν ».

Ἐπειδὴ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐννοεῖ ἐνταῦθα τὰς βοσκησίμους γαίας, καὶ ἐπαναλαμβάνει τοῦτο εἴς τε τὰς συνοδευούσας τὸν προϋπολογισμὸν ἐκθέσεις του, καὶ εἰς τοὺς ἐτησίους νόμους τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου, ἡ ἐπιτροπή σας δράττεται τῆς περιστάσεως ταύτης, ἵνα προκαλέσῃ σαφεστέρας ἐξηγήσεις, ἐκθέτουσα τὴν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἰδέαν της· ἀνάγκη νὰ διιχθῇ ἡ πιθανότης περὶ τῆς πραγματικότητος τοῦ παρημελημένου δήθεν τούτου δημοσίου εἰσοδήματος, διὰ νὰ μὴ τρεφώμεθα μὲ κενὰς ἐλπίδας φανταστικῶν πόρων· ἂς μὴ ἀπατῶμεν, χάριν ἐπιδείξεως οἰκονομικῶν γνώσεων, καὶ ἂς μὴ ἀπατώμεθα, ὑπερβολῇ ζήλου περὶ τὴν ἐφεύρεσιν νέων πόρων· ἀντὶ νὰ ἀσχολώμεθα νὰ αὐξήσωμεν τὸν δημόσιον πλοῦτον διὰ τῆς δημιουργίας ἰδανικῶν εἰσοδημάτων, ἀντὶ νὰ θεωρῶμεν ὡς προχειροτάτους πόρους τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀγριελαιῶν, καὶ τὴν διάθεσιν τῶν ἐθνικῶν νομῶν, καὶ εἰς αὐτοὺς νὰ στηρίζωμεν τὴν αὔξησιν τοῦ δημοσίου πλούτου, καὶ εἰς αὐτοὺς διηνεκῶς νὰ στρέφωμεν ὡς πρὸς τὸν πόλον ἡ μαγνητικὴ βελόνη, ἂς στρέψωμεν τὴν προσοχήν μας εἰς τὰ πιθανὰ καὶ πραγματικὰ εἰσοδήματα.

Τακτοποίησις τῶν ἐνόντων πόρων τοῦ δημοσίου, ἄγρυπνος ἐπιτήρησις τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου, αὐστηρὰ καταδίωξις πάσης καταχρήσεως ἐπὶ παντὸς προσώπου ἀφειδῶς ἐφαρμοζομένη, ἐκλογὴ ἱκανοῦ καὶ τιμίου προσωπικοῦ, ἰδοὺ τὰ μέσα δι' ὧν δυνάμεθα ν' αὐξήσωμεν ἐπαισθητῶς τὰ δημόσια εἰσοδήματα, ἅτινα ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος βαίνουσιν αὐξάνοντα, ὡς ἐκ τοῦ αὐτομάτου οὕτως εἰπεῖν, διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑλικῶν τοῦ ἔθνους μέσων· ἂς περιστείλωμεν δὲ πρὸ πάντων τὰς δαπάνας μας ἐντὸς τῶν στενωτέρων τῆς οἰκονομίας ὁρίων, διὰ νὰ ἐπαρκέσωμεν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών μας, καὶ εἰς ἐπιχειρήσεις παραγωγικάς· λέγομεν δὲ πρὸ πάντων ἂς περιστείλωμεν τὰς δαπάνας μας, διότι πρὸς τί ἡ ἀπὸ τοῦ 1837 μέχρι τοῦδε αὔξησις τῶν ἐσόδων, ὅταν ἀντὶ νὰ δαπανᾶται ὅπου δεῖ, εἰς παραγωγικὰς δηλ. ἐπιχειρήσεις, δαπανᾶται, ὡς μὴ ὤφειλεν, εἰς ἔξοδα περιττά· ἀλλ' ὃς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ περὶ διαθέσεως τῶν ἐθνικῶν νομῶν·

ἂν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐννοῇ ὡς ἐθνικὰς νομὰς τὰς βοσκησίμους γαίας τῶν χωρίων τῶν πρὸ τοῦ 1821 εἰς Τσιφλίκια, Βακούφια, ἢ εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Κυβέρνησιν ἀνηκόντων μὲν, μεταβάντων δ' ὁλοσχερῶς, ἢ ἐν μέρει εἰς τὴν κυριότητα τοῦ δημοσίου, δύναται νὰ διαθέσῃ ταύτας πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου, ἀφοῦ προηγουμένως ἀφήσῃ περιφέρειαν πρὸς βοσκὴν τῶν ζώων τῶν κατοίκων τῶν ἐθνικῶν χωρίων, καὶ ἀφ' οὗ διαλύσῃ τὰς διανέξεις, αἵτινες θέλουσιν ἐγερθῇ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν λαβόντων σποράδην γαίας εἰς προικοδότησιν ἢ εἰς φαλαγγιτικὰ γραμμάτια. Ἂν δὲ ἐννοῇ τὰς ὑπαρχούσας βοσκησίμους γαίας εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν ἐλευθέρων χωρίων, ἤτοι τῶν κεφαλοχωρίων, ἡ ἐπιτροπὴ ὁρονεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις θέλει πέσει εἰς μεγάλας περιπλοκὰς καὶ διενέξεις ἕνεκα τῆς κατοχῆς, τὴν ὁποίαν ἔχουν ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων αἱ κοινότητες ἐπὶ τῶν γαιῶν τούτων. Ἂν δὲ ἡ Κυβέρνησις εἰς τινας ἐπαρχίας τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος ἐξαιρετικῶς ἐνήργησε καὶ ἐνεργεῖ τοποθετήσεις, καὶ ταύτας δωρεάν, δὲν ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι αἱ κοινότητες ἀπώλεσαν τὸ τῆς κατοχῆς δικαίωμα· καὶ ἀπόδειξις τούτου εἶναι, ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο τῆς τοποθετήσεως δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐφαρμοσθῇ γενικῶς, εἰμὴ εἰς τὸ δεκατημόριον τοῦ Κράτους, ὅπερ καταντᾷ ἄτοπον καὶ σκανδαλῶδες. Ἐὰν τέλος ὁ Κ. ὑπουργὸς προτίθηται νὰ ἐφαρμόσῃ ἐπὶ τῶν νομῶν τὸν πρὸ δεκαπενταετίας περίπου ἐκδοθέντα περὶ δασῶν νόμον, ἡ ἐπιτροπή σας παρατηρεῖ, ὅτι ἐκτὸς τῶν μνησθεισῶν δυσκολιῶν, ἀνάγκη νὰ προκληθῇ νόμος γενικὸς περὶ τούτου. Εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐναπόκειται νὰ σταθμίσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου τούτου.

Ἀλλ' ἐπιλήψει ὁ χρόνος τὴν ἐπιτροπήν σας παρακολουθοῦσαν τὰς σκέψεις ὅλας καὶ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς γενικῆς ἐκθέσεως τοῦ ὑπουργείου· ἐπιφυλαττομένη καὶ προφορικῶς νὰ δασανίσῃ τινάς, ἰδίᾳ δὲ ἐκεῖνον τὸν τῆς ἐνεργετικῆς καὶ παθητικῆς συναλλαγῆς τοῦ τόπου μεταβαίνει εἰς τὰ ἔσοδα.

Τὸ ποσὸν τῶν κυρίως ἐσόδων τῆς χρήσεως τοῦ ε. ε. συμπεριλαμβαναμένων καὶ τῶν ἐσόδων τῶν κλεισμένων χρήσεων ἐκ δραχ. 1,271,000 προϋπελογίσθη εἰς δραχ. 17,701,996, προστιθεμένης δὲ καὶ τῆς προκαταβολῆς τῶν τριῶν δυνάμεων διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου Ροτσχίλδ ἐκ δραχ. 3,835,473:58 συγκεφαλαιοῦται εἰς δραχ. 21,537,439:58.

Ἡ ἐπιτροπή σας παραβάλλουσα τὰ ποσὰ τῶν ἐσόδων τοῦ ε. ε. πρὸς τὰ τοῦ παρελθόντος, παρετήρησε τὰς μεταξὺ διαφορὰς κριτιολογουμένας ἐν τῇ πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσει τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, καὶ ἀναπτυσσομένας ἐν τοῖς συναπτομένοις πίναξι τῆς λεπτομερείας.

Ἐκ τῶν διαφορῶν τούτων προκύπτει αὔξησις τῶν ἐσόδων τοῦ ε. ε. κατὰ δραχ. 454,040.

Ἐπειδὴ τὸ πλεῖστον τῶν δημοσίων ἐσόδων εἶναι ὑποθετικὸν, ὑποκείμενον ὡς ἐκ τῆς φύσεως του εἰς αὐξομειώσεις συνεπείᾳ τῶν ἀτμοσφαιρικῶν ἐπιρροῶν καὶ τῶν ἐμπορικῶν κινήσεων, πᾶσα γνώμη ἐπὶ τούτων εἶναι ὑποθετικὴ, κατὰ τοσοῦτον ὅμως πιθανὴ καθόσον στηρίζεται εἰς ὑπολογισμοὺς καὶ βάσεις ὀρθάς.

Ἡ ἐπιτροπή σας βασανίσασα τὰ στοιχεῖα ἐφ' ὧν θεμελιοῦνται οἱ ὑπολογισμοὶ τῶν ἐσόδων φρονεῖ, ὅτι ἐν ὁμαλῇ καταστάσει πραγμάτων οἱ πόροι τοῦ δημοσίου κατὰ τὰ 1853, ἐὰν δὲν πραγματοποιηθῶσιν ἀκριβῶς, κατὰ πολὺ τοὐλάχιστον θέλουσι προσεγγίσει τὸ προϋπολογιζόμενον ποσὸν, ἐὰν μάλιστα κατορθωθῇ νὰ περισταλῶσιν αἱ εἰς τὰς τελωνιακὰς καὶ προξενικὰς εἰσπράξεις διαπραττόμεναι καταχρήσεις καὶ ἡ εἰς τὰς ἀποθήκας ἐνεργουμένη νόθευσις τῶν δημητριακῶν καρπῶν. Πολὺ πιθανὸν ὅτι τὰ ἐκ τοῦ αὐτομάτου αὐξάνοντα ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἔσοδα τοῦ Κράτους, καταλληλότερον διευθετούμενα, καὶ αὐστηρότερον ἐπιτηρούμενα, δύνανται ὄχι μόνον νὰ καλύψωσι τὰ ἔξοδα, (ἐννοοῦμεν πάντοτε τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα), ἀλλὰ καὶ νὰ ὑπερβῶσι ταῦτα. Δὲν δύναται ὅμως νὰ κρύψῃ τὰς ἀμφιβολίας της περὶ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἐσόδων εἰς περίστασιν, καθ' ἣν, ὃ μὴ γένοιτο, ἡ νόσος τοῦ σταφιδοκαρποῦ καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐξακολουθήσει μαστίζουσα τὸν τόπον· μάντις κακῶν μεγαλητέρων ἡ ἐπιτροπήσας ἂς μὴ γίνηται, ἂς ἐκφράσῃ ὅμως τὴν πεποίθησίν της ὅτι ἐφέτος παρὰ τὰ προηγούμενα ἔτη, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καὶ δημόσιον καὶ πολλοὶ ἰδιῶται κυρίως θέλουσιν εὑρεθῇ εἰς τὴν πλέον δυσχερῆ θέσιν, καὶ οἱ ὑπολογισμοί μας θέλουσιν εὑρεθῇ λανθασμένοι. Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, ὡς καὶ ἡ ὑπουργικὴ ἔκθεσις λέγει, διεκρίθη πάντοτε εἰς τὰς δυσκόλους περιστάσεις, ἀλλ' ἂς μὴ παύσωμεν σκεπτόμενοι καὶ προπαρασκευάζοντες τὰ τῆς θεραπείας μέσα, ὅταν καὶ πόρρωθεν ἀναφαίνωνται τοιαῦται περιστάσεις· ἂς μὴ ἀφήσωμεν νὰ μᾶς ἐπιπέσωσιν, ἀλλ' ἂς προσπαθήσωμεν νὰ τὰς προνοήσωμεν· ἀντὶ τοῦ νὰ λαμβάνωμεν τὸν ἀνώτατον ὅρον τῶν προϋπολογιζομένων δαπανῶν, ἂς προσπαθήσωμεν νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὸν ἐλάχιστον.

Τὰς ἐφεξῆς γενικὰς ἐπὶ τῶν ἐσόδων παρατηρήσεις ἡ ἐπιτροπή σας ἐπιφέρει.

Ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου Β΄. ἄρθρ. 1.

Αὐστηροτέρα ἐπιτήρησις καὶ ἐκλογὴ καταλληλοτέρων καὶ τιμίων προσώπων εἰς τὴν τελωνιακὴν ὑπηρεσίαν, τὸ δὲ μέγιστον εἰσαγωγὴ ἐντελεστέρας καὶ ἀναλόγου πρὸς τὰς παρούσας περιστάσεις διατιμήσεως, θεωροῦνται τὰ μόνα συντελεστικὰ πρὸς βελτίωσιν τῆς σημαντικῆς προσόδου τῶν τελωνείων, καὶ ἐξασφάλισιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς καταχρήσεως· οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἐλάττωσις τῶν τελωνιακῶν εἰσπράξεων προέρχεται ἐκ τῶν καταχρήσεων μᾶλλον ἢ ἐκ τῆς ἀκινησίας τοῦ ἐμπορίου.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. Β΄. ἄρθρ. 3 — 6΄.

Τὰ προξενικὰ εἰσοδήματα εἶναι πολὺ ὀλιγώτερα ἀφ' ὅσα ἔπρεπεν· εἰσαγωγὴ λοιπὸν καὶ ἐφαρμογὴ τῶν διπλοτύπων ὡς πρὸς τὰς εἰσπράξεις τῶν προξενικῶν δικαιωμάτων, καὶ διορισμὸς καταλλήλων προσώπων, ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ, πρὸς περιστολὴν τῶν ἀσυστόλως ἐνεργουμένων καταχρήσεων, καὶ διατήρησιν τῆς προσβαλλομένης ἐθνικῆς ὑπολήψεως.

Ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου Δ΄. ἄρθρ. 3 Ἁλικαί.

Ἡ πρόκλησις νόμου περὶ τοῦ καταλληλοτέρου τρόπου τῆς διευθετήσεως τοῦ οὐσιώδους τῶν Ἁλικῶν κλάδου, ὥστε νὰ ἀπομακρυνθῶσιν αἱ κατὰ τὴν διαχείρισιν αὐτοῦ διαπραττόμεναι καταχρήσεις, καὶ νὰ ἐξασφαλίζωνται τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου, θεωρεῖται ἔργον πολλῆς σπουδαιότητος, καὶ τῆς κατεπειγούσης ἀνάγκης. Εὔχεται ἡ ἐπιτροπὴ ἵνα ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τῆς Κυβερνήσεως ὅσον τάχος καὶ τοῦτο.

Ἐπὶ τοῦ Κεφαλ. Δ΄. ἄρθρ. 8—θ΄.

Ἐπειδὴ ἡ πεντηκονταετὴς ἐνοικίασις τῶν ἐθνικῶν χωρίων Βοχῶρι καὶ Γαλατᾶ δὲν ἐγένετο κατὰ τοὺς νομίμους τύπους τῆς ἐνοικιάσεως ἐθνικῶν κτημάτων, ὁ δὲ ἐνοικιαστὴς χωρὶς ἀφ' ἑνὸς νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις του, ἀφ' ἑτέρου ζητεῖ ὑπερόγκους ἀποζημιώσεις, ἀνάγκη νὰ ἐπισπευθῇ ὅσον τάχος ἡ διάλυσις τῆς μισθώσεως διὰ τῆς νομίμου ὁδοῦ, ὥστε τὸ δημόσιον νὰ μὴ στερῆται σημαντικῆς ποσότητος ἐτησίου εἰσοδήματος.

Μετὰ τὰς ἀνωτέρω παρατηρήσεις ἡ ἐπιτροπή σας μεταβαίνει εἰς τὰ ἔξοδα, περιοριζομένη εἰς ἐκεῖνα τὰ ποσά, ἐφ' ὧν ἐπιφέρει παρατηρήσεις.

Ἔ ξ ο δ α.

Ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως **1853** συμπεριλαμβανομένων καὶ 5,600 δραχ. αἵτινες, ἂν καὶ ψηφισθεῖσαι ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν πρακτικῶν της, κατὰ παραδρομὴν παρελείφθησαν νὰ σημειωθῶσιν ὑπὸ τοῦ προεδρείου αὐτῆς εἴς τε τὸν γενικὸν πίνακα τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων, καὶ εἰς τὸ Κεφ. IV. ἄρθρ. 2 «ἔξοδα ἀπρόβλεπτα τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν» δι' ἀγοράν ἀμάξης διὰ τὴν ἐν Παρισίοις Ἑλληνικὴν πρεσβείαν, ἀναβαίνει εἰς δραχ. **19,474,621:89.**

« Τὸ ὑπουργεῖον, λέγει ἡ γενικὴ ἔκθεσις ὁρισθέντος ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὅτι τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους πρέπει πάντοτε νὰ περιορίζωνται εἰς τὰ πλέον στενὰ ὅρια, ἔχον ἄλλως τε ὑπ' ὄψιν τὰς δυσκόλους οἰκονομικὰς περιστάσεις τοῦ τόπου, κατέβαλεν ὅλας του τὰς προσπαθείας νὰ περιορίσῃ τὰ ἔξοδα εἰς τὰ ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα· οὕτω δὲ τὰ ἔξοδα τοῦ **1853** εἶναι κατὰ δραχμὰς **380,010:56** ὀλιγώτερα ἐκείνων τοῦ **1852**. »

Ἡ ἐπιτροπή σας ὅμως παρατηρεῖ ὅτι πραγματικὴ ἐλάττωσις δαπανῶν δὲν ὑπάρχει· ἡ δὲ φαινομένη ἐλάττωσις εἰς τὰς δαπάνας τῆς χρήσεως προέρχεται ἀ) ἀπὸ τὴν ὑπάρχουσαν διαφορὰν μεταξὺ τῶν δύω προϋπολογισμῶν ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα τῶν κλεισμένων χρήσεων, ἅτινα δὲν ἀνάγονται εἰς τὴν τακτικὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ ὑπηρεσίαν· καὶ β΄) ἀπὸ τὰς μονοετεῖς δαπάνας εἰς δραχ. 457,820 ἀναβαινούσας κατὰ τὸ **1852** ὡς ἑξῆς.

Δι' ἀποξήρανσιν τοῦ Βοιωτικοῦ πεδίου δραχ. .	65,000:
Διαχάραξιν ὁδοῦ Κυθαιρῶνος καὶ Θηβῶν » . .	15,000:
Ἀποπεράτωσιν ὁδοῦ Τριπόλεως . . » . .	30,000:
Ἀλλαγὴν καταστήμ. τοῦ Ἐλεγκτ. συνεδρίου . .	3,000:
Ἀποζημίωσιν τῆς Ὀθωμαν. Πύλης . . » . .	73,170:
Διὰ τὴν εἰς Γαλλίαν παραγγελίαν ἑνὸς χωνευτηρίου	21,000:
Δι' ἕνα νέον στρατῶνα . . . . . » . .	50,000:
Διὰ κατασκευὴν ἑνὸς ἀτμοπλοίου . . . » .	200,000:
Τὸ ὅλον δραχ.	457,820:

ὥστε ἀφαιρουμένων τούτων, ὡς μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν τακτικὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ ὑπηρεσίαν, ἔχομεν ἀντὶ ἐλαττώσεως δραχ. **380,010:56** αὔξησιν τῶν δαπανῶν τοῦ **1853** ἀπὸ ἐκείνας τοῦ **1852** ἐκ δραχ. **501,753:59** κατὰ τὸν ἑπόμενον συγκριτικὸν πίνακα ἑνὸς ἑκάστου τῶν ὑπουργείων.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Παραβολὴ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1852 πρὸς τὸν τοῦ 1853 ὡς ἑπομένως.

	Ὅσα τοῦ 1852		Ὅσα τοῦ 1853		Ἐπὶ πλέον		Ἐπὶ ἔλαττον	
	Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ.	Δραχ.	Λ.
Εἰς ἀπομάχους, συντάξεις, χορηγήματα, καὶ προικίσεις	407901	12	528749	12	120848			
Ταμεῖα	384850		386850		2000			
Οἰκονομικοὶ ἔφοροι	207160		207960		800			
Τόκοι τραπέζης	12000						12000	
Φόρος ζώων	31100		26400				4700	
Δέκατα	492500		210000		17500			
Φόρος οἰκοδομῶν	17000		16500				500	
Τελωνεῖα	339100		356600		17500			
Χαρτόσημον	271520		266960				4560	
Τυπογραφείου καὶ λιθογραφείου	49133		42070				7063	
Μεταλλεῖα καὶ ὀρυκτὰ	82267		100439		18172			
Ἁλικαὶ	169225		182270		13045			
Κτημάτων διοίκησις	52100		61600		9500			
Ἐπιστροφὴ χρημάτων	15359	78	12230	43			3129	35
Ἀποζημιώσεις (α)	177127	11	174581	41			2545	70
Εἰς ἀνεστιάτας διαλελυμένων μονῶν	10000		6057				3943	
					199365		38441	05
Ἀφαιροῦνται αἱ ἐλαττώσεις					38441	05		
Αὔξησις ἐξόδων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1853 ἀπὸ ἐκεῖνον τοῦ 1852 δραχ.					160923	95		

Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων τοῦ ἔτους 1852 . . . . . δραχ. 99,482:53
» » » » 1853 . . . . . » 36,896:14

(α) Παρατηρητέον ὅτι ἡ πληρωμὴ τῶν δραχ. 6700 εἰς τὴν Μυλίτσαν χήραν Γεωργίου Μωραϊτοπούλου ἀνήκει εἰς τὰ παλαιὰ χρέη ἦτοι εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ 1828· ἀφοῦ ὅμως τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐνέκρινε τὴν παραδοχὴν τοιούτων πληρωμῶν, τὸ ποσὸν τοῦτο ἔπρεπε νὰ σημειωθῇ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ οὐχὶ εἰς ἐκεῖνον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ.

	Ὅσα τοῦ 1852	Ὅσα τοῦ 1853	Ἐπὶ πλέον	Ἐπὶ ἔλαττον
Διὰ τὴν ἅμαξαν τοῦ ὑπουργοῦ	1200	2000	800	
Τοῦ θυρωροῦ καὶ κλητῆρος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείας	480	1440	960	
Ἔξοδα ἀπρόβλεπτα	7000	11600	4600	0000
Ταχυδρομικὰ ἐκτὸς τοῦ Κράτους	4400	4900	500	
Ταχυδρομικὰ ἔκτακτα	500			500
Γραφεῖον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβείας		2000	2000	
			8860	500
Ἀφαιροῦνται αἱ ἐλαττώσεις			0500	
Αὔξησις ἐξόδων εἰς τὸ προϋπολογισμὸν τοῦ 1853 ἀπὸ τὸν τοῦ 1852 δραχ.			8360	

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ.

	Ὅσα τοῦ 1852	Ὅσα τοῦ 1853	Ἐπὶ πλέον	Ἐπὶ ἔλαττον
Διὰ γραφικὴν ὕλην τοῦ Ἀρείου Πάγου	600	720	120	
Ἐνοίκια καταστημάτων Ἀρείου Πάγου καὶ Ἐφετείου Ἀθηνῶν	3120	6000	2880	
Προσωπικὸν εἰσαγγελείας πρωτοδικείου Πατρῶν	1440	1920	480	
Διὰ γραφικὴν ὕλην τοῦ πρωτοδικείου Σύρου	660	720	60	
Ἔπιπλα τῆς εἰσαγγελείας Σύρου	300	340	40	
Εἰρηνοδικεῖα	207700	209520	1800	
Αὔξησις ἐξόδων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1853 ἀπὸ ἐκεῖνον τοῦ 1852			5380	

Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων τοῦ 1852 δραχ. 58079:22
» » » » 1853 δραχ. 53821:93

Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον Γ. Γ. Χρυσοβ. Πετρόβ.

	Ὅσα τοῦ 1852	Ὅσα τοῦ 1853	Ἐπὶ πλέον	Ἐπὶ ἔλαττον
Εἰς ἐνοίκια καταστημάτων τῆς ἀστυνομίας Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς	4560	4860	300	
Δημόσιος ὑγεία	165480	195530	30050	
Δημόσιοι ἰατροί	30700	72700	42000	
Ἔξοδα περιοδείας ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν		7000	7000	
Δι' ἀγορὰν ἐργατικῶν καὶ παραγωγικῶν ζώων	1000	500		500
Μισθοὶ ζευγητῶν, κτηνοτρόφων καὶ ἀντιμισθία μαθητῶν	9000	8000		1000
Δι' ἐπισκευὴν τοῦ καταστήματος Τίρυνθος	1000	700		300
Δ' ἀγορὰν παραγωγικῶν ζώων Ἱπποφορβείου	4000	3000		1000
Διὰ καθάρισμα λειμώνων καὶ τάφρων Ἱπποφορβείου		1000	1000	
Διὰ σπορὰν καὶ καλλιέργειαν τριφυλλίων		450	450	
Διὰ τὴν μουσικὴν τοῦ σχολείου τῶν τεχνῶν		960	960	
Διὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ξυλογραφίαν		600	600	
Διὰ συνδρομὴν νέων ἀποστελλομένων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ	720	3000	2280	
Δι' ἀνακάλυψιν μεταλλείων καὶ ὀρυκτῶν	1000	1786	786	
Διὰ βραβεῖα ὠφελίμων γεωργικῶν τεχνῶν	500	600	100	
Διὰ διατήρησιν τοῦ ἐν Ἀθήναις Θεάτρου	12000	15000	3000	
Διὰ ἓξ ἀπὸ 2 ἀνθυπολοχαγοὺς γεωμέτρας	2520	5040	2520	
Διὰ ἕνα λογιστὴν τοῦ ταχυδρομείου		1800	1800	
Δι' ἐνοίκιον καταστήματος τοῦ ταχυδρομείου	2760	2640		120
Δι' ἔξοδα γραφείου τοῦ ἐν Σύρᾳ ταχυδρομείου	600	840	240	
Διὰ τὰ γραμμάτια τῶν ταχυδρ. ὧν ἡ ὑπηρεσία ἀνήκει εἰς ἄλλους ὑπαλλήλους	960	1056	96	
Τῶν πιζῶν καὶ ἐφίππων ταχυδρόμων δι' ἐργολαβίας	79000	80500	1500	
Διὰ τὸ ταχυδρομεῖον τῆς Ἰταλίας	21000	23000	2000	

Ὁμοίως τῆς Αὐστρίας	17000	23000	6000	
Διὰ τὴν ἀποξήρανσιν τῆς λίμνης τῶν ἐν Κύθνῳ λουτρῶν		5000	5000	
Ὁμοίως τοῦ Ἕλους εἰς τὸν δῆμον Τρινάσιον Λακεδαίμονος		12000	12000	
Ὁμοίως εἰς τὸν δῆμον Ἀλέας Ἀργολίδος		4000	4000	
Ὁμοίως εἰς τὸν δῆμον Ἰναχίας Τριμερίου λεγομένου		5000	5000	
Δι' ἐπισκευὴν καὶ ἐπέκτασιν τῶν ποινικῶν φυλακῶν	6000	10000	4000	
Διὰ συντήρησιν τῆς Πειραϊκῆς ὁδοῦ	12000	14000	2000	
Ὁμοίως τῆς ἀπὸ Ἄργους εἰς Ναύπλιον		2000	2000	
Ὁμοίως τῆς ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ ἰσθμοῦ	2000	1500		500
Ὁμοίως διὰ διαφόρους ἄλλας ὁδοὺς καὶ Γεφύρας	6000	7000	1000	
Δι' ἄνοιγμα τῆς ὁδοῦ Χαλκίδος καὶ ἐπιπέδωσιν τῆς ὁδοῦ Παπηείων		5000	5000	
Διὰ κατασκευὴν 2 γεφυρῶν ἐπὶ τοῦ ῥεύματος Κιθαιρίου		24000	24000	
Διὰ τὴν ἀπὸ Λεμέαν εἰς Στυλίδα		5000	5000	
Ὁμοίως ἀπὸ Γύθιον εἰς Σπάρτην		5000	5000	
Διὰ κατασκευὴν Γεφύρας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Νίδας		5000	5000	
Ὁμοίως ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Στύγνου		5000	5000	
Διὰ συνδρομὴν εἰς τὸν δῆμον Μεγάρων διὰ κατασκευὴν Στρατῶνος	2000			2000
Ὁμοίως πρὸς διόρθωσιν τοῦ ὑδραγωγείου Ναυπλίας καὶ Πόλου	1000	1500	500	
Ὁμοίως διὰ τοῦ Ἀγγελοκάστρου τὸ ὑδραγωγεῖον ἐπιδιόρθωσιν		1500	1500	
Διὰ συντάξεις χηρῶν καὶ ὀρφανῶν	23616	20772		2884
			188682	7804
Ἀφαιροῦνται αἱ ἐλαττώσεις			7804	
Αὔξησις εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1853 ἀπὸ ἐκείνου τοῦ 1852			180878	

Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων τοῦ 1852 δραχ. 55131 : 2
» » » » 1853 » 30411 : 32

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

	Ὅσα τοῦ 1852	Ὅσα τοῦ 1853	Ἐπὶ πλέον	Ἐπὶ ἔλαττον
Προσθήκη δι' ἕνα ὑπουργικὸν γραμματέα		2400	2400	
Ὁμοίως δι' ἕνα γραφέα		1200	1200	
Ὁμοίως διὰ γραφικὴν ὕλην καὶ φωτισμὸν τοῦ ὑπουργείου		200	200	
Ὁμοίως διὰ τὸν παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ Β. ἐπίτροπον		6000	6000	000
Ἐλάττωσις εἰς τὰ ἔξοδα ὁδοιπορίας συνοδ. ἐξάρχων				500
Ἐπίδομα ἐπισκόπων	24000	108000	84000	
Μισθοὶ ἱεροκηρύκων	13200	12960		240
Συντάξεις κληρικῶν	46019 44	33325		12694
Ἔκτακτοι καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου	19200	24000	5200	
Ἐπίτιμοι » »	4800	7200	2400	
Διὰ τὸ μάθημα τῆς ἀνατομίας	600	800	200	
Τῆς φαρμακευτικῆς χημείας	200	300	100	
Ἔξοδα πανεπιστημίου προστεθέντα ἐν τῇ συζητήσει τῆς Βουλῆς		12180	12180	
Ἐπισκευὴ καὶ δι' ἕνα φύλακα τοῦ ἀστεροσκοπείου	240	840	620	
Γυμνάσια	151320	156886	5556	
Ἑλληνικὰ σχολεῖα	216200	224880	8680	
Ὑπότροφοι	55920	54120	0000	1800
Βιβλιοθήκη	17440	13440	0000	4000
Ἀρχαιολογικὴ ὑπηρεσία	11486 20	18486 20	7000	
Δημοδιδασκαλία	91482	97500	3018	
Προσθήκη τοῦ δ. γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου		600	600	
			139354	19234
Ἀφαιροῦνται αἱ ἐλαττώσεις			19234	
Αὔξησις ἐξόδων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1853 ἀπὸ ἐκεῖνον τοῦ 1852			120120	

Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων τοῦ ἔτους 1852 . . . . . δρ. 5824:13
» » » 1853 . . . . . 2183:08

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ.

	Ὅσα τοῦ 1852	Ὅσα τοῦ 1853	Ἐπὶ πλέον	Ἐπὶ ἔλαττον
Διὰ τὸν γενικὸν γραμματέα ἀντὶ ναυματαρχου	3600	4800	1200	
Μισθοδοσία τῶν λιμενικῶν ἀρχῶν	66336	73896	7560	
Γραφικὰ ἔξοδα καὶ ἐνοίκια αὐτῶν	6306	6706	400	
Διὰ συντήρησιν τῶν φάρων καὶ φανῶν	8479 60	9417 60	938	
Λόγῳ τοκετῶν ὅστις διελύθη χάριν οἰκονομίας	17311 30			17311 30
Ὁπλισμὸς	10000	45000	35000	
Καταστήματα	2000	16409	14409	
Νοσοκομεῖον		12240	12240	
Μισθοὶ καὶ τροφαὶ διὰ τὰ πληρώματα τῶν πλοίων	804700	804607 8		
Εἰς ἀπομάχους, ναυτολογίαν καὶ ὁδοιπορίας	4300	5210	910	
Ἐκπαίδευσις	7944	13008	5064	
Συντάξεις	5714 40	5354 40		
			77724	47765 9
Ἀφαιροῦνται αἱ ἐλαττώσεις			47765 9	
Αὔξησις ἐξόδων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1853 ἀπὸ ἐκεῖνον τοῦ 1852			29955 91	

Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων τοῦ 1853 . . . . . δρ. 72890:45
» » » 1852 . . . . . » . . . .

	Ὅσα τοῦ 1852		Ὅσα τοῦ 1853		Ἐπὶ πλέον		Ἐπὶ ἐλαττον	
Μισθοὶ ἀξιωματικῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν	4197496	65	4254062	30	56565	65		
Τροφαὶ	184449	90	226000		41580	10		
Νομαὶ	123899	25	103000				20899	25
Ἱματισμὸς καὶ ἀποσκευὴ	182697	92	212191	64	29493	72		
Ὁπλισμὸς	83948	75	68131	60			15817	15
Ἱππωνία	17280		18000		720			
Στρατωνισμὸς	82234		88125		5881	90		
Θεραπειαπόδενῶν	92779	35	100000		7220	65		
Στρατιωτικὴ ἐκπαίδευσις	97362	60	88656	85			8705	75
Ἔξοδα γραφείων	25144		26640		1496			
Ὁδοιπορίαι καὶ μετακομίσεις	25000		20000				5000	
Στρατολογία	10000		8000				2000	
Στρατιωτικὴ δικαιοσύνη καὶ συντήρησις φυλακισμένων	17599	50	14800				2799	50
Οἰκοδομαὶ	106486		40000				66486	
Μισθὸς ἀρχίας συντάξεις καὶ λόχος ἀπομάχων	214089	45	306777	50	92688	5		
Χωροφυλακὴ	841018	10	826324				14694	50
Ὁρεσφυλακὴ	1012209	25	993622	40			18586	85
Φάλαγξ	187205	30	127412				59793	30
Ἔκτακτα ἔξοδα	20344	61					20344	61
Ἱπποσκευὴ	12951	43	8568				4383	43
					235646	7	239510	34
Ἀφαιρεῖται τὸ ἐπὶ πλέον							235646	7
Ἐλάττωσις εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1853 δρχ.							3864	27

Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων τοῦ 1852 δρχ. 42878:51
» » » 1853 » 41970:87

Φ 326 Φ

Ἀνακεφαλαίωσις τῆς αὐξήσεως τῶν ἐξόδων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1853 ἀπὸ ἐκεῖνον τοῦ 1852.

Εἰς τὸ ὑπουργεῖον	τῶν οἰκονομικῶν	δρ.	160,923:95
» »	τῶν ἐξωτερικῶν	»	8,360
» »	τῆς δικαιοσύνης	»	5,580
» »	τῶν ἐσωτερικῶν	»	180,878
» »	τῶν ἐκκλησ. καὶ τῆς δημ. ἐκπαιδ.	»	120,120
» »	τῶν ναυτικῶν	»	29,955:91
		δρ.	505,617:86
Ἀφαιρεῖται ἡ ἐκ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν ἐλάττωσις		δρ.	3,864:27
		Αὔξησις κατὰ δρ.	501,753:59

Φ 327 Φ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ.

Ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὸ ε. ε. περιλαμβάνει τὸ δημόσιον χρέος, τὴν Βασ. χορήγησιν, τὰς ἀποζημιώσεις τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων, τὴν γενικὴν τοῦ ὑπουργείου αὐτοῦ ὑπηρεσίαν, τὰ ἔξοδα τῆς διοικήσεως καὶ ἐπιστασίας, καὶ τελευταῖον διαφόρους πληρωμὰς καὶ ἔκτακτα ἔξοδα· δι' ὅλας ταύτας τὰς ὑπηρεσίας ἀπαιτοῦνται δραχ. 8,720,342:90.

Ἂν καὶ ἡ σημερινὴ δυσχερὴς οἰκονομικὴ κατάστασις ὑπαγορεύῃ νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὰ ἀναποφεύκτως ἀναγκαῖα ἔξοδα, καὶ νὰ ἀποβάλωμεν τὰ περιττὰ καὶ πολυτελῆ, μόλα ταῦτα διὰ νὰ μὴ θεωρηθῇ ὅτι ἡ ἐπιτροπή σας θέλει νὰ ἐπιφέρῃ προσκόμματα εἰς τὴν πορείαν τῆς Κυβερνήσεως περιορίζεται εἰς τὰ ἀκόλουθα κεφάλαια καὶ ἄρθρα.

Κεφ. 3. Συντάξεις.

Τὸ ποσὸν τοῦ κεφαλ. ταύτου ἀναβαίνοντος δρ. 528,749:12 νὰ περιορισθῇ ὡς ἑξῆς· εἰς δραχ. 464,603:12·

Συντάξεις ἀπομάχων	δραχ.	66,692:00
Χηρῶν καὶ ὀρφανῶν	»	172.033:12
Πρεσβυτῶν τῆς φάλαγγος	»	4,248:00
Χορηγήματα ἀπέναντι παλαιῶν ἀπαιτήσεων μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν εἰς τὰς τρεῖς νήσους διδομένων	»	21,630:00
Διὰ τοῦ νέου νόμου εἰς τὰς τρεῖς ναυτικὰς νήσους	»	200,000:00
δραχ. . . .		464,603:12

δηλαδὴ νὰ ἐκπεσθῶσιν ἐξ αὐτοῦ δρ. 62,646 διδόμεναι ἄλλοτε εἰς χορηγήματα ἀπέναντι παλαιῶν ἀπαιτήσεων εἰς τοὺς κατοίκους τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων, ἀφ' οὗ πρὸ καιροῦ ἐψηφίσθη νόμος χορηγῶν 200,000 δρ. εἰς τούτους ἀπέναντι τῶν παλαιῶν των ἀπαιτήσεων. Δι' ἐνδεχομένας δὲ συντάξεις, δὲν εἶναι τακτικὸν νὰ τηρηθῇ τὸ ποσὸν τοῦτο ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, καθόσον μάλιστα οὐδεμία σύνταξις χορηγεῖται ἄνευ προηγουμένου νόμου.

Ἡ ἐπιτροπή σας δράττεται τῆς περιστάσεως ταύτης νὰ συστήσῃ εἰς τὴν τοῦ Ὑπουργείου προσοχὴν τὸ περὶ χορηγήσεων, καθόσον μεταξὺ τῶν λαμβανόντων τοιαύτας, εὑρίσκονταί τινες οἱ ὁποῖοι ἢ δὲν ἐδικαιοῦντο νὰ λάβωσι τίποτε, ἢ ἔλαβον πλείονα τῶν πρὸς αὐτοὺς λόγῳ ἀποζημιώσεως ὀφειλομένων.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. Η' καὶ Θ'.

Ἐπειδὴ οἱ περὶ ταμείων καὶ ἐφοριῶν νόμοι ἀπὸ διετίας ψηφισθέντες δὲν ἐτέθησαν εἰσέτι εἰς ἐνέργειαν, εἴτε διότι δὲν ἐκυρώθησαν, εἴτε διότι δὲν κρίνονται πλέον τοσοῦτον ἀναγκαῖοι καὶ ἐπωφελεῖς, ἡ ἐπιτροπή σας εὔχεται ὥστε καὶ κατὰ τὸ ἐνεστὼς νὰ μὴ τεθῶσιν εἰς ἐνέργειαν· ἡ Γερουσία ἐὰν ἐγκρίνῃ ἂς συστήσῃ τὴν εὐχὴν ταύτην εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Ὑπὲρ δὲ δὲν τεθῶσιν εἰς ἐνέργειαν οἱ νόμοι οὗτοι προκύπτει ὠφέλεια δραχ. 346,180· ὡς ἑξῆς.

Ἔξοδα ταμείων κατὰ τὸν νέον νόμον . . . . δραχ	386,850	
κατὰ τὸν παλαιὸν καὶ ἐν ἐνεργείᾳ »	130,570	
Διαφορὰ δραχ.		256,280
Ἔξοδα ἐφοριῶν κατὰ τὸν νέον νόμον δρ	207,960	
κατὰ τὸν παλαιὸν καὶ ἐν ἐνεργείᾳ . . . »	118,060	
Διαφορὰ δραχ.		89,900
ὠφέλεια »		346,180

Ὥστε τὰ δύω ταῦτα Κεφ. ἀναβαίνοντα εἰς δραχ. 657,810, νὰ περιορισθῶσιν εἰς δραχ. 311,630.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. 11.

Τὸ ποσὸν τοῦ Κεφαλ. ταύτου νὰ περιορισθῇ εἰς δρ. 190.000 διὰ τὸν λόγον ὅτι καὶ ἐν περιπτώσει εὐφορίας ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀποθηκαρίων καὶ ἀποθηκῶν δὲν ἔπεται ὅτι πρέπει νὰ αὐξήσῃ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ περιλάβῃ ὁ προϋπολογισμὸς τὸ κατὰ μέγιστον ὅρον ἀπαιτούμενον ποσὸν τῆς δαπάνης. Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ δαπάνη αὕτη εἶναι ὑποθετική, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης βέβαιον, ὅτι ὅσον μεγαλείτερον ποσὸν προϋπολογίζομεν, τοσοῦτον εὐκολώτερον καὶ ἐξαντλοῦμεν τοῦτο.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. 12 ἄρθρ. 2.

Ἡ ἐπιτροπὴ παραδεχομένη τὴν αὔξησιν τοῦ ποσοῦ τοῦ ἄρθρου 2 εἰς 800 δραχ. συνίστησιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν ἐπιτήρησιν τῆς διαγωγῆς τῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων κατὰ τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ζώων, διότι καθ' ἃς ἔσχε πληροφορίας, ἂν καὶ οἱ λαοὶ ἤρχισαν νὰ συναισθάνωνται τὸ ἀληθὲς αὐτῶν συμφέρον, δηλοῦντες ἀκριβέστερον τὰ ζῶά των, ἡ ἐκ μέρους ὅμως τῶν ὑπαλλήλων κατάχρησις ηὔξησε διὰ τῶν παντοδαπῶς ἐνεργουμένων καταθλίψεων πρὸς τοὺς κτηνοτρόφους.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. 24.

Ἀποζημιώσεις εἰς λογαριασμὸν τῶν ἀπαιτήσεων τῆς Ὀθωμανικῆς πρεσβείας.

Ἡ ἐπιτροπή σας ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ ζητήσῃ πληροφορίας παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν· ἐκ τῶν δοθεισῶν δὲ πληροφοριῶν ἐξάγεται, ὅτι ἡ Μαρία Μωραΐτη ὡς κηδεμὼν τῶν τέκνων της πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἀπαιτήσεών των κατὰ τοῦ Ταφίκμπεη ἐνήργησε τὴν 8 Μαρτίου 1845 κατάσχεσιν παρὰ τῷ δημοσίῳ γροσίων 1,096,215, τὰ ὁποῖα ἡ Ἑλλὰς Κυβέρνησις ὤφειλε πρὸς διαφόρους ὀθωμανοὺς διὰ τὴν ἐπικαρπίαν τῶν ἐν Φθιώτιδι κτημάτων των διαλαμβανομένων ἐν τῇ συμβάσει τῆς 18 Μαρτίου 1844.

Τὸ δημόσιον ἐδήλωσεν ὅτι ἡ κατάσχεσις δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ κἀνὲν νόμιμον ἀποτέλεσμα ὡς ἀντικειμένη εἰς τὴν σύμβασιν, πρὸς δὲ ὅτι εἶχον ἤδη πληρωθῇ ἐκ τῶν ὀθωμανικῶν τούτων χρημάτων δρ. 28.460, καὶ ἐπρότεινε τὴν ἀναμοιβαίστητα τῶν δικαστηρίων ἐπὶ ἀντικειμένου συνεχομένου μὲ τὸν ἐριννεῖαν καὶ ἐκτέλεσιν συνθήκης τοῦ Κράτους.

Συνεπείᾳ τούτων ὁ κατὰ τὸ 1846 ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν ἔγραψεν εἰς τὴν παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει Ὀθωμανικὴν πρεσβείαν ὅτι ἡ κατάσχεσις τῆς Μαρίας Μωραΐτη περιορίζεται εἰς μόνον τὸ ἀνῆκον εἰς τὸν Ταφίκμπεη ποσόν. Ἀλλ' ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τῆς ἀπὸ 25 Αὐγούστου 1848 τελεσιδίκου ἀποφάσεώς του ἀπεφήνατο ὅτι τὰ εἰς τὸ δημόσιον εὑρισκόμενα χρήματα δύνανται νὰ κατασχεθῶσιν ὑπὸ τῆς Μαρίας Μωραΐτη διὰ τὴν κατὰ τοῦ Ταφίκμπεη ἀξίωσίν της, συνίστανται δὲ εἰς δραχ. 263,864 (πρὸς γρόσια 3 3/4 τῆς δραχμῆς λογιζομένης), τὸ ὑπόλοιπον δηλ. τοῦ συμφωνηθέντος ποσοῦ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν πρὸ τῆς κατασχέσεως πληρωθεισῶν 28,460 δραχ.

Μετὰ ταῦτα ἐξεδόθη ὁριστικὴ ἀπόφασις τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν, δι' ἧς τὸ ποσὸν τοῦ χρέους πρὸς τὴν Μαρίαν Μωραΐτη ὡρίζετο εἰς δραχ. 190,391:05, καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπεχρεοῦτο τὸ δημόσιον νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν Μ. Μωραΐτη, καὶ τοι τὸ εἰς τὸν Ταφίκμπεην ὀφειλόμενον ποσὸν συνίστατο μόνον εἰς δραχμὰς 120,,212:92.

Ἀλλ' ἡ ἔγγραφος διακοίνωσις τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ πρὸς τὴν Ὀθωμανικὴν πρεσβείαν ὑποχρεοῖ τὸ δημόσιον νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν ῥηθεῖσαν πρεσβείαν ὁλόκληρον τὸ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὸν Ταφίκμπεην ποσὸν (δηλ. 120,212:92) μένον ὑπόλοιπον (143,651:08). Ἐντεῦθεν προ-

κύπτει ζημία εἰς τὸ δημόσιον δραχ. 70,000· καὶ τὸ περιεργότερον ἐάν τις ἀναζητήσῃ εἰς τοὺς προϋπολογισμοὺς τὰ εἰς τὴν Μαρίαν Μωραΐτη καὶ εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Πόρταν διὰ τὴν διαφορὰν ταύτην ψηφισθέντα ποσὰ ἡ ζημία τοῦ δημοσίου ἀναβαίνει εἰς δραχ. 142,227· ὡς ἑξῆς.

Ἡ Μαρία Μωραΐτη κατέσχε παρὰ τοῦ δημ..	δρ.	263,864
Τὸ δὲ δημόσιον περιεπλάκην ἐπλήρωσε ·	»	406,031:02

ὡς ἑξῆς.

Τὰ πληρωθέντα μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1849.

Εἰς τὴν πρεσβείαν καὶ τοὺς Ὀθωμανοὺς ·		»	125,778:51
Εἰς τὴν Μαρίαν Μωραΐτη μέχρι τέλους 1849 · · · · ·	δρ.	57,850	
Εἰς τὴν αὐτὴν τὸ 1850 ·	»	23,075:48	
Εἰς τὸν Γ. Μωραΐτην · · ·	»	12,450	
		»	93,375:48
		»	219,153:99
Δι' ἀποζημιώσιν τῶν Τουρκικῶν κτημάτων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1852 · · ·		»	73,170:01
ἔτι · · · · ·		»	23,845:56
Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1853 · · ·		»	35,197:00
Προστιθεμένων εἰς ταῦτα καὶ τῶν ὅσα ἡ Ὀθωμανικὴ πρεσβεία ἀπαιτεῖ εἰσέτι · · ·		»	54,664:46
		δρ.	406,031:02

Ὁπωσδήποτε ἐν τούτοις ἡ ζημία τοῦ δημοσίου εἶναι βεβαία καὶ πραγματική, ὑπεύθυνοι δὲ οἱ παράτιτοι τῆς ζημίας ταύτης, διότι ἀντὶ νὰ κρατήσωσιν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον τὸ ὑπὸ τῆς Μωραΐτη κατασχεθὲν ποσὸν μέχρι τῆς ὁριστικῆς ἐκδικάσεως τῶν ἀπαιτήσεών της κατὰ τοῦ Ταφίκμπεη παρεχώρησαν δικαιώματα κατὰ τοῦ δημοσίου εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν πρεσβείαν διὰ τῆς διακοινώσεως.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ.

Ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τούτου διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1853 ἀναβαίνει εἰς δρ. 495,047:52 (συμπεριλαμβανομένων καὶ 5,600 δρ. αἵτινες ἂν καὶ ψηφισθεῖσαι ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὰ πρακτικὰ αὐτῆς, κατὰ παράδρομὴν παρελείφθησαν νὰ σημειωθῶσιν ὑπὸ τοῦ προεδρείου τῆς Βουλῆς εἰς τὸ κεφάλ. IV, ἄρθρ. 2 ἔξοδα ἀπρόβλεπτα τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν δι' ἀγορὰν ἀμάξης τῆς ἐν Παρισίοις Ἑλληνικῆς πρεσβείας.) Συγκρινόμενος δὲ πρὸς τὸν τῆς χρήσεως

τοῦ 1852 εἰς δρ. 534,828:59 φαίνεται ἐλαττουμένος κατὰ δρ. 49,781:07, ἀλλ' ἡ μείωσις αὕτη ἡ φαινομένη δὲν εἶναι πραγματική, διότι προέρχεται ἀπὸ τὴν διαφορὰν τοῦ κερ. Υ (Κλεισμέναι χρήσεις), ἥτις βεβαίως δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ οἰκονομία, καθόσον αἱ κλεισμέναι χρήσεις δὲν ἀνάγονται εἰς τὴν τακτικὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ ὑπηρεσίαν· ὥστε ἀφαιρέσει τοῦ κεφαλαίου τῶν κλεισμένων χρήσεων προκύπτει αὔξησις τῶν δαπανῶν τοῦ 1853 κατὰ δρ. 8,360 σχετικῶς πρὸς τὰς δαπάνας τοῦ 1852, ὡς τοῦτο καταφαίνεται εἰς τὸν ἀνωτέρω συγκριτικὸν πίνακα τῶν ἐξόδων.

Ἡ ἐπιτροπή σας παραδεχομένη τὸ παρὰ τῆς Βουλῆς ψηφισθὲν ποσὸν τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν εἰς δρ. 495,047:52 ἀναβαῖνον, συνίστησι τὴν παραδοχὴν τούτου εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ.

Τὰ ἔξοδα τοῦ ὑπουργείου τούτου διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ε. ε. 1853 προϋπολογίζονται εἰς δρ. 1,356,509:93, παραβαλλόμενα πρὸς τὰ τοῦ 1852 εἶναι ἀνώτερα κατὰ δρ. 5,380 ὡς λεπτομερῶς φαίνεται εἰς τὸν πίνακα τῶν παραλληλιστικῶν τῶν ἐξόδων.

Ἡ ἐπιτροπή σας παραδέχεται καὶ τὸ ποσὸν τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τούτου ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ.

Ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τούτου διὰ τὸ ε.ε. 1853 ἀναβαίνει εἰς δρ. 1,744,098:28 συμπεριλαμβανομένων εἰς ταύτας καὶ τῶν ἐν τῇ Βουλῇ ἐπενεχθεισῶν προσθηκῶν ἐκ δρ. 40,899:96.

Τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις ἐπιφέρει ἡ ἐπιτροπή σας.

Κερ. Γ'. Δημόσιος ἀσφάλεια ἄρθρ. 1. Δραχ. 100,000.

Ἡ ἐπιτροπὴ παραδέχεται μὲν τὸ ποσὸν τῶν 100,000 δρ. διὰ γενικὰ μέτρα δημοσίου ἀσφαλείας, προτείνει δὲ τὴν διαίρεσιν τούτου εἰς τρία ἄρθρα ὡς ἑξῆς.

Ἄρθρον 1. Πρὸς κατάπαυσιν τῶν τυχὸν γενησομένων στάσεων δρ. 80,000.

Ἄρθρον 2. Διὰ βραβεῖα καὶ ἀποζημιώσεις τῶν πρὸς ἐξόντωσιν τῆς λῃστείας ἀνδραγαθούντων δρ. 15,000, καὶ ταύτας διὰ Βασιλικοῦ διατάγματος διδομένας.

Ἄρθρον 3. Δι' ἀποπομπὰς φρουρίων δρ. 5,000.

Ἡ ἐπιτροπή σας διήρεσεν οὕτω τὸ ποσὸν τῶν 100,000 δρ. διότι ἡ τακτικὴ καὶ ἀκριβὴς χρῆσις τῆς δαπάνης ταύτης παρεγνωρίσθη.

Ἐπὶ τοῦ κερ. Δ'. ἄρθρ. 4. Θεραπεία Σπυροκώλου.

Ἡ ἐπιτροπή σας δὲν διστάζει νὰ παραδεχθῇ δαπάνην τεινουσαν πρὸς τὴν ὑγείαν τῶν κατοίκων· ἀλλὰ καθ' ἃς ἔχει πληροφορίας τὰ μέχρι τοῦδε ληφθέντα μέτρα δὲν ἔφερον τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα· ἀνάγκη νὰ συσταθῇ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἡ φροντὶς καταλληλοτέρων μέτρων.

Κεφαλ. Δ'. Ἄρθρον 5. Ὑγειονομεῖα.

Ἡ ἐπιτροπή σας θεωρεῖ καταλληλότερον νὰ ὁρισθῶσιν ὀνομαστὶ τὰ διατηρηθησόμενα ὑγειονομεῖα καὶ ἡ πρὸς συντήρησιν αὐτῶν δαπάνη, διὰ νὰ ἦναι ἐν γνώσει τούτων καὶ τὰ Νομοθετικὰ Σώματα, καὶ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν νὰ μὴ φαίνηται ἀναρμοδίως ἡ ἀφαίρεσις λόγῳ οἰκονομίας ἐκ δραχμῶν 55,000 ».

Κερ. Δ'. Ἄρθρ. 6. Λοιμοκαθαρτήρια.

Προτείνει τὴν κατάργησιν τῶν τριῶν λοιμοκαθαρτηρίων τῆς Β'. τάξεως καὶ τοῦ ἑνὸς τῆς Γ'. τὴν ἀνάθεσιν δὲ τῶν καθηκόντων αὐτῶν εἰς τοὺς ὑγειονόμους, οἵτινες χωρὶς βλάβην τῆς ὑπηρεσίας δύνανται νὰ ἐκπληρώσωσι καὶ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην.

Κερ. Ε'. Γεωργικῶν σχολείων.

Ἐν ᾧ ἠλπίζετο ἀπὸ τὴν πρόοδον τοῦ καταστήματος δίκαιος συμψηφισμὸς τῶν ἐσόδων πρὸς τὰ ἔξοδα, παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν τὰ μὲν ἔσοδα μένουσι στάσιμα, τὰ δὲ ἔξοδα ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος αὐξάνουσι. Τὸ δημόσιον καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐν ᾧ στερεῖται τοῦ εἰσοδήματος ἀρκετῆς ἐκτάσεως γαιῶν, δαπανᾷ περιπλέον πρὸς συντήρησιν τοῦ σχολείου τούτου 29,971 δραχ. ἡ δαπάνη αὕτη ἤθελε θεωρεῖσθαι μικρά, ἐὰν ἐξεπληροῦτο κἂν ὁ ἐπωφελὴς σκοπὸς τῆς συστάσεως καὶ συντηρήσεώς του· δυστυχῶς ὅμως οὐδεὶς καρπὸς ὠφελείας μέχρι τοῦδε ἐδείχθη. Ἔρχεται ἡ ἐπιτροπή σας τὴν εἰς τὸ μέλλον κἂν τακτοποίησιν τούτου, διὰ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὸν ἀρχικὸν σκοπὸν τῆς συστάσεώς του.

Κερ. Η'. Ἄρθρον 2. Ἰδιαίτεραι βοήθειαι.

Τὸ α'. ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου τούτου εἰς 60,000 δραχμ. ἀναβαῖνον νὰ περιορισθῇ εἰς 10,000 δραχ. καὶ ταύτας δι' ἔξοδα κηδειῶν· προτείνει δὲ τὴν κατάργησιν τῶν βοηθειῶν καὶ διότι ὡς ἐκ τῆς πληθύος τῶν ἐνταῦθα παρεπιδημούντων ἡ προσερχομένων πενήτων εὐάριθμοι ταῦτα λαμβάνουσιν (ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι οἱ ἄξιοι περιθάλψεως λαμβάνουσι) καὶ οὗτοι ποσὸν εὐτελέστατον, καὶ διότι ἐνισχύεται ἡ κοινωνικὴ διαφθορά.

Τὸ β'. ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου τούτου εἰς 20,712 δραχ. ἀναβαῖνον, ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἐγκρίνει, καθόσον οὐδεμία σύνταξις

πρέπει νὰ χορηγῆται ἄνευ νόμου· προτείνει διὰ ταῦτα τὴν ἀπάλειψιν τούτου.

Κεφ. Θ'. Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων δρ. 30,411: 30.

Ἡ ἐπιτροπή σας δὲν προτείνει μὲν τὴν ἀπάλειψιν ποσοῦ τινος ἐκ τοῦ κεφαλαίου τούτου, προκαλεῖ δὲ τὴν σύντονον τοῦ Κ. ὑπουργοῦ προσοχήν, ἵνα διατάξῃ ἐξέλεγξιν ἀκριβῆ πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ δικαίου τῶν ἀπαιτήσεων· ἰδίᾳ μάλιστα ἐπὶ τῶν δι' ἐξόντωσιν τῆς λῃστείας ἀμοιβῶν, ἀνάγκη νὰ ἐξετασθῇ ἂν ἡ ἀμοιβὴ στηρίζεται εἰς προκηδεμένα Β. Διατάγματα ἀμοιβῆς, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει μόνον νὰ πληρωθῶσιν εἰς τοὺς δικαιούχους.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ.

Ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τούτου διὰ τὸ ε. ε. 1853 ἀναβαίνει εἰς δραχ. 1,348,887:12· παραβαλλόμενος μὲ τὰς δαπάνας τοῦ παρελθόντος ἔτους φαίνεται ἐλαττωμένος κατὰ δρ. 97,173: 53 πραγματικῶς ὅμως φέρει αὔξησιν ἀπὸ τὸν τοῦ 1852 δραχ. 29,955: 91, ὡς φαίνεται λεπτομερῶς εἰς τὸν ἀνωτέρω συγκριτικὸν πίνακα τῶν ἐξόδων ἑκάστου ὑπουργείου.

Ἡ ἐπιτροπή σας παραδέχεται καὶ τὰς δαπάνας ταύτας ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθησαν.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ.

Ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν διὰ τὸ ε. ε. 1853 ἀναβαίνει εἰς δραχ. 4,842,081: 86 ἡ πρὸς συντήρησιν τοῦ στρατοῦ δαπάνη αὕτη εἶναι βεβαίως μεγάλη καὶ δυσανάλογος ὡς πρὸς τὰ ἐτήσια εἰσοδήματα τοῦ Κράτους, προέρχεται δὲ ἀπὸ τὴν ὑπάρχουσαν δυσαναλογίαν μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν· καθότι ἐν ᾧ τὸ ὅλον τοῦ διὰ μισθοδοσίαν ὑπαξιωματικῶν τε καὶ στρατιωτῶν δαπανωμένου ποσοῦ, καλῶς διωργανισμένου στρατοῦ, πρέπει νὰ ἦναι τοὐλάχιστον διπλάσιον τοῦ διὰ μισθοδοσίαν τῶν ἀξιωματικῶν δαπανωμένου ὁλικοῦ ποσοῦ, παρ' ἡμῖν καταντᾷ ἴσον σχεδόν· καὶ οὕτω ἐν ᾧ δαπανῶμεν διὰ μισθὸν ὑπαξιωματικῶν τε καὶ στρατιωτῶν δραχ. 647,582: 30, δαπανῶμεν διὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς δρ. 606,480.

Ἡ δυσαναλογία αὕτη προέρχεται οὐχὶ τόσον ἐκ τῆς μεγάλης μισθοδοσίας τῶν ἀξιωματικῶν, ὅσον ἐκ τῆς πληθύος αὐτῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τῆς παρατηρήσεως ταύτης δὲν πρατίθεται νὰ καθαρθῇ τοῦ νῦν ὑπουργοῦντος ἢ τοῦ προκατόχου του, γνωρίζει ὅτι οἱ ἄνευ ἀνάγκης ἀπονεμηθέντες βαθμοὶ καὶ προβιβασμοὶ ἀπὸ

πολλῶν χρόνων ἤδη χρονολογοῦνται, καθὼς δὲν ἀγνοεῖ ὅτι ἡ περιστολὴ τῆς δαπάνης ταύτης εἶναι πλέον ἀδύνατος, ἐλπίζει ὅμως ὅτι τοῦ λοιποῦ, μετὰ τὴν ψήφισιν μάλιστα νόμου περὶ προβιβασμοῦ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ, ἡ ἄνευ ἀνάγκης βαθμολογία θέλει παύσει.

Ἡ Γερουσία τυχόν πολλάκις τὴν ἐλάττωσιν τῶν δαπανῶν τῶν Κεφ. 19, 20, 21 καὶ 23· εἶχε πεποίθησιν ὅτι μεγάλαι καταχρήσεις ἐλάμβανον χώραν ἐπὶ τῶν κεφαλαίων τούτων, καὶ ὅτι ἂν ἀπεμακρύνοντο ἢ κἂν περιεστέλλοντο αὗται, ὁ στρατὸς ἤθελε συντηρεῖσθαι δι' ὀλιγωτέρων δαπανῶν. Ἂν καὶ οἱ προκάτοχοι ὑπουργοὶ ἐπροφασίζοντο ἀδύνατον πάσης δαπάνης ἐλάττωσιν, ὁ νῦν ὑπουργὸς διὰ καταλληλοτέρου ὀργανισμοῦ ἐξεπλήρωσε τὴν εὐχὴν τοῦ σώματος, ἐπενεγκὼν ἐπὶ τῶν κεφαλαίων ἐκείνων ἐλαττώσεις δραχ. 113,119 ἀπέδειξε δὲ ὅτι αἱ παρατηρήσεις τῆς Γερουσίας ἦσαν ὀρθαὶ καὶ δίκαιαι. Πρὸς δὲ ἐπήνεγκεν ἀπὸ ἱπποκομίας, ὁδοιπορίας καὶ μετακομίσεις, στρατολογίαν, στρατιωτικὴν δικαιοσύνην καὶ ἄλλας τινὰς ὑπηρεσίας, ἐλαττώσεις περίπου 120,000, τὸ ὅλον τῶν ἐπενεχθεισῶν ἐλαττδραχ. 235,000 καὶ τὰς ἐλαττώσεις ταύτας ἐδαπάνησε πρὸς ἐπαύξησιν τοῦ στρατοῦ. οὕτω δὲ ἐνῷ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν κατὰ τὸν γενικὸν συγκριτικὸν πίνακα τῶν ἐξόδων) εἶναι ἐλαττωμένος κατὰ 3,000 ἀπὸ τοῦ 1852, ἡ δύναμις τοῦ στρατοῦ ηὐξήθη ἐπέκεινα τῶν χιλίων ἀνδρῶν.

Ἡ ἐπιτροπή σας δικαιοῦται νὰ προσδοκᾷ ἀπὸ τὸν Κύριον ὑπουργὸν πολλὰς καὶ ἄλλας περὶ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν τακτοποιήσεις καὶ οἰκονομίας, ἰδίᾳ δὲ τὴν ἐπὶ τὸ οἰκονομικώτερον καὶ ὁμοιόμορφον ῥύθμισιν τῆς μισθοδοσίας τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος, ὅπου ἡ μεγαλειτέρα ἐπικρατεῖ ἀνωμαλία εἰς ὁμοιοβάθμους ἀξιωματικούς.

Παραδεχομένη ὅθεν ἡ ἐπιτροπὴ τὸν προϋπολογισμὸν τῶν δαπανῶν τοῦ ὑπουργείου τούτου ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη, συνίστησι καὶ εἰς τὸ σῶμα τὴν παραδοχὴν τούτου.

Συμπεραίνουσα τὴν ἔκθεσίν της ἡ ἐπιτροπὴ προτείνει μὲν τὴν παραδοχὴν τῆς ἀρχῆς, τῶν καθ' ἕκαστα καὶ τοῦ συνόλου τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων Νομοσχεδίου ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη εἰς δραχμὰς 20,537,439:58 ἀναβαίνοντος, διότι οὐδεμίαν ἐπὶ τῶν ἐσόδων ἐπήνεγκε τροπολογίαν, ἀρίσει δὲ εἰς τὸ Σῶμα νὰ ὁρίσῃ τὸ ποσὸν τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων Νομοσχεδίου, ἀφ' οὗ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς ἐπί τινων ἐξόδων γενομένας ἐλαττώσεις.

Καὶ ταύτας μὲν τὰς παρατηρήσεις ἡ πλειοψηφία ἐπήνεγκεν, ἡ δὲ μειοψηφία διαφωνοῦσα πρὸς τὴν πλειονοψηφίαν τὰς ἑπομένας ἐπιφέρει ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς πλειοψηφίας ἀντιπαρατηρήσεις.

Εἰς τὴν πρώτην τῆς πλειοψηφίας παρατήρησιν ἐπὶ ἐκείνης τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς σημερινῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως, καὶ τῶν δυστυχημάτων τῶν παρελθόντων ἐτῶν, καὶ τὴν ἐκ μέρους τῆς πλειοψηφίας θεωρουμένην ἐσφαλμένην σκέψιν τοῦ ὑπουργοῦ περὶ ἐφορίας τοῦ μέλλοντος, ἃς τῇ ἐπιτραπῇ ὄχι νὰ ἀντιτάξῃ, ἀλλὰ νὰ παραθέσῃ πασίδηλα γεγονότα· τὸ κατ' αὐτὴν τοῦ λάχιστον (καὶ πιστεύει ὅτι θέλει συμφωνήσει εἰς τοῦτο καὶ τὸ Σῶμα) δὲν εἶναι ζήτημα ἡ κατὰ τὰ δύω προτελευταῖα ἔτη δυστυχὴς τοῦ τόπου κατάστασις, εἶναι κοινῶς ὁμολογουμένη ἡ ἐπελθοῦσα στενοχωρία, ἡ παρακολουθήσασα ταύτην καταστροφὴ τοῦ σημαντικωτέρου τοῦ ἔθνους προϊόντος τοῦ σταφιδοκάρπου, ἥτις ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων παρουσιάζεται σήμερον πολὺ ἀνωτέρα παρ' ὅσον εἰς τὴν ἔκθεσίν του παρίστησιν ὁ Κ. ὑπουργός· διότι, καὶ τοι προσεγγιζούσης τῆς νέας ἐσοδείας ὁ ὀλίγος σταφιδοκάρπος σήπεται εἰσέτι ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι διὰ τοῦτο κατακριτέα ἡ σκέψις καὶ ἐλπὶς τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὅτι τὸ μέλλον ἐλπίζεται εὐτυχέστερον; ἢ εἶναι τάχα βέβαιον ὅτι καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο θέλουν μᾶς παρακολουθήσει τὰ προηγούμενα δυστυχήματα; ἐλπίζεται τουλάχιστον τὸ ἐναντίον, ἐλπίζεται ὅτι τὸ **1853** θέλει εἶσθαι ὡς τὰ πρὸ τῶν τελευταίων δυστυχιῶν ἔτη, καὶ ἰδοὺ συγκριτικῶς εὐτυχέστερον τὸ μέλλον τοῦ τελευταίου παρελθόντος ἔτους.

Καθόσον ἀφορᾷ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν σιτηρῶν καὶ τοὺς ἐπὶ ταύτης ὑπολογισμοὺς τῆς πλειονοψηφίας ἀπέχει μὲν ἡ μειοψηφία νὰ φέρῃ ἀναλυτικὰς παρατηρήσεις, δὲν δύναται ὅμως νὰ μὴ ἔχῃ δικαίους δισταγμοὺς εἰς τοὺς λόγους τῆς πλειονοψηφίας ἀπέναντι τῆς κοινῶς βεβαιουμένης μεγάλης εἰσαγωγῆς, καὶ τῆς ἐκ ταύτης ἐκπτώσεως τοῦ τελωνειακοῦ τέλους, ἀντικείμενα, ἐφ' ὧν βεβαίως ἐκ τῶν πραγμάτων δύναται νὰ γινώσκῃ κάλλιον ὁ Κ. ὑπουργός, ὅστις ἀναντιρρήτως εἶναι εἰς θέσιν νὰ δώσῃ, ἂν ἐγκρίνῃ τὸ σῶμα, τὰς ἀναγκαίας λεπτομερείας. Προβαίνει ἐντούτοις ἡ πλειονοψηφία εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὰ παρελθόντα δυστυχήματα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπηρεάσωσι τὴν σημερινὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν, ἀλλ' αὕτη ἐπέρχεται ἐκ τῶν καταχρήσεων. Εὑρίσκεται ἴσως εἰς ἀπάτην ἡ μειοψηφία, ἀλλὰ τὸ κατ' αὐτὴν σκέπτεται ὅτι ὅταν ἡ μὴ βιομήχανος Ἑλλὰς ἠναγκάσθη

ν' ἀποδώσῃ καὶ τὸν τελευταῖον ὀβολόν της διὰ ν' ἀγοράσῃ ἐξ ξένης γῆς τὸν ἄρτον της, ὅταν οὕτω προεκλήθη μέγας ἀριθμὸς σιτηρῶν καὶ ἠλαττώθη κατὰ συνέπειαν τὸ τελωνιακὸν τέλος, ὅταν ὁ σημαντικώτερος τοῦ κράτους πόρος, καὶ ὁ δυνάμενος νὰ εἰσαγάγῃ ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος ξένα χρήματα κατεστράφη, δὲν εἶναι ἄφευκτος τάχα συνέπεια νὰ παύσῃ καὶ ἡ εἰς τὸν τόπον τοῦτον εἰσαγωγὴ ξένων προϊόντων, τὰ ὁποῖα μόνον ἡ εὐτυχὴς τοῦ τόπου κατάστασις εἴπετο νὰ καλῇ, καὶ δὲν ἕπεται ἐκ τούτου νὰ ἐλαττωθῶσιν αἱ τελωνιακαὶ εἰσπράξεις καὶ μάλιστα εἰς τὰ τελωνεῖα ἐκεῖνα, ὅπου τὸ μεγαλήτερον μέρος αὐτῶν προέρχεται ἀπὸ τὰς σταφίδας; εἶναι διὰ τοῦτο ἀλάνθαστος ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ μέσου ὅρου δύω ἢ τριῶν ἐτῶν, τὸν ὁποῖον κάμνει ἡ πλειοψηφία ἀδιαφόρως ὡς πρὸς τὰ εὐτυχῆ ἢ δυστυχῆ ἔτη; ἤθελεν ἴσως πεισθῆν ἡ μειονοψηφία ἐκ τῆς ἀπὸ προηγούμενα ἐπικρατούσης ἰδέας εἰς τὰς περὶ καταχρήσεως σκέψεις τῆς πλειοψηφίας, ἂν αὕτη συνωδεύετο μὲ πραγματικὰ γεγονότα, ἐν ᾧ ἀπ' ἐναντίας, χωρὶς προσβολὴν τῆς ἀληθείας, δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι τοῦ ὑπουργείου ἡ πρόθεσις ἐδείχθη κατά τε τῶν καταχραστῶν καὶ τῶν καταχρήσεων.

Ἀκολουθοῦσα καταπόδας τὰς σκέψεις καὶ τὰς φράσεις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἡ πλειοψηφία προλαμβάνει, ἃς ἐπιτραπῇ τῇ μειοψηφίᾳ νὰ εἴπῃ, νὰ παρεξηγῇ τὰς φράσεις· ζητεῖ κατὰ συνέπειαν ἡ πλειοψηφία ἐξηγήσεις ἐπὶ τῆς φράσεως, « ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀπέβλεψεν ἀπολύτως πώποτε κτλ.» καὶ ἐπιφέρει κατόπιν οἰκοθεν καὶ τὴν ἀπάντησιν. Χωρὶς νὰ ἐνδιατρίψῃ εἰς ταῦτα ἡ μειοψηφία, ἀπορεῖ μόνον ἂν ἡ φράσις αὕτη τοῦ ὑπουργοῦ εἶναι ἀξία ἐπικρίσεως· τὸ κατ' αὐτὴν σκεπτομένη ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς ἠδύνατο κατὰ τοὺς κειμένους νόμους καὶ μὲ αὐστηρότητα νὰ ζητήσῃ τὴν εἴσπραξιν τῶν καθυστερουμένων, καὶ τὰς ἄνευ ἀδείας φυτείας νὰ λάβῃ πρὸς ὄρελος τοῦ δημοσίου, δὲν ἐννοεῖ ἂν εἶναι κατακριτέος λέγων, ὅτι δὲν προέβη εἰς τοιαῦτα μέτρα ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ὅτι ἐθεώρει τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου ἀχώριστα τῶν συμφερόντων καὶ τῆς ἀνάγκης τῶν πολιτῶν, καὶ ἐσταθμιζε τὰ πρῶτα ἀπὸ τὴν θέσιν τῶν δευτέρων. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν παρατήρησιν τῆς πλειοψηφίας περὶ τῶν βοσκησίμων γαιῶν ἀρκεῖται μόνον ἡ μειοψηφία νὰ σημειώσῃ ὅτι δὲν τῇ φαίνεται ἔγκαιρος ἐνταῦθα, καθότι καὶ τακτικώτερον καὶ ἐπιτυχέστερον, νομίζει, ἠδύνατο ἕκαστος νὰ φέρῃ κατὰ πεποίθησιν τὰς παρατηρήσεις του, ὅταν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἤθελεν ὑποβάλει νομοσχέδιον περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

ὡς πρὸς τὴν παρατήρησιν τῆς πλειοψηφίας περὶ τῆς ἐνυπαρχούσης ἐπὶ πλέον διαφορᾶς εἰς τὸν ἀνὰ χεῖρας προϋπολογισμὸν ἐκ δραχμῶν 501,753:59, κρίνει περιττὴν πᾶσαν ἀντίρρησιν κατόπιν τῆς ἐκθέσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἰς ἣν καταφαίνονται, ὡς καὶ εἰς τὸν προϋπολογισμόν, αἱ γενόμεναι κατὰ σύγκρισιν τῶν παρελθόντων ἐτῶν ἐλαττώσεις, ὡς καὶ αἱ προσθῆκαι τὰς ὁποίας ἡ ἐφαρμογὴ νέων νόμων εἶπετο νὰ φέρῃ, καὶ κατὰ παράθεσιν τῶν ὁποίων δύναται νὰ κρίνῃ ἡ Γερουσία ἂν τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἔπραξεν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ γίνῃ.

Περιττὴν ἐπίσης θεωρεῖ πᾶσαν ἀντίρρησιν ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως τῆς πλειοψηφίας, ὅτι δὲν εἶναι ὄντως πραγματικὴ ἡ εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ ὑπουργοῦ σημειουμένη ἐλάττωσις τῶν ἐξόδων κατὰ δραχμὰς 380,010:56, καθόσον ὡς καταφαίνεται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1853 ἐγένοντο νέαι προσθῆκαι ἐπὶ τῇ βάσει νέων νόμων, καὶ κατὰ παράθεσιν τῶν ὁποίων δύναται ἕκαστος νὰ γνωρίσῃ τὴν διαφοράν.

Μετὰ τὴν ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ ὑπουργοῦ παρατήρησιν, ἦσαν νομίζω περιττὰι αἱ τῆς πλειοψηφίας παρατηρήσεις περὶ ἀφαιρέσεως τοῦ ποσοῦ δραχ. 62,646 διὰ χορηγήματα, διότι ὡς ὁμολογεῖ ὁ Κ. ὑπουργὸς αὗται θέλουσι χρησιμεύσει διὰ νέας συντάξεις καὶ χορηγήματα, ἅτινα βεβαίως θέλουσι χορηγηθῆ διὰ νόμου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος. Τούτου δὲ τεθέντος δὲν φαίνεται ἀκατάλληλος ἡ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν σημείωσίς των, ἀλλὰ τακτικωτέρα μᾶλλον τῶν μετὰ ταῦτα πιστώσεων. Συμμερίζεται δὲ ἡ μειοψηφία τὴν τῆς πλειοψηφίας γνώμην περὶ τῆς προσοχῆς τὴν ὁποίαν ἐπικαλεῖται εἰς τὴν διανομὴν τῶν χορηγημάτων, καθόσον δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τις τὸ ἄδικον νὰ λαμβάνωσιν οἱ μὴ ἔχοντες τοιοῦτον δικαίωμα, ἢ τῶν ὁποίων αἱ ἀπαιτήσεις ἐξηντλήθησαν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ πλειοψηφία προβαίνουσα εἰς τὴν γνώμην ταύτην ἔλαβεν ἴσως γνῶσιν ὡρισμένων τοιούτων περιστάσεων, εὐχῆς ἔργον ἦθελεν εἶσθαι ἂν κατεδείκνυε ταύτας, ὡς καὶ τὰ ἄτομα εἰς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ εὐχὴ τῆς πλειοψηφίας περὶ τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τῶν περὶ ἐφόρων καὶ ταμιῶν νόμων, νομίζει, ὅτι δὲν εἶναι πλέον ἔγκαιρος, καθόσον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ θεμελιώδους νόμου τὰ βουλευτικὰ Σώματα μεθ' ἱκανῆς μάλιστα συζητήσεως ἀπεδέχθησαν καὶ ἐψηφίσαντο ἤδη τοὺς νόμους τούτους, ὥστε τὰ μετὰ ταῦτα εἶναι ἔργον τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας· ἄλλως τε ἐὰν ἀπαιτῆται νὰ ἐκφρασθῇ ἡ Γερουσία ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἡ εὐχή της ἀναμφιβόλως θέλει εἶσθαι ὑπὲρ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν προκειμένων νόμων, καθότι ἡ ἐκ ταύτης προσδοκωμένη ἐπὶ τὰ κρείττω βελτίωσις καὶ τακτοποίησις τῆς ὑπηρεσίας θέλει συναπτέρωσι καὶ τὴν προαγωγὴν τῶν δημοσίων ἐσόδων, καθὰ προείκυψε καὶ ἐπείσθημεν ἐκ τῆς συζητήσεως.

Ἀντικρούει δὲ ἡ μειοψηφία τὴν παρατήρησιν τῆς πλειοψηφίας ἐπὶ τοῦ κερ. 11 καθόσον πρὸς τοὺς ἄλλους, καθ' ἃς ἔχει πληροφορίας, αἱ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἰδίως ἀντιμισθίαι τῶν ἀποθηκαρίων καὶ ἄλλων ὑπηρετῶν ἦσαν τοσοῦτον εὐτελεῖς, ὥστε βεβαίως εἶναι ἀδύνατον μὲ αὐτὰς νὰ ἀναδεχθῶσι τοιαύτην ὑπηρεσίαν ἄνθρωποι τίμιοι καὶ μὴ προτιθέμενοι τὴν κατάχρησιν, τῆς ὁποίας τὴν ἀποφυγὴν ἐπὶ παντὸς τρόπου προτείνει ἡ πλειοψηφία.

Δὲν ἀποκρούει ἡ μειοψηφία τὴν ἐπὶ τοῦ κερ. 18'. σύστασιν τῆς πλειοψηφίας, ἀλλὰ καθ' ἃς ἠδυνήθη νὰ λάβῃ πληροφορίας οὐ μόνον ἡ ἐπιτήρησις ἐνεργεῖται μὲ τὴν ἀπαιτουμένην ἀκρίβειαν, ἀλλὰ καὶ ἡ εἰς τὸν νόμον προστεθεῖσα διάταξις τῆς συνοδείας δημοτικῶν ὑπαλλήλων ἔφερε τὸ ἀποτέλεσμά της, ὥστε κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος ὀλίγαι ἐγένοντο ἀπαριθμήσεις, καὶ αὗται ἄνευ καταπιέσεως.

Καθόσον ἀφορᾷ τὰς ἐπὶ τῶν ἀποζημιώσεων παρατηρήσεις τῆς πλειοψηφείας, ὀφείλει μόνον νὰ σημειώσῃ ἡ μειοψηφία, ὅτι καθ' ἃ ἠδυνήθη νὰ πληροφορηθῇ αἱ Ὀθωμανικαὶ ἀπαιτήσεις εὑρίσκονται εἰσέτι ὑπὸ διαπραγμάτευσιν.

Μὴ ἔχουσα δὲ νὰ φέρῃ καμμίαν παρατήρησιν ἡ μειοψηφία καθόσον ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ ὑπουργεῖα, συμμερίζεται πληρέστατα τὰς ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας ἐπιφερομένας παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν· αἱ παρὰ τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ἐπενεχθεῖσαι ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταῤῥυθμίσεις μὲ χρηματικὰς συνάμα οἰκονομίας τοῦ δημοσίου, ἢ διὰ τῆς αὐτῆς δαπάνης ἐπαύξησις τοῦ στρατοῦ κτλ· εἶναι ἔργα ἀποδεικνύοντα τὴν σύντονον τοῦ Κ. ὑπουργοῦ μέριμναν προηγηθεῖσαν τῶν τῆς πλειοψηφίας συστάσεων περὶ τῶν μεγάλων καὶ δυσαναλόγων τοῦ στρατοῦ δαπανῶν.

Ἐπὶ τέλους συνίστησιν εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος τὴν παραδοχὴν τῆς ἀρχῆς, τῶν καθ' ἕκαστα καὶ τοῦ συνόλου τῶν περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων νομοσχεδίων, ὅπως ἐψηφίσθησαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν Ἀπριλίου 1853.

Ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς.
Ἀνας. Λόντος, Τ. Μαγγίνας
Ι. Παξιμάδης.

Ἡ μειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς.
Σ. Θεοχαρόπουλος, Δ. Μανσόλας.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως ἐν τῶν τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς μελῶν, παρετήρησεν ὅτι ἡ ὡς ἔκθεσις τῆς πλειοψηφίας σήμερον παρουσιαζομένη συνετάχθη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ διασκέψεων, πρὸς τὰς ὁποίας ἦτο σύμφωνος ἡ ὁλομέλεια τῆς ἐπιτροπῆς· παραδόξως δὲ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὴν ἐπὶ τοιαύταις βάσεσι συνταχθεῖσαν ἔκθεσιν ἀνεφάνη διαφωνία, καὶ σήμερον ἐγράφη καὶ γνώμη μειοψηφίας, καὶ παραδοξώτερον ἀντὶ ἐξελέγξεως τοῦ προϋπολογισμοῦ ἡ μειοψηφία φέρει ἀντιπαρατηρήσεις καὶ ἐπικρίσεις ἐπὶ τῶν παρατηρήσεων καὶ πράξεων τῆς ἐπιτροπῆς· ἐπεφυλάξατο διὰ τοῦτο κατὰ τὴν γενικὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ νὰ κάμῃ ἐν ἐκτάσει γνωστὸν εἰς τὸ Σῶμα τὸ ἱστορικὸν τῆς ἐκθέσεως.

Ἡ Γερουσία ἀναγνωρίζουσα τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ ὡς τὴν κατάλληλον διὰ πᾶσαν ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως παρατήρησιν ἀπεφάσισε νὰ τυπωθῇ ἡ ἔκθεσις, νὰ διανεμηθῇ εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος, καὶ μετὰ τὴν διανομὴν νὰ ὁρισθῇ ἡ ἡμέρα τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ συζητήσεως.

Προτεθέντος ἔπειτα εἰς συζήτησιν τοῦ περὶ διαθέσεως τῶν ἰχθυοτροφείων Νομοσχεδίου, ἀνεγνώσθη τοῦτο καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς· μηδεμιᾶς δὲ γενομένης παρατηρήσεως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ψηροφορεῖται αὕτη κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν καὶ παραδέχεται διὰ ψήφων 31 (παμψηφεί), κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηροφορίας συνταχθὲν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου καὶ Ι. Οἰκονόμου.

Πρωτόκολλον ψηροφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ διαθέσεως ἰχθυοτροφείων.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἰάκωβος Παζιμάδης	Ν
Ἀναγν. Δελιγιάννης	Ν	Νικ. Πρασακάκης	
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Σπυρ. Τρικούπης	
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ῥικάρδος Τζιώρτζ	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀθαν. Γρηγοριάδης	Ν
Σπυρ. Καλογερόπουλος		Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν
Ἀναστ. Λόντος	Ν	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Νικ. Χρυσόγελος	
Κωνστ. Μπότζαρης		Γεώρ. Ψύλλας	
Ἀναγν. Μοναρχίδης	Ν	Δρόσος Μανσόλας	Ν
Λάμπρος Νάκος		Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν
Διαμ. Ν. Ὁλύμπιος		Ἰω. Χ. Πέτρου	
Χαράλ. Παπαπόπολίτης		Ἀθαν. Διδωρίκης	

Γεώρ. Δαρειώτης		Ἀναγ. Μαυρομιχάλης	Ν
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Γεώρ. Γλαράκης	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Γκίκας Καρκατζάνης	Ν	Δημ. Χατσῖσκος	Ν
Νικ. Ἰω. Μέξης		Δημ. Χρηστίδης	Ν
Ἀδάμ Δούκας		Νικ. Μαυρομμάτης	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Κωνστ. Κανάρης		Παναγ. Διδωρίκης	
Τσανετάκης Γρηγοράκης		Χατσῆ Χρῆστος	
Μ. Α. Καΐρης	Ν	Γεώ. Διοβουνιώτης	Ν
Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	Ν	Κωνστ. Προβιλέγγιος	Ν
Ἀντ. Μαυρομιχάλης	Ν	Ἰω. Οἰκονόμου	Ν
Δημ. Πλαπούτας	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Ἰω. Στάϊκος		Ῥ. Παλαμίδης	

Προβάσης μετὰ ταῦτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τῶν καθ' ἕκαστα συζήτησιν ἀναγινώσκεται τὸ 1 ἄρθρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον τὶς τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν εἶπεν, ὅτι καὶ διὰ τοῦ ἐδαφίου τούτου δεικνύεται ἡ τάσις τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ πρὸς τὴν ἐν ἑαυτῷ συγκέντρωσιν τῆς ἰσχύος καὶ ἐνεργείας τῶν Νόμων, καὶ ἡ ῥοπὴ ὡς πρὸς τὴν ἀσφάλειαν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου· ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀντὶ νὰ εἴπῃ ῥητῶς ὅτι ἡ προθεσμία τῆς πληρωμῆς τῶν δόσεων κανονίζεται διὰ τῆς διακηρύξεως τῆς ἐνοικιάσεως, περιδρομικῶς παραπέμπει εἰς τὸ 3 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 23 Μαρτίου 1839 περὶ ἐνοικιάσεως τῶν ἰχθυοτροφείων νόμου, ἄρθρον τὸ ὁποῖον δὲν πραγματεύεται μάλιστα περὶ προθεσμιῶν ῥητῶς, ἀλλὰ περὶ διακηρύξεως (καὶ ταύτης δημοσιευομένης διὰ τῆς μὴ ὑπαρχούσης πλέον ἐφημερίδος τῶν Ἀγγελιῶν) σαφηνιζούσης τοὺς ὅρους τῆς ἐνοικιάσεως, καὶ ἐξηγούσης τὰς τοπικὰς περιστάσεις πρὸς ἄρσιν τῶν ἀμφιβολιῶν καὶ ἀσαφειῶν ἐπὶ τῶν δικαιωμάτων ἢ ὑποχρεώσεων τῶν ἐνοικιαστῶν. Παρὰ τὸ ὅτι λοιπὸν ἡ ἐν τῷ 3 ἄρθρῳ μνημονευομένη διακήρυξις ἀφορᾷ ἄλλο ἀντικείμενον, καὶ ἑτέρα δυσκολία δυνατὸν νὰ ἀναφυῇ ὡς ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἐφημερὶς τῶν Ἀγγελιῶν, περὶ ἧς ῥητῶς τὸ ἄρθρον ἀναφέρει, δὲν ὑπάρχει πλέον.

Ἀντὶ ὅθεν νὰ παραπέμπῃ εἰς τὸ 3 ἄρθρον τοῦ Νόμου, ἡ ἔπρεπε νὰ ἀναφέρῃ τὸ 16 ἄρθρον τοῦ αὐτοῦ Νόμου, τὸ ὁποῖον ὁρίζει τὰς προθεσμίας, ἢ νὰ ἀναφέρῃ ῥητῶς ἐν τῷ Νόμῳ τούτῳ ἄλλας, ἂν λόγοι πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Δημοσίου ἀπῄτουν τὴν ἀλλαγὴν τῶν ἐν τῷ 16 ἄρθρῳ ὁριζομένων προθεσμιῶν.

Ἁπαντῶν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι οἱ λόγοι δι' οὓς προσετέθη ἡ διάταξις αὕτη εἶναι ἁπλούστατοι· οἱ Νόμοι τροπολογοῦνται ἀναλόγως τῆς πείρας, ἥτις ἔρχεται νὰ ἀποδείξῃ τὸ ὠφέλιμον ἢ ἀσύμφορον διατάξεώς τινος. Τὸ 16 ἄρθρον τοῦ νόμου λέγει νὰ πληρώνηται τὸ ἐνοίκιον εἰς δέκα ἴσας δόσεις καθ' ἑξαμηνίαν εἰς τὸ τέλος αὐτῆς, λογιζομένης τῆς ἑξαμηνίας ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν γενῇ ἡ ἔγκρισις τῆς ἐνοικιάσεως, πλὴν τῆς τελευταίας δόσεως, ἥτις πληρώνεται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἑξαμηνίας συναμα μὲ τὴν προτελευταίαν· παρετηρήθη δὲ ὅτι ἐσάκις ἡ ἔγκρισις τῆς ἐνοικιάσεως ἐξεδίδετο παρὰ καιρόν, αἱ δύω ἑξαμηνιαῖαι προθεσμίαι ἡ προτελευταία τε καὶ τελευταία, συνέπιπτε νὰ λήγωσιν ὀλίγους μῆνας πρὸ τῆς λήξεως τῆς ἐνοικιάσεως, ὡς συνέβη ἐρέτος δύω μῆνας πρὸ τῆς λήξεως τῆς ἐνοικιάσεως, δηλ. τὸν Δεκέμβριον νὰ λήγωσιν αἱ τελευταῖαι δόσεις, καὶ νὰ ὀφείλῃ ὁ ἐνοικιαστὴς νὰ πληρώσῃ 16,000 δραχ. (8 διὰ τὴν λήξασαν προτελευταίαν, καὶ 8 διὰ τὴν ἀρχομένην, καὶ ἐκ δύω μόνον μηνῶν συγκειμένην τελευταίαν).

Ἡ προθεσμία λοιπὸν τῆς ἑξαμηνίας δὲν πρέπει νὰ λήγῃ δύω μόνον μῆνας πρὸ τῆς λήξεως τῆς ἐνοικιάσεως, ἀλλὰ συμφέρει νὰ μεσολαβῇ ἀρκετὸν διάστημα, ὥστε ἂν τὸ δημόσιον ἴδῃ ὅτι ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν εἶναι ἀξιόχρεως, τότε νὰ κατάσχῃ τοὺς καρπούς. εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι καὶ οἱ ἐνοικιασταὶ ἔχουσι καὶ ἐγγυητάς, ἀλλὰ τὸ μέτρον τοῦτο τῆς ἐγγυήσεως δὲν εἶναι τόσον ἀξιόχρεων καὶ ἀποτελεσματικόν, ὅσον ἡ κατάσχεσις τοῦ προϊόντος, διὰ τοῦτο ἐκρίθη καλὸν νὰ προστεθῇ εἰς τὸν ἤδη ψηφιζόμενον νόμον ὅτι ἡ προθεσμία τῆς πληρωμῆς τῶν ἐτησίων δόσεων, δηλ. ἡ ἑξαμηνία προσδιορίζεται εἰς τὴν διακήρυξιν, διὰ νὰ ἔχῃ οὕτω τὸ δημόσιον τὰς ἐγγυήσεις του, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ ἔγκρισις ἤθελεν ἐκδοθῇ παράκαιρα, καὶ ὁ ἐνοικιαστὴς καθυστερεῖ τὰς τελευταίας δόσεις. Τὸ δὲ 3 ἄρθρον τοῦ νόμου, εἰς τὸ ὁποῖον παραπέμπει ἡ διάταξις, δὲν ἀφορᾷ ἀλλότριον ἀντικείμενον κατὰ τὸν προαγορεύσαντα. Τὸ 3 ἄρθρον πραγματεύεται ὅτι ὅλαι αἱ συμφωνίαι καὶ οἱ ὅροι τῆς ἐνοικιάσεως πρέπει νὰ σημειοῦνται εἰς τὴν διακήρυξιν· ἀλλ' ὁ σπουδαιότερος ὅρος εἶναι ἡ πληρωμὴ, καὶ διὰ τοῦτο ἦτο καταλληλότατον νὰ γίνῃ παραπομπὴ εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὸ 1 ἄρθρον τοῦ Νομοσχεδίου, ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθὲν τὸ 2 καὶ τελευταῖον ἄρθρον ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 32 (παμψηφεί) κατὰ τὸ ἐνταῦθα προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ διαθέσεως τῶν ἰχθυοτροφείων.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτήριος Θεοχαράπουλος	Ν	κίκας Γ Καραπατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀδὰμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Δόντος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Α. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Λάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰάκωβος Παξιμαδῆς	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλαος Προσακάκης		Κίτσος Τζαβέλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγιώτης Ἀϊδωρίκης	
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτάκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου.		Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	Ν
Ἀθανάσιος Ἀϊδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Σπῦρος Μῆλιος	Ν
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	

Οὕτω δὲ τὸ Νομοσχέδιον ἔχει, ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 6 Ἀπριλίου.

Μετὰ ταῦτα ὁ κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατζίσκος.
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 5 Μαΐου 1853. Ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 29 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κύριος Ἀναγνώστης Δελιγιάννης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν θατέρου τῶν Γραμματέων, κωλυομένου τοῦ Κυρίου Δ. Χατζίσκου, τὸν Γερουσιαστὴν Κύριον Ι. Οἰκονόμου κηρύττει ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀναγινώσκεται κατόπιν ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρίου Δ. Χατζίσκου, αἰτουμένου τρίμηνον ἄδειαν ἀπουσίας, τῷ χορηγεῖται ὅμως τεσσαρακονθήμερος μόνον ἐπὶ τοῦ παρόντος· μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ὁποίας κατὰ τὰ εἰθισμένα δύναται νὰ ζητήσῃ παράτασιν.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ Προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς σήμερον συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ συμβάσεως συνθήκης ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἡνωμένων βασιλείων Σουηδίας καὶ Νορβεγίας Νομοσχεδίου, ἀναγινώσκεται τὸ εἰρημένον Νομοσχέδιον, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου τὶς τῶν Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι, διὰ νὰ δειχθῇ ἂν ἡ συνθήκη αὕτη στηρίζηται ἐπὶ τῆς ἐντελοῦς ἀμοιβαιότητος τῶν συμβαλλομένων μερῶν, κατὰ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ ὑπουργοῦ, ἀνάγκη νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ὑπουργεῖον πόσα ἐμπορικὰ πλοῖα Ἑλληνικὰ καταπλέουσι κατ' ἔτος εἰς τοὺς λιμένας τῶν Ἡνωμένων βασιλείων καὶ τὸ ἀνάπαλιν, πόσα Σουηδονορβεγικὰ εἰς τοὺς Ἑλληνικοὺς λιμένας· διότι ἂν Ἑλληνικὰ πλοῖα δὲν καταπλέωσιν εἰς τοὺς τῶν Ἡνωμένων βασιλείων λιμένας ἡ ἀμοιβαιότης εἶναι φανταστικὴ τότε, καὶ ἡ Ἑλλὰς διὰ τῆς συνθήκης ταύτης ὄχι μόνον παρέχουσα ὠφελείας εἰς τοὺς Σουηδοὺς δὲν καρποῦται ἀμοιβαίων, ἀλλὰ βλάπτεται· βλάπτεται δὲ διότι ἂν ποτε ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εὑρεθῇ εἰς θέσιν νὰ ἐλαττώσῃ τοὺς φόρους τῶν ὑπηκόων της εἰς 3 τοῖς 100 ἐπὶ παραδείγματι, διὰ τῆς συνθήκης ταύτης εἶναι δεσμευμένη νὰ ἐλαττώσῃ τούτους καὶ διὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἐμπορευομένους καὶ Ναυτιλλομένους Σουηδούς· ἔπρεπεν ὅθεν ὁ ἁρμόδιος ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς νὰ εἶναι παρὼν, διὰ νὰ πληροφορήσῃ ἐπισήμως τὸ Σῶμα περὶ τῆς μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων ἐθνῶν ναυτιλίας, ὥστε νὰ πεισθῇ ἕκαστος ἂν ἡ ἀμοιβαιότης εἶναι πραγματικὴ ὡς πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἢ κατ' ἐπίνοιαν.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν προαγορεύσαντα ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν εἶπεν, ὅτι ἡ προκειμένη συνθήκη δὲν συνάπτεται ἤδη

πρώτην φοράν, ὅτι συνθήκη μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Σουηδονορβεγίας εἶχε τὸ πρῶτον συναφθῆ κατὰ τὸ 1836, ἀλλ' ἐπὶ στενωτέρων ὁρίων, ἐναντίον τῶν εὐχῶν καὶ ἀρχῶν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἕνεκα τῆς τότε θεσμοθεσίας τῶν Ἡνωμένων βασιλείων· ὅτι ἅμα ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εὗρεν εὐκαιρίαν τὸ 1837 ἔσπευσε νὰ συμπληρώσῃ τὴν πρώτην ἐκείνην συνθήκην δι' ἑτέρας ἐπὶ εὐρυτέρων βάσεων συνομολογηθείσης· καὶ ὅτι ἐπειδὴ δὲν συνεχωνεύθησαν οὐδ' ἀκριβῶς ἐξεκαθαρίσθησαν αἱ διάφοροι διατάξεις τῶν δύω ἐκείνων συνθηκῶν καὶ ἠδύναντο ὡς ἐκ τούτου νὰ ἀναφυῶσι ζητήματα εἰς τὸ μέλλον, ἀφ' οὗ μάλιστα πρὸ πολλοῦ εἶχεν ἤδη λήξει ἡ προθεσμία ἀμφοτέρων τῶν συνθηκῶν, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔκρινεν ἀναγκαῖον νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῆς Σουηδικῆς πρὸς καταρτισμὸν νέας συνθήκης, ἐν ᾗ νὰ συγχωνευθῶσιν αἱ δύω προγενέστεραι, νὰ τεθῶσι τακτικώτερον αἱ διάφοροι τούτων διατάξεις, νὰ προστεθῶσί τινες ἄλλαι μὴ ὑπάρχουσαι εἰς τὰς παλαιὰς, καὶ νὰ δοθῇ εἰς τινα ἄρθρα πλείων ἀνάπτυξις· ἡ προκειμένη δὲ σύμβασις ταῦτα κανονίζει. Ὅτι ἂν καὶ δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ βεβαιώσῃ ἀκριβῶς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐναλάξ καταπλεόντων πλοίων εἰς τοὺς λιμένας τῶν συμβαλλομένων ἐθνῶν, δύναται ὅμως νὰ διαβεβαιώσῃ ἐν γένει ὅτι καὶ Νορβεργικὰ πλοῖα καταπλέουσιν εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἑλλάδος, καὶ Ἑλληνικὰ εἰς τοὺς Νορβεγικούς· ἄλλως τε καὶ εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ ναυτιλία μας δὲν ἐξετείνετο μέχρι τῶν Ἡνωμένων βασιλείων, ἐπειδὴ ἡ συνθήκη αὕτη εἶναι καὶ συνθήκη ἐμπορίας καὶ οὐχὶ ναυτιλίας μόνον, χάριν τοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορίου καὶ ἰδίᾳ τῆς σταφίδος, ἥτις ὡς γνωστὸν καταναλίσκεται εἰς τὰ ψυχρὰ κλίματα, ἦτο ἀνάγκη νὰ συνομολογηθῇ τοιαύτη· ἡ δὲ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ὅταν προνοοῦσα προσπαθῇ καὶ μὲ γειτνιάζοντα καὶ μὲ ἀπομεμακρυσμένα ἔθνη νὰ κλείῃ συνθήκας πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας τῆς Ἑλλάδος, οἱκεδήποτε ἐκτάσεως καὶ ἂν εἶναι ἐπὶ τοῦ παρόντος αὗται, εἶναι ἀξιέπαινος.

Ἐπανέλαβεν ὁ πρῶτος ἀγορεύσας ὅτι διὰ νὰ γίνῃ γνωστὸν ἂν ἡ προκειμένη συνθήκη στηρίζηται ἐπὶ πραγματικῆς ἀμοιβαιότητος καὶ ὄχι φανταστικῆς, ἔπρεπε νὰ μάθῃ τὸ Σῶμα ἐπισήμως ἀπὸ τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν ὡς ἔγγιστα τοὐλάχιστον, ἂν ὄχι ἀκριβῶς, τὸ ποσὸν τῶν καταπλεόντων πλοίων ἑκατέρων τῶν συμβαλλομένων ἐθνῶν, ὡς καὶ τὴν ἔκτασιν τῆς μεταξὺ αὐτῶν ἐμπορίας· ἡ ἀμοιβαιότης καὶ ὠφέλεια τοῦ ἑνεστῶτος, διὰ τὸ ὁποῖον συνομολογεῖται ἡ συνθήκη, καὶ ὄχι τοῦ μέλλοντος, τὸ ὁποῖον εἶναι ἄδηλον καὶ ἀβέβαιον, στηρίζεται ἐπὶ τῆς ὑπαρχού-

στης ἀναλογίας μεταξὺ τῆς Ναυτιλίας καὶ ἐμπορίας τῶν συμβαλλομένων· ὅταν ἀναλογία δὲν ὑπάρχῃ, ἀμοιβαιότης δὲν ὑφίσταται, καὶ κατὰ συνέπειαν ὠφέλεια, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας ἐπέρχεται ζημία, μικρὰ μὲν ἴσως ἤδη, μεγαλειτέρα δ' ἀναντιῤῥήτως γενησομένη ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἤθελέ ποτε εὑρεθῆν εἰς θέσιν νὰ ἀνακουφίσῃ τοὺς φόρους τῶν ὑπηκόων της, διότι τότε εἶναι ὑποχρεωμένη διὰ τῆς συνθήκης ταύτης ν' ἀνακουφίσῃ καὶ τοὺς ἐν Ἑλλάδι ναυτιλλομένους ἢ ἐμπορευομένους Σουηδονορβεγούς. ὡς πρὸς τὸ σύστημα δὲ τῆς Συνθήκης παρετήρησεν ὅ,τι καὶ ἄλλοτε συζητουμένης ὁμοίας Συνθήκης Ἐμπορίας καὶ Ναυτιλίας, ὅτι δηλ. ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν ἔχει ἀρχὴν ἢ σύστημα εἰς τὰ περὶ τὴν Ναυτιλίαν καὶ Ἐμπορίαν· καὶ συνθηκολογοῦσα μὲν ἰδίᾳ πρὸς ἕκαστον ἔθνος δεικνύει ὅτι δὲν ἔχει ἐλευθερίαν Ναυτιλίας καὶ Ἐμπορίου (διότι ἂν εἶχε τοιαύτην δὲν εἶχεν ἀνάγκην νὰ συνθηκολογῇ πρὸς ἓν ἕκαστον ἔθνος, ἠδύνατο νὰ κηρύξῃ τοὺς λιμένας της ἐλευθέρους εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη.) Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἂν ἠκολούθη τὸ προστατευτικὸν σύστημα, δὲν ἔπρεπε νὰ συνθηκολογῇ τόσον εἰκόλως πρὸς πάντα, ὅστις ἤθελε ζητήσει συνομολόγησιν συνθήκης· μὴ νομίσῃ δέ τις ὅτι λέγων ἤδη ταῦτα κηρύττεται κατὰ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐλευθερίας τοῦ Ἐμπορίου καὶ τῆς Ναυτιλίας. Καὶ ἄλλοτε παρετήρησεν ἐν τῷ αὐτῷ τούτῳ περιβόλῳ καὶ ἐδῶ ἐπαναλαμβάνει, ὅτι προτιμᾷ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Ἐμπορίου, καὶ εὐχαρίστως ἤθελε ψηφίσει ὑπὲρ ταύτης νόμον κηρύττοντα ἐλευθέρους τοὺς Ἑλληνικοὺς λιμένας πρὸς ἅπαντα τὰ ἔθνη· ἀποκρούει ὅμως τὴν ἰδίᾳ συνθηκολογίαν, ὡς δεσμεύουσαν τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἐπιβαρύνουσαν τὸν λαόν· ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν ἤθελεν αὐτὴ εὑρεθῆν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀνακουφίσῃ τοὺς φόρους τῶν ὑπηκόων της, εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἀποδώσῃ τὴν αὐτὴν ἀνακούφισιν καὶ πρὸς τοὺς ἐν Ἑλλάδι Ναυτιλλομένους καὶ Ἐμπορευομένους ὑπηκόους τῶν ἐθνῶν μὲ τὰ ὁποῖα συνομολόγησε συνθήκας. Ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως δὲ τοῦ προηγορεύσαντος ὅτι « καὶ ἂν ἡ Ἑλληνικὴ Ναυτιλία δὲν ἐξετείνετο μέχρι τῆς Σουηδίας χάριν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐμπορίου ἦτο ἀναγκαία ἡ συνθήκη αὕτη, » ἀντεπαρατήρησεν ὅτι ὁ προηγορεύσας ἔπρεπε νὰ ἐκθέσῃ ὁποίας τινὸς ἐκτάσεως εἶναι τὸ ἐν Σουηδίᾳ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον, καὶ νὰ μὴ περιωρισθῇ μόνον εἰς τὴν ταφίδα, ἥτις, καθὰ τοῖς πᾶσιν εἶναι γνωστὸν, μέχρι τοῦδε τοὐλάχιστον, ἐμπορεύεται, οὐχὶ ἀπ' εὐθείας, ἀλλὰ δι' Ἄγγλων ἐμπόρων· τὸ κατ' αὐτὸν λοιπὸν καὶ Ναυτιλία καὶ Ἐμπορία Ἑλληνικὴ ἐν Σουηδίᾳ δὲν ὑπάρχει, δικαιοῦται δὲ νὰ θεωρῇ τὴν παροῦσαν συνθήκην ὡς

στηριζομένην ἐπὶ φανταστικῆς ἀμοιβαιότητος καὶ οὐχὶ πραγματικῆς.

Ἁπάντων ὁ δεύτερος ἀγορεύσας εἶπεν ὅτι, ἂν καὶ δὲν ὑπάρχῃ Νόμος γραπτὸς κηρύσσων ἐλευθέρους τοὺς Ἑλληνικοὺς λιμένας πρὸς ἅπαντα τὰ ἔθνη, ἔχει τὴν τιμὴν νὰ διαβεβαιώσῃ, συγχαίρει δὲ διὰ τοῦτο τὴν πατρίδα, ὅτι ἐν Ἑλλάδι ἡ μεγαλειτέρα ἐπικρατεῖ ἐλευθερία, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἐμπορίαν καὶ Ναυτιλίαν. Τὰ τοῦ μέσου αἰῶνος προστατευτικὰ δικαιώματα ἐπὶ τῆς Ἐμπορίας καὶ Ναυτιλίας, ἐν ᾧ εἰσέτι ἐπικρατοῦσι καὶ καταζῶσι τῶν παραδεχθέντων τὸ σύστημα τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου ἐθνῶν, ἐν ᾧ καὶ εἰς τοὺς λιμένας αὐτῆς τῆς Ἀγγλίας τὰ ξένα πλοῖα πληρώνουσι διπλάσια τέλη τῶν ἐγχωρίων, ἐν ᾧ εἰς ἄλλα κράτη οἱ ἐγχώριοι μόνον δύνανται νὰ ἔχωσιν ἰδιοκτησίας ἀκινήτων κτημάτων, καὶ εἰς τοὺς ξένους δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόκτησις τοιούτων ἄνευ προηγουμένης ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι προστατευτικοὶ τοῦ μεσαιῶνος περιορισμοὶ ἐπικρατοῦσιν εἰσέτι, πρὸς τιμὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους οὐδὲν τοιοῦτον προστατευτικὸν δικαίωμα ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχει· τὰ ξένα πλοῖα ἀρμοιοῦνται πρὸς τὰ ἐγχώρια, καὶ ἀδιακρίτως οἱ ξένοι ἐμπορευόμενοι καὶ ναυτιλλόμενοι ἀρμοιοῦνται πρὸς τοὺς ἰθαγενεῖς· διότι ὅμως τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον δὲν λαμβάνει τὰς αὐτὰς εὐκολίας εἰς τοὺς ξένους λιμένας, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔπρεπε νὰ σπεύδῃ νὰ συνομολογῇ συνθήκας. Ὡς πρὸς τὸ σύστημα δὲ τῆς ἐμπορίας, τὸ ὁποῖον ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις παρεδέχθη, δὲν ἔχει νὰ ἀναπτύξῃ τι, ἀρκετὰ σαφῶς ἐκφράζεται εἰς τὰς συνθήκας τὰς ὁποίας συνωμολόγησεν· συνθηκολογοῦσα ἐπιζήτησεν ἐντελῆ ἀμοιβαιότητα, καθ' ὅλα ἀρμοίωσιν τῶν ὑπηκόων της πρὸς τοὺς ἰθαγενεῖς, καὶ ἔμμεσον ἐμπόριον. Ἀλλαχόθι ἠδύνατό τις νὰ διαμφισβητήσῃ ἂν τοιαῦται βάσεις εἶναι ὠφέλιμοι διὰ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν Ναυτιλίαν· ἀλλὰ διὰ τὴν Ἑλλάδα τὴν ὡς ἐκ τῆς θέσεώς της προωρισμένην νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀποθήκη τοῦ ἐμπορίου τοῦ παλαιοῦ καὶ νέου κόσμου, διὰ τὴν Ἑλλάδα ἥτις εἶδε τὴν Ναυτιλίαν της ἀναπτυσσομένην ὑπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐλευθεροεμπορίας καὶ τοῦ συναγωνισμοῦ, καὶ κατ' αὐτὴν ἔτι τὴν δουλείαν της, διὰ τὴν ἀμάθειαν καὶ ἀνικανότητα τῶν κατακτητῶν της Τούρκων, ἀφέντων ἐλευθέρους τοὺς λιμένας της εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη νὰ ἐκμεταλλεύωσι τὰ τῆς ἐμπορίας καὶ Ναυτιλίας πλούτη, διὰ τὴν Ἑλλάδα τέλος αἱ βάσεις φαίνεται εἶναι ἐπωφελεῖς· τὸ Ἑλληνικὸν Ἐμπόριον καὶ ἡ Ναυτιλία ὑπὸ τὸ κράτος συναγωνισμοῦ καὶ ἐλευθερίας μορφωθεῖσα ἔρριψε

ρίζας τοσοῦτον βαθείας, ὥστε οὐδεμία καταιγὶς, ὅσον ἰσχυρὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ, δύναται νὰ τὸ κλονίσῃ· πρώτη ἐντεῦθεν φαίνεται ἡ Ἑλλὰς καθιερώσασα τὸ ἐλεύθερον σύστημα τῆς Ἐμπορίας καὶ Ναυτιλίας, καὶ ὅμως ἅπαντες οἱ φιλελεύθεροι ἐπευφήμησαν τὴν Ἀγγλίαν (ὀφείλουσαν τὸ μεγαλεῖον τῆς Ναυτιλίας καὶ Ἐμπορίας της εἰς τὸ προστατευτικὸν σύστημα) μόλις πρό τινων ἐτῶν εἰσαγαγοῦσαν τὸ ἐλεύθερον σύστημα εἰς τοὺς λιμένας της.

Καὶ τρίτον τὸν λόγον λαβὼν ὁ πρῶτος ἀγορεύσας, τῇ συγκαταθέσει τοῦ σώματος, παρετήρησεν ὅτι ὁ προαγορεύσας καὶ εἰς τὰς δύω του ἀγορεύσεις πολλὰ περὶ Ναυτιλίας ἐν γένει καὶ ἐμπορίας λαλήσας ἀπέφυγε νὰ ἀπαντήσῃ ἐπὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ προταθείσης ἐρωτήσεως « ἂν καταπλέωσιν Ἑλληνικὰ πλοῖα εἰς τοὺς λιμένας τῶν Ἡνωμένων Βασιλείων, καὶ πόσα τινὰ κατ' ἔτος· » θέλων ὅθεν νὰ πεισθῇ καὶ συγκατατεθῇ εἰς τὴν συνθήκην ἀφ' ἑνὸς μὲν οὗτος, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ δώσῃ ἐρωτηθησόμενος λόγον περὶ τοῦ ἀναγκαίου τῆς συνθήκης, καὶ τῆς πραγματικῆς ἀμοιβαιότητος ταύτης, ἐμμένει νὰ ζητῇ ἐπισήμους πληροφίας καὶ αὐθεντικὰς, ὁποίας μόνος εἶναι εἰς θέσιν νὰ δώσῃ ὁ ἁρμόδιος ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς, ὅστις ἔπρεπεν, ἐν παρόδῳ παρατήρησε ταῦτα, νὰ εἶναι παρὼν καὶ ὑποστηρίξῃ τὸ Νομοσχέδιον, κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον ῥητῶς εἰς αὐτὸν παραγγέλλεται ἡ κατὰ τὴν συζήτησις ὑποστήριξιν, διὰ τοῦ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Νομοσχεδίου Β. Διατάγματος, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε, καθ' ἃ καὶ ἄλλοτε ἐγένετο λόγος ἐκτενέστερος, νὰ τηρῶσιν οἱ Κ. Ὑπουργοὶ, διὰ νὰ μὴ γίνωνται αἴτιοι τῆς ἀναβολῆς τῶν συζητήσεων αὐτοὶ διὰ τῆς ἀπουσίας των.

Ἄλλου δὲ τῶν Κ. Γερουσιαστῶν παρατηρήσαντος ὅτι οἱος δήποτε καὶ ἂν εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς Σουηδίαν καταπλεόντων Ἑλληνικῶν πλοίων, εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας ὅτι ἡ συνομολόγησις συνθήκης καὶ μὲ τὰ πλέον ἀπομεμακρυσμένα ἔθνη, εἶναι ὠφέλιμος καὶ συμφέρουσα, διότι καὶ ἓν Ἑλληνικὸν πλοῖον ἂν ἐκεῖ κακαπλεύσῃ, θέλει εὑρεῖ προστασίαν καὶ ἀνακούφισιν τελῶν, ὁποίαν δὲν ἤθελεν εὑρεῖ, ἐὰν δὲν ὑπῆρχε συνωμολογημένη συνθήκη, ἀλλ' ἤθελεν ἐπιβαρύνεσθαι μὲ διπλάσια τέλη, ἂν καὶ ἐν Ἑλλάδι τὰ ξένα πλοῖα καὶ ἄνευ συνθήκης ἀφομοιοῦνται πρὸς τὰ ἐγχώρια, ἡ Γερουσία προέβη κηρύξασα περαιωμένην τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς εἰς τὴν ψηφοφορίαν αὐτῆς ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ἀθ. Γρηγοριάδου καὶ Μ. Α. Καΐρη, γίνεται δὲ αὕτη παραδεκτὴ διὰ ψήφων 29 ἀπέναντι μιᾶς κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμβάσεως συνθήκης ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Νοδεργίας.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Γεώργιος Γλαράκης	
Ἀναγν. Δελιγιάννης	Ν	Δ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικόλ. Ι. Μέξης.	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀδὰμ Δούκας	
Σπ. Καλογερόπουλος		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστ. Λόντος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Τάκης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγ. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Λάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	
Χαρ. Παππαπολίτης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰάκ. Παξιμάδης	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικ. Πρασσακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθ. Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατσῖσκος	
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ν. Χρυσόγελος	Ν	Ἀναγάσ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώρ. Ψύλλας	Ο	Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάν. Χ. Πέτρου		Κωνσταντ. Προβιλέγγιος	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Σπῦρος. Μήλιος	Ν
Γεώργ. Παππαηλιόπουλος	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	

Ἀναγνωσθείσης κατόπιν τῆς συμβάσεως, τινὲς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρετήρησαν ὅτι ἀφ' οὗ ἡ συνθήκη εἶναι ἤδη συνωμολογημένη, ἔπρεπε νὰ ἀναφέρωνται τὰ ὀνόματα τῶν πληρεξουσίων ἑκατέρων τῶν συμβαλλομένων μερῶν, καὶ ὅτι ἡ παράλειψις αὐτῶν ἐπὶ πράξεως τετελεσμένης εἶναι ἔλλειψις μὴ ἐπηρεάζουσα μὲν τὴν οὐσίαν, ἀλλ' ἀντιβαίνουσα εἰς τὸν μέχρι τοῦδε παραδεδεγμένον τύπον, καὶ τὴν ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν τοῦ νὰ μὴ ὑπάρχῃ κενὴ θέσις οὐδὲ νὰ προστίθηται κεραία κἂν μετὰ τὴν

ἐπιψήφισιν τῶν Νομοσχεδίων ὑπὸ τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων· προέτειναν δὲ τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως διὰ τὴν αὔριον, πρὸς τὸ τέλος τοῦ νὰ προστεθῶσι τὰ ὀνόματα τῶν πληρεξουσίων.

Ἑτέρων δὲ ἀντιπαρατηρησάντων ὅτι ἡ παράλειψις τῶν ὀνομάτων, ὁ προσδιορισμὸς τῶν ὁποίων ἀνήκει εἰς τὴν Νομοθετικὴν ἐξουσίαν, οὐδόλως τὴν οὐσίαν τῆς συνθήκης ἐπηρεάζουσα, δὲν δύναται οὔτε κἂν ἔλλειψις τυπικὴ νὰ θεωρηθῇ, τοσοῦτο μᾶλλον καθ' ὅσον ἠδύνατο νὰ ἐλλείψῃ ὅλος ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν διατάξεων τῆς συνθήκης τύπος καὶ νὰ καθυποβληθῶσιν εἰς τὰς Βουλὰς μόναι αἱ διατάξεις, καὶ ἐπ' αὐτῶν νὰ ζητηθῇ ἡ συγκατάθεσις. Ἄλλοι ἐπήνεγκον ὅτι ἡ παράλειψις τῶν ὀνομάτων, ἀφ' οὗ ἅπαξ ὁ λοιπὸς τύπος συμπεριελήφθη, εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι δὲν ἐπηρεάζει τὴν οὐσίαν τῆς συνθήκης, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης βέβαιον ὅτι εἶναι ἔλλειψις τυπικὴ χρήζουσα διορθώσεως τοῦ λοιποῦ κἂν, διότι ἤδη ἡ διόρθωσις καθίσταται δύσκολος, καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἀναβληθῇ διὰ τὴν αὔριον ἡ συζήτησις, καθόσον ἀνάγκη νὰ ὑποβληθῇ ἐκ νέου εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἐκεῖθεν νὰ ἐπανεχθῇ ἡ διόρθωσις· προέτεινε δὲ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως σήμερον.

Μὴ γενομένης δεκτῆς τῆς περὶ ἀναβολῆς προτάσεως, καὶ μηδεμιᾶς ἄλλης ἐπενεχθείσης παρατηρήσεως ἐπὶ τῶν διαφόρων τῆς συμβάσεως διατάξεων, ἀνεγνώσθη τὸ 1 ἄρθρον τοῦ Νομοσχεδίου, ὅπερ ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθὲν καὶ τὸ δεύτερον ἐγένετο ἐπίσης παραδεκτὸν διὰ χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 29 (παμψηφεί) κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ συνθήκης ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἡνωμένων βασιλείων Σουηδίας καὶ Νοβεργίας.

Γεώρ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Τάτζης Μαγγίνας	Ν
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης	Ν	Κωνσταντῖνος Μπότζαρης	
Σωτήριος Θεοχαράπουλος	Ν	Ἀναγν. Μοναρχίδης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Ἀθάμπρος Νάκος	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Χαράλαμπος Παππαπολίτης	
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Ἰάκωβος Παζιμάδης	Ν

Νικόλαος Πρασακάκης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Ἰωάννης Στάϊκος	
Νικόλαος Χρυσόγγελος	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Γεώργιος Ψύλλας		Κίτσος Τζαβέλλας	
Ἀσώσος Μανσόλας	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου		Δημήτριος Χατζίσκος	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Δημ. Χρηστίδης	
Γεώργος Δαρειώτης		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Παππαηλιόπουλος	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπους	Ν
Γεώργιος Γλαράκης		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Νικόλαος Ἰω. Μέξης		Κωνστ. Προβιλέγγιος	Ν
Ἀδάμ. Δούκας		Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Ἄθμος Καναλόπουλος	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	

Οὕτω λοιπὸν τὸ Νομοσχέδιον ἐγένετο δεκτὸν καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ συγκατάθεσις τῆς Γερουσίας ἐπὶ τῆς συνθήκης ἐδόθη.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος Πρόεδρος ἔλυσε τὴν Συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΑΣ.

Οἱ γραμματεῖς

Β. Χρηστακόπουλος

Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 11 Μαΐου 1853. Ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 29 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Δεληγιάννης, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ι. Οἰκονόμου ἀντὶ τοῦ Κ. Δ. Χατζίσκου κωλυομένου, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀναγνωσθείσης ἔπειτα ἀναφορᾶς τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ἰωάν. Χ. Πέτρου ἐξαιτουμένου τεσσαρακονθήμερον παράτασιν ἀδείας, ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο οὐ μόνον νὰ μὴ χορηγηθῇ παράτασις ἀδείας εἰς τὸν ἀναφερόμενον ὡς καὶ εἰς πάντα ἄλλον Γερουσιαστήν, ἀλλὰ καὶ νὰ προσκληθῶσιν εἰς τὰ χρέη των ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων ἡ ἄδεια ἔληξεν ἢ εἶναι ἐγγὺς νὰ λήξῃ.

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου συζήτησις τὴν αὔριον· ἔχει δὲ ἡ ἀναγνωσθεῖσα ἔκθεσις ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Τὸ παρὰ τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἡ ἐπιτροπή, καὶ μετ' ἐπιστασίας μελετήσασα αὐτό, παρετήρησεν ὅτι κύριον σκοπὸν ἔχει τοῦτο τὴν τακτοποίησιν τῆς μισθοδοσίας καὶ τῶν λοιπῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ συμφώνως μὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμου τῆς 7 Μαρτίου 1851.

Θεωρήσασα ἑπομένως τόν τε πίνακα τῆς μέχρι τοῦδε μισθοδοσίας καὶ τῶν λοιπῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν, καὶ τὸν πίνακα δι' οὗ κανονίζεται ὁ μισθὸς καὶ αἱ ἀποζημιώσεις τούτων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, καὶ ἰδοῦσα ἐκ τῆς ὁποίας ἔκαμε συγκριτικῆς παραθέσεως, ὅτι ἐκ τῆς νέας διατιμήσεως ὡς πρὸς τὴν παλαιὰν προκύπτει οὐχὶ εὐκαταφρόνητος ὠφέλεια ὑπὲρ τοῦ δημοσίου, χωρὶς νὰ προσγίνηται ἐκ τούτου οὐδεμία βλάβη εἰς τὴν ἐνέργειαν τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, παρεδέξατο ὁμοφώνως τήν τε ἀρχὴν καὶ τὰ καθ' ἕκαστα τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου ὅπως ἔχουσι, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 6 Μαΐου 1853.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Α. Μοναρχίδης, Μ. Α. Καΐρης, Γ. Διοβουνιώτης, Σ. Θεοχαρόπουλος.

Εἰπόντος ὕστερον τοῦ Κ. Προέδρου ὅτι πρέπει νὰ προσδιορισθῇ διὰ τὸ μέλλον ἡ ὥρα καθ' ἣν πρέπει νὰ συνέρχωνται οἱ ΚΚ. Γερουσιασταὶ εἰς συνεδρίασιν, καὶ ὅτι ὡς τοιαύτην προτείνει ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Σώματος τὴν ἑνάτην Π. Μ., ἡ Γερουσία

ὥρισεν ὡς καταλληλον τὴν ὥραν δεκάτην κατὰ τὰ προαποφασισμένα.

Ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν Συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ. Οἱ Γραμματεῖς

Β. Χρηστακόπουλος.

Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 12 Μαΐου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 29 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Δελιγιάννης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ἰω. Οἰκονόμου ἀντὶ τοῦ Κ. Δ. Χατζίσκου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀναγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. Προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἑξῆς·

Ἐπειδὴ εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ δὲν ἀναφέρεται ἀνεπτυγμένως ἡ ἀνάγκη δι' ἣν συνετάχθη καὶ ὑπεβλήθη τὸ παρὸν νομοσχέδιον περὶ μεταβολῆς τῆς ὑπαρχούσης ἤδη μισθοδοσίας τῶν ἀξιωματικῶν, ἐρωτᾷ τὸν Κ. ὑπουργὸν καὶ ἐξαιτοῦμαι νὰ εἴπῃ τὴν προκαλέσασαν τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἀνάγκην, καθόσον τὸ ἐν τῇ ἐκθέσει μνημονευόμενον ἄρθρον 15 τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμου δὲν δύναται ποσῶς νὰ δεσμεύσῃ τὴν Γερουσίαν ἵνα παραδεχθῇ τὸ παρὸν νομοσχέδιον, καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ Κ. ὑπουργὸς πρέπει νὰ μᾶς εἴπῃ τοὺς λόγους οἵτινες ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ φέρῃ τὸ τοιοῦτον νομοσχέδιον.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἐξέθηκε τὰ ἄρθρα 15 καὶ 16 τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμου ὁρίζοντα τὸ μὲν ὅτι « αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ καὶ διαθεσιμότητι ἀξιωματικῶν κανονίζονται δι' ἰδιαιτέρου νόμου », τὸ δὲ ὅτι « οἱ ἐν ἀργίᾳ ἀξιωματικοὶ λαμβάνουσι τὸ ἥμισυ τῶν κανονισθησομένων ἀποδοχῶν », ἠνάγκασαν τὸν ὑπουργὸν νὰ ὑποβάλῃ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον τὸ κανονίζον τὰς ἀνωτέρω ἀποδοχὰς τῶν ἀξιωματικῶν πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου καὶ τῆς ὑπηρεσίας· κατὰ τὸν νόμον ἐκεῖνον ἡ ὑπηρεσία

τῶν ἀξιωματικῶν διαιρεῖται εἰς δύω. Εἰς ὑπηρεσίαν ἐνεργείας καὶ ὑπηρεσίαν διαθεσιμότητος, δυνάμει δὲ τῆς διαιρέσεως ταύτης καὶ ἡ μισθοδοσία τῶν ἀξιωματικῶν ὁρίζεται διὰ τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ῥηθέντος νόμου εἰς μισθὸν ἐνεργείας καὶ μισθὸν διαθεσιμότητος, ὥστε καὶ αἱ ἀποδοχαὶ τούτων ἔπρεπε νὰ κανονισθῶσιν ὁμοιομόρφως· διὰ τὸν λόγον τοῦτον καὶ διότι ἐκ τῆς τακτοποιήσεως τῶν μισθοδοσιῶν καὶ λοιπῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν προέρχοντας οἰκονομίαι τινές, αἵτινες ὅσον μικραὶ καὶ ἂν ὦσι, δὲν πρέπει νὰ παραβλεφθῶσι, ὑπεβλήθη ἀναγκαίως τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, δι' οὗ καταργοῦνται συγχρόνως καὶ ὅλοι οἱ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντες ἀνομάλως περὶ ἀποδοχῶν στρατιωτικοὶ κανονισμοὶ καὶ νόμοι.

Εἶναι ἀληθὲς, προσέθηκεν ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς, ὅτι διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ὅλοι οἱ μέχρι τοῦδε νόμοι καὶ λοιποὶ κανονισμοὶ περὶ ἀποδοχῶν καταργοῦνται· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου δύναμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι ὅταν ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἡ σημείωσις τῶν προσδιοριζομένων ἀποδοχῶν δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸ κείμενον τοῦ νόμου ἀλλ' εἰς πίνακα καὶ εἰς λογαριθμους, ἐκεῖ, ὡς ἄλλοτε εἶπον, οὐδεμίαν διέξοδον δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν, καθόσον ἐνῷ παρατηροῦμεν ὅτι εἶναι σημειωμέναι π. χ. διὰ τὸν συνταγματάρχην δραχ. 400, μὴ ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸν λόγον δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν καὶ νὰ ἐρωτήσωμεν εὐθὺς, διατὶ νὰ μὴ σημειωθῶσι 500 καὶ τὰ παρόμοια· τούτου ἕνεκεν ἔπρεπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ μᾶς εἴπῃ εἰς τὴν ἔκθεσίν του τοὺς λόγους, οἵτινες ἔπεισαν αὐτὸν εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου καὶ εἰς τὴν ἀνάπλασιν οὕτως εἰπεῖν τῶν μέχρι τοῦδε στρατιωτικῶν κανονισμῶν καὶ νόμων, καὶ συνάμα νὰ μᾶς ἐκθέσῃ τὴν πεῖραν αὐτοῦ, ἣν ἔσχε ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, καὶ τὰ παρόμοια ἅτινα ὑπηγόρευσαν τὴν προκειμένην μεταβολὴν· ἡ οἰκονομία, τὴν ὁποίαν ὡς δεύτερον λόγον μᾶς ἀνέφερεν ὁ Κ. ὑπουργὸς, δὲν ἔλαπτει ἄρα γε τὸν ἀξιωματικὸν μετὰ τὴν ἐλάττωσιν ἥτις θέλει γενῇ εἰς τὴν μισθοδοσίαν αὐτοῦ συνεπείᾳ τοῦ περὶ συγάσεως ταμείου τῶν ἀξιωματικῶν νόμου καὶ λοιπῶν τοιούτων κανονισμῶν; Εἶναι ἄγνωστον τὸ τοιοῦτον καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ θέσωμεν βάσεις σταθερὰς, καὶ ἐπ' αὐτῶν νὰ στηρίζωμεν τὰς μισθοδοσίας· ἐὰν π. χ. λέγωμεν 400 δραχ. διὰ τὸν ἀξιωματικὸν ἢ διὰ τὸν ναμάρχην, πρέπει συγχρόνως νὰ γνωρίζωμεν καὶ τὸν λόγον δι' ὃν προσδιορίζωμεν τόσα· ἐὰν προέκειτο νὰ προσδιορίσω ἐγὼ αὐτὸς τοιαύτας βάσεις ἤθελον σκεφθῆ ὡριμότερον, ὡς π. χ. ἤθελον λάβει ὑπ' ὄψιν ὁποία ἡ τάσις τῶν Ἑλλήνων, ζέπει αὕτη μᾶλλον

πρὸς τὰ πολεμικὰ ἢ εἰς πᾶν ἄλλο ἐπιτήδευμα; Αὐτὴν δὲ τὴν τάσιν συμφέρει μᾶλλον νὰ ἐνισχύσωμεν ἢ νὰ περιστήλωμεν; δὲν εἶναι ἄρα συμφερώτερον νὰ ἀναπτύξωμεν τὴν περὶ τὰ ναυτικὰ πολεμικὰ κλῆσιν τοῦ Ἕλληνος ἐκεῖ τῆς γεωγραφικῆς θέσεως τοῦ τόπου κτλ.

Ἐν γένει δὲ ἤθελα σταθμίσῃ μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν προσοχὴν καὶ ἐπιμέλειαν τὰς ἀποδοχὰς ὅλων τῶν ἀξιωματικῶν εἴτε στρατιωτικῶν, εἴτε πολιτικῶν τοῦ Κράτους, ἤθελα παραβάλλει ταύτας πρὸς τὰς ὠφελείας τὰς ὁποίας ἀποφέρουσιν εἰς τοὺς ἄλλους πολίτας τὰ διάφορα ἰδιωτικὰ ἐπιτηδεύματα, καὶ ἂν εὕρισκον, ὅτι αἱ ὠφέλειαι τῶν δημοσίων θέσεων ἤθελον ὑπερβῆ πολλῷ τῷ μέτρῳ τὰς ἐκ τῶν ἰδιωτικῶν ἐναπογλήσεων παραγομένας, ἤθελον συστείλει τὰς πρώτας, μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν περίνοιαν, διὰ νὰ μὴ ἀπαιρῶ ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς γεωργίας καὶ βιομηχανίας τοὺς ἀναγκαίους βραχίονας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ δημοσίου πλούτου καὶ διὰ νὰ ἀπαλλάξω οὕτω καὶ τὴν Κυβέρνησιν ἀπὸ τὰς ἀπαιτήσεις, ἀπὸ τὰς ὁποίας πολιορκεῖται πάντοτε καὶ τὰ τοιαῦτα· προνῶ οὖθεν ὅτι πρέπει νὰ γνωρίζωμεν τί πράττομεν καὶ διατὶ τὸ πράττομεν· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο δὲν βλέπω οὔτε εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, οὔτε εἰς ἐκείνην τῆς ἐπιτροπῆς ἥτις μοὶ φαίνεται ὅτι εἶχε τὸ καθῆκον νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἀναφέρῃ ὅλας τὰς λεπτομερείας τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, προνῶ ὅτι δικαιούμεθα νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τὸν Κ. ὑπουργὸν περισσοτέραν ἀνάπτυξιν εἰς τὰς ἐκθέσεις του, διότι αἱ οἰκονομίαι τὰς ὁποίας μᾶς εἶπε πρέπει νὰ εἶναι γνωσταὶ καὶ εἰς ἡμᾶς, ποῖαι δηλονότι εἶσιν αὗται, πόσαι εἶναι καὶ πόθεν γίνονται, διὰ νὰ μὴ περιπέσωμεν εἰς τὰ ἄτοπα οἰκονομικὰ πειράματα τοῦ σχολαστικοῦ τοῦ μύθου ἐπὶ τοῦ ἵππου του. Ἐκτὸς τούτου τὰ νομοσχέδια, ἅτινα μᾶς ὑπεβλήθησαν καὶ μᾶς ὑποβάλλονται, εἶναι ὅλως νέα καὶ πρωτοπαρουσίαστα καὶ πρέπει νὰ τὰ ἐξετάζωμεν ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις ὑφ' ὅλα των τὰ μέρη, διὰ νὰ τὰ ψηφίζωμεν ἐν γνώσει καὶ σύμφωνα μὲ τὴν κοινὴν γνώμην τῶν συμπολιτῶν μας, ἐξ ὧν τοὺς ἐμπειροτέρους περὶ τὰ τοιαῦτα πρέπει νὰ συμβουλευώμεθα· διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐγὼ εὑρίσκομαι πάντοτε εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐξετάζοντος ἢ τοῦ ἀμφιβάλλοντος, τὴν ὁποίαν ἄλλοι καλοῦσι θέσιν ἀντιπολιτευομένου, καὶ καθίσταμαι τὸ ὄργανον νομίζω τῶν συζητήσεων δι' ὧν προέρχεται ἡ ἐξήγησις πολλῶν πραγμάτων ἀναγκαίων καὶ σοβαρῶν· λέγων δὲ ταῦτα δὲν προσθέμαι νὰ ἀντικρούσω τὴν ἀρχὴν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, ἀλλ' ἁπλῶς ἐπιθυμῶ νὰ μάθω τοὺς λόγους τῆς πρα-

κειμένης μεταβολῆς τῶν ἀποδοχῶν, οἵτινες δὲν φαίνονται εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ,

Ἀνταπαντῶν εἰς τὸν προαγορεύσαντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν συμφωνῶ, εἶπεν, ὅτι πρέπει νὰ ἐξετάζωνται καὶ συζητῶνται λίαν ἀνεπτυγμένως τὰ ἀφορῶντα τὸν στρατὸν νομοσχέδια ὡς πρωτοπαρουσίαστα, ἀλλ' ἐκ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου λαλῶν φρονῶ ὅτι ἡ ἐξέτασις τῆς μισθοδοσίας καὶ τῶν λοιπῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν ἀνήκει μᾶλλον εἰς τὴν τῶν καθέκαστα τοῦ νομοσχεδίου συζήτησιν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν παροῦσαν, ἥτις, ἀφορᾷ τὴν ἀρχὴν τουτέστι, ἂν πρέπῃ νὰ κανονισθῶσι ἢ μὴ αἱ μισθοδοσίαι καὶ αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ· μ' ὅλα ταῦτα λέγω καὶ ἤδη ὅτι αἱ βάσεις καθ' ἃς ἐκανονίσθησαν αἱ περὶ ὧν πρόκειται ἀποδοχαὶ εἰσὶ τρεῖς, ἤτοι ἡ διατήρησις τοῦ ἀξιωματικοῦ, τὰ μέσα τοῦ Κράτους, καὶ ἡ ὑπάρχουσα μισθοδοσία· ἡ ἀναλογία τὴν ὁποίαν ἐν παραδείγματι μᾶς ἀνέφερεν ὁ προλαλήσας τῶν δύω ὁμοιομόρφως ἐκπαιδευθέντων νέων καὶ ἐναγκαλεσθέντων τοῦ μὲν τὸ στρατιωτικὸν στάδιον μὲ τὰς ἀποδοχὰς τῶν 400 δραχμῶν, τοῦ δὲ τὸ πολιτικὸν μὲ πρόσοδον 200 δραχμῶν δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ὡς πρὸς τὸν κανονισμὸν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν, τὰς ὁποίας ἄλλαι βάσεις καὶ ἄλλαι περιστάσεις τῆς ὑπηρεσίας κανονίζουσι.

Ἀκοῦν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος παρατηρῶ, εἶπεν, εἰς τὸν προαγορεύσαντα συναδελφόν μου Κ. Ψύλλαν ὅτι πρέπει νὰ εἴμεθα συνεπεῖς εἰς τοὺς λόγους μας· τὸ παρὸν νομοσχέδιον πολλάκις ἐζητήσαμεν ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου καὶ ἤδη ἔχοντες αὐτὸ ἀναχείρας δὲν πρέπει νὰ ἀνθιστάμεθα εἰς τὴν παραδοχήν του· ὥστε ὁ προλαλήσας λησμονήσας τὴν περίστασιν ἐκείνην καὶ ἀνθιστάμενος ἐπὶ νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον πολλάκις ἐζήτησεν ἡ Γερουσία ὡς λίαν ἀναγκαῖον ὑπέπεσεν εἰς λάθος· εἶμαι ἀντιπολιτευόμενος καὶ πᾶσαν πρᾶξιν κατακριτέαν τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν θέλω κατακρίνει πάντοτε, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου πᾶσαν πρᾶξιν αὐτῶν καλὴν θέλω ἐπαινεῖ εἰς πᾶσαν περίστασιν· διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου βλέπω ἐπιφερομένας οἰκονομίας τινὰς καὶ λέγω ὅτι τὰς οἰκονομίας ταύτας πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, διὰ νὰ βελτιώσωμεν βαθμηδὸν τὴν κατάστασίν μας, ἢ καὶ ἄλλας περισσοτέρας, ἂν θέλητε, διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῶν μισθοδοσιῶν, ἐὰν πεισθῶμεν ὅτι ἀντὶ ὠφελείας δὲν φέρομεν βλάβην εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ στρατοῦ.

Ἀκολούθως ἓν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μοναρχίδης ἐξέθηκεν· ἐπειδὴ ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἐμνημόνευσεν εἰς τὴν ἀγόρευσίν του, τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ὡς ἀτελῆ, λαμβάνω τὸν λόγον καὶ παρατηρῶ ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 15 τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν προεπιψηφισθέντος νόμου, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἐνθυμηθῇ ὁ προαγορεύσας, καὶ κατὰ τὸ ὁποῖον αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἀξιωματικῶν ἔμειναν νὰ κανονισθῶσι δι' ἑτέρου νόμου, προέβη εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου διὰ συντόμου ἐκθέσεως, πεισθεῖσα ὅτι ἕκαστος τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν ἔχων ἀναχείρας τὴν ἔκθεσιν θέλει μελετήσει τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον τοῦ νόμου, καὶ θέλει σπεύσει νὰ δώσῃ τὸν ψῆφόν του ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπόρροια τοῦ νόμου ἐκείνου, καὶ ἀφορᾷ τὴν τακτοποίησιν τῆς μισθοδοσίας καὶ τῶν λοιπῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ.

Ἀπαντῶν εἰς ἀμφοτέρους τοὺς προαγορεύσαντας ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας προσέθηκεν.

Ἀμφότεροι οἱ μετ' ἐμὲ ἀγορεύσαντες ἔντιμοι Γερουσιασταὶ δὲν ἔπαυσαν κατονομάζοντές με εἰς τὰς ἀγορεύσεις των παρὰ τὸ καθῆκον, νομίζω, καὶ παρὰ τὸν κανονισμὸν τοῦ σώματος· ὁ κανονισμὸς ῥητῶς ἀπαιτεῖ τοῦτο, καὶ τὸ καθῆκον ὁμοίως ὑπαγορεύει νὰ μὴ ἀναφέρωνται τὰ ὀνόματα τῶν ἀγορευόντων διὰ νὰ μὴν ἐκτίθενται οὕτω δωρεὰν εἰς τὸ δημόσιον, διότι δύναται τῷ ὄντι νὰ κάμῃ τις λάθη, ὡς ἄνθρωπος καὶ νὰ εἴπῃ ποτὲ καὶ ἀτοπίας καὶ νὰ μὴν ἀκούηται λαλῶν δημοσίως ἀπὸ πολλοὺς· ἀλλ' ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἀγόρευσίν του τὰ ἀκροατήρια εἶναι πιθανὸν νὰ πληρῶνται ἀπὸ πολλὰ περισσότερους, παρὰ τὸ πρότερον πολίτας, δὲν εἶναι πρᾶγμα εὐάρεστον νὰ ἀκούηται ἀρ' ὅλων τὸ πλῆθος συνοδευόμενον τὸ ὄνομά του μὲ τὴν ἄτοπον πρότασιν ἢ μὲ τὰ λάθη του· καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτου· ἀλλ' ὄχι ἐγὼ ἀναδέχομαι τὴν εὐθύνην τῶν ὅσων ἐλάλησα καὶ λαλῶ, καὶ ἐπιθυμῶ νὰ τὰ γνωρίζουσιν ὅλοι, δεδόσθω καὶ τὰ λάθη μου αὐτά, καὶ αὐτὰς τὰς ἀτόπους προτάσεις μου, διότι πρῶτον ἔχω τὴν συνείδησιν ὅτι πράττων οὕτω πράττω ἐν συνειδήσει καὶ ὄχι ἀπὸ πλαγίου σκοποῦ, καὶ δεύτερον ἔχω τὴν ἀδυναμίαν νὰ ἐναβρύνωμαι ὅτι ὑπῆρξα πάντοτε πολλάκις τοὐλάχιστον ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ ἢ ὁ Σκαπανεὺς τῶν συζητήσεων, ζητήσας ἑκάστοτε νὰ κεντήσω τὴν προσοχὴν καὶ τοῦ σεβαστοῦ τούτου σώματος καὶ τοῦ κοινοῦ ἐπὶ τῶν παρουσιαζομένων ζητημάτων καὶ κατὰ τὴν σοφίαν τοῦ Σολομῶντος ἡ Σειρὰχ ἔκρινα καλὸν νὰ δίδω ὁσημέραι ἀφορμὴν εἰς τοὺς σοφούς μας ὑπουργοὺς διὰ νὰ γίνωνται σοφώτεροι.

ὁ κατὰ πρῶτον λαλήσας εἶπεν ὅτι ἔπραξα λάθος τι ἀνθιστάμενος ἐπὶ νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον πολλάκις ἐζήτησεν ἡ Γερουσία διὰ νὰ ἀρθῇ ἡ ἐπιπολάζουσα ἀνωμαλία· ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀπαιτῇ ὁ Κ. Γερουσιαστὴς νὰ ἐνθυμῆται ὁ ἕτερος ὅσα οὗτος ἐνθυμεῖται, διότι εἶναι φυσικῶς ἀδύνατον· ἠδύνατο νὰ μνημονεύσῃ τὴν περίστασιν ἐκείνην, χωρὶς νὰ ἀναρίρῃ κατὰ πρόσωπον ὅτι ἐγὼ ἔπρεπε νὰ ἐνθυμῶμαι αὐτὴν εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἐγένετο λόγος περὶ ἄρσεως τῶν ἀνωμαλιῶν, ἀλλὰ περὶ γνωστῶν καταχρήσεων, καὶ ἀποδιδομένης εἰς τινας μὴ νομίμου εὐνοίας ἐκ μέρους τῶν ὑπουργῶν καὶ τῶν παρομοίων, ἐξ ὧν προϋρχοντο καὶ προϋρχονται αἱ καταχρήσεις· ἐπειδὴ πολλάκις εἴπομεν περὶ εἰσαγωγῆς ἐνώπιον τῶν νομοθετικῶν σωμάτων ὅλων τῶν νόμων ἐκείνων οἵτινες συνετάχθησαν πρὸ τῆς μεταβολῆς σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐθνοσυνελεύσεως, παραδέχομαι ὅτι ἐγένετο λόγος καὶ περὶ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι συζητουμένου τούτου ὠφείλομεν νὰ ἐξετάσωμεν καὶ ἐπὶ ποίων βάσεων στηρίζεται· ὁ τελευταῖον λαλήσας εἶπεν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐνθυμηθῶ ὅτι συζητοῦντες τὸν περὶ καταστάσεως νόμον παρεδέχθημεν δύω ἄρθρα δι' ὧν ἀπετίσαμεν τὸ παρὸν νομοσχέδιον· ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι ἡ λέξις κανονίζεται ἡ ἐμπεριεχομένη εἰς τὸ ἄρθρ. 15 σημαίνει ὅτι ἐκανονίσθησαν ἤδη, κανονίζονται, ἢ μέλλουν νὰ κανονισθῶσι· σημαίνει δηλονότι καὶ τὰ τρία ταῦτα καθὼς γνωρίζουσιν οἱ περὶ τὰ γραμματικὰ ἐνδιατρίβαντες ἐπομένως ὅταν τότε δὲν ἐξετάσαμεν τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐδαφίου ἐκείνου, ἢ τῶν λογαριθμῶν ἐκείνων, δὲν πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν ἤδη· ἐρωτῶ ὅτι δὲν μᾶς ἀπαγορεύεται τὸ τοιοῦτον· διὰ τοὺς λόγους τούτους ἐγὼ ἠθέλησα νὰ ἐρωτήσω τὸν Κ. ὑπουργὸν, οὐχὶ διὰ νὰ ἀντιτείνω εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλὰ διὰ νὰ μάθῃ τὸ κοινὸν ἐκ τοῦ ὁποίου προερχόμεθα, ὅτι ἐξετάζομεν τὰ ὑποβαλλόμενα νομοσχέδια καὶ παραδεχόμεθα ἐξ αὐτῶν τὰ ὠφέλιμα· παρατηρῶ προσέτι εἰς τὸν τελευταῖον ὁμιλήσαντα ὅτι τὸ ἔργον τῶν ἐπιτροπῶν εἶναι ἄλλο παρ' ἐκεῖνο ἑκάστου Γερουσιαστοῦ, διότι ἂν ἦτο τὸ αὐτὸ, ἡ σύστασις ἐπιτροπῶν ἦτο περιττὴ ἢ ἔπρεπε νὰ ἐξαλειφθῇ ἀπὸ τὸν κανονισμὸν· ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας ὁ προσδιορισμὸς αὐτοῦ κανονίζεται ὡς ἀναγκαῖος διὰ τοῦ κανονισμοῦ, καὶ ἑκάστη ἐπιτροπὴ ὀφείλει νὰ φέρῃ μίαν λίαν ἀναπτυγμένην ἔκθεσιν, διότι πρὸς τοῦτο συστατίνεται, καὶ διότι πρὸς τοῦτο πολλάκις ἡ Γερουσία ἐπιμένει διὰ τὴν σύστασίν της· ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀγορεύων σχεδὸν μὲ ἐπῆλθεν, διότι ἔφερον τὰς παρατη-

ρήσεις μου ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν καθέκαστα· ἀλλὰ παρατηρῶ εἰς αὐτὸν ὅτι ἡ ἀρχὴ παντὸς νομοσχεδίου καταπολεμεῖται μὲν καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν περιστατικῶν, προσβάλλεται δὲ ἐνίοτε καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν καθέκαστα αὐτοῦ τούτου τοῦ προσβαλλομένου νομοσχεδίου.

Ἤκουσα, ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος, τὸν ἔντιμον πρηλαλήσαντα καὶ εὐχαριστῶ αὐτὸν πολὺ διὰ τὰς παρατηρήσεις του· καὶ τὸν παρακαλῶ πολὺ νὰ μὲ ἐξετάζῃ ὁσάκις τυχὸν παρεκκλίνω, ἀλλὰ συγχρόνως τὸν παρακαλῶ νὰ ἀκούσῃ καὶ τὰς ἑπομένας ὀλίγας παρατηρήσεις μου· ἐγὼ δὲν εἶπον ἢ δὲν ἐνθυμοῦμαι τοὐλάχιστον νὰ ἐξέρρασα κατ' ὄνομα ὅτι ἔπρεπε ὁ προλαλήσας νὰ ἐνθυμῆται τὰ προαψηφισμένα καὶ νὰ μὴ ἀνθίσταται εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, διὰ νὰ ἐπιφέρω ἄλλην προσβολήν τινα εἰς αὐτόν· ἄλλως ἐὰν νομίζῃ ὅτι ἐξέρρασα τὴν ἰδέαν ταύτην πρὸς τὸν σκοπὸν, τοῦτον δὲν διστάζω νὰ τὸν βεβαιώσω ὅτι οὐδεμίαν τοιαύτην τάσιν συνέλαβον καὶ κατὰ συνέπειαν ζητῶ τὴν ἀνήκουσαν συγγνώμην· ἑπομένως ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἐπήνεγκεν καθόσον ἀφορᾷ τὴν πρώτην ἐρώτησιν τοῦ πρώτου λαλήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ παρατηρῶ ὅτι θεωρῶ αὐτὴν εὐλογοφάνην· ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ἠρώτησε ποῖοι εἶναι οἱ λόγοι οἵτινες ὑπηγόρευσαν τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀπήντησεν· ἔπειτα ἐπῆλθε τὸ ἄλλο ζήτημα ἂν ἡ φαινομένη μεταβολὴ τῶν μισθοδοσιῶν ὡς πρὸς τοὺς ἀριθμοὺς φέρῃ τὴν οἰκονομίαν, καὶ παρατηρῶ ὅτι ἡ οἰκονομία φέρεται οὐχὶ ἐκ τῶν ἀριθμῶν ἀλλ' ἐκ τῆς τακτοποιήσεως τὴν ὁποίαν κανονίζει τὸ προκείμενον νομοσχέδιον.

Ὅστε ἡ ἐρώτησις τοῦ πρώτου λαλήσαντος τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ ἦτον εὔλογος καὶ προεκάλεσε τὴν ἐξήγησιν πολλῶν πραγμάτων ἀναγκαίων· διαφωνῶ δὲ πρὸς τὸν προλαλήσαντα ὡς πρὸς τὸν παραλληλισμὸν τὸν ὁποῖον ἔκαμεν ἐν παραδείγματι τῶν δύο πολιτῶν ἢ ἀδελφῶν προσκολληθέντων τοῦ μὲν εἰς τὸ στρατιωτικὸν τοῦ δὲ εἰς τὸ ἰδιωτικὸν στάδιον, διότι οὔτε ὅλοι δύνανται νὰ παραβληθῶσι πρὸς τοὺς στρατιωτικοὺς, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ὑπηρεσίαν καὶ πράξεων, οὔτε ὅλοι οἱ στρατιωτικοὶ δύνανται νὰ ἔχωσι τὴν αὐτὴν ἱκανότητα, καὶ νὰ ῥιθάσωσιν εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν, συμφωνῶ ὅμως ὡς πρὸς τὸ ὅτι αἱ μισθοδοσίαι πρέπει νὰ κανονίζωνται ἀναλόγως τῶν ἐνόντων μέσων τοῦ Κράτους· καὶ εὐχῆς ἔργον ἦτον ἂν ἠδυνάμεθα νὰ πράξωμεν τοῦτο· ἐπειδὴ δὲ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον εἶναι ἀπόρροια τοῦ προαπψηφισθέντος περὶ καταστάσεως ἀξιωματικῶν νόμου, φρονῶ ὅτι

οὐδεμία κατὰ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ δύναται νὰ ἐπενεχθῇ ἀντιλογία.

Περαιωμένης ἔπειτα κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω συζητήσεως ἐγένετο ψηφοφορία ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Μ. Καΐρη καὶ Α. Γρηγοριάδη δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἐγένετο παραδεκτὴ διὰ ψήφων 29 (παμψηφεί) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Γ. Γλαράκης	Ν
Ἀναγ. Δελιγιάννης	Ν	Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικ. Ἰω. Μέξης	
Ἰωάν. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδάμ. Δούκας	
Σπ. Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστ. Λόντος	Ν	Κωνστ. Κανάρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγ. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Ἀμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Χ. Παππαπολίτης		Ἰωαννης Σταΐκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλας	
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσ. Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζῖσκος	
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώρ. Ψύλλας		Παναγιώτης Αἰδωρίκης	
Δρ. Μανσόλας	Ν	Χαντζῆ Χρῆστος	
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάν. Χ. Πέτρου		Κωνστ. Προβελέγγιος	
Ἀθαν. Λιδωρίκης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργ. Δαρειώτης		Σπῦρος Μῆλιος	Ν
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν	Ῥήγας Παλαμίδης	

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα 1—7 καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου ἐγένοντο παραδεκτὰ ἅπαντα παμψηφεί.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 30 (παμψηφεί) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος		Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδάμ. Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Λάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Ἰωάννης Σταΐκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναστάσιος Ναυρομιχάλης	
Νικόλαος Πρασακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατσῖσκος	
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγιώτης Αἰδωρίκης	
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου		Κωνσταντῖνος Προβελέγγιος	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Σπῦρος Μῆλιος	Ν
Γεώργιος Παππαηλιόπουλος	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	

Ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον, ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 27 Ἀπριλίου.

Εἰπόντος ἔπειτα τοῦ Κ. Προέδρου ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς τυπωθεῖσα πρόκειται νὰ διανε-

μηθῇ καὶ ὅτι πρέπει νὰ ὁρισθῇ ῥητῶς ἡ ἡμερὰ τῆς συζητήσεως αὐτοῦ, ἡ Γερουσία ὥρισεν ὡς τοιαύτην τὴν 20 τρέχοντος ἡμέραν τεταρτην.

Ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος

Χ. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Β. Χαραλάμπης

Ἰω. Οἰκονόμου

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 22 Μαΐου 1853. Ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Δελιγιάννης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ι. Οἰκονόμου ἀντὶ τοῦ Κ. Δ. Χατζίσκου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀναγνωσθείσης ἔπειτα ἀναφορᾶς τοῦ Γερουσιαστοῦ κυρίου Ι. Χ. Πέτρου ἐξαιτουμένου ἐπίκτησιν τῆς ἀδείας του μέχρι τοῦ ἐλευσομένου ἀτμοκινήτου, ἕνεκα προσκλήσεως αὐτοῦ ὡς μάρτυρος παρὰ τῷ πταισματοδικείῳ Ναυπλίας, ἡ Γερουσία ἐνέκρινε τὴν αἴτησίν του.

Ἀναγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. Προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος **1853**, ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἑξῆς.

Κύριοι!

Μὲ φέρει εἰς τὸ βῆμα ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ, τῆς σπουδαιοτάτης ταύτης τῶν νομοθετικῶν πράξεων. Ἀναλαμβάνων τὸν λόγον, αὐτὸ τὸ ἀπέφυγε καὶ διὰ πάντα δυσχερὲς ἔργον, ἐπιτρέψατέ μοι, σᾶς ζητῶ μίαν καὶ μόνην χάριν, καὶ αὐτὴ εἶναι τὸ νὰ μὲ ἀκούσητε μὲ τὴν συνήθη σας συγκατάβασιν· τοὺς δὲ λόγους μου ἀπὸ αὐτὴν τὴν στιγμὴν παραδίδω ἀνεκκλήτως εἰς μόνην τὴν ὀρθὴν κρίσιν σας.

Κύριοι! εἰς τὰς σπουδαίας συζητήσεις εἶναι συνήθεια νὰ γίνωνται προεισαγωγαί, προοίμια ἀπὸ τοὺς ἀγορεύοντας. Τὸ προοίμιον ἔχει τὴν ἀρετὴν νὰ προπαρασκευάζῃ τὰ πνεύματα τῶν

ἀκουόντων· εἶναι μία ἐμπροσθοφυλακὴ πολύτιμος. Καὶ ἄλλοι καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἔκαμα χρῆσιν ἄλλοτε αὐτοῦ τοῦ μέσου, καὶ τὸ ἔκαμα εὐλόγως, διότι τότε δὲν εἶχον μὲν ὑπὲρ ἑαυτῶν, καθὼς καὶ τώρα, τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ δίκαιον οἱ ἀντιλέγοντες, εἶχον ὅμως ἐπιχειρήματα πιθανά. Ἀλλ' ἐπὶ τῆς προκειμένης συζητήσεως παραιτοῦμαι, Κύριοι, αὐτοῦ τοῦ πλεονεκτήματος, διότι αὐτὴ ἡ ἰδία ἔκθεσις τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ φέρω τὸν λόγον, χρησιμεύει ὡς ἄλλο καταπειστικώτατον προοίμιον ὑπὲρ τῶν ἐπιχειρημάτων μου καὶ κατὰ τῶν ἰδικῶν της. Ὅσοι ἐκ τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν ἔλαβον τὴν ὑπομονὴν νὰ διέλθωσι καὶ μελετήσωσι τὸ περιεχόμενον αὐτῆς τῆς ἐκθέσεως, εἶναι ἤδη πεπεισμένοι, εἶμαι βέβαιος, ὅτι ὅλοι οἱ ἐν αὐτῇ ἐπιφερόμενοι λόγοι μακρὰν τοῦ νὰ ἐλαττώσωσι τὴν ἀξίαν τῆς ὑπουργικῆς ἐκθέσεως, τὴν ὁποίαν πολεμοῦν, ἀπεναντίας συντρέχουν εἰς ὑποστήριξιν καὶ τῶν συλλογισμῶν καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς. Ἄλλως τε, Κύριοι, ἡ ἔκθεσις τῶν ἐντίμων μελῶν τῆς μειοψηφίας ἀποκαλύπτει μὲ τὸν ἐναργέστερον τρόπον τὰ λάθη, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπέπεσεν ἡ πλειοψηφία, καὶ βάπτει μέγα ρῶς εἰς ὅλα τὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα μία σωρεία ἀριθμῶν ἀκαταλήπτων ἐσκεπτοποίησε, ἂς μοὶ συγχωρηθῇ ἡ ἔκφρασις, κινδύνευσε νὰ καταστήσῃ μυστηριώδη. Ἄρχομαι ὅθεν τῆς συζητήσεως ἄνευ προεισαγωγῆς, ἄνευ προοιμίου.

Κύριοι! ἐὰν καλῶς ἐνόησα τὸ περιεχόμενον τῆς ἐκθέσεως, ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς εὑρίσκει ἐν γένει μὲν, ὅτι αἱ σκέψεις, τὰς ὁποίας περιέχει ἡ ὑπουργικὴ ἔκθεσις, εἶναι ἐσφαλμέναι ἢ ἀντιρρητικαί· ὅτι ἡ οἰκονομικὴ διοίκησις κατὰ πολλοὺς κλάδους χωλαίνει, καὶ ὅτι τὸ αὐτόματον ἐπικρατεῖ· ἰδίως δέ, ὅτι οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ ὑπουργοῦ δὲν εἶναι ἀκριβεῖς, καὶ ὅτι ἡ ἐλάττωσις τῶν προσόδων καὶ ἰδίως τῶν τελωνιακῶν προέρχεται ἐκ τῶν καταχρήσεων.

Κύριοι! Ἐὰν ταῦτα ἦσαν ἀληθῆ· ἐὰν ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Κράτους εὑρίσκετο πραγματικῶς εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς παραλυσίας, ὥρτλε, νομίζω, ἡ ἐπιτροπή σας νὰ προβῇ εἰς ἄλλα συμπεράσματα, συμπεράσματα, ὁποῖα ὑπαγορεύει μία ἀπελπιστικὴ κατάστασις· ὥρειλε νὰ διατυπώσῃ καὶ τὰς ὑποβάλῃ ὁλόκληρον σχέδιον οἰκονομικῶν συλλογισμῶν καὶ διοικήσεως, σχέδιον, τὸ ὁποῖον νὰ προξεσφαλίζῃ τοὐλάχιστον τὸ μέλλον. Αἱ ἀόριστοι ὅμως ἐπικρίσεις καὶ αἰτιάσεις, συγχωρήσατέ μοι νὰ τὸ εἴπω, εἶναι ἔργα παντὸς ἀναστήματος. Ἐκτὸς τούτου αἱ τοιαῦται ἐπικρίσεις βλάπτουν, καὶ βλάπτουν καιρίως.

Ἡ Ἑλλὰς, Κράτος ἀρτιπαγὲς καὶ ἀρτισύστατον ἔχει μεγίστην χρείαν τῆς καλῆς ὑπολήψεως τῶν ἄλλων ἐθνῶν. Εἰς τὴν Ἑλλάδα πρέπει νὰ βλέπῃ ὁ ἐξευγενισμένος κόσμος, ὅτι ὑπάρχει ἠθικὴ καὶ διανοητικὴ πρόοδος, καὶ ὅτι εἰς αὐτὴν τὴν γωνίαν τῆς Ἀνατολῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ παλαιὰ καὶ νέα παιδεία εὗρεν ἄσυλον καὶ προστασίαν, ὑπάρχουν στοιχεῖα ζωῆς καὶ μέλλοντος. Πρέπει νὰ βλέπουν πρὸ πάντων οἱ λαοὶ, οἵτινες κατέβαλον ὑπὲρ τῆς παλιγγενεσίας της μεγάλας θυσίας, ὅτι αἱ θυσίαι αὗται δὲν ἐματαιώθησαν, ὅτι ἀπεναντίας ἔφεραν καρποὺς καὶ καρποὺς διαρκεῖς καὶ ὠφελίμους. Καὶ ἐντοσούτῳ ἡ ἔκθεσις τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἐνῷ δὲν ἀποκαλύπτει καν ἐνάξιον λόγου σχέδιον, δίδει τὴν κακίστην ἰδέαν περὶ αὐτοῦ τοῦ τόπου καὶ τῆς Κυβερνήσεώς του. Φρίττω, σᾶς τὸ λέγω εἰλικρινῶς, φρίττω, Κύριοι, ἐμβλέπων εἰς αὐτὴν τὴν τερατώδη εἰκόνα, ὅπου ἐσωτερικοὶ καὶ ἐξωτερικοὶ ὑπάλληλοι κλέπτουν, ὅπου ὑπουργοὶ ἀνέχονται ἢ ὑποχωρίζουν τὴν καταχρησιν, καὶ ὅπου ἐπικρατεῖ τὸ αὐτόματον. Ἐὰν ἤμην φιλέλλην ἤθελον ἀποστρέψει τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ τοιοῦτον τόπον· ἐὰν ἤμην κεφαλαιοῦχος, ἤθελον ἀποσύρει καὶ τὸν τελευταῖόν μου ὀβολὸν ἀπὸ τὰς συναλλαγὰς ἑνὸς τοιούτου Κράτους· ἐὰν ἤμην δανειστὴς ἤθελον σπεύσει νὰ κάμω κατάσχεσιν. Ἀλλ' ὄχι! Εὐτυχῶς ἡ εἰκὼν δὲν εἶναι ἀκριβής. Ἡ εἰκὼν παριστᾷ γεγονότα, τὰ ὁποῖα δὲν ὑπῆρξαν, συλλογισμοὺς, οἵτινες δὲν ὑποστηρίζονται, χαρακτῆρας, οἵτινες μακρὰν τοῦ ἦναι κίβδηλοι, ὡς ἐκτίθενται, εἶναι ἀπεναντίας τίμιοι, εἶναι ἀκέραιοι. Ἀλλ' ἐν τούτοις ἡ ἔκθεσις περιλαμβάνει ἀριθμούς, τοὺς ὁποίους κηρύττει ὡς μαθηματικὰς ἀληθείας, καὶ οἱ ἀριθμοὶ δὲν ἀντικρούονται, δὲν μηδενίζονται, εἰμὴ μὲ ἄλλους ἀριθμούς, ἀριθμοὺς ὅμως, οἵτινες δὲν εἶναι τὸ προκύπτον αὐθαιρέτων ὑπολογισμῶν, ἀλλὰ τὸ καθαρὸν ἐξαγόμενον αὐτῶν τῶν πραγμάτων, αὐτῶντῶν δημοσίων βιβλίων. Ἡ ἔκθεσις ἐκτὸς τούτου ἐπικρίνει τὴν οἰκονομικὴν διοίκησιν καθ' ὅλους σχεδὸν τοὺς κλάδους αὐτῆς, καὶ τοιαῦται αἰτιάσεις δὲν καταστρέφονται μὲ θεωρητικὰς μόνον ἀνασκευάς. Γνωρίζετε, Κύριοι, ὅτι εἰς τὰς συζητήσεις τῆς θεωρίας καὶ τὰ δύο διαμαχόμενα μέρη δύνανται νὰ ἐγείρουν τρόπαια· ἡ κοπὶς τῶν λόγων εἶναι τὰ πράγματα. Διὰ ταῦτα θέλετε μοὶ ἐπιτρέψει νὰ ἐξελέγξω τὸ περιεχόμενον τῆς ἐκθέσεως τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς διὰ συλλογισμῶν, οἵτινες στηρίζονται εἰς αὐτὰ τὰ πράγματα· θέλετε μοὶ ἐπιτρέψει νὰ ἀποκαλύψω μετὰ παῤῥησίας ὅλα, ὅσα παρεισέφρυσαν εἰς τὴν ἔκθεσιν ταύτην λάθη ἐσφαλμένων ὑπολογισμῶν· θέλετε τέλος πάντων μοὶ συγχωρήσει νὰ σᾶς ἐκ-

θέσω τὴν ἀληθῆ κατάστασιν, εἰς ἣν εὑρίσκεται ἕκαστος ἐκ τῶν σημαντικωτέρων κλάδων τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας, καὶ νὰ παραστήσω τὰς βελτιώσεις, τὰς ὁποίας ἠδυνήθην μέχρι τοῦδε νὰ εἰσάξω ἢ νὰ προπαρασκευάσω.

Διὰ νὰ δυνηθῆτε νὰ ἐκτιμήσητε κατὰ πόσον οἱ λόγοι τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι ὀρθοὶ ἢ ἐσφαλμένοι, ἀνάγκη πᾶσα νὰ λάβητε τὴν ὑπομονὴν νὰ σᾶς ἀναγνώσω τὰ οὐσιωδέστερα χωρία τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, καθὼς καὶ ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Ὑπουργοῦ ἐκεῖνα τὰ μέρη, τὰ ὁποῖα παρεξηγοῦνται ἢ προσβάλλονται· καθόσον ἐκ τῆς ἀναγνώσεως ταύτης θέλετε σχηματίσει, ὡς ἐσχημάτισα καὶ ἐγὼ, τὴν πεποίθησιν τοῦ ὅτι μόνη ἀρετὴ τοῦ ἐγγράφου τούτου τῆς ἐπιτροπῆς σας εἶναι ἡ πικρὰ καὶ ἀδικαιολόγητος ἐπίκρισις. Ἀκούσατε, σᾶς παρακαλῶ, ἀκούσατε τὴν ἐπιτροπήν σας λαλοῦσαν. (Ἐνταῦθα ἀναγινώσκονται χωρία τινὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς.)

Λάβετε ἤδη τὴν ὑπομονὴν νὰ ἀκούσητε ἐν περιλήψει τὰ σπουδαιότερα μέρη τῆς Ὑπουργικῆς ἐκθέσεως, πρὸ πάντων ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα σχολιάζει ἡ ἐπιτροπὴ, καὶ κρίνατε κατὰ πόσον αὕτη ἐρμηνεύει πιστῶς τὰς σκέψεις τοῦ Ὑπουργοῦ. (Ἐνταῦθα ἀναγινώσκονται διάφορα τεμάχια τῆς Ὑπουργικῆς ἐκθέσεως.) Ἐγρεώστουν νὰ δικαιολογήσω ἐνώπιον τῶν Βουλῶν τὴν ἀναβολὴν τῆς συντάξεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ **1853**, καὶ ἐξέθηκα μὲ ὅλην τὴν εἰλικρίνειαν τοὺς λόγους τῆς ἀναβολῆς· εἶπον, ὅτι τὰ ἔκτακτα συμβάντα τοῦ **1852**, καὶ ῥητῶς ἡ ἐνσκήψασα νόσος ἐπὶ τοῦ σταφιδοκαρποῦ καὶ ἡ ἐλάττωσις τῶν εἰσπράξεων ἐκ τῶν ἤδη γνωστῶν ἀποτελεσμάτων, συνδιαζόμενα μὲ τὰ πασίγνωστα ἤδη παθήματα τῶν προηγουμένων ἐτῶν **1850** καὶ **1851**, μὲ ἠνάγκασαν νὰ περιμείνω, διὰ νὰ γνωρίσω ὅσον ἦτον δυνατὸν θετικώτερα τὰ ἀποτελέσματα τῆς βεβαιώσεως καὶ τῆς εἰσπράξεως τοῦ ἔτους **1852**, διὰ νὰ ἔχω ἀσφαλέστερον ὁδηγὸν τὸ παρελθὸν εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ ἑπομένου ἔτους. Ἀφοῦ κατέδειξα τὰς πληγὰς, αἵτινες τρία κατὰ συνέχειαν ἔτη ἀλληλοδιαδόχως ἐβασάνισαν τὸν τόπον, προέβην εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐσόδων τοῦ **1853**, καὶ ἐπὶ τῆς ἐργασίας ταύτης ἐξέθηκα λεπτομερῶς καὶ εἰλικρινῶς ὅλους τοὺς φόβους καὶ ὅλας τὰς ἐλπίδας μου. Εἶπον, ὅτι ἡ ἀχρηματία θέλει μᾶς παρακολουθεῖ τοὐλάχιστον μέχρι τῆς νέας συγκομιδῆς· ὅτι ἡ σιτοδεία τοῦ **1851** ἀφήρεσεν ἀπὸ τὸν τόπον **12,000,000** δραχμῶν, ὅτι ὁ σταφιδοκαρπὸς τοῦ **1852** μᾶς ἐπαπειλεῖ ἄλλην μεγάλην ζημίαν· ὅτι οἱ δημητριακοὶ

καρποί δὲν εἶχον ἐκποιηθῆ, εἰμὴ κατὰ τὸ ἓν πέμπτον μόλις μέχρι τέλους τοῦ 1852· ὅτι ἡ πρόσοδος τῶν τελωνείων ἠλαττώθη σημαντικὰ καὶ μέχρι τέλους ἡ ἐλάττωσις αὐτὴ ἤθελεν ὑπερβῆ τὸ ἑκατομμύριον· καὶ τέλος ὅτι ἡ εἰσπραξις τῶν κλεισμένων χρήσεων ἠλαττώθη κατὰ 380,000 περίπου δραχ. κτλ. Εἶπα ὅλα αὐτά, τὰ εἶπα καὶ τὰ ἐπαναλαμβάνω, καὶ εἶπα ἀληθείας μαθηματικὰς, εἶπα πράγματα, καθὼς μετ' ὀλίγον θέλετε τὸ βεβαιωθῆ μὲ τὸν ἐναργέστερον καὶ θετικώτερον τρόπον.

Ἀλλὰ διότι τοιαῦτα δυστυχήματα ἐπεβάρυναν ἓν ἔτος, διότι δύο προγενέστερα ἔτη μᾶς ἐχρέωσαν μὲ ἄλλα ὄχι μικρότερα βάρη, ἔπρεπε νὰ σύρωμεν τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ παραγωγικὴ δύναμις τοῦ ἔθνους ἐμαράνθη; ὅτι ἡ ἀσθένεια ἦτον ἀπελπιστική; καὶ ὅτι ἡ φιλόπονος Ἑλλὰς ἔζησε τοσαῦτα ἔτη, ἁρὰ ὑπέστη τὸν καταστρεπτικώτερον τῶν ἀγώνων, διὰ νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὸ βάρος δυστυχημάτων μιᾶς τριετίας; Δὲν ἦτο λίαν πιθανὸν ὕστερον ἀπὸ μίαν παρεῖαν τοσοῦτον δυσχερῆ νὰ εὑρεθῶμεν εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ καρτερία καὶ ὁ πατριωτισμὸς στερανοῦται; Δὲν ἔπρεπε νὰ ἐλπίσωμεν, ἁροῦ περιωρίσαμεν χάριν τῆς σιτοδείας ἐπὶ τοσοῦτον τὴν θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν μας κατὰ τὸ 1852, ὅτι κατὰ τὸ 1853 ἤθελε γενῆ κίνησις τις ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου· ὅτι ἠθέλομεν ἐκπαιδεύσει τοὺς ἐν ταῖς ἀποθήκαις δημοσίους καρποὺς· ὅτι ἠθέλομεν κάμει ἐξαγωγὴν μετάξης, σύκων καὶ ἄλλων προϊόντων, καὶ ἐπὶ τέλους ὅτι ὁ Ὕψιστος ἤθελεν εὐλογήσει τὰς ἐπὶ τοῦ σταριδοκαρποῦ δικαίας προσδοκίας μας; Εὑρίσκετε, σᾶς παρακαλῶ, εὑρίσκετε εἰς τὰς σκέψεις ταύτας παραδοξολογίας ἢ ἀντιρρήσεις; Κεῖται δίκαιον ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς ἐνώπιον τοιούτων ἁπλουστάτων καὶ ὀρθοτάτων σκέψεων νὰ σκανδαλισθῆ εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἀποπλανηθῆ εἰς ἕνα δαίδαλον ὑπολογισμῶν ἀδιεξόδων καὶ ὅλως ἐπισφαλῶν; τὸ περίεργον ὅμως εἶναι, ὅτι ἡ ἐπιτροπή σας, ἐνῷ κατεγίνετο πῶς νὰ καταβάλῃ ἀντιρρήσεις τοὺς συλλογισμοὺς τοῦ ὑπουργοῦ, ὑπέπεσεν αὐτὴ εἰς τὴν μεγαλητέραν ἀντίρρησιν. Ἀκούσατε· « Δὲν δύναται ὅμως (λέγει ἡ ἐπιτροπὴ) νὰ κρύψῃ τὰς ἀμφιβολίας της περὶ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἐσόδων καθ' ἣν περίπτωσιν, ὃ μὴ γένοιτο, ἡ νόσος τοῦ σταριδοκαρποῦ καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐξακολουθήσει μαστίζουσα τὸν τόπον κτλ. » Καὶ μολοντοῦτο, ἐνῷ ἐνταῦθα φαίνεται, ὅτι δίδει καὶ δικαίως ὅλην τὴν δέουσαν ἀξίαν καὶ ἐπιρροὴν ὡς πρὸς τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐσόδων εἰς τὸ προϊὸν τοῦ σταφιδοκαρποῦ, εἰς ἄλλο μέρος ὀλίγον ἀνωτέρω ἰδοὺ πῶς ἐκφράζεται: « Μὲ ὀλίγων δὲ μηνῶν

ἔλλειψις σίτου καὶ ἡ νόσος τοῦ σταριδοκαρποῦ κατὰ τὸ 1852 ἀναμφιβόλως δὲν δύνανται νὰ ἐπηρεάσωσιν ἐπὶ τοσοῦτον τὰ ἔσοδα τοῦ κράτους. » Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἐνδιατρίψω ὀλίγον ἐνταῦθα, διότι πείθομαι αὐτὴν τὴν στιγμὴν, ὅτι ὅλα τὰ λάθη τῆς ἐπιτροπῆς ἐντεῦθεν ἔχουν τὴν πηγήν των· αὐτὴ ἡ δι' ὀλίγους μῆνας κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἐπιτροπῆς ἔλλειψις τοῦ σίτου μᾶς ἐκόστισε δώδεκα ἑκατομμύρια τοὐλάχιστον δραχμὰς, ἡ δὲ νόσος τοῦ σταριδοκαρποῦ ἄλλα ἓξ ἑκατομμύρια τοὐλάχιστον. Ἐὰν μία τοσαύτη ἀξία, ἓν τόσον χρηματικὸν ποσὸν ἤθελεν ἀφαιρεθῆ ἀθρόον ἀπὸ Κράτος οὐχὶ μικρὸν, οὐχὶ ἀρτισύστατον, ὡς ἡ Ἑλλὰς, ἀλλὰ καὶ μεγαλήτερον καὶ παλαιότερον, αὐτὸ τὸ Κράτος ἀναμφιβόλως ἤθελεν αἰσθανθῆ, τὸ κενὸν καὶ ἤθελεν εὑρεθῆ εἰς δυσχερείας. Θέλετε τώρα, ἡ διὰ νὰ εἶπω καθαρώτερα, θέλει ἡ ἐπιτροπὴ, ὥστε ἡ Ἑλλὰς νὰ μὴ αἰσθανθῆ βαθέως αὐτὴν τὴν καιρίαν πληγήν; Καὶ ὅταν ὁλόκληρος ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία ἐκλονίσθη ἀπέναντι τῆς οἰκονομικῆς ταύτης ἀναπαστώσεως, εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ ἐπηρεασθῶσιν ἐπὶ πολὺ, ἐπὶ μέγιστον τὰ ἔσοδα τοῦ Κράτους; Ὅταν ὁ λαὸς ἠναγκάσθη νὰ δώσῃ τὰ ὀλίγα του προϊόντα καὶ τὸν τελευταῖόν του ὀβολὸν διὰ νὰ ἀγοράσῃ τὸν ἄρτον τῶν τέκνων του· ὁπόταν ἀπώλεσεν αἰφνιδίως καὶ ἐναντίον πάσης προσδοκίας τὸν σημαντικώτερον πόρον, τὸν ὁποῖον ἐχορήγει εἰς αὐτὸν ἐτησίως ἓν σταθερὸν κεφάλαιον ὀγδοήκοντα τοὐλάχιστον ἑκατομμυρίων, τὸ ὁποῖον ἀπερρόφησεν ἡ σταφιδοφυτεία; Δύναται αὐτὸς ὁ λαὸς νὰ πληρώσῃ χρέη παλαιὰ καὶ νέα καὶ μάλιστα ὅταν μέγα μέρος τῶν χρεῶν τούτων πρέπῃ νὰ πληρωθῆ εἰς χρήματα; Ὁπόταν ἐξαγωγὴ προϊόντων δὲν γίνηται, οὐδὲ ὑπάρχουν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐναποταμιεύματα ἀρχαιοτέρων κόπων· εἶναι δυνατὸν νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὸν τόπον ξένα προϊόντα; καὶ ὅταν οὔτε ἐξέρχωνται οὔτε εἰσέρχωνται προϊόντα· εἶναι δυνατὸν νὰ εἰσπράξῃ τὸ δημόσιον τελωνιακὰ δικαιώματα; Ἄλλο· ὁπόταν μία κλάσις κατοίκων παράγῃ καρποὺς χρησίμους μόνον διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν, καὶ μία ἄλλη κλάσις δὲν παράγῃ· δὲν εἶναι φυσικὴ συνέπεια, ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ συναλλαγὴ νεκροῦται, καὶ ἐπομένως, ὅτι καὶ ἡ μὴ παράγουσα ὡς καὶ ἡ παράγουσα κλάσις πάσχει; Καὶ ὁπόταν ἡ ἐσωτερικὴ συναλλαγὴ εὑρίσκηται εἰς καχεκτικὴν κατάστασιν· εἶναι δυνατὸν οἱ πόροι τοῦ δημοσίου νὰ μένωσιν ἀνθηροί, ἀνεπηρέαστοι; Καὶ ὡς τόσον ἡ ἐπιτροπή σας, ἐνῷ συνομολογεῖ, ὅτι, ἐὰν καταστραφῇ ὁ σταφιδοκαρπὸς, τὰ προϋπολογιζόμενα ἔσοδα δὲν

θέλων πραγματοποιηθῆ, ἐξ ἄλλου μέρους σᾶς λέγει τί σημαίνει ἡ καταστροφὴ τοῦ σταφιδοκαρπου καὶ ἡ σιτοδεία τοῦ **1851**!

Ἔχετε ἤδη χρείαν ἄλλων λόγων, ἄλλων ἐπιχειρημάτων ὕστερον ἀφ' ὅσα ἠκούσατε, διὰ νὰ πεισθῆτε, ὅτι αἱ σκέψεις τῆς ἐπιτροπῆς σας εἶναι ὅλως λανθασμέναι, καὶ ὅτι ὅλα τὰ συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα συνεπείᾳ τοιούτων σκέψεων ἐπέφερεν εἶναι ἐσφαλμένα; Καὶ μολοντοῦτο, ἂν καὶ ἦναι δι' ἐμὲ κόπος καὶ δι' ὑμᾶς ὀχληρὸν, ὁ ὀρθὸς λόγος καὶ ἡ κοινὴ συνείδησις ἀπαιτεῖ νὰ προχωρήσωμεν, διὰ νὰ συμπληρωθῇ ὁ ἔλεγχος.

Τρία εἶναι, ὡς παρετηρήσατε, τὰ μεγάλα ἐπιχειρήματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζει ἡ ἐπιτροπή σας τὸ οἰκοδόμημα, τὸ ὁποῖον εἴδετε πόσον εἶναι σαθρὸν καὶ εὔθραυστον· τὸ πρῶτον εἶναι τὸ ποσὸν τῶν εἰσαχθέντων ξένων σιτηρῶν καὶ ὁ ἐπ' αὐτῶν εἰσπραχθεὶς φόρος· τὸ δεύτερον αἱ τελωνιακαὶ εἰσπράξεις, καὶ τὸ τρίτον ἡ σύγκρισις τῶν προσόδων τῶν τελευταίων τριῶν ἐτῶν πρὸς τὰ προηγούμενα δύο. Ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἔρχομαι νὰ σᾶς κάμω λεπτομερῆ ἀνάπτυξιν, διὰ νὰ πεισθῆτε καὶ ὑμεῖς καὶ τὸ κοινὸν πόσον καὶ τὰ τρία ἐπιχειρήματα εἶναι ἢ ἐσφαλμένα ἢ ἄσκοπα, καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ προσέξητε. Συγχωρήσατέ μοι δὲ πρὶν ἢ προβῶ εἰς τὴν ἐξέτασιν ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἐπιχειρημάτων νὰ προτάξω τινὰ περὶ τῆς βάσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας θεμελιοῦνται. Ἡ ἐπιτροπή σας διὰ νὰ φθάσῃ εἰς συμπεράσματα, ὁποῖα αὐτὴ ἤθελεν, ἐπενόησε μίαν μέθοδον ὅλως διάλου πρωτοφανῆ καὶ ἀπαράδεκτον εἰς τοιούτου εἴδους ὑπολογισμούς· ἔλαβε τὰ ἀποτελέσματα ὅσων καὶ ὁποίων ἐτῶν ἠθέλησε, τὰ ἤθροισεν, ἐξήγαγε δι' αὐτοῦ τοῦ ἀθροίσματος ἕνα πειρατουργὸν μέσον ὅρον, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐδημιούργησεν ἕνα πῆχυν, ἔχοντα κατασκευὴν ὀραγγελίου· μὲ αὐτὸν τὸν πῆχυν ἐκάθησε καὶ ἐμέτρησεν ἕνα πρὸς ἕνα τοὺς δημοσίους πόρους ἑκάστου ἔτους καὶ ὅπου κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ ἡ μέτρησις ἄφινεν ἔλλειμμα, ὁ πῆχυς μετεβάλλετο εἰς ὀραγγέλιον καὶ μὲ αὐτὸ ἐπέπιπτεν ἀφειδῶς οὐχὶ πλέον εἰς τοὺς πόρους τοῦ δημοσίου, ἀλλ' εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν προσπιπτόντων ἀνθρώπων, ὁποιοιδήποτε καὶ ἂν ἦσαν οὗτοι, μὲ μικρὰν καὶ ἀσυγχώρητον ἴσως ἐξαίρεσιν.

Εἶναι ἐπιτετραμμένον (οἰκονομικῶς τοὐλάχιστον ταιαύτη συνήθεια ἐπεκράτησε) ὁσάκις πρόκειται νὰ προϋπολογίσῃ τις ὡς ἔγγιστα ἀποτελέσματα ἄγνωστα, νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν ὁμοειδῆ ἀποτελέσματα ἐγνωσμένα καὶ ἐπ' αὐτῶν νὰ στηρίζῃ τοὺς περὶ τῶν μελλόντων προϋπολογισμούς του· αὕτη ἡ μέθοδος χρησιμεύει ῥητῶς διὰ τοὺς παρ' ἡμῖν συνταττομένους προϋπο-

λογισμοὺς τῶν ἐνιαυσίων ἐσόδων. Γνωρίζετε, ὅτι τὰ περισσότερα ἔσοδα τοῦ Κράτους εἶναι ὅλως διόλου ἀβέβαια, καθότι ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν καλὴν ἢ κακὴν καρποφορίαν τοῦ ἔτους, καὶ ἀπὸ τὴν μεγάλην ἢ μικρὰν κίνησιν τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου· ἐπειδὴ δὲ πρέπει νὰ γνωρίζωμεν προηγουμένως ποῖα ὡς ἔγγιστα εἶναι τὰ εἰσοδήματα τοῦ ἑπομένου ἔτους, διὰ νὰ κανονίσωμεν ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν καὶ τὰς μελλούσας δαπάνας εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ λαμβάνωμεν ὡς βάσιν τριῶν, τεσσάρων καὶ πέντε ἐτῶν ἀποτελέσματα ἐσόδων, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐξάγοντες τὸν μέσον ὅρον προϋπολογίζομεν τὸ ὡς ἔγγιστα ἔσοδον τοῦ ἐπιόντος ἔτους. Ἡ μέθοδος αὕτη, ἐπειδὴ πράκειται περὶ ἀγνώστων, εἶναι ἡ ὅσον ἔνεστι λογικὴ, καθότι κατ' ὀρθὸν λόγον καὶ ἄνευ ἐκτάκτων συμβαμάτων τὰ ἀποτελέσματα ἑνὸς μέλλοντος ἔτους δὲν ἠμποροῦν, εἰμὴ νὰ ἔχωσι κάποιαν ἀναλογίαν μὲ τὰ προηγούμενα τρία, τέσσαρα καὶ πέντε ἔτη· καὶ τῷ ὄντι ἑνοῦντες εἰς ἓν πλειοτέρων ἐτῶν ἀποτελέσματα βάλλομεν, ἵν' οὕτως εἰπω, εἰς ἰσορροπίαν τινὰ τὰς διαφόρους αὐξομειώσεις, μὲ τὰς ὁποίας συνωδεύθη ἡ καρποφορία καὶ τὸ ἐμπόριον εἰς διάφορα συνεχῆ ἔτη κατὰ διαφόρους κλάδους, καὶ τοιουτοτρόπως ὅ,τι χάνομεν ἀπὸ τὸν ἕνα κλάδον ἀποζημιούμεθα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀπὸ τὸν ἄλλον. Ἀλλ' ὅταν πρόκειται νὰ συγκρίνωμεν πρὸς ἄλληλα· τὰ γνωστὰ ἀποτελέσματα παρελθόντων ἐτῶν, τὸ μέτρον τοῦ μέσου ὅρου εἶναι ὅλως ἐπισφαλὲς· ὁ μέσος ὅρος εἶναι κάθε ἄλλο παρὰ γεγονός· ὁ μέσος ὅρος δὲν ἀντιπροσωπεύει κανένα χρόνον, κανένα τόπον, καμμίαν περιπέτειαν· ὁ μέσος ὅρος ἑπομένως δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὅρος συγκρίσεως μεταξὺ γεγονότων. Διὰ τί συγκρίνομεν; Βεβαίως διὰ νὰ γνωρίσωμεν τὴν διαφορὰν καὶ νὰ σύρωμεν συμπεράσματα καὶ συμπεράσματα θετικὰ καὶ βέβαια· καὶ πρὸς θετικὰ συμπεράσματα δύναταί τις νὰ ἐξαγάγῃ, ὅταν συγκρίνῃ ἓν ἀποτέλεσμα θετικὸν, ἓν γεγονὸς μὲ ἕνα μέσον ὅρον, ὅστις εἶναι ἄρνησις τοῦ γεγονότος, καὶ, ἵν' οὕτως εἰπω, ἀνυπαρξία; Ἕκαστον ἔτος, καθὼς γνωρίζετε, ἔχει ἰδίαν ὕπαρξιν, καὶ ἑκάστου ἔτους τὰ ἀποτελέσματα ἔχουσιν ἴδιον λόγον ὑπάρξεως. Γνωρίζομεν λοιπὸν τοὺς λόγους, δι' οὓς τὸ δεῖνα ἔτος ἔδωκε τὰ δεῖνα ἀποτελέσματα. Ἀλλὰ! δύναταί τις νὰ γνωρίζῃ τοὺς λόγους τῶν ἀποτελεσμάτων ἑνὸς μέσου ὅρου, ὅστις εἶναι τὸ προϊὸν κατακερματισμένων ἀποτελεσμάτων διαφόρων ἐτῶν; καὶ ὁπόταν δὲν γνωρίζωμεν τοὺς λόγους τούτων, πᾶσα σύγκρισις μεταξὺ βεβαίων ἀποτελεσμάτων καὶ ἑνὸς μέσου ὅρου οὐχὶ μόνον εἶναι

ἄσκοπος, διότι δὲν δύναται νὰ δώσῃ κανὲν λογικὸν καὶ ὀρθὸν συμπέρασμα, ἀλλὰ καὶ ἐπιβλαβὴς, διότι δίδει κακὴν διεύθυνσιν εἰς τὰ πνεύματα καὶ διαφθείρει τὰς συνειδήσεις.

Ἐννοῶ τὴν σύγκρισιν μεταξὺ τοῦ ἔτους **1851** καὶ **1852**, μεταξὺ αὐτοῦ ἢ αὐτῶν καὶ ἄλλων προηγουμένων ἐτῶν· Ἐννοῶ τὴν σύγκρισιν μεταξὺ τῶν τριῶν τελευταίων καὶ τῶν προηγουμένων δύο ἢ τριῶν ἐτῶν, δὲν ἐννοῶ ὅμως, καὶ σᾶς τὸ λέγω ἐν συνειδήσει, δὲν ἐννοῶ τὴν σύγκρισιν τῶν τριῶν, τῶν δύο ἢ καὶ τοῦ ἑνὸς ἔτους μὲ ἕνα μέσον ὅρον δύο ἢ καὶ πλειοτέρων ἐτῶν, καὶ δὲν τὸ ἐννοῶ, διότι ὕστερον ἀπὸ μίαν ἐπίπονον ἐργασίαν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχῃ τις εἰμὴ ἐσφαλμένα ἀποτελέσματα. Ἂς μοὶ συγχωρήσῃ διὰ ταῦτα ἡ ἐπιτροπὴ νὰ εἴπω ἀπὸ τοῦδε, ὅτι ὁ μέσος ὅρος, τὸν ὁποῖον ἐπενόησεν, ἔφερε πλήρη ἀποτυχίαν εἰς τὸ σπουδαῖον ἔργον, τὸ ὁποῖον μὲ πολλοὺς τρώγοντι κόπους ἐδημιούργησεν.

Ἂς ἔλθωμεν ἤδη εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τῶν ἐπιχειρημάτων αὐτῆς ἀρχόμενοι ἀπὸ τὸ πρῶτον. Ἀκούσατε πρὸ πάντων αὐτοὺς τοὺς ἰδίους λόγους τῆς ἐπιτροπῆς σας. « Εἰσήχθησαν, λέγει, κατὰ τὸ **1852** πλείονα τοῦ μέσου ὅρου τῶν ἐτῶν **1850** καὶ **1851** σίτου, ἀραβοσίτου καὶ κριθῆς κοιλὰ **456,153**, σχετικῶς δὲ πρὸς τὸ **1851** σίτου κοιλὰ **276,837**
κριθῆς καὶ ἀραβοσίτου **10,438**
Τὸ ὅλον κοιλὰ **287,275**

καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ποσὸν, λέγει εἰρωνικῶς ἡ ἐπιτροπή σας, ταῦτο εἶναι τὸ ποσὸν, διὰ τὸ ὁποῖον ἐπλήρωσεν ὁ τόπος ἑπτὰ ἑκατομμύρια δραχμῶν κατὰ τὴν Ὑπουργικὴν ἔκθεσιν. »

Ἐν τούτοις ἐξέτασα ἀκριβῶς. Κύριοι, τοὺς πίνακας τοῦ ἐμπορίου, τοὺς ὁποίους κατὰ τριμηνίαν συντάττουν καὶ πέμπουν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ὅλα τὰ τελωνεῖα τοῦ Κράτους, καὶ εὗρον, ὅτι κατὰ τοὺς πίνακας τούτους εἰσήχθησαν κατὰ τὸ **1852** σιτηρὰ κοιλὰ **1,320,941** ἀξίας δραχμῶν **7,490,602**, καὶ σημειώσατε, ὅτι αὕτη δὲν εἶναι ἡ ἀληθὴς ἀξία· ὅλοι γνωρίζετε, ὅτι ὁ σῖτος ἐπωλήθη ἑπτὰ καὶ ὀκτὼ δραχμὰς τοὐλάχιστον κατὰ κοιλὸν, καθὼς καὶ τὰ ἄλλα σιτηρὰ, ὥστε ἡ ἀξία αὐτῶν ῥθάνει τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν **9,174,443**. Ἐὰν εἰς ταῦτα προσθέσωμεν καὶ τὴν ἀξίαν τῶν κατὰ τὸ **1851** εἰσαχθέντων ξένων σιτηρῶν, ἀναβαινούσαν εἰς δρ. **5,013,270**, ἔχομεν χρηματικὸν κεφάλαιον ἐξαχθὲν τοῦ Κράτους ἐκ δραχ. **14,187,713**. Ἰδοὺ μολαταῦτα ἡ ἀληθὴς ζημία, τὴν ὁποίαν ὑπέστη τὸ Κράτος ἐκ τῆς σιτοδείας.

Εἰσήχθησαν κατὰ τὸ ἔτος **1851** καὶ **1852** σιτηρὰ κοιλὰ **2,321,453** ἀξίας δραχ. **12,503,872**

Ἀφαιρεῖται τὸ ποσὸν τῆς ἐξαγωγῆς μετὰ τῆς ἀξίας αὐτοῦ ὡς καὶ ἡ ἀξία τῶν συνήθως εἰσαγομένων ἐτησίως κατὰ μέσον ὅρον τῶν ἐτῶν **1849** καὶ **1850** σιτηρῶν ἀναβαίνουσα τὸ ὅλον εἰς δρ. **3,606,892**

μένει καθαρὸν ποσὸν δραχ. . . **8,896,980**

μὲ τὸ ὁποῖον ἐπιβαρύνθη τὸ Κράτος κατὰ τὰ δύο εἰρημένα ἔτη, λογιζομένης τῆς ἀξίας τοῦ σίτου πρὸς δρ. **6** κατὰ κοιλὸν, καὶ οὐχὶ δραχ. **7** καὶ **8**, ὡσὰν ἐπωλήθη. Βλέπετε ἤδη, ὅτι, ἐνῷ ὁ μέσος ὅρος τῆς ἐπιτροπῆς μᾶς ἔδωκεν ἓν ἀσήμαντον ποσὸν **287,275** κοιλῶν σιτηρῶν, δυστυχῶς τὸ ἐξαχθὲν ἐκ τοῦ Κράτους χρηματικὸν ποσὸν ἀναβαίνει εἰς δραχμὰς **9,174,443**.

Πρέπει τώρα, ἐρωτῶ, νὰ πιστεύσωμεν τὰ δημόσια βιβλία ἢ τὸν πρατουργὸν μέσον ὅρον τῆς ἐπιτροπῆς; Ὑμεῖς κρίνατε! Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὰς εἰρωνείας τῆς ἐπιτροπῆς ἀφίνω εἰς ὑμᾶς νὰ κρίνητε ἐπίσης εἰς τίνα δικαιότερον ἀπευθύνονται· ἀλλὰ τὰ ἄτοπα τοῦ μέσου ὅρου δὲν περιορίζονται ἕως ἐδῶ· ἀκούσατε ἄλλα πολὺ περιεργότερα. Ἐνῷ μὲ τὴν παντοδυναμίαν τοῦ μέσου ὅρου τὸ ποσὸν τῶν εἰσαχθέντων ξένων σιτηρῶν περιορίζεται εἰς τὸ ποσὸν τῶν **287,275** κοιλῶν, μὲ τὴν ἰδίαν παντοδυναμίαν αὐτὸς ὁ μέσος ὅρος ἀναβιβάζει τὸν ὁρον τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὸ ὑπέρογκον ποσὸν τῶν δρ. **505,559**. Ἀκούσατε τώρα τί λέγουν καὶ τὰ δημόσια βιβλία, δηλονότι τὰ γεγονότα, τὰ πράγματα. Δυστυχῶς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ συνταξωμεν γενικὸν δι' ὅλα τὰ τελωνεῖα πίνακα τοῦ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν εἰσπραχθέντος τέλους, διότι τὰ ἐκ τούτου εἰσπραχθέντα ποσὰ ἦσαν ἀναμεμιγμένα μὲ τὰς ἄλλας μηνιαίας εἰσπράξεις καὶ ἀπῃτεῖτο ἐργασία ἡμερῶν τινων διὰ νὰ συναρμολογηθῶσιν εἰς ἕν. Μολονταῦτα κατώρθωσα εἰς τὸ ὀλίγον τοῦτο διάστημα μίαν ἄλλην ἐργασίαν, ἥτις φέρει εἰς τὸ ἰδιον σχεδὸν ἀποτέλεσμα· ἔχομεν τὰς ἐπὶ τῶν σιτηρῶν εἰσπράξεις τῶν τριῶν πρωτίστων τελωνείων Πειραιῶς, Σύρου καὶ Πατρῶν, ὅπου ἐγένετο εἰσαγωγὴ κοιλῶν **813,756** ὡς ἑρεξῆς.

Πειραιῶς . . . . . κοιλῶν **416,698**
Σύρου . . . . . » **269,777**
Πατρῶν . . . . . » **127,281**
Τὸ ὅλον κοιλῶν . . » **813,756**

ἤτοι τῶν δύο τρίτων περίπου τοῦ καθ' ὅλον τὸ Κράτος

εἰσαχθέντος ὁλικοῦ ποσοῦ. Κατὰ τὰς ἐπισήμους συμειώσεις τὸ ποσὸν τῶν εἰσπράξεων τούτων φθάνει εἰς δραχμὰς **109,120 54|00**. Ἐὰν εἰς ταῦτα προσθέσωμεν κατ' ἀναλογίαν καὶ διὰ τὸ ὑπόλοιπον ποσὸν τῶν εἰσαχθέντων διὰ τῶν ἄλλων τελωνείων **507,185** κοιλῶν δραχ. **67,927:78** τὸ ὅλον τῆς εἰσπράξεως ἀναβιβάζεται εἰς δραχμὰς **177,048:32**. Καὶ πῶς ἦτον δυνατὸν νὰ εἰσπραχθῶσι πλειότερα ὁπόταν τὸ πρωτόκολλον τοῦ μέσου ὅρου τῆς τιμῆς κατὰ τὸν Ἰανουάριον ἀναβίβαζε τὸν φόρον εἰς λεπτὰ **75** καὶ κατὰ τὸν Φεβρουάριον εἰς λεπτὰ **50**, καὶ κατ' αὐτὸ τὸ διάστημα εἰσήχθησαν μόνον κοιλὰ **142,988**, ἐνῷ εἰς τοὺς ἄλλους τέσσαρας μῆνας, καθ' οὓς ἐγένετο κυρίως ἡ εἰσαγωγὴ, ἠλαττώθη ὁ φόρος εἰς τὸν ἔσχατον καὶ ἀσήμαντον ὅρον τῶν λεπ **10** κατὰ κοιλόν· ὥστε κατὰ τὰς αὐτὰς βάσεις τοῦ μέσου ὅρου τῆς ἐπιτροπῆς σας ἐκ τοῦ ἐσόδου τούτου ἔχομεν ἐλάττωσιν δραχ. **333,209** καὶ οὐχὶ αὔξησιν ἐκ δραχ. **47,054**· θέλετε ἐναργεστέραν ἄλλην ἀπόδειξιν τῶν ἐσφαλμένων ὑπολογισμῶν τῆς ἐπιτροπῆς; Καὶ μολοντοῦτο ἂς προχωρήσωμεν εἰς τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα αὐτῆς, καὶ ἂς ἴδωμεν κατὰ πόσον θὰ ἀναδειχθῶσιν εὐτυχέστεροι καὶ αὐτοὶ οἱ ὑπολογισμοί της.

Ἔπρεπε, λέγει ἡ ἐπιτροπὴ, νὰ ἀναβιβασθῇ κατὰ τὸ ἔτος **1852** ἡ εἰσπραξις τῶν τελωνείων κατὰ μέσον ὅρον εἰς δραχμὰς **3,422,470**. ἀντὶ δὲ τούτων εἰσεπράχθησαν μόνον δραχμαὶ **2,686,500**, καὶ ἐντεῦθεν συμπεραίνει, ὅτι τὸ ἔλλειμα ἐκ δραχμῶν **736,000** μὲ μικρὰν ἐξαίρεσιν εἶναι καθαρὰ κατάχρησις· ἑνὸς ἀτόπου δοθέντος μυρία ἕπονται· κατὰ τὸν μέσον ὅρον μου, λέγει ἡ ἐπιτροπὴ, ἔπρεπε νὰ εἰσπραχθῶσι δραχ. **3,422,470** καὶ ἐπειδὴ εἰσεπράχθησαν μόνον δρ. **2,686,500**, κηρύττω, ὅτι τὰ ὑπόλοιπα μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ παραγομένου ἐκ τοῦ μέσου ὅρου ποσοῦ ἐκλάπησαν. Ἀλλ' αἱ βάσεις τῶν ὑπολογισμῶν τῆς ἐπιτροπῆς δὲν εἶναι ἀκριβεῖς, διότι στηρίζονται εἰς τὸν μέσον ὅρον τῶν εἰσπράξεων τῶν προηγουμένων ἐτῶν, ἐνῷ αἱ τελωνιακαὶ εἰσπράξεις ἑκάστου ἔτους ἔχουσιν ἰδίαν πηγὴν, ἴδιον λόγον, ἴδιον μέτρον, καὶ αὐτὸ εἶναι ἡ κίνησις τοῦ ἐμπορίου, ὅτις λαμβάνει χώραν ἐντὸς τοῦ ἀνήκοντος ἔτους καὶ οὐχὶ τῶν προηγουμένων ἢ τῶν ἑπομένων ἐτῶν. Τὸ συμπέρασμα ἄρα τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι σαθρὸν, καὶ ἡ κρίσις της καθαρὰ βλασφημία. Εἶναι τῷ ὄντι βλασφημία νὰ κηρύττωνται καταχρασταὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι, κατὰ τῶν ὁποίων δὲν ἔχομεν ἄλλην ἀπόδειξιν ἐνοχῆς παρὰ τοὺς ἐσφαλμένους ὑπολογισμούς μας! Αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ὑπάλληλοι εἰσέπραξαν κατὰ

τὸ ἀμέσως προηγούμενον ἔτος **1851** τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν **3,735,411**. ποσὸν, τὸ ὁποῖον εἶναι κατὰ πολὺ ἀνώτερον ὅλων τῶν προηγουμένων ἐτῶν. Ἐὰν ἦσαν καταχρασταὶ, ὡς τοὺς χαρακτηρίζει ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς, ἤθελον ζητήσει τὰς ἀθεμίτους ὠφελείας των εἰς τὸ εὐτυχὲς ἐκεῖνο ἔτος, καὶ ἤθελον πράξει τοῦτο τὸ μὲν διὰ νὰ ὠφεληθῶσι, τὸ δὲ διὰ νὰ μὴ καθιερωθῇ προηγούμενον, τὸ ὁποῖον ἤθελε χρησιμεύσει ὡς ἄλλος σκόπελος κατὰ τῶν καταχρήσεων.

Πρέπει ἄρα γε νὰ ἐπαναλάβωμεν καὶ δὶς καὶ πολλάκις, ὅτι ἀφοῦ ἡ σιτοδεία καὶ ἡ καταστροφὴ τοῦ σταφιδοκαρποῦ μᾶς ἀφήρεσε τοσαῦτα ἑκατομμύρια, τὸ ἐμπόριον τῆς ἐξαγωγῆς καὶ εἰσαγωγῆς ἐνεκρώθη καὶ δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ ἔχωμεν ἀρθόνους τελωνιακὰς εἰσπράξεις; Θαυμάζετε διὰ τί αἱ εἰσπράξεις δὲν ἔφθασαν τὸν μέσον ὅρον σας, καὶ δὲν θαυμάζετε πῶς μετὰ τοσαύτας καταστροφὰς ἠδυνήθημεν νὰ εἰσπράξωμεν καὶ ὅσα εἰσεπράξαμεν; Ἐὰν ἔχητε ἐναντίας ἀποδείξεις· ἐὰν δύνασθε νὰ ἀποδείξητε, ὅτι ἡ κίνησις τοῦ ἐμπορίου μὲ ὅλας τὰς ῥηθείσας καταστροφὰς οὐχ' ἧττον ἐστάθη ζωηρά· ὅτι, ἐὰν δὲν εἶχεν ἡ Ἑλλὰς προϊόντα νὰ ἐξαγάγῃ, εἶχεν ὅμως ἀποταμιευμένα χρηματικὰ κεφάλαια, τὰ ὁποῖα ἐδαπάνησε, φέρετε αὐτὰς τὰς ἀποδείξεις, καὶ τότε θέλετε ἔχει δίκαιον κατὰ θεωρίαν τοὐλάχιστον. Ἀλλ' ἐνόσῳ τοιαῦτας ἀποδείξεις δὲν ἔχετε· ἐνόσῳ τὰ βιβλία τῶν τελωνείων, τῶν ὑγειονομείων καὶ τῶν λιμεναρχείων μαρτυροῦν, ὅτι ὄχι μόνον ἡ ἐξαγωγὴ καὶ ἡ εἰσαγωγὴ ἠλαττώθη, ἐπαισθητῶς, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ κατάπλοι καὶ ἀπόπλοι τῶν πλοίων ἠλαττώθησαν ἐπὶ πολὺ· ἐνόσῳ ὅλη ἡ Κορινθία, ἡ Ἀχαΐα καὶ Ἦλις πενθηφορεῖ καὶ στερεῖται καὶ αὐτοῦ τοῦ ἄρτου, καὶ ζητοῦν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν πίστωσιν τριῶν, πέντε, δέκα κοιλῶν σίτου χιλιάδες οἰκογενειῶν, οἱ ὑπολογισμοὶ καὶ οἱ μέσοι ὅροι εἶναι καὶ θέλουν μένει διὰ παντὸς ξηρὰ ὀνόματα, ἐπιμαρτυροῦντα τὴν ἄγναιαν τῶν πραγμάτων καὶ τὴν ἀδικωτάτην τῶν ἐπικρίσεων· Καὶ διὰ νὰ πεισθῆτε πόσον ἄδικος εἶναι ἡ κατὰ τῶν τελωνιακῶν ὑπαλλήλων καταφορὰ τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, θέλω ἐπικαλεσθῆ διὰ μίαν στιγμὴν αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ὑπολογισμούς της. Πρακύπτει, λέγει, ἔλλειμμα κατὰ τὸν μέσον ὅρον της ἐκ τῶν τελωνιακῶν εἰσπράξεων ποσὸν δραχμῶν **736,000**, καὶ ἐνῷ δὲν λαμβάνει ποσῶς ὑπ' ὄψιν τὴν νέκρωσιν τοῦ ἐμπορίου ἠναγκάσθη μολοντοῦτο νὰ ἀναγνωρίσῃ δικαιολογημένην μόνην τὴν ἐλάττωσιν τὴν προερχομένην ἐκ τῆς σταφίδος

καὶ τῶν ξένων σιτηρῶν· ἀλλ' ἡ ἐλάττωσις αὕτη εἶναι ἐκ δραχ. **621,604** ὡς ἕπεται.

Εἰσεπράχθησαν κατὰ τὸ ἔτος **1850** καὶ **1851** ἐκ σιτηρῶν . . . . . δρ.	**1,020,514**
Μέσος ὅρος (κατὰ τὴν ἐπιτρ) . . . . . »	**510,257**
Ἐκπίπτονται αἱ εἰσπράξεις τοῦ **1852** . . . »	**177,048**
Μένει ἐλάττωσις . . . . . ἐκ δρ.	**333,209**
Εἰσεπράχθησαν ἐκ σταφίδος κατὰ τὰ ἔτη **1849**, **1850** καὶ **1851** . . . . . δρ.	**1,301,586**
Μέσος ὅρος . . . . . »	**433,528**
Ἀφαιροῦνται αἱ εἰσπράξεις τοῦ **1852** . . »	**145,133**
Μένει ἐλάττωσις . . . . . ἐκ δρ.	**288,395**
Προστίθεται καὶ ἡ ἐκ τῶν σιτηρῶν . . . . »	**333,209**
Ἀναβαίνει ἡ ὅλη ἐλάττωσις . . . . εἰς δρ.	**621,604**

Ἀφαιρουμένων αὐτῶν ἀπὸ τὸ ποσὸν τῶν δραχ. **736,000** μένει ἔλλειμμα κατὰ τὸν μέσον ὅρον τῆς ἐπιτροπῆς ἐκ δρ. **114,396**, ἐξ οὗ στηρίζεται τώρα ἡ ἀδικαιολόγητος κατ' αὐτὴν ἐλάττωσις τῶν δρ. **448,355**, τὰς ὁποίας καταλογίζει αὐθαιρέτως εἰς βάρος ἑπτὰ τελωνείων, προσβάλλουσα δωρεὰν τόσα πρόσωπα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀδιαφιλονικήτως συγκαταριθμοῦνται ὁμολογουμένης τιμιότητος ὑπάλληλοι; Καὶ διὰ νὰ πεισθῆτε ἔτι μᾶλλον πόσον αὐθαίρετος καὶ ἄδικος εἶναι ἡ κρίσις της σᾶς φέρω ἓν καὶ μόνον παράδειγμα. Λέγει, ὅτι κατὰ τὸν μέσον ὅρον της τὸ τελωνεῖον Πειραιῶς ἔπρεπε νὰ εἰσπράξῃ τὸ **1852** δρ. **507,755**, καὶ ἐπειδὴ εἰσέπραξε μόνον δρ. **423,408** καταλογίζει εἰς βάρος αὐτοῦ δρ. **84,347**· ἐξ αὐτῶν δὲ ἀφαιρεῖ κατὰ πολλὴν βεβαιότητα συγκατάβασιν δραχ. **48,000** λόγῳ δικαιολογημένης ἄθεν ἐλαττώσεως ἐκ τῆς μὴ ἐξαγωγῆς σταφιδοκαρποῦ· κηρύττει ἐπομένως ὡς καταχραστὴν τὸν τελώνην Πειραιῶς διὰ δραχ. **36,000**. Ἀκούσατε τώρα καὶ ἄλλον λογαριασμὸν συντεταγμένον μὲν καὶ τοῦτον κατὰ τὴν μέθοδον τῆς ἐπιτροπῆς, ἀκριβέστερον ὅμως καὶ προσεγγίζοντα εἰς τὴν ἀλήθειαν. Καὶ πρῶτον κακῶς συμψηφίζει εἰς ὄφελος τοῦ τελώνου Πειραιῶς τὰς **48,000** δραχμὰς διὰ τὴν μὴ ἐξαγωγὴν σταφίδος· τὸ τελωνεῖον Πειραιῶς δὲν ἔχει τοιαύτας εἰσπράξεις, διότι ἀπὸ τὸ ὑποτελωνεῖον Κορίνθου, τὸ ὁποῖον ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του, ποτὲ ἡ πολλὰ σπανίως γίνεται ἐξαγωγὴ σταφιδοκαρποῦ καὶ αὐτὴ εὐτελὴς· ἀπόδειξις δὲ τούτου εἶναι ὅτι μόνον κατὰ τὸ ἔτος **1851** εἰσέ-

πραξεν ἐκ σταφίδος δραχ. **2548**. Ἀποδίδομεν λοιπὸν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ὅλον τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον ἐκ τῆς σταφίδος ἐδωρήσατο εἰς τὸν τελώνην Πειραιῶς, διὰ νὰ τὸ χαρίσῃ εἰς ὃν τινα τελώνην εὐνοεῖ, καὶ περιοριζόμεθα εἰς μόνην τὴν ἐξέτασιν τῆς ἐκ τῶν σιτηρῶν εἰσπράξεως.

Κατὰ τὰ ἔτη **1850** καὶ **1851** εἰσέπραξεν Ἐκ τέλους σιτηρῶν . . . . . δραχ.	**314,665**
Μέσος ὅρος . . . . . »	**157,332**
Ἀφαιροῦνται αἱ εἰσπράξεις τοῦ **1852** . . »	**52,004**
Ἐλάττωσις σιτηρῶν δραχ . . »	**105,328**
Ἐκπίπτεται ἡ ἐκ τῶν γενικῶν εἰσπράξεων ἐλάττωσις . . . . . »	**84,347**
Προκύπτει αὔξησις ἐκ . . . . . »	**20,981**

Βλέπετε ὅτι κατὰ τὰς ἰδίας βάσεις τῆς ἐπιτροπῆς σας ὁ τελώνης Πειραιῶς εἰσέπραξε πλειότερα ἀπὸ τὸν μέσον ὅρον της. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἄδικος ἡ προσβολή, τὴν ὁποίαν ἀνεξετάστως ἔκαμεν ἐναντίον ἑνὸς τῶν τιμιωτέρων τελωνιακῶν ὑπαλλήλων;

Ἐνταῦθα ἂς μοὶ συγχωρηθῇ νὰ ἀναγνώσω καὶ μίαν ἀναφορὰν τοῦ τελώνου Σύρου ὑπ' ἀριθ. **1672** ἀπὸ 20 Νοεμβρίου **1852**, δικαιολογοῦσαν τὴν ἐλάττωσιν τῶν τελωνιακῶν εἰσπράξεων τοῦ τελωνείου ἐκείνου (ἀναγινώσκεται ἡ ἀναφορά.)

Ἔρχομαι ἤδη, Κύριοι, εἰς τὸ τελευταῖον καὶ μέγιστον διὰ τοὺς ἀριθμοὺς ἐπιχείρημα, τὸ ἀφορῶν τὴν σύγκρισιν τῶν ἐσόδων τῶν ἐτῶν **1848** καὶ **1849** πρὸς τὰ τῶν ἐτῶν **1850**, **1851**, καὶ **1852**· Καὶ ἐν πρώτοις ἂς μοὶ συγχωρήσῃ ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς νὰ τὴν ἐρωτήσω πρός τινα σκοπὸν συνέταξε τὸν ὑπὸ στοιχ. **Β'**. συγκριτικὸν πίνακα, καὶ δεύτερον ἐὰν αὐτὴ ἡ ἰδία πιστεύῃ, ὅτι τὰ ἀποτελέσματα ὅλης αὐτῆς τῆς ἐργασίας εἶναι ἀκριβῆ, ὥστε νὰ γείνωσιν ἀντικείμενον δημοσίας συζητήσεως. Εἰς τὴν πρώτην ἐρώτησιν ἔχω τὴν ἀπάντησιν τῆς ἐπιτροπῆς ὑπ' ὄψιν, εἶνε γεγραμμένη, εἶναι καθαρά· ἂς ἴδωμεν, λέγει, ἐὰν τὰ ἔσοδα τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν ἦναι ἠλαττωμένα κατὰ τὴν ὑπουργικὴν ἔκθεσιν· παραβάλλοντες αὐτὰ μὲ τὰ τοῦ **1848** καὶ **1849** εὑρίσκομεν, λέγει, ἀντὶ ἐλαττώσεως, αὔξησιν. Καὶ εἰς ποῖον μέρος τῆς ὑπουργικῆς ἐκθέσεως, σᾶς ἐρωτῶ, Κύριοι Γερουσιασταί, ἀπαντήσατε τὸν Ὑπουργὸν λέγοντα, ὅτι τὰ ἔσοδα τῶν τελευταίων ἐτῶν συγκριτικῶς πρὸς τὰ τῶν προηγουμένων ἠλαττώθησαν; Διέλθετε ὅλην ὁλόκληρον τὴν ἔκθεσιν, καὶ θέλετε βεβαιωθῆ, ὅτι πούποτε οὔτε ῥητῶς, οὔτε σιωπηλῶς γίνεται

τοιοῦτος λόγος· Ὁ Ὑπουργὸς σᾶς λέγει τρία κατὰ συνέχειαν ἔτη μαστίζεται ὁ τόπος ἀπὸ ἔκτακτα δυστυχήματα· Κατεστράφη ἡ κτηνοτροφία κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ **1849** πρὸς τὸ **1850**· Κατεστράφη ἡ δενδροφυτεία κατὰ τὸ **1850**· Ἡ σιτοδεία τοῦ **1851** ἐπέρερε καιρίαν πληγὴν εἰς τὴν κυριωτέραν πηγὴν τῆς γεωργίας· Ἡ καταστροφὴ τοῦ σταφιδοκαρποῦ κατὰ τὸ **1852** βάλλει τὴν σφραγῖδα τῶν κοινῶν δυστυχημάτων, καὶ ὅλα αὐτά, ἐπιφέρει, ἐπήγαγον τὴν ἀναστάτωσιν τοῦ οἰκονομικοῦ συστήματος. Εἶναι ταῦτα ἀληθῆ ἢ ὄχι; Παρενείρει ἢ ὑπερφαίνει εἰς καιρίαν φράσιν ἢ λέξιν ὁ Ὑπουργὸς τὴν ἐνεργητικὴν ἢ παθητικὴν σύγκρισιν τῶν προηγουμένων δύο ἐτῶν μὲ τὰ ἑπόμενα τρία, τὴν ὁποίαν ἡ ἐπιτροπή σας προσπαθεῖ μὲ τόσους ἀγῶνας νὰ συναρμολογήσῃ καὶ νὰ διατυπώσῃ εἰς τρόπον, ὥστε νὰ παράξῃ ἐκ ταύτης συγκριτικὴν αὔξησιν ἐσόδων; Καὶ μολονοτοῦτο ἂς ἴδωμεν ἐὰν τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς σας ἔχῃ ἄλλην καιρίαν ἀξίαν ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τοὐλάχιστον, διὰ τὸν ὁποῖον ἐδημιουργήθη. Τὸ ἔργον, Κύριοι, δὲν ἔχει καιρίαν ἀκρίβειαν, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ, διότι καὶ ἐνταῦθα ὁ θαυματουργὸς μέσος ὅρος προέδρευσεν εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν δημιουργίαν, διὰ νὰ κανονίσῃ αὐθαιρέτως ὅ,τι ἡ φύσις κατὰ τοὺς θείους καὶ ἀναλλοιώτους αὐτῆς νόμους ὁριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως εἶχεν ἤδη κανονισμένον· ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ θαυματουργοῦ της μέσου ὅρου ἡ ἐπιτροπὴ ἐδῶ δημιουργεῖ αὐξήσεις, ἐκεῖ ἐλαττώσεις καὶ φθάνει εἰς τὸ θετικὸν συμπέρασμα, ὅτι ἔχομεν αὔξησιν εἰς τὰ ἔσοδα κατὰ δραχ. **1,046, 901**. Διὰ νὰ πεισθῆτε δὲ κατὰ πόσον ἡ μέθοδος αὕτη ἐστάθη καὶ ἐνταῦθα ἀτυχής, βάλλω ὑπὸ τὰς ὄψεις σας πίνακα τῶν βεβαιωθέντων ἐσόδων διαφόρων ἐτῶν ἀπὸ τοῦ **1845** ἕως τοῦ **1852**, καὶ ἐξ αὐτοῦ θέλετε μάθει, ὅτι ἡ αὔξησις τῶν βεβαιωθέντων ἐσόδων τῶν τριῶν ὁμοῦ τελευταίων ἐτῶν πρὸς τὰ ἀμέσως προηγούμενα δύο ἔτη, κατὰ τὴν ἰδίαν μέθοδον τῆς ἐπιτροπῆς: ἤτοι κατὰ τὸν μέσον ὅρον τῶν δύο προηγουμένων ἐτῶν **1848** καὶ **1849**, δὲν εἶναι κατὰ δρ. **1,046,901**, ἀλλὰ κατὰ δραχ. **3,273,911:65**, μὴ συμπεριλαμβανομένων εἰς τὰ ἐκ τῶν προσόδων βεβαιωθέντα τῶν ἐτῶν τούτων ἔσοδα καὶ τῶν ἐκ τῶν κλεισμένων χρήσεων· ἐὰν δὲ προστεθῶσι καὶ ταῦτα, ἡ αὔξησις περιορίζεται εἰς δραχ. **2,906,459**, ὡς ἕπεται:

ἐβεβαιώθησαν τὸ **1848** καὶ **1849** . . . δραχ.	**33,426,420**
μέσος ὅρος	**16,713,210**
διὰ τὰ ἑπόμενα τρία ἔτη	**50,139,630**

ἐβεβαιώθησαν τὸ **1850, 1851** καὶ **1852** .	**53,046,089**
ἀφαιρεῖται ἡ ἀνωτέρω ἄθροισις τῶν δραχμῶν	**50,139,603**
μένει αὔξησις ἐκ δραχμῶν	**2,906,459.**

Τί πρέπει τώρα νὰ εἴπωμεν διὰ τὸν τερατουργὸν τοῦτον μέσον ὅρον τῆς ἐπιτροπῆς, ὅστις εἰς χεῖρας μὲν αὐτῆς δίδει ἄλλα ἀποτελέσματα, εἰς χεῖρας δὲ τοῦ ὑπουργοῦ ἄλλα; Ἀλλὰ, εἴτε εἶναι αὔξησις, εἴτε μή, ἡ σχέσις αὐτὴ ἀπαλείφει, καταστρέφει, ἐρωτῶ, τὰ δυστυχήματα, τὰ ὁποῖα ἡ ὑπουργικὴ ἔκθεσις ἀπαριθμεῖ; Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι κατὰ τὸ **1852** ἐχάσαμεν ἓν κανονικὸν ἔσοδον ἐγγείου φόρου ἐκ τοῦ σταφιδοκαρποῦ ἐκ δραχμῶν **500,000** τοὐλάχιστον; Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ἐστερήθημεν, ὡς ἐκ τοῦ περιορισμοῦ τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς τοὐλάχιστον ἄλλας **500, 000** δραχμὰς ἐκ τελωνιακῶν δικαιωμάτων; Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι διὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ σταφιδοκαρποῦ δὲν ἠδυνήθημεν νὰ εἰσπράξωμεν τὸ ἐκ τῆς κατασχέσεως τοῦ τεταρτου τοῦ σταφιδοκαρποῦ κανονικὸν ἔσοδον ἀξίας **300,000** περίπου δραχμῶν; Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ἐκ τῶν εἰρημένων συμβαμάτων καὶ ὡς ἐκ τῆς σιτοδείας τοῦ **1851** ἐστερήθη ὁ τόπος ἑνὸς μεγάλου χρηματικοῦ ποσοῦ, καὶ ὡς ἐκ τούτου αἱ εἰσπράξεις ἐν γένει τοῦ δημοσίου ἠλαττώθησαν;

Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ἀτοπημάτων, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπέπεσεν ἡ ἐπιτροπή σας ὡς ἐκ τῆς δημιουργίας τοῦ μέσου ὅρου, ἔρχομαι ἤδη νὰ σᾶς καταδείξω ἑτέραν πολὺ σπουδαιοτέραν ἀφορμὴν τῶν ἐσφαλμένων τῆς ἐπιτροπῆς σας σκέψεων καὶ συμπερασμάτων. Ἡ ὑπουργικὴ ἔκθεσις, καθὼς ἀναμφιβόλως ὅλοι παρετηρήσατε, εἰς ὅλας της τὰς σκέψεις ἐξηγεῖ φόβους ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα κυρίως τῆς εἰσπράξεως. Διὰ τοῦτο γίνεται πολὺς καὶ ἐπανειλημμένος ἐν αὐτῇ λόγος περὶ τῶν δυστυχημάτων τῶν παρελθόντων ἐτῶν, περὶ τῆς σιτοδείας, ἥτις ἀφήρπασεν ἀπὸ τὸν τόπον τοσαῦτα ἑκατομμύρια, περὶ τῆς ἀκινησίας τοῦ ἐμπορίου κλπ. ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἔκαμε καμμίαν διάκρισιν μεταξὺ βεβαιωμένων καὶ εἰσπεπραγμένων ἐσόδων, καὶ τοῦτο καταδεικνύεται ἐκ τῶν διαφόρων περικοπῶν τῆς ἐκθέσεώς της, τὰς ὁποίας σᾶς ἀνέγνωσα, καὶ ἰδίως ἐκ τοῦ ὑπὸ στοιχ. **Β.** συγκριτικοῦ πίνακος τῶν ἐσόδων. Ὁποίας δὲ συνεπείας ἔχει αὐτὴ ἡ σύγκρισις ἀκούσατε. Ἕνεκα τῆς μεγάλης διαφορᾶς, ἥτις ὑπάρχει εἰς τὸ οἰκονομικὸν τῆς Ἑλλάδος σύστημα μεταξὺ βεβαιουμένων καὶ εἰσπραττομένων ἐσόδων, οἱ ἐπὶ τῶν πραγματικῶν εἰσπράξεων προϋπολογισμοὶ τῆς Κυβερνήσεως πολλάκις ἀπέτυχον, καὶ διὰ

τοῦτο ἠναγκάσθησαν τὰ ὑπουργεῖα ἀπὸ τοῦ 1847, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, νὰ καταχωρίζωσιν εἰς τὸν γενικὸν πίνακα τοῦ προϋπολογισμοῦ ἰδιαιτέραν στήλην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐνέγραφον τὰ ἀρχικὰ εἰσπρακτέα ποσὰ τινῶν μόνον ἄρθρων, ἅτινα ἐκ τῆς πείρας εἶχον καταδειχθῆ, ὅτι δὲν εἰσεπράττοντο εἰμὴ κατὰ μικρὸν μέρος. Ἀλλὰ τὸ μέτρον τοῦτο συνεπληρώθη εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1852. Ἀφοῦ παρετήρησα, ὅτι ὅλα σχεδὸν τὰ εἰσπρακτέα, ἐξαιρέσει δύο ἢ τριῶν ἄρθρων, δὲν εἰσεπράττοντο ὁλόκληρα, διήρεσα τὸν γενικὸν πίνακα τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων εἰς δύο διακεκριμένας στήλας, καὶ εἰς μὲν τὴν μίαν ἐξ αὐτῶν ἐνέγραψα ὅλα τὰ βεβαιωθησόμενα ἢ εἰσπρακτέα, εἰς δὲ τὴν ἄλλην τὰ πιθανῶς εἰσπραχθησόμενα καὶ ἐπὶ τοῦ γιγνομένου τῆς δευτέρας ταύτης στήλης ἐστήριζα τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ 1852· καὶ ὅταν κατὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τούτου παρετήρησα, ὅτι αἱ πραγματικαὶ εἰσπράξεις δὲν ἀνταπεκρίνοντο μὲ τὰς προϋπολογισθείσας, ἀνέβαινον εἰς τὰς αἰτίας, κατέδειξα τὰς συμφορὰς καὶ ἐξήγησα τοὺς φόβους καὶ τὰς ἐλπίδας μου, καὶ δυστυχῶς οἱ φόβοι μου καταφαίνονται ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἐν μέρει τοὐλάχιστον ἀληθεῖς. Ἐγκύψατε εἰς τὸν ὁποῖον σᾶς ὑποβάλλω πίνακα τῶν εἰσπράξεων διαφόρων ἐτῶν μέχρι τοῦ 1852 συμπεριλαμβανομένου καὶ ταύτου, καὶ θέλετε μάθει, ὅτι, ἐνῷ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς χρήσεως 1849 εἰσεπράχθησαν δρ. 9,700,323:63

	1850	9,231,924:
	1851	9,636,808:70

κατὰ τὸ 1852 εἰσεπράχθησαν μόνον 8,784,718:59

Ἔχομεν οὕτω διαφορὰν εἰσπράξεων ἐπὶ ἔλαττον διὰ τὸ αὐτὸ διάστημα.

πρὸς μὲν τὸ 1849	δραχ. 915,605:04
πρὸς δὲ τὸ 1850	447,205:41
καὶ πρὸς τὸ 1851	852,090:11

Σημειώσατε δέ, ὅτι αἱ εἰσπράξεις τοῦ 1852 ἤθελον εἶσθαι κατὰ τὴν λῆξιν τῆς χρήσεως ἠλαττωμέναι καὶ κατὰ 515 χιλ. δρ. πλειότερον, ἐὰν δὲν ἐξησφαλίζετο μὲ μυρίους ἀγῶνας ἡ κτῆσις τῆς Σμύρνης, καὶ ἐὰν δὲν κατωρθοῦτο μὲ ἄλλας προσπαθείας νὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὴν δεκαετῆ ἐνοικίασιν καὶ τὸ 1852, μολονότι ἡ ἐνοικίασις εἶχε κλεισθῆ μᾶλις κατὰ τὸν Νοέμβριον.

Ἐντεῦθεν βλέπετε, ὅτι ὅλη ἡ ἐργασία τῆς ἐπιτροπῆς σας ὄχι μόνον εἶναι ἐσφαλμένη, ἀλλ' οὐδ' ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὸ ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον πραγματεύεται ἡ ὑπουργικὴ ἔκθεσις. Ὁ ὑπουργὸς λέγει μ' ἄλλας λέξεις, ὅτι κινδυνεύουσι νὰ καταστραφῶσιν ἢ κατεστράφησαν ἐκεῖνα τὰ ἔσοδα, τὰ ὁποῖα συνήθως εἰσπράττονται, καὶ ἡ ἐπιτροπὴ σᾶς λέγει, ἔχομεν ἀρκετὰ εἰσπρακτέα, καὶ πλειότερα μάλιστα ἀπὸ τὰ τῶν 1848 καὶ 1849. Καὶ τί μᾶς ὠφελοῦν τὰ πλειότερα εἰσπρακτέα, ὅταν ἐκεῖνα τὰ εἰσπρακτέα, τὰ ὁποῖα συνήθως εἰσπράττονται ἢ ὁλοσχερῶς ἢ κατὰ μέγιστον μέρος, καταστρέφωνται; Ἐκτὸς τούτου ὁ ὑπουργὸς σᾶς λέγει: ἐξαντλήθη τὸ χρηματικὸν ἀπὸ τὸν τόπον ἕνεκα τῶν ἀλλεπαλλήλων καταστροφῶν, καὶ εἶναι κίνδυνος νὰ ἐλαττωθῶσιν αἱ εἰσπράξεις· ἡ δὲ ἐπιτροπὴ πᾶς λέγει: ὄχι, διότι ἔχομεν πλειότερα εἰσπρακτέα. Καὶ μήπως ἐὰν εἴχομεν ὀλιγώτερα ἀπὸ τὴν χρῆσιν τοῦ 1852, δὲν εἴχομεν ἄλλα ἄρθρα εἰσπρακτέα ἄλλων προγενεστέρων χρήσεων; Τὸ κύριον ζήτημα εἶναι ἐὰν ὁ τόπος ἔχῃ χρήματα διὰ νὰ πραγματοποιηθῶσι τὰ εἰσπρακτέα, καὶ διὰ νὰ ἔχωσι τὰ μέσα τοῦ ζῆν οἱ κάτοικοι, καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο ὄχι μόνον δὲν τὸ ἔλυσιν ἡ ἐπιτροπή σας, ἀλλ' οὐδὲ κἂν τὸ ἔθιξε. Μένουν λοιπὸν καὶ μένουν κατὰ δυστυχίαν ὀρθαὶ αἱ σκέψεις τοῦ ὑπουργοῦ, καὶ τὰ ἔκτακτα συμβάματα εἶναι τωόντι καταπληκτικά.

Ἐν τούτοις, ἐὰν χάριν περιεργείας ῥίψωμεν ἓν βλέμμα ἐπὶ τῶν καθέκαστα τῆς πολυμόχθου ταύτης ἐργασίας τῆς ἐπιτροπῆς, θέλομεν ἀπαντήσει τοσαῦτα λάθη κατ' αὐτὴν τὴν ἰδίαν βάσιν αὐτῆς, ὥστε, ἐὰν ταῦτα ἤθελον διορθωθῆ, ἤθελον φέρει πολὺ διαφορετικὸν ἀποτέλεσμα.

Περιορίζομαι δὲ πρωτίστως εἰς τὰ ἑξῆς:

Ἡ ἐπιτροπὴ σᾶς λέγει, ὅτι ἐκ τῶν δημητριακῶν καρπῶν ἔχομεν κατὰ τὸν μέσον ὅρον τὴν ἐλάττωσιν διὰ τὸ 1852 ἐκ κοιλῶν 39,297, ἢ δρ. 137,539 πρὸς δρ. 3 1/2 τὸ κοιλόν, ἐνῷ κατὰ τὰ δημόσια βιβλία παρουσιάζεται μὲν ἐλάττωσις εἰς εἶδος ἐκ κοιλῶν 32,372, ὑπάρχει ὅμως ἀφ' ἑτέρου εἰς χρήματα αὔξησις ἐκ δρ. 1,071,250 κατὰ τὸν ἀκόλουθον λογαριασμόν·

Δημητριακοὶ καρποὶ εἰς κοιλά.

Ἐβεβαιώθησαν τὸ 1848 καὶ 1849 κοιλὰ	2,712,871
Μέσος ὅρος	1,356,435
διὰ τὰ ἑπόμενα τρία ἔτη κοιλὰ	4,069,306
ἐκπίπτονται τὰ βεβαιωθέντα κατὰ τὸ 1850, 1851 καὶ 1852	4,036,834
ἐλάττωσις εἰς κοιλὰ	32,472

Εἰς χρήματα.

Ἐβεβαιώθησαν τὸ 1848 καὶ 1849 δραχμ.	7,769,596:27
Μέσος ὅρος	3,884,798:13
διὰ τὰ τρία ἑπόμενα ἔτη	11,654,394:40
Ἐβεβαιώθησαν κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα δραχμ.	12,725,644:41
ἐκπίπτεται τὸ ἀνωτέρω ποσὸν τῶν δραχμῶν	11,654,394:40
μένει πλεόνασμα ἐκ δραχμῶν	1,071,250: 1

Ἡ ἐπιτροπὴ περιορίζει τὴν ἐκ τοῦ φόρου τῶν ζώων ἐλάττωσιν εἰς δραχμὰς 793,167, ἐνῷ κυρίως φθάνει τὰς δρ. 823,019 ὡς ἕπεται.

Ἐβεβαιώθησαν τὸ 1848 καὶ 1849 δραχμ.	2,857,238
Μέσος ὅρος	1,428,619
διὰ τὰ ἑπόμενα τρία ἔτη	4,285,857
ἐκπίπτονται τὰ βεβαιωθέντα κατὰ τὰ ἔτη 1850, 1851 καὶ 1852	3,462,838
ἐλάττωσις ἐκ δραχμῶν	823,019

Ἐρχόμεθα ἤδη εἰς τὰ Τελωνεῖα.

Ἐβεβαιώθησαν τὸ 1848 καὶ 1849 δραχμ.	6,001,843
Μέσος ὅρος	3,000,921
διὰ τὰ ἑπόμενα τρία ἔτη	9,002,764
ἐβεβαιώθησαν τὸ 1850, 1851 καὶ 1852 . .	9,672,903
ἔχομεν πλεόνασμα ἐκ δραχμῶν	670,139

καὶ οὐχὶ δραχ. 252,907 κατὰ τὴν ἐπιτροπήν. Ἐνταῦθα ἂς μοὶ συγχωρηθῇ νὰ κάμω ἐν παρόδῳ τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἐνῷ ἡ ἐπιτροπή σας διὰ τοῦ ὑπὸ στοιχ. Β. πίνακος καταδεικνύει αὔξησιν τῶν Τελωνιακῶν εἰσπράξεων διὰ τοῦ μέσου ὅρου τῶν εἰσπράξεων τῶν ἐτῶν 1848 καὶ 1849, ὀλίγον παραπάνω δι' ἄλλου μέσου ὅρου τῶν ἐτῶν 1849, 1850 καὶ 1851 καταδεικνύει ἐλάττωσιν τῶν αὐτῶν Τελωνιακῶν εἰσπράξεων κατὰ δραχμὰς 736,000 περίπου. Δὲν σᾶς φαίνεται, Κύριοι, παράδοξος ἡ τερατουργὸς αὕτη δύναμις τοῦ μέσου ὅρου, ὅστις ἔχει τὴν ὑπερφυσικὴν ἰδιότητα νὰ δημιουργῇ αὐξήσεις καὶ ἐλαττώσεις ἐπὶ τῶν αὐτῶν εἰσπράξεων κατὰ τὴν ὁποίαν λαμβάνει ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς σας ἔμπνευσιν;

Ὡς πρὸς τὸν ἔγγειον φόρον τῆς σταφίδος ὁ μέσος ὅρος τῆς ἐπιτροπῆς παρουσιάζει ἐλάττωσιν ἐκ δραχμῶν 524,588, ἐνῷ κατὰ τὰ δημόσια βιβλία καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν μέσον ὅρον, ἡ

ἐλάττωσις περιορίζεται εἰς δραχμὰς 428,110· ἀλλ' ἡ ἐπιτροπή σας παρέλειψε νὰ ὑπολογίσῃ κατὰ μέσον ὅρον καὶ τὰ ἐκ τῶν μελισσίων, τοῦ χαρτοσήμου, τῶν λειμονοπορτοκαλλίων καὶ τῶν ὑγειονομολιμενικῶν δικαιωμάτων ἔσοδα, διότι, λέγει, δὲν ὑπόκεινται εἰς ἐπαισθητὰς αὐξομειώσεις· ἀλλ' ἰδοὺ τί ἐξάγεται ἐκ τῶν δημοσίων βιβλίων.

1) Μελίσσια. αὔξησις ἐκ δραχμῶν . . . . **24,684.**
2) Χαρτόσημον. αὔξησις . . . . . **322,198.**
3) Λειμονοπορτοκάλλια. ἐλάττωσις . . . **34,572.**
4) Ὑγειονομολιμενικὰ δικαιώματα. ἐλάττωσις **125,261.**

Εἶναι ἐρωτῶ αἱ αὐξομειώσεις αὗται ἀνεπαίσθητοι;

Δὲν πρέπει νὰ ἐξαντλήσω τὴν ὑπομονὴν σας ἐνδιατρίβων πλειότερον εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν ὑπολογισμῶν καὶ τῶν ἐπιχειρημάτων τῆς ἐπιτροπῆς σας. Εἴδετε κατὰ πόσον ἀπεμακρύνθη τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπείσθητε, ὅτι ἡ ἀποτυχία της εἶναι πλήρης. Μένει ἤδη νὰ φέρω τὸν λόγον ἐπὶ ἑνὸς ἄλλου ἀντικειμένου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐπὶ τοσοῦτον σπουδαῖον, καθόσον δὲν ἐνδιαφέρει μόνον τὸν ὑπουργόν, ἀλλ' ὁλόκληρον τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸ ἔθνος, καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μή μοὶ ἀρνηθῆτε ἐπὶ μικρὸν ἔτι τὴν τιμωμένη προσοχήν σας. Ἡ ἐπιτροπή σας, Κύριοι, κατακόρως ἐπαναλαμβάνει εἰς τὴν ἔκθεσίν της, ὅτι τὸ αὐτόματον διέπει τὴν τύχην τοῦ ἔθνους, μὲ ἄλλας λέξεις, ὅτι δὲν ὑπάρχει Κυβέρνησις, ἢ ὅτι ἡ ὑπάρχουσα ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ αὐτόματον. Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία τῆς Ἑλλάδος (ἐννοῶ τὴν ὑπουργικὴν) διῃλθε, καθὼς γνωρίζετε, ἀπὸ διαφόρους χεῖρας καὶ περιπετείας· εὑρέθη εἰς πειρασμούς· εἶχε καθ' ἑαυτὴς ἀντιπολίτευσιν ἰσχυράν, καὶ μολονταῦτα ποτὲ, ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι, ποτὲ ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ περιβόλου δὲν ὑψώθη οὔτε τόσον ἀσθενὴς, οὔτε τόσαν ἄδικος φωνὴ, ποτὲ δὲν τὴν ἀπεκάλεσαν αὐτόματον. Ὀφείλω, Κύριοι, πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς Κυβερνήσεως, τῆς ὁποίας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἦμαι μέλος, καὶ πρὸς τιμὴν αὐτῶν τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, τῶν ὁποίων τὴν συνδρομὴν ἀδιαλλείπτως ἔλαβεν αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις, νὰ ἀποκρούσω αὐτὴν τὴν βλασφημίαν. Ἀκούσατε τὴν ἐπιτροπήν σας πῶς περὶ τούτου ἐκφράζεται. « Ἡ ἐξ αὐτομάτου ἀνάπτυξις τῶν ὑλικῶν τοῦ ἔθνους μέσων » καὶ ἀλλαχοῦ « ἰδοὺ τὰ μέσα, δι' ὧν δυνάμεθα νὰ αὐξήσωμεν τὰ δημόσια εἰσοδήματα, ἅτινα ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος βαίνουσιν αὐξάνοντα ὡς ἐκ τοῦ αὐτομάτου κλ. » καὶ κατωτέρω « πολὺ πιθανὸν τὰ ἐκ τοῦ αὐτομάτου αὐξάνοντα ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἔσοδα κλ. »

Βλέπετε, Κύριοι, ὁποίαν ἰδέαν ἔχει ἡ ἐπιτροπή σας περὶ τῆς πρόσοδου, ὅτις κατ' ἔτος λαμβάνει χώραν εἰς τὰ ὑλικὰ τοῦ ἔθνους μέσα καὶ εἰς τὰ ἔσοδα τοῦ δημοσίου; Πρωτότυπος τῳόντι παραδοξολογία! Πρόσοδος καὶ αὐτόματον εἶναι ἀσυμβίβαστα, καὶ μολοντοῦτο ἡ ἐπιτροπή σας ἔχει τὸ θάρρος νὰ κηρύττῃ ἀφενὸς, ὅτι ὑπάρχει πρόσοδος, καὶ ἀφετέρου, ὅτι ἡ πρόσοδος εἶναι προϊὸν τοῦ αὐτομάτου! Ἐὰν τοῦτο ἦτον ἀληθὲς, ὅλα τὰ ἔθνη ἤθελον καταπαύσει τὰς Κυβερνήσεις των, καὶ ἤθελον ἀσπασθῇ καὶ ἐγκαθιδρύσει τὸ αὐτόματον, διότι ἤθελον ἀπολαμβάνει τὴν πρόσοδον ἄνευ ἀγώνων καὶ θυσιῶν. Κατ' εὐτυχίαν ἡ παραδοξολογία αὕτη ἀποκρούεται ἀπὸ τὴν κοινὴν συνείδησιν, καὶ δὲν βλέπω τὴν ἀνάγκην νὰ κάμω μακρὸν λόγον πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἐναντίου· παρατηρῶ μόνον ἐν παράδρομῳ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ὅτι, ἐὰν τῳόντι διεῖπε τὸν τόπον τὸ αὐτόματον, δὲν ἤθελον ὑπάρχει οὔτε αὐτοὶ, οὔτε ἄλλοι μέλη τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἡ Ἑλλὰς ἔχει, ὡς καὶ ὅλα τὰ εὐνομούμενα ἔθνη, Κυβέρνησιν, καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα πρόσοδος, αὕτη ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν Κυβέρνησίν της. Ἐὰν οἱ πόροι τοῦ δημοσίου αὐξάνωσι προϊόντος τοῦ χρόνου, ἡ αὔξησις εἶναι ἔργον τῶν χειρῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ οὐχὶ τοῦ αὐτομάτου. Τὸ αὐτόματον, καταστρέφει, δὲν δημιουργεῖ, δὲν τελειοποιεῖ, δὲν αὐξάνει. Συγχωρήσατέ μοι, Κύριοι, νὰ διέλθω ἐν συντόμῳ τοὺς κυριωτέρους κλάδους τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας, διὰ νὰ καταδειχθῇ, ὅτι εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν οἰκονομικῶν πραγμάτων δὲν προεδρεύει τὸ αὐτόματον.

Δὲν εἶναι βέβαια τοῦ παρόντος καιροῦ νὰ πραγματευθῶμεν σήμερον περὶ τοῦ ἐν ἰσχύϊ οἰκονομικοῦ συστήματος· ὁ καθεὶς ἔχει ὡς πρὸς τοῦτο τὰς πεποιθήσεις του, καὶ δύναται νὰ τὰς ἐκφράσῃ ὅταν περὶ τούτου πράκειται, καθὼς καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην περίστασιν, ὁσάκις τὸ θεωρήσῃ ἀναγκαῖον. Ὅ,τι ὀφείλω σήμερον νὰ ὑποστηρίξω εἶναι, ὅτι, καθὼς ὅλοι οἱ προκάτοχοί μου, ἐνασχολήθην καὶ ἐγὼ νὰ εἰσάξω εἰς τὸν ὁποῖον μοὶ ἐνεπιστεύθη ὁ Βασιλεὺς σημαντικὸν κλάδον τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας ὅλην τὴν τάξιν καὶ ὅλας τὰς βελτιώσεις, ὅσας ἡ πεῖρα καὶ τὰ μέσα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ἔθνους μοὶ ἐπέτρεπον.

Δὲν προτίθεμαι οὔτε νὰ περιαυτολογήσω, οὔτε νὰ μακρολογήσω καθόσον μάλιστα οὐδ' εἶχον σκοπὸν νὰ κάμω λόγον τινὰ περὶ τούτου, ἐὰν αἱ δυσμενεῖς ἐκφράσεις τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς δὲν μοὶ ἐπέβαλλον τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην· θέλω

ὅθεν περιορισθῇ εἰς ὀλίγα καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ ἀκούσητε.

Ὀλίγον πρότερον σᾶς ἀνέφερον περὶ τῆς μεγίστης διαφορᾶς, ἥτις ὑπάρχει εἰς τὸ οἰκονομικόν μας σύστημα μεταξὺ βεβαιουμένων καὶ εἰσπραττομένων ἐσόδων, χωρὶς νὰ σᾶς εἶπω καὶ τοὺς λόγους· τοῦτο ἐπερυλάχθην νὰ πράξω ἤδη. Ὅλα τὰ ἐτήσια ἔσοδα τοῦ δημοσίου, εἴτε νομίσματα εἶναι, εἴτε φόροι καὶ δικαιώματα, βεβαιοῦνται μὲν κατ' ἔτος, δὲν εἰσπράττονται ὅμως ὁλοσχερῶς. Ἡ καθυστέρησις τῶν ἐσόδων ἔχει πολλὰς ἀφορμὰς· αἱ οὐσιωδέστεραι ὅμως εἶναι δύο: ἡ μία προέρχεται ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἡ ἄλλη ἀπὸ τοὺς ὀφειλέτας· ὅταν τὰ ὄργανα τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰς ἐπαρχίας δὲν βεβαιῶσιν, οὔτε εἰσπράττωσιν ἐν καιρῷ τοὺς φόρους ἢ τὰ ἐνοίκια, οἱ φορολογούμενοι ἢ οἱ ἐνοικιασταὶ δὲν εἶναι μετὰ ταῦτα εἰς κατάστασιν νὰ πληρώσωσι τὰς ὀφειλάς των, καὶ ἐντεῦθεν πηγάζει ἡ πρώτη ἀρχὴ τῶν καθυστερήσεων. Ἐξ ἄλλου μέρους ὑπάρχουν χρεῶσται τοῦ δημοσίου, οἱ ὁποῖοι, εἴτε διότι ἐζημιώθησαν ἀπὸ τὰς ἐνοικιάσεις, εἴτε διότι ἐπῆλθον εἰς αὐτοὺς ἄλλα δυστυχήματα, εἴτε τέλος διότι ἐν καιρῷ δὲν κατεδιώχθησαν, ἀφοῦ ἅπαξ δὲν ἐπλήρωσαν τὰς πρώτας ὀφειλάς των, ἐπεβαρύνθησαν μὲ νέας, καὶ τοιουτοτρόπως εὑρέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μένωσι δικαίως ὀφειλέται καὶ νὰ μὴν ἦναι οἱ πλεῖστοι εἰς κατάστασιν νὰ πληρώσουν οὔτε παλαιὰς οὔτε νέας. Ἐξ αὐτῶν τῶν ἀφορμῶν τὰ πρὸς τὸ δημόσιον χρέη ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ ἐξογκώθησαν εἰς τὸ μέγα ποσὸν, τὸ ὁποῖον ὅλοι γνωρίζετε. Ἔπρεπεν ἐποιένως νὰ παύσωσιν αἱ ἀφορμαὶ, διὰ νὰ παύσουν καὶ τὰ ἀποτελέσματα. Διὰ τοῦτο διωργανίσθησαν τὰ ἐφορεῖα καὶ τὰ ταμεῖα: αὐτὰ τὰ ὄργανα τῆς βεβαιώσεως καὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων διὰ τῶν νόμων, τοὺς ὁποίους ἐψηφίσατε. Ἀλλὰ δὲν ἤρκει τοῦτο· ἔπρεπε νὰ τακτοποιηθῇ καὶ τὸ ἀντικείμενον τῶν καθυστερούντων, διότι ἐνόσῳ ἔμενεν ἀθεράπευτος αὕτη ἡ πληγὴ, ὄχι μόνον μέγα πρόσκομμα προσεγίγνετο εἰς τὴν τακτοποίησιν τῆς ταμιακῆς ὑπηρεσίας, ἀλλὰ κοντὰ εἰς τὰ παλαιὰ εἰσοδήματα περιεπλέκοντο καὶ τὰ νέα. Οἱ λόγοι οὗτοι, λόγοι ἰσχυροὶ καὶ ἀδιαφιλονείκητοι, ὑπηγόρευσαν τὴν σύνταξιν τῶν Νομοσχεδίων περὶ καθυστερούντων καὶ περὶ πωλητηρίων ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων καὶ ἄλλων ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων. Τὸ πρῶτον διῆλθεν ἤδη τὴν βάσανον τῆς Γερουσίας καὶ μετ' ὀλίγον ἐξέρχεται ἀπὸ τὸν περίβολον τοῦ ἄλλου Νομοθετικοῦ Σώματος, διὰ νὰ κατασταθῇ Νόμος τοῦ Κράτους. Τὸ δεύτερον συζητεῖται ἤδη εἰς τὴν Βουλὴν καὶ δὲν θὰ βραδύνει νὰ

ὑποβληθῇ εἰς τὴν ψῆφόν σας. Αἱ δύο αὗται νομοθετικαὶ πράξεις, Κύριοι, τακτοποιοῦσι τὸ παρελθόν, κανονίζουσι τὰς μελλούσας ὑποχρεώσεις τῶν ὀφειλετῶν, καὶ προετοιμάζουσιν ἕνα διαρκῆ διά τινα ἔτη πόρον τοῦ δημοσίου εἴτε μικρὸν εἴτε μεγάλον. Διὰ τοῦ ἑνὸς μάλιστα τῶν Νόμων τούτων τὰ πολύτιμα τῶν ἐλαιώνων κτήματα τοῦ δημοσίου θέλουν ἀρχίσει ἀφεύκτως νὰ δίδωσι σταθερὸν πόρον εἰς τὸ δημόσιον, εἴτε μένωσιν εἰς χεῖρας τῶν ἐνοικιαστῶν, εἴτε μεταβῶσιν εἰς τὸ δημόσιον. Λείπεται ἤδη νὰ ληφθῇ καὶ ἓν ἀνάλογον μέτρον διὰ τὰς προικοδοτήσεις καὶ τὰς δεκαετεῖς πιστώσεις προικακτησιῶν, καθὼς καὶ διὰ τὰ ἐπὶ δεκαετεῖ πιστώσει ἀπαλλοτριωθέντα ὀρθαρτὰ κτήματα. Τὸ μέτρον τοῦτο δὲν πρέπει νὰ βραδύνῃ, καθόσον ἐπὶ τῶν αὐτῶν βάσεων τῶν προηγηθέντων δύο Νομοσχεδίων στηριζόμενον εἶναι δικαιοσύνῃ ὀφειλομένη εἰς τοὺς προικοδοτηθέντας ἢ ἀγοράσαντας ἐθνικὰ κτήματα, καὶ παρέχει συνάμα τὰ μέσα τοῦ νὰ τακτοποιηθῇ καὶ αὐτὴ ἡ σχέσις τοῦ δημοσίου μὲ τοὺς ἰδιώτας μὲ ἀμοιβαῖον τῶν μερῶν ὄφελος. Τοιουτοτρόπως, Κύριοι, δίδεται ἓν πέρας εἰς τὴν ἀνώμαλον ταύτην κατάστασιν τῶν παλαιῶν χρεῶν, καὶ τὸ δημόσιον ἐμβαίνει εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ τί ἔχει ἐτησίως νὰ λαμβάνῃ ἀπ' αὐτὰς τὰς ὀφειλὰς καὶ τὰς συμφωνίας, καὶ ἐν συντόμῳ ποῖα χρέη εἶναι πραγματικά. Ἐκ τούτων βλέπετε ὅτι ἕως ἐδῶ τὸ αὐτόματον δὲν διέπει τὴν τύχην τοῦ τόπου τούτου.

Ἔρχεται μετὰ ταῦτα τὸ περὶ διαθέσεως τῶν ὀφαρτῶν κτημάτων ἀντικείμενον. Δὲν ἠξεύρω ποίους ἔχει ἄλλους ἰσχυροὺς λόγους ἡ ἐπιτροπὴ διὰ νὰ θεωρῇ τὴν ἐκποίησιν αὐτῶν τῶν κτημάτων ἐπιβλαβῆ· λέγω, ἄλλους λόγους, διότι οἱ ἐπιφερόμενοι εἰς τὴν ἔκθεσίν της εἶναι ὅλως ἀνίσχυροι. Τὸ Ὑπουργεῖον ὅμως πειθόμενον ἐκ τῆς πείρας, ὅτι τὸ ἀδιάθετον αὐτῶν τῶν κτημάτων ἔφερε τὴν καταστροφήν των, φρονεῖ, ὅτι πρέπει νὰ διατεθῶσιν ὁριστικῶς καὶ ὅτι τάχιστα, ὄχι μόνον διότι ἀναμφιβόλως θέλει ἔχει τὸ δημόσιον διαρκῆ τινα πόρον ἐξ αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ παραιτέρω διατήρησις αὐτῶν εἰς ἣν εὑρίσκονται κατάστασιν θέλει καταστρέψει καὶ τὴν εἰσέτι διατηρουμένην μικρὰν αὐτῶν ἀξίαν. Διὰ ταῦτα ὑπέβαλον περὶ τούτου Νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλήν, τὸ ὁποῖον ἀρῶ καταρτισθῇ διὰ τῆς ψήφου τοῦ Σώματος ἐκείνου θέλω φέρει ἐνώπιόν σας. Τότε ἀναπτύσσονται οἱ ὑπὲρ καὶ κατὰ λόγοι καὶ μένει εἰς τὴν Γερουσίαν νὰ κρίνῃ ποῖοι εἶναι οἱ ἰσχυρότεροι.

Βλέπετε, Κύριοι, ὅτι καὶ ἕως ἐδῶ πούποτε δὲν ἀπηντήσαμεν τὸ αὐτόματον.

Ἔρχεται ὁ κλάδος τῶν μεταλλείων καὶ ὀρυκτῶν. Γνωρίζετε ὅλα, ὅσα διέτρεξαν διὰ τὴν κτῆσιν τοῦ ὀρυκτοῦ τῆς Σμύριδος. Πολλαὶ προσπάθειαι κατεβλήθησαν, διάφοροι ἐπιβουλαὶ ἔλαβον χώραν, διὰ ν' ἀποσπάσουν ἀπὸ τὸ δημόσιον τὸ ὀρυκτὸν τοῦτο, τοῦ ὁποίου ἡ πρόσοδος εἶναι ἴση καὶ μεγαλητέρα ἀπὸ τὴν τῶν ἐλαιώνων. Διὰ τῶν προσπαθειῶν τῆς Κυβερνήσεως οὐ μόνον ἐξησφαλίσθη εἰς τὸ δημόσιον τὸ νόμιμα τοῦτο, ἀλλὰ καὶ κατωρθώθη νὰ κλεισθῇ συμφωνία μ' ἕνα ἔντιμον Ἄγγλον, δυνάμει τῆς ὁποίας θέλει ἀπολαμβάνει ἐπὶ δεκαετίαν συνεχῆ τὸ δημόσιον ὄφελ. 440,400 κατ' ἔτος. Ἀπῃτεῖτο ἀναμφιβόλως ἰδιαίτερος ζῆλος καὶ ἰδιάζουσα πρόνοια διὰ νὰ κατορθωθῇ αὐτὸ τὸ μέγα ἔργον, καὶ μαλλοντοῦτο ἡ ἐπιτροπή σας οὐδὲ τοῦτο συγκατετέθη νὰ ἐξαιρέσῃ ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ αὐτομάτου. Ἄλλο ὀρυκτὸν αἱ μυλόπετραι τῆς Μήλου ἐφείλκυσαν τὴν ἰδιαιτέραν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως. Ἱκανὰς ὥρας ἀπέχει τὸ λατομεῖον ἀπὸ τὴν πόλιν· ὡς ἀποθήκη δὲ τῶν ἐξορυττομένων πετρῶν ἐχρησίμευεν ἓν ὑπαίθριον κείμενον μακρὰν τῆς πόλεως καὶ ἐκτεθειμένον εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ τυχόντος. Ἐντεῦθεν ἡ καθημερινὴ ὑπεξαίρεσις ἐλάττωνε τὴν πρόσοδον τοῦ δημοσίου, τὸ δὲ ὀρυκτὸν ἐκτεθειμένον ἀκαταπαύστως εἰς τὰς ἐπιῤῥοὰς τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ τῶν στοιχείων ἔχανεν ἐπαισθητῶς τὴν ἀξίαν του· πρὸς ἀξασφάλισιν αὐτῆς τῆς ἀξιολόγου προσόδου ἐλήφθησαν τὰ ἑξῆς μέτρα.

α.) Ἀνηγέρθη περίβολος καὶ κατάστημα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐναποτιθέμεναι αἱ πέτραι δὲν διαρπάζονται οὐδὲ προσβάλλονται ἀπὸ τὰς ἀτμοσφαιρικὰς ἐπιῤῥοὰς καὶ διατηροῦσι τοιουτοτρόπως τὴν ἀξίαν των πλήρη. β.) Κατεσκευάσθη ὁδὸς ἐκ τοῦ καταστήματος μέχρι τοῦ λατομείου καὶ ἐστάλη ἐπὶ τούτῳ ἅμαξα ἐντεῦθεν μὲ δύο καλοὺς ἵππους, καὶ δι' αὐτῆς μετακομίζόμεναι αἱ πέτραι δὲν βλάπτονται πλέον ὡς καὶ πρότερον κατὰ τὴν μετακόμισιν. Τοιουτοτρόπως ἐτέθη τοῦ λοιποῦ φραγμὸς εἰς τὴν ἄλλοτε γιγνομένην διαρπαγὴν τῶν μυλοπετρῶν, καὶ τὸ δημόσιον ἔχει ἐντεῦθεν κανονικὴν καὶ ἀξιόχρεων πρόσοδον ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὀρυκτοῦ.

Ἡ ὑπηρεσία τῶν ἁλάτων ἐφείλκυσεν ἰδιαζόντως τὴν προσοχὴν τοῦ Ὑπουργείου· ἄλλοτε τὰ ἅλατα κατεργαζόμενα ἐπεσωρεύοντο εἰς τὸ ὑπαίθριον, ὡς μὴ ὑπαρχουσῶν τῶν ἀναγκαίων πρὸς ἀποταμίευσιν ἀποθηκῶν· ἀλλ' ἐκ τοῦ μέτρου τούτου ὄχι μόνον αἱ

καταπίστευσαι βροχαὶ ἐξηφάνιζον πολλάκις μέγα ποσόν, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλο ποσὸν διηρπάζετο. Μεχρισοῦ βαθμηδὸν ἐνεργηθῶσιν ἀπῆλθαι ἐλήφθη τὸ μέτρον τοῦ νὰ διανέμωνται τὰ ἅλατα ἀπὸ τὰς κεντρικὰς εἰς τὰς εἰδικὰς ἀποθήκας ἅμα ἤθελον κατεργασθῆ, καὶ τοιουτοτρόπως ἀπεμακρύνθησαν αἱ ἀφορμαὶ τῆς καταστροφῆς καὶ τῆς διαρπαγῆς μεγάλων ποσοτήτων. Ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῆς μὴ ἐγκαίρου μετακομίσεως τῶν ἁλάτων εἰς τὰς εἰδικὰς ἀποθήκας συνέβαινε πολλάκις νὰ μένωσι διάφοροι πόλεις καὶ χῶραι ἐστερημέναι ἅλατος, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ λαθραία εἰσαγωγὴ τῶν ξένων ἁλάτων ἐλάμβανε χώραν, καὶ ἐπομένως καὶ ὁ τύπος ἐπλήρωνεν ἀκριβὰ τὴν ἀξίαν αὐτῶν, καὶ τὸ δημόσιον ἐστερεῖτο μέγα μέρος τῶν νομίμων εἰσοδημάτων του, τὸ ὑπουργεῖον ἔλαβε τὸ μέτρον ὄχι μόνον ἐγκαίρως, καθὰ ἐρρέθη, νὰ προμηθεύῃ μὲ τὸ ἀναγκαῖον ἅλας τὰς εἰδικὰς ἀποθήκας, ἀλλὰ καὶ νὰ συστήσῃ νέας ἀποθήκας εἰς πόλεις, ὅπου δὲν ὑπῆρχον πρότερον, ἄνευ αὐξήσεως δαπάνης, καὶ τοιαῦται εἶναι: ἡ Ἴτέα, ἡ Ἄνδρος, ἡ Θήρα, ἡ Κάρυστος καὶ αἱ Σπέτσαι. Ἐκτὸς τούτων ἐλήφθη τὸ μέτρον καὶ καθαρίζωνται αἱ περὶ τὴν ἁλικὴν Θερμυσίας διώρυγες ἄνευ αὐξήσεως τῶν ἐτησίων ἐξόδων τῆς καλλιεργείας· ἐπεσκευάσθησαν αἱ ἁλαταποθῆκαι Δομβραίνης, Κυλλήνης, Μύλων Ναυπλίας, Καλαμακίου, Γατζῆ Ἀμφίας, Ναυπάκτου, Πυλίας, Δόπρης Μεσολογγίου καὶ Πειραιῶς. Συνετάχθησαν σχέδια καὶ προϋπολογισμοὶ διὰ κατασκευὴν νέων εἰς Ἀνάβυσσον καὶ Καλάμας, τῶν ὁποίων τὸ ἔξοδον εἶναι καταχωρημένον εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν προϋπολογισμόν· ἐλήφθη ἐκτὸς τούτων τὸ μέτρον νὰ προεξελέγχωνται οἱ λογαριασμοὶ ἑκάστου ὑπολόγου εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἅμα ἐκκενουμένης ἑκάστης ἀποθήκης, διὰ νὰ ἐκλείπωσιν αἰσυνήθεις ἀνωμαλίαι, αἵτινες συνέβαινον περὶ τὴν κανονικὴν ἐξέλεγξιν τῆς διαχειρίσεως τῶν ὑπολόγων ὡς ἐκ τῆς μεταβολῆς τῶν προσώπων. Παρετήρησα ὅτι χορηγεῖται ὑπὸ τοῦ νόμου φόρα εἰς μὲν τὰς γενικὰς ἀποθήκας 8 τοῖς 0|0 εἰς δὲ τὰς εἰδικὰς 6 0|0. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ χορηγουμένη εἰς τὰς γενικὰς ἀποθήκας φόρα τῶν 8 τοῖς 0|0 δὲν λαμβάνει χώραν, διότι δὲν γίνονται λιανικαὶ πωλήσεις, ἀλλὰ μόναν μεταφοραὶ ἁλάτων εἰς τὰς εἰδικάς, ἔλαβον τὴν πρόνοιαν νὰ κάμω βαθμηδὸν ἰδιαιτέρας συμφωνίας καὶ ἐσυμφώνησα ἤδη μὲ δύο ἀποθηκαρίους τιμίους ἕνα εἰς Μεσολόγγιον καὶ ἕνα εἰς Ἀνάβυσσον μὲ φόραν 3 τοῖς 0|0. Ἐκ τῆς συμφωνίας ταύτης θέλει ἔχει ἐτησίως τὸ δημόσιον 250,000 ὀκάδων ἅλατος ἀξίας δραχμῶν 20,000. Χρεωστῶ δὲ νὰ ὁμολογήσω, ὅτι καὶ πρὸ τῆς συμφωνίας ταύτης

καὶ συνεπείᾳ τῶν ληφθέντων μέτρων ὁ ἀποθηκάριος Μεσολογγίου ἔβλαπτε προλαβόντως κατὰ τὴν ἐκκαθάρισιν μιᾶς ἑτησίας διαχειρίσεώς του ὠφέλειαν ἐντὸς τῆς νομίμου φόρας ἐξ ὀκάδων 160 000 περίπου ἅλατος, ἤ δραχ. 12,000 καὶ ἐπάνω, καθότι ἐπὶ ἑνὸς ποσοῦ 2,300,000 περίπου ὀκάδων ἐπαρουσίασε φόραν 19,000 μόνον ὀκάδων ἀντὶ 180 περίπου χιλιάδων. Διὰ νὰ πληροφορηθῆτε πόσον ἐξησθένησε τὸ δημόσιον ἐκ τῆς νομίμου λεγομένης φόρας καὶ πόσον βαθμηδὸν ἠλαττώθη ἡ ὑπέρβασις, θέτω ὑπὸ τὰς ὄψεις σας πίνακα συγκριτικόν, ἐξ οὗ ἐξάγεται τὸ ἑπόμενον ἀποτέλεσμα.

	Φόραι	παραδεχθεῖσαι	παράνομοι.
1850.	ὀκ	940,988.	614,806.
1851.	»	654,085.	148,489.
1852.	»	349,202.	38,833.

Δάση.

Ἡ ὑπηρεσία τῶν δασῶν εἶναι, ὡς γνωρίζετε, σπουδαιοτάτη, λίαν καὶ ἔχει ἀνάγκην ἰδιαιτέρας διοργανώσεως. Εἰς ἄλλα ἔθνη ὑπάρχει εἰδικὴ περὶ τούτων νομοθεσία· ἡ παρ' ἡμῖν ἰσχύουσα ὅλοι γνωρίζετε πόσον εἶναι ἐλλιπὴς καὶ διὰ τοῦτο ἀναπαρκὴς εἰς τὸ νὰ διατηρήσῃ τὰ δάση εἰς τὴν δέουσαν κατάστασιν καὶ νὰ χορηγήσῃ συνάμα εἰς τὸ δημόσιον ἀνάλογον τῆς ἐκτάσεως καὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν πρόσοδον.

Ἐθεώρησα ἀναγκαῖον πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ συμπληρωθῇ ἡ περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως ὡς καὶ ἡ περὶ τοῦ ποινικοῦ μέρους αὐτῶν νομοθεσία· ἐπιτροπὴ εἰδημόνων συνέταξε, καὶ ἐπιθεωροῦνται ἤδη τὰ περὶ τούτων νομοσχέδια, ἅτινα θέλω προσπαθήσει νὰ φέρω δσον ἐνεστι τάχιον ἐνώπιον τῶν Βουλῶν. Ἐντούτοις οὐδέποτε δὲν παρημελήθη ἐκ τῶν ἀφορώντων τὴν διατήρησιν τῶν δασῶν καὶ τὴν αὔξησιν τῆς προσόδου αὐτῶν· ἔχομεν κατὰ συνέπειαν αὔξησιν δραχ. 156,000 κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη.

Λειβάδια.

Τὸ ἀντικείμενον τῶν λειβαδίων, περὶ οὗ γίνεται πολὺς λόγος εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἐπισχάλησε πολὺ τὴν προσοχήν μου. Ὁ περὶ φορολογίας τῶν ζώων νόμος ἐν ἄρθρῳ 18 ἐπιβάλλει ῥητῶς εἰς τὸν ὑπουργὸν τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ φέρῃ εἰς τὰς Βουλὰς τὸ ἀνῆκον νομοσχέδιον· ποῖαι δὲ θέλουν εἶσθαι αἱ βάσεις αὐτοῦ δὲν εἶναι τοῦ παρόντος καιροῦ νὰ τὸ ἐξετάσωμεν· ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ δὲν εἶχε λόγον νὰ ἐπικρίνῃ τὸν ὑπουργὸν δύτι

ἔκαμε λόγον περὶ ὑποχρεώσεως, τὴν ὁποίαν ὁ νόμος ἐπέβαλλεν εἰς αὐτόν.

Ἐκκλησιας. κτήματα.

Ἐπέστησεν οὐχ ἧττον τὴν προσοχὴν ἡ Κυβέρνησις καὶ εἰς τὴν ἐπωφελῆ διάθεσιν τῶν ἐκκλησιας. κτημάτιων. Συνεννοήθην μὲ τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν, καὶ παρασκευάζεται νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον δὲν θέλει βραδύνει νὰ τεθῇ ὑπὸ τὰς ὄψεις τῶν Βουλῶν.

Χαρτόσημον.

Τὸ χαρτόσημον εἶναι εἷς ἐκ τῶν σημαντικωτέρων πόρων τοῦ δημοσίου· διὰ ταῦτα δὲν διέρυγεν οὐδ᾽ ἡ διοίκησις τούτου τὴν ἰδιαιτέραν μέριμναν τοῦ ὑπουργείου. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων μέτρων, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος εἰς τὰς δύο ἐκθέσεις τῶν προϋπολογισμῶν **1852** καὶ **1853**, ἐλήφθη καὶ ἡ φροντὶς τῆς ἐξελέγξεως τῶν πιστωσίμων ἀρχῶν, ἅτις ποτὲ πρότερον δὲν εἶχεν ἐνεργηθῇ, καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ μεγαλήτερον ποσὸν τῶν πιστώσεων τούτων ἔμενεν εἰς χεῖρας τῶν ἀρχῶν, αἵτινες εἶχον τὴν διαχείρισιν. Τὸ μέτρον τοῦτο ἔφερε τὸ ἀξιόλογον ἀποτέλεσμα τοῦ νὰ αὐξήσῃ ἐπαισθητῶς ἡ πρόσοδος αὕτη τοῦ δημοσίου κατὰ τὸ **1852**. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐβεβαιώθη ἔσοδον ἐκ χαρτοσήμου κατὰ δραχμὰς **1,282,648**. Αὔξησις κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη **1851** καὶ **1852** πρὸς τὰ δύο προηγούμενα **1849** καὶ **1850** ἐκ δραχ. **344 642**.

Δίκαι.

Θέλει σᾶς φανῇ παράδοξον, Κύριοι, ἐὰν ἔρχωμαι νὰ ὁμιλήσω καὶ περὶ τῶν δικῶν τοῦ δημοσίου ὡς περὶ ἑνὸς σπουδαίου κλάδου τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας. Ἐὰν εὑρισκόμην εἰς τὴν ἕδραν τοῦ γερουσιαστοῦ ἤθελον ἀπευθύνει μίαν ἁπλουστάτην ἐρώτησιν εἰς τὸν ὑπουργόν: ἤθελον τὸν ἐρωτήσει· πόσαι εἶναι αἱ δίκαι τοῦ δημοσίου· καὶ αὐτὴ ἡ παράδοξος ἐκ πρώτης ὄψεως ἐρώτησις εἶναι οὐχ ἧττον σπουδαιοτάτη, καθότι μετὰ πολλὰς προσπαθείας μόλις πρὸ ὀλίγου κατωρθώθη νὰ συμπληρωθῇ ἐν τῷ ὑπουργείῳ πίναξ τῶν δικῶν. Πρὸ τούτου δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀπορῇ πᾶς τις ἐὰν δίκαι τοῦ δημοσίου ἀνετράπησαν ἢ παρεγράφησαν καὶ ἐὰν ἐκ τούτου οὐσιωδῶς ἐζημιώθη τὸ δημόσιον. Κατὰ τὸν ἤδη συνταχθέντα πίνακα ἡ κατάστασις τῶν δικῶν τοῦ δημοσίου ἐμφαίνεται εἰς τὴν ἀκόλουθον περιληπτικὴν σημείωσιν.

Ἐκκρεμεῖς δίκαι.

Ἐνώπιον τοῦ πρωτοδικείου		Ἀθηνῶν	40.
»		Καλαμῶν	80.
»		Λαμίας	56.

»		Μεσολογγίου	41.
»		Ναυπλίας	25.
»		Πατρῶν	53.
»		Σπάρτης	32.
»		Σύρου	3.
»		Τριπόλεως	34.
»		Χαλκίδος	31.
«	τοῦ ἐφετείου	Ἀθηνῶν	56.
»		Ναυπλίας	35.
»	τοῦ Ἀρείου	Πάγου	16.
		τὸ ὅλον	502.

Ἐνταῦθα δὲν συμπεριλαμβάνονται.

α.) Δίκαι μεταξὺ ταμιῶν καὶ ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου πηγάζουσαι ἀπὸ τὴν καταδίωξιν.

β'.) Δίκαι, αἵτινες διὰ τὸ ἀσήμαντον τοῦ ἀντικειμένου αὐτῶν δὲν ἐσημειώθησαν μὲν εἰς τὸν εἰρημένον πίνακα, ἐξεδικάσθησαν δὲ ὑπὲρ τοῦ δημοσίου, καὶ ἀναβαίνουσιν ὑπὲρ τὰς **80**. καὶ

γ'.) Δίκαι ἐκδικασθεῖσαι ὁριστικῶς ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἀπὸ τοῦ ἔτους **1850** μέχρι τοῦδε, ἐκ τῶν ὁποίων **56** εἶναι προσωπικαὶ καὶ ἀφορῶσιν ἀπαιτήσεις χρηματικὰς δύο περίπου ἑκατομμυρίων δραχμῶν, **49** δὲ πραγματικαὶ ἀξίας πολὺ μεγαλητέρας.

Εἶναι χρεία νὰ προσθέσω ἐνταῦθα, ὅτι, ἐὰν κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς σας τὸ αὐτόματον ἐπεκράτει, τὸ δημόσιον ἤθελεν ἔχει ἐναντίον του ὅλας τὰς δίκας;

Τελωνεῖα.

Πολὺς πολλάκις ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ τελωνιακοῦ κλάδου καὶ περὶ τῶν ὑπαρχουσῶν εἰς αὐτὸν ἐλλείψεων· ἀλλὰ ποτὲ ἴσως δὲν ἠθελήσαμεν νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὴν ἀληθῆ πηγὴν τοῦ κακοῦ. Ὁ τελωνιακὸς κλάδος, κάνεις ἴσως δὲν θέλει πιστεύσει, εἰσέτι διευθύνεται κυρίως ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ διοργανισμοῦ, τὸν ὁποῖον προχείρως τὸ κατ᾽ ἀρχὰς ἔλαβεν ἐπὶ τοῦ ἀοιδίμου Κυβερνήτου, καθότι, ἂν καὶ κατὰ τὸ **1843** ἐξεδόθη νόμος περὶ διοργανισμοῦ τῶν τελωνείων, ὁ νόμος οὗτος κανονίζει μόνον τὰ τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῆς μισθοδοσίας αὐτοῦ, καθὼς καὶ τὴν ἄλλην τελωνιακὴν ὑπηρεσίαν, ἡ διατύπωσις ὅμως μένει ἡ αὐτὴ, ὡς εἶχεν ἐκδοθῇ ἐπὶ Κυβερνήτου. Ἀλλ᾽ ἡ διατύπωσις αὕτη δὲν προνοεῖ καὶ δὲν περιλαμβάνει, εἰμὴ πολλὰ ὀλίγα εἴδη, ὅσα κατ᾽ ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἦσαν τὰ συνήθως εἰσαγόμενα καὶ ἐξαγόμενα, τὰ δὲ λοιπὰ ὅλα, ὅσα ἡ μετὰ ταῦτα ἀνάπτυξις τῶν ἀναγκῶν

τοῦ τόπου ἔβαλεν εἰς κυκλοφορίαν, μένουν εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ὑπαλλήλων. Γνωρίζετε πόσον δύσκολον εἶναι τὸ ἔργον τῆς ἀκριβοῦς ἐκτιμήσεως. Ἐὰν καὶ εἰς αὐτὰ τὰ πρὸ αἰώνων σιτοτηρεῖα κράτη τοιοῦτοι εἰδικοὶ ὑπάλληλοι εἶναι σπανιοι, ἡ ἔλλειψις αὕτη παρ' ἡμῖν εἶναι πολὺ πλέον ἐπαισθητή. Ἐντεῦθεν λαμβάνουν χώραν ἐλλείψεις ἄλλοτε πρὸς ζημίαν τῶν ἰδιωτῶν καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρὸς ζημίαν τοῦ δημοσίου, καὶ ἐν τοσούτῳ δὲν δυνάμεθα νὰ μεμφθῶμεν κανένα.

Ὅταν ἡ νομοθεσία ἀφίνῃ ἀκανόνιστα τοσοῦτον οὐσιώδη ἀντικείμενα, ἐπόμενον εἶναι νὰ λάβωσι χώραν καὶ ἄτοπα. Ὅλα τὰ ὑπουργεῖα ἠσθάνθησαν ἀλληλοδιαδόχως τὸ μέγα τοῦτο κενὸν καὶ ἐπροσπάθησαν νὰ τὸ πληρώσουν· ἐπιτροπαὶ ἀλλεπαλλήλοι ἐσυστήθησαν καὶ εἰργάσθησαν· ἔργον ὁμοιότατα πολύπονον εἶχε καταρτισθῇ, ἀλλ' ὅταν ἔλαβον γνῶσιν αὐτοῦ ἅμα ἀναλαβόντων τὴν διοίκησιν τῶν οἰκονομικῶν πραγμάτων ἐνόμισα, ὅτι ἠδύνατο νὰ γίνῃ τελειότερον. Ἐπεφόρτισα κατὰ συνέπειαν ἕνα τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἐχόντων εἰδικὴν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἱκανότητα, ὅστις μετὰ πολύπονον ἐργασίαν ἑνὸς ἔτους καὶ ἐπέκεινα ἔφερεν εἰς πέρας καὶ μοὶ ὑπέβαλεν ἔργον ὅσον ἐνήγγιζεται πλῆρες. Κατ' αὐτὸ τὰ διατιμώμενα εἴδη φθάνουσιν εἰς τὸ ποσὸν τῶν **1400**, ἐνῷ κατὰ τὰ ἀποτελέσματα τῶν πρὸ τούτου συνηθειτῶν ἐπιτροπῶν τὸ ποσὸν τῶν διατιμωμένων εἰδῶν περιωρίζετο εἰς **1101**· ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἀγνοεῖ πόσαι δυσχέρειαι συναδεύουν τὸν καταρτισμὸν τοῦ ἔργου, καθότι ἡ διατίμησις ἀφορᾷ οὐ μόνον τὰ συμφέροντα τῶν ἡμεδαπῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν ξένων καὶ ἀπαιτεῖται πολλὴ προσοχὴ καὶ μεγάλη βάσανος. Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, Κύριοι, εἶναι ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ Β. Διάταγμα τοῦ **1836** πρέπει νὰ διτλῇ τὴν προσέτασιν μιᾶς συναλλάσεως τῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων. Τὴν συγκάλεσιν τῆς συναλλάσεως ταύτης ἐπροκάλεσα καὶ μετ' ὀλίγον συγκροτεῖται, καὶ ἡ διατίμησις τίθεται ὑπὸ τὴν συζήτησιν αὐτῆς· τὸ δὲ ἀποτέλεσμα ἐγκαίρως θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὰς Βουλάς. Ἐν τούτοις τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἐρρύτισεν ἐκ τῶν ἐγόντων νὰ βελτιώσῃ ὅσον ἐπιτρέπει ὁ ἐν ἰσχύϊ ὀργανισμὸς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Τελωνείων, καὶ φρονῶ, ὅτι τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἐμπορίου ἀρκετὰ ἐξησφαλίσθησαν. Ἐβλέφθη ἡ δέουσα πρόνοια νὰ κατασκευασθῇ κατάστημα ἐν Καλάμαις καὶ νὰ ἐπεκταθῇ τὸ ἐν Πάτραις ἀπλέστατον, καὶ ὡκοδομήθησαν φυλάκεια ὅπου ἦσαν ἀναγκαῖα. Ἐχορηγήθησαν εἰς τὰ σημαντικώτερα τελωνεῖα αἱ ἀναγκαῖαι λέμβοι καὶ αἱ

ἐνεργούμεναι δι' αὐτῶν ἐπιτηρήσεις, καθὼς καὶ ἄλλα ἀνάλογα μέτρα περιέστειλαν ἐπὶ πολὺ τὰ λαθρεμπόρια. Πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν κατεστάθησαν καὶ ὅπου ἦτον δυνατὸν ἀκταιωροί. Ὅλα ταῦτα βεβαιοῦσιν ὅτι πρόνοια κυβερνητικὴ ἀκολουθεῖ τὸν σημαντικὸν κλάδον τῶν τελωνείων.

Λείπεται ἤδη, ἡ ἐπιθεώρησις τῶν κλάδων, τοὺς ὁποίους περιλαμβάνει τὸ κεφάλαιον Λ'. τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων. Θέλω προσπαθήσει νὰ σᾶς ἐκθέσω τὰ οὐσιωδέστερα μέρη αὐτοῦ μὲ τὴν δυνατὴν βραχυλογίαν. Ἐπειδὴ ὅμως ἐνταῦθα πράξεται περὶ τῆς σημαντικωτέρας προσόδου τοῦ δημοσίου θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὲ ἀκροασθῆτε μετὰ προσοχῆς. Ἀπαιτῶ πλήρη ἐξέλεγξιν τῶν πράξεών μου. Τοιαύτη ἐξέλεγξις θέλει σᾶς δώσει τὸ ἀκριβὲς μέτρον τῶν ἐκρράσεων καὶ ἐπειρίσεων τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἄμπελοι

Κατὰ τὸ **1845** ἐγένετο γενικὴ τῶν ἀμπέλων καταμέτρησις· ἀλλ' αὕτη ἐνηργήθη ἀπὸ πρακτικοὺς πραγματογνώμονας, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔργον τέλειον. Ἐκτὸς τούτου ἐξ ἐκείνης τῆς ἐποχῆς πολλαὶ ἀμπελοι ἐνελειωθεῖσαι ἔμειναν ἀφορολόγητοι. Ἔπρεπε νὰ γενειοθῇ καὶ αὐτὴ ἡ ἐργασία εἰς τρόπον, ὥστε ἡ ἀρχὴ τῆς ἰσότητος τῆς φορολογίας νὰ τηρηθῇ· ἄλλοι παρὰ τοὺς ἐπιστήμονας γεωμέτρας δὲν ἠδύναντο νὰ χρησιμεύσουν εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον· ἀλλὰ γεωμέτρας ὀλίγους ἔχομεν· διὰ τοῦτο καὶ συνεννοηθεὶς μὲ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν ἐνήργησα τὴν ἐπιστημονικὴν καταμέτρησιν κατὰ τὸ παρελθὸν εἰς ἑπτὰ μόνον ἐπαρχίας ὀλίγους δήμους. Τὸ ἀποτέλεσμα ἐστάθη διπλοῦν· α' ὡς πρὸς τὸ ἐσοδον ἐλάβομεν αὔξησιν ἐκ δραχμῶν 40,000 καὶ 6') κατωρθώθησαν χωρογραφικαὶ χάρται διὰ τὰς καταμετρηθείσας ἀμπέλους, οἵτινες θέλουν σχηματίσει βαθμηδὸν ἓν ἀξιόλογον κτηματολόγιον ἀμπέλων.

Τὸ μέτρον τῆς βαθμιαίας καταμετρήσεως θέλει ἐξακολουθεῖ τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἐφέτος καὶ κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη, καὶ μετ' ὀλίγα ἔτη θέλομεν ἀποκτήσει πλήρες κτηματολόγιον τῶν ἀμπέλων ἀφ' ἑνὸς, καὶ ἀφ' ἑτέρου θέλει αὐξήσει σημαντικὰ τὰ ἐκ τῶν ἀμπέλων ἔσοδον.

Σταφὶς

Τὸ προϊὸν τῆς σταφίδος μᾶς ἐπασχόλησεν οὐσιωδῶς. Εἰς τὸ προϊὸν τοῦτο πολλαπλασιαζόμενον κατ' ἔτος ἔπρεπε νὰ δώσωσιν ὅλαι αἱ δυναταὶ εὐκολίαι. Τὸν σκοπὸν τοῦτον πληροῦσι νέαι

σπουδαῖαι διατάξεις, αἵτινες εἰσήχθησαν εἰς τὸ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ 1854 νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται ἤδη ὑπὸ συζήτησιν ἐν τῇ Βουλῇ. Ἐὰν αἱ περιστάσεις τὸ ἀπαιτήσωσιν, αὐτὰς ταύτας τὰς διατάξεις δὲν εἶναι δύσκολον νὰ βάλωμεν εἰς ἰσχὺν δι' εἰδικοῦ νόμου καὶ διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος.

Ἐπιτηδεύματα καὶ οἰκοδομαί.

Κατεβλήθησαν αἱ δέουσαι προσπάθειαι καὶ ἡ βεβαίωσις τῶν ἐπὶ τῶν Οἰκοδομῶν καὶ Ἐπιτηδευμάτων φόρων γίνεται ἐγκαίρως· τινὰ ἐπιτηδεύματα μένοντα ἀφορολόγητα πρὸ πολλοῦ ὑπεβλήθησαν εἰς τὸν νόμιμον φόρον δυνάμει ταῦ ἄρθ. 5 τοῦ ἰσχύοντος νόμου, καὶ ἐντεῦθεν καθὼς καὶ δι' ὅλων τῶν λοιπῶν ληφθέντων μέτρων τὸ ἐξ αὐτῶν τῶν κλάδων ἐσοδον ἐλαβεν αὔξησιν.

Εἶναι ὅμως βέβαιον, ὅτι ἀπαιτεῖται οἱ ἀφορῶντες αὐτοὺς νόμοι νὰ λάβωσι τὴν ἀπαιτουμένην ἀνάπτυξιν, καὶ τοῦτο θέλω πράξει εὐθὺς ὅταν αἱ ἄλλαι ἀσχολίαι μοὶ τὸ ἐπιτρέψωσι. Γνωρίζετε, Κύριοι, ὅτι ἡ κατασκευὴ νόμων δὲν εἶναι ἐκ τῶν εὐχερεστέρων ἔργων.

Ζῶα καὶ μελίσσια.

Τὸ σύστημα τῆς δηλώσεως εἰς τὴν φορολογίαν τῶν ζώων καὶ τῶν μελισσίων παρ' ὀλίγον ἤθελεν ἐκλείψει, ἐὰν ἡ Κυβέρνησις δὲν κατέβαλλε προσπαθείας διὰ νὰ κάμῃ νὰ ἐννοήσωσιν οἱ λαοὶ πόσον εὐεργετικὸν ἦτον δι' αὐτούς. Ἡ πρόοδος, τὴν ὁποίαν ἀπαντᾶτε εἰς τὸν ὑποβαλλόμενον πίνακα ὡς πρὸς τὴν δήλωσιν εἶναι μία ἀδιαφιλονείκητος ἀπόδειξις τοῦ ὅτι αἱ ἐπενεχθεῖσαι τροποποιήσεις εἰς τὸν περὶ φορολογίας τῶν ζώων νόμον τοῦ 1852, καθὼς καὶ ἡ κατάλληλος ἐφαρμογὴ αὐτοῦ παρὰ τῆς ἐξουσίας ἔφεροντὰ πλέον εὐάρεστα ἀποτελέσματα διὰ τὸν λαὸν καὶ διὰ τὸ Δημόσιον.

Ἐρχόμεθα ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ τελευταίου καὶ ἀξιολογωτέρου κλάδου τῶν δημητριακῶν καρπῶν. Δὲν ἀγνοεῖτε ὅτι ὁ κλάδος οὗτος δίδει ἐτησίως ἀπὸ 3,600,000 ἕως 5,000,000 δραχμάς, ποσὸν ἴσον μὲ τὸ τρίτον τῶν ἐνιαυσίων τοῦ Κράτους εἰσοδημάτων. Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐλκύω τὴν προσοχήν σας τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον πρόκειται περὶ ἑνὸς σημαντικοῦ ἐσόδου καὶ ἡ διαχείρισις αὐτοῦ εἶναι ἐκ τῶν λίαν ἀκροσφαλῶν. Ὅλα τὰ λοιπὰ ἔσοδα βεβαιοῦνται ἅπαξ, ἀλλ' οἱ δημητριακοὶ καρποὶ βεβαιοῦνται δίς, ὡς γνωρίζετε, τὸ πρῶτον εἰς εἶδος καὶ τὸ δεύτερον εἰς χρήματα· θέλω ἴδει πῶς διέλθει μὲ τὴν δυνατὴν συντομίαν τὸ μέρος τοῦτο τῆς διοικήσεως καθ'

ὅλας αὐτοῦ τὰς φάσεις, καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ ἀκούσητε καλῶς.

α') Ἐλήφθη ἡ δέουσα πρόνοια περὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ Δημοσίου ἐκ μέρους τῶν ἐνοικιαστῶν. Ὁ νόμος καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν καθὼς καὶ ἤδη ἀπήτει καὶ ἀπαιτεῖ ἀξιοχρέους ἐνοικιαστὰς καὶ ἐγγυητάς, ἀλλὰ μὴ τηρηθέντος ἀκριβῶς τοῦ ὅρου τούτου κατὰ τὸ παρελθὸν τὸ Δημόσιον ὑπέστη ζημίας. Τὸ ἄτοπον τοῦτο ἀπεφύγομεν ἤδη διότι ἄνευ κτηματικῶν ἐγγυήσεων ἡ ἐνοικίασις δὲν κατακυροῦται, καὶ ἐντεῦθεν τὸ Δημόσιον δὲν τρέχει τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ ζημιωθῇ.

β') Εἰς τὴν βεβαίωσιν τοῦ φόρου ἐλάμβαναν χώραν ὑπεξαιρέσεις ἐκ μέρους τῶν ἐνοικιαστῶν, συνεννοουμένων μὲ τοὺς φορολογουμένους, καὶ ἡ συγκέντρωσις τῶν καρπῶν εἰς τὰς δημοσίας ἀποθήκας ἐγίνετο βραδέως, καὶ ἐκτὸς τούτου πολλὰ ποσὰ καθυστέρουν καὶ εἰς χεῖρας τῶν φορολογουμένων καὶ εἰς χεῖρας τῶν ἐνοικιαστῶν· ἀλλ' ἤδη ἡ συγκέντρωσις γίνεται μὲ τὴν μεγαλητέραν ταχύτητα καὶ σπανίως κατώρθωσαν ἐνοικιασταὶ νὰ ὑπεξαιρέσουν δημοσίους καρπούς.

γ') Ἓν ἀπὸ τὰ ἄτοπα, τὰ ὁποῖα παρεκλύουν τὸν ἔλεγχον τῆς διαχειρίσεως τῶν καρπῶν, εἶναι ἡ ἔλλειψις τῶν ἰσολογισμῶν τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ τῶν ἀποθηκαρίων. Πολλοὶ τοιοῦτοι ἰσολογισμοὶ τοῦ παρελθόντος δὲν ὑπάρχουν, καὶ ἐντεῦθεν πολλὰ δικαιώματα τοῦ Δημοσίου καταχρατοῦνται χωρὶς νὰ ἔχῃ νομίμους τίτλους τὸ Δημόσιον νὰ καταδιώξῃ τοὺς ὀφειλέτας, τοὺς ὁποίους οὔτε γνωρίζει. Ἐκτὸς τούτου ἐλλείπουσι καὶ διαφόρων ἐνοικιαστῶν διπλότυπα φορολογίας, καὶ ἐντεῦθεν καθίσταται ἀδύνατον νὰ γνωρίσῃ τὸ Δημόσιον οὔτε ποῖος εἶναι ὁ ὀφειλέτης, οὔτε πόσα ὀφείλει. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1850 οἱ ἰσολογισμοὶ τῆς φορολογίας ἑκάστης ἐπαρχίας ὑποβάλλονται τακτικῶς εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἐξελεγχομένων ἐγκαίρως βεβαιοῦνται τὰ ὀφειλόμενα, καὶ πᾶσα ἀπώλεια τῶν δημοσίων δικαιωμάτων καθίσταται ἀδύνατος.

δ') Ὁ διορισμὸς τῶν ἀποθηκαρίων, ἤτοι ἡ ἐκλογὴ καὶ ἡ μισθοδοσία αὐτῶν εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων ἀντικειμένων, καὶ τὴν ἀποστολήν του ταύτην δὲν παρεγνώρισε τὸ ὑπουργεῖον. Ἐπειδὴ δὲ διοριζόμενοι οἱ ἀποθηκάριοι ἄνευ ἐγγυήσεων ὑπέπιπτον εἰς παρεκτροπὰς καὶ ἐζημίουν τὸ Δημόσιον χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἐξασφαλισθῇ ἐναντίον ὑπηρετῶν μὴ ἀξιοχρέων, ἔλαβον τὸ μέτρον νὰ μὴ διορίζωνται ὡς τοιοῦτοι, εἰμὴ ἐκεῖνοι, οἵτινες προσφέρουν ἐπὶ συμβολαιογράφῳ κτηματικὴν ἀνάλογον ἐγγύησιν ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ ἀποζημιώσῃ τὸ Δημόσιον διὰ πᾶσαν ἔλλειψιν καρπῶν· τὸ μέτρον τοῦτο ἐξησφάλισεν ἐν-

τελῶς τὸ δημόσιον, καὶ μέχρι τοῦ δὲ δὲν ἔχω νὰ ἀπαριθμήσω κέρδειαν ἐκ τούτου ζημίαν εἰς αὐτὸ· ἐφρόντισα ταυτοχρόνως ὥστε ὁ προσδιορισμὸς τῆς μισθοδοσίας τῶν ἀποθηκαρίων νὰ ἦναι μέτριος καὶ ἀνάλογος μὲ τὴν διαχείρισιν ἑκάστου. Γνωρίζετε, Κύριοι, ὅτι ἡ πρωτίστη ὑφετὴ τῆς διοικήσεως εἶναι ὁ ὅσον ἔνεστι περιορισμὸς τῶν ἐξόδων τῆς διαχειρίστως. Τὰ καλὰ ἀποτελέσματα τῶν μέτρων τούτων εὑρίσκετε, Κύριοι, εἰς τὸν ὁποῖον σᾶς ὑποβάλλω ὑπὸ στοιχ. Η. πίνακα τῆς κατὰ μῆνα μισθοδοσίας τῶν ἀποθηκαρίων κατὰ τὰ ἔτη 1848, 1850, 1851 καὶ 1852· ἐξ αὐτοῦ θέλετε μάθει μὲ εὐχαριστησίν σας, ὅτι, ἐνῷ κατὰ τὸ 1848 ἡ μισθοδοσία αὕτη ἀνεβαίνεν εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 16,250, κατὰ τὸ 1850 περιωρίσθη εἰς δραχ. 13,635, κατὰ τὸ 1851 εἰς δραχ. 8160 καὶ κατὰ τὸ 1852 εἰς μόνην δραχμὴν 6775· καὶ σημειώσατε, Κύριοι, ὅτι κατὰ τὸ 1848 ὅλον τὸ ποσὸν τῶν καρπῶν ἔρθασεν εἰς κοιλ. 1,280,000, ἐνῷ κατὰ τὸ 1852, ὁπότε ἡ μισθοδοσία περιωρίσθη εἰς δραχ. 6775, τὸ διαχειριζόμενον ποσὸν τῶν κοιλῶν ἀνέβαινεν εἰς 1,607,000.

ε') Μέτρα ἐπίσης προνοητικὰ καὶ οἰκονομικὰ ἐλήφθησαν καὶ διὰ τὴν ἐνοικίασιν τῶν ἀποθηκῶν, καθότι ὄχι μόνον ἐγένετο πρόνοια, ὥστε τὰ ἐνοίκια νὰ ἦναι μέτρια, ἀλλ' ἐπὶ τούτοις καὶ συμφωνεῖται, ὥστε, ὁσάκις πάθωσιν οἱ καρποὶ ὡς ἐκ τῆς κακῆς κατασκέσεως τῶν ἀποθηκῶν, νὰ ἀποζημιοῦται τὸ δημόσιον ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτήτας, καὶ ἡ συμφωνία αὕτη ἐστηρίχθη θρασκευτικῶς καὶ ἀγορρύστως. Διὰ νὰ πληροφορηθῆτε, Κύριοι, ποῖα ἐξάθησαν τὰ ἀποτελέσματα τα τοῦ μέτρου τούτου, σᾶς ὑποβάλλω ἕτερον πίνακα τῶν ἐνοικίων ὁμοῦ τῶν ἀποθηκῶν καὶ τῆς μισθοδοσίας τῶν ἀποθηκαρίων, ἐκ τοῦ ὁποίου πρακύπτει, ὅτι κατὰ μὲν τὸ 1848 ἡ δαπάνη αὕτη ἀνέβη εἰς δραχ. 202,407, ἐν ᾧ κατὰ τὸ 1850 περιωρίσθη εἰς δραχμὰς 180,626, κατὰ τὸ 1851 εἰς δραχμὰς 89,533 καὶ κατὰ τὸ 1852 εἰς δραχ. 129,350· ὥστε ἡ δαπάνη τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν συγκεκινημένη μὲ τὴν τοῦ 1848 εἶναι μικροτέρα κατὰ δραχ. 207,717. Διὰ νὰ γένῃ δὲ ἔτι καταφανεστέρα ἡ προσοχή, ἣτις ἐδόθη εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς δαπάνης ἐν γένει τῆς ἀναφερομένης εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν δημητριακῶν καρπῶν, σᾶς ὑποβάλλω ἕτερον γενικὸν πίνακα, ὑπὸ στοιχ. Γ', εἰς τὸν ὁποῖον θέλετε παρατηρήσει, ὅτι ἡ ὁλικὴ δαπάνη τῶν δεκάτων κατὰ τὸ 1848 ἀνεβιβάσθη εἰς δραχ. 335,797, ἐνῷ κατὰ τὸ 1850 περιωρίσθη εἰς δραχ. 223,490, κατὰ τὸ 1851 εἰς δραχ. 144,989 καὶ κατὰ τὸ 1852 εἰς δραχ. 175,444· διαφορὰ ἐπὶ ἔλαττον τῆς δαπάνης τῶν ἐτῶν 1850, 1851 καὶ

1852 πρὸς τὴν τοῦ 1848 κατὰ δραχμὰς 463,467

Ἀφαιρουμένων δὲ ἐξ αὐτῶν.

ά. Ὅσων ἐδαπανήθησαν κατὰ τὸ 1848 δι' ἄρεστον ἐπιτηδειότητα προσώπων δραχ. . . 12,433

β'. Τῶν ποσοστῶν τοῦ 1852. ἅτινα λαμβάνονται ἀπὸ ἄλλο κεφάλαιον δραχμῶν . . 25,000 37,433

μένουν δρ. 426,034

ἤτοι τετρακόσιαι εἴκοσι ἓξ χιλιάδες καὶ τριάκοντα τέσσαρες δραχμαὶ καθαρὰ οἰκονομία ὑπὲρ τοῦ δημοσίου. Ἠναγκάσθην δὲ νὰ κάμω ὅλην αὐτὴν τὴν ἀνάπτυξιν, διὰ νὰ ἀποδείξω, ὅτι, ἂν καὶ εἶχε τὸ ὑπουργεῖον πίστωσιν πολὺ μεγαλητέραν καὶ ἤθυνετο νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτῆς, δὲν ἐδαπάνησεν ὅμως, εἰμὴ ὅσα ἦσαν ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα. Τὸ γεγονὸς τοῦτο θέλει πείσει τὴν ἐπιτροπήν, ὅτι δὲν εἶναι ἀκριβὴς ἡ γνώμη τινὲς, ὅτι τὰ ὑπουργεῖα ἐξοδεύουν πάντοτε ἀλόγως μὲ τὰς ὁποίας ἔχουν πιστώσεις, καὶ οὐχὶ κατὰ λόγον τῆς ἀνάγκης.

ς') Ἀφ' οὗ κατέδειξα τὰς ὁποίας ἐπένεγκε τὸ ὑπουργεῖον ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβολὰς εἰς τὰς δαπάνας τῆς διαχειρίσεως, μένει ἔτι νὰ ἐξετάσωμεν καὶ τὸ περὶ ἐκποιήσεως τῶν καρπῶν σπουδαῖον τοῦτο ἀντικείμενον, καθότι εἰς τί ὠφελοῦν ὅλαι αὐταὶ αἱ καταδεικνυόμεναι οἰκονομίαι, ὁπόταν οἱ καρποὶ συγκεντρωθέντες ἢ μένωσιν ἀνεκποίητοι ἢ ἐκποιηθῶσιν εἰς εὐτελεῖς τιμάς. Κύριοι! ἐλπίζω καὶ εἰς αὐτὸ τὸ μέρος τῆς ὑπηρεσίας νὰ λάβητε τὰς πλέον εὐχαρίστους πληροφορίας. Ὕστερα ἀπὸ μακρὰν πεῖραν ἐδιδάχθην, ὅτι μία ἀπὸ τὰς πρώτας ἀφορμὰς, διὰ τὰς ὁποίας ὄχι μόνον πωλοῦνται εἰς εὐτελεῖς τιμὰς οἱ καρποὶ τοῦ δημοσίου, ἀλλὰ καὶ διατηροῦνται ἐπὶ πολὺν καιρὸν εἰς τὰς ἀποθήκας καὶ ὡς ἐκ τούτου φθείρονται, ἦτον ἡ ὀλίγη προσοχὴ, τὴν ὁποίαν ἐδείδον αἱ διοικητικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ ἀρχαὶ εἰς τὴν σύνταξιν τῶν δεκαμήνων πρωτοκόλλων τῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν. Ἐκ τούτου ἐλάμβανον τὴν εὐκαιρίαν οἱ χειροῦσκοποι νὰ εἰσάγωσιν εἰς τὸ Κράτος ξένα σιτηρά, ὁπόταν ὁ τόπος δὲν εἶχε παντάπασι χρείαν τούτων, καὶ ἐντεῦθεν καὶ τὸ δημόσιον δυσκόλως ἐπώλει τοὺς καρπούς του, καὶ οἱ γεωργοὶ ἔτι δυσκολώτερον εὕρισκον διέξοδον εἰς τοὺς περισσεύοντας αὐτῶν καρπούς.

Τὴν ἀταξίαν ταύτην ἐφρόντισα νὰ ἀπομακρύνω ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν, καὶ ἀφ' ὅτου τὰ πρωτόκολλα συντάττονται συμφώνως μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου οἱ καρποὶ

ἤρχισαν νὰ εὑρίσκουν ἱκανὴν εἰς τὸν τόπον κατανάλωσιν καὶ νὰ πωλῶνται εἰς εὐλόγους τιμάς, ἡ δὲ γεωργικὴ τάξις θέλει ἐνισχυθῇ ὀγλήγωρα εἰς τὸ νὰ πολλαπλασιάσῃ τὴν καλλιέργειαν τῶν δημητριακῶν καρπῶν, καὶ νὰ τὴν βελτιώσῃ ἀναλόγως τῆς ἀμοιβῆς, τὴν ὁποίαν ἡ κατανάλωσις τοῦ προϊόντος αὐτοῦ θέλει χορηγήσει εἰς αὐτήν. Διὰ νὰ πληροφορηθῆτε ὁποῖα ἐστάθησαν τὰ ἀποτελέσματα ὅλων τῶν καταδειχθέντων μέτρων βάλλω ὑπὸ τὰς ὄψεις σας πίνακα τῶν βεβαιωθέντων καὶ ἐκποιηθέντων δημητριακῶν καρπῶν κατὰ τὰ ἔτη **1848** μέχρι τοῦ **1852**, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐβεβαιώθησαν

	εἰς κοιλὰ	εἰς χρήματα	Μέσος ὅρος τιμῆς δι' ἕκαστον εἶδος κατὰ κοιλόν
Κατὰ τὸ 1848	1,246,014	3,686,541	2,96: 2/3
» 1849	1,466,827	4,083,055	2,78: 1/3
» 1850	1,366,108	3,802,593	2,85: 2/3
» 1851	1,062,372	3,973,909	3,74:
» 1852	1,608,349	4,949,140	3,7: 3/4

ζ'. Ἐπειδὴ δὲ ἔγινε λόγος παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ περὶ νοθεύσεως τῶν ἐν ταῖς ἀποθήκαις καρπῶν ὀφείλω νὰ προσθέσω, ὅτι, ἐὰν αἱ νοθεύσεις αὗται ἐσυνειθίζοντο εἰς ἄλλας ἐποχάς, τὸ κακὸν τοῦτο δὲν ὑπάρχει σήμερον, καὶ πρὸς ἀπόδειξιν σᾶς ὑποβάλλω, Κύριοι, πίνακα τῶν νοθεύσεων, ὅσαι κατηγγέλθησαν ὡς λαβοῦσαι χώραν κατὰ τὸ **1852** καὶ **1853**, ἐκ τοῦ ὁποίου θέλετε μάθει, ὅτι ἑπτὰ μόνον τοιαῦται πράξεις κατηγγέλθησαν καὶ διαταχθείσης δικαστικῆς αὐτοψίας ἐβεβαιώθη, ὅτι αἱ μὲν τρεῖς ἀπεδείχθησαν ψευδεῖς, δύο δὲ ἐθεωρήθησαν βάσιμοι καὶ παρεπέμφθησαν οἱ κατηγορηθέντες εἰς τὰ δικαστήρια, καὶ περὶ τῶν ἑτέρων δύο δὲν ἔχομεν μέχρι τοῦδε τὸ ἀποτέλεσμα· καὶ

η'. Ἐτακτοποιήθησαν τὰ παρὰ τῷ ὑπουργείῳ κρατούμενα βιβλία τῶν εἰσπρακτέων οὕτως, ὥστε ἐνεργεῖται ἐνημέρως ἡ βεβαίωσις ὅλων τῶν ἀμέσων φόρων καὶ ἐξασκεῖται ὁ μεγαλήτερος ἔλεγχος ἐπὶ τῆς διαγωγῆς τῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας οἰκονομικῶν ἀρχῶν.

Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων βλέπετε, ὅτι ὄχι μόνον τὸ αὐτόματον δὲν διευθύνει τὴν τύχην τῶν ἰδιωτῶν καὶ τοῦ δημοσίου κατὰ τὴν ἐπισφαλῆ γνώμην τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ἀπεναντίας καταδεικνύεται παντοῦ καὶ πάντοτε ἰδιαιτέρα κυβερνητικὴ πρόνοια, προλαμβάνουσα τὸ κακόν, ἐξασφαλίζουσα τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου καὶ τῶν ἰδιωτῶν καὶ εἰσάγουσα καθ' ὅλους τοὺς κλάδους τὰς δυνατὰς βελτιώσεις.

Πρέπει ἀρά γε νὰ ἀπαντήσω ἤδη καὶ εἰς τοὺς δισταγμούς,

τοὺς ὁποίους ἐκφράζει ἡ ἐπιτροπὴ περὶ τοῦ ἐὰν ἀληθεύῃ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐζήτησεν ἀπολύτως ἰδίους πόρους, ὅτι δὲν ἠθέλησε νὰ γίνῃ πλουσιωτέρα ἀφ' ὅσον ἦσαν οἱ λαοί, τοὺς ὁποίους ἐκλήθη νὰ διοικήσῃ; Ὑπάρχει κἀμμία ἀμφιβολία, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἠδύνατο νὰ ἦναι πλουσιωτέρα; ὅστις ἀμφιβάλλει ἂς μελετήσῃ μὲ προσοχὴν τὴν νομοθεσίαν μας, ἂς ἐξετάσῃ τὴν διαγωγὴν τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων, καὶ θέλει πεισθῆ, ὅτι παντοῦ τὸ πνεῦμα τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τῆς ἐπιεικείας προεδρεύσαν τὰ πράγματα ἂς ὁμιλήσουν.

Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὰς ὀλίγας παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἐξόδων, ὅταν φθάσωμεν εἰς τὴν συζήτησιν αὐτῶν θέλω ὑποβάλει τὰς παρατηρήσεις μου.

Σᾶς ζητῶ, Κύριοι, συγγνώμην διὰ τὴν ἔκτασιν τοῦ λόγου μου· αἰσθάνομαι, ὅτι ἔκαμα κατάχρησιν τῆς ὑπομονῆς σας· ἀλλὰ καθὼς γνωρίζετε, ἦμαν ἠναγκασμένος νὰ προβῶ εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν ἀνάπτυξιν. Πιστεύσατε, ὅτι, ὅπου ἠδυνήθην, μετεχειρίσθην τὴν συντομίαν καὶ παρέλειψα πολλὰ ἐκ τῶν ὅσα εἶχον νὰ προσθέσω· εἴδετε ἐξ ὅσων ἰσχυρῶν λόγων καὶ ἀποδείξεων ἔρερον εἰς τὸ βῆμα πόσον ἐσφαλμέναι, ἄσκοποι καὶ ἄδικοι ἦσαν αἱ παρατηρήσεις καὶ αἱ αἰτιάσεις τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς σας. Μὴ λησμονήσητε, ὅτι τρία κατὰ συνέχειαν ἔτη ἡ Κυβέρνησις κατεδικάσθη νὰ παλαίῃ μὲ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα, καὶ μολονταῦτο ἐν τῷ μέσῳ τῶν τοσούτων δυσχερειῶν της οὐ μόνον δὲν ἐβάρυνε τὸ δημόσιον μὲ νέα χρέη, ἀλλ' ἐπλήρωσε καὶ παλαιὰ ἐράνη ἐπισκῆς εἰς τοὺς ὀφειλέτας της καὶ ἐπὶ τέλους ὅπου καὶ ὅσον ἠδυνήθη ἔτρεξε καὶ εἰς βοήθειαν τοῦ πάσχοντος λαοῦ. Ἂς ἐλπίσωμεν, ἡ καλλίτερα ἂς εὐχηθῶμεν νὰ καταπαύσωσιν ἕως ἐδῶ τὰ κατατρύχοντα τὸν τόπον ἀπροσδόκητα δυστυχήματα, ὅτε θέλει λάβει ἡ Κυβέρνησις τὴν εὐκαιρίαν νὰ φέρῃ ἐνώπιόν σας νέας ἀποδείξεις τοῦ ἀκαμάτου ζήλου καὶ τῆς ἰδιαιτέρας προνοίας, μὲ τὴν ὁποίαν διευθύνονται τὰ οἰκονομικὰ τῆς πατρίδος πράγματα.

Ἐπομένως παρελθούσης τῆς ὥρας ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν Συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Β. Χρηστακόπουλος

Ἰω. Οἰκονόμου.»

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆ: 25 Μαΐου 1853. Ἡμέρα Δευτέρα.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 36 μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐν ἀδείᾳ ἀπόντος θατέρου τῶν γραμματέων κυρίου Δ. Χατζίσκου τὸν Γερουσιαστὴν κύριον Ι. Οἰκονόμου κηρύττει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀναγγελθέντος μετὰ ταῦτα ὅτι ἀντικείμενον τῆς σήμερον εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ ε. ε. 1853, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν.

Ἡ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Συνεδρίασιν ἀγόρευσις τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ εἶναι τρίτη ἔκδοσις τῆς γενικῆς του ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐκθέσεως· πρώτη μὲν εἶναι αὐτὴ ἡ γενικὴ ἔκθεσις, δευτέρα δὲ ἡ ὡς ἔκθεσις τῆς μειοψηφίας φερομένη, καὶ τρίτη ἡ προχθὲς ἀγόρευσις του· ὁ Κ. ὑπουργὸς προθέμενος νὰ ἀνασκευάσῃ ἐκ παντὸς τρόπου τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἔθεσεν εἰς κίνησιν ἅπασαν τὴν οἰκονομικὴν ὑπαλληλίαν, προσεκάλεσε δι' ἐγκυκλίου τοὺς οἰκονομικοὺς ἐφόρους νὰ πέμψωσιν ἀνυπερθέτως ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν κατάλογον τῶν ἀπὸ 1845—1852 βεβαιωθέντων εἰσοδημάτων, καὶ ἄλλας τινὰς πληροφορίας, αὐστηρότατα δὲ ἐπέπληξε τοὺς ζητήσαντας παράτασιν τῆς βραχείας ταύτης προθεσμίας σχετικῶς πρὸς τὸ ἐπίπονον τοῦ ἔργου· ἀλλ' ἂν ἀφ' ἑνὸς διεταχθῇ ἅπασα ἡ ὑπαλληλία νὰ προπαρασκευάσῃ καὶ χορηγήσῃ ὕλην, νὰ συνεισφέρῃ ὅπλα καὶ νὰ τρέξῃ εἰς ἐπικουρίαν, ἀφ' ἑτέρου ἐχρειάζετο καιρὸς νὰ προφθάσῃ ἡ ἐπικουρία· ἐξηγεῖται ἐντεῦθεν διατί ἐπὶ 15 ἡμέρας ἐβράδυνεν ἡ τύπωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς· οὕτω τέλος προπαρεσκευασμένος ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς ἐπιτροπῆς πανσυδεί, ἄλλος Ξέρξης κατὰ τῆς Ἑλλάδος· ἐλπίζεται τὴν αὐτὴν νὰ λάβωσι τὰ ἐπιχειρήματά του τύχην.

Ἡ ἐπιτροπὴ μεθ' ὅσον ἐνεστιν ἐπιφυλάξεως καὶ ἀβροφροσύνης ἐν τῇ ἐκθέσει της ἐκφρασθεῖσα, ἀποφυγοῦσα σαρκασμοὺς καὶ εἰρωνείας, ὅπου εὗρισκε τὰς σκέψεις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ λανθασμένας, καὶ διὰ γενικῶν ἐκφράσεων λαλήλασα, προσεδόκει ἀπάντησιν ἂν ὄχι ἀβρόφρονα, τοὐλάχιστον ὄχι ἀπότομον καὶ ὅλως

ἐκτὸς τοῦ θέματος, ἀπάντησιν ἀπηλλαγμένην σαρκασμῶν, προσωπικοτήτων καὶ περιαυτολογιῶν. ἀλλ' ἐναντίον τῶν προσδοκιῶν τῆς ἐπιτροπῆς ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐξελθὼν ὅλως τοῦ προκειμένου ζητήσεων ἐνδιατρίψας, ὡς μὴ ὤφειλε, καὶ εἰς αὐτὰ τὰ τυπογραφικὰ παροράματα τῆς ἐκθέσεως, νὰ ἀνασκευάσῃ ταύτην διὰ σαρκασμῶν, περιαυτολογιῶν καὶ προσωπικοτήτων, ἐν ᾧ ὤφειλε νὰ ἦναι εὐχαρηστημένος α') διὰ τὸ εὔσχημον καὶ ἐπιπερυλαγμένον ὕφος τῆς ἐκθέσεως· β') διότι αὕτη δὲν ἀνέτρεπε τὸν προϋπολογισμόν, ἐναντίον τῶν ὅσα διέθεσεν ἐκ προθέσεως ὁ Κ. ὑπουργὸς· καὶ γ') διότι δὲν ἐπελαμβάνετο τῆς οὐσίας αὐτῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ, τῶν ἐξόδων δηλ., ἐν ᾧ εἶχε δύω ἰσχυροτάτους λόγους νὰ προτείνῃ ἐλάττωσιν τῶν δαπανῶν, τὴν μὴ οἰκονομικὴν προϋπολόγισιν καὶ δεύτερον τὴν ἀνάγκην τῆς ἰσορροπίας τῶν ἐσόδων πρὸς τὰ ἔξοδα, ἅτινα ἀπὸ τοῦ 1840 καὶ ἐντεῦθεν ὑπερτεροῦσι κατ' ἔτος τὰ ἔσοδα κατὰ δραχμὰς 3,835,473:58 ἴσα δηλ. εἶναι ἡ διὰ τόκους καὶ χρεωλύσια τοῦ δανείου Ροτσχίλδ ἐτησία προκαταβολὴ τῶν τριῶν δυνάμεων. Τὸ ἐκ τῆς ἀνισορροπίας ταύτης εἰς βάρος ἡμῶν καταλογισθὲν χρέος μέχρι μὲν τοῦδε ἀναβαίνει τὰ 50 ἑκατομ., μέχρι δὲ τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ δανείου Ροτσχίλδ θέλει ἀναβῇ εἰς 110 ἑκατομ. ὥστε μετὰ 16 ἔτη θέλομεν εὑρεθῇ βεβαρυμένοι μὲ χρέος 110 ἑκατομ. πρὸς τὰς δυνάμεις, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν τόκων· καὶ μάλα ταῦτα ἱστάμεθα θιασται τῆς ἀνισορροπίας τῶν ἐσόδων πρὸς τὰ ἔξοδα. Ἀνεμφιβόλως εἰς ἣν κατάστασιν περιῆλθον τὰ πράγματα, καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλοι κρείττονες ἐμοῦ δὲν εἶναι εὔκολον νὰ φέρωσι τὴν ἰσορροπίαν ταύτην, ἀλλ' ἂν δὲν εἶναι εὔκολον τοῦτο δὲν εἶναι ὅμως δύσκολον ἄλλο τι, ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ τις θέλησιν, νὰ σταματήσῃ ἄλλο κακὸν, τὸ ὁποῖον ἐγγὺς εἶναι νὰ καταλύσῃ τὸν τόπον· δὲν εἶναι λέγω δύσκολον νὰ ἀποσοβακίσῃ τις τὴν διαφθοράν, ἥτις ἐπὶ τοσοῦτον ἐνισχύθη, ὥστε θέλει ὕφος οὕπω κατασταθῇ αἴτιος ἀνυπολογίστων, καὶ ἀνιάτων κακῶν εἰς τὸν τόπον.

Ἔπρεπε λέγω νὰ εὐχαριστηθῇ ὁ Κ. ὑπουργὸς εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις, χωρὶς νὰ ἐπεμβαίνῃ εἰς τὴν κυρίαν οὐσίαν τοῦ προϋπολογισμοῦ, παραδέχεται τὰ πάντα διὰ λόγους τοὺς ὁποίους δὲν ἔπρεπε νὰ οἰκειοποιῆται ὁ Κ. ὑπουργὸς, νὰ ἀφίνῃ δὲ νὰ λέγωνται ἐξύδικά τινα, χωρὶς νὰ ἐρεθίζῃ καὶ προκαλῇ συζητήσεις προσωπικὰς· ἀλλὰ δὲν εὐχαριστεῖται ὁ Κ. ὑπουργὸς εἰς τὸ ὅτι παραδεχόμεθα ὅ,τι ζητεῖ, θέλει νὰ συμφωνῶμεν εἰς πᾶν ὅτι ἁμιλεῖ, μᾶς θέλει νὰ μὴ ἔχωμεν φωνὴν εἰμὴ διὰ

τὸ ναί· εἰς τοσοῦτον ἀκμὴν περιῆλθεν ἡ πλεονεξία τοῦ ἀνδρός, ἰδιώτης ἀποδοθεῖσα παρ' ἐμοῦ ἐν ἄλλῃ τινὶ συνεδριάσει πρὸς αὐτὸν, διὰ τὸν ὁποῖον πρὸ ἐμοῦ ἄλλος (ὁ Κωλέτης) ἔλεγε « μὴ δίδε.ς τὸ δάκτυλόν σου εἰς τὸν Χρηστίδην διότι θὰ σοῦ ἁρπάσει τὸ χέρι ».

Ἡ ἐπιτροπὴ, διὰ νὰ μὴ θεωρηθῇ ὅτι ὡρμήθη ἀπὸ ἀντιδράσεως πνεύμα, ἀπέφυγε νὰ πολεμήσῃ τὸν προϋπολογισμὸν ἐκ τοῦ συστάδην, περιωρίσθη εἰς ἐξοδίκους τινὰς παρατηρήσεις, καὶ ταύτας προκληθεῖσας ἀπὸ τῆς γενικῆς τοῦ ὑπουργοῦ ἐκθέσεως περιεχούσης οἰκεῖα καὶ ἀλλότρια τοῦ θέματος, ἀποπλανωμένης ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ὅπου ἡ φαντασία ὥθει πρὸς ἀνεύρεσιν καὶ δημιουργίαν πόρων ἰδανικῶν καὶ ἀνυπάρκτων, καὶ περικλειούσης ὑπολογισμοὺς καὶ συμπεράσματα ὅλως διάφορα τῶν ἀποτελεσμάτων. Ἀπέφυγε νὰ ἐρωτήσῃ τὸν ὑπουργὸν ἂν ὑπάρχῃ τὸ περίσσευμα τῶν **3,400,000** δραχ. ὡς ἔλεγεν εἰς τὴν ἔκθεσιν τὴν συνοδεύουσαν τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ **1852**, ἔλεγε δὲ τότε « ὅτι ἡ Κυβέρνησις θέλει θέσει εἰς ἑαυτὴν ἀπαράβατον κανόνα ὥστε νὰ ἔχῃ τοῦ λοιποῦ ἐναποταμίευμα εἰς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον δραχμὰς **3,400,000** ὡς ἐπιβαλλόμενα » καὶ τούτου μὴ ὑπάρχοντος ποίαν βαρύτητα τοῦ λοιποῦ ἀξιοῖ νὰ δίδωσι τὰ νομοθετικὰ σώματα εἰς τὰς ἐκρράσεις του. Ἀπέφυγε ταῦτα ἡ ἐπιτροπὴ ἐν τῇ ἐκθέσει της, διότι ἐγνώριζεν ὅτι καὶ τώρα ὅπως καὶ τότε, ἐὰν ἀπεδείκνυε λανθασμένους τοὺς ἀπολογισμοὺς τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ὡς ἀποτέλεσμα ἤθελεν ἐπέλθει ὁ θρίαμβος αὐτοῦ· τὸ λέγει ὅμως τώρα, διὰ νὰ γίνῃ γνωστὸν, ὅπως καὶ ἄλλοτε, ὅτι ἴσταται ἐν τῇ ἐξουσίᾳ διὰ πολιτικὰς ἀνάγκας, καὶ ὄχι δι' ἰδιάζουσαν ἱκανότητα ἡ καλὴν διεύθυνσιν.

Δὲν ἠθέλησε νὰ βασανίσῃ τὴν ῥᾶσιν ταύτην τῆς ἐκθέσεώς του « ἐσυνειθίσαμεν νὰ δαπανῶμεν πλειότερα παρ' ὅσα παράγομεν κτλ. ἐξακολουθοῦντες τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἂς μὴ ἀμφιβάλλωμεν ὅτι θὰ φθάσωμεν ὅπου τὰ μικρὰ κράτη δὲν δύνανται οὔτε διὰ τῆς πτωχεύσεως νὰ σωθῶσι » Ἡ ῥᾶσις αὕτη τῆς ἐκθέσεως δὲν εἶναι ἔκθετον, χωρὶς ἔννοιαν, ἐννοεῖ ὅτι ζῶμεν πολυτελῶς, ὅτι σπαταλῶμεν· δὲν δεικνύει ὅμως καὶ τὶς εἰσήγαγε τὴν πολυτέλειαν, καθὼς δὲν φροντίζει καὶ περὶ τῆς περιττολῆς ταύτης· ἀλλὰ τὶς Ἕλλην σπαταλᾷ πλέον τοῦ Κ. Χρηστίδου, καὶ ὑπὲρ τίνος μεγαλητέρα σπατάλη τοῦ δημοσίου πλούτου ἐγένετο; ὁ βαθμὸς τοῦ Συνταγματάρχου μὲ τὸν ὁποῖον ἐβαθμολογήθη ὁ Κ. Χρηστίδης διὰ τὰς κατὰ τὸν ἀγῶνα ἐκδουλεύσεις του εἶναι τραγὴ ἀπόδειξις τῶν λεγομένων μου· ἂν δὲ ἐμιμοῦντο

τὸν Κ. Χρηστίδην ἅπαντες οἱ ἀγωνισταὶ, ἀναλόγως τῶν θυσιῶν καὶ ἐκδουλεύσεών των ἤθελαμεν ἔχει μυρίους στρατηγοὺς καὶ **2,000** ἀρχιστρατήγους, διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ὁποίων ἔπρεπε νὰ σπαταλᾶται πλοῦτος δημόσιος δεκάκις μεγαλείτερος τοῦ ἡμετέρου.

Παρέλειψε νὰ τὸν εἴπῃ ὅτι εἶναι ἀσυνεπὴς ὡς πρὸς τὴν δικαιολόγησιν τὴν ὁποίαν ῥέρει περὶ τῆς βραδύτητος τῆς συντάξεως τοῦ προϋπολογισμοῦ· διότι θέλων νὰ δικαιολογήσῃ ἑαυτὸν διὰ τὴν βραδύτητα τῆς συντάξεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ **1853** λέγει ἐν τῇ ἐκθέσει του, ὅτι ἔπρεπε νὰ περιμείνῃ διὰ νὰ ἴδῃ τὸ μεγαλείτερον κἂν μέρος τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων τοῦ **1852**, καθόσον ἡ κατάστασις τοῦ προηγουμένου ἔτους συνοδεύεται ἀδικαιολογήτως μὲ τὴν τοῦ ἑπομένου καὶ ἐξακολουθεῖ ἐπὶ τῆς τύχης αὐτοῦ ἐπιβρύον· ἀλλ' ἐναντίον τῆς ἰδίας του ταύτης ἐν τῇ αὐτῇ ἐκθέσει του συνίστησι τὸν ταχὺν κατατετιγμὸν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ **1854** καὶ πρό τινος μάλιστα τὸν εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἕτερον νομοθετικὸν σῶμα, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ κανὲν τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ **1853**.

Ἐκθέσεις λοιπὸν ἐπιτροπῆς τοσοῦτον ἡπίας ἀνεξήγητον πῶς ἐπὶ τοσοῦτον ῥήθησε τὴν χολὴν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, καὶ πῶς ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ ἀνησυχίαν ἐμπλεων εἰρωνείας καὶ σαρκασμῶν· δυσκολεύεται ὁπωσοῦν νὰ ἐννοήσῃ τὸ ἀνήκουστον τοῦτο· ἀλλὰ τὸ ἐννοεῖ ἀμέσως ὅταν ἀναλογισθῇ ὅτι ἐτόλμησεν ἡ ἐπιτροπὴ νὰ καταδείξῃ τὰς ἀσυνεπείας αὐτοῦ, καὶ τὰς σκέψεις του ὄχι τόσον ὀρθὰς· ἀγανακτεῖ, διότι ἡ ἐπιτροπὴ κάμνει λόγον περὶ τῶν οἰκονομικῶν του νόμων, ἀποδειγθέντων ἤδη καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων ἀσυμπτώτων καὶ κατὰ **300,000** δραχμὰς περίπου ἐπιζημίων πρὸς τὸ δημόσιον, ὅπως ἐκ τῶν προτέρων διϊσχυρίζετο ἡ Γερουσία· καὶ τέλος νομίζει ὅτι κατεξελέγχει τὴν ἐπιτροπὴν ἐκθέτουσαν ὅτι τὰ εἰσοδήματα τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν εἶναι ἓν περίπου ἑκατομμύριον πλείονα τῶν τριῶν ἀμέσως προηγουμένων, διϊσχυριζόμενος ὅτι εἶναι τρία, καὶ ἀδιαφορεῖ ἂν, ἀποδεικνυομένου ὅτι τὰ ἔσοδα τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν δὲν ἦσαν δυστυχῆ, καταπολεμᾶται τὸ τελευταῖον δικαιολόγημα (τὰ ἔκτακτα δηλ. δυστυχήματα, ὁ πόλεμος αὐτὸς τῶν στοιχείων ἐπὶ τριετίαν μαστίζοντων τὸν τόπον) εἰς ὃ προσέφυγε, διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὸ ἐκ τῶν ἀπολογισμῶν δεικνυόμενον ἤδη ἐλλειμμα ἀπὸ τριῶν ἑκατομμυρίων, ἀντὶ περισσεύματος τριῶν, ὅπως κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν οἰκονομικῶν νόμων διϊσχυρίζετο· νομίζει θρίαμβόν του νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἐπιτροπὴν λανθασμένην, δὲν τὸν μέλλει δὲ ἂν πίπτῃ οὕτος εἰς ἀντιφάσεις.

Μετὰ τὴν γενομένην λοιπὸν ὁμολογίαν καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι τὰ εἰσοδήματα τῶν τριῶν τελευταίων δυστυχῶν ἐτῶν ὑπερτεροῦσιν ἐκεῖνα τῶν ἀμέσως προηγουμένων κατὰ τρία ἑκατομμύρια δραχμάς, κρίνατε κύριοι ὑμεῖς ἂν ἐδικαιοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ νὰ ἀμφιβάλλῃ ὅτι τὰ δυστυχήματα τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν ἦσαν καταπληκτικὰ, ἂν ἐπῆρέασαν τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους, καὶ ἂν αὐτὰ ἠδύναντο νὰ ἐπενεργήσωσιν ἐπὶ τοῦ ἐλλείμματος τὸ ὁποῖον καταραίνεται εἰς τοὺς ἀπολογισμούς.

Χωρῶ ἤδη εἰς ἀντίκρουσιν τινων λεπτομερειῶν τῆς τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἀγορεύσεως, θέλω δὲ ὁμιλήσει διὰ βραχέων καὶ συνεσταλμένως, ἂν καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς ὡμίλησε μὲ πικρίαν ὄχι μόνον κατὰ τῶν σκέψεων καὶ ὑπολογισμῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν τυπογραφικῶν παραραμάτων τῆς ἐκθέσεώς της, ἐπιστήσας τὴν προσοχὴν σας ἐπὶ τῆς λέξεως « εἰσεπράχθησαν » κατὰ παραδρομὴν τοῦ στοιχειοθέτου ἀντὶ « εἰσήχθησαν ».

Εἰς τὰ περισσότερα τῆς ἀγορεύσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ δὲν ἤθελα νὰ ἀπαντήσω, διότι εἶναι μικροῦ λόγου ἄξια, καὶ ἐκτὸς τοῦ προκειμένου, ἀλλ' ἐπειδὴ πιστεύω ὅτι θὰ μεταφράσει τὴν ἀγόρευσίν του εἰς τὸ Γαλλικὸν, καὶ ἐξαποστείλει αὐτὴν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν, ὡς καὶ ἄλλοτε ἔπραξε τοῦτο, ἀναγκάζομαι διὰ τοῦτο νὰ ἀπαντήσω εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν ἀγόρευσίν του· ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς, ἐὰν ἔχῃ ποποίθησιν εἰς τὰ ἐπιχειρήματα καὶ τοὺς λόγους του, ἂς εὐαρεστηθῇ νὰ μεταφράσῃ καὶ τυπώσῃ εἰς τὸ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του Β. Τυπογραφεῖον τὰς ἀπαντήσεις διὰ νὰ ἐκτιμηθῇ δεόντως ἡ ἀξία τῶν λόγων του.

Ἡ ἔκθεσις τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς, εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς, συνηγορεῖ ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ὅμως θὰ πολεμήσει ταύτην· ἀλλ' ἂν ἦτο ἀληθὲς τοῦτο, πρὸς τί νὰ ἀσχοληθῇ διὰ μακρῶν νὰ πολεμήσῃ τὴν ἔκθεσιν; διὰ τί νὰ μὴ περιορισθῇ νὰ ἐγκωμιάσῃ, νὰ πλέξῃ παινιτικοὺς τῆς μειοψηφίας; διὰ τί ὁ Χρηστίδης νὰ μὴ περιορισθῇ νὰ ἐπαινέσῃ τὸν Χρηστίδην; ἡ ἔκθεσις ἄρα δὲν συνηγόρει ὑπὲρ τοῦ ὑπουργοῦ, ἀλλὰ κατεξέλεγχε τὸ οἰκονομικόν του σύστημα. ἐφ' ὅσον ἀνήκει εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ προϋπολογισμοῦ, δι' ἣν καὶ ἐλήφθη ἡ ἐπιτροπή· δὲν ἠμάρτησε δὲ ἂν δὲν ὑπέβαλε σχέδιον οἰκονομικοῦ συστήματος, ὡς διατείνεται ὁ Κ. ὑπουργὸς, καθόσον ἀποστολὴν εἶχε νὰ ἐπεξεργασθῇ τὸν ὑποβαλλόμενον προϋπολογισμὸν, καὶ νὰ ἐκθέσῃ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ τόπου· ἡ ἐπιτροπὴ κατὰ συνέπειαν διὰ τῆς ἐκθέσεώς της, μακρὰν τοῦ νὰ κατηγορῇ τὸν τόπον καὶ

νὰ βλάπτῃ ἐξωτερικῶς τὸ ἠθικόν του, καταδεικνύουσα τὴν οἰκονομικήν του κατάστασιν, ἐπικαλουμένη τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν καταχρήσεων, μακρὰν τοῦ νὰ στιγματίζῃ τὴν ὑπαλληλίαν, αὔξει ἐξ ἐναντίας τὴν ὑπόληψιν ἐξωτερικῶς, διότι καὶ πόρους δεικνύει ὅτι ὁ τόπος οὗτος ἔχει, καὶ ἄγρυπνον ὄμμα πρὸς περιστολὴν τῶν καταχρήσεων, καὶ τὴν φιλοτιμίαν τῶν τιμίων ὑπαλλήλων διεγείρει· ἂν ἡ κατάδειξις τῶν καταχρήσεων ὑποτεθῇ ὅτι βλάπτει τὴν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὑπόληψιν τοῦ τόπου, τότε αὐτὸς ὁ ὑπουργὸς ἀναρέσων ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς μειοψηφίας καταχρήσεις καὶ κατηγορητὰς, καὶ τὴν ὄχι τόσον εὐάρεστον οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ τόπου ἔβλαψε τὸν τόπον.

Προβαίνων ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἀπελπιθῶμεν ἀπό τινα κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη συμβάντα δυστυχήματα· ἀλλὰ μήπως ἡ ἐπιτροπὴ ἀπέλπισε τὸν τόπον διὰ τὰ συμβάματα ταῦτα; ἐξ ἐναντίας διαχωρίζεται ὅτι ταῦτα μόνα δὲν ἠδύναντο νὰ ἐπηρεάσωσι τὴν οἰκονομικὴν τοῦ τόπου κατάστασιν τόσον, ὅσον ἡ ὑπουργικὴ ἔκθεσις παριστᾷ.

Ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἀπεπλανήθη διὰ τοῦ στρατουργοῦ μέσου ὅρου εἰς λάθη παμμέγιστα, φέρων εἰς παράδειγμα τὴν διαφορὰν ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν εἰσαχθέντων ξένων σιτηρῶν κατὰ τὸ **1852**· διὰ νὰ συγχίσῃ δὲ τὸ πρᾶγμα καὶ ἐξελέγξῃ τὴν ἐπιτροπὴν, διαστρέφει αὐτὰς τὰς ἰδέας τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ λαμβάνει ὡς ὅλον τὸ μέρος· ἀλλὰ δὲν ἔχει οὕτω Κ. ὑπουργὲ, ἡ ἐπιτροπὴ δὲν λέγει ὅτι μόνον **287,000** κοιλὰ ξένων σιτηρῶν εἰσήχθησαν εἰς τὸν τόπον κατὰ τὸ **1852**, ἀλλὰ **287,000** περισσότερα τῶν κατὰ τὸ **1851** εἰσαχθέντων.

Ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἔλαβε τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐτῶν ὅσα ἐσύμπεσον εἰς τὰς σκέψεις της καὶ ἐσχημάτισε μέτρον τι, τὸν μέσον ὅρον, ὅλως ἐσφαλμένον πρὸς σύγκρισιν γνωστῶν ἀποτελεσμάτων παρελθόντων ἐτῶν· ἂν ὁ μέσος ὅρος ἐπὶ ἀγνώστων ἀποτελεσμάτων θεωρῆται ἡ ὅσον ἔνεστι λογικωτέρα μέθοδος τῆς συγκρίσεως, (διότι κατ' ὀρθὸν λόγον καὶ ἄνευ ἐκτάκτων συμβαμάτων τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἐπιόντος ἔτους δὲν δύνανται παρὰ νὰ ἔχωσιν ἀναλογίαν πρὸς τὰ προηγούμενα) κατὰ μείζονα λόγον πρέπει νὰ χρησιμεύῃ ὡς ὅρος συγκρίσεως ἐπὶ ἐγνωσμένων πλέον, καὶ ἀνάγκη νὰ γίνωσι γνωστὰ τὰ αἴτια ἢ τὰ ἔκτακτα συμβάντα, ἅτινα ἐπῆρέασαν τὰ εἰσοδήματα εἰς τρόπον ὥστε ταῦτα εἶναι ἠλαττωμένα τοῦ μέσου ὅρου· ἐννοεῖ ὁ Κ. ὑπουργὸς τὴν σύγκρισιν τῶν ἀποτελεσμάτων ἑνὸς ἔτους

πρὸς ἕτερον, ἀλλὰ δὲν ἐννοεῖ τὴν σύγκρισιν τοῦ μέσου ὅρου τῶν ἀποτελεσμάτων δύω ἢ καὶ τριῶν ἐτῶν πρὸς τὸ γνωστὸν ἀποτέλεσμα ἑνὸς ἔτους· λογικώτερον εἶναι, Κ. ὑπουργέ, νὰ συγκρίνῃς δύω συνεχῆ ἔτη, ἐξ ὧν τὸ ἓν πιθανὸν νὰ ἦτο εὐτυχέστατον καὶ τὸ ἕτερον δυστυχέστατον, ἢ νὰ συγκρίνῃς ἓν ἔτος, ἔστω καὶ γνωστῶν ἀποτελεσμάτων, πρὸς τὸν μέσον ὅρον τριῶν ἢ καὶ πλειοτέρων ἐτῶν, ὅρον θέτοντα εἰς ἰσορροπίαν τὰς διαφόρους αὐξομειώσεις; Κατ' ἐμὲ τοὐλάχιστον οὐχὶ μόνον ἡ μέθοδος αὕτη δὲν εἶναι λανθασμένη, ἀλλ' εἶναι ἡ μᾶλλον ὀρθωτέρα· ἂς ἴδωμεν ἂν τὸν τεραστουργὸν κατὰ τὸν Κ. ὑπουργὸν μέσον ὅρον ἐσχημάτισεν ἡ ἐπιτροπὴ αὐθαιρέτως πρὸς τὸ συμφέρον της· Ἡ ἐπιτροπὴ ἔλαβε τὰ ἀποτελέσματα τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν καὶ ταῦτα ἐσύγκρινε πρὸς τὸ **1852**· ἂν ἡ ἐπιτροπὴ ἀνέτρεχεν εἰς τὰ ἀπώτερα ἔτη, ἢ ἂν κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῇ ἐλάμβανε κατ' ἐκλογὴν ταῦτα καὶ ὄχι συνεχῶς, ἐδικαιοῦτο νὰ αἰτιᾶται ταύτης ὁ Κ. ὑπουργός, ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως δὲν δικαιοῦται.

Ἀλλ' ὁ Κ. ὑπουργὸς διὰ παντὸς μέσου θέλων νὰ προσβάλῃ τὴν τῆς ἐπιτροπῆς ἔκθεσιν, δὲν ἐρείσθη αὐτῆς οὐδ' εἰς τὰ λάθη τῶν ὁποίων αἴτιος οὔτος δύναται νὰ θεωρηθῇ μόνος. Ἡ ἐπιτροπὴ παρατηρήσασα τὴν ἐπαισθητὴν ἐλάττωσιν τῶν Τελωνιακῶν εἰσπράξεων τοῦ **1852** εὑρέθη εἰς δισταγμούς, ἂν ἡ ἐλάττωσις τοῦ ῥόρου τῶν σιτηρῶν (διότι εἰς τοῦτο ἀπέβλεπον ταύτην) ἠδύνατο ἐπὶ τοσοῦτον νὰ ἐλαττώσῃ τὰς Τελωνιακὰς εἰσπράξεις· ἠθέλησε νὰ μάθῃ θετικῶς μέχρι τίνος ἀναβαίνουσι τὰ τέλη τῶν σιτηρῶν, καὶ πρὸς τοῦτο ἐζήτησε σημείωσιν ἀπὸ τὸν Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸν τῶν εἰσαχθέντων κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη ξενικῶν σιτηρῶν· μετὰ πολλὰς περιδρομὰς, μετὰ παραπομπὰς ἀπὸ τμήματος εἰς τμῆμα, καὶ εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον, μετὰ δίμηνον περίπου βραδύτητα κατώρθωσεν ἡ ἐπιτροπή σας νὰ λάβῃ τὴν ζητηθεῖσαν σημείωσιν, ἀναβιβάζουσαν τὸ ποσὸν τῶν εἰσαχθέντων κατὰ τὸ **1852** ξενικῶν σιτηρῶν εἰς κοιλὰ **1,161,355**· ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σημειώσεων ἐκείνων ἡ ἐπιτροπὴ παρετήρησεν ὅτι εἰς τινα Τελωνεῖα φαίνεται ἀδικαιολόγητος ἐλάττωσις, μεταξὺ δὲ τούτων συμπεριέλαβε καὶ τὸ Τελωνεῖον Πειραιῶς· ἀλλὰ κατὰ τὴν προχθὲς ἀγόρευσίν του, μὴ θέλων νὰ ἀναγνωρίσῃ τὰς εἰς τὴν ἐπιτροπὴν δοθείσας σημειώσεις ὡς μὴ ὑπογεγραμμένας παρ' αὐτοῦ, ἀνεβίβασε τὸ ποσὸν τῶν σιτηρῶν εἰς **1,320,941**, καὶ διὰ τὸ λάθος τοῦτο ἐπέπεσε πάλιν κατὰ τῆς ἐπιτροπῆς· οὐδεὶς λοιπὸν δύναται νὰ μεμφθῇ

τῆς ἐπιτροπῆς ἂν ὡς ἀληθεῖς λαμβάνουσα τὰς πληροφορίας τοῦ ὑπουργείου ἔσυρε συμπεράσματα, καὶ εὑρέθη εἰς ἀμηχανίαν διὰ τὴν ἐλαττωσίν τινων Τελωνιακῶν εἰσπράξεων· ἀναμφιβόλως ἂν τις δώσῃ πίστιν εἰς τὰς κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν δοθείσας πληροφορίας ὑπὸ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ (λέγω δὲ ἂν, ὡς ἐκ τῆς διαγωγῆς τὴν ὁποίαν ὁ ὑπουργὸς ἐδείξεν ἄλλας χορηγῶν πληροφορίας εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, καὶ ἄλλας εἰς τὸ Σῶμα) περὶ τῶν εἰσπράξεων τοῦ Τελωνείου Πειραιῶς ἐκ τέλους σιτηρῶν, ἡ ὡς ἀδικαιολογήτου ἐλάττωσις τοῦ Τελωνείου Πειραιῶς φερομένη ποσότης τῶν **36,000** δραχ. δὲν δρίσκεται, καὶ εὐχρίστως ἡ ἐπιτροπὴ θεωρεῖ ἤδη ἐλεύθερον μηχρὶς τῶν ἀμεταλογουμένης τιμιότητος διευθυντῶν τοῦ Τελωνείου, ἂν καὶ πρὸ τῆς πληροφορίας ταύτης τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, τὴν φαινομένην ἐλάττωσιν οὐδέποτε διενοήθη νὰ καταλογίσῃ εἰς βάρος τοῦ διευθυντοῦ αὐτοῦ, διακριθέντος πάντοτε διὰ τὴν τιμιότητά του.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς παραπλανῶν βῆμα πρὸς βῆμα τὴν ἐπιτροπὴν, καὶ ἐκ παντὸς τρόπου προδήνεως τὴν ἀνατροπὴν τῆς ἐκθέσεώς της, ἂν καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ συνταξῃ γενικὸν δι' ὅλα τὰ Τελωνεῖα πίνακα τοῦ ἐπὶ τῶν σιτηρῶν εἰσπραχθέντος τέλους, πρίνων ὅμως ἀπὸ τὰς ἐκ τῶν σιτηρῶν εἰσπράξεις τῶν τριῶν Τελωνείων, Πειραιῶς, Σύρου, καὶ Πατρῶν, ἀπαιτεῖ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἐπιτροπῆς εἰς **505,559** δραχ. ἀναβιβάζοντα τὸ τὸ τέλος τῶν σιτηρῶν λανθασμένον, καὶ βεβαιοῖ ὅτι τὸ τέλος τοῦτο ἀναβιβάζεται εἰς **177,048:32**. Παράδοξος ἀξίωσις ἡ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ· τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἐπιτροπῆς συντεταγμένον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δοθεισῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου σημειώσεων περὶ εἰσαγωγῆς ξένων σιτηρῶν, καὶ τῶν μηνιαίων πρωτοκόλλων τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν θέλει νὰ θεωρῇ λανθασμένον, τὸν ἰδικόν του δὲ ἐπὶ τριῶν μόνων Τελωνείων στηριζόμενον ἀξιοῖ νὰ θεωρῶμεν ἀλάνθαστον, θέλει νὰ πιστεύωμεν χωρὶς νὰ ἐρευνῶμεν.

Ἐπικρίνει τὴν ἐπιτροπὴν διότι ἔλαβεν καὶ ἐπὶ τοῦ παραλληλισμοῦ τῶν ἐσόδων τῶν ἐτῶν **1848** καὶ **1849** πρὸς τὰ **1850** **51** καὶ **52** τὸν θερματουργὸν μέσον ὅρον ἔλαβεν ὡς βάσιν ἡ ἐπιτροπὴ, καὶ ἐρωτᾷ πρὸς τίνα σκοπὸν ἐνησχολήθη νὰ παραλληλίσῃ τὰ ἔσοδα τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν πρὸς τὰ ἀμέσως προηγούμενα, καὶ ἀπαιτεῖ ἐκεῖνα ὑπέρτερα τούτων, ἀφοῦ οὐδαμοῦ τῆς ἐκθέσεως ὁ ὑπουργὸς δὲν λέγει ὅτι ἐλαττώθησαν τὰ ἔσοδα τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν συγκριτικῶς πρὸς τὰ

προηγούμενα. Τί ἐννοεῖ ὁ Κ. ὑπουργὸς διὰ τῆς περικοπῆς ταύτης τῆς ἐκθέσεώς του « δυστυχῶς ὁ τόπος καταμαστίζεται τρία ἤδη ἔτη κατὰ συνέχειαν εἰς τὰς ἀξιολογωτέρας πηγὰς τοῦ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ πλούτου » καὶ « τὸ ἐνεστὼς ἔτος **1852** ἐστάθη τὸ πλήρωμα τῶν δυσχερειῶν; » ἐννοεῖ βεβαίως ὅτι τὰ ἔκτακτα συμβάματα ἠλάττωσαν τοὺς πόρους τοῦ κράτους, καὶ διὰ τῆς ἐξόχου ἱκανότητός του ἐπήγαγεν εἰς τὰς δυσχερεῖς οἰκονομικὰς περιστάσεις τοῦ τόπου· ἡ δὲ ἐπιτροπὴ διὰ νὰ δείξῃ ὅτι αἱ συμφοραὶ τοῦ παρελθόντος ἔτους δὲν ἦσαν τόσον καταπληκτικαί, καὶ ὅτι αἱ εἴς τινας πόρους τοῦ δημοσίου γενόμεναι ἐλαττώσεις ἐκαλύφθησαν ἀπὸ αὐξήσεις ἄλλων πόρων, παραλαμβάνει τὰ ἀθροίσματα τῶν ἐσόδων τῶν δυστυχῶν ἐτῶν, πρὸς τὰ τῶν ἀμέσως προηγουμένων.

Ἂς ἴδωμεν ἤδη κατὰ πόσον ὁ μέσος ὅρος τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν τελωνείων εἶναι λαβωμένος. Ἂν ἡ κρίσις της εἶναι καθαρὰ βλασφημία, ἂν ἡ σκέψις της διανοίας ἀγνοίαν πραγμάτων, καὶ ἂν ἡ ἐλάττωσις τῶν τελωνιακῶν εἰσπράξεων προῆλθε ἀπὸ τὴν ἕνεκα τῆς σιτοδείας τοῦ **1851** καὶ τῆς νόσου τοῦ σταριδοκάρπου κατὰ τὸ **1852** ἐπελθοῦσαν ἀκινησίαν τοῦ ἐμπορίου· ἂς ἐξετάσωμεν ποῦ κεῖται ἡ ἄγνοια τῶν πραγμάτων. Ἐὰν τις λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ πρωτόκολλα τῆς ἀγορᾶς τιμῆς τοῦ ἐγχωρίου σίτου διὰ τὰ ἔτη **1850** καὶ **1851**, εὑρίσκει ὅτι ἡ τιμὴ τῶν σιτηρῶν κατὰ τοὺς τελευταίους μάλιστα μῆνας τοῦ **1851** ἦτο ἡ αὐτὴ μὲ τὴν κατὰ τὸ **1850** τιμήν· ἀπόδειξις ὅτι καθ' ὅλον τὸ **1851** τὸ ἀποτέλεσμα τῆς σιτοδείας δὲν εἶχεν εἰσέτι γίνει ἐπαισθητόν· ὄχι δὲ μόνον κατὰ τὸ **1851** δὲν ὑπῆρχεν αὔξησις τῆς τῶν σιτηρῶν τιμῆς, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς δύο πρώτους μῆνας τοῦ **1852**· τὰ ἀποτελέσματα τῆς τοῦ **1851** σιτοδείας ἐγένοντο γνωστὰ μᾶλις μετὰ δέκα μῆνας, ὡς θέλει γίνει ἐπαισθητὸν καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς νόσου τοῦ σταριδοκάρπου τοῦ **1852** κατὰ τὸ **1853**. Ἑτέρα ἐπίσημος ἀπόδειξις, ὅτι ἀκινησία τοῦ ἐμπορίου κατὰ τὸ **1851** δὲν ἦτο, εἶναι αὐταὶ αἱ τελωνιακαὶ εἰσπράξεις, αἵτινες ὑπερέβησαν κατὰ πολὺ τὰς εἰσπράξεις ὅλων τῶν προηγουμένων ἐτῶν· ἀφ' οὗ λοιπὸν ἡ ἐπιτροπὴ παρετήρησεν ὅτι ἡ σιτοδεία δὲν ἐπηρέασε τὰ τέλη τῶν τελωνιακῶν εἰσπράξεων τοῦ **1851**, ἀφ' οὗ ἀφῆρεσεν ἀπὸ τὰς τελωνιακὰς εἰσπράξεις τὸ ἐκ τῆς ἐξαγωγῆς τῆς σταρίδος εἰσπραττόμενον δικαίωμα, εὗρεν ὅτι τινὰ τελωνεῖα, καὶ ταῦτα **6** τὸν ἀριθμὸν ἐδίδον ἔλλειμμα ἀνεξήγητον, καὶ τοῦτο τὸ ἔλλειμμα περιωρίσθη νὰ τὸ καλέσῃ μετὰ πολλῆς προφυλάξεως,

ἀδικαιολόγητον, δίδουσα νύξιν τινὰ εἰς τὴν Κυβέρνησιν περὶ τῆς προσοχῆς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν σπουδαῖον τοῦτον κλάδον πρὸς περιστολὴν τῶν καταχρήσεων· ἀλλ' ἀφοῦ ὁ Κ. Ὑπουργὸς ἀποκρούει τὴν λέξιν ταύτην, ἀρνούμενος τὴν ὕπαρξιν καταχρήσεων περὶ τὴν Τελωνιακὴν ὑπηρεσίαν, καὶ θεωρεῖ αὐθαίρετον καταλόγισιν εἰς βάρος τῶν Τελωνείων τὴν ἐλάττωσιν τῶν Τελωνιακῶν εἰσπράξεων κατὰ **443,355** δραχ., ἀναγκάζομαι καὶ ἄκων νὰ ἔλθω εἰς λεπτομερείας, διὰ νὰ δείξω ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἠθέλησε νὰ προσβάλῃ προϊόντα πράσινα, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἠθέλησε νὰ πιστεύσῃ, ὅτι αἱ ἐλαττώσεις αὐταὶ ἀλλ' ὅτι εἶχε δεδόμενα νὰ πιστεύσῃ, ὅτι αἱ ἐλαττώσεις αὐταὶ προείρχοντο ὄχι ἐξ ἀκινησίας ἐμπορίου, ἀλλ' ἐξ ἄλλων ἀδικαιολογήτων αἰτιῶν· ἡ ἀκινησία τοῦ ἐμπορίου ἤθελε φέρει ἐλάττωσιν ἐπὶ ὅλων σχεδὸν τῶν Τελωνείων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τινων μόνον, εἰς τὰ ὁποῖα περισσότερα κίνησις ἐγένετο.

Πῶς ἠδύνατο νὰ δικαιολογηθῇ ἡ ἀπὸ **6,000** δραχ. ἐλάττωσις τῶν εἰσπράξεων τοῦ Τελωνείου Κύμης, ἀφ' οὗ διὰ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ φόρου τῶν σιτηρῶν δὲν ἠδύνατο νὰ δικαιολογηθῇ, ἀφ' οὗ καθ' ἃς ἔσχε πληροφορίας ἀπὸ εἰδήμονας ἐνηργήθησαν ἐξαγωγαί, οἶνου, μεταξῆς καὶ κουκουλίων πλέον τῶν προηγουμένων ἐτῶν· τί ἄλλο παρὰ μὴ καλὴ διαχείρισις ἠδύνατο νὰ φέρῃ ἐλάττωσιν τῶν εἰσπράξεων **34** τοῖς **100**;

Πῶς νὰ ἀποδώσῃ εἰς ἀκινησίαν ἐμπορίου τὴν κατὰ **30,000** δρ. περίπου δηλ. κατὰ **202** τοῖς **0/0** ἐλάττωσιν τῶν εἰσπράξεων τοῦ Τελωνείου Ὕδρας, καὶ νὰ θεωρήσῃ ταύτην δικαιολογημένην, ἐν ᾧ τὰ Τελωνεῖα Ναυπλίας, Τήνου, Κυλλήνης, Μεσολογγίου καὶ λοιπὰ φέρουσιν αὔξησιν, ἀποδεικνύουσαν ὅτι ἀκινησία τοῦ ἐμπορίου δὲν ὑπῆρχεν, ἐν ᾧ ἐγνώριζεν ὅτι ἑπτὰ ἐκθέσεις τοῦ Ἐπάρχου ἐπέμφθησαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον καταγγέλλουσαι πολλὰς καὶ ἄλλας, ἰδίᾳ δὲ τὰς κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν ξένων σιτηρῶν, καταχρήσεις τοῦ εὐνοουμένου ἐκείνου Τελώνου Ὕδρας, ὅστις εἶχε τὴν τόλμην προφορικῶς μὲν νὰ ἀπειλῇ ἐπὶ παύσει διὰ τῶν ἐν Ἀθήναις ἰσχυρῶν προστατῶν του τὸν Ἔπαρχον μὴ θέλοντα νὰ προσυπογράψῃ πρωτόκολλα σιτηρῶν, διότι δὲν προσεκλήθη νὰ παρασταθῇ κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν αὐτῶν, ἐγγράφως δὲ νὰ ἀπαντᾷ εἰς τὸν Ἔπαρχον ὅτι δέχεται ὑπ' εὐθύνην του τὴν ἐκφόρτωσιν τῶν σιτηρῶν καὶ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Ἐπάρχου καὶ Ἀντιναυάρχου. Ἠδύνατο νὰ μὴ ἀμφιβάλλῃ ὅτι δὲν ἐλάμβανον χώραν καταχρήσεις εἰς τὸ Τελωνεῖον ἐκεῖνο, ἀφ' οὗ ἔμαθεν ὅτι ὁ ἀναπληρῶν τὸν Ἔπαρχον Γραμματεὺς προσυπέγραφε τὰ πρωτόκολλα τῆς ἀποβιβάσεως τῶν ξένων σιτηρῶν χωρὶς ποτὲ νὰ παρασταθῇ εἰς τὴν

ἀποβίβασιν αὐτῶν; ὁ ἀμφιβάλλων περὶ τῶν λεγομένων μου ἂς ζητήσῃ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀναφορὰς καὶ ἐκθέσεις πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τοῦ Ἐπάρχου, αὐτοῦ τοῦ τιμίου διοικητικοῦ ὑπαλλήλου, ὅστις ἐγέναστο θῦμα τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ζήλου του, ἀπολυθείς τῆς ὑπηρεσίας, διὰ νὰ διορισθῇ, φαίνεται, εἰς ἄλλην καταλληλοτέραν, ἐν ᾧ ὁ Τελώνης οὐ μόνον διετηρήθη καὶ διατηρεῖται, ἀλλὰ καὶ δείγματα ἄλλης εὐνοίας ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ἐκδόσαντα ἀπ' εὐθείας ἐντάλματα μισθοδοσίας τοῦ Τελώνου, καὶ τοι ἄνευ ἀδείας ἀπόντος, τὰ ὁποῖα ἐπὶ τούτῳ δὲν ἐνέκρινε νὰ ἐκδώσῃ ὁ Ἔπαρχος. Ἐπρεπε λοιπὸν ὁ Ἔπαρχος, διότι ἐτόλμα νὰ ἐκπληροῖ τὸ καθῆκον του, νὰ ἀντιπράττῃ καὶ καταγγέλλῃ τὰς καταχρήσεις τοῦ εὐνουμένου Τελώνου. Ἐπαύθη δὲ ὑπὸ τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ τοι διοικητικὸς ὑπάλληλος, καὶ τοῦτο διότι, ὡς γνωστόν, πρό τινων ἐτῶν οἱ Ὑπουργοὶ τῶν Ἐσωτερικῶν διεκτέλουν ἐνεργοῦντες ὑπὸ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ἦσαν δηλ. ὑπὸ τὴν κυβέρνησιν τοῦ Κ. Χρηστίδου.

Τελωνεῖον Σύρου.

Ἠδύνατο ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ θεωρήσῃ δικαιολογημένην τὴν κατὰ **170,000** δρ. ἐλάττωσιν τῶν εἰσπράξεων τοῦ Τελωνείου τούτου, ἀφ' οὗ μάλιστα παρὰ πολλῶν τιμίων καὶ εὐϋπολήπτων Ἐμπόρων καὶ ἄλλων ἐβεβαιώθη περὶ τῆς διαγωγῆς τοῦ Ἀρχιφύλακος, ἐπιβεβλημένου εἰς τὸν τράχηλον τοῦ Τελώνου; Ἡ ἐλάττωσις τῶν εἰσπράξεων τοῦ Τελωνείου Σύρου εἰς δρχ. 170,000 ὑπολογιζομένη, θέλει ἴσως φανῇ μεγάλη εἰς τοὺς μὴ γνωρίζοντας τὴν διαγωγὴν τοῦ Ἀρχιφύλακος ἐκείνου, ἀλλ' οἱ γνωρίζοντες ἐκ τοῦ σύνεγγυς αὐτὸν ἀποροῦσι πῶς δὲν ἐβλίχθη ἔλλειμμα μεγαλείτερον· ὑπ' αὐτὴν μόνην τὴν ἔποψιν τὸ ἔλλειμμα εἶναι δικαιολογημένον.

Τελωνεῖον Πατρῶν.

Βλασφημεῖ ἡ Ἐπιτροπὴ, πρᾶγμα προσβάλλει πρόσωπα, λέγει ὁ Ὑπουργός· ἀλλ' ὅταν τὰ πράγματα καλῶσιν, ὅταν παντοχόθεν κηρύττηται, καὶ ἀπὸ τοὺς πλέον εὐϋπολήπτους κατοίκους τῶν **Πατρῶν** βεβαιοῦται, ὅτι αἱ τρομερώτεραι διαπράττονται καταχρήσεις εἰς τὸ Τελωνεῖον τοῦτο, ὅτι ὁλόκληρα φορτία ἐμπορευμάτων ἀποβιβάζονται χωρὶς νὰ πληρώσωσι δικαίωμα, ὅταν ἔντιμοι ἄνθρωποι βεβαιοῦσι μὲ τὸν θετικώτερον τρόπον, ὅτι πρό τινος καιροῦ ἀπεβιβάσθη εἰς Πάτρας φορτίον ἐκ 400 βαρελίων ἐξ **85,000** ὀκαδ. Σακχάρεως, καὶ οὐδεμία κἂν ὀκὰ φαίνεται σημειωμένη εἰς τὰ Τελωνικὰ βιβλία· ὅταν τέλος παρίστανται

ἐλάττωσις **25** τοῖς 0/0 δηλ. **166,000** δραχ. ἡ ἐπιτροπὴ ἤθελε πράξει ἔγκλημα ἂν δὲν ἀνέφερεν ὅτι ἡ ἐλάττωσις τοῦ τελωνείου τούτου δὲν φαίνεται δικαιολογημένη, ἂν δὲν ἔβλεπε νῦξιν τινὰ εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν της.

Ἀπέναντι δὲ τόσων γεγονότων ὁμολογούντων τὰς πραττομένας καταχρήσεις ἐπὶ τῶν τελωνείων, ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς τεθωρακισμένος μὲ ἀναφοράν τινα τοῦ τελώνου Σύρου παρουσιάσθη νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ ἐλάττωσις τῶν τελωνικῶν εἰσπράξεων προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀκινησίαν τοῦ ἐμπορίου τὴν ἐκ τῆς σιτοδείας ἐπαλθοῦσαν. « Ἀφοῦ ὁ λαὸς τῆς Σύρου, λέγει ὁ τελώνης προσκαλούμενος νὰ ἀπολογηθῇ διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῶν εἰσπράξεων τοῦ τελωνείου του, ἐπλήρωσε 3 ἑκατομμύρια δραχ. δι' ἀγορὰν ξένων σιτηρῶν, εἶπετο νὰ ἐπικρατῇ ἀκινησία τοῦ ἐμπορίου, καὶ ἐντεῦθεν ἐλάττωσις τῶν τελωνικῶν εἰσπράξεων. » Τὸ ἔγγραφον τοῦτο τὸ ἔλαβεν εἰς σωστὸν λογαριασμὸν ὁ Κ. ὑπουργός· ἀλλ' ἡμεῖς ἂς βασανίσωμεν αὐτὸ διὰ νὰ εὕρωμεν κατὰ πόσον στηρίζεται εἰς πιθανότητας ὁ σωστὸς του λογαριασμός· ὁ τῶν κατοίκων τῆς Σύρου πληθυσμὸς μόλις ἀναβαίνει εἰς 18,000 ψυχάς, λοιπὸν καθ' ὅλας τὰς πιθανότητας ὁ πρὸς ἐνιαύσιον διατροφὴν αὐτῶν ἀπαιτούμενος σῖτος, ὑπολογιζομένου δι' ἕκαστον ἄτομον 6 κοιλά, ἀναβαίνει εἰς 108,000 κοιλὰ περίπου, πρὸς 7 δραχ. τὸ κοιλὸν δραχ. **756,000.** Βλέπετε λοιπὸν πόσον εἶναι ὑπερβολικὸν τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἀναγνωσθὲν ἔγγραφον πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ὅτι ἡ ἐλάττωσις τῶν εἰσπράξεων τοῦ τελωνείου Σύρου προῆλθεν ἀπὸ τὴν ὡς ἐκ τῆς σιτοδείας ἐπελθοῦσαν ἀκινησίαν τοῦ ἐμπορίου· σχηματίσατε τὴν ἰδέαν σας,

Ἀλλ' ὁ Κ. ὑπουργὸς λησμονήσας, φαίνεται, ὅτι τὸ κύριον θέμα τῆς συζητήσεως εἶναι ὁ προϋπολογισμὸς καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ ὑποβληθεῖσα ἔκθεσις παραδίδεται ὅλος εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ χωρὶς νὰ συλλογισθῇ ὅτι ἀναπαυκάζει τὴν ἔκθεσίν του ἀποδεικνύων τὰ ἔσοδα τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν, τῶν δυστυχῶν, ἀνώτερα τῶν ἀμέσως προηγουμένων, ἄρχιτε νὰ ἀποδείξῃ λανθασμένους τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς ἐπιτροπῆς, ἀδιαφορεῖ δὲ ἂν ὄσων μεγαλείτερον περίσσευμα εἰς τὰ ἔσοδα τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν δεικνύῃ, τόσον περισσότερον κατεξελέγχει τὴν γενικήν του ἔκθεσιν. « Ἡ ἐπιτροπὴ λέγει ὁ Κ. ὑπουργός, ὑπέπεσεν εἰς χονδρὰ λάθη κατὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν βεβαιωθέντων ἐσόδων τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν, εἰς τινα σημειοελάττωσιν, ἐν ᾧ τὰ δημόσια βιβλία παρουσιάζουσιν αὔξησιν. Δὲν εἶναι λογικὸν

μέτρον καὶ ὀρθὸν νὰ ὑπολογίσῃ τὸν ἔγγειον καὶ ἐπικαρπίας φόρον τῶν δημητριακῶν καρπῶν εἰς κοιλὰ, καὶ ἀπόδειξιν φέρει τὸ ὅτι, ἐν ᾧ κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς ἐπιτροπῆς εἰς κοιλὰ παραλληλιζούσης τοὺς καρποὺς, παρίσταται ἔλλειμμα δραχ. **137,539**, κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη, ἀπὸ τὰ δημόσια βιβλία ἐξάγεται πλεόνασμα **137,539** δραχ. διότι ὁ ὑπολογισμὸς γίνεται εἰς δραχ. Τέλος ὁ ὑπουργὸς ἀναβιβάζει τὴν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη αὔξησιν τῶν ἐσόδων εἰς **3,000,000** δραχ., ἐν ᾧ ἡ ἐπιτροπὴ δεικνύει μόνον αὔξησιν δραχ. **1,046,000**:

Ἂν καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἠδύνατο νὰ διαψιλονεικήσῃ τὴν αὔξησιν ταύτην ἐν μέρει, καὶ ὑπόλογον τῶν λανθασμένων της ὑπολογισμῶν κατὰ τὸ μεῖζον νὰ κατασταίσῃ αὐτὸν τὸν ὑπουργὸν τὸν χορηγήσαντα τὰς σημειώσεις τῶν ἐσόδων εἰς τὴν ἐπιτροπήν σας, μόλα ταῦτα ἡ ἐπιτροπὴ δὲν δυσκολεύεται νὰ παραδεχθῇ τὴν ὅλην αὔξησιν, διότι ἐνισχύεται ἔτι πλέον ἡ ἰδέα της, ὅτι δηλ. τὰ ἔσοδα τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν εἶναι πλείονα τῶν ἀμέσως προηγουμένων· παρατηρεῖ δὲ ὅτι, ἀρ' οἷς, καθ' ἣν ἐποχὴν ὑπελόγιζεν ἡ ἐπιτροπὴ, οἱ καρποὶ τοῦ **1852** δὲν ἦσαν πωλημένοι (μέρος δὲ τούτων μένει εἰσέτι ἀπώλητον), καὶ ἡ τιμὴ εἰς ἣν ἤθελον πωληθῇ δὲν ἦτο γνωστὴ, κατ' ὀρθὸν λόγον καὶ κατ' ἀνάγκην ἦτο ὑποχρεωμένη νὰ παραλληλίσῃ τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς εἰς κοιλά· οὕτω λοιπὸν πράξασα εὗρεν ὅτι τὸ ἐκ τῶν καρπῶν ἔσοδον τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν εἶναι ἠλαττωμένον ἐκείνου τῶν ἀμέσως προηγουμένων κατὰ κοιλὰ **39,297**· καὶ τὸ ἔλλειμμα τοῦτο μόνον ὑπελόγισεν εἰς δραχ. **137,539** κατὰ προσέγγισιν· δὲν ἠγνόει ὅμως ὅτι ὡς ἐκ τῆς τιμῆς εἰς ἣν ἤθελον πωληθῇ τὰ σιτηρὰ τοῦ **1852**, τὸ ἔλλειμμα τοῦτο ἠδύνατο νὰ εἶναι μεγαλείτερον, ἢ νὰ μεταβληθῇ εἰς περίσσευμα, ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἡ ἐπιτροπὴ τὸ ἔλλειμμα τοῦτο δὲν παρουσίασεν ὡς θετικὸν, ἀλλὰ κατὰ προσέγγισιν· ἐξ ἐναντίας ὅμως ὁ Κ. ὑπουργὸς, ἐνῷ δὲν γνωρίζει εἰς ποίαν τιμὴν ἤθελον πωληθῇ τὰ ὑπολειπόμενα σιτηρὰ, διαβεβαιοῖ μὲ τὸν θετικώτερον τρόπον ὅτι ὑπάρχει περίσσευμα **137,539** δραχ. καὶ κηρύττει παραδοξολογίας τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ τεραστουργὰ τὰ μέτρα της. Κρίνατε λοιπὸν ὑμεῖς ἂν τὸ γεγονὸς τοῦτο, τὸ τόσον λογικὸν, ἔπρεπε νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἐπιχείρημα κατὰ τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀλλ' ὅλως ἠσχολημένης εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν ἐλησμόνησε καὶ τὸν λαόν· θέλει λοιπὸν νὰ ῥίψῃ βάλσαμον ἤδη ἐπὶ τῶν πληγῶν τὰς ὁποίας κατέφερον εἰς αὐτὸν αἱ ἐκδιάσεις καὶ αἱ φυλακίσεις διὰ τὴν εἰσπραξιν τῶν καθυστερούντων· ἀφοῦ τοὺς παρέπεμψεν ἀγεληδὸν εἰς τὰς φυλακὰς, ἀφοῦ ὑπερεπλήρωσε ταύτας ἐκεῖνος διὰ πρωσοποκρατήσεων, ἀποτείνεται ἤδη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ λέγει «ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἐσκέφθη περὶ τῆς δυστυχίας τοῦ λαοῦ».

Ἂς μὴ διεγείρῃ σκανδαλώδεις συζητήσεις ὁ Κ. ὑπουργὸς· ἐὰν προέκειτο περὶ τῶν δυστυχημάτων τοῦ λαοῦ, καὶ τῆς ἀθλίας καταστάσεως τοῦ τόπου, μυρία ἠδυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν· πρόκειται περὶ ἐπεξεργασίας τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους, ἡ ῥῆσις δὲ ὑπαγορεύει νὰ μὴ ἀποπλανηθῶμεν κατὰ τὸν Κ. ὑπουργὸν, εἰς ἄλλοτρια ἀντικείμενα, νὰ μὴ ἐξετάσωμεν ἐνταῦθα πότε καὶ πῶς ὁ ὑπουργὸς ἐπιτρέψῃ περὶ τῆς δυστυχίας τοῦ λαοῦ.

Προβαίνων λέγει, «παράδοξος εἶναι ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τερατουργὸν τὸ μέτρον αὐτῆς· ἐν ᾧ εἰς ἓν μέρος τῆς ἐκθέσεώς της δεικνύει αὔξησιν τῶν τελωνικῶν εἰσπράξεων ἐπὶ δραχ. **252,907**, εἰς ἕτερον δεικνύει ἐλάττωσιν δραχ. **736,000**». Καὶ ἐμὲ παραδοξότερος φαίνεται ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας, διότι προσπαθεῖται ὅτι δὲν ἐννοεῖ τὴν σήμερον ταύτην διαφοράν· ἡ αὔξησις τῶν δραχ. **252,907** προέρχεται ἀπὸ τὴν παραβολὴν τῆς εἰσπράξεως τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν πρὸς τὰ δύο προηγούμενα **1848** καὶ **1849**. Ἡ ἐλάττωσις δὲ τῶν δραχ. **736,000** τῶν τελ. εἰσπράξεων προέρχεται ἐκ τῆς παραβολῆς τῶν εἰσπράξεων τοῦ **1852** πρὸς ἐκείνας τοῦ **1849—50** καὶ **1852**· ἐὰν δὲ θελήσωμεν νὰ προσθέσωμεν καὶ τὰς εἰσπράξεις τοῦ **1848** τότε ἡ ἐλάττωσις περιορίζεται μόνον εἰς δραχ. **655,315**.

Ἐπελήφθη ἀκολούθως τριῶν φράσεων τῆς ἐπιτροπῆς «ἡ ἐξ αὐτομάτου ἀνάπτυξις τῶν ὑλικῶν τοῦ ἔθνους μέσων» «τὰ δημόσια εἰσοδήματα βαίνουσιν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος αὐξάνοντα ἐκ τοῦ αὐτομάτου» καὶ «πολὺ πιθανὸν ὅτι τὰ ἐξ αὐτομάτου αὐξάνοντα ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἔσοδα» τὰς φράσεις ταύτας ἐκάλεσε βλασφημίας, προσβολὴν κατὰ τοῦ ἔθνους καὶ τῆς Κυβερνήσεως· πρόοδος καὶ αὐτόματον, εἶπεν, εἶναι ἀσυμβίβαστα· ἀλλ' ἀντὶ νὰ καταθορυβηθῇ τόπον ὁ Κ. ὑπουργὸς διὰ τὴν λέξιν αὐτόματον, ἥτις καταλληλότατα ἴστατο, ἀντὶ νὰ δυσανασχετῇ κατὰ τῆς ἐπιτροπῆς, διότι εἶπεν ἀληθειαν τρανὴν ἀποδίδουσα τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑλικῶν τοῦ ἔθνους μέσων εἰς τὴν φύσιν αὐτὴν, καὶ τὸ ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὸ φιλέργον τῶν κατοίκων, ἐχρεώστει νὰ ἀποκρούσῃ τὴν λέξιν ταύτην διὰ τῶν πραγμάτων, ὤφειλε νὰ δείξῃ τὴν ποίαν πρόνοιαν ἔλαβεν ὡς ὑπουργὸς πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας, τῆς κτηνοτροφίας, τῆς βιομηχανίας τῆς ναυτιλίας, τὰ ποῖα παραγωγικὰ νομοσχέδια εἰσήγαγε καὶ

οὐχὶ νὰ περιορισθῇ μόνον εἰς τινα κοινὰ καὶ τετριμμένα μέτρα, ἅτινα ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τῆς συστάσεώς της ἔλαβε πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν εἰσοδημάτων της. Τὴν αὔξησιν τῶν εἰσοδημάτων τοῦ δημοσίου δὲν πρέπει νὰ ζητῇ νὰ ἀναγράψῃ εἰς ἑαυτὸν ὁ Κ. ὑπουργός, καὶ εἰς τὴν ὑπουργικήν του πρόνοιαν, καθὼς δὲν πρέπει νὰ ἀποδώσῃ τις εἰς αὐτὸν τὴν ἐλάττωσιν τῶν εἰσοδημάτων ἕνεκα δυστυχημάτων· ἂν θέλῃ νὰ σωσιποιηθῇ τὸ πρῶτον, πρέπει νὰ αἰτιοποιηθῇ καὶ τὸ δεύτερον· ἐκτὸς ἐὰν φρονῇ ὅτι τὰ καλὰ ἀπορρέουσιν ἀπὸ τοὺς ὑπουργοὺς καὶ τὰ κακὰ ἐκ τοῦ αὐτομάτου ἢ τῶν Κυβερνωμένων. Ἐκ τῆς φρόσεως ταύτης ἀναχωρῶν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἤρχισε μακρηγορῶν νὰ περιαυτολογῇ· καὶ ἐν πρώτοις ἔπλεξε τὸν παναγυρικὸν τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου καὶ ἐπήνεσε τὰ εἰς τὴν Βουλὴν καθυποβληθέντα ἤδη περὶ πολυετῶν ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων, καὶ προικαδοτήσεων νομοσχέδιά του· ἂς μὴ σπεύδῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἂς περιμείνῃ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ περὶ καθυστερούντων νομοσχεδίου, μήπως ταῦτα καταστήσιν χεῖρονα τῶν πολυκρότων οἰκονομικῶν ὀργανικῶν νόμων· ἂς μὴ χειροτερεύσωμεν τὴν οἰκονομικὴν τοῦ τόπου κατάστασιν, ἀφ' οὗ δὲν δυνάμεθα νὰ βελτιώσωμεν ταύτην.

Μετὰ τοὺς παναγυρισμοὺς τῶν νομοσχεδίων, ἅτινα εἰσήγαγεν ὁ Κ. ὑπουργός, ἤρχισε νὰ ἀναγράφῃ εἰς ἑαυτὸν καὶ ὡς Κυβερνητικὴν πρόνοιαν νὰ θεωρῇ.

α') Τὸ ὅτι κατώρθωσε νὰ διεξαγάγῃ πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου τὴν κατ' αὐτοῦ διεγερθεῖσαν δίκην περὶ τῆς Σμύρνης. Τὴν πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου διεξαγωγὴν τῆς δίκης ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν ἔπρεπε νὰ ἀναγράψῃ εἰς ἑαυτὸν, καὶ ὡς δὲν ἤθελεν ἀναγράψῃ εἰς ἑαυτὸν τὴν πρὸς βλάβην αὐτοῦ διεξαγωγὴν, ἐὰν τὸ δημόσιον κατεδικάζετο· ἐκτὸς ἂν ὑποτεθῇ ὅτι τὸ δημόσιον εἶχεν ἄδικον καὶ ὁ ὑπουργὸς ἐπηρέασε τὸ δικαστήριον, ἵνα ἐκδώσῃ ἀπόφασιν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου.

β'. Τὸ ὅτι ἀνήγειρε περίβολον καὶ καταστήματα ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐναποτιθέμεναι αἱ μηλόπατραι δὲν ἀραιάζονται οὐδὲ προσβάλλονται ἀπὸ τὰς ἀτμοσφαιρικὰς ἐπιρροάς· πρὸς δὲ ἀνήγειρε καὶ ἐπεκτείνασε τὰς ἀλατοποθήκας. Ἐὰν δὲ ἰδίων δαπανῶν ἀνήγειρε τὰ καταστήματα ταῦτα ὁ Κ. ὑπουργὸς, ὠφείλετο ἔπαινος καὶ εὐγνωμοσύνη εἰς αὐτὸν· ἀφ' οὗ ὅμως ταῦτα δαπάνῃ τοῦ δημοσίου ἀνηγέρθησαν, ὁ Κ.ὑπουργὸς ἐξεπλήρωσε χρέος, ἡ παραμέλησις τοῦ ὁποίου ἤθελε θεωρηθῇ ἔλλειψις ἀσυγγνώστος κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον, καθόσον οἱ πόροι τοῦ δημοσίου ἐπέτρεπον τοιαύτην μικρὰν δαπάνην.

γ') Ἐρρόντισεν ὥστε νὰ μὴ λαμβάνῃ χώραν λαθρεμπορικὴ εἰσαγωγὴ ἁλάτων ξένων, καὶ ἐντεῦθεν τὸ δημόσιον στερῆται μέγα μέρος τῶν νομίμων εἰσοδημάτων του· ἀλλὰ καὶ τὴν τιμὴν ταύτην δὲν δικαιοῦται νὰ ἀναγράψῃ εἰς ἑαυτὸν ὁ Κ. ὑπουργός· ὁ νόμος τιμωρεῖ παραδειγματικῶς τὸν λαθρεμπορικῶς εἰσάγοντα ἅλατα ξένα καὶ δημεύει τὸ εἰσαχθὲν ἅλας.

δ') Ἔλαβε πρόνοιαν νὰ κάμῃ βαθμηδὸν ἰδιαιτέρας συμφωνίας καὶ ἐσυμφώνησεν ἤδη μὲ δύω ἀποθηκαρίους φόρον ἐπὶ τοῦ ἅλατος 3 0/0, ἐνῷ ὑπὸ τοῦ νόμου χορηγεῖται εἰς μὲν τὰς γενικὰς ἀποθήκας 8 0/0, εἰς δὲ τὰς εἰδικὰς 6 0/0· καὶ ἐκ τῆς συμφωνίας ταύτης θέλει ἔχει ἐτησίως τὸ δημόσιον ὄφελος δραχμὰς 20,000· ἂς μὴ σπεύδῃ καὶ διὰ τὴν κυβερνητικὴν ταύτην πρόνοιαν ὁ Κ. ὑπουργός· ἂς περιμείνῃ τὰ ἀποτελέσματα τῶν συμφωνιῶν του· ἂς φροντίσῃ δὲ συντόμως διὰ νὰ μὴ λάβῃ χώραν συναννόησις μεταξὺ τοῦ ἐπιστάτου, παραδότου καὶ παραλήπτου· ἂς δυσπιστῇ εἰς τὰς τοιαύτας συμφωνίας· ἐνδέχεται νὰ ὑποκρύπτωσι συμφέροντα μεγαλείτερα τῆς ἀνταπαρνήσεως ἣν πράττουσιν εἰς τὸ φανερόν.

ε') Ἐρρόντισε νὰ προτιμῶνται οἱ λογαριασμοὶ τοῦ ὑπολόγου εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἅμα ἐκκενωμένης ἑκάστης ἀποθήκης ἁλατος, διὰ νὰ ἐκλείπωσιν αἱ συνήθεις ἀνωμαλίαι, αἵτινες συνέβαινον περὶ τὴν ἐξέλεγξιν τῆς διαχειρίσεως τῶν ὑπολόγων ὡς ἐκ τῆς μεταβολῆς τῶν προσώπων· ἀλλ' ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ παρατηρήσω ὅτι οὕτω μέχρι τοῦδε ἐπράττετο.

ς') Ἔλαβε τὴν φροντίδα νὰ δίδωσιν οἱ ἐνοικιασταὶ ἐγγυήσεις ἀξιοχρέους· ἀλλ' ὁ νόμος ὁρίζει τοῦτο ῥητῶς, καθιστῶ μάλιστα ὑπεύθυνους τοὺς ὑπαλλήλους οἵτινες ἤθελον δεχθῇ ἐνοικιαστὰς μὴ ἀξιοχρέους.

ζ') Ἔλαβε τὸ μέτρον νὰ μεταφέρωνται ὅλοι οἱ δημόσιοι καρποὶ εἰς τὰς ἀποθήκας· ἀλλ' οὐχ ἧττον καὶ περὶ τούτου ῥητὴ ὑπάρχει τοῦ νόμου διάταξις, ἀπαγορεύεται δὲ αὐστηρῶς εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν νὰ μεταφέρῃ ἄλλου δημοσίου καρποῦ· ἅπαντες οἱ καρποὶ πρέπει νὰ συγκεντρωθῶσιν εἰς τὰς ἀποθήκας, ὅταν δὲ ὁ ἐνοικιαστὴς ἐξορλίσῃ τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος του, τότε θέλει μεταφέρει ἐκ τῆς ἀποθήκης τὸ πλεόνασμα, ἐὰν τοιοῦτον ὑπολείπηται, καὶ τοῦτο ἄδειᾳ τοῦ ἐφόρου.

η') Ἔλαβε τὸ μέτρον νὰ παραδίδωσιν οἱ ἐνοικιασταὶ τὰ φορολογικὰ βιβλία των εἰς τὸ ὑπουργεῖον· ἀλλ' ὁ νόμος ῥητῶς ὁρίζει τοῦτο, καὶ ἐπιβάλλει μάλιστα ποινὴν εἰς τὸν μὴ παραδόσαντα ἢ νοθεύσαντα ταῦτα.

θ') Ἔλαβε πρόνοιαν ὥστε τὰ ἐνοίκια τῶν ἀποθηκῶν νὰ εἶναι μέτρια, πρὸς δὲ νὰ συμφωνῆται, ὥστε ὁσάκις πάθωσιν οἱ καρποὶ ὡς ἐκ τῆς κακῆς καταστάσεως τῆς ἀποθήκης, νὰ ἀποζημιοῦται τὸ δημόσιον ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτήτας.

Ἡ συμφωνία αὕτη ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τοὺς ἰδιοκτήτας, οἵτινες ἐνοικιάζουσι τὰς ἀποθήκας εἰς ἣν εὑρίσκονται κατάστασιν, περὶ πλέον εἶναι ἐπιζήμιος διὰ τὸ δημόσιον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκει περισσότερα ἐγγύησα ἀσφαλείας εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς ὑπαλλήλους, οἵτινες κατὰ τὸν νόμον εἰσὶν ὑπεύθυνοι διὰ τοιαύτας βλάβας, ἢ εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν ἀποθηκῶν, οἵτινες δυνατὸν νὰ μὴ εἶναι ἐχέγγυοι, ἢ νὰ μὴ θέλωσι νὰ δώσωσιν ἐγγύησιν· ἄλλως τε ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ δῆμος παραχωρήσῃ ἀποθήκην, κατὰ τὸν νόμον, τίς θέλει εἶσθαι ὑπόλογος διὰ τὴν τυχὸν γενησομένην βλάβην τῶν καρπῶν ἐκ τῆς κακῆς καταστάσεως τῆς ἀποθήκης, ἀφ' οὗ ἡ εὐθύνη ἤρθη ἀπὸ τοὺς οἰκονομικοὺς ὑπαλλήλους, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἰδιοκτήτης δὲν ὑπάρχει;

ι') Ἔκαμε νὰ πληρώνωνται ἐγκαίρως εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας τὰ ἐνοίκια τῶν ἀποθηκῶν.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ περιαυτολογήσῃ περισσότερον συγκαταλέγει μεταξὺ τῶν μέτρων τῆς Κυβερνητικῆς του προνοίας καὶ τοῦτο, ἀδιαφόρων ἂν καθιστᾷ ἐνοχον τὴν Κυβέρνησιν κακῆς πίστεως μέχρι τοῦδε, ἐνῷ τοῦτο δὲν ὑπῆρξε, ὡς ἂν νὰ ἐνοικίαζεν οἰκίας καὶ νὰ μὴ ἐπλήρωνε τὰ ἐνοίκια ἐγκαίρως.

ιά') Κατώρθωσε νὰ ἐνοικιάσῃ εἰς ἔντιμόν τινα Ἄγγλον τὴν Σμύρνδα διὰ δεκαετίαν· δυνάμει τῆς ἐνοικιάσεως ταύτης θέλει ἀπολαμβάνει κατ' ἔτος ἐπὶ δεκαετίαν συνεχῆ **440,000** δραχ.

Ἡ ἐνοικίασις αὕτη ὀφείλεται εἰς τὸ συμφέρον τὸ ὁποῖον ἐπιδιώκουσιν οἱ ἐμπορευόμενοι, εἰς τὴν ποιότητα τοῦ ὀρυκτοῦ, καὶ εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐφαρμογῆς του εἰς τὰς τέχνας, διὰ τὸ ὁποῖον ἡ κατανάλωσις κύξησιν ἀπό τινος καιροῦ· οὔτε τὴν ἐνοικίασιν, οὔτε τὴν τιμὴν τοῦ ὀρυκτοῦ ἐξαιρεῖ ἀπὸ τὴν τοῦ αὐτομάτου ἐπιρροήν, ἀλλὰ γνωρίζουσα τὰ κατὰ τὴν ἐνοικίασιν ταύτην λαβόντα χώραν ἀπονέμει εὐχαριστίαν καὶ ἔπαινον εἰς τὸν ἔντιμον ἐκεῖνον ἐνοικιαστὴν διὰ τὴν ὁποίαν ἔδειξεν ἔντιμον διαγωγήν, προσενεγκὼν **2** περιπλέον δραχ. τὸ καντάριον, ἐνῷ προέκειτο νὰ κατακυρωθῇ ἐπ' ὀνόματί του ἡ δημοπρασία ἀντὶ **9** δραχ., ὥστε οὕτως ὠφέλησε τὸ δημόσιον κατὰ **800,000** δραχ.

ιβ') Ἐνήργησε τὴν ἐπιστημονικὴν καταμέτρησιν τῶν ἀμπέλων εἰς τινας ἐπαρχίας, καὶ οὕτω **1**) κύξησε τὸ ἔσοδον τοῦ δημοσίου, διότι πολλαὶ ἄμπελοι δὲν εἶχον δηλωθῆ ἀκριβῶς, καὶ **2**) ἔσχε

μάτιτε χωρογραφικοὺς χάρτας διὰ τὰς καταμετρηθείσας ἀμπέλους, οἵτινες θέλουσι χρησιμεύσει βαθμηδὸν ὡς κτηματολόγιον.

Μακρὰν τοῦ νὰ μεμφθῶμεν τὴν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου προσπάθειαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, παρατηρῶ **1**) ὅτι εἰς τὴν πρό τινων ἐτῶν μὴ ἀκριβῆ δήλωσιν τῶν ἀμπέλων, ἂν ὄχι καθ' ὁλοκληρίαν, τουλάχιστον κατὰ τὸ περισσότερον ἐνίσχετο ὁ Κ. ὑπουργὸς καὶ **2**) ὅτι οἱ χωρογραφικοὶ οὗτοι χάρται δὲν δύνανται νὰ ἔχωσιν ἰσχὺν κτηματολογίου· ἴσως ποτὲ χρησιμεύσωσι διὰ νὰ γνωρίζῃ τὸ ποσὸν ὁ θέλων νὰ ἐγγράψῃ εἰς τὸ κτηματολόγιον τὸ κτῆμά του, ἂν ποτε συνταχθῇ τοιοῦτον.

ιγ') Κατώρθωσε νὰ συμπληρωθῇ ἐν τῷ ὑπουργείῳ πίναξ τῶν δικῶν τοῦ δημοσίου. Καὶ τῷ ὄντι μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς οἰκονομίας κατορθώματα· ἴσως φανῶμεν ὑπερβολικοί, ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἡ σύνταξις τοιούτου πίνακος εἶναι ἔργον ὀλίγων ὡρῶν, ἀρκεῖ νὰ εὕρῃ ὁ Τμηματάρχης τοῦ δικαστικοῦ κλάδου τὰς διαταγὰς τοῦ ὑπουργείου, δι' ὧν ἀνατίθενται δίκαι εἰς δικηγόρους, καὶ εὗρεν οὕτω τὰς δίκας.

Καὶ ταῦτα μὲν εἶναι τὰ ἀριστουργήματα τῆς Κυβερνητικῆς προνοίας τοῦ ὑπουργοῦ, μηδ' ἑνὸς παραλειφθέντος. Ἀπέναντι λοιπὸν τόσων μέτρων, ἅτινα ὁ ὑπουργὸς ἔλαβε πρὸς αὔξησιν τῶν ὑλικῶν τοῦ ἔθνους μέσων, πρὸς βελτίωσιν τῆς γεωργίας, κτηνοτροφίας, ναυτιλίας καὶ βιομηχανίας, δίκαιον εἶχε νὰ κατεξαναστῇ ὁ Κ. ὑπουργὸς κατὰ τῆς πρωτοτύπου παραδοξολογίας τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις ἐνεθρόνισεν εἰς τὸν τόπον τῆς Κυβερνήσεως τὸ αὐτόματον, καὶ εἰς τοῦτο ἀπέδωκε τὴν πρόοδον καὶ αὔξησιν τῶν ἐσόδων. Ἀλλ' ἀρήνοντες εἰς τὴν κρίσιν ἑκάστου τὸ αὐτόματον καὶ τὴν ὑπουργικήν του πρόνοιαν ἃς παρακολουθήσωμεν μικρὸν ἔτι τὸν Κ. ὑπουργόν.

Ἡ ἐπιτροπή, λέγει ὁ Κ. ὑπουργός, δὲν εἶχε δίκαιον νὰ κάμῃ λόγον ἐν τῇ ἐκθέσει της περὶ βοσκησίμων γαιῶν. Ἀλλόκοτος τῷ ὄντι ἀξίωσις, παράδοξον τῷ ὄντι ὅρος ὑπουργικῆς ἐκφράσεως, καὶ ὑπέρβασις ὁρίων. ὁ ὑπουργὸς εἰς τὴν γενικὴν ἔκθεσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ νὰ κάμνῃ λόγον περὶ διαθέσεως τῶν ἐθνικῶν νομῶν, καὶ ἡ ἐπιτροπή, ἥτις ἐκλήθη νὰ ἐπεξεργασθῇ τὸν προϋπολογισμὸν καὶ βασανίσῃ τὰς σκέψεις τοῦ ὑπουργοῦ, νὰ μὴ ἔχῃ δικαίωμα, οὕτω λέγει ὁ ὑπουργός, νὰ ἐπενέγκῃ παρατηρήσεις, τὰς ὁποίας καὶ ἐν μόνον μέλος τῆς Γερουσίας ἠδύνατο νὰ ἀπευθύνῃ· ἀλλ' εἶναι ἄρα γε αἱ παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς ἀπότομοι καὶ πικραὶ, ὥστε νὰ κεντήσωσι τὸ φιλότιμον τοῦ Κ. ὑπουργοῦ; ἁπλῆ ἀνάγνωσις αὐτῶν δεικνύει μὲ πόσην προφύλαξιν ἐγράφη-

σαν, καὶ πόσον καθίστανται ἀναγκαῖαι πρὸς φωτισμὸν τοῦ ὑπουργείου, προτιθεμένου νὰ ἀσχοληθῇ ἐπὶ τοῦ πόρου τούτου.

Ἐπὶ τέλους ὁ Κ. ὑπουργὸς διὰ ἑνὸς σκιρτήματος μεταβαίνων εἰς τὰ καθέκαστα τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων ἐπιλαμβάνεται τῆς ἐπὶ τοῦ κεφ. 11 (ἔξοδα ἀποθηκαρίων) παρατηρήσεως τῆς ἐπιτροπῆς προτεινούσης τὴν κατὰ 20,000 δραχ. ἐλάττωσιν τοῦ κεφαλαίου τούτου, διὰ νὰ ἀποδείξῃ δὲ τὴν ἐπὶ τὸ οἰκονομικώτερον προϋπολόγισιν τῆς δαπάνης ταύτης, παραλληλίζει τὴν δαπάνην τοῦ κεφαλαίου τούτου διὰ τὸ ε. ε. πρὸς τὴν δαπάνην τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου διὰ τὰ προηγούμενα ἔτη καὶ ἰδίως τὸ 1848. Ἐνταῦθα ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶχε προμελετήσει νὰ στήσῃ παγίδας, καὶ νὰ ἐξαπατήσῃ τὰ βέλη του κατ' ἐμοῦ καὶ τοῦ Κ. Λόντου, ἐν μέρει, ὑπουργῶν διατελεσάντων ἐπί τινας μόνον μῆνας τοῦ ἔτους ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν τιμὴν νὰ μετρᾷ τέσσαρας ὑπουργοὺς τῶν οἰκονομικῶν· ἔχομαι νὰ δώσω λόγον τοῦ ὑπουργικοῦ μου βίου, διότι ἐπιθυμῶ νὰ μὴ μένῃ τι κεκαλυμμένον δυνάμενον νὰ δώσῃ λαβὴν εἰς αἰτιάσεις· συγχωρήσατέ με ἂν εὑρίσκωμαι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ περιαυτολογήσω ἀποκρυόντων τῶν ὁποίων ἡ συνείρια θέλει νὰ μοὶ προστρίψῃ μῶμον εἰς τὴν διαγωγήν μου· ἡ φιλοτιμία μου ἀρ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ διαγωγή μου ὡς δημοσίου ἀνδρὸς μοὶ ἐπιβάλλουσι τὴν ὑποχρέωσιν, μοὶ δίδουσι τὸ δικαίωμα τὸ ἐκ τῆς συναισθήσεως τῆς ἀξίας καὶ τῆς ἐπαναπαύσεως τῆς συνειδήσεως προερχόμενον νὰ πιστεύω, ὅτι κατὰ τὸ ἑκατονθήμερον διάστημα τοῦ ὑπουργικοῦ μου βίου κατώρθωσα νὰ κινήσω τὴν ὑπηρεσίαν καὶ νὰ στρέψω τὴν προσοχήν μου εἰς τὴν δυνατὴν βελτίωσιν τοῦ οἰκονομικοῦ κλάδου.

Ἅμα ἀναλαβὼν τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑπουργείου εὗρον διωρισμένους ὑπὸ τοῦ προκατόχου μου, ὀλίγους καὶ ἐκείνου μῆνας ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ διατελέσαντας, ἀποθηκαρίους εἰς ἕκαστον χωρίον· διότι ὅτε τὸ πρῶτον εἰσήχθη ὁ νόμος τῆς εἰς εἴδη ἐνοικιάσεως τῶν προϊόντων τῆς γῆς, ἐθεωρήθη καταλληλος ἡ σύστασις ἰδίας ἀποθήκης εἰς ἕκαστον χωρίον, διὰ νὰ εὐκολύνωνται οἱ φορολογούμενοι περισσότερον κατὰ τὴν μετακόμισιν τῶν καρπῶν· ἐγὼ μόλα ταῦτα ἠθέλησα νὰ περιστείλω τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀποθηκαρίων πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου· πλὴν διὰ νὰ ἀποφύγω τὰ παράπονα καὶ καταλαλιὰς τούτου καὶ ἐκείνου τῶν παυθέντων ἢ τῶν συνιστόντων, ἔπαυσα ἅπαντας τοὺς διωρισμένους ἀποθηκαρίους, συνεννοήθην κατόπιν μετὰ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, ἀπεκδυθεὶς δὲ τὸ ὁποῖον ὡς ὑπουργὸς εἶχον

δικαίωμα τοῦ διορισμοῦ τῶν ἀποθηκαρίων ἀνέθηκα τοῦτο εἰς τοὺς Νομάρχας καὶ Οἰκονομικοὺς ἐφόρους ὑπ' εὐθύνην των· οὕτως ἠλάττωσα τὸ προσωπικὸν τῶν ἀποθηκαρίων κατὰ περίπου 40. Κατόπιν τῶν περὶ ἀποθηκαρίων ἐνεργειῶν μου ἐσκέφθην περὶ μεταβολῆς φορολογικοῦ συστήματος ἐπὶ τὸ κρεῖττον πρὸς ὄφελος τοῦ τε δημοσίου καὶ τῶν φορολογουμένων· ἐθεώρησα κατὰ προτίμησιν ἀναγκαίαν τὴν μεταβολὴν τοῦ ἐν χρήσει ἀτόπου καὶ ἀνίσου φορολογικοῦ συστήματος τῆς ἀποδεκατώσεως, διὰ νὰ ἀρθώσιν ἐκ τοῦ μέσου τόσαι ὀχληραί, πολύπλοκοι καὶ ὡς ἐκ τούτου χώραν εἰς καταπιέσεις καὶ καταχρήσεις δίδουσαι ἀσχολίαι, οἷον ἀποδεκατώσεις, ἐνοικιάσεις, ἀποθῆκαι, ἀποθηκάρια, μετακομίσεις, νοθεύσεις κτλ. Πρὸς τοῦτο δὲ ἐπιρόρτισα τὸν ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Βαλέταν νὰ καταγράψῃ τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν φορολογουμένων καὶ τοὺς φόρους τοὺς ὁποίους ἕκαστος ἐπλήρωσεν ἐξ οἱουδήποτε εἴδους φορολογίας ἐν διαστήματι 5 ἐτῶν, διὰ νὰ μάθωμεν τὸ κατὰ μέσον ὅρον ἀναλογοῦν ἐνιαυτίως ἑνὶ ἑκάστῳ τῶν φορολογουμένων ποσὸν τοῦ φόρου· ἐκ προοιμίων ἐφρόνουν καὶ φρονῶ ὅτι, ἂν ὁ μέσος οὗτος ὅρος ἠλαττόνετο κατὰ 10 τοῖς 0/0, οἱ μὲν φορολογούμενοι ἤθελον προτιμήσει τὸ μέτρον τοῦτο τῆς φορολογίας εὐχαρίστως, διότι ἀπαλάττονται τόσων ὑποχρεώσεων, τὰς ὁποίας ἡ ἀποδεκάτωσις τοῖς ἐπιβάλλει, τὸ δὲ δημόσιον ἤθελεν ὠφελεῖσθαι περισσότερα ἴσως, καὶ τοι ἀνακουφίζον τοὺς φόρους κατὰ 10 τοῖς 0/0, διότι ἤθελον ἀρθῆ τόσαι δαπάναι καὶ διαρπαγαί, ἤθελον ἐλλείψει ἀποθῆκαι, ἀποθηκάριοι, νοθεύσεις καρπῶν κτλ. Τὸ μέτρον τοῦτο ὅταν καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων δηλ. ἐκ τῶν ῥηθέντων καταλόγων ἐβεβαιούμην ὅτι συμφέρει εἴς τε τὸ δημόσιον καὶ τοὺς φορολογουμένους, προετιθέμην νὰ ἐφαρμόσω ἀρχόμενος τὸ πρῶτον ἀπὸ τοῦ Αἰγαίου, κατὰ πεντετείαν δὲ ἤθελον ὑποβάλλει εἰς ἀναθεώρησιν· ἀποσυρθεὶς ὅμως μετ' ὀλίγον τῆς ὑπηρεσίας δὲν ἐπρόφθασα νὰ φέρω εἰς πέρας τὸ ἔργον, καὶ τινας ἄλλας οἰκονομίας, τῶν ὁποίων ἦτον ἐπιδεκτικὴ ἡ ὑπηρεσία. Μὲ τὸ θάῤῥος λοιπὸν τὸ ὁποῖον χορηγεῖ ἡ ἐπανάπαυσις τῆς συνειδήσεως λέγω ὅτι δὲν δύναταί τις νὰ μοὶ προσάψῃ ἀδράνειαν κατὰ τὸν ὑπουργικόν μου βίον· προσεπάθησα, ἐφ' ὅσον καὶ αἱ δυνάμεις μου καὶ ὁ καιρὸς μοὶ τὸ ἐπέτρεπε, νὰ ἀνεύρω μέσον τι πρὸς μεταβολὴν τῆς ὑφισταμένης φορολογίας καὶ βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς τοῦ τόπου καταστάσεως· διότι ἐφρόνουν καὶ φρονῶ ὅτι συμφέρον καὶ χρέος Κυβερνήσεως εἶναι νὰ εἰσάγῃ μέθοδον φορολογίας τοιαύτην, ἥτις ἀνακουφίζουσα τὸν λαὸν, καὶ εὐκολίας αὐτῷ παρέχουσα, ἀφήνει

κύκλον μεγαλείτερον ἐλευθέρας ἐνεργείας πρὸς ἀνεύρεσιν νέων πόρων ἢ βελτίωσιν τῶν ὑπαρχόντων πρὸς τὸ συμφέρον αὐτὸ τοῦ δημοσίου.

Μετὰ τὴν παρέκβασιν ταύτην εἰς τὴν ὁποίαν μὲ ὤθησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς, δύω ἔχω καὶ ἀπευθύνω ἐρωτήσεις πρὸς αὐτὸν, καὶ θέλω καταλύσει τὸν λόγον.

α) Ποῦ εἶναι οἱ εἰς τὰ νομοθετικὰ σώματα, ὑποσχόμενοι καρποὶ τοῦ περὶ γενικοῦ λογιστηρίου νόμου του, διὰ τὸν ὁποῖον μὲ 25,000 δραχ. κατ' ἔτος ἐπιβαρύνεται τὸ δημόσιον; ποῦ εἶναι οἱ ἀπολογισμοὶ τοὺς ὁποίους ὑπέσχετο ὅτι θὰ καταρτίσει διὰ τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου, ὅταν αὐξηθῇ τὸ προσωπικόν του· ἐν διαστήματι τριῶν ἐτῶν ὑπέσχετο τότε, ὡς ἐνθυμεῖσθε, ὁ Κ. ὑπουργὸς, ὅτι θέλει καταρτίσει ὅλους τοὺς ἐλλείποντας ἀπολογισμοὺς, κατὰ ἑξαμηνίαν ὑποβάλλων ἕνα· πρὸς δὲ θέλει παρουσιάζει τὸν ἀπολογισμὸν τῆς διαχειρίσεως κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον ἑκάστου Ἀπριλίου.

β') Πῶς ἠδύνατο ἡ Κυβέρνησις νὰ γίνῃ πλουσιωτέρα κατὰ τοὺς κειμένους νόμους, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησεν, ἕνεκα τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη δυστυχημάτων τοῦ λαοῦ; Ἐπὶ τῆς ἐρωτήσεως ταύτης ἀναμένω τὴν ἀπάντησιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, διότι φρονῶ, καὶ εἶναι βέβαιον, ὅτι ἀφοῦ οἱ προκάτοχοι ὑπουργοὶ δὲν κατώρθωσαν νὰ γνωρίσωσι πῶς ἠδύναντο κατὰ τοὺς κειμένους νόμους νὰ καταστήσωσι τὴν Κυβέρνησιν πλουσιωτέραν, φρονῶ, ἐπαναλέγω, ὅτι μέσα πλούτου ἀπόκρυφα κατὰ τοὺς κειμένους νόμου δὲν ἀφέθησαν ἀνενέργητα, καὶ ὅμως δὲν ἐγένετο πλουσιωτέρα ἡ Κυβέρνησις. Προκαλῶ ὅθεν τὸν Κ. ὑπουργὸν νὰ καταδείξῃ ταῦτα, ἄλλως δικαιοῦμαι νὰ θεωρῶ τοὺς λόγους του ἐπιδείξεις ματαίας.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος πρόεδρος παρελθούσης τῆς ὥρας ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Β. Χρηστακόπουλος.
Ἰω. Οἰκονόμου

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 3 Ἰουλίου 1853. Ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 34 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Δελιγιάννης, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ι. Οἰκονόμου, ἀντὶ τοῦ Κ. Δ. Χατζίσκου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπιψήφισιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης ἀνεγνώσθησαν ὑπὸ τοῦ Κ. γραμματέως.

1. Τὸ ἀπὸ 30 Μαΐου ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν Αὐλικῶν Τελετῶν, δι' οὗ κοινοποιεῖται εἰς τὴν Γερουσίαν ὅτι, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς διέταξε πένθος τριῶν ἡμερῶν ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς 31 Μαΐου, ἕνεκα τῆς ἀποβιώσεως τῆς αὐτοῦ ὑψηλότητος Καρόλου Ἀντωνίου φριδερίκου Μάξιμ Φιλίππ Πρίγκιπος τοῦ Οὐαλλίλερου Χεσσεΐγγου. καὶ

2. Ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Α. Χ. Ἀναργύρου ἐξαιτουμένου παράτασιν ἀδείας ἐκ τριάκοντα εἰσέτι ἡμερῶν· ἡ Γερουσία ἀνέκρινε τὴν αἴτησίν του.

Ἀναγγελλόντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1853 ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ν. Μαυρομιχάτης λαβὼν τὸν λόγον ἔλεξε τάδε.

Ἀκούσατε, κατὰ τὴν προτελευταίαν συνεδρίασιν, τὴν προφορικὴν ἀγόρευσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς· ἀκούσατε τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν, καὶ παρετηρήσατε βεβαίως ὁποίαν εὐφράδειαν καὶ εὐσχημοσύνην μετεχειρίσθη ὁ Κ. ὑπουργὸς εἰς ὅλην τὴν τετράωρον ὁμιλίαν του, καθ' ἣν στρεφόμενος ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ σῶμα, τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖ μέρος, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸν ἑαυτόν του, οὐδεμίαν λέξιν ἢ φράσιν ἀκατάλληλον καὶ ἀσυγχώρητον ἐλάλησεν· ἀλλ' ἐρωτῶ, ἐμιμήθη τὸν Κ. ὑπουργὸν ὁ μετ' αὐτὸν ἀγορεύσας Κ. Γερουσιαστὴς; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Τὸ κατ' ἐμὲ ὁμολογῶ μεγάλας χάριτας εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς Γερουσίας δι' ὅσους κόπους κατέβαλε πρὸς τὴν σύνταξιν τῆς ἀξιολόγου ἐκθέσεώς της· κατὰ τὴν πρώτην ἀνάγνωσιν αὐτῆς οὐ μόνον ἐθαύμασα, ἀλλὰ καὶ εἶπον κατ' ἐμαυτόν α ἰδοὺ ἀληθὴς ἔκθεσις, ἥτις θέλει χρησιμεύσει ὡς ὁδηγὸς καὶ ὡς κάτοπτρον εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν μελλόντων προϋπολογισμῶν» ἀλλὰ σᾶς βεβαιῶ ὅτι ἀφοῦ ἤκουσα τὸν ἐμβριθῆ λόγον τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, καὶ τὴν ἀκριβῆ αὐτοῦ ἀνασκευὴν τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἔπαθον ὅτι ἔπαθε καὶ εἶπεν εἷς τῶν προγόνων μας ῥητόρων ὁ Αἰσχίνης· μετὰ δὲ τὴν τελευταίαν ὁμιλίαν τοῦ προαγορεύσαντος οὐδεμίαν ᾠφθάνθην μετα-

ἐσχε περιπλέον τὴν τύχην νὰ στολίσῃ αὐτὰ τὰ φυσικὰ δῶρα τῆς φύσεως μὲ τὰ ἀμάραντα ἄνθη τῆς παιδείας, καὶ μὲ τὴν πολυχρόνιον πεῖραν καὶ τριβὴν τῆς ὑπηρεσίας, διότι ὁλόκληρον τριακονταετίαν ὑπηρετεῖ εἰς δημοσίους ἐν ἐνεργείᾳ λειτουργίας· διὸ ἔβλεπε τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα ἐντίμως καὶ ἐπαξίως, καὶ ἐξέλθεν ὁσάκις ἡ πολιτικὴ ἀνάγκη τὸ ἀπῄτει λευκὸς λευκότατος· τὸ κατ' ἐμὲ θεωρῶ τὸν προλαλήσαντα Γερουσιαστὴν ἕνα τῶν παλαιοτέρων καὶ ἱκανωτέρων νομοθετῶν τῆς Ἑλλάδος, διότι ἐπὶ 26 κατὰ συνέχειαν ἔτη ὑπάρχει νομοθετῶν, ἀλλ' ἐπίσης θεωρῶ καὶ τὸν Κ. Χρηστίδην ὡς τὸν παλαιότερον ὑπάλληλον τῆς Ἑλλάδος, διότι τριάκοντα καὶ πέντε ἔτη ἀριθμεῖ ὑπηρετῶν ὡς ὑπάλληλος τὴν πατρίδα, διῆλθεν ἀπὸ τὸν κατώτερον βαθμὸν τοῦ ὑπαλλήλου καὶ προέβη ἱεραρχικῶς εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τοῦ ὑπουργοῦ διαφόρων ὑπουργείων. ἕνα μόνον γνωρίζω παλαιότερον αὐτοῦ ὑπάλληλον τὸν Κ. Α. Μαυροκορδάτον· λέγων δὲ ὑπάλληλον ἐννοῶ καὶ τὸν ὑπηρετήσαντα εἰς ξένην ἡγεμονίαν· κὐτύχησα νὰ γνωρίσω ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸν ἀρχαιότερον ὑπάλληλον τῆς Ἑλλάδος, τὸν Πατριάρχην τῆς Εὐρωπαϊκῆς ὑπαλληλίας καὶ διπλωματίας, τὸν μοναδικὸν Κομήτην τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, τὸν ἀοίδιμον Κυβερνήτην· ἤκουσα αὐτὸν πρὸ 24 καὶ 25 ἐτῶν νὰ ἐπαινῇ καὶ νὰ εὐχαριστῆται ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Κ.Κ. Ζωγράφου καὶ Χρηστίδου, καὶ νὰ προμαντεύῃ τὸ αἴσιον μέλλον ἀμφοτέρων· ἐκ τούτου ὁρμηθεὶς (διότι ἐλάτρευον καὶ λατρεύω θρησκευτικῶς πᾶν τὸ ἐξελθὸν ἐκ τοῦ στόματος ἐκείνου τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρός) εἶπον εἰς τὸν μακαρίτην Κωλέττην καὶ τὸν ἐπιζῶντα Κ. Μεταξᾶν, ὅτε εἶχον τὴν λυκοφιλίαν ἐπὶ τοῦ ὑπουργείου τῆς 4 Αὐγούστου 1841 « θέλετε νὰ στερεωθῇ τὸ ὑπουργεῖόν σας περιέχον τὰ ἐπισημότερα καὶ ἐνδοξότερα μέλη τῶν Ἑλλήνων, παραλάβετε ἐν αὐτῷ καὶ τοὺς δύω ἱκανωτέρους φίλους σας τοὺς Κ.Κ. Ζωγράφον καὶ Χρηστίδην » ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθην, καὶ ἐκ τῶν μεταγενεστέρων ἐπείσθην ὅτι ἦμεν ἄπειρος τῶν πραγμάτων καὶ κατὰ τὸ κοινὸν λόγιον μπουνταλᾶς, διότι ἐκ τῆς σιωπῆς των ἠναγκάσθην νὰ σκεφθῶ καὶ νὰ πεισθῶ ὅτι ὅσον ἤθελεν ὁ εἷς τὸν ἄλλον ἄλλο τόσον ἤθελεν καὶ ὁ ἄλλος τὸν ἕτερον.

Καταλύων τὸν λόγον μου παρακαλῶ τὸν προλαλήσαντα Γερουσιαστὴν νὰ μὴ ἀπαυδήσῃ τοῦ σκοποῦ τὸν ὁποῖον συνέλαβε πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ἵνα μεταβάλῃ τὸ φορολογικὸν σύστημα τῆς Ἑλλάδος τὸ ἔτι ἀχνίζον καὶ ὄζον Τουρκισμοῦ, ἀλλὰ νὰ ἐναγχολιθῇ ἀφαιρῶς, καὶ καταρτίσῃ τὸ ἀνήκον νομοσχέδιον, διότι

ἂν δυνηθῇ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον τοῦτο, θέλει προσφέρει μέγα εὐεργέτημα καὶ καλὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα, θέλει προσκτήσει τὸν αἰώνιον ἔπαινον εἰς τὸν ἑαυτόν του, καὶ προσφέρει τιμὴν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν ἐπαρχίαν μας Ἀκαρνανίαν, ἀξιωθησομένην νὰ ἐγκαυχηθῇ εἰς τὴν εὐφυΐαν ἀνδρὸς δυνηθέντος νὰ πραγματοποιήσῃ ἐπίπονον καὶ δυσχερὲς ἔργον, τὸ ὁποῖον ὁ ἀοίδιμος Κυβερνήτης ἐσκέπτετο μὲν νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν καὶ συνεβουλεύετο τοὺς ἐξαγωτέρους οἰκονομολογοὺς τῆς Πρωσίας, τοῦ Βελγίου καὶ Γαλλίας, ἀμφιβαλλε δὲ περὶ τῆς πραγματοποιήσεώς του ἄνευ τῆς παρουσίας αὐτῶν τῶν ἰδίων οἰκονομολόγων εἰς τὴν Ἑλλάδα. Παρακαλῶ προσέτι τὸν Κ. Γερουσιαστὴν νὰ μὴ λησμονήσῃ νὰ μᾶς ἀναφέρῃ εἰς τὴν αἰτιολογικὴν τοῦ νομοσχεδίου του ἔκθεσιν πόσα ἔτη θέλουν χρειασθῆ διὰ νὰ βληθῇ εἰς ἐνέργειαν τὸ περὶ οὗ πρόκειται φορολογικὸν σύστημα, διότι ἄλλως ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ τῷ εἴπω « οὐ παντὸς πλεῖν εἰς Κόρινθον »

Λαβὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Α. Λόντος ἐλεξε τάδε.

Μὲ ἀπορίαν ἔρχομαι εἰς τὸ βῆμα νὰ ὑπερασπίσω τὸ ἔργον τῆς πλειψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς ἀπέναντι τοῦ ὑπουργείου παλεμήσαντος τὴν ἔκθεσιν διὰ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ. Ποτὲ δὲν ἤλπιζον νὰ εὑρεθῶ εἰς τοιαύτην θέσιν· ἤλπιζον νὰ μοὶ γίνωσιν ἄλλοθεν παρατηρήσεις διὰ παράλειψιν καθήκοντος, καὶ εἰς τοῦτο ἤμουν ἡτοιμασμένος. Καὶ ὅμως εὑρεθεὶς εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἔρχομαι νὰ ὑπερασπισθῶ ἀπέναντι τοῦ ὑπουργείου, καὶ νὰ δεχθῶ τὴν πλασθεῖσαν μάχην, χωρὶς νὰ συλλογισθῶ τὸ ἀποτέλεσμα, διότι πάντοτε ὁσάκις εἰσῆλθον εἰς μάχην, δὲν ἐσυλλογισθην ἂν θὰ ἐξέλθω νικητὴς ἢ ἡττημένος· ἐρρύθμισα ὅμως καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίστασιν νὰ ἔχω πάντοτε ὑπὲρ ἐμαυτοῦ τὸ δίκαιον, τὴν ἠθικὴν, τὴν ἀλήθειαν.

Ἡ ἐπιτροπίτσκη μελετήσασα τὸν προϋπολογισμὸν ἤξευρε τί νὰ φέρῃ ἐνώπιόν σας, ἀλλ' ἐμβλέψασα εἰς τὰς περιστάσεις, καὶ ἐμπνευσμένη ἀπὸ τὸ αἴσθημα τὸ χαρακτηρίσαν τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν καὶ ὑμᾶς, Κύριοι, εἶπε καθ' ἑαυτὴν, θεώρησε καὶ ἐδίβλε. Ἡ ἐπιτροπή σας, Κύριοι, σᾶς εἶπα, μὴ παραδέχεσθε τὸν προϋπολογισμόν, διὰ νὰ παραζυνθῇ τόσον ὁ Κ. ὑπουργὸς; σᾶς κατηγόρησε τὴν Κυβέρνησιν; ὄχι, οὐδαμοῦ τῆς ἐκθέσεώς της τοιοῦτόν τι ἀπαντᾶτε· καὶ μόλα ταῦτα ὁ ἔντιμος ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέκραξεν « Ἡ ἐπιτροπὴ κατήγγειλεν ἐνώπιον τοῦ ἔσω καὶ ἔξω κόσμου τὸ ἔθνος, τὴν ὑπάλληλίαν ὡς ὁμάδα καταχραστῶν, καὶ τὴν Κυβέρνησιν ὡς συμμέτοχον ἢ ἀνεχομένην

τὰς καταχρήσεις τῶν ὑπαλλήλων της· μεθ' ὅσης καὶ ἂν ἐνέσκηψα σπουδῆς εἰς τὴν μελέτην τῆς ἐκθέσεως ταύτης, πρὸς σύνταξιν τῆς ὁποίας συνειργάσθην, δὲν ἠδυνήθην νὰ ἀνεύρω που τοιαύτην προσβολήν· ὅταν δὲ ἤκουσα τὸν Κ. ὑπουργὸν τῆς Οἰκονομίας στηλιτεύοντα τὴν ἔκθεσιν, καὶ βλάσφημον ἀποκαλοῦντα αὐτὴν, ὡς δῆθεν καταγγέλλουσαν τὴν Κυβέρνησιν, τὸ ἔθνος, τὴν ὑπαλληλίαν, ἠρώτων ἑμαυτὸν « μή τι ἔσφαλα τῇ πατρίδι » ἐξέτασα ὄθεν καὶ πάλιν, ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν εὗρον τὶ βλάσφημον, εὗρον μόνον ὅτι ἡ ἐπιτροπή σας ἠθέλησε νὰ μεταχειρισθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιτηρήσεως καὶ ἐξελέγξεως, τὸ ὁποῖον ἔχει τὸ Σῶμα πρὸς τὸ συμφέρον αὐτὸ τῆς Κυβερνήσεως, ὡς προσεχῶς θέλω ἐξηγηθῆν.

Δὲν ἔρχομαι λοιπὸν νὰ ὑπερασπίσω τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς, διότι αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ὑπερασπίζεται, ἀλλὰ νὰ ἐκδύσω αὐτὸ τοῦ μανδύου μὲ τὸν ὁποῖον ἠθέλησε νὰ τὸ ἐνδύσῃ ὁ Κ. ὑπουργός· θέλει δὲ ἀποδειχθῆν, πρὸς τίνα σκοπὸν ὁ Κ. ὑπουργὸς παρέστησεν οὕτω τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς, ἔπλασεν ἐχθρόν, ὅπου τοιοῦτος δὲν ὑπάρχει, ἔκαμε σχέδιον μάχης, ἔστησε κανονοστοιχίας, καὶ τὸν μὲν ἐχθρὸν ἐσχημάτισεν εἰς τὸν μανδύαν, τὰς δὲ κανονοστοιχίας ἔστησε κατὰ τοῦ τερατουργοῦ μέσου ὅρου, καὶ τῆς λέξεως αὐτομάτου.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς, διὰ νὰ καταστρέψῃ τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς, ἠθέλησε νὰ τὸ παρουσιάσῃ ὡς ἀντιφατικὸν, καὶ τὴν ἰδέαν του ταύτην ὑπεστήριξεν εἰς τινας παραγράφους τῆς ἐπιτροπῆς. Ἡ ἐπιτροπή σας ἠθέλησε νὰ ἀποδείξῃ ὅτι καί τοι τὰ συμβάματα τῶν τελευταίων ἐτῶν ἦσαν καταπληκτικὰ διὰ τὸν λαὸν, διὰ τὸ δημόσιον ὅμως δὲν ἦσαν τοιαῦτα ὡς πρὸς τὸ παρελθόν· ἐπηρέασαν μέν τινα τῶν δημοσίων πόρων, ἀλλ' ἓν γένει τὰ ἔσοδα τοῦ δημοσίου ηὔξησαν καὶ τὸ ἔλλειμα ἐκαλύφθη ἀπὸ ἄλλους πόρους· πλὴν τὸ μέλλον θέλει εἶσθαι καὶ διὰ τὸ δημόσιον καὶ διὰ τοὺς ἰδιώτας ὄχι τόσον εὐάρεστον, τὴν ἰδέαν ταύτην περὶ τῆς ὄχι εὐαρέστου καταστάσεως τῶν οἰκονομικῶν μας, ἕνεκα τῶν ἐκτάκτων συμβαμάτων, καὶ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ πολλοὶ ἐξ ὑμῶν ἐξέφρασαν, ἀλλ' ὁ Κ. ὑπουργὸς καὶ ἐν τοῖς ἀνακτόροις, καὶ ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ ἰδίᾳ ἐκήρυττεν ὅτι ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις χρωματίζεται ὡς ὄχι εὐάρεστος ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως· ἤδη κρίνατε ποῦ ὑπάρχει ἀντίφασις.

Ἀφοῦ ἔπλασεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τὰς βάσεις τῆς κατηγορίας ἐπετέθη α) κατὰ τοῦ μέσου ὅρου, ἀποκαλέσας αὐτὸν τερατουργὸν καὶ φραγγέλιον, καὶ β') κατὰ τῆς λέξεως « αὐτομάτου » τερατουργοτέραν ταύτην ἐπονομάσας· ἂν καὶ ὁ προλαλήσας συ-

ναδελφός μου σᾶς ὡμίλησεν ἐκτενῶς περὶ τοῦ μέσου ὅρου καὶ τῆς χρήσεως αὐτοῦ, μόλα ταῦτα καὶ ἐγὼ θέλω λαλήσει ὀλίγα τινὰ, διὰ νὰ πολεμήσω τὴν οἰκονομικὴν ἀρχὴν τὴν ὁποίαν ἔθεσεν ὁ Κ. ὑπουργὸς, (ἂν καὶ δὲν εἶμαι ὁ ἄνθρωπος τῶν οἰκονομικῶν ἀρχῶν καὶ σχεδίων) ὅτι ὁ μέσος ὅρος δὲν μεταχειρίζεται ἐπὶ γνωστῶν ἀποτελεσμάτων, οὔτε εἶναι κατάλληλος ὅρος συγκρίσεως ἐπὶ βεβαίων. Ἀληθῶς ὅταν ἔχωμεν βέβαια δὲν εἶναι λογικὸν νὰ ἀνατρέχωμεν εἰς ἀβέβαια· ἀλλ' ὅταν στερώμεθα τοιούτων μέσων, ὅταν δὲν ἔχωμεν ἀπολογισμὸν, (μετὰ τὰς τέσσας ὑποσχέσεις καὶ δαπάνας περὶ αὐξήσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ γεν. λογιστηρίου), ποῦ ἄλλοῦ, ἂν ὄχι εἰς τὸ μέσον τοῦτο τῆς ἐξελέγξεως, δυνάμεθα νὰ προσφύγωμεν; ὁ μέσος ὅρος εἶναι ὁ λογικώτερος καὶ καταλληλότερος γνώμων καὶ ἐπ' αὐτῶν ἀκόμη τῶν γνωστῶν ἀποτελεσμάτων· ὅταν δὲ γνωστὰ πλέον εἰσοδήματα ἐλαττοῦνται τοῦ μέσου ὅρου ἀνάγκη νὰ δικαιολογηθῇ ἡ ἐλάττωσις αὕτη, ἀνάγκη νὰ δειχθῶσι τὰ αἴτια τῆς μειώσεως ταύτης· τὸν μέσον τοῦτον ὅρον παρὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, μεταχειρίζονται καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ τοιούτων περιστάσεων· εἰς τοῦτον καταφεύγομεν καὶ ἡμεῖς κατὰ τὸν ἰδιωτικὸν βίον, θέλοντες νὰ μάθωμεν κατὰ προσέγγισιν ἂν ὁ ἐπιστάτης μας διεχειρίσθη ἐντίμως τὴν πρόσοδον καὶ τὰς δαπάνας τοῦ κτήματός μας· ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τοῦ μέσου ὅρου ζητοῦμεν λόγον τῆς αὐξομειώσεως τῶν δαπανῶν καὶ εἰσόδων.

Εἶχεν ὅμως δίκαιον ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ μεμφθῇ τοῦ μέσου ὅρου καὶ νὰ ἀποκαλέσῃ αὐτὸν τερατουργὸν, φραγγέλιον· διότι οὗτος ἔφερεν εἰς τὸ μέσον ἀλήθειαν, ἀνατρέπουσαν τὰ σχέδια τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἀλήθειαν τὴν ὁποίαν ἠρνήθη ἄλλοτε ὁ Κ. ὑπουργὸς· ὅτε ἐσυζητοῦντο τὰ πολύκροτα Οἰκονομικὰ Νομοσχέδια ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ ἠγέρθη ἡ πρότασις· « ἔχομεν περίσσευμα διὰ νὰ παραδεχθῶμεν τὰ Νομοσχέδια τότε, ἢ δὲν ἔχομεν· » ὁ μὲν Κ. ὑπουργὸς διϊσχυρίζετο ὅτι ἔχομεν, σεῖς δὲ μετ' ἐμοῦ ἐλέγετε ὅτι εἴμεθα εἰς ἔλλειμμα. Ἡ κοπὶς τῶν λόγων δηλ. τὰ πράγματα ἀπέδειξαν ὅτι δὲν εἴχαμεν περίσσευμα, μ' ὅλας τὰς διαβεβαιώσεις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ· καὶ βεβαίως ἂν εἴχαμεν περίσσευμα δὲν ἤθελον μένει καὶ κύριος οἶδε μέχρι τίνος θέλουσιν ἀκόμη μένει, ἀνενέργητοι οἱ νόμοι ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους μὲ τόσην θυσίαν, καὶ διὰ τὸ καλὸν τοῦ ἔθνους, ὡς διετείνετο ὁ Κ. ὑπουργὸς, ἔκαμε νὰ ἐπιψηφισθῶσιν ἀπὸ τὸ Σῶμα τοῦτο. Δὲν ἔσφαλε λοιπὸν ἡ ἐπιτροπὴ, διότι ἔλαβεν ὡς μέτρον τὸν μέσον ὅρον, ἔσφαλεν ἴσως κατά τι εὐχηθεῖσα νὰ μὴ τεθῶσι καὶ ἐφέ-

τος εἰς ἐνέργειαν οἱ οἰκονομικοὶ νόμοι· ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν δύναται νὰ καταλογισθῇ ὡς ἔγκλημα, καθόσον ἠγνόει. εἶχε μάλιστα δίκαιον νὰ φρονῇ, ὅτι οἱ νόμοι ἐκεῖνοι δὲν ἐκυρώθησαν εἰσέτι· ἂν ὅμως οἱ νόμοι εἶναι κυρωμένοι ἐσφαλε σφάλμα μέγιστον ὁ Κ. ὑπουργός, διότι ἀναστέλλει μέχρι τοῦδε τὴν ἐνέργειαν τῶν νόμων.

Ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τοῦ μέσου ὅρου ἀπέδειξεν ὅτι ἡ δυστυχία τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν δὲν ἀπερρόφησε τὸ περίσσευμα τοῦ **1850**· ἔπρεπε διὰ τοῦτο ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ δικαιολογήσῃ ἑαυτὸν ἐνώπιον τοῦ κόσμου· ἔπρεπε νὰ δικαιολογήσῃ τὴν μὴ ἐμφάνισιν τῶν ἀποθεματικῶν του κεφαλαίων διὰ τῶν καταπληκτικῶν συμβαμάτων τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν, πρὸς τοῦτο δὲ ἐπεχείρησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν κατὰ τὴν **1** Ἰουνίου **1851** ἔξοχον ἐκείνην ἀγόρευσίν του δι' ἄλλης ἐξαιρέτου κατὰ τὴν **21** Ἀπριλίου· ἀλλ' οὐδὲ ὁ ἔξοχος λόγος, οὔτε ἡ περιαυτολογία καὶ οἱ σαρκασμοὶ δύνανται νὰ μεταβάλλωσι τὰ πράγματα καὶ τὰς περὶ ἡμῶν κρίσεις· οἱ ξένοι μᾶς κρίνουσι, μᾶς ἔκριναν ἤδη, πρὶν ἡ ἀντιπολίτευσις κάμῃ τὴν νομιζομένην καταγγελίαν, καὶ τοῦτο τὸ γνωρίζει ὁ Κ. ὑπουργὸς καὶ διὰ τοῦτο δυσανασχετεῖ. Ἐγὼ ἄρχὴν ὅτι ἀντιπολίτευσις ἐν Ἑλλάδι δὲν δύναται νὰ προσβεύσῃ καὶ βλάψῃ τὴν Κυβέρνησιν, ἂν τὰ ἔργα αὐτὰ τῆς Κυβερνήσεως δὲν χορηγῶσιν αἰτίαν πρὸς βλάβην αὐτῆς.

Ἀπέδειξα ἐν ὀλίγοις τίς ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιτροπῆς σας, πρὸς δὲ σᾶς ἀπέδειξα τὸν σκοπὸν δι' ὃν ἠθέλησε νὰ ὑπενδύσῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς μανθάνω ἀνοίκειον· ἓν ἀκόμη μοὶ μένει, ὁ μέσος ὅρος καὶ ἡ ἀκριβεία αὐτοῦ· ἀλλὰ οὔτε ἐπὶ τοῦ μέσου ὅρου, οὔτε ἐπὶ τῆς ἀκριβείας αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν προσέβαλεν ὁ Κ. ὑπουργὸς θέλω ἐνδιατρίψει· διότι καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι οὗτος (ὁ μέσος ὅρος) εἶναι λανθασμένος, ἡ αἰτία τοῦ λάθους εἶναι αὐτὸς ὁ χορηγήσας τὰς λανθασμένας σημειώσεις ὑπουργός· καθὼς ἐπίσης δὲν θέλω ἀσχοληθῇ νὰ δικαιολογήσω τὴν ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ὁποίαν ἐκρέπει γνώμην περὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν τελωνείων τὴν ὁποίαν ἐπὶ πολὺ ἐδικάσατε καὶ δὶς σωρεν ὁ Κ. ὑπουργός. Ἡ ἐπιτροπὴ ἔκαμε χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τὸ ὁποῖον ἔχει ἡ Γερουσία καὶ ὡς σῶμα, καὶ ὡς ἄτομον νὰ ἐξελέγχῃ καὶ ἐπιτηρῇ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Κυβερνήσεως· εἶπε δὲ εἰς τὴν ἔκθεσίν της, « προσέξατε ὑπουργοί! διεγείρονται ὑπόνοιαι κακῆς διαχειρίσεως τῶν τελωνιακῶν εἰσπράξεων· » μὲ τοῦτο ἠθέλησε νὰ ὠφελήσῃ τὸ ὑπουργεῖον· ἀπέναντι τῶν διακρημνιζομένων, ἀπέναντι τῶν ἐξδικουμένων καὶ ἀπὸ τὴν κοινὴν

φήμην, καὶ ἀπὸ ἡμᾶς εἰς διαφόρους περιστάσεις, ἡ ἐπιτροπή σας ἦλθε νὰ δείξῃ ὅτι ὑπάρχετε ὑμεῖς, καὶ ἓν ἕτερον νομοθετικὸν σῶμα καθιστῶντες προσκιτικὴν τὴν Κυβέρνησιν· μεταχειρίσθη τὸ μέσον τοῦτο ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ δώσῃ νύξιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ καταλλήλου ἀπαντήσεως τῶν ὑπουργῶν νὰ διασκεδάσῃ τὰ διαρημιζόμενα, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν των περισσοτέρων. Μὲ τοῦτο δὲν ἠθέλησε νὰ διασύρῃ πρόσωπα, οὐδὲ νὰ προκαλέσῃ προσωπικὰς συζητήσεις ἐν τῇ Γερουσίᾳ. Ἡ ἐπιτροπὴ εἶχεν ἴσως περισσοτέραν πεποίθησιν εἰς τὸν χαρακτῆρά τινων διευθυντῶν τῶν τελωνείων ἀφ' ὅσον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας· καὶ ἔλλειμμα ὑπολογίζουσα εἰς ἓν τελωνεῖον, ἐπὶ παραδείγματι τοῦ Πειραιῶς, οὐδέποτε διενοήθη νὰ καταλογίσῃ τοῦτο εἰς βάρος τοῦ διευθυντοῦ τοῦ τελωνείου, καὶ νὰ ὀνομάσῃ κατάχρηστὴν τὸν Κ. Βούλγαρην, διότι εἰς τὸν χαρακτῆρά του καὶ ἐγὼ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἔχει πεποίθησιν πλείονα τῆς τοῦ Κ. ὑπουργοῦ. Τὸ τελωνεῖον Πειραιῶς δὲν συνίσταται ἀπὸ μόνου τοῦ Κ. Βούλγαρου, συναπαρτίζεται ἀπὸ φύλακας, ἀρχιφύλακας, γραμματεῖς, καὶ ἐλεγκτὰς μεταξὺ τῶν ὁποίων δύναται νὰ παρεισέρρυσε καὶτις κατὰ φύσιν ἢ ἀνάγκην καταχραστής.

Ἀλλ' ὁ Κ. ὑπουργὸς ἔχει σύστημα τὸ νὰ δίδῃ χρώματα ἄλλα παρὰ τὰ πραγματικά, καὶ οὕτω νὰ προκαλῇ συζητήσεις προσωπικοτήτων ἀναξίων τὰ πάθη, καὶ κεντῶν τὰς φιλοτιμίας, διὰ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον προέθετο πάντοτε εἰς τὸν πολιτικὸν βίον του, ἀλλ' ὅταν τὰ πράγματα δὲν στηρίζωνται εἰς ἀλήθειαν, πᾶσα προσπάθεια εἶναι ματαία· « οὐ παντὸς πλεῖν εἰς Κόρινθον· » δὲν εἶναι τῶν ἀνεστημάτων ὅλων τὸ ἐλάττων οἰκονομικὰ σχέδια, οὔτε τοῦ ἰδίου μου οὔτε τοῦ ἰδικοῦ σου εἶναι τοῦτο, ἐμπορεῖ ὅμως νὰ ὑπάρξῃ τοῦ ἰδικοῦ μου ἀναστήματος ἄλλοτε, ἡ καταδίωξις τοῦ καιροῦ, τῆς διαφθορᾶς καὶ κατακρήμνισις. τοιούτου ἀνάγκην ἡ Ἑλλὰς ἔχει σήμερον· δὲν ἐλήλυθα εἰς τὴν ἐπιτροπὴν διὰ νὰ καθυποβάλω σχέδιον οἰκονομικοῦ συστήματος, οὐδὲ νὰ κάμω ἐπιδείξεις Οἰκονομικῶν γνώσεων, παραιτῶ τοῦτο εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῆς Οἰκονομίας, εὔχομαι δὲ αὐτῷ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ μέγα σχέδιον τῆς τακτοποιήσεως καὶ βελτιώσεως τῆς οἰκονομικῆς του τύπου καταστάσεως.

Ἀκολούθως ὁ Κ. ὑπουργὸς ἦλθεν εἰς τὸ κυτόμματον, καὶ ἐπελήφθη τῆς ῥήσεως ταύτης τῆς ἐπιτροπῆς· εἶπεν ὅτι αὐτόμματον

καὶ Κυβέρνησις δὲν συμβιβάζεται. Ἐνταῦθα ὁ Κ. ὑπουργὸς ὑπέπεσεν εἰς ὄχι μικρὸν λάθος, ὑποτεθεὶς τὴν ἐπιτροπὴν ἐκ πυρωνιστῶν συγκειμένην. Ἡ ἐπιτροπὴ λέγουσα « ἡ ἐκ τοῦ αὐτομάτου ἀνάπτυξις τῶν ὑλικῶν τοῦ ἔθνους μέσων κλπ. » δὲν ἐννόησέ ποτε νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν ὕπαρξιν Κυβερνήσεως, ἠθέλησε νὰ ἐπαινέσῃ τὸ ἔθνος διὰ τὰς ὁποίας καταβάλλει προσπαθείας πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν πόρων του, χωρὶς ἀφ' ἑτέρου νὰ κατακρίνῃ τὴν Κυβέρνησιν. Τὰ εἰσοδήματα εἶπεν ἡ ἐπιτροπή σας, αὐτομάτως αὐξάνουσι τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ ἔθνους· δὲν προσέθηκε δὲ ἂν αὐξάνωσι καὶ τῇ συνδρομῇ τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἀγνόει ἂν ἡ Κυβέρνησις ἔπραξέ τι πρὸς αὔξησιν αὐτῶν, διότι δὲν παρετήρει Κυβερνητικὴν πρὸς τοῦτο πρόνοιαν· ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς πολεμῶν τὸ αὐτόματον, ἠθέλησε νὰ ἐξιστορήσῃ τὰ ἔργα τῆς Κυβερνητικῆς προνοίας ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, μεταξὺ δὲ τῶν πρωτίστων Κυβερνητικῶν προνοιῶν συγκατέλεξε τὴν πανάκιαν τοῦ οἰκονομικοῦ του Σχεδίου, τὰ νομοσχέδιά του δηλ. ψηφισμένα καὶ μὴ· ἀλλ' ἡμεῖς πάσχομεν ὄχι ἕνεκα ἐλλείψεως Νόμων, ἀλλ' ἕνεκα τῆς μὴ ἐφαρμογῆς καὶ τηρήσεως αὐτῶν· ἀντὶ δὲ νὰ ψηφίζωμεν νέους νόμους πρὸς διόρθωσιν τῶν κακῶν τῶν ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως τῶν ὑπαρχόντων νόμων προερχομένων, πρωτιμητέον ἦτο νὰ φροντίσωμεν περὶ τῆς ἐνεργείας καὶ ἐφαρμογῆς τῶν καθεστώτων.

Ἠρίθμησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς μεταξὺ τῶν ἔργων τῆς Κυβερνητικῆς του προνοίας τὴν προσπάθειαν τὴν ὁποίαν κατέβαλλε α) περὶ ἀναγέρσεως περιβόλου ὥστε νὰ μὴ διαρπάζωνται αἱ μηλόπετραι, καὶ β') περὶ δεκαετοῦς ἐνοικιάσεως τῆς σμύριδος ἥτις ἐξησφάλισε κατ' ἔτος εἰς τὸ δημόσιον 400,000 δραχ. λυποῦμαι διότι ὁ Κ. ὑπουργὸς μὲ ἔφερεν εἰς αὐτὴν τὴν ὀχληρὰν θέσιν τοῦ νὰ φέρω ἐν τῇ συζητήσει πράγματα ὄχι τόσον εὐάρεστα. Ἔχω ἀμφιβολίαν ἐκ τῶν πραγμάτων αὐτῶν γεννηθεῖσαν, ἂν ἡ Κυβερνητικὴ πρόνοια τὴν ὁποίαν ἔλαβε πρὸς παῦσιν τῆς κλοπῆς τῶν μηλοπετρῶν θέλει ἄσθαι ἀποτελεσματική· ἐφ' ὅσον δὲν παύσει ὁ τὴν τήρησιν τῶν μηλοπετρῶν ἐπιτετραμμένος, ἡ κλοπὴ δὲν θέλει παύσει ἐνεργουμένη καὶ μετὰ τὴν Κυβερνητικὴν πρόνοιαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, μετὰ τὴν ἀνέγερσιν δηλ. τοῦ περιβόλου· τὴν ἀμφιβολίαν μου ταύτην ἐνισχύει, καθιστᾷ ἂν θέλητε βεβαιότητα, ἡ συμβᾶσα διαρπαγὴ, ἔλλειψις ἢ κλοπὴ τῶν μυλοπετρῶν· Διὰ τὴν κλοπὴν ἐκείνων πρὸ καιροῦ κατηγγέλθη εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὁ κατὰ τὴν Μῆλον Ἐπιστάτης τῆς διαχειρίσεως, ἀλλὰ μέχρι τινὸς οὐδεμία ἀνάκρισις παρηγγέλετο, διότι τὸ ὑπουργεῖον, φαίνεται, ἀμφίβαλλεν ἂν ἠδύνατο νὰ ἐνεργηθῇ κλοπὴ μετὰ τὴν ὁποίαν ἔλαβε Κυβερνητικὴν πρόνοιαν· ἀφ' οὗ ὅμως ἐδόθησαν ἀλλεπάλληλοι καταγγελίαι, διετάχθη ἀνάκρισις καὶ ἐξήχθη μὲν ὅτι πραγματικῶς ἐλλείπουσι μυλόπετραι, ἐλήφθη δὲ πρόνοια νὰ δικαιολογηθῇ ἡ ἔλλειψις αὐτὴ καὶ νὰ ἀποδοθῇ ὄχι εἰς κατάχρησιν τοῦ ἐπιστάτου, ἀλλ' εἰς τὴν ἐκ τῶν ἀτμοσφαιρικῶν ἐπιῤῥοῶν ῥῆξιν τῶν πετρῶν, καθότι ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶχε λησμονήσει νὰ προσθέσῃ εἰς τὸν περίβολον σκηνὴν ἢ ἄλλοτι στέγασμα ἐμποδίζον τὴν ἐπὶ τῶν πετρῶν ἐπενέργειαν τῆς ἀτμοσφαίρας· ἀλλὰ καὶ τοι ἓν ἐκ τῶν τριῶν μελῶν τῶν πρὸς ἐξέλεγξιν ἢ μᾶλλον δικαιολόγησιν τῆς κλοπῆς διορισθέντων δὲν συγκατατέθη νὰ ὑπογράψῃ τὴν ἔκθεσιν καὶ νὰ δικαιολογήσῃ οὕτω τὴν κλοπὴν, οὐδεμία ὅμως καταδίωξις κατὰ τοῦ καταχραστοῦ ἐγένετο διὰ τὴν προφανῆ ταύτην κλοπὴν, ἐκτὸς ἂν ὑποτεθῇ καταδίωξις ἡ ἐγγύησις τὴν ὁποίαν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐζήτησε νὰ δώσῃ ὁ ἐπιστάτης, καὶ τὴν ὁποίαν εἰσέτι δὲν ἔδωσεν οὗτος διατηρούμενος παρὰ τὸν νόμον εἰς τὴν θέσιν του. Ὁ αὐτὸς ἐπιστάτης καταγγέλλεται ἐπὶ καταχρήσει ἅλατος, ἀλλ' ὅμως καὶ ἐπὶ τῆς καταγγελίας ταύτης οὐδεμία ἐνέργεια ἐγένετο.

Καὶ ἄλλοτε ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐν τῷ αὐτῷ τούτῳ περιβόλῳ γενομένου λόγου περὶ καταχρήσεων καὶ καταχραστῶν διεφιλονείκει τὴν ὕπαρξιν τοιούτων· πιθανὸν καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ διαφιλονεικήσῃ τὰ λεγόμενα· ἀλλ' ἐγὼ ἀντὶ πάσης ἀποδείξεως παρακαλῶ τὸν Κ. ὑπουργὸν νὰ εὐαρεστηθῇ καὶ καταθέσῃ ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Γερουσίας τὸν φάκελλον τῶν τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἀφορώντων ἐγγράφων.

Μεταβαίνω ἤδη εἰς τὴν δευτέραν προσπάθειαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ περὶ ἐνοικιάσεως τῆς Σμύριδος κτλ. καὶ περὶ διεξαγωγῆς πρὸς ὄρελος τοῦ δημοσίου τῆς περὶ Σμύριδος κατὰ τοῦ δημοσίου διεγερθείσης δίκης. Καὶ περὶ μὲν τῆς ἐνοικιάσεως παρατηρῶ ὅτι ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων θέλει δειχθῆ, καὶ ἂς μὴ σπεύδωμεν, τὸ μὴ ἐπωφελὲς τῆς τοιαύτης ἐνοικιάσεως, διότι ἴσως παρέλθωσι δεκαπέντε ἔτη, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς δεκαετοῦς ἐνοικιάσεως, χωρὶς νὰ πωλήσωμεν οὐδὲ ἓν καντάριον σμύριδος· ἴσως δειχθῇ ὅτι προτιμητέα ἦτον ἡ μονοετὴς ἐνοικίασις τοῦ ὁρυκτοῦ.

Περὶ δὲ τῆς διεξαγωγῆς τῆς δίκης παρατηρῶ ὅτι τὰ δικαστικὰ ἔργα δὲν πρέπει, δὲν εἶναι μάλιστα ἔντιμον, νὰ ἀναδέχηται καὶ ἀναγράφῃ εἰς ἑαυτὸν ὁ Κ. ὑπουργὸς, ἀφ' οὗ ἀναμφιβόλως ὅ,τι ἐπράχθη ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἐπράχθη ἀπὸ

τὴν καλὴν διεύθυνσιν τὴν ὁποίαν τὰ δικαστήρια ἔδωκαν εἰς τὴν δίκην ταύτην, καὶ οὐχὶ ὁ ὑπουργός.

Ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ κατηγορήσῃ ὑπουργοὺς διὰ διορισμοὺς ὑπαλλήλων, οἵτινες ἐκ τῶν ὑστέρων ἐδείχθησαν ἀκατάλληλοι καὶ καταχρασταί· γνωρίζει ὅτι οἱ ὑπουργοὶ δὲν εἶναι μάντεις τῆς μετὰ τὸν διορισμὸν διαγωγῆς τῶν ὑπαλλήλων, κατηγορεῖ ὅμως ἐκείνους οἵτινες ἐξακολουθοῦσι νὰ τηρῶσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, νὰ προάγωσι μάλιστα καὶ βραβεύωσι, τοὺς ἀποδεδειγμένως καταχραστὰς καὶ κακῆς πίστεως ὑπαλλήλους, δι' εὔνοιαν ἢ φιλίαν, καὶ διὰ παντὸς μέσου νὰ προσπαθῶσι νὰ ἀποσπάσωσιν αὐτοὺς ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης, ὡς ἄλλοτε, εἴπαμεν καὶ ἐνδιετρίψαμεν μάλιστα ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ τούτου περιβόλου λαβόντες ἀφορμὴν ἀπὸ πρᾶξίν τινα τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, τὸ ὁποῖον ἐκήρυττε, διοικητικῶς οὕτως εἰπεῖν, ἀθῶον ὑπάλληλον, καθ' οὗ εἶχον πολλαὶ προσαφθῆν κατηγορίαι ἐπὶ καταχρήσει καὶ δωροδοκίᾳ, καὶ ἐνεργηθῆν δικαστικαὶ ἀνακρίσεις, ὑπαλλήλου ὅστις καὶ ἤδη ἀκόμη, καθὰ ἤκουσα ἀπὸ ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον σέβομαι καὶ ἐκτιμῶ, ἐξακολουθεῖ καταχρώμενος καὶ δωροδοκούμενος νὰ φέρῃ εἰς πέρας ὑποθέσεις διὰ πολλοὺς μῆνας μενούσας ἀνενεργήτους. (Ἐνταῦθα προκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ λαλήσῃ ὁρισμένως ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου καὶ κατονομάσῃ τὰ πρόσωπα,) εἶπεν ὅτι ὁ διὰ δωροδοκίας εὐκολύνων τὰς ὑποθέσεις ὑπάλληλος εἶναι ὁ Καλαμίδας, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἐγένοντο προσπάθειαι ἄλλοτε ὄχι μικραὶ διὰ νὰ ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης, προσπάθειαι ἀποτελεσματικώτεραι ἐκείνων τῶν ὑπὲρ Δοβλέτη ἐνεργηθεισῶν.

Ἰδοὺ ὅτι εἶχον νὰ εἰπῶ ἐπὶ τῆς συζητήσεως ταύτης δημηουργηθείσης ἐξ ἐπίτηδες πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ δικαιωθῇ ἐνώπιον τοῦ ἔξω κόσμου ἡ περίφημος ἀγόρευσις τῆς **4** Ἰουνίου **1851** δι' ἄλλης πολυωρου τῆς **28** Ἀπριλίου **1853**· εὔχομαι νὰ μὴ παρεξηγηθῶσιν οἱ λόγοι μας, καὶ ὅλων ἡ προσοχὴ νὰ προσηλωθῇ εἰς τὸ νὰ διαγράψωμεν ὁδὸν μετὰ φρονήσεως, ἥτις δύναται νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς ἀποτέλεσμα αἴσιον ἀπέναντι τῶν μεγάλων περιστάσεων, αἵτινες μᾶς περιστοιχοῦσι, καὶ ἀπέναντι ἑνὸς εὐτυχοῦς μέλλοντος, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν, ὅταν ἡ φρόνησις προεδρεύῃ εἰς τὰ συμβούλια καὶ τὰς πράξεις μας.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἀμφότεροι, εἶπεν, οἱ εἰς τὴν παροῦσαν καὶ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν ἀγορεύσαντες Γερουσιασταί, ὡς μέλη τῆς πλειονοψηφίας

τῆς ἐπιτροπῆς, κατέφυγον πάντοτε εἰς προσωπικότητας ὑσάκις δὲν εἶχον λόγους ἰσχυροὺς νὰ ἀντιτάξωσιν· αὐτὸ τοῦτο μετεχειρίσθησαν καὶ ἤδη εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀγορεύσεις των· οὐδέποτε μετεχειρίσθην εἰς τὰς ὁμιλίας μου τοιαύτας προσωπικότητας, ἂν καὶ γνωρίζω λέξεις καὶ φράσεις τοιαύτας οἵας καὶ οὗτοι γνωρίζουσιν· αἱ προσωπικότητες ἄλλο τι δὲν ἀποδεικνύουσι, ν εἰμὴ ἔλλειψιν λόγων ἰσχυρῶν καὶ ἀκαταμαχήτων. δὲν ἀπήντησα εἰς τὴν ὁμιλίαν τοῦ Κ. Μαγγίνα διότι φρονῶ ὅτι δι' αὐτῆς οὐδεμίαν ἰσχυρὰν βάσιν τῆς ἀγορεύσεώς μου ἀνεσκεύασε, μεταχειρισθεὶς παντοῦ καὶ πάντοτε τὰς προσωπικότητας περὶ γεγονομένων δήθεν καταχρήσεων· εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ συμβαίνωσι λάθη τινὰ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ θέλω εὐγνωμονήσει πρὸς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἤθελε μοὶ καταγγείλει τοιαῦτα λάθη ἢ καταχρήσεις· ἀλλὰ παρατηρῶ καὶ ἐγὼ τὸ θάρρος νὰ καυχῶμαι ὅτι καταδιώκω αὐστηρότερον παντὸς ἄλλου τοὺς καταχραστὰς, καὶ ὅτι ὅπου δὲν κλέπτει ὁ ὑπουργὸς ἐκεῖ καὶ οἱ ὑπάλληλοι δὲν κλέπτουσιν, καταδιωκόμενοι αὐστηρῶς ἂν φωραθῶσι καταχραστοί.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐγένετο κλοπή τις μηλοπετρῶν εἰς τὴν νῆσον Μῆλον πρὶν ἢ λαφθῶσι τὰ εἰς τὴν πρώτην ὁμιλίαν μου ἐξηγηθέντα μέτρα· ἀλλὰ διὰ τῆς κλοπῆς ταύτης τὸ δημόσιον κατ' οὐδὲν ζημιοῦται, διότι ἐφρόντισε νὰ δοθῇ ἅπαν τὸ εὑρεθὲν ὑλικὸν διὰ τακτικοῦ πρωτοκόλλου ἀπὸ τὸν προκάτοχον εἰς τὸν διάδοχον· ἐκ τῆς ἐξετάσεως, ἥτις ἐγένετο ἀπὸ ἕνα τίμιον καὶ εἰδήμονα ἀξιωματικὸν τὸν ὑπολοχαγὸν Βουγιουκαν, ἐξήχθη ὅτι ἀφῃρέθησαν μηλόπετραι τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ἀναβαίνουσα εἰς δρχ. ἐπιβαρύνει τὸν προκάτοχον ἐπιστάτην, ὁ ὁποῖος ὁμολογῶν τὸν ἑαυτόν του ὑπόλογον παρεκάλεσε τὸ ὑπουργεῖον νὰ ἐκτείνῃ τὰς ἐξετάσεις του καὶ ὡς πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν πρὸ αὐτοῦ ἐπιστατῶν καὶ διαχειριστῶν τοῦ ὀρυκτοῦ τούτου· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀνωτέρω ἀξιωματικὸς καὶ ὁ Τελώνης Μήλου δικαιολογοῦσι τὴν ἀνακαλυφθεῖσαν ἔλλειψιν, ὁ δὲ ἕτερος θεωρεῖ αὐτὴν ἀδικαιολόγητον, ἐπιφυλάττομαι νὰ ἐξαποστείλω ἐπιτοπίως τρίτον τινὰ ἐπιθεωρητὴν διὰ νὰ ἐξετάσῃ ἀκριβέστερον τὴν ὑπόθεσιν ταύτην· ἀλλὰ παρατηρῶ καὶ αὖθις ὅτι τὸ δημόσιον οὐδεμίαν ζημίαν θέλει ὑποστῇ, διότι πρὸς τοῦτο ἔχει δι' ἐγγυήσεως τὴν ἀνήκουσαν ἐξασφάλισιν.

Ὡς πρὸς τὴν κλοπὴν τῶν ἁλάτων, τὴν ὁποίαν ἐπίσης ὁ Κ. Λόντος ἀνέφερε, θέλω ἐξετάσει καὶ ἀναφέρει περὶ ταύτης εἰς τὴν Γερουσίαν· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὸν καταγγελθέντα ὑπάλληλον τοῦ ὑπουργείου ὡς δῆθεν καταχρώμενον τῆς ὑπηρεσίας του

παρατηρῶ ὅτι οὐδέποτε εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ προσβάλληται ὑπὸ τῶν Κ. Γερουσιαστῶν διὰ γενικῶν ἐκφράσεων ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου, ἡ τιμὴ καὶ ἡ ὑπόληψις τῶν ἐν τοῖς ὑπουργείοις ἀνωτέρων ὑπαλλήλων· κατὰ τοῦ καταγγελλομένου ὑπαλλήλου ἐνεργοῦντος μὲ θρησκευτικὴν ἀκρίβειαν καὶ τιμιότητα τὸ χρέος του οὐδεμίαν ἔχω μέχρι τοῦδε καταγγελίαν ἀφορῶσαν παραμικρὰν κατάχρησιν καθηκόντων, ἀπ' ἐναντίας ἔχω διδόμενα νὰ συστήσω τὸν ὑπάλληλον τοῦτον ὡς ἐνεργοῦντα τὰ καθήκοντά του μὲ τὴν μεγαλητέραν τιμιότητα, ἀκρίβειαν καὶ οἰκονομίαν τοῦ δημοσίου πλούτου· ἐκεῖνοι, παρὰ τῶν ὁποίων ἐζητήθησαν τὰ παρὰ τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ μνημονευθέντα δῶρα διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποθέσεών των, ἠδύναντο καὶ δύνανται νὰ καταγγείλωσιν εἰς τὸν ὑπουργὸν τὴν κατάχρησιν, ὅτις ἄλλως δὲν ὑρίσταται. Ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ὤφειλε νὰ ὁδηγήσῃ τοὺς κατ' αὐτὸν τιμίους τοιούτους πολίτας εἰς τοῦτο, καὶ νὰ μὴ προσβάλῃ ὥραν καὶ διὰ ἀορίστων ἐκφράσεων ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου τὴν τιμὴν ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ ὑπουργείου, τοῦ ὁποίου ἡ ὑπηρεσία εἶναι ἀνωτέρα πάσης τοιαύτης μομφῆς.

Ἔρχομαι ἤδη εἰς τὴν καταγγελίαν τὴν ὁποίαν ἀνέφερεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἰς τὴν ὁμιλίαν του, ὅτι δῆθεν ὁλόκληρον φορτίον ἐκ 400 βαρελίων ζαχάρεως ἀπεβιβάσθη ἄνευ πληρωμῆς πέλους εἰς τὸ τελωνεῖον Πατρῶν ἐπὶ τῇ ἀμοιβῇ 2,000 δραχμῶν πληρωθεισῶν εἰς τὸν ἐπιστάτην τοῦ τελωνείου, καὶ παρακαλῶ τὸν Κ. Γερουσιαστὴν νὰ ὀνομάσῃ τὸν χρόνον καθ' ὃν ἐγένετο ἡ τοιαύτη κατάχρησις, καὶ τὸ πλοῖον ἐξ οὗ ἀπεβιβάσθη τὸ φορτίον τῆς ζαχάρεως, διὰ νὰ δυνηθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν περιστατικῶν τούτων νὰ προσδευσῃ ἡ ἀνάκρισις, τὴν ὁποίαν αὐθημερὸν μετὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς ἡμέρας ἐκείνης διέταξεν αὐστηρῶς τὸ ὑπουργεῖον.

Ἀντιλέγων εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς ὁμιλίας τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος ἤκουσα, εἶπε, παραπονούμενον τὸν Κ. ὑπουργὸν ὅτι δῆθεν εἰς τὴν ὁμιλίαν μου μετεχειρίσθην προσωπικότητας καὶ παρατηρῶ ὅτι τοιαύτας οὐδέποτε μετεχειρίσθην· αἱ ἰδέαι αἵτινες ἐκφράζονται ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου περὶ καταχρήσεων δὲν δύνανται νὰ ὀνομασθῶσί ποτε προσωπικότητες, διότι αἱ τοιαῦται συνίστανται εἰς τὴν προσβολὴν ἢ εἰς τὴν ἐξύβρισίν τινος ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου, καὶ παρακαλῶ τὸν Κ. ὑπουργὸν νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν φράσιν του.

Ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ προσθέσω ἐνταῦθα, ὅ,τι εἰς τὴν πρώτην ὁμιλίαν μου παρέλειψα ὅτι δηλαδὴ διὰ τῆς λέξεως αὐτομάτου

δὲν ἠθελήσαμεν ποσῶς νὰ κατηγορήσωμεν τὴν Κυβέρνησιν· ἂν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀνεγίνωσκεν ἀκριβῶς φράσιν τινὰ τῆς ἐκθέσεως, ἤθελεν ἐννοήσει τὸ πνεῦμα τῆς ἐπιτροπῆς καὶ δὲν ἤθελεν ἐκφράσει ἐν τῇ πρώτῃ ὁμιλίᾳ του φράσιν τινὰ τὴν ὁποίαν, ὅταν ἐνθυμοῦμαι, φρίττω· δὲν ἤθελε λέγω διαφύγει τὸ ἔρκος τῶν ὀδόντων ἡ φράσις ὅτι « ἂν διεῖπε τὸ αὐτόματον, οὐδ' ὑμεῖς οὐδ' ἄλλοι ἤθελον εἶσθαι μέλη τῆς ἐπιτροπῆς » τὴν ἔννοιαν καὶ τὸν σκοπὸν τῆς φράσεως ταύτης ἀφίνω εἰς ὑμᾶς νὰ κρίνητε καὶ σταθμίσητε, τὸ δὲ βάρος αὐτῆς εἰς τὸν Κ. ὑπουργόν.

Ἀπαντῶν ἐπομένως εἰς τὴν ὁμιλίαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, δὲν θέλω ἀπαντήσει, εἶπεν, εἰς τὴν ὁμιλίαν τοῦ κατὰ πρῶτον σήμερον λαλήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ, διότι αὕτη ἐξετάθη εἰς θυμιάματα ὅλως ἀλλότρια τοῦ προκειμένου, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ἀπαιτεῖται ἀπάντησις· θέλω δὲ λαλήσει ἐφ' ἑνὸς καὶ μόνου ἀντικειμένου τοῦ ἀφορῶντος τὴν οἰκονομίαν 10,000 δραχμῶν προελθούσαν ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τῶν ἀποθηκαρίων καὶ τῶν ἀποθηκῶν, καὶ παρατηρῶ ὅτι ἡ ἐλάττωσις αὕτη εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν μικρὰ ὠφέλεια τοῦ δημοσίου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ζημία τῶν φορολογουμένων, καὶ ὡς τοιαύτη δὲν δύναται νὰ λογισθῇ ὠφέλεια· εἶπον εἰς τὴν πρώτην ὁμιλίαν μου ὅτι ὁ προκάτοχος ὑπουργὸς εἶχε διορίσει ἱκανὸν ἀριθμὸν ἀποθηκαρίων, διότι ὑπῆρχον πολλαὶ ἀποθῆκαι συστημέναι εἰς ἕκαστον σχεδὸν χωρίον πρὸς εὐκολίαν τῶν φορολογουμένων· ἡ ἐλάττωσις λοιπὸν τῶν κατὰ χωρίον ἀποθηκῶν εἰς ἀποθήκας μόνον κατὰ δήμους ἢ κατ' ἐπαρχίας, ἂν θέλητε, δὲν δύναται νὰ λογισθῇ οἰκονομία, διότι ἐντεῦθεν προσγίγνεται μὲν ὠφέλειά τις εἰς τὸ δημόσιον, προέρχεται δὲ μεγίστη ζημία εἰς τοὺς φορολογουμένους ὑποχρεωμένους νὰ μεταφέρωσι τοὺς καρποὺς εἰς μακρινὰ ἀποστήματα μὲ προφανῆ παραμέλησιν τῶν γεωργικῶν ἔργων των· ὁ προκάτοχός μου ἐδικαιοῦτο εἰς τὴν σύστασιν τοσούτων ἀποθηκῶν, διότι πρώτην τότε φορὰν ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν ὁ νόμος περὶ ἐνοικιάσεως τῶν προσόδων εἰς εἶδος.

Ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἰπόντος, ὅτι καταντῶμεν εἰς προσωπικότητας, παρατηρῶ ὅτι ὁσάκις λέγομεν ὅτι ἐγένετο ἡ δεινὰ κατάχρησις, ἀποκαλεῖ τὰ λεγόμενα ἀόριστα· ὁσάκις δὲ ἀποδεικνύομεν πράγματα, ὀνομάζει ταῦτα προσωπικότητας, διότι δὲν ἔχει λόγους νὰ ἀντιτάξῃ· δὲν ἐπανέρχομαι δὲ εἰς ὅτα ἐν τῇ πρώτῃ μου ὁμιλίᾳ ἐλάλησα· πᾶν ὅ,τι ἐγώ τε καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐξεθέσαμεν ὑπάρχει γεγραμμένον ἐν τοῖς πρακτικοῖς καὶ ἕκαστος δύναται νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ὁμιλίαν του

Κ. ὑπουργοῦ καὶ τὴν ἰδικήν μου ἀπάντησιν, διὰ νὰ ἰδῇ ἂν ἀνεσκεύασα ἢ μὴ ἀλάκληρα τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὡς ἀβάσιμα· ἔρχομαι δὲ ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως, ὅτι ὅπου δὲν κλέπτει ὁ ὑπουργὸς ἐκεῖ δὲν δύνανται νὰ κλέψωσι καὶ οἱ ὑπάλληλοι, καὶ παρατηρῶ ὅτι ἡ παρατήρησις αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι ὁ αὐτὸς Κ. ὑπουργὸς κατεδίωξε καὶ παρέπεμψε πολλοὺς ὑπαλλήλους εἰς τὰ δικαστήρια ὡς κατακραστάς· καθόσον ἀφορᾷ τὴν κλοπὴν τῶν μπλοπετρῶν παρατηρῶ ὅτι τότε μόνον δύναται νὰ γίνῃ λόγος ἐκτεταμένος περὶ ταύτης, ὅταν κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ προλαλήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ παρακατατεθῶσι τὰ ἔγγραφα τὰ ἀφορῶντα τὴν ὑπόθεσιν ταύτην· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν αἴτησιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τοῦ νὰ ὀνομασθῇ ὁ χρόνος καὶ τὸ πλοῖον τῆς ἀποβιβάσεως τῆς ζαχάρεως εἰς Πάτρας, παρατηρῶ ὅτι ὅταν γίνῃ τακτικὴ καὶ ἀριβὴς ἡ ἀνάκρισις καὶ ἀνακαλυφθῶσι τὰ πάντα, τότε δύναται νὰ ὀνομασθῇ καὶ ὁ χρόνος καὶ τὸ πλοῖον, ὅταν δὲ δὲν γίνῃ τοιαύτη, τότε πᾶν ὅ,τι γίνῃ γνωστὸν εἶναι μάταιον.

Μίαν μόνον παρατήρησιν καλὴν ἔκαμεν ὁ Κ. ὑπουργὸς εἰπὼν ὅτι θέλει ἐξετάσει καὶ ἀναφέρει περὶ τῆς κλοπῆς τῶν ἁλάτων τῆς Μήλου, καὶ οὐδεὶς λόγος ἐγένετο περὶ ταύτης· τὸ μέτρον τοῦτο ἂν μετεχειρίζετο ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐν ὅλων τῶν παρατηρήσεων τῆς ἐπιτροπῆς, δὲν ἤθελε γενῇ τοσοῦτον ἐκτεταμένος λόγος οἷος ἐγένετο τοιοῦτος, ἂν ἔλεγεν ὅτι κατὰ μὲν τὴν βάσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐξάγεται τὸ δεῖνα ἀποτέλεσμα, κατὰ δὲ τὴν βάσιν τοῦ ὑπουργοῦ τὸ δεῖνα ἐξαγόμενον, τότε οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ γίνῃ λόγος· ἀλλ' ὁ Κ. ὑπουργὸς, ἠθέλησε διὰ τῆς μακρᾶς ἀγορευσεώς του νὰ ἀποδείξῃ τὴν πλειοψηφίαν τῆς ἐπιτροπῆς ψευδομένην, ἀποπλανηθεῖσαν καὶ οὐδεμίαν οἰκονομικὴν ἰδέαν ἔχουσαν· ἐξ ὅλων τούτων γίνεται δῆλον ὅτι ἡ ἐπιτροπή σας προσκλήθη νὰ εἴπῃ καὶ ἐκθέσῃ ὅσα ἐλάλησα· δὲν ἠθέλησε νὰ ἀρίσῃ τὸ ὁποῖον εἶχε δίκαιον διὰ νὰ δώσῃ λαβὴν εἰς τοὺς ἔσω καὶ ἔξω τοῦ περιβόλου τούτου νὰ λέγωσι ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν γνωρίζει ὅσα ἔγραψεν.

Ἐπαναλαβὼν τὸν λόγον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἐπιμένω, εἶπε, νὰ ἀπαιτῶ ἀπὸ τὸν προλαλήσαντα Κ. Γερουσιαστὴν νὰ ὀνομάσῃ τὸν χρόνον καθ' ὃν ἀπεβιβάσθη καὶ τὸ πλοῖον ἐξ οὗ ἀπεβιβάσθη εἰς Πάτρας τὸ ἓν 400 βαρελίων φορτίον ζαχάρεως, διότι, ὡς προανέφερα, διετάχθη τακτικὴ ἀνάκρισις ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης διευθυνομένη ἀπὸ τὸν εὑρισκόμενον ἐκεῖ ἐπιθεωρητὴν τῶν ταμείων καὶ τὸν Κ. Νομάρχην,

ὑπαλλήλους, οἵτινες παρέχουσι τὴν μεγαλητέραν ἐγγύησιν διὰ τὴν ἀκριβῆ ἀποπεράτωσίν της· ἀλλ' ἡ ἀνάκρισις αὕτη δὲν δύναται νὰ προβαίνῃ χωρὶς νὰ γίνωσι γνωστὰ τὰ ἀνωτέρω δύο παραστατικὰ ὁ χρόνος καὶ τὸ πλοῖον, διότι ἐνδεχόμενον νὰ ἐγένετο τοιαύτη ἀποβίβασις ἐπὶ χρόνου καθ' ὃν ὑπῆρχον πλοῖα μὲ τέσσαρας ἱστοὺς δυνάμενα νὰ περιλάβωσι 400 βαρέλια ζαχάρεως· ἡ προκειμένη ὑπόθεσις ἀφορᾷ τὴν τιμήν μου καὶ δὲν συγχωρῶ εἰς τινα νὰ μὲ προσβάλῃ κατ' αὐτήν, καθόσον ὁ προλαλήσας ὠνόμασε ῥητῶς ὅτι εἰς Μπαϊζανάκης τοῦ ὑπουργοῦ ἔκαμε τὴν προκειμένην κατάχρησιν ἀποδιδομένην ἄλλως εἰς ἐμὲ αὐτὸν καὶ προτίθεμαι ἂν ἀληθεύσῃ αὕτη νὰ καταστρέψω τὸν ἔχοντα συγγενεύοντα καθ' οἱονδήποτε βαθμὸν μετ' ἐμοῦ.

Ὅταν κατὰ πρῶτον ἀνέλαβον τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὁποίου προΐστανται ὑπουργεῖον, εἶχον τὴν ἰδέαν ὅτι οἱ ὑπάλληλοι καταχρῶνται, καὶ τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῶν διαφόρων ἐγκυκλίων τὰς ὁποίας τότε ἐξέδωκα, δι' ὧν πρὸ τοῖς ἄλλοις διέταξα νὰ παρίστανται τέσσαρα πρόσωπα εἰς τὴν ἐκφόρτωσιν τῶν ξένων σιτηρῶν, μέτρον τὸ ὁποῖον δὲν ἐπιτρέπει ὁ νόμος, παραδεχόμενος ἕνα καὶ μόνον ὑπάλληλον ὑπόλογον· ἐπέτρεψα ὅθεν εἰς τινα μέρη ὅθεν μοὶ ἀνέφερον τὸ ἄτοπον τοῦτο νὰ γίνηται ἡ ἐκφόρτωσις ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν μόνου τοῦ τελώνου καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ὅθεν δὲν μὲ ἀνέφερον τὸ παραμικρόν, ἄφησα νὰ ἐνεργῆτε ἡ ἐκφόρτωσις κατὰ τὴν ἐγκύκλιον.

Εἰς Ὕδραν συνέβη διένεξίς τις μεταξὺ Τελώνου καὶ Ἐπάρχου ὡς πρὸς τὴν ὑπογραφὴν τῶν πρωτοκόλλων, ἀλλ' ἡ διένεξις αὕτη οὐδεμίαν ἀφῆκε δυναμένην νὰ προκαλέσῃ τὴν παῦσιν τοῦ ἄλλως ἀγαθοῦ τότε ὑπάρχοντος Ἐπάρχου, ἀπολυθέντος τῆς ὑπηρεσίας πολὺ ὕστερον τῆς ἀνωτέρω διενέξεως· καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὰ λεχθέντα περὶ τῆς κηδεμονίας δῆθεν τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν τῶν ἐσωτερικῶν, ἀφίνω εἰς ἄλλους νὰ ἐξετάσωσι καὶ χαμίσωσι τὰς παρατηρήσεις ταύτας. Εὐτυχῶς ὑπάρχει παρὼν ὁ προκάτοχος τοῦ νῦν ὑπουργοῦ Κ. Ἀμβροσιάδου καὶ δύναται νὰ ὁμολογήσῃ ἂν ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἔλαβέ ποτε μετοχὴν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του· τὸ τοιοῦτον εἶναι μία ἄλλη ἔκδοσις τῶν προσωπικοτήτων κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ἤτοι τοῦ αὐτομάτου.

Καθόσον ἀφορᾷ τὸν Τελώνην Κύμης παρατηρῶ ὅτι ὁ ὑπάλληλος οὗτος εἶναι εἷς τῶν ἱκανωτέρων καὶ τιμιωτέρων ὑπαλλήλων, δι' ὃν λόγον καὶ προήχθη εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην· ἡ ἐλάττωσις λοιπὸν τοῦ Τελωνείου τούτου προῆλθεν ἀπὸ τὴν καχεκτικὴν

στάσιν τοῦ ἐμπορίου περὶ ἧς ἐλάλησα πολλὰ ἐν τῇ πρώτῃ ὁμιλίᾳ μου, καὶ οὐχὶ ἀπὸ τὸν ὑπάλληλον.

Ὅσον δὲ ἀποβλέπει ἐκεῖνον τὸν τριμερὸν ἀρχιφύλακα τοῦ Τελωνείου Σύρου, κατὰ τὸν ἐν ἄλλῃ συνεδριάσει ἀγορεύσαντα Γερουσιαστὴν, τὸν ἐπηρεάζοντα τὸν χρηστὸν τωόντι ἐπιστάτην τοῦ Τελωνείου, παρατηρῶ ὅτι δὲν γνωρίζω τὸν ἄνθρωπον, ὅτι εὗρον αὐτὸν διωρισμένον παρὰ τοῦ προκατόχου μου· ἅπαξ καθόσον ἐνθυμοῦμαι μὲ ἔγραψεν ὁ ἐπιστάτης τοῦ Τελωνείου νὰ κάμω προσεκτικὸν τὸν ἀρχιφύλακα, ὥστε νὰ μὴ κάμνῃ συνεχεῖς ἀπουσίας μεταβαίνων εἰς τὴν ἐν τῇ ἄνω Σύρῳ κατοικίαν του, καὶ μὲ προσέθηκεν ἐπὶ τέλους ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι τίμιος, διότι οὐδεὶς παρουσίασε κατ' αὐτοῦ παράπονα.

Ἐκ τούτων ὅλων ἀφίνω εἰς ὑμᾶς νὰ κρίνητε ἂν ὁ τοιοῦτος ὑπάλληλος εὑρισκόμενος συνεχῶς ἐν ἀπουσίᾳ δύναται νὰ ἐπηρεάσῃ τὸν ἄξιον καὶ τίμιον ἐπιστάτην τοῦ τελωνείου κατὰ τὴν ἰδέαν καὶ τὴν καταγγελίαν τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ.

Ἤκουσα, ἐπίσης ἐγκίνησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Βούλγαρης, μὲ πολλὴν προσοχὴν τὴν ἀγόρευσιν τοῦ προλαλήσαντος ἐντίμου Γερουσιαστοῦ Κ. Λόντου δι' ἧς ἀνέπτυξε τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν τῆς ἐκθέσεως τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐκ τῆς προηγουμένης μακρᾶς ἀγορεύσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐδόθη ἀφορμὴ νὰ συναχθῇ καὶ πεισθῇ ἕκαστος περὶ τοῦ ὀρθοῦ ἢ μὴ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς· καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ ἐκτείνω ἐπὶ πολὺ τὸν λόγον μου, ἀλλὰ θέλω περιορισθῇ εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν βάσεων τὰς ὁποίας ἔλαβεν ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἐκθέσεώς της, διότι οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους ἀνέπτυξε δὲν μὲ ἔπεισαν καὶ λυποῦμαι πολὺ διότι θέλω κάμει τοιαύτην ἐξέτασιν, καὶ τοι σεβόμενος τὰς πεποιθήσεις ἑκάστου.

Εἶπεν ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς ὅτι οἱ συλλογισμοὶ τῆς ἐπιτροπῆς προῆλθον ἀπὸ ὅρους τοὺς ὁποίους αὕτη ἔλαβε κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα, διὰ νὰ φθάσῃ εἰς ἓν συμπέρασμα, τουτέστιν ἐστηρίχθη εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τῶν προηγουμένων ἐτῶν καθόσον ἀφορᾷ τὰς εἰσπράξεις τῶν δημοσίων εἰσοδημάτων, καὶ ὡς ἐκ τούτου νομίζει ὅτι ἔφθασεν εἰς ἀλάνθαστον συμπέρασμα· παρατηρῶ ὅτι ὅροι τοὺς ὁποίους ἔλαβεν ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τοὺς ὑπολογισμούς της δὲν εἶναι διδόμενα ἀλάνθαστα· αἱ εἰσπράξεις τῶν προηγουμένων ἐτῶν δὲν εἶναι διδόμενον ἱκανὸν, διότι δὲν συνοδεύεται τὸ διδόμενον τοῦτο συγχρόνως καὶ μὲ τὸν ὅρον τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν συνέβησαν τοσαῦτα ἔκτακτα καὶ δυστυχῆ συμβάντα

τὰ ὁποῖα ἐπηρέασαν οὐσιωδῶς καὶ ἐπέφερον τὴν ἀναπόφευκτον ἐλάττωσιν τῶν διαφόρων εἰσοδημάτων, καὶ τοιαῦτα εἶναι ἡ ὁμολογουμένη μεγίστη νεκρωσις τοῦ ἐμπορίου, ἡ πρὸ ὀλίγου λαβοῦσα χώραν σιτοδεία, ἡ ἐνσκήψασα νόσος ἐπὶ τοῦ σταφιδοκαρπου καὶ διαφόρων ἄλλων προϊόντων, καὶ ἡ ἀκίνδυνος ὅλων αὐτῶν ἀχρηματία. Ἡ ἐπιτροπὴ ὅθεν ἐὰν ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν συνδυασμένας ὅλας αὐτὰς τὰς περιστάσεις, ἤθελεν ἔλθει εἰς ἀποτέλεσμα ὅλως ἀντίθετον ἐκείνου, εἰς τὸ ὁποῖον προῆλθε καὶ τοῦτο ἀποδεικνύει τοὺς ὑπολογισμούς της λανθασμένους, διότι δὲν στηρίζονται εἰς ὅρους ἀκριβεῖς τῶν εἰσπράξεων καὶ τῶν λοιπῶν ὁμοῦ συμβαμάτων· ἡ ἐπιτροπὴ ἐπελήφθη κατὰ πρῶτον τὰς ἐξετάσεις τῶν εἰσπράξεων τῶν τελωνείων τοῦ Κράτους ἀρχομένη ἐκ τοῦ τελωνείου Πειραιῶς καὶ εὗρεν εἰς αὐτὸ ὄφθεν ἐλάττωσιν κατὰ δραχμὰς 36,347, ἀλλὰ καθ' ἃς ἔδωκε πληροφορίας ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐξάγεται ἀντὶ ἐλαττώσεως αὔξησις· ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας μέλος τῆς ἐπιτροπῆς κατὰ τὴν ἐν τῇ προλαβούσῃ συνεδριάσει ἀγόρευσίν του ἀνέφερεν ὅτι ἡ ἐλάττωσις αὕτη ἐξήχθη ἐκ τῶν ἐσφαλμένων πληροφοριῶν ἃς ἔλαβεν ἡ ἐπιτροπὴ, ἐνῷ ὁ ἐπιστάτης τοῦ τελωνείου ἄλλως εἶναι τίμιος· ὁ δὲ Κ. Λόντος ἕτερον μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἐν τῇ σημερινῇ ἀγορεύσει του ἐξέθηκεν ὅτι μ' ὅλην τὴν ὁποίαν ἔχει πεποίθησιν περὶ τῆς τιμιότητος τοῦ ἐπιστάτου τοῦ τελωνείου, θεωρεῖ ὡς πιθανὴν τὴν ἐλάττωσιν γενομένην ἴσως ἀπὸ ἄλλους ὑπαλλήλους αὐτοῦ· παρατηρῶ ὅτι τῆς καταχρήσεως ὑπαρχούσης κατὰ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Κ. Λόντου ἀδίκως καθάπτεται ὁ χαρακτὴρ τοῦ ἐπιστάτου τοῦ τελωνείου, ἄλλως τε συνεπείᾳ τῆς ἀντιράσεως ταύτης αἱ σκέψεις τῆς ἐπιτροπῆς εἶσιν ἐσφαλμέναι, ἡ δὲ ἐπιτροπὴ δὲν εἰργάσθη ἐσκεμμένως· καθ' ἃς δὲ πληροφορίας ἐπισήμους ἔδωσεν ὁ Κ. ὑπουργὸς, ἐξάγεται ἀντὶ ἐλαττώσεως αὔξησις· ἀφ' οὗ λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὸ εἰσπραχθὲν ἐπὶ τῶν ξένων σιτηρῶν τέλος κατὰ τὸ 1852, τὸ ὁποῖον ἔνεκεν τῆς ὑπερόγκου τιμῆς τοῦ σίτου εἶχε καταβιβασθῇ εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν 10 λεπ. προχωροῦσα ἡ ἐπιτροπὴ προσθέτει ὅτι ἡ ἐλάττωσις τοῦ ἀνωτέρω τελωνείου ἀναβαίνει εἰς 20 τοὺς 0/0 ἐνῷ φθάνει μέχρι τῶν 7 περίπου τοῖς 0 0 ἀπέναντι τῆς κατ' αὐτὴν ἐλαττώσεως ἐκ δρ. 36,347 καὶ τοῦ μέσου ὅρου τῶν δραχ. 507,755 καὶ ὀνομάζει αὐτὴν ἀδικαιολόγητον· ἀλλὰ κατὰ ποῖον κανόνα ὀνομάζει αὐτὴν ὡς τοιαύτην δὲν μνημονεύει· ἐπεθύμουν διὰ τοῦτο νὰ μᾶς εἴπῃ τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἀδικαιολογήτου, διότι, ἰδιορρύθμως, αὐθαιρέτως καὶ κατὰ ἀρέσκειαν νομίζω ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐφαρμόσῃ τοὺς

ὑπολογισμούς της· ἐνῷ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν κατάπλων ἐξάγεται ὅτι ὑπὲρ τὰ 20 πλοῖα ὀλιγώτερον εἰσέπλευσαν εἰς τὸν λιμένα Πειραιῶς κατὰ τὸ ἔτος 1852· ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις προσθέτω ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ὤφειλε νὰ πληροφορηθῇ ὅτι διὰ τοῦ ζήλου του ὁ ἐπιστάτης τοῦ τελωνείου Πειραιῶς κῦξησεν ἐπὶ πολὺ τὰς εἰσπράξεις τοῦ τελωνείου, ἀφ' ἧς ἐποχῆς διευθύνει αὐτό.

Μετὰ τὸ τελωνεῖον Πειραιῶς μεταβαίνει εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τῶν εἰσπράξεων διαφόρων ἄλλων τελωνείων, καὶ προέρχεται εἰς διαφόρους αὐξομειώσεις κατὰ τοὺς αὐτοὺς ἐσφαλμένους ὑπολογισμούς τοὺς ὁποίους ἔθεσεν ὑπ' ὄψιν της· προχωροῦσα εἰς τὸ τελωνεῖον Γαλαξειδίου εὑρίσκει ἐλάττωσιν κατὰ 20 τοῖς 0/0 καὶ ὀνομάζει κατὰ συμπάθειαν ἴσως αὐτὴν ἀπλῆν ἐλάττωσιν, ἐνῷ τὴν ἐκ τοῦ τελωνείου Πειραιῶς ἀναβαίνουσαν εἰς 7 περίπου τοῖς 0/0 ὀνομάζει ἀδικαιολόγητον· ἐρωτῶ τὴν ἐπιτροπὴν νὰ μᾶς λύσῃ, ἐὰν εὐαρεστῆται, τὴν ἀπορίαν ταύτην· ἐκ τούτων ὅλων λοιπὸν ἐξάγεται ὅτι αἱ σκέψεις τῆς ἐπιτροπῆς εἰσὶν ἐσφαλμέναι καὶ οἱ ὑπολογισμοί της ἀνυπόστατοι καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν προσβάλλονται, ὡς μὴ ὤφειλε, δωρεὰν τίμιοι ὑπάλληλοι. Ἐκ τῶν προεκτεθέντων δύναταί τις νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ ἐσφαλμένου τῶν σκέψεων τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῶν ἀπολογισμῶν καὶ διὰ τὰ λοιπὰ ἐν τῇ ἐκθέσει ἀναφερόμενα ἀντιστίχως.

Ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς Κ. Ἰόντος προσέθηκεν ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν προέτεινεν οὐδεμίαν τροποποίησιν εἰς τὸν προϋπολογισμόν ἀλλ' ἀπεναντίας ἐγνωμοδότησε τὴν παροδοχὴν ὡς ἔχει· ἐπὶ τῆς ἰδέας του ταύτης παρατηρῶ ὅτι αὐτὸ ἦτο τὸ κύριον καθῆκον καὶ τὸ χρέος τῆς ἐπιτροπῆς, τοὐτέστι νὰ εἴπῃ, ἂν ἠδύνατο, ὅτι ὡς ἐκ τῶν σκέψεών της ἐθεώρησε κατορθωτὴν οἰκονομίαν τινά, ἐννοῶ, οἰκονομίαν πραγματικὴν τῶν δαπανῶν τοῦ Κράτους καὶ νὰ καταδείξῃ πρὸς τὴν Γερουσίαν εἰς ποῖα κονδύλια δύναται αὕτη νὰ ἐφαρμοσθῇ διὰ τοὺς δεῖνα νομίμους λόγους· ἀλλ' οὐδεμίαν τοιαύτην οἰκονομίαν κατέδειξε κατὰ τὸ καθῆκον καὶ τὸν προορισμόν της, κατὰ τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ μὴν ἀπομακρυνθῇ ποσῶς τῆς σοβαρότητος καὶ ἀμεροληψίας, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ὁδηγοῦν τὰς πράξεις τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων· ἐπέτρεψε προσέτι ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν προσέβαλε ποσῶς τοὺς ὑπαλλήλους, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἀποδεικνύεται τρανῶς ὅτι αὐτὴ ὑπέπεσεν εἰς προσωπικότητας.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἐπιτήρησις καὶ ἐπαγρύπνησις βεβαίως ἐλαττώνει τὰς καταχρήσεις, ἀλλὰ γενικότητας περὶ καταχρή-

σεων δὲν ἐπεθύμουν νὰ ἀκούσω ἐκ μέρους τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ διότι τοιούτους λόγους κάμνομεν πάντοτε εἰς ὅλας τὰς συναναστροφάς, καὶ ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ πρέπει νὰ λέγωνται πράγματα ὑποστηριζόμενα διὰ τῶν ἀπαιτουμένων μέσων, τὰ ὁποῖα συντελοῦν εἰς ἀπόδειξιν· ἐπαναλαμβάνω ὅθεν νὰ εἴπω ὅτι ἡ ἀλλόκοτος ἄλλως αὕτη ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς δὲν περιωρίσθη εἰς τὸν κύριον προορισμόν της τοῦ νὰ φέρῃ ὄψιν ὅτι ἐνώπιον τῆς Γερουσίας τὰς δυνατὰς οἰκονομίας, αὕτε ὑπαγορεύθη ἀπὸ πνεῦμα ἀληθῶς καθήκοντος, καὶ καθὸ τοιαύτας περιέχουσα σκέψεις, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ καμμίαν ἐπωφελῆ ἐπιρροὴν εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ σώματος τούτου.

Ἀκολούθως ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Ψύλλας ἔλεξε τάδε.

Κύριε Πρόεδρε!

Ἐχρεώστουν νὰ λάβω τὸν λόγον, διότι, ὅτε ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἐπὶ τρεῖς ἥμισυ περίπου ὥρας ἐξαπάνιζε τὸ αὐτόματον, ἐγὼ διέκοψα αὐτὸν ἐπὶ τῆς φράσεώς του, α ἂν τὸ αὐτόματον διεῖπε τὸν τόπον οὕτε τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς οὕτε ἡμεῖς ἠθέλαμεν κάθεσθε ἐνταῦθα ». εἶπον, ὅτι τοὐλάχιστον ἡ σύστασις τῆς ἐπιτροπῆς ἐγένετο ἐξ αὐτομάτου· ὤφειλα ὅθεν ἤδη νὰ δώσω τὴν ζητηθεῖσαν παρά τινων ἐξήγησιν τῆς ἰδέας μου ἐκείνης.

Συνεστήθη ἡ ἐπιτροπὴ ἐξ αὐτομάτου, διότι Κυβέρνησις ἀπολαύουσα τῆς πλειοψηφίας τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων λαμβάνει τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ὕλέπῃ συσταινομένας τὰς ἐπιτροπὰς κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐκλέγοντος ταύτας Σώματος· καὶ ἂν τοῦτο ἐγίνετο καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δὲν ἠθέλαμεν φθάσει εἰς τοιαύτας συζητήσεις, εἰς τὸν μέγαν τούτων πάταγον, τὰς προσωπικὰς συζητήσεις, τὰς παρεκτολογίας, τὰς ἀληθείς τέλος ἢ ψευδεῖς, ἀδιάφορον, λογιστικὰς ἐρεύνας τῆς ἐπιτροπῆς, αἵτινες ἐπὶ τρεῖς ἥμισυ μῆνας μᾶς βασανίζουσι. Διότι ἂν ἡ ἐπιτροπὴ συνίστατο κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς πλειοψηφίας, ἀντὶ τῶν σκέψεων τὰς ὁποίας προτείνει ἡ νῦν ἐπιτροπὴ κατὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἤθελεν ἴσως προτείνει ἐκείνη ἄλλας ὑπὲρ αὐτοῦ· τί ἐγένετο ὅμως ἐπὶ τοῦ προκειμένου; Ἡ Γερουσία ἐκλέγει ἐπιτροπὴν τῆς ὁποίας ἡ πλειοψηφία, ἢ μᾶλλον ἡ παμψηφία ἦτο ἐναντία τῶν λόγων, τοὺς ὁποίους τὸ ὑπουργεῖον φέρει πρὸς στήριξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ. Δὲν εἶναι λοιπὸν αὐτομάτως συστημένη ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Γερουσίας; Ἴσως τις εἴπῃ δὲν ἔχει οὕτως, ἀλλ' ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐν γένει ἔχοντες πεποίθησιν εἰς τοὺς ἰσχυροὺς λόγους καὶ ἐπιχειρήματα τοὺς ὁποίους πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ προτείνουσιν,

καὶ σκεπτόμενοι ὅτι οἱονδήποτε ἐπιχείρημα ἢ ὑπολογισμὸς κατὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ γενόμενος δὲν ἠδύνατο νὰ φέρῃ ἄλλο ἀποτέλεσμα εἰμὴ τὸν θριαμβον τοῦ ὑπουργοῦ, καὶ δόξαν ἱκανότητος, καὶ δημοτικότητος, ἂν θέλητε, πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἔχοντες λέγω πεποίθησιν εἰς τοὺς ἰσχυροτάτους λόγους τοὺς ὁποίους πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ φέρουσιν, ἠδιαφόρησαν ἢ μᾶλλον συνέτρεξαν εἰς τὴν τοιαύτην ἐκλογὴν τῆς ἐπιτροπῆς. Ἀλλ' εἴτε εἰς τὸ πρῶτον ἀποδοθῇ ἡ σύστασις τῆς ἐπιτροπῆς δηλ. εἰς τὸ αὐτόματον, εἴτε εἰς τὸ δεύτερον, δηλ. εἰς τὸν θριαμβον τοῦ ὑπουργείου καὶ τὴν δημοτικότητα τὴν ὁποίαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐπεδίωξε, κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις πρέπει νὰ ὑπολογισθῇ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συστάσεως τῆς ἐπιτροπῆς εἰς βάρος τῆς Κυβερνήσεως, τὸ πρῶτον κατεχούσης βῆμα εἰς τὰς πράξεις τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων. Ἀλλ' ἂν δὲν ἀποδοθῇ οὔτε εἰς τὸ πρῶτον οὔτε εἰς τὸ δεύτερον, ποῦ τάχα πρέπει νὰ ἀποδοθῇ ἡ σύστασις ἐπιτροπῆς ἀπὸ μέλη ἅτινα ἀπὸ δεκαετίας σχεδὸν ἐκφράζονται κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, αὐτῆς τῆς ἄλλης παράλου Σαλαμηνίας, ἥτις ἑκάστοτε ἀνανεουμένη καὶ ἐπισκευαζομένη, μένει ἡ αὐτὴ ὡς ἐκείνη λείψανον αἰώνιον; ποῖον δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τρίτον αἴτιον τῆς τοιαύτης συστάσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἂν ὄχι τὸ ὅτι ὅλοι αἰσθανόμεθα ὅτι δὲν βαίνομεν ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ κρεῖττω, καὶ διὰ τοῦτο δίδομεν τὴν δύναμιν εἰς ἀνθρώπους, οἵτινες δύνανται νὰ ἀνεύρωσι τὴν αἰτίαν τῆς ὄχι εὐαρέστου καταστάσεώς μας, καὶ νὰ ἀντιπολιτευθῶσι τὴν Κυβέρνησιν· εἶναι τοῦτο; ἡ ἀπόκρισις εἶναι καὶ αὕτη διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ δεύτερος λόγος μὲ φαίνεται πιθανώτερος, καθόσον γνωρίζω τὸν προσωπικὸν χαρακτῆρα τοῦ Κ. ὑπουργοῦ· ἐσκέπτετο ὅτι θέλει διαλύσει ὡς ἀράχνης ἱστὸν τὰ ἐπιχειρήματα καὶ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ οὕτω θέλει κερδίσει δόξαν ἱκανότητος καὶ δημοτικότητος, ὡς ἔκαμεν εἰς τὴν γενικὴν ἔκθεσιν, ἥτις εἶναι μεστὴ ἀρχῶν, καὶ ἐπίδειξις οἰκονομικῶν γνώσεων· διότι ἄλλως, ἀφ' οὗ ἡ αὐξομείωσις τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ ἔτους τούτου προϋπολογίζεται σχεδὸν ἡ αὐτὴ μὲ τὴν τῶν δύω προηγουμένων ἐτῶν, ἀφ' οὗ ὑρίστανται καὶ κατὰ τὸ ε. ε. οἱ αὐτοὶ λόγοι, τοὺς ὁποίους ἔδωκε πέρυσι καὶ προπέρυσιν, ἡ τὸν τοῦ ε. ε. προϋπολογισμὸν συνοδεύουσα ἔκθεσις ἠδύνατο νὰ εἶναι σύντομος, χωρὶς νὰ προκαλῇ συζητήσεις ἀρχῶν καὶ οἰκονομικῶν ἀξιωμάτων. Λαλῶν περὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς ἐλησμόνησα νὰ σᾶς ἀναφέρω ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι πολὺ σοβαρωτέρα, ἂν καὶ ἐν αὐτῇ ἓν μόνον μέλος ὁ Κ. Λόντος, ἀνῆκε εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν, τὰ δὲ λοιπὰ τέσσαρα ἀνήκουσιν εἰς τὴν συμπολίτευσιν· ὑπενθυμίζω δὲ καὶ ἀναγινώσκω (καὶ ἐνταῦθα ἀνέγνω) τὴν περυσινὴν ἔκθεσιν, διὰ νὰ δείξω ὅτι ἅπαντες συναισθανόμεθα τὸ βάραθρον ὅπου φερόμεθα, δειλιῶμεν ὅμως νὰ τὸ κηρύξωμεν. «Πᾶσα παρατήρησις καὶ τροπολογία εἶναι ἀτελεσφόρητος, λέγει ἡ περυσινὴ ἐπιτροπὴ τοῦ προϋπολογισμοῦ» τοῦτο σημαίνει ὅτι ὑπάρχει ἐπιρροή τις ἀκαταδάμαστος, ἥτις μᾶς ἐβέσμευσε καὶ τρέχομεν γεγοητευμένοι, οὕτως εἰπεῖν, πρὸς τὸ βάραθρον, πρὸς τὸ στόμα τοῦ θηρίου ὅπου μᾶς ὁδηγεῖ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιρροὴ ἐκείνη διέρχεται διὰ τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις καὶ εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τοῦτο.

Βρύθει οἰκονομικῶν ἀξιωμάτων καὶ ἡ γενικὴ ἔκθεσις καὶ ἡ προχθὲς ἀγόρευσις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς οἰκονομίας· ἐκ τούτων εἰς δύω μόνον θέλω ἐνδιατρίψει μικρὸν, ἀλλὰ πρὸ τούτου ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ παρατηρήσω εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ παραξενευθῇ, ἂν ἡ ἐπιτροπὴ ἐνησχολήθη ἐπιμόνως καὶ ἔφερεν ὑπ' ὄψιν τοῦ σώματος ἔργον καλὸν ἢ κακὸν, ἀδιάφορον, ἔργον ὅμως πάντοτε ἐμβρυῶδες καὶ σοβαρὸν· ὁ ἴδιος διὰ τῆς γενικῆς του ἐκθέσεως προκαλεῖ τὴν ἀνατομίαν οὕτως εἰπεῖν τῶν πραγμάτων, λέγων «ἐπειδὴ δὲ ἐθέσαμεν ἅπαξ ὡς ἀναλλοίωτον βάσιν τῶν ὑπολογισμῶν τῆς Κυβερνήσεως τὴν κατάστασιν τοῦ κοινοῦ πλούτου κτλ. ἡ περὶ ταῦτα μελέτη εἶναι ἀξία τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους, εἶναι ἀντικείμενον ἐπὶ τοῦ ὁποίου πρέπει ἀδιαλείπτως νὰ ἐνδιατρίβῃ μετὰ σπουδῆς ὁ νοῦς παντὸς ὅστις ἐκλήθη νὰ λάβῃ μετοχὴν εἰς τὴν πολιτείαν τοῦ τόπου του.» Ἡ ἐπιτροπὴ πολυτρόπως πολυμερῶς καὶ πολυμέρως ἐξετάσασα τὸν προϋπολογισμὸν, ἦλθεν εἰς ἀποτέλεσμα ἐσφαλμένον ἴσως· ὁ Κ. ὑπουργὸς μὲ τὰς ἐπισήμους ἀνὰ χεῖρας πληροφορίας ἠδύνατο νὰ δείξῃ τὰ ἐσφαλμένα ἀποτελέσματα αὐτῆς, τὰ λάθη της· ἀλλ' ἀντὶ νὰ πολιτευθῇ οὕτως ὁ Κ. ὑπουργὸς, παρῆλθεν ἐν τῷ μέσῳ μὲ πολλὴν ἀδιαφορίαν καὶ ὀλιγωρίαν (nonchalance) ἐξέθηκε δὲ τὰ πράγματα ὡς ἂν ἐθεώρει τὰς σκέψεις τῆς ἐπιτροπῆς, ὕφασμα ἀράχνης, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ εὐγνωμονῇ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν διότι θρησκευτικῶς παρηκολούθησεν αὐτὴ τὴν ὁποίαν ἐκείνος δίδει παραγγελίαν εἰς τὴν ἔκθεσίν του. Ἀλλ' ἀφίνων τὸ ὕφος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ἔρχομαι, ἀφοῦ πρῶτον ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου εἰς τὴν ἐπιτροπὴν μας διὰ τοὺς ὁποίους

κατέβαλε μόχθους πρὸς ἐπεξεργασίαν τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ ἀνάλυσιν ὑπολογισμῶν τινων ἀκριβῆ, κατὰ τὰς ὁποίας ἔσχε πληροφορίας, ἔρχομαι λέγω νὰ ἐπιληρῶ τινων ἐκ τῶν ἀξιωμάτων τῆς ὑπουργικῆς ἐκθέσεως.

Καὶ πρῶτον ἐπιλαμβάνομαι τοῦ ἀξιώματος « ἡ Κυβέρνησις θέλει νὰ ἔχῃ τὸν πολίτην πλούσιον, καὶ οὐχὶ τὸ ταμεῖον της. » Τίς δὲν ὁμολογεῖ τὴν ἀρχὴν ταύτην; ὑπάρχει τίς διϊσχυριζόμενος ὅτι ἡ μὲν Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἦναι πλουσιωτάτη καὶ παχυτάτη ὡς αἱ ἑπτὰ παχεῖαι βόες τῆς Αἰγύπτου, ὁ δὲ λαὸς ὡς αἱ ἰσχναί; ὅλοι πρεσβεύουσιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἑνὸς ἔθνους ἐξ ἰδίας προσπαθείας καὶ μὲ ἀκαταλογίστους ἀγῶνας καὶ θυσίας ἐλευθέρου κηρυχθέντος δὲν πρέπει νὰ ἦναι αὐτὴ μόνη παχεῖα, καὶ ὁ λαὸς νὰ τήκηται· ἐὰν ὅμως ἠδύνασο Κ. ὑπουργέ, συγχωρήσατέ μοι τὴν ἀποστροφὴν, νὰ ἀνακουφίσῃς τὸ βάρος τὸ κατ' ἔτος ἐπιβαλλόμενον εἰς τὸν πολίτην εἰσπράττων καὶ ἐπιτηρῶν ὅσα ὁ νόμος σοὶ ἐπιτρέπει πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ δυνηθῇς ποτὲ νὰ ἀνακουφίσῃς τὸν πιστὸν πολίτην, καὶ ἀφ' ἑτέρου παραμελὴς νὰ εἰσπράξῃς ἀπὸ ὅλους τὰ νενομισμένα ἕνεκα ἀδικαιολογήτου συγκαταβάσεως πρὸς ὀλίγους, γίνεσαι αἴτιος νὰ μένῃ πάντοτε ὁ λαὸς ὑπὸ τὸ βάρος τῶν αὐτῶν ἢ καὶ περισσοτέρων φόρων, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ θεωρήσῃ κοινὴν συγκατάβασιν τῶν φόρων, τὴν πρὸς ὀλίγους προνομιούχους γινομένην χάριν· ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, πολὺ δὲ μᾶλλον αἱ Κυβερνήσεις πρέπει νὰ ὑπολογίζωσι καὶ ἐνθυμῶνται ὅτι τὴν εὐτυχίαν διαδέχεται δυστυχία, καὶ ὅτι τὰ πράγματα τοῦ κόσμου εἶναι πρόσκαιρα· ὅτι ἐπέρχονται συμβάματα ἔκτακτα, καὶ καταστρέφονται οὐ μόνον ἐλαιῶνες καὶ σταφιδῶνες ἀλλὰ καὶ μεγαλείτερα ἀντικείμενα· ταῦτα ἔχων ὑπ' ὄψιν ὁ ἰδιώτης προλαμβάνει νὰ ἐναποταμιεύσῃ ὅτα δύναται περισσότερα, κατὰ μείζονα λόγον πρέπει νὰ ἐναποταμιεύσῃ ἡ Κυβέρνησις, ἥτις θεωρεῖται ὁ στῦλος περὶ τὸν ὁποῖον στηρίζεται τὸ ἔθνος, ἐὰν δὲν θέλῃ νὰ ἀκούσῃ ὅτι τὸ αὐτόματον διέπει τὸν τόπον· ὅπως ὁ Ἰωσὴφ διὰ τοῦ ὀνείρου προεῖδε τοὺς δυστυχεῖς χρόνους, καὶ συνεβούλευσε τὴν ἐναποταμίευσιν τοῦ περισσεύματος τῶν εὐτυχῶνέτων, οὕτω καὶ οἱ κυβερνῶντες πρέπει καὶ ἀπὸ ὀνείρου καὶ ἀπὸ ἄλλας περιστάσεις ὁδηγούμενοι νὰ προβλέπωσιν ὅτι ἔρχονται χρόνοι δυστυχεῖς, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ οἰκονομηθῶσιν, εἰμὴ διὰτῆς ἐναποταμιεύσεως τῶν εὐτυχῶν ἐτῶν. Ἡ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἐναποταμίευσις τοῦ περισσεύματος ὑπὲρ ἑαυτῆς καὶ τοῦ λαοῦ της, εἶναι πρόνοια τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἔχωσιν ἐξ ἅπαντος οἱ

ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ ἔθνους μεριμνῶντες, καὶ οὐχὶ ἀρχὴ ἐπιλήψιμος.

Ἄλλο ἀξίωμα ἡ χρυσοστομικὴν παραγγελίαν, ἂν θέλητε, ἀπαντῶμεν εἰς τὴν ὑπουργικὴν ἔκθεσιν περὶ λιτότητος. Ἀφ' οὗ ἐκθέτει τὸ κάτοπτρον τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς συναλλαγῆς τοῦ τόπου καὶ εὑρίσκει ὅτι τὸ ἰσοζύγιον τῆς συναλλαγῆς εἶναι καθ' ἡμῶν, παρατηρεῖ ὅτι « ἐξακολουθοῦντες τὴν αὐτὴν ὁδὸν, ἂς μὴ ἀμφιβάλλωμεν ὅτι θὰ φθάσωμεν ὅπου τὰ μικρὰ κράτη οὔτε διὰ τῆς πτωχεύσεως δύνανται νὰ σωθῶσι. » Πρός τίνα τὴν ἀρχὴν ταύτην ἀπευθύνει; εἰς τὸ ἔθνος; εἶμαι φίλος τῆς λιτότητος, καὶ κῆρυξ τῆς αὐταρκείας, ἀλλὰ δύναταί τις νὰ ἀπαιτήσῃ περισσοτέραν ἀπὸ τὸν λαὸν λιτότητα, ἐκτὸς ἂν θέλῃ νὰ εἰσαγάγῃ τὸν κυνισμόν; Ὅστις περῆλθε τὰς ἐπαρχίας, καὶ ἐγνώρισεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τοὺς ἐργατικοὺς λαοὺς, καὶ τὴν λιτότητα, διὰ νὰ μὴ εἴπω κακοπάθειαν, μὲ τὴν ὁποίαν ζῇ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς, ὅστις ἠξίζε καλλιτέρας μοίρας, ἀπορεῖ ἀκούων στηλιτευόμενον αὐτὸν ὡς πολυτελῆ· εἶπον ὅτι λαὸς ἐλευθερώσας αὐτὸς ἑαυτὸν, καὶ παραδόσας εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεώς του τοσαῦτα πλούτη, ὅσα δὲν εὑρίσκονται εἰς χεῖρας οὐδεμιᾶς Κυβερνήσεως, ἠξίζε καλλιτέρας μοίρας, ἠξίζε νὰ ἀπολαύσῃ εὐζωΐας ἀναγκαίας πρὸς αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ του, πρὸς συντήρησιν τῆς ὑγείας του, καὶ πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν διανοητικῶν καὶ ἠθικῶν του δυνάμεων, καὶ οὐχὶ νὰ κινδυνεύῃ νὰ ὑποπέσῃ εἰς τὸν κυνισμόν. Ποῦ λοιπὸν καὶ διὰ τίνα κρύπτονται αἱ παραγγελίαι αὗται τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς οἰκονομίας; διὰ τὸν Ἕλληνα, ὅστις δὲν πάυει ἐργαζόμενος εἰς τὸν καύσωνα τοῦ θέρους, καὶ εἰς τὸν παγετὸν τοῦ χειμῶνος; διὰ τὸν Ἕλληνα τὸν ἀποζῶντα μόλις μὲ 25 λεπτὰ τὴν ἡμέραν, καὶ ἐνδυόμενον εἰσέτι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μὲ ἀκατέργαστα δέρματα; Δὲν ἔπρεπεν ἄρα γε ἀνωθεν νὰ μᾶς δίδητε τὸ παράδειγμα τῆς λιτότητος καὶ αὐταρκείας; Ἀλλ' ἐν ᾧ εἰς τὰς ἐπαρχίας εἰσήχθη ὁ κυνισμὸς κατ' ἀνάγκην, χιλιὰς κατεπόντισε τὴν πρωτεύουσαν· ἡ συντήρησις θεάτρου ἰταλικῶν μελοδραμάτων τί ἄλλο παρὰ χιλιὰς εἶναι; τίς ἐκ τούτου εἰς τὸν λαὸν ὠφέλεια γίνεται; δὲν εἶμαι ἐναντίος τῆς συντηρήσεως θεάτρου, ἀλλὰ θεάτρου ἑλληνικοῦ ὡς τὰ τῶν προγόνων μας, τὰ ὁποῖα ἐφώτιζαν ἀπ' εὐθείας τὸν λαὸν, χωρὶς νὰ διαφθείρωσιν αὐτόν. Καὶ πότε, Κύριοι, συντηροῦμεν θέατρον; ὅταν τὰ κεντρικώτερα μέρη τῆς πρωτευούσης γέμουν ἀπὸ ἀκαθαρσίας, ὅταν ὀὐ ἔχωμεν δρόμους νὰ συγκοινωνῶμεν, ὅταν αἱ ἐπαρχίαι στενάζωσιν ὑπὸ τὸν μεγαλειτέραν εὑρισκόμεναι στέρησιν. Ἀλλ' ὡς νὰ μὴ ἤρκει ἡ ὀψιγα

γωγία τῶν μελοδραμάτων, ἔχομεν δύω ἀλογοθέατρα, πρὸς ἐπίμετρον δὲ τῶν παντοίων ψυχαγωγιῶν τὰς ὁποίας προσφέρουσιν εἰς τὸν λαόν, πίθηκες καὶ ἄρκτοι γελωτοποιοὶ περιφέρονται εἰς τὰς ὁδοὺς, ἐκμυζοῦντες μέχρις ὀβολοῦ τὰ βαλάντια τοῦ λαοῦ. Πόθεν δ' ἄλλοθεν ἡ ἄνωθεν ἡ χλιδὴ αὕτη προέρχεται; ἀντὶ λοιπὸν νὰ συμβουλεύωμεν εἰς τὸν λαὸν λιτότητα, ἂς θεραπεύσωμεν ἑαυτοὺς τῆς πολυτελείας, νόσου ἀγνώστου εἰς τὸν λαόν.

Ἀλλ' ἡ αὐτάρκεια ἄραγε διέπει τὰς δημοσίους δαπάνας; (δὲν λαλῶ διὰ τὸ παρὸν μόνον, λαλῶ ἐν γένει διὰ τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον ἀπὸ τὸ 1844 μέχρι τοῦδε διέπει τὸν τόπον.) Ἴδοὺ ἡ ἀπόδειξις· τὸ 1840 τὰ ὑπουργεῖα ἅπαντα διὰ τὴν ἰδίαν των ὑπηρεσίαν ἐδαπάνων . . . . . δραχ. 9,747,183
τὸ 1853 τὰ αὐτὰ ὑπουργεῖα διὰ τὴν αὐτὴν ὑπηρεσίαν των δαπανῶσι . . . . . » 11,574,915

διαφορὰ ἐπὶ πλέον . . . . » 1,827,732.

Ἐνθυμηθῆτε, Κύριοι, ὅτι καὶ τότε ἠφώναζεν ὁ κόσμος καὶ οἱ δανεισταί μας ὅτι χλιδὴ καὶ σπατάλη τῶν δημοσίων ἐξόδων ὑπάρχει, καὶ ὅτι πρέπει νὰ περιστείλωμεν τὰ ἔξοδά μας, ἐὰν δὲν θέλωμεν νὰ μᾶς ἐνδιάσωσιν οἱ δανεισταὶ διὰ τὸ χρέος μας· καὶ ὄντως ἐκείνη ἡ οἰκονομικὴ κρίσις ἔφερε τὴν μεταπολίτευσιν τὴν 3 Σεπτεμβρίου· μήπως λοιπὸν τρέχομεν πάλιν εἰς τὰ ἴδια; ποία τις θέλει εἶσθαι αὕτη ἡ μεταβολὴ τὴν ὁποίαν ἡ οἰκονομικὴ κρίσις προπαρασκευάζει; πᾶσα, δι' ἐμέ, τοιαύτη μεταβολὴ δὲν δύναται νὰ εἶναι εἰμὴ ἀναρχία.

Κ. Πρόεδρε! Δὲν ἔχομεν λόγους ἄλλους, δὲν ἔχομεν πράγματα, εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ καταφεύγομεν διὰ τοῦτο εἰς προσωπικότητας· μάρτυς ἡ Γερουσία καὶ ἡ ἔκθεσις τῆς περυσινῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὅτις δὲν συνέκειτο ἀπὸ ἀντιπολιτευομένους· δὲν ὁμιλεῖ περὶ προσώπων, ἀλλὰ καταδεικνύει πράγματα· μάρτυς αὐτὸς ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, ὅστις ἀποδεικνύει ὅτι μεγάλαι καταχρήσεις ἐλάμβανον χώραν, καθὼς ἡ Γερουσία παρετήρει, παρετήρει δὲ ἡ Γερουσία μετὰ περιστολῆς, ὅτι ὁ στρατὸς δύναται νὰ συντηρηθῇ δι' ὀλιγωτέρων δαπανῶν, ἐὰν ἐπενεχθῶσιν οἰκονομίαι τινές, ὄχι βέβαια εἰς τὸν μισθὸν τοῦ στρατιώτου καὶ ὀξιωματικοῦ, ἀλλὰ εἰς ἄλλας δαπάνας τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀλλ' αἱ παρατηρήσεις αὗται ἀπεδίδοντο εἰς πνεῦμα ἀντιπολιτεύσεως, ἐθεωροῦντο ὄχι ὀρθαί, μέχρις οὗ αὐθόρμητος ὁ ὑπουργὸς ἀποδεικνύει ὡς ἀληθείας τὰ λεγόμενά μας, καὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ τῆς δαπάνης συντηρεῖ μεγαλείτερον ἀριθμὸν στρατοῦ.

Κατ' ἀναλογίαν λοιπὸν ἠδύνατο νὰ ἐπέλθῃ οἰκονομία καὶ εἰς τὰ ἄλλα ὑπουργεῖα. Ταῦτα δὲ πάντα εἶναι πράγματα καὶ οὐχὶ προσωπικότητες.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εὐθὺς ἀρχόμενος τῆς πρώτης ἀγορεύσεώς του εἶπεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, «δεῖξατε σχέδιον οἰκονομίας διὰ νὰ παραδεχθῇ πρὸς τὸ ἰδικόν μου καὶ προτιμηθῇ τὸ καλλίτερον; ἃ αὐτὸ προτείνουσι πάντοτε οἱ Κυβερνῶντες μας, ἐγὼ δὲ ἀποκρίνομαι ὅτι, ἂν καὶ δὲν εἶμαι ζωγράφος, δύναμαι ὅμως νὰ κρίνω καὶ δὲν διατρέχω κίνδυνον νὰ κατακριθῶ διὰ τοῦτο περὶ τῆς ἀξίας εἰκόνος τινός, καὶ ἂν δὲν δικαιοῦται ὁ ζωγράφος νὰ μοῦ εἴπῃ «κάμε σὺ καλλίτεραν εἰκόνα» κατὰ μείζονα λόγον δὲν δικαιοῦται ὁ Κ. Χρηστίδης νὰ ζητῇ καλλίτερον οἰκονομικὸν σχέδιον ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν ἢ ἀπὸ ἐμέ, δὲν ἐπαγγέλλομαι τὸν οἰκονομολόγον, ἀλλὰ δύναμαι νὰ κρίνω ἂν τὸ σχέδιον τοῦτο εἶναι ὀρθὸν ἢ ὄχι. Καὶ ὅμως τρέχομεν καὶ καυχώμεθα διότι ἐκπληροῦμεν τὸ χρέος μας, καὶ κινδυνεύει νὰ καθιερώσωμεν ἀρχὴν ἀλλόκοτον, ὅτι δηλ. ἐν Ἑλλάδι μόλις ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ χρέους θεωρεῖται ἀρετή. Ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἐκπληροῖ ὄχι ὅ,τι διατάττεται νὰ ἐκπληροῖ ἀπὸ τὸν νόμον, ἀλλὰ πρέπει νὰ κάμνῃ καὶ τινα πρὸς τὰ πρόσωπα. Ὅσον δὲ δικαιοῦται ὁ σκαπανεὺς νὰ ζητῇ στέφανον, διότι πληρονόμενος ἔσκαψε, τόσον καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας δικαιοῦται νὰ καχᾶται διότι ἐξεπλήρωσε τὸ χρέος του, τὴν ὑποχρέωσίν του.

Ἂν δὲν ὑπῆρχε Κυβέρνησις, εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς, ἀλλὰ τὸ αὐτόματον διεῖπε τὸν τόπον, Σμύρις δὲν θὰ ὑπῆρχε· ἐγὼ δὲ λέγω ὅτι ἡ θεία πρόνοια ἔσωσε καὶ σώζει τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, καὶ ὄχι τὸ αὐτόματον οὐδὲ ἡ Κυβερνητικὴ περίνοιά τινων, ἀπ' ἐναντίας τῆς ἰδέας τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ· διότι ἂν ὑπῆρχε Κυβερνητικὴ πρόνοια τῷ ὄντι καὶ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἐγὼ, καὶ σεῖς Κύριοι δὲν ἠθέλαμεν καθεσθῆ ἐνταῦθα, ἀλλὰ τὸ αὐτόματον καὶ ἡ φοβερὰ νὺξ τῆς 3 Σεπτεμβρίου ἐπελθοῦσα μᾶς ἔφερεν ἐνταῦθα. καὶ εἰς τοῦτο δὲν συνέτεινε παντάπασιν ἡ Κυβερνητικὴ πρόνοια ἢ περίνοια τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ.

Καθ' ἑκάστην μᾶς φωνάζουσιν οἱ ὑπουργοὶ, «πρόσωπα ἔχομεν εἰς τὸν νοῦν μας» καὶ ἄλλοτε ἀπηντήσαμεν καὶ ἤδη ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ἐνόσῳ δὲν ὑπάρχει τις ὁμολογῶν ἄλλας ἀρχὰς, τότε πρέπει νὰ ἐρχώμεθα εἰς τὰ πρόσωπα, διότι εἰς τὰ πράγματα ὅ,τι λέγω λέγεις Κ. ὑπουργέ· ἦλθες ἤδη μὲ ἐμέ, ἐνῷ ἐγὼ μένω ἐκεῖ ὅπου ἤμην. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ περὶ προσώπων

εἶναι διδακτικὸν, συγχωρήσατέ μοι νὰ τελειώσω τὸν λόγον μου μὲ τὰς ἰδέας ἑνὸς τῶν περιφημοτέρων δημοσίων ἀνδρῶν καὶ συγγραφέων τῆς Ἀγγλίας λέγοντος περὶ προσώπων καὶ πραγμάτων « Ὅπου δὲν ὑπάρχει ἀντιπολίτευσις, ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει φραγμὸς εἰς τὴν αὐθαιρεσίαν· ἐξουσία χωρὶς κόμματος εἶναι ἀσθενής, ἄλλως πρέπει νὰ εἶναι τυραννική.

Τὸ λεγόμενον ἀξίωμα τοῦτο ἀπό τινας οὐχὶ τὰ πρόσωπα ἀλλὰ τὰ πράγματα. » εἶναι κήρυγμα ἀδιαφορίας εἰς τὴν πολιτείαν, διότι ἀπολύει τὰ ἄτομα πάσης ὑποχρεώσεως, διότι καταδιδάζει ὅλας τὰς διανοητικὰς δυνάμεις, καὶ ὅλους τοὺς χαρακτῆρας εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιφάνειαν· διότι αὐτὸ μᾶς ὠθεῖ εἰς τὴν ἀναρχίαν, ἂν δὲν μᾶς φέρῃ εἰς τὸν δεσποτισμόν.

Μετὰ ταῦτα παρελθούσης τῆς ὥρας ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ

Οἱ γραμματεῖς
Β. Χρηστακόπουλος
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇ 6 Ἰουνίου 1853. Ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Γερουσιαστῶν παρόντων 24 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κύριος Ἀναγνώστης Δελιγιάννης, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐν ἀδείᾳ ἀπόντος θατέρου τῶν γραμματέων Κ. Δ. Χατσίσκου τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ι. Οἰκονόμου, κηρύττει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀναγινώσκεται κατόπιν ἀναφορὰ τοῦ γερουσιαστοῦ Κ. Διαμαντῆ Ν. Ὀλυμπίου αἰτουμένου δίμηνον παράτασιν ἀδείας ἀπουσίας πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ μεταβῇ εἰς τὰ ἐν Λιδιψῷ λουτρὰ ἐνδειχθέντα αὐτῷ ὡς λυσιτελῆ κατὰ τὴν ἐπισυναπτομένην ἰατρικὴν πιστοποίησιν. Ἡ Γερουσία τῷ ἐχορήγησε πρὸς τοῦτο τεσσαρακονθήμερον ἀπουσίας παράτασιν.

Ἀναγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς παρούσης συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ε. ε. 1853 συζητήσεως ὁ γερουσιαστὴς Κ. Λόντος λαβὼν τὸν λόγον εἶπε·

Κύριε πρόεδρε!

Χθὲς ἐλθὼν ἀλλεπαλλήλως εἰς τὸ θέμα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς

Οἰκονομίας μᾶς ἐκήρυξε τὴν ὁποίαν εἶχε προθυμίαν καὶ ἔρεσιν νὰ καταδιώκῃ τὰ προσαπτόμενα οἱουδήποτε βαθμοῦ ἐγκλήματα τῶν ὑπαλλήλων, ἔθεσε δὲ τὴν ἀρχὴν « ὅπου ὁ ὑπουργὸς δὲν κλέπτει, ἐκεῖ οὔτε ὁ ὑπάλληλος δύναται νὰ κλέψῃ, » ἀρχὴν τὴν ὁποίαν ἐπρέσβευσα καὶ πρεσβεύω· ἂς συγχωρήσῃ ἤδη καὶ ἐμὲ ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ ἀντιτάξω εἰς τὰς περὶ καταδιώξεως προσπαθείας του ὅτι οἱ τρόποι τῆς καταδιώξεως τῶν καταχραστῶν ὑπαλλήλων εἶναι διάφοροι, καὶ ὡς ἐκ τούτου διάφορα φέρουσιν ἀποτελέσματα. Ἐὰν ἀφ' ἑνὸς ὑπάρχῃ τρόπος καταδιώξεως δυνάμενος νὰ φέρῃ εἰς φῶς τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ πλησιάσῃ εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς καταχρήσεως, ὑπάρχει ἀφ' ἑτέρου τρόπος δι' οὗ ἡ ἀλήθεια δὲν προέρχεται εἰς τὸ μέσον, καὶ ἡ κατάχρησις διαφεύγει τὰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης. Ἂν καὶ λοιπὸν εἶναι βέβαιον ὅτι ὡς ἐκ τῆς διαφόρου ὁδήσεως τὴν ὁποίαν ἤθελε λάβει ἡ πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς καταχρήσεως ἔρευνα, διάφορον εἶναι καὶ τὸ ἀποτέλεσμα, φρονῶ ὅμως ὅτι διὰ τοῦτο οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν ἐπιτήρησιν καὶ ἐξέλεγξιν, ἡμεῖς, δὲν πρέπει νὰ παύσωμεν καταδιώκοντες τὰς καταχρήσεις. Θέλω λαλεῖ, διὰ τοῦτο τὴν ἀλήθειαν μετὰ βάρους, χωρὶς νὰ φοβηθῶ οὔτε τὰς φημιζομένας καταγγελίας, διότι φρονῶ ὅτι « ἀφοβία μεγίστη τὸ φοβεῖσθαι τοὺς νόμους· » οὔτε κακώσεις καὶ ἀπειλὰς θανάτου, διότι εἶμαι ἐξ ἐκείνων οἵτινες πρεσβεύουσι καὶ ἀπέδειξαν, ὅτι ὡς ὁ στρατιώτης πρέπει νὰ ἀποθάνῃ ὑπὲρ πατρίδος εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, οὕτω καὶ ὁ βουλευτὴς ἢ γερουσιαστὴς ὑπὲρ τῶν ἀρχῶν καὶ τοῦ καθήκοντός του, ἐὰν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ.

Ὁ ὑπουργὸς δεικνύων τὴν προθυμίαν του περὶ τὴν καταδίωξιν τῶν καταχρήσεων ἀνέκραζε « μὴ ἀοριστίας περὶ καταχρήσεων, φέρετε πρόσωπα καὶ πράγματα ὡρισμένα. » Ἀλλὰ παρακατιὼν προσέθηκε διὰ νὰ μᾶς ἐκπτοήσῃ βεβαίως τὸ « ἂς ἐνθυμηθῇ ὁ λέγων καὶ κατονομάζων πρόσωπα τὴν εὐθύνην τὴν ὁποίαν ἐπισύρει εἰς ἑαυτόν. » Ἀφ' ἑνὸς ὁ Κ. ὑπουργὸς προκαλεῖ νὰ κατονομάσωμεν τὸν δωροδοκηθέντα ὑπάλληλον, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου θέλει νὰ μᾶς ἐκπτοήσῃ καὶ θέλει ὅτι κατονομάζοντες πρόσωπα ἐπισύρετε εὐθύνην εἰς τὸν ἑαυτόν σας. Κατονομάζομεν τὸν δωροδοκηθέντα, καθ' ἃς λαμβάνομεν πληροφορίας, ἀλλὰ τότε προκαλούμεθα, ὡς ἂν εἴμεθα δημόσιοι ἢ ἰδιῶται κατήγοροι, νὰ κατονομάσωμεν καὶ τὸν δωροδοκήσαντα, διότι οὕτως ἐμπορεῖ μόνον, λέγει ὁ Κ. ὑπουργὸς, νὰ ἀνακαλύψῃ τὴν κατάχρησιν, ἄλλως δὲν εἶναι ἀληθὲς, λέγει, ὅτι ἔλαβε χώραν κατάχρησις, ἢ ἂν ἔλαβε χώραν, ἐλλείπουσι τὰ μέσα τῆς ἀνακαλύψεως.

Τὰ μέσα τῆς ἀνακαλύψεως δύνασαι, ἐὰν θέλῃς, νὰ τὰ εὕρῃς κύριε ὑπουργέ, εἰς τὸν ἀνακριτὴν, τὸν εἰσαγγελέα καὶ τὸν δημόσιον κατήγορον· μέσον δὲ ἀνακαλύψεως δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζῃς ὅτι θὰ σοῦ παρέξει ὁ δωροδοκήσας, ὅστις μόνον ὑπὸ ἐμπιστοσύνην καὶ ὄχι δημοσίᾳ λέγει τὴν πρᾶξίν του, διότι ὁ νόμος τιμωρεῖ ἐπίσης τὸν δωροδοκήσαντα καὶ δωροδοκηθέντα. Ἄλλως τε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου δὲν προτιθέμεθα νὰ κάμωμεν οὔτε τὸν δημόσιον οὔτε τὸν ἰδιώτην κατήγορον προσώπων· προτιθέμεθα νὰ ἐκπληρώσωμεν καθήκον ἐπιβαλλόμενον εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ νόμου, τὸ καθήκον τοῦ νὰ ἐπιτηρῶμεν καὶ ἐξελέγχωμεν τὰς καταχρήσεις, πρὸς τὸ τέλος τοῦ νὰ δίδωμεν ἀφορμὴν εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ νὰ σπεύσῃ αὕτη καὶ ἀνακαλύψῃ διὰ τῶν μέσων τὰ ὁποῖα ἔχει εἰς τὴν ἐξουσίαν της, διὰ τῶν ὀργάνων της, τοὺς καταχραστάς.

Εἶπεν ἀκολούθως ὁ Κ. Ὑπουργὸς ὅτι ἔχει πεποίθησιν εἰς τὸν ὑπάλληλόν του ἐκεῖνον. Σέβομαι τὴν πεποίθησιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, παρατηρῶ ὅμως ὅτι ὀφείλει καὶ ἐκεῖνος νὰ σεβασθῇ τὴν ἰδικήν μου σχηματισθεῖσαν μὲν ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ ἀπὸ τὰ φάκελλον ὅλον ἀπαρτίζοντα ἔγγραφα περὶ τῆς πολιτείας τοῦ ὑπαλλήλου τούτου, στηριζομένην δὲ εἰς τὴν γνωμοδότησιν ὁλομελείου ὑπουργείου μεθ' οὗ εἶχον συνεργασθῇ ἄλλο τε, καὶ εἰς τὴν πεποίθησιν τῶν προκατόχων μου ὑπουργῶν, οἵτινες ἀλλεπαλλήλως τὸν ἔπαυσαν διὰ τὴν κατὰ τὰ Καλάβρυτα καὶ Σίρνον διαγωγήν του. Καὶ ἄλλοτε ἐγίνετο λόγος, πολὺς μάλιστα περὶ τοῦ ὑπαλλήλου αὐτοῦ, διὰ τοῦτο, ἐὰν δὲν προεκαλούμην, δὲν ἤθελον κατ' ἐπανάληψιν κάμει λόγον, διότι τὴν ἀνάμιξιν καὶ κατονόμασιν ὑπαλλήλων ῥητῶς ἐν ταῖς δημοσίαις συνελεύσεσι δὲν ἐθεώρησα οἰκείαν, εἰμὴ ὅταν προεκλήθην ἢ ὅταν ἐνόμισα ὅτι διὰ ταύτης καθιστᾶται προσκτικὴ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ νὰ περιστείλῃ τὴν βίαν καὶ ἀνομίαν τῶν ὑπαλλήλων της. Ἄλλοτε ὅτε εἶχα τὴν τιμὴν νὰ διευθύνω τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, καὶ μοὶ ἐζήτησεν ὁ ὑπάλληλος οὗτος νὰ τὸν ἐπαναφέρω εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, τῷ παρετήρησα ὅτι θέλω ἐξετάσει περὶ τῆς διαγωγῆς του, καὶ θέλω τῷ ἀπαντήσει τότε· ἐξετάσας δὲ ἐσχημάτισα πεποίθησιν ὅτι ἡ διαγωγή του δὲν τῷ ἐχορήγη δικαίωμα ἐπανόδου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν.

Ἂς μὲ συγχωρήσῃ τὴν πεποίθησίν μου ταύτην ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Οἰκονομίας, δὲν εἶχα μόνος ἐγὼ τοιαύτην σχηματίσει, τὴν αὐτὴν πεποίθησιν ἐσχημάτισαν οἱ προκάτοχοί μου, οἵτινες τὸν ἔπαυσαν ἀλληλοδιαδόχως· τὴν αὐτὴν πεποίθησιν ἐσχημάτισεν

ὁλόκληρον τὸ ὑπουργεῖον μετὰ τοῦ ὁποίου ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ καὶ σήμερον πρωθυπουργοῦ συνειργαζόμην, ὅταν βραδύτερον καθυποβλήθη ὑπ' ὄψιν του καταγγελία νέα κατὰ τῆς διαγωγῆς τοῦ ὑπαλλήλου τούτου, καὶ ἐζητεῖτο ἡ εἰς δίκην εἰσαγωγή του ὡς καταχραστοῦ· μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως ὅτι ἀντὶ νὰ τὸν παραπέμψωμεν εἰς δίκην, ἐπὶ τῇ προτάσει ἑνὸς τῶν συναδέλφων μας, τοῦ μακαρίτου Γ. Νοταρᾶ, ἠρκέσθημεν, φιλανθρωπίᾳ κινούμενοι, νὰ τὸν ἀπολύσωμεν τῆς ὑπηρεσίας, καὶ οὕτω κατ' ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπαύθη. Ὁ Κ. ὅμως ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἄλλην ἔχων πεποίθησιν διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὑπαλλήλου ἐκείνου, προσέβαλε τὸ δεδικασμένον, οὕτως εἰπεῖν, ὑπὸ τοῦ προκατόχου ὑπουργοῦ προκαλέσας πρᾶξιν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ κρύπτει ἀθῶον τὸν ὑπάλληλον, ἀφ' οὗ πρὸ μικροῦ ὁ ὑπάλληλος ἐκεῖνος, ὡς εἴρηται, εἶχε κηρυχθῇ ἔνοχος παύσεως διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν.

Ἄλλως τε Κύριοι, ὅταν Γερουσιαστὴς ἢ Βουλευτὴς, καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τόσα προηγούμενα δικαιολογοῦντα τὴν πεποίθησίν του, ἐκφέρῃ ἀμφιβολίας περὶ τῆς διαγωγῆς ὑπαλλήλων διὰ νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήτεως πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ἀληθείας, εἶναι πρέπον ὁ Ὑπουργὸς νὰ μεταχειρίζηται ὕφος ὁποῖον κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνελεύσιν μετεχειρίσθη ὁ Ὑπουργός; εἶναι πρέπον νὰ συγχωρῇ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους καὶ τὰ ὄργανά του ὕβρεις καὶ ἀπειλάς;

Ἔρριξεν ἀκολούθως ὁ Κ. Ὑπουργὸς εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν διαπραττομένων καταχρήσεων κατὰ τὸ Τελωνεῖον Πατρῶν, καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν ἀναφέροντα τὰς καταχρήσεις Γερουσιαστὴν Κ. Μαγγίναν πράγματα, ἀποδείξεις, διὰ νὰ καταδιώξῃ, νὰ καταστρέψῃ μάλιστα, ἔλεγε, τὸν τελώνην. Καὶ ἐγὼ ἐὰν ἦμην εἰς τὴν θέσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἤθελα φρίξει, ἀλλ' ἀντὶ νὰ ζητήτω τὰ μέσα τῆς ἀποδείξεως ἐκεῖ ὅπου τὰ ζητεῖ ὁ Κ. ὑπουργὸς, ἤθελα τὰ ζητήσει εἰς τὸν ἀνακριτὴν, εἰσαγγελέα, δημόσιον κατήγορον. Ἀφοῦ ὅμως βλέπω τὴν πρὸς καταδίωξιν τῶν καταχρήσεων τάσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, θέλω κάμει καὶ τὸ ἓν καὶ τὸ ἄλλο ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ζητουμένων. Ἀναφέρω λοιπὸν ὅτι παρὰ τὴν κατάχρησιν τῆς ζακχάρεως μεγάλαι καταχρήσεις εἰς τὸ τελωνεῖον Πατρῶν ἐνεργοῦνται καὶ ἐνηργήθησαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἐπὶ τῶν διὰ τὸ ἐξωτερικὸν πεμπομένων σταφίδων, καὶ μέγα πασῶν τούτων καλύπτεται. Ἐπιφορτίσατε τὸν ἐν Ἀγγλίᾳ ἔντιμον πρέσβυν μας νὰ πέμψῃ πίνακα

τῶν ἀποδιβασθέντων ἐν Ἀγγλίᾳ ποσῶν τῶν σταφίδων, καὶ θέλετε εὑρεῖ ὅτι ταῦτα εἶναι πολὺ ὑπέρτερα τῶν ποσῶν τὰ ὁποῖα σᾶς παρουσιάζουσιν οἱ τελῶναι, καὶ θέλει φωτισθῆ ἡ Κυβέρνησις, τὸ ἠθικὸν αὐτὸ πρόσωπον. Μὴ θέλῃς νὰ δικαιολαγῇς ὑφ' ἓν ἢ ἄλλο πρόσχημα τοὺς καταχραστὰς καὶ ἀποβλήτους τῆς ὑπηρεσίας. Ἐκτέλεσον καθ' ὅλων, Κ. ὑπουργέ, τὸν νόμον μὲ τὴν αὐτὴν τόλμην καὶ προθυμίαν, μὲ τὴν ὁποίαν ἔσυρες εἰς τὰ δικαστήρια 800 οἰκογενειάρχας, δι' ἔγκλημα μάλιστα εἰς τὸ ὁποῖον ἐξ ἡμισείας ἦσαν ἔνοχοι, καὶ εἰς διάπραξιν τοῦ ὁποίου εἶχον ἐνισχυθῆ ἀπὸ τοῦτον καὶ ἐκεῖνον τὸν ἰσχυρὸν, καὶ διὰ τὸ ὁποῖον πολλοὶ ἄλλοι πρὸ δέν εἶχον τιμωρηθῆν. Ὁ τρόπος τῆς καταδιώξεως πρέπει νὰ διευθύνηται ὄχι μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ὑπεκφύγῃ ὁ καταχραστὴς τὴν δικαιοσύνην, διότι τότε δὲν ρροβοῦνται πλέον τὴν καταγγελίαν οἱ καταχρασταὶ καὶ προβαίνουσιν εἰς περισσοτέρας καταχρήσεις θαρραλαιοτέρων· ἀλλ' ἡ καταδίωξις πρέπει νὰ ἐνεργῆται εἰς τρόπον ὥστε νὰ προέλθῃ εἰς φῶς ἡ ἀλήθεια, ἡ ἐνοχὴ ἢ ἀθωότης τοῦ κατηγορουμένου, καὶ ἐπιβεβαιωθῇ οὕτως ἡ διαφευσθῇ πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ κατηγορουμένου ἡ καταγγελία.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ τρόπου τῆς καταδιώξεως τῶν καταχραστῶν· ἀλλ' ὅπως δήποτε καὶ ἂν ἐνεργῆται αὕτη, δὲν θέλω παύσει προκαλῶν τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως, ὅπου ἀκούω τοιαύτας διαπραττομένας. Σήμερον κατὰ τύχην περιῆλθεν εἰς χεῖράς μου τὸ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4 Ἰουλίου φύλλον τῆς ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Πελοποννήσου ἐκδιδομένης ἐφημερίδος ἡ Βελτίωσις· ἐν αὐτῷ ἀνέγνων ὅτι προκειμένου νὰ δικασθῇ ὁ ἐπὶ καταχρήσει κατηγορούμενος γνωστὸς Δοβλέτης ὑπὸ τοῦ ἐκεῖ κακουργοδικείου πολλὰ καὶ ἀθέμιτα πρὸς ἀθώωσιν ἐνηργήθησαν, καὶ μάλιστα ἀπὸ τὸν Νομάρχην Ἀρκαδίας, διὰ νὰ εὐχαριστήσωσιν ἐντολὰς ἐξ Ἀθηνῶν· (ἀναφέρω καὶ τοῦτο διὰ νὰ δείξω ὅ,τι ἀνωτέρω ἀνέφερα, δηλ. τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἐνεργοῦνται αἱ καταδιώξεις τῶν καταχραστῶν.) Ἂν οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ τῆς Οἰκονομίας καὶ Δικαιοσύνης, δὲν ἀνέγνωσαν τὰ ἐν τῇ Ἐφημερίδι ταύτῃ γραφόμενα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἂς μοὶ συγχωρηθῇ νὰ ἀναγνώσω καὶ θέσω ὑπ' ὄψιν των ταῦτα (ἐνταῦθα ἀνέγνω τὴν περικοπὴν τῆς Ἐφημερίδος.)

Εἶναι λοιπὸν ἔγκλημά μου ἐὰν ὅ,τι ἀκούω, ἢ ὅ,τι βλέπω, λέγω; εἶναι ἁμάρτημα ἐὰν εἴπω καὶ ἐγὼ τὴν γνώμην μου, μετὰ τόσα τὰ ὁποῖα καὶ γράφονται καὶ λέγονται περὶ καταχρήσεων, ἐὰν θελήσω νὰ ἐπισύρω τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως

ἐπὶ τῶν διαφημιζομένων, διὰ νὰ λάβῃ πρόνοιαν αὕτη ἢ νὰ διαψεύσῃ ἢ νὰ καταδιώξῃ τοὺς πράττοντας ταῦτα;

Ἀλλ' ὅπως καὶ ἄλλοτε ὁ Κ. ὑπουργὸς ἠρνήθη τὴν ὕπαρξιν ἐγγράφου ἀροῶντος τὰς ἐπὶ τῶν τοῦ Δοβλέτη καταχρήσεων ἐνεργείας, παρουσίαζε δὲ ὑπὸ τὸν ἀναφερθέντα ἀριθμὸν ἄλλο σχετικὸν ἔγγραφον, οὕτω καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Συνεδρίασιν ἠμφισβήτησεν, ἂν ὑπάρχῃ καταμήνυσις διὰ τὰς ἐπὶ τοῦ ἅλατος καταχρήσεις τοῦ ἐπιστάτου Μήλου· ὅ,τι ὅμως τῷ εἶπον τότε περὶ τοῦ ἐγγράφου ἐκείνου τοῦ τὸν Δοβλέτην ἀροῶντος, τὸ αὐτὸ λέγω καὶ ἤδη περὶ τῆς κατὰ τοῦ Ἐπιστάτου Μήλου καταμηνύσεως· « τὸ ἔγγραφον ὑπάρχει εἰς τὸν φάκελλον. » Πολλὰ παρίεργα παρατηρεῖτις ἐπὶ τῶν διὰ τοιαύτας πράξεις ἀπαντήσεων τῶν Κ. ὑπουργῶν, ζητοῦμεν φακέλλους διὰ νὰ δείξωμεν τὴν καταγγελίαν τῶν καταχρήσεων καὶ τὰς ἐπὶ τούτων ἐνεργείας, ἀλλὰ μᾶς ἀρνοῦνται τούτους, διότι δῆθεν ἡ ὑπόθεσις διατελεῖ ὑπὸ ἀνάκρισιν, καὶ ἐν τούτοις εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ ὑπὸ ἀνάκρισιν ὑπάλληλος, ὁ ὑπάλληλος παρὰ τοῦ ὁποίου οὐδεὶς ὑπουργὸς ζητεῖ ἐγγύησιν, εἰσέτι μὴ δοθεῖσαν, διὰ τὸ προταπτόμενον ἔλλειμμα, διατηρεῖται ἀκόμη ἐν τῇ αὐτῇ ὑπηρεσίᾳ. Ἂς ἐξηγήσῃ ὅστις θέλει τὰ φαινόμενα ταῦτα, καὶ ὅπως θέλει. Τὸ κατ' ἐμὲ ἀπέναντι ὅλων τῶν συμβεβηκότων οὐδέποτε θέλω παύσει λαλῶν τὴν ἀλήθειαν.

Καὶ ταῦτα μὲν εἶχα νὰ εἴπω πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, εὔχομαι δὲ αὐτῷ νὰ φέρῃ εἰς αἴσιον πέρας τὸ ἐπιχειρισθὲν ἔργον του· εἴθε τὰ πράγματα νὰ μὴ τὸν διαψεύσωσι μέχρι τέλους· μέχρι τοῦδε τοὐλάχιστον ἡ κοπὶς τῶν λόγων, τὰ πράγματα δηλ. μὲ ἔπεισαν ὅτι ὁ τρόπος τοῦ Οἰκονομικοῦ του συστήματος εἶναι ἐσφαλμένος, καὶ ἡ πρὸς βελτίωσιν τῆς Οἰκονομικῆς του τύπου καταστάσεως ἄγουσα ὁδός του μοὶ φαίνεται ἐπισφαλὴς, διὰ νὰ μὴ εἴπω σκολιά.

Μοὶ ὑπολείπεται ἤδη νὰ ἐπιφέρω παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ συναδέλφου καὶ φίλου μου Κυρίου Βούλγαρη. Λυποῦμαι, τὸ λέγω ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας, διότι εὑρίσκομαι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ παρατηρήσω ὅτι ὑπέπεσεν ὁ ἴδιος εἰς ἀντιφάσεις θέλων νὰ ἐξελέγξῃ τὴν Ἐπιτροπὴν ὡς ἀντιφάσκουσαν. Καθ' ὕλην τῆς ἐκθέσεως διότι δῆθεν δὲν φέρει εἰς φῶς τίποτε, ἐνησχολήθη δὲ οὐ μικρὸν εἰς ἐξελέγξιν τοῦ φραγγελίου ἢ τοῦ μέσου ὅρου τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐβλέπαμεν ἂν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀντίφασις τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ἐλάττωσις τὴν ὁποίαν παρίστᾳ εἰς ἕνα τῶν δημοσίων πόρων, τὰς Τελωνιακὰς εἰσπράξεις, περὶ τὴν

αὔξησιν τῶν δημοσίων προσόδων ἐν γένει, πρὸς δὲ εἶπαμεν ὅτι εἰς φῶς ἔφερεν ἡ ἔκθεσίς της τὸ ἐναντίον ἀφ' ὅτι διϊσχυρίζετο ὁ Κ. Ὑπουργὸς, τὴν αὔξησιν δηλ. τῶν δημοσίων προσόδων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Περιττὸν κρίνω νὰ ἀσχοληθῶ περισσότερον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, χρεωστῶ ὅμως ἀφ' ἑτέρου νὰ εἴπω εἰς τὸν φίλον μου Κ. Βούλγαρην, τὸν ἐπὶ τῶν αὐτῶν μὲ ἐμὲ ἐργαζόμενον ἀρχῶν, μ' ὅλην τὴν ὑπόληψιν καὶ τὸν σεβασμὸν τὸν ὁποῖον τρέφω πρὸς τὸ ὑποκείμενόν του, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ προσβάλῃ τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς ἀπὸ ἐκεῖ ὅπου ἤρχισεν, οὐδ' ἔπρεπε νὰ τελειώσῃ ὅπως ἐτελείωσε. Μετὰ τὰς δοθείσας ἐξηγήσεις ὑπὸ τῶν Μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἔπρεπε νὰ ἐξακολουθῇ νὰ ἐμμένῃ εἰς τὴν ὁδὸν τὴν ὁποίαν ἐν ἀγανακτήσει ἐχάραξε, διὰ νὰ μὴ ἐκπληρώσῃ οὕτω τὴν ἐπιθυμίαν τινῶν, τὸν σκοπόν των, τὸν ὁποῖον δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κατορθώσωσι διὰ τῆς εἰσαγωγῆς δέκα Γερουσιαστῶν. Σκοπός των δὲ εἶναι νὰ εἴπῃ ὁ Βούλγαρης τὸ ἐναντίον τῶν ὅσα ἐπρέσβευσεν.

Εἶπεν ἔπειτα ὁ Κ. Βούλγαρης ὅτι καὶ ἐν ταῖς μερικαῖς συναναστροφαῖς καὶ ἀλλοῦ ἐγίνοντο ὁμιλίαι ἀόριστοι καὶ γενικαὶ περὶ καταχρήσεων, ἀλλ' ὅτι ἀπὸ τοῦ βήματος δὲν ἔπρεπε νὰ γίνηται λόγος περὶ καταχρήσεων μὲ γενικότητας καὶ ἀοριστίας. Ἀντὶ πάσης ἄλλης ἀπαντήσεως ἂς μὲ συγχωρήσῃ νὰ τὸν παραπέμψω εἰς τὰ πρακτικὰ, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, καὶ νὰ τὸν παρατηρήσω ἐκ δευτέρου ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἐμμένῃ εἰς τὴν ὁποίαν ἐν ἀγανακτήσει ἐχάραξεν ὁδόν.

Ἐπὶ τέλους ἔρχομαι νὰ ἐπανέγκω ἐπὶ τῶν λόγων τοῦ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Συνεδρίασιν πρώτου ἀγορεύσαντος συναδέλφου μας, ὅτι ὅταν ἀναφέρωνται ἀντικείμενα ἱστορικά, ὅταν, μάλιστα ἐκτίθενται ταῦτα εἰς Σῶμα συγκροτούμενον ἀπὸ σᾶς Κύριοι, οἵτινες προεδρεύσατε καὶ παρεδρεύσατε εἰς τὰ Συμβούλια τῆς Πατρίδος κατά τε τὸν ἀγῶνα καὶ μετὰ, εἰς Σῶμα συγκροτούμενον ἀπὸ τοὺς Στρατηγοὺς, Ναυάρχους καὶ ἐπισήμους τοῦ ἀγῶνος ἄνδρας, ὅταν λέγω ἔρχωνται ἐν τῷ μέσῳ τοιαῦτα ἱστορικὰ ἀντικείμενα, πρέπει νὰ συνωδεύωνται μὲ τὴν ἀλήθειαν, ἄλλως βλάπτουσι μᾶλλον ἢ ὠφελοῦσιν ἐκεῖνον ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ταῦτα λέγονται.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν προαγορεύσαντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, δὲν εἶχον σκοπόν, εἶπε, νὰ καταλάβω σήμερον τὸ βῆμα, διότι κατὰ τὴν ὁμιλίαν μου τῆς 25 Μαΐου ἀρκετὰ ἐλάλησα καὶ ἀρκετὰ ἐξήντλησα τὴν ὑπομονήν σας, λαμβάνω ὅμως τὸν λόγον, διότι προκαλοῦμαι ὑπὸ τοῦ ἐντίμου προλαλήσαντος καὶ προκα-

λοῦμαι εὐτυχῶς μὲ τὰ ἴδια ὅπλα, μὲ τὰ ὁποῖα προεκλήθην διὰ τῆς ἐκθέσεώς του, ὅπλα τὰ ὁποῖα καὶ πρότερον καὶ τώρα στρέφονται κατ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου.

Ἀλλὰ πρὶν ἐμβῶ εἰς τὴν οὐσίαν, ἂς μοὶ συγχωρηθῇ νὰ παρατηρήσω, ὅτι ὁ ἐμφαντικὸς τρόπος τοῦ λέγειν, τὸν ὁποῖον μετεχειρίσθη ὁ προλαλήσας, ἔχει τῳόντι τὰ πλεονεκτήματά του, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονήσῃ κάνεις, ὅτι ἔχει καὶ τὰ ἄτοπά του· ἡ ἔμφασις προκαλεῖ τὴν προσοχὴν, θέλγει τὴν ἀκοὴν, ποικιλειτὰς ἰδέας καὶ τὰ πράγματα καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ὠφελεῖ τὸν λέγοντα· ὁπόταν δὲ ὁ λαλῶν δὲν φέρῃ εἰς τὸ μέσον οὔτε ἰδέας, οὔτε πράγματα, καὶ τὸ χειρότερον λόγους μὴ στριζομένους εἰς τὴν ἀλήθειαν, τότε ἐμφαντικὸς τρόπος βλάπτει καιρίως τὸν λέγοντα.

Ὁ προαγορεύσας κατεξανέστη καὶ ἐθαύμασεν ὅταν ἐπὶ τῆς κατηγορίας, τὴν ὁποίαν διετύπωσε καθ' ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ἐζητήθη παρ' ἐμοῦ νὰ φέρῃ καὶ ὀνομάσῃ πράγματα, προσέθηκε δὲ ὅτι ἔπραξα ἔγκλημα μέγα, διότι ἐζήτησα νὰ μάθω ἂν ἔσφαλε καὶ κατὰ τί ἔσφαλεν ὁ ὑπάλληλος οὗτος· κατὰ τὴν σοφὴν ῥῆσιν τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ αὐτὸς ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστὸς κατεξανέστη κατὰ τῆς ἀδικίας εἰπών « εἰ κακῶς ἐλάλησα μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ, εἰδὲ καλῶς τί μὲ δαίρεις; » Δὲν ῥρονῶ, ὅτι τὸ ἔνδυμα τοῦ Γερουσιαστοῦ καλύπτει τὴν εὐθύνην, τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ καὶ αὐτῆς τῆς ἰδίας συνειδήσεώς μας, ὁπόταν λαμβάνοντες τὸν λόγον ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου, καταφερώμεθα ἐκ προθέσεως προσβάλλοντες καὶ κατηγοροῦντες πρόσωπα, καὶ ἀποδίδοντες εἰς αὐτὰ ῥητὰς κολασίμους πράξεις. Ποτὲ πώποτε δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἐκφενδονίζωνται ἀνυπόστατοι κατηγορίαι, μεγίστην ἐπιῤῥοὴν ἔχουσαι ἐπὶ τοῦ κοινωνικοῦ βίου τῶν ἀνθρώπων ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου. Τὸ κατ' ἐμὲ, ποτὲ δὲν θέλω πράξει αὐτὸ τὸ ἀδίκημα· δὲν ἔχω ὅμως νὰ ἀντιτάξω τι εἰς ἐκεῖνον ἐξ ὑμῶν ὅστις θέλει νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος, προκειμένου λόγου περὶ καταχρήσεων ἐν γένει, καθ' ὅσον ἐκ τῶν γενικῶν καὶ ἀορίστων ἐκφράσεων δὲν δύναται νὰ προέλθῃ κανὲν ἀδίκημα. Ἀλλ' ὅταν κατηγορῆται δημοσίως εἷς ἀνώτερος ὑπάλληλος τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ὅταν ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς λέγῃ, ὅτι ὁ Τμηματάρχης Καλαμίδας καταχρᾶται τῆς θέσεώς του, ὅτι ἐδωροδοκήθη διὰ μίαν ὑπόθεσιν δραχ. 500 καὶ δι' ἄλλην 200 ὀκάδ. βουτύρου, τότε ἡ κατηγορία εἶναι σοβαρὰ, καὶ ὁ ὑπουργὸς ὀφείλει νὰ ζητήσῃ καὶ ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις,

ὀφείλει, λέγω, νὰ κατονομάσῃ τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἐδωροδόκησε, καὶ τὴν ὑπόθεσιν, δι' ἣν ἐγένετο ἡ δωροδοκία, ἐὰν πιστεύῃ ὅτι ἔλαβε χώραν τὸ ἔγκλημα, καὶ ἐὰν εἰλικρινῶς ἐπιθυμῇ τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐγκλήματος. Ἀλλ' ὁ ἔντιμος προλαλήσας Γερουσιαστὴς, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐζητήθησαν αὐταὶ αἱ ἐξηγήσεις, δὲν ἠθέλησε νὰ ὀνομάσῃ οὔτε τὸ πρόσωπον, οὔτε τὴν ὑπόθεσιν, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀνεδέξατο ὁ ἴδιος τὸ βάρος καὶ τὴν εὐθύνην τῆς τοιαύτης κατηγορίας.

Τὸ κατ' ἐμὲ, ἂν καὶ δὲν ἤμην ὑποχρεωμένος νὰ δώσω πίστιν εἰς κατηγορίας ἀορίστους ἀπευθυνομένας εἰς ὡρισμένων προσώπων, μ' ὅλα ταῦτα ἀφ' οὗ τὰς ἤκουσα, τὰς ἐθεώρησα πιθανὰς, καὶ εἶπα εἰς τὸν κατηγορούμενον ὑπάλληλον, ὅτι ὀφείλει νὰ φροντίσῃ ἀμελλητὶ νὰ ἀθωωθῇ τῆς κατηγορίας ταύτης. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς καταδιώξεως καυχῶμαι, τὸ λέγω κατ' ἐπανάληψιν, ὅτι εἶμαι αὐστηρότερος παντὸς ἄλλου καταδιώκτης τῶν καταχρήσεων· λυποῦμαι δὲ πολὺ διότι δὲν ἠδυνήθην νὰ πείσω κατὰ τοῦτο τὸν προλαλήσαντα, ὅστις φρονεῖ, ὅτι ὁ ἐν ἐνεργείᾳ τρόπος τῆς καταδιώξεως δὲν εἶναι ἀποτελεσματικὸς, καὶ θεωρεῖ ὀρθότερον ἕνα ἄλλον τρόπον, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ πεποίθησίς του. Τὸ περιεργότερον δὲ πάντων εἶναι, ὅτι, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς προηγουμένης ὁμιλίας του προσέθηκε καὶ ἄλλο τι ἐπιλήψιμον· εἶπεν, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον, τοῦ ὁποίου ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἦμαι μέλος, κατέστρεψεν ἀπόφασιν προκατόχου ὑπουργείου ἐκδοθεῖσαν κατ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου κατηγορουμένου ὑπαλλήλου εἰς ἄλλην προλαβοῦσαν κατηγορίαν καὶ τοιουτοτρόπως παρεβίασε τὸ δεδικασμένον. Λυποῦμαι διότι ἀναγκάζομαι νὰ κηρύξω, ὅτι οὔτε τοῦτο εἶναι ἐν γεγονός· καμμία ἀπόφασις προκατόχου ὑπουργείου δὲν κατεστράφη· κανὲν δεδικασμένον δὲν παρεβιάσθη.

Δὲν συμμερίζομαι τὰς πεποιθήσεις τοῦ προηγησαμένου, Φρονῶ μάλιστα, ὅτι ἕκαστος ὑπουργὸς ἔχων τὰς ἰδίας του πεποιθήσεις δὲν εἶναι ὑπόχρεως εἰσερχόμενος εἰς τὸ ὑπουργεῖον νὰ ἀκολουθῇ τὰς πεποιθήσεις τοῦ προκατόχου. Ἐνδέχεται καὶ πιστεύω, ὅτι ἡ πεποίθησις τοῦ προηγησαμένου ὡς ὑπουργοῦ νὰ ἐσχηματίσθη κατὰ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ὑπαλλήλου, ἀλλ' ἡ πεποίθησίς του δὲν εἶναι ἓν δεδικασμένον. Τοιοῦτον δὲ δεδικασμένον καὶ λογίζεται καὶ εἶναι ἡ ἐπίσημος πρᾶξις ὁλοκλήρου τοῦ ὑπουργείου, καὶ τοιαύτη πρᾶξις δὲν ἐξεδόθη πώποτε κατὰ τοῦ προσβαλλομένου ὑπαλλήλου ἐπὶ προκατόχου ὑπουργείου. Τοιαύτη ἐπίσημος πρᾶξις ἐξεδόθη μόνον ἐπὶ τοῦ ἐνεστῶτος

ὑπουργείου, καὶ ἐξεδόθη ἐντὸς τοῦ δικαιώματός του καὶ μετὰ τὴν εἰσήγησιν τριῶν νομομαθῶν ὑπουργῶν, καὶ διότι τὸ βλέπω, πιστεύω ὅτι ἐξεδόθη ἐναντίον τῆς πεποιθήσεως τοῦ προλαλήσαντος ὡς προκατόχου ὑπουργοῦ. Δὲν εἶναι ὅθεν ἀληθὲς ὅτι ὑπῆρξε δεδικασμένον καὶ ὅτι κατεστράφη ὑπὸ τοῦ προκατόχου ὑπουργείου.

Ὁ κατηγορούμενος νέος, κύριοι, ἀνῆκε εἰς μίαν σημαντικὴν οἰκογένειαν τῆς Θεσσαλίας· εἶχε πατέρα στρατηγὸν, ὁ ὁποῖος συναγωνιζόμενος μὲ τοὺς ἀρχηγοὺς Καραϊσκάκην καὶ Καρατάσον, ἀφοῦ διεκρίθη εἰς διαφόρους μάχας, ὅπως μαχόμενος γενναίως εἰς Ἀταλάντην, καὶ ἀφῆκεν ὀρφανὸν τὸν νέον τοῦτον ἄνευ τινὸς προστασίας καὶ ἄνευ τινὸς περιουσίας. Ὁ νέος οὗτος (συγχωρήσατέ μοι νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ ἀκούσητε μὲ ἀνοχὴν ὅσα λέγονται διὰ τοὺς μικροὺς, καθὼς προσέχετε καὶ ὅταν ὁ λόγος ἦναι διὰ τοὺς μεγάλους) σπουδάσας ἐφ' ὅσον αἱ περιστάσεις τῷ ἐπέτρεπον τὴν πάτριον Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ ὑπηρετήσας ἀπὸ τῆς ἐλεύσεως τῆς Α. Μ. εἰς διαφόρους δημοσίους ὑπηρεσίας διεκρίθη πάντοτε διὰ τὸν ἰδιαίτερον περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ζῆλόν του καὶ κατέστη εἷς τῶν ἱκανοτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων· διατρέφει δὲ πολυμελῆ οἰκογένειαν χωρὶς νὰ ἔχῃ ἄλλον πόρον ζωῆς εἰμὴ τὸν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας μικρὸν μισθὸν, καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι θέλει στερηθῇ καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπουσίου ἄρτου ἀπολυόμενος τῆς ὑπηρεσίας. Ἐπὶ τῆς προηγουμένης ἐκείνης ἀλλ' ἀνυποστάτου κατ' αὐτοῦ κατηγορίας δὲν ἔπραξα, Κύριοι, εἰμὴ ὅ,τι ὑμεῖς αὐτοὶ ἠθέλατε ἐπιθυμήσει νὰ πράξω. Φροντίσας λοιπὸν νὰ μὴ γείνῃ κανὲν ἀδίκημα εἰς τὸν οἰκογενειάρχην τοῦτον νέον, ὄχι μόνον οὐδὲν ἔγκλημα ἔπραξα κατὰ τὸν προλαλήσαντα, ἀλλ' ἀπεναντίας ἀπέδωκα δικαιοσύνην διὰ τοῦτο καὶ σήμερον ἐπὶ τῆς νέας ἀορίστου καὶ ἀνυποστάτου κατηγορίας, τὴν ὁποίαν κατήγγειλεν ὁ προλαλήσας, δὲν δύναμαι νὰ πράξω τι κατ' αὐτοῦ τούτου τοῦ ὑπαλλήλου, ἐὰν ὁ καταγγείλας ἔντιμος Γερουσιαστὴς δὲν ὁρίσῃ τὴν κολάσιμον πρᾶξιν, ἐὰν δὲν ὀνομάσῃ τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον ἐδωροδόκησε καὶ τὴν ὑπόθεσιν δι' ἣν ἐδόθη τὸ δῶρον.

Προβαίνων ὁ Κ. Γερουσιαστὴς εἶπεν, ὅτι δὲν φοβεῖται κανένα, καὶ προσέθηκε τὸ ῥητὸν « Ἀρχὴ μεγίστη τὸ φοβεῖσθαι τοὺς νόμους. » Ἂς μοὶ συγχωρήσῃ νὰ τῷ εἰπω, ὅτι τὴν ῥῆσιν ταύτην ἐξέφρασεν ἀκαίρως. Εἶναι λίαν ἄτοπον, νομίζω, νὰ παρεμβάλλῃ καὶ ἐκφράζῃ Γερουσιαστὴς ἐν τῷ μέσῳ τῶν συζητήσεων τοιαύτας ἰδέας, αἵτινες δεικνύουσιν ἔλλειψιν ἐλευθερίας ὡς πρὸς τὴν ἔκφρασιν τῶν πεποιθήσεων καὶ τῶν σκέψεων ἑκάστου, ἔλευ

θερίας, τὴν ὁποίαν προστατεύει καὶ ὁ κανονισμὸς τοῦ Σώματος, καὶ αὐτὸς ὁ θεμελιώδης νόμος τοῦ Συντάγματος. Ἀλλὰ, καθὼς οὗτος δὲν φοβεῖται κάνένα, κατὰ τὴν ἔκφρασίν του, ἂς ἐπιτρέψῃ καὶ εἰς ἡμᾶς νὰ μὴ φοβώμεθα κανένα, ὅταν πρόκειται νὰ ἐκφράσωμεν τὰς ἰδέας μας καὶ τὰς πεποιθήσεις μας.

Ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ἐν τῇ ἀγορεύσει του εἰς ἄλλην συνεδρίασιν ἐξέφρασεν, ὅτι φορτίον ὁλόκληρον σακχάρεως ἐκ 400 βαρελίων ἀπεβιβάσθη εἰς Πάτρας ἄνευ πληρωμῆς τέλους ἐπὶ ἀμοιβῇ 2000 δραχ. δοθεισῶν εἰς τὸν ἐπιστάτην τοῦ τελωνείου. Προσκληθεὶς δὲ νὰ εἴπῃ τὸν χρόνον τῆς ἀποβιβάσεως καὶ τὸ πλοῖον, ἐξ οὗ ἀπεβιβάσθη, ἠρνήθη τὰ πάντα. Ἐπὶ τῆς κατηγορίας ταύτης ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, καθὼς καὶ εἰς τὴν προλαβοῦσάν μου ἀγόρευσιν εἶπον, ὅτι αὐθημερὸν μετὰ τὴν συνεδρίασιν ἐκείνην διέταξα νὰ ἐνεργηθῇ δραστήριος καὶ ἀκριβὴς ἀνάκρισις πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας. Ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ ἐπιφορτισθεῖσαι τὴν ἀνάκρισιν ἀρχαί, : ὁ ἐπιθεωρητὴς τῶν ταμείων καὶ ὁ Νομάρχης μοὶ γράφουν ;, ὅτι πρέπει ὁ καταγγείλας Γερουσιαστὴς νὰ ὀνομάσῃ τοὐλάχιστον τὸν χρόνον καὶ τὸ πλοῖον, διότι ἄλλως ἀδυνατοῦν νὰ προχωρήσουν μὲ ἐπιτυχίαν εἰς τὴν ἀνάκρισιν, ἐπαναλαμβάνω νὰ παρακαλέσω καὶ ἐκ τρίτου τὸν Κύριον Γερουσιαστὴν νὰ μᾶς ὀνομάσῃ τὰς ἀνωτέρω δύο περιστάσεις, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ προυδεύσῃ κατὰ τὴν εὐχὴν τῆς τε Γερουσίας καὶ τῆς Κυβερνήσεως ἡ ἀνάκρισις καὶ φθάσῃ εἰς ἓν ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα. Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην δεικνύουσαν, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐξετέθη, ἐνάργειαν μεγάλων καταχρήσεων, καὶ κατὰ συνέπειαν κακὴν τὴν διεύθυνσιν τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους, ὁ πρὸ ὀλίγου ἀγορεύσας Γερουσιαστὴς Κύριος Λόντος προσέθηκε τὰ ἑξῆς. Ἐκτὸς τῶν μεγάλων, εἶπε, καταχρήσεων τῶν γιγνομένων εἰς Πάτρας, περὶ ὧν ἐλάλησε ῥητῶς ὁ συνάδελφός μας Γερουσιαστὴς Κύριος Μαγγίνας, θέλω σᾶς εἴπει καὶ ἐγὼ ἄλλας, στηριζομένας οὐχὶ εἰς ἰδανικὰ πράγματα, ἀλλ' εἰς πραγματικὰ γεγονότα. Σᾶς διαβεβαιῶ, ὅτι ἀκούσας τὴν φράσιν ταύτην ἐτρόμαξα, καὶ εἶπον κατ' ἐμαυτόν: συνελήφθην πάλιν ἐπ' αὐτοφώρῳ. Ἀλλ' ὅταν ἤκουσα τὸν Γερουσιαστὴν λέγοντα, ὅτι ἡ κλοπὴ δὲν γίνεται εἰς Ἄργιον, δὲν γίνεται εἰς Κόρινθον, εἰς Πύργον, εἰς Κυλλήνην, εἰς Τριφυλίαν, εἰς Πύλον, εἰς Καλάμας, εἰς Ναύπλιον καὶ λοιπὰ μέρη, ἀλλὰ μόνον εἰς Πάτρας κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ σταφιδοκάρπου, καὶ ὅτι μία ἐξέλεγξις γινομένη διὰ τῆς παραθέσεως τῶν βιβλίων τοῦ τελωνείου Πατρῶν καὶ τῶν πληροφοριῶν, τὰς ὁποίας ἔθε λ

προσκληθῇ οἱ ἀριμόδιοι πρόξενοι νὰ δώσωσι περὶ τῶν ἀποβιβασθεισῶν εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης ποσοτήτων, θέλει ἀνακαλύψει σημαντικὰς καταχρήσεις καὶ θέλει βεβαιώσει ὡρισμένως παρὰ τίνος καὶ διὰ ποίου πλοίου ἐγένοντο· συγχωρήσατέ μοι νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι ἔμεινα ἐκστατικός. Δὲν ἠδυνάμην ποτὲ νὰ πιστεύσω, ὅτι ἔπειτα ἀπὸ μεγάλας προσδοκίας, τὰς ὁποίας ὑπεδείκνυε τὸ προοίμιόν του περὶ τῆς ἀνακαλύψεως δήθεν μεγάλων καταχρήσεων, ἤθελε μᾶς παραπέμψει, πρὸς βεβαίωσιν ἀγνώστων καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον καὶ ὅλως ἀνυποστάτων καταχρήσεων, ἤθελε λέγω μᾶς παραπέμψει εἰς τὰ βιβλία τῶν τελωνιακῶν ἀρχῶν τῶν ξένων ἐπικρατειῶν, διὰ νὰ ἀνακαλύψωμεν ὅ,τι καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἠγνόει.

Ἂς ἐρωτηθῇ ὅλος ὁ πεφωτισμένος κόσμος ἂν τοιοῦτος ἔλεγχος ὑφίσταται, ἢ ἠναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ εἰς κάνέν ἄλλο Κράτος, καὶ ἂν ἦναι δυνατόν, ἢ ἂν πρέπῃ νὰ παρακολουθῇ ἡ Κυβέρνησις τὸν ἔμπορον εἰς ὅλας του τὰς ἐπιχειρήσεις, διὰ νὰ γνωρίσῃ ἀκριβῶς πόσον σταφιδοκάρπον ἐπεβίβασεν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πλοῖον ἀπὸ διαφόρους σταφιδοφόρους ἐπαρχίας, καὶ εἰς ποίαν ἀγορὰν τῆς καταναλώσεως ἀπεβίβασεν αὐτὸν ἐν μέρει, ἢ ἐν ὅλῳ· ἄλλως τε δὲν πρέπει ν' ἀγνοῇ ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς, ὅτι τοιαῦται περὶ ἐλέγχου ὁδηγίαι ὑπάρχουν ἐκδεδομέναι εἰς τὰς προξενικὰς ἀρχάς, καὶ πολλάκις αἱ ἀρχαὶ αὗται ῥωτίζουσι τὴν Κυβέρνησιν περὶ τῶν εἰς τὰ ξένα Κράτη ἐξαγομένων ἐγχωρίων προϊόντων, καὶ μολοντοῦτο ποτὲ ὁ ἔλεγχος οὗτος δὲν ἐστάθη ἀποτελεσματικὸς, εἰμὴ εἰς τινας περιστάσεις, ἰδίως δὲ ἐπὶ τοῦ σταφιδοκάρπου. Ὁ νόμος τῆς 23 Ἰανουαρίου τοῦ 1851 κατέστησε τοιοῦτον ἔλεγχον καὶ περιέβαλον αὐτὸν μὲ ὅλας τὰς δυνατὰς ἐγγυήσεις ἀλλὰ μένει νὰ ἰδωμεν κατὰ πόσον θέλει φανῇ ἀποτελεσματικός. Ἡ ἀνακάλυψις ὅθεν τοῦ Κ. Λόντου εἶναι, ἂς τὸ ὁμολογήσωμεν, πρωτότυπος εἰς τὸ εἶδός της. Ἐπεριμέναμεν, Κύριοι, πράγματα, καθὼς ἀρχόμενος τοῦ λόγου του μᾶς ὑπεσχέθη, καὶ ἀντὶ τούτων δὲν ἠκούσαμεν εἰμὴ σχέδια ἐλέγχου, τὰ ὁποῖα κάνὲν ἔθνος οὔτε ἐφήρμοσεν, οὔτε ἐφαντάσθη νὰ ἐφαρμόσῃ. Καὶ ὁ Κύριος Μαγγίνας δὲν ἐστάθη εὐτυχέστερος τοῦ ἐντίμου προαγορεύσαντος, ἀλλ' οὗτος εἰς τὰς αἰτιάσεις του ἠμπορεῖ τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἀπήντησεν, ἂν ὄχι πράγματα, τοὐλάχιστον τύπον ἢ μορφὴν πραγμάτων. Δὲν θέλω σᾶς κρύψει, Κύριοι, ὅτι ἐὰν τοιαῦται πληροφορίαι μοὶ ἐδίδοντο κατ' ἄλλον τρόπον καὶ τύπον, ἠδυνάμην νὰ δώσω εἰς αὐτὰς ἄκροιαν προσοχὴν, ἀλλ' ὁπόταν αὗται ῥέρωσι χαρακτῆρα

δυσμενῶν αἰτιάσεων καὶ γίνωνται ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου μὲ μόναν τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ προσβληθῇ ἡ οἰκονομικὴ διοίκησις τοῦ Κράτους, οὐ μόνον δὲν δύναμαι νὰ τὰς ἀποδεχθῶ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀποκρούω, ὡς μὴ στηριζομένας εἰς πράγματα καὶ εἰς γεγονότα.

Προχωρῶν ὁ Κύριος Γερουσιαστὴς εἶπεν, ὅτι ὁ τρόπος τῆς καταδιώξεως τοῦ ὑπουργοῦ δὲν εἶναι καταλληλος, ἀλλὰ δὲν μᾶς εἶπε καὶ πόθεν ἐξάγει τὸ πόρισμά του. Ἐὰν ἐγνώριζε τὸν τρόπον τῆς καταδιώξεως τοῦ ὑπουργοῦ, ἀναμφιβόλως ἤθελε σκεφθῆ καὶ λαλήσει πολὺ διαφορετικώτερον.

Διὰ νὰ σᾶς ἀποδείξω, Κύριοι, κατὰ πόσον ἐπὶ τῆς καταγγελθείσης κατηγορίας κατὰ τοῦ Τελώνου Πατρῶν ἐνήργησα καταλληλότατα καὶ μὲ πλειοτέραν ἐπιτυχίαν παρὰ ἐὰν αὐτὸς ὁ καταγγείλας ἤθελε διευθύνει τὴν ἀνάκρισιν, σᾶς ἀναφέρω, ὅτι μόνος καὶ ἰδίαις χερσὶν ἔγραψα ἐπὶ τοῦ σχεδίου, καὶ κατέδειξα εἰς τὰς ἐπιτροπισθείσας τὴν ἀνάκρισιν ἀρχὰς καὶ τὸν τρόπον ἀκόμη κατὰ τὸν ὁποῖον βαδίζουσαι ἤθελον κατορθώσει ν' ἀνακαλύψωσι τὴν ἀλήθειαν. Παρήγγειλα ῥητῶς αὐτὰς ν' ἀνατρέξωσιν εὐθὺς εἰς τὰ βιβλία τοῦ ὑγειονομείου καὶ τοῦ λιμεναρχείου, ἐξ ὧν ἠδύναντο νὰ πορισθῶσιν ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ τῶν καταπλευσάντων μὲ φορτίον σακχάρεως πλοίων. Δὲν ἀγνοεῖτε, κύριοι, ὅτι πᾶν πλοῖον ἅμα καταπλεύσῃ ὀφείλει νὰ κάμῃ τὴν δήλωσιν τοῦ φορτίου του εἰς τὸ ὑγειονομεῖον· ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ γνωρισθῇ ἡ ἀλήθεια, ὅταν ἐξετασθῶσι τὰ βιβλία τῶν ὑγειονομικῶν καὶ λιμενικῶν ἀρχῶν. Ἡ καταχρησις ἔχει δύω πηγὰς, ἡ μία προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀνικανότητα τοῦ ὑπουργοῦ, ἡ ἄλλη ἀπὸ τὴν κακὴν αὐτοῦ πίστιν, καὶ καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν ἱκανότητα, συγχωρήσατέ μοι νὰ μὴ ὑποχωρήσω κατὰ τοῦτο εἰς τοὺς πολεμοῦντάς με, περὶ δὲ τῆς κακῆς πίστεως ἀφίνω νὰ κρίνῃ τὸ κοινόν.

Ὁ τίμιος καὶ ἱκανὸς ὑπουργὸς δὲν ἔχει κἀνὲν συμφέρον εἰς τὴν κατάχρησιν. Τούτου δοθέντος ἡ καταδίωξις ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργοῦ δὲν ἠμπορεῖ, εἰμὴ νὰ ἦναι πλήρης, πληρεστάτη. Ἐὰν ἠδυνάμην νὰ φέρω ἐνταῦθα ὅλα τὰ ἔγγραφα τῆς καταδιώξεως, τὴν ὁποίαν ἐνήργησα κατὰ παντὸς ὑπόπτου, ἤθελε πληρωθῆ ὅλη αὐτὴ ἡ αἴθουσα καὶ ἤθελε πεισθῆ καὶ ἡ Γερουσία καὶ τὸ κοινὸν, ὅτι ποτὲ ἴσως ἄλλοτε ἡ καταδίωξις δὲν ἐνηργήθη οὔτε μὲ τοσαύτην δραστηριότητα, οὔτε μὲ τοσαύτην ἐπιτυχίαν.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὴν δήλωσιν τῶν πομένιων, τῆς ὁποίας τὴν μὴ ἀκρίβειαν ἀπέδωκεν ὁ Κ. Γερουσιαστὴς εἰς ἄλλους, εἶπεν, ὅτι σεῖς τοὺς ἐμάθετε, παρατηρῶ, ὅτι ἐγὼ ποτὲ δὲν ἀπέδωκα

λάθη εἰς τοὺς προκατόχους μου. Ἐὰν δὲ συνέβησαν τοιαῦτα, ἂς ζητηθῇ λόγος παρ' αὐτῶν ἐκείνων, οἵτινες συνείθισαν ἴσως τοιουτοτρόπως τοὺς πομένας, ὡς εἶπεν ὁ Κ. Γερουσιαστής. Τὸ κατ' ἐμὲ εὑρὼν τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην εἰς τὴν κατάστασιν, ἣν ἐν τῇ προγενεστέρᾳ ἀγορεύσει μου παρέστησα, δὲν ἠδυνάμην εἰμὴ νὰ διατάξω τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου καὶ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς ταύτης προῆλθε τὸ ὁποῖον σᾶς ἀνήγγειλα αἴσιον ἀποτέλεσμα. Ἐὰν ἄλλως ἔπραττον, ἦτο κίνδυνος νὰ καταστραφῇ τὸ εὐεργετικὸν διὰ τοὺς πομένας σύστημα τῆς δηλώσεως.

Ἔρχομαι ἤδη εἰς τὸν περὶ Δοβλέτου, τοῦ ἱστορικοῦ τούτου ἀνδρὸς, νέαν ἀφορμὴν αἰτιάσεως τοῦ Κυρίου Γερουσιαστοῦ, καὶ παρατηρῶ, ὅτι ἐὰν εἰς μίαν ἐφημερίδα ἐκτίθεται, ὅτι ἀνεβλήθη ἡ δίκη τοῦ Δοβλέτου, ὅτι ἀνεμίχθη δῆθεν ὁ Νομάρχης, καὶ ὅτι γράμματα ἐξ Ἀθηνῶν διήγειραν δῆθεν τὰ πνεύματα ὑπὲρ τοῦ ὑποδίκου τούτου, δὲν εἶχε δίκαιον ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς νὰ ζητῇ λόγον ἀπὸ τῶν ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν ἢ καὶ ἀπὸ τῶν ὑπουργῶν τῆς Δικαιοσύνης. Ὅλοι ἀναμφιβόλως θὰ συνομολογήσετε, ὅτι ὅλως ἀναρμοδίως ἀπεύθυνε τὸν περὶ τούτου λόγον εἰς τῶν ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν· ἴσως δὲ καὶ αὐτὸν τὸν ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναμίξῃ εἰς ἀντικείμενα ὅλως δικαστικά.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, εἶπεν, ἐπροσπάθησεν ἄλλοτε νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης τὸν Δοβλέτον. Ἐπικαλοῦμαι, Κύριοι, τὴν μαρτυρίαν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρίου Προβελεγγίου ὑπουργοῦ πρὸ ὀλίγου τῆς Δικαιοσύνης· ἂς ὁμολογήσῃ ἐνώπιον πάντων ὑμῶν ὁποία ἐστάθη ἡ ἐκ μέρους μου ἐνέργεια, ὅταν εἰς τῶν περιβόλων τούτων ἐγένετο λόγος περὶ Δοβλέτου, καθ' οὗ παρουσιάσθη τὸ πολυθρύλλητον ἐκεῖνο ἔγγραφον. Ὁ Κύριος Προβελέγγιος ὡς μέλος τῆς τότε παρ' ἐμοῦ συσταθείσης ἐπιτροπῆς, διὰ νὰ γνωμοδοτήσῃ ἐὰν πρέπῃ ἢ ὄχι νὰ προηγηθῇ κατὰ τὸν νόμον διοικητικὴ προανάκρισις, ὁ κύριος λέγω Προβελέγγιος, ἂς ὁμολογήσῃ ἂν ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κατέβαλε προσπαθείας εἰς τὸ νὰ ἀποσπάσῃ τὸν Δοβλέτον ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης, ἢ ἔπραξε τὸ ἐναντίον· ἄλλως τε, Κύριοι, τὰ γεγονότα μαρτυροῦσιν, ὅτι καὶ εἰς τὴν περίστασιν ἐκείνην δὲν ἔπραξα, εἰμὴ ὅ,τι τὸ καθῆκόν μου ἀπῄτει.

Ἐπισφραγίζων τὸν λόγον μου συγχωρήσατέ μοι νὰ μὴ σᾶς κρύψω τὴν χαρὰν, τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι, ὅτι μ' ὅλας τὰς καταβληθείσας προσπαθείας εἰς τὸ νὰ καταδειχθῇ πλημμελὴς ἡ οἰκονομικὴ διοίκησις τοῦ κράτους, δυστυχῶς μὲν διὰ

τοὺς ἀντιλέγοντας, εὐτυχῶς δὲ διὰ τὴν Γερουσίαν καὶ τὴν Κυβέρνησιν ὄχι μόνον δὲν ἐβεβαιώθη κἀν ἐν ἀρ' ὅσα διὰ τῆς ἐκθέσεώς της ἐπεσώρευσε λάθη ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ἀπεναντίας ὅλα της τὰ ἐπιχειρήματα ἀπεδείχθησαν σαθρὰ καὶ ἀνυποστήρικτα. Ἐρρίθησαν ὡς πρὸς τοῦτο πολλὰ καὶ τὸ κοινὸν μετ' ὀλίγον θὰ κρίνει.

Κατεβλήθησαν ἔπειτα μεγάλαι προσπάθειαι διὰ νὰ ἀνακαλυφθῶσι καταχρήσεις, τὸ τρωτὸν τοῦτο μέρος τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ἀλλ' εἴδετε, ὅτι δὲν ἠδυνάθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν ὁλοκλήρου τριετίας νὰ φέρωσιν εἰς φῶς οὐδεμίαν κατάχρησιν. Εἶπα, Κύριοι, ὅτι κατεβλήθησαν πρὸς τοῦτο μεγάλαι προσπάθειαι, καὶ πρὸς βεβαιωσιν ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς ἀναγνώσω ἔγγραφον τῆς 29 Ἀπριλίου ε. ε. τοῦ Ἀποστόλου Τρικούπη πρὸς τὸν πρώην Ταμίαν Ἡπείρου Μοναστηριώτην (ἀναγινώσκεται τὸ ἔγγραφον). Ἐκ τούτου βλέπετε, ὅτι ὅλα τὰ μέσα μετεχειρίσθησαν διὰ νὰ ἀνακαλύψωσι καταχρήσεις, καὶ ἐζήτησαν πρὸ πάντων νὰ τὰς ἀνακαλύψωσιν εἰς Πάτρας, ὅπου εἶναι Τελώνης ὁ *Μπαζιανίκης μου*, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ ἐντίμου Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα, μὲ τὸν σκοπὸν βέβαια τοῦ νὰ προσβάλωσι πλαγίως τὸν χαρακτῆρά μου· ἀλλ' οὔτε εὗρον, οὔτε ἠδύναντο νὰ εὕρωσιν ἴχνος καταχρήσεως ἐκεῖ, ὅπου συγγενής μου προΐσταται. Ἂν τοιοῦτος ἦτον ὁ σκοπός των, ἐὰν εἶχον πρόθεσιν νὰ προστρίψωσι μῶμον εἰς τὸν ἀκηλίδωτον, συγχωρήσατέ μοι τὴν ἔκφρασιν, ὑπουργόν, δὲν καταταδέχομαι, κύριοι, νὰ ζητήσω τὴν βεβαίωσιν τοῦ ἀνεπιλήπτου τοῦ χαρακτῆρός μου εἰς τὰς ἐν Πάτραις συκοφαντίας· ἀλλ' ἐπικαλοῦμαι ὁλόκληρον τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ δέχομαι πᾶσαν ποινὴν ἐάν που ἤθελον εὑρεθῇ, ὅτι ἔχω βεβαμμένον τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν δημόσιον πλοῦτον. Λυποῦμαι, διότι τὰ πάθη προέβησαν πέραν τῶν ὁρίων· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου δύναμαι νὰ εἴπω ἐκ καρδίας ὅτι εἶμαι εὐτυχής, διότι εἰς μίαν τοσοῦτον πάνδημον δοκιμασίαν ἐβεβαιώθη ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου, ὅτι ἡ οἰκονομικὴ διεύθυνσις τοῦ Κράτους εἶναι καθ' ὅλα ὀρθὴ καὶ ἔντιμος.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Βούλγαρης εἶπε τὰ ἑξῆς·

Ἔρχομαι καὶ αὐθις μὲ πολλὴν λύπην μου νὰ φέρω παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τῆς ὁμιλίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Λόντου, καὶ παρακαλῶ αὐτὸν νὰ μὲ ἀκούσῃ μὲ ὀλιγωτέραν ταραχὴν ἐκείνης μεθ' ἧς ὡμίλησε.

Ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ἀντὶ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰ μέρη τῆς ὁμιλίας μου, ἦλθε νὰ μὲ ἐξετάσῃ ὡς πρὸς τὸ φρόνημά μου, καὶ νὰ διατείνηται τρόπον τινὰ ὅτι ἦλθον εἰς ἀντίφασιν πρὸς τὰς ἀρχάς μου.

Παρατηρῶ ὅτι εἰς οὐδεμίαν ἀντίφασιν προῆλθον ἔχων ἀρχὰς πολιτικὰς εἶμαι καὶ ἔσομαι σταθερὸς εἰς αὐτάς, καὶ ἐσυνείθισα πάντοτε νὰ τὰς ἐφαρμόζω κατὰ τὴν πεποίθησίν μου καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν θέλησιν ἄλλου, φρονῶ δὲ ὅτι ὁ Κ. Λόντος δὲν θέλει μὲ κάμῃ τὸ ἄδικον νὰ μὲ εἴπῃ τὸ ἐναντίον· αἱ ἀρχαὶ ἑκάστου πολιτικοῦ ἀνδρὸς δὲν συνίστανται εἰς λογαρίθμους καὶ τοὺς ἐσφαλμένους λογαριασμοὺς τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ ζητίζονται εἰς τὰς πεποιθήσεις του, αὗται δὲ αἱ πεποιθήσεις δὲν συνίστανται εἰς τὸ νὰ ἀκολουθῇ τις τὰ φρονήματα τοῦ ἄλλου, καὶ τοιαύτη ἀπαίτησις δὲν ἁρμόζει εἰς τὸν ὁποῖον φέρει χαρακτῆρα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος· εἶπε προσέτι ὅτι ἐλάλησα πρὸς ὑπεράσπισιν ἄλλου, ἀπαντῶ ὅτι δὲν ἐλάλησα ποσῶς πρὸς ὑπεράσπισίν τινος ἀλλ' ἐξέθηκα μόνον τὸ φρόνημά μου μὲ ὅλην τὴν εἰλικρίνειαν· ὡς πρὸς τοῦτο δὲ ἐτήρησα τὴν μεγαλειτέραν ἀκρίβειαν ἐνῷ πρέπει νὰ τὸ εἰπω, ἡ ἐπιτροπὴ ὑπέπεσεν εἰς τὸ ἐλάττωμα τοῦτο (μὲ ἐννοεῖ ὁ Κ. Λόντος)· ἠγανάκτησα εἶπεν, ἠγανάκτησα βεβαίως ἀλλ' ἠγανάκτησα ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ κατὰ τῆς ἀδικίας· ἐλάλησα ὅσα ἐφρόνουν, καὶ ὡμίλησα συμφώνως μὲ τὴν πεποίθησίν μου ἥτις κατ' ἄλλους δύναται νὰ μὴ εἶναι ἀλάνθαστος· συνειργάσθημεν εἶπεν ὁ Κ. Γερουσιαστὴς, καὶ ἀπορεῖ πῶς ἀπεχωρίσθην τῶν ἀρχῶν του· ὁμολογῶ ὅτι ὡς μέλη τοῦ αὐτοῦ Σώματος συνειργάσθημεν πολλάκις, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι συνεργαζόμενος δὲν εἶμαι ὑπόχρεως νὰ ἀκολουθῶ τὰ φρονήματα καὶ τὴν γνώμην τοῦ ἄλλου, θέλω λαλεῖ πάντοτε σύμφωνα μὲ τὰς πεποιθήσεις μου, αἵτινες συνιστῶσι τὰς ἀρχάς μου καὶ οὐδέποτε μὲ τὴν γνώμην ἄλλου.

Παρελθὼν ἐπομένως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ν. Μαυρομμάτης ἔλεξε τάδε· λυποῦμαι πολὺ διὰ τὴν ἐσφαλμένην ἐξήγησιν ἣν ἔδωκεν ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς εἰς τὴν ὁμιλίαν μου καθόσον ἐξέφρασα τὰ πάντα σύμφωνα μὲ τὴν πεποίθησίν μου· ἐπαινέσας τὸν Κ. Χρηστίδην διὰ τὴν πολυχρόνιον καὶ τιμίαν ὑπηρεσίαν του δὲν ἐννόησά ποτε ὅτι ὁ Κ. Χρηστίδης εἶναι ἀνώτερος κατὰ τὰς στρατιωτικὰς καὶ ναυτικὰς ἐκδουλεύσεις ἄλλων προσώπων τεθνεώτων καὶ ἐπιζώντων. Εἶπον μόνον ὅτι θεωρῶ τὸν Κ. Χρηστίδην ὡς τὸν παλαιότερον ὑπάλληλον τοῦ Κράτους ὑπηρετοῦντα τὴν πατρίδα ἀπὸ τοῦ μικροτέρου βαθμοῦ μέχρι τοῦ Ὑπουργοῦ διαφόρων Ὑπουργείων ἐπὶ τριάκοντα καὶ πέντε ἔτη

καὶ ὑσάκις ἐξῆλθε τοῦ ὑπουργείου ἐξῆλθε λευκὸς λευκότατος.

Ἐλθὼν ὕστερον εἰς τὸ βῆμα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπε τὰ ἑξῆς.

Πρὶν ἢ ἀπαντήσω εἰς ὅσα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἐλάλησεν, ὀφείλω προηγουμένως, ὡς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, νὰ ἀπαντήσω εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη ἅτινα ἀποβλέπουν τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς, ὅταν αὐτὰ τὰ βλέπω ἐσφαλμένα· ὁ προτελευταῖος ὁμιλήσας εἰς τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν ἦτον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Δ. Βούλγαρης, τοῦ ὁποίου ἡ ὁμιλία περιεστράφη εἰς τρία ἀντικείμενα, καὶ διὰ μὲν τῶν δύω πρώτων ἠθέλησε ν' ἀποδείξῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐσφαλμένην, διὰ δὲ τοῦ τρίτου ἐλλειπῆ, καὶ κατὰ συνέπειαν ἄχρηστον, ἠθέλησεν, ὡς φαίνεται, ὁ Κ. Γερουσιαστὴς νὰ δώσῃ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἔργα καὶ καθήκοντα ὅλως ἀλλότρια διὰ νὰ προπαρασκευάσῃ, νομίζω, γέφυραν πρὸς τὴν μετὰ ταῦτα εὔκολον σύνταξιν, τῆς κατὰ τῆς ἐκθέσεως γνωμοδοτήσεώς του. Τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἑπομένης ἀναλύσεως τῶν τριῶν ἐπιχειρημάτων του· ὁμιλήσας κατὰ πρῶτον περὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν Τελωνείων τοῦ Κράτους, κυρίως δὲ δι' ἐκείνας τοῦ Τελωνείου Πειραιῶς, ἐνῷ ὤφειλε ν' ἀρκεσθῇ πλημμέστατα εἰς τὴν πρώτην ἀγόρευσίν μου, ἀνέφερεν ὅτι τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἔκθεσιν τόσον τοῖς 100 εἶναι ἐσφαλμένον. Παρατηρῶ ὅτι τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο εἶναι μᾶλλον ἐσφαλμένον, ἢ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐκθέσεως, τὸ ὁποῖον στηρίζεται ἐπὶ τοῦ εἰσπραχθέντος ποσοῦ, ἐξ οὗ ἀποδεικνύεται ἡ ἐλάττωσις· καὶ ἰδοὺ ἐν βραχυλογίᾳ ἡ ἀπόδειξις· ὅταν τὸ Τελωνεῖον Βῆτα, τοῦ ὁποίου ἡ εἴσπραξις ἀναλογεῖ κατὰ τὸν μέσον ὅρον δραχ. 1000, εἰσπράξῃ δραχ. 750, ὅπερ εἶναι 75 τοῖς 100, τὸ μένον ποσὸν τῶν δραχ. 250 ὑπολογίζεται εἰς 25 τοῖς 100· τὴν ἀναλογίαν ταύτην φυλάξασα ἡ ἐπιτροπὴ καὶ ὡς πρὸς τὰς εἰσπράξεις τοῦ Τελωνείου Πειραιῶς ἔπραξεν ὅτι ἔπρεπε νὰ πράξῃ· ἔπειτα τὸ τόσον τοῖς 100 ἐτέθη εἰς τὴν εἴσπραξιν ὡς ἐκ περισσοῦ, διότι ἂν σημειωθῇ περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον, ἢ ἂν δὲν σημειωθῇ παντάπασι, φέρει ἔνκαι τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα δηλ. μηδέν, διότι πάντοτε τὸ κύριον ποσὸν τῆς ἐλαττώσεως λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν καὶ ἐξελέγχεται· τὸ δὲ τόσον τοῖς 100 τίθεται πολλάκις πρὸς περισσοτέραν ἐντύπωσιν εἰς τὰς ἀκοάς· τὸ οἰκοδόμημα ὅθεν τοῦ πρώτου ἐπιχειρήματος ἐθεμελιώθη ἐπὶ τῆς ἄμμου καὶ ὡς τοιοῦτον πίπτει πρὶν ἢ τεθῇ εἰς αὐτὸ ἡ ἐπιστέγασις.

Τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα τοῦ προλαλήσαντος εἶναι ὅτι ἡ εἰς τὴν ἔκθεσιν φράσις « ἀδικαιολόγητος ἐλάττωσις » εἶναι φόρι-

στος, καὶ ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ὤφειλε νὰ φέρῃ ἀποδείξεις πραγματικάς· ἀπαντῶν λέγω ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν εἶναι ἐλεγκτής, οὔτε καθῆκον ἔχει νὰ κάμῃ ἐπιτροπίους αὐτοψίας, χρέος εἶχε νὰ πράξῃ μόνον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔπραξε μετὰ πολλοῦ κόπου, δηλ. νὰ καταδείξῃ τὸ ἐξαγόμενον ἐκ τῶν δημοσίων βιβλίων ποσὸν τῆς ἐλαττώσεως, τῆς περαιτέρω ἐξελέγξεως ἀνηκούσης εἰς τὸν ἁρμόδιον ὑπουργὸν ὀφείλοντα νὰ γνωρίσῃ, ἂν ἡ ἐλάττωσις δικαιολογῆται ἀποχρώντως ἢ οὔ· ὁ ἀγορεύσας ἀδικεῖ τὴν ἐπιτροπὴν, ἢ μᾶλλον ἑαυτὸν θέτων αὐτὴν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐλεγκτοῦ ἢ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, καὶ ἀπαιτῶν παρ' αὐτῆς ψηλαφητὰς ἀποδείξεις, τὰς ὁποίας οὔτε αὐτὴ οὔτε ἄλλος τις εὑρισκόμενος εἰς τὴν θέσιν της δύναται νὰ παρουσιάσῃ, δύναται π. χ. ἡ ἐπιτροπὴ νὰ φέρῃ ψηλαφητὰς ἀποδείξεις ἂν τυχὸν ἐκ συνεννοήσεως ἐσημειώθη ὁ πῆχυς τῆς τσόχας εἰς δραχ. 5 ἐνῷ ἡ ἀξία αὐτῆς εἶναι 20; δύναται ἡ ἐπιτροπὴ νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ φέρῃ ψηλαφητὰς ἀποδείξεις ἂν τυχὸν ἐκ συνεννοήσεως ἔμειναν ἐμπορεύματα πάντη ἀσημείωτα; ὄχι βέβαια· ἄρα ἡ αἴτησις τοῦ προλαλήσαντος εἶναι ἀνυπόστατος, διότι τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔπραξε, καὶ δικαίωμα δὲν ἔχει περισσότερον, οὔτε καθῆκον αὐτῆς εἶναι τὰ περαιτέρω.

Ἀποκρούω τὴν συνεχῶς καὶ μὲ σκοπὸν φερομένην ἰδέαν ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ κατακρίνει ὡς καταχραστὰς τοὺς ὑπαλλήλους· ἡ ἐπιτροπὴ θέτει εἰς εὐάρεστον θέσιν τοὺς ὑπαλλήλους ἐπαινοῦσα τοὺς καλοὺς διαχειριστάς, οἵτινες εἶναι τὸ μέγα μέρος, ἀφίνει δὲ εἰς ἀμφιβολίαν τοὺς ὀλιγωτάτους τῶν ὁποίων ἡ διαχείρησις φαίνεται ἠλαττωμένη εἰς τὰ δημόσια βιβλία, μεχρισοῦ δικαιολογήσωσιν ἀποχρώντως τὴν ἐλάττωσιν· κατηγόρους μάλιστα θεωρῶ ἐκείνους, οἵτινες θέτουν εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν θέσιν· καὶ τοὺς μὲν καὶ τοὺς δὲ, μὲ τὴν ὁποίαν ἐλαττώνουν τὸν ζῆλον αὐτῶν καὶ τὴν ἐλπίδα τῶν προσόντων ἕνεκα τῆς καλῆς διαχειρίσεώς των.

Τὸ τρίτον ἐπιχείρημα ἦτον ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ὤφειλε νὰ φέρῃ σημαντικὰς ἐλαττώσεις ἐπὶ τῶν ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου, καὶ οὐχὶ ἀνωφελεῖς ὑπολογισμοὺς καὶ ἀναλογίας· εἰς ταῦτα ἀπαντῶ· εἰς τὴν πρώτην ἀγόρευσίν μου γενομένην τὴν 25 τ. μ. φαίνονται οἱ λόγοι, οἵτινες ὑπηγόρευσαν τὴν ἐπιτροπὴν νὰ περιορισθῇ εἰς μικρὰς ἐλαττώσεις, τῶν ὁποίων ἡ ἐπανάληψις εἶναι περιττὴ ἤδη· πρὸς χάριν ὅμως τοῦ ὁμιλήσαντος προσθέτω τὰ ἑπόμενα α') ἐὰν εἰλικρινῶς ἔχῃ διάθεσιν καὶ ἐπιθυμῇ νὰ γίνωσιν ἐλαττώσεις, ἰδοὺ κατὰ τὴν παροιμίαν ἡ ὁδὸς ἰδοὺ καὶ τὸ πήδημα· ἡ παραδοχὴ τῶν εἰς τὴν ἔκθεσιν

ὑπαρχουσῶν μικρῶν ἐλαττώσεων θέλει ἀποδείξει τὴν καλὴν διάθεσιν διὰ τὰ πλείονα· β) ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς οὐδεὶς τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν δεσμεύεται νὰ προτείνῃ πλείονας ἐλαττώσεις ἐξόδων· καὶ πᾶν ὅ,τι ἄλλο νομίζει καλὸν διὰ τὸ συμφέρον τοῦ τόπου· μάλιστα εἶναι ἐπαινετὸς ἐκεῖνος, ὅστις, καίτοι μὴ ὢν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ἐπεννόησε καὶ προέτεινε συμφερώτερα πράγματα· προλαμβάνω ν' ἀπαντήσω εἰς ὅσους διανοοῦνται ἐνταῦθα ὅτι, διὰ τοῦτο διωρίσαμεν τὴν ἐπιτροπὴν ὅπως μελετήσῃ καὶ προτείνῃ ἐκείνη· εἶναι τάχα καὶ τοῦτο εἰλικρινές; λέγω ὄχι· καὶ ἀπόδειξις τῆς μὴ εἰλικρινείας ταύτης θέλει εἶσθαι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν εἰς τὴν ἔκθεσιν ὑπαρχουσῶν μικρῶν ἐλαττώσεων, καὶ γ) Ἐὰν εἰλικρινῶς ἐπιθυμῇ σημαντικὰς, ἢ καὶ μετρίας ἐλαττώσεις ἐξόδων, ἂς εὐαρεστηθῇ νὰ τὰς προτείνῃ, καὶ ἂν ὦσι βάσιμοι, δίδω ἀπὸ τοῦδε τὸν λόγον μου νὰ τὰς ὑποστηρίζω· ἀλλὰ πιστεύω τὸ ἐναντίον καὶ εἶθε νὰ φανῶ ἀπατημένος· τὰ καλὰ γίνονται διὰ τῶν ἔργων καὶ διὰ τῆς εἰλικρινείας.

Ἔρχομαι ἤδη ν' ἀπαντήσω εἰς ὀλίγα ἐκ τῶν λεχθέντων παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅστις δὲν ἤρμοζεν οὔτε ἔπρεπε νὰ ἐπαναφέρῃ τὰ λεχθέντα εἰς τὰς προλαβούσας συνεδριάσεις τῆς Γερουσίας· ἀνεσκεύασε, λέγει, τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἀπέδειξε τὴν σαθρότητά της· ἡ ἔκθεσις καὶ οἱ λόγοι ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἐμπεριέχονται εἰς τὰ πρακτικά· τὸ ἀνέφερε πάλιν καὶ ἐζήτησε τὸν χρόνον καὶ τὸ πλοῖον περὶ τῆς ζακχάρεως τοῦ τελωνείου Πατρῶν· ἐπαναλέγω καὶ ἐγὼ ἐν συντομίᾳ, ὅταν γίνωσιν αἱ δέουσαι ἐξετάσεις καὶ ἀνακρίσεις ἀπὸ τὰ ἀνήκοντα πρόσωπα, καὶ μὲ τὸν εἰλικρινῆ σκοπὸν διὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας, καὶ ἐξέλεγξιν τῶν πράξεων ἑκάστου, θέλουν παρουσιασθῇ πολλοὶ καὶ πολλὰ πράγματα, ἄνευ δὲ τούτων οὐδεὶς θέλει ἔχει τὴν ἀνοησίαν νὰ παρουσιασθῇ εἰς γνωστὰ ἀπὸ τοῦδε ἀποτελέσματα.

Πρέπει, λέγει ὁ Κ. ὑπουργὸς, ν'ἀκούῃ ὁ κόσμος τὴν ἀλήθειαν· ὁ κόσμος κύριοι δὲν βασίζεται εἰς τὰς συμπαθείας καὶ ἀντιπαθείας ἡμῶν, τὴν ἀλήθειαν γνωρίζει καλῶς νὰ τὴν διακρίνῃ καὶ ν' ἀποδώσῃ τὸ δίκαιον ὅπου ἀνήκει· ἂν δὲ σιωπᾷ ἤδη ἡ περίστασις ὑπαγορεύει τοῦτο.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν Κ. Λόντον ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀνέφερεν ὅτι ὑπάρχει διαφορὰ εἰς τὸ ἓν καντάριον ἀπὸ τὸ ἄλλο διὰ τὴν σταφίδα, καὶ ὅτι ἓν καὶ τὸ αὐτὸ φορτίον ἔχει πολλάκις μέρος ἐκ τῆς σταφίδος τῶν Πατρῶν, μέρος ἐκ Βοστίτσης, καὶ μέρος ἐκ

Κορίνθου, ὥστε δὲν δύναται νὰ διακριθῇ τὸ ἀληθὲς τοῦ ποσοῦ, κάμνει καλὰ, λέγω, ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ μὴ συγχίζῃ τόσον τὰ πράγματα πρὸς ὑπεκφυγὴν τῆς ἀληθείας· δὲν πρόκειται περὶ ὀκᾶς, ἢ λίτρας τοῦ καντάριου, ἀλλὰ περὶ φορτίων· τὸ δὲ μέρος ἐκ Πατρῶν, Βοστίτσης καὶ Κορίνθου εἶναι πάντη ἀνίσχυρον καὶ σαθρόν· ὁ Κ. Λόντος ἀνέφερεν ὅτι νὰ ἐξετασθῇ τὸ ποσὸν ὅλον τοῦ διὰ τὴν ἀλλοδαπὴν φορτίου, καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ ἐρωτηθῇ ὁ ἐν Ἀγγλίᾳ, ἢ ἀλλαχοῦ Πρέσβυς ἢ Πρόξενος περὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐκφορτώσεως εἰς τὸν τόπον ἔνθα ἐρέρθη τὸ φορτίον πρὸς ἀποβίβασιν διὰ νὰ γίνωσιν γνωσταὶ αἱ μεγάλαι κατα-χρήσεις.

Ἀνέφερεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι τὰ ἔγγραφα τῶν καταδιώξεων, τὰς ὁποίας ἔκαμε, δύνανται νὰ γεμίσωσι τὴν Αἴθουσαν ταύτην· τῇ ἀληθείᾳ εἶναι μεγίστης ἀπορίας ἄξιαι αἱ ἀντιφάσεις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ. Ἀρ'ἑνὸς λέγει καὶ ἐπαναλαμβάνει ὅτι ὅπου δὲν καταχρᾶται ὁ ὑπουργὸς, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταχρασθῶσιν καὶ οἱ ὑπάλληλοι, καὶ ἀρ'ἑτέρου λέγει ὅτι τὰ ἔγγραφα διὰ τὰς ὁποίας ἔκαμε καταδιώξεις διὰ καταχρήσεις δύνανται νὰ γεμίσουν τὴν Αἴθουσαν· εἰς τοῦτο ἂς συμβιβάσῃ αὐτὸς ἑαυτόν, ἢ ἂς ἐκλέξῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δέχεται αὐτὸς ὁ ὕιος διὰ τὸν ἑαυτόν του.

Ἀνέφερεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ἡ αὐστηρότης τῶν καταδιώξεών του διὰ τὴν δήλωσιν τῶν ζώων, καὶ αἱ πολλαὶ καταμετρήσεις ἔφερον τὸ εὐάρεστον ἀποτέλεσμα νὰ ἀναβῇ τὸ ποσὸν τοῦ φόρου εἰς δραχ. **1,300,000** ὅπου δὲν ἀνέβη πώποτε· ἀπαντῶ ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθὲς, καθότι αἱ δηλώσεις γίνονται ἀπὸ τοῦ **1847** νομίζω, καὶ ὁ φόρος ἀνέβη τὸ **1848** εἰς δραχμὰς **1,455,811**, τὸ **1849** εἰς δραχ. **1,389,417**, τὸ **1850** ἐκ τῆς φθορᾶς τοῦ ψύχους **1,108,453**, τὸ **1851** εἰς δραχ. **1,093,046** καὶ τὸ **1852** εἰς **1,270,176**· ἄρα ἐλανθάσθη ὁ Κ. ὑπουργὸς διὰ τὴν αὐστηρότητά του. Περὶ δὲ τοῦ ἀκηλιδώτου τὸ ὁποῖον ἀπέδωσε κατ' ἐξοχὴν εἰς πολλὰ στενὰ ὅρια, ἂς ἀφήσωμεν εἰς τὸν καιρὸν τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας.

Ἐπομένως παρελθούσης τῆς ὥρας ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν Συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ. Οἱ Γραμματεῖς

Β. Χρηστακόπουλος.

Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 9 Ἰουνίου 1853 Ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου κωλυομένου, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν Γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ι. Οἰκονόμου ἀντὶ τοῦ Κ. Δ. Χατζίσκου ἀπόντος, ἐπῆρξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν· Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1853, ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἑξῆς.

Τὸ καθῆκον τῆς τιμῆς πρὸς ἐμαυτόν, τοὺς προκατόχους μου, καὶ τὸ Ὑπουργεῖον, τοῦ ὁποίου ἀπαρτίζω μέλος, μὲ δίδει δικαίωμα νὰ ἐπιφέρω ὀλίγας τινὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς.

Τὰ ὑπ' ἀριθ. 19, 20, 21 καὶ 23 κεφάλαια τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἅτινα ἀναφέρονται εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἐν τῷ Α παραγράφῳ τοῦ ἀφορῶντος τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν τμήματος, κανονίζουσιν ἅπαντα ἐκτὸς τοῦ τελευταίου διαφόρους μισθοδοσίας· ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἴπω ὅτι οὐδεμία κατάχρησις ἐλάμβανε χώραν, καὶ ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀποδοθῇ ὀλιγωρία τις εἰς τοὺς προκατόχους μου πρὸς τὴν ἐνέργειαν τοιούτων καταχρήσεων, διότι τοιαῦται δὲν ἠδύναντο νὰ γενῶσιν ἐπὶ κεφαλαίων μάλιστα ἀφορώντων μισθοδοσίας πληρωτέας εἰς ὡρισμένα πρόσωπα.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 23 κεφάλαιον κανονίζει τὰ ἔκτακτα ἔξοδα τοῦ ὑπουργείου, ἅτινα ἀναβαίνουσιν εἰς δραχ. 20,000· ἐὰν λάβητε ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐκ τῶν ἐκτάκτων τούτων ἐξόδων ἐδαπανήθησαν κατὰ μὲν τὸ 1850 δραχ. 9352, κατὰ δὲ τὸ 1851 δραχ. 9,900 θέλετε πεισθῆν ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου οὐδεμία κατάχρησις ἐλαβε χώραν, διότι καὶ τὸ ποσὸν τούτου εἶναι μικρὸν καὶ αἱ δαπάναι ἐγένοντο κατὰ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐπῆλθον ἐλαττώσεις δαπανῶν, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐγένετο κύζησις τοῦ στρατοῦ, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι ταῦτα πάντα προῆλθον ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νέων ὀργανικῶν νόμων τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, τοὺς ὁποίους ἐψηφίσαν τὰ νομοθετικὰ σώματα, καὶ οὐχὶ ἀπὸ τὴν καταστολὴν ἢ περιστο-

λὴν καταχρήσεων, αἵτινες δὲν ἠδύναντο νὰ λάβωσιν χώραν διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους προεῖπον.

Πρὸς τιμὴν δὲ ὅλων τῶν μελῶν τοῦ ὑπουργείου προσθέτω ὅτι εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων μας δύω ὅρους εἴθεμεν, τὴν βελτίωσιν τῆς ὑπηρεσίας καὶ τὴν ἐλάττωσιν τῶν δαπανῶν ὅλων τῶν κλάδων· ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ πιστεύσωμεν ὅτι μέχρι τοῦδε ἐξεπληρώσαμεν πιστῶς ἀμφοτέρους τοὺς ὅρους τούτους, καὶ ὅτι ἠδυνήθημεν ἀπέναντι τοιούτων καὶ τοσούτων δυσχερῶν περιστάσεων νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ σκοπούμενον· πεπείσμεθα δὲ ὅτι καὶ εἰς τὸ μέλλον ἡ Κυβέρνησις θέλει φροντίσει μὲ τὴν αὐτὴν προσπάθειαν νὰ φέρῃ τὰς δυνατὰς βελτιώσεις εἰς τὴν ὑπηρεσίαν παντὸς κλάδου.

Ἐπομένως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ἐπῆνεγκεν· οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἔχομεν νὰ ἐπιφέρωμεν ἐπὶ τῆς ὁμιλίας τοῦ προλαλήσαντος Κ. ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, διότι αἱ ἰδέαι τὰς ὁποίας ἐξέφρασε συμφωνοῦσι πληρέστατα μὲ τὴν σκέψιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις ἄλλο τι δὲν λέγει, εἰμὴ ὅτι διὰ τῆς ἐφαρμογῆς καταλληλοτέρου ὀργανισμοῦ ἐξεπληρώθη ἡ εὐχὴ τοῦ σώματος, τουτέστιν ὅτι ἐγένοντο ἐλαττώσεις δαπανῶν, αἵτινες ἐχρησίμευσαν εἰς τὴν ἀπάντησιν τοῦ στρατοῦ.

Ἐλθὼν ἔπειτα εἰς τὸ βῆμα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλ. καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἔλεξε τάδε.

Οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι τὸ σπουδαιότερον ἔργον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων εἶναι ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους. Τὸ ἔργον τοῦτο ὡς τοιοῦτον θεωρήσασα ἡ Κυβέρνησις ἔσπευσε νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν Βουλὴν ἐγκαίρως τὸν διὰ τὸ ε. ε. 1853 προϋπολογισμὸν συνωδευμένον μὲ τὰ ἀνήκοντα ἐπεξηγηματικὰ ῥοῦλλα, καὶ μὲ μίαν γενικὴν ἔκθεσιν παριστάνουσαν τὰς ἰδέας τὰς ὁποίας ἔχει τὸ ὑπουργεῖον περὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Κράτους. Τὸν προϋπολογισμὸν τοῦτον οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους καὶ ἐξετίμησαν καὶ ἐπεψήφισαν ἐγκαίρως· ἡ δὲ Κυβέρνησις ἔσπευσε νὰ εἰσαγάγῃ αὐτὸν κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον εἰς τὸ σῶμα τῆς Γερουσίας.

Ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ ἐνεργήθησαν ὅλαι αἱ διατυπώσεις τοῦ κανονισμοῦ ἀνεγνώσθη τελευταίαν ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ μὲν προϋπολογισμὸς ἔχει καλῶς, ἡ δὲ ἔκθεσις ἤτοι ἡ διάνοια καὶ αἱ σκέψεις τοῦ ὑπουργείου εἰσὶν ἐσφαλμέναι· ἐνταῦθα ἡ ἐπιτροπὴ θεωρήσασα τὴν ὑπουργικὴν ἔκθεσιν ὡς μόνον ἔργον τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ

εἶπω, ὑπέπεσεν εἰς λάθος, ἐν ᾧ εἶναι ἔργον ὁλοκλήρου τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς τρία παρατηροῦνται ἀ) κατάχρησις ἐκ μέρους τῶν ὑπαλλήλων β') ψευδὴς ἔκθεσις τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Κράτους καὶ γ') μία αὐτόματος ἐνέργεια κυβερνᾷ τὸν τόπον.

Κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν συζητήσεων ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐξέθηκε διὰ πραγμάτων καὶ ἰσχυρῶν ἀποδείξεων ὅτι τὸ αὐτόματον δὲν διέπει τὸν τόπον, ὅτι αἱ καταχρήσεις περιεστάλησαν ἐπαισθητῶς τῶν καταχραστῶν καταδιωκομένων καὶ τιμωρουμένων αὐστηρῶς· καὶ ὅτι κατὰ τὰ **1851** καὶ **1852** ἐπῆλθον καταπληκτικὰ συμβάματα, ἅτινα ἐπηρέασαν τὰ δημόσια ἔσοδα. Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὁμιλίας τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἐλάλησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας μὲ πολλὴν ὀργήν, ἀλλὰ κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος ἦλθεν εἰς προσωπικότητας· μετ' αὐτὸν ὡμίλησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος, ὁ ὁποῖος ἦλθεν ἐπίσης εἰς προσωπικότητας· ἐπὶ τέλους ἐλάλησεν ὁ Κ. Ψύλλας· ὁ πολυμαθὴς οὗτος Γερουσιαστὴς ἤθέλησε νὰ διδάξῃ καὶ ὑμᾶς τοὺς συναδέλφους του καὶ τὴν Κυβέρνησιν ἀρχάς τινας Συνταγματικὰς ὠφελίμους, εἶπεν ὅτι ἡ ἄγκυρα τῶν ἐλευθεριῶν εἶναι ἡ ἀντιπολίτευσις, παρεξήγησε δὲ μίαν φράσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν περὶ λιτότητος, καὶ πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ λόγου του ἀνέφερεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς συζητήσεως ἀλογοθέατρα καὶ Μαϊμίδες· ἐνασχολούμενοι εἰς τοιαῦτα ζητήματα ἀπέναντι τοιούτων καὶ τοσούτων σοβαρῶν ἐξωτερικῶν περιστάσεων ματαιοπονοῦμεν καὶ φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ περιορισθῶμεν εἰς μόνην τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, διότι πᾶσα συζήτησις περὶ ἰδεῶν εἶναι ματαία. Δὲν θέλω λοιπὸν ἀπαντήσει οὔτε εἰς τὴν ὁμιλίαν τοῦ Κ. Μαγγίνα οὔτε εἰς ἐκείνας τοῦ Κ. Λόντου καὶ Ψύλλα, ἀλλὰ θέλω περιορισθῆ εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ὑπολογισμῶν καὶ ἰδεῶν τῆς ἐπιτροπῆς. Ἄρχομαι δ'ἐν ἀπὸ τῆς παρατηρήσεως ὅτι τὰ συμβάματα δὲν ἦσαν τοσοῦτον καταπληκτικὰ καὶ ἀνακαλῶ εἰς τὴν μνήμην σας ταῦτα· ὁ δριμὺς χειμὼν τοῦ **1850** κατέστρεψεν ἀφ'ἑνὸς τοὺς ἐλαιῶνας καὶ διάφορα ὀπωροφόρα δένδρα, καὶ ἀφ'ἑτέρου τὴν κτηνοτροφίαν· τὸ σύμβαμα ἄρα τοῦτο ὑπῆρχε λίαν καταπληκτικόν· τὸ **1851** ὑπῆρξεν ἔλλειψις σιτηρῶν καὶ κατὰ συνέπειαν συνέβη σιτοδεία εἰς τὸν τόπον· ὥστε ἱκανὰ κεφάλαια ἐξῆλθον τοῦ Κράτους διὰ τὴν ἀγορὰν ξένων καρπῶν, διὸ καὶ τὰ σώματα ἐψήφισαν νόμον χορηγοῦντα βοηθείας εἰς ἐκείνας τῶν ἐπαρχιῶν, αἵτινες εὑρίσκοντο στερούμεναι καὶ αὐτῶν τῶν πρὸς

ζωοτροφίαν ἀπαιτουμένων· καὶ τὸ σύμβαμα ὅθεν τοῦτο ὑπῆρξε καταπληκτικώτερον παντὸς ἄλλου τοιούτου.

Εἰς τοιαύτην ἀχρηματίαν καὶ λυπηρὰν κατάστασιν εὑρισκόμενοι οἱ λαοὶ ἠδύναντο νὰ ἐκπληρώσωσι τὰς ἀνάγκας των πληρώνοντες τὰ σιτηρὰ καὶ προμηθευόμενοι τὰ ἐνδύματά των ὡς καὶ πρότερον; ὄχι βέβαια, καὶ τὸ τοιοῦτον ἔχει ἄμεσον ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῶν τελωνιακῶν εἰσπράξεων· ἐνταῦθα γεννᾶται μία ἄλλη ἰδέα· ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς αἱ τελωνιακαὶ εἰσπράξεις τῶν τριῶν παρελθόντων ἐτῶν **1850, 1851** καὶ **1852** ηὔξησαν, ἡ αὔξησις αὕτη δὲν συμβιβάζεται πρὸς τὴν ἐξηγουμένην ἐλάττωσιν τοῦ ἐμπορίου, ἀλλ' ἡ ἐλάττωσις αὕτη δὲν προέρχεται ἐκ τῶν καταχρήσεων, αἱ ὁποῖαι ἂν ἐλάμβανον χώραν ἠθελον φέρει μέγιστον ἔλλειμμα κατὰ τὸν μέσον ὅρον τῆς ἐπιτροπῆς· ἡ ἀδικαιολόγητος ἐλάττωσις προῆλθε, λέγει ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς, ἀπὸ τὰς καταχρήσεις· ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι ἦσαν καὶ πρότερον καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ἐπιφυλαχθῶσιν, ὥστε νὰ καταχρασθῶσι τῆς ὑπηρεσίας των ἤδη κατ' αὐτὸ τὸ δυστυχὲς ἔτος.

Μεταβαίνω ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ αὐτομάτου· κατ' ἐμὲ ἡ φράσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐννοεῖ ὅτι ἡ τύχη, ἡ φύσις ἔφερε τὰ πράγματά μας εἰς αὐτὴν οἵαν εὑρίσκονται κατάστασιν χωρὶς νὰ ἐργάζωνται ἄνθρωποι, καὶ ἡ Κυβέρνησις λογίζεται ἀπρονόητος· τὸ τοιοῦτον δὲν παραδέχομαι καὶ ἔρχομαι νὰ σᾶς ἀποδείξω τοῦτο μὲ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους λόγους τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις δὲν ἐξέτασε μὲν καλῶς τὸ πρᾶγμα, ἀποδεικνύει δὲ ὅτι διὰ τῆς Κυβερνητικῆς προνοίας ἔρθασαν τὰ πράγματα εἰς τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα.

Ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς λέγει ὅτι κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη ἐκ τῆς φορολογίας τῶν ἀμπέλων ἔχομεν αὔξησιν ἐκ δραχ. **270,000**· μέχρι τοῦ **1851** αἱ ἄμπελοι διηροῦντο εἰς ἓξ τάξεις· κατὰ δὲ τὸ **1852** ἡ ἕκτη τάξις διὰ τοῦ εἰσαχθέντος νέου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων Νόμου ἐπιψηφισθέντος ὑπό τε τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας κατηργήθη καὶ ἐκ τῆς καταργήσεως ταύτης προῆλθε περίσσευμα ἐκ δραχ. **40,000**, ἑπομένως ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς μέχρι τοῦδε καταμετρήσεως τῶν ἀμπέλων εἰς ἑπτὰ ἐπαρχίας κατὰ τὴν ὁμιλίαν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν τὸ περίσσευμα ηὔξησεν μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχ. **270,000**, ὥστε ἡ αὔξησις αὕτη δὲν προῆλθεν ἐκ τοῦ αὐτομάτου, ἀλλὰ διὰ τῆς Κυβερνητικῆς προνοίας, ἥτις δὲν πηγάζει ἐκ μόνης τῆς Κυβερνήσεως ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων

ἄτινα συμπράττουν εἰς τὴν καταρτισιν τοῦ Νόμου· κατόπιν ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς λέγει ὅτι ἐκ τῶν Τελωνιακῶν εἰσπράξεων ἔχομεν αὔξησιν ἐκ δραχ. 252,907· ἀπέναντι τοιούτων συμβαμάτων οὐδεμίαν αὔξησιν ἠδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν· μία δὲ ἀκριβὴς ἐνέργεια τοῦ ὑπουργείου ἔφερεν αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα· ἐκ τούτου ἀποδεικνύεται ὅτι ὄχι μόνον κατάχρησις δὲν ἐγένετο ἐκ μέρους τῶν ὑπαλλήλων ἀλλὰ καὶ μεγίστη προσπάθεια κατεβλήθη διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα, ὥστε καὶ ἐνταῦθα δὲν ὑφίσταται τὸ αὐτόματον·

Ἀκολούθως ἡ ἐπιτροπὴ λέγει εἰς τὴν ἔκθεσίν της ὅτι ἐκ τῆς ὡρολογίας τῶν κήπων, περιβολίων, καπνῶν καὶ βαμβακαίων ἔχομεν αὔξησιν ἐκ δραχ. 84767.

Οἱ ἐπὶ τῶν εἰδῶν τούτων φόροι καθὼ γνωρίζετε, διετίθεντο πρότερον κατ' ἐκτίμησιν· ὁ κατακρινόμενος ἤδη ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν παρέστησε διὰ τοῦ κατὰ τὸ 1852 εἰσαχθέντος νέου νόμου ὅτι εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν προϊόντων τούτων γίνονται καταχρήσεις καὶ ὅτι συμφερωτέρα εἶναι ἡ ἐνοικίασις αὐτῶν ἣν παρεδέχθησαν καὶ τὰ νομοθετικὰ σώματα· ἐξάγεται οὖθεν ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἡ Κυβερνητικὴ αὕτη πρόνοια, τῆς ὁποίας μετέχουσι καὶ τὰ σώματα, ἔφερεν αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα καὶ οὐχὶ τὸ αὐτόματον. Προχωροῦσα ἡ ἐπιτροπὴ λέγει εἰς τὴν ἔκθεσίν της ὅτι ἐκ τοῦ εἰσοδήματος τῆς μετάξης ἔχομεν αὔξησιν δραχμῶν **33704**, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα οἱ ἀνωτέρω λόγοι τῆς Κυβερνητικῆς προνοίας ἔφεραν αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα καὶ οὐχὶ τὸ αὐτόματον.

Ἡ ἐπιτροπὴ ὡς πρὸς τὸ εἰσόδημα τῆς σμύριδος λέγει εἰς τὴν ἔκθεσίν της ὅτι τὸ εἰσόδημα τοῦ ὀρυκτοῦ τούτου κατὰ τὰ ἔτη **1848** καὶ **1849** ἦτο μηδέν, κατὰ τὸ ἔτος **1850** ἀνέβη εἰς δραχ. **393460**, κατὰ τὸ **1851** μηδὲν καὶ κατὰ τὸ **1852** εἰς δραχ. **440400**· ἡ Κυβέρνησις θεωρήσασα τὴν κατάστασιν ταύτην τοῦ πολυτίμου τούτου ὀρυκτοῦ, καὶ σκεφθεῖσα ὅτι δὲν πρέπει νὰ μένῃ εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν ἔφερεν ἐνώπιον τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων νόμον κανονίζοντα τὴν πολυετῶς ἢ μονοετῶς ἐνοικίασιν αὐτοῦ δι' ἧς ἐξησφαλίσθη εἰς τὸ δημόσιον εἰς σταθερὸς πόρος ἐκ δραχ. **440,000** κατ' ἔτος, ὥστε ἡ ἀνωτέρω Κυβερνητικὴ πρόνοια ἔφερεν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο καὶ οὐχὶ τὸ αὐτόματον.

Ἐνταῦθα ἂς μὲ συγχωρήσῃ ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας νὰ τῷ κάμω μίαν παρατήρησιν δι' ἓν λάθος τὸ ὁποῖον εἰς τὴν προχθεσινὴν ὁμιλίαν του ἔκαμε· εἶπεν, ἂς ἐπιφυλαχθῶμεν νὰ ἰδωμεν τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐνοικιάσεως τοῦ ὀρυκτοῦ τῆς σμύρι-

δος, ἄτινα κατ' αὐτὸν δὲν θέλουν εἶσθαι εὐάρεστα· καὶ προσεθηκεν, ἂς εὐχαριστήσωμεν μάλιστα τὸν Ἄγγλον πλειοδότην ὁ ὁποῖος ἔδοσεν οἰκοθεν δύο δραχμὰς περισσότερον κατὰ τὴν ἐπομένην τῆς δημοπρασίας ἡμέραν. Δὲν πρόκειται ἤδη περί τινος τελώνου ἀλλὰ περὶ αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις διὰ τῆς φράσεως ταύτης κατηγορεῖται καὶ προσβάλλεται, καὶ εἶναι ἄτοπον νὰ φέρωνται ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου τοιαῦται προσβολαί, αἵτινες δὲν φέρουν τιμὴν καὶ εἰς αὐτὸ τὸ Σῶμα, διὸ καὶ ἤθελον παρακαλέσει τὸν Κ. Γερουσιαστὴν νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν φράσιν ταύτην.

Γνωρίζω ὅτι δὲν εἶμαι ἁρμόδιος νὰ ἐξετάσω ἕνα πρὸς ἕνα τοὺς οἰκονομικοὺς κλάδους· ὁ Κ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν σᾶς ἐξέθεσεν ἀρκετὰ ἐπὶ τῇ βάσει ἰσχυρῶν καὶ ἀκαταμαχήτων ἐπιχειρημάτων· παρατηρῶ μόνον ὅτι αἱ προσωπικότητες εἶναι ἀλλότρια τῶν ἐμβριθῶν σκέψεων καὶ σοβαρῶν συζητήσεων τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων, ὅτι τοιαῦται δὲν φέρουσι τιμὴν εἰς τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας, καὶ ὅτι πρέπει νὰ παυσῃ ἡ ἐξακολούθησις αὐτῶν ὡς ἄτοπος· ἡ Γερουσία ἔχει ὑπ' ὄψιν της τὸν προϋπολογισμόν, μίαν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ μίαν τοῦ ὑπουργείου καὶ μένει νὰ φέρῃ τὴν ἀπόφασίν της περὶ τοῦ ποίαν τῶν δύω παραδέχεται.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας προσέθηκε τὰ ἑξῆς, ὁ προλαλήσας ὑπουργὸς θέλων νὰ περιορίσῃ τὸ ἀντικείμενον τοῦ λόγου του ἐντὸς τοῦ ὅρου τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἐξέτεινεν αὐτὸ περισσότερον, τουτέστι δὲν ἠδυνήθη νὰ συμβιβασθῇ μὲ τὸν ἑαυτόν του· εἶπεν ὅτι οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους ἐπεψήφισαν τὸν προϋπολογισμὸν ἐγκαίρως· ἐρωτῶ τί ἐννοεῖ μὲ τοῦτο; ἂν νομίζῃ ὅτι ἐπαινεῖ τὴν Βουλήν, τὸ τοιοῦτον δὲν ἐξάγεται ἐκ τῆς ὁμιλίας του· ἂν δὲ ὀρονῇ ὅτι ἡ Γερουσία ἐξῆλθε τῶν καθηκόντων της, ἁμαρτάνει· εἶπεν ὅτι ἡ ὑπουργικὴ ἔκθεσις εἶναι ἔργον ὁλοκλήρου τοῦ ὑπουργείου. Τοῦτο οὐδεὶς ἠρνήθη· τὴν ἔκθεσιν ταύτην ἔχοντες ὑπ' ὄψιν εἰς αὐτὴν ἀπαντῶμεν· εἶπεν ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐξέφρασεν ὅτι οἱ ὑπάλληλοι καταχρῶνται· παρατηρῶ ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ εἰς κανὲν μέρος τῆς ἐκθέσεώς της δὲν ἐξέφρασε τοιοῦτόν τι, αὐτὴ ἐπ' ἐναντίας ἐπαινεῖ αὐτοὺς ἀποδίδουσα εἰς τὰς προσπαθείας των περισσοτέρων αὔξησιν τῶν εἰσπράξεων καὶ ἀφίνει εἰς ἀμφιβολίαν ἑπτὰ μόνον τελώνας μεχρισοῦ δικαιολογήσωσι τὴν ἐλάττωσιν τῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν των τελωνείων· διὰ νὰ λείψῃς τὰ μεγάλον πάσα ἐπερώτησις καὶ ἐπανάληψις ἰδοὺ ἐκφράζω πανδήμως

ὅλον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐννόησε καὶ ἐννοεῖ ἡ ἐπιτροπὴ, κανένα δὲν κατηγόρησεν ὁριστικῶς, οὐδὲ καταγγέλλει, ἀλλ' ἀναφέρει μόνην τὴν φαινομένην ἐλάττωσιν, ἥτις ἐξάγεται ἀπὸ τὰ δημόσια βιβλία, καὶ ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς ἂς ἐξετάσῃ· ἐπειδὴ ὅμως προεκλήθημεν νὰ ἀναφέρωμεν πράγματα, ἀνεφέραμεν ὅσα ἐμάθαμεν καὶ ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς ἂς ἐξετάσῃ κατὰ πόσον ἔχονται ἀληθείας· εἶπε καὶ ἐπανέλαβε τρὶς ὅτι τὸ αὐτόματον δὲν διέπει τὰ πράγματα τοῦ τόπου. Τὸ αὐτόματον δὲν ἐκτείνεται κατὰ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς εἰμὴ εἰς τὰ προϊόντα τῆς γῆς, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν δύναται νὰ εἴπῃ τις ὅτι ὑπάρχει κυβερνητικὴ πρόνοια εἴτε κατὰ τὴν εὐφορίαν εἴτε κατὰ τὴν ἀφορίαν αὐτῶν, εἶπεν ὅτι ὀλίγα ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀνεσκεύασα, ἐνῷ ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἐξέθηκεν ὅτι οὐδὲν τῶν ἐπιχειρημάτων του ἀνῄρεσα. Παρατηρῶ καὶ ἤδη ὅτι ὅλα τὰ λεχθέντα παρ' ἐμοῦ καὶ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὑπάρχουσι γεγραμμένα εἰς τὰ πρακτικὰ, καὶ ἕκαστος δύναται νὰ ἀναγνώσῃ ταῦτα καὶ κρίνῃ περὶ αὐτῶν.

Ἐπέφερεν ἀκολούθως ὅτι ἐξῆλθομεν εἰς προσωπικότητας· ἀλλ' ὁ προκαλέσας τὰς προσωπικότητας εἶναι αὐτὸς ὁ κατὰ πρώτων ἀγορεύσας Κ. ὑπουργὸς, τοῦ ὁποίου ἡ ὁμιλία γέμει προσωπικοτήτων, καὶ ἔδοσεν ἀφορμὴν εἰς μακρὰς ἀπαντήσεις καὶ ἀγορεύσεις.

Εἶπεν ὅτι κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη συνέβησαν πολλὰ ἔκτακτα καὶ καταπληκτικὰ συμβάματα· ἡ ἐπιτροπὴ οὐ μόνον ἀναφέρει τὰ συμβάματα ταῦτα εἰς τὴν ἔκθεσίν της, ἀλλὰ καὶ προσθέτει ὅτι ταῦτα ἐπηρέασαν κατά τι τὰ δημόσια ἔσοδα, ἀλλὰ τὸ ἔλλειμμα αὐτῶν ἐκάλυψαν ἄλλοι πόροι τοῦ δημοσίου τοὐτέστιν ἀνεπλήρωσεν ὅ,τι ἐσιώπησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς· ἀπηρίθμησε κατόπιν τὰς διαφόρους αὐξήσεις τῶν διαφόρων εἰσοδημάτων ἀρχόμενος ἀπὸ τῶν τελωνιακῶν εἰσπράξεων· ἡ ἐπιτροπὴ οὐδὲν ἔγκλημα ἔπραξεν εἰποῦσα ὅτι αἱ εἰσπράξεις τῶν περισσοτέρων τελωνείων παρουσιάζουν αὔξησιν ἐσόδων, αἱ δὲ τῶν ὀλιγωτέρων ἐλάττωσιν, ἐξέφρασε πᾶν ὅ,τι πραγματικῶς ὑπάρχει προσέθηκε δὲ ὅτι ἂν καὶ τῶν λοιπῶν αἱ εἰσπράξεις ἐπαρουσίαζον αὔξησιν, ἡ αὔξησις τῶν ἐσόδων ἤθελεν εἶσθαι μεγαλητέρα.

Εἶπεν ὅτι οἱ ὑπάλληλοι δὲν ἠδύναντο νὰ καταχρασθῶσιν ἤδη ὄντες τοιοῦτοι καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν, ὅτε δὲν ἐφάνησαν καταχρασταί· ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν δύναται νὰ δικαιολογήσῃ παντάπασι τὸ ἄτοπον τῆς καταχρήσεως, ἂν τυχὸν ὑπάρχῃ, καθὼς δὲν δύναται νὰ δικαιολογήσῃ φόνον τινὰ τὸν ὁποῖόν τις ἤθελε πράξει.

τὸ ἐπιχείρημα ὅτι αὐτὸν δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ ὁ αὐτουργὸς, διότι τοιοῦτον δὲν ἔπραξεν εἰς τὸ παρελθὸν· προέβη κατόπιν εἰς τὰς ἐκ τῶν ἀμπέλων εἰσπράξεις, καὶ ἀπέδοσε τὴν αὔξησιν τοῦ ἐσόδου τούτου εἰς τὴν Κυβερνητικὴν πρόνοιαν, ἀλλ' ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος δὲν δύναται νὰ ὀνομασθῇ κυβερνητικὴ πρόνοια, καὶ οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει αὕτη μὲ τὸ αὐτόματον.

Προέβη μετὰ ταῦτα εἰς τὰς ἐπὶ τῶν καπνῶν, περιβολίων, βαμβακίων εἰσπράξεις· καὶ εἶπεν ὅτι ἐγίγνοντο καταχρήσεις εἰς τὴν ἐκτίμησιν, αἵτινες προελήφθησαν διὰ τῆς ἐνοικιάσεως, τὴν ὁποίαν Κυβερνητικὴ πρόνοια προεῖδε καὶ προέτεινεν· ἀλλ' ἐνταῦθα ὁ Κ. ὑπουργὸς ὑπέπεσεν εἰς ἀντίφασιν λέγων ὅτι ἐγένοντο καταχρήσεις, ἐνῷ ὀλίγον πρότερον εἶπεν ὅτι δὲν ἐγίγνοντο τοιαῦται.

Προέβη ἀκολούθως εἰς τὰς ἐπὶ τῶν μεταξίων εἰσπράξεις· ἐνταῦθα συγχωρήσατέ μοι νὰ ἀνακαλέσω εἰς τὴν μνήμην σας πᾶν ὅ,τι ἐγὼ αὐτὸς ἐν ἀλληπρογενεστέρᾳ συνεδριάσει ἐξέφρασα· εἶπον εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν ὅτι εἶναι ἀσύμφορος ἡ εἰς τὰ τελωνεῖα φορολογία τῆς μετάξης, συμφερωτέρα δὲ ἡ ἐνοικίασις· εἰς ἀπάντησιν τούτου ἤκουσα ἐκ μέρους τοῦ Κ. ὑπουργοῦ « δὲν θέλω νὰ μὲ διδάξῃς τὰ χρέη μου » ἑπομένως δὲ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἔθετε τὴν γνώμην μου ταύτην εἰς ἐνέργειαν, ἥτις οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μὲ τὸ αὐτόματον, ὅπως ἠθέλησε νὰ δώσῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν. Ἐπὶ τέλους ἦλθεν εἰς τὴν ἐκ τοῦ ὀρυκτοῦ τῆς Σμύρνης πρόσοδον, τὴν ὁποίαν ὡσαύτως ἀπέδωκεν εἰς Κυβερνητικὴν πρόνοιαν· ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου λέγω ὅτι τὸ προϊὸν ἑνὸς τόπου τότε μόνον πωλεῖται, ὅταν εὑρῇ διεξοδόν τινα καταναλώσεως, ὡς συνέβη καὶ εἰς τὴν δεκαετῆ πώλησιν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ὀρυκτοῦ, προσέθηκε δὲ ὅτι ἐσφαλμένως ὁ Γερουσιαστὴς εἶπεν, ὅτι μετὰ τὴν γενομένην δημοπρασίαν τοῦ ὀρυκτοῦ τούτου ἐπὶ τιμῇ δραχ. 9 καὶ κατὰ τὴν ἑπομένην τῆς δημοπρασίας ἡμέραν ἐγένετο οἰκοθεν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ τελευταίου προσφέρτου Ἄγγλου προσθήκη δύω δραχμῶν παραπλέον δι' ἕκαστον καντάριον· παρατηρῶ ὅτι καθόσον ἤκουσα καὶ ἔμαθον ἡ πρώτη δημοπρασία ἐτελείωσεν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἄγγλου προσφέρτου εἰς τὴν τιμὴν τῶν δραχ. 9 καὶ τινων λεπτῶν, καὶ ὅτι τὴν ἑπομένην τῆς δημοπρασίας ἡμέραν ἐγένετο δι' ἀναφορᾶς προσθήκη δύω δραχ. περιπλέον δι' ἕκαστον καντάριον, πρὸς τίνα σκοπὸν καὶ διὰ ποῖον λόγον δὲν γνωρίζω· ὁ Κ. ὑπουργὸς ἂς ἐκφρασθῇ περὶ τούτου ἂν θέλῃ· ἐγὼ δὲ οὐδεμίαν κατηγορίαν κάμνω, εἰμὴ ἁπλῆν ἐρώτησιν.

Τελειόνων τὸν λόγον του ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν

προσθήκην ὅτι ἀρκετὴ συζήτησις ἐγένετο, καὶ πρέπει ἤδη νὰ ἐκφρασθῇ τὸ σῶμα ποίαν τῶν δύω ἐκθέσεων παραδέχεται· τὸ ζήτημα εἰς οὐδεμίαν βάσιν στηρίζεται· αἱ ἐκθέσεις συντάττονται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Κανονισμοῦ, κατὰ τὸν ὁποῖον ἄρχεται μετὰ ταῦτα ἡ συζήτησις, ἤτις διαιρεῖται εἰς δύω εἰς γενικὴν ἤτοι τῶν γενικῶν παρατηρήσεων, καὶ εἰς εἰδικὴν ἤτοι τῶν καθέκαστα. Ἡ πρώτη δηλ. ἡ τῶν γενικῶν παρατηρήσεων φωτίζει τὸ σῶμα καὶ δὲν ἔρχεται εἰς κανὲν ἀποτέλεσμα, διότι ἀφορᾷ ἀντικείμενα μυρία καὶ ζητήματα, ἅτινα οὔτε πρόκειται οὔτε δύναται νὰ λυθῶσι διὰ ψηφοφορίας, ὁρισθὲν λοιπὸν ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τεθὲν ζήτημα εἶναι ὅλως ἀσύμφωνον μὲ τὸν κανονισμὸν καὶ ἐπομένως ἀπαράδεκτον.

Ἐνταῦθα αἰτήσαντος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἵνα ἐξηγήσῃ ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς πρὸς γνῶσιν τῆς Γερουσίας, ὁποῖα σκανδαλώδη πράγματα διέτρεξαν εἰς τὴν δικαιοτὴ ἐνοικίασιν τοῦ ὀρυκτοῦ τῆς Σμύρνης, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἐξέθηκε· πολλὰ λέγονται ὅτι διέτρεξαν εἰς τὴν ἐνοικίασιν τοῦ ὀρυκτοῦ τῆς Σμύρνης· ἐνδεχόμενον νὰ μὴ εἶναι πιστευτὰ ὅλα ταῦτα, ἀλλὰ δὲν λέγονται ἐντὸς τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων. Εἷς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν εἶπεν ὅτι ἀκούονται ὡς διατρέξαντά τινα γεγονότα, ἀλλὰ δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ εἴπῃ ἢ νὰ ἐξηγήσῃ τὰ τοιαῦτα· ὁ Κ. Ὑπουργὸς ὅμως ὀφείλει νὰ κάμῃ ἀκριβῆ ἐξήγησιν τῶν διατρεξάντων διὰ νὰ ἄρῃ ἐκ μέσου πᾶσαν ἀμφιβολίαν, διότι φαίνεται τρόπον τινὰ ἀκατονόητος ἡ κατὰ τὴν ἐπομένην τῆς δημοπρασίας ἡμέραν προσθήκη ἑτέρων δύω δραχμῶν ἐκ μέρους τοῦ τελευταίου πλειοδότου, ἐνῷ κατὰ τὴν προλαβοῦσαν ἐγίνετο ἡ λῆξις αὐτῆς ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ εἰς τὴν τιμὴν τῶν δραχ. 9.

Ἐνταῦθα ὁ Κ. Ὑπουργὸς θέλει νὰ περιορίσῃ τὸν λόγον, διότι πρὸ ὀλίγου ὑπενήργησε νὰ καταγγελθῇ εἰς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν δι' ὅσα ἀπὸ τοῦ βήματος περὶ κατηχρέσεων ἐξεθέμεν· ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι ὁ βίος παντὸς δημοσίου ἀνδρὸς ὑπάγεται πάντοτε ὑπὸ τὸν δίστομον μάχαιραν τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων, ὡς ὑπάγεται καὶ ὁ βίος ἑκάστου ἀνθρώπου· ὅταν ἐγὼ γνωρίζω κατηχρωμένον ἕνα ὑπάλληλον καὶ δὲν ἔχω ψηλαφητὰς ἀποδείξεις, διότι δὲν δύναμαι νὰ τὰς ἔχω, δὲν πρέπει νὰ σιωπήσω, πρέπει νὰ δώσω νύξιν εἰς τὸν οἰκεῖον Ὑπουργὸν ἁρμόδιον ὄντα διὰ τῆς ἐξουσίας του νὰ ἀνακαλύψῃ τὴν ἀλήθειαν.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπε τὰ ἀκόλουθα.

Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι οἱ λόγοι ἐξηγοῦσι πάντοτε τὰ ἀντικείμενα,

περὶ ὧν πρόκειται· ἀλλ' ἐνίοτε ὁ τρόπος τῆς ἐκφράσεως εἶναι ἐξ γραμματικώτερος ὅλων αὐτῶν τῶν λόγων. Ὁ τρόπος τῆς ἐκφράσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα, καὶ ἐπομένως ὁ τρόπος τῆς ὁμιλίας τοῦ Κ. Ψύλλα ἔκαμεν ὑμᾶς νὰ συμπεράνητε βεβαίως ὡς εἰσχωρήσαντα πολλὰ ἀπόκρυφα εἰς τὴν ἐνοικίασιν τοῦ ὀρυκτοῦ τῆς σμύριδος· τὰ πάντα ἐπίστευον, ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἤλπιζον, ὅτι ἤθελεν ὑπάρξει τάσις ἐντὸς τοῦ Σώματος τούτου διὰ νὰ παραμορφώσῃ καὶ αὐτὰ τὰ ἱερώτερα πράγματα. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἀντικείμενον, διὰ τὸ ὁποῖον δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ καυχηθῇ, εἶναι ἡ ἐργασία ἡ ἀφορῶσα τὴν ἐνοικίασιν τοῦ ὀρυκτοῦ τῆς σμύριδος.

Πᾶσα προσπάθεια, μέγιστος ζῆλος καὶ μεγίστη πρόνοια κατεβλήθησαν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, ἐπὶ τῇ εἰσαγήσει καὶ τῇ ἐνεργείᾳ πάντοτε τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, διὰ τὴν ἐπωφελῆ ἐνοικίασιν τοῦ ὀρυκτοῦ τούτου. Τὰ πάντα ὅμως ἐνηργήθησαν ἐπὶ τῇ βάσει ἀποφάσεων τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου στηριζομένων εἰς τὰς ἐκθέσεις τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Κατὰ τὴν διακήρυξιν τῆς ἐνοικιάσεως, ἥτις ἐνωτιοποιήθη εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης κατὰ τὰς ὑπαρχούσας ἐν τῷ ὑπουργείῳ πιστοποιήσεις, αἱ προσφοραὶ ἔπρεπε νὰ δοθῶσιν ἐντὸς κεκλεισμένου φακέλλου. Δύω μόναι ἔγγραφοι προσφοραὶ ἐπαρουσιάσθησαν εἰς τὴν δημοπρασίαν, ἡ μὲν μία διὰ τὴν ἀγοράν 30,000 καντάρων κατ' ἔτος ἐπὶ τῇ τιμῇ τῶν δραχμῶν 9, ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ δύναται ὁ προσφέρτης νὰ λαμβάνῃ καὶ ἄλλας δέκα χιλιάδας καντάρων, ἐὰν θέλῃ, ἐπὶ τῇ τιμῇ τῶν δραχμῶν 8, 25/00, ἡ δὲ δευτέρα προσφορὰ διὰ τὴν ἀγορὰν 40,000 καντάρων ἐπὶ τῇ τιμῇ τῶν δραχμῶν 9 καὶ λεπ. 41 δι' ἕκαστον καντάριον. Ἀλλ' ὁ μέσος ὅρος, ὁ ὁποῖος ἦτο γνωστὸς μόνον εἰς τὸν Α. Μ. τὸν Βασιλέα καὶ εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ἦτον ἀνώτερος τῆς προσφερθείσης τιμῆς. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πρώτης ταύτης δημοπρασίας ἐφέρθη ἐνώπιον τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, πολλοὶ δὲ ἐξ ἡμῶν ἐλαυνίσθημεν εἰς τὰς πεποιθήσεις μας, ὅτι ἄλλων παρὰ τῶν Κ. Ἀμποτ δὲν εὑρίσκομεν σπουδαίων καὶ ἐπωφελῆ ἀγοραστὴν τοῦ ὀρυκτοῦ τούτου. Μετὰ πολλὰς σκέψεις καὶ σοβαρὰς πραγματεύσεις ἀπεφασίσαμεν νὰ ἀκυρώσωμεν τὴν δημοπρασίαν, ἀφοῦ διὰ τῶν προηγηθεισῶν διοικητικῶν ἐνεργειῶν ἐπείσθημεν, ὅτι ὁ προσφέρτης Ἀμποτ, ὡς ἐργολάβος καὶ τῆς Ἀσιατικῆς σμύριδος, ἦτον ἀναγκασμένος νὰ προσφέρῃ μεγαλητέραν τιμήν. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐπιτύχαμεν τὸν Κ. Ἀμποτ νὰ προσφέρῃ τὴν τιμὴν τῶν δραχμῶν 11, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἐκυρώθη ἡ πρώτη δημοπρασία, καὶ ἐγένετο δευτέρα.

Ἀλλὰ τὰ πάντα ἐνηργήθησαν συνεπείᾳ ἀποράσεων τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει Β. Διατάγματος. Εἰς τὴν δευτέραν ταύτην δημοπρασίαν παρουσιασθεὶς ἐκ νέου ὁ Κ. Ἄμποτ ηὔξησε τὴν προσφοράν του κατὰ ἓν λεπτόν, ἀναβιβάσας τὴν τιμὴν δι' ἕκαστον καντάριον εἰς δραχ. 11 καὶ 1|00. Μὴ παρουσιασθείσης δὲ ἀνωτέρας προσφορᾶς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπεβλήθη ἡ ὑπόθεσις, ἐνέκρινε *παμψηφεὶ* νὰ κατακυρωθῇ ἡ ἐνοικίασις ἐπ' ὀνόματι τοῦ Κ. Ἄμποτ, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐξεδόθη τὸ περὶ τῆς ἐγκρίσεως ταύτης ὑψ. Β. Διάταγμα. Ἐκτὸς δὲ τῆς συμφερωτάτης ταύτης τιμῆς κατωρθώθη περιπλέον νὰ συνταχθῇ μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ δημοσίου συμβόλαιον, δι' οὗ ὑποχρεοῦται ὁ Κ. Ἄμποτ νὰ καταναλίσκῃ κατὰ προτίμησιν τὸ κατ' ἔτος λαμβανόμενον ποσὸν τῆς Ἑλληνικῆς σμύριδος, καὶ μόνον ἀφοῦ καταναλώσῃ αὐτὴν νὰ δύναται νὰ πωλῇ Ἀσιατικήν. Ὅτι ἀνάγκαι τῆς βιομηχανίας ἤθελον τυχὸν ἀπαιτήσει ἐντὸς τοῦ ἔτους, καὶ τοῦτο πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ μηδενισθῇ βαθμηδὸν ἡ κατανάλωσις τῆς Ἀσιατικῆς.

Ἐξ ὅλων λοιπὸν τῶν ἐκτεθέντων ἐξάγεται, ὅτι ἡ προκειμένη ἐνοικίασις τοῦ ὀρυκτοῦ τῆς σμύριδος διεξήχθη μὲ μεγίστην περίσκεψιν, διοικητικὴν πρόνοιαν καὶ ἐπιτυχίαν, δὲν λέγω δὲ καὶ τιμιότητα, διότι τὸ προσὸν τοῦτο τῆς τιμιότητος εἶναι καὶ πρέπει νὰ ᾖναι κοινὸν καὶ εἰς τὸν ἔσχατον τῶν ἀνθρώπων. Κάνεις ἄνευ τιμῆς δὲν δύναται νὰ ζήσῃ εἰς τὴν κοινωνίαν, καὶ μ' ὅλα ταῦτα εἶναι παράδοξον νὰ βλέπῃ τις ἄνδρας καθημένους εἰς τὴν ὑψηλοτέραν περιωπὴν τῆς κοινωνίας νὰ ἔχωσι τὸ θάρρος μὲ περιρράσεις καὶ μὲ σχήματα ὅλως ἀκατάλληλα νὰ ὑπεμφαίνωσι διατεταγμοὺς ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν ὁμοτίμων των. Εἶναι τωόντι παράδοξον νὰ ἀκούῃ τις τὸν ἔντιμον Γερουσιαστὴν Κ. Ψύλλαν λέγοντα, ὅτι ἀκούσθησαν πολλὰ σκανδαλώδη κατὰ τὴν ἐνοικίασιν τῆς σμύριδος, χωρὶς ὅμως νὰ κατονομάζῃ ποῖα εἶναι αὐτὰ τὰ σκανδαλώδη ἀδόμενα. Ὁ Κ. Ψύλλας βεβαίως δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων, οἵτινες περιτρέχουσι τὰς ὁδοὺς καὶ τὰ καφφενεῖα, ὅπου λέγονται τὰ τοιαῦτα· ἂς μοὶ συγχωρήσῃ ὅμως νὰ εἴπω ἐγὼ τί ἔμαθον. Ὁ Κ. Ἄμποτ ἐμφανισθεὶς εἰς τὸν ἐνταῦθα πρέσβυν τῆς Ἀγγλίας Κ. Οὐάϊς ὡμολόγησεν ἐν πεποιθήσει, ὅτι περιελθὼν διάφορα μέρη τοῦ κόσμου οὐδαμοῦ ἀπήντησε τὴν τιμιότητα τῶν ὑπαλλήλων, ἣν εὗρεν εἰς Ἀθήνας.

Περὶ τούτου ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ τοῦ Κ. Ἄμποτ, ὁ ὁποῖος ὡς ἔντιμος Ἄγγλος εἰς πᾶσαν στιγμὴν, καὶ εἰς πάντα τόπον δύναται βεβαίως νὰ κηρύξῃ τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων μου.

Τοιαύτην αὐστηρότητα ἠθικῆς ἀπήντησεν ὁ Κ. Ἄμποτ εἰς ὅλην αὐτὸν τὴν μετὰ τῆς Κυβερνήσεως σχέσιν του, ὥστε δὲν ἐσυγχωρήθη οὐδ' εἰς τοὺς δικηγόρους τοῦ δημοσίου νὰ λάβωσι παρ' αὐτοῦ ὀβολὸν διὰ τοὺς κόπους των, μολονότι ἐδικαιοῦντο ἴσως νὰ λάβωσι παρ' αὐτοῦ νενομισμένην τινὰ ἀμοιβήν. Ὁ Κ. Ψύλλας καθαπτόμενος μὲ τρόπον, τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἀνοίκειον χαρακτῆρας ἀνεπιλήπτους εἰς ὑπόθεσιν μάλιστα, ἥτις τιμᾷ ὁλόκληρον τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἰδίως τὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἔλαβον ἄμεσον μέρος εἰς ἓν ἀποτέλεσμα ἐκ τοῦ ὁποίου ἐπροικίσθη τὸ δημόσιον μὲ ἥμισυ περίπου ἑκατομμύριον δραχ. κατ' ἔτος, ὁ Κ. Ψύλλας, λέγω, ἔλησμόνησεν, ὅτι ὄχι μόνον ἔπραξε τὴν μεγαλητέραν ἀδικίαν, ἀλλὰ περιέπεσε καὶ εἰς ἓν λάθος, τὸ ὁποῖον ἐμπορῶ νὰ εἴπω, εἶναι ἀσυγχώρητον· ὁ Κ. Ψύλλας ἔπρεπε νὰ ἐνθυμηθῇ, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ μέγας Ναπολέων, διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ ἕνα ἁπλοῦν στρατιώτην, τὸν ὁποῖον ἁπλῶς μόνον προσέβαλεν, ἠναγκάσθη νὰ τὸν ὀνομάσῃ λοχαγόν. Ἐξεύρομεν, ὅτι ὕστερον ἀπὸ αὐτὰς τὰς διασαφήσεις, εἰς τὰς ὁποίας ὅμως ἡμεῖς δὲν ἀρκούμεθα, καὶ διὰ τοῦτο θέλομεν καταθέσει εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας ὁλόκληρον τὸν φάκελλον τὸν ἀφορῶντα τὴν ὑπόθεσιν τῆς σμύριδος, διὰ νὰ πληροφορηθῇ καὶ ἡ Γερουσία καὶ ὅλος ὁ κόσμος, ὅτι εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην τὸ ὑπουργεῖον κατέβαλε καὶ ἀτρύτους κόπους, καὶ ἰδιάζοντα ζῆλον, καὶ ὅτι διὰ τῆς διοικητικῆς προνοίας *ἐπέτυχεν ἐπιτυχίαν σπανιωτάτην*, ἠξεύρομεν, λέγω, ὅτι ὕστερον ἀπὸ τὰς δοθείσας διασαφήσεις θὰ μᾶς ἀντιτάξωσι πάλιν τὸ σύνηθες καταφύγιον τῆς ἀποτυχίας τῶν αἰτιάσεων καὶ θὰ μᾶς εἴπωσι « ἐπράξετε, Κύριοι, τὸ καθῆκόν σας ». Ναί, ἔντιμοι Γερουσιασταί, ὅ,τι καλὸν καὶ ἂν πράξῃ ὁ δημόσιος ἄνθρωπος εἶναι καθῆκόν του, εἶναι ὠφέλεια, τὴν ὁποίαν ἀποδίδει εἰς τοὺς ἐντολεῖς του· ἀλλ' ἠξεύρετε, τί ἐστὶ καλὸν, καὶ πόσοι ἀγῶνες ἀπαιτοῦνται διὰ νὰ καταρτισθῇ αὐτὸ τὸ καλόν; Ἀκούσατε ποῖον ὁρισμὸν δίδει εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ καλοῦ εἷς τῶν σοφῶν προγόνων μας ὁ μέγας Πλούταρχος. « Τὸ μὲν γὰρ καλὸν ἐκ πολλῶν οἷον ἀριθμῶν εἰς ἕνα καιρὸν ἠκόντων ὑπὸ συμμετρίας τινὸς καὶ ἁρμονίας ἐπιτελεῖται· τὸ δὲ κακὸν ἐξ ἑνὸς τοῦ τυχόντος ἐλλείποντος ἢ προσόντος ἀτόπως εὐθὺς ἑτοίμην ἔχει τὴν γένεσιν ». Διὰ νὰ γίνῃ τὸ καλὸν, λέγει αὐτὸς ὁ σοφὸς τῆς ἀρχαιότητος ἠθικοδιδάσκαλος, ἀπαιτεῖται νὰ συντρέξῃ ἄπειρον πλῆθος καλῶν, ἀπαιτεῖται νὰ συνέλθωσι συγχρόνως, καὶ νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ αὐτῶν ἁρμονία καὶ συμμετρία, καθότι εὐθὺς ὁποῦ λείπει ἓν ἀπὸ ὅλα ταῦτα τὰ καλὰ, ἢ ὑπάρχει μὲν, δὲν εἶναι ὅμως εἰς τὸν τόπον του, εὐθὺς

τὸ καλὸν γίνεται κακόν. Καθῆκον καὶ ἔχει ὁ δημόσιος ἄνθρωπος νὰ πράττῃ τὸ καλόν, ἀλλὰ, διὰ νὰ καταρτισθῇ αὐτὸ τὸ καλόν, εἴδετε πόσα καλὰ ἀπαιτοῦνται, πόση προσοχὴ, πόση ἐπιμέλεια, ποῖος νοῦς, καὶ ποία πρόνοια. Λέγοντες λοιπὸν καθῆκον ὡς μὴ λησμονήσωμεν, ὅτι ἡ ἐνέργεια τοῦ καθήκοντος δὲν εἶναι ἔργον κοινὸν, δὲν εἶναι μία ἀπὸ τὰς συνήθεις πράξεις τοῦ βίου.

Ἐκτὸς τούτου ὁ αὐτὸς Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας ἐξέθηκεν, ὅτι ἐπὶ τῇ εἰσηγήσει τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐγένετο καταμήνυσις καθ' ἑνὸς Γερουσιαστοῦ, δι' ὅσα ἐλάλησε περὶ καταχρήσεων. Ἀπορῶ μεγάλως πῶς διαφεύγουσιν ἐκ τοῦ στόματος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν τοιαῦται λέξεις προσβλητικαὶ, ἀφοῦ τὸ βῆμα τοῦτο καθιερώθη διὰ νὰ λέγωνται ἀπ' αὐτοῦ τὰ πλέον ὑψηλὰ, τὰ πλέον ἠθικὰ καὶ αἱ μεγάλαι ἀλήθειαι. Ἀπορῶ δὲ τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον προκειμένου περὶ προσβολῆς ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας, δὲν ἔπρεπε ν' ἀγνοῇ ὅτι ὁ ὑπάλληλος οὗτος εἶχεν ἀρκετὴν φιλοτιμίαν νὰ ὁρκωτίσῃ καὶ οἰκοθεν περὶ τῆς ἰκανοποιήσεώς του.

Μετὰ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ἐπανέλαβεν αὖθις τὸ περὶ τῆς ἀποβιβάσεως, κατ' αὐτὸν, λάθρα σακχάρεως εἰς Πάτρας ἀντικείμενον καὶ προσέθηκε τέλος τινας ῥάσεις, αἵτινες ἀφίνουσι νέους διαπτυσμοὺς εἰς τοὺς ἀκούοντας περὶ τῆς διαγωγῆς τοῦ καταγγελλομένου ὑπαλλήλου. Διὰ νὰ ἐννοήσητε τὰς ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως ἐνεργείας τοῦ ὑπουργείου, σᾶς ἀναγινώσκω τὰς ὁποίας ἐξέδωκα ἀμέσως διαταγὰς πρὸς τὸν ἐν Πάτραις εὑρεθέντα ἐπιθεωρητὴν τῶν Ταμείων καὶ τὸν Νομάρχην Ἀχαΐας, περὶ ἐνεργείας αὐστηρῶν ἀνακρίσεων πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς πράξεως, ἐὰν τοιαύτη ἔλαβε χώραν. Κατόπιν τούτων σᾶς ἀναγινώσκω καὶ τὴν ὁποίαν ἔλαβον ἀπάντησιν ἐκ μέρους τῶν ἀνωτέρω ἀρχῶν. (Ἐνταῦθα ἀνέγνω ὁ ὑπουργὸς τὰς ὑπ' ἀριθ. 26890 καὶ 28381 δύο διαταγὰς του ἀπὸ 25 καὶ 30 Μαΐου πρὸς τὰς ῥηθείσας ἀρχὰς, τὴν ὑπ' ἀριθ. 2. καὶ ἀπὸ 4 Ἰουνίου ἔκθεσιν αὐτῶν, συνοδεύουσαν τὰς γενομένας διὰ χειραψίας ἀνακρίσεις τῶν ἀριθμῶν δώδεκα, ἤτοι τρεῖς τῶν ὑγειονομολιμενικῶν Ἀρχῶν, τρεῖς τῶν Δημοτικῶν καὶ Ἀστυνομικῶν ἀρχῶν μίαν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ καταστήματος «αἱ Πάτραι,» μίαν τοῦ ὑποδιευθυντοῦ τῆς ἐθνικῆς τραπέζης καὶ τέσσαρας τεσσάρων μεγαλεμπόρων). Τῶν ἐγγράφων τούτων ἡ περίληψις ἔχει οὕτως.

Ἀριθ. 26,890.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ

Πρὸς τὸν Ἐπιθεωρητὴν τῶν Ταμείων Κ. Α. Ἀντύπαν.

Πρό τινων στιγμῶν εἰς τῶν Γερουσιαστῶν ἐν πλήρει συνεδριάσει καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος διεβεβαίωσεν ὅτι ἀξιόπιστον ὑποκείμενον τὸν ἐπληροφόρησεν, ὅτι εἰς τὰς Πάτρας εἶχε καταπλεύσει πλοῖον μὲ διακόσια βαρέλια Ζάκχαριν (χωρὶς νὰ ἀναφέρῃ οὔτε τὴν ἐποχὴν, οὔτε τὸ ὄνομα τοῦ πλοίου) ἕκαστον τῶν ὁποίων περιεῖχε περὶ τὰς διακοσίας ὀκάδας, ὅτι ἡ Ζάκχαρις αὕτη ἐξήχθη καὶ κατηναλώθη εἰς Πάτρας χωρὶς νὰ τελωνισθῇ καὶ λάβῃ τὸ Δημόσιον τὸ νόμιμον τέλος. καὶ ὅτι ἕνεκα τούτου ἐδωρήθησαν εἰς τὸν Ἐπιστάτην τοῦ Τελωνείου δραχ. δύο χιλιάδες.

Προσκαλεῖσθε, ἅμα λάβητε τὴν παροῦσαν, νὰ συνεννοηθῆτε ἀμέσως μετὰ τοῦ Νομάρχου καὶ νὰ ἐξετάσητε μὲ ὅλους τοὺς καταλλήλους τρόπους, ἐὰν ἔλαβε χώραν τοιαύτη κατάχρησις, πότε, εἰς ποῖον πλοῖον, ἀπὸ ποῖον πλοιαρχούμενον, καὶ συνεργείᾳ ποίου, ἢ πόσων ὑπαλλήλων, καὶ ἀμέσως νὰ προσδεύσητε εἰς τακτικὰς ἀνακρίσεις, καὶ ταύτας νὰ μᾶς ὑποβάλλητε ὅσον τάχιστα.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 25 Μαΐου 1853. Ὁ Ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Υ. Γ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ κατάπλοι τῶν πλοίων καταχωροῦνται εἰς τὰ βιβλία τοῦ Ὑγειονομείου καὶ Λιμεναρχείου, καὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴν γνωρίζωσιν οἱ προϊστάμενοι αὐτῶν τὸν κατάπλουν, καὶ τὸ εἶδος τοῦ φορτίου τοῦ εἰρημένου πλοίου, θέλετε ἀρυσθῆ τῆς ἀναγκαίας πληροφορίας ἀπὸ τὰ βιβλία των, καὶ προβῆ εἰς τὰς ὁποίας θέλετε κάμει ἐν γένει ἐξετάσεις ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τῇ συμπράξει καὶ συνυπογραφῇ τοῦ Νομάρχου.

Ὁ Ὑπουργὸς
Διὰ τὴν πιστὴν ἀντιγραφήν. Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.
Ἐν Ἀθήναις, τὴν 8 Ἰουνίου 1853.
Ὁ ἐπὶ τῆς διεκπεραιώσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου.
Ἀριθ. 28,381. Π. Ἠλιόπουλος.

Πρὸς τὸν Ἐπιθεωρητὴν τῶν Ταμείων Κύριον Α. Ἀντύπαν.

Διὰ τῆς ἀπὸ 25 λήγοντος καὶ ὑπ' ἀριθ. 26,890 διαταγῆς μας προσκληθῆτε νὰ ἐνεργήσητε τὰς ἀπαιτουμένας ἀνακρίσεις

ἐφ' ὅσων ἐρρέθησαν εἰς τὴν Γερουσίαν περὶ τοῦ ὅτι εἶχε καταπλεύσει εἰς Πάτρας πλοῖον μὲ 200 βαρέλια Ζάκυναρν ἕκαστον χωρητικότητος 200 ὀκάδων, καὶ ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ζάκυνθος αὕτη κατηναλώθη εἰς Πάτρας χωρὶς νὰ τελωνισθῇ.

Σᾶς κοινοποιοῦμεν δὲ καὶ ἤδη ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως τῆς Γερουσίας ἔχον οὕτως·

« Ὅταν ἔντιμοι ἄνθρωποι βεβαιοῦσι μὲ τὸν θετικώτερον τρόπον, ὅτι ὁλόκληρον φορτίον Ζακυνάρεως ἐξ ὀκάδων 85,000 ἀπεβιβάσθη εἰς τὸ Τελωνεῖον Πατρῶν καὶ ἐν τοσούτῳ οὐδεμία ὀκᾶ φαίνεται εἰς τὰ Τελωνιακὰ βιβλία σημειωμένη, ἡ Ἐπιτροπὴ ἤθελε πράξει ἔγκλημα, ἐὰν δὲν ἀνέφερεν ὅτι ἡ ἐλάττωσις τοῦ Τελωνείου τούτου δὲν φαίνεται δικαιολογημένη. »

Ἐκ τοῦ ἀποσπάσματος βλέπετε ὅτι ἡ οὐσία τῆς κατηγορίας δὲν ἐλλάζει, τὸ ποσὸν δὲ μόνον φαίνεται διπλάσιον, ἐθεωρήσαμεν δὲ ἀναγκαῖον νὰ σᾶς κάμωμεν καὶ τὴν κοινοποίησιν ταύτην, διὰ νὰ ἐκτείνητε τὸν κύκλον τῶν ἐξετάσεών σας ἀδιαφόρως ἐὰν τὸ φορτίον ἦτο μικρότερον ἢ μεγαλείτερον, ἀρκεῖ νὰ ἀνακαλυφθῇ ὅτι ἐγένετο ἡ καταγγελθεῖσα κατάχρησις, θέλατε ὅθεν καταβάλλει ὁμοῦ μὲ τὸν Νομάρχην ὅλας τὰς προσπαθείας διὰ νὰ ἀνακαλύψητε τὴν κατάχρησιν, ἐὰν ἔλαβε χώραν ἀπὸ ποῖον ἢ ποίους ὑπαλλήλους, κατὰ ποῖον ὡρισμένον χρόνον καὶ ἐπὶ τίνος πλοίου.

Περιμένομεν δὲ ἐν τάχει τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἀνακρίσεών σας, αἵτινες θέλουν φέρει τὰς ἀπογραφὰς ὑμῶν τε καὶ τοῦ Νομάρχου.

Διὰ τὴν πιστὴν ἀντιγραφήν — Ὁ Ὑπουργός

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 8 Ἰουνίου 1853. — Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ὁ ἐπὶ τῆς διεκπεραιώσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου.
Ἀριθ. 2. — Π. Ηλιόπουλος.

Πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργεῖον.

Ἀπάντησις εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 26,890 ἀπὸ 25 Μαΐου διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου.

Ἐν Πάτραις, τὴν 4 Ἰουνίου 1853.

Περὶ τῶν ἐνεργηθεισῶν ἐξετάσεων ἐπὶ τῆς ἀποδοθείσης ἐν τῇ Γερουσίᾳ κατηγορίας κατὰ τοῦ Τελώνου Πατρῶν.

Ἅμα λαβόντες τὴν ἀνωτέρω σημειωθεῖσαν διαταγὴν τοῦ ὑπουργείου ἐσπεύσαμεν ἀμέσως νὰ προβῶμεν εἰς ἐγγράφους ἀνακρίσεις πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀποδοθείσης κατὰ τοῦ Τελώνου Πατρῶν πράξεως κατὰ τὴν 25 Μαΐου ε. ε. ἐν πλήρει συνεδριάσει τῆς

Γερουσίας παρ' ἑνὸς τῶν Γερουσιαστῶν ὅτι δῆθεν ἀπεβιβάσθη καὶ κατηναλώθη εἰς Πάτρας Ζακύνθιον βαρέλιον 200 χωρὶς νὰ τελωνισθῇ, καὶ ὅτι ἐθορυβήθησαν εἰς τὸν ἐπιστάτην τοῦ Τελωνείου διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην δρ. 2000.

Ἐὰν ὁ ἀποδώσας τὴν πρᾶξιν κατὰ τοῦ Τελώνου Πατρῶν Κ. Γερουσιαστὴς ἤθελεν ἀναφέρει ὡρισμένως τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἔλαβε χώραν ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ὄνομα τοῦ καμίσαντος πλοίου τὴν Ζάκυνθον, βεβαίως ἠθέλαμεν εὑρεθῆ εἰς τὴν εὐχερῆ καὶ εὐχάριστον θέσιν τοῦ ν' ἀποδείξωμεν διὰ μαθηματικῶν ἀποδείξεων, ἢ τὸ ὑπαρκτὸν, ἢ τὸ ἀνυπόστατον τῆς κατηγορίας· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐξετράπη ἀφ' ἑαυτοῦ, δὲν εἴχομεν ἄλλο μέσον καταλληλότερον πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας, εἰμὴ νὰ καταφύγωμεν καὶ ἐξετάσωμεν τὰς ὑγειονομαλιμεναρχικὰς ἀρχὰς, τὴν Δημοτικὴν καὶ Ἀστυνομικὴν ἀρχὴν, τὸν Διευθυντὴν τοῦ ἀσφαλιστικοῦ Καταστήματος « αἱ Πάτραι » τὸν ὑποδιευθυντὴν τῆς Τραπέζης, τέσσαρας ἐκ τῶν Εὐπορωτέρων, μεγαλεμπόρων, πρὸς δὲ καὶ τὰ σχετικὰ τῆς ὑπηρεσίας Βιβλία τοῦ ὑγειονομείου καὶ Τελωνείου.

Ἐκ τῶν ἐπισυναπτομένων 12 ἐξετάσεων 3 γενομένων ὑπὸ στοιχ. Α'. ἕως Ιβ'. τοῦ ὑπολιμεναρχείου Πατρῶν, τοῦ βοηθοῦ τοῦ ὑπολιμεναρχείου, τοῦ ὑγειονόμου, τοῦ Δημάρχου, τοῦ Ἀστυνόμου, τοῦ ὑπαστυνόμου, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ Καταστήματος « αἱ Πάτραι » τοῦ ὑποδιευθυντοῦ τῆς ἐνταῦθα Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ τεσσάρων μεγαλεμπόρων τῶν ΚΚ. Δ. Μαλτέζου, Ἐμμ. Γερούση, Θεοδώρου Κριεμιάδα καὶ Γεωργίου Οἰκονόμου θέλει εὐαρεστηθῆ τὸ Ὑπουργεῖον νὰ παρατηρήσῃ τρία τινά.

Α'. Ὅτι ἀφ' ὅτου ὑπάρχει ἐνταῦθα ἐπιστάτης τοῦ Τελωνείου ὁ Γ. Τοῦντας τοιοῦτον λαθρεμπόριον δὲν ἔλαβε χώραν, οὔτε ἦτο δυνατὸν νὰ λάβῃ διὰ τὰ ὑγειὼδες τοῦ ἐμπορεύματος, διὰ τὰ μέγα ποσὸν, διὰ τὸ δυσαποβίβαστον αὐτοῦ εἰς τὴν ξηρὰν καὶ δυσμετακόμιστον εἰς τὰς ἀποθήκας.

Β'. Ὅτι καὶ ἂν ὅλων τῶν ἀνωτέρω δυσκολιῶν ὑπερπηδηθεισῶν ἤθελε κατορθωθῆ τὸ λαθρεμπόριον ὑποτιθεμένης καὶ τῆς συνεννοήσεως μεταξὺ τοῦ λαθρεμπόρου καὶ τῶν Τελωνικῶν ὑπαλλήλων, πάλιν ἦτο ἀδύνατον νὰ διατηρηθῇ μία τοιαύτη πρᾶξις μυστικὴ διὰ τοὺς ὁποίους ὑποθέτουσιν ὅλοι οἱ ἐξετασθέντες λόγους, καὶ πρὸ πάντων διὰ τὰς ἰσχυρὰς καὶ ἐλλόγους παρατηρήσεις τὰς ὁποίας ἐπιφέρουν εἰς τὰ ἐξετάσεις των, πολλὰ ὀρθῶς οἱ Κ. Διευθυντὴς τοῦ ἀσφαλιστικοῦ Καταστήματος, καὶ ὑποδιευθυντὴς τῆς Τραπέζης (ὅρα καταθέσεις αὐτοῦ ὑπὸ στοιχ. 2 καὶ Θ'. καὶ

Γ'. Ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη ἡ σχηματισθεῖσα εἰς τὴν πόλιν

ταύτην περὶ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Τελωνείου, ὅτις καθ' ἡμᾶς εἶναι ὁ ἀλάνθαστος γνώμων τῆς διαγωγῆς τῶν ὑπαλλήλων, οὓς θεωρεῖ ὡς ἐκπληροῦντας τὸ καθῆκον των μὲ τιμιότητα.

Ἐπίσης ἐκ τῶν ὑπὸ στοιχ. Δ'. καὶ ΣΤ'. καταθέσεων τοῦ λιμενάρχου καὶ βοηθοῦ αὐτοῦ παρατηρεῖ τὸ Ὑπουργεῖον ὅτι κατὰ τὸ π. ε. ἀπεβιβάσθησαν πραγματικῶς ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ πλοίου ἡ φρανὴ Νιξὰν 200 βαρέλια Ζάκχαρι, ἀλλ' ἡ Ζάκχαρι αὕτη ἐτελωνίσθη ὑπ' ἀριθ. 1950 πράξεως τοῦ Τελωνείου 19 Αὐγούστου 1852 καὶ 2,266 3 Ὀκτωβρίου 1852 ὧρα ἀπόσπασμα ἐπισυνημμένον ὑπὸ στοιχ. ΙΕ'. ἐκ τῆς παραβολῆς τῶν ὑπὸ στοιχ. ΙΓ'. καὶ ΙΔ'. καταστάσεων ἐξαχθεισῶν ἐκ τῶν βιβλίων τοῦ ὑγειονομείου καὶ Τελωνίου ἐξάγεται ὅτι ὅση Ζάκχαρι εἰσήχθη εἰς Πάτρας ἐντὸς τοῦ ἔτους 1853 ὅλη ἐτελωνίσθη· τοιούτους πίνακας ἠθέλαμεν ὑποβάλει καὶ διὰ τὰ προηγούμενα ἔτη, ἐὰν δὲν ὑπῆρχον σταλμένα εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν συνέδριον τὰ βιβλία τῶν ἀνωτέρω ἀρχῶν.

Προστούτοις παρατηροῦμεν ἐπειδὴ αἱ ὑπὸ στοιχ. Α'. ἕως ΣΓ. ἐξετάσεις εἶχον ἐνεργηθῆ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. 26,890 ἀπὸ 25 Μαΐου διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου, ἤγουν ὅτι δὲν ἐτελωνισθησαν 200 βαρέλια Ζάκχαρι, χωρητικότητος ἑκαστον 200 ὀκάδων μετὰ τὴν παραλαβὴν τῆς ὑπ' ἀριθ. 28,351 ἀπὸ 30 Μαΐου διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου δι' ἧς μᾶς κοινοποιεῖ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν τῆς Γερουσίας κατὰ τὸ ὁποῖον τὸ ποσὸν τῆς μὴ τελωνισθείσης Ζακχάρεως ἀναβιβάζεται εἰς ὀκάδας 85,000 ἐθεωρήσαμεν περιττὸν ν' ἀλλοιώσωμεν τὸ θέμα τῶν ληφθεισῶν ἐξετάσεων, καθότι ἀφοῦ ἅπαξ ἀπεδείχθη ἀδύνατος ἀποβίβασις καὶ κατάχρησις 40,000 ὀκάδων, κατὰ μείζονα λόγον θεωρεῖται ἀδυνατωτέρα ἡ κατάχρησις 85 χιλιάδων ὀκάδων· δίδοντες τέλος εἰς τὴν παροῦσαν ἔκθεσίν μας προσθέτομεν ὅτι μὴ ἀρκεσθέντες εἰς τὰς ἐπισυνημμένας ἐγγράφους ἐξετάσεις, ἐνεργήσαμεν καὶ ἄλλας πλαγίας προφορικὰς εἰς διαφόρους, τὸ δ' ἐξαγόμενον αὐτῶν ὑπῆρξεν ὅτι ἡ διαγωγὴ τῶν ἐνταῦθα ἀνωτέρων Τελωνιακῶν ὑπαλλήλων εἶναι καθ' ὅλα ἀνεπίληπτος.

Ἐν Πάτραις, τὴν 4 Ἰουνίου 1853.

Εὐπειθέστατοι

Ὁ ἐπιστάτης
Λ. Ἀντύπας.

Ὁ Νομάρχης Ἀχαΐας καὶ Ἤλιδος
Α. Σ. Δανιόπουλος.

Μετὰ ταῦτα ὁ κύριος ὑπουργὸς ἐξακολούθησε λέγων. Ἐνθυμεῖσθε, Κύριοι, μὲ ποῖον στόμφον καὶ μὲ ποίαν ἔμφασιν ἦλθεν ἐνώπιόν σας ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας καὶ σᾶς εἶπεν, «ἀφοῦ ἠθέλησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ ἀναφέρωμεν πρόσωπα, ἂς ὁμιλήσωμεν»· καὶ ὕστερον ἀπὸ ἕνα πρόλογον τοσοῦτον καταπληκτικόν, τί σᾶς εἶπε, Κύριοι; ὅλοι ἐνθυμεῖσθε, ὅτι κατὰ τὴν ὁμολογίαν αὐτοῦ ἓν φορτίον σακχάρεως ἐκ 400 βαρελίων, ἑκάστου χωρητικότητος 200 ὀκάδων, ἀποβιβάσθη εἰς Πάτρας λαθραίως, χωρὶς νὰ ἀπερασθῇ εἰς τὰ κατάστιχα τοῦ τελωνείου οὐδ' ὀβολὸς λόγῳ δικαιώματος, καὶ ὅτι δι' ἀμοιβὴν τοῦ λαθρεμπορίου τούτου ὁ τελώνης ἔλαβον δῶρον δρ. 2,000.— Ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον ὥρισε τὴν πρᾶξιν ταύτην, ὀρθῶ, ὅτι ἔκαμε μεγίστην ἐντύπωσιν, καὶ ἴσως μάλιστα ἐκλόνισε τὰς πεποιθήσεις τινῶν ἐξ ὑμῶν λέγω, ἴσως ἐκλόνισεν ὑμᾶς, διότι σᾶς τὸ ὁμολογῶ, Κύριοι, ὁ αὐθεντικὸς τρόπος τοῦ λέγειν τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ ὀλίγον ἔλλειψε νὰ κλονίσῃ καὶ τὴν ἰδίαν μου πεποίθησιν, ὀλίγον ἔλλειψε νὰ πιστεύσω, ὅτι ἐπράχθη τὸ ἔγκλημα, μ' ὅλον ὅτι εἶχον ἀφορμὰς νὰ πιστεύσω, ὡς ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τῶν ὑπαλλήλων αὐτοῦ τοῦ Τελωνείου, καὶ ὡς ἐκ τῆς ἐπαγρυπνήσεως, τὴν ὁποίαν ἐξασκῶ ἐφ' ὅλων τῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων, ὅτι τοιαύτη κατάχρησις ἦτον ἀπίθανος. Εἶναι ἀληθὲς, ὅτι ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς ἔκαμε λόγον συγχρόνως καὶ περὶ ἄλλων Τελωνιακῶν ὑπαλλήλων, ἀλλ' ἐπικαλοῦμαι, Κύριοι, τὴν μαρτυρίαν σας, ἐὰν ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον ἦλθε νὰ ἀποκαλύψῃ ἐνώπιόν σας τὴν γενομένην δῆθεν εἰς Πάτρας κατάχρησιν, ἦτον τὰ σχήματα, τὰ ὁποῖα εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τούτων μετεχειρίσθη, ἐὰν τὸ σύνολον αὐτοῦ τοῦ δράματος, ὅπως ἐπλάσθη, δὲν ἦτον, Κύριοι, ἐξαιρετικῆς ἐπιτηδειότητος, καὶ, διὰ νὰ μετεχειρισθῶ τὸν ὁρᾶσιν, τὴν ὁποίαν εἰς ἄλλην περίστασιν μετεχειρίσθη πρὸς ἐμὲ ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, ἐὰν δὲν ἦταν ἐξαιρετικῆς πονηρίας, καθότι ὄχι μόνον εἰς αὐτὸ πρὸ πάντων τὸ Τελωνεῖον ὥρισε πράξεις μὲ τὸν θετικώτερον τρόπον, ἀλλ' ἐπὶ καταλήξει τῆς ἀποκαλύψεως ὡς κορωνίδα τοῦ πλάσματος σᾶς ἀνήμασε, Κύριοι, τὸν σεργενῆ τοῦ ὑπουργοῦ, τὸν ὁποῖον ἀπεκάλεσεν, ὅπως κάλλιστα ἐνθυμεῖσθε, καὶ μπαζανάκην. Ἂν δὲν εἶχε, Κύριοι, τὸν πονηρὸν σκοπὸν τοῦ νὰ σᾶς κάμῃ ἄλλην εἰσήγησιν ἂν ὄχι καθαρὰν καὶ ἄμεσον, ὅλοι ὅμως ἐννοήσατε τί ἐννοοῦσε κυρίως νὰ σᾶς ἀποκαλύψῃ μὲ τὴν καταγγελίαν τῆς ἐν Πάτραις γενομένης δῆθεν κατακρήσεως. Ἐλεύθερον εἰς τὸν ἔντιμον Γερουσιαστὴν Κ. Μαγγίναν νὰ ἔχῃ συμπαθείας ὁποίας θέλει· ἀλλ' εἶναι, ἐρωτῶ, καὶ ἐλεύ-

θερον νὰ κάμνῃ εἰσηγήσεις πονηρὰς, αἵτινες ἐκ τῶν πραγμάτων ἀποδεικνύονται ὅλως ἀνυπόστατοι; εἴμεθα καὶ ἐλεύθεροι νὰ ἐκφράζωμεν ἐνταῦθα τὰς πεποιθήσεις μας, ἀλλὰ δὲν νομίζω, ὅτι δυνάμεθα νὰ λέγωμεν ὅ,τι θέλωμεν, δυνάμεθα μόνον νὰ λέγωμεν ὅ,τι πρέπει. Τὸ ἀνεύθυνον δὲν παρεχωρήθη εἰς τοὺς νομοθέτας, εἰμὴ διὰ νὰ λέγωσι τὰς ὠφελίμους ἀληθείας διὰ νὰ διορθώνωσι τὰ κακὰ, διὰ νὰ ἐπίπτωσι κατὰ τῶν καταχρήστων, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ νὰ σύρωσιν εἰς τὸν βόρβορον τοὺς ἀθώους καὶ ἐντίμους πολίτας καὶ ὑπαλλήλους, οὐχὶ διὰ νὰ προστρίβωσι μῶμον εἰς ἁπάντας· καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ὑπαλλήλους ὀφείλεται δικαιοσύνη· ἄνευ ἀποδείξεων ἢ τοὐλάχιστον ἰσχυρῶν ἐνδείξεων, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ σύρηται καὶ διαρημίζηται ὁ ὑπάλληλος· ναὶ ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς δύναται νὰ ἀπομακρύνῃ καὶ νὰ καταστρέψῃ μίαν ἄδικον μοιρὰν καθ' ἑνὸς ὑπαλλήλου, ἀλλ' ἐὰν συμπέσῃ νὰ ἦναι ὁ ὑπουργὸς δειλὸς, νὰ ἦναι ἄτολμος, ἢ νὰ ἦναι καὶ δυσμενὴς πρὸς ἕνα ὑπάλληλον· δὲν εἶναι κίνδυνος νὰ καταστραφῇ ἡ ὑπόληψις ἑνὸς οἰκογενειάρχου, ὅταν προσβάλληται καὶ δὲν γίνηται ὑπὲρ αὐτοῦ ἡ δέουσα ὑπεράσπισις; Εἰς τὴν Ἀγγλίαν, κύριοι, αὐτὸ τὸ μέγα ἔθνος, αὐτὴν τὴν ἑστίαν τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου, ἔχει τωόντι ὁ Νομοθέτης ἀπεριόριστον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ λέγῃ ὅ,τι θέλει· ἀλλ' ἡ νομοθεσία τοῦ τόπου τούτου προνοεῖ καὶ τὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων ἡ ἐλευθερία αὕτη δὲν ἀποβαίνει ἐπιζήμιος καὶ ἐπιβλαβὴς εἰς κανένα· ἡ νομοθεσία του προβλέπει, κύριοι, τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν αἱ ἄδικοι προσβολαὶ ἱκανοποιοῦνται εἰς τὴν στιγμήν. Ἔχει τὸ προσδρεῖον τῶν Βουλῶν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ τιμωρῇ καὶ νὰ τιμωρῇ ἀπορρήτως καὶ νὰ ἱκανοποιῇ τὸν ἀδικούμενον τοιουτοτρόπως. Ἀνάγκη πᾶσα, κύριοι, νὰ ὑπάρχῃ ἐν μέσον ὁρατήριον πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ ἀδικουμένου εἴτε εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον, εἴτε εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν δικαιοδοσίαν τῶν Νομοθετικῶν σωμάτων. Ἄλλως, ἐπέρχεται ἡ ἀνάγκη, ἡ ἀπαραίτητος ἀνάγκη τοῦ νὰ καταφεύγῃ ὁ ἀδικούμενος εἰς τὸ φυσικὸν δίκαιον. Δὲν εἶναι βεβαίως ἐνταῦθα ὁ ἁρμόδιος καιρὸς διὰ νὰ ἀναπτύξῃ ἕκαστος τὰς παρατηρήσεις του ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου, εἶπον μόνον ὀλίγα, διὰ νὰ καταδείξω πόσον σκληρὸν καὶ ἄδικον εἶναι νὰ προσβάλλωνται δημοσίᾳ πρόσωπα ἔντιμα, εἴτε πολῖται εἶναι, εἴτε ὑπάλληλοι. Ἂς ἔλθωμεν ἤδη εἰς τὸ προκείμενον. Ἐκ τῆς ἀναφορᾶς τῶν ἀρχῶν τῶν Πατρῶν, τὴν ὁποίαν πρὸ ὀλίγου σᾶς ἀνέγνωσα, καὶ ἐκ τῶν δώδεκα καταθέτων μεγαλεμπόρων, δημοσίων καὶ δημοτικῶν ὑπαλλ-

ήλων, τὰς ὁποίας ἠκούσατε, ἐπείσθητε, Κύριοι, ὅτι ἡ προσαρτῆσα κατηγορία εἰς τοὺς ἐντίμους ἀνωτέρους ὑπαλλήλους τοῦ Τελωνείου Πατρῶν ὄχι μόνον δὲν ἔλαβε χώραν, ἀλλ' οὔτε ἦτον δυνατὸν νὰ γίνῃ μία τοιαύτη κατάχρησις· εἴδετε, ὅτι καὶ οἱ ἐξομολογηθέντες καὶ ἡ κοινὴ γνώμη τῆς πόλεως Πατρῶν ἀποδίδουσιν εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τούτους αὐστηρὰν τιμιότητα. Κατὰ συνέπειαν ἐπιθυμῶ, Κ. Γερουσιασταὶ, νὰ ἐκφρασθῆτε, ἐὰν θεωρῆτε ἀρκούντως καὶ ἀποχρώντως γνωμένην τὴν ἀνάκρισιν, ἢ ἐὰν θεωρῆτε ἀναγκαῖον νὰ προβῶ καὶ εἰς περαιτέρω ἀνακρίσεις, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶναι ἕτοιμος νὰ ἀκούσω καὶ νὰ ἐκτελέσω κατὰ γράμμα ὁποιανδήποτε ἄλλον τρόπον ἀνακρίσεως προτιμᾶτε. Ἐπιθυμῶ ἐκ παντὸς τρόπου νὰ καταδειχθῇ ἡ ἔντιμος διαγωγὴ τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Τελωνείου Πατρῶν· ἐπιθυμῶ νὰ πεισθῆτε καὶ ὑμεῖς καὶ ὅλον τὸ κοινὸν, ὅτι ἡ γενομένη καταγγελία περὶ πραξίσεως ἄθλων καταχρήστων ἐν Πάτραις εἶναι αὐτόχρημα πλάσμα, εἶναι καταγγελία ἀνυποστήρικτος.

Ἐνταῦθα ἀπήντησε ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ὅτι, ἐπειδὴ ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀνέφερεν εἰς τὴν ὁμιλίαν του ὅτι διέταξε τὴν ἀνάκρισιν τῆς ζαχάρεως Πατρῶν συμφώνως μὲ τὰ πρῶτα πρακτικὰ, τὰ ὁποῖα ἄρον τὰ διορθωτὰ διέταξε νέαν ἀνάκρισιν συμφώνως μὲ τὴν νέαν ταύτην διόρθωσιν, περὶ τούτου ἐπιφυλάττεται νὰ ὁμιλήσῃ ἐν καιρῷ τῷ δέοντι· ὁ δὲ γραμματεὺς Κ. Β. Χρηστακόπουλος ἐπέφερεν ὅτι τὰ πρακτικὰ ἐδιορθώθησαν κατ' αἴτησιν τοῦ ὑπουργοῦ ὅτε ἀναγινώσκοντο καὶ προσετέθησαν αἱ ἐλλείπουσαι λέξεις.

Ἀκοῦσαν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Α. Μοναρχίδης εἶπεν· εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ συζήτησις εἶναι ἐλευθέρα, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης ἀληθὲς ὅτι αὐτὴ ἔχει καὶ τὰ ὅριά της· πρὸ πολλῶν ἡμερῶν ἐλάβαμεν καὶ ἀνέγνωμεν τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἠκούσαμεν ἀλληλοδιαδόχως τὰ λεχθέντα ὑπό τε τῶν μελῶν τοῦ ὑπουργείου καὶ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ φρονῶ ὅτι ἡ Γερουσία ἀρκούντως ἐρωτίσθη, καθόσον οἱ λόγοι ἐπαναλαμβανόμενοι δὲν ἔχουσι διέξοδον· παρακαλῶ λοιπὸν, Κ. πρόεδρε, νὰ ἐρωτήσητε τὴν Γερουσίαν, ἂν παρακέκρηται νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις, ἢ μή, διὰ νὰ ἔλθωμεν κατόπιν εἰς τὸ ἄνηκον ἀποτέλεσμα ὅλης ταύτης τῆς μακρᾶς συζητήσεως.

Διεγερθείσης δὲ διχογνωμίας τῶν μὲν ζητούντων νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Γερουσία ἂν ἐρωτίσθη, τῶν δὲ ἂν ἐπεραιώθη ἡ συζήτησις· ὁ Κ. πρόεδρος ἀπεύθυνε πρὸς τὸ Σῶμα τὴν πρώτην ἐρώτησιν

ἀλλὰ πρὶν ἢ ἀπαρανθῇ τοῦτο προλαβὼν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαναρχίδης παρακατέθηκεν ἔγγραφον πρότασιν μὴ ἀναγνωσθεῖσαν.

Ἑπομένως παρελθούσης τῆς ὥρας, ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀπαγγείλας ὡς ἡμέραν συνεδριάσεως τὴν μεθαύριον ἡμέραν Πέμπτην.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Β. Χριστακόπουλος
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 14 Ἰουνίου 1853 Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παόντων 33 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Δελιγιάννης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ἰ. Οἰκονόμου, ἀντὶ τοῦ Κ. Δ. Χατζίσκου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1853, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος ἐξέθηκεν ὅτι συμφώνως μὲ τὰ ἀναγνωσθέντα πρακτικὰ ἡ προχθεσινὴ συνεδρίασις ἐτελείωσεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἂν ἡ Γερουσία ἐρωτισθῇ καὶ κατὰ συνέπειαν παραδέχεται ἢ μὴ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν παραιτέρω συζητήσεων· ἤδη δὲν μένει εἰμὴ ἡ ψηφοφορία τοῦ ζητήματος τούτου πρὸ παντὸς ἄλλου ἀντικειμένου, καὶ πρὸ πάσης ἄλλης ὁμιλίας ἢ ἀγορεύσεως.

Συνομολογῶ, εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ ἂν πρέπῃ ἢ μὴ νὰ παύσῃ ἡ παραιτέρω γενικὴ συζήτησις· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐγένοντο προσπάθειαι καὶ ἔλαβον χώραν ἐξηγήσεις δοθεῖσαι οὔτως ἢ ἄλλως ὡς πρὸς τὴν λῆξιν τῆς συζητήσεως, ἔλαβα τὸν λόγον διὰ νὰ ἐρωτήσω ἐὰν ἦναι ἐπιτετραμμένον, μετὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς Γερουσίας ὅτι ἐρωτισθῇ, νὰ προταθῇ δυνάμει τοῦ δικαιώματος τῆς προτάσεως, ἓν θέμα ὡς πόρισμα τῶν μέχρι τοῦδε ἐκτεταμένων συζητήσεων, τὸ ὁποῖον θέλει ἐκφράσει τὴν γνώμην τοῦ Σώματος ἐπὶ τῶν γεγονότων· ἐὰν τοῦτο δὲν εἶναι ἐπι-

τετραμμένον, τότε ἐγώ τε καὶ οἱ μετ' ἐμοῦ πρεσβεύοντες τὴν ἀρχὴν ταύτην θέλομεν εἰπεῖ ὅτι δὲν ἐρωτίσθημεν, καὶ παρακαλῶ τοὺς πρεσβεύοντας τὸ ἐναντίον νὰ ἐξηγηθῶσι περὶ τούτου. Εἰς τὰς συζητήσεις τοῦ ἑτέρου νομοθετικοῦ Σώματος τῆς Βουλῆς καὶ εἰς ἐκείνας διαφόρων ἄλλων ἐθνῶν τοιαύτη τάξις ἐπικρατεῖ, ὅτις εἶναι ἄμεσος καὶ φυσικὴ συνέπεια, διότι χωρεῖ ἓν πόρισμα ἢ ἀποτέλεσμα ὅλων τῶν μακρῶν συζητήσεων καὶ γεγονότων·

Ἀντιλέγων ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας, ἐν πρώταις, εἶπε, πρέπει νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ ἐπικαλεσθέντος παρ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, καὶ νὰ ἴδωμεν δι' αὐτοῦ ποῖον τῶν δύω τούτων μερῶν ἔχει τὸ δίκαιον. Ὁ Κανονισμὸς ἐν ἄρθρῳ 39 λέγει α εἰς πᾶσαν συζήτησιν ἂν ἓν τῶν μελῶν τῆς Γερουσίας ζητήσῃ τὸν λόγον περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τοῦ ζητήματος ἡ πρόθεσις νὰ ἀναβληθῇ εἰς ἄλλην συνεδρίασιν ἢ ζητήσῃ τὴν ἐπάνοδον εἰς τὸν Κανονισμόν, τὸν δὲ γνώμην αὐτοῦ ὑποστηρίζῃ καὶ δεύτερον μέλος, τὰ παρεμπίπτοντα ταῦτα ζητήματα πρέπει νὰ λυθῶσι πρὶν ἡ Γερουσία ἐπιληρθῇ ἢ ἐξακολουθήσῃ τὴν συζήτησιν τῆς κυρίας προτάσεως. » καὶ παρακατιὼν ἐν ἄρθρῳ 40 λέγει, πρὶν ὁ πρόεδρος κηρύξῃ τὸ τέλος τῆς γενικῆς συζητήσεως ἢ κλείσῃ πᾶσαν παραιτέρω συζήτησιν, λαμβάνει τὴν γνώμην τῆς Γερουσίας κλπ.

Εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν ἓν τῶν μελῶν τῆς Γερουσίας προέτεινε νὰ κλείσῃ ἡ γενικὴ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ, διότι ἀρκετὰ ἐλέχθησαν εἰς τὸ διάστημα τοσούτων ἡμερῶν· κατὰ τὸν κανονισμὸν ὁ Κ. πρόεδρος ἠρώτησε περὶ τούτου τὴν Γερουσίαν, καὶ ἐπειδὴ μέλη τινὰ αὐτῆς σιωπηλῶς ἐξέφρασαν σχεδὸν γνώμην καταφατικήν, τὸ αὐτὸ μέλος παρελθὸν κατέθεσε μίαν ἔγγραφον πρότασιν· ἐν τῷ μεταξὺ ἐγένετο θόρυβος περὶ τῆς προτάσεως ταύτης, καὶ διένεξις περὶ τοῦ ἂν πρέπῃ νὰ κλεισθῇ ἡ συζήτησις ἢ νὰ ἐξακολουθήσῃ· περὶ τούτου καὶ μόνον ἠρώτησεν ὁ Κ. πρόεδρος τὴν Γερουσίαν, ὅτε ἔλυσε τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν.

Εἰς τὸ αὐτὸ στοιχεῖον εὑρισκόμεθα καὶ σήμερον τοιοῦτον εἰς τὴν θέσιν καθ' ἣν πρόκειται καὶ πρέπει ὁ Κ. πρόεδρος νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐρώτησιν ἂν ἡ Γερουσία παραδέχηται νὰ κλείσῃ ἢ μὴ ἡ συζήτησις· ἀλλ' ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν προσέθηκεν εἰς τὴν ὁμιλίαν του, ἐὰν μετὰ τὴν καταφατικὴν ἔκφρασιν τῆς Γερουσίας μένῃ τὸ δικαίωμα τῆς προτάσεως θέματός τινος, τὸ ὁποῖον θέλει ἐκθέσει τὸ πόρισμα ἢ τὸ ἐξαγόμενον τῆς γνώμης τοῦ σώματος ἐπ' ὅλης τῆς μακρᾶς ταύτης συζητήσεως.

Παρατηρῶ ὅτι τὸ σχῆμα τοῦτο εἶναι προβύστερον, ἔπρεπε πρὶν ἡ συζητηθῇ ἡ λῆξις τῆς συζητήσεως νὰ παρουσιασθῇ ἡ πρότασις τοῦ θέματος ἢ τοῦ πορίσματος αὐτῆς· ἀφοῦ δὲ ἐσυζητήθη ἡ λῆξις, δὲν δύνατοι προθυμέρως νὰ προταθῇ ἡ εἰσαγωγὴ θέματος τοῦ πορίσματος ἢ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν συζητήσεων, καθόσον μάλιστα ὑπάρχει μία ἄλλη βάσις θέματος ἐπὶ τοῦ ὁποίου περιεστράφησαν ὅλαι αἱ μέχρι σήμερον συζητήσεις, καὶ αὕτη εἶναι ἡ ψηφοφορία τῶν νόμων περὶ τῶν εἰσόδων καὶ ἐξόδων, τίτινες εἶναι τὸ ἀντικείμενον ὅλων αὐτῶν τῶν συζητήσεως· δι' αὐτῆς ἐὰν ἡ Γερουσία παραδεχθῇ τὸν προϋπολογισμόν, ὅπως τὸ ὑπουργεῖον τὸν εἰσήγαγε, τότε συγχρόνως καὶ σιωπηλῶς θέλει παραδεχθῇ καὶ τοὺς λόγους τῶν προαγορευσάντων ὑπουργῶν μὴ παραδεχομένη ἐκείνους τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς.

Εἰ ὄντος ἔπειτα τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται εἰμὴ περὶ τοῦ ἂν χρὴ ἐπιστραμμένον μετὰ τὸ πέρας τῆς συζητήσεως νὰ προταθῇ τὸ πόρισμα ὅλων τῶν μέχρι τοῦδε μακρῶν συζητήσεων, ἕτερος τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν ἐξέθηκεν· ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐπικαλούμενος τὴν τάξιν ἠρώτησεν, ἂν μετὰ τὸ πέρας τῆς συζητήσεως δύναται νὰ προταθῇ θέμα, τὸ ὁποῖον θέλει εἶσθαι τὸ πόρισμα ὅλων τῶν μέχρι τοῦδε μακρῶν συζητήσεων εἰς ἀπάντησιν παρατηρῶ ὅτι πρὶν τοῦ ζητήματος τῆς ἀποπερατώσεως ἢ μὴ τῆς συζητήσεως, οὐδὲν ἄλλο ζήτημα μὴ προβλεπόμενον ἀπὸ τὸ ἄρθρον 26 τοῦ κανονισμοῦ δύναται νὰ εἰσχωρήσῃ· ἡ τάξις καὶ ὁ Κανονισμὸς ἀπαιτεῖ νὰ ἀποφασθῇ πρῶτον ἂν θεωρῆται εἰμὴ ἀποπερατωμένη ἡ συζήτησις, καὶ μετὰ ταῦτα ἔρχεται ἡ πρότασις τοῦ θέματος, ἥτις κατ' ἐμὲ δύναται νὰ λάβῃ χώραν, καὶ μένει εἰς τὴν Γερουσίαν νὰ παραδεχθῇ ἢ μὴ τὸ θέμα τοῦτο.

Ἤδη ἐπιλαμβανόμεθα τῆς συζητήσεως δύω ζητημάτων τοῦ μὲν περὶ τῆς κλήσεως τῶν μέχρι τοῦδε μακρῶν συζητήσεων, τοῦ δὲ περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς προτάσεως τοῦ θέματος ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ καθ' ἣν τὸ ζήτημα παρουσιάζεται σύνθετον, κατὰ τὸ ἄρθρον 26 τοῦ Κανονισμοῦ πρέπει νὰ προηγηθῇ ἡ διαίρεσις, διὰ τῆς ὁποίας πρέπει πρῶτον νὰ ἀποφασισθῇ τὸ πέρας ἢ μὴ τῆς συζητήσεως, καὶ δεύτερον ἡ παραδοχὴ ἢ μὴ τοῦ προτεινομένου θέματος.

Ἕτερος τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν ἐπήνεγκεν· ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ζητεῖ ἐκ προκαταβολῆς νὰ προδικασθῇ ζήτημα τὸ ὁποῖον εἰσέτι δὲν προετάθη· πρέπει νὰ λυθῇ πρῶτον τὸ προκείμενον ζήτημα τῆς ἀποπερατώσεως τῶν συζητήσεων

καὶ ἑπομένως ἕκαστος Γερουσιαστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς προτάσεως παντὸς ἄλλου ζητήματος· πᾶσα προηγουμένη περὶ αὐτοῦ ἐξήγησις δὲν εἶναι ἐπιστραμμένη.

Ἄλλος δέ τις ἐπέφερε. Πρόκειται ἤδη νὰ ἐρωτηθῶμεν ἂν θεωροῦμεν ἀποπερατωμένην ἢ μὴ τὴν συζήτησιν, ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀπαιτεῖ ὅπως νὰ συνθολογήσωμεν ἂν παραδεχώμεθα ἢ μὴ τὴν ὑπὸ αὐτὸν θέλει κάμει πρότασιν θέματος. Κατὰ τὸν Κανονισμὸν προηγεῖται παντὸς ἄλλου τὸ ζήτημα τῆς κλείσεως ἢ μὴ τῶν συζητήσεων, καὶ μετὰ ταῦτα ἔρχεται πᾶν ἕτερον ζήτημα.

Πρόκειται εἶπεν ἕτερος περὶ μιᾶς τάξεως ἐσωτερικῆς τοῦ Σώματος· ὁ Κανονισμὸς δὲν προβλέπει τὴν περίστασιν περὶ ἧς πρόκειται, εἰς τὴν βουλὴν ὑπάρχει Νομολογία καθ' ἣν τὸ σῶμα μετὰ τὴν συζήτησιν ἀντικειμένου τινὸς ἔρχεται εἰς μίαν γνώμην ἢ ἀπόφασιν· ἂν ὑπάρχῃ τοιαύτη Νομολογία καὶ εἰς τὰς συζητήσεις τῆς Γερουσίας ὡς νεώτερον μέλος αὐτῆς δὲν γνωρίζω καὶ παρακαλῶ τὰ παλαιότερα μέλη καὶ αὐτὰ τὰ μέλη τοῦ Γραφείου νὰ ἐκφράσθωσιν ἂν ὑπάρχῃ καθιερωμένη τοιαύτη Νομολογία, γρονῶ δὲ ὅτι ἂν ὑπάρχῃ τοιαύτη Νομολογία, πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ σήμερον, ἄλλως δὲν πρέπει νὰ καθιερωθῇ τοιαύτη ἥτις προσβάλλει καὶ καταστρέφει προηγουμένην τάξιν.

Εἰς τὰς συζητήσεις τῶν προϋπολογισμῶν, ἐξέθημεν ἄλλος, συνήθεια ἐπικράτησε νὰ λέγωνται πολλὰ ὑπὲρ καὶ κατὰ τῆς ἀρχῆς, μετὰ δὲ τὸ κλείσιμον τῆς γενικῆς συζητήσεως νὰ μὴ τίθηται τὸ παραμικρὸν θέμα, ἀλλὰ νὰ προχωρῇ ἡ Γερουσία εἰς τὴν συζήτησιν τῶν καθέκαστα· τὰς πληροφορίας ταύτας χαρηγῶ πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν εἰς ἀπάντησιν τῆς ὁποίας ἀπεύθυναν ἐρωτήσεως διὰ τῆς πρώτης σημερινῆς ὁμιλίας του.

Παραδεχόμενος τὴν πρότασιν τοῦ προλαλήσαντος, προσέθηκεν εἰς τῶν προαγορευσάντων, προσθέτω ὅτι οὐ μόνον τοιαύτη συνήθεια ἐπεκράτησεν εἰς τὰς συζητήσεις τῶν προϋπολογισμῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην συζήτησιν ἀντικειμένου τινός, μετὰ τὴν ὁποίαν ἡ Γερουσία προέρχεται πάντοτε εἰς τὴν ψηφοφορίαν τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀντικειμένου περὶ οὗ πρόκειται, διὰ τῆς ἐν τοῖς πρακτικοῖς συνήθως φρασσομένης ἐκφράσεως, « περαιωμένης κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω συζητήσεως » καὶ τῶν τοιούτων.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ταῦτα ἡ Γερουσία· ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου, ἀπεφήνατο ὅτι δὲν ἐρωτᾶται καὶ ὅτι δὲν θεωρεῖ ἀποπερατωμένην τὴν γενικὴν συζήτησιν.

Ἐπομένως ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λόντος λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἑξῆς·

Κ. Πρόεδρε καὶ Κύριοι Γερουσιασταί.

Ἄλλοι προέτειναν τὴν παῦσιν τῆς παραιτέρω συζητήσεως· ἡμεῖς δὲν ἀναντιούμεθα, διὰ νὰ ἀποδείξωμεν πασιφανέστερον τὴν διάθεσίν μας καὶ τὸν σκοπόν μας, ὅτι δὲν ἦτο διὰ τὰς περιστάσεις νὰ ῥθάσωμεν εἰς ὅ,τι ἐῤθάσαμεν· ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐν ᾧ ἐδείξαμεν ταῦτα, ἀνακαλοῦν τὴν πρότασίν των, θέλουν δηλ. πάλιν νὰ χορεύσωμεν, ἂς χορεύσωμεν (ἐνταῦθα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἠρώτησε προσποιούμενος ὅτι δὲν ἤκουσε· « τί θὰ κάμωμεν θὰ χορεύσωμεν; » ὁ δὲ λαλῶν ἀπήντησε καὶ ἐπανέλαβε τὸ ὅτι θὰ χορεύσωμεν). Εἰς τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν δύω ἐκ τῶν Κ. ὑπουργῶν κατέλαβον ἀλληλοδιαδόχως τὸ βῆμα· ὀλίγας παρατηρήσεις θέλω κάμει καὶ εἰς τοὺς δύω, διότι πάντοτε ἐσυνείθισα νὰ λέγω ὀλίγα, ἂν δὲ εἰς τὰ ὀλίγα ταῦτα περιέχωνται πολλὰ καὶ ἀληθῆ, ἢ εἰς τὰ πολλὰ παρὰ τῶν ὑπουργῶν λεχθέντα, μένει εἰς ὑμᾶς Κύριοι, καὶ εἰς τὸ κοινὸν νὰ σχηματίσητε ἀληθῆ πεποίθησιν.

Πρῶτος κατέλαβε τὸ βῆμα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργὸς, καὶ, ἐφ' ὅπον εἰς τὴν στιγμὴν ἠδυνήθην νὰ κρίνω, περιεστράφη εἰς τὸ νὰ μᾶς ῥίψῃ ἐν τῇ χριστιανικῇ του ἀγαθότητι συμβουλὰς συμβιβαστικὰς καὶ εὐαγγελικὰς, ὅτι ὄφθεν εἰς τὰς παρούσας κρισίμους περιστάσεις πρέπει νὰ ὁδηγώμεθα ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἑνώσεως, καὶ νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὸ Κύριον ἔργον μας· ἐπ' ἀληθείας εἶπον τότε ἐν ἐμαυτῷ· « ἰδοὺ ἀληθὴς χριστιανὸς· » ἀλλ' ἀφοῦ ἐσκεμμένως ἤκουσα καὶ πάλιν τὴν ἀγόρευσίν του, κατενόησα ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς καὶ τοὺς διακηρύττων τοιαύτας ἀρχὰς ἐπανῆλθεν εἰς τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον διέγραψεν ὁ συναδελφός του ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ μᾶς ὄφερε πράγματα, ἅτινα προκαλοῦσι συζητήσεις.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς ἔφερε πάλιν τὸ αὐτόματον, ἐν ᾧ ἡ ἐπιτροπὴ ἐννοεῖ καὶ ἐξήγησεν ὅτι μετεχειρίσθη τὸ αὐτόματον, ὅπως ὁ κόσμος ὅλος καὶ οἱ οἰκονομολόγοι τὸ ἐννοοῦσι· διὰ τοῦ αὐτοματόου δὲν ἤθελησε νὰ φιλονεικήσῃ τὴν ὕπαρξιν τῆς Κυβερνήσεως ἀλλ' ὅτι τὰ προϊόντα τῆς γῆς αὐξάνουσιν αὐτομάτως διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἔθνους μᾶλλον ἢ τῆς Κυβερνήσεως· εἶχε δὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι τὰ προϊόντα ηὔξησαν τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ ἔθνους, διότι εἶχεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἐπίκτασις τῶν παντὸς εἴδους φυτειῶν, ἡ ἀνάπτυξις τῆς γεωργίας, τοῦ ἐμπορίου, τῆς ναυτιλίας ἐγένετο διὰ τῆς ἀγχινοίας καὶ φιλεργείας τοῦ ἔθνους, χωρὶς νὰ λάβῃ ἐκτίνα τὰ βοηθητικὰ μέτα, τὰ ὁποῖα πᾶσα Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ χορηγῇ· δὲν ἤκουσε μεταξὺ τῶν ἀπαριθμουμένων ἔργων τῆς Κυβερνητικῆς προνοίας, ἂν ἡ Κυβέρνησις διευκόλυνε τὴν συγκοινωνίαν διὰ κατασκευῆς ὁδῶν, ἂν συνέστησε τὴν γεωργίαν δι' ἐκχερσώσεως γαιῶν, ἂν συνέστησε τραπέζας πρὸς ἐμψύχωσιν τῆς Γεωργίας καὶ Ναυτιλίας, (καὶ δὲν ἤκουσα διότι τοιαῦτα ἔργα δὲν ἔπραξεν ἡ Κυβέρνησις)· ἤκουσα ὅμως τὴν Κυβερνητικὴν πρόνοιαν στρεφομένην περὶ τὴν πληθὺν τῶν εἰσαγθέντων νομισχεδίων, ἐξ ὧν οὐδὲ ἓν κἂν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς παραγωγικὸν κοινοῦ πλούτου, διότι ἅπαντα εἶναι καθαρῶς Ταμιευτικά.

Ἀκολούθως ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν μᾶς εἶπεν ὅτι τὴν Γ. ἔκθεσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τὴν ἐθεωρήσαμεν ὡς ἔργον ἑνὸς μόνου ὑπουργοῦ· ἀλλ' ἀπαντῶ ὅτι εἰς τοιαύτην ἀπάτην δὲν περιεπέσαμεν, καθόσον θεωροῦμεν τὸ ὑπουργεῖον συνυπεύθυνον ἀλληλεγγύως διὰ πᾶσαν πρᾶξιν, μόλα ταῦτα εὐχαριστοῦμεν τὸν Κ. ὑπουργὸν, διότι καὶ ἂν ἔμεναν ἀμφιβολία τις περὶ τούτου, διεσκεδάσθη αὐτὴ κατόπιν τῆς ἐξηγήσεώς του.

Μετὰ ταῦτα δὲ ἔφερε καὶ οὗτος πάλιν τὸ ζήτημα ὅτι ὁ Λόντος καὶ ὁ Μαγγίνας ὑπέπεσαν εἰς προσωπικότητας. Μαρτύρομαι πρὸς τοῦτο τὰ πρακτικὰ τῆς Γερουσίας, ἂν ἡμεῖς ὑβρίσαμεν, διότι ἠθελήσαμεν νὰ δώσωμεν νύξιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν κατηγορήσεων καὶ καταγραστῶν, ἢ οἱ διὰ τῶν ὀργάνων των, διὰ τῶν λόγων καὶ τρόπων των ἀποκαλοῦντες ὑμᾶς συκοφάντας καὶ ὑβριστάς. Ἀλλὰ τοῦ ζητήματος τούτου δὲν ἐπιλαμβάνομαι σήμερον, διὰ νὰ μὴ δώσω ἀφορμὴν εἰς τινας νὰ εἰπωσιν ὅτι προσπαθῶ νὰ καλυφθῶ ἀπέναντι τοῦ Νόμου, ὁ ὁποῖος θέλει ἐρμηνευθῆν ἀργότερον ἀπὸ ἄλλους, ἂν ἔχωσιν συμφέρον αὐτοί τε καὶ ἡ ἐλευθερία. Ἐπιμένει ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὴν πεποίθησίν του περὶ τὴν ἀκεραιότητος τῶν ὑπαλλήλων του, ἀλλ' ἂς ἐνθυμηθῇ ὅτι τὰ αὐτὰ ἔλεγε περὶ Δοβλέτη ἄλλοτε, τὰ αὐτὰ περὶ Καλαμίδα, καὶ ὅμως ὁ Δοβλέτης γνωρίζετε ποῦ εὑρίσκεται μόλας τῆς προσπαθείας τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, λέγω δὲ προσπαθείας, διότι ἐν ᾧ ἡμεῖς δὲν εἴμεθα ὑποχρεωμένοι ἐξελέγχοντες κατηγορητὰς νὰ παρουσιάζωμεν εἰς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης μας συμβόλαια, μόλα ταῦτα ἀφοῦ παρουσιάσαμεν τοιοῦτόν τι περὶ τῶν κατηγορήσεων τοῦ Δοβλέτη, ὁ Κ. ὑπουργὸς ἠθέλησε νὰ ὑπαγάγῃ εἰς διοικητικὴν γνωμοδότησιν τὸ γνήσιον τοῦ ἐγγράφου ἐκείνου, λησμονῶν ὅτι τὸ γνήσιον ἢ πλαστὸν τῶν ἐγγράφων εἶναι ὅλως δικαστικὸν ἔργον. Καὶ σήμερον ἐπιμένει θεωρῶν τὸν Καλαμίδαν ὡς ἄμεμπτον, ὡς μηδέποτε ἐπὶ κατηγορήσει κατηγορηθέντα· καὶ ὅμως οἱ φάκελλοι καὶ τὰ γεγονότα ἀποδεικνύουν τὸ ἐναν-

τίον. Ὁ Καλαμίδας τὸν ὁποῖον λυποῦμαι, διὰνὰ μὴν εἶπω οἰκτείρω, διὰ τὴν στάσιν του, καὶ τοῦ ὁποίου καὶ ἄκων μετχειρίζομαι σήμερον τὸ ὄνομα, κατηγορήθη διὰ τὴν εἰς Καλάβρυτα διαγωγήν του, ὅτις ἐγίνετο αἰτία νὰ δώσῃ εἰς Νομάρχης τὴν παραίτησίν του, δεκτὴν γενομένην παρὰ τοῦ μακαρίτου προθυπουργοῦ Κωλέττη διὰ τὸ τραχὺ τῶν ἐκφράσεων μόνον καὶ ὄχι δι' ἄλλο τι, καθότι μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ Νομάρχου ὁ Καλαμίδας μετατέθη, ἀνάπτυσις διοικητικὴ ἐνεργήθη, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀναχρίσεως εὑρίσκεται εἰς τὰ ἀρχεῖα, πολλὰ δὲ ἔντιμα πρόσωπα γνωρίζουσι τὰ διατρέξαντα. Ὁ Καλαμίδας καὶ πάλιν παύεται διὰ τὴν γνωστὴν σας κατὰ τῶν Ψίφων διαγωγήν του Ὁ Καλαμίδας καὶ πάλιν εὑρισκόμενος εἰς ὑπηρεσίαν κατὰ τὴν Εὔβοιαν, ὅτε εἶχον τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι μέλος τοῦ ὑπουργείου ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ τῶν προθυπουργούντος, κατηγορεῖται καὶ ζητεῖται, ὡς οἱ ἄνθρωπα, ἡ εἰς δίκην εἰσαγωγή του, παύεται διὰ φιλανθρωπίαν χωρὶς νὰ παραπεριφθῇ εἰς δίκην, γίνονται, ὅσα σας προανέφερον, καὶ μόλα ταῦτα ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀπέναντι τοιούτων πραγμάτων καὶ γεγονότων ἐμμένει εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ Καλαμίδα πεποίθησίν του, καὶ διὰ συμπαθητικοῦ λόγου θέλει νὰ ἐπισύρῃ τὴν συμπάθειαν σας, συμπάθειαν τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι καὶ ἐγὼ, καὶ διὰ τοῦτο φρονῶ ὅτι ἔπρεπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀντὶ νὰ σύρῃ τὸν Καλαμίδαν εἰς ἀνωμαλίαν, νὰ τὸν χειραγωγῇ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του. Καὶ ἄλλοτε σᾶς εἶπα Κύριοι, ὅτι δὲν φοβοῦμαι τὸν θάνατον περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων μου, καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνω· δὲν φοβοῦμαι τὸν θάνατον τὸν προερχόμενον ἀπὸ τὸν νόμον . . . . . μόλον ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς διὰ τῶν ὀργάνων του καὶ διὰ τῶν ἀπὸ τοῦ βήματος λόγων του, καὶ διὰ τῶν ἐν τοῖς προδόμοις ἐκφράσεών του μᾶς ἠπείλησεν ὅτι ὅταν ὁ νόμος δὲν ἐνεργῇ τότε τὸ φυσικὸν δίκαιον διαδέχεται τοῦτον. Ἀλλὰ τίς ἐμπόδισε τὴν ἐνέργειαν τοῦ νόμου, τὴν καθαρὰν, τὴν ἀγνὴν διὰ νὰ ἀναρτήσῃ ἀπὸ τοῦ βήματος ὁ Κ. ὑπουργὸς ἰδέας παραλυούσας τὴν κοινωνίαν; ἀλλὰ τί θέλει νὰ εἰπῇ διὰ τούτου ὁ Κ. ὑπουργός; θέλει νὰ εἰπῇ ὅτι πρέπει νὰ ἐνεργῆτε τοὺς νόμους κατὰ τὸ δοκοῦν του, διὰ νὰ μὴ θέτῃ εἰς ἐνέργειαν τὸ φυσικὸν δίκαιον· εὔχομαι νὰ μὴ ὀφθῇ ἡκουνωνία μας εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ δίκαιόν της διὰ τῆς χειρός· εὔχομαι νὰ μὴ διαδεχθῇ τοὺς νόμους τὸ φυσικὸν δίκαιον, ἀλλ' ἂν ποτε ὀφθῶμεν εἰς τοιαύτην ἀνάγκην, ἂν ποτε ὀφθῶμεν εἰς ἀναρχίαν, ὑπὲρ τῆς ὁποίας παινοῦμαι ὅτι οὐδέποτε εἰργάσθην, ἂς μαθῇ ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι καὶ τότε θέλει με εὑρῇ

περιστοιχούμενον ἀπὸ τὴν συνδρομὴν τῶν συμπολιτῶν μου, θέλει εὑρεῖ ἐμὲ μὲν ὑπερασπιζόμενον ἀπὸ τοὺς κολακευτρώννν, Κανάρην, Τζαβέλαν καὶ λοιποὺς, καὶ θέλει μὲ ἰδεῖ εἰς τὴν θέσιν ὅπου εἴμουν ὅταν οἱ νόμοι δὲν ἴσχυον τόσον, ἐκεῖνον δὲ εἰς τὴν θέσιν εἰς ἣν ἄλλοτε εὑρέθη. Πάντοτε ὡμίλησα τὴν ἀλήθειαν, πάντοτε ὑπεστήριξα τὸν νόμον, καὶ ἂν ποτε μοὶ ἀπεδόθη ψεύδημα, μοὶ ἀπεδόθη, διότι ἐμίλησα μὲ τὴν καρδίαν μου· ποτὲ δὲν ἔπλασα ψεύδηματα διὰ νὰ ἀποκτήσω σπουδὴν· ποτὲ καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ τώρα φοβοῦμαι τὸν θάνατον· ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ ἀποθάνω (καθὼς παρ' ὀλίγον νὰ ἀπεθάνω ἐν ὀργάνων τῆς δημοσιότητος, ἡ ἀναρρὰ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Γερουσίας) καὶ νὰ μὲ ἐνδύσουν μὲ τὸ ἔνδυμα τοῦ ὑβριστοῦ, ὅτι ἔβαλα προτέρως τὸν ὑπέρτατον ἄρχοντα, παρέβαινα τὸν νόμον· Ναὶ Κύριοι! ἀποθνήσκει τις, ἀλλὰ πρέπει νὰ λείψῃ ἡ δικαιολόγησις ἀπὸ τοὺς εἰδότας καὶ ἐνεργοῦντας ταῦτα, ἃ τὶ πταίομεν ἂν εἰς κακοῦργος ἔπραξεν ἔγκλημα ;

Ἐνομίσθημεν ὑβρισταὶ καὶ συκοφάνται, ἀλλ' ὁ ὑβρίσας καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους ἐκβάτης τῆς Τραπεζούντας Μπίλλερ βραβεύεται, τιμᾶται, καὶ προσλαμβάνεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἀπὸ τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὡς Ἐλεγκτὴς τοῦ Τελωνείου Κυλλήνης· ἀρκεῖ τοῦτο νὰ ἀποδείξῃ τὰ σχεδία μας.

Ἠρνήθη ὁ Κ. ὑπουργὸς τὴν ὕπαρξιν καταχρήσεων, εἶπεν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ προσβάλλει τὸ ἔθνος, διότι ἀνέφερε καταχρήσεις τινάς, καὶ ὅμως ἐναντίον τῆς ἰδέας του ταύτης μᾶς εἶπεν ὅτι ἐὰν ἔφερε τὰ ἔγγραφα τὰ περὶ καταδιώξεως καταχραστῶν ὑπαλλήλων, ἤθελεν ὑποπληρώσει τὴν αἴσθησιν ταύτην· ἂς συμβιβάσῃ ὅττις δύναται τὴν ἔλλειψιν τῶν καταχρήσεων, ὅπως διϊσχυρίζεται ὁ Κ. Ὑπουργὸς, μὲ τὴν πληθὺν τῶν καταδιώξεων.

Εἶπον ἄλλοτε ὅτι ὁ τρόπος τῆς καταδιώξεως τῶν καταχραστῶν εἶναι διάφορος, καὶ ἕνεκα τούτου διάφορον καὶ τὸ ἀποτέλεσμα· ὁ Κ. ὑπουργὸς μᾶς ἔφερε μὲ μεγάλην σπουδὴν τὴν ἀνάκρισιν ἐπὶ ἀντικειμένου ὑπερ ἀνέφερεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας.

Ἐπαινῶ τὴν σπουδὴν καὶ δραστηριότητά του, ἀλλ' ἂς μὲ συγχωρήσῃ νὰ τῷ εἴπω ὅτι τὸ ἴδιον ἀποτέλεσμα ἤθελε μᾶς φέρει καὶ ἐπὶ τῆς καταγγελίας κατὰ τοῦ ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως τῶν Μυλοπετρῶν Ἐπιστάτου Μήλου ἂν δὲν ὑπῆρχε πρόσκομμά τι, διάβολός τις, ὁ ἔρως τῆς Μήλου, ὁ ὁποῖος δὲν συγκατατίθετο νὰ δικαιολογήσῃ τὴν κατάχρησιν, καὶ διὰ τοῦτο ἐπαύθη· ἐζητήσαμεν τὸν Φάκελλον, καὶ

ἐμμένω νὰ καταπιθῇ οὗτος ὄχι πρὸς ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως, ἀλλὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ γίνῃ γνωστὸν διὰ τὸ μέλλον τίς λέγει ἀλήθειαν· ἡμεῖς ἐπροτείναμεν εἰς τὸν Κ. Ὑπουργὸν καὶ μέσον τῆς ἀνακαλύψεως τῶν καταχρήσεων, ἀλλὰ ἀπολείψας τοῦτο διὰ τὸ ἀδύνατον δλθεν τῆς ἐκτελέσεώς του.

Διάφορα μέσα μετεχειρίσθη ὁ Ὑπουργὸς διὰ νὰ φέρῃ τὴν ἀποδοκιμασίαν τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, μὲ δυνηθεὶς ἀπ' εὐθείας νὰ καταρθώσῃ τοῦτο ἔρχεται ἐκπλαγίου· θέλει δὲ οὕτω νὰ μᾶς κάμῃ νὰ ψεύσωμεν τὸν ἑαυτόν μας, νὰ ὑποστηρίζωμεν τὰ λάθη του, νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ ἔλλειμμα ἀντὶ περισσεύματος τὸ ὁποῖον ἄλλοτε διϊσχυρίζετο ὅτι ἔχει, προέρχεται ἀπὸ τὰ συμβάματα τῶν τελευταίων ἐτῶν, νὰ προσθάλωμεν ἀρχὰς καθιερωθείσας, νὰ ἐπιβουλευθῶμεν τὴν ἀνεξαρτησίαν μας, τὰς ἐλευθερίας μας.

Ἐνταῦθα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Α. Μοναρχίδης παρεκατέθεσε ἔγγραφον πρότασιν θέματος, ἥτις ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως ἔχει οὕτως « ἡ Γερουσία ἀκούσασα τὰς ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν προφορικὰς ἐξηγήσεις καὶ διασαφήσεις τοῦ Ὑπουργείου, ἐγκρίνουσα καὶ παραδεχομένη αὐτὰς ὁλοσχερῶς, μεταβαίνει εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπουργικῆς ἐκθέσεως. »

Μετὰ ταῦτα λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Α. Λόντος ἐξέθηκεν· ὅλοι ἠκούσατε ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως τῆς Γερουσίας τὴν τάξιν τὴν ὁποίαν ἠκολουθήσαμεν μέχρι τοῦδε εἰς τὰς συζητήσεις τῆς Γερουσίας· διὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ προτεινομένου θέματος θέλομεν μεταβάλλει τὴν καθιερωμένην ταύτην τάξιν, θέλομεν καταστρέψει τὸ παρελθόν μας, καὶ θέλομεν ὁμολογήσει ὅτι δὲν ἐγένοντο καταχρήσεις ἢ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἔλλειμμα· τὸ κατ' ἐμὲ θεωρῶ τὸ θέμα τοῦτο ὅλως ἄτακτον.

Ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν προσέθηκε. Παρουσιάζεται ἤδη ἐνώπιόν σας ἓν θέμα ὅλως ντορανέ· τὸ θέμα τοῦτο ἀνατρέπει ὅλα ὅσα μέχρι τοῦδε ἔπραξεν ἡ Γερουσία, δεσμεύει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου, ἀνατρέπει τὸ Σύνταγμα καὶ καταστρέφει τὸ πᾶν, καθ' ἣν θέλω κάμει ἀνάλυσιν· προτείνω ὅθεν πρῶτον νὰ ἐρωτηθῇ ἂν ὑποστηρίζηται τὸ θέμα τοῦτο παρά τινος ἄλλου μέλους τῆς Γερουσίας καὶ δεύτερον, ἐπειδὴ τὸ ζήτημα εἶναι σοβαρὸν νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ τοῦτο, καὶ νὰ γίνῃ ἡ ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις εἰς ἄλλην συνεδρίασιν.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ προτείνας τὸ θέμα Γερουσιαστὴς ἐπήνεγκεν· ἡ πρότασις οὐδεμίαν καταστροφὴν φέρει εἰς τὰ κανονισμένα, καθόσον ἡ Γερουσία ἥτις χθὲς ἀπεφήνατο οὕτως, ἔχει

τὸ δικαίωμα νὰ ἀπορανθῇ σήμερον ἄλλως πειθομένη εἰς τὸ ὀρθὸν καὶ δίκαιον· οὐδεμίαν ἐπίσης ἀνατροπὴν τοῦ Συντάγματος ἢ δέσμευσιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου φέρει ἡ πρότασίς μου, διότι αὕτη περιλαμβάνουσα τὰς συζητήσεις ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, δὲν ἐμποδίζει ποσῶς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου, οὐδ' ἀνατρέπει τὸ Σύνταγμα, τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον ὁ προλαλήσας δὲν ἀνέφερε τὰ μέρη εἰς τὰ ὁποῖα γίνεται ἡ τοιαύτη ἀνατροπή.

Ἀκολούθως ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν λαβὼν τὸν λόγον ἐπῆρε τὰ ἑξῆς·

Νομίζω ὅτι τὸ ἀντικείμενον περὶ οὗ πρόκειται δὲν εἶναι τοσοῦτον σπουδαῖον ὅσον τὸ παρέστησαν· εἶναι ἁπλούστατον καὶ ὡς τοιοῦτον δὲν χορηγεῖ ἀφορμὴν σκέψεώς τινος· δύναται νὰ ἦναι δυσάρεστον εἰς τινας, ἀλλὰ ποσῶς δὲν εἶναι δύσκολον.

Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐγένοντο ἐνταῦθα μακραὶ συζητήσεις αἵτινες ἔφερον πρόπον τινὰ μίαν ἠθικὴν ἐπανάστασιν· ἀπευθύνθησαν κατηγορίαι αἵτινες ἀπεδείχθησαν ἀνυπόστατοι· μετ' ὅλα ταῦτα τί ζητεῖ ἤδη ὁ πρωτείνας τὸ θέμα Κ. Γερουσιαστής; ζητεῖ κατὰ φυσικὴν συνέπειαν νὰ ἀποφανθῇ τὸ Σῶμα ἂν ἐγκρίνῃ τὴν πορείαν ἣν ἠκολούθησε καὶ θέλει ἀκολουθήσει τὸ ὑπουργεῖον, πορείαν περὶ ἧς ἐγένοντο ὅλαι αἱ μέχρι τοῦδε μακραὶ συζητήσεις.

Εἰς Ἀγγλίαν ὁ Ὑπουργὸς παρουσιάζεται προαγομένως ἐνώπιον τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων, ἐκφράζει τὴν πορείαν καὶ λαμβάνει τὴν γνώμην αὐτῶν περὶ ὅσων θέλει πράξει, καὶ ἔπειτα φέρει ἐνώπιόν των τὸ Νομοσχέδιον· ἔπραξαν ἤδη καλῶς τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἀπευθύναντα τοὺς λόγους των κατὰ τῆς Ὑπουργικῆς ἐκθέσεως, διότι διὰ τῆς τοιαύτης συζητήσεως ἀπεδείχθησαν ποῖοι εἰσιν οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ Ὑπουργείου, αἱ σκέψεις αὐτοῦ καὶ ἡ πορεία τὴν ὁποίαν ἠκολούθησε καὶ θέλει ἀκολουθήσει. αὐτὸ τὸ τρομερὸν θέμα δὲν ἀποδεικνύει ἄλλο τί, εἰμὴ ὅ,τι γίνεται εἰς μίαν μιαρὰν ὁμήγυριν μετά τινα ἐκτεταμένην συνδιάλεξιν ἢ ὁμιλίαν· τούτου οὕτως ἐχόντος θέλετε ἤδη ὥστε ἐν Σώματι, ἐκ τεσσαράκοντα Γερουσιαστῶν, ἀκροασθέντων ἡμᾶς ἐπὶ τόσας ἡμέρας, νὰ μὴ ἐκφράσῃ μίαν γνώμην ἀποτελέσματος; ὅταν ἡ πορεία καὶ αἱ σκέψεις μιᾶς Κυβερνήσεως εἶναι ἐσφαλμέναι, τότε ἡ τοιαύτη Κυβέρνησις πρέπει νὰ παραχωρήσῃ τὴν διεύθυνσιν τῶν πραγμάτων εἰς ἄλλα πρόσωπα· ὅταν δὲ αἱ σκέψεις αὐτῆς εἶναι ὀρθαί, τότε τὸ Σῶμα πρέπει νὰ ἐκφράσῃ τὴν γνώμην του, πρέπει κατὰ φυσικὴν συνέπειαν νὰ προέλθῃ εἰς ἓν συμπέρασμα ὅλων αὐτῶν τῶν συζητήσεων. Ἐὰν τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν

ἔχωσιν ἀνάγκην νὰ λάβωσι μίαν τοιαύτην ἀπόφασιν, ἂς μὴ ζητήσωσι ταῦτο. τὸ Ὑπουργεῖον ὅμως, ἐπειδὴ ἡ Ἐπιτροπὴ ἠθέλησε νὰ διασταθῇ τὴν πορείαν του, ἔχει ἀνάγκην καὶ ἀπαιτεῖ νὰ ἐκφράσῃ ἡ Γερουσία τὴν γνώμην της.

Τὸ προκείμενον ὄθεν θέμα εἶναι ἁπλούστατον, δὲν εἶναι πολυπλοκώτατον, ἂν καὶ δυσκόλως διά τινας μὴ παραδεχομένους ταῦτο.

Ἀντιλέγων εἰς ταῦτα εἷς τῶν προλαλησάντων προσέθηκε· παρακαλῶ τὸν Κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ μᾶς εἴπῃ τοὺς λόγους δι' οὓς θέλει τὸ Ὑπουργεῖον νὰ λύσῃ ἐξ ἑνὸς ἓν τοσοῦτον σπουδαῖον ζήτημα, καὶ ὅταν μᾶς χορηγεῖ τὸν καιρὸν νὰ μελετήσωμεν αὐτὸ μέχρι τῆς αὔριον· τὸ κατ' ἐμὲ τὸ προκείμενον θέμα, ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, θεσπίζει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου, καταργεῖ τὴν Γερουσίαν καὶ καταστρέφει τὸ Σύνταγμα, καὶ ἔχω ἀνάγκην νὰ μελετήσω ταῦτο.

Μετὰ ταῦτα συναινέσαντος καὶ τοῦ Ὑπουργείου, ἀπεφασίσθη νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ σήμερον πρὸς τοὺς Κ. Γερουσιαστὰς τὸ θέμα, καὶ αὔριον νὰ γίνῃ ἡ ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις.

Οὕτως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν Συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς
Β. Χρηστακόπουλος
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 13 Ἰουνίου 1853 ἡμέρα Παρασκευῇ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Δελιγιάννης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ι. Οἰκονόμου, ἀντὶ τοῦ Κ. Α. Χατζίσκου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Α. Μουσουργίδου προταθέντος θέματος, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας λαβὼν τὸν λόγον ἔλεξε τάδε.

Πολλὰ ἐρρέθησαν καὶ γρὴς καὶ προγρὴς ἐπὶ τῆς προτάσεως τὴν ὁποίαν ἓν τῶν μελῶν τῆς Γερουσίας κατέθεσε, προτάσεως ὅλως πρωτοφανοῦς εἰς τὸν περίβολον τοῦτον καὶ εἰς τοὺς περιβόλους ὅλων τῶν συνταγματικῶν ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης. Ἐρρέθησαν λέγω

πολλά, ἀλλ' εἰς μίαν φωνήν, ὅτις ἠκούσθη, δὲν ἐδόθη ἡ δέουσα προσοχή· ἡ φωνὴ αὕτη ἦταν ἡ ἰδική μου· εἶπον ὅτι πᾶν πολυμελὲς Σῶμα, οἷον εἶναι καὶ τὸ τῆς Γερουσίας, ἐκλέγει ἕνα πρόεδρον διὰ νὰ διευθύνῃ τὰς ἐργασίας, καὶ φυλλάττῃ τὴν τάξιν εἰς τὰς συζητήσεις, καὶ διὰ τοῦτο ἔχει καὶ τὸν ἀνήκοντα κανονισμόν. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὅσον μεσημβρινώτερα εἶναι τὰ μέρη εἰς τὰ ὁποῖα εἶναι ἐγκαταστημένον πολυμελές τι Σῶμα, τοσοῦτον περισσότερον ἔχει ἀνάγκην αὐστηροτέρου Κανονισμοῦ, διὰ νὰ μὴ περιπίπτῃ ὡς ἐκ τῆς κράσεως τῆς ἐκ τοῦ κλίματος εἰς πράξεις ἀντιρατικάς, αἵτινες, ἂν πρὸς τὸ παρὸν δὲν φαίνωνται τοιαῦται, καταντῶσιν ὅμως ὕστερον ῥίζαι μεγάλων συμβεβηκότων· αἱ ῥίζαι αὗται φαίνονται μὲν εἰς τὸ ὄμμα τοῦ ἀνθρώπου μικραί, αὐξάνουσι δὲ τοσοῦτον, ὥστε δύνανται νὰ κατασκηνώσωσιν ἐπὶ τοῦ ἐξ αὐτῶν δένδρου ὅλα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ· ἀπὸ τῆς προχθεσινῆς ἡμέρας ἐκυριεύθην ἀπὸ ἓν ἀδυνηρὸν αἴσθημα· ἠσθανόμην ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦτον ἄνισον, ὅπως ἐγένετο, ὅτι ὁ Κανονισμὸς ἔπρεπε νὰ ἔχῃ μίαν περὶ τοιούτων θεμάτων διάταξιν· καὶ διὰ τοῦτο ἐζήτησα, Κ. Πρόεδρε, νὰ φέρητε τὴν τάξιν, ἀλλὰ δὲν εἶχον αἰσθανθῇ τότε πῶς εἶχε γεννηθῇ εἰς τὴν καρδίαν μου τὸ αἴσθημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον θέλω σᾶς ἐξηγήσει ὕστερον· διὰ νὰ ἴδητε ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι πρωτοφανὲς εἰς τὸν περίβολον τοῦτον, λάβετε ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐννέα ἤδη ἔτη συνταγματικοῦ βίου διατρέχομεν εἰς τόπον, ὅπου τὰ αἵματα εἶναι μᾶλλον θερμά, καὶ τὰ πάθη μεγάλα, λέγων τὰ πάθη δὲν ἐννοῶ μόνον τὰ ἀγενῆ ἀλλὰ καὶ τὰ εὐγενῆ τὰ πρόξενα πολλῶν καλῶν· ἐννέα ἔτη διατρέχομεν, λέγω, χωρὶς νὰ ἴδωμεν ποτὲ ἓν τοιοῦτον ζήτημα· τοῦτο εἶναι ἄλλη ἀπόδειξις ὅτι δηλονότι δὲν εἴχομεν χθὲς τὴν εὐκολίαν νὰ σᾶς ἀποδείξωμεν μὲ τὸν δάκτυλον πῶς καὶ ποῦ παραβιάζεται ὁ Κανονισμός, ὅπερ πράττομεν σήμερον.

Σᾶς ἀναγινώσκω εὐθὺς τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ Κανονισμοῦ, κατὰ συνέπειαν τοῦ ὁποίου ἰδοὺ ὁποίαν τάξιν ἠκολουθήσαμεν μέχρι τοῦδε εἰς τὸ μακρὸν διάστημα τῆς συνταγματικῆς μας πορείας. Μετὰ τὴν συζήτησιν ὁ Κ. Πρόεδρος ἔθετε τὸ ζήτημα· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔθεσέ τις τῶν προεδρευσάντων τοιοῦτον ζήτημα; οὐχί· διότι τινὲς δὲν ἄφησαν νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ τάξις, ἥτις πρὸ ἐννέα ἐτῶν διεῖπε τὰς πράξεις τῆς Γερουσίας, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Κ. πρόεδρος μετὰ τὸ πέρας πάσης συζητήσεως ἔθετε τὸ ζήτημα ὅπερ ἐψηφοφορεῖτο· ἐὰν μὲ εἴπητε ὅτι καὶ τὸ προκείμενον ζήτημα ὁ Κ. Πρόεδρος θέλει τὸ θέσει, παρατηρῶ ὅτι τὸ τοιοῦτον δὲν πρέπει νὰ δοθῇ ἢ νὰ ἐπιδληθῇ εἰς

τὸν Κ. πρόεδρον. Πρέπει οὗτος νὰ θέσῃ αὐτὸ οἰκοθεν κατὰ τὸν κανονισμόν· καὶ ἐὰν ἤθελε θέσει τοῦτο ἄλλως ἢ ὅπως ἀπαιτεῖ ὁ κανονισμός, ἢ ἐὰν τὸ ἀντικείμενον, περὶ οὗ ὁ λόγος, ἤθελεν εἶσθαι λίαν περιπεπλεγμένον, ὥστε ὁ Κ. πρόεδρος δὲν ἤθελε θέσει τακτικῶς τὸ ζήτημα, τότε ἠδύνατο ἕκαστος τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν νὰ κάμῃ τὰς παρατηρήσεις του πρὸς διόρθωσιν τοῦ πραγματος· ἀλλ' ὅταν ἓν μέλος τῆς Γερουσίας ἐπιβάλλῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἱερὰν ἕδραν τοῦ προέδρου τὸ ζήτημα, τότε δικαιοῦται ἕκαστος νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ τοιαύτη πρᾶξις εἶναι ἀνήκουστος καὶ ἐναντία τοῦ ὀρθοῦ λόγου· καὶ εἰς ἄλλους περιβόλους σωμάτων καὶ ἐνταῦθα ὅταν ὁ Κ. πρόεδρος δὲν ἠδυνήθη ἐπὶ ἀντικειμένων πεπλόκων νὰ διευκρινήσῃ τὸ ζήτημα, συνέβη νὰ τῷ γείνωσι παρατηρήσεις ἐκ μέρους τῶν μελῶν τῆς Γερουσίας καὶ τοῦ Γραφείου· αὐτὸ τοῦτο ἠδύνατο νὰ λάβῃ χώραν καὶ σήμερον, ἐὰν ὁ Κ. πρόεδρος δὲν ἤθελε θέσῃ ἀκριβῶς τὸ ζήτημα, καὶ μετά τινα μικρὰν συζήτησιν ἠδύνατο νὰ τεθῇ ὡς πρέπει· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ σχῆμα ἐγένετο προθύστερον, ὡς εἶπον χθές· ἐὰν τὸ προτεινόμενον θέμα ἐτίθετο ὑπὸ τοῦ Κ. Προέδρου, ἡμεῖς μὲν ἠθέλαμεν θεωρήσει τοῦτο ἄλλως πως καὶ ἠθέλαμεν κάμει τὰς παρατηρήσεις μας πρὸς διόρθωσιν, ἡ δὲ Γερουσία ἤθελε προχωρήσει εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων της· ἤδη δὲ λέγω ὅτι τὸ προκείμενον θέμα, ὅπως παρουσιάσθη εἶναι ἀπαράδεκτον καὶ πρωτοφανὲς κατὰ τύπους· ἐθεωρήθη ὡς μία πρότασις, καὶ ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ εἰς τοὺς Κ. Κ. Γερουστάς· ἀλλὰ τοιαύτη πρότασις δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ, ὅταν δὲν φέρῃ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ προτείναντος· ἰδοὺ τί λέγει τὸ ἄρθρον 55 τοῦ Κανονισμοῦ.

« Ὁ θέλων νὰ κάμῃ πρότασιν Νόμου Γερουσιαστὴς, παραδίδει αὐτὴν εἰς τὸν πρόεδρον κατὰ τὴν ἔναρξιν μιᾶς συνεδριάσεως ἔγγραφον καὶ ἰδιοχείρως ὑπογεγραμμένην. » Ὁ Κανονισμὸς τῆς Γερουσίας δι' αὐτὴν δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰμὴ νόμος· πᾶσα διάταξις, ἥτις ἔχει σκοπὸν νὰ καθιερώσῃ ἕνα περιορισμὸν, ἓν καθῆκον διὰ τὴν μέλλουσαν διαγωγὴν ἑνὸς σώματος ἐθεωρήθη ὡς νόμος· ὁσάκις δὲ ἐγένετο ἀνάγκη νὰ προσθέσωμεν ἢ νὰ ἀφαιρέσωμεν παράγραφόν τινα τοῦ Κανονισμοῦ, ἡ περὶ τούτου πρότασις διῆλθε τὴν βάσανον τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου τὸ ὁποῖον σᾶς ἀνέγνωσα· ἐὰν προέκειτο ἤδη ἡ διόρθωσις τοῦ Κανονισμοῦ, ἐγὼ ἐδικαιούμην πλησέστατα νὰ σᾶς εἴπω ὅτι δὲν φέρει τοὺς νομίμους τύπους ἡ πρότασις ἢ ἡ προσθήκη, οὕτως εἰπεῖν, διότι δὲν φέρει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ προτείνοντος· ὑμεῖς

δὲ δὲν ἠδύνασθε νὰ μοὶ εἴπητε ὅτι τοῦτο δὲν ἐφαρμόζεται ἐνταῦθα, διότι δὲν ἀφορᾷ νόμον ἡ πρότασις, καθόσον οἱ νόμοι καταρτίζονται διὰ τῆς συμπράξεως τριῶν νομοθετικῶν ἐξουσιῶν, καὶ ἡ Γερουσία παρεδέξατο νὰ κάμνῃ τοιαύτας προτάσεις καὶ διορθώσεις Κανονισμοῦ, μὴ φέροντος τὴν κυρίαν σημασίαν τῆς λέξεως Νόμου ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου. Πολλάκις ἐπανελάβαμεν χθὲς ὅτι δὲν ὑπάρχει τοιαύτη νομολογία καθιερωμένη· ἀλλὰ τί ἐστὶ νομολογία; δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰμὴ λόγος περὶ νόμου· ἄρα τοιαῦται νομολογίαι εἰσὶ νόμοι ὑποχρεωτικοὶ εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος, διότι καὶ ὁ ὕδιος ὁ προτείνας τὸ θέμα εἶπε χθὲς ὅτι, πᾶν ὅ,τι δὲν καθιερώσαμεν χθὲς, δυνάμεθα νὰ τὸ καθιερώσωμεν σήμερον θεωροῦντες αὐτὸ καλόν· ἀλλὰ συγχρόνως δὲν ἐσκέφθη νὰ θέσῃ καὶ τὴν ὑπογραφήν του εἰς τὴν πρότασιν· ἐπειδὴ ὅθεν τὸ θέμα τοῦτο εἶναι πρωτοφανὲς πρωτοφανέστατον, δὲν ἐτέθη ἀπὸ τὸν Κ. πρόεδρον κατὰ τὸν Κανονισμὸν, καὶ δὲν φέρει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ προτείνοντος, τὸ θέμα τοῦτο καταντᾷ ἀπαράδεκτον κατὰ τοὺς τύπους.

Μεταβαίνω ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς οὐσίας καὶ παρατηρῶ τὰ ἀκόλουθα· ἐνθυμεῖσθε, Κ. πρόεδρε, ἂς μὲ συγχωρηθῇ ἡ ἐπανάληψις ἥτις εἶνε ἀναγκαία κατὰ τὸν Σωκράτην, ἐνθυμεῖσθε λεγω, ὅτι ὑμεῖς κατὰ τὸ καθῆκόν σας ἐκηρύξατε τὴν ἔναρξιν τῆς συζητήσεως, καὶ ἐρωτήσατε « τίς ἀγορεύειν βούλεται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ » ὅτε ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἔλαβε τὸν λόγον καὶ ἐπλήρωσεν ὅλην ἐκείνην τὴν συνεδρίασιν διὰ τῆς πρώτης ἀγορεύσεώς του.

Ἀκολούθως λαβόντες τὸν λόγον ἕτεροι τῶν Κ. Κ. ὑπουργῶν καὶ Γερουσιαστῶν ἐξηκολούθησαν ἀγορεύοντες ἐπὶ τοῦ θέματος, ἥτοι τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου κατὰ τὰς ἑπομένας συνεδριάσεις, καὶ οὕτως ἐφθάσαμεν εἰς τὸν πυθμένα τῶν συζητήσεων· ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, ἀφοῦ ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο ὅτι ἐξηντλήθη ἡ συζήτησις, ὁ Κ. πρόεδρος εἶχε καθῆκον καὶ δικαίωμα νὰ θέσῃ τὸ ἑξῆς ζήτημα «ψηφοφορεῖται ἡ ἀρχὴ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1853 » ζήτημα ὅπερ εἶνε ἁπλούστερον καὶ ἐννοούμενον ἀπὸ τὸν κοινότερον τῶν ἀνθρώπων. Πρὶν δὲ θέσῃ ὁ Κ. πρόεδρος αὐτὸ τὸ ἁπλούστατον ζήτημα, λάβετε λέγουν ἕτεροι, Κ. πρόεδρε, αὐτὸ τὸ θέμα, δι' οὗ ἐγκρίνομεν τὰς παρατηρήσεις καὶ διασαφήσεις τοῦ ὑπουργείου ὡς πρὸς τὴν πορείαν του, ἐν ᾧ τὸ ζήτημα εἶνε ἡ ἀρχὴ τοῦ προϋπολογισμοῦ· διὰ τοῦ παρουσιασθέντος θέματος τὸ ὑπουργεῖον σκοπὸν προέθετο νὰ θέσῃ ὑπὸ τὴν ἀπόφασιν ἡμῶν ζήτημα ἐμπιστο-

σύνης, καὶ εἰς τῶν Κ. ὑπουργῶν ὁ θαρραλαιότερος ἐξέφρασεν ἐπὶ τῆς παρατηρήσεώς μου ταύτης «ἂν θέλητε, τοὐτέστιν ἂν ἔχητε τόλμην, βάλετε εἰς ψηφοφορίαν τοιοῦτον ζήτημα.» Ἂν Κ. Κ. ὑπουργοὶ θεωρῆτε τὴν σημερινὴν ψῆφον τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν ὡς ψῆφον ἐμπιστοσύνης, σᾶς παρατηροῦμεν ὅτι ὑραπάζετε αὐτὴν, διότι εἰς τοιαύτην περίστασιν ἠθέλαμεν φέρει τὸν λόγον καθ' ὅλων τῶν μελῶν τοῦ ὑπουργείου, ἠθέλαμεν ἐξετάσει ὅλας τὰς περιστάσεις τῆς πορείας του, καὶ ἠθέλαμεν ἴδει ἐὰν τὸ ἀποτέλεσμα ἤθελεν εἶσθαι αἴσιον· ἤδη τὸ ζήτημα δὲν εἶνε καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸ θεωρήσωμεν ὡς ζήτημα ἐμπιστοσύνης· τοῦτο εἶνε ζήτημα πρακτικὸν ἐμφαῖνον τὸ ἀποτέλεσμα τῆς αἰτήσεως τῆς Κυβερνήσεως περὶ τῶν μέσων τῆς ὑπάρξεώς της, τὰ ὁποῖα μόνον ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἀπελπισίᾳ δύναται ἴσως νὰ ἀρνηθῇ ἓν Σῶμα Βουλευτικὸν, καὶ τοῦτο τὸ ζήτημα τῶν μέσων τῆς Κυβερνήσεως πρέπει νὰ ψηφοφορήσωμεν ἤδη· ἀλλ' ἐρωτῶ διὰ ποῖον λόγον θέλει ἤδη ὁ πρωτείνας τὸ θέμα νὰ πολλαπλασιάσῃ ἢ τοὐλάχιστον νὰ διπλασιάσῃ αὐτὸ τὸ ζήτημα; καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν ἀπαιτεῖ ὥστε νὰ ἔλθωμεν εἰς δύω ψηφοφορίας; ἀρὰ, Κύριοι, ἐνεργήσωμεν τὴν ψηφοφορίαν τοῦ προκειμένου θέματος, ἥτις εἶναι ὁ στέφανος ἑνὸς, δύω, τριῶν ἢ καὶ ὅλων τῶν μελῶν τοῦ ὑπουργείου, θέλομεν ἔλθει ἀκολούθως καὶ εἰς ἄλλην τινὰ ψηφοφορίαν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ τὴν κυρίαν· ὁ δια τῆς πρώτης ψηφοφορίας προελθὼν στέφανος, θέλει εἶσθαι μὲν καύχημα διὰ τοὺς Κ. Κ. ὑπουργοὺς, αὐτοχειρίασις δὲ, διὰ νὰ μὴν εἴπω ἄλλο τι, διὰ τὴν Γερουσίαν· ἄλλοι φρονοῦσιν ὅτι τὸ θέμα τοῦτο καταστρέφει τὸ Σύνταγμα καὶ τὰς ἐλευθερίας τοῦ ἔθνους· ἐγὼ ὅμως περιορίζομαι νὰ εἴπω, βεβαίως δεσμεύει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου, ἥτις ἔχει πολλὴν ἐπιρροὴν εἰς τὰ γενικὰ τῆς πατρίδος πράγματα· τοῦτο ἀρίνω εἰς ἡμᾶς νὰ κρίνητε· λέγω δὲ μόνον ὅτι καταγινόμενοι μέχρι τοῦδε εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν Νομοσχεδίων καὶ προϋπολογισμῶν δὲν ἐροβούμεθα νὰ πέσωμεν εἰς καμμίαν παγίδα, τὴν ὁποίαν μᾶς ἔστησαν ἤδη οἱ Κ. Κ. ὑπουργοὶ λέγοντες ὅτι πρέπει νὰ πέσητε μέσα, πρέπει νὰ ψηφοφορήσητε· ἐάν τις ὁμιλῶν περὶ τοῦ ὑπουργοῦ ἐγνώριζεν ὅτι μετὰ τὴν συζήτησιν ἤθελε παρουσιασθῇ καὶ καταθέσῃ τις θέμα τοιοῦτον, ἤθελε βεβαίως ἀποφύγει τὴν τοιαύτην ὁμιλίαν, δεσμευόμενος οὕτως ὡς πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου του· καταδικαζόμεθα λοιπὸν οὕτω νὰ ὑποστῶμεν ποινὴν ἐπιτηδες καθιερουμένην ἤδη, μετὰ τὴν διάπραξιν δηλονότι τοῦ ἐγκλήματος, ἐναντίον τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῆς ποινικῆς δικονομίας.

Περὶ πολλοῦ ἐγένετο προσπάθεια καὶ, ὡς λέγουσιν, ἡ προσπάθεια αὕτη ἔρθασε καὶ ὑψηλότερα, διὰ νὰ ἀποδοκιμασθῇ ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς· τούτου μὴ κατορθωθέντος συνετάχθη πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸ προκείμενον θέμα, τὸ ὁποῖον, οἱανδήποτε καὶ ἂν φέρῃ τροπολογίαν, εἶναι αὐτόχημα ἀποδοκιμασία ἰδική μας, εἶναι στίγμα εἰς τὸ μέτωπόν μας.

Μὴ φοβεῖσθε φίλοι ἀντιπολιτευόμενοι, μὴ δειλιᾶτε! ἐκεῖνοι οἵτινες προσπαθοῦσι νὰ ἐγχαράξωσιν εἰς τὰ μέτωπα τῶν ἀντιπολιτευομένων τὸ στίγμα, ἃς λάβωσι προηγουμένως τὸν κόπον νὰ ἀναγνώσωσι θεωρίαν τινὰ πρακτικὴν, καθ' ἡμᾶς, τὴν ὁποίαν ἔγραψαν κατὰ τὸ ἔτος 1847 φίλοι τινὲς τοῦ πρωθυπουργοῦ Κωλέττου, πρώτου στηρίγματος τοῦ ἑστῶτος μέχρι τοῦ νῦν διέποντος τὰ πράγματα τῆς πατρίδος συστήματος· ἦσαν δὲ οἱ φίλοι οὗτοι δημοσιογράφοι Γάλλοι, οἵτινες ἐγράψαν ὅ,τι θέλω σᾶς εἴπει εἰς τὸ περιοδικὸν Σύγγραμμα «Ἐπιθεώρησις τῶν δύω Κόσμων» ἀρὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐγένοντο αἱ ἐκλογαὶ, τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα ἀπέδησαν ὑπὲρ τοῦ ὑπουργείου, οἱ φίλοι οὗτοι τοῦ περινουσάτου ἐκείνου ἀνδρὸς ἔγραφον ἐκ τῆς Γαλλίας, ὅτι ἡ καλοσσαία ἐπιρροὴ τοῦ Κωλέττου ἔφερεν εἰς τὴν Βουλὴν οὐχὶ πλειοψηφίαν ἀλλὰ παμψηφίαν, ἀρ' ἑτέρου δὲ συνεβούλευον ὅτι πρέπει νὰ διαλυθῇ ἡ Βουλὴ αὕτη, διότι εἰς αὐτὴν δὲν εὑρίσκεται τὸ στοιχεῖον τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ὅπερ εἶναι ἡ ἄγκυρα τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ ἔθνους καὶ πρέπει νὰ εὑρίσκῃ τὴν διέξοδόν του ἐντὸς τῶν νομίμων κύκλων τῆς πολιτείας, ὅπου πρέπει νὰ ἀκούητε ἡ φωνὴ τῆς μειοψηφίας τοῦ ἔθνους, διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ὑπάρχῃ ὅπως δήποτε μειοψηφία εἰς πᾶν οἱονδήποτε Κράτος, ἐπειδὴ ἄλλως ἡ μειοψηφία αὕτη τοῦ ἔθνους θέλει ἐξεύρει ἄλλα μέτρα ἐκνομα καὶ ἀπόκρυφα τὰ ὁποῖα εἶναι ἐπικινδυνωδέστερα τῆς ἐννόμου καὶ φανερᾶς ἀντιπολιτεύσεως· νήπιοι! διότι ἐροβοῦντο μὴ συμβῇ ἐνταῦθα ὅτι εἰς τὴν ἰδικήν των πόλιν ἐγίγνετο· συνεβουλεύθη δηλονότι τότε ὁ Βασιλεὺς Φίλιππος νὰ στιγματίσῃ τὴν ἀντιπολίτευσιν, διότι περιεφέρετο ἡσύχως καὶ ἐσυμβούλευε τοὺς κατοίκους περὶ νομίμου αἰτήσεως τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ ἐκλογικοῦ δικαιώματος· αἱ δὲ συνέπειαι τούτου εἶναι γνωσταὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὁποῖαι ἀπέβησαν· τὸ Γαλλικὸν ἔθνος διοικεῖται ἴσως καλλίτερον διὰ τοῦ ἐν ἰσχύϊ σήμερον Κυβερνητικοῦ συστήματος, ἀλλὰ μέχρι τῆς σημερινῆς ἀποκαταστάσεως τῶν πραγμάτων διῆλθε πολλοὺς κινδύνου, καὶ τοῦτο ἀπὸ τὴν τάσιν τῶν ὑπουργῶν εἰς τὸ νὰ στιγματίσωσι τὴν ἀντιπολίτευσιν· ὑπῆρχαν τότε φίλοι εἰλικρινεῖς ἀφωσιωμένοι εἰς τὰ κα-

θεστῶτα, οἵτινες ἠδύναντο νὰ εἴπωσιν ὅτι ὁ δρόμος ἐκεῖνος ἔτεινεν εἰς τὴν καταστροφήν, ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι φίλοι ἔπρεπε νὰ ἔχωσι καὶ τόλμην καὶ τὴν περίνοιαν νὰ εἴπωσι καὶ ἐμποδίσωσι τὸ τοιοῦτον διὰ τῆς θαῤῥαλαίας ψήφου των· οἱ ἡμέτεροι Κ.Κ. ὑπουργοὶ διὰ τοῦ προκειμένου θέματος θέλουσι νὰ ἀποδείξωσιν ὅτι ἐβάδισαν ὡς πρὸς τὴν Κυβερνητικήν των πορείαν ὀρθῶς καὶ ὅτι ἐνίκησαν· νικήσαντες δὲ θέλουσι νὰ πατήσωσιν ἐπὶ τῶν πτωμάτων μας τοὺς πόδας των, τουτέστι νὰ μᾶς προσάψωσι στίγμα ἀνεξάλειπτον· φοβοῦμαι μήπως αὐτὸ τὸ σημερινὸν βῆμα φέρει καὶ ἡμᾶς εἰς τὴν αὐτὴν ὡς ἀνωτέρω ὁδὸν τῆς ἀπωλείας· ἂν δὲ τὸ βῆμα τοῦτο δὲν εἶναι τὸ τελευταῖον, εἶναι ὅμως τὸ πρῶτον, τὸ ὁποῖον θέλει μᾶς φέρει βαθμηδὸν εἰς ταύτην τὴν κατάστασιν· ἂς θέσωμεν λοιπὸν τὴν χεῖρα εἰς τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν τοῦ στήθους, ὅπου κεῖται ἡ καρδία, κατὰ τὴν διηνεκῆ φράσιν τοῦ προτείναντος σήμερον τὸ θέμα Κ. Γερουσιαστοῦ, καὶ ἂς δώσωμεν οὕτω τὴν ψῆφόν μας.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης εἶπε τὰ ἑξῆς. Διὰ βραχέων θέλω ἀπαντήσει εἰς ὅσα διὰ μακρῶν ἐξέθηκεν ὁ προαγορεύσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς, θέλω δὲ ἀκολουθήσει κατὰ σειρὰν τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ λόγου του, ἀλλὰ δὲν θέλω ἐνδιατρίψει εἰς ταῦτα ἐπὶ πολύ· καὶ ἐν πρώτοις θέλω ἐπιληρθῆ τοῦ ἐπιχειρήματος τοῦ ἀπαραδέκτου, τὸ ὁποῖον ὁ προαγορεύσας ἐστήριζεν εἰς τὸ πρωτοφανὲς τοῦ θέματος καὶ εἰς τὴν παραβίασιν τῶν τύπων.

Καθὰ παρὰ πολλῶν ἀπεδείχθη εἰς τὸν κάτω περίβολον τῆς Βουλῆς, πολλὰ τοιαῦτα θέματα ὅμοια τοῦ παρόντος ἐτέθησαν καὶ ἐψηφίσθησαν· ἂν δὲ εἰς τὸν περίβολον τοῦτον ἐγένετο χρῆσις τοιούτων θεμάτων, δὲν γνωρίζω· μ' ὅλα ταῦτα καὶ ἂν παραδεχθῶμεν ὅτι τοιαύτη χρῆσις θεμάτων δὲν ἐγένετο, αὐθις τὸ ἐπιχείρημα τοῦ πρωτοφανοῦς δὲν δύναται νὰ σχηματίσῃ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς προτάσεως· ὁ χρόνος τῶν ἐννέα ἐτῶν τῆς συνταγματικῆς μας πορείας, δὲν εἶναι σειρὰ αἰώνων καθ' ἣν δύνανται νὰ παρουσιασθῶσι παμπληθῆ ἀντικείμενα καὶ καθιερωθῶσι παμπληθεῖς νομολογίαι· εἰς ἄλλα ἔθνη, ὅπου παμπληθῆ τοιαῦτα ἀντικείμενα παρουσιάσθησαν, ὑπάρχει καθιερωμένη ἡ τάξις τοῦ νὰ τίθενται μετὰ τὸ πέρας μακρῶν συζητήσεων τοιαῦτα θέματα ἐμφαίνοντα κατὰ φυσικὴν συνέπειαν τὸ πόρισμα τῶν διαφόρων γεγονότων καὶ περιστάσεων· διὰ τὸν λόγον ὅθεν τοῦ πρωτοφανοῦς δὲν δύναται ἡ Γερουσία νὰ ἀπορρίψῃ ἤδη τὸ θέμα, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ αὐτὸ καθ' ὅλα του

τὰ μέρη καὶ νὰ ἐπιφέρῃ οἱανδήποτε θέλει ψῆφον. Ἀκολούθως ἦλθεν ὁ προαγορεύσας νὰ ἐπιστηρίξῃ τὸ ἀπαράδεκτον τοῦ θέματος εἰς τὴν ἔλλειψιν τῶν τύπων, καὶ πρὸς τοῦτο σᾶς ἀνέγνωσε τὸ ἄρθρον 55 τοῦ Κανονισμοῦ· ἀλλ' ὁ Κ. Γερουσιαστὴς δὲν διέκρινε ποσῶς τὸ θέμα ἢ τὴν πρότασιν ἀπὸ τὸ ζήτημα, ἐν ᾧ μεταξὺ τούτων καὶ ἐκείνου ὑπάρχει μεγάλη διαφορά· Τοιαῦται προτάσεις γίνονται πάντοτε, ὁσάκις συμβαίνουσι μακραὶ συζητήσεις, καὶ ὀρθῶς ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Λ. Μοναρχίδης μετὰ τὸ πέρας τῆς παρούσης μακρᾶς συζητήσεως παρουσίασε τὴν πρότασιν τοῦ προκειμένου θέματος, ἵτις δύναται καὶ νὰ τροπολογηθῇ ὅπως ἐγκριθῇ. Σᾶς ἐξέθηκε πρὸς τοῖς ἄλλοις ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς ὅτι ἡ πρότασις εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι δὲν φέρει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ προτείνοντος· ἡ ὑπογραφὴ τούτου δὲν ἐτέθη ἐκ παραδρομῆς ἴσως, καὶ ἡ ἔλλειψις αὕτη δὲν δύναται νὰ σχηματίσῃ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς προτάσεως. Ὁ Κανονισμὸς εἰς τὸ ἄρθρον, τὸ ὁποῖον σᾶς ἀνέγνωσεν ὁ προαγορεύσας, ἀναφέρει πρότασιν νόμου καὶ οὐχὶ θέματος· ἀλλὰ τὸ κακὸν τοῦτο δύναται νὰ ἀναπληρωθῇ διὰ τῆς νομολογίας τοῦ Σώματος τοιουτοτρόπως, ὅπως ἀναπληροῦνται διὰ νομολογιῶν τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου καὶ τῶν λοιπῶν δικαστηρίων τοῦ Κράτους τὰ διάφορα χάσματα τῆς πολιτικῆς δικονομίας. Μετὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ ἀπαραδέκτου ἦλθεν ὁ προαγορεύσας ὡπλισμένος διὰ μιᾶς ἐκφοβίσεως, ὅπως τρομάξῃ τοὺς Κ. Κ. Γερουσιαστάς, παρέστησεν ὅτι τὸ θέμα τοῦτο παραδεχθησόμενον θέλει μείνει ὡς στίγμα εἰς τὰ πρόσωπα τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, ὅτι τοῦτο εἶναι θρίαμβος τοῦ ὑπουργείου, δι' οὗ θέλει ἀναβῇ δῆθεν εἰς τὸ Καπιτώλιον, καὶ τὰ παρόμοια. τὸ φάσμα τοῦτο δὲν στηρίζεται εἰμὴ εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ, ὅτι δῆθεν θέλει προστριβῇ στίγμα εἰς τὰ μέτωπα τῶν ἀντιπολιτευομένων Γερουσιαστῶν, ὅτι θέλει θριαμβεύσει τὸ ὑπουργεῖον, καὶ ὅτι θέλει κατακριθῇ ἡ Γερουσία· ὅλα δὲ ταῦτα ἔρχομαι νὰ ἀνασκευάσω δι' ὀλίγων ἐπιχειρημάτων ἰσχυρῶν.

Μακρὰ συζήτησις ἐγένετο ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἡμερῶν ἐπί τινος ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπεδείχθη διὰ τῶν πραγμάτων, ἤτοι διὰ Πινάκων, δημοσίων βιβλίων καὶ ἀριθμῶν ἀλανθάστων, ὅτι ἕνεκα ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων στοιχείων ὑπῆρξεν αὕτη ἐσφαλμένη καὶ στηριζομένη εἰς εἰκασίας. Ὅλοι γνωρίζετε ὅτι τὴν ἐπιστήμην τῶν ἀριθμῶν ἀποκαλοῦσιν ἀκριβῆ καὶ ἀλάνθαστον, καὶ ὅτι ἡ ἐπιστήμη αὕτη, ἤτοι ἡ μαθηματικὴ, περιέχει ἀριθμοὺς, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ ψευσθῶσιν. Εἰς μέγας μαθημα-

τικὸς ἐπερειδόμενος εἰς τὸ ἀψευδὲς τῶν ἀριθμῶν του ἐτόλμησεν ἐν τῇ στιγμιαίᾳ κενοδοξίᾳ του νὰ ἐκφέρῃ τὴν βλασφημίαν ὅτι εἶναι ἀνώτερος τοῦ θεοῦ, διότι οὐδεὶς δύναται νὰ ἀναιρέσῃ, οὐδ' αὐτὸς ὁ θεὸς, ὅτι δύω καὶ δύω ἀποτελοῦσι τὸν ἀριθμὸν τέσσαρα· ἐπὶ τῆς παραδόξου ταύτης ἰδέας ἄλλοι ἀπήντησαν ὅτι οἱ ἀριθμοὶ ἐν τῇ ἀφηρημένῃ ἰδιότητι αὐτῶν εἰσὶν ἀληθῶς ἀλάνθαστοι, ἐν δὲ τῇ πραγματικῇ αὐτῶν σημασίᾳ εἰσὶ μεταβλητοὶ, διότι ἀληθῶς οἱ δύω ἄνθρωποι προστιθέμενοι εἰς ἄλλους δύω γίνονται τέσσαρες, ἀλλ' ὅταν ἡ παντοδυναμία τοῦ θεοῦ ἀφαιρέσῃ τὸν ἕνα, τότε οἱ τέσσαρες μένουσι τρεῖς· καὶ τοιουτοτρόπως ἐλύθη τὸ παράδοξον τοῦτο ζήτημα.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Γερουσίας ἀληθῶς κατέβαλε πολλοὺς κόπους εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἐκθέσεώς της· ἀλλ' αἱ ἰδέαι αὐτῆς ἐστηρίχθησαν εἰς ἀρρημένας σκέψεις ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων στοιχείων, καὶ τὰ πράγματα ἐπελθόντα ἀπέδειξαν τὴν πλάνην της· ἤδη δὲ ὅταν ἡ Γερουσία ἀναγνωρίσῃ ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον σᾶς ἀπέδειξε πράγματα, ὅτι μετὰ τοσαῦτα καταπληκτικὰ συμβάματα ἠδυνήθη νὰ καλύψῃ τὸ μέγα βάραθρον τῶν ἐξόδων, καὶ ὅτι ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς περιέχει ἐσφαλμένας σκέψεις καὶ ἐσφαλμένους ὑπολογισμοὺς προερχομένους ἐξ ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων στοιχείων, τότε τὸ στίγμα δὲν εἶναι εἰμὴ ἔπαινος, διότι τοιοῦτος ὀφείλεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν κατακαλοῦσαν ἀτρύτους κόπους εἰς τοὺς ὑπολογισμούς της, ἂν καὶ ἐσφαλμένους διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων στοιχείων. Ἀναγνωρίζω τὸ ἀγχίνουν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀναγνωρίζω ἐπίσης τὸ τολμηρὸν τῶν ναυτικῶν Ἑλλήνων καὶ τὰ λοιπὰ πλεονεκτήματα αὐτῶν, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι ὅταν μία Κυβέρνησις δὲν χειραγωγῇ πρεπόντως τὰ τοιαῦτα φυσικὰ πλεονεκτήματα τοῦ λαοῦ τούτου, τότε ὅλα ταῦτα μένουσι στάσιμα· ὁ καιρὸς καταστρέφει καὶ πρέπει νὰ ἔλθωμεν εἰς ἓν ἀποτέλεσμα· ἂν λοιπὸν ἡ Γερουσία ἀναγνωρίζῃ ὅτι ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς δὲν περιεῖχεν ἀλανθάστους ὑπολογισμοὺς, οἵτινες ἠδύναντο, ἂν ἦσαν ἀλάνθαστοι, νὰ ἀποδείξωσι τὴν πορείαν τῆς Κυβερνήσεως κακὴν, ὀφείλει, πρὸς τιμὴν μάλιστα τοῦ Σώματος, νὰ ἀποφανθῇ περὶ τούτου· ἂν καὶ οἱ ἀγορεύσαντες εἶπον ὅτι ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς δὲν εἶχε τοιοῦτον σκοπὸν νὰ ἀποδείξῃ δηλονότι τὴν πορείαν τῆς Κυβερνήσεως κακὴν, καὶ ὅμως ἐκ τῆς ἀναγνώσεως αὐτῆς ἐξάγεται ὅτι, ἂν δὲν ὑπῆρχε τοιοῦτος σκοπὸς εἰς τὴν διάνοιαν τῶν συνταξάντων αὐτὴν Γερουσιαστῶν, ἐκ τῶν ὅρων ὅμως αὐτῆς τοιοῦτος σκοπὸς ἀποδεικνύεται· ὅταν, ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, ἡ Γερου-

σία ἀναγνωρίσῃ ὅτι ἡ πορεία τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶναι ἐκείνη ἥτις παρεστάθη διὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, εἶναι ἔργον τιμῆς νὰ ἐκφραθῇ περὶ τούτου, διὰ νὰ ἐμψυχώσῃ οὐ μόνον αὐτὴν ἀλλὰ καὶ τὰς μελλούσας Κυβερνήσεις, καὶ ἀποδείξῃ ὅτι τὸ Σῶμα τοῦτο εἶναι ἄγρυπνος φύλαξ, ἐπιτηρεῖ τὴν διαγωγὴν τῶν Κυβερνήσεων, κατακρίνει τὰ κακὰ καὶ ἐπαινεῖ τὰ καλά· τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι σωτήριον διά τε τὸ ἔθνος καὶ τὰς Κυβερνήσεις.

Καθόσον ἀφορᾷ τὰ λεχθέντα περὶ τῆς πολιτικῆς πορείας ἑνὸς ἄλλου ἔθνους παρατηρῶ, ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ φέρωνται ἐν τῷ μέσῳ τῶν συζητήσεων τοιαῦτα ἱστορικὰ γεγονότα ξένων ἐθνῶν· εἰς ἐμὲ δὲ τοὐλάχιστον δὲν ὑπάρχει ἡ τόλμη νὰ ἐκφράσω γνώμην τινὰ ἐπ' αὐτῶν, καθόσον μάλιστα αὐτὸ τὸ ἴδιον ἔθνος, περὶ οὗ πράττεται, διαρρωνεῖ ὡς πρὸς τὴν γενομένην μεταβολὴν τοῦ Κυβερνητικοῦ αὐτοῦ συστήματος.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ πρωτείνας τὴν πρότασιν Γερουσιαστὴς ἐξέθηκε· Δὲν εἶμαι ῥήτωρ οὐδὲ πεπαιδευμένος διὰ νὰ ἀπαντήσω κατὰ γράμμα εἰς ὅσα ἐλάλησεν ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας· πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐπιχειρήμασιν ἔφερεν ἐν τῷ μέσῳ φόβους, διστάγμους, καὶ τὰ παρόμοια ὡς πρὸς τὴν παραδοχὴν τοῦ θέματος διὰ νὰ σᾶς πτοήσῃ· ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας εἶναι Σῶμα κυριαρχικὸν, καὶ ἔχει ἐξουσίαν νὰ κανονίζῃ κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῇ τὰς πράξεις του· καταστρέφεται, εἶπον, τὸ Σύνταγμα· ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι τότε μόνον καταστρέφεται τὸ Σύνταγμα, ὅταν ἡμεῖς προτείνωμεν τὸ θέμα καὶ οὗτοι δὲν τὸ παραδέχωνται, ὅταν δὲ αὐτοὶ προτείνωσι τοῦτο, τότε οὔτε καταστρέφεται, οὔτε ἀνατρέπεται· παρατηρῶ ἐπίσης ὅτι, οὔτε ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου δεσμεύεται, οὔτε σίγμα προσρίβεται, οὔτε κανεὶς ἀραγιάζεται· διότι ὅσα ἐλέχθησαν εἶναι γεγραμμένα εἰς τὰ πρακτικὰ καὶ γνωστὰ εἰς τὸ κοινόν· ὅλα τὰ λεχθέντα εἶσιν ἐπιχειρήματα διὰ νὰ πτοήσωσιν ὑμᾶς, οἵτινες καὶ νοῦν καὶ κρίσιν καὶ πεποίθησιν ἔχετε καθὼ ἄνδρες τοῦ ἀγῶνος· ὅταν τὰ πράγματα, ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, εἶσιν ὑπὲρ τῶν λαλησάντων κατὰ τῆς ὑπουργικῆς ἐκθέσεως ΚΚ. Γερουσιαστῶν, τότε καὶ Σύνταγμα καὶ Κανονισμοὶ ὁρίσανται, τότε οὐδὲν στίγμα προστρίβεται· ὅταν δὲ τὰ πράγματα δὲν εἶναι ὑπὲρ αὐτῶν, τότε τὸ πᾶν καταστρέφεται· ὅλα ταῦτα εἶσιν ἐπιχειρήματα σαθρά, διότι τὸ θεμα εἶναι ὁπλοῦν ἁπλούστατον· θέλουσιν εἰπεῖ ἴσως ὅτι παραδεχομένου τοῦ θέματος καμμία ἐπιτροπὴ δὲν θέλει δυνηθῇ νὰ ἐκφράσῃ εἰς τὸ μέλλον τι ἀφορῶν τὰς πράξεις τοῦ Ὑπουργείου· ἐπὶ τῆς ἰδέας ταύτης παρατηρῶ ὅτι αἱ πράξεις τῶν

Ἐπιτροπῶν δὲν εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὴν Γερουσίαν, τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας ὡς Σῶμα πολυμελὲς δὲν δύναται νὰ ἐπιληρθῇ οἱκοθεν παντὸς οἱουδήποτε ἀντικειμένου, καὶ διὰ τοῦτο ἐκλέγει Ἐπιτροπάς, τῶν ὁποίων αἱ ἰδέαι καὶ πεποιθήσεις δὲν εἶναι ὑποχρεωτικαί, διότι ἕκαστος τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν ἔχει ἰδίαν πεποίθησιν· τὸ κατ' ἐμὲ ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς κατ' οὐδὲν μᾶς ἐφώτισε, τὸ δὲ Ὑπουργεῖον μᾶς ἐφώτισεν ἀποχρώντως, καὶ ὀφείλομεν νὰ ἐκφρασθῶμεν δημοσίᾳ περὶ τούτου διὰ τῆς ἐμπεριεχομένης εἰς τὸ προκείμενον θέμα ἐκφράσεως. Καθόσον ἀφορᾷ τὰ λεχθέντα περὶ τῆς πολιτικῆς πορείας ἑνὸς ἄλλου ἔθνους, ἀπέχω νὰ εἴπω τι· παρατηρῶ ὅμως εἰς τὸν προλαλήσαντα ὅτι ὤφειλε νὰ δώσῃ τὰς ὁποίας ἀνέφερε συμβουλὰς εἰς τοὺς φίλους του ἐκείνους, οἵτινες ἐκ διαλειμμάτων ἔλαβον μέρος εἰς τὰ διάφορα ὑπουργεῖα. Ἕκαστος εἶναι γνωστὸς εἰς τὸ κοινὸν ὡς πρὸς τὴν ὑπεράσπισιν τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ ἔθνους.

Μετὰ ταῦτα ἐλθὼν εἰς τὸ βῆμα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ν. Χρυσόγελος εἶπε τὰ ἑξῆς·

Κύριε Πρόεδρε!

Δὲν ἤθελον λάβει τὸν λόγον ἂν ὁ πρῶτος ἐλθὼν εἰς τὸ βῆμα ἔντιμος Γερουσιαστής, καὶ οἱ διαδεχθέντες αὐτόν, ὅτε κύριος ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς καὶ ὁ εἰσαγαγὼν συναδελφός μας τὴν προκειμένην πρότασιν δὲν ἤθελον εὑρεθῆ εἰς θέσιν ἐκ διαμέτρου ἐναντίαν, τοῦ μὲν προτείναντος τὸ ζήτημα τοῦ ἀπαραδέκτου, τῶν δὲ διϊσχυρισθέντων, ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος πρότασις δὲν ἔχει τὰς ἰδιότητας τοῦ ἀπαραδέκτου, ὡς μὴ ἀντιβαίνουσα μήτε εἰς τὸν κανονισμὸν τῆς Γερουσίας, μήτε εἰς τὸ Σύνταγμα, ἀλλ' εἶναι ἁπλοῦν πόρισμα τῶν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου γενικῶν συζητήσεων, ὡς εἶπε χθὲς ἀπὸ τοῦ βήματος ὑποστηρίζων τὴν πρότασιν ταύτην ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός.

Λαμβάνω διὰ ταῦτα τὸν λόγον, Κύριε Πρόεδρε! δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 39 τοῦ κανονισμοῦ μας, διὰ νὰ ὑποστηρίξω τὴν γνώμην τοῦ πρώτου ἀγορεύσαντος, καὶ νὰ ἀποδείξω ὅτι ἡ προκειμένη πρότασις ἔχει ὅλους τοὺς χαρακτῆρας τοῦ ἀπαραδέκτου, ὡς ἀντιβαίνουσα ἄντικρυς οὐμόνον εἰς τὸν ὑπάρχοντα κανονισμόν, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν θεμελιώδη νόμον, παραβιάζουσα ῥητὰς διατάξεις αὐτοῦ, καὶ αὕτη εἶναι ἡ ἰδιότης τοῦ ἀπαραδέκτου «question prealable» κατὰ τὸν ὁποῖον δίδουσιν ὁρισμὸν οἱ περὶ τὸ συνταγματικὸν δίκαιον ἀσχοληθέντες.

Ἵνα δὲ ἐκθέσω τοὺς λόγους, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ γνώμη μου αὕτη, θέλει μοὶ ἐπιτρέψει τὸ Σ. Σῶμα νὰ διαλάβω ἐν συντομίᾳ πόση ἀπαιτεῖται προσοχὴ ἐκ μέρους τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων εἰς τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τοῦ κανονισμοῦ καὶ τῶν διατάξεων αὐτοῦ, ἐκείνων μάλιστα ὅσαι ἀφορῶσι τὴν τάξιν καὶ τὴν εἰσαγωγὴν προτάσεων ἢ ζητημάτων τοιαύτης φύσεως, ὁποίας εἶναι ἡ προκειμένη, ἐφ' ὧν καὶ ἡ μικρὰ παρεκτροπὴ τοῦ κανονισμοῦ εἶναι παραβίασις τοῦ Συντάγματος, καὶ νὰ καταδείξω ποίας ἔχει συνεπείας ἡ παραδοχὴ τοιούτων προτάσεων ἐκ προκαταβολῆς γινομένη, χωρὶς ὥριμον σκέψιν καὶ μελέτην, χωρὶς ἐμβριθῆ συζήτησιν, διότι οὕτω θέλετε ἐπιστήσει τὸν νοῦν εἰς τοὺς λόγους μου, καὶ θέλετε φέρει τὴν ψῆφόν σας ἐν γνώσει τοῦ πράγματος.

Ἡ ἀκριβὴς ἐνέργεια τοῦ κανονισμοῦ τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων, τουτέστιν ἡ τήρησις τῆς τάξεως περὶ τὰς συζητήσεις, περὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν προτάσεων καὶ τὸν τρόπον ἐν γένει, καθ' ὃν ὀφείλουν νὰ ἐνεργῶσιν, εἶναι τὸ πρώτιστον καθῆκον τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων· διὰ τοῦτο ἡ ἐκπλήρωσις αὐτοῦ ἀνατίθεται μὲν εἰς τὸν πρόεδρον, ἄρθρ. 1 τοῦ κανονισμοῦ, ἐδόθη δὲ τὸ δικαίωμα καὶ εἰς ἓν ἕκαστον μέλος καὶ εἰς πολλὰ ὁμοῦ ἀποτεινόμενοι εἰς τὸν Πρόεδρον, νὰ ἀνακαλῶσι δι' αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τὸν παρεκτρεπόμενον τοῦ κανονισμοῦ, ἄρθρ. 28 καὶ 84· ὅταν δὲ παρεμπέσῃ ζήτημά τι ἡ πρότασις, κατὰ τῶν ὁποίων γίνεται ἔνστασις περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου, ἢ ζητηθῇ παρά τινος τῶν μελῶν τῆς Γερουσίας ἡ ἐπάνοδος εἰς τὸν κανονισμόν, ἀναστέλλεται ἡ συζήτησις τῆς προκειμένης προτάσεως, μέχρι ὅτου λυθῶσι τὰ παρεμπίπτοντα ταῦτα ζητήματα, ἄρ. 26 καὶ 39· ὁσάκις δὲ προτείνεται προσθήκη τις ἢ τροπολογία τινὸς διατάξεως τοῦ κανονισμοῦ, ἀπαιτεῖται νὰ διέλθῃ δι' ὅλων τῶν δοκιμασιῶν ὡς καὶ αἱ ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων τροπολογίαι.

Τοσοῦτον ἐφρόντισαν οἱ συντάξαντες τοὺς κανονισμοὺς τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων εἰς τὰ συνταγματικὰ Κράτη, ἄνδρες κάτοχοι τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου, καὶ πεῖραν ἔχοντες μακρὰν τῶν πραγμάτων, νὰ κανονίσωσι τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας αὐτῶν, θέσαντες ὅρια ἀνυπέρβλητα εἰς τὴν πορείαν αὐτῶν, καὶ τοῦτο διὰ νὰ διατηρήσωσι τὴν ἁρμονίαν μεταξὺ τῆς νομοθετικῆς καὶ νομοτελεστικῆς ἐξουσίας, καὶ νὰ περιφρουρήσωσι τὸν θεμελιώδη Νόμον τοῦ Κράτους.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ Σύνταγμα, Κύριοι! δίδει μὲν τὴν ἀπεριόριστον ἐλευθερίαν εἰς τὸν Βουλευτὴν καὶ Γερουσιαστὴν νὰ φέρῃ

τὴν γνώμην ἢ τὴν ψῆφόν του κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν Βουλευτικῶν καθηκόντων του, ἄρθρ. 55, ἀλλὰ τὸ ἄρθρ. 58 ὑποχρεοῖ καὶ τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν νὰ προσδιορίζωσι διὰ Κανονισμοῦ πῶς ἑκάστη αὐτῶν θέλει ἐκπληροῖ τὰ καθήκοντά της· τούτου δὲ ἄπαξ ὁρισθέντος, δὲν δύναται οὔτε ἡ Βουλὴ οὔτε ἡ Γερουσία νὰ ἐξέλθῃ τῶν ὁρίων, τὰ ὁποῖα ὁ Κανονισμὸς διέγραψε, χωρὶς νὰ παραβιάσωσι τὴν μνησθεῖσαν διάταξιν τοῦ Συντάγματος. Κρίνω περιττὸν, Κύριοι! νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι καὶ τὴν διάταξιν ταύτην τοῦ Συντάγματος καὶ τὸν Κανονισμὸν αὐτὸν ἐλάβομεν ἀπαραλλάκτως ἀπὸ τὰ Συνταγματικὰ Κράτη.

Κατανοεῖτε ἤδη ἐκ τούτων πόσης σπουδῆς ἄξιον εἶναι ἡ ἀκριβὴς τήρησις τοῦ Κανονισμοῦ, καὶ πόσος εἶναι ὁ κίνδυνος, ὅταν παρεκτρεπώμεθα τῶν διατάξεων αὐτοῦ, παραδεχόμενοι ἀβασανίστως προσθήκας ἢ τροπολογίας περὶ τὴν τάξιν. Τοιαῦται παρεκτροπαὶ θεωρούμεναι παρά τινων ὡς μικροῦ λόγου ἄξιαι, ὡς ἀδιάφοροι, καὶ διὰ τοῦτο ὀλιγωρούμεναι, ἔχουσιν ὀλεθρίας συνεπείας, τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα, ἂν καὶ δὲν γίνωνται ἀμέσως ἐπαισθητὰ ἐπὶ μιᾶς ἑκάστης, παρουσιάζονται ὅμως ἐπὶ τέλους ἀθρόα ἐπ' αὐτοῦ τοῦ συνόλου, ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τῶν πραγμάτων· καὶ ἐνταῦθά μοι ἦλθεν εἰς νοῦν ἡ γνώμη, ἣ μᾶλλον εἰπεῖν, τὸ πολιτικὸν ἀξίωμα τοῦ μεγάλου τῶν παλαιῶν Ἀθηνῶν πολίτου, ὅπερ ἔλεγε συνεχῶς πρὸς τοὺς συμπολίτας του, βλέπων αὐτοὺς ἀνεχομένους μὲ ἀδιαφορίαν τὰς καθ' ἡμέραν παραβιάσεις τῆς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους συνθήκης ἐκ μέρους τοῦ Μακεδόνος Φιλίππου, αἱ ὁποῖαι ἀρχὴν λαβοῦσαι ἀπὸ τὴν κατάσχεσιν πολιχνίων τινῶν, κατήντησαν ἐπὶ τέλους εἰς τὴν κατάκτησιν ὅλων τῶν συμμάχων τοῖς Ἀθηναίοις πόλεων. «Ἡ καθ' ἡμέραν ῥᾳστώνη καὶ ῥᾳθυμία, ἔλεγεν ὁ Φιλόπατρις ἐκεῖνος ῥήτωρ, ὥσπερ ἐν τοῖς ἰδίοις βίοις, οὕτω κἂν ταῖς πόλεσιν, οὐκ ἐρ' ἑκάστου τῶν ἀμελουμένων ποιεῖ τὴν αἴσθησιν εὐθέως, ἀλλ' ἐν τῷ κεφαλαίῳ τῶν πραγμάτων ἅπαντᾷ.»

Ἔρχομαι ἤδη, Κύριε Πρόεδρε, εἰς τὸ προκείμενον· πρὶν δὲ προχωρήσω εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῆς προτάσεως, ἐρωτῶ τὸν προτείναντα, εἰς ποῖον ἄρθρον τοῦ Κανονισμοῦ στηριζόμενος ἀπαιτεῖ διὰ τῆς προτάσεώς του ταύτης νὰ ἀποφανθῇ ἡ Γερουσία, ὅπως αὐτὸς θέλει ν' ἀποφανθῇ εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν, εἰς τὸ τέλος λέγω τῆς Γενικῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ προκειμένου Νομοσχεδίου, ὅτε ὁ Πρόεδρος κλείων πᾶσαν περαιτέρω συζήτησιν προσκαλεῖ τὴν Γερουσίαν νὰ ἀποφανθῇ διὰ τῆς ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἀρχῆς; Ἀναγνώσατε, Κύριοι, τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. 40 τοῦ Κανονισμοῦ, λάβετε ὑπ' ὄψιν τὰ πρακτικὰ τῆς Γερουσίας, καὶ

θέλετε ἰδεῖν τὴν τάξιν τὴν ὁποίαν ἠκολουθήσαμεν πάντοτε, καὶ τὸν συνήθη τύπον, καθ' ὃν ἡ Γερουσία ἀποφαίνεται εἰς ταύτην τὴν περίπτωσιν, ὅταν ἡ Γενικὴ συζήτησις ἐξαντληθῇ· «περαιωμένης κηρυχθείσης τῆς συζητήσεως, ἢ μηδεμιᾶς ἄλλης γενομένης παρατηρήσεως, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς» οὗτος εἶναι ὁ τύπος, τὸν ὁποῖον ἐξ ἀρχῆς ἐτήρησεν ἡ Γερουσία εἰς τὰ πρακτικά της, μετὰ τὸ τέλος τῶν γενικῶν συζητήσεων.

Ὁ Κύριος λοιπὸν Γερουσιαστὴς καινοτομῶν καὶ περὶ τὴν τάξιν καὶ περὶ τοὺς τύπους, παραβιάζει ἐκ προοιμίων τὸ ἄρθρ. 40 τοῦ Κανονισμοῦ, προσβάλλων καὶ τὸ ἄρθρ. 58 τοῦ Συντάγματος. Ἐπιρριπτοῦμαι δὲ νὰ ἀπαντήσω κατωτέρω εἰς τὸν διϊσχυρισθέντα χθὲς ἔντιμον Ὑπουργόν, ὅτι εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν, ἐπειδὴ ἐρρέθησαν πολλὰ περὶ καταχρήσεων Οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων, ἐπειδὴ προσεβλήθησαν πρόσωπα ἀδιάβλητα, καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐπιτροπή σας ὑπέπεσεν εἰς λάθη καὶ εἰς τοὺς ἀριθμητικούς ὑπολογισμούς της καὶ εἰς τὰς σκέψεις της, ἀνάγκη νὰ ἀποφανθῇ ἐπ' αὐτῶν τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας, καθ' ὃν ὑπαγορεύει τρόπον ἡ πρότασις, πρὶν προχωρήσῃ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Μεταβαίνω ἤδη εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῆς προτάσεως ἐχούσης ἐπὶ λέξεως οὕτως·

« Ἡ Γερουσία ἀκούσασα τὰς ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ προφορικὰς ἐξηγήσεις καὶ διασαφήσεις τοῦ Ὑπουργείου, ἐγκρίνασα καὶ παραδεχομένη αὐτὰς ὁλοσχερῶς μεταβαίνει εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπουργικῆς ἐκθέσεως. »

Εἰς ταύτην παρατηρεῖτε Κύριοι! ὅτι δὲν γίνεται παντελῶς λόγος, εἰμὴ περὶ τῆς ὑπουργικῆς μόνης ἐκθέσεως καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς προφορικῶν διασαφήσεων καὶ ἐξηγήσεων τοῦ ὑπουργείου, οὐδεμία δὲ γίνεται μνεία περὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, οὐδὲ τῆς μειοψηφίας αὐτῆς, ἥτις εἶναι ὁλοσχερῶς ὑπὲρ τῆς ὑπουργικῆς ἐκθέσεως. Εἰρήσθω δὲ ἐνπαρόδῳ ὅτι δὲν προτίθεμαι νὰ συνηγορήσω ὑπὲρ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ὑπουργείου ἢ τῆς ἐπιτροπῆς, οὐδὲ μὲ τὸ συγχωρεῖ ὁ Κανονισμὸς παραιωμένης ἤδη κηρυχθείσης τῆς συζητήσεως· ὁ σκοπός μου εἶναι νὰ ὁμιλήσω ὑπὲρ τῆς τάξεως, ὑπὲρ τοῦ νόμου, ὑπὲρ τοῦ Κανονισμοῦ, τὰ ὁποῖα θεωρῶ παραβιαζόμενα.

Ἂς μᾶς εἴπῃ ὁ εἰσαγαγὼν τὴν πρότασιν, ποῖον ἦτον ἐπὶ πέντε ὅλας ἡμέρας τὸ ἀντικείμενον τῶν συνεδριάσεων τῆς Γερουσίας, τὸ ὁποῖον προὐκάλεσε τόσον μακρὰς καὶ σφοδρὰς συζητή-

σεις; ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ, θέλει μᾶς εἰπεῖν καὶ συνομολογῶ καὶ ἐγώ, ἀλλ' εἰς τὴν γενικὴν ταύτην συζήτησιν ποία ἔκθεσις προτίθεται; ἡ τοῦ Ὑπουργοῦ ἢ τῆς Ἐπιτροπῆς· ἂς ἴδωμεν τί λέγουν τὰ ἄρθρ. 21, 22, 23 τοῦ Κανονισμοῦ, ἅμα ἡ Ἐπιτροπὴ τελειώσῃ τὴν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου ἔκθεσίν της, ὁρίζεται ἡ ἡμέρα τῆς ἀναγνώσεως, καὶ μετὰ ταύτην ἡ τῆς συζητήσεως, ἐν ᾗ προτίθεται ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς· ταύτης τῆς ἐκθέσεως μνημονεύει καὶ τὸ ἄρθρ. 36 εἰς τὰς συζητήσεις, λέγον, τῶν ὁποίων, προηγεῖται ἔκθεσις, (τῆς Ἐπιτροπῆς δηλονότι, διότι τῶν ὑπουργικῶν Νομοσχεδίων προηγεῖται πάντοτε αἰτιολογικὴ ἔκθεσις) ζητοῦν τὸν λόγον οἱ θέλοντες νὰ λάβωσιν αὐτὸν κατὰ τὴν συζήτησιν κτλ. ἡ ἔκθεσις λοιπὸν τῆς Ἐπιτροπῆς προτίθεται εἰς τὴν Γενικὴν συζήτησιν· καὶ ὅλοι συνομολογεῖτε ὅτι οἱ μακροὶ ἐκεῖνοι καὶ ἐπιδεικτικοὶ λόγοι ὑπόθεσιν εἶχον τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ προτείνας ὅμως τὴν πρότασιν ἔντιμος συνάδελφός μας, ἐναντίον τῶν μνησθεισῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ, ἐναντίον τῆς παραδεδεγμένης τάξεως, ἐναντίον καὶ αὐτοῦ τοῦ ὀρθοῦ λόγου, ἀποδοκιμάζων πλαγίως τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἔπλασεν ἄλλο ἀντικείμενον, τὴν ἔκθεσιν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, καὶ τὰς ἐπ' αὐτῆς προφορικὰς διασαφήσεις καὶ ἐξηγήσεις τοῦ ὑπουργείου· ἀκούσατε Κύριοι! κατὰ τὸ γράμμα καὶ τὸ Πνεῦμα τῆς προτάσεως ταύτης, δὲν φαίνεται λαβοῦσα μέρος μήτε ἡ Γερουσία, μήτε ἡ ἀντιπροσωπεύουσα αὐτὴν Ἐπιτροπή, ἀλλὰ μόνον τὸ Ὑπουργεῖον, τοῦ ὁποίου ἡ ἔκθεσις προτίθεται, τὸ Ὑπουργεῖον μόνον διέπει τὰ πάντα, τὸ Ὑπουργεῖον διασαφεῖ, τὸ Ὑπουργεῖον ἐξηγεῖ, ἡ δὲ Γερουσία, τῆς ὁποίας οὔτε ἡ φωνὴ ἀκούεται, οὔτε τὸ ὄνομα ἀναφέρεται, φέρεται εἰς μέσον ἐπὶ τέλους ὡς δέσμιος, διὰ νὰ ἐγκρίνῃ καὶ παραδεχθῇ ὁλοσχερῶς, ὅ,τι ἔπραξε καὶ εἶπεν ὁ Ὑπουργὸς καὶ τὸ Ὑπουργεῖον, δίδουσα πίστιν θρησκευτικὴν εἰς ὅσα παρὰ τῶν κ. Ὑπουργῶν ἤκουσε ◆ πίστιν ἐξ ἀκοῆς· δέσμιος λέγω, διότι δὲν τῇ συγχωρεῖτε νὰ ἐξέλθῃ τῶν διαγραφομένων ὁρίων τῆς βάσεως τῆς ὑπουργικῆς ἐκθέσεως.

Ὁποία παρεκτροπὴ ἀπὸ τοῦ Κανονισμοῦ! ὁποία ἀνατροπὴ τῆς συνταγματικῆς τάξεως! ὁποία καταπάτησις τῶν δικαιωμάτων τῆς Γερουσίας τῶν καθιερωμένων παρ' αὐτοῦ τοῦ Συντάγματος; ἀλλ' ὁποία προσβολὴ κατὰ τοῦ Σ. τούτου Σώματος, περιφρονουμένων εἰς τὸ πρόσωπον τῆς ἀντιπροσωπευούσης αὐτὸ Ἐπιτροπῆς! προσβολὴ ἣν οὐδ' ὑμεῖς Κύριοι Γερουσιασταί, οὐδ' αὐτοὶ οἱ ἔντιμοι Ὑπουργοί, ὅσοι μέλη ὄντες τῆς Γερουσίας

κοσμοῦσι τὸν Σεβάσμιον τοιοῦτον σύλλογον, δὲν θέλουν ἀνεχθῇ, εἶμαι βέβαιος, παραδεχόμενοι τοιαύτην πρότασιν.

Βλέπετε, Κύριοι, ὅτι ὁ προτείνας τὴν πρότασιν καὶ οἱ ὑποστηρίξαντες αὐτὴν ἠθέλησαν ἀπὸ σκοποῦ νὰ ἀποδοκιμάσωσι πλαγίως τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς, θεωρήσαντες αὐτὴν ὡς πλημμελῆ, ὡς προσβάλλουσαν πρόσωπον ἢ πρόσωπα, διότι περιέχει παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τῆς ὑπουργικῆς ἐκθέσεως, καὶ διότι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπροχώρησεν εἰς ἐξέλεγξιν τῆς διαχειρίσεώς τινων ὑπαλλήλων, κατὰ τῶν ὁποίων συνέλαβεν ὑποψίας καταχρήσεων· ἀμφισβητεῖ λοιπὸν ὁ ἔντιμος συνάδελφός μας τὸ ἱερώτερον δικαίωμα, ὅπερ ἔχουν τὰ Βουλευτικὰ Σώματα, τὸ δικαίωμα τὸ τόσον σωτήριον διὰ τὴν πολιτείαν καὶ τὴν Κυβέρνησιν, τὸ δικαίωμα τοῦ ἐξελέγχειν καὶ ἐπικρίνειν τὰς ὑπουργικὰς πράξεις καὶ τὰς τῶν ὑπαλλήλων ὅλων ἐν γένει, δικαίωμα, τὸ ὁποῖον κατακόρως ἐξήσκησεν ὁ ἴδιος πολλάκις ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου καὶ διὰ νὰ πεισθῆτε· λάβετε Κύριοι! εἰς χεῖρας τὸν τόμον τῶν πρακτικῶν, τῆς περιόδου ἐν σελ. διὰ νὰ πληροφορῆτε τὴν ἀλήθειαν τῶν λεγομένων. Ἐκεῖ θέλετε ἰδεῖ πόσον πικρῶς καθάπτεται τῶν Τελωνιακῶν ὑπαλλήλων μὴ φεισάμενος οὐδὲ τῶν προσώπων τῶν Ὑπουργῶν· ἀλλ' ἐληστρόνησε φαίνεται ταῦτα ὁ ἔντιμος συνάδελφός μας, καὶ τὴν περυσινὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ Ἐπιτροπῆς, καὶ πολλὰς ἄλλας προλαβούσας, καὶ ὅσα ἐλέχθησαν ἐντὸς τοῦ περιβόλου καὶ τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἄλλης Βουλῆς κατὰ πρόσωπον τῶν Ὑπουργῶν κατὰ ὑπαλλήλων Οἰκονομικῶν, Διοικητικῶν κτλ. κατὰ τῶν ὁποίων οὐδέποτε οἱ κατὰ καιροὺς Ὑπουργοὶ ἐπροκάλεσαν ἀποφάσεις τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων, οὔτε ὑπὲρ ἑαυτῶν, οὔτε ὑπὲρ τῶν ἰδίων ὑπαλλήλων ἀποδοκιμαζούσας ἀπ' εὐθείας ἢ πλαγίως τὰ λεχθέντα, σεβόμενοι καὶ τὸ δικαίωμα τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων, καὶ νομίζοντες ἀνάξιον ἑαυτῶν νὰ ἀντιτάττωσιν ἄλλο ὅπλον πρὸς ἰδίαν ὑπεράσπισιν, παρὰ τὸ ὅπλον τοῦ λόγου, καὶ τὴν ἐπίδειξιν τῶν δημοσίων ἑαυτῶν πράξεων.

Ὁ ἔντιμος συνάδελφός μας, ἀντὶ νὰ ὑπερασπισθῇ οὕτω τὰ ὁποῖα ἐνόμισε προσβαλλόμενα πρόσωπα, ἠδίκησεν αὐτὰ ἀφαιρῶν τὴν δόξαν, τὴν ὁποίαν δρέπονται οἱ ἀδιάβλητοι δημόσιοι ἄνδρες, ὅταν ἀναγκάζωνται νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς ἔλεγχον τῶν ἰδίων πράξεων οὕτω φρονοῦσι καὶ πρεσβεύουσιν οἱ μεγαλόνοες Ὑπουργοὶ τῶν πεφωτισμένων ἐθνῶν, καὶ ὁμολογοῦσι μάλισμα χάριτας ἀπὸ τοῦ βήματος τῶν Βουλῶν πρὸς τοὺς ἐξελέγχοντας τὰς δημοσίας πράξεις των, διότι δίδουν εἰς αὐτοὺς ἀφορμὴν νὰ ἐκθέσωσι τὸν πολιτικὸν ἑαυτῶν βίον, τὸν

ὁποίων ἄλλως δὲν δύνανται νὰ κάμωσι γνωστὸν εἰς τὸν κοινὸν, χωρὶς νὰ φανῶσι περιαυτολογοῦντες, ἢ γέλωτα ἀφλισκάνοντες, οὕτως ἐρρόνουν καὶ οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι, καὶ μάρτυς τῶν λόγων μου εἶναι ὁ χαριέστατος τῶν ῥητόρων Λυσίας « τοῖς ἀδίκως διαβαλλομένοις, λέγει, οὗτοι μάλιστα μεγίστων ἀγαθῶν αἴτιοι γίνονται, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάσωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι· οὕτως εἰκῇ καὶ μάτην ὁ εἰσαγαγὼν τὴν πρότασιν κατεπάτησε καὶ Κανονισμὸν καὶ Σύνταγμα, καὶ ὑπερέβη ὅρια αἰώνια, ἃ ἔθετο ἀπ' ἀρχῆς ὁ ὁρθὸς νοῦς καὶ τὸ λογικὸν, οὔτε τοὺς φίλους του ὠφελήσας, καὶ ἑαυτὸν ἀδικήσας.

Προχωρῶ Κύριε Πρόεδρε εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῆς προτάσεως « ἡ Γερουσία ἀκούσασα τὰς ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ προφορικὰς διασαφήσεις καὶ ἐξηγήσεις τοῦ Ὑπουργοῦ κτλ. Εἰς ποίαν διάταξιν τοῦ Κανονισμοῦ ἀπήντησεν ὁ εἰσαγαγὼν τὴν πρότασιν ὅτι προκαλεῖται ἀπόφασις τῆς Γερουσίας ἐπὶ τῶν ἐκθέσεων, ἢ τῶν ἐπ' αὐτῶν διασαφήσεων καὶ ἐξηγήσεων; ὅπερ ἀπὸ τοῦ βήματος ὑπεστήριζεν εἰς τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν καὶ τις τῶν Κυρίων Ὑπουργῶν, γνωμοδοτήσας νὰ παραδεχθῶμεν μίαν ἐπὶ τῶν δύω ἐκθέσεων τὴν τῆς πλειονοψηφίας ἢ τῆς μειονοψηφίας.

Κατὰ τὰ ἀντικείμενα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται ἀπόφασις τῆς Γερουσίας, καὶ ὁ τρόπος καὶ ὁ τύπος τῶν ἀποφάσεων ὁρίζονται διὰ τοῦ Κανονισμοῦ ἄρθρ. 41=49· οὔτε ἐπὶ τῶν ἐκθέσεων τῶν Ὑπουργικῶν ἢ τῶν Ἐπιτροπῶν, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον ἐπὶ τῶν ἐπ' αὐτῶν προφορικῶν διασαφήσεων καὶ ἐξηγήσεων ἀποφαίνεται ἡ Γερουσία· καὶ ὁ λόγος εἶναι ἁπλούστατος.

Αἱ ἐκθέσεις, καὶ μάλιστα αἱ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔσοδα δὲν εἶναι εἰμὴ θεωρίαι ἐπιστημονικαὶ, γνῶμαι σχηματιζόμεναι ἐκ διαφόρων σκέψεων ἢ παρατηρήσεων, ὑπολογισμοὶ ἢ ὑποθέσεις στηριζόμεναι εἴς τινα δεδόμενα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἱκανὰ νὰ παραγάγωσι θετικόν τι ἢ βέβαιον, εἰμὴ μόνον πιθανότητας κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον προσεγγιζούσας εἰς τὴν πραγματικὴν ἀλήθειαν· καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ τὰ Βουλευτικὰ Σώματα δύνανται νὰ ἀποφανθῶσιν ἐπὶ τούτων, οὐδ' οἱ Ὑπουργοὶ ἔρχονται νὰ ὑποστηρίξωσιν ὡς ὡρισμένων ἢ θετικόν τι περιέχουσαι, μὴ δυνάμενοι ἄλλως νὰ προϊδωσι τὰ διάφορα περιστατικὰ, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἀλλοιώσωσι τὰ ἀποτελέσματα· περὶ τῶν τοιούτων ἐκθέσεων δὲν δύναται νὰ κρίνῃ τις, εἰμὴ μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σχετικῶν Νόμων, ὅτε εἶναι εὔκολον νὰ γνωρίσῃ τις κατὰ πόσον οἱ λόγοι ἐφ' ὧν στηρί-

ζονται δικαιολογοῦνται, κατὰ πόσον ὁ Ὑπουργὸς ἐπέτυχεν εἰς τὰς σκέψεις του, κατὰ πόσον ἀπροσδόκητα περιστατικὰ, ἀβούλητα συμβάντα, ἅπερ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς δὲν δύναται νὰ προϊδῃ, ἐπηρέασαν τὰ ἀποτελέσματα τῶν σχεδίων του.

Καὶ ὅταν ἐπὶ τῶν τοιούτων ἐκθέσεων δὲν προκαλῆται, οὔτε εἶναι λογικὸν νὰ προκαλεσθῇ, ἀπόφασις, εἶναι ὅλως παράλογον νὰ προκαλέσωμεν αὐτὴν ἐπὶ τῶν προφορικῶν διασαφήσεων καὶ ἐξηγήσεων τοῦ Ὑπουργείου· ὁ πρωτείνας ὅμως τὴν πρότασιν θέλει ὥστε νὰ ἀποφανθῶμεν περὶ τῆς παραδοχῆς καὶ ὄχι ἁπλῶς νὰ παραδεχθῶμεν κατὰ τὸν ἐπὶ τῶν Νομοσχεδίων τύπον τῶν ἀποφάσεων « ἡ Γερουσία παραδέχθη· » ἀλλὰ καὶ νὰ ἐγκρίνωμεν τουτέστι νὰ ἀναγνωρίσωμεν αὐτὰς ὡς ὀρθὰς καὶ ἀληθεστάτους, διότι τοιαῦτα εἶναι ἡ σημασία τοῦ ἐγκρίνω, καὶ πρὸς ἐπίταξιν, προστίθεται καὶ τὸ ὁλοσχερῶς, τοσαύτην ἀξίαν δίδει ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς εἰς τὰς προφορικὰς διασαφήσεις καὶ ἐξηγήσεις τοῦ Ὑπουργείου, εἰς λόγους παρόντας, καὶ πολλάκις ἀνεμοβόλους· καὶ ἂς μοὶ συγχωρηθῇ ἡ ῥῆσις, διότι ἐν τῇ πολυλογίᾳ οὐκ ἐκφεύγεται ἁμαρτία, εἶπεν ὁ σοφὸς, καὶ κατὰ τὴν σοβαρότητα τοῦ Βουλευτικοῦ ἀγῶνος ὁ ῥήτωρ, κατὰ τὸν εἰπόντα, καὶ τοι ἔπος πρόεκτον, ὅπερ ἄῤῥητον ἄμεινον.

Καιρὸς εἶναι νὰ ἀπαντήσω τώρα εἰς τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν ὑποστηρίζοντα τὴν γνώμην τοῦ εἰσαγαγόντος τὴν πρότασιν, περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ ἀποφανθῇ ἡ Γερουσία διὰ τοὺς ἐκτεθέντας λόγους, καὶ ζητήσαντα νὰ μὲ πείσῃ, διὰ τοῦ παραδείγματος τῆς Συνταγματικῆς τάξεως τῶν Κοινοβουλίων τῆς Ἀγγλίας, καθ' ἣν ὁ Ὑπουργὸς παρουσιαζόμενος ἀπαιτεῖ τὴν ἀπόφασιν τῶν ἀντιπροσώπων, περὶ τοῦ ὑπουργικῆς πορείας περὶ τοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον ἀκολουθεῖ ἢ προτίθεται νὰ ἀκολουθήσῃ, ἐὰν ὑποστηρίζηται παρ' αὐτῶν ἢ μὲ' ἄλλα κακῶς, νομίζω, ἐφαρμόζει ὁ Κ. Ὑπουργὸς τὴν Συνταγματικὴν ταύτην εἰθισμένην τάξιν τῆς Ἀγγλίας ἐπὶ τοῦ προκειμένου· διότι δὲν πρόκειται νὰ ἀποφανθῶμεν περὶ τῆς πορείας τοῦ Ὑπουργείου, περὶ τοῦ Κυβερνητικοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον ἀκολουθεῖ ἢ δύναται νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ Ὑπουργεῖον, οὐδὲ τοιοῦτον ἐστὶν ζήτημα· πρόκειται ἁπλῶς περὶ τῆς ὠφελιμότητος ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου, καὶ οὐδὲν πλέον.

Ἀλλ' ὁ Κύριος Ὑπουργὸς συμπεριζόμενος τὴν γνώμην τοῦ εἰσαγαγόντος τὴν πρότασιν διϊσχυρίζεται ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀποφανθῶμεν ἐπὶ τῶν προφορικῶν ἐξηγήσεων καὶ διασαφήσεων τοῦ Ὑπουργείου, πρὸς ἀνασκευὴν τῶν ὅτα ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξέθεσεν ἢ εἶπεν ἡ ἰδία, ἢ ἄλλος τις κατὰ τὰς συζητήσεις προσθάλλοντα

πρόσωπα ἀδιάβλητα, πρόσωπα ὑπαλλήλων ἐγνωσμένης τιμιότητος, (καὶ τοιούτους θέλει ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους του ὁ Κύριος Ὑπουργὸς) τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἱκανοποιηθῶσιν· ἂς μοι συγχωρηθῇ νὰ τὸν παρατηρήσω ὅτι, καθ' ὅσον μὲν ἀφορᾷ τοὺς ὑπαλλήλους του, δὲν δύναται ἡ Γερουσία νὰ καθίσῃ δικαστὴς, μήτε νὰ ἀποφανθῇ περὶ τῆς ἐνοχῆς ἢ ἀθωότητος αὐτῶν· ἀρμόδια πρὸς τοῦτο μόνα εἶναι τὰ τακτικὰ Δικαστήρια, καὶ εἰς τὸν Κ. Ὑπουργὸν ἀπόκειται νὰ παραπέμψῃ εἰς αὐτὰ ὃν τινα τῶν ὑπαλλήλων νομίζει διαβαλλόμενον, καὶ νὰ τὸν ἀναδείξῃ λαμπρόν· περὶ δὲ τῶν σκέψεων τοῦ Ὑπουργοῦ ἢ τῆς Ἐπιτροπῆς, περὶ τῶν λεχθέντων ἐπὶ τῶν ἐκθέσεων ἢ τῶν ἐπ' αὐτῶν προφορικῶν διασαφήσεων, ἡ ψηφηφορία ἐπὶ τοῦ Συνόλου καὶ τῶν καθ' ἕκαστα θέλει δείξει ποίαν ἀξίαν ἀποδίδει ἡ Γερουσία εἰς τοὺς ὑπὲρ ἢ κατὰ λόγους· ἡ ψηφηφορία εἶναι τὸ χωνευτήριον εἰς τὸ ὁποῖον δοκιμάζονται αἱ γνῶμαι, καὶ οἱ λόγοι ἑνὸς ἑκάστου· ἂν δὲ νομίζητε ὑμεῖς αὐτοὺς προσβαλλομένους, ἀρέσατε τὴν κρίσιν εἰς τὴν ἀδέκαστον τοῦ κοινοῦ ψῆφον, τὸ ὁποῖον ἤκουσε, καὶ ἔχει ὑπ' ὄψιν καὶ τοὺς λόγους σας καὶ τοὺς τῶν ἐναντίων, τοῦτο μόνον εἶναι ὁ ἀρμόδιος κριτὴς τῶν δημοσίων ἀνδρῶν καὶ τούτου τὰς ψήφους πρέπει νὰ προσπαθῇ νὰ κερδίσῃ ὁ ἀληθὴς Ὑπουργὸς παρ' οὐδὲν τιθέμενος τὰς ψήφους, τὰς ὁποίας αἱ ἔνοιαι, αἱ συμπάθειαι καὶ τὰ συμφέροντα δύνανται νὰ δικαίωσιν.

Μιμήθητε καὶ ὑμεῖς καὶ οἱ συνάδελφοί μας τὰ παραδείγματα τῶν προγόνων μας καὶ τὰ παραδείγματα τῶν ἐνδόξων Ὑπουργῶν τῶν φωτισμένων ἐθνῶν, ἀκολουθήσατε τὴν γνώμην, ἣν ἀνωτέρω ἀνέφερον τοῦ χαριεστάτου τῶν ῥητόρων Λυσίου· καὶ θαρρούντες εἰς τὰς ἀδιαβλήτους πράξεις σας, εἰς τὴν ἄμεμπτον διαγωγὴν ὑμῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων σας, ἀποδύσασθε εἰς τὸν πολιτικὸν ἀγῶνα τοῦ ἐλέγχου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξέρχονται νικηταὶ οἱ ἀδιάβλητοι πολιτικοὶ ἄνδρες. Τὸ χρυσίον δοκιμαζόμενον ἐξέρχεται τοῦ χωνευτηρίου λαμπρότερον, διαλάμπον ὡς αἰθόμενον πῦρ· καὶ ὁ πολιτικὸς ἀνὴρ διὰ τῆς ἐξελέγξεως τῶν πράξεών του, ἀναδεικνύμενος ἄμεμπτος ἀναρτᾶται λαμπρότερος ἑαυτοῦ, κατὰ μὲν τῶν ἐναντίων αἴρων τρόπαια, τῶν δὲ ἄλλως πρὸς αὐτὸν διακειμένων κινῶν τὸν θυμασμὸν καὶ τὸν ἔπαινον· ὥστε λέγειν περὶ αὐτοῦ τὸ ὁμηρικὸν ἐκεῖνο οἷος πέπνυται, τοί δὲ σκιαὶ ἀίσσουσιν.

Ἀφήσατε τὴν βουλευτικὴν ἐξελεγξινέλευθέραν, ἥτις εἶναι ἡ μόνη ἐγγύησις ἐκ μέρους τῶν Κυβερνώντων πρὸς τοὺς Κυβερνωμένους, ὁ μόνος χαλινὸς τῶν ὀργάνων τῆς Νομοτελεστικῆς ἐξουσίας, ὁ ἄγρυπνος φύλαξ τῶν δικαιωμάτων τοῦ πολίτου, καὶ τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως· ἂν δέποτε αὕτη ἐγκλατοῦσα τὴν κατάχρησιν γίνηται ὀχληρὰ, μισητὴ εἴς τινας, ἀλλ' ὠφελεῖ τὸ ὅλον, σώζει τὴν πολιτείαν αὐτὴ φρουροῦσα τῶν καταχρωμένων τὰ δημόσια.

Συγχωρήσατέ μοι δὲ νὰ σᾶς εἴπω ὅτι δὲν συμμερίζομαι τὴν γνώμην, τὴν ὁποίαν ἐξεφράσατε ἐναυθα πολλάκις, ὅτι, ὅταν ὁ Ὑπουργὸς δὲν κλέπτῃ, δὲν κλέπτουν μήτε οἱ ὑπάλληλοι. Εἰς ἐκ τῶν δώδεκα μαθητῶν τοῦ ἀναμαρτήτου Χριστοῦ ἦτον καὶ ὁ Ἰούδας, ἀλλὰ κλέπτης ὢν καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε καὶ τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν· μὴ κρίνητε ἀφ' ἑαυτῶν, Κύριε Ὑπουργὲ διότι ἡ περὶ τῶν ἄλλων κρίσις ἐκ τῶν οἰκείων εἶναι σχεδὸν πάντοτε ἐπισφαλὴς· πιστεύσατε μᾶλλον ὅτι μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων σας εἶναι καὶ τινες, νὰ μὴ εἴπω πολλοί, κατεχρασταὶ, ἢ ἐπιρρεπεῖς εἰς τὴν κατάχρησιν, ὡς ἄνθρωποι· ἐὰν λοιπὸν ἀφαιρέσητε ἀπὸ αὐτοὺς τὸν φόβον τῆς Βουλευτικῆς ἐξελέγξεως (διότι πᾶς ἄλλος ἔλεγχος δὲν εἶναι τόσον φοβερὸς δι' αὐτούς) χαλᾶτε πάντα χαλινὸν, ἀρίνετε εἰς πεδίον τὸν ἵππον, κατὰ τὴν παροιμίαν, καὶ ἀκάθεκτοι θέλουν τρέχει οἱ κατεχρασταὶ τὸν δρόμον τῆς καταχρήσεως, καὶ πολλοὶ ἄλλοι μέχρι τοῦδε τίμιοι θέλουν τοὺς παρακολουθήσει. Ταῦτα εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ, ἐπανέρχομαι δὲ τὸν λόγον εἰς τὸ πρακείμενον.

Ὁ εἰσαγγέλων τὴν πρότασιν θέλει νὰ ἀποφανθῶμεν ὅτι παραδεχόμεθα καὶ ἐγκρίνομεν ὁλοσχερῶς τὰς προφορικὰς διασαφήσεις καὶ ἐξηγήσεις τοῦ ὑπουργείου καὶ νὰ ἀποδοκιμάσωμεν πλαγίως ὅ,τι εἶπεν ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Γερουσίας, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι τοιαύτη ἀποδοκιμασία, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν πλέον φανερὰν περιφρόνησιν ὄχι μόνον τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ καὶ ὁλοκλήρου τοῦ Σώματος παρὰ τοῦ ὁποίου ἐξελέχθη· διὰ τῆς τοιαύτης ἀποδοκιμασίας ἀπαιδεύομεθα τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐξελέγχειν, τοῦ δικαιώματος τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου, τῆς ἐλευθερίας τοῦ συζητεῖν, διότι τίς θέλει τολμήσει νὰ ἐξελέγξῃ ἢ νὰ ἐπικρίνῃ πρᾶξιν ὑπουργικὴν, ἢ ὑπαλλήλου τινος, νὰ παρουσιάσῃ γνώμην γραπτὴν ἢ προφορικὴν ἐντὸς τούτου τοῦ περιβόλου, ἐπικειμένης τοιαύτης ἀποδοκιμασίας, ἣν ὁ ὑπουργὸς δύναται νὰ προκαλέσῃ πάντοτε καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ διὰ τῆς πλειοψηφίας του, ὅταν ἅπαξ γίνῃ παραδεκτὴ ἡ προκειμένη πρότασις.

Ἡ πρότασις τοῦ ἐντίμου Γερουσιαστοῦ μπδενίζει καὶ τὸ ὑπεύθυνον τοῦ ὑπουργοῦ, ἀπαλλάττουσα αὐτὸν πάσης εὐθύνης, εἰς ἣν ὑπόκειται, δίδων λόγον περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων προκυπτόντων, διότι ἤδη προεδίκα-

σεν ἡ Γερουσία περὶ τούτου, παραδεχθεῖσα καὶ ἐγκρίνασα ὁλοσχερῶς τὰς ὑπουργικὰς ἐκθέσεις καὶ τὰς ἐπ' αὐτῶν προφορικὰς ἐξηγήσεις καὶ διασαφήσεις τοῦ ὑπουργείου· καὶ τὴν εὐθύνην ταύτην ἀναλαμβάνει ἡ Γερουσία ἐνώπιον τοῦ ἔθνους· ἡ πρότασις λοιπὸν τοῦ κυρίου Γερουσιαστοῦ καταστρέφει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρ. 82 καὶ 83 τοῦ Συντάγματος.

Ὁ Κ. Γερουσιαστὴς θέλων νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἄκαιρον εἰσαγωγὴν τῆς προτάσεώς του, μεταβαίνει (λέγει) ἡ Γερουσία εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ· ἀλλ' ἡ συζήτησις, ὡς παρατηρήσατε κύριοι! περιεστράφη πάντοτε περὶ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ σύνολον τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου περὶ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, οὐδὲ παρενέπεσε κἀνὲν ζήτημα ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα προβλέπουν τὰ ἄρθρ. 26 καὶ 39 καὶ τὰ ὁποῖα διακόπτουν ἢ ἀναστέλλουν τὴν συζήτησιν.

Ὁ τελευταῖος τέλος πάντων ὅρος τῆς προκειμένης προτάσεώς του, τοῦ νὰ προβῇ ἡ Γερουσία εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπουργικῆς ἐκθέσεως, εἶναι ὁ ἀσυγχώρητος συνταγματικὸς σολοικισμός, ὁ ἔσχατος τῆς ἀδικίας ὅρος· διότι περιορίζει τὴν ἐλευθέραν συζήτησιν, καὶ ἀποκλείει πᾶσαν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ γνώμην· ὁ περιορισμὸς οὗτος εἶναι συνέπεια φυσικὴ τῆς ὁλοσχεροῦς ἐγκρίσεως καὶ παραδοχῆς τῶν ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ὑπουργοῦ ἀλανθάστων διασαφήσεων καὶ ἐξηγήσεων τοῦ ὑπουργείου, μετὰ τὰς ὁποίας οὐδεὶς δύναται βεβαίως νὰ ἐπιφέρῃ γνώμην ἢ τροπολογίαν τινὰ, χωρὶς νὰ παρεκτραπῇ τῶν τεθεισῶν βάσεων.

Βλέπετε κύριοι! ποῦ φέρει ἡ παραδοχὴ τῆς προτάσεως τοῦ κυρίου Γερουσιαστοῦ, ὁποίας ἔχει συνεπείας, ὅτι παραβιάζεται, δὲν λέγω πλέον ὁ κανονισμὸς, ἀλλὰ ῥηταὶ διατάξεις τοῦ Συντάγματος τῶν ἄρθρ. 20, 22, 55, 58 καὶ 83, ὅτι καταστρέφονται τὰ τιμαλφέστερα δικαιώματα τῆς Γερουσίας, ὡς ἀνωτέρω ἀπεδείξαμεν, τὰ ὁποῖα αὐτὸ τὸ Σύνταγμα καθιέρωσε καὶ ἡ Κυβέρνησις ἐσεβάσθη· δὲν εἶναι λοιπὸν ὑπερβολὴ ὅ,τι εἶπον ἀρχόμενος.

Ἀλλὰ τὸ κακὸν δὲν περιορίζεται μέχρι τούτου· ἡ παραδοχὴ τοιαύτης προτάσεως προσβάλλει ἀκόμη καὶ τὴν ὑπόληψιν καὶ τὰ συμφέροντα τῆς Κυβερνήσεως, διότι περιορίζουσα τὴν ἐλευθερίαν τῶν συζητήσεων, ὡς ἀνωτέρω ἐδείχθη, θέλει δώσει ὑπόνοιαν αὐθαιρεσίας ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργείου, ὡς θέλοντος νὰ ἁρπάζῃ ἀσυζητητεὶ τὰ νομοσχέδια ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων·

καθίσταται δὲ καὶ ἐπιβλαβὴς εἰς τὰ συμφέροντα τῆς ἰδίας Κυβερνήσεως, πρῶτον διότι ἐμποδίζει τὴν βουλευτικὴν ἐξέλεγξιν, τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου καὶ τῆς γνωμοδοτήσεως, τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ψηφορορεῖν κατὰ τὴν ἰδίαν πεποίθησιν· καὶ δεύτερον, διότι ἡ πρότασις αὕτη, ὡς διάταξις τοῦ κανονισμοῦ θεωρουμένη μετὰ τὴν παραδοχὴν, θέλει χρησιμεύσει ὡς ὅπλον, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ στρέψῃ κατ' αὐτοῦ τοῦ ὑπουργείου μία πλειοψηφοῦσα ἀντιπολίτευσις μὴ παραδεχομένη τὰ ὑπουργικὰ νομοσχέδια διὰ τῆς ὁλοσχεροῦς παραδοχῆς τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς προφορικῶν διασαφήσεων καὶ ἐξηγήσεων τῶν μελῶν τῆς πλειοψηφίας· καὶ διὰ τοῦτο ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω ὅτι πρῶτοι οἱ κύριοι ὑπουργοὶ, ὅσοι ἔχουν ψῆφον ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου δὲν θέλουν ῥίψει τὴν λευκὴν ψῆφον των ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τῆς ἀπαραδέκτου ταύτης προτάσεως κηδόμενοι τῶν ἰδίων συμφερόντων καὶ ὡς Γερουσιασταὶ καὶ ὡς ὑπουργοί. Εἰς ὑμᾶς δὲ κύριοι Γερουσιασταὶ ἔχοντας εἰς νοῦν τὰ λεχθέντα ἀπόκειται νὰ φέρητε τὴν ὑστάτην σύμφωνα μὲ τὸ καθῆκόν σας, μὲ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Σώματος, τοῦ ὁποίου ἐστὲ μέλη, σύμφωνα μὲ τὸ συμφέρον τῆς πολιτείας καὶ αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως.

Μετὰ ταῦτα παρελθούσης τῆς ὥρας ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν Συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Β. Χρηστακόπουλος
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ.

Τῇ 16 Ἰουνίου 1853, ἡμέρᾳ τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 31 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Δελιγιάννης, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ι. Οἰκονόμου, ἀντὶ τοῦ Κ. Α. Χατζίσσου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Ἀνεγνώσθησαν ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως·

1) Τὸ ἀπὸ 15 (27) Μαΐου ἔγγραφον τοῦ Κ. Μ. Τοσίτζα, δι' οὗ ἐκφράζει πρὸς τὴν Γερουσίαν τὴν εὐγνωμοσύνην του διὰ τὴν τιμὴν ἣν ἠξίωσεν αὐτὸν τὸ σῶμα διὰ τῆς ἀποστολῆς τῶν

ὑπὲρ τοῦ μακαρίτου ἀνεψιοῦ του Νικολάου Στουρνάρη πρακτικῶν του.

2) Ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ι. Σταίκου ἐξαιτουμένου παράτασιν ἀδείας ἕνεκα ἀσθενείας· ἡ Γερουσία ἐνέκρινε νὰ τῷ χορηγηθῇ τοιαύτη τεσσαρακονθήμερος.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Α. Μοναρχίδου, ὁ αὐτὸς Γερουσιαστὴς λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἑξῆς.

Ἔρχομαι εἰς τὸ βῆμα, Κύριοι, διὰ νὰ ἀντικρούσω ὁλόκληρον τὴν προχθεσινὴν ὁμιλίαν τοῦ ἐντίμου Γερουσιαστοῦ Κ. Ν. Χρυσογέλου· ὁμολογῶ ὅτι ἡ δύναμίς μου δὲν εἶναι ἀνάλογος πρὸς τοῦτο, διότι παρουσιάζομαι ἀμαθὴς πρὸς πεπαιδευμένον ἤτοι ἀρνίον πρὸς λέοντα· μὲ ὅλην ὅμως τὴν μικράν μου ταύτην δύναμιν ἐπιλαμβάνομαι τοῦ λόγου, διὰ νὰ διασκεδάσω ὅλον τὸ μέγα νέφος τὸ ὁποῖον ἐπαρουσίασεν ὁ προαγορεύσας διὰ τῆς ἀναχειρὰς του φυλλάδος, ἥτις ὡμοίαζε τὸ Τριῴδιον τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς· ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ἀρχόμενος ἐκ τοῦ ἐπιχειρήματος τοῦ ἀπαραδέκτου εἶπεν ὅτι ὁ εἰσαγαγὼν τὴν πρότασιν καὶ οἱ ἀντιλέγοντες εὑρέθησαν εἰς θέσιν ἐκ διαμέτρου ἐναντίαν, προχωρήσας ἔπειτα εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ Κανονισμοῦ ἐξέθηκεν ὅτι τὸ ἀπαράδεκτον τοῦτο στηρίζεται εἰς δύο παρατυπίας, πρῶτον εἰς τὸ ὅτι τὸ θέμα δὲν ἐτέθη ὑπὸ τοῦ Κ. προέδρου, καὶ δεύτερον εἰς τὸ ὅτι τοῦτο δὲν φέρει τὴν ὑπογραφὴν τοῦ προτείναντος, ἀφοῦ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς πρώτης παρατυπίας ἀνέγνωσε τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ Κανονισμοῦ, παρέλειψε νὰ ἀναγνώσῃ τὸ ἀκόλουθον πρὸς ὑποστήριξιν τῆς δευτέρας, τὸ ὁποῖον ἐγὼ πρὸς συμπλήρωσιν σᾶς ἀναγινώσκω· ἕκαστος τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κάμῃ πᾶσαν οἱανδήποτε πρότασιν θέματος· δυνάμει τοῦ δικαιώματος τούτου παρακατέθεσε τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα, τὸ ὁποῖον κατ' ἀπόφασιν τῆς Γερουσίας τυπωθὲν διανεμήθη πρὸς ὅλους τοὺς Κ. Κ. Γερουσιαστάς, δὲν ὑπέγραψε δὲ τοῦτο κατὰ τὸ ἄρθρον 55 τοῦ Κανονισμοῦ, διότι δὲν ἀφορᾷ πρότασιν νόμου, ἀλλ' ἁπλῶς τὸ ἐξαγόμενον μιᾶς μακρᾶς συζητήσεως, καὶ εἶναι σχεδὸν ὅμοιον θέματός τινος γραπτοῦ, ὁποίου πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἔθεσεν ἐνταῦθα ὁ Γερουσιαστὴς καὶ ἤδη Πρόεδρος Κ. Τρικούπης, ἀνὴρ κάτοχος τῶν συνταγματικῶν ἀρχῶν, ὡς τὸ ἐξαγόμενον τῆς συζητήσεως ἥτις ἐγένετο ἐπὶ ἄλλου τινὸς ἀντικειμένου· ὥστε ἀμφότεροι οἱ περὶ παρατυπίας λόγοι ἀποβαίνουσιν ἀνυπόστατοι.

Πολλάκις ἐπανέλαβεν ὁ προαγορεύσας ὅτι προσβάλλεται τὸ Σύνταγμα, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι οὐδεμία προσβολὴ προσγίγνεται διὰ τοῦ ἁπλουστάτου τούτου θέματος, τὸ ὁποῖον ἐκφράζει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διασαφήσεων καὶ ἐξηγήσεων τοῦ ὑπουργείου, καὶ οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει τὸ θέμα τοῦτο πρὸς τὸ ἄρθρον τοῦ Συντάγματος τὸ ὁποῖον μᾶς ἀνέγνωσε. Δεσμεύεται εἶπεν ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου καὶ σφαγιάζονται οἱ νόμοι, ἀλλὰ παρατηρῶ ἐπίσης ὅτι οὐδὲν τούτων συμβαίνει, ὡς ἀπέδειξα εἰς τὴν πρώτην ὁμιλίαν μου· οὐδεὶς ἠρνήθη ὅτι ὁ κανονισμὸς εἶναι ὁ ὁδηγὸς τοῦ Σώματος καὶ ὅτι αὐτὸν χρανίσθημεν ἐκ τῶν Συνταγματικῶν ἐθνῶν, διότι ὅλοι γνωρίζουσιν ὅτι τοὺς Νόμους καὶ κανονισμοὺς ἐρανιζόμεθα πάντοτε ἐξ αὐτῶν τῶν συνταγματικῶν ἐθνῶν· ἡ πρὸ τοσούτων ἡμερῶν λαβοῦσα χώραν μακρὰ συζήτησις δὲν ἐξετάθη ποσῶς ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῆς ὑπουργικῆς ἐκθέσεως, ἥτις ἐκθέτει τὴν πορείαν τῆς Κυβερνήσεως· τούτου ἕνεκα ὀφείλει ἡ Γερουσία νὰ προέλθῃ εἰς μίαν ἀπόφασιν περὶ τοῦ ἐξαγομένου ἢ τοῦ ἀποτελέσματος, ἥτις δὲν ἐμποδίζει αὐτὴν νὰ προχωρήσῃ ἐπομένως εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ. Τοιαύτη καὶ τοιαύτη συζήτησις δὲν ἐγένετο ἄλλοτε καὶ δύναται νὰ ὀνομασθῇ πρωτοφανὴς διὸ ἓν λόγῳ ὠνομάσθη πρωτοφανὲς καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς προελθὸν θέμα· ὁ Κ. Γερουσιαστὴς δὲν προῆλθεν εἰς τὴν ἀνασκευὴν τοῦ θέματος ἐξ ἀγνοίας, ἔπλασεν ὅλας τὰς βάσεις τοῦ λόγου του, ἂν καὶ σαθράς, ἐν γνώσει, διὰ νὰ ῥιφθῇ ἐπομένως ἐπὶ τὸ στρατηγικώτερον εἰς τὰ ἀβάσιμα ἐκεῖνα ἐπιχειρήματα, ἅτινα σᾶς ἐξέθηκα, καὶ διὰ νὰ στηλιτεύσῃ τὴν κατὰ τοῦ προτείναντος τὸ θέμα κανονιστοιχίαν του, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι ὅπου τὸ οἰκοδόμημα εἶναι σαθρόν, ἐπὶ οὐδεμιᾶς κανονιστοιχίας δύναται νὰ στηριχθῇ. Ἐνθυμεῖσθε, Κύριοι, ὅτι ἀγορεύων ἐνταῦθα ὁ Κ. Γερουσιαστὴς εἶπεν ὅτι ἐπιστεύομεν ὑπεράνω τῆς δυνάμεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὡς χεὶς ἐβίπτομεν ἔνθεν καὶ ἔνθεν κεραυνοὺς καὶ ἀστραπὰς καὶ ἐνδυστίων ἐφαίνετο ὡς ἄλλος Νέλσων ὁδηγῶν τὴν ναυμαχίαν τοῦ Τραφαλγὰρ, ὅταν δὲ παρῆλθεν ἡ τρικυμία παρετήρησα ὅτι οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἄρασαν οἱ κεραυνοὶ τοῦ νέου τούτου Δυὸς, καὶ ἐλυπήθημεν τοῦ τρόπου ἐκ τοῦ ὁποίου εἶχον καταληφθῇ, διότι εἴδον ὅτι ἅπασα ἡ Γερουσία μετὰ τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν καὶ τοῦ πλήθους ἀκροατηρίου ὑρίσταται, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου καὶ αὐτοὶ οἱ συμφοιτηταί μου, τοὺς ὁποίους πολλάκις ἐπεκαλέσθη, θέλουσι φρονάζει ἴσως περὶ τῆς κατὰ κόρον ἐπιλήσεως τῶν ὀνομάτων αὐτῶν, οἵτινες ἔλεγον καὶ ἔπραττον συνάμα

δὲν θέλω νὰ εἴπω πολλὰ ἄλλα, διότι τὰ πολλὰ καὶ μὴ ἀγαθὰ βλάπτουσιν ἀντὶ νὰ ὠφελήσωσι· ἔχομαι νὰ εἴπω μόνον ὅτι ὅταν ἐν Λάρνακι προέκειτο ἡ κατάρτισις τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ ἔθνους ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς ὡς μέλος καὶ γραμματεὺς τῆς συνελεύσεως ἐκείνης ἀντέπραττεν εἰς τὴν καθιέρωσιν αὐτῶν, ὅτι ὅταν ἑπομένως ἐγίνετο ὑπουργὸς εἰς Ναύπλιον ἀντὶ ἀ ἐφαρμόσῃ τὰ σοφὰ παραγγέλματα τῶν μεγάλων ἐκείνων ἀνδρῶν, ἔφερε τὸν περὶ τυποκτονίας Νόμον, καὶ ὅτι ἰσχύτας ὡς ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως, ὡς ἄλλος Ἱερεμίας κλαίων ἐπαρουσίασεν ἐνώπιόν σας Νόμον ὀργανίζοντα τὰς ἐλευθερίας, τὰς ὁποίας ἤδη ὑπερασπίζεται, νόμον τὸν ὁποῖον ὁ ἀνώτατος ἄρχων δὲν ἔβαλεν εἰς ἐνέργειαν, διὸ καὶ τῷ ὀφείλεται μεγάλη χάρις· παραλείπω τόσα ἄλλα ὅσα ἠδυνάμην νὰ εἴπω περὶ τῆς λοιπῆς ὑπηρεσίας του τῆς ἀναφερομένης εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ ἐκπαιδευτικὰ τῆς πατρίδος πράγματα· ἐξ ὅλων τούτων ἐξάγεται ὅτι οὐδὲν στίγμα μένει εἰς τὸ τὸν προτείναντα καὶ τὴν Γερουσίαν διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ παρόντος θέματος, διότι τὸ στίγμα τοῦτο μένει ὅπου ἔπρεπε καὶ εὑρίσκεται· περὶ τούτου ἂς κρίνῃ πρῶτον ἡ Γερουσία καὶ μετὰ ταῦτα τὸ σῶμα κοινῶν, τοῦ ὁποίου τὴν κρίσιν καὶ γνώμην πολλάκις ἐπικαλέσθη ὁ προαγορεύσας· ἂς ἐνθυμηθῇ, εἶπε, τὶ ἔλεγεν ὁ εἰσαγαγὼν τὴν πρότασιν πρότερον, παρατηρῶ ὅτι ἐνθυμοῦμαι καλῶς πᾶν ὅ,τι εἶπον, ἀλλὰ προσθέτω ὅτι δὲν ἔρριψα τὰ ἀμέρτυρα τῶν ἐκδικήσεως καθόσον ἐδήλωσα ὅτι ἐπιθυμῶ περὶ τῆς τοιαύτης πορείας τῆς Κυβερνήσεως δι' ἐμοῦ νὰ ἐπιθεωρήσω αὐτὴν ἐμαυτὸν καὶ ἐγὼ ἐκ τύχης παρά τινος μαθητοῦ τὸ φιλοτεχνεῖν ἀξίωμα « ῥίπτει πονηρὸς τοὺς νόμους λυμαίνεται », καὶ κατόπιν τούτου τοῦ ἀξιώματος ἔρχομαι νὰ προσθέτω ὅτι ἡ τήρησις καὶ αὔξησις τῶν ἐλευθεριῶν γίνεται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ὅταν εὑρίσκωνται ἐν τοῖς πράγμασιν.

Εἶπεν ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ὅτι τοσοῦτον ἀγαπᾷ τὸν Πλούταρχον ὥστε τὸν ἔχει προσκεφάλαιον. Σᾶς εἶπα μίαν ἀλήθειαν τοῦτο βεβαίως πράττει διὰ νὰ ὑπνώττῃ μὲ τὴν γλυκύτητα ἐκείνην τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται ὁ ἀναγνώστης παντὸς βιβλίου ἱστορικοῦ, διότι ὅταν ἔρχεται εἰς τὰ πράγματα, λησμονεῖ ὅλας τὰς σοφὰς παραγγελίας αὐτοῦ καὶ τρέχει εἰς ἄλλας ἐναργείας ὅλως ἀντικειμένας εἰς τὰς σοφὰς γνώμας τοῦ Πλουτάρχου· ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ὅρων τοῦ Συντάγματος καὶ ἐν γένει ὅλων τῶν νόμων πρέπει νὰ γίνηται παντοῦ καὶ πάντοτε· δὲν πρέπει νὰ παραβιάζωνται κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐκλογῶν καὶ ἀνακαλῶ

εἰς τὸν προαγορεύσαντα τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν νόμων τὴν ὁποίαν ἐνέργησεν εἰς τὰς ἐκλογὰς τῆς πατρίδος του, ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ καταχρασθῇ περιπλέον τὴς ὑπομονῆς σας παύω μὲ τὴν παρατήρησιν ὅτι πρέπει νὰ ἐλθωμεν εἰς ἓν ἀποτέλεσμα, καὶ νὰ μὴ ἐξιδεύωμεν εἰς μάτην τὸν καιρόν μας.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ν. Χρυσόγελος εἶπε τὰ ἀπόλυθα.

« Ὁ προαγορεύσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς πρόθυμος νὰ ἀντικρούσῃ ὅσα ἐκ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν εἶπον πρὸς ἀναπαυσιν τῆς πρότάσεώς του ἐκείνης, ἦν εἰσήγαγεν εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑπεστήριξε τόσον ἐπιτυχῶς, μὲ προσῆλθε σήμερον εἰς ἀγῶνα, ἐνδεδυμένος πανοπλίαν, μὴ ἀφιλόξενον μήτε εἰς τὸ ἀνάστημά του μήτε εἰς τὴν πολεμικήν του ἐπιδεξιότητα, ὡσὰν εἴτις μικρὸς τὸ σῶμα καὶ ἀπόλεμος ἐντυπῶ ὕβλε περιβληθῇ πανοπλίαν Ἀχιλλέως τινὸς ἢ Λέοντος, τοῦ ὁποίου τὸ δυλιχώτατον ἔγχος μήτε δύναται νὰ βαστάσῃ.

Διὰ τοῦτο ἀποβλέπουσα τὴν ξένην ταύτην πανοπλίαν, ἣν κλυτοτέχνης τις ἐχάλκευσε βεβαίως, ἐτράπη εἰς λιποψυχίας, εἰς ὄκνους πρακτικοὺς, ἀπραξίας καὶ εἰς τὴν πολιτικήν του θέσιν καὶ εἰς τὴν ἡλικίαν του, βαρὺν μετὰ κλίματα, ἀτεχνῶς ὥσπερ ἐξ ἁμάξης.

Πρὸς ταῦτα Κύριε Πρόεδρε! δὲν ἔρχομαι νὰ ἀπαντήσω κατὰ μέρος εἰς τὰς ἀναπορίας μου καὶ τῶν ἀρχῶν μου νὰ ἔλθω εἰς ἀγκάλιασιν μὲ τὸν ἔντιμον συνάδελφόν μας, συμπαίκτην, ἐν ᾧ ὁ νικῶν εἶναι ἀβλαβέστερος. « Ἦν ἀγκάλιασις πονηρὰ ἀβλαβέστερος ὁ νικήσας ἔμαθον ἀπὸ τὸν Λεμοσθένην, τὸν ὁποῖον ὁ ῥήτωρ μοὶ ὑπενόθευσεν, ὅτι δὲν πρέπει τις νὰ ἀπαντᾷ εἰς λοιδορίας, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι εἰμὴ ὕβρεις ἂς οἱ ἐχθροὶ κατ' ἀλλήλων ἐκτοξεύουσιν, κατὰ τὴν αὐτῶν χρῆσιν ἕκαστος, νὰ ἀποτρίβῃ δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ κατηγορίας ἐχούσας ἀδικήματα τιμωρούμενα παρὰ τῶν Νόμων. « Ἐγὼ λοιδορίαν κατηγορίας τοῦτο διαφέρειν ἠγούμαι τὸ τὴν μὲν κατηγορίαν ἀδικήματα ἔχειν, ὧν ἐν τοῖς νόμοις εἰσὶν αἱ τιμωρίαι, τὴν δὲ λοιδορίαν βλασφημίας, ἃς κατὰ τὴν αὐτῶν χρῆσιν τοῖς ἐχθροῖς περὶ ἀλλήλων συμβαίνει λέγειν.

Τοῦτο ἔχομαι Κύριε Πρόεδρε! νὰ πρέπει περιορίζόμενος νὰ ἀπολογηθῶ εἰς ὅσα ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς κατηγόρησε, καθηπτόμενος τοῦ δημοσίου βίου μου, πρῶτον ὡς Γραμματέως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως ὑπὸ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ ἀοιδίμου Κυβερνήτου, καὶ δεύτερον ὡς Ὑπουργοῦ τῆς Α. Μ. τοῦ Σ. Βασιλέως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κλάδου τῆς δημοσίας

ὑπηρεσίας, καὶ προσωρινὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τοῦτο ὄχι διὰ νὰ δικαιολογήσω ἐμαυτόν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐκπληρώσω καθῆκον καὶ πρὸς τὴν Α. Μ. καὶ χρέος ἱερὸν ἐκ τὴν μνήμην τοῦ ἀοιδήμου Κυβερνήτου.

Μὲ ὠνόμασεν ὁ Κύριος Γερουσιαστὴς πολέμιον τῶν ἐθνικῶν ἐλευθεριῶν, ἐχθρὸν τῆς ἐλευθεροτυπίας, μναμονεύσας τὴν ἐποχὴν τοῦ **1831**, ὅτε ἦμην γραμματεὺς τοῦ μακαρίτου Κυβερνήτου, εἰς τοὺς λόγους ταύτους ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων Κύριοι! καὶ κύψας ἐπὶ τῆς γῆς προσεκύνησα τὴν ἱερὰν σκιὰν τοῦ ἀειμνήστου Κυβερνήτου ἣν ἀπὸ τὰς οὐρανίους τῶν δικαίων σκηνὰς ἐκάλεσεν εἰς τὴν περίγειον ταύτην λῆξιν ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς μνησθεὶς τῆς ἐποχῆς τοῦ **1831**· ἦχεῖ ἀκόμη εἰς τὰ ὦτά μου ἡ φωνὴ ἣν ἐνόμισα τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ὅτι ἤκουσα ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ μακαρίτου, φωνὴ ὁμοία μὲ ἐκείνην, ἣν ἤκουσέ ποτε ὁ Σαοὺλ ἀπὸ στόματος τοῦ Θεοχρίστου Σαμουὴλ, ὅτε εἶδεν αὐτὸν ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς γῆς τὴν ἱερὰν διπλοΐδα ἀναβεβλημένον, ὡς λέγει ἡ θεία Γραφή· τίς δὲ ἦν ἡ φωνὴ αὕτη; *ἵνα τί παρηνώχλησάς με ἀναβῆναί με.*

Ὁμοία φωνὴ Κύριοι! ἀπὸ στόματος τοῦ Κυβερνήτου ἐξερχομένη ἦχησεν εἰς τὰ ὦτα τῆς καρδίας μου τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἀποτεινομένη πρὸς ὑμᾶς Κύριε Γερουσιασταὶ *ἵνα τί παρηνώχλησάς με κατεβῆναί με* διότι ὑμεῖς κατεβιβάσατε τὴν ἱερὰν σκιὰν τοῦ μακαρίτου, ὄχι μὲ τῶν αὐτῶν σκοπῶν, μὲ τῶν ὁποίων ὁ ἀπελπισμένος καὶ παράφρων Σαοὺλ ἐκάλεσεν ἐκ τῆς γῆς τὸν Προφήτην τοῦ Θεοῦ, τοῦ γνωρίσαι αὐτῷ *τί ποιήσει*, ἀλλὰ μὲ πρόθεσιν νὰ διαβάλλῃς τὴν Κυβέρνησιν ἐκείνου, καὶ νὰ λάβῃς ἐντεῦθεν ἀφορμὴν νὰ κατακρίνῃς τὰς θαυμασίας πράξεις μου ὡς γραμματέως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὅτε ἐξεδόθη ὁ περὶ τύπου Νόμος· καὶ τοῦτο φέρει εἰς μέσον ἐκδικούμενος, διότι ἀντέκρουσα τὴν καλήν του ἔκείνην πρότασιν ὑμεῖς ποιῶν ὡς ἂν εἴπῃς ἤθελε τολμήσῃ νὰ καταδαρίσῃ νέων ἀρχαίων καὶ περικαλλῆ, διὰ νὰ κατασβέσῃ τὸ καταγώγιον εἰς αὐτὸ δέρματα, τὸ ὁποῖον καταδιώκει.

Κρίνω ἀνόητον νὰ παύσω τὸ λέγειν τοῦ Καποδιστρίου, ὑπερασπιζόμενος τῆς Κυβερνήσεως αὐτοῦ, τὸ ἱερὸν λέγω λέγειν τῆς μνήμης καὶ τῆς δόξης, εἰς ἣν ἀνύψωσεν αὐτὸν ὅλος ὁ πολιτισμένος καὶ σοφὸς κόσμος, καὶ ἣν ἡ ἐνταῦθα ἐθνικὴ συνέλευσις τῆς 3 Σεπτεμβρίου καθιέρωσε, ψηφίσασα ἀνδριάντα εἰς μνήμην αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον καὶ ὑμεῖς συνεψηφίσατε Κύριε Γερουσιασταὶ! ὡς πληρεξούσιος.

Ἀποσιωπῶν τοὺς λόγους, οἵτινες προεκάλεσαν ἐκεῖνον τὸν Νόμον, διὰ νὰ ἀποφύγω λυπηρὰς ἀναμνήσεις, κηρύττω στεντορίως ὅτι ἀναδέχομαι πᾶσαν εὐθύνην· καὶ αὐτὴ ἡ θανατικὴ ποινὴ διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην, εἶναι δι' ἐμὲ ἡ μεγαλητέρα τιμή, ἡ μεγαλητέρα δόξα, καὶ χαίρω καταδικαζόμενος διὰ ταύτην παρὰ τοῦ φιλελευθέρου συναδέλφου μου, διότι συναποθνήσκω μετὰ τοῦ μεγάλου ἀνδρὸς, τὸν ὁποῖον ἐθαύμασα καὶ ἐσεβάσθην, καὶ θαυμάζω καὶ σέβομαι, ἕως ἂν ζῶ καὶ ὑπάρχω, ἐνθυμούμενος ὅτι ὁ Μέγας Φωκίων εἶπεν εἰς τὸν ῥήτορα πρὸς τὸν ἀποδυρόμενον τὴν τύχην του συγκατάδικον, Δημότην Ἀθηναῖον, πολίτην κατωτέρας τάξεως, *οὐκ ἀγαπᾷς μετὰ Φωκίωνος ἀποθνήσκειν*; Ταύτην ἔχω τὴν ἀπολογίαν πρὸς τὸν ἔντιμον συνάδελφόν μου ὡς Γραμματεὺς τοῦ ἀοιδήμου Κυβερνήτου.

Ὡς ὑπουργὸς δὲ τῆς Α. Μ. τοῦ Σ. Βασιλέως ἐπὶ τῶν Ἐκκλ. κτλ. καὶ προσωρινὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης, κατὰ τὸ **1851**, ὅτε εἰσήγαγα καὶ ὑπεστήριξα τὸν περὶ τύπου Νόμον, τὸν τυποκτόνον ἐκεῖνον Νόμον, ὡς ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς τὸν ὠνόμασε, Νόμον περιορίζοντα τὴν ἀσθικτον ἀκολασίαν τοῦ τύπου, ἐκτραχηλισθεῖσαν εἰς προσβολὴν κατὰ τῶν ἱερῶν προσώπων τῶν Α. Α. Μ. Μ. τοῦ Σ. Βασιλέως καὶ τῆς Σ. Βασιλίσσης, προσβολὴν τὴν ὁποίαν ἐθεώρησα καὶ θεωρῶ βλασφημίαν αὐτόχρημα, ὡς ἐξερράσθην τότε ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ὑποστηρίζων τὸν νόμον τοῦτον, μακρὰν τοῦ νὰ συναισθανθῶ ἐμαυτὸν ἔνοχον τοῦ ἐγκλήματος τῆς τυποκτονίας, ὅπερ θέλει νὰ μοὶ προσάψῃ ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς, δύναμαι νὰ καυχῶμαι καὶ καυχῶμαι θαῤῥοῦντας, ὅτι ἐξεπλήρωσα καθῆκον ἱερόν, καθῆκον, τὸ ὁποῖον μοὶ ἐπέβαλλον οἱ ὅρκοι μου καὶ ὡς ὑπουργοῦ τῆς Α. Μ. καὶ ὡς Γερουσιαστοῦ, καὶ αὐτὸ τὸ Σύνταγμα, τὸ ὁποῖον ἔθεσε τὸ πρόσωπον τοῦ Βασιλέως ὑπεράνω πάσης εὐθύνης, ὑπεράνω πάσης προσβολῆς, ὡς ἱερὸν καὶ ἀπαραβίαστον· ἂν δὲ τις λυμαινόμενος τῶν Νόμων, ὡς ῥήτωρ πονηρὸς, ὡς εἶπεν ὁ ἀηδεύσας, ἐφύρωσε κακῶς τὸν νόμον τοῦτον, οὐδεὶς εὖ φρονῶν δύναται νὰ κακίσῃ ἢ νὰ μεμφθῇ τὸν εἰσαγαγόντα καὶ ὑποστηρίξαντα ὑπουργὸν, ἢ τοὺς ψηφίσαντας αὐτὸν νομοθέτας.

Καὶ θαυμάζω πῶς ὁ προαγορεύσας προσβάλλων τοιοῦτον νόμον ἐτόλμησε νὰ μοὶ ἀποδώσῃ πρᾶξιν, ἣν ὁ καταῤῥίπτων βλασφημεῖ εἰς τὰ ἱερώτερα, καὶ τὸν καυχώμενος ὅτι εἶναι βασιλικὸς, ὅτι εἶναι ἀφοσιωμένος, καὶ ἐνταῦθα ἀρμόζει νὰ ἀναῤῥίψῃ τὰς περὶ τοῦ ἐντίμου Γερουσιαστοῦ καὶ τῶν ὁμοίων του, ὅτι ὁ προφήτης ἔλεγε πρὸς τοὺς ὑποκρινομένους θεοσέβειαν Ἰσρα-

λίτας καταπατοῦντας δὲ ἀσυστόλως τὸν θεόγραφον Νόμον, καὶ ἀθετοῦντας ἀπαρακαλύπτως τὰς θείας ἐντολὰς « οὗτος ὁ λαὸς » τοῖς μὲν χείλεσιν ἐγγίζει ἡμῖν, τῇ δὲ καρδίᾳ αὐτοῦ πόρρω » ἀπέχει ἀφ' ἡμῶν ».

Λυποῦμαι διότι ὁ ἔντιμος συνάδελφός μας οἰστριλατούμενος ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς κατ' ἐμοῦ ἐνδικήτεως ὑπέπεσεν εἰς παρανομίας καὶ βλασφημίας.

Ταῦτα ὤφειλον νὰ εἴπω Κύριε Πρόεδρε! πρὸς ἀπολογίαν μου καὶ ὡς ὑπουργὸς τοῦ Βασιλέως κατὰ τὸ 1851 καὶ παύω τὸν λόγον, ὡς ὑπεσχέθην ἀρχόμενος.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ εἰσαγαγὼν τὴν πρότασιν Γερουσιαστὴς ἐπέγνεγκεν ὅτι τοιαύτην ἐφαρμογὴν κάμνει ὁ προαγορεύσας εἰς τὸ Σύνταγμα, ὥστε ἄρθρον ξητὸν τοῦ Συντάγματος ὅπερ δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Α. Μ. τὸν Βασιλέα νὰ ἀντικαθιστᾷ ἐπιτροπὴν του κατὰ τὴν ἀπουσίαν του, παρεξήγησε κατὰ τὸ κοινὸν λόγιον τὸ λέγον « ὅτι ὁ Τζουκαλᾶς ὅπου θέλει κολλᾷ τὸ αὐτί ».

Ἑπομένως λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ἔλεξε τάδε:

Ὁ Κύριος ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης, τὸν ὁποῖον ὑπολήπτομαι πολὺ διὰ τὰ ρῶτά του, διὰ τὰ προτερήματά του καὶ τὰς εὐγενεῖς ἐκφράσεις του, ἀρχόμενος τῆς ὁμιλίας του εἰς τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν τῆς Γερουσίας, καὶ ἐνθιατρίβας πολλὰ ὀλίγον εἰς τὸ ἡμερούσιον θέμα, ἤτοι ἐπὶ τῆς προτάσεως, ἐπέκτεινε τὴν ὁμιλίαν του ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦτο διὰ νὰ ἔλθῃ ἴσως εἰς ἀρμονίαν μὲ τὴν ἐμπεριεχομένην φράσιν εἰς τὴν πρότασιν, ἥτις λέγει « καὶ τὰς διασαφήσεις τοῦ ὑπουργείου. »

Κατὰ πρῶτον ἀπαντῶν εἰς τὴν ὁμιλίαν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ψύλλα ἀνέφερεν, ὅτι τὸ προφανὲς δὲν χρῄζει τὸ ἀποδεκτὸν καὶ ὅτι τὴν ἔλλειψιν ἀντικειμένου τινὸς εἰς ἕνα οἱονδήποτε νόμον δύναται νὰ τὴν ἀναπληρώσῃ ὁ νομοθέτης κτλ. Εἰς τοῦτο ἀπαντῶ, ὅτι συμφωνοῦμεν πληρέστατα μὲ τὸν Κύριον ὑπουργόν, ὅτι ὁ νομοθέτης δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν ἔλλειψιν· ἀλλ' ἐπειδὴ παρεσιώπησε ν' ἀναφέρῃ τῶν τρόπων τῆς ἀναπληρώσεως, τὸν ὁποῖον γνωρίζει κάλλιστα, ἀναπληρῶ ἐγὼ τὴν ἔλλειψιν ταύτην, καὶ τοι μὴ ἔχων νομικὰς γνώσεις. Ἀποδεχθείσης τῆς ἐλλείψεως ἀντικειμένου τινὸς εἰς ἕνα νόμον, ὁ νομοθέτης ἀναπληροῖ αὐτὴν βεβαίως, ἀλλὰ διὰ προσθήκης νέου ἄρθρου ἢ ἄρθρων εἰς τὸν νόμον, ἢ διὰ νέου νόμου, πρὶν ὅμως τῆς νομίμου ταύτης

ἀναπληρώσεως δὲν δύναται νὰ ἦναι νόμιμος ἡ χρῆσις τῆς ἐλλείψεως· ἄρα ὁ προτείνας τὴν πρότασιν ὤφειλε νὰ προτείνῃ προηγουμένως τὸν νόμιμον ἀναπληρωτὴν τῆς ἐλλείψεως, καὶ μετὰ τὴν παραδοχὴν αὐτῆς νὰ κάμῃ τὴν πρότασίν του· ὅθεν, μὴ γενομένου τοῦ πρώτου, δὲν εἶναι νόμιμος ἡ πρότασις· δηλαδή, ἐπειδὴ ὁ κανονισμὸς τῆς Γερουσίας ὁρίζει μὲν νὰ ψηφοφορῆται ἡ ἀρχή, τὰ καθέκαστα καὶ τὸ σύνολον παντὸς νομοσχεδίου, ἀλλὰ δὲν ὁρίζει καὶ τὴν ψηφοφορίαν ἐπὶ τῶν γενικῶν συζητήσεων· ἄρα ὀφείλει ὁ προτείνας τὴν πρότασιν νὰ προτείνῃ προηγουμένως τὸ τελευταῖον, καὶ ἀφοῦ ἡ Γερουσία παραδεχθῇ τοῦτο καὶ τὸ προσθέσῃ εἰς τὸν κανονισμόν της, τότε δύναται νὰ κάμῃ τὴν πρότασίν του, μὴ προαγηθέντος δὲ τούτου ἡ πρότασις δὲν εἶνε νόμιμος. Μετὰ τοῦτο ἀνέφερεν ὁ Κ. ὑπουργός, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Γερουσίας ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ὡμολόγησεν αὐτὴ ἡ ἰδία, ὅτι ἔκαμε σφάλμα, καὶ ὅτι στηρίζεται εἰς εἰκασίας. Ἀπαντῶ εἰς τοῦτο, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, μὴ ἔχων τὸν ἀπαιτουμένων καιρὸν νὰ μελετήσῃ ἀκριβῶς τὴν λεπτομέρειαν τῶν ἀντικειμένων, ἅτινα εἶχεν ἀλλότρια τῶν ἰδικῶν ἐργασιῶν του, καὶ λαβὼν ἐκ μονομερείας ἐσφαλμένας πληροφορίας, δὲν πρέπει νὰ κατακρίνῃ, διότι οὔτως ἀδικοῦμεν αὐτόν, ἀλλὰ ἀρ' ἑτέρου δὲν πρέπει νὰ ἀρνηθῇ τὰς ἐσφαλμένας ταύτας πληροφορίας.

Ἡ ἐπιτροπὴ οὔτε ὡμολόγησεν ὅτι ἔκαμε σφάλμα, οὔτε πολυμάθειαν ἀλαθήστων μαθηματικῶν γνώσεων ἔδειξε, κατὰ τὸν πολυμαθῆ ἐκεῖνον μαθηματικόν, τὸν ὁποῖον ἀνέφερεν ὁ Κ. ὑπουργός, ὅτι τὰ δύο καὶ δύο γίνονται τέσσαρα, οὔτε εἰς εἰκασίας ἐστηρίχθη, καὶ οὔτε ἰδού τι ἐπινόημα ἔπραξεν, ἀλλ' ἐπαρουσίασεν ἀριθμοὺς εἰσοδημάτων, κατὰ τὰς ὁποίας ἔλαβε πληροφορίας ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν ἐὰν ἐπὶ παραδείγματι, ἔλαβε πληροφορίας ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον διὰ πέντε καὶ ἐπαρουσίασεν ἐξ ἢ τέσσαρα, τότε ὁμολογεῖ, ὅτι ἐσφαλεν· ἀλλὰ τοιοῦτόν τι δὲν ἔπραξε, καὶ κανεὶς μέχρι τοῦδε δὲν ἀπέδειξε τὸ ἐναντίον, οὔτε θέλει τὸ ἀποδείξει, νομίζω, διότι δὲν ὑπάρχει· διότι ἡ ἐπιτροπὴ ἐπαρουσίασε γνησίαν ἀλήθειαν, καθὼς ἔλαβε πληροφορίας ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον μέχρι δραχμῆς καὶ μέχρι κοιλοῦ, αἱ δὲ ἐγγραφοι αὗται πληροφορίαι τὰς ὁποίας ἔλαβεν εὑρίσκονται εἰς χεῖρας τοῦ συντάκτου τῆς Γερουσίας, καὶ ὅστις ἀμφιβάλλει, ἂς τὰς θεωρήσῃ. Ὅταν περισσότερον οἱ Κ. ὑπουργοὶ ἐπαναλαμβάνουν τὰ αὐτὰ ἀντικείμενα, τόσῳ περισσότερον χάνει τὸ ὑπουργεῖον καὶ κερδίζει ἡ ἐπιτροπή· οἱ Κύριοι ὑπουργοὶ ἔχουν περισσοτέραν ἐμβρίθειαν καὶ ἰσχὺν λόγου, καὶ μάλιστα ὄντες εἰς τὰ πράγματα καὶ

γνωρίζοντες αὐτὰ, βοηθοῦνται τὰ μέγιστα ἐκ τούτου· ἀλλὰ διὰ τί ἔχοντες ὅλα ταῦτα χάνουν; χάνουν λέγω, διότι ἡ ἐπιτροπὴ εἶναι ἐντὸς τῆς ἀληθείας, τὸ δὲ ὑπουργεῖον εἰς τὸ ἀντίστροφον αὐτῆς.

Μετὰ τοῦτο ἀνέφερεν ὁ Κ. ὑπουργὸς, ὅτι ἄλλον μετὰ ταῦτα τὰ βιβλία τῶν ἐρόρων καὶ ἀπέδειξαν τὸ ἐναντίον ἀφ' ὅσα ἀναφέρει ἡ ἐπιτροπή. Ἐνταῦθα ἀπαντῶ, ὅτι μὲ τοῦτο ἐνισχύει ἔτι περισσότερον τὴν ἐπιτροπὴν καὶ ἐξασθενεῖ τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ ὑπουργείου διὰ τοὺς ἑπομένους λόγους. Ὁ Κύριος ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἔδωκεν ἐκ διαλειμμάτων τὰς πληροφορίας εἰς τὴν ἐπιτροπὴν μέχρι τῆς 28 τοῦ παρελθόντος Μαρτίου, ἡ δὲ ἐπιτροπὴ εἰσήγαγε τὴν ἔκθεσίν της εἰς τὴν Γερουσίαν ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου, μετὰ ταῦτα ἔλαβεν ὁ Κ. ὑπουργὸς νέας πληροφορίας ἀπὸ τοὺς οἰκονομικοὺς ἐρόρους, ὅτι ἀπὸ 5 ἕως 10 Μαΐου ὡς ἔγγιστα, περὶ τῶν ὁποίων ἀνέφερα εἰς τὴν πρώτην ἀγόρευσίν μου τὴν 25 Μαΐου, εἰς δὲ τὴν ἐπιτροπὴν δὲν ἀνέφερεν, ὅτι δὲν γνωρίζει, καὶ περιμένει νέας πληροφορίας ἀπὸ τοὺς οἰκονομικοὺς ἐρόρους, ἀλλ' ὅτι αἱ πληροφορίαι, τὰς ὁποίας ἔδωκεν εἰς αὐτὴν, εἶσιν ἐξηγμέναι ἀπὸ τὰ δημόσια βιβλία. Τί ἐξάγεται λοιπὸν ἐκ τούτου; ἢ τὰ δημόσια βιβλία, ἐκ τῶν ὁποίων ἔδωκε τὰς πληροφορίας, εἶσιν ἐσφαλμένα, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ, ἢ αἱ πληροφορίαι, τὰς ὁποίας ἔδωκαν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, δὲν εἶναι σύμφωνοι μὲ τὰ δημόσια βιβλία, ἢ αἱ νέαι πληροφορίαι τῶν ἐρόρων δὲν εἶναι σύμφωνοι μ' ὅσας ἔστειλαν προλαβόντως καὶ ἐνεγράφησαν εἰς τὰ δημόσια βιβλία. Ἡ ἐπιτροπὴ εἰς οὐδὲν τούτων εἶναι ἔνοχος καθότι μήτε ἠλλοίωσέ τι, μήτε σφάλμα ἔπραξε, καὶ τὸ περιεργώτερον, ὅτι ἂν αἱ νέαι πληροφορίαι ἀποδεικνύουν περισσότερα ἔσοδα κατὰ τὰς ἐπισήμους ὁμολογίας τῶν Κ. ὑπουργῶν, τοῦτο ἐνισχύει ἔτι περισσότερον τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις ἀναφέρει, ὅτι τὰ ἔσοδα τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν εἶσι κατ' ἀναλογίαν πλειότερα τῶν προλαβόντων, μ' ὅλα τὰ ἐπελθόντα ἔκτακτα συμβάματα· ἀρ' οὗ τὸ ὑπουργεῖον λέγει ὅτι καὶ ἡ ἐπιτροπὴ, κάμνει ἄδικον καὶ σφάλμα συνάμα νὰ μέμφηται τὴν ἐπιτροπὴν, ὅτι ἔσφαλεν, ἐν ᾧ δὲν ἀποδεικνύεται εἰς κανὲν μέρος τὸ σφάλμα της.

Μετὰ τοῦτο ἀνέφερεν. ὁ Κ. ὑπουργὸς, ὅτι μ' ὅλα τὰ ἐπελθόντα δυστυχήματα εἰς τὰ τρία τελευταῖα ἔτη, τὸ ὑπουργεῖον κατώρθωσε νὰ εἰσπράξῃ περισσότερα εἰσοδήματα. Εἰς τοῦτο ἀπαντῶ, ὅτι τοῦτ' αὐτὸ λέγει καὶ ἡ ἐπιτροπή σας. Κύριοι, εἰς τὴν ἔκθεσίν της, δηλ. μ' ὅλα τὰ ἔκτακτα δυστυχήματα τῶν

τριῶν τελευταίων ἐτῶν τὰ δημόσια ἔσοδα ηὔξησαν κατὰ δραχ. ἓν ἑκατομμύριον καὶ 46,000· ἆρα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον λέγει ἡ ἐπιτροπὴ, τὸ αὐτὸ ἐπίσης λέγει καὶ τὸ ὑπουργεῖον· οὕτως ἔχοντος τοῦ πράγματος, ποῦ ἀποδεικνύεται τὸ σφάλμα τῆς ἐπιτροπῆς, διὰ τὸ ὁποῖον ὁ Κ. ὑπουργὸς προτρέπει τὴν Γερουσίαν νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι ἔσφαλεν ἡ ἐπιτροπή της; τὸ κατ' ἐμὲ εἶναι ἀκατανόητον.

Μετὰ τοῦτο ἀνέφερεν, ὁ Κ. ὑπουργὸς, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ καταψέγει ὡς κακὰς ὅλας τὰς πράξεις τῆς κυβερνήσεως, καὶ ἐπειδὴ μὲ τοῦτο ἀδικεῖ τὰ μέγιστα τὴν ἐπιτροπὴν ἀπαντῶ. Οὔτε κατέκρινεν ὅλας τὰς κυβερνητικὰς πράξεις, οὔτε θέλει τὰς κατακρίνει· ὅθεν καὶ δὲν ἀνέγρασα τὴν ἀδικωτάτην ταύτην προσβολήν. Ἐὰν ἡ ἐπιτροπὴ εὕρισκε πρᾶξίν τινα μὴ καλὴν, ἐκείνην καὶ μόνην εἶπε καὶ λέγει μὴ καλὴν, καὶ ταύτην ἀναφέρει ὀνομαστὶ· δηλ. ἐκείνην τῶν ἐν Φθιώτιδι Ὀθωμανικῶν κτημάτων ἥτις ἔχει ὡς ἑπομένως. Ἡ Μαρία χήρα Μωραΐτου κατέσχεν εἰς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον δραχ. 263,864· τὰς ὁποίας ἐνόμιζεν, ὅτι δικαιοῦται νὰ λαμβάνῃ καὶ τὰς ὁποίας ἡ Ὀθωμανικὴ πρεσβεία εἶχε νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὸ δημόσιον.

Τὸ δημόσιον δὲν ἐχρεώστει νὰ πληρώσῃ εἰμὴ τὸ ἀνωτέρω ποσὸν τῶν δραχμῶν 263,864 εἰς οὐτινα ἐκ τῶν δύω ἤθελε λάβει τελεσίδικον δικαστικὴν ἀπόφασιν, ἡ ὁποία δίκη ἔμελλε νὰ γένῃ ἀποκλειστικῶς μεταξὺ τῆς Μαρίας Μωραΐτου καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς πρεσβείας· ἀλλ' ἀντὶ νὰ δικασθῇ ἡ Ὀθωμανικὴ πρεσβεία μὲ τὴν Μ. Μωραΐτη περιεπλέχθη κακῶς καὶ ἀδίκως ἡ τότε Κυβέρνησις, θέτουσα ἑαυτὴν εἰς τὴν θέσιν τῆς Ὀθωμανικῆς πρεσβείας, δικαζομένη μὲ τὴν Μαρίαν Μωραΐτη, καὶ ἔντεκα τούτου ζημιοῦται ἀδίκως τὸ δημόσιον δραχ. 142,227 διὰ τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἀποζημιωθῇ τὸ δημόσιον ἀπὸ τὸν αἴτιον ἢ τοὺς αἰτίους τῆς περιπλοκῆς ταύτης. Λοιπὸν καὶ μόνην τὴν πρᾶξιν κατέκρινεν ἡ ἐπιτροπὴ, τὴν ἀποδεικνύει ὡς κακὴν, καὶ θέλει τὴν κατακρίνει διὰ παντὸς ὡς τοιαύτην, πεποιθυῖα ὅτι οὐδεὶς θέλει παρουσιασθῇ νὰ τὴν ὑπερασπισθῇ ὡς καλήν.

Τελευταῖον ἀνέφερεν ὁ Κ. ὑπουργὸς, ὅτι ἡ Γερουσία πρέπει νὰ ὁμολογήσῃ τὸ σφάλμα τῆς ἐπιτροπῆς· εἰς τοῦτο ἀπαντῶν λέγω, ὅτι ὁ προτείνων τοῦτο ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ σφάλμα ἢ τὸ μέρος τοῦ σφάλματος τῆς ἐπιτροπῆς· ἐπειδὴ μέχρι τοῦδε ἀπεδείχθη ὅλο τὸ ἐναντίον· τοῦ σφάλματος μὴ ἀποδεικνυομένου κακῶς ὁ Κ. ὑπουργὸς προτρέπει τὴν Γερουσίαν νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἔχει ἄδικον ἡ ἔχουσα τὸ δίκαιον ἐπι-

τροπή· διὰ δὲ τὸ ὑπουργεῖον καὶ τοι ἔχον τὸ ἄδικον καὶ μὴ ἔχον ἰσχυροὺς λόγους νὰ δικαιολογηθῇ, νὰ ὁμολογήσῃ διὰ τῆς ψήφου της, ὅτι ἔχει δίκαιον.

Ἡ κυρία αἰτία, Κύριοι, ἤτις ἔφερεν ὅλα τὰ μέχρι τοῦδε εἶνε τὸ ἑπόμενον· ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐξάγεται τὸ ἑπόμενον ἁπλούστατον συμπέρασμα, ὅτοι τινὰ ἐκ τῶν περιεχομένων εἰς τὴν γενικὴν ἔκθεσιν τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ δὲν συνᾴδουσι μὲ τὰ ἀποτελέσματα τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἀπέδειξεν εἰς τὰς ἀγορεύσεις της ὡς ταιαῦτα, καὶ ἐκ τῶν ὁποίων σᾶς ἀναφέρω ἐπανειλημμένως· ἐπὶ τὸ σαφέστερον τὰ ἑπόμενα. Εἰς τὴν προλαβοῦσαν ἔκθεσίν του ἀναφέρει ὁ Κ. ὑπουργὸς, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θέλει θέσει εἰς ἑαυτὴν ἀπαράβατον κανόνα, ὥστε νὰ ἐχῃ τοῦ λοιποῦ ἐναποταμίευμα εἰς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον δραχμὰς 3,400,000 ὡς ὑποθυβλῆμα, καὶ ἐπειδὴ τὸ ποσὸν τοῦτο μήτε τὸ ἥμισυ αὐτοῦ, μήτε τὸ τρίτον ἠδυνήθη ποτὲ νὰ ἔχῃ, ἡ ἐπιτροπὴ δὲν κατακρίνει τὴν ἔλλειψιν ὅτις προέρχεται ἐκ τῶν οἰκονομικῶν περιστάσεων, ἀλλὰ λέγει μόνον, ὅτι ἡ γενικὴ ἔκθεσις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ δὲν συμφωνεῖ μὲ τὰ ἀποτελέσματα τῶν πραγμάτων, ὅπερ ἀποδεικνύεται ἀμέσως ἐκ τῶν ἰδίων ἀποτελεσμάτων.

Ἡ γενικὴ ἔκθεσις λέγει, ὅτι ἡ κυβέρνησις ἠλάττωσεν ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ 1853 δραχμὰς 180,000 ἀπὸ ἐκεῖνον τοῦ 1852· ἡ δὲ ἐπιτροπὴ ἀποδεικνύει δι' ὀνοματικοῦ καταλόγου μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐξόδων τῶν κλεισμένων χρήσεων, αἵτινες δὲν ὑπάγονται εἰς τὸν τακτικὸν προϋπολογισμὸν, ἐπίσης καὶ τῶν μονοετῶν δαπανῶν, ὅτι ὄχι μόνον δὲν ἠλαττώθησαν δραχ. 180,000, ἀλλ' ἐγένετο αὔξησις κατὰ δραχ. 501,553 τὰς ὁποίας οὔτε κατακρίνει οὔτε ἐκπίπτει εἰς τὸν προϋπολογισμὸν, ἀλλὰ λέγει μόνον ὅτι ἡ γενικὴ ἔκθεσις δὲν συνᾴδει μὲ τὰ ἀποτελέσματα τῶν πραγμάτων.

Ἡ γενικὴ ἔκθεσις λέγει, ὅτι τὸ 1852 ἦτο τὸ πλήρωμα τῶν δυσχερειῶν, καὶ ὅτι, ἐπειδὴ τὸ 1852 ἦτο δυστυχὲς, ἔπρεπε, ὅτι τὸ 1853 θέλει εἶσθαι εὐτυχὲς, ἡ δὲ ἐπιτροπὴ λέγει, ὅτι εἶναι ὀρθότερον νὰ μένωσι εἰς ἀμφιβολίαν τὰ ἀβέβαια, διότι ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων, τῶν προϊόντων καὶ τοῦ συστήματος εἶσι τὰ αὐτὰ, προσθέτει δὲ, ὅτι κακὸς μάντις δὲν θέλει νὰ γενῇ, ἀλλὰ ὅτι ἡ γενικὴ ἔκθεσις δὲν στηρίζεται εἰλικρινείαν, Ἐν τοσούτῳ ἡ γενικὴ ἔκθεσις κατ' ἀτυχίαν δὲν ἀλήθευσε, καὶ τὰ ἔσοδα τοῦ 1853 θέλουσιν εἶσθαι ὀλιγώτερα ἀπὸ ἐκεῖνα τοῦ 1852, ἄρα ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἐψεύσθη καὶ ὡς πρὸς τοῦτο.

Ἡ γενικὴ ἔκθεσις λέγει, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς ἠργοπόρησε νὰ εἰσάξῃ εἰς τὰς Βουλὰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1853, διότι κατὰ τὸ οἰκονομικόν μας σύστημα ἔπρεπε καὶ ἦτον ὀρθὸν νὰ γνωρίσῃ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐσόδων τοῦ 1852 διὰ νὰ ὑπολογίσῃ τὰ ἔσοδα τοῦ 1853, ὥστε νὰ παρουσιάσῃ ἀκριβῆ προϋπολογισμὸν τῶν ἐσόδων τοῦ 1853· ἡ ἐπιτροπὴ δικαιοῖ ὡς πρὸς τοῦτο τοὺς λόγους τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ἀλλ' ἔκαμε καὶ κάμνει τὴν παρατήρησιν, ὅτι τὸ ἀσυνεπὲς τῆς πράξεώς του διὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος, καταστρέφει τὸ ἀνωτέρω δικαιολόγημά του, ἐπειδὴ εἰσῆξεν εἰς τὴν Βουλὴν τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1854 εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος Μαΐου, ὅτε δὲν εἶχε ποσῶς γνῶσιν περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐσόδων τοῦ 1853· ὥστε θέλει εὑρεθῇ πολὺ λανθασμένος. Ἰδού, Κύριοι, οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους ἀνέφερεν ἡ ἐπιτροπή σας, ὅτι τινὰ ἐκ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν γενικὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ δὲν συνᾴδουσι μὲ τὰ ἀποτελέσματα τῶν πραγμάτων· ἡ ἐπιτροπή σας διϊσχυρίζεται καὶ βεβαιοῖ ὡς ἀληθῆ ὅλα ταῦτα, καὶ ὅστις ἔχει ἐναντίαν γνώμην, εἴτε ὑπουργὸς, εἴτε ἄλλος τις, ἂς ἀποδείξῃ ἓν ἐξ αὐτῶν ψευδὲς, ἀλλὰ πιστεύω, ὅτι οὐδεὶς θέλει παρουσιασθῇ, διότι δὲν θέλει ἔχει ἰσχυροὺς λόγους καὶ πραγματικὰς ἀποδείξεις. Βλέπετε, Κύριοι, ὅτι ἡ ἐπιτροπή σας ἀποδεικνύει τὴν ἀλήθειαν τῶν λεγομένων παρ' αὐτῆς· ἄρα εἶναι λανθασμένη ἡ πρότασις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ μὲ τὴν ὁποίαν προτρέπει τὴν Γερουσίαν νὰ δικαιολογήσῃ τὸ σφάλμα τῆς ἐπιτροπῆς χωρὶς ν' ἀποδεικνύῃ τὸ πραγματικὸν σφάλμα αὐτῆς.

Ἔρχομαι ἤδη, Κύριοι, νὰ ὁμιλήσω περὶ τῆς προτάσεως, ἥτις εἶναι τὸ κύριον θέμα τῆς προλαβούσης καὶ σημερινῆς συνεδριάσεως τῆς Γερουσίας.

Τὸ συνταγματικὸν σύστημα ἔχει ἐν ἑαυτῷ τὴν ἀντιπολίτευσιν· ἄρα συνταγματικὸν σύστημα ἄνευ ἀντιπολιτεύσεως δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, καὶ ἂν ὑπάρξῃ δὲν δύναται νὰ διατηρηθῇ· πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, τὸ ἄρθρον 36 τοῦ Κανονισμοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπόρροια τοῦ ἄρθρου 58 τοῦ συντάγματος, λέγει, « οἱ ἀγορεύοντες λαμβάνουσι τὸν λόγον ἐναλλὰξ, τοὐτέστιν ὁ μὲν ὑπὲρ, ὁ δὲ κατά,» ἄρα ὁ εἷς ἐκ τῶν δύω τούτων εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀντιπολίτευσις· πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸ ἄρθρον 55 τοῦ συντάγματος περιῤῥουρεῖ τὴν ἀντιπολίτευσιν, λέγων· «Βουλευτὴς ἢ Γερουσιαστὴς δὲν καταδιώκεται, οὐδ' ὁπωσδήποτε ἐξετάζεται, ἕνεκα γνώμης ἢ ψήφου, δοθείσης παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν Βουλευτικῶν του καθηκόντων » ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν εἰς μίαν τῶν προλαβουσῶν

συνεδριάσεων, καὶ τὸ ὁποῖον ὑποκαλύπτεται εἰς τὴν πρότασιν, ὅτι ὁ κατηγορηθεὶς ὑπάλληλος ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει ἐπὶ καταχρήσει δύναται νὰ καταγγείλῃ τὸν Γερουσιαστὴν ὡς συκοφάντην πρὸς ἱκανοποίησίν του, εἶναι μέγιστον λάθος, διότι οὐδεὶς δύναται νὰ ἐρμηνεύσῃ τὸ σύνταγμα ἢ νὰ κάμῃ διάκρισιν, τὴν ὁποίαν δὲν ἐνέκρινε νὰ κάμῃ ὁ νομοθέτης, καὶ ἐπομένως μία διάκρισις συνεπιφέρει μυρίας, ὥστε δὲν ἔχει τις ποῦ νὰ σταματήσῃ· ἄρα ὁ προτείνων ἑρμηνείας τοῦ συντάγματος καὶ διάκρισιν ἁμαρτάνει· αἱ συζητήσεις λέγω καὶ διαφωνίαι δὲν μόνον εἰς τὰ συνταγματικὰ Κράτη γίνονται, ἀλλὰ πολλάκις καὶ εἰς αὐτὰ τὰ δεσποτικὰ καὶ ἀπόλυτα, ἤγουν, ὅταν ἀντικείμενόν τι τίθηται εἰς διάσκεψιν καὶ συζήτησιν πολυμελοῦς ἢ ὀλιγομελοῦς σώματος, εἴτε συμβούλιον τῆς ἐπικρατείας εἶνε, εἴτε ἄλλο τι τοιοῦτον, συμβαίνει πολλάκις νὰ γίνωνται σφοδραὶ συζητήσεις καὶ διαφωνίαι οὐ μικραί, αἵτινες ἔχουν χαρακτῆρα ἀντιπολιτεύσεως· πρὸς δὲ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ὑπουργικὰ συμβούλια, μολονότι εἷς τῶν Κυρίων ὑπουργῶν ἀνέφερεν εἰς μίαν τῶν προλαβουσῶν συνεδριάσεων, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον εἶναι ἕν, μολαταῦτα αὐτὸ τὸ ἕν συμβαίνει πολλάκις νὰ ἔρχηται εἰς διαφωνίας καὶ ἔριδας οὐ μικράς· ἀφοῦ αἱ κυβερνήσεις βλέπουν, ὅτι καὶ εἰς αὐτὰ συμβαίνουν διαφωνίαι καὶ ἔριδες διὰ τί δὲν ἀποτρέπουν τὴν ὕπαρξιν τῶν συζητήσεων; δὲν τὴν ἀποτρέπουν λέγω, διότι ἐγνώρισαν ἐκ τῆς πολυχρονίου πείρας, ὅτι ἐκ τῶν ἐλευθέρων συζητήσεων ἐξάγεται τὸ ὀρθότερον καὶ συμφερώτερον, ὅταν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀποράσεως γίνηται κατὰ ἀγνὴν πεποίθησιν· ἐκ τούτων ἐξάγεται, ὅτι εἰς ὅλα τὰ συγκρίματα τῶν διαφόρων ἐθνῶν εἶσὶν ἐλευθεραὶ αἱ συζητήσεις, ἂν καὶ γεννοῦν διαφωνίας καὶ ἀντιπολιτεύσεις· ἀλλ' ἐνταῦθα ἤδη, Κύριοι, εἰς τὸ προκείμενον ζήτημα κινδυνεύομεν νὰ καταστρέψωμεν πᾶσαν διὰ τὸ μέλλον ἐλευθέραν συζήτησιν, ἥτις εἶναι μία ἐκ τῶν βάσεων τοῦ συνταγματικοῦ συστήματος· ἐξηγοῦμαι ἐπικαλούμενος τὴν προσοχήν σας· εἶναι ἤδη πεντήκοντα ἡμέραι περίπου, καθ' ἃς γίνεται ὑπουργικὴ προσπάθεια μὲ πολλὴν ἐπιμονὴν καὶ δραστηριότητα, διὰ νὰ κάμῃ καινοτομίαν ἡ Γερουσία ἐπὶ τῆς γενικῆς συζητήσεως καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς ἀπόρασιν, ὅτι ἡ Γερουσία ἀποδοκιμάζει τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ κράτους· πιστεύω, ὅτι οὐδεὶς ἀρνεῖται τοῦτο, διότι εἶναι πάγκοινον, καὶ ὅστις θέλῃ νὰ τὸ ἀρνηθῇ, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ θελήσῃ νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ παροῦσα στιγμὴ, καθ' ἣν ὁμιλοῦμεν, εἶναι νύκτα καὶ οὐχὶ ἡμέρα· αὕτη εἶναι ἡ χρεία, διὰ τὴν ὁποίαν ἐμποδίσθησαν πολλὰς ἡμέρας αἱ συνεδριάσεις τῆς Γερουσίας, καὶ οὐδὲν ἄλλο, ἐωσοῦ προπαρασκευασθῇ. καὶ ὅλα ταῦτα διὰ τί; διότι ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐξάγεται τὸ ἁπλούστατον συμπέρασμα, ὅτι τινὲς ἐκ τῶν περιεχομένων εἰς τὴν γενικὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ δὲν συνάδουσι μὲ τὰ ἀποτελέσματα τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἀπέδειξε, καὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἀνέφερά τινα πρὸ μικροῦ εἰς τὴν πρὸς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν ἀπάντησίν μου· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐτόλμησεν ἡ ἐπιτροπὴ ν' ἀνατρέψῃ τὴν ἐντὸς τῶν ἀδιαρρήκτων δικαιωμάτων της ἁπλουστάτην αὐτὴν ἰδέαν, ἐζήτησε νὰ συγκινηθῇ ἡ κοινωνία τῆς πρωτευούσης, ἐζήτησε νὰ ζητηθοῦν καὶ νὰ φερθοῦν αἱ κεφαλαὶ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ πίνακι, ἐζήτησε λέγω νὰ γείνῃ ἡ μεγαλητέρα κίνησις καὶ προσπάθεια διὰ νὰ ἀποδοκιμάσῃ ἡ Γερουσία τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς της. Παραβάλετε, Κύριοι, τὴν περισυνὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς μὲ τὴν παροῦσαν, καὶ θέλετε εὕρει 90 τοῖς 100 δεινοτέραν τὴν περυσινήν· ὥστε ἐκ τούτου θέλετε ἐξάξει πῶς καὶ διὰ τί γίνονται ὅλα ταῦτα. Παραδεχομένης τῆς προταθείσης προτάσεως εἶναι δυνατὸν νὰ γείνῃ τοῦ λοιποῦ ἐπιτροπὴ τῆς Γερουσίας διὰ νὰ κάμῃ ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἢ ἄλλου τινὸς νομοσχεδίου; ὄχι βέβαια· ἐκτὸς ἐὰν περιορίζηται νὰ γράψῃ, ὅτι ἡ ἔκθεσις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ εἶναι λαμπρά, εἶναι λαοσῶος, ἀλλὰ τότε, πρὸς τί ὁ διορισμὸς καὶ ἡ ὕπαρξις τῆς ἐπιτροπῆς; πρὸς τί ἡ τύπωσις τῶν νομοσχεδίων; πρὸς τί ἡ τύπωσις τῶν ἐκθέσεων; πρὸς τί τὰ ἔξοδα τούτων; ὅλα μάταια καὶ γελοῖα· ἡ τύπωσις τῶν νομοσχεδίων ἔχει διπλοῦν σκοπόν, ὁ μὲν πρῶτος εἶναι νὰ μελετῶσι τὰ μέλη τοῦ νομοθετικοῦ σώματος ἵνα φέρουν τροπολογίας, ἐὰν τὰς θεωρήσουν ὀρθοτέρας, ἢ ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου, ἐὰν τὸ θεωρήσουν μὴ κατάλληλον· ὁ δὲ δεύτερος εἶναι νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν οἱ πολῖται, τοὺς ὁποίους ἐνδιαφέρει ὁ νόμος, διὰ νὰ δίδουν γνώμην καὶ συμβουλὴν εἰς τὰ μέλη τοῦ νομοθετικοῦ σώματος περὶ τοῦ ὀρθοτέρου καὶ συμφερωτέρου· ἀλλὰ ποῖος θέλει ἀνοητεύσει πλέον νὰ δώσῃ συμβουλὴν εἰς τὴν ἀφωνίαν μετὰ τὴν παραδοχὴν τῆς προτάσεως; οὐδεὶς βέβαια. Παραδεχομένης τῆς προτάσεως, εἶναι δυνατὸν τοῦ λοιποῦ νὰ τολμήσῃ Γερουσιαστὴς νὰ ἐπιφέρῃ τροπολογίαν ἢ λόγον ἐναντίον τῆς θελήσεως ὑπουργοῦ; βεβαίως ὄχι· διότι ἐπίκειται ἐπὶ τοῦ τραχήλου του ὁ πέλεκυς τῆς ἀποδοκιμασίας καὶ τὰ περιεχόμενα εἰς τὴν πρότασιν. Οἱ Γερουσιασταὶ καὶ Βουλευταὶ εἰσὶν ἐλεγκταὶ, ἔχοντες τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθῆκον νὰ ἐξελέγχωσι τὰς πράξεις τῶν Κυρίων ὑπουργῶν· ἀλλὰ κατὰ τὴν πρότασιν τίθενται εἰς

τὴν θέσιν τοῦ δικαζομένου, ἢ ὀρθότερον εἰπεῖν τοῦ καταδικαζομένου. Τούτων οὕτως ἐχόντων, εἶναι πλέον ἡ Γερουσία σῶμα νομοθετικὸν κατ' οὐσίαν; εἶναι καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν σῶμα κυριαρχικόν, τὸ ὁποῖον ἐπροίκισεν ὁ θεμελιώδης νόμος μὲ τὸ μέγα δῶρον τῆς ἰσοδιότητος; ἂς σκεφθῇ ἕκαστος εἰς ποίαν θέσιν θέτει ἑαυτὸν, καὶ πῶς ἡ Γερουσία αὐτοχειριάζει αὐτὴ ἑαυτήν. Τούτων οὕτως ἐχόντων, μένει πλέον ἐν ἰσχύϊ ἡ βάσις τοῦ συνταγματικοῦ συστήματος; ὄχι βέβαια. Διὰ νὰ μὴ λάβῃ τις τὸν κόπον νὰ μὲ ἐρωτήσῃ ποία εἶναι αὐτὴ ἡ βάσις τοῦ συνταγματικοῦ συστήματος, ἥτις προσβάλλεται, ἀναφέρω τοῦτο οἴκοθεν· ἡ βάσις τοῦ συνταγματικοῦ συστήματος εἶναι, ὅτι τὸ ἔθνος θέλει νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὴν νομοθεσίαν, νὰ γνωρίζῃ, νὰ συζητῇ, καὶ νὰ συμψηφίζῃ τοὺς φόρους του, ἐπίσης τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, καὶ ὅλους τοὺς νόμους οἵτινες τὸ ἐνδιαφέρουν· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι πάντῃ ἀδύνατον νὰ παρευρίσκηται τὸ ἔθνος πάντοτε πλησίον τοῦ Βασιλέως του, ἀντικατέστησεν ἀντιπρόσωπόν του τὰ δύο βουλευτικὰ σώματα, ἤτοι τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν, τὰ ὁποῖα νὰ ἐνεργῶσιν ἀντ' αὐτοῦ καθ' ὅλα, καὶ σὺν τούτοις, ἐθέσπισε νὰ γίνωνται δημόσιαι αἱ συνεδριάσεις διὰ νὰ ἀκούῃ καὶ μανθάνῃ τὰ ὑπὲρ καὶ κατὰ ὅλων τῶν συζητήσεων καὶ νὰ κρίνῃ περὶ αὐτῶν. Ἀλλ' ὅταν ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου δεσμεύηται, κατὰ τὴν πρότασιν, ματαιοῦται βεβαίως ἡ συνταγματικὴ αὕτη βάσις. Δὲν εἶμαι, Κύριοι, ῥήτωρ, οὔτε τὴν δέουσαν παιδείαν ἔχω διὰ νὰ παραστήσω τὸ πρᾶγμα μὲ τὴν ἀπαιτουμένην ζωηρότητα καὶ ἀνάπτυξιν· ὅθεν μὴ θεωρήσητε μόνον τὴν ἀσθενῆ ὁμιλίαν μου, ἀλλ' ἀτενίσατε εἰς τὸ ὕψος τῆς ἰδέας διὰ νὰ σταθμίσητε τὸ βάρος τῆς προτάσεως καὶ τὰς συνεπείας αὐτῆς. Ἰδοὺ, Κύριοι, δέσμευσις τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου διὰ τὸ μέλλον, καὶ κατὰ συνέπειαν, ἡ καταστροφὴ τῆς βάσεως τοῦ συνταγματικοῦ συστήματος. Πρέπει νὰ πεισθῶμεν, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον μετὰ πεντηκονθήμερον δραστήριον προσπάθειαν κατώρθωσε νὰ λάβῃ τὴν πλειοψηφίαν καὶ νὰ νικήσῃ· ἀλλὰ καὶ ἡ Καδμεία νίκη, Κύριοι, ἦτο βεβαίως νίκη, ἀλλ' ἔλαβε τὸ ἀτυχὲς ὄνομα, τὸ ὁποῖον ἔμεινε καὶ μένει εἰς αἰῶνας αἰώνων Καδμεία νίκη. Ἐὰν παραβάλῃ τις τὰ χαρακτηριστικὰ ταύτης καὶ ἐκείνης, εὑρίσκει βέβαια μεγάλην διαφοράν, διότι ἐκείνη ἦτον ἀγνὴ νίκη, καὶ τὸ ἀτυχὲς ἦτον μόνον, ὅτι ἐφονεύθησαν πολλοὶ μάχιμοι στρατιῶται τοῦ νικητοῦ.

Ἂς ἀναλύσωμεν ἤδη, Κύριοι, λέξιν πρὸς λέξιν τὴν φατινὴν πρότασιν, καὶ θέλομεν ἰδεῖ, ὅτι ἂν καὶ ἔλειψεν ἡ τραχεῖα λέξις

« ἀποδοκιμασία· » ἥτις σιωπηλῶς ἐνυπάρχει εἰς τὴν πρότασιν, τὰ προστιθέμενα εἰσὶ δεινότερα αὐτῆς· ἡ Γερουσία, λέγει ἡ πρότασις, ἀκούσασα τὰς προφορικὰς ἐξηγήσεις τοῦ Κυρ. ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν (διότι ἡ ῥάσις καὶ τὰς διασαφήσεις τοῦ ὑπουργείου εἶναι παράρτημα, ἢ, κατὰ τὸ κοινὸν λόγιον ἐπανωφορτίον) ἐγκρίνασα καὶ παραδεχομένη αὐτάς· ἡ μὲν λέξις « ἐγκρίνασα » ἐννοεῖ, ὅτι ἐρευνήσασα καὶ εὑροῦσα αὐτὰς ὅλας σωστὰς καὶ ἀνελλειπεῖς, τὰς παραδέχεται, ἡ δὲ λέξις « ὁλοσχερῶς » ἐννοεῖ πάντα ὅσα ἀνέφερεν εἰς τὰς ἀγορεύσεις του ἀπὸ μικροῦ μέχρις ἐλαχίστου, καὶ κατὰ τὸ κοινὸν λόγιον μὲ τὸ ν καὶ μὲ τὸ σ· ἂς ἀναφέρωμέν τινας ἐξ αὐτῶν τῶν ἐξηγήσεων· ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀνέφερεν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἀπεπλανήθη, ὅτι ἡμάρτησε, καὶ ὅτι τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἔχουν ἄγνοιαν τῶν πραγμάτων. Καθόσον ἀποβλέπει τὰ δύο πρῶτα, ἂς τὰ παρασιωπήσωμεν, ἂν καὶ ὑβριστικά, ἀλλὰ τὸ τρίτον, Κύριοι, ἤτοι τὸ τῆς ἀγνοίας τῶν πραγμάτων, ἐννοεῖ κυριωτέρως ὑμᾶς αὐτούς, καθότι ἡ ἐπιτροπὴ ἐξελέχθη παμψηφεὶ ἀπὸ τοὺς Γερουσιαστάς. Ἂν λοιπὸν γνωρίζητε ὅτι ἔχουν ἄγνοιαν πραγμάτων, διὰ τί τοὺς ἐξελέξατε ὡς τοιούτους; καὶ μάλιστα εἰς τὸ οὐσιωδέστερον τῶν ἐργασιῶν τῆς Γερουσίας μέρος, ἤτοι τὸν προϋπολογισμόν; ἄρα δεικνύετε μὲ τοῦτο, ὅτι ἔχετε πολλὴν ὀλιγωρίαν διὰ τὸ οὐσιωδέστερον τῶν ἐργασιῶν τῆς Γερουσίας· ἂν δὲ δὲν ὑπάρχῃ τοῦτο, κατακρίνετε αὐτοὶ ἑαυτούς, καθόσον μάλιστα ἔπραξαν κατὰ τὴν ἐντολήν σας.

Ἐνῷ ὁ Κ. ὑπουργὸς ὡμίλησε πολλάκις εἰς τὰς πρώτας συνεδριάσεις τῆς Γερουσίας, ὁ αὐτὸς εἰς μίαν ἐκ τῶν τελευταίων συνεδριάσεων ἐπανέλαβε τὰ αὐτὰ, ἀλλὰ μὲ τόνον περισσότερον, μὲ χλευασμοὺς, καὶ σχεδὸν μὲ ὕβρεις κατὰ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς. Πιστεύσατέ μοι, Κύριοι, ὅτι τότε δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐννοήσω τὴν αἰτίαν τῆς ἐπαναλήψεως, μὲ μόνας τὰς προσθήκας τοῦ χλευασμοῦ καὶ περιφρονήσεως· ἀλλ' ὅταν παρουσιάσθη πρότασις, ἐνόησα τὸν σκοπὸν, ὅστις ἦτον, ὅτι μὲ τὴν παραδοχὴν τῶν ὁμιλιῶν του ὁλοσχερῶς παρὰ τῆς Γερουσίας, ἠθέλησε νὰ βεβαιώσῃ ὅτι ἡ Γερουσία ἐνέκρινεν ὁλοσχερῶς τὰς προσβολὰς ταύτας.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀνέφερεν εἰς τὰς ἀγορεύσεις του, ὅτι οὐδεὶς τῶν ὑπαλλήλων του κάμνει καταχρήσεις, καὶ ὅτι εἶναι ἱκανοὶ καὶ τιμιώτεροι τῶν ἄλλων· ἐκ τούτων ἀνεφέρθησαν ὀνομαστί τινων τὰ ὀνόματα, ἐν οἷς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ὑπαλλήλου τοῦ Κυρίου Μπίλλερσυντάκτου τῆς Τρικατρούκας, ἀλλ' ἂν τυχὸν κανεὶς ἐξ αὐτῶν

ἦναι διεφθαρμένος, πρέπει ἡ Γερουσία νὰ ὁμολογήσῃ καὶ παραδεχθῇ ὁλοσχερῶς, ὅτι θεωρεῖ καὶ παραδέχεται τὴν διαφθορὰν ὡς ἀρετὴν καὶ τιμιότητα; Κατάλληλος ἐποχὴ διὰ νὰ πράξῃ τοῦτο ἡ Γερουσία. Ἐνῷ καταγίνονται τινες ἐξωτερικοὶ νὰ μᾶς κατακρίνουν, καὶ, ὡς μ' ἐβεβαίωσεν εἷς φίλος μου, γνωρίζων ξένας διαλέκτους, ὅτι ἀπήντησεν ἄρθρον εἰς Εὐρωπαϊκὴν ἐφημερίδα, τὸ ὁποῖον λέγει, ὅτι, ἐπειδὴ πλησιάζει ἡ λύσις τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος, καὶ οἱ Ἕλληνες εἶναι τὸ κατάλληλον στοιχεῖον πρὸς ἀντικατάστασιν τῆς ἡσυχίας, ἀλλ' ὄχι ποτὲ οἱ Ἕλληνες τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, ἐπειδὴ εἶναι διεφθαρμένοι καὶ θέλουσι διαφθείρει καὶ ἐκείνους, ἔπεται ὅτι παραδεχόμενοι ὁλοσχερῶς τὰ ἀνωτέρω δίδομεν ὅπλα εἰς τοὺς ἐναντίους μας νὰ ἐπιβεβαιώσουν δημοσίᾳ τοὺς σκοπούς των.

Ἐὰν ὁ Κ. ὑπουργὸς ἤθελεν ἀναφέρῃ εἰς τὴν ἔξαψιν τῆς ὁμιλίας του (ὡς τοῦτο γίνεται ἐνίοτε καὶ εἰς τὰ Βουλευτικὰ σώματα τῶν πεπολιτευμένων ἐθνῶν) ὅτι τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς εἰσὶ τυφλά, χωλά, καὶ ἄσωτα, ἠθέλατε παραδεχθῆ ὁλοσχερῶς ταῦτα; καὶ ποῖος, Κύριοι, σᾶς ἔδωκε τὸ δικαίωμα τοῦτο; ἢ εἰς ποῖον βιβλίον δικαιοσύνης εὑρίσκεται ὅτι ἔχετε τοιοῦτο δικαίωμα νὰ ἐπιψηφίσητε τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, ὅτι εἰσὶ τυφλά, χωλά, καὶ ἄσωτα; ἢ εἰς ποῖον μέρος τῆς ὑφηλίου γίνεται τοῦτο; λέγω εἰς οὐδέν, εἰμὴ ἐνταῦθα, καὶ μόνον ἐνταῦθα.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀνέφερεν, ὅτι κατόρθωσε νὰ δίδουν ἐγγύησιν οἱ ἐνοικιασταὶ ἐνῷ ἡμεῖς, ἔχομεν νόμον, καθ' ὃν οἱ ἐνοικιασταὶ δίδουν ἐγγύησιν, καὶ ὅτι οἱ ἔροροι, οἵτινες δὲν ἠροντίζουν νὰ λάβουν ἀξιόχρεων ἐγγύησιν, τιμωροῦνται· ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀνέφερεν, ὅτι ἔκαμε νὰ μὴ εἰσάγωνται εἰς τὸ κράτος ξένα ἅλατα, ἐνῷ ἡμεῖς ἔχομεν νόμον, ὅτι ὁ εἰσάγων ξένον ἅλας τιμωρεῖται αὐστηρῶς, καὶτὸ ἅλας δημεύεται· ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀνέφερεν, ὅτι ἔκαμε νὰ εἰσάγωνται ὅλα τὰ γεννήματα εἰς τὰς ἀποθήκας, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ λαμβάνουν οἱ ἐνοικιασταὶ τὸ περιπλέον, ἐνῷ ἡμεῖς ἔχομεν νόμον νὰ εἰσάγωνται ὅλα ἐν γένει τὰ γεννήματα εἰς τὰς ἀποθήκας, καὶ ἀφοῦ λάβῃ τὸ δημόσιον τὸ ὀφειλόμενον εἰς αὐτὸ ποσόν, μετὰ τοῦτο νὰ λαμβάνῃ ὁ ἐνοικιαστὴς τὸ ἀνῆκον εἰς αὐτὸν περίσσευμα, καὶ τοῦτο μ' ἔγγραφον διαταγὴν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου. Ἀποδοκιμάζουσα λοιπὸν ἡ Γερουσία τὰ λεχθέντα παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ παραδεχομένη ὁλοσχερῶς τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ ἀποδεικνύει ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς παραλυσίαν ἄνευ νόμου, καὶ μόνη ἡ περίνοια τοῦ ὑπουργοῦ ἔφερε καὶ φέρει κάποιαν τάξιν.

Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων, Κύριοι, ἡ πρότασις φέρει καὶ τὸ ἀκόλουθον περίεργον. Ἐπειδὴ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν κατηγόρησεν εἰς τὰς ἀγορεύσεις του ὡς συκοφάντας τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἐκείνα, ἅτινα ὡμίλησαν περὶ καταχρήσεων καὶ περὶ τῆς διαγωγῆς τινων ὑπαλλήλων του, νομίζει, κατὰ τὴν ἰδέαν του, ὅτι ἀφοῦ λάβῃ παρὰ τῆς Γερουσίας τὴν ἔγκρισιν καὶ παραδοχὴν τῶν προφορικῶν του ἐξηγήσεων ὁλοσχερῶς, καὶ ὅτι, ἐπειδὴ εἰς τὴν πρότασιν ταύτην ἐμπεριέχονται ταῦτα ὑποκαλυμμένως, δύναται ἐκ τούτου νὰ καταγγείλῃ ταῦτα καὶ νὰ τὰ παλαυκώσῃ εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην καὶ τοὺς λόγους δὲν δίδω τὴν παραμικρὰν βαρύτητα, ἀλλὰ παρατηρῶ μέχρι τίνος φθάνει ὁ σκοπὸς ὁ προτείνας τὴν πρότασιν, νομίζω, ὅτι δὲν ἐννόησε τὰς ὑποκεκρυμμένας ταύτας παγίδας, ἀλλ' οἱ συντροφεύσαντες καὶ ὑποστηρίζοντες τὴν πρότασιν ὤφειλον νὰ τὰς ἐννοήσωσιν.

Ἡ ἐπιτροπή σας ἀνέφερεν εἰς τὴν γενικὴν συζήτησιν, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν συνεμορφώθη μὲ τὸ ἄρθρ. 53 τοῦ συντάγματος, τὸ ὁποῖον ὁρίζει ὅτι «κατ' ἔτος ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Γερουσία ἀποφασίζουσιν ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ,» καὶ προσέτι μὲ τὸ ἄρθρ. 92 τοῦ νόμου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ, τὸν ὁποῖον εἰσήγαγεν ὁ αὐτὸς Κ. ὑπουργὸς ῥίζον, ὅτι ἐντὸς τῶν πρώτων τεσσάρων μηνῶν τοῦ ἔτους πρέπει νὰ παρουσιάζωνται εἰς τὰς Βουλὰς οἱ λογαριασμοὶ τῆς διαχειρίσεως τοῦ παρελθόντος ἔτους, καὶ ὁ ἀπολογισμὸς τῆς χρήσεως τοῦ προηγουμένου ἔτους. «Κατὰ τὴν πρότασιν λοιπόν, ἀφοῦ ἡ Γερουσία ἀποδοκιμάζει τὴν ἔκθεσιν καὶ τοὺς λόγους τῆς ἐπιτροπῆς, ἔπεται ὅτι ἀποδοκιμάζει καὶ τὸ ἄρθρον 53 τοῦ συντάγματος, καὶ τὰ ἄρθρ. 92 καὶ ἑπόμενα τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου.

Ἐπειδὴ ὁ προτείνας τὴν πρότασιν Κ. Γερουσιαστὴς ἀπαιτεῖ νὰ ἐγκρίνῃ καὶ παραδεχθῇ ἡ Γερουσία ὁλοσχερῶς, ὅτι δὲν γίνονται ποσῶς καταχρήσεις, τὸν παραπέμπω εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ὅσων ὡμίλησεν ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς Γερουσίας τὴν ἑβδόμην Αὐγούστου 1851 περὶ καταχρήσεων, καὶ περὶ ἁλύσεων σιδηρῶν ἀπὸ ἀγκύρας πλοίων κλαπεισῶν εἰς τὰ τελωνεῖα κτλ.

Βλέπετε Κύριοι ἓν πολυπλεθὲς ἀκροατήριον, τὸ ὁποῖον τιμᾷ τὴν Γερουσίαν· ἂν δὲ, ὃ μὴ γένοιτο, παραδεχθῇ ἡ καινοφανὴς πρότασις, δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι θέλει φύγει ὅλον μὲ κατήφειαν, καὶ ὁ περίβολος οὗτος δὲν θέλει ἔχει τοῦ λοιποῦ ἀκροατήριον.

Ἡ γενικὴ συζήτησις, Κύριοι, περιστρέφεται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ἐπὶ τῶν καθέκαστα, καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ συνόλου, καὶ πολλάκις οἱ ἀγορεύοντες ἐξέρχονται τοῦ προκειμένου διὰ νὰ ἀναπτύξωσι τὰς

ιδέας των· όθεν δεν δύναται νά γίνη διάκρισις διά νά ψηφοφορηθώσιν όλα ταύτα, καὶ ἡ Γερουσία δὲν ἔπραξε πώποτε τοιοῦτόν τι. Ἡ γενικὴ συζήτησις φωτίζει τὰ μέλη τοῦ σώματος, καὶ ἐκ τῶν ἀναπτύξεων σχηματίζουν τὴν πεποίθησίν των διὰ νὰ ψηφοφορήσωσιν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ἐπὶ τῶν καθέκαστα καὶ ἐπὶ τοῦ συνόλου.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους, Κύριοι, θεωρῶ ὀρθὴν τὴν ἰδέαν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρίου Χρυσογέλου, ὅστις προέτεινε τὸ ἀπαράδεκτον τῆς προτάσεως· ἂν δὲ παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν δὲν ἐγκριθῇ τὸ ἀπαράδεκτον, θέτω παρεμπίπτον ζήτημα τὸ ἀκόλουθον, τὸ ὁποῖον συμφώνως μὲ τὸν κανονισμὸν καὶ μὲ τὸν ὀρθὸν λόγον προηγεῖται τῆς προτάσεως· ἤγουν ἡ γερουσία ν' ἀποφασίσῃ πρῶτον διὰ ψηφοφορίας, ἂν παραδέχηται τὴν καινοτομίαν, διὰ νὰ ψηφοφορῶνται αἱ γενικαὶ συζητήσεις τῶν νομοσχεδίων καὶ προϋπολογισμῶν, καὶ ἀφοῦ παραδεχθῇ τοῦτο διὰ νὰ τὸ θέσῃ εἰς τὸν Κανονισμόν, ἂς ψηφοφορήσῃ τὴν πρότασιν διότι πρὸ τούτου δὲν εἶναι καὶ νόμιμος ἡ πρᾶξις, ὡς προανέφερα.

Ἐλθὼν ἔπειτα εἰς τὸ θέμα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Α. Λόντος εἶπε τὰ ἑξῆς·

Ἂς μὲ συγχωρήσωσιν οἱ ΚΚ. ὑπουργοὶ νὰ ἀπευθύνω προηγουμένως εἰς αὐτοὺς τὰς ἀκολούθους ἐρωτήσεις. Προτίθεσθε διὰ τοῦ ζητήματος τὸ ὁποῖον παρουσιάσατε ἡ ἐκάματε νὰ παρουσιασθῇ νὰ προσβάλητε ὁπωσδήποτε τί τι ἐκ τῶν παρελθόντων τῆς Γερουσίας; προτίθεσθε νὰ προδικάσητε μέλλοντα ἡ νὰ κρίνητε τὸ παρόν; οἱ ὑπουργοὶ Κύριοι, δὲν ἀποκρίνονται. Τὴν σιωπήν των ὑμεῖς κρίνατε· ἀλλ' ἐγὼ θέλω τοὺς θέσει ἐνώπιον καὶ τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἄλλης ἀπαντήσεώς των· ἐὰν ἀποκρίνωνται τὸ ναί, ἠμπορῶ νὰ τοὺς βεβαιώσω ὅτι κανεὶς ἐξ ἡμῶν δὲν θέλει δώσει τὴν ψῆφόν του ὑπὲρ τοῦ ζητήματός των· ἂν ἀποκρίνωνται ὄχι, παρατηρῶ ὅτι ὁ σκοπὸς γίνεται κατάδηλος καὶ τὸ ζήτημα παραδεχόμενον δὲν τοὺς ὠφελεῖ. Δύω τῶν ἐντίμων Γερουσιαστῶν πρὸ ἐμοῦ λαλήσαντος ἐξέτασαν τὸ ζήτημα ὑπὸ τὰς διαφόρους ἐπόψεις καὶ κατὰ τύπους καὶ κατ' οὐσίαν, καὶ διὰ σοβαρῶν λόγων, ἐμβριθῶν σκέψεων καὶ ἀκαταμαχήτων ἐπιχειρημάτων ἀπέδειξαν τὸ ἀπαράδεκτον τῆς προτάσεως· ἐπιτρέψατε καὶ εἰς ἐμὲ δι' ὀλίγων νὰ ψάυσω τοῦτο· καὶ πρὶν ἡ ἀρχίσω, διακηρύττω ὅτι ἐπιλαμβανόμενος τοῦ θέματος τούτου δὲν ἐπιλαμβάνομαι αὐτοῦ ἐκ τῆς δυσαρεσκείας ἥτις, φρονεῖ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, θέλει προέλθει εἰς τινας Γερουσιαστὰς, οὔτε ἐκ τοῦ στίγματος τὸ ὁποῖον δύναται, ὡς εἶπον ἄλλοι, νὰ προστριβῇ εἰς τὰ μέλη

τῆς ἐπιτροπῆς ἢ εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν, ἐπειδὴ ἔχω τὴν ἀρχὴν ὅτι αἱ πράξεις καὶ ὁ χαρακτὴρ ἑνὸς ἑκάστου ὡς καὶ ὁ δημόσιος βίος του οὔτε δι' ἐπαίνων οὔτε διὰ ψόγων μὴ βασιζομένων εἰς τὴν ἀλήθειαν δύνανται νὰ μεταβληθῶσι, τοὐτέστιν ἐὰν αἱ πράξεις μου εἶναι καλαὶ δι' ἐπαίνων δὲν γίνονται καλαὶ καὶ τ' ἀνάπαλιν· μετὰ τὴν διακήρυξιν ταύτην σᾶς λέγω, καθὼς καὶ ἄλλοι εἶπον, ὅτι καὶ τὸ σύνολον τοῦ Κανονισμοῦ καὶ τὸ πνεῦμα καὶ γράμμα αὐτοῦ ἀντίκεινται κατὰ τύπον καὶ κατ' οὐσίαν εἰς τὸ περιεχόμενον τῆς προτάσεως· τὸ 1 ἄρθρον αὐτοῦ λέγει ὅτι ὁ πρόεδρος θέτει τὸ ζήτημα· ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔθεσεν αὐτὸ ὁ πρόεδρος; ὄχι· τὸ ἄρθρον 31 ὁρίζει τὸν τρόπον τῶν συζητήσεων καὶ τὴν διαίρεσιν αὐτῶν· τὸ ἄρθρ. 40 ὁρίζει ἐπίσης τὸ εἰς τὸ πέρας τῶν συζητήσεων γινόμενον, καὶ ἡ ἐννεατὴς νομολογία τοῦ Σώματος ὁμολογηθεῖσα παρ' ἑνὸς ἐντίμου μέλους τοῦ γραφείου, καὶ μὴ ἀναιρεθεῖσα παρ' οὐδενὸς ἀποδεικνύει τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων μας, ὅτι δηλ. ἡ ἔννοια τοῦ Κανονισμοῦ ἀντίκειται εἰς τὴν πρότασιν καὶ τοῦτο εὑρίσκεται καὶ εἰς τὴν ὁμιλίαν τοῦ εἰσαγαγόντος τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα, ἥτις δὲν συνᾴδει μὲ τὴν πρότασιν· ἀλλ' ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης εἶπεν ὅτι, καὶ τοι ὑπαρχούσης τοιαύτης νομολογίας, ἡ Γερουσία δύναται ἐν τῇ κυριαρχικῇ αὐτῆς ἐξουσίᾳ νὰ μεταβάλῃ τὰ πάντα· κανεὶς δὲν ἀμφισβήτησε τὴν δύναμιν ταύτην τοῦ Σώματος, ἀλλ' ὅτι καὶ ἂν πράξῃ τὸ σῶμα, πρέπει νὰ τὸ πράξῃ ἐντὸς τοῦ Κανονισμοῦ καὶ τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἰσχὺν διά τε τὸ παρελθὸν καὶ τὸ παρὸν ἀλλὰ διὰ τὸ μέλλον· πάντοτε πρέπει νὰ φυλάττωνται οἱ τύποι καὶ ἂν ἀφανίζουν τὴν οὐσίαν ἢ τὸν σκοπόν.

Τὸ ζήτημα, Κύριοι, καὶ κατ' οὐσίαν προσβάλλει τὸ Σύνταγμα· τὸ ἄρθρον 55 καθιερώνει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου· ἀλλ' ὅταν αὕτη περιορίζηται δι' ἐπιπλήξεων καὶ περιορισμῶν ἐναντίων τῶν νομοθετημένων, ἡ τοιαύτη ἐλευθερία δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ· τὰ σώματα ἔχουσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐξελέγξεως· ἀλλ' ὅταν τοῦτο περιορίζηται διὰ διαφόρων προσχημάτων, ἡ ὕπαρξίς του μηδενίζηται· τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Συνταγματος ἀπαγορεύει νὰ ἐπιβληθῇ ποινὴ ἄνευ νόμου ὁριζοντος προηγουμένως αὐτὴν, ἀλλ' ἐνταῦθα θέλετε νὰ ἐπιβάλητε ποινὴν ἄνευ τοιούτου νόμου· τοῦτο ἐκθέτων δὲν τὸ λέγω δι' ἐμαυτόν, ἀλλὰ διὰ νὰ προφυλάξω ὅλους ὑμᾶς τοῦ νὰ μὴ ὑποπίσητε εἰς τοσοῦτον λάθος, ὥστε νὰ δώσετε ἀφορμὴν νὰ εἴπωσιν ὅτι ἡ Γερουσία πράττει ἐναντίον τοῦ Νόμου· οἱ ΚΚ. ὑπουργοί μας παρουσιάζουν ἤδη τὴν πρότασιν ὡς παρεμπίπτον ζήτημα, ἀλλὰ τὰ παρεμπίπτοντα ζητήματα χαρακτη-

ρίζονται ἀπὸ τὸ ἄρθρ. 39 τοῦ κανονισμοῦ, καὶ τοιοῦτον δὲν εἶναι τὸ προκείμενον· ἐκτὸς τούτου ἡ ἐπιτροπή σας σᾶς εἶπε νὰ μὴ δεχθῆτε τὸν προϋπολογισμόν; σᾶς ἔφερε ζήτημα ἐξελέγξεως τῆς γενικῆς πορείας τοῦ ὑπουργείου; σᾶς προεκάλεσεν εἰς ζήτημα ἐμπιστοσύνης; ὄχι βέβαια· πῶς λοιπὸν δύνασθε ἤδη νὰ ἀποφασίσητε ἐπὶ πραγμάτων, τὰ ὁποῖα δὲν ἐξετάσατε; πῶς δύνασθε νὰ ἀποφασίσητε ἐπὶ ζητήματος ἐμπιστοσύνης, τὸ ὁποῖον δὲν ὑπῆρξεν ἀντικείμενον τῆς συζητήσεως; ὅλα ταῦτα τὰ προέβλεψα ἀπὸ τὴν πρώτην ὁμιλίαν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν, καὶ ἐννόησα ὅτι ἐπὶ διαφόροις προσχήμασι σκοπὸν προέθετο νὰ μᾶς φέρῃ χωρὶς ἐξαίρεσιν εἰς τὸ προκείμενον ἀποτέλεσμα. ἀλλ' ἐγὼ σᾶς λέγω ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιτροπῆς ἦτο νὰ ἀποδείξῃ τὴν ὕπαρξιν καταχρήσεων, τὰς ὁποίας καὶ ὑμεῖς συνωμολογήσατε μετ' ἐμοῦ ἄλλοτε, καὶ κανεὶς δὲν δύναται νὰ τὰς ἀρνηθῇ ἐν συνειδήσει· νὰ ἀποδείξῃ ὅτι τὰ καταπληκτικὰ ἐκεῖνα συμβάματα δὲν ἐπηρέασαν ἀμέσως τοὺς προσόδους τοῦ Κράτους οὔτε ἀπερρόφησαν τὰ διακηρυχθέντα καὶ παρ' ἡμῶν μὴ παραδεχθέντα ἄλλοτε περισσεύματα· ἀλλὰ σήμερον θέλουσιν οἱ Κ. Κ. ὑπουργοὶ νὰ μᾶς φέρωσιν εἰς θέσιν νὰ εἴπωμεν τὸ ἐναντίον· ἐγὼ δὲν λέγω τοῦτο, ὑμεῖς ἂν θέλητε, εἴπατε αὐτό.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης εἶπεν ὅτι εἶναι μαθηματικὴ ἀλήθεια ὅτι δύω καὶ δύω ἀποτελοῦσι τέσσαρα, ἀλλὰ δύναμις ἀνωτέρα δύναται νὰ ψεύσῃ αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν, καὶ πρὸς τοῦτο ἔφερε τὸ παράδειγμα τῶν τεσσάρων ἀνθρώπων οἵτινες μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ ἑνὸς μένουν τρεῖς· ἐγὼ ὅμως λέγω πρὸς αὐτὸν ὅτι καὶ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἀριαιρεθησομένου ἡ μαθηματικὴ ἀλήθεια μένει· ἐπειδὴ οἱ δύω ἄνθρωποι καὶ ὁ εἷς γίνονται τρεῖς, καὶ τὸ συμπέρασμά του ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ὡς λανθασθεῖσα κατά τι εἰς τοὺς λογαριθμοὺς ἔπεται νὰ ἦναι λανθασμένη καθ' ὅλα, εἶναι ἀβάσιμον, διότι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἐπίμεινέ ποτε εἰς τὸ ἀλάνθαστον τοῦ ἔργου της, διότι τὸ ἀλάνθαστον ἀνήκει μόνον εἰς τὸν θεόν· ἐπέμενεν ὅμως καὶ ἐπιμένει ὅτι ὑπῆρξαν καὶ ὑπάρχουν καταχρήσεις, καὶ ὅτι τὰ καταπληκτικὰ συμβάματα δὲν ἐπηρέασαν ἀμέσως τὰς προσόδους τοῦ Κράτους, οὔτε μᾶς ἀφῆρεσαν τὰ διαθρυληθέντα περισσεύματα· ἐνθυμηθῆτε Κύριοι, ὅτι ἐκτὸς τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας ἔχετε καὶ ἄλλο καθῆκον δικαστικόν, καὶ ὅταν παραδεχθῆτε τὸ προκείμενον θέμα ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τὴν ὁποίαν θέλει τὸ ὑπουργεῖον, τότε ὅταν κατηγορηθῇ τις τῶν ὑπουργῶν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὑμεῖς δὲν δύνασθε νὰ τὸν δικάσητε πλέον. Ὑμεῖς δύνασθε νὰ ἀποφασίσητε ὅ,τι θέλετε, ἀλλὰ συλλογισθῆτε ὅτι ὄπισθεν ὑμῶν ὑπάρχει μία ἄλλη δύναμις ἡ κοινὴ γνώμη ἡ καθαρὰ, ἡ ἄδολος καὶ ὄχι ἡ πλαστή. Τελειόνων λέγω ὅτι κατὰ τύπους καὶ κατ' οὐσίαν ἡ πρότασις εἶναι ἀπαράδεκτος, καὶ ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ κανονισμοῦ μόνος ὁ Πρόεδρος δύναται νὰ θέσῃ τὸ θέμα τοῦτο, μετὰ τὸ κλείσιμον τῆς συζητήσεως, ὅτε δύναται ἕκαστος νὰ ἐπιρρίψῃ τὰς ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις καὶ τροπολογίας του.

Ἔρχομαι νὰ ἀπαντήσω, ἐπέμεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Βούλγαρης, εἰς τοὺς δύω προαγορεύσαντα, ἐντίμους Κ. Γερουσιαστὰς ὡς πρὸς τὸ προκείμενον θέμα· ἐνστάσεις ἔλαβον χώραν περὶ τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς προτάσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μοναρχίδου, ἀλλ' ἐκ τῆς γενομένης συζητήσεως ἀπεδείχθη ὅτι ἡ προκειμένη πρότασις δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ ἀπαραδέκτου. Ἐὰν ὁ κανονισμὸς ἀπηγόρευεν εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ νὰ ἔλθῃ εἰς μίαν ἀπόφασιν ἐπὶ μακρῶν συζητήσεων, ἤθελον συμφωνήσει καὶ ἐγὼ μὲ τοὺς προαγορεύσαντας, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι τοῦτο δὲν ἀπαγορεύεται καὶ ὀρονθ μάλιστα ὅτι ἐπὶ ἀντικειμένων εἰς τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρονται εἰς Γερουσιαστὴς ἢ καὶ πολλοί, τὸ Σῶμα ὁλόκληρον ἢ τὸ ὑπουργεῖον, δύναται νὰ προκαλεσθῇ ἀπόφανσις τοῦ Σώματος διὰ νὰ διαγνωσθῇ τὸ ἐξαγόμενον τῆς συζητήσεως, ὅπως συμβαίνει ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Εἶπον οἱ προλαλήσαντες ὅτι τὸ θέμα εἶναι βαρὺ, καὶ περιέχει ἄλλας ἐννοίας, ἔδοσαν εἰς τὴν ἔννοιάν του μεγάλην ἐπέκτασιν, ἐπαρουσίασαν φόβους περὶ διεμεύσεως δήθεν τῶν μελλουσῶν πράξεων τῆς Γερουσίας, περὶ ἀνατροπῆς τῶν προλαβουσῶν καὶ τῶν παρομοίων· ἐὰν ἀληθῶς τοιοῦτοι φόβοι ἔδιδον τὴν παραμικρὰν ὑπόστασιν εἰς τοιαύτας ὑπονοίας, ἠθέλαμεν συνομολογήσει ἅπαντες τὸ ἄτοπον, ἀλλὰ οὐδεμίαν πιθανότητα θεωρῶ τοιούτου κινδύνου, καθόσον τὸ προκείμενον θέμα δὲν δύναται νὰ ἐχῃ παντάπασι τὴν παραμικρὰν ἐπιρροὴν εἰς τὸ παρελθὸν ἐφ' ὅσων ἡ Γερουσία ἐπέρασεν ἀπόφασιν ἢ Γερουσιαστὴς ἐπέρασεν γνώμην, αὗται μένουν ἀμετάβλητοι, καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ μέλλον δὲν προδικάζεται· εἶναι ἀληθὲς ὅτι αἱ συζητήσεις παρετάθησαν πλέον τοῦ δέοντος καὶ ὅτι ἔλαβον χώραν καὶ μεταξὺ τῶν ἀγορευσάντων καὶ προσωπικότητες, διότι ἕκαστος τῶν ἀντιλεγόντων μετεχειρίζετο πάντα λόγον εἰς ἀντίκρουσιν τῶν προλαλησάντων· ἀλλ' ὅλα ταῦτα, ἅτινα ἔλαβον χώραν ἐκτὸς τοῦ ἀντικειμένου, δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὸ κύριον θέμα τοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον περιορίζεται κυρίως εἰς τὰς προφορικὰς ἐξηγήσεις καὶ διασαφήσεις, αἵτινες ἐδόθησαν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν

ὑπουργοῦ καθόσον ἀφορᾷ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1853 συγκριτικῶς πρὸς τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἐπὶ τῶν ἀπευθυνθεισῶν κατὰ διαφόρων ὑπαλλήλων κατηγοριῶν· ὥστε τὸ προκείμενον ζήτημα δὲν ἀφορᾷ τὸ παρελθόν, διότι πᾶσα προηγουμένη γνωμοδότησις μένει ἀμετάβλητος, καὶ δὲν προδικάζει τὸ μέλλον, διότι πᾶσα πρᾶξις τοῦ ὑπουργείου δύναται νὰ ἐπικριθῇ· καὶ εἰρημέναι διαταρήσεις τοῦ ὑπουργείου δὲν ἀπέβλεπον εἰμὴ εἰς τὸ νὰ φωτίσωσι τὸ Σῶμα, καὶ πρόκειται ἤδη νὰ ἐξηγηθῇ ἡ Γερουσία, ἂν ἐθεώρησεν αὐτὰς ἀκριβεῖς, ἱκανὰς καὶ ἀπογρώσας πρὸς σχηματισμὸν τῆς πεποιθήσεώς της· ὥστε δὲν ὑπάρχει ὁ κίνδυνος τὸν ὁποῖον ἐξέθηκαν οἱ ἀντιλέγοντες· διὰ νὰ ἐξαλείψω πᾶσαν ὑπόνοιαν, καὶ τοι ἀνύπαρκτον, ἤθελον εἴπει εἰς τὸν προτείναντα τὸ θέμα Γερουσιαστὴν Κ Μοναρχίδην νὰ μεταβάλῃ ἐπὶ τὸ ταφέστερον τὰς λέξεις ἐκείνας αἵτινες ἔκαμαν ἐντύπωσιν εἰς τινας, ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν δὲν ἤθελε κάμει τοῦτο, ἐννοῶ ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα περιέχει τὴν ὁποίαν ἀνέπτυξα σημασίαν· ἐὰν λοιπὸν τὸ πρᾶγμα περιορισθῇ εἰς τὴν παραδοχὴν τῶν προφορικῶν ἐξηγήσεων καὶ διασαφήσεων τὰς ὁποίας ἔφερε τὸ ὑπουργεῖον, καὶ αἱ ὁποῖαι κατ' ἐμὲ εἶναι ἰσχυραὶ καὶ ἀπογρῶσαι, τότε τὸ σῶμα τῆς Γερουσίας ἐκπληροῖ ἓν τῶν κυριαρχικῶν δικαιωμάτων του, ἑπομένως ὑπὸ τὸ Κράτος τῶν παρατηρήσεών μου τούτων προτείνω νὰ ψηφοφορηθῇ ἡ ὑπὸ συζήτησιν πρότασις τοῦ Κ. Μοναρχίδου.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ εἰσαγαγὼν τὴν πρότασιν Γερουσιαστὴς προσέθηκεν ὅτι ἡ πρότασίς μου αὕτη ἔχει τὴν ὁποίαν ὁ προλαλήσας ἔδωκε σημασίαν, τουτέστιν ὅτι δὲν μεταβάλλει τὸ παρελθὸν, καὶ δὲν προδικάζει τὸ μέλλον.

Μετὰ τὰς ἐξηγήσεις ταύτας τὰς ὁποίας παρεδέχθησαν οἱ Κ. Κ. Γερουσιασταὶ ὡς καὶ οἱ Κ. Κ. ὑπουργοὶ περαιωμένης κηρυχθείσης τῆς περαιτέρω συζητήσεως καὶ πολλῶν ἐκ τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν ἐξαιτησαμένων νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν ἡ πρότασις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Α. Μοναρχίδου, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Δεληγιάννης θέλων, εἶπε, νὰ συμβιβάσω τὰς γνώμας ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, συνέταξα τὸ ἀκόλουθον συμβιβαστικὸν θέμα τὸ ὁποῖον σᾶς ἀναγινώσκω.

« Ἡ Γερουσία ἀκούσασα τὰ λεχθέντα ἑκατέρων τῶν μερῶν, καὶ φωτισθεῖσα μεταβαίνει εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν 1853 καὶ εἰς τὰ καθ' ἕκαστα αὐτοῦ. »

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν, ἐπειδὴ οἱ Κ. Κ. ὑπουργοὶ καὶ τινες

τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν δὲν παρεδέχθησαν τοῦτο διϊσχυριζόμενοι ὅτι εἰσήχθη παρὰ τὸν Κανονισμὸν ἐκ μέρους τοῦ Κ. προέδρου κατέχοντος τὴν ἕδραν του, καὶ ἐπέμεναν νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν ἡ συζητηθεῖσα πρότασις τοῦ Κ. Α. Μοναρχίδου, ὁ Κ. πρόεδρος εἶπεν, ὅτι « ἐπειδὴ θέλετε νὰ μὲ βιάσητε, παραιτῶ τὴν θέσιν μου εἰς ἄλλον » καὶ οὕτως ἀπεχώρησε τῆς ἕδρας του.

Ἑπομένως ἀναλαβὼν τὰ ἔργα τοῦ Προέδρου ὁ πρεσβύτερος τῶν παρόντων Γερουσιαστὴς Κ. Α. Νάκος, κωλυομένου τοῦ πρώτου καὶ ἀπόντος τοῦ δευτέρου ἀντιπροέδρου, προσεκάλεσε τὴν Γερουσίαν νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ Κ. Μοναρχίδου, τὴν ὁποίαν καὶ ἀνέγνωσεν ἔχουσαν οὕτω.

Πρότασις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Α. Μοναρχίδου.

Ἡ Γερουσία ἀκούσασα τὰς ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ Κυρίου ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν προφορικὰς ἐξηγήσεις καὶ διασαφήσεις τοῦ ὑπουργείου, ἐγκρίνασα καὶ παραδεχομένη αὐτὰς ὁλοσχερῶς, μεταβαίνει εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπουργικῆς ἐκθέσεως.

Ψηφοφορίας δὲ ἔπειτα γενομένης διὰ ὀνομαστικῆς κλήσεως, κατ' αἴτησιν ἑπτὰ Γερουσιαστῶν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν κατὰ Γ. Παπαηλιοπούλου καὶ Α. Γρηγοριάδου, ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 30, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, ἀποχωρησάντων τῶν λοιπῶν Γερουσιαστῶν τὸν ἀριθμὸν δέκα.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ Κ. Μοναρχίδου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἰάκωβος Παξιμάδης	
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Νικόλαος Πρασακάκης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Σπυρίδων Τρικούπης	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Ριχάρδος Τζιώρτζ	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν
Σπυρίδων Καλαγερόπουλος		Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος		Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	
Τάτζης Μαγγίνας		Νικόλαος Χρυσόγελος	
Κωνσταντῖνος Μπάτζαρης		Γεώργιος Ψύλλας	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Δρόσος Μανσόλας	Ν
Ἀάμπρος Νάκος	Ν	Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Ἰωάννης Χατζῆ Πέτρου	Ν
Χαράλαμπος Παπαπολίτης	Ν	Ἀθανάσιος Διδωρίκης	Ν

Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Γεώργιος Γλαράκης		Γαρδικιώτης Γρίβας	Ν
Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	
Νικόλαος Ἰωάννου Μέξης	Ν	Δημήτριος Χριστιδης	Ν
Ἀβάκ Δούκας		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Παναγιώτης Αἰδωρίκης	
Τσανετάκης Γρηγοράκης		Χατζῆ Χρῆστος	Ν
Μ, Α. Καΐρης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	
Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος	
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Δημήτριος Πλαπούτας	Ν	Σπῦρος Μῆλιος	Ν
Ἰωάννης Στάϊκος		Ρ. Παλαμίδης	Ν

Ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Β. Χρηςακόπουλος
Ι. Οἰκονόμου

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 18 Ἰουνίου 1853 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 29 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Δελιγιάννης, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν Γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ἰω. Οἰκονόμου ἀντὶ τοῦ Κ. Δ. Χατζίσκου ἀπόντος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης προελθὼν ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέγνω.

1. Τὸν γενικὸν λογαριασμὸν τῆς Οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος **1852** περιέχοντα καὶ τὴν προσωρινὴν κατάστασιν τῆς ὁμωνύμου χρήσεως ὡς καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὰ ἰδιαιτέραν ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργοῦ ἔχοντα ὡς ἕπεται.

2. Δύω Νομοσχέδια περὶ τῶν ἐνοικιασμένων ἐθνικῶν ἐλαιοδένδρων καὶ περὶ φορολογίας τῶν μελλισίων διὰ τὸ ἔτος **1854** ἕπετα τῶν αἰτιολογικῶν αὐτῶν ἐκθέσεων, ἔχοντα ἐπίσης ὡς μπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν!

Οἱ λόγοι οἵτι ἐς ὑπηγόρευσαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἀνάγκην του νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν συζήτησιν τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων τὸ ἀρτίως ἐπιψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας Νομοσχέδιον περὶ καθυστερούντων, καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ προληφθῇ ἡ περαιτέρω καχεκτικὴ, ἵνα οὕτως εἴπω, καὶ ἐπὶ βλαβεστάτῃ διὰ τὸ δημόσιον κατάστασις τῶν πωλυετῶς ἐνοικιασμένων ἐθνικῶν ἐλαιώνων, ἐπέβαλον εἰς αὐτὴν τὸ χρέος τοῦ νὰ προνοήσῃ καὶ περὶ τῶν πωλυετῶς ἐνοικιασμένων τούτων κτημάτων τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσι μέρος οὐσιώδες τῆς δημοσίου περιουσίας.

Συνεπείᾳ τῶν μέτρων τούτων ὑπεβλήθητις τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον καὶ ἐπιψηφίσθη παρ' αὐτῆς.

Τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ὑποβάλλων κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. εἰς τὴν Γερουσίαν λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ ἐξιστόρησις τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῶν ἐθνικῶν ἐλαιώνων καὶ τὰ ἀφορῶντα τὰς μεγάλας καθυστερήσεις τῶν ἐξ αὐτῶν ἐνοικίων ἐμπερ ἔχονται μὲ ὅλην τὴν λεπτομέρειαν εἰς τὰς ἀπὸ **15** Ὀκτωβρίου **1852** καὶ **2** Μαΐου ε. ε. πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσεις μου, τῶν ὁποίων λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω ἀντίγραφα.

Ἡ Γερουσία λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιμον σκέψιν τὸ σπουδαῖον τοῦ πράγματος καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ταχείας τακτοποιήσεως καὶ τοῦ μέρους τούτου τῶν δημοσίων κτημάτων καὶ ἐσόδων τοῦ Κράτους, ἐλπίζω, ὅτι δὲν θέλει βραδύνει νὰ συζητήσῃ καὶ ἐπιψηφίσῃ τὸ ὑποβαλλόμενον εἰς αὐτὴν Νομοσχέδιον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **18** Ἰουνίου **1853**.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΗ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **12** Ἰουνίου **1853**.

ΟΘΩΝ.

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἡ ἐνοικίασις τῶν πολυετῶς ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων, τῶν ὁποίων οἱ ἐνοικιασταὶ δὲν ἐξεπλήρωσαν τὰς περὶ καλλιεργείας καὶ βελτιώσεως αὐτῶν συμφωνίας, δύναται νὰ ἐξακολουθήσῃ μέχρι τῆς λήξεως αὐτῆς ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, καθ' ὅσον δὲν τροποποιοῦνται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἐὰν οἱ ἐνοικιασταὶ οὗτοι κηρύξωσιν, ὅτι ἀναδέχονται.

α) Νὰ ἐξασφαλίσωσι τὸ δημόσιον δι' ὑποθήκης κτημάτων διὰ τε τὰς καθυστερούσας καὶ τὰς μέλλουσας λήξασας δόσεις τοῦ ἐνοικίου, κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἑπομένοις ἄρθροις ὁριζόμενα, καὶ

β) Νὰ ἀποζημιώσωσι τὸ δημόσιον κατ' ἐκτίμησιν πραγματογνωμόνων διὰ πᾶσαν βλάβην ἢ φθορὰν, προξενηθεῖσαν ἢ προξενηθησομένην εἰς τὰ παρ' αὐτῶν ἐνοικιασμένα ἐλαιοδένδρα δι' ἐκκοπῆς, ἐμπρησμοῦ ἢ ἄλλης οἱασδήποτε συμφορᾶς.

Δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀνωτέρω ἀποζημίωσιν ὁ ἐνοικιαστής, ἐὰν ἀποδείξῃ ὅτι ἡ βλάβη ἢ ἡ φθορὰ τῶν ἐλαιοδένδρων προῆλθεν ἐξ ἀνωτέρας καὶ ἀκαταμαχήτου βίας, ἢ τυχαίου καὶ ἀκαταλογίστου εἰς αὐτὸν συμβάματος, καὶ οὐχὶ ἐκ δολίας προαιρέσεως ἢ ἀμελείας του.

Ἡ ἀποζημίωσις δι' ἕκαστον ἐκκοπὲν δένδρον δὲν δύναται νὰ ἦναι οὔτε κατωτέρα τῶν 25 δραχμῶν οὔτε ἀνωτέρα τῶν 60, συμφώνως μὲ τὰ ὁριζόμενα ἐν τῷ § β'. τῶν συμφωνιῶν τῆς ἐνοικιάσεως.

Ἡ παραδοχὴ τῶν ἀνωτέρω ὅρων γίνεται διὰ δηλώσεως τῶν ἐνοικιαστῶν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 2. Ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐκτίμησις τῆς φθορᾶς ἢ βλάβης τῶν ἐλαιοδένδρων γίνεται, ἐπιμελείᾳ τοῦ ἁρμοδίου οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ὑπὸ δύω πραγματογνωμόνων διοριζομένων τοῦ ἑνὸς παρὰ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ἑτέρου παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ. Ἐν περιπτώσει διχογνωμίας, τρίτος πραγματογνώμων, διοριζόμενος ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ ἁρμοδίου πρωτοδικείου, ἀποφασίζει ὁριστικῶς, ἢ παραδεχόμενος θατέραν τῶν γνωμῶν ἢ σχηματίζων ἰδίαν ἐντὸς τῶν ὅρων τῶν δύω γνωμῶν.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς προσκαλούμενος, δὲν διορίσῃ τὸν ἐκ μέρους του πραγματογνώμονα ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, πρόεδρος τοῦ ἁρμοδίου πρωτοδικείου, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἁρμοδίου οἰκονομικοῦ ἐφόρου, διορίζει αὐτόν.

Περὶ τῆς ἐκτιμήσεως ταύτης συντάσσεται πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ὑπογραφόμενον ὑπὸ τῶν πραγματογνωμόνων, καθίσταται ὑποχρεωτικὸν διά τε τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τὸ δημόσιον.

Ἄρθρ. 3. Οἱ παραδεχόμενοι τοὺς ὅρους τοῦ 1 ἄρθρου ἐνοικιασταὶ ὀφείλουν διὰ τὰς μήπω ληξάσας δόσεις τοῦ ἐνοικίου νὰ δώσωσιν εἰς ὑποθήκην κτήματα ἀξίας ἴσης μὲ τὸ ἐνοίκιον πέντε ἐτῶν πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ δημοσίου δι' ἐνδεχομένην καθυστέρησιν τοῦ ἐνοικίου, καὶ διὰ πᾶσαν φθορὰν ἢ βλάβην, ἥτις ἤθελε προξενηθῇ εἰς τὰ ἐλαιόδενδρα, καὶ διὰ τὴν μὴ ἐκπλήρωσιν τῶν περὶ καλλιεργείας καὶ βελτιώσεως συμφωνιῶν.

Ἄρθρ. 4. Διὰ τὰς μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος νόμου καθυστερούσας δόσεις ὑποχρεοῦνται οἱ ἀνωτέρω ἐνοικιασταὶ νὰ προσφέρωσιν εἰς ὑποθήκην κτήματα ἀξίας ὑπερβαινούσης τὸ χρέος ὁλόκληρον καθ' ἓν τρίτον μόνον καὶ νὰ ἐξοφλήσωσιν αὐτὸ ὁμοῦ μὲ τὸ τυχὸν ποσὸν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 ἀποζημιώσεως εἰς δώδεκα ἐτησίας ἴσας δόσεις.

Ἑκάστη τῶν δόσεων πληρώνεται ἄνευ τόκου τὴν 15 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους· διὰ πᾶσαν ὅμως καθυστέρησιν ὑποβάλλεται ὁ ὀφειλέτης εἰς τόκον ὑπερημερίας 8 0/0 κατ' ἔτος.

Οἱ θέλοντες νὰ μετάσχωσι τοῦ εὐεργετήματος τῆς διατάξεως ταύτης ὀφειλέται ὑποχρεοῦνται νὰ προσφέρωσιν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν τὰ πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης κτήματα, καὶ νὰ παραδώσωσιν εἰς τὸ δημόσιον χρεωστικὰς ὁμολογίας δι' ὅλας τὰς δόσεις.

Οὐδεὶς δὲ τῶν ὀφειλετῶν ἀπαλλάττεται τῆς διοικητικῆς καταδιώξεως, πρὶν ἡ συμμορφωθῇ μὲ τὰς ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ διατάξεις.

Ἄρθρ. 5. Εἰς καθυστερουν χρέος τῶν ἐνοικιαστῶν θεωρεῖται τὸ κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον ὑπολείπεται, ἀφ' οὗ αἱ τυχὸν προγενέστεραι μὲν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, μὴ ὑπαγόμεναι δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν χρεῶν τοῦ δημοσίου ἀπαιτηταὶ πιστώσεις αὐτῶν συμψηφισθῶσι μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀμοιβαίων τόκων. Ἐὰν δέ, γενομένου συμψηφισμοῦ, προκύψῃ ὑπόλοιπον χρέους μεγαλητέρου τοῦ πρὸ τοῦ συμψηφισμοῦ ὀφειλομένου κεφαλαίου, τὸ πλεονάζον ἀρίεται εἰς ὄφελος τοῦ ἐνοικιαστοῦ. Οἱ ὀφειλέται ἐνοικιασταί, οἵτινες δὲν εἶναι συνάμα καὶ πιστωταὶ τοῦ δημοσίου, ἀπαλλάττονται ἐντελῶς τῆς πληρωμῆς τῶν καθυστερούντων τόκων.

Ἐὰν ὅμως πίστωσίς τις τοῦ ὀφειλέτου ἐνοικιαστοῦ, πηγάζουσα μὲν ἐξ ἐποχῆς προγενεστέρας τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, μὴ ὑπαγομένη δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν παλαιῶν

χρεῶν τοῦ δημοσίου, κατασταθῇ ἀπαιτητὴ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 πράξεων, ἡ καταστᾶσα πρότερον ἀπαιτητὴ παρουσιασθῇ μετὰ ταῦτα, τὸ χρέος ἐκκαθαρίζεται ἐκ νέου, ἐνεργουμένου τοῦ συμψηφισμοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὁριζόμενα ἐκλιδομένων δὲ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου νέων ὁμολογιῶν, αἱ προεκδοθεῖσαι ἀκυροῦνται.

Ἄρθρ. 6. Τὰς περὶ πληρωμῆς τῶν καθυστερουσῶν δόσεων εὐεργετικὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου δύνανται νὰ ἐπικαλεσθῶσι καὶ οἱ ἐνοικιασταὶ, οἵτινες ἐξεπλήρωσαν τὰς περὶ καλλιεργείας συμφωνίας τῆς ἐνοικιάσεως, ἐὰν συμμορφωθῶσιν ἐμπροθέσμως μὲ τὰ ὁριζόμενα εἰς τὰ ἄρθρα 1, 3, 4 καὶ 5.

Ἄρθρ. 7. Οἱ ἐνοικιασταὶ, οἵτινες προτιμῶσι νὰ παραιτηθῶσι τῆς ἐνοικιάσεως, μετέχουσι τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 4 καὶ 5 διαλαμβανομένων ὠφελειῶν, ἐὰν ὑποβάλωσιν ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου ἐγγράφως τὰς παραιτήσεις των, καὶ συμμορφωθῶσιν ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας μὲ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4.

Ἄρθρ. 8. Οἱ ὑπενοικιασταὶ ἐλαιοδένδρων δύνανται νὰ μεθέξωσι τῶν ὠφελειῶν τοῦ παρόντος νόμου, ὑποβαλλόμενοι εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῶν πρωτοτύπων ἐνοικιαστῶν, ἐὰν ἐντὸς τῆς διὰ τοῦ 1 ἄρθρου ὁριζομένης προθεσμίας παρουσιάσωσι δήλωσιν μετὰ τῆς πρὸς τοῦτο ἐγγράφου συγκαταθέσεως τῶν πρωτοτύπων ἐνοικιαστῶν.

Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης δὲν ἀπολλάττονται τῶν πρὸς τὸ δημόσιον ὑποχρεώσεων τῶν οἱ πρωτότυποι ἐνοικιασταὶ, εἰμὴ ἐφ' ὅσον οἱ ὑπενοικιασταὶ συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Αἱ περὶ συμψηφισμοῦ πιστώσεων τῶν ἐνοικιαστῶν διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν ὑπενοικιαστῶν, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ πίστωσις τοῦ ὑπενοικιαστοῦ συμψηφίζεται μὲ μόνον τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτὸν μέρος τοῦ χρέους· ἡ πίστωσις ὅμως τοῦ ἐνοικιαστοῦ συμψηφίζεται μὲ τὸ ὅλον τοῦ χρέους καὶ καταλογίζεται ἐφ' ὅλων τῶν ὠφελουμένων ἀπὸ τὰ εὐεργετήματα τοῦ νόμου, ἑκάστου κατὰ λόγον τοῦ καθυστεροῦντος μέρους τῆς συμμετοχῆς του.

Ἀλλ' ἐὰν ὁ ὀφειλέτης, ἐνοικιαστὴς ὢν συνάμα καὶ πιστωτὴς, δὲν ἤθελε συμμορφωθῇ μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἐνεργεῖται οὐχ ἧττον συμψηφισμὸς τῆς πιστώσεως αὐτοῦ μὲ τὸ χρέος τοῦ ὑπενοικιαστοῦ, ὅστις ἤθελεν ἐπικαλεσθῇ τὰ ὠφελήματα τοῦ νόμου, κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἀνωτέρω ἀναλογίαν.

Ἄρθρ. 9. Οἱ ἐγκαταλιπόντες τὰ παρ' αὐτῶν ἐνοικιασμένα ἐλαιόδενδρα, ἐὰν συμμορφωθῶσι μὲ τὰς ἐν τῷ παρόντι νόμῳ διαγραφομένας ὑποχρεώσεις, δύνανται νὰ μετάσχωσι καὶ οὗτοι τῶν εὐεργετημάτων αὐτοῦ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς καθυστερούσας δόσεις, ὑποχρεούμενοι εἰς τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν διὰ τὰ ἔτη, καθ' ἃ ἐνεμήθησαν τὰ ἐλαιόδενδρα. Θεωρεῖται δὲ ἡ μὲν ἐνοικίασις διαλελυμένη, τὰ δὲ κτήματα, καθὼς καὶ ἡ πρόσοδος αὐτῶν, ὡς περιελθόντα εἰς τὴν κατοχὴν καὶ νομὴν τοῦ δημοσίου ἀπὸ τοῦ ἔτους τῆς ἐγκαταλείψεως.

Ὡς ἔτος τῆς ἐγκαταλείψεως θεωρεῖται ἐκεῖνο, καθ' ὃ τὸ δημόσιον ἤρξατο νὰ διαθέτῃ εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἐνοικιαστοῦ δι' ἐκποιήσεως ἢ δι' ἀμέσου εἰσπράξεως ὁλόκληρον τὸν καρπὸν τῶν ἐνοικιασθέντων ἐλαιοδένδρων.

Πᾶς εἰς τὰ δημόσια βιβλία καταλογισμὸς ὁλοκλήρου ἢ μέρους τῆς ἀνηκούσης εἰς τὰ μετὰ τὴν ἐγκατάλειψιν ἔτη προσόδου τῶν ἐλαιοδένδρων ἀπέναντι τῶν μέχρι τοῦ ἔτους τῆς ἐγκαταλείψεως ληξασῶν δόσεων, εἶναι ἄκυρος καὶ διαγράφεται.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἔτους τῆς ἐγκαταλείψεως γίνεται διὰ πρωτοκόλλου συντασσομένου παρὰ τοῦ ἀρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, τοῦ ταμίου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας, τὸ ὁποῖον κοινοποιεῖται ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τε τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Κατὰ τοῦ πρωτοκόλλου τούτου ἐπιτρέπεται ἔφεσις παρὰ τῶν μερῶν ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως ἐνώπιον τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον ἀποφαίνεται ὁριστικῶς.

Ἄρθρ. 10. Αἱ κατὰ τὰ ἄρθρα 1, 6, 7 καὶ 8 δηλώσεις καὶ παραιτήσεις ἐπιδίδονται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος πρὸς τὸν ἁρμόδιον οἰκονομικὸν ἔφορον.

Ἄρθρ. 11. Ἐν περιπτώσει καθυστερήσεως μιᾶς ἐκ τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 δόσεων κατάσχεται καὶ ἐκποιεῖται ἀνάλογον μέρος ἐκ τοῦ καρποῦ τῶν ἐλαιοδένδρων· ἐὰν δὲ τὸ ἐκπλειστηρίασμα δὲν ἐξαρκέσῃ εἰς τὴν ὁλοσχερῆ ἀπότισιν τοῦ καθυστεροῦντος χρέους μετὰ τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας, κατάσχεται καὶ ἐκποιεῖται ἀνάλογον μέρος ἐκ τῶν ἐνυποθήκων κτημάτων, ἐφαρμοζομένων κατὰ τὰς περιπτώσεις καὶ τῶν λοιπῶν καταναγκαστικῶν τῆς διοικητικῆς μέτρων καταδιώξεως. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται ἐπὶ ποινῇ διαλύσεως τοῦ συναλλάγματος, κατὰ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον 12, ν' ἀναπληρώσῃ ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν τὸ ἐκποιηθὲν μέρος τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος δι' ὑποθηκεύσεως ἑτέρων κτημάτων ἀναλόγου ἀξίας,

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐνεργεῖται ἡ ἀποζημίωσις τοῦ δημοσίου καὶ διὰ τὰς προνοουμένας ἐν τῷ ἄρθρῳ 3 λοιπὰς παραβάσεις.

Ἄρθρ. 12. Ὅσοι ἐκ τῶν ἐνοικιαστῶν δὲν συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, καταδιώκονται πρὸς ἀπότισιν ὅλων τῶν καθυστερουσῶν δόσεων καὶ τόκων, καθὼς καὶ πάσης ἀποζημιώσεως ὀφειλομένης κατὰ τὰς συμφωνίας τῆς ἐνοικιάσεως, ἥτις προσδιορίζεται ὑπὸ πραγματογνωμόνων διοριζομένων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2, τὸ δὲ συνάλλαγμα τῆς ἐνοικιάσεως διαλύεται αὐτοδικαίως καὶ ὁ ἐνοικιαστὴς ἀποβάλλεται διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

Ἄρθρ. 13. Ἡ κατάσχεσις καὶ ἐκποίησις τοῦ καρποῦ τῶν ἐλαιοδένδρων καὶ τῶν ἐνυποθήκων κτημάτων, καὶ ἡ καταδίωξις τοῦ ὀφειλέτου εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρ. 11 καὶ 12 τοῦ παρόντος νόμου ἐνεργεῖται διοικητικῶς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ καθυστερούντων νόμων καὶ Β. διαταγμάτων.

Ἄρθρ. 14. Τὰ ἐλαιόδενδρα, ὅσα περιέλθωσι δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ δημοσίου, μεχρισοῦ δι' εἰδικοῦ νόμου κανονισθῶσιν ὁριστικῶς τὰ περὶ τούτου, θέλουν διατεθῆ εἴτε δι' ἐνοικιάσεως εἴτε δι' ἄλλων ἐπωφελῶν συμφωνιῶν, γινομένων διὰ δημοπρασίας, ἐπὶ τῇ βάσει Β. διατάγματος, ἐκδοθησομένου μετὰ προηγηθεῖσαν γνωμοδότησιν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρ. 15. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὰ παντὸς εἴδους πολυετῶς ἐνοικιασμένα ἐθνικὰ ἢ ἐκκλησιαστικὰ κτήματα, τῶν ὁποίων δὲν ἔληξεν ἡ προθεσμία τῆς ἐνοικιάσεως μέχρι τέλους τοῦ 1851 ἔτους.

Ἄρθρ. 16. Ἅπασαι αἱ ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν παρόντα νόμον διατάξεις καταργοῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 25 Ὀκτωβρίου 1853.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἐπιψηφισθέντος παρὰ τῆς Βουλῆς τοῦ περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων διὰ τὸ 1854 Νομοσχεδίου ἄνευ οὐδεμιᾶς τροποποιήσεως, ἔλαβον τὰς διαταγὰς τοῦ Βασιλέως νὰ ὑποβάλλω αὐτὸ καὶ εἰς τὴν Ὑμετέραν ἐπιψήφισιν.

Εἰς τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο θέλετε ἀπαντήσει τροποποιήσεις τινας συγκριτικῶς πρὸς τὸν ἐν ἰσχύϊ νόμον, τὰς ὁποίας ἡ πεῖρα

κατέδειξεν ὡς ἀναγκαίας. Διὰ νὰ μὴ σᾶς ἀπασχολῶ ἐκθέτων τοὺς λόγους, δι' οὓς αὗται ἐπηνέχθησαν, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἐσωκλείσω ἐν τῇ παρούσῃ τὴν ἔκθεσιν, ἥτις συνώδευσε τὸ νομοσχέδιον πρὸς τὴν Βουλήν.

Δὲν ἀμφιβάλλω δὲ, ὅτι καὶ ὑμεῖς θέλετε εὐαρεστηθῆ νὰ περιβάλητε ταχέως μὲ τὴν λευκὴν ψῆφόν σας τὸ νομοσχέδιον τοῦτο.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 12 Ἰουνίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων διὰ τὸ 1854.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 11 Ἰουνίου 1853.

ΟΘΩΝ

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμορρώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦ. Α.

Περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν μελισσίων φόρου.

Ἄρθρ. 1. Ὁ ἐπὶ τῶν μελισσίων φόρος προσδιορίζεται διὰ τὸ ἔτος 1854 εἰς λεπτὰ 25 κατὰ μελίσσιον (κυψέλην ἢ κοφίνιον).

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ βεβαιώσεως τοῦ φόρου.

Ἄρθρ. 2. Ὁ ἐπὶ τῶν μελισσίων φόρος βεβαιοῦται ὡς ἑρεξῆς·

Πᾶς μελισσοτρόφος ὀφείλει ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰουλίου νὰ δηλώσῃ ἐγγράφως ἐνώπιον τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ὁποίας ἔχει τὰ μελίσσιά του, τὸν ἀριθμὸν τῶν κυψελῶν αὐτῶν ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς, τὸ χωρίον καὶ τὴν θέσιν, ἔνθα εὑρίσκονται, καὶ τὸν τόπον τῆς κατοικίας του.

Αἱ δηλώσεις συντάσσονται εἰς διπλοῦν ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου· καὶ παραδίδονται εἰς τὸν δήμαρχον· ἐξ αὐτῶν ἡ μία κρατεῖται, ἡ δὲ ἑτέρα, ἐπιθεωρημένη παρὰ τοῦ ἰδίου, ἐπιστρέφεται παραχρῆμα εἰς τὸν μελισσοτρόφον.

Ἄρθρ. 3. Ἕκαστος τῶν δημάρχων κρατεῖ βιβλίον, ἐν ᾧ ἐγγράφει κατὰ χωρίον τὰ ὀνόματα τῶν μελισσοτρόφων καὶ τὸ περιεχόμενον εἰς τὰς δηλώσεις ποσὸν τῶν κυψελῶν, ὡς καὶ τὰ χωρία καὶ τὰς θέσεις, ἔνθα εὑρίσκονται. Τὸ βιβλίον τοῦτο κλείεται τὸ ἑσπέρας τῆς 31 Ἰουλίου, καὶ παραπέμπεται τὴν 5 Αὐγούστου, τὸ βραδύτερον, παρὰ τοῦ δημάρχου εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, συνωδευμένον μὲ τὰ στελέχη τῶν παρουσιασθεισῶν δηλώσεων· ἀπόσπασμα δ' αὐτοῦ, περιέχον τὰ ὀνόματα τῶν μελισσοτρόφων ἑκάστου χωρίου καὶ τὸ ποσὸν τῶν κυψελῶν αὐτῶν, τοιχοκολλᾶται, ἐπιμελείᾳ καὶ εὐθύνῃ τοῦ δημάρχου, εἰς τὸ ἀρμόδιον παρεδρεῖον, καὶ ἀναγινώσκεται ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τὴν πρώτην Κυριακήν.

Ἄρθρ. 4. Ὁ δήμαρχος ἢ ὁ νόμιμος αὐτοῦ ἀναπληρωτὴς τιμωρεῖται·

α) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 100—200, ἐὰν ἀμελήσῃ τὴν τακτικὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ἢ τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων· καὶ

β') Μὲ πειθαρχικὴν ποινὴν δραχ. 5—50, ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, ἐὰν ἀρνηθῇ νὰ δεχθῇ τὰς εἰς αὐτὸν παρουσιαζομένας δηλώσεις, ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν μελισσοτρόφον θατέραν τῶν δηλώσεων ἐπιθεωρημένην.

Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτὸν κοινοποιήσεως τῆς πειθαρχικῆς ἀποφάσεως δὲν ἐκπληρώσῃ τὸ καθῆκόν του, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 20—200, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑπόκειται καὶ ἐὰν ἀναβάλῃ πέραν τῆς 5 Αὐγούστου τὴν εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων καὶ τῶν στελεχῶν αὐτῶν, καταναγκαζόμενος συγχρόνως διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ πλημμελειοδικείου καὶ εἰς τὴν διὰ προσωπικῆς κρατήσεως παράδοσιν αὐτῶν, ἐὰν ἐντὸς 24 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως δὲν τὰ παραδώσῃ ἑκουσίως.

Δι' ὅλας τὰς ἀνωτέρω παραβάσεις ὁ δήμαρχος ἢ ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ εἰσάγεται εἰς δίκην καὶ ἄνευ ἀδείας τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 5. Ἐὰν γεννηθῶσιν ὑπόνοιαι, ὅτι μελισσοτρόφοι δὲν ἐδήλωσαν ὁλοτελῶς τὰ μελίσσιά των ἢ ἐδήλωσαν αὐτὰ ἐλλειπῶς, ἐνεργεῖται ἀπαρίθμησις τῶν μελισσίων, προσδιοριζομένης τῆς πρὸς τοῦτο περιφερείας.

Ἄρθρ. 6. Ἑκάστη ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται ὑφ' ἑνὸς ἀπαριθμητοῦ

ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ὅστις δύναται καὶ αὐτοπροσώπως νὰ ἐνεργήσῃ ἀπαρίθμησιν.

Οἱ ἀπαριθμηταὶ διορίζονται ἐκ συμφώνου παρὰ τοῦ ἐπάρχου καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, καὶ, ἐν περιπτώσει διαφωνίας αὐτῶν, παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Αἱ ἀπαριθμήσεις ἐν γένει πρέπει νὰ ἦναι ἀποπερατωμέναι μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου, εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας τῶν νήσων παρατείνονται καὶ μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου.

Διὰ πᾶσαν ἀπαρίθμησιν συντάσσεται πρωτόκολλον καὶ ὑπογράφεται παρὰ τοῦ ἀπαριθμητοῦ καὶ τοῦ μελισσοτρόφου, τούτου δὲ ἀγραμμάτου ὄντος, ὑπογράφει ἄλλος τῆς ἐκλογῆς του ἐνώπιον δύω μαρτύρων· ἀρνουμένου ἢ ἀπόντος τοῦ μελισσοτρόφου, τὸ πρωτόκολλον συντάσσεται ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου παρέδρου, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου, ἐνώπιον δύω μαρτύρων προσκαλουμένων παρὰ τοῦ ἀπαριθμητοῦ.

Οἱ κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις καλούμενοι μάρτυρες ἢ ὁ πάρεδρος ὑπογράφουσι τὸ πρωτόκολλον πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀκριβείας τοῦ περιεχομένου· ἐν περιπτώσει δὲ ἀπουσίας, ἀρνήσεως ἢ ἀνικανότητός τινος ἐξ αὐτῶν τὸ περὶ γράμματος, γίνεται μνεία εἰς τὸ πρωτόκολλον.

Ἄρθρ. 7. Ἕκαστον πρωτόκολλον συντάσσεται εἰς διπλοῦν, καὶ τὸ μὲν παραδίδεται ἀμέσως εἰς τὸν μελισσοτρόφον, ἢ ἀποποιηθέντος αὐτοῦ τὴν παραλαβήν, εἰς τὸν δήμαρχον ἢ πάρεδρον ἐπὶ ἀποδείξει· ἐντὸς 48 ὡρῶν τὸ βραδύτερον, οὗτος δὲ ἐπὶ ποινῇ προστίμου καὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἄνευ βλάβης τῆς ἰσχύος τοῦ πρωτοκόλλου ὀφείλει νὰ τὸ κοινοποιήσῃ εἰς τὸν μελισσοτρόφον ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν, τὸ δὲ στέλεχος μένει παρὰ τῷ ἀπαριθμητῇ.

Πᾶν πρωτόκολλον, φέρον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἀπαριθμητοῦ, ἔχει ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου καὶ ἐκτελεῖται διοικητικῶς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἁπλοῦν φόρον καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀπαριθμήσεως ὁ ἀπαριθμητὴς παραδίδει ὅλα τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων ἐπὶ ἀποδείξει μετὰ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν μελισσοτρόφων εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον. Οὗτος δέ, ἀφ' οὗ συντάξῃ καὶ διευθύνῃ εἰς τὸν ταμίαν τὸν χρηματικὸν πίνακα, παραπέμπει πρὸς τὸν ἀρμόδιον παρὰ πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελέα ὅσα ἐκ τῶν πρωτοκόλλων ἀφορῶσιν ἀπαρίθμησιν μελισσίων, μηδόλως ἢ ἐλλειπῶς δηλωθέντων, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ πρὸς καταδίωξιν τῶν μελισσοτρόφων ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου πταισματοδικείου ἢ πλημμελειοδικείου.

Ἐὰν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ἀφ' ἧς περαιωθῇ ἡ ἀπαρίθμησις, ὁ ἀπαριθμητὴς δὲν παραδώσῃ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 ἐδαφ. ϛ'. § 2.

Ἄρθρ. 8. Ὁ ἀπαριθμητὴς τιμωρεῖται

α') Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 20—100, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν δὲν συντάξῃ τὰ πρωτόκολλα τῆς ἀπαριθμήσεως κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 6 καὶ 7.

β') Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 15—100, ἐὰν δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ τὸ πρωτόκολλον τῆς ἀπαριθμήσεως εὐθὺς μὲν μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν εἰς τὸν μελισσοτρόφον, ἐντὸς δὲ 48 ὡρῶν, εἰς τὸν ἁρμόδιον δήμαρχον ἢ πάρεδρον, ἀποποιηθέντος τοῦ μελισσοτρόφου τὴν παραλαβήν, ἢ ἐὰν ἀνακαλυφθῇ οἱαδήποτε διαφορὰ μεταξὺ στελέχους καὶ ἀποσπάσματος τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἀπαριθμήσεως, προερχομένη ἐκ μέρους αὐτοῦ· καὶ

γ') Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 50—200, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν ἐγγράψῃ εἰς τὸ πρωτόκολλον πλειότερα ἢ ὀλιγώτερα τῶν ἀπαριθμηθέντων μελισσίων. Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑποβάλλεται καὶ ὁ μελισσοτρόφος, ὡς καὶ πᾶς ὅστις ἤθελε συνεργήσει ὁπωσδήποτε εἰς τὰς ἐν τῷ παρόντι ἐδαφίῳ ἀναφερομένας πράξεις.

Ἄρθρ. 9. Οἱ ἀπαριθμηταὶ θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται καὶ ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν χρεῶν των· τὸ πρωτόκολλον τῆς ὁρκοδοσίας συντάσσεται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου.

Ἡ ἡμερησία ἀντιμισθία τῶν ἀπαριθμητῶν προσδιορίζεται εἰς δραχμὰς τρεῖς, προκαταβάλλεται δὲ ἀπὸ τὸ δημόσιον εἰς βάρος τῶν ὑποκρυψάντων τὰ μελίσσιά των μελισσοτρόφων.

Ἄρθρ. 10. Ὅστις τῶν μελισσοτρόφων παραλείψει νὰ δηλώσῃ τὰ μελίσσιά του ἐντὸς τῆς ταχθείσης προθεσμίας, ἢ δηλώσει αὐτὰ ἐλλειπῶς, ὑποβάλλεται, ἐκτὸς τοῦ ἁπλοῦ φόρου καὶ τῶν ἐξόδων τῆς ἀπαριθμήσεως, καὶ εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινήν, ἴσην μὲ τὸ τριπλοῦν τοῦ φόρου τῶν μελισσίων, τὰ ὁποῖα ὑπέκρυψε.

Τὸ πρόστιμον ἐπιβάλλεται ὁσάκις ὁ φόρος τῶν ἀνακαλυφθέντων μελισσίων δὲν ὑπερβαίνει τὰς δραχμὰς 20, ἡ δὲ χρηματικὴ ποινή, ὁσάκις τὸ ποσὸν τοῦ φόρου εἶναι ἀνώτερον. Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς ποινῆς δίδοται εἰς τὸν καταμηνυτήν.

Δὲν ἔχουσι δὲ δικαίωμα εἰς τοιαύτην ἀμοιβὴν οὔτε οἱ ἀπαριθμηταὶ οὔτε αἱ διορίζουσαι αὐτοὺς ἀρχαί.

Ἄρθρ. 11. Τὰ ὑπὸ τῶν πταισματοδικείων ἐπιβαλλόμενα κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον πρόστιμα εἰσέρχονται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, τὸ πέμπτον δὲ αὐτῶν ἀποδίδοται, μετὰ τὴν ὁλοσχερῆ κατὰ δῆμον εἴσπραξιν, εἰς τὰ δημοτικὰ ταμεῖα διὰ ἐντάλματος τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου.

Ἄρθρ. 12. Ὅστις τῶν εἰσαγγελέων ἢ τῶν δημοσίων παρὰ πταισματοδίκαις κατηγόρων ἀμελήσει νὰ εἰσαγάγῃ ἐμπροθέσμως εἰς δίκην τοὺς μελισσοτρόφους κατὰ τὰ παραπεμφθέντα εἰς αὐτοὺς πρωτόκολλα ἀπαριθμήσεως τῶν μελισσίων, ὑπόκειται εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 293 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ὁριζομένας πειθαρχικὰς ποινὰς κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις αὐτοῦ, καὶ ὑποχρεοῦται συνάμα εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου.

Ἄρθρ. 13. Ὁ ἐπὶ τῶν μελισσίων φόρος εἰσπράττεται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου τὴν 1 Ὀκτωβρίου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 2 δηλώσεων καὶ τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 6 καὶ 7 πρωτοκόλλων τῆς ἀπαριθμήσεως.

Τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως καταλογίζονται κατ' ἀναλογίαν εἰς βάρος τῶν ὑποκρυψάντων τὰ μελίσσιά των μελισσοτρόφων, καὶ συνεισπράττονται διοικητικῶς μὲ τὸν ἁπλοῦν φόρον.

ΚΕΦ. Δ'.

Περὶ τῶν προϊόντων τῶν Λακωνικῶν μελισσίων.

Ἄρθρ. 14. Ἐπὶ τοῦ ἐξαγομένου ἢ μεταφερομένου διὰ θαλάσσης ἢ διὰ ξηρᾶς κηροῦ καὶ μέλιτος τῶν ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου ἐπιβάλλεται ἄμεσος φόρος 10 τοῖς 0|0 καὶ εἰσπράττεται εἰς χρήματα διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 77—83 τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπεφασίσθη δὲ ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου νὰ τυπωθῶσιν ἅπαντα τὰ ἀρορῶντα τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν ἔγγραφα καὶ διανεμηθῶσι εἰς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς πρὸς πληροφορίαν των· ἐπὶ δὲ τῶν δευτέρων νὰ τυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσι πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς τά τε Νομοσχέδια καὶ αἱ αἰτιολογικαὶ αὐτῶν ἐκθέσεις,

καὶ τὰ τμήματα συνελθόντα εἰς προεξέτασιν αὐτῶν νὰ ἐκλέξωσιν Ἐπιτροπὰς πρὸς σύνταξιν τῶν ἀπαιτουμένων ἐκθέσεων.

Ἐπομένως παρελθούσης τῆς ὥρας ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν Συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Β. Χρηστακόπουλος
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 22 Ἰουνίου 1853, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παόντων 33 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Δελιγιάννης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ι. Οἰκονόμου ἀντὶ τοῦ Κ. Δ. Χατζίσκου ἀπόντος ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ Δ. Χατζίσκου ἐξαιτουμένου τεσσαρακονθήμερον παράτασιν ἀδείας, ἥτις καὶ τῷ ἐχορηγήθη.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ εἰσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους Νομοσχεδίου διὰ τὸ ἔτος 1853 καὶ μηδενὸς λαβόντος τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ πρώτου, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Μ. Α. Καίρη καὶ Ἀθ. Γρηγοριάδου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 33, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ εἰσόδων Νόμου διὰ τὸ ἔτος 1853.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος		Ἀναστάσιος Λόντος	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Τάτζης Μαγγίνας	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος		Κώνσταντῖνος Μπότζαρης	
Γεώργιος Κουνταυριώτης		Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀάμπρος Νάκος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος	Ν

Χαράλαμπος Παππαπολίτης		Κωνστ. Κανάρης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμαδὴς	Ν	Τσανετ. Γρηγοράκης	Ν
Ν. Πρασακάκης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Σπ. Τρικούπης		Ἀντών. Γ. Κριεζὴς	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτ. Πλαπούτας	
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Ἰωάν. Στάϊκος	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Κίτζος Τζαβέλλας	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Δημ. Χατσῖσκος	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Δημ. Χρηστίδης	Ν
Ἀθανάσ. Λιδωρικης	Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Γεώρ. Δαρειώτης	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώρ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Γεώρ. Γλαράκης		Χατσῆ Χρῆστος	
Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν	Γεώρ. Δουβουνιώτης	
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Κωνς. Προβιλέγγιος	
Νικόλ. Ἰω. Μέξης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Ἀδὰμ Δούκας		Σπῦρος Μήλιος	
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου πρώτου καὶ τοῦ εἰς αὐτὸ ἀναφερομένου πίνακος τῶν διαφόρων ἐσόδων, ἡ Γερουσία ἐγκρίνασα δι' εἰδικῆς εἰς ἓν ἕκαστον Κεφάλαιον ψηφοφορίας ἅπαντα τὰ ἔσοδα τοῦ Κράτους ἀναβαίνοντα εἰς δραχ. 21,537,439:58, ὅπως εἰς τὸν πίνακα ἐμφαίνονται, παρεδέξατο καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο τοῦ Νομοσχεδίου ὅπως ἔχει.

Ἐπομένως, παραδεχθέντος καὶ τοῦ ἄρθρου δευτέρου, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ συνόλου, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 34 κατὰ τὸ ὧδε ἐπίσης προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας· ἔχει δὲ τὸ Νομοσχέδιον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 22 Ἰανουαρίου ε. ε.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ περὶ εἰσόδων τοῦ Κράτους νομοσχεδίου διὰ τὸ ἔτος 1853.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος.		Γεώργιος Κουνταυριώτης	•
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	• Ν	Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	• •

Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Σπυρίδων Καλογερόπουλος.	
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας		Ἀδὰμ Δούκας	
Κωνσταντῖνος Μπάτζαρης		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Λάμπρος Νάκος	Ν	Τζανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Χαράλαμπος Παπαπολίτης		Ἀντώνιος Γ. Κριεζὴς	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλαος Πρασακάκης	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	
Σπυρίδων Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Κίτζος Τζαβέλλας	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Νικόλαος Χρυσάγελος	Ν	Δημήτριος Χατσῖσκος	
Γεώργιος Ψύλλας		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	
Γεώργ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Κωνσταντῖνος Προβελέγγιος	
Γεώργιος Γλαράκης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Δημήτρ. Γ. Βούλγαρης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	

Προτεθέντος ἔπειτα εἰς συζήτησιν τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων Νομοσχεδίου καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου, ἐγένετο δεκτὴ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 33 κατὰ τὸ ὧδε ὁμοίως προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1853 νομοσχεδίου.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Τάτζης Μαγγίνας	
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Ν	Κωνσταντῖνος Μπάτζαρης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Λάμπρος Νάκος	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Χαράλαμπος Παππαπολίτης	
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν

Ν. Πρασακάκης.	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Σπ. Τρικούπης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀντών. Γ. Κριεζὴς	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Ἰωάν. Στάϊκος	
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστάσ. Μαυρομιχάλης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Δρ. Μανσόλας	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Δημήτρ. Χατσῖσκος	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	
Γεώργιος Γλαράκης		Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	
Νικόλαος Ι. Μέξης	Ν	Κωνσταντῖνος Προβελέγγιος	
Ἀδὰμ Δούκας		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Ῥ. Παλαμίδης	

Προβάσης ἐπομένως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν διαφόρων ὑπουργείων, καὶ κατὰ πρῶτον εἰς ἐκείνην τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ἀνεγνώσθη τὸ Γ'. Κεφάλαιον αὐτοῦ « χρέος ἐξωτερικὸν » καὶ ἐγένετο δεκτὸν ἄνευ τινος ἀντιρρήσεως, ὡς καὶ τὸ ἑπόμενον Κεφάλαιον 2.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ Κεφαλ. 3 εἰς τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι θεωρεῖ δίκαιον νὰ ἐκκαθαρισθῇ ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργείου τὸ διὰ χορηγήματα προσδιοριζόμενον ποσὸν, καὶ νὰ παύσῃ ἡ χορήγησις ἐκείνων ἅτινα ὑπερέβησαν τὰ ὀφειλόμενα.

Ἑπομένως προέτεινε νὰ ἀφαιρεθῇ τὸ δι' ἐνδεχομένας συντάξεις σημειούμενον ποσὸν καθόσον οὐδεμία ταιαύτη σύνταξις δύναται νὰ χορηγηθῇ ἄνευ προηγουμένου Νόμου.

Ἡ ἀρετὴ παντὸς προϋπολογισμοῦ, εἶπεν ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, εἶναι νὰ προβλέπῃ καὶ περιλαμβάνῃ οὐ μόνον τὰς ὡρισμένας ἀλλὰ καὶ τὰς ἀπροόπτους δαπάνας· τοιουτοτρόπως περιορίζεται ἡ δαπάνη τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀναγκῶν καὶ προνοεῖται ἡ δαπάνη τῶν ἀπροόπτων, διότι ἐὰν ἀφαιρεθῇ τὸ ποσὸν τοῦτο τῶν ἀπροόπτων δαπανῶν καὶ αὐξηθῇ ἐκεῖνο τῶν ἐγνω-

μένων ἀναγκῶν, τότε δὲν θέλει μείνει τὸ παρακινδυνον κεφάλαιον πρὸς πραγματοποίησιν τῶν ὅσων ὕστερον παρουσιασθῶσιν ἀπροόπτων ἐξόδων· ἄλλως τε τὸ ποσὸν τοῦτο θέλει μένει ὡς Κεφάλαιον εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἐὰν δὲν γίνῃ χρῆσις αὐτοῦ διὰ τοῦ ἀνήκοντος νόμου· διὰ τοὺς λόγους τούτους θεωρεῖται ἀναγκαία ἡ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ καταχώρησις τοῦ δι' ἐνδεχομένας συντάξεις ποσοῦ.

Παραδεχόμενος τὰς παρατηρήσεις τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν προσέθηκεν ὁ προλαλήσας, ἐξαιτοῦμαι νὰ σημειωθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι χρῆσις τοῦ ποσοῦ τούτου δὲν θέλει γενῇ εἰμὴ ἐπὶ τῇ βάσει προηγουμένου Νόμου, κατὰ τὸν θεμελιώδη Νόμον τοῦ Συντάγματος· μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ κεφάλαιον τοῦτο ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον κατὰ τάξιν καὶ κατὰ σειρὰν τὰ κεφ. **4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12,** μέχρι τοῦ **25,** καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου, ἐγένοντο δεκτὰ ὅπως ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἔχουσιν ἄνευ τινὸς ἀντιρρήσεως, καθὼς καὶ τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν συνιστάμενον εἰς δραχ. **8,720,342 90** 0/0.

Τεθέντος ἔπειτα εἰς συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἀναγνωσθέντος τοῦ πρώτου κεφ. « κεντρικὴ ὑπηρεσία » ἐγένετο ἡ παρατήρησις ὅτι τὸ ποσὸν τοῦ ἐξόδου τῆς ἀμάξης ἐκ παραδρομῆς ἐνεγράφη εἰς δραχ. **1200** ἀντὶ δραχ. **2,000** τὰς ὁποίας ἐπεψήφισεν ἡ Βουλὴ· ὥστε αὐξανομένου τοῦ ἄρθρ· **5** εἰς δραχ. **2,000** πρέπει νὰ ἀναβιβασθῇ τὸ ὁλικὸν ποσὸν τοῦ κεφ. εἰς δραχ. **58 400.**

Ἐπομένως ἐγένετο δεκτὸν τὸ κεφάλαιον τοῦτο ὑπὸ τὸν ἐξηγηθέντα ὅρον τῆς αὐξήσεως τοῦ ἐξόδου τῆς ἀμάξης εἰς δραχ. **2,000** καὶ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τοῦ κεφ. εἰς δραχ. **58,400**

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον τὰ ἄρθρα **2, 3, 4, 5** καὶ **6** ἐγένοντο ἐπίσης παραδεκτὰ ἄνευ τινὸς ἀντιρρήσεως ὅπως ἐψηφίσθησαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, καθὼς καὶ τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν αὐξανόμενον εἰς δραχ. **495,047 : 52** διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ τῶν δραχ **800,** καὶ ἑτέρων δραχ. **5,600** δι' ἀγορὰν ἁμάξης τῆς ἐν Παρισίοις Ἑλλ. Πρεσβείας, αἱ ὁποῖαι ἐψηφίσθησαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν πρακτικῶν αὐτῆς, κατὰ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης ἀνεγνώσθησαν κατὰ τάξιν

καὶ κατὰ σειρὰν τὰ κεφ. **1—12** καὶ ἐγένοντο ἅπαντα παραδεκτὰ ὅπως ἔχουσι, καθὼς καὶ τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τούτου συνιστάμενον εἰς δραχ. **1,356,509** καὶ **93** 0/0.

Ἐπομένως παρελθούσης τῆς ὥρας ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς.
Ἀθ. Γρηγοριάδης
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 23 Ἰουνίου 1853. Ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παόντων **30** μελῶν, ὁ Κ. πρόεδρος προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν Γραμματέων τοὺς Γερουσιαστὰς ΚΚ. Α. Γρηγοριάδην καὶ Ἰω. Οἰκονόμου ἀντὶ τῶν ΚΚ. Δ. Χατζίσκου ἀπόντος καὶ Β. Χρηστακοπούλου κωλυομένου, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης παρελθὼν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ἀνέγνω δύω Νομοσχέδια περὶ ναυτικῆς δυνάμεως τ. ε. καὶ περὶ προσδιορισμοῦ διδασκαλικῆς θέσεως τῆς ναυτικῆς θεωρίας, μετὰ τῶν αἰτιολογικῶν αὐτῶν ἐκθέσεων ἐχόντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Γερουσίαν καθ' ὑψηλὴν ἐντολὴν τῆς Α. Μ. τὸ περὶ ναυτικῆς δυνάμεως Νομοσχέδιον τοῦ τ. ε., μετ' ἀποσπάσματος τῶν κατὰ τὴν συζήτησίν του πρακτικῶν τῆς Βουλῆς, παρακαλῶν αὐτὴν ὅπως εὐαρεστηθεῖσα ἐπιψηφίσῃ αὐτό.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸς
Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸς παραγγέλλεται νὰ

εἰσάξῃ εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον ὡς ἔχει ἐπιψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησίν του.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 5 Ἰουνίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν τὰ ἑξῆς·

Ἄρθρ. 1.

Ἡ Ναυτικὴ τοῦ Κράτους δύναμις διὰ τὸ τ. ε. προσδιορίζεται εἰς ἄνδρας 984, ἐξ ὧν ὁ Β. Ναύσταθμος περιλαμβάνει. . 135
Ὁ στόλος 750
Καὶ τὰ Λιμεναρχεῖα. 99
Τὸ ὅλον 984.

Ἄρθρ. 2.

Πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς Δυνάμεως ταύτης ἐπιτρέπεται ναυτολογία.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῶν Βουλῶν κυρωθεὶς σήμερον παρ' ἡμῶν θέλει ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Καθ' ὑψηλὴν ἐντολὴν τῆς Α. Μ. λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ εἰσάξω εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ περὶ διδασκαλικῆς θέσεως τῆς Ναυτικῆς θεωρίας Νομοσχέδιον, ἐπιψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς, μετ' ἀποσπάσματος τῶν πρακτικῶν αὐτῆς τῆς ΝΘ'. συνεδριάσεως τῆς 30 Μαΐου ἀφορώντων τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχεδίου, καὶ παρακαλῶ τὴν Γερουσίαν ὅπως εὐαρεστηθεῖσα ἐπιψηφίσῃ αὐτό.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸς
Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸς παραγγέλλεται νὰ εἰσάξῃ εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον ὡς ἔχει ἐπιψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς, καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησίν του.

Ο Θ Ω Ν

Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἄρθρ. 1.

Διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν Ναυτικῶν Δυνάμεων τοῦ Β. Ναυτικοῦ προσδιορίζεται θέσις Διδασκάλου τῆς Ναυτικῆς θεωρίας.

Ἄρθρ. 2.

Ὁ ῥηθεὶς Διδάσκαλος θέλει εἶσθαι ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ, καὶ θέλει ἀπολαμβάνει τὸν μισθὸν τῆς ἐνεργείας τοῦ βαθμοῦ του. Διδάσκων δὲ ἐντὸς Β. πλοίου θέλει ἀπολαμβάνει καὶ τὰς λοιπὰς ἀποδοχάς, τὰς ὁποίας οἱ ὁμοιοβαθμοί του ἀξιωματικοὶ οἱ ἐντὸς τῶν Β. πλοίων ὑπηρετοῦντες ἀπολαμβάνουσι.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Περιττὴς δὲ θεωρηθείσης τῆς ἐκτυπώσεως, ὡρίσθη ὡς ἡμέρα συζητήσεως ἀμφοτέρων τῶν Νομοσχεδίων ἡ ἀμέσως μετὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. Προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους, ἀπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν, ἀναγνώσθησαν κατὰ τάξιν καὶ κατὰ σειρὰν τὰ κεφάλαια αὐτοῦ Α—Θ καὶ ἐγένοντο ἅπαντα δεκτά, καθ' ἃς ἐλαβὸν αὔξομειώσεις ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὡς καὶ τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τούτου συνιστάμενον εἰς δραχ. 1,744,098 28 0/0 ὡς ἑξῆς.

Κεφάλ.	Α'.	Κεντρικὴ Διοίκησις	δραχ.	73,220
»	Β'.	Διοικ. Ἐπαρχιῶν	»	380,900
»	Γ'.	Δημ. ἀσφάλεια	»	330,600
»	Δ'.	Δημ. ὑγεία	»	328,420
»	Ε'.	Δημ. οἰκονομ.	»	410,774:95
»	Ϛ'.	Δημ. οἰκοδομαὶ	»	20,000
»	Ζ'.	Ὁδοποιΐα	»	84,000
»	Η'.	Βοηθειαι	»	85,772
»	Θ'.	Ἔξοδα παρελ. χρήσεων	»	30,411:30
		Τὸ ὅλον		1,744,098:28

Προτεθέντος ἔπειτα εἰς συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἀνεγνώσθησαν ὡσαύτως κατὰ τάξιν καὶ κατὰ σειρὰν τὰ κεφάλαια αὐτοῦ Α—ΙΣ καὶ ἐγένοντο δεκτὰ ὅπως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθησαν,

ὡς καὶ τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τούτου συνιστάμενον εἰς δραχ. 967,654 28 0/0 ὡς ἑξῆς

Ὁλικὸν ποσὸν κατὰ τὸν προϋπολ.					948,414:28
ἐπενεχθεῖσαι αὐξήσεις.					
Ἐν τῷ Κεφ. Γ'. ἄρθρ.	2	ἔξοδα Πανεπιστημίου		12,180	
» » Ζ'. »	2	ἐπισκευαὶ Ἀστεροσκοπ.		500	
» » Ι'. »	1	μισθοὶ Ἑλλ. Σχολείων		1,560	
» » ΙΣ'. »	2	ἔξοδα ἀρχαιολογ. Ἑταιρίας		5,000	
				19,240	
		Τὸ ὅλον			967,654:28

Προβάσης ἐπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν τὰ κεφάλαια αὐτοῦ 1—22 καὶ ἐγένετο ἅπαντα δεκτὰ ὡς ἔχουσιν.

Ἑπομένως ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τούτου συνιστάμενον κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν εἰς δραχ. 4,842,081 καὶ 86 0/0.

Προτεθείσης ὕστερον τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, ἀνεγνώσθησαν ὁμοίως κατὰ τάξιν τὰ κεφ. αὐτοῦ Α—Ι καὶ ἐγένοντο ἅπαντα παραδεκτά, καθὼς καὶ τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τούτου συμποσούμενον κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν εἰς δραχ. 1,348,887:12 0/0.

Μετὰ τὴν ἀνωτέρω ἐπιψήφισιν τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ὑπουργείων, ὑπερορρίφθη τὸ ἄρθρον Ι τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων Νομοσχεδίου ἐγένετο διὰ χειροτονίας δεκτὸν ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντα ὕστερον τὰ ἄρθρ. 2, 3 καὶ 4 ἐγένοντο ἐπίσης παραδεκτά.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον τοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Γ. Παπακλιοπούλου καὶ Χ. Παπαπολίτου ἐγένετο δεκτὸν (παμψηφεὶ) διὰ ψήφων 33.

Ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Β. Χρηστακόπουλος

Ἀθ. Γρηγοριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

[illegible] 1853 Ἡμέρᾳ Σαββάτῳ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομα[illegible] καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων τριάκοντα μελῶν, [illegible] πρόεδρος προσεγορεύθη, ἀντὶ τοῦ Κ. Δ. Χατζίσκου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀνέγνω δύο νομοσχέδια τὸ μὲν περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ ἔτος 1854 τὸ δὲ περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1854, μετὰ τῶν αἰτιολογικῶν αὐτῶν ἐκθέσεων ἔχοντα ὡς ἕπεται·

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἐπιψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὅπως ὑπεβλήθη παρὰ τοῦ ὑπουργείου, τὸ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ 1854 νομοσχέδιον, ὑποβάλλω αὐτὸ κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως καὶ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν συνωδευμένον μὲ τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς.

Εἰς τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἐπενέχθησαν διάφοροι ἀναγκαῖαι τροποποιήσεις σχετικῶς πρὸς τὸν ἐν ἰσχύϊ διὰ τὸ τρέχον ἔτος νόμον. Οἱ λόγοι, οἵτινες ὑπηγόρευσαν τὰς μεταβολὰς ταύτας, ἐκτίθενται λεπτομερῶς ἐν τῇ πρὸς τὴν Βουλὴν ἐπισυναπτομένῃ ἐκθέσει τοῦ ὑπουργείου· διὰ τοῦτο ἐθεώρησα ὀχληρὸν νὰ ἐπαναλάβω αὐτοὺς ἐνταῦθα.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 30 Ἰουνίου 1853.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν

Δ. ΧΡΙΣΤΙΔΗΣ.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ ἔτος 1854.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον ἐψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν

Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 9 Αὐγούστου 1854

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ. Α.

Περὶ προσδιορισμοῦ τῶν ἐγκτητικῶν φόρων.

Ἄρθρ. 1. Οἱ διὰ τὸ ἔτος 1854 εἰσπρακτέοι ἐγκτητικοὶ φόροι εἶναι οἱ ἑξῆς·

1.) Ἔγγειος φόρος 10 τοῖς ο/ο ἐπὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς.

2.) Δικαίωμα ἐπικαρπίας,

α.) 15 τοῖς ο/ο ἐπὶ τῶν προϊόντων τῶν ἐθνικῶν ἀγρῶν.

β.) 10 τοῖς ο/ο ἐπὶ τῶν προϊόντων παντὸς εἴδους φυτείας, γενομένης ἐπὶ ἐθνικῆς γῆς τῇ ἀδείᾳ τῶν πρώην ἰδιοκτητῶν αὐτῆς Ὀθωμανῶν, καθὼς καὶ τῇ ἐγκρίσει ἢ μὴ τῆς Κυβερνήσεως·

γ.) 5 λεπτὰ ἐφ' ἑκάστου ἐθνικοῦ ἰδιοκτήτου μωρεοδένδρου ἡλικίας πέντε ἐτῶν συμπεπληρωμένων.

Ἄρθρ. 2. Ὁ ἐπὶ τῆς ῥητίνης, τῆς κατράμης καὶ τῶν λοιπῶν δασικῶν προϊόντων, πλὴν τοῦ πρινοκοκκίου, ἔγγειος φόρος προσδιορίζεται εἰς 10 τοῖς ο/ο, τὸ δὲ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐπὶ τῆς ῥητίνης εἰς 15 τοῖς ο/ο.

Ἄρθρ. 3. Τὰ εἰς μετανάστας ἢ ἄλλους πολίτας παραχωρηθέντα κτήματα ὑπόκεινται εἰς μόνον τὸν ἔγγειον φόρον, ἐὰν ἐξάγηται ἐκ τῶν ἐγγράφων, ὅτι δὲν ὑπόκεινται εἰς ἄλλην φορολογίαν.

Οἱ φόροι τῶν κτημάτων, ὅσα παρεχωρήθησαν εἰς ἰδιώτας διὰ συμβολαίων, δι' ἐγγράφου ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως ἢ δι' ἐνοικιαστηρίου, ἀποδίδονται κατὰ τοὺς περιεχομένους εἰς τὰ συμβόλαια, τὰ παραχωρητήρια, ἢ τὰ ἐνοικιαστήρια ὅρους.

Ἄρθρ. 4. Ὁ φόρος εἰς χρήματα 3 τοῖς ο/ο ἐπὶ τῶν διὰ προικοδοτήσεως ἢ ἐκποιήσεως ἐπὶ δεκαετεῖ πιστώσει ἀποκτηθέντων κτημάτων πληρώνεται ἀμέσως εἰς τοὺς ταμίας κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἀπὸ 26 Μαΐου 1835 καὶ 3|15 Νοεμβρίου 1836 νόμων, καὶ ἐν τῇ ὡρισμένῃ προθεσμίᾳ, ὅταν ἐκ τοῦ πωλητηρίου ἐξάγηται ἡ συμφωνία τῆς τοιαύτης πληρωμῆς. Ἀλλ' ἐὰν συνέβη καθυστέρησις τοῦ ἀνωτέρω φόρου κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, ἐπιτρέπεται καὶ πρὶν ἐτελειώσῃ ἡ προθεσμία τῆς πληρωμῆς

νὰ γένῃ κατάσχεσις καὶ ἐκποίησις ἀναλόγου μέρους τῶν παραχωρηθησομένων καρπῶν πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ ὀφειλομένου φόρου τῆς ἐνεστώσης χρήσεως καὶ μιᾶς τῶν παλαιοτέρων.

Ἄρθρ. 5. Τὰ παραχωρούμενα εἰς ἰδιώτας κτήματα δὲν ὑπόκεινται εἰς τοὺς φόρους, τῶν ὁποίων ἀπαλλάττονται δυνάμει τῆς παραχωρήσεως, ἐὰν τὸ παραχωρητήριον ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου παρεδόθη εἰς αὐτοὺς πρὸ τῆς ά. Ἀπριλίου 1854. Τὰ παραχωρούμενα δὲ ἀπὸ τῆς ά. Ἀπριλίου καὶ ἐφεξῆς ὑπόκεινται εἰς τοὺς φόρους, εἰς οὓς ὑπέκειντο καὶ πρὸ τῆς παραχωρήσεως.

Ἄρθρ. 6. Ἐξαιροῦνται τῆς φορολογίας,

1. Τὰ ἄχυρα.

2. Ἐν στρέμμα γῆς, ὅπου καὶ ἂν κεῖται, πρὸς καλλιέργειαν διαφόρων λαχανικῶν καὶ ὀσπρίων δι' ἰδίαν χρῆσιν τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ καλλιεργητοῦ.

3. Τὰ σποράδην πεφυτευμένα ὀπωροφόρα δένδρα, τόσον ἐντὸς τοῦ ἀνωτέρω στρέμματος ὅσον καὶ εἰς τοὺς ἀγροὺς, αὐλὰς καὶ ἀμπελῶνας.

4. Τὰ ἀσταχολόγια, ἀνὰ δύω μόνον κοιλὰ δι' ἕκαστον ἀσταχολόγον.

5. Ὁ λιναρόσπορος, κανναβόσπορος, ῥιζαρόσπορος, τριφυλλόσπορος καὶ κρομμυδόσπορος.

6. Τὰ φύλλα τῶν συκαμινομωρεῶν, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἔγγειον φόρον.

7. Ἡ ῥώδη, ὁ βῖκος καὶ τὰ ἀγριολάθουρα, ὅταν δὲν ἀλωνίζωνται, καὶ

8. Πεντήκοντα ὀκάδες ἐκ τῶν πρὸς βρῶσιν χρησίμων ἐλαιῶν πρὸς ἰδίαν χρῆσιν ἑκάστου ἰδιοκτήτου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἔγγειον φόρον.

ΚΕΦΑΛ. Β'.

Περὶ φορολογίας τῶν δημητριακῶν καρπῶν.

Ἄρθρ. 7. Οἱ ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν ἐγκτητικοὶ φόροι ἐνοικιάζονται διὰ δημοπρασίας ἐπὶ ἀποδόσει ὁμοειδῶν καρπῶν ἐκ τῶν κυριωτέρων τοῦ ἐνοικιαζομένου τμήματος, τοὺς ὁποίους προσδιορίζει τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ δ' ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν προσκτημένων εἰς τὸ ἐν Τίρυνθι γεωργικὸν κατάστημα γαιῶν δυνάμει τοῦ ἀπὸ 28 Μαΐου 1846 ΑΖ'. νόμου, διατίθενται ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ καταστήματος, τῇ συμπράξει τῆς Διοικητικῆς καὶ οἰκονομικῆς Ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 8. Ἡ ἐνοικίασις τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον φόρων γίγνεται κατὰ χωρίον· ἐνοικιάζονται δὲ καὶ πολλὰ συναμα χωρία μέχρις ὁλοκλήρου δήμου, ὅταν τὰ ὅρια τῶν χωρίων ἦναι δυσδιάκριτα ἢ ὅπου τοῦτο θεωρηθῇ συμφερώτερον.

Οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι ὀφείλουν νὰ σημειώσωσιν ἀκριβῶς εἰς τε τὴν διακήρυξιν καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς δημοπρασίας τὰ ὅρια ἑκάστου χωρίου, οἱ δ' ἐνοικιασταὶ ὑποχρεοῦνται ἐπὶ ποινῇ ἀπορρίψεως πάσης περὶ ἀποζημιώσεως ἀπαιτήσεως κατὰ τοῦ δημοσίου νὰ ζητήσωσιν ἐγγράφως καὶ ἐπὶ ἀποδείξει πρὸ τῆς κατακυρώσεως, ὅσας διασαφίσεις θεωροῦν ἀναγκαίας περὶ ὁρίων ἢ θέσεων.

Τὰς διασαφίσεις ταύτας ὀφείλουσιν αἱ διενεργοῦσαι τὰς δημοπρασίας ἀρχαὶ νὰ κοινοποιῶσι πρὸ τῆς ἀποπερατώσεως αὐτῶν διὰ προγράμματος, τοιχοκολλουμένου ἐν τῷ τόπῳ τῆς δημοπρασίας, καὶ διὰ τοῦ κήρυκος, καὶ νὰ τὰς καταχωρῶσι καὶ εἰς τὰ πρακτικά.

Ἡ διακήρυξις καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς δημοπρασίας, συντεταγμένα κατὰ τοὺς νομίμους τύπους, φέρουσι πίστιν δημοσίων ἐγγράφων καὶ ἀποτελοῦσι πλήρη ἀπόδειξιν περὶ ὅλων τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων, μεχρισοῦ ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον.

Ἄρθρ. 9. Αἱ διενεργοῦσαι τὰς δημοπρασίας ἀρχαὶ εἶναι ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος, ὁ ἔπαρχος καὶ οἱ νόμιμοι αὐτῶν ἀναπληρωταί. Εἰς δὲ τὰς ἐπαρχίας, καθ' ἃς δὲν κατεστάθη διοικητικὴ ἀρχή, ὁ εἰρηνοδίκης ἀναπληροῖ τὸν ἔπαρχον.

Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς διενεργοῦντας ἢ ἐπιτηροῦντας τὰς δημοπρασίας ὑπαλλήλους νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὰς ἐνοικιάσεις τῶν προσόδων εἴτε ὡς ἐνοικιασταί, εἴτε ὡς ἐγγυηταὶ εἴτε ὡς συνεταῖροι.

Ἀπαγορεύεται ἐπίσης καὶ εἰς τοὺς δημάρχους, δημαρχικοὺς καὶ εἰδικοὺς παρέδρους νὰ λαμβάνωσιν ὡς ἀνωτέρω μέρος εἰς τὰς ἐνοικιάσεις τῶν προσόδων τοῦ οἰκείου δήμου.

Οἱ παραβάται τῆς διατάξεως ταύτης ὑποβάλλονται εἰς χρηματικὴν ποινὴν 10—100 δραχμῶν καὶ γίνονται ἔκπτωτοι τῆς θέσεώς των.

Ἄρθρ. 10. Εἶναι δεκτοὶ εἰς τὰς δημοπρασίας ὡς ἐνοικιασταὶ ἢ ἐγγυηταὶ α.) οἱ ὁμολογουμένως ἀξιόχρεοι, καὶ β'(οἱ παρουσιάζοντες πιστοποιητικὰ τῆς ἀρμοδίας δημοτικῆς ἀρχῆς, βεβαιοῦντα τὸ εἶδος καὶ τὴν ἀξίαν τῆς ἀκινήτου αὐτῶν περιουσίας, καὶ συνοδευόμενα ἀπὸ πιστοποιήσεις τοῦ ἀρμοδίου ὑποθηκοφύλακος, βεβαιούσας, ὅτι τὰ κτήματα εἶναι ἐλεύθερα πάσης ὑποθήκης. Δὲν

ἐπιτρέπεται δὲ νὰ ἐνοικιάσῃ τις ἐγκτητικοὺς φόρους ἀξίας ἀνωτέρας τῆς εἰς ἣν ἐξετιμήθη ἡ ἀκίνητος περιουσία αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ του συναμα.

Ἄρθρ. 11. Τὸ δημόσιον ἔχει δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου δικαίωμα πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης ἐπὶ τῶν ἀκινήτων κτημάτων τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ, ἂν παρουσιασθῇ ἀνάγκη νὰ δώσῃ τοιοῦτον. Ἡ δυνάμει τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ ἐγγραφησομένη ὑποθήκη ἐπιμελείᾳ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου περιορίζεται εἰς κτήματα, τῶν ὁποίων ἡ πραγματικὴ ἀξία θέλει εἶσθαι ἴση μὲ τὴν καθ' ὑπολογισμὸν ἀξίαν τῶν ἐνοικιαζομένων ἐγκτητικῶν φόρων.

Ἄρθρ. 12. Οἱ διενεργοῦντες τὰς δημοπρασίας ὑπάλληλοι ἀποπέμπονται τῆς ὑπηρεσίας, καὶ ὑποχρεοῦνται προσέτι νὰ ἀποζημιώσωσι τὸ δημόσιον· α. ἐὰν παραδεχθῶσιν ὡς ἐνοικιασταὶς ἢ ἐγγυητὰς ἐκ τῶν μὴ ὁμολογουμένως ἀξιοχρέων, ἢ ὅπου δὲν ἤθελον παρουσιάσει τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 πιστοποιητικὰ περὶ τοῦ εἴδους καὶ τῆς ἀξίας τῆς ἐλευθέρας περιουσίας των, καὶ β'. ἐὰν ἀπαγορεύσωσι τὸν ὑπερθεματισμὸν εἰς τοὺς ἐρωδιασμένους μὲ τὰ ἀνωτέρω πιστοποιητικὰ ἢ τοὺς κοινῇ ὁμολογουμένους ἀξιοχρέους.

Ἡ ἀνωτέρω διάταξις ἐφαρμόζεται καὶ κατὰ τῶν δημάρχων καὶ τῶν ἀναπληρωτῶν αὐτῶν· α. ἐὰν ἤθελον πιστοποιήσει ψευδῶς περὶ τοῦ εἴδους καὶ τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων τῶν ἐνοικιαστῶν καὶ τῶν ἐγγυητῶν, καὶ β'. ἐὰν ἤθελον ἀρνηθῆ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀνωτέρω πιστοποιητικῶν εἰς τοὺς αἰτοῦντας τοιαῦτα ἰδιοκτήτας, ἐπωφελαττομένης καὶ τῆς ποινικῆς καταδιώξεως αὐτῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον 487 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 13. Οἱ φορολογούμενοι εἰσέρχονται εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ θερισμοῦ, τῆς συγκομιδῆς καὶ τοῦ ἁλωνίσματος ἀκωλύτως, ὀφείλουν ὅμως:

1 Οἱ καλλιεργοῦντες ἐθνικοὺς ἀγροὺς, συναγείροντες μὲ ἰδιωτικοὺς ἢ ἄλλους μὴ ὑποκειμένους εἰς τὴν εἰς εἶδος ἀπόδοσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας· καὶ

2. Οἱ καλλιεργοῦντες ἀγροὺς, συναγείροντας μὲ ἀγροὺς μὴ ὑποκειμένους εἰς τὴν εἰς εἶδος ἀπόδοσιν τοῦ ἐγγείου φόρου, νὰ ζητήσωσι προφορικῶς παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ τὴν περὶ θερισμοῦ ἄδειαν, τὴν ὁποίαν οὗτος ὀφείλει νὰ δώσῃ παραυτίκα· ἄλλως, οἱ φορολογούμενοι προχωροῦν εἰς τὸ θέρος. Ἀπαγορεύεται ὅμως εἰς τοὺς καλλιεργοῦντας ἀγροὺς ἰδιωτικοὺς καὶ ἐθνικοὺς νὰ θερίζωσι ταὐτοχρόνως ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἐνοικιαστοῦ καρπούς

ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν. Ἡ δὲ ἐκλογὴ μένει εἰς τὸν φορολογούμενον.

Ἄρθρ. **14.** Οἱ ἐνοικιασταὶ ὀφείλουσιν ἐπὶ ποινῇ ἀπορρίψεως πάσης κατὰ τῶν φορολογουμένων ἀπαιτήσεως νὰ παρευρίσκωνται ἐπιτοπίως εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ θέρους, τῆς συγκομιδῆς τῶν δεματίων καὶ τοῦ ἁλωνίσματος ἢ κοπανίσματος τῶν καρπῶν, νὰ σφραγίζωσι καὶ ἀποσφραγίζωσι τοὺς ἐν τοῖς ἁλωνίοις καρπούς, καὶ τέλος νὰ μετρῶσιν ἢ ζυγίζωσιν αὐτοὺς κατὰ τὸ **17** ἄρθρον. Ἐὰν ὅμως ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐμφανισθῇ ἐντὸς τῆς ἡμέρας διὰ μὲν τὴν ἀποσφράγισιν αὐθορμήτως, διὰ δὲ τὴν μέτρησιν προσκαλούμενος προφορικῶς ἐνώπιον δύω μαρτύρων, ὁ φορολογούμενος τὴν μὲν ἀποσφράγισιν ἐνεργεῖ ἐπίσης ἐνώπιον δύω μαρτύρων, τὴν δὲ μέτρησιν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. **19** τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. **15.** Ὅστις ἐκ τῶν φορολογουμένων παραβῇ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. **13**, καθὼς καὶ ὅστις ἀναμίξῃ δεμάτια ἐθνικὰ μὲ ἰδιόκτητα ἢ ἀφαιρέσῃ προϊόντα ἁλωνισμένα ἢ μὴ, ἢ προσπαθήσῃ δι' ὁποιουδήποτε ἄλλου τρόπου νὰ ζημιώσῃ τὸν ἐνοικιαστὴν ἢ τὸ δημόσιον· ἐὰν ἡ ζημία δύναται νὰ ἐκτιμηθῇ, ὑποβάλλεται ἐκτὸς τῆς ἀποδότεως τοῦ νομίμου φόρου, καὶ εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὸ τριπλοῦν τοῦ φόρου, τὸν ὁποῖον ἀπεπειράθη νὰ ὑπεκφύγῃ· ἄλλως, ἐὰν τὸ ποσὸν τῆς ζημίας δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθῇ, ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον δραχ. 5—50.

Ὁσάκις ἡ ἀνάκρισις ἐνεργεῖται παρὰ δημοτικοῦ τινος ὑπαλλήλου, τὸ πρόστιμον μέχρι μὲν δραχμῶν δέκα εἰσπράττεται εἰς ὄφελος τοῦ δημοτικοῦ ταμείου, τὸ δὲ περιπλέον τοῦ ποσοῦ τούτου εἰσάγεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον.

Ἀλλ' ἐὰν ἡ πρᾶξις ἀνεκαλύφθη ἢ κατηγγέλθη ἀπ' ἄλλον παρὰ τὸν ἐνοικιαστὴν ἢ τὸν ἐπιστάτην τοῦ δημοσίου, τὸ τρίτον τοῦ προστίμου δίδοται εἰς αὐτόν.

Ἄρθρ. **16.** Ἡ προανάκρισις τῶν ἀνωτέρω παραβάσεων ἐνεργεῖται παρὰ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου, ἀστυνόμου ἢ παρέδρου, καθὼς καὶ παρὰ παντὸς ἄλλου ἀνακριτικοῦ ὑπαλλήλου, κατὰ τὰ ἐν τῇ ποινικῇ δικονομίᾳ ὡρισμένα· ἡ δὲ ἐκδίκασις αὐτῶν γίνεται ἀπὸ τὸ ἀρμόδιον πταισματοδικεῖον ἢ πλημμελειοδικεῖον, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς αὐτῆς δικονομίας.

Ἐὰν τὰ παρανόμως ὑφαιρεθέντα προϊόντα παρήχθησαν ἀπὸ κτήματα διαφιλονεικούμενα μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ κατηγορουμένου, τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον κάμνει μνείαν τοῦ περι-

στατικοῦ τούτου εἰς τὴν ἀπόφασίν του, καὶ ἐπιβάλλει τὸ πρόστιμον ὡς ἐπὶ ἰδιοκτήτων κτημάτων. Τὸ πρόστιμον ἐπὶ τῆς ἐπικαρπίας θέλει ἐπιβάλλεσθαι ὅταν τὸ κτῆμα ἤθελε κηρυχθῇ ἀπὸ τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον ὡς ἐθνικὸν ἢ ἐθνικοϊδιόκτητον.

Ἄρθρ. **17.** Ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου τῶν πρωΐμων καρπῶν σίτου, κριθῆς, σμιγοῦ, διμήνου (μαρτιάτικου), σικάλεως (βρίζης), βρώμης, κυμίνου, γλυκανίσου, σισάμου, λιναρίου, ὀσπρίων κλπ. ὡς καὶ τῶν ὀψίμων τῶν εἰς τὰ ἁλώνια κοπανιζομένων, γίνεται ἐπὶ τῶν ἁλωνίων διὰ τοῦ δημοσίου κοιλοῦ, ἢ διὰ ζυγίσεως, ὅταν τὰ εἴδη ἦναι ἀνεπίδεκτα μετρήσεως. Τῶν δὲ ἀραβοσίτων, ὅσοι δὲν κοπανίζονται εἰς τὰ ἁλώνια ἀλλὰ μεταφέρονται εἰς κώνους εἰς τὰς οἰκίας, ἡ βεβαίωσις γίνεται ἢ δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν ἀγρῶν, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρ. **41** καὶ ἑπόμενα, ἢ διὰ δοκιμῆς.

Ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει μετρεῖται διὰ κοφινίου ἢ ἄλλου μέτρου εἰς κώνους τὸ ὅλον προϊὸν ἑκάστου τῶν φορολογουμένων, χεμίζεται ἔπειτα ἀπὸ κώνους τὸ κοφίνιον ἢ μέτρον, καὶ σφραγιζόμενον ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου καὶ τοῦ ἱερέως τοῦ χωρίου, ἐὰν ἦναι παρὼν, τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ ὅσων ἐκ τῶν φορολογουμένων θελήσωσιν, ἐναποτίθεται εἰς τὸ δημαρχεῖον ἢ παρεδρεῖον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου, συνταχθησομένου περὶ τούτου πρωτοκόλλου εἰς διπλοῦν, ἐξ οὗ τὸ μὲν παραλαμβάνει ὁ ἐνοικιαστὴς, τὸ δὲ παραδίδοται διὰ τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον.

Ὁ ἐνοικιαστὴς συντάττει εἰς διπλοῦν ὀνομαστικὸν κατάλογον τῶν φορολογουμένων, περιέχοντα καὶ τὸ ποσὸν τοῦ προϊόντος ἑκάστου ὡς ἐμετρήθη, καὶ ὑπογεγραμμένον παρ' αὐτοῦ, τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου καὶ τοῦ ἱερέως τοῦ χωρίου, παραδίδει ἐπὶ ἀποδείξει τὸ μὲν εἰς τὸν δήμαρχον ἢ πάρεδρον, τὸ δὲ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον.

Μετὰ **15** δὲ ἡμέρας ἀποσφραγίζεται τὸ κοφίνιον ἢ μέτρον δημοσίως, ἀφοῦ πρῶτον βεβαιωθῇ τὸ ἀλύμαντον τῶν σφραγίδων, κοπανίζεται, ξηραίνεται καὶ μετρεῖται ὁ ἐν αὐτῷ καρπὸς καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ προσδιορίζεται ἐξ ἀναλογίας τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ φόρου εἰς κοιλά.

Ἔχουσι δὲ τὸ δικαίωμα οἱ φορολογούμενοι, διαφωνίας συμπεσούσης ὡς πρὸς τὴν μέτρησιν, νὰ ζητήσωσι τὴν δοκιμὴν διὰ ζυγίσεως τοῦ προϊόντος των· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ζυγίζεται ἓν ποσὸν κώνων μέχρις ἑκατὸν ὀκάδων, καὶ ἐναποτίθεται εἰς κάδδον ἢ κοφίνιον, ἐφαρμοζομένων ἀναλόγως ὅλων τῶν ἀνωτέρω διατάξεων.

Ὀφείλουσι δὲ οἱ φορολογούμενοι, ὁσάκις προτιμῶσι τὴν διὰ δοκιμῆς βεβαίωσιν, νὰ εἰδοποιῶσι περὶ τούτου τὸν ἐνοικιαστὴν διὰ τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου τοῦ χωρίου των 10 ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκτιμήσεως.

Ἄρθρ. 18. Μετὰ τὴν μέτρησιν τῶν καρπῶν καὶ τὴν βεβαίωσιν τοῦ φόρου ἑκάστου φορολογουμένου, ὁ ἐνοικιαστὴς σημειοῖ αὐτὸν ὁλογράφως καὶ ἀριθμητικῶς εἰς διπλότυπον βιβλίον, καὶ εἰς μὲν τὸ στέλεχος αὐτοῦ ὑπογράφεται ἰδιοχείρως ὁ φορολογούμενος, εἰς δὲ τὸ ἀπόσπασμα ὁ ἐνοικιαστὴς, καὶ τὸ ἐγχειρίζει εἰς τὸν φορολογούμενον. Ἀλλ' ἐὰν οὗτος ἔχῃ ἀντιρρήσεις εἴτε ὡς πρὸς τὸ σημειωθὲν ποσὸν, εἴτε ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦ καρποῦ εἴτε ὡς πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ κτήματος, δύναται νὰ σημειώσῃ αὐτὰς ἐντὸς ἢ ὄπισθεν τοῦ στελέχους· τούτου δὲ ἀγραμματοῦντος, ὑπογράφει τὸ στέλεχος ἢ τὰς ἀντιρρήσεις ἄλλος τῆς ἐμπιστοσύνης του ἐνώπιον τοῦ παρέδρου ἢ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐν ἐλλείψει ἢ ἀπουσίᾳ τούτων, ἐνώπιον δύω μαρτύρων, ὑπογραφομένων καὶ τούτων, ἢ γινομένης μνείας τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν εἶναι ἀγράμματοι. Ἐὰν δὲ ὁ φορολογούμενος ἀρνῆται νὰ ὑπογράψῃ τὸ στέλεχος, ὁ ἐνοικιαστὴς καλεῖ δύω μάρτυρας, ἐξ ὧν ὁ εἷς πρέπει νὰ ἦναι ὁ πάρεδρος ἢ ὁ ἱερεὺς τοῦ οἰκείου ἢ τοῦ πλησιεστέρου χωρίου, διὰ νὰ ὑπογράψωσιν αὐτὸ πρὸς μόνην τὴν βεβαίωσιν τῆς ἀπὸ μέρους τοῦ φορολογουμένου γενομένης ἀρνήσεως.

Τὸ τοιουτοτρόπως συνταχθὲν στέλεχος καθίσταται διοικητικῶς ἐκτελεστὸν, ἐκτὸς ἐὰν ἤθελεν ἀναιρεθῇ δικαστικῶς ἡ ἐκτέλεσίς του, καθὼς καὶ ὁπόταν φέρῃ ἀντιρρήσεις, ὅτε ἐκτελεῖται μόνον ὡς πρὸς τὸ μέρος τοῦ φόρου τὸ μὴ ἀμφισβητούμενον ἀπὸ τὸν φορολογούμενον καὶ τοῦτο, ἐὰν πρόκειται περὶ γαιῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ δημόσιον δὲν διατηρεῖ τὴν νομικὴν κατοχὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 84 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 19. Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ εὐθὺς μετὰ τὴν μέτρησιν τὸ διπλότυπον, ὁ φορολογούμενος προσκαλεῖ τὸν δήμαρχον ἢ τὸν εἰδικὸν πάρεδρον ἢ τὸν ἔφορον ἢ τὸν εἰρηνοδίκην, ἢ τούτων κωλυομένων, τοὺς ἀναπληρωτὰς αὐτῶν, καὶ ἐνεργεῖ ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτῶν δευτέραν μέτρησιν, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἐγγράφεται εἰς πρωτόκολλον, ἐνῷ μνημονεύεται ῥητῶς καὶ ἡ ἰδιότης τοῦ κτήματος, ἐξ οὗ παρήχθη ὁ καρπός. Τὸ πρωτόκολλον τοῦτο, συντεταγμένον εἰς διπλοῦν ἐνώπιον δύω μαρτύρων καὶ ὑπογεγραμμένον ἀπὸ τὰ παρευρεθέντα πρόσωπα, τὸ μὲν ἀρίνεται εἰς τὸν φορολογούμενον, τὸ δὲ παραπέμπεται ἀπὸ τὴν συντάξασαν αὐτὸ ἀρχὴν εἰς τὸν οἰκονομικὸν

ἔφορον, ἐὰν δὲν συνετάχθη παρ' αὐτοῦ, διὰ νὰ κανονίσῃ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ τὸν εἰσπραχθησόμενον φόρον. Ὅτις τῶν ἀνωτέρω ὑπαλλήλων ἀρνηθῇ νὰ συντρέξῃ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ πρωτοκόλλου τιμωρεῖται πειθαρχικῶς κατὰ τὸ ἄρθρ. 96 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἐν περιπτώσει δὲ, καθ' ἣν ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς δὲν ἐκδώσει τὸ διπλότυπον, ὁ δὲ φορολογούμενος δὲν φροντίσει περὶ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου, ὀφείλει ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος νὰ διορίζῃ πρὸς ἔκδοσιν τῶν διπλοτύπων ἀντιπρόσωπόν του, τοῦ ὁποίου ἡ ἀντιμισθία καταλογίζεται εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. 20. Ὁ ἐνοικιαστὴς τιμωρεῖται·

α. Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 15—100, ἐὰν ἀμελήσῃ τὴν ἐπὶ τῶν ἀλωνίων ἢ ἀμέσως μετὰ τὴν διὰ δοκιμῆς βεβαίωσιν τῶν ἀραβοσίτων κατὰ τὸ ἄρθρ. 17 τακτικὴν ἔκδοσιν τῶν διπλοτύπων.

β'. Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν 100—500, ἐὰν χαρακτηρίσῃ κτήματα ἐθνικὰ ἢ ἐθνικοῦ ἰδιότητα ὡς ἰδιωτικὰ, ἢ ὡς ἐθνικοῦ ἰδιότητα κτήματα ἐθνικά.

γ'. Μὲ τὸ τριπλοῦν ποσὸν τοῦ μειωθέντος φόρου, ἐὰν παραλείψῃ ὁλοτελῶς τὴν εἰς τὸ διπλότυπον ἔγγραφον ἢ τοῦ φόρου, ἢ ἐγγράψῃ ὀλιγώτερον ποσὸν τοῦ παραχθέντος καρποῦ, τὸν ὁποῖον κατεμέτρησε.

δ'. Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 100—500, ἐὰν ἐγγράψῃ εἰς τὸ διπλότυπον πλειότερον ποσὸν τοῦ παραχθέντος καρποῦ·

ε. Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν 15—100, ἐὰν ἀνακαλυφθῇ οἱαδήποτε ἀσυμφωνία μεταξὺ στελέχους καὶ διπλοτύπου, ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἀποδειχθῇ, ὅτι ἡ ἀλλοίωσις ἐπήγασεν ἐκ μέρους τοῦ φορολογουμένου.

ς'. Μὲ χρηματικὴν ποινὴν, ἴσην μὲ τὸ διπλοῦν τοῦ παρανόμως εἰσπραχθέντος φόρου, ἐὰν εἰσπράξῃ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους φόρους, κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρ. 27 τοῦ παρόντος νόμου.

Εἰς τὰς ὑπὸ στοιχ. β'. — ε. περιπτώσεις ἐνεργεῖται κατ' αὐτοῦ καὶ ποινικὴ καταδίωξις κατὰ τὸ ἄρθρ. 253 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Τὸ ἥμισυ τοῦ τριπλοῦ φόρου καὶ τῆς χρηματικῆς ποινῆς εἰσέρχεται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, τὸ δὲ ἄλλο ἥμισυ δίδεται εἰς τὸν καταμηνυτὴν, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ αὐτοῦ τοῦ φορολογουμένου.

Ἄρθρ. 21. Οἱ ἐνοικιασταὶ εἶναι ὑπόχρεοι ν' ἀποστέλλωσιν ἀσφαλῶς εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἐπὶ ἀποδείξει παραλαβῆς τὰ στελέχη τῶν διπλοτύπων βιβλίων, ἅμα ἕκαστον περαιοῦται,

καθαρὰ καὶ εὐανάγνωστα, ἄνευ σβυσμάτων καὶ ξυσμάτων. Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς 5 ἡμερῶν, ἀφ' ἧς περαιωθῇ ἕκαστον βιβλίον, δὲν παραδοθῇ εἰς τὸν ἔφορον, τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον, ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτοῦ, δικάζον κατὰ προτίμησιν, ἐπιβάλλει εἰς τὸν ὀλιγωρήσαντα ἐνοικιαστὴν χρηματικὴν ποινὴν ἐκ δραχ. 100—200 καὶ διατάττει τὴν ἐντὸς 24 ὡρῶν παράδοσίν των διὰ προσωπικῆς κρατήσεως.

Τῆς ποινῆς ταύτης δὲν ἀπαλλάσσεται καὶ ἐὰν μετὰ τὴν πενθήμερον προθεσμίαν παραδώσῃ εἰς τὸν ἔφορον τὰ εἰρημένα στελέχη.

Ἄρθρ. 22. Τοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 17 φόρους ὑποχρεοῦνται οἱ φορολογούμενοι τῇ ἐπιμελείᾳ καὶ εὐθύνῃ τοῦ ἐνοικιαστοῦ νὰ μετακομίσωσι καὶ παραδώσωσιν εἰς τὴν ἐντὸς ἑκάστου δήμου προσδιωρισμένην κατ' ἐκλογὴν τοῦ ὑπουργείου κεντρικὴν ἀποθήκην.

Δύναται δὲ τὸ ὑπουργεῖον νὰ προσδιορίσῃ τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην καὶ εἰς τινα τῶν γειτνιαζόντων δήμων δι' ἐκεῖνα μόνα τὰ χωρία τοῦ δήμου, τὰ ὁποῖα δὲν ἀπέχουσι πλειότερον τῶν 3 ὡρῶν.

Ἄρθρ. 23. Ὅσοι τῶν φορολογουμένων δὲν εὐκολύνονται νὰ μεταφέρωσι τοὺς καρποὺς των ἀμέσως εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην, δύνανται νὰ τοὺς ἐναποταμιεύσωσι προσωρινῶς εἰς εἰδικὴν ἐντὸς τοῦ χωρίου των ἀποθήκην, τῆς ὁποίας τὸ ἐνοίκιον ἐξ ἀναλογίας τοῦ ἐναποταμιευθέντος ποσοῦ εἶναι εἰς βάρος των. Ὀφείλουσιν ὅμως ἐντὸς 20 τὸ πολὺ ἡμερῶν νὰ μεταφέρωσιν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν εἰδικὴν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην· παρελθούσης δ' ἐπὶ ματαίῳ τῆς προθεσμίας ταύτης, τὸ δημόσιον μετακομίζει αὐτοὺς δι' ἐξόδων τῶν ἀμελησάντων ἢ ἀρνηθέντων φορολογουμένων, τὰ ὁποῖα εἰσπράττονται διοικητικῶς.

Πᾶσα εἰδικὴ ἀποθήκη ἐπιτηρεῖται, σφραγίζεται καὶ ἀποσφραγίζεται ἑκάστην ἐσπέραν καὶ πρωΐαν παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τοῦ ἀντιπροσώπου του καὶ τοῦ παρέδρου τοῦ χωρίου.

Ἐὰν δὲν μετακομίσωσιν οἱ φορολογούμενοι ὁλοκλήρους τοὺς φόρους των ἀπὸ τὰ ἁλώνια εἰς τὴν εἰδικὴν ἢ κεντρικὴν ἀποθήκην, τὸ δημόσιον καταλογίζει αὐτοὺς εἰς χρήματα εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τῶν φορολογουμένων κατ' ἐκλογήν, καὶ ἐνεργεῖ διοικητικῶς τὴν εἴσπραξιν. Ὁ εἰς χρήματα καταλογισμὸς ἐνεργεῖται παρὰ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τιμῶν τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου.

Οἱ ἐνοικιασταὶ ἀπαλλάττονται τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας διὰ τὰ ἐλλείμματα, ὅσα καλύπτονται ἀπὸ καθυστερήματα τῶν φορολογουμένων, ἐγγιζόμενα εἰς ἔγκυρα διπλότυπα.

Ἄρθρ. 24. Ἕκαστος τῶν φορολογουμένων δύναται νὰ κρατήσῃ τοὺς ἰδίους αὐτοῦ φόρους, ἀλλ' ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβάλῃ διὰ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου ἢ παρέδρου ἢ καὶ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὴν περὶ τούτου δήλωσίν του, καὶ νὰ πληρώσῃ αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου του τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τιμῶν τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἁλωνίων μέτρησιν αὐτῶν. Ἐὰν δὲ μετέφερεν ἤδη αὐτοὺς εἰς τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην, δύναται νὰ τοὺς παραλάβῃ, ἀφοῦ παρουσιάσει εἰς τὸν εἰδικὸν πάρεδρον τοῦ χωρίου καὶ τὸν ἐνοικιαζὴν διπλότυπον ἀπόδειξιν τοῦ ἀρμοδίου ταμίου ἢ ταμιακοῦ εἰσπράκτορος, ἐμφαίνουσαν ὅτι ἐπλήρωσε τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν.

Ἄρθρ. 25. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ θέρους τῶν πρωΐμων καρπῶν συντάσσεται διαρκῶς κατὰ δεκαπενθημερίαν παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ταμίου πρωτόκολλον, δι' οὗ βεβαιοῦται ἡ τρέχουσα ἀγοραία τιμὴ τῶν καρπῶν. Ἐπὶ τῇ βάσει τούτου πληρόνεται τὸ ἀντίτιμον τῶν κρατουμένων ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους καρπῶν, τὰ καθυστερήματα τῶν φορολογουμένων καὶ τὰ ἐλλείμματα τῶν ἐνοικιαζῶν καὶ ἀποθηκαρίων.

Ἄρθρ. 26. Ἐὰν οἱ φορολογούμενοι δὲν μετακομίσωσιν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην τοὺς κατ' ἐκτίμησιν ἢ διὰ δοκιμῆς βεβαιουμένους κατὰ τὸ ἄρθρον 17 φόρους μετὰ τὸ κοπάνισμα καὶ τὴν ἐντελῆ ἀποξήρανσιν τῶν καρπῶν, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος προσκαλεῖ πρὸς τοῦτο τοὺς φορολογουμένους ἐγγράφως καὶ ἐπὶ ἀποδείξει διὰ τῆς ἀρμοδίας δημοτικῆς ἀρχῆς.

Ἐὰν δὲ ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν δήμαρχον κοινοποιήσεως τῆς προσκλήσεως δὲν τοὺς μετακομίσωσιν, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος καταλογίζει αὐτοὺς εἰς χρήματα εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τῶν φορολογουμένων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας ἰσχύοντος πρωτοκόλλου τῶν τιμῶν.

Ἄρθρ. 27. Ἀπαγορεύεται ἐν γένει εἰς τὸν ἐνοικιαζὴν νὰ εἰσπράττῃ ἢ νὰ διαθέτῃ οἱουσδήποτε καρποὺς, πηγάζοντας ἀπὸ τὴν ἐνοικιασθεῖσαν πρόσοδον, πρὶν εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην καὶ συμπληρωθῶσιν ὁλόκληρα τὰ ποσὰ τῶν ἐνοικιασθέντων εἰδῶν.

Ἔχει ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ παραλάβῃ ἐκ τῆς ἀποθήκης τοὺς πλεοναζοντας καρποὺς, καθὼς καὶ τοὺς μὴ συμπεριληφθέντας εἰς τὰς συμφωνίας τῆς ἐνοικιάσεως, ἐφ' ὅσον τοιοῦτοι εἰσήχθησαν, καὶ νὰ εἰσπράξῃ εἰς εἶδος ἀπ' εὐθείας τοὺς εἰς χεῖρας τῶν φορο-

λογουμένων μένοντας ἀδεία τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, κοινοποιουμένη εἰς αὐτοὺς διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς.

Ἀλλ' ἐὰν ἐκ τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον καρπῶν μένωσιν εἰς χεῖρας τῶν φορολογουμένων πλεονάζοντες, δύναται ὁ ἐνοικιαστὴς νὰ τοὺς εἰσπράξῃ καὶ εἰς χρήματα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου τῶν τιμῶν ἀδείᾳ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ συνδρομῇ τοῦ ταμίου. Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει ὀφείλει νὰ δηλώσῃ τὴν περὶ τούτου θέλησίν του πρὸ τῆς λήξεως τῆς τὸ κατὰ αὐτὸ ἄρθρον εἰκοσαημέρου προθεσμίας.

Οἱ φορολογούμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ μετακομίσωσι τοὺς εἰρημένους καρποὺς εἰς τὸν τόπον, ὅπου εἶναι συγκεντρωμένη ἡ κεντρικὴ ἀποθήκη διὰ τοὺς καρποὺς τοῦ δήμου των, ἢ εἰς ἄλλον μὴ ἀπέχοντα τοῦ χωρίου των πλέον τῶν τριῶν ὡρῶν. Δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ν' ἀπαιτήσῃ τὴν μετακόμισιν αὐτῶν διὰ δυσβάτων ὁδῶν ἄνευ εὐλόγου αἰτίας.

Ἄρθρ. 28. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς φορολογουμένους ν' ἀποδώσωσιν εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ἄνευ ῥητῆς ἀδείας τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου τοὺς φόρους των. Οἱ παραβάται τῆς παρούσης διατάξεως ὑποχρεοῦνται ν' ἀποδώσωσιν αὐτοὺς ἐκ νέου καὶ εἰς τὸ δημόσιον, ἐπιρυλαττομένου εἰς αὐτοὺς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. 29. Ἐὰν μετὰ τὸ πέρας τῆς συγκομιδῆς τῶν πρωΐμων καρπῶν δὲν ἀποσβεσθῇ τὸ πρὸς τὸ δημόσιον χρέος τοῦ ἐνοικιαστοῦ μὲ τὸ ποσὸν τῶν ἀποταμιευθέντων εἰς τὰς δημοσίας ἀποθήκας καὶ τῶν κρατηθέντων ὑπὸ τῶν φορολογουμένων καρπῶν, προσκαλοῦνται οὗτος καὶ ὁ ἐγγυητής του ἐγγράφως καὶ ἐπὶ ἀποδείξει παρὰ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου ἀπ' εὐθείας ἢ διὰ τῆς ἁρμοδίας δημοτικῆς ἀρχῆς, ν' ἀναπληρώσωσι τὰ ἐλλείμματά των δι' ὁμοειδῶν καὶ τῆς αὐτῆς ποιότητος καρπῶν, ἢ νὰ καταβάλωσι τὸ ἀντίτιμον ἐντὸς 15 ἡμερῶν. Παρελθούσης ἐπιματαίῳ τῆς προθεσμίας ταύτης, ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος καταλογίζει τὸ ἔλλειμμα εἰς χρήματα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας ἰσχύοντος πρωτοκόλλου εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ, καὶ παραπέμπει τὸν χρηματικὸν πίνακα εἰς τὸν ταμίαν, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν εἴσπραξιν ἀμέσως κατὰ τὰς περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων διατάξεις.

Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἐφαρμόζονται ἀπαραλλάκτως καὶ ὡς πρὸς τοὺς ὀψίμους καρποὺς, ἐὰν ἀποδειχθῇ ἔλλειμμα μετὰ τὴν

ἐντελῆ ἀποξήρανσιν αὐτῶν καὶ τὴν παρέλευσιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 26 ὁριζομένης εἰκοσαημέρου προθεσμίας διὰ τὴν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην μετακομιδὴν τῶν καρπῶν.

Ἐὰν τὸ ἔλλειμμα ἑνὸς εἴδους καρπῶν ἢ καὶ πλειοτέρων καλύπτηται ἀπὸ πλεόνασμα ἄλλου εἴδους καρπῶν, τὸ δημόσιον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἰσπράττῃ παρὰ τῶν φορολογουμένων τοὺς πλεονάζοντας καρποὺς κατὰ τὰς τιμὰς τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου πρὸς συμψηφισμὸν τοῦ χρέους τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. 30. Τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀναθεωρῇ καὶ μεταῤῥυθμίζῃ τὰς περὶ καταλογισμοῦ ἀποφάσεις τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων ἐξ ἐπαγγέλματος ἢ καὶ κατ' αἴτησιν τῶν ἐχόντων συμφέρον, ὁσάκις αὗται ἀντιβαίνουσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παῤῥόντος νόμου.

Ἄρθρ. 31. Πᾶς δῆμος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου συγκεντροῦνται οἱ εἰς εἴδη ἀποδιδόμενοι φόροι, εἶναι ὑπόχρεως νὰ χορηγῇ εἰς τὸ δημόσιον τὰς πρὸς ἐναποταμίευσιν τῶν προϊόντων ἀναγκαιούσας ἀποθήκας, τὰς ὁποίας ὁ ἔπαρχος καὶ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος προσδιορίζουσι. Τὸ ἐνοίκιον τῶν ἀποθηκῶν τούτων συμφωνεῖται μεταξὺ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἰδιοκτήτου· ἐν περιπτώσει διαφωνίας ἀποφασίζει ὁριστικῶς καὶ ἀνεκκλήτως ὁ εἰρηνοδίκης.

Ἐὰν δὲ ἀποποιηθῇ ὁ δῆμος νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸ δημόσιον τὰς ἀναγκαίας ἀποθήκας, τὸ ὑπουργεῖον τῶνΟἰκονομικῶν συνιστᾷ τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην εἰς ἄλλον πλησιέστερον δῆμον, ὅπου οἱ φορολογούμενοι τοῦ ἀποποιηθέντος δήμου ὑποχρεοῦνται νὰ μεταφέρωσι τοὺς φόρους των, ἐπιρυλαττομένου εἰς αὐτοὺς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ παραιτίου.

Ἄρθρ. 32. Εἰς πᾶσαν κεντρικὴν ἀποθήκην θέλει χορηγηθῇ κοιλὸν δημόσιον ἴσης χωρητικότητος μὲ τὴν τοῦ κοιλοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, δι' οὗ θέλουν παραλαμβάνεσθαι οἱ καρποί. Ὀφείλει ἑπομένως πᾶς ἐνοικιαστὴς νὰ μετρῇ ἐπὶ τῶν ἁλωνίων τοὺς καρποὺς διὰ κοιλοῦ ἴσης χωρητικότητος μὲ τὴν τοῦ κοιλοῦ τῆς κεντρικῆς ἀποθήκης, καὶ νὰ παραδίδῃ τὸν βεβαιωθέντα φόρον ἐσφραγισμένον ἐντὸς σάκκων εἰς τὸν φορολογούμενον, διὰ νὰ τὸν μετακομίσῃ εἰς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην. Πᾶσα δὲ κατὰ τὴν εἰς τὴν κεντρικὴν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὰ ἁλώνια ἢ ἀπὸ τὴν εἰδικὴν ἀποθήκην παράδοσιν προκύψουσα τυχὸν ἔλλειψις ἢ ἀναφανησομένη νόθευσις τοῦ φόρου καταψηφίζεται εἰς βάρος τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ὅστις δύναται αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου νὰ παρευρίσκηται εἰς τὴν παράδοσιν.

Ὁ ἐνοικιαστὴς ἔχει δικαίωμα ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ φορολογουμένου πρὸς ἀποζημίωσιν, ἐὰν τυχὸν ἡ ἔλλειψις ἢ ἡ νόθευσις ἐπήγασεν ἀπὸ τὸν φορολογούμενον διὰ παραβιάσεως τῶν σφραγίδων ἢ δι' ἄλλου τινὸς μέσου.

Ἄρθρ. 33. Ἅμα γένῃ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 22 μετακόμισις ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ φόρου ἑκάστου φορολογουμένου, ὀφείλει ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς νὰ σημειώσῃ ὄπισθεν τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ διπλοτύπου τὸ ποσὸν καὶ εἶδος τοῦ φόρου καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν σάκκων, ὁ δὲ ἀποθηκάριος νὰ ἐκδώσῃ διπλότυπον παραλαβῆς, ἐμφαῖνον τὸ ὄνομα τοῦ φορολογουμένου, τὸ ποσὸν καὶ τὸ εἶδος τοῦ φόρου, ὡς καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ διπλοτύπου.

Ἐὰν ὁ ἀποθηκάριος δὲν ἐκδώσῃ οὐδεμίαν ἀπόδειξιν ἢ ἐκδώσῃ τοιαύτην χειρόγραφον ἢ καὶ ἔντυπον παρὰ τοὺς κανονισμένους τύπους, καταδιώκεται ὡς ἔνοχος ὑπεξαιρέσεως.

ΚΕΦΑΛ. Γ'.

Περὶ φορολογίας τοῦ ἐλαίου.

Ἄρθρ. 34. Ὁ ἐπὶ τῶν ἐλαιῶν ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας ἐνοικιάζεται διὰ δημοπρασίας κατὰ χωρίον ἢ δῆμον μέχρις ὁλοκλήρου ἐπαρχίας· ἀποδίδονται δὲ παρὰ μὲν τοῦ ἐνοικιαστοῦ εἰς τὸ δημόσιον εἰς χρήματα, παρὰ δὲ τῶν φορολογουμένων, εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν εἰς εἶδος ἐν τοῖς ἐλαιοτριβείοις εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκπίεσιν τοῦ ἐλαίου.

Ἀλλ' ἐὰν αἱ προσφοραὶ θεωρηθῶσιν ἀσύμφοροι, τόσον ὁ ἔγγειος φόρος καθὼς καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας εἰσπράττονται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου εἰς χρήματα πρὸς λεπ. 8 τὴν ὀκάν.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ μὲν ἐγγείου φόρου γίνεται εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα διὰ μετρήσεως, τῆς δὲ ἐπικαρπίας, δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν δένδρων εἰς ὁκάδας ἐλαίου.

Ἡ πληρωμὴ τοῦ ἐνοικίου γίνεται εἰς τρεῖς ἴσας δόσεις τὴν 1 Ἰανουαρίου, τὴν 1 Φεβρουαρίου καὶ τὴν 1 Μαρτίου τοῦ ἑπομένου ἔτους.

Τὸ εἰσπραττόμενον παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἔλαιον ἐναποτίθεται εἰς γνωστὰς τῷ οἰκονομικῷ ἐφόρῳ καὶ ταμίᾳ ἀποθήκας, καὶ μένει ὑπέγγυον μέχρις ἐξοφλήσεως τοῦ ἐνοικίου.

Ὀφείλει ἑπομένως ὁ ἐνοικιαστής, ὁσάκις πρόκειται νὰ ἐκποιήσῃ μέρος αὐτοῦ, νὰ εἰδοποιῇ τόν τε ἔφορον καὶ τὸν ταμίαν καὶ πρὸ τῆς εἰς τὸν ἀγοραστὴν παραδόσεως αὐτοῦ νὰ καταθέτῃ εἰς τὸ ταμεῖον τὸ ἀντίτιμον.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἀποταμιεύσῃ ἢ μετὰ τὴν ἀποταμίευσιν ἐκποιήσῃ λαθραίως, ἢ ὑπεξαιρέσῃ τὸ ὅλον ἢ μέρος τοῦ ἐλαίου κατὰ παράβασιν τῶν ἀνωτέρω διατάξεων, ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινήν, ἴσην μὲ τὴν διπλῆν ἀξίαν τοῦ μὴ ἐναποταμιευθέντος ἢ ἐκποιηθέντος ἢ ὑπεξαιρεθέντος ἐλαίου. Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς χρηματικῆς ποινῆς δίδονται εἰς τὸν καταμηνυτήν.

Ἄρθρ. 35. Εἰς τὰ μέρη, ὅπου δὲν ὑπάρχουσιν ἐλαιοτριβεῖα καὶ ἡ ἐκπίεσις τοῦ ἐλαίου γίνεται κατ' ἄλλον τρόπον, ἢ ἡ παραγωγὴ εἶναι μικρὰ ὡς ἐκ τῆς ὀλιγότητος τῶν δένδρων, ὁ ἔγγειος φόρος βεβαιοῦται δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν δένδρων εἰς ὁκάδας ἐλαίου καὶ ἀποδίδοται εἰς χρήματα πρὸς λεπτὰ ὀκτὼ τὴν ὀκάν.

Αἱ πρὸς βρῶσιν χρήσιμοι ἐλαῖαι ζυγίζονται ἢ ἐκτιμῶνται κατ' ἐκλογὴν τῶν φορολογουμένων εἰς τὸν τόπον τῆς ἀποταμιεύσεως, λαμβανομένου τοῦ φόρου πρὸς λεπτὰ 2 τὴν ὀκάν.

ΚΕΦΑΛ. Δ'.

Περὶ φορολογίας τῶν περιβολίων κλπ. τῆς μετάξης καὶ τῶν ξηρῶν σύκων τῶν ἐπαρχιῶν Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης.

Ἄρθρ. 36. Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν περιβολίων, λαχανοκήπων, μποστανίων, κραμμύων, γεωμήλων, καπνῶν, βαμβακίων, ὑγρασιδίων καὶ τῶν συστάδην κειμένων ἀμυγδαλεῶν ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ χωρίον ἢ δῆμον μέχρις ὁλοκλήρου ἐπαρχίας καὶ ἀποδίδοται εἰς χρήματα.

Ἄρθρ. 37. Ἡ βεβαίωσις τῶν ἀνωτέρω φόρων γίνεται δι' ἐκτιμήσεως ἑράπαξ δι' ὅλον τὸ ἔτος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκτάσεως ἑκάστου κτήματος καὶ τῆς ἐτησίας προσόδου, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν παραχθέντων, ὑπαρχόντων καὶ παραχθησομένων ἐντὸς τῶν διαφόρων ὡρῶν τοῦ ἔτους προϊόντων.

Ἡ φορολογία δὲ τοῦ βαμβακίου καὶ καπνοῦ βεβαιοῦται ἐπὶ τῇ βάσει ὁλοκλήρου τοῦ προϊόντος δι' ἕκαστον περιτετμημένον χωράφιον, ὑπολογιζομένου εἰς ὁκάδας τοῦ τσακπανοῦ δι' ὅλας τὰς περιόδους (χέρια) τῆς συλλογῆς, καὶ τοῦ βαμβακίου ἄνευ τοῦ περικλείοντος αὐτὸ κάλυκος.

Ἡ ἐποχὴ τῆς ἐκτιμήσεως προσδιορίζεται ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἀριθμοδείκτου δημάρχου, λαμβανόντων ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν γνωμοδοτικὴν τῶν καλλιεργητῶν βαμβακουργείας καὶ καπνουργείας, προσκαλουμένων κατ' ἐκλογὴν τῶν αὐτῶν ἀρχῶν.

Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τοῦκαπνοῦ καὶ τῶν βαμβακίων ἀποδίδοται ἐπὶ τῇ βάσει τῆςεἰς τὸν τόπον τρεχούσης τιμῆς, κανονιζομένης διὰ πρωτοκόλλου, συντασσομένου ἐπὶ μὲν τοῦ καπνοῦ κατὰ κοινότητα ἢ θέσιν παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς γνωμοδοτήσεως τριῶν καλλιεργητῶν καπνουρτείας, προσκαλουμένων κατ' ἐκλογὴν τῶν αὐτῶν ἀρχῶν· ἐπὶ δὲ τοῦ βαμβακίου, κατ' ἐπαρχίαν παρὰ τοῦἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης, λαμβαναμένης ὑπ' ὄψιν τῆς γνωμοδοτήσεως τριῶν καλλιεργητῶν βαμβακουρτείας, προσκαλουμένων κατ' ἐκλογὴν τῶν αὐτῶν ἀρχῶν.

Κατὰ τῶν περὶ ἀποκοπῆς τῆς τιμῆς τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ βαμβακίου πρωτοκόλλων ἔχουσι δικαίωμα προσφυγῆς οἵ τε ἐνοικιασταὶ καὶ οἱ φορολογούμενοι ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, τὸ ὁποῖον ἀποφασίζει ὁριστικῶς.

Ἄρθρ. 38. Οἱ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον φόροιεἰσπράττονται παρὰ τοῦ δημοσίου εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἐνοικιαστοῦ μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἐνοικίου, τῶν μὲν ὑγρασιδίων τὴν 15 Μαΐου, τῶν δὲ λοιπῶν τὴν 1 Ὀκτωβρίου, καὶ τοῦ βαμβακίου τὴν 15 Νοεμβρίου.

Τὰ τυχόντα περισσεύματα εἰσπράττονται παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ προηγουμένηἀδείᾳ τοῦ οἰκονομικοῦἐφόρου καὶ συνδρομῇ τοῦ ταμίου.

Ἄρθρ. 39. Ὁ ἔγγειος φόρος τῆς μετάξης ἐνοικιάζεται ἐπίσης ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ χωρίον ἢ δῆμον μέχρις ὁλοκλήρου ἐπαρχίας, ἀποδίδοται δὲ παρὰ μὲν τῶν φορολογουμένων εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν εἰς κουκούλια, παρὰ δὲ τοῦ ἐνοικιαστοῦ εἰς τὸ δημόσιον εἰς χρήματα.

Τὸ ἐνοίκιον πληρώνεται τὴν 30 Αὐγούστου.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου τούτου γίνεται δι' ἐκτιμήσεως τῶν κουκουλίων εἰς λίτρας ἢ ὀκάδας, κατὰ τὴν ἐγχώριον συνήθειαν, ἐπὶ τῶν καλαμωτῶν ἢ κλαρίων.

Ἐν περιπτώσει διαφωνίας ἡ βεβαίωσις γίνεται ἢ διὰ ζυγίσεως ἢ διὰ μετρήσεως τῶν κουκουλίων.

Ὁ φορολογούμενος ὀφείλει νὰ εἰδοποιῇ διὰ τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου τὸν ἐνοικιαστὴν τοὐλάχιστον τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς συλλογῆς τῶν κουκουλίων ἐκ τῶν καλαμωτῶν ἢ κλαρίων, διὰ νὰ ἐνεργῇ τὴν ἐκτίμησιν. Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν εὑρίσκηται εἰς τὸν τόπον ἢ δὲν μεταβῇ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἐκτίμησιν, ὁ

φορολογούμενος προχωρεῖ εἰς τὴν συλλογήν, ἐφαρμοζομένων τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 19.

Ἄρθρ. 40. Ὁ ἐπὶ τῶν ξηρῶν σύκων τῶν ἐπαρχιῶν Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης ἔγγειος φόρος ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ δῆμον ἢ ἐπαρχίαν, καὶ ἀποδίδεται παρὰ μὲν τῶν φορολογουμένων εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν εἰς εἶδος, παρὰ δὲ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, εἰς τὸ δημόσιον εἰσχρήματα εἰς δύο ἴσας δόσεις, τὴν 30 Σεπτεμβρίου καὶ τὴν 31 Ὀκτωβρίου· βεβαιοῦται δὲ διὰ μετρήσεως τῶν ὁρμαθῶν ἢ διὰ ζυγίσεως, ὅταν τὰ σῦκα δὲν συγκομίζωνται εἰς ὁρμαθούς.

Οἱ φορολογούμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ μετακομίσωσι τοὺς φόρους των εἰς τὴν ἀποθήκην, τὴν ὁποίαν ὁ ἐνοικιαστὴς ὀφείλει νὰ συστήσῃ ἐντὸς τοῦ δήμου των.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 34 § 5 — 7 ἐφαρμόζονται ἀπαραλλάκτως καὶ ἐνταῦθα.

Ἐν περιπτώσει δέ, καθ' ἣν δὲν ἤθελεν ἐγκριθῇ ἡ ἐνοικίασις, ὁ ἔγγειος φόρος πληρώνεται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν μεταφορὰν εἰς χρήματα κατὰ τὸ ἄρθρ. 62.

ΚΕΦΑΛ. Ε.

Περὶ ἐκτιμήσεως ἐν γένει.

Ἄρθρ. 41. Αἱ ἐκτιμήσεις γίνονται ὡς ἀκολούθως.

Ὁ ἐνοικιαστὴς ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ ἐγγράφως καὶ ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν ἀρμόδιον δήμαρχον πρὸ εἴκοσιν ἡμερῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκτιμήσεως καὶ τὴν σειράν, καθ' ἣν θέλει ἐνεργηθῇ ἡ ἐκτίμησις τῶν προϊόντων ἑκάστης θέσεως. Τὴν κοινοποίησιν ταύτην ὀφείλει ὁ δήμαρχος νὰ κάμῃ γνωστὴν εἰς τοὺς φορολογουμένους πρὸ 15 ἡμερῶν διὰ προγράμματός του, ἀναγινωσκομένου ἐπ' ἐκκλησίας δύο κατὰ συνέχειαν κυριακάς.

Ἕκαστος φορολογούμενος ὀφείλει, ἂν δὲν προτιμᾷ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐκτίμησιν ὁ ἴδιος μὲ τὸν ἐνοικιαστὴν ἢ τὸν ἐκτιμητήν του, νὰ ἔχῃ πρόχειρον τὸν ἐκ μέρους του ἐκτιμητὴν κατὰ τὴν ὡρισμένην ἡμέραν τῆς ἐκτιμήσεως. Ἀλλ' ἐὰν δὲν ἐμφανισθῇ ἐπιτοπίως οὔτε ὁ φορολογούμενος οὔτε ὁ ἐκτιμητής του, ὁ ἐνοικιαστὴς ἢ ὁ ἐκτιμητὴς αὐτοῦ προβαίνει μόνος του εἰς τὴν ἐκτίμησιν· ὀφείλει ὅμως νὰ παραδώσῃ ἀμέσως τὸ ἀπόσπασμα τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἐκτιμήσεως εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχήν, ἥτις ὑποχρεοῦται νὰ διαβιβάσῃ αὐτὸ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸν φορολογούμενον.

Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ φορολογουμένου τὸ πρωτόκολλον τῆς ἐκτι-

μήσεως τοιχοκολλᾶται εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας του ἐπιμελείᾳ καὶ εὐθύνῃ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς καὶ ἐνώπιον δύω μαρτύρων.

Ἐὰν τὴν τρίτην ἡμέραν, ἀφ' ἧς γνωστοποιηθῇ ὡς ἀνωτέρω τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκτιμήσεως εἰς τὸν φορολογούμενον, ἀπαιτήσῃ οὗτος ἢ ὁ ἐκτιμητής του διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐκτιμήσεως, ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ ἐντὸς δύω ἡμερῶν τὸν ἐνοικιαστήν, καὶ ἡ ἐκτίμησις ἐπαναλαμβάνεται.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ μὲν ἐνοικιαστὴς γνωστοποιεῖ εἰς τὸν δήμαρχον πρὸ τριῶν ἡμερῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐκτιμήσεως, ὁ δὲ δήμαρχος εἰδοποιεῖ παραχρῆμα τὸν φορολογούμενον· ἄλλως, ἡ ἐκ μονομερείας ὑπὸ τοῦ ἐνοικιαστοῦ γενομένη καθίσταται ὁριστική.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἑκάστης ἐκτιμήσεως ἐγγράφεται ἀμέσως εἰς διπλότυπον πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ὑπογράφεται ἀπὸ τοὺς λαβόντας μέρος εἰς τὴν ἐκτίμησιν.

Ἐὰν ὁ φορολογούμενος ἢ ὁ ἐκτιμητής του ἦναι ἀγράμματος, τὸν ὑπογράφει ἄλλος τῆς ἐμπιστοσύνης του ἐνώπιον δύω μαρτύρων, ἐξ ὧν ὁ εἷς πρέπει νὰ ἦναι ὁ πάρεδρος ἢ ὁ ἱερεὺς τοῦ χωρίου. Τοῦ πρωτοκόλλου τούτου τὸ μὲν ἀπόσπασμα ἐκκόπτεται καὶ παραδίδεται παραχρῆμα εἰς τὸν φορολογούμενον, τὸ δὲ στέλεχος μένει εἰς τὸν ἐνοικιαστήν. Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς ἢ ὁ ἐκτιμητὴς δὲν παρευρεθῇ κατὰ τὰς ὡρισμένας ἡμέρας εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτιμήσεως, ἢ παρευρεθεὶς δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ εὐθὺς εἰς τὸν φορολογούμενον τὸ ἀπόσπασμα τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἐκτιμήσεως, ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου **19**.

Ὁ ἐνοικιαστὴς ὑποχρεοῦται μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐκτιμήσεως νὰ παραδώσῃ ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ὑγρασιδίων τὴν **1** Μαΐου, τῶν κουκουλίων ἀπὸ τῆς **20** Ἰουνίου μέχρι τῆς **20** Ἰουλίου, τῶν σταφίδων, ὅταν ἡ ξαίωσις γίνηται δι' ἐκτιμήσεως, τὴν **15** Αὐγούστου, τῶν περιβολίων κλπ. τὴν **15** Σεπτεμβρίου, τῶν καρυδακίων τὴν **31** Ὀκτωβρίου, καὶ τῶν εἰς κώνους συλλεγομένων ἀραβοσίτων εὐθὺς ἅμα ἀποπερατοῦται κατὰ χωρίον ἡ ἐκτίμησις.

Ἐπὶ τῇ βάσει τούτων ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος συντάττει καὶ παραπέμπει εἰς τὸν ταμίαν τοὺς χρηματικοὺς πίνακας. Ἐὰν δὲ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἐκπνεύσει ἑκάστη τῶν ἀνωτέρω προθεσμιῶν, ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν παραδώσῃ εἰς τὸν οἰκονομικὸν

ἔφορον τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων τῆς ἐκτιμήσεως, ἐφαρμόζονται κατ' αὐτοῦ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου **21**, ὁ δὲ οἰκονομικὸς ἔφορος καταλογίζει εἰς βάρος αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ του ὁλόκληρον τὸ ἐνοίκιον καὶ παραπέμπει ὑπ' εὐθύνην του ἀμέσως εἰς τὸν ταμείαν κατάστασιν εἰσπρακτέων.

Ἄρθρ. **42.** Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκτιμήσεως ὁ ἔπαρχος, ὁ ἔφορος καὶ ὁ εἰρηνοδίκης τῆς πρωτευούσης, συναρχόμενοι ἐπὶ τῇ προσκλήσει τοῦ πρώτου εἰς τὸ γραφεῖον του, διορίζουσι κατὰ πλειοψηφίαν δι' ἕκαστον δῆμον ἀνὰ ἕνα ἐπιδιαιτητὴν καὶ ἕνα ἀναπληρωτὴν αὐτοῦ, ἀσχέτως πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τοὺς ἐνοικιαστὰς συγγενείας ἐξ αἵματος ἢ ἐκ κηδεστείας κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἢ ἐκ πλαγίου μέχρι τετάρτου βαθμοῦ, καὶ μὴ συνδεδεμένους πρὸς ἀλλήλους καὶ τοὺς ἐνοικιαστὰς διὰ στενῆς φιλίας ἢ σχέσεως.

Ἐὰν ὡς ἐκ τῆς διαφωνίας τῶν ἀρχῶν δὲν καταρτισθῇ πλειοψηφία, ὑπερισχύει ἡ γνώμη τοῦ ἐπάρχου.

Ἐν περιπτώσει διχογνωμίας τῶν ἐκτιμητῶν, τοῦ ἐνοικιαστοῦ καὶ τοῦ φορολογουμένου, ὁ ἐπιδιαιτητὴς ἢ αὐτοῦ κωλυομένου, ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ, ἀφοῦ δώσῃ τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον **44** ὅρκον, ἀποφασίζει ὁριστικῶς ἢ παραδεχόμενος θατέραν τῶν γνωμῶν ἢ σχηματίζων ἰδίαν ἐντὸς τοῦ ὅρου τῶν δύω τούτων, καὶ καταχωρίζει καὶ βεβαιοῖ διὰ τῆς ὑπογραφῆς του τὴν ἀπόφασίν του εἰς τὸ αὐτὸ διπλότυπον πρωτόκολλον.

Ἐπιτρέπεται ἐξαίρεσις κατὰ τῶν ἐπιδιαιτητῶν καὶ τῶν ἀναπληρωτῶν, κατὰ τὰς περὶ ἐξαιρέσεως διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου εἰρηνοδίκου.

Ἐν περιπτώσει κωλύματος ἢ ἐξαιρέσεως τοῦ τε ἐπιδιαιτητοῦ καὶ τοῦ ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, διορίζεται ἄλλος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρ. **43.** Ἡ ἀντιμισθία τῶν ἐπιδιαιτητῶν, τὴν ὁποίαν προσδιορίζει ἐφάπαξ ὁ ἔπαρχος πρὸ τῆς ἐκτιμήσεως, καὶ ἥτις δὲν δύναται νὰ ἦναι ἀνωτέρα τῶν **6** δρ. τὴν ἡμέραν, πληρώνεται ἐξ ἡμισείας παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ τοῦ δημοσίου, ὁσάκις οἱ φόροι εἰσπράττονται διὰ λογαριασμόν του, καὶ τῶν φορολογουμένων.

Ἄρθρ. **44.** Οἱ ἐπιδιαιτηταὶ καὶ οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν χρεῶν των τὸν ἀκόλουθον ὅρκον·

« Ὁρκίζομαι ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου νὰ ἐκτελέσω τὴν εἰς ἐμὲ ἐμπιστευθεῖσαν ὑπηρεσίαν μὲ πίστιν καὶ εὐσυνειδησίαν, χωρὶς νὰ χαριεθῶ πρὸς βλάβην τοῦ ἐνοικιαστοῦ εἰς τὸν φορολογούμε-

νον καὶ χωρὶς νὰ ἀδικήσω αὐτὸν πρὸς ὄφελος τοῦ ἐνοικιαστοῦ δι' ὁποιονδήποτε λόγον. »

Ὁ ὅρκος γράφεται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου.

Ἄρθρ. 45. Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν οἱ ἐπ' ἐκτιμήσει φόροι μὴ ἐνοικιασθέντες εἰσπράττονται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου, οἱ ἐκτιμηταὶ τοῦ δημοσίου διορίζονται παρὰ τοῦ ἀρμοδίου οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἔχοντες τὰ αὐτὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις, τὰ ὁποῖα ἔχουσι καὶ οἱ ἐκτιμηταὶ τοῦ ἐνοικιαστοῦ κατὰ τὸ ἄρθρ. 41.

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν χρεῶν των ὁρκίζονται καὶ οὗτοι ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου τὸν κατὰ τὸ ἄρθρ. 44 ὅρκον, ἀντικαθισταμένης τῆς ἐν αὐτῷ λέξεως « ἐνοικιαστοῦ » διὰ τῆς λέξεως « δημοσίου. »

Ἡ ἀντιμισθία τῶν ἐκτιμητῶν τοῦ δημοσίου προσδιορίζεται οὐχὶ ἀνωτέρα τῶν 4 δραχμῶν.

ΚΕΦΑΛ. Γ'.

Περὶ φορολογίας τῶν ἀμπέλων.

Ἄρθρ. 46. Ὁ ἔγγειος φόρος τῶν ἀμπέλων κανονίζεται κατὰ στρέμμα βασιλικῶν ὡς ἑξῆς·

Τῶν τῆς	ά.	ποιότητος	ἀμπέλων	δραχ.	5
»	β'.	»	»	»	4
»	γ'.	»	»	»	3
»	δ'.	»	»	»	2
»	ε'.	»	»	»	1

ά. ποιότητος ἄμπελοι εἶναι αἱ ἀποφέρ. κατὰ στρέμμα ἐτήσιον

		εἰσόδημα	δραχ.	50
β'.	»	»	»	40
γ'.	»	»	»	30
δ'.	»	»	»	20
ε.	»	»	»	10

Τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα προσδιορίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μαλλον ἢ ἧττον καρποφορίας τῆς ἀμπέλου καὶ τῆς συνήθους τιμῆς τοῦ μούστου.

Αἱ ἀμπελουργούμεναι μέχρι πέντε ἐτῶν συμπεπληρωμένων εἶναι ἐλεύθεραι φόρου.

Αἱ μονοστῶς ἐνοικιαζόμεναι κεχερσωμέναι ἐθνικαὶ ἄμπελοι δὲν ὑπόκεινται εἰς ἔγγειον φορολογίαν.

Ἄρθρ. 47. Ὁ φόρος εἰσπράττεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος καταστάντων ὁριστικῶν πρωτοκόλλων ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν καὶ ποιότητα τῶν ἀμπέλων, ἐξαιρουμένων ἐκείνων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἤθελε ζητηθῇ ἀναθεώρησις κατὰ τὸ 50 ἄρθρον,

καὶ τῶν ὁποίων ὁ φόρος θέλει εἰσπραχθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἀναθεωρήσεως.

Ἀλλ' ἐὰν ἄμπελοι

ά. Παρελείφθησαν νὰ δηλωθῶσι πέρυσιν, εἴτε ὡς μὴ ἔχουσαι τότε πεπληρωμένα τὰ πέντε ἔτη εἴτε ὡς διαφυγοῦσαι τὴν προσοχὴν τῶν ἀρχῶν·

β'. Ὑπημειώθησαν μὲν πέρυσιν εἰς τὰ ὁριστικὰ κηρυχθέντα πρωτόκολλα, ἀλλ' ὀλιγώτερον τῆς πραγματικῆς των ἐκτάσεως.

γ'. Ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς ἰδιωτικαί, ἐνῷ εἰσὶν ἐθνικοϊδιόκτητοι ἢ ἐθνικαί·

Α. Κατὰ μὲν τὴν ά. καὶ β'. περίπτωσιν οἱ ἰδιοκτῆται, ἢ, ἐὰν ἦναι ἐθνικοϊδιόκτητοι, οἱ καλλιεργηταὶ αὐτῶν ὀφείλουσιν αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου των μέχρι τέλους Φεβρουαρίου τὸ βραδύτερον, νὰ δηλώσωσιν ἐγγράφως ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου ἐνώπιον τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ὁποίας κεῖται ἡ ἄμπελός των, τὴν θέσιν καὶ τὴν ἀριθμησίαν της, τὴν φρεσματικὴν ἔκτασίν της, καὶ τὸ παρεχθὲν προϊὸν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς ὀκάδας μούστου, καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν ἰδιότητα αὐτῆς ἐὰν ἦναι ἐθνική, ἰδιωτική, ἢ ἐθνικοϊδιόκτητος·

Β'. Κατὰ δὲ τὴν γ'. περίπτωσιν, οἱ κάτοχοι τῶν τῆς τοιαύτης φύσεως ἀμπέλων δι' ἀναφορᾶς των, ἐπίσης ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου γεγραμμένης, εἰσὶν ὑπόχρεοι νὰ φανερώσωσιν ἐντὸς τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὴν ἰδιότητα τῶν ἀμπέλων, μένοντες ὡς ἐκ τούτου ἀκατάζητοι διὰ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, τὸ ὁποῖον κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη ἀπήλαυσαν.

Ἄρθρ. 48. Αἱ δηλώσεις συντάσσονται εἰς διπλότυπον, καὶ τὸ μὲν ἐπιστρέφεται εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ἢ καλλιεργητήν, ἐπιθεωρημένον παρὰ τοῦ δημάρχου, τὸ δὲ σιλλαχος κρατεῖται παρὰ τῷ δημαρχείῳ.

Ἐὰν ὁ αὐτὸς ἰδιοκτήτης ἢ καλλιεργητὴς ἔχῃ ἀμπέλους εἰς διάφορα χωρία, ὀφείλει νὰ κάμῃ χωριστὰς δηλώσεις διὰ τὰς κειμένας εἰς ἕκαστον χωρίον ἀμπέλους.

Ὁ δήμαρχος παραλαμβάνων τὰς δηλώσεις, ὀφείλει νὰ ἐγγράψῃ ἐν πινακίδι καὶ κατ' αὔξοντα ἀριθμὸν τὸ περιεχόμενον εἰς ἐπὶ τούτῳ βιβλίον, διηρημένον κατὰ χωρίον.

Τὸ βιβλίον τοῦτο μένει ἐκτεθειμένον εἰς τὸ δημαρχεῖον 10 κατὰ συνέχειαν ἡμέρας ἀπὸ τῆς 5—15 Μαρτίου, καὶ τὸν 20 τοῦ αὐτοῦ μηνός, τὸ βραδύτερον, πέμπεται παρὰ τοῦ δημάρχου εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ὁμοῦ μὲ τὰ στελέχη τῶν δηλώσεων.

Ἄρθρ. 49. Ὅστις τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν ἤθελε παραμελήσει νὰ κάμῃ τὴν δήλωσίν του ἐντὸς τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 47 τεθείσης προθεσμίας, ἢ ἤθελε δηλώσει ὀλιγώτερον τῆς πραγματικῆς ἐκτάσεως τῆς ἀμπέλου του, ἢ ἤθελε χαρακτηρίσει ὡς ἰδιωτικὴν ἐθνικὴν ἢ ἐθνικοῖδιόκτητον ἄμπελον, κατὰ μὲν τὴν πρώτην καὶ δευτέραν περίπτωσιν ὑποβάλλεται εἰς τὰ ἔξοδα τῆς καταμετρήσεως καὶ εἰς χρηματικὴν ποινὴν, ἴσην μὲ τὸ διπλοῦν τοῦ φόρου καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας τῆς ἀμπέλου, τὴν ὁποίαν δὲν ἐδήλωσεν, ἢ τῶν στρεμμάτων, τὰ ὁποῖα ὑπέρυψε, κατὰ δὲ τὴν τρίτην περίπτωσιν, εἰς ποινὴν ἴσην μὲ τὸ διπλοῦν δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας, τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὴν ἄμπελον, τῆς ὁποίας τὴν ἰδιότητα ἐκάλυψε.

Τὸ ἥμισυ τῆς ἀνωτέρω ποινῆς, τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλει τὸ ἀριόδιον δικαστήριον, δίδοται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα τὴν μὴ δηλωθεῖσαν ἄμπελον ἢ τὰ ὑποκρυβέντα στρέμματα, ἢ εἰς τὸν ἀποδείξαντα τὴν ἰδιότητα τῆς ἀμπέλου.

Ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ὀφείλει, ἅμα πληροφορηθῇ ὅτι ἄμπελός τις ἢ μέρος αὐτῆς δὲν ἐδηλώθη, νὰ διατάξῃ τὴν βεβαίωσιν τῆς ὑπάρξεως τῆς ἀμπέλου καὶ τὴν καταμέτρησιν αὐτῆς. Τὸ αὐτὸ πράττει καὶ ἂν ἡ δηλωθεῖσα ἄμπελος ὡς ἰδιωτικὴ ἦναι ἐθνικὴ ἢ ἐθνικοῖδιόκτητος.

Εἰς τὴν τελευταίαν περίστασιν ὀφείλει νὰ καταμηνύσῃ τὴν πρᾶξιν καὶ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου.

Ἄρθρ. 50. Ὅστις τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν ἀμπέλων νομίζει, ὅτι ἐνεγράφη εἰς τὰ κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος ὁριστικὰ καταστάντα πρωτόκολλα μὲ ἔκτασιν πλειοτέραν τῆς πραγματικῆς, ἢ ὅτι ὑπήχθη εἰς ἀνωτέραν ποιότητα, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ἐκτάσεως καὶ ποιότητος, ἀναφερόμενος ἐγγράφως ἐνώπιον τοῦ ἐπάρχου μέχρι τέλους Φεβρουαρίου.

Τὸ αὐτὸ τῆς ἀναθεωρήσεως δικαίωμα ἀπολαύει καὶ τὸ δημόσιον, ἐὰν ἡ ἁρμοδία οἰκονομικὴ ἀρχὴ νομίσῃ, ὅτι ἄμπελός τις ἐνεγράφη εἰς τὰ πρωτόκολλα μὲ ἔκτασιν καὶ ποιότητα κατωτέραν τῆς πραγματικῆς.

Τὰ ἔξοδα τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς κατ' αἴτησιν τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν ἐνεργουμένης καταλογίζονται εἰς βάρος αὐτῶν καὶ εἰσπράττονται ἀμέσως παρὰ τῶν ταμιῶν, ἐὰν τὸ ἀποτέλεσμα ἦναι ἴσον ἢ ἀνώτερον τῆς εἰς τὰ περυσινὰ πρωτόκολλα σημειουμένης ἐκτάσεως καὶ ποιότητος· ἐὰν δὲ κατώτερον, τὰ ἔξοδα εἶναι εἰς βάρος τοῦ δημοσίου.

Ὁσάκις ἡ ἀναθεώρησις γίνεται κατὰ παραγγελίαν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἐὰν μὲν τὸ ἀποτέλεσμα ἦναι ἴσον ἢ κατώτερον, τὸ ἔξοδον ἐπιβαρύνει τὸ δημόσιον, ἐὰν διανώτερον, τοὺς ἰδιοκτήτας ἢ καλλιεργητάς.

Ἄρθρ. 51. Ἡ καταμέτρησις τῶν ἀμπέλων ἐνεργεῖται παρ' ἐπιστήμονος γεωμέτρου, τῇ προσκλήσει τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ἐντὸς πέντε μηνῶν ἀρχομένων ἀπὸ τῆς 1 Μαρτίου.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς καταμετρήσεως ἐγγράφονται εἰς πρωτόκολλα, τὰ ὁποῖα εἶναι ὑποχρεωτικὰ πρὸς ἐπιβολὴν τοῦ φόρου καὶ τῆς χρηματικῆς ποινῆς.

Ἐν ἀπουσίᾳ ἢ κωλυσιμένου τοῦ γεωμέτρου, καθὼς καὶ ὅπου οὗτος δὲν ἐπαρκεῖ, διορίζονται κατὰ πλειονοψηφίαν παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ἀριοδίου δημάρχου τρεῖς πραγματογνώμονες, καὶ ἐνεργοῦν τὰς ὡς ἀνωτέρω καταμετρήσεις.

Διὰ τὰς ἐνεργουμένας κατὰ παραγγελίαν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καταμετρήσεις πρέπει νὰ εἰδοποιῶνται οἱ ἰδιοκτῆται ἢ καλλιεργηταὶ διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς 10 ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς καταμετρήσεως.

Ἄρθρ. 52. Ἅμα παρέλθῃ ἡ τεθεῖσα πρὸς καταμέτρησιν προθεσμία, ὁ ἔπαρχος, καὶ ἐν ἐλλείψει τοιούτου, ὁ εἰρηνοδίκης καὶ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος μετὰ τοῦ ἀριοδίου δημάρχου, ἀφοῦ ἀκούσουν καὶ τὴν γνώμην πέντε εἰς τοὺς δήμους α'. καὶ β'. τάξεως, καὶ τριῶν εἰς τοὺς δήμους γ'. τάξεως ἐκ τῶν μᾶλλον ἐξ ἀμπέλων φορολογουμένων ἑκάστου δήμου, ἐκλεγομένων διὰ κλήρου ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει ἐξ ἀριθμοῦ τριπλασίου, καὶ προσκαλουμένων ἐπὶ ἀποδείξει παρὰ τοῦ ἐπάρχου, προσδιορίζουσι κατὰ πλειονοψηφίαν τὴν ποιότητα·

α'. Τῶν κατὰ τὸ 1854 δηλωθησομένων ἢ ἐξακριβωθησομένων ἀμπέλων, καὶ β'. τῶν ἀμπέλων ἐκείνων, τῶν ὁποίων ἤθελε ζητηθῇ ἀναθεώρησις παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ καλλιεργητῶν, ἢ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, κατὰ τὸ ἄρθρον 50, συντάττοντες τακτικὰ πρωτόκολλα, ἅτινα εἶναι ὁριστικά. Ἐξαιροῦνται τὰ πρωτόκολλα, ἐπὶ τῶν ὁποίων κατεχωρίσθη τυχὸν ἐναντία γνώμη τῶν μᾶλλον φορολογουμένων, ἅτινα καθίστανται ὁριστικὰ μετὰ τὴν ἐπ' αὐτῶν ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανίσεως ἑνὸς ἢ πλειοτέρων ἐκ τῶν μᾶλλον φορολογουμένων, ἀναπληροῦσιν αὐτοὺς ἐκ τῶν συμπληρωτικῶν μελῶν, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν πρώτην κλήρωσιν ἐκλέγει τὸ δημοτικὸν συμβούλιον διὰ κλήρου.

Ἐὰν οὔτε οἱ μᾶλλον ἐξ ἀμπέλων φορολογούμενοι οὔτε οἱ ἀνα-

πληρωταὶ αὐτῶν προσκληθέντες ἐπὶ ἀποδείξει, δὲν παρευρεθῶσιν ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν εἰς τὸ ἐπαρχεῖον, αἱ ἀρχαὶ προσδεύουσιν εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς ποιότητος τῶν ἀμπέλων.

Ἄρθρ. 53. Ὁ ἔγγειος φόρος, ὡς καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἀμπέλων, εἰσπράττεται παρὰ τῶν ἀρμοδίων ταμιῶν εἰς λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου τὴν 15 Νοεμβρίου.

ΚΕΦΑΛ. Ζ'.

Περὶ τῶν εἰς τὰ τελωνεῖα εἰσπραττομένων φόρων.

Ἄρθρ. 54. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς σταφίδος, τῶν βαλανακιδίων, τοῦ ῥιζαρίου, τοῦ πρινοκοκκίου, τῶν ξηρῶν σύκων καὶ τῶν λεμονίων πορτοκαλλίων καὶ κίτρων Τροιζηνίας, Ἄνδρου, Νάξου καὶ Καρυστίας εἰσπράττεται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου εἰς τὰ τελωνεῖα κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν μεταφορὰν αὐτῶν.

Περὶ Σταφίδος.

Ἄρθρ. 55. Ὁ ἐπὶ τῆς σταφίδος ἔγγειος φόρος καὶ τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα πληρώνεται κατὰ χιλιάδα ἑνετικῶν λιτρῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς δι' ἑκάστην ἐπαρχίαν προσδιορισμένης τιμῆς, προστιθεμένου εἰς αὐτὴν καὶ ἑνὸς ἐννατημορίου.

Διὰ τὰς ἐπαρχίας Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος ἰσχύει τὸ πρωτόκολλον τῆς Πλείας, ἐκπιπτομένων ὡς πρὸς τὴν Γόρτυναν δραχ. 12 κατὰ χιλιάδα λιτρῶν, διὰ δὲ τὴν τῆς Μεσσήνης ἰσχύει τὸ πρωτόκολλον τῶν Καλαμῶν.

Ἡ τιμὴ προσδιορίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁμολογουμένως ἐν τῇ ἀγορᾷ τρεχούσης τιμῆς διὰ πρωτοκόλλου, συνταχθησομένου ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ τελώνου τοῦ πλησιεστέρου εἰς τὴν ἕδραν τῆς ἐπαρχίας λιμένος, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς γνώμης τριῶν σταφιδεμπόρων καὶ ἰσαρίθμων σταφιδοκτημόνων, προσκαλουμένων κατ' ἐκλογὴν τῶν ἀρχῶν μεταξὺ τῶν ἐγκριτοτέρων.

Τὸ πρωτόκολλον, ὑπογεγραμμένον παρὰ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν σταφιδεμπόρων καὶ σταφιδοκτημόνων καὶ φέρον τὰς τυχούσας ἐναντίας γνώμας, ὑποβάλλεται ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, τὸ ὁποῖον ἐγκρίνει ἢ ἀκυροῖ αὐτὸ καὶ διατάττει τὴν σύνταξιν νέου.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ ὑπουργείου δημοσιεύεται παραυτὰ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ κοινοποιεῖται εἰς τὴν ἐπαρχίαν.

Ἡ τιμὴ τῆς τυχούσης βεβρεγμένης ἢ ὑπὸ νόσου προσβεβλημένης σταφίδος προσδιορίζεται δι' ἰδίων πρωτοκόλλων.

Ἄρθρ. 56. Ὁσάκις συμβῇ αὐξομείωσις τῆς τιμῆς τῆς σταφίδος, συντάσσεται ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν σταφιδεμπόρων, ἢ τινὸς τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀρχῶν νέον πρωτόκολλον κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἰδίου ἄρθρου.

Ἄρθρ. 57. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐπιτρέπεται προσφυγὴ εἰς τοὺς ἔχοντας συμφέρον ἰδιώτας μόνον ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῆς προσδιορισθείσης τιμῆς ἐνώπιον τῶν ἐν Ἀθήναις ἑρτῶν ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀρίξεως τοῦ δημοσιεύοντος τὴν ἀπόφασιν φύλλου τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἕδραν τῆς ἐπαρχίας.

Ἡ προσφυγὴ δὲν ἐπιφέρει ἀναστολὴν τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐπὶ τοῦ πρωτοκόλλου ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργείου.

Ἄρθρ. 58. Ἅμα συνταχθῇ παρὰ τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν τὸ πρωτόκολλον, ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιβίβασις καὶ ἐξαγωγὴ τῆς σταφίδος, ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ προκαταβάλληται ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα ἐπὶ παρακαταθήκῃ κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν τιμήν, νὰ τακτοποιῆται δὲ μετὰ ταῦτα ἅμα φθάσῃ ἡ ἀπόφασις τοῦ ὑπουργείου.

Πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου πᾶσα ἐπιβίβασις καὶ ἐξαγωγὴ σταφίδος ἀπαγορεύεται.

Ἐπιτρέπεται μολονοτοῦτο ἡ μεταφορὰ καὶ ἐξαγωγὴ τῆς σταφίδος καὶ πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου, ἀλλ' ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους·

α'. Ὁ θέλων νὰ μεταφέρῃ σταφιδοκαρπὸν ὀφείλει, συμμορφούμενος ἄλλως μὲ τὰς περὶ μεταφορᾶς διατάξεις τοῦ τελωνιακοῦ νόμου, νὰ δώσῃ ἀξιόχρεων ἐγγύησιν, κατὰ τὰς περὶ τούτου ὁδηγίας τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ὅτι θέλει τὸν μεταφέρει εἰς ἄλλους λιμένας τῆς ἐπικρατείας, καὶ ὅτι θέλει πληρώσει κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύοντος πρωτοκόλλου εἰς τὸν λιμένα τῆς ἐξαγωγῆς, ἐκπιπτομένων δραχ. 25 διὰ πᾶσαν χιλιάδα λιτρῶν, ἐὰν ἡ ἐξαγωγὴ γίγνηται εἰς τὸν λιμένα τῶν Πατρῶν ἢ τοῦ Αἰγίου, ἢ ἐπὶ τῇ βάσει ἐκτιμήσεως, γινομένης κατὰ τὰς ἑπομένας διατάξεις.

Δὲν ἐπιτρέπεται μεταφορὰ σταφιδοκαρποῦ τῶν ἐπαρχιῶν Πατρῶν καὶ Αἰγιαλείας εἰμὴ μόνον ἀπὸ Πατρῶν εἰς Αἴγιον καὶ τἀνάπαλιν. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἡ ἔκπτωσις τῶν 25 δρ. δὲν λαμβάνει χώραν.

β'. Ὁ θέλων νὰ ἐξαγάγῃ σταφιδοκαρπὸν ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος ἐπὶ τῇ βάσει ἐκτιμήσεως.

Ἡ ἐκτίμησις ἐνεργεῖται ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ φορτωτοῦ ὑπὸ ἐπιτροπῆς συγκειμένης ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας τελωνιακῆς ἀρχῆς, τοῦ ἐπάρχου καὶ τοῦ ἐφόρου τῆς ἐπαρχίας, συνταττομένης περὶ τούτου ἐκθέσεως ἐπὶ τῆς διασαφήσεως τοῦ φορτωτοῦ.

Ἐὰν ὡς ἐκ τῆς διαφωνίας τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς δὲν καταρτισθῇ πλειοψηφία, καθὼς καὶ ἐὰν ὁ φορτωτὴς δὲν εὐχαριστηθῇ ἀπὸ τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἐπιτροπῆς, τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἀποφασίζει ὁριστικῶς ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἐπὶ αἰτιολογημένῃ ἐκθέσει τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ὑποβαλλομένῃ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀφ' ἧς γενῇ ἡ ἐκτίμησις ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, ἐπὶ προσφυγῇ τοῦ φορτωτοῦ, τὴν ὁποίαν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κάμῃ καὶ νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν διοικητικὴν ἀρχὴν ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας.

Κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἡ ἐξαγωγὴ τοῦ σταφιδοκαρποῦ δὲν ἐμποδίζεται καὶ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἐὰν ὁ φορτωτὴς παρακαταθέσῃ εἰς τὸ τελωνεῖον τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκτιμήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἢ τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς τιμῆς εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς διαφωνίας τῶν μελῶν αὐτῆς.

Μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὁ λογαριασμὸς τακτοποιεῖται ὁριστικῶς καὶ τὸ τυχὸν πλεόνασμα ἀποδίδεται εἰς τὸν φορτωτήν.

Περὶ Βαλανοκικιδίων.

Ἄρθρ. 59. Ὁ ἐπὶ τῶν βαλανοκικιδίων ἔγγειος φόρος καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος πληρόνεται ἀνευδιὰ κρίσεως ἰδιοκτήτων ἢ ἐθνικῶν.

Ἐπὶ μὲν τῶν βαλανιδίων κατὰ καντάριον, λογιζόμενον πρὸς 44 ὀκάδας καὶ ἄνευ διακρίσεως ποιότητος, ὡς ἑξῆς·

Α'. Διὰ τὴν Κέαν, Ἀκαρνανίαν καὶ Ἀπαιδάλμονα, ἔγγειος φόρος . . . . . δραχ.	1:10
Τελωνιακὸν δικαίωμα	65
Β'. Διὰ τοὺς νομοὺς Μεσσηνίας, ἐγκτητικὸς φόρος .	3.
Τελωνιακὸν δικαίωμα	60
Γ'. Διὰ τὴν Ἀχαΐαν καὶ λοιπὴν Πελοπόννησον, Ἀττικὴν καὶ ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, ἔγγειος φόρος »	1:05
Τελωνιακὸν δικαίωμα	60
Δ'. Διὰ τὴν Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν καὶ Τριχωνίαν, Ἐγκτητικὸς φόρος . . . . . »	2.
Τελωνιακὸν δικαίωμα	60

Ἐπὶ δὲ τῶν κικιδίων, κατ' ὀκὰν ὡς ἑφεξῆς·

Διὰ τὴν Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν καὶ Τριχωνίαν, Ἐγκτητικὸς φόρος λεπτὰ	25
Τελωνιακὸν δικαίωμα	6
Διὰ ὅλα τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Κράτους ἔγγειος φόρος λεπτά.	10
Τελωνιακὸν δικαίωμα	6

Ἄρθρ. 60. Εἰς πρὸς τὰ μέρη, ὅπου ἐπιτρέπεται ἡ ἐξαγωγὴ τῶν βαλανοκικιδίων, θέλουν τηρεῖσθαι αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 19 Μαρτίου 1843 τελωνιακοῦ ὀργανισμοῦ.

Περὶ Πρινοκοκκίου καὶ Ριζαρίου.

Ἄρθρ. 61. Ὁ ἔγγειος φόρος τοῦ πρινοκοκκίου προσδιορίζεται εἰς μίαν καὶ ἡμίσειαν δραχμὴν δι' ἑκάστην ὀκάν, τὸ δὲ τελωνιακὸν δικαίωμα εἰς λεπτὰ 90· ὁ δὲ τοῦ ριζαρίου, εἰς δραχ. 2 τὸ καντάριον, τὸ δὲ τελωνιακὸν δικαίωμα εἰς δραχμὴν 1 καὶ λεπ. 20.

Περὶ Σύκων.

Ἄρθρ. 62. Ἐπὶ τῶν μὴ ἐνοικιαζομένων ξηρῶν σύκων πληρόνεται κατὰ καντάριον ἔγγειος φόρος δραχ. . . . . 1.
Ἐξαγωγικὸν τέλος λεπ. . . . . 60.
Ἐπὶ δὲ τῶν ἐνοικιαζομένων πληρόνεται μόνον τὸ ἀνωτέρω ἐξαγωγικὸν τέλος λεπ. 60.

Περὶ Λεμονίων, Πορτοκαλλίων κ. λ. π.

Ἄρθρ. 63. Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν λεμονίων, πορτοκαλλίων καὶ κίτρων Τροιζηνίας, Ἀνδρου, Νάξου καὶ Καρυστίας πληρόνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀγοραίας τιμῆς, βεβαιουμένης διὰ πρωτοκόλλου ἀπὸ τὸν ἔπαρχον, τὸν τελώνην καὶ τὸν δήμαρχον τῆς πρωτευούσης. Κατὰ δὲ τὴν ἐπαρχίαν Τροιζηνίας ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος ἀναπληροῖ τὸν ἔπαρχον.

Τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον δύναται νὰ μεταῤῥυθμίζῃ τὸ πρωτόκολλον ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν ἐχόντων συμφέρον ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως.

Ὁσάκις λαμβάνει χώραν αὔξομείωσις τῆς τιμῆς, θέλει συντάττεσθαι νέον πρωτόκολλον.

Ἄρθρ. 64. Ἡ λαθραία μεταφορὰ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 54 κατονομαζομένων προϊόντων ὑπόκειται εἰς πληρωμὴν ὀκταπλοῦ ἐγγείου φόρου, ἡ δὲ λαθραία ἐξαγωγὴ ὑπόκειται εἰς πληρωμὴν ὀκταπλοῦ ἐγγείου φόρου καὶ τελωνιακοῦ δικαιώματος· θέλουν δὲ ἐφαρμόζεσθαι καὶ λόγῳ ἐγγείου φόρου αἱ ὁριζόμεναι ἐν τῷ τελωνιακῷ

νόμῳ χρηματικαὶ ποιναὶ διὰ τὰς λοιπὰς παραβάσεις τῶν διαφόρων αὐτοῦ διατάξεων.

Τὸ τριτημόριον τοῦ λόγῳ ποινῆς λαμβανομένου ποσοῦ δίδοται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα τὸ λαθρεμπόριον ἢ τὰς λοιπὰς παραβάσεις εἰς ἀμοιβήν.

ΚΕΦΑΛ. Β'.

Περὶ φορολογίας τῆς σταφίδος τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος.

Ἄρθρ. 65. Ὁ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ποσοῦ τοῦ προϊόντος ἀποδιδόμενος ἔγγειος φόρος τῆς σταφίδος τῶν ἐπαρχιῶν Ἠλείας, Ὀλυμπίας καὶ Γόρτυνος ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίᾳ κατὰ δῆμον ἢ ἐπαρχίαν, ἀποδίδεται δὲ παρὰ μὲν τῶν φορολογουμένων εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν εἰς εἶδος, παρὰ δὲ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, εἰς τὸ δημόσιον εἰς χρήματα καὶ πληρόνεται τὴν 15 Ὀκτωβρίου.

Ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου γίνεται δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν ἀλωνίων εἰς λίτρας, ἐν περιπτώσει δὲ διαφωνίας, διὰ ζυγίσεως.

Εἰς τὰς λοιπὰς τοῦ Κράτους ἐπαρχίας, ἐὰν ὑπάρχωσι προικόκτητοι σταφιδάμπελοι, ἀποδίδουσαι τὸν ἔγγειον φόρον εἰς χρήματα 3 τοῖς 0/0, τὸ ποσὸν τοῦ προϊόντος αὐτῶν θέλει ἐκτιμᾶσθαι εἰς λίτρας κατὰ στρέμμα παρὰ τοῦ ἐπάρχου, τοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς καταστάσεως τῆς καρποφορίας τοῦ ἔτους καὶ τῆς ποιότητος τῆς γῆς.

Ἄρθρ. 66. Ὁ δήμαρχος κοινοποιεῖ ἐπὶ ἀποδείξει εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν πρὸ πέντε ἡμερῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τοῦ τρυγητοῦ κατὰ τμῆμα ἢ καὶ καθ' ὅλον τὸν δῆμον.

Ὁ ἐνοικιαστὴς ὀφείλει ἐπὶ ποινῇ ἀποβολῆς πάσης κατὰ τῶν φορολογουμένων ἀπαιτήσεως νὰ παρευρίσκηται ἐπιτοπίως εἰς τὸν τρυγητόν· ἄλλως, οἱ φορολογούμενοι προχωροῦσιν ἀκωλύτως εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ τρυγητοῦ. Ἀπαγορεύεται ὅμως ἡ ἀνάμιξις καρποῦ παραγομένου ἀπὸ κτήματα, ἀποδίδοντα τὸν ἔγγειον φόρον εἰς εἶδος, μὲ καρπὸν παραχθέντα ἀπὸ τὰ ἀποδίδοντα τὸν φόρον εἰς χρήματα 3 τοῖς 0/0.

Ὅστις τῶν φορολογουμένων παραβῇ τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου §, ἢ ὑφαιρέσῃ ἀπὸ τὰ ἁλώνια καρπὸν ἐκ τοῦ εἰς εἶδος φορολογουμένου ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου τρόπου προσπαθήσῃ νὰ ζημιώσῃ τὸν ἐνοικιαστήν, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15. Ὀφείλουσι δὲ οἱ φορολογούμενοι νὰ μετακομίσωσι τοὺς φόρους των μετὰ τὸ πέρας τῆς συγκομιδῆς εἰς τὰς ἐντὸς

τοῦ δήμου συστημένας ἀποθήκας τοῦ ἐνοικιαστοῦ ἢ καὶ εἰς ἀποθήκας κειμένας ἐκτὸς τοῦ δήμου, ὅταν δὲν ἀπέχωσιν ἀπὸ τὰ ἁλώνια πλέον τῶν 3 ὡρῶν.

Ἐν περιπτώσει δέ, καθ' ἣν οἱ φορολογούμενοι δὲν μεταφέρωσι τοὺς φόρους των ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ πέρατος τῆς συγκομιδῆς, ὑποχρεοῦνται νὰ πληρώσωσιν αὐτοὺς εἰς χρήματα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τοῦ σίτου μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας ἰσχύοντος πρωτοκόλλου, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου, ἐπὶ τῇ βάσει ἐκτιμήσεως, ἐνεργουμένης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 58 στ. 6'.

Ἄρθρ. 67. Ὁ σταφιδοκαρπὸς θέλει ἀποταμιεύεσθαι εἰς ἀποθήκας δαπανῇ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, μένει ὅμως ὑπέγγυος εἰς τὸ δημόσιον μέχρις ἐξοφλήσεως τοῦ ἐνοικίου, καὶ δὲν δύναται νὰ ἐκποιηθῇ παρὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, εἰμὴ ἐν γνώσει τοῦ ταμίου καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ κατατεθῇ τὸ ἀντίτιμον εἰς τὸ ταμεῖον.

Ἐπὶ τούτῳ τὸ δημόσιον θέλει διορίσει ἐπιτηρητήν, ἔχοντα τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθῆκον νὰ παρευρίσκηται εἰς πᾶσαν παραλαβὴν καὶ παράδοσιν σταφιδοκαρποῦ εἰς πᾶσαν σφράγισιν καὶ ἀποσφράγισιν τῶν ἀποθηκῶν, καὶ νὰ κρατῇ βιβλίον εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, μονογραφημένον ἀπὸ τὸν ἔπαρχον.

Ἐὰν ὁ ἐνοικιαστὴς εἰσπράξῃ ἀπό τινα τῶν φορολογουμένων εἰς χρήματα τὸν φόρον του, ἢ ἐκποιήσῃ λαθραίως ἢ ὑπεξαιρέσῃ σταφιδοκαρπόν, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 34 § 7.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς χρηματικῆς ποινῆς θέλει δίδεσθαι εἰς τὸν καταμηνυτήν, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ τοῦ ἐπιτηρητοῦ τῆς ἀποθήκης.

Ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι συνήνεσε καὶ ὁ ἐπιτηρητὴς τῶν ἀποθηκῶν εἰς τὴν λαθραίαν ἐκποίησιν ἢ ὑπεξαίρεσιν σταφιδοκαρποῦ, τιμωρεῖται καὶ αὐτὸς μὲ χρηματικὴν ποινὴν 100—500 δραχμῶν, ἐπιφυλαττομένης καὶ ἔτι μείζονος ποινικῆς καταδιώξεως κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 68. Τὸ ἐξαγωγικὸν τέλος τοῦ σταφιδοκαρποῦ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 65 ἀναφερομένων ἐπαρχιῶν πληρόνεται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 55—58.

Κατὰ τὰς αὐτὰς διατάξεις πληρόνεται καὶ ὁ ἔγγειος φόρος τοῦ ἰδίου σταφιδοκαρποῦ, ἐὰν ὁ ἐνοικίασις αὐτοῦ δὲν ἤθελεν ἐγκριθῇ, ἐφαρμοζομένης καὶ τῆς διατάξεως τοῦ 3 § τοῦ ἄρθρ. 65 ὅπου ὑπάρχουσι σταφιδάμπελοι, ἀποδίδουσαι τὸν ἔγγειον φόρον εἰς χρήματα.

ΚΕΦΑΛ. Θ'.

Περὶ διαφόρων ἐπικαρπιῶν.

Ἄρθρ. **69.** Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοῦ δικτήτου δένδρων καὶ ξαρίδων ἐνοικιάζεται, βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται τῶν μὲν δένδρων κατὰ τὸ ἄρθ. **40**, τῶν δὲ ξαρίδων κατὰ τὰ ἄρθ. **65—68**.

Οἱ φορολογούμενοι ὑποχρεοῦνται εἰς ἀποδόσεων εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν καὶ τὸν ἀναλογοῦντα ἐπὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας ἔγγειον φόρον, ὅπου οὗτος εἰσπράττεται εἰς τὰ τέλωνεῖα.

Ἄρθρ. **70.** Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐθνικοῦ δικτήτων μωρεοδένδρων εἰσπράττεται διὰ λογαριασμοῦ τοῦ δημοσίου τὴν **1** Ἰουνίου.

Ἄρθρ. **71.** Τὸ προϊὸν τῶν ἀδιαθέτων ἐθνικῶν ἀμπέλων, ξαριδαμπέλων, συκῶν, ἐλαιῶν, βαλανοδένδρων, μωραιῶν κτλ. ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας εἰς χρήματα· τὸ δὲ ἐνοίκιον πληρώνεται καθ' ἃς ἐποχὰς θέλει προσδιορίσει τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον.

Ὅστις φωραθῇ συλλέγων βαλανοκικίδια ἐκ τῶν ἐθνικῶν βαλανοκικιδοδένδρων, ἐξαιρουμένων τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ **59** στοιχ. **Β'.** καὶ **Δ'.** ἄνευ ἀδείας τῆς ἁρμοδίας οἰκονομικῆς ἀρχῆς ἢ τοῦ ἐνοικιαστοῦ, ὑποβάλλεται εἰς πλημμύραν τῆς διπλασίας ἀξίας τῶν συλλεχθέντων κατὰ τὸ ἄρθρ. **15**.

Τὸ ἥμισυ τῆς ποινῆς ταύτης δίδοται εἰς τοὺς ἀνακαλύψαντας, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἀνακάλυψις ἐγένετο ἀπὸ τῶν ἐνοικιαστὴν καὶ τοὺς ἐπιστάτας αὐτοῦ ἢ τοῦ δημοσίου.

ΚΕΦΑΛ. Ι'.

Περὶ φορολογίας τῆς ῥητίνης, κατράμης κ. τ. λ.

Ἄρθρ. **72.** Ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῆς ἐξ ἐθνικῶν δασῶν παραγομένης ῥητίνης καὶ κατράμης ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ δῆμον ἢ ἐπαρχίαν καὶ ἀποδίδοται εἰς χρήματα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τρεχούσης τιμῆς, βεβαιουμένης διὰ πρωτοκόλλου ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ δασονόμου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας.

Τὰ δὲ ἐξ ἐθνικῶν δασῶν παραγόμενα κάστανα, κέρνα, κοκκονάρια, πόταασα καὶ λοιπὰ δασικὰ προϊόντα ἐνοικιάζονται ἐπίσης εἰς χρήματα.

Ἄρθρ. **73.** Ἡ βεβαίωσις τοῦ ἐπὶ τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης φόρου γίνεται διὰ ζυγίσεως τοῦ προϊόντος ἐπὶ τῶν μερῶν, τὰ ὁποῖα προσδιορίζει τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, ὑπολογιζομένου εἰς ὀκάδας.

Ἄρθρ. **74.** Ἕκαστος τῶν συλλεκτῶν τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης ὀφείλει πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς ἐκ τῶν λάκκων ἐξαγωγῆς ἢ τῆς μεταφορᾶς τῶν προϊόντων τούτων νὰ εἰδοποιήσῃ διὰ τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς ἢ τοῦ δασάρχου ἢ δασονόμου τὸν ἐνοικιαστήν, διὰ νὰ παρευρίσκηται εἰς τὴν ζύγισιν τοῦ προϊόντος, καὶ ἂν οὗτος ἢ ὁ ἐπιστάτης αὐτοῦ δὲν παρευρεθῇ, ζυγίζει μόνος αὐτὸ ἐπὶ παρουσίᾳ ἑνὸς τοὐλάχιστον τῶν δασοσομικῶν ὑπαλλήλων, συνταττομένου περὶ τούτου πρωτοκόλλου, τὸ ὁποῖον ἐπέχει τόπον διπλοτύπου τοῦ ἐνοικιαστοῦ.

Ἄρθρ. **75.** Ἐάν τις φωραθῇ συλλέγων λαθραίως ῥητίνην ἢ κατράμην εἰς ἐθνικὰ δάση, ὑποβάλλεται εἰς χρηματικὴν ποινήν, ἴσην μὲ τὴν διπλῆν ἀξίαν τοῦ συλλεχθέντος προϊόντος. Ἀλλ' ἐὰν δὲν ἀνακαλυφθῇ τὸ προϊόν, δύναται ὅμως νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ ζημία, ὁ συλλέκτης γενόμενος γνωστὸς ὑποβάλλεται, ἐκτὸς τοῦ νομίμου φόρου, καὶ εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὸ τριπλοῦν ποσὸν τοῦ φόρου, τὸν ὁποῖον ἀπεπειράθη νὰ ὑπεκφύγῃ. Ἐὰν δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθῇ ἡ ζημία, ὁ συλλέκτης ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον δρ. **5—50**, τὸ ὁποῖον εἰσέρχεται εἰς τὸ δημόσιον καὶ δημοτικὸν ταμεῖον, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου **15**.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς χρηματικῆς ποινῆς δίδοται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα, ἐκτὸς ἐὰν οὗτος ἦναι ὁ ἐνοικιαστής, ἢ ὁ ἐπιστάτης τοῦ δημοσίου.

Ἄρθρ. **76.** Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῆς ῥητίνης, κατράμης καὶ τῶν ἄλλων δασικῶν προϊόντων, ἅτινα παράγονται ἐξ ἰδιωτικῶν δασῶν, ἐνοικιάζεται ἐπὶ δημοπρασίας κατὰ δῆμον ἢ ἐπαρχίαν, βεβαιούμενος ὁ μὲν ἐπὶ τῆς ῥητίνης καὶ κατράμης κατὰ τὸ ἄρθρ. **73**, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν λοιπῶν προϊόντων δι' ἐκτιμήσεως ἐπὶ τῶν δένδρων, κατὰ τὰς ἐκδοθησομένας ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου ὁδηγίας ἐπὶ τῇ βάσει πάντοτε τῶν περὶ ἐκτιμήσεως ἐν γένει διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου, καὶ ἀποδίδοται εἰς χρήματα.

Ὅστις συλλέξῃ λαθραίως ἐκ τῶν ἀνωτέρω προϊόντων εἰς ἰδιωτικὰ δάση, ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου τρόπου προσπαθήσῃ νὰ ζημιώσῃ τὸν ἐνοικιαστήν, τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. **15**.

Τὸ ἐνοίκιον ὅλων τῶν ἀνωτέρω δασικῶν προϊόντων πληρώνεται εἰς δύω ἴσας δόσεις, τὴν **1** καὶ **30** Σεπτεμβρίου.

ΚΕΦΑΛ. ΙΑ'.

Περὶ φορολογίας τῶν λαχωνικῶν προϊόντων.

Ἄρθρ. **77.** Ὁ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν προϊόντων τῶν δύω

ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ οἴνου, βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται πρὸς 10 τοῖς 0|0 κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ τὴν μεταφορὰν αὐτῶν διὰ ξηρᾶς ἢ διὰ θαλάσσης ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀγοραίας τιμῆς, βεβαιουμένης κατὰ μῆνα διὰ πρωτοκόλλου ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐπάρχου, τοῦ ἐφόρου ἢ τελώνου καὶ τοῦ δημάρχου τῆς πρωτευούσης.

Ὁ δὲ ἔγγειος φόρος ἐπὶ τῶν ἀκολούθων προϊόντων κανονίζεται ὡς ἑξῆς·

α.) Ὁ ἐπὶ τοῦ ἐλαίου πρὸς λεπτὰ 8 τὴν ὀκᾶν.

β.) Ὁ ἐπὶ τῆς κατειργασμένης ἢ ἀκατεργάστου μετάξης πρὸς δραχ. 2 50 0|0 τὴν ὀκᾶν, ἄνευ διακρίσεως ποιότητος· καὶ

γ.) Ὁ ἐπὶ τῶν κουκουλίων πρὸς δραχ. 1 τὴν ὀκᾶν.

Ὁ ἐπὶ τῆς σταφίδος, τῶν βαλανιδοκαισιδίων, τοῦ πρινοκοκκίου, τοῦ ῥιζαρίου καὶ τῶν ξηρῶν σύκων ἔγγειος φόρος βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὰς περὶ τούτου εἰδικὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρ. 78. Ὁ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον φόρος εἰσπράττεται εἰς τὸ τελωνεῖον Γυθείου, τὸ ὑποτελωνεῖον Λιμενίου, τὸ σταθμαρχεῖον Ἁλμυροῦ καὶ τὰ φυλακτῖα Κυτριῶν καὶ Καρδαμύλης.

Ἄρθρ. 79. Οἱ μεταπομπεύοντες ἀπὸ τὰς ὁμόρους ἐπαρχίας εἰς τὴν Λακωνίαν ὁμοειδῆ μὲ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 77 ἀναφερόμενα προϊόντα, εἴτε διὰ νὰ τὰ ἐξαγάγωσιν εἴτε διὰ νὰ τὰ πωλήσωσιν ἐκεῖ, ὀφείλουσι νὰ διαβαίνωσι διὰ μιᾶς τῶν τριῶν ὁδῶν, ἢ διὰ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Σπάρτης εἰς Γύθειον, ἢ διὰ τῆς ἀπὸ Ἀργοντικοῦ εἰς Γύθειον, ἢ διὰ τῆς ἀπὸ Καλάμας εἰς Ἁλμυρόν, καὶ νὰ ἐφοδιάζωνται μὲ διαβατήρια παρὰ τῶν ἀρμοδίων δημοτικῶν ἀρχῶν, ὀπισθεν τῶν ὁποίων θέλει δηλοῦσθαι ὁ ἀριθμὸς τῶν φορτίων, καὶ τὸ βάρος καὶ εἶδος τῶν προϊόντων. Ἀρμόδιοι δὲ ἀρχαὶ εἶναι οἱ δήμαρχοι ἐκεῖνοι, ἀπὸ τὴν περιφέρειαν τῶν ὁποίων λαμβάνονται καὶ μεταφέρονται τὰ προϊόντα εἰς Λακωνίαν. Τὰ διαβατήρια ταῦτα θέλουν παρουσιάζει εἰς ἕνα τῶν ἀρμοδίων κατὰ τὴν Λακωνίαν Ἐφόρων, παρὰ τοῦ ὁποίου θέλουν ἐφοδιάζεσθαι μὲ ἀποδεικτικὸν πρὸς ἐλευθέραν ἐξαγωγὴν ἢ κατανάλωσιν τῶν προϊόντων.

Ἄρθρ. 80. Ὁ μεταφέρων διὰ ξηρᾶς Λακωνικὰ προϊόντα εἰς ἄλλην τοῦ Κράτους ἐπαρχίαν ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὸν νενομισμένον ἔγγειον φόρον εἰς μίαν τῶν κατὰ τὴν Λακωνίαν τελωνειακῶν ἀρχῶν ἐπὶ διπλοτύπῳ ἀποδείξει, τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ παρακαταθέτῃ εἰς ἕνα τῶν κατὰ τὴν Λακωνίαν ἐφόρων, ὅστις,

ἀφοῦ βεβαιωθῇ ὅτι περιέχονται ἀκριβῶς ἐν αὐτῇ τὰ μεταφερόμενα προϊόντα, ἐκδίδει ἄδειαν ἐλευθέρας μεταφορᾶς.

Ἐπιτρέπεται νὰ πληρώνται ὁ φόρος καὶ εἰς τὸν ἀρμόδιον ἔφορον. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὀφείλει ὁ ἔφορος νὰ ἐκδίδῃ ἐκτὸς τῆς περὶ ἐλευθέρας μεταφορᾶς ἀδείας καὶ διπλότυπον ἀπόδειξιν πληρωμῆς.

Ἄρθρ. 81. Ὅστις τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 79 ἀναφερομένων δημάρχων θέλει δηλώσει ὡς προϊόντα τοῦ δήμου του προϊόντα τῆς Λακωνίας, ὑπόκειται εἰς τὴν ποινὴν τὴν ὡρισμένην ἐν τῷ ἄρθρῳ 251 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

Ἄρθρ. 82. Οἱ τελῶναι Λακωνίας θέλουν θεωρεῖ καὶ φορολογεῖ ἀνεξαιρέτως ὡς Λακωνικὰ προϊόντα ὅσα δὲν συνοδεύονται μὲ τακτικὰ τῶν ἐφόρων ἀποδεικτικά, κατὰ τὸ ἄρθρον 79.

Ἄρθρ. 83. Ὅστις ἐξάγει ἢ μεταφέρει διὰ θαλάσσης λαθραίως προϊόντα τῆς Λακωνίας, ἢ μεταφέρει τοιαῦτα διὰ ξηρᾶς εἰς τὰς ὁμόρους ἐπαρχίας δι' ἄλλης ὁδοῦ παρὰ τὰς ἐν τῷ ἄρθρ. 79 ἀναφερομένας, ὑποβάλλεται εἰς τὰς προβλεπομένας ἀπὸ τὸ ἄρθρον 64 ποινάς.

ΚΕΦΑΛ. ΙΒ'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Περὶ νομικῆς κατοχῆς τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων.

Ἄρθρ. 84. Τὸ δημόσιον ἐξακολουθεῖ νὰ διατηρῇ εἰς ἑαυτὸ τὴν νομικὴν κατοχὴν ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν γαιῶν καὶ κτημάτων, ἐφ' ὅσων ἐλάμβανε δικαίωμα ἐπικαρπίας μέχρι τέλους τοῦ 1843, ἐκτὸς ἂν ἀπώλεσεν αὐτὴν διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ διὰ ῥητῆς παραιτήσεως.

Περὶ διαχειρίσεως τῶν ἀποθηκαρίων.

Ἄρθρ. 85. Οἱ ἀποταμιευόμενοι εἰς τὰς κεντρικὰς ἀποθήκας δημόσιοι καρποὶ διαχειρίζονται ἀπὸ ἀποθηκαρίους διοριζομένους ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν· δύναται μολονοτοῦτο τὸ ὑπουργεῖον ν' ἀναθέτῃ τὰ ἔργα ταῦτα καὶ εἰς ἄλλους δημοσίους ἢ δημοτικοὺς ὑπαλλήλους.

Τοὺς ἰσολογισμοὺς τῶν ἀποθηκαρίων ἐξελέγχουσιν οἱ οἰκονομικοὶ ἔφοροι καὶ καταλογίζουσιν εἰς βάρος των ὅλα τὰ τυχόντα ἐλλείμματα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἰσχύοντος πρωτοκόλλου τῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν. Πᾶσα περὶ καταλο-

γισμοῦ ἀπόφασις τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου ὑποβάλλεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, τὸ ὁποῖον ἀποφαίνεται ὁριστικῶς ἐπ' αὐτῆς, ἀφοῦ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ἀπολογίαν τοῦ ὑπολόγου.

Αἱ ἀποφάσεις αὗται ἐκτελοῦνται διοικητικῶς κατὰ τὰς περὶ καταδιώξεως τῶν καθυστερούντων διατάξεις.

Μετὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἐλλειμμάτων ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργείου οἱ ἰσολογισμοὶ τῶν ἀποθηκαρίων παραπέμπονται εἰς τὸ ἐλεγκτικὸν Συνέδριον, εἰς τὸ ὁποῖον συναποστέλλονται καὶ οἱ παρὰ τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων ὑποβαλλόμενοι ἰσολογισμοὶ τῆς ἐν γένει φορολογίας τοῦ ἔτους, διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς μέσον ἐξελέγξεως εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῆς διαχειρίσεως τῶν ἀποθηκαρίων ὡς ὑπολόγων.

Περὶ τῶν δημοσίων φόρων.

Ἄρθρ. **86.** Οἱ εἰς εἶδος εἰσπραττόμενοι παρὰ τοῦ δημοσίου φόροι, ἐφ' ὅσον εὑρίσκονται εἰς τὴν κυριότητα αὐτοῦ, δὲν ὑπόκεινται εἰς δημοτικὸν ἢ εἰς ἄλλον τινὰ φόρον.

Περὶ γενικῶν ὁδηγιῶν καὶ διασαφήσεων.

Ἄρθρ. **87.** Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν θέλει δώσει τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας, διασαφήσεις, τύπους καὶ πίνακας εἰς τὰς οἰκονομικὰς ἀρχάς, τοὺς ἐνοικιαστάς, τοὺς ἐκτιμητὰς καὶ τοὺς ἐπιστάτας τοῦ δημοσίου τόσον διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν φόρων ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν καὶ τὴν εἰς χρήματα αὐτῶν πληρωμήν.

Περὶ ἐκποιήσεως καὶ παραχωρήσεως καρπῶν.

Ἄρθρ. **88.** Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἐκποιεῖ τοὺς εἰς εἶδος συναζομένους καρποὺς διὰ δημοπρασίας ἢ λιανικῆς πωλήσεως, ἢ καὶ παραχωρεῖ αὐτοὺς κατὰ τὸ ἄρθρον 25 εἰς τοὺς φορολογουμένους.

Διὰ Βασιλικοῦ διατάγματος θέλουν κανονισθῆ οἱ ὅροι καὶ οἱ τύποι τῆς ἐκποιήσεως.

Περὶ ἐξαιρέσεως τῶν ἐκτιμητῶν, ἐπιδιαιτητῶν κτλ.

Ἄρθρ. **89.** Οἱ ἐκτιμηταὶ τοῦ δημοσίου καὶ οἱ ἐπιδιαιτηταὶ ὀφείλουν ἐπὶ ποινῇ προστίμου **10—50** δραχ. νὰ προτείνωσιν αὐθορμήτως τὴν ἐξαίρεσίν των, ὅταν ὑπάρχουν λόγοι, κατὰ τὰς περὶ ἐξαιρέσεως διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας ὡς πρὸς τοὺς δικαστικοὺς ὑπαλλήλους, ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς ποινικῆς καταδιώξεως ἐν περιπτώσει ἀπάτης, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ποινικοῦ νόμου, καθὼς καὶ τῆς ὑποχρεώσεως εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν.

Περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων.

Ἄρθρ. **90.** Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων τῶν διαλελυμένων μοναστηρίων διατίθεται, βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοὺς ἐνδιαλαμβανομένους εἰς τὰ ἀνὰ χεῖρας τῶν καλλιεργητῶν ἔγγραφα.

Περὶ δημοπρασιῶν ἐν γένει.

Ἄρθρ. **91.** Οἱ ὅροι τῶν δημοπρασιῶν, αἱ συμφωνίαι τῆς ἐνοικιάσεως καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τῶν ἐνοικιαστῶν κανονίζονται διὰ Βασ. διατάγματος.

Ἄρθρ. **92.** Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρ. **8—12** τοῦ παρόντος νόμου ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ ὡς πρὸς ἅπαντας τοὺς λοιποὺς φόρους, οἵτινες κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον ἐνοικιάζονται ἐπὶ δημοπρασίᾳ.

Περὶ ἀμέσου εἰσπράξεως τῶν μὴ ἐνοικιαζομένων φόρων.

Ἄρθρ. **93.** Οἱ δι' ἐνοικιάσεως διατιθέμενοι κατὰ τὸν παρόντα νόμον φόροι, δικαιώματα καὶ ἄλλαι πρόσοδοι, ἐὰν δὲν τύχωσι κατὰ τὰς δημοπρασίας ἀναλόγων προσφορῶν, καθ' ὅσον δὲν ὁρίζουσιν ἄλλως εἰδικαὶ περὶ τούτων διατάξεις, εἰσπράττονται διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου δι' ἐπιστατῶν καὶ φυλάκων, διορίζομένων παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, ἐξασκούντων ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ ὑποκειμένων εἰς ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις τῶν ἐνοικιαστῶν. Οἱ ἐπιστατοφύλακες οὗτοι θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται καὶ ὁρκίζονται τὸν ὡρισμένον διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ὅρκον ἐνώπιον τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων.

Περὶ διπλοτύπων καὶ ἐκτιμήσεως

Ἄρθρ. **94.** Τὰ ἄρθρ. **18—21** περὶ διπλοτύπων καὶ **41—45** περὶ ἐκτιμήσεως τοῦ παρόντος νόμου εἶναι ἀναλόγως κοινὰ δι' ὅλα τὰ προϊόντα, τῶν ὁποίων ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας διατίθενται κατὰ τὸν παρόντα νόμον δι' ἐνοικιάσεως καὶ βεβαιοῦνται δι' ἐκτιμήσεως.

Περὶ στερήσεως τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν.

Ἄρθρ. **95.** Ἐπιστάται, ὑποεπιστάται, φύλακες, ἀποθηκάριοι καὶ πᾶς ἄλλος ἐπὶ τῆς βεβαιώσεως ἢ εἰσπράξεως ὑπάλληλος ἢ ὑπηρέτης, οἵτινες ὁπωσδήποτε ἤθελον ζημιώσει τὸ δημόσιον πρὸς ἴδιον ἢ ἄλλου τινὸς ὄφελος, ὑπόκεινται πρὸς ταῖς ἄλλαις παρὰ τοῦ ποινικοῦ νόμου ὡρισμέναις ποιναῖς καὶ εἰς τὴν στέρησιν πάσης δημοσίας ὑπηρεσίας ἀπὸ **2—6** ἐτῶν.

Περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν.

Ἄρθρ. 96. Αἱ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου καὶ τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ Β. διατάγματος παραβάσεις τῶν δημοσίων καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων, δι' ὅσας ὁ παρὼν νόμος δὲν ἐπιβάλλει ὡρισμένην ποινήν, τιμωροῦνται πειθαρχικῶς παρὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ μὲ πρόστιμον δραχμῶν 10 -- 100, ἐπιφυλαττομένης καὶ τῆς πολιτικῆς ἀποζημιώσεως, ἐὰν ὡς ἐκ τῆς παραβάσεως ἐπῆλθε ζημία.

Ἄρθρ. 97. Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐπιφορτίζεται τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν ὑμῶν τὸ περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ 1854 νομοσχέδιον, ἀφ' οὗ ἐπεψηφίσθη παρὰ τῆς Βουλῆς κατὰ τὰ συνοδεύοντα πρακτικὰ αὐτῆς. Τὸ νομοσχέδιον ἔλαβεν ἐν τῇ Βουλῇ τὴν ἑρμηνείαν τροπολογίαν γενομένην παραδεκτὴν καὶ παρὰ τοῦ ὑπουργείου· « Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ αὐτοῦ νόμου ΝΕ'. ἐπιτροπῆς ἐπιτρέπεται ἔφεσις ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου, τὸ ὁποῖον ἀποφασίζει ὁριστικῶς. »

Τὸ ὑπουργεῖον ἐπέφερεν εἰς τὸ νομοσχέδιον καὶ τινας ἄλλας τροποποιήσεις σχετικῶς ὡς πρὸς τὸν ἐν ἰσχύϊ διὰ τὸ τρέχον ἔτος φορολογικὸν νόμον τῶν ζώων διὰ τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους θέλει ἀπαντήσει ἡ Γερουσία εἰς τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσιν τοῦ ὑπουργείου, ἥτις ἐπισυνάπτεται.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 30 Ἰουνίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ 1854.

Ο Θ Ω Ν κ.τ.λ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν

Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 30 Ἰουνίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

ΚΕΦ. Α'.

Περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων φόρου.

Ἄρθρ 1. Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος διὰ τὸ 1854 ἔτος προσδιορίζεται ὡς ἀκολούθως·

1) Ἐπὶ τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων κατὰ κεφαλὴν λεπ. 25
2) Ἐπὶ τῶν ὄνων . . . . . » 50
3) Ἐπὶ τῶν μεγάλων ζώων καὶ χοίρων. δρ. . . 1

Ἄρθρ. 2. Ἐξαιροῦνται τῆς φορολογίας·

1) Τὰ θηλάζοντα τῶν αἰγῶν, προβάτων καὶ χοίρων.

2) Οἱ πῶλοι τῶν ὄνων καὶ ἵππων καὶ οἱ μόσχοι τῶν βοῶν μέχρι τῆς ἡλικίας δύω ἐτῶν συμπεπληρωμένων, εἴτε θηλάζουσιν εἴτε μή.

3) Οἱ ἀροτριῶντες βόες, ἀγελάδες καὶ βουβάλια, καὶ

4) Εἷς οἰκόσιτος χοῖρος δι' ἑκάστην οἰκογένειαν, ὅπου καὶ ἂν διαιτᾶται.

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ βεβαιώσεως τοῦ φόρου.

Ἄρθρ. 3. Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος βεβαιοῦται ὡς ἑφεξῆς.

Πᾶς κτηνοτρόφος ὀφείλει μέχρι τέλους ψευτοκαρίου νὰ δηλώσῃ ἐγγράφως ἐνώπιον τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ὁποίας ἐνδιαιτῶνται τὰ ζῶά του, ἢ παραχειμάζουν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δηλώσεως, τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὁλογράφως τε καὶ ἀριθμητικῶς κατὰ γένος, οἷον αἶγας, πρόβατα, ὄνους κλπ. τὸ χωρίον καὶ τὴν θέσιν, ἔνθα εὑρίσκονται, καὶ τὸν τόπον τῆς κατοικίας του.

Ἂν δὲ ἔχῃ τυχὸν καὶ σμίκτας, ὀφείλει νὰ σημειώσῃ παρὰ πόδας τῆς δηλώσεως τὰ ὀνόματα αὐτῶν, ὡς καὶ τὰ ζῶα, τὰ ὁποῖα ἕκαστος τούτων ἔχει διακεκριμένος κατὰ γένος.

Ἕκαστος τῶν κτηνοτρόφων σμίκτων εἶναι ὑπόχρεως νὰ δηλώσῃ χωριστὰ τὰ ἴδιά του ζῶα, ὡς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ κτηνοτρόφου, μὲ τὰ ζῶα τοῦ ὁποίου εἶναι ἡνωμένα τὰ ἰδικά του.

Τὰ φορτηγὰ (ἀγωγιατικὰ) ζῶα δηλοῦνται κατ' ἐξαίρεσιν ἐνώπιον τοῦ δημάρχου ἐκείνου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ἔχουσι τὴν διαμονὴν των οἱ κύριοι αὐτῶν.

Αἱ δηλώσεις συντάσσονται εἰς διπλοῦν ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου, καὶ παραδίδονται εἰς τὸ δημαρχεῖον· ἐξ αὐτῶν ἡ μὲν κρατεῖται, ἡ δὲ ἐπιστρέφεται παραχρῆμα εἰς τὸν κτηνοτρόφον, ἐπιθεωρημένη παρὰ τοῦ δημάρχου.

Ἄρθρ. 4. Ἕκαστος τῶν δημάρχων κρατεῖ βιβλίον, ἐν ᾧ ἐγγράφει κατὰ χωρίον τὰ ὀνόματα τῶν κτηνοτρόφων καὶ τὰ περιεχόμενα εἰς τὰς δηλώσεις ζῶα, ὡς καὶ τὸ χωρίον, ἔνθα ταῦτα διαιτῶνται ἢ παραχειμάζουν, παραλείπων τὰ τυχὸν παρὰ πόδας τῶν δηλώσεων σημειούμενα τῶν σφικτῶν.

Τὸ βιβλίον τοῦτο κλείεται τὴ ἑσπέρας τῆς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Φεβρουαρίου, καὶ παραπέμπεται τὴν 5 Μαρτίου, τὸ βραδύτερον, παρὰ τοῦ δημάρχου πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, συνοδευμένον μὲ τὰ στελέχη τῶν παρουσιασθεισῶν δηλώσεων.

Ἀπόσπασμα δὲ αὐτοῦ, περιέχον τὰ ὀνόματα τῶν κτηνοτρόφων ἑκάστου χωρίου καὶ τὸ ποσὸν καὶ εἶδος τῶν ζώων του, τοιχοκολλᾶται, ἐπιμελείᾳ καὶ εὐθύνῃ τοῦ δημάρχου, εἰς τὸ ἁρμόδιον παρεδρεῖον, καὶ ἀναγινώσκεται ἐπ' ἐκκλησίας τὴν πρώτην Κυριακήν.

Ἄρθρ. 5. Ὁ δήμαρχος ἢ ὁ νόμιμος αὐτοῦ ἀναπληρωτὴς τιμωρεῖται.

α.) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δρ. 100—200, ἐὰν ἀμελήσῃ τὴν τακτικὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ἢ τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων, καὶ

β.) Μὲ πειθαρχικὴν ποινὴν δρ. 5—50, ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου, ἐὰν ἀρνηθῇ νὰ δεχθῇ τὰς εἰς αὐτὸν παρουσιαζομένας δηλώσεις, ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν κτηνοτρόφον θατέραν τῶν δηλώσεων ἐπιθεωρημένην. Ἀλλ' ἐὰν ἐντὸς **48** ὡρῶν ἀπὸ τῆς πρὸς τὸν δήμαρχον κοινοποιήσεως τῆς πειθαρχικῆς ἀποφάσεως δὲν ἐκπληρώσῃ τὸ καθῆκόν του, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. **20—200**, ὑποκειμένους συνάμα καὶ εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑπόκειται καὶ ἐὰν ἀναβάλῃ πέραν τῆς 5 Μαρτίου τὴν πρὸς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον ἀποστολὴν τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων καὶ τῶν στελεχῶν αὐτῶν, ὑποχρεούμενος συγχρόνως διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ πλημμελειοδικείου καὶ εἰς τὴν διὰ προσωπικῆς κρατήσεως παράδοσιν αὐτῶν, ἐὰν ἐντὸς **24** ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως δὲν τὰ παραδώσῃ ἐκουσίως.

Δι' ὅλας τὰς ἀνωτέρω παραβάσεις ὁ δήμαρχος ἢ ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ εἰσάγεται εἰς δίκην καὶ ἄνευ ἀδείας τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 6. Ἐὰν γεννηθῶσιν ὑπόνοιαι, ὅτι κτηνοτρόφοι δὲν ἐδήλωσαν ὁλοτελῶς τὰ ζῶά των ἢ ἐδήλωσαν αὐτὰ ἐλλειπῶς, ἐνεργεῖται ἀπαρίθμησις τῶν ζώων, προσδιοριζομένης τῆς πρὸς τοῦτο περιφερείας.

Ἄρθρ. 7. Ἑκάστη ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται ἐξ ἑνὸς ἀπαριθμητοῦ καὶ δύω τοὐλάχιστον βοηθῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, ὅστις δύναται καὶ αὐτοπροσώπως νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἀπαρίθμησιν.

Τὸ προσωπικὸν τῆς ἀπαριθμήσεως διορίζεται ἐκ συμφώνου παρὰ τοῦ ἐπάρχου καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου, καὶ ἐν περιπτώσει διαφωνίας αὐτῶν, παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Αἱ ἀπαριθμήσεις ἐν γένει πρέπει νὰ ἦναι ἀποπερατωμέναι μέχρι τέλους Μαΐου.

Ἄρθρ. 8. Δύω ἀπεσταλμένοι τοῦ δήμου ἐκ τῶν γράμειν εἰδότων ἐκλεγόμενοι ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, παρακολουθοῦν τὸν ἀπαριθμητὴν εἰς πᾶσαν ἐντὸς τοῦ δήμου αὐτῶν ἐνεργουμένην ἀπαρίθμησιν. Ἡ ἀπαρίθμησις ὅμως ἐνεργεῖται καὶ ἀπόντων τῶν ἀπεσταλμένων, ἐὰν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν μετὰ τὴν περὶ τούτου πρόσκλησιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου δὲν ἦναι ἕτοιμοι νὰ παρακολουθήσωσιν ἀνελλειπῶς τὸν ἀπαριθμητήν.

Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ τοῦ ἀπαριθμητοῦ καὶ τοῦ κτηνοτρόφου τὰ ζῶα ἐλαύνονται ἀμέσως εἰς τὸ πλησιέστερον χωρίον ἢ πόλιν, ὅπου ἐνεργεῖται ἡ ἀπαρίθμησις ἐνώπιον τοῦ δημάρχου ἢ παρέδρου καὶ ἑνὸς ἱερέως· ἀπόντων ἢ ἀρνουμένων τούτων, ἢ ἀπαρίθμησις ἐνεργεῖται ἐνώπιον ἄλλων, ἐπὶ τούτῳ προσκαλουμένων.

Ἐὰν δὲ ὁ κτηνοτρόφος ἀρνηθῇ νὰ ὁδηγήσῃ τὰ ζῶά του εἰς τὸ χωρίον ἢ τὴν πόλιν, ἡ ἀπαρίθμησις πραγματοῦται, ὅπου τὰ ζῶα ἐνδιαιτῶνται.

Ἄρθρ. 9. Διὰ πᾶσαν ἀπαρίθμησιν συντάσσεται πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ ἀπαριθμητοῦ τῶν παρακολουθούντων δύω βοηθῶν καὶ τῶν δύω ἀπεσταλμένων τοῦ δήμου· ἀπόντων ἢ ἀρνουμένων τῶν τελευταίων, ὁ κτηνοτρόφος παραλαμβάνει, ἂν θέλῃ, δύω μάρτυρας, οἵτινες συνυπογράφονται.

Ὅλοι, ὅσοι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου λαμβάνουσι μέρος εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν, ὑπογράφουσι τὸ πρωτόκολλον

πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀκριβείας τοῦ περιεχομένου· ἐν περιπτώσει δὲ ἀπουσίας, ἀρνήσεως ἢ ἀνικανότητός τινος ἐξ αὐτῶν περὶ τὸ γράφειν, γίνεται μνεία εἰς τὸ πρωτόκολλον.

Ἄρθρ. 10. Ἕκαστον πρωτόκολλον συντάσσεται εἰς διπλοῦν, καὶ τὸ μὲν παραδίδεται ἀμέσως εἰς τὸν κτηνοτρόφον, ἢ ἀποποιηθέντος αὐτοῦ τὸν παραλαβεῖν, εἰς τὸν δήμαρχον ἢ πάρεδρον ἐπὶ ἀποδείξει ἐντὸς 48 ὡρῶν τὸ βραδύτερον, οὗτος δὲ ἐπὶ ποινῇ προστίμου καὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἄνευ βλάβης τῆς ἰσχύος τοῦ πρωτοκόλλου ὀφείλει νὰ τὸ κοινοποιήσῃ πρὸς τὸν κτηνοτρόφον ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν, τὸ δὲ στέλεχος μένει παρὰ τῷ ἀπαριθμητῇ.

Πᾶν πρωτόκολλον φέρον τὰς ὑπογραφὰς τοῦ ἀπαριθμητοῦ καὶ τῶν δύω βοηθῶν αὐτοῦ ἔχει ἰσχὺν δημοσίου ἐγγράφου, καὶ ἐκτελεῖται διοικητικῶς, καθ' ὅσον ἀφορᾷ μόνον τὸν ἁπλοῦν φόρον καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀπαριθμήσεως ὁ ἀπαριθμητὴς παραδίδει ὅλα τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων ἐπὶ ἀποδείξει μετὰ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν κτηνοτρόφων εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, οὗτος δὲ ἀφοῦ συντάξῃ τὸν ἀναγκαῖον χρηματικὸν πίνακα, παραπέμπει πρὸς τὸν ἁρμόδιον παρὰ πλημμελειοδίκαις εἰσαγγελέα ὅσα ἐκ τῶν πρωτοκόλλων ἀφορῶσιν ἀπαρίθμησιν ζώων, μηδόλως ἢ ἐλλειπῶς δηλωθέντων, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ πρὸς καταδίωξιν τῶν κτηνοτρόφων ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου πταισματοδικείου ἢ πλημμελειοδικείου.

Ἐὰν ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, ἀφ' ἧς περαιωθῇ ἡ ἀπαρίθμησις, ὁ ἀπαριθμητὴς δὲν παραδώσῃ εἰς τὸν Οἰκονομικὸν ἔφορον τὰ στελέχη τῶν πρωτοκόλλων, ἐφαρμόζονται κατ' αὐτοῦ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 5 ἐδ. β'. § 2.

Ἄρθρ. 11. Ὁ ἀπαριθμητὴς τιμωρεῖται·

α) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 20—100, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν δὲν συντάξῃ τὸ πρωτόκολλον τῆς ἀπαριθμήσεως κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 9 καὶ 10.

β'.) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν δραχ. 15—100, ἐὰν δὲν ἐκδώσῃ καὶ παραδώσῃ τὸ πρωτόκολλον τῆς ἀπαριθμήσεως εὐθὺς μὲν μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν εἰς τὸν κτηνοτρόφον, ἐντὸς δὲ 48 ὡρῶν εἰς τὸν ἁρμόδιον δήμαρχον ἢ πάρεδρον, ἀποποιηθέντος τοῦ κτηνοτρόφου τὴν παραλαβήν· ἢ ἐὰν ἀνακαλυφθῇ οἱαδήποτε διαφορὰ μεταξὺ στελέχους καὶ ἀποσπάσματος τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἀπαριθμήσεως, προερχομένη ἐκ μέρους αὐτοῦ, καὶ

γ'.) Μὲ χρηματικὴν ποινὴν 50—200 δραχμῶν, ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν, ἐὰν ἐγγράψῃ εἰς τὸ πρωτόκολλον

ἢ ἄλλα εἴδει ζώων ἀντὶ τῶν ἀπαριθμηθέντων ἢ πλειότερα ἢ ὀλιγώτερα αὐτῶν.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑποβάλλονται καὶ οἱ βοηθοὶ τοῦ ἀπαριθμητοῦ, καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ δήμου, ὡς καὶ πᾶς, ὅστις ἤθελε συνεργήσει ὁπωσδήποτε εἰς τὰς ἐν τῷ παρόντι ἐδαφίῳ ἀναφερομένας πράξεις

Ἄρθρ. 12. Οἱ ἀπαριθμηταὶ καὶ βοηθοὶ θεωροῦνται ὡς δημόσιοι ὑπηρέται, καὶ ὁρκίζονται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν χρεῶν των.

Ἡ ἔκθεσις τῆς ὁρκοδοσίας γράφεται ἐπὶ ἁπλοῦ χάρτου.

Ἡ ἡμερησία ἀντιμισθία τοῦ μὲν ἀπαριθμητοῦ προσδιορίζεται εἰς δραχμὰς τέσσαρας, τῶν δὲ βοηθῶν, εἰς δραχμὰς δύω, προκαταβάλλεται δὲ ἀπὸ τὸ δημόσιον εἰς βάρος τῶν ὑποκειμένων τὰ ζῶά των κτηνοτρόφων.

Ἄρθρ. 13. Ὅστις τῶν κτηνοτρόφων παραλείψῃ νὰ δηλώσῃ ἐντὸς τῆς παρὰ τοῦ ἄρθρ. 3 ὁριζομένης προθεσμίας τὰ ζῶά του, ἢ δηλώσῃ αὐτὰ ἐλλειπῶς, ὑποβάλλεται ἐκτὸς τοῦ ἁπλοῦ φόρου καὶ τῶν ἐξόδων τῆς ἀπαριθμήσεως, καὶ εἰς πρόστιμον ἢ χρηματικὴν ποινήν, ἴσην μὲ τὸ τριπλοῦν τοῦ φόρου τῶν ζώων, τὰ ὁποῖα ὑπέκρυψε.

Τὸ πρόστιμον ἐπιβάλλεται ὁσάκις ὁ φόρος τῶν ἀνακαλυφθέντων ζώων δὲν ὑπερβαίνει τὰ δραχμὰς 20, ἡ δὲ χρηματικὴ ποινή, ὁσάκις τὸ ποσὸν τοῦ φόρου εἶναι ἀνώτερον.

Τὸ τρίτον τοῦ προστίμου ἢ τῆς ποινῆς δίδοται εἰς τὸν καταμηνυτήν. Δὲν ἔχουσι δὲ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσωσι τοιαύτην ἀμοιβὴν οὔτε τὸ προσωπικὸν τῆς ἀπαριθμήσεως οὔτε αἱ διορίζουσαι αὐτὸ ἀρχαί.

Μόνοι οἱ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς εἰσερχόμενοι ἐντὸς τοῦ Κράτους καὶ μεταφέροντες μεθ' ἑαυτῶν τὰ ζῶά των μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐποχῆς τῆς δηλώσεως, διαρκούσης ὅμως τῆς πρὸς ἀπαρίθμησιν προθεσμίας, δὲν ὑπόκεινται εἰς τὰς διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου ὁριζομένας ποινάς. Ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ζώων αὐτῶν ἐνεργεῖται παρὰ τῆς πρώτης τελωνιακῆς ἀρχῆς, συνταχθησομένου πρωτοκόλλου, τὸ ὁποῖον διευθύνεται πρὸς τὸν ἁρμόδιον οἰκονομικὸν ἔφορον, διὰ νὰ συντάξῃ καὶ διαβιβάσῃ εἰς τὸν ταμίαν τὴν ἀναγκαίαν κατάστασιν πρὸς εἴσπραξιν τοῦ νενομισμένου φόρου.

Ἐὰν ὅμως οἱ κτηνοτρόφοι οὗτοι εἰσέλθωσιν εἰς τὸ Κράτος ἀπὸ μέρη, ὅπου δὲν σταθμεύουσι τελωνιακαὶ ἀρχαί, ἢ ἐὰν εἰσελθόντες ἔλαθον τὰς ἀρχάς, ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ζώων αὐτῶν ἐνεργεῖται, διαταγῇ τοῦ ἁρμοδίου ἐφόρου, ὅταν καὶ ὅπου εὑρεθῶσιν,

Ἄρθρ. 14. Τὰ ὑπὸ τῶν πταισματοδικείων ἐπιβαλλόμενα κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον πρόστιμα εἰσέρχονται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, τὸ πέμπτον δὲ αὐτῶν ἀποδίδοται μετὰ τὴν ὁλοσχερῆ κατὰ δῆμον εἴσπραξιν εἰς τὰ δημοτικὰ ταμεῖα δι' ἐντάλματος τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου.

Ἄρθρ 15. Ἂν τις τῶν εἰσαγγελέων ἢ τῶν δημοσίων παρὰ πταισματοδίκαις κατηγόρων ἀμελήσῃ νὰ εἰσαγάγῃ ἐμπροθέσμως εἰς δίκην τοὺς κτηνοτρόφους, κατὰ τὰ παραπεμφθέντα εἰς αὐτὸν πρωτόκολλα ἀπαριθμήσεως τῶν ζώων, ὑπόκειται εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 293 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ ὁριζομένας πειθαρχικὰς ποινὰς κατὰ τὰς σχετικὰς αὐτοῦ διατάξεις, καὶ ὑποχρεοῦται συνάμα εἰς πολιτικὴν ἀποζημίωσιν.

ΚΕΦ. Γ'.

Περὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου.

Ἄρθρ. 16. Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος εἰσπράττεται διὰ λογαριασμῶν τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 δηλώσεων καὶ τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 9 καὶ 10 πρωτοκόλλων τῆς ἀπαριθμήσεως.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰσπράττεται καὶ ὁ φόρος ἐπὶ τῶν δηλωθέντων ἢ δι' ἀπαριθμήσεως ἀνακαλυφθέντων χοίρων, κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ ἀπὸ 2 φεβρουαρίου 1852 ΡΠΒ'. νόμου, ἰσχύοντος καὶ διὰ τὸ 1853 δυνάμει τοῦ ἀπὸ 21 Νοεμβρίου 1852 ΣΙΓ'. Νόμου.

Ἄρθρ. 17. Ὁ φόρος πληρόνεται ἐπὶ μὲν τῶν χοίρων κατὰ τὸν Ἰανουάριον, ἐπὶ δὲ τῶν διὰ δηλώσεων βεβαιωθέντων μεγάλων ζώων, εὐθὺς μετὰ τὴν εἰς τοὺς ταμίας παραπομπὴν τῶν φορολογικῶν πινάκων, καὶ ἐπὶ τῶν δηλωθέντων μικρῶν τὴν 15 Μαΐου, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν ἀνακαλυφθέντων δι' ἀπαριθμήσεως φόρος πληρόνεται εὐθὺς ἅμα παραπεμφθῶσιν εἰς τοὺς ταμίας οἱ χρηματικοὶ πίνακες.

Τὰ ἔξοδα τῆς ἀπαριθμήσεως καταλογίζονται κατ' ἀναλογίαν εἰς βάρος τῶν ὑποκρυφάντων τὰ ζῶα των κτηνοτρόφων καὶ συνεισπράττονται διοικητικῶς μὲ τὸν ἁπλοῦν φόρον. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καταλογίζεται εἰς βάρος τῶν αὐτῶν κτηνοτρόφων καὶ ἡ ἀντιμισθία τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ δήμου, εἰσπράττεται δὲ παρὰ τοῦ ἀρμοδίου ταμίου ἐπὶ παρακαταθήκῃ, καὶ ἀποδίδοται εἰς τὸν προκαταβαλόντα αὐτὴν δῆμον.

Ὁ φόρος τῶν ἐξαγομένων τοῦ Κράτους ζώων πληρόνεται εἰς τὸ ἀρμόδιον ταμεῖον καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς ὡς ἀνωτέρω τεθείσης προθεσμίας. Ἑπομένως αἱ τελωνιακαὶ καὶ αἱ κατὰ τὰ μεθόρια

στρατιωτικαὶ καὶ ὑγειονομικαὶ ἀρχαὶ δὲν θέλουν ἐπιτρέπει τὴν ἔξοδον αὐτῶν, πρὶν οἱ κτηνοτρόφοι παρουσιάσωσι τὸ ἀποδεικτικὸν τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου. Δὲν ἐπιτρέπεται ὡσαύτως ἡ ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν μετάβασις τῶν ζώων, ἐὰν οἱ κύριοι αὐτῶν δὲν πληρώσωσι προηγουμένως τὸν ὀφειλόμενον δι' αὐτὰ φόρον, ἢ ἐὰν δὲν δώσωσιν ἀξιόχρεων ἐγγύησιν.

ΚΕΦ. Δ'.

Περὶ τῶν Ἀκκωνικῶν ζώων καὶ τῶν προϊόντων αὐτῶν.

Ἄρθρ. 18. Ἐπὶ τῶν ἐξαγομένων ἢ μεταφερομένων διὰ θαλάσσης ἢ διὰ ξηρᾶς ζώων τῶν ἐπαρχιῶν Οἰτύλου καὶ Γυθείου πληρόνεται ὁ διὰ τοῦ ἄρθρ. 1. τοῦ παρόντος νόμου προσδιοριζόμενος φόρος μετὰ προηγουμένην ἀπαρίθμησιν, τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ ἡ ἁρμοδία τελωνιακὴ ἀρχὴ ἢ ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος.

Ἐπὶ δὲ τοῦ τυροῦ, τοῦ βουτύρου καὶ τῶν ἐρίων ἐπιβάλλεται φόρος 10 τοῖς 0|0 καὶ εἰσπράττεται ἐπίσης εἰς χρήματα κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν, ἢ τὴν διὰ θαλάσσης ἢ ξηρᾶς μεταφοράν.

Τὰ ἄρθρα 77—83 τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὰ εἰρημένα ζῶα καὶ τὰ προϊόντα αὐτῶν.

Εἰδικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. 19. Ἡ δήλωσις τῶν χοίρων, ἐξαιρέσει ἑνὸς οἰκοσίτου, διὰ τὴν φορολογίαν τοῦ 1855 θέλει ἐνεργηθῆ ἐντὸς τοῦ μηνὸς Αὐγούστου τοῦ 1854, ἡ δὲ ἀπαρίθμησις αὐτῶν ἐντὸς τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Τὰ περὶ προσδιορισμοῦ καὶ εἰσπράξεως τοῦ φόρου τούτων θέλουν κανονισθῆ διὰ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων νόμου τοῦ 1855.

Ἐὰν ὁ δήμαρχος δὲν ἀποστείλῃ εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον τὸ βιβλίον τῶν δηλώσεων καὶ τὰ στελέχη αὐτῶν μέχρι τῆς 5 Σεπτεμβρίου τὸ βραδύτερον, ὑποβάλλεται εἰς τὰς ὁριζομένας ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 ἐδάφ. 6', § 2 ποινάς.

Ἄρθρ. 20. Ἅπασαι αἱ ἐθνικαὶ βοσκαὶ θέλουν ἐνοικιασθῆ.

Εἰδικὸς νόμος θέλει ὁρίσει αὐτὰς καὶ κανονίσει τὰ περὶ τῆς διαθέσεως αὐτῶν. Μέχρι δὲ τῆς ἐκδόσεως τούτου διατελοῦν ἐν ἰσχύϊ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 11 τοῦ ἀπὸ 2 Μαρτίου 1847ΝΕ'. νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 5 Σεπτεμβρίου 1853.

Ἀπερασίσθη δὲ νὰ τυποθῶσι καὶ διανεμηθῶσιν ἀμφότερα πρὸς τοὺς Κ.Κ. Γερουσιαστάς, καὶ τὰ τμήματα συνελθόντα εἰς προεξέτασιν αὐτῶν, νὰ διορίσωσιν ἐπιτροπὰς πρὸς σύνταξιν τῶν ἀπαιτουμένων ἐκθέσεων.

Ἀνεγνώσθησαν ὕστερον ὑπὸ τοῦ Κ. γραμματέως 1) τὸ ὑπ' ἀριθ. 914 τῆς 2 Ἰουλίου ἔγγραφον τῆς ἐθνικῆς τραπέζης, δι' οὗ κοινοποιεῖται εἰς τὴν Γερουσίαν ὁ γεν. ἰσολογισμὸς τῆς ληξάσης πρώτης ἑξαμηνίας τοῦ ἔτους 1853 μὲ τὸ μερισματικὸν ἀποτέλεσμα τῆς αὐτῆς περιόδου· 2) τὸ ὑπ' ἀριθ. 3401 τῆς 3 Ἰουλίου ἔγγραφον τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως δι' οὗ διαβιβάζονται εἰς τὴν Γερουσίαν ἱκανὰ ἀντίτυπα πίνακος ἀφορῶντος τὴν ἐν Ἑλλάδι δημοσίαν ἐκπαίδευσιν πρὸς διανομὴν εἰς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστάς, καὶ

3) Ἡ ἀπὸ 23 Μαΐου ἔκθεσις τῆς λογιστικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν παρελθοῦσαν δευτέραν σύνοδον τῆς ἐνεστώσης τρίτης περιόδου ἔχουσα οὕτως·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ κατὰ τὴν δευτέραν Σύνοδον τῆς ἐνεστώσης τρίτης βουλευτικῆς Περιόδου λογιστικὴ ἐπιτροπή, ἐπεξεργασθεῖσα τὸν παρὰ τοῦ Ταμίου Κ. Γ. Δαρειώτου καθυποβληθέντα ἀπολογισμὸν τῶν κατὰ τὴν αὐτὴν Σύνοδον ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Γερουσίας, καὶ θεωρήσασα, ὅτι αἱ γενόμεναι πληρωμαὶ συνοδεύονται μὲ τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, καὶ ὅτι ἐγένοντο ἐντὸς τῶν ὅρων τοῦ παρὰ τῆς Γερουσίας ψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ, μηδεμιᾶς ὑπερβάσεως λαβούσης χώραν, παρεδέχθη τὸν προκείμενον ἀπολογισμόν, ὅπως ἔχει, καὶ καθυποβάλλει αὐτὸν εἰς τὴν ἔγκρισιν καὶ ἀπόφασιν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 23 Μαΐου 1853.

Ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος,	Β. Χρηστακόπουλος,
Γ. Παππαηλιόπουλος,	Ν. Πρασσακάκης.

Πρὸς τοὺς συνιζῶντας τὴν λογιστικὴν ἐπιτροπὴν τῆς Γερουσίας τῆς Β'. Συνόδου, τῆς Γ'. βουλευτικῆς Περιόδου Γερουσιαστὰς Κυρίους Γ. Μ. Ἀντωνόπουλον, Γιαννάκην Χ. Πέτρου, Β. Χρηστακόπουλον, Γ. Παππαηλιόπουλον καὶ Ν. Πρασσακάκην.

Συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρον 104 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Γερουσίας ὑποβάλλω διὰ τῆς παρούσης εἰς τὴν λογιστικὴν ἐπιτροπὴν τὸν

ἀπολογισμὸν τῶν κατὰ τὴν Β'. Σύνοδον τῆς ἐνεστώσης τρίτης βουλευτικῆς Περιόδου ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Γερουσίας, διῃρημένον κατὰ τὰ κεφάλαια τοῦ παρ' αὐτῆς ψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ καὶ συνοδευομένον μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν ἐγγράφων.

Ὁ ἀπολογισμὸς οὗτος περιέχεται εἰς τοὺς ἐπισυναπτομένους πίνακας ὑπ' ἀριθ. 1, 2 καὶ 3 καὶ τοὺς ὑπὸ τὰ στοιχεῖα Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ϛ, καὶ Ζ.

Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 Γενικοῦ πίνακος θέλει παρατηρήσει ἡ ἐπιτροπή, ὅτι τὰ παρὰ τῆς Γερουσίας προϋπολογισθέντα ἐτήσια ἔξοδα συνεποσοῦντο εἰς δραχ. 299,611 : 93.

Ἀπέναντι τούτων ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου δυνάμει χρηματικῶν ἐνταλμάτων, ἐκδοθέντων παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐπὶ τῇ βάσει αἰτήσεων τοῦ Προεδρείου

	δραχ.	282,350
ἐδαπανήθησαν δὲ κατὰ τοὺς πίνακας 2, 3, καὶ Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ϛ, καὶ Ζ.	»	279,830:50
καὶ ἔμειναν περίσσευμα	»	2,519:50
αἵτινες ἐπεστράφησαν εἰς τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον κατὰ τὸ ἐπισυναπτόμενον γραμμάτιον αὐτοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 1522.	Δρ.	282,350.

Ἡ λογιστικὴ ἐπιτροπὴ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὰς μηνιαίας καταστάσεις τῆς ἀποζημιώσεως τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν καὶ τῆς μισθοδοσίας τοῦ προσωπικοῦ, ὡς καὶ τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα, ἐφ' ὧν ἐγένοντο ὅλα ἐν γένει τοῦ γραφείου τὰ ἔξοδα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὅρων τοῦ προϋπολογισμοῦ, παρακαλεῖται νὰ ἐπεξεργασθῇ τὸν προκείμενον ἀπολογισμὸν καὶ νὰ ὑποβάλῃ αὐτὸν εἰς τὴν ἔγκρισιν καὶ ἀπόφασιν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 29 Ἀπριλίου 1853.

Ὁ Ταμίας τῆς Γερουσίας

Γ. Δαρειώτης.

Ἀπολογισμὸς τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Γερουσίας

Κατὰ τὸν ἐγκριθέντα παρὰ τοῦ σώματος προϋπολογισμὸν	Ποσότητες Δραχ.	Λ.
Κεφ. Α'. Ἀποζημιώσεις τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν	276000	
Κεφ. Β'. Μισθοὶ προσωπικοῦ	18720	
Κεφ. Γ'. Ἔξοδα γραφείου ἐν γένει·		
Γραφικὴ ὕλη καὶ ἀγορὰ χάρτου πρὸς ἐκτύπωσιν τῶν Νομοσχεδίων, πρακτικῶν κλπ. . . . . δρ. 500		
Εἰς τὸ Κεντρ. ταμεῖον διὰ χάρτην δαπανηθέντα εἰς ἐργασίας τῆς Γερουσίας κατὰ τὰ ἔτη 1848 — 1850 . . . . . » 381:93		
Θέρμανσις . . . . . » 150		
Φωτισμὸς . . . . . » 100		
Συνδρομὴ ἐφημερίδων. . . » 600		
Συνδρομὴ τῆς ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως τῶν ἐτῶν 1848-1850. » 60		
Δετικὰ πρακτ. βιβλ. ἐφημερ.κλ.» 800		
Ἀγορὰ συγγραμμάτων . . . » 300		
Απρόβλεπτα ἔξοδα . . . . »2000	4891	93
	299611	93

Ἔσοδα	Ποσότητες Δραχ.	Λ.
Ὅσα ἐλήφθησαν τὸν Νοέμβρ.1851		
Ὅσα ὁμοίως τὸν Δεκέμβριον »		
ὁμ. » Ἰανουάρ. 1852		
ὁμ. » Φεβρουάρ. »		
ὁμ. » Μάρτιον »		
ὁμ. » Ἀπρίλιον »		
ὁμ. » Μάϊον »		
ὁμ. » Ἰούνιον »		
ὁμ. » Ἰούλιον »		
ὁμ. » Αὔγουστον »		
ὁμ. » Σεπτέμ. »		
ὁμ. » Ὀκτώβρ. »		

κατὰ τὴν Β'. Σύνοδον τῆς Γ'. Βουλευτικῆς Περιόδου

Ποσοτ. ληφθ. δι' ἐντολ. παρὰ τοῦ Κεντρ. Ταμ.												
Δι' ἀποζημ. τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστ.		Διὰ μισθοὺς προσωπ.		Δι' ἔξοδα γραφείου	Ὁλικὰ ποσὰ		Ἔξοδα	Ποσότητες	
Δραχ.	Λ.	Δρ.	Λ.	Δρ.	Δραχ.	Λ.			
24000					24000		Δι' ἀποζημίωσιν τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ὡς ὁ πίναξ 2 .	257549	86
23500					23500				
23500					23500		Δι' ἁμισθὶ τοῦ προσωπικοῦ ὁμοίως ὡς ὁ πίναξ 3 . .	18433	47
23350					23350				
23000				3000	26000		Ἔξοδα Γραφείου ἐν γένει		
23000					23000		Διὰ γραφ. ὕλην κλπ. ὡς ὁ πίναξ Α'. . . δρ. 264:20		
23000				1000	24000				
23000					23000		Διὰ χάρτην δαπανηθέντα εἰς ἐργασίας τῆς Γερουσίας κατὰ τὰ ἔτη 1848-1850		
23000					23000				
23000					23000		ὡς ὁ πίναξ . . Α'. 381:93		
23000					23000		Διὰ θέρμανσιν Β'. 158:30		
23000					23000		Διὰ φωτισμὸν Γ'. 92		
23000					23000		Διὰ συνδρομὴν ἐφημερίδ ὡς ὁ π. Δ'. 580		
							Διὰ συνδρομὴν τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῶν ἐτῶν 1848-1850 60	640		
							Διὰ δετικὰ πρακτικ. βιβλίων κλ. ὡς π. Ε'. 516:50		
							Δι' ἀγορὰν συγγραμ. Ϛ'. 440:20	3847	17
							Δι' ἀπρόβλ. ἔξοδα Ζ'. 1654:04		
							Περίσσευμα ἐπιχρεών εἰς τὸ Κεντρ. ταμεῖον κατὰ τόμ. ἀρ. 1522 γραμμάτιον	2549	50
278350	—	—	—	4000	282350	—	Δρ. .	282350	—

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 31 Μαρτίου 1853.

Ὁ Ταμίας τῆς Γερουσίας
Γ. ΔΑΡΕΙΩΤΗΣ.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ παρακατατεθῶσιν ἅπαντα τὰ ἔγγραφα τοῦ ἀπολογισμοῦ εἰς τὸ γραφεῖον πρὸς γνῶσιν τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν καὶ νὰ γίνῃ ἡ ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις κατὰ τὴν ἐπομένην Συνεδρίασιν.

Ἀπαγγείλαντος ἔπειτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τῶν δύω Νομοσχεδίων περὶ Ναυτικῆς δυνάμεως τ. ε καὶ περὶ προσδιορισμοῦ διδασκαλικῆς θέσεως τῆς Ναυτικῆς θεωρίας, ἐτέθη εἰς συζήτησιν τὸ πρῶτον τοῦ ὁποίου ἡ ἀρχὴ ψηφοφορηθεῖσα κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Γ. Παπαηλιοπούλου καὶ Π.Αἰδωρίκη ἐγένετο δεκτὴ παμψηφεὶ διὰ ψήφων 32 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ ναυτικῆς δυνάμεως τ. ε. Νομοσχεδίου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	N
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	N	Γεώργιος Δαρειώτης	N
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	N	Γεώργιος Παππαηλιόπουλος	N
Γεώργιος Κουντουριώτης		Γεώργιος Γλαράκης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	N
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Γκίκας Καρακατζάνης	N
Ἀναστάσιος Δόντος	N	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N
Τάτζης Μαγγίνας		Ἀδὰμ Δούκας	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Δῆμος Κανελλόπουλος	N
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	N	Κωνσταντῖνος Κανάρης	N
Λάμπρος Νάκος	N	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Διαμαντὴς Ν. Ὁλύμπιος		Μ. Λ. Καΐρης	N
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	N	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	N
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	N
Νικόλαος Πρασσακάκης	N	Δημήτριος Πλαπούτας	N
Σπυρίδων Τρικούπης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ῥικάρδος Τριώρτζ		Ἀναστάσιος Ναυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Κίτσος Τζαβέλλας	
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	N	Γαρδικιώτης Γρίβας	N
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Νικόλαος Χρυσόγελος		Δημήτριος Χατσῖσκος	
Γεώργιος Ψύλλας		Δημήτριος Χρηστίδης	
Δρόσος Μανσόλας	N	Νικόλαος Μαυρομμάτης	N
Ἰωάννης Θεοτόκης	N	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου		Παναγιώτης Αἰδωρίκης	N

Χατσῆ Χρῆστος		Ἰωάννης Οἰκονόμου	N
Γεώργιος Δυοβουνιώτης		Σπῦρος Μήλιος	
Κωνσταντῖνος Προβελέγγιος		Ῥ. Παλαμίδης	N

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα αὐτοῦ 1 καὶ 2 ἐγένοντο ἐπίσης παραδεκτὰ διὰ χειροτονίας, ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν ἐγένετο παραδεκτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 32, κατὰ τὸ ὧδε ὁμοίως προσαρτώμενον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ περὶ ναυτικῆς δυνάμεως τ. ε. Νομοσχεδίου.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Γεώργιος Γλαράκης	
Ἀναγν. Δελιγιάννης	N	Δ. Γ. Βούλγαρης	N
Σωτ. Θεοχαρόπουλος	N	Γκίκας Καρακατζάνης	N
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικόλ. Ι. Μέξης.	N
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀδὰμ Δούκας	
Σπ. Καλογερόπουλος		Δῆμος Κανελλόπουλος	N
Ἀναστ. Δόντος	N	Κωνσταντῖνος Κανάρης	N
Τάτζης Μαγγίνας		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Λ. Καΐρης	N
Ἀναγ. Μοναρχίδης	N	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	N
Λάμπρος Νάκος	N	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	N
Διαμ. Ν. Ὁλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	N
Χαρ. Παππαπολίτης	N	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰάκ. Παξιμάδης	N	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικ. Πρασσακάκης	N	Κίτσος Τζαβέλλας	
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	N
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Ἀθ. Γρηγοριάδης	N	Δημήτριος Χατσῖσκος	
Βασ. Χρηστακόπουλος	N	Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομμάτης	N
Ν. Χρυσόγελος		Ἀναστάσ. Σ. Χαραλάμπης	N
Γεώρ. Ψύλλας		Παναγιώτης Αἰδωρίκης	N
Δρόσος Μανσόλας	N	Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάν. Θεοτόκης	N	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	
Ἰωάν. Χ. Πέτρου		Κωνσταντ. Προβιλέγγιος	
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	N	Ἰωάννης Οἰκονόμου	N
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Σπῦρος. Μήλιος	
Γεώργ. Παππαηλιόπουλος	N	Ῥ. Παλαμίδης	N

Ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον οὗτο ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 23 Ἰουνίου τ. ε.

Προβάσης μετὰ ταῦτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ δευτέρου Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ διδασκαλικῆς θέσεως τῆς ναυτικῆς θεωρίας καὶ ἀναγνωσθέντος ἐγένετο ψηφορορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 30 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφορορίας.

Πρωτόκολλον ψηφορορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ διδασκαλικῆς θέσεως τῆς Ναυτικῆς θεωρίας νομοσχεδίου.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Γ. Γλαράκης	
Ἀναγ. Δελιγιάννης	N	Δημ. Γ. Βούλγαρης	N
Σωτ. Θεοχαράπουλος	N	Γκίκας Καρακατζάνης	N
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικ. Ἰω. Μέξης	N
Ἰωάν. Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀδὰμ Δούκας	
Σπ. Καλογερόπουλος		Δῆμος Κανελλόπουλος	N
Ἀναστ. Λόντος	N	Κωνστ. Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Λ. Καΐρης	N
Ἀναγ. Μοναρχίδης	N	Ἀντώνιος Γ. Κριεζὴς	N
Ἀάμπρος Νάκος	N	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	N
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	N
Χ. Παππαπολίτης	N	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Κίτσος Τζαβέλας	
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	N
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Ἀθανάσ. Γρηγοριάδης	N	Δημήτριος Χατζῖσκος	
Βασ. Χρηστακόπουλος	N	Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Μαυρομμάτης	N
Νικόλ. Χρυσόγελος		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Γεώρ. Ψύλλας		Παναγιώτης Ἀιδωρίκης	N
Δρ. Μανσόλας	N	Χαντζῆ Χρῆστος	
Ἰωάν. Θεοτόκης	N	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	
Ἰωάν. Χ. Πέτρου		Κωνστ. Προβιλέγγιος	
Ἀθαν. Ἀιδωρίκης	N	Ἰωάννης Οἰκονόμου	N
Γεώργ. Δαρειώτης	N	Σπῦρος Μήλιος	
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	N	Ῥήγας Παλαμίδης	N

Ἀναγνωσθέντα τὰ ἄρθρα αὐτοῦ 1 καὶ 2 ἐγένοντο παραδεκτὰ διὰ χειροτονίας ἄνευ τινὸς ἀντιῤῥήσεως· ψηφοφορηθὲν ἔπειτα καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο παραδεκτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 31, κατὰ τὸ ὧδε ἐπίσης προσαρτώμενον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφορορίας.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ περὶ προσδιορισμοῦ διδασκαλικῆς θέσεως τῆς Ναυτικῆς θεωρίας νομοσχεδίου·

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	N	Γεώργιος Γλαράκης	
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	N	Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	N
Σωτήριος Θεοχαράπουλος	N	κίκας Γ Καρακατζάνης	N
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	N
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀδὰμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Δῆμος Κανελλόπουλος	N
Ἀναστάσιος Λόντος	N	Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Λ. Καΐρης	N
Α. Μοναρχίδης	N	Ἀντώνιος Γ. Κριεζὴς	N
Ἀάμπρος Νάκος	N	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	N
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	N
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	N	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Προσακάκης	N	Κίτσος Τζαβέλας	
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	N
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Δημήτριος Χατσῖσκος	
Βασ. Χρηστακόπουλος	N	Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομμάτης	N
Νικόλαος Χρυσόγελος		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	N
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγιώτης Ἀιδωρίκης	N
Δρόσος Μανσόλας	N	Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης	N	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου.		Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	
Ἀθανάσιος Ἀιδωρίκης	N	Ἰωάννης Οἰκονόμου	N
Γεώργιος Δαρειώτης	N	Σπῦρος Μήλιος	
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	N	Ῥ. Παλαμίδης	N

Ἔχει δὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 23 Ἰουνίου ε. ε.

Ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Β. Χρηστακόπουλος
Ἰω. Οἰκονόμου

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 23 Ἰουλίου 1853. Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ Πρόεδρος Κ. Α. Δελιγιάννης προσλαβών εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐν ἀδείᾳ ἀπόντος ἑτέρου τῶν γραμματέων Κ. Δ. Χατζίσκου τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ι. Οἰκονόμου κηρύττει ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης Συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀνεγνώσθησαν κατόπιν α') τὸ ἀπὸ 17 τ. μ. Ἰουλίου ἔγγραφον τοῦ Κυρίου ἐπὶ τῶν Αὐλικῶν τελετῶν, δι' οὗ εἰδοποιεῖται ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς διέταξε πένθος δεκαπενθήμερον ἕνεκα τῆς ἀποβιώσεως τῆς Αὐτοῦ Βασιλικῆς ὑψηλότητος τοῦ Μεγάλου Δουκὸς Καρόλου Φρεδερίκου τοῦ Σὰξ Βεϊμαρ Εἰσενάχ.

β'.) Ἀναφοραὶ τῶν Γερουσιαστῶν ΚΚ. Κίτσου Ἰζαβέλα, Δ. Βούλγαρη, Ἀναστασίου Ἀόντου, Κ. Προβιλεγγίου καὶ Β. Χρυσακοπούλου αἰτουμένων τοῦ μὲν πρώτου δεκαπενθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν, τῶν δὲ λοιπῶν τεσσάρων τεσσαρακονθήμερον. Ἡ Γερουσία ἐνέκρινε ταύτας συμφώνως μὲ τὴν αἴτησίν των.

γ'.) Ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ 1854, ἔχουσα ὡς ἑξῆς·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ Ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ὑποβληθὲν Νομοσχέδιον περὶ φόρου τῶν ζώων διὰ τὸ ἔτος 1854, τὰς πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν αἰτιολογικὰς ἐκθέσεις αὐτοῦ, καὶ θεωρήσασα ὅτι αἱ ἐπιφερόμεναι ὀλίγαι προσθῆκαι ὡς πρὸς τὸν πέρυσι ἐπιψηφισθέντα τοιοῦτον Νόμον ἐν ᾧ ἐξασφαλίζουσι τὰ δημόσια συμφέροντα ταὐτοχρόνως ἀπομακρύνουσι τὰς καταπιέσεις καὶ καταχρήσεις ὅσαι, καθ' ἃ ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν, ἔλαβον χώραν, παρεδέξατο τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα τοῦ Νομοσχεδίου τούτου, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 23 Ἰουλίου 1853.

Ἡ Ἐπιτροπή.

Γ. Καρακατζάννης — Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος
Μ. Α. Καίρης — Γ. Παππα-Ἡλιόπουλος.
Ν. Μαυρομμάτης.

Ἡ Γερουσία θεωρήσασα περιττὴν τὴν τῆς ἐκθέσεως τύπωσιν, ὥρισε τὴν προσεχῆ δευτέραν ὡς ἡμέραν συζητήσεως τοῦ περὶ οὗ πραγματεύεται Νομοσχεδίου.

Ἀναγγείλαντος ἀκολούθως τοῦ Κ. Προέδρου ὅτι ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς ἐπειγόμενος νὰ ἀναχωρήσῃ τῆς Συνεδριάσεως παρακατέθηκε πρὸ μικροῦ ἐν τῷ Γραφείῳ τὸν πρὸ ὀλίγου ψηφισθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς προϋπολογισμὸν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1854 καὶ ἐζήτησε νὰ ἀναγνωσθῇ οὗτος ὑπ' ἐνὸς τῶν ΚΚ. Γραμματέων ἐν τῇ σημερινῇ Συνεδριάσει, ἐπειδὴ παρετηρήθη ὅτι καὶ ὁ Κανονισμὸς τοῦ Σώματος, καὶ τὸ τὰ Νομοσχέδια συνοδεῦον Β. Διάταγμα ὁρίζουσι τὴν καθυποβολὴν τῶν Νομοσχεδίων ὑπὸ μόνων τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν, ἡ Γερουσία ἀνέβαλε τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ δι' ἄλλην Συνεδρίασιν, ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ νὰ καθυποβληθῇ οὗτος εἰς τὸ Σῶμα ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος Πρόεδρος ἔλυσε τὴν Συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Β. Χρηστακόπουλος.
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 24 Ἰουλίου 1853 Ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρόντων 29 μελῶν ὁ πρόεδρος Κύριος Ἀναγνώστης Δελιγιάννης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐν ἀδείᾳ ἀπόντος ἑτέρου τῶν γραμματέων Κυρίου Δ. Χατζίσκου τὸν Γερουσιαστὴν Κύριον Ι. Οἰκονόμου κηρύττει ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω τὰ περὶ κυρώσεως ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς χρήσεως τοῦ 1854 Νομοσχέδια ὡς καὶ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ πρὸ μικροῦ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1854 καθυποβαλὼν καὶ ἅπαντα τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα καὶ τοὺς σχετικοὺς πίνακας· τὰ μνησθέντα Νομοσχέδια καὶ ἡ ἔκθεσις ἔχουσιν ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὸν πρὸ μικροῦ ἐπιψηφισθέντα παρὰ τῆς Βουλῆς γενικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1854 μὲ τὰς συνεπείᾳ Βασιλ. διαταγμάτων προταθείσας παρὰ τοῦ Ὑπουργείου καὶ παραδεχθείσας παρὰ τῆς Βουλῆς τροποποιήσεις, αἵτινες

παρὰ πόδας τῆς παρούσης σημειοῦνται μὲ ἀκρίβειαν, λαμβάνω τὴν τιμὴν κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν Ὑμῶν μετὰ τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς.

Ἡ συνοδεύουσα τὸν προϋπολογισμὸν πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσις, ἥτις εἶναι προτεταγμένη εἰς τὸν ἐκτυπωθέντα προϋπολογισμὸν περιλαμβάνει τοὺς λόγους καὶ τὰς βάσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται. Διὰ τοῦτο θέλει μοὶ ἐπιτραπῇ παρὰ τῆς Γερουσίας νὰ περιορισθῶ εἰς τὸ νὰ παρακαλέσω αὐτὴν νὰ ἐπιταχύνῃ ὅσον ἔνεστι τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 22 Ἰουλίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Πίναξ προσθηκῶν.

Εἰς συνδρομὴν πρὸς ἔκδοσιν διαφόρων συγγραμμάτων καὶ εἰς ἀγορὰν βιβλίων πρὸς πλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης	δρ.	3,000:—
Εἰς ναύλους μετακομίσεως καὶ ἀγώγια ἐκ Πειραιῶς εἰς Ἀθήνας τῶν ἀπὸ διάφορα τῆς Εὐρώπης μέρη δωρουμένων εἰς τὴν παρ' ὑμῖν βιβλιοθήκην διαφόρων βιβλίων	δρ.	500:—
Διὰ τὸ ὀφειλόμενον ἐνοίκιον εἰς τὸν Κ. Πιττάκην διὰ τὴν ἐπὶ ἓξ ἔτη καὶ ὀκτὼ μῆνας φύλαξιν τῆς νομισματικῆς συλλογῆς τῆς Κυβερνήσεως . . .	δρ.	1,600:—
Δυνάμει τοῦ ἀπὸ 23 Ἰουνίου 1853 Β. διατάγματος ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Ὑπουργείου		5,100:—
Δι' ἑτέρου δὲ Β. διατάγματος τῆς 13 Ἰουνίου ε. ε. εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ὑπουργείου τῶν ἰκονομικῶν δι' ἐπισκευὴν τοῦ τελων. κατας Μακρινόρους	δρ.	1,364:27
Τὸ ὅλον δραχ. . . .		6,464:27

Νομοσχέδιον.

Περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1854.

ΟΘΩΝ κτλ.

Τὸ ἀκόλουθον νομοσχέδιον περὶ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως **1854**, ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη, θέλει ὑποβληθῇ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήνησι, τὴν 22 Ἰουλίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας διατάττομεν ὡς ἑξῆς.

Ἄρθρ. 1.

Τῶν ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων, τῶν ἀπὸ δημοσίων κτημάτων καὶ νομισμάτων προσόδων, καὶ ἐν γένει ὅλων τῶν εἰσοδημάτων τῶν εἰδικώτερον ἀπαριθμουμένων εἰς τὸν ἐπισυνημμένον πίνακα τῶν ἐσόδων, καὶ τὰ προσηρτημένα εἰς αὐτὸν ἀναλυτικὰ φύλλα, θέλει ἐξακολουθήσει ἡ εἴσπραξις κατὰ τὸ **1854** ἔτος δυνάμει τῶν ὑπαρχόντων Νόμων καὶ Διαταγμάτων, καὶ τῶν ἐκδοθησομένων περί τινων ἐσόδων Νόμων.

Ἄρθρ. **2** Τὰ ἔσοδα τῆς χρήσεως **1854** ὑπολογίζονται ἐκ δραχ. δέκα ἑπτὰ ἑκατομμύρια, ἑπτακοσίας δέκα χιλιάδας, ἐνεακοσίας εἴκοσι πέντε, ἀριθμὸς **17,710,925**· προστίθενται δ' εἰς ταῦτα αἱ προκαταβολαὶ τῶν τριῶν Δυνάμεων ἐκ δραχμῶν τριῶν ἑκατομμυρίων ὀκτακοσίων τριάκοντα πέντε χιλιάδων τετρακοσίων ἑβδομήκοντα τριῶν καὶ λεπτῶν πεντήκοντα ὀκτώ, ἀριθμὸς **3,835,473:58**, κατὰ τὰ εἰδικώτερον ἐν τῷ πίνακι τῶν ἐσόδων ἐνδιαλαμβανόμενα.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Νομοσχέδιον

Περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1854.

ΟΘΩΝ κτλ.

Τὸ ἀκόλουθον νομοσχέδιον περὶ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως **1854**, ὅπως ἐψηφίσθη παρὰ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῇ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν, καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήνησι, τὴν 22 Ἰουλίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας διατάττομεν ὡς ἑξῆς·

Ἄρθρ. 1. Τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος **1854** προσδιορίζονται εἰς δραχμὰς δέκα ἐννέα ἑκατομμύρια, τετρακοσίας τριάκοντα χιλιάδας, τριακοσίας πεντήκοντα τρεῖς καὶ λεπτὰ

ογδοήκοντα ἓν, ἀριθ. **19,430,353:81,** καὶ διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο χορηγοῦνται εἰς τοὺς ὑπουργοὺς πιστώσεις, καταλογιζόμεναι, κατὰ τὸν ἐπισυνημμένον γενικὸν πίνακα τῶν ἐξόδων καὶ κατὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα τῶν προσηρτημένων εἰς αὐτὸν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ὑπουργείων, ὡς ἑρεξῆς·

Α'. Εἰς χρέος δημόσιον, ἤτοι εἰς τόκους καὶ χρεωλύσιον τοῦ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τῶν τριῶν Δυνάμεων δανείου . . . . . Δρ. 3,835,473:58

Εἰς προμήθειαν καὶ ἄλλα ἔξοδα αὐτοῦ. . . 50,376:22

Εἰς ἀπόδοσιν τῶν προκαταβολῶν τῶν τριῶν Δυνάμεων. . . . . 400,000 —

Εἰς τόκους ἐσωτερικοῦ χρέους . . . . . 2,500 —

Εἰς συντάξεις 694,655:96

Β'. Εἰς τὴν Βασιλικὴν χορήγησιν . . . . 1,000,000 —

Γ'. Εἰς ἀποζημ. τῶν βουλευτ. σωμάτων . . 432,000 —

Δ'. Εἰς τὴν γενικὴν ὑπηρεσ. τῶν ὑπουργείων τοῦ Βασιλ. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτ. σχέσεων . . . . . Δρ. 495,746:—

τῆς Δικαιοσύνης . . 1,343,819:39

τῶν Ἐσωτερικῶν . . 1,780,733:59

τῶν Ἐκκλησιαστ. καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδ. . 937,588:26

τῶν Στρατιωτικῶν . . 4,786,271:89

τῶν Ναυτικῶν . . . 1,277,193:56

τῶν Οἰκονομικῶν . . 882,896:28 — 11,504,248:97.

Ε'. Εἰς τὰ ἔξοδα διοικήσεως ἐπιστασ. καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων 1,395,663:27

ΣΤ'. Εἰς διαφόρους πληρωμάς 115,435:81

Τὸ ὅλον δραχμαὶ 19,430,358:81.

Ἄρθρ. 2. Τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα εἰς τὸ ἄρθρον 1. ἔξοδα θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν κυρωθέντων ἐσόδων τῆς χρήσεως 1853, ἀναπληρούμενα ὡς πρὸς τὴν ἐτησίαν διαχείρισιν διὰ τῶν ὑπολοίπων τῶν προγενεστέρων χρήσεων, τὰ ὁποῖα δὲν διετέθησαν εἰς πληρωμὴν ἐξόδων τῶν ἐτῶν ἐκείνων.

Ἄρθρ. 3. Αἱ διὰ τῶν ἐτησίων προϋπολογισμῶν, εἴτε καὶ δι' εἰδικῶν νόμων χορηγούμεναι πιστώσεις διὰ δημόσια ἔργα, ἢ γενικὰ βοηθήματα ἰσχύουν μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῶν ἔργων, διὰ τὰ ὁποῖα ἐχορηγήθησαν, ἐὰν ἡ ἔναρξις αὐτῶν ἐγένετο διπροσούσης τῆς χρήσεως. Τὰ κατὰ τὸ τέλος ἑκάστου ἔτους

μένοντα διαθέσιμα ὑπόλοιπα τῶν τοιούτων πιστώσεων μεταβιβάζονται αὐτεπαγγέλτως εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ἑπομένου ἔτους. Τὰ ὑπουργεῖα ὀφείλουσι νὰ παρουσιάζωσι μετὰ τοῦ ἀπολογισμοῦ καὶ λογαριασμὸν ἰδιαίτερον τῶν δαπανηθέντων δι' ἓν ἕκαστον τῶν ἐπιμελείᾳ αὐτῶν ἐκτελουμένων δημοσίων ἔργων, ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως αὐτῶν.

Ἄρθρ. 4. Ἐπιτρέπεται ἡ μεταθεσις πιστώσεων ἐκ τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 του Κεφαλ. 17 τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ Στρατιωτικῶν ὑπουργείου. Εἰς τὸ Κεφ. 3 ἄρθρ. 9 τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ ψηφισθεῖσα πίστωσις διὰ τὰς στρατιωτικὰς συντάξεις δὲν ἤθελεν ἐπαρκέσει εἰς πληρωμὴν τῶν συνεπείᾳ τοῦ ἀπὸ 19 Αὐγούστου 1852 Σ.Ε'. νόμου νέων συντάξεων.

Ἄρθρ. 5. Ἐκτὸς τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου χορηγουμένων πιστώσεων, ἐὰν αὐταὶ ἄνευ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπηρεσίας δὲν ἐξαρκέσωσι διὰ τὰ ἔξοδα τῆς χρήσεως 1853, ἐπιτρέπεται νὰ δοθῶσι διὰ Β. διαταγμάτων, ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν, ἀνεπλήρωματικαὶ πιστώσεις, ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐπὶ τῶν ἓξ ἄρθρων τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν·

Τοῦ ἐπὶ τοῦ Δικαιοσύνης

Διὰ τὴν διατροφὴν τῶν ὑποδίκων,
Δι' ἀποζημιώσεις μαρτύρων,
Δι' ἔξοδα μεταφορᾶς ὑποδίκων,
Δι' ἔξοδα ἐκτελέσεως ἀποράσεων.

Τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν

Διὰ γενικὰ μέτρα ἀσφαλείας.
Διὰ διατροφὴν καὶ διατήρησιν καταδίκων.

Τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν

Διὰ ποσοστὰ ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων,
Διὰ δικαιώματα καὶ προμηθείας χαρτοσήμου,
Διὰ παραχωρήσεις ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ οἰκοδομῶν εἰς τοὺς δήμους,
Δι' ἔξοδα καλλιεργείας τῶν ἁλικῶν καὶ μετακομίσεως τῶν ἁλάτων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Γενικὸς προϋπολογισμὸς τῶν ἐσόδων τῆς χρήσεως 1854

κεφάλ.	Ἄρθρ.	Ἔσοδα	Ἔσοδα βεβαιωθησόμενα. Κατ' ἄρθρον	Κατὰ κεφάλ.	Ἔσοδα εἰσπραχθησόμενα. Κατ' ἄρθρον	Κατὰ κεφάλ.
Α.		Ἄμεσοι φόροι				
	1	Ἔγγειος φόρος καὶ δικαιώμ. ἐπικαρπίας	6235700		5565860	
	2	Φόρος ἐπὶ τῶν μελισσίων	55000		46750	
	3	Ἔγγειος φόρος 3 τοῖς 0/0	119821		59910	
	4	Φόρος ἐπὶ τῶν ζώων	1300000		1105000	
	5	» » ἐπιτηδευμάτων	250000		187500	
	6	» » οἰκοδομῶν	160000	8120521	112000	7077020
Β.		Ἔμμεσοι φόροι				
	1	Τελώνια	3112592		3344344	
	2	Χαρτοσήμου	1050000		1050000	
	3	Διάφορα δικαιώματα	392608	4855200	314087	4708428
Γ.		Δημόσια καταστήματα				
	1	Νομισματοκοπείου				
	2	Ταχυδρομείου	199000		190080	
	3	Τυπογραφείου	5000	204000	4850	194930
Δ.		Δημόσια νομίσματα καὶ κτήματα				
	1	Μεταλλεῖα καὶ ὀρυκτά	502465		52465	
	2	Ὕδατα θερμά	2000		2000	
	3	Ἁλυκαί	460000		460000	
	4	Ἰχθυοτροφεῖα	188103		178698	
	5	Δάση	220017		209017	
	6	Ἐλαιῶνες	380417		116417	
	7	Σταφιδῶνες καὶ ἀμπελῶνες	156195		137453	
	8	Περιβόλια καὶ ἄλλα κτήματα	212525		187000	
	9	Κτήματα διοικούμενα δι' ἐπιτροπείας	21900		16520	
	10	Δημόσια κτίρια καὶ ἐργοστάσια	30329			

κεφάλ.	Ἄρθρ.	Ἔσοδα	Ἔσοδα βεβαιωθησόμενα. Κατ' ἄρθρον	Κατὰ κεφάλ.	Ἔσοδα εἰσπραχθησόμενα. Κατ' ἄρθρον	Κατὰ κεφάλ.
Ε.		Ἐκποιήσεις ἐθνικῶν κτημάτων				
	1	Χρεωλύσια καὶ τόκοι προικοκτησιῶν	401970		40000	
	2	Δεκαετεῖς πιστώσεις »	49390		10000	
	3	» » φθαρτῶν κτημάτων	38982		11000	
	4	Εἰσπράξεις τῆς ὁλικῆς τιμῆς τῶν προικοκτησιῶν	πρὸς ἐνθύμ. ὁμοίως		πρὸς ἐνθύμ. ὁμοίως	
	5	ὁμ. ὁμ. φθαρτῶν κτημάτων		490342		61000
Γ.		Διάφορα εἰσοδήματα				
	1	Τόκοι ὑπερημερίας	160000		160000	
	2	Πρόσοδοι κτημάτων κατακυρωθέντων εἰς τὸ δημόσιον	14000		7000	
	3	Δεκαετεῖς δόσεις τῶν μέχρι τοῦ 1837 καθυστερούντων	πρὸς ἐνθύμ.		πρὸς ἐνθύμ.	
	4	Ποινικὰ ἐργοστάσια				
	5	Ἀπόληψις ποινικῶν ἐξόδων	70000		20000	
	6	» προκαταβληθέντων ἐξόδων εἰς πολιτικὰς δίκας	8000		2500	
	7	» ἐξόδων ἀπαριθμήσεως ζώων κλπ.	33000		26400	
	8	Μερίσματα μετοχῶν εἰς τὴν τράπεζαν	85000		85000	
	9	Τυχηρὰ εἰσοδήματα	46460		46460	
	10	Ἐπιστροφαὶ χρημάτων	πρὸς ἐνθύμ.	416460	πρὸς ἐνθύμ.	347360
Ζ.		Ἐκκλησιαστικὰ εἰσοδήματα				
	1	Ἐκποιήσεις ἀκινήτων μονασ. κτημάτων				
	2	Πολυετεῖς ἐνοικιάσεις	79460		38501	
	3	Μονοετεῖς	93000		80000	
	4	Τόκοι ὑπερημερίας	7000		7000	
	5	Διάφορα ἔσοδα	πρὸς ἐνθύμ.	479460	πρὸς ἐνθύμ.	174601
Η.		Ἔσοδα κλεισμένων χρήσεων				
	1	Ἔσοδα κλεισμένων χρήσεων	1250000		1250000	
	2	» ἐκκλησιαστικὰ κλεισμένων χρήσεων	21000	1271000	21000	1271000
				17710925		15622097
Θ.		Προκαταβολαὶ τῶν 3 δυνάμεων διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου Ῥοτσχίλδ		3835473 58		3835473 58
		Ὁλικὰ ποσά		21546398 58		19457570 58

Γενικὸς προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1854.

Κεφάλ.	Ἄρθρ.	Ε ξ ό δ α	Πιστώσις Κατὰ κεφάλ.	Κατὰ μέρος
		Μέρος Α'. Χρέος δημόσιον		
		Χρέος ἐξωτερικὸν		
	1	Τόκοι καὶ χρεολύσιον τοῦ ἀνγλίου 'Ροθσχίλδ	3835473 58	
	2	Προμήθεια 'Ροθσχίλδ ἔξοδα κληρώσεως κλπ.	50376 22	
	3	Ἀπόσβεσις προκτεβόλιων τῶν 3 δυνάμεων	400000	
Α.				4285849 80
		Χρέος ἐσωτερικὸν		
Β.	1	Τόκοι ἐσωτερικοῦ χρέους	2500	
		Συντάξεις		
Γ.	1	Συντάξεις	694655 96	
				697155 96
Δ.		Μέρος Β'. Βασιλικὴ χορήγησις		4983005 76
		Χορήγησις πρὸς τὸν Βασιλέα		1000000
		Μέρος Γ'. Ἀποζημιώσεις Βουλευτ. Συμβάτων.		
Ε.		Ἀποζημιώσεις τῶν Βουλευτικῶν Συμβάτων		432000
		Μέρος Δ'. Γενικὴ ὑπηρεσία τῶν Ὑπουργείων		
Ζ.		Τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν σχέσεων	495746	
Ζ.		Τῆς Δικαιοσύνης.	1343819 39	
Η.		Τῶν Ἐσωτερικῶν	1780733 59	
Θ.		Τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως	937588 26	
Ι.		Τῶν Στρατιωτικῶν	4786271 89	
ΙΑ		Τῶν Ναυτικῶν	1277193 56	
ΙΒ		Τῶν Οἰκονομικῶν	882896 28	11501248 97
		Μέρος Ε'. Ἔξοδα διοικήσεως καὶ ἐπιστασίας		
ΙΓ		Ἔξοδα διοικήσεως, ἐπιστασίας καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων		1395663 27
		Μέρος Στ'. Διάφορα πληρωμαί		
ΙΔ		Ἐπιστροφαὶ χρημάτων	8591 25	
ΙΕ		Ἀποζημιώσεις	106844 56	115435 81
		Ἀπόδοσις Μοναστηριακῶν χρεῶν		
		Τὸ Πᾶν		19530353 81

Ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε νὰ τυπωθῶσι μόνον τὰ περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων Νομοσχέδια καὶ ἡ πρὸς τὴν Γερουσίαν αἰτιολογικὴ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἔκθεσις, παρακατατεθέντων ἤδη ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἱκανῶν ἀντιτύπων τῶν γενικῶν καὶ εἰδικῶν πινάκων τοῦ προϋπολογισμοῦ ἑκάστου ὑπουργείου, ἀφ' οὗ δὲ διανεμηθῶσιν εἰς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς νὰ συνέλθωσι τότε τὰ τμήματα καὶ ἐκλέξωσιν ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως.

Ἀνεγνώσθησαν κατόπιν αἱ ἀναφοραὶ τῶν Γερουσιαστῶν Κ. Κ. Δρόσου Μανσόλα, Ι. Οἰκονόμου καὶ Ι. Σταϊκου αἰτουμένων τῶν μὲν δύω πρώτων τεσσαρακονθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν, τοῦ δὲ τρίτου τεσσαρακονθήμερον παράτασιν ἀδείας ἀπουσίας λόγῳ ἀσθενείας βεβαιουμένης διὰ πιστοποιητικοῦ ἰατροῦ· ἡ Γερουσία παρεχώρησε ταύτας κατὰ τὴν αἴτησίν των.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ κατὰ τὴν δευτέραν σύνοδον τῆς ἐνεστώσης τρίτης Βουλευτικῆς περιόδου ἀπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας, ἀνεγνώσθησαν ἡ ἐπὶ τούτου ἔκθεσις τοῦ Ταμία Κυρίου Γ. Δαρειώτου πρὸς τὴν λογιστικὴν ἐπιτροπὴν, ὡς καὶ ἡ ἔκθεσις ταύτης πρὸς τὴν Γερουσίαν, δι' ἧς ἐξάγεται ὅτι αἱ ἐντὸς τῶν ὅρων τοῦ παρὰ τῆς Γερουσίας ψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ, γενόμεναι πληρωμαὶ συνοδεύονται μὲ τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα. Μηδεμιᾶς δὲ γενομένης παρατηρήσεως ἡ Γερουσία συμφώνως μὲ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς παραδεχθείσης τὸν προκείμενον ἀπολογισμὸν ὅπως ἔχει, παραδέχεται καὶ αὐτὴ καὶ ἐγκρίνει τὸν ἀπολογισμὸν τῆς Β'. Συνόδου τῆς Γ'. Βουλευτικῆς περιόδου ὅπως παρὰ τοῦ ταμία ὑπεβλήθη.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν Συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΔΕΔΙΓΙΑΝΝΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Β. Χριστακόπουλος
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 27 Ἰουλίου 1853. Ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν παόντων **32** μελῶν ὁ Κ. πρόεδρος προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐν ἀδείᾳ ἀπόντος ἑτέρου τῶν γραμματέων Κυρίου

Δ. Χατζίσκου τὸν Γερουσιαστὴν Κύριον Ι. Οἰκονόμου κηρύττει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀναγνώσθησαν κατόπιν αἱ ἀναφοραὶ 1) τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρίου Ν. Μέξη αἰτουμένου τεσσαρακονθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν πρὸς χρῆσιν τῶν τῆς Κύθνου Λουτρῶν. Ἡ Γερουσία τῷ ἐχορήγησε ταύτην.

2) Τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Α. Σ. Χαραλάμπους περὶ τεσσαρακονθήμερον ἀδείας ἀπουσίας· ἡ Γερουσία καὶ ταύτην ἐχορήγησε

3) Τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρίου Χ. Παπαπολίτου περὶ εἰκοσαημέρου ἀδείας ἀπουσίας· ἡ Γερουσία δὲν ἐνέκρινε ταύτην.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω τὸ περὶ σιτηρῶν νομοσχέδιον ὡς καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἑξῆς·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως ὑποβάλλομεν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας τὸ ἐπισυνημμένον περὶ σιτηρῶν νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἐπεψηφίσθη παρὰ τῆς Βουλῆς ἀπαραλλάκτως ὅπως πρὸς αὐτὴν ὑπεβλήθη.

Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι ἡ Γερουσία παραδεχομένη τοὺς προκαλέσαντας τὸ νομοσχέδιον τοῦτο λόγους, οἱ ὁποῖοι περιέχονται εἰς τὴν συνοδεύσασαν αὐτὸ πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσίν μας, καὶ ἀναγνωρίζουσα τὸ ὠφέλιμον καὶ ἀναγκαῖον τῶν διατάξεών του θέλει εὐαρεστηθῆ νὰ συζητήσῃ καὶ ἐπιψηφίσῃ αὐτὸ ἐν τάχει ὡς κατεπείγον.

Οἱ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοὶ

Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον ψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῆ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τῶν ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργῶν καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 25 Ἰουλίου 1853.

ΟΘΩΝ.

Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἀπαγορεύεται ἡ ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἐξαγωγὴ τῶν Δημητριακῶν καρπῶν καὶ τῶν ἀλεύρων ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου ε. ε.

Ἡ ἀπαγόρευσις δύναται νὰ παραταθῆ καὶ πέραν τῆς 31 Δεκεμβρίου ἢ καὶ νὰ καταργηθῆ πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἐὰν ἤθελον ἐκλείψει οἱ λόγοι τῆς ἀπαγορεύσεως.

Ἐπιτρέπεται μόλον τοῦτο καὶ διαρκούσης τῆς ἀπαγορεύσεως ἡ ἐξαγωγὴ ὡρισμένου ποσοῦ δημητριακῶν καρπῶν ἢ ἀλεύρων, ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν Β. Διαταγμάτων, ὁσάκις καὶ ὅπου ἰδιαίτεροι λόγοι ἤθελον τὸ ὑπαγορεύσει.

Ἄρθρ. 2. Ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος νόμου μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου ε. ε. τὸ εἰσαγωγικὸν τέλος ἐπὶ τῶν πρὸς ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν εἰσαγομένων εἰς τὸ Κράτος δημητριακῶν καρπῶν προσδιορίζεται κατ' ἀνώτατον ὅρον ὡς ἑξῆς.

1. Διὰ τὸν σῖτον εἰς λεπτὰ 50 τὸ κοιλὸν καὶ 4 λεπτὰ διὰ τὰ ἄλευρα·

2. Τὴν σίκαλιν 30 τὸ κοιλὸν καὶ 2 λεπτὰ τὴν ὀκὰν διὰ τὰ ἄλευρα·

3. Τὸν ἀραβόσιτον 28 τὸ κοιλὸν καὶ 2 λεπτὰ τὴν ὀκὰν διὰ τὰ ἄλευρα·

4. Τὴν κριθὴν 25 τὸ κοιλὸν καὶ 2 λεπτὰ διὰ τὰ ἄλευρα·

5. Τὸ καλαμπόκι 20 τὸ κοιλὸν καὶ 2 λεπτὰ τὴν ὀκὰν διὰ τὰ ἄλευρα.

6. Τὴν βρώμην 18 λεπτὰ τὸ κοιλὸν καὶ 1 λεπτὸν τὴν ὀκὰν διὰ τὰ ἄλευρα.

Ὁσάκις ὅμως ὁ μέσος ὅρος τῆς ἀγοραίας τιμῆς τοῦ ἐγχωρίου σίτου κατὰ τὸ ἐξαγόμενον τῶν δυνάμει τοῦ νόμου τῆς 8 Ἀπριλίου 1843 συντασσομένων δεκαημέρων πρωτοκόλλων εἶναι ἀνώτερον τῶν δραχ. 5, τὸ εἰσαγωγικὸν τέλος θέλει προσδιορίζεσθαι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ εἰρημένου νόμου.

Διὰ Β. Διατάγματος δύναται νὰ παραταθῆ ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου καὶ πέραν τῆς 31 Ὀκτωβρίου, ὁπότε δύναται καὶ ν' ἀναβιβασθῆ ὁ κατὰ τὸν § 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀνώτατος ὅρος τοῦ εἰσαγωγικοῦ τέλους τοῦ σίτου εἰς λεπτὰ 75 ἀναβιβαζομένου ἀναλόγως τοῦ τέλους καὶ τῶν λοιπῶν δημητριακῶν καρπῶν κατὰ τὴν ἐν ἰσχύϊ τελωνιακὴν κλίμακα.

Ἄρθρ. 3. Τὸ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 64 § 4 τοῦ περὶ ὀργανισμοῦ τῶν τελωνείων τοῦ Κράτους νόμου εἰσπραττόμενον δικαίωμα διαμετακομίσεως ἐπὶ τῶν εἰς τὰς δημοσίους καὶ ἰδιωτικὰς

ἀποθήκας ἐναποταμιευμένων ξένων δημητριακῶν καρπῶν καταργεῖται μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου ε. ε.

Διὰ Β. Διατάγματος δύναται νὰ παραταθῇ ἡ κατάργησις τοῦ ρηθέντος δικαιώματος καὶ μέχρι τέλους Ἰουλίου 1854.

Ἄρθρ. 4. Ὁ παραβάτης τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 § ά. διατάξεως ὑποβάλλεται εἰς πρόστιμον 10 λεπτὰ ἐφ' ἑκάστης ὀκάδος δημητριακῶν καρπῶν ἢ ἀλεύρων ἐπιβαλλόμενον παρὰ τῆς ἀρμοδίας τελωνιακῆς ἀρχῆς, ὁ δὲ πλοίαρχος ἰδίως τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ ἀπὸ 15 Δεκεμβρίου 1836 περὶ ἀστυνομίας τῆς ἐμπορικῆς Ναυτιλίας Β. Διατάγματος.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Διὰ νὰ ἰδῇ δὲ καὶ ἡ Γερουσία τοὺς προκαλέσαντας τὸ εἰρημένον νομοσχέδιον λόγους, καὶ ἀναγνωρίσῃ τὸ ὠφέλιμον καὶ ἀναγκαῖον αὐτοῦ ἀνέγνω τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου ἔκθεσιν περιέχουσαν ἐν ἐκτάσει τοὺς ὑπαγορεύσαντας λόγους καὶ τὰ ὠφέλη καὶ πλεονεκτήματα τοῦ νομοσχεδίου, καὶ τελευτῶν ἐζήτησε διὰ τὸ κατεπείγον τοῦ ἀντικειμένου συνιστάμενον ἐπὶ τοῦ παρόντος ὄχι τόσον εἰς τὴν εἰσαγωγὴν (διότι ὁ τόπος ἤδη δὲν ἐχειάναγκην σιτηρῶν εἰσαγωγῆς) ὅσον εἰς τὴν ἐξαγωγὴν (διότι ἡ παραμικρὰ βραδύτης τῆς ψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου δίδει εὐκαιρίαν εἰς τοὺς θέλοντας νὰ ἐξαγάγωσι σιτηρὰ νὰ σπεύσωσι πρὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ Νόμου, ἀπαγορεύοντος τὴν ἐξαγωγὴν) τὴν αὐθημερὸν συζήτησιν αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ δέ τις τῶν Κ. Γερουσιαστῶν ἀντέτεινεν εἰς τὴν αὐθημερὸν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου καὶ διότι τὸ ἀντικείμενον καθὸ σπουδαῖον χρῄζει μελέτης, καὶ διότι τὸ νομοσχέδιον περιέχον πολλὰς ἀντιφάσεις πρέπει νὰ τροπολογηθῇ, ἄλλως ἐὰν μένῃ ὅπως ἔχει, εἶναι καὶ δὲν εἶναι νόμος, καὶ ἀντὶ τοιούτου νόμου πρωτιμητέον ἦτο νὰ ἀφήνετο ἀπολύτως ἐλευθέρα ἡ Κυβέρνησις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου νὰ ἐνεργῇ. Ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶναι συνεπέστατον, συγγνωστέος δὲ ὁ προλαλήσας, διότι δὲν εἶχε καιρὸν νὰ μελετήσῃ τοῦτο καλῶς. Τὰ μέτρα ἅτινα προέδρευσαν εἰς τὸ προκείμενον εἶναι ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἐξαγωγῆς καὶ ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ἀνωτάτου ὅρου τῆς φορολογίας. Ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἀληθὲς ὅτι πρὸ ἑνὸς μηνὸς δι' ἐγκυκλίου της εἰδοποίησε τοὺς κατοίκους τὴν ἐπὶ τὸ ἔτος τοῦτο ἔλλειψιν τῶν σιτηρῶν· ἀλλ'

εἶναι ἐπίσης βέβαιον ὅτι ὁ λαὸς, ἔνεκα μάλιστα τῶν ἀναγκῶν εἰς τὰς ὁποίας ἐπὶ τοῦ παρόντος εὑρίσκεται, θέλει ἐκποιήσει τὰ σιτηρά του, χωρὶς νὰ συλλογισθῇ τὴν ἀνάγκην εἰς ἣν βραδύτερον ὁ ἴδιος θέλει περιπέσει, καὶ διὰ τοῦτο ἔπρεπεν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν ἐξαγωγήν. Ἡ δὲ διάρκεια τὴν ὁποίαν θέτει μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου δὲν εἶναι αὐθαίρετος· σκοπεύομεν διὰ τῆς προθεσμίας ταύτης νὰ ἴδωμεν μέχρι τίνος ῥθάνει ἡ τῆς ἐσπερίας εὐρώπης σιτοδεία· καὶ ἀναμφιβόλως ἕως τότε θέλομεν γνωρίσει καθαρὰ μέχρι τίνος ῥθάνουσιν αἱ ἀνάγκαι τῶν ἄλλων ἐθνῶν, ἂν εἰσέτι ἐπικρατῶσιν ἢ ἐπληρώθησαν πλέον· ἂν δὲ πληρωθῶσιν πρὸς τί τότε νὰ ἐξακολουθῶμεν δεσμεύοντες τοὺς πολίτας;

Αἱ ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν γενόμεναι ἐξαιρέσεις εἶναι ἀρκετὰ ἠτιολογημέναι καὶ κανονισμέναι κατὰ τὸ συμφέρον τοῦ τόπου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον καὶ μόνον ὡρμήθη ἡ Κυβέρνησις πρὸς καθυποβολὴν τοῦ ὅλου Νομοσχεδίου.

Ἐπειδὴ δὲ ὡς γνωστὸν αἱ τῶν ἐμπόρων ἐπιχειρήσεις στρέφονται πρὸς τὰ μᾶλλον ὡρισμένα καὶ πάγια, ἀναγκαῖον ἐκρίθη, διὰ νὰ στρέψωμεν ἐνταῦθα τὴν τῶν ἐμπόρων προσοχὴν νὰ ὁρισθῇ ὁ ἀνώτατος ὅρος τοῦ φόρου εἰς λεπτὰ 50, διότι κατὰ τὴν κλίμακα ὁ φόρος ἀναβιβάζεται, ἐφ' ὅσον ἐλαττοῦται ἡ τιμὴ τοῦ ἐγχωρίου σίτου· τὴν σήμερον δὲ ἡ τιμὴ τοῦ ἐγχωρίου σίτου εἶναι ἠλαττωμένη· ἀνεχώρησαν ἐντεῦθεν πλοῖα φορτωμένα σιτηρῶν, διότι ὁ φόρος ἦτο βαρὺς κατὰ τὴν κλίμακα. Τὸ μέτρον λοιπὸν ἐφ' οὗ στηρίζεται τὸ νομοσχέδιον εἶναι ἓν τέλος πάγιον.

Δίδεται τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ παρατείνῃ διὰ Β. Διατάγματος τὴν διάρκειαν ἢ καὶ νὰ ὑψώσῃ τὸν ἀνώτατον ὅρον, χωρὶς νὰ προσρεύγῃ πάντοτε εἰς τὰς Βουλὰς· σκοπὸς τῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ ἀπαντήσῃ τὰς παρούσας ἀνάγκας πάσης ἐνδεχομένης σιτοδείας, χωρὶς νὰ ῥιψοκινδυνεύσῃ τὴν Γεωργίαν.

Καταργοῦνται τὰ τῆς διαμετακομίσεως δικαιώματα, διότι οὕτως δυνάμεθα νὰ ἐλκύσωμεν ἐνταῦθα σιτηρὰ ἀφ' ἑνὸς, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ διευκολύνωμεν τὴν ναυτιλίαν μας.

Τὸ 4 ἄρθρον ἐπιβάλλει πρόστιμον εἰς τοὺς λαθρεμπόρους· ἡ διάταξις αὕτη ἂν καὶ φαίνηται νέα, μόλα ταῦτα δὲν εἶναι τοιαύτη, εἶναι πολὺ ἀρχαία, εἶχεν ὅμως περιπέσει εἰς ἀχρηστίαν.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους προτείνω τὴν αὐθημερὸν συζήτησιν καὶ παραδοχὴν τοῦ νομοσχεδίου.

Παραδεχθείσης τῆς Γερουσίας τὴν αὐθημερὸν συζήτησιν τοῦ περὶ σιτηρῶν νομοσχεδίου διὰ τὸ κατεπείγον αὐτοῦ, θάτερος τῶν Κ.Κ. Γραμματέων ἀνέγνω τὸ νομοσχέδιον.

Μηδεμιᾶς δὲ παρατηρήσεως γενομένης προτίθεται εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Μ. Λ. Καΐρη καὶ Γ. Παπαηλιοπούλου, ἥτις καὶ γίνεται παραδεκτὴ διὰ ψήφων 29 (παμψηφεί) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ σιτηρῶν.

Γεώρ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης	Ν	Δημ. Γ. Βούλγαρης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας		Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Λ. Καΐρης	Ν
Ἀναγν. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Λάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Πρασακάκης		Κίτσος Τζαβέλλας	
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημ. Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγγελος		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπους	
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας		Χατζῆ Χρῆστος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Κωνστ. Προβιλέγγιος	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γεώργος Δαρειώτης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Γεώργιος Παππαηλιόπουλος	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	

Προβάσης ἀκολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τῶν καθέκαστα συζήτησιν ἀνεγνώσθησαν τὰ τέσσαρα αὐτοῦ ἄρθρα, ἅτινα ἐγένετο παραδεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον χειροτονίας, ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ψηφισθὲν ἐπὶ τέλους τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 31 (παμψηφεί) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ σιτηρῶν.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώρ. Γλαράκης	Ν
Ἀναγν. Δελιγιάννης	Ν	Δημ. Γ. Βούλγαρης	
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικ. Ἰω. Μέξης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Σπυρ. Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστ. Λόντος		Κωνς. Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Λ. Καΐρης	Ν
Ἀναγν. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	
Λάμπρος Νάκος		Ἀντ. Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Δημ. Πλαπούτας	Ν
Χαράλ. Παπαπόπολίτης	Ν	Ἰω. Στάϊκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἀναγ. Μαυρομιχάλης	
Νικ. Πρασακάκης		Κίτσος Τζαβέλλας	
Σπυρ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθαν. Γρηγοριάδης	Ν	Δημ. Χατσίσκος	
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημ. Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Νικ. Μαυρομμάτης	Ν
Νικ. Χρυσόγελος		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώρ. Ψύλλας		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας		Χατσῆ Χρῆστος	Ν
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν	Γεώ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰω. Χ. Πέτρου	Ν	Κωνς. Προβιλέγγιος	
Ἀθαν. Λιδωρίκης	Ν	Ἰω. Οἰκονόμου	Ν
Γεώρ. Δαρειώτης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	

Ὥστε τὸ νομοσχέδιον ἐγένετο δεκτὸν ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει.

Ἀκολούθως ἀφοῦ τῇ αἰτήσει τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ καὶ ἐνεκρίθησαν, ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν διὰ τὴν αὔριον, ὁρίσας ὡς ἀντικεί-

αὐτῆς τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ 1854.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ

Οἱ γραμματεῖς
Β. Χρηστακόπουλος
Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 29 Ἰουλίου 1853. Ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ πρόεδρος Κ. Α. Δελιγιάννης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν Γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ι. Οἰκονόμου, ἀντὶ τοῦ Κ. Δ. Χατζίσκου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα, ἔκθεσις τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων διὰ τὸ ἔτος 1854, ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τυπωθῇ καὶ νὰ διανεμηθῇ πρὸς τοὺς Κ. Κ. Γερουσιαστὰς καὶ μετὰ 24 ὥρας ἀπὸ τῆς διανομῆς νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις τοῦ περὶ οὗ πραγματεύεται Νομοσχεδίου· ἔχει δὲ ἡ ἔκθεσις αὕτη ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν Μελισσίων διὰ τὸ ἔτος 1854 συσταθεῖσα εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ εἰρημένον Νομοσχέδιον εἰσαχθὲν ἀπὸ τὸν Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸν, καὶ μελετήσασα μετὰ προσοχῆς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων οὐδεμίαν ἔχει νὰ ἐπιφέρῃ παρατήρησιν, συνιστᾷ δὲ εἰς τὸ σῶμα τὴν ἐπιψήφισιν αὐτῶν· ἐπὶ δὲ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νομοσχεδίου λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὸ σῶμα τὰς ἑπομένας παρατηρήσεις.

Ἡ ἐκτέλεσις τῶν νόμων προσβάλλει πάντα τὰ ἐπὶ τῆς παραβάσεως αὐτῶν στηριζόμενα συμφέροντα καὶ προάγει ἐντεῦθεν παράπονα καὶ ἔχθρας κατὰ τῶν ἐπιτεταγμένων αὐτὴν, οἵτινες ἕνεκα τούτου ἤθελον μείνει ἐκτεθειμένοι εἰς τὰ πάθη καὶ τὰς ἐκδικήσεις τῶν ἀτόμων καὶ τῶν φατριῶν.

Ἀνάγκη ὅθεν ἦτο νὰ τεθῇ διὰ τοῦ νόμου αἰγίς, ἥτις νὰ προστατεύῃ μὲν αὐτοὺς κατὰ πάσης τοιαύτης ἀδίκου καταφορᾶς, νὰ μὴ τοὺς ἁφαιρῇ ὅμως καὶ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης, ὅταν αὐτοὶ οὗτοι οἱ τὸν νόμον τηροῦντες φωρῶνται παραβάται

αὐτοῦ. Ἡ ἀνάγκη αὕτη δὲν ὑπηγορεύετο μόνον ἀπὸ τὸ συμφέρον τῶν ἀτόμων ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἔμελλε νὰ τεθῇ ἡ αἰγίς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ συμφέρον τῆς πολιτείας, ὀφειλούσης νὰ κατέρχηται αὐστηρὰ κατὰ τῶν παραβατῶν αὐτῶν, οὐχ ἧττον δὲ καὶ προστάτης τῆς ἀθωότητος, καὶ μάλιστα τῆς ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῶν νόμων κινδυνευούσης.

Ἡ αἰγὶς αὕτη ἐτέθη ἀληθῶς διὰ νόμου, ὅστις διὰ τοῦ ἄρθ. 28 τῆς ποινικ. δικονομίας ὑφεῖλε προσωρινῶς ἀπὸ τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν τοὺς διοικητικοὺς καὶ δημοτικοὺς ὑπαλλήλους τοὺς καταγγελλομένους διὰ πράξεις ἀναγομένας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των, ἕως ἂν ἡ προϊσταμένη ἀρχὴ ἐξετάσασα πεισθῇ, ὅτι ἡ καταγγελία δὲν προέρχεται ἐκ παθῶν καὶ ἐκδικήσεων, ἀλλὰ στηρίζεται εἰς γεγονότα μαρτυρούντα τὸ ἀξιόποινον τῆς διαγωγῆς των· ἐπρωτατεύθησαν δὲ δι' αὐτῆς οἱ διοικητικοὶ ὑπάλληλοι, ὡς τὰ ἄκρατα ὄργανα τῆς ἐκτελέσεως τῶν νόμων, καὶ οἱ δημοτικοί, οἵτινες ὄντες τοιοῦτοι μετέχουσιν ὅμως καὶ χαρακτῆρος ἄλλου, προερχομένου ἐκ τῆς ἐκλογῆς τῶν συμπολιτῶν των καὶ καλοῦντος αὐτοὺς εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς μικρᾶς κοινωνίας των.

Ἡ προστασία αὕτη ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ κανόνος, καθ' ὃν ἡ δικαστικὴ ἐξουσία εἶναι ἁρμοδία νὰ ἐπιλαμβάνηται τῆς καταδιώξεως πάσης ἀξιοποίνου πράξεως· ἡ δὲ ἐξαίρεσις αὕτη εἴπετο βεβαίως ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐκλείψῃ, καθ' ἃς περιπτώσεις δὲν ἦτον ἀναγκαία, ἢ δὲν ἐδύνατο νὰ δικαιολογηθῇ ἡ προκαλοῦσα αὐτὴν ἀνάγκη τῆς προστασίας. Διὰ τοῦτο αὐτὸς ὁ νόμος διὰ τῶν ἄρθ. 28 καὶ 329 τῆς ποιν. δικονομίας ἐκήρυξεν, ὅτι δὲν διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν προστασίαν ταύτην οἱ εἰς τὰς ἀνωτέρω κατηγορίας ὑπαγόμενοι ὑπάλληλοι, ὅταν αἱ πράξεις, δι' ἃς καταγγέλλονται, εἶναι πταίσματα, ὅταν ἐπράχθησαν αὗται κατὰ τὴν ἀνακριτικὴν ὑπηρεσίαν των; ἢ κατὰ τὴν ὑπηρεσίαν των ὡς ὑποθηκογράφων ἢ ληξιάρχων.

Οἱ λόγοι δι' οὓς εἰς τὰς τρεῖς ἀνωτέρω περιπτώσεις ἐλλείπει ἡ ἐξαίρεσις καὶ ἐπαναλαμβάνει τὴν ἰσχύν του ὁ γενικὸς κανὼν εἶναι σαφεῖς στηριζόμενοι εἰς τὸ ἐκ τοῦ ἀσημάντου τῶν πταισματικῶν πράξεων ἀτελὲς συμφέρον τῶν καταγγελθέντων, καὶ εἰς τὴν ἀναρμοδιότητα τῆς προϊσταμένης διοικητικῆς ἀρχῆς νὰ ἐκτιμήσῃ περὶ τῆς βαρυτητος ἢ μὴ πράξεων ἀναγομένων εἰς αὐτὴν τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν, οἵαι εἰσὶν οἱ ἀνακριτικοὶ καὶ αἱ τῶν ληξιάρχων καὶ ὑποθηκογράφων.

Ἡ ταξις αὕτη μὴ ἀποτελοῦσα προνόμιον τῶν περὶ ὧν πραγματεύεται, ἀλλὰ παρέχουσα εἰς αὐτοὺς προστασίαν ὀφειλομένην,

ἦτο γενικὴ καθ' ὅλην τὴν νομοθεσίαν καὶ δὲν μετετρέπετο. Καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ἐτησίων φορολογικῶν νόμων ἐὰν ἐξετάσῃ τις τὴν ἱστορίαν, θέλει ἰδεῖ πανταχοῦ ττρουμένην αὐτήν. Καὶ ἐπὶ μὲν τῶν νόμων περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς δὲν μετεβλήθη ποτὲ ἡ τοιαύτη τάξις τῆς γενικῆς νομοθεσίας, καὶ μάλιστα ἐπεκυρώθη δι' αὐτῶν, διότι προκειμένης τῆς τιμωρίας ἀξιοποίνων πράξεων τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τούτου, ἐγένοντο μὲν παραπομπαὶ εἰς τὰς ὁριζούσας τὴν ποινὴν αὐτῶν διατάξεις τοῦ ποιν. νόμου, οὐδεμία δὲ διετάχθη μετατροπὴ τῶν διαταξεων τῆς γενικῆς νομοθεσίας· ἴδε ἄρθρ. 20 τοῦ νόμου τῆς 26 Ἀπριλίου 1840, ἄρθρ. 11 τοῦ νόμου τῆς ἀπὸ 20 Ἀπριλίου 1841, ἄρθρ. 49 τοῦ ΠΓ'. νόμου ἀπὸ 19 Ἀπριλίου 1848 καὶ ἄρθρ. 9, 12 καὶ 81 τοῦ ΡΙΗ. νόμου τῆς 21 Ἰανουαρ. 1852 κτλ.

Ἐπὶ δὲ τοῦ νόμου περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων πρώτην φορὰν εἰσήχθη νεωτερισμὸς κατὰ τὸ ἔτος 1847 διὰ τῶν ἄρθρων 4 καὶ 5 τοῦ ἀπὸ 2 Μαρτίου 1847 ΝΕ. νόμου (ἴδε σελ. 33—35 ἐφημερ. Κυβερνήσεως ἀριθ. 6) διότι δι' αὐτοῦ ἤρθη ἡ προστασία αὐτὴ ἀπὸ μόνους τοὺς παραβαίνοντας τὰ περὶ δηλώσεων τῶν φορολογητέων ζώων ὑπ' αὐτεταγμένα δημάρχους, καὶ ἐπετράπη ἡ διὰ τοιαύτην παράβασιν ἀπ' εὐθείας καταδίωξίς των παρὰ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς· τοῦ νόμου δὲ τούτου τὴν τοιαύτην διάταξιν, μεταβαλοῦσαν ὡς εἴρηται τὰς γενικὰς διατάξεις τῆς νομοθεσίας, διεδέχθησαν οἱ ἑπόμενοι μέχρι τοῦδε νόμοι περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων, ἐπεκτείνοντες κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τὸν κύκλον τῶν παραβάσεων τῶν δημάρχων, δι' ἃς στεροῦνται τῆς προστασίας ταύτης.

Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν νόμων περὶ φόρων ἐπὶ τῶν Μελισσίων μέχρι μὲν τοῦ ἔτους 1850 ἔμεινεν ἀδιάσειστος ἡ τάξις τῆς γενικῆς νομοθεσίας, κατὰ τὸ ἔτος δὲ τοῦτο δι' ἄρθρου προσθέτου 2 τοῦ ΡΜΘ'. ἀπὸ 2 Φεβρουαρίου νόμου (ἴδε σελ. 1 ἐφημερ. Κυβερνητικὴ) μετηνέχθη καὶ ἐν αὐτῇ ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων νόμου, καθ' ἃς ἀφῃρεῖτο ἡ προστασία τῶν δημοτικῶν μόνων ὑπαλλήλων διὰ παραβάσεις πραττομένας περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τούτου· ἔκτοτε δὲ ἔμεινε κατ' ἔτος ἡ διάταξις αὕτη ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ.

Μετετράπη δὲ ἡ τάξις τῆς γενικῆς νομοθεσίας πρώτην φορὰν κατὰ τὸ ἔτος 1845 καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλαιωτικῶν περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων νόμων, ἐπιτραπείσης τῆς καταδιώξεως ἀπ' εὐθείας τῶν ἐπὶ καταπίσει καταγγελθέντων ὑπαλλήλων·

καὶ τοιαύτη διατηρεῖται στερεοτύπως ἔκτοτε εἰς ὅλας τὰς κατ' ἔτος ἐκδόσεις αὐτῶν.

Καὶ εἶναι μὲν αὐτόδηλοι οἱ λόγοι, δι' οὓς διὰ τοῦ γενικοῦ τούτου περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων νόμου μετετράπησαν τὰ γενικῶς νομοθετημένα, δὲν κρίνεται δὲ ἀπὸ σκοποῦ νὰ λεχθῇ καὶ ἐνταῦθα ὅτι ἡ ἀπ' εὐθείας καταδιωξις παρὰ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς τῶν ἐπὶ καταπίσει καταγγελλομένων ὑπηγορεύθη ἀπὸ τὰς πολιτικὰς μᾶλλον τοῦ ἔτους ἐκείνου περιστάσεις. Κατὰ τὸ ἔτος 1844, τὸ πρῶτον τῆς μεταπολιτεύτεως, δὲν συνετάχθη οὐδὲ ἐψηφίσθη προϋπολογισμός, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἑπόμενον, ὅτε τὸ πρῶτον ἐγένετο τοιοῦτος καὶ ἐψηφίσθησαν οἱ φορολογικοὶ νόμοι, εἵπετο νὰ προστεθῇ τοιαύτη τις διάταξις διὰ νὰ ἀντιταχθῇ εἰς τὴν περὶ ἐλαττώσεως τῶν φόρων ἐπιθυμίαν τῶν πολλῶν, διὰ νὰ δοθῶσιν ἐγγυήσεις εἰς τοὺς φορολογουμένους περὶ καταπαύσεως τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν λεγομένων καταπιέσεων καὶ καταθλίψεων· τέλος πάντων διὰ νὰ θωπευθῶσι μικρὸν αἱ ἐπιθυμίαι καὶ τὰ συμφέροντα τῶν συντηρούντων τὴν πολιτείαν πολιτῶν· ἀλλ' οὐχ' ἧττον δὲ ἡ διάταξις αὕτη ἐγίνετο καὶ καθ' ὅλων ἐν γένει τῶν ὑπαλλήλων, ἄνευ ἑτέρας μετατροπῆς ἢ ἐξαιρέσεως.

Ἐὰν δμως λεχθῇ ὅτι αἰτία δι' ἣν εἰσήχθη ἡ τοιαύτη καινοτομία καὶ εἰς τοὺς περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων, τῶν μελισσίων νόμους ἦτον, τὸ ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1847 εἰσήγετο τὸ πρῶτον νέον τι σύστημα παρέχον ἐλευθερίας εἰς τοὺς φορολογουμένους, διότι δι' αὐτοῦ κατηργεῖτο τὸ καταθλιπτικὸν σύστημα τῆς ἀπαριθμήσεως, καὶ ἐξησφαλίζετο ἡ τάξις τῶν κτηνοτρόφων, καὶ ἐπειδὴ τὸ νέον τοῦτο σύστημα ἐδύνατο νὰ ἐπαναγάγῃ κινδύνους εἰς τὰ δημόσια συμφέροντα ἐκ τῆς κακῆς πίστεως τῶν ἐκτελούντων τὸν νόμον, εἵπετο νὰ δοθῇ ἐγγύησίς τις ἐπὶ τούτῳ εἰς τὸ δημόσιον καὶ αὕτη ἐδόθη διὰ τῆς ἄρσεως τῆς προστασίας ταύτης. Παρατηροῦμεν δὲ ὅτι ἡ τοιαύτη ἐγγύησις ἔπρεπε νὰ δοθῇ διὰ τὰς ἐκ μέρους ὄχι μόνον τῶν Δημάρχων, ἀλλὰ πάντων τῶν λαμβανόντων μέρος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου ὑπαλλήλων, καὶ ὄχι μόνον διὰ τὸν παρόντα νόμον, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἄλλους, οἵτινες στηρίζονται εἰς τὸ σύστημα τῶν δηλώσεων ὡς αἱ περὶ φορολογίας τῶν ἀμπέλων διατάξεις τοῦ γενικοῦ φορολογικοῦ νόμου. Ἐκ δὲ τούτων δηλοῦται ὅτι ὁ λόγος αὐτὸς δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ δικαιολογῶν τὴν τοιαύτην ἐξαίρεσιν.

Παρετηρήθη δμως πάντοτε ἀξιέπαινός τις τάσις εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἡ πρὸς συμπλήρωσιν τῶν κενῶν καὶ ἀνόρθωσιν τῶν ἐκ

τῆς πεῖρας ὡς ἡμαρτημένων καταδεικνυμένων· ὡς π. χ. τοὺς περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμους τῶν παρελθόντων μέχρι τοῦ 1851 ἐτῶν σηνεπλήρωσεν ἀξιεπαίνως τὸ 9, 12 καὶ 81 ἄρθρ. τοῦ ἀπὸ 31 Ἰανουαρίου 1852 ΡΚ'. νόμου. Συμπεραίνεται δὲ ἐκ τούτου βεβαίως ὅτι ἡ αὐτὴ τάσις ὑπάρχει εἰς τὸν ἁρμόδιον κύριον ὑπουργὸν καὶ διὰ τὴν συμπλήρωσιν ἢ διόρθωσιν τοῦ προκειμένου νόμου περὶ φόρων ἐπὶ τῶν μελισσίων ὡς κατὰ συνέπειαν καὶ ἐκείνου ἐπὶ τῶν ζώων, ἐφ' ὅτον ἀποδειχθῇ ἡ τοιούτου τινὸς ἀνάγκη.

Ἐπὶ τῶν νόμων τούτων τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀρκούντως ἐξασφαλιζόμενον ἀπὸ αὐτὰς τὰς δηλώσεις τῶν κτηνοτρόφων καὶ τὴν ἐπιτρεπομένην ἀπαρίθμησιν, μάλιστα ἐπὶ τοῦ περὶ φόρου τῶν μελισσίων νόμου παρίσταται καὶ λίαν εὐτελὲς τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου· δύναται ὅθεν νὰ θεωρηθῇ ἐπάγουσα μεγαλειτέρας ζημίας ἢ ὠφέλειαν ἡ διάταξις τοῦ § 5 τοῦ ἄρθρ. 4 τοῦ νομοσχεδίου, καθ' ἣν ἐπιτρέπεται ἡ ἀπ' εὐθείας καταδίωξις τῶν δημάρχων· εἴπομεν δὲ μεγαλειτέρας ζημίας, διότι ἀπέναντι τοῦ ἐλαχίστου δημοσίου συμφέροντος μένουσι δι' αὐτῆς ἐκτεθειμένοι οἱ εἰρημένοι δημοτικοὶ ὑπάλληλοι εἰς τὰς ἐκδικήσεις καὶ τὰ πάθη ἐνίοτε καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἀδίκους καταφορὰς τῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων, αἵρεται δὲ ἐγγύησις ταχθεῖσα ὑπὲρ ἀνθρώπων, οἵτινες ὡς ἄρχοντες τῶν δήμων, θεωροῦνται ἀνήκοντες εἰς τὰς βάσεις τῆς πολιτείας, καὶ οἵτινες ὡς τοιοῦτοι ἐδικαιοῦντο νὰ διατελῶσιν ὑπὸ τὴν διατεταγμένην ταύτην προστασίαν. Ἡ ἐκ τούτου ζημία καθίσταται βεβαιοτέρα, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ ἀρχικὸς τῶν δημάρχων χαρακτὴρ, ὡς ἐχόντων κύριον ἔργον τὴν διεύθυνσιν τῶν δημοτικῶν ὑποθέσεων, καὶ ἡ ἐπιβοηθητικὴ ἰδιότης, τὴν ὁποίαν φέρουσιν ὡς ὄργανα τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἡ σπουδαιότης τῶν ἔργων, τὰ ὁποῖα διὰ διαφόρων νόμων, καὶ ἰδίως τῶν ἐκλογικῶν, εἶναι ἀνατεθειμένα εἰς αὐτούς, αἱ ἐντεῦθεν γενόμεναι δυσαρέσκειαι καὶ ἐκδικητικαὶ διαθέσεις τῶν ἰδιωτῶν.

Ἀπέναντι τούτων ὅλων εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ λυγίσῃ ποτὲ ἡ εὐστάθεια τῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες ἐν τῷ τόπῳ διατελοῦντες κεῖνται ὑπὸ τὴν ζωηρὰν ἐνέργειαν τῶν ἐντυπώσεων, καὶ τότε οἱ Δήμαρχοι καθίστανται δέσμιοι εἰς τὰς παραφορὰς τῶν παθῶν, καὶ ἀντικείμενον τῶν ἐκδικήσεών των. Ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἀπειλουμένη ζημία, ἐὰν ἀφαιρεθῇ ἡ διάταξις αὕτη, εἶναι τοιαύτη, ὥστε οὐδὲ διὰ μικροσκοπίου δύναται νὰ διαγνωσθῇ· διότι οὐδέποτε δύναταί τις νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον τῶν

ἐσωτερικῶν, ὁποῖον κατὰ τὸ ἄρθρ. 327 τῆς ποιν. δικονομίας ἦτον ἁρμόδιον νὰ δίδῃ τὴν ἄδειαν τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς των, ὅτι λέγομεν ἤθελεν ἐνεργήσει ἐναντίον τοῦ καθήκοντος καὶ τοῦ νόμου πρὸς βλάβην τοῦ δημοσίου συμφέροντος· διότι λέγομεν οὐδὲ νὰ διανοηθῇ τις δύναται, ὅτι οἱ κατ' ἐπαρχίας οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι δύνανται νὰ ἐκτιμήσωσι μὲ ἀκρίβειαν καὶ ἀπροσωπολη-ψίαν μείζονα τὴν διαγωγὴν τῶν Δημάρχων ἢ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν.

Τὰς παρατηρήσεις ταύτας πεποιθαμεν ὅτι καὶ ὁ κύριος ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν θέλει ἀναγνωρίσει καὶ θέλει φροντίσει νὰ ἄρῃ τὸ παρεισφρύσαν ὡς εἴρηται ἔκτοτε τοιοῦτον ἄτοπον, διότι ἄλλως ἠδύνατο νὰ ὑπολαβῇ τις καὶ ἄδικον τὴν τοιαύτην διάκρισιν μεταξὺ τῶν διαφόρων ὀργάνων, τὰ ὁποῖα ἐνεργοῦσι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου περὶ φόρου ἐπὶ τῶν μελισσίων, ὡς καὶ ἐκείνου ἐπὶ τῶν ζώων, ἢ ἠδύνατο νὰ θεωρήσῃ ὡς ἐκφαυλισμὸν τοῦ δημοτικοῦ συστήματος τὴν τοιαύτην ἐγκαταλειψιν τῶν Δημάρχων ἀπέναντι τῆς προστασίας, τὴν ὁποίαν κατὰ τὸν νόμον ἐξακολουθοῦσι λαμβάνοντες καὶ οἱ ἄλλοι ὑπάλληλοι, οἵτινες μετέχοντες τῆς ἐκτελέσεως τοῦ νόμου τούτου, δύνανται ἐπίσης νὰ περιπέσωσιν εἰς παραβάσεις αὐτοῦ.

Εἴμεθα ἀληθῶς πεπεισμένοι, ὅτι καὶ ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς συμφωνεῖ μὲ ἡμᾶς, ὅτι ἡ ἀπ' εὐθείας καταδίωξις τῶν δημάρχων, κατὰ τὸ εἰρημένον 4 ἄρθρ. τοῦ νομοσχεδίου, δὲν ἐπάγει τὰς συνεπείας τῆς ἀδείας τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς, τὰς ὁποίας τὸ ἄρθρ. 328 τῆς ποιν. δικονομίας διαγράφει· διότι ἡ ἄδεια τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς εἶναι συνέπεια μιᾶς προηγηθείσης ἐξετάσεως τῆς κατηγορίας, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξήχθη ὅτι ἡ κατηγορία δὲν εἶναι ἀβάσιμος. Ἐντεῦθεν δὲ δικαιολογεῖται ἡ ἀπὸ τῶν ἔργων τῆς ὑπηρεσίας διακοπὴ τοῦ εἰς δίκην εἰσαγομένου, ὡς ἔνδειξις δυσπιστίας τῆς πολιτείας εἰς ἓν ὄργανον γενόμενον ὑποπτον ἐπὶ παραβάσει τοῦ νόμου· ἐν ᾧ εἰς τὴν ἀπ' εὐθείας κατα-δίωξιν οὐδεμία τοιαύτη προεξέτασις γίγνεται, ἁπλῇ δὲ μήνυσις ἀρκεῖ νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν δικαστικὴν καταδίωξιν τὸν ὑπάλληλον· διότι, προσθέτομεν, ἡ διακοπὴ ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν εἶναι συνέπεια τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς, ἤτοι τῆς ἀποφάσεως τὴν ὁποίαν ἐκδίδει ἡ κατὰ τὸ ἄρθρ. 327 τῆς ποιν. δικονομίας ἁρμοδία ἀρχὴ μετὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀπὸ τὰ ἄρθρα 322—327 τῆς αὐτῆς δικονομίας διαγραφομένων πράξεων· ἐν ᾧ ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὐδὲ ἀπόρασις τοιαύτη οὐδ' ἄλλο τι παραπλήσιον

ὑπάρχει, ἐπομένως μὴ ὑπαρχουσῶν τῶν αἰτιῶν, δὲν ὑπάρχουσιν οὐδὲ συνέπειαι αὐτῶν.

Καὶ μολονότι εἴμεθα πεπεισμένοι, ὡς εἴπομεν, ὅτι τὴν αὐτὴν ἔχει ἰδέαν καὶ ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ὅστις περὶ τούτου ἠρωτήθη καὶ εἰς τὴν Βουλὴν, καθὰ ἐμάθομεν, μολαταῦτα ἡ ὁλοτυχὴς ἀφαίρεσις τοῦ § 5 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νομοσχεδίου θέλει συμβιβάζεσθαι, ὡς ἐξεθέκαμεν, καὶ μὲ τὴν γενικὴν νομοθεσίαν μας καὶ μὲ τὸ συμφέρον τῆς πολιτείας.

Τελευταῖον δὲ κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ προσθέσωμεν ἑτέραν τινὰ παρατήρησιν ἀφορῶσαν αὐτὰς τὰς διατάξεις τοῦ προκειμένου 4 ἄρθρου. Ἡ πειθαρχικὴ ἐξουσία ἥτις χορηγεῖται εἰς τὴν προϊσταμένην ἀρχὴν κατὰ τῆς ὑφισταμένης σκοπὸν ἔχει τὴν ἐπαναφορὰν ταύτης εἰς τὸ καθῆκον, ὅταν ὀλιγωρία, ἀμέλεια, ἢ ἄλλη τις παραπλησία αἰτία ἀπεμάκρυνον αὐτὴν ἀπ' αὐτοῦ. Ὅταν ὅμως εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τὸ καθῆκον ὑπάρχῃ δολία προαίρεσις τῆς ὑφισταμένης ἀρχῆς, τότε δὲν ἀρκεῖ ἡ πειθαρχικὴ ἐξουσία πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ νόμου, παρίστανται στοιχεῖα ἀξιόποινα, καὶ πρὸς καταστολὴν τούτου ὑπάρχουσιν αἱ περὶ πλημμελημάτων διατάξεις τοῦ ποιν. νόμου. Εἰς τὸ ἄρθρον 4 ὅμως τοῦ νομοσχεδίου ἡ ἀμέλεια τοῦ δημάρχου, ἥτις εἶναι πειθαρχικῶς τιμωρητέα ὡς μὴ περιέχουσα δολίαν προαίρεσιν, τιμωρεῖται διὰ τοῦ παραγράφου 1 ὡς πλημμέλημα, ἤτοι μὲ χρηματικὴν ποινὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ ποιν. νόμου, ἐν ᾧ ἂν ἕτερον ἡ ἄρνησις αὐτοῦ, ἥτις περιέχει στοιχεῖα θελήσεως, καὶ κατὰ συνέπειαν δολίαν προαίρεσιν, θεωρεῖται ἧττον ἐπιβαρυντική, καὶ τιμωρεῖται πειθαρχικῶς.

Πιστεύομεν δὲ ὅτι θέλει ληφθῇ ἡ προσήκουσα πρόνοια διὰ νὰ ἀρθῇ καὶ ἡ ἀντίφασις αὕτη.

Ὁ κύριος ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς, ἀπὸ τὴν αὐτὴν μὲ ἡμᾶς ἐπιθυμίαν προτρεπόμενος, θέλει λάβει τὴν προσήκουσαν πρόνοιαν διὰ νὰ συμβιβασθῶσι κατὰ τὸ δυνατὸν, αἱ εἰρημέναι διατάξεις μὲ τὴν γενικὴν νομοθεσίαν, καὶ ἀρθῶσι πάντα, ὅσα δύνανται νὰ ἀποβῶσι πρὸς βλάβην τῶν συμφερόντων τῆς πολιτείας.

Ἓν δὲ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ὁ Κ. Δ. Κανελλόπουλος, μὴ συμφωνῶν μὲ τὰς ἀνωτέρω παρατηρήσεις τῆς πλειοψηφίας, παραδέχεται καθ' ὁλοκληρίαν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 29 Ἰουλίου 1853.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Ι. Χ. Πέτρου.
Π. Λαισθρίκης.
Ῥήγας Παλαμήδης.
Σ. Θεοχαρόπουλος.
Δ. Κανελλόπουλος.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ ἔτος 1854 ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥ. Παλαμήδης προέτεινε τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον περιέχει ἄρθρον ὁμοιόμορφον τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων, ἐπὶ τοῦ ὁποίου φέρονται ἱκαναὶ παρατηρήσεις διὰ τῆς ἀναγνωσθείσης ἐκθέσεως.

Τὴν πρότασιν ταύτην ἀντικρούων ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἐπήνεγκεν ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον εἶναι χωριστὸν καὶ ἄσχετον τοῦ περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων νομοσχεδίου, περὶ οὗ ἡ ἀναγνωσθεῖσα ἔκθεσις καὶ πρέπει νὰ προχωρήσῃ ἡ συζήτησις αὐτοῦ, καθόσον ὅταν αὕτη φθάσῃ μέχρι τοῦ ἄρθρου ἐκείνου τὸ ὁποῖον θεωρεῖται ταυτιζόμενον μὲ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ῥηθέντος νομοσχεδίου ἐπὶ τοῦ ὁποίου φέρονται αἱ διὰ τῆς ἀναγνωσθείσης ἐκθέσεως παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς, τότε ἕκαστος τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν δύναται νὰ κάμῃ πᾶσαν οἱανδήποτε παρατήρησιν.

Παραδεχθείσης τῆς προτάσεως ταύτης ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, καὶ ἐγένετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορία κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Χ. Ἠπαπολίτου καὶ Ν. Μαυρομμάτου δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων τριάκοντα, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ ἔτος 1854.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος	
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης	Ν	Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Ν. Πρασακάκης.	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Σπ. Τρικούπης	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Ῥικάρδος Τζιώρτζ	
Ἀναστάσιος Λόντος		Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας		Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Νικόλαος Χρυσόγελος	
Λάμπρος Νάκος		Γεώργιος Ψύλλας	

Δρ. Μανσόλας	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Ἰωάν. Στάϊκος	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Ἀναστάσ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος		Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	Ν
Γεώργιος Γλαράκης		Δημήτρ. Χατσῖσκος	
Δημήτριος Γ. Βούλγαρης		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γκίκας Καρκατζάνης	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Ι. Μέξης	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	
Ἀδὰμ Δούκας		Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Ἄδμος Κανελλόπουλος	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	Ν
Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	
Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	
Μ. Α. Καΐρης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς		Σπῦρος Μήλιος	
Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	Ν

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα 1, 2, 3 καὶ 4 τοῦ νομοσχεδίου ἐγένοντο διὰ χειροτονίας δεκτὰ ὅπως ἐν αὐτῷ ἔχουσι.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 5 εἰς τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι ἡ διάταξις τὴν ὁποίαν καθιεροῖ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὑπάρχει παραδεδειγμένως διὰ τῶν πέρυσιν ἐπιψηφισθέντων περὶ φορολογίας ζώων καὶ περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους νόμων· ἐπομένως δὲν εἶναι νεοφανὴς οὐδὲ δύναται νὰ μετατραπῇ ἢ νὰ ἀραιωθῇ δυνάμει τῶν παρατηρήσεων τῶν ἐμπεριεχομένων εἰς τὴν ἀναγνωσθεῖσαν ἔκθεσιν.

Ὅλοι οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους ἀνέφερεν ὁ προλαλήσας, ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης, ἀναφέρονται εἰς τὴν ἔκθεσιν, φρονῶ δὲ ὅτι εἶναι καλὸν νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ παρόντος ἄρθρου ὡς περιέχοντος ὁμοιόμορφον διάταξιν ἐκείνης περὶ ἧς ἡ ἀναγνωσθεῖσα ἔκθεσις, ἄχρι τῆς ἐκτυπώσεως καὶ διανομῆς αὐτῆς πρὸς τοὺς Κ. Κ. Γερουσιαστάς, ἄλλως εἶμαι ἕτοιμος καὶ σήμερον νὰ ἀναπτύξω τὰς παρατηρήσεις ἐκείνας, αἵτινες κατ' ἐμὲ καθιστῶσι μεταβλητέον τὸν τελευταῖον παράγραφον τοῦ ἄρθρου τούτου σύμφωνα μὲ τὴν ἀμετάτρεπτον γενικὴν ἀρχὴν τῆς ποινικῆς δικονομίας.

Ἀποκρούων τὴν πρότασιν ταύτην ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν εἶναι δίκαιον, εἶπε, οὔτε ἐπιτετραμμένον νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ παρόντος ἄρθρου διὰ τὸν λόγον ὅτι διὰ τῆς

ἀναγνωσθείσης ἐκθέσεως ὅλως ἀσχέτου πρὸς τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον γίνεται ἡ δεῖνα παρατήρησις.

Ἡ συζήτησις αὐτοῦ πρέπει νὰ προχωρήσῃ, καὶ ἐὰν οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους θέλω ἀναπτύξει πρὸς τὴν βιζηδὸν ἀνατροπὴν τῶν παραρρήτων τὰς ὁποίας φέρουσιν οἱ ἀντιλέγοντες δὲν πείσωσι τὴν Γερουσίαν ἀπορρώντως, τότε δύναται νὰ λάβῃ χώραν ἡ ἀναβολὴ μέχρι τῆς ἐκτυπώσεως καὶ διανομῆς τῆς ἀναγνωσθείσης ἐκθέσεως.

Ἐπομένως μηδενὸς ἀντειπόντος εἰς τὴν πρότασιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς προχωρῶν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν παρατηρήσεών του εἶπε τὰ ἑξῆς. Ἡ νομοθεσία μας κύριοι ὡς πρὸς τὰ πλημμελήματα καὶ κακουργήματα τὰ πραττόμενα ὑπὸ τῶν διοικητικῶν καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων, καὶ τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν αὐτῶν ἔχει καθιερωμένην γενικήν τινα ἀρχὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 28 τῆς ποινικῆς δικονομίας, καθ' ἣν οὐδεὶς τῶν τοιούτων ὑπαλλήλων εἰσάγεται εἰς δίκην ἄνευ ἀδείας τῆς Κυβερνήσεως, ἡ βάσις αὕτη διατηρήθη ἀμετάτρεπτος καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς πρὸ τῆς μεταπολιτεύσεως ἐποχῆς.

Ἐνταῦθα εἰς τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν διέκοψε τὸν ἀγορεύοντα προτείνας ν' ἀπορριφθῇ ῥητῶς ἡ Γερουσία εἰς τὸ περὶ ἀναβολῆς ζήτημα· ὁ δὲ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἀπέκρουσεν αὐθις τὴν περὶ ἀναβολῆς πρότασιν διά τε τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους προανέφερεν καὶ διότι τῆς Γερουσίας παραδεχθείσης τὴν ἔναρξιν τῆς συζητήσεως, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης ἤρξατο τῆς ἀναπτύξεως τῶν παρατηρήσεών του καὶ διεκόπη ἐναντίον τῶν διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ· κατὰ συνέπειαν ἐζήτησε τὴν πρόοδον τῆς συζητήσεως συμφώνως μὲ τὰ ἀπορασισθέντα.

Ὑποστηρίζων τὴν περὶ ἀναβολῆς πρότασιν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας, εἶναι ἔλλογον καὶ δίκαιον, εἶπε, νὰ ἀναβάλωμεν τὴν συζήτησιν τοῦ προκειμένου ἄρθρου μέχρι τῆς ἐκτυπώσεως καὶ διανομῆς τῆς ἀναγνωσθείσης ἐκθέσεως· διότι ἐὰν παραδεχθῶμεν σήμερον δι' ὀλίγων λέξεων τὸ ἄρθρον τοῦτο, χωρὶς νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ μελετήσωμεν τὰς παρατηρήσεις τὰς ὁποίας ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τῆς ἀναγνωσθείσης ἐκθέσεως φέρει ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἐπὶ τῆς ἰδίας διατάξεως τὴν ὁποίαν πραγματεύεται τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον, τότε καταστρέφομεν ὁλόκληρον τὸ οἰκοδόμημα τῆς ἐπιτροπῆς, τὸ ὁποῖον δι' ἀτρήτων κόπων οὕτως εἰπεῖν ᾠκοδόμησεν, ματαιοῦμεν τὴν πρὸ ὀλίγου γενομένην ἀπόφασίν μας τῆς ἐκτυπώσεως καὶ διανομῆς τῆς ἐκθέσεως ἀποκαθι-

σταμένης διὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀχρήστου, καὶ προδικάζομεν ζήτημα τὸ ὁποῖον ὡς ἐκ τῶν παρατηρήσεων τῆς ἐπιτροπῆς, τὰς ὁποίας κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἤκουσα, προσβάλλει τὴν γενικὴν ἀρχὴν καὶ βάσιν τῆς νομοθεσίας μας καὶ εἶναι λίαν σπουδαῖον· διὰ τοὺς λόγους τούτους φρονῶ ἔλλογον καὶ δίκαιον τὴν ἀναβολήν.

Ἐὰν παρουσιάζωνται παρατηρήσεις, ἐπέφερεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, ἐὰν παρουσιασθῶσιν ἄλλαι τοιαῦται ἐπὶ νομοσχεδίου ὅλως ἀσχέτου μὲ τὸ προηγούμενον, δὲν ἕπεται ἐκ τούτου ὅτι πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ παρόντος νομοσχεδίου καὶ ἄρθρου, διότι ἐξ αὐτῆς θέλει ἀποδειχθῇ ὅτι τὸ ζήτημα δὲν εἶναι ὅπως παριστάνεται, ἀλλ' ὑπάρχει ἁπλούστατον καὶ καθαρὸν καὶ θέλει πεισθῇ ἡ Γερουσία εἰς τὴν ἐπιψήφισίν του· ἐὰν δὲ ἐξ ἐναντίας δὲν πεισθῇ, τότε καὶ μόναν δύναται ν' ἀναβάλῃ τὴν συζήτησιν διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς παρατηρήσεις αἵτινες φέρονται διὰ τῆς ἀναγνωσθείσης ἐκθέσεως· ἄλλως τε τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ὑπάρχει πρὸ πολλοῦ εἰσηγμένον εἰς τὴν Γερουσίαν, καὶ οἱ Κ. Κ. Γερουσιασταὶ μελετήσαντες βεβαίως τὰς διατάξεις αὐτοῦ δύνανται διὰ μικρᾶς ἔτι ἀναπτύξεως νὰ σχηματίσωσι πεποίθησιν καὶ νὰ δώσωσι τὸν ψῆφόν των χωρὶς νὰ ἔχωσι χρείαν τῶν παρατηρήσεων τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐπειδὴ ὑπάρχει μία ἔκθεσις ἐπιτροπῆς ἥτις ἀπερασίσθη νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ πρὸς τοὺς Κ. Κ. Γερουσιαστάς, ἀπήντησεν ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστής, καὶ ἐπειδὴ ἡ ἔκθεσις αὕτη περιέχει ὅλα τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα δίδουσι φῶς εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ παρόντος ἄρθρου, ὡς φέροντος τὴν ἰδίαν διάταξιν περὶ ἧς αἱ ἐκτεταμέναι παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς, διὰ ταῦτα πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις, διὰ νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν οἱ Κ. Κ. Γερουσιασταὶ τὰς παρατηρήσεις ταύτας καὶ δώσωσιν ἐν γνώσει τὴν ψῆφόν των ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος τὸ ὁποῖον εἶναι σπουδαῖον καὶ συβαρὸν ὡς προανέφερον· ἄλλως τε πρὸς τί ἡ πρὸ ὀλίγου ἀπόφασίς μας περὶ ἐκτυπώσεως καὶ διανομῆς τῆς ἐκθέσεως, πρὸς τί ἡ ἐπίσπευσις τῆς συζητήσεως ἐν ᾧ πρόκειται περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ ἐρχόμενον ἔτος **1854**;

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ὡς καὶ ἐκεῖνο τῶν Μελισσίων ὑπεβλήθη πρὸ ἡμερῶν, ἀλλ' ἡ ἔκθεσις μόλις πρὸ ὀλίγου ἀνεγνώσθη, καὶ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως αὐτῆς δὲν ἠδυνήθημεν νὰ κατανοήσωμεν τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα δίδουσι φῶς καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ παρόντος ἄρθρου· ἐὰν δι' ὀλίγων λέξεων παραδεχθῶμεν τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρον, προδικάζομεν καὶ τὸ

περὶ οὗ πραγματεύεται ἡ ἀναγνωσθεῖσα ἔκθεσις ζήτημα, καθ' ὅλοιον τῆς ἐν αὐτῷ ἐμπεριεχομένης διατάξεως, καὶ καταστρέφομεν τὸ οἰκοδόμημα τῆς ἐπιτροπῆς· ἐὰν δὲ ἀπορρίψωμεν αὐτὸ δυνάμεθα νὰ προέλθωμεν εἰς μίαν ἀπόφασιν κακὴν, διότι πρόκειται περὶ ἄρθρου τῆς ποινικῆς δικονομίας ἤτοι τῆς γενικῆς, οὕτως εἰπεῖν, θεσμοθεσίας μας, καὶ πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα μὲ πολλὴν προσοχήν.

Ἀκόμη καὶ ἐκ τούτου τὸν λόγον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν προσέθηκε· δύω ἀποφάσεις τοῦ σώματος ὑπῆρξαν ἡ μὲν τοῦ νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ ἡ ἔκθεσις, ἡ δὲ τοῦ νὰ προχωρήσῃ ἡ συζήτησις ἥτις καὶ ἤρξατο διὰ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ρ. Παλαμιδοῦ· ἐὰν λοιπὸν πρέπῃ νὰ σεβασθῶμεν τὴν πρώτην, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον πρέπει νὰ σεβασθῶμεν καὶ τὴν δευτέραν. Ἐὰν εἰς τὴν ἀναγνωσθεῖσαν ἔκθεσιν ὑπάρχῃ γεγραμμένον σπουδαῖόν τι, τοῦτο εἶναι γεγραμμένον μὲ φράσεις καὶ λέξεις δυσκαταλήπτους, διότι οὕτω ἐκτίθενται αἱ ἰδέαι εἰς τὰ ἔγγραφα· ἐὰν ὅμως τὸ ζήτημα ἀναπτυχθῇ προφορικῶς διὰ λόγων εὐκαταληπτοτέρων τοὺς ὁποίους καταναοῦμεν, τότε δυνάμεθα νὰ πεισθῶμεν εὐκολώτερον περὶ τοῦ ἁπλουστάτου τούτου ζητήματος, καὶ νὰ ψηφίσωμεν αὐτὸ ἐν γνώσει. Δὲν ἐναντιοῦμαι εἰς τὴν ἐπὶ μιᾶς ἢ ἐπὶ πολλῶν ἡμερῶν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι πλησιάζει ὁ δέκατος μὴν τῆς συνόδου καὶ μένουσιν ἐκκρεμῆ πολλὰ εἰσαχθέντα νομοσχέδια σπουδαῖα καὶ ἰδίως ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ **1854**· διὸ καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐξοδεύωμεν τὰς στιγμάς μας ἀπὸ ἀναβολῆς εἰς ἀναβολήν· ἐὰν ἡ Γερουσία ἀποφασίσῃ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις, δύναται, ἐὰν δὲν πεισθῇ ἐκ τῆς ὁποίας θέλω κάμει ἀναπτύξεως τῶν ὑπὲρ τοῦ προκειμένου ἄρθρου λόγων καὶ ἐπιχειρημάτων, ν' ἀναβάλῃ αὐτὴν εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, εἶναι δὲ δίκαιον νὰ ἀναβάλῃ αὐτὴν ἐκ προοιμίων;

Μετὰ ταῦτα ἡ Γερουσία, συναινέσαντος καὶ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, παρεδέξατο νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ προκειμένου ἄρθρου ὡς καὶ τῶν ἑπομένων τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου μέχρι τῆς ἐκτυπώσεως καὶ διανομῆς τῆς ἀναγνωσθείσης ἐκθέσεως, διὰ νὰ λάβωσι γνῶσιν αὐτῆς οἱ Κ. Κ. Γερουσιασταί.

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Β. Χρηστακόπουλος.

Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 1 Αὐγούστου 1853, ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου Κ. Α. Δελιγιάννη, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐν ἀδείᾳ ἀπόντος ἑτέρου τῶν γραμματέων Κ. Δ. Χατσίσκου, τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ι. Οἰκονόμου, κηρύττει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως, ἀναγνωσθέντα, ἐπικυροῦνται.

Ἀνεγνώσθη κατόπιν ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χ. Παππαπολίτου αἰτουμένου κατ' ἐπανάληψιν εἰκοσαημέρου ἀπουσίας ἄδειαν. Ἡ Γερουσία ἐνέκρινε νὰ τῷ χορηγηθῇ αὕτη ὑπὸ τὸν προαποφασισθέντα ὅρον.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω τὸ περὶ μεταφορᾶς καὶ ἐξαγωγῆς τοῦ σταφιδοκάρπου τοῦ **1852** καὶ **1853** νομοσχέδιον, ὡς καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν!

Κύριοι!

Αἱ δίκαιαι εἰχαὶ τοῦ ἔθνους καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐρετεινὴν συγκομιδὴν τοῦ σταφιδοκάρπου ἐψεύσθησαν· ἡ πέρυσιν ἐνσκήψασα ἐπάρατος νόσος ἐνέσκηψε δυστυχῶς καὶ κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος, καὶ κατὰ τὰς ὁποίας ἔχει μέχρι τοῦδε ἡ Κυβέρνησις πληροφορίας εἶναι ὡς ἦτον λίαν δυσχερεῖς.

Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως εἰς τοιαύτην κατάστασιν πραγμάτων σκεφθεῖσα ὡρίμως ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ φέρῃ τὴν δυνατὴν θεραπείαν, νὰ προτείνῃ εἰς τὰ νομοθετικὰ Σώματα τὴν παράτασιν τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τῆς 23 Ἰανουαρίου ἐπὶ ἓν ἔτι ἔτος μὲ τὰς τροποποιήσεις ἐκείνας τὰς ὁποίας ἡ πεῖρα ἐσύστησεν ὡς ἀποτελεσματικάς.

Τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον συνταχθὲν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ὑποβληθὲν καὶ ἐπιψηφισθὲν πρὸ ὀλίγου παρὰ τῆς Βουλῆς, ὑποβάλλω κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως εἰς τὴν Γερουσίαν ὁμοῦ μὲ τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς.

Ἐκ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ πρὸς τὴν Βουλὴν ἐκθέσεως, ἡ Γερουσία θέλει πληροφορηθῇ τοὺς λόγους τῶν διαφόρων τροποποιήσεων αἵτινες ἐθεωρήθησαν ἀναγκαῖον νὰ ἐπενεχθῶσιν εἰς τὸν νόμον τῆς 23 Ἰανουαρίου.

Ἀπόκειται ἤδη εἰς τὴν Γερουσίαν νὰ ἐκτιμήσῃ ἀνεκάστοτε καὶ τὴν ἀξίαν καὶ τὸ κατεπεῖγον τοῦ πράγματος καὶ νὰ προβῇ εἰς τὴν συζήτησιν αὐτοῦ ὅσον ἐνεστὶ τάχιον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 Αὐγούστου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ

Περὶ μεταφορᾶς καὶ ἐξαγωγῆς τοῦ σταφιδοκάρπου τοῦ 1852 καὶ 1853.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον Νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 1 Αὐγούστου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἡ ἰσχὺς τοῦ ἀπὸ 23 Ἰανουαρίου 1853 νόμου περὶ ἐγγείου φόρου καὶ ἐξαγωγικοῦ τέλους τοῦ σταφιδοκάρπου τοῦ 1852, ἐπεκτεινομένη καὶ ἐπὶ τοῦ σταφιδοκάρπου τῆς συγκομιδῆς τοῦ 1853, παρατείνεται ἀπὸ τῆς 21 Ἰουλίου ε. ε. μέχρι τῆς 20 Ἰουλίου τοῦ 1854 μὲ τὰς ἑξῆς τροποποιήσεις.

Ἄρθρ. 2. Ἐκτὸς τῶν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 § 1 τοῦ ῥηθέντος νόμου τῆς 23 Ἰανουαρίου ἀφαιρετέων ἐξόδων ἐκ τῆς τιμῆς, εἰς ἣν ἤθελε πωληθῇ ὁ σταφιδοκάρπος ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, θέλουν συναφαιρεῖσθαι καὶ τὰ ἔξοδα τῶν δοχείων (μικρῶν ἢ μεγάλων βουτσίων) τοῦ στοιβάσματος, τῆς φορτώσεως κτλ., προσδιοριζόμενα ὅλα ὁμοῦ διὰ πᾶσαν χιλιάδα λιτρῶν ἐνετικῶν ὡς ἑξῆς·

1) Ἐὰν ἡ ἐξαγωγὴ ἐγίνετο κατ' εὐθεῖαν ἐκ τῆς ἐπαρχίας, εἰς ἣν παρήχθη ὁ σταφιδοκάρπος, ἐντὸς μὲν βουτσίων δραχ. 16,
ἄνευ δὲ βουτσίων δραχ. . . . . 1,40.

2) Ἐὰν ἡ ἐξαγωγὴ ἐγίνετο ἐκ μεταφορᾶς ἐξ ἄλλης ἐπαρχίας, ἐντὸς μὲν βουτσίων δραχ. 19,
ἄνευ δὲ βουτσίων δραχ. . . . . 4,40.

Ἡ ὠφέλεια τῆς διατάξεως ταύτης ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τοῦ σταφιδοκάρπου τοῦ ἐξαχθέντος ἀπὸ τῆς ἐγκαινιούσεως τοῦ ῥηθέντος νόμου τῆς 23 Ἰανουαρίου ε. ε.

Δι' ὅσον δὲ ἐξ αὐτοῦ, παρουσιασθεισῶν τῶν ἐκκαθαρίσεων, εἰσεπράχθησαν τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου θέλει ἐπιστραφῆ τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὰ ῥηθέντα ἔξοδα ποσὸν ἐκ τοῦ Κεφ. 23 «ἐπιστροφαὶ χρημάτων» τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου.

Ἄρθρ. 3. Πᾶς ὅστις ἀπὸ τῆς 21 Ἰουλίου ε. ε. ἐξήγαγεν ἢ ἐξαγάγει σταριδοκαρπὸν τῆς συγκομιδῆς τοῦ 1852 ἢ 1853, ὀφείλει νὰ προκαταβάλῃ εἰς τὸ ἁρμόδιον δημόσιον ταμεῖον εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἐκ τῆς ἐκκαθαρίσεως ἀνήκοντος εἰς τὸ δημόσιον ἐγγείου φόρου καὶ ἐξαγωγικοῦ τέλους δραχ. 24 δι' ἑκάστην χιλιάδα λιτρῶν σταριδοκαρποῦ.

Ἄρθρ. 4. Ἐὰν πέντε μῆνας καὶ δεκαπέντε ἡμέρας μετὰ τὴν ἐξαγωγὴν παντὸς ποσοῦ σταριδοκαρποῦ δὲν παρουσιάσῃ ὁ ἔμπορος ἢ ὁ ἰδιοκτήτης τὴν ἐκκαθάρισιν, ὀφείλει νὰ φέρῃ ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας τὸ κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 § Ϛ'. τοῦ νόμου τῆς 23 Ἰανουαρίου πιστοποιητικόν, ὑποβαλλόμενος εἰς τὴν αὐτὴν ὑποχρέωσιν κατὰ πᾶσαν ἑπομένην τριμηνίαν.

Ἄρθρ. 5. Ὅστις τῶν ἐμπόρων ἢ ἰδιοκτητῶν δὲν ἤθελε παρουσιάσει ἐντὸς τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ταχθείσης προθεσμίας τὴν ἐκκαθάρισιν ἢ τὸ πιστοποιητικὸν τῆς μὴ πωλήσεως, ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ τὸν ἐγγειὸν φόρον καὶ τὸ ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς τέλος ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς 600 δραχ. διὰ πᾶσαν χιλιάδα λιτρῶν σταριδοκαρποῦ.

Ἄρθρ. 6. Παρατείνεται ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου τῆς 23 Ἰανουαρίου προθεσμία τῆς πληρωμῆς τοῦ ἐγγείου φόρου καὶ ἐξαγωγικοῦ τέλους ἢ τῆς παρουσιάσεως τοῦ πιστοποιητικοῦ περὶ τῆς μὴ πωλήσεως τοῦ ἐξαχθέντος σταριδοκαρποῦ τῆς συγκομιδῆς τοῦ 1852 μέχρι πέντε μηνῶν καὶ ἡμερῶν δεκαπέντε, λογιζομένων ἀφ' ἧς ἐγένετο ἡ ἐξαγωγὴ ἑκάστου ποσοῦ ἀπὸ τοὺς ἑλληνικοὺς λιμένας.

Ἄρθρ. 7. Τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον θέλει ἐκδώσει τὰς ἀπαιτουμένας ὁδηγίας καὶ διατυπώσεις πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου, συνδυαζομένου μὲ τὸν νόμον τῆς 23 Ἰανουαρίου. Ἰδίως δὲ θέλει κανονίσει τ' ἀφορῶντα τὰς δοθησομένας παρὰ τῶν ἐμπόρων ἢ ἰδιοκτητῶν ἀξιογρέους ἐγγυήσεις πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημοσίου διά τε τὴν ἐντὸς τοῦ Κράτους μεταφορὰν καὶ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ σταριδοκαρποῦ.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ

τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Διὰ νὰ ἐκτιμήσῃ δὲ ἡ Γερουσία ἀνηκόντως καὶ τὴν ἀξίαν καὶ τὸ κατεπεῖγον τοῦ νομοσχεδίου καὶ διὰ νὰ προβῇ ὅσον τάχος εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ, ἀνέγνω τὴν πρὸς τὴν [illegible] ἔκθεσιν περιέχουσαν ἐν ἐκτάσει τοὺς λόγους τῶν διαφόρων τρο[illegible]σεων τοῦ νομοσχεδίου, καὶ ἐσύστησε τὴν αὐθημερὸν συζήτησιν [illegible]ιψήφισιν αὐτοῦ, ἐὰν ἡ Γερουσία νομίσῃ ἑαυτὴν ἀρκούντως φω[illegible]ένην, καθ' ὅσον εὑρίσκονται πλοῖα ὑπὸ φόρτωσιν, λῆξάσης ἤδη τ[illegible]νους τοῦ νόμου τῆς 23 Ἰανουαρίου 1853.

Συγκατατιθείσης τῆς Γερουσίας εἰς τὴν αὐθημερὸν συ[illegible] τοῦ νομοσχεδίου περὶ μεταφορᾶς καὶ ἐξαγωγῆς τοῦ σταριδοκαρποῦ τοῦ 1852 καὶ 1853, θᾶτερος τῶν κυρίων γραμματέων ἀνέγνω τὸ εἰρημένον νομοσχέδιον· μηδεμιᾶς δὲ γενομένης ἀντιρρήσεως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπ' αὐτῆς κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κυρίων Γ. Δαρειώτου καὶ Γ. Παππαηλιοπούλου δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἐγένετο αὕτη δεκτὴ διὰ ψήφων 30 (παμψηφεί) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ μεταφορᾶς καὶ ἐξαγωγῆς τοῦ σταριδοκαρποῦ τοῦ 1852 καὶ 1853.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος.	Ν	Ῥικάρδος Τζιώρτζ	
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης .		Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης .	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος .	Ν	Βασίλειος Χρηστακόπουλος .	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης .		Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου . .	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης . .	Ν	Νικόλαος Χρυσόγελος . . .	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος.	Ν	Γεώργιος Ψύλλας . . .	
Ἀναστάσιος Λόντος . . .		Δρόσος Μαντόλας	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Κωνσταντῖνος Μπάτζαρης .		Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . .	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . .	Ν	Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης . . .	
Λάμπρος Νάκος		Γεώργιος Δαρειώτης . . .	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος . .		Γεώργ. Παπαηλιόπουλος . .	Ν
Χαράλαμπος Παπαπολίτης .	Ν	Γεώργιος Γλαράκης . . .	
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . .		Δημήτρ. Γ. Βούλγαρης . .	
Νικόλαος Πρασσάκης . .	Ν	Γιάκος Καρακατζάνης . .	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης . . .		Νικόλαος Ἰω. Μέξης . .	Ν

Ἀδάμ. Δούκας		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατσῖσκος	
Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Τζανετάκης Γρηγοράκης	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Μ. Α. Καΐρης	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαρκλάμπ[illegible]	
Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν	Παναγιώτης Λιδ[illegible]	Ν
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν	Χατσῆ [illegible]ος	Ν
Δημήτριος Πλαπούτας	Ν	[illegible]γγιος Δουβουνιώτης	
Ἰωάννης Σταΐκος		Κωνσταντῖνος Προβελέγγιος	
Ἀναστάσιος Μ[illegible]μιχάλης		Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Κίτζος [illegible]ωνέλλας		Σπῦρος Μήλιος	
[illegible]αρδικιώτης Γριβας		Ῥ. Παλαμίδης	Ν

Ἀναγνωσθὲν τὸ ἄρθρον **1** ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ **2** ἄρθρου τῆς τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν παρατήρησεν ὅτι ἡ ἀφαίρεσις τῶν ἐξόδων εἰσ' ἡ ἐξαγωγὴ ἐγένετο κατ' εὐθεῖαν ἐκ τῆς ἐπαρχίας εἰς ἣν παράγθη ὁ σταφιδοκαρπὸς, ἐντὸς μὲν βουτζίων ὁριζομένη κατὰ τὸ νομοσχέδιον εἰς **16** δραχμὰς, ἄνευ δὲ βουτζίων εἰς δραχ. **11 : 40**, νὰ προσδιορισθῇ εἰς δραχμὰ **24** καὶ διὰ τὴν δευτέραν κατηγορίαν εἰς δρ. **5**.

Ἀντιπαρατηρήσαντος δὲ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὅτι καθ' ἃς ἔλαβε πληροφορίας δὲν ἐλάττωσιν εἶχε μόνον **3** λεπτὰ ἐκ τῶν ἐξόδων τῆς ἄνευ βουτζίων ἐξαγωγῆς, **80** λεπτὰ ἡ **78** διὰ τὴν τῆς πρώτης κατηγορίας ἐξαγωγήν, ἡ Γερουσία παρεδέξατο καὶ τὸ **2** ἄρθρον ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, διὰ χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα **3** μέχρι τοῦ **7** καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον χειροτονίας.

Ψηφισθὲν ἐπὶ τέλους τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων **31** (παμψηφεὶ) κατὰ τὸ ὑπὸ προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας. Ὥστε τὸ νομοσχέδιον ἔχει ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ Γερουσίᾳ τήμερον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ μεταφορᾶς καὶ ἐξαγωγῆς τοῦ σταφιδοκαρποῦ τοῦ 1852 καὶ 1853.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ἰωάννης Θ. Καλλικοτρώνης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Ἀναστάσιος Λόντος	
Γεώργιος Καντακουζηνὸς		Τάτζης Μαγγίνας	Ν

Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Ἀδάμ. Δούκας	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀμπρος Νάκος		Κωνστ. Κανάρης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Τσανετ. Γρηγοράκης	Ν
Χαράλαμπος Παππαπαλίτης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν
Ν. Πρασσακάκης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Σπ. Τρικούπης		Δημήτ. Πλαπούτας	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἰωάν. Σταΐκος	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Κίτζος Τζαβέλλας	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Γαρδικιώτης Γριβας	
Νικόλαος Χρυσόγελος		Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	
Γεώργιος Ψύλλας		Δημ. Χατσίσκος	
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Δημ. Χρηστίδης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαρκλάμπης	
Ἀθανάσ. Διδωρικης		Παναγ. Διδωρίκης	Ν
Γεώρ. Δαρειώτης	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	Ν
Γεώρ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Γεώρ. Δουβουνιώτης	
Γεώρ. Γλαράκης		Κων. Προβελέγγιος	
Δημ. Γ. Βούλγαρης		Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Νικόλ. Ἰω. Μέξης	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	Ν

Μετὰ ταῦτα, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ κυρίου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ἀναγνωσθέντων αὐθωρεὶ καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν ὁ κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ὁρίσας ὡς ἀντικείμενον τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως γενησομένης τὴν προσεχῆ δευτέραν τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ ἔτος **1851**.

Ὁ πρωτεδρεύων Ἀντιπρόεδρος

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ γραμματεῖς
Β. Χρηστακόπουλος
Ἰω. Οἰκονόμου

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 4 Αὐγούστου 1853 Ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Ἀν. Μαυροχίδης, κωλυομένου τοῦ προέδρου, παραλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐν ἀδείᾳ ἀπόντος ἑτέρου τῶν γραμματέων τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ι Οἰκονόμου κηρύττει ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Παρελθὼν τότε ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Δρόσος Μανσόλας ἐζήτησε νὰ προσκληθῇ ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἵνα ἐμφανισθεὶς κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν ἐκθέσῃ τοὺς λόγους ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὡρμήθη ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀπαγορεύσῃ δι' ἐγκυκλίου πρὸς τοὺς ναμάρχας τὴν εἰς τὴν Τουρκικὴν χώραν ἀπέλευσιν τῶν πολιτῶν Ἑλλήνων.

Μετὰ τὴν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συγκατάθεσιν τῆς Γερουσίας ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω τὸ περὶ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, τῆς χρήσεως τοῦ **1850**· Νομοσχέδιον, ὡς καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον ἐπιψηφισθὲν ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῇ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 25 Ἰουλίου **1853**.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

«Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν ὡς ἑξῆς.

Ἀπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1850.

I. Ἔσοδα.

Ἄρθρ. 1. Τὰ ἐπὶ τῆς χρήσεως **1850** βεβαιωθέντα ἔσοδα τοῦ Κράτους προσδιορίζονται, κατὰ τὸν ἐπισυναπτόμενον ὑπὸ στοιχ. Α'. πίνακα, εἰς δεκαεπτὰ ἑκατομμύρια, ἑξακοσίας τριάκοντα ἑννέα χιλιάδας, τριακοσίας τεσσαράκοντα τρεῖς δραχμὰς καὶ δεκαοκτὼ λεπτὰ (**17,639,343:18**)· καὶ διὰ τῆς προσθήκης τῶν ἐκ

δραχ. **3,848,874:81** προκαταβολῶν τῶν τριῶν δυνάμεων, εἰς εἰκοσιὲν ἑκατομμύριον, τετρακοσίας ὀγδοήκοντα ὀκτὼ χιλιάδας, διακοσίας δεκαεπτὰ δραχμὰς καὶ ἐννενήκοντα ἑννέα λεπτά, **21,488,217:99.**

Αἱ εἰσπράξεις τῆς ἰδίας χρήσεως μέχρι τῆς λήξεως αὐτῆς προσδιορίζονται κατὰ τὸν ἀνωτέρω πίνακα εἰς δεκατέσσαρα ἑκατομμύρια, ἑξακοσίας ἑβδομήκοντα πέντε χιλιάδας, ἐννεακοσίας πεντήκοντα μίαν δραχμὴν καὶ τεσσαράκοντα ἓξ λεπτὰ (**14,675,951:46**)· καὶ διὰ τῆς προσθήκης τῶν ἐκ δραχμῶν **3,848,874:81** προκαταβολῶν τῶν τριῶν δυνάμεων, εἰς δεκαοκτὼ ἑκατομμύρια, πεντακοσίας εἰκοσιτέσσαρας χιλιάδας, ὀκτακοσίας εἰκοσιἑξ δραχμ. καὶ εἰκοσιεπτὰ λεπτὰ . . . . . **18,524,826:27.**

Τὰ δὲ καθυστεροῦντα ἐκ τῶν ἐσόδων προσδιορίζονται εἰς δραχ. δύω ἑκατομμύρια, ἐννεακοσίας ἑξήκοντα τρεῖς χιλιάδας, τριακοσίας ἐννενήκοντα μίαν καὶ λεπ. ἑβδομήκοντα δύω . . **2,963,391 72,** ἅτινα εἰσπραττόμενα μετὰ τὴν λῆξιν τῆς χρήσεως, θέλουν καταλογίζεσθαι εἰς τὴν χρῆσιν τὴν ὁμώνυμον μὲ τὸ ἔτος, καθ' ὃ εἰσπράττονται ὑπὸ ἰδιαίτερον κεφάλαιον τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιγραφόμενον « Ἔσοδα λῆξασῶν χρήσεων.»

II. Ἔξοδα.

Ἄρθρ. 2. Τὰ ἐπὶ τῆς χρήσεως **1850** μέχρι τῆς λήξεως αὐτῆς βεβαιωθέντα ἔξοδα τοῦ Κράτους, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ χρέους Ροδσχίλδ, προσδιορίζονται, κατὰ τὸν ἐπισυναπτόμενον ὑπὸ στοιχ. Β'. πίνακα, εἰς δεκαοκτὼ ἑκατομμύρια, ἑπτακοσίας τρεῖς χιλιάδας, τέσσαρας δραχμὰς καὶ ἑξήκοντα τρία λεπτά . . . . . **18 703,004:63.**

Τὰ πραγματοποιηθέντα ἔξοδα τῆς ἰδίας χρήσεως μέχρι τῆς λήξεως αὐτῆς, συμπεριλαμβανομένου ὡσαύτως τοῦ ἐξωτερικοῦ δανείου Ροδσχίλδ, προσδιορίζονται κατὰ τὸν αὐτὸν πίνακα εἰς δεκαοκτὼ ἑκατομμύρια, ἑξακοσίας τρεῖς χιλιάδας, τριακοσίας δύω δραχμὰς καὶ δώδεκα λεπτά . . . . . **18,603,302:12.**

Τὰ δὲ ὑπόλοιπα τῶν πληρωτέων ἐξόδων προσδιορίζονται εἰς ἐννενήκοντα ἑννέα χιλιάδας,

ἑπτακοσίας δύω δραχμ. καὶ πεντήκοντα ἐν λεπ. 99,702:51· ἅτινα θέλουν πληρωθῆ δυνάμει νέων πιστώσεων, καὶ καταλογισθῆ εἰς τὰ κεφάλαια, « ἔξοδα ληξασῶν χρήσεων » τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν τῶν ἀρμοδ.ων ὑπουργείων.

III. Πιστώσεις.

Ἄρθρ. 3. Χορηγοῦνται ἐπὶ τῆς χρήσεως 1850 ἀναπληρωτικαὶ πιστώσεις ἐκ δραχμῶν ὀγδοήκοντα ἓξ χιλιάδων, τετρακοσίων ὀγδοήκοντα μιᾶς καὶ λεπτῶν εἰκοσιτεσσάρων, 86,481:24, πρὸς ἐξίσωσιν τῶν πραγματοποιηθέντων ἐξόδων καθ' ὑπέρβασιν τῶν διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς αὐτῆς χρήσεως καὶ δι' εἰδικῶν νόμων χορηγηθεισῶν πιστώσεων.

Αἱ ἀναπληρωτικαὶ αὗται πιστώσεις διανέμονται εἰς τὰ διάφορα ὑπουργεῖα καθ' ὑπηρεσίας, κατὰ τὸν ὑπὸ στοιχ. Β'. πίνακα καὶ τὰς ἐπισυνημμένας ἀναλυτικὰς καταστάσεις.

Ἄρθρ. 4. Ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς χρήσεως 1850 χορηγηθεισῶν πιστώσεων, συμποσουμένων κατὰ τὸν ὑπὸ στοιχ. Β'. πίνακα εἰς δραχμὰς 20,965,424: 99· ἐκπίπτονται·

1ον. Ποσότης ἐκ δραχμῶν δύω ἑκατομμυρίων, τριακοσίων ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδων, διακοσίων τριάκοντα ἐννέα καὶ λεπτῶν ἑβδομήκοντα πέντε, ἥτις μείνασα ἀπραγματοποίητος ἀκυροῦται ὁριστικῶς . . . . . 2,385,239:75·

2ον. Ποσότης ἐκ δραχμῶν ἑξήκοντα τριῶν χιλιάδων, τριακοσίων ἑξήκοντα τεσσάρων καὶ λεπτῶν τριάκοντα ἓξ, ἥτις μείνασα ἀπραγματοποίητος, μεταβιβάζεται εἰς τὴν χρῆσιν 1851 πρὸς πληρωμὴν ἐξόδων ἀφορώντων δημόσια ἔργα καὶ γενικὰ βοηθήματα . . . . . 63,364:36.

Αἱ ὡς ἀνωτέρω ἀκυρούμεναι ἢ μεταβιβαζόμεναι εἰς τὴν χρῆσιν 1851 πιστώσεις, συμποσούμεναι εἰς δραχμὰς δύω ἑκατομμύρια, τετρακοσίας τεσσαράκοντα ὀκτὼ χιλιάδας, ἑξακοσίας τέσσαρας καὶ λεπτὰ ἕνδεκα, διατηροῦνται ὡς ἔχουν διηρημέναι καθ' ὑπουργεῖα καὶ καθ' ὑπηρεσίας, κατὰ τὸν ὑπὸ στοιχ. Β'. πίνακα . . 2,448,604:11.

Ἄρθρ. 5. Συνεπείᾳ τῶν διατάξεων τῶν προηγουμένων δύω ἄρθρων αἱ πιστώσεις τῆς χρήσεως 1850 προσδιορίζονται ὁριστικῶς εἰς δεκαοκτὼ ἑκατομμύρια, ἑξακοσίας τρεῖς χιλιάδας, τριακοσίας δύω δραχμὰς καὶ δώδεκα λεπτά, 18,603,302:12,

διανεμηθέναι εἰς τὰ διάφορα ὑπουργεῖα, κατὰ τὸν αὐτὸν ὑπὸ στοιχ. Β'. πίνακα.

IV. Ὁριστικὸν

ἀποτέλεσμα τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἄρθρ. 6. Τὸ ὑπερβάλλον τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1850, ἅτινα προσδιωρίσθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 2 εἰς τὴν ποσότητα τῶν δραχμῶν 18,603,302:12,

ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα τῆς αὐτῆς χρήσεως, ἅτινα προσδιωρίσθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 1 εἰς τὴν ποσότητα τῶν δραχμῶν 18,524,826:27,

προσδιορίζεται ὁριστικῶς εἰς ἑβδομήκοντα ὀκτὼ χιλιάδας, τετρακοσίας ἑβδομήκοντα πέντε δραχμὰς καὶ ὀγδοήκοντα πέντε λεπτὰ . . . . . 78,475:85.

Τὸ ἔλλειμμα τοῦτο θέλει ἀναπληρωθῆ ἐκ τῶν περισσευμάτων τῶν προηγουμένων χρήσεων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθείς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.»

Ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε τὴν διανομὴν τῶν ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ παρακατατεθέντων ἀντιτύπων τοῦ ἀπολογισμοῦ πρὸς δὲ τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς διὰ τὰ παραιτέρω.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ Προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ 5 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν Ζώων διὰ τὸ ἔτος 1851 Ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥάγκος Παλαμήδης λαβὼν τὸν λόγον παρετήρησεν. ἡ διάταξις τοῦ τελευταίου παραγράφου τοῦ ἄρθρου τούτου, ἥτις περιέχεται καὶ εἰς τὸ περὶ φορολογίας τῶν Μελισσίων νομοσχέδιον, ἐπιτρέπουσα διὰ τας παραβάσεις νὰ εἰσάγηται εἰς δίκην καὶ ἄνευ ἀδείας τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ ἀρχῆς ὁ δήμαρχος ἢ ὁ ἀνθυπλοιώτης του ἐξαιρετικῶς ἀπὸ τοὺς λοιποὺς ὑπαλλήλους, εἶναι σκληρὰ καὶ εἶνει περιττὴ διὰ τὴν τάξιν ταύτην τῆς ὑπαλληλίας. Οἱ δήμαρχοι εἶναι τὰ κατώτατα ὄργανα τῆς νομοσκτελεστικῆς ἐξουσίας· κατὰ τὸ 40 ἄρθρον τοῦ περὶ δήμων νόμου εἶναι ἐπίσης θητικοὶ ὑπάλληλοι τῆς διοικητικῆς ἐξουσίας, κατὰ συνέπειαν δὲ χαίρουσι τῆς προστασίας τοῦ ἄρθρ. 28 τῆς ποινικῆς δικονομίας. Ἡ προστασία αὕτη ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ κανόνος τῆς νομοθεσίας μας, καθ' ὃν ἡ δικαστικὴ ἐξουσία εἶναι δημοδίκα νὰ ἐπιληφθῶσι

τῆς καταδιώξεως πάσης ἀξιοποίνου πράξεως· θεωρῶ πρέπον νὰ ἀναπτύξω τὴν ἀνάγκην τῆς ἐξαιρέσεως ταύτης, καὶ τὸ πνεῦμα ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὡρμήθη ὁ νομοθέτης εἰς τὴν ἐξαίρεσιν ταύτην· δὲν εἶμαι φίλος τῶν ἐξαιρέσεων, δὲν δύναμαι ὅμως νὰ ἀρνηθῶ ὅτι ἡ ἐξαίρεσις αὕτη εἶναι ὠφέλιμος ἐφ' ὅσον τηρεῖται γενικευμένη, ἐφ' ὅσον λαμβάνεται πρόνοια νὰ ἐπιβάλληται γενικῶς εἰς τοὺς νόμους· καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ νόμου τῆς φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς δὲν μετεβλήθη ποτὲ οὐδ' ἐγγίχθη κἂν ἡ γενικὴ ἀρχὴ τῆς νομοθεσίας, περικειμένου περὶ τιμωρίας ἀξιοποίνων πράξεων τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τούτου· ἐγένοντο μὲν παραπομπαὶ καὶ ὑποδείξεις τῶν ποινῶν τῶν ὁριζομένων διὰ τοῦ ποινικοῦ νόμου, ἀλλ' οὐδεμία διετάχθη μετατροπὴ τῶν διατάξεων τῆς γενικῆς νομοθεσίας· τοῦτο φαίνεται ἐναργῶς εἰς τοὺς νόμους τῆς **26** Ἀπριλίου **1840** περὶ ψευδῶν πιστοποιήσεων, εἰς τὸν νόμον τῆς **20** Ἀπριλίου **1841** ὅπου ὑπάρχει διάταξις ἀπαγορεύουσα τὴν ἐνοικίασιν εἰς τοὺς Δημάρχους· εἰς τὸν νόμον τῆς **19** Ἀπριλίου **1848**, εἰς τὸν νόμον τῆς **21** Ἰανουαρίου **1853** κτλ.

Ἐπὶ δὲ τοῦ νόμου περὶ φορολογίας τῶν Ζώων πρώτην φορὰν εἰσήχθη νεωτερισμὸς κατὰ τὸ ἔτος **1847**, διότι δι' αὐτοῦ ἤρθη ἡ προστασία ἀπὸ μόνους τοὺς παραβαίνοντας τὰ περὶ δηλώσεων τῶν Ζώων διατεταγμένα δημάρχους, καὶ ἐπιτράπη ἡ διὰ τοιαύτην παράβασιν ἀπ' εὐθείας καταδίωξις των, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται ἄδεια τῆς προϊσταμένης των ἀρχῆς· τὴν τοιαύτην διάταξιν διεδέχθησαν οἱ ἑπόμενοι μέχρι τοῦδε νόμοι περὶ φορολογίας τῶν ζώων ἐπεκτείναντες τὸν κύκλον τῶν παραβάσεων, δι' ἃς στεροῦνται οἱ δήμαρχοι τῆς προστασίας.

Ἐπὶ τοῦ νόμου περὶ φόρου τῶν Μελισσίων ἡ τάξις τῆς γενικῆς νομοθεσίας ἔμεινεν ἀδιάσειστος μέχρι τοῦ **1850**, ὅτε μετηνέχθη καὶ ἐν αὐτῷ ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ περὶ φορολογίας τῶν ζώων νόμου, καθ' ἃς ἀφηρεῖτο ἡ προστασία τῶν δημοτικῶν μόνων ὑπαλλήλων, διὰ παραβάσεις πραττομένας περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου τούτου· ἔκτοτε δὲ μένει ἡ διάταξις αὕτη ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ.

Ἡ ἀρχὴ τῆς γενικῆς νομοθεσίας πρώτην φορὰν μετετράπη κατὰ τὸ ἔτος **1845** ἐπὶ τῶν περὶ κυρώσεως ἐσόδων καὶ ἐξόδων νόμων ἐπιτρεπόντων τὴν καταδίωξιν ἀπ' εὐθείας τῶν ἐπὶ καταπίεσει καταγγελθέντων ὑπαλλήλων· ἀλλ' οὐχ ἧττον καὶ ἡ διάταξις αὕτη ἐγένετο καθ' ὅλων ἐν γένει τῶν ὑπαλλήλων ἄνευ μετατροπῆς ἡ ἐξαιρέσεως.

Ἀλλ' ἂν ἡ ἄρσις τῆς προστασίας ταύτης θεωρῆται ὡς μία τις ἐπὶ πλέον ἐγγύησις ὑπὲρ τῶν δημοσίων συμφερόντων ἐκ μέρους τῶν ἐκτελούντων τὸν νόμον, ἡ τοιαύτη ἐγγύησις ἔπρεπε νὰ δοθῇ ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς δημάρχους, ἀλλ' ἀπὸ πάντας τοὺς λαμβάνοντας μέρος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου ὑπαλλήλους, καὶ ὄχι μόνον διὰ τὸν παρόντα νόμον ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἄλλους, οἵτινες στηρίζονται εἰς τὸ σύστημα τῶν δηλώσεων, ὡς αἱ περὶ φορολογίας τῶν ἀμπέλων διατάξεις τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμου· ἀλλ' ἐνῷ ἡ προστασία ἡ κατὰ τὴν γενικὴν νομοθεσίαν μας χορηγουμένη εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τηρεῖται εἰς τὸν περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμον, ὅπου καὶ τὸ ἀντικείμενον εἶναι σπουδαιότερον καὶ τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου μεγαλείτερον, αὕτη μερικεύεται εἰς τοὺς περὶ ζώων καὶ μελισσίων νόμους ἐναντίον τῆς γενικῆς ἀρχῆς τῆς νομοθεσίας μας.

Μετὰ τὰ ἐκτεθέντα φρονῶ ὅτι ὁ Κ. ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς θέλει συγκατατεθῇ ἢ νὰ συμπεριλάβῃ εἰς τὴν πρόσασίαν τῆς γενικῆς νομοθεσίας καὶ τὴν τάξιν τῆς ὑπαλληλίας, τοὺς δημάρχους, ὅπως καὶ εἰς τοὺς περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς νόμους, ἢ νὰ γενικεύσῃ τὴν ἄρσιν τῆς προστασίας· ἢ τοὐλάχιστον ἐπὶ τοῦ παρόντος, καὶ τοῦτο προτείνω ὡς τρίτον μέσον θεραπείας, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν δέχεται κανὲν τῶν δύω προκειμένων θεραπευτικῶν μέσων, ἂς ἐξηγηθῇ ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι ὁ εἰσαγόμενος καὶ ἀπ' εὐθείας εἰς δίκην δήμαρχος δὲν παύεται τῆς ὑπηρεσίας του πρὶν ἢ καταδειχθῇ ἡ ἐνοχή του δι' ἀποφάσεως· περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐγένετο λόγος καὶ ἐν τῷ ἑτέρῳ βουλευτικῷ περιβόλῳ καὶ ὡς ἤκουσα ἐδόθησαν μάλιστα ἐξηγήσεις ὅτι ὁ δήμαρχος δὲν παύεται τῶν χρεῶν του εἰσαγομένος ἀπ' εὐθείας εἰς δίκην· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἐξήγησις αὕτη οὐδαμοῦ τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς ἀπαντᾶται, καὶ οἱ λόγοι ὅταν δὲν εἶναι γραπτοί, εἶναι ἔπη πτερόεντα, ἀνάγκη νὰ ἐξηγηθῇ ἐνταῦθα ὁ Κ. ὑπουργός, ἂν ὁ οὕτως εἰσαγόμενος εἰς δίκην δήμαρχος παύηται τῆς ὑπηρεσίας του ἢ οὔ· ἀνάγκη νὰ προφυλαχθῇ ὁ δήμαρχος διὰ νὰ μὴ εἶναι τὸ ἔρμαιον τοῦ τυχόντος· ἀνάγκη νὰ ὀχυρωθῇ καὶ ὁ ὑπάλληλος οὗτος ἀπὸ τὴν προστασίαν τῆς γενικῆς νομοθεσίας πρὸς τὸ συμφέρον αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, διὰ νὰ μὴ πλαγιάζηται συρόμενος καθ' ἑκάστην ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ἀπὸ τὰ βέλη τῆς συκοφαντίας, διὰ νὰ μὴ ἦναι τόσον ἐκθετος εἰς τὰ πάθη καὶ τὰς ἐκδικήσεις τῶν ἀτόμων καὶ τῶν φατριῶν.

Ἐνταῦθα τις τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι ἡ ἀπ'

εὐθείας εἰς δίκην εἰσαγωγὴ τοῦ δημάρχου ἀναντιρρήτως δὲν φέρει τὴν παῦσιν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν χρεῶν του, ἐπέρχεται δὲ ἡ παῦσις του μετὰ τὴν κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου· ὅτι ὅπως ἐν Ἀγγλίᾳ δι' οὐδένα ὑπάλληλον χορηγεῖται προστασία, ἀλλ' ἅπαντες εἰσάγονται εἰς δίκην ἀπ' εὐθείας, χωρὶς ν' ἀπαιτῆται πρὸς τοῦτο ἄδεια τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς, οὕτω καὶ ἐν Ἑλλάδι εὐχῆς ἔργον ἦτον ὄχι μόνον οἱ δήμαρχοι, ἀλλὰ καὶ ἅπαντες οἱ ὑπάλληλοι νὰ εἰσάγωνται ἀπ' εὐθείας εἰς τὰ δικαστήρια· ἱκανὴν δὲ προστασίαν κατὰ πάσης ἀδίκου καταφορᾶς ἤθελον εὑρίσκει οἱ ὑπάλληλοι εἰς τὰ δικαστήρια, ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας πολλάκις καὶ πολῖται καὶ ὑπάλληλοι ἔπαθον διὰ συμπάθειαν ἢ ἀντιπάθειαν ἢ πολλάκις ἄγνοιαν τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς.

Ἁπάντων μετὰ ταῦτα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπε· λυποῦμαι διότι εἰς τὴν περίστασιν ταύτην δὲν ἔλαβον καιρὸν νὰ μελετήσω καὶ τὸ ζήτημα ἀπολύτως, καὶ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ φόρου τῶν μελισσίων νομοσχεδίου σχετικὴν πρὸς τὸ ζήτημα· μόλα ταῦτα ἐκ τοῦ προχείρου θέλω προσπαθήσει νὰ δώσω ἐκείνας τὰς πληροφορίας αἵτινες θέλουν πείσει ὑμᾶς περὶ τοῦ ὀρθοῦ.

Δύω συστήματα πολιτικὰ ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα ἐπεκράτησαν· 1) τὸ ἀπόλυτον καὶ 2) τὸ δημοκρατικόν· τὸ πρῶτον παρουσιάζει ὡς πρόφασιν τὴν τάξιν, τὸ δὲ δεύτερον τὴν ἐλευθερίαν· τὰ συστήματα ταῦτα εὑρέθησαν εἰς πάλην μὲ τὰς κοινωνίας, ἡ πεῖρα δὲ ἀπέδειξεν ὅτι οὔτε τὸ σύστημα τῆς τάξεως ἀξίζει ἄνευ ἐλευθερίας, οὔτε ἡ ἐλευθερία ἄνευ τῆς τάξεως· ἡ πρόοδος τῶν φώτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἔπεισεν ὅτι πρέπει νὰ καταβληθῶσι προσπάθειαι διὰ νὰ συμβιβασθῶσι τὰ συστήματα ταῦτα καὶ συμβαδίσωσι· ἀλλά, ὁλογισμοὶ γὰρ θνητῶν πάντες δειλοί· διὰ νὰ συμβιβασθῶσι καὶ συμβάσωσι ταῦτα, ἐχρειάζετο χρόνος καὶ πεῖρα· πρὸ ἑνὸς αἰῶνος εὑρίσκονται εἰς πάλην αἱ κοινωνίαι μὴ δυνάμεναι νὰ εὕρωσι τὴν ἀναλογίαν πρὸς συμβάδισιν ἢ συμβιβασμὸν τῶν συστημάτων· τούτου ἕνεκα εἰς τόσους περισπασμοὺς εὑρέθησαν, εἰς τόσας δεινὰς περιπετείας καὶ καταστροφὰς ὑπέκυψαν· ἀπέτυχον ἅπαντες, διότι οἱ μὲν ἤθελον τὴν ἐλευθερίαν, οἱ δὲ τὴν τάξιν· ἐλευθερία ἄνευ τάξεως καταντᾷ εἰς ἀκολασίαν· ἐρρόντισαν ὅμως μετὰ τὴν πρόοδον τῶν φώτων, μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐξευγενισμοῦ, καὶ τῶν ἐπιστημῶν νὰ περιορίσωσι τὴν τάξιν ἐφ' ὅσον δὲν ἐβλαπτε τὴν ἐλευθερίαν, καὶ νὰ ἀναπτύξωσι ταύτην ἐφ' ὅσον δὲν ἐβλάπτετο ἐκείνη· πᾶς περιορισμὸς τῆς τάξεως εἶναι μία μεγαλητέρα δόσις ἐλευθερίας. Ὅταν λοιπὸν Κυβέρνησίς τις συγ-

κατατίθηται νὰ ἀφαιρέσῃ μέρος τῆς τάξεως, τὴν τάσιν ταύτην τῆς Κυβερνήσεως πρέπει νὰ τὴν ἐνισχύωμεν, καὶ ὄχι νὰ ζητῶμεν νὰ αὐξήσωμεν τὴν τάξιν, πρέπει νὰ ζητῶμεν τὴν αὔξησιν τῆς ἐλευθερίας ἐπὶ ἀντικειμένων ὅσα ἡ πεῖρα ἐβεβαίωσεν ὅτι εἶναι ἐρωτικά. Τὸ σύνολον τῶν δικαιωμάτων μιᾶς Κυβερνήσεως εἶναι ἡ ἐξουσία· ὀλίγον περισσότερα ἐξουσίας ἔλαπτεν, διότι στενοχωρεῖ τὴν ἐλευθερίαν. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εὑρίσκεται εὐτυχῶς εἰς τὸ σημεῖον εἰς ὃ εὑρίσκονται πολλῶν φωτισμένων ἐθνῶν Κυβερνήσεις· ἡ Κυβέρνησις ὅπως εἶναι ἐσχηματισμένη ἐβάδισε πάντοτε πρὸς τὰ πρόσω, ἀδιάφορον πόθεν τῇ ἦλθεν ἡ ὥσις· ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις (λέγων δὲ Κυβέρνησιν ἐννοῶ τὴν νομοσκτελεστικὴν καὶ τὴν νομοθετικὴν ἀρχὴν) ἐνόμισεν ὅτι μία δόσις τάξεως πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ὀργάνων της ἦτο πλεονάζουσα· εἶπε λοιπὸν τὸ 1845 ἀνακαλῶ τὴν προστασίαν διὰ μίαν κλάσιν ὑπαλλήλων, τοὺς εἰσπράκτορας, οἵτινες εἰσπράττουσι μὴ νενομισμένους φόρους· τὸ 1846 εἶπεν εἰς τοὺς δημάρχους ἐὰν κάμνητε καταχρήσεις καὶ καταπιέσεις θέλω ἀρειτὴν προστασίαν μου ἀφ' ὑμῶν, καὶ θέλετε πάθει καὶ σεῖς ὅ,τι καὶ οἱ εἰσπράκτορες· καὶ τί ἄλλο ἡ προφανὴς κατεπίεσις εἶναι, ὅταν ὁ δήμαρχος ἀρνῆται νὰ δεχθῇ τὰς εἰς αὐτὸν παρουσιαζομένας δηλώσεις καὶ γίνηται αὐτὸ ἐπαιτὸ τῆς ζημίας καὶ βλάβης πρόξενος εἰς τὸν κτηνοτρόφον; ἡ νομοθεσία ἤθελησε νὰ προστατεύσῃ, καὶ δικαίως, μίαν κλάσιν πολυπληθῆ ἀνθρώπων, τὴν τῶν κτηνοτρόφων, πολυειδῶς μὲν καταβλαβομένην, ἀλλὰ δι' ἀσημοτέρων πάσης ἄλλης κλάσεως ὡς ἐκ τῆς θέσεως εἰς ἣν ἐξασκεῖ τὸ ἐπάγγελμά της δυναμένης νὰ γνωρίζῃ τὰ δικαιώματά της· καὶ τῷ ὄντι ὁ γεωργὸς ἐν ταῖς πόλεσι καὶ κώμαις ζῶν δύναται εὐκολώτερον καὶ νὰ μάθῃ καὶ νὰ προασπίσῃ τὰ δικαιώματά του, ἐνῷ ὁ ὀρεσίβιος κτηνοτρόφος δυσκόλως μανθάνει ταῦτα, καὶ δυσκολώτερον δύναται νὰ τὰ προασπίσῃ. Δὲν εἶναι διὰ τοῦτο δίκαιον διάταξιν τοιαύτην ὑπὲρ κλάσεως πολυπληθοῦς νὰ τὴν καταστρέψωμεν· ὅπως τύχῃ ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ἐπραλμένην καὶ ἐπιζήμιον τὴν διάταξιν ταύτην· ἐξ ἐναντίας ἐδείχθη ὅτι ὠφέλησε, οἱ δὲ δήμαρχοι, τῶν ὁποίων τοσοῦτον κήδεσθε, οὐδόλως ἔπαθον ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης. Ἀλλ' ὁ πρῶτος ἀγορεύσας ἔντιμος Γερουσιαστὴς λέγει ὅτι ἡ διάταξις αὕτη εἶναι ἐξαίρεσις καὶ ὡς τοιαύτην τὴν ἀποκρούει· ἀλλ' ὅλη ἡ προστασία τῶν ὑπαλλήλων εἶναι ἐξαίρεσις τοῦ γενικοῦ κανόνος τῆς νομοθεσίας μας, καθ' ἣν ἡ δικαστικὴ ἐξουσία εἶναι ἁρμοδία νὰ ἐπιληφθῇ πάντος ἀξιοποίνου

πράξεως, ἐξαίρεσις λέγω ὑπαγορευθεῖσα ἀπὸ τὴν τάξιν τὴν ὁποίαν ζητεῖ ἡ κοινωνία· ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἡ κοινωνία μορφοῦται καὶ ἀναπτύσσεται, πολλὰ νομοθετημένα ἡ ἰδία καταστρέφει βαθμηδόν· ἀνάγκη ἡ τάξις νὰ περιορίζηται, ἐφ' ὅσον δὲν βλάπτει· ἀλλ' ἡ καταστροφὴ αὐτῶν καὶ ὁ περιορισμὸς τῆς τάξεως εἶναι κινδυνώδης.

Ἀλλὰ διὰ τί νὰ μὴ συνακολουθῶσι μὲ τοὺς δημάρχους καὶ οἱ ἄλλοι ὑπάλληλοι π. χ. οἱ ἔφοροι; ἂς ἴδωμεν ποῖον τὸ μέρος τοῦ δημάρχου καὶ ποῖον τὸ τοῦ ἐφόρου· ὁ δήμαρχος ἔχει τὸ ἀκροσφαλέστερον μέρος ἐπὶ τῆς φορολογίας ταύτης, ἐπὶ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ καὶ ἡ παραγραφὴ γίνεται, καὶ ὁ πολίτης ἀνεπανορθώτως πάσχει· ἐνῷ ὁ ἔφορος ἔχει μέρος μόνον εἰς τὸν ἔλεγχον· ἄλλως τε ἡ θέσις τοῦ ἐφόρου εἶναι πολὺ διαφορετικὴ ἐκείνης τοῦ δημάρχου, ὁ ἔφορος φοβεῖται μήπως χάσῃ τὴν εὔνοιαν τῆς Κυβερνήσεως ἐὰν δὲν ἐκπληρώσῃ ἡ ἀμελήσῃ τὸ καθῆκόν του, καὶ κατὰ συνέχειαν χάσῃ τὴν θέσιν του διὰ παντός, ἐν ᾧ ὁ δήμαρχος, καὶ ἂν χάσῃ τὴν εὔνοιαν τῆς Κυβερνήσεως δυνατὸν μὲν νὰ χάσῃ πρὸς καιρὸν τὴν θέσιν του, δὲν ἐμποδίζεται ὅμως ἀπὸ τοῦ νὰ ἀναεκλεχθῇ ἀπὸ τὸν λαόν. Κυβέρνησις εἰσάγουσα τοιούτας διατάξεις ἔχει ἀνάγκην νὰ βλέπῃ ἂν συμμορφώνωνται μὲ ταύτας οἱ ὑπάλλοί της. Ἡ Κυβέρνησις αἴρουσα τὴν προστασίαν ταύτην σήμερον, θέλει φροντίσει ὅταν δὲν θεωρῇ ταύτην ἀναγκαίαν, νὰ τὴν ἐπεκτείνῃ βραδύτερον. Ἂν τέλος ἡ Κυβέρνησις καὶ διὰ τὰς περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν δηλώσεων τῶν ἀμπέλων παραπτώματα δὲν ἐπιτρέπῃ τὴν ἀπ' εὐθείας εἰς δίκην εἰσαγωγὴν τῶν δημάρχων, τοῦτο προέρχεται, διότι αἱ τῶν ἀμπέλων δηλώσεις ἐγένοντο ἅπαξ, καὶ δὲν ἐπαναλαμβάνεται κατ' ἔτος ἀπὸ ὅλους ὅπως κατ' ἔτος ἐπαναλαμβάνεται ἡ τῶν δηλώσεων τῶν ζώων ἐργασία.

Ὁ προαγορεύσας εἶπεν ὅτι τηρουμένης τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου ὅπως ἔχει τὸ Νομοσχέδιον, ἀφίνομεν ἀπροστατεύτους τοὺς δημάρχους, ἀφίνομεν αὐτοὺς ἐκτεθειμένους εἰς τὰ πάθη καὶ μίση τῶν ἀτόμων καὶ τῶν φατριῶν εἰς τὰ ὁποῖα ὡς ἐκ τῶν θέσεών των ὑπόκεινται. Δὲν ἔχει ὅμως οὕτως, ἀφίνεται ἀπροστάτευτος εἰς ἓν μόνον ἀντικείμενον, ὅπου ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ βλέπῃ ἂν ἐκπληροῖ τὸ καθῆκόν του, ὅπου ἐνεργεῖ καταπίεσιν· ἀλλ' εἰς τὰς ἄλλας του ἐργασίας, εἰς τὰς ἐκλογὰς προστατεύεται ὡς καὶ πᾶς ὑπάλληλος· ἄλλως τε, Κύριοι, ἡ ὑπόθεσις τῶν δημάρχων δὲν εἶναι ἐπισφαλεστέρα ὑπὸ τὸ κράτος τῆς διατάξεως ταύτης· ἴσως εἶναι μᾶλλον ἀσφαλὴς ὑπὸ τὴν

διάταξιν ταύτην ἢ ἐὰν εὑρίσκετο ὑπὸ τὴν προκαλουμένην καὶ ἐπιδιωκομένην ἀπὸ τὸν προλαλήσαντα· διότι ἅμα ἅπαξ ἐπιτραπείσης τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς τοῦ δημάρχου ὑπὸ τῆς προϊσταμένης του ἀρχῆς, δυσκόλως ἀνακύπτει πλέον, καθότι ἡ ἄδεια τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς ἐπάγει τὴν διακοπὴν τῆς ὑπηρεσίας καὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ κατηγορουμένου, ἐνῷ ὑπὸ τὴν διάταξιν ταύτην εὑρίσκεται ἐξησφαλισμένος μέχρις οὗ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως κηρυχθῇ ἔνοχος. Ἀναγνωρίζω μὲν ὅτι εἶναι μία ἐπὶ πλέον ἐλευθερία εἰς τὸν πολίτην ἡ διάταξις αὕτη, διότι τοὐλάχιστον καταγγέλλων καὶ εἰς δίκην ἀπ' εὐθείας εἰσάγων τὸν καταπιέσαντα αὐτὸν δήμαρχον ἀνακουρίζεται, ἢ νὰ εἴπω καλλίτερον ξεθυμαίνει, καὶ δὲν ἀπελπίζεται περιμένων τὴν ἄδειαν τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς, ἀλλ' ἡ ἐλευθερία αὕτη δὲν εἶναι ποσῶς ἐπιβαρυντικὴ διὰ τὸν δήμαρχον, ἱκανῶς ἐξασφαλιζόμενον ἀπὸ τὰ δικαστήρια. Ἡ διάταξις λοιπὸν αὕτη εἰς μὲν τὸν λαὸν παρέχει ἐλευθερίαν, εἰς δὲ τὸν δήμαρχον ἀσφάλειαν ὅσην ἴσως δὲν δύναται νὰ εὕρῃ παρὰ τῇ ἐπιδιωκομένῃ διατάξει. Ἤθελα παραδεχθῇ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς διατάξεως ταύτης, ἐὰν εἶχα ὑπ' ὄψιν πράγματα βεβαιοῦντά με τὸ ἐπιζήμιον ταύτης· εἶπατέ μοι, Κύριοι, ποῖοι δήμαρχοι ἔπαθον, ἐστηλιτεύθησαν ἢ ἐσύρθησαν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων διὰ τὴν διάταξιν ταύτην ἀπὸ τὸν λαόν; ἐγὼ τοὐλάχιστον δύω μόνον γνωρίζω εἰσαχθέντας εἰς δίκην, καὶ τούτους οὐχὶ παρὰ τοῦ λαοῦ, ἀλλ' ὑπ' ἀρχῶν, ὥστε ὁ προτεινόμενος φόβος ὅτι τὰ πάθη δήθεν καὶ αἱ συκοφαντίαι θέλουν βλάψει τοὺς δημάρχους, δὲν ὑφίσταται διὰ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, διαπελοῦντας ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς νομοθεσίας εἰς τὰς πολιτικὰς περιστάσεις.

Διὰ τοὺς ἐκτεθέντας λόγους οὐ μόνον τὴν διάταξιν ταύτην δὲν πρέπει νὰ ἀποκρούσωμεν, ἀλλὰ βαθμηδόν, ἀφοῦ ἴδωμεν ὅτι μία δόσις τάξεως εἶναι περισσεύουσα, καὶ ταύτην πρέπει νὰ περιστείλωμεν ἀργότερον.

Ἁπάντων ὁ πρῶτος λαλήσας εἶπε· δὲν θέλω δαπανήσει τὰς στιγμάς σας εἰς τὴν ἱστορικὴν διαίρεσιν τῶν συστημάτων τοῦ ἀπολύτου καὶ τοῦ δημοκρατικοῦ· τὸ σύστημα εὐτυχῶς ὑπὸ τὸ ὁποῖον ζῶμεν κανονίζει καὶ τὴν δόσιν τῆς ἐλευθερίας, εἰς τρόπον ὥστε ὅπου ὑπάρχει ἡ μία συνυπάρχει καὶ ἡ ἄλλη· χαίρω ὅμως διότι βλέπω σεβομένην τὴν τάξιν καὶ τὴν ἐλευθερίαν, καὶ οὐδεμίαν τούτων θεωρουμένην ὡς ἱκανὴν νὰ ὑφίσταται μεμονωμένως, καὶ περιορίζομαι νὰ παρατηρήσω ὅτι οἱ δήμαρχοι, οἵτινες εἶναι ἡ δεξιὰ χεὶρ τῆς νομοτελεστικῆς ἐξουσίας, πρέπει

νὰ ἐμψυχοῦνται καὶ προστατεύωνται ὑπὸ τῶν νόμων, ἀφοῦ μάλιστα πολλοὶ τούτων ὑπηρετοῦσιν ὑποχρεωτικῶς, ἵνα μὴ διατελοῦντες ὑπὸ τὸ τοῦ ἐφόρου φόβητρον καὶ τὴν ἀκάθεκτον ὁρμὴν τῶν φατριῶν καταντῶσιν ἀτελῆ, διὰ νὰ μὴ εἴπω ποταπὰ ὄργανα τῶν ἐφόρων, καὶ οὐδέτερα δι' ὅλα τὰ λοιπὰ τοῦ δημοσίου συμφέροντα, πολὺ σπουδαιότερα· διὰ τῆς προστασίας ταύτης οὐδεμία δύναται νὰ προκύψῃ ζημία, ἀφοῦ καὶ δι' ἁπλῆν μόνον ὑπόνοιαν ἐνεργεῖται ἀπαρίθμησις, ἥτις, κατ' ἐμέ, καὶ τὰς πράξεις τοῦ δημάρχου ἐπισφαγίζει εἰ μὴ, καὶ τὸν ἐφορονθέτειείς πολὺ ἐκτεταμένον κύκλον ἐνεργείας, διὰ νὰ πράξῃ ὅ,τι ἂν θέλῃ.

Ἀλλ' ἐὰν θεωρῆται ὠφέλιμος ἡ ἄρσις τῆς προστασίας, δίκαιον εἶναι νὰ γίνῃ ἐν γένει δι' ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους. Δέχομαι εὐχαρίστως τὴν ἀπ' εὐθείας εἰς δίκην εἰσαγωγὴν παντὸς ὑπαλλήλου, συμφώνως μὲ τὸν γενικὸν κανόνα τῆς νομοθεσίας μας, ἀποκρούω ὅμως τὴν εἰδικὴν θέσιν τῆς ἀκινησίας τοῦ δημάρχου μόνον· δὲν συμφωνῶ ὅτι ἡ ἀπ' εὐθείας εἰς δίκην εἰσαγωγὴ τῶν δημάρχων εἶναι προτιμητέα τῆς μετὰ προηγουμένην ἄδειαν τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς· νομίζω δὲ ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν προσέβαλε τὴν ἀξίαν τῆς τοιαύτης ἀρχῆς (τῆς προσασίας) ἀλλὰ τὰς καταχρήσεις· ἀλλ' ἔχω τὴν τιμὴν νὰ τῷ παρατηρήσω ὅτι τοιαῦται καταχρήσεις εἶναι ἐξαιρέσεις καὶ οὐχὶ κανών, δυνάμεναι νὰ συμβῶσιν εἰς πάντα κλάδον· ὡς ἐκ τοιούτων ὅμως ἐξαιρίσεων δὲν εἶναι δίκαιον νὰ προσβάλλωνται αἱ ἀρχαί.

Μόλα ταῦτα ἐὰν ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν στέργῃ οὐδ' εἰς τὴν ἐν γένει ἄρσιν τῆς προστασίας, οὐδ' εἰς τὴν ἐν γένει τήρησιν αὐτῆς, ἀρκετὸν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἂς θεωρηθῇ ἡ παρ' αὐτοῦ διαβεβαίωσις καὶ εὐκρινὴς ἐξήγησις ἐν τοῖς πρακτικοῖς μας, ὅτι οἱ δήμαρχοι εἰσαγόμενοι ἀπ' εὐθείας εἰς δίκην δὲν παύουν τῶν χρεῶν των πρὶν ἢ ἐπέλθῃ κατ' αὐτῶν δικαστικὴ ἀπόφασις. Ὡς πρὸς τὸ ὅτι ὁ δήμαρχος παυόμενος δύναται νὰ ἀνακεκλιχθῇ ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ἐνῷ ὁ ἔφορος ἀποβαλὼν τὴν εὔνοιαν τῆς Κυβερνήσεως ἀπώλεσε διὰ παντὸς τὴν θέσιν του, ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ ἀντιπαρατηρήσω εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν ὅτι συμβαίνει τὸ ἐναντίον· διότι ὁ παυθεὶς ἔφορος ἀπὸ τὸν προκάτοχον ὑπουργὸν προσλαμβάνεται, ὡς καθ' ἑκάστην φαίνεται, ἀπὸ τὸν διάδοχον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, προάγεται ἴσως ἐνίοτε, ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας ὁ ὁπωσδήποτε παυθεὶς δήμαρχος δυσκολώτατα ἀνακλέγεται. Ἄλλως τε ἀφοῦ ἀναγνωρίζετε, Κ. ὑπουργέ, ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς προστασίας τῶν ὑπαλλήλων εἶναι μία ἐπὶ πλέον δόσις τάξεως, ἐλαττώσατέτην· διὰ γενικῶν διατάξεων ἐπιτρέψατε τὴν

ἀπ' εὐθείας εἰσαγωγὴν εἰς δίκην πάντων ἐν γένει τῶν ἁμαρτανόντων κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν Νόμων ὑπαλλήλων· ἐπίσης δὲ μὴ ἀπαιτεῖτε ἄδειαν τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς διὰ τὴν εἰς δίκην εἰσαγωγὴν τῶν ἐπὶ δωροδοκίᾳ καταγγελλομένων ὑπαλλήλων ἐν γένει. Ἂν ὅμως σήμερον δὲν σᾶς εἶναι εὔκολος ἡ διόρθωσις, ἐπὶ τοῦ προκειμένου κηρύξατε ὅτι ὁ ἀπ' εὐθείας εἰς δίκην εἰσαγόμενος δήμαρχος δὲν παύει πρὶν ἢ ἐκδοθῇ ἀπόφασις κατ' αὐτοῦ. Ἄτοπον τέλος θεωρῶ τὴν διάταξιν τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καθ' ἣν τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν, ἡ ἀμέλεια καὶ ἡ ἄρνησις μὲ πειθαρχικὴν προτείνω ὅθεν τὴν διόρθωσιν ταύτης, ὥστε ἡ ἀμέλεια νὰ τιμωρῆται μὲ πειθαρχικὴν ποινὴν, ἡ δὲ ἄρνησις μὲ χρηματικήν.

Ἕτερος τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι τῷ ὄντι ὁ ἀλάνθαστος διδάσκαλος εἶναι ἡ πεῖρα, ὅπως σήμερον ἐπεκαλέσθη ταύτην ὁ Κ. ὑπουργὸς, καὶ ὅτι ταύτην πρέπει νὰ λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψιν νομοθετοῦντες· ὅτι ἂν καὶ ἡ νομοθεσία μας ἀπαγορεύῃ τὴν ἀπ' εὐθείας εἰς δίκην εἰσαγωγὴν τῶν ὑπαλλήλων, ἡ πεῖρα ὅμως ἀπέδειξεν ὅτι συμφερώτερον καὶ διὰ τὴν Κυβέρνησιν καὶ διὰ τοὺς πολίτας εἶναι ἡ ἀπ' εὐθείας εἰς δίκην εἰσαγωγὴ τῶν ὑπαλλήλων, διότι τότε μόνον ὁ καταπιεζόμενος πολίτης, πεπεισμένος ὅτι ὁ καταπιέσας αὐτὸν ὑπάλληλος θέλει ἀρεύκτως δικασθῇ, προσφεύγει εἰς τὰ δικαστήρια, ἐνῷ τώρα ἀμφιβάλλων, καὶ δικαίως, ἂν θέλῃ ἐπιτραπῇ ἡ εἰς δίκην εἰσαγωγὴ τοῦ ὑπαλλήλου παραιτεῖται πάσης προσφυγῆς καὶ καταγγελίας, ὡς ἀτελεσφορήτου. Τρανωτέραν ἀπόδειξιν τοῦ ἀτελεσφορήτου θέλετε ἄλλην, ἀπὸ ἐκείνην τοῦ ὅτι δι οὐδένα ὑπάλληλον δίδεται ἄδεια τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς του, ἐνῷ οὐδεὶς ἀμφιβάλλει ὅτι καὶ δήμαρχοι καὶ ταμίαι καὶ ἔφοροι, καὶ μεταβατικοὶ πολλὰς ἔπραξαν καὶ πράττουσι καταπιέσεις. Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐὰν μένῃ τὸ ἄρθρον ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, ἕκαστος πολίτης δύναται νὰ εἰσαγῇ εἰς δίκην τὸν δήμαρχον, ἀλλὰ δὲν βλέπω ἐγὼ τοιοῦτον διὰ τοῦτο τὸ εἰς τὸν δήμαρχον γινόμενον ἄδικον ἢ κακὸν, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ὁ δήμαρχος ἦναι ἀθῶος, ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας τηρουμένης τῆς προστασίας ὁ καταπιεζόμενος πολίτης δὲν δύναται νὰ προσφύγῃ εἰς τὸ δικαστήριον, εἰμὴ μετὰ ἄδειαν προηγουμένην τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς, ἄδειαν σπανιώτατα διὰ νὰ μὴ εἴπω μηδέποτε δοθησομένην· παραδεχόμενος λοιπὸν τὴν ἄρσιν τῆς προστασίας προτείνω ὅτι καιρὸς πλέον νὰ προβῶμεν ὀλίγα πρὸς τὰ πρόσω βήματα, ἃς μὴ μένωμεν πάντοτε εἰς τοὺς δημάρχους, ἃς ἄρωμεν τὴν προστασίαν ἀπὸ παντὸς

ὑπαλλήλου, ἂς κάμωμεν ὥστε δι' οὐδένα ὑπάλληλον νὰ μὴ ἀπαιτῆται ἄδεια τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς διὰ τὴν εἰς δίκην εἰσαγωγήν του. Ὡς πρὸς τὴν ἐξήγησιν εἰς τὴν ὁποίαν ὁ προαγορεύσας προκαλεῖ τὸν Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργόν, ἂν ἡ ἀπ' εὐθείας εἰς δίκην εἰσαγωγὴ τοῦ δημάρχου ἐπιφέρῃ τὴν διακοπὴν τῆς ὑπηρεσίας, παρατήρησεν ὅτι το ἄρθρ. 328 τῆς ποιν. δικονομίας εἶναι ἀρκετὰ σαφῶς ἐκπεπερασμένον καὶ οὐδεμίαν ὑπολείπει ἀμφιβολίαν, ὅτι ἡ τοιαύτη ἀπ' εὐθείας εἰσαγωγὴ εἰς δίκην δὲν ἐπιφέρει τὴν διακοπὴν τῆς ὑπηρεσίας καὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ κατηγορουμένου· ἡ διακοπὴ τῆς ὑπηρεσίας καὶ τοῦ μισθοῦ τοῦ κατηγορουμένου, λέγει τὸ ἄρθρον 328 ποιν. δικονομίας, ἐπέρχεται ὅταν ἡ ἄδεια τῆς εἰς δίκην εἰσαγωγῆς ἐγένετο κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 327 (τῇ προηγουμένῃ δηλ. ἀδείᾳ τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς) ὅπερ ἐνταῦθα δὲν λαμβάνει χώραν.

Ἁπάντων ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως ἣν ὁ πρῶτος λαλήσας Γερουσιαστὴς ἀπεύθυνεν, ὅτι δῆθεν πειθαρχικὴ ποινὴ ἐπὶ ἀρνήσεως καὶ χρηματικὴ ποινὴ ἐπὶ ἀμελείας εἶναι ἄτοπος, καὶ ὅτι ἔπρεπε ἀντιστρόφως νὰ γίνωσιν αἱ ποιναὶ εἶπεν, ὅτι εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν « ἐὰν ἀμελήσῃ τὴν τακτικὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος Νόμου ἢ τοῦ ἀποσπάσματος τοῦ βιβλίου τῶν δηλώσεων » ἐπειδὴ τὸ κακὸν δὲν διορθοῦται, διὰ τοῦτο τίθεται ἡ χρηματικὴ ποινή· εἰς τὴν δευτέραν ὅμως περίπτωσιν « ἐὰν ἀρνηθῇ νὰ δεχθῇ τὰς εἰς αὐτὸν παρουσιαζομένας δηλώσεις κτλ. » τίθεται πειθαρχικὴ ποινὴ πρὸς διόρθωσίν του· ἀλλ' ἐὰν ἐμμένῃ ἀδιόρθωτος τότε τιμωρεῖται καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν ὑποκείμενος καὶ εἰς πολιτικὰς ἀποζημιώσεις.

Μηδεμιᾶς ἄλλης γενομένης παρατηρήσεως· ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου, ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὸ 5 ἄρθρον διὰ χειροτονίας, συμφώνως μὲ τὰς δοθείσας ἐξηγήσεις ὅτι ἡ ἀπ' εὐθείας καὶ οὐχὶ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 327 τῆς ποιν. δικονομίας εἰς δίκην εἰσαγωγὴ τῶν δημάρχων καὶ ἀναπληρωτῶν αὐτῶν δὲν ἐπιφέρει τὴν διακοπὴν τῆς ὑπηρεσίας καὶ τοῦ μισθοῦ αὐτῶν.

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα 6, 7—20 καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον χειροτονίας, ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ.

Ψηφισθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδου καὶ Γ. Παπαηλιοπούλου ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 29 ἀπέναντι μιᾶς, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ ἔτος 1854.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	
Σωτήριος Θεοχαράπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰωάννου Μέξης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδάμ. Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος		Κωνσταντῖνος Καναρὴς	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Ἀφέντρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Χαράλαμπος Παπαπολίτης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Πρασακάκης		Κίτσος Τζαβέλλας	
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χριστιδης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγιώτης Διδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	
Ἰωάννης Χατζῆ Πέτρου	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος	
Ἀθανάσιος Διδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	Ν

Ὥστε τὸ νομοσχέδιον ἔχει ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 4 Ἰουλίου ε. ε.

Κατόπιν ἐπαναληφθείσης τῆς ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρίου Δρόσου Μανσόλα ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς συνεδριάσεως γενομένης ἐπερωτήσεως περὶ ἀπαγορεύσεως δῆθεν τῆς εἰς τὸ Οθωμανικὸν μεταβάσεως κτλ. ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἀπάντων εἶπεν ὅτι ἐκ τῶν ὀλίγων λέξεων τοῦ ἐπερωτῶντος ἐξάγεται ὅτι οὗτος δὲν γνωρίζει ἀκριβῶς περὶ τίνος πρόκειται, καὶ διὰ τοῦτο θέλει ἐκθέσει τὸ περιεχόμενον τῆς ἐγκυκλίου ταύτης

Επειδή ἀφ' ἑνός, καθ' ἃ ἐπληροφορήθημεν ἀπὸ τὰς ἀρμοδίας προξενικὰς ἀρχάς, τινὲς τῶν εἰς τὸ Ὀθωμανικὸν κράτος μεταβάντων Ἑλλήνων κατὰ τὰς ἐνεστώσας κρισίμους περιστάσεις, μὴ δυνάμενοι νὰ δικαιολογήσωσιν ἀποχρώντως τὴν ἕνεκα σπουδαίων ὑποθέσεων παρουσίαν των εἰς τὸ Ὀθωμανικὸν Κράτος, ἔδωκαν εἰς τὰς ὀθωμανικὰς ἀρχὰς ἀφορμὴν ὑπονοιῶν, καὶ ὑπέστησαν παρενοχλήσεις, καταδιώξεις καὶ ζημίας, καὶ ἔβαλον εἰς πολλὰς περιπλοκὰς καὶ μεγάλους ἀγῶνας τὰς προξενικάς μας ἀρχὰς καὶ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείαν μας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἄλλοι καταχρώμενοι τῶν Ἑλληνικῶν διαβατηρίων διαφοροτρόπως προσβάλλουσι τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν, διὰ νὰ προφυλάξωμεν τὴν ἐθνικὴν τιμήν, καὶ διὰ νὰ ἄρωμεν τὰς περιπλοκὰς αἵτινες εἰς τὰς παρούσας μάλιστα κρισίμους περιστάσεις δύνανται νὰ ἀναφυῶσι, συνενοηθέντες μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ δι' ἐγκυκλίου μας πρὸς τοὺς νομάρχας ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν των εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν ἐξωτερικῶν διαβατηρίων παρατηρήσαντες εἰς αὐτοὺς ὅτι καλὸν ἦθελον εἶσθαι ὁσάκις τοῦ λοιποῦ πολῖται Ἕλληνες ζητήσωσιν ἐξωτερικὰ διαβατήρια διὰ τὴν Τουρκίαν, χωρὶς νὰ δυνηθῶσι νὰ δικαιολογήσωσιν ἀποχρώντως ὅτι σπουδαῖαι ἰδιωτικαὶ ὑποθέσεις των καθιστῶσι τὴν ἐκείσε παρουσίαν των ἀναγκαιοτάτην, νὰ παραινῶσι καὶ προτρέπωσι τούτους, παριστῶντες αὐτοῖς τοὺς κινδύνους εἰς οὓς δύνανται νὰ ἐκτεθῶσι κατὰ τὰς παρούσας πολιτικὰς περιστάσεις, ἵνα ἐπὶ τοῦ παρόντος κἂν ἀναβάλωσι τὴν ἐκείσε μετάβασίν των· ἂν ὅμως αἱ παραινέσεις των δὲν ἰσχύσωσι νὰ μεταπείσωσι τούτους, τότε νὰ ἀναφέρωνται εἰς τὰ ὑπουργεῖα καὶ νὰ ζητῶσι τὰς πρὸς ἔκδοσιν ἐξωτερικῶν διαβατηρίων εἰδικὰς αὐτῶν διαταγάς, ἐκφράζοντες συνάμα καὶ τὴν γνώμην αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν ἢ μὴ ἑκάστης τοιαύτης αἰτήσεως. Τοιοῦτον εἶναι τὸ περιεχόμενον τῆς ἐγκυκλίου ταύτης, τῆς ὁποίας θέλω αὖριον καθυποβάλλει ἀντίγραφον, καὶ ἐπὶ τῆς ὁποίας θέλω σᾶς δώσει πᾶσαν ζητηθησομένην διασάφησιν, ἐὰν τοιαύτης λάβῃ ἀνάγκην τὸ Σ. Σῶμα.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν διὰ τὴν αὔριον, ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον αὐτῆς τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων διὰ τὸ ἔτος **1854**.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Β. Χρηστακόπουλος

Ἰω. Οἰκονόμου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 11 Αὐγούστου 1853. Ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν Γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ι. Οἰκονόμου, ἀντὶ τοῦ Κ. Δ. Χατζίσκου ἀπόντος ἐκ ξένων ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης, ἀναγνωσθέντα, ἐνεκρίθησαν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Δ. Μανσόλας ἐζήτησεν ἵνα προσκληθῇ καὶ παρευρεθῇ εἰς ἄλλην συνεδρίασιν καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ νὰ ἀπευθύνῃ τὰς ἐπερωτήσεις του περὶ τῆς πρὸς τοὺς Νομάρχας τοῦ Κράτους ἐγκυκλίου τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν.

Ἀναγνωσθεισῶν ἔπειτα τριῶν ἀναφορῶν τῶν Γερουσιαστῶν Κ. Κ. Δυοβουνιώτου, Γ. Ψύλλα καὶ Δ. Χατζίσκου ἐξαιτουμένων τῶν μὲν δύω πρώτων τεσσαρακονθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν ἕνεκα ἀσθενείας, τοῦ δὲ τρίτου τεσσαρακονθήμερον παράτασιν ἀδείας, ἡ Γερουσία ἐνέκρινε τὰς αἰτήσεις πάντων ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ ἀναχωρήσωσι μετὰ τὴν ἐκλογὴν ὑπὸ τῶν τμημάτων εἰς ἃ ἀνήκουσι τῶν ἐπὶ τῶν εἰσαχθέντων νομοσχεδίων ἐπιτροπῶν.

Ἀνεγνώσθη μετὰ ταῦτα τὸ ἀπὸ 5 Αὐγούστου ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῶν αὐλικῶν τελετῶν δι' οὗ κοινοποιεῖται εἰς τὴν Γερουσίαν ὅτι διετάχθη πένθος τεσσάρων ἑβδομάδων ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς 6 τρ. μηνὸς ἕνεκα τῆς ἀποβιώσεως τῆς Α. Υ. τοῦ δουκὸς Γεωργίου τοῦ Σαξ Ἀλτεμβούργου θείου τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων διὰ τὸ **1854**, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Γ. Πλιοπούλου καὶ Α. Γρηγοριάδου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 31 (πλειψηφεί) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων νομοσχεδίου διὰ τὸ **1854**.

Γεώργιος Μ. Ἀντονόπουλος	Ν	Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Ἀναστάσιος Λόντος	
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Σάτζης Μαγγίνας	
Γεώρ. Κουντουριώτης		Κωνσαν. Μπότζαρης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν

κατατεθῶσιν εἰς τὰ ἀρχεῖα αὐτῶν· ἔχουσι δὲ τὰ εἰρημένα ἔγγραφα ὡς ἑξῆς.

Ἔκθεσις συνοδεύουσα τὴν περὶ διαδοχῆς εἰς τὸν Ἑλλην. Θρόνον καὶ περὶ ἀντιβασιλείας τῆς Βασιλίσσης συνθήκην μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν τεσσάρων Δυνάμεων.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Λαμβάνω τὴν τιμὴν ν' ἀνακοινώσω εἰς τὴν Γερουσίαν καθ' Ὑψηλὴν Βασιλικὴν διαταγὴν καὶ συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρον 25 τοῦ Συντάγματος, τὴν περὶ διαδοχῆς εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Θρόνον καὶ τῆς ἀντιβασιλείας τῆς Βασιλίσσης ἡμῶν συνθήκην, συνομολογηθεῖσαν τὴν 8/20 Νοεμβρίου 1852 μεταξὺ τῶν τεσσάρων Δυνάμεων Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ῥωσσίας, Βαυαρίας ἀφ' ἑνὸς, καὶ τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἑτέρου, καὶ κλεισθεῖσαν τὴν 28 Νοεμβρίου (10 Δεκεμβρίου) 1852.

Ἀντίγραφον αὐτῆς δεόντως ἐπικυρωμένον ἐπισυνάπτεται ἐνταῦθα, ὅπως ἡ Γερουσία εὐαρεστουμένη ἀποφασίσῃ νὰ κατατεθῇ πρὸς φύλαξιν εἰς τὰ ἀρχεῖά της.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 11 Αὐγούστου 1853.

Ὁ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερ. σχέσεων Ὑπουργὸς
Α. ΠΑΪΚΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Ἐπιφορτίζομεν τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν σχέσεων Ὑπουργὸν νὰ διακοινώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν τὴν κατὰ τὴν 8/20 τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου τοῦ 1852 ὑπογραφεῖσαν ἐν Λονδίνῳ ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων τῆς Ἑλλάδος, τῆς Βαυαρίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Μεγάλης Βρεταννίας καὶ τῆς Ῥωσσίας καὶ παρ' Ἡμῶν τὴν 28 Νοεμβρίου (10 Δεκεμβρίου) τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐπικυρωθεῖσαν συνθήκην περὶ τῆς διαδοχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου καὶ τῆς ἀντιβασιλείας τῆς φιλτάτης Ἡμῶν Συζύγου, τῆς Βασιλίσσης Ἀμαλίας, καὶ νὰ δημοσιεύσῃ αὐτὴν διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 4 Αὐγούστου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΠΑΪΚΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

«Ἀνακοινοῦμεν πρὸς οὓς τινας ἀνήκει, ὅτι συναφθείσης τὴν ὀγδόην (εἰκοστὴν) τοῦ τρέχοντος μηνὸς μεταξὺ Ἡμῶν καὶ τοῦ Μεγαλειοτάτου Βασιλέως τῆς Βαυαρίας, τοῦ Πρίγκιπος Προέδρου τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας, τῆς Μεγαλειοτάτης Βασιλίσσης τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρεταννίας καὶ Ἰρλανδίας

καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν συνθήκης, παγιούσης τὴν τάξιν τῆς διαδοχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου, ἧς τὸ περιεχόμενον ἕπεται:

Ἐν ὀνόματι τῆς ἁγιωτάτης καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος.

Ὁ Πρίγκιψ Πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς δημοκρατίας, ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρεταννίας καὶ Ἰρλανδίας καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, προτιθέμενοι νὰ στερεώσωσι τὴν τάξιν τῆς τοῦ Θρόνου τῆς Ἑλλάδος διαδοχῆς, ἥτις διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἐγγύησιν, καὶ ἀναγνωρίζοντες ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ συναρμολογήσωσι τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τῆς συνθήκης τῆς 7 Μαρτίου 1832 μὲ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος, ἀπεφάσισαν νὰ συνομολογήσωσι πρὸς τοῦτο συνθήκην, συμπράξει τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Βαυαρίας, ὡς ὑπογράψαντος τὴν συνθήκην τοῦ 1832, καὶ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἔχοντος ἄμεσον συμφέρον νὰ συμμερισθῇ πρᾶξιν, προτιθεμένην νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν μέλλουσαν ἡσυχίαν τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας παρεδέχθησαν τὴν πρόσκλησιν ταύτην, τὰ δὲ ὑψηλὰ συμβαλλόμενα μέρη διώρισαν τοὺς πληρεξουσίους των, ἤτοι:

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος τὸν Κ. Σπυρίδωνα Τρικούπην, Γερουσιαστὴν, Μεγαλόσταυρον κτλ, ἔκτακτον αὐτοῦ ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον Ὑπουργὸν παρὰ τῇ Βασιλίσσῃ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας, τὸν Κύριον Αὔγουστον Βαρῶνον Σίττον, Ταξιάρχην κτλ, ἔκτακτον αὐτοῦ ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον ὑπουργὸν παρὰ τῇ Βασιλίσσῃ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας.

Ὁ Πρίγκιψ πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, τὸν Κύριον Ἀλέξανδρον Κολλώναν, Κόμητα Βαλέφσκην κτλ, πρέσβυν τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας παρὰ τῇ Βασιλίσσῃ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας.

Ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα τοῦ ἡνωμένου Βασιλείου τῆς Μεγάλης Βρεταννίας καὶ Ἰρλανδίας, τὸν λίαν ἔντιμον Κύριον Ἰάκωβον Ὄβαρ, Κόμητα τοῦ Μαλμεσβούρυ κτλ, μέλος τοῦ ἰδιαιτέρου Συμβουλίου τῆς Βασιλίσσης καὶ πρώτιστον αὐτῆς Γραμματέα τῆς Ἐπικρατείας ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ἡ Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, τὸν Κύριον Φίλιππον Βαρῶνον Βρουννώρ, Ἱππότην κτλ, ἔκτακτον ἀπε-

σταλμένον καὶ πληρεξούσιον αὐτοῦ ὑπουργὸν παρὰ τῇ Βασιλίσσῃ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας.

Οἵτινες διακοινωσάμενοι ἀμοιβαίως τὰ πληρεξούσιά των, εὑρεθέντα ἐν τάξει, συνέταξαν καὶ ὑπέγραψαν τὰ ἀκόλουθα ἄρθρα·

Ἄρθρον 1. Οἱ πρίγκιπες τοῦ Βαυαρικοῦ Οἴκου, οἱ καλούμενοι, κατὰ τὴν Συνθήκην τοῦ 1832 καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Σύνταγμα, νὰ διαδεχθῶσι τὸ Στέμμα τῆς Ἑλλάδος εἰς περίστασιν, καθ' ἣν ὁ Βασιλεὺς Ὄθων ἤθελεν ἀποβιώσει ἄνευ κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν γνησίων καὶ νομίμων ἀπογόνων, δὲν θέλουσιν ἀναβῆ ἐπὶ τοῦ Θρόνου τῆς Ἑλλάδος, εἰμὴ συμμορφούμενοι μὲ τὸ 40 ἄρθρον τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος, ἔχον ὡς ἀκολούθως·

« Πᾶς διάδοχος τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου ἀπαιτεῖται νὰ προσβιύῃ τὴν θρησκείαν τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. »

Ἄρθρον 2. Συμφώνως μὲ τὸ Γ'. ψήφισμα τῆς Ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα Ἀμαλία, μένουσα εἰς τὴν χηρείαν της, καλεῖται αὐτοδικαίως εἰς τὴν Ἀντιβασιλείαν ἐν περιπτώσει ἀνηλικιότητος ἢ ἀπουσίας τοῦ κατὰ τὸ 40 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος διαδόχου τοῦ Θρόνου.

Ἄρθρον 3. Ἡ παροῦσα συνθήκη θέλει ἐπικυρωθῆ, καὶ αἱ ἐπικυρώσεις θέλουσιν ἀνταλλαχθῆ εἰς Λονδῖνον ἐν διαστήματι ἓξ ἑβδομάδων, καὶ εἰ δυνατόν, καὶ ταχύτερον.

Πρὸς βεβαίωσιν τῶν ἀνωτέρω οἱ πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὴν παροῦσαν καὶ ἐπέθεντο τὰς σφραγίδας των.

Ἐγένετο ἐν Λονδίνῳ τὴν 8 (20) Νεμβρ. ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1852.

(Τ. Σ.) Σ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ
(Τ. Σ.) Β. ΣΕΤΤΟΣ
(Τ. Σ.) Α. ΒΑΛΕΦΣΚΗΣ
(Τ. Σ.) ΜΑΛΜΕΣΒΟΥΡΥ
(Τ. Σ.) ΒΡΟΥΝΝΟΦ.»

Ἐπικυροῦμεν καὶ ἐπιβεβαιοῦμεν τὴν εἰρημένην συνθήκην κατὰ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ μέρη καὶ ἄρθρα, ὑποσχόμενοι δι' Ἡμᾶς τε καὶ τοὺς Ἡμετέρους διαδόχους, νὰ τὴν φυλάττωμεν, χωρὶς νὰ προσβάλωμεν αὐτήν, ἢ ν' ἀναχθῶμεν νὰ προσβληθῇ αὕτη οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον.

Εἰς πίστωσιν ὅθεν τούτων, ὑπογράψαντες τὴν παροῦσαν πρᾶξιν τῆς ἐπικυρώσεως, ἐπιθέσαμεν τὴν τοῦ Βασιλείου Ἡμῶν σφραγίδα.

Ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις τὴν 28 τοῦ μηνὸς Νρεμβρίου (10 Δεκεμ-

βρίου) ἐν ἔτει μὲν σωτηρίῳ χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ πεντηκοστῷ δευτέρῳ, τῆς δ' Ἡμετέρας βασιλείας τῷ εἰκοστῷ πρώτῳ.

ΟΘΩΝ

Ὁ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς
Α. ΡΑΙΚΟΣ.

Ἡ Γερουσία ἀπεφήνατο τὴν παρακατάθεσιν τῶν ἀνωτέρω ἐγγράφων εἰς τὸ ἀρχεῖον πρὸς φύλαξιν.

Παρελθὼν ἀκολούθως ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν ἀνέγνω Νομοσχέδιον περὶ χορηγίας ἐκτάκτου πιστώσεως πρὸς περιθαλψιν τῶν ἐκ τῶν πρὸ ὀλίγου συμβάντων σεισμῶν πασχουσῶν ἀπόρων οἰκογενειῶν τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἑπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ εἰσαγάγωμεν Νομοσχέδιον ψηφισθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς περὶ χορηγίας ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχ. 45,000 ἐπὶ τοῦ προστιθεμένου ἐπὶ τούτῳ εἰς τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργείου νέου κεφαλαίου ὑπὸ στοιχ. 1 καὶ ὑπὸ τὸν τίτλον ἔκτακτα ἔξοδα διὰ βοήθειαν τῶν ἀπόρων καὶ ἀποδεδειγμένως παθουσῶν ἐκ τῶν πρὸ μικροῦ συμβάντων σεισμῶν οἰκογενειῶν τῆς ἐπαρχίας Θηβῶν. Ἐκ δὲ τῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ἐγκλείστου ἐκθέσεως θέλει πληροφορηθῇ ἡ Γερουσία περὶ τῶν λόγων, οἵτινες ἐπροκάλεσαν αὐτό.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ περιστάσεις τῶν δυστυχῶν τούτων οἰκογενειῶν ἀπαιτοῦσιν ὅσον τάχιστα συνδρομὴν πεποίθαμεν, ὅτι καὶ ἡ Γερουσία συμμεριζομένη τῶν αἰσθημάτων τῆς Βουλῆς θέλει ἐπισπεύσει τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ὑποβαλλομένου Νομοσχεδίου διὰ νὰ κυρωθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους καὶ μὴ βραδύνῃ ἡ ἐγκαιρος συνδρομὴ πρὸς τὰς δυστυχησάσας οἰκογενείας.

Ἐπισυνάπτονται καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς

Ὑπουργοί

ἐπὶ τῶν Ἐσωτερ. ΙΩ. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ
ἐπὶ τῶν Οἰκον. Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ὄθων κτλ.

Τὸ ἐπάνω Νομοσχέδιον ψηφισθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει εἰσαχθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν παρὰ τῶν ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργῶν καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 11 Αὐγούστου 1853.

ΟΘΩΝ

ΙΩ. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Δρόσος Μανσόλας . . . . N	Δημήτριος Πλαπούτας . . . N
Ἰωάννης Θεοτόκης . . . . N	Ἰωάννης Στάϊκος . . . . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . . N	Ἀναστάσιος Ναυρομιχάλης .
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . . N	Κίτσος Τζαβέλλας . . . . N
Γεώργιος Δαρειώτης . . . N	Γαρδικιώτης Γρίβας . . .
Γεώργιος Παππαηλιόπουλος . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .
Γεώργιος Γλαράκης . . . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . .
Δημήτριος Γ. Βούλγαρης . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . . N	Νικόλαος Μαυρομάτης . . . N
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . .	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης .
Ἀδὰμ Δούκας	Παναγιώτης Λιδωρίκης . . N
Δῆμος Κανελλόπουλος . . . N	Χατσῆ Χρῆστος . . . . . N
Κωνσταντῖνος Κανάρης . . . N	Γεώργιος Δυοβουνιώτης . .
Τσανετάκης Γρηγοράκης . . N	Κωνσταντῖνος Προβελέγγιος .
Μ. Α. Καΐρης . . . . . N	Ἰωάννης Οἰκονόμου . . . . N
Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς . . . N	Σπῦρος Μῆλιος . . . . . N
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης . . N	Ῥ. Πσλαμίδης . . . . . N

Ἐπομένως ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν ἀναγνωσθέντα τὰ παρόντα πρακτικὰ ἐπεκυρώθησαν, ὁ δὲ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Β. Χρηστακόπουλος
Ι. Οἰκονόμου

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 27 Αὐγούστου 1853. Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κύριος Α. Μοναρχίδης, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου Κυρίου Α. Δελιγιάννη, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐν ἀδείᾳ ἀπόντος ἑτέρου τῶν γραμματέων Κυρίου Δ. Χατζίσκου τὸν Γερουσιαστὴν Κύριον Ἰ. Παξιμαδῆν κηρύττει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ ταῦτα θάτερος τῶν Κ. Κ. γραμματέων ἀνέγνω τὴν ὡς ἑξῆς ἔχουσαν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ ἔτος **1854** νομοσχεδίου.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ

τῶν Οἰκονομικῶν εἰσαχθὲν νομοσχέδιον περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ ἔτος **1854**, καὶ διεξελθοῦσα μετ' ἐπιστασίας τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ, δι' ἧς ἐκτίθενται λεπτομερῶς οἱ λόγοι τῶν διαφόρων τροποποιήσεων, αἵτινες ἐπηνέχθησαν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἐν ἰσχύϊ διὰ τὸ τρέχον ἔτος Νόμου, φέρει κατὰ πλειοψηφίαν ἐνώπιον τῆς ὁλομελείας τοῦ Σώματος τὰς ἀκολούθους παρατηρήσεις.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 9.

Ἐπειδὴ εἰς τὰς πρωτευούσας τῶν νομῶν ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ ἀπαρτίζεται ἀπὸ τὸν νομάρχην καὶ οὐχὶ ἀπὸ τὸν ἔπαρχον, ἡ ἐπιτροπὴ θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ προστεθῶσι μετὰ τὰς λέξεις « ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος » καὶ αἱ λέξεις « ὁ νομάρχης » πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀρχῶν, αἵτινες διενεργοῦσι τὰς δημοπρασίας κατὰ τὸν ἐν ἰσχύϊ νόμον. Νὰ αὐξηθῇ προσέτι ἡ ἐπιβαλλομένη ποινὴ εἰς τοὺς δημοσίους καὶ δημοτικοὺς ὑπαλλήλους, οἵτινες λαμβάνουσι μέρος εἰς τὰς ἐνοικιάσεις εἰς δραχ. 100—1000 ὅπως ὁρίζεται εἰς τὸν νόμον τ. ε. πρὸς περισσοτέραν περιστολὴν τῶν παραβάσεων.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **46**.

Ἐπειδὴ αἱ ἄμπελοι τῶν πλέον εὐφορωτέρων ἐπαρχιῶν ἀναλόγως τῆς καρπιμότητος αὐτῶν καὶ τῆς τιμῆς τοῦ μούστου δὲν παράγουσί ποτε ἐτησίως καὶ κατὰ στρέμμα τὰ εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο σημειούμενα ποσά, ἡ ἐπιτροπὴ θεωρεῖ δίκαιον καὶ νόμιμον νὰ κανονισθῇ ὁ ἔγγειος φόρος τῶν ἀμπέλων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πραγματικοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος ὡς ἑρεξῆς.

Τῶν τῆς α'.	ποιότητος	εἰς	δραχ.	4:—
τῶν τῆς β'.	»	»	»	3:—
τῶν τῆς γ'.	»	»	»	2:—
τῶν τῆς δ'.	»	»	»	1:—
τῶν τῆς ε'.	»	»	»	50

Κρίνεται δὲ ἵνα δι' εἰδικοῦ νομοσχεδίου ἐλαττωθῇ ὁ φόρος τῶν ἀμπέλων καὶ διὰ τὸ τ. ε. ὡς καταστρεφόντων γενικῶς ἕνεκα τῆς ἐνσκηψάσης νόσου καθ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ Κράτους.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **58**.

Ἐπειδὴ ἡ παρακατάθεσις εἰς τὸ τελωνεῖον τοῦ τε ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ τελωνιακοῦ δικαιώματος διὰ τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ σταριδοκάρπου καὶ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, εἴτε εἰς περίστασιν διαφωνίας τῶν μελῶν, εἴτε εἰς περίστασιν καθ' ἣν ὁ φορτωτὴς δὲν εὐχαριστηθῇ ἀπὸ τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἐπιτροπῆς, δύναται νὰ φέρῃ ἐμ-

πόδια μεγάλα τόσον εἰς τοὺς ἐμπόρους ὅσον καὶ εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας τοὺς θέλοντας νὰ ἐξαγάγωσι τὸ πρῶτον παραγόμενον προϊὸν τοῦ σταριδοκαρπου, ἡ ἐπιτροπὴ προτείνει νὰ μεταβληθῇ ἡ εἰς τὸν προτελευταῖον παράγραφον φράσις « ἐὰν ὁ φορτωτὴς παρακαταθέσῃ εἰς τὸ τελωνεῖον τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα » εἰς τὸν « ἐὰν ὁ φορτωτὴς δώσῃ ἀξιόχρεων ἐγγύησιν διὰ τὸν ἔγγειον φόρον κλπ. »

Ἡ μεταβολὴ αὕτη θεωρεῖται ἀναγκαία διὰ τὴν εὐκολίαν τοῦ ἐμπορίου τοῦ σταριδοκαρπου.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **71**.

Ἡ ἐπιτροπὴ θεωρεῖ καλὸν νὰ ὁρισθῇ εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο ῥητῶς ἡ ἐποχὴ τῆς πληρωμῆς τῶν ἐνοικίων τῶν διαφόρων ἐπικαρπιῶν.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου **77— 83**.

Ἐπειδὴ ἀπαιτεῖται νὰ κανονισθῇ εἰς τὸ μέλλον ὁ τρόπος τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν Ἀκαωνικῶν προϊόντων σύμφωνα μὲ τὰς γενικὰς ἀρχὰς καὶ τὴν θεμελιώδη διάταξιν τοῦ Συντάγματος, ἡ ἐπιτροπὴ συνιστᾷ εἰς τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἐκφράσῃ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν εὐχὴν ἵνα λάβῃ τὴν ἀνήκουσαν φροντίδα, ὅπως εἰς τὸ μέλλον ὑπαχθῶσι τὰ προϊόντα τῆς Ἀκαωνίας εἰς τὸν γενικὸν κανόνα τῆς βεβαιώσεως τῶν φόρων σύμφωνα μὲ τὴν ῥηθεῖσαν ἀρχὴν τοῦ Συντάγματος.

Ἓν δὲ μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ Κύριος Ν. Μαυρομμάτης μὴ συμφωνῶν μὲ τὰς ἀνωτέρω παρατηρήσεις τῆς πλειοψηφίας, παραδέχεται καθ' ὁλοκληρίαν τὸ νομοσχέδιον ὅπως ἔχει.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **27** Αὐγούστου **1853**.

Ἡ ἐ π ι τ ρ ο π ὴ

Γ. Ἀντωνόπουλος Δ. Κανιλλόπουλος Γ. Καρακατζάνης Ν. Μαυρομμάτης.

Ἡ Γερουσία ἀπεράσισε τὴν τύπωσιν καὶ διανομὴν ταύτης εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος καὶ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ οὗ πραγματεύεται νομοσχεδίου **24** ὥρας ἀπὸ τῆς διανομῆς ταύτης.

Παρελθὼν ἀκολούθως ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω τὸ περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας διὰ τὸ ἔτος **1853** νομοσχέδιον μετὰ τῆς συναδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως ἔχοντα ὡς ἕπεται.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Περὶ τοῦ Νομοσχεδίου τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς στρατολογίας καὶ ναυτολογίας.

Κατ' ἐπιταγὴν τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως, ὑποβάλλω πρὸς ὑμᾶς τὸ περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους νομοσχέδιον.

Ἵνα μὴ δ' ἐπασχολῶ ὑμᾶς, Κύριοι, μὲ τὰς περὶ τούτου πληροφορίας, ἐπισυνάπτω ὧδε τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν περὶ τούτου ἔκθεσίν μου, ὡς καὶ τὰ περὶ αὐτοῦ πρακτικὰ αὐτῆς, ἐξ ὧν, νομίζω, θέλετε φωτισθῇ ἀρκούντως περὶ τῆς σπουδαιότητος καὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ νομοσχεδίου τούτου.

Ὅθεν ἐπικαλοῦμαι τὴν ταχίστην συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ, καθόσον μάλιστα τὸ ἔτος παρέρχεται.

Ἀθήνησι, τῇ **20** Αὐγούστου **1853**.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν
Σ. ΜΙΛΙΟΣ.»

Ο Θ Ω Ν
Ε Λ Ε Η Θ Ε Ο Υ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Οἱ Ἡμέτεροι Ὑπουργοὶ ὁ τῶν Ναυτικῶν, τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ὁ τῶν Στρατιωτικῶν θέλουν ὑποβάλλει εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον, ὅπως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη, καὶ ὑποστηρίξει αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησίν του.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **19** Αὐγούστου **1853**.

Ο Θ Ω Ν

Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ, Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ, Σ. ΜΙΛΙΟΣ

Περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας διὰ τὸ ἔτος **1853**.

« Ψηφισάμενοι ὁμορρύθως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον **1**. Ἡ δύναμις τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς, τῆς ὁροφυλακῆς καὶ τῆς χωροφυλακῆς προσδιορίζεται διὰ τὸ ἔτος **1853** εἰς ἐννέα χιλιάδας ἑξακοσίους τριάκοντα ἄνδρας.

Ἡ δὲ δύναμις τῆς φάλαγγος καὶ τοῦ λόχου τῶν ἀπομάχων προσδιορίζεται εἰς ὀκτακοσίους ἐννενήκοντα τρεῖς.

Ἄρθρ. **2**. Ἡ διὰ τὸν στρατὸν τῆς γραμμῆς στρατολογία καὶ ἡ διὰ τὸ Βασιλικὸν Ναυτικὸν ναυτολογία προσδιορίζονται διὰ τὸ ἔτος **1853** εἰς χιλίους πεντακοσίους τεσσαράκοντα ἑπτὰ ἄνδρας.

Οἱ χίλιοι πεντακόσιοι τεσσαράκοντα ἑπτὰ οὗτοι ἄνδρες θέλουν διανεμηθῇ, κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ, ὑπὸ μὲν τῶν νομαρχῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας, ὑπὸ δὲ τῶν ἐπάρχων εἰς τοὺς δήμους.

Ἄρθρ. **3**. Αἱ ἐν τοῖς ἄρθροις **2** ἕως δέκα, συμπεριλαμβανομέ-

νου καὶ τούτου, διατάξεις τοῦ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας νόμου τοῦ 1851 ἰσχύουσι καὶ διὰ τὴν στρατολογίαν τοῦ ἔτους 1853.

Ἄρθρ. 4. Ὁ παρὼν νόμος ἰσχύει καὶ διὰ τὸ ἔτος 1854.

Ἀπερασίσθη ἡ τύπωσις καὶ διανομὴ τούτων εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος, ἅτινα συναρχόμενα εἰς τμήματα θέλουν ἐκλέξει ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τῆς οἰκίας ἐκθέσεως.

Ἐπομένως ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Ῥήγας Παλαμίδης ἔλεξε τάδε·

Λαμβάνω τὸν λόγον ἐπὶ ἀντικειμένου ἐνδιαφέροντος τὰ μάλιστα τὸ ἔθνος καὶ οὐχὶ ἀγνώστου πρός τε τὴν Κυβέρνησιν καὶ ὑμᾶς, Κύριοι· τὸ ἀντικείμενον τοῦτο εἶναι ἡ ἀθλία κατάστασις τῶν κτηματιῶν καὶ γεωργῶν· λαμβάνω δὲ τὸν λόγον μόνον διὰ νὰ ἐνθαρρύνω τὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου προσπαθείας τῆς Κυβερνήσεως, καθότον ἐν ἀδείᾳ πρό τινων ἡμερῶν μεταβὰς εἰς Ναυπλίαν εἶδον ἐκ τοῦ σύνεγγυς καὶ ἔμαθον μέχρι τίνος ἐκπυρσώθη ἡ ἀθλία κατάστασις τῆς πολυπληθεστέρας καὶ παραγωγικωτέρας εἰρημένης κλάσεως τῶν κτηματιῶν καὶ γεωργῶν ἕνεκα τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη δυστυχῶν συμβάντων, τῆς σιτοδείας καὶ τῆς μηνυτιάσεως τῶν σταφιδαμπέλων ἐπεκταθεισῆς καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἀμπέλους καὶ πολλὰς τῶν δενδροφυτειῶν· οἱ πάντες εὑρίσκονται ὑπὸ τὸ Κράτος τῆς μεγαλητέρας δυστυχίας ἐπαπειλούσης καταστροφήν, ἐὰν ἡ τῆς Κυβερνήσεως πρόνοια δὲν ἐπέλθῃ ἐνεργητικὴ καὶ σύντονος, καὶ αὕτη ἐντὸς βραχέως διαστήματος, καὶ πρὸ τοῦ φθινοπώρου, εἰ δυνατόν, διότι κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν καὶ σπορὰ καὶ καλλιέργεια τῶν κτημάτων γίνονται· διὰ νὰ μὴ μείνωσι δὲ καὶ πεδιάδες χέρσαι, καὶ τὰ κτήματα ἀκαλλιέργητα, οἱ κτηματίαι ἔχουσιν ἀνάγκην ἀπόλυτον ἑνὸς δανείου ἐπὶ ἐτησίῳ ἀνοικτῷ λογαριασμῷ μὲ τόκον μέτριον καὶ πατρικὸν, οὕτως εἰπεῖν, ἄλλως ἡ κτηματικὴ περιουσία θέλει καταστραφῇ καὶ τὰ ῥιζικὰ κεφάλαια οὕτως ἀπωλέσθησαν. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ ληφθῇ πρόνοια σύντονος καὶ νὰ καταβληθῶσιν ὅλαι αἱ δυναταὶ προσπάθειαι πρὸς χορήγησιν τοιούτου δανείου διὰ τῆς συστάσεως γεωργικῆς τραπέζης, περὶ ἧς πρὸ πολλοῦ ἡ Κυβέρνησις σκέπτεται, καὶ νὰ συστηθῶσι τὰ περὶ τούτου εἰς τὴν πρόνοιαν αὐτῆς.

Μετὰ τὴν σύστασιν τῶν ἀνωτέρω προτάσεων ὑπὸ τοῦ Σώματος εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ τὴν ἐκ μέρους τῶν Κ. ὑπουργῶν σύμφωνον ἐξήγησιν. Ἕτερος τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν προέτεινε τὴν ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει ἀνάγνωσιν τῆς πρό τινων ἡμερῶν καθυποβληθείσης εἰς τὴν Γερουσίαν ἀναφορᾶς τοῦ πολίτου Ι. Ἀναγνωστοπούλου περὶ ἐπαισθήτου βλάβης τοῦ δημοσίου συμφέροντος.

Ἐπειδὴ δέ τινες μὲν τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν ὑπεστήριζον τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀναφορᾶς ταύτης ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει, τινὲς δὲ ἀντέτεινον εἰς τοῦτο, προτείνοντες τὴν παραπομπὴν ταύτης, συμφώνως μὲ τὸν κανονισμὸν καὶ τὴν ἐπικρατοῦσαν τάξιν, εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴν πρὸς καθυποβολὴν ἐκθέσεως, ἡ Γερουσία ἀπεράσισε τὴν παραπομπὴν τῆς εἰρημένης ἀναφορᾶς εἰς τὴν ἐπὶ τούτου ἐπιτροπὴν πρὸς τῶν σκοπῶν τοῦ νὰ καθυποβάλῃ αὕτη τὴν ἐπὶ ταύτης ἔκθεσίν της τὴν πρώτην προσεχῆ συνεδρίασιν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ. Οἱ Γραμματεῖς.

Β. Χρηστακόπουλος.
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1853 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 29 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Ἀν. Μοναρχίδης ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου Κυρίου Ἀν. Δελιγιάννη προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐν ἀδείᾳ ἀπόντος ἑτέρου τῶν γραμματέων Κυρίου Δ. Χατζίσκου τὸν Γερουσιαστὴν Κύριον Ἰακώβου Παξιμάδην κηρύττει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἐπομένως ἀνεγνώσθησαν

α) Ἡ ἀπὸ 31 Αὐγούστου ε. ε. κοινοποίησις τοῦ Κυρίου Προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου δι' ἧς ἀναγγέλλεται εἰς τὴν Γερουσίαν ὅτι ἡ Α. Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς διὰ τοῦ ἀπὸ 29 Αὐγούστου Υ. Β. διατάγματος εὐηρεστήθη νὰ διορίσῃ ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης τὸν Κύριον Σ. Ἠλλιακὸν καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου, ἀπαλλάξας τὸν Κύριον Α. Πάϊκον ὑπουργὸν ἐπὶ τοῦ Βασιλ. οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ἀπὸ τῆς προσωρινῆς διευθύνσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργείου.

β) Ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρίου Ἀν. Λόντου αἰτου-

μένου τεσσαρακονθημέρου παράτασιν ἀδείας ἀπουσίας, ἥτις καὶ τῷ παρεχωρήθη.

γ') Ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρίου Ν. Χρυσογέλου περὶ εἰκοσιπενθημέρου παρατάσεως ἀδείας ἀπουσίας· ἡ Γερουσία ἐνέκρινε μὲν τὴν ζητουμένην ἄδειαν, ἀπεράσισε δὲ τὴν πρόσκλησιν τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὰ χρέη του, ἀφ' οὗ ἤδη ἔληξεν ἡ ζητουμένη ἄδεια.

δ') Ἡ ὡς ἐξῆς ἔχουσα ἔκθεσις τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Γερουσίας παρουσιασθείσας ἑπομένας ἀναφοράς.

1. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 122 ἀναφορὰν τινῶν ἐν Ἀθήναις διαμενόντων ἀσβεστοποιῶν, ἐξαιτουμένων τὴν κατάργησιν τοῦ ἐπὶ τοῦ ἀσβέστου φόρου, τὸν ὁποῖον θεωροῦσιν ἐπαχθῆ δι' αὐτοὺς καὶ παράνομον, ὡς μὴ ὑπαγομένης εἰς φορολογίαν τῆς πρὸς κατασκευὴν αὐτοῦ ἀναγκαιούσης ὕλης.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.

2. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 128 τῆς Κατίγκως χήρας Γεωργίου Σερούσου, διὰ τῆς ὁποίας ἐκθέτουσα αὕτη τὰς πρὸς τὸ ἔθνος ἐκδουλεύσεις τοῦ συζύγου της δώδωκα ἔτη διατελέσαντος Γυμνασιάρχου ἐν Σύρῳ, καὶ ὁλόκληρον τὸν βίον του δαπανήσαντος πρὸς διδασκαλίαν τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας ἐξαιτεῖται νὰ τῇ χορηγηθῇ μηνιαία σύνταξις ἀνάλογος μὲ τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκογενείας της.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συσταθῇ ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως.

3. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 126 τοῦ ἐκ Σμύρνης Β. Γ. Μάτζικα παραπονουμένου κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κλπ. κυρίου Πάϊκου ὡς ἀποκρούσαντος δολίως τὰς ὁποίας διὰ προλαβούσης ἀναφορᾶς του πρὸς τὴν Γερουσίαν ἐξέθετο δικαίας ἀξιώσεις του ἐπὶ τῆς πολυετοῦς ἐνοικιάσεως μοναστηριακῶν τινων κτημάτων ἐν Βλαχίᾳ κειμένων, καὶ ἐπικαλουμένου καὶ αὖθις τὴν πρόνειαν τῆς Γερουσίας ὑπὲρ τῶν δικαίων του.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν κτλ.

4. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 173 τοῦ Ἐμμανουὴλ Κυριακάκου χωλοῦ ἀπομάχου ἀναφέροντος τὰς ἐκδουλεύσεις του καὶ τὴν ἀνεπάρ-

κειαν τῆς δεκαπενταδράχμου συντάξεως, τὴν ὁποίαν λαμβάνει καὶ ἐξαιτουμένου τὰς δι' ἀποφάσεων καὶ ψηφισμάτων τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως ὑποσχομένας ἀποζημιώσεις καὶ ἀμοιβάς, εἰς τὴν ἀπολαβὴν τῶν ὁποίων δικαιοῦται ἕνεκα τῶν ἐκδουλεύσεών του.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν.

5. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 174 κατοίκων τινῶν τῆς Χαλκίδος παραπονουμένων κατὰ τῆς διαταξεως ἐκείνης τοῦ φορολογικοῦ νόμου, ἥτις διατάττει τὴν ἐνοικίασιν τῶν εἰς ἐκτίμησιν ὑπαγομένων προϊόντων τῆς γῆς, καὶ ἡ ὁποία δίδει χώραν εἰς πολλὰς καταχρήσεις καὶ καταπιέσεις ἐκ μέρους τῶν ἐνοικιαστῶν κατὰ τῶν φορολογουμένων, καὶ ἐξαιτουμένων ὅπως εὑρεθῇ ἄλλος τρόπος εἰσπράξεως τοῦ ἐκ τῶν προϊόντων τούτων φόρου, συμβιβάζων τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου καὶ ἐξασφαλίζων τοὺς φορολογουμένους ἀπὸ τὰς καταπιέσεις τῶν ἐνοικιαστῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ ἀναφερόμενα.

6. Τὴν ἀπὸ 2 Νοεμβρίου πρᾶξιν τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου Τριχωνίας ἐκφράζοντος τὴν εὐχὴν αὐτοῦ ἵνα προσδιορισθῇ ὡς πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ Ἀκαρνανοαιτωλίας, ἀντὶ τοῦ Μεσολογγίου, τὸ Ἀγρίνιον, ὡς πόλις κειμένη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ νομοῦ καὶ πολλὰς εὐκολίας παρέχουσα εἴς τε τὸ ἐμπόριον, τὴν γεωργίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

7. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 42 καὶ ἀπὸ 2 Ἰανουαρίου ε. ε. ἀναφορὰν τῆς χήρας τοῦ Κώττα Λαγουμιντζῆ ἐξαιτουμένης νὰ χορηγηθῇ πρὸς αὐτὴν καὶ τὰ ὀρφανά της ἀνάλογος μηνιαία σύνταξις, χάριν τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεων τοῦ συζύγου της.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συσταθῇ ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑπουργεῖον Συμβουλίου.

8. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 56 τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ Γ. Ἀθανασίου ἐκθέτοντος τὰς ἐν τῷ αὐτόθι γενικῷ Ἑλληνικῷ προξενείῳ πραττομένας καταχρήσεις εἰς τὰ εἰσοδήματα τοῦ δημοσίου, καὶ συνιστῶντος εἰς τὴν Γερουσίαν τὴν ἀποστολὴν ἀνδρὸς ἀξιοπίστου πρὸς ἐξέλεγξιν τῶν καταχρήσεων τούτων καὶ τὴν παῦσιν τοῦ Γενικοῦ Προξένου κυρίου Σχινᾶ.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ προσκληθῇ ὁ κύριος ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν διὰ νὰ δώσῃ πληροφορίας εἰς τὸ Σῶμα περὶ τῶν ἀναφερομένων.

9. Τὴν ὑπ' ἀριθ. 105 τοῦ Πάνου Ἡλιοπούλου ἐξαιτουμένου τὴν συνδρομὴν τῆς Γερουσίας ὑπὲρ τοῦ περὶ Στενογραφίας ἐκδοθέντος παρ' αὐτοῦ συγγράμματος.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ ἀγορασθῶσιν **24** σώματα τοῦ προκειμένου συγγράμματος τιμώμενα ἀντὶ δραχ. **30** πρὸς ἐμψύχωσιν τοῦ ἀναφερομένου.

10. Τὴν ὑπ' ἀριθ. **111** τῶν φοιτητῶν τῆς ἰατρικῆς κυρίων Οἰκονομίδου, Ἀδαμίδου καὶ Ζαγγογιαννοπούλου ἐξαιτουμένων τὴν συνδρομὴν τῆς Γερουσίας ὑπὲρ τῆς μεταφρασθείσης παρ' αὐτῶν Νοσολογίας τοῦ Γριζόλου.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ ἀγορασθῶσιν ἓξ σώματα τῆς προκειμένης μεταφράσεως.

11. Τὴν ὑπ' ἀριθ. **116** τῆς χήρας τοῦ λοχαγοῦ Ἰωάν. Καρτενισλῆ ἐξαιτουμένης τὴν συνδρομὴν τῆς Γερουσίας ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς εἰς ἡλικίαν γάμου οὔσης θυγατρός της.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συσταθῇ ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν.

12. Τὴν ὑπ' ἀριθ. **117** τῆς Ἑλένης χήρας τοῦ ὑπολοχαγοῦ Χρήστου Μπέκα πεσόντος εἰς τὴν ἐν Σένῳ μάχην, παραπονουμένης κατὰ τοῦ ἀνεπαρκοῦς τῆς δεκαπενταδράχμου μηνιαίας συντάξεώς της, καὶ ἐξαιτουμένης ἀνάλογον αὐτῆς αὔξησιν καὶ τὴν προικοδότησιν τῆς θυγατρός της.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ συσταθῇ ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν.

13. Τὴν ὑπ' ἀριθ. **161** τοῦ Ἰωάννου Ἀναγνωστοπούλου ἀρτοποιοῦ, δι' ἧς οὗτος ἀναφέρει ὅτι ἡ προμήθεια τοῦ ἄρτου τῆς στρατιωτικῆς φρουρᾶς τῆς πρωτευούσης ἐχορηγήθη ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ ἄνευ προηγουμένης δημοπρασίας μὲ πρόφασιν ζημίαν τοῦ δημοσίου δραχμῶν **36,448**, διὰ νὰ ζητηθῇ λόγος τῆς τοιαύτης πράξεως τοῦ ὑπουργείου τούτου πρὸς ἱκανοποίησιν καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ δημοσίου.

Ἡ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτεῖ νὰ διευθυνθῇ ἡ παροῦσα ἀναφορὰ πρὸς τὸν κύριον ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν μὲ τὴν πρόσκλησιν τοῦ νὰ παρουσιασθῇ εἰς προσδιορισμένην ἐπὶ τούτῳ ἡμέραν εἰς τὸ Σῶμα, διὰ νὰ δώσῃ τὰς ἀνηκούσας πληροφορίας ἐπὶ τῶν ἀναφερομένων.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 28 Αὐγούστου **1853**.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ἀθ. Γρηγοριάδης. Ἀθ. Διδωρίκης. Γεώρ. Δαρειώτης.

Ἡ συζήτησις τῆς ἐκθέσεως ταύτης ὡρίσθη τὴν προσεχῆ Παρασκευὴν **4** τ. μ. μὴ ἐγκριθείσης τῆς ὑπό τινας τῶν μελῶν ἐπαναληφθείσης προτάσεως περὶ ἀναγνώσεως ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει τῆς ὑπ' ἀριθ. **161** ἀναφορᾶς τοῦ Ἀναγνωστοπούλου ἀρτοποιοῦ ὡς ἀντικειμένης εἰς τὴν μέχρι τοῦδε παραδεδειγμένην τάξιν ἀλλ' ἀναβληθείσης καὶ ταύτης διὰ τὴν **4** τ. μ.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ ἔτος **1854** Νομοσχεδίου ἀνεγνώσθησαν αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἐκθέσεις ἥτε δηλ. αἰτιολογικὴ ἔκθεσις τοῦ ὑπουργοῦ καὶ ἡ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας ὡς καὶ αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον. Μηδεμιᾶς δὲ γενομένης παρατηρήσεως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ψηφοφορεῖται αὕτη ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ἀθ. Γρηγοριάδου καὶ Μ. Α. Καίρη. καὶ γίνεται παραδεκτὴ διὰ ψήφων **29** (παμψηφεί) κατὰ τὸ ᾠδὲ προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ ἔτος 1854.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώρ. Ψύλλας	
Ἀναγν. Δελιγιάννης	–	Δρόσος Μανσόλας	
Σωτ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Ἰωάν. Θεατόκης	
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ἰωάν. Χ. Πέτρου	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀθανάσιος Διδωρίκης	Ν
Σπ. Καλογερόπουλος	Ν	Γεώργιος Δαρειώτης	Ν
Ἀναστ. Λόντος		Γεώργ. Παππαηλιόπουλος	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Κωνστ. Μπότζαρης		Δ. Γ. Βούλγαρης	
Ἀναγ. Μαναρχίδης	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Λάμπρος Νάκος		Νικόλ. Ι. Μέξης.	
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Ἀδάμ. Δούκας	
Χαρ. Παππαηλίτης	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἰάκ. Παξιμάδης	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Νικ. Πρασσακάκης		Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Σπ. Τρικούπης		Μ. Α. Καίρης	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀθ. Γρηγοριάδης	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ν. Χρυσόγελος		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	Ν

Κίτσος Τζαβέλας		Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Γαρδικιώτης Γρίβας		Χατσῆ Χρῆστος	Ν
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος		Γεώργιος Δυοβουνιώτης	
Δημήτριος Χατσίσκος		Κωνσταντ. Προβιλέγγιος	
Δημήτριος Χριστίδης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	
Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν	Σπῦρος. Μῆλιος	Ν
Ἀναστάσ. Σ. Χαραλάμπης		Ῥ. Παλαμίδης	Ν

Προβάσης ἀκολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τῶν καθέκαστα συζήτησιν ἀναγινώσκονται τὰ ἄρθρα 1 – 8 καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου γίνονται δὲ παραδεκτὰ ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ δι' ἰδικῆς ἕκαστον χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 9 καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ τροπολογιῶν καὶ παρατηρήσεων τῆς ἐπιτροπῆς ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀντέταξεν, ὅτι καὶ ἄλλοτε ἐν τῷ αὐτῷ τούτῳ περιβόλῳ διηγέρθη ἡ αὐτὴ παρατήρησις καὶ συζήτησις περὶ προσθήκης τῆς λήξεως « ὁ Νομάρχης » πρὸς συμπλήρωσιν τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν τῶν διενεργουσῶν τὰς δημοπρασίας· φαίνεται ὅμως ἐν τοῖς πρακτικοῖς ὁ λόγος δι' ὃν ἐθεωρήθη περιττὴ ἡ προσθήκη τῆς λέξεως « ὁ Νομάρχης », διότι ὁ περὶ Νομαρχιῶν καταστατικὸς Νόμος λέγει ὅτι ὁ Νομάρχης εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Νομοῦ ἐκπληροῖ τὰ ἔργα τοῦ Ἐπάρχου, ἄρα ὁ Ἔπαρχος διενεργεῖ τὰς δημοπρασίας, καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖται περιττὴ ἡ προσθήκη.

Ἀνταπαρετήρησεν ἕτερος, ἐνεργῶν τὰ χρέη τοῦ Ἐπάρχου ἐν τῇ Πρωτευούσῃ, οὐχ ἧττον ὅμως εἶναι Νομάρχης ἐνεργῶν τὴν ἐποπτείαν ἐπὶ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν· διὰ τοῦτο εἶναι καλὸν νὰ ἐπενεχθῇ ἡ προτεινομένη διόρθωσις εἰς τὸ μέλλον διὰ νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἔλλειψις· ὡς πρὸς δὲ τὰς περὶ αὐξήσεως τῆς εἰς τοὺς δημοσίους καὶ δημοτικοὺς ὑπαλλήλους ἐπιβαλλομένης ποινῆς παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς ἁρμόδιον θεωρῶ τὸν Κ. ὑπουργὸν· οὗτος βεβαίως δύναται νὰ εἴπῃ ἂν ἡ ἐπιβαλλομένη ποινὴ εἶναι κατάλληλος, ἢ ἂν εἶναι ἀνάγκη ἐπαυξήσεως ταύτης· τὸ κατ' ἐμὲ ἂς ἐπαναπαυθῶμεν εἰς τὸ κοινὸν μέτρον, ἀρκετὴν δὲ ποινὴν ἂς θεωρήσωμεν τὴν ἀπὸ τῆς θέσεώς των ἔκπτωσιν.

Ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν προέτεινε τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ λέξεων « ὁ Ἔπαρχος » διὰ τῆς « ἡ Διοικητικὴ ἀρχὴ » καὶ τότε πᾶσα ἀσάφεια αἴρεται, καθισταμένης περιττῆς τῆς προσθήκης τῆς λέξεως « ὁ Νομάρχης » ὅπως γνωμοδοτεῖ ἡ ἐπιτροπή.

Καὶ δεύτερον λαβὼν τὸν λόγον ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν

ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι τὴν διὰ τοῦ Νομοσχεδίου ἐπιβαλλομένην χρηματικὴν ποινὴν 10—100 δραχμῶν θεωρεῖ ἱκανήν, καὶ διότι συνοδεύεται αὕτη μὲ τὴν ἐκ τῆς θέσεώς των ἔκπτωσιν, καὶ διότι τοσαύτη καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη ἐπεβάλλετο διὰ τῶν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου συνοδευόντων διαταγμάτων· εἰς μόνον τὸ παρελθὸν ἔτος ἡ ποινὴ ἦτις ὡς εἴρηται ἄλλοτε ἐπεβάλλετο διὰ τοῦ διατάγματος τῆς ἐφαρμογῆς ἐπηυξήθη εἰς 100—1000 δραχ. καὶ προσετέθη ἐν αὐτῷ τῷ Νόμῳ· ἐκρίθη ὅμως καλλίτερον νὰ ἐλαττωθῇ ἡ χρηματικὴ ποινὴ μόνον καὶ μόνον διότι ὅταν ἡ ποινὴ εἶναι ὑπέρπολυ αὐστηρὰ, σπανιώτερον καὶ δυσκολώτερον ἐφαρμόζεται· οὐδεὶς δὲ, φρονῶ, θέλει ἀρνηθῆ ὅτι 100—1000 δραχ. πρόστιμον εἶναι μεγάλη καὶ αὐστηρὰ ποινὴ, συνυπαρχούσης μάλιστα καὶ τῆς ἀπὸ τῆς θέσεώς των ἐκπτώσεως.

Ἐκθέσας ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀγορεύσει τοὺς λόγους δι' οὓς θεωρεῖται περιττὴ ἡ προσθήκη τῆς λέξεως « ὁ Νομάρχης » ὅπως προτείνει ἡ ἐπιτροπὴ, ὀφείλω νὰ παρατηρήσω ὅτι καὶ ἡ προτεινομένη ὑπό τινος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἀντικατάστασις τῆς λέξεως τοῦ Νομοσχεδίου « ὁ Ἔπαρχος » διὰ τῶν « ἡ Διοικητικὴ ἀρχὴ » δὲν εἶναι ὀρθοτέρα καὶ ἐπιτυχεστέρα· ἀντὶ τοῦ ἀρρήτου « ἡ Διοικητικὴ ἀρχὴ » ἐν τῷ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίῳ ἔθεσα τὸ συγκεκριμένον « ὁ Ἔπαρχος » συνεπῶς εἰς τὰς ὑπὸ ἄλλης ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας ἄλλοτε γενομένας παρατηρήσεις ἐπὶ ὁμοίας περιστάσεως καὶ διότι τὸ νὰ τίθενται ποιναὶ εἰς τὸ ἄρρητον δὲν εἶναι τόσον ἔλλογον καὶ ὀρθόν. Ἀναμφιβόλως ἀντὶ τοῦ νὰ εἴπωσιν « αἱ διοικητικαὶ ἀρχαὶ, τὰ ἠθικὰ καὶ ἄρρητα αὐτὰ πρόσωπα, γίνονται ἔκπτωτοι τῆς θέσεώς των » εἶναι ὀρθώτερον νὰ εἴπωμεν ὅτι αἱ Ἔπαρχοι, τὰ συγκεκριμένα αὐτὰ πρόσωπα γίνονται ἔκπτωτοι.»

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὸ 9 ἄρθρον διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχει ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντα κατόπιν τὰ ἄρθρα 10—19 καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου ἐγένοντο δεκτὰ δι' ἰδικῆς ἕκαστον χειροτονίας ὅπως ἔχουσι.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ 20 ἄρθρου τὶς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν, ὅτι ἡ διὰ τοῦ δ'. ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου τούτου ἐπιβαλλομένη εἰς τοὺς ἐνοικιαστὰς ποινὴ καθίσταται ἀνεπαρκὴς πρὸς περιστολὴν τῆς ἐκ μέρους τῶν ἐνοικιαστῶν ἐνεργουμένης καταχρήσεως τοῦ νὰ ἐγγράφωσιν εἰς τὸ διπλότυπον πλειότερον ποσὸν τοῦ παραχθέντος καρποῦ, διότι οἱ ἐνοικιασταὶ συμφωνοῦσι μὲ τοὺς φορολογουμένους, ἔχοντας συμφέρον νὰ ἀναδει-

χθώσι μᾶλλον φορολογούμενοι, καὶ οὕτω καθίσταται δύσκολος ἡ ἀνακάλυψις τῆς καταχρήσεως· διὰ νὰ τιμωρηθῶσι προέτεινεν ὅθεν ἵνα λυρθῇ πρὸς ὥραν μέτρον τι, ὥστε ἀντὶ τοῦ νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὰς ἐκλογὰς οἱ δημιουργούμενοι ἀπὸ τὴν θέλησιν τῶν ἐνοικιαστῶν μᾶλλον φορολογούμενοι, οἱ πλεῖστοι τῶν ὁποίων, διὰ νὰ μὴ εἴπω ἅπαντες, εἶναι εἰκονικοί, νὰ λαμβάνωσι μέρος, μέχρις οὗ τακτοποιηθῶσι τὰ φορολογικὰ βιβλία εἰς τρόπον ὥστε τὸ τίμημα νὰ μὴ εἶναι πλαστόν, οἱ δώδεκα ἐπιλαχόντες διὰ τὴν θέσιν τῶν δημοτικῶν Συμβούλων.

Ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἐπήνεγκεν ὅτι, ἐπειδὴ ἡ διάγνωσις τῶν φόρων τοὺς ὁποίους ἕκαστος πληρώνει καθίσταται δύσκολος ἕνεκα τῶν νοθεύσεων, αἵτινες λαμβάνουσι χώραν, τὸ σύστημα τοῦ ἐπιστηρίζειν τὴν ψῆφον ἐπὶ τῶν φόρων ἐκρίθη ἐπισφαλὲς· καὶ διὰ τοῦτο τὸ τίμημα δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν εἰς τὰς Βουλευτικὰς ἐκλογὰς· τὴν ἰδέαν του ταύτην ἐν παρόδῳ ἐνταῦθα ἐκθέτει, ἐπιφυλαττόμενος ἄλλοτε νὰ πραγματευθῇ πλατύτερα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου· ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως φρονεῖ ὅτι οἱαδήποτε ποινὴ δὲν δύναται νὰ διορθώσῃ τὴν ἐκ μέρους τῶν ἐνοικιαστῶν πραττομένην κατάχρησιν, καθόσον ἡ κατάχρησις αὕτη δὲν δύναται νὰ ἀνακαλυφθῇ, ἕνεκα τοῦ κοινοῦ συμφέροντος τὸ ὁποῖον ἔχουσι καὶ ἐνοικιαστὴς καὶ φορολογούμενος.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία παρεδέξατο καὶ τὸ 20 ἄρθρον τοῦ Νομοσχεδίου διὰ χειροτονίας ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα 21—39 καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου ἐγένοντο δεκτὰ διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 40 καὶ παρατηρήσεως γενομένης ὅτι ἡ τῶν σύκων φορολογία ἄλλοτε ἐνεργουμένη κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, τὸ πρῶτον διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἐνεργεῖται δι' ἐνοικιάσεως, ἕτερος τῶν Κ. Γερουσιαστῶν ἐπέκρινε τὴν διὰ τοῦ Νόμου τούτου εἰσαγομένην διάταξιν περὶ ἐνοικιάσεως, θεωρῶν τὴν τῶν παρελθόντων Νόμων περὶ φορολογίας τῶν σύκων εἰς τὰ Τελωνεῖα διάταξιν ἐπωφελεστέραν διὰ τὴν Κυβέρνησιν καὶ εὐεργετικωτέραν διὰ τὸν λαόν· εὐχῆς δὲ ἔργον, εἶπεν, εἶναι ἐὰν ἅπαντα τὰ προϊόντα ἐφορολογοῦντο εἰς τὰ τελωνεῖα κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, ἀφινομένης ἐλευθέρας τέλους τῆς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καταναλώσεως, ὅπως τοῦτο γίνεται καὶ εἰς ἄλλα κράτη εὐνομούμενα καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἑπτανήσῳ, ἥτις οὐχ ἧττον ἐπαρκεῖ εἰς τὰς δαπάνας της.

Ὅτι, ἀντέταξεν ἕτερος, ἡ ἐνοικίασις τῶν σύκων θέλει εἶσθαι ἐπωφελεστέρα διὰ τὸ δημόσιον, πρόσφατον παράδειγμα ἔχομεν τὴν ἐνοικίασιν τῆς Μεταξῆς, ἥτις φορολογουμένη μὲν κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἔδιδεν εἰς τὸ δημόσιον 90,000 δραχ., ἐνοικιασθεῖσα δὲ ἔδωσε δραχ. 250,000.

Παρατηρήσαντος δὲ ἑτέρου ὅτι ὁ Νόμος περὶ φορολογίας τῆς μεταξῆς κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν μόνον, ἀφήνων ἀφορολόγητον τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν ἦτο προστατευτικὸς καὶ εὐεργετικός, προστατευτικὸς μὲν διὰ νὰ ἐμψυχώσῃ τοὺς εἰς τὸ προϊὸν τοῦτο ἀσχολουμένους, ὅπως καὶ τῷ ὄντι ἐνεψύχωσε τούτους, εὐεργετικὸς δὲ διότι ἅπασα ἡ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καταναλισκομένη μέταξα δὲν ἐφορολογεῖτο, καὶ ὅτι ἡ διὰ τῆς ἐνοικιάσεως βραδύτερον προελθοῦσα ὠφέλεια τοῦ δημοσίου ὀφείλεται εἰς τὸν προστατευτικὸν ἐκεῖνον Νόμον, ἡ καταργησις τοῦ ὁποίου πιθανὸν νὰ γίνῃ ἐπιζήμιος βραδύτερον, ἀντέταξεν ὁ προλαλήσας ὅτι δὲν βλέπει τὸ εὐεργετικὸν τοῦ τοι ὑτου Νόμου, ἐκτὸς ἐὰν εὐεργέτημα δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ εἰς τὰ Τελωνεῖα διαπραττομένη κατάχρησις μεταξὺ τοῦ ἐμπόρου καὶ τοῦ Τελώνου, διότι καὶ διὰ τοῦ Νόμου ἐκείνου ὁ φορολογούμενος δὲν ἐπλήρωνεν ὀλιγώτερον τῶν 10 τοῖς 100, ὅσα καὶ διὰ τῆς παρούσης διατάξεως.

Ἀντέταξεν ἕτερος ὅτι ἂν διὰ τῆς ἐνοικιάσεως τῆς μεταξῆς πρὸς ὥραν ἐδείχθη αὔξησις τῶν ἐσόδων τοῦ δημοσίου, ἀργότερον θέλει γίνει βιζικῶς κατὰ βάθος ἐπιζήμιος ὁ νόμος τῆς ἐνοικιάσεως τῆς μεταξῆς, διότι ἀντὶ τῆς ἐμψυχωτέως ἣν ἐχορήγει ἡ κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν φορολογία, ἡ ἐνοικίασις θέλει ψυχράνει τὸν ζῆλον τῶν περὶ τὴν παραγωγὴν τοῦ προϊόντος τούτου ἀσχολουμένων· οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι τὸ εὐεργετικὸν τοῦ νόμου εἶναι, ὅταν φορολογῆται τὸ προϊὸν κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἀφινομένης ἐλευθέρας τέλους τῆς ἐσωτερικῆς καταναλώσεως. Ὁ τρόπος οὗτος τῆς φορολογίας εἰσήχθη ἀπὸ τῆς μεταπολιτεύσεως, καὶ ἡ πεῖρα ἐπεβεβαίωσεν ὅτι τὰ ἀποτελέσματα εἶναι ἐπωφελέστερα διὰ τὴν Κυβέρνησιν, καὶ εὐεργετικὰ διὰ τοὺς λαούς· εὐχῆς δὲ ἔργον ἦτο, ἐὰν ὁ τρόπος οὗτος τῆς φορολογίας ἦτο γενικὸς εἰς ἅπαντα τὰ προϊόντα, ἀλλὰ διότι δὲν εἶναι γενικός, δὲν εἶναι συμφέρον νὰ ἐκλείψῃ καὶ ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα. Ἐμμένων δὲ καὶ εἰς τὴν ἰδέαν του ὅτι ἡ εἰς τοὺς προηγουμένους νόμους διάταξις τῆς φορολογίας τῶν σύκων εἶναι πρατιμητέα τῆς ὑπὸ συζήτησιν, ἐπεκαλέσθη τὴν συνδρομὴν τοῦ ὑπουργοῦ πρὸς διόρθωσιν τοῦ ἄρθρου τούτου.

Μηδεμιᾶς ἄλλης γενομένης παρατηρήσεως ἡ Γερουσία ἐπὶ τῷ ἐρωτήσει τοῦ Κ. Προέδρου παρεδέξατο τὸ ὑπὸ συζήτησιν **40** ἄρθρον διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα **41**, **42**, **43**, **44** καὶ **45** ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον χειροτονίας, ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου **46** καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ τροπολογιῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ἐν τῶν μελῶν ταύτης προσέθηκεν ὅτι ἐπειδὴ αἱ εὐφορώτεροι ἄμπελοι δὲν ἀποδίδωσι κατὰ στρέμμα **50** δραχ. ἐτήσιον εἰσόδημα, διὰ τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ ἐκανόνισε τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἐγγείου φόρου, εἰς τρόπον ὥστε αἱ τῆς πρώτης ποιότητος ἄμπελοι νὰ πληρώνωσι **4** δραχ. αἱ τῆς **β'**. ποιότητος **3**, αἱ τῆς τρίτης **2**, αἱ τῆς τετάρτης **1**, καὶ αἱ τῆς πέμπτης **50** λεπτά, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον καὶ ἡ νόσος προσβαλοῦσα τὰς ἀμπέλους ἠλάττωσε τὸ εἰσόδημα αὐτῶν.

Ἀπαντῶν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπε· νομίζω ὅτι αἱ τῆς ἐπιτροπῆς παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἐγγείου φόρου τῶν ἀμπέλων εἶναι λανθασμέναι· ὁ φόρος τῶν ἀμπέλων εἶναι ὅμοιος πρὸς τοὺς τῶν λοιπῶν προϊόντων, εἶναι δηλαδὴ ἀνάλογος τῆς παραγωγῆς των· ἂν λοιπὸν ἡ ἄμπελος δὲν παρέχει ἐτήσιον εἰσόδημα κατὰ στρέμμα δραχ. **50**, δὲν κατατάττεται εἰς τὴν **Α'**. ταξιν. Γνωστὸν ὅτι ἐξεταζεται ἡ καρπιμότης καὶ γονιμότης τῆς ἀμπέλου, ἀναλόγως δὲ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ποιότητος καὶ παραγωγῆς συντάσσεται τὸ πρωτόκολλον καὶ καταλογίζεται εἰς τὴν τάξιν. Ἐὰν ὅμως αἱ ἀρχαὶ δὲν συμφωνῶσι μὲ τοὺς φορολογουμένους, γίνεται προσφυγὴ τότε εἰς τὸ ὑπουργεῖον, διαβεβαιῶ δὲ ὑμᾶς, ὅτι ἐν τοιαύταις περιπτώσεσι τὸ ὑπουργεῖον ποτὲ δὲν ἤκουσε τὰς ἀρχάς του. Ὡς πρώτης ποιότητος ἄμπελοι φορογοῦνται μόλις **2398** στρέμματα, καὶ τὰ ἥμισυ σχεδὸν τούτων ἀνήκουσιν εἰς τὴν περιφέρειαν Ἀθηνῶν.

Ὡς **β'**.	τάξεως	**23,000**	στρέμματα.
γ'.	»	**53,603**	»
δ'.	»	**111,247**	»
ε'.	»	**193,601**	»

Ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ λέγει νὰ ἐλλαττώσωμεν τὸν φόρον τῶν ἀμπέλων, καὶ τοῦτο εἶναι ἐναντίον τῆς καθιερωμένης ἀρχῆς τῆς φορολογίας, τοῦ νὰ λαμβάνῃ δηλαδὴ τὸ δημόσιον εἰς τὰ **10** ἓν ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος. Ἐννοῶ κάλλιστα τὸ νὰ θέλῃ τις νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ἡ δεῖνα ἄμπελος ἥτις εἶναι κατατεταγμένη εἰς τὴν **α'**. τάξιν δὲν φέρει εἰσόδημα **50** δραχμὰς, δὲν

ἐννοῶ ὅμως τὸ τίνι λόγῳ δύναταί τις νὰ ζητήσῃ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου τῆς ὁμολογουμένως ἀποφερούσης **50** δραχ. ἐτήσιον εἰσόδημα. Ἄλλως τε, κύριοι, ὀφείλω νὰ σᾶς κάμω γνωστὴν τὴν διαφορὰν ταύτην τῆς φορολογίας, αὕτη δὲ ἀναβαίνει εἰς **329,000** δραχμάς.

Ὅταν δ' ἀφορᾷ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου τῶν ἀμπέλων διὰ τὸ τρέχον ἔτος ἕνεκα τῆς ἐνσκηψάσης εἰς ταύτας νόσου, τοῦτο εἶναι ἄλλο ζήτημα· ἡ νόσος κατέστρεψε τὰς πηγὰς αὐτὰς τῆς παραγωγῆς, εἶναι ἀληθὲς, ἀλλ' ἂν πρέπῃ νὰ πλουρώσῃ φόρον ἢ ὄχι, τοῦτο δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον· Παρεδέχθημεν διὰ τὰς ἀμπέλους τὸ διανεμητικὸν σύστημα κατὰ στρέμμα, εἴτε κάμει εἴτε δὲν κάμει καρπόν· διὸ ὃν λοιπὸν λόγον ὅταν εἶναι ἀφ' ὑψηλὰ ὁ φορολογούμενος δὲν πληρώνει τίποτε περισσότερον τοῦ κανονιζομένου, οὕτω καὶ ὅταν κάμνῃ ὀλιγώτερον δὲν δικαιοῦται νὰ ζητῇ νὰ ἐλαττωθῇ ὁ κανονισμένος φόρος. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὅπου ὑπάρχει τὸ διανεμητικὸν σύστημα ὑπάρχουσι καὶ πρόνοιαι διά ἔκτακτά τινα συμβάντα, οἷον πλημμύρας καὶ τὰς τοιαύτας καταστροφὰς, ἀλλ' ἐν Ἑλλάδι δὲν ὑπάρχει πρόνοιά τις ἐν τῷ νόμῳ, καθ' ὅσον καὶ τὸ διανεμητικὸν σύστημα εἰς τὰς ἀμπέλους μόνον ἐφηρμόσθη καὶ ἐνταῦθα εἰσέτι δὲν ἐπαγιώθη. Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ ὑπάρχουσα νομοθεσία μας δὲν λαμβάνει πρόνοιάν τινα, ἤθελεν εἶσθαι ἐπικίνδυνον νὰ αὐτοσχεδιάσωμεν σήμερον τοιαύτην· ἄλλως τε ὁ συζητούμενος νόμος ἀφορᾷ τὸ **1854**, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ προβλέπωμεν καταστροφὰς διὰ τὸ μέλλον· δὲν πρέπει νὰ ἀπελπιζώμεθα ὅτι τὸ αὐτὸ νόσημα θὰ ὁρίσταται καὶ διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος· ἂν, ὃ μὴ γένοιτο, ἐπέλθῃ καταστροφὴ, τότε ἀναμφιβόλως θέλει λαμβάνῃ πρόνοια.

Ὁ φόρος τῶν ἀμπέλων, ἐπήνεγκεν ἕτερος, ὁρίζεται ἀναλόγως τῆς παραγωγῆς, δηλ. τῆς καρπιμότητος, καὶ οὐχὶ τῶν στρεμμάτων, κατὰ συνέπειαν λοιπὸν ὁ κανονισμὸς τοῦ φόρου τῶν τῆς πρώτης ποιότητος ἀμπέλων εἰς **5** δραχμὰς ὅσον ὀλίγαι καὶ ἂν ἦναι τοιαύτης καρπιμότητος ἄμπελοι δὲν εἶναι ἄδικος, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἐλάττωσις τοῦ φόρου τῶν τῆς πέμπτης ποιοτητος ἀμπέλων εἰς **50** λεπτὰ εἶναι ἐπιζήμιος εἰς τὸ δημόσιον, διότι ἄμπελοι παρέχουσαι ἐτήσιον εἰσόδημα **5** δραχμῶν μόνον, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχωσι, καθότι οὐδεὶς ἰδιοκτήτης ἔχει συμφέρον νὰ καλλιεργῇ καὶ διατηρῇ ἄμπελον τῆς ὁποίας τὸ στρέμμα δὲν τῷ χορηγῇ οὐδὲ μίαν βαρέλλαν κρασί, ἀλλ' ἤθελεν ἐγκαταλείψει αὐτὴν νὰ χερσωθῇ, ἢ ἤθελε προτιμήσει νὰ τὴν ἔχῃ ἀγρόν. Ὁ

Κ. ὑπουργὸς ὑποστηρίζων τὸ ὀρθὸν τοῦ κανονισμοῦ τῆς τῶν ἀμπέλων ῥοφολογίας περιέπεσεν εἰς ἀντίφασιν, διότι θεωρεῖ ὅτι ἐπὶ τῶν ἀμπέλων παρεδέχθημεν τὸ διανεμητικὸν σύστημα, κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ ἐν γένει συστήματος τοῦ παρ' ἡμῶν ἰσχύοντος ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος· ἀπόδειξις δὲ τοῦ ὅτι δὲν παρεδέχθημεν οὐδ' ἐπὶ τῶν ἀμπέλων τὸ διανεμητικὸν σύστημα εἶναι τὸ ὅτι ὁ ἔχων τὰ περισσότερα στρέμματα δὲν πληρώνει τὰ περισσότερα, ἀλλ' ὁ λαμβάνων εἰσόδημα περισσότερον, οὗτος πληρώνει καὶ περισσότερα. Ζητεῖται ὅμως ἤδη ἕτερόν τι· ἐὰν ῥοφολογηθέντες τινὲς δὲν συνεκόμισαν ποσῶς καρπούς, πρέπει νὰ πληρώσωσιν ἢ ὄχι; ὄχι ἀποκρίνομαι· διότι ὁ νόμος, ἐπαναλαμβάνω, δὲν ἔχει ὡς βάσιν τὸ ποσὸν τῶν στρεμμάτων, ἀλλὰ τὸ ποσὸν τῶν εἰσοδημάτων· ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ λάβωμεν ἐσπευσμένως μέτρον τι, καθόσον τὸ τοιοῦτον ἐξ ἐφόδου μέτρον δὲν θέλει εἶσθαι καὶ θεραπευτικόν. Ἡ Κυβέρνησις ἡ ἰδία βεβαίως δὲν θέλει ἀνεχθῆ νὰ εἰσπράξῃ φόρους, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ νόσος κατέστρεψε τοὺς καρποὺς· ἀνάγκη ὅθεν νὰ συσκεφθῶμεν πρὸς εὕρεσιν θεραπευτικοῦ τινος μέσου· διότι ὅταν κοινότης τις δὲν συνεκόμισε παντάπασι καρπούς, δίκαιον εἶναι, διὰ νὰ μὴ παραπικράνωμεν τὴν δυστυχίαν αὐτῆς, νὰ ἐλαττώσωμεν τοὺς φόρους, ἀφ' οὗ μάλιστα καὶ ἡ ῥοφολογία αὕτη τῶν ἀμπέλων στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ εἰσοδήματος. Προτείνω διὰ ταῦτα τὴν ἐν ἄλλῃ τινὶ συζητήσει ἰδίᾳ σύσκεψιν ἡμῶν πρὸς ἐξεύρεσιν μέτρου καταλλήλου καὶ ἀναλόγου πρὸς τὰς παρούσας περιστάσεις.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος Πρόεδρος παρελθούσης τῆς ὥρας ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Β. Χρηστακόπουλος
Ι. Παξιμάδης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 4 Σεπτεμβρίου 1853 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν παρόντων 32 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ κωλυομένου τῶν γραμματέων κυρίων Δ. Χατζίσκου τὸν Γερουσιαστὴν κύριον Ι. Παξιμάδην, κηρύττει ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀναγνώσθη ἀκολούθως τὸ ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου ε. ε. ἔγγραφον τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Αὐλικῶν τελετῶν, δι' οὗ ἀναγγέλλεται ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς διέταξε πένθος τεσσάρων ἑβδομάδων ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς σήμερον (4 Σεπτεμβρίου) ἕνεκα τῆς ἀποβιώσεως τῆς Α. Β. Ὑψηλότητος τῆς Πριγκιπίσσης Ἀμαλίας τῆς Σουηδίας θείας τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ κυρίου προέδρου ὅτι ἀντικειμένου τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ῥοφολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ ἔτος 1854 νομοσχεδίου ἐπὶ τοῦ 46 ἄρθρου αὐτοῦ, ἡ Γερουσία μηδεμιᾶς γενομένης παρατηρήσεως παρεδέξατο διὰ χειροτονίας αὐτό, ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντα κατόπιν τὰ ἄρθρα 47—57 καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑκάστου χειροτονίας.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 58 καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεων καὶ προπολογιῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ἓν τῶν τῆς ἐπιτροπῆς μελῶν παρατήρησεν ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τῆς προπολογίας ταύτης προτίθεται τὴν διευκόλυνσιν τῆς ὅσον ἐνέστι ταχείας ἐξαγωγῆς τοῦ σταριδοκάρπου πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ προφθάσωσιν οἱ ἰδιοκτῆται καὶ ἔμποροι τὰς πρώτας τιμὰς τὰς ἐν τῷ τύπῳ τῆς καταναλώσεως προσφερομένας· καθόσον ἡ παρακατάθεσις ἐν τῷ τελωνείῳ τοῦ τε ἐγχείου φόρου καὶ τοῦ τελωνιακοῦ δικαιώματος, ἐν τῇ σημερινῇ μάλιστα ἀχρηματίᾳ, ἀναμφιβόλως δύναται νὰ φέρῃ ἐμπόδια μεγάλα τόσον εἰς τοὺς ἐμπόρους ὡς καὶ τοὺς ἰδιοκτήτας τοὺς θέλοντας νὰ ἐξαγάγωσι τὸ πρῶτον παραγόμενον προϊὸν τοῦ σταριδοκάρπου, ἐμπόδια ἅτινα θέλουσι δυσκολεύσει τὴν ἐξαγωγὴν καὶ κατὰ συνέπειαν διακινδυνεύσει τὸ προϊὸν προσβεβλημένον ἤδη ὑπὸ τῆς νόσου, ὅπως καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος διεκινδύνευσε καὶ ἐρθάρη ἕνεκα τῆς βραδύτητος τῆς ἐξαγωγῆς· τὸ κατ' αὐτὸν μάλιστα πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἐξαγωγὴ καὶ πρὸ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ πρωτοκόλλου, ὅταν οἱ φορτωταὶ δώσωσιν ἀξιόχρεων ἐγγύησιν, διὰ νὰ προφθάσωσι τὰς πρώτας τιμάς, καθόσον ὁ σχηματισμὸς τοῦ πρωτοκόλλου ἐπιφέρει ἀναβολὴν ἐπιζημίων εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας. Ἐπροτάθη δὲ ὅτι ἡ Κυβέρνησις διὰ τὰς σημερινὰς δυσκόλους περιστάσεις θέλει ἐνδώσει εἰς τὸ νὰ χορηγήσῃ πᾶσαν δυνατὴν εὐκολίαν, καὶ θέλει ἐπιτρέψει οὐ μόνον τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ σταριδοκάρπου ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν λοιπῶν προϊόντων ἐπὶ ἀξιοχρέῳ ἐγγυήσει καὶ οὐχὶ ἐπὶ

παρακαταθέσει ἐν τῷ τελωνείῳ τοῦ τε ἐγγείου φόρου καὶ τοῦ τελωνιακοῦ δικαιώματος, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὴν ἐπαπειλοῦσαν τὸν τόπον σιτοδείαν, τὴν μηκυτίασιν τῶν παντοίων φυτειῶν καὶ τὴν ὁποίαν εἰς τινα μέρη ἡ ἀκρὶς ἐπήνεγκε καταστροφὴν παντελῆ τῶν προϊόντων, ὡς ἐπὶ παραδείγματι τὴν καταστροφὴν τῶν καπνῶν τῆς Ἀργολίδος παραγούσης πλέον τῶν 800,000 ὀκάδων κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη.

Ἁπαντῶν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι τὸ ζήτημα δὲν εἶναι οἰκονομολογικόν, ἀλλὰ καθαρῶς χρηματικόν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐξήρτηται ἀπὸ τὴν κατάστασιν τοῦ ταμείου. Οὕτω λοιπὸν ἂν ὡς ἐκ τῶν σημερινῶν περιστάσεων εἶναι δίκαιον νὰ προτείνωνται εὐκολίαι πρὸς τοὺς φορολογουμένους, οὐχ ἧττον εἶναι δίκαιον νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ κατάστασις τοῦ ταμείου διὰ τὰς αὐτὰς περιστάσεις καὶ τὰ ἔκτακτα καὶ ἀλλεπάλληλα συμβάματα. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἐξαγωγὴ τοῦ σταριδοκαρπου πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου, τοῦτο ἐπιτρέπεται διὰ τοῦ νόμου καὶ φαίνεται καθαρὰ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἄρθρῳ 58 ἐδάφιῳ γ'. « Ἐπιτρέπεται ἡ μεταφορὰ καὶ ἐξαγωγὴ τῆς σταρίδος καὶ πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ πρωτοκόλλου ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους κλπ. »

Τὸ ζήτημα μόνον εἶναι « ἂν πρέπῃ νὰ παρακαταθέσῃ ὁ φορτωτὴς τὰ χρήματα διὰ τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ τελωνιακὸν δικαίωμα, ἢ ἂν πρέπῃ νὰ δώσῃ ἀξιόχρεων ἐγγύησιν διὰ τὸν ἔγγειον φόρον κτλ. » Τοῦτο ἐπανέλαβεν, ἐξήρτηται ἀπὸ τὰς περιστάσεις καὶ τὴν κατάστασιν εἰς ἣν θέλει εὑρεθῇ τὸ ταμεῖον, οὐδένα δὲ λανθάνει ἤδη ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ ταμείου δὲν εἶναι τόσον εὐάρεστος. Μόλα ταῦτα ὅπως ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὸ παρελθὸν ἐκτιμῶσα τὰς δυσκόλους περιστάσεις εἰς ἃς περιέπεσον καὶ κτηματίαι καὶ ἔμποροι ἐπῆλθεν εἰς βοήθειαν αὐτῶν προκαλέσασα τὸν περὶ ἐξαγωγῆς τῆς σταρίδος νόμον, οὕτω καὶ πάλιν εἰς δυσκόλους περιστάσεις δὲν θέλει ἐλλείψει οὐδὲ θέλει ἀμελήσει νὰ συντρέξῃ τοὺς ἐμπόρους καὶ κτηματίας εἰσάγουσα νόμον ἴδιον· ἀλλ' εἰς ὁμαλὰς καὶ κανονικὰς περιστάσεις εἶναι δίκαιον νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν ἥ τε εὐκολία τοῦ φορολογουμένου καὶ τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου, νὰ νομοθετῆται δὲ εἰς τρόπον ὥστε νὰ συμβιβάζωνται ἀμφότερα.

Ἕτερος τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, εἶπεν ὅτι ἐκτιμῶν τοὺς λόγους τοῦ Κ. ὑπουργοῦ δὲν ἐμμένει εἰς τὴν παντελῆ ἐξάλειψιν τῆς φράσεως τοῦ νομοσχεδίου « ἐὰν ὁ φορτωτὴς παρακαταθέσῃ εἰς τὸ τελωνεῖον τὸν ἔγγειον φόρον καὶ τὸ τελωνιακὸν

δικαίωμα » καὶ τὴν ἀντικατάστασιν ταύτης διὰ τῆς « ἐὰν ὁ φορτωτὴς δώσῃ ἀξιόχρεων ἐγγύησιν διὰ τὸν ἔγγειον φόρον κτλ. » προτείνει ὅμως τὴν προσθήκην τῆς φράσεως « ἢ ἐὰν ὁ φορτωτὴς δώσῃ ἀξιόχρεων ἐγγύησιν κτλ. κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ὑπουργοῦ » ὥστε νὰ συνυπάρχωσι μὲν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ καὶ αἱ δύο φράσεις, νὰ ἀρίνηται δὲ εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ὑπουργοῦ ἡ παραδοχὴ τῆς παρακαταθέσεως ἢ τῆς ἐγγυήσεως· τὴν τροπολογίαν ταύτην θεωρεῖ κατάλληλον ὡς ἀπαλλάττουσαν τὸν ὑπουργὸν ἀπὸ τὴν ἀνάγκην εἰς ἣν ἀργότερον ἴσως ἤθελεν εὑρεθῇ νὰ εἰσαγάγῃ νέον νόμον, δι' οὗ νὰ παραδέχηται ἡ ἐγγύησις ἀντὶ τῆς παρακαταθέσεως τῶν χρημάτων διὰ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ σταριδοκαρπου.

Ἁπαντῶν ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ χορηγῆται τοσαύτη αὐθαιρεσία εἰς τὸν ὑπουργὸν, ἀφ' οὗ μάλιστα καὶ ἡ προσφορὰ ἀξιοχρέου ἐγγυήσεως δὲν εἶναι τόσον εὔκολος, ὅσον ὑποτίθεται, οὐδὲ χορηγεῖ ταχέως διευκόλυνσιν τῆς ἐξαγωγῆς· καθόσον καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἤθελεν εὑρεθῇ ἀξιόχρεως ἐγγυητὴς διὰ ἐγγύησιν 2 καὶ 3 ἑκατομμυρίων δραχ., πόσας βραδύτητας εἰς τὴν ἐξαγωγὴν θέλουν παρεμβάλλει αἱ ἀπαραίτητοι προεξετάσεις καὶ πληροφορίαι περὶ τοῦ ἀξιοχρέου τοῦ ἐγγυωμένου· ἕως ἐδῶ ὁ νόμος ἀρκετὰς δίδει εὐκολίας· νέα μέτρα δὲν εἶναι δίκαιον νὰ λαμβάνωνται, ἄλλως τε ἂν παρουσιασθῇ ἀνάγκη νέας διευκολύνσεως, ἂν τὰ πράγματα ἔλθωσιν ὄχι τόσον εὐνοϊκὰ ἡ Κυβέρνησις, ἐπανέλαβε, θέλει σπεύσει νὰ ζητήσῃ τὴν συνδρομὴν τῶν νομοθετικῶν σωμάτων καθυποβάλλουσα ἴδιον περὶ τούτου νόμον.

Ἐπήνεγκεν ὁ τὴν προσθήκην τῆς φράσεως προτείνας Γερουσιαστὴς ὅτι δὲν πρέπει νὰ φανῇ παράξενον ἂν ἐζήτησεν ἀπὸ τοὐδε τὴν προσθήκην « ἢ ἐὰν ὁ φορτωτὴς δώσῃ ἀξιόχρεων ἐγγύησιν κτλ. » καθόσον ἡ βραδύτης τὴν ὁποίαν ἔδειξε τὸ ὑπουργεῖον κατὰ τὸ παρελθὸν εἰς τὸ νὰ ὑποβάλῃ τὸν περὶ ἐξαγωγῆς νόμον ἔβλαψε τὰ καθαρὰ συμφέροντα τῶν κτηματιῶν καὶ ἐμπόρων, καὶ ἐγένετο πρόξενος φθορᾶς καλῆς σταρίδος· διὸ ὄντες ὥθεν ἀπὸ τοὐδὲ διὰ τὸ μέλλον ἄδειαν εἰς τὸν ὑπουργὸν τοῦ νὰ δέχηται διὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἢ χρήματα ἢ ἐγγύησιν ἀξιόχρεων δὲν χορηγοῦμεν εἰς αὐτὸν αὐθαιρεσίαν, δὲν καθιστῶμεν αὐτὸν αὐθαίρετον ἐκτιμητήν, διότι ὁ συνταγματικὸς ὑπουργὸς ὑποκείμενος εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς κοινῆς γνώμης καὶ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων θέλει προέλθει εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς παρακαταθέσεως τῶν χρημάτων ἢ τῆς ἀξιοχρέου ἐγγυήσεως συναπτὰ πληροφοριῶν καὶ πρακτι-

ρήσεων τῶν ὑπαλλήλων ἀρχῶν· τὴν προσθήκην ταύτην κρίνει καταλλήλων πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐξαγωγῆς· ἀλλ' ἂν ὁ Κ. ὑπουργὸς νομίζῃ ὅτι ἅμα ἐπελθούσης ἀνάγκης θέλει εἶσθαι εἰς κατάστασιν νὰ σπεύσῃ πρὸς ἐπανόρθωσιν, δὲν ἀντίκειται καὶ εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ ἄρθρου ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἕτερος τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν εἶπεν ὅτι λαμβάνει τὸν λόγον οὐχὶ διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὰς προτεινομένας τροπολογίας, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐπενέγκῃ παρατηρήσεις τινὰς ὡς πρὸς τὸν σχηματισμὸν τῶν πρωτοκόλλων τῆς σταφίδος, τὰς ὁποίας ἀφ' οὗ λάβει ὑπ' ὄψιν ὁ Κ. ὑπουργὸς θέλει εὑρεῖ ὅτι διὰ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ πρωτοκόλλου ἔπαθον περισσότερον οἱ ἰδιοκτῆται καὶ ἐπομένως εἶναι ἀνάγκη νὰ λείψῃ· θέλει δὲ ἐξηγήσει δύω τινά· α') τὸν ἀρχικὸν σκοπὸν τοῦ σχηματισμοῦ τῶν πρωτοκόλλων, καὶ β') τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἐφαρμόζεται. Ὁ ἀρχικὸς σκοπὸς ἦτο τὸ τῶν κτηματιῶν συμφέρον· ὡρμήθησαν δὲ εἰς ταῦτα, διότι ὅταν ἐπλεόναζεν ὁ καρπὸς καὶ ἡ τιμὴ τοῦ προϊόντος ἐλαττώθη, οἱ σταφιδοῦχοι ἐκτὸς τοῦ ὅτι εὑρίσκοντο εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ δανείζωνται μὲ ὑπερόγκους τόκους, ὑποχρεοῦντο ἀπὸ τοὺς δανειστὰς νὰ θεωρῶσι τὸ δάνειον αὐτὸ καὶ ὡς ἀραβῶνα τοῦ σταφιδοκάρπου, τὸν ὁποῖον οἱ δανεισταί των (καὶ οὗτοι ἦσαν οἱ σταφιδέμποροι) ἤθελον τοὺς πληρώσει ἐπὶ τῇ βάσει ἐκκοπησομένης τιμῆς, τὴν τιμὴν δὲ τοῦ σταφιδοκάρπου τινὰς μῆνας μετὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἐξέκοπτον κατὰ τὸ δοκοῦν οἱ ἔμποροι, μὲ ἐπαισθητὴν ζημίαν τῶν κτηματιῶν καὶ οὕτως εἶπεν διπλῆν, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι τὸ δάνειον τοὺς ἐχορήγουν μὲ ὑπέρογκον τόκον, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ἦσαν ὑποχρεωμένοι οἱ κτηματίαι νὰ παραδώσωσιν εἰς τοὺς τοκιστὰς των τὸν σταφιδοκάρπον ἐπὶ τιμῇ ἀγνώστῳ καὶ ὁριοθησομένῃ ὑπ' αὐτῶν αὐθαιρέτως· ἐλήφθη ὅθεν τὸ μέτρον τοῦ συντάττειν πρωτόκολλον καὶ ὁρίζειν πρὸ τῆς ἐξαγωγῆς τὴν τιμὴν τοῦ σταφιδοκάρπου πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ἰδιοκτητῶν· ἀλλ' ὁ ἀρχικὸς οὗτος σκοπὸς δὲν ἐξεπληρώθη, διότι καὶ νῦν οἱ ἔμποροι καταβιβάζουσιν ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτήτας τὸ δικαίωμα τῆς φορολογίας, ὅταν τοῦτο εἶναι ἀνώτερον τῆς ἐκκοπτομένης ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἐμπόρους τιμῆς τοῦ σταφιδοκάρπου.

Μεταξὺ ἄλλης γενομένης παρατηρήσεως ἡ Γερουσία παρεδέχετο καὶ τὸ 58 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου διὰ χειροτονίας ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντα κατόπιν τὰ ἄρθρα 59—70, καὶ τούτων συμπεριλαμβανομένου ἐγένοντο ἅπαντα δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑκάστου χειροτονίας ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 71 καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεων τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ Γερουσία μετὰ τὴν ἐκ μέρους τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ἀντιπαρατήρησιν ὅτι καὶ εἰς ἅπαντας τοὺς τῶν παρελθόντων ἐτῶν νόμους ἡ ἐποχὴ τῆς πληρωμῆς τῶν ἐνοικίων τῶν διαφόρων ἐπικαρπιῶν προσδιωρίζετο ἀπὸ τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον ἀναλόγως τῶν περιστάσεων καὶ τῶν προϊόντων, ὅπως ὡρίζετο εἰς τὰς προκηρύξεις τῶν δημοπρασιῶν, παρεδέξατο καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο τοῦ νομοσχεδίου ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντα ἀκολούθως τὰ ἄρθρα 72, 73, 74, 75 καὶ 76 ἐγένοντο δεκτὰ διὰ χειροτονίας ὅπως ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἔχουσιν.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 77 μετὰ τῶν ἐπ' αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν μέχρι τοῦ 83 παρατηρήσεων τῆς ἐπιτροπῆς, τὶς τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν προέτεινε τὴν ὑπαγωγὴν τῶν τῆς Ἀκαρνανίας προϊόντων εἰς τὸν γενικὸν κανόνα τῆς ἀποδεκατώσεως καὶ βεβαιώσεως τῶν φόρων συμφώνως μὲ τὰς γενικὰς ἀρχὰς καὶ τὴν θεμελιώδη διάταξιν τοῦ Συντάγματος. Ἀλλ' ἕτερος συνεπὴς εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ἄλλοτε ἐξέφρασεν ἀρχὴν περὶ τῆς φορολογίας τῶν προϊόντων ἐν γένει κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν εἰς τὰ τελωνεῖα, ἀφινομένης ἐλευθέρας τέλους πάσης τῆς ἐσωτερικῆς καταναλώσεως, ἂν καὶ εὔχηται, εἶπεν, ὥστε τὸ φορολογικὸν σύστημα νὰ ἦναι ὁμοιόμορφον, προκειμένου ὅμως νὰ ὑπαχθῇ καὶ ἡ Ἀκαρνανία εἰς τὸ τῆς ἐνοικιάσεως σύστημα, προτιμᾷ τὸν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ὁριζομένην φορολογίαν τῆς Ἀκαρνανίας, ἂν καὶ ἐξαιρετικήν.

Τρίτου δέ τινος εἰπόντος ὅτι δὲν ἐπιλαμβάνεται ἐπὶ τοῦ παρόντος τῆς ἐξετάσεως περὶ τοῦ ποίων τῶν δύω συστημάτων τῆς φορολογίας εἶναι συμφερώτερον, ἀλλὰ παρατηρεῖ ὅτι εἰς τὴν Ἑπτάνησον καὶ ἀλλαχοῦ ὅπου φορολογοῦνται τὰ προϊόντα κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει φόρος ἀποδεκατώσεως, ἐνῷ ἐνταῦθα ἡ γενικὴ ἀρχὴ τῆς φορολογίας εἶναι ἡ ἀποδεκάτωσις· καὶ ὅτι ἐν Ἑλλάδι ὅπου ὁ γενικὸς κανὼν τῆς φορολογίας εἶναι ἡ ἀποδεκάτωσις, ἡ κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν φορολογία τῶν προϊόντων τῆς Ἀκαρνανίας εἶναι ἐξαίρεσις, ἥτις πρέπει νὰ ἀρθῇ ἐκ τοῦ μέσου, διὰ νὰ ὑπάρχῃ τὸ ὁμοιόμορφον τῆς φορολογίας συμφώνως μὲ τὴν θεμελιώδη διάταξιν τοῦ Συντάγματος.

Καὶ τετάρτου ἐπενεγκόντος ὅτι, ἐπειδὴ τὰ Ἀκαρνανικὰ προϊόντα κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν πληρώνουσι καὶ φόρον ἀποδεκατώσεως, ἔπεται ὅτι ταῦτα δὲν φορολογοῦνται εἰμὴ ἐπὶ τῇ αὐτῇ βάσει τῆς ἀποδεκατώσεως, καὶ οὐχὶ ὅπως ἐν Ἑπτανήσῳ καὶ ἀλλαχοῦ, ὅπου σύστημα ἀποδεκατώσεως δὲν ὑπάρχει· ἡ φαινο-

μένη δὲ ἐνταῦθα ἐξαίρεσις εἶναι ὅτι ἡ ἀποδεκάτωσις γίνεται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν εἰς τὰ τελωνεῖα καὶ οὐχὶ δι' ἐνοικιάσεως· μέχρις οὗ ἐφεύρει ἡ Κυβέρνησις, συμφώνως μὲ τὴν ἔκφρασιν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, τρόπον καταλληλότερον φορολογίας διὰ τὴν Λακωνίαν.

Ἡ Γερουσία ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. Προέδρου παρεδέξατο καὶ τὸ 77 ἄρθρον ὅπως ἔχει ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντα κατόπιν τὰ ἄρθρα 78 — 97 καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου, ἐγένοντο δεκτὰ ὅπως ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἔχουσι, δι εἰδικῆς ἕκαστον χειροτονείας.

Ψηφισθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν κυρίων Γ. Δαρειώτου καὶ Μ. Α. Καΐρη ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 32 (παμψηφεί), κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ ἔτος 1854.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Δρόσος Μανσόλας	
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Γεώργιος Δαρειώτης	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Γ. Παπαηλιόπουλος	
Ἀναστάσιος Λόντος		Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Δημήτριος Βαϊλγαρης	
Κωνστ. Μπότζαρης		Γ'κίκας Καρακατζάνης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	
Ἀμπρος Νάκος	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Διαμαντ. Ν. Ὀλύμπιος		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Ἀντών. Γ. Κριεζὴς	Ν
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Ἰωάννης Σταϊκος	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος		Κίτζος Τζαβέλλας	
Γεώργιος Τύλλας		Γαρδικιώτης Γρίβας	

Ἀλέξιος Βλαχόπουλος		Χαστὴ Χρῆστης	Ν
Δημήτριος Χατσίσκος		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	
Δημήτριος Χρηστίδης	Ν	Κωνστ. Προβελέγιος	
Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	
Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν	Σπῦρος Μίλιος	Ν
Παναγ. Λιδωρίκης	Ν	Ῥήγας Παλαμίδης	Ν

Οὕτω λοιπὸν τὸ νομοσχέδιον ἔχει ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 10 Ἰουλίου 1853.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος παρελθούσης τῆς ὥρας ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως, γενησομένης τὴν αὔριον, τὴν συζήτησιν τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ γραμματεῖς

Β. Χρηστακόπουλος.

Δ. Χατζίσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 7 Σεπτεμβρίου 1853 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρόντων 32 μελῶν ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κύριος Ἀναγνώστης Μοναρχίδης, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου Κυρίου Ἀναγνώστη Δελιγιάννη, κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς Συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κυρίου προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς, καὶ ἀναγνωσθείσης ταύτης, τὶς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν προέτεινε τὴν εἰς τὸ ἔξης τύπωσιν τῶν ἐκθέσεων τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς πρὸς φωτισμὸν ἑνὸς ἑκάστου τῶν μελῶν τοῦ σώματος παρατηρήσαντος δι' ἕτερον ὅτι κατὰ τὴν μέχρι τοῦδε καθιερωθεῖσαν τάξιν, καὶ πρὸς εὐκοπωτέραν θεώρησιν τῶν ἀναφορῶν, αἱ τε ἀναφοραὶ καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς παρακατατίθενται ἐν τῷ Γραφείῳ, ὅπου ἕκαστος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν δύναται νὰ λάβῃ γνῶσιν λεπτομερῆ καὶ ἀκριβῆ, ὁπόταν μεθέκτοις δὲν ἦτο

δυνατὸν νὰ σχηματίσῃ ἐκ τῆς τυπώσεως τῆς ἐκθέσεως, ἡ Γερουσία ἀπεράσισε τὴν τήρησιν τῆς μέχρι τοῦδε παραδεδεγμένης τάξεως ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Ἀναγνωσθείσης κατόπιν τῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. **122** ἀναφορᾶς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, τὶς τῶν Κ. Γερουσιαστῶν ὑπέμνησεν ὅτι τριῶν εἰδῶν γνωμοδοτήσεις ἔχομεν· α') ἁπλῆν παραπομπήν· β') σύστασιν καὶ γ') πρόσκλησιν τοῦ ἁρμοδίου ὑπουργοῦ ἐνώπιον τοῦ σώματος διὰ νὰ δώσῃ πληροφορίας· διὰ νὰ μὴ λαμβάνωσι δὲ ἅπασαι τὸν αὐτὸν χαρακτῆρα, καὶ οὕτως ἀποβάλλωσι τὴν ἀξίαν των, ἀνάγκη νὰ καταβάλληται προσοχὴ ὥστε αἱ γνωμοδοτήσεις νὰ εἶναι ἀνάλογοι τῆς αἰτήσεως καὶ τῆς σπουδαιότητος αὐτῆς.

Ἡ Γερουσία μετὰ τὴν παρατήρησιν ταύτην ἀπεράσισε « νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν » ἡ ὑπ' ἀριθ. **122** ἀναφορά.

Ἀναγνωσθείσης τῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. **128** ἀναφορᾶς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἡ Γερουσία παρεδέξατο ταύτην θεωρήσασα τὴν σύστασιν ἁρμόζουσαν ἐπὶ τῆς προκειμένης αἰτήσεως τὴν ἐκτέλεσιν Νόμου ἀφορώσης· καθόσον ὑπάρχει Νόμος ὁρίζων ὅτι οἱ πολυχρονίως διακονητικῶς τὴν πατρίδα ὑπηρετήσαντες καὶ πρὸς μόρφωσιν τοῦ ἔθνους διὰ τῆς διδασκαλίας συντελέσαντες λαμβάνουσι τὸ ἥμισυ τῆς μισθοδοσίας ἣν ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελοῦντες ἐλάμβανον, καὶ ἔχουσι δικαίωμα πρὸς περιθαλψιν αὐτοί τε καὶ αἱ οἰκογένειαι αὐτῶν.

Ἀναγνώσθησαν ἑπομένως αἱ γνωμοδοτήσεις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. **162, 173, 174** ἀναφορῶν ὡς καὶ ἡ γνωμοδότησις ταύτης ἐπὶ τῆς ἀπὸ 2 Νοεμβρίου πράξεως τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου Τριχωνίας, ἐγένοντο δὲ ἅπασαι δεκταί.

Ἀναγνωσθείσης τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. **42** ἀναφορᾶς « νὰ συσταθῇ ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον » τὶς τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν προέτεινε τὴν σύστασιν τῆς αἰτήσεως εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον καθ' ἁρμόδιον· παρατηρέσαντος δ' ἑτέρου ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ προῆλθεν εἰς τὴν γνωμοδότησιν τοῦ νὰ συσταθῇ εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, διότι ἐθεώρησε σπουδαῖον τὸ ἀντικείμενον καὶ ὠφέλησε νὰ δώσῃ οὕτω βαρύτητα ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς χήρας τοῦ Λαγουμιτζῆ, περὶ ἧς καὶ ἄλλοτε ἐγένετο λόγος πολλὰς ἐν τῷ αὐτῷ τούτῳ περιβόλῳ, καὶ ὑφώθησαν φωναὶ ὑπὲρ τῶν ἀναντιρρήτων δικαιωμάτων ἅτινα αὐτὴ κέκτηται πρὸς περιθαλψιν, χάριν τῶν πρὸς τὴν πατρίδα μεγάλων ἐκδουλεύσεων τοῦ συζύγου της, καὶ ὅτι ἀρ' οὗ καὶ ἐπὶ ἄλλων ἀναφορῶν σπουδαίων ἐγνωμοδότησεν ἡ ἐπιτροπὴ ὁμοίως, « νὰ συσταθῶσι δηλ. πρὸς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον » καὶ ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν σύστασιν ταύτην, εἶναι καλὸν νὰ τηρηθῇ καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης αἰτήσεως ἡ εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον σύστασις, ἄλλος ἀντέταξεν ὅτι ἡ ἄλλοτε γενομένη παραδοχὴ ἑνὸς ἀτοπήματος, δὲν πρέπει νὰ χρησιμεύῃ ὡς δικαιολόγημα ἢ δικαίωμα περὶ τῆς παραδοχῆς ἑτέρου· ἂν ἄλλοτε ἐσυστήθη αἴτησις εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης σήμερον δὲν πρέπει νὰ συσταθῇ εἰς τοῦτο ἀλλ' εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, λέγων τοῦτο δὲν ἐννοεῖ ποσῶς ὅτι ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης δὲν εἶναι δικαία, ἢ ὅτι αἱ πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεις τοῦ συζύγου της Λαγουμιτζῆ δὲν καθιστῶσιν αὐτὴν ἀξίαν τῆς μερίμνης τοῦ Νομοθετικοῦ τούτου σώματος· αὐτόπτης καὶ αὐτήκοος τῶν ἀνδραγαθημάτων τοῦ Λαγουμιτζῆ καὶ τῶν μεγάλων πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδουλεύσεων εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν σπουδαιότητα καὶ τὸ δίκαιον τῆς αἰτήσεως, καὶ νὰ ὑψώσῃ φωνὴν ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τῆς ἀναφερομένης, ἀλλ' ἐννοεῖ ὅτι ἡ σύστασις πρέπει νὰ γίνηται εἰς τὸ ἁρμόδιον ὑπουργεῖον, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται τὸ ἀντικείμενον. Τότε δὲ μόνον πρέπει νὰ διευθύνηται ἢ συσταίνηται εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον ἀντικείμενόν τι, ὅταν τοῦτο δὲν ὑπάγηται ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τινὸς τῶν ὑπουργείων.

Ἐπὶ τέλους δὲ παρατηρηθέντος ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ προῆλθεν εἰς τὴν γνωμοδότησίν της ταύτην, νὰ συσταθῇ δηλ. τὴν αἴτησιν εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ χαρακτηρίσῃ τοῦτο τὴν αἴτησιν, καὶ διευθύνῃ ταύτην εἰς τὸ ἁρμόδιον ὑπουργεῖον, διότι ἡ ἐπιτροπὴ ἐδυσκολεύετο νὰ ὁρίσῃ εἰς ποίαν τάξιν ὑπάγεται καὶ κατὰ συνέπειαν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τίνος ὑπουργείου ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης νὰ συσταθῇ, ἡ Γερουσία παρεδέξατο καὶ τὴν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀναγνωσθεῖσα ἡ ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. **56** ἀναφορᾶς γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς ἐγένετο παραδεκτὴ ὑπὸ τοῦ σώματος ὁρίσαντος ὡς ἡμέραν ἐμφανίσεως τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ διὰ τὰς ζητουμένας πληροφορίας τὴν πρώτην γενησομένην συνεδρίασιν κατὰ τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα.

Ἀναγνωσθείσης τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. **105** ἀναφορᾶς τοῦ Πάνου Ἡλιοπούλου ἐξαιτουμένου τὴν

συνδρομὴν τῆς Γερουσίας διὰ τὴν παρ' αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαν πρακτικὴν στενογραφίαν ἐρηρμοσμένην εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, τὶς τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι ἂν καὶ δὲν γνωρίζωμεν, οὐδὲ δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν, κατὰ πόσον ἐπέτυχεν ὁ ἐκδότης τοῦ ἀνωτέρω δοκιμίου εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐφαρμογὴν τῆς πρακτικῆς στενογραφίας, οὐχ ἧττον πρέπει νὰ συντρέξωμεν τὸν ἀναφερόμενον, ἀλλ' εἰς τρόπον ὥστε ἡ συνδρομὴ νὰ εἶναι καὶ διὰ τὸν αἰτοῦντα ἐπωφελὴς, καὶ διὰ τὸ ἔθνος παραγωγός. Ἡ στενογραφία σήμερον κατέστη ὁμολογουμένως τοσοῦτον ἀναγκαία εἰς τὸν πολιτισμένον κόσμον, ὥστε καθίσταται ὁ ἐπιούσιος ἄρτος πάσης πολιτείας συνταγματικῆς ἢ ἀπολύτου ἀδιάφορον, ὡς ἱκανὴ νὰ μονιμοποιῇ καὶ πιστῶς γράφῃ τὰς ἰδέας τῶν λαλούντων, καὶ ὡς ἀπαλλάττουσα τὸν γράφοντα δυσκολιῶν εἰς τὰς ὁποίας ἡ συνήθης γραφὴ ἀνεπαρκὴς καὶ βραδύπους ἐνέβαλλεν αὐτόν. Τὴν ἀνάγκην τῆς τέχνης ταύτης ἀπὸ καιροῦ συναισθανθέντες ἐνομοθετήσαμεν ἔδραν διδασκάλου στενογραφίας ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ 150 δραχ., δυστυχῶς κενὴν οὖσαν διέλλειψιν προσώπου· ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐνομοθετήσαμεν δαπάνην ὄχι εὐκαταφρόνητον διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ εἰσαγάγωμεν ἐν τῷ τόπῳ τὴν τέχνην ταύτην, ἀναμφιβόλως δὲν εἶναι πρέπον νὰ φεισθῶμεν ἄλλης μικροτέρας πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν τεινούσης, δαπάνης ὅμως παραγωγοῦ καὶ ἐπωφελοῦς διὰ τὸ ἔθνος· ἀντὶ δὲ πάσης ἄλλης συνδρομῆς προτείνω νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργεῖον ἡ εἰς Εὐρώπην ἀποστολὴ τοῦ νέου τούτου διεξόδων τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ ἓν ἔτος πρὸς ἀκριβῆ ἐκμάθησιν τῆς πρακτικῆς στενογραφίας· ἐκτὸς δὲ τοῦ ὅτι ἡ δι' ἓν ἔτος δαπάνη τῆς ἀποστολῆς του θέλει εἶσθαι μικρὰ, ἀφ' ἑτέρου φρονῶ ὅτι θέλει εἶσθαι καὶ ἐπαρκὴς καὶ παραγωγός.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε « νὰ διευθυνθῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργεῖον, πρὸς δὲ καὶ ἀπόσπασμα τῶν πρακτικῶν τῆς ἐπ' αὐτῆς συζητήσεως συσταινομένων στενῶς τῶν ὑπὸ τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ λεχθέντων ».

Ἀναγνωσθείσης τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 111 ἀναφορᾶς, ἐπειδὴ παρετηρήθη ὅτι τὸ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ σώματος ἐγγραφόμενον κεφάλαιον δι' ἀγορὰν βιβλίων προτίθεται ὄχι τὴν συνδρομὴν εἰς τοὺς ἐκδότας τῶν βιβλίων, ἀλλὰ τὴν αὔξησιν τῆς βιβλιοθήκης, καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ἐπαρκεῖ πρὸς συνδρομὴν διὰ τὸ ἀσήμαντον τοῦ ποσοῦ ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε « νὰ διευθυνθῇ ἡ αἴτησις εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον »

Ἀναγνωσθεῖσα ἡ ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 116 ἀναφορᾶς γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς ἐγένετο δεκτὴ ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθείσης τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 117 ἀναφορᾶς τῆς Ἑλένης Μπέκου, τὶς τῶν Κυρίων Γερουσιαστῶν προέτεινε τὴν σύστασιν τῆς αἰτήσεως εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, διότι καὶ ἡ οἰκογένεια τοῦ Μπέκου εἶναι ἀξία τῆς αὐτῆς ἐκ μέρους τῶν Νομοθετικῶν σωμάτων μερίμνης καὶ συστάσεως, ἧς ἠξιώθη καὶ ἡ τοῦ Λαγουμιτζῆ· ὁ Μπέκας ὁ μοχλὸς αὐτὸς καὶ ἀντιστράτηγος τοῦ Τσαῒλα ὁ εἰς τόσας μάχας διακριθεὶς διὰ τὴν ἀνδρίαν καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν, καὶ ἀπὸ ταύτας ἀνδρείως ἐξελθὼν ἔπεσεν ἐν Σενίῳ μαχόμενος ἐπὶ κεφαλῆς 80 ἐν οἷς οἱ 14 ἦσαν συγγενεῖς του· ἡ χήρα του στερεῖται τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀπαραιτήτως ἀναγκαίων λαμβάνουσα μόνον δεκαπέντε δραχμῶν σύνταξιν, ἡ δὲ κόρη του μένει ἀπροικοδότητος· προτείνω λοιπὸν τὴν σύστασιν τῆς αἰτήσεώς της εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον.

Παρατηρηθέντες δ' ὅτι αἱ συντάξεις καὶ προικοδοτήσεις ὑπάγονται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον, καὶ διὰ τοῦτο ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης πρέπει νὰ συστηθῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο ὡς ἁρμόδιον, καὶ οὐχὶ εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, τὸ ὁποῖον, καὶ ἂν διευθυνθῇ ἡ ἀναφορὰ, δὲν θέλει πράξει ἄλλο, εἰμὴ νὰ διευθύνῃ ταύτην εἰς τὸ ἁρμόδιον ὑπουργεῖον, ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε « νὰ συστηθῇ ἡ αἴτησις τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον· » μετά τινας δὲ ἡμέρας ἀπὸ τῆς συστάσεως, νὰ ἐπερωτηθῇ ὁ κύριος ὑπουργὸς περὶ τῶν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης ἐνεργειῶν του.

Ἀναγνωσθείσης κατόπιν τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ὑπ' ἀριθ. 161 ἀναφορᾶς τοῦ Ἰωάννου Ἀναγνωστοπούλου ἀρτοποιοῦ, ὡς καὶ τῆς ἀναφορᾶς αὐτῆς ἐπὶ τῇ αἰτήσει μελῶν τινῶν, καὶ γενομένης προτάσεως ὅτι πρέπει νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Γερουσία ἂν δέχηται τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ νὰ ἐμφανισθῇ ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς καὶ δώσῃ τὰς ἀνηκούσας πληροφορίας ἐπὶ τῶν ἀναφερομένων, πρὶν ἢ τὸ Σῶμα ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν· ὅτι ἡ τιμὴ καὶ ἡ θέσις μου ἀπαιτεῖ νὰ ἐπιμείνω ἤδη καὶ ἐγὼ εἰς τὸ νὰ δώσω τὰς ζητουμένας πληροφορίας, ἀφ' οὗ Γερουσιασταί τινες καὶ ἐν ἄλλῃ συνεδριάσει καὶ σήμερον ἀκόμη ἐπέμενον εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀναφορᾶς αὐτῆς, ἐν ᾗ, καὶ τοῦτο ἐν παρόδῳ λέγω, δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιληφθῇ ἡ Γερουσία ταύτης καὶ νὰ τὴν κάμῃ ἀντικείμενον συζητήσεως

καθότι, ἀφοῦ ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀρτοποιὸς προσέφυγεν εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια κατὰ τοῦ δημοσίου, πᾶσα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου συζήτησις προδικάζει τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ζήτημα· προσέτι ὁ ἐνάγων φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ἀγωγήν του ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, καὶ οὐχὶ μὲ ἄλλα ἐπιχειρήματα νὰ ἀναφέρηται εἰς τὴν Γερουσίαν περὶ ἑνὸς ἀντικειμένου, οὗ τινος ἡ λύσις ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν τῶν δικαστηρίων. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Γερουσία ζητεῖ πληροφορίας ἐπὶ ἀντικειμένου ἐγγίζοντος, ποσῶς δ' ἀλλοντος μάλιστα τὴν τιμὴν καὶ τὸν δημόσιον χαρακτῆρά μου, δὲν δύναμαι νὰ σιωπήσω· προβαίνω λοιπὸν προθύμως εἰς τὰς ζητουμένας πληροφορίας.

Ἡ προμήθεια τοῦ ἄρτου τῆς φρουρᾶς τῆς πρωτευούσης δὲν ἐπλειστηριάσθη ἐπὶ τῇ βάσει ἀνταλλαγῆς Ἀθηναϊκοῦ καὶ Κορινθιακοῦ σίτου μὲ ἄρτον κατὰ τὰς γεννωμένας συμφωνίας· καὶ κατὰ πρῶτον προσετέθησαν 25 μερίδες δι' ἕκαστον κοιλόν· εἰς δὲ τὸν δεύτερον πλειστηριασμὸν προσετέθησαν 29· ἠδυνάμην νὰ ἐπικυρώσω τὸν δεύτερον τοῦτον πλειστηριασμόν, καθόσον οὗτος ἦτο περιβεβλημένος μὲ τοὺς νομίμους τύπους, καὶ καθόσον ἄλλος τις δὲν παρουσιάζετο πλειοδοτῶν ἐκτὸς τοῦ ἀρτοποιοῦ Μπόνη· ἀλλ' ἐπιθυμῶν νὰ τύχω ὠφελιμωτέρας προσφορᾶς διὰ τὸ δημόσιον διέταξα τὸν πλειστηριασμὸν ὑπὸ ἄλλας βάσεις καὶ οὐχὶ δι' ἀνταλλαγῆς. Ὁ πλειστηριασμὸς ἐξετελέσθη κατὰ τὰς 26, 27 Ἰουνίου κατὰ τοὺς νομίμους τύπους· ἀλλὰ καὶ εἰς τοῦτον οὐδεὶς ἄλλος παρουσιάσθη μειοδοτῶν, εἰμὴ ὁ Ἀναγνωστόπουλος. αὐτὸς οὗτος ὁ Ἀναγνωστόπουλος ὅστις προσέφερε 19 λεπτὰ δι' ἑκάστην μερίδα ἄρτου. Ἐκ τούτων ἀποδεικνύεται ὅτι συναγωνισμὸς δὲν ὑπῆρξε, καθότι εἰς μὲν τὴν πρώτην περίστασιν ἦτοι εἰς τὸν πλειστηριασμὸν δι' ἀνταλλαγῆς σίτου παρουσιάσθη μόνος ὁ Μπόνης, εἰς δὲ τὸν διὰ χρημάτων μόνος ὁ Ἀναγνωστόπουλος.

Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πλειστηριασμοῦ τῆς προμηθείας τοῦ ἄρτου δι' ἀνταλλαγῆς σίτου ἀνέβαινεν εἰς δραχμὰς 82,068:75, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τοῦ πλειστηριασμοῦ διὰ χρημάτων ἀνέβαινεν εἰς δραχμὰς 95,000: τοὐτέστιν ὁ πρῶτος πλειστηριασμὸς ἦτοι ὁ δι' ἀνταλλαγῆς ἦτο ὠφελιμώτερος διὰ τὸ δημόσιον κατὰ δρ. 12,931:25, λογιζομένου τοῦ κοιλοῦ τοῦ σίτου πρὸς δρ. 4:76, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει 500,000 μερίδων, προσφερομένων 29 μερίδων ἄρτου ἐφ' ἑκάστου κοιλοῦ, καὶ συγκρινομένης τῆς προσφορᾶς τῶν 19 λεπτῶν δι' ἑκάστην μερίδα.

Ὤφειλον λοιπὸν πρῶτον νὰ σκεφθῶ ποῖον τῶν δύω συστημάτων ἔπρεπε νὰ παραδεχθῶ, καὶ δεύτερον διὰ τίνος συστήματος ἠδυνάμην νὰ χορηγῶ εἰς τὸν στρατὸν καθαρὸν ἄρτον.

Ἡ κακίστη ποιότης τοῦ ἄρτου ἥτις ἐχορηγεῖτο πρὸ τῆς ὑπουργίας μου, καὶ τὰ διὰ ταύτην γενόμενα παράπονα καθ' ἑκάστην ἐκ μέρους τῶν στρατιωτῶν ἔρθασαν καὶ εἰς τὰς ἀκοὰς τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως· ἡ δὲ Βουλὴ λαβοῦσα τὰς περὶ ἄρτου πληροφορίας ἐζήτησε νὰ παρασταθῇ ὁ φρούραρχος τῆς πρωτευούσης ἐνώπιόν της καὶ νὰ δώσῃ λόγον περὶ τούτου· ὡσαύτως δὲ ἡ Α. Μ. ἔκαμε προσεκτικοὺς τοὺς ὑπουργοὺς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου, ἀφ' οὗ ἰδίοις ὄμμασιν εἶδε τὴν κακὴν ποιότητα τοῦ ἄρτου· ὀφείλω δὲ νὰ ὁμολογήσω ὅτι ὁ ἄρτος οὗτος ἦτο οὐχὶ πλέον ἀπὸ ἄλευρον, ἀλλὰ ἀπὸ πίτυρα· ἕνεκα τούτου ἡ Α. Μ. ἔδωκε τὴν πρώτην ἰδέαν εἰς τὸν ὑπουργὸν Κ. Σταῖκον ἀντὶ νὰ χορηγῶνται χρήματα εἰς τὸν ἐργολάβον τοῦ ἄρτου, νὰ γίνηται ἡ ἀνταλλαγὴ διὰ σίτου τοῦ δημοσίου. Ἐπὶ τούτου συνεστήθη ἐπιτροπὴ συγκειμένη ἐκ τοῦ φρουράρχου, ἑνὸς ἐπιμελητοῦ, καὶ ἑνὸς ταμιακτάρχου τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν νὰ γνωμοδοτήσωσι περὶ τοῦ καταλληλοτέρου συστήματος τῆς προμηθείας τοῦ ἄρτου, ἥτις κατὰ τὴν 15 Αὐγούστου 1850 καθυπέβαλε τὴν γνωμοδότησίν της. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐθεώρησε τὸ σύστημα τῆς ἀνταλλαγῆς ἄρτου ἐπὶ σίτῳ ὡς τὸ καταλληλότερον, πλὴν ἐπὶ τῇ ἐνστάσει τοῦ τότε ἀναφερομένου ἐργολάβου ὅτι ὁ σῖτος τῆς Ἀττικῆς μεμιγμένος μὲ ἐκεῖνον τῆς Αὐλίδος εἶναι τῆς κατωτάτης ποιότητος, ἐπομένως ὅπως καὶ ἂν ἤθελε καθαρισθῇ, ὅ ἐν δύναται παρὰ νὰ κατασκευάζῃ ἄρτον κακίστης ποιότητος, ἐγνωμοδότησε νὰ ζητηθῇ σῖτος τοῦ Μώλου.

Τῷ 1851 ἐνήργησα κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ μ' ὅλα ταῦτα δὲν ἠτύχησα νὰ ἀπαλλαγῶ ἀπὸ τὰ παράπονα τῶν στρατιωτῶν, καὶ σχεδὸν καθ' ἑκάστην διεκοπτόμην ἀπὸ τὰς ἀσχολίας μου, ἀπασχολούμενος εἰς τὴν ἔκδοσιν διαταγῶν περὶ θεραπείας. Ἐπὶ τέλους ἐπείσθην ἐκ τῶν πραγμάτων αὐτῶν ὅτι τὸ σφάλμα δὲν ἦτον εἰς τὸ σύστημα, ἀλλ' ἐνόσῳ διετέλει χορηγητὴς ὁ Ἀναγνωστόπουλος (ὅστις δὲν ἠξεύρω πῶς κατώρθωνε νὰ ἦναι πάντοτε χορηγητὴς) οὐδὲν σύστημα ἐργολαβίας μετ' αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ τελεσφορήσῃ· διότι καὶ ὅταν τῷ ἐχορηγεῖτο σῖτος, οὗτος ἐπώλει αὐτὸν διὰ νὰ ὠφεληθῇ καὶ ἠγόραζε τὰ λεπτὰ πίτυρα ἀπὸ τοὺς λοιποὺς φούρνους· τίς οἶδε καὶ τί ἄλλο ἀναμίγνυε καὶ κατεσκεύαζεν ἄρτον. Ἡ ἐξέλεγξις ἐστάθη ἀδύνατος. Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου μ' ὅλην ὅσην καὶ ἂν ἔδωκα

προσοχὴν κατὰ τὸ 1851 ὡς εἶπον μὲ σῖτον τοῦ Μώλου, οὐ μόνον τὴν καλὴν ποιότητα τοῦ ἄρτου δὲν κατώρθωσα, ἀλλὰ καὶ δαπάνην ὑπέστην, κατ' ἐμὲ, ἄτοπον.

Τὴν χορήγησιν τοῦ ἄρτου παρεχώρησα τῷ 1852—1853 ἐπὶ χρήμασιν, ἀφοῦ εἰς τρεῖς συναγωνισμοὺς ἔμεινεν εἰς τὸν Ἀναγνωστόπουλον πρὸς 15 1/2 λεπτὰ, εἰς ἄλλου ἐπὶ τῇ προσφορᾷ 14 λεπτῶν, ὅττις μ' ὅλον ὅτι ἐζημιοῦτο, διετήρησε μ' ὅλα ταῦτα ἀκριβέστατα τὰς ὑποχρεώσεις του.

Τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου ἐπιβιώκων, ἀφοῦ μάλιστα συναγωνισμὸς δὲν παρουσιάσθη, προέβην εἰς συμφωνίαν διὰ τὸ 1853—1854 μὲ τὸν αὐτὸν χορηγητὴν τοῦ παρελθόντος ἔτους, ὅστις εἶχε προσφέρει τὰς 29 μερίδας δι' ἕκαστον κοιλὸν σίτου Λιγναικοῦ καὶ Κορινθίου, ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους.

α.) Νὰ χορηγῇ 30 μερίδας ἄρτου δι' ἕκαστον κοιλόν.

β.) Νὰ παραλάβῃ εἰς Πειραιᾶ 8,000 κοιλὰ σίτου, ἐπομένως εἰς βάρος του τὰ ἔξοδα τούτων.

γ.) Νὰ συντηρῇ τὸν σῖτον εἰς βάρος του.

δ.) Αἱ ἀποθῆκαι εἰς βάρος του.

ε.) Νὰ ἦναι εἰς βάρος του πᾶσα φθορὰ σίτου.

ς'.) Νὰ εἶναι εἰς βάρος του τὸ καθάρισμα τοῦ σίτου, πρὸς δὲ καὶ τὸ πλύσιμον.

ζ'.) Νὰ ἀλέθῃ τὸν σῖτον εἰς βάρος του εἰς ἀλογόμυλον καὶ οὐχὶ εἰς νερόμυλον.

η.) Νὰ κοσκινίζῃ τὸ ἄλευρον ἐξ οὗ νὰ ἐξάγῃ 12 τοῖς 0/0 πίτυρα.

θ'.) Νὰ μὴ ἐξάγῃ ἐκ τοῦ ἀλεύρου τὸ σεμιγδάλι, οὔτε ἄχνην.

ι.) Νὰ εἶναι ὑπεύθυνος διὰ πᾶσαν φθορὰν σίτου.

ια.) Νὰ ἀντικαθιστᾷ τὸν τυχὸν φθειρόμενον.

ιβ'.) Νὰ μετρᾷ τὸ φρουραρχεῖον τὸν εἰς τὴν ἀποθήκην του σῖτον, ὁσάκις κρίνῃ τοῦτο ἀναγκαῖον, δι' ἐξόδων τοῦ ἐργολάβου.

ιγ.) Νὰ πληρώνῃ 100 δραχμὰς πρόστιμον, ἐὰν ὁ ἄρτος εἶναι μεμιγμένος μὲ ἀραβόσιτον, κριθὴν ἢ ἄμμον.

ιδ'.) Νὰ ἀποβάλληται ἐὰν τρὶς κατὰ συνέχειαν δώσῃ ἄρτον κακῆς ποιότητος.

ιε.) Νὰ δώσῃ πρώτην ὑποθήκην 60 χιλιάδων δραχμῶν πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ δημοσίου.

Ἐκ τούτων καταφαίνεται ὅτι μέχρι τοῦδε ἡ Κυβέρνησις ἐνησχολήθη περὶ τῆς καλῆς τροφῆς τοῦ στρατιώτου, ἀλλ' ἤδη ἐνταῦθα παρατηρῶ ὅτι ἐγεννήθη τὸ ζήτημα περὶ τοῦ συμφέροντος

τοῦ ἀρτοποιοῦ Ἀναγνωστοπούλου, ἐξετάζω ἤδη κατὰ πόσον εἶναι βάσιμα τὰ παραπονά του.

Λέγει εἰς τὴν ἀναφοράν ὅτι παρουσιάσθη εἰς τὸν Γεωργαντᾶν καὶ τῷ εἶπεν ὅτι προσφέρει 32 μερίδας δι' ἕκαστον κοιλὸν σίτου· ἀλλ' ἐρωτῶ ὑμᾶς, Κύριοι, ὁ τύπος τῆς προσφορᾶς οὕτω γίνεται; εἶπεν εἰς τὸν Γεωργαντᾶν· ἀλλ' ὁποίαν ὑποχρεωτικὴν ἐγγύησιν ἐπιφέρει ἡ προφορικὴ αὕτη ἔκθεσις; ὁ Γεωργαντᾶς εἶναι ὁ ἀριθμὸς πρὸς ὃν γίνονται αἱ προσφοραὶ τῶν δημοπρασιῶν; ὁ Γεωργαντᾶς ἠδύνατο νὰ μεταβιβάσῃ εἰς τὸν ὑπουργὸν τὴν προφορικὴν ταύτην προσφοράν; Πρῶτον ὅτι δὲν ἦτο ἀριθμὸς, καὶ δεύτερον ἂν ἔπραττε τοῦτο, ἠδύνατο ὁ ὑπουργὸς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν προφορικὴν ταύτην προσφοράν; Ἐρωτῶ διὰ τί ὁ Ἀναγνωστόπουλος δὲν παρουσιάσθη εἰς τὸν πλειστηριασμὸν, καὶ διὰ τί δὲν ἔκαμε τὴν ἀναφοράν του εἰς τὸν ὑπουργὸν, ἀλλὰ κατέφυγεν εἰς ἄλλα μέσα μὴ νόμιμα; Ἐκτὸς τούτου καὶ ἂν ὁ ὑπουργὸς ἤθελε λάβει ὑπ' ὄψιν μίαν τοιαύτην παράνομον προσφοράν, ἔπρεπε νὰ σκεφθῇ καὶ περὶ τοῦ ἀτόμου τοῦ προσφέροντος αὐτήν· ἀφ' οὗ λοιπὸν αὐτὸς οὗτος ἦτο ὁ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἔχων τὴν προμήθειαν τοῦ ἄρτου τοῦ στρατοῦ, καὶ χορηγῶν πάντοτε κακῆς ποιότητος ἄρτον, ἀφ' οὗ ἐπὶ τῆς προμηθείας αὐτοῦ ἐγένοντο ὅλα τὰ ἐκτεθέντα παράπονα, ἦτο πλέον δυνατὸν νὰ συγκατανεύσῃ ὁ ὑπουργὸς νὰ διαπραγματευθῇ, εἰ καὶ προφορικῶς, κατὰ τοιούτου κακῆς πίστεως ἐργολάβου; Ἔπρεπε λοιπὸν νὰ ἀποφύγῃ αὐτὸν πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου. Ὅτι δὲ ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι, κακῆς πίστεως καὶ οὐδεμίαν ἀλήθειαν λέγει ἐν τῇ ἀναφορᾷ του ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῶν ἑξῆς. Λέγει οὗτος ἐν τῇ ἀναφορᾷ του ὅτι ἑκάστη μερὶς ἄρτου ἐκτιμᾶται δι' αὐτὸν 15 λεπτά, ἄρα ἀφαιρουμένων τουλάχιστον 2 λεπτῶν ἔπεται ὅτι ἐκτιμᾶται 13 λεπτά. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ κοιλὸν δίδει 33 1/2 μερίδας ἕπεται ὅτι ἕκαστον κοιλὸν σίτον ἐκτιμᾶται διὰ τὸν Ἀναγνωστόπουλον δραχ. 4:35. Ἐρωτῶ ἤδη ὑμᾶς, Κύριοι, εἰς τοιαύτην τιμὴν ἔτοι μὲ δραχμὰς 4:35 τὸ κοιλὸν δύναταί τις νὰ ἀγοράσῃ τὸν σῖτον κατὰ τὸ ε. ε. καὶ μάλιστα διὰ τὰς σημερινὰς περιστάσεις; ὁ ἐργολάβος ἄρα οὗτος ἤθελε καταφύγει εἰς ἄλλα μέσα διὰ νὰ μὴ ζημιοῦται.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ ἔγκρισις πάσης δημοπρασίας ἀνήκει εἰς τὸν ὑπουργὸν, ὅστις ὀφείλει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν οὐ μόνον τὴν συμφερωτέραν προσφορὰν ἀλλὰ καὶ τὸ ἀξιόχρεων καὶ ἀξιόπιστον τοῦ προσφέροντος, δὲν ἠδύνατο νὰ δεχθῇ τὰς προσφερομένας, 32

μερίδας τοῦ Ἀναγνωστοπούλου, ἀλλά τί λέγω, καὶ 50 μερίδας κατὰ κοιλὴν ἐὰν προσέφερεν ὁ Ἀναγνωστόπουλος δὲν ἔπρεπε νὰ δεχθῇ αὐτὸν ὡς ἐργολάβον, διότι καὶ μόνον τὸ ὄνομά του ἐμπνέει φρίκην καὶ ἀπελπισίαν εἰς τοὺς στρατιώτας.

Διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἀπαντήσῃ, ἐπήνεγκέ τις τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, ἐπὶ τῶν πληροφοριῶν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ἀνάγκη νὰ παρακατατεθῶσιν ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Γερουσίας αἱ ἀπὸ τοῦ ἔτους **1848—1852** συμφωνίαι, συμβόλαια καὶ πρακτικὰ δημοπρασιῶν τῆς διὰ τὴν στρατιωτικὴν φρουρὰν Ἀθηνῶν προμηθείας τοῦ ἄρτου, ἀνάγκη νὰ ἐξετασθῇ ἂν ὁ νόμος ἐπιτρέπῃ τὴν χορήγησιν τῆς προμηθείας τοῦ ἄρτου διὰ ἰδίων συμφωνιῶν ἢ διὰ δημοπρασίας· καθόσον, ἐὰν δὲν ἀπαγορεύεται, ἀπὸ τοῦ ἔτους **1848—1852** ἡ προμήθεια ἐχορηγεῖτο διὰ δημοπρασίας καὶ οὐχὶ διὰ συμφωνιῶν ἰδιαιτέρων· προέτεινεν ὅθεν τὴν παρακατάθεσιν ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἀνωτέρω ἐγγράφων, καὶ τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου συζητήσεως δι' ἄλλην ἡμέραν.

Ἡ Γερουσία, παρατήρησεν ἕτερος, εἶναι ἀναρμοδία νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, διότι τὸ δικαίωμα τοῦ κατηγορεῖν τοὺς ὑπουργοὺς ἀνήκει εἰς τὴν Βουλήν, πᾶσα δὲ κατηγορία κατὰ ὑπουργοῦ ἐν τῇ Βουλῇ γίνεται, ἡ δὲ Γερουσία ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ δικάζειν ἐπὶ τῆς κατηγορίας· ἐπιλαμβανομένη σήμερον ἡ Γερουσία τῆς ὑποθέσεως ταύτης καὶ προερχομένη εἰς οἱανδήποτε ἀπόφασιν προδικάζει, ἂν δὲ βραδύτερον ἐπέλθῃ κατηγορία, δὲν δύναται νὰ ἀποφασίσῃ προδικάσασα ἤδη.

Ἀπαντῶν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι προκληθεὶς δὲν ἠδύνατο εἰμὴ νὰ δεχθῇ τὴν πρόκλησιν· τοῦτο καὶ ἡ τιμή του καὶ ὁ δημόσιος χαρακτήρ του ἀπῄτει· ἢ δὲν ἔπρεπε νὰ ῥιφθῇ τὸ χειρότερον, ἢ, ἀφ' οὗ πλέον ἐρρίφθη, δὲν κρίνει ἔντιμον τὸ νὰ ἀφήσῃ αὐτὸ κατὰ γῆς· ἀφ' οὗ ἄπαξ ἡ Γερουσία ἐπελήφθη τῆς ὑποθέσεως ταύτης, καὶ ἐζητήθησαν καὶ ἐδόθησαν πληροφορίαι, ἃς προσδιορισθῇ ἡ ἡμέρα τῆς παρακαταθέσεως τῶν ζητουμένων ὑπὸ τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ ἐγγράφων, τὰ πλεῖστα τῶν ὁποίων ἔχει ἀνὰ χεῖρας, πρὸς δὲ καὶ ἡ ἡμέρα τῆς ἐπαναλήψεως τῆς συζητήσεως.

Ἐπήνεγκεν ἕτερος ὅτι ἤθελε συμφωνήσει μὲ τὴν περὶ ἀναρμοδιότητος τῆς Γερουσίας περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πρότασίν τινος τῶν προαγορευσάντων, ἂν δὲν προηγεῖτο ἡ ἀπαίτησις ἐκ μέρους τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τοῦ νὰ ἐπιληφθῇ τὸ σῶμα τῆς ὑποθέσεως ταύτης καὶ νὰ τῷ ἐπιτραπῇ νὰ δώσῃ τὰς ζητουμένας πλη-

ροφορίας πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς προσβαλλομένης τιμῆς του· πρὸς δὲ ὅτι ἤθελε συμφωνήσει πρὸς τὴν περὶ ἀναβολῆς πρότασίν τινος τῶν Κ. Γερουσιαστῶν, δεχθεῖσαν καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ὑπουργοῦ, διὰ τὴν παρακατάθεσιν τῶν ζητηθέντων ἐγγράφων, ἂν τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἦσαν σχετικὰ μὲ τὴν κατὰ τὸ ἔτος (1853) χορηγηθεῖσαν προμήθειαν, δὲν συμφωνεῖ ὅμως ὅτον ἀφορᾷ τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως δι' ἄλλην ἡμέραν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ παρακατατεθῶσι τὰ ἔγγραφα· διότι θεωρεῖ πάντη ἄχρηστον τὸ τί ἔγεινεν ἀπὸ τοῦ **1848—1853** ἐπὶ τῆς προμηθείας τοῦ ἄρτου, ἀρκεῖ μόνον τὸ ὅ,τι ἐγένετο ἐπὶ τῆς προμηθείας τοῦ **1853** νὰ ἐγένετο ἐντὸς τοῦ νόμου. Ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐξέθηκεν ἐν τῇ ἀγορεύσει του τὸ ἱστορικὸν τῆς ὑποθέσεως ταύτης καὶ τοὺς λόγους δι' οὓς προέβλεν εἰς τὴν συμφωνίαν τοῦ **1853**· ἤδη δύναται ὁ κύριος Γερουσιαστής, ὁ τὴν ἀναβολὴν προτείνων, νὰ εἴπῃ ἂν τὴν συμφωνίαν ταύτην θεωρῇ παράβασιν νόμου, ἂν δηλ. θεωρῇ ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν εἶχε δικαίωμα, ἀφ' οὗ ἐνήργησε τὴν ὅλην δημοπρασίαν, νὰ φθάσῃ εἰς τὴν συμφωνίαν τὴν ὁποίαν ἔλυσε χωρὶς δημοπρασίας. Τὸ κατ' αὐτὸν ἡ συμφωνία αὕτη δὲν εἶναι παράβασις τῶν κειμένων νόμων, ἀλλὰ προνοεῖται καὶ ἐπιτρέπεται. Διὰ νὰ συγκατατεθῇ δὲ εἰς τὴν πρατεινομένην ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως μέχρι τῆς παρακαταθέσεως τῶν ἐγγράφων, ζητεῖ ἀπὸ τὸν τὴν ἀναβολὴν προτείναντα νὰ μάθῃ τί ἀπὸ τὴν παρακατάθεσιν τῶν ἐγγράφων, δηλ. συμφωνιῶν καὶ πρωτοκόλλων δημοπρασίας ἀπὸ τοῦ **1848—52** καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου, θέλει ἐξαχθῆν, καθόσον οὗτος τοὐλάχιστον θεωρεῖ ἄχρηστα τὰ ἔγγραφα ταῦτα πρὸς τὸ σημερινὸν ἀντικείμενον.

Ἡ Γερουσία, προσέθηκεν ἄλλος, δὲν εἶναι εἰμὴ Σῶμα ἀντιπροσωπικὸν ὡς καὶ ἡ Βουλή, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι τοὺς μὲν Βουλευτὰς ἐκλέγει ὁ λαός, διότι οὗτος ὡς ἐκ τῆς θέσεως καὶ τῶν σχέσεών του ἔχει εὐκολίαν περισσοτέραν νὰ τοὺς διαγινώσκῃ, τοὺς δὲ Γερουσιαστὰς ἐκλέγει ὁ Βασιλεὺς μεταξὺ τῶν διαγνωσθέντων, καὶ ταῦτα κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ Συντάγματος. Ὡς τοιαύτη λοιπὸν ἔχει τὰ αὐτὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα μὲ τὴν Βουλήν, καὶ ἐξετάζει ὕλα τὰ ἀντικείμενα ὅσα καὶ ἐκείνη, μάλιστα τὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν νόμων ἀφορῶντα, ἓν δὲ μόνον δικαίωμα δὲν ἔχει, τὸ δικαίωμα τοῦ κατηγορεῖν τοὺς ὑπουργούς, ὅπερ ἐχορηγήθη ἐκείνῃ, χορηγηθέντος εἰς αὐτὴν ἀντὶ τούτου ἑτέρου δηλ. τοῦ δικαιώματος τοῦ δικάζειν αὐτούς, δικαίωμα τοῦ ὁποίου στερεῖται,

ἡ Βουλή. Σήμερον θέλει ἐξετάσει ἂν διεξήχθη κατὰ τὸν νόμον ἡ χορήγησις τῆς προμηθείας τοῦ ἄρτου τῆς φρουρᾶς Ἀθηνῶν διὰ τὸ ἔτος 1853· καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς, ἀξιέπαινος διὰ τοῦτο προσερέρθη προθύμως εἰς τὴν ἐξέτασιν ταύτην. Δύω νόμοι περὶ προμηθειῶν τοῦ δημοσίου ὑπάρχουσιν, α') ὁ ἀπὸ 12 (24 Νοεμβρίου 1835, καὶ β') ὁ περὶ διοικήσεως τῶν δημοσίων ἐσόδων καὶ ἐξόδων καὶ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ τοῦ Κράτους νόμος. Ὁ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμος ὁρίζει τὰ ἑξῆς· « Πᾶσα διὰ λογαριασμὸν τῆς ἐπιτροπείας συμφωνία γίνεται διὰ δημοσίου συναγωνισμοῦ· » ἀλλ' ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως δημόσιος συναγωνισμὸς δὲν ἐγένετο, καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς λέγει ὅτι ἐσυμφώνησε. Ἐρωτῶ τὸν Κ. ὑπουργὸν νὰ μᾶς εἴπῃ διὰ τί ἐπὶ τῆς προμηθείας ταύτης δὲν ἐδόχθη συναγωνισμός; Ὁ αὐτὸς νόμος ὁρίζει καὶ τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς κατ' ἐξαίρεσιν ἐπιτρέπονται συμφωνίαι ἄνευ δημοσίου συναγωνισμοῦ· ποία τῶν ἐνέα τούτων περιπτώσεων ἐπιτρέπει τὴν ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικειμένου συμφωνίαν ἄνευ δημοσίου συναγωνισμοῦ, καὶ ἂν ἐξετέλεσε τὰς ἐπὶ τοιούτων ἀντικειμένων διατυπώσεις τὰς ὁριζομένας ἀπὸ τὸν νόμον· ἐπὶ παραδείγματι ἂν εἰς τὰς ἐνεργηθείσας διὰ τὴν προμήθειαν τοῦ ἄρτου τῆς φρουρᾶς Ἀθηνῶν διὰ τὸ 1853 διαφοροτρόπως δημοπρασίας ἐτηρήθησαν οἱ ὁριζόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου τύποι.

Ἐνταῦθα ἀπαντήσαντος τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ ὅτι τὴν ἄνευ δημοσίου συναγωνισμοῦ συμφωνίαν ἐπιτρέπει ἡ ὀγδόη περίπτωσις, ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ συμφωνία ἐγένετο ἐντὸς τοῦ Νόμου, περιπλέον α') συναγωνισμὸς σχεδὸν δὲν ὑπῆρξε, δύο μόλις εἰς τὴν τρίτην δημοπρασίαν παρουσιάσθη καὶ δεύτερος μειοδότης, ὁ ἀναφερόμενος, καὶ β') ἡ συμφωνία ἐκλείσθη διὰ τὸ δημοσίου ἐπωφελεστέρα, ὁ αὐτὸς Κ. Γερουσιαστὴς ἐζήτησε τὴν ἐν τῷ γραφείῳ παρακατάθεσιν τῶν ἐπὶ τῆς προμηθείας ταύτης προκηρύξεων, τῶν πρωτοκόλλων τῶν δημοπρασιῶν, ὡς καὶ αὐτὸ τὸ συμβόλαιον, διὰ νὰ δειχθῇ τίνες ἦσαν οἱ ὅροι οἱ ἐμπεριεχόμενοι εἰς τὴν δευτέραν δημοπρασίαν, καὶ τίνες οἱ εἰς τὴν τρίτην συνομολογηθέντες, καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ περιστατικὰ τῶν δημοπρασιῶν.

Διακοπείσης πρὸς στιγμὴν τῆς συνεδριάσεως καὶ ἐπαναληφθείσης ταύτης ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς παρεκατέθηκε τὰ ζητηθέντα ἔγγραφα· ἀλλ' ἐπειδὴ προετάθη καὶ πάλιν ἡ ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως ἐν ἄλλῃ συνεδριάσει διὰ νὰ λάβωσιν

σιν ὑπ' ὄψιν καὶ μελετήσωσι τὰ παρακατατεθέντα ἔγγραφα τῇ συγκαταθέσει τοῦ Σώματος ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν Συνεδρίασιν.

Ὁ Προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Β. Χρυσταχόπουλος
Δ. Χατζέσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1853 ἡμέρᾳ Πέμπτῃ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 29 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κύριος Α. Μοναρχίδης, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου Κ. Ἀν. Δελιγιάννη, κηρύττει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κυρίου προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς διακοπείσης συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς, τὶς τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν παρελθὼν εἶπεν ὅτι πρὸς τὸ ἑσπέρας τῆς 7 Σεπτεμβρίου τῆς αὐτῆς ἐκείνης ἡμέρας καθ' ἣν ἐσυζητεῖτο ἡ ἀναφορὰ τοῦ πολίτου Ι. Ἀναγνωστοπούλου καταγγέλλοντος τὴν κατὰ τὴν προμήθειαν τοῦ ἄρτου τῆς φρουρᾶς Ἀθηνῶν συμβᾶσαν κατάχρησιν, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ν. Ἀναγνωστόπουλος ἐβράπισθη καὶ ἐξυβρίσθη ἐν αὐτῇ τῇ πρωτευούσῃ καὶ ἐν πληθούσῃ ἀγορᾷ ὑπό τινος τακτικοῦ ἀξιωματικοῦ Μακεδόνος καλουμένου, ὑπολοχαγοῦ τοῦ πεζικοῦ, ἐρωτήσαντος αὐτὸν πρότερον ἂν εἶναι αὐτὸς ἐκεῖνος ὅστις ἐξασκῶν δικαίωμα ῥητῶς εἰς πάντα πολίτην δια τοῦ συντάγματος χορηγούμενον τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφέρεσθαι, ἀνεφέρθη εἰς τὴν Γερουσίαν περὶ τῆς προμηθείας τοῦ ἄρτου τῆς φρουρᾶς Ἀθηνῶν. Ἡ προσωπικὴ ἀσφάλεια τοῦ πολίτου ἱερὰ καὶ ἀπαραβίαστος πρέπει παντοῦ καὶ πάντοτε νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴν τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων, ὁσάκις αὕτη προσβάλλεται αὐθαιρέτως, κατὰ μείζονα ὅμως λόγον πρέπει νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴν τῆς Γερουσίας ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καθόσον ἡ κατὰ τῆς προσωπικῆς ἀσφαλείας τοῦ ἀναφερομένου προσβολὴ φαίνεται ἐπελθοῦσα, διότι οὗτος ἐτόλμησε νὰ ἀναφερθῇ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ τὴν Α. Μ.

τὸν Βασιλέα ὑπὲρ τοῦ δημοσίου συμφέροντος καὶ πρὸς ἐξαλειψὶν καταχρήσεως γενομένης ἐπὶ τῆς προμηθείας τοῦ ἄρτου τῆς Στρατιωτικῆς φρουρᾶς, ὅπως τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῆς ἀπευθυνθείσης αὐτῷ ἐρωτήσεως « ἐὰν αὐτὸς εἶναι ὁ ἀναφερθεὶς εἰς τὴν Γερουσίαν περὶ τῆς προμηθείας τοῦ ἄρτου » καὶ ἐκ τῆς καταθέσεως δύο κληντήρων τῆς Γερουσίας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους κατὰ τὴν ἡμετέραν τῆς συζητήσεως τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Ἀναγνωστοπούλου ὁ ἀξιωματικὸς αὐτὸς ἐζήτει νὰ τὴν δείξωσι τῶν Ἀναγνωστόπουλου. Ἡ οὕτω πως γενομένη πυθαίρετος ὕβρις καὶ προσβολὴ κατὰ τῆς ἱερᾶς καὶ ἀπαραβιάστου προσωπικῆς ἀσυλαίας τοῦ πολίτου ὑπὸ ἀξιωματικοῦ τοῦ στρατοῦ, εἰς ὃν εἶναι ἐμπιστευμένη ἡ ὑπεράσπισις καὶ προστασία αὐτῆς, ἀναγκαίως ἐμμέσως εἰς αὐτὴν τὴν Γερουσίαν ἐπιληρθείσαν ὕβρη τῆς ἐξελέγξεως τῆς περὶ τὴν προμήθειαν τοῦ ἄρτου καταγγελθείσης καταχρήσεως, καὶ δύναται νὰ ἔχῃ δυσαρέστους συνεπείας, ἂν δὲν ληφθῇ σύντονος πρόνοια, καὶ ἂν ἡ Γερουσία δὲν ἐπιληρθῇ τῆς κατὰ τοῦ πολίτου γενομένης παραβιάσεως, περὶ τῆς ὁποίας ὁ προσβληθεὶς ἀναφέρεται εἰς τὴν Γερουσίαν, καὶ τὴν ἀναφορὰν του ταύτην παρακαταθέτει διὲμοῦ εἰς τὸ γραφεῖον ζητοῦντος τὴν ἀνάγνωσιν ταύτης ἐνώπιον τοῦ Σώματος.

(Ἐνταῦθα παρακατέθησαν ἐν τῷ γραφείῳ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἀναφοράν.)

Παρατηρηθέντος δὲ ὅτι, κατὰ τὸν κανονισμὸν τοῦ σώματος καὶ τινα προγενεστέραν ἀπόφασιν αὐτοῦ περὶ τῶν εἰσαγομένων ἀναφορῶν, καθ' ἣν ὅταν ἡ ἀποδολὴ τῆς συζητήσεως ἀναφορᾶς τινος δὲν διαπυθανθῇ τὸ δημόσια ἢ ἰδιωτικὰ συμφέροντα, αἱ ἀναφοραὶ πρέπει νὰ διέρχωνται τὰς νομίμους διατυπώσεις πρῶτον, ἡ ἀναφορὰ αὕτη δὲν πρέπει νὰ ἀναγνωσθῇ, ἀλλὰ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὴν ἐπὶ τούτου ἐπιτροπὴν, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ὑποβάλῃ αὕτη ὅσον τάχος εἰς τὸ σῶμα τὴν γνωμοδότησίν της, πρὸς δὲ ὅτι ἡ ἀναφορὰ αὕτη εἶναι πάντη ἄσχετος πρὸς τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικείμενον, καὶ ὅτι ἀφοῦ ὁ Κ. Γερουσιαστὴς δὲν ἔκαμε χρῆσιν ταύτης ἤγουν δὲν τὴν ἀνέγνωσεν ἐν τῇ ἀγορεύσει του, ἀλλὰ τὴν παρακατέθηκεν εἰς τὸ γραφεῖον, αὕτη εἶναι πλέον κτῆμα τοῦ γραφείου, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ τὴν ὑποβάλῃ εἰς τὰς κανονισμένας διαιμασίας, ἡ Γερουσία ἀπεράσισε νὰ διευθυνθῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὴν ἐπὶ τούτου ἐπιτροπὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ καθυποβάλῃ αὕτη ὅσον τάχος τὴν ἐπ' αὐτῆς γνωμοδότησιν της διὰ τὰ περαιτέρω.

Μεταβάσης ἀκολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Κανελλόπουλος λαβὼν τὸν λόγον εἶπε θέλων ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἄνευ δημοσίου συναγωνισμοῦ κλεισθεῖσαν συμφωνίαν τῆς προμηθείας τοῦ ἄρτου τῆς φρουρᾶς μετὰ τοῦ ἀρτοποιοῦ Μπόνη παρέστησε τὸν πρώην ἐργολάβον Ἀναγνωστόπουλον ὡς κακῆς πίστεως ἄνθρωπον, ὡς ἐπὶ ἐνδεκαετίαν ὅλην, καθ' ἣν δὲν ἐξεύρει πῶς κατώρθωνε νὰ λαμβάνῃ τὴν προμήθειαν, παραβαίνοντα τὰ συμπεφωνημένα, καὶ μηδέποτε καλῆς ποιότητος καὶ ἀνελλειπῆ ἄρτον χορηγήσαντα· ἀλλ' ἂν ταῦτα ἐλάμβανον χώραν, διὰ τί νὰ μὴ ἐφαρμόσῃ κατ' αὐτοῦ τοὺς ὅρους τῶν συμφωνιῶν; διὰ τί μετὰ πρώτην καὶ δευτέραν παράβασιν νὰ μὴ προστιμήσῃ αὐτὸν μὲ τὸ ἐν τῷ συμβολαίῳ ὁριζόμενον πρόστιμον τῶν 100 δραχ.; διὰ τί νὰ μὴ ἀγοράζῃ εἰς βάρος τοῦ ἐργολάβου ἐκ τῆς ἀγορᾶς καλὸν ἄρτον; καὶ διὰ τί μετὰ πολλὰς παραβιάσεις τῶν συμφωνιῶν νὰ μὴ ἀποβάλῃ αὐτὸν καὶ νὰ ἐνεργήσῃ ἀναπλειστηριασμὸν εἰς βάρος τοῦ ἐργολάβου, καὶ νὰ σύρῃ αὐτὸν ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων; Ὁ λόγος παραβάσεως τῶν ὅρων τοῦ συμβολαίου ἐκ μέρους τοῦ ἐργολάβου δὲν ἐγένετο (καθόσον ἂν ἐγίνετο, ἔπρεπεν αὐτὸς νὰ ἀποβληθῇ) καὶ διὰ τοῦτο ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀπολύτως καὶ ἀρρήτως δὲν δικαιοῦται νὰ ἀποδίδῃ κακὴν πίστιν εἰς τὸν ἐργολάβον, τὸν ὁποῖον δικαιοῦται περισσότερον ἕκαστος νὰ θεωρῇ ὡς καλῆς πίστεως, ἀφοῦ κατ' αὐτοῦ οὐδεμία ποινὴ ἐφηρμόσθη· ἢ ἂν παράβασις τῶν συμπεφωνημένων ἐγίνετο καὶ ὁ ἐργολάβος ἐχορήγει πάντοτε, ὡς διατείνεται ὁ Κ. ὑπουργός, καλῆς ποιότητος ἄρτον, ἄρτον ἐξ ἄμμου καὶ πετρῶν συγκείμενον, ἀξιοκατάκριτος εἶναι αὐτὸς ὁ Κ. ὑπουργός, ὅστις δὲν ἐφήρμοζεν κατ' αὐτοῦ τοὺς ὅρους τοῦ συμβολαίου· προβαίνων ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ἐπιφερομένου τῆς κλεισθείσης κατὰ τὸ α. ε. συμφωνίας καὶ τοῦ ῥηγηγουμένου τῆς ἐπιληρώσεως αὐτῆς ἀνέφερεν ὅτι ὁ νῦν ἐργολάβος παρεσύρετον 70 χιλ. δραχ. ὑποθήκην, ὥστε ἐν περιπτώσει παραβάσεως ἐκ μέρους αὐτοῦ τῶν συμφωνημένων τὸ δημόσιον ἐξασφαλίζεται οὕτω δύναται νὰ προβῇ ἀποτελεσματικὸς εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ὅρων τοῦ συμβολαίου· ἐγὼ δὲ ἀντὶ πάσης ἄλλης ἀντιρρήσεως ἐπὶ τοῦ ὅρου τούτου ἀρκοῦμαι νὰ σᾶς ἀναφέρω ὅτι ὁ νῦν ἐργολάβος τὴν ἐξ 70 χιλ. δραχ. ἐγγύησιν προσέφερεν ἐπὶ ὑποθηκαρικῆς τινος ἐν Πειραιεῖ κειμένης, τὴν ὁποίαν τὸ πρῶτον μὲν ὑποθήκευσε διὰ 20 χιλ. δραχ. εἰς τὸ δημόσιον, καὶ κατόπιν διὰ 50 χιλ. δρ. ἀκόμη, τὸ ὅλον 70 χιλ.

δραχ. ἀφοῦ 70 χιλ. ἀπήτει ὑποθήκην τὸ δημόσιον· ἐνῷ αἱ λαμπρότεραι οἰκίαι τοῦ Πειραιῶς δὲν ἔχουσιν ἀξίαν πλέον τῶν 30 χιλ. δραχμῶν· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ὁ νῦν ἐργολάβος εἶναι ἐχέγγυος, τοῦ προσόντος τούτου δὲν ἐστερεῖτο ὁ προκάτοχος, καὶ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν φερέγγυος, καὶ διότι καὶ οὗτος προσέφερεν ἐγγύησιν δι' ὑποθήκης. Ἂς ἐξετάσωμεν ἤδη καὶ ἡμεῖς κατὰ πόσον ἡ ἄνευ δημοσίου συναγωνισμοῦ κλεισθεῖσα συμφωνία εἶναι ἐπωφελεστέρα διὰ τὸ δημόσιον τῆς εἰς λεπτὰ προσφερθείσης ὑπὸ τοῦ Ἀναγνωστοπούλου ἐπὶ δημοπρασίᾳ, διότι, κατὰ τὸν Κ. Ὑπουργόν, ὁ εἰς τὸν νῦν ἐργολάβον παραχωρηθησόμενος σῖτος τῆς Ἀττικῆς μόλις δύναται νὰ παράγῃ τὰς εἰς ἀνταλλαγὴν προσφερθείσας μερίδας, δηλ. 30 κατὰ κοιλόν, τῆς ἀξίας τοῦ κοιλοῦ διὰ τὸ δημόσιον λογιζομένης εἰς δραχ. 4:70 καὶ ἂς ἴδωμεν ἂν τῷ ὄντι κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ καὶ διὰ τῆς κλεισθείσης συμφωνίας 30 μερίδες ἄρτου κοστίζουσι διὰ τὸ δημόσιον 4:70, ἢ πλέον τῶν 5:70, τιμὴν εἰς ἣν ἀναδέχθη τὴν προμήθειαν ἐπὶ δημοπρασίᾳ ὁ Ἀναγνωστόπουλος. Εἶναι δυνατὸν νὰ πιστευθῇ ὅτι ἓν κοιλὸν δηλ. 22 1/2 ὀκάδες σίτου, καὶ τούτου οὐχὶ μόνον Ἀττικοῦ, ἀλλὰ μεμιγμένου μετὰ Κορινθίου (ὅπως φαίνεται εἰς τὸ συμβόλαιον) ἡ ποιότης τοῦ ὁποίου εἶναι πολὺ καλλιτέρα ἐκείνης τοῦ Ἀττικοῦ, μόλις παρέχουσιν 19 ὀκάδας ἄρτου (30 μερίδας ἐκ 260 δραμ. ἑκάστη συγκειμένη ἀποτελοῦσι 19 ὀκάδ. καὶ τόσον ὁ νῦν ἐργολάβος προσέφερεν εἰς ἀνταλλαγμα ἑκάστου κοιλοῦ) ἀλλὰ παραιτοῦντες τὸ ἀντικείμενον τοῦτο μᾶλλον τὸ κέρδος τοῦ ἐργολάβου ἀφορῶν ἂς ἐξετάσωμεν ἂν τῷ ὄντι ὁ Κ. ὑπουργὸς λαμβάνῃ τὸ κοιλὸν τοῦ σίτου διὰ δραχ. 4:70, καὶ σχετικῶς κερδίζῃ τὸ δημόσιον δραχ. μίαν κατὰ 30 μερίδας (διότι λογιζομένης τῆς μερίδος εἰς 19 λεπτὰ ὅπως προσέφερεν ὁ Ἀναγνωστόπουλος, ἐπὶ τῇ βάσει 30 μερίδων διὰ τὸ κοιλὸν ἤθελεν πληρώνει τὸ δημόσιον εἰς τὸν Ἀναγνωστόπουλον δραχ. 5:70) ἢ ἂν ζημιοῦται κατὰ κοιλὸν τὸ δημόσιον σήμερον μὲν ἐπέκεινα τῶν 30 λεπτῶν, βραδύτερον δὲ Κύριος οἶδε πόσον, διὰ τὴν ὁποίαν θέλουσι τὰ σιτηρὰ λάβει ὑπερτίμησιν ἕνεκα τῶν σημερινῶν περιστάσεων καὶ τῆς ἐφετεινῆς ἐν τῷ τόπῳ ἀφορίας· ἀλλ' ἐάν τις λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ πρωτόκολλα τῶν σιτηρῶν ἐν τῇ σημερινῇ καταστάσει τὸ κοιλὸν τοῦ σίτου κοστίζει οὐχὶ δραχ. 4:70 διὰ τὸ δημόσιον, ἀλλὰ ἓξ τοὐλάχιστον, ὥστε ἀντὶ τὸ δημόσιον νὰ ὠφελῆται ἐκ τῆς κλεισθείσης ἄνευ συναγωνισμοῦ συμφωνίας, ζημιοῦται ἐπὶ ἑνὸς παρόντος τοὐλάχιστον λεπτὰ 30 κατὰ κοιλὸν, μεγίστη δὲ

ὑπάρχει πιθανότης ὅτι ἡ ζημία τοῦ δημοσίου θέλει εἶσθαι μεγαλητέρα εἰς τὸ μέλλον· ὡς πρὸς δὲ τὴν ὁποίαν ἀνέτερα παροιμίαν ὁ Κ. ὑπουργὸς τοῦ ἀνδρώπου ὅστις νομίζων ὅτι συνέλαβε κλέπτην τινὰ, βραδύτερον ἐννόησεν ὅτι εἶχε συλληφθῇ ἐκεῖνος ὑπὸ τοῦ κλέπτου καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ διαφύγῃ τῶν χειρῶν του, παρατηρῶ ὅτι ἡ παροιμία αὕτη δὲν δύναται οὐδὲ πόρρωθεν νὰ ἀναφερθῇ δι' ἐμὲ, ἀλλ' ὅτι ἐφαρμόζεται κάλλιστα μεταξὺ Ἀναγνωστοπούλου καὶ ὑπουργῶν τῶν Στρατιωτικῶν, καθότου ἐγὼ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην οὐδὲ ὑπὸ πάθους τινὸς κατὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὡρμήθην, οὐδὲ ὑπὸ ἄλλου τινὸς ἰδιοτελοῦς συμφέροντος, ἀλλ' ὑπὸ γνώσεως τοῦ συμφέροντος καὶ καθήκοντος τὸ ὁποῖον καὶ ὡς ὁμολογούμενος καὶ ὡς Γερουσιαστὴς ἔχω νὰ μὴ σπαταλᾶται ὁ δημόσιος πλοῦτος ἀφειδῶς ὑπὸ τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν διαχείρισιν αὐτοῦ εἴτε δι' ἀμέλειαν εἴτε δι' ἄγνοιαν εἴτε διὰ πρόθεσιν. Δι' ἃ ἐπαναλαμβάνω δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ παροιμία τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, διότι οὐδέποτε ὡς δημόσιος ἄνθρωπος κατεγράσθην, διότι οὐδέποτε ἐζημιόγχθην ἐπὶ σπαταλῇ ἢ ἐπὶ καταχρήσει εἰς ἄλλους λοιπὸν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπιτυχέστερον ἡ παροιμία. Ἀλλ' ἐπειδὴ συνέπεσε λόγος περὶ καταχρήσεων συγχωρήσατέ μοι νὰ ἀναφέρω ὅ,τι ἀφήγησα εἰς τὰς ἑρμηνείας περὶ ὧν Κ. ὑπουργέ! λέγεται ὅτι ἐλάβατε 36 χιλιάδων δραχ. προκαταβολὴν ἐκ τοῦ Στρατιωτικοῦ ταμείου· εἶναι δὲ παράδοξον πῶς ἐνῷ οἱ μὲν ἄλλοι ὑπουργοὶ ζητοῦντες νὰ καθυποβάλωσιν ἐν τῇ Γερουσίᾳ καταλόγων τῶν εἰς διαφόρους ὑπαλλήλους χορηγουμένων προκαταβολῶν ἔσπευσαν καὶ καθυπέβαλλον τοιοῦτον εἰς τὸ γραφεῖον μας, ὑμεῖς δὲ μόνος δὲν καθυποβάλλατε εἰσέτι τοιοῦτον, ἀπέναντι τῶν διαφημιζομένων· λέγεται ὅτι ἐνοικιάζετε τὴν οἰκίαν σας διὰ τέσσαρας χιλιάδας δραχ. εἰς τὸ ἀγγλικὸν τῆς χωροφυλακῆς· ὅτι ἐλάβατε 14 χιλιάδας δραχμὰς ἀπὸ τὰς σχολὰς τῶν εὐζώνων.

Παρατηρήσας ἐντεῦθεν γενομένης ὅτι ὁ ἀγροτῶν ἐξῆλθε τοῦ προκειμένου, καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἐπὶ τῆς παρεκβάσεως ταύτης ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως, τὶς τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν ἀντεπαρετήρησεν ὅτι ἀφοῦ Γερουσιαστὴς ἐν συνεδριάσει καὶ ζητουμένων πληροφοριῶν περὶ τινος εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν ἀποδιδομένης κατηγορίας, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἰδέας τὴν ὁποίαν ὑβρὸς ἢ δημαγωγίαν, ἀδιάφορον, ἐσχημάτισε περὶ τῆς καταχρήσεως ταύτης, ἀνάγκη καὶ ἄλλας καταχρήσεις τοῦ αὐτοῦ ὑπουργοῦ περιεχομένας εἰς τὰς ἑρμηνείας, ὁ Κ. ὑπουργὸς δικαιοῦται νὰ ἀπαντήσῃ, διότι ἄλλως ἐμποδιζομένης τῆς ἀπαντήσεως

ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀφαιρεῖται ἀπὸ αὐτοῦ τὰ δικαιώματα τοῦ λόγου περὶ πλέον ὑπολείπεται μοιρή τις εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν, στίγματι τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ἀπολογίας πρέπει νὰ διασκεδασθῇ· ὅτι τοσούτῳ μᾶλλον πρέπει νὰ ἀπαντήσῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς, καθόσον ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ἐπισπεύδων πρό τινων ἡμερῶν τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Ἀναγνωστοπούλου, ζητῶν τὴν παρακατάθεσιν ἐγγράφων, τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως δι' ἄλλην συνεδρίασιν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ μελετήσῃ τὰ παρακατατεθέντα, φαίνεται ὅτι εἶχε σχηματίσει ἂν ὄχι πεποίθησιν, τοὐλάχιστον ἰδέαν περὶ τῆς βασιμότητος τῶν καταγγελλομένων, καὶ τὴν πεποίθησιν ἢ ἰδέαν του θέλει νὰ μεταδώσῃ καὶ εἰς τὸ σῶμα, καὶ τὴν ἰδέαν του θέλει νὰ ὑποστηρίξῃ δι' ἄλλων καταγρήσεων ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ἀναφερομένων· ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀποφασίσωμεν ἐπὶ τῶν ἀναφερθέντων συζήτησιν, καθόσον ἡ παῤῥησία καὶ εἰλικρίνεια θέλει μᾶς σώσει· ὅτι ὅπως καὶ εἰς ἄλλας κρίσεις αἱ τοιαῦται ἐπερωτήσεις καὶ ἐπιφύσεις διὰ τῆς ἀπολογίας διασκεδάζονται· καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑποῤῥῶνται ὡς μικρολογίαι πάντοτε τὰ ἐν ταῖς ἐφημερίσιν ἀναφερόμενα, καὶ ὁ ἐκ τούτων ἀρυόμενος πληροφορίας ν' ἀποκαλῶται μικρολόγος. διότι ἐστὶν ὅτε λέγουσιν ἀλήθειας τὰς ὁποίας ἡμεῖς οἱ ἐπίσημοι καὶ ἐν ἀξιώματι ὄντες ἀγνοοῦμεν.

Ἀντέταξεν ἕτερος ὅτι ἐν καὶ εἶναι ὑπὲρ τὴν πλέον ἐκτεταμένης ἐλευθερίας τοῦ τύπου, οὐχ ἧττον ὅμως παρατηρεῖ ὅτι ὁ τύπος ἔχει τὸν κύκλον καὶ τὰ καθήκοντά του, ὅπως καὶ κάθε Σῶμα· διὰ νὰ ἀπαντήσῃ ὁ Κ. ὑπουργὸς εἰς τὰ λεχθέντα, ἀνάγκη νὰ διατυπώσῃ ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ἂν παραδέχεται τὰ εἰς τὰς ἐφημερίδας γραφόμενα· οὕτως οἰκειοποιούμενοι τὰ γραφόμενα δυνάμεθα νὰ ζητήσωμεν λόγον ἀπὸ τοὺς ὑπουργούς, νὰ δεχθῶμεν καὶ συζητήσωμεν ταῦτα, λογαριάσιαν ὅμως δὲν πρέπει νὰ δεχθῶμεν· τὰς δὲ ὕβρεις καὶ τὰς γρίφας τῶν ἐφημερίδων δὲν εἶναι δίκαιον νὰ τὰς πάρωμεν ἀντικείμενον συζητήσεως, καὶ ὡς ἀντιπρόσωποι αὐτῶν νὰ ζητῶμεν λόγον ἀπὸ τοὺς ὑπουργούς· δι' ἕνα τρίτον δὲν εἶναι δίκαιον νὰ δίδωσι λόγον οἱ ὑπουργοί, καθόσον ἐὰν ἀποδειχθῶσι ψευδῆ τὰ γραφόμενα ὑπὸ τοῦ τρίτου ἐκείνου, ὁ ὡς ἀντιπρόσωπος παρισταμένος δεύτερος, ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λογισθῇ ὑπεύθυνος ἐκδότης τῶν ὑπὸ τρίτου γραφέντων, φαίνεται ὡς ἐκ περιουσίας κατηγορῶν, καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἐλαχίστην εὐθύνην ἐπ' αὐτοῦ μὴ φέρων.

Μετὰ τὰ λεχθέντα ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς λαβὼν τὸν λόγον ἔλεξε τάδε. Ἀπαντῶν εἰς ὅσας ἐκ τῶν ἀντιῤῥήσεων ἐπὶ τῶν ζητηθεισῶν πληροφοριῶν ἠδυνάθην νὰ σημειω-

εἰς τὴν μνήμην μου παρατηρῶ ἐν πρώτοις ὅτι ἡ μεταξὺ τοῦ συμβολαίου διὰ τὴν προμήθειαν τοῦ ἄρτου κατὰ τὸ **1853—1854** καὶ ἐκείνων τῶν π. ε. διαφορὰ ὑπάρχει μεγίστη, καὶ πολλοὶ ὅροι πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου ἐν τῷ συμφωνητικῷ τοῦ **1853—54** προστέθησαν, ὅροι ἐλλείποντες ἀπὸ ἐκεῖνα τῶν προηγουμένων ἐτῶν· ἐν τούτῳ προστίθη α') νὰ πλύνηται ὁ σῖτος· ὅρος ἐλλείπων ἀπὸ τὰ προηγούμενα· β') νὰ μὴ ἀφαιρῆται ἡ σμιδάλις καὶ ἡ ἄχνη· γ') νὰ ἐξάγωνται 12 τοῖς 0/0 πίτυρα ἐκ τοῦ ἀλεύρου, ἐνῷ μέχρι τοῦδε ἐξάγοντο 10 τοῖς 0/0· δ') νὰ ἀλέθηται εἰς ἀλογομύλους ὁ σῖτος. Ὅτι ἂν καὶ εἰς τοὺς δύο ἐργολάβους ἐφαίνετο ἐγγυητὴς, εἰς τὸν ἐργολάβον ὅμως τῶν π. ε. τὸν Ἀναγνωστόπουλον ὁ ἐγγυητὴς ἦτο φανταστικὸς, καθόσον χρεώστης ἦτο ὁ Ἀναγνωστόπουλος, καὶ ἐγγυητὴς ἐπίσης ὁ Ἀναγνωστόπουλος ἀδελφὸς τοῦ ἰδιοκτήτου γραβοῦ αὐτῶν, τοῦ αὐτοῦ καταστήματος ἄνθρωποι δηλ. ὁ αὐτὸς ἦτο καὶ χρεώστης καὶ ἐγγυητής· ἐνῷ εἰς τὸ συμφωνητικὸν τοῦ ἔτους τούτου ἄλλος εἶναι ὁ ἐργολάβος Μπόνης, καὶ ἄλλος ὁ ἐγγυητὴς ὁ Βιλαετόπουλος, περὶ τοῦ ἀξιοχρέου τοῦ ὁποίου οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφιβάλλῃ· περιπλέον δὲ ἐρέτης ἐξητήθη καὶ ὑποθήκη ἀνάλογος τοῦ ποσοῦ τοῦ σίτου τὸ ὁποῖον παρελάβε· ἐδόθη δὲ ὑποθήκη κατὰ πολὺ ὑπερτέρα τοῦ παραληφθέντος σίτου· ἂς μὴ φαίνηται ὅθεν παρόδοξος ὁ τρόπος τῆς ὑποθήκης τῆς οἰκίας τοῦ Κ. Μελετοπούλου, ἂς μὴ ἐκπλήττηται ὁ Κ. Γερουσιαστὴς, ἂν ἡ οἰκία αὕτη ὑποθηκεύθη τὸ πρῶτον δι' **20** χιλ. δραχμῶν μόνον καὶ ἀργότερον διὰ **50** χιλ. δραχ. ἀκόμη. τοῦτο ἔγινετο διότι ὅτε ἐνεγράφη τὴν **20** χιλ. δραχ. ὑποθήκην, δὲν εἶχε παραλάβει ὁ ἐργολάβος εἰμὴ **1,000** περίπου κοιλὰ σίτου μόνον· ὅτι δὲ ἔπρεπε νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ εἶναι ὅτι κατὰ τὸ π. ε. ὑπάρχει πλειστῶν συμβολίων ἀπροβλήτων ἐξασφαλίζουσαν οὐδέποτε τὸ δημόσιον δι' ὑποθήκης δοθείσης ὑπὸ τοῦ ἐγγυητοῦ· ὡς πρὸς τὸ ὅτι ὁ ἐρέτης παρεχωρεῖτο σῖτος καθὼ μαρτυρεῖται ἀπὸ Ἀττικοῦ καὶ Κορινθίου εἶναι καλλιτέρας ποιότητος ἀπὸ τοῦ τῶν π. ε. καὶ ὅτι ἡ ἀξία τοῦ κοιλοῦ εἶναι πλείων τῆς ὑπ' ἐμοῦ ἀναφερθείσης, καὶ διὰ τοῦτο τὸ δημόσιον θέλει ζημιωθῇ, διότι ἂν ἐγένετο δεκτὴ ἡ προσφορὰ τοῦ Ἀναγνωστοπούλου πρὸς **19** λεπτὰ τὴν μερίδα τὸ κοιλὸν τοῦ σίτου ἤθελε κοστίζει **5:70** δραχ. εἰς τὸ δημόσιον, ἐνῷ ἤδη κοστίζει ἐπάνω τῶν **6** δραχ. κτλ. παρατηρῶ ὅτι ἂν καὶ ἡ Κορινθία ἔχῃ σίτους τινὰς ὑπερτεροῦντας ἐκείνους τῆς Ἀττικῆς, οὐδεμίαν ὅμως ἀμφιβολίαν ὅτι διὰ τοιαύτην χορήγησιν ὁ συναδελφός μου Κ. ἐπὶ τῶν Οἰ-

κονομικῶν ὑπουργὸς δὲν θέλει παραχωρήσει τὰς 8,000 τοῦ Κορινθιακοῦ σίτου, ἅτινα διαλαμβάνει τὸ μετὰ τοῦ ἐργολάβου συμβόλαιον, ἐκ τοῦ τῆς καλῆς ποιότητος σίτου, δηλ. τῆς Ζουλίτζας, ἥτις ὡς δὲν ἀγνοεῖ ὁ Κ. Γερουσιαστὴς δὲν εἶναι καὶ τόσον ἄφθονος, ἀλλ' ἐκ τοῦ τῆς συνήθους ποιότητος Κορινθιακοῦ σίτου ἤτοι δρυμονίτζας· ἡ δὲ ποιότης αὕτη προσεφέρθη παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν ἐγγράφως καὶ ἐγένετο δεκτὴ παρ' ἡμῶν· ὁμολογουμένως ἡ ποιότης αὕτη εἶναι κατωτέρα τοῦ τῆς Ἀττικῆς κατὰ μίαν δραχ. τὸ κοιλὸν περίπου· τὸ ζήτημα ἄλλως τῆς τιμῆς τοῦ σίτου ἐπὶ τῇ ὁποίᾳ ἡ οἰκονομία παρεχώρησε τὸν σῖτον εἶναι εἰσέτι ἐκκρεμές, ἀλλ' οἱαδήποτε καὶ ἂν ὁρισθῇ παρὰ τῆς οἰκονομίας ἡ τιμὴ α τε, θέλει εἶσθαι ἀναμφιβόλως ἐπωφελεστέρα τῆς προσφορᾶς τοῦ Ἀναγνωστοπούλου. Ἀλλ' ἀσχολούμενος ὁ ὑπουργὸς εἰς τὸ νὰ κλείσῃ συμφωνίαν ἐπωφελῆ διὰ τὸ δημόσιον, δὲν ἔπρεπε νὰ παραβλέψῃ καὶ τὸ συμφέρον τοῦ ἐργολάβου, ἐὰν ἤθελεν ἡ συμφωνία αὕτη νὰ ἦναι ἀποτελεσματική· φεύγων κακῆς πίστεως ἐργολάβον δὲν ἔπρεπε νὰ γίνηται κακῆς πίστεως ὁ ὑπουργὸς, καὶ νὰ ἐπιδιώκῃ ἐκ παντὸς τρόπου τὴν ζημίαν τοῦ ἐργολάβου, διότι τότε αὕτη ἐμμέσως ἤθελε πίπτει ἐπὶ τοῦ ἄρτου τοῦ στρατιώτου, τὸν ὁποῖον ὁ ἐργολάβος διὰ παντὸς μέσου ἤθελε δολιεύσει καὶ νοθεύσει διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ προϋπαντήσῃ τὴν ζημίαν. Ἔπρεπε νὰ ὑπολογίσῃ, ἐὰν δὲν ἤθελε νὰ περιπλεχθῇ εἰς τὴν στρεψοδικίαν καὶ τὴν ἐξ ἀνάγκης καταστροφὴν τοῦ ἐργολάβου εἰς μέτα ἀθέμιτα, ὅτι ὁ σῖτος τῆς Ἀττικῆς δὲν αὐξάνει πλέον τῶν 15 τοῖς 0/0, ἀφαιρουμένης τῆς φόρας ἔπεται ὅτι δὲν ἤθελε δώσει τὸ κοιλὸν πλέον τῶν 22 ὁκάδων ἤτοι πλέον τῶν 33 — 34 μερίδων, καὶ ὅτι ἐπομένως ἡ ὠφέλεια τοῦ ἐργολάβου εἶναι μικρὰ, 2—3 μερίδας κατὰ κοιλόν· ἔπρεπε ὁ ὑπουργὸς ἐπιδιώκων τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου, νὰ μὴ ὑποβλέπῃ καὶ τὸ μικρὸν κέρδος τὸ ὁποῖον τοσοῦτον ἐπίμοχθος καὶ πολυέξοδος ἐργασία ἤθελεν ἀφήσει. Ἔρχομαι ἤδη εἰς ὅσα ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ἀνέφερε θέλων νὰ ὑποστηρίξῃ τὸν ὡς κακῆς πίστεως ἐργολάβον θεωρηθέντα Ἀναγνωστόπουλον ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου· ἂν, εἶπεν ὁ Κ. Γερουσιαστὴς, ὁ πρώην ἐργολάβος ἤθελε κακῆς ποιότητος ἄρτον, διὰ τί δὲν ἐφήρμοζε κατ' αὐτοῦ τὸ ὑπουργεῖον τοὺς ὅρους τοῦ συμβολαίου, ἁπαξ καὶ δὶς, ἐπιβάλλων πρόστιμον, ἀφαιροῦν ἄρτον ἐκ τῆς ἀγορᾶς εἰς βάρος τοῦ ἐργολάβου; διὰ τί ἐπὶ τέλους δὲν ἀπεβάλλετο αὐτὸν καὶ ἐνέργει ἀναπλειστηριασμὸν εἰς βάρος τοῦ ἐργολάβου; πρὶν ἢ ὅμως ἀπαντήσω εἰς τὰς ἀντιρρήσεις ταύτας συγχωρήσατέ μοι νὰ ἀναγνώσω

ἔγγραφά τινα τῶν ἀρχῶν τὴν χορήγησιν τοῦ ἄρτου τῆς ἐν Ἀθήναις Στρατιωτικῆς φρουρᾶς ἀφορῶντα. Ἐνταῦθα ἀνέγνω τὰ κατωθι ἔγγραφα, ἅτινα παρακατέθηκαν εἰς τὸ γραφεῖον·

α') Ἔγγραφον ἀπὸ 10 Αὐγούστου ε. ε. τοῦ Β. Πεζικοῦ τάγματος τῆς γραμμῆς πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργεῖον.

β') Ἔγγραφον ἀπὸ 12 Αὐγούστου τοῦ Φρουράρχου Ἀθηνῶν πρὸς τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον.

γ') Ἔγγραφον ἀπὸ 11 Αὐγούστου ε. ε. τῆς Μοίρας τῶν λογχιστῶν πρὸς τὸ αὐτὸ ὑπουργεῖον.

δ') Ἔγγραφον ἀπὸ 14 Αὐγούστου τῆς Μοίρας τοῦ Πυροβολικοῦ· δι' ὧν ἀναφέρεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὅτι ὁ πρώην ἐργολάβος Ἀναγνωστόπουλος ἐχορήγει συνήθως καλῆς ποιότητος ἄρτον, καλῶς ἐψημένον, μέσαν καὶ μετ' ἄμμου μεμιγμένην, καὶ ἐλλειπῆ κατὰ τὸ βάρος· καὶ ὅτι ἂν καὶ τὸ φρουραρχεῖον κατ' ἐπανάληψιν κατεδίκασε τὸν εἰρημένον ἐργολάβον νὰ πληρώσῃ εἰς μετρητὰ τὴν ἐλλείπουσαν ποσότητα, ἂν καὶ κατὰ τινας περιστάσεις παρητήθη ὁλοτελῶς τῆς ἀποζημιώσεως, τὸ δὲ ἀντίτιμον τοῦ ἄρτου ἐπληρώθη παρὰ τοῦ ἐργολάβου, μόλα ταῦτα καθ' ὅλον τὸ διάστημα ὁ ἐργολάβος ἐκεῖνος δὲν ἔπαυε χορηγῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κακῆς ποιότητος ἄρτον. Ἱκανὴν νομίζω τὰ ἔγγραφα ταῦτα χορηγοῦσιν ὕλην περὶ τοῦ ποιοῦ τοῦ ἄρτου ὃν ἐχορήγει ὁ Ἀναγνωστόπουλος· πρὸς δὲ ὅτι πολλάκις, ὅπως τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῶν πρὸς τὸ ὑπουργεῖον ἐγγράφων τοῦ φρουράρχου (ἅτινα δὲν εἶναι ὡς τὰ τῶν ἐκβουλεύσεων ἀποδεικτικὰ) ἐξετάζοντος καὶ ἀπορραπίζοντος περὶ τοῦ ποιοῦ τοῦ ἄρτου, καὶ πρόστιμον ἐπεβλήθη εἰς τὸν ἐργολάβον καὶ ἄρτος ἐκ τῆς ἀγορᾶς εἰς βάρος του ἠγοράσθη· ἂν δὲ δὲν προεῖδε τὸ ὑπουργεῖον μέχρι τῆς ἀποβολῆς τοῦ ἐργολάβου, τοῦτο ἐγένετο διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν κατὰ τὸ παρελθὸν δὲν ὑπῆρχον τόσον ἐξασφαλιστικοὶ οἱ ὅροι τοῦ συμβολαίου διὰ τὸ δημόσιον, ὅπως εἶναι οἱ τοῦ 1853, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι τὸ ὑπουργεῖον ἀμφιβάλλων ἂν ἤθελε διακδικήσει ὑπὲρ τοῦ δημοσίου τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων· ὅπως σήμερον εἶναι συντεταγμέναι αἱ συμφωνίαι, τὸ δημόσιον ἐξασφαλισμένον καλῶς ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου δύναται νὰ διακδικήσῃ τὴν ὑπόθεσιν, ἐὰν φθάσῃ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων πρὸς ὄρκον αὐτοῦ. Ἐνταῦθα ἐρωτηθεὶς νὰ σαφηνίσῃ τίνων ἐκβουλεύσεων πιστοποιητικὰ ἐννοεῖ, ἀπεκρίθη τοῦ ἄρτου, καθόσον εἶπεν, ὡς ἕκαστος γνωρίζει, ταῦτα ἐχορηγήθησαν ἐπὶ συμπαθείᾳ καὶ χάριτι). Ἐπομένως ἐξηκολούθησεν.

Ἴσως μόνον δύναταί τις νὰ μὲ πιστεύῃ διότι ἅμα κληθῶ εἰς

τὸ ὑπουργεῖον δὲν μετεβλήθη τὰς τῆς προμηθείας συμφωνίας, ἀλλ' ἐὰν λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι διὰ νὰ προέλθῃ εἰς τοῦτο τὸ μέτρον ἔπρεπε νὰ γνωρίσω καὶ τὴν ὑπεροχὴν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου καὶ τὰ πρόσωπα, θέλει μὲ δικαιώσει, διότι ἐβράδυνα μὲν κατά τι, ἐπέτρεψαν ὅμως τὴν δυνατὴν βελτίωσιν.

Τελευτῶν τὸν λόγον ὀφείλω νὰ μὴ ἀφίσω ἐν σιωπῇ καὶ τὰ ὅσα περὶ ἐμοῦ ἀνέγνωσεν ὁ κ. Γερουσιαστὴς ἐν ταῖς ἐφημερίσι· θέλω ὅθεν ἀπαντήσει εἰς ταῦτα. Εἶναι ψεῦδος Κ. Γερουσιαστά ὅτι ἔλαβα 36 χιλ. δραχ. προκαταβολὴν ἐκ τοῦ στρατιωτικοῦ ταμείου. Εἶναι ἐπίσης ψεῦδος ὅτι ἀνέκτησα τὴν οἰκίαν μου εἰς τὸ Ἀρχαγγέλων τῆς χωροφυλακῆς ἀντὶ 4 χιλ. δρ. εἶναι ὡσαύτως ψεῦδος ὅτι ἔλαβον ἀπὸ τὴν σχολὴν τῶν Εὐελπίδων 14 χιλ. δραχμάς.

Μετὰ σφοδρὰν καὶ μικρὰν δέον σκανδαλώδη καταχθῆναι συζήτησιν, εἶπεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαιρήτης, ἔχομαι καὶ ἐγὼ νὰ ἐκθέσω τὰς ἐπὶ τῆς προμηθείας τοῦ ἄρτου τῆς ὀργυιᾶς παρατηρήσεις μου· καὶ πρῶτον ἐπιλαμβάνομαι τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, ἤτοι ἂν ἡ πρᾶξις αὕτη ὑπάγηται εἰς τὴν κ. περίπτωσιν ἐξαιρετικὴν τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου, ὡς ὁ ὑπουργὸς εἰς τὴν προλαβοῦσαν ἀγόρευσίν του εἶπεν· τὸ ζήτημα εἶναι σκοτεινὸν καὶ θέλετε μὲ συγχωρήσει τὴν ταυτολογίαν δηλ. νὰ ἀναγνώσω καὶ ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει τὸ 34 ἄρθρον τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου μετὰ τῶν ἐξαιρέσεων αὐτοῦ· πρέπει νὰ ἴδωμεν ἂν ἐφαρμόζηται ἢ οὐ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ περίπτωσις τοῦ ἢ ἐξαιρέσι, κρίθεσα ἡ εὐρεῖα ἐξήγησις αὐτοῦ θέλει ἔχει ἐπιρροὴν ἢ ὄχι εἰς ἐκκρεμότητας καὶ ἄλλας ἐπιζημίους διὰ τε τὰ δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ συμφέροντα (ἀνέγνω ὁλόκληρον τὸ ἄρθρον 34 μετὰ τῶν ἐξαιρέσεων αὐτοῦ).

Αἱ ἐξαιρέσεις ποτὲ δὲν ἐφαρμόζονται εἰς πλατεῖαν κλίμακα ἀλλ' εἰς στενὸν καὶ βεβαίως ὁ νομοθέτης θέτων ὡς κανόνα τὸν διὰ δημοσίου συναγωνισμοῦ συνομολογεῖν πάσας διὰ λογαριασμῶν τοῦ Κράτους συμφωνίας καὶ ἐξαιρέσας τοῦ συναγωνισμοῦ μεταξὺ καὶ ἄλλων α τὰς προμηθείας, μεταφορὰς ἢ ἐργασίας δι' ἃς ἡ αὐθημερὸν ἐγίνετο προσφορὰ ἢ προσφορὰ ἐθεωρήθησαν ἀπαράδεκτοι τιμαί» ἐθεώρησεν ὡς ἀπαραδέκτους τιμὰς, τὰς πολὺ ἀπεχούσας τῆς προσδιορισθείσης, τὸ 20 δὲ ἀπὸ τὸ 30 δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀπαράδεκτος· εὐρύτερος κύκλος ἐξηγήσεως τοῦ ἀπαραδέκτου καταστρέφει αὐτὸν τὸν γενικὸν κανόνα, αὐτὸν δηλ. τὸν δημοπρασίαν, διότι τότε δημοπρασία διὰ τῆς τοιαύτης ἐξηγήσεως δὲν ὑρίσκεται· ἄλλως τε, ἐπειδὴ οἱ ὅροι μετεβλήθησαν κατὰ τὴν συνομολογηθεῖσαν συμφωνίαν καὶ δὲν ἦσαν οἱ αὐτοὶ

πρὸς τὴν προϋπαρχοῦσαν πρόκηρυξιν, ἔπρεπε νὰ ἐνεργηθῇ καὶ πάλιν συναγωνισμός· ὑπὸ τοιαύτην ἔποψιν θεωρῶν τὸ ἀπαράδεκτον τῶν προσφερθεισῶν τιμῶν ὀφείλω νὰ κάμω γνωστὸν ὅτι ἐπὶ τῆς δευτέρας καὶ τρίτης δημοπρασίας συναγωνισμὸς ὑπῆρξεν, ὅπως τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῶν πρακτικῶν αὐτῶν τῆς δημοπρασίας καθότι εἰς μὲν τὴν β'. δημοπρασίαν συναγωνίζοντο ὁ Μπόνος καὶ Σ. Στρέφος, εἰς δὲ τὴν γ'. ὁ Ἀναγνωστόπουλος καὶ Κοζαδῖνος, ὥστε ἐπειδὴ οὔτε ἀπαράδεκτοι τιμαὶ προσεφέρθησαν ἐν τῇ δημοπρασίᾳ, οὔτε ἔλλειψις συναγωνισμοῦ ὅπως διατείνεται ὁ Κ. ὑπουργὸς ὑπῆρχε, τὸ περὶ προμηθείας τοῦ ἄρτου τῆς ὀργυιᾶς συμβόλαιον ἔπρεπε νὰ συνομολογηθῇ ἐπὶ δημοπρασίᾳ καὶ οὐχὶ ἐπὶ ἰδίᾳ συμφωνίᾳ, τοῦτο καὶ τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου καὶ ὁ γενικὸς κανὼν, α πᾶσα διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου συμφωνία γίνεται διὰ συναγωνισμοῦ ἢ ἀπέστω ἄλλως ἡ βάσις τῆς δημοπρασίας καταστρέφεται, χρεωγρεμένης πλατυτέρας ἐξηγήσεως εἰς τὴν κ. περίπτωσιν· ἐὰν ὅμως ἡ Κυβέρνησις ἀνωθεν τῶν νόμων τούτων ὅπως ἐφαρμόσθῃ ὑπὸ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ, πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ διὰ νὰ συμβουλευθῶμεν νὰ ἐπιφέρωμεν ὅλην τὴν ἀλλαγὴν αὐτοῦ, διότι ἄλλως καταστρέφει ἡ δημοπρασία, ὁ γενικὸς κανὼν τῶν συμφωνιῶν τοῦ Κράτους, τὴν δὲ θέσιν τοῦ γενικοῦ κανόνος καταλαβοῦν ἡ ἐξαίρεσις δηλ. αἱ ἄνευ δημοσίου συναγωνισμοῦ συνομολογήσεις τῶν συμφωνιῶν.

Ἔρχομαι ἤδη εἰς τὸ ἀξιόπιστον ἢ μὴ τοῦ Ἀναγνωστοπούλου, τὸν ὁποῖον ὁ Κ. ὑπουργὸς παρέστησεν, ἀνάγκη βέβαια τῶν ἐσφαλμένων πληροφοριῶν αἵτινες τῷ ἐδόθησαν, ὡς καλῆς πίστεως καὶ μὴ ἐφαρμόζων. Γνωρίζω προσωπικῶς κάλλιστα τὸν Ἀναγνωστόπουλον, διότι οὗτος εἶναι συμπολίτης μου· ἐπὶ δικαιοξεστίαν ἔχει τὴν προμήθειαν τοῦ ἄρτου τῆς ὀργυιᾶς· ἡ ὑπόδεσις δὲ τοῦ ἄρτου, ἐὰν εἶν μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη, ἐβρίθη εἰς τὰς Βουλὰς καὶ ἐγένετο σκάνδαλον οὐχὶ ἐπὶ τῆς ἐργολαβίας τοῦ Ἀναγνωστοπούλου, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἐργολαβίας Περίβου τινὸς πτωχεύσαντος· ἀλλ' ἂν καὶ ἐπὶ τῆς ἐργολαβίας τοῦ Ἀναγνωστοπούλου ἐχορηγεῖτο ἄρτος κακῆς ποιότητος, ἐγίνετο διότι ἔλλειπεν ἡ ἐπιτήρησις τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν ἐξέτασιν καὶ δοκιμασίαν τοῦ ἄρτου, ἄλλως δικαίως νὰ μὴ παρουσιάζωνται ἔγγραφα τοῦ καιροῦ ἀποδεικνύοντα τὴν καλὴν πίστιν τοῦ ἐργολάβου; Τὸν Ἀναγνωστόπουλον αὐτὸν πληρώνοντα ἑπτάκοντα τῶν 600 δρ. κτηματικοὺς φόρους, τὸν ἐπαγγελλόμενον ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ ἐπέκεινα τῶν 50 ἀνδρῶν καὶ ἔχοντα περιουσίαν πολὺ μεγαλειτέραν τῆς ἰδικῆς μου καὶ τῆς ἰδικῆς σας ἴσως Κ. ὑπουργέ, δὲν ἔπρεπε νὰ

τὸν ὑποθέσητε ὡς κακῆς πίστεως ὡς μὴ ἐγγύων, ἀφοῦ μάλιστα προσέφερεν ὡς ἐγγυητὰς τὸν ἀδελφόν του καὶ τὸν γαμβρόν του ἔχοντας ἰδίας καὶ ἐπίσης μεγάλης περιουσίας, ἐν ᾧ αὐτὸς μόνος ἦρκει, διότι ἡ τράπεζα αὐτὴ δέχεται κάλλιον τὴν ὑπογραφὴν αὐτοῦ ἀπὸ δέκα ἰδικάς μας· ἡ προσφορά του διὰ 32 μερίδας ἔστω καὶ μὴ περιβεβλημένη μὲ τοὺς τύπους, ἔστω καὶ εὐτελὴς ἔπρεπε νὰ δώσῃ νύξιν εἰς ὑπουργὸν καθήμενον τῶν δημοσίων συμφερόντων, ἔπρεπε νὰ τὸν πείσῃ ναὐνεργήσῃ καὶ νέον συναγωνισμόν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον δὲν ἐδικαιοῦσθε νὰ τὸν ἀπομακρύνητε, ἐὰν ἦτο ὑπερθεματιστὴς, ἀλλ' εἶσθε ὑποχρεωμένος νὰ συνομολογήσητε μετ' αὐτοῦ συμβόλαιον, ἐὰν σᾶς προσέφερεν ἀξιόχρεων ἐγγύησιν. Ἀλλὰ διὰ νὰ προβῶ εἰς τὰς ἐπὶ τῆς προμηθείας τοῦ ἄρτου παρατηρήσεις μου ἀνάγκη νὰ μάθω ἀπὸ τὸν Κ. ἐπὶ τῆς οἰκονομίας ὑπουργὸν ἂν ὁ σῖτος ἐδόθη πρὸς δραχ. 4:35 τὸ κοιλὸν καθὰ ἐν τῇ ἀγορεύσει του ὁ Κ. ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς εἶπε, μάλον ὅτι ἐν τῷ μετὰ τοῦ Μπόνη συμβολαίῳ καταλογίζει αὐτὸν εἰς δραχμ. 5,50, ἢ πρὸς 6 δραχ. συμπεριλαμβανομένων εἰς ταύτας καὶ 30 λεπτῶν ἔξοδα μεταφορᾶς κοιλοῦ μέχρι Πειραιῶς· διότι ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἐδόθη πρὸς 6 δραχ. τὸ κοιλὸν, τὸ δημόσιον διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν συνομολογηθείσης συμφωνίας ζημιοῦται 1 λεπτὸν κατὰ μερίδα, ὑπολογιζομένης τῆς μερίδος εἰς 19 λεπτὰ τιμὴν ἣν προσέφερεν ἐν τῷ συναγωνισμῷ ὁ Ἀναγνωστόπουλος. Ἀπαντήσαντος τοῦ Κ. ἐπὶ τῆς οἰκονομίας ὑπουργοῦ ὅτι ἡ τιμὴ εἰς ἣν *ἐδόθη ἢ θέλει δοθῇ* ὁ σῖτος δὲν δύναται νὰ εἶναι ἐκ προοιμίων γνωστὴ, καθόσον αὕτη ἐξήρτηται ἐκ τῶν κατὰ δεκαπενθημερίαν συντασσομένων πρωτοκόλλων, ὁ αὐτὸς Κ. Γερουσιαστὴς ἐξηκολούθησεν· ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἡ τιμὴ τῶν πρωτοκόλλων, ἡ συνομολογηθεῖσα ἐπὶ ἀνταλλαγῇ σίτου συμφωνία δὲν δύναται διὰ τὰς σημερινὰς μάλιστα περιστάσεις τῶν σιτηρῶν νὰ θεωρηθῇ συμφερωτέρα τῆς ἐπὶ ἀνταλλαγῇ χρημάτων προσφερθείσης τιμῆς ὑπὸ τοῦ Ἀναγνωστοπούλου ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι τὸ ὑπουργεῖον εὕρῃσε τὸ δημόσιον συμφέρον διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς ἐπὶ σίτῳ, φρονῶ ὅτι ἤθελεν εὑρεῖ περισσοτέραν ὠφέλειαν, ἐὰν διὰ δημοπρασίας ἔκλεισε τὴν συμφωνίαν καὶ ἐξετέλει τὰς βελτιώσεις τῶν συμφωνιῶν· ἄλλως καὶ ἂν δὲν ὠφελεῖτο περισσότερον τὸ δημόσιον, ἐξεπληροῦτο κἂν ὁ νόμος, ὅστις κατ' ἐμὲ δὲν ἐξεπληρώθη, διότι αἱ συμφωνίαι δὲν συνωμολογήθησαν διὰ δημοπρασίας, ὅπως ὁ ὅρος οὗτος θεωρεῖται ἀναγκαῖος καὶ εἰς ἄλλον τινὰ νόμον ὃν ἔχω ἀνὰ χεῖρας, τὸν περὶ ἐθνικῶν ἐλαιώνων, ἄρθ. 14 καθ' ὃ καὶ

πᾶσα συμφωνία ἐπωφελὴς δύναται νὰ γίνηται ἀλλὰ διὰ δημοπρασίας καὶ ἐπὶ τῇ βάσει Β. διατάγματος. Ἂν ὅμως νομίζηται ὅτι εἰς πᾶσαν βαθμίδα διαφορᾶς ὁ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμος διὰ τοῦ ἡ ἐδαφ. του ἐπιτρέπει ἰδίας συμφωνίας, κατεστρέψατε διὰ τοῦ νόμου τούτου τὴν δημοπρασίαν. Σκεφθῆτε κύριοι ὅτι τὰ ὑπουργεῖα τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν ἔχουν διὰ προμήθειας ἐν τῷ προϋπολογισμῷ των ποσὰ ἐξ ἑνὸς ἑπτακαίνα ἑκατομμυρίου, καὶ τὰ ποσὰ ταῦτα δὲν εἶναι δίκαιον νὰ διατίθενται δι' ἰδίων συμφωνιῶν, τοῦ λοιποῦ δὲ ἐξηγουμένου τοῦ νόμου ὅπως ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐξήγησεν αὐτὸν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν, ἐπειδὴ δημοπρασίαι δὲν ὑρίστανται, θέλουν διατίθεσθαι διὰ συμφωνίας, τὰ δὲ ἐκ τοιούτων προμηθειῶν ὀρέλη ἀντὶ νὰ τὰ λαμβάνωσιν οἱ πολῖται ἐν συναγωνισμῷ, ὅπως πρὸ μικροῦ ὁ κύριος πρωθυπουργὸς ὁ καὶ ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ἔπραξεν ἐξεπαίνως ἐκθέσας εἰς συναγωνισμὸν τὴν προμήθειαν τῶν ἐνδυμάτων τοῦ ναυτικοῦ, θέλουν περιέρχεσθαι εἰς τοὺς δυναμένους νὰ κλείσωσιν ἰδίας συμφωνίας.

Ἀντέταξεν ὁ κύριος ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ὅτι ὁ προλαλήσας ἐκτὸς τῆς νομικῆς ἐπόψεως ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐξήτασε τὸ ὑπὸ συζήτησιν ἀντικείμενον δὲν προσέθηκε τίποτε περὶ πλέον τοῦ πρώτου λαλήσαντος· διότι ἡ ἀπὸ 80 χιλ. δραχ., ὅπως αἱ συμφωνίαι ὁρίζουσι τὴν ἐγγύησιν, εἰς 20 μόνον περιορισθεῖσα διὰ τῆς δοθείσης ὑποθήκης δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς διευκόλυνσις τὴν ὁποίαν χαριζόμενον τὸ ὑπουργεῖον ἐχορήγησε τῷ νῦν ἐργολάβῳ, ἀλλ' ὅτι εἶναι σχετικὴ καὶ μάλιστα πολὺ ὑπερτέρα τοῦ εἰς αὐτὸν παραδοθέντος σίτου ἐκ πέντε χιλ. κοιλῶν συγκειμένου. Ὅτι ἀναγνωρίζων τὰ ἐκ τῆς δημοπρασίας ὀρέλη τοῦ δημοσίου, παρατηρεῖ ὅτι ὀφείλει νὰ καταφύγῃ καὶ εἰς ἰδίας συμφωνίας πρὸς ὄρελος τοῦ δημοσίου, ὅταν τὸ ἐκ τοῦ συναγωνισμοῦ προσφερόμενον καλὸν ἐξουδαρώται ἐκ τῆς συνεννοήσεως τῶν συναγωνιζομένων πρὸς βλάβην τοῦ δημοσίου. Ὅτι μὴ θέλων νὰ διαφιλονεικήσῃ τὸ εἰς ἄλλας ἴσως ἐπιχειρήσεις ἀξιόπιστον τοῦ Ἀναγνωστοπούλου καὶ τὴν καλὴν αὐτοῦ πίστιν, γνωρίζει ὅτι κατὰ τὸ 1850-51 ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐργολάβος τότε, ἂν καὶ ἐλάμβανε σῖτον τοῦ Μώλου, ἐχορήγει ἄρτον κακῆς ποιότητος, καὶ καθ' ἑκάστην σχεδὸν ὁ Φρούραρχος παρουσιάζετο ἐνώπιόν του παραπονούμενος κατ' αὐτοῦ, ὅτι διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν συχνοτάτων παραπόνων τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ κακὸν ποιὸν τοῦ εἰς αὐτοὺς χορηγουμένου ἄρτου, ἤθελε προτιμήσει, ἔστω καὶ μὲ μικρὰν ἀτομικὴν θυσίαν, πάντα ἄλλον χορηγητὴν ἢ τὸν Ἀνα-

γνωστόπουλον, αὐτόφωτον μένοντα μετὰ πολλὰς προσπαθείας, καὶ παρατήσεις τῆς ἀρτοδοσίας του. Ὅτι ἂν καὶ δὲν γνωρίζῃ ἐκ προοιμίων τὴν τιμὴν εἰς ἣν τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν θέλει τὸ παραχωρήσει τὸν σῖτον, οὐχ' ἧττον ὅμως πέποιθε ὅτι ἡ νῦν συνομολογηθεῖσα συμφωνία θέλει εἶσθαι ἐπωφελεστέρα διὰ τὸ δημόσιον ἐκείνης τὴν ὁποίαν ὁ Ἀναγνωστόπουλος προσέφερεν ἐπ' ἀνταλλαγῇ χρημάτων 19 λεπ. δι' ἑκάστην μερίδα ἄρτου. Φρονεῖ λοιπὸν ὅτι ἔπραξεν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἐντὸς τοῦ νόμου καὶ τοῦ δικαίου, καὶ ὅτι διὰ τῆς συνομολογηθείσης συμφωνίας ἐτηρήθη καὶ τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου, καὶ ἐκεῖνο τοῦ στρατιώτου καὶ μέχρι τοῦδε πουλάχιστον οὐδὲν παράπονον ἠγέρθη κατὰ τοῦ νῦν ἐργολάβου.

Καὶ δεύτερον λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Κανελλόπουλος προσέθηκεν ὅτι ὁ Κ. ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἐπὶ οὐδεμιᾷ περιφάσει ἠδύνατο νὰ ἀποβλέψῃ τὰς ἐπὶ τῆς προμηθείας προσφορὰς τοῦ Ἀναγνωστοπούλου, ἀφοῦ αὗται ἦσαν ἐπωφελέστεραι διὰ τὸ δημόσιον, καὶ ἀφοῦ προσέφερεν ἀξιόχρεων ἐγγύησιν συμφώνως μὲ τὰς περὶ δημοπρασίας προαναφυέις. Ὅτι αἱ παρουσιαζόμεναι ἀναφοραὶ ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ κατὰ τοῦ Ἀναγνωστοπούλου ὡς μὴ γενόμεναι ἐν καιρῷ, ἀλλὰ κατὰ τὸν Αὔγουστον, ἐποχὴν καθ' ἣν πρὸ 13 μηνῶν εἶχεν ἀποβληθῇ ὁ Ἀναγνωστόπουλος, οὐδεμίαν δύνανται νὰ ἔχωσιν ἐπιρροὴν ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι οὗτος, ὅτε ἦτο ἐργολάβος, ἐχορήγει κακῆς ποιότητος ἄρτον, διότι ἂν ἐχορήγει τῷ ὄντι κακῆς ποιότητος ἄρτον, καὶ τοῦτο δι' ἔλλειψιν ἐπιτηρήσεως τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν δοκιμασίαν καὶ ἐξέτασιν τοῦ ἄρτου, διατί δὲν φαίνονται ἔγκαιρα ἔγγραφα, διατὶ δὲν ἐπρομαζόντο κατ' αὐτοῦ οἱ ὅροι τῶν συμφωνιῶν, διατὶ δὲν ἀπεβάλλετο ἐνεργουμένου ἀνακλητηρίου στηριγμοῦ εἰς βάρος αὐτοῦ, ἀρκετὰ ἄλλως ἀξιοχρέου καὶ φερεγγύου; ὅτι διὰ τὰς σημερινὰς περιστάσεις καὶ διὰ τὴν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀφορίαν ὄχι μόνον ἡ κλεισθεῖσα συμφωνία δὲν εἶναι ἐπωφελεστέρα διὰ τὸ δημόσιον τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀναγνωστοπούλου γενομένης εἰς χρήματα προσφορᾶς, ἀλλὰ εἶναι καὶ προφανὴς παράβασις τοῦ νόμου ὁρίζοντος ὅτι αἱ διὰ λογαριασμῶν τοῦ κράτους συμφωνίαι γίνονται διὰ συναγωνισμοῦ καὶ οὐχὶ διὰ συμφωνιῶν, ἐκτὸς ῥητῶν περιπτώσεων, εἰς οὐδεμίαν τῶν ὁποίων δύναται νὰ ὑπαχθῇ ἡ προκειμένη· τὸ ἀπαράδεκτον τῶν προσφερθεισῶν τιμῶν, ἐὰν ἐξηγηθῇ ὅπως ἐπὶ τῆς προκειμένης ἐξήγησεν ὁ Κ. ὑπουργός, ὁ συναγωνισμὸς καταστρέφεται, βραδύτερον δὲ δὲν εἶναι παράξενον ἐὰν καὶ αἱ ἐνοικιάσεις αὗται ἐνεργηθῶσιν οὐχὶ πλέον διὰ δημοπρασίας ἀλλὰ δι' ἰδίων συμφωνιῶν· ὅτι τέλος καὶ ἂν παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ ἐνεργηθεῖσα συμφωνία εἶναι ἐπωφελεστέρα διὰ τὸ δημόσιον, καὶ ἂν παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ σῖτος θέλει χορηγηθῇ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ὀλιγώτερον τῶν δρ. 5:70, τιμὴν εἰς ἣν ὑπολογίζεται ἡ προσφορὰ τοῦ Ἀναγνωστοπούλου, ἀμφιβάλλει ἂν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῆς οἰκονομίας δύναται νὰ παραχωρῇ εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν τὸν σῖτον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τῶν πρωτοκόλλων, διότι καὶ τότε θέλει ἐλλείψει ἡ δημοπρασία ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας ἐκποιεῖται ὁ δημόσιος σῖτος.

Μετὰ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Μαυρίνας εἶπεν·

Ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συναθροίσεως εἶναι τὸ περιεχόμενον τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Ἀναγνωστοπούλου· διὰ νὰ ῥυθμίσωμεν δὲ εἰς ἀποτέλεσμά τι, ἀνάγκη νὰ ἐξετάσωμεν τί δι' αὐτὴν ζητεῖται· καὶ πρῶτον μὲν ζητεῖται ἀποζημίωσις, διότι τὸ ὑπουργεῖον ἀφοῦ διὰ δημοπρασίας ἔκαμε ὁ Ἀναγνωστόπουλος μειοδότης τῆς προμηθείας τοῦ ἄρτου τῆς φρουρᾶς Ἀθηνῶν χορηγήτας 19 λεπτὰ δι' ἑκάστην μερίδα, ἔκλεισεν ἔπειτα ἰδίαν συμφωνίαν μετ' ἄλλου ἀποβαλὼν αὐτὸν· νομίζει δὲ ὁ ἀναφερόμενος ὅτι τὸ δημόσιον εἶναι ὑποχρεωμένον νὰ δεχθῇ καὶ κατακυρώσῃ τὴν προσφορὰν του οἱαδήποτε καὶ ἂν ἦναι αὕτη. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τοῦτο ἀμιγῶς εἶναι τὸ δικαστήριον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου προσέφυγεν αἰτῶν θεραπείαν ὁ ἀναφερόμενος, νὰ τὸ λύσῃ· ὅθεν ἡμεῖς ἐπέχομεν. Ἀναφέρει δεύτερον ὅτι διὰ τῆς συνομολογήσεως τῆς συμφωνίας ταύτης τῆς ἄνευ συναγωνισμοῦ γενομένης ζημιοῦται τὸ δημόσιον ἑπτακόσια τῶν 36 χιλ. δραχμῶν· καὶ τρίτον ἀναφέρει ὅτι διὰ τὴν προμήθειαν ταύτην δὲν ἐτηρήθησαν οἱ νόμοι. Πῶς ὁ Κ. Ἀναγνωστόπουλος ἀναβιβάζει τὴν ζημίαν τοῦ δημοσίου εἰς 36 χιλιάδας δραχμάς, καὶ ἂν παραδεχθῶμεν ὅτι οὗτος προσέφερεν ἀμιμάδιον καὶ εἰλικρινῶς, (διότι οὗτος οὔτε ἐν τῇ δημοπρασίᾳ ἐνεγράνισθη, οὔτε ἀναφορὰν ἔδωσεν, ἀλλὰ μυστικῶς μόνον ἀναφέρθη εἰς τινα ὑπάλληλον τοῦ ὑπουργείου, καὶ τὴν μυστικὴν ταύτην προσφορὰν ἠδύνατο νὰ ἀρνηθῇ,) 32 μερίδας ἄρτου δι' ἀνταλλαγὴν ἑνὸς ἑκάστου κοιλοῦ σίτου δὲν γνωρίζω, τὸ ὀρθὸν ὅμως εἶναι ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ δημόσιον ζημιοῦται ἀρχ. 6,080 τὸ τίμημα δηλ. 32,000 μερίδων, ἂς ἐπὶ πλέον ἤθελε κερδίσει τὸ δημόσιον ἂν παρεχώρει εἰς τὸν Ἀναγνωστόπουλον τὴν προμήθειαν ἐπὶ 32 μερίδας ἄρτου ἑκατὸν κοιλῶν σίτου ἀντὶ τῶν 30 μερίδων τὰς ὁποίας προσέφερεν ὁ νῦν ἐργολάβος μεθ' οὗ ἐκλείσθη ἡ συμφωνία, ἑκάστης μερίδος ἐπὶ 19

λεπτὰ ὑπολογιζομένης, τιμὴν ἣν προσέφερεν ὁ αὐτὸς Ἀναγνωστόπουλος ζητῶν τὴν αὐτὴν προμήθειαν ἐπὶ ἀνταλλαγῇ χρημάτων. Ψεύων ἀπροθύμως πως τὸ ἀναμὲν ζήτημα περὶ τῆς καλῆς ἢ κακῆς πίστεως τοῦ Ἀναγνωστοπούλου καὶ τοῦ φραγγίου αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν προμήθειαν τοῦ ἄρτου παρατηρῶ ὅτι παρουσιάζονται ἱκανὰ δείγματα περὶ τῶν διατρεβόντων παραπόνων καὶ ποινῶν ἕνεκα τοῦ κακοῦ ποιοῦ τοῦ ἄρτου ὃν ἐχορήγει, πρὸς δὲ ὅτι ἡ ἀτέλεια ὑπ' ἐνὸς τῶν ὅρων τοῦ συμβολαίου, καὶ ὑπ' ἄλλου τὸ ἀναπαμὲς τῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ δημοσίου ἐκ μέρους τοῦ ἐργολάβου, ὅστις ἦτο καὶ ἔμπορος ὁ ἴδιος, ἐπέιχον τὸ ὑπουργεῖον, ἀπὸ τοῦ νὰ προβῇ εἰς διαβίβασιν τοῦ συμβολαίου καὶ εἰς ἔκθεσιν ἀναπλιστηριασμοῦ εἰς βάρος τοῦ ἐργολάβου, διότι δὲν ἤξευρε τὸ ὑπουργεῖον κατὰ πόσον ἤθελεν ἐπιτύχει ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων. Ἔρχομαι τέλος εἰς ἐξέτασιν τοῦ κυριωτέρου ζητήματος, τοῦ νομικοῦ δηλαδὴ μέρους· εἶχε τὸ δικαίωμα τὸ ὑπουργεῖον ἀφ' οὗ ἐξέθεσεν εἰς συναγωνισμὸν τὴν προμήθειαν καὶ ἔμεινεν αὐτὴ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀναγνωστοπούλου, νὰ ἀποβάλῃ αὐτὸν καὶ νὰ κλείσῃ χωρὶς νέον συναγωνισμὸν συμφωνίαν; ὁ ὑπάρχων νόμος περὶ δημοσίου λογιστικοῦ ἐπιτρέπει τοῦτο εἰς τὸν ὑπουργόν! καθόσον τὸ ἡ ἐδάφ. τοῦ 34 ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ νόμου λέγει ῥητῶς.

« Ἐπιτρέπονται κατ' ἐξαίρεσιν συμφωνίαι ἄνευ δημοσίου συναγωνισμοῦ διὰ προμήθειας, μετακομιστὰς, ἢ ἐργασίας, διὰ ἃς ἡ αὐθημερὸν ἐμβασία προσφορὰ ἢ προσαυξηθεῖσα ἀπαράβατος τιμὴ, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ὀφείλει ἡ ἀρμοδία διοικητικὴ ἀρχὴ νὰ μὴ ὑπερβῇ τὸν παρ' αὐτῆς τυχὸν τεθέντα καὶ δημοσιευθέντα ὅρον. »

Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν προκήρυξιν τῆς ἀ. δημοπρασίας δὲν εἶχε τεθῇ ὅρος, ἆρα ὁ νόμος ἐπιτρέπει· ὁ νόμος ἐξηγούμενος κατὰ γράμμα καὶ οὐχὶ κατὰ στενὴν ἢ πλατεῖαν κύκλου, διότι οἱ νόμοι ἐξηγοῦνται κατὰ γράμμα καὶ οὐχὶ κατὰ πλάτος καὶ βάθος. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν τιμὴν τοῦ σίτου, ἣν αὐτὸ παραχωρεῖ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν εἰς ὀκχ. 5:70 ἢ περισσότερον ἢ καὶ ὀλιγώτερον, δὲν ἔχω νὰ ἐπιφέρω τι, καθόσον θεωρῶ τοῦτο πάντη ἄσχετον. Τελευτῶν τὸν λόγον εἶναι βέβαιον, παρατηρῶ, ὅτι εἰς πολλὰς καὶ μεγάλας καταχρήσεις δύναται νὰ δώσῃ χώραν τὸ 34 ἄρθρον τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ νόμου κατὰ τὴν ἐφαρμογήν του, ἕνεκα τοῦ ἐλαττωματικοῦ αὐτοῦ γράμματος, αἴτια δὲ τῆς ἐλλείψεως τοῦ ἄρθρου τούτου πλημμελοῦς καὶ ἐλαττωματικοῦ εἶναι ἡ σπουδὴ μὲ τὴν ὁποίαν ἐπεχείρησαμεν τὸν μακρὸν καὶ σχινοτενῆ ἐκεῖνον νόμον, τὴν διόρθωσιν τοῦ

ὑπουργοῦ πρέπει νὰ ζητήσωμεν διὰ τροπολογίας, καὶ οὐχὶ δι' ἀντιγλήσεων τῶν ὑπουργῶν.

Παρατηρήσαντος δὲ τοῦ προαγορεύσαντος ὅτι ἂν ὁ νόμος ἐπέτρεπεν ἀπολύτως τὰς ἰδίας διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους συμφωνίας, ὅπως ὁρονεῖ τώρα ὁ κύριος Μαγγίνας, δὲν ἐννοεῖ διὰ τί ἄλλοτε ὁ αὐτὸς κύριος Μαγγίνας ἠτιᾶτο τὸν κύριον ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, διότι ὑπέθετεν ὅτι τὴν συμφωνίαν τὴν συνομολογηθεῖσαν περὶ τῆς Σμύρνης ἔκλεισεν ἄνευ πρώτης δημοπρασίας, ἐν ᾧ ὡς παρουσίαζεν ὁ κύριος ὑπουργὸς, τὴν συμφωνίαν ἐκείνην ἔκλεισε συναπία δημοπρασίας, ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Παλαμίδης· εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ προσφορὰ τοῦ Ἀναγνωστοπούλου ἐγένετο ἀτάκτως, τοῦτο ὅμως προέβλε, διότι ὁ ἀξιωματικὸς πρὸς ὃν ἀνεφέρθη τῷ εἶπεν « ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὔτε εἰς τὴν προσενεχθεῖσαν τὰς 29 μερίδας, οὔτε εἰς αὐτὸν προσφέρει τὴν ἐργολαβίαν· » ἀλλ' ὁ θηρεύων τὸ ὄφελος τοῦ δημοσίου καὶ ὁ καθήμενος τῶν συμφερόντων αὐτοῦ δὲν ἀποβλέπει τοιαύτην πρόταξιν, ἤθελε λάβει νόῃν ἐκ ταύτης, καὶ ἤθελεν ἐκθέσει εἰς νέον πλειοψηφισμὸν τὴν προμήθειαν, καθόσον μάλιστα ὑπῆρχον καὶ ἄλλοι ὑπερβιαστοί. Ὅτι μία τῶν περὶ προμηθείας τοῦ ἄρτου δημοπρασιῶν ἀντὶ νὰ προκηρυχθῇ πρὸ 8 ἡμερῶν κατὰ τὸν νόμον, καὶ πλειότερον μάλιστα διὰ τὴν σπουδαιότητα αὐτῆς, προεκηρύχθη πρὸ 4, ὅπως ἐξάγεται ἐκ τῶν τῆς δημοπρασίας πρακτικῶν. Ὅτι ἐπειδὴ κατὰ τοῦ Ἀναγνωστοπούλου, κειμένου ὑπὸ ὑποχρεώσεις τὰς αὐτὰς σχεδὸν μὲ τὸν νῦν ἐργολάβον, ὅπως ἐξάγεται ἐκ τῶν συμβολαίων τῶν π. ε., οὐδεμία γράφεται ἐν καιρῷ κατηγορία περὶ χορηγήσεως κακῆς ποιότητος ἄρτου, δικαιοῦται τις νὰ ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς κακῆς πίστεως αὐτοῦ. Καὶ ὅτι παρὰ τοὺς ὅρους τῶν συμφωνιῶν τὸ ὑπουργεῖον ἐλάττωσε τὴν ὑποθήκην ἀπὸ 80 εἰς 70 χιλιάδων δραχμῶν, καὶ ταύτην παραέργως πως δοθεῖσαν δὶς ἐπὶ τῆς αὐτῆς οἰκίας ἐν Πατρικαῖς κειμένης καὶ ἀνεπιβρέπτως ὑπερτετιμημένης (διότι δὲν φαίνεται καμμία τακτικὴ ἐκτίμησις αὐτῆς) τὸ πρῶτον δι' εἴκοσι χιλιάδας δραχμὰς, καὶ τὸ δεύτερον διὰ 50 ἀκόμη χιλιάδας, τὸ ὅλον 70 χιλιάδας δραχμὰς καὶ τοῦτο πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ νῦν ἐργολάβου· ὅτι ὡς διευκόλυνσις ἐπίσης τοῦ ἐργολάβου θεωρεῖται καὶ ἡ διὰ τοῦ συμβολαίου παραχώρησις εἰς αὐτὸν σίτου ἐξ ἡμισείας μεμιγμένου μετὰ Κορινθίου, ἐν ᾧ εἰς τὴν προκήρυξιν ὡρίζετο Ἀττικὸς μόνον, καὶ ὁπωσδήποτε ὁ Κορίνθιος εἶναι καλλίτερος τοῦ Ἀττικοῦ· ἀλλὰ καὶ ἂν τὸ ποιὸν τοῦ σίτου δὲν θεωρηθῇ ὡς διευκόλυνσις, ἡ ὀλι-

γωτέρα ποσότης των μερίδων, ἃς ἐρέτος δίδει ὁ ἐργολάβος, ἀναλογεῖ μοὶ φαίνεται μὲ τοὺς προστεθέντας ὅρους τοῦ νὰ μὴ ἐξάγῃ δηλ. ἐρέτος σεμίδαλιν καὶ ἄχνην· ὅτι ὡς πρὸς τὸ νομικὸν μέρος, ὁ νόμος ἐξηγεῖται μὲν κατὰ γράμμα, ὅπως τὶς τῶν προαγορευσάντων εἶπε, δὲν ἀποφεύγει ὅμως τὸ λογικὸν καὶ δίκαιον· καὶ ἐπειδὴ τινὲς μὲν ἐννοοῦσι τὸν νόμον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὅπως καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, τινὲς δὲ ὅπως οὗτος, πρέπει νὰ ἐρωτηθῇ ὁ εἰσηγητὴς τοῦ νόμου τούτου ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας ὑπουργός, παρὸν κατὰ τὴν συζήτησιν· ἐπὶ ἐννοεῖ διὰ τοῦ ἀμφιβόλου αὐτοῦ ἐδαφίου τὸν νόμον.»

Ἀπαντήσαντος ἐνταῦθα τοῦ Κ. ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας ὑπουργοῦ ὅτι διὰ τοῦ ἐδαφίου τούτου ἐννοεῖ, ὅτι ὁ Νόμος λέγει· καὶ ἄλλων τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρατηρήσαντος ὅτι ὁ Νόμος ὅσον ἀφορᾷ τὴν περίπτωσιν ταύτην εἶναι σαφὴς καὶ εὐκρινὴς, δηλ. βάσιν μὲν ἔχει τὴν δημοσιρασίαν ἐπὶ τῶν διὰ λίτρων τοῦ Κράτους γινομένων συμφωνιῶν, δύναται ὅμως ὁ ὑπουργὸς νὰ καταφεύγῃ καὶ εἰς ὑθίας συμφωνίας ἐπὶ ῥητῶν περιστάσεων πρὸς τὸ συμφέρον αὐτὸ τοῦ δημοσίου, ὁ αὐτὸς Κύριος Παλαμήδης εἶπεν ὅτι μετὰ τοιαύτην ἀπάντησιν ἐκ μέρους τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῆς Οἰκονομίας δὲν ὑπολείπεται ἄλλο εἰμὴ νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

Περαιωμένης ἐνταῦθα κηρυχθείσης ὑπὸ τοῦ Κ. Προέδρου τῆς συζητήσεως, καὶ τινων μὲν προτεινόντων τὴν ἀπ' εὐθείας καὶ ἄμεσον μεταβασιν τοῦ σώματος εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως, τινῶν δὲ ἐμμενόντων νὰ ἐπιμείνῃ ἀπόφασιν πρῶτον ἡ Γερουσία ἐπὶ τῶν δοθεισῶν πληροφοριῶν, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπε. Διάγομεν δέκα ἐτῶν Συνταγματικὸν βίον, καὶ ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ παρακολούθησα ἀπελλαιπῶς τὰς συνεδριάσεις τῆς Γερουσίας. Πολλαὶ πολλάκις ἐγένοντο ἐπερωτήσεις καὶ συζητήσεις πολυώρους καὶ ἔστιν ὅτε πολυήμερους ἐπὶ τῶν ζητηθεισῶν πληροφοριῶν καὶ ἐπερωτήσεων· ποτὲ κύριοι ὅτε μάλιστα ἡ κατάστασις μας ἡ πολιτικὴ δὲν ἦτο τόσον συμπαγὴς, ὅσον σήμερον, ἕνεκα τῆς ὑπὸ τοῦ χρόνου καθιερουμένης μονιμότητος τῶν πολιτευμάτων, ἡ Γερουσία ἐπὶ τοιούτων συζητήσεων δὲν προῆλθεν εἰς ἀπόφασιν· μετὰ τὰς δοθεισὰς πληροφορίας καὶ τὰς γενομένας ἑκατέρωθεν ἐξηγήσεις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἡ Γερουσία ἐθεώρει περαιωμένην καὶ ἐξαντλημένην τὴν συζήτησιν μεταβαίνουσα εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως. Καὶ προχθὲς ἀκόμη, προκειμένου νὰ δώσῃ τὰς πληροφορίας ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς, παρετηρήθη ὅτι ἡ

Γερουσία δὲν δύναται νὰ ἐπιληρθῇ ζητήματος ἀπαρτίζοντος κατηγορίαν, διότι ἂν ἐπιληρθῇ τούτου σήμερον, προδικάζει, καὶ ἂν ἡ Βουλὴ βραδύτερον κάμῃ κατηγορίαν, ἡ Γερουσία τότε, ὡς προδικάσασα, εἶναι ἀναρμοδία νὰ δικάσῃ· ἀλλ' ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως ταύτης εἶπεν, ὅτι δὲν θέλει καλυπτόμενος ὑπὸ τὴν Συνταγματικὴν ταύτην διάταξιν νὰ μένῃ ἐρρυπωμένος, θέλει νὰ δώσῃ πληροφορίας, διασαρήσεις, διὰ νὰ ἀποπλύνῃ πᾶσαν κηλίδα τὴν ὁποίαν τυχὸν ἀρήκεν ἡ ἀναφορὰ αὕτη. Συμφώνως λοιπὸν μὲ τὸ 50 ἄρθρον τοῦ συντάγματος χορηγοῦντος ἡμῖν τὸ δικαίωμα τοῦ ζητεῖν διασαρήσεις ἀπὸ τοὺς ὑπουργοὺς, ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἦλθε ζητηθεὶς νὰ τὰς δώσῃ· ἐρρέθη τότε ὅτι ἡ Γερουσία εἶναι ἀναρμοδία, ὅτι ἐπιλαμβάνεται κατηγορίας· δὲν ἦτο ὀρθὸν· εἰς οὐδεμίαν κατηγορίαν ἐπέβαινεν· ἐζήτησε μόνον πληροφορίας, ἀφ' οὗ δὲ αὗται καὶ προχθὲς καὶ σήμερον ἐδόθησαν, ἔπεται ὅτι ἐξηντλήθη ἡ συζήτησις, καὶ σιωπηλῶς ἐρθάσαμεν εἰς ἓν τέλος. Διατρέχεται ἤδη τὸ ζήτημα ἂν πρέπῃ νὰ ἀπορανθῇ τὸ σῶμα ῥητῶς ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἢ ἂν πρέπῃ νὰ ἀρκεσθῇ χωρὶς νὰ προβῇ εἰς ἀπόφασιν. Τὸ νὰ ἀπορανθῇ τὸ σῶμα ἐπὶ τοιαύτης συζητήσεως δὲν εἶναι πρωτορανὲς ζήτημα, εἶναι δευτερορανὲς· διότι καὶ ἄλλοτε, ὡς μὴ ὤφειλεν, ἀπεράνθη· ἀλλ' ἂν ἅπαξ ἔλαβε χώραν ἄτοπόν τι, εἰς ὅλας ὅμως τὰς λοιπὰς περιστάσεις καὶ μάλιστα ἐπὶ ἐπερωτήσεων, εἰς ἃς ἐσυζητήσαμεν ἀναλυτικῶς καὶ κριτηριακῶς οὕτως εἰπεῖν μετὰ τῶν ΚΚ. ὑπουργῶν, ποτὲ δὲν ἀπεράνθη τὸ Σῶμα. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ἐγὼ τοὐλάχιστον ἐνταῦθα δὲν θέλω φέρει ψῆφον, καθότον αὐτὴ ἔχει ἐπιῤῥοὴν εἰς τὸν τύχην τῆς ὑποθέσεως ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ὅπου εὑρίσκεται ἤδη· καὶ καθόσον ἐὰν δειχθῇ ὅτι ἐκ προθέσεως καὶ πρὸς σκοπὸν ὠφελείας ἐγένετο ἡ πρᾶξις αὕτη, καὶ κατηγορηθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὁ ὑπουργὸς, θέλω εἶσθαι ἀναρμόδιος νὰ δικάσω, ὡς προδικάσας ἀπὸ τοὐδε. Ἀλλ' ἐνὸς ἀτόπου δοθέντος μυρία ἕπονται· ἔχει δίκαιον ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ ζητῇ διὰ νὰ ἀπορανθῇτε, διότι καὶ ἄλλοτε συζητουμένης τῆς ἀρχῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὅτε εἴχαμεν μάλιστα βάσιν τῆς συζητήσεως, προετάθη ζήτημα ὅμοιον καὶ ἀπεράνθη τότε ἡ Γερουσία· διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι τὸ ζήτημα δὲν εἶναι πρωτορανὲς· ἀλλ' ἂν ἅπαξ, ἐπαναλαμβάνω, ἔλαβε χώραν παρατράγωδόν τι, τοῦτο δὲν εἶναι δίκαιον νὰ λαμβάνηται ὡς τύπος καὶ ὑπογραμμὸς ἐναντίον καθιερωμένης τάξεως.

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅθεν μετὰ τὰς δοθείσας πληροφορίας καὶ διασαρήσεις, ἐὰν κρίνωμεν ὅτι παρεδιάσθη ὁ Νόμος εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ

εἴτε ἐκ προθέσεως, ἢ ἐὰν ἔχωμεν δισταγμούς, θέλομεν ἀποφασίσει πάντοτε ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ὅμως, ἐὰν δηλ. πρέπῃ νὰ ἐπιστρέψῃ, ἢ ἐὰν πρέπῃ νὰ διευθυνθῇ εἰς τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον· οἱαδήποτε ὅμως καὶ ἂν εἶναι ἡ ἀπόφασίς μας θέλει εἶναι ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν δυθεισῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ πληροφοριῶν του, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δικαιοῦται ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ ζητῇ ἀπόφασιν ἐπ' αὐτῶν.

Ἐπήνεγκεν ὁ Κ. ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας ὑπουργὸς ὅτι ὁ προαγορεύσας ἔκαμε διαστολὴν παρεξηγουσαν ἐξ αὐτῆς τῆς καθαρᾶς ἐννοίας τοῦ συντάγματος, κελεύοντος ὅτι οἱ ὑπουργοὶ ζητούμενοι δίδουσι διασαφήσεις. Ὅταν ζητῶνται διασαφήσεις, καὶ δίδωνται πείθωσι τὸ σῶμα χωρὶς νὰ διεγερθῇ ἀντίρρησίς τις, τότε τὸ σῶμα μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν· ἀλλ' ὅταν συζητουμένων καὶ διδομένων τῶν πληροφοριῶν ὑπάρχωσιν ἀντιρρήσεις, τὸ σῶμα τότε δὲν πρέπει νὰ εἴπῃ ἁπλῶς ὅτι μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, διότι ὑπολείπεται στίγμα τι, κλὶς τις εἰς τὸν δίδοντα τὰς πληροφορίας ὑπουργὸν ὑπαρχουσῶν ἀντιρρήσεων, καὶ ὁ ὀρθὸς λόγος ἀπαιτεῖ νὰ ἀποφανθῇ τὸ σῶμα διὰ νὰ ἀποπλύνῃ διὰ τῆς ἀποφάσεως ὁ ὑπουργὸς τὸν ῥύπον, ἢ διὰ νὰ δειχθῇ ἡ ἐναγή του. Ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τὴν διαγωγὴν τῶν Νομοθετικῶν σωμάτων καὶ τῶν ἄλλων Συνταγματικῶν ἐθνῶν τῶν πλέον πεπολιτισμένων, οὕτω καὶ ταῦτα πράττουσιν. Ὁ ὑπουργὸς θέλει, δικαιοῦται μάλιστα ἀναχωρῶν νὰ ἀκούσῃ τί λέγουσιν οἱ ὁμότιμοί του, οἱ ἐξελεγκταί του· ἡ Γερουσία ἀποφαινομένη ἐνταῦθα δὲν δικάζει, ἐξελέγχει, ἀμφότερα δὲ τὰ καθήκοντα ταῦτα τῇ ἀνήκουσιν· ἀλλ' ὅλος ὁ λόγος ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐγένετο ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὑπέπεσεν εἰς ἀτόπημα ἄλλοτε ἡ Γερουσία ἀποφανθεῖσα ἐπὶ ἀναλόγου καὶ ὁμοίας περιστάσεως· ἂν καὶ φρονῶ ὅτι ἡ Γερουσία δὲν ἔπραξεν ἀτόπημα ἀποφανθεῖσα, ἀλλὰ καθήκον, μᾶλλα ταῦτα καὶ ἂν ὑποτεθῇ τοιοῦτον τὸ ἐπὶ τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ λαβὸν χώραν, ἂς μὴ δυσανασχετῇ ὁ προαγορεύσας, διότι καὶ ἄλλοτε ἐγένετο ὅμοιον, ὅτε ἡ Γερουσία προῆλθεν εἰς ἀπόφασιν κατὰ Πρωθυπουργοῦ μᾶλλα· ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον· ἔχομεν ὅλοι, Κύριοι, συμφέρον νὰ μὴ ἐξέλθωμεν ἐντεῦθεν πρὶν ἢ ἐκδοθῇ μία ἀπόφασις· ἂν δὲν ἐπείσθητε, ἂν ὑπολείπωνται ἀμφιβολίαι τινὲς ἢ δισταγμοί, ἂς συζητήσωμεν ἀκόμη τὸ πρᾶγμα, ἂς ζητήσωμεν νέας διασαφήσεις καὶ ἐξηγήσεις· δὲν εἶναι ὅμως ὀρθὸν καὶ συνταγματικὸν ἀκόμη νὰ μὴ φθάνωμεν εἰς ἀποτέλεσμα, νὰ μὴ ἀποφαινώμεθα,

ὕστερον ἀπὸ τόσον πάταγον, ὕστερον ἀπὸ τόσας συζητήσεις· εἶπον δὲν εἶναι καὶ συνταγματικὸν τοῦτο, καὶ τῷ ὄντι συνταγματικὸν εἶναι τὸ ὅ,τι εἶναι λογικὸν· λογικὸν δὲ ἀναμφιβόλως δὲν εἶναι, ἀφ' οὗ ὁλόκληρον ἓν Νομοθετικὸν σῶμα ἐδαπάνησε πολλὰς ἡμέρας διὰ νὰ συζητήσῃ ἓν ἀντικείμενον, νὰ μὴ γνωρίζῃ τὸ πέρας τῆς συζητήσεως, τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς.

Ἐνταῦθα τινῶν μὲν παρατηρούντων ὅτι ἡ Γερουσία δὲν πρέπει νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῶν δοθεισῶν πληροφοριῶν, διότι ἀποφαινομένη ἐπ' αὐτῶν καθιστοῖ τὴν ἀρχὴν τοῦ νὰ θέτῃ εἰς ψηφοφορίαν τοὺς λόγους καὶ τὰ ἐπιχειρήματα, ἅτινα πρὸς ἐνίσχυσιν ἀρχικῶν τινῶν δικαίων ἤθελε φέρει ἕκαστος Γερουσιαστής, ἢ διὰ νὰ πείσῃ καὶ μεταπείσῃ τοὺς ἀκροατὰς ὅτι τὸ σῶμα ἐπὶ ὁμοίων περιστάσεων δὲν πρέπει εἰς ἀπόφασιν, ἐκτὸς μιᾶς τῆς ἀναμενείσης κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀρχῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἢ ὅλως, ἐὰν παραδεχθῇ τις καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀνωτέρω ἐπιφερθεῖσαν, περίπτωσιν ὅτις καὶ ἄλλοτε ὑπ' αὐτοῦ ἀνεφέρθη ἀλλ' οὐδαμοῦ τῶν πρακτικῶν ἀναφέρθη, καὶ ὅτις δὲν πρέπει νὰ λαμβάνηται ὡς ὑπόδειγμα· ὅτι καὶ ἂν ὅτε καθιστημένη ἀρχὴ νὰ ἀποφαίνηται τὸ σῶμα ἐπὶ τῶν διδομένων πληροφοριῶν καὶ διασαφήσεων, ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ἔπρεπε νὰ ἀποφανθῇ διὰ τὴν ἀμφιβολίαν εἰς ἣν τὸ σῶμα εὑρίσκεται περὶ τοῦ ἂν ὁ Νόμος ἐπιτρέπῃ τὴν ἄνευ δημοσίου συναγωνισμοῦ συμφωνίαν, καθότι τινὲς μὲ τῶν Κ. Γερουσιαστῶν φρονοῦσιν ὅτι ἐπιτρέπει, τινὲς δὲ ὄχι, καὶ ἐν τῇ ἀμφιβολίᾳ ταύτῃ οὔτε ὀρθὸν οὔτε δίκαιον εἶναι νὰ προβῇ εἰς ἀπόφασιν, νὰ ἐπιφανήσῃ δηλ. ἡ καταδικάσῃ τὸν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸν οὔτε τοὺς ἀγορεύσαντας τῶν Γερουσιαστῶν κατὰ τὰς παρατηρήσεις αὐτῶν· ἀλλὰ πρέπει νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, καὶ νὰ διευθύνῃ ἁπλῶς τὴν ἀναφορὰν εἰς τὸ ὑπουργεῖον ἢ νὰ ἐπιστρέψῃ ταύτην εἰς τὸν ἀναφερόμενον· ὅτι τέλος ἡ ζητουμένη ὑπὸ τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ ἀπόφασις δὲν δύναται νὰ λογισθῇ ὡς ἀπόφασις ἐπὶ ζητήματος ἐμπιστοσύνης, διότι ἡ ἔλλειψις διὰ τὴν ὁποίαν ἐξελέγχεται ὁ κύριος ὑπουργὸς εἶναι μικρὰ ἢ ἀνύπαρκτος, ἕνεκα τῆς ἀκαιρίας τοῦ Νόμου προαγορευόντος, καὶ διὰ τοιαύτας ἐλλείψεις οὐδέποτε τίθενται ζητήματα ἐμπιστοσύνης, ἢ ἂν τεθῶσιν, οὐδέποτε δύνανται νὰ καταδικασθῶσιν οἱ ὑπουργοί, ἑτέρων δὲ ἀντιπαρατηρούντων ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ σώματος ἐπὶ τῶν δοθεισῶν πληροφοριῶν εἶναι ἀναγκαία κατόπιν μάλιστα συζητήσεως ἰσχυρᾶς εἰς τὴν ὁποίαν καὶ τινες ἐξεμάσθησαν ὅτι,

ὁ ὑπουργὸς ἔσραλεν ἐξ ἀγνοίας ἢ ἐκ προθέσεως ἀδιάφορον, διότι ἄλλως ὑπολείπεται κηλὶς τις εἰς τὸν Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸν τὴν ὁποίαν ἢ πρέπει νὰ ἐξαλείψῃ ἡ ἀπόφασις τοῦ σώματος, ἢ πρέπει νὰ ἐπισωρεύσῃ, καὶ ὅτι ἡ περὶ τῆς διευθύνσεως τῆς ἀναφορᾶς εἰς τὸ ὑπουργεῖον πρότασις ἤθελεν εἶσθαι ὀρθὴ πρὸ τῆς συζητήσεως καὶ οὐχὶ ἤδη πλέον ὅτε αἱ πληροφορίαι ἐδόθησαν, ὁ Κύριος πρόεδρος ἔθεσε τὸ ἐξῆς πόρισμα εἰς ψηφοφορίαν τοῦ σώματος « ἡ Γερουσία ἀρκεσθεῖσα εἰς τὰ λεχθέντα μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν » τὸ ὁποῖον ἐπὶ τῇ παρατηρήσει τινῶν μετέτρεψεν ὡς ἐξῆς.

« Ἡ Γερουσία ἀρκεσθεῖσα εἰς τὰς παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν δοθείσας διασαφήσεις ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Ἀναγνωστοπούλου μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν » τινῶν δὲ ἀντιστάντων καὶ ζητούντων τὴν μετάβασιν τοῦ σώματος εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν ἄνευ αἰτιολογίας τινός, ἢ τὴν γενίκευσιν τοῦ θέματος διαγραφομένων τῶν λέξεων « εἰς τὰς παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν δοθείσας διασαφήσεις ».

Ἐπειδὴ παρετηρήθη ὅτι τὸ σῶμα δὲν ἦτο πλῆρες, ὁ Κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Β. Χρηστακόπουλος
Δ. Χατζίσακος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1853, Ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 33 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης, ἀσθενοῦντος τοῦ Προέδρου Κ. Ἀν. Δελιγιάννη, κηρύττει ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀνεγνώσθησαν ἀκολούθως·

α') Ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ κυρίου Ν. Ι. Μέξη αἰτουμένου τριακονθήμερον παράτασιν ἀδείας ἀπουσίας λόγῳ ἀσθενείας ἐπιβεβαιουμένης διὰ πιστοποιητικοῦ ἰατροῦ.

Ἡ Γερουσία ἐνέκρινε τὴν ζητουμένην παράτασιν ἀδείας ἀπουσίας.

β') Ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Διαμαντῆ Ὀλυμπίου περὶ εἰκοσαημέρου παρατάσεως ἀδείας ἀπουσίας.

Ἡ Γερουσία ἐνέκρινε καὶ ταύτην.

γ') Ἡ ὡς ἐξῆς ἔχουσα ἔκθεσις τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴ τῆς Γερουσίας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπὸ 9 Σεπτεμβρίου ἀναφορὰν τοῦ Ν. Ἀναγνωστοπούλου, διὰ τῆς ὁποίας οὗτος παραπονεῖται ὅτι εἰς ἀξιωματικὸς ὁ ὑπολοχαγὸς τοῦ πεζικοῦ Κ. Νικόλιος ἐξύβρισε καὶ ἐξώβρισεν αὐτὸν ἐν μέσῃ ἀγορᾷ, διότι ἀνέφερεν εἰς τὴν Γερουσίαν, ὅτι ἡ προμήθεια τοῦ ἄρτου τῆς φρουρᾶς τῆς Πρωτευούσης παρεχωρήθη ἄνευ τακτικῆς δημοπρασίας μὲ ζημίαν τοῦ δημοσίου.

Γνωρίζεται·

Νὰ διευθυνθῇ ἡ ἀναφορὰ αὕτη εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, διὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ ἀναφερόμενα, καὶ ἂν ἀληθῶς ἔχωσι, νὰ ἐνεργήσῃ τὰ κατὰ νόμον.

Ἡ Ἐπιτροπὴ
Ι. Θεοτόκης, Γ. Δημητρίου, Π. Λιδορίκης, Α. Γρηγοριάδης.

Ἡ Γερουσία τῶν μὲν προτεινόντων τὴν ἀμέσως συζήτησιν καὶ ἀπόφανσιν τοῦ Σώματος ἐπὶ τῆς γνωμοδοτήσεως ταύτης τῆς ἐπιτροπῆς, τῶν δὲ τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως δι' ἄλλην ἡμέραν, ἀπεράσισε τὴν ἔνσις μὲν τῆς σήμερον μετὰ τὸ πέρας δὲ τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἡμερησίας διατάξεως συζήτησιν τῆς εἰρημένης ἐκθέσεως.

Ἀπαγγείλας μετὰ ταῦτα ὁ Κ. Πρόεδρος ὡς ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν θέσιν τοῦ πορίσματος τῆς κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν γενομένης συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Ι. Ἀναγνωστοπούλου, καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἀπόφασιν τοῦ Σώματος, ἐθεσε τὸ τελευταῖον κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν τεθὲν ἀκόλουθον πόρισμα· « Ἡ Γερουσία ἀρκεσθεῖσα εἰς τὰς παρὰ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ δοθείσας διασαφήσεις ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Ι. Ἀναγνωστοπούλου μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. » Ἀλλ' ἀντὶ τούτου προέτεινε τὸ ἐξῆς ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης. « Ἡ Γερουσία ἀκούσασα τὰς γενομένας διασαφήσεις καὶ παρατηρήσεις μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. » Εἰπὼν ὅτι ἡ ἔκφρασις τῆς Γερουσίας πρέπει νὰ εἶναι αἰτιολογικὴ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐπιβαρυντική, ἀναμφιλέκτως δὲ τὸ ὑπὸ τοῦ Κ. Προέδρου ἀπαγγελθὲν διατίλλον τὰς ὑβρίσεις διασαφήσεις καὶ ἀφορώμενον εἰς γόνας τὰς

παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ δοθείσας, ἐπιβαρύνει τοὺς λοιποὺς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀγορεύσαντας.

Ἀντέταξεν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ὅτι ἐπειδὴ μετὰ διαφόρους συζητήσεις, καθ' ἃς ἐδείχθη ὅτι καὶ ἀφ' οὗ ἐδόθησαν παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ αἱ διασαφήσεις, οὐχ ἧττον οἱ φρονοῦντες τἀναντία, ἤγουν τὸν νόμον παραβιασθέντα, ἐξακολουθοῦσι νὰ φρονῶσι τὰ αὐτὰ, ἡ Γερουσία, καὶ εἰς τοῦτο ἐπιμένει τὸ ὑπουργεῖον, πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁμοιοτρόπως, καὶ οὐχὶ ἀορίστως, ὅπως προτείνει ὁ προαγορεύσας.

Ἂν καὶ, ἐπέμεινεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης, διὰ τῆς ἐκφράσεως ταύτης ἐμμέσως ἀποδοκιμαστικῆς καὶ ἐπιβαρυντικῆς, δεσμεύεται ἡ ἐλευθερία τοῦ συζητεῖν, καὶ δουλοῦται τὸ πνεῦμα τῆς Γερουσίας, οὐχ ἧττον καρύττει ὅτι εἴποτε δὲν δύναται νὰ δεσμεύσῃ αὐτὸν, ἀλλ' ὅτι πάντοτε θέλει λαλεῖ ἀδιαφόρων ὡς πρὸς τὴν ἔκβασιν, συμφώνως μὲ τὴν ὁποίαν ἐσχημάτισε πεποίθησιν. Οὐδεὶς τῶν Γερουσιαστῶν ἐπιζήλωσε πνεῦμα ἀντιπολιτεύσεως ἐπὶ τῆς προκειμένης συζητήσεως εἰς πολίτης ἀνέφερεν εἰς τὴν Γερουσίαν ὅτι καὶ αὐτὸς ἠθικήθη καὶ τὸ δημόσιον ἐζημιώθη διότι ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν δὲν ἐφήρμοσε τὸν νόμον· ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴ ἐγνωμοδότησε νὰ δώσῃ ἐπὶ τῶν ἀναφερομένων πληροφορίας ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς, κατὰ συνέπειαν ὁ ὑπουργὸς ἐφ' ὅσε ταύτας, καὶ ὡς μοὶ φαίνεται ὁ ὑπουργὸς ἐδικαιοῦτο ἢ ὑπὸ Γερουσιαστοῦ μάλιστα εἰς τὰς πληροφορίας ἐνταῦθα δὲν ὑπῆρξεν ἀναμφιβόλως κατηγορία, καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπισείεται τὸ μορμολύκειον ταύτης, ἀλλ' ἐζητήθησαν πληροφορίαι περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, τὸν ὁποῖον ὁ ὑπουργὸς διὰ τὴν ἀσάφειαν ἄλλως ἐνοήτως ἐφήρμοσεν ὅπως ἴσως ἄλλοι, ἐὰν ἦσαν ὑπουργοὶ, ἄλλως ἤθελον ἐφαρμόσει, διότι καὶ ἄλλως ἐννόουν αὐτόν. Κατὰ συνέπειαν λοιπὸν ἡ Γερουσία πρέπει νὰ μεταβῇ εἰς τὸ κύριον ζήτημα ἤγουν τὴν ἀναφορὰν καὶ ἐπ' αὐτῆς νὰ ἀποφασίσῃ ὅτι δὲν ὑπῆρξεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου κατηγορία συναγέται καὶ ἐκ τῆς διεξαγωγῆς τῆς ἐδόθη εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην· ἡ Γερουσία ἔχουσα τὸ δικαίωμα τοῦ διακρίνειν τοὺς ὑπουργοὺς, στερεῖται ἐκείνου τοῦ κατηγορεῖν αὐτούς· ἐὰν ὅμως εὕρισκε παράβασιν οὐχὶ ἐκ τῆς ἀσαφείας τοῦ νόμου προερχομένην καὶ ἤθελε νὰ κάμῃ κατηγορίαν, ἤθελε διατάξει ἀνακρίσεις, ἤθελε φέρει μάρτυρας, ἄλλας ἀποδείξεις, ἤθελε ζητήσει τὸ Σῶμα τοῦ ἐγκλήματος, ὅπως διεξάγῃ ταύτην τὸ ἕτερον νομοθετικὸν· ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι τῆς ἀρμοδιότητος τῆς Γερουσίας, διὰ τοὺς λόγους τούτους οἱ Κ. ὑπουργοὶ δὲν πρέπει

νὰ ἐπιμένωσι νὰ λάβωσιν ἀπόφασιν, διότι παραβιάζεται ἐξ ἰσχυρὰ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἠδύνατο νὰ στιγματίσῃ ὑπουργούς· ἡ θέσις τῆς Γερουσίας δὲν εἶναι νὰ κατηγορῇ, ἀλλὰ νὰ δικάζῃ, ἀλλὰ νὰ κάμνῃ παρατηρήσεις, ἐπιτιμήσεις, νὰ ζητῇ πληροφορίας· ἄλλως τε ἂν ἀπορριφθῇ ἡ Γερουσία ἐπὶ τῶν δοθεισῶν πληροφοριῶν, καθίσταται ἀναμφιβόλως πλέον νὰ δικάσῃ καὶ ἀπορριφθῇ εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ Βουλὴ ἤθελε κατηγορήσει τὸν ὑπουργὸν, ἤθελεν εὑρεῖ Σῶμα ἐγκλήματος ὅτι παράβασιν νόμου οὐχὶ διὰ ἀσάφειαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκ προθέσεως· ἡ παρὰ τῶν ὑπουργῶν ζητουμένη ἀπόφασις δὲν εἶναι ἀναγκαία, πλὴν ὅτι τὸ μὴ ἀναγκαῖον ἐν τῇ πολιτείᾳ οὐχὶ μόνον εἶναι περιττὸν ἀλλὰ καὶ βλαπτικόν.

Παρατηρήσαντος δέ τινος ὅτι ἡ προκειμένη ὑπόθεσις δὲν εἶναι μὲν κατηγορία, ἀλλὰ διότι φέρει στίγμα τι εἰς τὸν ὑπουργὸν πρέπει νὰ ἀπορριφθῇ τὸ Σῶμα.

Συμφωνῶ, ἀπέφερεν ὁ κύριος ἐπὶ τῆς οἰκονομίας ὑπουργὸς, πρὸς τὸν τελευταῖον ἀγορεύσαντα, ὅτι δὲν ὑπάρχει κατηγορία, διότι ἡ κατηγορία συναθροίζεται μὲ ἄλλα στοιχεῖα, διότι αὕτη ἀνήκει εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ἑτέρου Νομοθετικοῦ σώματος· ἀλλ' ἂν καὶ δὲν ὑπάρχῃ κατηγορία, ἂν καὶ ὑποτεθῇ ὅτι δὲν ἀφήνει στίγμα τι εἰς τὸν ὑπουργὸν ἡ ἐλαφρυντικὴ αὕτη ὡς ἐκ τῆς ἀσαφείας τοῦ Νόμου περίπτωσις, ἐπειδὴ πρόκειται περὶ ἑρμηνείας Νόμου, τὸν ὁποῖον ὡς εἶπεν ὁ Κ. Ψύλλας, ἤθελεν ἑρμηνεύσει ἄλλος, θέλει νὰ μείνῃ τὸ ὑπουργεῖον ἂν ἡ ἑρμηνεία τοῦ Νόμου τὴν ὁποίαν ἔκαμεν εἶναι ὀρθὴ, καὶ διὰ τοῦτο δικαιοῦται νὰ ἀκούσῃ τὴν γνώμην τῶν περισσοτέρων πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ᾖ θρίσῃ τὰ δικαιώματά του κατὰ τὴν γνώμην τῶν πλειόνων πρέπεται λοιπὸν περὶ τοῦ τίς τὸν δίδει γνώμην εἶναι ῥᾳθυμία ἡ τοῦ ὑπουργοῦ ἢ ἐκείνη τῶν ἄλλων ἐννοούντων τὸν Νόμον, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἀποφασίσῃ τὸ Σῶμα.

Ὁ λόγος, ἐπέμεινεν ἕτερος, δὲν οἱ μὲν προτείνουσι τὴν ἀποφατικὴν ἀπόφασιν τοῦ σώματος, οἱ δὲ τὸ ἐναντίον εἶναι, δίδει ἐπὶ ἀνεκδιηγήτων τινῶν, οἷον ἐπιτιμήσεων, πληροφοριῶν καὶ γενικῶν συζητήσεων ἡ ἀρνητικὴ ἀπόφασις τοῦ σώματος εἶναι ἐπιβαρυντικὴ ὅλη, ἐπιδοκιμαστικὴ ἢ ἀποδοκιμαστικὴ ὡς πρὸς τὸν προτείνοντα τὰς ἐπερωτήσεις, ἢ ὡς πρὸς τὸν δίδοντα ταύτας, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Γερουσία δὲν ἐπέρασεν ἀπόφασιν ἐπὶ τοιούτων συζητήσεων. Ἀλλ' ἀφοῦ ἅπαξ ἡ Γερουσία κατὰ τὴν γενικὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ περὶ τινων γενῶν ἐγκυτίων τῆς παραδεδεγμένης ἀρχῆς προέλθεν εἰς ἀπόφασιν ἐπὶ ἁπλοῦς ῥήτεως,

ἀντικειμένου, διότι ἐθεώρησεν ὅτι τὸ ἀντικείμενον ἐκεῖνο δὲν ἀνέτρεπε τὸ παρελθὸν καὶ δὲν προεδίκαζε τὸ μέλλον, καὶ σήμερον ὄχι μόνον πρέπει, ἀλλ' ὀφείλει μάλιστα νὰ ἀπορανθῇ σεβομένη τὴν προγενεστέραν αὐτῆς ἀπόφασιν, ἥτις καθὸ τελευταίαν ἰσχύει, διότι καὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο δὲν ἀνατρέπει τὸ παρελθὸν οὐδὲ προδικάζει τὸ μέλλον, ὡς εἰς τὸ τότε βῆμα ἑτέθη.

Ἂν καὶ οὐδεμία ἐξωμοίωσις ὑπάρχῃ, παρετήρησεν ἕτερος, μεταξὺ τοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀναφυέντος ζητήματος καὶ τοῦ νῦν, οὐχ ἧττον ὅμως καὶ ἐπὶ τοῦ νῦν πρέπει νὰ ἐπέλθῃ ἀπόφασις τοῦ σώματος ὁριστικὴ καὶ ἠτιολογημένη, διότι ὑπῆρξαν ἀντιρρήσεις ἐπὶ τῶν δεδομένων πληροφοριῶν.

Αἱ ἀποράσεις, ἀντέταξεν ἄλλος, πρέπει νὰ ὦσι ἀνάλογοι τῶν ἀντικειμένων· ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐδάφους ἀναφορὰ εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπό τινος πολίτου παραπονουμένου ὅτι δὲν ἐξετελέσθη ὁ νόμος κατὰ τὴν συμφωνίαν ἐπὶ τῆς προμηθείας τοῦ ἄρτου τῆς φρουρᾶς· προσκληθεὶς κατὰ συνέπειαν ὁ ἀρμόδιος ὑπουργὸς νὰ δώσῃ πληροφορίας ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, εἶπεν ὅτι ἐξετέλεσε τὸν νόμον· τινὲς παρετήρησαν ὅτι δὲν ἐξετελέσθη ὁ νόμος, ἄλλοι ὅτι ὁ νόμος εἶναι ἀσαφής, ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου δὲν εἶναι ὁποῖον τὸ ἐννοεῖ ὁ κύριος ὑπουργός· διὰ τῶν παρατηρήσεων τούτων οὐδὲ νὰ προσβάλωσί τινα, οὐδὲ νὰ ἐρμηνεύσωσι τὸν νόμον ἠθέλησαν, διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἀπόρασις τοῦ Σώματος δὲν πρέπει νὰ ἦναι ἐπιβαρυντικὴ κατά τινος, καθόσον ἡ τοιαύτη ἀπόρασις ἑρμηνεύει νόμον, τὸ δὲ δικαίωμα τῆς ἑρμηνείας τῶν νόμων δὲν ἀνήκει εἰς μόνην τὴν Γερουσίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς τρεῖς συγχρόνως νομοθετικὰς ἀρχάς, ἐκτὸς τοῦ βουλευτικοῦ νόμου ἡ ἑρμηνεία καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ ὁποίου ἀνήκει εἰς μόνην τὴν Βουλήν, δυναμένην νὰ ἐφαρμόσῃ αὐτὸν ὅπως τὸν ἐννοεῖ· ἡ ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὖν συζήτησις ὡς πρὸς τὴν ἑρμηνείαν νόμου ἀορίστου εἶναι μᾶλλον φιλολογικὴ καὶ οὐδεμία ἐπιβαρυντικὴ ἢ ὁριστικὴ ἀπόρασις πρέπει νὰ ἐπέλθῃ, ἄλλως ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ Γερουσία σφετερίζεται ἀλλότριον δικαίωμα, τὸ τῆς ἑρμηνείας τῶν νόμων, περιπλέον βεσμεύει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου καὶ δουλώνει τὸ πνεῦμα αὐτῆς.

Παρατηρήσαντος δὲ ἑτέρου ὅτι πρὶν ἡ Γερουσία μετατρέψῃ τὴν τελευταίαν ἀπόρασίν της καὶ ἀπορανθῇ ὅτι αἱ γενικαὶ συζητήσεις καὶ αἱ πληροφορίαι ἢ ἐπερωτήσεις δὲν ὑπάγονται εἰς ψηφοφορίαν, τὸ Σῶμα δικαιοῦται καὶ ὀφείλει μάλιστα νὰ ἀπορανθῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, διότι ἄλλως ἀρνεῖται ὡς προ-

νόμιον εἰς τινας τὸ δικαίωμα τοῦ θέτειν εἰς ψηφοφορίαν ὅσα τῶν ζητημάτων θέλουσιν, ἕτερος ἐπέμενεν· δὲν ἐλαμβάνομεν τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ θέματος, διότι ἐνόμιζα ἐξαντλημένην τὴν ἐπ' αὐτοῦ συζήτησιν ἀπὸ τῆς προλαβούσης· ἀλλὰ δύναται ὅτι καὶ σήμερον ἐξακολουθεῖ ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος συζήτησις καὶ ἡ ταυτολογία ὄχι μόνον δὲν εἶναι πάντοτε περιττή, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καθίσταται ἀναγκαία· οὐδεὶς τῶν Γερουσιαστῶν ἐκινήθη ἀπὸ πνεῦμα ἀντιπολιτεύσεως ἐπὶ τῆς προκειμένης συζητήσεως· εἷς πολίτης ἀνέφερεν εἰς τὴν Γερουσίαν ὅτι καὶ οὗτος ἠδικήθη καὶ τὸ δημόσιον ἐζημιώθη, διότι ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν δὲν ἐφήρμοσε τὸν νόμον· ἡ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπὴ ἐγνωμοδότησε νὰ δώσῃ ἐπὶ τῶν ἀναφερομένων πληροφορίας ὁ ἀρμόδιος ὑπουργός, κατὰ συνέπειαν ὁ ὑπουργὸς εἶδε ταύτας, καὶ, ὡς μοὶ φαίνεται, ἐξαναθῆ ὑπὸ Γερουσιαστοῦ μάλιστα εἰς τὰς πληροφορίας. Ἐνταῦθα δὲν ὑπῆρξε ἀναμφιβόλως κατηγορία καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπισύρηται τὸ μομφολόγιον ταύτης, ἀλλ' ἐζητήθησαν πληροφορίαι περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου, τὸν ὁποῖον ὁ ὑπουργὸς διὰ τὴν ἀσάφειαν, ἄλλως ἐννοήσας ἐφήρμοσε ὅπως ἔτερος ἄλλος, ἐὰν ἦσαν ὑπουργοί, ἄλλως ἤθελον ἐφαρμόσῃ, διότι καὶ ἄλλως ἐννόουν αὐτόν. Κατὰ συνέπειαν λοιπὸν ἡ Γερουσία πρέπει νὰ μεταβῇ εἰς τὸ κύριον ζήτημα, δηλαδὴ εἰς τὴν ἀναφορὰν καὶ ἐπ' αὐτῆς ν' ἀπορήσῃ· ὅτι δὲν ὑπῆρξεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου κατηγορία συνάγεται καὶ ἐκ τῆς διεξαγωγῆς τὴν ὁποίαν εἶδωκεν εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Ἡ Γερουσία ἔχουσα τὸ δικαίωμα τοῦ δικάζειν τοὺς ὑπουργούς, στερεῖται ἐκείνου τοῦ κατηγορεῖν αὐτούς· ἐὰν ὅμως εὑρίσκῃ παράβασιν οὐχὶ ἐκ τῆς ἀτελείας τοῦ Νόμου προερχομένην καὶ ἤθελε νὰ κάμῃ κατηγορίαν, ἤθελε διατάξει ἀνακρίσεις, ἤθελε ῥέξει μάρτυρας, ἄλλας ἀποδείξεις, ἤθελε ζητήσει τὸ Σῶμα τοῦ ἐγκλήματος, ὅπως διεξάγει αὐτὴν τὸ ἕτερον νομοθετικὸν Σῶμα, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι τῆς ἁρμοδιότητος τῆς Γερουσίας· διὰ τοὺς λόγους τούτους οἱ Κύριοι ὑπουργοὶ δὲν πρέπει νὰ ἐπιμένωσι νὰ λάβωσιν ἀπόρασιν διότι παραβιάζεται ἔξις μακροχρόνιος, ἣν ἐπιδέχεται ἀντιπολίτευσις ἄλλοτε ἰσχυρὰ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἠδύνατο νὰ στιγματίσῃ ὑπουργούς· ἡ θέσις τῆς Γερουσίας δὲν εἶναι νὰ κατηγορῇ ἀλλὰ νὰ δικάζῃ, ἀλλὰ νὰ κάμνῃ παρατηρήσεις, ἐπιφυλάξεις, νὰ ζητῇ πληροφορίας· ἄλλως τε ἂν ἀπορανθῇ ἡ Γερουσία ἐπὶ τῶν δοθεισῶν πληροφοριῶν, καθίσταται ἀναμφιβόλως πλέον νὰ δικάσῃ καὶ ἀπορανθῇ εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ Βουλὴ ἤθελε κατηγορήσει τὸν ὑπουργόν, ἤθελεν εὑρεῖ σῶμα ἐγκλήματος· δηλ.

παρέβαινε Νόμου οὐχὶ δι' ἀσάφειαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκ προθέσεως· ἡ παρὰ τῶν ὑπουργῶν ζητουμένη ἀπόφασις δὲν εἶναι ἀναγκαία, πᾶν δὲ τὸ μὴ ἀναγκαῖον ἐν τῇ πολιτείᾳ οὐχὶ μόνον εἶναι περιττὸν ἀλλὰ καὶ βλαπτικόν. Παρατηρήσαντος δέ τινος, ὅτι ἡ προκειμένη ὑπόθεσις δὲν εἶναι μὲν κατηγορία ἀλλὰ διότι ἀρίνει στίγμα τι εἰς τοὺς ὑπουργούς, πρέπει νὰ ἀπορριφθῇ τὸ Σῶμα, Συμεωνῶ, ἐπέρτην ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργός, μὲ τὸν πρὸ τοῦ τελευταίου ἀγορεύσαντα ὅτι δὲν ὑπάρχει κατηγορία, διότι ἡ κατηγορία συνδέεται μὲ ἄλλα στοιχεῖα, διότι αὕτη ἀνήκει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ἑτέρου Νομοθετικοῦ σώματος· ἀλλ' ἂν καὶ δὲν ὑπάρχῃ κατηγορία, ἂν καὶ ὑποτεθῇ ὅτι δὲν ἀρίνει στίγμα τι εἰς τὸν ὑπουργὸν ἡ ἐλαφρυντικὴ αὕτη ὡς ἐκ τῆς ἀπαρτίας τοῦ Νόμου περίπτωσις, ἐπειδὴ πρόκειται περὶ ἑρμηνείας Νόμου, τὸν ὁποῖον, ὡς εἶπεν ὁ Κ. Ψύλλας, ἤθελεν ἑρμηνεύσει ἄλλως, θέλει νὰ μάθῃ τὸ ὑπουργεῖον ἂν ἡ ἑρμηνεία τοῦ Νόμου τὴν ὁποίαν ἔκαμεν εἶναι ὀρθή, καὶ διὰ τοῦτο δικαιοῦται νὰ ἀκούσῃ τὴν γνώμην τῶν περισσοτέρων, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ῥυθμίσῃ τὰ διπλώματά του κατὰ τὴν γνώμην τῶν πλειόνων· πρόκειται λοιπὸν περὶ τοῦ τίς τῶν δύο γνωμῶν εἶναι ὀρθοτέρα, τοῦ ὑπουργοῦ, ἢ ἐκείνη τῶν ἄλλως ἐννοούντων τὸν Νόμον· καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἀπορριφθῇ τὸ Σῶμα. Περαιωμένης καταψηφίσεως τῆς ἐπὶ τοῦ θέματος συζητήσεως, ἐπειδὴ παρετηρήθη ὅτι δύω γνῶμαι κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς θέσεως ἀνεφάνησαν, ἡ γνώμη τῶν προτεινόντων τὴν ἁπλῆν μετάβασιν εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως, καὶ ἡ γνώμη τῶν προτεινόντων τὴν αἰτιολογημένην μετάβασιν, ὁ κύριος πρόεδρος ἀπήγγειλε μὲν τὰ ἑξῆς δύω πορίσματα τῆς συζητήσεως·

α.) « Ἡ Γερουσία ἀκαθεῖσα εἰς τὰ λεχθέντα μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. » καὶ

β.) « Ἡ Γερουσία ἀρκεσθεῖσα εἰς τὰς παρὰ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν » στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ δοθείσας διασαφήσεις ἐπὶ τῆς ἀναφο» ρᾶς τοῦ Ι. Ἀναγνωστοπούλου, μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν » διάταξιν. »

Προέθετο δὲ εἰς ψηφοφορίαν κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν τὸ ἀπώτερον, δηλαδὴ τὸ β'. πόρισμα, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν κυρίων Π. Λιθωρικιοῦ καὶ Λ. Σ. Καραλάμπους ὅπερ ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 23, ἀπέναντι δέκα, ἑνὸς ἀρνηθέντος ψῆφον, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος·

« ἡ Γερουσία ἀρκεσθεῖσα εἰς τὰς παρὰ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ δοθείσας διασαφήσεις μεταβαίνει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. »

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγν. Δεληγιάννης		Δημήτριος Βούλγαρης	
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γιάννης Καρκαντζάνης	Ο
Γεώργ. Κουντουριώτης		Νικόλαος Ιω. Μέξης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἄθαν. Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Καντακουζηνός	Ο
Ἀναστάσ. Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάκης Μαγγίνας	Ν	Τσαμαδάκης Γρηγοράκης	Ο
Κωνσταν. Μποτζάρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀθάνασ. Νάκος	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ο
Διαμαντ. Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτρ. Πλακωτάκης	Ν
Χαραλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ο
Νικολ. Πρασσοπάκης		Κίτσος Τζαβέλλας	
Σπυρ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γριβᾶς	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγορικάδης	Ν	Δημήτριος Χατσίσιος	Ο
Βασιλ. Χριστακόπουλος ἀντιπρ.		Δημήτριος Χριστίδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναγνώστου		Νικολ. Μαυρομμάτης	Ν
Νικολ. Χρυσοχέλος		Ἀναστ. Σ. Καραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Παναγ. Λιθωρίκης	Ν
Ἀρίστος Μανσόλας	Ο	Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ο	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Ν. Πέτρου	Ν	Κωνστ. Τριβολέγγος	
Ἀθανάσιος Λιθωρίκης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	
Γεώργιος Δαμιώτης		Σπύρος Μέλιος	Ν
Γ. Παπακλεόπουλος		Ῥήγας Παλαμήδης	Ο

Παρελθόντος μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Γερουσιαστοῦ κύριου Ῥ. Παλαμήδου ἐπερώτησε τὸ ὑπουργεῖον διὰ τί, ἐνῷ σήμερον εὑρισκόμεθα εἰς τὴν 15 Σεπτεμβρίου, καὶ δὲν ἐπιλείπουσι μέχρι τῆς 4. Νοεμβρίου, ἡμέρας καθ' ἣν αὐτοδικαίως ἄρχεται νέα βουλευτικὴ περίοδος, εἰκὼ 45 ἡμέραι, δὲν τὶ αἱ διοικητικαὶ ἀρχαὶ δὲν ἐξέδωκαν ἐγκαίρως τὰ προγράμματα τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν.

Ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ Κ. πρωθυπουργοῦ τοῦ καὶ ἐπὶ τῶν

Ναυτικών ὑπουργοῦ, ὅτι ἐν ἄλλῃ συνεδριάσει ὁ ἀριθμὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς θέλει δώσει τὰς ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως ταύτης πληροφορίας, ὁ κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Β. Χρυσταχόπουλος.
Ἀνα. Χαραλάμπης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 22 Σεπτεμβρίου 1853. Ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχιδης ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου ἀσθενοῦντος, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Α. Χαραλάμπην ἀντὶ τοῦ Κ. Δ. Χατζίσκου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης ὁ Κ. πρόεδρος ἀπήγγειλεν ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι α') ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας κ.τ.λ. καὶ β') ἡ συζήτησις τῆς ἐπὶ τῆς αναφορᾶς τοῦ Ν. Ἀναγνωστοπούλου γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἀναφορῶν.

Ἀναγνώσθη ἀκολούθως ὑπὸ τοῦ Κ. γραμματέως ἡ εἰρημένη ἔκθεσις περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ ἐκτυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ πρὸς τοὺς Κ. Κ. Γερουσιαστὰς, καὶ μετὰ 24 ὥρας ἀπὸ τῆς διανομῆς νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις.

Ἔχει δὲ ἡ ἔκθεσις αὐτὴ ὡς ἕπεται

ΕΚΘΕΣΙΣ

Τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ ε. ε. καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας ἐπιτροπῆς.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπιτροπὴ σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας νομοσχέδιον ὡς καὶ τὰς συνοδευούσας αὐτὸ αἰτιολογικὰς ἐκθέσεις πρός τε τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν, εὗρεν ὅτι τοῦτο παρουσιάζον αὔξησιν τῆς ἐνεργητικῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ πλέον τῆς τοῦ π. ε. κατὰ 593 ἀνδρας, προσδιορίζει τὸν διὰ τὸν

στρατὸν τῆς ξηρᾶς στρατολογίαν καὶ τὸν διὰ τὸ Βασ. ναυτικὸν ναυτολογίαν τοῦ ε. ε. εἰς **1547** ἄνδρας· ὅτι ὁ προσδιορισμὸς οὗτος τῆς στρατολογίας ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως γινόμενος ὡς ἑξῆς, παριστᾷ ἐλάττωσιν νεοσυλλέκτων **93**, διότι ἀντὶ **1640** νεοσυλλέκτων, τὸ νομοσχέδιον ζητεῖ **1547**.

Προσδιορισμὸς στρατολογίας·

Κατὰ τὸ ὀργανικὸν διάταγμα τῆς 9 Ἰουνίου 1843 ὁ κανονικὸς ὅρος τῆς ἐνιαυσίου συμπληρώσεως τοῦ στρατοῦ τῆς γραμμῆς εἰς 4040 ἀνδρας προσδιορίζόμενος συνίσταται εἰς ἄνδρας	1,040
Προστιθεμένων εἰς τούτους καὶ τῆς διὰ τὸ ε. ε. αὐξήσεως τῆς δυνάμεως	593
Πρὸς δὲ καὶ τῶν εἰς τὸ ναυτικὸν ἀπαιτουμένων	37
Τὸ ὅλον . . .	1,640
Ζητοῦνται διὰ τοῦ νομοσχεδίου	1,547
Ἄρα ἐλάττωσις ἀνδρῶν	93.

καὶ ὅτι ἡ φαινομένη αὕτη ἐλάττωσις προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι θέσεις τινὲς τοῦ στρατοῦ δὲν συμπληροῦνται διὰ τοῦ νόμου τῆς ἀπογραφῆς, δηλ. τῆς στρατολογίας.

Ἡ ἐπιτροπή σας φρονοῦσα ὅτι ἡ ἐλάττωσις τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς στρατολογίας κατὰ τὸ ε. ε. ἠδύνατο νὰ γίνῃ μεγαλειτέρα, ἐὰν κατεβάλλετο προσπάθεια πρὸς συλλογὴν τῶν καθυστερούντων, κατὰ τῶν ὁποίων προεκλήθη τὸ **1851** ὁ δραστηριώτατος ἐκεῖνος νόμος ὁ συμπληρωτικὸς τῆς ἀτελείας τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου, πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ παύσωσιν αἱ καθυστερήσεις, καὶ νὰ μὴ ἐπιβαρυνθῶσι διὰ τῆς ζητουμένης τότε αὐξήσεως τῆς στρατολογίας οἱ τὸν τῆς νεοσυλλεξίας ὅρον ἀποτίσαντες δήμοι, ἐνῷ οἱ καθυστεροῦντες καὶ πάλιν χθελον ἐξακολουθεῖ καθυστεροῦντες, ἡ ἐπιτροπή σας, λέγει, ἐδικαιοῦτο νὰ ζητήσῃ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς στρατολογίας καὶ τὴν συμπλήρωσιν τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τῶν καθυστερούντων, ἐὰν ὁ ἀριθμὸς διὰ τὸ π. ε. μόνον ἀναβιβάζεται εἰς **37** ἄνδρας κατὰ τὸν ἐπισυναπτόμενον πίνακα τοῦ ὑπουργείου· μ' ὅλα ταῦτα ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τὸ κατεπεῖγον, καθόσον ἐν ᾧ μετ' ὀλίγον λήγει ἡ βουλευτικὴ περίοδος, λήγει ἐπίσης καὶ τὸ ἔτος εἰς ὃ ἀνήκει ἡ στρατολογία, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ νὰ μὴ θεωρηθῇ ἡ ἐπιτροπή σας ὡς παρεμβάλλουσα προσκόμματα εἰς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ στρατοῦ, παραδέχεται τὴν διὰ τοῦ νομοσχεδίου προσδιοριζομένην εἰς **1547**

ἄνδρας στρατολογίαν, ὡς καὶ τὴν διὰ τὸ ε. ε. ἰσχὺν τῶν διατάξεων τοῦ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας νόμου τοῦ **1851**. ψηφισθεισῶν ἐξαιρετικῶς δι' ἐκεῖνο μόνον τὸ ἔτος μέχρι τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου, ἀλλ' ἐπαναληφθεισῶν καὶ εἰς τὴν τοῦ παρελθόντος καὶ ἐνεστῶτος ἔτους στρατολογίαν.

Οὐχ ἧττον ὅμως ὀφείλει νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ἡ ἐκ τῆς δυστροπίας τινῶν δήμων καθυστέρησις τῶν νεοσυλλέκτων ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ἄδικος καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἰσότητος ἀπάδουσα, περὶ πλέον ἐπιβαρύνει τοὺς προθύμως ἀποτίσαντας τὸν τῆς νεοσυλλεξίας φόρον, ἀδίκημα τὸ ὁποῖον διὰ ν' ἀποφύγῃ ἡ μὲν Βουλὴ τὸ πρῶτον κατὰ τὸ **1851** προέβλεψεν εἰς τὴν ψήφισιν ἐξαιρετικῶν διατάξεων αὐστηροτάτων κατὰ τῶν ἀπειθούντων νεοσυλλέκτων, τῶν διευκολυνόντων τὴν ἐξαίρεσιν, τὴν ὑπεκφυγὴν ἢ τὴν δραπέτευσιν αὐτῶν, ὡς καὶ κατὰ τῶν καθυστερούντων τῶν π. ε., ἡ δὲ Γερουσία εἰς τὴν ἐπιψήφισιν αὐτῶν, ἀλλὰ δι' ἐκεῖνο τὸ ἔτος μέχρι τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου.

Συνεπῶς τέλος ἡ ἐπιτροπή σας εἰς τὰς ἐν τῇ Γερουσίᾳ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ στρατολογίας νόμου τοῦ **1851** καὶ τοῦ **1852** γενομένας παρατηρήσεις καὶ διαβεβαιώσεις περὶ τῶν αὐστηρῶν ἐκείνων διατάξεων, προτείνει τὴν ἀπάλειψιν τοῦ ἄρθρου **1**· «ὁ παρὼν νόμος ἰσχύει καὶ διὰ τὸ ἔτος **1851**,» καθόσον ὑπολειπομένου ἱκανοῦ χρόνου, δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ εἰσαγάγῃ πλέον τῶν περὶ ἀπογραφῆς νόμων, ἀφ' οὗ μάλιστα ἀπὸ ἐτῶν οὗτος ἦτο ἕτοιμος, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν καθυστερήσεων καὶ καταπιέσεων, ὅσας ὑπορέρουν οἱ λαοὶ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διὰ μόνον τὸ **1851** ψηφισθεισῶν διατάξεων, ἀλλ' ἀνανεουμένων κατ' ἔτος καὶ διὰ τὸ μέλλον ἀκόμη προτεινομένων.

Κατὰ τὰ λοιπὰ παραδεχομένη ἡ ἐπιτροπή σας τὸ νομοσχέδιον ὅπως ἔχει συνίστησι τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **21** Σεπτεμβρίου **1853**.

Ἡ ἐπιτροπή

Ἀνασ. Μαυρομιχάλης, Ἀθ. Γρηγοριάδης,
Ἀντ. Μαυρομιχάλης, Π. Ἀνδρομάτης.

ΠΙΝΑΞ

Τῆς στρατολογίας τοῦ 1852 ἔτους.

Αἰτιολογία	Στρατολογία τοῦ 1852			Νομοί									
	Διὰ τὴν στρατολογίαν τῆς ἑορτῆς	Διὰ τὰ ναυτικὰ	Τὸ ὅλον	Ἀττικοβοιωτίας	Εὐβοίας	Φθιώτιδος-Φωκίδος	Κυκλάδων	Ἀργολίδος-Κορινθίας	Ἀχαΐας	Μεσσηνίας	Λακωνίας	Ἀγραφίων	Αἰτωλοακαρνανίας	Τὸ ὅλον
Μερὶς ὑποτιμένη	2030	60	2090	181	136	170	980	221	230	205	183	214	207	2090
Ἐπληθύνθη μέχρι τέλους	4781	2	1783	154	133	149	171	153	237	205	171	230	171	1783
Αὐξήσεως														
Καθυστερῶντα . . .	249	58	307	30	3	21	118	68	131	1	12	5	36	307

Ἀνεγνώσθη ἔπειτα τὸ ὑπ' ἀριθ. 19885 ἔγγραφον τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν περὶ ἐκλογῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ ἡ περὶ τούτου συζήτησις ἐπὶ τὴν αὔριον.

Ἀναγνωσθείσης ἔπειτα τῆς ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Ν. Ἀναγνωστοπούλου γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν μὲ τὴν προσθήκην τῶν λέξεων « καὶ δώσῃ πληροφορίας εἰς τὸ σῶμα ». Ἐνταῦθα αἰτήσαντός τινος νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ περὶ ἧς πρόκειται ἀναφορὰ τοῦ Ἀναγνωστοπούλου ἀντέταξεν ἕτερος ὅτι ἡ καθιέρωσις τοιαύτης τακτικῆς ἔχει συνεπείας δυσαρέστους· αὐτὴ θέλει ῥέψει τὸ ἀδιέξοδον τῶν συνεδριάσεων ἐν περιπτώσει ἀναγνώσεως πολλῶν συναφῶν παρουσιαζομένων καὶ συζητουμένων ἀναφορῶν, τὰς ὁποίας δύναται ἕκαστος ν' ἀναγνώσῃ παρακατατεθειμένας εἰς τὸ γραφεῖον· πολλῶν δὲ ὑπερ καὶ κατὰ λεχθέντων ἀπορρεόντων ἀπεφασίσθη νὰ παρακατατεθῇ ἀντίγραφον τῆς ἀναφορᾶς ταύτης ἐπίσημον εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς Γερουσίας πρὸς χρῆσιν τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, τὸ δὲ πρωτότυπον νὰ διανεμηθῇ κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς σύμφωνα μὲ τὴν ἐπικρατοῦσαν τάξιν.

Παρελθόντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν ἐξέθεσε τὰ ἑξῆς.

Ἀπαντῶν εἰς τὴν ἐπερώτησιν τὴν ὁποίαν ἐν ἄλλῃ τινὶ συνεδριάσει ἔκαμεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Γ. Παλαμηδὴς περὶ Βουλευτικῶν ἐκλογῶν, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ πληροφορήσω τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἐφρόντισε νὰ ἐνεργήσῃ ὥ,τι ἐκ τῶν καθηκόντων του περὶ τῆς ἐγκαίρου ἐνεργείας ὅλων τῶν προκαταρκτικῶν ἐργασιῶν· εἶμαι δὲ εἰς θέσιν νὰ διαβεβαιώσω τὴν Γερουσίαν ὅτι καὶ αἱ Βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ θέλουσιν ἐνεργηθῇ ἐγκαίρως καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν ἀναδειχθησόμενοι Βουλευταὶ θέλουσι συνέλθει κατὰ τὸν ὡρισμένον ὑπὸ τοῦ συντάγματος χρόνον.

Ἀντιλέγων εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Γ. Παλαμηδὴς, δέχομαι εὐχαρίστως, εἶπε, τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὅτι θέλουσι συγκληθῇ οἱ νέοι Βουλευταὶ κατὰ τὸν ὡρισμένον χρόνον, ἀλλὰ δὲν δέχομαι καὶ τὸ ὅτι αὐταὶ θέλουσιν ἐνεργηθῇ ἐγκαίρως, διότι ὁ χρόνος καθ' ὃν ἐνεργοῦνται ὅλαι αἱ μέχρι τῶν ἄρθρων 15 καὶ 16 τοῦ περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν νόμου ἐργασίαι παρῆλθε.

Εἰπόντος ἔπειτα τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι ὅλαι αἱ μέχρι τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν νόμου ἐργασίαι ὡς προκαταρκτικαὶ εἰσὶν ἀποπερατωμέναι καὶ ἐγκαίρως ἐνηργήθησαν, ὁ ἀνωτέρω Γερουσιαστὴς ἐπαναλαβὼν τὸν λόγον εἶπεν, ὅτι τὸ ἄρθρ. 16 τοῦ Νόμου λέγει ὡς ἑξῆς.

« Ὁ διοικητὴς ἅμα εἰδοποιηθῇ παρὰ τῶν δημάρχων τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἐξελέγξεως τοῦ καταλόγου καὶ τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ, θέλει προσδιορίσει τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως, τὸν εὐρυχωρότερον ναὸν τῆς πρωτευούσης τοῦ δήμου ὡς τόπον τῆς ψηφοφορίας καὶ τὴν διάρκειαν τῶν περὶ ἐκλογῆς ἐργασιῶν » ὥστε ἅμα ἐκοινοποιήθησαν εἰς τοὺς Κ.Κ. ἐπάρχους ἢ Νομάρχας οἱ ὁριστικοὶ κατάλογοι κατὰ τὸ ἐναστὸς ἔτος, ὅτε λήγει ἡ τριετηρίς τῆς περιόδου, καὶ πρόκειται νὰ ἐνεργηθῶσιν ἐκλογαί, ἔπρεπε νὰ συνταχθῶσι καὶ ἐκδοθῶσιν εὐθὺς τὰ προγράμματα περὶ ἐνεργείας τῶν ἐκλογῶν· τούτου δὲ μὴ γενομένου ἔπεται ὅτι αἱ ἐκλογαὶ δὲν ἐγένοντο ἐγκαίρως ἤτοι κατὰ τὸν καταλληλον χρόνον τὸν ὁποῖον προσδιορίζει ὁ νομοθέτης, καὶ ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ πρώτη Ἰουνίου ὡς ἔγγιστα, διότι ἀπὸ τῆς 15 Ἀπριλίου, ὅτε κατὰ τὸ ἄρθρον 8 τοῦ περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν νόμου ἄρχονται αἱ περὶ καταλόγων ἐκλογικαὶ ἐργασίαι, ἀναμετροῦντες τὰς προθεσμίας αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦνται μέχρι τῆς ὁριστικότητος τῶν καταλόγων καὶ τῆς ἐκδόσεως τῶν προγραμμάτων κατὰ τὰ ἄρθρα 15 καὶ 16 τοῦ αὐτοῦ νόμου εὑρίσκομεν ὅτι ἀπαιτοῦνται 45 ἡμέραι μέχρι ἡλιοβασιλέματος τῆς ῥηθείσης ἐποχῆς. Ὁ ἔμπειρος νομοθέτης τῶν τοιούτων διατάξεων εἶναι ὁ Βασιλεὺς καὶ τὸ ἔθνος· καταλλήλως δὲ ὡρίσθησαν αἱ διατάξεις αὐταὶ, διότι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν οἱ κάτοικοι εὑρίσκονται καὶ ὀλιγώτερον ἠσχολημένοι εἰς τὰς ἐργασίας των, καὶ ἐκ τῶν χειμερινῶν διαμονῶν ὅπου συνήθως μετοικοῦσιν ἐπιστρεφόμενοι· ὡς ἐκ τῆς ὥρας δὲ τοῦ ἔτους δύνανται εὐκολώτερον νὰ μετοικοῦσιν εἰς τὴν πρωτεύουσαν πρὸς ἀσκησιν τῶν ἐκλογικῶν δικαιωμάτων των. Πρὸς δὲ ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρατηρήσω εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν ὅτι κατὰ τοὺς παρ' ἡμῖν ὑπάρχοντας ὀργανικοὺς Νόμους περὶ δημοτικῶν ἐκλογῶν, ἐνόρκων καὶ περὶ Βουλευτῶν, ἡ ἔγκαιρος ἐνέργεια καὶ τῶν ἐργασιῶν τῶν ἐκλογῶν ἀνατίθεται εἰς τὰ διοικητικὰ ὄργανα, χωρὶς νὰ ἀπαιτῆται πρὸς τοῦτο ἀδεια· οὐχ ἧττον ὅμως τὸ ὑπουργεῖον, προνοοῦν πάντοτε ὑπὲρ τῆς ἐκτελέσεως τῶν νόμων, καὶ τὴν προσοχὴν τῶν ἀρχῶν εἰς τὴν ἔγκαιρον ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν των καὶ πρότερον νὰ προσκαλῇ δύναται, καὶ ἐν περιπτώσει παραμελήσεως νὰ ὑποχρεοῖ αὐτὰς εἰς τοῦτο ὀφείλει μόνος δὲ κατ' ἐξαίρεσιν τῶν ῥηθέντων ὀργανικῶν νόμων εἶναι ὁ περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων κατὰ τὸν ὁποῖον ἀπαιτεῖται νὰ προεκδοθῇ Β. Διάταγμα προσδιορίζον τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς κατὰ τὰς διαφόρους ἐπαρχίας, διότι αὐτὴ δὲν συμπίπτει εἰς ὅλας ταυτοχρόνως· καὶ ταῦτα κατὰ τοὺς ὑπάρ-

χοντας νόμους καὶ ἐρ'ὅσον οὗτοι δι' ἄλλων δὲν μεταβληθῶσι. Πιστεύω ὅμως κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ὅτι τὸ ὑπουργεῖον θέλει προθυμοποιηθῇ καὶ θέλει σπεύσει νὰ φροντίσῃ ὅπως ἐνεργηθῶσιν αἱ ἐκλογαί, διὰ νὰ ἔχωμεν κατὰ τὴν ά. Νοεμβρίου τ. ε. τὴν νέαν Βουλήν.

Ἀπαντήσαντος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ὅτι ἂν ὑποτεθῇ ὅτι αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι ἠδύναντο νὰ ἦναι ἀποπερατωμέναι ἐν τῷ μέσῳ πολλῶν παρουσιαζομένων προσκομμάτων μέχρι τῆς ά. Ἰουνίου, αὖθις αἱ ἐκλογαὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ἐνεργηθῶσιν ὑπαρχούσης ἄλλης ἐργασίας εἰς τὰς ἐν ἐνεργείᾳ Βουλάς, ὁ αὐτὸς Γερουσιαστὴς λαβὼν καὶ ἐκ τρίτου τὸν λόγον προσέθηκεν, ὅτι ἡ ἐνέργεια τῶν ἐκλογῶν οὐδεμίαν ἐπιρροὴν δύναται νὰ ἔχῃ εἰς τὴν ἐξακολούθησιν καὶ τὰς ἐργασίας τῆς ὑπαρχούσης Βουλῆς, δυναμένης νὰ ἐξακολουθῇ συγχρόνως μὲ τὰς νέας ἐκλογάς, διότι οἱ ἐξ αὐτῶν ἀναδειχθησόμενοι Βουλευταὶ δὲν δύνανται νὰ ἦναι εἰμὴ Βουλευταὶ τῆς ἐπομένης Α'. Περιόδου, ἥτις ἄρχεται κατὰ χρόνον ἀπὸ τῆς ά. Νοεμβρίου, ἐκτὸς ἐὰν ὁ Βασιλεὺς πρότερον ἀπολύσῃ τὴν πρώτην καὶ προσκαλέσῃ τὴν δευτέραν· καθόσον δὲν ἀγνοεῖ ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι οἱ Βουλευταὶ κατὰ τὸ σύνταγμα ἐκλέγονται κατὰ τριετίαν, ἡ δὲ περίοδος καὶ νομικῶς καὶ πραγματικῶς ἄρχεται ἀπὸ τῆς ά. Νοεμβρίου καὶ λήγει τὴν 31 Ὀκτωβρίου, ἐκτὸς διαίας διαλύσεως· καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐκτελέσεως τῶν χρεῶν των οὐδεμία ἀνάκλησις δύναται νὰ γενῇ ὑπὸ τῶν λαῶν· Συμφωνῶ, εἶπεν ἕτερος, καθόσον ἀρορᾷ τὸν χρόνον τῆς ἐνεργείας τῶν ἐκλογῶν μὲ τὴν γνώμην τοῦ προλαλήσαντος Γερουσιαστοῦ Κ. Ρ. Παλαμίδου, καὶ προσθέτω ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ νόμου προσδιοριζόμενος χρόνος εἶναι ὁ καταλληλότερος καὶ σχηματίζει τὸν γενικὸν κανόνα τοῦ ὁποίου δύναται νὰ ὑπάρξῃ καὶ ἐξαίρεσις, ἥτις εἶναι ἡ τῆς ἀναβολῆς, ἐὰν περιστατικὰ ἀπρόβλεπτα, δυνάμενα νὰ συμβῶσι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν προκαταρκτικῶν ἐργασιῶν, προκαλέσωσι τὴν τοιαύτην. Τὸ ὑπουργεῖον διαβεβαιοῖ διὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν ὅτι τὰ πάντα εἰσὶν ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἕτοιμα πρὸς τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐκλογῶν, καὶ φρονῶ ὅτι ἡ ἀναβολὴ προήλθεν ἐκ περιστάσεων σοβαρῶν, οἷα εἶναι τὰ ἐξωτερικὰ περιστατικά, τὰ ὁποῖα πᾶς τις πρέπει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν πολλῷ δὲ μᾶλλον τὸ ὑπουργεῖον, τὸ ὁποῖον ἔχον ἀρκετὸν ὑλικὸν καιρὸν διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐκλογῶν ὤφειλε νὰ προλάβῃ διὰ τῆς ἀναβολῆς πᾶσαν ταραχήν, δυναμένην νὰ προέλθῃ ἐκ τοιούτων πολυπληθῶν ἐκλογικῶν συνελεύσεων καὶ τοιούτου

ἐκλογικοῦ σκάλου, ὁ ὁποῖος θέτει εἰς ταραχὴν τὰ πνεύματα ὅλου τοῦ λαοῦ· ἤδη δὲ ἐπειδὴ ἐπέστη ὁ καιρὸς τῶν ἐκλογῶν τὸ ὑπουργεῖον διαβεβαιοῖ ἐπίσης ὅτι θέλει σπεύσει νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν καὶ τὴν συγκάλεσιν τῆς νέας Βουλῆς κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ συντάγματος ὡρισμένον χρόνον.

Ἐνταῦθα παρετηρήθη ὑπὸ τοῦ προλαλήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ καὶ ἄλλων ὅτι τὸ ὑπουργεῖον οὔτε προβάλλει τὴν ἀνωτέρω αἰτίαν, οὔτε, ἂν τὴν ἐπρόβαλλε, δύναται νὰ θεωρηθῇ αὕτη ἰσχυρά, ἀπ' ἐναντίας ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ἔπρεπε νὰ ἐπιταχυνθῶσιν αἱ ἐκλογαί.

Κοπιένως μηδεμιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατζίσκος.
Ἰ. Παξιμάδης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1853, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος κύριος Α. Μοναρχίδης, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ κωλυομένου ἑτέρου τῶν γραμματέων κυρίου Β. Χρηστακοπούλου, τὸν Γερουσιαστὴν κύριον Ἰω. Παξιμάδην, κηρύττει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω.

Α'. Νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 50,000 εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1853 ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου 3, ἄρθρου 6, § δ'. « Συντάξεις τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν », μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως, ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Διὰ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν ἐχορηγήθη πίστωσις ἐκ δραχ. 50,000 διὰ στρατιωτικὰς συντάξεις.

Ἀλλ' ὅμως τὸ μνησθὲν ὑπουργεῖον δυνάμει τοῦ ἀπὸ 18 Αὐγούστου περὶ συντάξεων τῆς ξηρᾶς τοῦ στρατοῦ νόμου, ἀπένειμε καὶ ἐξακολουθεῖ ἀπονέμον εἰς διάφορα ὀρφανὰ, χήρας καὶ ἀποστράτους, νέας συντάξεις, τῶν ὁποίων τὸ ποσὸν ἀνεβιβάσθη μέχρι τοῦδε εἰς δραχ. 31,139 : 04, ἐτησίως.

Ἐπειδὴ δὲ τόσον αἱ παλαιαὶ καθὼς καὶ αἱ νεωστὶ χορηγηθεῖσαι κατὰ νόμον συντάξεις ἐπληρώθησαν ἄχρι τοῦδε ἀπὸ τὸ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν μας ὑπουργεῖον ἐκ τῆς διὰ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν προβλεφθείσης πιστώσεως ἐκ δραχ. 50,000 μετεβιβασθείσης δυνάμει τοῦ ἀπὸ 11 Ἀπριλίου ε. ε. ΣΚΓ'. νόμου εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ εἰρημένη πίστωσις ἐξαντλήθη ἤδη ὡς ἐκ τῆς προσθήκης τῶν νέων συντάξεων, καὶ κατὰ τοὺς γενομένους ὑπολογισμοὺς μέχρι τέλους τοῦ ἔτους θὰ χρειασθῇ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἕτερον ποσὸν ἐκ δραχ. 50,000, λαμβάνω τὴν τιμὴν κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Βασιλέως νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεων ὅπως παρεδέχθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐκ δραχ. 50,000 εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1853, ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου 3, ἄρθρου 6, § δ', « Συντάξεις τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν. »

Πρόκειται, Κύριοι, περὶ συντάξεων χηρῶν, ὀρφανῶν καὶ ἀπομάχων, οὐδένα ἄλλον πόρον ἐχόντων, καὶ παρακαλῶ νὰ εὐαρεστηθῆτε νὰ ἐπιψηφίσητε τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ὅσον τάχιον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 28 Σεπτεμβρίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς Δ. ΧΡΙΣΤΙΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ὅπως ἤδη ἐψηφίσθη παρὰ τῆς Βουλῆς, εἰς τὴν Γερουσίαν, καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 25 Σεπτεμβρίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΙΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Χορηγεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργεῖον εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1853 ἀναπληρωματικὴ πίστωσις δραχ. 50,000, ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου 3, ἄρθρου 6, § δ', « Συντάξεις τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου. »

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἡ Γερουσία θεωρήσασα περιττὴν τὴν τύπωσιν αὐτοῦ ὡς καὶ τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς, ἀπεράσισε νὰ γίνωσι πάντα ἀντίγραφα ἓν ἑκάστῳ νὰ διανεμηθῇ εἰς τὰ τμήματα πρὸς προετοίμασιν, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας νὰ ὁρισθῇ ἡ ἡμέρα τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου.

Β'. Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου Κ'. ἄρθρου 1 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τῆς χρήσεως 1853 ἐκ δραχμῶν 400,000, ὡς καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν.

Ἔκθεσις πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν Ὑμῶν Νομοσχέδιον περὶ χορηγήσεως Ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τῆς χρήσεως 1853 ἐκ δραχμῶν τετρακοσίων χιλιάδων ἀριθ. 400,000 ὅπως παρὰ τῆς Βουλῆς παρεδέχθη.

Πολυχρόνιος χρῆσις τοῦ ὁπλισμοῦ τοῦ στρατοῦ κατέστησε τοῦτον κατὰ μέγα μέρος ἄχρηστον, καὶ παρουσιάζεται ἡ ἀνάγκη τῆς ἀντικαταστάσεώς του δι' ἄλλου νέου κατά τε τὸ ὑλικὸν καὶ τὴν κατασκευήν· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ ἐπιβαρυνθῇ τὸ δημόσιον μὲ νέαν δαπάνην ἐκρίθη, ὥστε ἡ ἀντικατάστασις νὰ γείνῃ διὰ τῆς ἐκποιήσεως ἢ δι' ἀνταλλαγῆς ἀχρήστου ὑλικοῦ ὑπάρχοντος ἐν ταῖς ἀποθήκαις τοῦ στρατοῦ, ὅπως ἐκπληρωθῇ ἡ ἀνάγκη ἄνευ προσθήκης τινὸς εἰς τὰς δαπάνας τοῦ Κράτους· Ἀποβλέποντες οὖν, Κύριοι, εἰς τὴν ὁμολογουμένην ὠφέλειαν καὶ ἀπαραίτητον ἀνάγκην τοῦ μέτρου, παρακαλοῦμεν, ὅπως θέλητε εὐαρεστηθῇ νὰ συζητήσητε καὶ ἐπιψηφίσητε τὸ Νομοσχέδιον ὡς ἔνεστι τάχιον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 28 Σεπτεμβρίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς
Δ. ΧΡΙΣΤΙΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως Νομοσχέδιον ὅπως ἤδη ἐψηφίσθη παρὰ τῆς Βουλῆς θέλει ὑποβληθῆ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 25 Σεπτεμβρίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Α. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὡμερώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον 1. Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς ἀναγκαίων ὅπλων χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις τετρακοσίων χιλιάδων δραχμῶν καταλογισθησομένη εἰς τὸ Κερ. Ε'. ἄρθρον 1 τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τῆς χρήσεως τοῦ 1853.

Ἄρθρον 2. Τὸ ἐν ταῖς Στρατιωτικαῖς ἀποθήκαις ὑπάρχον ἄχρηστον ὑλικὸν πολέμου θέλει ἐκποιηθῆ, κατὰ λόγον δὲ τοῦ εἰς τὰ Ταμεῖα τοῦ Κράτους εἰσαγομένου τιμήματος αὐτοῦ θέλει γίνεσθαι χρῆσις τῆς ἀνωτέρω πιστώσεως.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε νὰ τυπωθῆ καὶ διανεμηθῆ εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος, ἅτινα συνερχόμενα εἰς τιμήματα θέλουσιν ἐκλέξει ἐπιτροπὴν διὰ τὰ περαιτέρω.

Γ'. Τὸ ἀκόλουθον νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 72,403:78 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1852 μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Τὸ πρὸ μικροῦ ἐπιψηφισθὲν παρὰ τῆς Βουλῆς Νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. **72,403:78** ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1852 κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν ὑμῶν μετὰ τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς.

Μολονότι ὁ προσηρτημένος εἰς τὸ Νομοσχέδιον πίναξ καὶ τὰ ἐξηγητικὰ φύλλα ἀρκούντως ἐξηγοῦσι τὰ καθέκαστα τῆς αἰτουμένης ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως., μολαταῦτα ἔκρινα ἀναγκαῖον νὰ ἐκθέσω καὶ ἐνταῦθα τοὺς λόγους, οἵτινες προεκάλεσαν τὴν ἀνάγκην τῆς προσθήκης τῶν προκειμένων ἐξόδων.

Τὰ ἔξοδα ταῦτα περιστρέφονται κυρίως εἰς ὑπερβάσεις τινὰς αἵτινες ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπολογισθῶσιν ἐπακριβῶς εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Τὰ ποσοστὰ τῶν δήμων ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν ὁρίων, ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ οἰκοδομῶν, τὰ δικαιώματα καὶ αἱ προμήθειαι χαρτοσήμου καὶ τὰ ἔξοδα τῶν εἰσπράξεων τῶν ὁρίων καὶ τῆς καλλιτεχνίας τῶν δημοσίων νομισμάτων, εἶναι δαπάναι ὑποκείμεναι εἰς αὐξητικὰς αὐθαιρέτους, καὶ μολονοτοῦτο πρέπει νὰ παρατηρηθῆ ὅτι αὐτὴ ὅλη ἡ περιπλέον δαπάνη ἐγένετο ὡς ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐσόδων, ἢ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ περιποιηθῆ εἰς τὸ δημόσιον μεγαλειτέρα ὠφέλεια, ὡς π. χ. αἱ τῶν ποσοστῶν τῶν δήμων ἐπὶ τοῦ ὁρίου τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ οἰκοδομῶν προῆλθον ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν εἰσπράξεων τούτων, αἱ τῶν δικαιωμάτων καὶ προμηθιῶν χαρτοσήμου ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς καταναλώσεως τοῦ χαρτοσήμου, καὶ αἱ τῶν ἐξόδων τῶν δικάτων ἐκ τοῦ ὅτι μὴ ἐκποιουμένων ἐν τῷ τόπῳ τῆς παραγωγῆς εἰς ὠφελίμους τιμὰς τῶν καρπῶν ἐγένοντο διάφοροι μετακομίσεις αὐτῶν εἰς ἄλλας ἐπαρχίας καὶ ἰδίως εἰς Πειραιᾶ, καὶ ἐντεῦθεν ἔλαβε τὸ δημόσιον καθαρὸν κέρδος δραχ. 22,045:60, διότι ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὴν σ. ναπτομένην σημείωσιν ἐδαπανήθησαν μὲν ἐπὶ κοιλῶν **38,256** δρ. **17,339:85** προέκυψεν ὅμως ὠφέλεια ἐκ δραχ. **39,385:45.**

Τοιαῦται μετακομίσεις καρπῶν ἐγένοντο καὶ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη ἀλλ' ὄχι εἰς τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ὡς ἔπεται.

Κατὰ τὸ ἔτος	1849	ἐδαπανήθησαν δρ.	5074:85
»	1850	»	3733:71
»	1851	»	6788:94

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ περιπλέον ἔξοδα διὰ τὴν μετακόμισιν γαιανθράκων ἐκ τοῦ ἀνθρακωρυχείου Κύμης, ταῦτα ἐπήγασαν ἐκ τῆς ἀνάγκης, τὴν ὁποίαν ἔλαβον τὰ δημόσια καταστήματα πλειότερον παρὰ τὸ σύνηθες γαιανθράκων, καὶ ἐκ τούτου καὶ ἡ δαπάνη τῆς μεταφορᾶς καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ἐξορύξεως ηὔξησαν.

Διὰ νὰ τακτοποιηθῶσιν ὅθεν τὰ ἐλλείμματα ταῦτα καὶ πρὸ πάντων διὰ νὰ πληρωθῶσιν οἱ δικαιοῦχοι πρὸ τῆς κλείσεως

τῆς χρήσεως 1852 ἐξαιτοῦμαι τὴν ταχείαν ἐπιψήφισιν ὑμῶν ἐπὶ τοῦ ὑποβαλλομένου νομοσχεδίου.

Ἐν Ἀθήναις, 25 Σεπτεμβρίου 1853.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως Νομοσχέδιον, ὅπως ἤδη ἐψηφίσθη παρὰ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῆ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν, καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήνησι τὴν 25 Σεπτεμβρίου 1853.

Ο Θ Ω Ν.

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμορρόνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἄρθρον 1. Χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1852 ἐκ δρ. 72,403:78 καταλογιζομένη ὡς ἑξῆς.

Εἰς τὴν Γενικὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου δρ.	.	133
Εἰς τὰ ἔξοδα τῆς Διοικήσεως	»	71,712:77
Εἰς τὰς διαφόρους πληρωμὰς	»	558:01
Τὸ ὅλον		72,403:78

Ἄρθρον 2. Ἡ ἐν τῷ προηγουμένῳ Ἄρθρῳ ἀναπληρωματικὴ πίστωσις θέλει διανεμηθῆ εἰς τὰ διάφορα κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1852, κατὰ τὸν ὡδε προσηρτημένον πίνακα καὶ ἐξηγητικὰ φύλλα.

Ἄρθρον 3. Τὰ ἔξοδα δι' ἃ χορηγεῖται ἡ ἀνωτέρω ἀναπληρωματικὴ πίστωσις θέλουν πληρωθῆ ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1852.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Ἡ Γερουσία ἀπεφάσισεν ὅ,τι καὶ ἐπὶ τοῦ Β'. νομοσχεδίου δηλαδὴ τὴν τύπωσιν αὐτοῦ καὶ τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς.

Δ'. Νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 17,761 : 60 πρὸς ἐξόφλησιν τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος γενομένων δαπανῶν διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς τοῦ Κράτους εὑρισκομένων κατα δίκων, ὡς καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, ἔχοντα ὡς ἑξῆς·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ὅπως παρεδέχθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω, κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 17,761 : 60 πρὸς ἐξόφλησιν τῶν κατὰ τὸ π. ε. γενομένων δαπανῶν διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς τοῦ Κράτους εὑρισκομένων κατα δίκων.

Ἐκ τοῦ ἐπισυναπτομένου ἐνταῦθα τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ πρωτότυπον παρεκατατέθη εἰς τὸ ἕτερον νομοθετικὸν Σῶμα, πληροφορεῖσθε τοὺς λόγους οἵτινες δικαιολογοῦσιν ἀπαραιτήτως τὴν δαπάνην, καὶ παρακαλῶ ὅπως εὐαρεστηθῆτε νὰ ἐπιψηφίσητε τὸ νομοσχέδιον ὅσον τάχιον διὰ νὰ τακτοποιηθῶσι τὰ ἔξοδα πρὶν ἢ λήξῃ ἡ χρῆσις τοῦ 1852.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 27 Σεπτεμβρίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ὅπως ἤδη ἐψηφίσθη παρὰ τῆς Βουλῆς, θέλει ὑποβληθῆ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ο Θ Ω Ν

Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμορρόνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν·

Ἄρθρον μοναδικόν.

Χορηγεῖται ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου Γ', ἄρθρου 3, « Διατήρησις καταδίκων » τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1852 τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου ἀναπληρωματικὴ πίστωσις ἐκ δραχ. 17,761 : 60, πρὸς ἐξόφλησιν τῶν κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἔτος γενομένων ἐξόδων, διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς τοῦ Κράτους καταδίκων.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυθωρεὶς, θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἡ Γερουσία θεωρήσασα καὶ τούτου τὴν τύπωσιν περιττὴν ὡς καὶ τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς ἀπεράσισεν ὅ,τι καὶ ἐπὶ τοῦ Α'. ἀναγνωσθέντος νομοσχεδίου.

Ἀπαγγείλαντος ἀκολούθως τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας διὰ τὸ ε. ε. 1853, ὁάτερος τῶν Κ. γραμματέων ἀνέγνω τὸ εἰρημένον νομοσχέδιον· μηδεμιᾶς δὲ γενομένης παρατηρήσεως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, προτίθεται αὕτη εἰς ψηφοφορίαν κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν κυρίων Μ. Δ. Καΐρη καὶ Π. Αἰδωρίκη, ἐξ ἧς συνέχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 34 (παμψηφεί), κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας διὰ τὸ ἔτος 1853.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος.	Ν	Ρικάρδος Τζιώρτζ	
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης .		Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . .	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος .	Ν	Βασίλειος Χρηστακόπουλος .	
Γεώργιος Κουντουριώτης .		Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου . .	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης . .	Ν	Νικόλαος Χρυσόγελος . . .	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος.	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	
Ἀναστάσιος Λόντος . . .		Δρόσος Μανσόλας	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης .		Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . .	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . .	Ν	Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης . . .	Ν
Ἀμπρος Νάκος		Γεώργιος Δαρειώτης . . .	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος . .		Γεώργ. Παπαηλιόπουλος . .	
Χαράλαμπος Παπαπολίτης .	Ν	Γεώργιος Γλαράκης . . .	
Ἰάκωβος Παξιμάδης . . .	Ν	Δημήτρ. Γ. Βούλγαρης . .	
Νικόλαος Πρασακάκης . .		Γκίκας Καρακατζάνης . .	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης . .	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . .	

Ἀδάμ Δούκας		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος . .	Ν	Δημήτριος Χατζῆσκος . .	Ν
Κωνσταντῖνος Κανάρης . .	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης . . .	Ν
Τζανετάκης Γρηγοράκης . .	Ν	Νικόλαος Μαυρομιχάτης . .	Ν
Μ. Α. Καΐρης	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης.	Ν
Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς . . .	Ν	Παναγιώτης Αἰδωρίκης .	Ν
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης . .	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	Ν
Δημήτριος Πλαπούτας .	Ν	Γεώργιος Δικαιουνιώτης . .	Ν
Ἰωάννης Στάϊκος	Ν	Κωνσταντῖνος Περδικάρης .	Ν
Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης .		Ἰωάννης Οἰκονόμου	
Κίτζος Τζαβέλλας		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γαρδικιώτης Γρίβας . . .		Ρ. Παλαμίδης	Ν

Προβάσης ἀκολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τῶν καθέκαστα συζήτησιν ἀνεγνώσθησαν τὰ ἄρθρα 1, 2, καὶ 3, μηδενὸς δ' ἀντειπόντος ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἕκαστον χειροτονίας ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 4, ὡς καὶ τῆς περὶ τῆς ἀπαλείψεως αὐτοῦ γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς παρετήρησεν ὅτι ὁ λόγος δι' ὃν ἡ ἐπιτροπὴ προτείνει τὴν ἀπάλειψιν τοῦ ἄρθρου τούτου δὲν εἶναι ἰσχυρός· ἡ εἰσαγωγὴ καὶ ἐπιψήφισις τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου καὶ ἂν ὑποτεθῇ δυνατὴ ἐντὸς τοῦ ὑπολειπομένου χρονικοῦ διαστήματος, δὲν ἐμποδίζει τὴν ἀπὸ τοῦδε ψήφισιν τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως καὶ τῆς στρατολογίας καὶ ναυτολογίας διὰ τὸ ἔτος 1854, καθόσον δυνάμεθα νὰ προποποιήσωμεν τὰς διατάξεις τῆς στρατολογίας καὶ ναυτολογίας.

Ἐνταῦθα ἑνὸς μὲν τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν ἀντιτάξαντος ὅτι τὴν δι' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ νόμου ψήφισιν τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ δύω ἔτη ἐμποδίζει τὸ σύνταγμα αὐτὸ, καὶ ὅτι πρέπει νὰ εἰσαχθῇ καὶ ψηφισθῇ ἰδίᾳ νόμος περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας διὰ τὸ ἔτος 1854, ὅπως τοῦτο ἐγένετο καὶ διὰ τὸν προϋπολογισμὸν καὶ τὰ φορολογικὰ νομοσχέδια τοῦ 1854, ἄτινα εἰσήχθησαν ἰδίᾳ, ἑτέρου δὲ παρατηρήσαντος ὅτι ὄχι μόνον τὸ Σύνταγμα ἐμποδίζει τὴν δι' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ νόμου ψήφισιν τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως διὰ δύω ἔτη, ἀλλὰ καὶ τὴν δι' ἰδίου νόμου ψήφισιν τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως διὰ δύω ἔτη ὁμοίως τὸ Σύνταγμα· ὁ κύριος ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ἴσως ὁ τύπος τοῦ νομοσχεδίου δὲν εἶναι τόσον καλὸς, ἀλλ' ὅτι οὐδαμοῦ προσβάλλεται τὸ

σύνταγμα προσδιοριζομένης τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως διὰ δύω ἔτη.

Ἄλλος δὲ τῶν κυρίων Γερουσιαστῶν λαβὼν τὸν λόγον εἶπε, τὸ πρᾶγμα φαίνεται περίεργον, διότι ἀπὸ ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν πίπτομεν· δὲν εἶναι ὅμως καὶ παράδοξον, διότι ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες εἴμεθα φίλοι τῶν ὑπερβολῶν· ὁ προσδιορισμὸς τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ, τὸν ὁποῖον καὶ φόρον αἵματος ἄλλοι, ἐγὼ δὲ μόνον φόρον σώματος ἀποκαλῶ, ἔπρεπε νὰ ἦναι ἐψηφισμένος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔτους **1853**· διότι, ὡς ἄλλοτε εἶπον, στρατιῶται, ὑπηρετῶν χωρὶς νὰ ἦναι διὰ νόμου προσδιωρισμένη ἡ δύναμις τοῦ στρατοῦ, δὲν δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ ὑπηρεσίαν, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ νόμιμος, καὶ κατὰ συνέπειαν οὐδεὶς ὀφείλει νὰ τὸν ὑπακούσῃ· ἂν δὲ οἱ πολῖται ὑπήκουσαν καὶ ὑπακούουσιν εἰς αὐτούς, τὸ κάμνουσι διότι ἔχουσι μεγάλην ἀνοχήν· πλὴν ἐάν ποτε ἔρχοντο εἰς σύγκρουσιν οἱ πολῖται μὲ τοὺς στρατιώτας κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των, τὰ δικαστήρια δὲν ἠδύναντο νὰ καταδικάσωσι τοὺς πολίτας ἐπὶ ἀπειθείᾳ, ἀλλ' ἤθελον θεωρήσει τὴν σύγκρουσιν ταύτην ὡς πρᾶξιν τῆς ὁποίας τὸν προσδιορισμὸν δὲν θέλω νὰ κάμω ἐγώ. Ἐνῶ λοιπὸν ἐννέα ἤδη μῆνας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔτους οἱ κύριοι ὑπουργοὶ δὲν εἶχον προσδιορίσει διὰ νόμου τὴν δύναμιν τοῦ στρατοῦ, σήμερον πίπτουν εἰς ἄλλην ὑπερβολὴν ζητοῦντες τὸν προσδιορισμὸν τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ ὄχι μόνον διὰ τὸ ε. ε. ἀλλὰ συγχρόνως καὶ διὰ τὸ **1854**. Πῶς θέλετε λοιπὸν ἡ ὑπερβολὴ αὕτη νὰ μὴ ἔχῃ ἐπιρροὴν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ. Δὲν εἶναι ὅθεν δίκαιον παράδοξον ἐὰν ἡ δὲν βλέπωμεν νόμιμον ἀντίστασιν εἰς τὰ κακῶς πραττόμενα, ἢ ὅταν αὕτη ἐπιδειχθῇ, ἐὰν τὴν βλέπωμεν ὅτι λαμβάνει βίαιον χαρακτῆρα, διότι οὕτω μᾶς συνειθίζουσι· διατί ἀντὶ νὰ ψηφίσωμεν ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ νομοσχεδίῳ τὸν προσδιορισμὸν τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὰ δύω ἔτη **1853** καὶ **1854** ἀτόπως, διὰ τί λέγω, νὰ μὴ ψηφίσωμεν τὸν προσδιορισμὸν τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ ἔτος **1854** εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς προσεχοῦς συνόδου; ἔχομεν δύω μῆνας μέχρι τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔτους διὰ τὸ ὁποῖον προσδιορίζεται ἡ δύναμις τοῦ στρατοῦ· ἴσως τότε εὑρεθῶμεν εἰς περιστάσεις νὰ σκεφθῶμεν ἐπιτυχέστερον, ἐὰν πρέπῃ ν' αὐξήσωμεν ἢ ἐλαττώσωμεν τὴν δύναμιν τοῦ στρατοῦ. Τὴν σήμερον εὑρισκόμεθα εἰς περιστάσεις τοιαύτας, αἵτινες ἠδύναντο νὰ μᾶς κάμωσι ν' ἀποφασίσωμεν ἄλλως παρ' ὅ,τι εἰς τακτικὰς καὶ ὁμαλὰς περιστάσεις, παρ' ὅ,τι μετὰ τρεῖς μῆνας. Δὲν ἐγνοῶ τὴν

πολλὴν βραδύτητα τῆς ὑποβολῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ ἔτος **1853**, καθὼς δὲν ἐννοῶ ἐπίσης τὴν μεγάλην ἐπίσπευσιν ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ ἐρχόμενον ἔτος **1854**· ἡ τοιαύτη τακτικὴ οὐδενὸς ἄλλου πλεονεκτεῖ, ἐκτὸς ἂν θεωρηθῇ ὡς πλεονέκτημα τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ὁποῖον φέρει. Ἀποτέλεσμα δὲ ταύτης εἶναι τὸ νὰ ἐμπνέῃ εἰς τινας ἀντιλογίας καὶ φόβους παραβιάσεως τοῦ Συντάγματος, ὁποίους ἐξεφράσαμεν ἄλλοτε κατὰ τὴν ἐν τῇ αὐτῇ συνόδῳ ψήφισιν δύω ἐτῶν προϋπολογισμῶν καὶ φορολογικῶν νόμων, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅθεν τοῦ νὰ ψηφίζωνται τοῦ λοιποῦ οἱ φορολογικοὶ νόμοι καὶ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ἑπομένου ἔτους εἰς τὸ προηγούμενον· ὅ,τι δὲ εἶπον, ὅτε τὸ πρῶτον εἰσήγαγεν ἡ Κυβέρνησις ἐν τῇ αὐτῇ συνόδῳ δύω ἐτῶν προϋπολογισμοὺς καὶ φορολογικοὺς νόμους, λέγω δὲ τὸ πρῶτον διότι καὶ δεύτερον ἐν τῇ Συνόδῳ ταύτῃ ἡ Κυβέρνησις εἰσήγαγε δύω ἐτῶν προϋπολογισμοὺς καὶ φορολογικοὺς νόμους, τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνω καὶ ἤδη ἐπὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ δύω ἔτη· εἶπον τότε εἰς τὴν Κυβέρνησιν παραβιάζουσαν τὴν τάξιν ἅπαξ, ὡς ἔλεγε, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν τάξιν, τάξιν δὲ εἶθισται τὸ νὰ ψηφίζωνται οἱ τοῦ ἑπομένου ἔτους φορολογικοὶ νόμοι καὶ ὁ προϋπολογισμὸς εἰς τὸ προηγούμενον, εἶπον τότε ὅτι ὀρθώτερον καὶ τακτικώτερον κατ' ἐμὲ εἶναι νὰ ψηφίζηται ὁ προϋπολογισμὸς καὶ τὰ φορολογικὰ νομοσχέδια ὄχι ἓν ἔτος πρότερον, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν ἑκάστης συνόδου, τὴν ὁποίαν προνοητικώτατα ὁ νομοθέτης ὥρισε τρεῖς μῆνας πρὶν ἢ καταστασθῶσιν ἀναγκαῖαι αἱ δαπάναι τοῦ προϋπολογισμοῦ. Κυβέρνησις δὲ ἀπολαύουσα τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων δὲν χρειάζεται πλείονας τῶν τριῶν μηνῶν διὰ νὰ λάβῃ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἡ κατὰ τὴν αὐτὴν σύνοδον ἐπιψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῶν φορολογικῶν νόμων εἶναι ὀρθωτέρα μὲν παρὰ ἐὰν ἐψηφίζοντο ταῦτα τὸ προηγούμενον ἔτος, διότι δύναται νὰ ὑπολογισθῇ ἐπὶ τὸ πιθανώτερον καὶ ἡ εὐφορία ἢ ἀφορία τοῦ ἔτους καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ ῥυθμισθῶσι κατὰ πιθανοτέραν προσέγγισιν καὶ αἱ ἀνάγκαι τοῦ ἔτους· τακτικωτέρα δὲ διότι τὰ βουλευτικὰ Σώματα οὕτω δὲν ἐπιβαίνουσιν εἰς ἔργα ἀνήκοντα εἰς ἄλλην σύνοδον, εἰς ἄλλην περίοδον μάλιστα βουλευτικήν. Τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνω καὶ ἤδη. Τὰ βουλευτικὰ Σώματα δὲν πρέπει, δὲν εἶναι τακτικόν, νὰ ἐπιψηφίσωσιν ἀπὸ τοῦδε τὸν προσδιορισμὸν τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ

ετος **1854**, διότι επιβαίνουσιν εις έργα, άτινα ανήκουσιν εις άλλην περίοδον· μετ' ολίγον έρχεται νέα φάσις πραγμάτων, εξ ής δύναται να φωτισθή άλλως ή Κυβέρνησις. Ας μη προλαμβάνωμεν, ή μέλλουσα περίοδος δύναται να νομοθετήση καλλίτερον· ούτω πράττοντες θέλομεν είσθαι εις τακτικήν πορείαν, και δεν θέλομεν περιπέσει εις υπερβολήν από υπερβολής, ήτις αντίκειται μεν εις την φύσιν αυτών των θερμών κλιμάτων, δύναται όμως να ρυθμισθή οδηγουμένη από την φρόνησιν και τας περιστάσεις, είς τρόπον ώστε και εν τη σημερινή εποχή ή Ελλας να εύρη ό,τι έλεγεν ο Αριστοτέλης ότι εύρε, τον μέσον δηλαδή όρον, την αρμονίαν της τάξεως μέ την ελευθερίαν, ενώ εις μεν την Ασίαν οι κάτοικοι υπήρξαν πάντοτε δούλοι των δεσποζόντων, εις δε τα βόρεια μέρη της Ευρώπης οι άνθρωποι έζων εν πλήρει αναρχία.

Αντέταξεν ο Κ. επί των Στρατιωτικών υπουργός ότι η συζήτησις της οποίας επελήφθη ο έντιμος προαγορεύσας περί τοῦ ότι ο προϋπολογισμός είναι και τακτικώτερον και ορθώτερον, κατά την ιδέαν του προαγορεύσαντος, να ψηφίζηται εις την έναρξιν εκάστης συνόδου και ουχί εις το προηγούμενον έτος, είναι άσκοπος και περιττή ήδη, ότε μάλιστα ο πρό μικρού ψηφισθείς νόμος περί δημοσίου λογιστικού ορίζει την ψήφισιν του προϋπολογισμού του επομένου έτους εις το προηγούμενον· ότι, επειδή τίποτε δεν κωλύει τα νομοθετικά Σώματα από του να ψηφίσωσιν από τούδε τον προσδιορισμόν της δυνάμεως του στρατού, δεν έννοεί διά τί να αντιτάττωσιν εις την ψήφισιν αυτού· ότι άν και δεν είχε μέχρι τούδε ψηφισθή ο νόμος περί προσδιορισμού της δυνάμεως του στρατού διά το έτος **1853**, παράνομος ύπαρξις του στρατού και της υπηρεσίας δεν ύφίσταται, όπως θέλει να ονομάση ταύτην ο προαγορεύσας, καθόσον ο στρατιώτης ορκιζόμενος να υπηρετήση τετραετίαν υπηρετεί εντός του νόμου, και διά την υπηρεσίαν του αυτήν τα νομοθετικά Σώματα τω εψήφισαν την μισθοδοσίαν και πριν ή ορισθή ή δύναμις αυτού· ότι τέλος αι εξωτερικαί περιστάσεις αντί να χρησιμεύσωσιν ως δικαιολόγησις προς αναβολήν της από τούδε ψηφίσεως του προσδιορισμού της δυνάμεως του στρατού διά το **1854**, εξ εναντίας πρέπει να υπαγορεύσωσι την από τούδε ψήφισιν αυτού, επί τοσούτω μάλλον, καθ' όσον πάσα αύξομείωσις του προσδιορισμού της δυνάμεως ή άλλη τροπολογία περί στρατολογίας και ναυτολογίας τυχόν κριθησομένη αναγκαία βραδύτερον και υπαγορευθησομένη εκ των περιστάσεων και

του χρόνου θέλει επανελθή διά νόμου εις την επιψήφισιν αυτών υποβληθησομένου.

Απάντων ο προ του Κ. υπουργού αγορεύσας, άν και δεν ωνόμασεν, είπε, μέ την λέξιν «παράνομον» την ύπαρξιν του στρατού άνευ προηγουμένης νομιμοποιήσεως αυτού διά του περί δυνάμεως του στρατού νόμου αλλά άτοπον, μ' όλα ταύτα, επειδή ο Κ. υπουργός τω αποδίδει την λέξιν ταύτην, την οικειοποιείται ήδη· ότι δε ο όρκος και η μισθοδοσία, επί των οποίων στηρίζει την νομιμοποίησιν ο Κ. υπουργός, δεν αρκούσι προς νομιμοποίησιν του στρατού, παράδειγμα φέρει την Αγγλίαν, όπου, επειδή πάσα πράξις του στρατιώτου προ της ψηφίσεως της δυνάμεως του στρατού δύναται αυτομάτως να αποκρουσθή υπό των πολιτών, εάν δεν ψηφισθή εγκαίρως ο νόμος της δυνάμεως του στρατού, η Κυβέρνησις καταφεύγει εις τον περί καταστάσεως καλουμένου νόμον, δι' ού επιτρέπεται αυτή η συντήρησις στρατού μέχρι της ψηφίσεως του νόμου της δυνάμεως αυτού. Ότι, εάν δεν επίπταιεν από της μιας υπερβολής εις την άλλην και κατά την επιψήφισιν του περί δημοσίου λογιστικού νόμου, ο νόμος εκείνος ήθελεν απαρτισθή καλλίτερον, και ίσως αντί να ορίζη την ψήφισιν του προϋπολογισμού εν έτος πρότερον, ήθελεν ορίζει την κατά την έναρξιν της συνόδου ψήφισιν αυτού· ότι και των υπερβολών τούτων συναίτια δύνανται να θεωρηθώσι και τα νομοθετικά Σώματα, ούχ ήττον όμως η αταξία αύτη, βαρύνει κατά μείζονα λόγον τους υπουργούς, διότι ούτοι κατέχουσι το πρώτον βήμα και διά τούτο οφείλουσι να δίδωσι το παράδειγμα των μη υπερβολών· επί τοσούτω μάλλον καθήκον τοιαύται υπερβολαί, ψηφίσεις δηλαδή εντός της αυτής συνόδου νόμων τοιούτων διά πολλά έτη, έδοξαν άν όχι την σήμερον, ότε πλέον συνεπάγη το πολίτευμα τουλάχιστον άλλοτε υποψίας σχεδίων αντισυνταγματικών· και ότι συμμεριζόμενος την γνώμην της επιτροπής περί παραδοχής του νόμου τούτου διά το ενιαύσιον έτος, ως άλλου τινός νομοσχεδίου αποζημιώσεως, όπως έχει, διά να μή γένη παρεμβάλουσα προσκόμματα εις την συμπλήρωσιν του στρατού, προτείνει όπως και αύτη την διαγραφήν του άρθρ. **4**, καθόσον υπολείπεται ικανός χρόνος προς αναθεώρησιν και τροποποίησιν των την εκτέλεσιν του νόμου αφορωσών διατάξεων, περί ων πολύς γίνεται λόγος εν τη εκθέσει της επιτροπής.

Προσέθηκεν έτερος ότι άν και κατ' αυτόν ού μόνον έπρεπε να υποβληθή ίδιον νομοσχέδιον διά τον προσδιορισμόν της δυ-

νάμεως τοῦ στράτοῦ διὰ τὸ ἔτος 1853 καὶ ἴδιον διὰ ἐκείνης τοῦ 1854, ἀλλὰ προσέτι ἴδιον νομοτχέδιον περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας ἑκάστου ἔτους, χωρὶς νὰ συμπτυχθῶσιν εἰς ἓν δύω ἐτῶν προσδιορισμοὶ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ δύω ἐτῶν στρατολογίαι καὶ ναυτολογίαι, μ' ὅλα ταῦτα τὴν ἔλλειψιν ταύτην ὡς τυπικὴν μᾶλλον ἢ οὐσιαστικὴν διέρχεται, καὶ προκαλεῖ τὴν προσοχὴν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ οὐσιαστικοῦ μέρους. Δι' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ νόμου τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ζητεῖται ἡ ψήφισις τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ δύω ἔτη, δηλαδὴ, διὰ τὸ 1853 καὶ 1854. Τὴν τακτικὴν ταύτην ἀντικειμένην εἰς τὴν παραδεδεγμένην τάξιν καὶ καθ' ἑαυτὴν ἄτοπον ηδύνατο ἴσως νὰ δικαιολογήσῃ τὸ ὑπουργεῖον, διὰ τοῦ ὅτι οἱ τοιαύτης φύσεως νόμοι ἂν καὶ κατὰ σύνοδον ψηφιζόμενοι, καὶ τότε δι' ἓν ἔτος μόνον τὸ ποῖον ἀδιάφορον, μ' ὅλα ταῦτα, ἐπειδὴ προτιμητέον εἶναι ὁ τοῦ ἑπομένου ἔτους νόμος νὰ ὑπάρχῃ ἐψηφισμένος ἀπὸ τὸ προηγούμενον, διὰ νὰ καταστασθῇ τοῦ λοιποῦ ἐνήμερον, ἀνάγκη νὰ ὑποπέσῃ ἅπαξ εἰς τὸ ἄτοπον τῆς ἐντὸς τῆς μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς συνόδου ψηφίσεως δύω νόμων· ἀλλ' ἀρὸ τοὺς αὐτοὺς τούτους λόγους ἐπρότεινε τὸ 1850 ὅτε ἐζήτησε καὶ ἔλαβε τὴν ἐντὸς τῆς αὐτῆς συνόδου ἐπιψήφισιν διὰ δύω ἔτη προϋπολογισμῶν καὶ φορολογικῶν νόμων, διὰ νὰ εἰσέλθῃ, ὡς ἔλεγεν, εἰς τὴν τάξιν καὶ νὰ ψηφίζῃ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἑπομένου ἔτους εἰς τὸ προηγούμενον, καὶ μ' ὅλα ταῦτα ἐπανῆλθε καὶ ἐρέτος εἰς τὰ ἴδια τοῦ 1850, εἰσαγαγοῦσα δύω ἐτῶν φορολογικοὺς νόμους καὶ προϋπολογισμοὺς τοῦ ἔτους 1853 καὶ 1854 ἐντὸς μιᾶς συνόδου, οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου τὸ αὐτὸ θέλει συμβῇ καὶ μετὰ δύω ἔτη πάλιν θέλει ζητήσει τὴν ἐπιψήφισιν δύω νόμων ἐντὸς τῆς αὐτῆς συνόδου· ἑπομένως ἡ παραχώρησις αὕτη μακρὰν τοῦ νὰ προξενήσῃ διευκόλυνσίν τινα, ἢ νὰ εὐθηγήσῃ εἰς τὴν τάξιν, θέλει γίνει ἀφορμὴ νὰ ἐπιβραδυνθῇ ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου, τοῦ μόνου ἱκανοῦ μέσου πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ λαοῦ, πρὸς ἀπαρυγὴν τῶν καθυστερήσεων καὶ καταπιέσεων, ὅσας ὑποφέρουσιν οἱ λαοὶ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ἐξαιρετικοῦ συμπληρωτικοῦ νόμου τοῦ διὰ μόνον τὸ 1851 ἔτος ψηφισθέντος, ἀλλ' ἀνανεωμένου κατ' ἔτος, χωρὶς κἂν νὰ ἐλαττωθῶσιν αἱ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν παρεμβαλλόμεναι δυσκολίαι ἐκ τῆς ἀτελείας αὐτῶν προερχόμεναι, καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Ἕλλην ἀποστρέφεται τὴν στρατολογίαν, μομφὴν ἄδικον ἀπ' ἀρχῆς ἀποδοθεῖσαν εἰς αὐτὸν, διότι μικρὰ προσοχὴ ἐδόθη εἰς τὴν

τοσάκις ὑψωθεῖσαν φωνὴν του κατὰ τῆς ἀτελείας τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου, πηγῆς τῆς ἀδικίας καὶ κατὰ συνέπειαν αἰτίας τῆς ἀποστροφῆς τοῦ Ἕλληνος. Ὁ Ἕλλην δὲν ἀποστρέφεται εἰμὴ τὴν ἀδικίαν· ἐνώπιον δὲ τῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης κλίνει γόνυ, καὶ ὑπεδέχεται ταύτην ἀγογγύστως καὶ εὐθαρσῶς. Ὁ περὶ ἀπογραφῆς νόμος δὶς εἰσηγμένος ἐν τῇ Βουλῇ, τὸ πρῶτον μὲν τῷ 1847, τὸ δεύτερον δὲ κατὰ τὸ 1851, ὀλίγων δεῖται τροπολογιῶν, μετὰ τοσοῦτον δὲ χρόνου πάροδον ἀναντιρρήτως ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ ὁποίας καὶ ὁπόσας ἂν ἤθελε παρατηρήσεις ἡ Κυβέρνησις, καὶ ἑπομένως νὰ καθυποβληθῇ καὶ πάλιν εἰς τὰς Βουλὰς, ἀλλ' ἀντὶ τούτου εἰσάγονται ἐνώπιόν σας ὄχι μόνον διὰ τὸ ε. ε., ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἐρχόμενον αἱ διατάξεις τοῦ ἐξαιρετικοῦ νόμου τοῦ 1851, ὅστις πρὸς ταῖς μεγάλαις καταπιέσεσι καὶ τόσας ἐνέβαλε περιπλοκὰς καὶ δυσκολίας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν· θεωρῶν ἐπὶ τέλους διὰ τοὺς ἐκτεθέντας λόγους εὔκολον καὶ δυνατὴν τὴν ἐντὸς τῆς προσεχοῦς συνόδου καθυποβολὴν τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, προέτεινε καὶ οὗτος τὴν ἀπάλειψιν τοῦ ἄρθρ. 4, συμφώνως μὲ τὴν γνωμοδότησιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ἀντέταξεν ἕτερος ὅτι τὸ νομοσχέδιον δὲν ἀντίκειται πουεἰς τὸ σύνταγμα, ὅπως δύω τῶν προαγορευσάντων διϊσχυρίσθησαν ὅτι συμφωνῶν πρός τινα τῶν προαγορευσάντων περὶ τοῦ ἀτοπήματος ἢ ἀθεμίτου τῆς εἰς τὰ τέλη τοῦ ἔτους ψηφίσεως τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς νομιμοποιήσεως αὐτοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ διὰ τοῦ νόμου τῆς ἐπαναστάσεως, δὲν συμφωνεῖ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἀπάλειψιν τοῦ 4 ἄρθρου, διότι διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου τὸ ὑπουργεῖον δὲν θέλει ὑποπέσει εἰς τὸ ὁποῖον ὑπέπεσε κατὰ τὸ ε. ε. λάθος, νὰ ψηφίζῃ εἰς τὰ τέλη τοῦ ἔτους τὸν προσδιορισμὸν τῆς δυνάμεως, ἀλλὰ θέλει κατορθώσει τοῦ λοιποῦ νὰ ψηφίζῃ ἐγκαίρως τὴν δύναμιν τοῦ στρατοῦ, ὥστε οἱ μεμφόμενοι τὸ ὑπουργεῖον διὰ τὴν μὴ ἔγκαιρον ψῆφισιν τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ 1853, δὲν δικαιοῦνται νὰ μέμφωνται αὐτὸ καὶ διότι εἰσάγει ἀπὸ τοῦδε τὸν προσδιορισμὸν τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ 1854. Ὅτι τὸ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συνόδου μέχρι τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔτους δίμηνον χρονικὸν διάστημα, θεωρούμενον κατὰ τοὺς προαγορεύσαντας ἱκανὸν ὥστε νὰ συζητηθῇ ἐν τῷ μεταξὺ ὁ περὶ ἀπογραφῆς νόμος, ἐὰν τοιοῦτος καθυποβληθῇ, καὶ κατόπιν ὁ περὶ προσδιορισμοῦ, κατ' αὐτὸν θέλει ἀπορρορηθῇ ἀπὸ τὴν ἐξέλεγξιν τῶν ἐκλογῶν εἰς ἃς θέλει ἀσχοληθῇ τὸ ἕτερον νομοθε-

τικὸν Σῶμα καὶ τὴν πρὸς τὸν βασιλικὸν λόγον ἀπάντησιν, ἂν ὄχι καθ' ὁλοκληρίαν τοὐλάχιστον κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος, τὸ δὲ ὑπολειφθησόμενον θέλει εἶσθαι τοσοῦτον ὀλίγον, ὥστε θέλει ἀναγκάσει τὰ βουλευτικὰ Σώματα νὰ συζητήσωσι τοῦτο ἀκροποδητί, οὕτως εἰπεῖν, διὰ νὰ δυνηθῶσι νὰ ψηφίσωσι καὶ τὸν περὶ προσδιορισμοῦ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔτους, καθ' ὅσον κατ' αὐτόν, τὸ ὑπουργεῖον καὶ μίαν ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔτους ἐὰν μείνῃ χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐψηφισμένον τὸν περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ νόμον παρανομεῖ. Ὅτι τὰ νομοθετικὰ Σώματα πίπτουσιν εἰς μέγιστον ἀτόπημα ψηφίζοντα προϋπολογισμόν, καὶ μὴ ἐπιτρέποντα τὴν ψῆφισιν τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ ἴδιον ἔτος, ἐκ τῆς ὁποίας θέλει ὁδηγηθῇ εἰς τὴν ῥύθμισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, οὗτινος μέγα μέρος δαπανᾶται εἰς τὴν δύναμιν τοῦ στρατοῦ. Ὅτι καὶ εἰς τὰ λοιπὰ συνταγματικὰ κράτη εἰς τὸν νόμον τοῦ δημοσίου λογιστικοῦ ὑπάρχει διάταξις ὁρίζουσα τὴν ψῆφισιν οὐ μόνον τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν φορολογικῶν νόμων, καὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ, κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος. Ὅτι καὶ οὗτος συνομολογεῖ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἰσχύοντος περὶ ἀπογραφῆς νόμου καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς καθυποβολῆς νέου, ἀλλ' ὅτι, ἐπειδὴ εἰς τὸ ὑπολειπόμενον δίμηνον διάστημα τὰ νομοθετικὰ Σώματα, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἤθελεν εἰσαχθῇ ὁ νόμος οὗτος, ἀσχολούμενα εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν καὶ τὴν πρὸς τὸν βασιλικὸν λόγον ἀπάντησιν, σπουδαιοτάτας ἐργασίας, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητήσωσι τὸν ἐπίσης σπουδαῖον νόμον τῆς ἀπογραφῆς, καὶ τὸν περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως, ἐπειδὴ καὶ μίαν μόνον ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔτους ἐὰν τὸ ὑπουργεῖον μείνῃ ἄνευ νόμου τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ παρανομεῖ, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἤθελε δικαιολογεῖσθαι νὰ ζητῇ τὴν ἐσπευσμένην ψῆφισιν τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου, καὶ τακτικώτερον καὶ συμφερώτερον θεωρεῖ τὴν ἀπὸ τοῦδε ψῆφισιν τοῦ περὶ δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ ἔτος **1854** νόμου, διὰ νὰ μὴ εὑρισκώμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην, ἕνεκα τοῦ κατεπείγοντος, νὰ ἐπιψηφίσωμεν ἐν σπουδῇ τὸν περὶ ἀπογραφῆς νόμον καὶ οὕτω ὑποπέσωμεν εἰς λάθη ἄλλα, θέλοντες νὰ διορθώσωμεν τὰ ὑπάρχοντα. Ἄλλως τε καὶ ἂν ὑποβληθέντος τοῦ περὶ ἀπογραφῆς νόμου ὑποτεθῇ ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ψηφισθῇ οὗτος, ἡ παραδοχὴ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν κειμένου δὲν ἀποκλείει τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ἀπογραφῆς. Διὰ τοὺς λόγους τούτους θεωρεῖ ὅτι ὁ ἀπὸ τοῦδε προσδιορισμὸς τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ **1854**,

ὄχι μόνον δὲν εἶναι ἀντισυνταγματικὸς ἀλλ' εἶναι καὶ τακτικώτατος. Ἄτακτος δὲ εἶναι ὁ προσδιορισμὸς τῆς δυνάμεως διὰ τὸ **1853**, ἐνῷ ἤδη παρῆλθον ἐννέα μῆνες ἀπὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἔτους.

Παρετήρησεν ὁ πρὸ τοῦ τελευταίου ἀγορεύσας ὅτι, ἀφ' οὗ κατὰ τὸν ἔντιμον προαγορεύσαντα τακτικὸν μόνον εἶναι ὁ προσδιορισμὸς τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ **1854**, ἄτακτος δὲ ὁ διὰ τὸ **1853** ἔτος, τὸ ὁποῖον σχεδὸν παρῆλθε χωρὶς νὰ φαίνηται ἐλλειπὴς ὁ στρατός, καθ' ὅσον ἐὰν ἦτο ἐλλειπὴς, ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸς ἤθελε φέρει ἐγκαίρως τὸν νόμον, ὃν φέρων εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους δεικνύει ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς στρατολογίας τοῦ **1853** διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὸν στρατὸν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, ἀλλὰ διὰ τὸ προσεχές· καὶ τοῦτο φαίνεται προέρχεται ἐκ τῆς ἀρθονίας τῶν σωματικῶν κεφαλαίων, ἃ ἔχει ἐκ τῆς τοιαύτης τακτικῆς· κάλλιστα λοιπὸν δυνάμεθα νὰ ψηφίσωμεν μόνον τὴν στρατολογίαν διὰ τὸ **1854**, παραλείποντες ἐκείνην τοῦ **1853**, διότι ὡς φαίνεται, αὕτη δὲν ἤθελε χρησιμεύσει εἰμὴ διὰ τὸ **1854**. Οὕτω πράττοντες καὶ εἰς τὴν τάξιν ἐμβαίνομεν καὶ ἀνακουφίζομεν κατά τι τὸν λαόν.

Ἐπέμεγκεν ἕτερος, ὅτι τὰ φορολογικὰ νομοσχέδια εἰς τὴν τάξιν τῶν ὁποίων καὶ τὸ ὑπὸ συζήτησιν καθὸ προσωπικὸν φόρον πραγματευόμενον ὑπάγεται, ἂν καὶ πρέπῃ νὰ ψηφίζωνται τὸ προηγούμενον ἔτος, οὐχ ἧττον ὅμως πρέπει νὰ ψηφίζωνται ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐδέχθησαν ἐντολὰς οἱ ἐντολοδόχοι· οὕτως ἐπὶ τοῦ προκειμένου φρονεῖ ὅτι, ἐπειδὴ οἱ ἐντολεῖς δὲν ἔδοσαν εἰς τοὺς ἐντολοδόχους δικαιώματα διὰ πλέον τῶν τριῶν ἐτῶν, οἱ ἐντολοδόχοι δὲν δύνανται νὰ ψηφίσωσι διὰ τὸ **1854**, καθ' ὅσον τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀνήκει εἰς ἄλλην φάσιν, εἰς ἄλλους ἐντολοδόχους· ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο δὲν ἐτηρήθη εἰς τὴν ψήφισιν τῶν τακτικῶν φόρων κλπ., διὰ νὰ εἴμεθα συνεπῆς πρέπει νὰ ψηφίσωμεν καὶ τοῦτον τὸν προσωπικὸν φόρον· φρονεῖ λοιπὸν ὅτι, μέχρις οὗ τεθῇ ὡς βάσις νὰ μὴ ψηφίζωσιν οἱ ἐντολοδόχοι εἰμὴ δι' ὅσα ἔτη ἔχουσιν ἐντολήν, δὲν σφάλλομεν ἂν ψηφίσωμεν ἤδη καὶ τοῦτον, ἂν καὶ κατὰ τὴν ἰδέαν του ἔπρεπεν οἱ ἐντολοδόχοι νὰ ἀπορασίζωσι τοὺς φόρους δι' ὅσα ἔτη ἔχουσιν ἐντολήν.

Μετὰ τὴν γενομένην παρατήρησιν ὅτι τὸ ἓν ἄτοπον δὲν δύναται νὰ μᾶς ὑποχρεώσῃ νὰ παραδεχθῶμεν ἕτερον, οὐδὲ πρέπει νὰ ἦναι ἐπίζηλον, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ Κ. προέδρου, ἡ Γερουσία δὲν ἐδέξατο τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, ψηφορορηθεῖσαν πρω-

την ὡς ἀπωτέραν, ἀλλὰ διὰ χειροτονίας παρεδέξατο καὶ τὸ 4 ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου ὅπως ἔχει.

Ἐπὶ τέλους ψηφοφορηθὲν καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν, ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 27 ἀπέναντι πέντε, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας διὰ τὸ ἔτος 1853.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώρ. Γλαράκης		
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Δημ. Γ. Βούλγαρης		
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης		
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλ. Ἰω. Μέξης		
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδάμ Δούκας		
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ο	
Ἀναστάσιος Λόντος		Κωνστ. Κανάρης	Ν	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετ. Γρηγοράκης	Ο	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν	
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν	
Λάμπρος Νάκος		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ο	
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτ. Πλαπούτας	Ν	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Ἰωάν. Στάϊκος		
Ἰάκωβος Παζιμάδης	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ο	
Ν. Πρασακάκης		Κίτζος Τζαβέλλας		
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας		
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	Ν	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημ. Χατσίσκος	Ν	
Βασίλειος Χρηστακόπουλος		Δημ. Χρηστίδης	Ν	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν	
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν	
Γεώργιος Φύλλας		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν	
Δρόσος Μανσόλας		Χατσῆ Χρῆστος	Ν	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ο	Γεώρ. Δουβουνιώτης	Ν	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Κωνσ. Προβιλέγγιος	Ν	
Ἀθανάσ. Λιδωρίκης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου		
Γεώρ. Δαρτιώτης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν	
Γεώρ. Παπαηλιόπουλος		Ῥ. Παλαμίδης		

Οὕτω τὸ νομοσχέδιον ἔχει ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 27 Αὐγούστου ε. ε.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Β. Χρηστακόπουλος
Δ. Χατσίσκος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1853 Ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης, ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου ἀσθενοῦντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν· Ἀνεγνώσθη ἔπειτα ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Α. Γρηγοριάδου ἐξαιτουμένου τεσσαρακονθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν, ἥτις καὶ ἐνεκρίθη.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τῶν δύω Νομοσχεδίων ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων εἰς μὲν τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ἐκ δραχ. 17,761 καὶ 60 0/0 πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ὀφειλομένων διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς καταδίκων, εἰς δὲ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἐκ δραχμῶν 50,000 διὰ στρατιωτικὰς συντάξεις, ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως τὸ πρῶτον Νομοσχέδιον, οὗ τινος ἡ ἀρχὴ ψηφοφορηθεῖσα ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 30 κατὰ μιᾶς, ἄνευ τινὸς ἀντιρρήσεως, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 17,761:60 πρὸς ἐξόφλησιν τῶν κατὰ τὸ π. ε. γενομένων δαπανῶν διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς καταδίκων.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Τάτζης Μαγγίνας	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Κωνσταντῖνος Μπότζαρης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Λάμπρος Νάκος	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος		Ἰάκωβος Παζιμάδης	

Ν. Πρασακάκης.		Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Σπ. Τρικούπης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Άντων. Γ. Κριεζής	
Άθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Άντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	
Άνδρέας Χ. Άναργύρου		Ίωάν. Στάϊκος	
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Άναστάσ. Μαυρομιχάλης	
Γεώργιος Ψύλλας	Ο	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Δρ. Μανσόλας	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ίωάννης Θεοτάκης	Ν	Άλέξ. Βλαχόπουλος	
Ίωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Δημήτρ. Χατσΐσκος	Ν
Άθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	Ν	Άναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Γλαράκης		Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Δημήτριος Γ. Βούλγαρης		Χατσή Χρῆστος	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Νικόλαος Ι. Μέξης		Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	
Άδάμ. Δούκας		Ίωάννης Οἰκονόμου	
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Κωνσταντῖνος Καναρης	Ν	Ρ. Παλαμίδης	Ν

Άναγνωσθὲν ἔπειτα τὸ πρῶτον καὶ μοναδικὸν ἄρθρον αὐτοῦ ἐγένετο ἐπίσης παραδεκτὸν διὰ χειροτονίας ὅπως ἔχει.

Ψηφοφορηθὲν καὶ τὸ σύνολον τοῦ Νομοσχεδίου ἐγένετο ὡσαύτως δεκτὸν διὰ ψήφων 30 κατὰ μιᾶς ἐχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 27 τ. μ. κατὰ πρωτόκολλον ὅμοιον τῷ προηγηθέντι.

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Ἀθ. Γρηγοριάδης παρέτεινεν, ἵνα προσκληθῇ ὁ Πρωθυπουργὸς ὁ καὶ ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν Κ. Α. Κριεζῆς διὰ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν ἐπομένην συνεδρίασιν τοῦ σώματος, καὶ ἀπαντήσῃ εἰς ἐπερώτησίν τινα τὴν ὁποίαν προτίθεται νὰ ὑπευθύνῃ πρὸς αὐτὸν· ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν πρότασίν του.

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ δευτέρου Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 50,000 ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 31 κατὰ τὸ ἦδος προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 50,000 εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1853.

Γεώρ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης		Δημ. Γ. Βούλγαρης	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀδάμ. Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Δόντος		Κωνσταντῖνος Καναρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγν. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	
Ἀμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰάκωβος Παζιμάδης		Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Πρασακάκης		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημ. Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγγελος	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπους	Ν
Γεωργιος Ψύλλας	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χατζὴ Χρῆστος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Κωνστ. Προβιλέγγιος	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	
Γεώργος Δαρειώτης		Σπῦρος Μήλιος	
Γεώργιος Παππαηλιόπουλος	Ν	Ρ. Παλαμίδης	Ν

Ἀναγνωσθέντος ὕστερον τοῦ πρώτου καὶ μοναδικοῦ ἄρθρου αὐτοῦ, εἷς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ἔλεξε τάδε· χθὲς εἶδον εἰς τὴν οἰκίαν μου χήραν τινὰ ἀνδρὸς συντελίσαντος στρατιωτικῶς τὰ μέγιστα ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος· ὁ ἀνὴρ τῆς χήρας ταύτης καλούμενος Γεώργιος Τζελεπῆς, ἐκ τῆς Νήσου Αἰγίνης ὑπῆρξε πάντοτε ὁ ἀρχηγὸς τῶν συμπολιτῶν του κατὰ τὸν ἀγῶνα καὶ ἐπὶ τέλους αἰχμαλωτισθεὶς ὑπέστη τὸν πλέον σκληρὸν καὶ ἐπονείδιστον θάνατον· ἡ χήρα τούτου νέα κατὰ

τὴν ἡλικίαν ἔρχεται ἐκ διαλειμάτων ἐνταῦθα κατὰ τὴν διανομὴν τῶν βοηθημάτων ἐπιζητοῦσα ἄρτον διὰ τὰ ἀδύνατα τέκνα της, διότι ἡ ἐκ δραχ. 8 χορηγουμένη εἰς αὐτὴν μηνιαία σύνταξις ὡς μηδαμινὴ καὶ ὡς ἀναλογοῦσα εἰς χήραν ἁπλοῦ στρατιώτου δὲν ἐπαρκεῖ εἰς τὴν διατροφὴν αὐτῆς καὶ τῶν τέκνων της· ἡ χήρα λοιπὸν ἑνὸς τῶν πρωταθλητῶν τοῦ ἀγῶνος ἀδικεῖται μεγάλως καὶ εἶναι ἀξία ἀνωτέρας συντάξεως.

Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος ἔτους ηὔξησαν δυνάμει τοῦ ἐπιψηρισθέντος Νόμου αἱ στρατιωτικαὶ συντάξεις, περὶ ὧν ἡ ζητουμένη πίστωσις. διδόμεναι εἰς χήρας ἀνδρῶν τοῦ τακτικοῦ ἢ τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ στρατοῦ, αἵτινες ἀπέκτησαν ἢ θέλουσιν ἀποκτήσει τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου τούτου ἀπαιτούμενα προσόντα· Νόμος λοιπὸν περὶ στρατιωτικῶν συντάξεων ὑπάρχει· Νόμος δὲ γενικὸς περὶ συντάξεων, τὸν ὁποῖον πολλάκις κατὰ διαφόρους περιστάσεις καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἀνωτέρω Νόμου ἐπεκαλέσθησαν τὰ σώματα, δὲν ὑπάρχει οὔτε εἰσήχθη, καὶ πρέπει, ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, νὰ λάβῃ πρόνοιαν ἡ Κυβέρνησις περὶ τῆς εἰσαγωγῆς τοιούτου Νόμου δυναμένου νὰ περιθάλψῃ τὰς χήρας καὶ τέκνα τῶν ἀγωνιστῶν τῆς πατρίδος. Ἐκτὸς τούτου φρονῶ ὅτι διὰ πᾶσαν χορήγησιν οἱασδήποτε συντάξεως εἰς χήραν Στρατιωτικοῦ δυνάμει τοῦ ῥηθέντος Νόμου, πρέπει νὰ εἰσάγηται ἑκάστοτε εἰδικὸν Νομοσχέδιον εἰς τὰς Βουλάς, διὰ νὰ ἐξελέγχωνται τὰ προσόντα ἐκείνων τῶν ὁποίων αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ δικαιοῦνται εἰς τοιαύτην σύνταξιν, καὶ ἵνα διὰ τοῦ μέσου τούτου δυνηθῶσι τὰ σώματα νὰ φθάσωσιν εἰς μίαν οἱανδήποτε τροποποίησιν δυναμένην νὰ περιθάλψῃ τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ ἐκείνων, οἵτινες ἔπεσαν εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, καὶ ἐγκαθίδρυσαν οὕτως εἰπεῖν αὐτὸ τὸ οἰκοδόμημα.

Συνιστῶ αὖθις εἰς τοὺς Κ. Κ. ὑπουργοὺς τὸ ζήτημα τοῦτο τῶν συντάξεων, διὰ νὰ λάβωσι πρόνοιαν, ὅπως εἰσαχθῇ ὁ περὶ τούτων γενικὸς Νόμος, καὶ διορθωθῶσιν αἱ ὑπάρχουσαι δυσαναλογίαι ἐπὶ τῶν χορηγουμένων συντάξεων αἱ ὁποῖαι φέρουσι πολλὴν ἀγανάκτησιν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἐπιζώντων τέκνων τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ ἔθνους.

Ὑποστηρίζων τὰ ἀνωτέρω ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥ. Παλαμίδης πρασέθηκεν. Ἴσως ὁ παρὼν καιρὸς ἦτο κατάλληλος εἰς τὸ νὰ ὁμιλῶμεν περὶ συντάξεων μελλουσῶν ἐκδουλεύστων καὶ οὐχὶ περὶ συντάξεων παρελθόντων ἀγώνων, τὰ περὶ τῶν ὁποίων ὕστερον ἀπὸ 33 ἔτη ἔπρεπε νὰ ἦναι ἀποπερατωμένα· μ' ὅλα ταῦτα, ἐπειδὴ περὶ τοιούτων συντάξεων πρόκειται σήμερον, λέγω ἐκ

προοιμίων καὶ ἐγὼ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ λάβῃ πρόνοιαν περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ πολλάκις ἐπικαλεσθέντος γενικοῦ περὶ συντάξεων Νόμου, ὅπως καταπαύσωσιν αἱ ἀπαιτήσεις καὶ τὰ παράπονα.

Αἱ περὶ ὧν πρόκειται συντάξεις ἀφορῶσιν ἰδίως τοὺς στρατιωτικῶς ὑπηρετήσαντας κατὰ τὸν ἀγῶνα ὡς καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα εἰς τὸν στρατόν, οἵτινες ἐπιζήσαντες κατώρθωσαν νὰ καταχωρηθῶσιν εἰς τὰ μητρῶα· ἀλλ' ὑπῆρξε καὶ ἄλλη τάξις στρατιωτικῶν, οἵτινες πεσόντες εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης ἢ ἀποθανόντες δὲν ἐπέζησαν διὰ νὰ φροντίσωσι νὰ καταχωρηθῶσιν εἰς τὰ μητρῶα, ἀνεκαὶ τῶν ἐπιζησάντων καὶ καταγραφέντων τινὲς δὲν ἔτυχον εἰσέτι, ἀγνοῶ πως, τῆς ἀπαιτουμένης δικαιοσύνης διὰ τῆς παραχωρήσεως καὶ εἰς αὐτοὺς τοῦ ἀνήκοντος βαθμοῦ. Περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν τοιούτων στρατιωτικῶν ἤρχισε νὰ φροντίζῃ ἡ Κυβέρνησις, ἂν δὲν ἀπαιτῶμαι, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1849, ἀλλὰ δὲν προῆλθε μέχρι σήμερον εἰς κανὲν ἀποτέλεσμα· ὑπῆρξε προσέτι καὶ ἑτέρα τάξις ἀγωνιστῶν, οἱ ὁποῖοι εἰς ἀνώτερον κοινωνικὸν κύκλον ζῶντες ἢ ἐκτάκτους ὑπηρεσίας προσενεγκόντες συνετέλεσαν κατὰ μέγιστον βαθμὸν εἰς τὴν εὐόδωσιν τοῦ ἀγῶνος· αἱ οἰκογένειαι τῶν τοιούτων, οἵαι εἶναι ἡ τοῦ Στρατηγοῦ Γιατράκου καὶ λοιπῶν ὁμοίων, δικαιοῦνται εἰς τὴν ἀπόλαυσιν ἀναλόγων συντάξεων· ἀλλὰ μὲ λύπην μου παρατηρῶ ὅτι οὐδεμία καὶ περὶ τῶν οἰκογενειῶν τούτων φροντὶς ἐγένετο, ἐν ᾧ ἡ Κυβέρνησις εὐγνωμόνως φερομένη ἐμελέτα νὰ ὑποβάλῃ καὶ περὶ τῶν τοιούτων εἰδικὸν Νομοσχέδιον, ἀλλ' ἀγνοῶ διὰ ποίαν αἰτίαν δὲν ὑπεβλήθη τοῦτο· πρέπει λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις νὰ προνοήσῃ τὸ ταχύτερον καὶ περὶ αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ ἀναξιοπαθῶσι· διότι ἄλλως δὲν δύναται εἰς πᾶσαν περίστασιν νὰ περιμένῃ ἐκ μέρους ἄλλων ἐχόντων ὑπ' ὄψιν τὴν ἀγνωμοσύνην ταύτην τοιαύτας μελλούσας ἐκδουλεύσεις· πρὸς δὲ ταῦτα παρατηρῶ ὅτι πρὸ πολλοῦ ἐπεψηρίσαμεν μίαν ἐπιχορήγησιν πρὸς τὰς τρεῖς Ναυτικὰς νήσους, ἀλλ' οὐδεμία πραγματοποίησις ἐγένετο τοῦ ἐπιψηρισθέντος περὶ ταύτης Νομοσχεδίου· ἐπειδὴ δὲ μεταξὺ τῶν ἐχόντων δικαίωμα εἰς τὴν ἐπιχορήγησιν ταύτην ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι γερούμενοι τῶν πρὸς τὸ ζῆν, εἶναι δίκαιον νὰ λάβῃ πρόνοιαν τὸ ὑπουργεῖον, ὅπως πραγματοποιηθῶσι τὰ ἐπιψηρισθέντα καὶ χορηγηθῇ ἡ ἀποφασισθεῖσα ποσότης τῆς ἐπιχορηγήσεως πρὸς κατάπαυσιν τῶν παραπόνων.

Τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἐνόμισα δίκαιον νὰ ὑποβάλω ἐνώπιον τοῦ σώματος καὶ τῶν Κ.Κ. ὑπουργῶν, διὰ νὰ λυφθῇ ἡ

ἀνήκουσα πρόνοια περὶ ὅλων τῶν ἐκτεθέντων. Ἐπομένως μηδεμιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὸ ἄρθρον τοῦ Νομοσχεδίου ὅπως ἔχει.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ἐγένετο δεκτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 32 ἔχον ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 28 τ. μ. κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 50,000 εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὴν χρῆσιν 1853.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώρ. Γλαράκης	
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Δημ. Γ. Βούλγαρης	
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικ. Ἰω. Μέξης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀδάμ. Δούκας	
Σπυρ. Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστ. Λόντος		Κωνς. Κανάρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγν. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντ. Γ. Κριεζής	
Λαμπρος Νάκος		Ἀντ. Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Δημ. Πλαπούτας	
Χαράλ. Παπαπόπολίτης	Ν	Ἰω. Στάϊκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Νικ. Πρασακάκης		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Ἀθαν. Γρηγοριάδης	Ν	Δημ. Χατσίσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημ. Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Νικ. Μαυρομμάτης	Ν
Νικ. Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώρ. Ψύλλας	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	Ν
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν	Γεώ. Διαβουνιώτης	Ν
Ἰω. Χ. Πέτρου	Ν	Κωνς. Προβιλέγγιος	
Ἀθαν. Λιδωρίκης	Ν	Ἰω. Οἰκονόμου	
Γεώρ. Δαρειώτης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	Ν

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἑπομένης γενησομένης τὴν αὔριον τὴν συζήτησιν περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκτελέσεως τῆς διαθήκης τοῦ Ν. Στουρνάρη.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατζόπουλος
Ι. Παξιμάδης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1853, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 29 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου ἀσθενοῦντος, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ι. Παξιμάδην ἀντὶ τοῦ Κ. Β. Χρηστακοπούλου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης ἀνεγνώσθησαν ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως 1) ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Μ. Ἀντωνοπούλου ἐξαιτουμένου εἰκοσιπενθήμερον ἀπουσίας ἄδειαν, ἥτις καὶ τῷ ἐχορηγήθη·

2) Ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐθνικῶν ἐλαιοδένδρων ἐνοικιασμένων τριακονταετῶς ἔχουσα ὡς ἕπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τῶν τριακονταετῶς ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων καὶ τῶν ἄλλων ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων τῶν παλαιοτῶς ἐνοικιασμένων εἰσηγητικὴ ἐπιτροπή, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ εἰρημένον νομοσχέδιον, εἰσαχθὲν ὑπὸ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, τὰς συνοδευούσας τοῦτο ἐκθέσεις τοῦ αὐτοῦ πρός τε τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Γερουσίαν, καθὼς καὶ τὴν πρὸς τὴν τελευταίαν ἐπὶ τοῦ ἰδίου ἀντικειμένου ἀναφορὰν διαφόρων κατοίκων Ἀμφίσσης, ἐνοικιαστῶν τοῦ ἐκεῖ ἐλαιῶνος, ἀπὸ 15 Ἰουλίου ε. ε. χρονολογουμένην, τὴν ὁποίαν ὁ Κ. πρόεδρος διεύθυνε πρὸς τὸ αὐτὸ τέλος εἰς τὴν ἐπιτροπήν, καὶ μελετήσασα μετὰ προσοχῆς πάντα ταῦτα, λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὸ Σῶμα τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις της.

Οὐδεὶς βεβαία ἀπαιτεῖται πρὸς ὑποστήριξιν λόγος περὶ τῆς εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ τοιούτου νόμου ἀνάγκης· ἡ τοιαύτη ἀνάγκη

κατέστη πρὸ πολλοῦ ὁμολογουμένη, καὶ ἡ ἰδία ἔκθεσις πρὸς τὴν Βουλὴν ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1852 τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κ. ὑπουργοῦ ἀρκούντως συνηγορεῖ ὑπὲρ αὐτῆς.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὠφείλεν ἡ Κυβέρνησις καὶ ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου νὰ προνοήσῃ, καὶ ἀρῴογὸν χεῖρα νὰ δώσῃ πρὸς τοὺς εἰς βάρη δυσανάλογα καὶ δυσεκπλήρωτα πλέον καταστα θέντα ὑποπεσόντας ἐνοικιαστάς· τὸ δὲ τοιοῦτον μέτρον ἔπεται τέλος πάντων νὰ πραγματοποιηθῇ διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου· καὶ ἐπειδὴ οἱ ἐλαιῶνες τὸ κυριώτερόν εἰσι τούτου ἀντικείμενον, ἀποχρῶταν νομίζει ἡ ἐπιτροπὴ τὴν ἐπὶ τούτων κυρίως ἐξέτασιν πρὸς κατάδειξιν τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀνάγκης καὶ τῶν περιστατικῶν, ἅτινα ταύτην ὑπηγόρευσαν, καὶ ἐν γένει τὴν σπουδαιότητα τῆς ὑποθέσεως.

Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος τριακονταετὴς ἐνοικίασις τῶν ἐθνικῶν ἐλαιώνων ἤρξατο κατὰ τὸ 1836 κατὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 15,265 καὶ 21915 διακηρύξεις τῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας, εἰς ἃς διεγράφησαν οἱ τύποι καὶ αἱ συμφωνίαι τῆς τε ἐνοικιάσεως καὶ τῆς πληρωμῆς τοῦ ἐνοικίου, εἰς 30 ἴσας δόσεις διαιρουμένου, καὶ πληρωτέας κατὰ τὴν 15 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τῆς ἀ. Ἰανουαρ. 1837.

Κατὰ δὲ τὴν μνησθεῖσαν ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1852 ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλὴν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κ. ὑπουργοῦ, καὶ αἱ ἐνοικιάσεις τῶν προκειμένων κτημάτων, ἀφ' ἑνὸς μὲν συνοδευθεῖσαι καὶ προοδευθεῖσαι ὑπὸ τὸ πνεῦμα καὶ τὰς περιπετείας μεθ' ὧν ἐνηργοῦντο καὶ αἱ ἄλλαι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐνοικιάσεις, ὑπὸ ὑπολογισμοὺς ἐσφαλμένους, ὑπὸ ἀνάγκας οἰκογενειακὰς, μετὰ δὲ τὴν ἐνοικίασιν, καὶ ἀπὸ ἐλλείψεις τῶν μέσων τῆς καλλιεργείας ἐκ μέρους τῶν ἐνοικιαστῶν· ἀφ' ἑτέρου δὲ ἕνεκα τοῦ ἐπικρατήσαντος εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς δημοπρασίας ταύτης καὶ ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου πνεύματος πλατυτέρου διαγωνισμοῦ, ἐξ οὗ καὶ ὁ ἐπαρκὴς τῆς ἐγγυήσεως παρελείφθη ὅρος, καὶ οὔτε ἡ ἀπαιτουμένη ἀσφάλεια ἐζητήθη ἀπέναντι τῶν παραβάσεων τῶν ἐνοικιαστῶν, εἰμὴ προσωπική τις ἐγγύησις ἀνανεουμένη κατὰ τὴν τριετίαν· ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ἕνεκα τῆς ὀλίγης κατὰ καιροὺς προσοχῆς καὶ ἐπιτηρήσεως τῶν κατὰ τόπους ἀρχῶν, εἴς τε τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν συμφωνιῶν τῆς ἐνοικιάσεως καὶ εἰς τὴν ἀνανέωσιν τῆς παρερχομένης τριετοῦς ἐγγυήσεως κατὰ τὰς αὐτὰς συμφωνίας, ταῦτα πάντα συνέτειναν νὰ ἀποτύχῃ καὶ τὸ ἐπωφελέστατον τοῦτο τῆς πολυετοῦς ἐνοικιάσεως σύστημα καὶ νὰ κατασταθῇ εἰς μὲν τοὺς ἐνοικιαστὰς

μάστιξ πολυχρόνιος καὶ καταστροφὴ τῶν περισσοτέρων αὐτῶν ἐπὶ τέλους, εἰς δὲ τὸ δημόσιον τακτική τις ἀπώλεια τῶν εἰσοδημάτων του· ὀλίγιστοι δὲ ἐκ τῶν ἐνοικιαστῶν, κατὰ τὴν αὐτὴν ἔκθεσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, θεωροῦνται ὡς ἐνοικιάσαντες εἰς μετρίας πως τιμὰς, ἀλλὰ καὶ οὗτοι μᾶλλον ζημιωθέντες ἢ ὠφεληθέντες.

Τῆς τοιαύτης λοιπὸν διαμάχης καὶ διεξαγωγῆς ὑπῆρξαν ἀνάλογα καὶ τὰ ἀποτελέσματα.

Καὶ τὸ μὲν ἐτήσιον ἐνοίκιον τῶν ἐλαιώνων ἀνέβη εἰς δρχ. 323,270, τὸ δὲ ὅλον τριακονταετὲς εἰς δρ. 9,698,150· ἀλλ' ἐκ τούτων μέχρι τοῦ τέλους 1851 ἤτοι ἐντὸς 15 ἐτῶν, μόνον δραχμ. 1,398,242 ἐπληρώθησαν, καθυστέρησαν δὲ δραχμαὶ 3,404,873, ὑπολειπομένων διὰ τὰ λοιπὰ 15 ἔτη καὶ δραχμ. 4,703,115, κατὰ τὰς δοθείσας εἰς τὴν ἐπιτροπὴν περὶ τούτου πληροφορίας ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου.

Περὶ δὲ τῶν καθυστερούντων τόκων τῆς ὑπερημερίας ὡς μὴ σημειουμένων εἰς τὰ βιβλία τῶν εἰσπρακτέων, κατὰ τὰς αὐτὰς πληροφορίας, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γνωρισθῇ καὶ τὸ ποσὸν αὐτῶν, διότι ὁσάκις πρόκειται νὰ γίνῃ πληρωμὴ μιᾶς ἢ περισσοτέρων δόσεων παρ' ἑνὸς ἑκάστου ὀφειλέτου, τότε ὁ ἀριθμητὴς ταμίας ὑπολογίζει ταύτην ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς λήξεως ἑκάστης δόσεως μέχρις ἐκείνης τῆς πληρωμῆς, καὶ λαμβάνει αὐτὴν σὺν τῷ κεφαλαίῳ, ὥστε περὶ τούτων θετικῶς οὐδὲν ἄλλο γνωρίζεται ἔδη, παρ' ὅτι διὰ τὰς πληρωθείσας δρχ. 1,398,242, ἀναλογούσας εἰς 4 καὶ 1/2 περίπου ἐτῶν ἐνοίκιον, οὐδεὶς καθυστερεῖται τόκος· θεωρεῖται ὅθεν ὡς καθυστερούμενος ὁ διὰ τὰς καθυστερουμένας δόσεις τῶν λοιπῶν ἕνδεκα καὶ ἡμίσεως ἐτῶν μέχρι τῶν 15 πρώτων, ἐπὶ τῶν ἀναλογουσῶν καὶ εἰς ταύτας δρ. 3,404,873, ὡς εἴρηται.

Καὶ ταῦτα κατὰ τὴν ἐπιτροπὴν ὑπὸ γενικὴν καὶ πρόχειρον ἔποψιν, διότι ὡς πρὸς μὲν τὸ κεφάλαιον τῶν ἐνοικίων, νομίζει ἡ ἐπιτροπὴ, ὅτι λαβόντος τοῦ δημοσίου πρὸ πολλοῦ τὸ μέτρον τοῦ νὰ λαμβάνῃ διὰ κατασχέσεων καὶ δι' ἐκτιμήσεων ἓν μέρος ἐκ τῶν ἐτησίων εἰσοδημάτων, θέλουν εὑρεθῇ τὰ πληρωθέντα εἰς μίαν ἀκριβεστέραν ἐξέτασιν, πολὺ ἴσως περισσοτέρων τῶν ὡς εἴρηται σημειουμένων, καὶ κατὰ συνέπειαν ὀλιγώτερα καὶ τὰ καθυστεροῦντα· ὡς πρὸς δὲ τοὺς τόκους, τὰς ὁλοσχερεῖς ὀφειλὰς ἀναγκασθέντες διὰ νὰ πληρώσωσι καὶ προσφέροντες ὅ,τι εἶχον, ἐπειδὴ τοῦτο δὲν ἐπαρκοῦσε καὶ διὰ τὸ κεφάλαιον καὶ διὰ τὸν τόκον τῆς ὑπερημερίας τούτου, κατελογίσθη ἀπέναντι

μόνων τῶν τόκων, καὶ οὐ μόνον ἐγγράφως, ἀλλὰ πολλάκις ἴσως καὶ ἀγράφως, ὡς λέγεται, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν καὶ βεβαιοῦται, ἐξ οὗ τὸ ποσὸν τοῦ χρέους πολλῶν ὀφειλετῶν ἔμενε καὶ μένει ἀναλοίωτον.

Ἀπέναντι ὅθεν τῆς τοιαύτης θλιβερᾶς εἰκόνος τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐνοικιάσεως, ἐπέρχεται ἡ διὰ τοῦ προκειμένου Νομοσχεδίου θεραπεία πρὸς τοὺς ἐνοικιαστάς, καὶ συνάμα ἡ ὑπὲρ τῶν δημοσίων συμφερόντων πρόνοια.

Καὶ ἡ μὲν θεραπεία πρὸς τοὺς ἐνοικιαστὰς συνίσταται εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν των ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε καθυστερουμένων τῆς ὑπερημερίας τόκων, καὶ εἰς τὴν ὑποχρέωσίν των διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ καθυστερουμένου κεφαλαίου, εἰς δωδεκαετεῖς ἴσας δόσεις διαιρουμένου καὶ ἄνευ τόκων πληρωθησομένου κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα· δυναμένων μὲν τῶν τοιούτων ἐνοικιαστῶν καὶ νὰ παραιτηθῶσι τοῦ λοιποῦ τῆς ἐνοικιάσεως, ἐὰν τοῦτο προτιμήσωσιν, ἀπολαμβάνοντες συνάμα καὶ τῶν ῥηθεισῶν ὡς πρὸς τὰς καθυστερουμένας δόσεις εὐκολιῶν· ὑποχρεουμένων δὲ καὶ κατὰ ταύτην τὴν περίπτωσιν ὡς καὶ εἰς ἐκείνην τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς ἐνοικιάσεως μέχρι τέλους τῆς λήξεως αὐτῆς, εἰς τὰς ὁριζομένας, ὡς ῥηθήσεται, ἐξασφαλίσεις καὶ ἀποζημιώσεις τοῦ δημοσίου.

Τὰς αὐτὰς εὐκολίας ὡς πρὸς τὰς καθυστερουμένας δόσεις θέλουσιν ἀπολαύσει καὶ ὅσοι ἐγκατέλιπον τὰ παρ' αὐτῶν ἐνοικιασμένα ἐλαιόδενδρα, ἀπελθόντα μετὰ τῆς προσόδου των εἰς τὴν κατοχὴν καὶ νομὴν τοῦ δημοσίου, ἐὰν καὶ οὗτοι συμμορφωθῶσι μὲ τὰς ῥηθησομένας ὑποχρεώσεις.

Ἡ δὲ ὑπὲρ τοῦ δημοσίου πρόνοια καθίσταται, 1 εἰς τὴν διὰ πραγματογνωμόνων ἀποζημίωσιν αὐτοῦ ἐκ μέρους τῶν ἐνοικιαστῶν, διὰ πᾶσαν βλάβην προξενηθεῖσαν εἰς τὰ ἐνοικιασμένα ἐλαιόδενδρα δι' ἐκκοπῆς, ἐμπρησμοῦ, ἢ ἄλλης οἱασδήποτε συμφορᾶς, ἐκ προαιρέσεως ἢ ἀμελείας αὐτῶν, καθ' ὅλα τὰ παρελθόντα ἔτη ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐνοικιάσεως, περὶ ἧς ἡ ἔγκαιρος προσοχὴ καὶ ἐπιτήρησις τῶν κατὰ καιροὺς ἀρχῶν ἔλλειψεν, ὡς προείπομεν, καὶ τὸ ποσὸν τῆς ὁποίας θέλει προστεθῇ εἰς ἑκάστην τῶν καθυστερουμένων δόσεων, ἀποτελουσῶν ἀμφοτέρων τῶν ποσοτήτων τούτων ἓν τι ὅλον κεφάλαιον τοῦ καθυστερουμένου χρέους.

2 Εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ αὐτοῦ ῥηθέντος κεφαλαίου τῶν καθυστερούντων, διὰ τὴν εἰς δώδεκα ἐτησίους δόσεις πληρωμήν αὐτοῦ, μὲ ὑποθήκην κτημάτων ἀξίας ὑπερβαινούσης τὸ χρέος ὁλόκληρον καθ' ἓν τρίτον.

3 Εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ αὐτοῦ, δι' ἐνδεχομένας καθυστερήσεις τῶν μήπω ληξασῶν δόσεων, ἐν περιπτώσει τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς ἐνοικιάσεως, καὶ διὰ πᾶσαν προξενηθησομένην φθορὰν ἢ βλάβην εἰς τὰ ἐλαιόδενδρα, καθὼς καὶ διὰ τὴν μὴ ἐκπλήρωσιν τῶν περὶ καλλιεργείας καὶ βελτιώσεως συμφωνιῶν, μὲ ὑποθήκην κτημάτων ἴσης ἀξίας μὲ τὴν ἐνοίκιον πέντε ἐτῶν.

4 Εἰς τὴν πληρωμὴν τόκου ὑπερημερίας 8 τοῖς 0|0 κατ' ἔτος διὰ πᾶσαν ἐνδεχομένην καθυστέρησιν τῆς ἐμπροθέσμου πληρωμῆς τοῦ ὡς εἴρηται κεφαλαίου· καὶ

5 Εἰς τὴν κατάσχεσιν καὶ ἐκποίησιν, ἐν τῇ περιπτώσει καθυστερήσεως μιᾶς δόσεως τῶν ὡς εἴρηται κεφαλαίων, ἀναλόγου μέρους ἐκ τοῦ καρποῦ τῶν ἐλαιοδένδρων· τούτου μὴ ἐξαρκοῦντος εἰς τὴν ὁλοσχερῆ ἀπότισιν τοῦ καθυστεροῦντος χρέους μετὰ τοῦ τόκου τῆς ὑπερημερίας, ἐπεκτείνεται τότε ἡ κατάσχεσις καὶ ἐκποίησις καὶ εἰς ἀνάλογον μέρος τῶν ὑποθηκευμένων κτημάτων· καὶ ταῦτα πάντα κατὰ τὰς περὶ καθυστερούντων διοικητικὰς διατάξεις. Ἐὰν δὲ ὁ ἐνοικιαστὴς δὲν ἀναπληρώσῃ ἐντὸς **30** ἡμερῶν καὶ τὸ ἐκποιηθὲν μέρος τῶν ἐνυποθήκων κτημάτων, ὑποχρεοῦται ἐν ταυτῷ καὶ εἰς τὴν διάλυσιν τῆς ἐνοικιάσεως. Τὰ αὐτὰ θέλουν ἐνεργεῖσθαι καὶ διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ δημοσίου ἐκ τῆς προξενηθησομένης τυχὸν φθορᾶς ἢ βλάβης, ὡς καὶ ἐκ τῆς παραβάσεως τῶν περὶ καλλιεργείας συμφωνιῶν.

Ἰδοὺ ἐν γένει, Κύριοι, ἡ ἐπερχομένη ὑπὲρ τῶν ἐνοικιαστῶν θεραπεία, καθὼς καὶ ἡ ὑπὲρ τῶν δημοσίων συμφερόντων πρόνοια διὰ τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου.

Καὶ μολονότι ἡ ἐπιτροπὴ συνομολογεῖ τὴν διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου εὐεργετικὴν πρόθεσιν τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῶν ἐνοικιαστῶν, ἀπέναντι ὅμως τοῦ προεκτεθέντος περιέργου ἱστορικοῦ τῶν τοιούτων δημοπρασιῶν, τοῦ πραχθέντος ἐξ αὐτῶν ὄγκου τοσούτων ἑκατομμυρίων ὡς κεφαλαίου, καὶ τοῦ παραχθησομένου ἐκ τῶν ἀποζημιώσεων τοῦ δημοσίου διὰ τὰς ἐκτιμηθησομένας φθορὰς τῶν παρελθόντων ἐτῶν, καὶ τῶν ἀσφαλειῶν αὐτοῦ, ἃς προκειται νὰ λάβῃ διὰ τὴν ἔγκαιρον ἀπότισιν τούτων καὶ τῶν τόκων πάσης τυχὸν μελλούσης ὑπερημερίας, πρὸς δὲ ἀπέναντι καὶ τῆς ὑπαρχούσης καταστάσεως τοῦ τόπου, καὶ ἰδίως τῶν κτημάτων, νομίζει ἡ ἐπιτροπὴ ὅτι ἡ θεραπεία αὕτη εἶπετο νὰ ἐπέλθῃ πλατυτέρα, ἢ μᾶλλον εἶπεν πλήρης καὶ ἀνάλογος, καὶ τοιαύτη ἐστὶν, ὡς πρὸς τὰς προθεσμίας εἰς τὴν ἀπότισιν τῶν ὡς εἴρηται καθυστερουμένων καὶ ὡς πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 ἐξασφάλισιν τοῦ δη-

μοσίου· διότι συμπιπτούσης τοῦ λοιποῦ τῆς πληρωμῆς τῶν μέπω ληξάντων δόσεων καὶ ἐκείνης τῶν καθυστερουμένων κατὰ τὰ αὐτὰ δώδεκα ἔτη εἰς τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, ἤθελεν εἶσθαι ὄντως ἀποτελεσματική, ἐὰν ὑπῆρχεν ἡ μέχρι τῶν 20 ἐτῶν ἐπικτασις αὐτῆς, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν ἡ διπλάσιος, ἀντὶ τῆς δωδεκαετοῦς προθεσμίας, καὶ διότι ἡ διὰ τὰς ῥηθείσας μέπω ληξάσας δόσεις ὑποθήκευσις κτημάτων ἀξίας ἴσης μὲ τὸ ἐνοίκιον πέντε ἐτῶν, πρὸς ὀλιγωτάτους τῶν ἐνοικιαστῶν θέλει σταθῆ δυνατὴ, ἐνῷ κατὰ τὰς βάσεις τῶν ἐνοικιάσεων τούτων, ἄρθρ. 1 τῶν συμφωνιῶν αὐτῶν, ὀφείλεται προσωπικὴ ἐγγύησις πρὸς ἀσφάλειαν τῆς πληρωμῆς τριῶν μόνον ἐτῶν τοῦ ἐνοικίου.

Περὶ τοιαύτης δὲ θεραπείας, ἂν καὶ ἀναγκαιοτάτης κατὰ τὴν ἐπιτροπὴν, ἀπέχει ὅμως αὕτη νὰ ὑποβάλῃ ῥητῶς γνώμην διὰ νὰ μὴ ἤθελε θεωρηθῇ ὡς παραίτησις ἀναβολῆς, ἀφ' οὗ τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον, ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὡς ἔχει, καὶ ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἐπισπεύδεται ὡς ἐπισπευδομένου ὑπὸ τῶν συμφερόντων καὶ ἀναγκῶν αὐτοῦ, καὶ ὑπὸ πολλῶν καταπιεζομένων ὑπὸ βαρυτάτου ἕνεκα τῶν περιπετειῶν καὶ εἰς τὰς τοιαύτας ἐνοικιάσεις χρέους, κεχρηώτως περιμένεται· διὸ καὶ συνιστᾷ τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ σώματος ὡς ἔχει, ἄνευ τινὸς τροπολογίας εἰς τὰς διατάξεις αὐτοῦ, ἐκτὸς τῆς ἑπομένης προσθήκης, σχεσιν ἐχούσης ὡς πρὸς τὰ ἀναφερθέντα παρὰ τῶν Λιμησσέων ἐνοικιαστῶν, καὶ τὰ ὁποῖα προσεκλήθη νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν.

Ἡ ἀνάγνωσις, Κύριοι, ὑπὸ τοῦ σώματος τῆς εἰς αὐτὸ δοθείσης ἀναφορᾶς τῶν ῥηθέντων ἐνοικιαστῶν, τὴν ὁποίαν ἀνάγνωσιν καὶ συνιστᾷ ἡ ἐπιτροπὴ, θέλει δώσει εἰς αὐτὸ πληρεστάτην ἰδέαν τῶν συνοδευσασῶν τὴν δημοπρασίαν τῆς ἐνοικιάσεως ταύτης περιπετειῶν, καὶ τῆς ὑπὸ πάντων τῶν ἀτομικῶν προσδευθείσης ὑπερθεματίσεως, ἥτις ῥθάσασα εἰς βαθμὸν ἀθεμίτων κατέστησε καὶ τοὺς ἀναφερομένους δυστυχεστάτους καὶ τὰ δημόσια συμφέροντα ἐπισφαλῆ. Ὥστε καὶ δὲν ἀπόκειται εἰς τὴν ἐπιτροπὴν διὰ νὰ προσθέσῃ ἐπὶ τούτων τι, ὕστερον μάλιστα καὶ ἀπὸ τὴν μνησθεῖσαν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλὴν ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1852 τοῦ Κυρίου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ· ἐνόμισε δὲ μ' ὅλα ταῦτα ἀναγκαῖον ἵνα φέρῃ τὰς ἐξῆς παρατηρήσεις τυχὸν γνῶσιν πληρεστέραν τοῦ σώματος ὡς πρὸς τὴν ἐνυπάρχουσαν κατάστασιν ἰδίως τῆς ὑποθέσεως ταύτης.

Τὸ ἐτήσιον ἐνοίκιον τοῦ ἐλαιῶνος Λιμήσσης ἦΠαρασιδος, κατὰ τὰς τότε σημειώσεις, ἀνέβη εἰς δραχ. 111,781, τὸ δὲ τριακονταετὲς εἰς δραχ. 3,353,430. Ἐκ τούτων δὲ καθυστεροῦνται μέχρι τέλους τοῦ 1851, κατὰ τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν καὶ περὶ αὐτῶν πληροφορίαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου, δραχ. 1,144,940:89, ὥστε ἐπληρώθησαν καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο, ἐκ τοῦ ἀναλογοῦντος εἰς αὐτὸ ἐνοικίου ἐκ δραχ. 1,676,705:, μόνον δραχ. 231,874:11, μόλις ἀναλογοῦσαι εἰς δύο περίπου ἐτῶν ἐνοίκιον· ὑπολείπονται δὲ καὶ διὰ τὰ λοιπὰ 15 ἔτη μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῆς τριακονταετίας ἐπίσης δρ. 1,676,715. Τὸ ὅλον δὲ χρέος τῶν ἐνοικιαστῶν αὐτῶν διά τε τὰς καθυστερουμένας καὶ μέπω ληξάσας δόσεις φύγαιται ἐκ δρ. 2,821,645:89, μ' ὅλον ὅτι τὸ δημόσιον καὶ εἰς Λιμήσσαν δὲν ἔλειψεν ἀπὸ τὸ 1845 νὰ λαμβάνῃ ἐκ τοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος καὶ κατ' ἐκτίμησιν τὰ 2/5, τὰ δὲ 3/5 οἱ ἐνοικιασταὶ ἢ καλλιεργηταὶ αὐτῶν, εἰς βάρος τῶν ὁποίων ἐννοοῦνται ὅλα τὰ ἔξοδα τῆς καλλιεργείας, τῆς συγκομιδῆς καὶ τοῦ δικαίου.

Ἡ αὐτὴ εἰκὼν ὅλων τῶν τοιούτων περιπετειῶν καὶ δυστυχημάτων ἀπαντᾶται, κατὰ τὰς δοθείσας εἰς τὴν ἐπιτροπὴν πληροφορίας ὑπὸ τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὴν μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τούτῳ συνέντευξίν της, καὶ εἰς τὴν ἐνοικίασιν τοῦ κατὰ τὴν Τριφυλίαν ἐλαιῶνος, τὸ πρὸς ἐνοικίασιν ποσὸν τοῦ ὁποίου, ἂν καὶ πολὺ μικρότερον φαίνεται τοῦ κατὰ τὴν Λιμήσσαν ῥηθέντος, ὡς συνιστάμενον ἐκ δραχ. 10,615 τὸ ἐτήσιον, τὸ δὲ τῆς τριακονταετίας ἐκ δραχ. 318,450, ὑπῆρξεν ὅμως καὶ τοῦτο ἐπίσης ὑπέρμετρον καὶ ἔχει τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν τοῦ ἐνοικίου ὡς πρὸς τὰ ἐνοικιασθέντα ἐλαιόδενδρα, οἵαν καὶ τὸ τῆς Λιμήσσης, ἤτοι ἀνὰ 3 1/2 δραχ. ἐτησίως κατὰ πᾶν ἐλαιόδενδρον, τιμὴ ὅλως ἐξαιρετικὴ καὶ παράλογος ἵνα εἴπωμεν καταλλήλως.

Ἐν τούτοις, ἡ κατὰ τὴν μνησθεῖσαν ἀναφορὰν αἴτησις περὶ τοῦ ἐλαιῶνος Λιμήσσης εἰς δύο συνίσταται κυρίως· α) εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν των ἀπὸ πάσης ὑποχρεώσεως προκυπτούσης ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως ἀπὸ τὰ 1845 ὅλα ἔτη 8 μέχρι τοῦδε, ἀφ' ὅτου ἡ Κυβέρνησις ἤρξατο νὰ λαμβάνῃ τὰ 2/5 τοῦ εἰσοδήματος· καὶ β) καθόσον ἀφορᾷ τὸ ἐνοίκιον τῶν παρελθόντων 8 ἐπίσης ἐτῶν, νὰ τὸ πληρώσωσι κατὰ μέσον τινὰ ὅρον τῶν ἐκτιμήσεων τῶν ἀπὸ τοῦ 1845 ἑκάστου ἐτῶν, καὶ ὑπὸ τὰς λοιπὰς εὐεργετικὰς διατάξεις τοῦ προκειμένου Νόμου περὶ τῶν καθυστερουμένων, ἀπέναντι τῶν ὁποίων νὰ λογισθῶσι καὶ τὰ μέχρι τοῦδε παρ' αὐτῶν πληρωθέντα.

Ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τοι ζητήσασα παρὰ τοῦ Ὑπουργείου σημείωσιν περὶ τῶν εἰσπραχθέντων ποσῶν παρὰ τοῦ δημοσίου καθ' ὅλας τὰς γενομένας ἑκατεστῆς ἐκτιμήσεις, ὡς εἶπαι, διὰ

νὰ δυνηθῇ νὰ ἐκτιμήσῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης αἰτήσεώς των, δὲν ἐστάθη τοῦτο δυνατὸν ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἀλλὰ μόνον τῇ ἐδόθη σημείωσις περὶ τῶν οὕτω εἰσπραχθέντων διὰ τὸ ἔτος 1851, ἀναβαινόντων τῶν 2|5 εἰς δραχ. 35,999:72, καὶ περὶ τῶν βεβαιωθέντων ἐπίσης 2|5 διὰ τὸ ἔτος 1852 ἀναβαινόντων εἰς δραχ. 40,563:82 εἰς τὰ ὁποῖα ἂν προσθέσωμεν καὶ τὰ μένοντα εἰς τοὺς ἐνοικιαστὰς 3|5 ἀναβαίνει τὸ ὅλον, τῶν μὲν εἰσπραχθέντων διὰ τὸ 1851 εἰς δραχμὰς 83,999:34, ἤτοι ὀλιγώτερον τοῦ ἐνοικίου τῶν δραχ. 111,781—δραχ. 27,783:66, τῶν δὲ βεβαιωθέντων εἰς δραχ. 94,648:97, ἤτοι ὀλιγώτερον καὶ ἐνταῦθα τοῦ αὐτοῦ ἐτησίου ἐνοικίου δραχ. 17,132:09, ἀποτελέσματα ὄντως περίεργα καὶ ἀρκετὰ μαρτυροῦντα τὰ κατὰ τῶν τοιούτων ἐνοικιάσεων ἐκτεθέντα.

Ὀφείλουσα ἡ ἐπιτροπή σας, Κύριοι, νὰ δώσῃ ἐπὶ τῆς ῥηθείσης αἰτήσεως, καθὼ προσεκλήθη, τὴν γνώμην της, ἥτις κατ' αὐστηρὰν δικαιοσύνην δέον ἐστὶ νὰ ἐπεκταθῇ καὶ ἐπὶ ἄλλων τινῶν ὁμοίας φύσεως ἐνοικιάσεων, μάλιστα τῆς Τριφυλλίας, σύμφωνα μὲ τὴν ὡς εἴρηται γνώμην τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, ὅστις καὶ διὰ τῆς ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1852 ἐκθέσεώς του πρὸς τὴν Βουλὴν δὲν ἔλειψε νὰ βεβαιώσῃ ἐν γένει ὅτι ὀλιγώταται ἐνοικιάσεις δὲν ἐπηρρεάσθησαν ὑπὸ τῶν αὐτῶν περιπετειῶν καὶ ἀτοπημάτων, πᾶσαι δὲ αἱ λοιπαὶ προύχθησαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον εἰς ἀθέμιτον καὶ καταστρεπτικὸν βαθμὸν ὑπερθερματίσεως· οἱ δὲ ὑποπεσόντες εἰς τὸ δυστύχημα τοῦτο ἐνοικιασταί, συναισθανθέντες ἀπ' ἀρχῆς τὴν μέθην καὶ πλάνην των, ἐξ ἧς ἐξώκειλον ἐπὶ τοσοῦτον, δὲν ἔλειψαν καὶ ἀμέσως καὶ πάντοτε μέχρι τοῦδε νὰ ζητήσωσι παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐπανόρθωσιν καὶ θεραπείαν, τινὲς δὲ προτιθέμενοι καὶ νὰ παραιτηθῶσιν οὔτε ὁμολογίας ὑπέγραψαν, οὔτε ἐνοικιαστήρια ἔλαβον, ὡς αἱ ἐνοικιασταὶ Ἀμφίσσης καὶ ἄλλοι ἔτι ἴσως· θέτουσα δὲ ὑπ' ὄψιν της συγχρόνως καὶ τὴν ὀφειλομένην ἀνάλογον πρόνοιαν ὑπὲρ τῶν δημοσίων συμφερόντων, λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ ἐπιφέρῃ τὰς ἑξῆς γνώμας της ὡς πρὸς τὰς ῥηθείσας περιστάσεις.

1. Ὡς θεραπείαν εἰς τὰς ὑπερμέτρους γενομένας ὑπερθερματίσεις, ἡ ἀναλογία τοῦ ἐτησίου ἐνοικίου τῶν ὁποίων ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν ἐνοικιασθέντων δένδρων ὑπερέβη τὰς δραχ. 2, καὶ δι' ἃς ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τοῦ νῦν δὲν ἔλειψαν τὰ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν παράπονα καὶ αἱ πρὸς θεραπείαν αἰτήσεις των, ἀφ' οὗ προηγηθῶσιν αἱ περὶ τούτου πληροφορίαι τῶν ἁρμοδίων ἐπιτοπίων ἀρχῶν, ἐπεχρμίνης καὶ τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, νὰ ἐπιτρέπηται διὰ Β. Διατάγματος ἡ παράτασις τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Νομοσχεδίου προθεσμιῶν διὰ τὰς καθυστερουμένας δόσεις ἀπὸ 12 μέχρι τῶν 20 ἐτῶν, ὑπὸ τὰς αὐτὰς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου λοιπὰς εὐεργετικὰς διατάξεις.

2. Ὡς ἀνακούφισιν δὲ ἐπὶ τῶν ὁμοίας μὲν φύσεως ὑπερθερματίσεων, εἰς ἃς ὅμως δὲν ἐδόθησαν οὔτε ὁμολογίαι, οὔτε ἐνοικιαστήρια, καὶ ἐπέβαλεν ἐν τοσούτῳ καὶ ἡ Κυβέρνησις χεῖρα ὑπὲρ τοῦ δημοσίου, καὶ τοι διατελούντων τῶν κτημάτων εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν αὐτῶν ἐνοικιαστῶν, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἔπεται νὰ ληφθῇ μέριμνα τῆς Κυβερνήσεως ἀνάλογος τῶν ἐξαιρετικῶν περιστάσεων των, ἀφ' οὗ προηγηθῶσι καὶ ἐπ' αὐτῶν αἱ ὡς ἀνωτέρω πληροφορίαι, μετὰ τῆς γνωμοδοτήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, συμμορφουμένου δὲ καὶ μὲ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου, ἡ Κυβέρνησις, ἐὰν ὡς ἐκ τῆς ἐκτιμήσεώς της ὡς πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἐγκρίνῃ δικαίαν καὶ ἐκπτωσίν τινα τῶν ἐτησίων δόσεων διὰ τὰ μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος Νόμου ἐτη παρελθόντα τῆς ἐνοικιάσεως, κατὰ μέσον τινὰ ὅρον, συμβιβάζοντα τὴν κυρίαν ἀξίαν τοῦ ἐνοικίου μὲ ἐκείνην τῶν ἀναποφεύκτων ἐξόδων καὶ κόπων διὰ τὴν καλλιέργειαν, θέλει ὑποβάλλει πρὸς τοῦτο τὸ ἀνῆκον Νομοσχέδιον.

Ἡ Ἐπιτροπή σας, Κύριοι, ὑποβάλλουσα εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Σώματος καὶ τὰς ῥηθείσας γνώμας της κατὰ προσθήκην εἰς τὸ Νομοσχέδιον, συνιᾷ καὶ τὴν παραδοχὴν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Σώματος πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ εὐεργετικοῦ σκοποῦ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ἐν περιπτώσει δὲ ἐγκρίσεως αὐτῶν, νομίζει ὅτι ἡ καταλληλος θέσις αὐτῶν ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ θέλει εἶσθαι μετὰ τὸ ἄρθρον αὐτοῦ 9 εἰς ἓν ἢ δύο ἄρθρα συνταττόμενα, ἢ ὅπως ἄλλως ἐγκρίνῃ.

Περαίνουσα ἡ Ἐπιτροπή σας τὴν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου ἔκθεσίν της, ἐνόμισεν οὐχ ἧττον καθῆκόν της ἀπέναντι τῆς ὁμολογουμένης εὐεργετικῆς προθέσεως τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν δυνατὴν θεραπείαν καὶ ἀνακούφισιν τῶν παρεισφρησάντων δεινῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἐπὶ τῶν γενομένων διαφόρων δημοπρασιῶν περὶ ἐνοικιάσεων, ἐκποιήσεων καὶ προικοδοτήσεων, νὰ παρατηρήσῃ εἰς τὸ Σῶμα, ὅτι κατὰ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην δὲν πρέπει νὰ παραλειφθῇ καὶ ἡ σύστασις αὐτοῦ εἰς τὴν Κυβέρνησιν περὶ τῆς ἀναγκης τοῦ νὰ ὑποβληθῇ πλέον καὶ τὸ περὶ προικοδοτήσεων Νομοσχέδιον κατὰ τὰς πρὸς τὰ Βουλευτικὰ Σώματα διαβεβαιώσεις κατὰ καιρὸν τοῦ Ὑπουργείου, ὡς καὶ τὸ περὶ ἐκποιήσεων ἐπὶ

δεκαετεῖ πιστώσει, διὰ νὰ γενικευθῶσιν οὕτω πρὸς ἅπαντας αἱ δυνατὰὶ εὐκολίαι, ἐπερχομένων καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν κατ' εὐχὴν ἀποτελεσμάτων, συμφώνως μὲ τὴν εὐεργετικὴν πρόθεσίν της· καθόσον ἡ ἀναβολὴ αὐτῶν, καὶ μάλιστα ἐκείνου τοῦ περὶ πρακοδοτήσεων, ποικίλην ἐπιφέρει ὀσημέραι βλάβην εἰς τὰ δημόσια συμφέροντα, καὶ ὡς πρὸς τὰς καθυστερήσεις, καθισταμένης ἕνεκα τῆς αὐξήσεώς των ἀδυνάτου πλέον τῆς ἀποτίσεως, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐγκατάλειψιν πολλῶν γαιῶν ἐκ τῶν πρακοδοτουμένων μενουσῶν ἀκαλλιεργήτων· τὸ δὲ χεῖριστον ὅτι πολλοὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ περιστάσει εὐκαιρίαν εὑρόντες κατεπλάκωσαν τὰς ἐθνικὰς γαίας διὰ τῆς προσθήκης εἰς τὰς μικρὰς προικοδοτήσεις ἢ ἰδιακτησίας των, ἀναδε κυόμενοι ἀσυζύλως ὡς ἰδιακτῆται αὐτῶν, καὶ σφετεριζόμενοι τῶν δημοσίων δικαίων.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 30 Σεπτεμβρίου 1853.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Σ. Θεοχαρόπουλος — Ἀθ. Γρηγοριάδης
Π. Αὐθωρίτης — Γιαννάκης Χ. Πέτρου
Ρ. Παλαμίδης.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ πρὸς τοὺς Κ. Κ. Γερουσιαστὰς ἡ ἔκθεσις αὕτη καὶ μετ' ἡμέρας τέσσαρας ἀπὸ τῆς διανομῆς νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου συζήτησις·

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Πρόεδρεύων
Σ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Β. Χρηστακόπουλος
Ἀ. Χαραλάμπης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 7 Ὀκτωβρίου 1853 ἡμέρᾳ τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 31 μελῶν, ὁ προεδρεύων δ'. ἀντιπρόεδρος **Κ.** Σπυρίδων Καλογερόπουλος, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου καὶ κωλυομένου τοῦ Α. ἀντιπροέδρου, κηρύττει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται. Ἀναγνώσθησαν κατόπιν.

1) Ἔγγραφον τοῦ προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Γερουσίας δι' οὗ ἀναγγέλλεται εἰς τὸ Σῶμα ὅτι ἡ Μ. ὁ Βασιλεὺς διὰ τῶν ἀπὸ 5 Ὀκτωβρίου ε. ε. Υ. Β. Διαταγμάτων εὐηρεστήθη νὰ δεχθῇ τὰς παραιτήσεις τῶν μέχρι τοῦδε ὑπουργῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κ. Δ. Χρηστίδη καὶ ἐπὶ

τῶν Στρατιωτικῶν Κ. Σ. Μήλιου, καὶ νὰ διορίσῃ ὑπουργοὺς ἐπὶ μὲν τῶν Οἰκονομικῶν τὸν Κ. Κ. Προβελέγγιον ἐπὶ δὲ τῶν Στρατιωτικῶν τὸν Κ. Σκαρλάτον Σούτζον.

2) Ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Πλακούτα αἰτουμένου τεσσαρακονθήμερον ἄδειαν ἀπουσίας.

Ἡ Γερουσία ἀπεράσισε νὰ τῷ χορηγηθῇ ἄδεια μέχρι τῆς 30 Ὀκτωβρίου δηλ. τῆς λήξεως τῆς ἐνεστώσης συνόδου.

3) Ἔκθεσις τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος **1854** ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας ἔχουσα ὡς ἑπεται·

Πρὸς τὴν Γερουσίαν
Κύριοι !

Ἡ ἐπιτροπὴ σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τῶν προϋπολογισμῶν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ **1854** ἔτος μετὰ τῶν συνοδευουσῶν αὐτὸν αἰτιολογικῶν ἐκθέσεων, ἐνησχολήθη σπουδαίως εἰς τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ καὶ διεξῆλθε μετ' ἐπιστασίας κατὰ κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοὺς εἰδικοὺς προϋπολογισμοὺς ἑνὸς ἑκάστου τῶν ὑπουργείων.

Κατὰ συνέπειαν δὲ τῶν ὑπ' ὄψιν ἐκαμεν ἐξετάσεων παρετήρησεν, ὅτι τὰ μὲν ἔσοδα τοῦ **1854** συμπυκνοῦνται, ἐκτὸς τῶν προκαταβολῶν τῶν τριῶν δυνάμεων, εἰς δραχ. **17,710,925**· συγκρινόμενα δὲ μὲ τὰ ἔσοδα τοῦ πρὸ ὀλίγου ψηφισθέντος προϋπολογισμοῦ τοῦ **1853** ἀναβαίνοντα εἰς δραχ. **17,701966**, διαφέρουσι τούτων ἐπὶ πλέον κατὰ δραχ. **8959**. Εἰς δὲ τὰ ἔξοδα τοῦ **1854** παρετήρησεν ὅτι ἔλαβον χώραν τινὲς αὐξομειώσεις ἐν τοῖς εἰδικοῖς προϋπολογισμοῖς τῶν ὑπουργείων, σχετιζόμεναι λεπτομερῶς ἐν ταῖς ὑπουργικαῖς ἐκθέσεσιν· ἀλλὰ τὰ ἀποτελέσματα τούτων οὐ μόνον δὲν ἐπηρεάζουσιν τὸ σύνολον τοῦ Γενικοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐλαττώσιν ἐκ δραχ. **38,688:08** παριστῶσι, συγκριτικῶς μὲ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ **1853**, ἐπὶ τῶν βάσεων τοῦ ὁποίου στηρίζεται κυρίως ὁ ὑπὸ συζήτησιν προϋπολογισμὸς τοῦ **1854**. Ἡ δὲ προκύπτουσα αὕτη ἐλάττωσις καταφαίνεται ἐκ τῆς ἑξῆς παραθέσεως.

Ἔξοδα τοῦ **1853** κατὰ τὸν ἐγκριθέντα προϋπολογισμὸν δραχ. **19,469,021:89**

Ἔξοδα τοῦ **1854** κατὰ τὸν εἰσαχθέντα εἰς τὴν Βουλὴν προϋπολογισμὸν δρ. **19,423,8 89:54**

Προσθῆκαι ἐπενεχθεῖσαι ὑπὸ τῆς Βουλῆς **6,464:27** **19,430,353:81**

Διαφορὰ ἐπὶ ἔλαττον δρ. . **38,668:08**

Θεωρούσα ἐπομένως ἡ ἐπιτροπή σας, ὅτι τὰ μὲν ἔσοδα προϋπελογίσθησαν ἐπὶ τῶν αὐτῶν βάσεων ἐφ' ὧν ἐστηρίχθησαν καὶ τὰ τῶν παρελθόντων ἐτῶν, ἄνευ τινὸς προσθήκης ἢ τροποποιήσεως, ἥτις ἄλλως δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἕνεκα τοῦ μεσολαβοῦντος μικροῦ διαστήματος ἀπὸ τῆς συντάξεως τοῦ προϋπολογισμοῦ **1851** ὡς πρὸς ἐκείνην τοῦ **1853**, τὰ δὲ ἔξοδα ἐσημειώθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀπολύτων ἀναγκῶν τοῦ Κράτους, μὴ λαβόντα οὐδεμίαν αὔξησιν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐλαττωθέντα, ὡς ἐρρέθη ἀνωτέρω, ἔχουσα δὲ ὑπ' ὄψιν, ὅτι δὲν παρῆλθε πολὺς καιρὸς ἤδη ἀφ' ὅτου τὰ Νομοθετικὰ Σώματα ἐπεψήφισαν τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ **1853**, ἐφ' οὗ θεμελιοῦται καὶ ὁ προκείμενος τοῦ **1854**, παρεδέχθη διὰ ταῦτα τὸν προϋπολογισμὸν τοῦτον ὅπως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Καὶ ταῦτα μὲν κατὰ τὴν γνώμην τῶν τεσσάρων μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, τὸ δὲ πέμπτον μέλος ὁ Κ. Ἰωάννης Θεοτόκης μὴ συμμεριζόμενος τὴν γνώμην τούτων ἐκτίθησι τὰ ἑρεξῆς.

Σιδαστὸν Σῶμα.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ὑποβάλω τὴν ταπεινὴν γνώμην μου τὴν ὁποίαν δὲν συμμερίζονται οἱ συναδελφοί μου.

Ἔχω τὴν πλέον σταθερὰν πεποίθησιν, ὅτι ἡ Γερουσία ψηφίζουσα τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους **1854** παραβαίνει τὸ πνεῦμα τοῦ ἄρθρου **16** τοῦ συντάγματος, διότι κατὰ τὴν τρίτην Σύνοδον τῆς Γ'. Περιόδου ἐψήφισεν ἤδη τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους **1853**.

Πρέπει πρὸς τούτοις νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς τὸ τέλος τῆς τρίτης Συνόδου τῆς τρίτης περιόδου· διὰ τί λοιπὸν νὰ σφετερισθῶμεν, οὕτως εἰπεῖν, παραδεχόμενοι τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ **1851**, τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τοὺς Βουλευτὰς τῆς νέας περιόδου;

Οἱ νέοι Βουλευταὶ ἐκλεγόμενοι ἀπὸ τὸν λαὸν γνωρίζουσι τὰς ἀνάγκας του, καὶ δύνανται διὰ νὰ θεραπεύσουν αὐτὰς νὰ ἀπαιτήσωσι μείωσιν φόρων· μὲ τὴν σημερινὴν δὲ πρᾶξίν μας ἀφαιροῦμεν ἀπὸ αὐτοὺς τὸ νόμιμον τοῦτο μέσον τοῦ νὰ εὐχαριστήσουν τοὺς ἐντολείς των καὶ ἀνακουφίσουν τὰς ἀνάγκας των.

Ἡ μὴ ἐπιψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ δὲν φέρει τὸ παραμικρὸν πρόσκομμα εἰς τὴν πορείαν τῆς Κυβερνήσεως, διότι αὐτὴ ἔχει τρεῖς μῆνας καιρὸν διὰ νὰ παρουσιάσῃ αὐτὸν εἰς τὴν νέαν Σύνοδον διὰ νὰ συζητηθῇ ἐννόμως.

Ἡ ἐργασία αὕτη δὲν διστάζω νὰ πιστεύσω ὅτι θέλει διευκολύνει εἰς τὸ διάστημα τοῦτο ἀναλόγως τῆς ἐμπιστοσύνης, τὴν ὁποίαν δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θέλει ἀπολαύσει τὸ ὑπουργεῖον ἀπὸ τὰς Βουλάς.

Καὶ ἐὰν αὗται παρ' ἐλπίδα βραδύνωσι τὴν ἐπιψήφισιν, τότε μία προσωρινὴ πίστωσις θέλει θεραπεύσει εὐκόλως τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας, παράδειγμα τὸ ὁποῖον πολλάκις ἔδωκεν αὐτὸ τὸ ἴδιον ὑπουργεῖον. Ζητῆσαν τρεῖς κατὰ συνέχειαν πιστώσεις εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἔτος διὰ τὸ νὰ μὴν ἐπαρουσίασεν ἐγκαίρως τὸν προϋπολογισμόν. Τὰ πρακτικὰ τῶν Βουλῶν μαρτυροῦσι τὰ λεγόμενα.

Κατὰ τὸ ἔτος **1850** ἐψηφίσαντο τὰ Βουλευτικὰ Σώματα δύο προϋπολογισμούς, τὸν μὲν τοῦ **1850** τὴν **31** Ἰουλίου, τὸν δὲ τοῦ **1851** τὴν **1** Αὐγούστου, καὶ ταῦτα διὰ νὰ καταστήσωσι τὴν Κυβέρνησιν ἐνήμερον, καὶ νὰ ἀποφύγωσι τὸ σκάνδαλον τῶν πιστώσεων. Ἠρκέσθη ἄρα γε τὸ Ὑπουργεῖον ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀγαθὴν διάθεσιν τῶν Βουλῶν; οὐχί βέβαια, καὶ ἡ ἀπόδειξις εἶναι ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ἔτους **1852** ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν Βουλὴν τὴν **31** Δεκεμβρίου **1851**, ὁ δὲ τοῦ ἔτους **1853** τὴν **1** Δεκεμβρίου **1852** ὡς ἀποδεικνύεται ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν ἐκθέσεων τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἐὰν τὸ Ὑπουργεῖον ἤθελε παρουσιάσει ἐγκαίρως τοὺς προϋπολογισμοὺς τούτους δὲν ἤθελε περιπέσει σήμερον εἰς νέου εἰς τὸ μέγα ἀτόπημα νὰ ζητῇ ἀπὸ τὰς Βουλὰς νὰ τοῦ ἐπιψηφίσῃ πάλιν δύο προϋπολογισμοὺς ἐντὸς ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἔτους τοῦ **1853**.

Ὅλα ταῦτα ἐνισχύουν τὴν πεποίθησίν μου διὰ νὰ προτείνω εἰς τὸ Σεβ. τοῦτο Σῶμα τὴν ἄρνησιν τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐλευσομένου ἔτους **1851**, διὰ νὰ μείνῃ ἡ ἐπεξεργασία αὐτοῦ εἰς τὴν Βουλὴν τῆς Δ'. περιόδου καὶ εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς Σύνοδον, καὶ οὕτως νὰ θεραπευθῇ καὶ σήμερον καὶ εἰς τὸ μέλλον τὸ ἀτόπημα τοῦ νὰ ἐπιψηφίζωνται δύο προϋπολογισμοὶ εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν Σύνοδον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν **4** Ὀκτωβρίου **1853**.

Ἡ ἐπιτροπὴ

Π. Λεβηράκης, Σ. Θεοχαρόπουλος,
Ἀθ. Γρηγοριάδης, Γ. Παπαηλιόπουλος,
Ἰω. Θεοτόκης.

Ἡ Γερουσία ἀπεράσισε τὴν τύπωσιν καὶ διανομὴν ταύτης εἰς τὰ μέλη τοῦ σώματος, τὴν συζήτησιν δὲ τοῦ προϋπολογισμοῦ μετὰ τὸ πέρας ἐκείνης τῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τῶν πολυετῶς ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων συζητήσεως.

Ἀπαγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ πολυετῶς ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων Νομοσχεδίου, ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐζήτησε τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐπ' αὐτοῦ συζητήσεως ἐπὶ δύω ἡμέρας πρὸς ἀκριβεστέραν καὶ λεπτομερεστέραν αὐτοῦ μελέτην, ἡ δὲ Γερουσία παραδεξαμένη τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως ὥρισε τὴν προσεχῆ παρασκευήν, δηλ. τὴν μεθαύριον, ὡς ἡμέραν συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου.

Παρελθόντων μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω τὸ ἐξῆς Νομοσχέδιον μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως περὶ προσδιορισμοῦ θέσεως καὶ Β'. μηχανικοῦ εἰς τὸ Β' ἀτμόπλοιον ὁ Ὄθων.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως ὑποβάλλω πρὸς τὴν Γερουσίαν τὸ συνημμένον Νομοσχέδιον, ἀφορῶν τὸν προσδιορισμὸν θέσεως δευτέρου μηχανικοῦ ἐπὶ τοῦ Β. ἀτμοκινήτου ὁ Ὄθων, ψηφισθὲν ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς, καὶ παρακαλῶ τὴν Γερουσίαν νὰ ἐπιψηφίσῃ αὐτό. Παρατηρῶ δὲ ὅτι ὁ διορισμὸς καὶ δευτέρου μηχανικοῦ ἐπὶ τοῦ ῥηθέντος Β. πλοίου ἦτον ἀναγκαῖος, διότι μετὰ πολλῆς δυσκολίας δι' ἑνὸς καὶ μόνου μηχανικοῦ ἡ μηχανὴ τοῦ Β- αὐτοῦ πλοίου διευθύνετο· ἔξω δὲ τῶν κατὰ πλοῦν δυσκολιῶν εἶναι καὶ ἡ ἑξῆς. Ἂν ὁ μηχανικὸς ἀσθενήσῃ τὸ ἀτμοκίνητον μὴ ἔχον μηχανικὸν δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ οὐδεμίαν ὑπηρεσίαν. ὡς μισθοδοσίαν δὲ τοῦ περὶ οὗ πρόκειται μηχανικοῦ τὸ συνημμένον Νομοσχέδιον προσδιορίζει δρχ. **480** κατὰ μῆνα ἄνευ τινὸς ἄλλης ἀπολαυῆς· ἀλλὰ μηχανικὸν εὑρίσκοντα τῆς διευθύνσεως τῶν ἀτμομηχανῶν δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν μὲ ὀλιγωτέραν μισθοδοσίαν.

Συνάπτω προσέτι καὶ ἀντίγραφον τοῦ ἀποσπάσματος τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς, ἀφορόντων τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχεδίου.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 5 Ὀκτωβρίου 1853

Ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸς
Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Παραγγέλλεται ὁ ἡμέτερος ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸς νὰ

παρουσιάσῃ εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ ἐπόμενον νομοσχέδιον ὅπως ἔχει, καὶ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ κατὰ τὴν συζήτησίν του.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 4. Ὀκτωβρίου 1853

Ο Θ Ω Ν

Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμορόνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Εἰς τὸ πλήρωμα τοῦ Β. ἀτμοκινήτου ὁ Ὄθων προσδιορίζεται καὶ θέσις δευτέρου μηχανικοῦ μὲ μισθὸν κατὰ μῆνα δραχμῶν τετρακοσίων ὀγδοήκοντα ἄνευ τινὸς ἄλλης ἀποδοχῆς.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῆ καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ κράτους.

Ἡ Γερουσία θεωρήσασα περιττὴν τὴν τύπωσιν τούτων ὡς καὶ τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς ἀπεφάσισε νὰ συζητηθῇ αὐτὸ εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Σ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Β. Χρυσταχόπουλος.
Δ. Χατζίσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 8 Ὀκτωβρίου 1853. Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ προεδρεύων Β'. ἀντιπρόεδρος Κύριος Σπυρίδων Καλογερόπουλος, ἀσθενοῦντος τοῦ Κυρίου προέδρου καὶ κωλυομένου τοῦ Α'. ἀντιπροέδρου, κηρύττει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Παρελθόντων μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω

1) Νομοσχέδιον περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δρχ. **204,000** ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως **1853**, ὡς καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν!

Κύριοι!

Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ ἔτους **1853** δὲν

μειώθησαν καὶ ἐπεψηφίσθησαν διὰ τὰς ἀποζημιώσεις τῶν βουλευτικῶν σωμάτων διὰ

Τὴν Βουλὴν	δρ.	240,000
Διὰ τὴν Γερουσίαν	»	192,000

Αἱ ἀποζημιώσεις αὗται ὑπελογίσθησαν διὰ ὀκτὼ μῆνας ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1853· ἐπειδὴ δὲ ἤδη ἀπεδείχθησαν ἀνεπαρκεῖς ἕνεκα τῆς διαρκείας τῆς τελευταίας συνόδου, καθυποβάλλεται εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν, κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, νομοσχέδιον ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 204,000, ἀναγκαιούσης διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποζημιώσεων ἀμφοτέρων τῶν βουλευτικῶν σωμάτων μέχρι τῆς λήξεως τῆς συνόδου, καὶ διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀποζημιώσεων τῶν ἰδίων σωμάτων ἐπὶ δύω μῆνας τῆς πρώτης συνόδου τῆς νέας περιόδου, ἤτοι μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου ε. ε.

Ἐπειδὴ δὲ ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως πιστώσεως καθυστεροῦσι ἡ πληρωμὴ τῶν ἀποζημιώσεων ἀμφοτέρων τῶν σωμάτων διὰ τὸν παρελθόντα μῆνα, κατὰ τὰς ἐκθέσεις τῶν ΚΚ. προέδρων, σᾶς παρακαλῶ νὰ ἐπιταχύνητε τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 8 Ὀκτωβρίου 1853.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

Ο Θ Ω Ν
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον Νομοσχέδιον ὅπως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐπεψηφίσθη θέλει ὑποβληθῆ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν, καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 7 Ὀκτωβρίου 1853.

Ο Θ Ω Ν.

Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Χορηγεῖται ἀναπληρωματικὴ πίστωσις εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργεῖον ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ τῆς χρήσεως 1853 ἐκ δραχμῶν διακοσίων τεσσάρων χιλιάδων ἀριθ. 204,000 διὰ τὰς ἀποζημιώσεις τῶν βουλευτικῶν σωμάτων.

καταλογιζομένη ὡς ἑξῆς.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. Ε. ἄρθρου 1 Βουλὴ	δρ.	106,000
Ἐπὶ τοῦ Κεφ. Ε. ἄρθρου 2 Γερουσία . . .	»	98,000
		204,000

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Ἡ Γερουσία θεωρήσασα περιττὴν τὴν τύπωσιν τούτου ὡς καὶ τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς ἀπεράσισε τὴν ἄμεσον συζήτησιν αὐτοῦ κατὰ τὴν αὔριον.

2) Νομοσχέδιον μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως περὶ συνομολογήσεως δανείου μέχρι πέντε ἑκατομμυρίων δραχμῶν, ἔχοντα ὡς ἑξῆς.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Τὰ ἐπὶ τρία ἔτη καταμαστίσαντα τὸν τόπον μας δεινὰ, γνωστὰ εἰς ἅπαντας, καὶ ἅτινα οὐ μόνον ἠλάττωσαν ἐπαισθητῶς τὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου, ἀλλὰ καὶ τὰ εἰς κυκλοφορίαν χρηματικὰ ποσὰ ἐσμίκρυναν, εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ φέρωσι τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ καταφύγῃ εἰς δάνειον, τοῦτο μὲν διὰ νὰ προλάβῃ ἀνάγκας τοῦ Κράτους, τοῦτο δὲ διὰ νὰ τείνῃ χεῖρα ἀρωγὸν, ὅπου ἡ χρεία τὸ καλέσει, καθόσον μάλιστα ἐκ τῆς πείρας ὁδηγούμενοι πρέπει νὰ ἔχωμεν δικαίους φόβους, μὴ ἐκ τῶν διαφόρων δυστυχημάτων τὸ σημαντικώτερον, ἡ νόσος τῶν σταφιδαμπέλων ἐν σκύρῳ δραστηριωτέρα κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος καὶ ἰδίως εἰς τὰς ἀμπέλους.

Ἐκτὸς τούτων ἡ περισυνὴ ἀφορία τῶν δημητριακῶν καρπῶν ἐνδέχεται ν' ἀναγκάσῃ τὴν Κυβέρνησιν νὰ προΐδῃ καὶ εἰς μέτρα προνοητικὰ τείνοντα νὰ προλάβωσι μίαν ἐπαπειλουμένην εἰς τὸν τόπον σιτοδείαν ὡς ἐκ τῆς ἀφορίας καὶ ἄλλων δυσχερῶν περιστάσεων.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ Κυβέρνησις ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ συνταχθῇ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον, ψηφισθὲν ἤδη παρὰ τῆς Βουλῆς, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλλω, κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως, καὶ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν Ὑμῶν, δι' οὗ ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὴν νὰ συνομολογήσῃ δάνειον μέχρι πέντε ἑκατομμυρίων δραχμῶν δίδουσα πρὸς ἀσφάλειαν εἴτε ἐνέχυρα, εἴτε ὑποθήκας, ἢ καὶ ἀμφότερα, ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ.

Τὰ καθήκοντα τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι σαφῆ, ὡς ἀπορρέοντα ἀπὸ τὴν τοῦ δανείου ἀρχήν, καὶ δὲν χρήζουσιν ἰδιαιτέρων ἀναπτύξεων τὰς ὁποίας ἄλλως θέλω δώσει κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἐὰν θεωρηθῶσιν ἀναγκαῖαι.

Ἀποβλέποντες, Κύριοι, εἰς τοὺς ὑπὲρ τοῦ τόπου ἀγαθοεργοὺς σκοποὺς τῆς Κυβερνήσεως, δι' οὓς προκαλεῖται τὸ ὑποβαλλόμενον Νομοσχέδιον, πέποιθα, ὅτι θέλετε εὐαρεστηθῆ νὰ σπεύσητε τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν του.

Ἀθήνησι τὴν 8 Ὀκτωβρίου 1853.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟΣ.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον Νομοσχέδιον ὅπως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐπιψηφισθῆ, θέλει ὑποβληθῆ παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ καὶ εἰς τὴν Γερουσίαν καὶ ὑποστηριχθῆ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήνησι τὴν 7 Ὀκτωβρίου.

Ο Θ Ω Ν.

Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ συνομολογήσῃ δάνειον μέχρι πέντε ἑκατομμυρίων δραχμῶν μὲ τόκον μὴ ὑπερβαίνοντα τὰ 6 τοῖς 0/0 κατ' ἔτος.

Ἄρθρ. 2. Πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ δανείου δύνανται νὰ χορηγηθῶσιν ὡς ἐνέχυρον αἱ ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ χίλιαι μετοχαὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἄλλοι τίτλοι ἐνεργητικῶν τοῦ δημοσίου δικαιωμάτων, καθὼς καὶ νὰ ὑποθηκευθῶσιν ἐθνικὰ κτήματα ἀναλόγου ἀξίας.

Ἐπιτρέπεται ὡσαύτως νὰ προσδιορισθῶσιν αἱ κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ δημοσίου εἰσπραττόμεναι πρόσοδοι τῶν ἀνωτέρω ἢ καὶ ἄλλων ἐθνικῶν κτημάτων πρὸς ἀπόσβεσιν τῶν τόκων ἢ καὶ τοῦ τοῦ κεφαλαίου τοῦ δανείου.

Ἄρθρ. 3. Ἡ συνομολόγησις ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα δανείου ἀπαιτεῖται νὰ στηρίζηται εἰς Β. Διάταγμα, ἐν ᾧ θέλουν διαγράφεσθαι καὶ αἱ βάσεις τῶν ἀμοιβαίων ὑποχρεώσεων τῆς τε Κυβερνήσεως καὶ τῶν δανειστῶν.

Ἄρθρ. 4. Ἐν περιπτώσει κατεπειγούσης ἀνάγκης τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας δύναται τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργεῖον νὰ ἐνεργῇ δυνάμει εἰδικῶν Β. Διαταγμάτων προεξοφλήσεις διαφόρων χρεῶν πρὸς τὸ δημόσιον ἐπὶ ὑφέσει μὴ ὑπερβαινούσῃ τὰ 6 τοῖς 0/0 κατ' ἔτος. Εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ὑφέσεως θέλει γίνεσθαι χρῆσις τῆς ἐσωτερικῆς ραθδοῦ τῆς ὑφαιρέσεως.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Ἡ Γερουσία ἀπεράσισε νὰ δοθῇ εἰς ἕκαστον τμῆμα πρὸς προεξέτασιν ἀνὰ ἓν ἀντίγραφον, εἶχον δὲ νὰ γίνῃ καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις.

Ἀναγγειλάντος ἀκολούθως τοῦ Κυρίου προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ Β'. θέσεως μηχανικοῦ εἰς τὸ Βασιλικὸν ἀτμόπλοιον ὁ Ὄθων, ἀναγινώσκεται τότε Νομοσχέδιον καὶ ἡ συνοδεύουσα αὐτὸ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις, μεθ' ἣν δὲ γενομένης παρατηρήσεως προτίθεται εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ἀθ. Γρηγοριάδου καὶ Χ. Παπαπολίτου, ἥτις γίνεται παραδεκτὴ διὰ ψήφων 33 (τριάκοντα τριῶν), παμψηφεί, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσθήκης δευτέρου μηχανικοῦ τοῦ ἀτμοπλοίου ὁ Ὄθων.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Νικόλαος Πρασακάκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Σπυρίδων Τρικούπης	
Σωτήριος Τσαχαρόπουλος	Ν	Ρικάρδος Τζιώρτζ	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	
Ἀναστάσιος Λόντος		Νικόλαος Χρυσόγελος	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Δρόσος Μανσόλας	Ν
Α. Μοναρχίδης	Ν	Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Λάμπρος Νάκος		Ἰωάννης Χ. Πέτρου.	Ν
Διαμαντὴς Ν. Ὀλύμπιος		Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Γεώργιος Δαρειώτης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν

Γεώργιος Γλαράκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλας	Ν
Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Γκίκας Καρακατζάνης		Αλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Νικόλαος Ιω. Μέξης		Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Άδάμ Δούκας		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν	Αναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης		Παναγιώτης Διδωρίκης	Ν
Μ. Α. Καΐρης		Χατζῆ Χρῆστος	
Άντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	
Άντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	Ν
Δημήτριος Πλαπούτας	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	
Ἰωάννης Στάϊκος		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης		Ρ. Παλαμίδης	

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τῶν καθ' ἕκαστα συζήτησιν ἀνεγνώσθη τὸ πρῶτον καὶ μοναδικὸν ἄρθρον, ὅπερ ἐγένετο δεκτὸν διὰ χειροτονίας, ὅπως ἔχει ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν παρεδέχθη διὰ ψήφων 34 (πεντήκοντα τεσσάρων), παμψηφεί, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ προσθήκης δευτέρου μηχανικοῦ τοῦ ἀτμοπλοΐου ὁ Ὄθων.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Ρικάρδος Τζιώρτζ	
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν
Γεώργος Κουντουριώτης		Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Γεώργιος Ψύλλας	
Ἀναστάσιος Λόντος		Δρόσος Μανσόλας	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Ἰωάννης Χατζῆ Πέτρου	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀθανάσιος Διδωρίκης	Ν
Ἀέμπρος Νάκος		Γεώργιος Δαρειώτης	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	Ν
Χαράλαμπος Παπαπολίτης	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	
Νικόλαος Πρασακάκης	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	
Σπυρίδων Τρικούπης		Νικόλαος Ἰωάννου Μέξης	

Ἀδάμ Δούκας		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Δημήτριος Χατζῆσκος	Ν
Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Μ. Α. Καΐρης		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν	Παναγιώτης Διδωρίκης	Ν
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	
Δημήτριος Πλαπούτας	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	
Ἰωάννης Στάϊκος		Κωνσταντῖνος Προβιλέγιος	Ν
Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	
Κίτσος Τζαβέλλας		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γαρδικιώτης Γρίβας		Ρ. Παλαμίδης	

Οὕτω λοιπὸν τὸ Νομοσχέδιον ἔχει ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ χθὲς συνεδριάσει.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ἀνέγνω τὸ ὡς ἐξῆς ἔχον Νομοσχέδιον μετὰ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως περὶ ἀτελείας τῶν σιτηρῶν.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ὅταν ἡ Κυβέρνησις παρακινουμένη ἐκ τῆς ἐρετεινῆς ἔλλειποῦς εἰσοδίας τῶν δημητριακῶν καρπῶν, ἔφερεν εἰς ἐπιψήφισίν σας τὸν τελευταῖον περὶ τούτου Νόμον, ἤλπιζεν ὅτι τὸ παρουσιαζόμενον ἔλλειμμα ἤθελεν ἐξοικονομηθῆ διὰ τῆς ἐγκαίρου προνοίας, ἣν ἔλαβεν, εὐκολυνομένης διὰ τῶν διατάξεων τοῦ εἰρημένου Νόμου τῆς εἰσαγωγῆς καὶ συγκεντρώσεως ἱκανοῦ ποσοῦ σίτων ἐν τῷ Κράτει, πρὶν ἡ ἐπέλθῃ ἡ ἔλλειψις των. Δυστυχῶς ὅμως τὰ ἀλληπάλληλα ἐξωτερικὰ περιστατικὰ καὶ ἰδίως αἱ ἐπιβεβαιωθεῖσαι ἀνάγκαι διαφόρων μεγάλων ἐπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης, καὶ τὰ ληφθέντα ἐρεξῆς παρ' αὐτῶν ἀπαγορευτικὰ μέσα καταστήσαντα γενικὴν τὴν ζήτησιν τῶν σίτων, ἀνεβίβασαν σημαντικὰ τὴν τιμὴν των εἰς τρόπον ὥστε τὰ ὑπέρογκα κέρδη ἀφ' ἑνὸς, καὶ ἀφ' ἑτέρου αἱ εἰδικαὶ εὐκολίαι, τὰς ὁποίας παρέσχον αἱ εἰρημέναι ἐπικράτειαι, ἔκαμον τοὺς σιτεμπόρους νὰ προτιμῶσι τὴν ἐκεῖσε μεταφοράν των, μ' ὅλην τὴν πλησίασίν μας μετὰ πολλῶν σιτοφόρων μερῶν, καὶ τὴν εὐκολίαν τῶν ταξειδίων. Ἐπειδὴ δυστυχῶς δὲν ὠφελήθημεν ἕνεκα τῶν περιστάσεων τούτων ὅσον ἔπρεπεν ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου, διὰ νὰ ἀποφύγωμεν πάντα κίνδυνον σιτοδείας, καθόσον μάλιστα εἰς τινας πόλεις τοῦ Κράτους καὶ ἰδίως τὴν πρωτεύουσαν αἱ τιμαὶ τοῦ ἄρτου ὑψώθησαν σημαντικὰ, ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ συνταχθῇ τὸ παρὸν Νομοσχέδ-

διον, δι' οὗ καταργουμένου τοῦ τέλους, τὸ ὁποῖον ὁρίζει τὸ 2 ἄρθρον τοῦ ἀνωτέρω Νόμου ἀρίνεται ἐντελῶς ἐλευθέρα ἡ εἰσαγωγή του μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου ε. ε. παρατεινομένης τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου καὶ πέραν τῆς προθεσμίας ταύτης διὰ Β. Διατάγματος, καὶ ἰσχυουσῶν κατὰ τὰ λοιπὰ τῶν διατάξεων τοῦ εἰρημένου Νόμου.

Τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο εἰσαχθὲν εἰς τὴν Βουλὴν παρεδέχθη παρ' αὐτῆς ἄνευ τινὸς τροποποιήσεως, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ὑποβαλλομένου ἀποσπάσματος τῶν πρακτικῶν της.

Παρουσιάζοντες ἐπομένως τοῦτο πρὸς ὑμᾶς κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως ἐξαιτούμεθα τὴν ταχείαν συζήτησιν του καθ' ὁλίαν κατεπείγοντος.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 8 Ὀκτωβρίου 1853.

Οἱ Ὑπουργοί

Ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν
Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ

Ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν
Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.»

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἐπόμενον Νομοσχέδιον ψηφισθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει εἰσαχθῆ ὅπως ἔχει εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν ὑπουργῶν καὶ ὑποστηριχθῆ ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 7 Ὀκτωβρίου 1853.

ΟΘΩΝ

Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ. Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμορρώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον Μοναδικόν.

Τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ΣΑΕ. Νόμου ἐπιβαλλόμενον τέλος ἐπὶ τῶν πρὸς ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν εἰσαγομένων εἰς τὸ κράτος ξένων δημητριακῶν καρπῶν καταργεῖται καὶ ἡ εἰσαγωγὴ αὐτῶν μένει ἐλευθέρα τελωνιακοῦ τέλους μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου ε. ε. δύναται δὲ διὰ Β. Διατάγματος νὰ παραταθῇ ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου καὶ πέραν τῆς προθεσμίας ταύτης

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 27 Ἰουλίου 1853 Νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀποφασισθείσης δὲ τῆς αὐθημερὸν συζητήσεως τούτου διὰ τὸ κατεπείγον προτίθεται εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, ἥτις ἐγένετο δεκτὴ διὰ ψήφων 35 (τριάκοντα πέντε), παμψηφεί, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας συνταχθὲν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀτελείας τῶν σιτηρῶν.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Ν	Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης		Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἄθως Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δήμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσταντίνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Πρασακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Τριώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζῆσκος	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσάγγελος	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγιώτης Ἀιδωρίκης	Ν
Ἀρόσιος Μαντόλας	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δαμβουνιώτης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Κωνσταντίνος Προβελέγγιος	Ν
Ἀθανάσιος Ἀιδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	

Προβάσης ακολούθως της Γερουσίας εις την των καθ'έκαστα συζήτησιν αναγινώσκεται το πρώτον και μοναδικόν αυτού άρθρ. γίνεται δε δεκτόν διά χειροτονίας, όπως έχει εν τω Νομοσχεδίω

Ψηφοφορηθέν επί τέλους και το σύνολον υπό την επιτήρησιν των αυτών ψηφολεκτών εγένετο παραδεκτόν διά ψήφων τριάκοντα πέντε αριθμός 35 (παμψηφεί), κατά πρωτόκολλον όμοιον τω προηγηθέντι.

Ούτω λοιπόν το Νομοσχέδιον έχει όπως υπεβλήθη εν τη σημερινή συνεδριάσει.

Μετά την επί τη αίτήσει του Κ. επί των εσωτερικών Υπουργού αναγνωσιν και επικύρωσιν των της σημερινής συνεδριάσεως πρακτικών ο Κύριος πρόεδρος έλυσε την συνεδρίασιν ορίσας ως αντικείμενον της προσεχούς συνεδριάσεως, γενησομένης την αύριον, την συζήτησιν του Νομοσχεδίου περί αναπληρωματικής πιστώσεως εκ δραχ. 204,000 ως και εκείνου του περί συνομολογήσεως εκ μέρους της Κυβερνήσεως δανείου μέχρι πέντε εκατομμυρίων δραχμών.

Ο Προεδρεύων αντιπρόεδρος

Σ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ. Οι Γραμματείς

Β. Χρηστακόπουλος,
Δ. Χατζίσκος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Της 9 Οκτωβρίου 1853. Ημέρα Παρασκευή

Αναγνωσθέντος του ονομαστικού καταλόγου των Κ. Κ. Γερουσιαστών, παρόντων 34 μελών, ο προεδρεύων αντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης, αντί του Κ. προέδρου ασθενούντος, προσκαλέσας εις την θέσιν του απόντος Γραμματέως Κ. Β. Χρηστακοπούλου τον Γερουσιαστήν Κ. Ι. Παξιμάδην εκήρυξεν ανοιγμένην την συνεδρίασιν.

Μετά δε ταύτα απήγγειλεν ότι αντικείμενον της σημερινής συνεδριάσεως είναι η συζήτησις του Νομοσχεδίου περί αναπληρωματικής πιστώσεως εκ δραχ. 204,000 εις βάρος του ειδικού προϋπολογισμού του Υπουργείου των Οικονομικών της χρήσεως 1853, και περί συνομολογήσεως δανείου εκ μέρους της Κυβερνήσεως μέχρι 5 εκατομμυρίων δραχμών.

Αναγνωσθέντος έπειτα του πρώτου Νομοσχεδίου και μιᾶς παρατηρήσεως γενομένης εγένετο επί της αρχής αυτού ψηφοφορία, εξ ης συνήχθη ότι η Γερουσία παρεδέξατο αυτήν διά ψήφων 34 παμψηφεί κατά το ώδε προσαρτώμενον της ψηφοφορίας πρωτόκολον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Επί της αρχής του νομοσχεδίου περί αναπληρωματικής πιστώσεως εκ δρ. 204,000, επί του ειδικού προϋπολογισμού της χρήσεως 1853.

Γεώργιος Μ. Αντωνόπουλος		Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Αναγν. Δελιγιάννης		Δημήτριος Βουλγαρης	Ν
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικόλαος Ιω. Μέξης	
Ιωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Αδάμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δήμος Κανελλόπουλος	Ν
Αναστάσιος Λόντος		Κωνσταντίνος Κανάρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Ιωαννετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσαν. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Αναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Αντών. Γ. Κριεζής	Ν
Αθανάσιος Νάκος		Αντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντ. Ν. Ολύμπιος	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ιωάννης Στάϊκος	
Ιάκωβος Παξιμάδης		Αναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης		Κίτσος Τζαβέλας	
Σπυρ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ριχάρδος Τζιώρτζ		Αλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Αθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ανδρ. Χ Αναργύρου	Ν	Νικολ. Μαυρομιχάτης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος	Ν	Αναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χατζή Χρίστος	
Ιωάννης Θεατόκης		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ιωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Κωνστ. Προβιλέγγιος	Ν
Αθανάσιος Λιδωρίκης	Ρ	Ιωάννης Οικονόμου	
Γεώργιος Δαρτιώτης		Σπύρος Μίλιος	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Ρ. Παλαμίδης	Ν

Αναγνωσθέν ύστερον το πρώτον και μοναδικόν άρθρον αυτού εγένοντο παραδεκτόν διά χειροτονίας όπως έχει.

Γενομένης έπειτα ψηφοφορίας επί του συνόλου εξήχθη ότι η Γερουσία παρεδέξατο αυτό παμψηφεί διά ψήφων 35 κατά το

φδε έπίσης προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας· έχει δὲ τὸ νομοσχέδιον ὅπως ὑποβληθῇ εἰς τὴ συνεδριάσει τὴς 8 τ. μ.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 204,000, ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1853.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Γ. Γλαράκης	Ν
Ἀναγ. Δελιγιάννης		Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	
Γεώρ. Κουνταυριώτης		Νικ. Ἰω. Μέξης	
Ἰωάν. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀβάκ. Δούκας	
Σπ. Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστ. Λόντος		Κωνστ. Κανάρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγ. Μαναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀλέμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Χ. Παππαπολίτης	Ν	Ἰωάννης Σταΐκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλας	
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Πλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσ. Γρηγοριάδης	Ν	Ἀκριτήριος Χατζίσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώρ. Ψύλλας	Ν	Παναγιώτης Αἰδωρίκης	Ν
Δρ. Μανσόλας	Ν	Χαντζῆ Χρῆστος	
Ἰωάν. Θεοτόκης		Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάν. Χ. Πέτρου	Ν	Κωνστ. Προβιλέγγιος	Ν
Ἀθαν. Αἰδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	
Γεώργ. Λαρεώτης		Σπῦρος Μῆλιος	Ν
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν	Ῥήγας Παλαμίδης	Ν

Προβάσης μετὰ ταῦτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ δευτέρου νομοσχεδίου, καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου, ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν λαβὼν τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς εἶπε τὰ ἑξῆς·

Διὰ νὰ ἀπομακρύνω πᾶσαν παρεξήγησιν, ἣν δύναταί τις νὰ φέρῃ ὡς πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, καὶ διὰ νὰ ἀφαιρέσω πᾶσαν ἐκτὸς τοῦ προκειμένου συζήτησιν, ἐνόμισα ἀναγκαῖον καὶ καθῆκόν μου σύνομα νὰ ἐκθέσω ὀλίγας τινὰς παρατηρήσεις δυναμένας νὰ φέρωσι τὸ ἀποτέλεσμα.

Τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον Κύριοι, δὲν πηγάζει ἀπὸ ἄλλον τινὰ σκοπὸν εἰμὴ ἀπὸ ἁπλῆν πρόνοιαν ἐπὶ τοῦ μέλλοντος· τὸ ὑπέρβαλον δὲ ἐνάπιον τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων ὡς οὐσιῶδες, διότι τὸ θεωρῶ συνδεδεμένον μὲ τὴν περὶ προνοίας τῶν ἐτησίων πόρων τοῦ δημοσίου θεωρίαν τὴν ὁποίαν θεωρῶ ἐν γένει ὑγιεστέραν πάσης ἄλλης καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἰδίως καταλληλον.

Εἶναι πασίγνωστον ὅτι τὰ ὑπολογιζόμενα ἔξοδα παντὸς Κράτους εἶναι βέβαια καὶ σταθερὰ τόσον κατὰ τὴν σημείωσίν των ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ὅσον καὶ κατὰ τὸν πραγματοποίησίν των, πολλάκις δὲ καὶ αὐξάνουσιν ἕνεκα ἐκτάκτων περιστάσεων· ἐξ ἐναντίας ὅμως τὰ ἔσοδα ὄντα ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν διαφόρων τῆς φύσεως στοιχείων εἶναι καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν Εὐρώπην λίαν ἀβέβαια, πολὺ δὲ μᾶλλον εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅπου ὑπάρχει τὸ τῆς ἀποδικατώσεως. Εἰς τὴν Εὐρώπην μεταχειρίζονται κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐσόδων, καὶ κατὰ μίμησιν αὐτῶν μετ. χειριζόμεθα καὶ ἡμεῖς, μέσους τινὰς ὅρους οἵτινες δὲν εἶναι ἐκβαίοι, ἀλλὰ πιθανοί· οἱ μέσοι δὲ οὗτοι ὅροι δύνανται νὰ πλησιάσωσιν εἰς τὴν ἀλήθειαν τῆς βεβαιώσεως τῶν ἐσόδων, ἀλλ' ὅταν ὑπάρχῃ ὁμαλὴ ἡ τῆς εὐφορίας κατάστασις, ἀλλὰ καὶ οὗτοι ἀποκαθίστανται ἄχρηστοι καὶ ἐσφαλμένοι ὅταν ἐπέρχωνται ἔκτακτα τῆς φύσεως περιστατικὰ μεταβάλλοντα τὸ ὑπέρμετρον τῆς εὐφορίας· ὁ μέσος λοιπὸν ὅρος εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίστασιν καταντᾷ ἀνυπαρξία τις, τὴν ὁποίαν καὶ ὁ προκάτοχός μου ὑπουργὸς διὰ πολλῶν ἰσχυρῶν λόγων εἰς μίαν ἄλλην προλαβοῦσαν συνεδρίασιν ἀπέδειξεν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὅθεν ὁ ὀρθὸς λόγος ὑπαγορεύει, τὸ νὰ μὴ ἐπαναπαύωνται τὰ εἰς τὰ προϋπολογισθέντα, ἀλλὰ νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ μέλλον ὅταν ταῦτα δὲν πραγματοποιηθῶσι, καὶ οὕτω νὰ λαμβάνῃ ἐγκαίρως μέτρα δυνάμενα νὰ προλάβουν ἔλλειψιν. Ἀλλ' ἐπῆλθεν παρ' ἡμῖν τοιαῦτα ἔκτακτα περιστατικά; οὐδεὶς βεβαίως ἀγνοεῖ ὅτι τοιαῦτα περιστατικὰ ὑπῆρξαν καὶ ὑπάρχουσιν· οὐδεὶς ἀναμφιβόλως ἀρνεῖται ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1850 ὑπῆρξεν ὁ μέγιστος τῶν ἐτησίων χειμώνων ὁ ὁποῖος κατέστρεψε τὴν κτηνοτροφίαν καὶ δενδροφυτείαν· ὅτι κατὰ τὸ 1851 συνεδύθη ἡ μεγάλη ἐκείνη σιτοδεία ἡ ὁποία ἐκαινά χρηματικὰ κεφάλαια ἐξάγαγε τοῦ Κράτους· ὅτι κατὰ τὸ 1852 ἐνέ

σκηψεν ἡ καταστρεπτικὴ νόσος ἐπὶ τῶν σταφίδων ἥτις κατέστρεψε τὸ οὐσιωδέστερον πρὸς ἐξαγωγὴν προϊὸν τῆς πατρίδος· καὶ ὅτι ἡ αὐτὴ νόσος ἐπιπεσοῦσα δραστηριωτέρα καὶ κατὰ τὸ **1853** ἐπεξετάθη καὶ κατέστρεψε καὶ τὸ προϊὸν τῶν σταφίδων καὶ τὸ τῶν ἀμπέλων καταστήσασα πολλοὺς εὐκατάστατους καὶ πλουσίους γεωκτήμονας ἀπόρους καὶ πένητας, καὶ κατὰ συνέπειαν ἠλάττωσεν ἐπαισθητῶς τὰ ἔσοδα τοῦ Κράτους. Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν πεῖραν τῶν μερῶν ἐκείνων καθ' ἃ ἐπέπεσεν ἡ ἀνωτέρω ἀσθένεια, φοβοῦμαι μήπως ἐνσκύψῃ ἡ τοιαύτη ἀσθένεια καὶ εἰς τὸ μέλλον διὰ τὸ ὁποῖον εὔχομαι νὰ εὑρεθῶ ἠπατημένος· μετὰ τοιαῦτα δεινὰ περιστατικὰ μοὶ φαίνεται ὅτι πᾶσα ἀμφιβολία περὶ τοῦ ἂν αἱ εἰσπράξεις, αἵτινες μέχρι τοῦδε ἦσαν καλαί, φανῶσι τοιαῦται καὶ εἰς τὸ μέλλον, εἶναι ἐντελῶς δικαιολογημένη· καὶ ἐκ τούτου δικαιολογεῖται ἀκροώντως ὁ ὑπουργὸς, ὁ ὁποῖος λαμβάνει μέτρα προσήκοντα περὶ τοῦ μέλλοντος· πρὸς τὰ δεινὰ τὰ ὁποῖα σᾶς ἀπηρίθμησα ὑπάρχει προσέτι καὶ ἡ ἐρετεινὴ σιτοδεία ἥτις γενικὴ οὖσα εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς ἑσπερίας Εὐρώπης ἀνεβίβασεν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν τὴν τιμὴν τοῦ σίτου, εἰς ὁποῖον δὲν ἔφθασεν ἐπὶ τῆς μεγάλης ἐκείνης σιτοδείας τοῦ **1851**, καὶ εὔχομαι νὰ θεραπεύσῃ τὴν ἀνάγκην τῆς σιτοδίας ἡ ἁπλῆ κατάργησις τοῦ φόρου τῶν εἰσερχομένων ξένων σιτηρῶν καὶ νὰ μὴ ἀναγκασθῶμεν νὰ προβῶμεν εἰς μέτρα πολὺ πλέον πολυέξοδα διὰ νὰ ἀπαντήσωμεν τὴν ὑπάρχουσαν σιτοδείαν· ἐξ ἑνὸς λοιπὸν ὑπάρχει μεγάλη ἀμφιβολία ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω δυσχημάτων διὰ τὴν εἰς τὸ μέλλον ἐντελῆ πραγματοποίησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων, ἀφ' ἑτέρου ἐπαπειλούμεθα μὲ ἐπιβάρυνσιν τῶν ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ· διὰ τοὺς λόγους τούτους μοὶ φαίνῃ ὅτι ὁ ὀρθὸς λόγος καὶ ἡ φρόνησις ἀπαιτεῖ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ προκειμένου νομοσχεδίου, διὰ τοῦ ὁποίου ἔχουσα ἡ Κυβέρνησις τὴν ἐξουσίαν νὰ συνάψῃ δάνειον **5,00,000** δραχ. δύναται νὰ ἦναι εἰς κατάστασιν ν' ἀπαντήσῃ πᾶσαν ἔλλειψιν, ἂν τοιαύτη τυχὸν ἀναφανῇ· τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι τοσούτῳ μᾶλλον ἀναγκαῖον, καθόσον ἡ Ἑλλ. Κυβέρνησις δὲν εὑρίσκεται εἰς τὰς περιστάσεις ἐκείνας εἰς τὰς ὁποίας εὑρίσκονται αἱ Εὐρωπαϊκαὶ Κυβερνήσεις· παρ' αὐταῖς ἅμα ἀναδειχθῇ ἔλλειψίς τις ἡ ἀνάγκη προσωρινὴ, μύριοι εὔποροι ἰδιῶται ἢ τραπέζιται ἔρχονται εἰς βοήθειάν της παρέχοντες τὰ ἀναγκαῖα μέσα ἢ διὰ προχειροπροθέσμων ἢ διὰ μακροπροθέσμων ὁμολογιῶν τῶν Κυβερνήσεων. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅμως κατὰ δυστυχίαν τοιαῦται εὐκολίαι δὲν ὑπάρχουσι καὶ εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ λάβωμεν ἐγκαίρως τὰ ἀναγκαῖα μέτρα, διὰ νὰ μὴ καταπαθῶ-

σιν ἐπομένως ἐντελῶς μάταια. Τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον θέτει τὴν Κυβέρνησιν εἰς θέσιν νὰ ἔλθῃ εἰς διαπραγματεύσεις μὲ τὸν ἔσω καὶ ἔξω κόσμον περὶ συνομολογήσεως τοῦ προκειμένου δανείου, τοῦ ὁποίου θέλει γίνει χρῆσις, ὅταν παρουσιασθῇ ἡ ἀνάγκη· πιστεύω ὅθεν ὅτι οἱ Κ. Κ. Γερουσιασταὶ ἐκτιμῶντες τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἀντικειμένου, καὶ ἀναγνωρίζοντες τὸ ἰσχυρὸν τῶν λόγων ἀφ' ὧν ὡρμήθη ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ πρόνοιαν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ Κράτους καὶ τοῦ λαοῦ, θέλουσιν ἐπιψηφίσει τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἐπιψηφιζόμενον δὲν θέλει βλάψει εἰς περίστασιν καθ' ἣν δὲν παρουσιασθῇ ἀνάγκη τῆς χρήσεως τοῦ περὶ οὗ πρόκειται δανείου.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥάγκος Παλαμίδης εὐχαριστῶ, εἶπε, τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, διότι προέλαβε νὰ δώσῃ πληροφορίας καὶ διασαφήσεις ἐπὶ τῆς ὑπουργικῆς ἐκθέσεως, ἥτις ἔπρεπε νὰ ῥίψῃ τοὺς λόγους καὶ τὰ ἀντικείμενα διὰ τὰ ὁποῖα θέλει γίνει τὸ προκείμενον δάνειον· διὰ τῆς ὁμιλίας ὅμως τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἔμειναν καί τινα ἀντικείμενα ἀσαφῆ, περὶ ὧν θέλω ζητήσει τὰς ἀντικρούσας πληροφορίας· ζητῶν δὲ τὰς πληροφορίας ταύτας λέγω ἐκ προοιμίων πρὸς ἀποφυγὴν πάσης παρεξηγήσεως, ὅτι δὲν προτίθεμαι νὰ παρεμβάλω προσκόμματα εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας θέλω νὰ χορηγήσω εἰς αὐτὴν ὅλα τὰ μέσα, ἄνευ τῆς βλάβης τῶν συμφερόντων τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ.

Δύο τινὰ κυρίως περιέχει τὸ Νομοσχέδιον κατὰ τὴν περὶ τούτου ἔκθεσιν καὶ τὰς δοθείσας διασαφήσεις, τὴν θεραπείαν τοὐλάχιστον τῶν ἐκτάκτων περιστάσεων προκύψαντος τυχὸν ἐλλείμματος τῶν εἰσπράξεων τῶν δημοσίων προσόδων, εἰς τὴν ὁποίαν συγχωνεύονται καὶ τὰ περὶ σιτοδείας, καὶ τὴν πρόνοιαν τῆς Κυβερνήσεως περὶ περιθάλψεως τῶν παθόντων ἐκ τῆς ἐνσκηψάσης νόσου τῶν σταφιδαμπέλων· δέχομαι τὸ μέτρον τῆς προνοίας, περὶ ἧς ἐλάλησεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἀντικείμενα δὲν πρέπει νὰ εἶναι συγκεχυμένα, καθόσον ἐνδύναται περὶ μὲν τῆς προνοίας τῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὴν ἀναπλήρωσιν τῶν ἐκ τῶν δημοσίων δικαιωμάτων καθυστερήσεων νὰ γίνῃ εἰδικὸν Νομοσχέδιον· περὶ δὲ τῆς προνοίας ὡς πρὸς τὰς χορηγίας, ἃς προτίθεται τυχὸν ἡ Κυβέρνησις νὰ κάμῃ εἰς τοὺς παθόντας ἐκ τῆς νόσου σταφιδοκτήμονας καὶ γεωκτήμονας, ὡς περὶ ἀντικειμένου αὐτοτελοῦς, ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ ἕτερον νομοσχέδιον· περὶ τοῦ τελευταίου ἀντικειμένου τούτου πολλάκις ἡ Γερουσία ἐξέφρασε τὴν δέουσαν εὐχὴν, τὴν ὁποίαν

καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἐπανερχόμενος ἐκ τῆς Ναυπλίας ἐξέρρηξα κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 27 Αὐγούστου παραστήσας τὸ κατεπεῖγον τῆς συστάσεως γεωργικῆς τραπέζης, ὡς μόνης δυναμένης νὰ θεραπεύσῃ προχείρως τὰς ἀνάγκας τοῦ λεοῦ, τὴν δὲ πρότασίν μου ταύτην τὸ σῶμα της Γερουσίας ἐπέτρεψε γενῶς εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὅπερ παρὼν τότε παρεδέχθη ταυτην ἰδίως δὲ ὁ τότε Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἀλλ' ἡ περὶ τούτου πρόνοια Κύριε ἔπρεπε καὶ πρέπει νὰ ληφθῇ ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἤδη καὶ ἀποτελεσματικῶς, καὶ οὐχὶ νὰ πραγματοποιηθῇ ὅταν ἡ ἀσθένεια ἐξακολουθήσῃ κατὰ τὴν ἔκθεσιν καὶ τὰς διασαφήσεις, οὔτε νὰ τεθῇ, ὡς τίθεται διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου συγκεχυμένη καὶ ἀμφίβολος πραγματοποίησις, καὶ εἰς μέλλοντα χρόνον ἄδηλον νὰ ἐπικαθῇ δὲ τὸ περὶ τούτου δάνειον καὶ εἰς 5 καὶ εἰς 10 ἑκατομμύρια, ἂν ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπαιτῇ ἀνάλογος τῆς σπανιοτικότητος τοῦ ἀντικειμένου· διότι κύριοι ἂν ἡ τοιαύτη πρόνοια δὲν ἐπέλθῃ κατὰ τὰς προκειμένας ἐντὸς τοῦ παρόντος ἔτους ἀνάγκας τῆς καλλιεργείας τῶν σταριδαμπέλων, τῶν ὁποίων μέγα μέρος ἐγκαταλειφθῇ ἀκαλλιέργητον ὅπως ἤδη ἔστι, μὴ ἀμφιβάλλητε ὅτι πολλὰ ὀλίγους ἐκ τούτων θέλει κερδίσει ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ μέλλον διὰ νὰ βοηθήσῃ· ὅστις τὰ ἀποτελέσματα θέλουν εἶσθαι λίαν ἐπαισθητὰ καὶ ἀθεράπευτα σχεδὸν διὰ τὸ τῶν ἰδιωτῶν καὶ τὸ δημόσιον· διὰ ταῦτα πάσα πρόφασις τούτου ἀναβολὴ εἶναι ἀσυγχώρητος· οἱ ἰδιῶται καὶ οἱ γεωργοὶ ἐὰν δὲ συκλωνοῦσι δι' ἑνὸς συστήματος γεωργικῆς τραπέζης καταλλήλου, ἐκ τῆς ὁποίας νὰ δανείζωνται τὰ πρὸς καλλιέργειαν ἀπαιτούμενα ἐτήσια ἔξοδα ἐπὶ ἀνοικτῷ λογαριασμῷ, θεωρουμένων τῶν εἰσοδημάτων των ὑποχρέων εἰς τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν, δὲν δύνανται ν' ἀνακύψωσι τοῦ λοιποῦ· οἱ τοιοῦτοι δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην πολυχρονίων δανείων, καὶ οὔτε περὶ τοιούτων εἶναι ὁ λόγος· ἡ δὲ Κυβέρνησις πατρικῶς καὶ προνοητικῶς φερομένη δὲν πρέπει νὰ παραλείψῃ πρὸς τοῦτο καιρὸν μέσον· καὶ ἂν διὰ τῆς ὑπαρχούσης ἐθνικῆς τραπέζης τὸ μέτρον τοῦτο δὲν δύναται νὰ κατορθωθῇ, ἂς φροντίσῃ περὶ τῆς ἐπιτυχίας αὐτοῦ κλπ. λαχρὸν διότι διὰ ταύτου καὶ μόνον δύναται νὰ προληφθῇ ἡ ἐπικειμένη καταστροφὴ τῶν καπνῶν· καὶ ταῦτα περὶ τῆς προνοίας διὰ τοὺς γεωργούς, καὶ κατωτέρω καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν πρόνοιαν διὰ τὰς τυχούσας ἀνάγκας τῆς Κυβερνήσεως· λέγω ὅτι δὲν θεωρῶ τὴν ἀνάγκην τῆς χρήσεως ὅλου τοῦ ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ σημειωμένου ποσοῦ τῶν 5 ἑκατομμυρίων, καθόσον τοῦτο προσδιορίζεται καὶ δι' ἄλλα ἀντικείμενα, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι ὁποιονδήποτε ποσὸν ἐπιθυμεῖ ἡ Κυ-

βέρνησις, ὑπαρχούσης ἐνταῦθα ἐθνικῆς Τραπέζης, ἥτις ποτὲ δὲν ἠρνήθη τὴν χορήγησιν χρηματικῶν κεφαλαίων ἐπὶ ἀνοικτῷ λογαριασμῷ δύναται νὰ καταφύγῃ εἰς ταύτην· καὶ τὰ περὶ τούτου νὰ θεραπευθῶσιν καὶ ἤδη ἐκτὸς τοῦτο διὰ ἑνὸς νόμου ἐπιτρέποντος τὸ τοιοῦτον· οὕτω δὲ ἡ θεραπεία γίνεται καταλληλος ἐν τῇ Ἑλλάδι, ἤτοι ἐπὶ τὸ ἑλληνικώτερον, χωρὶς νὰ καταφύγωμεν εἰς δάνεια γαλλικὰ καὶ βελγικά, τὰ ὁποῖα ἀντιχοῦν κακῶς εἰς τὰ ἠθή μας ἄλλως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον προνοοῦν περὶ τῆς θεραπείας κυρίως τῶν ἀγαθῶν τῆς Κυβερνήσεως ἀρίστι ἀμφίβολον τὸ ἀντικείμενον τῆς θεραπείας τῶν ἀναγκῶν τῶν καπνεμπόρων, περὶ τοῦ ὁποίου καθ' αὐτοτελοῦς ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω ὅτι πρέπει νὰ ἐλθῃ εἰς νόμος εἰδικός, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ πραγματοποιηθῇ. Ἐπιστεύω ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ οἰκονομικὴ κατάστασις μας εἶναι καλὴ, διότι παρετήρησα ὅτι ἐψηφίσθη ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ἔτους 1853 καὶ ἐπ' αὐτοῦ στηριχθεὶς καὶ ὁ τοῦ 1854 πρόκειται νὰ ψηφισθῇ· ἀλλ' ὕστερον ἀπὸ τοιούτους καλοὺς οἰωνοὺς ἡ ἐμφάνισις τοῦ τοιούτου νομοσχεδίου συγκεχυμένου καὶ ἀμφιβόλου, μὲ φέρει εἰς θέσιν νὰ ζητήσω **ἀπὸ τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν διασαφήσεις περὶ τῆς τοιαύτης καταστάσεως, ποῖον δηλονότι εἶναι τὸ χρηματικὸν τοῦ ταμείου, ποῖον τὸ ὑπάρχον εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ δημοσίου ποσὸν τῶν σιτηρῶν, δι' ὧν ἐξασφαλίζονται αἱ ἀνάγκαι τῆς Κυβερνήσεως.**

Λαβὼν ἐκ δευτέρου τὸν λόγον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπεν. Ὅταν κατὰ πρώτην φορὰν ἔλαβον τὸν λόγον, ἐνόμιζον ὅτι ἤθελον γίνει καταληπτὸς ἐκθέτων τοὺς λόγους τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου καὶ τὰ ἀντικείμενα ἅτινα κυρίως πρόκειται νὰ θεραπεύσῃ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκ τῆς ὁμιλίας τοῦ προλαλήσαντος ἐξάγεται ὅτι δὲν ἔγινα καταληπτός, ἔρχομαι νὰ προσθέσω ὀλίγας τινὰς παρατηρήσεις πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ὁμιλίας μου.

Ὁ προλαλήσας ἀνέτερεν ὅτι εἰς μίαν ἄλλην συνεδρίασιν ἐξέθηκε τὰ δέοντα περὶ τῆς ἀνάγκης ἥτις ἐπίκειται εἰς τοὺς σταριδοκτήμονας καὶ λοιπους τοιούτους ὡς ἐκ τῆς γνωστῆς νόσου, καὶ ὅτι πρέπει νὰ συσταθῇ μία ἀγροτικὴ τράπεζα πρὸς βοήθειαν αὐτῶν· ἀλλ' ὁ ἔντιμος Γερουσιαστὴς ὑπάρχων ὑπουργὸς καὶ γνωρίζει καλῶς, ὡς πρωτεύσας μέλλοντα τοῦ ὑπουργείου εἰς ὃ ὑπάγεται τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, πόσας ἡ Κυβέρνησις κατέβαλε καὶ καταβάλλει προσπαθείας διὰ τὴν εὕρεσιν μετόχων ἢ διὰ τὴν εὕρεσιν ἄλλων μέσων πρὸς σύστασιν γεωργικῆς τραπέζης, ἥτις ἠδύνατο νὰ θεραπεύσῃ τὰς ἀνάγκας τῶν σταριδαμπελουργῶν καὶ γεωργῶν. **Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον αἴρει τὴν συνομολογησιν δανείου πρὸς**

θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν τῆς Κυβερνήσεως πραγματοποιηθησομένου ἐὰν ὡς ἐκ τῶν περιστάσεων δὲν πραγματοποιηθῶσιν αἱ εἰσπράξεις τῶν δημοσίων δικαιωμάτων, ὥστε τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο εἶναι δυνητικὸν καὶ δύναται νὰ μὴ πραγματοποιηθῇ, ἐὰν αἱ εἰσπράξεις πραγματοποιηθῶσι καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν λάβωμεν ἀνάγκην νὰ ἔλθωμεν εἰς διαπραγματεύσεις δανείου· ἡ φρόνησις ὅμως ἀπαιτεῖ νὰ ληφθῇ τοιαύτη πρόνοια ἀπὸ τοῦδε ἥτις μὴ πραγματοποιηθησομένη δὲν βλάπτει· διότι εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐν περιπτώσει ἐκτάκτου ἀνάγκης, δὲν ὑπάρχουσιν, ὡς προανέφερον, αἱ εὐκολίαι αἵτινες ὑπάρχουσιν εἰς τὰ ἄλλα Εὐρωπαϊκὰ ἔθνη.

Ὁ προλαλήσας ἀνέφερε προσέτι ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἔπρεπε νὰ προβλέπῃ διακεκριμένως περὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς γεωργίας, περὶ θεραπείας τῶν δυστυχησάντων ἐκ τῆς νόσου, καὶ λοιπῶν τοιούτων εὐκολιῶν· ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον προβλέπει τὴν θεραπείαν τῶν δημοσίων ἀναγκῶν εἰς περίστασιν ἐκτάκτων περιστατικῶν, τοιαῦτα δὲ περιστατικὰ εἶναι ἡ ἐφετεινὴ σιτοδεία, ἥτις δύναται νὰ ἀναγκάσῃ τὴν Κυβέρνησιν νὰ τείνῃ χεῖρα ἀρωγὸν εἰς τοὺς γεωργοὺς αἵτινες δυνατὸν νὰ μὴ ἔχωσι τοὺς σπόρους, καὶ τοιαῦτα ἄλλα τῆς φύσεως δυστυχήματα ἀπαιτοῦντα προσωρινὴν καὶ ἄμεσον βοήθειαν· ἐπαναλαμβάνω λοιπὸν νὰ εἴπω ὅτι τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον προβλέπει μελλούσας δημοσίας ἀνάγκας, αἵτινες δύνανται νὰ συμβῶσιν ὡς ἐκ τῆς μὴ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων δικαιωμάτων, καὶ προνοεῖ περὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν.

Ἀπαντῶν καὶ ἐκ δευτέρου ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς Κ. Ῥήγας Παλαμήδης προσέθηκεν· ἐκ τῆς ὁμιλίας τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἐξάγεται ὅτι τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον δὲν εἶναι θετικὸν ἀλλὰ δυνητικόν· τὸ τοιοῦτον διαβεβαιοῖ τὸ δίκαιον ὅπερ εἶχον νὰ εἴπω ὅτι τὸ Νομοσχέδιον δὲν προβλέπει περὶ τῶν ἀναγκῶν τῶν κτηματιῶν ὑπὲρ ὧν πρέπει νὰ ληφθῇ ὅσον ἐνεστι τάχιον πρόνοια, καὶ κατὰ συνέπειαν ὅτι οἱ περὶ τούτου φόβοι μου ἦσαν δίκαιοι.

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς προβλέπει τὴν θεραπείαν ἀναγκῶν προελευσομένων ἐξ ἐκτάκτων περιστάσεων· ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι τά τε ἔκτακτα καὶ τὰ τακτικὰ προνοοῦνται διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ ὅτι ἐνταῦθα διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου προνοεῖται κατά νέον τινὰ τρόπον μία ἔκτακτος πρόνοια, ἥτις ἠδύνατο νὰ ἐπεκταθῇ διακεκριμένως ἐφ' ὅλων τῶν τάξεων τῶν πολιτῶν ἐκείνων, οἵτινες ἔπαθον ὁμολογουμένως ἐκ

τῶν διαφόρων ὡς εἴρηται δυσχημάτων καὶ οὐχὶ ὅσων μέλλουν νὰ πάθωσιν αὖθις. Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὰς ἐνεργείας μου ὡς ὑπουργοῦ, παρατηρῶ ὅτι ἐνήργησα ὅσον οἷόν τε τὰς ἀγαθεργοὺς διαθέσεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ διέμεινα ἐν τῷ ὑπουργείῳ μέχρι τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἐζητήθησαν κατὰ τὴν ἀπόφασιναὐτῆς αἱ ἀναγκαῖαι πληροφορίαι, τῶν ὁποίων τὸ ἀποτέλεσμα δὲν γνωρίζω· φρονῶ δὲ ὅτι δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν τὰ μέσα οὐ μόνον εἰς τὸν ἐντὸς ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος κόσμον· ἐν τούτοις ἐπειδὴ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τῆς ὁμιλίας του δὲν ἔδωσε τὰς ζητηθείσας πληροφορίας περί τε τοῦ ὑπάρχοντος χρηματικοῦ καὶ τῶν εὑρισκομένων σιτηρῶν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως παρατηρῶ ὅτι αἱ ἀμφιβολίαι μου περὶ τῆς ἐσωτερικῆς οἰκονομικῆς καταστάσεώς μας εἰσὶν ἰσχυραὶ καὶ δίκαιοι.

Λαβὼν ἑπομένως τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας ἐξέθηκεν· ἐδικαιούμην καὶ ἤδη νὰ ἀναφέρω ὅσα πολλάκις ἐλέχθησαν περὶ τῆς Οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Κράτους· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ ἐκτείνω τὴν ὁμιλίαν μου εἰς πράγματα λεχθέντα πολλάκις ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου, περιορίζομαι νὰ ἐκθέσω μόνον παρατηρήσεις τινὰς ἀφορώσας τὸ ἀντικείμενον περὶ οὗ πρόκειται.

Ἐὰν προέκειτο σήμερον περὶ συστάσεως Γεωργικῆς τραπέζης, ἤθελον εἶσθαι σύμφωνος μὲ τὴν γνώμην τοῦ πρὸ ἐμοῦ ἀγορεύσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ τοῦ νὰ χωρισθῇ τὸ παρὸν νομοσχέδιον, καθότι τὸ περὶ ἀγροτικῆς τραπέζης δάνειον πρέπει νὰ ἦναι εἰδικὸν, καὶ νὰ μὴ ἀναμιγνύηται μὲ τὸ διὰ τὴν λοιπὴν ὑπηρεσίαν δάνειον· διότι τότε ματαιοῦται ὁ ἐπωφελέστατος σκοπὸς τῆς συστάσεώς της· καταναλισκομένων τῶν χρημάτων εἰς τὴν λοιπὴν ὑπηρεσίαν· ἀλλὰ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ὡς προβλέπον μόνην τὴν θεραπείαν τοῦ τυχὸν ἐλλείματος τῶν προϋπολογισθέντων, καὶ ἄλλων ἐκτάκτων ἀναγκῶν, θεωρῶ ὑπὸ ἄλλην ἐποψιν καὶ λέγω ὅτι ἡ ἀνάγκη τοῦ δανείου θέλει καταστηθῇ ἀναπόφευκτος, διότι ἔχων ὑπ' ὄψιν μου τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους **1853**, τὰ εἰσπραχθέντα κατὰ τὸ ἔτος **1850**, καὶ τὰ σημειούμενα ὡς εἰσπραχθησόμενα κατὰ τὸ ἔτος **1854** προβλέπω ἐκ τῆς παραθέσεως τούτων ὅτι θέλει ὑπάρξει ἔλλειμμα δύω περίπου ἑκατομμυρίων δραχμῶν· καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τῶν λόγων μου σᾶς ἀναγινώσκω τὸν ἑξῆς περιληπτικὸν πίνακα ἐμφαίνοντα τὸ προκύπτον τοῦτο ἔλλειμμα,

Δημόσια εἰσοδήματα

	Ποσὸν εἰσπραχθὲν κατὰ τὸ ἔτος 1850	Εἰσπραχθησόμενα κατὰ τὸν μ. Ὀκτ. λογισμὸν τοῦ 1854.	Ἐλπιζόμενα νὰ θέλουν εἰσπραχθῆ κατὰ τὸ ἔτος 1854.
	δραχμὰς	δραχμὰς	δραχμὰς
Ἔγγειος φόρος καὶ δικαίωμα ἐπικαρπίας	4,914,181:93	5,565,860	500,000
Φόρος μελισσίων	30,781:22	16,750	15,000
Ἔγγειος φόρος 3 τοῖς 0/0	25,968:24	39,910	30,000
Φόρος ἐπὶ τῶν ζώων	895,176:37	1,105,000	60,000
» ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων	134,347:33	181,500	50,000
» ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν	37,639:67	112,000	50,000
Τελωνεῖα	3,210,210:17	3,311,341	100,000
Ἐπικαρπία ἐλαιώνων	96,740:46	116,417	25,000
Σταφιδῶνες καὶ ἀμπελῶνες	87,385:58	137,453	75,000
Περιβόλια καὶ ἄλλα κτήματα	147,003:50	187,000	50,000
Πολυετεῖς ἐνοικιάσεις Μονῶν. κτημάτων	16,754:34	38,501	20,000
Τυχηρὰ εἰσοδήματα	31,096:42	46,460	15,000
Ἔγγειος φόρος καὶ Τελωνεῖον σταφίδος	. . . . .	. . .	650,000
» » ἀμπέλων	. . . . .	. . .	350,000
Τὸ ὅλον	9,677,289:23	10,917,192	1,930,000

Ἐπειδὴ ὅθεν ἐξ ὅλων τῶν ὑπολογισμῶν προκύπτει ὅτι ἐλεὶ παρουσιασθῇ ἡ ἀνάγκη τῆς ἀναπληρώσεως τοῦ ἀνωτέρω ἐλλείμματος, φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ ἐπιψηφισθῇ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον εἶναι δυνητικὸν καὶ δὲν βλάπτει τὰ δημόσια συμφέροντα, διὰ νὰ μὴ εὑρεθῶμεν εἰς τὴν ἀνάγκην κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐλλείψεως νὰ καταφύγωμεν εἰς ἄλλα μᾶλλον δυσχερέστερα.

Ἐλθὼν ἔπειτα εἰς τὸ βῆμα ὁ Γερουσιαστὴς καὶ πρώην ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν Κ. Δ. Χρηστήλης εἶπε τὰ ἑξῆς·

Λαμβάνω διὰ μίαν στιγμὴν τὴν θέσιν τοῦ ἐντίμου Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν διὰ νὰ ἀπαντήσω εἰς ὅτα ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστὴς ἐξέθηκε. Τὸ κοινὸν δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀκούῃ ἐπαναλαμβανόμενα πράγματα, τὰ ὁποῖα πολλάκις λεχθέντα ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου ἀπεδείχθησαν ἐπισήμως ὡς ἐσφαλμένα· ἡ σημείωσις τὴν ὁποίαν σᾶς ἀνέγνωσεν ὁ προαγορεύσας, εἶναι πιστεύω, ἀντίγραφὴ τοῦ εὑρισκομένου ὑπὸ ἐξέλεγξιν τοῦ **1850**, κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ὁποίου θέλουσιν ἀποδειχθῆ ἐπανειλημμένως λανθασμένοι ὅλοι οἱ ὑπολογισμοὶ καὶ αἱ πράξεις του, ὅτως ὁ ψῆφος τῆς Γερουσίας ἀπέβειξεν αὐτοὺς ὡς τοιούτους εἰς ἄλλην συνεδρίασιν· ἡ σημερινὴ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Κράτους δὲν εἶναι, Κύριοι, τοιαύτη, οἵαν παρεστάθη ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος· ἐὰν συγκρίνωμεν τὰ ἀποτελέσματα τῶν μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου εἰσπράξεων τοῦ **1853** μὲ τὰς εἰσπράξεις τῶν ἀντιστοίχων μηνῶν τῶν ἐτῶν **1849, 1850, 51** καὶ **52** θέλομεν εὕρει ὅτι μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου εἰσεπράχθησαν·

κατὰ τὸ ἔτος **1849** . . . . . δρχ. 10,267,000
κατὰ τὸ ἔτος **1850** . . . . . » 9,665,000
κατὰ τὸ ἔτος **1851** . . . . . » 10,934,000
κατὰ τὸ ἔτος **1852** . . . . . » 9,437,000

κατὰ τὸ ἐνεστὼς ὅμως ἔτος **1853** μέχρι τῆς αὐτῆς ἐποχῆς ἦτοι μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου εἰσεπράχθησαν δρ. 11,365,000 ὥστε αἱ εἰσπράξεις τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους ὑπερέβησαν κατὰ πολὺ ἐκείνας τῶν παρελθόντων ἐτῶν, ἐξ ὧν ἀρκοῦ ἐπληρώθησαν τὰ μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ἔξοδα, ἐμεινον εἰς τὸ ταμεῖον εἰς μετρητὰ κατὰ τὴν 7 Ὀκτωβρίου δραχ. 315,702 ἐκτὸς τῶν εἰς τὰ ταμεῖα εὑρισκομένων χρημάτων καὶ τῶν καθ' ὁδὸν ἀποστολῶν. Εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ μοὶ ἀντιτάξωσιν ἴσως τινὲς ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν εἰσπράξεων προῆλθεν ἐκ τῆς ταχείας πραγματοποιήσεως τοῦ μεγαλητέρου μέρους τῶν προϊόντων τοῦ ε. ε. ἀλλὰ διὰ νὰ ἀπομακρύνω πάντα τοιοῦτον διστεγμὸν, καὶ διὰ νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι ἀπ' ἐναντίας τὸ μεγαλήτερον μέρος, ἵνα μὴ εἴπω τὸ ὅλον, τῶν προϊόντων τούτων μένει ἀνέπαφον διὰ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὰς μελλούσας ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας, σᾶς ὑποβάλλω, κύριοι, τὰς ἀκολούθους σημειώσεις τὰς ὁποίας θέλετε εὕρει ἀλανθάστους ὡς ἐξηγμένας ἀπὸ αὐτὰ τὰ δημόσια βιβλία τοῦ Κράτους. Ὅλοι γνωρίζετε ὅτι οἱ ἐμπορικοὶ καιροὶ εἶναι τὸ σημαντικώτερον ἔσοδον τοῦ δημοσίου, καὶ ὅμως αὐτὸ τὸ ἔσοδον μένει σχεδὸν ἀνέπαφον, καθότι ἐκ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τῶν βεβαιωθέντων 1,173,162 κοιλῶν ἐκρατήθησαν ἀπὸ τοὺς γεωργοὺς κοιλ. 101,045 καὶ ἐξεπουλήθησαν μόνον κοιλ. 62,630 τὸ ὅλον ὅμως 163,675, ὥστε μένουσιν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως ἐμπορικοὶ καιροὶ κοιλ. 1,009,487. Ἐκτὸς τούτου ὁ ἔγγειος φόρος τῶν ἐλαιώνων τοῦ τ. ε. ὁ ὁποῖος ἐπληρώθη τὴν ἐλαιοκαρπίαν τοῦ ἔτους **1850**, τὸ ὁποῖον εἶναι κατὰ τοῦτο εὐπορώτερον ὅλων τῶν προηγουμένων ἐτῶν, καὶ ἔφθασεν εἰς δραχ. **489,862** ἐνῷ ὁ τοῦ **1850** ἀνέβη εἰς **501,000**

ἀλλ᾽ λέγω αὐτὴ ἡ πρόσοδος μένει ἀνέπαφος εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ δημοσίου· ἄλλο ἐκ τοιούτου ἐξαφθέντος σταφιδοκαρπου τῆς εἰσοδείας τοῦ 1852 ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ νόμου τῶν 23 Ἰανουαρίου συμπατουμένου εἰς 5 780,000 περίπου, μικρὸν μέρος μόνον ἐπορολογήθη μέχρι τοῦδε κατὰ τὰς παρουσιασθείσας ἐκκαθαίρισεις· μένει οὖν καὶ ἐντεῦθεν νὰ εἰσπραχθῇ τὸ ἀκριβὲς ἱκανὴν ποσότητα χρημάτων, καθόσον αἱ τιμαὶ εἰς τὰς ὁποίας ἐξεπουλήθη μέχρι τοῦδε δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητοι· ὑπὸ τὸ κράτος δὲ τοῦ αὐτοῦ νόμου τῆς 1 Αὐγούστου ἐξήχθη σταφιδοκαρπὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους 1852 ἄλλο ποσὸν 2763,00 περίπου, καὶ δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔχει νὰ εἰσπραχθῇ τὸ ἀκριβὲς ἄλλο ποσόν· δὲν μνημονεύω ἐνταῦθα καὶ τὰ δικαιώματα μικρὰ ἢ μεγάλα τὰ ὁποῖα ἔχει νὰ εἰσπραχθῇ τὸ δημόσιον ἀπὸ τῶν σταφιδοκαρπῶν τοῦ 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν ζώων φόρος διὰ τὸ ε. ε. ἐβεβαιώθη εἰς δρ. 1391943
Ἐξ αὐτῶν εἰσεπράχθησαν μέχρι τέλους Αὐγούστ. · 869597

μένει δὲ νὰ εἰσπραχθῇ καὶ ἐνταῦθα τὸ ποσὸν δρ. περίπου 500000. Ὁ φόρος τῶν ἀμπέλων μένει ὅλως διόλου ἄθικτος· δὲν ἀναφέρω δὲ τοὺς φόρους τῶν οἰκοδομῶν, τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ ἄλλων τῶν ὁποίων συνήθως ἡ εἴσπραξις ἄρχεται κατ᾽ αὐτοὺς τοὺς τελευταίους μῆνας τοῦ ἔτους. Ἡ αὐτὴ ἀναλογία ὑπάρχει καὶ ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ δικαιώματα τοῦ δημοσίου· ὥστε τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν εἰσπράξεων τοῦ ε. ε. 1853 καθ᾽ ὑπολογισμὸν θέλει φθάσει καὶ ὑπερβῆ ἴσως τὰ 15 ἑκατομμύρια· ἐντεῦθεν βλέπετε, κύριοι, ὅτι αἱ τακτικαὶ δαπάναι τοῦ Κράτους θέλουν καλυφθῆ διὰ τῶν γενομένων εἰσπράξεων, καὶ εἶναι πιθανὸν μάλιστα, ἐὰν ἐξακολουθήσῃ ἡ αὐτὴ κατάστασις τῶν πραγμάτων, νὰ ὑπάρξῃ ἐπὶ τέλους ἓν μικρὸν ἢ μέγα περίσσευμα. Ἡ οἰκονομικὴ λοιπὸν κατάστασις τοῦ Κράτους εἶναι ὅσον ἐνεστὶ εὐάρεστος καὶ οὐχὶ ὁποία παρεστάθη ὑπὸ τοῦ προαγορεύσαντος ἐπὶ τῇ βάσει ἁπλῶν καὶ ἐσφαλμένων σημειώσεων· ἐπειδὴ ὅμως τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον περιλαμβάνει μίαν Κυβερνητικὴν πρόνοιαν πρὸς ἀπάντησιν ἐνδεχομένων δυσχερειῶν τὰς ὁποίας ἐπαπειλεῖ ἀρ᾽ ἑνὸς μέρους ἡ ἐνδεχομένη σιτοδεία τοῦ τόπου καὶ ἰδίως τῆς πρωτευούσης, καὶ ἀρ᾽ ἑτέρου ἡ ἔλλειψις τῶν ἀπαιτουμένων ἰδιωτικῶν κεφαλαίων διὰ τὴν ἔγκαιρον προμήθειαν τῶν ἀναγκαίων σιτηρῶν, περιστατικὰ ἄτινα θέλουν ἀναγκάσει πιθανῶς τὴν Κυβέρνησιν νὰ προκαταβάλῃ δύω καὶ ἐπέκεινα ἑκατομμύρια δραχμῶν διὰ νὰ ἀποταμιεύσῃ εἰς Πειραιᾶ τοὐλάχιστον 300,000 κοιλῶν σίτου· ἐπειδὴ εἶναι ὁμολογούμενον ὅτι αἱ σταφιδοφόροι

τοῦ Κράτους ἐπαρχίαι, ὡς ἐκ τῆς ἐναπομενούσης νόσου ἐπὶ τῶν σταφιδαμπέλων δύω κατὰ συνέχειαν ἐτῶν, εὑρίσκονται εἰς τὴν ἀνικανότητα νὰ καλλιεργήσωσι τὰ κτήματά των, καὶ ἡ Κυβέρνησις θὰ ἀναγκασθῇ νὰ τείνῃ εἰς αὐτὰς πατρικὴν χεῖρα, καὶ ἐπειδὴ τέλος ὡς ἐκ τῆς ἀφορίας τῶν δημητριακῶν καρπῶν, ὡς ἐκ τῶν συμβάντων σεισμῶν καὶ ἄλλων δυστυχημάτων, ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἠναγκασμένη νὰ προμηθεύσῃ εἰς πολλὰς οἰκογενείας τὰ ἀναγκαῖα χρηματικὰ μέσα διὰ σπορὰν, καὶ νὰ χορηγήσῃ ἴσως καὶ ἄρτον εἰς τοὺς πεινῶντας, διὰ τοῦτο κυρίως τοὺς λόγους κηρύττομαι ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τοῦ Νομοσχεδίου· καθόσον δ᾽ ἀφορᾷ τὴν σύστασιν Γεωργικῆς τραπέζης, δύναμαι νὰ διαβεβαιώσω τὸν προαγορεύσαντα Γερουσιαστὴν Κ. Ρ. Παλαμήδην, ὅτι, καθὼς γνωρίζει καὶ ὁ ἴδιος, ἡ Κυβέρνησις ἐνησχολήθη πάντοτε καὶ ἐνασχολεῖται καὶ ἤδη εἰς τὴν σύστασιν τοιούτου καταστήματος τοσοῦτον ἀναγκαίου εἰς τὸν τόπον, ἀλλὰ τὰ πάντα δὲν δύνανται νὰ ἐνεργηθῶσι διά μιᾶς· τοιαῦτα καταστήματα ἀπαιτοῦν καιρὸν, ἀπαιτοῦν πρὸ πάντων τὴν παγίωσιν τῆς δημοσίας πίστεως, καὶ ὡς πρὸς τοῦτο ἐπραξεν ἡ Κυβέρνησις ὅ,τι ἐξήρτητο ἀπὸ αὐτήν· ἡ Κυβέρνησις τρία ἤδη κατὰ συνέχειαν ἔτη ἐν τῷ μέσῳ ἀλλεπαλλήλων καταστρόφων καλαίσια καὶ μὲ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα ἀπέδειξεν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὸν ἔξω κόσμον ὅτι ἐξεύρει καὶ δύναται νὰ ἐξοικονομῇ τὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους μὲ τοὺς ἐνυπάρχοντας πόρους τοῦ δημοσίου· ἐπέρασε, κύριοι, εἰς τὰ κανονικά της ἔξοδα καὶ ἐπλήρωσε μάλιστα καὶ πολλὰ χρέη, καμβάνουσα τὰ μέσα ἀπὸ τοὺς ἰδίους πόρους της· δὲν ἔλαβε δάνειον ἀπὸ κανένα ἐπλήρωσε μάλιστα χρέη προϋπάρχοντα· καὶ ἀφοῦ τοιουτοτρόπως ἐσύστησε τὴν οἰκονομικήν της ἐπιβολήν, ἔχω ἀφορμὰς νὰ πιστεύσω καὶ νὰ διαβεβαιώσω ὅτι εἶναι ἔργον νὰ πραγματοποιήσῃ καὶ αὐτὸ τὸ κατάστημα, τὸ ὁποῖον πραγματοποιούμενον θέλει δώσει νέαν ψυχὴν εἰς τὴν πάτριον σταφιδοφόρον γεωργίαν, θέλει γεννήσει νέαν πρᾶξιν εἰς τὰ οἰκονομικὰ τῆς Ἑλλάδος πράγματα.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαυρίνας παρατηρήσατε, εἶπε, κατὰ πόσον ἡ ἰδική μου ὁμιλία περιωρίσθη ἐντὸς τοῦ προκειμένου, καὶ κατὰ πόσον ἐκείνη τοῦ προαγορεύσαντος Γερουσιαστοῦ ἐξετάθη πρὸς λαλούσα ζητήματα ἀλλότρια τῆς σημερινῆς συζητήσεως· καὶ τῆς ὁμιλίας μου εἶπον ἄλλοτε ὅτι ὑπῆρχε ἔλλειμμα 2900000 δρ. περίπου συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν εἰσπραχθέντων ἐκ παλαιῶν καθυστερήσεων, ὥστε ἀφαιρουμένου τοῦ ποσοῦ τῶν καθυστερημάτων τούτων ἐκ δραχμ. 1,515,000 μένει καθαρὸν ἔλλειμμα ἐκ δραχμ. 1,400,000

περίπου κατὰ τὴν τότε ὁμιλίαν μου, ὁ δὲ παρουσιασθεὶς ἀπολογισμὸς τοῦ **1850** ἀποδεικνύει ἔλλειμμα ἐκ δραχ. **2,400,000** περίπου, τὸ ὁποῖον ὑπόσχομαι νὰ ἀποδείξω κατὰ τὴν συζήτησιν αὐτοῦ τοῦ ἀπολογισμοῦ, διότι ἐκτὸς τῶν δραχ. **78,000**, αἵτινες φαίνονται ἔλλειμμα εἰς τὸν γενικὸν πίνακα τῆς εἰσπράξεως καὶ τῶν ἐξόδων, εἶναι προσέτι καὶ δραχ. **2900,000** περίπουσι καθυστερήματα τὰ ὁποῖα πάντοτε μένουν ὡς τοιοῦτα, καὶ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἤθελεν εἶσθαι εὐτύχημα ἐὰν εἰσεπράττοντο ἐξ αὐτῶν δραχ. **1300000** περίπου, αἵτινες εἰσεπρόχθησαν ἀπὸ παλαιὰ καθυστερήματα καὶ συγκαταλαμβάνουν τὸ ὅλιγον ποσὸν τοῦ **1850**. ὅπερ θέλω ἀποδείξει ὀνομαστί, ἐκτὸς τῶν μὴ πραγματοποιηθέντων ἐξόδων ἐκ τῶν προϋπολογισθέντων τὰ ὁποῖα ἀναβαίνουν εἰς δραχ. **2,400,000** περίπου.

Εἶπεν ὁ προαγορεύσας ὅτι ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ Κράτους εἶναι λαμπρά, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπαρκεῖ εἰς τὰ ἔξοδά της καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκην κλπ. ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον δὲν συμβιβάζεται μὲ τὴν ζητουμένην ἄδειαν τῆς συνομολογήσεως τοῦ περὶ οὗ πρόκειται δανείου, ἐκτὸς ἐὰν ἦναι πλάγιος σκοπὸς νὰ ἀποκρουσθῇ τὸ Νομοσχέδιον· ἐπειδὴ ὅμως ὡς καὶ εἰς τὴν πρώτην μου ὁμιλίαν εἶπον ἡ ἀνάγκη τοῦ δανείου εἶναι ἀναπόρευκτος ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως ἥτις θέλει προκύψει, ἐρρωνῶ ὅτι πρέπει νὰ ἐπιψηφισθῇ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον καὶ κηρύττομαι ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς του.

Λαβὼν καὶ ἐκ τρίτου τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥ. Παλαμήδης χαίρω, εἶπε, διότι εἶναι ἀληθὲς πᾶν ὅ,τι ἐρρόνουν ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ ταμείου εἶναι καλὴ· δέχομαι τὰ ἐκτεθέντα ὡς πιστὰ ἀπέχων ἤδη ἀπὸ τὰς λογιστικὰς φιλολογίας αἵτινες εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἀπολογισμῶν μᾶλλον ἀνήκουσι, καὶ ῥρονῶ ὅτι τοῦτο προῆλθεν ἀπὸ τὴν αὔξησιν τῶν πόρων· ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι ἡ μὲν Κυβέρνησις εὐπορεῖ, βελτιωθείσης ἐπὶ πολὺ τῆς καταστάσεως τῶν δημοσίων ἐσόδων παραθετικῶς μὲ τὸ παρελθὸν καθὰ ὁ Κ. πρώην ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς παρέστησεν, ὁ δὲ παραγωγὸς λαὸς ἀπεναντίας εἶναι πτωχὸς καὶ ὀπισθοδρομεῖ· τὸ τοιοῦτον εἶναι τρόπον τινὰ ἀκατάλληπτον καὶ ὁμοιάζει μὲ τὸν ἔχοντα τὴν μὲν κεφαλὴν μεγάλην, τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα μεμαρασμένον καὶ ἰσχνόν· ἐρχόμενος δὲ εἰς τὸ προκείμενον λέγω ὅτι τὸ παρὸν νομοσχέδιον δὲν πηγάζει ἀπὸ σημερινὴν ἀνάγκην, καὶ νομίζω ὅτι καλὸν εἶναι ἡ Κυβέρνησις καθόσον μὲν ἀφορᾷ ἑαυτὴν νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ μέτρον τοῦ ἀνοικτοῦ λογαριασμοῦ παρὰ τῇ ἐθνικῇ τραπέζῃ ἀντὶ νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ περὶ οὗ πρόκειται δάνειον, περὶ δὲ τῆς προνοίας τῆς διὰ τοὺς κτηματίας

καὶ γεωργοὺς νὰ ἔλθῃ εἰς ἐκεῖνο τῆς ἀγροτικῆς τραπέζης· πρωτεύνω λοιπὸν ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἀποφασισθῶσι τὰ περὶ δανείου νὰ κανονισθῇ ἡ χρῆσις αὐτοῦ δι' ἰδικοῦ νόμου, καθ' ὃν νὰ μὴ ὑπερβῇ ὁ τόκος αὐτοῦ τὰ **5** τοῖς **0|0**. Νὰ δοθῶσι πρὸς ἀσφάλειαν μόνον αἱ ἐν τῇ τραπέζῃ μετοχαὶ τῆς Κυβερνήσεως, κτήματα ἐθνικὰ ὡρισμένης καὶ ἀναλόγου ἀξίας, καὶ μόνων αὐτῶν τῶν κτημάτων αἱ πρόσοδοι, οὐχὶ δὲ καὶ τίτλοι ἐνεργητικῶν διαπεωμάτων ὡς λέγει τὸ νομοσχέδιον· πρὸς δὲ νὰ ἀφαιρεθῇ τὸ τελευταῖον ἄρθρον τοῦ νομοσχεδίου περὶ προεξαρλήσεως τῶν πρὸς τὸ δημόσιον χρεῶν ὡς ξένον τοῦ περὶ δανείου ἀντικειμένου, καὶ προτείνω τὴν παροῦσαν προπολογίαν πρὸς αὐτοτελῆ ἀντικατάστασιν τοῦ Νομοσχεδίου.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

« Ψηφισάμενοι ὁμοῥῥόνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. **1**. Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ συνομολογήσῃ δάνειον μέχρι πέντε ἑκατομμυρίων δραχμῶν, μὲ τόκον μὴ ὑπερβαίνοντα τὰ **5** τοῖς **0|0** κατ' ἔτος.

Ἡ χρῆσις τοῦ δανείου τούτου θέλει προσδιορισθῇ δι' ἰδικοῦ Νόμου.

Ἄρθρ. **2**. Πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ δανείου δύνανται νὰ χορηγηθῶσιν ὡς ἐνέχειρον αἱ ἐν τῇ ἐθνικῇ τραπέζῃ χίλιαι μετοχαὶ τῆς Κυβερνήσεως, καθὼς καὶ νὰ ὑποθηκευθῶσιν ὡρισμένα ἐθνικὰ κτήματα ἀναλόγου ἀξίας.

Ἐπιτρέπεται ὡσαύτως νὰ προσδιορισθῶσι αἱ κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ δημοσίου εἰσπραττόμεναι πρόσοδοι τῶν ἀνωτέρω ἐθνικῶν κτημάτων, πρὸς ἀπόσβεσιν τῶν τόκων καὶ τοῦ Κεφαλαίου τοῦ δανείου.

Ἄρθρ. **3**. Ἡ συνομολόγησις ὁλοκλήρου ἢ μέρους τοῦ κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα δανείου, ἀπαιτεῖται νὰ στηρίζηται εἰς Βασιλικὰ διατάγματα, ἐν ᾧ θέλουν διαγράφεσθαι καὶ αἱ βάσεις τῶν ἀμοιβαίων ὑποχρεώσεων τῆς τε Κυβερνήσεως καὶ τῶν δανειστῶν, συμῥώνως μὲ τὰ αὐτὰ προηγούμενα ἄρθρα.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κτλ.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ψηφοφορίας γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου, ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων **35** ἀπέναντι μιᾶς, κατὰ τὸ ὑπὸ προσαρτώμενον πρωτόκολλον συνταχθὲν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολητῶν τῶν Κ.Κ. Ι. Χ. Πέτρου καὶ Ἀθ. Γρηγοριάδου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Επί τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περί συνομολογήσεως ἐκ μέρους τῆς Κοβ ρνήσεως δανείου μίχρι πέντε ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Δ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικολ. Ι. Μέξης.	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδάμ Δούκας	
Σπ. Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστ. Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Τάκης Μαγγίνας	Ν	Τσαμαδάκης Γρηγοράκης	
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγν. Μαυρογιάννης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀθ. Πρωτοπαπαδάκης		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Αἰκατ. Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλακωτάκης	Ν
Χαρ. Παππαπολίτης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰακ. Παζιμαδῆς	Ν	Ἀναστάσιος Μακρομιχάλης	Ν
Νικ. Πρασσοπάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπ. Τρικούπης		Παρθεναώτης Γρίβας	Ν
Ριζάρδος Τζιώτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	
Ἀθ. Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζάκος	Ν
Βασ. Χριστακόπουλος		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου	Ν	Νικόλαος Μαυρομιχάλης	Ν
Ν. Χρυσόγελος		Ἀναστάσ. Σ. Χατζηάγγελος	Ν
Γεώρ. Ψύλλας		Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ο	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάν. Χ. Πέτρου	Ν	Κωνστεντ. Περβολέγγιος	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	
Γεώργιος Δαρεώτης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώργ. Παππακλιόπουλος	Ν	Ρ. Παλαμήδης	Ν

Ἀναγνωσθέντος τοῦ πρώτου ἄρθρου τοῦ Νομοσχεδίου καὶ ἐκείνου τῆς τροπολογίας, ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπεν, ὅτι πᾶν ὅ,τι θέλει νὰ προλάβῃ ἡ τροπολογία τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ προβλέπεται ἀπὸ τῶν προϋπολογισμῶν, διότι δὲν δύναται νὰ διατεχθῇ ἡ πληρωμὴ δαπάνης τινὸς μὴ προβλεπομένης ἀπὸ τῶν προϋπολογισμῶν, καθόσον τὸ παρὸν Νομοσχέδιον δὲν ἀφορᾷ εἰμὴ τὸν χορήγησιν ἐσόδου τινός, διότι τὰ ἔξοδα εἰσὶ νεναμοβετημένα· ἐνταῦθα μὲ τὴν διαβεβαίωσιν ταύτην τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὁ προτείνας τὴν τροπολογίαν Γερουσιαστὴς ἀπέσυρε τὸ ἀ. ἄρθρον αὐτῆς

καὶ οὕτω ψηφοφορηθὲν ἐγένετο δεκτὸν τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ Νομοσχεδίου ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ 2. ἄρθρ. τοῦ Νομοσχεδίου καὶ ἐκείνου τῆς τροπολογίας, ὁ Κ. Γερουσιαστὴς παρετήρησεν ὅτι διὰ τοῦ ἄρθ. τοῦ του σκοπὸν προτίθεται νὰ ὁρίσῃ πράγματα θετικὰ καὶ νὰ προσδιορίσῃ δικαιώματα ὡρισμένα ἀτινα θέλουσι ἐνυποθηκευθῇ πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ δανείου.

Ψηφοφορίας ἔπειτα γενομένης ἡ Γερουσία δὲν παρεδέχθη τὸ 2 ἄρθρον τῆς τροπολογίας ἀλλὰ παρεδέξατο ἐκεῖνο τοῦ Νομοσχεδίου ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νομοσχεδίου καὶ ἐκείνου τῆς τροπολογίας, ἐγένετο ψηφοφορία, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία δὲν παρεδέχθη τὸ 3 ἄρθρον τῆς τροπολογίας ἀλλὰ παρεδέξατο ἐκεῖνο τοῦ νομοσχεδίου ὅπως ἔχει.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νομοσχεδίου ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομ. δίδων διασαφήσεις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου τούτου εἶπεν, ὅτι ὕφεσις λογαριασμοῦ ὑφέσεως καὶ μέθοδος ὑφαιρέσεως εἶναι ὁ τόκος ὁ προερχόμενος ἐκ τῶν 6 τοῖς 0/0 τὰ ὁποῖα τὰ κερδίζει ὁ ἐνεργῶν τὴν προεξόφλησιν πληρώνων ἀντὶ 100, 96 δραχμὰς τὸ ποσὸν τοῦ τόκου τούτου εἰς μικρὰ ποσὰ εἶναι μεθοδικὸν καὶ δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν εἰς τὰς μικρὰς πληρωμὰς, εἰς δὲ τὰ μεγάλα ποσὰ εἶναι σημαντικόν.

Ἁπάντων ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ρ. Παλαμήδης παρετήρησε καὶ ἐνταῦθα τὸ ὅλως ξένον τοῦ τοιούτου ἄρθρου ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ Νομοσχεδίου· προσέθηκε δὲ ὅτι ἡ προεξόφλησις διαφόρων χρεῶν πρὸς τὸ δημόσιον πηγαζόντων ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ αὐτοῦ ἔτους δι' ὃ γίνεται ἡ προεξόφλησις εἶναι τακτικὴ καὶ δικαία πρὸς θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν τοῦ Κράτους, ἀλλ' ἡ προεξόφλησις χρεῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν χρῆσιν μελλόντων ἐτῶν οὐ μόνον εἶναι ἄτακτος ἀλλὰ καὶ ἀραιρεῖ τὰ μέσα τοῦ ἔτους ἐκείνου εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει τὸ χρέος.

Ἀκοῦσαν ὕστερον τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Δ. Χρηστίδης ἐπήνεγκε τὰ ἑξῆς.

Ἀνήκει εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ ἀποκτήσῃ ἐν γένει ἢ ἐν μέρει, καθόσον τὸ κρίνει εὔλογον, ἐπὶ τῆς ὁμιλίας τοῦ προαγορεύσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ· θέλει δὲ ἐπιτρέψει καὶ εἰς ἐμὲ νὰ λάβω τὸν λόγον διὰ νὰ ἐπιφέρω παρατηρήσεις τινὰς, τὰς ὁποίας θεωρῶ ἀναγκαίας· ἐν γένει δὲν ἔχω νὰ ἀντείπω κατὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4. ὁ Νόμος εἶναι σαφὴς ἐν περιπτώσει, λέγει, καταπεφευγούσης ἀνάγκης τῆς ὑπηρεσίας ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐνεργῇ προεξοφλήσεις κλπ. »

ὑπαρχῇ πραγματικὴ κατεπείγουσα ἡ ἀνάγκη τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας, κανεὶς ἐξ ὑμῶν δὲν θέλει ἀρνηθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰ πρόχειρα μέσα τῆς προεξοφλήσεως τῶν εἰς τὴν διάθεσιν της ειρισκομένων τίτλων τῶν ἐνεργητικῶν τοῦ δημοσίου διαιωμάτων. Ἐὰν ἔχωμεν ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν Κυβέρνησιν, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἔχωμεν, διότι τὰ πεπραγμένα τὰ ὁποῖα συγκροτοῦν τὸ ὑπουργεῖον μας ἡμποροῦν ὡς πρὸς τοῦτο τὴν δυνατὴν ἐγγύησιν, καὶ ἡ ἐγκαρδία τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος ἀπαγρύπνησις ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου ἀποκαρύπτει πάντα διστάγμον, δὲν πρέπει νὰ ἀρνηθῶμεν τὴν ζητουμένην εὐκολίαν διὰ τὴν βεβαίωσιν τῶν πραγματικῶς καταπιεζουσῶν ἀναγκῶν τῆς ἐπικρατείας. Μίαν μόνην σπουδαίαν παρατήρησιν ἔχω νὰ ἀναφέρω καὶ εἰς ταύτην ἐπικαλοῦμαι τὴν προσοχὴν τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν μεταξὺ τῶν τίτλων τοῦ δημοσίου συμπεριλαμβάνονται πιθανῶς καὶ τὰ ἐμπορικὰ τὰ ὁποῖα δίδουν οἱ ἔμποροι διὰ τοὺς Τελωνιακοὺς δασμούς. Τὰ ἐμπορικὰ τοιαῦτα εἶναι χρήματα ἀποδιδόμενα εἰς τὸ Ταμεῖον παρὰ τῶν ἐμπόρων εὐθὺς μετὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας των· εἶναι δὲ καὶ προνομιοῦχα, διότι εἰς πᾶσαν κατάστασιν τοῦ ἐμπόρου τὸ δημόσιον δὲν κινδυνεύει νὰ ζημιωθῇ. Ἐὰν ὑπαγθῶσι καὶ αὐτὰ εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν τῶν λοιπῶν τοῦ δημοσίου τίτλων, θέλουν προκύψει τὰ ἑξῆς ἄτοπα ὡς πρὸς τοὺς ἐμπόρους καὶ τὸ δημόσιον. Ἡ προεξόφλησις τῶν ἐμπορικῶν τούτων γραμματίων θέτει τοὺς ἐμπόρους ὑπὸ τὸ βρέπανον τοῦ ἰδιωτικοῦ καταστήματος τὸ ὁποῖον θέλει ἐνεργήσει τὴν προεξόφλησιν. Τὸ ἐπιτόκιόν του ἔμπορου εἶναι ἀκαθορίστου, καὶ διὰ μικρὰν ποσότητα δέκα δραχμῶν μὴ πληρωθεισῶν εἰς τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας, οὗτος κινδυνεύει νὰ εὑρεθῇ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως. Τὸ ἰδιωτικὸν κατάστημα δύναται καὶ ὀφείλει νὰ διαμαρτυρηθῇ· ἡ δὲ διαμαρτύρησις ἀφαιρεῖ ἀμέσως ἀπὸ τὸν ἔμπορον τὴν πίστιν καὶ τὸν καταστρέφει. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως εἶναι πατὴρ, καὶ ὁ προβλεπτικὸς νοῦς τοῦ μαστοῦ τῆς ἐπικρατείας, καὶ οὐδέποτε αὐτὴ θέλει λησμονήσει τὴν ἀποστολήν της ὥστε νὰ θελήσῃ νὰ καταστρέψῃ τοὺς ἐμπόρους καὶ νὰ ἐλαττώσῃ μίαν ἀπὸ τὰς οὐσιωδεστέρας πηγὰς τοῦ δημοσίου πλούτου. Ἡ Κυβέρνησις εἰς τοιαύτας περιστάσεις δυσχερεῖς ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ τὸ συμφέρον νὰ ἀναβάλλῃ τὴν πληρωμήν, καὶ τὰ πράγματα ὑποστηρίζουν τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων μου· ἐξ ἄλλου μέρους ὀφείλω νὰ σᾶς παρατηρήσω ὅτι τὸ ποσὸν τῶν ἐμπορικῶν γραμματίων κατὰ μέσον ὅρον δὲν ὑπερβαίνει μυριάδας τὰς

δραχ. 180,000 μέχρι 200,000· καὶ μὲ ἓν τοιοῦτον ποσὸν δὲν δύναται βεβαίως ἡ Κυβέρνησις νὰ θεραπεύσῃ μεγάλως καὶ κατεπειγούσας ἀνάγκας τοῦ Κράτους. Τὸ ποσὸν τοῦτο ἀποτελεῖ ἓν κανονικὸν ἔσοδον τοῦ Κράτους, προωρισμένον νὰ θεραπεύσῃ τὰς κανονικὰς καὶ διαρκεῖς ἀνάγκας τοῦ δημοσίου, καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι προεξοφλούμενον οὐ μόνον οὐδέποτε δύναται νὰ θεραπεύσῃ τοιαύτας σπουδαίας ἀνάγκας τοῦ Κράτους, ἀλλὰ καὶ θέλει ἀφήσει εἰς τοὺς ἀριθμοὺς μῆνας ἐν κενὸν τῶν κανονικῶν προσόδων, τὸ ὁποῖον θέλει ἀναγκάσει τὴν Κυβέρνησιν νὰ προέλθῃ ἀπὸ προεξοφλήσεως εἰς προεξόφλησιν, καὶ νὰ ὑποβάλῃ τὸ δημόσιον εἰς ἕνα ῥόρον διαρκῆ, ὁ ὁποῖος θέλει συγκεφαλαιώσει ἐπὶ τέλους ζημίαν ἥτις δὲν θέλει εἶσθαι ἀνάλογος μὲ τὴν ὠφέλειαν τὴν ὁποίαν τυχὸν εἶδωκεν εἰς τὸ δημόσιον ἡ πρώτη προεξόφλησις· διὰ τοὺς δύο τούτους ἰσχυροὺς λόγους δὲν εἶμαι ποσῶς τῆς γνώμης νὰ γίνῃ χρῆσις τοῦ δικαιώματος τῆς προεξοφλήσεως καθόσον ἀφορᾷ τὰ ἐμπορικὰ γραμμάτια, καὶ συνιστῶ στενῶς εἰς τὴν κρίσιν τοῦ ἐκ τῶν Οἰκονομικῶν Κ. ὑπουργοῦ τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην.

Ἐνταῦθα εἰπόντος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐν ἀναγκῃ θέλει βεβαίως μεταχειρισθῇ τὰ πλέον εὐαρεστότερα πρὸς τὸν λαὸν μέσα, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥ. Παλαμήδης ἐξήθικε Παντες εἴπομεν σήμερον ὅτι ἀναποφεύκτως θέλομεν ἐφάπτεσθαι εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ δανείου καὶ διὰ τοῦτο ἐχορηγήσαμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἄδειαν νὰ συναφολογήσῃ τὸ δάνειον αὐτὸ μέχρι 5,000,000 δραχ. ἀλλὰ παρατηρῶ αὐθις ὅτι ἡ ὁμολογία τοῦ προλαλήσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ καὶ πρώην ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ἐνισχύει τὴν πρότασίν μου τοῦ ὅτι εἶναι ἄτακτον νὰ ἐπιτραπῇ ἡ προεξόφλησις χρεῶν ἀνηκόντων εἰς χρῆσιν ἄλλου ἔτους, διότι τότε διὰ τοῦ τρόπου τούτου θέλουν ἀφαιρεθῆ τὰ μέσα τοῦ ἔτους ἐκείνου εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει καὶ εἶναι προσδιωρισμένον τὸ χρέος, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ Κυβέρνησις θέλει εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀδυνάτου θέσιν νὰ ἐνεργῇ ἀλληλοδόχως τοιαύτας προεξοφλήσεις πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ἐλλειπόντων μέσων καὶ θέλει εὑρεθῇ εἰς ἀδιεξόδου θέσιν μέχρις ἑνὸς ἔτους περιστάσεως.

Κἰς δύω διαιρεῖται ἡ προκειμένη πρότασις, ἐπέμεινεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας· εἰς τὴν τοῦ Κ. Ῥ. Παλαμήδου προτείνοντος τὴν μὴ ὑπαγωγὴν εἰς τὸ μέτρον τῆς προεξοφλήσεως ὅλων τῶν χρεῶν ἐκείνων ἅτινα ὑπάγονται καὶ εἶναι προσδιωρισμένα εἰς τὴν χρῆσιν ἐπομένων ἐτῶν καὶ ἄλλης χρήσεως, καὶ εἰς ἐκείνην

τοῦ Κ. Δ. Χρηστίδου προτείναντος νὰ ἐξαιρεθῶσι τῆς προεξοφλήσεως τὰ ἐμπορικὰ Γραμμάτια μόνον. Εἰς τὸν τελευταῖον Γερουσιαστὴν παρατηρῶ ὅτι ἡ πρὸς τοὺς ἐμπόρους διδομένη προθεσμία διὰ τὰ Γραμμάτια δὲν εἶναι μονόμιον, ἀλλὰ συγκατάβασίς τις τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις δὲν ἐκτείνεται πέραν τοῦ ἑνὸς μηνός· ὥστε δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἐξαιρεθῶσι τῆς προεξοφλήσεως τὰ τοιαῦτα ἐμπορικὰ Γραμμάτια, ἅτινα παραβαλλόμενα πρὸς τὰ λοιπὰ χρέη τῶν λοιπῶν ὀφειλετῶν πρέπει νὰ ἐξοφλῶνται ἐν καιρῷ τῆς λήξεώς των, διότι καὶ ἡ προθεσμία χορηγεῖται κατὰ συγκατάβασιν καὶ τὰ ποσὰ εἶναι ὀλιγώτερα· μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ψηφοφορίας γενομένης ἐγένετο δεκτὸν καὶ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὅπως ἔχει

Ψηφοφορεῖται ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον τοῦ Νομοσχεδίου ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 34 κατὰ 1 κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας· ἔχει δὲ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 8 Ὀκτωβρίου 1853.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ συνομολογήσεως ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως δανείου μέχρι πέντε ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος		Νικόλ. Χρυσόγελος	N
Ἀναγν. Δεληγιάννης		Γεώργιος Ψύλλας	
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	N	Δρόσος Μανσόλας	N
Γεώρ. Κουντουριώτης		Ἰωάννης Θεοτόκης	O
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	N	Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	N	Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	N
Ἀναστάσιος Λόντος		Γεώργιος Δαρειώτης	N
Τάτζης Μαγγίνας	N	Γ. Παπακλιόπουλος	N
Κωνστ. Μπότζαρης		Γεώργιος Γλαράκης	N
Ἀναγνώστης Μαυρογένης	N	Δημήτριος Βούλγαρης	N
Ἀμπρος Νάκος		Γεῖκας Καρακατζάνης	
Διαμαντ. Ν. Ὀλύμπιος		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	
Χαράλ. Παπαπολίτης	N	Ἀδάμ. Δούκας	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	N	Δῆμος Κανελλόπουλος	N
Νικόλ. Πρασσακάκης	N	Κωνσταντῖνος Κανάρης	N
Σπυρ. Τρικούπης		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ρικάρδος Τζιώρτζ		Μ. Α. Καΐρης	N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	N
Ἡλ. Χριστακόπουλος		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Δημήτριος Πλακούτας	N

Ἰωάννης Σταϊκος		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	N
Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	N	Παναγ. Αἰδωρίκης	N
Κίτζος Τζαβέλλας	N	Χαστὴ Χρῆστες	
Γαριδικιώτης Γρίβας		Γεώργ. Δυοβουνιώτης	N
Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	N	Κωνστ. Προβελέγιος	N
Δημήτριος Χατσίσκος	N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	
Δημήτριος Χρηστίδης	N	Σπῦρος Μῖλιος	N
Νικόλ. Μαυρομμάτης	N	Ῥήγας Παλαμίδης	

Ἀνεγνώσθησαν μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Κ. Γραμματέως.

1) Ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 400,000 διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ὁπλισμοῦ τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς, ἔχουσα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 400,000, εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, τῆς χρήσεως 1853, πρὸς συμπλήρωσιν τῶν εἰς τὸν στρατὸν τῆς ξηρᾶς ἀναγκαιούντων ὅπλων, συσταθεῖσα εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Γερουσίας, διεξελθοῦσα μετ' ἐπιστασίας τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο εἰσαχθὲν παρὰ τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, καὶ θεωρήσασα ὅτι ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ἀχρήστου ἤδη μένοντος ὁπλισμοῦ τοῦ στρατοῦ δι' ἄλλου νέου κατά τε τὸ ὑλικὸν καὶ τὴν κατασκευὴν εἶναι ἀναγκαία καὶ ἀπαραίτητος, παρεδέξατο ὁμοφώνως τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν τούτων καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 8 Ὀκτωβρίου 1853.

Ἡ Ἐπιτροπή.

Ν. Πρασσακάκης.	Μ. Α. Καΐρης.
Γ. Παπακλιόπουλος	Κίτ. Τζαβέλλας.

Ἡ Γερουσία θεωρήσασα περιττὴν τὴν ἐκτύπωσιν ἀπεφάσισε τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ οὗ πραγματεύεται Νομοσχεδίου ἐπὶ τὴν αὔριον.

2) Ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 72,403:78 εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν· ἔχουσα ὡς ἕπεται.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Ἡ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 72,403:78 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ

ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1852, συσταθεῖσα εἰσηγητικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Γερουσίας, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο εὗρεν ὅτι οἱ λόγοι οἵτινες προεκάλεσαν τὴν αὔξησιν τῶν καθέκαστα ἐξόδων τῆς αἰτουμένης ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως εἰσὶν ἀπορρόντως ἰσχυροὶ καὶ δίκαιοι, διὸ καὶ παρεδέξατο ὁμοφώνως τὴν ἀρχὴν καὶ τὰ καθέκαστα τοῦ Νομοσχεδίου τούτου, καὶ συνίστησι τὴν παραδοχὴν αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 8 Ὀκτωβρίου.

Ἡ Ἐπιτροπή.

Ν. Πρασσακάκης. Μ. Α. Καΐρης.
Γ. Παπαηλιόπουλος. Ν. Μαυρομμάτης.

Ἡ Γερουσία ἀπεράτισε καὶ ἐπ' αὐτοῦ ὅ,τι καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω· ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ πρόεδρ. ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς.
Δ. Χατζίσκος.
Ἀθ. Γρηγοριάδης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 12 Ὀκτωβρίου 1853. Ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 32 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Ἀν. Μοναρχίδης, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου Κ. Ἀν. Δελιγιάννη, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν θατέρου τῶν γραμματέων Κ. Β. Χρηστακοπούλου κωλυομένου, τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδην κηρύττει ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Παρελθὼν μετὰ ταῦτα ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Τ. Μαγγίνας πρότεινεν, ἐπειδὴ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ὑπεσχέθη νὰ ἀποδείξῃ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1850 ἔλλειμα πραγματικὸν τῶν ἐσόδων τοῦ ἔτους ἐκείνου ἐπέκεινα τῶν 2 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, νὰ καταθέσῃ ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Γερουσίας σημείωσιν τῶν εἰσπραχθέντων ἐντὸς τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1852 ἀπὸ τὰ ἐκ δραχ. 2,963,391:72 καθυστερούμενα τοῦ ἔτους 1850, πρὸς δὲ σημείωσιν τοῦ εἴδους τῶν δημητριακῶν καρπῶν, τῶν ὁποίων ὁ ἔγγειος φόρος καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας

ἐν τῷ ἀπολογισμῷ τοῦ 1850 σημειοῦται εἰς καθυστέρημα δραχ. 1,139,675:59.

Μετὰ τὴν ἐκ μέρους τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ἀπάντησιν ὅτι ἂν ἡ Γερουσία παραδεχθῇ τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ Γερουσιαστοῦ, καὶ τὸ ὑπουργεῖον εἶναι εἰς θέσιν νὰ ὑποβάλῃ τὰς ζητηθείσας σημειώσεις, θέλει καθυποβάλει ταύτας ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Γερουσίας· ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν πρότασιν τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ περὶ καθυποβολῆς τῶν ζητουμένων πληροφοριῶν ἐν τῷ γραφείῳ της.

Ἀνεγνώσθη κατόπιν ἀναφορὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρίου Ἀν. Λόντου αἰτουμένου παράτασιν ἀδείας ἀπουσίας μέχρι τῆς λήξεως τῆς ἐνεστώσης Βουλευτικῆς Συνόδου. Ἐνταῦθα ἐπειδὴ τινὲς μὲν παρετήρησαν ὅτι ἡ Γερουσία δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέπῃ καὶ τρίτην παράτασιν ἀδείας ἀπουσίας, ὡς εἶναι ἡ προκειμένη, εἰμὴ λόγῳ ἀσθενείας μόνον, ἕτεροι δὲ ἀντιπαρετήρουν ὅτι πρὶν ἡ λαμβῇ ἐν γένει τὸ μέτρον τοῦτο δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀποξηρθῇ ἡ αἴτησις τοῦ ἀναφερομένου, ἀφοῦ μάλιστα εἰς ἄλλους ἐπὶ ὅλην σύνοδον ἐπιτρέπεται παράτασις ἀδείας ἀπουσίας, ἡ Γερουσία ἀπεράτισε νὰ χορηγηθῇ εἰς τὸν ἀναφερόμενον παράτασις ἀδείας συμφώνως μὲ τὴν αἴτησίν του μέχρι τῆς λήξεως τῆς ἐνεστώσης συνόδου.

Ἀναγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κυρίου προέδρου ὡς ἀντικειμένων τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τὴν συζήτησιν α') τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 400,000· καὶ β') τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 72,403.78, θάτερος τῶν Κ. Κ. Γραμματέων ἀνέγνω τὸ πρῶτον δηλ. τὸ περὶ ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 400,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τῆς χρήσεως 1853 Νομοσχεδίου ὡς καὶ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὸ αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν. Μηδεμιᾶς δὲ γενομένης παρατηρήσεως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ προτίθεται αὐτὸ εἰς ψηφοφορίαν κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν καὶ γίνεται παραδεκτὸ διὰ ψήφων 34 (παμψηφεὶ) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας, συνταχθὲν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Γ. Δαρειώτου καὶ Μ. Α. Καΐρη.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ χορηγήσεως ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τῆς χρήσεως 1853 ἐκ δραχμῶν 400,000.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης	Γεώργιος Κουντουριώτης	

Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Νικόλαος Ι. Μέξης	
Ἀναστάσιος Λόντος	Ν	Ἀδάμ. Δούκας	
Τάτζης Μαγγίνας		Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Λάμπρος Νάκος		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Δημήτρ. Πλαπούτας	Ν
Ν. Πρασακάκης.	Ν	Ἰωάν. Στάϊκος	
Σπ. Τρικούπης		Ἀναστάσ. Μαυρομιχάλης	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Γαρδικιώτης Γρίβας	
Βασίλειος Χρηστακόπουλος		Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Δημήτρ. Χατζίσκος	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Δρ. Μανσόλας		Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Παναγιώτης Λιδωρίκης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	Ν
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Γλαράκης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	Ν

Προβάσης ἀκολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τῶν καθ' ἕκαστα συζήτησιν ἀνεγνώσθησαν τὸ 1 καὶ 2 αὐτοῦ ἄρθρον ἅτινα ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑκάστου ψηφοφορίας ὅπως ἔχωσιν ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 33 (παμψηφεί, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ γραφειοκρατείας ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τῆς χρήσεως 1853 ἐκ δραχμῶν 400,000.

Γεώρ. Μ. Ἀντωνόπουλος	Ἀναγνώστης Δεληγιάννης

Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Γκίκας Καρακατζάνης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Νικόλαος Ἰω. Μέξης	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Ἀδάμ. Δούκας	
Ἀναστάσιος Λόντος		Δῆμος Κανελόπουλος	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Ἀναγν. Μοναρχίδης	Ν	Μ. Α. Καΐρης	Ν
Λάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Νικόλαος Πρασακάκης	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Σπυρίδων Τρικούπης		Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος		Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Δημ. Χρηστίδης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγγελος	Ν	Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπους	Ν
Δούσος Μανσόλας		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Χατζῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Γεωργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Κωνστ. Προβιλέγγιος	Ν
Γεώργος Δαρειώτης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Παππαηλιόπουλος	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Γεώργιος Γλαράκης	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	

Ὥστε τὸ Νομοσχέδιον ἔχει ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 28 Σεπτεμβρίου ε. ε.

Μεταβάσης ἀκολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ 6') Νομοσχεδίου τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς δηλ. πιστώσεως ἐκ δρ. 72,403:28 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ὑπουργείου των Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1852 ἀνεγνώσθη τότε Νομοσχέδιον καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις. Ψηφοφορίας δὲ γενομένης ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, ἐγένετο δεκτὴ ἄνευ τινὸς παρατηρήσεως, διὰ ψήφων 33 (παμψηφεί) κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον τῆς ψηφοφορίας συνταχθὲν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Ν. Χρυσογέλου καὶ Γ. Παπαηλιοπούλου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Επί τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 72,403:78 ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ προυπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργείου διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1853.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Γεώρ. Γλαράκης	Ν
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	
Γεώρ. Κοντουριώτης		Νικ. Ἰω. Μέξης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀθαν. Δούκας	
Σπυρ. Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστ. Λόντος		Κωνς. Κανάρης	
Τάκης Μαγγίνας	Ν	Γεωργάκης Γρηγοράκης	
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγν. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντ. Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀλμπρος Νάκος		Ἀντ. Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Δημ. Πλακωτάς	Ν
Χαράλ. Παπαπόπολίτης	Ν	Ἰω. Σταΐκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναγ. Μαυρομιχάλης	
Νικ. Πρασκάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Ἑζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθαν. Γρηγοριάδης	Ν	Δημ. Χατσίσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος		Δημ. Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Νικ. Μαυρομμάτης	Ν
Νικ. Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώρ. Τζέλλας		Παναγ. Ἀϊδωρίκης	Ν
Δράσος Μανσόλας		Χατζὴ Χρῆστος	
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ν	Γεώ. Διοβουνιώτης	Ν
Ἰω. Χ. Πέτρου	Ν	Κωνς. Προβιλέγγιος	Ν
Ἀθαν. Ἀϊδωρίκης	Ν	Ἰω. Οἰκονόμου	Ν
Γεώρ. Δαρειώτης	Ν	Σπῦρος Μήλιος	
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν	Ῥ. Παλαμιδῆς	Ν

Προβάσης ἐπομένως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τῶν καθέκαστα συζήτησιν, ἀνεγνώσθησαν τὰ διάφορα αὐτοῦ ἄρθρα 1, 2 καὶ 3 ἅτινα ἐγένοντο δεκτὰ ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ δι' εἰδικῆς ἑκάστου χειροτονίας.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 33 (πανψηφεί), κατὰ πρωτόκολλον ψηφοφορίας ὁμοιον τῷ προηγηθέντι συνταχθὲν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν.

Οὕτω λοιπὸν καὶ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ἐγένετο δεκτὸν ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 28 Σεπτεμβρίου τ. ἐ.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς αὔριον τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1854, ἀναβληθείσης ἐπί τινας ἔτι ἡμέρας, τῇ αἰτήσει τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, τῆς συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τῶν παλαιοτῶς ἐνοικιασμένων ἐθνικῶν ἐλαιώνων, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ χορηγηθῇ εἰς αὐτὸν ὁ πρὸς ἀκριβῆ μελέτην τοῦ εἰρημένου Νομοσχεδίου χρόνος.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ γραμματεῖς
Δ. Χατζίσκος.
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇ 14 Ὀκτωβρίου 1853. Ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 30 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου ἀσθενοῦντος, προσκληθέντων εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀπόντος γραμματέως Κ. Β. Χρηστακοπούλου, τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ι. Παξιμάδην, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀπαγγείλαντος τοῦ Κ. Προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1854, ἀνεγνώσθησαν ὑπὸ τοῦ Κ. γραμματέως τὰ περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων νομοσχέδια καθὼς καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς. Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν λαβὼν τὸν λόγον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπε τὰ ἑξῆς.

Κύριοι τῆς ἀναγνωσθείσης ἐκθέσεως, τὴν ὁποίαν ἔχετε ἀνὰ χεῖρας, ἐξάγεται, κύριοι, ὅτι ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας παρεδέξατο ὁλοσχερῶς τὸν ὑπὸ συζήτησιν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπιόντος ἔτους 1854 καὶ ὅτι ἓν μέλος αὐτῆς προτείνει τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐπιψηφίσεως διὰ δύο κυρίως λόγους 1) διότι θεωρεῖ ἄτακτον τὴν ἐπιψήφισιν δύο προϋπολογισμῶν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους, καὶ 2) διότι ἡ ὑπάρχουσα Βουλὴ ἦτο καὶ εἶναι

αναμοδία εις την εξέλεγξιν του προϋπολογισμού τούτου, ανήκουσαν εις τους Βουλευτάς της νέας περιόδου.

Επ' αμφοτέρων των λόγων τούτων θέλω είπειν ολίγα τινά διά ν' αποδείξω ότι ούτοι δεν στηρίζονται εις το δίκαιον.

Και άλλοτε σας είπον, κύριοι, ότι αν υπάρχη αταξία τις εις την επιψήφισιν δύω προϋπολογισμών εντός της ιδίας συνόδου αύτη δεν προέρχεται ως εκ της μη εγκαίρου εισαγωγής του προϋπολογισμού του έτους 1854, αλλ' ως εκ της μη εγκαίρου εξελέγξεως του προϋπολογισμού του έτους 1853· και άλλοτε, λέγει το μειοψηφούν μέλος, επεψηφίσθησαν δύω προϋπολογισμοί εντός του αυτού έτους, αλλ' ουδεμία προήλθεν εκ τούτου ωφέλεια, διότι ο προϋπολογισμός του έτους 1852 παρουσιάσθη εις την Βουλήν την 31 Δεκεμβρίου 1851· ο δε του έτους 1853 την 1 Δεκεμβρίου 1852.

Αν πρέπη ν' αποδοθή κατηγορία τις ως προς την μη δέουσαν έγκαιρον υποβολήν του προϋπολογισμού, πρέπει να αποδοθή αύτη εις τα περιστατικά της φύσεως, άτινα αφήρεσαν τα διδόμενα εκείνα τα οποία ήθελον σχηματίσει τα στοιχεία της συντάξεως αυτού τούτου του προϋπολογισμού, καθώ λίαν ανεπτυγμένως είπε και ο προσάτοχός μου υπουργός εις άλλην συνεδρίασιν· άν δε θεωρήσωμεν τούτο ως έλλειψιν, αύθις δεν δικαιούμεθα να επεκτείνωμεν την αταξίαν ταύτην επ' άπειρον, αλλ' οφείλομεν να διορθώσωμεν το προσγιγνόμενον λάθος. Εν τούτοις, επειδή και άλλοτε εγένετο τοιούτος λόγος περί αναβολής της επιψηφίσεως δύω προϋπολογισμών εντός του αυτού έτους και η Γερουσία απέρριψε την πρότασιν, διά τούτο κρίνω περιττόν να έλθω εις παραιτέρω ανάπτυξιν περί της μη δικαιότητος του πρώτου λόγου και μεταβαίνω εις εκείνον του δευτέρου.

Ο κύριος γερουσιαστής λέγει εις την έκθεσίν του ότι η Γερουσία ψηφίζουσα τον προϋπολογισμόν του έτους 1851 παραβαίνει το πνεύμα του άρθρου 16 του Συντάγματος, και ότι παραδεχομένη αυτόν εις το τέλος της τρίτης συνόδου στερεί-ζεται το δικαίωμα το οποίον ανήκει εις τους Βουλευτάς της νέας συνόδου.

Απαντών εις ταύτα λέγω ότι, η λέξις προϋπολογισμός εμφαίνει τον σκοπόν του νομοθέτου, καθ' ον πρό της ενάρξεως του αριθμού έτους πρέπει να ήναι προϋπολογισμένα και εψηφισμένα όλα τα έσοδα και έξοδα του Κράτους· αλλ' είναι

δυνατόν να πιστεύσωμεν όλα, ότι κατά την έναρξιν της συνόδου, η νέα Βουλή ήτις έχει το χρέος να καταγίνη εις την εξέλεγξιν των βουλευτικών εκλογών και εις την προς τον Βασιλικόν λόγον απάντησιν, θέλει έχει τον υλικόν καιρόν πριν της λήξεως του έτους να εκπληρώση εύσυνειδότως το καθήκον της εξελέγξεως του προϋπολογισμού; βεβαίως όχι· διότι όλοι γνωρίζομεν ποτε εξελέγχθησαν και επεψηφίσθησαν οι προϋπολογισμοί των παρελθόντων ετών. Εκτός τούτου, υπάρχει ρητός νόμος επιψηφισθείς πρό ολίγου υπό των βουλών, ο περί δημοσίου λογιστικού, ο οποίος επιβάλλει το καθήκον και το χρέος εις τους υπουργούς να υποβάλλωσι τους προϋπολογισμούς εντός της λημούσης συνόδου και πρό της ενάρξεως του έτους του οποίου φέρουσι το όνομα, διά να επιψηφισθώσι και κυρωθώσι. Του νόμου τούτου επιψηφισθέντος και δημοσιευθέντος εγκαίρως ο εκλογεύς γνωρίζει ότι εκλέγει αντιπρόσωπον, ο οποίος θέλει επεψηφίσει τον προϋπολογισμόν των επομένων ετών της περιόδου δι' ην τον εκλέγει· αλλά το τοιούτον στηρίζεται εις τας ακαμπτους αρχάς του συνταγματικού δικαίου, δύνανται ίσως να με αντιτάξωσιν οι αντιλέγοντες· αποκρίνομαι ναι, διότι και εις την συνταγματικωτάτην Αγγλίαν, και εις την Γαλλίαν κατά τε το παλαιόν και το νέον πολίτευμα αύτης ή τοιαύτη ταξις επικρατεί, ώστε πας λόγος ακριβολογίας εκλείπει όστερον από τα τοιαύτα παραδείγματα των ανωτέρω συνταγματικών εθνών. Διά τους λόγους όθεν τούτους τους συντόμους η επιψήφισις του προϋπολογισμού του προσεγγίζοντος έτους 1854 εντός της παρούσης συνόδου είναι και δικαία και έννομος.

Αντιλέγων εις τα λεχθέντα ο γερουσιαστής Κ. Φύλλας, είμαι ο πρώτος, είπεν, ο οποίος όλως πρώτον μεν περί της αταξίας ήτις πρόκειται σήμερον να διορθωθή· κατά το έτος 1851 συνέβη το αυτό λάθος, και εγώ ανέπτυξα τότε τους λόγους τους οποίους επιφέρει κάλλιστα και εν συντόμω το μειοψηφούν μέλος εις την έκθεσίν του.

Η πλειοψηφία της επιτροπής λέγει ότι πρό ολίγου επιψηφίσθη ο προϋπολογισμός του έτους 1853, και ότι ο παρών ως όμοιος εκείνου πρέπει να παραδεχθή· εις την τοιαύτην περίστασιν το υπουργείον ήδυνατο να πράξη ό,τι έπραξεν επί του νομοσχεδίου περί συμπληρώσεως του στρατού, προσθέτον εις τον προϋπολογισμόν του 1853 το άρθρον ότι ο παρών προϋπολογισμός ισχύει και διά το έτος 1854· διά να μας απαλλάξη της σημερινής συζητήσεως. Είπεν ο προηγούμενος Κ. υπουργός ότι

ἡ ἀταξία προέρχεται οὐχὶ ἐκ τῆς μὴ ἐγκαίρου εἰσαγωγῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους **1854**, ἀλλ' ἐκ τῆς μὴ ἐγκαίρου ἐξελέγξεως ἐκείνου τοῦ ἔτους **1853**, ἀλλ' ἐγὼ λέγω ὅτι δὲν γνωρίζω ποῦ εἶναι τὸ λάθος καὶ ὅτι ὅλα τὰ σφάλματα προερχόμενα ὕθεν ὅλοι γνωρίζομεν, φέρουσι τὴν ἀταξίαν.

Ἐνθυμοῦμαι καλῶς τὰ περιστατικὰ ἅτινα συνέτεινον εἰς τὴν μὴ ἔγκαιρον εἰσαγωγὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους **1853**. Ἓν τῶν περιστατικῶν τούτων, τὰ ὁποῖα εἶπεν ὁ τότε ὑπουργός, εἶναι καὶ ὁ λόγος τοῦ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἦναι γνωστὰ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ παρελθόντος ἔτους διὰ νὰ ἦναι συμπεπληρωμένος ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ **1853**, ὁ ὁποῖος ὑπεβλήθη ἕνεκα τούτου τὴν **31** Δεκεμβρίου **1852**, τουτέστιν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς συνόδου τῆς ὁποίας ἔφερε τὸ ὄνομα· ἀλλ' ὁ λόγος οὗτος τοῦ Κ. ὑπουργοῦ δὲν δικαιολογεῖ καὶ ἡμᾶς εἰς τὸ νὰ ἀναβάλωμεν σήμερον τὴν συζήτησιν ταῦ παρόντος προϋπολογισμοῦ, καθόσον πρέπει νὰ γνωρίζωμεν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ παρελθόντος ἔτους; καὶ λέγω μάλιστα, ἡ Συντακτικὴ Συνέλευσις τῆς **1ης** Σεπτεμβρίου πολλὰ φρονίμως ὥρισε τὴν λῆξιν καὶ ἔναρξιν τῶν συνόδων εἰς τὸν χρόνον ἐκεῖνον τοῦ ἔτους καθ' ὃν δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν ἀφ' ἑνὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς παραγωγῆς τοῦ παρελθόντος καὶ νὰ προϋδωμεν ἀφ' ἑτέρου τὴν πρόοδον ἢ μὴ τῆς εἰσοδείας τοῦ μέλλοντος ὡς ἐκ τῆς σπορᾶς ὅτις ἐγένετο καὶ τῶν φυσικῶν περιστάσεων αἵτινες συνοδεύουσιν ἢ ἐπηρεάζουσι τὸ ἔτος. Εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ ἔσοδα τοῦ Κράτους δὲν εἶναι μόνιμα, ἀλλ' ὑπόκεινται εἰς ἀτμοσφαιρικὰς περιπετείας ὡς προερχόμενα κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος ἐκ τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας. Εἰς ἄλλα κράτη τῶν ὁποίων τὸ παράδειγμα ἐπεκαλέσθη ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, τὰ ἔσοδα δὲν περιορίζονται εἰς ἐκεῖνα ἅτινα προέρχονται ἐκ πηγῶν ἐπηρεαζομένων ἀπὸ τὰς ἀτμοσφαιρικὰς περιστάσεις, καὶ διὰ τοῦτο σχεδὸν καταντῶσι μόνιμα· Κυβέρνησις δὲ ἀπολαύουσα τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων ἔχει τὸν καιρὸν νὰ εἰσαγάγῃ καὶ λάβῃ τὰ ἀρμόδια νομοσχέδια τῆς φορολογίας καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συνόδου, διότι ὅταν τὰ νέα βουλευτικὰ Σώματα ἐγκρίνωσι καὶ παραδιχθῶσι τὰς ἀρχὰς τῆς Κυβερνήσεως τὰς ὁποίας θέλει ἐκθέσει διὰ τοῦ ἀρμοδίου προγράμματός της, τότε τὰ Σώματα ταῦτα μακρὰν τοῦ νὰ καθηνται ἐνασχολούμενα εἰς τὴν ἐξέλεγξιν καὶ αὐτῶν τῶν μικροτάτων κεφαλαίων τοῦ προϋπολογισμοῦ, θέλουσι προχωρήσει εἰς τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ.

Ἕτερον τὸν λόγον κατὰ τὸ ἔτος **1850**, διότι προέκειτο νὰ

διαλυθῇ ἡ ὑπάρχουσα τότε Βουλὴ καὶ νὰ ἔλθῃ ἑτέρα, ἥτις εἶχεν ἄλλα φῶτα καὶ ἄλλας ἰδέας· πρέπει λοιπὸν καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ ἀναμείνωμεν τοὺς νέους βουλευτὰς τῆς ἐπομένης περιόδου, διὰ νὰ ἴδωμεν ὁποίας γνώσεις ἔχουν καὶ ὁποῖόν τι φρονοῦσι καὶ οὗτοι. Φρονῶ δὲ ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις ἔπρεπε νὰ περιμείνῃ αὐτούς, διὰ νὰ γνωρίσῃ τὰ ῥῶτα καὶ τὰς γνώσεις των καὶ νὰ ἔλθῃ δι' αὐτῶν εἰς μίαν ἁρμονίαν μὲ τὸν λαὸν τὸν ὁποῖον ἀντιπροσωπεύουσι. Τοῦτο ἔγκειται εἰς τὴν ῥύσιν τῶν πραγμάτων, καθόσον εἰς τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς περιόδου χάνεται πᾶν αἴσθημα, πᾶσα ζέσις πρὸς τὴν ἀκριβῆ ἐξέλεγξιν ὕστερον ἀπὸ τοσαύτην διάρκειαν τῶν συνεδριάσεων τῶν Βουλῶν. Ἐγὼ αὐτός, κύριοι, ἐκουράσθην καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἐγκύψω εἰς προεξέτασιν τῶν κεφαλαίων τοῦ προϋπολογισμοῦ· πρέπει λοιπὸν νὰ ἀναμείνωμεν διὰ νὰ ἔλθωσιν οἱ νέοι βουλευταί, οἵτινες θέλουν φέρει νέαν ζωὴν εἰς τὸ ἔθνος. Ἐὰν αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔλθῃ εἰς ἁρμονίαν τινὰ μὲ τὸν λαὸν διὰ τῶν νέων τούτων ἀντιπροσωπευόντων, φρονῶ ὅτι δὲν δύναται νὰ ἔχῃ βῆμα σταθερὸν εἰς τὴν ὑπαρξίν της· ἡ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς περιόδου ἐξέλεγξις τοῦ προϋπολογισμοῦ δὲν πιστεύω νὰ προβῇ εἰς βραδύτητα ἐπεμβόμενος εἰς τὴν ἀκεραιότητα τῶν νέων ὑπουργῶν· τοῦτο δὲ λέγων δὲν προτίθεμαι νὰ εἴπω τι κατὰ τῶν παλαιῶν· ἔχω διδόμενα, καὶ ἰδίως τὸν ἀποκλεισμὸν τῶν ὑπαλλήλων ἐκ τῆς βουλευτικῆς ὑποψηφιότητος, νὰ πιστεύσω ὅτι ἡ νέα αὕτη Κυβέρνησις δὲν θέλει ἐπεμβῇ ἢ ἀναμιχθῇ εἰς τὰς ἐκλογάς, καὶ ὅτι αὗται θέλουσιν ἐλθεῖν ἁπλαῖ καὶ καθαραὶ οὐδὲν πρόσκομμα φέρουσαι εἰς τὴν ἐξέλεγξιν. Εἰς λοιπὸν μὴν ἀρκεῖ διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν τοιούτων ἄνευ ἐπεμβάσεως ἐκλογῶν, καὶ μένουσιν ἕτεροι δύω μῆνες μέχρι τῆς λήξεως τοῦ ἔτους διὰ τὴν ἐξέλεγξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὴν συζήτησιν τῆς ἀπαντήσεως πρὸν τὸν Βασιλικὸν λόγον καὶ λοιπῶν σπουδαίων ἀντικειμένων· ἀλλ' ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπεν ὅτι ὑπάρχει διδικασμένον τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, καθόσον ὑπάρχει νόμος, καθ' ὃν πρέπει νὰ συμμορφωθῶμεν· ἡ διάταξις τὴν ὁποίαν σας ἀνέγνωσε νόμου συγκροτουμένου ἐκ **224** ἄρθρων νομίζω ὅτι μᾶς διεξέρυγε ἢ τουλάχιστον λέγω ὅτι μὲ διεξέρυγε τὴν προσοχήν. Ἐκτὸς τούτου δὲν δυνάμεθα δυνάμει τῆς διατάξεως ταύτης νὰ ἔχωμεν δεδεμένας τὰς χεῖρας καὶ νὰ εἴμεθα καταδικασμένοι νὰ ἐπιψηφίζωμεν πάντοτε κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν περιόδων τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπιόντος ἔτους· διότι ὁ νόμος οὗτος, λέγω μετὰ πεποιθήσεως, δὲν δύναται νὰ περιορίσῃ ἓν κυριαρχικὸν Σῶμα οἷον εἶναι τὸ τῆς Γερουσίας· τὸν σημεῖον

ἡ Γερουσία δὲν δεχθῇ τὸν παρόντα προϋπολογισμόν, ἡ Κυβέρνησις εἶναι βεβαίως ἀναγκασμένη νὰ εἰσαγάγῃ ἕτερον εἰς τὴν νέαν Βουλὴν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁποία ὑπάρχει ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀνωτέρω διατάξεως τοῦ ἐπικαλεσθέντος νόμου· οὐδεμίαν ὥστε ἡ Γερουσία ὡς Σῶμα κυριαρχικὸν δὲν δύναται νὰ ἦναι περιωρισμένη εἰς τὰς ἐργασίας της διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἀνωτέρω ῥηθέντος νόμου· ἐν τούτοις ἐπειδὴ σήμερον πρόκειται περὶ μόνης τῆς ἀρχῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ, ἀπέχω τοῦ νὰ ἐκτείνω τὸν λόγον μου εἰς τὴν οὐσίαν. Παρατηρῶ δὲ ἓν ἕτερον περιστατικόν, τὸ ὁποῖον διέφυγε τὴν προσοχὴν τοῦ μεταφερθέντος μέλους καὶ δικαιολογεῖ τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ. Μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐν τῇ Γερουσίᾳ τὸ ὑπουργεῖον προεποιήθη ἔλαβε τρεῖς νέους ὑπουργούς· ἐὰν οἱ νέοι οὗτοι ὑπουργοὶ εἶχον τὸν καιρὸν νὰ ἐγκύψωσιν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν εἰδικῶν προϋπολογισμῶν καὶ τοῦ γενικοῦ, βεβαίως ἤθελον μᾶς φέρει ἕνα προϋπολογισμὸν συμβιβαστικώτερον λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν καὶ τοὺς λόγους τῆς μειοψηφίας.

Συνήθως εἰς τὰς συνταγματικὰς μοναρχίας δὲν κυβερνοῦν αἱ πλειοψηφίαι, κατά τινα Αὐστριακὸν διπλωμάτην, διότι αὗται ἔχουν ἰσχὺν εἰς τὸ πολίτευμα τῆς δημοκρατίας· ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία διορᾷ τὸ δίκαιον καὶ τὸ παραδέχεται, ἂν καὶ εἰς τὴν καρδίαν ἑνὸς μόνου ὑπάρχῃ τοῦτο. Ἂν ὅθεν ἐχορηγούσαμεν τὴν ὑλικὴν καιρὸν εἰς τοὺς νέους ὑπουργοὺς πρὸς τὴν ἐξέλεγξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ μετὰ τὴν νέαν ὑποβολήν του εἰς τὰ βουλευτικὰ Σώματα ἐθεωρούσαμεν ὅτι οὐδεμίαν προσποίησιν ἔφερον, τότε παραδεχόμενοι αὐτὸν θέλομεν εἶσθαι ἀναπαυμένοι· ἀλλὰ δὲν ἀγνοοῦμεν ὅτι μεταξὺ τῶν νῦν ὑπουργῶν ὑπάρχουσιν ὑπουργοὶ τίτινες μὴ συμμεριζόμενοι τὰς ἰδέας τῶν προκατόχων, ἔχουσιν ἀρχὰς αἵτινες κλίνουσι μᾶλλον εἰς τὴν γνώμην τῆς μειοψηφίας καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ χορηγήσωμεν εἰς αὐτοὺς τὸν ἀρχικὸν καιρὸν διὰ νὰ ἐξελέγξωσι τὸν παρόντα προϋπολογισμὸν καὶ μᾶς φέρωσι τὴν γνώμην των εἰς τὴν νέαν Σύνοδον.

Τὰς παρατηρήσεις ταύτας ἐνόμισα ἀναγκαίας νὰ φέρω ἐνώπιον τοῦ σώματος, εἰς ὃ ἀνήκει νὰ ἀποφασίσῃ τὰ δέοντα.

Ἀπαντῶν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν προσέθηκε τὰ ἑξῆς.

Ὁ ἔντιμος προλαλήσας Γερουσιαστὴς εἶπεν ὅτι ἀγορεύων καὶ ἐκφράζων τὰς ἰδέας καὶ σκέψεις του δὲν λαλεῖ κινούμενος ἀπὸ πνεῦμα ἀντιπολιτεύσεως ἀλλ' ἀπὸ πνεῦμα πεποιθήσεως καὶ εἰ-

λικρινείας. Ἐκτιμῶ τὴν ἰδέαν τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ πλειστάκις καὶ παρακαλῶ τόσον αὐτὸν καθὼς καὶ πάντα ἄλλον νὰ ἐκφράζωσιν ἐλευθέρως ἐντὸς τοῦ περιβόλου τούτου τὰς τοιαύτας εἰλικρινεῖς σκέψεις καὶ ἰδέας των, ἀπὸ τὴν συζήτησιν τῶν ὁποίων θέλει προέρχεσθαι βεβαίως ἡ διάκρισις τοῦ ὀρθοῦ καὶ δικαίου· ἔρχομαι ἐπομένως νὰ ἐπιφέρω ὀλίγας τινὰς παρατηρήσεις εἰς ἀπάντησιν τῆς ὁμιλίας τοῦ προαγορεύσαντος.

Ὁ προαγορεύσας ἀρχόμενος τοῦ λόγου του εἶπεν· ἐπειδὴ ὁ προκείμενος προϋπολογισμὸς εἶναι ὅμοιος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους **1853**, ἠδύνατο τὸ ὑπουργεῖον νὰ πράξῃ καὶ ἐπ' αὐτοῦ ὅτι ἔπραξε καὶ εἰς ἕτερον Νόμον δίδον ἰσχὺν τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐκείνου καὶ διὰ τὸ ἔτος **1854**, ἀλλὰ παρατηρῶ ὅτι, ὅταν εἰσήχθη ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ἔτους **1853**, ὑπελείπετο ἱκανὸς καιρὸς διὰ τὴν σύνταξιν ἐκείνου τοῦ ἔτους **1854**· ὁ ὑπουργὸς λοιπὸν καλῶς ποιῶν δὲν εἰσήγαγε συνάμα καὶ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ **1854**, διότι ἠδύναντο νὰ παρουσιασθῶσιν ἀνάγκαι δυνάμεναι νὰ μεταβάλωσι τὰ ἔξοδα καὶ διὰ τοῦτο ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν εἰσήχθη μετὰ ταῦτα· ἀκολούθως ὁ προλαλήσας ἐξέθηκεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιψηφίσωμεν ἤδη τὸν προϋπολογισμόν, καθόσον πρόκειται νὰ ἔλθωσι νέοι Βουλευταὶ καὶ ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἔλθῃ δι' αὐτοῦ εἰς ἕνα μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ λαοῦ δεσμόν.

Ἐπὶ τῆς ἰδέας ταύτης παρατηρῶ ὅτι οἱ νέοι Βουλευταὶ ἔχουσι πολλὰ ἀντικείμενα νὰ ἐκφράσωσι τὰ αἰσθήματα τοῦ λαοῦ, καὶ ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ συνδέσῃ ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων τούτων τὸν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ λαοῦ δεσμόν· ἀλλὰ διὰ νὰ συνδέσῃ τὸν δεσμὸν τοῦτον, ἀπαιτεῖται νὰ ἐπικρατῇ μία τάξις ἐνεργείας, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει καὶ ἡ ἐπιψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐπομένων ἐτῶν κατὰ τὴν λήγουσαν Σύνοδον καὶ πρὸ τῆς ἐναρξίως τοῦ ἔτους τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα φέρει ὁ προϋπολογισμός· διότι κανὲν ἔξοδον εἰς τὴν ἔναρξιν τοῦ ἔτους δὲν δύναται νὰ πληρωθῇ μὴ προϋπολαμβανόμενον εἰς τὸν προϋπολογισμόν. Εἶπε προσέτι ὅτι οἱ ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου μέχρι τέλους τοῦ ἔτους μένοντες δύο μῆνες πρέπει διὰ τὴν ἐξέλεγξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ εἰς τὴν περίστασιν καθ' ἣν ἡ Κυβέρνησις ἀπολαύει τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων. Εἰς ἀπάντησιν τούτου λέγω ὅτι καὶ πρότερον ἡ Κυβέρνησις ἔχαιρε τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων, ἀλλὰ δὲν ἔχομεν παράδειγμα ὅτι οἱ προϋπολογισμοὶ τοῦ Κράτους ἐξελέγχθησαν ἐκ μέρους τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων ἐντὸς δύο

μηνῶν. Ἀλλοτε ὁ προηγούμενος Γερουσιαστὴς παρεπονεῖτο ὅτι οἱ ὑπουργοὶ ἐκβιάζουσι τὰς συζητήσεις τῶν Νομοσχεδίων παρουσιάζοντες τὸν δεῖνα ἢ δεῖνα αἰτίαν· ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ πῶς συμβιβάζεται ἡ προγενεστέρα ἐκείνη ἰδέα μὲ τὴν ἐκφραζομένην ἤδη γνώμην τῆς ταχείας καὶ ἐπὶ δύω μῆνας ἐξελέγξεως καὶ ἐπιψηφίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐκ μέρους ἀμροτέρων τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων; ἡ ταχεῖα συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις δὲν δύναται νὰ παρίδῃ ἄρθρα ἄτακτα πολὺ δὲ περισσότερον ἄρθρα τῆς ἀνθρωπίνου ἀδυναμίας καὶ φύσεως, ἑπομένως τὸ ἄρθρον 5 τοῦ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ Νόμου, ὅπερ σᾶς ἀναγινώσκω, περιέχει ῥητὴν τὴν διάταξιν τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐπικυρώσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔτους, καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς ὤφειλε νὰ εἰσαγάγῃ αὐτὸν συμφώνως μὲ τὴν διάταξιν ταύτην. Ἀλλ' εἶναι διεξευγμένα τὰ σώματα νὰ συζητῶσι καὶ ἐξελέγχωσι τὸν προϋπολογισμὸν κατὰ τὸν ἀνωτέρω Νόμον; Ναί· διότι καὶ τὰ Νομοθετικὰ σώματα εἶναι ὑπόχρεα νὰ ὑπείκωσιν εἰς τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους, καὶ συζητοῦντα νὰ παραδέχωνται ἢ ἀπορρίπτωσι τὰ εἰσαγόμενα Νομοσχέδια, καὶ διότι πρὸ πάντων ὀφείλουσι νὰ σέβωνται πᾶν ὅ,τι αὐτὰ τὰ ἴδια ἐνομοθέτησαν ἤτοι τὸν ἑαυτόν των καὶ τὰς πράξεις των· ὥστε πᾶσα καὶ περὶ τούτου ἀμφιβολία ἐκλείπει· ἐὰν ἤθελεν ἔλθῃ, ὡς ὁ προηγούμενος εἶπε, μία ἕκτακτος ἀπόρριψις τοῦ παρόντος προϋπολογισμοῦ, τὸ ὑπουργεῖον βεβαίως ἤθελε σπεύσει νὰ ἀναπληρώσῃ τὸ κενὸν διὰ τῆς εἰσαγωγῆς νέου ὅσον ἔσστι σύμφωνα μὲ τὸν Νόμον, ἀλλὰ τὸ ἔκτακτον καὶ τὸ παράνομον νομικῶς δὲν ὑποτίθεται καὶ δυνατόν, οὐδ' ἀπαρτίζει τὸν γενικὸν κανόνα.

Λέγω προσέτι ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς περιέχει ἐξοδα καὶ ἐσοδα μικρὰ ἢ μεγάλα καὶ ἐὰν οἱ νέοι ὑπουργοὶ δὲν εἶναι σύμφωνοι τότε τὰ ἐξοδα, ἐὰν εἶναι μεγάλα, δὲν θέλουν πραγματοποιηθῶσιν, ἐὰν δὲ μικρά, οἱ νέοι ὑπουργοὶ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ζητῶσι τὴν αὔξησιν αὐτῶν κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ Γερουσία πρέπει νὰ προβῇ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ παρόντος προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους **1854**· τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον, ἀφ' οὗ ἐπιψηφίσθησαν τὰ φορολογικὰ Νομοσχέδια τοῦ ἔτους τούτου, εἶναι ἔργον συνεπὲς νὰ ἐπιψηφισθῇ καὶ ὁ προϋπολογισμὸς αὐτοῦ τούτου τοῦ ἔτους.

Μετὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας ψηφοφορίας γενομένης ἡ Γερουσία δὲν παρεδέχθη τὴν περὶ ἀναβολῆς πρότασιν τοῦ μειονοψηφούντος μέλους· ἔγένετο ἑπομένως ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῶν περὶ καθέσεως τῶν τελῶν Νομοσχεδίων, ὅτι ἐξέβη ὅτι

ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 30 κατὰ μιᾶς κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1854.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος		Γεώρ. Γλαράκης	N
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Δημ. Γ. Βούλγαρης	N
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	N	Γκίκας Καρακατζάνης	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλ. Ἰω. Μέξης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ἀδάμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	N	Δῆμος Κανελλόπουλος	N
Ἀναστάσιος Λόντος		Κωνστ. Κανάρης	N
Τάτζης Μαγγίνας	N	Τσανετ. Γρηγοράκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	N
Ἀναγνώστης Μανιαρχίδης	N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	N
Ἀλέμπρος Νάκος	N	Ἀντών. Μαυρομιχάλης	N
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτ. Πλαπούτας	
Χαράλαμπος Παπαπολίτης	N	Ἰωάν. Στάϊκος	
Ἰάκωβος Παζιμάδης	N	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ν. Πρασσάκης	N	Κίτζος Τζαβέλλας	N
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥιχάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξ. Βλαχόπουλος	N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	N	Δημ. Χατσίσκος	N
Βασίλειος Χρηστακόπουλος		Δημ. Χρηστίδης	N
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλ. Μαυρομμάτης	N
Νικόλαος Χρυσόγελος	N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Γεώργιος Φύλλας		Παναγ. Λιδωρίκης	N
Ἀρσος Μαυρόλας		Χατζὴ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης	O	Γεώρ. Δουβουνιώτης	N
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	N	Κωνστ. Προβιλέγγιος	N
Ἀθανάσ. Λιδωρικης	N	Ἰωάν. Οἰκονόμου	N
Γεώρ. Δαρειώτης		Σπῦρος Μήλιος	N
Γεώρ. Παπαπλιόπουλος		Ῥ. Παλαμίδης	

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν κατὰ κεφάλαιον συζήτησιν τῶν ἐσόδων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ προσαρτημένου ἐν τῷ προϋπολογισμῷ πίνακος ἀναγνώσθησαν κατὰ σειρὰν τὰ κεφάλαια Α—Θ καὶ ἐγένοντο παραδεκτὰ ὅπως ἔχουσιν, ὡς καὶ τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν βεβαιωθησομένων ἐσόδων συνιστάμενον εἰς δρ. 21,516,398.58. μετὰ τὴν παραδοχὴν τῶν κεφαλαίων

τούτων τῶν ἐσόδων ψηφοφορηθέντα τὰ ἄρθρα 1 καὶ 2 τοῦ περὶ κυρώσεως αὐτῶν Νομοσχεδίου ἐγένοντο ἐπίσης παραδεκτὰ ἄνευ τινὸς ἀντιρρήσεως.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ἐγένετο δεκτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 29 κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1854.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος.		Γεώργιος Γλαράκης . . .	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης .		Δημήτρ. Γ. Βούλγαρης . .	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος .	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης . .	
Γεώργιος Κουντουριώτης .		Νικόλαος Ἰω. Μέξης . .	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης . .		Ἀδὰμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος.	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος . .	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος . . .		Κωνσταντῖνος Κανάρης . .	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τζανετάκης Γρηγοράκης . .	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης .		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . .	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς . . .	Ν
Ἀλύπιος Νάκος	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης . .	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος . .		Δημήτριος Ἠλιαπούτας . .	
Χαράλαμπος Παπαπολίτης .	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης . .	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης .	
Νικόλαος Πρασακάκης . .	Ν	Κίτζος Τζαβέλλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης . . .		Γαρδικιώτης Γρίβας . . .	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . .	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης .	Ν	Δημήτριος Χατσῖσκος . .	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος .		Δημήτριος Χρηστίδης . . .	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου . .		Νικόλαος Μαυρομμάτης . .	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος . . .	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης.	
Γεώργιος Ψύλλας . . .		Παναγιώτης Αἰδωρίκης .	Ν
Δρόσος Μανσόλας		Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης		Γεώργιος Δυοβουνιώτης . .	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . .	Ν	Κωνσταντῖνος Προβελέγγιος .	Ν
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης . . .	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης . . .		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώργ. Παπαγιλιόπουλος . .	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	

Προταθείσης ἔπειτα τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων Νόμου ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, δι' ἧς

ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παραδέξατο αὐτὴν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 29 κατὰ πρωτόκολλον ψηφοφορίας ὅμοιον τῷ προηγουμένῳ.

Ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ προεδρεύων
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χαντζίσκος
Ἀθ. Γρηγοριάδης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ
Τῆς 15 Ὀκτωβρίου 1853 Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 29 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Ἀν. Μοναρχίδης, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου Κ. Ἀν. Δελιγιάννη, προσκληθεὶς εἰς τὴν θέσιν τοῦ κωλυομένου ἑτέρου τῶν γραμματέων τοῦ Κ. Β. Χρηστακοπούλου τὸν Γερουσιαστὴν κύριον Ἀθ. Γρηγοριάδην, κηρύττει ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀναγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικειμένου τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους **1854**, προτίθεται εἰς συζήτησιν ὁ προϋπολογισμὸς τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ **1854**.

Οὗτω ἀναγνωσθέντα κατὰ σειρὰν τὰ διάφορα αὐτοῦ κεφάλαια καὶ ἄρθρα ἐγένοντο παραδεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑκάστου κεφαλαίου, ἀπὸ τοῦ 1—24 καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου, χειροτονίας, ὅπως ἐγκρίθησαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ἐχουσι δὲ τὰ διάφορα κεφάλαια τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὴν χρῆσιν **1854** τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν ὁποίων συμποσοῦται εἰς δρ. **8,809,001:12**, ὡς ἑξῆς·

Κεφάλ.	1. Χρέος ἐξωτερικὸν	δραχ.	1,285,849:80
»	2. Χρέος ἐσωτερικὸν	»	2,500:
»	3. Συντάξεις	»	694,655:96
»	4. Βασιλικὴ χορήγησις	»	1,000,000:
»	5. Βουλευτικὰ Σώματα	»	432,000:
»	6. Προεδρεῖα τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου .	»	9,000:
	καὶ ὑπηρεσία κεντρικὴ	»	134,700:
»	7. Ἐλεγκτικὸν Σωμάτιον	»	111,770:
»	8. Ταμεῖα	»	386,850:
»	9. Οἰκονομικοὶ Ἔφοροι	»	207,960:
»	10. Ἔξοδα κλειστῶν χρήσεων	»	32,616:28

»	11. Δέκατα	»	210,000:
»	12. Φόρος ζώων	»	26,400:
»	13. Φόρος ἐπιτηδευμάτων	»	25,500:
»	14. Φόρος οἰκοδομῶν	»	16,500:
»	15. Τελωνεῖα	»	357,964:27
»	16. Χαρτόσημον	»	270,460:
»	17. Νομισματοκοπεῖον	»	4,800:
»	18. Τυπογραφείων καὶ Λιθογραφείων	»	43,050:
»	19. Δάση	»	98,060:
»	20. Μεταλλεῖα καὶ ὀρυκτὰ	»	107,059:
»	21. Ἁλικαί	»	167,270:
»	22. Κτήματα ἐθνικὰ	»	68,600:
»	23. Ἐπιστροφαὶ χρημάτων	»	8,591:25
»	24. Ἀποζημιώσεις	»	106,844:56
	Ὁλικὸν ποσὸν	»	8,809,001:42

Μεταβάσης μετὰ ταῦτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ **1854**, ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν τὰ διάφορα αὐτοῦ κεφάλαια καὶ ἄρθρα, ἐγένοντο δὲ ἅπαντα δεκτὰ ὅπως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθησαν, ὡς καὶ τὸ ὁλικὸν αὐτῶν ποσὸν εἰς δραχμὰς **495,746** συμποσούμενον, δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑκάστου κεφαλαίου, ἀπὸ τοῦ **1—6** καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου, χειροτονίας.

Ἔχουσι δὲ τὰ διάφορα κεφάλαια τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργείου διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ **1854**, ὧν τὸ ὁλικὸν ποσὸν ἀναβαίνει εἰς δραχμὰς **495,756** ὡς ἀκολούθως.

Κεφάλ. **1.**	Κεντρικὴ ὑπηρεσία	δραχ.	**58,400**
» **2.**	Διπλωματικὴ ὑπηρεσία	»	**313,860**
» **3.**	Ὀθωμανικαὶ ὑποθέσεις	»	**8,120**
» **4.**	Ἔξοδα μετριθλητέα	»	**10,000**
» **5.**	Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων	»	**214**
» **6.**	Προξενικὴ ὑπηρεσία	»	**105,152**
	Ὁλικὸν ποσὸν	»	**495,746**

Προβάσης κατόπιν τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους **1854**, ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν τὰ διάφορα αὐτοῦ κεφάλαια καὶ ἄρθρα, ἐγένοντο δὲ ἅπαντα παραδεκτά, ὡς καὶ τὸ ὁλικὸν αὐτῶν ποσὸν εἰς δραχ. **1,343,819:39** ἀναβαῖνον ὅπως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθησαν δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑκάστου Κεφαλαίου, ἀπὸ τοῦ **Α—ΙΒ'** καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου, ψηφοφορίας· ὥστε τὰ διάφορα κεφάλαια τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης διὰ τὴν

χρῆσιν τοῦ ἔτους **1854**, ὧν τὸ ὁλικὸν ποσὸν συμποσοῦται εἰς δραχ. **1,343,819:39**, ἔχουσιν ὡς ἑξῆς.

Κεφάλαιον **Α'.**	Κεντρικὴ ὑπηρεσία	δραχ.	**34,920:**
» **Β'.**	Ἄρειος Πάγος	»	**58,880:**
» **Γ'.**	Ἐφετεῖα	»	**132,320:**
» **Δ'.**	Κακουργιοδικεῖα	»	**47,000:**
» **Ε'.**	Πρωτοδικεῖα	»	**377,340:**
» **Ϛ'.**	Εἰρηνοδικεῖα	»	**228,488:**
» **Ζ'.**	Ὑποδείκων φυλακαί	»	**119,500:**
» **Η'.**	Ἔξοδα ποινικῆς Δικονομίας	»	**295,880:**
» **Θ'.**	Οἰκοδομαὶ καὶ ἐπισκ. κτιρίων	»	**1,000:**
» **Ι'.**	Διάφορα ἔξοδα	»	**6,000:**
» **ΙΑ'.**	Συντάξεις	»	**0,000:**
» **ΙΒ'.**	Ἔξοδα κλεισμένων χρήσεων	»	**41,791.39**
	Ὁλικὸν ποσὸν		**1,343,819:39**

Μεταβάσης ἀκολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους **1854**, ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν τὰ διάφορα αὐτοῦ κεφάλαια, καὶ ἄρθρα, ἐγένοντο δὲ καὶ ταῦτα παραδεκτά, ὡς καὶ τὸ ὁλικὸν αὐτῶν ποσὸν εἰς δραχ. **1,780,733.59** συμποσούμενον, ὅπως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθησαν, δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑκάστου Κεφαλαίου **Α—Θ'** καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου, χειροτονίας.

Ὥστε τὰ διάφορα Κεφάλαια τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους **1854**, τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν ὁποίων ἀναβαίνει εἰς δραχμὰς **1,780,733.59**, ἔχουσιν ὡς ἑξῆς.

Κεφάλαιον **Α'.**	Κεντρικὴ Διοίκησις	δραχ.	**73,220:**
» **Β'.**	Διοικήσεις Ἐπαρχιῶν	»	**380,900:**
» **Γ'.**	Δημόσιος ἀσφάλεια	»	**340,600:**
» **Δ'.**	Δημόσιος ὑγεία	»	**328,420:**
» **Ε'.**	Δημόσιος οἰκονομία	»	**427,314:98**
» **Ϛ'.**	Δημόσιοι οἰκοδομαί	»	**31,500:**
» **Ζ'.**	Ὁδοποιία	»	**90,000:**
» **Η'.**	Βοήθειαι	»	**74,000:**
» **Θ'.**	Ἔξοδα παρελθουσῶν χρήσεων	»	**34,778:61**
	Ὁλικὸν ποσὸν		**1,780,733:59**

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμῶν τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν

καὶ Δημοσ. Ἐκπαιδεύσεως διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1854, ἀνεγνώσθησαν κατ' ἄρθρον τὰ Κεφάλαια Α'. Β'. καὶ Γ'., μεθ' ἃς γενομένης ἐπ' αὐτῶν παρατηρήσεως ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἑκάστου χειροτονίας, ὅπως ἐψηφίσθησαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς

Ἀναγνωσθέντων κατόπιν τῶν ἄρθρων τοῦ Κεφαλαίου Δ'. « Ἐκκλησία τῶν Ὀρθοδόξων ἐν Μονάχῳ » τὶς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν ηὐχήθη νὰ ἴδῃ τὴν σύστασιν καὶ τήρησιν δι' ἐξόδων τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐν Ῥώμῃ ἐκκλησίας τῶν Ὀρθοδόξων, ὅπως καὶ ἐν Μονάχῳ· μεθ' ἣν ἄλλης γενομένης παρατηρήσεως ἡ Γερουσία παρεδέξατο καὶ τὸ κεφάλαιον τοῦτο διὰ χειροτονίας ὅπως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη.

Ἀναγνωσθέντα τὰ ἄρθρα τῶν Κεφαλαίων Ε'. καὶ Ϛ'. ἐγένοντο παραδεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐπὶ τῶν κεφαλαίων χειροτονίας, ὅπως ἐψηφίσθησαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ἀναγνωσθέντων τῶν ἄρθρων τοῦ Κεφαλαίου Ζ'. « Ἀστεροσκοπεῖον » τὶς τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι, ἀφ' οὗ τοσαῦτα καὶ πρὸς ἀνέγερσιν καὶ πρὸς συντήρησιν τοῦ Ἀστεροσκοπείου ἐδαπανήθησαν καὶ δαπανῶνται κατ' ἔτος, δὲν ἔπρεπε νὰ φειδωλεύηται ἡ Κυβέρνησις ἀσήμαντον καὶ εὐτελὲς ποσὸν πρὸς διατήρησιν κλητῆρός τινος τοῦ Ἀστεροσκοπείου, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ὑψοῖ οὗτος ἀνὰ πᾶσαν μεσημβρίαν τὴν ἄλλοτε ὑψουμένην σημαίαν, τὴν τοσαύτην εὐκολίαν καὶ ἀκρίβειαν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς πρωτευούσης παρέχουσαν, τοιοῦτο δὲ ἀναγκαῖον καταστάσαν ἤδη διὰ τὴν ἀτέλειαν καὶ ἀνεπάρκειαν τῶν ἄλλων τῆς καταμετρήσεως τῶν ὡρῶν μέσων. Διαβεβαιώσαντος δὲ τοῦ Κ. ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργοῦ ὅτι ἡ Κυβέρνησις διατηρεῖ εἰσέτι τὸν κλητῆρα, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκ τοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐπισυμβάντος Λαίλαπος, τινὰ τῶν ὡρολογίων ἔπαθον οὐ μικρὰν βλάβην, διεκόπη ἡ ὕψωσις τῆς σημαίας, μέχρι τῆς ἐπιδιορθώσεως τῶν ὀργάνων, καὶ ὅτι ἤδη ἐπισκευασθέντων τούτων πρόκειται νὰ βληθῇ εἰς ἐνέργειαν ὁ διακτὸς σημαίας προσδιορισμὸς τῆς μεσημβρίας. Ἡ Γερουσία παρεδέξατο διὰ χειροτονίας καὶ τὸ Ζ'. κεφάλαιον.

Ἀναγνωσθέντων τῶν ἄρθρων τῶν κεφαλαίων Η', Θ', Ι', ΙΑ', ΙΒ', καὶ ΙΓ', ἐγένοντο δεκτὰ διὰ χειροτονίας, ὅπως ἐψηφίσθησαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ Κεφαλαίου ΙΔ'. « Ἀρχαιολογικὴ ὑπηρεσία » τὶς τῶν Κ. Γερουσιαστῶν παρετήρησεν ὅτι ἄλλοτε εἶχεν ἀποφασισθῇ νὰ ἀνεγερθῇ περὶ τὴν ἀκρόπολιν παράπηγμά τι πρὸς ἐναποταμίευσιν τῶν εἰς τὰς διαφόρους ἀνασκαφὰς ἀνευρισκομένων ἀρχαιοτήτων, αἵτινες διαρπάζονται, ἕνεκα τοῦ ὅτι δὲν συλλέγονται οὐδ' ἐπιτηροῦνται· ἐπειδὴ δὲ μέχρι τοῦδε τοιοῦτόν τι παράπηγμα δὲν φαίνεται ἀνεγερθὲν, συνίστησιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τὴν φροντίδα τοῦ νὰ κατασκευασθῇ παράπηγμα πρὸς διάσωσιν τῶν λειψάνων τῆς ἀρχαίας εὐκλείας μας.

Διαβεβαιώσαντος δὲ τοῦ Κ. ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργοῦ ὅτι ἡ κατὰ 10,000 δραχ. αὔξησις τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ Κεφαλαίου ΙΔ'. « Ἀρχαιολογικὴ ἑταιρία » ἐπὶ πλέον τῆς τοῦ ἔτους 1853 ἐγένετο διὰ νὰ σχηματισθῇ μουσεῖον ἀρχαιολογικῶν πρὸς τήρησιν τῶν ἀρχαιοτήτων, ἡ Γερουσία παρεδέξατο καὶ τὸ Κεφάλαιον ΙΔ'. διὰ χειροτονίας ὅπως ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ἀναγνωσθέντα κατόπιν τὰ ἄρθρα τῶν Κεφαλαίων Η'. καὶ ΙϚ'. ἐγένοντο δεκτὰ δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑκάστου Κεφαλαίου χειροτονίας ὅπως ἐψηφίσθησαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ἴστε τὰ διάφορα Κεφάλαια τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσ. ἐκπαιδεύσεως διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1854, ὧν τὸ ὁλικὸν ποσὸν συμποσοῦται εἰς δραχ. 937,588:26 ἔχουσι ὡς ἑξῆς.

Κεφάλ. Α.	Ὑπουργεῖον . . . . . Δραχ.	38,220:
» Β'.	Σύνοδος . . . . . »	29,935:
» Γ'.	Κλῆρος . . . . . »	126,405:76
» Δ'.	Ἐκκλησία ὀρθόδοξ. ἐν Μονάχῳ . »	2,480:
» Ε'.	Προπαρασκευαζόμενοι διὰ τὸν κλῆρον . . . . . »	3,600:
» Ϛ'.	Πανεπιστήμιον . . . . . »	145,630:
» Ζ.	Ἀστεροσκοπεῖον . . . . . »	1,560:
» Η'.	Βοτανικὸς κῆπος . . . . . »	3,920:
» Θ'.	Γυμνάσια . . . . . »	159,820:
» Ι.	Ἑλληνικὰ Σχολεῖα . . . . . »	226,320:
» ΙΑ'.	Ὑπότροφοι . . . . . »	54,120:
» ΙΒ'.	Βιβλιοθήκη . . . . . »	16,940:
» ΙΓ'.	Φυσικοϊστορικὴ ἑταιρία . . . »	800:
» ΙΔ'.	Ἀρχαιολογικὴ ὑπηρεσία . . . »	28,486:20
» ΙΕ'.	Δημοδιδασκαλία . . . . . »	97,500:
» ΙϚ'.	Ἔξοδα κληρωμένων χρεώσεων . . »	1,851:30
	Ὁλικὸν ποσὸν . . . . . »	937,588:26

Μεταβάσης κατόπιν τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1854, ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν

τὰ διάφορα ἄρθρα τῶν Κεφαλαίων αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ 1—23 καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου, ἐγίνοντο δὲ ἅπαντα παραδεκτά, ὅπως καὶ παρὰ τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθησαν, δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑκάστου Κεφαλαίου χειροτονίας, ὡς καὶ τὸ ὁλικὸν αὐτῶν ποσὸν εἰς δραχ. 4,786,271:89 συμποσούμενον.

Ἔχουσι δὲ τὰ διάφορα Κεφάλαια τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργείου διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1854, τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν ὁποίων ἀναβαίνει εἰς δραχ. 4,786.271:89 ὡς ἑξῆς·

Κεφαλ.	1.	Μισθὸς ἐνεργείας . . . . Δραχ.	1,254,062:30
»	2.	Τροφαὶ . . . . . »	226,000:
»	3.	Νομαὶ . . . . . »	103,000:
»	4.	Ἱματισμὸς καὶ ἀποσκευὴ . . »	212,191.64
»	5.	Ὁπλισμὸς . . . . . »	68,131:60
»	6.	Ἱππωνεία . . . . . »	11,500:
»	7.	Ἱππασκευὴ . . . . . »	8,568:
»	8.	Στρατωνισμὸς . . . . . »	88,125:
»	9.	Θεραπεία ἀσθενῶν . . . . »	100,000:
»	10.	Στρατιωτικὴ ἐκπαίδευσις . »	88,656:85
»	11.	Ἔξοδα γραφείου . . . . »	26,440:
»	12.	Ὁδοιπορίαι καὶ μετακομίσεις »	30,000:
»	13.	Στρατολογία . . . . . »	8,000:
»	14.	Ἀποζημιώσεις . . . . . »	0,000:
»	15.	Στρατιωτικὴ δικαιοσύνη . »	14,800:
»	16.	Οἰκοδομαὶ . . . . . »	40,000:
»	17.	Μισθὸς ἀργίας . . . . . »	256,777:50
»	18.	Ἐλλείμματα ταμείου . . . »	0,0,000:
»	19.	Χωροφυλακὴ . . . . . »	826,324:
»	20.	Ὁπλοφυλακὴ . . . . . »	993,622:40
»	21.	Φάλαγξ . . . . . »	427,412:
»	22.	Κεκλεισμέναι χρήσεις . . »	2,660:60
»	23	Ἔκτακτα ἔξοδα . . . . »	000,000:
		Ὁλικὸν ποσὸν . . »	4,786,21:89

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. πρόεδρος παρελθούσης τῆς ὥρας ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς αὔριον τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1854.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Δ. Χατσίσκος.

Ἀθ. Γρηγοριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1853 Ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνοματικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 29 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης, ἀντὶ τοῦ Κ. προέδρου ἀσθενοῦντος, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀπόντος Γραμματέως Κ. Β. Χρηστακοπούλου τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδην ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προλαβούσης παρελθὼν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ἀνέγνω Νομοσχέδιον περὶ ἐξορύξεως τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἑπεται.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐξορύξεως τοῦ Πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς παρουσιάσωμεν τὸ περὶ ἐξορύξεως τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου συνταχθὲν Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον εἰσαχθὲν εἰς τὴν Βουλὴν παρεδέχθη ὑπ' αὐτῆς ἄνευ τινὸς τροποποιήσεως, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἐγκλεισμένου ἀποσπάσματος τῶν πρακτικῶν της.

Οἱ λόγοι, οἵτινες ἐπροκάλεσαν τὴν σύνταξιν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου, ἐκτίθενται εἰς τὴν ἐν ἀντιγράφῳ ἐγκλεισμένην ἔκθεσίν μας πρὸς τὴν Βουλὴν, καὶ θεωροῦμεν περιττὸν νὰ ἐπαναλήψωμεν ὑμᾶς μὲ τὴν ἐπανάληψίν των. Ἐπειδὴ δὲ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο θεωρεῖται κατεπείγον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, παρακαλοῦμεν νὰ τύχῃ τῆς ταχείας συζητήσεως καὶ ἐπιψηφίσεώς σας.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 16 Ὀκτωβρίου 1853.

Οἱ Ὑπουργοί

Ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν
Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ.

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἐπόμενον Νομοσχέδιον ψηφισθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς θέλει εἰσαχθῇ ὅπως ἔχει εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν καὶ ὑποστηριχθῇ ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 15 Ὀκτωβρίου 1853.

Ο Θ Ω Ν.

Κ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΙΟΣ Ι. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἐπεφρασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1.

§. 1. Ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ τελωνείου Χαλκίδος καὶ τῶν εἰς αὐτὸ ὑπαγομένων ὑποτελωνείων, τελωνιακῶν σταθμῶν καὶ φυλακείων εἰσαγομένων καὶ ἐξαγομένων διὰ θαλάσσης ἐμπορευμάτων, ὅσα ὑπόκεινται εἰς τελωνιακὸν δικαίωμα, ἐπιβάλλεται φόρος δέκα τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ πληρονομένου κατὰ τὸν νόμον τελωνιακοῦ δικαιώματος.

Τῆς διατάξεως ταύτης ἐξαιροῦνται αἱ εἰς τὴν περιφέρειαν αὐτὴν ὑπαγόμεναι νῆσοι.

§ 2. Ἐπιβάλλεται ὡσαύτως φόρος ἓν τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐκ τῶν ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας εἰς τὴν ἀνωτέρω τελωνιακὴν περιφέρειαν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων.

Ἡ βάσις τῆς ἐκτιμήσεως τῆς ἀξίας τῶν ἐν τῷ § 2. ἐμπορευμάτων προσδιορίζεται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων τελωνιακῶν ἀρχῶν γινομένη κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ τελωνείων νόμου.

Ἄρθρ. 2. Ἐπὶ τῶν πρὸς ἐμπορίαν εἰσαγομένων εἴτε διὰ θαλάσσης, εἴτε διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου γεφύρας ζώων ὁ φόρος κανονίζεται.

α. Διὰ τοὺς βόας ἀγελάδας, ἵππους, ἡμιόνους καὶ καμήλους, ἓξ πεντήκοντα κατὰ κεφαλήν.

β. Διὰ τοὺς χοίρους καὶ ὄνους εἰς δέκα.

γ. Διὰ τὰ αἰγοπρόβατα εἰς ἕξ.

Ἄρθρ. 3. Οἱ κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα φόροι ἐπιβάλλονται κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ τελωνείου Λαμίας καὶ τῶν εἰς αὐτὸ ὑπαγομένων ὑποτελωνείων, τελωνιακῶν σταθμῶν καὶ φυλακείων.

Ἄρθρ. 4. Αἱ περὶ λαθραίας ἐξαγωγῆς ἢ μεταφορᾶς ἢ μὴ ἀκριβοῦς δηλώσεως ἢ διασαφήσεως, ὡς καὶ αἱ περὶ ἄλλων παραβάσεων ποιναὶ διατάξεις τῶν περὶ τελωνείων νόμων καὶ Β. Διαταγμάτων ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τοὺς διὰ τοῦ παρόντος ἐπιβαλλομένους φόρους.

Ἄρθρ. 5. Ἐπὶ τῶν διαπλεόντων τὸν πορθμὸν μὴ πολεμικῶν πλοίων καὶ τῶν διερχομένων τὴν γέφυραν ζώων ἐπιβάλλονται πορθμεῖα καὶ διόδια ὡς ἑξῆς.

Π ο ρ θ μ ε ῖ α

Τὰ πορθμεῖα προσδιορίζονται κατὰ τὴν χωρητικότητα τῶν πλοίων ὡς ἑξῆς.

Τὰ τριῶν τόνων πλοῖα μέχρι τῶν 20 πληρόνουν ἀνὰ λεπτὰ 50 δι' ἕκαστον τόνον.

Διὰ τὰ ἐπέκεινα τῶν 20 τόνων θέλουν πληρώνεσθαι τὰ πορθμεῖα κατὰ τὰς ἑξῆς ἀναλογίας,

α. Διὰ τοὺς ἐπέκεινα τῶν 20 τόνων πληρόνει ἕκαστον πλοῖον μέχρι τῶν 50 ἀνὰ λεπτὰ 30 τὸν τόνον.

β. Διὰ τοὺς ἐπέκεινα τῶν 50 μέχρι τῶν 100 ἀνὰ λεπ. 20.

γ. Διὰ τοὺς ἐπέκεινα τῶν 100 μέχρι τῶν 300 ἀνὰ λεπ. 15.

δ. Διὰ τοὺς 301 καὶ ἑξῆς ἀνὰ λεπτὰ 10.

Δ ι ό δ ι α.

Ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου βοὸς, ἀγελάδος, ἵππου, ἡμιόνου, ὄνου καὶ καμήλου πληρόνονται λεπτὰ πέντε . . . . . ἀριθ. 5

ἐπὶ ὅλων δὲ τῶν λοιπῶν ἓν 1

Ἐὰν τὰ ζῶα ταῦτα δὲν ὑπάγωνται εἰς τὴν κατηγορίαν ἐμπορίας περὶ ἧς προβλέπει τὸ ἄρθρ. 2 τοῦ παρόντος νόμου, ἡ πληρωμὴ τῶν διοδίων ἐννοεῖται ἰδίως δι' ἑκάστην διάβασιν.

Ἄρθρ. 6. Τῆς πληρωμῆς τῶν διοδίων ἐξαιροῦνται οἱ ἵπποι τῆς Αὐλῆς, τῶν Πρέσβεων, τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας, τῆς χωροφυλακῆς, τοῦ ἱππικοῦ, τῶν ζευγιτῶν, καὶ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ.

Ἄρθρ. 7. Οἱ δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου εἰσπραττόμενοι φόροι, πορθμεῖα καὶ διόδια θέλουν χρησιμεύσει·

1. Εἰς ἀνασκαφὴν τῆς πλευστῆς διώρυγος τοῦ πορθμοῦ, ὥστε ὁ πυθμὴν αὐτῆς νὰ βαθυνθῇ μέχρι πέντε Β. πήχεων.

2. Εἰς κατασκευὴν κινητῆς ἐπὶ τῆς διώρυγος ταύτης γεφύρας.

3. Εἰς κατασκευὴν αἰμασίας ἑκατέρωθεν τῆς γεφύρας.

4. Εἰς κάθαρσιν τοῦ λιμένος, καὶ

5. Εἰς κατασκευὴν τῶν πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἐντὸς τῶν κόλπων διάπλου ἀναγκαιούντων σημάτων καὶ φάρων.

Ἄρθρ. 8.

§ 1. Ἡ εἴσπραξις τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 1, 2 καὶ 3 διαλαμβανομένων φόρων ὡς καὶ τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 5 καὶ 9 πορθμείων ἐνεργεῖται παρὰ τῶν ἐπιστατῶν τῶν τελωνείων Χαλκίδος καὶ Λαμίας ἐπὶ ἀμοιβῇ ἑνὸς τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ εἰσπραττομένου ποσοῦ.

§ 2. Ἡ δὲ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 5 εἴσπραξις διοδίων ὡς καὶ τοῦ φόρου τῶν πρὸς ἐμπορίαν διὰ τῆς γεφύρας εἰσαγομένων ζώων ἐνοικιάζεται μονοετῶς ἢ καὶ μέχρι τριετίας, ἐν ἀποτυχίᾳ δὲ ἐνοικιάσεως ἐνεργεῖται δι' ἐπιστατῶν διοριζομένων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρ. 9. Μέχρις οὗ κατασκευασθῇ καὶ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν ἡ νέα ἐπὶ τοῦ παρθμοῦ γέφυρα ἡ εἰσπραξις τῶν παρθμείων ἐνεργεῖται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ ἀπὸ 4.Μαΐου 1843 Β. διατάγματος ὁριζομένης διατιμήσεως.

Ἄρθρ. 10. Τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 8 διαλαμβανομένων φόρων χρηματικὰ ποσὰ θέλουν κατατίθεσθαι κατὰ μῆνα εἰς τὴν ἐθνικὴν τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ὑπὲρ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 ἔργων.

Ἄρθρ. 11. Τίθεται ἡ τῶν ἔργων τούτων, κατὰ τὰ περὶ δημοσίων ἔργων κανονισμένα, ἐκτέλεσις ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς, ἧς δύο μέλη διορίζει ἡ Κυβέρνησις καὶ δύο τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τοῦ δήμου Χαλκιδέων. πεμπτον δὲ μέλος καὶ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι ὁ Νομάρχης Εὐβοίας.

Ἄρθρ. 12. Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ δανεισθῇ ἐπὶ ἀνοικτῷ λογαριασμῷ ἕως 120,000 δραχ. διὰ τὴν προϋπολογισθεῖσαν δαπάνην τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 τοῦ παρόντος νόμου ἀναφερομένων ἔργων.

Πρὸς ἀπόσβεσιν δὲ τοῦ συμφωνηθησομένου διὰ τὸ δάνειον αὐτὸ τόκου καὶ ἀπόσβεσιν τοῦ κεφαλαίου θέλουν χορηγεῖσθαι εἰς τὸν δανειστὴν τὰ ἐκ τῶν ἀνωτέρω φόρων εἰσπραττόμενα.

Πρὸς ἐντελῆ ἀσφάλειαν τοῦ δανειστοῦ τὸ ποσὸν τοῦ συμφωνηθησομένου τόκου θέλει σημειοῦσθαι ἐτησίως εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου, ἵνα γίνηται χρῆσις αὐτοῦ εἰς περίστασιν μόνον, καθ' ἣν αἱ ἐκ τῶν προκειμένων φόρων εἰσπράξεις δὲν ἤθελον ἐπαρκεῖ εἰς τὴν ταμτικὴν πληρωμὴν τοῦ δανειστοῦ.

Τὸ οὕτω προκαταβαλλόμενον ἐκ τοῦ δημοσίου ποσὸν θέλει ἀποδιδεσθαι εἰς αὐτὸ ἐκ τῶν ἑπομένων εἰσπράξεων.

Ἄρθρ. 13.

Οἱ διὰ τοῦ παρόντος νόμου ἐπιβαλλόμενοι φόροι παύουν μετὰ τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 ἀναφερομένων ἔργων δαπανηθέντος ποσοῦ καὶ τῶν τόκων τοῦ δανείου, ἐξαιρουμένων τῶν παρθμείων καὶ διοδίων, τῶν ὁποίων ἡ εἴσπραξις θέλει ἐξακολουθεῖ νὰ ἐνεργῆται πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου Ταμείου ὑπὸ τοῦ ὁποίου θέλει γίνεσθαι καὶ ἡ πρὸς συντήρησιν τῶν ἔργων τούτων καὶ κίνησιν τῆς μηχανῆς τῆς γεφύρας δαπάνη.

Ἄρθρ. 14.

Ἅπαντα τὰ ἐν τῷ προαστείῳ Χαλκίδος μήπω διατεθέντα ἐθνικὰ οἰκόπεδα ἐξαιρουμένων τῶν διὰ δημοσίαν ἢ δημοτικὴν χρῆσιν ἀναγκαιούντων θέλουσιν ἐκποιηθῆ τοῖς μετρητοῖς. Τὸ δὲ

τίμημα αὐτῶν θέλει χρησιμεύσει πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 7 διαλαμβανομένων ἔργων ἀτόκως ἀποδοθησόμενον.

Ἄρθρ. 15.

Διὰ Β. διαταγμάτων θέλουν κανονισθῆ.

α') Ἡ διάρκεια καὶ οἱ ὅροι τῆς ἐνοικιάσεως ἢ τῆς δι' ἐπιστατῶν εἰσπράξεως τῶν ἐν τῷ ἄρθρ. 8 § 2 ἀναφερομένων φόρων.

β'.) Οἱ ὅροι τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 12 συνομολογηθησομένου δανείου καὶ

γ'.) Τὰ καθήκοντα τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 11 συστηθησομένης ἐπιτροπῆς ὡς καὶ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 8 διορισθησομένων ἐπιστατῶν.

Ἄρθρ. 16. Τὸ ἀπὸ 4. Μαΐου 1843 Β. διάταγμα περὶ παρθμείων καὶ διοδίων καθ' ὅσον ἀντιβαίνει εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῆ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῆ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Προκειμένου ἔπειτα ν' ἀπαρθμηθῆ τὸ σῶμα περί τε τῆς προεξετάσεως καὶ συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου τούτου ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ρ. Παλαμήδης λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἀκόλουθα· ὁ κανονισμὸς τῆς Γερουσίας εἰς τὸ ἄρθρον 17 λέγει τὰ ἑξῆς « τὰ Νομοσχέδια ἀφοῦ ἀναγνωσθῶσιν ἀπὸ τῶν ἀρμοδίων ὑπουργῶν, τυποῦνται ὁμοῦ μὲ τὰς αἰτιολογικὰς ἐκθέσεις αὐτῶν καὶ διανέμονται εἰς τοὺς Γερουσιαστάς » ὥστε ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου τούτου δὲν ἐπιδέχεται ἀντιρρήσεώς τινος καὶ κατ' αὐτὴν πρέπει καὶ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον νὰ τυποθῆ καὶ διανεμηθῆ πρὸς τοὺς Κ. Κ. Γερουσιαστάς, καὶ νὰ διορισθῆ ἐπιτροπὴ πρὸς συνταξιν ἐκθέσεως. Κατεπείγον εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ἐνεργηθῆ σήμερον, διότι ἀναβαλλόμενον ἐπὶ τὴν αὔριον ἐπιφέρει μεγίστην ζημίαν. Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην δὲν ὑπάγεται τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, διότι ἡ ἀναβολὴ τῆς ἐξορύξεως τοῦ περὶ οὗ πρόκειται παρθμοῦ ἐπί τινας εἰσέτι ἡμέρας, ἀφ' οὗ ἐπὶ τοσούτους αἰῶνας ἀνεβλήθη ἡ ἐξόρυξις δὲν φέρει κανένα κίνδυνον εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους καὶ τοὐλαχιστον.

Τὰ ζῶα ἀρνιάζοντα γονεύουσι πέντε ἢ δέκα τὸ πολὺ ἀνθρώπους· τὰ σώματα ὅμως ἀρνιάζοντα γονεύουσι λαὸν ὁλόκληρον, καὶ τοῦτον ἕνεκα δὲν πρέπει νὰ ὠθῶνται ταῦτα εἰς τοιαύτην κρημνίσιν ἐκ μέρους τῶν Κ.Κ. ὑπουργῶν ἐπισπευ-

δόντων πάντοτε τὴν συζήτησιν τῶν Νομοσχεδίων διὰ τοῦ στρεοτύπου λόγου τοῦ κατεπείγοντος, τὸ ὁποῖον ἀφαιρεῖ τὸν καιρὸν τῆς ὡρίμου σκέψεως· συνειθιζόμενα δὲ εἰς τοῦτο, καὶ κατ' ὀλιγοιεβαιότητα δυνάμενα νὰ ἔλθωσι καὶ ταῦτα εἰς προτάσεις καὶ ἀποφάσεις αὐτοσχεδίους, εἰς μυρία ἐμπορῶν νὰ ἐξοκείλωσιν ἀτοπήματα· διὰ τοὺς λόγους τούτους πρέπει νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον, καὶ νὰ διορισθῇ ἐπιτροπὴ πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως.

Συμμεριζόμενος τὴν γνώμην τοῦ προλαλήσαντος ἕτερος προσέθηκεν, ὅτι ἡ ἐπίσπευσις τῆς συζητήσεως τῶν Νομοσχεδίων ὤνευ διαγεγραμμένου τύπου τινὸς οὐ μόνον προσβάλλει τὸν κανονισμόν, ἀλλὰ καὶ φέρει ὀλέθρια ἀποτελέσματα εἰς τὴν κατάρτησιν καὶ ἐκτέλεσιν τῶν Νόμων· ἄλλως τε τὸ κατεπεῖγον δὲν ὑρίσταται, διότι ὁ ἐχθρὸς δὲν εὑρίσκεται πρὸ τῶν πυλῶν ὥστε νὰ ἦναι τοσοῦτον ἀναγκαία ἡ ἐπίσπευσις τῆς συζητήσεως.

Ἀντιλέγων εἰς ἀμφοτέρους τοὺς προλαλήσαντας ἕτερος εἶπε τὰ ἑξῆς.

Ἂς μὲ συγχωρήσωσιν οἱ προλαλήσαντες νὰ εἴπω ἐκ προοιμίων ὅτι εἶναι ἄτοπον ἀγορεύοντες νὰ ἔρχωνται εἰς λέξεις καὶ φράσεις ἀπειλητικάς· δύνανται νὰ πρεσβεύωσιν αὐτοὶ μὲν τὴν ἀρχὴν τῆς τυπώσεως, ἄλλοι δὲ τὴν ἀρχὴν τῆς μὴ τυπώσεως τοῦ προκειμένου Νομοσχεδίου, καὶ νὰ ἐκφράζωσιν ἐλευθέρως τὴν γνώμην των. ἀλλὰ καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ εἰσὶν ἐντὸς τοῦ Κανονισμοῦ, διότι καὶ ἄλλοτε τοιαῦτα Νομοσχέδια, θεωρηθέντα ὡς κατεπείγοντα ἐσυζητήθησαν αὐθημερὸν ἢ μετὰ μίαν ἡμέραν· ἀπορῶ δὲ μεγάλως διὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ Κ. Ρ. Παλαμίδου, ὁ ὁποῖος συνειργάσθη μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἶχε τὴν γνώμην νὰ προσδιορισθῶσιν ἑκατὸν χιλιάδες δραχ. διὰ τὴν ἐξόρυξιν τοῦ πορθμοῦ· ὡς λίαν ἀναγκαῖον καὶ ὠφέλιμον τὸ παρὸν Νομοσχέδιον εἶναι γνωστὸν ἔξωθεν πρὸς ὅλους τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστάς, διότι ὅλοι γνωρίζουσι τὰς ὠφελείας αἵτινες θέλουσι προέλθει ἐκ τῆς ἐξορύξεως τοῦ πορθμοῦ, καὶ φρονῶ ὅτι δύνανται νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν τὸ Νομοσχέδιον σήμερον, καὶ αὔριον ἐπὶ τῆς συζητήσεως νὰ φέρωσι τὰς ἁρμοδίας σκέψεις καὶ παρατηρήσεις των. Καὶ ἕτερος τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν προσέθηκεν ὅτι τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον πρέπει νὰ συζητηθῇ κατεπειγόντως, διότι πλησιάζει ἡ λῆξις τῶν Βουλῶν καὶ πρέπει ἡ ὅσον ἔνεστι ταχυτέρα ἐνέργεια τῶν νέων ἐκλογῶν.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ ἀνωτέρω ὁ κατὰ πρῶτον λαλήσας Γερουσιαστὴς Κ. Ρ. Παλαμίδης ἐπήνεγκεν· συμπάθειαν φιλονεικίαν φέρω

ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν ἤτοι ὡς πρὸς τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἐξορύξεως καὶ παραδέχομαι τὴν ἐξόρυξιν ὡς ὠφέλειαν συμφώνως μὲ τὴν ἐκφρασθεῖσαν ἐν τῇ Βουλῇ γνώμην μου, τὴν ὁποίαν μὲ ὑπενθύμισεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χατζίσκος· παρατηρῶ ὅμως ὅτι ἐνταῦθα ὁ Γερουσιαστὴς Ρ. Παλαμίδης ὡς Γερουσιαστὴς ἔχει καθῆκον νὰ σκεφθῇ ἐπὶ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον ὑπέβαλεν εἷς ἄλλος ὑπουργός, καὶ περιέχει πολλὰς καὶ διαφόρους διατάξεις τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν.

Ὁ Γερουσιαστὸς Κ. Γρηγοριάδης ὑποστηρίζων τὸν λόγον τοῦ κατεπείγοντος ἀνέφερεν ὅτι τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον πρέπει νὰ συζητηθῇ κατεπειγόντως, διότι ὅσον οὔπω πρόκειται ἡ ἐνέργεια τῶν νέων Βουλευτικῶν ἐκλογῶν.

Ἔχων σκοπὸν, ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Παλαμίδης, νὰ ἔλθω οἰκοθεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ λόγου τούτου, ἀλλὰ δὲν ἦλθον· προκαλούμενος ὅμως ἤδη εἰς τοῦτο, λέγω ὅτι θεωρῶ κωμῳδοποιουμένην μᾶλλον τὴν περὶ τούτου ἐπερώτησίν μου, μ' ὅλην τὴν ἔνδοσιν καὶ Β. διατάγματος καὶ ἐγκυκλίου τοῦ ὑπουργείου ἐκτεταμένης (ἂν καὶ ἀπέναντι τοῦ περὶ ἐκλογῆς Νόμου οὐδεμία ὑπῆρχε τοιαύτη ἀνάγκη ὡς ἀναθέτοντος τὸ περὶ τούτου καθῆκον εἰς τὰς Διοικητικὰς ἀρχὰς ὅπως ἄλλοτε ἀνέπτυξα), μ' ὅλα ταῦτα ἐπειδὴ τὰ περιττὰ δὲν βλάπτουσι, δὲν ἔχω νὰ μεριμνῶ δι' ἄλλο τῶν περιττῶν τούτων, εἰμὴ διότι οὔτε ταῦτα ἐξετελέσθησαν, ἀλλ' ἐπειδὴ γίνεται ἤδη ἡ παρατήρησις ὅτι τὰ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἶναι ξένα τῆς παρούσης συζητήσεως ἐπιφυλάττομαι νὰ κάμω μετ' αὐτὴν ἰδίως λόγον περὶ τοῦ ἂν ἐξεπληρώθησαν αἱ εἰς ἄλλην συνεδρίασιν δοθεῖσαι διαβεβαιώσεις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν περὶ τῆς ὅσον οὔπω ἐνεργείας τῶν Βουλευτικῶν ἐκλογῶν, περιορίζομαι ἤδη νὰ εἴπω ὅτι ἡ κατάπωσις καὶ διανομὴ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι καὶ ἀναγκαία καὶ σύμφωνος μὲ τὸν κανονισμόν.

Ἀντιλέγων ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Δ. Χατζίσκος προσέθηκεν ὅτι πρὸ παντὸς ἄλλου πρέπει νὰ ἐκκαθαρίσωμεν ἂν εἴμεθα ἐντὸς τοῦ κανονισμοῦ, καὶ λέγω ὅτι καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ εἴμεθα ἐντός· συνάμα δὲ προσθέτω ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον εἶναι κατεπείγον, διότι καθεκάστην κινδυνεύουσι διάφορα πλοῖα καὶ ἄνθρωποι, καὶ διότι παρέχει ὠφέλειαν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον τὴν ὁποίαν θέλω νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τῆς αὔριον· πολλὰ τοιαῦτα Νομοσχέδια ἐπιφηρίσθησαν προλαβόντως ἀπὸ τὰς Βουλὰς ὡς κατεπείγοντα, οἷα εἶναι τὰ τοῦ λιμένος Πατρῶν, Σύρου, Κατακώλου καὶ τῶν παρομοίων· ὥστε καὶ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον

ὑπαγόμενον εἰς τὴν κατηγορίαν ἐκείνην πρέπει νὰ συζητηθῇ ὡς κατεπείγον μὲ τὴν δυνατὴν ταχύτητα ἤτοι τὴν αὔριον.

Ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε συζητήσεως ἐξάγεται ὅτι μᾶλλον δυσνόησις ἔλαβε χώραν ἢ ἄλλο τι. Κατεπείγον λέγεται ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν δίδει καιρὸν, νὰ γίνῃ αὔριον κατὰ τὴν κοινὴν φράσιν· καὶ ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ ὑπὸ συζήτησιν εὑρισκομένου Νόμου· ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ κατεπείγον ἐθεωρήθη ἐναντιότητος· ἀλλ' οὐδεμία τοιαύτη ἐναντιότης ὑπάρχει ὡς πρὸς τὸ κατεπείγον καὶ ἀναγκαῖον τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει πρὸς τὸ ζήτημα τῶν Βουλευτικῶν ἐκλογῶν, αἱ ὁποῖαι θέλουσιν ἐνεργηθῆ κατὰ τὴν ἐν ἄλλῃ συνεδριάσει δοθεῖσαν διαβεβαίωσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο περιέχει καὶ τινας διατάξεις φορολογικὰς, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ σκεφθῶσιν οἱ ΚΚ. Γερουσιασταὶ, καὶ ἐπειδὴ ἡ συζήτησις αὐτοῦ ὡς ἀναγκαίου δὲν πρέπει νὰ ἀναβληθῇ, ἀρ' ἑτέρου δὲ δὲν πρέπει καὶ νὰ ἐπισπευθῇ, διότι οἱ ΚΚ. Γερουσιασταὶ ἔχουσιν ἀνάγκην νὰ μελετήσωσι τὸ ἀντικείμενον, φρονῶ ὅτι τὸ πρᾶγμα συμβιβάζεται οὕτω.

Τὰ τμήματα συνελθόντα νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν καὶ σκεφθῶσι τὸ ἀντικείμενον σήμερον, καὶ τὴν ἐπαύριον νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου συζήτησις.

Εἰπόντος ἄλλου ὅτι καταλληλότερον εἶναι νὰ μελετήσωσι καὶ σκεφθῶσι τὸ ἀντικείμενον ἀπὸ τῆς σήμερον μέχρι τῆς Κυριακῆς καὶ τὴν δευτέραν τῆς ἐλευσομένης ἑβδομάδος νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου συζήτησις, ἡ Γερουσία παρεδέξατο τὴν πρότασιν ταύτην.

Μετὰ ταῦτα ὁ αὐτὸς Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν ἀνέγνω δεύτερον Νομοσχέδιον περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ καταστατικοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν ἔχοντα ὡς ἑπεται.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 Νόμου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Κατὰ διαταγὴν τοῦ Βασιλέως λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς παρουσιάσω τὸ περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 νόμου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης συνταχθὲν νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον εἰσαχθὲν εἰς τὴν Βουλὴν παρεδέχθη ὑπ' αὐτῆς

ἄνευ τινὸς τροποποιήσεως ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ ὑποβαλλομένου ἀποσπάσματος τῶν πρακτικῶν της.

Οἱ λόγοι, οἵτινες ἐπροκάλεσαν τὴν σύνταξιν τοῦ εἰρημένου νομοσχεδίου ἐκτίθενται εἰς τὴν συνοδεύσασαν αὐτὸ ἔκθεσιν, ἣν ὑποβάλλων ἀντίγραφον κρίνω περιττὸν νὰ ἀπασχολήσω ὑμᾶς μὲ τὴν ἐπανάληψίν των· ἐπειδὴ δὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο θεωρεῖται κατεπείγον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, παρακαλῶ νὰ τύχῃ τῆς ταχείας συζητήσεώς σας ὡς τοιοῦτον.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 16 Ὀκτωβρίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς
ΙΩ. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ.

Ο Θ Ω Ν κτλ.

Τὸ ἐπόμενον Νομοσχέδιον ψηφισθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, θέλει εἰσαχθῇ ὅπως ἔχει εἰς τὴν Γερουσίαν ὑπὸ τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ, καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 14 Ὀκτωβρίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

ΙΩ. ΑΜΒΡΟΣΙΑΔΗΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοροώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Τὰ παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης χορηγούμενα ἐνυπόθηκα δάνεια, δύνανται νὰ ὑπερβῶσι τὰ τρία τέταρτα τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου αὐτῆς, ἐὰν ἴσον τῇ ὑπερβάσει ταύτῃ ποσὸν ὑπάρχῃ κατατεθειμένον ἐντόκως εἰς τὴν Τράπεζαν ὑπὸ μακρὰν προθεσμίαν.

Ἄρθρ. 2 Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δύναται νὰ δανείζῃ τὸ δημόσιον ἐπὶ ἐνεχειριάσει τῶν μετοχῶν αὐτοῦ, ὧν ἑκάστη λογίζεται πρὸς δραχμὰς χιλίας.

Ἄρθρ. 3. Αἱ ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν παρόντα διατάξεις τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 Νόμου ἀκυροῦνται.

Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Ἀπεφασίσθη δὲ νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ πρὸς τοὺς ΚΚ. Γερουσιαστὰς καὶ κατὰ τὴν ῥηθεῖσαν δευτέραν νὰ γίνῃ ἡ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου συζήτησιν.

Παρελθών έπειτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἀνέγνω νομοσχέδιον περὶ συστάσεως Πρεσβειῶν διὰ Β. διατάγματος, καὶ τὴν αἰτιολογικὴν αὐτοῦ ἔκθεσιν, ἔχοντα ὡς ἕπεται.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συστάσεως Πρεσβειῶν δυνάμει Βασιλ. Διατάγματος

Πρὸς τὴν Γερουσίαν

Κύριοι!

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω, κατὰ Βασιλικὴν διαταγήν, εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν τῆς Γερουσίας σχέδιον νόμου περὶ συστάσεως Πρεσβειῶν καθ' ἃς περιστάσεις καὶ ὅπου τὰ συμφέροντα τοῦ Ἔθνους καταδείξωσιν ἀναγκαίαν τὴν σύστασίν των.

Ἡ σπουδαιότης τοῦ προκειμένου Νομοσχεδίου, οὗπα καταφανὴς, καθίστησιν αὐτόχρημα ματαιολογίαν πᾶσαν περὶ αὐτῆς δικαιολόγησιν.

Ὅλα τὰ Ἔθνη ἠσθάνθησαν καὶ ἀνεγνώρισαν τὴν ἀνάγκην τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἔθνεσι Πρεσβειῶν. Σήμερον δὲ παρὰ ποτὲ καθίστανται ἀναγκαῖαι, ὅτε ἡ πρόοδος τῶν φώτων, καὶ τὰ καταπληκτικὰ τῶν συγκοινωνιῶν μέσα προσήγγισαν, ἢ μᾶλλον συνῆψαν τὰ Ἔθνη, συνδέσαντα ἀναποσπάστους πρὸς ἄλληλα σχέσεις.

Ἡ ἀνάγκη ὅμως τῶν Πρεσβειῶν καὶ ἡ ἐξ αὐτῶν ὠφέλεια εἰσὶ παρὰ τοῖς μικροτέροις Κράτεσι τρανώτεραι, καθότι αὐτὰ, μᾶλλον τῶν ἄλλων, ἔχουν ἀνάγκην συστάσεως καὶ συνδρομῆς, καὶ δὲν δύνανται νὰ τὰ ἐπιτύχωσιν, εἰμὴ διὰ τῆς διὰ τῶν καταλλήλων ὀργάνων καταδείξεως καὶ παραστάσεως τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν, καὶ τῆς πραγματικῆς καταστάσεώς των.

Συνιστῶν Ὑμῖν, Κύριοι, τὸ σπουδαῖον τοῦ Νομοσχεδίου τούτου, ἐξαιτοῦμαι τὴν ταχεῖαν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισίν του.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1853.

Ὁ ἐπὶ τοῦ Βασιλ. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Σχέσεων Ὑπουργὸς
Α. ΠΑΪΚΟΣ.

ΟΘΩΝ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐπιτρέπομεν εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Σχέσεων ὑπουργὸν νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Γερουσίαν τὸ ἐπόμενον Νομοσχέδιον περὶ συστάσεως Πρεσβειῶν δυνάμει Βασ. διατάγματος, ὅπου καὶ ὁσάκις τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους τὸ ἀπαιτήσωσι, καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ αὐτὸ, ὡς ἔχει, κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Ὀκτωβρίου 1853.

ΟΘΩΝ

Α. ΠΑΪΚΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Ὅπου καὶ ὁσάκις τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους ἀπαιτήσωσι τὴν σύστασιν Πρεσβειῶν, δύνανται νὰ συστηθῶσι δυνάμει Βασιλ. Διατάγματος, καὶ νὰ ὁρισθῶσι δι' αὐτοῦ ὁ βαθμὸς καὶ αἱ ἀποδοχαὶ τοῦ Πρέσβεως, ὡς καὶ ὁ ἀριθμὸς, ὁ βαθμὸς καὶ ὁ μισθὸς τῶν γραμματέων καὶ ἀκολούθων τῆς Πρεσβείας.

Ἐμμίσθως δὲ δὲν δύνανται νὰ διορισθῶσι παρ' ἑκάστῃ Πρεσβείᾳ, εἰμὴ ὁ ἀρχηγὸς αὐτῆς καὶ εἷς γραμματεὺς, ἐξαιρουμένης τῆς Πρεσβείας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, παρ' ᾗ ὑπάρχουν, ἐκτὸς τοῦ γραμματέως, εἷς ἀκόλουθος καὶ εἷς κλητὴρ (καβάσης). Ἐμμισθοι ἀμφότεροι.

Ἀντὶ τοῦ ἀκολούθου, δύναται νὰ διορισθῇ παρ' αὐτῇ, κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας, εἷς δεύτερος γραμματεὺς ἐμμισθος.

Ἄρθρ. 2 Οἱ γραμματεῖς τῶν Πρεσβειῶν ἔχουν βαθμὸν τμηματάρχου πρώτης, ἢ δευτέρας τάξεως, οἱ δὲ ἀκόλουθοι, βαθμὸν ὑπουργικοῦ ἀκολούθου.

Ἄρθρ. 3. Οἱ ἄγαμοι ἐμμισθοι γραμματεῖς ἔχουν παρὰ τῷ ἀρχηγῷ αὐτῶν τὴν τράπεζαν καὶ τὴν κατοικίαν. Ὁσάκις δὲ παρά τινι Πρεσβείᾳ δὲν ὑπάρχει ἄγαμος ἐμμισθος γραμματεὺς, ἢ ὁ ἀρχηγὸς αὐτῆς δὲν συγκατατίθεται νὰ χορηγῇ παρ' αὐτῷ τὴν τράπεζαν καὶ τὴν κατοικίαν τῷ γραμματεῖ, ἐκπίπτεται ἐκ τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ ποσὸν ἀνάλογον προσδιοριζόμενον διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος.

Ἄρθρ. 4. Ὁ παρὼν Νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν ὁ Κ. ὑπουργὸς προέτεινε νὰ συζητηθῇ καὶ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ὡς κατεπείγον κατὰ τὴν προσεχῆ δευτέραν ὁμοῦ μὲ τὰ ἀνωτέρω δύο ἕτερα Νομοσχέδια· ἀντιλέγων εἰς τὴν πρότασιν ταύτην ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπε τὰ ἑξῆς·

Οὔτε τὸ παρὸν νομοσχέδιον οὔτε τὰ ἀνωτέρω δύω θεωρῶ ὡς κατεπείγοντα· ἀλλ' ἐπειδὴ περὶ τῶν ἀνωτέρω δύω ἀπεφασίσθη ἤδη, λέγω περὶ τοῦ παρόντος ὅτι τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο δὲν εἶναι κατεπείγον· ὡς κατεπείγον παριστᾶται ἤδη, διότι πλησιάζει ἴσως ἡ λῆξις τῆς συνόδου· ἀλλ' εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία, ἡ Κυβέρνησις, ὁ Βασιλεὺς δύναται νὰ διεξάγῃ πᾶν ὅτι εἶναι καλὸν εἰς τὸ ἔθνος καὶ εἰς τὴν παγίωσιν τοῦ Κράτους ὑπὸ τὴν εὐθύνην τῶν ὑπουργῶν· ὅταν δὲ συνέλθωσι τὰ Σώματα, τότε αἱ πράξεις αὐταὶ ὑποβάλλονται εἰς αὐτά, διὰ νὰ ἐπιψηφισθῶσι καὶ παρὰ τούτων. Τοῦτο γίνεται εἰς ὅλας τὰς Συνταγματικὰς Μοναρχίας καὶ δύναται νὰ γίνῃ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα διευθυνομένην ἀπὸ τὸ αὐτὸ πολίτευμα τῆς συνταγματικῆς Μοναρχίας. Ἐπειδὴ δὲ πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν πῶς, πότε καὶ εἰς ποῖα ἔθνη πρέπει νὰ διορισθῶσι πρέσβεις, φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο, καὶ νὰ ἐκλεχθῇ ἐπιτροπὴ πρὸς σύνταξιν ἐκθέσεως.

Ἀπαντῶν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν ἐξέθηκε. Συμμερίζομαι ἐν μέρει τὴν γνώμην τοῦ προλαλήσαντος, ἀλλ' ὡς μὲ συγχωρήσῃ νὰ μὴ συμμερισθῶ αὐτὴν καθ' ὁλοκληρίαν· ὅλαι αἱ πράξεις αἱ ἀφορῶσαι τὴν παγίωσιν καὶ τὸ καλὸν τοῦ ἔθνους βεβαίως ἐνεργοῦνται ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ἐπὶ τῇ εὐθύνῃ τῶν ὑπουργῶν, ὅταν τὰ σώματα εἶναι ἀπόντα, καὶ ὑποβάλλονται εἰς αὐτά, ὅταν συνέλθωσι, πρὸς ἐπιψήφισιν· ἀλλ' ὅταν τὰ σώματα εἶναι παρόντα, ἤθελεν εἶσθαι ἀρροσύνη εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐνεργήσῃ τοιαύτας πράξεις ἄνευ τῆς προηγουμένης συμπράξεως καὶ συσκέψεως τῶν σωμάτων, καὶ ἀρ' ἑτέρου περιφρόνησις εἰς τὰ σώματα, ἐὰν τοιοῦτον ἤθελε λάβει χώραν· ἐπαναλαμβάνω λοιπὸν νὰ εἰπω ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον εἶναι κατεπείγον, καὶ δέον νὰ γίνῃ ἡ ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις κατὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν ὁμοῦ μὲ τὰ λοιπὰ δύω τὰ ἀνωτέρω ἄνευ ἐπιτροπῆς.

Εἶπον προλαβόντως, ἐπαναλαμβάνω καὶ ἤδη νὰ εἴπω, ἐπήνεγκεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, ὅτι τὸ κατεπεῖγον ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ ὑπὸ συζήτησιν εὑρισκομένου νόμου, καὶ τοιοῦτον εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀναβαλλόμενον διὰ τὴν αὔριον ἢ τὴν ἐπαύριον φέρει βλάβην· ἀλλ' εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην δὲν ὑπάγεται τὸ παρὸν νομοσχέδιον· ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι ἤθελεν εἶσθαι περιφρόνησις εἰς τὰ Σώματα, ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἤθελεν ἐνεργήσει πράξεις ἀφορώσας τὴν παγίωσιν δήθεν καὶ τὸ καλὸν τοῦ ἔθνους, ὑπαρχόντων τῶν Σωμάτων τούτων ἐν ἐνεργείᾳ· ἀλλ' ἐγὼ λέγω ὅτι τὸ τοιοῦτων εἶναι ταυτοσήμαντον μὲ τὴν ἐνεργηθησομένην πρᾶξιν εἰς τὴν περίστασιν καθ' ἣν τὸ ὑπουργεῖον παρουσιασθῇ καὶ εἴπει ὡς λέγει σήμερον, ἐπιταχύνατε τὴν συζήτησιν ἄνευ τινὸς ἐξετάσεως· ἡ περὶ τῆς συζητήσεως τῶν δύω πρώτων Νομοσχεδίων ἀπόφασις τῆς Γερουσίας δὲν δύναται νὰ λογισθῇ ὡς γενικὸς κανὼν εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ὑπαχθῇ καὶ ἡ συζήτησις τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου, κατὰ τὴν πρότασιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ· καθόσον τὸ ἀντικείμενον τούτου δύναται νὰ ἦναι, ὡς καὶ εἶναι, διάφορον τοῦ ἀντικειμένου τῶν λοιπῶν δύω.

Πλησιάζομεν εἶπεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας, νὰ συμφωνήσωμεν μετὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν, συνομολογήσαντος ὅτι ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ ἐνεργήσῃ πράξεις ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων, ὀφείλουσα νὰ ὑποβάλλῃ αὐτὰς εἰς τὴν ἐπιψήφισιν των ἅμα συνέλθωσιν· ἀλλ' οἱ λόγοι τοῦ κατεπείγοντος τοὺς ὁποίους μᾶς εἶπε, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μᾶς πείσωσι· τὸ παρὸν Νομοσχέδιον πρέπει νὰ μελετήσωμεν ἡμεῖς καλῶς, πρέπει νὰ γνωρίσῃ αὐτὸ τὸ κοινὸν καὶ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν του πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ αὐτὴ ἡ κοινὴ γνώμη· Ὑπάρχουσι λοιπὸν πράξεις τὰς ὁποίας δὲν δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐνεργήσῃ διὰ τῆς βαρείας εὐθύνης τοῦ ὑπουργοῦ, οἷαι εἶναι αἱ εἰσπράξεις φόρων καὶ αἱ παρόμοιαι· ἀλλὰ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἀφορᾷ πρᾶξιν ἀνήκουσαν μᾶλλον εἰς αὐτὴν τὴν Κυβέρνησιν ἢ εἰς τὴν σύμπραξιν τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων· ὅταν λοιπὸν παρουσιασθῇ ἀνάγκη, ἡ Κυβέρνησις δύναται ἐν ἀπουσίᾳ τῶν Βουλῶν νὰ ἀποστείλῃ πρέσβυν τινὰ εἰς οἱονδήποτε ξένον Κράτος, βεβαία οὖσα ὅτι ἡ πρᾶξίς της αὕτη θέλει γείνει εὐπρόσδεκτος εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα.

Εἶπεν ὁ προλαλήσας ὅτι ἡ ἐπίσπευσις τῆς συζητήσεως εἶναι ταυτόσημος μὲ τὴν περιφρόνησιν, ἥτις ὑποτίθεται ἀποδιδομένη εἰς τὰ σώματα, ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἐνεργήσῃ πράξεις ὑπαρχόντων ἐν ἐνεργείᾳ τῶν Σωμάτων τούτων· συμμεριζόμενος τὸ τοιοῦτον λέγω προσέτι ὅτι καὶ τὰ Νομοθετικὰ Σώματα πρέπει νὰ σκεφθῶσι τὰς παρουσιαζομένας ἀνάγκας, νὰ ἀκούσωσι τὴν κοινὴν γνώμην καὶ οὐχὶ νὰ χορηγῶσιν ἀνεξετάστως τὴν σύμπραξίν των, διὰ νὰ ἀναλαμβάνωσι ἢ διὰ νὰ μετριάζωσι οὕτω τὴν εὐθύνην τῶν ὑπουργῶν. Εἶναι δὲ ταυτόσημον τὸ νὰ μὴ ἐρωτηθῶσι τὰ Νομοθετικὰ σώματα περὶ μέτρου τινὸς Κυβερνητικοῦ ὑπαγομένου εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς ὅλης νομοθετικῆς ἐξουσίας, εἶναι ταυτόσημον λέγω τοῦτο μὲ τὴν ἐπίσπευσιν δι' ἣν ἤθελε ζητή-

σει ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία τὴν ἐπιψήφισιν τοιούτων μέτρων ἀπομακρυνομένων ἑκάστοτε τῶν κανονισμῶν, οἵτινες πρέπει νὰ διέπωσι τὰς διασκέψεις τῶν Βουλευτικῶν σωμάτων.

Ἂς μὲ συγχωρήσῃ ὁ προλαλήσας, ἐπέρεσεν ἄλλος, νὰ μὴ παραδεχθῶ ὅσα εἶπε, καθὼς καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν νὰ μὴ συμμεριαθῶ ὅλα ὅσα ἐλάλησε, μὴ δυνάμενος ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του νὰ ἐκφρασθῇ ἴσως· ἡ Ἑλλὰς Κύριοι, ἀπαρτίζει μέρος τῆς ἀνατολῆς καὶ εὑρίσκεται εἰς τὴν πλέον ἐπίφθονον θέσιν ἕνεκα τῶν ἐξωτερικῶν πολιτικῶν τῆς ἡμέρας περιστάσεων· διὰ τοὺς λόγους τούτους εἶναι λίαν ἀναγκαῖον νὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀποστέλλῃ πρέσβεις εἰς πᾶν ἔθνος πρὸς τὸ ὁποῖον εἶναι ἀναγκαία πᾶσα συνεννόησις καὶ διαπραγμάτευσις· λέγων ταῦτα δὲν κινοῦμαι ἀπὸ πνεῦμα φιλίας πρὸς τὸν ὑπουργόν, ἀλλ' ἀπὸ αἴσθημα τοῦ καθήκοντός μου.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Παλαμίδης ἐπέρεσεν ὅτι ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν ἡ μεταξὺ τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ καὶ τοῦ κυρίου Ψύλλα ἀγόρευσις ἀρκετὰ ἀνέπτυξε τὸ ἀντικείμενον, ὡς πρὸς τὸν τύπον δὲ καὶ τὴν τάξιν ἔρχομαι νὰ εἴπω ὅτι ὁ ὑπουργὸς εἶναι Κυβέρνησις καὶ ὅτι δὲν νομίζω περιττὸν οὐδ' ἄτοπον νὰ φέρωσιν οἱ ὑπουργοὶ παρατηρήσεις εἰς τὰς πράξεις τῶν Σωμάτων περὶ τῶν πραγμάτων ἐκείνων ἅτινα δὲν ἀρμόζουσι, καθὼς καὶ τὰ σώματα εἰς τὸν Κανονισμὸν τῆς Κυβερνήσεως περὶ τοῦ μὴ τυχὸν ἁρμόζοντος ἀντικειμένου· ὡς πρὸς τὴν τύπωσιν καὶ διανομὴν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου οὐ μόνον λέγω ὅτι δὲν δύναμαι νὰ παραλλάξω τῶν ἀρχῶν μου, ἀλλὰ καὶ προσθέτω ὅτι τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο δὲν πρέπει νὰ παραλλάξῃ τῆς τακτικῆς τῶν δύω πρώτων Νομοσχεδίων, καθόσον ταῦτα ἔχουσιν μᾶλλον ἀνάγκην ποικίλης ἐξετάσεως, οἷον διαταγμάτων καὶ ὀργανισμῶν προεκδοθέντων καὶ ἄλλων περιστάσεων.

Ἐλθὼν ἔπειτα εἰς τὸ βῆμα ὁ κύριος ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, διὰ βραχέων θέλω λαλήσει καὶ ἀπαντήσει, εἶπεν, εἰς τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ψύλλαν καὶ εἰς τὸν Κ. Μαυρομμάτην· ἐπειδὴ ὁ τελευταῖος διαμαρτυρήθη ὅτι ὅσα ἐλάλησε, τὰ εἶπα κινούμενος οὐχὶ ἐκ τῆς φιλίας ἥτις τὸν συνδέει μετ' ἐμοῦ ἀλλ' ἐκ σκέψεων ἰδικῶν του, τὰς ὁποίας σέβομαι, διὰ τοῦτο κρίνω περιττὸν νὰ εἴπω ὅτι ἀληθῶς οὔτε εἶδον κατ' αὐτὰς τὸν Κ. Μαυρομμάτην· λυποῦμαι διότι δὲν παρεδέχθη τὴν γνώμην μου ἀλλ' ἔχει ἄλλας ἰδέας περὶ τοῦ κατεπείγοντος τοῦ Νομοσχεδίου τὰς ὁποίας ἐξέφρασεν· αὗται βεβαίως ἀνήκουσιν εἰς μόνον τὸν

ἐκφράσαντα, καθόσον ἐγὼ ὡς ὑπουργὸς καὶ μέλος τῆς Κυβερνήσεως σᾶς εἶπον τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἐθεώρησα καταλλήλους διὰ τὸ κατεπεῖγον καὶ τὴν ταχεῖαν συζήτησιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου. Ὁ Γερουσιαστὴς κύριος Ψύλλας διὰ τῆς ὁμιλίας του ἤθέλησε νὰ μᾶς παραπέμψῃ διὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προκειμένου Νομοσχεδίου εἰς τὴν ἐπομένην σύνοδον· εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰ Σώματα διὰ νὰ ἀποφασίσωσι πρᾶξίν τινα, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖται ἡ σύμπραξις των, πρέπει νὰ μελετήσωσι καλῶς τὸ Νομοσχέδιον καὶ νὰ ἐπιψηφίσωσιν ἐν τῇ συνέσει των τὴν ὑποβαλλομένην πρότασιν· ἀλλὰ τοσαύτη σκέψις χρονῶ ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται ἐπὶ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου συνισταμένου ἐκ δύω ἄρθρων καὶ περιέχοντος μίαν ἁπλουστάτην πρότασιν, ἥτις δὲν χρήζει τοσαύτης ἐξετάσεως. Εἶπεν ὅτι ἡ πρᾶξις εἶναι ἀναγκαία καὶ πρέπει νὰ ἐξετασθῇ καλῶς, ἀλλὰ τοῦτο δὲν συμβιβάζεται μὲ τὴν πρεσβευομένην αὐτοῦ ἀρχὴν τοῦ μὴ κατεπείγοντος· βεβαίως ἡ σύμπραξις τῶν νομοθετικῶν σωμάτων δὲν ἀπαιτεῖται εἰμὴ ὡς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τῶν θέσεων καὶ τῆς μισθοδοσίας, καθόσον ὁ προσδιορισμὸς τῶν προσώπων ἀνήκει εἰς τὴν Κυβέρνησιν, καὶ τοῦτο ἁπλῶς ἀφορᾷ τὸ παρὸν νομοσχέδιον· καὶ ἐπειδὴ δύναται νὰ παρουσιασθῇ ἀνάγκη νὰ ἀποσταλῇ σήμερον πρέσβυς τις εἰς ξένον Κράτος, διὰ τοῦτο εἶναι καὶ ὑπάρχει λίαν κατεπείγον, καὶ ἀναγκαία ἡ ταχεῖα ἐπιψήφισίς του.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας εἶπε· θέλω ἀπαντήσει εἰς τὴν πρότασιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν διὰ τῆς ὁποίας ἐννοεῖται ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἠμπορεῖ νὰ στείλῃ πρέσβυν ἄνευ τῆς συμπράξεως τῶν νομοθετικῶν σωμάτων· ἐγὼ εἰς τὴν ὁμιλίαν μου εἶπον ὅτι δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ στείλῃ τοιούτους πρέσβεις· ἀλλὰ δὲν γνωρίζω ἂν εἰς τὰ μέρη εἰς τὰ ὁποῖα στέλλονται οὗτοι ἐξετάζηται τὸ ζήτημα ἂν οἱ τοιοῦτοι ἐστάλησαν τῇ συμπράξει τοῦ Νομοθετικῶν Σωμάτων ἢ μή· ἂν τοῦτο ἐξετάζηται καὶ ἀπαιτῆται ἡ σύμπραξις τῶν Σωμάτων, θεωρεῖται ἀναγκαῖον νὰ τυπωθῇ καὶ ἐξετασθῇ ἀκριβῶς τὸ Νομοσχέδιον· ἀλλὰ πιστεύω ὅτι τὸ τοιοῦτον δὲν ἐξετάζεται· τὰ Σώματα χρεωστοῦν νὰ ἐξετάσωσι τόσον περὶ τῆς θέσεως εἰς ἣν πρόκειται νὰ διορισθῇ δημόσιος ὑπάλληλος ὅσον καὶ περὶ τοῦ ποσοῦ τῆς δαπάνης ἥτις ἀπαιτεῖται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην.

Λαμβάνω τὸν λόγον, ἐπέφερεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας, διὰ νὰ εἴπω ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ πρότασις περὶ διορισμοῦ ἐπιτροπῆς λογίζεται ὡς ἄρνησις παραδοχῆς τοῦ Νομοσχεδίου·

ἂν τοῦτο ἐννοῆται οὕτως, ἀναπαλιὸ ὅσα εἶπον καὶ λέγω σύδεποτε νὰ μὴ διορισθῇ ἐπιτροπή. Ἐὰν τὸ παρὸν νομοσχέδιον τυπωθῇ καὶ διορισθῇ ἐπιτροπή, δὲν θέλει παρέλθει πολὺς καιρὸς διὰ νὰ ἐνεργηθῶσι ταῦτα πάντα, καθόσον μέχρι τῆς δευτέρας ἢ τρίτης τὸ πολὺ δύναται ἡ ἐπιτροπὴ νὰ παρουσιάσῃ τὴν περὶ τούτου ἔκθεσίν της.

Ἑπομένως μηδεμιᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης ἡ Γερουσία παεδέξατο νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον, καὶ νὰ ἐκλεχθῇ ἐπιτροπὴ πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπαιτουμένης ἐκθέσεως.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ρ. Παλαμίδης ἔρχομαι νὰ ἐρωτήσω, εἶπε, τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν διὰ ποῖον λόγον, καὶ τοι ἐκδοθέντος Β. Διατάγματος καὶ ἐγκυκλίου ἑρμηνευτικῆς, αἱ διοικητικαὶ ἀρχαὶ δὲν ἐξέδοσαν τὰ περὶ ἐκλογῶν ἁρμόδια προγράμματα, καὶ ἂν ὑπολείπηται ὁ ἁρμόδιος ὑλικὸς καιρὸς διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐκλογῶν.

Ἡ ἀπάντησις τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἀνεβλήθη διὰ τὴν προσεχῆ δευτέραν.

Προβάσης ἔπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, ἀνεγνώσθησαν κατὰ τάξιν καὶ κατὰ στοιχεῖον τὰ διάφορα αὐτῶν Κεφάλαια καὶ ἄρθρα, καὶ ἐγένοντο παραδεκτὰ ἅπαντα δι' εἰδικῆς ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου κεφαλαίου ψηφοφορίας· ἔχουσι δὲ τὰ κεφάλαια ταῦτα, ὧν τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν ἐξόδων ἀναβαίνει εἰς δραχμὰς **1,277,193:56**, ὡς ἑξῆς.

Κεφ. Α'.	ὑπουργεῖον	δραχ. 36,490:
» Β'.	Διευθυντήριον Ναυστάθμου . . .	33,000:
» Γ'.	Λιμενικὴ ὑπηρεσία	91019:60
» Δ'.	Ναύσταθμος	208,794:88
» Ε'.	Στόλος	872,041:08
» Ϛ'.	Ἐκπαίδευσις	13008:
» Ζ'.	Δικαιοσύνη	21840:
» Η'.	Προκαταβολαί	1,000.
		1277193:56

Μετὰ τὴν παραδοχὴν τοῦ τελευταίου τούτου εἰδικοῦ προϋπολογισμοῦ μεταβάσης τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τῶν καθέκαστα τοῦ περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων Νομοσχεδίου ἀνεγνώσθησαν τὰ ἄρθρα αὐτοῦ 1, 2 καὶ 3 ἐγένετο παραδεκτὰ ἅπαντα ἄνευ τινὸς ἀντιρρήσεως.

Ψηφισθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον τοῦ Νομοσχεδίου τούτου δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Ρ. Παλαμίδη καὶ Ι. Οἰκονόμου ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 29 κατὰ μίαν κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1851.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος		Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Δημήτριος Βούλγαρης	Ν
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γαΐκας Καρκαντζάνης	
Γεώργ. Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης		Ἄδαμ. Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Ἄγγελος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσταν. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀλέμπρος Νάκος		Ἀντών. Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντ. Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτρ. Πλαπούτας	
Χαραλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰάκωβος Ἀξιμάδης	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπυρ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Βασιλ. Χρηστακόπουλος		Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀνδρούτσου		Νικόλ. Μαυρομμάτης	Ν
Νικολ. Χρυσόγελος	Ν	Ἀνναστ. Σ. Χαραλάμπης	
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγ. Αἰδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας		Χατσῆ Χρῆστος	
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ο	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Κωνστ. Προβελέγγιος	
Ἀθανάσιος Αἰδωρίκης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Σπῦρος Μῖλιος	Ν
Γ. Παπακλιόπουλος	Ν	Ῥάγας Παλαμίδης	Ν

Ἑπομένως ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν.

Ὁ Προεδρεύων
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατζῆσκος.
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 19 Ὀκτωβρίου 1853. Ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 33 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Ἀν. Μοναρχίδης, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ κωλυομένου τῶν γραμματέων Κ. Β. Χρηστακοπούλου τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ι. Παζιμάδην, κηρύττει ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς παρελθούσης συνεδριάσεως ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀνεγνώσθη κατόπιν ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ συστάσεως πρεσβειῶν νομοσχεδίου ἔχουσα ὡς ἑξῆς.

Πρὸς τὴν Γερουσίαν.

Κύριοι!

Ἡ ἐπιτροπή σας λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ περὶ συστάσεως πρεσβειῶν Νομοσχέδιον καὶ μελετήσασα αὐτὸ ἐσκεμμένως, παρατηρεῖ, ὅτι ἐπειδὴ τοῦτο εἶναι σύμφωνον μὲ τὸ 27 ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, διότι δι' αὐτοῦ νομοθετεῖται ἤδη ἡ θέσις πρέσβεων καὶ τῶν λοιπῶν αὐτοῖς ἀναγκαίων ὑπαλλήλων, δὲν ἐδίστασε νὰ τὸ παραδεχθῇ ὅπως ἔχει, οὔτε διστάζει νὰ συστήσῃ τὴν παραδοχὴν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸ οἰκονομικὸν μέρος, τὸ ὁποῖον περὶ πολλοῦ ποιεῖται καὶ ἡ Γερουσία, ἡ ἐπιτροπὴ καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν δυσκολεύεται νὰ ἐκφράσῃ εὐνοϊκὴν γνώμην, πεπεισμένη, ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις θέλει ἔχει ὑπ' ὄψιν τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ Κράτους, ὅταν ἀνάγκη τὸ καλέσῃ, ἵνα ἐνεργήσῃ τοιούτους διορισμούς. Ἀλλ' ἂν αὐτὴ ἤθελε παρατρέξῃ τοῦτο, τὰ Βουλευτικὰ Σώματα ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς τὸ δικαίωμα νὰ ἀρνηθῶσι τοιαύτην δαπάνην κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Καθ' ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν περίστασιν καθ' ἣν τὸ συμφέρον τοῦ Κράτους ἀπαιτεῖ νὰ γίνωσι τοιοῦτοι διορισμοί, ἡ ἐπιτροπὴ φρονεῖ, ὅτι ἡ ἐκτίμησις τῆς περιστάσεως ταύτης ἀνήκει μᾶλλον εἰς τὴν Κυβέρνησιν, μολονότι δὲν εἶναι ξένον καὶ τῆς ἁρμοδιότητος τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων νὰ ζητῶσιν ἐγκαίρως λόγον περὶ τούτου, ὁ δὲ τοιοῦτος λόγος, κατὰ τὴν ἐπιτροπήν, θέλει εἶσθαι ἁρμοδιώτερον νὰ ζητῆται κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, καὶ οὐχὶ σήμερον, προκειμένης τῆς συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου· ὅτι φυσικῷ τῷ λόγῳ δὲν

δύναται καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία Κυβέρνησις νὰ ἐκθέσῃ τὴν ἀνάγκην, ἕνεκα τῆς ὁποίας τὸ συμφέρον τοῦ Κράτους θὰ ἀπαιτήσῃ ἴσως νὰ διορισθῇ πρέσβυς εἰς τὸ δεῖνα ἢ δεῖνα μέρος, καθ' ὅσον εἶναι πιθανὸν εἰς πολλὰ μέρη νὰ μὴ τὸν γνωρίζῃ οὐδ' αὐτὴ ἀκόμη ἐπὶ τοῦ παρόντος.

Καὶ ταῦτα μὲν κατὰ τὴν γνώμην τῶν πλειονοψηφούντων τεσσάρων μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, τὸ δὲ πέμπτον μέλος ὁ Κύριος Ἰω. Θεοτόκης, ἔχων ἐναντίαν γνώμην, ἐκτίθησι ταύτην ἐν ἐκτάσει παραπόδας τῆς παρούσης.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 18 Ὀκτωβρίου 1853.

Ἡ ἐπιτροπή.

Σ. Καλογερόπουλος Γ. Παπαμιχαλόπουλος.
Ἀθ. Λιδωρίκης Δ. Χατζήσης.

Λαβὼν καὶ ἐγὼ ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπὸ τοῦ Κυρίου Ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ Β. Οἴκου καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν εἰσαχθὲν Νομοσχέδιον περὶ συστάσεως πρεσβειῶν διὰ Β. διατάγματος λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Γερουσίαν τὰς ἑξῆς παρατηρήσεις.

Δύω σπουδαῖα δικαιώματα ἔχει ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία· ἀ. ψηφίζει τοὺς νόμους τοὺς φορολογικούς· β'. προσδιορίζει τὸν ἀριθμὸν τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως τῆς ξηρᾶς καὶ θαλάσσης. Διὰ τοῦ πρώτου δικαιώματος προστατεύει τὰς τάξεις τῶν φορολογουμένων πολιτῶν ἀπὸ τὴν καταθλιψίν εἰς τὴν ὁποίαν ἤθελον πέσει, ἐὰν οἱ φόροι προσδιωρίζοντο σύμφωνα μὲ μόνον τὰς ἀνάγκας τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἡ δὲ τοιαύτη προγασία ἐξασφαλίζει ὄχι μόνον τὴν ὑλικὴν εὐημερίαν των, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπολαυὴν τῶν δικαιωμάτων των, τὰ ὁποῖα καταθλιβόμενοι καὶ ἐξαντλούμενοι οἰκονομικῶς δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ ὑποστηρίξωσι. Διὰ τοῦ δευτέρου δικαιώματος χορηγεῖ εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν τόσους μόνον ἐνόπλους ἄνδρας, ὅσοι ἀπαιτοῦνται νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν ἐσωτερικὴν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν ἐναντίον τῶν ἐσωτερικῶν παραβάσεων ἢ τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιθέσεων, καὶ προλαμβάνει τὸ ἄτοπον τοῦ νὰ ἀρίνῃ τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν νὰ ὁπλίζῃ ὅσους θέλει ἄνδρας, διότι τοῦτο ἠδύνατο νὰ ἀποβῇ εἰς τὸ νὰ παραβιασθῶσιν αἱ ἐθνικαὶ ἐλευθερίαι.

Ἐκτὸς ὅμως τούτων τῶν δικαιωμάτων τοῦ νὰ προσδιορίζῃ τὸ ποσὸν τῶν χρημάτων, ὅσα μέλλει νὰ εἰσπράξῃ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία, καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνδρῶν ὅσους μέλλει νὰ ὁπλίσῃ, τὰ ὁποῖα παραχωροῦσι τὰ ἄρθρα 52 καὶ 16 τοῦ Συντάγματος, ἔχει καὶ ἓν ἄλλο δικαίωμα σπουδαῖον νὰ προσδιορίζῃ καὶ τὰς

ανάγκας εἰς τὰς ὁποίας τὰ χρήματα ταῦτα θέλουσιν ἐξοδευθῆ· τὸ δικαίωμα δὲ τοῦτο ἐξασκεῖ ψηφίσασα τοὺς ὀργανικοὺς νόμους, οἱ ὁποῖοι κανονίζουν διαρκῶς τὰς ἀνάγκας τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους, τοὺς ἐκτάκτους νόμους, οἱ ὁποῖοι προβλέπουν περιστάσεις στιγμιαίας καὶ ἀνάγκας προσωρινὰς, καὶ τέλος τὸν προϋπολογισμόν, ὁ ὁποῖος εἶναι τὸ ἄθροισμα τῶν ἐξόδων πηγαζόντων ἀπὸ τοὺς ὀργανικοὺς νόμους καὶ ἀπὸ τοὺς ἐκτάκτους νόμους, καὶ ὁ ὁποῖος κανονίζει καὶ τὰ ἄλλα εὐμεταβλητα ἔξοδα τῆς ἐπικρατείας. Ὅρα ἄρθρ. 27, 53 καὶ 54 τοῦ Συντάγματος.

Διὰ τοῦ δικαιώματος τούτου ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία κατορθώνει δύο τινά. 1) Περιορίζει τὰς καταχρήσεις αἱ ὁποῖαι θὰ συνέβαινον ἂν τὰ ἔξοδα ἀρίνοντο ἀκανόνιστα· 2) τροποποιεῖ τὸ πολιτικὸν σύστημα τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, τὸ ὁποῖον ἐνδέχεται νὰ μὴ παραδέχηται καὶ τοιουτοτρόπως διαγράφει εἰς αὐτὴν ἐν γένει τὴν κυβερνητικὴν πορείαν. Λόγου χάριν ψηφίζουσα τοὺς ὀργανικοὺς νόμους περὶ δικαστηρίων παραδέχεται τοὺς δύο βαθμοὺς τῆς δικαιοδοσίας ἢ ὄχι, παραδέχεται τὸ ὁρκωτικὸν σύστημα ἢ ὄχι, τὴν προφορικὴν ἢ ἔγγραφον διαδικασίαν κτλ. Ψηφίζουσα τοὺς ὀργανικοὺς διοικητικοὺς νόμους, παραδέχεται τοὺς δύο βαθμοὺς τῆς δικαιοδοσίας ἢ ὄχι, παραδέχεται τὸ ὁρκωτικὸν σύστημα ἢ ὄχι, τὴν προφορικὴν ἢ ἔγγραφον διαδικασίαν κτλ. Ψηφίζουσα τοὺς ὀργανικοὺς διοικητικοὺς νόμους, παραδέχεται ἢ ὄχι τὸ νομαρχικὸν ἢ διοικητικὸν σύστημα, τὸ σύστημα τῶν διοικητικῶν συμβουλίων, ἢ τὸ τῆς ἐνιαίας ἐνεργείας, τὸ συγκεντρωτικὸν ἢ τὸ μὴ τοιοῦτον· ψηφίζουσα τοὺς ὀργανικοὺς στρατιωτικοὺς παραδέχεται τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην στρατολογίαν, τὸν τακτικὸν ἢ τὸν ἄτακτον ἢ τὸν μικτὸν στρατὸν, τὴν ἐθνοφυλακὴν ἢ ὄχι, καὶ ἐνισχύει τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ ὅπλον. Ψηφίζουσα τοὺς οἰκονομικοὺς ὀργανικοὺς νόμους, παραδέχεται τὸ προστατευτικὸν ἢ ἐλεύθερον σύστημα, τὸ τελωνειακὸν ἢ ὄχι, κτλ. Ψηφίζουσα τοὺς ὀργανικοὺς νόμους τοὺς κανονίζοντας τὰς μετὰ τῶν ξένων δυνάμεων σχέσεις μας παραδέχεται καὶ ἐνισχύει ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν πολιτικὴν κτλ.

Ἐκ τούτων γίνεται φανερὸν, Κύριοι ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς Νομοθετικῆς ἐξουσίας τοῦ νὰ ψηφίζῃ τοὺς ὀργανικοὺς νόμους, δὲν εἶναι μόνον πρὸς ἀποφυγὴν καταχρήσεων, ἀλλὰ καὶ πρὸς ῥύθμισιν τοῦ πολιτικοῦ δρόμου τὸν ὁποῖον ἀκολουθεῖ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία· ἐπομένως εἶναι δικαίωμα οὐσιῶδες καὶ θεμέλιον ἄνευ τοῦ ὁποίου δύναται νὰ διατρέξῃ τὸν ἔσχατον κίνδυνον ἡ ὕπαρξις τῆς πολιτείας. Τὸ δικαίωμα δὲ τοῦτο καθιέρωσε ῥητῶς τὸ ἄρθρον 27 τοῦ Συντάγματος.

Ἂς ἐξετάσωμεν τώρα ἂν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον ἦναι

σύμφωνον μὲ τοὺς Συνταγματικοὺς τούτους κανόνας. Καὶ ἐν πρώτοις τὸ νομοσχέδιον τοῦτο δὲν εἶναι ὀργανικὸν, διότι ἂν ἦτο τοιοῦτον ἔπρεπε νὰ προσδιορίζῃ τὰς ἐπικρατείας εἰς τὰς ὁποίας ἐμέλλε νὰ διορισθῶσιν οἱ πρέσβεις, καὶ κατὰ συνέπειαν τὸν ἀριθμὸν τούτων, ἔπρεπε νὰ προσδιορίζῃ τὸν μισθὸν αὐτῶν, τὸν ἀριθμὸν, τὸν βαθμὸν καὶ τὸν μισθὸν ἑκάστου τῶν ὑπαλλήλων οἵτινες θὰ διορίζονται εἰς τὰς πρεσβείας ταύτας, καὶ ἐπὶ τέλους τὰ δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντά των. Ἀλλὰ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο δίδει τὴν ἄδειαν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν νὰ προσδιορίσῃ αὐτὴ καὶ τὰς ἐπικρατείας εἰς τὰς ὁποίας θὰ διορίσῃ τοὺς πρέσβεις, καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, καὶ τὸν μισθὸν των, καὶ τὸν ἀριθμὸν, καὶ τὸν βαθμὸν καὶ τὸν μισθὸν τῶν ὑπαλλήλων των καὶ πάντα τὰ ἄλλα· μὲ ἄλλους λόγους διὰ τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ μᾶς ζητοῦν νὰ ἀπεκδυθῶμεν ἓν σπουδαιότατον δικαίωμα τὸ ὁποῖον δύναμαι τοῦ Συντάγματος ἔχομεν, καὶ νὰ τὸ ἀναθέσωμεν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν.

Ἂς ἐξετάσωμεν τώρα ἂν πρέπῃ ἡ συμφέρῃ νὰ παραχωρήσωμεν τὸ δικαίωμά μας τοῦτο εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, καὶ δεύτερον ἂν δυνάμεθα νὰ τὸ παραχωρήσωμεν.

Γνωρίζετε, κύριοι, πάντες τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρισκόμεθα οὐχὶ μόνον τώρα ἀλλὰ καὶ πρὸ πολλῶν χρόνων. Ἐνθυμεῖσθε ποῖαι ἦσαν αἱ ἐπικρατοῦσαι ἰδέαι κατὰ συνέπειαν τῆς καταστάσεώς μας ταύτης, ὅταν κατὰ τὴν Α΄. σύνοδον τῆς Α΄. περιόδου ἐψηφίζοντο οἱ ὀργανικοὶ νόμοι τοῦ Κράτους. Καὶ ὁ τότε Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κύριος Μεταξᾶς ἔλεγε καὶ πάντες ἐσυμφωνούσαμεν, ὅτι πρέπει νὰ προσδιορίσωμεν ἐν γένει ὅλα τὰ ἔξοδα τοῦ κράτους μὲ τὴν αὐστηροτέραν οἰκονομίαν, διὰ νὰ κατορθώσωμεν νὰ ἔχωμεν ἓν περίσσευμα νὰ τὸ ἐξοδεύσωμεν παραγωγικῶς, ἤτοι πρὸς αὔξησιν τῶν δημοσίων ἐσόδων, δηλαδὴ πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς γεωργίας, τῆς βιομηχανίας, τοῦ ἐμπορίου, πρὸς κατασκευὴν δρόμων καὶ γεφυρῶν, διὰ νὰ δυνηθῶμεν τοιουτοτρόπως νὰ ἐπληρώσωμεν μίαν ἡμέραν τοὺς ὑποχρεώτας τὰς ὁποίας ἔχομεν καὶ εἰς τὰς συμμάχους δυνάμεις, αἵτινες ἐγγυήθησαν δι' ἡμᾶς τὴν πληρωμὴν τοῦ δανείου. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ τὸν δρόμον τοῦτον ἠκολούθησεν ἡ κυβέρνησις τότε· ἀλλ' ἔπειτα ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ διὰ νέων νόμων ἐγίνοντο νέαι προσθῆκαι ἐξόδων καὶ εἶναι ἐνδεχόμενον μίαν ἡμέραν νὰ μᾶς κατηγορήσουν διὰ τὴν πολυτέλειαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐπέσαμεν. Τότε ἐλέγαμεν ὅτι τίς ἡ χρεία νὰ ἔχωμεν Πρέσβεις εἰς τὰς αὐλὰς τῶν προστατίδων δυνάμεων; ἔχομεν ἀνάγκην μεσιτῶν

εἰς αὐτάς; αὐταὶ μᾶς ἔπλασαν καὶ αὐταὶ θέλουν μᾶς ἀρήσει ἀπροστατεύτους; κατόπιν εἴπομεν ἂς διορισθῶσι τρεῖς Πρέσβεις εἰς τὰς αὐλὰς τῶν μεγάλων δυνάμεων καὶ εἰς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἤτις εἶναι ἡ ἑστία τοῦ πυρὸς εἰς τὸ ὁποῖον ἀτενίζει νὰ θερμάνῃ τὴν ψυχρὰν καρδίαν της ἡ Ἑλλάς, καὶ μὲ πολλὴν προφύλαξιν καὶ σκέψιν μόλις τὸ ἀπεφασίσαμεν· τώρα μᾶς ζητοῦν τὸ δικαίωμα νὰ διορίσουν Πρέσβεις καὶ ὅσους θέλουν καὶ ὅπου θέλουν.

Ἂν ὅμως ἡμεῖς μὲν παραχωρήσωμεν τὸ δικαίωμα τοῦτο, διορισθῶσι δὲ Πρέσβεις εἰς ὅλας τὰς βασιλείας τῆς Εὐρώπης, τότε τί θὰ γείνῃ τὸ ταμεῖόν μας, τὸ ὁποῖον μόλις ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας τὰς τρεχούσης ὑπηρεσίας, τὸ ὁποῖον αὐτὴ ἡ ἰδία Κυβέρνησις διὰ τοῦ περὶ δανείου νομοσχεδίου ἀναγνωρίζει ὅτι δὲν θέλει ἀνθέξει εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας ἄνευ δανείου; ἀλλ' ἂν διορισθοῦν Πρέσβεις καὶ εἰς τὰς Ἀσιατικὰς αὐλὰς καὶ εἰς τοῦ ἄλλου ἡμισφαιρίου τὰ κράτη; ὑποθέσατε, κύριοι, νὰ διορισθῶσι τριάκοντα Πρέσβεις, νὰ λαμβάνῃ ἕκαστος 40,000 δραχ. μετὰ τῶν ἐξόδων τὰ ὁποῖα παρακολουθοῦν τὴν σύστασιν τῆς πρεσβείας, καὶ τότε ἐξετάσατε καὶ ἀποφανθῆτε ἂν τὸ δημόσιον ταμεῖον ἔχῃ ἀνάγκην ὄχι πέντε ἑκατομμυρίων, ὅσα ἀπεφασίσθη νὰ δανεισθῇ ἡ Κυβέρνησις, ἀλλὰ πεντήκοντα ἑκατομμυρίων· πάντας δὲ γνωρίζομεν τί σημαίνει δι' ἓν κράτος νὰ χρεωστῇ ἑξήκοντα ἑκατομμύρια, νὰ πληρώνωσιν ἄλλοι τοὺς τόκους καὶ τὰ χρεόλυτρα καὶ νὰ ζητῇ πάλιν δάνειον 50,000,000.

Ἐκτὸς ὅμως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως, πρέπει νὰ τὸ κάμωμεν καὶ πολιτικῶς; κάμμίαν ἀμφιβολίαν δὲν ἔχομεν ὅτι οἱ νῦν κύριοι Ὑπουργοὶ ἐνδέχεται νὰ μὴ κάμωσι κακὴν χρῆσιν τοῦ νομοσχεδίου· ἀλλὰ τίς μᾶς ἐγγυᾶται ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εὑρεθῶσιν ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι νὰ προκαλέσωσι σύστασιν Πρεσβειῶν ὅπου δὲν πρέπει καὶ νὰ μὴ συστήσωσιν ὅπου πρέπει; Ποῖαι δὲ θὰ εἶναι τότε αἱ πολιτικαὶ συνέπειαι τῆς τοιαύτης καταστάσεως; Ὑποθέσατε, Κύριοι, διὰ μίαν στιγμήν, ἂν προέκειτο νὰ συσταθῇ Πρεσβεία εἰς μόνον τὸ Λονδῖνον καὶ ὄχι καὶ εἰς Παρισίους καὶ εἰς Πετρούπολιν, ἢ εἰς μόνην τὴν Πετρούπολιν καὶ ὄχι καὶ εἰς ἄλλας αὐλάς, τοῦτο ἤθελεν εἶναι ἀδιάφορον; ἢ τώρα ὑποθέσατε νὰ συσταθῇ Πρεσβεία εἰς Λισαβόνην καὶ ὄχι εἰς Βιέννην εἰς τὸ Σσουρὶγ καὶ ὄχι εἰς Βερολῖνον, τοῦτο θὰ εἶναι ἀδιάφορον; δὲν ἔχει πολιτικὰς συνεπείας;

Ἀπὸ τὰ ἐκτεθέντα γίνεται φανερὸν κύριοι, ὅτι αἱ Βουλαὶ, αἱ

ὁποῖαι ἀντιπροσωπεύουν τὸ ἔθνος καὶ τὰ συμφέροντά του, αἱ ὁποῖαι εἶναι πάντοτε πρόθυμοι νὰ βοηθοῦν τοὺς ἐθνικοὺς σκοποὺς τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, πρέπει νὰ γνωρίζωσι τί θὰ ψηφίσουν καὶ δὲν πρέπει νὰ ψηφίζωσιν ὡς νόμον χάρτην ἄγραφον. διότι αὐτὸν τὸν ἄγραφον χάρτην, καὶ ἂν γείνῃ νόμος, ὅταν ὅμως ψηφισθῇ χωρὶς νὰ ἔχωσι γνῶσιν τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ αἱ Βουλαί, τὸ ἔθνος, δὲν δύναταί τις νὰ τὸν σέβηται κατὰ πεποίθησιν ὡς νόμον οὐδὲ νὰ ἦναι πεπεισμένος ὅτι ἦτον ἀναγκαῖος. Δὲν βλέπω δὲ καὶ τὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον μᾶς προέτεινον τὸ νομοσχέδιον τοῦτο καὶ ὄχι ἓν νομοσχέδιον τακτικὸν καὶ πλῆρες· διότι ἠδύναντο νὰ κάμωσιν ἓν νομοσχέδιον, νὰ προβλέψωσι μὲ αὐτὸ ὅλας τὰς ὑπαρχούσας καὶ ἐνδεχομένας ἀνάγκας τοῦ Κράτους καὶ ὕστερον νὰ πραγματοποιήσωσιν αὐτὸ κατὰ τόσον, ὅσον αἱ ἀνάγκαι ἀπῄτουν.

Ἀλλ' ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι ὅλα αὐτὰ ὅσα σᾶς ἐξέθεσα δὲν εἶναι ἀληθινά, καὶ ὅτι πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν τὸ νομοσχέδιον τοῦτο καὶ νὰ παραχωρήσωμεν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν τὸ δικαίωμα νὰ συστήσῃ πρεσβείας ὅπου καὶ ὅτας ἐγκρίνει, νὰ προσδιορίσῃ ὅσον θέλει νὰ δίδῃ μισθὸν εἰς τοὺς πρέσβεις καὶ ὅσους θέλει ὑπαλλήλους καθενός· ἂς ἐξετάσωμεν ὅμως, ἂν ἠμποροῦμεν νὰ τὸ παραχωρήσωμεν.

Ὅταν ἔχῃ τις ἓν δικαίωμα δὲν δύναται πάντοτε καὶ νὰ τὸ παραχωρήσῃ εἰς ἕνα ἄλλον· τοῦτο γίνεται, ἀλλ' ἀναλόγως τοῦ δικαιώματος τὸ ὁποῖον παραχωρεῖ, ὄχι ὅμως καὶ ὅλα τὰ δικαιώματα. Τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον μᾶς ζητοῦν νὰ παραχωρήσωμεν, εἶναι δικαίωμα τὸ ὁποῖον ἀποκλειστικῶς τὸ Σύνταγμα παρεχώρησεν εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, καὶ αὐτὴ χρεωστεῖ νὰ τὸ ἐξασκήσῃ μόνη καὶ οὐχὶ νὰ τὸ παραχωρήσῃ εἰς ἕνα ἄλλον, διότι τότε ὅ,τι τὸ Σύνταγμα διέταξε, τὸ νὰ προσδιορίζῃ τὰ ἔξοδα καὶ τὰς θέσεις ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία διὰ νόμου, εἰς νόμος θέλει τὸ ἀναιρεῖ μεταφέρων τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀπὸ τὴν νομοθετικὴν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν· εἶναι δὲ ἀδύνατον εἰς συνταγματικὸν κράτος νὰ ψηφίζωνται νόμοι ἐναντίον τοῦ Συντάγματος. Ἐπειδὴ δὲ σᾶς ἐξήγησα πόσον σπουδαῖον εἶναι τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ παραχωρήσωμεν, κρίνω περιττὸν νὰ νὰ σᾶς ἐξηγήσω ὅτι τοιουτοτρόπως παραβαίνεται ὁ θεμελιώδης νόμος τοῦ κράτους. Διὰ νὰ σᾶς κάμω δὲ σαφῆς καὶ διὰ παραδειγμάτων τὸ ὅτι τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον ἔχει τις δὲν ἐπιτρέπεται ὅτι δύναται νὰ τὸ παραχωρῇ, σᾶς ἀναφέρω τὸ ἑξῆς. Ὑποθέσατε ἓν νομοσχέδιον διατάττον ὅτι τοὺς Γερουσιαστὰς θέλει διορίζει τοῦ λοιποῦ ὁ ὑπουρ-

γὴς τῆς Δικαιοσύνης· τὸ δικαίωμα τοῦ διορίζειν Γερουσιαστὰς εἶναι ἡγεμονικὸν δικαίωμα κατὰ τὸ ἄρθρ. 70 τοῦ Συντάγματος, τὸ δὲ νομοσχέδιον περὶ διορισμοῦ τῶν Γερουσιαστῶν ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης διὰ νὰ γίνῃ νόμος θὰ λάβει κατόπιν καὶ τὴν ψῆφον τῆς τρίτης νομοθετικῆς δυνάμεως, τοῦ Βασιλέως, λοιπὸν ὁ Βασιλεὺς δύναται νὰ μεταβιβάσῃ τὸ δικαίωμά του τοῦτο διὰ τοῦ νόμου τούτου εἰς τὸν ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης καὶ τοιοῦτος νόμος δὲν ἀντιβαίνει εἰς τὸ Σύνταγμα; ἡ ὑποθέσατε ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Γερουσία ψηφίζουσι τὸν προϋπολογισμὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 53 τοῦ Συντάγματος· δύνανται διὰ νόμου νὰ εἴπουν ὅτι τοὺς προϋπολογισμοὺς θὰ ἐγκρίνει τοῦ λοιποῦ μόνον τὸ ὑπουργεῖον; ἢ ἡ Βουλὴ κατηγορεῖ κατὰ τὸ ἄρθρον 83 τοῦ Συντάγματος τοὺς ὑπουργοὺς καὶ ἡ Γερουσία τοὺς δικάζει, δυνάμεθα διὰ νόμου νὰ εἴπωμεν θὰ τοὺς κατηγορεῖ τοῦ λοιποῦ ὁ εἰσαγγελεὺς καὶ θὰ τοὺς δικάζει τὸ πλημμελειοδικεῖον; τοιοῦτοι νόμοι περιέχοντες μεταβίβασιν δικαιωμάτων ἀνατεθέντων ἀπὸ τὸ Σύνταγμα ἀποκλειστικῶς εἰς ῥητὰς ἐξουσίας ἀντιβαίνουσιν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ δὲν δύνανται νὰ ὦσι παραδεκτοί, πολὺ δὲ περισσότερον ὅταν πρόκειται νὰ μεταβιβασθῶσι δικαιώματα τόσον θεμελιώδη, καθὼς τὸ προκείμενον, καθ' ὅσα σᾶς ἐξέθεσα, διότι τοιουτοτρόπως προσβάλλεται τὸ ὅλον πολίτευμα.

Διὰ ταῦτα λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ προτείνω εἰς τὴν Γερουσίαν τὴν μὴ ἐπιψήφισιν τοῦ τοιούτου νομοσχεδίου, καὶ νὰ παρακαλέσω αὐτὴν νὰ μὴ προβῇ ποσῶς εἰς τὴν συζήτησιν αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 18 Ὀκτωβρίου 1853

Ἰωάννης Θεοτόκης.

Ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε τὴν τύπωσιν καὶ διανομὴν τῆς ἐκθέσεως ταύτης εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος, τὴν συζήτησιν δὲ τοῦ περὶ οὗ πραγματεύεται νομοσχεδίου μετὰ τὸ πέρας τῆς συζητήσεως τῶν νομοσχεδίων «περὶ διορύξεως τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου» καὶ «περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ καταστατικοῦ τῆς Τραπέζης.»

Ἀναγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν συζήτησιν α) τοῦ νομοσχεδίου περὶ διορύξεως τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου καὶ β') τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 νόμου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, προτίθεται εἰς συζήτησιν τὸ α δηλ. τὸ περὶ διορύξεως τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου νομοσχέδιον, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ὁποίου ψηφοφορεῖται ἡ ἀρχὴ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ. Κ. Χ. Παπαπολίτου καὶ Μ. Δ.

Καίρη, γίνεται δὲ παραδεκτὴ διὰ ψήφων 37 παμψηφεί, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐξορύξεως τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος		Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δεληγιάννης		Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτήριος Θεοχαράπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Ἄδαμος Κανελλόπουλος	
Ἀναστάσιος Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καίρης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀλέμπρος Νάκος	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Πρασσακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Τριώρτζ	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαρλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγιώτης Λιδωρίκης	
Ἀρόσιος Μανσόλας	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Κωνσταντῖνος Προβελέγγιος	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	
Γεώργιος Δαρειώτης		Σπῦρος Μῆλιος	
Γεώργιος Παππακυρίπουλος	Ν	Ῥ. Παλαμίδης	

Ἀναγνωσθέντα κατόπιν τὰ ἄρθρα 1—16 καὶ τούτων συμπεριλαμβανομένων ἐγένοντο ἅπαντα δεκτὰ δι' ἰδιαιτέρας ἐφ' ἑκάστου χειροτονίας, ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο δεκτὸν διὰ ψήφων 36 (παμψηφεί), κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐξορύξεως τοῦ πυρήνου τοῦ Εὐρίπου.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Γ. Γλαράκης	Ν
Ἀναγ. Δεληγιάννης		Δημ. Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γαΐκας Καρακατζάνης	
Γεώρ. Κουντουριώτης		Νικ. Ἰω. Μέξης	
Ἰωαν. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδάμ Δούκας	
Σπ. Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστ. Λόντος		Κωνστ. Κανάρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγ. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀθ. Προς Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμ. Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	Ν
Χ. Παππαπολίτης	Ν	Ἰωάννης Σταΐκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλας	
Σπ. Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ριχάρδος Τζιωρτζ		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσ. Γρηγοριάδης	Ν	Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος		Δημήτριος Χρηστιδης	Ν
Ἀνδρ. Χ. Ἀνδρούτσου		Δημήτριος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλ. Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώρ. Ψύλλας	Ν	Παναγιώτης Ἀϊδωρίκης	Ν
Δρ. Μανσόλας	Ν	Χαντζῆ Χρῆστος	
Ἰωάν. Θεοτόκης		Γεώργιος Δηλιγιαννιώτης	Ν
Ἰωάν. Χ. Πέτρου	Ν	Κωνστ. Προβιλέγγιος	Ν
Ἀθαν. Ἀϊδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	
Γεώργ. Δαρειώτης		Σπῦρος Μῆλιος	Ν
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος	Ν	Ῥήγας Παλαμίδης	Ν

Ὥστε τὸ νομοσχέδιον ἔχει ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1853.

Μεταβάσης ἐπειτα τῆς Γερουσίας εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 νόμου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ ἀναγνωσθέντος τούτου ὡς καὶ τῆς συνοδευούσης αὐτὸ ἐκθέσεως, τις τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν ἐζήτησε παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ διασαφήσεις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, ἀπαντήσαντος δὲ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἐκφράζεται ἀρκετὰ σαφῶς, καὶ οὐδεμιᾶς διασαφήσεως δεῖται, διότι ζητεῖ ὥστε νὰ δύναται ἡ Τράπεζα διὰ τῆς τροποποιήσεως ταύτης τοῦ καταστατικοῦ της νὰ χορηγῇ ἐνυπόθηκα δάνεια καὶ πέραν τῶν 3/4 τοῦ μετοχικοῦ αὐτῆς κεφαλαίου.

Ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης εἶπεν ὅτι, πρὶν τὸ Σῶμα προβῇ εἰς τὴν ἐπιψήφησιν τῆς ἀρχῆς, καλὸν εἶναι νὰ δοθῶσι διασαφήσεις εὐρύτεραι ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου, καθόσον αἱ ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ δοθεῖσαι δὲν εἶναι ἀποχρῶσαι· ἰδίως δὲ πρέπει νὰ ἐπεκταθῶσιν αὗται ἐπὶ τοῦ 1 ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον δι' αὐτὸν εἶναι γρίφος δυσνόητος· ὅτι τὸ νομοσχέδιον πρέπει νὰ εἶναι σαφὲς τοσοῦτο μᾶλλον, ὅσον περιλαμβάνει συμφέροντα πολλὰ καὶ κοινά, καὶ συμφέροντα μάλιστα αὐτοῦ τοῦ Κράτους· διὰ τοῦτο πρὶν δώσῃ τὴν ψῆφόν του ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ α') ποῖα ἐνυπόθηκα δάνεια ἐννοεῖ τὸ νομοσχέδιον, καὶ β') ἐὰν τὸ ἴσον τῇ ὑπερβάσει ταύτῃ παρακαταθεμένων ποσῶν συμπεριλαμβάνηται εἰς τὸ ὁλικὸν τοῦ παθητικοῦ κεφαλαίου της ποσόν, περὶ οὗ ὁμιλεῖ ὁ § 3 τοῦ 6 ἄρθρου τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 νόμου τῆς Τραπέζης.

Ἀπαντῶν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπε· τὸ 2 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 καταστατικοῦ νόμου τῆς Τραπέζης λέγει ὅτι ἡ Τράπεζα δύναται νὰ χορηγήσῃ ἐνυπόθηκα δάνεια ἀλλ' οὔτε πλέον τῶν 3/4, οὔτε ἔλαττον τῶν 2/3 τοῦ ὁλικοῦ χρηματικοῦ αὐτῆς· ὁποίαν ἔννοιαν ἔχει τὸ ἐνυπόθηκον δάνειον διὰ τοῦ νόμου ἐκείνου, τὴν αὐτὴν ἀφήνει καὶ ὁ νῦν νόμος, κάμνει ὅμως ὁ νῦν ὥστε νὰ δύναται ἡ Τράπεζα νὰ δίδῃ ἐνυπόθηκα δάνεια καὶ πέραν τῶν 3/4 τοῦ ὁλικοῦ αὐτῆς χρηματικοῦ κεφαλαίου ἀ ὁ τὰς παρακαταθήκας, ὅταν αὗται εἶναι μακροπρόθεσμοι· καὶ τοῦτο διὰ νὰ μὴ εὑρίσκηται ἡ Τράπεζα ἐστερημένη τῶν μέσων πρὸς ἀπότισιν τῶν ὀφειλῶν της, καὶ διακινδυνεύσῃ οὕτω τὴν ὑπόληψίν της· ὥστε τὸ νομοσχέδιον εἶναι εἴλικτον, οἱ δὲ λόγοι, διὰ οὓς προστίθεται εἰς τὸ νομοσχέδιον τὸ μακροπρόθεσμον, εἶναι πρόφανεις.

Παρελθὼν τότε ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης εἶπε·

Κύριοι!

Ἐζήτησα διασαφήσεις ἐπὶ δύω ἀντικειμένων καὶ μοὶ ἔδοσαν ἐπὶ τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου· τὸ δεύτερον ἄφηκαν ἄνευ διασαφήσεων· καὶ τὸ δεύτερον λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρατηρήσω ὅτι εἶναι σπουδαιότερον. Ἡ θέσις μου εἶναι, τὸ ὁμολογῶ, ἐξαιρετική, διὰ

τοῦτο ἀναγκάζομαι νὰ προτάξω ὀλίγας τινὰς ἐξηγήσεις, διὰ νὰ μὴ ἔθελε τυχὸν παρεξηγηθῇ ἡ διαγωγή μου· πρὸ ὀλίγου ὑπουργὸς πεπτωκὼς χθὲς καὶ προχθὲς, ἔπρεπε νὰ καθήσω εἰς γωνίαν τινὰ καὶ νὰ σιωπῶ, καὶ νὰ ἀκούω ἤδη, διότι καὶ εἶπα καὶ ἔπραξα πολλὰ· ἐξετέλεσα ὅσα εἶχα νὰ εἴπω καὶ νὰ πράξω· καὶ προχθὲς εἶπον ὅτι ἔχω ὅλην τὴν ὑπόληψιν εἰς τὸ ὑπουργεῖον, καὶ οὐδένα σκοπὸν πλάγιον οὔτε προσωπικὸν ἔχω διὰ τῶν παρατηρήσεών μου, ἀλλ' ὅτι θὰ δώσω τὴν ταπεινήν ψῆφόν μου, ὅταν μοὶ ζητήσῃ ταύτην ἐντὸς τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ δικαίου, ἐντὸς τῶν ἀρχῶν τὰς ὁποίας ἐπρέσβευσα καὶ πρεσβεύω ὡς ὑπουργὸς καὶ ὡς ἰδιώτης· αἱ παρατηρήσεις μου θέλουσιν εἶσθαι εἰλικρινεῖς ὡς ἐκεῖναι τὰς ὁποίας τις ὀφείλει νὰ κάμνῃ εἰς τὴν οἰκογένειάν του, εἰς τὴν Πατρίδα εἰς τὰ Βουλευτήρια· διὰ τοῦτο καὶ ἤδη θέλω κάμει παρατηρήσεις τινὰς ὡς δεῖγμα τῆς εἰλικρινείας μὲ τὴν ὁποίαν θέλω νὰ ὑπερετήσω τὸ ὑπουργεῖον καὶ τὴν Πατρίδα· ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐζητήθη νὰ ἀπαντήσῃ εἰς δύο τινά, ἀλλ' ἀπήντησεν εἰς ἓν μόνον, καὶ εἰς τοῦτο ὄχι κατηγορηματικῶς· ἐπικαλοῦμαι ὀπίσω τὴν προσοχήν σας, διότι οἱ ὅροι, ὅπως εἶναι διατεθειμένοι, ἔχουσι διπλῆν καὶ τριπλῆν σημασίαν, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον πρόκειται νὰ καταστρέψωμεν διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νόμου νόμον ἀφορῶντα τὸ μόνον ἐπιζῆσαν κατάστημα ἐν Ἑλλάδι. Πρὸ παντὸς δ' ἄλλου συγχωρήσατέ μοι νὰ κάμω τὸ ἱστορικὸν τῆς συστάσεως τοῦ καταστήματος τῆς Τραπέζης. Τράπεζα ἐσχηματίσθη ἐν Ἑλλάδι τὴν 30 Μαρτίου 1841, ὅτε ἐξήλθε καὶ ὁ καταστατικὸς τῆς Τραπέζης νόμος· κατὰ τὸν νόμον λοιπὸν τῆς 30 Μαρτίου τὰ κεφάλαια τῆς Τραπέζης εἰς 5 ἑκατομμύρια τότε ὁριζόμενα προσδιωρίσθησαν εἰς δύο ἐργασίας· ἡ πρώτη καὶ οὐσιώδης ἐργασία ἦτο τὸ νὰ δανείζῃ χρεωλυτικῶς τοὺς κτηματίας· καὶ ἡ δευτέρα τὸ νὰ ἐνεργῇ καὶ προεξοφλήσεις· διὰ τὴν πρώτην ἐργασίαν ὡρίσθησαν τὰ 4/5 τοῦ ὁλικοῦ κεφαλαίου αὐτῆς, καὶ τὸ 1/5 διὰ τὰς προεξοφλητικὰς ἐργασίας, καὶ τοῦτο τὸ παρεδέχθη ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ δώσῃ εἰς τὴν Τράπεζαν καὶ μίαν τοιαύτην ἐπωφελῆ ἐργασίαν. Τοιαύτην ἡ Κυβέρνησις εἶχε προσωλλήλιν εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ πιστωτικοῦ αὐτοῦ καταστήματος, ὥστε ἀπεράσισε νὰ δώσῃ προνόμια εἰς τοὺς μετόχους τῆς Τραπέζης, ἐναντίον καὶ αὐτοῦ τοῦ κοινοῦ δικαίου διὰ τῆς παραγραφῆς παντὸς δικαιώματος, (ἐκτὸς τοῦ τῆς ὑποθήκης) ἐπὶ τοῦ εἰς τὴν Τράπεζαν ἐνυποθηκευθέντος κτήματος μετὰ τὴν ἄνευ ἀντιρρήσεως παρέλευσιν τῆς τετραμήνου προθεσμίας· πρὸς δὲ νὰ καταθέσῃ καὶ μετοχὰς, χωρὶς νὰ

ἔχῃ σχεδὸν ψῆφον, διότι ἕνῳ κάθε πέντε μετοχαὶ ἔχουσι μίαν ψῆφον, ἡ Κυβέρνησις 1000 ἔχουσα μετοχὰς δὲν ἔχει εἰμὴ 10 μόνον. Πόσον ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου ἦτο σαφὴς καὶ προνοητικὸς εἰς τὸ νὰ δίδῃ ἡ Τράπεζα δάνεια χρεολυτικὰ, ἐξάγεται ἐκ τῆς τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ αὐτοῦ νόμου τῆς 30 Μαρτίου 1841 τὸ ὁποῖον ἔλεγεν ὅτι « οἱ δανειζόμενοι δύνανται κατὰ τὴν ἀρέσκειάν των νὰ συμφωνῶσι μετὰ τῆς Τραπέζης νὰ πληρώνωσι τὸ δανεισθὲν κεφάλαιον εἴτε κατὰ ῥητὰς προθεσμίας ἢ διὰ χρεολυσίας· » καὶ τῷ ὄντι ὁ ἴδιος νομοθέτης διὰ νὰ προφυλάξῃ τοὺς δανειζομένους, οἵτινες ἴσως δὲν ἠδύναντο νὰ κρίνωσι περὶ τοῦ μᾶλλον συμφέροντος αὐτοῖς, διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου τὴν 19 Αὐγούστου 1841 ἐτροποποίησεν ὡς ἀκολούθως τὸ 15 ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 30 Μαρτίου 1841 νόμου. « Ἡ Τράπεζα θέλει δανείζει εἰς τοὺς ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων κτημάτων δανειζομένους διὰ χρεολυσίου μόνον καὶ οὐχὶ κατὰ ῥητὰς προθεσμίας. »

Εἴδαμεν ὅτι τὰ 4/5 τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου τῆς Τραπέζης εἶναι ὡρισμένα διὰ δάνεια χρεολυτικὰ, καὶ δι' αὐτὰ τὰ δὰ εἶπα μόνον ἔκαμεν ἐξαίρεσιν προνομιοῦχον, τὴν παραγραφὴν δηλαδὴ παντὸς δικαιώματος ἐπὶ τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος ἐὰν ἐντὸς 4 μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως δὲν γίνῃ ἀντίῤῥησις τις.

Ἔρχεται ἤδη ὁ νόμος τῆς 7 Ἰουλίου 1843, ἂς μὴ φανῇ παράδοξον ἂν ὁμιλῶ μετὰ τοσαύτης πεποιθήσεως ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, διότι εἰς τοῦ νόμου τούτου τὴν δημιουργίαν ἔλαβα πολὺ καὶ ἐγὼ μέρος· ἡ Τράπεζα ἐζήτει νὰ ἀποσπάσῃ μέρος τῶν χρεολυτικῶν δανείων καὶ νὰ ἀσχολήσῃ εἰς προεξοφλήσεις· διεπραγματεύθη μὲ τὴν Κυβέρνησιν, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν διαπραγματεύσεών της περιέχεται εἰς τὸν νόμον τῆς 7 Ἰουλίου 1843· προσέθηκε δὲ ὁ νόμος οὗτος τοὺς ἀνοικτοὺς λογαριασμούς, τοὺς ὁποίους διέκρινεν ὁ νόμος μὲ τὴν λέξιν « πιστώσεις » ἐνῷ τὰ ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων κτημάτων δάνεια ὠνόμασε « δάνεια. » Ὁ ἀνοικτὸς λογαριασμὸς γίνεται μὲ ὑπογραφὰς, ἐξ ὧν ἡ μία νὰ εἶναι ἐμπόρου ἢ τραπεζίτου· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶναι εὔκολον εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας νὰ εὑρίσκωσι τοιαύτας ὑπογραφὰς, ἐπετράπη καὶ ἡ δι' ὑποθήκης ἀκινήτων κτημάτων πίστωσις· ἀφ' οὗ περιεστάλη τὸ διὰ χρεολυσίου δανειζόμενον ποσὸν· χάριν λοιπὸν τῶν πιστώσεων ὁ νομοθέτης ἐδέχθη νὰ περιορισθῇ τὸ πρὸς χορήγησιν ἐνυποθήκων κτημάτων ποσὸν εἰς 3/4 τοῦ ὁλικοῦ χρηματικοῦ κεφαλαίου τῆς Τραπέζης. ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐλαττόν τῶν 2/3. Ἔρχεται κατόπιν τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 νόμου, περὶ οὗ καὶ τὸ ὑπὸ συζήτησιν

νομοσχέδιον πραγματεύεται. Ο νομοθέτης συντάττων το 2 άρθρον είχεν υπ' όψιν το 1 ά θρον· υπάρχει λοιπόν δισταγμός ότι, αφ' ού χάριν των πιστώσεων ηλάττωσε το ποσόν των προς χορήγησιν ενυποθήκων δανείων από των 4/5 του όλου κεφαλαίου εις τα 3/4 του ιδίου, η πίστωσις δεν είναι δάνειον· αν δε υπολείπηται δισταγμός τις, ούτος αίρεται καθ' ολοκληρίαν διά του άρθρου 4 του αυτού νόμου· λέγοντος ότι « η διάρκεια των ενυποθήκων δανείων δεν εκτείνεται επέκεινα των 20 ετών, η δε απόδοσις των γίνεται διά χρεολυσίου πληρωτέου καθ' εξαμηνίαν κτλ. » ούδεμία λοιπόν αμφιβολία ότι αι διά υποθηκών χορηγούμεναι πιστώσεις δεν συμπεριλαμβάνονται εις το εν τω 2 άρθρω οριζόμενον ποσόν των ενυποθήκων δανείων· και ότι η υποθήκη των πιστώσεων δεν έχει το προνόμιον το οποίον έχουσιν αι υποθήκαι των χρεολυτικών δανείων· διότι ο νόμος της 31 Μαρτίου δεν έδωκε το προνόμιον είμη εις τα χρεολυτικά δάνεια, και ουχί εις τας πιστώσεις, αίτινες προστεθησαν διά του νόμου της 7 Ιουλίου 1843· ο μέτοχος έμενεν εξησφαλισμένος ότι τα 2/3 του κεφαλαίου του ήσαν εξησφαλισμένα διά των προνομιούχων υποθηκών, και εφοβούνευε μόνον το 1/3 του κεφαλαίου του διά τας άλλας εργασίας.

Έρχομαι ήδη εις το προκείμενον νομοσχέδιον· το 1 άρθρον αυτού λέγει « τα παρά της Εθνικής Τραπέζης χορηγούμενα δάνεια ενυπόθηκα δύνανται να υπερβώσι τα 3/4 του μετοχικού κεφαλαίου κτλ. » αλλ' επειδή η λέξις « δάνεια » εμπορεί να εκταθή, όπως ήναι συντεταγμένον το νομοσχέδιον, και εις τα χρεολυτικά δάνεια και εις τας πιστώσεις, και εις παντός είδους ληψοδοσίαν, ανάγκη να διασαφισθή τι εννοείται διά του ενυποθήκου δανείου, τοσούτω μάλλον καθόσον το 3 άρθρον του νομοσχεδίου γενικώς και αορίστως λέγει « αι αντιβαίνουσαι εις τον παρόντα διατάξεις του από 7 Ιουλίου 1843 νόμου ακυρούνται· » αν δε είναι ακριβής η έννοια, την οποίαν δίδει ο Κ. επί των Οικονομικών υπουργός, διά τι να μή τροποποιηθή το άρθρον ως έξης « τα παρά της Εθνικής Τραπέζης χορηγούμενα χρεολυτικά δάνεια κατά το άρθρον 2 και 4 του από 7 Ιουλίου 1843 νόμου δύνανται κτλ. » εν ω άλλως ο νόμος ούτος θα μη υποβάλλει εις το Κράτος του νόμου της 31 Μαρτίου 1841· και τω όντι συγχωνεύοντες εις τον αυτόν όρον τα χρεολυτικά δάνεια και τας πιστώσεις, θέλομεν ριθάσει εις το άτοπον να κάμωμεν προνομιούχα προς τοις χρεολυτικοίς δανείοις και τα επί ανοικτώ λογαριασμώ· αλλά πόθεν κινούμενος, ίσως μοι είπη τις,

προσωνίζομαι κακά, ότι θα θεωρηθώσι δηλ. ως μιας και της αυτής κατηγορίας δάνεια τα χρεολυτικά και τα επί ανοικτώ λογαριασμώ και ότι θέλει περιορισθή η Τράπεζα εις την εργασίαν των ανοικτών λογαριασμών; διότι τούτο εις την πράξιν γίνεται, και διότι έδω τείνει η Τράπεζα, εναντίον του αρχικού και ευεργετικού σκοπού της συστάσεώς της. Εάν δε τις λάβη υπ' όψιν τους ισολογισμούς αυτής, ευρίσκει ότι διά χρεολυτικά δάνεια έδοσε κατά το παρελθόν έτος δραχμάς 1.500.000· εν ω έπρεπε να δώση επέκεινα των 3 1/2 εκατομμυρίων· πόθεν δε τούτο το να προτιμά η Τράπεζα άλλα είδη εργασίας από τα χρεολυτικά δάνεια; διότι ταύτα δεν ευκολύνουσι την κυκλοφορίαν του μεταλλικού της, δεν είναι ζωντανά χρήματα, συγχωρήσατέ με να μεταχειρισθώ αυτήν την συνήθη εμπορικήν φράσιν· θέλομεν το καλόν της Τραπέζης, αλλά συγχρόνως ας μη παραβλέψωμεν και το του έθνους και το των μετόχων αυτών. Επειδή βλέπομεν ότι επεκτείνει τας προσδοκήσεις δι αυτού του νόμου, ας μη αμφιβάλλωμεν ότι όλίγον κατ' όλίγον θέλει σβύσει τα χρεολυτικά δάνεια, διά τα οποία και μόνα τη εδόθησαν τόσα προνόμια. Η Ελλάς είχε και έχει συμφέρον να υποστηρίζη την γεωργίαν, χάριν της οποίας έγινετο το κατάστημα της Τραπέζης, προς τον σκοπόν του να δανείζη χρεολυτικώς, διότι τούτο το σύστημα εθεωρήθη το καταλληλότερον και διά τούτον και μόνον τον σκοπόν εδόθησαν και τη εδαφιλεύθησαν τα προνόμια. Το Νομοσχέδιον παραδεχόμενον όπως έχει, διά των λέξεων « ενυπόθηκα δάνεια » δύναται να συγχωνεύση και τας πιστώσεις και τα χρεολυτικά δάνεια, και άν μέχρι τούδε εναντίον του καταστατικού της Νόμου ηλάττωσε επί τοσούτον τα χρεολυτικά δάνεια, ούδεμία αμφιβολία ότι, άμα λάβη εις χείρας τον υπό συζήτησιν Νόμον, θέλει σβέσει εντελώς τας διά χρεολυσίας εργασίας της, και θέλει προτιμήσει τας πιστώσεις. Αν όμως δεν εννοή τούτο το Νομοσχέδιον, δηλ. άν δεν συγχέη τα χρεολυτικά δάνεια με τας πιστώσεις διά των λέξεων « ενυπόθηκα δάνεια, » άς προστεθώσιν αι λέξεις « τα χρεολυτικά κατά τα άρθρα 2 και 4 του από 7 Ιουλίου 1843 Νόμου » ως προκειμένου.

Ιδού λοιπόν διατί εζήτησα τας εξηγήσεις και διατί εδικαιούμην να είπω ότι αίρονται αι αμφιβολίαι και αι εξηγήσεις είναι σαφείς, εάν προστεθώσιν αι λέξεις « χρεολυτικά δάνεια κατά τα άρθρα 2 και 4 του Νόμου της 7 Ιουλίου 1843.

Έρχομαι ήδη εις το 6'. ζήτημα· Κύριοι ό,τι λέγω το αισθάνομαι, πιστεύσατε· ό,τι λέγω είναι ειλικρινέ.α· ως υπουργός

τρία ἔτη ἦμαν ἐναντίος τοῦ μέτρου τούτου. καὶ τὸ ἐπολέμησα· ὡς Γερουσιαστὴς ἤδη δὲν δύναμαι παρὰ νὰ εἶμαι συνεπής. Εὔχομαι νὰ ἤρχετο ἡ Κυβέρνησις μὲ γλῶσσαν σαφῆ, ἢ μᾶλλον νὰ δέχηται σαφεστέρας προτάσεις· λέγων δὲ νὰ δέχηται, ἔχω τὸν λόγον μου· μόλις χθὲς τὸ ἑσπέρας ἐννόησα τὸν γρίφον τοῦτον, « ἐὰν ἴσον τῇ ὑπερβάσει ταύτῃ ποσὸν ὑπάρχῃ κατατεθειμένον ἐντόκως εἰς τὴν Τράπεζαν ὑπὸ μακρὰν προθεσμίαν. » Ἠρώτησα τὸν Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν, ἐὰν αὐτὸ τὸ ποσὸν συμπεριλαμβάνηται εἰς τὸ ὁλικὸν παθητικὸν ποσὸν, περὶ οὗ λαλεῖ ὁ § 3 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Νόμου τῆς 7 Ἰουλίου 1843 ἀνεξαρτήτως τῶν ἄλλων διατάξεων ὁ Νομοθέτης λέγει ὅτε ἡ Τράπεζα ὀφείλει νὰ ἔχῃ εἰς μετρητὰ δηλ. ἐναποταμίευμα, τὸ 1/3 τοῦ ἀπαιτητοῦ παθητικοῦ της συγκειμένου ἀπὸ γραμμάτια, ἀνοικτοὺς λογαριασμοὺς καὶ παρακαταθήκας, τὸ δὲ ὑπόλοιπον τοῦ παθητικοῦ της πρέπει νὰ ἀντιπροσωπεύηται εἰς τὸ Ταμεῖον ἀπὸ ἐμπορικὰ γραμμάτια ἢ ὁμολογίας μὲ προθεσμίαν ὄχι μακροτέραν τῶν τριῶν μηνῶν καὶ φέροντα ἑνὸς τοὐλάχιστον ἐμπόρου ἢ τραπεζίτου ὑπογραφήν, διότι ἐν περιπτώσει πολέμου ἢ στάσεως, ἢ οἱασδήποτε ψευδοῦς φήμης, καθ' ἣν ἕκαστος ἤθελε προτιμήσει νὰ ἔχῃ ἀντὶ τῶν Γραμματίων τῆς Τραπέζης, ἅτινα πραγματικὴν ἀξίαν δὲν ἔχουσι, τὰ χρήματά του, ἐθεωρήθη ὅτι Τράπεζα ὡς ἔγγιστα σώζεται, ὅταν ἔχῃ τὸ 1/3 τοῦ παθητικοῦ της εἰς μετρητὰ καὶ τὸ ὑπολειπόμενον εἰς ἐμπορικὰ γραμμάτια ἢ ὁμολογίας βραχυπροθέσμους.

Ἡ Τράπεζα ἔχει πέντε ἑκατομμύρια ἴδια κεφάλαια· ὁ Νόμος τῇ ἐπιτρέπει νὰ δέχηται καὶ δάνεια, παρακαταθήκας κτλ. ἄλλα πέντε ἑκατομμύρια, ὥστε ἐὰν ἡ Τράπεζα ἔκαμεν ἐν παθητικὸν κεφάλαιον ἐκ 5 ἑκατομμυρίων, δὲν δύναται πλέον νὰ δεχθῇ δάνεια ἢ παρακαταθήκας ἢ οἱονδήποτε ποσὸν ἄλλο· ὁ Νομοθέτης δὲν ἐξετάζει πόσα δάνεια θέλει κάμει ἡ Τράπεζα ἐπὶ ἀνοικτῷ λογαριασμῷ, τῇ ἀφήνει μόνον τὸ 1/3 δι' ὅλας τὰς ἄλλας ἐργασίας καὶ τὴν ὑποχρεοῖ νὰ ἔχῃ τοὐλάχιστον τὰ 2/3 διὰ χρεολυτικὰ δάνεια. Τί δὲ θέλει συμβῇ εἰς τὴν Τράπεζαν ὅταν ἀντὶ τῶν βραχυπροθέσμων γραμματίων, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἔχῃ διὰ νὰ καλύπτῃ τὰ ὑπόλοιπα τοῦ ἐν γένει παθητικοῦ της, ἔχῃ πλειοτέρας τοῦ δέοντος ὑποθήκας πιστώσεων, τοῦτο εὐκόλως δύναται ἕκαστος νὰ τὸ συμπεράνῃ· τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι εἶναι μία προφανὴς παρανομία.

Ἔρχομαι ἤδη εἰς τὸ προκείμενον· ἡ Τράπεζα εἴδομεν ὅτι δὲν δύναται νὰ δανεισθῇ πλέον τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τῶν πραγματικῶν

κεφαλαίων της· τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίον λέγον « ἐὰν ἴσον τῇ ὑπερβάσει ταύτῃ ποσὸν κτλ. » περιλαμβάνει τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς τὸ διὰ τοῦ Νόμου τῆς 7 Ἰουλίου 1843 ἄρθρ. 6 § 3 ὁριζόμενον ποσὸν ἢ ὄχι; ἐὰν τὸ περιλαμβάνῃ, πρέπει νὰ προστεθῇ, ὥστε τὸ ἄρθρον νὰ ἔχῃ « ἐὰν ἴσον τῇ ὑπερβάσει ταύτῃ ποσὸν ἐντὸς τοῦ ὅρου τοῦ § 3 τοῦ ἄρθρ. 6 τῆς 7 Ἰουλίου » καὶ τότε τὸ δέχομαι· ἀλλ' ἐὰν δὲν δεχθῆτε τὴν προσθήκην ταύτην, Κ. ὑπουργέ, ἔρχομαι νὰ σᾶς κάμω τὰς παρατηρήσεις μου. Ἰδοὺ τί φοβοῦμαι ὅτι θέλει προκύψει· ἡ Τράπεζα θὰ λέγῃ ὅτι αὐτὸ τὸ διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ὁριζόμενον εἶναι ἓν ποσὸν ἀνεξάρτητον τοῦ ὁριζομένου ἀπὸ τὸν § 3 ἄρθρον 6 τοῦ Νόμου τῆς 7 Ἰουλίου 1843, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ τράπεζα θὰ δύναται νὰ δανείζηται ὅσα θέλει καὶ ὅσα εὕρει ἑκατομμύρια, ἐπειδὴ δὲν ὑπάγεται εἰς ὅρια, καὶ θὰ κυκλοφορεῖ ξένα χρήματα, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἴδια κεφάλαια, καὶ θὰ τὰ κυκλοφορεῖ μὲ προνόμια, τὰ ὁποῖα τῇ ἐδώσαμεν πρὸς ἄλλους σκοποὺς καὶ ὑπὸ ἄλλους ὅρους· καὶ ἐὰν ἤδη ἡ τράπεζα δίδῃ μέρισμα 8 καὶ 9 τοῖς 0|0 μέρισμα χονδρότατον, τὸ ὁποῖον οὐδὲ καθ' ὕπνον εἶδόν ποτε οἱ Εὐρωπαῖοι κεφαλαιοῦχοί της, τὸ μέρισμα τότε θέλει ἀναβῇ εἰς 20 καὶ πλέον τοῖς 0|0, καὶ θέλει ἀπογυμνώσει τὴν πτωχὴν Ἑλλάδα μὲ τοκογλυφίαν ἀνήκουστον. Φέρετε ἓν ὅριον, πέραν τοῦ ὁποίου νὰ μὴ δύνηται νὰ ὑπερπηδήσῃ· ὁ περιορισμὸς τοῦ 6 ἄρθρου ἐγένετο οὐ μόνον διὰ νὰ μὴ ὑβρύται πολὺ τὸ μέρισμα, ἀλλὰ διὰ νὰ εἶναι ἐξησφαλισμένον καὶ τὸ κατάστημα αὐτὸ, τὸ ὁποῖον πρέπει ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ νὰ τηρῇ ἡ Ἑλλὰς, διότι ἂν καὶ τὸ κατάστημα τοῦτο πέσῃ, ὅπως ἔπεσεν ἐκεῖνο τοῦ Ζαχαροποιείου, Μεταξουργείου καὶ ἄλλα, τὰ ξένα κεφάλαια θέλουν διαπαντὸς ἀποχαιρετήσει τὸν τόπον μας· ἀναμφιβόλως τίποτε δὲν δύναται νὰ ἐγγυηθῇ κεφαλαίων 5 ἑκατομμυρίων, (τὸ πραγματικὸν κεφάλαιον τῆς τραπέζης) ὅταν αὕτη δανείζηται 25 καὶ 30 ἑκατομμύρια δραχ. περὶ πλέον δὲ μόνη ἡ νόμιμος ἐπαγρύπνησις τοῦ Β. Ἐπιτροποῦ πιστεύσατε ὅτι δὲν ἐξασκεῖ. Ἐὰν λοιπὸν τὸ ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ ἀναφερόμενον ποσὸν ἐμπεριέχηται εἰς τὸ ὁλικὸν παθητικὸν τῆς τραπέζης, πρέπει νὰ προστεθῇ ἐντὸς τοῦ ὅρου τοῦ τεθέντος εἰς τὸν § 3 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου Νόμου, ἄλλως δὲν δέχομαι τὴν ἀσάφειαν ταύτην καὶ ἀορισταν. Ἠδυνάμην νὰ δεχθῶ τὴν ἀορισταν ταύτην, ἐὰν ὁ λόγος ἦτο περὶ Κυβερνήσεως, καθόσον ἡ ἀορισταν αὕτη περιορίζεται τοὐλάχιστον ἀπ' ἄλλων Νόμων τῶν ἐπιτρεπόντων εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ δανεισθῇ μέχρι 5 ἑκατομμυρίων, ἄλλως δύνα-

ται νὰ ἀνοιχθῇ θύρα εἰς τὴν κατάχρησιν· κάμνω τὴν πρότασιν ταύτην, διότι ἔχων ὑπ' ὄψιν μου τὴν ἐξαμηνιαίαν κατάστασιν τῆς τραπέζης, καθ' ἣν ὅλα τὰ κεφάλαιά της καὶ δάνεια εἶναι ἐνσχολημένα, δὲν βλέπω πῶς τρόπῳ θέλει ἐπαρκέσει καὶ διὰ νὰ δανείσῃ τὴν Κυβέρνησιν· θέλομεν τέλος πάντων νὰ αὐξήσωμεν τὸ παθητικὸν τῆς Τραπέζης· ἀλλὰ τότε ἂς τὸ εἴπωμεν εἰς τὸν Νόμον ῥητῶς «διὰ νὰ δανίζῃ τὴν Κυβέρνησιν.» Ἐνταῦθα ὅμως οὐ μόνον δὲν πρόκειται ῥητῶς περὶ τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἂν μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Νόμου τούτου θελήσῃ ἡ Κυβέρνησις νὰ δανεισθῇ ἀπὸ τὴν τράπεζαν, ἀμφιβάλλω περὶ τῆς διαθέσεως τῆς τραπέζης. Ἡ Κυβέρνησις ζητεῖ διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νόμου νὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὴν τράπεζαν νὰ ὑπερβῇ τὰ 3/4 τοῦ ὁλικοῦ χρηματικοῦ Κεφαλαίου της, ἀλλ' αὐτὴ δὲν ἐδάνεισεν οὐδὲ τὰ 2/3. Ποῖα δὲ εἶναι τὰ ζωτικὰ καὶ κατεπείγοντα συμφέροντα τῆς κοινωνίας διὰ τὰ ὁποῖα συνιστᾶται ἡ τροποποίησις αὕτη τοῦ καταστατικοῦ; ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς παρακαλεῖται νὰ ἐξηγηθῇ σαφῶς ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον παραδέχομαι, ἀφοῦ προστεθῶσιν αἱ λέξεις «χρεολυτικὰ δάνεια κατὰ τὰ ἄρθρα 2 καὶ 4 τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 Νόμου» καὶ παρακατιὼν αἱ λέξεις «ποσὸν ἐντὸς τοῦ ὅρου τοῦ τεθέντος εἰς τὸν § 3 ἄρθρ. 6 τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 Νόμου.»

Ἀπαντῶν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν·

Ὁ ἔντιμος προαγορεύσας προοιμιαζόμενος εἶπεν ὅτι αἱ παρατηρήσεις τὰς ὁποίας θέλει ἐπενέγκει γίνονται οὐχὶ ἀπὸ πλαγιόν τινα σκοπόν, ἀλλ' ἀπὸ εἰλικρίνειαν καὶ ἀπὸ τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ δώσῃ τὴν ψῆφόν του ἐντὸς τοῦ ὀρθοῦ καὶ δικαίου. Αἱ παραρατηρήσεις αὗται, ἃς ἐν προοιμίοις ἀνέφερεν, ἦσαν περιττὰι, διότι τὸ ὑπουργεῖον, ὅπως καὶ ἄλλοτε ἐξηρράσθην, εὐγνωμονεῖ εἰς πάντα Γερουσιαστὴν ὅστις διὰ τῶν παρατηρήσεών του προκαλεῖ συζητήσεις διαφωτιζούσας τὰ ἀντικείμενα πρὸς τὸ καλὸν καὶ συμφέρον τοῦ τόπου· κατόπιν προσδεύσας δύω τινὰς ἐνστάσεις ἔσυρε α') ἐὰν ἐνυπόθηκα δάνεια ἐννοῶνται τὰ διὰ χρεολυσίου δάνεια ἢ καὶ αἱ ἐπὶ ὑποθήκῃ κτημάτων πιστώσεις; καὶ τοῦτο λέγει διότι μέχρι τοῦδε ἡ τράπεζα παρέβαινε τὰς ὑποχρεώσεις της, ἐνῷ ἔπρεπε τουλάχιστον τὰ 2/3 ἢ τὸ πολὺ τὰ 3/4 τοῦ ὁλικοῦ αὐτῆς κεφαλαίου νὰ δίδῃ διὰ χρεολυτικῶν δανείων.

β') Ἐὰν τὸ διὰ τοῦ Νομοσχεδίου ἀναφερόμενον ποσὸν ὑπερβάσεως ἐμπεριλαμβάνηται ἐντὸς τοῦ ὅρου τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 Νόμου ἢ εἶναι ἀνεξάρτητον ἐκείνου;

Ἂν καὶ ὁ ἔντιμος προαγορεύσας ἐπὶ τῶν δύω τούτων ἐνστάσεων ἐνησχολήθη πολὺ, ἐγὼ μόλα ταῦτα θέλω προσπαθήσει νὰ γίνω ὅσον ἐνιστὶ σύντομος, χωρὶς θυσίαν τῆς σαφηνίας αὐτῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ ὡς ἐκ τῆς μακρᾶς ἀγορεύσεως τοῦ ἐντίμου ἐνισταμένου πιθανὸν νὰ μὲ διέφυγόν τινα, παρακαλῶ ὑμᾶς Κύριοι, ἐὰν εὐαρεστηθῆτε νὰ μοὶ ὑπομνήσητε εἴ τινος τυχὸν παρέλειψα τὴν ἀπάντησιν.

Ἄρχομαι ἤδη ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτοῦ ἐνστάσεως, τίνα ἐννοεῖ τὸ Νομοσχέδιον ἐνυπόθηκα δάνεια; διότι τοῦτο κυρίως ἀφορᾷ ἡ πρώτη ἔνστασις· ὁ προαγορεύσας πόρρωθεν ἀρξάμενος ἀνέφερε τὸν καταστατικὸν τῆς τραπέζης νόμον τῆς 31 Μαρτίου 1841, προγωρῶν δὲ ἀνέφερε τὰς διὰ τοῦ νόμου τῆς 14 Αὐγούστου 1841 τροποποιήσεις του καὶ τέλος τὸν τῆς 7 Ἰουλίου 1843, διὰ τῆς ἱστορίας δὲ τῶν περὶ τραπέζης Νόμων καὶ διὰ τῆς πρὸς ἄλληλα παραβολῆς τῶν ἄρθρων 1 καὶ 2 τοῦ Νόμου τῆς 7 Ἰουλίου 1843 θεωρεῖ ὅτι ἡ τράπεζα κακῶς ποιοῦσα συμπεριλαμβάνει εἰς τὰ ἐνυπόθηκα δάνεια τὰς ἐπὶ ὑποθήκῃ πιστώσεις· ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ ἱστορικόν, ἃς μοὶ συγχωρηθῇ νὰ ἐπιλαμβάνωμαι καὶ ἐγὼ τούτου, καὶ νὰ ἐξετάσω τί ἐνδιαλαμβάνουσιν οἱ Νόμοι οὗτοι· ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὴν ἐκ τῆς παραβολῆς τῶν λέξεων ἀποδιδομένην διαφορὰν εἰς τὸ ἄρθρ. 2 πρὸς τὸ ἄρθρ. 1, παρατηρῶ ὅτι γνωρίζειν τὸν Νόμον, σημαίνει ὄχι γνωρίζειν τὰς λέξεις τοῦ Νόμου, ἀλλ' ἐμβαθύνειν εἰς αὐτὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Νομοθέτου, διότι ἄλλως, ὡς λέγει Νομικός τις, ὁ προσκολλημένος εἰς τὸ γράμμα τοῦ Νόμου ἀντὶ νὰ ζωογονῇ φονεύει τὸν Νόμον· διὰ νὰ ἐμβαθύσωμεν δὲ εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Νόμου, πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν τὴν φύσιν τοῦ ἐνυποθήκου δανείου καὶ τῆς ἐπὶ ὑποθήκῃ χορηγουμένης πιστώσεως, κατόπιν δὲ τὸ σύνολον τοῦ Νόμου. Ἂς ἴδωμεν ἤδη τί ἐστὶν ἐνυπόθηκον δάνειον, ποῖον τὸ πνεῦμα τοῦ Νομοθέτου, καὶ ἂν καλῶς ἢ κακῶς ἡ τράπεζα ἐφήρμοσε τὸν Νόμον. Ἐν πρώτοις ὁ προαγορεύσας εἶπεν ὅτι μετα-

χειριζόμεθα ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ τὴν λέξιν ἐνυπόθηκα δάνεια, ἥτις δύναται νὰ ἐμπεριλαμβάνῃ καὶ τὰς πιστώσεις (τὸν λαμβάνω ἀπ' αὐτὴν τὴν ἀμφιβολίαν του)· ἀλλ' ἡ ἔκφρασις αὕτη εἶναι αὐτὴ ἡ τοῦ 2 ἄρθρου τοῦ αὐτοῦ Νόμου, ὅπερ θεωρεῖ ὡς ἀναμφισβήτητον· ὥστε ἂν τὸ 2 ἄρθρον ἐννοῇ ἐνυπόθηκα δάνεια τὰ χρεολυτικὰ καὶ τὸ Νομοσχέδιον ταῦτα ἐννοεῖ, διότι τὴν αὐτὴν τηρεῖ ἔκφρασιν. Προβαίνων ἤδη καὶ ἐγὼ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ δανείου καὶ τῆς πιστώσεως, τῶν ὁποίων ἐπελήφθη ὁ προαγορεύσας, παρατηρῶ ὅτι διττῶς δύναταί τις νὰ δανεισθῇ α') χρεολυτικῶς καὶ β') ἐπὶ πιστώσει· ἀλλ' ἡ πίστωσις εἶναι καθαρὸν δάνειον

ἐπὶ ὑποθήκῃ· πρὶν λάβῃ τις τὰ χρήματα ἀναίγει πίστωσιν, ἄρα δὲ τὰ ἔλαβεν, εἶναι δάνειον ἐπὶ ὑποθήκῃ· ἡ διαφορὰ εἶναι ὅτι τὸ μὲν πληρώνεται χρεολυτικῶς, τὸ δὲ κατὰ τὰς συμπεφωνημένας προθεσμίας· ἂν ἐμβαθύνωμεν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Νόμων τῆς τραπέζης, δὲν θέλει μείνει ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία ὅτι ἐνυπόθηκα δάνεια ὁ Νομοθέτης ἐννοεῖ καὶ τὸ ἓν καὶ τὸ ἄλλο. Κατ' ἀρχὰς Κύριοι ἡ Κυβέρνησις ἠθέλησε νὰ συστήσῃ μίαν τράπεζαν καθαρῶς ὑποθηκικήν, ἀλλὰ διότι δὲν εὑρίσκοντο κεφαλαιοῦχοι νὰ καταθέσωσι μετοχὰς ὑπ' αὐτὴν μόνην τὴν ἐργασίαν, χωρὶς νὰ ἔχωσι καὶ ἄλλας ἐργασίας προσοφελητικὰς καὶ κατὰ συνέπειαν μᾶλλον ἐπωφελεῖς, ἐξέδωκε τὸν Νόμον τὴν 30 Μαρτίου 1841, δι' οὗ λέγει ὅτι τὰ 4|5 τοῦ ὁλικοῦ κεφαλαίου της θέλει δανείζει ἐπὶ ὑποθήκῃ, μόνον δὲ τὸ 1|5 θέλει δίδει εἰς προσοφλήσεις· λαμβάνει δὲ τὸ δικαίωμα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον νὰ ἐκδίδῃ γραμμάτια μὴ ὑπερβαίνοντα τὰ 2|5 τοῦ ὑπάρχοντος χρηματικοῦ κεφαλαίου, δηλ. μέχρις 2 ἑκατομμυρίων δραχμῶν· τὰ ἐπὶ ὑποθήκῃ δάνεια ὤφειλε νὰ κάμνῃ εἴτε χρεολυτικῶς εἴτε κατὰ συμπεφωνημένας προθεσμίας μεταξὺ τῶν δανειζομένων καὶ τῆς τραπέζης· τοῦτο ἐθεώρησεν ἡ Κυβέρνησις ὡς λίαν ἐπωφελὲς διὰ τὸν δανειζόμενον, διότι ὅταν μένῃ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ δανειζομένου, θέλει ἐκλέγει ἀναμφιβόλως τὸν συμφερώτερον τρόπον. Ἀλλ' ἀφοῦ ἐν τῷ Νόμῳ ἐτέθη διάταξις νὰ πολλαπλασιασθῇ τὸ διὰ τὰς προσοφλήσεις ἀφηνιμένων πεμπτημορίων τοῦ κεφαλαίου της τοῦ χρηματικοῦ διὰ γραμματίων, ὑποχρεώθη νὰ φυλάττῃ ἐναποταμιευμένα εἰς χρήματα τὸ 1|1 τῶν ἐκδιδομένων γραμματίων, τὰ δὲ τρία τέταρτα εἰς ὁμολογίας διπλασίας ἀξίας ὑποθηκῶν. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Νόμου δὲν ἤρχοντο κεφάλαια πρὸς αὔξησιν τραπέζης, ἐγένοντο δὲ προτάσεις εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι τότε θέλουσιν εὑρεθῇ κεφάλαια, ὅταν τροποποιηθῇ ὁ Νόμος τῆς 31 Μαρτίου 1841, ἡ Κυβέρνησις ἐτροποποίησε τοῦτον διὰ τοῦ Νόμου τῆς 19 Αὐγούστου 1841· αἱ τροποποιήσεις δὲ αὐτοῦ ἀφοροῦσι τὸν ὁρισμὸν τοῦ δι' ἐνυπόθηκα δάνεια ποσοῦ, καὶ τὴν κατάργησιν τοῦ προαιρετικοῦ τῆς ἀποτίσεως τῶν ἐνυποθήκων δανείων· ὁ προαγορεύσας εἶπεν ὅτι ὁ Νομοθέτης περιώρισε τὰ ἐνυπόθηκα δάνεια εἰς χρεωλυτικὰ μόνον, κρίνων καλλίτερον περὶ τῶν συμφερόντων τῶν δανειζομένων· ἀλλ' ἡ τροποποίησις αὕτη, ὡς καὶ ὅλαι αἱ γένει αἱ τροποιήσεις τοῦ Νόμου ἐγένοντο, ὄχι τόσον διὰ νὰ προφυλαξωσι τοὺς δανειζομένους, (διότι οὐδεμία Κυβέρνησις δύναται νὰ γνωρίζῃ καλλίτερα τὸ συμφέρον τοῦ ἰδιώτου, ὅσον ὁ

ἰδιώτης) ἀλλὰ διότι κεφαλαιοῦχοι διὰ νὰ καταθέσωσι κεφάλαια ἐζήτησαν τὴν τροποποίησιν ὅρων τινῶν τοῦ καταστατικοῦ τοῦ Μαρτίου· ἐν οἷς καὶ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ προαιρετικοῦ τρόπου τῆς ἐξοφλήσεως εἴτε χρεολυτικῶς εἴτε κατὰ προθεσμίας, ἐν ἄλλαις λέξεσι τὴν χρεολυτικὴν ἀπότισιν ἐζήτησαν οἱ μέτοχοι καὶ οὐχὶ οἱ δανειζόμενοι καὶ ἡ Κυβέρνησις, ὡς τοῦτο ἐξάγεται ἀπὸ τὸν πρόλογον τοῦ Νόμου τῆς 19 Αὐγούστου 1841 λέγοντα ὅτι μετὰ μακρὰν προσπάθειαν τοῦ νὰ συστηθῇ τράπεζα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Νόμου τῆς 31 Μαρτίου 1841, τροποποιοῦμεν ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῶν κεφαλαιούχων τὸν νόμον τῆς 31 Μαρτίου διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ εὕρωμεν κεφάλαια.

Κατ' αὐτὸν λοιπὸν τὸν νόμον·

α) ἀφηρέθη τὸ προαιρετικὸν τῆς ἀποτίσεως τῶν ἐπὶ ὑποθήκῃ δανείων, ὑποχρεουμένων τῶν δανειζομένων νὰ ἐξοφλῶσι χρεολυτικῶς μόνον, καὶ οὐχὶ καὶ κατὰ προθεσμίας·

β) περιωρίσθη τὸ διὰ τὰ ἐνυπόθηκα δάνεια ποσὸν ἀπὸ 4|5 εἰς τὰ 2/3 τοῦ ὁλικοῦ χρηματικοῦ κεφαλαίου αὐτῆς, καὶ τὸ 1|3 ὡρίσθη διὰ τὰ ἐπὶ ἐνεχύρῳ δάνεια καὶ τὰς προξοφλήσεις· πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον ἐπετράπη νὰ ἐκδώσῃ γραμμάτια μὴ ὑπερβαίνοντα τὰ 2/5 τοῦ ὑπάρχοντος χρηματικοῦ κεφαλαίου τῆς Τραπέζης, ἀλλὰ πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἐκδιδομένων γραμματίων θέλει φυλάττει εἰς μέταλλον τὸ 1/4 τοῦ ἀντιτίμου τῶν γραμματίων, τὰ δὲ 3/4 εἰς ὁμολογίας ὑποθηκῶν διπλασίας ἀξίας, ἄρθρον 2 καὶ 6 τοῦ νόμου τῆς 19 Αὐγούστου 1841.

Ἐπῆλθε κατόπιν ἡ νομοθεσία τοῦ 1843 συμφώνως μὲ τὸ παρουσιασθὲν καταστατικὸν Γάλλου τινὸς κάλλιον ἡμῶν γνωρίζοντος τὰ τραπεζικὰ ἔργα· ὁ Γάλλος ἐκεῖνος θεωρῶν ὅτι ἡ διάταξις τῶν προτέρων νόμων, δι' ἧς ἀπέναντι τῶν ἐκδεδομένων γραμματίων ὑποχρεοῦτο ἡ τράπεζα νὰ τηρῇ εἰς μετρητὰ τὸ 1/4 τοῦ ἀντιτίμου αὐτῶν, τὰ δὲ 3/4 εἰς διπλασίας ἀξίας ὑποθηκικὰς ὁμολογίας, δὲν ἦτο ὀρθή, ἐπειδὴ τὸ 1/4 τῆς ἀξίας τῶν γραμματίων τὸ εἰς μέταλλον φυλαττόμενον ἐξοφλεῖται τάχιστα, αἱ δὲ ὑποθηκικαὶ ὁμολογίαι τῆς διπλασίας ἀξίας δὲν δύνανται νὰ ἀπαντήσωσι τὴν πραγματοποίησιν τῶν παρουσιαζομένων γραμματίων, ὑπέβαλε διὰ τοῦ καταστατικοῦ του νὰ τηρῆται εἰς μέταλλον ὄχι ἔλαττον τοῦ 1|3 τοῦ εἰς ἐμφάνισιν ἀπαιτητοῦ παθητικοῦ της. Σύμφωνα λοιπὸν μὲ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἐγένετο ὁ νόμος τῆς 7 Ἰουλίου 1843· δι' αὐτοῦ τοῦ νόμου α) ἡ τράπεζα χορηγεῖ ἐνυπόθηκα δάνεια οὔτε πλέον τῶν 3/4 οὔτε ἔλαττον τῶν 2|3 τοῦ ὁλικοῦ χρηματικοῦ κεφαλαίου της· β) τηρεῖ εἰς μέ-

τελλον ὄχι ἔλαττον τοῦ 1/3 τοῦ εἰς ἐμφάνισιν ἀπαιτητοῦ παθητικοῦ της· τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἀντιπροσωπεύεται εἰς τὸ ταμεῖόν της ἀπὸ ἐμπορικὰ γραμμάτια ἢ ὁμολογίας μὲ προθεσμίαν ὄχι μακροτέραν τῶν τριῶν μηνῶν, φερούσας ἑνὸς τοὐλάχιστον ἐμπόρου ἢ τραπεζίτου ὑπογραφήν, διότι δι' αὐτῶν δύναται νὰ ἀπαντήσῃ τὰ γραμμάτια, παραλείπουσα ὅλως διόλου τὰς ὑποθηκικὰς ὁμολογίας εἴτε ἐπὶ χρεολυσίῳ εἴτε ἐπὶ πιστώσει· ἴδε ἄρθρ. 6 § 1 καὶ 2 τοῦ νόμου τῆς 7 Ἰουλίου 1843· ἐκ τούτου δὲ φαίνεται ὅτι ὁ νομοθέτης τὰς μὲν ἐπὶ ὑποθήκῃ πιστώσεις ἀρῆκεν εἰς τὰ ἐνυπόθηκα δάνεια, καὶ διὰ τοῦτο οὔτε περιέλαβεν αὐτὰς εἰς τὴν ἀντιπροσώπευσιν τοῦ παθητικοῦ τῆς τραπέζης, τὰς δὲ λοιπὰς ἐργασίας της κατέταξεν εἰς τὸν § 1 καὶ 2· ὥστε γίνεται ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης καταφανὲς ὅτι αἱ ἐπὶ ὑποθήκῃ πιστώσεις καταστάπτονται εἰς τὰ ἐνυπόθηκα δάνεια· ἄλλως τε πῶς ἦτο δυνατὸν, ἐνῷ κατὰ τὸν νόμον τῆς 16 Αὐγούστου 1841 ἡ τράπεζα δὲν ἠδύνατο νὰ δώσῃ ἐπὶ ὑποθήκῃ εἰμὴ τὰ 2/3 τῶν κεφαλαίων της, διὰ τοῦ νόμου τῆς 7 Ἰουλίου 1843, ἀφ' οὗ προσέθηκε τόσας ἄλλας ἐργασίας καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶχεν ἀνάγκην πλείονος διαθεσίμου κεφαλαίου, πρὸς ἀπάντησιν τῶν ἐργασιῶν της, πῶς ἦτο δυνατὸν λέγω, νὰ περιωρίσῃ τὰς ἐργασίας ταύτας ἐπαυξάνουσα τὸ ποσὸν διὰ τὰ ἐπὶ ὑποθήκῃ δάνεια, τὰ κατὰ τὸν προαγορεύσαντα ἐπὶ χρεολυσίῳ;

Ἂν λοιπὸν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν ῥύσιν τῶν ἐνυποθήκων δανείων, τὴν σειρὰν καὶ ἱστορίαν τῶν νόμων, καὶ τὴν συναρμολόγησιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τῆς 7 Ἰουλίου 1843, πεισθήσεσθε ὅτι μεταξὺ τῶν ἐνυποθήκων δανείων ἐνδιαλαμβάνεται καὶ τὸ ἓν καὶ τὸ ἕτερον εἶδος· ἀλλ' ἐὰν προβῶμεν ἔτι πρόσω, πᾶς ἐνδεικνυμὸς αἴρεται· αὐτὸς ὁ πρόλογος τοῦ νόμου τῆς 7 Ἰουλίου 1843 ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ἑρμηνεία αὕτη εἶναι ἡ μόνη ὀρθὴ ἐφ' ἧς ἐστηρίχθη ὁ νομοθέτης· ὁ πρόλογος λέγει « ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἀπὸ 22 Ἰουνίου ὑποβληθὲν καταστατικὸν τῆς τραπέζης ἀπεφασίσαμεν· » ὁ δὲ καταστατικὸς λέγει ἐν τῷ ἄρθρῳ 28 ὅτι ὅλαι αἱ περὶ ἐνυποθήκων καὶ αἱ ἐπὶ ἐνεχύρῳ δανείων διαταξεις ἄρθρ. 18 – 23 ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰς πιστώσεις, τὰς στηριζομένας εἰς τὰ δύω ταῦτα εἴδη τῶν ἐγγυήσεων.

Τὸ δὲ 19 ἄρθρον περιεχόμενον μεταξὺ τῶν ἄρθρων 13 καὶ 23 λέγον ὅτι « τὸ πρὸς χορήγησιν ἐνυποθήκων δανείων ποσὸν δὲν θέλει εἶσθαι οὔτε πλέον τῶν 3/4 οὔτε ἔλαττον τῶν 2/3 τοῦ ὁλικοῦ χρηματικοῦ κεφαλαίου » οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἀρήνει ὅτι ἐμπεριλαμβάνει τὸ ἐνυπόθηκον δάνειον καὶ τὰς πιστώσεις·

καὶ μάρτυρα φέρω αὐτὸν τὸν Κ. Χρηστίδην, ἀλλὰ τὸν ὑπουργὸν τὸν συντάξαντα τὸν νόμον τῆς 7 Ἰουλίου 1843, τὸν ἐγκρίναντα τὸ καταστατικὸν τῆς τραπέζης διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 12 Ἰουλίου 1843, ὡς καὶ τὸν κατόπιν ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὁποίου ὑπήγετο ἡ τράπεζα. Ἀλλ' ἤδη ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Χρηστίδης λέγει ὅτι ἡ τράπεζα παρεγνώρισε τὰ καθήκοντά της· ἀλλ' ἠδύνατο ἡ τράπεζα νὰ πράξῃ ἄλλως ἀπέναντι τοῦ καταστατικοῦ της; Ἂν τέλος εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Κ. Χρηστίδης εἶχεν ἄλλην γνώμην διαφορετικὴν τῆς ἰδικῆς μου, ὁ τόσον ἄγρυπνος περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν νόμων, ὁ ὑπουργὸς Χρηστίδης δὲν ἤθελε προκαλέσει τὸν τοῦ Β. ἐπιτρόπου προσοχὴν διὰ νὰ καταγγείλῃ τὴν παράβασιν ταύτην ἣν ἐκ τῆς φύσεως λοιπὸν τῶν ἐπὶ ὑποθήκῃ χορηγήσεων ὡς καὶ ἐκ τῆς φύσεως τῶν ὑποθηκικῶν πιστώσεων καὶ ἐκ τῆς συναρμολογήσεως τοῦ ὅλου εἴλκετε ὅτι ὁ νομοθέτης δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὰ ἐνυπόθηκα δάνεια τὰς ἐνυποθήκους πιστώσεις. ἀλλὰ μήπως διὰ τούτου βλάπτονται τὰ ἰδιωτικὰ συμφέροντα, πολλοῦ γε καὶ δεῖ· διότι αἱ ἐπὶ ὑποθήκῃ πιστώσεις πληρώνουσι τόκον 9 τοῖς 0/0, ἐν ᾧ τὰ ἐπὶ χρεολυσίῳ δάνεια πληρώνουσι 10 τοῖς 0/0· διὰ τοῦ νόμου λοιπὸν τούτου μᾶλλον τοῦ νὰ βλάπτωνται τὰ ἰδιωτικὰ συμφέροντα, ἐξ ἐναντίας τὰ μέγιστα περιποιοῦνται· ἡ δὲ ἀσφάλεια τῆς τραπέζης ἀφ' ἑτέρου οὐδένα φόβον ἔχει, καθόσον αὕτη δὲν δανείζει τόσον ἐπὶ τοῦ χρεολυτικοῦ ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν πιστώσεων εἰμὴ μόνον ἐπὶ τοῦ ἡμίσεως τῆς ἀξίας τοῦ ὑποθηκευομένου κτήματος· προσθέτω δὲ ὅτι διὰ τῆς νέας ταύτης διατάξεως τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 νόμου ὁ νομοθέτης δὲν ἔκαμεν εἰμὴ τὸ νὰ ἐπανέλθῃ εἰ, τὸ προαιρετικὸν τῆς ἀποτίσεως τῶν ἐνυποθήκων δανείων εἴτε χρεολυτικῶν εἴτε πιστώσεων διὰ τῶν χρηγήσεων.

Καὶ ταῦτα καθόσον ἀφορᾷ τὸν πρῶτον λόγον· ἔρχομαι ἤδη νὰ ἀπαντήσω ἐπὶ τοῦ δευτέρου λόγου ὁ ὁποῖος συνίσταται εἰς τὸ ὅτι κατανοῶμεν νὰ καταστρέψωμεν τοὺς μετόχους καὶ αὐτὸ τὸ μοναδικὸν κατάστημα τῆς τραπέζης, διότι διὰ τοῦ νομοσχεδίου ὑποκαλύπτομεν κρύφιόν τινα σκοπὸν τοῦ νὰ δύναται ἡ τράπεζα νὰ δανεισθῇ περισσότερα τῶν κεφαλαίων της. Σᾶς λέγω λοιπὸν ὅτι οὐδεμία μεταβολὴ προσγίνεται διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἰς τὸν § 1'. τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Νόμου τῆς 7 Ἰουλίου 1843 καὶ προσθέτω στεντορίᾳ τῇ φωνῇ ὅτι ἡ τράπεζα δὲν δύναται νὰ δανεισθῇ πέραν τῶν κεφαλαίων της διότι ἡ προσπορίσεως, ἥτις ἐπιτρέπεται διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου,

ἐκτείνεται ἐπὶ μόνον τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ῥηθέντος Νόμου. Πρὸς ἐξασφάλισιν δὲ τῆς Γερουσίας, καὶ πρὸς ἀπόκρουσιν πάσης ἐναντίας ἰδέας, θέλω Κύριοι, ἐπὶ τῇ ἐπισήμῳ διαβεβαιώσει ἐμοῦ ὡς ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ὁλοκλήρου τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, νὰ καταχωρηθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ παρόντος Νόμου εἶναι εἰς τὸ ὅτι ἡ τράπεζα δὲν δύναται νὰ δανεισθῇ πέραν τῶν πραγματικῶν κεφαλαίων της, καὶ ὅτι τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Νόμου τῆς 7 Ἰουλίου 1843 μὴ τροποποιούμενον ποσῶς διὰ τοῦ παρόντος Νόμου μένει ἀνέπαφον.

Ἐπομένως παρελθούσης τῆς ὥρας ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀναγγείλας τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τὴν αὔριον.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ

Οἱ γραμματεῖς
Δ. Νατζιάκος
Ι. Παξιμάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ.

Τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1853, ἡμέρα τρίτη.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 31 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης ἀντὶ τοῦ Κ. Προέδρου ἀσθενοῦντος, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀπόντος Γραμματέως Κ. Β. Χρηστακοπούλου τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ι. Παξιμάδην, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Παρελθὼν ἔπειτα ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν εἶπε τὰ ἑξῆς·

Εἷς τῶν Κ. Κ. Γερουσιαστῶν ἐρώτησεν ἐν τινι πρ[illegible] Συνεδριάσει διὰ ποῖον λόγον αἱ ἀριθμόδιοι διοικητικαὶ ἀρχὰ δὲν ἐξέδοσαν εἰσέτι τὰ περὶ ἐνεργείας τῶν Βουλευτικῶν ἐκλογῶν προγράμματα, σύμφωνα μὲ τὸν νόμον· ἐπὶ τῆς ἐρωτήσεως ταύτης ἀπαντῶν λέγω ὅτι, ἅμα ἐξεδόθη τὸ περὶ Βουλευτικῶν ἐκλογῶν Β. Διάταγμα, τὸ ὑπουργεῖον ἔσπευσε νὰ διατάξῃ ἐντόνως τοὺς Κ. Κ. Νομάρχας νὰ προβῶσι δραστηρίως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν Νόμου, ἀλλὰ δὲν ἀγνοεῖτε, Κύριοι, καθὼ δὲν ἀγνοεῖ καὶ ὁ ἴδιος Γερουσιαστὴς ὁ ἐπερωτήσας τὴν ἐπερώτησιν ὡς χρηματίσας ἄλλοτε ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Βουλευτικῶν ἐκλογῶν, δὲν ἀγνοεῖτε, λέγω, ὅτι ἐπὶ τῆς διεξαγωγῆς τῶν προκαταρκτικῶν

ἐργασιῶν διάφορα προσκόμματα ἀπηντήθησαν, καὶ ὅτι ἕνεκα τούτου αἱ ἀρχαὶ εὑρέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπαναλάβωσι τὰς ἐργασίας· πρὸς ἀποφυγὴν ὅλων τούτων ἐλήφθη τὸ μέτρον νὰ μὴ ἐκδίδωνται τὰ προγράμματα πρὶν ἡ συνταχθῶσι καὶ ὑποβληθῶσιν ὅλαι αἱ πράξεις τῶν δημοτικῶν συμβουλίων περὶ ἐκλογῆς τῶν ἐπὶ τῆς ψηφοφορίας ἐπιτροπῶν. Τίς δὲν γνωρίζει ὅτι ἕνεκα τοιούτων καὶ ἄλλων προσκομμάτων αἱ ἀρχαὶ εὑρέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην μετὰ τὴν χρῆσιν ὅλων τῶν αὐστηρῶν μέτρων, νὰ ἀναμείνωσιν ἐπὶ ἕνα μῆνα ἴσως καὶ περισσότερον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω ἐργασιῶν· τὰ τοιαῦτα προσκόμματα ἐπέρασαν καὶ ἤδη τὴν μικρὰν ταύτην ἀναβολὴν τῆς ἐνεργείας τῶν ἐκλογῶν, περὶ ἧς ἡ προκειμένη ἐπερώτησις· δύναμαι ὅμως νὰ διαβεβαιώσω τὸν ἐπερωτήσαντα Κ. Γερουσιαστὴν ὡς καὶ τοὺς λοιποὺς Κ.Κ. Γερουσιαστὰς ὅτι αἱ ἐκλογαὶ ἤρχησαν εἰς τὰς διαφόρους ἐπαρχίας τοῦ Κράτους, καὶ ὅτι εἰς πολλὰ μέρη μάλιστα γίνεται σήμερον ψηφοφορία, ὥστε κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς νέας Συνόδου ἱκανὸς ἀριθμὸς ἐκλελεγμένων Βουλευτῶν θέλει εἶσθαι εἰς τὴν πρωτεύουσαν.

Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ρ. Παλαμίδης ἐξέθηκε τὰ ἀκόλουθα· καθ' ἣν ἡμέραν ἐγένετο ἡ ἐπερώτησις ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν εἶπεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἄγρυπνος οὖσα εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων της διαβεβαιοῖ τὴν Γερουσίαν ὅτι ἐγκαίρως ἐντὸς τοῦ μένοντος χρονικοῦ διαστήματος τὴν 1 Νοεμβρίου θέλει εἶσθαι ἐνταῦθα ἡ νέα Βουλή, καθὼ ὁ νόμος ἐντέλλεται· κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ πρώην ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐπιβουθητικῶς προσέθηκεν ὅτι ὅλαι αἱ προκαταρκτικαὶ ἐργασίαι ἦσαν τετελεσμέναι, τουτέστιν ὅτι ὅλοι οἱ κατάλογοι ἦσαν τότε ὁριστικοί· παρένειραν δὲ καὶ τινας ἄλλους λόγους στηρίζοντας τὴν ἀναβολὴν τῶν ἐκλογῶν καὶ τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ὑπαρχούσης Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἐφ' ὧν ἐγένετο τότε ἡ ἀνήκουσα ἀπάντησις. Ὁ περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν νόμος δὲν εἶναι ἀμετάβλητος, καὶ δύναται νὰ μεταβληθῇ, ἀλλ' ἐνόσῳ οὗτος ἰσχύει, δὲν δύναται παρὰ νὰ ἐκτελῆται· ὁ Νομοθέτης ὅστις εἶναι ὁ Βασιλεὺς καὶ τὸ ἔθνος προσδιορίζει διὰ τοῦ Νόμου τούτου ῥητῶς τὸν χρόνον τῆς ἐνεργείας τῶν ἐκλογῶν τὸν καταλληλότερον, ὅτε οὔτε χειμεριναὶ μεταβάσεις ἐνεργοῦνται, οὔτε φυσικαὶ αἰτίαι ἢ ἐργατικαὶ κωλύουσι τοὺς πολίτας τοῦ νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ Κυβέρνησις ὤφειλε νὰ ἐνεργήσῃ· κατ' ἐμὲ ἦτο περιττὸν καὶ

νὰ ἐκδοθῇ Β. Διάταγμα περὶ ἐνάρξεως τῶν ἐκλογῶν, διότι ὁ Νόμος ἀνατίθησι τὰ πάντα εἰς τὰς ἁρμοδίας διοικητικὰς ἀρχὰς δυναμένας νὰ ἐνεργήσωσιν οἰκοθεν τὸ καθῆκον τοῦτο· καὶ ὅμως ἐξεδόθη τοιοῦτον Βασιλικὸν Διάταγμα ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23 Σεπτεμβρίου μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ὁποίου, ἂν καὶ περιττοῦ μὴ βλαπτικοῦ ὅμως, διότι τὰ περιττὰ δὲν βλάπτουσι, πᾶς λόγος περὶ παραιτέρω ἀναβολῆς εἶναι ἀνίσχυρος. πολὺ δὲ περισσότερον ὁ λόγος τῆς ὁριστικότητος τῶν καταλόγων, ἄλλος τις εἶναι ὁ λόγος τῆς ἀναβολῆς, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι κρυπτὸς, ὁ λόγος τῆς συντάξεως τοῦ καταλόγου τῶν ὑποψηφίων, τύπος ὁ ὁποῖος πῶς παρεισέρρυσε καὶ ἂν ὀρθῶς ἢ ὄχι ἀπέχω ἐπὶ τοῦ παρόντος χάριν συντομίας νὰ κάμω λόγον· μετὰ δὲ τὸν σχηματισμὸν τοῦ τοιούτου καταλόγου αἱ ἐκλογαὶ διεταχθησαν τὴν 19 τρέχοντος μηνὸς καὶ πλείονες τοῦ ἡμίσεως Βουλευταὶ ἀνεχώρησαν διὰ νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων των, καὶ οἱ μένοντες ἐνταῦθα μένουσιν, ὡς λέγεται, διὰ τὴν μὴ ὁρισθεῖσαν εἰσέτι τοιαύτην τύχην των· ἐν τούτοις καὶ ὁ Νόμος καὶ τὸ Β. Διάταγμα παρεβιάσθησαν καὶ αἱ ἐκλογαὶ δὲν διετάχθησαν ἐγκαίρως· συνεπείᾳ δὲ τοῦ ἀτόπου τούτου ἦτοι τῆς ἐπὶ τοσοῦτον ἀναβολῆς τῶν ἐκλογῶν ἀρ' ἑνὸς καὶ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς ὑπαρχούσης Βουλῆς ἀρ' ἑτέρου, ἐμπρίζοντο νόμοι καὶ πράγματα ὑπὸ τὸ κράτος συνειδήσεων ἀδυνάτων· ἤρχησε δὲ ἡ ἐκλογὴ ἐνταῦθα χωρὶς νὰ μεσολαβῇ τὸ παραμικρὸν διάστημα χρόνου, ἐνῷ ἡ συνήθεια καλέρωσε νὰ μεσολαβῇ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ προγράμματος μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ψηφοφορίας διάστημα ἑκατὸν ἡμερῶν, διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῆς ἐκλογῆς ὁ λαὸς καὶ ψηφοφορήσῃ ἐν γνώσει καὶ μάλιστα οἱ τυχὸν ἀπόντες εἰς τὰ ἄλλα μέρη τοῦ Κράτους, οἱ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀνήκοντες εἰς τὴν τάξιν τῶν νοημονεστέρων· διότι κανεὶς δὲν ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ πότε ἡ Κυβέρνησις ἤθελεν εὐαρεστηθῇ νὰ ὁρίσῃ τὸν τοιοῦτον καιρὸν ἐκτὸς τούτου εἰς τὰς διαφόρους ἐπαρχίας τοῦ Κράτους ὑπάρχουν δῆμοι καὶ χωρία ἀπομεμακρυσμένα εἰς τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δυνατὸν βέβαια νὰ ἐνεργηθῶσιν ἐγκαίρως· αἱ ἐκλογαὶ, ὥστε κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς νέας συνόδου θέλουν εἶσθαι ἐνταῦθα ὀλίγοι Βουλευταὶ καὶ τὸ πολὺ 10 μέχρι 15.

Λαβὼν ἔπειτα τὸν λόγον ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀπήντησε τὰ ἑξῆς· ἀρὸ ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου Β. Διάταγμα περὶ ἐνάρξεως τῶν ἐκλογῶν, ἐπῆλθον προσκόμματά τινα ἀναβαλόντα τὴν ἐκτέλεσιν· οἱ νέοι ὑπουργοὶ εὑρόντες ταῦτα ἔπρεπε νὰ τὰ ἐξομαλύνωσιν· ἀρὸ ἀπηλλάγημεν τῶν λοιπῶν

ἀσχολιῶν, ἐσκέφθημεν πολὺ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου καὶ εὕρομεν ὅτι μακρυναὶ προθεσμίαι δὲν ἐπιτρέπονται ἀπὸ τὸν νόμον νὰ δοθῶσιν· ὅτι τὸ Β. Διάταγμα δημοσιευθὲν ἐγένετο γνωστὸν εἰς πάντας, ἐξ ὧν ἐκεῖνοι οἵτινες ἦταν μακρὰν ἠδύναντο νὰ φθάσωσιν εἰς τὸν τόπον τῆς διαμονῆς καὶ ἐξασκήσεως τῶν δικαιωμάτων των, καὶ οὕτω διεταξάμεν ἐντόνως τοὺς Κ.Κ. Νομάρχας νὰ διεξαγάγωσι μὲ τὴν μεγαλητέραν δραστηριότητα τὰς ἐκλογὰς χωρὶς νὰ δώσωσι μακρυνὰς προθεσμίας, εἰμὴ ἐκείνας αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐκλογῶν· χαίρω δὲ διότι ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς εὑρίσκεται ἄγγυπνος εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν Νόμων καὶ ἰδίως τῶν ἀρορώντων τὰ ἀντιπροσωπικὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν·

Ἐπαναλαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ρ. Παλαμίδης, προσέθηκεν, ἂν καὶ τὸ Β. Διάταγμα ἐπέτρεπε τὴν περαιτέρω ἐνέργειαν τῶν ἐκλογῶν ἤτις ἦτο ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν καὶ μετὰ ταῦτα ἐκείνη τῶν Βουλευτῶν, οὐχ ἧττον ὅμως εἶναι παντάδηλον ὅτι δὲν ἐξεδόθησαν τὰ περὶ τῆς δευτέρας περιστάσεως προγράμματα, δι' ἣν προανέφερον αἰτίαν· κατὰ συνέπειαν δὲ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γνωρίζωσιν οἱ πολῖται τὴν διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ τοιούτου καιροῦ, διὰ νὰ ἦναι ἀμετακίνητοι καὶ δὲν εἶναι δίκαιον ἀφοῦ ἤδη διὰ τῆς τοιαύτης βραδύτητος θέλουν στερηθῇ τῆς ἐξασκήσεως τοῦ τοιούτου δικαιώματος οἱ εἰς τὰς χειμερινὰς διαμονὰς μεταβάντες, νὰ στερηθῶσι τοῦ δικαιώματος τούτου καὶ οἱ τυχὸν εἰς Πάτρας, εἰς Σύρον καὶ ἀλλαχοῦ τοῦ Κράτους βιασθέντες ἐκ τῶν ὑποθέσεών των νὰ μεταβῶσι· ἀποδέχομαι δὲ καὶ εὐχαριστῶ τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, διὰ τὰ ὁποῖα μοὶ ἀποδίδει αἰσθήματα, διότι πραγματικῶς πρεσβεύω ταῦτα, καὶ ἂν τις ἔχῃ νὰ ἀντιτάξῃ τι ἐναντίον τῆς τοιαύτης καυχησολογίας μου, ἰδοὺ τὸ βῆμα καὶ εἶμαι ἕτοιμος νὰ ἀποδείξω τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων μου· ζητῶ δὲ συγνώμην ἐὰν ἐλησμόνησα νὰ προσθέσω ὅτι ἐπὶ τῆς ἐνεργείας τῶν μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ Β. Διατάγματος πράξεων τοῦ ὑπουργείου δὲν ἦτο ὑπουργὸς ὁ Κ Προβιλέγγιος, ἐκεῖναι δὲ εἰς μόνους τοὺς ὑπάρχοντας τότε ἀνάγονται.

Ὑποστηρίζων τὸν προαγορεύσαντα Κύριον ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν ὁ Κύριος ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν προσέθηκε τὰ ἀκόλουθα. Ἐπειδὴ ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς ἐδικαιολόγησε τὸν νέον ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν εἰπὼν ὅτι δὲν εἶναι συνυπεύθυνος μετὰ τῶν λοιπῶν συναδελφῶν του εἰς τὰς πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Βασιλικοῦ Διατάγματος ἐνεργείας, ἃς συγχω-

ρηθῇ καὶ εἰς ἐμὲ νὰ λάβω τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ ὑπουργείου ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν δὲν ἦτο μέλος τῆς Κυβερνήσεως ὁ ἀνωτέρω ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν. Τὸ ὑπουργεῖον πρὶν ἢ διορισθῇ ὁ νέος ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶχεν ἐκπληρώσει ἀκριβῶς τὸ χρέος του καὶ πᾶν ὅ,τι ὁ πρώην ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἐβεβαίωσε τὸ σῶμα τῆς Γερουσίας, ἔπρεπε νὰ τὸ ἐναργήσῃ ἀνθρωπίνως, διότι πράγματα ἄτινα δὲν ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινον δύναμιν, εἶναι δύσκολα εἰς τὴν ἐκτέλεσίν των· ὅ,τι λοιπὸν διεβεβαίωσεν ὁ πρώην ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν, τὸ διεβεβαίωσαν αὐτὰ τὰ πράγματα, διότι καταστραθέντων τότε ὁριστικῶν τῶν καταλόγων ἐξεδόθη ἀμέσως τὸ περὶ ἐναρξέως τῶν ἐκλογῶν Β. Διάταγμα, ἐντὸς δὲ τῆς πραγματικότητος καὶ τῆς ἀληθείας ἔβοσε τὰς διασαφήσεις ταύτας, τὰς ὁποίας δὲν ἔθεσεν εἰς ἀμφιβολίαν ὁ προλαλήσας Γερουσιαστής, διότι οἱ διατάγμασι τούτου ἄρχονται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ διατάγματος.

Ἤκουσε βεβαίως ὁ Κ. Γερουσιαστὴς τὰ λεχθέντα ἀπὸ τὸν Κ. ὑπουργὸν τῶν ἐσωτερικῶν ἐπικαλεσθέντα εἰς μαρτυρίαν αὐτὸν τὸν ἴδιον Γερουσιαστὴν περὶ τῶν προσκομμάτων ἅτινα, συνήθως ἀπαντῶνται εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐκλογικῶν ἐργασιῶν· εὑρισκόμενοι Κύριοι εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ γνωρίζοντες τὰ προσκόμματα ἅτινα παρουσιάζονται εἰς τὴν συγκάλεσιν τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων, εἰς ἐκείνην τῶν δημοτικῶν συμβούλων καὶ λοιπῶν ἄλλων πολυμελῶν σωμάτων, αἰσθανόμεθα ἀναμφιβόλως καὶ τὰς δυσκολίας αἱ ὁποῖαι συμβαίνουσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἐπιτροπῶν, καθ' ἣν συμβαίνουσιν ἔριδες, διαλύσεις συνεδριάσεων, ἀπουσίαι καὶ τὰ παρόμοια. Ἐκτὸς τούτου αἱ ἐπαρχίαι συγκροτοῦνται ἀπὸ πολλοὺς δήμους καὶ πρέπει νὰ ἐκλεχθῶσιν αἱ ἐπιτροπαὶ εἰς ὅλους αὐτούς, διότι ὡς ἐκ τῆς δυστροπίας ἑνὸς μόνου δημοτικοῦ συμβουλίου ἀναγκαίως πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἐκλογὴ εἰς ὅλην τὴν ἐπαρχίαν, καθόσον οἱ Βουλευταὶ ἐξέρχονται ἀπὸ τὸ σύνολον τῆς ψηφοφορίας ὅλων τῶν δήμων· τὸ ὑπουργεῖον λοιπὸν δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπερβῇ τὰ προσκόμματα ταῦτα καὶ ἤθελεν εἶσθαι ὑπεύθυνον ἂν ἀνέβαλλε τὰς ἐκλογάς· ἐλπίζει ὅμως νὰ εὑρεθῇ εἰς θέσιν κατὰ τὴν ἀ. Νοεμβρίου νὰ κάμῃ ἔναρξιν τῆς Βουλῆς, ἥτις καθὰ γνωρίζει καὶ ὁ προλαλήσας δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι πλήρης.

Ἐνταῦθα ὁ προλαλήσας Γερουσιαστὴς προσέθηκεν ὅτι εἰς ἄλλην ἁρμοδιωτέραν ὥραν θέλει ἐπανέλθει εἰς τὸ περὶ οὗ πρόκειται ἀντικείμενον, διὰ νὰ ἀποδείξῃ ἀποτελεσματικώτερον τό τε ἀνύπαρκτον καὶ ἀνίσχυρον τῶν ῥηθέντων διαιολογημάτων ἐκ μέρους τῶν Κ Κ. ὑπουργῶν.

Ἀπαγγελλοντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κυρίου προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 Νόμου τῆς τραπέζης, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Δ. Χρηστίδης· λαβὼν τὸν λόγον ἔλεξε τάδε.

Κύριε!

Δὲν θέλω παύσει νὰ ἐπαναλαμβάνω ὅτι τὸ προκείμενον ζήτημα, ὅπως τὸ ἔθεσαν, εἶναι ζήτημα τάξεως, ζήτημα κοινοῦ συμφέροντος, καὶ δὲν θέλω παύσει νὰ ὑποστηρίζω τὴν πεποίθησίν μου ταύτην, ἥτις πιστεύω ὅτι θέλει γίνει πεποίθησις τοῦ σώματος· ἂν δὲ δὲν εἶναι σύμφωνος καὶ ἡ πεποίθησις τοῦ ὑπουργείου, ἀπέχω τοῦ νὰ κάμω τὸ ζήτημα τοῦτο ζήτημα πολιτικόν. Παρακαλῶ ὅμως νὰ δώσητε ὀλίγην προσοχὴν εἰς ὅσα ἐλάλησα καὶ θέλω λαλήσει.

Ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀρχόμενος τοῦ λόγου του εἶπεν ὅτι τὸ γράμμα φανερώνει τὸ πνεῦμα τοῦ Νόμου, ἀλλ' ἐγὼ πολὺ ὀλίγον ἐνδιέτριψα εἰς τὸ γράμμα τοῦ Νόμου, διότι λίαν ἐκτεταμένως ἀνέτρεξα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς συστάσεως τῆς τραπέζης, καὶ νομίζω ὅτι τὸ προοίμιόν του τοῦτο ἦτο ἄσκοπον· ἀφοῦ παρετήρησεν ὅτι κατὰ τὸ γράμμα τοῦ νόμου ἡ πεποίθησίς του δὲν ἠδύνατο νὰ μεταβιβασθῇ εἰς ἐμὲ, κατέρυγεν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ὑποθέσεως, καὶ ἐπεκαλέσθη μάρτυρα Γάλλον τινὰ ἀποθανόντα. Εἶπεν ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου δὲν ἦτον τὰ χρεολυτικὰ δάνεια καὶ ὅτι ταῦτα τὰ ἐζήτησαν μᾶλλον οἱ μέτοχοι· ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀκριβὲς καὶ σύμφωνον μὲ τὰ πράγματα καὶ τὰς προσπαθείας τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν σύστασιν τῆς τραπέζης· διὰ νὰ πεισθῆτε δὲ ὅτι τὸ πρᾶγμα ἔχει ἄλλως, σᾶς ἀναγινώσκω ἓν καὶ μόνον ἄρθρον τοῦ νόμου τῆς 19 Αὐγούστου 1841, ἐξ οὗ θέλετε γνωρίσει ὅτι ὁ μοναδικὸς σκοπὸς τῆς Κυβερνήσεως ἦτο τὰ χρεολυτικὰ δάνεια (ἐνταῦθα ἀνέγνωσεν ὁ ἀγορεύων τὸ πρόσθετον ἄρθρον ὑγδοον). Εἶναι πλέον κανεὶς δισταγμὸς ὕστερον ἀπὸ αὐτὰς τὰς λεπτομερεῖς διατάξεις τοῦ ἀναγνωσθέντος ἄρθρου ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἦτο τὰ χρεολυτικὰ δάνεια; βέβαια ὄχι· ὁ Κ. ὑπουργὸς πρὸς περισσοτέραν ἀνάπτυξιν τῶν λόγων του ἠθέλησε νὰ προέλθῃ καὶ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ αἰτιολογικοῦ μέρους τοῦ Νόμου· τὸ μέρος τοῦτο θέλω ἀναγνώσει καὶ ἐγώ, διότι ἡ μία ἀνάγνωσις διαφέρει τῆς ἄλλης· (ἐνταῦθα ἀνέγνωσε τὸν πρόλογον τοῦ Νόμου) ὁ Νομοθέτης λέγει ἐνταῦθα ὅτι ἠναγκασμένος ἐνδίδω εἰς τὰς αἰτήσεις τῶν μετόχων τοῦ νὰ περιορισθῇ τὸ ποσὸν τῶν χρεολυτικῶν δανείων ἀπὸ

4|5 εἰς 2|3. Εἶναι βέβαιον ὅτι οἱ μέτοχοι ἤθελον νὰ ὁρισθῇ μικρὸν μέρος τῶν πραγματικῶν Κεφαλαίων διὰ τὰ χρεολυτικὰ δάνεια καὶ τὸ ἐπίλοιπον διὰ τὰς λοιπὰς ἐργασίας· ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις εἶπεν ὅτι πρέπει νὰ προτιμῶνται αἱ ὑπάρχουσαι φυτείαι ἀπὸ τὰς μελλούσας, διὰ νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ Γεωργία, καὶ πρὸς τοῦτο χρειάζονται δάνεια μακροπρόθεσμα οἷα εἶναι τὰ χρεολυτικά.

Ἐπέρχεται ὁ Νόμος τῶν 7 Ἰουλίου 1813· δι' αὐτοῦ οἱ μέτοχοι λέγουν δὲν μᾶς ῥθάνουν αἱ προξοφλήσεις, ἡ δὲ Κυβέρνησις λέγει σᾶς παραχωρῶ νὰ κάμητε ἀνοικτοὺς λογαριασμούς, καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὸν σκοπόν της προσδιορίζουσα πάλιν τὰ 2|3 τῶν πραγματικῶν Κεφαλαίων εἰς χρεολυτικὰ δάνεια, ἅτινα ἐκτείνει καὶ μέχρι τῶν 3|4 ἐὰν ἡ ὑπέρβασις αὕτη εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ.

Κατόπιν ὁ Κ. ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι μὲ συνέλαβεν ἐπ' αὐτοφώρῳ ἀντιφάσκοντα, διότι δῆθεν εἶπον ὅτι εἰς τὰ ἐνυπόθηκα δάνεια ἐμπεριέχονται τά τε χρεολυτικὰ καὶ τὰ τῶν πιστώσεων· τοιοῦτόν τι, δὲν ἐρρέθη, ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἤθελε μὲ διαφύγει ἡ φράσις αὕτη, ἥτις δὲν ἐκφράζει τὴν κυρίαν ἰδέαν μου, δὲν ἔπρεπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτῆς, διότι ἀρκούντως εἶχον ἐξηγηθῆ, ὥστε νὰ μὴ ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς ἀληθοῦς προτάσεως τὴν ὁποίαν ὑπεστήριξα· ἰδοὺ τί εἶπον· τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἰσχύοντος νόμου, τὸ ὁποῖον ἔχει προηγούμενον τὸ ἄρθρον 1 πραγματευόμενον περὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς τραπέζης, λέγει ὅτι ἐξ ὅλων αὐτῶν τῶν ἐργασιῶν δέχεται καὶ ὁμιλεῖ περὶ τῶν ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων κτημάτων χρεολυτικῶν δανείων, καὶ δὲν κάμνει ποσῶς λόγον περὶ πιστώσεων· εἶναι δὲ σύμφωνον καὶ μὲ τὸν Νόμον τῆς 30 Μαρτίου 1841 κατὰ τὸν ὁποῖον τὰ 3|4 τῶν κεφαλαίων προσδιωρίσθησαν εἰς χρεολυτικὰ δάνεια, καὶ μὲ τὸν νόμον τῆς 19 Αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ ἔτους κατὰ τὸν ὁποῖον τὰ 2|3 τῶν κεφαλαίων προσδιωρίσθησαν ῥητῶς εἰς χρεολυτικὰ δάνεια πρὸς ὑποστήριξιν τῆς γεωργίας· ὥστε ὁ σκοπὸς τοῦ Νομοθέτου δὲν ἤλλαξεν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους· ἀλλ' ἐγὼ δέχομαι πρὸς χάριν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ὅτι εἰς τὸ ἄρθρ. 2 ἐμπεριέχονται καὶ τὰ ἐπὶ ὑποθήκῃ δάνεια τῶν πιστώσεων, παρατηρῶ ὅμως ὅτι δὲν πρέπει νὰ θέλητε κατακερματισμένα τὰ πράγματα· τὸ ἄρθρον 4 τοῦ αὐτοῦ νόμου λέγει ὅτι τὰ τοιοῦτα δάνεια ἀποδίδονται χρεολυτικῶς μόνον, κατὰ συνέπειαν δὲ τούτου πρέπει νὰ παραδεχθῆτε ὅτι καὶ αἱ ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων κτημάτων πιστώσεις πρέπει νὰ δίδωνται μόνον χρεολυτικῶς· ἀλλ' ὑμεῖς δὲν παραδέχεσθε τὸ τοιοῦτον, διότι δὲν ὑπήχθησαν ἀπὸ τὸν Νόμον οὔτε ἠδύναντο νὰ ὑπαχθῶ-

σ. εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν διὰ χρεολυσίας ἀποδιδομένων δανείων· διὰ τὸν λόγον ὅτι τὰ μὲν χρεολυτικὰ δάνεια εἶναι μακροπρόθεσμα, καὶ χρησιμεύουν πρὸ πάντων εἰς ἐπιχειρήσεις γεωργικὰς, καὶ ἰδίως εἰς φυτείας, ἐν ᾧ αἱ πιστώσεις χρησιμεύουν ἰδίως εἰς ἐργασίας ἐμπορικὰς, καὶ εἰς ἄλλας δυναμένας νὰ καταρτισθῶσιν ἐν βραχεῖ διαστήματι. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀληθὲς ὅτι εἰς τὴν φράσιν ἐνυπόθηκα δάνεια ἐμπεριέχεται καὶ ἡ ἰδέα τῶν ἐνυποθήκων πιστώσεων. Ἐγὼ εἶπον ὅτι, ὅπως εἶναι συνταταγμένον τὸ παρὸν νομοσχέδιον, δύναται νὰ ἀποδοθῇ ἡ ἔννοια αὕτη, καθόσον μάλιστα, παρακατιὸν τὸ νομοσχέδιον τοῦτο λέγει « αἱ ἀντιβαίνουσαι εἰς τὸν παρόντα νόμον διατάξεις τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1813 Νόμου ἀκυροῦνται· καὶ ἐπειδὴ ἡ φράσις δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ, ὅπως εὑρίσκεται ἐνταῦθα μεμονωμένη, δύναται νὰ περιλάβῃ καὶ τὰς πιστώσεις καὶ ἄλλας χορηγήσεις ἐπὶ ὑποθήκῃ κτημάτων, ἐπειδὴ ἐξ ἄλλου μέρους ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρ. 3 δὲν ὁρίζει ῥητῶς ποῖαι αἱ ἀκυρούμεναι διατάξεις τοῦ νόμου τῆς 7 Ἰουλίου, εἶπα καὶ λέγω ὅτι δύναται ἐκ τοῦ συνδιασμοῦ τῶν οὕτω συντεταγμένων διατάξεων νὰ καθιερωθῇ ἀσάφεια δίδουσα χώραν εἰς παρεξηγήσεις καὶ τοιουτοτρόπως νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν χρεολυτικῶν δανείων καὶ αἱ πιστώσεις ἐπὶ ὑποθήκῃ κτημάτων· οἱ διστάζοντες λοιπὸν τοὺς ὁποίους ἐξέφρασα εἶναι πραγματικοὶ προερχόμενοι ἀπὸ αὐτὴν τὴν σύνταξιν τοῦ Νομοσχεδίου, καὶ δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἔδωκα εἰς τὸ 2 ἄρθρον τοῦ Νόμου ἐκείνου τὴν ἔννοιαν ἣν μοὶ ἀπέδωκεν ὁ Κύριος ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν. Ἀκολούθως ὁ Κ. ὑπουργὸς πρὸς ἐπιστήριξιν τῶν λόγων του ἐπεκαλέσθη τὸ ἄρθρον 28 τοῦ καταστατικοῦ τῆς Τραπέζης καὶ συνάμα τοῦ Ὑπουργὸν Χρηστίδην μιᾶς ἐποχῆς παλαιοτάτης, τὸν ὁποῖον δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπικαλεσθῇ· τὸ ἐπικαλεσθὲν τοῦτο ἄρθρον τὸ ὁποῖον ἐγὼ συνέταξα καὶ καλῶς μὲ ἐμὲ ὁ Κ. Προβιλέγγιος λέγει οὕτω « ὅλαι αἱ περὶ ἐνυποθήκων καὶ ἐπὶ ἐνεχύρῳ δανείων διατάξεις (ἄρθρ. 13 μέχρι 23) ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰς πιστώσεις τὰς στηριζομένας εἰς τὰ δύο ταῦτα εἴδη τῶν ἐγγυήσεων. »

Εἶναι ὁμολογούμενον ὅτι ἐνίοτε εἰς τὴν σύνταξιν ἐγγράφων διεξοδικῶν λαμβάνουσι χώραν παραλείψεις καὶ μεταθέσεις φράσεων ὑποκειμένων εἰς παρεξήγησιν ἢ προξενουσῶν ἀσάφειαν.

Εἶναι βέβαιον ὅτι, διὰ νὰ ἀποφύγῃ ὁ συντάκτης τοῦ Κανονισμοῦ τὴν ἐπανάληψιν, ἀπεσιώπησεν εἰς τὴν σύνταξιν, τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἄρθρου, τὴν φράσιν «καθόσον ἐφαρμόζεται» ὡς τοῦτο ἐξάγεται ἀπὸ τὸ σύνολον τῶν διατάξεων καὶ ἐκ τῆς μελέτης

τῶν διαφόρων ἄρθρων τὰ ὁποῖα μνημονεύονται ἐν αὐτῇ· ἀπόδειξις τούτου εἶναι τὰ ἑρεξῆς μεταξὺ τῶν ἄρθρων 13 καὶ 23 τὰ ὁποῖα τὸ ἄρθρον 28 ὁρίζει νὰ ἐφαρμόζωνται καὶ εἰς τὰς πιστώσεις· ὁ Κ. ὑπουργὸς ἔκαμε χρῆσιν μόνον τοῦ ἄρθρου 19· ἀναγινώσκω καὶ ἐγὼ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ αὐτοῦ καταστατικοῦ τῆς τραπέζης λέγον οὕτω·

« Ἡ διάρκεια τῶν ἐνυποθήκων δανείων δὲν ἐκτείνεται ἐπέκεινα τῶν 20 ἐτῶν, ἡ δὲ ἀπόδοσις των γίνεται διὰ χρεολυσίου πληρωτέου καθ' ἑξαμηνίαν. Τὸ χρεωλύσιον δύναται νὰ πληρώνηται καὶ ἐτησίως, ἀλλὰ διὰ μόνα τὰ ἐπὶ τὰ ἐπὶ διετίαν διδόμενα δάνεια. »

Ἐὰν δεχθῇ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 19, πρέπει νὰ παραδεχθῇ καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 16 ὡς ἀναγομένας εἰς τὸ ἄρθρον 28 τὸ ὁποῖον ἐπεκαλέσθη· αἱ πιστώσεις δὲν εἶναι χρεολυτικαί, ἑπομένως οὔτε αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 16 ἐφαρμόζονται, οὔτε αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 19, ὥστε ὁ ὑπουργὸς Χρηστίδης τοῦ 1843 εἶναι εἰς πλήρη ἄρμο ἐν μὲ τὸν Γερουσιαστὴν Χρηστίδην· ὁ Κ. ὑπουργὸς προσέθηκεν ὅτι, ἂν ἐθεώρουν παράβασίν τινα τοῦ καταστατικοῦ ἐκ μέρους τῆς τραπέζης, ἔπρεπεν ὡς ὑπουργὸς νὰ φέρω τὴν ἀνήκουσαν διόρθωσιν· ὅλοι γνωρίζετε ὅτι ὁ Νόμος τῆς τραπέζης ἐγίνετο 2 μῆνας πρὸ τῆς μεταπολιτεύσεως, καὶ ὅτι αἱ πιστώσεις ἅπασαι ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων κτημάτων ἐγένοντο μετὰ τὴν μεταπολίτευσιν, ὅτε ἐγὼ μὴ ὢν ὑπουργὸς δὲν ἦμην εἰς κατάστασιν νὰ ἐρευνήσω ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου· κατὰ τὸ ἔτος 1849 ἐπανῆλθον αὖθις εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν, ἀλλὰ δὲν διέμεινα εἰς τὸ ὑπουργεῖον εἰμὴ ὀλίγους μῆνας, καθ' οὓς δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχήν μου εἰς τὰς παραβάσεις τῆς Τραπέζης· ἡ τράπεζα ἐκτὸς τοῦ νόμου ἐνεργήσασα ἔδοσε πιστώσεις ἐπὶ ὑποθήκῃ κτημάτων 2 περίπου ἑκατομμυρίων δραχμῶν· ἀλλ' ἐάν τις κατεγίνετο νὰ φέρῃ τὴν δέουσαν τάξιν εἰς τὰς παραβάσεις ταύτας τῆς τραπέζης, ἠδύνατο νὰ φέρῃ αὐτὴν, χωρὶς νὰ καταστρέψῃ τοὺς ἀνθρώπους τούτους, οἵτινες ἦλθον εἰς συναλλαγὰς μὲ τὴν τράπεζαν; τοιαύτην τάξιν δὲν δύναταί τις νὰ φέρῃ ἀμέσως ἀλλὰ βαθμηδόν. Τὸ δὲ ἐπίλοιπον μέρος ἡ τράπεζα ὁρίζει νὰ μεταχειρισθῇ εἰς δάνεια χρεολυτικά. Προβαίνων εἰς ὑποστήριξιν τῆς πεποιθήσεώς του ὁ Κ. ὑπουργὸς λέγει ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι μόνον νόμιμον ἀλλὰ καὶ συμφέρον τῶν δανειζομένων, διότι τὰ μὲν χρεολυτικὰ δάνεια δίδονται πρὸς 10 τοῖς 0/0, αἱ δὲ προεξοφλήσεις ἢ πιστώσεις πρὸς 9 τοῖς 0/0· τὸ τοιοῦτον δὲν συμ-

βιβάζεται, διότι ἡ τράπεζα προτιμᾷ τὰς πιστώσεις ὡς ἐπικερδεῖς, καὶ ἀρνεῖται τὰ χρεολυτικὰ δάνεια. ἐὰν δὲν ἐριζολόμην τοῦ καιροῦ, ἤθελον σᾶς ἀναγνώσει τὴν ἔκθεσιν τῆς τραπέζης, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀρ' οὗ ἴδητε ὁποῖα κάμνει ἀπὸ τὰς πιστώσεις κερδῆ, θὰ συνομολογήσητε μὲ ἐμὲ ὅτι ἡ τράπεζα προτιμᾷ τὰς πιστώσεις ὡς ἐπικερδεῖς· καὶ διὰ τοῦτο ὑπάρχουσι συστημένα πολλὰ τοιαῦτα καταστήματα ἰδιωτικά, χωρὶς νὰ ἔχωσι τοιαῦτα προνόμια, ὅσα ἐδόσαμεν εἰς τὴν τράπεζαν· ἀλλ' ὅλα ταῦτα ἐδόσαμεν διὰ νὰ ἔχωμεν ἓν κατάστημα προεξοφλητικόν· τοιαῦτα δὲ ὑπάρχουσι παντοῦ, καὶ ἔρχονται εἰς συναγωνισμὸν μὲ τὴν τράπεζαν, ὥστε δὲν εἴχομεν ἀνάγκην νὰ δώσωμεν τοσαῦτα προνόμια· ἐπὶ τέλους ὁ Κ. ὑπουργὸς λέγει ὅτι εἰς τὸ 2 ἄρθρ. συμπεριλαμβάνεται καὶ τὸ ποσὸν τῶν πιστώσεων, διότι τὸ διὰ τοιαύτην χρῆσιν προσδιωρισμένον ποσὸν, ἐνῷ ἀνέβαινε πρότερον εἰς 2/3 τῶν πραγματικῶν κεφαλαίων τῆς τραπέζης, μετὰ ταῦτα ηὔξησεν εἰς 3/4 διὰ νὰ συμπεριλάβῃ καὶ τὰς πιστώσεις τῶν ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀνοικτῶν λογαριασμῶν· διὰ τοῦ μέτρου τούτου ἐπανήλθομεν εἰς τὸ στοιχεῖον, ὅπερ εἶχεν ὁ Νόμος τῆς 30 Μαρτίου (ἄρθρ. 15) καθ' ὃν ἕκαστος δύναται νὰ δανεισθῇ κατ' ἀρέσκειαν· ὁ νόμος τῆς 19 Αὐγούστου κατέστρεψε τὸ τοιοῦτον κατ' ἀρέσκειαν δικαίωμα· ἀλλ' ἐγὼ παραδέχομαι πρὸς χάριν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ καὶ τοῦτο, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, διότι, ἐὰν παραδεχθῶμεν μεταξὺ τῶν ἐπὶ ὑποθήκῃ χρεολυτικῶν δανείων καὶ τὰς πιστώσεις, ἡ τράπεζα θέλει ἀφαιρέσει ὅλα τὰ χρεολυτικὰ δάνεια καὶ θέλει περιορισθῇ εἰς τὰς πιστώσεις ὡς ἐπικερδεῖς καὶ τότε καταστρέφονται πολλὰ συμφέροντα, διότι δὲν θέλουν μείνει οὐδὲ 100 δραχ. χρεολυτικὰ δάνεια. Ἐὰν παραδεχθῶμεν ὅτι εἰς τὰ χρεολυτικὰ δάνεια ἐμπεριλαμβάνονται καὶ ὅλαι αἱ πιστώσεις τῶν διαφόρων κατηγοριῶν, τότε καταστρέφεται ὅλος ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου, καὶ ἡ τράπεζα θέλει καταχαθῇ προεξοφλητική· τοῦτο θέλω νὰ τὸ εἴπωμεν εἰς τὸν Νόμον, διὰ νὰ ἦναι τὰ πράγματα σαφῆ· τότε θὰ ἴδωμεν ἐὰν ἔχωμεν συμφέρον νὰ δώσωμεν τοσαῦτα προνόμια εἰς τὴν τράπεζαν· ἀλλὰ δὲν τὸ λέγομεν, δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ εἴπωμεν καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸ εἴπωμεν, διότι μία αἰτιοδείκτη προελευσομένη ἐκ τῆς καταστροφῆς τῆς Γεωργίας διὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου θέλει μᾶς καταστρέψει.

Σᾶς εἶπα ἀρκετὰ καὶ ἐξηγήθην καθαρῶς καὶ σαφῶς ὅτι ὁ σκοπός μου ἦτο καὶ εἶναι νὰ καταδείξω τὸ λάθος εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ὑποπέσωμεν, διοῦ θέλομεν μεταβάλει τὸν σκοπὸν τοῦ μόνου ἐπιζήσαντος εἰς τὴν Ἑλλάδα καταστήματος. Εἶναι βεβαιότατον

ὅτι τὰ ἄρθρα 2 καὶ 4 τοῦ Νόμου τῆς 7 Ἰουλίου 1843 καθιεροῦν τὰ 2|3 τῶν κεφαλαίων τῆς τραπέζης εἰς χρεολυτικὰ δάνεια καὶ ὅτι τοῦτο δὲν διετηρήθη· εἶναι βεβαιότατον ὅτι παραδεχομένου τοῦ πρώτου ἄρθρου τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἡ τράπεζα δὲν θέλει ὑπάρχει χρεολυτικὴ ἀλλὰ προεξοφλητική. Γνωρίζω ἐξ ἄλλου μέρους ὅτι ὁ προκείμενος Νόμος γίνεται διὰ νὰ εὐκολυνθῇ ἡ Κυβέρνησις· ἐπεθύμουν νὰ φέρωμεν τὴν εὐκολίαν ταύτην χωρὶς νὰ βλάψωμεν· ἐπεθύμουν τὸ πρῶτον τοῦτο μέρος τοῦ Νόμου νὰ ἐξηγηθῇ σαφῶς καὶ νὰ ἐξηγηθῇ ὅπως εἶναι γεγραμμένον εἰς τὸν Νόμον καὶ οὐχὶ ὅπως τὸ ἐκφράζει ὁ Κ. ὑπουργός· νὰ ἐξηγηθῇ ὅτι δὲν συγχωνεύονται εἰς τὸ ποσὸν τῶν 2|3 αἱ πιστώσεις καθὰ τὸ ἄρθρ. 4 ὁρίζει.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸ δεύτερον μέρος περὶ τοῦ ὁποίου σᾶς ἐξέρρασα τοὺς φόβους μου τοὺς ὁποίους εἶχον ἐξ ἀφορμῶν βασίμων, ἐπειδὴ ὁ ὑπουργὸς εἶπε καὶ λέγει ὅτι δὲν ἐννοοῦμεν καμμίαν ὑπέρβασιν πέραν τοῦ ποσοῦ τῶν πραγματικῶν κεφαλαίων τῆς Τραπέζης, καὶ ὅτι τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Νόμου τῆς 7 Ἰουλίου μένει ἀνέπαφον ὅπως ἔχει, διὰ ταῦτα δὲν ἔχω νὰ προσθέσω τίποτε ἄλλο, εἰμὴ ὅτι ἐνόσῳ ὑπάρχει τὸ ἄρθρον 3 ὅπως ἔχει, ἠμπορεῖ νὰ παρεξηγηθῇ ἡ ἔννοια αὐτὴ εἰς ἄλλην περίστασιν, ὅτε ἡμεῖς δὲν θὰ εἴμεθα, διότι τὸ ἄρθρον αὐτὸ περιέχει κάτι τι ἀμφίβολον, διότι δὲν μνημονεύει τὰ τροποποιούμενα ἄρθρα.

Τὰ περισσότερα, ἅτινα ἠδυνάμην νὰ εἴπω, θεωρῶ περιττά· ἂν τὸ ὑπουργεῖον πεισθῇ εἰς τοὺς λόγους μου, ἂς ἐνεργήσῃ, ἂν δὲν πεισθῇ, ἂς πράξῃ ὅ,τι ὑπαγορεύει ἡ πεποίθησίς του, ἀργότερον δὲ θέλει ἀναγνωρίσει ὅτι ἔπραξε λάθος.

Ἐλθὼν ἔπειτα εἰς τὸ βῆμα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Μαγγίνας εἶπε τὰ ἀκόλουθα· ἐπειδὴ ἐθεώρησα τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἀπ' ἀρχῆς ἁπλούστατον, καὶ ἡ διάταξις αὐτοῦ δὲν προσβάλλει ποσῶς τὸν Νόμον τοῦ ἔτους 1843, ἀλλὰ τροπολογεῖ μόνον τὸ ἄρθρον 2 περὶ τῶν ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων κτημάτων δανείων, καὶ ἐπειδὴ ἐρρέθησαν πολλὰ χθὲς καὶ σήμερον, ἔλαβον εἰς σημείωσιν τὰ λεχθέντα, ἐμελέτησα ἐσκεμμένως ταῦτα μὲ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν Νόμον, καὶ ἐπ' αὐτῶν θέλω φέρει τὰς ἀνηκούσας παρατηρήσεις, καὶ συγχρόνως θέλω ἐξηγήσει τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον προτίθεται τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, θέλω ἀπαντήσει λέξιν πρὸς λέξιν ἐρ' ὅλων ἐκείνων τῶν ὁποίων ἐγένετο χθὲς λόγος· ἀλλὰ πρὶν ἢ κάμω τὴν ἀνάλυσιν ταύτην, θεωρῶ ἀναγκαῖον νὰ ἐξηγήσωμεν τί ἐννοεῖ τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον, ἐξ οὗ προκύπτουσιν αἱ ἀμφιβολίαι αὐταὶ.

Τινὲς νομίζουσιν ὅτι διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου δύναται ἡ τράπεζα νὰ αὐξήσῃ τὰ κεφάλαιά της· ἀλλ' ἀπαντῶ ὅτι δὲν δύναται ποσῶς νὰ αὐξήσῃ ταῦτα, διότι οὔτε τὸ Νομοσχέδιον λέγει τοιοῦτόν τι, οὔτε ὁ σκοπὸς αὐτοῦ εἶναι τοιοῦτος, καὶ διότι ἡ τράπεζα κατὰ τὸν Νόμον ἄρθρον 4 δύναται νὰ αὐξήσῃ τὰς μετοχάς της τῇ συγκαταθέσει τῆς Κυβερνήσεως· ἡ τράπεζα εἶχε κατ' ἀρχὰς ὡς κεφάλαιον πέντε ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἐπωλήνως ηὔξησεν αὐτὸ εἰς ἓξ περίπου ἑκατομμύρια τῇ συναινέσει τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ δὲν ἔλαβε χρείαν Νόμου· ἐλέχθη ὅτι ἡ Τράπεζα δύναται νὰ δανεισθῇ ἔξωθεν μὲ τόκον μικρὸν καὶ νὰ δανείζῃ μὲ τόκον μεγαλήτερον· ἂν πρόκειται νὰ κάμῃ τοῦτο διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν μετοχῶν της, δὲν δύναται νὰ πράξῃ τοιοῦτόν τι, διότι δὲν ἐπιτρέπει τοῦτο ἡ Κυβέρνησις, τῆς ὁποίας ἡ συγκατάθεσις ἀπαιτεῖται· ἂν δὲ διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν κεφαλαίων της, κανεὶς δὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὸ τοιοῦτον, ὅταν τοῦτο γενῇ ἐντὸς τοῦ κανονισμοῦ.

Ἔρχομαι ἐπομένως νὰ κάμω τὴν ἀνάλυσιν τῶν χθὲς λεχθέντων ὑπὸ τοῦ πρὸ ἐμοῦ ἀγορεύσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ.

Εἶπεν ὅτι ὁ πρῶτος Νόμος τοῦ ἔτους 1841 περὶ Τραπέζης ὁρίζει ὅτι ἡ Τράπεζα ὀφείλει νὰ δανείζῃ χρεολυτικῶς καὶ προεξοφλητικῶς, ὁ δὲ δεύτερος χρεολυτικῶς μόνον, ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Νόμου τῆς 7 Ἰουλίου 1843 κατήργησε τὰς διατάξεις τῶν Νόμων τούτων καὶ πᾶς λόγος περὶ ἀκυρωμένων διατάξεων εἶναι ἀνίσχυρος, καὶ μόνον περὶ τῶν ἐν ἰσχύϊ διατάξεων δύναται νὰ γίνῃ λόγος· πρὸς χάριν ὅμως τοῦ προλαλήσαντος παραδέχομαι τὰς διατάξεις αὐτοῦ καὶ λέγω, ἀφοῦ τὰς ἐθεώρησε καὶ τὰς θεωρεῖ ὡς καλὰς, διατί τὰς ἀκύρωσε κατὰ τὸ ἔτος 1843; ἐπομένως ἀφοῦ ἐγένετο μία πρᾶξις τῆς Κυβερνήτεως, ἡ πρᾶξις αὕτη δὲν εἶναι κατακριτέα.

Εἶπε προσέτι ὅτι τὰ ἐπὶ ὑποθήκῃ εἰς ἀνοικτοὺς λογαριασμοὺς δάνεια δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τὰ χρεολυτικὰ δάνεια, διὰ τὰ ὁποῖα μόνα προσδιορίζονται τὰ 3/4 κατὰ μέγιστον ὅρον τῶν πραγματικῶν κεφαλαίων· ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νόμου τοῦ ἔτους 1843 δὲν κάμνει καμμίαν διάκρισιν τῶν τοιούτων δανείων καὶ ὅταν συνδιασθῇ τοῦτο μὲ τὸν § δ'. τοῦ ἄρθρου 1, αἴρεται πᾶσα ἀμφιβολία· ἡ λέξις πίστωσις ἀνήκει εἰς τὰ χρεολυτικῶς καὶ εἰς τὰ ἐπὶ ἀνοικτῷ λογαριασμῷ ἐπὶ ὑποθήκῃ χορηγούμενα δάνεια, καθόσον ὁ παράγραφος δ'. τοῦ ἄρθρου 1 συνδιαζόμενος μὲ τὸ ἄρθρον 2 φέρει τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα· εἶπε σήμερον ὅτι τὸ ἄρθρον 4 δὲν ἐννοεῖ τὰ ἐπὶ ἀνοικτῷ λογαριασμῷ δάνεια·

ἀλλ' ἡ Τράπεζα ὑπάρχει συστημένη ἀπὸ τοῦ ἔτους **1843** καὶ ἔκτοτε ὑπῆρξε παρ' αὐτῇ Β. ἐπίτροπος· ἐρωτῶ διὰ ποίων λόγων ἐσυγχώρησεν ἡ Κυβέρνητις εἰς τὴν Τράπεζαν τὴν παράβασιν ταύτην τοῦ Νόμου; εἰς τοιαύτην περίστασιν πρέπει νὰ καταδικάσωμεν πολλοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες ἀλληλοδιαδόχως παρέβλεπον αὐτὴν τὴν παράβασιν.

Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ πρὸ ἐμοῦ ἀγορεύσαντος ἡ Τράπεζα ἔχουσα κεφάλαιον 5 ἑκατομμυρίων περίπου ὀφείλει νὰ ἔχῃ διὰ δάνεια χρεολυτικὰ διαθέσιμον κατὰ μέγιστον ὅρον τὸ ποσὸν τεσσάρων ἑκατομμυρίων περίπου καὶ κατ' ἔλαττον τὸ ποσὸν τριῶν ἑκατομμυρίων, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον δὲν λέγει ὁ Νόμος τοῦ ἔτους **1843**, διότι τότε ἠθέλαμεν ἀδικήσει τοὺς θέλοντας νὰ δανεισθῶσι μὲ ὑποθήκας ἐπὶ ἀνοικτῷ λογαριασμῷ.

Ἀκολούθως εἶπεν ὅτι τὸ Νομοσχέδιον πρέπει νὰ λέγῃ ὅτι ἡ ἐπαύξησις τῶν κεφαλαίων δὲν πρέπει νὰ γίνηται εἰμὴ διὰ μόνα τὰ χρεολυτικὰ δάνεια κατὰ τὸν Νόμον τοῦ **1841**, ἀλλ' ὁ Νόμος οὗτος κατηργήθη καὶ μόνος ὑπάρχει ἐν ἰσχύϊ ὁ τοῦ ἔτους **1843** ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν αὐτὴν ἔννοιαν· ὅλοι δὲν ἔχουσι τὰς αὐτὰς εὐκολίας καὶ γνώμας, ὁ μὲν θέλει νὰ δανεισθῇ χρεολυτικῶς, ὁ δὲ διὰ πιστώσεως ἐπὶ ἀνοικτῷ λογαριασμῷ· ἐὰν λοιπὸν ὁ Νόμος ἐννοήσῃ μόνον τὰ χρεολυτικὰ δάνεια, καταδικάζει ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος θέλει νὰ δανεισθῇ ἐπὶ ἀνοικτῷ λογαριασμῷ.

Κατόπιν εἶπεν ὅτι ἡ Τράπεζα ὀφείλουσα νὰ δανείσῃ χρεολυτικῶς κατὰ τὸν Νόμον τρία περίπου ἑκατομμύρια δραχμῶν ἔκαμε παράλειψιν δανείσασα μόνον ἓν ἥμισυ ἑκατομμύριον· ἂν παραδεχθῶμεν ὅτι καὶ τὰ ἐνυπόθηκα δάνεια ἐμπεριέχονται εἰς τὰ ἐπὶ ἀνοικτῷ λογαριασμῷ, τότε τὰ κατ' ἀμφοτέρας τὰς κατηγορίας χορηγηθέντα δάνεια ἀποτελοῦσι τὸ ποσὸν τῶν τριῶν ἑκατομμυρίων, οὐδεὶς δὲ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλῃ καθήκοντα καὶ ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας δὲν ἔχει· ἡ Κυβέρνητις δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ τὴν Τράπεζαν, ὅταν παρεκτραπῇ τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου.

Εἶπεν ἀκολούθως ὅτι ἡ Τράπεζα τείνει εἰς τὸν σκοπὸν νὰ ἐλαττώσῃ τὸ ποσὸν τῶν χρεολυτικῶν δανείων καὶ νὰ στρέψῃ τὰς ἐργασίας της εἰς προεξοφλήσεις, ὥστε μὲ τὸν καιρὸν, ἀντὶ νὰ γείνῃ ὠφέλιμος εἰς τὴν Γεωργίαν, θέλει γίνει ἀπ' ἐναντίας αἰτία καταστροφῆς· ἀλλὰ διατί αἱ διάφοροι Κυβερνήσεις ἄφησαν αὐτὴν νὰ τείνῃ εἰς τοῦτο; ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει πταίουσιν ὅλοι οἱ κατὰ καιρὸν ὑπουργοὶ καὶ Β. Ἐπίτροποι, ἂν καὶ διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου δὲν ἐξάγηται τοιαύτη διάθεσις, τὸ ἀ. ἄρθρον

τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου δὲν τροποποιεῖ εἰμὴ τὸ 2 ἄρθρον τοῦ **Νόμου τῆς 7 Ἰουλίου 1843**, καὶ δὲν μεταβάλλει ποσῶς ὁλόκληρον τὸν Νόμον, καὶ διὰ τοῦτο ἡ παρατήρησις τοῦ προλαλήσαντος ὅτι τότε δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὸ Νομοσχέδιον, ὅταν ὁ Κ. ὑπουργὸς μᾶς βεβαιώσῃ ὅτι θέλουν μείνει ἐν ἰσχύϊ τὰ ἐμπεριεχόμενα εἰς τὰ ἄρθρα 2 καὶ 4 τοῦ Νόμου, εἶναι παράλογος· κατόπιν ἠρώτησεν ὁ προλαλήσας ἂν ὁ παράγραφος γ'. τοῦ ἄρθρου 6 ἐννοῇ καὶ περιλαμβάνῃ τὰς ἐντόκους καὶ ἀτόκους παρακαταθήσεις εἰς τὴν Τράπεζαν, ἀπαντῶ λοιπὸν εἰς αὐτὴν ὅτι τὸ ἄρθρον τοῦτο περιλαμβάνει ὅλα ταῦτα, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ αὐτὸ τὸ γράμμα αὐτοῦ τούτου τοῦ παραγράφου τρίτου.

Ἀκολούθως προστέθηκεν ὅτι ἂν ὁ ἀνωτέρω παράγραφος ἐννοῇ τὰς καταθέσεις ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν, αἵτινες μὲ τὸ ποσὸν τῶν εἰς κυκλοφορίαν Γραμματίων ἀποτελοῦσι τὸ παθητικὸν κεφάλαιον τῆς Τραπέζης, τότε ἡ Τράπεζα ὀφείλει νὰ ἔχῃ ἐναποταμίευσιν εἰς μεταλλικὰ τὸ 1|3 τοῦ κεφαλαίου τούτου κατὰ τὸν Νόμον· τοῦτο ἀπαιτεῖ ὁ Νόμος κατὰ ῥητὴν διάταξιν αὐτοῦ, μὲ μόνην τὴν διαφοράν, ἥτις διέφυγεν ἴσως τὴν προσοχὴν τοῦ προλαλήσαντος, τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ ἐναποταμιεύματος, τὸ ὁποῖον ὁρίζει ῥητῶς ὁ §. γ'. τοῦ ἄρθρου 6 καὶ τὸ ὁποῖον ἡ Τράπεζα ἔχει συνεστάμενον εἰς **1800,000** ἀντὶ **1200,000** ποσὸν τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ ἔχῃ ἡ Τράπεζα μετὰ τὴν ἀνωτέρω ἀφαίρεσιν τοῦ ἐναποταμιεύματος.

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον καὶ ὁ Νόμος τοῦ ἔτους **1843** δὲν χορηγεῖ τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Τράπεζαν νὰ δανεισθῇ πλέον τοῦ ὁλικοῦ κεφαλαίου αὐτῆς καὶ κατὰ συνέπειαν αἴρονται αἱ ὑποψίαι καὶ οἱ κίνδυνοι τοὺς ὁποίους ἐξέθηκεν ὁ προαγορεύσας Γερουσιαστής.

Ὁ Νόμος τοῦ ἔτους **1843** λέγει ῥητῶς ὅτι ἐκ τῶν κεφαλαίων τῆς Τραπέζης τὰ 3|4 κατὰ μέγιστον καὶ τὰ 2|3 κατ' ἐλάσσονα ὅρον πρέπει νὰ ἦναι προσδιωρισμένα διὰ τὰ ἐνυπόθηκα δάνεια· ἐὰν παραδεχθῶμεν ὅτι εἰς τὰ ἐνυπόθηκα δάνεια ἐμπεριέχονται καὶ τὰ ἐπὶ ἀνοικτῷ λογαριασμῷ ἐπὶ τῇ βάσει ὑποθήκης ἀκινήτων κτημάτων, τότε τὸ δανεισθὲν ποσὸν δι' ἀμφοτέρας τὰς κατηγορίας εἶναι ἐντὸς τοῦ ὅρου τὸν ὁποῖον προσδιορίζει ὁ Νόμος.

Ἑπέρερε προσέτι ὁ προαγορεύσας ὅτι ὁ Νομοθέτης πρὸς ὑποστήριξιν τῆς Γεωργίας ὡρίσεν ὥστε τὸ περισσότερον μέρος τοῦ ὁλικοῦ κεφαλαίου τῆς Τραπέζης νὰ δίδηται εἰς χρεολυτικὰ δάνεια, τούτου δὲ μὴ γινομένου καταστρέφεται ἡ Γεωργία·

ἐπὶ τῆς ἰδέας ταύτης παρατηρῶ ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐπιτρέπων ὑπέρβασιν τῶν 3|4 τῶν κεφαλαίων τῆς Τραπέζης διὰ τὰ παρ' αὐτῆς χορηγούμενα ἐνυπόθηκα δάνεια προσφέρει περισσοτέρας ὠφελείας εἰς τὴν Γεωργίαν ἀντὶ καταστροφῆς, τὴν ὁποίαν εἶπεν ὁ Κ. Γερουσιαστής.

Εἶπεν ἀκολούθως ὅτι τὸ δημόσιον ἔχον 1,000,000 δραχμὰς εἰς μετοχὰς ἔχει πρὸς ἐμψύχωσιν τῆς Τραπέζης δέκα μόνον ψήφους, ἀλλὰ τὸ μέτρον τοῦτο ὑπάρχει κατά τινα ἐπικρατοῦσαν τάξιν καὶ συνήθειαν, διότι ἄλλως πνίγεται ἡ φωνὴ τῶν ἐχόντων ὀλίγας μερίδας μετόχων, καὶ ματαιοῦται ὁ σκοπὸς τῆς συστάσεως τῆς Τραπέζης.

Κατόπιν ὁ προλαλήσας ἐπήνεγκεν ὅτι τὸ προνόμιον τοῦ νὰ δίδωνται τὰ 3|4 τῶν κεφαλαίων εἰς χρεολυτικὰ δάνεια ὡρίσθη ἀπὸ τὸν Νόμον τοῦ ἔτους 1841, ἀλλ' εἶναι περιττὸν καὶ ἀνίσχυρον νὰ ἐπαναλαμβάνηται διάταξις τὴν ὁποίαν ἠκύρωσε μεταγενέστερος Νόμος ὁ τοῦ ἐξ 1843· ἀκολούθως εἶπεν ὅτι τότε παραδεχόμεθα τὸ Νομοσχέδιον, ὅταν ὁ Κ. ὑπουργὸς παραδεχθῇ ἵνα προστεθῇ εἰς αὐτὸ ἡ φράσις « συμφώνως μὲ τὸν § γ' τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Νόμου τῆς 7 Ἰουλίου 1843· » ἀλλὰ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον οὔτε ἀκυροῖ οὔτε τροποποιεῖ τὸ ῥηθὲν 6 ἄρθρον τοῦ Νόμου, οὐδὲ δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, διότι ἂν τροποποιῆται τὸ ἄρθρ., ἡ τροποποίησις δὲν πρέπει νὰ καταχωρηθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ἀλλ' εἰς τὸν Νόμον, ἂν δὲ παραδεχθῶμεν τὴν ὑπουργικὴν ὁμολογίαν, ἐννοοῦμεν βεβαίως ὅτι τροπολογοῦνται ὅλα τὰ λοιπὰ ἄρθρα, καὶ ὅτι τοῦτο μένει ἀνέπαφον· ἀκολούθως ἐξέφρασεν ὅτι ἡ Τράπεζα λαμβάνουσα τὸν παρόντα Νόμον θέλει κάμει ὑποχείριον τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ τοιοῦτόν τι δὲν ἐξάγεται ποσῶς ἀπὸ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἐπεκτείνει μόνον τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερβάσεως τῶν 3|4 τοῦ κεφαλαίου διὰ τὰ χορηγούμενα ἐνυπόθηκα δάνεια.

Τελευταῖον ἀνέφερε καὶ ἠρώτησε ποῖον ἔχει σκοπὸν τὸ παρὸν Νομοσχέδιον· μολονότι δὲν εἶμαι ἀριθμητικὸς ὅλα ταῦτα δύναμαι νὰ ἀναφέρω τὴν γνώμην μου καὶ λέγω ὅτι τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον εἶναι ἀπόρροια τοῦ πρὸ ὀλίγου ἐπιψηφισθέντος Νόμου περὶ τοῦ δανείου τῶν 5 ἑκατομμυρίων, καὶ δὲν διστάζω νὰ ἀναλύσω τὸν σκοπὸν τούτου, καθόσον ἄλλως ἦτο περιττὸν τὸ ἐπιψηφισθὲν Νομοσχέδιον· καθ' ἃ λοιπὸν ἔχω πληροφορίας περὶ τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῆς Τραπέζης ἐξάγω τὰ ἀκόλουθα.

Τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν ἐνεργητικῶν κεφαλαίων τῆς Τραπέζης

συνίστανται εἰς δραχ. 5,700,000

Τὸ δὲ ποσὸν τῶν παθητικῶν κεφαλαίων αὐτῆς συνίστανται ὡς ἑξῆς

Εἰς παρακαταθέσεις ἐντόκους δραχ.	1,700,000	
» » ἀτόκους »	175,000	
» » ταμιευτηρίου »	290,000	
Προστιθεμένου καὶ τοῦ ἀντιτίμου τῶν εἰς κυκλοφορίαν Τραπεζικῶν Γραμματίων ἀναβαίνοντος εἰς δραχ.	2,700,000	
Τὸ ὁλικὸν ποσὸν τοῦ παθητικοῦ κεφαλαίου συνίστατα εἰς δραχ.		4,865,000
Ἀφαιρουμένου δὲ τοῦ εἰς τὴν Τράπεζαν μένοντος ὡς ἐναποταμιεύματος εἰς μεταλλικὸν ποσοῦ τῶν δραχ.		1,800,000
Μένει ὡς παθητικὸν κεφάλαιον τῆς Τραπέζης τῶν ποσῶν τῶν δραχ.		2,635,000

Ποσὸν τὸ ὁποῖον δύναται ἡ Τράπεζα νὰ δανείσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν κατὰ τὸν παρόντα Νόμον, ἐνῶ ἄνευ τοῦ παρόντος Νόμου δὲν δύναται νὰ δανείσῃ εἰμὴ τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 1,075,000 ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ κατωτέρω λογαριασμοῦ.

Κατὰ τὸν ὑπάρχοντα Νόμον τὰ 3|4 τοῦ ὁλικοῦ κεφαλαίου τῆς Τραπέζης φέρουσι τὸ ποσὸν τῶν δραχ.		4,275,000
Τὰ προσδιωρισμένα διὰ τὰ ἐνυπόθηκα δάνεια ἀφαιρουμένων τῶν μέχρι τοῦδε χορηγηθέντων δανείων συνισταμένων εἰς δραχ.		3,200,000
Μένει διαθέσιμον ποσὸν τὸ ὁποῖον δύναται νὰ δανείσῃ ἐκ δραχ.		1,075,000

Μετὰ ταῦτα μικρᾶς ἄλλης παρατηρήσεως γενομένης ὁ Κ. Πρόεδρος ἠρώτησε τὴν Γερουσίαν ἂν θεωρῇ περαιωμένην τὴν συζήτησιν· ἀποφανθείσης δὲ καταφατικῶς ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Ἰ. Οἰκονόμου καὶ Κ. Τζαβέλα, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὸν διὰ ψήφων 31 κατὰ μιᾶς ἀρνητικῆς ψήφου ἐνὸς κατὰ τὸ ὡδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 Νόμου τῆς Τραπέζης.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος		Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	Ν
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰω. Μέξης	
Ἰω. Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Ἄθμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Α. Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀάμπρος Νάκος	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	
Χαράλαμπος Παππαπολίτης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Πρασακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ο	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Βασ. Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	ἄνευ ψῆφ.	Παναγιώτης Ἀιδωρίκης	
Δρόσος Μανσόλας		Χατζὴ Χρῆστος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου.	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	Ν
Ἀθανάσιος Ἀιδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώρ. Παππαηλιόπουλος		Ῥ. Παλαμίδης	Ν

Ἀναγνωσθέντα ἔπειτα τὰ ἄρθρα 1, 2 καὶ 3 τοῦ Νομοσχεδίου ἐγένοντο διὰ χειροτονίας δεκτὰ ὡς ἔχουσι.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ ψήφων 28 κατὰ μιᾶς, κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ἔχει δὲ τὸ Νομοσχέδιον ὅπως ὑποβληθῇ ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 16 τρέχοντος μηνὸς Ὀκτωβρίου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 Νόμου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος		Γεώργιος Γλαράκης	Ν
Ἀναγνώστης Δελιγιάννης		Δημήτριος Γ. Βούλγαρης	Ν
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλαος Ἰωάννου Μέξης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος		Ἄθμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	
Τάτζης Μαγγίνας	Ν	Τσανετάκης Γρηγοράκης	
Κωνσταντῖνος Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγνώστης Μο-αρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Ἀάμπρος Νάκος	Ν	Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν
Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	
Χαράλαμπος Παπαπολίτης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης	Ν	Ἀναστάσιος Μαυρομιχάλης	
Νικόλαος Πρασακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Σπυρίδων Τρικούπης		Γαρδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Τζιώρτζ	Ο	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Δημήτριος Χατζίσκος	Ν
Βασίλειος Χρηστακόπουλος	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἀνδρέας Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μαυρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστάσιος Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας		Παναγιώτης Ἀιδωρίκης	
Δρόσος Μανσόλας		Χατζὴ Χρῆστος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης		Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χατζὴ Πέτρου	Ν	Κωνσταντῖνος Προβιλέγγιος	Ν
Ἀθανάσιος Ἀιδωρίκης	Ν	Ἰωάννης Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Σπῦρος Μήλιος	Ν
Γεώργιος Παπαηλιόπουλος		Ῥ. Παλαμίδης	

Ἑπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἑπομένης γενησομένης αὔριον τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ συστάσεως πρεσβειῶν διὰ Β. διατάγματος Νομοσχεδίου.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χαντζίσκος.
Ἀθ. Γρηγοριάδης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1853 ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν ΚΚ. Γερουσιαστῶν παρόντων **31** μέλους, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κύριος Ἀν. Μαυρογιάννης, ἀσθενοῦντος τοῦ προέδρου, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ κωλυομένου θατέρου τῶν Γραμματέων Κ. Β. Χρηστακοπούλου τὸν Γερουσιαστὴν Κύριον Ἀθ. Γρηγοριάδην κηρύττει ἀρχομένην τὴν συνεδρίασιν.

Ἅμα δ' ἀρξαμένης κατόπιν τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν τῆς προτεραίας ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Χριστίδης παρατήρησεν ὅτι τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας συνετάχθησαν μὲν ἀλλὰ δὲν ἐπεθεωρήθησαν ἀπὸ τοὺς κατὰ τὸ πλεῖστον ἀγορεύσαντας, ἐπειδὴ δὲ τὸ περὶ οὗ ταῦτα πραγματεύονται ζήτημα εἶναι σπουδαῖον, ἐπειδὴ ὁ εἷς τῶν προαγορευσάντων ἀπὼν δὲν δύναται νὰ ἐπενέγκῃ διόρθωσίν τινα, αὐτὸς δὲ μᾶλλις ἠδυνήθη νὰ ἐπιδιορθώσῃ τὸ ἥμισυ τῆς ἀγορεύσεώς του, καὶ τὸ ὑπολειπόμενον ἥμισυ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διορθωθῇ κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν στιγμιαίως, προτείνει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ ἀναβληθῇ μὲν ἡ ἀνάγνωσις καὶ ἐπικύρωσις τῶν πρακτικῶν ἐπὶ τὴν αὔριον, νὰ προβῇ δὲ ἡ Γερουσία εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἡμερησίας διατάξεως

Καὶ ἑτέρου δὲ τῶν Κ. Γερουσιαστῶν παρατηρήσαντος ὅτι καὶ ἄλλοτε, ὅταν οἱ συντάκται δὲν ἐπρόφθασαν νὰ συνταξωσι τὰ πρακτικά, τὸ σῶμα ἀνέβαλε τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τούτων διὰ τὴν ὑστεραίαν, καὶ προέβη εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ ἀντικειμένου τῆς ἡμερησίας διατάξεως, πρὸς δὲ ὅτι ἐκτὸς τῆς περιστάσεως ταύτης ὅταν χωρίον τι τῶν πρακτικῶν μὴ καλῶς συνταγμένον δὲν ἐπιδέχηται ἐν τῇ στιγμῇ τῆς ἀναγνώσεως διόρθωσιν, ἡ διόρθωσις αὐτῶν ἀνεβλήθη ἀναπεθεῖσα εἰς τὸ Γραμεῖον, τρίτος Γερουσιαστὴς ἀντέταξεν ὅτι ὁ κανονισμὸς ἐπιτρέπει ἐν τῷ ἀναγινώσκειν τὴν διόρθωσιν τῶν πρακτικῶν καὶ ὁ βουλόμενος δύναται νὰ προτείνῃ διόρθωσιν κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν, χωρὶς νὰ γίνηται τὸ ἄδικον νὰ ἀναβάλλωνται αἱ ἐργασίαι ὁλοκλήρου σώματος ὡς ἐκ τῆς ἀπουσίας ἑνὸς τῶν ἀγορευσάντων κατὰ τὴν προτεραίαν μελῶν.

Ἀποραινθείσης τῆς Γερουσίας ὑπὲρ τῆς τῶν πρακτικῶν ἀναγνώσεως καὶ ἐπιδιορθώσεως ἐν τῇ σημερινῇ συνεδριάσει ἀνεγνώσθησαν ταῦτα καὶ ἐνεκρίθησαν.

Ἀναγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. προέδρου ὡς ἀντικειμένου τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ

συστάσεως Πρεσβειῶν δυνάμει Β. διατάγματος, θάτερος τῶν ΚΚ. Γραμματέων ἀνέγνω τό τε Νομοσχέδιον καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσιν τῆ. ἐπιτροπῆς, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὁποίου λαβὼν τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κύριος Ψύλλας ἔλεξε τάδε.

Κατὰ τὴν προχθὲς συνεδρίασιν, καθ' ἣν εἰσήχθη τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο καὶ λόγος ἐγίνετο περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἡμέρας τῆς συζητήσεώς του, καὶ περὶ τοῦ ἂν ἦτο ἀνάγκη νὰ συσταθῇ ἐπιτροπὴ πρὸς σύνταξιν ἐκθέσεως, ἐνθυμοῦμαι ὅτι Γερουσιαστής τις ἐθεώρησεν (ἴσως ὄχι σοβαρῶς. ἀλλὰ πρὸς ἀντίθεσιν τῶν ἀποφάσεων αἵτινες ἐπηνέχθησαν ἐπὶ δύω ἄλλων Νομοσχεδίων) τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ὡς μᾶλλον κατεπείγον, καὶ προέτεινε τὴν ἐπίσπευσιν τῆς συζητήσεώς του χωρὶς νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὰς κανονισμένας βασάνους. Εἴπαμεν τότε ὀλίγα τινὰ, ἀλλὰ ὡς ἐκ τῆς ἁπλῆς ἀναγνώσεως τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ ὑπουργὸς μὴ δυνάμενοι νὰ γνωρίζωμεν τὸν νοῦν καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Νομοσχεδίου ἐσκιαμαχούσαμεν, οὕτως εἰπεῖν, περὶ τοῦ κατεπείγοντος. τὸ ὁποῖον προβάλλοντές τινες ἐζήτουν τὴν αὐθημερὸν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου· ἀλλ' ἐγὼ εἶπον τότε ὅτι ἂν ἡ ἀνάγκη τῆς πατρίδος ἐπείγῃ. ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία δύναται νὰ ἐνεργήσῃ μόνη ὑπ' εὐθύνην της, ὡς ἤθελεν ἐνεργήσει ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων. Ἀφ' οὗ ὅμως ἡ Γερουσία ἀπεφάσισε νὰ διέλθῃ τὰς βασάνους τοῦ κανονισμοῦ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο, δηλ. νὰ τυπωθῇ καὶ νὰ συσταθῇ ἐπιτροπὴ πρὸς σύνταξιν ἐκθέσεως, τότε παρετήρησα ὅτι τὸ Νομοσχέδιον περιέχει διατάξεις, αἵτινες ὡς καὶ αὐτὸ τὸ μειονοψηφοῦν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἐν τῇ ἐκθέσει του ἀναφέρει, ὡς καὶ ἐγὼ στοχάζομαι, εἶναι βαρεῖαι, εἶναι πρωτοφανεῖς, εἶναι, ἂς μὲ συγχωρηθῇ ἡ λέξις, ἀντισυνταγματικαί· προκατειλημμένος πάντοτε ἀπὸ τὴν ἰδέαν τοῦ κατεπείγοντος ἐμελέτησα ἐσκεμμένως, ὡς καὶ ἡ ἐπιτροπὴ λέγει, τό τε Νομοσχέδιον καὶ τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ εἰσαγαγόντος ὑπουργοῦ. καὶ βλέπω ὅτι εἰς τοὺς λόγους ἐκείνους, τοὺς ὁποίους περιέχει ἡ ἔκθεσις (διότι τὸ Νομοσχέδιον ὡς Νόμος δὲν ἔχει λόγους, ἂν καὶ ἐκ τῶν Νόμων αὐτῶν δύναται νὰ ἐξαγάγῃ ἢ νὰ δίδῃ λόγους), οὐδεὶς λόγος περὶ κατεπείγοντος ὑπάρχει· οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους ἐκθέτει, εἶναι λόγοι μόνιμοι καὶ οὕτως εἰπεῖν αἰώνιοι, λόγοι ὑφισταμένοι δὲν λέγω ἀπὸ κτίσεως κόσμου. ἀλλ' ἀπὸ καταστάσεως τῶν κοινωνιῶν τουλάχιστον, ἀπὸ διακοσίων ἐτῶν ἐρ' ὅλου τοῦ πεπολιτισμένου μέρους τῆς οἰκουμένης. Ἰδοὺ Κύριοι ποίους λόγους ἀναφέρει ἐν τῇ ἐκθέσει του ὁ ὑπουργὸς· « ὅλα, λέγει, τὰ ἔθνη ἠσθάνθησαν καὶ ἀνεγνώρισαν

τὴν ἀνάγκην τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι Πρεσβειῶν » παράδοξον τῷ ὄντι πῶς μόλις σήμερον ἡμεῖς ἠσθάνθημεν τὴν ἀνάγκην τῆς τῶν Πρεσβειῶν συστάσεως· καὶ παρακατιὸν λέγει

« Σήμερον δὲ παρά ποτε καθίστανται ἀναγκαῖαι, ὅτε ἡ πρόοδος τῶν φώτων, καὶ τὰ καταπληκτικὰ τῶν συγκοινωνιῶν μέσα προσήγγισαν, ἢ μᾶλλον συνῆψαν, τὰ ἔθνη συνδέσαντα ἀναποσπάστους πρὸς ἄλληλα σχέσεις » ἀλλ' οὗτοι οἱ λόγοι δὲν εἶναι λόγοι κατεπείγοντος, οἱ λόγοι αὐτοῦ ἀντὶ νὰ καθιστῶσι κατεπείγουσαν καὶ καταφανῆ τὴν ἀνάγκην, ἐξ ἐναντίας ἀφαιροῦσι, κατ' ἐμέ, πολὺ μέρος τῆς ἀνάγκης τῆς συστάσεως τῶν Πρεσβειῶν, καὶ τὸ πᾶν ἴσως· ὅταν, Κ. ὑπουργέ, ἡ πρόοδος τῶν φώτων καὶ τὰ καταπληκτικὰ τῶν συγκοινωνιῶν μέσα συνῆψαν σχεδὸν τὰ ἔθνη, συνδέσαντα ἀναποσπάστους πρὸς ἄλληλα σχέσεις, τίς ἡ χρεία πλέον νὰ ἐνδύσωμεν ὅλον τὸν κόσμον μὲ Πρεσβείας; Λέγω δὲ ὅλον τὸν κόσμον, διότι τὸ Νομοσχέδιον ἔχει τὴν δυνητικὴν ταύτην σημασίαν νὰ διορίσῃ ἡ Κυβέρνησις Πρέσβεις εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ὥστε ἐὰν ὅλοι οἱ Ἕλληνες γίνωσι Πρέσβεις καὶ πάλιν δὲν ἀρκοῦσι νὰ ἐνδύσωσι τὰς Πρεσβείας τοῦ Νομοσχεδίου, ἀλλ' ὁ κόσμος θέλει μείνει ἀσκέπαστος ἀπὸ Πρεσβείας, ὅπως λέγει ὁ Ὅμηρος ὅτι « πολλαί κεν δεκάδες ἤθελον μείνει ὑστερημέναι οἰωχόων. καὶ πότε, Κύριοι τοῦτο, ὅταν ἡ πρόοδος τῶν φώτων καὶ τὰ καταπληκτικὰ τῶν συγκοινωνιῶν μέσα προσεγγίσαντα τὰ ἔθνη, τὰ συνέφιξαν μὲ ἀδιαῤῥήκτους δεσμούς, μὲ τὰς ἀναποσπάστους σχέσεις, δέχομαι αὐτὴν τὴν φράσιν τῆς τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἐκθέσεως ὡς ἄριστον οἰωνόν· τῷ ὄντι ὁ χριστιανισμὸς καὶ ἡ πρόοδος τῶν φώτων ἀδελφοποίησαν ἐπὶ τοσοῦτον τὰ κράτη, ὥστε κίνδυνος καταστροφῆς δὲν ὑπάρχει· « Ἔθνος, ἐνθυμοῦμαι ῥητόν σοφοῦ τινος Εὐρωπαίου, ἀφ' ὅτου ὁ χριστιανισμὸς διῆλθεν εἰς τὸν μυελὸν πάντων ἐθνῶν, ἔθνος κανὲν δὲν κατεστράφη, ὑπέκυψε πρὸς καιρόν, ἐγονάτισε, ἀλλὰ δὲν ἐξωλοθρεύθη, καὶ τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸν χριστιανισμόν. Τίς λοιπὸν ἡ χρεία τῆς τῶν πρεσβειῶν συστάσεως, ἀφ' οὗ ἡ πρόοδος τῶν φώτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ συνέδεσε τόσον στρικτὰ τὰ ἔθνη, τὰ δὲ τῆς συγκοινωνίας καταπληκτικὰ μέσα ἐμπεδένισαν τὰς ἀποστάσεις ἐπὶ τοσοῦτον σήμερον, ὥστε ἑταιρία τις τελευταίως συστηθεῖσα ὑπισχνεῖται νὰ μεταφέρῃ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἡμισφαιρίου εἰς τὸ ἕτερον καὶ ἐπιβάτας καὶ πραγματείας ἐν διαστήματι τριῶν ἡμερῶν, ἐπὶ ποινῇ μηδεμιᾶς ἀμοιβῆς ἐν περιπτώσει καθ' ἣν δὲν ἤθελε πραγματοποιήσει ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν τὴν μεταφορὰν ταύτην, ἀφ' οὗ

λέγω τὰ καταπληκτικὰ τῶν συγκοινωνιῶν μέσα ἔθεσαν τὸν ἅπανταχοῦ τῆς οἰκουμένης διεσπαρμένον κόσμον ὡς ἐν μιᾷ οἰκίᾳ καὶ αἱ ἀποστάσεις ἐμηδενίσθησαν πλέον ἢ ἐγγὺς ἐστὶ νὰ μηδενισθῶσιν ἀπὸ τὴν καταπληκτικὴν πρόοδον τοῦ ἐφευρετικοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπόῤῥοια τοῦ Ὑψίστου, εἰκὼν καὶ ὁμοίωσις αὐτοῦ, καὶ ὁ ἄνθρωπος μετ' οὐ πολὺ ἴσως θὰ δύναται νὰ εὑρίσκηται ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ καὶ μὲ ταχύτητα νοὸς ἐκεῖ ὅπου ἂν ἤθελεν ἐπιθυμήσει, ῥιφάνων ἢ πλησιάζων τὴν πραγματικότητα; Ἄλλος ἦτον ὁ καιρὸς καθ' ὃν ἐγὼ αὐτὸς, κύριοι, τρία ὅλα ἔτη ἀπὸν ἐκ τῶν κόλπων τῆς ἐνεγκαμένης με, ἔλαβον μόλις ἐπιστολὴν μίαν καὶ μόνην ἀπὸ τὴν γηραιάν μητέρα μου, αἱ ἀποστάσεις τότε ἦσαν ἀνυπέρβατοι. Τότε ἐπειδὴ ἀπὸ Ὀλυμπιάδος εἰς Ὀλυμπιάδα μόλις ἐμάνθανον περὶ τῶν σημαινόντων εἰς τὰ ἄλλα Κράτη, καὶ περὶ τῶν ῥηνημάτων αὐτῶν, λέγω ἐπίτηδες ῥηνημάτων, ἦτο ἀνάγκη νὰ ἔχωσι πρέσβεις διὰ νὰ μανθάνωσι τὰ γινόμενα, καὶ διὰ νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὰ ῥηνήματα ἐκείνων. Ἐπανέλαβα ἐπίτηδες τὰ ῥηνήματα, διότι σήμερον οὔτε τοῦτο δὲν εἶναι ἀναγκαῖον· ὁ πολιτισμός, ἡ πρόοδος τῶν φώτων, τὸ τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας αἴσθημα κατέστησαν τὰ πάντα δημόσια, δὲν πεκταίνονται δὲ σήμερον ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύστῳ ἐν τοῖς μυστικοσυμβουλίοις τὰ διαβούλια, ὅπως ἐπεκταίνοντο ταῦτα πρὸ 200 ἐτῶν πρὸς ἐπιβουλὴν ἢ καταστροφὴν ἀμοιβαίαν· ἦτο καιρὸς καθ' ὃν οἱ πρέσβεις ἦσαν ἀναγκαῖοι νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὰ ξένα Κράτη, καὶ μάλιστα εἰς τὰ ἔχοντα πλείονας πρὸς ἄλληλα σχέσεις, διότι αἱ σπαθαὶ ἦσαν γυμναὶ καὶ διὰ νὰ ἐκφρασθῶ οὕτως ἐπεσείοντο, διότι τὸ ἓν Κράτος ἐζήτει νὰ κατακτήσῃ τὸ ἄλλο. Καὶ εὑρίσκετε Κύριοι, τὴν ἱστορίαν τῶν πρέσβεων; χρονολογοῦνται μὲν αὗται ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων χρόνων ἐν ἐκτάκτοις περιστάσεσι, ῥητῶς ὅμως ἀπὸ τοῦ **1648** μετὰ τὴν ἐν Βεστφαλίᾳ εἰρήνην, διότι τότε ὅλη ἡ Εὐρώπη ἦτο εἰς ἐμφύλιον πόλεμον, τὸ ἓν κράτος ἐζήτει νὰ καταφάγῃ τὸ ἄλλο, διότι τριακονταετὴς πόλεμος κατέστρεψε τὰ ἔθνη, διότι τὰ παθη ἦσαν ἀκμαῖα, καὶ αἱ ἀντεκδικήσεις πεῖθαναι, τότε πλέον ἔλαβον μονιμότητα οἱ πρέσβεις, καὶ διὰ ταῦτα ἀπὸ ταύτης κυρίως τῆς ἐποχῆς χρονολογοῦνται, καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους ἐσυστήθησαν· ἐμονιμοποιήθησαν δέ, διότι ὅταν ἁπαξ καταστασθῇ πρᾶγμά τι, καὶ μάλιστα ὅταν ἀπορῥέῃ ἄνωθεν, καὶ χωρὶς προφανοῦς πλέον ἀνάγκης μένει τοῦτο καὶ μονιμοποιεῖται, ἀφ' οὗ μάλιστα τὸ μόνιμον καὶ στάσιμον (statu quo) εἶναι ἡ θεμελιώδης τῶν Εὐρωπαϊκῶν πολιτικῶν ἀρχή.

Τί ἔκαμον καὶ κάμνουσιν οἱ ἄλλοι, ἀγνοῶ· ἀλλ' ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος, ὅταν ἀπέστειλε τὸν βαρύτατον καὶ δυσανάλογον τῆς δουλείας ζυγόν, εἶχε τότε πρέσβεις νὰ προκαλέσωσι τὴν συμπάθειαν τῶν δυνάμεων, ἤτις ἐστάθη τοσοῦτον σημαντικὴ καὶ ἀποτελεσματική; ὄχι βέβαια. Ἐὰν τοῦτο ἐπράτταμεν τότε, ἠθέλαμεν καταγελασθῆν ἐπὶ πτωχαλαζονείᾳ. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἡ παρουσία τῶν πρέσβεων ἀναγκαία διὰ νὰ παράσχῃ σύστασιν συνδρομῆς καὶ ὅσας ἄλλας ὠφελείας ὁ τελευταῖος παράγραφος τῆς ὑπουργικῆς ἐκθέσεως ἀναφέρει εἰς τὰ μικρότερα Κράτη· οἱ πρέσβεις δὲν εἶναι τὰ ὄργανα τὰ ὁποῖα θὰ καταδείξωσι καὶ παραστήσωσι ἀς ἀνάγκας καὶ τὴν πραγματικὴν κατάστασίν μας, ἀλλ' αἱ πράξεις μας· ὡς εἰς τὸν μέγιστον ἐκεῖναν ἀγῶνα ὑπὲρ τῶν ὅλων, διὰ πράξεων, ἔργων, παραδειγματικῶν ἀνταπαρνήσεων καὶ θυσιῶν, καὶ χύσεως ποταμῶν αἱμάτων, οὕτω καὶ νῦν διὰ τῶν αὐτῶν μέσων καὶ πράξεων, εἰς ἃς καλούμεθα ἀπὸ τῆς εἰρηνικῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων, πρέπει νὰ συστήσωμεν ἑαυτοὺς εἰς τὴν συνδρομὴν τῶν ἐθνῶν· ἐκεῖνα εἶναι τὰ στόματα τῆς καταδείξεως καὶ παραστάσεως τῶν ἀναγκῶν καὶ τῆς πραγματικῆς καταστάσεως τοῦ τόπου, ἐνῷ οἱ πρέσβεις θὰ ἐπιδείξουν τὴν Ἑλλάδα, χωρὶς νὰ καταδείξουν τὰς ἀνάγκας της. Κύριοι, ἡ ἀνάγκη τῶν πρεσβειῶν καὶ ἡ ἐξ αὐτῶν ὠφέλεια οὐ μόνον δὲν εἶναι, κατ' ἐμέ, τρανώτεραι, ὡς λέγει ὁ Κ. ὑπουργὸς δικαιολογῶν τὸ Νομοσχέδιόν του ἐν τῇ ἐκθέσει, ἀλλ' εἶναι πάντη περιττοί, εἶναι συνήθειά τις ἐπικρατήσασα ὡς καὶ τόσαι ἄλλαι, καὶ θεωρουμένη ὡς ὠφέλιμος κατ' ἐπιπολὴν μόνον ἐξεταζομένη, ἀλλὰ κατὰ βάθος ἐπιζήμιος καὶ ἄτοπος. Ἄλλως τε ἡ Ἑλλὰς τὸ δημιούργημα αὐτὸ τῶν συμπαθειῶν τῆς Εὐρώπης καὶ ὅλου τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ἔχει ἀνάγκην νὰ ὁμιλῇ στόμα μὲ στόμα εἰς τὰς δυνάμεις; διὰ τῶν πρεσβέων των δὲν βλέπουν, δὲν πληροφοροῦνται περὶ τῆς πραγματικῆς μας καταστάσεως καθ' ἑκάστην διατρέχοντες ἐκόντες καὶ ἄκοντες τὰ πελάγη τῆς εἰς τὸν ὀμφαλὸν τοῦ κόσμου κειμένης χώρας μας; Καὶ ἂν αἱ ἐντεῦθεν διδόμεναι πληροφορίαι δὲν γίνωνται εἰλικρινεῖς, ζῶμεν τάχα εἰς τὸν αἰῶνα καθ' ὃν μόλις 20 ἢ 30 διαβάται διήρχοντο ἐντεῦθεν; Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταχρασθῶσι τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν ἡγεμόνων των οἱ ἐδρεύοντες ἐνταῦθα πρέσβεις τῶν δυνάμεων, μυριάδες δὲ Εὐρωπαίων κατ' ἔτος διαβαίνοντες ἐντεῦθεν πληροφοροῦσι τὴν Εὐρώπην περὶ τῆς πραγματικῆς καταστάσεώς μας ἐκτὸς τῶν πρέσβεων. Πλὴν ἔστω, καλαὶ εἶναι αἱ πρεσβεῖαι καὶ παρέχουσι μικράν τινα ὠφέλειαν. Εἶναι δίκαιον

νὰ δανειζώμεθα διὰ νὰ συντηρῶμεν πρεσβείας; Ἐδανείσθημεν κατὰ τὸν ἀγῶνα καὶ δὲν πληρόνομεν τίποτε· ἐδανείσθημεν κατὰ τὴν κατάστασιν τῆς Βασιλείας καὶ δὲν πληρόνομεν· προχθὲς ἀκόμη ἐψηφίσαμεν δάνειον νὰ τὸ δαπανήσωμεν εἰς πρεσβείας; Εἶναι τοῦτο ἴδιον ἀνθρώπων κηδομένων τῶν ἀληθῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος των; Ἀλλὰ τέλος πάντων ἂς ἔλθωμεν εἰς μίαν διέξοδον, ἂς ἔλθωμεν εἰς λύσιν τινά· θέλομεν πρέσβεις; εἶναι ἀναγκαῖοι; ἂς ἴδωμεν τὴν ἀνάγκην. Τὰ συμφέροντα τοῦ κράτους ἀπαιτοῦσι νὰ σταλῇ εἰς ἢ δύο πρέσβεις, ἂς ἴδωμεν τὰ συμφέροντα ταῦτα συγκεκριμένως, καὶ οὐδεὶς τότε θέλει ἀντιτείνει. Ἐὰν τὸ ὑπουργεῖον ἐνόμισεν ὅτι θὰ ἔχει τὰς ψήφους τῆς Γερουσίας διὰ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο, τὸ ἀρτηρημένον καὶ γενικόν, πολὺ εὐκολώτερον ἤθελεν ἔχει ταύτας ἐὰν τὸ Νομοσχέδιον ἦτο συγκεκριμένον καὶ εἰδικόν, ἐὰν ὥριζε τὴν σύστασιν πρεσβειῶν εἰς τὸ δεῖνα καὶ δεῖνα κράτος. Ἀλλὰ τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὑπὸ συζήτησιν, ὅπως ἔχει, δύναται νὰ ὀνομασθῇ ὄχι χάρτης ἄγραφος, ὡς τὸ ὀνομάζει τὸ μειοψήφιον μέλος τῆς ἐπιτροπῆς μας, ἀλλὰ λευκὸς χάρτης (carta bianca)· δίδεται τὸ δικαίωμα νὰ συστήσῃ ἡ Κυβέρνησις ὅπου θέλει καὶ ὅσους θέλει πρέσβεις ὕστερον λοιπὸν ἀπὸ ὅλα ταῦτα δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο; ἀλλ' ἐδῶ καὶ ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἄλλοι λόγοι μᾶς ὑποδεικνύουσιν ὅτι δὲν θὰ καταχρασθῇ ἡ Κυβέρνησις τοῦ Νόμου, ἂν καὶ εἶναι χάρτης λευκός. Ὅταν τὰ πάντα πρέπῃ νὰ γίνωνται ἐπὶ τῇ ἐμπιστοσύνῃ τῆς Κυβερνήσεως, τότε μάτην ἡ 3 Σεπτεμβρίου καὶ τὰ Νομοθετικὰ σώματα καὶ τὰ ἐπισωρευόμενα κατ' ἔτος ἐξόδα ὡς ἐκ τοῦ πολιτεύματος· διότι καθεὶς τότε ἐξ ἡμῶν τῶν Νομοθετῶν πρέπει νὰ ἀποσυρθῇ ἐν τῇ οἰκίᾳ του καὶ νὰ ἀφήσῃ νὰ ἐνεργῶνται τὰ πάντα ὑπὸ τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς Κυβερνήσεως. Δύναμαι νὰ ἔχω ἐμπιστοσύνην εἰς μίαν Κυβέρνησιν, ἀλλ' αἱ Κυβερνήσεις ἀπυθήσκουν, οἱ Νόμοι ὅμως ζῶσι καὶ ἐπιζῶσι. Αἱ Κυβερνήσεις εἶναι μεταβλητοὶ καὶ πρόσκαιροι, ἀλλ' οἱ Νόμοι ψηφίζονται διὰ νὰ μένωσιν ἀναλλοίωτοι, οὕτως ὑποτίθεται, διαρκεῖς. Ἂν ἡ σήμερον Κυβέρνησις χαίρῃ ἐμπιστοσύνην, ἡ αὔριον δύναται νὰ μὴ χαίρῃ τοιαύτην· πῶς λοιπὸν τῇ δίδομεν δύναμιν τοιαύτην σήμερον, ἐνῷ δύναται νὰ καταχρασθῇ ταύτης αὔριον; ἐκτὸς ἐὰν διὰ τῆς λέξεως « Κυβέρνησις » ἐννοοῦσι καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος, ἔννοιαν τὴν ὁποίαν δὲν ἀποδέχομαι· ἄλλως δὲν δύναμαι νὰ ὑποθέσω ὅτι οἱ ὑπουργοὶ εἶναι πάντοτε καλοί, ἄξιοι ἀπόγονοι τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ

Περικλέους. Ἠ νομίζετε ὅτι οἱ ὑπουργοὶ δὲν δύνανται νὰ πράξωσι τίποτε ὅταν ὁ Βασιλεὺς δὲν εἶναι σύμφωνος; Ἠ ἱστορία μᾶς δεικνύει παραδείγματα μοχθηρῶν ὑπουργῶν ἐξαπιλσάντων χεῖρας ἀγαθῶν μοναρχῶν, καὶ ἀκόντων, εἰς ἐγκλήματα καὶ κακουργήματα μάλιστα. Πολλὰ τοιαῦτα μαρτυρεῖ ἡ ἱστορία, ἐγὼ δὲ ἀρκοῦμαι νὰ σᾶς ἀναφέρω τὴν νύκτα τοῦ ἁγίου Βαρθολομαίου, καθ' ἣν 11,000 ἀθώων ἐφονεύθησαν· καὶ ἂν τοιαῦτα κακουργήματα ξενήκουστα γίνωνται, πόσον εὐκολώτερον δύναται νὰ κατορθωθῇ ὁ διορισμὸς πρέσβεων καὶ πολλῶν, καὶ ὅσων δὲν πρέπει; Ἂν δὲ εἴπῃ τις ὅτι ὁ πολιτισμὸς δὲν συγχωρεῖ τὰ τοιαῦτα, αὐτὸς ὁ πολιτισμὸς ἀντιτάττω ἔρερεν εἰς τὸν κόσμον τὴν ἰδέαν τοῦ φραγμοῦ κατὰ τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας· καὶ ἂν δεχώμεθα ἐν μέρει τὰ καλὰ τοῦ πολιτισμοῦ, πρέπει καὶ ἐν γένει νὰ τὰ δεχθῶμεν θέτοντες φραγμὸν εἰς τὴν αὐθαιρεσίαν· διότι εἰς τοὺς φραγμοὺς τούτους ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ πρόοδος τῆς Εὐρώπης, ἧς ἡ κατάστασις, κατὰ τὸν περιώνυμον ἐν δημοσιογράφοις Σισμόνδον, ἤθελεν εἶσθαι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν πρὸ διακοσίων ἐτῶν· ὥστε ὁ πολιτισμὸς χρεωστεῖται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὰς ἐλευθερίας, τὰς ὁποίας εἰσήγαγεν ὁ 19 αἰὼν, ἂν ὄχι παντοῦ τοὐλάχιστον κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος, καὶ ἂν ὄχι ἀκριβῶς τοὐλάχιστον κατὰ τύπους, ἀλλ' οἱ τύποι οὗτοι περιφρουροῦσι τὰς πολιτείας, καὶ δύνανται νὰ ἐκπληρωθῶσι καὶ κατ' οὐσίαν γρήγορα ἢ ἀργὰ ἀδιάφορον. Διὰ ταῦτα Κύριοι καὶ ἡ νομοθετικὴ Συνέλευσις ἀπεφάσισε νὰ συντάξῃ τὴν πολιτείαν, ὄχι διότι εἶχεν ἀφορμὴν κἂν νὰ δυσπιστῇ πρὸς τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα, ἀλλὰ διότι ἤθελε νὰ θέσῃ φραγμὸν κατὰ τῶν τυχὸν βουλησομένων νὰ καταχρασθῶσι τῆς ἀρχῆς καὶ ἐμπιστοσύνης τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ προσώπου, ἀλλὰ διότι ἤθέλησε νὰ περιστείλῃ τὴν αὐθαιρεσίαν. Ἡ ἐθνοσυνέλευσις αὕτη μᾶς ἔδωκε τὸ ἀνὰ χεῖράς μου βιβλίον κατ' ἐμὲ τόσον ἱερὸν διὰ τὴν πολιτείαν, ὅσον τὸ Εὐαγγέλιον διὰ τὴν ἐκκλησίαν· τὸ ἱερὸν τοῦτο βιβλίον, ἂν καὶ ἐν παρόδῳ, κελεύει· Ἄρθρ. 27 « Ὁ Βασιλεὺς ἀπονέμει τοὺς στρατιωτικοὺς βαθμοὺς, διορίζει καὶ παύει τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ἐκτὸς τῶν παρὰ τοῦ Νόμου ὡρισμένων ἐξαιρέσεων, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ διορίσῃ ὑπάλληλον εἰς μὴ νεναμοθετημένην θέσιν. »

Ἴσως ἡ διάταξις αὕτη ἐξέφυγε τὴν γνῶσιν τοῦ ὑπουργοῦ καὶ διὰ τοῦτο συνέταξε καὶ εἰσήγαγε τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον· ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη δὲν διαφεύγει τὴν γνῶσιν τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς μας, καὶ διὰ τοῦτο ἄρχεται αὕτη τῆς

ἐκθέσεώς της διὰ τοῦ « ἐπειδὴ τὸ Νομοσχέδιον εἶναι σύμφωνον μὲ τὸ 27, ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, διότι δι' αὐτοῦ Νομοθετεῖται ἤδη ἡ θέσις πρέσβεων κτλ. » θέλουσα νὰ ἀναιρέσῃ οὕτω πᾶσαν ἰδέαν ἀντισυνταγματισμοῦ. Ἂς μοὶ συγχωρήσῃ ὅμως ἡ τῆς ἐπιτροπῆς πλειοψηφία νὰ τῇ εἴπω, ὅτι δὲν διεπραγματεύθη καλῶς τὸ ἀντικείμενον, ἐπειδὴ τὸ Νομοσχέδιον δὲν νομοθετεῖ θέσεις πρέσβεων, ἀλλ' εἶναι χάρτης λευκός. Τὸ νὰ λέγῃ τὸ Νομοσχέδιον « ὅπου καὶ ὁσάκις τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους ἀπαιτήσωσι τὴν σύστασιν πρεσβειῶν, δύνανται νὰ συστηθῶσι δυνάμει Β. διατάγματος κτλ. » δηλ. ὅπου καὶ ὅσους θέλει πρέσβεις νὰ διορίζῃ ἡ Κυβέρνησις, τοῦτο δὲν εἶναι νομοθέτησις θέσεων, ἀλλὰ πληρεξουσιότης. Ἡ ἀναφορὰ τῆς λέξεως « σύστασις πρεσβειῶν » ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ, δὲν σημαίνει ὅτι νομοθετεῖται ἡ θέσις. Ἄλλως τε ἂν ἀρχίσωμεν νὰ εἴπωμεν αὔριον « ἡ ἐκ ελαστικὴ ἐξουσία δύναται νὰ συστήνῃ Νομάρχας ὅπου καὶ ὅσους θέλει, ἢ ὑπουργοὺς, ἢ ἐπάρχους, ἢ δικαστὰς » μὲ τὰς λέξεις ταύτας νομοθετοῦμεν θέσεις; ἀλλὰ τότε τί διαφέρει τοῦτο τῆς ἀπολύτου μοναρχίας; δὲν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ « κάμετε ὑπουργοὶ ὅ,τι θέλετε; » Τὸ ἔθνος μᾶς ἐκάλεσεν διὰ νὰ βλέπωμεν καὶ νομοθετῶμεν, ἀλλὰ νὰ βλέπωμεν πράγματα καὶ οὐχὶ φαντάσματα· διὰ τοῦτο δικαιούμεθα νὰ θέσωμεν, καὶ πρέπει νὰ θέσωμεν, τὸν δάκτυλόν μας εἰς τὸν τύπον τῶν ἄλλων, πρέπει νὰ ὁμοιάζωμεν ὡς πρὸς τοῦτο τὸν Θωμᾶν, ἀφοῦ οὕτως ἠθέλησε τὸ ἔθνος.

Εἶναι ἄραγε μυστικοὶ λόγοι ἀποτρέποντες τὴν Κυβέρνησιν νὰ δημοσιεύσῃ ποῖον εἶναι τὸ μέρος εἰς ὃ δύναται νὰ γεννηθῇ ἡ ἀνάγκη τῆς συστάσεως καὶ ἀποστολῆς πρέσβεως; διὰ τί; μήπως ἡ ἀποστολὴ πρέσβεως ἀπὸ Κράτος εἰς Κράτος εἶναι κήρυξις πολέμου; καὶ διὰ τοῦτο φοβούμεθα ἐξωτερικῶς, ἢ εἶναι προδοσία τῆς πατρίδος καὶ τοῦτο φοβούμεθα ἐσωτερικῶς καὶ τὸ τηροῦμεν μυστήριον; οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει κωλύων ἢ ἀποτρέπων τὴν Κυβέρνησιν ἀπὸ τοῦ νὰ ὑποβάλῃ σαφὲς καὶ ὡρισμένον Νομοσχέδιον τῆς θέσεως, πρὸς δὲ καὶ τῆς μισθοδοσίας των, διότι καὶ ταύτης ὁ ὁρισμὸς ἀφίεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν· ἀλλὰ πρὸς θεοῦ ὅταν βλέπωμεν καὶ διϋλίζωμεν τὸν κώνωπα, οὕτως εἰπεῖν, τὴν μισθοδοσίαν τοῦ φύλακος τοῦ τελωνείου, τὴν ἀκατάβραχμον σύνταξιν τοῦ ἀγωνιστοῦ, εἶναι δίκαιον νὰ λέγωμεν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν « ἐξοδεύσατε ὅσα θέλετε εἰς τοὺς μισθοὺς τῶν πρεσβέων; Τούτων οὕτως ἐχόντων λέγω ὑπερβολὴν ἀποκαλῶν τὸ Νομοσχέδιον ἀνήκουστον; Καθ' ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὸ οἰκονομικὸν μέρος τοῦ νομοσχεδίου, ἡ πλειοψηφία τῆς ἐπιτρο-

πῆς μας παρατηρεῖ, ὅτι δὲν παραχωροῦμεν ὁλοσχερῶς τὴν δαπάνην ἢ τὴν διάθεσιν τῶν δημοσίων χρημάτων διὰ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου, ἀλλ' ὅτι τοὺς ἀναμένομεν εἰς τὸν προϋπολογισμόν. Διὰ τί ὅμως νὰ μὴ τὸ κάμωμεν ἀπ' ἀρχῆς, «κάλλιον λόγια στὸ χαρτάρι, παρὰ μαγγανα στὰ λῶτι» ὅπως λέγει δημώδες τι λόγιον. Ἀλλ' ἂν δὲν δυνάμεθα σήμερον νὰ κάμωμεν ὥστε νὰ μὴ δεχθῇ τὸ Νομοσχέδιον, ἢ νὰ κάμωμεν ὥστε νὰ τροποποιηθῇ διὰ τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν θέσεων καὶ τῆς μισθοδοσίας, διότι δὲν ἔχομεν ἴσως τὴν θέλησιν, καθόσον ἡ δύναμις δὲν μᾶς λείπει, εἰς τὸν προϋπολογισμὸν θὰ κάμωμεν τάχα τίποτε; οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι δὲν θὰ κάμωμεν· καὶ διότι οἱ προϋπολογισμοὶ διέρχονται ὅπως διέρχονται, καὶ διότι ἐν μέρει δὲν δυνάμεθα πλέον οὕτως ἤκουσα νὰ λέγηται ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ τούτου περιβόλου ὅτε πρὸ δύω ἐτῶν ἐζητεῖτο ἡ ἀπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ διαγραφὴ τῆς δαπάνης διὰ τὰς εἰς τὰς τρεῖς μεγάλας Δυνάμεις ὑπαρχούσας πρεσβείας (αἵτινες ἐνομοθετήθησαν διὰ Β. Διαταγμάτων καὶ τὰς ὁποίας ἐπλήρωσαν ἐσχάτως πρὸ τριῶν ἐτῶν, κενὰς οὔσας πρότερον, διὰ τὰς τότε περιστάσεις, καὶ λόγος μὲν τότε οὐδεὶς ἐγένετο, ἕνεκα αὐτῶν τούτων τῶν περιστάσεων, ἂν καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι πᾶν ὅ,τι ἐγένετο κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐγένετο ἐντεῦθεν δαπάνης θεωρουμένης περιττῆς α) διότι ἀντὶ νὰ καταταδεικνύωσι τὴν πραγματικὴν κατάστασιν τοῦ τόπου, ἐπιδεικνύουσι μὲ χρεσοῦρόντους στολὰς τὴν ἐκ καλυβῶν συγκροτουμένην Ἑλλάδα, τὴν ἐστερημένην βιομηχανίας, ὁδῶν, γεφυρῶν, τραπέζης πρὸς ἐμψύχωσιν τῆς γεωργίας ἐπὶ μετρίῳ τόκῳ κτλ. κτλ. διότι οἱ πρέσβεις προξενοῦν κακὴν ἐντύπωσιν, ὡς καὶ ἐντεῦθεν ἐκραυσθείσαν· καὶ β'.) διότι ὁ τόπος στερεῖται οὕτω τῆς πείρας καὶ τῶν φώτων ἀνδρῶν δυναμένων καὶ τοῦ λοιποῦ νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν πατρίδα ὡς ἐπὶ τοῦ μακροῦ σταδίου τοῦ βίου των ἐχρησίμευσαν. Διὰ τοὺς λόγους τούτους προετάθη ἡ διαγραφὴ τῶν δαπανῶν τῶν πρεσβειῶν, ἐκτὸς μόνων ἐκείνων τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, διὰ τὸν λόγον τὸν ὁποῖον καὶ τὸ μειοψῆφιον μέλος τῆς ἐπιτροπῆς μας ἐκθέτει, δηλ. τὸν τῆς μεγάλης ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας τὴν ἐνεργουμένην ἐν τῇ ὁμόρῳ ταύτῃ ἐπικρατείᾳ, ἥτις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μία μεγάλη ἑλληνικὴ ἀποικία.

Πλὴν τί ἤκουσα τότε νὰ λέγηται προκειμένου περὶ τῆς ἐξαλείψεως τῶν πρεσβειῶν δαπάνης; ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ τὴν διαγράψωμεν, πρὶν ἢ προηγουμένως καταργήσωμεν τὸν περὶ συστάσεως τῶν πρεσβειῶν αὐτῶν Νόμον, διότι ἄλλως ἐμποδίζομεν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Νόμου· ἂν οἱ ταῦτο διϊσχυριζόμενοι εἶχον δίκαιον, ἢ ὄχι, δὲν ἔρχομαι νὰ τὸ ἐξετάσω, διότι δὲν πρόκειται περὶ τούτου· λέγω μόνον ὅτι ὁ διϊσχυρισμὸς οὗτος ἐκλόνησε τινὰς πεποιθήσεις, ἔκαμεν ἄλλους νὰ διστάζωσι, καὶ τέλος ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀπόφασις ἤθελε φέρει εἰς σύγκρουσιν τὴν Νομοθετικὴν μὲ τὴν Νομοεκτελεστικὴν ἐξουσίαν. Καὶ ἤδη λοιπὸν ὅταν κάμωσι χρῆσιν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου οἱ ὑπουργοί, δὲν δυνάμεθα νὰ καταργήσωμεν τὰ ἔξοδα διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ, διότι πρέπει πρῶτον νὰ καταργήσωμεν τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο· ἄλλως τε ἡμεῖς, ἀπαρτίζοντες τὸ 1/3 τῆς Νομοθετικῆς ἀρχῆς, πῶς δυνάμεθα νὰ ὑποχρεώσωμεν καὶ τὰ ἄλλα δύω Νομοθετικὰ σώματα νὰ καταργήσωμεν τὸν ἅπαξ ψηφισθέντα Νόμον;

Ἐκτὸς δὲ τῶν προμνησθέντων λόγων ὑπάρχουσιν ἀκόμη καὶ πολιτικοὶ ἰσχυροὶ λόγοι δι' οὓς ἀνάγκη νὰ γνωρίζωμεν τὰς ὁποίας πρόκειται νὰ νομοθετήσωμεν θέσεις· διότι βεβαίως ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία πρέπει νὰ λαμβάνῃ τὸ ἐνδύσιμόν της ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ ἔθνους καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικήν· οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι τοῦ δικαιώματος τούτου συμμερίζεται ἡ Νομοθετικὴ ἐξουσία μετὰ τῆς ἐκτελεστικῆς εἰς τὰ Συνταγματικὰ ἔθνη· πρέπει λοιπὸν νὰ γνωρίζωμεν ποῦ θὰ κατασταθῶσι πρεσβεῖαι, διότι πιθανὸν νὰ συστήσῃ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία πρεσβεία, ἐκεῖ ὅπου δὲν θέλομεν νὰ ἔχωμεν τοιαύτην· διότι θέλομεν νὰ ἔχωμεν ἀνοικτὸν οὕτως εἰπεῖν πόλεμον· ἂν καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἦναι Βασιλικὸν ὅλως, μόλα ταῦτα πολλὴν ἔχει ἐπιρροὴν ἡ ἔκφρασις αὕτη τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων· ἡ ἔκφρασις δὲ καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων λαμβάνεται πάντοτε ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν πορείαν τῆς Κυβερνήσεως· ἡ ἁρμονία δὲ τῶν τριῶν Νομοθετικῶν ἀρχῶν εἶναι ἀπαραίτητος πρὸς συντήρησιν τῆς πολιτείας, καὶ κινητὴν τῆς Κυβερνητικῆς μηχανῆς.

Ὅτι δὲ τὸ Νομοσχέδιον ἀντιβαίνει εἰς ἓνα ὅρον τοῦ Συντάγματος, καταναοεῖται ἐκ τοῦ ἑπομένου· ὅταν ἐψηφίσθη τὸ Σύνταγμα καὶ ἐστάλη εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν διὰ νὰ ἐπενέγκῃ τὰς παρατηρήσεις καὶ τροπολογίας της, ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία διεβίβασε ταύτας διὰ διαγγέλματος, ἐν ᾧ ἐφίσταστο καὶ ὁ ἑρεξῆς παράγραφος ἐπὶ τοῦ 27 ἄρθρου τοῦ Συντάγματος. « πρὸς τούτοις διαγράφη ἡ φράσις· « ἀλλα δὲν δύναται νὰ διορίσῃ ὑπάλληλον εἰς μὴ νενομοθετημένην θέσιν· » διότι ἡ φράσις αὕτη ἠδύνατο νὰ ἐμποδίσῃ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ νὰ πληρώσῃ τοιαύτας χρείας τῆς ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προίδῃ

κτλ. » Ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις, ἥς τὸ βιβλίον διέπει τὸν τόπον, ἐσκέφθη, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸν ἰσχυρώτατον ἐξ ὅσων δύνανται νὰ προτείνωσι λόγον, καὶ ὅμως δὲν διέγραψε τὴν φράσιν ταύτην· διότι, ὡς καὶ προχθὲς εἶπα, τὰς ἀπροβλέπτους ἀνάγκας πληροῖ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἔρχεται καὶ δίδει λόγον εἰς τὰ Βουλευτικὰ Σώματα, λέγουσα, ἔπραξα αὐτὸ διὰ τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος, λύσατέ με τῆς εὐθύνης, ἢ καταδικάσατέ με, ἀλλὰ γράψατε ἐπὶ τοῦ τάφου μου ὅ,τι προέτεινεν εἰς τοὺς δικαστάς του ὁ Ἐπαμεινώνδας παρατείνας ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τὴν ἀρχηγίαν του διὰ νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα του « Ἐνταῦθα κεῖται ὁ Ἐπαμεινώνδας καταδικασθεὶς διότι ἴσωσε τὴν πατρίδα του. »

Ἡ Συνταγματικὴ Κυβέρνησις πράττει, ἔρχεται καὶ ἐξομολογεῖται· ἐξώδευσα ἔλεγεν ὁ περικλὴς τὰ χρήματα, δὲν θέλετε νὰ τὰ ἀναγνωρίσητε, τὰ πληρώνω ἐγώ, γράψατε ὅμως ἐπὶ τοῦ Παρθενῶνος τὸ ὄνομά μου. Ποτὲ δὲ τὰ Νομοθετικὰ Σώματα δὲν θέλουσι κατολογίσει εὐθύνην εἰς ὑπουργοὺς διὰ τὰ ἐν ἀνάγκῃ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος παρ' αὐτῶν πραχθέντα, ἄνευ τῆς προηγουμένης συγκαταθέσεως τῶν νομοθετικ. Σωμάτων ἐντὸς τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ δικαίου· ἀλλὰ καὶ ἂν ποτε τὰ Νομοθετικὰ σώματα παραγνωρίσωσι τὴν ἀρχήν των, ὑπάρχει ὑπεράνω τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων ἄλλη δύναμις, ἥς προϊόντα εἴμεθα, ἡ κοινὴ γνώμη, ἥτις δύναται νὰ δικάσῃ μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν, Κύριοι ὑπουργοί. Ὅταν λοιπὸν δὲν ἔχωσι τοιαύτην τόλμην οἱ Κύριοι ὑπουργοί, τότε δὲν πρέπει νὰ ἦναι ὑπουργοί. Ἀλλ' ἴσως μᾶς εἴπωσι τώρα οἱ Κ. ὑπουργοί, ἐρχόμεθα μὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, διὰ νὰ νομοθετήσωμεν τὰς θέσεις. Εἶπον πολλὰ ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον εἶναι θεωρία τις καὶ οὐχὶ ὁρισμὸς θέσεων. Ἐνθυμοῦμαι δὲ τὸν περιώνυμον Βουλευτὴν τῆς Γαλλίας Salvandy εἰπόντα ὅτι « τὰ Νομοθετικὰ Σώματα δὲν ὑπάρχουν διὰ νὰ ψηφίζωσι θεωρητικοὺς Νόμους, ἀλλὰ νὰ ψηφίζωσι Νόμους πηγάζοντας ἐκ τῆς ἀνάγκης. »

Ἂς μεταβῶμεν ἤδη καὶ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Νομοσχεδίου καὶ ἂς ἐμβατεύσωμεν ὀλίγον εἰς τοῦτας, διὰ νὰ ἰδῆτε, Κύριοι! ὅτι ὁ συντάκτης τοῦ Νομοσχεδίου δὲν προσέσχε πολὺ εἰς τὴν συναρμολόγησιν τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ· ἰδέαν κυρίαν φαίνεται εἶχε νὰ φέρῃ ἐνώπιόν σας μόνον τὸ 1 ἄρθρον· ἀλλὰ παρέντειρε καὶ ἄλλα κατόπιν, κατ' ἐμέ, ἀντιφατικὰ πρὸς ἄλληλα· τὸ 1 ἄρθρον λέγει· νὰ ὁρισθῶσι διὰ Β. Διατάγματος ὁ ἀριθμὸς, ὁ βαθμὸς καὶ ὁ μισθὸς τῶν γραμματέων καὶ ἀκολούθων τῆς πρε-

σβείας. Τὸ δὲ ἄρθρον 2 ὀλίγας γραμμὰς παρακατιὸν λέγει, λησμονοῦν τρόπον τινὰ ὅσον περὶ βαθμοῦ Γραμματέων καὶ ἀκολούθων εἶπε· ἄρθρ. 2 « οἱ Γραμματεῖς τῶν πρεσβειῶν ἔχουν βαθμὸν τμηματάρχου πρώτης ἢ δευτέρας τάξεως, οἱ δὲ ἀκόλουθοι βαθμὸν ὑπουργικοῦ ἀκολούθου. » Εἰς τόσον μικρὸν Νομοσχέδιον νὰ ὑπάρχῃ τοιαύτη ἀντίφασις εἶναι ἀκατανόητον· φαίνεται ὅμως τὸ Νομοσχέδιον εἶχεν ἓν ἄρθρον, ἀλλὰ διὰ νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸ ὑφήν τινα καὶ θέσιν Νομοσχεδίου, προσέθηκαν κατόπιν καὶ τὰ λοιπὰ ἄρθρα. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου πρὸς τί νὰ ἀναμιγνύωνται ὅλαι αἱ πρεσβεῖαι ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ, αἵτινες εἶναι νόμιμοποιημέναι; ἢ τούτων ἀναμιχθέντων, πῶς ἔλαθε τὸν συντάκτην ὁ γενικὸς καὶ ἀόριστος τύπος; Πῶς δὲν προσέθηκεν ἅπαντα τὰ ἀντιβαίνοντα εἰς τὸν Νόμον τοῦτον καταργοῦνται; » ἂς ἐπιληρθῶμεν ἤδη καὶ ἡμεῖς τῆς τραπέζης τῶν γραμματέων, ἀφοῦ ταύτην δὲν ἀπῃξίωσεν ὁ Κ. ὑπουργός· τοιοῦτόν τι μέχρι τοῦδε οὐδέποτε ἐγένετο, καὶ εἶναι ἀνάγκαιον νὰ προσδιορίζωμεν διὰ τοῦ Νόμου τὴν τράπεζαν καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ γραμματέως· ἐνῷ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸν μισθὸν τῶν πρέσβεων καὶ γραμματέων, ὡς καὶ τὸν τόπον, ὅπου θὰ ἐδρεύουσιν, ἀφήνομεν ἀνοικτά, καὶ ὁρίζομεν τὴν τράπεζαν τοῦ γραμματέως. Ἀγνοῶ ἂν εἷς τῶν 19 αἰώνα δύνανται νὰ νομοθετῶνται τοιαῦτα ἀπὸ 140 Βουλευτὰς καὶ 60 σχεδὸν Γερουσιαστάς.

Τελευτῶν τὸν λόγον μου ἐπιμένω νὰ λέγω, ὅτι τὸ Νομοσχέδιον εἶναι ἀντισυνταγματικόν, καθότου ἀπεκδυόμεθα δικαίωμα ἀναπαλλοτριώτον καὶ τὸ δίδομεν εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν· ἀλλ' ἂν ἐδῶ ὑπάρχῃ ἀντιλογία, ὅτι δὲν εἶναι ἀντισυνταγματικόν, εἶναι ὅμως παντοτε ζήτημα ἀκροσφαλὲς καὶ ἀκροβατικόν· πρὸς τί λοιπὸν νὰ διέλθωμεν ἀπὸ τὸ χεῖλος τοῦ κρημνοῦ; Ἐμπορεῖ νομικῶς νὰ μὴ ἦναι ἀντισυνταγματικὸν τὶς μᾶς βιάζει νὰ διέλθωμεν τόσον ἀκροσφαλῶς· δύναται μὲν τις νὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀκροβατίσῃ περὶ τῆς σωτηρίας ἑαυτοῦ ἢ τῆς πατρίδος του, ἀλλ' ἄνευ ἀνάγκης, χωρὶς νὰ ἐπίκηται οὐδεὶς κίνδυνος, εἶναι ἀσυγχώρητον· ἂν προκύψῃ τοιαύτη ἀνάγκη, ἢ ἐρωτήσατε τὰ νομοθετικὰ σώματα, ἢ ἐνεργήσατε ὑπ' εὐθύνην σας. Ἔχομεν παραδείγματα· δὲν εἶναι προτοράνη τὰ λεγόμενα. Ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Σ. Τρικούπης αἴφνης ἀναχωρεῖ διὰ τὸ Μόναχον οὐχὶ δι' ὑπηρεσίαν καὶ δημοσίαν, ἀλλ' αὐλικὴν, καὶ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τὰ Νομοθετικὰ σώματα ἐνέκρινον τὰ τῆς ἀποστολῆς κτλ. ἔξοδα εἰς 9,000 δραχ. ἀναβαίνοντα· ἐὰν δι' ἀποστολὴν ἁπλῆς ἀδροφροσύνης τὰ Νομοθετικὰ Σώματα δὲν ἠρνήθησαν

νὰ δώσωσι τὸ δικαίωμα τοῦ λαοῦ, θέλουσιν ἀρνηθῆ ταῦτα διὰ τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν, διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ συμφέροντος καὶ τῆς ἀνάγκης τῆς πατρίδος; ὄχι ποτέ· καὶ οὕτω τότε ἀπορεύγομεν τοὺς σκοπέλους καὶ τὰς ὑφάλους, κατὰ τῶν ὁποίων ἔρχονται ἴσως ἄκοντες οἱ Κύριοι ὑπουργοὶ νὰ ῥίψωσιν ἑαυτοὺς, ἡμᾶς, τὸ ἔθνος καὶ τὸν θρόνον.

Ἀντιστάττων ὁ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς εἶπεν·

Ἡ μακρὰ ἀγόρευσις τοῦ ἐντίμου προλαλήσαντος, καὶ ἡ ἐποψις ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ τὸ πρᾶγμα, μὲ καταναγκάζουσι καὶ ἐνωτίσθην τὰς ὁποίας εἶχον ἀποράσεως τοῦ νὰ μὴ ἀπασχολήσω τὸ Σ. τοῦτο Σῶμα, νὰ ἔλθω εἰς ἀνάλυσιν, καὶ ἀρτοῦ δυστυχῶς ὁ ἔντιμος προαγορεύσας παρέστησε τὸ νόμισμα ὑπὸ τὴν μίαν του πρόσωψιν, νὰ τὸ ἀναστρέψω διὰ νὰ παρασταθῇ καὶ ἡ ἄλλη αὐτοῦ πρόσοψις· ὁ προλαλήσας μὴ ἀρκεσθεὶς εἰς τὴν ἀνάλυσιν τοῦ Νομοσχεδίου μόνον, μετεχειρίσθη σήμερον τακτικὴν νέαν, ἐντεῦχνον ὁρμὴν, ἣν καὶ ἠξίζεν ἴσως νὰ ἐκλέξῃ καταλληλότερον ἀντικείμενον σπουδαιότερον καὶ δυσχερέστερον, οὐχὶ δὲ τὸ προκείμενον, τοσοῦτον ἁπλοῦν καὶ εὐχερές· ἡ ἐντεῦχνος αὕτη τακτική του συνίσταται εἰς τὴν ἀνασκευὴν αὐτῆς τῆς ἐκθέσεως τοῦ Νομοσχεδίου. Ἐπειδὴ ἡ ἔκθεσις εἶναι ἔργον μου, καὶ ἐπειδὴ ἔλεγκεν, ἀναλύων ταύτην, ἔννοιαν ὅλως ἀντίστροφον, ἃς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ ἀναλύσω καὶ ἐγὼ τὴν ἔκθεσιν ταύτην· ἐλάλησε περὶ ὅλων συμπερασμάτων ἐξαγομένων ἀλλοθεν ἐξ αὐτῆς τῆς ἐκθέσεως· α) ὅτι δὲν ὑπάρχει τὸ κατεπείγον καὶ β) ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου. Τοῦ α) δὲν θέλω ἐπιληφθῆ· ἦτο δὲ περιττὸν καὶ ἄσκοπον πλέον νὰ ἐπιληφθῇ τούτου ὁ προαγορεύσας, διότι ἐν μακρᾷ συζητήσει κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Νομοσχεδίου τὴν προχθὲς ἐδείχθη ὅτι τὸ Νομοσχεδίον δὲν ἦτο κατεπείγον, καὶ διὰ τοῦτο ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ Σ. Σώματος νὰ ὑποβληθῇ τοῦτο εἰς τὰς κανονισμένας προϋξεταστικὰς βασάνους καὶ νὰ τρέξῃ τὴν τακτικὴν πορείαν του, δηλ. νὰ τυπωθῇ, νὰ συστηθῇ ἐπιτροπὴ, καὶ νὰ συνταχθῇ ἔκθεσις· ἀλλὰ παραλείπων τὸ α δὲν δύναμαι νὰ παραλείψω ἄνευ ἀναλύσεως καὶ ἀντιρρήσεως τὸ β) συμπέρασμά του, ὅτι δῆθεν οἱ λόγοι τῆς ἐκθέσεως τοῦ Νομοσχεδίου ἀποδεικνύουσιν τὸ ἀνωφελὲς τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς φράσεως « ὅτε ἡ πρόοδος τῶν φώτων, καὶ τὰ καταπληκτικὰ τῶν συγκοινωνιῶν μέσα προσήγγισαν ἢ μᾶλλον συνῆψαν τὰ ἔθνη συνδέσαντα ἀναποσπάστους πρὸς ἄλληλα σχέσεις. » ἠθέλησεν ἐνταῦθα νὰ συλλάβῃ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἀντιφάσκοντα τὸν ὑπουργὸν, ἐμὲ, διότι

ἐγὼ διὰ τῆς ἐκθέσεως μου καταδεικνύω, ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη τῆς ψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ, καὶ μὲ προτρεπόμενος νὰ συμβιβάσω τὴν ἀντίφασιν ταύτην. Ὅτε, Κύριοι, τὰ ἔθνη δὲν εἶχον πρὸς ἄλληλα σχέσεις, καὶ αἱ μεταξὺ των συγκοινωνίαι ἦσαν δύσκολοι καὶ ὡς ἐκ τούτου σπάνιαι, ὅτε δὲν εἶχον συγκοινωνίαν πολιτικὴν, ἢ εἰδικὴν συνάρτειαν, τότε δὲν ἦτο ἀνάγκη πρέσβεων· ἀλλ' ὅταν τὰ ἔθνη διὰ τῆς προόδου τῶν φώτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, διὰ τῶν καταπληκτικῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας συνεπλησιάσαντο ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε συνεστατίσθησαν καὶ συνέδεσαν σχέσεις ἀναποσπάστους, ἡ διατριβὴ τῶν πρεσβειῶν κατέστη ἀναγκαία τότε· οἱ δὲ Ἕλληνες διὰ τὰς ναυτιλίας τολμηρότερον τῶν λοιπῶν μεταβάντες εἰς ἁπάντα τὰ μέρη ναυτιλλόμενοι καὶ ἐμπορευόμενοι, παρὰ πάντα ἄλλον ἔχουσιν ἀνάγκην προστασίας καὶ ὑπερασπίσεως παρὰ τοῦ ξένους ἔθνεσιν ἔνθα μεταβαίνουσι. Καθ' ἣν ἐποχὴν τὰ ἔθνη ἦσαν ἄσχετα, καὶ τὸ φῶς τοῦ χριστιανισμοῦ δὲν διεσπείρα τὰ σκότη τῆς βαρβαρότητος, τότε δὲν ἦτο ἀνάγκη πρέσβεων, διότι τὸ ἓν ἔθνος δὲν εἶχε σχέσιν πρὸς τὸ ἄλλο. τώρα λοιπὸν αἱ σχέσεις τῶν Κυβερνήσεων πρὸς ὠφέλειαν τῶν ὑπηκόων των εἶναι ἀναγκαιότατα.

Προσέτι ὁ Κ. Γεροντιαστὴς ἀνέγνωτε καὶ τὸν στίχον τῆς ἐκθέσεως παράγραφον διὰ νὰ σᾶς ἀποδείξῃ, ὅτι ἂν καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη ἔχωσιν ἀνάγκην πρέσβεων, ἡ Ἑλλὰς ἔχει ὀλιγωτέραν τῶν ἄλλων ἐθνῶν, διότι ἡ Ἑλλὰς ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν τριῶν μεγάλων δυνάστων τυθυνίνη, οἱαδήποτε θέλει μένει ἀπροστάτευτος. Βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ Ἑλλὰς διατελεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν μεγάλων Δυνάμεων, ἀλλ' οὐχ ἧττον διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη καὶ πρέπει νὰ παρίστανται εἰς τὰς Αὐλὰς διὰ τῶν καταλλήλων ὀργάνων πρὸς παράστασιν καὶ κατάδειξιν τῶν πραγματικῶν καὶ ἀληθῶν ἀναγκῶν της, ἵνα τῇ ἐπιδαψιλεύσωσι τὴν προστασίαν των. Ἀλλ' ὁ ἔντιμος Γεροντιαστὴς ἐθεώρησε περιττὴν τὴν ὕπαρξιν πρεσβειῶν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς μεγάλας Δυνάμεις, διότι ἐνταῦθα ὑπάρχουσι πρέσβεις τῶν Δυνάμεων φωτίζοντες τὰς Αὐλὰς των περὶ τῶν ἀναγκῶν καὶ τῆς καταστάσεως μας. Ἡ Ἑλλὰς ἐκτιμῶσα τὸν χαρακτῆρα ὅλων τῶν πρεσβέων ἐν γένει, ἰδίως δὲ ταπείνων τῶν μεγάλων Δυνάμεων, ἔχει πίστιν εἰς τὴν εἰλικρίνειαν καὶ τὸν ἀκριβῆ χαρακτῆρα αὐτῶν· καὶ ὅπως καὶ αἱ Δυνάμεις δὲν ἐπαναπαύονται μόνον εἰς τὴν παρουσίαν τῶν πρέσβεων τῶν συμμάχων καὶ φίλων Δυνάμεων, ἀλλ' ἀποστέλλουσι καὶ αὐτὰι ἰδίους, οὕτω καὶ ἡ Ἑλλὰς δὲν πρέπει νὰ φαίνηται παραλείπουσα οὐδὲ νὰ κατακρίνηται ἂν ζητῇ νὰ παρίστανται ὁ

ἰδίων παραστατῶν· ἂν οἱ πρέσβεις ἦσαν περιττοί, τότε ἔπρεπε νὰ ὑποθέσῃ τις, ὅτι ἅπασαι αἱ ἀποστέλλουσαι πρέσβεις Δυνάμεις εὑρίσκονται εἰς ἀπειρίαν, ἀλλ' οἱ πρέσβεις τῶν ξένων φίλων Δυνάμεων, καὶ μόλην τὴν καλὴν θέλησιν τὴν ὁποίαν ἔχουσι τοῦ νὰ φανῶσιν ὠφέλιμοι εἰς τὸ παρ' ᾧ ἐδρεύουσιν ἔθνος, κρίνοντες τὰ πράγματα οὐχὶ καθ' ἣν ἔποψιν θεωρεῖ ταῦτα τὸ ἔθνος παρ' ᾧ ἐδρεύουσιν, ἐνδέχεται καὶ ὄχοιτες νὰ βλάψωσι μᾶλλον παρὰ νὰ ὠφελήσωσι τὸ ἔθνος, τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ ὁποίου εἰλικρινῶς ἐπιθυμοῦσι· καὶ βεβαίως δὲν εἶναι εὔκολον νὰ καταναοήσῃ εἷς ξένος τὴν ἀληθῆ ἔποψιν καὶ κατάστασιν τῆς Ἑλλάδος, ὅσον ὁ Ἕλλην αὐτός ὅ,τι λέγω διὰ τὴν Ἑλλάδα, τοῦτο δύναμαι νὰ ἐπαναλάβω καὶ διὰ κάθε ἄλλο ἔθνος. Ὁ λόγος λοιπόν, δι' ὃν θεωροῦνται ἀναγκαῖαι αἱ ἀποστολαὶ τῶν Πρέσβεων, ὅταν αἱ περιστάσεις τὸ ἀπαιτῶσι, καὶ οἰκονομικαὶ περιστάσεις τὸ ἐπιτρέπωσιν, εἶναι οὗτος, καὶ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀποκρουσθῇ τὸ Νομοσχέδιον.

Δὲν θέλω ἐνδιατρίψει ποσῶς εἰς ὅσα εἶπεν ὁ προαγορεύσας περὶ τῶν ἐθνῶν, ὅτε εὑρίσκοντο εἰς τὸ χάος καὶ τὸ σκότος τῆς βαρβαρότητος, οὐδ' εἰς ὅσα ἀνέφερε περὶ τοῦ ἀγῶνός μας· παρατηρῶ ὅμως, καὶ τοῦτο εἶναι ἱστορικὴ ἀλήθεια, ὅτις ἀποῤῥῶ πῶς διέφυγε τὴν μνήμην αὐτοῦ, ὅτι καὶ κατὰ τὸν ἀγῶνα ἡ Ἑλλὰς ἀπέστειλε πρέσβεις, ἀλλ' οὗτοι δὲν ἐγίνοντο δεκτοί.

Ἀλλ' οὐδ' ἡ τῆς πλειοψηφίας τῆς ἐπιτροπῆς ἔκθεσις διέφυγε τὸν τέλικον τῆς κατακρίσεώς του· ἔχων ὁ προαγορεύσας ἐναντίαν γνώμην περὶ τῆς Συνταγματικότητος, κατέκρινεν εἰς τὰς ἀρχὰς βαρέως καὶ ἠθέλησεν νὰ καταστρέψῃ τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς, εἰπών, ὅτι ἡ γνώμη της εἶναι ἀντισυνταγματική· ἀλλ' ἐν ᾧ τὸ κατ' ἀρχὰς κατέκρινε βαρέως ταύτην, ἐπὶ τέλους ἐκόλασε κατά τι τὴν ἔκφρασίν του εἰπών ὅτι « καὶ ἂν δὲν ἦναι ἀντισυνταγματικὴ ἡ γνώμη τῆς ἐπιτροπῆς, κλίνει ὅμως εἰς τοῦτο, εὑρίσκεται δηλ. εἰς τὸ χεῖλος· » χαίρω διότι ἐν βραχεῖ διαστήματι ὁ Κ. Γερουσιαστὴς μετέβη ἀπὸ τὸ ἄκρον τῆς ἀντισυνταγματικότητος εἰς τὸ ὅτι δὲν εἶναι μὲν ἀντισυνταγματικὸν ἀλλὰ κλίνει πρὸς τοῦτο. Ἀφήνων εἰς τὴν ἐπιτροπὴν νὰ ἀπαντήσῃ, ἐὰν θέλῃ, εἰς τὸ ὅ,τι ἀφορᾷ αὐτὴν, ἔρχομαι καὶ ἐγὼ νὰ ἀποδείξω ὅτι οὐδόλως παραβιάζεται τὸ σύνταγμα διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου. Τὸ αἴσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τῆς συνταγματικότητος ὑπάρχει εὐτυχῶς ἐγκεχαραγμένον εἰς τὰ σπλάγχνα παντὸς Ἕλληνος, καὶ δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ ὡς μονοπωλεῖον εἰς τινας, ὥστε ἂν κατὰ κεραίαν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία ὅτι παραβιά-

ζετο, τὸ ὑπουργεῖον βεβαίως δὲν ἤθελε σᾶς παρουσιάσει τοιοῦτον Νομοσχέδιον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ἀνέφερε τὸ διάγγελμα, ὡς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἐπιληφθῶ καὶ ἐγὼ τοῦ ἐπιχειρήματός του τούτου. Τὸ διάγγελμα πραγματικῶς διέγραφε τὴν φράσιν « ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ διορίσῃ ὑπάλληλον εἰς μὴ νενομοθετημένην θέσιν· » διότι ὁ συντάξας τὸ διάγγελμα, ὁδηγούμενος ἀπὸ τὰ Συντάγματα ἄλλων ἐθνῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ θὰ εἶναι ἐπὶ πολὺ ἀκόμη διδάσκαλοί μας, εἶχεν ὅτι ἡ προσθήκη τῆς φράσεως ἐκείνης ἦτο νεωτερισμός τις Συνταγματικός, ἀντιβαίνων εἰς τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ τοῦ Συντάγματος, καθόσον οὐδαμοῦ δὲν θέλει ἀπαντήσει τις τὸν νεωτερισμὸν τοῦτον. Εἰς τὸ Σύνταγμα τῆς Ἀγγλίας ἄρθρ. 6 εὑρίσκομεν ὅτι ὁ Βασιλεὺς ἔχει δικαίωμα νὰ διορίζῃ μεταξὺ τῶν ἄλλων ὑπαλλήλων καὶ τοὺς πρέσβεις· καὶ αὐτὸ τὸ τοῦ Βελγίου νεώτερον πάντων, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἡμέτερον ἐρανίσθη, ἐξαιρεῖ τῶν ἄλλων θέτεων τοὺς πρέσβεις, ἐπιτρέπων εἰς τὸν Βασιλέα νὰ διορίζῃ τούτους ἄνευ προηγουμένης νομοθετήσεως τῶν θέσεων ὑπὸ τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων. Ἀλλ' ἡ συνέλευσις μὴ θέλουσα νὰ ἐπανέλθῃ εἰς νέας συζητήσεις, δὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῇ τότε τὴν διαγραφὴν· καὶ τὴν συμπλήρωσιν τῆς διατάξεως ἐκείνης, ἔρχομαι ἤδη νὰ ζητήσω ἀπὸ ὑμᾶς Κύριοι, πρὸς οὓς ἡ Συνέλευσις ἀρχὰς τοῦτο. Τὸ δικαίωμα τοῦ διορίζειν πρέσβεις πῶς νὰ μὴ θεωρηθῇ δικαίωμα συμφυὲς μὲ τὴν ἡγεμονίαν· ἀφ' οὗ τὸ Σύνταγμα ἄρθρον 25 λέγει « ὁ Βασιλεὺς εἶναι ὁ ἀνώτατος ἄρχων τοῦ Κράτους· ἄρχει τῶν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν δυνάμεων, κηρύττει πόλεμον, συνομολογεῖ συνθήκας εἰρήνης, συμμαχίας καὶ ἐμπορίας κτλ.; » τὸ Σύνταγμα ἄλλως, ἂν δὲν ὥριζεν εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν νὰ παραχωρήσῃ καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς τὸν Βασιλέα, ἤθελεν ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα τὰ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ μέσα· διότι καὶ πόλεμος κηρύττεται καὶ συνθῆκαι συνομολογοῦνται διὰ τῶν πρέσβεων. Ἀλλ' ὁ Κ. Γερουσιαστὴς θέλει τοιοῦτον δικαίωμα νὰ μὴ παραχωρήσωσι τὰ Νομοθετικὰ Σώματα εἰς τὸν Βασιλέα, ἀλλ' ὁ διορισμὸς πρέσβεων θέλει νὰ καθυποβάλληται εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα· πλὴν τότε γινόμεθα καὶ τῶν συνταγματικωτέρων ἐθνῶν Συνταγματικώτεροι, καὶ αὐτῆς τῆς Ἀμερικανικῆς ὁμοσπονδίας Δημοκρατικώτεροι.

Ἐπέρχεται ἀκολούθως ἡ ἄλλη ἰδέα τὴν ὁποίαν ἐξέφρασεν ὁ προλαλήσας, καθ' ἣν αἱ θέσεις αὗται πρέπει νὰ ἦναι ὡρισμέναι καὶ νομοθετημέναι διότι ἄλλως δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένος ὁ διορισμὸς, κατὰ τὸ ἄρθρον 27 τοῦ Συντάγματος· ἐνταῦθα ὁ προ-

γορεύσας, λαμβάνων ἀφορμὴν ἀπὸ τὰς ἐσωτερικὰς θέσεις, αἵτινες κανονίζονται ἀπὸ τὰς ἀνάγκας τὰς ἀναφαινομένας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, φρονεῖ καὶ νομίζει, ὅτι τὰ αὐτὰ δυνάμεθα νὰ πράξωμεν καὶ ὡς πρὸς τὰς ἐξωτερικὰς θέσεις· διὸ καὶ εὑρίσκομαι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ φέρω ὀλίγας τινὰς παρατηρήσεις διὰ νὰ παραλληλίσω τὴν διαφορὰν τούτων πρὸς ἐκείνας· αἱ ἐσωτερικαὶ θέσεις, κανονισθεῖσαι ἅπαξ κατὰ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας μονίμως καὶ σταθερῶς, εἰσὶ γνωσταὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ δύνανται νὰ ὁρισθῶσιν· αἱ ἐξωτερικαὶ ὅμως θέσεις δὲν εἶναι γνωσταί, διότι αὗται ὑπαγορεύονται ἀπὸ πολιτικὰς ἀνάγκας καὶ ἀνάγκας στιγμιαίας μὴ ἀναφαινομένας παντοῦ καὶ πάντοτε, ἀλλ' ἐκτάκτως· φρονῶ λοιπὸν ὅτι ὁ προσδιορισμὸς τῶν θέσεων τούτων δὲν εἶναι εἰκαλὸς· καὶ ἐὰν τὸ ὑπουργεῖον ἤθελε φέρει ἐνώπιον τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων κατάλογον τοιούτων θέσεων, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἤθελε καταστήσει ἑαυτὸ καταγέλαστον, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἤθελεν ἐπισύρει τὴν κατάκρισιν ὅλων τῶν ἐθνῶν, διότι ταῦτα, ἐὰν ἴδωσιν ὅτι αὐτὸ τὸ μικρὸν ἔθνος συνέταξε τοιοῦτον κατάλογον, θέλουσιν εἰπεῖ ὅτι παρεξετράπημεν τῆς ἀπαιτουμένης φρονήσεως· ἔθν ἐπειδὴ αἱ ἐξωτερικαὶ θέσεις δὲν κανονίζονται ἀπὸ ἀνάγκας μονίμους καὶ διαρκεῖς, ἀλλ' ἀπὸ ἀνάγκας πολιτικάς, ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἄρμοδία νὰ ἀναγνωρίσῃ πᾶσαν τοιαύτην ἔκτακτον ἀνάγκην· ἀναγνωρίζουσα δὲ ταύτην, ἀφ' ἑνὸς μὲν θέλει ἐνεργήσει πρὸς θεραπείαν αὐτῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ θέλει σπεύσει νὰ τὴν συμπληρώσῃ διὰ τῆς παρουσιάσεως μιᾶς ἀναπληρωματικῆς πιστώσεως ἢ ἑνὸς προϋπολογισμοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν παρέρχεται ἀνεξετάστως ἀπὸ τὰ Σώματα, ὡς εἶπεν ὁ προλαλήσας· ὅταν λοιπὸν δοθῇ τοιαύτη περίστασις ὥστε νὰ ἐλθῇ ἡ δαπάνη Πρεσβείας τινὸς εἰς τὸν προϋπολογισμόν, τότε τὸ Σῶμα τῆς Γερουσίας δύναται νὰ ἐξετάσῃ, ἂν τὸ ὑπουργεῖον ἔχῃ λόγους ἰσχυροὺς καὶ ἀποχρῶντας διὰ τὴν σύστασιν τῆς τοιαύτης Πρεσβείας, καὶ ἐὰν εὑρῇ ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἔπραξε καλῶς θέλει παραδεχθῇ τὴν δαπάνην, ἄλλως θέλει ἀποβάλει αὐτήν· ἐν τούτοις ἐπιδὴ ὁ λόγος ἐνταῦθα περὶ τῆς πληθύος τῶν γενησομένων διορισμῶν εἰς τὰς τοιαύτας ἐξωτερικὰς θέσεις, ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ φέρω παρατηρήσεις τινὰς καὶ ἐπὶ τοῦ ἐπιχειρήματος τὸ ὁποῖον πραγματεύεται τὸ μειονοψηφοῦν μέλος εἰς τὴν ἔκθεσίν του περὶ τῶν κινδύνων, αἵτινες ὑφίστανται ὡς ἐκ τῆς πληθύος τῶν Πρέσβεων, οἵτινες θέλουν διορισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Νόμου. Τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἐκθέσεως κατ' ἀρχὰς ἤθελησα νὰ τὸ θεωρήσω σοβαρόν, ἀλλ' ἐπιμένως ἐξετάσας αὐτὸ καλλίτερον, τὸ εὗρον μᾶλλον αστεῖον

ἢ σοβαρόν· καὶ ὑπὸ μὲν τὴν πρώτην ἐποψιν εὗρον ἀδύνατον τὴν πραγματοποίησίν του. Εὔχομαι δὲ ὥστε ἡ Ἑλλὰς νὰ φθάσῃ τάχιον εἰς τὴν εὐτυχῆ θέσιν νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ μέρος τοῦτο, καὶ νὰ εἰσακουσθῇ ἡ εὐχὴ μεγάλου ἀνδρὸς μεγάλου τινος ἔθνους, τὴν ὁποίαν ἐσχάτως ἐξέφρασε. Ὁ νῦν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς τῆς Ἀγγλίας Κύριος Γλάδστων, λαλῶν εἰς πολυμελῆ συνέλευσιν ἐν Μαγχεστρίᾳ κατὰ τὴν ἀνέγερσιν ἀνδριάντος τοῦ μεγάλου ἀ δρὸς τοῦ αἰῶνός μας Ῥοβέρτου Πὴλ, ἐξέφρασε τὰ ἑξῆς περὶ Ἑλλάδος· « Θέλομεν ἰδεῖ ἡμεῖς, ἢ τὸ παλὺ τὰ τέκνα μας, τὸ Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος λαμβάνον μέγα μέρος εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς Εὐρώπης·» ὑπὸ δὲ τὴν δευτέραν ἐποψιν φρονῶ ὅτι τὸ μειονοψηφοῦν μέλος ἀνέφερε τὸ μέρος τοῦτο παιδιᾶς χάριν, διότι ἄλλως ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ συστήσῃ καὶ ἀποστείλῃ τριάκοντα Πρέσβεις, οἵτινες ἀπαιτοῦνται παρὰ τοῖς μεγαλειτέροις ἔθνεσι, θέλει εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὰ Σώματα ἀναπληρωματικὴν πίστωσιν ἀνωτέραν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὅπερ δὲν θέλει πράξει βεβαίως καμμία Κυβέρνησις ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὰ ἐνόντα οἰκονομικὰ μέσα τοῦ Κράτους. Σᾶς διαβεβαιῶ λοιπὸν ὅτι οὐδεὶς φόβος ὑπάρχει νὰ δανεισθῶμεν τὰ 50 ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἅτινα ἀναφέρει τὸ μειονοψηφοῦν μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, διότι κανεὶς δὲν θέλει εὑρεθῇ νὰ μᾶς τὰ δανείσῃ. Εἶπεν ἐπὶ τέλους ὁ προαγορεύσας, ὅτι διὰ τοιαύτας ἀπροβλέπτους περιστάσεις δὲν πρέπει νὰ ἔρχηται τὸ ὑπουργεῖον καὶ νὰ ζητῇ τοιαῦτα Νομοσχέδια, ἀλλ' ἀρέσει νὰ περιμένῃ ὥστε νὰ ἔλθωσιν αἱ περιστάσεις αὗται, ὅτε πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ θάρρος νὰ ἐνεργῇ πράξεις τοιαύτας γενναίως, καὶ ἔπειτα νὰ παρουσιάζηται ἐνώπιον τῶν Βουλῶν διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὰς πράξεις του. Εἰς τοῦτο ἀπαντῶν λέγω, ὅτι καὶ προχθὲς ἔθιξα ἐν μέρει αὐτὸ τὸ ζήτημα, καὶ ἤδη ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, ὅτι πᾶς ὑπουργὸς ἐκ τοῦ αἰσθήματος τοῦ πατριωτισμοῦ κινούμενος, ἔχει τὴν γενναιότητα νὰ πράττῃ πᾶσαν πρᾶξιν τείνουσαν εἰς τὸ καλὸν καὶ τὴν παγίωσιν τοῦ Κράτους, καὶ νὰ ἀναλαμβάνῃ τοιαύτας βαρείας εὐθύνας, αἱ ὁποῖαι ἂν δὲν ὑποστηρίζωνται ἀπὸ λόγους ἰσχυρούς, καταντῶσι βάρη ἐπιζήμια εἰς τὸν πράξαντα· καὶ ἄλλος ἀπὸ αἴσθημα πατριωτισμοῦ κινούμενος ἠθέλησε νὰ ἀναλάβῃ τοιαύτην εὐθύνην, ἥτις δὲν ἐξετιμήθη ἀρκούντως, ἀλλὰ δυστυχῶς εἰσέτι τὸν βαρύνει· παρατηρῶ ὅμως, ὅτι ἤδη, ὅτε ἐρχόμεθα προλαμβάνοντες διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου τὰς ἀπροβλέπτους ἀνάγκας, ὁ ἔντιμος προαγορεύσας λέγει, ὅτι πρέπει νὰ περιμένωμεν ὥστε νὰ παρουσιασθῶσιν αἱ ἀπρόβλεπτοι αὗται

ἀνάγκαι καὶ νὰ ἐνεργήσωμεν τότε τὰ πρὸς θεραπείαν αὐτῶν· ἐὰν δὲ πράξωμέν τι κατεπειγόντως, ἠναγκασμένοι ἐκ τοιούτων ἀπροβλέπτων ἀναγκῶν, καὶ παρουσιασθῶμεν ἐνώπιον τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων ζητοῦντες τὴν ἐπιψήφισίν των, τότε βεβαίως κατ' ἀντίθετον λόγον θέλει μᾶς εἴπει, ὅτι κακῶς ἐπράξαμεν, διότι ἔπρεπε πρὸ τοσούτου καιροῦ νὰ προλάβωμεν τὰς τοιαύτας ἀπροβλέπτους περιστάσεις· ὥστε καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίστασιν θέλομεν εὕρει καταπολεμουμένας τὰς πράξεις μας ὄχι δικαίως ἐκ μέρους τοῦ προαγορεύσαντος. Ἐν τούτοις ἐπειδὴ παρατηρῶ, ὅτι ὁ προαγορεύσας δὲν εἶναι ἐνταῦθα διὰ νὰ ἀκούσῃ τὴν ἀπάντησίν μου ἐρ' ὅλων ὅσων εἶπε, καὶ ὅτι ὑμεῖς ἐκουράσθητε, βιάζομαι νὰ καταπαύσω τὸν λόγον· ἔρχομαι ὅμως ὡς ὑπουργὸς τοῦ Βασιλέως νὰ σᾶς διαβεβαιώσω, ὅτι κανεὶς φόβος δὲν ὑπάρχει ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τοῦ διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου χορηγουμένου δικαιώματος εἰς τὴν Κυβέρνησιν, καὶ ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐὰν δὲν ὑπῆρχε μεταξὺ τῶν Ἡγεμονικῶν δικαιωμάτων τοιοῦτον δικαίωμα, ἔπρεπε νὰ παραχωρηθῇ· ὅλοι γνωρίζομεν τὰς ἐπὶ τοῦ θρόνου της καθημένας ἀρετὰς κοσμούσας τὸ στέμμα τοῦ Ὄθωνος· ἔχομεν δὲ λαμπρὰς ἀποδείξεις ὅτι πώποτε χρῆσις δικαιώματος ἡγεμονικοῦ δὲν ἐγένετο, χωρὶς νὰ δοθῇ νέα ἀφορμὴ πρακτικῆς ἐφαρμογῆς ἐξόχων ἀρετῶν· πρὶν δὲ τελειώσω, ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ προσθέσω λόγον τινά, ὁ ὁποῖος μὲ διέφυγε κατὰ τὴν ἀπάντησίν μου, εἰς τὸ ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον δὲν εἶναι ἀντιτυνταγματικόν· τὸ σῶμα τῆς Γερουσίας κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ Προξενείων Νόμου προεδίκασε τὸ προκείμενον ζήτημα, διότι κατ' αὐτὴν ἐχορήγησεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοιοῦτον δικαίωμα, οἷον πραγματεύεται τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, ὡς πρὸς τὴν σύστασιν γενικῶν προξενείων, Προξενείων, καὶ ὑποπροξενείων, ὅπου ἤθελε θεωρηθῇ ἡ σύστασις των κατάλληλος διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐμπορίου, ὥστε τὸ ζήτημα περὶ χορηγήσεως τοιούτου δικαιώματος εἰς τὴν Κυβέρνησιν, εἶναι δεδικασμένον, καὶ δὲν ἐπιδέχεται ἀντιρρήσεώς τινος.

Ἑπομένως παρελθούσης τῆς ὥρας ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἑπομένης, γενησομένης αὔριον, τὴν ἐξακολούθησιν τῆς αὐτῆς συζητήσεως.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατζίσκος
Α. Γρηγοριάδης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇ 22 Ὀκτωβρίου 1853. Ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 33 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης, ἀντὶ τοῦ Κ. Προέδρου ἀσθενοῦντος, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν γραμματέως τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ἀθ. Γρηγοριάδην ἀντὶ τοῦ Κ. Β. Χρηστακοπούλου ἀπόντος, ἐκήρυξεν ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προλαβούσης ἀναγνωσθέντα ἐνεκρίθησαν.

Ἀναγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. Προέδρου ὅτι ἀντικείμενον τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως πρεσβειῶν διὰ Β. Διατάγματος, ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Α. Χατζίσκος, ὡς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἀκόλουθα.

Δύσκολόν μὲ εἶναι νὰ παρακολουθήσω κατὰ σειρὰν τοὺς χθὲς ἀγορεύσαντας Κ. Κ. Γερουσιαστάς· ἀλλ' ἐπειδὴ ὡς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς εἶμαι ὑπόχρεως νὰ ὑποστηρίζω τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς, τὴν ὁποίαν κατέκρινεν ὁ κατὰ πρῶτον λαλήσας Γερουσιαστὴς, λαμβάνω τὸν λόγον ἐπὶ ταύτης· ἡ ἐπιτροπὴ, εἶπεν ὁ ἀγορεύσας Γερουσιαστὴς, ὑπῆγε πέραν τῶν αἰτιολογιῶν καὶ λόγων, τοὺς ὁποίους ὁ ὑπουργὸς ἀνέφερεν εἰς τὴν ἔκθεσίν του, διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, διότι ἐν ᾧ τὸ ὑπουργεῖον παρέλειψε νὰ εἴπῃ, ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶναι σύμφωνον μὲ τὸ ἄρθρον 27 τοῦ Συντάγματος, ἡ ἐπιτροπὴ τὸ κηρύττει ὡς τοιοῦτον· τῷ ὄντι ἡ ἐπιτροπὴ, μὴ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὴν ἔκθεσιν τοῦ ὑπουργοῦ καὶ τὸ νομοσχέδιον, εὗρεν αὐτὸ σύμφωνον μὲ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον τοῦ Συντάγματος, καὶ ὡς τοιοῦτον τὸ ἐσύστησε, διότι εἶδεν ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἔρχεται διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου νὰ ἐκπληρώσῃ ὅρον τινὰ Συνταγματικόν, τουτέστι νὰ νομοθετήσῃ τὰς θέσεις· ἡ ἐπιτροπὴ δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν της τὰ χθὲς λεχθέντα, ἀλλὰ καὶ δὲν μετημελήθη δι' ὅσα ἔπραξεν. Εἶναι βέβαιον καὶ ἀδιαφιλονείκητον ὅτι νόμος περὶ συστάσεως πρεσβειῶν δὲν ὑπάρχει· ὑπάρχουσιν ὅμως Πρέσβεις συστημένοι δυνάμει προϋπολογισμοῦ καὶ Β. Διατάγματος ἔχοντος ἰσχὺν νόμου, καὶ διὰ τοῦτο τὸ ὑπουργεῖον ἐζήτησε διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ὅπως νομοθετηθῶσιν αἱ θέσεις τῶν Πρέσβεων τούτων καὶ ἄλλων, τῶν ὁποίων ὁ διορισμὸς ἤθελε κριθῇ ἀναγκαῖος ἕνεκεν ἀπροβλέπτων περιστάσεων. Ἀλλ' ὁ κατὰ πρῶτον λαλήσας Γερουσιαστὴς εἶπεν, ὅταν διὰ τοῦ τρόπου τούτου νομοθετῶμεν τὰς θέσεις τῶν πρέσβεων, διατί νὰ μὴ νομοθετῶμεν ὡσαύτως

καὶ ἐκείνας τῶν νομαρχῶν; Ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως ταύτης λέγω, ὅτι ὁ περὶ νομαρχιῶν νόμος εἶναι ὀργανικός, καὶ τοιοῦτος ἀπῃτεῖτο διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῆς θέσεως τοῦ τόπου καὶ τῆς περιφερείας ἑκάστου· τὸ παρὸν ὅμως νομοσχέδιον, ἀπαιτεῖ νὰ νομοθετηθῶσι μόνον αἱ θέσεις τῶν πρέσβεων, διότι ἡ περιφέρεια ξένου Κράτους δὲν δύναται νὰ διοργανισθῇ· ἡ ἐπιτροπὴ προετίμησε να παραδεχθῇ τὸ νομοσχέδιον, ὅπως νομοθετηθῶσιν ἤδη αἱ θέσεις τῶν πρέσβεων διὰ τῆς συμπράξεως τῶν Σωμάτων, παρὰ νὰ συγχωρήσῃ, κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ προλαλήσαντος, τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ διορίζῃ Πρέσβεις εἰς κατεπειγούσας ἢ ἐκτάκτους περιστάσεις, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ὑποβάλῃ τὰς πράξεις της ἐνώπιον τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων διὰ νὰ νομοθετηθῶσι, καθόσον μάλιστα ὑπάρχουσι Πρέσβεις διορισθέντες διὰ Β. Διατάγματος, ὡς ἀνωτέρω ἐξέθηκα, καὶ διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου δὲν θέλομεν παραχωρήσει τίποτε περισσότερον. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ ἀρήσωμεν τὸ μέτρον τοῦτο εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ὑπουργείου, καλλίτερον εἶναι νὰ νομοθετήσωμεν τοῦτο σήμερον μετὰ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, δι' οὗ θέλομεν προσδιορίσει περισσοτέρως μόνον τὰς θέσεις τῶν γραμματέων καὶ ἀκολούθων τῆς Πρεσβείας· ἡ ἐπιτροπὴ ἐξέτασεν ὑπὸ τὸν στενὸν κύκλον τὴν θέσιν καὶ κατὰ συνέπειαν παρεδέξατο τὸ παρὸν νομοσχέδιον, ὡς σύμφωνον μὲ τὸ ἄρθρον 27 τοῦ Συντάγματος.

Ἐλθὼν ἔπειτα εἰς τὸ βῆμα ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥ. Παλαμίδης εἶπε τὰ ἀκόλουθα·

Ἀπὸ ὅλα τὰ πλεονεκτήματα τὰ ὁποῖα παρέχει τὸ Σύνταγμα, τὸ καθαρὸν, τὸ ἰσχυρὸν, εἶναι ὁ λόγος, ἤτοι τὸ βῆμα, τὰ δὲ λοιπὰ εἶναι δευτέρου λόγου ἄξια, καὶ φύσεως συνήθους, καθόσον ἐπὶ παραδείγματι, ἡ ψῆφος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἶναι ἀπόρροια συμπαθειῶν ἢ ἀντιπαθειῶν καὶ ἄλλων σχέσεων, καὶ ταυτοχρόνως δὲν ἐξηγεῖ κατ' ἔκτασιν τὸν σκοπὸν, τὸ πνεῦμα καὶ ἐν γένει τὰ πράγματα, ἐνῷ ὁ λόγος, καθὼ κυριεττόμενος ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ, καὶ ἐλεύθερος πάσης συμπαθείας ἢ ἀντιπαθείας, ἔπειται νὰ μένῃ, καὶ νὰ ἐξηγήσῃ ἀναγκάζεται καθ' ὅλας τὰς ἐπόψεις τὰ ἀντικείμενα, καὶ νὰ φέρῃ εἰς φῶς καθαρὰν τὴν ἀλήθειαν διακρινομένην ἀπὸ τὸ ψεῦδος. Μὲ τὴν ἰδίαν λοιπὸν ἐλευθερίαν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐλάλησαν οἱ προαγορεύσαντες, ἔρχομαι νὰ ἀπαντήσω εἰς τὰ λεχθέντα καὶ νὰ ἀποκρούσω ὅσα ἡ πεπυθησίς μου δὲν παραδέχεται, ἢ νὰ συμφωνήσω εἰς ὅσα αὐτὴ εἶναι σύμφωνος· καὶ περὶ μὲν τῶν θεωριῶν ἐπιφυλάττομαι νὰ ὁμιλήσω ὕστερον· ἀφ-

χομαι δὲ ἤδη ἀπὸ τὸν τελευταῖον λόγον τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ἢ τὰς παρατηρήσεις του, ὡς τὰς ὠνόμασεν. Ὁ Κ. ὑπουργὸς, κύριοι, παρετήρησεν, ὅτι δὲν δύναται ἡ Γερουσία νὰ ἀρνηθῇ τὸ δικαίωμα τοῦ διορίζειν τοὺς Πρέσβεις, διότι τὸ ἔθωκε προηγουμένως εἰς τὸν περὶ προξενείων νόμον, καὶ ἤθέλησε διὰ τούτου νὰ θεωρήσῃ ὡς ὑποχρεωτικὴν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου. Φρονῶ ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς δὲν ἔπρεπε νὰ φέρῃ τοιοῦτον ὡς φοβητρον, διότι ὁ περὶ προξενείων νόμος ἔχει μεγίστην διαφορὰν πρὸς τὸ παρὸν νομοσχέδιον· ὁ νόμος ἐκεῖνος ἀφοῦ ὥρισε τὰς κυριωτέρας θέσεις, ὅσας ἐδυνήθη, ἄφησε καὶ τινας ἐξ αὐτῶν ἀορίστους, ἐπιτρέπων εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ διορίζῃ καὶ εἰς αὐτὰς ὑπαλλήλους, ἐὰν αἱ ἀνάγκαι τοῦ ἐμπορίου τὸ ἀπαιτήσωσιν, ἀλλ' ἀμίσθους· μ' ὅλα ταῦτα, καὶ ἂν ἡ Γερουσία ἔπραξε τότε πρᾶξίν τινα ἐσφαλμένην, δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτὴν καὶ ἤδη, καθόσον καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος, αὐτὸ τὸ ἀνώτατον δικαστήριον τοῦ Κράτους, πολλάκις ἀνεκάλεσεν, ἢ μετερρύθμισε προγενεστέρας ἀποφάσεις τον στηριζομένας εἰς ἐσφαλμένας νομολογίας, καὶ ἀπεφάσισε συμφώνως μὲ τὴν νέαν πεποίθησίν του. Τὸ τοιοῦτον ἐπιχείρημα δὲν πρέπει νὰ φέρηται ἐνώπιον τῶν Σωμάτων, διότι εἶναι ἄτοπον ἀτοπώτατον νὰ ἐπιρέρωνται ὡς ὁδηγὸς καὶ τύπος τῶν πράξεων τινὸς, τὰ προγενέστερα τυχὸν καὶ ὁπωσδήποτε παραπτώματα αὐτοῦ, ἢ ἐλλείψεις, πολλῷ δὲ μᾶλλον ὁλοκλήρου Σώματος, καθόσον ἡ συνείδησις ἑκάστου πρέπει νὰ ἀρίνηται πάντοτε ἐλευθέρα καὶ ἀνεπηρέαστος ἐπὶ τῶν πραττομένων ζητημάτων.

Ἔρχομαι ἤδη εἰς τὸ ἕτερον ἐπιχείρημα τοῦ κυρίου ὑπουργοῦ εἰπόντος, ὅτι βάρος ἐπιζήμιον ἐπιβαρύνει εἰσέτι ἕνα ἄλλον ὑπουργὸν διὰ πρᾶξίν τινα ἐκ ζήλου προελθοῦσαν ἀλλ' ἀκανόνιστον εἰσέτι, καὶ ἀρρώστησαν, κύριοι, ἐμὲ αὐτὸν, ὥστε δὲν δύναμαι εἰμὴ νὰ ἔλθω εἰς πλατυτέραν διήγησιν τῶν πραγμάτων. Δὲν ἀμφισβητῶ τὴν κατ' ἐπανάληψιν σήμερον ἐξηγηθεῖσαν διαβεβαίωσιν τοῦ Κ. ὑπουργοῦ, ὅτι δηθεν δὲν προῆλθεν εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς περιστάσεως ταύτης ἐκδιαθέσεως τοῦ νὰ προσβάλῃ τὰς τότε πράξεις μου, ἀλλὰ μόνον νὰ ἐξηγήσῃ τὸν κίνδυνον τὸν προερχόμενον ἐκ τοῦ ἀκανονίστου καὶ τῆς εὐθύνης τὴν ὁποίαν ἀναλαμβάνει ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ὁ ὑπουργὸς ἀπέναντι τῶν Σωμάτων, ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν τότε πρᾶξιν τῆς Γερουσίας· παρατηρῶ ὅμως καὶ ὡς ὑπουργὸς τότε, καὶ ὡς Γερουσιαστὴς ἤδη, ὅτι ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ὑπέμνησε τὴν περίστασιν ἐκείνην, ἐξῆλθε τοῦ δέοντος, διότι ἂν τὸ ἐπιχείρημά του ἀφορᾷ ἐμὲ, φρονῶ, ὅτι εἶναι

πρωτοπαρουσίαστον καὶ ἄτοπον τὸ νὰ κατακρίνῃ Κυβέρνησιν Κυβέρνησιν· ἐὰν δὲ ἀφορᾷ τὴν Γερουσίαν, πιστεύω, ὅτι εἶναι ἐπίσης ἄτοπον καὶ ἀντισυνταγματικόν, νὰ φέρωνται εἰς ἔλεγχον αἱ ἄλλοτε πράξεις της. Λέγω λοιπὸν ὅτι ἡ Γερουσία, ἢ ἡ πλειοψηφία αὐτῆς, εἰς τὴν περίστασιν ἐκείνην, μὴ ἀρεσκομένη ἴσως εἰς τὰ μέλη τοῦ τότε ὑπουργείου, ἠθέλησε νὰ ἀπορρίψῃ τινὰς τῶν δαπανῶν ἐκ τῶν προϋπολογισμῶν τοῦ Κράτους, καὶ ἰδίως ἐκείνην τῶν ἐθνοφυλάκων, ἥτις καὶ εἰς Β. διατάγματα καὶ εἰς λόγους ἰσχυροὺς τῶν ἐκτάκτων ἐκείνων περιστάσεων ἐστηρίζετο, καὶ ἄλλων τινῶν ὁμοίων ἀντικειμένων· ἡ δυσμενὴς αὕτη πρᾶξις τῆς Γερουσίας δὲν ἀπέβλεπε βεβαίως οὔτε τὸν Παλαμίδην οὔτε ἄλλόν τινα ἰδίως, ἀλλὰ τὸν ὑπουργὸν καὶ τοὺς ἀποτελοῦντας τὸ τότε ὑπουργεῖον ὑπουργούς, οἵτινες συνετέλεσαν εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ἀνωτέρω δαπανῶν διὰ τῶν ῥητῶν πράξεών των καὶ τῆς συνταγματικῆς εὐθύνης των. τὸν στρατηγὸν λέγω Τζαβέλαν τοὺς Γερουσιαστὰς Κ. Κ. Δ. Βούλγαρην καὶ Γ. Γλαράκην, καὶ τοὺς μακαρίτας Κ. Κολοκοτρώνην καὶ Ν. Κορφιωτάκην· ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει ἡμεῖς μὲν παρητήθημεν οἰκοθεν τῆς θέσεως τοῦ ὑπουργοῦ μ' ὅλον τὸ πρὸς τὸν ἀνώτατον Ἄρχοντα σέβας, πρὸς ἄρσιν παντὸς προσκόμματος ὡς ἐκ τῶν κρισίμων τότε ἐξωτερικῶν περιστάσεων, ὁ δὲ προϋπολογισμὸς μετεβλήθη εἰς ἀπολογισμόν· ὁ προϋπολογισμός, Κύριοι, τοῦ ἔτους **1847** εἰσήχθη εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὰς **22** Νοεμβρίου **1846**, ὁ ὁποῖος μέχρι τῆς κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ **1847** συμπεσούσης διαλύσεως τῆς Βουλῆς δὲν εἶχε συζητηθῇ. Ἐλθούσης δὲ τῆς νέας Βουλῆς τῆς Α. Συνόδου τῆς Β. Περιόδου, εἰσήχθη ἐκ νέου κατὰ τὰς **28** Σεπτεμβρίου **1847** ἔτους ἀπὸ τὸ τότε Ὑπουργεῖον, τοῦ ὁποίου εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ὦμαι μέλος ὡς ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, ὁ αὐτὸς προϋπολογισμὸς τοῦ ἰδίου ἔτους **1847** διὰ συμπληρωματικοῦ πίνακος περὶ τῶν ἐπενεχθεισῶν ἐπ' αὐτοῦ προσθαφαιρέσεων πρός τε τὰ ἔσοδα καὶ ἐξοδα, καὶ συνωδευμένος μὲ ὅλα τὰ περὶ τούτων ἐκδοθέντα κατὰ τὴν ἀπουσίαν τῶν Βουλῶν ἀπαιτούμενα Β. Διατάγματα, ἡ συζήτησις τοῦ ὁποίου μόλις ἀπεπερατώθη ἕνεκα τῶν κατὰ τὸ διάστημα ἐκεῖνο ἐκτάκτων καὶ σπουδαίων ἀσχολιῶν τῆς Κυβερνήσεως μέχρι τῶν **18** Δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους **1847**, παραδεχθέντος μὲ μικροτάτην προσθαφαίρεσιν **73,000** περίπου δραχ., ὁδηγηθείσαν ὡς ἐκ τῶν πραγμάτων αὐτῶν. Εἰς δὲ τὴν Γερουσίαν εἰσαχθεὶς τὴν **29** τοῦ ἰδίου Δεκεμβρίου δὲν ἀπεπερατώθη πρὶν ἡ λήξῃ ὁ αὐτὸς μήν, ἢ τὸ ἀνήκον ἔτος **1847**· ὑπεβλήθη τέλος πάντων

πρὸς τὸ σῶμα τῆς Γερουσίας περὶ τὰς **16** Φεβρουαρίου **1848** ἡ ἐπὶ τοῦ ῥηθέντος προϋπολογισμοῦ ἔκθεσις τῆς διορισθείσης ἐπιτροπῆς, φέρουσα μέγαν πέλεκυν κατ' αὐτοῦ καὶ τῶν πραγματοποιηθέντων ἐξόδων· εἰς δὲ τὰς **25** τοῦ ἰδίου μηνὸς ἤρξατο ἡ συζήτησις αὐτοῦ· μετὰ μακρὰν δὲ καὶ ἐπίμονον διαριλονείκησιν, ἐπὶ τοῦ ἐὰν ἡ Γερουσία ἔπρεπε νὰ προβῇ εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐπιψήφισιν αὐτοῦ, ἢ μή, ὡς παρελθόντος τοῦ ἀνήκοντος ἔτους, καὶ προκειμένου νὰ ἐπιφέρῃ τὴν ψῆφόν της ἐπὶ πραγματοποιηθέντων ἐξόδων καὶ οὐχὶ προϋπολογιζομένων, ἀπεφασίσθη τέλος τὸ πρῶτον, καὶ ἐπεψηφίσθη κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁ τῶν ἐσόδων προϋπολογισμός, μεινάσης τῆς συζητήσεως τῶν ἐξόδων ἑκάστου ὑπουργείου εἰς τὰς ἑπομένας συνεδριάσεις. ὅθεν καὶ κατὰ μὲν τὴν συνεδρίασιν τῆς **27** Φεβρουαρίου, συζητηθέντων τῶν προϋπολογισμῶν τῶν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, Δικαιοσύνης καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργείων, ἐγένετο ἔκπτωσις παρ' ὅλων αὐτῶν ἐκ δραχ. **225** χιλιάδ. περίπου· ἀρξαμένη δὲ καὶ ἡ συζήτησις τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, ἐφάνη ἀπ' ἀρχῆς ἀτυχεστέρα τῶν ἄλλων, ἵν' οὕτως εἰπω, καὶ ἀνεβλήθη διὰ τὴν ἑπομένην συνεδρίασιν· ἀλλ' ἐπαναληφθεῖσα μόλις κατὰ τὴν **2** Μαρτίου, δὲν ἀπεπερατώθη καὶ κατ' αὐτὴν, ὡς ἀπαιτηθείσης κατὰ τάξιν πλέον ἀπολογισμοῦ καὶ οὐχὶ προϋπολογισμοῦ τῆς παρουσιάσεως καὶ τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐκτάκτων ἐξόδων τῆς δημοσίου ἀσφαλείας ἐκ δραχμῶν **220,000** κατὰ τὸν αὐτὸν προϋπολογισμόν· ὅθεν καὶ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς **5** τοῦ αὐτοῦ Μαρτίου, μολονότι ὑπέβαλεν ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν συνοπτικὸν πίνακα τῶν γενομένων τοιούτων ἐξόδων ἀπέναντι τοῦ ἀνω κεφαλαίου, τὰς καταστάσεις καὶ τὰ στελέχη τῶν ἐνταλμάτων περὶ τῆς πληρωμῆς, αἱ δὲ προσήκουσαι ἀποδείξεις τῆς παραλαβῆς εὑρίσκοντο εἰς τὰ διάφορα ταμεῖα τοῦ Κράτους, ἐτέραν ἀναβολὴν ἐπέφερεν ἡ ἀποχὴ τούτων καὶ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ προϋπολογισμοῦ, πρὸς σύνταξιν, ὡς εἶπον, οἰκείας ἐκθέσεως περὶ αὐτῶν· καὶ ἀφοῦ κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίασιν μόνον διεξήλθον τὸ τῶν βοηθημάτων κονδύλιον ἐκ δραχ. **60,000** συνιστάμενον, τὸ ἥμισυ καὶ τούτου ἀπορρίψαντες, ἔμειναν τὰ παραιτέρω εἰς τὴν ἑπομένην συνεδρίασιν· ἀλλ' εἰς οὐδεμίαν πλέον ἄλλην συνεδρίασιν τῆς Γερουσίας τὸ ὑπουργεῖον ἔκτοτε ἔλαβε τὴν τιμὴν νὰ παρουσιασθῇ, διότι μέχρι τῆς **10** τοῦ Μαρτίου οὐδεμία ἐγένετο, καὶ διότι κατὰ τὰς **7** τοῦ ἰδίου μηνὸς ἐπῆλθε καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ γενικὴ μεταρρύθμισις, ἐπῆλθεν ἐπαναλέγω, κύριοι, οὐχὶ ἀπὸ ἔλλειψιν ἐμπιστοσύνης πρὸ-

αὐτὸν τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Κράτους, ἀλλὰ συνεπεία κυρίως τῆς δοθείσης πρὸ 8 ἡμερῶν παραιτήσεώς του, σωζομένης τῆς περὶ τούτου πράξεώς του εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου· οὕτω λοιπὸν ἐσυζητήθησαν ἐν τῇ Γερουσίᾳ καὶ τὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου περαιτέρω κονδύλια, καὶ οἱ τῶν λοιπῶν ὑπουργείων προϋπολογισμοί, μὴ παρόντων πλέον ὅλων τῶν ἀρμοδίων ὑπουργῶν ἐν οἷς καὶ ἐγώ· διήρκεσαν δὲ αἱ ἐπὶ τούτων ἐν γένει ἐργασίαι τῆς Γερουσίας μέχρι τῆς 7 Ἀπριλίου, κατὰ τὰς ὁποίας ἐξεπέσθησαν ἐκ τοῦ συνόλου τῶν περὶ ἐξόδων προϋπολογισμῶν δραχ. 582,191:81 ἐξ ὧν δραχ. 285,814:53 ἀνήκουσιν εἰς τὸ ἐφ' ᾧ προϊστάμην ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ἅπαντα δὲ σχεδὸν τὰ ἔξοδα πραγματοποιηθέντα καὶ ἐπὶ ἀντικειμένων κατὰ μέγα μέρος σπουδαίων καὶ προσδιωρισμένων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ συνεπείᾳ πράξεων τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ Β. Διαταγμάτων, οἷον ἐπὶ τῶν εἰς ἐθνοφυλακας καὶ λοιπὰ ἔξοδα τῆς δημοσίου ἀσφαλείας, εἰς τὸ θεραπευτήριον σπυροκόλου, εἰς τὸ ἀγροκήπιον τῆς Τύρινθος, εἰς κατασκευὴν δημοσίων ὁδῶν, εἰς περίθαλψιν δυστυχῶν καὶ τῶν ὑπὸ τὸν Γιάννη Κώνστα παλαιῶν στρατιωτικῶν, καὶ ἐπὶ ἄλλων τινῶν τοιούτων ἀντικειμένων. Ἐκτὸς δὲ τούτου τὰ ἔξοδα ταῦτα δὲν ἀπέβλεπον μόνον τὸν χρόνον τοῦ ὑπουργείου μου ἀπὸ τὰς 13 ἀπριλίου 1847 ἀλλ' ὁλόκληρον τὸ ἔτος αὐτό· μ' ὅλα ταῦτα σεβόμενοι κατὰ χρέος τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τοῦ Σώματος τούτου, ποσῶς δὲν δυνάμεθα νὰ φέρωμεν, κατὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τὴν πρᾶξίν του ταύτην παραδειγματικῶς εἰς κατάκρισιν οἱωνεί, οὔτε νὰ ἐξετάσωμεν τὰς αἰτίας καὶ τὸ ἰσχυρὸν, ἢ μὴ, αὐτῶν, διότι, ὡς προεῖπον, τὰ Βουλευτικὰ Σώματα δεικνύουσι πολλάκις διὰ τῶν τοιούτων τρόπων τὴν δυσμένειάν των κατὰ τῶν Κυβερνώντων προσώπων· ἐν τούτοις κατὰ τὸν Αὔγουστον τοῦ ἰδίου ἔτους 1848 ὑπεβλήθη ὁ τροπολογηθεὶς οὗτος προϋπολογισμὸς τοῦ 1847 ὑπὸ τῆς Γερουσίας καὶ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ τότε ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ· ἀλλὰ τῆς Βουλῆς (ἀγνοῶ πως) μὴ ἐπιληφθείσης τῆς τούτου συζητήσεως, ἐγκατελείφθη, μοναδικῶς εἰς τὰ χρονικὰ τῆς Ἑλλάδος ὁ τοῦ ἔτους ἐκείνου προϋπολογισμὸς, χωρὶς νὰ ἐκτελῶνται οἱ κατὰ τὴν τάξιν ἐπικυρωτικοὶ καὶ περὶ αὐτοῦ νόμοι· τοιουτοτρόπως δὲ μετέβη ἔκτοτε εἰς τὸν ἀπολογιστικὸν κλάδον.

Καὶ ταῦτα περὶ τοῦ ὑποβληθέντος τότε προϋπολογισμοῦ ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ὑπῆρξε καὶ ἓν ἄλλο περιστατικὸν οὐσιῶδες ἐπίσης.

Ὅταν, κύριοι, τὸ τότε ὑπουργεῖον ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν

κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1847 τὸν προϋποβληθέντα προϋπολογισμὸν τοῦ αὐτοῦ ἔτους, μὲ προσθαφαιρέσεις τινας ἐπὶ τῶν ἐξόδων, ὡς εἴρηται, ἔπραξε τοῦτο ὡς ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν του ἀναγκῶν καὶ περιστάσεων, καὶ δὲν ἠδύνατο βέβαια νὰ προβλέψῃ ἀκριβῶς τὸ μέλλον· ἐκ δὲ τῶν πραγμάτων αὐτῶν προέκυψε καὶ ὑπέρβασις ὡς πρὸς τινα τῶν ἐξόδων καὶ ἰδίως ἐκείνων τῶν περὶ δημοσίου ἀσφαλείας· τὰ περὶ ταύτης μὴ δυνηθὲν τὸ ὑπουργεῖον νὰ ἐχῃ τακτικὰ καὶ ὡρισμένα ὑπὸ τοὺς διαφόρους νομάρχας ἀρχηγοὺς καὶ λοιποὺς ἐπιτετραμμένους ἐπὶ τῶν τοιούτων πρὶν ἢ τὸ ἔτος λήξῃ, δὲν ἠδυνήθη καὶ νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὰ Σώματα ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους τὴν ἀπαιτουμένην συμπληρωτικὴν πίστωσιν· ὅτε δὲ ἀρξαμένου τοῦ ἔτους 1848 ἐπλησίαζε τὸ ὑπουργεῖον εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην, συνέβη ὡς ἐξέθηκα καὶ ἡ παραίτησίς του ἐπὶ τῶν περιστάσεων ἐκείνων, μετὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἦτο πλέον τὸ ἴδιον διὰ νὰ ὑποβάλῃ αὐτήν· ἐν τῇ Βουλῇ ὅμως πολλάκις γενομένου λόγου περὶ τῶν τοιούτων ἐξόδων, ἐζητήθη ἐπὶ τέλους παρὰ τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν Κ. Ῥούφου νὰ ὑποβληθῶσιν αἱ περὶ αὐτῶν πληροφορίαι μετὰ τῆς ἀνηκούσης συμπληρωτικῆς πιστώσεως· ἀλλ' οὗτος ὑπέβαλε μόνον δώδεκα εἰδικοὺς πίνακας τῶν τοιούτων ἐξόδων καὶ ἕνα περιληπτικόν· ἡ δὲ Βουλὴ, μετὰ τὴν τύπωσιν καὶ διανομὴν αὐτῶν, παρέπεμψε τὸ ζήτημα εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴν διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὰ περὶ τούτου καὶ ἀναφέρῃ· καὶ ἡ ὁποία ὑπέβαλε κατὰ τὴν συνεδρίασιν ρξ'. τῆς 19 Αὐγούστου 1848 τὴν ἐκθεσίν της, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ὡς πρὸς τὴν ὑπέρβασιν τὸ ἑξῆς αὐτολεξεί.

« Ἐπειδὴ ἐπῆλθεν ἡ παραίτησις τοῦ ὑπουργείου Τζαβέλα πρὶν ἡ ἀποπερατώσῃ ἡ Γερουσία τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1847 εἰς ὃν ἀνήκει καὶ ἡ ἀναφερομένη καθ' ὑπέρβασιν δαπάνη.

« Ἐπειδὴ πρώτην ἤδη φορὰν περὶ τῆς τοιαύτης ὑπερβάσεως γίνεται λόγος εἰς τὴν Βουλὴν, μολονότι καὶ ἄλλαι ἐγένοντο τοιαῦται, ἡ δὲ ὑπέρβασις αὕτη ἔλαβε μὲν χώραν ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἀλλ' οὐχ' ἧττον ὁ τότε ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν προὐτίθετο νὰ ζητήσῃ πίστωσιν εἰς τὰς Βουλὰς, καὶ τοῦτο ἐξάγεται ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 22,693 τῆς 30 Δεκεμβρίου 1847 πρὸς τὸν τότε ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν ἔγγραφόν του· ἑπομένως δὲν δύναται καὶ νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν ἐλλειψιν ταύτην δολία προαίρεσις.

« Ἡ Βουλὴ ἐκτιμῶσα τὰς περιστάσεις ἐκείνας, νὰ ἐπιφέρῃ κοινοβουλευτικῶς μόνον τὰς ἀνηκούσας παρατηρήσεις της κατὰ

αὐτὸν τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Κράτους, ἀλλὰ συνεπεία κυρίως τῆς δοθείσης πρὸ 8 ἡμερῶν παραιτήσεώς του, σωζομένης τῆς περὶ τούτου πράξεώς του εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου· οὕτω λοιπὸν ἐσυζητήθησαν ἐν τῇ Γερουσίᾳ καὶ τὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου περαιτέρω κονδύλια, καὶ οἱ τῶν λοιπῶν ὑπουργείων προϋπολογισμοί, μὴ παρόντων πλέον ὅλων τῶν ἁρμοδίων ὑπουργῶν ἐν οἷς καὶ ἐγώ· διήρκεσαν δὲ αἱ ἐπὶ τούτων ἐν γένει ἐργασίαι τῆς Γερουσίας μέχρι τῆς 7 Ἀπριλίου, κατὰ τὰς ὁποίας ἐξεπέσθησαν ἐκ τοῦ συνόλου τῶν περὶ ἐξόδων προϋπολογισμῶν δραχ. 582,191:81 ἐξ ὧν δραχ. 285,814:53 ἀνήκουσιν εἰς τὸ ἐφ' ᾧ προϊστάμην ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν, ἅπαντα δὲ σχεδὸν τὰ ἔξοδα πραγματοποιηθέντα καὶ ἐπὶ ἀντικειμένων κατὰ μέγα μέρος σπουδαίων καὶ προσδιωρισμένων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ συνεπείᾳ πράξεων τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ Β. Διαταγμάτων, οἷον ἐπὶ τῶν εἰς ἐθνοφυλακας καὶ λοιπὰ ἔξοδα τῆς δημοσίου ἀσφαλείας, εἰς τὸ θεραπευτήριον σπυροκόλου, εἰς τὸ ἀγροκήπιον τῆς Τίρυνθος, εἰς κατασκευὴν δημοσίων ὁδῶν, εἰς περιθαλψιν δυστυχῶν καὶ τῶν ὑπὸ τὸν Γιάννη Κώνσα παλαιῶν στρατιωτικῶν, καὶ ἐπὶ ἄλλων τινῶν τοιούτων ἀντικειμένων. Ἐκτὸς δὲ τούτου τὰ ἔξοδα ταῦτα δὲν ἀπέβλεπον μόνον τὸν χρόνον τοῦ ὑπουργείου μου ἀπὸ τὰς 13 ἀπριλίου 1847 ἀλλ' ὁλόκληρον τὸ ἔτος αὐτό· μ' ὅλα ταῦτα σεβόμενοι κατὰ χρέος τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τοῦ Σώματος τούτου, ποσῶς δὲν δυνάμεθα νὰ φέρωμεν, κατὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τὴν πρᾶξίν του ταύτην παραδειγματικῶς εἰς κατάκρισιν οἱωνεί, οὔτε νὰ ἐξετάσωμεν τὰς αἰτίας καὶ τὸ ἰσχυρὸν, ἢ μὴ, αὐτῶν, διότι, ὡς προεῖπον, τὰ Βουλευτικὰ Σώματα δεικνύουσι πολλάκις διὰ τῶν τοιούτων τρόπων τὴν δυσμένειάν των κατὰ τῶν Κυβερνώντων προσώπων· ἐν τούτοις κατὰ τὸν Αὔγουστον τοῦ ἰδίου ἔτους 1848 ὑπεβλήθη ὁ τροπολογηθεὶς οὗτος προϋπολογισμὸς τοῦ 1847 ὑπὸ τῆς Γερουσίας καὶ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ τότε ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ· ἀλλὰ τῆς Βουλῆς (ἀγνοῶ πως) μὴ ἐπιληφθείσης τῆς τούτου συζητήσεως, ἐγκατελείφθη, μοναδικῶς εἰς τὰ χρονικὰ τῆς Ἑλλάδος ὁ τοῦ ἔτους ἐκείνου προϋπολογισμός, χωρὶς νὰ ἐκτελῶσιν οἱ κατὰ τὴν τάξιν ἐπικυρωτικοὶ καὶ περὶ αὐτοῦ νόμοι· τοιουτοτρόπως δὲ μετέβη ἔκτοτε εἰς τὸν ἀπολογιστικὸν κλάδον.

Καὶ ταῦτα περὶ τοῦ ὑποβληθέντος τότε προϋπολογισμοῦ ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ὑπῆρξε καὶ ἓν ἄλλο περιεργοτικὸν οὐσιῶδες ἐπίσης.

Ὅταν, κύριοι, τὸ τότε ὑπουργεῖον ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν

κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1847 τὸν προϋποβληθέντα προϋπολογισμὸν τοῦ αὐτοῦ ἔτους, μὲ προσθαφαιρέσεις τινας ἐπὶ τῶν ἐξόδων, ὡς εἴρηται, ἔπραξε τοῦτο ὡς ἐκ τῶν ὑπ' ὄψιν του ἀναγκῶν καὶ περιστάσεων, καὶ δὲν ἠδύνατο βέβαια νὰ προβλέψῃ ἀκριβῶς τὸ μέλλον· ἐκ δὲ τῶν πραγμάτων αὐτῶν προέκυψε καὶ ὑπέρβασις ὡς πρός τινα τῶν ἐξόδων καὶ ἰδίως ἐκείνων τῶν περὶ δημοσίου ἀσφαλείας· τὰ περὶ ταύτης μὴ δυνηθὲν τὸ ὑπουργεῖον νὰ ἔχῃ τακτικὰ καὶ ὡρισμένα ὑπὸ τοὺς διαφόρους νομάρχας ἀρχηγοὺς καὶ λοιποὺς ἐπιτετραμμένους ἐπὶ τῶν τοιούτων πρὶν ἢ τὸ ἔτος λήξῃ, δὲν ἠδυνήθη καὶ νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὰ Σώματα ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους τὴν ἀπαιτουμένην συμπληρωτικὴν πίστωσιν· ὅτε δὲ ἀρξαμένου τοῦ ἔτους 1848 ἐπλησίαζε τὸ ὑπουργεῖον εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην, συνέβη ὡς ἐξέθηκα καὶ ἡ παραίτησίς του ἐπὶ τῶν περιστάσεων ἐκείνων, μετὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἦτο πλέον τὸ ἴδιον διὰ νὰ ὑποβάλῃ αὐτήν· ἐν τῇ Βουλῇ ὅμως πολλάκις γενομένου λόγου περὶ τῶν τοιούτων ἐξόδων, ἐζητήθη ἐπὶ τέλους παρὰ τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν Κ. Ῥούφου νὰ ὑποβληθῶσιν αἱ περὶ αὐτῶν πληροφορίαι μετὰ τῆς ἀνηκούσης συμπληρωτικῆς πιστώσεως· ἀλλ' οὗτος ὑπέβαλε μόνον δώδεκα εἰδικοὺς πίνακας τῶν τοιούτων ἐξόδων καὶ ἕνα περιληπτικόν· ἡ δὲ Βουλὴ, μετὰ τὴν τύπωσιν καὶ διανομὴν αὐτῶν, παρέπεμψε τὸ ζήτημα εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπὴν διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὰ περὶ τούτου καὶ ἀναφέρῃ· καὶ ἡ ὁποία ὑπέβαλε κατὰ τὴν συνεδρίασιν ρξ'. τῆς 19 Αὐγούστου 1848 τὴν ἔκθεσίν της, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ὡς πρὸς τὴν ὑπέρβασιν τὸ ἑξῆς αὐτολεξεί.

α Ἐπειδὴ ἐπῆλθεν ἡ παραίτησις τοῦ ὑπουργείου Τζαβέλα πρὶν ἡ ἀποπερατώσῃ ἡ Γερουσία τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1847 εἰς ὃν ἀνήκει καὶ ἡ ἀναφερομένη καθ' ὑπέρβασιν δαπάνη.

α Ἐπειδὴ πρώτην ἤδη φορὰν περὶ τῆς τοιαύτης ὑπερβάσεως γίνεται λόγος εἰς τὴν Βουλὴν, μολονότι καὶ ἄλλαι ἐγένοντο τοιαῦται, ἡ δὲ ὑπέρβασις αὕτη ἔλαβε μὲν χώραν ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἀλλ' οὐχ' ἧττον ὁ τότε ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν προὐτίθετο νὰ ζητήσῃ πίστωσιν εἰς τὰς Βουλὰς, καὶ τοῦτο ἐξάγεται ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 22,693 τῆς 30 Δεκεμβρίου 1847 πρὸς τὸν τότε ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸν ἔγγραφόν του· ἑπομένως δὲν δύναται καὶ νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν ἔλλειψιν ταύτην δολία προαίρεσις.

α Ἡ Βουλὴ ἐκτιμῶσα τὰς περιστάσεις ἐκείνας, νὰ ἐπιφέρῃ κοινοβουλευτικῶς μόνον τὰς ἀνηκούσας παρατηρήσεις της κατὰ

τῆς ἐλλείψεως ταύτης· τὸ δὲ περὶ τακτοποιήσεως τῆς πιστώσεως τῆς γενομένης δαπάνης ἀπόκειται εἰς τὸ ἁρμόδιον ὑπουργεῖον. »

Ἡ δὲ Βουλὴ κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτῆς ρξς'. τῆς 2 Σεπτεμβρίου 1848, παραδεχθεῖσα τὴν ῥηθεῖσαν τῆς ἐπιτροπῆς γνωμοδότησιν, ἀπεφάσισενἀ σταλῇ ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν εἰς τὸ ὑπουργεῖον διὰ νὰ τακτοποιήσῃ διὰ τῆς αἰτήσεως συμπληρωτικῆς πιστώσεως τὴν καθ' ὑπέρβασιν γενομένην δαπάνην ἀναβαίνουσαν εἰς δραχ. 108,731:49· ἀλλ' ἀτυχῶς καὶ τὰ περὶ τῆς πιστώσεως ταύτης ἐγκαταλείψαντες μετέβησαν εἰς τοὺς ἀπολογιστικοὺς τύπους, καθόσον αἱ συμπάθειαι τῶν δυναμένων μετὰ ταῦτα νὰ ἐνεργήσωσι τὰ περὶ τούτου ἐγκαίρως δὲν ἀνταπεκρίνοντο ἴσως μὲ τὰ πρόσωπα εἰς τὰ ὁποῖα ἀνῆκον.

Ἰδοὺ, Κ. ὑπουργὲ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν, ἡ ἀληθὴς ἱστορία τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος δαπανῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἀπὸ ζῆλον, ὡς εἴπατε, ἄκρατον προῆλθον, καὶ ἀληθῶς τὸ ἐκ τούτων βάρος μου ἦτο αὐτὸς καὶ μόνος ὁ περὶ ὑπερβάσεως ζῆλος· ἀλλὰ τούτου, ὡς ἴδατε, ἐκτιμηθέντος δεόντως ὑπὸ τῆς Βουλῆς, τῆς μόνης ἁρμοδίας νὰ κατηγορήσῃ περὶ τούτου τοὺς ὑπουργούς, ἐκτιμηθέτων δὲ λέγω συγχρόνως καὶ τῶν διὰ τὰς δαπάνας ταύτας πράξεων τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ τῶν Β. διαταγμάτων, ἀπηλείφθη τὸ τοιοῦτον βάρος, καὶ μόνον ἔμεινεν εἰς ἐμὲ ὁ εἰς χεῖράς μου ὄγκος τῶν μνησθεισῶν πράξεων καὶ διαταγμάτων, τῶν ὁποίων τὸ κῦρος οὐδεὶς πλέον νομίζω, ὅτι θέλει φιλονικήσει· ἔχω δὲ τὴν τιμὴν νὰ παρενείρω ἐνταῦθα, ὅτι ἅπασα ἡ τότε ὑπουργική μου πορεία ἐπεστηρίχθη ὡς πρὸς τὰς ἐκτάκτους δαπάνας καὶ τὰ ἀπρόβλεπτα ἔξοδα ἐπὶ τῶν τοιούτων· ἑπομένως πᾶν ὅτι ἐμὲ ἐπιβαρύνει ἐκ τούτων, ἀφορᾷ ὅλους τοὺς τότε ὑπουργούς· ὑπολείπεται δὲ μόνον ἡ ἐξέλεγξις τῶν ἀπολογισμῶν κατὰ τὴν ὁποίαν θέλει ἀποδειχθῇ, ἂν τὰ δαπανηθέντα ἐδαπανήθησαν πραγματικῶς, περίστασις εἰς τὴν ὁποίαν ὑπόκεινται ὅλοι οἱ κατὰ καιρὸν κύριοι ὑπουργοί, ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργέ! διὰ τὰς ἐπὶ τῶν ἡμερῶν σας δαπάνας, ὅτε λέγω θέλει ἀποδειχθῇ ἔτι τρανώτερον καὶ τὸ ἔκτακτον καὶ σύζαρον τῶν περιστάσεων ἐκείνων, δι' ἃς ἐγένοντο αἱ τοιαῦται δαπάναι, διότι, Κ. ὑπουργέ! τὰ δαπανηθέντα ταῦτα χρήματα κατέπαυσαν στάσεις σοβαρὰς μέχρι τῶν ἑνδεκα καὶ ἔσωσαν τὸ ἔθνος καὶ τὸν θρόνον, περιστατικὰ ἄτινα καὶ ὑμεῖς δὲν ἀγνοεῖτε, διότι ἐν Ἑλλάδι εὑρισκόμενοι ἀναμφιβόλως εὑρέθητε ἐντὸς ἢ ἐκτὸς αὐτῶν. Μάθετε δὲ πρὸς τούτοις, ὅτι ἐγὼ ἀνυπόμονος ὢν διὰ

νὰ φωτισθῇ τὸ κοινὸν περὶ τῶν δαπανῶν ἐκείνων, ἐκτὸς τῆς κοινοβουλευτικῆς δημοσιότητος, κατεχώρησα καὶ διὰ τοῦ τύπου τότε εἰς δύω φύλλα τοῦ Αἰῶνος τὰ ὑπ' ἀριθ. 888 καὶ 889 τὴν τοιαύτην διαχείρισίν μου, εἰς μὲν τὸ πρῶτον τὴν ὕλην, εἰς δὲ τὸ δεύτερον τὴν καθ' ὑπέρβασιν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐμφαίνεται εἰς ποίας ὑπηρεσίας καὶ ἀνάγκας ἐδαπανήθησαν τὰ καθ' ὑπέρβασιν χρήματα, καὶ ποῖαι αἱ ἔκτακτοι περιστάσεις αἵτινες ὑπηγόρευσαν τὰς δαπάνας ταύτας πρὸς σωτηρίαν τοῦ θρόνου καὶ τοῦ ἔθνους, ὥστε οὐδένα ἐλάνθασαν τὰ περὶ τούτων.

Αὕτη εἶναι, Κύριοι, ἡ περίστασις ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἐπελάβετο ὡς ἐπιχείρημα τῶν ἰδεῶν του ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, τὴν ὁποίαν δὲν ἔπρεπε νὰ φέρῃ ὡς μέλος τῆς Κυβερνήσεως πρὸς κατάκρισιν ἄλλης τινος προγενεστέρας, οὔτε πρὸς ἔλεγχον καὶ αὐτοῦ τοῦ Σώματος.

Μεταβαίνω ἤδη εἰς τὸ κύριον θέμα τῆς συζητήσεως, τὴν ἐξέτασιν δηλονότι τοῦ προκειμένου Νομοσχεδίου· ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, ἀπαντῶν εἰς τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ψύλλαν, καθ' ἃς ἔλαβον σημειώσεις, εἶπεν, ὅτι δὲν ὠνόμασε τὸ παρὸν νομοσχέδιον ὡς κατεπείγον, καὶ ὅτι μετὰ μακρὰν συζήτησιν ἐδείχθη ὅτι τοῦτο δὲν ἦτο κατεπείγον. Ἐπὶ τοῦ ἐπιχειρήματος τούτου παρατηρῶ, χάριν τῆς ἀληθείας, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς ἀδίκως ἐκάκισε τὸν Κ. Ψύλλαν, διότι κατὰ τὰ πρακτικὰ ἀποδεικνύουσιν, ὅτι ὁ Κ. ὑπουργὸς, παραστήσας τὸ Νομοσχέδιόν του τοῦτο ὡς κατεπείγον, ἐζήτησε νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν δύω ἄλλων νομοσχεδίων, θεωρηθέντων ὡς κατεπειγόντων, καὶ νὰ συζητηθῇ ἄνευ ἐκθέσεως κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν καθ' ἣν συζητηθῶσι καὶ ταῦτα.

Ἐρχόμενος ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν ἰδίως τοῦ Νομοσχεδίου, ἂς μὲ συγχωρηθῇ νὰ μὴ συμφωνήσω πρὸς ὅσα χθὲς ἐλάλησεν ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας περὶ πρεσβειῶν ἐν γένει· ἐγὼ ἐπρέσβευα Βουλευτὴς ὤν, καὶ πρεσβεύω ἄλλας ἀρχὰς περὶ τῆς συστάσεως τῶν πρεσβειῶν τούτων, φρονῶν ὅτι δὲν κατεδικαιώθημεν νὰ διαμένωμεν εἰς τὴν μικρὰν καὶ περιωρισμένην κατάστασιν, εἰς ἣν εὑρισκομεθα· ὁ θεὸς ὁ ὁποῖος ἔνευσε διὰ τῆς κραταιᾶς δυνάμεως αὐτοῦ, ὥστε νὰ ἀποστώμεν τὸν ζυγὸν καὶ νὰ καταστα θῶμεν ἔθνος ἀνεξάρτητον, θέλει νεύσει διὰ τῆς κραταιᾶς ἰσχύος του καὶ νὰ αὐξήσωμεν· ἀλλὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον πρέπει νὰ ἐχωμεν καί τινας διπλωμάτας μας, καὶ κατὰ τοῦτο διεφώνησα τότε μετὰ τῶν λοιπῶν συναδέλφων μου, τῶν φρονούντων τὴν κατάργησιν καὶ αὐτῶν τῶν ἤδη συστημένων πρεσβειῶν, καὶ ἐξακολουθῶ νὰ φρονῶ, ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχωσι παρὰ τοῖς μεγαλειτέροις τοὺ-

λάχιστον ἔθνεσιν, ὅπου αἱ τύχαι τῶν λοιπῶν ἐθνῶν ἀποφασίζονται, ἄνδρες δυνάμενοι νὰ κατασταθῶσι διάσημοι διπλωμάται· οὔτε βλέπω τὴν ἀνάγκην νὰ μεταβάλλω τὴν γνώμην μου ταύτην ἤδη, τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ ἡ ἀνάγκη ὑπάρχει μεγαλειτέρα. Ἀλλ' εἰσήχθη τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ὡς ἔπρεπε καὶ σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρον 27 τοῦ Συντάγματος; κατὰ τοῦτο ἡ ἀγόρευσις τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν ἐξωτερ. ὑπουργοῦ δὲν ἐστάθη ἐπιτυχής· εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ διαγγέλματος, γεννηθείσαν τότε εἰς τὴν συνέλευσιν, τῆς ὁποίας καὶ ἐγὼ καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν εἴχομεν τὴν τιμὴν νὰ εἴμεθα μέλη, συνεβουλεύθημεν ἰδίως πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοὺς κατ' εὐτυχίαν ὑπάρχοντας ἐντὸς αὐτῆς λογίους ἐπὶ τῶν διαφόρων σπουδαίων ἀντικειμένων, ἐν οἷς καὶ τὸ τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ Συντάγματος, καὶ πάντες εὑρέθημεν σύμφωνοι ὡς πρὸς τὴν παραδοχὴν τῆς φράσεως « ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ διορίσῃ ὑπάλληλον εἰς μὴ νενομοθετημένην θέσιν » τὸ δὲ σύνολον τοῦ Συντάγματος κατηρτίσθη ἐκ συμφώνου, μὲ τὴν συναίνεσιν δηλονότι τοῦ ἔθνους καὶ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Βασιλέως· ἡ συνέλευσις εἰς τὴν περίστασιν ἐκείνην ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς παρατηρήσεις τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος, ἐσυζήτησεν αὐτάς, καὶ τὴν λέξιν « παύει » τοὺς ὑπαλλήλους δηλαδὴ κατὰ τὸ διάγγελμα τὴν ἐπρόσθεσε· περὶ δὲ τῆς ἐξαλείψεως τῆς εἰρημένης φράσεως παρετήρησεν, ὅτι τὰ ἡγεμονικὰ δικαιώματα, κανονιζόμενα δι' εἰδικῶν ἄλλων ἄρθρων τοῦ αὐτοῦ Συντάγματος, μένουσιν ἀνέπαφα, ἐθεώρησε τὴν διατήρησιν τῆς ῥηθείσης φράσεως ἀναγκαίαν· οὕτω δὲ εὐηρεστήθη καὶ ὁ Βασιλεὺς νὰ παραδεχθῇ τὸ ἄρθρον 27 ὡς ἔχει, διὰ τοῦ ὁποίου νομοθετεῖται ὅτι δὲν πρέπει νὰ διορισθῇ ὑπάλληλος εἰμὴ εἰς θέσιν διὰ ῥητοῦ νόμου προσδιωρισμένην, καὶ τοῦτο χωρὶς βλάβην τῶν ἡγεμονικῶν δικαιωμάτων, ἅτινα μένουσιν ὡς εἴρηται ἀνέπαφα· ἀπορῶ δὲ μὲ τὸν Κ. ὑπουργὸν εἰπόντα ὅτι ἡ συνέλευσις δὲν ἐξετίμησε τρόπον τινὰ τὰς ἐν τῷ Διαγγέλματι παρατηρήσεις, λησμονήσασα ἢ μὴ λαβοῦσα καιρὸν νὰ διαγράψῃ τὴν φράσιν ἐκείνην, καὶ ἀπορῶ λέγω τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ ἡ ἔκφρασίς του αὕτη προσβάλλει ἀμέσως τὸ ἔθνος· καὶ τὸ παραδοξότερον οὔτε εὑρίσκω εἰς τὰ πρακτικὰ καμμίαν σύμφωνον μὲ ταῦτα ὁμιλίαν τότε τοῦ Κ. ὑπουργοῦ. Ἂν τὸ Σύνταγμα ἦναι ἀτελὲς δύναται νὰ διορθωθῇ ὑπὸ τῆς ἀνηκούσης συντακτικῆς δυνάμεως, οὐχὶ δὲ ὑφ' ἡμῶν μὴ ἐχόντων τὴν τοιαύτην ἐξουσίαν· ὅθεν αἱ τοιαῦται ἐκφράσεις δὲν πρέπει νὰ προφέρονται ὑπὸ μέλους μάλιστα τῆς τότε Συνελεύσεως καὶ αὐθαλῶς διαφωνήσαντος ἐνώπιον τῶν

Βουλευτικῶν Σωμάτων, διότι προσβάλλουν τὸ ἔθνος, ὡς ἐπρόσβαλε ἄλλοτε παρομοία φωνὴ τὸν ἀγῶνα, καὶ διότι τὰ πάντα ἐγένοντο τῇ συναινέσει καὶ τῇ συγκαταθέσει καὶ τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος καὶ τοῦ ἔθνους.

Προχωρῶ ἐπομένως εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἐὰν, ὡς εἶπε τις, πρέπει νὰ ἔλθῃ ὀργανικὸς Νόμος περὶ πρεσβειῶν· ἀλλ' ἐγὼ φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ ἔλθῃ τοιοῦτος Νόμος προσδιορίζων τὰς θέσεις εἰς τὰς ὁποίας πρέπει νὰ διορισθῶσι πρέσβεις, καθόσον τὸ παρὸν Νομοσχέδιον δὲν περιέχει τοιαύτας διατάξεις, οὔτε εἶναι ὀργανικὸν Νομοσχέδιον. Δὲν εἴμεθα ἐναντίοι τοῦ νὰ χωρηγήσωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰ μέσα· παρατηροῦμεν ὅμως ὅτι πρέπει νὰ ἔλθῃ τοιοῦτός τις Νόμος περὶ πρεσβειῶν ὡς λίαν κατάλληλος καὶ σύμφωνος μὲ τὸ ἄρθρον 27 τοῦ Συντάγματος, δηλονότι νὰ προσδιορίζῃ τὰς ἐπικρατείας καθόσον ἡ ἀνάγκη τὸ ὑπαγορεύει, τὸν βαθμὸν, τὸν μισθὸν, τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα αὐτῶν. Ἐὰν δὲ ποτε ἐκτὸς τοῦ προσδιωρισμένου ἐν τῷ Νόμῳ τούτῳ παρουσιασθῇ καὶ ἄλλη ἀναπόφευκτος ἀνάγκη, ἀνεπτύχθη ἀρκούντως ὅτι δύναται ἡ Κυβέρνησις, ἐν τῇ παρουσίᾳ μὲν τῶν Βουλῶν νὰ εἰσαγάγῃ τὸ περὶ τούτου εἰδικὸν Νομοσχέδιον, ἐν τῇ ἀπουσίᾳ δὲ νὰ πληρώνῃ μίαν τοιαύτην ἀνάγκην, δικαιολογοῦσαν κατόπιν εἰς τὰς Βουλὰς τὰ περὶ τούτου. Δὲν ὑπάρχει δὲ παράδειγμα ὅτι αἱ Βουλαὶ παρεγνώρισαν ποτε τὰς τοιαύτας ἀνάγκας· ἄλλως ἐὰν τὸ προκείμενον Νομοσχέδιον θεωρηθῇ ὡς καθιεροῦν ἀρχὴν ἀρρητμένην, ἧττο περιττὸν, διότι οὐδεὶς φιλονεικεῖ τὸ ἡγεμονικὸν δικαίωμα τοῦ διορίζειν καθὼς καὶ πάντες ἀναγνωρίζουσι τὸ δικαίωμα τῆς Νομοθετικῆς ἐξουσίας τοῦ κανονίζειν τὰ λοιπά· τούτου δὲ τοῦ δικαιώματος πρόκειται νὰ ἀπεκδυθῇ ἡ Νομοθετικὴ ἐξουσία κατὰ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, καὶ νὰ προσβληθοῦν οὐσιωδῶς ἐκ τούτου οἱ συνταγματικοὶ κανόνες.

Εἶπεν ἐπὶ τέλους ὁ Κύριος ὑπουργὸς ὅτι τὰ συντάγματα ἄλλων ἐθνῶν οἷον τῆς Ἀγγλίας καὶ τοῦ Βελγίου χορηγοῦσιν εἰς τὸν Βασιλέα τὸ δικαίωμα τοῦ διορίζειν πρέσβεις ἄνευ προηγουμένης νομοθεσίας τῶν θέσεων ὑπὸ τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων· εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ Συνέλευσις ἐρανίσθη καὶ συνέταξε τὸ ἡμέτερον Σύνταγμα ἀπὸ ἐκεῖνα τῶν ἄλλων ἐθνῶν· συνέταξε δὲ αὐτὸ ὅπως ἀπαιτοῦσιν αἱ περιστάσεις τῆς Ἑλλάδος, καὶ δι' αὐτοῦ χορηγοῦνται ὅλα τὰ ἡγεμονικὰ δικαιώματα εἰς τὸν Βασιλέα, ὅπως χορηγοῦνται διὰ τῶν συνταγμάτων τῶν ἄλλων ἐθνῶν, ὁ δὲ προσδιορισμὸς τῶν θέσεων, καὶ μάλιστα τοῦ οἰκονομικοῦ μέ-

φους κρίνεται εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα· τελειόνων τὸν λόγον μου παρατηρῶ ὅτι, κατ' ἐμὲ, οὐδένα φόβον ἔχομεν περὶ τῆς χρήσεως τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου· κυριευόμεθα δὲ ὑπὸ τοῦ φόβου μήπως τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο γίνῃ ἀφορμὴ νὰ γίνωσιν ἀπέραντοι διορισμοί, διότι ἡ Κυβέρνησις θέλει εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κάμῃ τοιούτους κατὰ σύστασιν τοῦ μὲν καὶ τοῦ δὲ ἐκ τῶν Κ.Κ. παρ' ἡμῖν διπλωματῶν, καὶ δὲν θέλει δυνηθῇ νὰ τοὺς ἀποφύγῃ καὶ νὰ ὑποπέσῃ ὡς καὶ ἐπὶ ἄλλου εἰς τὸν πλεονασμὸν, ὅστις ὡς γνωρίζετε ἐξαντλεῖ τὰ οἰκονομικά μας μέσα. Πιστεύω ὅτι ὅλοι συμφωνοῦσιν εἰς ταῦτα καὶ ἀναγνωρίζουσι τὴν ἀνάγκην ὅτι τὸ ὑπουργεῖον πρέπει νὰ προέλθῃ εἰς μίαν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ πρώτου ἄρθρου τοῦ Νομοσχεδίου, διὰ τῆς ὁποίας νὰ κανονισθῶσιν ἀκριβῶς αἱ θέσεις εἰς τὰς ὁποίας πρέπει νὰ διορισθῶσιν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως πρέσβεις.

Ἐὰν δὲν ἤθελον παρεξηγηθῇ χθὲς, εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, δὲν ἤθελον ἐπαναλάβει τὸν λόγον σήμερον διὰ νὰ ἀπαντήσω εἰς τὸν τελευταῖον ἀγορεύσαντα· πρὸ παντὸς ἄλλου χρεωστῶ νὰ ἐκφράσω πρὸς τὸν Γερουσιαστὴν ὅτι ἐκ τῆς ἀλληλουχίας τοῦ λόγου μου προῆλθον εἰς τὴν θέσιν νὰ κάμω μνείαν τῆς περιστάσεως ἐκείνης ἄνευ τινὸς κακῆς διαθέσεως· λυποῦμαι δὲ πολὺ διὰ τὴν παρεξήγησιν ταύτην διότι εἶναι γνωστὴ ἡ ὑπόληψις τὴν ὁποίαν τρέφω καὶ ἔχω πρὸς τὸν Κ. Γερουσιαστήν· διὸ καὶ ἀναγκάζομαι νὰ προσθέσω τὰς ἀνηκούσας παρατηρήσεις· ἡ ὁμιλία τοῦ προαγορεύσαντος δύω καλὰ ἐπέφερε α') διότι αὐτὴ τῷ ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ ἐκφράσῃ μερικὰς ἀληθείας καὶ τὴν ἀνάγκην ἥτις τὸν ἠνάγκασε τότε νὰ προέλθῃ εἰς τὴν πρᾶξιν ἐκείνην, καὶ β') διότι ἦλθε πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ λόγου καὶ ἐπιχειρήματός μου, τὸ ὁποῖον χθὲς εἶχον δίκαιον νὰ ἀποτείνω εἰς τὸν Κ. Γερουσιαστὴν Ψύλλαν εἰπόντα, ὅτι ὁ ὑπουργὸς πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν γενναιότητα νὰ πράττῃ εἰς ἑκάστους καὶ ἀπροβλέπτους περιστάσεις, καὶ ἔπειτα νὰ παρουσιάζηται ἐνώπιον τῶν Βουλῶν διὰ νὰ νομιμοποιῇ τὰς πράξεις του· ἀνέφερε δὲ τότε καὶ τὴν πρᾶξίν του ἐκείνην εἰς ἣν συνετέλεσαν ἀξιότιμα πρόσωπα οἷος ὁ ὑποστράτηγος Τζαβέλας, ὁ Γερουσιαστὴς Δ. Βούλγαρης καὶ λοιποί· ἀναγνωρίζω τὸ βάσιμον ὅλων ἐκείνων τῶν περιστάσεων· ἐπαινῶ τὸν ζῆλον, τὴν γενναιότητα καὶ τὸν πατριωτισμὸν, ἅτινα ἠνάγκασαν τοὺς τότε ὑπουργοὺς νὰ λάβωσι τοιαύτην εὐθύνην· ἀλλ' ὑπῆρξε καὶ ἐποχὴ καθ' ἣν δὲν ἐξετιμήθη ἡ ἀνάγκη δι' ἣν ἀνέλαβον τὴν εὐθύνην· ἡ ὁμιλία λοιπὸν τοῦ Κ. Γερουσιαστοῦ ἐνίσχυσε καὶ ἐνισχύει τὸ ἐπιχείρη-

μά μου, καὶ δικαίως ἐπιμένει τὸ ὑπουργεῖον τοῦ νὰ μὴ λάβῃ μίαν τοιαύτην εὐθύνην, ἐνῷ ἤδη ἔχει τὰ μέσα νὰ λάβῃ μίαν νομοθετικὴν πρᾶξιν ἀπαλάττουσαν αὐτὸ τῆς εὐθύνης, παρακαλῶ δὲ τὸν πρώην συναδελφόν μου καὶ ἤδη Γερουσιαστὴν Κ. Παλαμίδην νὰ πεισθῇ ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμία ἀφορμὴ ἢ κακὴ διάθεσις, δι' ἣν ὑπέμνησα τὴν περίστασιν ἐκείνην.

Ἤθελον προχωρήσει ἤδη εἰς τὴν ἀπάντησιν τοῦ ἐπιλοίπου μέρους τῆς ὁμιλίας τοῦ προαγορεύσαντος Κ. Γερουσιαστοῦ, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ὁμιλία του δὲν ἐξετάθη εἰς τι περισσότερον τῆς ὁμιλίας τοῦ Κ. Ψύλλα, καὶ ἡ ἀπάντησις ἐγένετο ἀποχρώντως, διὰ ταῦτα καταπαύω ἐνταῦθα τὸν λόγον, ἐπιφυλαττόμενος νὰ φέρω τὴν δέουσαν ἀπάντησιν, ἂν τις ἄλλος λαλήσῃ περὶ ἀντικειμένων ἄλλων ἢ ὅσων ὡμίλησαν οἱ προαγορεύσαντες· λυποῦμαι καὶ δὲν βλέπω τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Κ. Γερουσιαστὴς ἔκαμε χρῆσιν φράσεώς τινος τὴν ὁποίαν δὲν εἶπον, ὅτι δῆθεν ἡ Συνέλευσις δὲν ἐξετίμησε τὰς παρατηρήσεις τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος καὶ λησμόνησε νὰ ἀφαιρέσῃ τὴν φράσιν « ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ διορίσῃ ὑπάλληλον εἰς μὴ νενομοθετημένην θέσιν » εἶπον μόνον ὅτι ἡ Συνέλευσις σκεφθεῖσα εὗρεν, ὅτι πρέπει νὰ διατηρήσῃ τὴν ἀνωτέρω φράσιν τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ Συντάγματος, καὶ διὰ νὰ συμπληρώσωμεν αὐτὴν ἐρχόμεθα ζητοῦντες νὰ νομοθετήσητε τὰς θέσεις τῶν πρεσβειῶν, ὥστε ἡ λέξις ἐπὶ τῆς ὁποίας ὠκοδόμησε τὴν ὁμιλίαν του ὁ Κ. Γερουσιαστὴς δὲν ὑπάρχει εἰς τὰ πρακτικά.

Λαβὼν ὕστερον τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ψύλλας προσέθηκεν τὰ ἑξῆς. Χθὲς ἐξέτασα τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἔχω περὶ τοῦ ἀντικειμένου τῶν Πρέσβεων καὶ Πρεσβειῶν, καὶ δὲν θέλω νὰ ἐπαναλάβω τούτους καὶ σήμερον· ἡ Γερουσία ἄκουσε τοὺς λόγους καὶ τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἑτέρου μέρους, ἃς σταθμίσῃ τὸ δίκαιον καὶ ἃς δώσῃ τὴν ψῆφόν της· ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν δύναμαι νἀφήσω ἄνευ παρατηρήσεως εἶναι οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν περὶ τοῦ συστήνειν Πρεσβείας καὶ οὐχὶ διορίζειν Πρέσβεις, ὅπερ εἶναι δικαίωμα ἡγεμονικὸν τὸ ὁποῖον οὐδεὶς διαρριλονεικεῖ· ἐντεῦθεν, ἤτοι ἐκ τῆς καλῆς διαγνώσεως τοῦ ἀντικειμένου, κρέμαται ὁ σχηματισμὸς τῆς πεποιθήσεως ἑκάστου, καὶ διὰ τοῦτο χωρῶ εἰς ἀνάλυσιν. Εἶπεν ὁ Κ. ὑπουργὸς ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ συστήνειν Πρεσβείας τὸ ἀπολαμβάνουσιν ὄχι μόνον οἱ λοιποὶ συνταγματικοὶ Βασιλεῖς τῶν διαφόρων ἐθνῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ πρόεδρος τῆς δημοκρατουμένης Ἀμερικῆς, καὶ μόνη ἡ Ἑλλὰς θέλει νὰ φανῇ σοφωτέρα ὅλων τῶν ἄλλων ἐθνῶν καὶ νὰ σφιτεριοθῇ αὐτὸ

τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον εἶναι συμφυὲς μὲ τὴν μοναρχίαν. Τὸ δικαίωμα τοῦτο εἶναι βεβαίως συμφυὲς καὶ ἀναπόσπαστον ἀπὸ τὸ στέμμα· ἀλλὰ ποῖοι καθιστῶσι προβληματικὰ τὰ δικαιώματα τοῦ θρόνου; βεβαίως ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι μᾶς φέρουσι τοιαῦτα Νομοσχέδια. Τὰ σώματα ἠμποροῦν νὰ εἴπωσι ναὶ καὶ ὄχι. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν τὸν μαργαρίτην τοῦτον ποῖος τὸν ἀποσπᾷ ἐκ τοῦ στέμματος καὶ τὸν ῥίπτει ἔξω, εἰμὴ ὅστις φέρει εἰς συζήτησιν ἀξίωμα ὁμολογούμενον παρὰ πᾶσι διὰ τοῦτο εἶχον δίκαιον, τελειόνων χθὲς τὸν λόγον μου, νὰ εἴπω· σταθῆτε μὴ ἀκροβατῆτε διὰ νὰ μὴ ῥίψητε ὑμᾶς αὐτοὺς τὸ ἔθνος καὶ τὸν θρόνον εἰς τοὺς σκοπέλους. Ἐὰν οἱ ἡγεμόνες τῶν ἐθνῶν ἔχωσιν ἐκ φύσεως αὐτὸ τὸ δικαίωμα τοῦ συστέλλειν Πρεσβείας, τότε τὸ Νομοσχέδιον δὲν ὑποστηρίζει δικαιώματα ἀλλὰ καταστρέφει αὐτὰ διότι, σήμερον ἠμποροῦμεν νὰ ἀποφασίσωμεν οὕτως καὶ αὔριον ἄλλως· ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ νομοθετήσωμεν εἰμὴ περὶ ἐκείνων τῶν καθηκόντων, ὅσα μᾶς ἀνέθηκεν ἡ Συνέλευσις· ἂν λοιπὸν εἰς τὸ ἄρθρ. 27 τοῦ συντάγματος περιέχωνται καὶ αἱ Πρεσβεῖαι, τότε πρέπει νὰ ἀποσυρθῇ τὸ Νομοσχέδιον καὶ νὰ ἔλθῃ ἕτερον σύμφωνον μὲ τὸν περὶ Προξενείων Νόμον· ὁ Κ. ὑπουργὸς διὰ νὰ ἐνισχύσῃ τὸν λόγον του, ὅτι εἶναι ἐναντίον τοῦ ὀρθοῦ λόγου τὸ νὰ μὴ ἔχῃ ὁ Βασιλεὺς τὸ δικαίωμα τοῦ συστέλλειν πρεσβείας ἄνευ τῆς συμπράξεως τῶν νομοθετικῶν σωμάτων, εἶπεν, ὅτι ὁ Βασιλεὺς κατὰ τὸ Σύνταγμα ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ κηρύττῃ πόλεμον, νὰ κλείῃ εἰρήνην καὶ νὰ συνομολογῇ συνθήκας συμμαχίας καὶ ἐπιμαχίας· ὅταν τῷ δίδῃ τὰ δικαιώματα τοῦτα, τότε πῶς τῷ ἀφαιρεῖ τὰ μέσα τοῦ διορίζειν Πρέσβεις; ἰδοὺ πῶς μᾶς περιέπλεξεν ὁ Κ. ὑπουργός· ἡμεῖς ἐξηγοῦμεν ἄλλως τὸ πρᾶγμα· λέγομεν ὅτι δύναται νὰ διορίσῃ Πρέσβυν, νὰ κηρύξῃ πόλεμον, καὶ νὰ κλείσῃ συνθήκην εἰρήνης καὶ τὰ λοιπὰ, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ καταστήσῃ μονίμους Πρεσβείας χωρὶς τῆς συγκαταθέσεως καὶ συμπράξεως τῶν σωμάτων· ἐπανῆλθεν ὁ Κ. ὑπουργὸς καὶ σήμερον εἰς τὰ χθὲς λεχθέντα, ἔψαυσε μίαν περίστασιν ὑπουργικῆς εὐθύνης καὶ ὁ ἀρμόδιος Γερουσιαστὴς ἀπήντησεν ἐκθέσας τὴν περίστασιν ἐκείνην, ἥτις εἰς ἄλλην ἐποχὴν δὲν ἐξετιμήθη· ἀλλὰ τοιοῦτος εἶναι ὁ κόσμος· ὅταν κάθηταί τις ἐπὶ τοῦ σκάφους τῆς πολιτείας, πρέπει νὰ διατρέχῃ καὶ τοὺς κινδύνους· τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ κόσμος ἐξ ἀρχῆς. Κἰς τὰς ἀπολύτους μοναρχίας ἐκινδύνευον καὶ κινδυνεύουν περισσότερον, διότι ἐκεῖ κρίνει εἷς· ὅπου κρίνουσι περισσότεροι ἐκεῖ εὑρίσκονται περισσότεραι ἐγγυήσεις, καὶ μ' ὅλα ταῦτα δὲν

ἠρνήθησαν ἄνθρωποι, καὶ τοι βλέποντες τὸν προκάτοχόν των ἀπηγχονισμένον, νὰ δεχθῶσιν ὑπουργεῖον· χρειάζεται λοιπὸν γενναιοψυχία, διότι, ὡς ἔλεγεν ὁ Περικλῆς, ἐλευθέρων ἀνδρῶν ἄρχεις. Ἐπιμένω λοιπὸν εἰς τὴν ἰδέαν μου καὶ λέγω, ὅτι ἔρχονται περιστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας πρέπει τις νὰ ἐνεργῇ αὐθαιρέτως τρόπον τινὰ, καὶ πρέπει νὰ πράττῃ τὰ δέοντα πρὸς σωτηρίαν τῆς πατρίδος, μετὰ ταῦτα δὲ πρέπει νὰ δίδῃ λόγον καὶ νὰ ζητῇ τὴν συγκατάθεσιν τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων. Εἶπον ὅτι μὲ τὴν εὐφυᾶ τακτικήν του ὁ Κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ μὲ τὸν ἄλλον τρόπον ὃν εἶπε καὶ γνωρίζει, τὸν δικηγορικὸν, μᾶς περιέπλεξεν· ἐγὼ σᾶς ἔδειξα μίαν διέξοδον· ἂς μᾶς δείξῃ καὶ ὁ Κ. ὑπουργὸς τὴν ὁποίαν γνωρίζει διέξοδον ἐκ τοῦ διλήμματος τὸ ὁποῖον ἡμεῖς τῷ προτείνομεν· ἐρωτῶ· εἶναι ἢ δὲν εἶναι δικαίωμα ἡγεμονικὸν τὸ συστέλλειν Πρεσβείας; ἂν ἦναι μὴ θέλετε νὰ τὸ καταστρέψητε διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου, ἂν δὲ δὲν ἦναι, συμμορφωθῆτε μὲ τὸ Σύνταγμα· ὁ Κ. ὑπουργὸς, βασιζόμενος εἰς τὸν περὶ Προξενείων Νόμον, μᾶς εἶπεν ὅτι μᾶς συνέλαβεν, ἐπ' αὐτοφώρῳ, διότι δὲν ἔχει ἀνεγνωρίσαμεν ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ συστέλλειν Προξενεῖα τὸ ἔχει ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία· ἀπαντῶν εἰς τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο λέγω, ὡς καὶ ἄλλοτε εἴπομεν, ὅτι ὅταν φράσις τις κακὴ τύχῃ παρεισδύσῃ εἰς μίαν σωρείαν διατάξεων, ἐπόμενον εἶναι νὰ πέσῃ ὁ ἄνθρωπος εἰς λάθος· αὐτὴ ἡ φράσις δὲν εἶναι κυρία διάταξις· δὲν ἤμην παρὼν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ Προξενείων Νομοσχεδίου, ἀλλὰ καὶ ἂν ἤμην, δὲν ἤθελον ἴσως εἰπεῖ τίποτε· ἀλλ' ὅ,τι ἐπράξαμεν χθὲς πρέπει νὰ πράξωμεν καὶ σήμερον; καὶ ὅ,τι χθὲς μᾶς διέφυγε τὴν προσοχὴν, δὲν πρέπει νὰ τὸ ἐξετάσωμεν σήμερον; Εἶπον ὅτι τοιαῦτα βήματα ἠμποροῦν νὰ μᾶς φέρωσι καὶ εἰς ἄλλα βήματα χείρονα· ὁ Κ. ὑπουργὸς μᾶς λέγει· ἑκάματε χθὲς τὸ ἓν βῆμα, κάμετε σήμερον τὸ ἄλλο· καὶ τότε « δὶς ἐξαμαρτεῖν ταὐτὸν οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ » ἂν δὲ ἀρνηθῶμεν νὰ πράξωμεν τὸ τρίτον βῆμα, τότε δύνανται νὰ μᾶς εἰποῦν ὅτι τὰ δύω πρῶτα βήματα ἐπιβαρύνουσιν ἤδη ἀναποσπάστως τὸν τραχηλόν σας.

Λαβὼν καὶ ἐκ δευτέρου τὸν λόγον ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ῥ. Παλαμίδης εἶπεν ὅτι οὔτε ἠδίκησε τὸν Κ. Παΐκον οὔτε τὸν παρενόησεν ἐπὶ τῆς ἀναμνήσεώς του κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ **1847**, ἀλλὰ προκαλεσθεὶς ἐκτάκτως, ἐξέθηκεν εἰλικρινῶς τὴν περίστασιν ἐκείνην.

Καθόσον δὲ ἀφορᾷ τὴν ἐξήγησιν τῆς λύπης του διότι ἀπέδωκε δῆθεν εἰς τὸν Κ. ὑπουργὸν, τὴν ἔννοιαν τῆς μὴ ἐκτιμήσεως

ὑπὸ τῆς συνελεύσεως τῶν ἐν τῷ διαγγέλματι παρατηρήσεων, ἀπαντῶ ὅτι ἐξετίμησαν τὴν φυσικὴν σημασίαν τῶν προφερθεισῶν τότε λέξεων, αἵτινες καὶ ἂν διορθωθῶσι καθὼς τώρα ὁ Κ. ὑπουργὸς ἐκθέτει, δὲν ἀπομακρύνονται ὁμοίως τῆς ἀρχικῆς των σημασίας, διότι κατὰ τὴν σημερινὴν ἔκφρασίν του, τί ἄλλο σημαίνει τὸ ὅτι ἀφῆκεν εἰς ἡμᾶς ἡ συνέλευσις νὰ συμπληρώσωμεν τὴν ὑπ' ἐκείνης νομοθετηθεῖσαν φράσιν τοῦ συντάγματος· τὸ ὁποῖον οὔτε ὑπῆρξεν οὔτε φαίνεται σημειωμένον εἰς κανὲν μέρος· καὶ ἂν δυστυχῶς ὁ προτεινόμενος παρὰ τοῦ Κ. ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἐλαστικὸς τρόπος ἐπεκταθῇ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἄρθρων τοῦ συντάγματος, οὐδὲν τούτων θέλει μείνει ἀτροπολόγητον, ἢ μὴ συμπληρωμένον, κατὰ τὴν εὔρημον ἐξήγησιν τοῦ αὐτοῦ Κυρ. ὑπουργοῦ.

Ἀπαντῶν δὲ εἰς τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Χατζίσκον ἐξέθηκεν ὅτι ὅπου ὁ τόπος ἐκεῖ καὶ ἡ θέσις, καὶ ὅπου ἡ θέσις ἐκεῖ καὶ ὁ τόπος, καθόσον μάλιστα αἱ Πρεσβεῖαι ἔχουσι καί τινα δικαιοδοσίαν διὰ τοῦτο ἐπιμένω ὅτι τὸ Νομοσχέδιον πρέπει νὰ διορθωθῇ, καὶ ὅτι οὐδὲ νὰ δαπανῶμεν εἰς ματὴν στιγμὰς τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἐξοδεύωμεν εἰς ἄλλα Νομοσχέδια λαοσῶα καὶ φύσει κατεπείγοντα, καὶ ἐπὶ παραδείγματι ἀναφέρω τὸ Νομοσχέδιον τῶν συντάξεων, εἰς τὸ ὁποῖον προσδοκῶσιν ἱκαναὶ χῆραι καὶ ὀρφανὰ ἐνδόξων ἀγωνιστῶν τὸν ἐπιούσιον ἄρτον.

Ἐνταῦθα περαιωμένης κηρυχθείσης ὑπὸ τῆς Γερουσίας τῆς περαιτέρω συζητήσεως κατ' ἐρώτησιν τοῦ Κ. προέδρου, ἐγένετο ψηφοφορία ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν ΚΚ. Μ. Καΐρη καὶ Χ. Παπαπολίτου, δι' ἧς ἐξήχθη ὅτι ἡ Γερουσία παρεδέξατο αὐτὴν διὰ ψήφων 29 κατὰ 5 κατὰ τὸ ὧδε προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως πρεσβειῶν δυνάμει Βασ. Διατάγματος.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος .	Κωνσαν. Μπότζαρης . . .
Ἀναγν. Δελιγιάννης . . .	Ἀναγνώστης Μοναρχίδης . . N
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος . . N	Ἄμπρος Νάκος . . . . .
Γεώρ. Κουντουριώτης . . .	Διαμαντ. Ν. Ὀλύμπιος . .
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . N	Χαράλ. Παπαπολίτης . . N
Σπυρίδων Καλογερόπουλος . N	Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N
Ἀναστάσιος Λόντος . . .	Νικόλ. Πρασσακάκης. . . .
Τάτζης Μαγγίνας	Σπυρ. Τρικούπης . . . .

Ῥικάρδος Τζιώρτζ . . . . O	Μ. Α. Καΐρης . . . . . N
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . N	Ἀντών. Γ. Κριεζῆς . . . N
Βασιλ. Χρηστακόπουλος . .	Ἀτών. Μαυρομιχάλης . . N
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .	Δημήτρ. Πλαπούτας . . .
Νικόλ. Χρυσόγελος . . . . N	Ἰωάννης Σταΐκος . . .
Γεώργιος Ψύλλας . . . . O	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης . . N
Δράσος Μανσόλας . . . . O	Κίτζος Τζαβέλας . . . .
Ἰωάννης Θεοτόκης . . . . O	Γαρδικιώτης Γρίβας . . .
Ἰωάννης Χ. Πέτρου . . . . N	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος . . N
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης . . . N	Δημήτριος Χατσίσκος . . . N
Γεώργιος Δαρειώτης . . .	Δημήτριος Χρηστίδης . . . N
Γ. Παπαηλιόπουλος . . . N	Νικόλ. Μαυρομμάτης . . . N
Γεώργιος Γιαράκης . . . N	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης . N
Δημήτριος Βούλγαρης . . . N	Παναγ. Αἰδωρίκης . . . . N
Γκίκας Καρακατζάνης . . N	Χατσῆ Χρῆστος . . . . .
Νικόλαος Ἰω. Μέξης . . .	Γεώργ. Δυοβουνιώτης . . . N
Ἀδάμ. Δούκας	Κωνστ. Προβιλέγγιος . . . N
Δῆμος Κανελλόπουλος . . N	Ἰωάννης Οἰκονόμου . . . N
Κωνσαντῖνος Κανάρης . .	Σπῦρος Μῖλιος . . . . . N
Ἰσανετάκης Γρηγοράκης . .	Ῥ. Παλαμίδης . . . . . O

Ἀναγνωσθέντα ἔπειτα τὰ ἄρθρα αὐτοῦ 1, 2, 3 καὶ 4 ἐγένοντο διὰ χειροτονίας δεκτὰ ὅπως ἔχουσι· ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύναλον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω ψηφολεκτῶν, ἐγένετο παραδεκτὸν παμψηφεὶ διὰ ψήφων 29 κατὰ τὸ ὧδε ἐπίσης προσαρτώμενον πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ νομοσχεδίου περὶ συστάσεως Πρεσβειῶν δυνάμει Βασ. Διατάγματος.

Γεώργιος Μ. Ἀντωνόπουλος	Διαμαντὴς Ὀλύμπιος . .
Ἀναγν. Δελιγιάννης . . .	Χαράλ. Παπαπολίτης . . . N
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος . . N	Ἰάκωβος Παξιμάδης . . . N
Γεώργ. Κουντουριώτης . .	Νικόλαος Πρασσακάκης . .
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης . N	Σπυρ. Τρικούπης . . . .
Σπυρίδων Καλογερόπουλος N	Ῥικάρδος Τζιώρτζ . . . .
Ἀναστάσιος Λόντος . . .	Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης . . N
Τάτζης Μαγγίνας . . .	Βασίλ. Χρηστακόπουλος . .
Κωνσαν. Μπότζαρης . . .	Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου . . .
Ἀναγν. Μοναρχίδης . . . N	Νικόλ. Χρυσόγελος . . . . N
Ἄμπρος Νάκος	Γεώργιος Ψύλλας . . . .

Δρόσος Μανσόλας		Δημήτριος Πλαπούτας	
Ἰωάννης Θεοτόκης		Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Γαριδικιώτης Γρίβας	
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Γεώργιος Γλαράκης	Ν	Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Δημήτριος Βούλγαρης	Ν	Δημήτριος Χρηστίδης	Ν
Γκίκας Καρακατζάνης	Ν	Νικόλ. Μουρομμάτης	Ν
Νικόλ. Ι. Μέξης		Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Ἀδὰμ Δούκας		Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν	Χατσῆ Χρῆστος	
Κωνσταντῖνος Κανάρης		Γεώργιος Δυοβουνιώτης	Ν
Τσανετάκης Γρηγοράκης		Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Μ. Α. Καΐρης	Ν	Ἰω. Οἰκονόμου	Ν
Ἀντών. Γ. Κριεζῆς	Ν	Σπῦρος Μίλιος	Ν
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	Ν	Ῥήγας Παλαμίδης	

Ἔχει δὲ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 16 Ὀκτωβρίου τρέχοντος μηνός· ἐπομένως ὁ Κ. πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν ἀπαγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς ἑπομένης γενησομένης αὔριον τὴν συζήτησιν τοῦ περὶ ἐθνικῶν ἐλαιώνων Νομοσχεδίου.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος
Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατζίσκος
Α. Μαυρομιχάλης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῆς 23 Ὀκτωβρίου 1853 ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν, παρόντων 29 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Ἀν. Μοναρχίδης, ἀσθενοῦντος τοῦ Προέδρου Κ. Ἀν. Δελιγιάννη, προσλαβὼν εἰς τὴν θέσιν τοῦ κωλυομένου γραμματέως Κ. Β. Χρηστακοπούλου τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Ἀν. Μαυρομιχάλην, καρύττει ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς προτεραίας ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται.

Ἀναγγείλαντος μετὰ ταῦτα τοῦ Κ. Προέδρου ὡς ἀντικείμενον τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ

τῶν πωλυετῶς ἐνοικιασμένων ἐλαιώνων καὶ ἄλλων ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων, ἀνεγνώσθη, τὸ εἰρημένον νομοσχέδιον καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς.

Μηδεμιᾶς δὲ γενομένης παρατηρήσεως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, ψηφοφορεῖται αὕτη κατ' ὀνομαστικὴν κλῆσιν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ψηφολεκτῶν Κ.Κ. Α. Σ. Χαραλάμπους καὶ Ἰω. Οἰκονόμου ἥτις καὶ παραδέχεται διὰ ψήφων 29 (παμψηφεί) ὅπως ἐξάγεται ἐκ τοῦ ὧδε ἐπισυναπτομένου πρωτοκόλλου.

Πρωτόκολλον ψηφοφορίας

Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου τῶν πωλυετῶς ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων κλπ.

Γεώργ. Μ. Ἀντωνόπουλος		Γεώργιος Γλαράκης	
Ἀναγν. Δελιγιάννης		Δημήτριος Βούλγαρης	
Σωτήρ. Θεοχαρόπουλος	Ν	Γκίκας Καρακατζάνης	
Γεώργιος Κουντουριώτης		Νικόλκος Ἰω. Μέξης	
Ἰωάννης Θ. Κολοκοτρώνης	Ν	Ἀδὰμ Δούκας	
Σπυρίδων Καλογερόπουλος	Ν	Δῆμος Κανελλόπουλος	Ν
Ἀναστάσιος Λόντος		Κωνσταντῖνος Κανάρης	Ν
Τάτζης Μαγγίνας		Τσανετάκης Γρηγοράκης	Ν
Κωνστ. Μπότζαρης		Μ. Α. Καΐρης	Ν
Ἀναγνώστης Μοναρχίδης	Ν	Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς	Ν
Λάμπρος Νάκος		Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	
Διαμαντ. Ν. Ὀλύμπιος		Δημήτριος Πλαπούτας	
Χαράλ. Παπαπολίτης	Ν	Ἰωάννης Στάϊκος	
Ἰάκωβος Παξιμάδης		Ἀναστ. Μαυρομιχάλης	Ν
Νικόλ. Πρασσακάκης	Ν	Κίτσος Τζαβέλλας	
Σπυρ. Τρικούπης		Γαριδικιώτης Γρίβας	
Ῥικάρδος Τζιώρτης		Ἀλέξιος Βλαχόπουλος	Ν
Ἀθανάσιος Γρηγοριάδης		Δημήτριος Χατσίσκος	Ν
Βασίλ. Χρηστακόπουλος		Δημήτριος Χρηστίδης	
Ἀνδρ. Χ. Ἀναργύρου		Νικόλαος Μουρομμάτης	Ν
Νικόλαος Χρυσόγελος	Ν	Ἀναστ. Σ. Χαραλάμπης	Ν
Γεώργιος Ψύλλας	Ν	Παναγ. Λιδωρίκης	Ν
Δρόσος Μανσόλας		Χατσῆ Χρῆστος	Ν
Ἰωάννης Θεοτόκης	Ν	Γεώργ. Δυοβουνιώτης	Ν
Ἰωάννης Χ. Πέτρου	Ν	Κωνστ. Προβιλέγιος	Ν
Ἀθανάσιος Λιδωρίκης	Ν	Ἰωάν. Οἰκονόμου	Ν
Γεώργιος Δαρειώτης		Σπῦρος Μίλιος	Ν
Γ. Παπαηλιόπουλος	Ν	Ῥήγας Παλαμίδης	Ν

Προβάσης ἀκολούθως τῆς Γερουσίας εἰς τὴν τῶν καθ' ἕκαστα συζήτησιν, ἀνεγνώσθησαν κατὰ σειρὰν τὰ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου ἀπὸ τοῦ 1 μέχρι τοῦ 9, καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου· ἐγένοντο δὲ δεκτὰ ἅπαντα δι' εἰδικῆς χειροτονίας ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Προκειμένου κατόπιν νὰ ἀναγνωσθῇ τὸ 10 ἄρθρον, ἓν τῶν τῆς ἐπιτροπῆς μελῶν παρετήρησεν, ὅτι τὸ μέρος τοῦτο τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ οἰκεία θέσις διὰ τὴν προσθήκην τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς περὶ ἐπεκτάσεως τῶν τῆς ἐπιεικείας μέτρων πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ εὐεργετικοῦ σκοποῦ τῆς Κυβερνήσεως· ὅτι οἱ ὑπαγορεύσαντες τὴν ἐπιτροπήν σας λόγοι εἰς τὸ νὰ προέλθῃ εἰς τὴν γνώμην ταύτην, καταφαινόμενοι πλατύτερον ἐν τῇ ἐκθέσει της, εἶναι ἡ ὑπάρχουσα διαφορὰ μεταξὺ τῶν δεινῶν τῶν ἐνοικιαστῶν· ἂν καὶ ἅπασαι σχεδὸν αἱ ἐνοικιάσεις ἐπηρεάσθησαν ἀπὸ ἀθεμίτους καὶ καταστρεπτικὰς ὑπερθεματίσεις, πολλοὶ ὅμως ἐνοικιασταὶ ἐκ τῶν ὑποπεσόντων εἰς τὸ λάθος τοῦτο συνησθάνθησαν ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἀμέσως τὴν πλάνην των καὶ δὲν ἔλλειψαν νὰ ζητήσωσιν ἀμέσως καὶ μέχρι τοῦδε ἀκόμη νὰ ζητῶσι παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐπανόρθωσιν καὶ θεραπείαν· τινὲς δὲ προτιθέμενοι νὰ παραιτηθῶσιν, οὔτε ὁμολογίας ὑπέγραψαν οὔτε ἐνοικιαστήρια ἔλαβον, ὡς οἱ ἐνοικιασταὶ τῶν ἐλαιώνων Ἀμφίσσης καὶ ἄλλοι τινὲς ἴσως οἱ τῆς Τριφυλίας, ἀναγκάσαντες ὡς ἐκ τούτου τὴν Κυβέρνησιν, ἀφ' οὗ εἶδεν ὅτι δὲν ἔδιδον ὁμολογίας, νὰ ἐπιβάλῃ χεῖρα ἐπὶ τῶν κτημάτων, καὶ τοι ταῦτα διετέλουν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν αὐτῶν ἐνοικιαστῶν. Διὰ τὰς τοιαύτας λοιπὸν ὑπερμέτρους γενομένας ὑπερθεματίσεις, δι' ἃς ἀπ' ἀρχῆς δὲν ἔλλειψαν τὰ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν παράπονα, καὶ αἱ πρὸς θεραπείαν αἰτήσεις των, ἡ ἐπιτροπή σας προτείνει, ἀφ' οὗ προηγηθῶσιν αἱ περὶ τούτου πληροφορίαι τῶν ἁρμοδίων ἐπιτοπίων ἀρχῶν, ἐπερχομένης καὶ τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, νὰ ἐπιτρέπηται διὰ Βασ. Διατάγματος ἡ παράτασις τῶν προθεσμιῶν διὰ τὰς καθυστερουμένας δόσεις ἀπὸ 12 μέχρι τῶν 20 ἐτῶν ὑπὸ τὰς αὐτὰς τοῦ νομοσχεδίου τούτου λοιπὰς εὐεργετικὰς διατάξεις· διὰ τὰς ὑπερμέτρους δὲ γενομένας ὑπερθεματίσεις, δι' ἃς οὔτε ὁμόλογα ἐδόθησαν, οὔτε ἐνοικιαστήρια ἐλήφθησαν, καὶ ἐν τοσούτῳ ἡ Κυβέρνησις ἐπέβαλε χεῖρα ἐπὶ τῶν κτημάτων, καὶ τοι διατελούντων ὑπὸ τὴν καλλιέργειαν τῶν αὐτῶν ἐνοικιαστῶν, ἀφ' οὗ προηγηθῶσι καὶ αἱ ἐπ' αὐτῶν πληροφορίαι τῶν ἁρμοδίων ἐπιτοπίων ἀρχῶν, μετὰ τῆς τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου γνωμοδοτήσεως, συμμορφουμένου δὲ καὶ

μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου τούτου, ἡ Κυβέρνησις, ἐὰν ἐγκρίνῃ δικαίαν καὶ ἐκπτωσίν τινα τῶν ἐτησίων δόσεων, νὰ καθυποβάλῃ πρὸς τοῦτο νομοσχέδιον.

Ἀπαντῶν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον δὲν εἶναι ἔργον αὐτοῦ, ἀλλὰ τοῦ προκατόχου του, καὶ διὰ τοῦτο προέτεινε τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεώς του, μέχρις οὗ ἐπ' αὐτοῦ σκεφθῇ· ὅτι σκεφθεὶς εὗρεν αὐτὸ σύμφωνον μὲ τὸν σκοπόν του· ὅτι ὁ προκάτοχός του ὑπουργὸς λαβὼν εὐρυτέρας γνώσεις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, καὶ ἐρωτήσας ὡς καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐνοικιαστάς, ἐθεώρησεν ὅτι, ἂν καὶ εἶναι δίκαιον νὰ γίνῃ ἐπιεικειά τις πρὸς τοὺς ἐνοικιαζομένους τούτους, οὐχ ἧττον ὅμως ἡ ἐπιεικεια αὕτη πρέπει νὰ ἐχῃ τὸ ὅριόν της, διὰ νὰ μὴ ἐπιβαρυνθῶσιν οἱ λοιποὶ πολῖται· καὶ διὰ τοῦτο προέβη προνοίμως εἰς τὰς παραχωρήσεις. Ὅτι ἐκτὸς τούτου ὁ πρὸ μικροῦ ψηφισθεὶς περὶ καθυστερούντων ἐξ ἐνοικιάσεων νόμος τὰ αὐτὰ παραχωρεῖ· ἐν ᾧ καὶ οἱ ἐνοικιασταὶ ἐκεῖνοι συνηγωνίσθησαν καὶ ὑπέπεσαν εἰς ὑπερμέτρους ὑπερθεματίσεις, χωρὶς νὰ εἶναι παντάπασιν ἔνοχοι ἄλλης τινὸς ἀμελείας, ἐν ᾧ οἱ ἐνοικιασταὶ περὶ ὧν πραγματεύεται τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον εἶναι κατά τι ἔνοχοι, διότι ἂν κατέβαλλον ἀρκετὰ κεφάλαια πρὸς καλλιέργειαν τῶν ἐλαιώνων, οὔτε αὐτοί, οὔτε τὸ δημόσιον ἤθελον πάθει· ὅτι τέλος ἡ προσθήκη ἐν τῷ παρόντι νόμῳ ἄρθρου, δι' οὗ νὰ ὑποχρεοῦται ἡ Κυβέρνησις νὰ καθυποβάλῃ νομοσχέδιον περὶ ἐκπτώσεως τῶν ἐτησίων δόσεων, δὲν θέλει κάμει ἄλλο τι εἰμὴ τὸ νὰ καταστήσῃ ἀνενέργητον τὸν ὑπὸ συζήτησιν νόμον· ὅτι ἀφ' οὗ εἰς τὸν περὶ καθυστερούντων νόμον ὡρίσθησαν αἱ δόσεις εἰς 12, ἂν εἰς τοὺς ἐνοικιαστὰς τῶν ἐλαιώνων, οἱ πλεῖστοι τῶν ὁποίων θέλουσιν ἐγκαταλείψει τοὺς ἐλαιῶνας μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νόμου καὶ δὲν θέλουσι μείνει εἰμὴ καθυστεροῦντες, ὁρισθῶσιν 20 δόσεις, θέλει παραβιασθῆν ἡ τῆς ἰσότητος ἀρχή· προέτεινε διὰ τοῦτο νὰ ἀρκεσθῇ τὸ Σῶμα ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὰς παραχωρήσεις ταύτας, αἵτινες εἶναι μεγάλαι, ἐὰν τις λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς εὐθύνας εἰς τὰς ὁποίας ὑπέκειντο μέχρι τοῦδε οἱ ἐνοικιασταί, καὶ ἀπὸ τὰς ὁποίας ὁ νόμος τοὺς ἀπαλλάττει· ἂν δὲ ἡ Κυβέρνησις τύχῃ εὐδιωτέρων περιστάσεων, δὲν θέλει βραδύνει νὰ σπεύσῃ καὶ πρὸς θεραπείαν καὶ ἀνακούφισιν μεγαλειτέραν.

Ἀπήντησε τὸ τῆς ἐπιτροπῆς μέλος ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ παραιτεῖται τῆς γνώμης τοῦ νὰ παραταθῶσιν αἱ δόσεις ἀπὸ 12 εἰς 20· ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὸ νὰ καθυποβληθῇ νομοσχέδιον περὶ ἐκ-

πτώσεως τοῦ ποσοῦ τῶν δόσεων, θεωρεῖ τοῦτο ἀναγκαῖον, διότι θεωρεῖ ἄλλως δύσκολον, διὰ νὰ μὴ εἴπῃ ἀδύνατον, τὴν ἀπότισιν τοῦ ὀφειλομένου πρὸς τὸ δημόσιον ποσοῦ, ἐκ τοιούτου εἴδους ὑπερμέτρων ὑπερθεματίσεων, εἰς ἃς ὑπέκυψαν οἱ Ἀμφισσεῖς καὶ ἄλλοι ἴσως τινές, τὸ ποσὸν τῶν ὁποίων ἐνοικιάσεων διὰ τὸν ἐλαιῶνα τῆς Ἀμφίσσης μόνον ἀναβαίνει εἰς 3,353,430 δραχ. ἀλλ' ἂν δὲν προστεθῇ ἰδίων ἄρθρων ἐν τῷ νομοσχεδίῳ περὶ εἰσαγωγῆς νομοσχεδίου τοιούτου, τοὐλάχιστον ἂς συχνάσῃ τὸ Σῶμα εἰς τὴν πρόνοιαν τῆς Κυβερνήσεως νὰ ληφθῇ μέτρον τι περὶ αὐτῶν.

Δεκτῆς δὲ γενομένης ὑπὸ τῆς Γερουσίας τῆς προτάσεως ταύτης, τοῦ νὰ συσταθῇ δηλ. εἰς τὴν πρόνοιαν τῆς Κυβερνήσεως ἡ λῆψις τοιούτου μέτρου, ἀνεγνώσθησαν κατόπιν τὰ ἄρθρ. 10—16 καὶ τούτου συμπεριλαμβανομένου, ἐγένοντο δὲ ἅπαντα δεκτὰ δι' εἰδικῆς χειροτονίας, ὅπως ἔχουσιν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ψηφοφορηθὲν ἐπὶ τέλους καὶ τὸ σύνολον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν αὐτῶν ψηφολεκτῶν ἐγένετο παραδεκτὸν διὰ ψήφων 29 (παμψηφεί), κατὰ πρωτόκολλον ψηφοφορίας ὁμοιον καθ' ὅλα τῷ προαγγελθέντι.

Ὅθεν τὸ νομοσχέδιον ἔχει ὅπως ὑπεβλήθη ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 18 Ἰουνίου τ. ἐ.

Μετὰ ταῦτα ὁ Κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀναγγείλας ὡς ἀντικείμενον τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως, γενησομένης τὴν αὔριον, τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν.

Ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Δ. Χατζίσκος

Α. Γρηγοριάδης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Τῇ 27 Ὀκτωβρίου 1853 ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀναγνωσθέντος τοῦ ὀνομαστικοῦ καταλόγου τῶν Κ.Κ. Γερουσιαστῶν παρόντων 36 μελῶν, ὁ προεδρεύων ἀντιπρόεδρος Κ. Α. Μοναρχίδης κηρύττει ἀρχομένην τὴν Συνεδρίασιν.

Μετὰ ταῦτα παρελθὼν ὁ Κ. ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸς καὶ πρωθυπουργὸς ἀνέγνω Διάταγμα περὶ λήξεως τῆς Γ'. Συνόδου τῆς Γ'. Βουλευτικῆς Περιόδου, ἔχον ὡς ἑπεται.

Ἀριθ. σφραγ. 20,705.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 30 τοῦ Συντάγματος, κηρύττομεν τὴν λῆξιν τῆς τρίτης Συνόδου τῆς τρίτης Βουλευτικῆς Περιόδου.

Ὁ ἡμέτερος Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν θέλει κοινοποιήσει τὸ παρὸν Διάταγμα εἰς τὴν Γερουσίαν, ὁ δ' ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς εἰς τὴν Βουλήν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ὀκτωβρίου 1853.

Ο Θ Ω Ν

Α. Γ. ΕΡΙΕΖΗΣ.

Τὸ Διάταγμα τοῦτο τῇ διαταγῇ τοῦ Κ. Προέδρου τῆς Γερουσίας συμπεριελήφθη εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς σημερινῆς Συνεδριάσεως.

Ὁ Προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος

Α. ΜΟΝΑΡΧΙΔΗΣ.

Οἱ Γραμματεῖς

Β. Χρηστακόπουλος

Δ. Χατζίσκος

ΤΕΛΟΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ Γ'. ΣΥΝΟΔΟΝ ΤΗΣ Γ'. ΠΕΡΙΟΔΟΥ

ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

ΤΗΣ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ.

Συνεδρίασις τῆς 10 Νοεμβρίου. Ἡμέρα Δευτέρα. Σελ. 4

Ἐκλογὴ τῶν ἀντιπροέδρων, γραμματέων καὶ ταμίου τῆς Γερουσίας . . . . . »

Συνεδρίασις τῆς 17 Νοεμβρίου Ἡμέρα Δευτέρα.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Β. ναυτικοῦ καὶ περὶ προβιβασμοῦ αὐτῶν 5

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν . . . . . 5—7

Ἄδειαι ἀπουσίας τῶν Γερουσιαστῶν Λόντου, Παπαηλιοπούλου, Νοταρᾶ καὶ Βούλγαρη, κατὰ τὰς αἰτήσεις των, τοῦ δὲ Κ. Πλακούτα μέχρι τέλους τοῦ Ὀκτωβρίου. 7

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς, τῶν ζώων, καὶ τῶν μελισσίων διὰ τὸ 1853 8—16

Συνεδρίασις τῆς 18 Νοεμβρίου. Ἡμέρα Τρίτη.

Ἀνάγνωσις ἐγγράφου τοῦ Προεδρείου τῆς Βουλῆς περὶ τῶν ἀρχαιρεσιῶν αὐτῆς 16

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τῶν Νομοσχεδίων περὶ καταξάσεως καὶ περὶ προβιβασμοῦ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ . . 16 »

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν . . . . . 21—26

Συνεδρίασις τῆς 27 Νοεμβρίου. Ἡμέρα Πέμπτη.

Ἄδεια ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Πλακούτα τριακονθήμερος 26

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ τοῦ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς . . . . . 27—37

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου συμπληρωτικοῦ τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν Νόμου . . . . . 38—40

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ διαρκείας τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας τῶν ἀπερχομένων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν στρατιωτικῶν πρὸς ἐκπαίδευσιν . . . . . 41—42

Πρότασις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστακοπούλου περὶ ὑποβολῆς εἰς τὴν Γερουσίαν καταλόγου τῶν ἐν Εὐρώπῃ ὑποτρόφων ὡς καὶ τῶν ἐντεῦθεν ὑποτρόφων τοῦ πανεπιστημίου, τῶν γυμνασίων καὶ ἑλληνικῶν σχολείων 42

Ἀνάγνωσις πράξεως τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου Τριφυλίας περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ Ἀγρινίου ὡς πρωτευούσης τοῦ Νομοῦ Ἀκαρνανίας κλπ., παραπομπὴ τῆς πράξεως ταύτης εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν Ἐπιτροπήν . . . . . 42—43

Συνεδρίασις τῆς 29 Νοεμβρίου 1852, ἡμέρα Σαββάτου.

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 211,600 ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1852 εἰ ἀποζημιώσιν τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων . . . . . 43—44

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως δρ. 39,643 78 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν γενομένων ἐξόδων ἕνεκα τῶν τελευταίων ἐν Ἀκαρνανίᾳ συμβάντων 45

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συμπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 320,00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1852 διὰ τὴν πληρωμὴν ὑγειονομικῶν καὶ λοιμοκαθαρτικῶν ἐξόδων. 46

Συνεδρίασις τῆς 2 Δεκεμβρίου 1852, ἡμέρα Τρίτη.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ ἐκ δρ. 211,600, Νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων . . . . . 47—49

Συνεδρίασις τῆς 4. Δεκεμβρίου 1852, ἡμέρα Πέμπτη.

Κατάθεσις καταλόγων τῶν εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ Καταστήματα τοῦ Κράτους καὶ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐκπαιδευομένων ὑποτρόφων. . 50

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσθήκης δύο ὑπαλλήλων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ 50—55

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συντάξεων τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος . . . . . 56—57

Συνεδρίασις τῆς 11. Δεκεμβρίου 1852, ἡμέρα Πέμπτη.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διαρκείας τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας τῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἀπερχομένων πρὸς ἐκπαίδευσιν στρατιωτικῶν . . . 58

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἐν ἐνεργείᾳ καὶ διαθεσιμότητι ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ 59

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν Νόμου 59

Συνεδρίασις τῆς 15 Δεκεμβρίου 1852, ἡμέρα Δευτέρα.

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ναυτικῶν συντάξεων . . 60—68

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διαρκείας τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας τῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἀπερχομένων πρὸς ἐκπαίδευσιν στρατιωτικῶν . . . . . 69—81

Συνεδρίασις τῆς 16. Δεκεμβρίου 1852, ἡμέρα Τρίτη.

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συστάσεως Ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ . . . . . 82—85

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ Γ'. ΣΥΝΟΔΟΝ ΤΗΣ Γ'. ΠΕΡΙΟΔΟΥ

ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

ΤΗΣ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣ.

Συνεδρίασις τῆς 10 Νοεμβρίου. Ἡμέρα Δευτέρα. Σελ. 4

Ἐκλογὴ τῶν ἀντιπροέδρων, γραμματέων καὶ τοῦ ταμίου τῆς Γερουσίας . . . . . »

Συνεδρίασις τῆς 17 Νοεμβρίου Ἡμέρα Δευτέρα.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Β. ναυτικοῦ καὶ περὶ προϋπολογισμοῦ αὐτῶν 5

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν . . . . . 5—7

Ἄδειαι ἀπουσίας τῶν Γερουσιαστῶν Λόντου, Παπαηλιοπούλου, Νοταρᾶ καὶ Βούλγαρη κατὰ τὰς αἰτήσεις των . τοῦ δὲ Κ. Πλαπούτα μέχρι τέλους τοῦ Ὀκτωβρίου. 7

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς, τῶν ζώων, καὶ τῶν μελισσείων διὰ τὸ 1853 8—16

Συνεδρίασις τῆς 18 Νοεμβρίου. Ἡμέρα Τρίτη.

Ἀνάγνωσις ἐγγράφου τοῦ Προεδρείου τῆς Βουλῆς περὶ τῶν ἀρχαιρεσιῶν αὐτῆς 16

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τῶν Νομοσχεδίων περὶ καταστάσεως καὶ περὶ προϋπολογισμοῦ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ . . 16 »

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συστάσεως ἐπαρχιακῶν ἰατρῶν . . . . . 21—26

Συνεδρίασις τῆς 27 Νοεμβρίου. Ἡμέρα Πέμπτη.

Ἄδεια ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Πλαπούτα τριακονθήμερος 26

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ τοῦ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς . . . . . 27—37

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου συμπληρωτικοῦ τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν Νόμου . . . . . 38—40

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ διαρκείας τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας τῶν ἀπερχομένων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν στρατιωτικῶν πρὸς ἐκπαίδευσιν . . . . . 41—42

Πρότασις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χρηστακοπούλου περὶ ὑποβολῆς εἰς τὴν Γερουσίαν καταλόγου τῶν ἐν Εὐρώπῃ ὑποτρόφων ὡς καὶ τῶν ἐνταῦθα ὑποτρόφων τοῦ πανεπιστημίου, τῶν γυμνασίων καὶ ἑλληνικῶν σχολείων 42

Ἀνάγνωσις πράξεως τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου Τριχωνίας περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ Ἀγρινίου ὡς πρωτευούσης τοῦ Νομοῦ Ἀκαρνανίας κλπ., παραπομπὴ τῆς πράξεως ταύτης εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν Ἐπιτροπήν . . . . . 42—43

Συνεδρίασις τῆς 29 Νοεμβρίου 1852, ἡμέρα Σαββάτου.

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 211,600 ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1852 δι' ἀποζημιώσεων τῶν Νομαρχιακῶν Σωμάτων . . . . . 43—44

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ χορηγήσεως ἐκτάκτου πιστώσεως δρ. 39,643. 78 ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν γενομένων ἐξόδων ἕνεκα τῶν τελευταίων ἐν Ἀκαρνανίᾳ συμβάντων 45

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συμπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 320,00 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1852 διὰ τὴν πληρωμὴν ὑγειονομικῶν καὶ λοιμοκαθαρτικῶν ἐξόδων. 46

Συνεδρίασις τῆς 2 Δεκεμβρίου 1852, ἡμέρα Τρίτη.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ ἐκ δρ. 211,600, Νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν Βουλευτικῶν Σωμάτων . . . . . 47—49

Συνεδρίασις τῆς 4. Δεκεμβρίου 1852, ἡμέρα Πέμπτη.

Κατάθεσις καταλόγων τῶν εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ Καταστήματα τοῦ Κράτους καὶ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐκπαιδευομένων ὑποτρόφων. . 50

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσθήκης ἓξ ὑπαλλήλων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ 50—55

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συντάξεων τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς φάλαγγος . . . . . 56—57

Συνεδρίασις τῆς 11. Δεκεμβρίου 1852, ἡμέρα Πέμπτη.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διαρκείας τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας τῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἀπερχομένων πρὸς ἐκπαίδευσιν στρατιωτικῶν . . . 58

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἐν ἐνεργείᾳ καὶ διαθεσιμότητι ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ 59

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν Νόμου 59

Συνεδρίασις τῆς 15 Δεκεμβρίου 1852, ἡμέρα Δευτέρα.

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ναυτικῶν συντάξεων . . 60—68

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διαρκείας τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας τῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἀπερχομένων πρὸς ἐκπαίδευσιν στρατιωτικῶν . . . . . 69—81

Συνεδρίασις τῆς 16. Δεκεμβρίου 1852, ἡμέρα Τρίτη.

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συστάσεως Ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ . . . . . 82—89

Ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἐν ἐνεργείᾳ καὶ διαθεσιμότητι ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ Νομοσχεδίου κατ' αἴτησιν τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ 90

Συνεδρίασις τῆς 17 Δεκεμβρίου 1852, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν Νόμου . . . 90—103

Συνεδρίασις τῆς 22. Δεκεμβρίου 1852, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Παράτασις 10 ἡμερῶν τῆς ἀδείας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρίου Ἀναστασίου Λόντου 104

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δρ. 36,043:78 διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐν Ἀκαρνανίᾳ γενομένων ἐξόδων . . . . . 104—105

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συμπληρωματικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 32,000 διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ὑγειονομικῶν καὶ λοιμοκαθαρτικῶν ἐξόδων 106

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐτησίας χορηγίας εἰς τὰς τρεῖς ναυτικὰς Νήσους Ὕδρας, Σπετζῶν καὶ Ψαρῶν . . 107—108

Συνεδρίασις τῆς 29. Δεκεμβρίου 1852, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀνάγνωσις τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Στουρνάρη . . 108—112

» ἐγγράφου τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν περὶ τῶν τριῶν πλοιάρχων Ὀλλανδῶν τῶν διασωσάντων κατὰ τὸ 1821 εἰς Πειραιᾶ πολλὰς οἰκογενείας Ἑλληνικὰς ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Τούρκων 112

Πρότασις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα περὶ ὑποβολῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐνεστῶσαν Σύνοδον καὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς παρελθούσης Συνόδου, καὶ ἀπόφασις τοῦ νὰ δώσῃ ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν πληροφορίας περὶ τῆς πληρωμῆς τῶν ὀφειλομένων εἰς τὸν Γερουσιαστὴν Κ. Χ. Ἀνάργυρου δρ. 5,550 . . . . . 112—114

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ πιστώσεως δρ. 3,200 διὰ λιμενικοκαθαρτικὰ καὶ ὑγειονομικὰ ἔξοδα. . . . 115—118

Συνεδρίασις τῆς 3. Ἰανουαρίου 1853, ἡμέρᾳ Σαββάτῃ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συντάξεων τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Φάλαγγος 119

Συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δρ. 36,043:78 πρὸς πληρωμὴν τῶν κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν ἐξόδων 120—132

Συνεδρίασις τῆς 8. Ἰανουαρίου 1853, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀνάγνωσις ἐγγράφου τοῦ Διοικητοῦ τῆς Τραπέζης, συνοδευόντος τὸν ἰσολογισμὸν αὐτῆς διὰ τὴν λήξασαν ἐξαμηνίαν τοῦ 1852 ἔτους. 133

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ναυτικῶν συντάξεων . . . . . 133—134

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τοῦ Γραφείου τῆς Γερουσίας περὶ ἐπισκευῆς τοῦ Καταστήματος αὐτῆς 135

Συνέχεια τῆς συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 36,043:78 καὶ ἐπιψήφισις αὐτοῦ . 135—137

Συνεδρίασις τῆς 9. Ἰανουαρίου 1853, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συντάξεως τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Φάλαγγος . . 137—151

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ναυτικῶν συντάξεων . . . . . 152—153

Συνεδρίασις τῆς 13. Ἰανουαρίου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Παράτασις 30 ἡμερῶν τῆς ἀδείας τοῦ Γερουσιαστοῦ Γ. Παπαγληνοπούλου 151

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐτησίας χορηγίας εἰς τὰς τρεῖς ναυτικὰς Νήσους Ὕδρας, Σπετζῶν καὶ Ψαρῶν 153

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου καὶ σταθερὸς τακτικὸς τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ 155

Συνεδρίασις τῆς 14 Ἰανουαρίου ἡμέρᾳ τετάρτῃ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐτησίας χορηγίας εἰς τὰς τρεῖς Ναυτικὰς νήσους Ὕδρας Σπετζῶν καὶ Ψαρῶν. 156—162

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συντάξεως Ταμείου τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ 163—164

Συνεδρίασις τῆς 16. Ἰανουαρίου 1853, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Ἀπόφασις περὶ τινων διορθώσεων ἐπαχθεισῶν κατ' αἴτησιν τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐπὶ τῶν εἰς ἀνωτέρω ψηφισθέντων Νομοσχεδίων περὶ ἐκτάκτου πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 36,043:78 καὶ δρ. 32,000 165

Συνεδρίασις τῆς 22. Ἰανουαρίου 1853, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ἐξαγωγῆς τοῦ σταριδοκαρπεύματος τῶν ἐτῶν 1851 καὶ 1852 . . . . . 166—167

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις αὐτοῦ αὐθημερὸν ὡς κατεπείγοντος . . . . . 170—171

Εἰσαγωγὴ τοῦ Γεν. Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1853. . . . . 172—178

Πρότασις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ι. Θεοτόκη περὶ παρουσιάσεως τῶν προϋπολογισμῶν καὶ ἀπολογισμῶν τῶν δήμων τοῦ Κράτους. . . 178

Ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως τῆς προτάσεως ταύτης εἰς ἄλλην συνεδρίασιν 178

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Δικαίωσεως τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη . . . . . .

Ἀναβολὴ τῆς ἐπὶ ταύτης ἀποφάσεως τοῦ Σώματος εἰς ἄλλην συνεδρίασιν . . . . . .

Συνεδρίασις τῆς 9. Φεβρουαρίου 1853, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ τριμηνίου πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους τῆς Α'. τριμηνίας τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους . . 179

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις αὐτοῦ αὐθημερὸν ὡς κατεπείγοντος . . . . . 180—182

Συνεδρίασις τῆς 20. Φεβρουαρίου 1853, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Παράτασις τεσσαρακονθήμερος τῆς ἀδείας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ.

Χ. Παπαπολίτου. 183
Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐνεστῶσαν Σύνοδον . . 183—184
Παρατηρήσεις περὶ διορισμοῦ Ἐπιτροπῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς Διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη, καὶ ἀναβολὴ τοῦ διορισμοῦ αὐτῆς εἰς ἄλλην συνεδρίασιν 185
Συνεδρίασις τῆς 27. Φεβρουαρίου 1853, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.
Ἀνάγνωσις ἐγγράφου τοῦ Κ. Πρωθυπουργοῦ, δι' οὗ ἀναγγέλλει τὸν διορισμὸν τοῦ Κ. Ι. Ἀριβρασιάδου ὡς Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, καὶ τοῦ Κ. Ῥήγα Παλαμήδου ὡς Γερουσιαστοῦ . . 185—186
Ἀνάγνωσις τοῦ Διατάγματος, δι' οὗ ὁ Κ. Παλαμήδης διορίζεται Γερουσιαστής. 186
Πρότασις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Χατζίλακκου περὶ ἀπαστάλξεως παραμυθητικοῦ ἐγγράφου τῇ Γερουσίᾳ καὶ πρὸς τὸν ἐν Λιβόρνῳ Κύριον Κωνσταντῖνον Τοσίτζαν θεῖον τοῦ μακαρίτου Ν. Στουρνάρη, καὶ παραδοχὴ τῆς πράσεως ταύτης 186
Συνεδρίασις τῆς 28. Φεβρουαρίου 1853, ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.
Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τοῦ Γραφείου τῆς Γερουσίας ἐπὶ τοῦ διορισμοῦ τοῦ νέου Γερουσιαστοῦ Κ. Ῥήγα Παλαμήδου . . . 187
Εἰσαγωγὴ τοῦ νεοδιορισθέντος Γερουσιαστοῦ κυρίου Παλαμήδου καὶ ὁρκοδοσία αὐτοῦ 188
Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ καθυστερούντων ἐξ ἐνοικιάσεων διαφόρων προσόδων τοῦ Κράτους . . . . . 188—192
Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 8,000 εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1852 . . . . . 192—193
Συνεδρίασις τῆς 10. Μαρτίου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.
Παράτασις τεσσαρακονθήμερος τῆς ἀδείας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Ν. Ὀλυμπίου 193
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν ἐνεστῶσαν Σύνοδον . . . . . 193—197
Συνεδρίασις τῆς 24. Μαρτίου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.
Ἄδεια ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Α. Χ. Ἀναργύρου . . 198
Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ καθυστερούντων Νομοσχεδίου . . . . . 198—201
Συνεδρίασις τῆς 30. Μαρτίου 1853, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.
Ἄδεια ἀπουσίας τῶν Γερουσιαστῶν Χ. Παπαπολίτου καὶ Ἰω. Σταϊκου 202
Ἀνάγνωσις ἐγγράφου τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ἀνακαλοῦντος τὸ Νομοσχέδιον περὶ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς . . . . . 202—203
Συνεδρίασις τῆς 31. Μαρτίου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.
Παρατηρήσεις περὶ ἀνακλήσεως ἐκ μέρους τῶν Κυρίων Ὑπουργῶν τῶν παρ' αὐτῶν ὑποβληθέντων Νομοσχεδίων ἐγγράφως τε καὶ προφορικῶς. . . . . 204—205
Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ μεταφορᾶς τῶν συντάξεων ἐν γένει εἰς τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν 205

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως εἰς τὸν Ὀθωμανὸν Μίτον Μπραχόπουλον καὶ τὴν σύζυγόν του μέρους τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Τριφυλίας ἰδιοκτήτων αὐτῶν κτημάτων . . 206—209
Ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ καθυστερούντων Νομοσχεδίου καὶ αἴτησιν τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν 209
Συνεδρίασις τῆς 3. Ἀπριλίου 1853, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.
Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 8,000 εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης 210
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ μεταφορᾶς τῶν συντάξεων ἐν γένει εἰς τὸν εἰδικὸν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν Προϋπολογισμόν . . . . . 211—213
Συνεδρίασις τῆς 6. Ἀπριλίου 1853, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.
Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως εἰς τὸν ὀθωμανὸν Μίτον Μπραχόπουλον καὶ τὴν σύζυγόν του μέρους τῶν ἐν Τριφυλίᾳ κτημάτων των 214
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συμπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχ. 8,000 εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης . . . . . 215—218
Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐνοικιάσεως τῶν ἰχθυοτροφείων . . . . . 219—221
Συνεδρίασις τῆς 9. Ἀπριλίου 1853, ἡμέρᾳ πέμπτῃ.
Ἄδεια ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Σ. Καλογεροπούλου . . 221
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ παραχωρήσεως εἰς τὸν ὀθωμανὸν Μίτον Μπραχόπουλον καὶ τὴν σύζυγόν του μέρους τῶν ἐν Τριφυλίᾳ κτημάτων των . . . . . 222—225
Συνεδρίασις τῆς 10. Ἀπριλίου 1853, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.
Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ διαθέσεως τῶν ἰχθυοτροφείων κλπ. 226
Εἰσαγωγὴ νομοσχεδίου περὶ ταχυδρομικῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἑταιρίας τῶν Ἐθνικῶν διαπορθμεύσεων . . . . . 227—234
Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ὁμοίας Συμβάσεως μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἑταιρίας Γλασκώβ . . . . . 234—239
Συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ καθυστερούντων ὀφειλετῶν τοῦ ὁμοσπόνδου . . . . . 239—252
Συνεδρίασις τῆς 13. Ἀπριλίου 1853, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.
Ἄδεια ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Ν. Χρυσογέλου 252
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Ταχυδρομικῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἑταιρίας τῶν Ἐθνικῶν Διαπορθμεύσεων . . . . . 253—254
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Συμβάσεως τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἑταιρίας Γλασκώβ κλπ. 255—257
Συνέχεια τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ καθυστερούντων Νομοσχεδίου . . . . . 257—262
Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ συμβάσεως Συνθήκης ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν ἡνωμένων Βασιλείων Σαξωνίας καὶ Νορβηγίας . . . . . 263—273

Συνεδρίασις τῆς 14. Ἀπριλίου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Συνέχεια τῆς συζητήσεως τοῦ περὶ καθυστερούντων Νομοσχεδίου . . . . . 274—277

Συνεδρίασις τῆς 27. Ἀπριλίου 1853, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἄδειαι ἀπουσίας τῶν Γερουσιαστῶν Κυρίων Γρίβα, Πολυχρόνου, Ἀναστασίου Μαυρομιχάλη καὶ Ὀλυμπίου 277

Εἰσαγωγὴ καὶ ἐπιψήφισις αὐθημέρου τοῦ Νομοσχεδίου περὶ 3'. τριμήνου πιστώσεως διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ Κράτους ε. ε. . . . 278—279

Συνέχεια τῆς συζητήσεως καὶ ἐπιψήφισις τοῦ περὶ καθυστερούντων Νομοσχεδίου . . . . . 280—292

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ . . . . . 292—302

Συνεδρίασις τῆς 28. Ἀπριλίου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1853 Ἐπιτροπῆς . . . . . 302—339

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ περὶ διαθέσεως τῶν ἰχθυοτροφείων Νομοσχεδίου . . . . . 340—341

Συνεδρίασις τῆς 5. Μαΐου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἄδεια ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Χατζίσκου 341

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συμβάσεως ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἡνωμένου Βασιλείου Σουηδίας καὶ Νορβηγίας . . . . . 341—351

Συνεδρίασις τῆς 11. Μαΐου 1853, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἄρνησις τῆς περὶ παρατάσεως αἰτήσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Ι. Χ. Πέτρου, καὶ ἀπόφασις τοῦ νὰ προσκληθῶσι καὶ οἱ ἀπόντες Γερουσιασταὶ, τῶν ὁποίων ἐλήγεν ἤδη, ἢ πλησιάζει νὰ λήξῃ, ἡ ἄδεια τῆς ἀπουσίας των, ἵνα ἐλθωσιν εἰς τὰ χρέη των 351

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς Νομοσχεδίου . . . 352

Προσδιορισμὸς τῶν συνεδριάσεων τοῦ Σώματος κατὰ τὴν 10. ὥραν π. μ. . . . . .

Συνεδρίασις τῆς 12. Μαΐου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ κανονισμοῦ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ στρατοῦ . . . . . 353—361

Συνεδρίασις τῆς 22. Μαΐου 1853, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1853 . . . . . 362—397

Συνεδρίασις τῆς 25. Μαΐου 1853, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ὁμοίως ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1853 . . . . . 398—418

Συνεδρίασις τῆς 3. Ἰουνίου 1853, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ὁμοίως ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1853 . . . . . 419—446

Συνεδρίασις τῆς 6. Ἰουνίου 1853, ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ὁμοίως ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1853 . . . . . 446—465

Συνεδρίασις τῆς 9. Ἰουνίου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ὁμοίως ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1853 . . . . . 466—486

Συνεδρίασις τῆς 11. Ἰουνίου 1853, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ὁμοίως ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1853 . . . . . 486—496

Συνεδρίασις τῆς 12. Ἰουνίου 1853, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ

Ὁμοίως ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1853 . . . . . 496—517

Συνεδρίασις τῆς 16. Ἰουνίου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ὁμοίως ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1853 . . . . . 517—542

Συνεδρίασις τῆς 18. Ἰουνίου 1853, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Εἰσαγωγὴ τοῦ γενικοῦ λογαριασμοῦ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1852 542

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τῶν πολυετῶς ἐνοικιασμένων ἐλαιοδένδρων κλπ. . . . . 543—548

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν μελισσίων διὰ τὸ 1854 . . . . . 548—554

Συνεδρίασις τῆς 22. Ἰουνίου 1853, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Παράτασις τεσσαρακονθημέρου ἀδείας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Χατζίσκου 554

Συζήτησις τῶν νομοσχεδίων περὶ ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1853 καὶ ἐπιψήφισις τοῦ πρώτου . . . . . 555—558

Συνεδρίασις τῆς 23. Ἰουνίου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Εἰσαγωγὴ τῶν Νομοσχεδίων περὶ ναυτικῆς δυνάμεως τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1853 καὶ περὶ προσδιορισμοῦ διδασκαλικῆς θέσεως τῆς ναυτικῆς θεωρίας . . . . . 559—562

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1853 562

Συνεδρίασις τῆς 4. Ἰουλίου 1853, ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ 1854 . . . . . 563—598

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ 1854 . . . . . 598—605

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Λογιστικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Γερουσίας διὰ τὴν Β'. Σύνοδον τῆς Γ'. Περιόδου. . . . . 606—609

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ναυτικῆς δυνάμεως διὰ τὸ 1853 . . . . . 610—611
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ διαπαντὸς τῆς ναυτικῆς θεωρίας . . . . . 612—613

Συνεδρίασις τῆς 23. Ἰουλίου 1853, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἄδειαι ἀπουσίας τῶν Γερουσιαστῶν Κυρίων Τζαβέλλα, Βούλγαρη, Προβελεγίου καὶ Χρηστακοπούλου 614
Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν ζώων διὰ τὸ 1854 614
Ἀναβολὴ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1854 ἕνεκα τῆς ἀπουσίας τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ . . . 615

Συνεδρίασις τῆς 24. Ἰουλίου 1853, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Εἰσαγωγὴ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1854. 615—622
Ἄδειαι ἀπουσίας τῶν Γερουσιαστῶν Κυρίων Δρόσου Μανσόλα, Ι. Οἰκονόμου καὶ Ι. Στέλιου 623
Συζήτησις καὶ ἔγκρισις τοῦ ἀπολογισμοῦ τῆς Γερουσίας διὰ τὴν Β'. Σύνοδον τῆς Γ'. Βουλευτικῆς Περιόδου 623

Συνεδρίασις τῆς 27 Ἰουλίου 1853, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἄδειαι ἀπουσίας τῶν Γερουσιαστῶν Κυρίων Ι. Μέξη καὶ Ἀναστασίου Χαραλάμπους 624
Ἀνάγνωσις συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ περὶ σιτηρῶν Νομοσχεδίου . . . . . 624—629

Συνεδρίασις τῆς 29. Ἰουλίου 1853, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φόρου τῶν μελισσίων διὰ τὸ 1854 ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς . . . . . 630—636
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων διὰ τὸ 1854 μέχρι τοῦ ἄρθρου 5 . . . . . 637—641

Συνεδρίασις τῆς 1. Αὐγούστου 1853, ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἄδεια ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Χ. Παπαπολίτου . . 642
Ἀνάγνωσις συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ μεταφορᾶς καὶ ἐξαγωγῆς τοῦ σταφιδοκαρπου τοῦ 1852 καὶ 1853 . 642—647

Συνεδρίασις τῆς 4. Αὐγούστου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἐπερώτησις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρίου Δρ. Μανσόλα πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν περὶ τινος ἐγκυκλίου ἀπαγορευούσης εἰς τὸ Ὀθωμανικὸν Κράτος ἀπέλευσιν τῶν πολιτῶν Ἑλλήνων 648
Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀπολογισμοῦ τῶν εἰσόδων καὶ ἐξόδων τῆς χρήσεως τοῦ 1850 . . . . . 648—651
Ἐξακολούθησις τῆς συζητήσεως τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φόρου ἐπὶ τῶν ζώων διὰ τὸ 1854 ἀπὸ τοῦ 5 ἄρθρου μέχρι τοῦ τελευταίου καὶ ἐπιψήφισις αὐτοῦ . . . . . 651—661
Ἀπάντησις τοῦ Κυρίου ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ εἰς τὴν ἐπερώτησιν τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μανσόλα. 662

Συνεδρίασις τῆς 11. Αὐγούστου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Αἴτησις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Δ. Μανσόλα περὶ ἐμφανίσεως ἐν ἄλλῃ συνεδρίᾳ τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ καὶ

ἐπερωτήσεως αὐτοῦ διὰ τὴν περὶ ἐξωτερικῶν διαβατηρίων ἐγκύκλιον τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ 663
Ἄδειαι ἀπουσίας τῶν Γερουσιαστῶν Κυρίων Γ. Δυοβουνιώτου, Γ. Ψύλλα καὶ Δ. Χατζίσκου . . . . . .
Ἀνάγνωσις ἐγγράφου τοῦ Κ. ἐπὶ τῶν αὐλικῶν τελετῶν περὶ αὐλικοῦ πένθους . . . . . .
Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ φορολογίας τῶν Μελισσίων διὰ τὸ ἔτος 1854 . . . . . 663—665
Ἀνακοίνωσις τῆς συνθήκης περὶ διαδοχῆς εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Θρόνον καὶ περὶ Ἀντιβασιλείας τῆς Βασιλίσσης μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῶν τεσσάρων Δυνάμεων . . . . . 665—668
Εἰσαγωγὴ, συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ χορηγίας ἐκτάκτου πιστώσεως πρὸς περίθαλψιν τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθουσῶν οἰκογενειῶν τῆς Ἐπαρχίας Θηβῶν . . . . . 669—672

Συνεδρίασις τῆς 27. Αὐγούστου 1853, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ φορολογίας τῶν προϊόντων τῆς γῆς διὰ τὸ 1854 Νομοσχεδίου . . 672—674
Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας διὰ τὸ 1853 . 675
Πρότασις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ῥίγα Παλαμίδου περὶ συστάσεως γεωργικῆς Τραπέζης 676

Συνεδρίασις τῆς 1. Σεπτεμβρίου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἄδειαι ἀπουσίας τῶν Γερουσιαστῶν Κυρίων Λόντου καὶ Χρυσογέλου 678
Ἔκθεσις τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἐπιτροπῆς . . . . . 678—680
Συζήτησις τοῦ φορολογικοῦ νομοσχεδίου διὰ τὸ 1854 . . 681—688

Συνεδρίασις τῆς 4. Σεπτεμβρίου 1853, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Συνέχεια τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ φορολογικοῦ Νομοσχεδίου καὶ ἐπιψήφισις αὐτοῦ . . . . . 689—695

Συνεδρίασις τῆς 7. Σεπτεμβρίου 1853, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Συζήτησις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν Ἐπιτροπῆς695—699
Συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ ἀρτοποιοῦ Ν. Ἀναγνωστοπούλου περὶ προμηθείας τοῦ ἄρτου τῆς φρουρᾶς τῆς πρωτευούσης 699—706

Συνεδρίασις τῆς 10. Σεπτεμβρίου 1853, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Παρατηρήσεις περὶ τοῦ ὑπό τινος ἀξιωματικοῦ ῥαπισθέντος Ἀναγνωστοπούλου καὶ παραπομπὴ τῆς ἀναφορᾶς τούτου εἰς τὴν ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν Ἐπιτροπήν. . . . . 707—708
Συνέχεια τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ ἀρτοποιοῦ Ἀναγνωστοπούλου περὶ προμηθείας τοῦ ἄρτου τῆς φρουρᾶς . . 709—728

Συνεδρίασις τῆς 15. Σεπτεμβρίου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Παράτασις τῆς ἀδείας ἀπουσίας τῶν Γερουσιαστῶν Κυρίων Ν. Μέξη καὶ Δ. Ν. Ὀλυμπίου 728
Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ ῥηθέντος Ἀναγνωστοπούλου 729

Συνέχεια καὶ τέλος τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ ἀρτοποιοῦ Ἀναγνωστοπούλου περὶ προμηθείας τοῦ ἄρτου τῆς φρουρᾶς τῆς Πρωτευούσης . . . . . 729—735

Ἐπερώτησις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Ρ. Παλαμίδου, διὰ τί δὲν ἐξεδόθησαν εἰσέτι τὰ προγράμματα τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν . .

Συνεδρίασις τῆς 22. Σεπτεμβρίου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ διὰ τὸ 1853 καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας . . . . . 736—739

Ἀπόφασις τοῦ νὰ διαβιβασθῇ ἡ ἀναφορὰ τοῦ ῥαπισθέντος Ἀναγνωστοπούλου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν 740

Ἀπάντησις τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπὶ τῆς περὶ τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν ἐπερωτήσεως τοῦ Γερουσιαστοῦ Κυρίου Παλαμίδου . . . . . 740—743

Συνεδρίασις τῆς 28. Σεπτεμβρίου 1853, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Εἰσαγωγὴ τῶν ἐφεξῆς Νομοσχεδίων·

1) Περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 50,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1853 διὰ συντάξεις τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργείου . . . . . 743—745

2) Περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 400,000 ἐπὶ τοῦ κεφ. Ε'., ἄρθρου 1, τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τῆς χρήσεως 1852 . . . . . 745—746

3) Περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 72,403:78 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς χρήσεως 1852 . . . . . 746—748

4) Περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 17,761:60 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν τῆς χρήσεως 1852 δι' ἔξοδα καταδίκων 749

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ τῆς δυνάμεως τοῦ στρατοῦ καὶ περὶ στρατολογίας καὶ ναυτολογίας διὰ τὸ 1853 . . . . . 750—760

Συνεδρίασις τῆς 30. Σεπτεμβρίου 1853, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 17,761:60 Νομοσχεδίου . . . . . 761—762

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 50,000 Νομοσχεδίου . . . . . 763—766

Συνεδρίασις τῆς 4 Ὀκτωβρίου 1853, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Ἄδεια ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Γ. Μ. Ἀντωνοπούλου 767

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ ἐθνικῶν ἐλαιοδένδρων Νομοσχεδίου . . . . . 767—776

Συνεδρίασις τῆς 7 Ὀκτωβρίου 1853, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Ἀνάγνωσις ἐγγράφου τοῦ Κυρίου Πρωθυπουργοῦ ἀναγγέλλοντος τὴν ἀντικατάστασιν τῶν Κυρίων Ὑπουργῶν Χρηματίδου καὶ Μηλίου διὰ τῶν κυρίων Προβελεγίου καὶ Σκαρλάτου Σούτζου 778

Ἄδεια ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Πλακούτα 777

Ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1854 Ἐπιτροπῆς τῆς Γερουσίας . . . . . 777—779

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ θέσεως καὶ δευτέρου μηχανικοῦ ἐν τῷ Β. ἀτμοπλοίῳ ὁ Ὄθων . . . . . 780—781

Συνεδρίασις τῆς 8. Ὀκτωβρίου 1853, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 204,000 ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν 1853 διὰ τὰ βουλευτικὰ Σώματα . . . . . 781—783

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ συνομολογήσεως δανείου ἐκ δρ. 5,000,000 . . . . . 783—785

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ προσδιορισμοῦ θέσεως καὶ β'. μηχανικοῦ ἐν τῷ Β. ἀτμοπλοίῳ . . . . . 785—787

Εἰσαγωγὴ Νομοσχεδίου περὶ καταργήσεως τοῦ τέλους τῶν πρὸς ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν εἰσαγομένων ξενικῶν σιτηρῶν . . 787—788

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ αὐτοῦ Νομοσχεδίου ἀθήμερον . . . . . 789—790

Συνεδρίασις τῆς 9. Ὀκτωβρίου 1853, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δραχμῶν 204,000 διὰ τὰ βουλευτικὰ Σώματα . . . . . 791—792

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ δανείου 5,000,000 . . . . . 793—810

Συνεδρίασις τῆς 12. Ὀκτωβρίου 1853, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Πρότασις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Μαγγίνα περὶ καθυποβολῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν σημειώσεών τινων ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ 1850 812

Παράτασις ἀδείας ἀπουσίας τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ.Α. Δούτου 813

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 400,000 . . . . . 813—815

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναπληρωτικῆς πιστώσεως ἐκ δρ. 72,403:28 . . . . . 815—817

Συνεδρίασις τῆς 14. Ὀκτωβρίου 1853, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1854 . . . . . 818—826

Συνεδρίασις τῆς 15. Ὀκτωβρίου 1853, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Συνέχεια τῆς συζητήσεως τοῦ αὐτοῦ προϋπολογισμοῦ . 827—832

Συνεδρίασις τῆς 16. Ὀκτωβρίου 1853, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐξορύξεως τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου . . . . . 833—837

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ ἀπὸ 7 Ἰουλίου 1843 Νόμου περὶ Τραπέζης . . . . 840—841

Εἰσαγωγὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συστάσεως Πρεσβειῶν . 842—847

Ἐπερώτησις τοῦ Γερουσιαστοῦ Κ. Παλαμίδου περὶ τῆς ἀναβολῆς τῆς ἐνάρξεως τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν 848

Συνέχεια τῆς συζητήσεως καὶ ἐπιψήφισις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους διὰ τὸ 1854 . . . 848—849

Συνεδρίασις τῆς 19. Ὀκτωβρίου 1853, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ.

Ἀνάγνωσις ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ συστάσεως Πρεσβειῶν Νομοσχεδίου . . . . . 850—856

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐξορύξεως τοῦ πορθμοῦ τοῦ Εὐρίπου . . . . . 856—858

Συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ περὶ Τραπέζης Νόμου τοῦ 1813 . . . . . 859—872

Συνεδρίασις τῆς 20. Ὀκτωβρίου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀπάντησις τοῦ κυρίου Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπὶ τῆς περὶ τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν ἐπερωτήσεως τοῦ Κ. Παλαμίδου . . . . . 872—876

Συνέχεια τῆς συζητήσεως καὶ ἐπιψήφισις τοῦ ἀνωτέρω περὶ Τραπέζης Νομοσχεδίου . . . . . 877—889

Συνεδρίασις τῆς 21. Ὀκτωβρίου 1853, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ.

Παρατηρήσεις περὶ διορθώσεως τῶν πρακτικῶν 890

Συζήτησις τοῦ περὶ συστάσεως Πρεσβειῶν Νομοσχεδίου 891—908

Συνεδρίασις τῆς 22. Ὀκτωβρίου 1853, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ.

Συνέχεια τῆς συζητήσεως καὶ ἐπιψήφισις τοῦ αὐτοῦ Νομοσχεδίου . . . . . 909—926

Συνεδρίασις τῆς 23. Ὀκτωβρίου 1853, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Συζήτησις καὶ ἐπιψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τῶν πολυετῶν ἐνοικιασμένων ἐλαιοτένδρων καὶ λοιπῶν ἐθνικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων . . . . . 926—931

Συνεδρίασις τῆς 27. Ὀκτωβρίου 1853, ἡμέρᾳ Τρίτῃ.

Ἀνάγνωσις τοῦ Β. διατάγματος δι' οὗ κηρύττεται ἡ λῆξις τῆς Γ'. συνόδου τῆς Γ'. περιόδου 932

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΙΝΑΚΟΣ.

